

BIBLIOGRAFIA LITERATURY POLSKIEJ

„NOWY KORBUT”

**Literatura Pozytywizmu i Młodej Polski:
hasła osobowe G-ł**

Digitalizacja przeprowadzona w ramach zadania „Cyfrowe zasoby dokumentacji literatury polskiej w wolnym dostępie” realizowanego przez Fundację Akademia Humanistyczna w partnerstwie z Instytutem Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk i Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

BIBLIOGRAFIA
LITERATURY
POLSKIEJ

NOWY
KORBUT

LITERATURA POZYTYWIZMU
I MŁODEJ POLSKI

*BIBLIOGRAFIA
LITERATURY
POLSKIEJ
«NOWY KORBUT»*

TOMY 1-3
PIŚMIENNICTWO
STAROPOLSKIE
Opracował zespół pod kierownictwem
Romana Pollaka
Warszawa PIW 1963-1965

TOMY 4-6
OŚWIECENIE
Opracowała Elżbieta Aleksandrowska
z zespołem
Warszawa PIW 1966-1972

TOMY 7-9
ROMANTYZM
Opracował zespół pod kierownictwem
Irminy Śliwińskiej i Stanisława
Stupkiewicza
Warszawa PIW 1968-1972

TOM 10
ADAM MICKIEWICZ
Zarys bibliograficzny
Warszawa PIW

TOM 11
JULIUSZ SŁOWACKI
Zarys bibliograficzny
Warszawa PIW

TOM 12
JÓZEF IGNACY KRASZEWSKI
Zarys bibliograficzny
Opracowali: Stanisław Stupkiewicz,
Irmína Śliwińska, Wanda
Roszkowska-Sykałowa
Kraków WL 1966

INSTYTUT WYDAWNICZY

• NOWY KORBUT •

LITERATURA POZYTYWIZMU

I MŁODEJ POLSKI

BIBLIOGRAFIA LITERATURY POLSKIEJ

• NOWY KORBUT •

WYDAWCA: WYDZIAŁ WYDAWNICZY

UNIWERSYTETU W WARSZAWIE

AL. POLSKIEJ 56, 00-930 WARSZAWA

TEL. 100.1

KWIECIEŃ 1927 R.

ELŻBIETA ALEKSANDROWNA • TWÓCZKA KORZENIEWSKA

JAROSŁAW MAJEWICZ • ROMAN POLAK

STANISŁAW SIŁKOWICZ • SYGNALISTYKA

IRMINA SIŁKOWSKA

INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

WYDZIAŁ JĘZYKOZNAWSTWA I LINGWISTYKI

BIBLIOGRAFIA LITERATURY POLSKIEJ

· NOWY KORBUT ·

PRACA ZAINICJOWANA PRZEZ
KAZIMIERZA BUDZYKA
REDAKTORA NACZELNEGO
DO 1963 R.

KOMITET REDAKCYJNY

ELŻBIETA ALEKSANDROWSKA · EWA KORZENIEWSKA

JAROSŁAW MACIEJEWSKI · ROMAN POLLAK

STANISŁAW STUPKIEWICZ · ZYGMUNT SZWEYKOWSKI

IRMINA ŚLIWIŃSKA

14

PAŃSTWOWY INSTYTUT WYDAWNICZY

INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

LITERATURA POZYTYWIZMU I MŁODEJ POLSKI

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ
POD KIEROWNICTWEM
ZYGMUNTA SZWEYKOWSKIEGO
I
JAROSŁAWA MACIEJEWSKIEGO

HASŁA OSOBOWE

G-Ł

MCMLXXXIII
PAŃSTWOWY INSTYTUT WYDAWNICZY

ZESPÓŁ AUTORSKI
WIESŁAWA ALBRECHT · ZOFIA MUSZYŃSKA-TROJANOWICZ
ANNA POLAKOWSKA · JADWIGA PURZYCKA-KVADSHEIM
IZABELLA TERESIŃSKA

SEKRETARZ TOMU
ANNA POLAKOWSKA

LITERATURA
POZYTYWIZMU
I MELODI POLSKI

WYDAWALNIA
KRAJOWA
WARSZAWA
1957

WYDAWALNIA
G-L

REDAKTORZY WYDAWNICTWA T. 13 i 14: STANISŁAW PAPIERZ,
ZOFIA RAUŁUSZKIEWICZ
REDAKTOR TECHNICZNY: WAĆLAW WYSZYŃSKI
OKŁADKĘ I OBWOLUTĘ PROJEKTOWAŁA EWA FRYSZTAK

WYKAZ SKRÓTÓW

Skróty tytułów czasopism formowane są według przedstawionych w niniejszym wykazie zasad skracania powtarzających się elementów tytułowych.

akc.	— akcesja	czasop.	— czasopismo
ang.	— angielski	czes.	— czeski
antydat.	— antydatowany	dat.	— datowany
Arch.	— Archiwum, Archiwalny	dn.	— dnia
Archeol.	— Archeologiczny	dod.	— dodatek
ark.	— arkusz	dot.	— dotyczy
art.	— artykuł	druk.	— drukował, drukowany
Artyst.	— Artystyczny	Dwutyg.	— Dwutygodnik
AU	— Akademia Umiejętności	Dyr.	— Dyrekcji, dyrektora
autorec.	— autorecenzja	Dzien.	— Dziennik
b. d.	— bez daty	edyt.	— prace edytorskie
b. m.	— bez miejsca	egz.	— egzemplarz
b. r.	— bez roku	Enc.	— Encyklopedia, Encyklopedyczny
Bibl.	— Biblioteka, Biblioteczny	Estr.	— K. Estreicher: Bibliografia polska
Bibl. Raperswil.	— Biblioteka Muzeum Narodowego w Raperswilu	Etnogr.	— Etnograficzny
Bibliogr.	— Bibliograficzny	Filol.	— Filologiczny
Biogr.	— Biograficzny	Filoz.	— Filozoficzny
Biul.	— Biuletyn	Fiz.	— Fizyczny
BN	— Biblioteka Narodowa (seria wydawnicza)	fot.	— fotografia, fotograficzny
BPP	— Biblioteka Pisarzy Polskich (seria wydawnicza)	fragm.	— fragment
bułg.	— bułgarski	franc.	— francuski
Bydg.	— Bydgoszcz, Bydgoski	Gaz.	— Gazeta
c. d.	— ciąg dalszy	Geogr.	— Geograficzny
Codz.	— Codzienny	Gimn.	— Gimnazjum
cz.	— część	Gosp.	— Gospodarczy
Czart.	— Czartoryskich	Hist.	— Historia, Historyczny
		hiszp.	— hiszpański
		holender.	— holenderski
		Hum.	— Humanistyczny

IBL	— Instytut Badań Literackich	ok.	— około
Ilustr.	— Ilustrowany, ilustrował	oprac.	— opracował, opracowany, opracowanie
im.	— imienia	Ord.	— Ordynacji
in.	— inne	osob.	— osobny
inc.	— incipit	Ossol.	— Ossolineum, Biblioteka Ossolińskich
inf.	— informacja	PAL	— Polska Akademia Literatury
IS PAN	— Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk	Pam.	— Pamiętnik
Jagiel.	— Jagielloński	pamiętk.	— pamiętkowy
Język.	— Językowy	PAN	— Polska Akademia Nauk
jw.	— jak wyżej	Państw.	— Państwowy
k.	— karta	PAU	— Polska Akademia Umiejętności
Kat.	— Katowice	Pedag.	— Pedagogiczny
Katol.	— Katolicki	Petersb.	— Petersburg, Petersburski
Klas.	— Klasyczny	pierwodr.	— pierwodruk
koresp.	— korespondencja	Pol.	— Polski
Kórn.	— Kórnicka	polem.	— polemika
Kr.	— Kraków, Krakowski	Polit.	— Polityczny
krypt.	— kryptonim	Polonist.	— Polonistyczny
Kryt.	— Krytyczny	popr.	— poprawiony
KUL	— Katolicki Uniwersytet Lubelski	Por.	— Poranny
Kult.	— Kulturalny	por.	— porównaj
Kur.	— Kurier	poszerz.	— poszerzony
Kwart.	— Kwartalnik	powiel.	— powielony
l.	— lata	powst.	— powstał
Lit.	— Literatura, Literacki	Powsz.	— Powszechny
Lubel.	— Lubelski	Poz.	— Poznań, Poznański
Lubl.	— Lublin	poz.	— pozycja
Lud.	— Ludowy	przedr.	— przedruk, przedrukowany, przedrukował
Lw.	— Lwów, Lwowski	Przegl.	— Przegląd
łac.	— łaciński	Przew.	— Przewodnik
m. in.	— między innymi	Przyj.	— Przyjaciół, Przyjacieli
Mies.	— Miesięcznik	pseud.	— pseudonim
Międzynar.	— Międzynarodowy	pt.	— pod tytułem
Muz.	— Muzyka, Muzyczny	Publ.	— Publiczny
nadb.	— nadbitka	R.	— rocznik (w numeracji)
nakł.	— nakład	r.	— rok
Nar.	— Narodowy	Radz.	— Radziecki
nast.	— następny	rec.	— recenzja
Nauk.	— Naukowy	red.	— redaktor, redakcja, redagował
niem.	— niemiecki	rkps	— rękopis
nn.	— następne (strony, numery)	Rob.	— Robotniczy
nr	— numer	Roczn.	— Rocznik, Roczniki
odb.	— odbitka		
oddz.	— oddział		
ogł.	— ogłosił, ogłoszony		

Rodz.	— Rodzinny	vol.	— volumen
ros.	— rosyjski	w.	— wiek
rozdz.	— rozdział	Warsz.	— Warszawski
Rozpr.	— Rozprawy	węgier.	— węgierski
rozszerz.	— rozszerzony	wg	— według
rubr.	— rubryka	Wiad.	— Wiadomośći
rum.	— rumuński	wiad.	— wiadomość
S. (z cyfrą rzy- mską)	— Seria	Wiecz.	— Wieczorny
S./s.	— strona	Wielkopol.	— Wielkopolski
serbochorw.	— serbochorwacki	Wil.	— Wilno, Wileński
Slawist.	— Sławistyczny	Wr.	— Wrocław, Wrocławski
Socjol.	— Socjologiczny	Współcz.	— Współczesny
Spół.	— Społeczny	Wszeczpol.	— Wszeczpolski
Spr.	— Sprawozdanie	W-wa	— Warszawa
Staropol.	— Staropolski	W-wy	— Warszawy
streszcz.	— streszczenie	Wychow.	— Wychowanie, Wy- chowawczy
sygn.	— sygnatura	wyd.	— wydanie, wydany, wydał
T./t.	— tom	wyd. por.	— wydanie poranne
Teatr.	— Teatralny	wyd. wiecz.	— wydanie wieczorne
tłum.	— tłumaczył, tłumaczo- ny, tłumaczenie	wydawn.	— wydawnictwo, wy- dawniczy
Tor.	— Toruń, Toruński	Wydz.	— Wydział
Tow.	— Towarzystwo	wygl.	— ogłoszony
Tyg.	— Tygodnik, Tygodnia, Tygodniowy	wyst.	— wystawiony
tyt.	— tytuł, tytułowy	z.	— zeszyt
tw.	— tak zwane	Zach.	— Zachodni
ukr.	— ukraiński	zbior.	— zbiorowy
Uniw.	— Uniwersytet, Uni- wersytecki	zmien.	— zmieniony
ur.	— urodzony	zniszcz.	— zniszczony
Urzęd.	— Urzędowy	zob.	— zobacz
uzup.	— uzupełnił, uzupeł- niony	żyd.	— żydowski

W tomie 14 wykorzystano publikacje wydane do r. 1970 włącznie.

G

GADOMSKI JAN (1859—1906)

Krypt.: J. G.; □.

Publicysta, dramatopisarz.

Ur. 16 maja 1859 w Warszawie, syn Jakuba i Barbary ze Zbierchowskich. Do gimnazjum uczęszczał w 1868-1873 w Siedlcach, potem w Warszawie. Po ukończeniu gimnazjum jakiś czas był nauczycielem prywatnym. Studia wyższe zaczął w Instytucie Górniczym w Petersburgu, a po wyjściu z więzienia, gdzie przebywał w 1878 aresztowany przypadkowo, przeniósł się do Krakowa na wydział filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego. Podróżował po Szwajcarii, Francji, Niemczech i Austrii. Od 1884 mieszkał w Warszawie. Od czerwca 1898 został właścicielem i naczelnym redaktorem *Gazety Polskiej*. Był także redaktorem wydawnictwa seryjnego *Biblioteka Dziel Wyborowych*. Żoną jego była Kazimiera z Dębskich. Zmarł 10 października 1906.

TWÓRCZOŚĆ

Larik. Tragedia w 5 aktach z motywów dziejowych. *Ateneum* 1886 t. 2 s. 389-410, t. 3 s. 18-52, 286-316. Wyd. osob. W-wa 1886. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1888; wyd. 3 W-wa [1906] *Bibl. Dziel Wyborowych* nr 428. Wyst. Kr. 26 lutego 1887; W-wa 1887.

Wyróżniony na konkursie im. Bogusławskiego w 1886.

Rkps Bibl. Państw. Wyższej Szkoły Teatr. w W-wie sygn. 4618; kopia fragm. Rkps Ossol. sygn. 12162I.

Artykuły i recenzje umieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1886, 1890), *Bibl. Warsz.* (1886, 1891; tu recenzje w dziale: Piśmiennictwo krajowe i zagraniczne), *Bluszcz* (1902), *Dzien. Pol.* (1899), *Gaz. Pol.* (1886-1906; tu m. in.: szereg artykułów wstępnych na tematy polityczne; Nawiedzenie. Nowela. 1892 nr 74-77; recenzje w dziale: Z teatru. 1892; Stary wiersz — zamiast liściku. Z teki pośmiertnej. 1906 nr 325), *Kłosa* (1883-1884, 1886, 1888; tu m. in. recenzje w dziale: Przegląd literacki. 1883-1884), *Kraj* (1894), *Kur. Codz.* (1894-1896, 1898-1899), *Kur. Warsz.* (1898), *Mies. Kur. Pol.* (1900; tu w dziale: Przegląd teatralny), *Mucha* (1878), *Niwa* (1896), *Ogniwio* (1905), *Przegl. Tyg.* (1890), *Reforma* (1882), *Swit*

(1884-1886), *Tyg. Ilustr.* (1887-1888), *Tyg. Pol.* (1899).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Dla pogorzalców*. W-wa 1885, *Idee a programy. Trzy przemówienia polityczne*. W-wa 1906, *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powoźcian*. W-wa 1884, *Pamięci J. Gadowskiego koleźcy*. W-wa 1907 (tu wiersz z teki pośmiertnej [inc.] *Gwiazdy-cele...*, s. 10), *Roczn. Koła Lit.-Artyst. we Lw.* Lw. 1897, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893.

Listy i materiały

1. Do A. Asnyka z 1882. Ogl. A. J. Mikulski w art.: Z korespondencji i autografów A. Asnyka. *Pam. Lit.* R. 33 (1936) z. 4 s. 969-970.

2. Do J. I. Kraszewskiego 2 listy z 1882. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6502 IV.

3. Do H. Struwego z 1884. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 4/1960.

4. Do H. Dynowskiego z 1895. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7883 III.

5. Do F. Faleńskiego z 1895. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5902.

6. Do S. Tomkowicza z 1895. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1981.

7. Do M. Konopnickiej z 1899. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2667.

8. Do S. Witkiewicza 2 listy z 1901. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, arch. Witkiewicza.

9. Do T. Wierzbowskiego b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 21.

10. Od W. Orkana z 1901. Rkps Ossol. sygn. 13085/I.

11. Dwie polityki. Art. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5328.

OPRACOWANIA

Zmiana redakcji. *Kur. Por.* 1886 nr 72. — W. TRAMP CZYŃSKI: Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 4. — PLAUTUS. *Niwa* 1898 nr 26. — *Biesiada Lit.* 1898 t. 45 nr 25. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 23-24 (1899). — T. KORWIN-PIOTROWSKI: Prasa polska na przełomie dwu stuleci. Szkice i sylwetki. *Tyg. Pol.* 1900 nr 50. — E. ORZESZKOWA: List otwarty do p. J. Gadomskiego, redaktora „Gazety Polskiej”. *Gaz. Pol.* 1901 nr 46. — *Kur. Codz.* 1905 nr 171. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — *Icz.*: Z sądów. Sprawa redaktora J. Gadomskiego. *Gaz. Pol.* 1906 nr 249.

(Nekrologi i wspomnienia.) I. BALIŃSKI: [Mowa pogrzebowa]. *Gaz. Pol.* 1906 nr 279; Z. D. [Z. DĘBICKI]: J. Gadomski. Wspomnienie pośmiertne. *Bibl. Warsz.* 1906 t. 4 s. 160-165; przedr. w: *Pamięci J. Gadomskiego koledzy.* W-wa 1907 s. 3-9; Z. DĘBICKI: Pożegnanie. *Gaz. Pol.* 1906 nr 277; W. GOMULICKI. *Kraj* 1906 nr 40; J. JEZIORAŃSKI: Cieniom J. Gadomskiego. *Słowo* 1906 nr 275; W. KOSIAKIEWICZ: O J. Gadomskim wspomnienie koleżeńskie. *Słowo* 1906 nr 274; B. KOSKOWSKI: [Mowa pogrzebowa]. *Gaz. Pol.* 1906 nr 279; S. KOZŁOWSKI: J. Gadomski jako literat. *Gaz. Pol.* 1906 nr 287; B. KUTYŁOWSKI. *Kraj* 1906 nr 40; B. LUTOMSKI: J. Gadomski na tle politycznym. *Gaz. Pol.* 1906 nr 294; I. MATUSZEWSKI: J. Gadomski. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 42 s. 931; Z. S. [Z. SEIDLEROWA]. *Bluszcz* 1906 nr 41 s. 493; M. SYNORADZKI. *Biesiada Lit.* 1906 nr 42 s. 302-303; M. SYNORADZKI: Wspomnienie o J. Gadomskim. *Dzien. Chicagoski* 1906 nr 253; *Dzien. Berliński* 1906 nr 236; *Dzien. Kijowski* 1906 nr 192; *Dzien. Poz.* 1906 nr 235; *Dzien. Wil.* 1906 nr 25, nr 27, nr 49; W sprawie pułcizny po J. Gadomskim. *Dzwon Pol.* 1906 nr 327; Życie i prace. *Gaz. Pol.* 1906 nr 276, nr 279; Głosy prasy o śp. J. Gadam-

skim. *Gaz. Pol.* 1906 nr 277, nr 278; Głosy prasy zakordonowej o J. Gadomskim. *Gaz. Pol.* 1906 nr 280; W sprawie pułcizny po J. Gadomskim. *Gaz. Pol.* 1906 nr 283; *Głos Radomski* 1906 nr 92; *Kraj* 1906 nr 39; *Kur. Pol.* 1906 nr 277, nr 279; *Kur. Poz.* 1906 nr 20, nr 23; *Kur. Warsz.* 1906 nr 280, nr 282; *Ludzkość* 1906 nr 40; *Mysł Pol.* 1906 nr 29; *Naród* 1906 nr 170; *Nasze Kłasy* 1906 s. 329-330; Zamordowanie redaktora. *Nowości Ilustr.* 1906 nr 42; Śp. J. Gadomski. W: *Pam. anegdotyczny z czasów St. Augusta*. T. 3. W-wa 1906; *Praca* 1906 nr 42, nr 44; Zamordowanie redaktora J. Gadomskiego. *Przegl. Por.* 1906 nr 19; Echa morderstwa redaktora J. Gadomskiego. *Przegl. Por.* 1906 nr 20; *Przegl. Por.* 1906 nr 20, nr 22; Zabójstwo Gadomskiego. *Rola* 1906 nr 41; *Rozwój* 1906 nr 230; *Słowo* 1906 nr 274; *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1906 nr 41; *Tyg. Mód i Powsześci* 1906 nr 41; *Wieczory Rodz.* 1906 s. 52; *Ziarno* 1906 t. 2 s. 305; *Zorza Warsz.* 1906 s. 53-54; Listy i depesze kondolencyjne: M. Konopnickiej, J. Ochorowicza, E. Orzeszkowej, H. Sienkiewicza. *Gaz. Pol.* 1906 nr 278-280, 288.

Pamięci J. Gadomskiego koledzy. W-wa 1907 (tu m. in.: S. B. Koskowski: Z życia publicysty. S. 113-116; I. Chrzanowski: J. Gadomski jako autor „Larika”. S. 52-55; przedr. w książce: *Wśród zagadnień, ksiązek i ludzi*. Lw. 1922). [Rec.: Wydawnictwo zbiorowe dla uczczenia pamięci śp. J. Gadomskiego. *Ludzkość* 1906 nr 126; Wuk. *Słowo* 1907 nr 340; *Gaz. Codz.* 1907 nr 135; H. Galle. *Książka* 1908 s. 420-421; J. *Bluszcz* 1908 nr 1; J. Kotarbiński. *Kur. Warsz.* 1908 nr 58].

Księga pamiątek siedlczan. W-wa 1927 s. 453-457. — S. PIGOŃ. *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948-1958). — L. KRZYWICKI: Wspomnienie. T. 3. W-wa 1959 s. 191-195. — M. SZYPOWSKA: Konopnicka, jakiej nie znamy. W-wa 1963 s. 276-291 i passim; wyd. 2. W-wa 1965.

Larik. W. JANICKI. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 165. — T. J. CHOIŃSKI [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Kur. Warsz.* 1886 nr 313b. — K. KASZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1886 t. 2 s. 291, 307. — J. KOTARBIŃSKI: Konkurs dramatyczny im. Bogusławskiego. *Kraj* 1886 nr 20. — S. KRZEMIŃSKI: Dramata konkursowe. *Bluszcz* 1886 nr 49-51. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Tyg.* 1886 s. 568-569. — C. PIENIAŻEK. *Czas* 1886 nr 272. — B. PRUS: „Albert wójt krakowski” i dramatyczny sąd konkursowy. *Kraj* 1886 nr 34-36; przedr.: *Pisma*. T. 29. Studia literackie, artystyczne i polemiki. W-wa 1950 s. 135-153. — A. S. [A. ŚWIĘTO-

CHOWSKI]. *Prawda* 1886 nr 46. — Konkurs dramatyczny im. W. Bogusławskiego. *Gaz. Pol.* 1886 nr 92-93. — *Kłosy* 1886 nr 1078. — *Kur. Por.* 1886 nr 161. — AMA. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 3. — W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Warsz.* 1887 nr 60-61. — *Fs. Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1887 nr 49. — QUIS [M. GAWALEWICZ]. *Bluszcz* 1887 nr 11. — QUIS [M. GAWALEWICZ]: Premiera w Krakowie. *Gaz. Pol.* 1887 nr 47. — PUK [A. NOSSIG]. *Kur. Kr.* 1887 nr 46-47. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Warsz.* 1887 nr 65; przedr.: Kroniki. T. 10. Oprac. Z. Szwejkowski. W-wa 1960 s. 60-61. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 179. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1887 t. 2 s. 97. — S. M. RZĘT-

KOWSKI. *Wiek* 1887 nr 49, 53, 66, 72. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Życie (W-wa)* 1887 nr 1. — *Czas* 1887 nr 48. — *Kur. Por.* 1887 nr 60. — B. *Kur. Poz.* 1904 nr 71. — R. R. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1904 nr 14. — K-ny [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1905 nr 36 [polemika z J. Gadomskim]. — W. HAHN: W sprawie autorstwa „Larika”. *Ruch Lit.* 1934 z. 4. — G. KORBUT: Jeszcze o autorstwie „Larika”. *Ruch Lit.* 1934 z. 5. — J. SPYTKOWSKI: Legenda o współautorstwie Konopnickiej z Gadomskim. *Zeszyty Nauk. Univ. Jagiel.* 1959 nr 21 *Filologia* z. 3 s. 171-187.

Nawiedzenie [nowela w *Gaz. Pol.*]. T. JESKE-CHOIŃSKI: Z książek i prasy. *Ateneum Kapłańskie* 1909 t. 1 s. 81-83.

GALASIEWICZ JAN KANTY (1849–1911)

Właściwe nazwisko: GALOS.

Pseud. i krypt.: J. K. G. [?]; JAN GALA; KAZIMIERCZUK.

Dramatopisarz.

Ur. 1 września 1849 w Przegini Duchownej pod Krakowem w rodzinie chłopskiej, syn Wojciecha Galosa i Marianny z Czuków. Skończył szkołę ludową w Przegini, następnie uczęszczał do gimnazjum w Krakowie. Przerwał jednak naukę i podjął pracę zarobkową. Po krótkim okresie pracy w drukarni został aktorem. Od 1869 występował w wędrownym zespole Miłosza Sztengla, od 1870 w teatrze poznańskim, a od 1874 w Krakowie za dyrekcji Stanisława Koźmiana. Latem 1880 występował w Warszawie w teatryku ogródkowym „Alhambra”, a w jesieni przyjęty został do Teatrów Rządowych. W 1887 zmarła mu żona, Aleksandra z Jarockich. W 1890 przestał występować jako aktor na skutek długotrwałej choroby zakończonej amputacją stopy w 1892. Od 1893 do końca życia pracował w charakterze kasjera w teatrach warszawskich. Zmarł 16 marca 1911 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Czartowska łąka. Dramat ludowy w 4 aktach ze śpiewami i muzyką A. Wrońskiego. Wyst. Kr. 3 kwietnia 1880; W-wa 22 lipca 1880. Wyd. W-wa 1880, Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa [b. r.]; wyd. 3 Poz. 1906; wyd. 4 Poz. 1926 *Naród Sobie!* nr 102.

2. Wspólne winy. Obraz dramatyczny w 5 aktach. (Osnuty na tle stosunków wiejskich). Wyst. W-wa 28 lipca 1882 (pt. Wspólne winy. Dramat w 5 aktach); Kr. 21 stycznia 1883. Wyd. W-wa 1882.

Przekład ukraiński: wyst. we Lw. Inf. wg W. Okreta.

3. Aby handel szedł. Obraz dramatyczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 9 września 1883 z muzyką K. Hoffmana. Wyd. Poz. 1898. Wyd. nast.: wyd. 2 Poz. 1911 *Naród Sobie!* nr 11; wyd. 3 Poz. 1926 w serii jw.

Wyd. pod pseud.: Kazimierzczuk,

4. Chata za wsią. Dramat ludowy w 5 aktach ze śpiewami i tańcami. Rzecz wzięta z powieści J. I. Kraszewskiego. Muzyka Z. Noskowskiego. Wyst. W-wa 7 sierpnia 1884; Kr. 12 grudnia 1884. Ogł. *Gaz. Pol.* (Chicago) 1908 nr 37-52, 1909 nr 1-30. Wyd. osob. Poz. 1912 *Naród Sobie!* nr 103.

Współautor: Z. Mellerowa.
Rkps Bibl. Warsz. Tow. Muz.; Ossol. sygn. 11102/I.

5. Dziewczę z chaty za wsią. Obraz ludowy w 5 aktach. Muzyka Z. Noskowskiego. Rzecz wzięta z powieści J. I. Kraszewskiego. Wyst. W-wa 24 lipca 1886. Wyd. Poz. 1927 *Naród Sobie!* nr 111.

Współautor: Z. Mellerowa.
Rkps Bibl. Warsz. Tow. Muz.

6. Pan Zołżikiewicz. Obraz dramatyczny

ny w 5 odsłonach ze śpiewami i tańcami. Rzecz wzięta z noweli H. Sienkiewicza pt. Szkie węglem. Muzyka Z. Noskowskiego. Wyst. W-wa 21 lipca 1888. Wyd. Poz. 1915 *Naród Sobie!* nr 100.

Współautor: Z. Mellerowa.
Rkps Bibl. Warsz. Tow. Muz.

7. Ciarachy. Sztuka w 4 aktach z muzyką A. Wrońskiego. Ogl. fragm. *Kur. Codz.* 1890 nr 143. Wyst. W-wa 17 lipca 1890 (z muzyką S. Niedzielskiego); W-wa 6 grudnia 1890; Kr. 27 grudnia 1890. Wyd. Poz. 1927 (z muzyką A. Wrońskiego).

Nagrodzona na konkursie *Echa Muz., Teatr. i Artyst.* w 1890.

8. Primabalerina. Wyst. Lubl. 20 grudnia 1896. Nie druk.

Przeróbka sztuki E. Bluma.

9. Maciek Samson. Krotchwila ludowa w 3 aktach ze śpiewami i tańcami, z muzyką A. Wrońskiego. Wyst. Kr. 13 listopada 1897. Wyd. Poz. 1913 *Naród Sobie!* nr 105.

10. Na strażnicy. Sztuka w 4 aktach. Wyst. Kr. 3 stycznia 1903. Nie druk.

Utworki zamieszczał w czasopismach: *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1886, 1889), *Kur. Codz.* (1886-1905 pod krypt. J. K. G. [?]), *Kur. Pol.* (1893), *Przegl. Poz.* (1894), *Tyg. Powsz.* (1884), *Wędrowiec* (1884; tu: Wiejski świątek. Luźne szkice z Krakowskiego. Nr 19-26).

Ponadto w wydawnictwach: *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powodzian.* W-wa 1884, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893 (tu: Ze wspomnień aktora. S. 212-214).

Listy

1. W listach Z. Mellerowej do J. I. Kraszewskiego z 1875-1886 fragm. listu oraz podpis na liście. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6519 IV, k. 375, 374.

2. Do W. Belzy 2 listy z 1884. Rkps Ossol. sygn. 12650/II.

3. Do J. I. Kraszewskiego 2 listy z 1884-1886. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6502 IV.

OPRACOWANIA

S. C. [C. STROMFELD]: Autor „Czartowskiej ławy”. *Kur. Por.* 1880 nr 239-241. — *Kur. Codz.* 1880 nr 182 s. 2; nr 246 s. 2. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Powsz.* 1884 nr 26-30. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 132 s. 150. — MEFISTO [A. RAJCHMAN]: J. K.

Galasiewicz. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 123 s. 59-60.

Śp. Aleksandra Henryka z Jarockich. *Kur. Por.* 1887 nr 107 s. 7. — Pogrzeb śp. Aleksandry z Jarockich. *Kur. Por.* 1887 nr 108 s. 9. — Nekrologia. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 186 s. 216 [not. o śmierci żony].

-a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 379 s. 14 [not. o chorobie J. Galasiewicza]. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1891 nr 92. — G. Cz.: Bajka o Galasiewicz. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 50.

— -p-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 359 s. 230. — (:): Z teatru. *Kur. Por.* 1891 nr 11 s. 2. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 396 s. 242; nr 428 s. 642. — *Kur. Por.* 1891 nr 30 s. 3. — Galasiewicz. *Kur. Por.* 1891 nr 336 s. 2 [stan zdrowia J. Galasiewicza]. — *Echa warszawskie. Przegl. Tyg.* 1891 nr 17. — J. Galasiewicz. *Kur. Por.* 1892 nr 316 s. 3 [wiad. o operacji J. Galasiewicza]. — *Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 48 s. 383. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 518 s. 418; nr 524 s. 490. — j. ł. [J. ŁOZIŃSKI]: J. Galasiewicz. *Kur. Pol.* 1893 nr 86. — -p-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 492 s. 106. — J. B.: Dola autora. *Kur. Codz.* 1898 nr 22 s. 3. — J. Galasiewicz. *Dzien. Poz.* 1898 nr 49. — Z. GARGAS: Teatry chłopskie w Galicji. Lw. 1903. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905.

(Nekrologi:) a. *Świat* 1911 nr 12; AZEF. *Scena i Sztuka* 1911 nr 13; K. ŁOZIŃSKA: Śp. J. Galasiewicz (Galos). *Bluszcz* 1911 nr 12; *Biesiada Lit.* 1911 nr 15; *Dzien. Chicagoshi* 1911 nr 85; *Kur. Por.* 1911 nr 76; *Nasz Kraj Ilustr.* 1911 nr 144; *Nowa Gaz.* 1911 nr 125; *Nowości Ilustr.* 1911 nr 12; *Rola* 1911 nr 12.

M. RULIKOWSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948-1958). — R. GÓRSKI: J. K. Galasiewicz na tle dramatu ludowego XIX w. *Biul. Polonist.* 1966 [streszcz. pracy doktorskiej]. — J. GOT: Dramat popularny. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 3. W-wa 1969. — R. GÓRSKI: Dramat ludowy XIX w. W-wa 1969. [Rec.: A. Boska. *Nowe Książki* 1969 nr 22; W. Filler. *Kultura* 1969 nr 37].

Czartowska ława. B. C. [B. CZERWIŃSKI]. *Gaz. Nar.* 1880 nr 295. — I. *Biesiada Lit.* 1880 nr 245. — A. PŁUG [Z. PIETKIEWICZ]. *Kłosa* 1880 nr 792. — LITWOS [H. SIENKIEWICZ]: Mieszaniiny literacko-artystyczne. *Niwa* 1880 t. 18 s. 375-377; przedr.: *Pisma.* T. 47/48. W-wa 1902; *Pisma.* T. 50. W-wa 1950 s. 105-108. — *Czas* 1880 nr 79. — *Dzien. dla*

Wszystkich 1880 nr 13. — *Wiek* 1880 nr 162. — R. St. [S. Rossowski]. *Tydzień Pol.* 1881 nr 1. — SZRM. *Goniec Wielkop.* 1881 nr 1. — *Kur. Codz.* 1881 nr 30 s. 2 [wyst. W-wa, Teatr Mały]. — *Kur. Por.* 1881 nr 40 s. 2; nr 145 s. 2. — *Nowiny* 1881 nr 39 s. 3. — *Wiek* 1881 nr 30. — *Kur. Por.* 1883 nr 17 s. 4. — *Kur. Por.* 1885 nr 323 s. 3. — J. KOTARBIŃSKI: Współczesny nasz dramat. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 175 s. 66. — *Z. Kraj* 1891 nr 1. — *Kur. Por.* 1891 nr 18 s. 3. — W. B. [W. BOGUSŁAWSKI]. *Gaz. Pol.* 1896 nr 244 [wyst. W-wa, Teatr Nowy]; *Odgłosy. Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 43. — Z. SARNECKI. *Wiek Ilustr.* 1900 nr 145. — *Kur. Poz.* 1901 nr 69 [wyst. Poz., Teatr Polski]. — J. ŁOZ. [J. ŁOZIŃSKI]: Teatr Ludowy. *Kur. Por.* 1903 nr 321. — N. R. *Kur. Litewski* 1908 nr 294. — E. WĘSŁAWSKA. *Goniec Wil.* 1908 nr 266. — WŁW. [W. WĄSOWICZ]. *Gaz. Powsz.* 1910 nr 31. — M. RUSZCZYŃSKA. *Gaz. Nar. (Poz.)* 1917 nr 349 s. 5. — *Z. L. Kur. Poz.* 1917 nr 275 [wyst. Poz., Teatr Polski]. — *Dzien. Poz.* 1917 nr 275. — *Postęp* 1917 nr 275. — J. HARNISZ-ŚMIECHOWSKI. *Dzien. Powsz.* 1919 nr 24. — M. Sz. [M. SZYJKOWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1919 nr 149. — E. Z. [E. ZECHENTER]. *Głos Narodu* 1919 nr 124. — CZAK. *Dzien. Bydg.* 1922 nr 287 s. 2. — Z. G. URBANYI. *Dzien. Bydg.* 1922 nr 290 s. 2.

Wspólne winy. A. G. *Tyg. Mód i Powieści* 1882 nr 31. — ALEKSANDER PÓLKOZIC. *Wiek* 1882 nr 168. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Powsz.* 1882 nr 32. — [W. HOLEWIŃSKI]. *Przełg. Tyg.* 1882 nr 32. — S. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1882 nr 32. — S. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Prawda* 1882 nr 39. — H. SIENKIEWICZ. *Słowo* 1882 nr 168; przedr.: Pisma zapomniane i niewydane. Lw. 1922 s. 235-240. — x. *Gaz. Pol.* 1882 nr 168. — Nowa sztuka ludowa. *Kur. Codz.* 1882 nr 77 s. 3. — *Kur. Codz.* 1882 nr 170 s. 4-5. — *Kur. Por.* 1882 nr 208 s. 1-2. — *Nowiny* 1882 nr 207-208. — (kl). *Kur. Por.* 1883 nr 24. — L. K. *Czas* 1883 nr 18. — X. *Gaz. Pol.* 1883 nr 20.

Aby handel szedł. wg. [W. GOMULICKI]: Teatr Nowy. *Kur. Codz.* 1883 nr 248 s. 4. — (sk). *Kur. Por.* 1883 nr 251 s. 1 (W-wa, teatryk „Nowy Świat”). — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 6 s. 69. — A. NIEMOJEWSKI. *Prawda* 1898 nr 7. — B. *Gaz. Warsz.* 1899 nr 169. — Z. M. [Z. MROZOWICKA]. *Poradnik Teatrów i Chórów Włościańskich* 1911 s. 176.

Chata za wsią. -a-. *Gaz. Pol.* 1884 nr 180. — B. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 65 s. 668. — -mg-. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Powsz.* 1884 nr 33. — INCOGNITUS. *Gaz. Pol.* 1884 nr 182. — W. MARRÉNÉ [W. MARRÉNÉ-MORZKOWSKA]. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 193. — NEMO. *Przełg. Lit. i Artyst.* 1884 nr 23/24. — J. K. [J. K. POTOCKI]. *Prawda* 1884 nr 34. — R. W. KłOsy 1884 nr 998. — Br. Z. [B. ZAWADZKI]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 46 s. 476. — *Gaz. Kr.* 1884 nr 292. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 87 s. 220. — β. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 67 s. 20. — *Czas* 1885 nr 9. — Teatr polski w Poznaniu. *Dzien. Poz.* 1885 nr 288. — Trupa teatru poznańskiego... *Kur. Por.* 1885 nr 180 s. 3 [przedstawienie w teatrze „Thalia”]. — *Tyg. Beletrystyczny i Nauk.* 1885/1886 nr 12 s. 95. — -a-: Z teatrów warszawskich. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 124 s. 69. — -a-: Debiuty. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 150 s. 329. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Świt* 1886 nr 99. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1886 nr 163. — S. K. *Prawda* 1886 nr 8. — ALFA [M. WOŁOWSKI]: Teatra warszawskie. *Przełg. Tyg.* 1886 nr 7. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 124 s. 66-67. — *Kur. Por.* 1886 nr 37 s. 4. — *Rola* 1886 nr 7. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 177 s. 102 [dot. wyst. W-wa, Teatr Wielki]. — (S. P.) [S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1887 nr 101. — *Gaz. Pol.* 1887 nr 88. — *Ruch* 1887 z. 9. — *Z. Kraj* 1891 nr 8. — Teatr polski w Petersburgu. *Kur. Por.* 1891 nr 67 s. 3. — G. [M. GAWALEWICZ]. *Kur. Por.* 1893 nr 174 s. 5 [przedstawienie w teatrze „Eldorado”]. — -p-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 484 s. 10. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 41 s. 493. — *Odgłosy. Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 30 s. 360. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 5 s. 57 [przedstawienie w Kiszyniewie, zespół Saksagantowa]. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 34 s. 403. — W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Warsz.* 1898 nr 269. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 40 s. 476 [dot. przedstawienia w Warszawie, Teatr Letni]. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 10 s. 111 [dot. przedstawienia w Warszawie, Teatr Wielki]. — A. *Ilustr. Kur. Codz.* 1915 nr 109. — W. D. [W. DYBCZYŃSKI]. *Gaz. Por. 2 Grosze* 1915 nr 108. — K. ŁOZIŃSKA. *Bluszcz* 1915 nr 18 s. 143. — *Gaz. Kr.* 1915 nr 284. — M. RUSZCZYŃSKA. *Gaz. Nar.* 1916 nr 27 wyd. wiecz. [dot. przedstawienia w Poznaniu, Teatr Polski]. — *Dzien. Poz.* 1916 nr 220. — J. BILIŃSKI. *Kur. Poz.* 1921 nr 218 s. 2. — A. D. *Postęp* 1921 nr 201. — J. KOLLER. *Dzien.*

Poz. 1921 nr 200. — W. SZALAY-GROELE. *Ogłoszenie* 1921 nr 218. — SATO. *Słowo Pomorskie* 1923 nr 246 s. 2. — A. K.: Z teatru żołnierskiego w Grodnie. *Reduta* 1925 nr 3. — C-rk [K. Cwierk]: Premiery w teatrze. *Iskra* 1925 nr 44. — M. ŁASKI. *Express Czesłochowski* 1928 nr 220. — *Słowo Pomorskie* 1938 nr 29.

Dziewczę z chaty za wsią. ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1886 nr 32. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1886 t. 2 nr 188 s. 87, 90. — W. M. [W. MARRÉNÉ-MORZKOWSKA]. *Swit* 1886 nr 123. — *Dzien. Łódzki* 1886 nr 184. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 148 s. 308-310. — *Kur. Por.* 1886 nr 167 s. 2 [not. o ukończeniu sztuki]. — *Kur. Por.* 1886 nr 203 s. 4-5. — *Kur. Por.* 1886 nr 204 s. 5 [dot. przedstawienia w Warszawie, teatrzyk „Nowy Świat”]. — K-n. [W. CHELMIŃSKI]. *Głos* 1887 nr 16. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1887 t. 2 nr 22 s. 290. — wp. [W. PROKESCH]. *Kur. Kr.* 1887 nr 2. — *R. Kur. Por.* 1887 nr 108 s. 4-5 [dot. przedstawienia w Warszawie, Teatr Wielki]. — Ww. Ji. *Biesiada Lit.* 1887 nr 20. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 186 s. 214-215. — f-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 9 s. 106. — S. KLEMENSIEWICZ: Teatr Robotniczy w Nowym Sączu. *Głos Podhala* 1933 nr 17.

Pan Zołzikiewicz. Ad. Z. *Kraj* 1888 nr 32. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Kur. Codz.* 1888 nr 201. — q [M. GAWALEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1888 nr 164. — SKIERKA [C. JANKOWSKI]. *Kraj* 1888 nr 29. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1888 nr 37-38. — Al. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 252 s. 349. — R. W. *Kłosy* 1888 nr 1204. — H. SIENKIEWICZ. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 252 s. 350 [fragm. listu]. — A. WITSKI. *Prawda* 1888 nr 34. — *Gaz. Warsz.* 1888 nr 192. — *Głos* 1888 nr 31 s. 366. — *Kur. Por.* 1888 nr 197 s. 2; nr 202 s. 4-5. — *Wiek* 1888 nr 162. — A. B. *Kur. Codz.* 1889 nr 138. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1889 nr 113-114. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1889 nr 1247. — M. *Życie* 1889 nr 22. — [A. MAZANOWSKI]. *Przełg. Tyg.* 1889 nr 21. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1889 nr 295 s. 254-255. — St. M. Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Kur. Por.* 1889 nr 138 s. 5-6 [dot. przedstawienia w Warszawie, Teatr Nowy].

Ciarachy. -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 356 s. 362 [dot. przedstawienia w Warszawie, Teatr „Wodewil”, zespół teatru poznańskiego]. — -a-. *Echo*

Muz., Teatr. i Artyst. 1890 nr 368 s. 507. — A. Br. *Kur. Codz.* 1890 nr 196; nr 338. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1890 nr 161-162; nr 275. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1890 nr 16. — -k-a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 376 s. 606 [dot. przedstawienia w Warszawie, Teatr Rozmaitości]. — W. KARCZEWSKI. *Kur. Warsz.* 1890 nr 196. — Gl. [G. KEMPNER]. *Przełg. Tyg.* 1890 nr 30, 31. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1890 nr 30. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1890 t. 2 s. 388. — m. *Dzien. dla Wszystkich* 1890 nr 162. — M. *Życie* 1890 nr 31 s. 549-550. — (P.). *Gaz. Warsz.* 1890 nr 326. — Z. A. P. [Z. PIETKIEWICZ]. *Prawda* 1890 nr 30. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Codz.* 1890 nr 198; przedr. w książce: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 12. W-wa 1962 s. 259-260. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 355 s. 348 [dot. przedstawienia w Warszawie, Teatr „Wodewil”, zespół teatru poznańskiego]. — St. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1890 nr 51. — St. M. Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Wiek* 1890 nr 159, 160, 162. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1890 nr 281. — W. B. *Kur. Por.* 1890 nr 197 s. 5-6. — (?). *Kur. Por.* 1890 nr 339. — Z. KRZESŁA. *Czas* 1890 nr 298. — Sprawozdanie z trzeciego konkursu „Echa” na sztukę ludową. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 347 s. 246-249. — *Kronika Rodz.* 1890 nr 11. — *Kur. Por.* 1890 nr 137 s. 3. — *Przełg. Tyg.* 1890 nr 50. — J. K. NITMAN: Cracoviana. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 388 s. 138 [dot. przedstawienia w Krakowie]. — *Dzien. Poz.* 1902 nr 249.

Maciek Samson. b. [A. BEAUFRE]. *Czas* 1897 nr 262. — F. KONECZNY. *Przełg. Pol.* 1897 t. 126 s. 548-551. — MINOS [J. ŁOZIŃSKI]. *Głos Narodu* 1897 nr 261. — M. K. *Nowa Reforma* 1897 nr 262. — L. SZCZEPAŃSKI. *Życie* 1897 nr 9. — B. *Gaz. Warsz.* 1898 nr 18. — B. B. *Niwa* 1898 s. 71. — M. GAWALEWICZ. *Kur. Niedzielną* 1898 nr 5. — J. B.: Dola autora. *Kur. Codz.* 1898 nr 22 s. 3. — J. M. *Wiek* 1898 nr 12. — G. KEMPNER. *Przełg. Tyg.* 1898 nr 4. — L. MIR. *Wędrowiec* 1898 nr 4. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 17. — A. NIEMOJEWSKI. *Prawda* 1898 nr 5. — K. ZAŁEWSKI. *Kur. Warsz.* 1898 nr 17. — *Dzien. Poz.* 1898 nr 86. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 4 s. 43-44 [dot. przedstawienia w Warszawie, Teatr Letni]. — Wlw. [W. WĄSOWICZ]. *Gaz. Porosz.* 1909 nr 93. — W. HAHN. *Poradnik Teatrów i Chórów Włościańskich* 1913 s. 124-

-126. — *Dzien. Poz.* 1916 nr 217 s. [2]. — M. RUSZCZYŃSKA. *Gaz. Nar.* 1917 nr 291 s. 3. — *Kur. Poz.* 1917 nr 217.

Na strażnicy. m. *Naprzód* 1903 nr 5. — G. ZAPOLSKA. *Ilustracja Pol.* 1903 nr 2. — *Gaz. Nar.* 1903 nr 5.

GALICA ANDRZEJ (1873–1945)

Pseud.: A. WIRCHOŃ.

Dramatopisarz.

Ur. 27 listopada 1873 w Białym Dunajcu na Podhalu w rodzinie chłopskiej, syn Macieja i Marii ze Skupniów. Gimnazjum Św. Anny w Krakowie ukończył w 1897. Po rocznej służbie wojskowej rozpoczął studia na politechnice we Lwowie. W 1900 ożenił się z Józefą Jarosówną. Studia ukończył w 1903 w Wiedniu, uzyskując dyplom inżyniera budowy dróg i mostów. Pracował w Dyrekcji Budowy Dróg Wodnych w Krakowie. W tym okresie działał w Polskiej Partii Socjalistycznej, współpracując z Józefem Piłsudskim. W 1913 wstąpił do Związku Strzeleckiego i w pierwszej wojnie światowej walczył w szeregach Legionów Polskich, dochodząc w 1920 do stopnia generała brygady. Następnie piastował szereg wyższych stanowisk wojskowych. W 1932 został przeniesiony w stan spoczynku. Brał udział w życiu politycznym: 1928-1935 był posłem na sejm, w 1935-1939 senatorem. Posiadał liczne odznaczenia. Mieszkał stale w Warszawie lub we własnym folwarku Majdan pod Piotrkowem. Zmarł 6 czerwca 1945.

TWÓRCZOŚĆ

1. Przysięga. Urywek z życia współczesnego na Podhalu, w 3 odsłonach. Przedmowa W. Orkana. W-wa 1909. Wyst. w Przemyślu.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 178.

2. Robert Szporn. Dramat w 4 aktach. Kr. 1912. Wyd. nast.: Moskwa 1921 *Bibl. Teatru Rob.* nr 1. Wyst. Lubl. 16 czerwca 1917.

3. Janosik. Pieśń dramatyczna w 4 aktach. Ogł. fragm. *Echo Tatrzańskie* 1919 nr 7 s. 4-5. Wyd. całości W-wa 1922. Wyst. Kr. 17 lutego 1923 z muzyką K. Meyerholda.

Rkps Bibl. Teatru im. Słowackiego w Kr. sygn. 1408; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4746, 4833.

4. Twierdzą nam będzie każdy próg. Utwór dramatyczny w 3 aktach z prologiem i inwokacją, osnuty na tle walk o Lwów. Przemyśl 1929.

5. Koniec świata. Komedia. Nie druk.

Listy i materiały.

1. Do M. Wysłouchowej 2 listy z 1900. Rkps Ossol. sygn. 7187/II.

2. Do W. Orkana 70 listów z 1900-1929 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8610 III.

3. Do K. Baczyńskiego z 1926. Rkps Ossol. sygn. 12925 z. X, 7.

4. Podpis na akcie zaślubin gór polskich z polskim morzem w dniu 7 marca 1920. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem nr inw. 18.

5. Od W. Orkana 6 listów z 1901-1926. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8610 III, 8641 III, 8643 III-8644 III.

Wiad. o materiałach rękopiśmiennych w posiadaniu żony pisarza, Bronisławy Galicowej, zob. *Pol. słownik biogr.*

OPRACOWANIA

W. ORKAN: Przedmowa do: A. Galica: *Przysięga. Urywek z życia współczesnego na Podhalu, w 3 odsłonach.* W-wa 1909. — K. KORTA: *Gimnazjum Św. Anny w Krakowie. 1888-1896.* Kr. 1938. — J. LUBICZ-PACHOŃSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948-1958) [tu bibliografia dot. udziału A. Galicy w walkach Legionów Polskich]. — W. WNUK: *O generale od „sinych Tater”.* *Kronika* (Londyn) 1966 nr 15/16 [wraz z bibliografią twórczości].

Przysięga. Z. [Z. NAŁKOWSKA]. *Spoleczeństwo* 1909 nr 37 s. 443.

Janosik. R. BERGEL. *Głos Narodu* 1922 nr 76. — J. RELIDZYŃSKI. *Kur. Warsz.* 1922 nr 113. — *Kur. Pol.* 1922 nr 66.

GALLE HENRYK (1872—1948)

Pseud. i krypt.: Celsus; G; G-E; H; H. G.; HG; VESTER.

Historyk i krytyk literatury, edytor.

Ur. 16 kwietnia 1872 w Warszawie; syn kupca — Franciszka i Natalii z Cytwiców. Uczęszczał do II Gimnazjum w Warszawie, a po uzyskaniu matury studiował na Uniwersytecie Warszawskim. Ukończył studia w 1896 ze stopniem kandydata nauk historyczno-filologicznych. W następnym roku ożenił się z Cecylią Śliwicką. W 1898-1900 był sekretarzem redakcji *Ateneum*. Przebywał za granicą, w 1903 we Włoszech, w 1905 w Szwajcarii, w 1929 we Włoszech i Francji. Od 1905 do 1911 sprawował funkcję sekretarza redakcji *Tygodnika Ilustrowanego*. Pracował stale jako pedagog, ucząc literatury i historii początkowo na tajnych kompletach, następnie — po 1905 — w Towarzystwie Kursów Naukowych oraz w gimnazjum Chrzanowskiego, później Zamojskiego. Należał do zarządu Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy, Towarzystwa Artystycznego i Kasy Literackiej. Najsilniej związany był ze Stowarzyszeniem Nauczycielstwa Polskiego, później z Towarzystwem Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych; był członkiem zarządu głównego tego towarzystwa. W 1906-1911 współredagował *Przegląd Bibliograficzny*. W 1918-1920 odbywał jako ochotnik służbę wojskową na froncie. Należał do organizatorów I ogólnopolskiego zjazdu nauczycieli i polonistów w 1924. Był współredaktorem *Przeglądu Pedagogicznego* w 1926-1934. Został odznaczony Srebrnym Wawrzynem Akademii Literatury w 1935. Od 1938 był członkiem korespondentem Wydziału I (Językoznawstwo i Historia Literatury) Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Z jego inicjatywy powstały: *Biblioteczka Uniwersytetów Ludowych* oraz *Biblioteczka Młodzieży Szkolnej*. Był członkiem komitetu redakcyjnego wydawnictw: *Arcydzieła Poezji Polskiej i Obcej*; *Biblioteczka Młodzieży Szkolnej*; *Biblioteczka Narodowa*; *Biblioteczka Uniwersytetów Ludowych*; *Książki dla Wszystkich*; *Wiek XIX. Sto lat myśli polskiej*; *Wybór Pisarzy Polskich dla Domu i Szkoły*. Pod koniec życia przebywał w Olszance pod Radziwiłłowem lub w Warszawie. Zmarł 26 lutego 1948 w Olszance.

TWÓRCZOŚĆ

1. Z życia Żakarda, według najnowszych źródeł. W-wa 1892.

2. Aleksander Świętochowski. Sylwetka literacka. W-wa 1901.

3. Wiek XIX. Historia polityczna. Rys dziejów stulecia. W-wa 1901. Wyd. 2 W-wa 1902.

4. Aleksander Świętochowski jako beletrysta. W-wa 1902 *Książki dla Wszystkich* 67.

5. Twórczość poetycka Marii Konopnickiej w ciągu 25 lat. *Bibl. Warsz.* 1902 t. 2 s. 516-550, t. 3 s. 104-131, 336-365. Wyd. osob. W-wa 1902.

6. Adam Asnyk. Szkic literacki. W-wa 1903 *Książki dla Wszystkich* 111.

7. Józef Korzeniowski, jego życie i pisma. Charakterystyka literacka. W-wa 1903 *Książki dla Wszystkich* 90.

8. Stylistyka i teoria literatury. Wykład systematyczny oraz wypisy i ćwiczenia stylistyczne. W-wa 1903. Wyd. nast.:

wyd. 2 przejrane i popr. W-wa 1906; wyd. 3 W-wa 1908; wyd. 4 W-wa 1912; wyd. 6 W-wa [b. r.]; wyd. 7 W-wa 1921 (u i w wyd. nast. inny tytuł: *Stylistyka*. Cz. 1. *Stylistyka i prozodia*); wyd. 8 W-wa 1922; wyd. 9 W-wa 1922; wyd. 10 W-wa 1927; wyd. 11 bez zmiany W-wa 1929; wyd. 12 bez zmiany W-wa 1930.

9. O poematach Marii Konopnickiej: „Prometeusz i Syzyf” i „Pan Balcer w Brazylii”. *Wędrowiec* 1903 nr 22-26, 29 (część pt. „Pan Balcer w Brazylii” Marii Konopnickiej). Wyd. osob. całości W-wa 1904 *Książki dla Wszystkich* 148.

10. Epoka napoleońska w „Popiołach” Stefana Żeromskiego. Szkic literacki. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 3 s. 475-496 (pt.: *Epoka napoleońska w powieści Żeromskiego*). Wyd. osob. W-wa 1905 *Książki dla Wszystkich* 270.

11. Krótka stylistyka wraz z teorią wierszowania. W-wa 1904 *Książki dla Wszystkich* 184. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1908; wyd. 4 bez zmiany W-wa 1915; Moskwa 1916; wyd. 5 W-wa 1917; wyd. 6

W-wa 1921; wyd. 7 bez zmiany W-wa [1925]; wyd. 8 bez zmiany W-wa [1929].

12. Teoria prozy i poezji w zarysie. W-wa 1904 *Książki dla Wszystkich* 194. Wyd. nast.: Moskwa 1916; wyd. 4 bez zmiany W-wa 1921; wyd. 5 W-wa 1922; wyd. 6 bez zmiany W-wa 1927.

13. Słowniczek wyrazów o pisowni wątpliwej wraz z podziałem ich na głoski. W-wa 1907 *Książki dla Wszystkich* 299.

14. Zarys dziejów literatury polskiej. Dla użytku szkolnego. W-wa 1913.

15. Krótka gramatyka języka polskiego. W-wa 1914.

16. Zasady pisowni polskiej ze słowniczkiem według uchwał Akademii Umiejętności w Krakowie z dnia 8 stycznia 1918. W-wa 1920.

Prace literackie, krytyczne i teoretyczne zamieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1890, 1898-1901; tu m. in.: Z najnowszych powieści. 1901 t. 1 s. 358-371, t. 2 s. 977-993), *Bibl. Warsz.* (1902-1905, 1908-1914; tu m. in.: Nowe drogi, nowe bogi. 1903 t. 1 s. 141-154; Drogi twórczości Elizy Orzeszkowej. 1911 t. 2 s. 432-470), *Bluszcz* (1911-1912, 1914-1915), *Dzien. Chicagowski* (1906, 1909-1910, 1912), *Gaz. Nar.* (1909), *Gaz. Pol.* (W-wa 1903-1905), *Goniec Por. i Wiecz.* (1904), *Ilustracja Pol.* (1903-1904), *Iskry* (1930, 1934), *Kraj* (1891), *Książka* (1901-1914), *Kur. Codz.* (1902-1903, 1905), *Kur. Niedzielnny* (1898), *Kur. Warsz.* (1907-1914, 1921), *Nasz Kraj Ilustr.* (1911), *Nasz Świat* (1912), *Nowa Gaz.* (1909), *Nowa Książka* (1934-1939), *Nowa Reforma* (1914), *Pam. Lit.* (1902, 1933; tu: Pierwiastek balladyczny w „Konradzie Wallenrodzie”. 1902 s. 634-640; Trzy pojedynki. Na marginesie „Cyda”. 1933 s. 83-93), *Poradnik Język.* (1907), *Praca* (1906), *Prawda* (1902-1903), *Przegl. Pedag.* (1898-1899, 1926-1928, 1930-1932), *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.*, *Sfinks* (1908, 1910), *Tyg. Ilustr.* (1898, 1901-1912), *Tyg. Mód i Powieści* (1909), *Tyg. Pol.* (1898-1899), *Wędrowiec* (1901-1904, 1906), *Wola Ludu* (1924-1925), *Ziemia* (1910), *Ziemia Lubel.* (1910-1912).

Ponadto umieszczał prace w wydawnictwach: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX*. T. 1-2. W-wa 1901-1903, *Enc. wychow.*, *Kronika Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych*, *Pisanka*. W-wa 1900, *Roczn. Gebethnera i Wolffa na r. 1911*. W-wa [1912], *Sami sobie*. W-wa 1900, *Wiek XIX. Sto lat myśli pol.* T. 1-9. W-wa 1906-[1918] (tu:

Julian Ursyn Niemcewicz. T. 1 s. 260-263; Kajetan Koźmian. T. 2 s. 28-33; Towarzystwo Szubrawców. T. 2 s. 264-268; Aleksander Fredro. T. 3 s. 409-415; Józef Bohdan Zaleski. T. 5 s. 84-94; Wincenty Pol. T. 6 s. 92-103; Józef Korzeniowski. T. 7 s. 1-20; Aleksander Karol Groza. T. 9 s. 442-448), *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 41-42 (1906), *Z wieku Mikołaja Reja*. W-wa 1905.

Prace edytorskie i przedmowy

1. M. Pawlikowski: Obrazki i opowiadania. Z przedmową... T. 1-2. W-wa 1904 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 350-351.

2. W. Marrené-Morzkowska: Cygania warszawska. Z przedmową... W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 374.

3. A. Mickiewicz: Grażyna. Objąsnił... W-wa 1905 *Książki dla Wszystkich* 229.

4. A. Mickiewicz: Sonety i inne wiersze z czasów odeskich. W-wa 1905 *Książki dla Wszystkich* 316.

5. M. Rodziewiczówna: Klejnot. Z przedmową... T. 1-3. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 371-373.

6. J. Słowacki: Balladyna. Objąsnił... Arcydzieła poezji polskiej w rozbiorach, streszczeniach i wyjątkach. W-wa 1905 *Książki dla Wszystkich* 238.

7. K. Brodziński: Wiesław. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1907 *Wybór Pisarzy Pol. dla Domu i Szkoły*.

8. L. Kondratowicz (W. Syrokomla): Urodzony Jan Dęboróg i inne gawędy szlacheckie. Objąsnił... Arcydzieła poezji polskiej w rozbiorach, streszczeniach i wyjątkach. W-wa 1907 *Książki dla Wszystkich* 364.

9. Z. Krasiński: Pisma. Wyd. nowe zupełne, złożone, opatrzone wstępem i objaśnieniami... T. 1-4. W-wa 1907.

10. A. Mickiewicz: Grażyna. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1907 *Biblioteczka Nar.* 2; wyd. nast. W-wa 1922 w serii jw.; W-wa 1907 *Wybór Pisarzy Pol. dla Domu i Szkoły* 2; wyd. nast. W-wa 1916 w serii jw.

11. A. Mickiewicz: Konrad Wallenrod. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1907 *Biblioteczka Nar.* 3. Wyd. 2 W-wa 1917 w serii jw.; W-wa 1907 *Wybór Pisarzy Pol. i Obcych* 4.

12. J. Słowacki: Mazepa. Objąsnił... Arcydzieła poezji polskiej w streszcze-

niach, wyjątkach i rozbiórach. W-wa 1907 *Książki dla Wszystkich* 363.

13. A. Feliński: Barbara Radziwiłłówna. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1908 *Wybór Pisarzy Pol. dla Domu i Szkoły* 15.

14. Z. Krasieński: Irydion. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1908 *Wybór Pisarzy Pol. dla Domu i Szkoły* 12. Wyd. 2 W-wa 1918.

15. Z. Krasieński: Nie-boska komedia. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1908 *Wybór Pisarzy Pol. dla Domu i Szkoły* 8.

16. A. Fredro: Śluby panienskie, czyli magnetyzm serca. Z objaśnieniami... W-wa 1909 *Książki dla Wszystkich* 431.

17. S. Goszczyński: Zamek kaniowski. Ze wstępem i objaśnieniami... Arcydzieła poezji polskiej w rozbiórach, streszczeniach i wyjątkach. W-wa 1909 *Książki dla Wszystkich* 459.

18. M. Romanowski: Dziewczę z Sącza. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1909 *Wybór Pisarzy Pol. dla Domu i Szkoły* 21.

19. J. Słowacki: Horsztyński. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1909 *Książki dla Wszystkich* 464.

20. F. Zabłocki: Sarmatyzm. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1909 *Wybór Pisarzy Pol. dla Domu i Szkoły* 17.

21. L. Kondratowicz (W. Syrokomla): Wybór poezji. Cz. 1-3. W-wa 1912-1913 *Książki dla Wszystkich* [578-580].

Cz. 1 (1912): Gawędy szlacheckie. Ze wstępem i objaśnieniami...

Cz. 2 (1913): Gawędy ludowe. Z objaśnieniami...

Cz. 3 (1912): Wiersze liryczne. Z objaśnieniami i przedmową...

Cz. 1, 2 wyd. także w serii: *Biblioteczka Nar.* 60, 70, W-wa 1913.

22. A. Mickiewicz: Sonety krymskie. Farys, Szanfary, Almotenabbi. Z przedmową i objaśnieniami... W-wa 1912 *Biblioteczka Nar.* 4; W-wa [1912] *Książki dla Wszystkich* 553.

23. I. Krasicki: Myszeis. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1913 *Książki dla Wszystkich* 569.

24. A. Mickiewicz: Poezje liryczne. Ze wstępem i objaśnieniami... Cz. 1-4. W-wa 1913 *Biblioteczka Nar.* 49-50; W-wa 1913 *Książki dla Wszystkich* 557-560.

25. J. Słowacki: Balladyna. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1913 *Biblioteczka Nar.* 1; W-wa 1913 *Książki dla Wszystkich* 588.

26. J. Słowacki: Lilla Weneda. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1913 *Książki dla Wszystkich* 585; W-wa 1914 *Biblioteczka Nar.* 6.

27. S. Goszczyński: Wybór liryk. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1914 *Biblioteczka Nar.* 68; W-wa 1914 *Książki dla Wszystkich* 596.

28. W. Pol: Pamiętniki J. W. P. Benedykta Winnickiego. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1914 *Biblioteczka Nar.* 65.

29. W. Pol: Wybór utworów lirycznych. Ze wstępem i objaśnieniami... Cz. 1. W-wa 1914 *Biblioteczka Nar.* 66.

30. J. Słowacki: Król Duch. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1916 *Biblioteczka Nar.* 79.

31. J. Kochanowski: Pieśń świętojańska o Sobótce. Treny. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1916 *Biblioteczka Nar.* 56.

32. J. Kochanowski: Zgoda. Satyr. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1917 *Biblioteczka Nar.* 55.

33. J. Korzeniowski: Karpaccy górale. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa [1917].

34. A. Mickiewicz: Dziady. Cz. I, II, IV. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1917 *Biblioteczka Nar.* 63. Wyd. nast.: W-wa 1919; W-wa 1924.

35. G. Byron: Giaur. W przekładzie A. Mickiewicza, ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1917 *Biblioteczka Nar.* 52; W-wa 1917 *Arcydzieła Lit. Wszczęświatowej* 2.

36. A. Mickiewicz: Konfederaci barscy. Jakub Jasiński. Z objaśnieniami... W-wa 1917 *Biblioteczka Nar.* 29.

37. A. Mickiewicz: Wiersze patriotyczne. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1917 *Biblioteczka Nar.* 34.

38. J. Kochanowski: Muza, Proporzec, Marszałek. Z przedmową i objaśnieniami... W-wa 1918 *Biblioteczka Nar.* 67.

39. A. Mickiewicz: Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1918 *Biblioteczka Nar.* 33. Wyd. 2 przejrane i popr. Kr. 1920.

40. A. Mickiewicz: Przekłady. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1918 *Arcydzieła Lit. Wszczęświatowej* 3; W-wa 1918 *Biblioteczka Nar.* 74.

41. J. Słowacki: Godzina myśli. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1918 *Biblioteczka Nar.* 86.

42. J. Słowacki: Liryki patriotyczne. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1918 *Biblioteczka Nar.* 84.

43. J. Słowacki: Podróż na Wschód. Ze wstępem i objaśnieniami... W-wa 1918 *Biblioteczka Nar.* 87.

44. F. Zabłocki: Sarmatyzm. Ze wstępem i objaśnieniami... Wyd. 2 przejrzone i popr. W-wa [1919] *Wybór Pisarzy Pol. i Obcych dla Domu i Szkoły* 17.

45. M. Arct: Słownik frazeologiczny. Wyd. 3 popr., uzup. W-wa 1928.

Współwydawca: A. Krasnowolski.

Ponadto szereg edycji o charakterze podręcznikowym.

Listy

1. Do K. Hoffmana z 1904. Rkps Bibl. Miejska w Bydgu. sygn. 900.

2. Do T. Jaroszyńskiego 2 listy z 1904-1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. III. 6358.

3. Do H. Struwego z 1906. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 4/1960.

4. Do L. Bernackiego 3 listy z 1914. Rkps Ossol. sygn. 7036/II.

OPRACOWANIA

(R): Światła i cienie. P. H. Galle jako krytyk literacki. *Wędrowiec* 1901 nr 40. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Listy literackie z Warszawy. Brak krytyków — p. H. Galle. *Gaz. Lw.* 1902 nr 126. — A. MOGILNICKI: H. Galle. *Rozwój* 1903 nr 103. — S. BRZozowski: Diatryba o „Książce” pana Mahrburga. *Głos* 1904 nr 48. — W. Rzymowski: Krytycy i recenzenci. H. Galle. *Prawda* 1914 nr 28. — (Artykuły z okazji 40-lecia pracy literackiej:) H. TAŃSKI. *Przegl. Pedag.* 1938 s. 49. — *Nowa Książka* 1938 z. 2 s. 115. — *Tyg. Ilustr.* 1938 nr 4. — Z. ROTHERTOWA: *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948-1958). — Z. SZMYDTOWA: H. Galle. *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* 1948 s. 154-159.

Jan Kochanowski [art. w: *Sami sobie*]. Ks. I. Ch. [I. CHARSZEWSKI]: Notatki z prasy periodycznej. *Przegl. Katol.* 1900 nr 14.

Aleksander Świętochowski jako beletrysta. (ax). *Wędrowiec* 1902 nr 13. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1902 s. 336. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur.*

Warsz. 1902 nr 109. — M. B. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 75 s. 112. — *Novus. Rola* 1902 nr 36. — T. SOBOLEWSKI. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 13. — J. Ż. [J. ŻULAWSKI]. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 13.

Twórczość poetycka Marii Konopnickiej w ciągu 25 lat. W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1902 nr 50. — A. C. [A. CYBULSKI]. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1902 nr 43, 46. — A. MOGILNICKI. *Rozwój* 1902 nr 270. — L. RYGIER. *Kur. Teatr.* 1902 nr 11. — *Gaz. Pol.* 1902 nr 302. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1903 s. 5-6. — A. DROGOSZEWSKI. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) s. 322-325. — S. ZDZIARSKI. *Głos* 1903 nr 33. — *Wędrowiec* 1903 s. 22. — *Wiek* 1903 nr 87.

Adam Asnyk. A. DROGOSZEWSKI. *Ogniw*o 1903 nr 47. — WP. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1904 nr 45.

Józef Korzeniowski, jego życie i pisma. W. HAHN. *Muzeum* 1903 s. 778.

Stylistyka i teoria literatury. A. W. Ł. *Wędrowiec* 1903 nr 44. — B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1903 s. 446-447. — I. MATUSZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 3. — B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1906 s. 312. — *Poradnik dla Czytających Książki* 1912 nr z sierpnia s. 3. — M. RYBARSKI. *Przegl. Hum.* 1922 t. 1 s. 393-421.

„Pan Balcer w Brazylii” Marii Konopnickiej [rec. odczytu:] Wł. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Prawda* 1903 nr 14. — E. M. *Gaz. Pol.* 1903 nr 86. — K. POLLACK. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 84. — *Wiek Ilustr.* 1903 nr 87.

Epoka napoleońska w „Pamiętniach” Stefana Żeromskiego. (a.s.) [A. SCHROEDER]. *Nasz Kraj* 1906 nr 26.

Krótkasta stylistyka wraz z teorią wierszowania. *Goniec Por.* i *Wiecz.* 1904 nr 531, 535. — *Tyg. Ilustr.* 1904 s. 59. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1905 s. 8. — W. STRUSIŃSKI. *Słowo Pol.* 1905 nr 1.

Teoria prozy i poezji w zarysie. M. RYBARSKI. *Przegl. Hum.* 1922 t. 1 s. 393-400.

Zarys dziejów literatury polskiej. K. KRÓL. *Wychow. w Domu i Szkole* 1913 s. 263. — *Tyg. Ilustr.*

1913 nr 36. — A. DROGOSZEWSKI. *Przeegl. Hum.* 1922 t. 1 s. 467-469.

Recenzje prac edytorskich
A. Mickiewicz: Grażyna. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1905 s. 99. — W. HAHN. *Muzeum* 1905 s. 1053. — *Kur. Codz.* 1905 nr 214.

A. Mickiewicz: Sonety i inne wiersze z czasów odeskich. H. DUNINÓWNA. *Przew. Oświatowy* 1907 nr 8-9.

J. Słowacki: Balladyna. W. HAHN. *Muzeum* 1905 s. 1053. — *Kur.*

Codz. 1905 nr 214. — *Tyg. Ilustr.* nr 25. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1906 s. 98.

L. Kondratowicz: Urodzony Jan Dęboróg... J. Mgr. [J. MAGIERA]. *Szkola* 1907 s. 334.

Z. Kasiński: Pisma. J. FLACH. *Przeegl. Pol.* 1907 t. 165 s. 386.

A. Fredro: Śluby paniieńskie. W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1909 t. 5 s. 342. — (f. h.). *Nowa Reforma* 1909 nr 474.

F. Zabłocki: Sarmatyzm. S. K. [S. KARPOWICZ]. *Wychow. w Domu i Szkole* 1910 s. 161.

GARFEINOWA-GARSKA MALWINA (1871–1932)

Pseud. i krypt.: G.; MG.; M. G.; M. P. G.; M. P.-G.; M. POSN. GARF.; M. ZAB.; M. ZABOJECKA; MARJA ZABOJECKA; ZABOJECKA MARJA; ZB.

Powieściopisarka, publicystka, tłumaczka.

Ur. w 1871 w Kucharach pod Płońskiem, w ziemi płockiej. Córka Leona Posnera i Matyldy z Bornsztajnow. Kształciła się na pensji i tajnych kompletach „uniwersytetu latającego”. Po wyjściu za mąż w 1892 za adwokata Garfein-Garskiego w Krakowie brała udział w ruchu niepodległościowym i socjalistycznym. Była działaczką ruchu kobiecego, założycielką prywatnych kursów żeńskich, współzałożycielką „Czytelni dla kobiet”, nadto krakowską korespondentką czasopisma *Ogniw* (redaktorami byli: brat jej Stefan Posner i Ludwik Krzywicki), które zostało zamknięte w 1905 ze względu na socjalistyczne oblicze i powiązania z PPS. Pod koniec życia mieszkała w Łodzi. Zmarła 19 września 1932 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Dusza. Kr. 1898.

Zawartość: Firenze; Kilka kartek z dziennika; Dusza; Bajka; Co mówi cisza?; Święte serca.

2. Gromnice. Powieść. W-wa 1907.

3. Poślubieńczy buntu. *Krytyka* 1908 z. 3 s. 273-280, z. 4 s. 355-364. Wyd. osob. Kr. 1908.

4. Powieść o duszy polskiej. Ojcowie. Kr. 1912. Wyd. nast. Kr. 1918.

Zamierzona cz. 2 nie została ukończona.

Utwory, artykuły krytyczne, przekłady zamieszczała w czasopismach: *Dzien.* Kr. (1897), *Głos* (1901-1903; tu m. in. tłum. S. Lagerlöf: Bracia. 1901 s. 315), *Głos Ewangelicki* (1923), *Izraelita* (1889), *Krytyka* (1897, 1899, 1908, 1913-1914), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1914), *Myśl* (1891, 1894), *Myśl Pol.* (1918), *Na Posterunku* (1907), *Naprzód* (1921), *Nowe Słowo* (1902), *Ogniw* (1903-1905, tu m. in.: Sphinx. 1903 nr 1),

Poradnik dla Czytających Książki (1901/1902), *Prawda* (1890-1897, 1900; tu m. in. tłum. H. Drachman: Romans w dnach. 1890 nr 45-46; J. Neruda: Głupi Jona. 1890 nr 24; C. Sylva: Z „Myśli królowej”. 1890 nr 34), *Przeegl. Poz.* (1894), *Przeegl. Tyg.* (1894-1895), *Przeegl. Warsz.* (1924-1925), *Robotnik* (1923), *W Słońcu* (1919), *Z Bliska i z Daleka* (1913), *Zdrój* (1919).

Oraz w książkach zbiorowych: *Album artystyczne.* Kr. 1903, *Charakterystyki znakomitych Polaków z czasów przedrozbiorowych.* W-wa 1918, *Myśl. Księga zbior. ... „Ogniw”.* W-wa 1904.

Rkps — utwory, przekłady, notatki.

Bibl. Nar. sygn. II 8970-II 8986.

Przekłady

1. B. Björnson: Leonarda. Dramat w 4 aktach. *Dod. Mies. Przeegl. Tyg.* 1890 t. 1 s. 137-197. Wyd. osob. W-wa 1890.

2. K. Hamsun: Głód. *Prawda* 1891 nr 26-42.

3. A. Garborg: Znużone dusze. *Prawda* 1892 nr 22-47. Wyd. osob. W-wa 1894.

4. K. Hamsun: Hazard. *Prawda* 1892 s. 14 i nn.

5. G. M. Brandes: Umysły współczesne. T. 1-2. W-wa 1893-1894.

6. G. Hauptmann: Dróżnik Thiel. *Prawda* 1894 nr 7-10.

7. P. Loti: Życie dwóch kotek. *Prawda* 1894 nr 41-45.

8. L. Marholm: Księga kobiet. *Prawda* 1896 s. 98 i nn.

9. G. Geijerstam: Książka o małym braciszku. *Ogniwo* 1903 nr 31-50. Wyd. osob. z przedmową... W-wa 1904; wyd. nast. W-wa 1922.

10. Multatuli [E. D. Dekker]: Wybór pism. Wstęp i tłum. ... W-wa 1903. Wyd. 2 W-wa 1906.

11. R. Rolland: Beethoven. W-wa [1920].

12. R. Rolland: Piotr i Łucja. W-wa 1922. Wyd. nast.: W-wa 1951; W-wa 1961.

Współtłumacz: H. Bezmanski [S. Posner].

13. A. Nexö: Ditta, stworzenie ludzkie. Powieść. *Naród* 1928 nr 101-142 z przewartami.

14. G. Geijerstam: Tora. Powieść. W-wa 1929.

15. W. Szymanowski: Listy o wypadkach w Polsce 1861-1862. W-wa 1936.

Przekład z francuskiego dokonany w 1931. Współtłumacz: S. Stempowski.

Ponadto tłumaczyła fragmenty i drobne utwory następujących autorów: H. Drachman, A. France, I. Goeringer, P. Hallström, H. Hofmannsthal, E. Lavisse, F. Macleod [W. Sharp], M. Maeterlinck, L. Marholm, K. Michaëlis, J. Neruda, F. Nietzsche, S. Obstfelder, H. Pontoppidan, A. Prydz, J. Richepin, C. Sylva, R. Tagore, O. Wilde.

Listy

1. Do W. Feldmana 2 listy z 1903 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12413/II.

2. Do W. Orkana listy z 1907 i 1909. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8610 III.

3. Do B. Wysloucha z 1909. Rkps Ossol. sygn. 7177/II.

4. Do J. Kasprowicza b. d. Rkps Ossol. sygn. 6439/I.

5. Od A. Świętochowskiego 2 listy z 1901. Inf. zob. Uwagi wstępne. S. VII

w książce: „Ogniwo” 1902-1905. Bibliografia zawartości. Oprac. M. Lipska i R. Loth. Wr. 1957.

6. Od M. Mickiewiczówny z 1930. Rkps Ossol. sygn. 12270/III.

7. Korespondencja, dokumenty. Rkps Bibl. Nar. sygn. 8987-8991, III 8994.

OPRACOWANIA

KRAK: Młoda Polska w Krakowie. S. II. *Przegl. Tyg.* 1900 nr 5. — P. CHMIEŁOWSKI: Udział kobiet w twórczości literackiej. W: *Kobieta współcz.* W-wa 1904 s. 72. — A. KRAUSHAR: Zgon Samuela Posnera. *Świat* 1908 nr 13. — C. WALEWSKA: Kobieta polska w nauce. W-wa 1922.

(Nekrologi:) E. HAECKER: M. Zabojecka. *Robotnik* 1932 z dn. 20 września; E. HAECKER. *Naprzód* 1932 nr 214; S. [S. STEMPOWSKI]: M. Zabojecka. *Robotnik* 1932 nr 326.

D. WAWRZYKOWSKA-WIERCIOCHOWA. *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948—1958).

D u s z a. W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1898 nr 24. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1898 nr 24. — P. CHMIEŁOWSKI: Debiuty nowelistyczne. *Kur. Codz.* 1898 nr 117. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1898 t. 130 s. 365-366. — W. JĄBŁONOWSKI. *Głos* 1898 nr 34. — ANTONI M. [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Lit.* 1898 nr 1.

G r o m n i c e. J. ZABŁOCKA. *Świt* (Kijów) 1906/1907 nr 25. — B. *Kur. Litewski* 1907 nr 92. — S. BRZOZOWSKI. *Spółczesność* 1907 nr 7; przedr.: Dzieła wszystkie. T. 6. W-wa 1936. — (x) [W. FELDMAN]. *Krytyka* 1907 t. 1 s. 574-575. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1907 t. 165 s. 397. — G. GLASS. *Kur. Lw.* 1907 nr 255, 257, 259. — W. JĄBŁONOWSKI. *Gaz. Pol.* 1907 nr 173. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1907 nr 146. — W. MORACZEWSKI. *Prawda* 1907 nr 45. — A. STRZELECKI. *Słowo* 1907 nr 180. — AL. ŚWI. [A. ŚWIDERSKA]. *Słowo Pol.* 1907 nr 239. — W. *Ster* 1907 nr 2 s. 125-126. — L. WŁODEK. *Goniec Por. i Wiecz.* 1907 nr 283. — *Czas* 1907 nr 241. — *Gaz. Lw.* 1907 nr 110. — A. DROGOSZEWSKI. *Sfinks* 1908 t. 1 s. 337-340. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1908 t. 97 s. 268.

Powieść o duszy polskiej. Ojcowie. EMBE. *Echo Lit.-Artyst.* 1912 s. 406-408. — *Słowo Pol.* 1912 nr 551. — B. L. [B. LIMANOWSKI]. *Krytyka* 1913 t. 37 z. 1 s. 64-66. — MAŁ. *Głos*

Narodu 1913 nr 9. — H. SKOLIMOWSKA. *Przegl. Powsz.* 1913 t. 118 s. 271-272. — M. J. WALEWSKA. *Prawda* 1913 nr 52.

Recenzje przekładów

K. Hamsun: *Giód. Myśl* 1892 nr 3.

G. M. Brandes: *Umysły współczesne*. E. PRZEWÓSKI. *Przegl. Tyg.* 1894 s. 79.

G. Geijerstam: *Książka o małym braciśzku*. as. *Krytyka* 1904 t. 1 s. 334. — W. JABLONOWSKI.

Książka 1904 s. 406. — (L.) [E. LUBOWSKI]. *Kur. Codz.* 1904 nr 117.

Multatuli: *Wybór pism*. W. JABLONOWSKI. *Książka* 1903 s. 203. — Z. KWIECIŃSKI [A. LANGE]. *Wędrowiec* 1903 nr 14.

R. Rolland: *Piotr i Lucja*. E. BREITER. *Skamander* 1922 z. 18 s. 168-171. — E. BREITER. *Głos Pol.* 1922 nr 69. — H. ELZENBERG. *Przegl. Warsz.* 1922 t. 4 s. 405-407. — A. NOWACZYŃSKI. *Myśl Nar.* 1922 nr 7. — M. RETTINGER. *Kur. Lw.* 1922 nr 31.

GAWALEWICZ MARIAN (1852–1910)

Pseud. i krypt.: DLUGI; G.; GEZ; KONSTANTY; KONSTANTY BOREJKO; M. BOREJKO; M. G.; M. G.; M. GAW.; MAR. GA.; MARYAN; MARYAN GAW....CZ; MG.; MN; MN. GCZ; N; -N-; N.; (N.); OSTROWIDZ; PRZYGODNY; Q; Q; QUIS.

Powieścio- i dramatopisarz, poeta, publicysta.

Ur. 21 października 1852 we Lwowie. Gimnazjum ukończył we Lwowie, wyższe studia odbywał w Instytucie Technicznym i na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W 1868 zadebiutował jako poeta i nowelista w czasopiśmie lwowskich. W 1875 wspólnie z Kazimierzem Bartoszewiczem założył czasopismo *Szkice Społeczne i Literackie*. W 1876 przeniósł się do Warszawy. W 1876 wstąpił do redakcji *Kuriera Warszawskiego*, w którym w 1879-1883 prowadził dział polityczny. W 1879-1882 należał do redakcji *Kłosów*. Redagował w 1883-1887 *Romans i Powieść*, *Tygodnik Powszechny* (od ustąpienia Stanisława Grudzińskiego w 1882), *Tygodnik Ilustrowany* od 1896 do 1898, *Tygodnik Polski* od 1898 do 1899, *Bluszcz* od 1902 do 1906. Był sprawozdawcą teatralnym *Bluszczu*, *Gazety Warszawskiej*, *Kuriera Porannego*, *Kłosów*, *Kraju*, *Tygodnika Ilustrowanego* i *Tygodnika Polskiego*. Od 1879 do 1896 był kierownikiem teatryku Towarzystwa Dobroczynności. W 1899-1900 kierownikiem artystycznym Teatru Ludowego w Warszawie, w 1900-1905 dyrektorem Teatru Wielkiego w Łodzi. Po powrocie do Warszawy pełnił funkcje dyrektora Teatru Małego. W 1909 był kierownikiem literackim miesięcznika *Scena i Sztuka*. Od 1909 był kierownikiem literackim teatru lwowskiego. Zmarł 26 maja 1910 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. *Żyje!... Pobudka dla młodzieży*. Kr. 1874.

Wiersz.

2. *Z rozpacy*. Humoreska sceniczna w 1 akcie. Wyst. W-wa 21 marca 1880; W-wa 13 marca 1881. Ogł. *Biesiada Lit.* 1880 nr 236-239. Wyd. osob. W-wa 1880. Wyd. nast.: W-wa 1907 *Teatr Amatorski* nr 91. Zob. też poz. 13.

Rkps Ossol. sygn. 11111/I.

3. *Kraszewski w Warszawie*. Ramotka sceniczna w 1 akcie, według A. Wilkońskiego. Wyst. Lubl. 15 czerwca 1880;

W-wa 28 czerwca 1880; Kr. 14 listopada 1880; W-wa 1 maja 1881. Ogł. *Echo* 1880 nr 92-97. Wyd. osob. W-wa 1880. Zob. też poz. 13.

4. *Obraz działalności literackiej J. I. Kraszewskiego od 1830 do 1880: Powieść obyczajowa. Trzecie dziesięciolecie. 1850-1860*. W: *Książka jubileuszowa dla uczczenia... J. I. Kraszewskiego*. W-wa 1880 s. 44-62.

5. *Po drodze*. Humoreska sceniczna w 1 akcie. Wyst. W-wa 9 stycznia 1881; Kr. 12 listopada 1881; W-wa 16 stycznia 1882; Lubl. 12 lutego 1882. Ogł. *Biesiada Lit.* 1881 nr 263-266. Wyd. osob. W-wa

1881. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1907 *Teatr Amatorski* nr 92. Zob. też poz. 13.

Rkps Ossol. sygn. 10620/I.

6. Preludium Szopena. Obraz dramatyczny w 1 akcie. Wyst. Lw. w styczniu 1881; Lubl. 21 marca 1882. Ogl. *Bluszcz* 1881 nr 27-31. Wyd. osob. W-wa 1881. Wyd. nast.: W-wa 1907 *Teatr Amatorski* nr 87. Zob. też poz. 13.

Rkps Ossol. sygn. 11023/I.

7. Hannibal ante portas! czyli Świdrykowska jedzie!... Komedia w 1 akcie. Wyst. W-wa 25 listopada 1881; W-wa 16 stycznia 1882; Lubl. 17 lutego 1882; Kr. 9 grudnia 1882. Ogl. *Biesiada Lit.* 1881 nr 303-307. Wyd. osob. W-wa 1882. Zob. też poz. 13.

8. Na estradzie. Scena humorystyczna bez odsłony. Wyst. W-wa 15 kwietnia 1882. Ogl. *Kur. Warsz.* 1882 nr 85. Wyd. osob. W-wa 1882 (wraz z: E. Gondinet: Ach, paniel... Wolny przekład. Zob. Przekłady poz. 1). Zob. też Twórczość poz. 13.

9. Bibiński. Komedia w 1 akcie. Wyst. W-wa 1 października 1882 (z muzyką J. Tatarskiewicza); Lubl. 1 stycznia 1883; Kr. 15 grudnia 1883. Ogl. *Kur. Warsz.* 1882 nr 217-222; *Kalendarz na r. 1883. Kołeda dla Gospodyń*. W-wa 1882. Wyd. osob. W-wa 1907 *Teatr Amatorski* 93. Zob. też poz. 13.

10. Śmierć Agrypiny. Notatka historyczna do obrazu Franciszka Żmurki. W-wa 1882.

11. Lekcja deklamacji. Fraszka sceniczna w 1 akcie. *Tyg. Powzsz.* 1883 nr 15-17. Wyd. osob. W-wa 1883. Wyd. nast.: W-wa 1907 *Teatr Amatorski* nr 88. Zob. też poz. 13.

12. Barkarola. Obrazek dramatyczny w 1 odsłonie. Wyst. W-wa 7 października 1884; Lw. 19 grudnia 1884; Poz. 31 grudnia 1884. Ogl. *Echo Muz. i Teatr.* 1884 nr 17-24 i odb. Wyd. nast. W-wa 1907 *Teatr Amatorski* nr 86. Zob. też poz. 13.

Por. C. Jankowski: Ostatni akord.

Przekład niem. wyst. w Berlinie ok. 1885.

13. Komedie jednoaktowe i monologi. Seria 1-2. W-wa 1884-1890. Wyd. 2. Seria 1. W-wa 1890.

Seria 1: Z rozpacy. (Zob. poz. 2); Kraszewski w Warszawie. (Zob. poz. 3); Po drodze. (Zob. poz. 5); Hannibal ante portas! czyli Świdrykowska jedzie!... (Zob. poz. 7); Bibiński. (Zob. poz. 9); Preludium Szopena. (Zob. poz. 6); Monologi: Na estradzie. (Zob. poz. 8); Tłum. z E. Gondineta: Ach, paniel... (Zob. poz. 8 i Przekłady poz. 1); Eksplicakcja; Wachlarz; Krzyż zastugi. Seria 2: Lekcja deklamacji. (Zob. poz. 11);

Guzik. (Zob. poz. 17); Dzisiejsi. (Zob. poz. 14); Barkarola. (Zob. poz. 12); Figiel Benvenuta. (Zob. poz. 15); Monologi: Tłum. z L. Supersac: Przez dziurkę od klucza. (Zob. Przekłady poz. 4); Optymista. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 64); My i one. (*Echo Muz. i Teatr.* 1883 nr 10); Szczególna wada. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 167); Jaka!; (*Dzien. Pol.* 1888 nr 337); Na raucie. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 133); U-hml; Kochliwy; Przy mazurku Szopena. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 215); Niczego; Śmieszka; Milusińscy; Smok. (*Tyg. Ilustr.* 1889 nr 336).

14. Dzisiejsi. Komedia w 1 akcie. *Tyg. Powzsz.* 1885 nr 12-15. Wyd. osob. W-wa 1885. Wyst. W-wa 7 marca 1886. Wyd. nast.: W-wa 1907 *Teatr Amatorski* nr 90. Zob. też poz. 13.

Rkps Ossol. sygn. 11099/I.

15. Figiel Benvenuta. Komedia w 1 akcie. Wyst. W-wa 27 czerwca 1886. Ogl. *Kłószy* 1886 t. 2; *Romans i Powieść* 1886 t. 1 nr 261-268. Wyd. osob. W-wa 1886. Zob. też poz. 13.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1466, 1527.

16. Gasnąca dusza. Powieść. *Bluszcz* 1886 t. 2 nr 40-52. Wyd. osob. W-wa 1887.

17. Guzik. Komedia w 1 akcie. Wyst. Lw. 10 października 1887; Lubl. 31 grudnia 1887. Ogl. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 183-186. Wyd. osob. W-wa 1887. Wyd. nast.: W-wa 1907 *Teatr Amatorski* nr 89. Zob. też poz. 13.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1526.

18. Do światła. Wiersz poświęcony młodzieży akademickiej w 20 rocznicę założenia Czytelnii. Kr. 1887.

19. Filistrzy. Powieść społeczno-obyczajowa. *Bluszcz* 1887 nr 23-52. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1888.

20. Szkice i obrazki. O niej... T. 1-2. Kr. 1887.

Zawartość: Nierozegrana partia. Fragment powieściowy; Pauper. Sylwetka z bruku. (*Kur. Warsz.* 1878 nr 138-139. Zob. też poz. 53); Nocturno. Eksperyment niby-psychologiczny; Geś. Ze wspomnień jednorocznego ochotnika. (*Kur. Warsz.* 1883 nr 207a-213. Zob. też poz. 53); O niej. Kartka z albumu niedoszłego portrecisty. (*Romans i Powieść* 1884 nr 202-208; *Przegl. Lit. i Artyst.* 1885 nr 11-15); Babunia śpi. Obrazek; Raz przy zachodzie. Z cudzego opowiadania; Nigdzie mu dobrze nie było. Obrazek z życia; Na świętach. Urywek ze wspomnień; Adelka. Obrazek z natury. (*Gaz. Pol.* 1886 nr 48, 50-55); Zemsta trubadura. Z kalejdoskopu wspomnień; Głodna lwica. Opowiadanie przy herbacie; Mój przyjaciel Hipcio. Z galerii pasażerów; Nocna zmora. Nowelka; K. M. B. Obrazek.

Przekłady

Gęś: ros.: O. Kobiecki, *Syn otieczestwa* 1898 nr 41-44.

21. Sylwetki i szkice literackie. Kr. 1888.

Zawartość: O śpiewaku „Wiesława”. (Wygł. jako odczyt w 1885. Ogl. jako wstęp do: K. Brodziński: *Wiesław*. W-wa 1886 s. I-XXI); Au. Wi. chirurg filozofii, kawaler krzyża naturalnego. 1840-1851. (O A. Wilkońskim. Wygl. jako odczyt w 1885. Ogl. *Tyg. Powsz.* 1885 s. 773-824); „Antoniusz i Kleopatra”. (O utworze W. Szekspira. Wygl. jako odczyt w 1880. Ogl. *Tyg. Powsz.* 1880 nr 9-15); „Makbet”. (O utworze W. Szekspira).

22. Biedni ludzie. Obrazki z życia. *Słowo* 1889 nr 50-100. Wyd. osob. Kr. 1890 *Bibl. Uniwersalna Nowa*. Wyd. nowe Kr. 1898.

23. Bohdan Zaleski. *Przeł. Pol.* 1889 t. 94 s. 221-257 i odb. Kr. 1890.

24. Poezje. Kr. 1889. Wyd. nast. Kr. 1896.

Zawartość: tu cykl: I. Z wiosny i młodości: Nad powodzią, Ze starych motywów na nową nutę, Z dzieł serca, Rok w pieśni. II. Iskierki. III. Kalejdoskop: Obrazki z Wenecji, W katedrze, Na Lido, Na gondoli, Rondo capriccioso, Spoza kulis, Znane dzieje.

25. Żona. Galeria szkiców z natury. W-wa 1889. Wyd. nast.: wyd. nowe z rys. P. Stachiewicza W-wa 1892; wyd. 3 Lw. 1919; wyd. 4 Poz. [1930].

Zawartość: Kokoszka. (*Kur. Codz.* 1887 nr 132; *Kur. Kr.* 1887 nr 248); Astra. (*Kur. Codz.* 1887 nr 135; *Kur. Kr.* 1887 nr 251); Trusia. (*Kur. Codz.* 1887 nr 145; *Kur. Kr.* 1887 nr 252); *Dzien. Pol.* 1888 nr 140); Baba. (*Kur. Codz.* 1887 nr 151; *Kur. Kr.* 1887 nr 253); Komedianka. (*Kur. Codz.* 1887 nr 166; *Kur. Kr.* 1887 nr 255); Muszka. (*Kur. Codz.* 1887 nr 180); Walentowa. (*Kur. Codz.* 1887 nr 192); Pani hrabina. (*Kur. Codz.* 1887 nr 205); Bziczek. (*Kur. Codz.* 1887 nr 213); Tamta. (*Kur. Codz.* 1887 nr 233); Inseparables. (*Kur. Codz.* 1888 nr 7); Mu... (*Kur. Codz.* 1888 nr 278); Mrówka; Otellina. (*Ananas* 1889 s. 52-57; *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1889 nr 3/4); Ofiara.

Przekłady: niem.: H. Bock-Neuman: Ein weiblicher Othello und andere Geschichten. Berlin 1904 — ros.: N. G. A-inoj: Siluety žen. Petersb. 1899.

Kokoszka: ros.: M. Waldien, *Syn otieczestwa* 1899 nr 18; *Siewier* 1903 nr 50 — serbochorw.: J. Matica, *Prosvjeta* 1902.

Astra: serbochorw.: J. Matica, *Obzor* 1900 nr 107.

Baba: serbochorw.: J. Matica, *Obzor* 1900 nr 32.

Komedianka: czes.: V. Kredba, *Hlas národa* 1910 nr 209 — serbochorw.: J. Matica, *Vijenac* 1900 nr 52.

Walentowa: serbochorw.: J. Matica, *Prosvjeta* 1903.

Pani hrabina: serbochorw.: M. Dom i svjet 1899 s. 375; J. Matica, *Prosvjeta* 1901 s. 180.

Mu...: ros.: M. Waldien, *Syn otieczestwa* 1898 nr 46; *Žiwopisnoje obozrieniye* 1898 nr 20.

Tamta: serbochorw.: J. Matica, *Vijenac* 1900 nr 26.

Inseparables: serbochorw.: *Novosti* 1910 nr 115-116.

Otellina: ros.: M. Waldien, *Syn otieczestwa* 1899 nr 18 — serbochorw.: J. Matica, *Obzor* 1900 nr 9.

26. Drugie pokolenie. Powieść. *Bluszcz* 1890 nr 1-34. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1891. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1893; t. 1-3. W-wa 1912 *Bibl. Dziel Wyborowych* nr 761-763. Zob. też Wyd. zbior.

27. Franciszek Zabłocki. Szkic biograficzno-krytyczny. *Tyg. Ilustr.* 1890 nr 27-37 (pt. O autorze „Fircyka w zalotach”. Fr. Zabłocki). Wyd. osob. Kr. 1894.

Wygł. jako odczyt w 1890.

28. Majster do wszystkiego. Zbiór nowel. Kr. 1890. Wyd. nowe Kr. 1898.

Zawartość: Majster do wszystkiego. Szkic powieściowy. (*Kur. Lw.* 1888 nr 218-261; *Tyg. Ilustr.* 1888 t. 1-2); J. Zyg. Do. Z księgi wydziedziczonych. (*Kur. Kr.* 1887 nr 269, 270, 272); Filiżanka. Fragment z dialogu. („*Kur. Codz.*” *Premium*. W-wa 1888 s. 43-45. Zob. też poz. 47); Grajek „Spod Kotwicy”. Kartka z notatnika nowelisty. (*Tyg. Ilustr.* 1889 nr 329); Ostatnia schadzka. Noweletka. (*Kur. Kr.* 1888 nr 15-16; *Gaz. Nar.* 1888 nr 44-45. Zob. też poz. 47).

Przekłady

Ostatnia schadzka: czes.: *Moravská orlice* 1913 nr 112 — serbochorw.: Š. Dragić. *Dom i svjet* 1900 s. 353.

29. Prolog na otwarcie Teatru Wielkiego w Warszawie. Wyst. W-wa 11 września 1891. Ogl. *Kur. Codz.* 1891 nr 251; *Tyg. Ilustr.* 1891 t. 4 s. 162-163. Wyd. osob. W-wa 1891. Zob. też poz. 47.

30. Ćma. Materiały do powieści. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 379-407. Wyd. osob. W-wa 1892. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1893; W-wa 1914.

Przekłady: niem.: H. Frank. Wyd. 2 Stuttgart 1897 — ros.: L. Gorbaczewski, Petersb. 1893.

31. Wieś do sprzedania. Komedja w 4 aktach. Wyst. Łódź 1891. Nie druk.

Współautor: A. Zaleski.

32. Perła. Obrazek dramatyczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 24 kwietnia 1892. Ogl. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 447-448 (z podtyt. Obraz dramatyczny w 1 odsłonie). Wyd. osob. W-wa 1893 (z podtyt. Obraz dramatyczny wierszem). Wyd. 2 W-wa 1907 *Teatr Amatorski* nr 96.

33. Mechesy. Powieść. *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 2 — 1893 t. 2. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1893-1894. Zob. też Wyd. zbior.

34. Mgła. Powieść. *Bluszcz* 1892 nr 40-52. Wyd. osob. W-wa 1893.

35. Z mego albumu. Zbiór szkiców i obrazków. W-wa 1892.

Zawartość: Zuzanna. (*Tyg. Ilustr.* 1889 t. 2 s. 114 i nn.); Mimi. (*Kur. Kr.* 1887 nr 232-239; *Romans i Powieść* 1887 nr 344-348); Świerk na pustkowi. (*Świat* 1890 nr 11); Zgaszone gwiazdy. Ze szkiców piórem. (*Tyg. Ilustr.* 1890 t. 2 s. 398-402); Moja mamka. (*Ź. Ungra Kalendarz warsz.* na r. 1891. W-wa 1890 s. 55-59); Literat.

Przekłady

Zuzanna: czes.: F. Vondráček. Praga 1895.
Mimi: ros.: *Siewierno-zapadnoje slowo* 1900.
Literat: serbochorw.: *Obzor* 1907 nr 275-283.

36. Stare długi. Sztuka w 2 aktach. Wyst. W-wa 17 kwietnia 1893. Ogl. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 495-504. Wyd. osob. W-wa 1894.

Przekład niem.: A. Holzboch. Ok. 1894

37. Królowa Niebios. Legendy o Matce Boskiej. Ogl. fragm.: O Bożym Narodzeniu. *Tyg. Ilustr.* 1893 t. 2 s. 402; Przy końcu świata. *Świat* 1894 nr 1. Wyd. osob. całości: Seria 1-2. W-wa 1894-1896 (z ilustr. P. Stachewicza). Wyd. nast.: wyd. 2 serii 1 W-wa 1895; [wyd. popularne b. m. i r., ok. 1898]; wyd. 5 [popularne] przejr. i popr. przez autora. Mikołów 1901; Kr. 1902 (z ilustr. P. Stachewicza); wyd. 3 W-wa 1903 (z ilustr. P. Stachewicza); W-wa 1908 *Bibl. Młodzieży Szkolnej* nr 41; wyd. 2 [wyd. poprzedniego] W-wa 1913 w serii jw.; Poz. 1935; Londyn 1953.

Rkps *Bibl. Nar. sygn. I 6132.*

Przekłady: ang.: B. Borski-Szczepanowicz, K. B. Miller. Nowy Jork 1929; L. Merecka-Szczepanowicz. Nowy Jork 1930 — niem.: K. Różycki. Wyd. 2 Gładbach 1921; wyd. 3 ok. 1927 — ros.: W. Chodaszewicz. Moskwa 1910.

38. Od jutra. Powieść współczesna z papierów rodzinnych spisana. *Wiek* 1893 nr 296 i nn.; *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1894 nr 161-245. Wyd. osob. W-wa 1895.

39. Cudak. Powieść. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 2 nr 37-52. Wyd. osob. W-wa 1895.

40. Dusze w odlocie. Z pamiętników młodego lekarza. Nowela. *Biesiada Lit.* 1894 nr 7-15. Wyd. osob. W-wa 1895. Wyd. 2 W-wa 1897.

41. Szubrawcy. Powieść. *Gaz. Lw.* 1894 nr 271-1896 nr 81 z przerwami; *Kur. Codz.* 1894 nr 322-1896 nr 84

z przerwami; *Kur. Poz.* 1895-1896 nr 1-79 z przerwami. Wyd. osob. T. 1-3. W-wa 1896.

42. *Bluszcz*. Historia małżeńska. *Bluszcz* 1895 nr 1-17 (pt. *Bluszcz*. Obrazek z życia rodziny). Wyd. osob. W-wa 1895. Wyd. nast. Poz. 1931.

43. Niczyja. Powieść. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1895 nr 52, 1896 nr 1-52. Wyd. osob. Kr. 1897.

44. Wyprawa na Olimp. Komedja w 1 akcie. Wyst. W-wa 30 marca 1896. Ogl. *Kur. Codz.* 1896 nr 147-155; *Przegl. Poz.* 1896 nr 23-28.

45. Jööl. Obrazek z życia wyspiarzy frygijskich. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 53. Wyd. osob. Poz. 1923 *Bibl. dla Wszystkich* nr 52. Zob. też poz. 53, 59.

Przekład niem.: S. Horowitz. W książce: A. Württemberg: Der Hengarthof. Berlin 1912 s. 55-95.

46. W szponach orła. Powieść. *Słowo* 1896.

47. Motyl. — Philemon i Baucis. — Ostatnia schadzka. — Filizanka. — Prolog. W-wa [1897] (z ilustr. P. Stachewicza).

Zawartość: Motyl. (*Tyg. Ilustr.* 1894 nr 234); Philemon i Baucis. (*Kur. Warsz.* 1895 nr 69-77); Ostatnia schadzka. (Zob. poz. 28); Filizanka. (Zob. poz. 28); Prolog. (Zob. poz. 29).

48. Nasza trójka. Ze wspomnień chłopców. *Kur. Codz.* 1897 nr 184-187. Wyd. osob. Nowy Sącz 1900.

49. Sprawa honorowa. Z opowiadań sekundanta. *Słowo Pol.* 1897 nr 227-244. Wyd. osob. Poz. 1923. Zob. też poz. 53.

Przekład ros.: W. *Polskaja nowiella*. Moskwa 1949 s. 333-370.

50. Synowie Laokoona. *Ruch Katol.* 1897 nr 1-12. Zob. też poz. 70.

51. We czworo. Komedja w 1 akcie. Wyst. W-wa 22 października 1898. Ogl. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 22-34. Wyd. osob. W-wa [1898] *Teatr Amatorski* nr 54.

Rkps *Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 2991.*

52. Druh Mickiewicza. Tomasz Zan. Studium biograficzno-krytyczne. *Tyg. Pol.* 1898 nr 1-12, 1899 nr 1-23 z przerwami.

53. Szkice i obrazki. W-wa 1898. *Bibl. Dziel Wyborowych* nr 20 (ze wstępem T. Jeske-Chońskiego).

Zawartość: Pauper. Sylwetka z bruku. (Zob. poz. 20); Geś. Ze wspomnień jednorocznego ochotnika. (Zob. poz. 20); Stoń. Sylwetka nie-

zoologiczna; J88l. Obrazek z życia wyspiarzy frygijskich. (Zob. poz. 45); Sprawa honorowa. Z opowiadań sekundanta. (Zob. poz. 49).

54. Znak zapytania. Nowela. *Goniec Łódzki* 1898 nr 1-133; *Kraj* 1898 nr 44-1899 nr 13; *Kur. Lw.* 1898 nr 62-158. Wyd. osob. W-wa 1900 (pt. Znak zapytania. Kartka z dziejów młodego serca).

55. Warszawa. Powieść społeczno-obyczajowa. *Kur. Warsz.* 1899 nr 2-358, 1900 nr 17-75. Wyd. osob. T. 1-3. W-wa 1901. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1903; Lw. 1920.

56. Poeta promienisty. Z filareckiej twórczości Tomasza Zana. *Kraj* 1900 nr 34-49, 1901 nr 5-7. Wyd. osob. W-wa 1911 *Książki dla Wszystkich* nr 529 (ze wstępem A. Kraushara).

57. Babunia. Komedia w 2 aktach. *Biesiada Lit.* 1901 nr 46-52. Wyst. W-wa 26 kwietnia 1903. Wyd. osob. W-wa 1903 *Bibl. Miłośników Sceny* nr 1-1a; wyd. nast. W-wa 1929 w serii jw.

58. Król Herod. Misterium tragikomiczne w 2 odsłonach. *Słowo* 1901 nr 4; *Zgoda* (Chicago) 1901 nr 11-12.

59. Na skrawku ziemi. W-wa 1901.

Zawartość: Na skrawku ziemi. (*Bibl. Warsz.* 1900 t. 4 s. 245-275, 502-542; *Czas* 1901 nr 1-28); J88l. (Zob. poz. 45); Laureatka. (*Kur. Warsz.* 1899 nr 144-147).

Przekłady

Na skrawku ziemi: niem.: S. Horowitz: Auf Helgoland. Berlin 1911.

60. Rozkosz bogów. Powieść. *Świat* (Łódź) 1901 nr 1-20.

61. Dziwolągi. Powieść. *Biesiada Lit.* 1902 nr 1-52.

62. Plemię Anteusza. Powieść. *Nowa Reforma* 1903 nr 147-268 z przerwami.

63. Plotka. Powieść. W-wa 1903. Wyd. nast. Poz. 1931.

64. Dla ziemi. Powieść. *Tyg. Pol.* 1904 nr 1-25. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1904. Zob. też Wyd. zbior.

Przekład czes.: J. Rozvoda. *Venkov* 1908 nr 103 i nn.; V. Kredba. Praga 1930.

65. Jad. Powieść. *Bluszcz* 1904 nr 1-52. Wyd. osob. W-wa 1905.

66. Z wrażeń felietonisty. Tysiąc kilometrów samochodem. W-wa 1904.

67. Bomba. Komedyjka w 1 akcie. *Wieczory Rodz.* 1906 nr 15-18.

68. Wicherek. Nowela. *Biesiada Lit.* 1906 nr 39-50. Wyd. osob. W-wa 1908.

69. Bez celu. Powieść na tle społecznym naszych czasów. *Bluszcz* 1907 nr 1-52. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1908.

70. Dwie baśnie. 1. Synowie Laokoona. Ze snów na jawie. — 2. Jak się głupi Janek kochał... Wierutna bajka. W-wa 1907.

Zawartość: Synowie Laokoona. Ze snów na jawie. (Zob. poz. 50); Jak się głupi Janek kochał... Wierutna bajka.

71. Wir. Powieść z niedawnych czasów. *Biesiada Lit.* 1907 nr 1-23; c. d. *Biesiada Pol.* 1907 nr 1-2; c. d. *Lechita* 1907 nr 1-9 (pt. Wir. Powieść z ostatnich czasów). Wyd. osob. W-wa 1908.

72. Z ostatnich dni. Poezje. Kr. 1907.

73. Gąbka. Opowieść ze wspomnień redakcyjnych. *Tyg. Mód i Powieści* 1908 nr 1-24. Wyd. osob. W-wa 1910. Wyd. 2 Lw. 1921.

74. Tomasza Zana „Gryczane pierożki”. Kartka z nieznanymi rękopisów. *Pam. Lit. R.* 9 (1910) s. 319-337 i nadb.

Rkps *Bibl. Ossol.* sygn. 12035/II.

Ponadto pisywał książki dla dzieci.

Poszczególne wiersze M. Gawalewicz wydawano osobno w opracowaniu muzycznym różnych kompozytorów, m. in. Władysława Żeleńskiego.

Rękopisy drobnych utworów: *Bibl. Jagiel.* sygn. 7813 IV, *Bibl. Nar.* sygn. 2676, 2732, 2748, *Bibl. PAN* w Kr. sygn. 2073.

Utwory literackie, artykuły krytyczne, recenzje i felietony zamieszczał w czasopiśmie: *Album Teatr.* (1896-1897), *Ananas* (1889-1893), *Antrakt* (1876), *Ate-neum* (1886, 1890; tu: Przegląd teatralny), *Bibl. Warsz.* (1897, 1900, 1908-1909; tu m. in. art.: Korzeniowski o sobie. Z nieznanego materiału. 1897 t. 3 s. 482-514), *Biesiada Lit.* (1876-1877, 1879-1881, 1883, 1894, 1900-1902, 1906-1907), *Bluszcz* (1876-1877, 1881, 1886-1896, 1900-1904, 1908; tu m. in. rubr.: Pogawędka. 1886-1894; Przegląd teatralny. 1894-1896; Przy kominku. Pogawędka. 1900-1901; Na werandzie. Pogawędka. 1900-1901; Quodlibet. Pogawędka. 1903-1904), *Bławatek* (1895, 1901, 1905, 1907-1908), *Bocian* (1900), *Chochlik* (1892), *Czas* (1875, 1901), *Diabeł* (1896, 1900), *Dom Pol.* (1908), *Dzien. Chicagoski* (1893-1895, 1898, 1900, 1904-1905, 1907, 1909-1910), *Dzien. Cieszyński* (1907), *Dzien. dla Wszystkich* (1893, 1901), *Dzien. Kr.* (1896-1897), *Dzien. Mód* (1874-1875), *Dzien. Pol.* (1888), *Dzien. Powsz.* (1908), *Dzien. Poz.* (1900, 1902), *Echo* (1880-

-1881), *Echo Lit.-Artyst.* (1893-1897, 1902), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1883-1888, 1890-1893, 1895-1896, 1898, 1902; tu m. in.: *Debiutantka. Monolog.* 1888 nr 239), *Ekran i Scena* (1924; tu: *Gdzie ten czas. Z puścizny pośmiertnej.* Nr 13), *Gaz. Lw.* (1876, 1894-1897, 1900, 1909), *Gaz. Nar.* (1875, 1885, 1888, 1894, 1899, 1906), *Gaz. Podkarpacka* (1875), *Gaz. Pol.* (Chicago 1908), *Gaz. Pol.* (Czerniowce 1884), *Gaz. Pol.* (W-wa 1885-1889, 1895-1896, 1900; tu m. in.: *Felieton literacki.* 1885; *Felieton teatralny.* 1887-1888), *Gaz. Tor.* (1875), *Gaz. Warsz.* (1886, 1891, 1900-1901), *Goniec Łódzki* (1898), *Goniec Pol.* (1907), *Goniec Teatr.* (1877), *Katolik* (1900), *Kłosa* (1879-1882, 1886; tu m. in. rubr. *Pokłosie.* 1881), *Kraj* (1876, 1886, 1896-1902; tu m. in. rubr.: *Z Warszawy.* 1896; *Kronika warszawska.* 1900-1902), *Kronika* (1875), *Kronika Powsz.* (1912; tu: *Z Nowym Rokiem. Z teki pośmiertnej.* Nr 52), *Kronika Rodz.* (1878, 1906), *Kur. Codz.* (1886-1889, 1891-1899, 1904; tu m. in. rubr.: *Z teatru.* 1887; *Nie lubię!* *Monolog.* 1887 nr 328), *Kur. Kr.* (1887-1888, 1896, 1898, 1902), *Kur. Lw.* (1895-1896, 1898; tu m. in.: *Wicunia. Obrazek z życia rodziny.* 1895 nr 5-124), *Kur. Niedzielną* (1897-1898; tu m. in.: *Tu i tam. Wrażenia z dalekiej podróży.* 1898 nr 24-39), *Kur. Pol.* (1886-1887, 1890-1891, 1903), *Kur. Poz.* (1875, 1895-1896, 1898, 1901-1902), *Kur. Teatr.* (1901), *Kur. Warsz.* (1875-1884, 1891, 1895-1903, 1910; tu m. in.: *Listy z Krakowskiego Przedmieścia.* 1899-1903; *W 25 rocznicę Sedanu. Z teki pośmiertnej.* 1910 nr 242; *Gdzie ten czas. — Wolę. Z teki pośmiertnej.* 1910 nr 251), *Kwiaty Powieściowe* (1886), *Lamus* (1910), *Lechita* (1907), *Mucha* (1885-1886, 1890, 1909), *Mysł* (1892, 1894), *Mysł Katol.* (1908), *Nowa Reforma* (1903), *Nowiny* (1878), *Nowiny Niedzielne* (1877), *Obrona Ludu* (1899), *Ognisko Domowe* (1875), *Ogniwó* (1904), *Osa* (1877), *Pam. Lit.* (1910), *Praca* (1900-1902, 1908-1910), *Prawda* (1882, 1902, 1908; tu m. in.: *Z życia. Nowelka.* 1882 nr 35 pod pseud.: *Długi*), *Przedświt* (1901), *Przegl. Lit. i Artyst.* (1885), *Przegl. Lw.* (1873-1875), *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* (1888-1890, 1893-1894, 1900, 1902, 1904, 1906), *Przegl. Pol.* (1889), *Przegl. Por.* (1908), *Przegl. Poz.* (1894, 1896), *Przegl. Tyg.* (1887, 1891-1892), *Przew. Katol.* (1897), *Przew. Koncertowy* (1908/1909), *Przodownica* (1906), *Przyj. Domowy* (1868; tu: *Jedno wieciej. Szkic z niedawnej przeszłości.* Nr 9-14), *Przyj. Dzieci* (1879, 1885, 1889), *Romans i Powieść* (1881-1888), *Rozwój* (1904), *Ruch*

(1887), *Ruch Katol.* (1897), *Ruch Lit.* (1897), *Satyr* (1892), *Scena i Sztuka* (1907-1909), *Słowo* (1894, 1896, 1899, 1901-1903; tu m. in. rubr. *Z teatru.* 1901-1903), *Słowo Pol.* (1897), *Strzecha* (1872), *Szkice Społ. i Lit.* (1875-1876), *Świat* (Kr. 1893-1894), *Świat* (Łódź 1901), *Tarnowianin* (1905-1906), *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* (1895, 1902), *Tydzień Lit., Artyst., Nauk. i Społ.* (1877), *Tyg. Ilustr.* (1886-1899, 1906-1910, tu m. in.: *Nocna zmora. Nowela.* 1886 nr 201-203; rubr.: *Kronika tygodniowa.* 1888-1890, *Przegląd teatralny.* 1889-1891, *Z tygodnia na tydzień.* 1891-1898; *W zimowy zmierzch.* 1891 nr 102), *Tyg. Mód i Powieści* (1894, 1908-1909), *Tyg. Nar.* (1900), *Tyg. Pol.* (1898-1899, 1902-1904; tu m. in.: *felieton pt. Przy czarnej kawie.* 1898), *Tyg. Powsz.* (1878-1885; tu rubr.: *Pogadanka.* 1878, 1882-1885, *Z teatru.* 1882-1885), *Wędrowiec* (1884-1887, 1892, 1903), *Wieczory Rodz.* (1904, 1906), *Wiek* (1893), *Wiek Młody* (1894), *Zgoda* (Chicago 1897, 1901, 1909-1910), *Zorza* (1901-1904, 1906), *Zwierciadło* dod. *Wiarusa Pol.* (1897).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych i książkach: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX.* T. 1. W-wa 1901, K. Brodziński; *Wiesław Sielanka.* W-wa 1886 (tu przedmowa), *Bukiet dla pań. Kalendarzyk lit.-artyst. na r. 1892.* Kr. 1891, *Charakterystyki znakomitych Potaków z czasów porozbiorowych.* W-wa 1918, *Dla bezdomnych dzieci. Jednodniówka.* Lw. 1902, *Dla pogorzalców.* W-wa 1885, *J. Ungra kalendarz warsz. ... na r. 1871.* W-wa 1870; *toż na r. 1886.* W-wa 1885; *toż na r. 1891.* W-wa 1890, *Kalendarz na r. 1883. Koleśka dla gospodyń.* W-wa 1882; *toż na r. 1887; toż na r. 1895.* *Książka jubileuszowa dla uczczenia... J. I. Kraszewskiego.* W-wa 1880, *Książka jubileuszowa „Dzien. Poz.” 1859-1909.* Poz. 1909, „*Kur. Codz.*” *Premium.* W-wa 1888, *Młoda Polska w pieśni.* Ułożył C. Jankowski. W-wa 1898; wyd. 2 W-wa 1903, *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powodział.* W-wa 1884, *Proza i poezje w przykładach.* W-wa 1899, *Skarbonka. Jednodniówka.* Kr. 1893, *Sobótka. Księga zbior. na uczczeniu... S. Goszczyńskiego.* Lw. 1875, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893; A. Wilczyński: *Wycieczka na Krzyżne.* Lw. 1903 (tu przedmowa); oraz w licznych kalendarzach.

Przekłady

1. E. Gondinet: *Ach, panie!...* Wolny przekład. *Kur. Warsz.* 1880 nr 114. Wyd. zob. *Twórczość poz.* 8, 13.

2. M. Klapp: Rosenkranz i Guldernstern. Komedia w 4 aktach. Wyst. Kr. 1880.

3. E. Bulwer: Ostatnie dni Pompei. Powieść przerobiona dla użytku młodzieży. W-wa 1883.

4. L. Supersac: Przez dziurkę od klucza. Drobnostka sceniczna w 1 odsłonie. *Biesiada Lit.* 1883 nr 395-396 (pt. Przez drzwi. Drobnostka sceniczna w 1 odsłonie). Wyd. zob. *Twórczość* poz. 13.

Rkps pt. Przez drzwi. Drobnostka sceniczna. Ossol. sygn. 10938/I.

5. F. Marryat: Szczęśliwa omyłka. Powieść. *Tyg. Powsz.* 1884 dod. do nr 40-44.

6. A. Dumas (syn): Dioniza. Sztuka w 4 aktach. *Romans i Powieść* 1885 t. 1 s. 216-230 z przerwami; *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1885 s. 67 (fragm.).

8. O. Gensichen: Lidia. Obrazek sceniczny w 1 odsłonie. Wolny przekład. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 87-92. Wyst. W-wa 1894.

7. H. Laube: Kato niezłomny. Komedia w 3 aktach. Wyst. 1885.

9. P. Ferrari: Dwie damy. Komedia w 3 odsłonach. Wyst. W-wa 1888.

10. P. Lindau: Cień. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 1890.

11. H. Heine: Podróż po Harzu. W książce: H. Heine: Wybór pism. T. 2. W-wa 1891; przedr.: H. Heine: Dzieła wybrane. Utwory prozą. W-wa 1956.

12. H. Sudermann: Honor. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 1891.

13. M. Cervantes: Marionetki. Komedia w 1 odsłonie. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1895 nr 19-25 z przerwami.

14. F. Schönthan, G. Kadelburg: Pan senator. Komedia w 3 aktach. Wyst. Kr. 1895.

15. F. Schönthan, F. Koppel-Ellfeld: Hrabina Oczko. Wyst. W-wa 1896.

16. A. Schnitzler: Kolacyjka. Komedia w 1 akcie. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 1-3. Wyst. ok. 1898.

17. O. Blumenthal, G. Kadelburg: Kinetomatograf, czyli żywa fotografia. Farsa w 3 aktach. Wyst. W-wa 1898.

18. J. W. Goethe: Egmont. Wyjątek z tragedii. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 47-48.

19. O. Ernst: Sprawiedliwość. Komedia w 5 aktach. *Bluszcz* 1903 nr 34-42. Wyd. osob. W-wa 1903.

20. W. Zeal: Talizman władzy. *Wieczory Rodz.* 1905 nr 1-29.

21. H. Sudermann: Kamień wśród kamieni. Wyst. W-wa 1907.

Wydania zbiorowe

Wybór pism. T. 1-4. Lw. [1924-1925].

T. 1: Dla ziemi. Zob. *Twórczość* poz. 64.

T. 2: Drugie pokolenie. Zob. *Twórczość* poz. 26.

T. 3-4: Mechesy. Zob. *Twórczość* poz. 33.

Listy i materiały

1. Do W. Belzy 2 listy z 1875. Rkps Ossol. sygn. 12420/I.

2. Do M. Bałuckiego 8 listów z 1880-1882, 1887 i b. d. Rkps IS PAN w W-wie sygn. 285.

3. Do J. I. Kraszewskiego 3 listy z 1881-1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6502 IV.

4. Do W. Belzy 20 listów z 1883-1909. Rkps Ossol. sygn. 12650/II.

5. Do W. Przyborowskiego z 1884. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6994 III.

6. Do J. Prauna z 1887. Rkps Ossol. sygn. 6519/I.

7. Do A. Wiślickiego 5 listów z 1887-1891. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.

8. Do Z. Sarneckiego 16 listów z 1887-1907 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714 III.

9. Do J. Blizińskiego 12 listów z 1888-1893. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6701 III, 6702 III.

10. Do A. Bełcikowskiego 2 listy z 1891. Rkps Ossol. sygn. 12639/II.

11. Do A. Walickiego 3 listy z 1891-1893. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2974.

12. Do W. Gomulickiego z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5993.

13. Do H. Kopii z 1894. Rkps Ossol. sygn. 12884/III.

14. Do H. Rodakowskiego z 1894. Rkps Ossol. sygn. 12269/II.

15. Do red. *Słowa* 1894 nr 114.

16. Do W. Maleszewskiego 4 listy z 1894-1905 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7054.

17. Do E. Lubowskiego z 1895. Rkps Bibl. Nar. sygn. II. 5766.

18. Do G. Zapolskiej z 1895. Rkps Ossol. sygn. 12226/I.

18a. Do K. M. Górskiego 2 listy z 1896 i b.d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7724 III.

19. Do E. Rygiera 3 listy z 1897-1900. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 1076-1078.

20. Do M. Dynowskiej z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7884 III.

21. Do J. Mehoffera z 1898. Rkps Ossol. sygn. 12790/II.

22. Do F. Hoesicka z 1899. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7264.

23. Do T. Wierzbowskiego z 1899. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 19.

24. Do M. Konopnickiej z 1900-1909 [?]. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2667.

25. Do J. i L. Kotarbińskich z 1902. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7045.

26. Do W. Olechnowiczowej z 1902-1903. Ogł. L. Kamykowski. *Ruch Lit.* 1933 nr 1/2 s. 24-25. Rkps Bibl. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 1362.

27. Do B. Brzostowskiego 3 listy z 1903 i b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.

28. Do F. Hoesicka z 1903. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7122.

29. Do H. Struvego z 1903. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 4/1960.

30. Do W. Feldmana 5 listów z 1903-1909. Rkps Ossol. sygn. 12278/II.

31. Do H. z Bersohnów Lewentalowej z 1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7152.

32. Do W. Rabskiego 2 listy z 1906-1907. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2731.

33. Do Z. Rabskiej 3 listy z 1906-1909. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724.

34. Do K. Hoffmana z 1907. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 897.

35. Do I. Peszkego z 1907. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7004.

36. Do L. Bernackiego 5 listów z 1910 Rkps Ossol. sygn. 7036/II.

37. Do J. Jankowskiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5181.

38. Do S. Krzemińskiego 5 listów. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2733.

39. Do T. Lenartowicza. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2028 t. 3.

40. Do J. z Bersohnów Krausharowej 2 listy. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2730.

41. Do M. Mickiewiczówny. Rkps Muzeum A. Mickiewicza w Paryżu sygn. 919.

42. Od W. Gomulickiego z 1891. Rkps w zbiorach Pawlikowskich w Zakopanem.

43. Od G. Zapolskiej 2 listy z 1907, 1908. Rkps w zbiorach Pawlikowskich w Zakopanem.

44. Od H. Sienkiewicza. Ogł. *Ruch Lit.* 1930 nr 1 s. 15-18. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7065.

45. Wycinki z gazet, recenzje m. in. dot. M. Gawalewicza. Rkps Ossol. sygn. 12856/IV.

OPRACOWANIA

Szkice Społ. i Lit. 1876 nr 19. — *Romans i Powieść* 1881 nr 1 s. 16. — Od redakcji. *Romans i Powieść* 1882 t. 4 nr 103 s. 400. — [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: [Inc.:] Chwila złęgo humoru. *Prawda* 1884 nr 12. — EOL [M. WOŁOWSKI]: Działwa Apolina. *Przeegl. Tyg.* 1884 nr 36. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1885 nr 261. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 162 s. 464. — STANISŁAW: Po naszymu. *Chwila* 1886 nr 68 s. 8-9. — MEFISTO [A. RAJCHMAN]: M. Gawalewicz. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 232 s. 114-116. — A. SYGIETYŃSKI: Plotka w powieści. *Przeegl. Tyg.* 1888 nr 17-20. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]: Komedia Gawalewicza. *Kur. Codz.* 1889 nr 325. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Nowe powieści i powiastki. *Niwa* 1889 nr 21. — *Przeegl. Lit.* dod. *Kraju* 1889 nr 49. — stb. [W. STEBELSKI]: Trochę o talencie Gawalewicza. *Kraj* 1890 nr 2. — cj. [C. JANKOWSKI]: „Warszawskość” w utworach Gawalewicza. *Kraj* 1891 nr 3. — CARILLON. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 434 s. 43; Polemika. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 436 s. 70. — A. RAJCHMAN: M. Gawalewicz. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 447 s. 193-194. — Echa warszawskie. *Przeegl. Tyg.* 1894 nr 18. — KAMIENNY [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1894 nr 20, 22. — A. KRAUSHAR: Sylwetki literackie z niedawnej przeszłości. W książce: Kartki historyczne i literackie. I. Kr. 1894 s. 130-131 i wyd. nast. — Echa warszawskie. *Przeegl. Tyg.* 1895 nr 44. — (x) [Z. WASILEWSKI]: Hauptmann i Gawalewicz. *Głos* 1896 nr 23. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 51 s. 621. — „*Kur. Warsz.*” *Książka jubileuszowa. 1821-1896.* W-wa 1896 s. 178. — Nasz konkurs. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 41 s. 481. — P. M. Gawalewicz. *Niwa* 1897 nr 13 s. 251-252. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Wstęp do: M. Gawalewicz: *Szkice i obrazki.* W-wa 1898. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]: Pan M.

- Gawalewicz — biograf Tomasza Zana. *Głos* 1898 nr 1. — *Echo Lit. dod. Dzienn. Pol.* 1898 nr 12. — *Zycie* 1898 nr 28. — a. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 43 s. 516. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 23-24 (1899). — (wj) [W. JABLONOWSKI]: Turniej poetycki p. Gawalewicza. *Głos* 1899 nr 23. — V. KREDBA. *Hlas národa* (Praga) 1899 z 6 sierpnia. — (x) [Z. WASILEWSKI]: Literaci, artyści i żebracy. *Głos* 1899 nr 48. — Z. WASILEWSKI: Wyjaśnienie. *Głos* 1899 nr 50. — DELTA: Warszawa. *Kraj* 1900 nr 45. — Zaprzeczenie. *Gaz. Pol.* 1900 nr 205. — Em.: Sztuka stosowana do handlu. *Głos* 1900 nr 19. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 46 s. 550; nr 50 s. 602. — CEP.: Z dziejów „Świata”. *Głos* 1901 nr 50. — f.: Teatr Ludowy. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 40 s. 429; nr 46 s. 505; nr 48 s. 529. — M. [I. MOSZCZEŃSKA]: W szlafroku i we fraku. *Głos* 1901 nr 46. — L. REINSCHMIDT: M. Gawalewicz. *Praca* 1901 nr 52 s. 1499-1500; przedr. *Tyg. Pol.* 1901 nr 47. — *Gaz. Lw.* 1901 nr 293. — *Kraj* 1901 nr 46. — *Niva Pol.* 1901 nr 36. — C. ENDELMANOWA: Żydówka we współczesnej beletryście polskiej. *Israelita* 1902 nr 10. — AVANTI [G. GLASS]: „Eroica”. *Głos* 1902 nr 17. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kraj* 1902 nr 31. — W. MALESZEWSKI: M. Gawalewicz po 34 latach pracy literackiej. *Biesiada Lit.* 1902 nr 52. — Felietonista w samotrasku. *Prawda* 1902 nr 19. — D. [A. DOBROWOLSKI]: M. Gawalewicz. *Kur. Warsz.* 1903 nr 231. — AVANTI [G. GLASS]: Gawalewicz wyjechał. *Głos* 1903 nr 35. — BAZYLI [W. NAKONIECZNY]: Parnas polski. Majeranek Kawalewicz. Pisarz pomadkowy. *Liberum Veto* 1903 nr 11. — PRZYGDODNY [Z. WASILEWSKI]: Scena Ludowa pod kierunkiem M. Gawalewicza i jej rola rusyfikatorska. W książce: Warszawa współczesna w 12 obrazach. Lw. 1903. — Z. J. N.: Na cześć Gawalewicza. *Kur. Warsz.* 1903 nr 232. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 40 s. 590, nr 42 s. 623-624. — Listy z Krakowskiego Przedmieścia. *Kronika Rodz.* 1903 nr 22. — „Listy” M. Gawalewicza. *Kronika Rodz.* 1903 nr 7. — J. BANDROWSKI: Teatr Gawalewicza w Łodzi. *Słowo* 1904 nr 133. — ALBERTUS: Teatr Gawalewicza. *Kraj* 1905 nr 18, nr 27, nr 33. — L. R. [L. REINSCHMIDT]: Teatr w Filharmonii. *Gaz. Warsz.* 1905 nr 119, 124. — Tt: Benefis Gawalewicza. *Słowo* 1905 nr 235. — Z.: Teatr Gawalewicza. *Kraj* 1905 nr 22. — Teatr Łódzki w Filharmonii warszawskiej. *Gaz. Warsz.* 1905 nr 119, 159. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — W. GOMULICKI: Teatr Gawalewicza. *Kraj* 1906 nr 45. — n - z.: Polska scena w Teatrze Nowym. *Kraj* 1906 nr 16. — E. WĘSŁAWSKA: Nasi komediopisarze. *Dzienn. Wil.* 1907 nr 245. — Gawalewicz w Kijowie. *Dzienn. Kijowski* 1907 nr 223. — Teatr Mały. *Kur. Warsz.* 1907 nr 297. — L. BELMONT: „Dla honoru” naszej krytyki słów kilka. *Spoleczeństwo* 1908 nr 38 s. 471. — CZEKAN: Przegląd teatralny. *Bluszcz* 1908 nr 27, nr 28. — A. JACIMIRSKI: Nowiejsza polska literatura. Petersburg. [1908]. — ał. syn. [M. SYNORADZKI]: Zamęt ostatniej doby w odtworzeniu powieściowym. *Lechita* 1908 nr 26-27. — List w sprawie kandydatury dyrektora teatru. *Przegl. Por.* 1908 nr 177. — Owoce działalności p. Reichmana. Dyrektor M. Gawalewicz a „Scena i Sztuka”. *Scena i Sztuka* 1908 nr 36. — S. KIEDRZYŃSKI: Ustąpienie dyrektora Gawalewicza. *Bluszcz* 1909 nr 43 s. 477-478. — M. Gawalewicz kierownikiem dramatu we Lwowie. *Gaz. Lw.* 1909 nr 221, 225. — Podziękowanie dla dyrektora teatru. *Nowa Gaz.* 1909 nr 459. — Dramaturg w teatrze lwowskim. *Nowa Reforma* 1909 nr 442. — Gawalewicz jako organizator Teatru Małego w Warszawie. *Świat* 1909 nr 41. (Nekrologi i wspomnienia pośmiertne;) A. Br. *Świat* 1910 nr 23; Wł. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Sfinks* 1910 t. 2 s. 473; Z. DĘBICKI: W służbie Warszawy. *Kur. Warsz.* 1910 nr 146; Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 24; K. M.: Zaslugi Gawalewicza dla teatru polskiego. *Dzienn. Chicagoski* 1910 nr 138; toż *Scena i Sztuka* 1910 nr 23; toż *Słowo* 1910 nr 238; L. *Kur. Pol.* 1910 nr 145; P. *Nowa Reforma* 1910 nr 235; W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1910 nr 249; *Prąd* 1910 nr 6; Z. SEIDLEROWA. *Bluszcz* 1910 nr 23; M. SYNORADZKI. *Biesiada Lit.* 1910 nr 24; A. SZKODA. *Wiad. Codz.* 1910 nr 129; t. c. *Kur. Warsz.* 1910 nr 147, 148; S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1910 t. 175 s. 394; L. UZIĘBŁO: Gawalewicz i pamiętati z Litwy. *Goniec Codz.* 1910 nr 63; PRAWDOMIRSKI [H. WIERZYŃSKI]. *Kur. Poz.* 1910 nr 121; M. M. WINIARSKI. *Bluszcz* 1910 nr 26; L. W. [L. WŁODEK]. *Bibl. Warsz.* 1910 t. 2 s. 610-611; *Czas* 1910 nr 235; *Dzienn. Chicagoski* 1910 nr 133, 138; Ostatnie myśli M. Gawalewicza. *Dzienn. Chicagoski* 1910 nr 258; toż *Kur. Warsz.* 1910 nr 293; *Dzienn. Kijowski* 1910 nr 127; *Dzienn. Poz.* 1910 nr 121; *Gaz. Pol.* (Chicago) 1910 nr 24; *Gaz. Powsz.* 1910 nr 119; *Gaz. Warsz.* 1910 nr 142; *Książka* 1910 s. 255; *Kur. Por.* 1910 nr 146; *Nasz Kraj* 1910 nr 100, 101; *Nowa Gaz.* 1910

nr 237; *Nowości Ilustr.* 1910 nr 23; *Praca* 1910 nr 23 s. 715-717; *Prawda* 1910 nr 23; *Rola* 1910 nr 23; *Tyg. Nar. Ilustr.* 1910 nr 23; *Wiad. Codz.* 1910 nr 120; *Wieczory Rodz.* 1910 nr 23; *Wielkopolanin* 1910 nr 24.

A. ZAGÓRSKI: Teatr lwowski. *Krytyka* 1910 t. 2.—Pomnik Gawalewicza na cmentarzu lwowskim. *Biesiada Lit.* 1910 nr 44. — Grobowiec śp. M. Gawalewicza. *Nasz Kraj* 1910 nr 117. — W.: Pamięci Gawalewicza. *Świat* 1911 nr 13. — Ku uczczeniu śp. Gawalewicza. *Bluszcz* 1911 nr 11 s. 113. — Poranek ku uczczeniu pamięci Gawalewicza. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 86. — Uczczenie pamięci M. Gawalewicza. *Nowa Gaz.* 1911 nr 76. — F. HOBISICK: M. Gawalewicza nieznane poezje... niemieckie. Ze wspomnień osobistych. *Wisła* 1912 nr 5-6; przedr. w książce: *Miłość i miłostki w życiu sławnych ludzi.* Kr. 1917. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Żydzi w powieści polskiej. W-wa 1914 s. 75-82. — W. RAPACKI: Aktor o autorach. W książce: *Czarny dwór. Nowele.* W-wa 1923. — Ci, co odeszli. *Ekran i Scena* 1924 nr 13. — A. ŚWIĘTOCHOWSKI: Z pamiętnika. *Wiad. Lit.* 1926 nr 413. — A. LEO: Wczoraj. Gawęda o niedawnej przeszłości. W-wa 1929 [w rozdziale: *Sylwetki recenzentów i dramatyków.* — T. H. [T. HIZ]: Poeci, artyści, adwokaci— przy biurkach redakcyjnych. *Gaz. Pol.* 1931 nr 355; przedr. w książce: *Talent, dziwactwo i coś jeszcze.* W-wa 1937. — L. KAMYKOWSKI: Z teki redaktorskiej W. Olechnowiczowej. *Ruch Lit.* 1933 s. 20. — E. BRIFLÓWNA: M. Gawalewicz. *Kur. Lit.-Nauk.* 1935 nr 21 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — TAD. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]: M. Gawalewicz. *Kur. Warsz.* 1935 nr 177. — A. ROSENBERG: Gawalewicz w rozdartym szlafroku. Niewybredny list koleżeński o... obstrukcji. *Ilustr. Rewia Tyg.* dod. *Głosu Por.* 1935 nr 129. — W. FALLEK: Scena łódzka pod dyktando A. Zelwerowicza. *Prace Polonist.* S. I (1937). — T. HIZ: Od Półkozica do Wasylewskiego. 90-lecie polskiego felietonu. *Gaz. Pol.* 1939 nr 184. — T. HIZ: Początki kariery literackiej. *Gaz. Pol.* 1939 nr 222. — I. TUROWSKA-BAROWA. *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948-1958). — W. NAŁKOWSKI: Sienkiewicziana. W książce: *Pisma społeczne.* W-wa 1951 s. 377. — M. Gawalewicz. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim. Oprac. J. W. Gomulicki. T. 3. W-wa 1954; wyd. 2. W-wa 1956. — I. MACIEJEWSKA: Twórczość powieściowa M. Gawalewicza. *Prace Polonist.* S. XIV (1958). — M. Gawalewicz. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 64. — J.

CZACHOWSKA: Gabriela Zapolska. Kr. 1966 s. 16-17, 136. — I. MACIEJEWSKA: M. Gawalewicz. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 2. W-wa 1966.

Sprawozdania z odczytów: *Kur. Por.* 1879 nr 83 s. 1 (O „Balladynie” J. Słowackiego). — § - [H. SIENKIEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1880 nr 29-30, przedr.: *Dzieła.* T. 51. W-wa 1950 s. 161-165; *Echo* 1880 nr 29, 30; *Przełg. Tyg.* 1880 nr 7; *Wiek* 1880 nr 30 („Antoniusz i Kleopatra” W. Szekspira). — M. W. [M. WOŁOWSKI]. *Przełg. Tyg.* 1885 nr 49; *Biesiada Lit.* 1885 nr 49; *Prawda* 1885 nr 48; *Tyg. Mód i Powieści* 1885 nr 49 (O A. Wilkońskim). — *Biesiada Lit.* 1885 nr 274; *Prawda* 1885 nr 51; *Przełg. Tyg.* 1885 nr 52; *Tyg. Mód i Powieści* 1885 nr 51 (O K. Brodzińskim). — A. Br. *Kur. Codz.* 1890 nr 132, 135; N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Tyg.* 1890 nr 21; *SIERP. Kraj* 1890 nr 20; A. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1890 nr 109, 112; *Przełg. Tyg.* 1890 nr 20; *Tyg. Mód i Powieści* 1890 nr 21; *Wiek* 1890 nr 107, 109 (O życiu i pismach F. Zabłockiego). — DEODAT. *Kur. Warsz.* 1894 nr 121, nr 127; A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Codz.* 1894 nr 121, 123, 125, 127; K. P. *Wiek* 1894 nr 101-104; J. Ł. [J. ŁĘTOWSKI]. *Słowo* 1894 nr 105; Z. PIETKIEWICZ. *Prawda* 1894 nr 20; B. PRUS: Listki warszawskie. *Kraj* 1894 nr 18; B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Codz.* 1894 nr 131; przedr.: *Kroniki.* Oprac. Z. Szwejkowski. T. 14. W-wa 1964 s. 110-112, komentarz s. 422-423; *Dzien. dla Wszystkich* 1894 nr 101-102, 106; *Niwa* 1894 nr 8 s. 188 (Królowa Niebios).

Z rozpaczy. ORGON [Z. SARNECKI]: Teatrzyk Tow. Dobroczynności. *Echo* 1880 nr 64. — *Wiek* 1880 nr 64. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1881 nr 820 s. 163-167. — *Biesiada Lit.* 1881 t. 11 s. 311. — *Tyg. Powsz.* 1881 nr 14. — *Wiek* 1881 nr 57.

Kraszewski w Warszawie. LITWOS [H. SIENKIEWICZ]. *Niwa* 1880 z. 133; przedr.: *Dzieła.* T. 50. W-wa 1950 s. 99-101. — Z. P. *Czas* 1880 nr 263. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1881 nr 827. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1881 t. 1 s. 308. — Z. P. *Echo* 1881 nr 96.

Obraz działalności literackiej J. I. Kraszewskiego... *Bibl. Warsz.* 1880 t. 2 s. 102-106.

Po drodze. A. G. *Tyg. Mód i Powieści* 1881 nr 40. — (S.) [K. SKRZYŃSKI].

Czas 1881 nr 261. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1882 nr 866. — S. KRZEMIŃSKI. *Prawda* 1882 nr 3. — (P.) [M. PAWLIKOWSKI]. *Reforma* 1882 nr 32. — Br. Z. [B. ZAWADZKI]. *Wiek* 1882 nr 12.

Preludium Szopena. G. C. [G. CZERNICKI]. *Wiek* 1882 nr 102. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1882 nr 881. — S. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1882 nr 20. — S. KRZEMIŃSKI. *Prawda* 1882 nr 21. — PODOLAK. *Biesiada Lit.* 1882 nr 338. — *Nowiny* 1882 nr 126-127. — ** [A. KRZUCHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1888 nr 18. — (p.) [R. POLIŃSKI]. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1888 nr 26. — (S. P.) [S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1888 nr 18. — -d-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 8 s. 97. — DR ESTE. *Praca* 1899 nr 47 s. 1210.

Hannibal ante portas! S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1881 nr 41 s. 404. — B. [K. BARTOSZEWICZ]. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1882 nr 18. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1882 nr 866. — L. K. [L. KOZŁOWSKI]. *Czas* 1882 nr 283. — S. KRZEMIŃSKI. *Prawda* 1882 nr 3. — (P.) [M. PAWLIKOWSKI]. *Nowa Reforma* 1882 nr 11.

Bibiński. A. Z. *Tyg. Powsz.* 1882 nr 41. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1882 nr 42. — S. KRZEMIŃSKI. *Prawda* 1882 nr 42. — *Nowiny* 1882 nr 273. — A. Z. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1883 nr 24. — L. K. [L. KOZŁOWSKI]. *Czas* 1883 nr 288. — (z.). *Nowa Reforma* 1883 nr 287. — -b-. Callisiana. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1895 nr 42 s. 498.

Lekcja deklamacji. L. K. [L. KOŚCIELSKI]: Przedstawienie amatorskie. *Dzien. Łódzki* 1886 nr 82. — ZOIL [H. GLIŃSKI]. *Kraj* 1893 nr 2. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 15 s. 177. — U Miłośników. *Dzien. Kijowski* 1908 nr 213.

Barkarola. CELLO. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 36 s. 375. — J. GADOMSKI. *Świt* 1884 nr 8. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1884 nr 1007 s. 254-255. — A. KRZUCHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1884 nr 294. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1884 t. 2 s. 244. — (O. B.) *Dzien. Pol.* 1884 nr 294. — (R. P.) *Gaz. Nar.* 1884 nr 294. — S. M. *Prawda* 1884 nr 41. — B. ZAWADZKI. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 54 s. 554-555. — b. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 101 s. 343. — (d.). *Dzien. Pol.* 1885 nr 147. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 67 s. 20. — KAROL [J. KOTARBIŃSKI]: „Barkarola” Ga-

walewicza na scenie berlińskiej. *Kłosa* 1889 nr 1266. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Codz.* 1890 nr 129; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 12. W-wa 1962 s. 208-212, komentarz s. 428-429. — K.: Teatr Rozmaitości. *Kur. Codz.* 1893 nr 265. — J. ŁOZIŃSKI. *Kur. Pol.* 1893 nr 169. — *Dzien. Poz.* 1896 nr 249. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 16 s. 185. — F. KONECZNY. *Przegl. Pol.* 1900 t. 136 s. 351.

Komedie jednoaktowe... β. *Echo Muz. i Teatr.* 1883 nr 4 s. 46. — LAP. *Kur. Por.* 1883 nr 284. — J. G. [J. GADOMSKI]. *Kłosa* 1884 nr 966. — Nowe książki. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1889 nr 326 s. 637. — ZYG. PIET. [Z. PIETKIEWICZ]. *Prawda* 1890 nr 23. — *Ateneum* 1890 t. 1 s. 152-153.

Dzisiejsi. β: Nowe komedie. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 35 s. 364. — *Ateneum* 1885 t. 4 s. 563-564. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1885 nr 49. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 128. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1886 nr 17. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1886 nr 18. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1886 t. 1 s. 267. — POLICRATES. *Niwa* 1886 nr 272. — OSTOJA [J. SAWICKA]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 118 s. 8. — *Bibl. Warsz.* 1886 t. 2 s. 294-295. — *Gaz. Warsz.* 1886 nr 75, nr 81. — *Iskra* 1888 nr 31. — R-ski [W. RASZEWSKI]. *Kur. Poz.* 1897 nr 74. — KL. [K. KOŁAKOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1900 nr 302. — A. KRZUCHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1900 nr 253. — G. ZAPOLSKA. *Słowo Pol.* 1900 nr 506; przedr. w książce: I Sfinks przemówi... Wieczory teatralne. Lw. 1923. — *Ziemia Przemyska* 1919 nr 161.

Figiel Benvenuta. b. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 101 s. 343. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1886 nr 28. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1886 nr 1096. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1886 t. 2 s. 59. — A. ŚWIĘTOCHOWSKI. *Prawda* 1886 nr 22. — *Ateneum* 1886 t. 3 s. 185-186. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 144 s. 269-270. — A. OKOŃSKA. *Radio i Świat* 1958 nr 12 s. 6.

Gasnąca dusza. C. JELLENTA. *Prawda* 1887 nr 21. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1887 nr 1149. — A. M. [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 23. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 193, 195. — N. *Czas* 1888 nr 16.

Guzik. K. SKRZYŃSKI. *Gaz. Lw.* 1887 nr 237. — (S. P.) [S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI]. *Dzienn. Pol.* 1887 nr 283. — Z. -z. *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1887 nr 232. — *Ruch* 1887 z. 20. — a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 276 s. 23. — A. G. B. [A. G. BEM]. *Prawda* 1889 nr 2. — W. B. [W. BOGUSŁAWSKI]. *Kur. Codz.* 1889 nr 7. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1889 nr 1228. — SPEKTATOR. *Niwa* 1889 nr 2. — (b.) [K. BARTOSZEWICZ]: Wolne myśli. *Myśl* 1891 nr 15. — X.: Cracoviana. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 437 s. 70. — *Dzienn. Pol.* 1895 nr 6. — Przewodnik dla teatrów amatorskich. Wyd. 2. Oprac. J. F. Gawlikowski. Lw. 1922.

Filistety. CEZARY JEL. [C. JELLENTA]. *Prawda* 1888 nr 7. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1888 nr 197. — T. J. CHOIŃSKI [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1888 nr 217. — W. KARCZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1889 nr 84.

Szkice i obrazki. J. L. *Słowo* 1887 nr 205. — C. JELLENTA. *Prawda* 1887 nr 23. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1887 nr 41. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1887 nr 261. — [A. MAZANOWSKI]. *Przeł. Tyg.* 1887 nr 22. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 193. — (z.). *Gaz. Lw.* 1887 nr 126. — *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 40. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1890 t. 27 s. 266-267.

Sylwetki i szkice literackie. *Ateneum* 1886 t. 3 s. 363-364 [rec. O śpiwaku „Wiesława“]. — B. *Przeł. Powsz.* 1888 t. 17 s. 386-387. — J. K. *Tyg. Ilustr.* 1888 t. 1 s. 171. — A. NOWICKI. *Kur. Codz.* 1888 nr 99. — P. A. *Tyg. Powsz.* 1888 nr 32. — W. PROKESCH. *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 12. — *Ateneum* 1888 t. 2 s. 366-367. — Zob. też spr. z odczytów.

Biedni ludzie. W. Pr. [W. PROKESCH]. *Ateneum* 1891 t. 3 s. 191-193.

Bohdan Zaleski. Z. HORDYŃSKI. *Kwart. Hist.* 1891 s. 862-866.

Poezje. A. B. *Gaz. Nar.* 1897 nr 64.

Żona. A. Z. *Słowo* 1889 nr 244. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Listy literackie z Warszawy. *Gaz. Lw.* 1889 nr 255. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1889 nr 21. — A. MAZANOWSKI. *Przeł. Tyg.* 1889 nr 37 s. 440. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Kłosy* 1889 nr 1276. — S. RZĘTKOWSKI. *Życie* 1889 nr 33. — J. BADENI.

Przeł. Powsz. 1890 t. 27 s. 265-267. — F. BRODOWSKI. *Gaz. Pol.* 1890 nr 184. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1892 t. 3 s. 167-169. — -wg- [W. GOMULICKI]. *Kur. Codz.* 1892 nr 116. — W. KARCZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1892 nr 224. — N. [K. MORAWSKA]. *Przeł. Pol.* 1892 t. 105 s. 654-656. — A. POTOCKI: W stylu warszawskim. *Głos* 1892 nr 38. — *Kronika Rodz.* 1892 nr 9. — Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1892 nr 19. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1893 nr 9. — w. b. *Tęcza* 1930 z. 34.

Drugie pokolenie. P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1891 t. 2 s. 370-375. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1891 nr 15. — J. GADOMSKI. *Bibl. Warsz.* 1891 t. 1 s. 617-624. — J. K. N. *Myśl* 1891 nr 6. — C. JANKOWSKI. *Słowo* 1891 nr 57. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1891 nr 86. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1891 nr 4. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1891 nr 71. — * * * [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1891 nr 42-43. — N. [K. MORAWSKA]. *Przeł. Pol.* 1891 t. 102 s. 645-647. — M. [K. MORAWSKA]. *Przeł. Powsz.* 1891 t. 32 s. 102-106. — ZYG. PIET. [Z. PIETKIEWICZ]: Sielanka małomieszczańska. *Prawda* 1891 nr 15. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 386. — J. RUTKOWSKI. *Kur. Codz.* 1891 nr 61. — RZ. [S. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 5 s. 39. — Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1891 nr 14. — *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1891 nr 62. — *Kur. Pol.* 1924 nr 300.

Franciszek Zabłocki. A. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 2 s. 320. — K. I. N. [K. NITMAN]. *Muzeum* 1894 s. 742-744. Zob. też spr. z odczytów.

Majster dowszystkiego. A. Z. *Słowo* 1890 nr 29. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1890 t. 27 s. 265-267. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Kłosy* 1890 nr 1297. — W. P. [W. PROKESCH]. *Ateneum* 1891 t. 1 s. 209-210.

Ćma. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1891 nr 315 s. 1-2. — *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1891 nr 275. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1892 t. 3 s. 170-172. — -wg- [W. GOMULICKI]. *Kur. Codz.* 1892 nr 81. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Listy literacko-artystyczne z Warszawy. *Gaz. Lw.* 1892 nr 8. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1892 nr 6 s. 101-102. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1892 nr 53. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1892 t. 1 s. 391-395. — M. [K. MORAWSKA]. *Przeł. Pol.* 1892 t. 103 s. 478-481. — J. H. *Głos*

1893 nr 49 s. 585. — -cj.- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 201. — K. MALCZEWSKI. *Kur. Pol.* 1893 nr 218. — B. GŁĘBSKI: Tendencja moralna i newroza w powieści. *Rola* 1894 nr 40-41. — *Przełg. Poz.* 1894 nr 7.

Więś do sprzedania. -p-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 421 s. 542. — ZOIL [H. GLIŃSKI]. *Kraj* 1892 nr 45.

Perła. W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1892 nr 91. — G. KEMPNER. *Przełg. Tyg.* 1892 nr 18. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1892 nr 21. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 276. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 448 s. 212. — *Prawda* 1892 nr 18. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1893 nr 12. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 111. — *Ateneum* 1893 t. 2 s. 682-684. — Echa warszawskie. *Przełg. Tyg.* 1893 nr 17. — S. ŁAPIŃSKI. *Rozwój* 1906 nr 36.

Mechesy. P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1892 t. 4 s. 565-569. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 50. — J. NITOWSKI. *Tyg. Mąd i Powieści* 1892 nr 53 s. 421-422. — A. J. COHN. *Izraelita* 1893 nr 4 s. 30-31. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 118. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Słowo* 1893 nr 78. — I. MATUSZEWSKI. *Niwa* 1893 nr 1 s. 33-34. — I. MATUSZEWSKI: *Przełg. Tyg.* 1893 nr 24. — N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Pol.* 1893 t. 110 s. 649-654. — Zyc. PIET. [Z. PIETKIEWICZ]. *Prawda* 1893 nr 1. — J. BADENI. *Przełg. Powoz.* 1894 t. 41 s. 114-116. — P. Ch. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Ateneum* 1894 t. 4 s. 176-180. — BRON. CHRZ...SKI [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1894 nr 23. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1894 nr 183. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1894 nr 178. — K. *Głos Narodu* 1894 nr 158. — I. MATUSZEWSKI: Czciociele złotego cielca. *Przełg. Tyg.* 1894 s. 476. — N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Pol.* 1894 t. 113 s. 622-627. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Słowo Pol.* 1894 nr 1. — *Przełg. Polit., Spol. i Lit.* 1894 nr 141. — Dlaczego p. Jellencie nie podobaly się „Emancypantki” Prusa i „Mechesy” Gawalewicz. *Niwa* 1895 nr 2. — T. JESKE-CHOIŃSKI: M. Gawalewicz „Mechesy”. W książce: Żyd w powieści polskiej. W-wa 1914 s. 75-82. — *Kur. Pol.* 1925 nr 162.

Mgła. H. BIEGELEISEN. *Przełg. Tyg.* 1893 s. 327. — H. B. [H. BIEGELEISEN]. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1893 nr 31. —

BR. CH. [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1893 nr 37. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 193. — W. JAB. [W. JABLONOWSKI]: Tendencyjne manekiny. *Głos* 1893 nr 35. — -cj.- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 186. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Przełg. Polit., Spol. i Lit.* 1893 nr 165. — K. MALCZEWSKI. *Kur. Por.* 1893 nr 172. — I. MATUSZEWSKI. *Przełg. Tyg.* 1893 s. 4. — (P.). *Gaz. Warsz.* 1893 nr 157. — J. BADENI. *Przełg. Powoz.* 1894 t. 41 s. 116-117. — N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Pol.* 1894 t. 111 s. 604-605. — *Ateneum* 1894 t. 4 s. 183-184.

Z mego albumu. A. M. [A. MAZANOWSKI]. *Przełg. Tyg.* 1888 nr 12 [rec. Mimi]. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1892 t. 3 s. 169-170. — -wg- [W. GOMULICKI]. *Kur. Codz.* 1892 nr 116. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1892 s. 255. — J. NITOWSKI. *Bluszcz* 1892 nr 32. — Echa warszawskie. *Przełg. Tyg.* 1892 nr 18. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1893 nr 9. — N. [K. MORAWSKA] *Przełg. Pol.* 1893 t. 107 s. 242-243.

Stare długi. W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1893 t. 3 s. 373-375. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1893 nr 88. — (b) [W. BUKOWIŃSKI]. *Głos* 1893 nr 16 s. 188. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1893 nr 17. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1893 nr 20. — G. KEMPNER. *Przełg. Tyg.* 1893 nr 16 s. 186. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1893 t. 1 s. 254. — WL. M. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1893 nr 17. — A. MIESZKOWSKI: Teatr Rozmaitości. *Kur. Codz.* 1893 nr 106. — (P.). *Gaz. Warsz.* 1893 nr 101. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 499 s. 188-189. — J. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1893 nr 88-89. — URBANUS. *Kraj* 1893 nr 16. — *Gaz. Lw.* 1893 nr 96. — *Wędrowiec* 1893 nr 16. — *Wiek* 1893 nr 88-89. — -cj.- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 1 s. 160. — E. LUBOWSKI. *Ateneum* 1894 t. 1 s. 113-114. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1894 nr 578 s. 519 [not. o przekładzie niem.]. — *Przełg. Tyg.* 1894 nr 7. — Z. S. [Z. SARNECKI]. *Czas* 1895 nr 235. — MINOS [J. ŁOZIŃSKI]. *Głos Narodu* 1896 nr 48. — S. ŁAPIŃSKI. *Rozwój* 1903 nr 51.

Królowa Niebios. Boc. A. *Gaz. Kościelna* 1894 nr 48. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 4 s. 395-399. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1894 t. 4 s. 583-587. — M. I. [M. ILNICKA]. *Bluszcz* 1894 nr 20. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1894 nr 290. — J. KENIG. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 2 s. 82, 323. — N. [K.

MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1894 t. 114 s. 645-650. — (Z. S.) [Z. SARNECKI]. *Świat* 1894 nr 16. — -ski. *Mysł* 1894 nr z 1 października. — *Biesiada Lit.* 1894 nr 19-21. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1895 nr 1 s. 3-4. — Z. SARNECKI. *Świat* 1895 nr 3. — I. CHARZEWSKI. *Słowo* 1898 nr 49. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BECZKOWSKI]. *Bluszcz* 1901 nr 37. — I. CHARZEWSKI. *Książka* 1902 s. 411. Zob. też spr. z odczytów.

Od jutra. ad. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 2 s. 224. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Słowo* 1894 nr 246. — W. KARCEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 4 s. 581-586. — W. KARCEWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 275. — I. SUESSER. *Przegl. Tyg.* 1894 s. 476. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1895 t. 3 s. 380-381. — N. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1895 t. 115 s. 418-419. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 55 s. 125. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1897 t. 123 s. 596-599.

Cudak. B. *Dzien. Pol.* 1895 nr 156. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1895 t. 3 s. 381-383. — CH. [I. CHRZANOWSKI]. *Słowo* 1895 nr 119. — Cz. *Dzien. Poz.* 1895 nr 143. — R. *Niwa* 1895 nr 16. — R-a. [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Gaz. Lw.* 1895 nr 170. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Gaz. Warsz.* 1895 nr 187. — J. ZAKRZEWSKI. *Kur. Codz.* 1895 nr 123. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1897 t. 123 s. 589-593.

Dusze w odlocie. J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 321. — (kb) [K. BARTOSZEWICZ]. *Świat* 1895 nr 6. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1895 t. 3 s. 383. — N. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1895 t. 115 s. 419-421. — M. MORAWSKI. *Przegl. Powsz.* 1895 t. 45 s. 446-447. — J. TOKARZEWICZ. *Prawda* 1895 nr 14. — *Bluszcz* 1895 nr 8. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1895 nr 60. — *Przegl. Tyg.* 1895 nr 19. — M. OFFMAŃSKI. *Przegl. Lit.* 1896 nr 9/10.

Szubrawcy. W. BUKOWIŃSKI. *Bibl. Warsz.* 1896 t. 3 s. 563-566. — W. BUKOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1896 nr 293. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1896 nr 44. — R. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 279. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1896 nr 41. — R. ZAWILIŃSKI. *Czas* 1896 nr 231. — R. ZAWILIŃSKI. *Niwa* 1896 nr 44. — R. ZAWILIŃSKI. *Przegl. Lit.* 1896 nr 9/10. — *Biesiada Lit.* 1896 t. 42 s. 394. — *Przegl. Tyg.* 1896 nr 50. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 55 s. 125-126. — C. *Tyg. Ilustr.* 1897 s. 200. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr

286. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1897 t. 125 s. 180-182. — *Ateneum* 1897 t. 1 s. 568-571.

Bluszcz. CH. [I. CHRZANOWSKI]. *Słowo* 1895 nr 226. — A. DOBROWOLSKI. *Gaz. Pol.* 1895 nr 235. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Przegl. Tyg.* 1895 s. 448. — *Gaz. Lw.* 1895 nr 250. — *Kraj* 1895 nr 37. — *Niwa* 1895 nr 31. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1895 nr 249. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1897 t. 123 s. 593-596.

Niczycja. B. *Gaz. Nar.* 1897 nr 177. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1897 s. 125-126. — J. KOTARBIŃSKI. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 4 s. 369-372. — (Mre-) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1897 nr 74. — R. ZAWILIŃSKI. *Czas* 1897 nr 43. — R. ZAWILIŃSKI. *Przegl. Lit.* 1897 nr 3. — *Dzien. Kr.* 1897 nr 389.

Wyprawa na Olimp. B. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 146. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1896 nr 23. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 23 s. 276. — L. RYDEL. *Gaz. Pol.* 1896 nr 124. — (x). *Głos* 1896 nr 23 s. 541. — *Niwa* 1896 nr 23.

Motyl. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1897 nr 295. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 98. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 4. — K. ŁASKOWSKI. *Kur. Niedzielnny* 1898 nr 3. — MICHAŁ R-e [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 67. — *Życie* 1898 nr 8.

We czworo. K. ZALEWSKI. *Wiek* 1898 nr 250. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 13; nr 19; nr 44. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1898 nr 260. — m. *Naprzód* 1902 nr 341. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1902 nr 288. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1902 nr 287. — G. ZAPOLSKA. *Ilustracja Pol.* 1902 nr 51; przedr.: *Dzieła wybrane*. T. 16. Szkice teatralne. Kr. 1958. — *Głos Narodu* 1902 nr 289.

Szkice i obrazki. V. KREDRA. *Krok* 1899 z. 2.

Znak zapytania. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1900 nr 106. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1900 nr 27. — K. KASZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1900 nr 25. — L. RUTKOWSKI. *Ateneum* 1900 t. 2 s. 195-198. — Z. SARNECKI. *Głos Narodu* 1900 nr 49. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1901 t. 140 s. 338-341.

Warszawa. H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 38. — T. KOŃCZYC [A. GROTBĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1901 nr 25. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROTBĘCZKOWSKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1901 nr 152. — W. JABLONOWSKI. *Książka* 1901 s. 229-230. — L. REINSCHMIDT. *Gaz. Warsz.* 1901 nr 149. — M. [M. ROLLE]: Warszawa w powieści. *Gaz. Lw.* 1901 nr 223-224. — W. ZAGÓRSKI. *Słowo* 1901 nr 138-139. — *Biesiada Lit.* 1901 nr 28. — L. REINSCHMIDT. *Tyg. Pol.* 1902 nr 1 s. 11. — ZOIL. *Ilustracja Pol.* 1902 nr 7. — W. JABLONOWSKI. *Głos Warsz.* 1908 nr 269. — jb [J. BANDROWSKI]. *Słowo Pol.* 1920 nr 99.

Poeta promienisty. A. KRAUSHAR: Wstęp do: M. Gawalewicz: Poeta promienisty. W-wa 1911. — H. M. [H. MOŚCICKI]. *Bibl. Warsz.* 1911 t. 4 s. 179-180. — K. KWIECIŃSKI. *Pam. Lit.* R. 11. (1912) s. 473.

Babunia. K. E. [K. EHRENBERG]: Teatr Miłośników Sceny. *Wiek Ilustr.* 1903 nr 115. — ŁUC. KOŚC. [L. KOŚCIELECKI]. *Kur. Codz.* 1903 nr 115. — S. ŁAPIŃSKI. *Rozwój* 1903 nr 51. — J. ŁOZ. [J. ŁOZIŃSKI]: Miłośnicy Sceny. *Kur. Por.* 1903 nr 115. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 20 s. 441-442.

Na skrawku ziemi. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1899 nr 132 [rec. noweli Laureatka]. — H. GALLE. *Książka* 1902 s. 195-196. — T. K. [A. GROTBĘCZKOWSKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1902 nr 87. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 65. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1902 nr 71.

Plotka. B. [L. BELMONT]. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 39. — KAPPA. *Kur. Teatr.* 1903 nr 15. — ANATOL KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Słowo* 1903 nr 28. — L. WŁODEK. *Wiek* 1903 dod. niedzielny do nr 142. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1903 nr 93. — H. GALLE. *Książka* 1904 s. 17. — T. W. *Bulletin Polonais Littéraire, Scientifique et Artistique* (Paryż) 1904 s. 103. — (J. E. S.) [J. SKIWSKI]. *Kur. Poz.* 1931 nr 446 s. 8. — SKIWSKI [J. SKIWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1931 nr 42.

Dla ziemi. *B. Gaz. Warsz.* 1904 nr 128. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1904 s. 301-302. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1904 t. 152 s. 345-348. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1904 nr 13. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 2 s. 611-615. —

T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 135. — *Gaz. Lw.* 1904 nr 122, nr 136. — *Kur. Por.* 1904 nr 285.

Jad. J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1905 t. 157 s. 523-525. — mre [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1905 nr 184. — H. GALLE. *Książka* 1906 s. 20.

Z wrażeń felietonisty. ALBERTUS. *Kraj* 1905 nr 14. — J. A. HERTZ. *Książka* 1905 s. 230. — J. LORENTOWICZ. *Gaz. Pol.* 1905 nr 65. — OKSZYC. *Goniec Por. i Wiecz.* 1905 nr 93. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1905 nr 82. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1905 nr 93.

Wicherek. Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 1 s. 199-202. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Dzien. Powsz.* 1908 nr 16. — TOPÓR. *Kur. Poz.* 1908 nr 120. — H. GALLE. *Książka* 1909 s. 63-64.

Bez celu. J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 51. — S. KOZŁOWSKI. *Świat* 1908 nr 19. — *Przegląd* 1908 nr 59. — H. GALLE. *Książka* 1909 s. 198.

Dwie baśnie. Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 1 s. 199-202. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Dzien. Poz.* 1908 s. 41. — E. ŻMIJEWSKA. *Bluszcz* 1908 nr 13-15.

Wir. J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 170. — E. ŻMIJEWSKA. *Bluszcz* 1909 s. 460-461.

Z ostatnich dni. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 15.

Gąbka. A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1911 s. 384.

Recenzje przekładów

M. Klapp: Rosenkranz i Guldennstern. IGNACY JASTRZĘBIEC [I. KLISZEWSKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1880 nr 37. — Z. P. [Z. PRZYBYLSKI]. *Czas* 1880 nr 286. — ** [A. KRCHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1886 nr 244. — (St.). *Gaz. Nar.* 1886 nr 244. — *Gl. Przegl. Tyg.* 1890 nr 41. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1890 nr 41. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1890 t. 2 s. 231. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1890 nr 225.

E. Bulwer: Ostatnie dni Pompei. R. B. [R. BUDZYŃSKI]. *Niwa* 1884 z. 235.

O. Gensichen: Lidia. S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1894 nr 4. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 1 s. 29.

- H. Laube: Kato niezłomny. S. k. *Prawda* 1885 nr 14. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 79. — *Tyg. Ilustr.* 1885 t. 1 s. 228.
- P. Ferrari: Dwie damy. K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1888 nr 1216. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1888 nr 42. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1888 t. 2 s. 267.
- P. Lindau: Cień. ** [A. KRZEMOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1890 nr 101. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1890 nr 30. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Codz.* 1890 nr 198; przedr. w książce: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 12. W-wa 1962 s. 255-259. — *Przegl. Tyg.* 1890 nr 30.
- H. Heine: Podróż po Harzu. A-Ω. *Tyg. Ilustr.* 1891 t. 1 s. 166. — I. MATUSZEWSKI. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 24.
- H. Sudermann: Honor. ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1891 nr 31. — D. T. *Prawda* 1891 nr 15. — *Gl. Przegl. Tyg.* 1891 nr 15. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1891 nr 16. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1891 t. 1 s. 129. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzienia dla Wszystkich* 1891 nr 76.
- E. Schönthan, G. Kadelburg: Pan senator. K. E. [K. EHRENBURG]. *Czas* 1895 nr 118. — J. F. [J. FLACH]. *Przegl. Pol.* 1895 t. 116 s. 757. — ** [A. KRZEMOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1895 nr 108. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1895 nr 118. — VERAX [J. ROGOSZ]. *Głos Narodu* 1895 nr 117.
- F. Schönthan, F. Koppel-Ellfeld: Hrabina Oczko. W. MALESZEWSKI. *Biesiada Lit.* 1896 nr 48. — F. KONECZNY. *Przegl. Pol.* 1897 t. 126 s. 551-554.
- A. Schnitzler: Kolacyjka. -a-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 25.
- O. Blumenthal, G. Kadelburg: Kinematograf, czyli żywa fotografia. Al. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 18.

GAWROŃSKI FRANCISZEK RAWITA (1846—1930)

Pseud. i krypt.: CHO; FR. A. RAWITA; FR. GR.; FRANCISZEK RAWITA; R. G.; ROMAN ORYSZOWSKI; STANISŁAW WIGURA; STRZEM...; ZYGMUNT SOCHA.

Powieściopisarz, publicysta, historyk.

Ur. 4 listopada 1846 w Stepaszkach w guberni kijowskiej, w rodzinie ziemiańskiej; syn Andrzeja i Józefy z Szostakowskich. W 1855-1862 uczęszczał do gimnazjum w Kijowie. W 1863 za udział w powstaniu był przez półtora roku więziony w twierdzy kijowskiej. Po uwolnieniu studiował na wydziale prawnym Uniwersytetu Kijowskiego, w 1868-1871 w Wyższej Szkole Rolniczej w Dublanach pod Lwowem. Po kilkumiesięcznym pobycie w Pradze kontynuował studia w Hochschule für Bodenkultur w Wiedniu. Po studiach odbył praktykę rolniczą na Ukrainie zarządzając majątkami Branickich. Wydał wówczas szereg prac naukowych z zakresu rolnictwa. Wiosną 1883 wyjechał za granicę, zwiedził Niemcy, Szwajcarię, Francję i Włochy. W Genewie poznał T. T. Jeża i w 1884 ożenił się z jego córką Antoniną. Rozpoczął działalność literacką, pisząc utwory beletrystyczne i dzieła historyczne. W 1885 mieszkał we Lwowie, od grudnia 1886 w Warszawie, od 1892 w Przemyślu i jego okolicach, potem znowu we Lwowie, a w 1902 osiedlił się w Łozinie, majątku pod Lwowem. Był jednym z organizatorów Towarzystwa Ludoznawczego. Od maja 1889 do 1890 pracował jako sekretarz redakcji *Kłósów*. W 1894-1895 był sekretarzem Koła Literacko-Artystycznego we Lwowie. Wydawał tam dziennik narodowo-demokratyczny *Wiek XX* oraz w 1911 kwartalnik *Rus*. Od 1902 należał do redakcji *Słowa Polskiego*. W 1902-1903 był członkiem władz naczelnych Wiecu Narodowego, w 1909 Polskiej Ligi Narodowej. Od 1902 należał do Rady Muzeum Polskiego w Raperswilu. Był jednym z inspiratorów, a w 1906-1907 członkiem Towarzystwa Czytelnicy Akademickiej we Lwowie oraz członkiem zarządu, w 1907-1908 zaś prezesem Lwowskiego Towarzystwa Dziennikarzy Polskich. W 1908 był współorganizatorem i pierwszym prezesem Krajowego Związku Dziennikarzy Polskich. W 1910 powołano go

do krajowego komitetu redakcyjnego Biura Informacyjno-Prasowego. W 1911 sprzedał Łozinę. Towarzyszył synowi w dwuletniej kuracji klimatycznej w Zakopanem i Wiśle. W 1912 był współpracownikiem redakcji wychodzącego w Wilnie kwartalnika *Litwa i Ruś*. W 1914 zamieszkał w Krakowie, w latach następnych przebywał w Zakopanem, od 1917 w Wiśle, w kilka lat później w Józefowie pod Warszawą. Tam zmarł 16 kwietnia 1930.

TWÓRCZOŚĆ

1. Dwie drogi. Opowiadanie na tle pamiętnika osnute. Powst. ok. 1882. Wyd. Kr. 1886.

2. Przedjutrze. Powieść. Powst. ok. 1882. Nie druk.

3. Poezje Włodzimierza Wysockiego. Szkic krytyczny. *Przeegl. Społ.* 1886 z. 4 i odb.

4. Ćmy nocne. Powieść współczesna. *Kłosa* 1887 nr 1157-1174. Wyd. osob. Złoczów [1893] *Bibl. Pozsz.* nr 83-86 (pt. Błędne ogniki. Powieść współczesna).

5. Na kresach. Opowiadanie historyczne z XVIII w. W-wa 1887. Wyd. nast. Lw. 1896 (pt. Na stepach. Powieść historyczna z pierwszej połowy XVIII w.).

Przekład ukr.: *Kijewskaja starina*.

6. Na krasnym dworze. Powieść historyczna z czasów pobytu w Kijowie Bolesława Śmiałego. *Bluszcz* 1888 nr 29-46. Wyd. osob. W-wa 1889.

Przekład ros.: T. Dombrowski. Petersb. 1891.

7. Pan hetman Mazepa. Powieść historyczna. W-wa 1888.

Przekład ukr.: *Dilo* (Lw.) [ok. 1893]. Wyd. osob. Lw. 1893.

8. Poszukiwacze szczęścia. Powieść współczesna. Kr. 1890.

9. Obca krew. Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1891 nr 170-207.

10. Trzeci Maja. Obraz dramatyczny. Lw. 1891.

11. Złotobrody emir. Powieść ukraińska. *Dzien. Pol.* 1891 nr 20-91. Wyd. osob. Lw. 1891.

Rkps Ossol. sygn. 3541/I.

12. Charcyzy. Powieść historyczna z drugiej połowy XVIII w. *Nowa Reforma* 1892 nr 280-300, 1893 nr 1 i nn. i odb. t. 1-2. Lw. 1893. Wyd. nast. W-wa 1910 *Dod. Biesiady Lit.* (pt. Charcyzy. Powieść historyczna z XVIII w. na tle rzezi humańskiej).

13. Dziesięciolecie cenzury rosyjskiej w Królestwie Polskim. 1880-1891. *Nowa Reforma* 1892. Wyd. osob. Kr. 1892.

14. Uczciwemu Bóg pomaga. Powiastka z życia rzemieślnika. Kr. 1893 *Wyd. Macierzy Pol.* 58.

Przekład słowacki: J. Harapát Jizarský. Hradec Kralové 1898.

15. Bohaterowie życia. Złoczów [1894].

Zawartość: I. Bohaterowie życia: Pamiętają! Obrazek znad Wisły. (*Nowa Reforma* 1891 nr 104-108); Ideal Matwija. Nowela. (*Tyg. Ilustr.* 1892 nr 140-142); „Bez obiadu ..” Z luźnych szkiców. (*Nowa Reforma* 1890 nr 242); W starej wieży. Obrazek. (*Gaz. Lw.* 1889 nr 202; przedr. zob. poz. 33); Bohaterka, jakich wiele. Szkic. (*Nowa Reforma* 1891 nr 219-220); Powrót do domu. Nowela. (*Świat* 1888 nr 5); Bez tytułu. — II. Filozofowie i sofiści: Pod kolumnami. Dialog. (*Nowa Reforma* 1892 nr 156-157); Pośród sofistów. Dialog. (*Tyg. Ilustr.* 1889 t. 2 s. 10); *Nowa Reforma* 1891 nr 251-253); Obrońcy prawa; Interview z Bismarckiem; Tajemnica polityczna.

Przekład

Pamiętają! Obrazek znad Wisły: franc.: J.V.G. [J. V. Gasztowt]. *Bulletin Polonais, Littéraire, Scientifique et Artistique* 1895 nr 78-80.

16. Raclawice. Rok 1794. Powieść historyczna. *Nowa Reforma* 1894 nr 1-77. Wyd. osob. Lw. 1895.

17. Sejm Grodzieński ostatni. Tragedia w 5 aktach. Lw. 1894.

18. Warszawa. Powieść historyczna z r. 1794. *Dzien. Pol.* 1894 nr 94-170. Wyd. osob. Lw. 1895 (pt. Warszawa. Opowiadanie na tle dziejowym z r. 1794).

19. Kartki z historii szkolnictwa pod zaborem Rosji. Gimnazjum w Niemirówie na Podolu w poł. XIX w. *Muzeum* 1895 i odb.

20. Marzenia. Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1895 nr 142-230; *Gaz. Warsz.* 1895 nr 186-340. Wyd. osob. Lw. 1896.

21. Rodzina Hurków. Kilka kartek do monografii tej rodziny. *Świat* 1895 nr 8-10 i odb.

22. Skarbczyk polski. Krótka popularna historia polska ozdobiona wizerunkami królów i ważniejszych wypadków. Poz. 1895. Wyd. 2 Inowrocław 1908.

Współautor: M. Ilnicka.

23. Dziki człowiek. Nowela. *Przeegl. Poz.* 1896 nr 18; *Słowo Pol.* 1896 nr 54 i nn. Wyd. osob. [ok. 1896].

24. Ustrój państwowo-społeczny Rusi w XI i XII w. w zarysie. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1896 nr z lutego, marca. Wyd. osob. Lw. 1896.
25. Z domu niewoli. *Dzien. Pol.* 1897 nr 89-348, 1898 nr 114-174. Wyd. osob. T. 1-2. Lw. 1898 (pt. Z domu niewoli. Powieść współczesna w 2 tomach. Kartka z naszego życia pod zaborem Rosji).
26. Zorian Dołęga Chodakowski (Adam Czarnocki). Jego życie i prace. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1897 t. 1-2 s. 305-710, 798-1117 z przerwami. Wyd. osob. Lw. 1898.
27. Adam Mickiewicz na Wschodzie. 1855. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1899 s. 481-682 z przerwami. Wyd. osob. Lw. 1899.
28. Historia ruchów hajdamackich w XVIII. T. 1-2. Lw. 1899. Wyd. nast. Brody 1913.
T. 1: Ruina.
T. 2: Koliszczyzna.
29. Michał Czajkowski (Sadyk Pasza). Jego życie, działalność wojskowa i literacka. Zarys biograficzny. Fragm. pt. Ostatnie lata życia Sadyka Paszy (Michała Czajkowskiego) ogł. *Słowo Pol.* 1899 nr 12-15. Wyd. całości Petersb. 1901 *Życiorysy Sławnych Polaków* nr 14.
30. Studia i szkice historyczne. Seria II. Lw. 1900. Wyd. nast. Lw. 1906.
Zawartość: tu m. in.: Losy wielkiej fortuny w kresach ukraińskich. (*Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1891 s. 459-466, 543-550, 646-652); Filip Orlik, nieuznany hetman kozacki. (*Bibl. Warsz.* 1899 t. 1 s. 389-419 pt. Filip Orlik jako hetman kozacki); Kartka z życia społeczeństwa kresowego. (*Bibl. Warsz.* 1898 t. 3 s. 93-108); Prawo bartne XVI w. (*Kalendarz ubezpieczeniowy* 1895 i odb.); Pogląd na historię rolnictwa w Polsce. (*Ekonomista Pol.* 1884 i odb.).
31. Czasy szkolne w Kijowie 1854/55-1862/63. *Muzeum* 1901 i odb.
32. Tadeusz Bobrowski i jego pamiętniki. Lw. 1901.
33. Złudzenia. Lw. 1901.
Zawartość: Andzia. (*Kur. Przemyski* 1895 nr 93-98; *Przeł. Poz.* 1895 nr 5-7; *Świat* 1895 nr 1-2; *Gaz. Pol.* (Czerniowce) 1897 nr 97, 100, 102); W starej wieży. (Zob. poz. 15); Nastusia. (*Gaz. Lw.* 1899 nr 63-69); Czy to było? (*Słowo Pol.* 1896 nr 253 i nn.).
34. Rok 1863 na Rusi. Ogł. fragm. *Ilustracja Pol.* 1903 nr 13. Wyd. osob. całości t. 1-2. Lw. 1902-1903.
T. 1: Ruś Czerwona i Wschód.
T. 2: Ukraina, Wołyń, Podole. (Zawiera m. in. szkic: Jak oni umierali... według opowiadań naczelnego świadka. 1863-1901. Zob. też poz. 79).
Rkps — fragm. Ossol. sygn. 12665/III.
35. Studia i szkice historyczne. Seria I. Lw. 1903.
36. Bohdan Chmielnicki. T. 1-2. Lw. 1906-1909.
T. 1: Do elekcji Jana Kazimierza. Fragm. pt. Bohdan Chmielnicki od wyprawy cecorskiej do awantury czehryńskiej. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1904 s. 318-1026 z przerwami.
T. 2: Od elekcji Jana Kazimierza do śmierci. 1648-1657.
Tom pierwszy wyróżniony w 1908 nagrodą Akademii Umiejętności.
37. Geneza legendy o smoku w związku z istnieniem człowieka czwartorzędowej epoki. [Kr. 1905].
38. 1655-1905. Krwawy gość we Lwowie. Kartka ze smutnych dziejów Polski i Rusi. Lw. 1905.
39. O Bohdanie Chmielnickim, hetmanie kozackim. Lw. 1905 *Wydawn. Tyg. „Ojczyzna”* nr 27.
40. Próba pojednania z Rusią. Poselstwo Bieniewskiego. Od śmierci B. Chmielnickiego do umowy hadziackiej. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1906 s. 699-1089 z przerwami. Wyd. osob. Kr. 1907.
41. Rzeczpospolita proletariatu. Un danger pour l'Europe. Przetłumaczył z francuskiego oryginału Strzem... Lw. 1907.
Inf. o przekładzie jest mistyfikacją autora.
42. Za ojczyznę. Obraz dramatyczny w 1 akcie. Wyst. Lw. 21 stycznia 1907. Wyd. osob. Lw. 1908 (pt. Za ojczyznę. Chwila z życia narodu. Obraz dramatyczny w 1 akcie).
Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3658, 3659.
43. Konfederacja narodu polskiego w 1876. Lw. 1909. Wyd. nast. [zmien.] Poz. 1919.
44. Oderwanie Chełmszczyzny i Rusini. *Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita* 1909 nr 6 i odb.
45. La Russie et la Prusse à la lumière d'un nouveau Congrès. Paryż 1909.
46. Andrzej Towiański i Jan Andrzej Ram. Kartka z historii mistycyzmu religijnego w Polsce w pierwszej połowie XIX w. *Pam. Lit. R.* 9 (1910) s. 442-458 i odb. Lw. 1911.
47. Do Pana Władysława Mickiewicza list otwarty. [B. m.] 1911.
48. Henryka Pustowójtówna. Sylwetka

biograficzna. 1838-1881. Lw. 1911. Zob. też poz. 84.

49. Polityka pruska wobec Rosji i Austrii. *Przegl. Nar.* 1911 i odb.

50. Przedmowa do: E. Ollivier: Ze wspomnień ministra. Lw. 1911.

51. Włodzimierz Antonowicz. Zarys jego działalności społeczno-politycznej i historycznej. *Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita* 1911 nr 45-46. Wyd. osob. Lw. [1912].

52. Z różnych sfer. Historia. Szkice z podróży. Lw. 1911.

Zawartość: Wielkoruska gmina wiejska w rzeczywistości i historii; Idylla na tronie. (*Nowa Reforma* 1910 nr 303-313); Zamek w Kijowie; Na cecorskim polu. Kartka ze wspomnień. (*Gaz. Lw.* 1907 nr 299-300. Przedr. zob. poz. 86); Z wycieczek po kraju; Grobowiec Julii w Weronie. Legenda i rzeczywistość; John Murray u Bismarcka; Hrabia Józef August Iliński i Romanów na Wołyniu.

53. Zakon oo. dominikanów w Kijowie. Szkic historyczny. Kijów 1912. Przedr. zob. poz. 67.

54. Kwestia ruska wobec Austrii i Rosji. *Świat Słowiński* 1913 i odb.

55. Słówek o książce. [Przedmowa do:] M. Rolle: Oryginały. Lw. 1913.

56. Walka o wolność w r. 1863. Lw. 1913.

Praca nagrodzona pierwszą nagrodą na konkursie Komitetu 1863-1913.

57. Złudzenia polityczne Austrii. *Przegl. Nar.* 1913 i odb.

58. Bohdan Chmielnicki i jego polityka. W-wa 1914 *Popularna Bibl. Hist.* nr 13.

59. Hetman kozacki, Bohdan Chmielnicki, szkic historyczny jego życia i walk. Lw. 1914.

60. O tron hospodarski w Wołoszczyźnie w XVII w. W-wa [1914] *Popularna Bibl. Hist.* nr 6.

61. Obszar, zaludnienie i tworzenie się kozaczyzny. Kr. 1914.

62. Oman stepowy. Powieść. *Czas* 1914 nr 163-339.

63. Sprawy i rzeczy ukraińskie. Materiały do dziejów kozaczyzny i hajdamaczyzny. Lw. 1914.

64. Stefan Bobrowski i dyktatura Lan-giewicza w r. 1863. W-wa 1914.

65. Wilkołaki i wilkołactwo. *Ziemia* odb. 1914.

66. Wyprawa wołyńska. Epizod z r. 1863. W-wa 1914.

67. Kijów. Legendy, podania, dzieje. Studia i szkice historyczne. S. III. Kijów 1915.

Zawartość: m. in.: Zakon oo. dominikanów w Kijowie. Zob. poz. 53.

68. Chio. Łódź [1916].

Powieść.

69. Słupy Bolesława Wielkiego w Kijowie. Legenda, historia, hipoteza. *Czas* 1916 i odb.

70. W Dzikich Polach. Z raptularza imię pana Stanisława Gosławskiego, o tem, jako i gdzie imię pan Samuel Zborowski wicherzył i zginął. Przepisał i ułożył... *Kur. Poz.* 1916 nr 226-298, 1917 nr 1-51.

Powieść.

71. Konfiskata ziemi polskiej przez Rosję po r. 1831 i 1863. Uwagi i materiały do statystyki Ukrainy, Podola i Wołynia. Kr. 1917.

72. Ślady kultury starego świata na Rusi Kijowskiej. Fakty, spostrzeżenia i uwagi. *Rok Pol.* 1917 nr 8 i odb.

73. Czarna książeczka. *Gaz. Lw.* 1918 nr 38-70.

74. Przedmowa do: Wołyniak [J. M. Giżycki]: Z przeszłości karmelitów na Litwie i Rusi. Cz. 1. Kr. 1918.

75. Kobiety na tronie carów moskiewskich w XVIII w. W-wa [1919] *Bibl. Dziel Wyborowych* nr 888.

76. Król i carowa. Powieść z końca XVIII w. *Gaz. Lw.* 1919 nr 202-283. Wyd. osob. Poz. [1920].

77. Ostatni Chmielnicznko. Zarys monograficzny. 1640-1679. Poz. 1919.

Tytuł okładkowy: Książę kozacki.

78. Dzieje rodziny Żywotowskich z tradycji i wspomnień opowiedziane. T. 1-2. W-wa 1921-1922.

T. 1: Marzenia. Rok 1846.

T. 2: Czyn. Rok 1863.

79. Moje przygody w r. 1863-1864 w Kijowie. Ogl. fragm. *Gaz. Nar.* 1902. Wyd. całości W-wa 1922.

Tu m. in. szkic: Jak oni umierali. Zob. poz. 34 t. 2.

80. Kozaczyzna ukraińska w Rzeczpospolitej Polskiej do końca XVIII w. Zarys polityczno-historyczny. W-wa [1923].

81. Od Poznania do Kijowa wszędzie Polska jednakowa. Opowiadanie na tle

historycznym. Rok 1018. Poz. 1923 *Dod. Tyg. Orędownika Wielkop.*

82. Geneza i rozwój idei kozactwa i kozaczyzny w XVI w. W-wa [1924].

83. Żydzi w historii i literaturze ludowej na Rusi. W-wa [1924].

Zawartość: m. in.: Straszne dni. (*Słowo Pol.* 1906 i odb. pt. Straszne dni, kartka z dziejów żydowskich. 1648); Żydzi w poezji i literaturze ludowej ruskiej. (*Rzeczpospolita* 1910 i odb. pt. Żydzi w poezji ludowej i historii ruskiej).

84. Monografie z powstania styczniowego. Zygmunt Sierakowski. Henryka Pustowójtówna. Franciszek Rochebrun. W-wa 1928.

Henryka Pustowójtówna — pierwodr. zob. poz. 48.

85. Książęta Nieświeccy, Zbarascy i Wiszniowieccy do końca XVI w. Przyczynę do tworzenia się możnowładztwa na ziemiach litewsko-ruskich. *Ateneum Wil.* 1930 z. 1-4 s. 111-144 i odb.

86. Na cecorskim polu. W-wa [1930] *Bibl. Książek Błękitnych* nr 80.

Zawartość: Na cecorskim polu. Kartki ze wspomnień. (Zob. poz. 52); Ucieczka z niewoli tatarskiej. Opowiadanie z XVIII stulecia; Śmierć Żółkiewskiego; Zamek w Kijowie.

87-88. Konkury kozackie. Ustęp na tle pamiętnika imci pana Krzysztofa Peretiatkowicza. W-wa [1932] *Bibl. Książek Błękitnych* nr 138.

89. Kozaczyzna za Dunajem. Karta z działalności ks. A. Czartoryskiego na emigracji. *Ateneum Wil.* 1933/1934 s. 159-201 i odb.

90. Ludzie i czasy mego wieku. Wspomnienia, wypadki, zapiski. T. 1-3. Nie druk.

Rkps t. 1-2 znajduje się w zbiorach J. Krzyżanowskiego w W-wie, t. 3 w Archiwum F. Rawity-Gawrońskiego Muzeum Nar. w W-wie, Dział Dokumentacji Naukowej sygn. 112/3.

91. Marzycielki. [Nowela]. Nie druk.

Rkps Ossol. sygn. 13087/I.

92. Pamiętnik. Nie druk.

Rkps w zbiorach J. Krzyżanowskiego w W-wie.

93. Przeżytki kulturalne. Nie druk.

Rkps redakcyjny. Ossol. sygn. 7201/II.

Przekłady drobnych utworów: w ł o s - k i: Non hanno dimendicato. *La Bandiera* 1904.

Ponadto jest autorem wielu broszur ogłaszanych po polsku i po francusku,

poświęconych zagadnieniom polityki międzynarodowej oraz sprawom polskim i ruskim. Napisał także szereg prac z zakresu rolnictwa.

Bibliografię prac F. Rawity-Gawrońskiego podaje *Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita* 1909 nr 13 s. 164-167.

Artykuły, recenzje, utwory literackie, prace historyczno-literackie i historyczne umieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1888-1889), *Ateneum Pol.* (1908), *Ateneum Wil.* (1930, 1933-1934), *Bibl. Warsz.* (1898-1899, 1908, 1910-1914), *Bluszcz* (1888), *Czas* (1914, 1916; tu m. in.: Wernyhora i jego przepowiednie. 1916 nr 424-426), *Czasop. Akademickie* (1897), *Dod. Mies. Przegl. Tyg.* (1888), *Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita* (1909, 1911), *Dzien. Chicagowski* (1905, 1911), *Dzien. Kijowski* (1906-1908, 1911; tu m. in.: Z cyklu Legendy ukraińskie: Stara szabla. 1906 nr 9, 11-12; Pożegnanie dłużników. 1906 nr 13-14; Wzdychalnica. 1906 nr 181, 183-184; Na służbie. 1906 nr 262; Zegarek. 1907 nr 1; Na laskiej górze. 1907 nr 28-29, 32-33; Szkie i obrázky z Ciemnogrodu. Wielki człowiek małego miasteczka. Materiały do biografii. 1908 nr 5), *Dzien. Lit.* (1869; tu debiut poetycki), *Dzien. Pol.* (1891, 1894, 1896-1897), *Dzien. Poz.* (1910, 1913, 1925), *Dzien. Wil.* (1930), *Dzień* (1914), *Echa Leśne* (1930), *Echo Lit.* (1897), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1889-1891, 1894; tu m. in.: Salutystyka. 1889 nr 301-311), *Ekonomista Pol.* (1884, 1891, 1893), *Gaz. Kolomyjska* (1896; tu: Kapral. Nr z marca), *Gaz. Lw.* (1889-1892, 1895-1897, 1901, 1907, 1909, 1912-1913, 1918-1919; tu m. in.: Mowczarzycka. 1889 nr 109; Historia o pięknej królowej. 1890 nr 137-141; Buntownica. 1892 nr 248-257; Złudzenia. 1901 nr 21; Sielanka podolańska. 1913 nr 127-132), *Gaz. Nar.* (1884-1885, 1893, 1908), *Gaz. Pol.* (Chicago 1905, 1911; tu m. in.: Olbrzym i diabli. Bajka dla dorosłych ludzi. 1911 nr 12), *Gaz. Pol.* (Czerniowce 1897), *Gaz. Por.* (1920), *Gaz. Por. 2 Grosze* (1916; tu: Wernyhora i jego przepowiednie. Nr 249-250), *Gaz. Warsz.* (1895, 1911, 1920, 1922-1923, 1928-1929; tu m. in.: Wróżby satyra. 1895 nr 161-163, 166-169; Wiatr od stepu. Garść wspomnień ze stron rodzinnych Bohdana Zaleskiego. 1911 nr 94-100), *Gaz. Warsz. Por.* (1926-1927), *Głos* (1887), *Głos Narodu* (1914-1923), *Głos Warsz.* (1912), *Głos Wielkop.* (1917), *Hasło Narodu* (1925), *Ilustracja Pol.* (1903), *Iris* (1889), *Jedność* (1909), *Kłosy* (1887-1890; tu m. in.: W dziale „Przegląd literacki” szereg recenzji z literatury fran-

cuskiej; Spóźnił się... 1888 nr 1226; Dwa listy. Bajka indyjska. 1889 nr 1278), *Kłosa Pol. dod. Orędownika* (1923); tu: Burza otomańska. Epizod z życia dziejowego Lwowa z r. 1672. Nr 38, 40, 47-54), *Kłosa Ukrainie* (Kijów 1914-1915; tu m. in.: O powieści ukraińskiej. 1914 nr 7-8, 11-12, 1915 nr 2-3), *Kolce* (1891), *Kraj* (1884), *Kronika Ilustr. Wieku Nowego Dod. Tyg.* (1926), *Kronika Powsz.* (1911); tu: Tymofiej Chmielnicki, setnik czehryński. Nr 42-52 z przerwami), *Kur. Codz.* (1887-1888, 1891, 1896; tu m. in.: Walka o prawdę. 1887 nr 95-98, 100, 103-104, 106-107; Na zaścianku. 1888 nr 226-229), *Kur. Por.* (1898), *Kur. Przemyski* (1895), *Kur. Warsz.* (1905, 1920-1922, 1929-1930; tu m. in.: Ruś i my. 1920 nr 62, 64), *Kwart. Hist.* (1911-1915, 1922-1923), *Litwa i Ruś* (1912), *Lud* (1897-1900, 1905, 1922), *Lowicz Pol.* (1930), *Muzeum* (1895, 1901), *Mysł* (1892-1895; tu m. in.: Upiory. Fantazja na temat rzeczywistości. 1892 nr 22-24; Sen pana Marcina. 1893 nr 14; Bez przyszłości. Obrazek, jakich wiele. 1895 nr 1-2 i nn.), *Mysł Nar.* (1924), *Mysł Niepodległa* (1927), *Na Ziemi Naszej dod. Kur. Lw.* (1911), *Naród Pol.* (Chicago 1905-1906; tu: Łaska carowej. 1905 nr 40; Stara szabla. Legenda ukraińska. 1906 nr 28; Na lackiej górze. 1906 nr 30-31), *Nasz Kraj* (1906-1907; tu: m. in.: Pożegnanie dłużników... Z cyklu: Legendy ukraińskie. 1906 nr 23), *Niwa* (1892), *Niwa Wielkopol. dod. Postępu* (1922), *Nowa Gaz.* (1911), *Nowa Reforma* (1885-1888, 1890-1892, 1894, 1898, 1900, 1903-1905, 1908, 1910, 1913-1914, 1917-1918; tu m. in.: Dwie drogi. 1885 nr 216-262; Ostap Wereszaj. 1886 nr 203; Sentymentalna historia. 1886 nr 233-239; W jatkach. 1886 nr 263; Sielanka ukraińska. 1887 nr 89-101; Na ciemnym tle. 1887 nr 128-129; Taras Szewczenko. 1887 nr 219-222; Odrodzony. 1888 nr 79-87; Kapral. 1894 nr 280-284; Na starą nutę. 1898 nr 189-195; Trzej królowie. Fantazja. 1900 nr 188-192; Carski syn. 1917 nr 75-81; Legendy kościuszkowskie. 1917 nr 526-534), *Pam. Lit.* (1910), *Pogoń* (1907, 1913), *Polska Zbrojna* (1928), *Polsko-bałgarski przegląd* (Sofia 1923), *Postęp* (1910), *Praca* (1903-1904, 1909, 1924), *Pravda* (1884-1886, 1894-1899, 1907; tu m. in.: recenzje i sprawozdania z literatury ukraińskiej), *Pro Fide, Rege et Lege* (W-wa 1928), *Przeł. Lit.* (1887, 1897-1898; tu: Dziennik bez przyszłości. 1887 nr 43), *Przeł. Nar.* (1911-1914, 1919, 1921), *Przeł. Poz.* (1894-1896; tu m. in.: Widzenie. Fantazja historyczna na tle rzeczywistości. 1895 nr 12), *Przeł. Społ.* (1886), *Przeł. Tyg.* (1884-

-1888; tu m. in.: Bez opieki. Z życia ukraińskiego ludu. 1886 nr 44-46), *Przeł. Warsz.* (1924-1925), *Przeł. Współcz.* (1924-1925), *Przeł. Ziemiański* (1921), *Przełom* (Wiedeń 1895-1896; tu m. in.: Olbrzym i diabli. Bajka dla dorosłych ludzi. 1895 nr 31; Chata przy drodze. Trochę prawda, trochę bajka. 1895 nr 32), *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* (1891, 1893, 1895-1902, 1904, 1906-1910, 1912, 1917-1918; tu m. in.: Kornel Ujejski. 1897 t. 1/2 s. 937-944 i nadb.; Sadyk Pasza i Adam Mickiewicz. 1898 s. 941; Uposażenie duchowieństwa rzymskokatolickiego na kresach ukraińskich w końcu XVIII w. 1900 s. 562 i nn.; Nieznane utwory młodzieńcze Seweryna Goszczyńskiego. 1901 s. 266-274), *Rok Pol.* (1916), *Rozwój* (1923, 1925), *Ruch Słowiański* (1929), *Ruś* (1911), *Rzeczpospolita* (1909-1911, 1920-1926; tu m. in.: art. O pierwszych próbach polsko-rosyjskiego zbliżenia. 1920 październik), *Sfinks* (1911), *Słowo Pol.* (1894, 1896, 1898-1899, 1903, 1905-1906, 1911-1913; tu m. in.: Czy to nie jest piosenka A. Mickiewicza? 1899 nr 110-111), *Słowo Pomorskie* (1922), *Świat* (Kr. 1888-1890, 1892-1895), *Świat* (W-wa 1906, 1908, 1912; tu m. in.: Wróżby satyra. 1889 nr 4-5; Reka. Z opowiadań rabina. 1893 nr 17; Nie doczekał. 1894 nr 5-7; Wzdychalnice. Z cyklu: Nowele ukraińskie. 1906 nr 32-33), *Świat Słowiański* (1908, 1911-1914), *Tyg. Ilustr.* (1888-1892, 1896-1899, 1905-1908, 1913, 1922, 1926-1930; tu m. in.: Śmierć Wernyhory. Baśń ukraińska. 1898 nr 25-26; Legenda. 1905 nr 30-32; Na emeryturze. 1907 nr 44-47; Ali-Baba, legenda niby wschodnia. 1908 nr 15; Z teki pośmiertnej: Sen nocy jesienniej. 1930 nr 49), *Tyg. Nar.* (1900), *Tyg. Pol.* (1898-1901; tu m. in.: Przygoda imię pana Józefa Sienkiewicza, namiestnika chorągwi tatarskiej. 1900 nr 38-41), *Tyg. Pol.* (Harbin 1923), *Tyg. Rolniczy* (1873, 1875, 1878), *Wędrowiec* (1888), *Wiek XX, Wiek Nowy* (1926, 1928, 1930), *Więści z Polski* (1929; tu m. in.: Legenda. Nr 9), *Wisła* (1889-1890, 1892, 1902), *Zdrój* (1918-1919; tu m. in.: Literatura ruska do końca XVIII w. Krytyczno-syntetyczny pogląd na jej rozwój i charakter. 1919 t. 6 nr 3-7, t. 7 nr 1-6), *Zgoda* (Chicago 1904, wyd. dla kobiet), *Ziemia* (1912-1913), *Życie* (1887; tu: Kobiety w poezji T. Szewczenki. Nr 13-16, 18).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Adamowi Krechowickiemu*. Lw. 1908, *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w XIX w.* W-wa 1901, *Dla bezdomnych dzieci. Jednodniówka*. Lw. 1902,

Dla głodnego ludu. Jednodniówka akademicka. Kr. 1890, *Dla Szląska. Książka zbior. na rzecz gimn. pol. w Cieszyźnie.* Lw. 1895, *Grosz wdowi.* Lw. 1886, *Jednodniówka lit.* Poz. [1920], *Kalendarz asekuracyjny.* Lw. 1895, *Kalendarz familijny.* Lw. 1891, *Kalendarz „Gaz. Niedzielnej” na r. 1910.* Kr. 1909, *Na garnuszek.* W-wa 1890, *Noworoczn. Tow. Dziennikarzy i Literatów Pol.* Poz. 1906, *Pam. I Wiecu Nar.* Lw. 1903, *Polak. Kalendarz.* Kr. 1909, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego.* Lw. 1899, *Rzecz narodowa.* W-wa 1920, *Rzecz ogólna.* W-wa 1920, *Rzecz spółna.* W-wa 1920, *Rzecz zbiorowa.* W-wa 1920, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893, *Zywy dziennik.* Lw. 1901.

Przekłady

1. G. de Maupassant: *Mont-Orial.* *Przełg. Tyg.* 1887 nr 3-29.
2. K. Secrétan: *O prawach kobiet.* W-wa 1889.
3. O. Leixner: *Wiek XIX. Obraz ważniejszych wypadków na tle cywilizacji w dziedzinie historii, sztuki, nauki, przemysłu i polityki. Opracował według oryginału... T. 1-2.* W-wa 1891-1892. Wyd. 2 przejrzone i popr. T. 1-2. W-wa 1895.
4. E. Hennequin: *Zarys krytyki naukowej.* W-wa 1892.
5. *Kartka z pamiętnika Nieznajomego z r. 1812.* *Litwa i Ruś* 1912 t. 2 z. 2/3 s. 165-169.
6. I. N. Gonczarow: *Obłomow. Romans.* T. 1-2. W-wa 1922.

Prace edytorskie

1. F. Horsky: *Kazania rolnicze.* *Tyg. Rolniczy* 1877 i odb.
2. M. Czajkowski: *Niedoszła formacja pułku żydowskiego w Turcji w r. 1855. Z niewydanych „Pamiętników”.* T. 9. *Nasz Kraj* 1906 t. 2 z. 19.
3. *Materiały do historii polskiej XIX w. Działalność emigracji z r. 1831 na terenie Turcji do pokoju paryskiego.* *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1908 s. 673-1095 z przerwami, 1910 s. 919-1253 z przerwami. Wyd. osob. Kr. 1909.
4. A. Andrzejowski: *Ramoty starego Detiuka o Wołyniu.* Wyd. i przedmowa. T. 1-3. Wil. 1914 *Bibl. Pamiętników R.* 2 nr 1-3. Wyd. nast. T. 1-3. Wil. 1921.

Listy i materiały

1. Do E. Orzeszkowej z 1881-1906. Arch. E. Orzeszkowej IBL PAN.
2. Do B. Limanowskiego 5 listów z 1883-1886. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6871 III.
3. Do I. Radlińskiego 3 listy z 1883-1884, 1906. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 30.
4. Do A. Wiślickiego 16 listów z 1884-1886. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.
5. Do Z. Sarneckiego 21 listów z 1887-1890. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714 III.
6. Do W. Maleszewskiego z 1889. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7054.
7. Do M. Wysłouchowej z 1890. Rkps Ossol. sygn. 7187/II.
8. Do B. Wysłoucha 18 listów z 1890-1922. Rkps Ossol. sygn. 7177/II.
9. Do O. Balzera z 1892. Rkps Ossol. sygn. 7700/II.
10. Do A. B. Brzostowskiego 63 listy z 1892-1918. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.
11. Do Macierzy Polskiej z 1893. Rkps Ossol. sygn. 12664/III.
12. Podpis na liście W. Bieńkowskiego do W. Bełzy z 1894. Rkps Ossol. sygn. 12647/II.
13. Do J. D. Amborskiego 2 listy z 1895-1896. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7885/III.
14. Do Władysława Bełzy 31 listów z 1895-1911 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12650/II.
- 14a. Do S. Bursy list i kopie 3 listów z 1896. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7525 IIIa, 7452 III.
15. Do W. Kętrzyńskiego 3 listy z 1896-1906. Rkps Ossol. sygn. 6211/II.
16. Do Z. Wolskiego 3 listy z 1896-1898. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.
17. Do T. Romanowicza z 1898. Rkps Ossol. sygn. 6825/I.
- 17a. Do H. Dynowskiego 4 listy z 1906-1909. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7883 III.
18. Do J. Kasprowicza 2 listy z 1907-1908. Rkps Ossol. sygn. 6439/I.
19. Do A. Czołowskiego 3 listy z 1909-1923. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2776.

20. Do S. Belzy z 1910. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.
21. Do Witolda Belzy 8 listów z 1910-1911, 1922. Rkps Ossol. sygn. 12666/III; Bibl. Miejska w Bydgu. sygn. 53.
22. Do K. Lewakowskiego 5 listów z 1910. Rkps Ossol. sygn. 6358/II.
23. Do T. Wierzbowskiego z 1910. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 30.
24. Do L. Bernackiego 4 listy z 1911. Rkps Ossol. sygn. 7036/II.
25. Do H. Biegeleisena z 1913. Rkps Ossol. sygn. 13088/II.
26. Do S. Eliasza-Radzikowskiego z 1914. Rkps Ossol. sygn. 12009/II.
- 26a. Do R. Starzewskiego kopia listu z 1915. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 49/67.
27. Do A. Nowaczyńskiego z 1921. Ogl. A. Nowaczyński w art. pt. Ofensywa. *Myśl Nar.* 1932 nr 26.
28. Do S. Zakrzewskiego z 1926. Rkps Ossol. sygn. 7345/II.
29. Do W. Sieroszewskiego z 1927. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5193.
30. Do I. Franko. Rkps Arch. Lit. w Kijowie.
31. Do A. Świętochowskiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV. 5318.
32. Od E. Orzeszkowej 10 listów z 1881-1906. Ogl. w: E. Orzeszkowa: *Listy*. T. 2 cz. 1. Oprac. L. B. Świdzki. W-wa 1938 s. 117-129; *Ziemia i Morze* 1956 nr 21; E. Orzeszkowa: *Listy zebrane*. T. 3. Oprac. E. Jankowski. Wr. 1956.
33. Od T. T. Jeża z 1883-1913. Rkps w zbiorach J. Krzyżanowskiego w W-wie.
34. Od Komisji Nadzorczej Skarbu Narodowego z 1894. Rkps w zbiorach J. Krzyżanowskiego w W-wie.
35. Od S. Bursy kopie 3 listów z 1896. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7452 III.
36. Od A. Świętochowskiego z 1907 lub 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5318.
- 36a. Od M. Konopnickiej depesza z 1909. Rkps Muzeum Nar. w W-wie sygn. 1140.
37. Od J. Kasprowicza z 1910 i b. d. Rkps Bibl. Nar. akc. 7772; Ossol. sygn. 13088/II. List z Harendy z 1910 ogł. F. Rawita-Gawroński: Ze wspomnień osobistych o J. Kasprowiczu. *Gaz. Warsz.* 1928 nr 199-215; przedr. w: *Wspomnienia o J. Kasprowiczu*. Zebrał i oprac. R. Loth. W-wa 1967 s. 102.
38. Od S. Belzy. Rkps Ossol. sygn. 13088/II.
39. Od Witolda Belzy. Rkps Ossol. sygn. 13088/II.
40. Zapiski wydatków osobistych i rachunków z 1914-1917. Rkps Bibl. Nar. akc. 7159.
41. Projekt kontroli spółki między księgarnią H. Altenberga i F. Rawitą-Gawrońskim. Rkps Ossol. sygn. 12663/III.

OPRACOWANIA

M. S.: Pan Rawita i literatura ukraińska. *Rola* 1886 nr 47. — A. CHOŁONIEWSKI: Nieśmiertelni. Fotografie literatów lwowskich. Lw. 1898 s. 46-47. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 23-24 (1899). — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — K. BARANOWSKI. *Nowa Reforma* 1909 nr 289. — Ch. [A. CHOLONIEWSKI]: 40 lat pracy literackiej. *Świat* 1909 nr 27. — N. G.: F. Rawita-Gawroński. Notatka jubileuszowa. *Nowa Gaz.* 1909 nr 290. — E. PASZKOWSKI. *Dzien. Kijowski* 1909 nr 135. — Δ [H. WIERZYŃSKI]: Rawita-Gawroński. *Kur. Poz.* 1909 nr 146. — Z. W.: F. Rawita-Gawroński. W 40-lecie pracy pisarskiej. *Słowo Pol.* 1909 nr 295. — □: 40-letni jubileusz F. Rawity-Gawrońskiego. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 26. — F. Rawita Gawroński. *Biesiada Lit.* 1909 nr 29 s. 55. — Bibliografia prac F. Rawity-Gawrońskiego. *Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita* 1909 nr 13 s. 164-167. — *Dzien. Chicagoski* 1909 nr 164. — *Dzien. Poz.* 1909 nr 147. — *Gaz. Codz.* 1909 nr 734. — *Gaz. Lw.* 1909 nr 145. — *Gaz. Nar.* 1909 nr 145-146. — *Goniec Por. i Wiecz.* 1909 nr 292. — *Kur. Lw.* 1909 nr 296-297. — *Nasz Kraj* 1909 nr 53. — *Praca* 1909 nr 28. — *Świat* 1909 nr 27. — *Wiek Nowy* 1909 nr 2391, 2393.

Z. M. K.: Z powodu ukazania się „Rusi”. *Młodzież* 1911 nr 3. — *Ilustr. almanach artyst.-lit.* Wyd. 3 Lw. 1912 s. 36. — Czy p. F. Rawita-Gawroński zasługuje na wiarę? *Ilustr. Kur. Codz.* 1913 nr 27. — J. MINIEWSKI: Odparcie potwarzy. Nowy kwiatek z niwy fabrykowanych faktów historycznych przez p. F. Rawitę Gawrońskiego. *Gaz. Mieszczkańska* 1914 i odb. — [A. NIEMOJEWSKI]: Równość. *Myśl Niepodległa* 1920 nr 507. — M. ROLLE: Rawita. *Gaz. Wiecz.* 1920 nr 5380-5382. — L. SYROczyński: Ostatnie słowo. *Gaz. Wiecz.* 1921 nr 5991, 5995, 5997, 5999, 6001 [polemika]. — S. LAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922].

(Nekrologi:) H. C. [H. CEPNIK]: Nad świeżą mogiłą zasłużonego pisarza i obywatela. *Wiek Nowy* 1930 nr 8655; F. j. k.: F. Rawita-Gawroński. *Tęcza* 1930 nr 19; Ki [K. KREJČI]. *Slovanský přehled* (Praga) 1930 s. 568; L. K. *Tyg. Ilustr.* 1930 nr 23; L. R-ski. *Rzeczpospolita* 1930 nr 109; A. RAWITA-GAWROŃSKA: Echa zgonu F. Rawity Gawrońskiego. *Gaz. Warsz.* 1930 nr 114; -mre- [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1930 nr 95; S. STROŃSKI: Jak Mohort. *Kur. Warsz.* 1930 nr 139; Z. WASILEWSKI: Śmierć zasłużonego. *Dzien. Wil.* 1930 nr 96; Z. WASILEWSKI: Zmarli. *Mysł Nar.* 1930 nr 17; Z. R. *Gaz. Warsz.* 1930 nr 149; *Dzien. Poz.* 1930 nr 94; *Dzien. Wil.* 1930 nr 93; *Echa Leśne* 1930 nr 5; *Gaz. Warsz.* 1930 nr 112; *Kur. Poz.* 1930 nr 187; *Kur. Warsz.* 1930 nr 107; *Lud* t. 29 (1930) s. 179; *Mysł Niepodległa* 1930 nr 1025; *Przegl. Lit.* 1930 nr 7-8; *Rodzina Pol.* 1930 nr 5; *Slavische Rundschau* (Berlin) 1930 s. 478; *Tyg. Ilustr.* 1930 nr 17; B. LUTOMSKI: F. Rawita-Gawroński. *Dzien. Pol.* 1931 nr 127.

Z. WÓJCIK. *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948-1958). — Z. KOZARYNOWA: Okruchy przeszłości. *Wiadomości* (Londyn) 1951 nr 28. — J. M. KASJAN: Wernyhora. Zarys dziejów postaci w literaturze polskiej. *Zeszyty Nauk. Uniw. im. M. Kopernika w Tor.* 1962 z. 6 s. 53-120. — J. ZIĘTARSKA: F. Rawita-Gawroński. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 3. W-wa 1969. — J. DETKO: Chłopi w powstaniu styczniowym w literaturze polskiej lat 1864-1914. *Roczn. Dziejów Ruchu Lud.* 1964 nr 6. — J. DETKO: Powstanie styczniowe w twórczości pisarzy minorum gentium. 1863-1964. W: *Dziełictwo literackie powstania styczniowego.* W-wa 1964.

Sprawozdanie z odczytu: *Kraj* 1899 nr 44 (Mickiewicz i Oleszkiewicz).

Dwie drogi. B. [H. BIEGELEISEN]. *Przegl. Tyg.* 1886 nr 26. — (MAR). *Przegl. Lit. i Artyst.* 1886 nr 1. — M. WYŚLOUCHOWA: Rok 1863 w powieści naszej. *Kur. Lw.* 1890 nr 24.

Ćmy nocne. A. MORZKOWSKA: Studentki w powieści polskiej. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 3.

Na krasnym dworze. A. N. [A. NOWICKI]: Przegląd piśmiennictwa. *Życie* 1889 nr 6.

Pan hetman Mazepa. A. N. [A. NOWICKI]: Nowości wydawnicze polskie. *Życie* 1888 nr 28.

Poszukiwacze szczęścia. A. M. L. [A. LISICKA Z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1893 t. 107 s. 240-242.

Złotobrody emir. J. HENDIGERY: Ze stołu redakcyjnego. *Gaz. Lw.* 1891 nr 296. — J. HENDIGERY: Przegląd piśmiennictwa. *Szkola* 1891 s. 581-582. — N. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1891 t. 102 s. 207-209. — Δ: Ze stołu redakcyjnego. *Kur. Pol.* 1891 nr 139.

Charczyzy. M...B... *Gaz. Przemyska* 1893 nr 28. — K. J. NITMAN: Z literatury. *Gaz. Lw.* 1893 nr 244, 248. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1893 nr 84.

Racławice. K. J. N. [K. NITMAN]: Z literatury powieściowej. *Gaz. Lw.* 1894 nr 277. — S. PEPLOWSKI: Nowe książki. *Gaz. Nar.* 1894 nr 208. — W.: Na tle roku 1794. *Dzien. Pol.* 1894 nr 247.

Warszawa. S. PEPLOWSKI: Nowe książki. *Gaz. Nar.* 1894 nr 208. — W.: Na tle roku 1794. *Dzien. Pol.* 1894 nr 247.

Kartki z historii szkolnictwa pod zaborem Rosji. S. P. [A. SCHNÜR-PEPŁOWSKI]: Nowe książki. *Gaz. Nar.* 1895 nr 114. — A. KARBOWIĄK. *Kwart. Hist.* 1896 s. 652.

Marzenia. W. BUKOWIŃSKI: Literatura. *Gaz. Pol.* 1896 nr 242. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1896 nr 41. — H. J. [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 36. — R. Z. *Przegl. Lit.* 1896 nr 1.

Skarbczyk polski. (I. ol.) *Szkola* 1895 nr 47.

Ustrój państwowo-społeczny Rusi w XI i XII w. w zarysie. Dr K. J. G. [K. GORZYCKI]. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1896 nr 43-44.

Z domu niewoli. J. PAWLEWSKI. *Przegl. Powsz.* 1899 t. 62 s. 434. — J. A. SIERPNIĄK [K. WRÓBLEWSKI]. *Przegl. Wszepol.* 1899 nr 3.

Zorian Dołęga Chodakowski. K. J. GORZYCKI: Z niwy ludoznawczej. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1898 nr 19. — B. KOŚKOWSKI. *Głos* 1898 nr 47. — J. NITOWSKI. *Kur. Niedzielną* 1898 nr

29. — S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI: Z chwili. *Gaz. Nar.* 1898 nr 171. — P. CHMIEŁOWSKI: Z dziedziny etnografii. *Kur. Codz.* 1899 nr 90. — A. LANGE. *Gaz. Pol.* 1899 nr 54. — A. L. [A. LANGE]. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 19.

Adam Mickiewicz na Wschodzie. K. G. *Przegl. Wszepoch.* 1899 nr 10.

Historia ruchów hajdamackich w XVIII. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1899 nr 145. — M. ROLLE: Ze stołu redakcyjnego. *Gaz. Lw.* 1900 nr 89-91. — W. BUGIEL. *Dzien. Poz.* 1901 nr 296. — T. KORZON. *Kwart. Hist.* 1902 s. 656-661; przedr. w książce: Listy otwarte, mowy, rozprawy, rozbiory. T. 2. W-wa 1916. — *Krytyka* 1902 t. 1 s. 70-71. — Z. MOSIEWICZ: Czyja wina? *Kłosy Ukrainskie* 1914 nr 5/6.

Michał Czajkowski. P. CHMIEŁOWSKI: Życiorysy sławnych Polaków. *Kur. Codz.* 1899 nr 324. — WOŁYŃIAK [M. GIŻYCKI]. *Przew. Nauk. i Lit.* 1900 t. 1/2 s. 303-304. — S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI. *Kwart. Hist.* 1900 s. 313-314.

Studia i szkice historyczne. Seria II. A. P.-SKA. [A. PROCHASKA]. *Kwart. Hist.* 1892 s. 143-144 [dot. Losy wielkiej fortuny...]; K. J. GORZYCKI. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1895 t. 1/2 s. 381-383. — K. R. *Tyg. Nar.* 1900 nr 56-57 [dot. Pogląd na historię rolnictwa...]. — E. BR. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1895 nr 5; K. J. GORZYCKI. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1895 t. 1/2 s. 287-288 [dot. Prawo bartne XVI w.]. — T. KORZON. *Kwart. Hist.* 1899 s. 851-852 [dot. Filip Orlik...]. — M. GOZDAWA [M. GIŻYCKI]: Okruchy literackie. *Gaz. Warsz.* 1900 nr 205. — L. K. [L. KRZYWICKI]. *Pravda* 1900 nr 40. — R. [RAKOWSKI]: Z pism i książek. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1900 nr 32. — I. BOJASIŃSKI. *Książka* 1901 s. 329-330. — *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 30. — J. R. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 23 s. 285-286. — W. BUGIEL: Kronika literacka. *Dzien. Poz.* 1903 nr 250. — AL. K. [A. KRAUSHAR]. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 12. — [A. KRUCHOWIECKI]: Z literatury. *Gaz. Lw.* 1903 nr 32-33.

Tadeusz Bobrowski i jego pamiętniki. P.: Z tygodnia. *Tyg. Nar.* 1900 nr 62.

Złudzenia. W. BUGIEL. *Dzien. Poz.* 1901 nr 111. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 991-992. — H. GALLE. *Książka* 1901 s. 231.

Rok 1863 na Rusi. A. B. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 24 s. 431. — E. ŁUNIŃSKI: Z piśmiennictwa i pamiątek. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1902 nr 3. — T. WYRWICZ. *Przegl. Wszepoch.* 1902 nr 5 s. 385-387. — J. ST. [L. BRUNER]. *Krytyka* 1903 t. 1 s. 333-334. — IDEM. *Ilustr. Pol.* 1903 nr 12-13. — (mre) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1903 nr 155. — □: Nowe książki. *Dzien. Pol.* 1903 wyd. popołudniowe nr 316.

Bohdan Chmielnicki. T. 1: Do elekcji Jana Kazimierza. W. KAMIENIECKI. *Książka* 1906 s. 225-226. — OSTASZEWSKI-BARAŃSKI: Ze smutnych dni. *Gaz. Lw.* 1906 nr 26-27. — M. ROLLE: Hajdamacka zawierucha. *Nasz Kraj* 1906 nr 24-26. — *Gaz. Nar.* 1906 nr 25-26. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Bluszcz* 1907 nr 47 s. 527. — T. KORZON. *Kwart. Hist.* 1908 s. 726-732; przedr. w książce: Listy otwarte, mowy, rozprawy, rozbiory. T. 2. W-wa 1916; F. RAWITA-GAWROŃSKI: Polemika. Odpowiedź p. T. Korzonowi z powodu krytyki dzieła mego... *Kwart. Hist.* 1909 s. 295-298. — T. 2: Do elekcji Jana Kazimierza do śmierci. (F. J.): Nowe książki. *Dawny Sztandar* 1909 nr 25. — W. LIPIŃSKI. *Przegl. Krajowy* 1909 nr 3. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1909 nr 75-76. — M. ROLLE: Krwawy hetman. *Kraj* 1909 nr 13 dod. powieściowy.

1655-1905. Krwawy gość we Lwowie. *Gaz. Nar.* 1906 nr 25-26.

Próba pojednania z Rusią. F. K. [F. KONECZNY]. *Świat Słowiański* 1906 t. 1 s. 152-155, 1907 t. 2 s. 152-155.

Za ojczyznę. K. BARANOWSKI: Ze sceny lwowskiej. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 4.

Konfederacja narodu polskiego w 1876. Z. L. S. [W. PRZYBOROWSKI]. *Kwart. Hist.* 1911 s. 544-546. — S. ZDZIARSKI. *Przegl. Powsz.* 1912 t. 114 s. 252-255.

Andrzej Towiański i Jan Andrzej Ram. S. ZDZIARSKI. *Świat Słowiański* 1911 t. 2 s. 417-421.

Do Pana Władysława Mickiewicza list otwarty. W. MICKIEWICZ: Odpowiedź... na zarzuty p. Rawity-Gawrońskiego w sprawie pozostawionych dokumentów przez śp. Śniadecką. Paryż 1911.

Henryka Pustowójtówna. FR. J. [F. JAWORSKI]. *Na Ziemi Naszej* dod. *Kur. Lw.* 1910 nr 23. — H. M. [H. MOŚCICKI]. *Bibl. Warsz.* 1911 t. 3 s. 382-383. — Z. L. SULIMA [W. PRZYBOROWSKI]. *Kwart. Hist.* 1912 s. 401-404. — ZEL. [S. ZDZIARSKI]. *Przegl. Powsz.* 1912 t. 119 z. 4 s. 117.

Polityka pruska wobec Rosji i Austrii. S. ZDZIARSKI. *Świat Słowiński* 1911 t. 1 s. 262-267. — W. D. [W. DUNIN]. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 4 s. 178-179.

Włodzimierz Antonowicz. L. SYROCYŃSKI: Jeszcze o W. Antonowiczu. *Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita* 1911 nr 57. — F. RAWITA-GAWROŃSKI: Z powodu uwag p. prof. L. Syroczyńskiego, spowodowanych czytaniem monografii o W. Antonowiczu. *Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita* 1911 nr 57. — A. B. *Przegl. Powsz.* 1912 t. 113 s. 472.

Zakon oo. dominikanów w Kijowie. I. BARANOWSKI. *Książka* 1913 s. 303-304.

Kwestia ruska wobec Austrii i Rosji. N. CIESZYŃSKI. *Filarreta* 1913 nr 7.

Walka o wolność w r. 1863. J. CHOŁODECKI-BIAŁYNIA: Kilka słów o popularnej pracy p. F. Rawity-Gawrońskiego... *Lw.* 1913. — J. MINIEWSKI: List otwarty do W. P. F. Gawrońskiego, autora „popularnej” broszury pt. ... *Lw.* 1913. — L. SYROCYŃSKI: Sprostowanie charakterystycznych niedokładności w książce... *Lw.* 1913.

O tron hospodarski w Wołoszczyźnie w XVII w. *Słowo Pol.* 1914 nr 114.

Wyprawa wołyńska. J. CHOŁODECKI-BIAŁYNIA: O broszurze F. Rawity-Gawrońskiego... *Gaz. Mieszkańska* 1914 nr 172 i odb. — J. MINIEWSKI: O broszurze F. Rawity-Gawrońskiego... *Gaz. Mieszkańska* 1914 i odb.

Konfiskata ziemi polskiej przez Rosję po roku 1831 i 1863. *Kur. Pol.* 1917 nr 196.

Ostatni Chmielniczenko. Z. DEBICKI. *Dzien. Poz.* 1920 nr 71. — W. KONOPCZYŃSKI. *Kwart. Hist.* 1920 s. 148-150. — Z. SARNECKI. *Nowa Re-*

forma 1920 nr 48-51. — *Czas* 1920 nr 23.

Dzieje rodziny Żywotowskich z tradycji i wspomnień opowiedziane. L. PIWIŃSKI. *Przegl. Warsz.* 1922 t. 3 nr 10 s. 110. — K. KRÓL. *Pol. Macierz Szkolna* 1923 nr 6.

Moje przygody w r. 1863-1864 w Kijowie. K. KRÓL. *Pol. Macierz Szkolna* 1923 nr 6.

Kozaczyzna ukraińska w Rzeczpospolitej Polskiej do końca XVIII w. W. J. C. *Przegl. Wszechpol.* 1923 s. 546-548. — L. KOLANKOWSKI. *Kwart. Hist.* 1924 s. 356-361.

Żydzi w historii i literaturze ludowej na Rusi. Z nowości wydawniczych. *Nasz Kraj* 1906 nr 23 [dot. Straszne dni]. — *Słowo Pol.* 1910 nr 287 [dot. Żydzi w poezji ludowej i historii ruskiej]. — EARL: Książka o Żydach na Rusi. *Głos Narodu* 1923 nr 247, 264. — J. [C. JANKOWSKI]: Nowe książki. *Słowo* 1924 nr 5.

Monografie z powstania styczniowego. M.: Ostatnia publikacja Rawity-Gawrońskiego. *Gaz. Warsz.* 1929 nr 70a.

Recenzje prac ogłaszanych w czasopiśmie

Bez opieki [art. w *Przegl. Tyg.*]. M. S.: Literatura ukraińska. *Rola* 1887 nr 4.

Sadyk Pasza i Adam Mickiewicz [art. w *Przew. Nauk. i Lit.*]. W. MICKIEWICZ: Polemika. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1898 s. 1116. — F. RAWITA-GAWROŃSKI: Polemika. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1898 s. 1117-1118.

Uposażenie duchowieństwa rzymskokatolickiego na kresach ukraińskich w końcu XVIII w. [art. w *Przew. Nauk. i Lit.*]. M. GOZDAWA [J. M. GIŻYCKI]: Okrucy literackie. *Gaz. Warsz.* 1900 nr 223.

Czy to nie jest piosnka A. Mickiewicza? [art. w *Słowie Pol.*]. T. PINI. *Pam. Lit. R.* 1 (1902) z. 3 s. 486, 490-491.

O pierwszych próbach polsko-rosyjskiego zbliżenia [art. w *Rzeczpospolitej*]. *Kur. Pol.* 1921 nr 9.

Ruś i my [art. w *Kur. Warsz.*]. S. HORWAT: W sprawie Ukrainy. List do redakcji. *Kur. Warsz.* 1920 nr 86.

Recenzje przekładów

K. Secrétan: O prawach kobiet. *Ateneum* 1889 t. 2 s. 191-192.

O. Leixner: Wiek XIX. Ks. FRANC. JARN. [F. JARNIŃSKI]. *Przeegl.*

Katol. 1891 nr 28. — Rz. [S. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 16. — C. ROZMUSKI. *Przeegl. Pol.* 1892 t. 104 s. 151-157, 210-217.

E. Hennequin: Zarys krytyki naukowej. C. JELLENTA: Mgławice „krytyki naukowej”. *Pravda* 1892 nr 19-21, 23-24.

Recenzje prac edytorskich

Materiały do historii polskiej XIX w. J. FREJLICH. *Kwart. Hist.* 1911 s. 529-534. — J. BANDROWSKI: Rycerze iluzji. *Słowo Pol.* 1912 nr 19.

GAŚIOROWSKI WACŁAW JAN (1869–1939)

Pseud. i krypt.: AUTOR „SZAREGO ŻYCIA”; AUTOR „UGODOWCÓW”; GAŚIOR; JAN MIEROSZEWICZ; NINA WŁADEK; SCLAVUS; WACEK GAŚIOR; WACŁAW GAŚIOR; WIESŁAW SCLAVUS.

Powieściopisarz i publicysta.

Ur. 27 czerwca 1869 w Warszawie w rodzinie kupieckiej. Syn Stanisława i Matyldy z Thonnesów. Ukończył 6 klas gimnazjum klasycznego w Warszawie oraz kursy farmaceutyczne i buchalteryjne. Od piętnastego roku życia pracował na swe utrzymanie, najpierw w aptece, a następnie, po dwuletniej służbie wojskowej, jako urzędnik w biurach pracowni technicznych w Warszawie. W 1893 poślubił Anielę Kąkolewską, z którą się później rozwiódł. Od 1890 ogłaszał swe utwory, początkowo w pismach satyrycznych. Pracował w redakcji *Przeglądu Tygodniowego*, był wydawcą i redaktorem *Strumienia* (1900-1901). W 1899 zdekonirowany przez żandarmerię rosyjską jako autor „Ugodowców” i korespondent *Słowa Polskiego*, uciekł do Lwowa, gdzie mieszkał do 1903. W tymże czasie odbył szereg podróży; zwiedził Austrię, Francję, Włochy, Korsykę i Elbę, Hiszpanię, a także Afrykę północną. W 1904 zamieszkał w Paryżu i oddał się pracy literackiej, publicystycznej i społecznej. Z jego inicjatywy w 1910 powstało Polskie Towarzystwo Literacko-Artystyczne w Paryżu, którego był sekretarzem. Stał na czele Związku Sokółów Polskich w zachodniej Europie. W 1914 należał we Francji do współzałożycieli Komitetu Wolontariuszów Polaków i brał udział w formowaniu armii polskiej. W 1914 założył w Paryżu tygodnik francusko-polski *Polonia*. W 1917 wyjeżdżał z misją wojskową do Stanów Zjednoczonych. W 1920 w Paryżu ożenił się z Dunką, Astą Hemmingsen. W 1921-1930 przebywał w Ameryce Północnej. Przez osiem lat kierował kolegium polskim (Alliance College) w Cambridge Springs (Pensylwania), gdzie wykładał literaturę polską i historię cywilizacji. W tymże okresie redagował trzy czasopisma polskie: *Kurier Nowojorski*, *Górnik* i *Gwiazda Polarna*. W 1930 wrócił do kraju i zamieszkał w Konstancinie pod Warszawą, gdzie bezinteresownie pełnił funkcję sołtysa. Należał do Zrzeszenia Beletrystów Polskich. Był prezesem Stowarzyszenia Pisarzy i Publicystów Emigracyjnych. W 1938 odznaczony nagrodą literacką im. E. Orzeszkowej za całokształt działalności literackiej. Zmarł w Konstancinie 30 października 1939.

TWÓRCZOŚĆ

1. Szare życie. Komedia w 5 aktach. Wyst. W-wa 7 listopada 1892. Nie druk.

Nagrodzona na konkursie dramatycznym *Kur. Warsz.* w 1892.

Rkps pt. Z naszego życia. Komedia w 5 aktach. Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 411.

2. Panteon fermentacyj mózgowych. Cz. I. Powst. 1892. Nie druk.

Wiersze humorystyczne, Inf. o rękopisie zob. *Świat* 1963 nr 30 s. 4-5.

3. Pamiętniki nowo narodzonego. Studium fantastyczne (z cyklu „Powoje”) autora „Szarego życia”. W-wa 1899 [1898]. Wyd. 2 W-wa 1899 [1900].

Powieść.

4. Nożownik. Opowieść. Napisał Wacek Gąsior, a ku przestrodze wydała redakcja „Przeglądu Tygodniowego”. W-wa 1899.

5. Pigularz. Powieść. *Dzien. dla Wszystkich* 1899 nr 153-239. Wyd. osob. W-wa 1901. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1905; wyd. 3 W-wa [b. r.]; wyd. 4 zob. poz. 40 t. 13; cz. 1-2. W-wa 1948 *Bibl. Romansów i Powieści* 17-18; wyd. 2 [!] W-wa 1957; wyd. 3 W-wa 1970 (posłowie: W. Billip).

6. Zginęła głupota! Powieść z niedalekiej przyszłości. *Rola* 1899 nr 1-38. Wyd. osob. W-wa 1901.

7. Zięć firmy L. Feinband et Comp. Powieść. *Rola* 1899 nr 46-52, 1900 nr 1-51, 1901 nr 1-31; *Głos Rzeszowski* 1899 nr 50-52, 1900 nr 1-52, 1901 nr 1-52, 1902 nr 1-52 z przerwami; *Głos Narodu* 1902 nr 287-301, 1903 nr 1-145. Wyd. osob. W-wa 1903.

8. Dolores. Szkic przez autora „Szarego życia”. W-wa 1900.

9. Mędrala. Powiastka. Napisał Wacław Gąsior. W-wa 1900.

10. Huragan. Powieść historyczna. *Dzien. dla Wszystkich* 1901 nr 1-286 z przerwami; *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1901 nr 145-301, 1902 nr 1-142. Wyd. osob. T. 1-3. Lw. 1902. Wyd. nast.: wyd. 3 Lw. 1906; wyd. 4 W-wa 1927 [1928?]; wyd. 5 zob. poz. 40 t. 3; wyd. 7 W-wa 1939; W-wa 1959.

Przeróbka autorska dla młodzieży: Huragan. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej w przeróbce dla młodzieży dokonanej przez autora. W-wa 1904. Wyd. nast.: W-wa 1924; W-wa 1930; wyd. 7 W-wa 1937; wyd. 8 W-wa 1938; wyd. 9 W-wa 1946; wyd. 10 W-wa 1948; wyd. 11 z posłowiem L. Przemskiego. W-wa 1955; wyd. 12 z posłowiem L. Przemskiego. W-wa 1959; wyd. 6 [powojenne] z posłowiem S. Zielińskiego. W-wa 1967.

Ponadto przeróbka autorska: Ostatnie zdobycie Częstochowy. Opowieść z roku 1806. Według powieści „Huragan”. W-wa 1903 [1902?]. Wyd. nast. pt.

Ostatnia obrona Częstochowy. Opowiadanie historyczne z roku 1806. Paryż 1919.

Przekłady: czes.: B. Prusik. Praga 1904; V. Cháb. Praga 1930 — esperanto: fragm. pt. Sommo-Sierra. W-wa 1912 — ros.: W. Spasowicz. Petersb. 1908.

11. Ugodowcy. Powieść. *Słowo Pol.* 1901 nr 4-399. Wyd. osob. Lw. 1901. Wyd. nast.: wyd. 2 Lw. 1902; wyd. 3 Lw. 1903; wyd. 4 W-wa 1920.

Przekład czes.: J. Horn. Praga 1905.

12. Moderniści. Powieść współczesna. *Rola* 1901 nr 40-43, 45-52, 1902 nr 1-45; *Przedświt* 1902 nr 121-262.

13. Rok 1809. Powieść historyczna. *Dzien. Poz.* 1901 nr 288-299, 1902 nr 1-299, 1903 nr 2-55; *Słowo Pol.* 1901 nr 582-608, 1902 nr 10-624, 1903 nr 4-21; *Kraj* 1902 nr 1-52, 1903 nr 1-4; *Wiek* 1902 nr 1-355 z przerwami. Wyd. osob. pt. Rok 1809. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej. T. 1-2. Lw. 1903. Wyd. nast.: wyd. 4 W-wa 1928; wyd. 5 zob. poz. 40 t. 4; wyd. 6 zob. Wyd. zbior.; W-wa 1960.

Przeróbka autorska dla młodzieży: Rok 1809. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej. W opracowaniu dla młodzieży dokonany przez autora. W-wa 1912; wyd. 3 W-wa 1925; z posłowiem L. Przemskiego. W-wa 1956.

Przekłady czes.: B. Prusik. Praga 1906; V. Kredba. Praga 1931.

14. Kajetan Stuart. Ostatnia obrona Częstochowy. Powieść historyczna z czasów Księstwa Warszawskiego. *Nowe Słowo Pol.* 1902 nr 54 i nn. (fragm.); *Wiek Nowy* 1902 nr 375-415, 649-663; *Ziarno* 1902 nr 1-48. Wyd. osob. W-wa 1903. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1905; wyd. 3 W-wa 1920.

15. Pani Walewska. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej. *Dzien. dla Wszystkich* 1902 nr 222, 1903, 1904 nr 1-66; *Czas* 1903 nr 156-241, 260-297, 1904 nr 1-82. Wyd. jako dod. niedzielny do *Dzien. Poz.* T. 1-2. Poz. 1902-1903. Wyd. osob.: T. 1-2. Lw. 1904. Wyd. nast.: wyd. 2 Lw. 1912; wyd. 3 Lubl. 1925; wyd. 4 zob. poz. 40 t. 6; W-wa 1957 (oprac. W. Stec-Myśliwska); W-wa 1958 (oprac. J. Łojek); Lens 1958; W-wa 1970 (oprac. J. Łojek).

Przeróbka teatralna: I. Nikorowicz: Pani Walewska, Komedja historyczna w 5 aktach. Wyst. W-wa 1904. Ogl. fragm. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1906 nr 173. Przekład ros.: A. Kuprin. Wyst. Petersb. 1911.

Ekranizacja: polska w 1914, amerykańska w Hollywood w 1937 pt. *The Conquest*. Przekłady: ang.: S. de Soissons, Londyn 1905; wyd. 2 Nowy Jork 1905 — czes.: B. Prusík, Praga 1905; V. Kredba, Praga 1931 — norweski: O. Thomassen, Krystiania 1908 — rosyjski: S. Karlin, Petersburg 1911.

16. Rapsody napoleońskie. Zbiór fragmentów historycznych. Lw. 1903.

Zawartość: Trzy pokolenia. (*Wiek* 1902 nr 258); Tak umierali. (*Dzien. Poz.* 1901 nr 133, 134; *Ziarno* 1901 nr 20; *Przedświt* 1902 nr 265-268); Somo-Sierra. (*Słowo Pol.* 1901 nr 483 485, 487; *Ziarno* 1901 nr 49, 50); Pod murami Saragossy. (*Ziarno* 1901 nr 46, 47; *Przedświt* 1902 nr 97-102); Berko Josielewicz. (*Kraj* 1901 nr 49-51); Dwie szarże. (*Kur. Warsz.* 1902 nr 318-323); Jedna noc historii. (*Dzien. Poz.* 1901 nr 279; *Zgoda* (Chicago) 1901 nr 52; *Nasz Głos* 1901 nr 85); Na Elbie. (*Kur. Warsz.* 1902 nr 242-243).

17. Czarny generał. Romans historyczny. *Wiek Nowy* 1903-1904 w dodatkowej wkładce. Wyd. osob. Poz. 1904; T. 1-2. W-wa 1912; wyd. 2 [!] zob. poz. 40 t. 2; W-wa 1950; W-wa 1958.

18. Szwoleżerowie gwardii. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej. *Dzien. Poz.* 1903 nr 123-292, 1904 nr 1-167; *Słowo Pol.* 1903 nr 140-601, 1904 nr 18-277; *Wiek Ilustr.* 1903 nr 59 i nn., 1904 nr 40 i nn.; *Kraj* 1908 nr 240-297, 1909 nr 1-25. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1910. Wyd. nast.: wyd. 3 zob. poz. 40 t. 5; wyd. 4 W-wa 1935 [1934]; wyd. 5 W-wa 1948; W-wa 1960.

Przeróbka autorska dla młodzieży: Szwoleżerowie gwardii. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej w opracowaniu dokonany przez autora. W-wa 1913; wyd. nast. z posłowiem L. Przemskiego W-wa 1956.

Przekład czes.: V. Kredba, Praga 1931.

19. Było to pod Somosierra. Opowieść dziejowa. W-wa 1905. Wyd. nast.: Paryż 1919 (pt. Było to pod Somosierra). Opowiadanie historyczne z r. 1809; wyd. 3 W-wa 1934 [1933] (pt. Somosierra. Opowieść dziejowa).

20. Królobójcy. Lw. 1905. Wyd. nast.: wyd. 2 uzup. Lw. 1906; wyd. 3 [b. m.] 1917; wyd. 4 zob. poz. 40 t. 1; wyd. 5 W-wa 1932 [1931]; Łódź 1957 przypisałi opatrzyl L. Gomolicki.

L. Gomolicki podaje, że pierwsze wydanie ukazało się w Paryżu 1906.

Przekłady: ang.: 1908 — czes.: J. Horn, Praga 1905 — franc.: 1908 — niem.: S. Goldening, Berlin 1920.

21. Orleń. Wybór powieści wojskowych napoleońskich. Lw. 1905. Wyd. 2 zob. poz. 40 t. 15.

Zawartość: Czworobok. (*Kur. Warsz.* 1903 nr 265-270); Potocki. 1809; Raport. 1812. (*Kraj* 1905 nr 5-6; *Zgoda* (Chicago) 1905 nr 13); Instrukcja; Ambulans. 1809; Odwrót. 1812; Bunt. 1807; Bateria. 1814.

22. Anarchiści. Lw. 1906. Wyd. nast.: wyd. 2 Lw. 1907; wyd. 3 zob. poz. 40 t. 17.

Publicystyka.

23. Finis Poloniae. Poz. 1906. Wyd. 2 uzup. Lw. 1908.

Publicystyka.

24. Mrok. Sztuka współczesna w 3 aktach. Lw. 1907.

25. Thalitha kumi. W-wa 1907 [1908]. Wyd. 2 uzup. i popr. W-wa 1913.

Publicystyka.

26. Księżna Łowicka. Powieść historyczna z XIX w. Ogl. fragm. *Kraj* 1908 nr 151-152. Wyd. osob. całości. T. 1-2. Kr. 1908. Wyd. nast.: wyd. 2 zob. poz. 40 t. 7; wyd. 3 W-wa 1932; W-wa 1938; W-wa 1960 [1959] (ze wstępem T. Jodelki).

Przeróbka teatralna: J. Krzewiński: Księżna Łowicka. Widowisko historyczne w 5 odsłonach, z muzyką L. Różyckiego. Maszynopis w Bibl. Teatru Pol. w W-wie sygn. 1485.

Ekranizacja w 1932, scenariusz oprac. W. Bruner.

Przekład ros.: *Nowoje słowo* 1909 nr 6-7 (fragm.).

27. Nihilisci. Lw. 1908. Wyd. nast.: zob. poz. 40 t. 14; W-wa 1949 *Bibl. Romansów i Powieści* 25-26.

Przekład czes.: B. Prusík. *Hlas národa* 1909 nr 355 i nn.; wyd. osob. Praga 1911 [1910].

28. Emilia Plater. Powieść historyczna z XIX w. *Czas* 1909 nr 191-293, 1910 nr 26-54; *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1909 nr 11-36, 38-52, 1910 nr 1-2. Wyd. osob. W-wa 1910. Wyd. nast. zob. poz. 40 t. 9.

29. Bem. Powieść historyczna z XIX w. *Nowości Ilustr.* 1911 nr 1-30. Wyd. osob. W-wa 1912. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1927; wyd. 3 zob. poz. 40 t. 8; W-wa 1957 (z przedmową W. Myśliwskiego).

30. Wojna narodów. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej. *Złoty Róg* 1911 nr 1, 1912 nr 2-26 z przerwami.

31. Babilon. W-wa 1912.

Reportaże z Francji.

32. Dobosz wołyżerów. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej dla młodzieży. W-wa 1912 [1913]. Wyd. 2 W-wa 1933 [1932]; W-wa 1957.

33. La France pour la Pologne. Paryż 1916.

34. Słownik wojskowy francusko-polski. Vocabulaire militaire français-polonais. Ułożył... Paryż 1919.

35. Kłopoty pana psora. Komedia. Nie druk.

36. Pięć dolarów z Colorado. Komedia. Nie druk.

37. Wybory majora miasta. Komedia. Nie druk.

Poz. 35-37 są to utwory napisane w Stanach Zjednoczonych w l. 1923-1928, grane w teatrze amatorskim Kolegium polskiego (Alliance College) w Cambridge Springs (Pensylwania).

38. Ortografia polska. Podręcznik do nauki pisowni polskiej oprac. wg głównych podstaw uchwalonych przez Akademię Umiejętności w Krakowie. Chicago 1924.

39. Dumna Polka. Opowieść z dworu Katarzyny II. Kościan 1927 *Bezpłatny Dod. Gaz. Pol.*

40. Pisma zbiorowe. T. 1-18. W-wa 1927-1935.

- T. 1 (1927): Królobójcy. Zob. poz. 20.
- T. 2 (1928): Czarny generał. Zob. poz. 17.
- T. 3 (1930): Huragan. Zob. poz. 10.
- T. 4 (1935): Rok 1809. Zob. poz. 13.
- T. 5 (1928): Szwoleżerowie gwardii. Zob. poz. 18.

T. 6 (1931 [1930]): Pani Walewska. Zob. poz. 15.

- T. 7 (1928): Księżna Łowicka. Zob. poz. 26.
- T. 8 (1930): Bem. Zob. poz. 29.
- T. 9 (1929): Emilia Plater. Zob. poz. 28.
- T. 10 (1931 [1930]): 1910-1915. Historia armii polskiej we Francji. [Cz. 1]. Zob. też poz. 42.

T. 11 (1931): Pułaski. Powieść historyczna z XVIII w. Cz. 1: Miłość królewicza.

T. 12 (1933): Pułaski. Cz. 2: Interregnum. Powieść miała jeszcze posiadać cz. 3 pt. *Sodalis Reipublicae* i cz. 4 pt. *Wróg królów*.

- T. 13 (1933): Pigularz. Zob. poz. 5.
- T. 14 (1933): Nihilisci. Zob. poz. 27.
- T. 15 (1934): Orleń. Zob. poz. 21.
- T. 16 (1934): Fajka Batorego.

Zawartość: Fajka Batorego. (*Kur. Warsz.* 1933 nr 243); Kongres: Kolorowe bezdroża; Córka pokojówki. (*Kur. Warsz.* 1933 nr 278); Mecenas. (*Kur. Warsz.* 1933 nr 334); Drzemka; Pan komisarz. (*Kur. Warsz.* 1914 nr 126-128); Orientacja. (*Ziemia Radomska* 1934 nr 17-20, 22); Edek i Felka. (*Kur. Warsz.* 1934 nr 57); Mgła na froncie. (*Kur. Warsz.* 1934 nr 37).

- T. 17 (1935): Anarchiści. Zob. poz. 22.
- T. 18 (1934): Ach, te „chamy” w Ameryce! Wrażenia z podróży po Ameryce.

41. Nowa Kolchida. W-wa 1932.

Reportaże z Ameryki.

42. 1915-1916. Historia armii polskiej we Francji. [Cz. 2]. Praca dokonana

staraniem Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce. Łódź 1939. Zob. poz. 40 t. 10.

Ponadto wraz z A. Sternem oprac. scenariusz do filmu zekranizowanego w 1936 pt. *Pan Twardowski*.

Rękopisy drobnych utworów: *Widma*. *Fragm.* początku powieści historycznej z epoki napoleońskiej; *Granada*. Nowela. *Rkps Bibl. Nar.* sygn. 7054.

Utwory i korespondencje zamieszczał w następujących czasopiśmiech: *Arch. Heraldyczne* (1937), *Bibl. Pol.* (1926), *Biesiada Lit.* (1904-1905; tu m. in.: W gardzieli górskiej. Z burzy napoleońskiej. 1904 nr 5; Gońców odprawic. Obrazek. 1905 nr 4), *Bluszcz* (1902), *Bulletin Polonais Littéraire Scientifique et Artistique* (Paryż 1910), *Czas* (1903-1904, 1909-1910), *Czytelnia dod. Kraju* (1902), *Dzien. Chicagoski* (1904, 1908, 1911-1913), *Dzien. dla Wszystkich* (1899, 1901-1905; tu m. in.: Niespodzianki hiszpańskie. 1901 nr 151; Listy z Monte Carlo. 1902 nr 172-174, 179, 185, 189), *Dzien. Powsz.* (1906), *Dzien. Poz.* (1901-1905; tu rubr. *Echa warszawskie*. 1901-1902; oraz m. in.: *Polak z Portu Artura*. 1905 nr 122), *Echa Lesne* (1933), *Film* (1937-1938), *Gaz. Nar.* (1901; tu m. in.: *Rozruchy w Saragossie*. Nr 207), *Gaz. Niedzielną* (1919), *Gaz. Pol.* (Chicago 1902), *Gaz. Pol.* (Dąbrowa Górnicza 1916), *Gaz. Pol.* (W-wa 1905), *Gaz. Warsz.* (1903); *Głos Narodu* (Kr. 1902-1903), *Głos Narodu* (Jersey City 1924), *Głos Rzeszowski* (1899, 1901-1902), *Goniec Częstochowski* (1919), *Goniec Kr.* (1919), *Górnik* (Wilkes-Barre 1922-1929), *Gwiazda Polarna* (Stevens Point 1929), *Ilustr. Kur. Codz.* (1938), *Inwalida* (1929), *Iskra* (Sosnowiec 1922), *Kłosa* (1901), *Kłosa Ukrainskie* (1914; tu: *Ofiary krwi*. Nr 2), *Kolce*, *Kraj* (1901-1903, 1905, 1908-1909; tu m. in.: *Śmierć polskiego generała*. 1908 nr 183), *Kur. Księgarski* (1930), *Kur. Łódzki* (1920), *Kur. Nowojorski* (1924), *Kur. Warsz.* (1902-1905, 1908, 1912-1914, 1919, 1933-1936, 1938; tu: *Korespondencje z Paryża*. 1912-1914; oraz m. in.: *Studentka*. 1903 nr 190; *Gawędziarze epoki napoleońskiej*. 1905 nr 346; *Emigrantka*. 1908 nr 265; *Chorąży*. 1919 nr 303-304; *Numer „238”*. 1935 nr 47; *Terror*. 1935 nr 75; *Bohater*. 1935 nr 20; *Michał Kluska*. 1936 nr 107; *Maj pana grosmajora*. 1936 nr 142; *Trzech Grand Duxów*. 1936 nr 217; *Ostatnie dni Murawiewa*. 1938 nr 310), *Kur. Wil.* (1911), *Kur. Zagłębia* (1921;

tu: Chory świat. Nr 107), *Lan Młodzieży* (1908), *Lowiec Pol.* (1901; tu: Walka byków. Nr 14-17; Grandowie się bawią. Nr 21), *Morze* (1937), *Naród* (1927-1928), *Nasz Głos* (1901), *Niedziela* (Częstochowa 1927-1928), *Niwa* (1892, 1898, 1904; tu m. in.: W księgarni. 1892 nr 52), *Nowa Reforma* (1927), *Nowe Mody* (1896), *Nowe Słowo Pol.* (1902), *Nowości Ilustr.* (1911), *Piast* (1934; tu: Kiedy to za ocean polskie wyruszyły chłopcy. Nr 46-49), *Pionier Kolonialny* (W-wa 1939), *Pobudka* (1908), *Pogoń* (Tarnów 1904), *Polacy za Granicą* (1934, 1936), *Polak w Brazylii* (Kurytyba 1904-1905, 1909), *Polnische Post* (Wiedeń 1908-1909), *Polonia* (Paryż 1914-1918; tu m. in.: Za oceanem. 1917 nr 15; Memento. 1917 nr 22), *Polskie Universum* (Lw. 1914), *Poradnik Język.* (1907), *Postęp* (1919), *Praca* (1902, 1904), *Prawda* (1919; tu: Poznaniak. Nowelka. Nr 45), *Przedświt* (1902-1903), *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* (1901-1902, 1906), *Przegl. Księgarski* (1933), *Przegl. Tyg.* (1899; tu m. in.: List w kwestii Kasy literackiej. Nr 18), *Rola* (1899-1902, 1909), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1909), *Satyr* (1893), *Słowo* (1910), *Słowo Pol.* (1901-1904, 1915; tu: Listy z Hiszpanii. 1901 nr 383-469), *Strumień* (1900-1901), *Syrena* (1893), *Świat* (1906, 1909-1912; tu m. in.: Świadkowie cesarza. 1906 nr 9), *Tyg. Ilustr.* (1902, 1912-1914), *Tyg. Mód i Powieści* (1902), *Wędrowiec* (1902, 1905), *Wieczory Rodz.* (1902, 1908), *Wiek* (1901-1904; tu: Protest napoleończyka. Notatka historyczna. 1902 nr 9-44 z przerwami), *Wiek Nowy* (1902), *Wielkopolanin* (Pittsburg 1910), *Wychodźca* (W-wa 1935-1939), *Zgoda* (Chicago 1901, 1903, 1905), *Ziarno* (1901-1902), *Ziemia Radomska* (1934), *Złoty Róg* (1911-1912), *Życie i Powieść* (1919; tu: Chorąży. Ze wspomnień listopadowych. Nr 4).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Jednodziówka Weteranów Armii Pol.* Chicago 1921, *Kalendarz berliński.* Berlin 1893, *Kalendarz dla robotnika pol. we Francji.* Poz. 1924, *Kalendarz „Tarnowianin” na r. 1908.* Tarnów 1907, *Roczn. satyryczny na rok fantazyjny 2000 wyd. nakładem dobrych chęci i własnej monety (niestety) Dudusia [J. Waśniewskiego] i Gąsiora.* W-wa 1893, *Wesoły dekadent. Kalendarz modernistyczny i ilustr. na r. 1905.* W-wa 1904, *Wil. kalendarz mariański.* Wil. 1925.

Wydania zbiorowe

Dzieła wybrane. Pod red. J. Muszkowskiego. T. 1-2. Rok 1809. Powieść z dziejów Księstwa Warszawskiego. Łódź 1949. Zob. Twórczość poz. 13.

Prace edytorskie

1. Gawędy żołnierskie. Pokłosie spuścizny pamiętnikarskiej napoleończyków. W-wa 1905. Wyd. 2 W-wa 1938 [1937].

2. Pamiętniki wojskowe Józefa Grabowskiego, oficera sztabu cesarza Napoleona I. 1812-1813-1814. W-wa 1905.

Przekłady: franc.: J. Chełmiński i A. Malibrant. Paryż 1907 — niem.: C. von der Osten-Sacken. Berlin 1910.

3. La France et la Pologne à travers les siècles. Oeuvre collective sous la direction... Paryż-Lozanna 1917 (wraz z posłowiem w języku franc.).

Listy i materiały

1. Do W. Maleszewskiego 8 listów z 1901-1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7054.

2. Do W. Kętrzyńskiego z 1904. Rkps Ossol. sygn. 6211/II.

3. Do drukarni W. L. Anczyca 6 listów z 1904-1908 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7261.

4. Do W. Bełzy 2 listy z 1908. Rkps Ossol. sygn. 12650/II.

5. Do F. Hoesicka 8 listów z 1909-1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2690, 2692-2695, 7122.

6. Do Tow. Przyj. Sztuk Pięknych 3 listy z 1910. Rkps Ossol. sygn. 7459/I.

7. Do redakcji *Kur. Lw.* z 1911. Rkps Ossol. sygn. 7191/II.

8. Do K. Lewakowskiego z 1912. Rkps Ossol. sygn. 6358/II.

9. Do J. Rozwadowskiego z 1917. Rkps Ossol. sygn. 7948/II.

10. Do W. Sikorskiego z 1933. Ogł. *Tyg. Pol.* 1967 nr 38.

11. Do I. Nikorowicza z 1935. Rkps Ossol. sygn. 12205/III.

12. Do W. Bełzy z 1938. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszczu. sygn. 1407.

13. Od różnych osób 36 listów z 1903-1920 (m. in.: M. Curie Skłodowskiej, R. Dmowskiego, A. Niemojewskiego). Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5772.

14. Ok. 2000 listów od różnych osób, m. in.: W. Mickiewicza, J. Parandowskiego, A. Struga, S. Żeromskiego, oraz fragmenty pamiętników (rozpoczętych w Paryżu 1912) w posiadaniu żony, zamieszkałej w Konstancinie pod Warszawą.

15. Bibliografia twórczości oraz życiorys (trzy redakcje sporządzone przez rodzinę). Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6468.

16. M. Smolarski: Moje wspomnienia literackie. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6383 (2).

OPRACOWANIA

MONOKL [K. KORWIN-PIOTROWSKI]: Pogadanka. *Tyg. Pol.* 1900 nr 11. — NOVUS: W. Gąsiorowski i jego powieści napoleońskie. *Rola* 1903 nr 8. — Gawędziarze epoki napoleońskiej (Gąsiorowski, Gembarzewski). *Kur. Warsz.* 1905 nr 346. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta 1905. — B-icz: Literat-batalista. *Świat* 1906 nr 13. — A. MAZANOWSKI: Najnowsza polska powieść historyczna. Twórczość W. Gąsiorowskiego. *Przegl. Powsz.* 1907 s. 65-68. — W. RZYMOWSKI: 40 nieśmiertelnych. *Myśl Niepodległa* 1909 nr 115. — Pan Gąsiorowski modyfikuje swoją orientację. *Naprzód* 1915 nr 373. — Z. DEBICKI: Powieści W. Gąsiorowskiego. *Kur. Warsz.* 1928 nr 45. — Czym są powieści W. Gąsiorowskiego. *Kur. Księgarski* 1928 nr 14. — S. OSADA: Prasa i publicystyka polska w Ameryce. Pittsburg 1930. — J. S. W. [J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI]: Kwadrans z W. Gąsiorowskim. *Echo Tyg.* 1930 nr 14. — O W. Gąsiorowskim. *Dzien. Poz.* 1930 nr 178. — Autor rapsodów ryckich W. Gąsiorowski przybył do Polski. *Ilustr. Kur. Codz.* 1930 nr 181. — W. Gąsiorowski o polskiej reemigracji do Ameryki. *Ilustr. Kur. Codz.* 1930 nr 182. — J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI: Po latach rozłąki. *Kur. Warsz.* 1931 nr 196; przedr. *Kur. Księgarski* 1931 nr 8. — A. COLEMAN PRUDDEN: Mój pogląd na nowe książki polskie. *Kur. Księgarski* 1935 nr 12; też *Dzien. Związkowy* (Chicago) 1935 z dn. 4 marca. — K. KONARSKI: Krytycy o naszych nowościach. *Kur. Księgarski* 1935 nr 35. — S. PORAJ-ROŻYCKA: Rozmowa z W. Gąsiorowskim. *Ilustr. Kur. Codz.* 1935 nr 184. — *Pam. jubileuszowy Kolegium Związkowego w Cambridge Springs, Pensylwania.* 1937.

W. Gąsiorowski laureatem nagrody im. Orzeszkowej. *Obrona Kultury* 1938 nr 7. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1938 nr 344. — J. PIETRKIEWICZ: 70 lat bujnego życia. Rozmowa z W. Gąsiorowskim. *Polska Zbrojna* 1939 nr 56. — W. WONOUT: Nagroda stokrotnie zasłużona. *Tyg. Ilustr.* 1939 nr 2. — P. GRZEGORCZYK. *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948-1958). — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: O W. Gąsiorowskim. *Pomorze* 1957 nr 9/10. — K. KULICZKOWSKA: Literatura dla dzieci i młodzieży w l. 1864-1914.

W-wa 1959; wyd. 2 W-wa 1965. — K. KOLIŃSKA: W. Gąsiorowski. *Stolica* 1962 nr 50/51 [tu inf. o rękopisach]. — P.: Łowicz uczył pisarza. *Stolica* 1965 nr 3. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Nie pożegnani. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6389. *Za i Przeciw* 1966 nr 5 [fragm.]. — J. KLAMANN: Na cmentarzu w Wieluniu. *Światowid* 1966 nr 49. — K. GOLAŃSKA: Prawa autorskie przed sądem. *Kultura* 1967 nr 50. — K. KOZŁOWSKA: Ostatnie dni W. Gąsiorowskiego. *Tyg. Pol.* 1967 nr 23. — Korespondencja W. Gąsiorowskiego z generałem W. Sikorskim w sprawie dekretu sprzed 50 lat. *Tyg. Pol.* 1967 nr 38.

Panteon fermentacji mózgowych. K. KOLIŃSKA: Co znalazłam w mazurskiej wiosce. *Świat* 1963 nr 30 s. 4-5.

Pamiętniki nowo narodzonego. W. BUKOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1898 nr 150. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1899 nr 21. — K. L.: Co warto czytać? *Tyg. Pol.* 1899 nr 17. — J. ZAKRZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 9. — H. G. [H. GALLE]. *Ateneum* 1900 t. 4 s. 649-650. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 65 s. 456.

Nożownik. y: Nowe książki. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 47 s. 936.

Pigularz. APEIRON. *Rola* 1901 nr 42. — M. S. *Słowo* 1901 nr 282. — *Biesiada Lit.* 1901 nr 41. — *Czas* 1901 nr 269. — *Słowo Pol.* 1901 nr 606. — A. DROGOSZEWSKI. *Głos* 1902 nr 14. — H. GALLE. *Książka* 1902 s. 16. — g. [H. GALLE] *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 13. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 8. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1902 nr 23. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1902 nr 13. — *Gaz. Warsz.* 1921 nr 176. — Z. R. [Z. RABSKA]. *Kur. Warsz.* 1933 nr 70. — HEL. ROMER. [H. ROMER-OCHENKOWSKA]. *Kur. Wil.* 1933 nr 52.

Zginęła głupota! H. G. [H. GALLE]. *Książka* 1901 s. 108.

Zięć firmy L. Feinband et Comp. E. *Wiek Ilustr.* 1902 nr 232. — *Głos Narodu* (Jersey City) 1922 nr 1.

Dolores. (M.). *Głos* 1900 nr 10. — *Dzien. dla Wszystkich* 1900 nr 71.

Huragan. W. GĄSIOROWSKI: O „Huragan”. *Dzien. dla Wszystkich* 1901 nr 294; przedr. pt. W sprawie „Huraganu”. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1901 nr 227 [dot. materiałów historycznych „Hura-

ganu”]. — H. CEYSINGER. *Tyg. Mód i Powieści* 1902 nr 36. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 295. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wędrowiec* 1902 nr 46. — H. GALLE. *Książka* 1903 s. 88. — H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 5. — K. H. [K. HOFMAN]. *Biesiada Lit.* 1903 nr 4. — A. PIŁECKI. *Słowo* 1903 nr 17. — G. [W. GOMULICKI]. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 50. — W. G. [W. GOMULICKI]. *Kur. Litewski* 1905 nr 96. — Czym jest „Huragan”? W. Gaśiorowskiego? *Kur. Księgarski* 1927 nr 88. — *Kur. Lit.-Nauk.* 1928 nr 3 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — M. CZESŁOWICZ: W. Gaśiorowski. „Huragan”. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej. Komentarz. Wstęp, dokładne streszczenie, charakterystyka osób. Przemysł 1938 *Nowa Bibl. Komentarzy* 4. — W. RYBICKA: Komentarz do powieści W. Gaśiorowskiego „Huragan”. *Życie i twórczość autora*. Treść. Charakterystyka osób. Tło historyczne. Budowa i idea powieści. Analogia. Lw. 1939 *Bibl. Krytyk Lit. S. II* nr 75. — L. PRZEMSKI: Posłowie do: W. Gaśiorowski: Huragan. W-wa 1955. — M. KASZERSKA: Sto pięćdziesiąt lat temu. *Syrena* 1957 nr 35/36. — T. SZEWEA: Niezwykłe dzieje Joanny Żubr. *Odgłosy* 1963 nr 10.

Ugodowcy. J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1902 t. 145 s. 582-585.

Rok 1809. *Dzien. Poz.* 1902 nr 1. — *Kraj* 1902 nr 1. — *Słowo Pol.* 1902 nr 10. — *Wiek* 1902 nr 30. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1904 s. 63-64. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 1 s. 385-386. — H. GALLE. *Książka* 1904 s. 144. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Bluszcz* 1904 s. 129-130. — NOVUS. *Rola* 1904 nr 1. — *Kur. Pol.* 1925 nr 343. — *Kur. Księgarski* 1927 nr 94. — *Kur. Por.* 1928 nr 37. — *Kur. Księgarski* 1934 nr 42. — L. PRZEMSKI: Posłowie do: W. Gaśiorowski: Rok 1809. W-wa 1956. — T. SZEWEA: Niezwykłe dzieje Joanny Żubr. *Odgłosy* 1963 nr 26. — R. JANISLAWSKI: Bohater. *Głos Rob.* 1964 nr 277. — J. KLAMANN: Na cmentarzu w Wieluniu. *Światowid* 1966 nr 49.

Kajetan Stuart. A. S. *Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 10. — H. GALLE. *Książka* 1903 s. 290. — K. POLLACK. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 54. — *Kronika Rodz.* 1903 nr 15.

Pani Walewska. W. GAŚIOROWSKI: Pani Walewska „bez osłonek”. *Dzien. Poz.* 1903 nr 119. — A. S. *Tyg. Mód i Powieści*

1904 nr 40 s. 470-471, 482-483, 494-495. — Dig. *Liberum Veto* 1904 nr 11 [parodia]. — Z. S. *Głos Narodu* 1904 nr 257. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1905 s. 101-102. — (Przeróbka sceniczna): A. Br. *Słowo* 1906 nr 31; B. *Kur. Pol.* 1906 nr 202; b. I. *Wiek Nowy* 1906 nr 1617, 1618; W. BOGUSŁAWSKI: Aktualność czy sztuka? *Bibl. Warsz.* 1906 t. 4 s. 93-96; Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Gaz. Pol.* 1906 nr 201; A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1906 nr 204 wyd. wiecz.; W. GAŚIOROWSKI: O „Panią Walewską”. List do red. z powodu recenzji teatralnej. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1906 nr 279; J. A. KISIELEWSKI. *Mysł Pol.* 1906 nr 20; toż *Słowo Pol.* 1906 nr 532, 534; przedr. w książce: *Życie dramatu*. Lw. 1907; A. KRAUSHAR: Pani Walewska i jej syn. Notatka historyczna. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 41-42; J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1906 nr 338; K. Ł. [K. ŁAGANOWSKI]. *Dziwon Pol.* 1906 nr 200; J. Łoz. [J. ŁOZIŃSKI]. *Z Dnia na Dzień* 1906 nr 33; fm. [F. MRAWINCYC]. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1906 nr 263; (m)-(aż). [J. PIENIAŻEK]: „Pani Walewska”. *Słowo Pol.* 1906 nr 540, 542 [o książce Massona „Napoleon I i jego kobiety” z powodu sztuki Nikorowicza]; VIATOR. *Gaz. Lw.* 1906 nr 268; Ad. Z. [A. ZAGÓRSKI]. *Kur. Lw.* 1906 nr 322; H. ZBIERZCHOWSKI: Ruch artystyczno-literacki. *Gaz. Nar.* 1906 nr 263; H. ZBIERZCHOWSKI. *Nasz Kraj* 1906 t. 2 nr 21; *Dzien. Pol.* 1906 nr 530, 535; *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1906 nr 173; „Pani Walewska” w Niemczech. *Słowo Pol.* 1906 nr 565; J. TENNER. *Krytyka* 1907 z. 1 s. 188.

Fr. Hr. [F. HRYNIEWICZ]. *Goniec Codz.* 1910 nr 236. — E. W.: Pani Walewska a Napoleon. *Gaz. Kr.* 1915 nr 241. — T. Kc. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1923 nr 166. — W. GRUBIŃSKI. *Pani* 1923 nr 6. — *Kur. Księgarski* 1930 nr 57; *Kur. Księgarski* 1931 nr 6. — *Nasz Przegl.* 1931 nr 18. — M. G. M. [Metro Goldwyn Mayer] zakupiło powieść Gaśiorowskiego. *Film* 1937 nr 28. — E. MARTUSZEWSKI. *Warmia i Mazury* 1958 nr 9 s. 4.

Rapsody napoleońskie. G. *Kraj* 1902 nr 50. — S. *Dzien. Pol.* 1902 nr 587 wyd. por. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 2. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 1 s. 404-405. — H. GALLE. *Książka* 1903 s. 462. — W. HAHN. *Muzeum* 1903 s. 530. — F. JAWORSKI. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1903 nr 18. — NOVUS. *Rola* 1903 nr 8. — m. r. [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1903 nr 86. — S. Z. [S. ZDZIARSKI]. *Przegl. Powsz.* 1903 t. 77 s. 278.

Czarny generał. E. CZEKAŁSKI. *Nasz Dom Tyg. Mąd i Powieści* 1913 nr 30. — E. CZEKAŁSKI. *Przegl. Wil.* 1913 nr 13-14. — K. CZACHOWSKI. *Czas* 1928 nr 284. — *Kur. Księgarski* 1928 nr 68. — *Kur. Pol.* 1928 nr 29. — K. CZACHOWSKI. *Kur. Księgarski* 1929 nr 5. — E. P.: Pogrobowiec bonapartyzmu. *Kur. Księgarski* 1929 nr 11; toż *Gaz. Warsz.* 1929 nr 36.

Szwolężerowie gwardii. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 45. — H. GALLE. *Książka* 1912 s. 69. — *Kur. Księgarski* 1928 nr 27. — *Słowo* 1928 nr 86.

Było to pod Somosierra. W. G. [W. GOMULICKI]. *Kur. Litewski* 1905 nr 96. — J. LORENTOWICZ. *Gaz. Pol.* 1905 nr 21. — *Tyg. Ilustr.* 1905 s. 103. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Nowe wydanie Gąsiorowskiego. *Kur. Warsz.* 1933 nr 326. — Z. Ż. *Wiad. Hist.-Dydaktyczne* 1934 z. 2. — *Słowo Pol.* 1934 nr 360.

Królobójcy. B. PAWŁOWSKI. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1905 nr 35 s. 284. — B. PAWŁOWSKI. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1905 s. 229. — A. SOKOŁOWSKI. *Przegl. Pol.* 1906 t. 160 s. 509-513. — *Kur. Księgarski* 1927 nr 60. — *Kur. Lit.-Nauk.* 1927 nr 44 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — CHARSZCZEWSKI. *Nowa Polska* 1928 nr 4. — *Kur. Księgarski* 1931 nr 12. — J. BERGHAUSEN. *Mówią Wieki* 1959 nr 3 s. 44.

Orleńta. A. ŚLIWIŃSKI. *Krytyka* 1905 t. 2 s. 148-150. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1906 t. 159 s. 562-564. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1906 s. 278. — hg [H. GALLE]. *Wędrowiec* 1906 nr 18. — hg [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 18 s. 340. — *Echa Leśne* 1934 nr 7. — *Kur. Powsz.* 1934 nr 133.

Anarchiści. S. *Dzien. Poz.* 1906 nr 78. — *Nasz Kraj* 1906 t. 1 nr 18. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1906 nr 155. — J. Świat 1907 nr 11. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Rzeczywistość próżni. *Kur. Warsz.* 1935 nr 14.

Finis Poloniae. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mąd i Powieści* 1906 nr 33. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Dzien. Poz.* 1906 nr 133. — AL. ŚW. *Słowo Pol.* 1906 nr 260. — KMITA: Z literatury politycznej. *Dzien. Pol.* 1906 nr 542. — H. ORLICZ. *Kraj* 1906 nr 50. — wicz. *Praca* 1906 s. 1076-1077, 1115-1116. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1906 nr 260.

Mrok. A. S. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 25. — W. G. [W. GOMULICKI]. *Przegl. Lit.*

dod. *Kraju* 1907 nr 21. — *Czas* 1907 nr 223. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1907 nr 185.

Thalitha kumi. J. A. P. *Bluszcz* 1907 nr 45. — E. CZEKAŁSKI. *Sfinks* 1908 t. 2 s. 154-155. — M. FULMAN. *Przegl. Katol.* 1908 nr 8. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1909 s. 202-203.

Księżna Łowicka. H. CEPNIK: Pokłosie literackie. *Dzien. Pol.* 1908 nr 517. — H. GALLE. *Książka* 1908 s. 508-509. — T. MIELCARZEWICZ. *Kur. Poz.* 1908 nr 210. — Z. S. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1908 nr 218. — *Dwutyg. Katechetyczny i Duszpasterski* 1908 t. 13 s. 74. — *Przew. Oświatowy* 1908 s. 90-91. — A. STRZELECKI. *Sfinks* 1909 z. 7 s. 194-195. — W. B. *Przegl. Powsz.* 1910 t. 107 s. 421. — *Kur. Księgarski* 1928 nr 30. — R. M. [R. MATUSZEWSKI]. *Kuźnia Młodych* 1932 nr 12. — T. JODEŁKA: Wstęp do: W. Gąsiorowski: Księżna Łowicka. W-wa 1960.

Nihilisci. St. G. [S. GARYSZ]. *Nasz Kraj* 1907 t. 2 s. 733. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1907 nr 292. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Nowe wydanie Gąsiorowskiego. *Kur. Warsz.* 1933 nr 326. — *Gaz. Warsz.* 1933 nr 353 dod.

Emilia Plater. g. [H. GALLE]: Dziewica bohater. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 44. — G. OLECHOWSKI. *Bluszcz* 1910 nr 37. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1912 s. 116. — Z. RABSKA. *Radio* 1929 nr 26. — *Gaz. Warsz.* 1929 nr 197. — *Polonia* (Paryż) 1929 nr 23 dod.

Bem. Nasza nowa powieść. *Nowości Ilustr.* 1910 nr 45. — *Głos Płocki* 1911 nr 104. — AGAJ. *Przegl. Katol.* 1912 nr 16. — T. Ch. [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Kronika Powsz.* 1912 nr 2. — K. ŁOZIŃSKA. *Bluszcz* 1912 nr 45. — *Rola* 1912 nr 1. — *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 5. — A. LANGE: Powieść o generale Bemie. *Dzien. Pol.* 1927 nr 249-250. — *Kur. Lit.-Nauk.* 1927 nr 37 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

Babilon. E. CZEKAŁSKI: Poemat o mieszczańskie Francji. *Nowa Gaz.* 1912 nr 468. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 179. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1912 t. 185 s. 258-261. — K. ŁOZ. [K. ŁOZIŃSKA]. *Echo Lit.-Artyst.* 1912 s. 253-254. — S. PAMER. *Książka* 1912 nr 11. — J. P. [J. PIETRZYCKI]. *Wisła* 1912 nr 16. — St. Ad. *Kronika Powsz.* 1912 nr 36. — W. P. *Mysł Katol.* 1912 nr 47. — E. CZEKAŁSKI. *Przegl. Wil.* 1913 nr 7. — J. K. *Prawda*

1913 nr 14. — *W. P. Tyg. Ilustr.* 1913 nr 27. — *Przegl. Powsz.* 1913 t. 117 s. 442-443.

Dobosz woltyżerów: *Kur. Litewski* 1912 nr 277. — *Z. R.* [Z. RABSKA]. *Kur. Warsz.* 1932 nr 341.

Pisma zbiorowe: T. 10, 11, 12, 16, 18 zob. niżej:

Historia armii polskiej we Francji. *Z. RABSKA. Radio* 1930 nr 47. — *Dzienn. Poz.* 1930 nr 269. — *Kur. Księgarski* 1930 nr 64. — *Z. DĘBICKI. Kur. Księgarski* 1931 nr 10. — *Gaz. Warsz.* 1931 nr 61. — *R.* [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1939 nr 23 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

Miłość królewicza. *A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. Kur. Warsz.* 1931 nr 357. — *Echo Tyg.* 1931 nr 7. — *Kur. Księgarski* 1931 nr 3. — *A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Nowa powieść Gąsiorowskiego. Kur. Księgarski* 1932 nr 3.

Interregnum. *A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Saskie ostatki. Kur. Warsz.* 1933 nr 176. — *Kur. Księgarski* 1933 nr 13; nr 29. — *Kur. Lit.-Nauk.* 1933 nr 36 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — *Nauka-Lit.-Sztuka* dod. *Słowa Pol.* 1933 nr 24.

Fajka Batorego. *A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. Kur. Warsz.* 1934 nr 341. — *A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. Kur. Księgarski* 1935 nr 4. — *P. MAĆZEWSKI. Nowa Książka* 1935 z. 3.

Ach, te „chamy” w Ameryce! *K. WYKA: Literatura podróżnicza. Rocz. Lit.* 1934 s. 220-224. — *B. DUDZIŃSKI. Wiad. Lit.* 1935 nr 13. — *P. MAĆZEWSKI. Nowa Książka* 1935 z. 4. — *A. MIKULOWSKI: Książka, która otwiera oczy. Kur. Księgarski* 1935 nr 3. — *A. MIKULOWSKI. Prosto z Mostu* 1935 nr 1. — *W. OSZELDA: O Polakach w Ameryce coraz głośniej. Ziemia Radomska* 1935 nr 44. — *W. OSZELDA. Express Zagłębia* 1935 nr 60. — *Z. R.* [Z. RABSKA]. *Kur. Warsz.* 1935 nr 21. —

T. CH. La Tribune des Jeunes (W-wa) 1935 nr 4. — *K. WYKA. Kur. Księgarski* 1935 nr 23. — *A. W.* [A. WYSOCKI]. *Mysł Nar.* 1935 nr 29. — *Dzienn. Bydg.* 1935 nr 23. — *Kur. Księgarski* 1935 nr 23; nr 24. — *Naród i Wojsko* 1935 nr 2. — *L. T.: Co Gąsiorowski mówi o chamach amerykańskich. Ilustr. Kur. Codz.* 1938 nr 1.

Nowa Kolchida. *Kur. Księgarski* 1931 nr 12. — *A. Uz.: Serwilizm. Kur. Księgarski* 1932 nr 2. — *E. CZEKAŁSKI. Dzienn. Pol.* 1932 nr 1. — *R. DYBOSKI. Neofilolog* 1932 s. 72-73. — *S. FURMANIK. Wiedza i Życie* 1932 nr 7. — *JAG. Gaz. Lit.* 1932 nr 6. — *JEN. Głos Por.* 1932 nr 32 dod. — *M. NAŁĘCZ-DOBROWOLSEI: Kraina złotego runa. Przegl. Lit.* 1932 nr 1. — *F. J. WALUS: Co mówią w Ameryce o „Nowej Kolchidzie”. Kur. Księgarski* 1932 nr 15. — *J. WASOWSKI [J. WASSERZUG]: Chmury nad Nową Kolchidą. Wiad. Lit.* 1932 nr 12. — *H. Zd. Głos Narodu* 1932 nr 67. — *Żutro Rzeczypospolitej* 1932 nr 1. — *Kultura* 1932 nr 2 (7). — *Kur. Księgarski* 1932 nr 8, 31. — *A. G. SIEDLECKI [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]: Książka Gąsiorowskiego o Ameryce. Kur. Warsz.* 1933 nr 251. — *J. SOLTAN. La Pologne Politique (Paryż)* 1933 nr 4. — *Najlepsza książka o Ameryce. Ilustr. Kur. Codz.* 1938 nr 39.

Recenzje prac edytorskich
Gawędy żołnierskie. t. k. [T. KONCZYŃSKI]. *Słowo Pol.* 1905 nr 403. — *T. SMOLEŃSKI. Książka* 1905 s. 359. — *W. G. Świat* 1906 nr 2.

Pamiętniki wojskowe Józefa Grabowskiego. *A. B. Przegl. Powsz.* 1905 t. 88 s. 271. — *H. C. [H. CEYSINGER]. Tyg. Mód i Powieści* 1905 nr 7. — *B. PAWŁOWSKI. Tydzień dod. Kur. Lw.* 1905 s. 144. — *A. R.* [A. REMBOWSKI]. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 4 s. 575-581. — *A. SOKOŁOWSKI. Przegl. Pol.* 1905 t. 157 s. 330-334. — *Bibl. Warsz.* 1905 t. 1 s. 612-613. — *Gaz. Lw.* 1905 nr 77. — *Nowa Reforma* 1905 nr 93.

GASSOWSKI JERZY (1891-1921)

Nowelista, poeta.

Ur. 1 kwietnia 1891 w Mławie, syn Jana i Kazimierzy z Piechowskich. Uczęszczał do szkoły handlowej w Warszawie i na Wyższe Kursy Handlowe. Podczas pierwszej wojny światowej został powołany do wojska rosyjskiego, a później wstąpił do Korpusu Polskiego, formowanego przez gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego. Po zakończeniu pierwszej wojny światowej pracował w służbie łącznikowej przy wojskowej placówce francuskiej,

następnie przebywał w Szwecji. Brał udział w wojnie 1920 roku. Po jej zakończeniu odelegowany został przez naczelne dowództwo do przedstawicielstwa wojskowego Japonii. Zginął w katastrofie lotniczej pod Puckiem 15 stycznia 1921.

TWÓRCZOŚĆ

1. Ziarna szaleju. W-wa 1913.

Zawartość: Nieszczęście pana Karola. (*Tyg. Ilustr.* 1910 nr 46-49, 51. Opowiadanie nagrodzone na konkursie *Tyg. Ilustr.*); Przed mrozem. (*Echo Lit.-Artyst.* 1913 nr 1); Wtorek. (*Bluszcz* 1911 nr 48-49, 51); Spacer. (*Więź Ilustr.* 1913 nr 6); Pierścionek. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 77); Opowieść o Stasiu i w ogóle o ludziach. (*Tyg. Ilustr.* 1912 nr 12-13. Opowiadanie wyróżnione na konkursie *Tyg. Ilustr.*); Szczerzy przyjaciele. (*Bluszcz* 1913 nr 35-37); Kasia ze wsi; Zakładacze parków. (*Kur. Warsz.* 1913 nr 75); Zmrok; Ucieczka. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 17 dod. *Nowej Gaz.* nr 282); Sen ziemi. (*Sfinks* 1911 t. 3 s. 122-129).

2. Wiosna śmierci. W-wa 1921 (ze wstępem Z. Dębickiego).

Zawartość: Trzy modlitwy; Ciemna chmura; Pod Warszawą. (*Bluszcz* 1914 nr 39/41); Neutralność pana Wojciecha. (*Kur. Warsz.* dod. noworoczny 1915 s. 11-12); „Siódemka”; Paweł Piotrowicz zwariował; Trupi ogródek; Krew. (*Słowo Pol.* 1915 nr 156); Owoce. (*Tyg. Ilustr.* 1915 nr 1-2); Wartość dnia i nocy. (*Powst.* 1915); Zawód Zochy. (*Życie Pol.* 1919 nr 2); Wywiadowca. (*Powst.* 1915. Ogl. *Ilustracja Pol. „Placówka”* 1919 nr 4-8).

Opowiadania, reportaże, wiersze zamieszczał w czasopismach: *Bluszcz* (1911, 1913-1914; tu m. in.: Sanitariuszka. 1914 nr 42/44), *Echo Lit.-Artyst.* (1912-1913), *Gaz. Nar.* (1918), *Gospoda Poetów* (1921), *Ilustracja Pol. „Placówka”* (1919-1920),

Kur. Warsz. (1912-1913, 1915, 1919; tu m. in.: Noc majowa. 1919 nr 121), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1913), *Nowa Reforma* (1919), *Placówka Kultury i Sztuki* (1921), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1911), *Słowo Pol.* (1914-1915; tu: Nieprzyjacielski oficer. Szkic z wojny. 1914 nr 531-532), *Tyg. Ilustr.* (1910-1915, 1918, 1920; tu m. in.: Nieprzyjacielski oficer. Szkic z wojny. 1914 nr 46; Powrót. Notatka z dziennika. 1918 nr 50-51; Myszka. 1920 nr 18-19), *Więź Ilustr.* (1913), *Życie Pol.* (1919). Ponadto w wydawnictwie zbiorowym: *Życiu i pięknu*. Kr. 1920.

OPRACOWANIA

Z. DĘBICKI: Wstęp do: J. Gąssowski: Wiosna śmierci. W-wa 1921.

(Nekrologi:) Śp. porucznik J. Gąssowski. *Gaz. Por.* 1921 nr 22; REDAKCJA: Śp. porucznik J. Gąssowski. *Placówka Kultury i Sztuki* 1921 z. 2; Śp. ppor. J. Gąssowski. *Tyg. Ilustr.* 1921 nr 10 s. 158.

Ziarna szaleju. L. P. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 s. 1230-1231. — P. M. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 347. — B. ZAHORSKI. *Krytyka* 1913 t. 40 s. 297-298. — H. GAL-LE. *Bibl. Warsz.* 1914 t. 2 s. 515-516. — K. WROCZYŃSKI. *Lit. i Sztuka* 1914 nr 2 dod. *Nowej Gaz.*

GERMAN JULIUSZ (1880—1953)

Powieściopisarz i dramaturg, autor książek dla dzieci.

Ur. 17 maja 1880 w Jarosławiu; syn Ludomiła, pisarza, i Emilii z Dietziusów. Kształcił się w 1891-1898 w Gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie, a następnie na wydziale prawa i umiejętności politycznych tamtejszego uniwersytetu i na wydziale filozoficznym uniwersytetu w Wiedniu. W 1903-1911 był urzędnikiem Namiestnictwa we Lwowie, m. in. pełnił funkcję referenta prasowego i sekretarza prezydium. Około 1903 odbył podróż do Włoch. W 1911-1914 redagował *Gazetę Lwowską*. W czasie pierwszej wojny światowej przebywał w Wiedniu jako urzędnik wojskowy w Naczelnym Komitecie Narodowym, od 1915 był oficerem Legionów Piłsudskiego, adiutantem gen. Józefa Hallera. Skazany na śmierć w Marmarosze Sziget, ułaskawiony został razem z innymi legionistami w 1918. Uczestniczył w wojnie w 1920. W okresie międzywojennym mieszkał w Warszawie, a po drugiej wojnie światowej w Katowicach. Był członkiem Związku Literatów Polskich. Zmarł w Katowicach 21 marca 1953.

TWÓRCZOŚĆ

1. Dramat. Akt wierszowany. Wyst. Kr. 1902. Wyd. Lw. 1902.

Rkps Ossol. sygn. 12870/I.

2. Lilith. 3 akty. Wyst. Lw. 21 października 1904; Kr. 11 marca 1905. Wyd. Lw. 1905.

W 1904 odznaczona drugą nagrodą na Konkursie Dramatycznym Galicyjskiego Wydziału Krajowego.

Rkps Ossol. sygn. 4647/I pt. Lilith. Tragedia; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3484, 3485, 5416.

3. Więźnie. Widowisko. Lw. 1906.

4. Historie o pajacach. Lw. 1907. Wyd. 2 W-wa 1929.

Rkps Ossol. sygn. 4648/I.

Zawartość: Allegro. (*Kur. Poz.* 1906 nr 14); Salome i Colombina; Posłubna podróż; Obrećz; Pocalunek; Nokturn. Dialog księżycowy i wiosenny; Colombina zakochana. (*Słowo Pol.* 1906 nr 595; *Kur. Poz.* 1907 nr 10); Córka błazna. Bajka dla zmęczonych dzieci; Twórcza. Akt sentymentalny, wykonany przez Pierrota i młodą osobę; Cicha pani. (*Kur. Poz.* 1906 nr 9; *Słowo Pol.* 1906 nr 418); Życie gra. (*Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 5); Improwizacja; Sen o grzechu. (*Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 10); Śmierć Colombiny. (*Słowo Pol.* 1904 nr 416); Sen Pierrota; Panienska pisze... Welinowe kartki, znalezione przez Pierrota na miejskim chodniku. (*Gaz. Lw.* 1907 nr 115-116); Wspomnienie; Pierrot marzyciel; Pożegnanie pajacom.

5. Mściciel. Dramat. Wyst. pt. Mściciel. Dramat w 3 aktach. Kr. 9 listopada 1907. Wyd. Lw. 1908.

6. W gospodzie pod trzema zbrojami. Lw. 1909. Wyd. nast.: wyd. nowe W-wa 1914; wyd. 3 W-wa 1929 (nie zawiera: Kobieta z perłą. Jeden akt jesienny).

Zawartość: Przechadzka; Aktorzy księcia. (*Nasz Kraj* 1908 t. 6 z. 4 s. 56-60); O marmurowym chłopcu. (*Słowo Pol.* 1908 nr 286, 288); Historia jednego fresku. (*Ateneum Pol.* 1908 t. 3 nr 1); Rodzeństwo; Panna z majoliki; La Matchiche; Dokołało się; Kobieta z perłą. Jeden akt jesienny. (Wyst. pt. Kobieta z perłą. 1 akt. Lw. 1913).

Rkps — Kobieta z perłą. Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3721, 3782.

7. Gwiazdzista noc. Powieść. Kijów 1912. Wyd. nast. W-wa 1929.

Rkps Ossol. sygn. 6369/I.

8. O kocie królewiczu. Lw. 1912. Wyd. nast. Lw. [ok. 1922].

9. Światła z daleka. *Słowo Pol.* 1919 nr 194 i nn., 1920 nr 1-20, 232-306 z przerwami (pt. Poza śmierć daleko. Powieść). Wyd. osob. W-wa [1920]. Wyd. 2 Lw. 1923.

Rkps Ossol. sygn. 6370/I.

10. Jak Pan Bóg Niemca pokarał. Lw. 1920. Wyd. 2. [zmien.] Kat. 1945 (z podtyt. Dla polskich dzieci bajka prawdziwa).

11. O księżniczce z za morza. Lw. 1921.

12. O Pawelku, który się dziwił. Lw. 1921. Wyd. 2 Kat. 1946 [1947] (z podtyt.: Bajka dla dzieci).

13. Skrzydła. Powieść. W-wa 1921. Wyd. 2 t. 1-2. W-wa 1928 *Bibl. Domu Pol.* R. 4 t. 33, 35.

Rkps Ossol. sygn. 6371/I.

14. Błękitny generał. Wierszem baśni prawdziwa. Lw. 1922.

Rkps Ossol. sygn. 6372/I.

15. Bursztynowy dwór. Bajka. Lw. 1922.

Rkps Ossol. sygn. 6373/I.

16. O dobrej wróćce i polskim dziecku śmiałym. Lw. [ok. 1922].

17. O Janku, co walczył we Lwowie. Lw. [ok. 1922].

18. Twarz z za kurtyny. Powieść. *Świat* 1922 nr 1-44; *Nowy Świat* (Nowy Jork) 1923 nr 152-363, 1924 nr 1-5. Wyd. osob. W-wa [ok. 1923].

Rkps Ossol. sygn. 6374/I.

19. O małym królu i leśnej panience. Poz. [1924].

20. Cherubin z piekła. Sztuka w 3 aktach. Wyst. Lw. 23 czerwca 1925, W-wa 30 stycznia 1926. Nie druk.

Rkps Bibl. Nar. akc. 7663; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4646.

21. Iwonka. Powieść. *Kur. Warsz.* 1925 nr 3-115. Wyd. osob. W-wa 1925. Wyd. nast.: wyd. 2 t. 1-2. W-wa [1925]; wyd. 3 t. 1-2 [Białystok 1927].

Ciąg dalszy zob. poz. 22.

Przeróbka dramatyczna zob. poz. 23.

Ekranizacje: przed 1925; 1930.

Rkps Ossol. sygn. 6375/I.

Przekłady: czes.: E. Čech. T. 1-2. Praga 1927 — ros. [inf. w książce: Od Zapolskiej do Solskiego. Pośród przyjaciół. Zob. poz. 33].

22. Iwonka i gwiazdy. Powieść. *Gaz. Warsz.* 1926 nr 10-184; *Słowo Pol.* 1926 nr 31-188. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa [1926].

Ciąg dalszy pozycji 21.

Rkps Ossol. sygn. 6376/II.

Przekład czes.: E. Čech. T. 3-4. Praga 1928.

23. Iwonka. Wyst. W-wa 1927.

Dramat. Zob. poz. 21.

24. Jacek. Powieść o przesłicznym chłopcu. *Świat* 1927 nr 42-46. Wyd. osob. W-wa 1928.

Ciąg dalszy zob. poz. 26.

Rkps Ossol. sygn. 6377/I.

25. Usta o zmroku. W-wa 1927.

Zawartość: Andruszko. (*Warszawianka* 1926 nr 93); Medalion. (*Kur. Warsz.* 1927 nr 43; przedr. zob. poz. 29); Panna Mania. (*Kur. Warsz.* 1927 nr 120); Trefle i pazik. (*Romans i Powieść*

dod. *Świata* 1927 nr 20-22); Nad Bugiem; Usta o zmroku. (*Słowo Pol.* 1927 nr 150-185).

26. Jackowa dola. Powieść. *Świat* 1929 nr 46-52. Wyd. osob. W-wa 1930.

Ciąg dalszy pozycji 24.
Rkps Ossol. sygn. 6378/I.

27. Jesień zwycięska. Powieść. *Kur. Warsz.* 1930 nr 289-356. Wyd. osob. W-wa 1931.

Rkps Ossol. sygn. 6379/II.

28. Jedna dziewczyna. Powieść. *Nowiny Codz.* 1932 nr 206-253, 1933 nr 1-61. Wyd. osob. W-wa 1933.

Rkps Ossol. sygn. 6380/I.

29. Wyprawy do raj. Powieść. Prolog pt. Medalion zob. poz. 25. Wyd. całości cz. 1-2. W-wa 1936.

Rkps Ossol. sygn. 6381/II.

30. Amaranty. Powieść z l. 1803-1813. *Kur. Warsz.* 1937 nr 60-280. Wyd. osob. T. 1-2. Lw. 1938.

31. Dziwożona. Powieść o Zygmuncie Auguście i Barbarze Radziwiłłównie. Powst. 1939-1941. Ogl. fragm. *Dziś i Jutro* 1946 nr 1, nr 20 (pt. Ślub w nocy; Królewskie łowy). Wyd. osob. całości Kat. 1947.

Przeróbka dramatyczna zob. poz. 34.

32. Królewna i jej panny. Powieść. Powst. 1942-1944. Wyd. Kat. 1946.

33. Od Zapolskiej do Solskiego. Pośród przyjaciół. Powst. 1944-1948. Wyd. z przedmową S. Lichańskiego. W-wa 1958.

Zawartość: Od autora; Gabriela Zapolska. (*Twórczość* 1946 z. 10 s. 150-156. Zob. Listy poz. 6); Tadeusz Pawlikowski. (*Twórczość* 1946 z. 10 s. 156-163); Jerzy Zuławski; Jan Kasproicz; Władysław Kozicki; Adolf Nowaczyński; Antoni Ferdynand Ossendowski; Ludwik Solski.

34. Dziwożona. Sceny dramatyczne o Zygmuncie Auguście i Barbarze Radziwiłłównie w 4 aktach. Powst. 1946. Zob. poz. 31.

Rkps Bibl. Nar. akc. 7610.

35. Głód. Trylogia. Dramat. 3 akty. [Cz.] 1: Pani Maria — południe; [Cz.] 2: Idylla — wieczór. Nie druk.

Rkps Ossol. sygn. 12602/I [bez cz. 3, która miała nosić tytuł: Dramat — noc.]

36. Kuglarka. Dramat w 3 aktach. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3803.

Powieści, nowele, wiersze i artykuły publicystyczne umieszczał w czasopiśmie: *Ateneum Pol.* (1908), *Czarno na Białym* (1938), *Czas* (1915), *Dzien. Wil.*

(1927), *Dziś i Jutro* (1946), *Gaz. Codz.* (1907), *Gaz. Lw.* (1906-1908, 1910), *Gaz. Pol.* (Dąbrowa Górnicza 1915), *Gaz. Warsz.* (1926, 1928; tu m. in.: nowela pt. O czarnej perle. 1928 nr 22), *Głos Narodu* (1926), *Głos Rob.* (1945), *Hallerczyk* (Bydg. 1925), *Hasło* (Paryż 1906; tu wiersz pt. Awanturnik. Nr 11), *Ilustr. Dzien. Pol.* (1919; tu: General Józef Haller. Nr 75), *Kronika Polski i Świata* (1938; tu: Ostatnia przygoda Rozetki Lubomirskiej. Nowela. Nr 24-30), *Kur. Pol.* (1937; tu odpowiedź na ankietę pt. Kobieta, która nadchodzi. Nr 222), *Kur. Por.* (1922; tu odpowiedź na ankietę pt. Dramat i polityka. Nr 298), *Kur. Poz.* (1909), *Kur. Warsz.* (1909-1910, 1921, 1925, 1927, 1930, 1938; tu m. in.: Ulan i dziewczyna. Urywek dramatyczny wierszem. 1921 nr jubileuszowy; Atak na Hel. Nowela. 1938 nr 173; Kapral Oborek. Nowela. 1938 nr 263), *Legionista Pol.* (1916), *Mies. Lit. i Artyst.* (1911), *Nasz Kraj* (1907-1908; tu m. in.: Gordon Craig. 1908 t. 6 nr 2; Z dialogów o szczęściu: Syn marnotrawny. 1908 t. 6 nr 9), *Nowa Reforma* (1915, 1919), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1923-1924), *Odrodzenie* (1946; tu odpowiedź na ankietę: W pracowniach pisarzy i uczonych. Nr 24), *Pan. Lit.* (1909; tu: Projekt uzupełnienia „Złotej Czaszki”. S. 189-197), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1927), *Romans i Świat* (1919), *Słowo* (1920-1921), *Słowo Pol.* (1904-1906, 1908-1909, 1919-1920, 1925-1927), *Świat* (1922-1923, 1927, 1929, 1931, 1939; tu m. in.: odpowiedź na ankietę pt. Literatura niepodległej Polski. Jakimi torami i ku jakim celom iść może i powinna literatura odrodzonej Polski? 1923 nr 6), *Twórczość* (1946), *Tyg. Ilustr.* (1919; tu: cykl wierszy pt. Nad śmierć. Nr 33), *Tyg. Słowa Pol.* dod. *Słowa Pol.* (1903), *Warszawianka* (1926), *Wiad. Pol.* (Piotrków 1916), *Wiedeński Kur. Pol.* (1919).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Dla Ciebie, Polsko!* Piotrków 1915, *Dziesięciolecie Związku Oficerów Rezerwy.* W-wa 1932, *Moderne polnische Lyrik.* Wyd. L. Scherlag. Zurych [1923] (tu przekład wiersza pt. Awanturnik), *Plon niemiemy, plon.* Łódź 1945, *Pol. pieśń wojenna. Antologia.* Lw. 1916, *Wschodzącym wzorom. Poezja pol. w latach wojny.* Zebrał R. HERNICZ. [B. m.] 1917.

P r z e k ł a d y

1. A. Gide: Ciasna brama. Powieść. *Mies. Lit. i Artyst.* 1911 nr 1-10. Wyd. osob. Lw. 1912. Wyd. nast. W-wa 1958.

2. B. Fontenelle: Rozmowy zmarłych. Lw. 1911. Wyd. nast. W-wa 1961.

3. A. Strindberg: Jak łabędź biała. Lw. 1913.

4. A. Strindberg: Sonata upiorna. Lw. 1913.

Listy i materiały

1. Do Rettingera 3 listy z 1911. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 35/65.

2. Do K. Ostrowskiego-Belzy z 1913. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.

3. Do J. Kotarbińskiego z 1923. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7046.

4. Do L. Bernackiego 3 listy z 1925-1937. Rkps Ossol. sygn. 7036/II.

5. Do Zdzisława [nazwisko adresata nieznane] z 1929. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2737.

6. Od G. Zapolskiej 3 listy z 1902-1909. Ogł. J. German: Gabriela Zapolska. *Twórczość* 1946 z. 10 s. 150-156; przedr. w książce: *Od Zapolskiej do Sołskiego. Pośród przyjaciół*. W-wa 1958. Zob. *Twórczość* poz. 33.

7. Autobiografia. Rkps w zbiorach J. Krzyżanowskiego w W-wie.

8. Autograf ofiarowany Z. Rabskiej. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2732.

OPRACOWANIA

W. JABLONOWSKI: J. German. *Dzien. Kijowski* 1906 nr 194. — G. ZAPOLSKA: Un poète joli. *Słowo Pol.* 1909 nr 208. — *Księga pamiątek, półwiekowego jubileuszu Gimm. im. Franciszka Józefa I we Lw. 1858-1909*. Zestawił J. Białynia-Cholodecki. Lw. 1909 s. 225. — W. KOZICKI: J. German. *Gaz. Wiecz.* 1911 nr 280. — M. SMOLARSKI: Metafizyk instynktu i śmierci. *Świat* 1921 nr 53. — S. LAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922]. — E. R.: Z mojej kariery. *Ilustr. Tyg. Pol.* 1927 nr 33 [wywiad]. — J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI: Bard księżycowych nocy. *Rzeczpospolita* 1929 nr 74. — J. BRZOZA: Pisarze śląscy pracują. *Wolność* 1946 nr 6. — *Śląsk Lit.* 1953 nr 5 [nekrolog]. — J. German. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Heitz. Księga 5. W-wa 1967 s. 257.

Sprawozdania z odczytów: J. A. KISIELEWSKI. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 7 (Życie dramatu). — PRAWDOMIRSKI: Echa lwowskie. *Kur. Poz.* 1909 nr 290 (Rekonstrukcja i uzupełnienie „Złotej Czaszki” J. Słowackiego).

Dramat. (A. B.). *Przeł. Powsz.* 1902 t. 76 s. 129. — F. CHWALIBÓG. *Słowo Pol.* 1902 nr 349. — G. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 27. — S. WOMELA. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1902 nr 17.

Lilith. AND. *Kur. Lw.* 1904 nr 293-294. — (h. c.) [H. CEPNIK]. *Dzien. Pol.* 1904 nr 494. — A. KRECHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1904 nr 244. — I. KUNCEWICZ. *Dzien* 1904 nr 243. — (f. m.) [F. MRAWINCZYC]. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 243. — T. OFACKI: Teatr lwowski. *Przemysłowiec* 1904 nr 5. — O. ORTWIN. *Krytyka* 1904 nr 11. — J. PIETRZYCKI. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 243. — t. c.: Konkurs dramatyczny. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 12. — t. c.: „Lilith” na scenie. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 46. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Słowo Pol.* 1904 nr 498. — J. ŻULAWSKI. *Słowo Pol.* 1904 nr 494. — *Gaz. Lw.* 1904 nr 239. — *Gaz. Nar.* 1904 nr 243. — *Gaz. Świąteczna* 1904 nr 42. — *Krytyka* 1904 t. 2 s. 369-371. — *Kur. Por.* 1904 nr 289. — *Liberum Veto* 1904 nr 14. — *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 12. — *Tyg. Mów i Powieści* 1904 nr 14. — W. GRUBIŃSKI. *Książka* 1905 s. 495-496. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Przeł. Pol.* 1905 t. 156 s. 356-359 i nadb. — A. MAZANOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 1 s. 170-174. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1905 nr 60. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1905 nr 59. — *Głos Narodu* 1905 nr 72. — *Przew. Lit.-Nauk.* 1905 s. 3-4.

Więźnie. J. ZABŁOCKA. *Świt* (Kijów) 1906/1907 nr 2. — J. Świat 1907 nr 32. — J. KOTARBIŃSKI. *Książka* 1907 s. 478. — A. MAZANOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 1 s. 174-177. — *Kur. Poz.* 1908 nr 15. — *Słowo Pol.* 1908 nr 5.

Historie o pajacach. W. JABLONOWSKI. *Gaz. Pol.* 1907 nr 206. — W. JABLONOWSKI. *Słowo Pol.* 1907 nr 430. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Nasz Kraj* 1907 nr 11 s. 334. — §§: Literarische Notizen. *Polnische Post* (Wiedeń) 1907 nr 29. — *Kur. Lw.* 1907 nr 417. — *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1907 nr 279-280. — W. WIECKI. *Przeł. Powsz.* 1908 t. 97 s. 270. — A. SCHROEDER: Pierrotgeschichten. *Polnische Post* (Wiedeń) 1909 nr 14. — *Świat* 1928 nr 11. — *Kur. Poz.* 1929 nr 16.

Mściciel. A. E. BALICKI. *Przeł. Pol.* 1907 t. 166 s. 489-493 i nadb. — CH. [A. CHOLONIEWSKI]. *Świat* 1907 nr 47. — m. *Naprzód* 1907 nr 317. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1907 nr 518. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1907 nr 259. — T. ŚWIĄTEK. *Nasz Kraj* 1907 t. 4 nr 21

s. 649. — Widz: Z okazji „Mściciela”. *Słowo Pol.* 1907 nr 537. — *Zet. Kur. Lw.* 1907 nr 570, nr 572, nr 574. — *Dzien. Kijowski* 1907 nr 256. — Przedstawienie z awanturami. *Gaz. Nar.* 1907 nr 260. — *Głos Narodu* 1907 nr 512. — *Naprzód* 1907 nr 317. — „Mściciela” epilog. *Słowo Pol.* 1907 nr 551. — A. W. *Gaz. Lw.* 1908 nr 66. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1908 nr 135. — K. B. *Gaz. Warsz.* 1908 nr 67. — K. MAKUSZYŃSKI. *Kur. Poz.* 1908 nr 72. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1908 nr 134. — (fm) [F. MRĄWINCZYC]. *Przeł.* 1908 nr 67. — E. ORDYŃSKI. *Sfinks* 1908 t. 1 s. 170. — J. TENNER: Materiały do psychologii teatru. Z okazji wystawienia w Krakowie dramatu „Mściciel”. *Nasz Kraj* 1908 t. 5 s. 1-4, 24-26; przedr. w książce: O twórczości aktorskiej. Trzy rozprawy. Lw. 1912. — A. ZAGÓRSKI. *Kur. Lw.* 1908 nr 134, nr 136. — *Głos Narodu* 1908 nr 137. — *Orle Skrzydło* 1908 s. 38. — *Wiek Nowy* 1908 nr 2014.

W gospodzie pod trzema z bójkami. AVANTI [G. GLASS]. *Nasz Kraj* 1908 t. 6 nr 3 s. 64. — K. BLESZYŃSKI. *Krytyka* 1909 t. 2 z. 6 s. 388-389. — H. GALLE. *Książka* 1909 s. 390. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Nowa Reforma* 1909 nr 218. — W. WIECKI. *Przeł.* *Powsz.* 1909 t. 103 s. 282. — *Przeł.* 1909 t. 1 nr 125. — S. POMIAN [W. FELDMAN]. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1910 nr 13. — M. *Świat* 1928 nr 11.

Gwiazdzista noc. *Gaz. Wiecz.* 1911 nr 280. — j. b. [J. BANDROWSKI]. *Słowo Pol.* 1913 nr 200. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 4 s. 529-530. — SAVITRI [H. ZAHORSKA]. *Bluszcz* 1913 nr 32. — K. DUNIN-MARKIEWICZ. *Echo Tyg.* 1929 nr 27. — Z. RABSKA. *Radio* 1929 nr 43.

Światła z daleka. E. C. [E. CZEKALSKI]. *Świat* 1920 nr 39. — Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1920 nr 308. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Spiritus cum sexu. *Rzeczpospolita* 1920 nr 111 wyd. wiecz. — *Czas* 1920 nr 211. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Tyg. Ilustr.* 1921 nr 10 s. 150. — A. STODOR. *Kur. Poz.* 1921 nr 21. — J. URBAN. *Przeł. Powsz.* 1921 t. 149-150 s. 141-142.

Jak Pan Bóg Niemca pokarał. D. MIKUSZYCÓWNA. *Szkola Powsz.* 1920 nr 3-4. — sm.: Z literatury plebiscytowej. *Słowo Pol.* 1920 nr 346. — J. BRZOZA. *Trybuna Rob.* 1946 nr 6.

Skrzydła. (Sdl) [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Rzeczpospolita* 1921 nr 162 wyd.

wiecz. — L. PIWIŃSKI. *Przeł. Warsz.* 1921 nr 2. — Z. RABSKA. *Bluszcz* 1921 nr 1. — *Tyg. Ilustr.* 1921 nr 33. — Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1922 nr 15.

Błękitny jenerał. (ski). *Gaz. Lw.* 1922 nr 108. — *Słowo Pol.* 1922 nr 123.

O Janku, co walczył we Lwowie. P.: Co czytać? *Iskry* 1923 nr 7.

Twarz z za kurtyny. W. KOZICKI: Powieść mediумiczna. *Słowo Pol.* 1923 nr 166. — M. S. [M. SMOLARSKI]. *Gaz. Warsz.* 1923 nr 152. — j. [J. IWASZKIEWICZ]. *Wiad. Lit.* 1924 nr 6.

Cherubin z piekła. K. BUKOWIŃSKI. *Wiek Nowy* 1925 nr 7201. — W. KOZICKI: Przed premierą sztuki J. Germana. *Słowo Pol.* 1925 nr 168, nr 172. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Gaz. Por.* 1925 nr 7460. — J. APPENZLAK. *Nasz Przeł.* 1926 nr 35. — T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1926 nr 31; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór siódmy*. W-wa [1927]; *Pisma*. T. 22. W-wa 1964. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1926 nr 32. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1926 nr 33. — J. LORENTOWICZ. *Express Pol.* 1926 nr 33. — K. MAKUSZYŃSKI. *Warszawianka* 1926 nr 31. — A. NOWACZYŃSKI. *Gaz. Warsz.* 1926 nr 31, 36. — A. SŁONIMSKI. *Wiad. Lit.* 1926 nr 6. — A. SMOLARSKI: Premiera w teatrze letnim. *Rzeczpospolita* 1926 nr 33. — St. P. *Polska Zbrojna* 1926 nr 32. — E. ŚWIERCZEWSKI. *Echo Warsz.* 1926 nr 26. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Myśl Nar.* 1926 nr 6. — J. WOŁOSZYŃSKI. *Comodia* 1926 nr 4. — Z. P. *Bluszcz* 1926 nr 8. — A. ZAGÓRSKI. *Przeł. Wiecz.* 1926 nr 25.

Iwonka. E. C. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1925 nr 25 s. 4. — (Fr) [J. FRÜHLING]. *Echo Warsz.* 1925 nr 303, 306. — H. LIŃSKI: Tajemnica powodzenia „Iwonki”. *Kino — Teatr dla wszystkich* 1925 nr 6. — (T. Ł) [T. ŁOPALEWSKI]: Dusze książek. *Tyg. Wil.* 1925 nr 13. — T. S. [T. SINKO]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 156. — *Kur. Pol.* 1925 nr 169. — *Rzeczpospolita* 1925 nr 154. — B. SZEK: Nareszcie dobry film dla młodzieży. *Nowy Kur.* 1927 nr 7. — M. J. W. [M. J. WIEŁOPOLSKA]: Tacita filmia. *Kur. Por.* 1930 nr 37. — <ga> [K. GARSZYŃSKI]. *Kur. Poz.* 1931 nr 395. — W. BANASZKIEWICZ, W. WITCZAK: Historia filmu polskiego. 1895-1929. T. 1. W-wa 1966 s. 163-165.

Iwonka. [Dramat]. G. C.: „Iwonka” na scenie teatru im. Fredry. *Comodia* 1927 nr 9-10.

Jacek. hr. [H. DRZEWIECKI]. *Wiad. Lit.* 1927 nr 236. — *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1927 nr 42-46. — F.: Na wakacjach. *Świat* 1928 nr 31. — W. KOZICKI: Pochwała młodości. *Słowo Pol.* 1928 nr 201. — *Kur. Por.* 1928 nr 159.

Jackowa dola. Z. RABSKA. *Radio* 1930 nr 29. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1930 nr 28 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — L. PIWIŃSKI. *Wiad. Lit.* 1931 nr 377.

Jesień z wycięska. L. PIWIŃSKI. *Wiad. Lit.* 1931 nr 395. — R. [T. SINKO]: Wśród nowych książek. *Kur. Lit.-Nauk.* 1931 nr 27 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — ROLNIK: Protest rolnika przeciw literackim herezjom. *Gaz. Warsz.* 1931 nr 6.

Jedna dziewczyna. A. G. SIEDLECKI [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Kur. Warsz.* 1933 nr 154. — (h. p.). *Gaz. Warsz.* 1933 nr 132. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1933 nr 26 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

Wyprawy do raj. J. ANDRZEJSKI. *Prosto z Mostu* 1936 nr 19. — A. G. SIEDLECKI [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]: Nowa powieść autora „Iwonki”. *Kur. Warsz.* 1936 nr 87. — K. j. [J. KISIELNICKI]. *Tęcza* 1936 nr 4 s. 65-66. — T. MAKAREWICZ. *Nowa Książka* 1936 s. 339-340. — L. PIWIŃSKI: Exlibris. Pięć książek. *Pion* 1936 nr 15. — Z. STAROWIEYSKA-MORSTINOWA. *Przegl. Powsz.* 1936 t. 211 s. 342-345.

Amaranty. S. W. BALICKI. *Kur. Lit.-Nauk.* 1938 nr 23 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

— A. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Warsz.* 1938 nr 168. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kronika Polski i Świata* 1938 nr 26. — A. JESIONOWSKI: Wyprawa w przeszłość. *Kultura* 1938 nr 30. — J. N. KŁOSOWSKI: 3 minuty z książką. *Zespól* 1938 nr 20. — H. MICHAŁSKI: Perypetie szalonej Teofilki. *Dzien. Poz.* 1938 nr 241. — W. PIETRZAK. *Prosto z Mostu* 1938 nr 28 s. 5. — W. W. Ogniwia 1938 nr 9-10 s. 15-16. — H. ZAHORSKA. *Kultura* 1938 nr 23. — W. Z. [W. ZECHENTER]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1938 nr 22 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — w. z. [W. ZECHENTER]. *As* 1938 nr 23. — *Ilustr. Rewia Tyg.* specjalny dod. *Głosu Por.* 1938 nr 19. — W. HAHN. *Ateneum Kapłańskie* 1939 z. 3 s. 316-319.

Królewna i jej panny. (h. p.) [H. PRZEWOSKA]. *Gaz. Lud.* 1947 nr 93. — Z. STAROWIEYSKA-MORSTINOWA. *Tyg. Powsz.* 1947 nr 13.

Od Zapolskiej do Solskiego. T. TRZCIŃSKI: Do redakcji „Twórczości” w Krakowie. *Twórczość* 1947 z. 3 s. 140-141. — S. POLANICA [S. E. BURY]. *Słowo Powsz.* 1958 nr 146. — S. LICHAŃSKI: Przedmowa do: J. German: *Od Zapolskiej do Solskiego*. W-wa 1958. — T. S. [T. SYGA]. *Stolica* 1958 nr 35. — Z. H. *Odra* 1958 nr 34.

Dziwożona. Nowa sztuka J. Germana. *Gaz. Lud.* 1946 nr 290.

Recenzje przekładów

B. Fontenelle: *Rozmowy z marłych*. E. WAGNER: Fontenelle i jego znaczenie. *Słowo Pol.* 1911 nr 19.

GERMAN ŁUDOMIŁ (1851–1920)

Pseud. i krypt.: ANONIM; CENONIM; DR G. L.; DR JUN.; DR JUNIOR; JUN; JUNIOR. Dramatopisarz i librecista, tłumacz, krytyk literacki.

Ur. 16 września 1851 w Dobczycach koło Wieliczki; syn Karola, dzierżawcy majątków ziemskich, i Joanny z Sobolewskich. Ukończył gimnazjum Św. Anny w Krakowie. Studiował filologię polską i germańską na Uniwersytecie Jagiellońskim. Zdał egzamin nauczycielski z języka niemieckiego, następnie uzyskał doktorat na wydziale filozoficznym. Od 1877 był zastępcą nauczyciela w gimnazjum w Jarosławiu. W 1881 został nauczycielem Szkoły Realnej w Krakowie, potem zastępcą dyrektora w tejże szkole. W 1889 otrzymał stanowisko referenta w Radzie Szkolnej Krajowej we Lwowie, wkrótce potem został krajowym inspektorem szkolnym. W 1905-1908 był prezesem Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. W 1906 przeszedł na emeryturę otrzymawszy tytuł radcy dworu za długoletnią pracę w dziedzinie szkolnictwa. W 1907 założył Polskie Muzeum Szkolne we Lwowie. W tymże roku został wybrany posłem do

parlamentu austriackiego i rozpoczął ożywioną działalność polityczną. Stał na czele Komisji Szkolnej, którą Koło Polskie powołało z jego inicjatywy. W 1911-1918 był wiceprezydentem Izby Poselskiej. W 1910 był posłem na Sejm Krajowy. W 1914 został członkiem Naczelnego Komitetu Narodowego, a w 1915 przewodniczącym delegatury w Warszawie. Wraz z Karolem Petelenczem był autorem licznych podręczników do nauki języka niemieckiego dla szkół polskich i ukraińskich w Galicji. Żoną jego była Emilia z Dietziusów. Był ojcem pisarza Juliusza Germana. Zmarł 21 stycznia 1920 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Peloponez w starożytności i za dni naszych. Jarosław 1876.

2. Na zjeździe. Nowela na tle prawdziwego zdarzenia. *Gaz. Kr.* 1881 nr 28-35 i odb. Kr. 1886.

3. Mitologia. Dla młodzieży. Kr. 1886.

4. O obarczeniu młodzieży. Odczyt miany na zgromadzeniu nauczycieli szkół wyższych dnia 20 kwietnia 1886. *Muzeum* 1886 z. 6 s. 283-302 i odb.

5. Pamięci Józefa Szujskiego. Wiersz napisany z okoliczności odsłonięcia pomnika jego w Tarnowie, śpiewany także z muzyką W. Żeleńskiego. *Przegl. Pol.* 1886 t. 80 s. 409. Wyd. osob. pt. Tekst kantaty poświęconej pamięci Józefa Szujskiego. Tarnów [1886].

6. Na otwarcie Collegium Novum. Słowa do kantaty W. Żeleńskiego. Kr. 1887.

7. Rektorowi Almae Matris Stanisławowi hr. Tarnowskiemu kantata uroczysta... z muzyką W. Żeleńskiego. Wykonana 13 czerwca 1887. Nie druk.

Rkps Bibl. Jagiel. akc. 36/53.

8. O dramatach Józefa Szujskiego. *Przegl. Pol.* 1888 t. 89 s. 201-204, 462-519, t. 90 s. 87-135, 514-562, 1889 t. 91 s. 237-268, t. 92 s. 109-144 i odb. 1889.

Rkps Ossol. sygn. 6382/III.

9. Kantata na głosy mieszane z towarzyszeniem instrumentów dętych. Na pamiątkę trzechsetnej rocznicy założenia gimnazjum Św. Anny. Muz. W. Żeleńskiego. *Spr. gimn. Św. Anny w Kr.* Kr. 1889 i odb.

10. Wstęp do: J. Szujski: Wallas. Poemat dramatyczny w 5 aktach. Lw. 1892 *Bibl. dla Młodzieży* t. 6.

11. Henryk Ibsen. *Przew. Nauk. i Lit.* 1894 s. 97-1084 z przerwami i odb. Lw. 1895.

Rkps Ossol. sygn. 6385/I.

12. Goplana. Opera w 3 aktach. Muz. W. Żeleńskiego. Wyst. Lw. 23 lipca 1896.

Wyd. pt. Goplana. Opera romantyczna w 3 aktach (5 obrazach). Muz. W. Żeleńskiego. Lw. 1897. Wyd. nast. Lw. 1898.

Libretto w oparciu o „Balladynę” J. Słowackiego.

Rkps Ossol. sygn. 6390/I, Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 2462.

Przekład czes.: A. E. Mužík. Praga 1899.

13. Maurycy Maeterlinck. Kilka uwag o nowej poezji. *Przegl. Pol.* 1896 t. 119 s. 1-39.

Rkps Ossol. sygn. 6386/III.

14. Livia. Opera w 2 aktach wg dramatu S. M. Rzętkowskiego. [Muz. Z. Noskowskiego]. Lw. 1897. Wyd. nast. W-wa 1902 (pt. Livia Quintilla. Opera w 2 aktach wg dramatu S. M. Rzętkowskiego. Muz. Z. Noskowskiego). Wyst. Lw. 15 lutego 1898, Kr. 11 maja 1898 (pt. Livia Quintilla. Opera w 3 aktach. Muz. Z. Noskowskiego).

Rkps Ossol. sygn. 6391/I, Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 5702, 5390.

15. Zemsta. Opera komiczna. Akt 1. Powst. 1897.

Libretto w oparciu o „Zemstę” A. Fredry.

Rkps Ossol. sygn. 6388/I.

16. Gdzie szczęście? Komedia w 4 aktach. Wyst. Lw. 14 stycznia 1898, Kr. 19 marca 1898. Wyd. Lw. 1899.

Rkps Ossol. sygn. 6395/I, Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 346.

17. H. K. T. Dramat w 4 aktach. Wyst. Lw. 10 września 1898. Wyd. Lw. 1899.

Rkps Ossol. sygn. 6394/I, Bibl. Nar. akc. 7038, Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 2110.

18. Janek. Opera w 2 aktach. Muz. W. Żeleńskiego. Wyst. Lw. 4 października 1900. Wyd. Lw. 1900 (pt. Janek. Opera w 2 obrazach. Muz. W. Żeleńskiego). Streszczenie: *Kur. Poz.* 1900 nr 232; streszczenie oraz aria Janka z I aktu. Kr. 1956.

Rkps Ossol. sygn. 6389/I, Bibl. Jagiel. akc. 1934/24, Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3157.

19. Przegląd dziejów literatury powszechnej. T. 1: Starożytność, t. 2: Wiek średnie, t. 3: Czasy nowsze, t. 4: Wiek dziewiętnasty. Lw. 1901-1903.

20. Owoc zakazany. Komedia w 1 akcie. Nie druk.

Rkps Ossol. sygn. 6396/I.

Drobne utwory, artykuły i recenzje umieszczał w czasopismach: *Ateneum Pol.* (1908), *Bibl. Warsz.* (1884; tu: Faust Goethego i polskie przekłady tej tragedii. Szkic krytyczny. T. 1 s. 244-266), *Czas* (1886-1887; tu m. in.: Najmłodszy. 1886 nr 237-238), *Dzien. Pol.* (1914), *Gaz. Kr.* (1881, 1883), *Gaz. Lw.* (1883, 1887), *Kur. Warsz.* (1915), *Iris* (1899), *Magazin für die Literatur des Auslandes* (1874-1887), *Muzeum* (1886), *Pam. Lit.* (1905-1906), *Polnische Post* (Wiedeń 1908), *Przegl. Pol.* (1881-1889, 1896), *Przew. Nauk. i Lit.* (1894), *Świat* (1881-1888; tu m. in.: Wędrówki po literaturze niemieckiej. 1888 nr 1-2, 4-5, 13), *Wiad. Pol.* (Piotrków 1915-1916), *Wiek* (1886).

Ponadto w wydawnictwach: O. Hecher: Systematycznie ułożony skarbicz wyrażeni w języku polskim i francuskim. Berlin 1908, *Spr. gimn. Św. Anny w Kr.* Kr. 1889, *Spr. Wyższej Szkoły Realnej w Kr.* Kr. 1881, toż Kr. 1882.

Przekłady i przeróbki

1. J. Słowacki: Maria Stuart. Drama in 5 Aufzügen... Lipsk 1879.

Przekład na język niem.

Rkps Ossol. sygn. 6398/I.

2. Niedola Nibelungów. Przekład z języka średniowiecznego górnoniemieckiego według wydania K. Bartscha. *Fragm.: Nibelungów niedola. Przegl. Pol.* 1877/1878 t. 2 s. 79-93. Całość ogł. *Spr. Wyższej Szkoły Realnej w Kr.* Kr. 1881 i odb. Wyd. nast.: W-wa 1884 *Wydawn. Dzieł Tanich A. Wiślickiego* nr 65-70; Złoczów [1894] *Bibl. Powsz.* nr 123-128.

3. J. Słowacki: Balladina. Tragödie in 5 Aufzügen. *Spr. Wyższej Szkoły Realnej w Kr.* Kr. 1882 i odb.

Przekład na język niem.

4. A. Lopez de Ayala: Interes. Komedia w 3 aktach.

Pierwsza red. przekładu powst. 1883.

Rkps Ossol. sygn. 6399/I.

5. F. Bodenstedt: Pieśni Mirzy Szafiego z prologiem. T. 1-2. Przekład powst. 1883, 1912-1913. Nie druk.

Rkps Ossol. sygn. 6401/I.

6. A. Lopez de Ayala: Szklany dach. Wyst. Lw. 1886.

Rkps Ossol. sygn. 6400/I.

7. L. Fulda: Syn kalifa. Baśń dramatyczna w 4 aktach. Przekład wierszem, powst. 1897.

Rkps Ossol. sygn. 6402/I.

8. Dalibor. Opera. Słowa: J. Wenzig, muz. B. Smetana. Przekład libretta powst. 1897.

Rkps Ossol. sygn. 6403/I.

9. Duch opiekuńczy. Opera w 3 obrazach. Słowa: A. M. Willner, muz. K. Goldmark. Przekład libretta powst. 1897.

Rkps Ossol. sygn. 6405/I.

10. Trębacz z Säkingen. Opera. Słowa: R. Bunge, muz. W. Nessler. Przekład libretta powst. 1897.

Rkps Ossol. sygn. 6404/I.

11. Eugeniusz Oniegin. Opera w 3 aktach. Słowa: P. Czajkowski, K. Silowski, muz. P. Czajkowski. Przekład libretta powst. 1898. Wyd. Lw. 1907.

Rkps Ossol. sygn. 6406/I.

12. G. Hauptmann: Kolega Crampton. Komedia w 5 aktach. W-wa 1900.

13. Cyganeria. Opera w 4 aktach. Słowa: G. Giaccoso i L. Illica, muz. G. Puccini. Lw. 1902. Przekład libretta.

Rkps Ossol. sygn. 6407/I.

14. Tosca. Opera. Słowa: G. Giaccoso, L. Illica, muz. G. Puccini. Powst. 1902. Wyd. Lw. 1912. Przekład libretta.

Rkps Ossol. sygn. 6408/I.

15. Hamlet. Opera w 5 aktach. Słowa: M. Carre, I. Barbier, muz. A. Thomas. Lw. 1904. Przekład libretta.

Rkps Ossol. sygn. 6411/I.

16. Luiza. Opera w 4 aktach a 5 obrazach. Słowa i muz.: G. Charpentier. Lw. 1904. Przekład libretta.

Rkps Ossol. sygn. 6410/I.

17. Mefistofeles. Opera w 4 aktach. Słowa i muz.: A. Boito. Powst. 1904. Wyd. Lw. 1908. Przekład libretta.

Rkps Ossol. sygn. 6409/I.

18. Werther. Opera w 3 aktach a 4 odsłonach, słowa [według Goethego]: E. Blau, P. Miliet i G. Hartmann, muz. J. Massenet, Lw. 1906. Przekład libretta.

19. G. E. Lessing: Emilia Galotti. Tragedia w 5 aktach.

Rkps Ossol. sygn. 6397/I.

20. Mазeppа. Opera. Słowa: M. Ra-dziszewski, muz. J. Münchheimer. Prze-kład libretta na język niem.

Rkps Ossol. sygn. 6392/I.

Prace edytorskie

F. A. E. Łukaszewski, A. Mosbach: Słownik niemiecko-polski i polsko-nie-miecki do szkolnego i podręcznego użytku. Cz. 1: niemiecko-polska, cz. 2: polsko-nie-miecka. Wyd. 55-60. Zupelnie prze-robił i do nowej pisowni zastosował... Berlin 1906. Wyd. nast.: wyd. 66-70. Ber-lin 1911.

Listy i materiały

1. Do J. Rollego z 1881. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7829 IV.

2. Do A. Wiślickiego 9 listów z 1883-1884. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.

3. Do M. Bobrzyńskiego listy z 1891-1913. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8077-8097.

4. Do W. Bełzy b. d. Rkps Ossol. sygn. 2650/II.

5. Od różnych osób 328 listów. Rkps Ossol. sygn. 6412/I-6414/I; tu m. in. od: A. Asnyka z 1880; P. Chmielowskiego 5 listów z 1880-1881; L. Jenikego 14 li-stów z 1884-1887; Z. Kaweckiego 2 listy z 1906; W. Koziebrodzkiego 4 listy z 1880; W. Lutosławskiego z 1906; R. Plenkie-wicza z 1903; P. Popiela z 1902; A. J. Rollego 3 listy z 1881-1883; J. Ruffera z 1906; Z. Sarneckiego 4 listy z 1883; S. Tarnowskiego 23 listy z 1888-1906; A. Wiślickiego 5 listów z 1883-1884; K. Wróblewskiego 2 listy z 1905; K. Za-lewskiego 2 listy z 1880-1883; G. Za-polskiej b. d. [z 1903].

5a. Od różnych osób 28 listów z 1914-1916 oraz wycinki prasowe, pokwitowa-nia, rachunki. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8539 III.

6. Fragment powieści bez tytułu. Rkps Ossol. sygn. 6393/I.

7. Notatki z wielkich czasów. Lipiec 1914-kwiecień 1916. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 1947/88.

8. Listy o szkole średniej. Rkps Ossol. sygn. 6387/I.

9. Rękopisy wygłaszanych odczytów. Rkps Ossol. sygn. 6383/I, 6384/I.

10. Indeks uniwersytecki. Rkps Ossol. sygn. 6414/I.

11. Podpis na liście Koła Artystyczno-Literackiego w Kr. do J. Blizińskiego z 1887. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6701 III.

12. Podpis na liście Polskiego Muzeum Szkolnego we Lw. do Zarządu Wydawnictw Książek Szkolnych Zakładu Narodowego im. Ossolińskich b. d. Rkps Ossol. sygn. 12667/III.

OPRACOWANIA

Gaz. Lw. 1875 nr 61. — Rocznik nauko-wo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — A. ŁU-KASZEWICZ: Polskie Muzeum Szkolne. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 s. 702 i nn. — JU-NIUS [W. FELDMAN]: Współcześni poli-tycy polscy. *Krytyka* 1910 t. 3 z. 9 s. 90-94. — *Biesiada Lit.* 1910 nr 48. — *Czas* 1920 nr 22 [nekrolog]. — W. HAHN. *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948-1958). — P. GRZEGORCZYK: L. German. *Pam. Lit.* R. 53 (1962) z. 3 s. 79.

Sprawozdania z odczytów: *Gaz. Lw.* 1899 nr 41 (Modernizm w lite-raturze). — *Gaz. Lw.* 1899 nr 252 (O no-wożytnym wychowaniu). — *Gaz. Lw.* 1903 nr 73 (O „Wyzwoleniu”).

J. Słowacki: Maria Stuart [rec. tłum.], P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1879 t. 4 s. 169-173. — F. JEZERSKI: Nasi poeci w literaturze powszechnej. *Bibl. Warsz.* 1879 t. 4 s. 424-431. — K. K. [K. KANTECKI]: Słowacki po nie-miecku. *Przew. Nauk. i Lit.* 1879 t. 1/2 s. 955-960. — J. A. ŚWIĘCICKI. *Bibl. Warsz.* 1880 t. 4 s. 474-475.

Niedola Nibelungów [rec. tłum.], J. KARŁOWICZ. *Prawda* 1883 nr 12-15. — E. Gr. [E. GRABOWSKI]. *Kraj* 1884 nr 50. — J. HANUSZ. *Ateneum* 1885 t. 2 s. 368-372. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1885 t. 75 s. 174-177.

J. Słowacki: Balladina [rec. tłum.], W. GORECKI: Kilka uwag o Bal-ladynie. *Listy z Teatru* 1949 nr 32 s. 13-16.

A. Lopez de Ayala: Szklany dach [rec. tłum.], ** [A. KRECHOWIE-CKI]. *Gaz. Lw.* 1886 nr 285.

Mitologia. L. J.: Bibliogonia, czyli jak powstają książki i sława autorska. [Kolonia] 1885. — *Kłosa* 1886 nr 1073.

O obarczeniu młodzieży. *Mu-zeum* 1886 z. 6 s. 303-312.

Henryk Ibsen. Z. DASZYŃSKA: Ibsen w świetle naszej krytyki. *Głos* 1895 nr 12. — S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1895 nr 203. — J. KOTARBIŃSKI.

Przeł. Lit. 1896 nr 5. — I. SUESSER. *Ateneum* 1896 t. 2 s. 487-494. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przeł. Pol.* 1896 t. 122 s. 373-382. — w. f.: Nowe studium o Ibsenie. *Niwa* 1896 nr 8. — L. SZCZEPAŃSKI. *Życie* 1898 s. 139. — W. HAHN: Henryk Ibsen w Polsce. W setną rocznicę urodzin. *Pam. Lubel.* 1930 s. 245-246 i odb.

Goplana. OLSZA: Spod mariackiej wieży. *Niwa* 1896 nr 31. — Q. Tyg. *Ilustr.* 1896 nr 32. — S. NIEWIADOMSKI: W. Żeleński i jego opera „Goplana”... *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 6-7. — MAŁA [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1898 nr 3. — *Nowy Świat* (Nowy Jork) 1923 nr z 22 lipca, dod. — M. BORZĘCKI. *Rzeczpospolita* 1949 nr 356, 358-359. — *Echo Teatr. i Muz.* 1949 nr 314.

Gdzie szczęście? F. KONECZNY: Teatr krakowski. *Przeł. Pol.* 1898 t. 128 s. 184-186. — MINOS [J. ŁOZIŃSKI]. *Głos Narodu* 1898 nr 66. — A. NOW. *Ruch Spół.* 1898 nr 7. — L. SZCZEPAŃSKI: Teatr krakowski. *Życie* 1898 nr 13.

H. K. T. -a-: Nowe sztuki. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 36. — EUG. B. [E. BARWIŃSKI]. *Gaz. Nar.* 1898 nr 254. — ** [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 211. — i. k. [I. KUNCEWICZ]. *Dzien. Pol.* 1898 nr 258. — S. W. [S. WOMELA]. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1898 nr 210. — Z. D. M. *Ruch Katol.* 1898 nr 212. — *Goniec i Iskra* 1898 nr 23.

Janek. S. BERSON. *Gaz. Lw.* 1900 nr 229. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 2. — A. KORD. *Wiek Ilustr.* 1903 nr 109. — *Teatr* 1953 nr 1. — mt.: Aria z oper polskich. W książce: W. Żeleński: Janek. Aria Janka z I aktu. Kr. 1956.

Przeгляд dziejów literatury powszechnej. P. CHMIEŁOWSKI. *Pogląd na Świat* 1902 s. 375-377. — A. MAZANOWSKI. *Przeł. Powsz.* 1904 t. 82 s. 437-447.

Hamlet [rec. tłum.]. W. N. [W. NANTANSON]. *Radio i Świat* 1951 nr 17.

GILLER STEFAN JANUARY (1834—1918)

Pseud. i krypt.: ST. JANUARY SULITA; ST. z O.; STEFAN J. SULITA; STEFAN JANUARY SULITA; STEFAN z OPATÓWKA; (—).

Powieścio- i dramatopisarz, poeta.

Ur. 19 września 1834 w Opatówku pod Kaliszem. Syn Jana, żołnierza napoleońskiego, burmistrza Opatówka, i Franciszki ze Szpadkowskich. Był bratem Agatona, publicysty i wydawcy. Gimnazjum ukończył w Kaliszu, następnie wyjechał do Warszawy, gdzie nadal sam się dokształcał. Wkrótce został adiunktem Archiwum Akt Dawnych Polsko-Łacińskich w Warszawie, udzielał jednocześnie prywatnych lekcji języka polskiego, literatury i historii. Przed 1863 złożył egzamin nauczycielski w Komisji Oświecenia i rozpoczął pracę w gimnazjum w Kaliszu, gdzie uczył języka polskiego i historii literatury przez 35 lat. Po uzyskaniu emerytury osiadł w rodzinnym Opatówku. Zmarł tam 27 stycznia 1918.

TWÓRCZOŚĆ

1. Krótkie curriculum vitae Matyjasza, co zwan był Kobeźnikiem na wilczej ustroni. Wedle słów pewnego starego tradytora w rym ujęte i światu przedstawione. *Bibl. Warsz.* 1860 t. 1 s. 284-301. Wyd. osob. Berlin-Poz. 1861.

2. Na cześć Kopernika. *Kaliszanin* 1873 nr 16 i odb.

Wiersz.

3. Niemieckie swaty. Powieść ludowa wielkopolska z końca XVIII w. *Sobótka. Księga zbior. na uczczenie... S. Goszczyńskiego.* Lw. 1875 s. 115-119; *Gaz. Pol.*

(Chicago) 1886 nr 46-48 (pt. Pruskie swaty); *Dzien. Chicagoski* 1893 nr 18 dod.

4. Nowe drogi. Komedia w 3 aktach. *Ruch Lit.* 1876 nr 32-34. Wyd. osob. Lw. 1877.

Rkps znajdował się w Bibl. Raperswil. sygn. 1902.

5. Mateusz Trębacz i Czarna Jagna. Powieść ludowa wielkopolska. *Ruch Lit.* (Lw.) 1878 nr 2-12 i odb.

6. Jan Kochanowski z Czarnolesia. Poemat. Uwieniczony pierwszą nagrodą na konkursie poetyckim warszawskim 25

listopada 1881 r. *Gaz. Pol.* (Chicago) 1884 nr 50-51. Wyd. osob. Poz. 1884.

Rkps-odpis Bibl. Nar. sygn. III 5187.

7. Pokutnicy. Powieść z drugiej połowy XVIII w. *Dziew. Poz.* 1883 nr 31-60; *Niwa* 1892 nr 19-24; *Tydzień* (Piotrków) 1901 nr 21 dod.

8. Przytulisko i Zabramka. Powieść i klechda karpacka. *Niwa* 1884 z. 131-132 s. 194-212, 255-271.

9. Do ostatniej kropli. Powieść współczesna. *Ognisko Domowe* 1886 nr 61-67 i odb. Wyd. nast. Poz. 1890.

10. Elegie i sonety. Kr. 1890. Wyd. 2 [b. m.] 1897.

Zawartość: Elegie: Testament Żółkiewskiego; Zgon królowej Barbary; Cieniom Joachima Lelwela; Na szczycie; Dusza; Pod skałą; W dolinie i szalacie Roztoki; Burza; U Siklawy; Nad jeziorem; Rozbitek; Na wiosnę; Poeta na drodze; Poeta-Mąż; Nawiedzenie ideału; Pogrobowiec; Drogi śmierci; O kątku poddaszowym; W cichy dzień; Droga bieda; Owoce snów; Romans przy księżycu; Ostatni romans. Sonety: Do dzwonka szkolnego; Do przewodnika; Do ojca duchownego; Na matematyka; Do matki; Wezwanie; Dzień i noc; Długie godziny; Ciszył Spokojul; Do gwiazdki w oknie.

11. Na morskiej wydymie. Powieść z życia Mazurów nadbałtyckich. *Ateneum* 1894 t. 3 s. 413-437.

12. Sztuka i ludzkość. Prolog na otwarcie nowego teatru w Kaliszu. Powst. 1899.

13. Walka o Ciemną Gwiazdę. Powieść karpacka. *Biesiada Lit.* 1904 nr 40-45.

14. Licytacja i zajazd. Komedja w 2 aktach. Nie druk.

Rękopisy drobnych utworów: Bibl. Nar. sygn. 5450, 5066, 6097; Bibl. Jagiel. sygn. 7813 V; znajdowały się w Zbiorach Raperswil. sygn. 1902, 1903.

Utwory oryginalne i przekłady drukował w czasopiśmie: *Ateneum* (1894, 1896), *Bibl. Warsz.* (1860-1861), *Biesiada Lit.* (1882, 1901, 1904), *Bluszcz* (1878, 1892), *Czytelnia Niedzielną* (1861-1862); tu m. in.: Sejm bocianów. Opowiadanie. 1862 s. 108; O złych siostrach. Opowieść. 1862 s. 218; Sebastian Klonowicz i uroczystość sulmierzycka. 1862 s. 225-234), *Diabeł* (1894), *Dzien. Berliński* (1903), *Dzien. Chicagoski* (1893, 1895), *Dzien. Pol.* (1896); tu: Kartka z legendy 1794 r. Nr 24-25), *Dzien. Poz.* (1883, 1890, 1895-1896); tu m. in. wiersz: Na sprowadzenie zwłok Mickiewicza. 1890 nr 152), *Gaz. Kaliska* (1897); tu: Wigilia na poddaszu. Opowiadanie, *Gaz. Nar.* (1883); tu: Jan

III Sobieski i odsiecz Wiednia. Wspomnienie jubileuszowe. Nr 207-213), *Gaz. Pol.* (Chicago 1884, 1886); *Gwiazda* (Lw. 1869), *Kaliszanin* (1873), *Kłosa* (1879), *Kronika Rodz.* (1874, 1876), *Kur. Lw.* (1902); tu wiersz: Marii Konopnickiej na uroczystość 25-lecia pracy poetyckiej. Nr 173), *Kur. Warsz.* (1895, 1897-1898, 1901-1904, 1908, 1918); tu m. in.: Z puścizny poetyckiej Stefana z Opatówka. 1918 nr 62 [pośmiertnie]), *Niwa* (1884, 1892), *Nova Gaz.* (1909), *Nova Reforma* (1890, 1898); tu m. in.: O słabszych i mocniejszych. Fantasmagoria legendowa. 1898 nr 183-185), *Ognisko Domowe* (1885-1886), *Praca* (1904), *Przedświt* (1896-1897), *Przysj. Domowy* (1883); tu: Testament Żółkiewskiego podług autografu wielkiego hetmana. Nr 16), *Przysj. Dzieci* (1886-1887), *Roczn. (Samborski)* (1881-1887, 1895-1896), *Ruch Lit.* (1876-1878); tu wiersze, m. in. przekład H. Heinego: Do mojej matki. 1877 nr 2; Na jubileusz J. I. Kraszewskiego. 1878 nr 10), *Szkice Społ. i Lit.* (1875), *Świt* (1872), *Tydzień* (Piotrków 1899, 1901-1902), *Tyg. Beletrystyczny i Nauk.* (1885-1886), *Tyg. Ilustr.* (1861-1862, 1866, 1882, 1886, 1893, 1895); tu m. in.: Poranna medytacja starego Tradytora, w której sobie przypomina o dawnych rybactach... 1861 nr 74-76), *Tyg. Powusz.* (1879-1883); tu wiersze), *Wesoły Kurierek Ilustr.* (Lw. 1895), *Wędrownic* (1902), *Wieczory Rodz.* (1880), *Życie* (W-wa 1887-1889), *Życie Ilustr. dod. Życia* (W-wa 1887).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Bard pol.* Zebrał B. Koreywo. Kijów 1909. Wyd. 2 Poz. [1923], *Ilustr. kalendarz diabelski*. Kr. 1896, *J. Jaworskiego kalendarz ilustr.* W-wa 1876, *J. Ungra kalendarz warsz.*... na r. 1903. W-wa 1903, *Kalendarz powusz.* na r. 1890. W-wa 1889, *Noworoczn. ilustr.* na r. 1866. W-wa 1866, *toż na r. 1867*. W-wa 1867, *Pamięci J. Gadomskiego koledzy*. W-wa 1907, *Pamiętka jubileuszu Deotymy*. 1852-1897. Kr. 1901, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia...* A. Świętochowskiego. Lw. 1899, *Prośna. Jednodniówka kaliska*. Kalisz 1895, *Sobotka. Księga zbior. na uczczenie...* S. Goszczyńskiego. Lw. 1875, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Wydawn. na cele dobroczynne samborskie*. Sambor 1880, *W 125-tą rocznicę Ustawy Rządowej 3 maja 1791 r.* Kalisz 1916, *Zakopianka. Jednodniówka*. Zakopane 1901.

Ponadto wybory wierszy przedrukowano w antologiach: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim. Oprac. J. W. Gomulicki. T. 2. W-wa 1954 s. 447-456. Wyd. 2. W-wa 1956, *Zbiór poetów pol. XIX w.*

Ułożył P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962 s. 436-443.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego z 1875. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6502 IV.

2. Do J. D. Amborskiego z 1889. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7885 III.

3. Do T. Lenartowicza 5 listów z 1890-1891. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2028 t. 3.

4. Do A. Rembowskiego 14 listów z 1890-1902. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 469.

5. Do Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie z 1897. Rkps Ossol. sygn. 746/I.

5a. Od różnych osób 101 listów z 1864-1887. M. in.: M. Bartusówna z 1877, T. Lenartowicz 68 z 1876-1887 i b.d., W. Wolski 2 z 1880 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7138 III, 7141 III.

6. Do redakcji *Chimery* z 1901. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5323.

7. Od A. Gillera z 1883. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7140 III.

8. Od T. Lenartowicza 2 listy z 1891. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2084.

9. Od A. Asnyka b. d. Ogł. J. Chwilkczyńska. *Ziemia Kaliska* 1957 nr 4 s. 9-11.

10. Materiały do biografii. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2159 t. 6, 18.

11. Sztambuch Jadwigi Gillerówny. Rkps Bibl. IBL PAN w W-wie sygn. 299.

12. W Zbiorach Raperswil. znajdowały się: do J. i W. Radomińskich 149 listów z 1866-1887. Sygn. 2253; do F. i A. Kopernickich listy z 1883-1899.

Sygn. 1912; do J. Gałęzowskiego listy z 1884. Sygn. 2036; do Biblioteki i Muzeum w Raperswilu listy z 1894, 1903. Sygn. 2288; do I. Kamińskiego listy z 1894. Sygn. 1932; do J. N. Rayskiego listy z 1894-1896. Sygn. 1861; do A. Gillera listy. Sygn. 1900.

OPRACOWANIA

☆ [A. NIEWIAROWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1857 nr 204, 236. — *Bibl. Warsz.* 1860 t. 2 s. 812 [wzmianka o pracy nad dalszym ciągiem „Matyjasza”]. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 25-26 (1900). — Album pisarzy polskich (współczesnych). Zebrał i objaśnił S. Demby. W-wa 1901. — W. PROTOWSKI: Prasa polska na przełomie dwóch stuleci. *Tyg. Pol.* 1901 nr 1-7.

(Nekrologi): *Czas* 1918 nr 58; *Dzien. Poz.* 1918; *Gaz. Kaliska* 1918 nr 15; *Kur. Pol.* 1918 nr 30; *Polen* (Wiedeń) 1918 t. 13 s. 191; *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 6.

A. BAR. *Pol. słownik biogr.* T. 7 (1948-1958). — S. Giller. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim. Oprac. J. W. Gomulicki. T. 2. W-wa 1954 s. 447-448; wyd. 2 W-wa 1956. — (L) [M. LEŃ]. *Ziemia Kaliska* 1959 nr 9. — M. LEŃ, H. WROTNOWSKI: Młodość Stefana i Agatona Gillerów. *Ziemia Kaliska* 1959 nr 10. — S. Giller. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962 s. 436.

Jan Kochanowski z Czarnolesia. Sprawozdanie konkursowe. *Kur. Codz.* 1881 nr 283. — *Kur. Por.* 1881 nr 337 [not. o nagrodzie]. — Sprawozdanie konkursowe. *Tyg. Ilustr.* 1881 nr 410. — J. JANKOWSKI: Poemat o J. Kochanowskim. *Świat* 1908 nr 8.

Elegie i sonety. G. KOHN. *Roczn. (Samborski)* 1891 s. 267-271.

GLIŃSKI KAZIMIERZ (1850–1920)

Pseud. i krypt.: G; K. G.; K. POROH; KAZIMIERZ POROH.

Poeta, dramato- i powieściopisarz.

Ur. 13 czerwca 1850 w Wasylówce, w guberni kijowskiej; syn Ludwika i Julii z Żuratyńskich. Pochodził z rodziny ziemiańskiej. Nauki początkowe pobierał w domu. W 1864 wraz z rodziną przeniósł się do Berdyczowa, gdzie w 1868 ukończył gimnazjum. W 1868/1869 był słuchaczem na wydziale historyczno-filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Podróżował po Europie, zwiedził Niemcy, Włochy i Hiszpanię. Od 1870 mieszkał w Żytomierzu, pracując jako nauczyciel prywatny. W 1882 przeniósł się do Warszawy. W 1914 wyjechał wraz z rodziną do Witebska, skąd wrócił w 1917 do Warszawy. Wkrótce przeniósł się do Nałęczowa, gdzie zmarł 1 stycznia 1920.

TWÓRCZOŚĆ

1. Jacek. Dramat w 3 aktach z 1847. Powst. 1866. Nie druk.

Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 154.

2. Pieśń na pamiątkę pogrzebu Kazimierza Wielkiego. Kr. 1869.

3. Ataman Soroka. Poemat. *Biesiada Lit.* 1878 nr 129-131.

4. Wspomnienie Tatrów. Z marzeń o szarej godzinie. Ogl. fragm.: *Kłosa* 1879 nr 720; *Tyg. Powisz.* 1879 nr 16, 32-33, 1881 nr 47; *Bluszcz* 1881 nr 9-10, 26. Wyd. osob. całości W-wa 1890.

Poemat.

5. Obłąkani. Tragedia w 5 aktach. W-wa 1882.

6. Czarodziejka. Powieść. *Ateneum* 1883 t. 1 s. 29-71, 235-277, 419-448, t. 2 s. 35-77, 278-313. Wyd. całości pt. Czarodziejka. Romans. W-wa 1890.

7. Psia budka. Przygrywka pod pozytywkę. W-wa 1883.

Powieść.

8. Królewska pieśń. Powst. 1884-1905. Ogl. fragm.: *Ateneum* 1891 t. 3 s. 103-122, 344-360; *Bibl. Warsz.* 1891 t. 4 s. 181-191; *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893 s. 17-20; *Myśl Pol.* 1906 nr 16. Wyd. osob. całości W-wa 1907. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1909; wyd. 3 W-wa 1910.

Ciąg dalszy zob. poz. 58.

9. Anna Firlejówna. Dramat legendowy w 5 aktach. *Życie* 1888 nr 1-4, 6-51. Wyd. z podtyt.: Z pierwszej połowy XVII w. W książce: *Dramaty.* W-wa 1893 (wraz z poz. 11).

Rkps Bibl. Nar. akc. 8092.

10. Panna Barbara w Nieświeżu. Krotochwila w 3 aktach. Powst. ok. 1888. Nie druk.

Inf. Estr., L. Simona.

11. Almanzor. Tragedia w 5 aktach. Z dziejów Hiszpanii. *Ateneum* 1889 t. 1 s. 52-85, 222-258, 431-457. Wyd. osob. W-wa 1889; przedr. w wersji zmien. w książce: *Dramaty.* W-wa 1893 (wraz z poz. 9). Wyst. W-wa 2 marca 1898.

12. Ave! Obrazek współczesny. *Bluszcz* 1890 nr 43-44. Wyd. osob. pt. Ave! Nowela. Poz. [1922] *Dla Wszystkich* nr 35. Zob. też poz. 22.

13. Murlaj. Ze zbioru p.n. „Porwane nici”. *Kłosa* 1890 nr 1280-1281. Wyd.

osob. pt. Murlaj. Nowela. Poz. [1922] *Dla Wszystkich* nr 44. Zob. też poz. 22.

14. Na wakacjach. Żart sceniczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 7 marca 1891. Nie druk.

15. Przeklęty ród. *Bluszcz* 1891 nr 40-45. Wyd. osob. pt. Przeklęty ród. Powieść. W-wa 1912. Wyd. nast. pt. Przeklęty ród. Nowela. Poz. [1921] *Dla Wszystkich* nr 34. Zob. też poz. 22.

16. Z walk życia. Obraz dramatyczny. *Tyg. Mąd i Powieści* 1891 nr 13-14. Wyd. osob. W-wa 1891.

17. Pierzchliwy ptak. Powieść. *Bluszcz* 1892 nr 10-32. Wyd. osob. W-wa 1895. Wyd. nast. pt. Szczęście. Powieść. T. 1-2. W-wa 1904; t. 1-2. W-wa [1921] *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 879-880.

18. Szkice fotograficzne z Zakutego Grodu. *Głos* 1892 dod. i odb. W-wa 1892.

Powieść.

19. Budownicy szczęścia. Nowela. *Bluszcz* 1893 nr 37-52. Wyd. osob. pt. Budownicy szczęścia. Powieść. W-wa 1895.

20. Dlaczego? Dramat w 2 aktach. *Bluszcz* 1893 nr 12-17. Przedr. zob. poz. 38. Wyst. W-wa 13 grudnia 1896.

21. Poezje. W-wa 1893.

Zawartość: tu cykle: Bajki, Wiośniarki, Piosnki, sonety, powieści i fragmenty.

Rkps wiersza: Ze wspomnień greckich (z cyklu: Piosnki...). *Bibl. Nar.* sygn. 5450.

22. Splątane nici. Szkice i obrazki. W-wa 1893.

Zawartość: Filipek. (*Głos* 1891 nr 41-42; *Dod. Lit. Kur. Lw.* 1891 nr 45, 47. Zob. też Wybory twórczości poz. 2); Wujaszek. (*Tyg. Mąd i Powieści* 1890 nr 52. Zob. też Wybory twórczości poz. 3); Z opowiadań imci pana Michała na Mieleńniach Mielenińskiego. (*Kur. Lw.* 1890 nr 361-362. Zob. też poz. 53); Pan Radca. (*Kur. Codz.* 1890 nr 144-147. Zob. też Wybory twórczości poz. 2); Wielki szlem. (*Kur. Codz.* 1890 nr 10-12. Zob. też Wybory twórczości poz. 3); Kowalowa góra. Z podań ludowych galicyjskich. (Z podtyt. Z podań ludowych. Ogl. *Kalendarz „Wieku”* 1892 s. 44-48. Zob. też poz. 53 oraz Wybory twórczości poz. 1); Stary kawaler. (Z podtyt. Ze zbioru „Porwane nici”. *Dod. Lit. Kur. Lw.* 1891 nr 25); Z pamiętników pajaka. Urywek. (*Bluszcz* 1891 nr 17. Zob. też poz. 53); Na widocie. (Zob. też poz. 53 oraz Wybory twórczości poz. 1); Murlaj. (Zob. poz. 13); Koledzy. Obrazek galicyjski. (Pt. Koledzy. Z ogólnego zbioru szkiców pod napisem „Porwane nici”. Ogl. *Ateneum* 1890 t. 2 s. 292-306); Marek Ciupała. (*Ateneum* 1889 t. 3 s. 518-539, t. 4 s. 144-162; *Kur. Lw.* 1890 nr 25-39); Ave! Obrazek współczesny. (Zob. poz. 12); Przeklęty ród. (Zob. poz. 15).

Przekłady

Z pamiętników pajaka: czes.: V. Kredba. *Hlas národa* 1910 nr 278 — ros.: T. Sapożnikow. *Živopisnoje obozrienije* 1904 nr 39.

23. Z nocy bezsennych. Mój pamiętnik. Ogl. fragm.: *Ateneum* 1893 t. 1 s. 253-260, t. 4 s. 240-244, 1895 t. 1 s. 409-422; *Echo Lit.* dod. *Dzien. Pol.* 1897 nr 5-13; *Dzien. Pol.* 1905 nr 462-500 wyd. por.; *Kur. Warsz.* 1906 nr 179; *Mysł Pol.* 1906 nr 18; *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1906 nr 165; *Sfinks* 1912 s. 27-408 z przerwami. Wyd. osob. całości W-wa 1912.

Poemat.

24. Chata Nikodema. Obrazek dramatyczny. *Tyg. Mód i Powieści* 1894 nr 50-51. Wyd. osob. pt. Chata Nikodema. W-wa 1895.

25. Kwiaty bez woni. Powieść. W-wa 1894.

26. Tarantula. Powieść prawdziwa. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 143-281. Wyd. osob. W-wa 1895.

27. Kłeska. Powieść. *Bluszcz* 1895 nr 40-52. Wyd. osob. W-wa 1897. Wyd. nast. z przedmową A. L. S. Łomża 1937 *Bibl. Dobrych Książek* R. 2 t. 19.

28. Król Bolesław Śmiały. Tragedia. Kr. 1896. Ponowna red. pt. Dwie moce. Tragedia piastowska 1079 r. W-wa 1900. Wyst. Łódź 4 września 1926.

Rkps pt. Król Bolesław. Dramat historyczny w 5 aktach. Ossol. sygn. 12606/I.

29. Listki z drzewa czarodziejskiego. Opowiadania dla młodzieży. W-wa 1896. Wyd. nast. W-wa 1911.

30. Plon niesiem. Komedia w 2 aktach. *Bluszcz* 1896 nr 35-40.

Rkps pt. Za echem pół. *Bibl. Nar. akc.* 7611, akc. 8094.

31. Wróci. Powieść. *Bluszcz* 1897 nr 35-52. Wyd. osob. W-wa 1898.

32. Arcydzieło. Dramat w 5 aktach. *Bluszcz* 1898 nr 37-41.

33. Losy. Powieść współczesna. *Kur. Niedzielny* 1898 nr 1-39. Wyd. osob. W-wa 1899.

Ok. 1906 przeróbka dramatyczna J. Cholewickiego.

34. Polne kwiaty. Poezje dla młodzieży. W-wa 1898.

Zawartość: m. in. Na stawie; Czy znasz...? (*Ateneum* 1890 t. 4 s. 356-357. Wyd. osob. z muzyką S. Kazury. Kr. 1948 *Pol. Lit. Chóralna* nr 42; wyd. 2 Kr. 1950 w serii iw.; wyd. 3 Kr. 1950 w serii iw. Zob. też poz. 41).

Przekłady

Na stawie: a ng.: Sister Mary Grace. *Treasured Polish Songs*. Minneapolis 1953 s. 56-57.

35. Szaławiła. Krotochwila w 5 aktach. Wyst. W-wa 13 stycznia 1898; Lw. 21 października 1898; Wil. 1913. Nie druk.

Rkps Ossol. sygn. 10259/I.

36. Hop, hop! Komedia w 1 akcie. Powst. 1899. Nie druk.

37. Krzywda. Powieść. *Bluszcz* 1899 nr 1-30. Wyd. osob. W-wa 1900.

38. Z życia i fantazji. W-wa 1897 [!] [1899].

Zawartość: Noc upiórów; Dramat; Hans i Florentyna; Pieśń słowicza; Rendez-vous; Historia prawdziwa o panu podsędku Pawłowskim i małżonce oneż. (*Niwa* 1892 nr 1. Zob. też poz. 53); Dla dziecka; Dymitr Sokolicz. (*Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 31-34); Noc pasterzy. (Zob. też poz. 53); Tchnienie nieskończoności. (Zob. też poz. 53); Dlaczego? Dramat w 2 aktach. (Zob. poz. 20).

Przekłady

Hans i Florentyna: ros.: A. Damanska. *Syn otieczestwa* 1901 nr 19.

39. Miecz, szala i pieśń. Historia, którą autorowi niegdyś dziadku Michał opowiadał. *Przyj. Dzieci* 1900 nr 1-3. Wyd. osob. pt. Miecz, szala i pieśń. Opowiadanie dziadka Michała dla dzieci od 10 do 15 lat wieku. Poz. 1921 *Zajmujące Czytanki* nr 368.

40. Ostatni sen. W-wa 1900. Zob. też poz. 41.

Wiersze.

41. Wybór poezji. W-wa 1900.

Zawartość: Wiersze nie ujęte w cykle, tu m. in.: Najświętsza. Wyd. osob. Poz. 1903; Czy znasz...? (Zob. poz. 34); oraz cykl pt. Ostatni sen. (Zob. poz. 40).

42. Żydzi. Obraz dramatyczny osnuty na tle prześladowań Żydów w połowie XIV w. *Ateneum* 1900 t. 2 s. 152-169, 316-334, 534-549. Wyd. osob. W-wa 1901.

43. Ballady i powieści. W-wa 1901.

Zawartość: m. in.: Widziadło; Ballada.

Przekłady

Widziadło: ros.: M. Gierbanowski. *Wiestnik inostrannoj literatury* 1901 nr 5.

Ballada: ros.: M. Gierbanowski. *Wiestnik Jewropy* 1902 s. 283-284.

44. Baśka. Krotochwila szlachecka w 3 odsłonach. Wyst. Lw. 25 lutego 1901, Kr. 11 kwietnia 1901, W-wa 18 lipca 1901 (pt. Baśka. Krotochwila w 3 aktach). Wyd. Lw. 1924 *Bibl. Teatrów Amatorskich* nr 160.

Rkps pt. Post Radziwiłła [tytuł skreślony: Baśka], Krotchwiła szlachecka w 3 odstonach. Bibl. Nar. akc. 8091.

45. Cecora. Powieść historyczna z pierwszej połowy XVII w. *Tyg. Mód i Powieści* 1901 nr 1-52, 1902; *Dzien. Pol.* 1902 nr 32-213. Wyd. osob. cz. 1-3. W-wa 1902 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 226-228. Wyd. nast. W-wa 1959.

46. Ostrzeżenica. 1358. *Wędrowiec* 1901 nr 1-3. Wyd. osob. pt. Ostrzeżenica. Opowiadanie. Poz. [1920] *Dla Wszystkich* nr 6. Wyd. 2 Poz. [1923] *Dla Wszystkich* nr 6. Zob. też poz. 53.

47. Pan Filip z Konopi. Z nie znanych dotąd żadnemu historykowi rękopisów sumiennie odtworzył i do publicznej wiadomości podał... *Dzien. Pol.* 1901 nr 257-436; *Gaz. Pol.* 1901 nr 92-220; *Wielkopolanin* 1901 nr 226 i nn., 1902 nr 1-53. Wyd. osob. W-wa 1902. Wyd. nast. cz. 1-3. W-wa [1913] *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 792-794.

Powieść.

48. Piękna Dosia. *Kur. Codz.* 1901 nr 3-16. Wyd. osob. Lw. 1902.

Opowiadanie w formie listów.

49. Poezje. W-wa 1902 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 251.

Rkps kilku wierszy: Bibl. Nar. sygn. II 6282, akc. 8095. Zob. poz. 71.

50. Spiżowe dźwięki. Sonety. Kr. 1902.

51. W Babinie. Powieść z pierwszych lat Rzeczypospolitej Babińskiej. *Gaz. Pol.* 1902 nr 102-354, 1903 nr 1 i nn.; *Dzien. Pol.* 1903 nr 13-348. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1903. Wyd. nast. T. 1-2. Chicago 1919.

52. Boruta. Powieść z lat dawnych. *Dzien. Pol.* 1903 nr 417-607 wyd. por., 1904 nr 1-97; *Gaz. Pol.* 1903 nr 155-356. Wyd. osob. W-wa 1904.

53. Obrazki z przeszłości. Przedmowę oprac. H. Galle. W-wa 1904 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 319.

Zawartość: Dwa szczęścia. Rok 1356; Ostrzeżenica. 1358. (Zob. poz. 46); Kowalowa góra. Z podań ludowych. (Zob. poz. 22); Z opowiadań imci pana Michała na Mieleniach Mieleńskiego. (Zob. poz. 22); Historia prawdziwa o panu podsędku Pawłowskim i małżonce onegoż. (Zob. poz. 38); Z pamiętników pająka. Urywek. (Zob. poz. 22); Na widecie. (Zob. poz. 22); Noc pasterzy. (Zob. poz. 38); Technienie nieskończoności. (Zob. poz. 38).

54. Szlachcic na zagrodzie. Powieść obyczajowa z XVIII w. *Dzien. Poz.* 1904 nr 210-298, 1905 nr 1-61. Wyd. osob. W-wa 1905.

55. Zyndramowie. Dramat w 1 akcie. *Czytelnia dla Wszystkich* 1905 nr 29-31; *Dzien. Pol.* 1905 nr 296 wyd. por. (fragm.); *Goniec Codz.* 1910 nr 214-216.

56. Co mówią lasy litewskie. Opowieść z poszumów drzew nadniemeńskich spisana. *Dzien. Wil.* 1906 nr 12-97, 1907 nr 2-19. Wyd. osob. W-wa 1907 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 502.

57. Gady. Powieść z XIV w. *Słowo Pol.* 1905 nr 90-600 z przerwami; 1906 nr 11, 135-165 z przerwami (pt. Święcowie. Powieść z lat dawnych); *Więk* 1905 nr 1-108 i nn. (pt. Z czego wyrosli. Powieść z lat dawnych); *Praca* 1906 nr 47-502, 1907 nr 1-31 (pt. Gady. Powieść z XIV w.). Wyd. osob. W-wa 1906.

58. Królewska pieśń. Część druga. Powst. 1907-1917. Nie druk. Część pierwsza zob. poz. 8.

Rkps Bibl. Nar. akc. 8089.

59. Zaloty króla jegomości. Powieść obyczajowa z czasów Jana Olbrachta. *Lechita* 1908 nr 1-39, *Biesiada Lit.* 1908 nr 1-13. Wyd. osob. W-wa 1909. Wyd. nast. W-wa 1960.

60. Bajki Niekrasickiego. W-wa 1910.

61. Grunwald. Powieść litewska. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 177-349; *Słowo Pol.* 1910 nr 320-606, 1911 nr 2-155.

62. Natchnienie. Sztuka. Powst. ok. 1910. Nie druk.

63. Kniahini Anna. Powieść ukraińska z pierwszej połowy XVIII w. W-wa 1911.

64. Stare lwy. Powieść. *Złoty Róg* 1911 nr 1 i nn., 1912 nr 2-54. Wyd. osob. Kr. 1913.

65. Ślub krwi. Powieść. W-wa 1911.

66. Bajki. W-wa 1912.

67. Groźny pan. Powieść z czasów króla Kazimierza Wielkiego. *Ognisko* 1913 nr 4-52. Wyd. osob. pt. Mąż krwawy. Powieść historyczna z czasów Kazimierza Wielkiego. W-wa 1914.

68. Święto gwiazdki. W-wa [1913].

69. Dzień dziesiąty października. Poemat narodowy. Powieść poetycka. Powst. 1913-1915. Nie druk.

Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5784.

70. Bonawentura Dzierdziejewski. *Głos Pol.* 1914-1915 nr 5 i nn. Wyd. osob. W-wa [1919] (z podtyt. Powieść obyczajowa z czasów stanisławowskich spisana z opowiadań ojca mojego).

71. Jesienne liście. Wiersze ulotne zebrane w r. 1917 na wygnaniu. Nie druk.

Zawartość: cykle: Wiersze patriotyczne, Z mojej teki podróżnej. Sonety, Miscellanea, Dwugłosy, Obrazy, Gawędy, Satyry.

Niektóre z zawartych tu wierszy były ogł. w zbiorze: Poezje. W-wa 1902. Zob. poz. 49.

Rkps Bibli. Nar. sygn. II. 6282; brulion akc. 8095.

72. Dzwon zaklęty. Sztuczka sceniczna dla starszej dziatwy. Wyst. Witebsk 18 maja 1918. Wyd. W-wa 1921 *Zajmujące Czytanki* nr 367.

73. Błękitny generał. Wierszem baśń prawdziwa. Lw. 1922.

74. Z płomieni. Dramat w 4 aktach. Nie druk.

Rkps Bibli. Nar. sygn. III 6283, akc. 8093.

Ponadto jest autorem kilku książek dla najmłodszych dzieci oraz elementarza.

Niektóre jego wiersze były wydawane osobno jako teksty opracowań muzycznych wielu kompozytorów.

Rękopisy drobnych utworów; fragm. dramatów: rkps Bibli. Nar. sygn.: 2676, 5450, 5785, 6017, 7058, 7772, 8096, akc. 8090, rkps Bibli. Jagiel. sygn. 7924 IV, 6841 II.

Przekłady drobnych utworów; ang.: The Hunting; Majka. W książce: The Solly Tailor and Other Fairy Tales. Nowy Jork 1928; Zasmuconej. Pt. To the Maiden Grieving. J. Sliwiński. W książce: M. Karłowicz: Six Songs, Op. I. Glasgow 1944 s. 2-3 — niem.: Słowik. L. Scherlag. *Polnische Post* (Wiedeń) 1909 nr 18; przedr. w: *Moderne polnische Lyrik*. Wyd. L. Scherlag. Zurych 1923 — ros.: W milczącej noc. A. Damanska. *Żurnal dla wsi* 1899 nr 12; Anioł. M. Gierbanowski. *Więstnik inostrandnoj literatury* 1901 nr 6.

Utwory poetyckie, powieści, nowele i artykuły umieszczał w czasopiśmie: *Ananas* (1880-1894, 1901), *Ateneum* (1883, 1889-1891, 1894-1895, 1901), *Bibli. Warsz.* (1891), *Biesiada* (1916-1918), *Biesiada Lit.* (1878, 1883, 1908, 1912), *Bluszcz* (1881, 1883, 1890-1893, 1897-1905, 1911; tu m. in.: Cykl recenzji i artykułów o sprawach teatru. 1897-1901; cykl pogawędek pt. Przy kominku. 1901-1904; cykl pogawędek pt. Na werandzie. 1902-1905; Obrazki prawdziwe. Pan major Pruchnicki. 1911 nr 44-46), *Chochlik* (1896), *Czytelnia dla Wszystkich* (1905), *Dod. Lit. Kur. Lw.* (1891), *Dzien. Berliński* (1902), *Dzien. Chicagoski* (1893-1903,

1906, 1908), *Dzien. Cieszyński* (1906-1908, 1911), *Dzien. Kijowski* (1906, 1914), *Dzien. Kujawski* (1916), *Dzien. Pol.* (1897-1899, 1901-1902; tu m. in.: Z wrobla wót. 1901 nr 52), *Dzien. Poz.* (1904-1905), *Dzien. Wil.* (1906-1907), *Echo Lit. dod. Dzien. Pol.* (1898), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1895), *Figlarz* (1911, 1917), *Gaz. Kr.* (1915), *Gaz. Kujawska* (1912), *Gaz. Lw.* (1898, 1906), *Gaz. Nar.* (1902), *Gaz. Pol.* (W-wa 1900-1906), *Gaz. Pol.* (Chicago 1901, 1906), *Gaz. Pol.* (Czerniowce 1902), *Gaz. Powsz.* (1910), *Gaz. Świąteczna* (1901-1902), *Gaz. Warsz.* (1894, 1909-1919; tu m. in.: Hymn wolności. 1919 nr 53. Nagrodzony na konkursie Gazety Warszawskiej w 1918), *Głos* (1891, 1898; tu m. in.: Sprostowanie. 1891 nr 25), *Głos Lit. i Spół.* (1901-1902), *Głos Narodu* (1903), *Głos Pol.* (1915), *Głos Warsz.* (1908-1909), *Goniec Codz.* (1910), *Goniec Częstochowski* (1919), *Goniec i Iskra* (1892), *Goniec Por. i Wiecz.* (1914), *Goniec Wil.* (1908), *Ilustr. Dzien. Pol.* (1919), *Ilustr. Kur. Codz.* (1910), *Kalina* (1869; tu: Calus-piosenka. Nr 9. Debiut), *Kłosa* (1879, 1884, 1889-1890), *Kłosa Ukrainie* (1914), *Kolce* (1894), *Kraj* (1898), *Kur. Codz.* (1889-1895, 1898, 1900-1903), *Kur. Częstochowski* (1919), *Kur. Kr.* (1903), *Kur. Lw.* (1890-1893, 1914), *Kur. Niedzielnny* (1897/1898), *Kur. Pol.* (1890, 1893), *Kur. Por.* (1919), *Kur. Poz.* (1901, 1904, 1906, 1914), *Kur. Warsz.* (1891-1913, 1918), *Lechita* dod. *Biesiady Lit.* (1908), *Mały Świątek* (1897, 1914), *Miesiąc Ilustr.* (1913), *Młodzież Pol.* (1917-1918), *Moje Piśmienko* (1919), *Myśl Pol.* (1906), *Naród* (1906, 1913), *Naród Pol.* (Chicago 1904), *Niedziela* (1899, 1901), *Niwa* (1892), *Nowa Reforma* (1891, 1903, 1916), *Nowiny*, *Ognisko* (1912), *Pogląd na Świat* (1901), *Pogoń* (1907), *Polak na Obczyźnie* (1901), *Praca* (1901, 1903-1904, 1906, 1908, 1910-1912, 1915-1916, 1918), *Prawda* (1896, 1913), *Przeegl. Akademicki* (1893), *Przeegl. Polit., Społ. i Lit.* (1890, 1903, 1906), *Przyjaciel* (Wil. 1911), *Przyj. Dzieci* (1891-1901), *Przyj. Działowy* dod. *Gaz. Grudziądzkiej* (1901), *Przyj. Ludu* (1900, 1904), *Przyj. Młodzieży* (1900) *Reforma* (Chicago 1892), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1918-1919), *Rozwój* (1902, 1919), *Ruch Lit.* (1875), *Sfinks* (1908, 1912), *Słowo Pol.* (1902, 1905-1906; tu m. in.: Ułan i dziewczyna. Sielanka. 1902 nr 469), *Straż Pol.* (1909), *Strażnica* (1919), *Strzecha* (Lw. 1869, 1873), *Strzecha Rodz.* (1892), *Szczutek* (1889), *Świat* (Kr. 1890-1891, 1894), *Świat* (Łódź 1901), *Świat* (W-wa 1907,

1919), *Tyg. Berliński* (1902), *Tyg. Ilustr.* (1886-1918, tu m. in.: Panna Faustyja. Nowelka. 1886 nr 161; Plon niesiem. Wiersz ofiarowany M. Konopnickiej. 1902 nr 14), *Tyg. Mąd i Powieści* (1890-1897, 1901; tu m. in. tłum. V. Hugo: Róża. 1891 nr 3), *Tyg. Nar.* (1901-1902), *Tyg. Pol.* (1899-1902), *Tyg. Powsz.* (1878-1881), *Tyg. Słowa Pol.* (1902), *Tyg. Ziemi Sanockiej* (1911, 1913), *Wesoły Kurierek Ilustr.* (1894), *Wędrowiec* (1891-1893, 1900-1903; tu m. in.: Fantazja na tle historycznym. Rok 1356. 1900 nr 15-16), *Wieczory Rodz.* (1902-1910), *Wiek* (1883-1905), *Wiek Ilustr.* (1904), *Wiek Młody* (1901-1902), *Wielkopolanin* (1901, 1907), *Wieś i Dwór* (1914), *Ziarno* (1905; tu m. in.: Dwa szczęścia. Nowela. Nr 52), *Zgoda* (Chicago 1901-1903, 1907), *Ziemia Lubel.* (1909-1910), *Złoty Róg* (1911), *Zorza* (1899-1904, 1912), *Życie* (W-wa 1887-1889), *Życie* (Kr. 1897-1899), *Życie Ilustr.* dod. gwiazdkowy *Życia* (1887).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek XIX w.* W-wa 1901, *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Dla bezdomnych dzieci. Jednodniówka.* Lw. 1902, *Jednodniówka.* Monachium 1897, *Kalendarz „Gońca Por. i Wiecz.”* W-wa 1914, *Kalendarz Powsz. ilustr.* Włocławek 1920, *Kalendarz rob. Kat.* 1910, *Kalendarz „Tarnowianin” na r.* 1907, Tarnów 1906; toż na l. 1908-1914, *Kalendarz „Wiek” ilustr.* W-wa 1892, *Młoda Polska w pieśni.* Ułożył C. Jankowski. W-wa 1898, *Na garnuszek.* W-wa 1890, *O północy.* Jarosław 1903, *Pamiętka jubileuszu Deotymy. 1852-1897.* Kr. 1901, *Pamięci J. Gadomskiego koledzy.* W-wa 1907, *Pisanka.* W-wa 1900, *Pol. kalendarz mariański.* Kr. 1904, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego.* Lw. 1899, *Sami sobie.* W-wa 1900, *Skarbonka. Jednodniówka.* Kr. 1893, *Słowem i czynem.* W-wa 1905, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893, *Zakopianka. Jednodniówka.* Zakopane 1901.

Przekłady

A. Bisson, A. Leclercq; *Zazdrośnica.* Komedia w 3 aktach. Wyst. Lw. 1898; W-wa 1898.

Ponadto przekłady drobnych utworów J. W. Goethego, V. Hugo ogł. w czasopiśmie.

Prace dyktorskie

Wiązanka z dziejów Polski. Spuścizna po śp. S. Jachowiczu. Ozdobiona portretami królów z rysunków A. Lessera,

uzupełniona przez S. Duchinią i ... Kr. 1900.

Wybory twórczości

1. Kowalowa góra. — Na widecie. Poz. [1922] *Dla Wszystkich* nr 45. Zob. Twórczość poz. 22.

2. Pan Radca. — Filipek. Nowele. Poz. [1922] *Dla Wszystkich* nr 49. Zob. Twórczość poz. 22.

3. Wielki szlem. — Wujaszek. Nowele. Poz. [1922] *Dla Wszystkich* nr 41. Zob. Twórczość poz. 22.

Listy i materiały

1. Do W. Belzy 2 listy z 1874. Rkps Ossol. sygn. 12420/I.

2. Do J. D. Amborskiego z 1875. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7885 III.

3. Do A. Wiślickiego 6 listów z 1882-1887. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.

4. Do J. I. Kraszewskiego z 1883. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6503 IV.

5. Do W. Jabłonowskiego z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7847 IV.

6. Do H. Struwego z 1900. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 4/1960.

7. Do I. Chrzanowskiego z 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7208/II.

8. Do M. C. Przewóskej z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2884.

9. Do A. Grzymały-Siedleckiego z 1914. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 534.

10. Do Z. Miłkowskiego. Rkps Bibl. Nar. akc. 8098.

11. Do redakcji *Kur. Warsz.* b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy Zbiory Wolskiego.

12. Do I. Peszke b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7004.

13. Listy do różnych osób. Rkps Bibl. Nar. akc. 8098, 3992.

14. Od J. Grzegorzewskiego. Rkps Bibl. Nar. 2674.

15. Życiorys własny. Rkps Bibl. Nar. akc. 8097.

16. Autograf ofiarowany Z. Rabskiej. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2732.

17. Album pamiątkowy rodziny Glińskich. Zawiera m. in. wiersze K. Glińskiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5800.

18. Trawestacje różnych utworów poetycznych. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2748.

OPRACOWANIA

J. WITORT: Wyjaśnienie. *Głos* 1891 nr 27 [dot. art. pt. „Sprostowanie” ogł. w *Głosie*]. — *Die Gesellschaft* 1894 z. styczniowy; Nasi artyści za granicą. *Echo Muz.*, *Teatr. i Artyst.* 1894 nr 538 [dot. art. w *Die Gesellschaft*]. — P. CHMIEŁOWSKI: Współcześni poeci polscy. Petersburg. 1895 s. 315-331. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]: K. Gliński w najwześniejszych swoich powieściach. *Prawda* 1895 nr 44-45. — Rachunki... Atak krytyki żydowskiej na p. K. Glińskiego. *Niwa* 1895 nr 27. — H. C. [H. CEYSINGER]: Nasi najmłodsi. *Tyg. Mód i Powieści* 1896 nr 36 s. 283-284. — P. CHMIEŁOWSKI: Nasza literatura dramatyczna. T. 2. Petersburg. 1898 s. 93-112. — SZCZESNA [J. CYBULSKA]. *Bluszcz* 1898 nr 1. — A. NIEMOJEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 9. — A. OPPMAN: Gliński w dramatach. Z okazji wystawienia „Almanzora”. *Bluszcz* 1898 nr 10, 12-13. — Z. J. N.: Wieczornica wioślarska. *Kur. Warsz.* 1898 nr 18. — ZNUDZONY: Turniej... naszych wieszczów! *Niwa* 1898 nr 36. — A. LANGE: Współcześni poeci polscy. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 3. — P. CHM. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 25-26 (1900). — ST. T.: Liryka warszawska. *Głos Lit. i Społ.* 1900 nr 25. — W. WOLSKI. *Przegl. Tyg.* 1900 nr 45; przedr. w książce: Wzloty na Parnas. Profile duchowe poetów współczesnych. Seria 1. W-wa 1901 s. 114-123. — A. DROGOSZEWSKI: Liryka K. Glińskiego. *Prawda* 1901 nr 16-18. — J. FLACH: K. Gliński. *Przedświt* 1901 nr 49. — M. [I. MOSZCZEŃSKA]: Poezja na łokcie. *Głos* 1901 nr 21. — W. FELDMAN: Piśmiennictwo polskie ostatnich lat dwudziestu. T. 2. Lw. 1902 s. 26-27, 133; oraz wyd. nast. — H. CEPNIK: K. Gliński. Profil literacki. *Dzien. Pol.* 1904 nr 443-445. — Konkursy. *Tyg. Mód i Powieści* 1904 nr 40 s. 477. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — K. Gliński. *Praca* 1906 nr 47. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]: K. Gliński. *Kur. Warsz.* 1918 nr 304. — *Kur. Warsz.* 1918 nr 196.

(Nekrologi:) Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1920 nr 6; E. Ł. [E. ŁUSKINA]. *Goniec Kr.* 1920 nr 13; W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1920 nr 24; W. PROKESCH: K. Gliński, poet, romanist i dramaturg. *Polsko-bułgarski pregled* (Sofia) 1920 nr 23; A. SCHROEDER. *Gaz. Lw.* 1920 nr 4; M. SMOLARSKI: Głos mogiły. *Gaz. Warsz.* 1920 nr 22; Z. W. *Gaz. Warsz.* 1920 nr 3; *Gaz. Kielecka* 1920 nr 8; *Gaz. Por.* 1920 nr 5013; *Ilustr. Kur. Codz.* 1920 nr 5;

Kur. Warsz. 1920 nr 6; Zgon autora „Królewskiej pieśni”. *Kur. Zagłębia* 1920 nr 6; *Słowo Pol.* 1920 nr 9; Zgon twórcy „Królewskiej pieśni”. *Sp. K. Gliński. Świat* 1920 nr 2; Ostatni romantyk. *Tyg. Ilustr.* 1920 nr 2.

F. HOESICK: „Siła fatalna” poezji Słowackiego. *Kr.* 1921 s. 58-73. — S. LAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922]. — M. SZYJKOWSKI: Dzieje nowożytnej tragedii polskiej. Typ szekspirowski. *Kr.* 1923 s. 318-320. — A. LANGE: La littérature polonaise contemporaine. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1924 nr 254. — L. RUTKOWSKI i H. SZYBOWICZÓWNA: O uczczeniu pamięci K. Glińskiego. *Przegl. Lubel.-Kresowy* 1924 nr 3. — L. RUTKOWSKI, H. SZYBOWICZÓWNA: W piątą rocznicę. *Nałęczów* 1925. — W piątą rocznicę. *Dzien. Poz.* 1925 nr 13. — Zapiski literackie. Odezwa w sprawie uczczenia K. Glińskiego. *Rozwój* 1925 nr 43. — Uczczenie pamięci K. Glińskiego. *Rzeczpospolita* 1925 nr 15. — x [A. NOWACZYŃSKI]: Uczczenie pamięci K. Glińskiego. *Gaz. Warsz.* 1926 nr 215. — Z. WASILEWSKI: Pamięci K. Glińskiego. *Gaz. Warsz. Por.* 1926 nr 209. — Uczczenie pamięci poety. *Kur. Codz.* (Częstochowa) 1926 nr 8. — Uczczenie pamięci K. Glińskiego. *Straż nad Bugiem* 1926 nr 17/18. — Nałęczów pocie K. Glińskiemu. *Tyg. Ilustr.* 1926 nr 34. — W. J. ŚLIWINA: K. Gliński. W 10 rocznicę śmierci. *Słowo Zamojskie* 1930 nr 23. — w. b.: K. Gliński. *Tęcza* 1930 z. 51. — K. Gliński. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim, oprac. J. W. Gomulicki. T. 3. W-wa 1954 s. 225-226; wyd. 2 W-wa 1956 s. 200-207. — J. TUROWSKA-BAROWA. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960). — J. SPYTKOWSKI. *Spr. z Posiedzeń Komisji PAN w Kr.* 1961 s. 72-73. — K. Gliński. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962 s. 364. — J. SPYTKOWSKI: K. Gliński. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 1. W-wa 1965.

Wspomnienie Tatrów. J. KARŁOWICZ. *Wisła* t. 4 (1890) s. 940. — A. LANGE. *Życie* 1890 s. 779. — C. JAN-KOWSKI. *Słowo* 1891 nr 8. — J. KOTARBIŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 10. — *Ateneum* 1891 t. 2 s. 586-588. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1892 nr 196-197.

Obląkani. ALIGNIS. *Tyg. Romansów i Powieści* 1882 nr 685. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1882 t. 1 s. 573 i nn. —

(Ku). *Gaz. Pol.* 1882 nr 227. — Z. [D. ZGLIŃSKI]. *Prawda* 1882 nr 5. — *Tyg. Powsz.* 1882 nr 5. — W. HAHN: *Hamleci polscy. Łódź Teatr.* 1946/1947 nr 8.

Czarodziejka. J. K. DWORZACZEK. *Bibl. Warsz.* 1890 t. 3 s. 139-145. — A. KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Nowa Reforma* 1890 nr 159. — A. KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Tyg. Mód i Powieści* 1890 nr 31-32. — B. LUTOMSKI. *Przegl. Tyg.* 1890 nr 26. — A. NOWICKI. *Życie* 1890. — A. P. ORDYŃSKI [A. POTOCKI]. *Głos* 1890 nr 25. — *Ateneum* 1890 t. 2 s. 558. — *Kur. Por.* 1890 nr 198.

Psia budka. G. [J. GADOMSKI]. *Kłosy* 1883 nr 961. — -m. b.- *Gaz. Pol.* 1883 nr 253.

Królewska pieśń. J. BELCIKOWSKI. *Głos Warsz.* 1900 nr 207. — M. MASSONIUS. *Kur. Warsz.* 1901 nr 5. — I. CHRZANOWSKI. *Dzien. Kijowski* 1906 nr 100. — I. CHRZANOWSKI. *Kur. Poz.* 1906 nr 1-2. — *Dzwon Pol.* 1906 nr 125. — *Ruch Lit.* 1906 nr 6. — *Słowo Pol.* 1906 nr 292, 294. — I. BALIŃSKI. *Goniec Por. i Wiecz.* 1907 nr 207-208. — J. BODZANTA. *Świat* 1907 nr 24. — K. GLIŃSKI: *Do moich prenumeratorów. Słowo Pol.* 1907 nr 11. — J. JANKOWSKI: *Królewska pieśń K. Glińskiego. Kur. Warsz.* 1907 nr 147. — *K. Dzien. Poz.* 1907 nr 114. — *S. S. Dzien. Kujawski* 1907 nr 173. — *W. S. Kur. Poz.* 1907 nr 196. — *Bibl. Warsz.* 1907 t. 2 s. 188-190. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1907 nr 255. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 1 s. 187-189. — *Dzien. Chicagoski* 1908 nr 94. — A. DROGOSZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 45. — K. GLIŃSKI: *Kilka słów odpowiedzi A. Drogoszewskiemu. Tyg. Ilustr.* 1909 nr 47. — *Biesiada Lit.* 1909 nr 5 s. 10. — *Dwutyg. Katechetyczny i Duszpasterski* 1909 t. 14 s. 775. — *Gaz. Lw.* 1909 nr 131. — *Przegl.* 1909 nr 189 i nn. — *Słowo* 1909 nr 62. — K. ŁOZIŃSKA. *Bluszcz* 1910 nr 15. — WITOLD G-SKI. *Pobudka* 1910 nr 11.

Anna Firlejówna. A. BIEGELEISEN. *Przegl. Tyg.* 1893 s. 313. — P. CHMIEŁOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 208-209. — ST. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1893 nr 38. — AL. SM. [A. SMACZNIŃSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1893 nr 41. — J. SUESSEK. *Przegl. Tyg.* 1893 nr 45 s. 488. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1894 nr 7. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 1 s. 161-177.

Almanzor. T. T. JEŻ. *Głos* 1889 nr 26. — J. KOTARBIŃSKI: *Z literatury dramatycznej. Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1889 nr 301. — M. J. *Życie* 1889 nr 31-32. — A. M. [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1889 nr 27 s. 351. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Kłosy* 1889 nr 1245. — Y. *Prawda* 1889 nr 25. — *Almanzor w dramacie. Bluszcz* 1889 nr 47. — A. BIEGELEISEN. *Przegl. Tyg.* 1893 s. 313. — P. CHMIEŁOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 208-209. — ST. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1893 nr 38. — AL. SM. [A. SMACZNIŃSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1893 nr 42. — J. SUESSEK. *Przegl. Tyg.* 1893 nr 45 s. 488. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1894 nr 7. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 1 s. 161-191. — *B. Gaz. Warsz.* 1898 nr 61. — B. B. [B. BIERNACKI]. *Niwa* 1898 nr 11. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1898 nr 11-12. — M. GAWALEWICZ. *Kur. Niedzielnny* 1898 nr 11-12. — J. M. *Wiek* 1898 nr 50-51. — W. JABLONOWSKI. *Głos* 1898 nr 11. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 62. — M. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1898 nr 12. — A. NIEMOJEWski. *Prawda* 1898 nr 11. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 754. — ant. [A. SKRZYŃSKI]. *Wędrowiec* 1898 nr 10. — K. ZALEWSKI. *Kur. Warsz.* 1898 nr 62-63. — *Słowo* 1898 nr 50. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1899 t. 4 s. 95.

Z walk życia. B. PRUS. *Kur. Codz.* 1891 nr 112; przedr. *Kroniki. Oprac. Z. Szweykowski. T. 13. W-wa* 1963 s. 63-65. — *Ateneum* 1891 t. 2 s. 586-588.

Pierzchliwy ptak. A. DROGOSZEWSKI: *Szczęście. Powieść. Książka* 1905 s. 185.

Szkice fotograficzne z Zakutego Grodu. J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1893 t. 38 s. 258-259.

Budownicy szczęścia. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1895 nr 237. — H. J. [H. PAJZDERSKAROGOZIŃSKA]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 23. — *Kur. Codz.* 1895 nr 195. — L. GLATMAN. *Przegl. Lit.* 1896 nr 4. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1897 t. 123 s. 187-192.

Dlaczego? B. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 335. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1896 nr 51. — W. BUKOWIŃSKI. *Głos* 1897 nr 3.

Poezje. A. BIEGELEISEN. *Przegl. Tyg.* 1893 nr 28 s. 313. — BR. LUD. *Prawda*

1893 nr 42. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1893 nr 26. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 166. — W. JANICKI. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 514. — St. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1893 nr 38. — A. LANGE. *Gaz. Pol.* 1893 nr 65. — K. MALCZEWSKI. *Kur. Pol.* 1893 nr 204. — *Ateneum* 1893 t. 3 s. 193-196. — *Kraj* 1893 nr 26. — ZDZISŁAW [Z. DĘBICKI]. *Słowo Pol.* 1894 nr 11.

Splątane nici. Nowości wydawnicze. *Kur. Por.* 1892 nr 322. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1893 t. 38 s. 258-259. — BR. CHR. [B. CHRZANOWSKI]. *Pravda* 1893 nr 5. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1893 nr 9. — q [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 160. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 74. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1893 nr 28. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Słowo* 1893 nr 30. — M. RAWICZ. *Przeł. Pol.* 1894 t. 115 s. 429-431.

Z nocy bezsennych. wj [W. JABLONOWSKI]: Odczyty K. Glińskiego. *Gaz. Pol.* 1900 nr 81. — L.: Z sali odczytów. *Kur. Warsz.* 1900 nr 96. — Z sali odczytów. *Wiek Ilustr.* 1900 nr 96. — K. LOZ. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 s. 137-138.

Chata Nikodema. ŁEP. ST. *Tydzien* (Piotrków) 1895 nr 35. — N. *Wędrowiec* 1895 nr 19. — St. M. RZĘTKOWSKI. *Gaz. Pol.* 1895 nr 151. — *Ateneum* 1895 t. 4 s. 179-180. — *Bluszcz* 1895 nr 29. — P. CHMIEŁOWSKI: Ze współczesnego Parnasu. *Kur. Warsz.* 1896 nr 118. — J. WAŚSKI. *Przeł. Tyg.* 1896 nr 3. — JÓZ. WAŚ. *Przeł. Poz.* 1896 nr 19.

Tarantula. G. W. *Czas* 1895 nr 269. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 40. — S. KOZŁOWSKI: Z wrażeń literackich. *Gaz. Pol.* 1895 nr 237. — *Przeł. Tyg.* 1895 nr 46. — K. B. [K. BARTOSZEWICZ]. *Przeł. Lit.* 1896 nr 1. — H. R. *Israelita* 1896 nr 13 s. 110-111. — *Gaz. Lw.* 1896 nr 41. — J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1897 t. 125 s. 182-186.

Kłęska. I. N. *Ateneum* 1896 t. 4 s. 595. — Z. SARNECKI. *Głos Narodu* 1896 nr 222. — T. *Czas* 1896 nr 228. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Pravda* 1896 nr 51. — R. ZAWILIŃSKI. *Przeł. Lit.* 1896 nr 9/10. — *Niwa* 1896 nr 44. — *Przeł. Tyg.* 1896 nr 41. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1897 nr 90. — J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1897 t. 125 s. 186-188. — W. J. [W. JABLONOWSKI]. *Głos* 1897 nr 1

s. 57. — W. BUKOWIŃSKI. *Bibl. Warsz.* 1898 t. 1 s. 172-174. — A. L. S.: Przedmowa do: K. Gliński: *Kłęska*. Łomża 1937.

Król Bolesław Śmiały. B. *Gaz. Nar.* 1896 nr 209. — W. DAŁECKA. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1896 nr 21-22. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1896 nr 273. — J. PAWELSKI. *Przeł. Powsz.* 1896 t. 51 s. 260-265. — m. r. [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1896 nr 170. — w. i. *Słowo Pol.* 1896 nr 113. — J. KOTARBIŃSKI. *Kraj* 1897 nr 8. — J. KOTARBIŃSKI. *Przeł. Lit.* 1897 nr 3. — A. SIEDLECKI [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]: Nowy dramat historyczny. *Słowo* 1900 nr 182-183. — IMITARE. *Kur. Poz.* 1900 nr 117. — [S]. *Wędrowiec* 1900 nr 34. — *Gaz. Warsz.* 1900 nr 154. — A. DROGOSZEWSKI. *Pravda* 1901 nr 52. — M. OFFMAŃSKI: Tragedia piastowska. *Wędrowiec* 1902 nr 17. — A. E. BALICKI: Bolesław Śmiały i św. Stanisław Szczepanowski w poezji polskiej. Szkic. *Echo Przemyskie* 1905 nr 1-8 z przerwami i odb. Kr. 1905.

Listki z drzewa czarodziejskiego. W. GOMULICKI. *Kraj* 1896 nr 50. — A. S. [A. SZYCÓWNA]: Wydawnictwa gwiazdkowe. *Przeł. Pedag.* 1896 s. 430-431.

Wróci. J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1898 t. 54 s. 410. — CELSUS [H. GALLE]: Co warto czytać? *Tyg. Pol.* 1898 nr 7. — WŁ. JABL... *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 35. — J. NOWIŃSKI. *Wiek* 1898 nr 280. — L. RUTKOWSKI. *Ateneum* 1898 t. 2 s. 173-176. — T. SOB. [T. SOBOLEWSKI]. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1898 nr 29. — W. BUKOWIŃSKI. *Pravda* 1899 nr 14.

Losy. W. BUKOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1898 nr 150. — W. BUKOWIŃSKI. *Pravda* 1899 nr 14. — J. NITOWSKI. *Bluszcz* 1899 nr 21. — J. NOWIŃSKI. *Wiek* 1899 nr 32. — (r) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1899 nr 45. — L. R. [L. RUTKOWSKI]. *Ateneum* 1899 t. 1 s. 340-341. — *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1899 nr 38.

Polne kwiaty. W. GOMULICKI. *Kraj* 1898 nr 51. — J. NITOWSKI. *Kur. Niedzielny* 1898 nr 3. — SZCZESNA [J. CYBULSKA]: Najnowsze poezje. *Bluszcz* 1899 nr 15. — Z. [J. ZAKRZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 17.

Szała wila. -a-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 43. — Dr Eug. B. [E. BARWIŃSKI]. *Gaz. Nar.* 1898 nr 295. — B. B. [B. BIERNACKI]. *Niwa* 1898 nr 4

s. 71. — B. [S. BOSAKOWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1898 nr 14. — S. BOSAKOWSKI. *Ziarno* 1898 nr 4. — a. c. [A. CHOLONIEWSKI]. *Dzien. Pol.* 1898 nr 294. — F. K. *Dzien. Poz.* 1898 nr 227. — J. GRABOWSKI. *Bluszcz* 1898 nr 3. — J. M. *Wiek* 1898 nr 10. — (w. j.) [W. JABLONOWSKI]. *Głos* 1898 nr 4. — G. KEMPNER. *Przełg. Tyg.* 1898 nr 4. — * * * [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 241. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 14. — MINOS [J. ŁOZIŃSKI]. *Głos Narodu* 1898 nr 237. — A. NIEMOJEWSKI. *Prawda* 1898 nr 5. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1898 nr 238. — S. W. [S. WOMELA]. *Przełg. Polit., Społ. i Lit.* 1898 nr 242. — K. ZALEWSKI. *Kur. Warsz.* 1898 nr 14. — *Bibl. Warsz.* 1898 t. 1 s. 184-185. — *Czas* 1898 nr 238. — *Dzien. Poz.* 1898 nr 227. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 4. — *Kur. Niedzielnny* 1898 nr 6. — *Mucha* 1898 nr 4. — *Ruch Katol.* 1898 nr 242. — *Wędrowiec* 1898 nr 4. — J. J. L. *Kur. Teatr.* 1903 nr 27. — M. MASSONIUS. *Gaz. Pol.* 1903 nr 28. — C. [S. CYWIŃSKI]. *Kur. Litewski* 1913 nr 238. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 217. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Kur. Por.* 1913 nr 218. — T. KOSTECKI. *Gaz. Por.* 1913 nr 217. — M. Poz. [M. POZNAŃSKI]. *Nowa Gaz.* 1913 nr 363. — K. WROCZYŃSKI. *Prawda* 1913 nr 33. — *Głos Płocki* 1913 nr 98. — J. STYCZ. [H. NAGLEROWA]. *Gaz. Wiecz.* 1920 nr 5239. — W. ZAWISTOWSKI. *Kur. Pol.* 1920 nr 115. — Kr. [T. KREMER]. *Ilustr. Przełg. Teatr.* 1921 nr 15. — K. KRUMŁOWSKI. *Goniec Kr.* 1921 nr 94. — M. *Naprzód* 1921 nr 79.

Krzywdą. A. SIEDLECKI. [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Słowo* 1900 nr 121. — M. W. *Podgórzanin* 1900 nr 12. — MICHAŁ R-E [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1900 nr 157. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1901 nr 42.

Z życia i fantazji. W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1899 nr 42. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści.* 1899 nr 22. — WL. JAB... [W. JABLONOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 32. — K. KASZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1899 nr 105. — J. NITOWSKI. *Bluszcz* 1899 nr 32. — J. M. *Przełg. Tyg.* 1900 s. 36. — J. PAWEŁSKI. *Przełg. Powsz.* 1900 t. 65 s. 454.

Wybór poezji. I. CHRZANOWSKI. *Ateneum* 1900 t. 4 s. 640-642. — H. G. *Słowo* 1900 nr 261-262. — W. JABLONOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 44.

Żydzi. L. BELMONT: O „Żydach” z dramatu p. K. Glińskiego i o innych

z tragikomedii życia. Drobne studium. *Izraelita* 1901 nr 1-9. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1901 nr 40. — Y [I. MATUSZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 25. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1902 nr 52. — W. RABSKI. *Książka* 1902 s. 196-197.

Ballady i powieści. I. CHRZANOWSKI. *Ateneum* 1900 t. 4 s. 642. — *Gaz. Pol.* 1900 nr 267. — W. G. [W. GOSTOMSKI]. *Książka* 1901 s. 62-63. — w. j. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 4.

Baśka. C. [H. CEPNIK]. *Gaz. Nar.* 1901 nr 60. — t. c. - [T. CZAPELSKI]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 10. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Por.* 1901 nr 198. — f. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 30. — J. FLACH. *Przedświt* 1901 nr 50. — T. J. [T. JAROSZYŃSKI]. *Wiek* 1901 nr 197. — K. K. *Dzien. Pol.* 1901 nr 65. — F. KONECZNY. *Przełg. Pol.* 1901 t. 140 s. 361-362. — A. KRECHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1901 nr 64. — em [M. MASSONIUS]. *Gaz. Pol.* 1901 nr 194. — L. R. [L. REINSCHMIDT]. *Gaz. Warsz.* 1901 nr 189. — L. S. [L. STRASZEWSKA]. *Kur. Pol.* 1901 nr 197. — G. ZAPOLSKA. *Słowo Pol.* 1901 nr 101; przedr. w książkach: *I Sfinks przemówi...* *Wieczory teatralne.* Lw. 1923 s. 179-181; *Szkice teatralne.* *Dzieła wybrane.* T. 16. Kr. 1958 s. 188-192. — *Dzien. Pol.* 1901 nr 61. — *Gaz. Nar.* 1901 nr 211. — *Głos Narodu* 1901 nr 84. — *Głos Rzeszowski* 1901 nr 20. — *Przełg. Polit., Społ. i Lit.* 1901 nr 50.

Cecora. H. GALLE. *Książka* 1902 s. 326-327. — WŁAŚT [M. KOMORNICKA]. *Chimera* 1902 z. 15 s. 153. — *Wędrowiec* 1902 nr 18. — T. JODELKA. *Nowe Książki* 1959 nr 19.

Pan Filip z Konopi. A. CYBULSKI. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1902 nr 39. — W. FELDMAN. *Nowa Reforma* 1902 nr 193. — J. FLACH. *Przełg. Pol.* 1902 t. 144 s. 340-343. — H. GALLE. *Książka* 1902 s. 313-314. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BRZCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1902 nr 27. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1902 nr 99. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 99. — I. MATUSZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 27. — T. WODZICKA. *Przełg. Powsz.* 1902 t. 11 s. 263-264. — J. ŻULAWSKI. *Słowo Pol.* 1902 nr 288. — *Przełg. Polit., Społ. i Lit.* 1902 nr 197. — *Przełg. Tyg.* 1902 nr 16. — WŁAŚT [M. KOMORNICKA]. *Chimera* 1905 z. 26. — G. SZWIA. *Przew. Oświatowy* 1914 nr 4.

Spiżowe dźwięki. W. GOSTOMSKI. *Książka* 1902 s. 429-430. — W. GO-

- STOMSKI. *Słowo* 1902 nr 275. — H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 5. — *Świat* 1907 nr 8.
- W Babinie. A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1903 s. 405. — Mre [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1903 nr 203. — *Z. Tyg. Ilustr.* 1903 nr 40. — *Z. G. Echa Płockie i Łomżyńskie* 1903 nr 78. — *Głos Narodu* 1903 nr 264. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1903 nr 287. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1904 t. 151 s. 160-162. — A. WRZESIEŃ [A. LANGE]. *Wędrowiec* 1904 nr 33 s. 135. — A. ŚLIWIŃSKI. *Prawda* 1904 nr 29 s. 345.
- Boruta. g. [H. GALLE] *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 42 s. 811. — (z.s.) [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1904 nr 294. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1904 nr 258. — *Przegl. Pol.* 1904 t. 154 s. 343-345. — H. GALLE. *Książka* 1905 s. 105. — A. GOLDBERG: Najnowsze pokłosie literackie. *Ogniwo* 1905 nr 3 s. 109. — W. KŁYSZEWSKI. *Nasze Kłosy* 1905 s. 295-296. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 87 s. 270-272. — Z. HAJKOWSKI: Boruta w literaturze pięknej. Rzecz o regionalnym motywie literackim. *Prace Polonist.* 1937 s. 66-74.
- Obrazki z przeszłości. H. GALLE: Przedmowa do: K. Gliński: Obrazki z przeszłości. W-wa 1904. — WŁAST [M. KOMORNICKA]. *Chimera* 1905 t. 9 z. 26-27.
- Szlachcic na zagrodzie. J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1905 t. 157 s. 152-155. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Nowa Reforma* 1905 nr 267. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 88 s. 397. — *Głos Narodu* 1905 nr 140. — *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 28 s. 535. — H. GALLE. *Książka* 1906 s. 21.
- Gady. A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1906 t. 161 s. 566-567. — H. GALLE. *Książka* 1906 s. 368. — H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1906 s. 928. — Z. S. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 187. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1906 t. 92 s. 400-414. — A. W. [A. WYSOCKI]. *Gaz. Lw.* 1906 nr 100. — *Biesiada Lit.* 1906 nr 19. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1906 nr 111.
- Zaloty króla jegomości. T. MIELCARZEWICZ. *Praca* 1909 nr 26. — A. STRZELECKI. *Sfinks* 1909 t. 7 s. 194. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1909 t. 103 s. 280-281. — *Dwutyg. Katechetyczny* 1909 s. 775. — *Gaz. Lw.* 1909 nr 131. — *Przegl.* 1909 s. 199. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1910 s. 287-288. — *Gaz. Por.* 1919 nr 291. — *Kur. Warsz.* 1919 nr 343.
- Bajki Niekrasickiego. W. RZYMOWSKI. *Prawda* 1910 nr 28. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1911 s. 300-301.
- Grunwald. W. HAHN: Literatura roku jubileuszowego grunwaldzkiego. *Przegl. Powsz.* 1910 t. 107 s. 106.
- Kniahini Anna. T. MIELCARZEWICZ. *Praca* 1911 nr 8. — SAVITRI [H. ELSENBERG-ZAHORSKA]. *Świat* 1911 nr 39. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 12. — E. CZEKALSKI. *Lit. i Sztuka dod. Nowej Gaz.* 1912 nr 1. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1912 s. 575.
- Stare lwy. L. CHRZANOWSKI. *Lit. i Sztuka dod. Nowej Gaz.* 1913 nr 26. — M. Cz. [M. CZESKA-MĄCZYŃSKA]. *Gaz. Poniedziałkowa* 1913 nr 19. — Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 202. — E. W. *Echo Lit.* 1913 s. 778-789. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 4 s. 513-514. — A. SIEDLECKI-GRZYMAŁA [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 23. — HAJOTA [H. J. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Tyg. Mód i Powieści Nasz Dom* 1913 nr 43. — *Głos Płocki* 1913 nr 56.
- Ślub krwi. E. CZEKALSKI. *Sfinks* 1911 t. 4 s. 484. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kronika Powsz.* 1911 nr 47. — R. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1911 nr 47 s. 1482. — *Scena i Sztuka* 1911 nr 31. — E. CZEKALSKI. *Lit. i Sztuka dod. Nowej Gaz.* 1912 nr 1.
- Bajki. C. NIEWIADOMSKA. *Książka* 1913 s. 402-403.
- Groźny pan. *Romans i Powieść dod. Świata* 1916 nr 5. — A. W. *Przegl. Oświatowy* 1917 nr 1 s. 10-11. — T. H. *Głos Narodu* 1925 nr 186.
- Święto gwiazdki. *Poradnik dla Czytających* 1913 nr 10.
- Bonawentura Dzierdziejewski. S. LAM. *Przegl. Powsz.* 1919 t. 143-144 s. 341-343. — M. S. [M. SZWARCÓWNA]. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1919 nr 4906. — *Czas* 1919 nr 242. — *Nowości Wydawn.* 1919 nr 9. — *Romans i Powieść dod. Świata* 1919 nr 37. — *Tyg. Ilustr.* 1919 nr 34.
- Recenzje przekładów
- A. Bisson, A. Leclercq: *Zazdrośnica*. J. M. *Wiek* 1898. — *** [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 256. — J. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1898 nr 133.

GLOGER ZYGMUNT (1845–1910)

Pseud. i krypt.: A. R.; A. Z.; CYGAN SEWERYN; EDMUND ZARĘBA; G.; GL.; GLO.; GLO. ZYG.; HR.; HRECKOSIEJ; KAZIMIERZ PRUSKI; KS. GRZ.; L.; N. N.; PODGÓRZANIN; PODLĄSIANIN; PRUSKI; ROLNIK; T. R.; WIEŚNIAK; WIEŚNIAK Z ZAWIŚŁA; X; z.; Z.; Z. G.; Z. GL.; Z. GLO...; ZIEMIENIN; ZYG.; ZYG...GLO...

Etnograf, archeolog, historyk.

Ur. 3 listopada 1845 w Kamionce Podlaskiej, w powiecie augustowskim. Syn Jana i Michaliny z Wojnów. Od 1858 uczęszczał do szkoły w Warszawie, w 1867 ukończył Szkołę Główną. Podczas pobytu w Warszawie znajdował się pod opieką Józefa Bartoszewicza, który wywarł duży wpływ na kierunek jego zainteresowań. Od 1867 pracami etnograficznymi rozpoczął współpracę z *Biblioteką Warszawską*. Od 1868 odbywał studia na Uniwersytecie w Krakowie, głównie interesując się historią i archeologią. Tamże zetknął się z Wincentym Polem, który zachęcał go do prac badawczych w terenie. W 1872 zamieszkał w majątku rodzinnym Jeżewie, gdzie gromadził zbiory archeologiczne, archiwalne oraz bibliotekę. W 1883 ożenił się z Aleksandrą Jelską, która pisywała pod pseudonimem Ory Jelska. Wielokrotnie odbywał wędrowki etno- i archeologiczne po Polsce i Litwie. Był zasłużonym działaczem na polu oświaty ludowej oraz wiedzy rolniczej. Był członkiem Komisji Historii Akademii Umiejętności w Krakowie, radcą Komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie oraz pierwszym prezesem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Pod koniec życia zamieszkał w Warszawie. Zmarł tamże 16 sierpnia 1910. W testamencie swe bogate zbiory przekazał Towarzystwu Etnograficznemu, Towarzystwu Krajoznawczemu i Towarzystwu Bibliotek Publicznych w Warszawie, Muzeum Przemysłu i Rolnictwa.

TWÓRCZOŚĆ

1. Kilka słów o podaniach z okolic Tykocina. *Bibl. Warsz.* 1867 t. 3 s. 141-150 i odb.

2. Kupalnocka. Stary zwyczaj palenia Sobotek pod nazwą Kupalnocki obchodzony w okolicach Tykocina. W-wa 1867.

3. Obrzędy rolnicze. Opisał... *Bibl. Warsz.* 1867 t. 2 s. 274-287 i odb.

4. Anula. Święte wieczory. W-wa 1868. Wiersze.

5. Zwyczaje ludu z okolic Tykocina i Bielska. Zebrał i opisał... *Bibl. Warsz.* 1868 t. 1 s. 141-147 i odb.

Rkps Bibl. Uniw. Warsz. Depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 74.

6. Obchody weselne. Cz. 1 Kr. 1869.

7. Kupalnocka. Wyjątek z większego pod tym tytułem poematu. Kr. 1870.

8. Trzej rycerze. *Kwiaty* 1870 nr 5 i odb.

Wiersz.

9. Julian Bartoszewicz. Jego żywot i prace. 1821-1870. *Przegl. Pol.* 1871 t. 3 s. 432-456, t. 4 s. 3-22 i odb.

10. Kilka słów o naszych „stacjach krzemionych”. *Bibl. Warsz.* 1872 t. 2 s. 436-442 i odb.

11. Dawna ziemia bielska i jej częstokowa szlachta. *Bibl. Warsz.* 1873 t. 3 s. 243-256 i odb.

12. Dawna ziemia łomżyńska. *Bibl. Warsz.* 1876 t. 2 s. 579-595 i osob. W-wa 1876.

13. Krakowiaki. 573 śpiewek ze źródeł drukowanych i z ust ludu zebranych... W-wa 1877. Wyd. nast.: wyd. 2 pomnożone. W-wa 1879 *Biblioteczka Lud.* (pt. Krakowiaki. 657 śpiewek); Chicago 1882 (pt. Krakowiaki. 657 śpiewek); wyd. 3 W-wa 1893 (pt. Krakowiaki. 653 śpiewek); wyd. 4 pomnożone. W-wa 1900 (pt. Krakowiaki. 700 śpiewek).

14. Nazwy weselne, wyrażenia i przedmioty używane przy godowych obrzędach ludu na przestrzeni byłej Rzeczypospolitej zebranych... *Spr. AU* 1877 i odb.

15. Starodawne dumy i pieśni. Zebrał... W-wa 1877.

16. Baśnie i powieści. Ze źródeł etnograficznych i własnych notat zebranych... W-wa 1879 *Biblioteczka Lud.* Wyd. nast.: wyd. 2 pomnożone. W-wa 1889 (pt.: Skarbczyk. Baśnie i powieści z ust ludu i książek zebranych...); wyd. 3 pomnożone. W-wa 1898 (pt. Skarbczyk. Baśnie i powieści z ust ludu i książek zebranych...).

17. Kujawiaki, mazurki, wyrwasy i dumki pomniejsze ze źródeł etnograficznych i własnych notat zebrał... W-wa 1879. Wyd. nast.: Chicago 1886; wyd. 2 W-wa 1892 (pt. Kujawiaki i dumki); wyd. 2 W-wa 1892 (pt. Mazury i wyrwasy. 255 śpiewek ze źródeł etnograficznych i własnych notat); wyd. 3 W-wa [1899] (pt. Mazury i wyrwasy. 260 śpiewek ze źródeł etnograficznych i własnych notat).
18. Gody weselne. 394 pieśni i śpiewek weselnych polskich z ust ludu i źródeł etnograficznych drukowanych zebrał... W-wa 1880.
19. Osady przedhistoryczne na porzeczcu Biebrzy. *Zbiór Wiad. do Antropologii Krajowej* t. 6 dział 1 [1882] i odb.
20. Zwyczaje doroczne. 110 pieśni zwyczajowych, sobótkowych, dożynkowych, kołęd, przemów itp. z ust ludu i książek. W-wa 1882. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1888 (pt. Skarbczyk III. Zwyczaje doroczne. 110 pieśni zwyczajowych, sobótkowych, dożynkowych, kołęd, przemów itp. z ust ludu i książek); wyd. 4 W-wa 1899 (pt. Zwyczaje i pieśni doroczne z ust ludu i źródeł etnograficznych).
21. Marzenia samotnika. Poemat ziemiański. W-wa 1883.
22. Zagadki ludowe znad Narwi i Bugu na pograniczu Mazowsza z Podlasiem w latach 1865-1880 spisał... *Zbiór Wiad. do Antropologii Krajowej* t. 7 dział 3 [1883] i odb.
23. Zabawy, gry, zagadki, żarty i przypowieści z ust ludu i ze starych książek. W-wa 1885-1886. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1891 (pt. Skarbczyk II. Zabawy, gry, zagadki, żarty i przypowieści z ust ludu i ze starych książek); wyd. nowe W-wa 1900 (pt. Skarbczyk II jw.).
24. Zabobony i mniemania ludu nadnarwiańskiego dotyczące ptaków, płazów i owadów zebrał... w l. 1865-1875. *Zbiór Wiad. do Antropologii Krajowej* t. 1 (1887) i odb.
25. Podróż Niemnem. *Wisła* t. 2 (1888) s. 30-84, 247-305 i odb.
26. Popas w Sławopolu. W-wa 1891.
27. Pieśni ludu. Zebrał... w l. 1861-1891. Muzykę oprac. Z. Noskowski. Kr. 1892.
28. Słownik gwary ludowej w okręgu tykocińskim. *Prace Filol.* t. 4 (1893) s. 795-904 i odb.
29. Skarbczyk IV. Dumy i pieśni. 100 śpiewów z ust ludu zebrał... W-wa 1894.
30. Skarbiec strzechy naszej. Zebrał... Muzykę harmonizował M. [P. Maszyński]. Lw. 1894 *Wydawn. Macierzy Pol.* Książeczka 62. Wyd. 2 Kr. 1894.
31. Księga rzeczy polskich. Oprac. ... Lw. 1896 *Wydawn. Macierzy Pol.* Książeczka 66. Wyd. nast.: wyd. 2 Lw. 1900; wyd. wznowione Kr. 1909.
- Wydanie pierwsze ze względów cenzuralnych figurowało również jako słownik rzeczy starożytnych. Oprac. G. Kr. 1886.
32. Geografia historyczna ziem dawnej Polski. Kr. 1900. Wyd. 2 popr. Kr. 1903.
33. Rok polski w życiu, tradycji i pieśni przedstawił... W-wa 1900. Wyd. 2 W-wa 1908.
- Jest to praca zbiorowa. Gloger opracował 30 artykułów i słowo wstępne.
34. Encyklopedia staropolska ilustrowana. T. 1-4. W-wa 1900-1903. Wyd. nast.: wyd. fotooffsetowe W-wa 1958.
35. Obrzęd weselny polski z pieśniami i przemowami. Zebrał i opisał... W-wa 1901 [1902].
36. Białowieża w albumie. Henrykowi Sienkiewiczowi na pamiątkę wspólnej wycieczki w 1882 z Jeżewa do Białowieży wspomnienie to po dwudziestu latach przesyła do Oblęgorka. W-wa 1903.
37. Dolinami rzek. Opisy podróży wzdłuż Niemna, Wisły, Bugu i Biebrzy. Z przedmową E. Orzeszkowej. W-wa 1903.
38. Czy lud polski jeszcze śpiewa? *Lutnista* 1905 nr 1-5. Wyd. osob. W-wa 1905.
39. Kwestia litewska w prasie polskiej. [W-wa 1905].
40. Pieśni dawne. Zebrał... W-wa 1905.
41. Ojczyzna ze stanowiska chrześcijańskiego. Odczytał... [W-wa 1906].
42. Budownictwo drzewne i wyroby z drzewa w dawnej Polsce. Ogl. fragm. *Przeł. Rolniczy* 1906 nr 17-18 i odb. pt. Śpichlerze zbożowe w dawnej Polsce. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1907-1909.
- Rkps Bibl. Uniw. Warsz. Depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 73 (Materiały, plany, rysunki i wycinki zebrane w l. 1870-1906).
43. Z dwóch światów słowiańskich. *Świat Słowiański* 1907 t. 1 s. 245-267 i osob. Kr. 1907.

44. Sen ziemianina. *Wspólna Praca* 1910 nr 14-16 i osob. Łomża 1910.

Ponadto szereg innych prac z dziedziny etnografii, archeologii i rolnictwa.

Bibliografię prac zob. S. Demby. *Roczn. Pol. Tow. Krajoznawczego* R. 4 (1910) s. 252-312.

Prace zamieszczał w następujących czasopiśmie: *Afisz Teatr.* (1872; tu: Rozwój teatru. Nr 8-9, 12, 14, 15), *Bibl. Warsz.* (1867-1868, 1872-1883, 1885-1886, 1889, 1893, 1902; tu m.in.: W sprawie rodowodu i nazwiska rodziny Moniuszków. 1875 t. 2; Zabobony rolnicze. 1876 t. 2; Przesady pszczelarskie, myśliwskie i rolnicze. 1876 t. 4; Obrazy z zamierzonych dziejów. Odczyt na rzecz osad rolnych. 1879 t. 2; Dworzec Łukasza Górnickiego w Lipnikach pod Tykocinem. 1889 t. 1), *Biesiada Lit.* (1877, 1881, 1890, 1903, 1905, 1910; tu m.in.: Krynica poezji ludowej. 1877 nr 65; Wielkanoc w rodzinie. Opowiadanie. 1903 nr 15), *Czytelnia dla Wszystkich* (1905 Dodatek Mickiewiczowski z dnia 26 listopada), *Dwutyg. Nauk.* (1879), *Dzien. Chicagoski* (1907-1908), *Dzien. Cieszyński* (1906-1907), *Dzien. Wil.* (1906), *Dzwon Pol.* (1906), *Echo* (1878-1881, 1883), *Echo Łomżyńskie* (1882-1884), *Echa Płockie i Łomżyńskie* (1899), *Gaz. Codz.* (1907), *Gaz. Handlowa* (1871-1875, 1877-1879, 1881-1884, 1886), *Gaz. Lw.* (1894), *Gaz. Pol.* (1873, 1877-1888, 1893, 1901, 1905-1907), *Gaz. Rolnicza* (1874-1875, 1878, 1880-1881, 1883-1892; tu m.in.: Sen wieśniaka. 1881 nr 52, 1882 nr 1), *Gaz. Warsz.* (1873-1879, 1881-1882, 1884-1895, 1905), *Gaz. Świąteczna* (1881-1885, 1890, 1906-1907), *Goniec Wiecz.* (1905, 1907), *Goniec Wil.* (1908), *Gospodyni Miejska i Wiejska* (1881-1883), *Gospodyni Wiejska* (1880), *Kłosy* (1874-1880, 1883-1890; tu m.in.: Kilka słów o pieśniach ludowych i narodowych. 1880 nr 836-837; Skąd powstała ballada „Lilie”. 1888 nr 1226; List otwarty w sprawie zbierania i przechowywania dawnych zabytków sztuki, pieśni itp. 1890 nr 251), *Kraj* (1884, 1886, 1889-1890, 1893, 1901, 1906), *Kronika Rodz.* (1868-1880, 1882, 1884, 1887-1888, 1891, 1893-1894, 1896; tu m.in.: Podania i tradycje. 1868 nr 19; Pieśń „Bogurodzica”. 1896 nr 13), *Książka* (1907), *Kur. Codz.* (1882, 1890, 1892-1894, 1897-1898, 1904), *Kur. Litewski* (1905, 1907), *Kur. Niedzielnny* (1898), *Kur. Rolniczy* (1885, 1890, 1892; tu m.in.: Wspom-

nienie z lat dziecińczych. 1885 nr 41-42), *Kur. Warsz.* (1874-1878, 1880, 1882-1884, 1887, 1890-1892, 1895, 1898, 1901, 1903-1908), *Kwiaty* (1870), *Lutnista* (1905; tu m.in.: Śpiewy historyczne polskie z końca XVI w. Nr 6-13), *Łowiec* (1884, 1897), *Młodzież Pol.* (1922; tu ogł. pośmiertnie art. pt. Matka Boska Gromniczna), *Mucha* (1875-1876, 1879), *Naród* (1906), *Niwa* (1866, 1877-1881, 1885-1886, 1891-1892; tu m.in.: Kilka uwag w sprawie rozdrabniania własności ziemskich. 1880 z. 122; Jasyr w pieśniach ludu polskiego. 1886 nr 271), *Nowe Kłosy* dod. *Dobrej Gospodyni* (1902), *Nowiny* (1882), *Nowości Ilustr.* (1924; tu ogł. pośmiertnie art. pt. W wigilię św. Andrzeja. Nr 48), *Ognisko Domowe* (1876), *Ogrodnik Pol.* (1888, 1891), *Pam. Fizjograficzny* (1882-1883, 1888), *Praca Pol.* (1906), *Prace Filol.* (1893), *Prawda* (1908), *Przegl. Bibliogr.-Archeol.* (1881-1882), *Przegl. Kryt.* (1866, 1876), *Przegl. Nar.* (1909), *Przegl. Pol.* (1870-1871), *Przegl. Rolniczy* (1906), *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* (1875-1876), *Roczn. Pol. Tow. Krajoznawczego* (1908), *Rola* (1885-1888, 1890-1891; tu felietony: Spod szlachekiej strzechy, oraz m.in.: Hreczkosiej do magnatów. 1885 nr 26-29), *Słowo* (1891, 1896, 1898, 1900, 1906-1907), *Słowo Pol.* (1896; tu: Sen wieśniaka. Nr 289-290), *Spr. Tow. Nauk. Warsz. Wydz. Nauk Antropologicznych, Spol., Hist. i Filoz.* (1909), *Świat Słowiański* (1907), *Światowid* (1899, 1901), *Towarzysz Piłnych Dzieci* (1879), *Tydzien dod. Kur. Lw.* (1900), *Tyg. Ilustr.* (1863, 1868, 1873-1882, 1888-1890, 1892-1893, 1899, 1902-1903, 1905, 1908-1910; tu m.in.: Grób Łukasza Górnickiego. 1903 nr 48), *Tyg. Pol.* (1898-1899), *Tyg. Powsz.* (1885), *Wędrowiec* (1881, 1893, 1903, 1905), *Wiad. Archeologiczne* (1873, 1882), *Wiedza i Praca* dod. *Rodziny i Szkoły* (1909), *Wiek* (1876, 1890, 1892), *Wiemiec* (1872), *Wisła* (1888-1892, 1895-1896, 1898, 1900, 1904; tu m.in.: Długosz i pieśni polskie. 1889 s. 1-8), *Wolne Pol. Słowo* (Genewa 1889), *Wszczęświat* (1887-1888), *Zarzewie* (1906), *Zbiór Wiad. do Antropologii Krajowej* (1877, 1882-1883), *Zgoda* (Chicago 1903-1905), *Ziemia* (1910; tu: O potrzebie słownika imion własnych. Nr 4 s. 49-52), *Zorza* (1884, 1886, 1902, 1909).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX.* T. 1-2. W-wa 1901-1903, *Ananas. Kalendarz humorystyczny, ilustr.* Kr. 1897, *Charitas. Księga zbior.* Petersb. 1894, *Enc. humoru.* Pod red. Wołowskiego. T. 3. W-wa 1890, *Enc. rolnicza.* T. 2.

W-wa 1891, *Gospodarz pol. Kalendarz na r. zwyczajny 1903*. W-wa 1903, *Kalendarz ilustr.* na r. 1874; toż na r. 1876; toż na r. 1877, *Kalendarz katol.* na r. 1899. Petersb. 1899, *Kalendarz myśliwski ilustr.* na r. 1895. W-wa 1895, *Kalendarz na r. 1906*. Petersb. 1906, *Kalendarz Tow. Szkoły Lud.* Kr. 1910, *Kalendarz pol. dla ludu*. Piotrków 1916, *Księga pamiątk. na uczczenie setnej rocznicy urodzin A. Mickiewicza*. T. 1. W-wa 1899, *Na powodzian*. Księga zbior. W-wa 1904, *Na ruiny!* W-wa 1907, *Narew*. *Kalendarz ilustr.* na r. 1885. Łomża 1885, *Pamiętki polskie na obczyźmie*. W-wa 1907, *Poznaj swój kraj!* W-wa 1907 (tu wstęp), *Prosna. Jednodniówka kaliska*. Kalisz 1895, *Sami sobie*. W-wa 1900, *Sobótka. Księga zbior. na uczczenie... S. Goszczyńskiego*. Lw. 1875, *Słownik geogr. Królestwa Pol.* T. 3 (1882), T. 4 (1883), T. 9 (1885), *Światelko*. W-wa 1885, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 3 (1891), T. 7 (1892), T. 39 (1905), *Znad brzegów Narwi. Jednodniówka*. W-wa 1902, *Z wieku Mikołaja Reja*. W-wa 1905, *Życie i prace J. Karłowicza*. W-wa 1904.

Prace edytorskie i redakcyjne

1. Ułamek starożytnego kazania o małżeństwie z dwiema podobiznami. *Bibl. Warsz.* 1873 t. 3 i osob. W-wa 1873.
2. Notatki archeologiczne Michała Federowskiego z okolic Słonima, kurhany pod Wiszowem. *Pam. Fizjograficzny* t. 2 (1882) i odb.
3. Jurej, św. Jerzy. Przyczynek do etnografii krajowej, z notat Michała Federowskiego podał... *Pam. Fizjograficzny* t. 3 (1883) i odb.
4. Wyciągi z „Dziejów polskich” Długosza, dotyczące fizjografii dawnej Polski. *Pam. Fizjograficzny* t. 8 (1888) i odb.
5. Fraszki i opowiadania. Ze starych szpargałów śp. Karola Antoniego Żery wypisał... W-wa 1893.
6. Album etnograficzne. W-wa 1904.
7. Nieznany śpiewnik historyczny polski z końca w. XVI. W-wa 1905.

Ponadto należał do komitetu redakcyjnego wydawnictw: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX*. T. 1-2. W-wa 1901-1903, *Królestwo Pol.* W-wa 1905.

Listy i materiały

1. Do O. Kolberga 8 listów z 1868-1882. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2185 t. 1. Ogl. 6 listów O. Kolberg: *Dzieła wszystkie*. T. 65. W-wa 1966, t. 66. W-wa 1969.
2. Do J. I. Kraszewskiego 11 listów z 1869-1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6503 IV, oraz list b. d. sygn. 6484 IV. 9 listów ogł. R. Żurkowa. *Roczn. Białostocki* 1967 s. 261-278.
3. Do K. W. Wóycickiego 2 listy z 1873, 1877. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7832 IV.
4. Do W. Belzy z 1875. Rkps Ossol. sygn. 12420/I.
5. Do A. Pawińskiego 2 listy z 1876, 1883. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7834 IV.
6. Do G. Zielińskiego z 1877. Rkps Bibl. im. Zielińskich przy Tow. Nauk. Plockim.
7. Do W. Przybysławskiego z 1879-1880. Rkps Ossol. sygn. 7194/II.
8. Do T. Łuniewskiego 27 listów z 1880-1904. Rkps Ossol. sygn. 13134/III.
9. Do T. Łuniewskiego 5 listów z 1881-1888 oraz do nieznanego adresata b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5767.
10. Do J. Majera 2 listy z 1882 i b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2020.
11. List z 1882. Rkps w posiadaniu prof. J. Krzyżanowskiego w W-wie.
12. Do M. Szukiewicza 3 listy z 1886-1894. Bibl. Nar. sygn. 2942.
13. Do H. Dynowskiego 2 listy z 1891. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7883 III.
14. Do drukarni W. L. Anczyca 14 listów z 1891-1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7261.
15. Do F. Faleńskiego z 1896. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5902.
16. Do W. Belzy 2 listy z 1896-1897. Rkps Ossol. sygn. 12650/III.
17. List do ks. Baudouina. *Kur. Warsz.* 1898 nr 58.
18. Do Z. Wolskiego 6 listów z 1898-1907. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.
19. Do H. Łopacińskiego 8 listów z 1901-1903. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2273.
20. Do H. Wiercieńskiego z 1903. Rkps Bibl. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 1929.

21. Do K. Prószyńskiego 2 listy z 1906 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5962.

22. Do K. Hoffmana 2 listy z 1909. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 873, sygn. 1173.

23. Do J. Korzeniowskiego (kustosza) z 1909. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6039 IV.

24. Od J. Łepkowskiego z 1868. *Księga pamiątk. na uczczenie setnej rocznicy urodzin A. Mickiewicza*. T. 1. W-wa 1899 s. 206-207.

25. Fragm. listu E. Tyszkiewicza z 1872. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. Depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 92 III_s.

26. Od [do?] A. Kirkora z 1881. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 4496.

27. Od różnych osób 11 listów z 1889-1907. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. Depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 73.

28. Od A. Mroczka z 1896. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. Depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 75.

29. Art. List z wiejskiego ustronia. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 17/56.

30. Życiorys Z. Glogera. Wycinek z gazety. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. Depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 64 v.I.

OPRACOWANIA

Tyg. Ilustr. 1877 t. 3 nr 66 s. 195. — R. [S. M. RZĘTKOWSKI]: *Z Warszawy. Biesiada Lit.* 1878 nr 135 s. 65-67 [dot. wydawnictwa ludowego tzw. „Biblioteczki Glogera”]. — K. ŁUŻYCKI. *Gaz. Warsz.* 1880 nr 239 [dot. art. w *Kłosach* pt. Kilka słów o pieśniach ludowych i narodowych]. — *Ateneum* 1880 t. 2 s. 579-583 [dot. art. w *Niwie* pt. Kilka uwag w sprawie rozdrabniania własności ziemskich]. — MİR B.: List p. Glogera o potrzebie zniesienia posiad komisarzów włościańskich. *Niwa* 1881 nr 164. — KAMIENNY [J. JELEŃSKI]: Na posterunku. *Rola* 1885 nr 36, 39, 43 [dot. art. Hreczkosiej do magnatów]. — B. CZARNIK. *Kwart. Hist.* 1889 z. 3 s. 499-500 [dot. art. w *Bibl. Warsz.* pt. Dworzec Ł. Górnickiego]. — *Kronika Rodz.* 1890 nr 10 [dot. art. w czasop.]. — R. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 25-26 (1900). — Dwie zamierzone prace etnograficzne Z. Glogera. *Wisła* t. 19 (1905) z. 3. — *Księga pamiątk. zjazdu b. wychowañców b. Szkoły Głównej Warsz.* W-wa 1905 s. 11-12.

(Nekrologi:) W. CHRISTAM. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) 1910 s. 630-632; A. FISCHER. *Lud* t. 16 (1910) s.

241-246 [wraz z bibliografią]; F. GAWELEK. *Słowo* 1910 nr 380; A. JANOWSKI. *Kur. Warsz.* 1910 nr 228; J. K. KOCHANOWSKI. *Książka* 1910 s. 379-380; W. NAWROCKI. *Bluszcz* 1910 nr 35; S. N. PObudka 1910 nr 7/8 s. 19/22; M. SYNORADZKI. *Biesiada Lit.* 1910 nr 36 s. 182; L. W. [L. WŁODEK]. *Bibl. Warsz.* 1910 t. 3 s. 611-613; L. W. [L. WŁODEK]. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 34; *Architekt* 1910 nr 133; *Czas* 1910 nr 371, nr 376; *Dzienn. Chicagoski* 1910 nr 201; *Dzienn. Kijowski* 1910 nr 204; Pogrzeb Z. Glogera. *Dzienn. Kijowski* 1910 nr 206; *Gaz. Lw.* 1910 nr 187; *Kur. Por.* 1910 nr 226; *Nowa Gaz.* 1910 nr 371; nr 376; *Nowa Reforma* 1910 nr 372; *Ojczyzna* 1910 nr 35; *Prawda* 1910 nr 35; *Przeegl. Katol.* 1910 nr 35; *Roczn. Pol. Tow. Krajoznawczego* R. 4 (1910) s. 2-5; *Rola* 1910 nr 34; *Słowo Pol.* 1910 nr 380; nr 385; *Tyg. Mód i Powieści* 1910 nr 35; *Wielkopolanin* (Pittsburg) 1910 nr 37; *Wieś Ilustr.* 1910 nr 9.

S. D-y [S. DEMBY]: Zygmunt Gloger. 1845-1910. *Roczn. Pol. Tow. Krajoznawczego* R. 4 (1910) s. 249-251. — S. DEMBY: Bibliografia pism Z. Glogera. 1863-1910. *Roczn. Pol. Tow. Krajoznawczego* R. 4 (1910) s. 252-312. — M. Z. K. [M. Z. KRYŃSKI]: Z. Gloger. 1845-1910. *Prace Filol.* t. 7 (1911) s. 5-7. — M. FEDEROWSKI: Z. Gloger. Garstka wspomnień osobistych w pierwszą rocznicę zgonu. *Ziemia* 1911 nr 44-52 i odb. W-wa 1912. — [A. NIEMOJEWSKI]: Zniweczenie zapisu Glogera albo historia pewnego rękopisu. *Mysł Niepodległa* 1912 nr 198. — J. TALKO-HRYNCEWICZ: Z. Gloger. 1845-1910. *Orli Lot* 1921 nr 1. — J. S. BYSTROŃ: Wstęp do ludoznawstwa polskiego. Lw. 1926. — A. JANOWSKI: Pamięci Z. Glogera. *Ziemia* 1935 s. 232-234. — W 25 rocznicę śmierci Z. Glogera. *Ziemia* 1935 s. 96-98. — J. FRANKOWSKI: Z. Gloger jako badacz Białostoczczyzny. *Drogowskazy* 1936 nr 8. — H. SYSKA: Badacz znad Narwi. *Orka* 1958 nr 46. — A. KUTRZEBA-POJNAROWA. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960). — M. LUNIEWSKI: Przypomnienie Z. Glogera. W 50 rocznicę zgonu. *Stolica* 1960 nr 44. — S. ZIEMAK: W cichym dworku nad Narwią. W 50 rocznicę śmierci Z. Glogera. *Literatura Lud.* 1960 nr 2/3. — H. SYSKA: Z. Gloger. W-wa 1963. — jk [J. KRZYŻANOWSKI]. *Słownik folkloru pol.* W-wa 1965. — A. KUTRZEBA-POJNAROWA: Wincenty Pol i Z. Gloger. *Łódzkie Studia Etnogr.* 1967 s. 99-106. — W. OLSZEWICZ: Życie i prace Z. Glogera. *Lud* t. 51 cz. 2 (1967) s. 485-501. — R. KRAŚKO: Tytan pracy z Jeżewa. *Kontrasty* 1968 nr 2.

Sprawozdania z odczytów: A. B. [A. BARTOSZEWICZ]: Odczyty na osady rolne. *Nowiny* 1879 nr 73; *G. Tyg. Powsz.* 1879 nr 12; *Echo* 1879 nr 59; *Kur. Codz.* 1879 nr 56; *Przegl. Tyg.* 1879 nr 11 (Obrazy sprzed tysiąca lat). — *Gaz. Warsz.* 1880 nr 17; *Kur. Codz.* 1880 nr 19 (O obchodach weselnych).

Kupalnocka. (W). [K. W. Wóycicki]. *Kłosa* 1868 nr 148.

Anula. *Kłosa* 1868 nr 153.

Obchody weselne. *Przegl. Pol.* 1869/1870 t. 1 s. 520. — W. CHOMĘTOWSKI. *Kronika Rodz.* 1870 nr 6. — O. KOLBERG. *Na Dziś* 1872 t. 2 s. 235, t. 3 s. 266.

Krakowiaki. K. WŁ. W. [K. W. Wóycicki]. *Bibl. Warsz.* 1877 t. 2 s. 157-162.

Starodawne dumy i pieśni. K. WŁ. W. [K. W. Wóycicki]. *Bibl. Warsz.* 1877 t. 4 s. 149-152. — *Biesiada Lit.* 1877 t. 1 s. 205. — *Tyg. Powsz.* 1877 nr 40. — GRZYMAŁA KAZIMIERZ [S. GRUDZIŃSKI]. *Niwa* 1878 t. 13 nr 76. — L. W. S. [L. WIECZÓR-SZCZERBOWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1878 t. 6 nr 134 s. 37. — *Tyg. Powsz.* 1878 nr 86.

Baśnie i powieści. *Kur. Codz.* 1879 nr 84. — *Tyg. Powsz.* 1879 nr 22. — J. KARŁOWICZ. *Wisła* t. 2 (1888) s. 634. — *Kłosa* 1889 nr 1277. — *Szkola* 1889 nr 9. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 347.

Gody weselne. K. ŁUCZYCKI. *Gaz. Warsz.* 1880 nr 239. — *Przegl. Tyg.* 1880.

Zwyczaje doroczne. J. KARŁOWICZ. *Wisła* t. 2 (1888) s. 634.

Marzenia samotnika. M. B. [K. POTOCKI]. *Prawda* 1883 nr 29.

Popas w Sławopolu. P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1891 t. 4 s. 561-562. — o- [J. KARŁOWICZ]. *Prawda* 1891 nr 26. — Δ. *Kur. Pol.* 1891 nr 78. — - ks -. *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 368.

Pieśni ludu. P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 48. — J. KARŁOWICZ. *Wisła* t. 6 (1892) s. 947. — J. KŁECZYŃSKI. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 470. — A. POLIŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 2 s. 334. — Rz. [S. M.

RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 40. — B. GRABOWSKI. *Bluszcz* 1893 nr 23-25. — J. KARŁOWICZ. *Kwart. Hist.* 1893 s. 300. — W. PERETZ. *Kijewska-ja starina* 1893 t. 2 s. 381-385. — W. PERETZ. *Życaja starina* 1893 z. 1 s. 122. — *Kraj* 1893 nr 44. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1894 nr 147.

Skarbiec strzechy naszej. J. KARŁOWICZ. *Wisła* t. 9 (1895) s. 202. — A. P. [A. POLIŃSKI]. *Kur. Por.* 1895 nr 335. — J. T. H. [J. TOKARZEWICZ]. *Kraj* 1895 nr 21. — *Biesiada Lit.* 1895 t. 40 s. 311. — I. M. *Bluszcz* 1896 nr 61. — *Z. Prawda* 1896 nr 272. — *Wiek* 1896 nr 7. — *Z. Echo Lit. dod. Dzien. Pol.* 1897 nr 6 s. 45-48.

Księga rzeczy polskich. A. R. [A. REMBOWSKI]. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 3 s. 165-171. — S. A. *Bibl. Warsz.* 1899 t. 4 s. 557.

Geografia historyczna ziem dawnej Polski. [J. TOKARZEWICZ]. *Ateneum* 1900 t. 4 s. 178-181. — J. K. K. [J. K. KOCHANOWSKI]. *Książka* 1901 s. 10-11. — S. SROKOWSKI. *Przegl. Pol.* 1902 t. 146 s. 134-135. — WOLYŃIAK [J. GIŻYCKI]. *Przegl. Powsz.* 1903 t. 78 s. 450-454. — NIE-RUSIN. *Ogniwio* 1903 nr 43.

Rok polski w życiu, tradycji i pieśni. Z. D. [Z. DEBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1900 t. 4 s. 564-567. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 46. — H. F. D. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 49 s. 975. — A. PŁUG. *Kur. Warsz.* 1900 nr 309. — (mre) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1900 nr 257. — L. STASIAK. *Ruch Katol.* 1900 nr 276. — S. W. [S. WOMELA]. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1900 nr 50-51. — *Bluszcz* 1900 nr 45. — *Wędrowiec* 1900 nr 43. — A. *Słowo* 1901 nr 1. — WŁ. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Prawda* 1901 nr 15. — J. CHASZEWSKI. *Niwa Pol.* 1901 nr 2. — Ign. Chrz. [I. CHRZANOWSKI]. *Książka* 1901 s. 53. — Ks. I. Ch. [I. CHARSZEWSKI]. *Przegl. Katol.* 1901 nr 1. — HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 1002-1005. — *Tydzień (Piotrków)* 1901 nr 3. — Z. GLOGER. *Przegl. Nar.* 1909 nr 1 s. 83-97 [uwagi z okazji nowego wydania]. — *Czas* 1909 nr 1. — *Dawny Sztandar* 1909 nr 14. — *Goniec Wil.* 1909 nr 55. — *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 7 s. 129.

Encyklopedia staropolska ilustrowana. A. BRÜCKNER. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 639-642. — A. BRÜCKNER. *Bibl. Warsz.* 1902 t. 1 s. 585-589. —

A. BRÜCKNER. *Kur. Warsz.* 1902 nr 44-45. — A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 1 (1902) z. 2 s. 323-325, R. 2 (1903) z. 4 s. 658-659. — J. K. KOCHANOWSKI. *Książka* 1902 s. 75-76. — A. BRÜCKNER. *Książka* 1903 s. 74-75. — A. BRÜCKNER. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 2 s. 171-175. — GOM. [W. GOMULICKI]. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 49. — AL. K. [A. KRAUSHAR]. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 32 s. 639-640. — L. RYDEL. *Kur. Warsz.* 1903 nr 290. — *Kur. Codz.* 1903 nr 339. — A. BRÜCKNER. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 2 s. 180-189. — A. BRÜCKNER. *Ilustracja Pol.* 1904 nr 17-18. — A. BRÜCKNER. *Przeegl. Pol.* 1904 t. 152 s. 133-139. — H. D. P. *Wędrowiec* 1904 nr 6-8. — AL. K. [A. KRAUSHAR]. *Tyg. Ilustr.* 1904 s. 79. — J. W. GOMULICKI. *Nowe Książki* 1958 nr 22 s. 1358-1359. — W. KOCHAŃSKI: Dwa dzieła o dawnej kulturze polskiej. *Kultura i Życie* 1958 nr 6. — H. SYSKA. *Dzien. Lud.* 1958 nr 283 s. 5.

Obrzęd weselny polski z pieśniami i przemowami. E. MAJEWSKI. *Książka* 1902 s. 146. — S. ZDZIARSKI. *Lud* t. 8 (1902) s. 313.

Białowieża w albumie. Cz. ST. [C. STATKIEWICZ]. *Wszehświat* 1907 nr 27. — A. KUDELSKI. *Książka* 1908 s. 183-184.

GLADKOWSKA CELINA (1859—1892)

Pseud.: JULJAN MOROSZ.

Powieściopisarka, nowelistka.

Ur. w 1859 w ziemiańskiej rodzinie Wołowskich w majątku Szwajcaria pod Hrubieszowem. Kształciła się w domu. Ok. 1876 założyła w Hrubieszowie spółdzielczy sklep spożywczy. Następnie przeniosła się do Warszawy, gdzie w 1877 objęła posadę nauczycielki na pensji żeńskiej swej krewnej, pani Guérin. W tym też czasie rozpoczęła działalność literacką. Przez kilka lat należała do komitetu redakcyjnego *Nowin* i była stałą współpracowniczką *Gazety Polskiej*. W 1890 otrzymała pierwszą nagrodę na konkursie *Ziarna* za nowelę „Noblesse oblige”. Pod koniec życia była członkiem redakcji *Gazety Świątecznej*. Zmarła 23 grudnia 1892 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Złota niteczka. Powieść oryginalnie skreślona. W-wa 1877.

2. Na scenie i za kulisami. Historia parafialna. *Ateneum* 1882 t. 2 s. 203-232, 421-459, t. 4 s. 1-39. Wyd. osob. W-wa 1893.

3. Mykita Lewczuk. Obrazek podolski. *Wiek* 1885 nr 189-220.

Dolinami rzek. B. [R. BAUDOUIN DE COURTENAY]: Nasze pieśni. *Kraj* 1903 nr 1. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1903 s. 316-317. — Dr S. [S. ZDZIARSKI]. *Przeegl. Powusz.* 1903 t. 79 s. 294.

Budownictwo drzewne i wyroby z drzewa w dawnej Polsce. *Kur. Litewski* 1909 nr 110. — *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 13 s. 248; nr 15 s. 304.

Recenzje prac edytorskich i redakcyjnych

Fraszki i opowiadania. Ze starych szpargałów śp. Karola Antoniego Żery... S. A. *Wędrowiec* 1893 nr 46. — *Bibl. Warsz.* 1894 t. 1 s. 189-190.

Album etnograficzne. M. BERNSZTEJN: Rasa i naród. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 42 s. 794. — J. K. KOCHANOWSKI. *Książka* 1904 s. 256-257.

Nieznany śpiewnik historyczny polski... W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 4 (1905) z. 4 s. 566-567. — A. BRÜCKNER. *Książka* 1906 s. 54. — D. H. F. *Wędrowiec* 1906 s. 191. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1906 nr 16-18. — W. HAHN: W: *Pamięci Mikołaja Reja z Nagłowic 1505-1569*. Lw. 1906 s. 180-181. — *Przew. Bibliogr.* 1906 nr 17-18.

4. Kto się lubi, ten się czubi. Przystawie dramatyczne w 1 odsłonięciu. *Bluszcz* 1890 t. 26 nr 10-12.

Rkps Bibl. Ossol. sygn. 11178/I.

5. „A kiedy ono nie takie!” Studium z natury. W-wa 1892.

6. Nie miała baba kłopotu, kupiła sobie... męża! Powiastka ludowa. Stevens Point [ok. 1910].

Utwory literackie i artykuły zamieszcza-
 ła w czasopismach: *Ateneum* (1882, 1887),
Biesiada Lit. (1887; tu: Blazen. Dramat
 z życia. Nr 50), *Bluszcz* (1890), *Dod.
 Mies. Przegl. Tyg.* (1884 t. 1; tu: Jedna
 z tysięcy. S. 410-439), *Dzien. Pol.* (1888),
Echo (1883; tu m.in.: Schronienie dla
 nauczycielek. Nr 290; Z sali sądowej. No-
 wela. Nr 277-279; Wspomnienie o p.
 Henryku Cieszkowskim. Nr 15-21), *Echo
 Muz., Teatr. i Artyst.* (1886; tu: Słońce
 zaszło. Nr 162-163), *Gaz. Kielecka* (1885),
Gaz. Pol. (1883-1884; tu m.in.: Za późno.
 Scena z praktyki lekarskiej. 1883 nr 44-
 49), *Gaz. Świąteczna* (1883; tu: Błogo-
 sławieństwo ojcowskie. Nr 50-51), *Gaz.
 Warsz.* (1882; tu: Wykolejona. Nr 200-
 206), *Głos* (1891; tu: U adwokata.
 Nr 28-31), *Kłosa* (1884), *Kur. Codz.*
 (1882-1883, 1885-1890; tu m.in.: Za
 drogą. 1882 nr 71-74, 78-79; Jak się
 ludzie żenią. 1883 nr 348; Pierwszy rękopis.
 1886 nr 211), *Kur. Warsz.* (1886;
 tu m.in.: Na wiosnę. Nr 1; Nie miał
 czasu. Nr 221-226; Bywa i tak... Nr
 344-347), *Nowiny* (1882-1883), *Słowo*
 (1883; tu: Osady rolne dla dziewcząt),
Świat (W-wa 1886), *Świat* (Kr. 1888; tu:
 Marzyła. Nr 6), *Wiek* (1883-1885; tu
 m.in.: Siostra narzeczonej. 1883 nr 72;
 Siostroznica. 1884 nr 27-31), *Wieniec*
 (1884), *Życie* (W-wa 1888; tu m.in.:
 Było ich dwoje. Nr 1-8).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych:
Dla pogorzalców. W-wa 1885 (tu: Psia
 dola), *Na pomoc! Wydawn. zbior. na
 korzyść powoźcian*. W-wa 1884 (tu: Z al-
 bumu clowna), *Upominek. Książka zbior.*

na cześć E. Orzeszkowej. Kr. 1893 (tu:
 Biedny Miro).

OPRACOWANIA

W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKO-
 WSKA]: Nasze autorki. *Tyg. Powsz.* 1885
 nr 20-22. — NIBANUS: Ludwik Niemo-
 jowski i „Juljan Morosz”. *Kraj* 1892
 nr 52.

(Nekrologi:) *Czas* 1892 nr 293; *Kur.
 Warsz.* 1892 nr 352; A. NOWICKI: Juljan
 Morosz. *Dod. Mies. Przegl. Tyg.* 1893
 t. 1 s. 67-75 i odb.; *Ateneum* 1893 t. 1 s.
 238-239; *Bibl. Warsz.* 1893 t. 1 s. 207;
Biesiada Lit. 1893 nr 2; *Tyg. Mód i Po-
 wieści* 1893 nr 1 s. 3.

P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc.
 powsz. ilustr.* t. 25-26 (1900). — I. TU-
 ROWSKA-BAROWA. *Pol. słownik biogr.* T. 8
 (1959-1960).

Złota niteczka. L. SOWIŃSKI. *Kłosa*
 1878 nr 681.

Na scenie i za kulisami. P.
 Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1893
 nr 27. — BR. CHR. [B. CHRZANOWSKI].
Prawda 1893 nr 33. — *Głos* 1893 nr 305. —
Świat (Kr.) 1893 nr 19. — J. BADENI.
Przegl. Powsz. 1894 t. 41 s. 128-129. —
 A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH].
Przegl. Pol. 1894 t. 113 s. 631-632.

„A kiedy ono nie takie!”
 W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr
 28. — S. OLENYCZ [B. CHRZANOWSKI]. *Pra-
 wda* 1893 nr 21. — *Kur. Por.* 1893 nr
 51. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1894
 t. 41 s. 128-129.

GNATOWSKI JAN (1855–1925)

Pseud. i krypt.: J. = Ł.; JAN ŁADA; ks. J. G.

Powieściopisarz, nowelista i publicysta.

Ur. 22 lipca 1855 w majątku rodzinnym w Skarżynówce na Podolu. W 1876 ukończył
 gimnazjum, naukę kontynuował w Odessie i Rydze, gdzie uczęszczał na politechnikę.
 Studia filozoficzne odbył w Wiedniu i Krakowie. W 1880 wyjechał na dwa lata do
 Włoch i Grecji, aby studiować historię sztuki. W 1882-1884 osiadł w Warszawie i pro-
 wadził dział krytyki literackiej w *Niwie*. W 1884 wyjechał do Innsbrucka na studia teo-
 logiczne. W 1887 otrzymał święcenia kapłańskie. W 1888 został powołany przez papieża
 Leona XIII na sekretarza nuncjatury w Monachium. W 1890 wrócił do kraju, osiadł
 we Lwowie, pełnił funkcję rektora kościoła popaulińskiego i pracował jako katecheta
 gimnazjalny. W 1905 przeszedł na emeryturę i zamieszkał na stałe w Warszawie. Był
 redaktorem *Wiary* i *Przeglądu Katolickiego* oraz stałym korespondentem pism zagranicz-
 nych. Zmarł 9 października 1925 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Realizm w literaturze nowoczesnej.
 Studium. *Przegl. Lw.* 1878 t. 16, 1879 t.
 17 i odb. 1879.

2. Listy o literaturze i sztuce. *Kur.
 Poz.* 1879 nr 149, 150, 152, 155, 156
 i odb.

3. Moja Beatrice. Kartka z życia Zygmunta Kraszińskiego. *Niwa* 1879 z. 119-120 i odb. W-wa 1880. Zob. też poz. 11.

4. Listy z Konstantynopola. *Słowo* (W-wa) 1882 nr 183-282 z przerwami; *Gaz. Kr.* 1882 nr 119-222 z przerwami i odb. Kr. 1883.

5. Listy znad Adriatyku. W-wa 1891.

6. Dwie Pasje. Vorderthiersee i Oberammergau. *Przeł. Powsz.* 1890 t. 28 s. 1-28, 196-221; *Kronika Rodz.* 1891 nr 23-24 i odb.

7. Paweł Popiel. Sylwetka pośmiertna. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1892 nr 69, 81, 93-95, 99 i odb.

8. O duszę. Powieść. *Przeł. Pol.* 1893 t. 107 s. 1-32, 291-324, 551-586; *Biesiada Lit.* 1894 t. 38 nr 41-52, 1895 t. 39 nr 1-14; *Echo Przemyskie* 1901 nr 34-49. Wyd. osob. W-wa 1895.

9. Ostatnia msza. *Przeł. Powsz.* 1893 t. 38 s. 386-411 i odb. Wyd. osob. Lw. 1912. Wyd. nast. W-wa 1916. Zob. też poz. 13, 18.

Przekłady: czes.: *Vlast* — franc.: *Vie contemporaine*.

10. Pastele. Lw. 1895.

Zawartość: Wiosna. (*Słowo* 1893 nr 3-11); W Tyrolu. (*Kraj* 1892 nr 50-52); Majówka. (*Gaz. Lw.* 1892 nr 245-247); Kto on? (*Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1895 nr 7-12. Zob. też poz. 20); Atak cholery. Przygoda w podróży. (*Dzien. Chicagoski* 1893 nr 225-228); W otchłań. (Zob. też poz. 20).

11. Wybór pism. T. 1: Studia. Lw. 1896.

Zawartość: Moja Beatrice. (Zob. poz. 3); Wpływy greckie na wybrzeżach Zatoki Tarenckiej. (*Ateneum* 1882 t. 4 s. 54-80, 222-244); Ernest Rénan. (*Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1893 s. 1-13, 97-108; *Słowo* 1893 nr 45-49); Studia nad najnowszymi prądami we Francji. Cz. 1: Kościół wobec reformy społecznej. (*Przeł. Pol.* 1893 t. 108 s. 421-459); cz. 2: Bourget i geneza jego ostatnich powieści. (*Przeł. Pol.* 1893 t. 109 s. 496-523); cz. 3: Bourget i jego wyznanie wiary. (*Przeł. Pol.* 1893 t. 110 s. 81-124).

12. Doczekał! *Czas* 1897 nr 69-79. Wyd. osob. pt. Doczekał! Z dawnych wspomnień. W-wa 1916. Zob. też poz. 13.

13. Z doliny łez. Lw. 1900.

Zawartość: Na śmierć. (*Słowo Pol.* 1895 nr z dn. 24 grudnia, 1896 nr z dn. 1 stycznia. Zob. też poz. 23); Wrócić. (*Słowo Pol.* 1896 nr 257-284. Zob. też poz. 18); Z ciężkich dni; Doczekał! (Zob. poz. 12); Kra-kra-kra. (*Gaz. Nar.* 1896 nr 302-311. Zob. też poz. 18); Ostatnia msza. (Zob. poz. 9).

14. Jak liście z drzew strącone... Pastel sceniczny w 1 akcie. Wyst. Lw. 29 listo-

pada 1903. *Ogł. Przeł. Pol.* 1904 t. 155 s. 191-212. Wyd. osob. Lw. 1904. Wyd. nast. Lw. 1911. Zob. też poz. 20.

Rkps Ossol. sygn. 10233/I; 10256/I (redakcja bez zakończenia).

Przekład czes.: R. Hucherko. *Ostravský dennik* 1909 nr 40 i nn.

15. Sweet boy. Trzy nowele. Lw. 1904. Wyd. nast. Lw. 1914.

Zawartość: Sweet boy. Obrazek z życia. (*Bibl. Warsz.* 1898 t. 2, 3; *Ruch Katol.* 1898 nr 287-298, 1899 nr 1-17); Pan z Rychlic. Fotografia z Galicji. (*Słowo Pol.* 1898 nr 17-40); Moloch. Studium z natury. (*Wędrowiec* 1895 nr 10-23).

Przekład ros.: W. M. Lawrow. Moskwa 1906.

16. Nieśmiertelnej pamięci Deotymy. Słowo żałobne nad zwłokami siostry Jadwigi Łuszczewskiej 22 września 1908. W-wa 1909.

17. W kwestii żydowskiej. *Wiara* 1909 i osob. W-wa 1909.

18. Proboszcz z Priesslau. W-wa 1912. Zawartość: Proboszcz z Priesslau. (*Słowo Pol.* 1904 nr 604-611, 1905 nr 3-89; *Naród Pol.* (Chicago) 1905 nr 33-41 z podtyt. Szkic z życia ludu polskiego pod zaborem pruskim); Wrócić. (Zob. poz. 13); Ostatnia msza. (Zob. poz. 9); Kral kral (Zob. poz. 13).

19. Oman. Czarodziejska historia o Rycerzu-upiorze, o Wodnicy-topielicy i o pańskim studencie. *Romans i Powieść dod. Świata* 1912 nr 9-50. Wyd. osob. W-wa 1913.

20. Lucifer. — Gwiazdka w Baedekerze. — Kto on? — W otchłań. — Jak liście z drzew strącone. W-wa 1913.

Zawartość: Lucifer; Gwiazdka w Baedekerze — ze wspomnień Szwajcarii. (*Gaz. Lw.* 1897 nr 78-108; *Słowo* 1899 nr 217-231); Kto on? (Zob. poz. 10); W otchłań. (Zob. poz. 10); Jak liście z drzew strącone... (Zob. poz. 14).

21. Mag. Powieść z ostatnich lat panowania Zygmunta III. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 1-225; *Dzien. Chicagoski* 1913 nr 248-301. Wyd. osob. T. 1-2. Kijów 1914.

22. W zaklętym zamczysku. Powieść z lat dawnych. *Słowo* 1914 nr 12 i nn. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1925.

23. Na śmierć. 1863. W-wa 1916. Zob. poz. 13.

24. Antychryst. Opowieść z ostatnich dni świata. Poz. 1920.

Przekład czes.: A. Kudelka. Praga 1927.

25. Białe i czarne duchy. W-wa 1921 [1920].

Powieść.

26. Zły czar. Powieść. Poz. 1922.

27. Hetmanik. Powieść kresowa. Nie druk.

28. O śpiących rycerzach i czuwającym królu. Baśń. Nie druk.

Ponadto uprawiał literaturę dewocyjną.

Utwory i artykuły umieszczał w następujących czasopismach: *Ateneum* (1882-1883), *Bibl. Warsz.* (1898, 1905), *Biesiada Lit.* (1894-1895, 1901, 1903, 1911-1912), *Bluszcz* (1905-1906), *Czas* (1897; tu dział krytyki artystycznej), *Dzien. Chicagowski* (1893, 1909, 1913), *Dzien. Kijowski* (1907), *Dzien. Pol.* (1901), *Echo* (1880), *Echo Przemyskie* (1901), *Gaz. Kościelna, Gaz. Kr.* (1882), *Gaz. Lw.* (1892, 1897; tu m. in.: Majówka. Z notatek nauczyciela. 1892 nr 245-247), *Gaz. Nar.* (1896-1897, 1907), *Gaz. Pol.* (Dąbrowa Górnicza 1917), *Gaz. Warsz.* (1913, 1923), *Głos Warszawy* (1916), *Iris* (1899), *Kłosa* (1883), *Kraj* (1890-1892, 1901, 1905; tu m. in.: W Tyrolu. Nowela. 1892 nr 50-52), *Kronika Rodz.* (1880, 1890), *Kult* (1922), *Kur. Pol.* (1919; tu: Dwie Wilie. Nowela. Nr 338), *Kur. Poz.* (1879), *Kur. Warsz.* (1920-1922, 1925; tu m. in. nowela pt. Lewy pawilon. 1925), *Lowiec* (1885; tu m. in.: Gawęda starego biuralisty. Nr 5), *Naród Pol.* (Chicago 1905), *Niwa* (1879-1880, 1882, 1884; tu rubr. Przegląd artystyczno-literacki. 1882), *Przegl. Katol.* (1898-1924), *Przegl. Lw.* (1878-1879), *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* (1892-1895, 1897, 1900), *Przegl. Pol.* (1892-1894, 1904; tu m. in. Kto winien? Szkic z życia. 1894 t. 114 s. 233), *Przegl. Powsz.* (1885, 1892, 1900, 1901, 1903), *Przegl. Warsz.* (1925; tu: O minionych czasach i ludziach. Nr 46-47), *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* (1893-1894), *Rola* (1901), *Ruch Katol.* (1897-1899), *Rzeczpospolita* (1923), *Słowo* (1893, 1896, 1899), *Słowo Pol.* (1895-1896, 1898, 1903-1905), *Świat* (Kr. 1893, 1895), *Świat* (W-wa 1912), *Tyg. Ilustr., Wędrowiec* (1895), *Wiad. Archidiecezjalne, Wiad. Pol.* (Piotrków 1916), *Wianki* (1922-1923), *Wiara* (1909-1910), *Wiek* (1882, 1884), *Wiek Młody* (1895).

Ponadto w książkach zbiorowych: *Na wpisy szkolne*. W-wa 1915, *Na szkołę pol.* W-wa 1916, *Roczn. Kola Lit.-Artyst. we Lw.* Lw. 1897.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego z 1884. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6503 IV.

2. Do T. Wierzbowskiego z 1888. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 9.

3. Do S. Tomkowicza 12 listów z 1890-1893. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1981.

3a. Do M. Godlewskiego ok. 1896. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

4. Do B. W. Korotyńskiego 15 listów z 1908-1912 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7284.

5. Do M. Lempickiego z 1916. Rkps Ossol. sygn. 6903/III.

6. Do księgarni Gebethnera i Wolffa z 1920. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7111.

7. Do Z. Sarneckiego 2 listy b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714 t. 2.

8. Od W. Czeczota z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7290.

9. Od A. Mazanowskiego 5 listów z 1913-1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7290.

10. Od J. Nowowiejskiej b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7284.

11. Od Z. Popiela b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7284.

OPRACOWANIA

A. N.: Światła i cienie. *Wędrowiec* 1895 nr 14. — Z. SARNECKI: Jan Łada. *Świat* 1895 nr 10. — A. CHOLONIEWSKI: Nieśmiertelni. Fotografie literatów lwowskich. Lw. 1898. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 25-26 (1900). — Z. KOŚCIESZA: Z końcem wieku. Ze wspomnień dziennikarza. *Rola* 1901 nr 29. — S.: Jan Łada. *Kraj* 1901 nr 34. — tc [T. CZAPELSKI]: Jan Łada. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 1. — M. SYNORADZKI. *Biesiada Lit.* 1911 nr 13. — A. B.: Powieści Jana Łady. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 306. — A. FAJĘCKI. *Ateneum Kapłańskie* t. 16 (1919-1925) s. 100-102.

(Nekrologi:) J. KLEINER. *Tyg. Ilustr.* 1925 nr 43; *Przegl. Katol.* 1925 nr 43; *Tyg. Pol.* (Harbin) 1925 nr 190; *Wiad. Lit.* 1925 nr 44.

S. LEMPICKI: Złote paski. Wspomnienia ze szkoły galicyjskiej. W-wa 1957 s. 11 i nn. — K. LEWICKI. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960).

Sprawozdania z odczytów: *Gaz. Nar.* 1895 nr 38, 134. — *Gaz. Lw.* 1896 nr 90, 104; 1897 nr 41. — *Kraj* 1897 nr 8, 41. — *Gaz. Lw.* 1898 nr 223.

Realizm w literaturze nowoczesnej. J. KOTARBIŃSKI: *Wstecz-*

nictwo w krytyce literackiej. *Przegl. Tyg.* 1879 nr 40-42, 44. — A. PÓLKOZIC [A. NIEWIAROWSKI]. *Echo* 1879 nr 202, 207, 215. — L. S. W. [L. SZCZERBOWICZ-WIECZÓR]. *Tyg. Ilustr.* 1880 nr 219 s. 154. — Z. SZWEYKOWSKI: Pierwszy etap walki o naturalizm w Polsce. Wstęp do: A. Sygietyński: Pisma krytyczne wybrane. W-wa 1932; przedr. w książce: Nie tylko o Prusie. Poz. 1967.

Listy z Konstantynopola. J. G. [J. GADOMSKI]. *Kłosa* 1883 nr 961. — T. CH. [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Niwa* 1884 z. 224. — *Qs. Gaz. Pol.* 1884 nr 33. — *Kraj* 1889 nr 9.

Pastele. K. BARTOSZEWICZ. *Kraj* 1895 nr 25, 26. — F. RA. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 29. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1895 nr 278. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Głos Nar.* 1895 nr 271. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1895 t. 117 s. 250-252. — Ł. K. *Kur. Codz.* 1895 nr 318. — *Mmp. Gaz. Pol.* 1895 nr 275. — ST. R. [S. ROSSOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1895 nr 117. — Z. SARNECKI. *Świat* 1895 nr 10. — S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI. *Gaz. Nar.* 1895 nr 129. — *Biesiada Lit.* 1895 t. 40 s. 415. — *Kronika Rodz.* 1895 nr 22. — *Przegl. Powsz.* 1896 t. 49 s. 449-454.

Wybór pism. T. 1: Studia. M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1896 t. 121 s. 173-175. — M. ZDZIECHOWSKI. *Przegl. Lit.* 1896 nr 2.

Z doliny łez. *Gaz. Lw.* 1900 nr 178. — *Ruch Katol.* 1900 nr 188. — a. *Kraj* 1901 nr 34. — c. *Przegl. Pol.* 1901 t. 142 s. 342-343. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1901 t. 69 s. 121-122.

Jak liście z drzew stracone... K. KOLAKOWSKI. *Dzien. Pol.* 1903 nr 559, 561. — Z. W. *Słowo Pol.* 1903 nr 565. — B. KACZOROWSKI. *Gaz. Kolołomyjska* 1904 nr 20. — *Przegl. Pol.* 1904 t. 151 s. 191-212. — *Czas* 1905 nr 162.

Sweet boy. IG. B. [I. BALIŃSKI]. *Słowo* 1904 nr 250. — *Kur. Poz.* 1904 nr 250. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1904 nr 164. — *Tyg. Lit.-Bibliogr. dod. Gońca Por. i Wiecz.* 1904 nr 595. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1905 s. 143. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1905 t. 155 s. 161-163. — A. GOLDBERG. *Ogniw* 1905 s. 77. — T. J. CH. [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Kur. Warsz.* 1905 nr 59. — KOLSKI. *Przegl.*

Katol. 1905 s. 15-16. — J. LORENTOWICZ. *Gaz. Pol.* 1905 nr 60-61. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 85 s. 412-413. — x. *Kronika Rodz.* 1905 s. 62. — *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Tor.* 1905 s. 16. — *Tyg. Ilustr.* 1905 s. 219.

W kwestii żydowskiej. S. AUERBACH: Głos księdza katolickiego w kwestii żydowskiej. *Spółczeństwo* 1909 nr 48. — J. WASSERZUG: O kwestii żydowskiej, z powodu książki ks. J. Gnatowskiego. *Prawda* 1909 nr 36-37.

Proboszcz z Priesslau. J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1912 t. 185 s. 264-267. — W. KOSIAKIEWICZ. *Świat* 1912 nr 34. — MRÓWKA. *Przegl. Katol.* 1912 nr 26. — Hajota [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Tyg. Mód i Powieści Nasz Dom* 1912 nr 19 s. 4. — E. PASZKOWSKI. *Dzien. Kijowski* 1912 nr 39. — ZYG. SAR. [Z. SARNECKI]. *Wisła* 1912 nr 3. — *Z. Czas* 1912 nr 43. — *Rola* 1912 nr 9. — *Gaz. Por.* 1913 nr 331.

O man. A. MAZANOWSKI. *Przegl. Powsz.* 1917 t. 137 s. 73-76.

Lucifer. W. CZECZOT. *Kur. Warsz.* 1913 nr 352. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 4 s. 516. — *Głos Narodu* 1913 nr 95. — H. GALLE. *Książka* 1914 s. 283.

Mag. X. G. [K. GLINKA]. *Wieś i Dwór* 1914 nr 8. — K. P. *Kronika Powsz.* 1914 nr 18. — S. ŁYŻ. [S. ŁYŻKOWSKI]. *Gaz. Por.* 1914 nr 93. — E. PASZKOWSKI. *Dzien. Kijowski* 1914 nr 47. — mre. [M. RÖLLE]. *Gaz. Lw.* 1914 nr 77. — *Z. S. Przegl.* 1914 nr 66-68.

W zaklętym zamczysku. ej. *Wiad. Lit.* 1925 nr 96. — S. K. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1925 nr 45 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — (M. S.) [M. SMOLARSKI]. *Rzeczpospolita* 1925 nr 314. — *Kur. Por.* 1925 nr 310. — K. KONARSKI. *Oświata Pol.* 1929 nr 3 s. 249-250.

Antychryst. Zi. *Słowo Pol.* 1920 nr 464. — *Czas* 1920 nr 284. — J. KLEINER. *Słowo Pol.* 1921 nr 140.

Białe i czarne duchy. K. BUKOWSKI. *Wiek Nowy* 1920 nr 5859. — *Czas* 1920 nr 211. — *Tyg. Ilustr.* 1920 nr 33.

Zły czar. w.h. [W. HAHN]. *Gaz. Lw.* 1922 nr 279. — L. PLEWIŃSKI. *Przegl. Warsz.* 1923 nr 17.

GODLEWSKA LUDWIKA (1863–1901)

Pseud.: EXTERUS.

Powieściopisarka, nowelistka.

Ur. 11 października 1863 w Niegłosach pod Płockiem, w rodzinie ziemiańskiej, córka Rocha i Felicji z Tokarskich. Ojciec jej był tam dyrektorem szkoły rolniczej. W 1870 przeniosła się z rodzicami do zakupionego przez nich majątku Kłokock koło Lipna. Nauki początkowe pobierała w domu rodziców, a w 1878-1880 kształciła się w Warszawie na tajnej pensji Wróblewskich, prowadzonej w języku francuskim. W 1881 przebywała na rocznym kursie kroju i szycia w zakładzie pańien Hanusz w Płocku. W 1890-1892 leczyła się na gruźlicę w Gleichenbergu, Merano, Gorycji. Zwiedziła wtedy Wenecję, Weronę, Mediolan, Triest. Po powrocie zamieszkała w Warszawie, dając prywatne lekcje. Równocześnie dokształcała się pod kierunkiem profesora fizyki, Kramsztyka. Nawrót choroby zmusił ją do wyjazdu na kurację. W zimie 1897 wyjechała do Nervi, gdzie zaprzyjaźniła się z Mieczysławem Karłowiczem. W 1898 przebywała w Bozen Gries, a w 1899 w Gleichenbergu i Zakopanem. Zimą 1900 wyjechała do Lwowa, a stamtąd do Sokołowska (Gürbersdorf) na Śląsku, gdzie zmarła 28 stycznia 1901. Pochowana na Powązkach, w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Po zdrowie. Powieść. *Ateneum* 1895 t. 4 s. 290-347, 435-469; 1896 t. 1 s. 83-120, 281-311. Wyd. osob. W-wa 1896. Zob. też Wyd. zbior.

2. W zapadłym kącie. *Kur. Codz.* 1896 nr 291-321. Wyd. osob. W-wa 1896. Zob. też Wyd. zbior.

3. Kato. Powieść współczesna w 2 tomach. *Ateneum* 1897 t. 1 s. 10-27, 215-240, 408-441; t. 2 s. 39-83, 255-288, 434-469; t. 3 s. 34-65, 230-253, 403-426. Wyd. osob. W-wa 1898. Zob. też Wyd. zbior.

4. Do słońca. *Kur. Niedzielną* 1898 nr 15-16. Wyd. osob. W-wa 1898. Zob. też poz. 7 oraz Wyd. zbior.

5. Ks. Roch Osypka. Płock 1898. Zob. też poz. 7 oraz Wyd. zbior.

6. Dobrane pary. Powieść współczesna. *Głos* 1899 nr 1-10, 12-15, 17-24, 26-34, 36-37, 39-46; *Kur. Lw.* 1899 nr 191-345 (brak zakończenia). Wyd. osob. Lw. 1900. Zob. też Wyd. zbior.

Powieść na konkursie *Głosu* w 1898 uzyskała nagrodę z fundacji ziemian Krośniewickich.

7. Kwiat aloesu. W-wa 1899 *Bezpłatny Dod. Tyg. do Gaz. Pol.* t. 52. Zob. też Wyd. zbior.

Zawartość: Kwiat aloesu. Nowela. (Powst. 1896. Ogl. *Tyg. Ilustr.* 1897 nr 6-8); W karnawale. (*Głos* 1897 nr 9); Feministka. Obrazek z życia. (*Ster* 1897 nr 19 i nn. pt. Panna Orliczówna); Do słońca. (Zob. poz. 4); Książd Roch Osypka. Obrazek mazowiecki. (Zob. poz. 5).

8. Adam. Ogl. fragm. *Sami sobie*. W-wa 1900 s. 81-82. Zob. też Wyd. zbior.

Powieść niedokończona.

Utwory literackie umieszczała w czasopiśmie: *Ateneum* (1895-1897), *Echa Płockie i Łomżyńskie* (1898-1899), *Głos* (1897, 1899), *Kur. Codz.* (1896), *Kur. Lw.* (1899), *Kur. Niedzielną* (1896, 1898), *Słowo* (1895), *Ster* (1897), *Tyg. Ilustr.* (1897), *Tyg. Nar.* (1901).

Oraz w wydawnictwie: *Sami sobie*. W-wa 1900.

Wydania zbiorowe

Powieści i nowele. T. 1-6. Lw. 1912 (z przedmowami M. C. Przewóskiej i Z. Wasilewskiego).

T. 1: Kato. Powieść współczesna. Cz. 1. (Zob. Twórczość poz. 3).

T. 2: Kato. Powieść współczesna. Cz. 2. (Zob. Twórczość poz. 3).

T. 3: Po zdrowie. Powieść. (Zob. Twórczość poz. 1).

[T. 4:] Dobrane pary. Powieść współczesna. (Zob. Twórczość poz. 6).

T. 5: Nowele: Jesień; Fantazja noworoczna. (*Tyg. Nar.* 1901 nr 3; *Mysł Pol.* 1907 nr 1); Pan Apolinary Prądaszyński. Portret. (*Słowo* 1895 nr 209-212); Kwiat aloesu. (Zob. Twórczość poz. 7); W karnawale. (Zob. Twórczość poz. 7); Feministka. Obrazek z życia. (Zob. Twórczość poz. 7); Do słońca. (Zob. Twórczość poz. 4); Książd Roch Osypka. Obrazek mazowiecki. (Zob. Twórczość poz. 5).

T. 6: W zapadłym kącie. Szkic. (Zob. Twórczość poz. 2); Adam. Z teki pośmiertnej. (Zob. Twórczość poz. 8).

Listy i materiały

1. Do M. C. Przewóskiej 2 listy z 1899. Ogl. w książce: L. Godlewska: Powieści i nowele. T. 1. Lw. 1912 s. XV.

2. Do Z. Wasilewskiego 3 listy z 1899-1900. Ogl. w książce: L. Godlewska: Powieści i nowele. T. 1. Lw. 1912 s. XXVI-XXX.

3. Spotkanie. (Brulion noweli). Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7892 IV.

OPRACOWANIA

P. Chm. [P. CHMIELEWSKI]. *Wielka enc. powysz. ilustr.* T. 25-26 (1900). — P. CHMIELEWSKI: Historia literatury polskiej. T. 6. W-wa 1900 s. 283. — Album pisarzy polskich (współczesnych). Zebrał i objaśnił S. Demby. W-wa 1901.

(Nekrologi:) M. Ch. [M. CHELMOŃSKA]. *Kur. Por.* 1901 nr 30; H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 177-183 i odb.; K. Głos 1901 s. 76; T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1901 nr 8; (Tr.). *Wędrowiec* 1901 nr 5; Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Książka* 1901 s. 71; Z. WASILEWSKI. *Kur. Warsz.* 1901 nr 30; Młodociane talenta. *Biesiada Lit.* 1901 nr 6; *Bibl. Warsz.* 1901 t. 1 s. 387-389; *Gaz. Pol.* 1901 nr 29; *Kraj* 1901 nr 6; *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 5; *Tyg. Mód i Powieści* 1901 nr 6; *Zgoda* (Chicago) 1901 nr 9.

M. ŁOPUSZAŃSKA: Typ kobiety współczesnej w najnowszej powieści polskiej. *Pogląd na Świat* 1902 nr 3 s. 113-116. — W. FELDMAN: Współczesna literatura polska. T. 3. W-wa 1905 s. 38. — W. JABLONOWSKI: Powieści i nowele L. Godlewskiej. *Gaz. Warsz.* 1912 nr 155. — M. C. PRZEWOŚKA: Ludwika Godlewska. Exterus. [Przedmowa do:] L. Godlewska: Powieści i nowele. T. 1. Lw. 1912. — Z. WASILEWSKI: [Przedmowa do:] L. Godlewska: Powieści i nowele. T. 1. Lw. 1912. — A. SZAMOTA [A. GRYNKRAUTOVA]: Zapomniane. (L. Godlewska i M. Komornicka). *Echo Lit.-Artyst.* 1913 nr 2. — S. DEMBY: Bene merentes. Dobrze zasłużeni z ziemi płockiej. *Księga pamiątk. Kola Płoczan.* W-wa 1931 i odb. — E. K. [E. KARSKA]: Z cyklu: Sylwetki zapomniane. *Praktyczna Pani, Dobra Obywatelka* 1936 nr 5. — M. SZEWCZYKÓWNA: Pisarka z zapomnianego świa-

ta. *Kur. Por.* 1939 nr 232. — M. SZEWCZYKÓWNA. *Pol. słownik biogr.* T. 8. (1959-1960). — M. SZEWCZYKÓWNA: Monograficzne opracowanie twórczości L. Godlewskiej. Maszynopis. [Wiad. Pol. słownik biogr.].

Po zdrowie. *B. Gaz. Nar.* 1896 nr 209. — W. BUKOWIŃSKI: Debiuty literackie. *Gaz. Pol.* 1896 nr 279. — Ch. *Słowo* 1896 nr 161. — A. GRUSZECKI. *Przegl. Tyg.* 1896 nr 27. — WŁ. JAB. [W. JABLONOWSKI]. *Głos* 1896 nr 28. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 34. — * * * [J. TOKARZEWCZ]. *Prawda* 1896 nr 27. — R. ZAWILIŃSKI. *Przegl. Lit.* 1896 nr 8. — *Ateneum* 1896 t. 2 s. 585. — *Biesiada Lit.* 1896 t. 42 s. 96. — *Kraj* 1896 nr 23. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1896 nr 205. — W. BUKOWIŃSKI. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 1. s. 376.

Kato. *A. S. Tyg. Mód i Powieści* 1898 nr 2. — J. HARUSEWICZ: Głos czytelnika o powieści „Kato”. *Głos* 1898 nr 51. — K-r [K. RAKOWSKI]. *Życie* 1898 nr 47. — P. CHMIELEWSKI. *Kur. Codz.* 1899 nr 297. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1899 nr 1. — K. *Niwa* 1899 nr 11. — I. MOSZCZEŃSKA. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 19. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1899 t. 133 s. 545. — M. RAWICZ. *Ruch Katol.* 1899 nr 196. — L. R. [L. RUTKOWSKI]. *Ateneum* 1899 t. 1 s. 178.

Dobrane pary. W. JABLONOWSKI. *Głos* 1898 nr 46. — H. CEYSINGER. *Tyg. Mód i Powieści* 1899 nr 51. — P. CHMIELEWSKI. *Kur. Codz.* 1900 nr 155. — A. DROGOSZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1900 t. 2 s. 363. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 2. — M. ŁOPUSZAŃSKA. *Pogląd na Świat* 1900 nr 7. — M. ŁOPUSZAŃSKA. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1900 nr 22. — M. H. *Ruch Katol.* 1900 nr 119. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 65 s. 451. — M. H. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1900 t. 138 s. 179. — (mre) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1900 nr 9. — W. STERLING. *Prawda* 1900 nr 26. — W. JABLONOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 6.

GOMULICKI WIKTOR (1848—1919)

Pseud. i krypt.: F.; FANTASIO; FANTAZY; F-Y; G.; -G.; G.; -G.; GOM.; HERMAN; IGNOTUS; KAROL SIELSKI; NIEZNAJOMY; R. W.; SZPERACZ; T. O. VAN THAAZY; TEO; VELOX; W.; W.G.; W. G.; w.g; WG.; WG.; -WG.; -WG.-; WI. GO.; WIKTOR.

Poeta, nowelista, powieściopisarz, krytyk literacki, felietonista, tłumacz.

Ur. 17 października 1848 w Ostrołęce, syn Jana Aleksandra, miejscowego geometry, i Antoniny z Dmowskich. Lata dziecięce od 1854 spędził w Pułtusku, gdzie w 1864 ukończył pięcioklasową szkołę powiatową. Następnie do 1866 uczył się w IV Gimnazjum w Warszawie. W 1866-1869 studiował na wydziale prawnym Szkoły Głównej. W początkach twórczości związał się z „młodą prasą” współpracując z *Przeglądem Tygodniowym*. W 1872-1874 był członkiem redakcji *Kuriera Warszawskiego*. W 1874 przez krótki czas redagował *Muchę*. Około 1875 przeniósł się do redakcji *Kuriera Codziennego*. W 1879 nawiązał ponownie współpracę z redakcją *Kuriera Warszawskiego*, gdzie w 1887-1888 był sekretarzem redakcji i kierownikiem działu artystycznego. Około 1880 redagował *Kolce*. W 1889-1890 redagował nabyty przez siebie *Tygodnik Powszechny*. Odbył kilka podróży: w 1877 do Prus Wschodnich, w 1878 przez Berlin do Paryża na Wielką Wystawę Powszechną, w 1888 do Wenecji, na kongres literacki, i do Paryża, gdzie szukał materiałów do życia i twórczości Cypriana Norwida. W 1895 przebywał nad Bałtykiem, w 1906 odbył podróż po Krakowskim — Ojców, Pieskowa Skała. W Krakowie nawiązał osobiste stosunki z tamtejszymi kolekcjonerami: Władysławem Bartynowskim i Feliksem Jasińskim. W 1907 przez parę miesięcy — częściowo w towarzystwie Michała Federowskiego — podróżował po Białorusi. W 1893, w uznaniu zasług literackich, otrzymał od belgijskiej Akademii Sztuk, Umiejętności i Literatury medal pierwszej klasy i wielki dyplom honorowy; równocześnie został członkiem rzeczywistym tejże Akademii. W 1911 skazano go na rok twierdzy za napisanie patriotycznej przedmowy do opowiadania A. Mickiewicza „La semaine de miel d'un conscrit” (wydrukowanego pt. „Pod Stoczkiem. Tydzień miodowy rekruta”), ale kary nie odbył dzięki amnestii dla przestępców politycznych. W 1915-1917 był członkiem zarządu Towarzystwa Przyjaciół Pokoju. Był znanym kolekcjonerem, zwłaszcza warszawianów. Trzykrotnie był żonaty: w 1882 ożenił się z Marią Humięcką, zmarłą wraz z dwojgiem dzieci z tego małżeństwa w 1888, następnie w 1890 z Leokadią Życińską i z kolei w 1909 z Franciszką z Matuszewskich Żelewską. Z trzeciego małżeństwa pochodzi syn, Juliusz Wiktor Gomulicki, literat i historyk literatury. W 1912 obchodził jubileusz pracy literackiej. W 1918 został odznaczony nagrodą im. Elizy Orzeszkowej. Zmarł w Warszawie 14 lutego 1919.

TWÓRCZOŚĆ

1. Kolorowe obrazki. Kilka powiastek i szkiców. W-wa 1868 *Biblioteczka Kolei Żelaznych*.

Zawartość: Dwie. Obrazek powieściowy. (*Kur. Warsz.* 1868 nr 69-88 z przerwami); Z dramatu życia; Na scenie i za sceną.

Nakład zniszczony na życzenie autora. Zachowany egz. w Bibl. Uniw. Warsz.

2. Z otchłani. Nowela. *Opiekun Domowy* 1870 nr 50. Wyd. osob. W-wa 1870 *Biblioteczka Kieszonkowa Romanów i Powieści*.

Nakład zniszczony na życzenie autora.

3. Poezje. W-wa 1873. W: *Księga pieśni. Zbiór poezji*. Seria I. Z. 6.

Zawartość: Jej oczy; W noc czerwcową (*Tyg. Ilustr.* 1870 t. 1 s. 317); Swaty; Prządka; Z dziejów dnia i miłości; Chciałbym... (*Kłosa* 1871 t. 1 s. 131); We dwoje. (*Tyg. Ilustr.* 1870 t. 1 s. 87); Z krainy dźwięków. (*Tyg. Ilustr.* 1868 t. 1 s. 231); Pamiętasz? (*Przegl. Tyg.* 1870 nr 28).

Nakład zniszczony na życzenie autora. Zachowany egz. u J. W. Gomulickiego.

4. Ilustrowany przewodnik po Warszawie ozdobiony planem miasta, widokami piękniejszych gmachów i miejscowości, galerią typów warszawskich i szkicami charakterystycznymi. Rok pierwszy. W-wa 1880.

Współautor: I. Szmideberg.

5. Poezje. W-wa 1882. W: *Lira polska*. T. 2. Wyd. nast. w serii jw.: W-wa 1897 (wyd. bez wiedzy autora). Zob. też Wyd. zbior. poz. 1.

Zawartość: m.in. wiersze: Gdzie piękno?; Pustkowie. (*Wieniec* 1872 nr 13); „El mole rachimim...” (*Kur. Warsz.* 1879 nr 148); Na Kanonii. (*Wieniec* 1872 nr 74 pt. Z pamiętnika).

6. Przy słońcu i przy gazie. Szkice z miasta. Niektóre ogł. *Kur. Warsz.* 1883-1885 (pt. Warszawa przy słońcu i przy gazie); *Kur. Codz.* 1883-1885. Wyd. osob. całości W-wa 1888.

Zawartość: Wosk, guma i porcelana; Stare mury; Godzina szwaczek; Psy; Wystawa przez szparę; Pierwsze drgnięcia; Kataryniarz; Brzytwa;

Woda nie przyszła...; Muza w negliżu; Stróż; Podwórza; My, warszawiacy; Szylidy; Skwery; Czy warszawianki się...?; Platne wrogi; Karta z marmurowej kroniki. (Zob. też Wyd. zbior. poz. 3); „Mały”; Szynek na Starym Mieście; Bohaterka; Moje album; Człowiek ptak; Minutka; Pierwszy śnieg; Do poduszki; Pan Ambaras; „Sprzedaję — kupuję — zamieniam”; Zamawiam po przeczytaniu; Łazienki pod śniegiem.

6a. Szekspir. *Echo Muz. i Teatr*. 1884 nr 41. Wyd. osob. z rysunkiem C. Norwida i w oprac. J. W. G. [J. W. Gomulickiego]. W-wa 1964. Zob. też poz. 10, 28.

7. Obrazki prawdziwe. W-wa 1884 [1885].

Zawartość: Coelio. (*Nowiny* 1883 nr 42. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3); Nieprzespany sen pani Maciejowej. (*Kraj* 1883 nr 11; *Ziarno* 1883 nr 15. Zob. też poz. 25, 45 oraz Wyd. zbior. poz. 2); Z cudzego ła. (*Kur. Codz.* 1876 [?] nr 273); Swój do swego. (*Przeł. Tyg.* 1883 nr 36-37); Marysia; Garść kwiatów. (Zob. poz. 25); Nicefor. (*Kur. Codz.* 1875 nr 238-239); Pierwszy mróz. (*Kur. Codz.* 1876 nr 238-239); Próba w cyrku. (*Kur. Warsz.* 1883 nr 151-152); Pocałunek. (*Kur. Codz.* 1883 nr 165. Zob. też poz. 25).

Przekłady

Nieprzespany sen pani Maciejowej: czes.: A. K.: (pt. Sen). *Moravská orlice* 1908 nr 297.

Garść kwiatów: czes.: K. A. Pisecký. *Moravská orlice* 1908 nr 222 — serbochorw.: *Narodna obrana* 1905 nr 114-116; *Kalender „Živila Hrvatska” za god 1913* s. 113-118.

Pierwszy mróz: czes.: I. V. *Moravská orlice* 1910 nr 1 — serbochorw.: *Kalender „Živila Hrvatska” za god 1913* s. 82-86.

Pocałunek: czes.: K. P-y. *Moravská orlice* 1910 nr 76 — ros.: *Siewiero-zapadnoje słowo* 1900.

Nadto kilka nowel na język czeski przełożył F. Kvapil oraz na język rosyjski O. von Klugen ok. 1890.

8. Skrytka. Obraz sceniczny w 1 akcie. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 108-111. Wyst. W-wa 1886; Poz. 1891. Przedr. w: *Komedie i monologi oryginalne i tłumaczone*. Seria I. W-wa 1891 s. 65-83.

Rkps Ossol. sygn. 10705/I, 10365/I.

9. Zielony kajet. Szkice z ustronia. *Kur. Warsz.* 1885 nr 215, 234, 248, 254, 268, 270, 1887 nr 224, 236, 264 (pt. Zielony kajecik. Szkice z natury. Seria 1-2). Wyd. osob. W-wa 1896.

Zawartość: Oracz. (Zob. też poz. 25, 45, 60 oraz Wyd. zbior. poz. 2); Słońce zachodzi — słońce zaszło. (Zob. też poz. 60); Niepokoję ludzi spokojnych; Ze szczytu; Magda; „Wszystkie nasze dzienne sprawy...”; Suka. (Zob. też poz. 25, 60); Powódz; Czego nie rozumieją jaskółki i motyle. (Zob. też poz. 25, 60); Deszcz pada; Ciąg dalszy i dokończenie. (Zob. też Wyd. zbior. poz. 2); Libella. (*Kur. Lw.* 1889 nr 169; *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 21); Chmurki przy księżycu. (*Kur. Codz.* 1891 nr 176; *Kur. Lw.* 1891

nr 181); Filemon i Baucis. (Zob. też poz. 25, 54 oraz Wyd. zbior. poz. 2).

Przekłady

ros.: W. Ł. [W. Ławrowa]. *Russkaja mysl* 1896 nr 11 [całość?].

Oracz: czes.: V. Kredba. *Národní listy* 1898 nr 19 — ros.: *Wołyni* 1900 — serbochorw.: *Narodné novine* 1899 nr 65.

Czego nie rozumieją jaskółki i motyle: ros.: *Oryłowski wiestnik* 1902; *Siewiero-zapadnoje słowo* [1902]; *Žurnal dla wosiech* 1902 nr 7.

10. Poezje. W-wa 1887 [1886]. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1.

Zawartość: cykl: Pieśń w służbie święta, Amor i Psyche, Życie w obrazach, Z księgi przyrody, Sub tegmina. (Zob. też poz. 28); Słońce za chmurą, Inny i sobie; oraz: Szekspir. (Zob. poz. 6a); Kocia. (*Co kto lubi? Wiazanka*. W-wa 1878 s. 23-31 pt. Dwie — i ani jednej); Żydz.

Na niektórych egz. brak daty wydania na karcie tyt., mylna data cenzury 1866.

11. Róże i osty. Nowele, obrazki, szkice. Seria 1. W-wa 1888.

Zawartość: Prawo Malthusa. (*Kur. Warsz.* 1886 nr 27b-30b); Beppo. (*Kur. Codz.* 1884 nr 12); Staruszek z Tamki. Opowiadanie przyjaciela. (*Kur. Warsz.* 1884 nr 361b. Zob. też poz. 25 oraz Wyd. zbior. poz. 2); Mucha. (*Gaz. Pol.* 1885 nr 5. Zob. też poz. 25); Potrawka z gołębi. (*Wędrowniec* 1886 nr 26-29. Zob. też poz. 34 oraz Wyd. zbior. poz. 2); Czepek. (*Echo Muz. i Teatr.* 1884 nr 48. Zob. też poz. 25); Co widział promień wiosennego słońca? (*Kur. Codz.* 1881 nr 108-109; *Gaz. Kielecka* 1886 nr 43-44); Gadająca brzoza. (*Kur. Warsz.* 1886 nr 170); Grzech śmiertelny. (*Kur. Warsz.* 1887 nr 84. Zob. też poz. 25, 60 oraz Wyd. zbior. poz. 2); Pisarz z Ratusza. (*Gaz. Kielecka* 1885 nr 54-56); Trzewiczki. (*Kur. Warsz.* 1886 nr 130. Zob. poz. 25); Na jednominutowym przystanku. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 179); Pod parasolem. (*Kur. Warsz.* 1887 nr 42. Zob. poz. 25, 60 oraz Wyd. zbior. poz. 2); Wszędzie on! (*Kur. Codz.* 1883 nr 346); Mundur. (*Kur. Warsz.* 1886 nr 277b-298b. Zob. też poz. 25 oraz Wyd. zbior. poz. 2).

Przekłady

Prawo Malthusa: ros.: J. Nowicki. *Kijetel-nin* 1886.

Czepek: ros.: *Junyj kraj* [?] 1900.

12. Do niej i do niego. Pogadanki na temat małżeństwa. *Kur. Codz.* 1890 nr 17, 19, 40, 1891 nr 18, 22, 32; *Kur. Lw.* 1890 nr 21, 1891 nr 4-5. Wyd. osob. W-wa 1896.

13. Nowele. W-wa 1890.

Zawartość: Plama. (*Kur. Warsz.* 1887 nr 179-214 z przerwami; *Nowa Reforma* 1887 nr 269-288); Sąd ostateczny. (*Nowa Reforma* 1888 nr 20-42; *Tyg. Ilustr.* 1888 nr 263-273); Historia osobliwa o malarzu Świsalskim. (*Tyg. Ilustr.* 1887 nr 249-250).

Nowela pt. Sąd ostateczny nagrodzona na konkursie *Tyg. Ilustr.*

Przekłady

Sąd ostateczny — czes.: N. Mfistik. Praga 1890.

14. Cudna mieszcza. Obrazek staro-warszawski. *Wędrowiec* 1891 nr 40-51 (pt. O mieszcze jednej cudnej i dwóch zalotnikach gorących. Opowiadanie historyczne); przedr. *Nowa Reforma* 1892 nr 2-30. Wyd. osob. z przedmową T. Jeske-Chońskiego. W-wa 1897 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 11. Wyd. nast.: wyd. 2 oprac. i wstęp J. W. Gomulickiego. W-wa 1948; wyd. 3 oprac. jw. W-wa 1949; wyd. 4 oprac. jw. W-wa 1957; wyd. 5 oprac. jw. W-wa 1968.

W wyd. 2 i 3 dodano opowiadania: Syrena. (Zob. poz. 18a); Czarownica. (Zob. poz. 62).

Autograf nabyty w 1940 przez *Bibl. Nar.* od rodziny autora — spłonął w 1944.

15. Złote ogniwa. Powieść. *Bluszcz* 1893 nr 1 — 1894 nr 2-3. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1895.

16. Jeden z nowych. Nowele, studia, obrazy. W-wa 1895 [1894].

Zawartość: Jeden z nowych. Prawie studium. (*Wędrowiec* 1892 nr 46-50. Zob. też poz. 25 oraz *Wyd. zbior. poz. 2*); Gołębie. (*Tyg. Ilustr.* 1892 nr 118-120. Zob. też poz. 19); Dobra chwila pani Heleny. (*Bluszcz* 1891 s. 110, 119. Zob. też poz. 25); Szósty. (*Dzien. Pol.* 1898 nr 356); Echo. (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 382. Zob. też poz. 25); Kryptogamy. (*J. Ungra halendarz toarsz. ... na r. 1894.* W-wa 1893 s. 1-8. Zob. też poz. 25); Niewdzięczna. (*Kur. Codz.* 1891 nr 211; *Kur. Lw.* 1891 nr 216; *Gaz. Lw.* 1894 nr 295-296); Obowiązek; Czy kochała? (*Kur. Codz.* 1890 nr 230-232, 234); Kwintet. (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 364. Zob. też poz. 25, 60 oraz *Wyd. zbior. poz. 2*); Legenda o miłości. (*Kur. Warsz.* 1887 nr 87-88).

Przekłady

Echo r.o.s.: M. Waldien. *Żisn* 1898 nr 26. Niewdzięczna: r.o.s.: M. Waldien. *Syn otieczestwa* 1898 nr 20-21.

Kwintet: r.o.s.: M. Waldien. Muzykalnyje żyłcy. *Siewier* 1903 nr 5; *N. Pobratim* 1914.

Legenda o miłości: r.o.s.: P. Kudeli. *Syn otieczestwa* 1898 nr 51; M. Waldien. *Żurnal dla wasiech* 1898 nr 5; tenże. *Siewier* 1904 nr 11.

17. Nowe pieśni. Petersburg. 1896 [1895]. Zob. też *Wyd. zbior. poz. 1*.

Zawartość: działy: I. Wzloty; II. Przy słońcu; III. Obrazy i zarysy (tu: W kamienicy „Pod Okrętem”). (*Kur. Warsz.* 1888 nr 1. Zob. też poz. 28, 68), Z pieśni weneckich I-III (tu m. in. wiersz Szajlok, cykl Strofy uliczne, Miasteczko); IV. Pod ciosem; V. Z rozmyślań; VI. Umarłym i żywym; VII. Fragmenty.

18. Niedziele Romcia. *Przyj. Dzieci* 1895 nr 1-50, 1896 nr 1-2. Wyd. osob. W-wa 1896. Wyd. nast. W-wa [1909?].

18a. Syrena. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1895 nr 1. Wyd. osob. Poz. 1921. Zob. też poz. 25, 60, 14 oraz *Wyd. zbior. poz. 2*.

19. Obrazy weneckie. W-wa 1896.

Zawartość: Dwadzieścia minut u Quadriego. (*Tyg. Pomisz.* 1890 nr 10 i nn.); Gita di piacere; Bazylika. (*Kur. Codz.* 1891 nr 253; *Kur. Niedzielnny* 1896 nr 13. Zob. też poz. 60); W trattorii. (*Kur. Codz.* 1890 nr 355); Teatr wenecki; Frutti di mare; Giardini publici. (*Tyg. Pomisz.* 1889 nr 5-6); Pozzi. (*Kur. Codz.* 1892 nr 356; *Kur. Lw.* 1893 nr 1); Gołębie. (Zob. poz. 16); Szlakiem umarłych. (Zob. też poz. 60).

20. Pieśń o Gdańsku. *Dział Lit.-Artyst. Kraju* 1896 nr 46-49; *Dzien. Poz.* 1896 nr 241-244, 246, 251-252, 257, 261; *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 15 (fragm. pt. Mieszcza). Wyd. osob. całości W-wa 1900. Wyd. nast.: wyd. nowe ze wstępem i objaśnieniami historycznymi. Poz. 1919. Zob. też poz. 28.

20a. Soldat. *Czas* 1898 nr 161-171. Wyd. osob. Poz. 1921 *Dla Wszystkich* 26. Zob. też poz. 42 oraz *Wyd. zbior. poz. 2*.

Przekład ros.: W. Ł. [W. Ławrowa]. *Russkaja mysl* 1909 nr 7. Wyd. osob. Moskwa 1909 *Biblioteka „Russkoj mysl”*.

21. Warszawianka. Studium nie-filozoficzne. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 31-32, 34, 36-37. Wyd. osob. W-wa 1900.

Zawartość: Warszawianka przedhistoryczna, czyli co było wówczas, kiedy jeszcze nic nie było; Różne postacie dawnych warszawianek; Warszawianka jako taka; Cztery pory życia warszawianki; Zakończenie.

22. Wyzwolona. Powieść. *Tyg. Mód i Powieści* 1898 nr 40-53, 1899 nr 1-52. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1901 [1900].

23. Miecz i łokieć. Powieść z w. XVII. *Gaz. Pol.* 1899 nr 1-9 (fragm. początkowe, druk przerwany); *Mies. Kur. Pol.* 1900 t. 4 z. 10 — 1902 t. 3 z. 9; *Czytelnia dod. Kraju* 1901 nr 10-52, 1902 nr 1-44; *Kur. Lw.* 1901 nr 283 — 1902 nr 328. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1903. Wyd. nast.: wyd. nowe t. 1-2. Kr. 1907; wyd. 2 t. 1-3. W-wa 1915 (pt. Burmistrzówna. Miecz i łokieć); wyd. 3 oprac. J. W. Gomulicki. W-wa 1948; wyd. 4 oprac. jw. W-wa 1956; wyd. 5 oprac. jw. W-wa 1958.

Fragmenty przedrukowywano w licznych wypisach i czytankach szkolnych przed 1939.

24. Trzy królowe. Jadwiga, Barbara, Marysieńka. Portrety historyczno-estetyczne. *Tyg. Mód i Powieści* 1899 nr 22-29 (fragm. pt. Marysieńka). Wyd. osob. całości W-wa 1908 *Książki dla Wszystkich* 400.

25. Wybór nowel. T. 1-3. W-wa 1899 *Dod. do Gaz. Pol.* t. 41, 42, 47.

T. 1: Nieprzespany sen pani Maciejowej. (Zob. poz. 7); Filemon i Baucis. (Zob. poz. 9); Pod pa-

rasolem. (Zob. poz. 11); Tegoborski z Tegich-Borów. (Zob. też poz. 60); Oracz. (Zob. poz. 9); Trzewiczki. (Zob. poz. 11); Czego nie rozumieją jaskółki i motyle. (Zob. poz. 9); Mucha. (Zob. poz. 11); Czepczek. (Zob. poz. 11); Grzech śmiertelny. (Zob. poz. 11); Garść kwiatów. (Zob. poz. 7); Pocalunek. (Zob. poz. 7); Syrena. (Zob. poz. 18a).

T. 2: Kryptogamy. (Zob. poz. 16); Echo. (Zob. poz. 16); Staruszek z Tamki. Opowiadanie przyjaciela. (Zob. poz. 11); Suka. (Zob. poz. 9); Dobra chwila pani Heleny. (Zob. poz. 16); Kwintet. (Zob. poz. 16).

T. 3; Mundur. (Zob. poz. 11); Jeden z nowych. Prawie studium. (Zob. poz. 16).

26. Chałat. Wspomnienie. *Mies. Kur. Pol.* 1900 t. 2 s. 790-818; przedr.: *Z jednego strumienia. Szesnaście nowel przez dziesięciu autorów. Z przedmową E. Orzeszkowej.* W-wa 1905 i odb.; [wyd. 2] W-wa 1960. Wyd. osob. W-wa 1918 w serii *Bibl. Uniw. Lud.* 40; W-wa 1918 w serii jw. Przedr. w: *Iskry z popiołów.* Wybrał i oprac. J. W. Gomulicki. W-wa 1959. Zob. też poz. 29 oraz Wyd. zbior. poz. 2.

Przekłady: ros.: W. L. [W. Ławrowa]. *Ruszkaja mysl* 1902 nr 7; w: *Żewrej w pol. koj literaturie.* Kiiów 1909 s. 100-108 — serbochorw.: *Novosti* 1940 nr 76-77.

27. Opowiadania o Starej Warszawie. [Seria 1]. W-wa 1900, Seria 2. W-wa 1908, Seria 3. W-wa 1909 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 153, 540, 618. Wyd. nast.: wyd. 2 t. 1-2. W-wa 1913; wyd. 3 (wstęp i oprac. J. W. Gomulickiego). W-wa 1960 *Bibl. Syrenki*.

Zawartość: [Seria 1]: O Marywilu. (*Kur. Warsz.* 1887 nr 73-77); O szpitalu Dzieciątka Jezus i jego założycielu. (*Tyg. Ilustr.* 1897 nr 20-21); O ulicy Świętojańskiej. (*Tyg. Ilustr.* 1892 nr 151-154); O ulicy Nowomiejskiej albo Gołębiej. (*Ateneum* 1893 t. 4 s. 536-552); O Warszawie jako stolicy. (*Tyg. Ilustr.* 1889 nr 18-20, 22, 27, 29, 30, 32-33 pt. Z dziejów Warszawy); O początku Towarzystwa Dobroczynności. (*Tyg. Ilustr.* 1897 nr 10 pt. Rozdział z dziejów dobroczynności); O Dworze „Pod Gwiazdą”. (*Tyg. Ilustr.* 1887 nr 215); O Domu Staszica i kościele Brzyżick. (*Kraj* 1897 nr 8, 23).

Seria 2: Kamienice w Rynku Staromiejskim. (*Bibl. Warsz.* 1900 t. 4 z. 1); Nieznana broszura o Warszawie z w. XVIII. (*Mies. Kur. Pol.* 1900); Niedoszły projekt „ulicy Króla Rzymskiego”; Ulica Wąska. (*Tyg. Ilustr.* 1903 nr 33); Sewerynow. (*Ognisko* 1904 nr 3).

¶ Seria 3: Z przeszłości ulic i uliczek warszawskich. (*Ognisko* 1905 nr 1-3 i odb.); Ostatnie... (*Tyg. Ilustr.* 1909 nr 10; w wyd. 2 i 3 pt. O kołatkach, gaśnikach i judaszach); Dom prastary przy ulicy Brzozowej. (*Tyg. Ilustr.* 1908 nr 33); Co znajdowało się ongi na dzisiejszym placu Zamkowym? (*Kur. Warsz.* 1886 nr 273); O pogrzebie Księcia Generała Ziemi Podolskich.

W wyd. 2 opuszczono szkic: Dom Staszica; dodano: Plac Saski. (*Kur. Warsz.* 1913 nr 87). W wyd. 3 przywrócono: Dom Staszica; pozostawiono: Plac Saski; opuszczono: O pogrzebie

Księcia Generała Ziemi Podolskich. Każde wydanie ma inny układ tekstów.

28. Wybór wierszy. W-wa 1900.

Zawartość: m.in. W kamienicy „Pod Okrętem”. (Zob. poz. 17); Szekspir. (Zob. poz. 6a); cykl: Sub tegmina. (Zob. poz. 10); Z „Pieśni o Gdańsku”. (Zob. poz. 20); Z „Bajki o Szklanej Górze”. [Fragm. poematu dramatycznego pt. *Bajki*]. (*Dział Lit.-Artyst. Kraju* 1896 nr 9, 42-43).

29. Biała. W-wa 1901.

Zawartość: Biała. Kartki z pamiętnika. (*Tyg. Mód i Powieści* 1901 nr 1-11); Chałat. (Zob. poz. 26); Te przekleste, czarne oczy.. Kartki przepisane. (*Kur. Codz.* 1875 nr 207-211; *Gaz. Kielecka* 1885 nr 82-85); Alleluja. (*Wędrowiec* 1891 nr 13); Kwiaty z lasu (I. Świerk. II. Co było. III. Upiór. IV. Chmurka. V. Duchy moczarów). (*Tyg. Ilustr.* 1897 nr 1, Zob. też poz. 60). Przekłady

Alleluja: ros.: *Wolyn* [1902] nr 85 — serbochorw.: S. Rakošev. *Prosvjeta* 1910.

Kwiaty z lasu: ros.: *Sietcier* 1897 nr 8, 23, 31; W. L. [W. Ławrowa]. *Ruszkaja mysl* 1902 nr 7 [fragm. III, IV, V]; *Wolyn* 1902 [fragm. II]; K. Biednowski. *Slawianskij mir* 1910 nr 2 [fragm. VI].

30. Wiersze. Zbiór nowy. W-wa 1901 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 201. Zob. Wyd. zbior. poz. 1.

Zawartość: m.in. obrazek dramatyczny: Bóg się rodzi... oraz działy: Wiersze krótkie; Przekłady (z następujących dzieł i autorów: Psalterz Dawidowy, V. Hugo, A. Puszkina, J. Vrchlický, G. Leopardi, A. Ghislanzoni, G. Prati, H. Cazalis, F. Coppée, H. Heine, K. Lisznyi, Damó, W. Krestowskij, Sully-Prudhomme. Zob. dział Przekłady).

31. Dobosz spod Eylau. Obraz dramatyczny w 3 częściach. Ogł. fragm. *Czytelnia* dod. *Kraju* 1902 nr 36-38; całość ogł. *Lechita* 1908 nr 1-8, 10. Wyd. osob. W-wa 1913.

32. Ciury. Powieść. Część 1-2. *Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 1-17, 19-23, 25-28, 30-38, 41-52, 1904 nr 1-18, 25-47. Wyd. osob. Lw. 1904 dod. lit. do *Gaz. Lw.* Wyd. nast.: W-wa 1907 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 493-495; W-wa 1908. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3.

33. Szabla Teosia. Opowiadanie. *Przyj. Dzieci* 1914 nr 24-30. Wyd. osob. W-wa 1910 *Moje Książeczki* 111. Wyd. 2 W-wa 1917.

34. Brylantowa strzała i inne nowele. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 396. (Ze wstępem Z. Dębickiego).

Zawartość: Brylantowa strzała. (*Tyg. Ilustr.* 1905 nr 14-15. Zob. też poz. 60 oraz Wyd. zbior. poz. 2); Kri-kri. (*Kur. Lw.* 1904 nr 5-65); Dlaczego mój znajomy nie mógł dotąd swych „Pism” napisać? (*Wędrowiec* 1904 nr 43-46. Wyd. osob. Poz. 1921 *Dla Wszystkich* 28); Niech wejdzie! (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 214, redakcja pierwsza pt. Panna Jadwiga; *Życie i Sztuka* dod.

Kraju 1904 nr 8. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2); Potrawka z gołębi. (Zob. poz. 11).

35. Schadzka. Poemat starowarszawski. Ogł. fragm. *Kur. Warsz.* 1905 nr 1. Wyd. osob. całości W-wa 1907.

36. Wspomnienia niebieskiego mundurka. *Przyj. Dzieci* 1905 nr 1-52. Wyd. osob. W-wa 1906. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1913; wyd. 3 [b.m.] 1918; wyd. 4 [b.m.r.] [1923]; wyd. 5 W-wa 1927; wyd. 6 W-wa 1933; wyd. 7 W-wa [1935]; Kr. 1936 (dwa wyd.); wyd. 8 W-wa [1937]; wyd. 9 W-wa 1938; wyd. 10 W-wa [1947]; wyd. 11 W-wa [1949]; wyd. 12 W-wa 1949; Londyn 1953; Kr. 1956 (z przedmową A. Kijowskiego); Kr. 1958; Kr. 1960; Kr. 1961; Kr. 1963; Kr. 1965; Kr. 1968; wyd. 10 (powojenne) W-wa 1969 (z posłowiem i objaśnieniami J. W. Gomulickiego).

Przekład ros.: W. Ławrowa. Moskwa 1909.

37. Złotousty. O Piotrze Skardze jako człowieku, kapłanie, mówcy, pisarzu i patriotcie. Szkic popularny. *Ognisko* 1905 nr 5-6. Wyd. osob. W-wa 1912 *Książki dla Wszystkich* 545.

38. On i ona. Powieść. Część 1-2. *Tyg. Mód i Powieści* 1906 nr 1-14, 16-21, 23-29, 37-39, 41-51. Wyd. osob. Lw. 1907 *Dod. Lit. Kur. Lw.* Wyd. nast. W-wa 1909 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 575-576.

39. Rewolucja Kościuszkowska. *Świat* 1906 nr 13-14. Wyd. osob. W-wa 1906. Zob. też poz. 66.

40. Rewolucja 1830-1831 r. W 75 rocznicę napisał... *Świat* 1906 nr 3-4. Wyd. osob. W-wa 1906.

Przekład ros.: ok. 1907.

41. Rok 1794. Obrazy z historii Polski. *Świat* 1906 [?]. Wyd. osob. W-wa 1908.

42. Zakazane. W-wa 1906 *Książnica* t. 4. Zawartość: Soldat. (Zob. poz. 20a); „Cicho!... szal!... nie wolno!” (*Kur. Warsz.* 1905 nr 359. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2); Zakazane. (*Ognisko* 1906 nr 9. Wyd. osob. Poz. 1921 *Dla Wszystkich* 27).

Przekład

„Cicho!... szal!... nie wolno!...”: włos.: E. Delle Roncolo. W: *La Nuova Rassegna di Letteratura Moderna*. [B.m.] 1907.

43. Białe sztandar. Pieśni miłościwe. Stanisławów [Kr.] 1907. Zob. Wyd. zbior. poz. 1.

Rkps — fragm. autografu w posiadaniu J. W. Gomulickiego.

Zawartość: m.in. przedmowa autora oraz wiersze: Szermierzom prawdy; Przekleństwo; Oblicze wojny; Nie zapomnimy o was...; Rodzi się w chmurach dzień...

44. Kur pieje. Powieść 1819-1831.

Biesiada Lit. 1907 nr 1-23; *Dzien. Poz.* 1907 nr 145-270.

Niedokończona powieść historyczna.

45. Oracz. — Nieprzespany sen pani Maciejowej. — Filemon i Baucis. W-wa 1908 *Bibl. Univ. Lud.* 59. Zob. poz. 7, 9.

46. Przewodnik po Warszawie i okolicy z planem miasta. Lw. 1908. Wyd. nast. Lw. 1911.

Współautor: J. Sobieszczański.

47. Renata. Moment dramatyczny. *Kraj Codz.* 1908 nr 85-86, 90, 93-94, 98, 101.

48. Siódme amen Imci Pana Mokrzejkiego. Powieść z czasów saskich. *Biesiada Lit.* 1909 nr 1-27, 29-30, 32-52. Wyd. osob. W-wa 1910. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1911; W-wa 1925 *Bibl. Groszowa Wendego* 56.

49. Car widmo. Powieść z czasów zasiadania a przecie nie siedzenia Władysława, syna Zygmunta, na tronie Rurykowym. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 1-38. Wyd. osob. W-wa 1911. Wyd. 2 W-wa 1913.

Przekłady: ros.: *Nowoje słowo* 1911 nr 10-11 [fragm.?] — serbochorw.: A. Harambasić, M. Jasiński. *Prostjeta* 1911 nr 1-18. Wyd. osob. Zagrzeb 1911.

50. Grunwald. Dramat w 2 częściach. Ogł. fragm.: *Nowa Reforma* 1910 nr 319 (pt. Przed bitwą); *Kur. Warsz.* 1910 nr 1 (pt. Śmierć Ulryka Jungingena); *Straż Pol.* 1910 nr 26-27. Streszcz. całości: W. Hahn: Grunwald w poezji polskiej. Szkic literacki. Kr. 1910 s. 45-48.

51. Dwa romanse. W-wa 1911 *Bibl. Dzieł Wyborowych*.

Zawartość: Nieco o miłości i romansach; Dlaczego Imé Pan Sienkiewicz wiersze na pannę Bogumilę skomponował i co stąd wynikło. (*Tyg. Ilustr.* 1907 nr 28-36); Bella. (*Kur. Warsz.* 1906 nr 17-24).

52. Grandmuszkieter. Powieść historyczna z czasów Augusta Mocnego. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1911 nr 1-16; *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 8 i nn. Wyd. osob. W-wa 1911.

53. Na rozłogach białoruskich. Powieść. *Tyg. Mód i Powieści* 1911 nr 1-11, 13-23, 25-29. Wyd. osob. W-wa 1912.

54. Rok 1812. Powieść dla młodzieży. W-wa 1912 [1911].

55. Słowo wstępne do: A. Mickiewicz: Pod Stoczkiem. (Tydzień miodowy rek-ruta). W-wa 1911 *Książnica Lit.* 1.

56. Życie dla ojczyzny. Powieść. W-wa 1911. Wyd. nast.: W-wa [ok. 1912];

wyd. 3 popr. i uzup. W-wa 1922; wyd. 4 W-wa 1931 [1930].

57. Bój olbrzymów. Powieść historyczna. *Praca* 1912 nr 12-52; *Nowa Forma* 1912 nr 254-1913 nr 4-133. Wyd. osob. W-wa 1913. Wyd. nast.: W-wa 1921.

58. Kłosy z polskiej niwy. W-wa 1912.

Zawartość: Poeci na tronie polskim. (*Mies. Kur. Pol.* 1901 t. 2 z. 6); Ugolino u Mickiewicza a u Dantego. (*Kraj* 1899 nr 47); O I. Krasickim w sto lat po zgonie. (*Gaz. Pol.* 1901 nr 72-73); Adam Plug [Antoni Pietkiewicz]. (*Tyg. Ilustr.* 1903 nr 45. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3); Słowacki „anielski”. (*Sfinks* 1909 t. 3 z. 9); Plastyk czy muzyk? (*Kur. Warsz.* 1909 nr 1); Smutek Juliusza. (*Tyg. Ilustr.* 1909 nr 36); Trzy „Kalinę” (Lenartowicza, Komorowskiego, Świecickiego). (*Tyg. Ilustr.* 1907 nr 43. Zob. też poz. 60); O Księżu Józefie Poniatowskim. (*Kraj* 1905 nr 26); Krzyżak a Prusak; Emilia Platerówna, w stułetnią rocznicę urodzin. (*Świat* 1906 nr 36-37); Polski Tolstoj. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 342); Gdzie ucieczka? Ani „bizantyzm”, ani „romanizm”. (*Słowo* 1910 nr 48); „Poezje Postu Świętego”. (*Kur. Warsz.* 1907 nr 88); Kraszińskiego „Wanda”. (*Kraj* 1901 nr 48-50); Zapomniana poetka polska z w. XVIII. (*Tyg. Mów i Powieści* 1900 nr 17-27, 29-31, 36-39); Córka artysty. (*Kur. Warsz.* 1905 nr 320. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3); „Gorzkie żale”. (*Biesiada Lit.* 1912 nr 13).

59. Malaria. W-wa 1912 *Biblioteczka Wesola*. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2.

60. Pokłosie. Wybór nowel, opowiadań i szkiców. Wydawnictwo jubileuszowe na wyłączną korzyść autora. W-wa 1913 [1912].

Zawartość: Strach. Opowiadanie żołnierskie. (*Kur. Warsz.* 1907 nr 76); *Dzien. Chicagowski* 1907 nr 142. Wyd. osob. Poz. 1921 *Dla wszystkich* 24. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2); Słońce zachodzi — słońce zaszło. (Zob. poz. 9); Pod parasolem. (Zob. poz. 11); W mgłę. Rok 1831. (*Słowo* 1910 nr 11. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2); Łątka; Kwintet. (Zob. poz. 16); Bazylika. (Zob. poz. 19); Oracz. (Zob. poz. 9); Żubry. (*Kur. Warsz.* 1907 nr 269, 274, 278); Co było. (Zob. poz. 29); Syrena. (Zob. poz. 18a); Czego nie rozumieją jaskółki i motyle. (Zob. poz. 9); Szlakiem umarłych. (Zob. poz. 19); Aronek. (*Słowo* 1910 nr 1); Suka. (Zob. poz. 9); Trzy „Kalinę”. (Zob. poz. 58); Tegoborski z Tegich-Borów. (Zob. poz. 25); Grzech śmiertelny. (Zob. poz. 11); *.*. (Zob. też Wyd. zbior. poz. 2); Brylantowa strzala. (Zob. poz. 34); Świerk. (Zob. poz. 29); Dawne kawiarnie warszawskie. Rozdział z „Warszawy wczorajszej”. (*Tyg. Ilustr.* 1909 nr 39-40. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3); Gdańsk, „Wenecja Północy”. Rzut oka wstecz i naprzód. (*Tyg. Ilustr.* 1908 nr 3; *Dzien. Chicagowski* 1908 nr 214); Chmurka. (Zob. poz. 29).

61. Piękno Warszawy. W-wa 1915 *Dod. do Wsi i Dworu*.

62. Trójliść. Kijów—W-wa 1915.

Zawartość: Walc nocnych mgieł. (*Złoty Róg* 1911 nr 1, 1912 nr 2-8, 10-14; *Gaz. Lew.* 1912

nr 131); Czarownica. (*Miesiąc Ilustr.* 1912 nr 2. Zob. też poz. 14 oraz Wyd. zbior. poz. 2); Kama, dziewczka babilońska. (*Na powożdzian. Księga zbior.* W-wa 1904 s. 7-21 [fragm. dramatu]).

63. Sylwety i miniatury literackie. W-wa—Kijów 1916.

Zawartość: O żołnierzu tułaczku i innych rycerskich pieśniach polskich. (*Wies Ilustr.* 1913 nr 12); Liryzm Deotymy; Wielkanoc w Polsce. (*Życie Pol.* 1914 z. 4); Dusza Rosji. (*Kur. Warsz.* 1914 nr 88; *Gaz. Lew.* 1914 nr 72; *Gaz. Nar.* 1914 nr 72); Książę Józef i kobiety. Szkic. (*Złoty Róg* 1913 nr 1); Gry staropolskie oraz gry przedostatniej doby. (*Życie Pol.* 1914 z. 6); Rozjużony nosoróg. (*Świat* 1914 nr 48); Sylwetki polskie: Rej. W czterechsetną rocznicę urodzin. (*Kraj* 1905 nr 4); Stanisław Konarski. (*Kraj* 1900 nr 6-7); Teofila Glińska. Poetka polska z drugiej połowy XVIII w. (*Bluszcz* 1900 nr 39-40); Słowacki nad oceanem; Cyganeria warszawska. (*Tyg. Ilustr.* 1911 nr 42-43); O Bohdanie Zaleskim. W setną rocznicę narodzin. (*Gaz. Pol.* 1902 nr 44); O Władysławie Ordonie. (*Wies i Dwór* 1915 z. 2 pt. Garsé piasku na grób wielkiego a nieszczęsnego poety); O Włodzimierzu Zagórskim. (*Wedrowiec* 1902 nr 8. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3); O Ludwiku Jenikem. (*Tyg. Ilustr.* 1903 nr 19. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3); O Henryku Siemiradzki; Artysta-odtwórca. Władysław Walkiewicz. (*Gaz. Pol.* 1900 nr 221-222. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3); Miron. Aleksander Michaux. Portret literacki. (Fragm. ogł.: *Kraj* 1895 nr 17-18, 22, 24, 26, 29; *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 17; *Bluszcz* 1896 nr 10; *Sfinks* 1914 t. 1-4. Przedr. fragm. zob. Wyd. zbior. poz. 3).

64. Warszawa dawna i jej pamiątki. Przewodnik historyczno-pamiątkowy. W-wa 1916.

65. Krzyż. Powieść. *Dzien. Poz.* 1917 nr 270-1918 nr 129. Wyd. osob. Poz. 1919.

66. Pamiątki kościuszkowskie. Poz. 1917. Wyd. nast. (skrócone) W-wa 1925 *Bibl. Domu Pol.* Rok 1 t. 23.

Zawartość: Kościuszko i Mickiewicz; Najpiękniejsze słowo o Kościuszcze; Francja—Kościuszcze; Kościuszko artysta i—pacyfista; Ordynans, który go nie doszedł; Serce Kościuszki; Kościuszko w Warszawie; Kościuszko i książę Józef.

Zawartość wyd. nast.: Rewolucja kościuszkowska. (Zob. poz. 39); Serce Kościuszki; Kościuszko artysta i pacyfista.

67. Warschau. Eine historisch kulturgeschichtliche Monographie. Monachium [1917] *Polnische Bibliothek* I, 2.

68. Wybór poezji. W-wa 1917 *Bibl. Univ. Lud. i Młodzieży Szkolnej* 195.

Zawartość: m.in.: W kamienicy „Pod Okretem”. (Zob. poz. 17).

69. Matka Boska Chełmska. W-wa 1918.

69a. Wieki. Poemat. Ogł. fragm. *Na przelomie*. W-wa 1918 s. 1-2.

Fragmety poematu ogłaszał ponadto w czasopiśmie.

Rkps — autograf spłonął w 1944.

70. Światła. Nowy zbiór poezji zawierający utwory dawnymi zbiorami nie objęte. Poz. 1919 [1921]. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1.

Zawartość: m. in.: cykle: Mity. (*Sfinks* 1916 t. 6 s. 51-59); Sploty kartki. (*Tyg. Ilustr.* 1909); Nędzarze; obrazek dramatyczny: Święto majowe. W 125 rocznicę Konstytucji 3 Maja. (*Na rocznicę 3 Maja. Zbiorek.* W-wa 1918 s. 27-30); wiersze: Hymn Zmartwychwstającej Polsce; „Jeszcze Polska nie zginęła...”; Wilsonowi...; Z pacyfistą dialog; O Kościuszcze strofy; Noc listopadowa; Na Białej Rusi; Duma o Janie Kochanowskim. (*Miesiąc Ilustr.* 1912 nr 4); Rocznica. (W rocznicę śmierci Mickiewicza); Posąg. (Przy odsłonięciu pomnika Mickiewicza); O skarby Juliuszowe. (*Świat* 1913 nr 27); Felicianowi Falańskiemu; Wielki dzwon. (*Świat* 1914 nr 12); Ex-libris. (*Tyg. Ilustr.* 1905 nr 12. Wyd. osob. W-wa 1968 [z notą J. W. Gomulickiego]).

71. Przy Gdańskiej Piwnicy. W: *Warszawa. Antologia.* Oprac. M. Korzbok [Z. Rothertowa]. W-wa 1939 [1943].

Wydanie konspiracyjne.

72. Pod znakiem Syreny. Poezje warszawskie. Zebrał i oprac. Krzysztof Dąbek [J. W. Gomulicki]. Wil. 1939 [W-wa 1944]. Zob. też wyd. zbior. poz. 1.

Wydanie konspiracyjne; tekst oparty na autografach, które spłonęły w 1944.

Zawartość: m. in. wiersze: Obrazek ze Starego Miasta. (*Świat* (Kr.) 1888 s. 121); Orzeł na ulicy Piwnej. (*Świat* 1938 nr 48); Szabla Zymunta; Staruszyki staromiejskie; Gołębie na Kanonii; Na Krzywym Kole; „Pod Papuga”. (*Jednościówka akademicka.* W-wa 1918/1919).

Ponadto pisywał fraszki polityczne, ogłaszane jako anonimowe druki ulotne w 1916-1918. Jedną z nich pt. O niejakim Studnickim ogł. J. W. Gomulicki *Nowe Książki* 1958 nr 20 s. 1261-1262.

Rękopisy drobnych utworów: Na wiosnę. Wiersz. Rkps Ossol. sygn. 12035 II; Więcej życie to dławienie słabszych. Wiersz. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7813 IVc; O chmurnym przechodniu i zanadto dobrej, a przeto niedobrej królowej. Poeemat. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 237; Wierszyki. Rkps Bibl. IBL PAN sygn. 91; Sposób na męża. Drobnostka sceniczna w 1 akcie. Rkps Bibl. Czart. sygn. 5132; Stanisław Witkiewicz. Artykuł. Rkps Bibl. Nar. akc. 3077; Wiersze, felietony. Rkps Muzeum im. A. Mickiewicza w W-wie.

Przekłady wierszy i niezidentyfikowanych utworów literackich: białoruski: Na Białej Rusi. M. Tank. *Polymia* 1964 nr 6, przedr. w: *Tabie, Bielarus!*. Mińsk 1968; M. Tank: Zbor tworou. T. 4. Mińsk 1967. — bułg.: Balkon. *Polsko-bułgarski przegląd* 1919 nr 10 — czes.:

K. Ausobský: Čmelák. *Moravská orlice* 1908 nr 252; K. Ausobský: Kvetiny. *Národní listy* 1911 nr 306; K. Handzel: Na vanoce. Praga 1914; R. V. Hucherko: Subjektivni rozsundek, Volebné pravo žen. *Ostravský denník* 1907 nr 228, 239; Trzy pieśni: V. Kredba. *Vesna* 1897; Chloë: F. Kvapil. *Lumír* 1882 s. 544; F. Kvapil: Polska moderní poesie. II: Doba Asnykova. Praga 1925 (kilka wierszy, m. in. „El mole rachmim...”) — franc.: „El mole rachmim...”; P. Besse. W: *Anthologie de la poésie polonaise.* Paryż 1965 — niem.: „El mole rachmim...”; M. Bett. *Israelitische Wochenblatt* 1890; H. Nitschman. *Magazin für die Litteratur des In- und Auslandes* 1887 nr 50; Usnęły dzieci: E. Bett. *Dioskuren* 1888 s. 154; Marmurowa, Bóg tak chce: E. Bett. *Neue Poetische Blätter* 1890; Non omnia vanitas: W. Gumpłowicz. *Die Gesellschaft* 1896 z. 3 — r o s.: A. Damanska: [Wiersz bez tytułu]. *Pieterburgskaja żyzn* 1900; M. Gierbanowski: Fragment inc. Wiem, że chwila nadejdzie... *Nabudatiel* 1897 nr 2; Nie odchodź. Do kraju słońca... Zbudź się i słuchaj. *Russkaja mysl* 1896 nr 6, 1897 nr 1; W parku. *Więstnik Żetwopy* 1894 styczeń s. 292-293; Stać się w przepaść, Rada, Przeczucie, Gdy się w sercu robi cisza... *Więstnik inostrannoj literatury* 1898 nr 3, 7; A. Korinfski: Bezsilność. *Nowy mir* 1905 nr 12; Ślepiec. *Siewier* 1894 nr 13; Duma, Moja rzeka. *Trud* 1892, nr 13 s. 372; Do kraju słońca, Do widzenia, W upojeniu, Gdy błyszczy maj, Chmurka, Duchy moczarów, Pieśń miłości, Ostatnie kwiaty, Kraina cudów. *Więstnik inostrannoj literatury* 1897 nr 7, 1899 nr 5, 1900 nr 6, 8, 1902 nr 2, 1903 nr 1, 2; W. Ławrowa, J. Łada: Czto krasit żizn. Moskwa [b. r.]; N. Pozniakow: Niszczeta. *Izjaszcznaja literatura* 1885 nr 1; L. Triefolow w książce: Stichotworienija. Moskwa 1894 s. 261-263, wyd. 2 Moskwa 1949 s. 107-109; M. Waldien: Wo imia družby. Rasskaz, Otgołoski proszłogo. Rasskaz. *Siewier* 1902 nr 9, 1903 nr 42-43; Pieśń miłości. *Więstnik inostrannoj literatury* 1902; Wczesną jesienią. *Wołyń* 1896; W oknie naprzeciwko: L. Triefolow, Balkon: B. Samojłow w: *Polskaja poezija. XVI—XIX w.* T. 1-2. Zebrał M. Żiwow, B. Stachejew. Red. W. Lewik. Moskwa 1963. — u k r.: Na Kanonii, Pod obuchem, „El mole rachmim...”; I. Franko: Iz polskich poetiw. Lw. 1899; *Zowteń* 1964 nr 4.

Utwory W. Gomulickiego zamieszczano w następujących czasopismach: *Antrakt* (1876), *Ateneum* (1893, 1897-1898),

- Bibl. Warsz.* (1900; tu m. in. O północy. Obrazek z przeszłości. T. 2 s. 126-135), *Biesiada Lit.* (1876, 1883, 1906-1907, 1909, 1911-1913, 1916-1917), *Biesiada Pol.* (1907), *Bluszcz* (1869, 1882-1883, 1890-1891, 1893-1894, 1896, 1899-1900, 1912; tu m. in.: Józef Chelmoński. Profil krytyczny. 1890 nr 25-26; Cień. Historia duszy dziecięcej. 1912 nr 1-17), *Blawatek* (1901), *Chwila* (1907), *Czas* (1898), *Czytelnia* dod. *Kraju* (1901-1902), *Dział Lit.-Artyst. Kraju* (1896, 1898; tu m. in. Paweł Verlaine. Szkic naprędce. 1896 nr 3-5), *Dzien. Berliński* (1903), *Dzien. Chicagoski* (1894-1896, 1898-1899, 1901, 1905, 1907-1911, 1913), *Dzien. Cieszyński* (1911), *Dzien. dla Wszystkich* (1879), *Dzien. Kr.* (1896), *Dzien. Kujawski* (1916-1917), *Dzien. Nar.* (Piotrków 1916), *Dzien. Pol.* (1887-1888, 1898, 1903, 1914; tu m. in. fragm. poematu pt. Ewa. 1888 nr 36), *Dzien. Poz.* (1888, 1896, 1907, 1911, 1917), *Dzien. Wil.* (1907), *Echo* (1877), *Echo Muz. i Teatr.* (1884-1892, 1895-1896; tu m. in.: cykl Nasi rysownicy. 1890-1891; Stanisław Witkiewicz. 1892 nr 2 oraz szereg wierszy), *Gaz. Kielecka* (1885-1886), *Gaz. Lw.* (1894, 1896, 1898, 1912, 1914), *Gaz. Nar.* (1887-1891, 1894-1895, 1906-1907, 1914; tu m. in.: Eliza Orzeszkowa. Sylwetka. 1891 nr 311), *Gaz. Pol.* (1885, 1899-1902; tu m. in. art.: Mickiewicza wiersz domniemany, wiersz wątpliwy i wiersz zapomniany. 1901 nr 221-222), *Gaz. Pol.* (Chicago 1904-1905, 1908, 1912), *Gaz. Samborska* (1907-1908), *Gaz. Warsz.* (1919), *Głos Narodu* (1899-1900, 1905, 1907-1908, 1916-1917), *Głos Warsz.* (1912; tu list do redakcji: Moje credo. Nr 110), *Goniec i Iskra* (1890-1891), *Goniec Pol.* (1907), *Goniec Por.* (1905; tu art. Cyganeria warszawska. Wyjaśnienia i przyczynki. Nr 273), *Gwiazdka Cieszyńska* (1901, 1908), *Ilustr. Kur. Codz.* (1914-1915), *Interes* (1911), *Iskra* (1890), *Israelita* (1886; tu fragm. poematu pt. Zvd. Nr 14), *Jedność* (1911), *Jutrzenka* (1912), *Kłosa* (1868-1869, 1871-1876, 1882, 1885, 1887, 1890, 1907; tu m. in. szereg wierszy), *Kobieta Pol.* (1916, 1919), *Kolce* (1874-1880; tu m. in.: cykle felietonów: Na czasie. 1874-1878; Felieton warszawski. 1876; To, owo i tamto. Sielanka tygodniowa. 1880; oraz: Dwie doświadczeniem stwierdzone recepty na złodzieja. 1875 nr 15-16; Kartki z podróży. 1875 nr 33-37; Prowincja. Szkice i obrazki. 1875 nr 41, 43-45, 49; Historia o dzielnym trębaczcu i głuchej matronie. 1878 nr 26, 28-29; Dziennik wrażeń i przygód Kolcowego korespondenta. 1878 nr 29-35), *Kraj* (1883, 1885, 1887, 1890-1909; tu m. in.: szereg wierszy; cykle rec. i felietonów: Luźne kartki. 1890-1893; Książka i dziennik. Mozaika literacka. 1894-1897; Kronika warszawska. 1895-1897; Żniwo literackie. 1898-1901; Pogadanka. 1906-1909; oraz: W kwestii literackiej. List otwarty do redaktora „Kraju”. 1895 nr 11), *Kraj Codz.* (1908; tu m. in. cykl Pogadanka), *Krakowianka* (1891, 1893), *Kur. Codz.* (1875-1876, 1878-1887, 1890-1896; tu m. in.: cykle rec. i felietonów: Luźne kartki. 1876; Warszawa w obrazach. 1876 nr 125-128, 238-239, 1890 nr 184, 240, 331, 1891 nr 135; Cośmy posłali do Paryża. Szkice z Wystawy Powszechnej. 1878 nr 214, 224-225, 237, 239, 243-245, 249-250, 256, 274-275; Szkice sobotnie. 1880 nr 91 i nn.; Pogadanki artystyczne. 1882; 1884; Gazetka prowincjonalna. 1883-1884; Kierunek artystyczny. 1885; Pogadanka codzienna. 1885-1886; Nowe książki. 1892; Z półki sprawozdawcy. 1892-1894; oraz: Nasi rysownicy. 1881 nr 152, 155, 158, 165; Eliza Orzeszkowa. Charakterystyka literacka. 1883 nr 279; Hans Makart. Pierwszy zarys krytycznego studium. 1884 nr 281-282; Estetyka „zdrowego rozsądku”. 1885 nr 55-56; Pożar Grodna. 1885 nr 165; Wiktor Hugo. Szkic do duchowego wizerunku poety. 1885 nr 145-146, 149, 154, 158, 186; Kobieta w poezji polskiej. 1885 nr 330-334; Pamiętniki nieznajomej. 1886 nr 146-174 z przerwami), *Kur. Litewski* (1905), *Kur. Lw.* (1888-1896, 1901, 1904; tu m. in.: Kancelista magistratu. Szkic ze wspomnień. 1888 nr 173-174, 176-177; Jak w bajce wschodniej. 1889 nr 176-178), *Kur. Niedzielną* (1896-1897), *Kur. Pol.* (1889, 1891, 1900, 1903, 1905-1906, 1908, 1912), *Kur. Stanisławowski* (1901), *Kur. Warsz.* (1868-1874, 1879-1888, 1893, 1902-1914, 1917-1918; tu m. in.: debiut proza; cykl Warszawa w obrazach. 1873; felietony: Z tygodnia. 1873; cykl kronik: Mozaika. 1874; cykl wierszy: Rysunki naprędce. 1883; Historia o białym kosie. 1874 nr 6-15; Wielce ciekawa historia o szlachcicu, który w lektyce podróżował po ulicach Warszawy. 1874 nr 202-203; Czary i czarodzieje w wieku dziewiętnastym. 1887 nr 282-283, 289, 291, 296; Zola a Daudet. 1888 nr 234-241; Listy z Wenecji. 1888 nr 270-276; fragm. dramatu pt. Jagiello. 1908 nr 1), *Lechita* (1907-1908), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1910), *Maly Swiatek* (1913), *Miesiąc Ilustr.* (1912), *Mies. Kur. Pol.* (1900-1902), *Mucha* (1874-1876, 1917), *Naprzód* (1894, 1900), *Niwa* (1872, 1874-1875; tu m. in. Oni i one. Kartki z natury. 1875 nr 13, 16), *Nowa Gaz.* (1912), *Nowa Mucha*, *Nowa*

Reforma (1887-1888, 1892, 1904-1905, 1910, 1912-1913, 1917-1918; tu m. in. Legenda Białego Orła. 1918 nr 449-451), *Nowiny* (1877-1878, 1882-1883; tu m. in.: Donna Sol. Ze „Szkiół nadsekańskich”. 1882 nr 24-28), *Nowiny Niedzielne* (1877-1878), *Ognisko* (1902-1906; tu m. in.: Szkoła Salernitańska i jej polscy wykładowcy. 1905), *Opiekun Domowy* (1868, 1870-1871, 1873-1874; tu m. in. Panienci. Rozdział z „Warszawy w obrazkach”. 1874 nr 34), *Piast* (1916; tu nowela: Rozdzieleni. Nr 25), *Polemista* (1907), *Pol. Siew* (1918-1919), *Postęp* (1907, 1910), *Praca* (1901, 1904, 1912; tu m. in. art.: Mickiewicz jako humorysta. 1904 nr 49), *Prawda* (Kr. 1908, 1912), *Prawda* (W-wa 1882-1883, 1885-1888, 1894; tu m. in. rubryka: Kartki estetyczne. 1886-1887; Zapoznany [o K. Węgierskim]. 1887 nr 15), *Przegl. Krajowy* (1892), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1887-1890, 1907), *Przegl. Lw.* (1883), *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* (1885, 1888-1889, 1892, 1894, 1898, 1902, 1905, 1907), *Przegl. Powsz.* (1912, 1916), *Przegl. Tyg.* (1868, 1871, 1877, 1879, 1881-1883, 1895; tu m. in. cykl wierszy: Intermezzo. 1870 nr 7, 18, 21, 29, 48, 1871 nr 9), *Przew. Antykwarski* (1910-1911), *Przyj. Dzieci* (1883, 1889, 1895-1896, 1904-1905), *Przyj. Młodzieży* (1900), *Reformator* (1903-1905), *Robotnik Pol.* (1918), *Rola* (1907), *Romans i Powieść* dod. Świata (1911, 1915-1918), *Ruch* (1887), *Ruch i Wieczory Zimowe* (1888), *Satyr* (1892-1894), *Sfinks* (1908-1909, 1911, 1914-1917; tu m. in.: Relikwia dla Warszawy. 1908), *Słowo* (1885-1886, 1908-1910, 1913), *Słowo Pol.* (1902, 1906, 1908, 1914), *Sowizdrzał* (1913, 1918), *Sport* (1888), *Straż Pol.* (1908, 1910), *Szczutek* (1887-1890, 1892), *Świat* (Kr. 1888, 1890-1891), *Świat* (W-wa 1906, 1912-1915, 1918), *Świt* (1884, 1886-1887), *Tarnowianin* (1909, 1911-1912, 1914), *Towarzysz* (1870), *Trubadur Pol.* (1919), *Tydzień* (Piotrków 1877, 1879, 1891; tu m. in.: W 50 rocznicę śmierci Lermontowa. 1891 nr 50), *Tydzień* dod. Kur. Lw. (1895; tu m. in. art.: Nieco o Szekspirze. Z powodu nowego wydania jego dramatów. 1895 nr 44-46), *Tydzień Lit., Artyst., Nauk. i Spół.* (1877), *Tyg. Ilustr.* (1867-1870, 1872, 1874-1876, 1878, 1881, 1886-1911, 1919; tu m. in.: debiut poetycki: Noc. 1867 t. 16 s. 12; felietony: Z tygodnia na tydzień. 1891-1896, 1898, 1900; Siemieniński i jego dzieła: Pierwszy zarys portretu. 1895 nr 25-26; Z dziejów Warszawy. 1899 nr 18-33 z przerwami; Eklibrisy polskie. 1902 nr 19-20), *Tyg. Mąd i Powieści* (1872-1873, 1884, 1895,

1898-1904, 1906, 1910-1911), *Tyg. Mąd i Powieści Nasz Dom* (1912, 1914), *Tyg. Powsz.* (1882-1885, 1889-1890; tu m. in. cykl kronik: Wolne żarty. 1889), *Tyg. Romansów i Powieści* (1874), *Wędrowiec* (1886, 1891-1893, 1895, 1897-1905; tu m. in.: szereg wierszy; Piękna. Studium estetyczno-historyczne. 1897 nr 4-52, 1898 nr 12-37; Pantaleon Szyndler. 1900 nr 18-19; Jan Potocki jako podróżnik. 1900 nr 35-52; Moje „nadzwyczajności”. Pismo otwarte do pewnej pani, która wierzy w duchy i w „przenikanie ich świata do naszego”. 1902 nr 24-47; Polka. W życiu, w historii, w literaturze. 1903 nr 4 i nn.; Z poematu „Brat Teofil”. 1904 nr 1; Norwid jako humorysta. 1904 nr 1), *Wiad. Archidiecezjalne Warsz.* (1918), *Wieczory Rodz.* (1882, 1903, 1907), *Wiedeński Kur. Pol.* (1917), *Wiek* (1888), *Wielkopolanin* (Pittsburg 1903, 1905, 1912), *Wieniec* (1872; tu m. in.: Wrażenia z wystawy sztuk pięknych. Nr 53-54, 76, 92-93); *Wież i Dwór* (1913-1916), *Wież Ilustr.* (1913), *Wolne Słowo* (1913), *Wolny* (Żytomierz 1896, 1900-1902), *Zdrój* (1917-1918; tu m. in.: Do Miriama. List otwarty o Norwidzie... 1917 z. 2), *Zgoda* (Chicago 1891, 1896, 1899-1900, 1903-1906, 1908-1909), *Ziarno* (Lw. 1882-1883), *Ziarno* (W-wa 1901), *Złoty Róg* (1911-1913), *Zorza* (1914), *Życie Pol.* (1914, 1917; tu m. in.: Zamek królewski w Warszawie. 1917, zeszyt pamiątkowy s. 17-40 i odb.), *Życie i Sztuka* dod. Kraju (1901-1902, 1904-1905; tu m. in.: Jeszcze jedna „Wanda” [C. Norwid]. 1902 nr 38; Rodoć o sobie. 1902 nr 44; Polak czy Anglik [o J. Conradzie]. 1905 nr 1).

Ponadto w książkach i wydawnictwach zbiorowych: *Bukiet dla pań. Kalendarzyk lit.-artyst. na r. 1892*. Kr. 1892, *Co kto lubi. Wiązanka rzeczy poważnych i humorystycznych*. W-wa 1878, *Dla pogorzalców*. W-wa 1885, J. Gautier: *Rocznica dobrego czynu. Obrazek dramatyczny z wierszami Wołodego Skiby i Gomulickiego...* W-wa 1870, *J. Jaworskiego kalendarz ilustr.* W-wa 1871; toż W-wa 1874; W-wa 1876 (tu nowela: Czy mogła być inną?), *J. Ungra kalendarz warsz.* ... na r. 1872. W-wa 1871; toż ... na r. 1891. W-wa 1890; toż ... na r. 1893. W-wa 1892 (tu opowiadanie: Pan Nulski na przechadzce); toż ... na r. 1894. W-wa 1893; toż ... na r. 1911. W-wa 1910, *Jednodniówka akademicka*. W-wa 1918/1919, *Kalendarz berliński*. Berlin 1893, *Kalendarz dla Izraelitów na r. 1881/1882*. W-wa 1882, *Kalendarz familijny*. Lw. 1891, *Kalendarz humorystyczny „Muchy”* ... na r. 1876. W-wa [1875], *Kalendarz na r. 1895*. *Koleśda dla gospożyni*. W-wa 1894, *Kalen-*

darz pol. ilustr. W-wa 1892; toż W-wa 1894, *Kalendarz rob.* Kr. 1896; toż Kr. 1910, *Kalendarz rodz. na r. 1872.* W-wa 1871, *Kalendarz „Tarnowianin” na r. 1909.* Tarnów 1908; toż... na r. 1912. Tarnów 1911; toż... na r. 1914. Tarnów 1913, *Kalendarz „Wieku”.* W-wa 1885; toż W-wa 1886; toż W-wa 1888; toż W-wa 1889; toż W-wa 1890, *Komedie i monologi oryginalne i tłumaczone.* Seria I. W-wa 1891, A. Kraushar: *Życie domowe mieszczaństwa warszawskiego w wiekach dawnych.* W-wa 1914 *Miscellanea Hist.* 52, *Księga pieśni. Zbiór poezji.* Seria I. W-wa 1873, *Ku czci i pamięci ks. P. Skargi w 300 rocznicę jego zgonu. Jednodniówka.* Chicago 1912, *Kujawianin. Kalendarz.* Włocławek 1919, *Lira pol.* T. 2. W-wa 1882; toż W-wa 1897, *Młoda Polska ze pieśni.* Ułożył C. Jankowski. W-wa 1898, *Na Pol. Macierz Szkolną.* W-wa 1917 (tu: O poecie ze zwichniętymi skrzydłami [o W. Liedrze]), *Na pomoc! Wyd. zbior. na korzyść powoźdian.* W-wa 1884, *Na powoźdian. Księga zbior.* W-wa 1904, *Na rocznicę 3 Maja. Zbiorek.* W-wa 1918, *Na szkołę pol.* W-wa 1916, *Osa* [Kalendarz]. W-wa 1877 (tu: Judasz Iskariota. Szkic biograficzny podług obcych źródeł opracowany), *Pamiętka jubileuszu Deotymy 1852-1897.* Kr. 1901, *Pamięci J. Gadomskiego koledzy.* W-wa 1907, *Przyjaciolom Włodzimierza Spasowicza.* [B.m. 1907] s. 36-38, *Rezerwy pol.* [Jednodniówka]. W-wa 1914, *Roczn. Koła Lit.-Artyst. we Lw.* Lw. 1897, *Sami sobie.* W-wa 1900, *Z jednego strumienia. Szesnaście nowel przez dziesięciu autorów.* Z przedmową E. Orzeszkowej. W-wa 1905; [wyd. 2] W-wa 1960, [Przedmowa do:] W. Zagórski: *Wybór poezji.* W-wa 1899 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 88.

Nadto pierwodruki pośmiertne: *Ate-neum* (1938 nr 2; tu wiersz: O poezji poezja), *Nowe Książki* (ogł. J. W. Gomulicki: Pięć rzeczy w równej cenie... 1957 nr 8; Do Zdzisława [Dębickiego]. 1957 nr 13; Do Adolfa [Nowaczyńskiego]. 1957 nr 20; Do Zenona [Przesmyckiego]. 1958 nr 1; Do Ferdynanda [Hoesicka]. 1958 nr 3; Do syna Juliusza. 1959 nr 17), *Stolica* (1959 nr 13; tu wiersz: Stanisławowi Wypiańskiemu), *Szpargaly* (1934 z. 3; tu: dedykacja na egzemplarzu Kłosów z polskiej niwy), *Świat* (1952) nr 51/52; tu w art. J. Tuwima wiersz: Rosjanom, którzy przynaję się do braterstwa z Polakami), *Potępiency. Sąd wieków nad Niemcami. Antologia.* Zebrał i oprac. A. Trepiński. Łódź 1947 (tu wiersz: Amen), *Z przeszłości starej Warszawy 1830-1930.* [W-wa 1930] (tu wiersz: W-mu Imci Panu Henrykowi Fukierowi).

Prace redakcyjne i edytor-skie

1. Upominek z wystawy ofiarowany publiczności przez Fantazego [W. Gomulicki] i Cerbera. W-wa 1882.

2. [J. Zajaczek]: *Historia rewolucji polskiej r. 1794.* T. 1-2. W-wa — Lw. 1907 (z przedmową W. Gomulickiego).

3. P. Skarga: *Kazania i pisma co naj-przedniejsze.* Wybrał, objaśnił i przedmową opatrzył... W-wa [1913] *Bibl. Lit.-Artyst. pod red. J. Lorentowicza.*

Przekłady

1. A. Musset: *Co się podoba dziewczętom? Kaprys dramatyczny.* W-wa 1874.

2. Ch. Baudelaire: *Poemaciki prozą:* I. Cudzoziemiec; II. Rozpacz staruchy; III. Błazen i Wenera; IV. O pierwszej po północy; V. Oczy nędzarzów; VI. Falszywy pieniądz. *Tyg. Powusz.* 1889 nr 3, 6 (anonimowo).

3. L. Gallet: *Kapitan Czart. Przygody Cyrana de Bergerac.* Przełożył z francuskiego... W-wa [1898] *Bibl. Dzieł Wyborowych.* Wyd. nast.: T. 1-2. W-wa 1925 *Bibl. Groszowa Wendego* 27-28; wyd. 3 (oprac. J. W. Gomulicki) W-wa 1949; wyd. 4 (wstęp i objaśnienia J. W. Gomulickiego) W-wa 1957; wyd. 5 W-wa 1958.

4. A. Puszkina: *Eugeniusz Oniegin* (fragm). *Wędrowiec* 1899 nr 23. Przedr. zob. *Twórczość* poz. 30.

5. A. Puszkina: *Borys Godunow* (fragm.) *Kraj* 1909 nr 2; *Dzien. Chicagoski* 1909 nr 64.

Przekład obejmujący ok. 12 scen powstał ok. 1900. Autograf zniszczony w 1944.

6. E. Rostand: *Orlę, sztuka w 6 aktach.* Wybór scen najcelniejszych w przekładzie i z przedmową... *Kraj* 1901 nr 8.

7. H. Heine: *Atta Troll.*

Przekład ostatecznie niewykończony. Rkps spłonął w 1944.

Nadto przekłady fragmentów oraz drobnych utworów następujących autorów: Ch. Baudelaire (*Kur. Codz.* 1876 nr 209, *Polemista* 1907; tu 2 wiersze z Kwiatów zła); P. Béranger (*Kolce* 1877 s. 179); H. Cazalis (*Biesiada Lit.* 1883 nr 375); F. Coppée (*Kur. Warsz.* 1887 nr 237); A. Daudet (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 16-17; tu: *Dzieje moich książek, Ten mały*); A. Ghislanzoni (*Kur. Codz.* 1876, *Prawda* 1883 nr 8); H. Heine (*Tyg. Mód i Powieści* 1872 nr 26, *Wieniec* 1872 nr 60, *Kłosa* 1874

nr 454, *Świt* 1887 nr 147, *Kalendarz familijny*. Lw. 1891); V. Hugo (*Przepl. Tyg.* 1870 nr 36, 1877 nr 21, *Ź. Jaworskiego kalendarz ilustr.* W-wa 1871, *Wieniec* 1872 nr 37, *Kłosa* 1874 nr 458, *Echo* 1877 nr 156-157, *Nowiny Niedzielne* 1877, *Dzienne dla Wszystkich* 1879 nr 63, *Kur. Codz.* 1879 nr 84, *Tyg. Powsz.* 1882 nr 14, *Kur. Codz.* 1885 nr 145 i n., *Kur. Warsz.* 1887 nr 226, 256, 262-263, *Kraj* 1894 nr 34); G. Leopardi (*Prawda* 1883 nr 8); K. Lisznyi Damó (*Kłosa* 1876 nr 562); A. Musset (*Przepl. Tyg.* 1870 nr 40, *Kur. Warsz.* 1874 nr 6-15, *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1910); N. Niekrasow (*Niwa* 1874 nr 11, *Opiekun Domowy* 1874 nr 49); E. Pailleron (*Kur. Codz.* 1879 nr 226, *Bluszcz* 1882 nr 15); F. Petrarka (*Bluszcz* 1869 nr 41); J. Połoński (*Dzienne Chicagoski* 1898 nr 281, *Kraj* 1898 nr 4 dod. lit.); G. Prati (*Biesiada Lit.* 1883 nr 375); A. Puszkina (*Przepl. Lit.* dod. *Kraju* 1887 nr 5, *Kraj* 1899 nr 22; tu: Pomnik, Napoleon, Żądza sławy, Wieżeń); Ch. Scott (*Kur. Codz.* 1885 nr 252); M. Tompa (*Biesiada Lit.* 1876 nr 40); S. Vachot (*Biesiada Lit.* 1876 nr 23); J. Vrchlický (*Kur. Codz.* 1886 nr 122, *Kur. Warsz.* 1886 nr 13b-14b, *Wieczory Rodz.* 1907 nr 31, *Ź. Ungra kalendarz warsz.* ... na r. 1911. W-wa 1910); Z. Psalterza Dawidowego. (*Kraj* 1899 nr 12, 14). Zob. nadto *Twórczość* poz. 30.

Wydania zbiorowe i wybory twórczości

1. Wiersze wybrane. Wybrał i wstępem opatrzył P. Hertz. W-wa 1960.

Zawartość: przedruki wierszy ze zbiorów: Poezje. W-wa 1882. (Zob. *Twórczość* poz. 5); Poezje. W-wa 1887 [1886]. (Zob. *Twórczość* poz. 10); Nowe pieśni. (Zob. *Twórczość* poz. 17); Wiersze. Zbiór nowy. (Zob. *Twórczość* poz. 30); Biały sztandar. (Zob. *Twórczość* poz. 43); Światła. (Zob. *Twórczość* poz. 70); Pod znakiem Syreny. (Zob. *Twórczość* poz. 72).

2. Pod parasolem. Wybór opowiadań. Oprac. R. Taborski. W-wa 1961.

Zawartość: Nieprzespany sen pani Maciejowej. (Zob. *Twórczość* poz. 7); Staruszek z Tamki. (Zob. *Twórczość* poz. 11); Potrawka z gołębki. (Jw.); Pod parasolem. (Jw.); Grzech śmiertelny. (Jw.); Mundur. (Jw.); Jeden z nowych. (Zob. *Twórczość* poz. 16); Kwintet. (Jw.); Oracz. (Zob. *Twórczość* poz. 9); Ciąg dalszy i dokończenie. (Jw.); Filemon i Baucis. (Jw.); Syrena. (Zob. *Twórczość* poz. 18a); Chałat. (Zob. *Twórczość* poz. 26); Brylantowa strzala. (Zob. *Twórczość* poz. 34); Niech wejdzie! (Jw.); Soldat. (Zob. *Twórczość* poz. 20a); „Cichol...szal...nie wolno!” (Zob. *Twórczość* poz. 42); Malaria. (Zob. *Twórczość* poz. 59); Strach. (Zob. *Twórczość* poz. 60); W mgłę. (Jw.); *.*. (Jw.); Czarnowica. (Zob. *Twórczość* poz. 62).

3. Warszawa wczorajsza. Oprac. J. W. Gomulicki. W-wa 1961.

Zawartość: Prolog. (Fragm. powieści pt. *Ciury*. Zob. *Twórczość* poz. 32). — Przechadzki po Warszawie: Portret w ramach „à l'antique”. (*Kur. Warsz.* 1873 nr 137); Przechadzki po Starym Mieście. (*Tyg. Ilustr.* 1892 nr 138); Zaulek. (*Kur. Warsz.* 1874 nr 180); Za wrażeniami. (*Kur. Codz.* 1879 nr 222, 229-230, 241); Tivoli. (*Kalendarz humorystyczny „Muchy”... na r. 1876* s. 23-26); Przy gwiazdach. (*Kur. Warsz.* 1884 nr 349a); Karta z marmurowej kroniki. (Zob. *Twórczość* poz. 6); Wołówka. (*Tyg. Ilustr.* 1891 nr 84); Dziekanka. (*Tyg. Ilustr.* 1898 nr 28); Kąty warszawskie. (*Tyg. Ilustr.* 1910 nr 50); Dawne kawiarnie warszawskie. (Zob. *Twórczość* poz. 60); Kawiarenka. (*Kur. Warsz.* 1883 nr 119b-120b); Bilardziści. (*Kur. Codz.* 1876 nr 125-128); [Kawiarnia Teatralna]. (*Tyg. Ilustr.* 1909 nr 30). — Wspomnienia i portrety: Co wiem o dawnym „Togodniku Ilustrowanym”. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 32); [„Kurier Warszawski” i jego sąsiedzi]. (*Tyg. Ilustr.* 1909 nr 31); „Rybka”. (*Kur. Warsz.* 1908 nr 109); [W redakcji „Kuriera Warszawskiego”]. (fragm. powieści pt. *Ciury*. Zob. *Twórczość* poz. 32); [Niedole poetów]. (Jw.); „Książę”. (*Świat* 1914 nr 25); Córka artysty. (Zob. *Twórczość* poz. 58); [O Teofilu Fukierze]. (W książce: A. Kraushar: *Życie domowe mieszczaństwa warszawskiego w wiekach dawnych*. W-wa 1914 *Miscellanea Hist.* 57 s. 11-12); Feliks Jezierski. (*Gaz. Pol.* 1901 nr 351); Sic vos non vobis. (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 100); O Ludwiku Jenikem. (Zob. *Twórczość* poz. 63); O Wacławie Szymanowskim. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 121); Adam Pług [Antoni Pietkiewicz]. (Zob. *Twórczość* poz. 58); [O Aleksandrze Niewiarowskim]. (*Tyg. Ilustr.* 1892 t. 2 s. 349); O statuetce i medalionie ks. Józefa oraz o znakomitym a zapomnianym ich twórcy. (*Świat* 1913 nr 33); Franciszek Kosztrzewski. (*Tyg. Ilustr.* 1911 t. 2 s. 794-795); Julian Heppen. (*Tyg. Ilustr.* 1898 nr 30); [O Wincentym Korotyńskim]. (*Tyg. Ilustr.* 1891 t. 1 s. 11); Henryk Pillati. (*Kraj* 1894 nr 16); Trzeci. (*Gaz. Pol.* 1902 nr 26); Artysta — odtwórca. (Zob. *Twórczość* poz. 63); O Włodzimierzu Zagórskim. (Jw.); „Satyry” Włodzimierza Płaskowskiego. (*Tyg. Ilustr.* 1903 nr 29); [Wspomnienie o Andriolim]. (*Tyg. Ilustr.* 1893 nr 192); Miron. (Zob. *Twórczość* poz. 63); Coelio. (Zob. *Twórczość* poz. 7); [O Włodzimierzu Stebelskim]. (*Kraj* 1907 nr 33); [Ze wspomnień szkolnych]. (*Kraj* 1893 nr 2, pt. Kazimierz Bartoszewicz i jego jubileusz); Ze wspomnień o Aleksandrze Gierymskim. (*Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 40); Aleksander Messyng. (*Kur. Codz.* 1893 nr 296); Smutny jubileusz. (*Świat* 1913 nr 12); U twórcy „Szalu”. (*Kraj* 1894 nr 11).

4. [Poezje]. W-wa 1962 *Poeci Pol.*

Wybory twórczości w przekładach

Czeski: Novellety a skizy. Tłum. J. J. Langner. Praga 1902 *Světová knihovna* 276.

Rosyjski: Nowiellj. Tłum. J. Szwieder. Wil. 1911.

Listy i materiały

1. Do B. Dembowskiego 2 listy z 1862. Rkps u J. W. Gomulickiego. Fragm. ogł. w posłowie do: W. Gomulicki: Wspomnienia niebieskiego mundurka. W-wa 1969 s. 248.
2. Do W. Przyborowskiego 2 listy z 1873 i b. d. Fragm. pierwszego ogł. W. Przyborowski: Stara i młoda prasa. Petersb. 1897 s. 101-102; rkps drugiego — Bibl. Jagiel. akc. 87/58.
3. Do W. Belzy 2 listy z 1881-1882. Rkps Ossol. sygn. 12424/I, 12425/I.
4. Do L. Illinicza-Zeydla z 1882. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5993 IV.
5. Do A. Wiślickiego 3 listy z 1882-1883. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.
- 5a. Do M. Gawalewicz 2 listy z 1886 i 1891. Fragm. listu z 1886 ogł. M. Gawalewicz. *Wędrowiec* 1887 nr 2. Rkps listu z 1891 — Zbiory M. Pawlikowskiego w Zakopanem.
6. Do S. Lewentala fragm. 3 listów z 1886, 1888. Ogł. S. Lewental. *Kłosa* 1890 nr 1285.
7. Do J. Błazińskiego z 1887 w imieniu redakcji *Kur. Warsz.* Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6701 III.
8. Do Z. Sarneckiego 4 listy z 1887-1889 (jeden w imieniu redakcji *Kur. Warsz.* i jeden w imieniu redakcji *Tyg. Powsz.*). Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714 III.
9. Do E. Leo list z 1887, do T. Smarzewskiego 3 listy z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7889 III, 7890 III.
10. Do T. Wierzbowskiego 3 listy z 1896. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 16.
11. Do W. Rolicz-Liedera z 1898. Ogł. W. Lieder: Wydawnictwo zbiorowe dzieł poetyckich Wacława Rolicza-Liedera. [Prospekt]. Kr. 1898 s. 6-8.
12. Do S. Tomkowicza 2 listy z 1898. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1981.
13. Do E. Nicza 21 listów z 1898-1900. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Dwa listy z 1899 ogł. R. Taborski: W. Gomulicki — propagator zbliżenia literatury polskiej i rosyjskiej. *Slavia Orientalis* 1960 nr 1 s. 28-29.
- 13a. Do H. Dynowskiego 8 listów z 1899-1901. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7883 III.
14. Do H. Struwego 2 listy z 1899. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 4/1960.
15. Do Związku Pisarzy Rosyjskich i Komitetu Puszkina przy Cesarzowskiej Akademii Nauk (za pośrednictwem *Kraju*) telegram z 1899. Ogł.: *Kraj* 1899 nr 22; R. Taborski: Wiktor Gomulicki — propagator zbliżenia literatury polskiej i rosyjskiej. *Slavia Orientalis* 1960 nr 1 s. 27.
16. Do F. Faleńskiego 2 listy z 1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5902 t. 1. Fragm. ogł. J. W. Gomulicki w przedmowie do: C. Norwid: Dzieła zebrane. T. 1. W-wa 1966 s. VI.
17. Do Z. Wolskiego 4 listy z 1900 i b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.
18. Do Z. Przesmyckiego 8 listów z 1901-1912 i b. d. (w sprawie spuścizny po C. Norwidzie). Rkps Bibl. Nar. sygn. 6319 IV. Fragm. ogł. J. W. Gomulicki w przedmowie do: C. Norwid: Dzieła zebrane. T. 1. W-wa 1966 s. XI, XII, XIX.
19. Do T. Piniego 2 listy z 1902, 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7150.
20. Do F. Hoesicka 7 listów z 1902-1904, 1913-1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2694, 2696, 7122.
21. Do B. Wystoucha 6 listów z 1903-1906. Rkps Ossol. sygn. 7177/II.
22. Do nieznanego adresata 2 listy z 1904 i b. d. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydgoszczy. sygn. 439, 766.
23. Do Z. Dębickiego 2 listy z 1905. Jeden z listów ogł.: Z. Dębicki: Poeta o poezji. *Kur. Warsz.* 1928 nr 1; rkps drugiego w zbiorach krośniewickich Jerzego Dunin-Borkowskiego. Fragm. ogł. (tk.): Nieznany list W. Gomulickiego. *Stolica* 1959 nr 21.
24. Do nieznanego adresata z 1905. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.
25. Do E. Bogdanowicza z 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2731.
26. Do drukarni W. L. Anczyca z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7261.
27. Do J. Łuszczewskiej Deotymy z 1908. Fragm. ogł. J. W. Gomulicki: W. Gomulicki jako pieśniarz Gdańska. *Wiad. Lit.* 1939 nr 31/32.
28. Do M. Offmańskiego z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2734.
29. Do W. Hahna z 1910. Ogł. W. Hahn: „Grunwald” W. Gomulickiego. *Ilustr. Kur. Codz.* 1926 nr 189.

30. Do C. Jankowskiego fragm. listu z 1910. Ogł. C. Jankowski: *Z czeczotkowej szkatułki. Odgłosy ginącego świata*. Wil. 1926 s. 5-6.
31. Do Karolowej Matuszewskiej 4 listy z 1911. Rkps u J. W. Gomulickiego.
32. Do H. Lewentalowej z 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7152.
33. Do A. B. Brzostowskiego 2 listy z 1912 i 1914. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.
34. Do L. Belmonta z 1913. Ogł. L. Belmont. *Wolne Słowo* 1913 nr 199/200.
35. Do E. Łunińskiego z 1913. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydż. sygn. 174.
36. Do Laskowskiego z 1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5995 IV.
37. Do B. Kopczyńskiego 2 listy z 1916. Ogł. B. Kopczyński: *Przy lampce naf-towej*. W-wa 1959 s. 203-204.
38. Do A. Guttrego 8 listów z 1916-1918. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2736.
39. Do L. Kotarbińskiej z 1917. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7038.
40. Do Z. Rabskiej z 1917. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724.
41. Do W. Rabskiego z 1918. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2731.
42. Do L. Bernackiego 4 listy z 1918-1919. Rkps Ossol. sygn. 7036/II.
43. Do nieznanego adresata oraz od Z. Dębickiego, T. Jeske-Choińskiego, A. Kraushara, A. Krechowickiego, A. Langeo, J. Lorentowicza, W. Sabowskiego, J. Styki. Rkps Muzeum im. A. Mickiewicza w W-wie.
44. Od B. Dembowskiego z 1861. Rkps w posiadaniu J. W. Gomulickiego.
45. Od matki Antoniny z 1886 i b. d. Rkps jw.
46. Od brata Walerego z 1868, 1879 i b. d. Rkps jw.
47. Od ojca 8 listów z 1871-1892. Rkps jw.
48. Od T. Czapelskiego z 1884. Fragm. ogł. J. W. Gomulicki w książce: W. Gomulicki: *Pod znakiem Syreny*. Wil. 1939 (W-wa 1944) s. 51.
49. Od W. Sabowskiego z 1886. Fragm. ogł. J. W. Gomulicki w książce: *Warszawa wczorajsza*. W-wa 1961 s. 474-475.
50. Od K. Szaniawskiego z 1887. Rkps w posiadaniu J. W. Gomulickiego.
51. Od M. Konopnickiej z 1888. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. sygn. 1011.
52. Od siostry, Adeli Bohuszewiczowej, z 1890. Rkps w posiadaniu J. W. Gomulickiego.
- 52a. Od M. Biernackiego z ok. 1892. Fragm. ogł. W. Gomulicki: *Rodość o sobie*. *Kraj* 1902 nr 44.
53. Od M. Gawalewicza z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5993 IV.
54. Od Wł. Korotyńskiego z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7276.
55. Od różnych osób (W. Czetwertyński, F. Jasiński, V. Kredba, Łoś, Ruszczyk) 8 listów z 1897-1912 oraz papiery odnoszące się do W. Gomulickiego. Rkps Ossol. sygn. 5433/I.
56. Od J. Łuszczewskiej z 1898 i b. d. Fragm. ogł. W. Gomulicki: *Sylwety i miniatury literackie*. Kijów 1916 s. 31-32, 37-38.
57. Od H. Struvego z 1899. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 281/60.
58. Od W. Rolicz-Liedera 3 listy z 1899-1901. Fragm. ogł. J. W. Gomulicki: *Wacław Rolicz-Lieder*. *Ateneum* 1938 nr 1 s. 84-85.
59. Od H. Struvego z 1899. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 281/60.
59. Od B. Piwarskiej z 1903. Rkps Ossol. sygn. 12040/II.
60. Od W. Bartynowskiego kopia listu z 1904. Rkps Ossol. sygn. 12534 II.
61. Od H. Gieysztorowej 2 listy z 1908. Rkps Ossol. sygn. 5853/I.
62. Podanie do warszawskiej Kasy im. Mianowskiego. Ogł. fragm. *Nauka Pol.* 1932 s. 58-59.
63. Katalog zbioru autografów należących do W. Gomulickiego. *Z.* 1-2. Rkps Ossol. sygn. 5434/I.
64. Notatki z podróży do Wenecji w 1888. Rkps Ossol. sygn. 5432/I.
65. Notatki historyczne do powieści *Miecz i łokieć*. Rkps Ossol. sygn. 5431/I.

OPRACOWANIA

W. PRZYBOROWSKI: *Listy o literaturze i młodych literatach warszawskich*. *Tyg. Młod i Nowości* 1870 nr 20. — EOL [M. WOŁOWSKI]: *Dziatwa Apollina*. V. W. Gomulicki. *Przegl. Tyg.* 1884 nr 14. — W. JANICKI: W. Gomulicki. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 125. — M. GAWALEWICZ: W. Gomulicki. *Wędrowiec* 1887

- nr 2-3. — C. JELLENTA: Poezja w obronie Żydów. *Pravda* 1887 nr 13-15. — J. KOTARBINSKI: W. Gomulicki jako poeta. *Zarys literacki. Tyg. Ilustr.* 1887 nr 243-244. — [J. WAŚNIEWSKI]: Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1887 nr 43. — R. LEWANDOWSKI: Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1888 nr 7. — Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1888 nr 10, 1890 nr 6, 8, 1892 nr 21, 1893 nr 24-25, 1895 nr 18. — A. BELCIKOWSKI: Dzisiejsza nasza poezja. *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 4-5, 7, 8-17. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Liberum veto. Wyjaśnienie p. Gomulickiego. *Pravda* 1889 nr 40. — S. LEWENTAL: Odpowiedź na „paszkwil” Gomulickiego w nr 5 „Tygodnika Powszechnego” umieszczony. *Kłosa* 1890 nr 1285; *Tyg. Powsz.* 1890 [replika W. Gomulickiego]. — Kronika literacka i artystyczna. Przekłady z polskiego. *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 8. — ALKAR [A. KRAUSHAR]: Pamiętnik literacki z bruku warszawskiego. *Świat* 1892 nr 12-17, 20; przedr. w książce: Sylwetki literackie z niedawnej przeszłości. Petersb. 1894 s. 132-138. Wyd. nast. pt. Neocyganeria warszawska. Wspomnienia o ludziach i rzeczach literackich z niedawnej przeszłości (1870-1880). W-wa [1913] s. 80-83 *Bibl. Dziel Wyborowych* 816. — Z bliska i z daleka. *Kraj* 1893 nr 47. — P. CHMIEŁOWSKI: Współczesni poeci polscy. Petersb. 1895. — „*Kurier Warszawski*”. *Książka jubileuszowa 1821-1896*. W-wa 1896 s. 662-663. — EKS-DZIENNIKARZ [W. PRZYBOROWSKI]: Stara i młoda prasa. Petersb. 1897 s. 92-102. — K. NIEDZIAŁKOWSKI: Czemu dziś w poezji nie mamy słowików? *Studium literackie. Rola* 1899 nr 12-13, 16-20 i wyd. osob. Wil. 1901 s. 94-128. — P.: Wstęp do: W. Gomulicki: Wybór nowel. T. 1. W-wa 1899 *Dod. do Gaz. Pol.* 41. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powoz. ilustr.* T. 25-26 (1900). — Z. KOŚCIECZA: Z końca wieku. Ze wspomnień dziennikarza. *Rola* 1900 nr 47. — A. LANGE. *Gaz. Pol.* 1900 nr 173 [polem. z wypowiedzią W. Gomulickiego]. — T. PINI: Obrazki miejskie W. Gomulickiego. *Przyj. Młodzięży* 1900 nr 22-24; przedr. w książce: Nasza współczesna poezja. Lw. 1902 s. 57-82. — P. CHMIEŁOWSKI: Beletrystyka nasza roku zeszłego. *Pogląd na Świat* 1901 nr 2. — P. CHMIEŁOWSKI: Pisma Gomulickiego. *Kur. Codz.* 1901 nr 64. — A. DRÓGOSZEWSKI: W. Gomulicki. *Głos* 1902 nr 32-33, 36. — Z. DĘBICKI: Wstęp do: W. Gomulicki: Brylantowa strzala i inne nowele. W-wa 1905 *Bibl. Dziel Wyborowych* 396. — H. WIERZBA: W. Gomulicki. *Zgoda* (Chicago) 1905 nr 32. — L. BELMONT: Jak Gomulicki wydarł sobie oczy (Sprawy tarasu). *Wolne Słowo* 1908 nr 11. — *Dawny Sztandar* 1908 nr 3. — [Z. DĘBICKI]: Profile literackie. Autor „Cara-widma”. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 2. — W. FELDMAN: „Współczesna literatura polska” w oświetleniu krytyków i pseudo-krytyków. *Krytyka* 1909 t. 2 s. 25-43, 132-145. — [S. JELEŃSKI?]: Kronika bieżąca. *Rola* 1909 nr 21. — B. LUTOMSKI: W. Gomulicki. Wspomnienia i refleksje. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 115-116. — (Jubileusz:) LASCARO [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Słowo* 1911 nr 213. — W. PROKESCH. *Gaz. Wiecz.* 1911 nr 445. — *Dzien. Kijowski* 1911 nr 92. — *Gaz. Warsz.* 1911 nr 105. — *Głos Płocki* 1911 nr 42. — *Świat* 1911 nr 19.
- L. BELMONT: Poeta źle zabliźnionych ran. *Polemista* 1913 nr 4. — E. CZEKAŁSKI: W. Gomulicki. Nasi powieściopisarze o sobie. *Świat* 1913 nr 4. — Życie wybitnych literatów polskich. Reymont i Gomulicki o sobie. *Ilustr. Kur. Codz.* 1913 nr 143; przedr. *Dzien. Chicagoski* 1913 nr 212. — A. KRAUSHAR: Życie domowe mieszczaństwa warszawskiego w wiekach dawnych. W-wa 1914 s. 11-12 *Miscellanea Hist.* 57. — A. MAZANOWSKI: Najnowsza polska powieść historyczna. *Przeł. Powsz.* 1917 t. 137 s. 69-71. — S. PRZYBYSZEWSKI: Do W. Gomulickiego. List otwarty od redakcji „Zdroju”. *Zdrój* 1917 nr 5 i odb.; przedr.: *Listy. T. 2. W-wa* 1938. — A. MAZANOWSKI: Pogłosy Młodej Polski w dramacie i powieści. Kr. 1918 s. 138-140. — W. Gomulicki. Laureat nagrody im. Orzeszkowej. *Świat* 1918 nr 13.
- (Nekrologi:) E. CZEKAŁSKI. *Romans i Powieść dod. Świata* 1919 nr 8; Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1919 nr 51; F. *Kur. Pol.* 1919 nr 39; W. FELDMAN. *Polsko-bułgarski przegląd* (Sofia) 1919 nr 9; A. FISCHER. *Wiek Nowy* 1919 nr 5322-5323; Ks. J. P. *Kobieta Pol.* 1919 nr 2; L. K. *Gaz. Warsz.* 1919 nr 60; S. LAM. *Dzien. Powsz.* 1919 nr 47; A. LANGE. *Gaz. Pol.* 1919 nr 82; A. OPPMAN. *Tyg. Ilustr.* 1919 nr 8; I. PIĄTKOWSKA. *Ziemia Sieradzka* 1919 nr 9; W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1919 nr 72; S. ROSSOWSKI. *Gaz. Lw.* 1919 nr 42; W. D. *Polsko-bułgarski przegląd* (Sofia) 1919 nr 8; WŁADA W. *Swiatłocienie* 1919 nr 1; W. WOLSKI. *Robotnik* 1919 nr 78; W. WOLSKI. *Sowizdrzał* 1919 nr 8; J. ŻABA. *Sowizdrzał* 1919 nr 8; *Bibliogr. Czasop.* 1919 s. 36-37; *Chwila* 1919 nr 36; *Czas* 1919 nr 42; *Dzien. Nar.* 1919 nr 39; *Gaz. Pol.* 1919 nr 99; *Gaz. Por.* 1919 nr 50; *Głos Narodu* 1919 nr 36; *Goniec Kr.*

1919 nr 44, 46, 48; *Ilustr. Dzień. Pol.* 1919 nr 13; *Kur. Pol.* 1919 nr 42; *Kur. Warsz.* 1919 nr 46-47; *Nowa Reforma* 1919 nr 68; *Nowości Ilustr.* 1919 nr 9; *Orędownik* 1919 nr 42; *Pochodnia* 1919 nr 1; *Praca* 1919 nr 21; *Robotnik* 1919 nr 75; *Rola* 1919 nr 16; *Rozwój* 1919 nr 47; *Słowo Pol.* 1919 nr 49.

Z pogrzebu śp. W. Gomulickiego. *Gaz. Por.* 1919 nr 50. — Pogrzeb śp. W. Gomulickiego. *Kur. Pol.* 1919 nr 42.

W. HAHN: S. Żółkiewski w poezji polskiej. *Poz.* 1920 s. 52-55. — J. ŁOŚ: Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. W-wa [1920] s. 303-305. — W. BOROWY: Wisła w poezji polskiej. W-wa 1922; przedr. w książce: Kamienne rękawiczki. W-wa 1932 s. 306-307. — W. BOROWY: Z naszych zapomnień. *Silva Rerum* 1925 nr 5 i odb. — K. TYSZKOWSKI: Zbiór rękopisów W. Gomulickiego w Bibliotece Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie. *Kwart. Hist.* 1925 s. 317-321 i odb. — Z. DĘBICKI: Poeta o poezji. *Kur. Warsz.* 1928 nr 1. — S. SZAPIRO: „Dlaczego Żydzi są odmienni?” W. Gomulicki o Żydach. *Nasz Przegl.* 1929 nr 134. — J. W. GOMULICKI: List, który go nie doszedł. *Pion* 1936 nr 14. — T. HIZ: Talent, dziwactwo i coś jeszcze. W-wa 1937 s. 5, 150-158. — J. W. GOMULICKI: W. Rolice-Lieder. *Aetneum* 1938 nr 1. — J. W. GOMULICKI: Warszawa W. Gomulickiego. *Ziemia* 1939 nr 5-6. — T. HIZ: Od Półkozica do Wasylewskiego. 90-lecie polskiego felietonu. *Gaz. Pol.* 1939 nr 184.

J. W. GOMULICKI: O „Pocałunku” S. Żeromskiego. *Twórczość* 1945 z. 5 s. 58-59. — S. OKOŁÓW-PODHORSKA: W. Gomulicki i stara Warszawa. *Stolica* 1949 nr 34. — J. MICHAŁSKI: 55 lat wśród książek. *Wr.* 1950 s. 72-75. — M. KWIATKOWSKA: Piewca starej Warszawy. *Od A do Z* dod. *Dzień. Pol.* 1951 nr 38. — J. TUWIM: „Ja ciebia lubliu”. *Świat* 1952 nr 51/52; przedr.: *Dzieła*. T. 4. W-wa 1964 s. 213-218. — W. Gomulicki. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim. Oprac. J. W. Gomulicki. T. 3. W-wa 1954; wyd. 2 W-wa 1956 s. 144-148. — B. KOPCZYŃSKI: W. Gomulicki. *Stolica* 1955 nr 16. — P. HERTZ: Gomulicki. W książce: *Notatki z obu brzegów Wisły*. W-wa 1955; wyd. 2 W-wa 1957. — A. B. [A. BAŃKOWSKA]: O W. Gomulickim, piewcy historii i miłośniku książek. *Poradnik Bibliotekarza* 1956 nr 12. — R. WASITA. *Obywatel Warszawy* 1957 nr 2/3. — J. MASKUT: Z Gomulickim — Prusem — Or-Otem przez warszawskie Stare Miasto. *Słowo na Warmii i Mazurach* dod. *Słowa Powsz.*

1958 nr 50. — (k. b.) [K. BEYLIN]. *Express Wiecz.* 1959 nr 40. — W. Gomulicki. W: *Iskry z popiołów*. Wybrał i oprac. J. W. Gomulicki. W-wa 1959 s. 387-388. — J. W. GOMULICKI: Pod urokiem Warszawy. *Stolica* 1959 nr 7. — J. W. GOMULICKI: Obrazki z przedwczorajszej Warszawy. Przy gwiazdach i przy gazie. *Stolica* 1959 nr 31. — B. KOPCZYŃSKI: Przy lampce naftowej. W-wa 1959 s. 185-189, 193, 203-204, 207-208. — I. KOWALSKA. *Wiadomości* (Londyn) 1959 nr 18. — D. ŚWIRKO: O poezji W. Gomulickiego. *Polonistyka* 1959 nr 1. — R. TABORSKI: Pięćdziesiąt lat pisarstwa dla Warszawy — czyli o W. Gomulickim. *Stolica* 1959 nr 7 [uzupełnienie art. pt. Zagadka rozwiązana. Tamże nr 12]. — R. TABORSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960). — M. WARNEŃSKA. *Trybuna Ludu* 1959 nr 45. — *Biul. Informacyjno-Bibliogr.* 1959 nr 1. — *Stolica* 1959 nr 10. — A. BAŃKOWSKA. *Stolica* 1960 nr 49. — J. W. GOMULICKI: Poeta — dziejopis. Wstęp do: W. Gomulicki: *Opowiadania o Starej Warszawie*. W-wa 1960 *Bibl. Syrenki*. — P. HERTZ: Uwagi o poezji W. Gomulickiego. *Twórczość* 1960 nr 4; przedr.: jako wstęp do: W. Gomulicki: *Wiersze wybrane*. W-wa 1960 s. 5-15; w książce: *Domena polska*. W-wa 1961. — J. KOBYLANSKI: W. Gomulicki, poeta starej Warszawy. *Słowo na Warmii i Mazurach* 1960 nr 70. — R. TABORSKI: W. Gomulicki — propagator zbliżenia literatury polskiej i rosyjskiej. *Slavia Orientalis* 1960 nr 1. — R. TABORSKI: Wstęp do: W. Gomulicki: *Pod parasolem*. Wybór opowiadań. W-wa 1961. — R. TABORSKI: O „Tygodniku Powszechnym” W. Gomulickiego. *Przegl. Hum.* 1961 nr 1. — W. Gomulicki. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. *Księga 3*. W-wa 1962 s. 909-910. — S. LICHANŃSKI: „Polscy parnasiści”. *Twórczość* 1962 nr 6; przedr. w książce: *Cienie i profile*. W-wa 1967. — J. DETKO: Powstanie styczniowe w twórczości pisarzy minorum gentium. 1863-1914. W: *Dziedzictwo lit. powstania styczniowego...* W-wa 1964. — Z. LIBERA: W. Gomulicki. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 1. W-wa 1965. — J. W. GOMULICKI: Przedmowa do: C. Norwid: *Dzieła zebrane*. T. 1: *Wiersze*. Tekst. W-wa 1966 *Bibl. Poezji i Prozy*. — M. WARNEŃSKA: Miasto niebieskiego mundurka. W książce: *Mazowieckie ścieżki pisarzy*. W-wa 1966 s. 173-188. — J. W. GOMULICKI: Trzy debiuty. *Stolica* 1967 nr 51/52. — J. LECHON: *Dziennik*. Londyn 1967 s. 204. — S. LAM: *Życie wśród wielu*. W-wa 1968

s. 216-217. — T. I. PACZOWSKI: I. Franko — przekładaczk polskich poetów drugiej połowy XIX st. *Ukraińskie literaturoznawstwo*. T. 5: *Iwan Franko, statti i materialy*. Lw. 1968.

(Wystawa pt. W. Gomulicki, poeta i bibliofil): J. W. KOBYLAŃSKI. *Kur. Pol.* 1968 nr 253. — (be) [B. SOWIŃSKA]. *Życie Warszawy* 1968 nr 254. — (t.) [T. SYGA]. *Stolica* 1968 nr 45. — *Express Wiecz.* 1968 nr 254. — *Życie Warszawy* 1968 nr 259.

(B.): O W. Gomulickim — po pięćdziesięciu latach. W. Gomulicki (1848-1919). Sylwetka literacka. *Poradnik Bibliotekarza* 1969 nr 3. — A. BAŃKOWSKA: Z Juliuszem Wiktoorem Gomulickim rozmowa o ojcu. *Poradnik Bibliotekarza* 1969 nr 3. — W. BARTOSZEWSKI: Twórczość W. Gomulickiego w konspiracyjnych publikacjach lat II wojny światowej. *Poradnik Bibliotekarza* 1969 nr 3. — J. W. GOMULICKI. *Express Wiecz.* 1969 nr 58. — J. W. GOMULICKI: Klocki. *Przyjaciółka* 1969 nr 9. — E. KOCHANOWSKA: Zapomniany poeta. *Ziemia Gdańska* 1969 nr 1. — S. LICHANŃSKI: Poezja rzeczy i faktów. (W 50 rocznicę śmierci W. Gomulickiego). *Poezja* 1969 nr 3. — L. PŁOSZEWSKI: Pokłon warszawskiego poety Wyspiańskiego. *Wiersze W. Gomulickiego*. *Stolica* 1969 nr 13. — (be) [B. SOWIŃSKA]: W. Gomulicki — piewca Warszawy. (W 50 rocznicę śmierci). *Życie Warszawy* 1969 nr 48.

Z otchłani. E. LUBOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1870 t. 4 s. 321-323. — W. PRZYBOROWSKI. *Tyg. Mód i Nowości* 1870 nr 53. — *Opiekun Domowy* 1870 nr 50. — *Przegl. Tyg.* 1870 nr 23; nr 27 [replika W. Gomulickiego]. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1871 nr 159.

Poezje. (W-wa 1873). G. D. *Wiek* 1874 nr 125-126. — BAPTYSTA [J. M. KAMIŃSKI]. *Kolce* 1874 nr 8; [polemika: B. PRUS: Na czasie. *Kolce* 1874 nr 19; przedr. Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 1 część I. W-wa 1956 s. 79. Zob. komentarz s. 299-300]. — A. P. [A. PILECKI]. *Przegl. Tyg.* 1874 nr 3. — A. P. [A. PILECKI]. *Warsz. Roczn. Lit.* 1874 s. 71.

Poezje. (W-wa 1882). ALG. *Ziarno* 1882 t. 4 s. 181-186. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1882 t. 4 s. 181-186. — J. KOTARBIŃSKI. *Prawda* 1882 nr 35. — K. [A. KRAUSHAR]. *Kłosa* 1882 nr 898. — C. JANKOWSKI: Poezje Grudzińskiego, Gomulickiego i Korwina-Kuczyńskiego. *Kur. Warsz.* 1883 nr 186b-187b.

Przy słońcu i przy gazie. K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1888 nr 1190. — A. N. [A. NOWICKI]. *Życie* 1888 nr 28. — *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 13. — *Przegl. Tyg.* 1888 nr 18. — *Wędrowiec* 1888 nr 22. — *Ateneum* 1889 t. 1 s. 173-174.

Obrazki prawdziwe. *Przegl. Tyg.* 1883 nr 27-28 [o noweli „Pocałunek”]. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1885 z. 261. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Codz.* 1885 nr 278. — W. MARRENÉ-MORZKOWSKA. *Dzien. Łódzki* 1885 nr 209. — M. BOHUSZ [J. K. POTOCKI]. *Przegl. Tyg.* 1885 nr 46. — W. P. [W. PROKESCH]. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1885 nr 16/17/18. — OSTOJA [J. SAWICKA]. *Kraj* 1885 nr 48. — *Ateneum* 1885 t. 4 s. 558-559. — H. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Prawda* 1886 nr 22. — *Biesiada Lit.* 1886 nr 11. — *Chwila* 1886 nr 56.

Skrytka. M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Świt* 1886 nr 102. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1886 nr 8. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1886 nr 164. — S. K. *Prawda* 1886 nr 8. — ALFA [M. WOŁOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1886 nr 8. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 125. — *Gaz. Pol.* 1886 nr 35. — *Gaz. Warsz.* 1886 nr 53.

Zielony kajet. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 47. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1896 t. 122 z. 5 s. 395-397. — R. ZAWILIŃSKI. *Czas* 1896 nr 131. — R. ZAWILIŃSKI. *Kur. Codz.* 1896 nr 161. — R. ZAWILIŃSKI. *Przegl. Lit.* 1896 nr 6. — *Ateneum* 1896 t. 3 s. 186-187. — *Biesiada Lit.* 1896 t. 42 s. 192. — *Przegl. Tyg.* 1896 nr 22. — *Wędrowiec* 1896 nr 47. — J. STEN [L. BRUNER]. *Krytyka* 1897 nr 1.

Poezje. (W-wa 1887). AMA. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 26. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1887 t. 1 s. 515-520. — COELIO. *Kur. Kr.* 1887 nr 17. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1887 nr 15. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1887 nr 25-27. — G. C. *Biesiada Lit.* 1887 nr 8. — C. JELLENTA. *Prawda* 1887 nr 3. — K. KASZEWSKI. *Słowo* 1887 nr 191. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1887 nr 11, 12, 14, 16. — W. M. [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Świt* 1887 nr 148. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 8. — AL. P. [A. NIEWIAROWSKI]. *Kłosa* 1887 nr 1133. — A. PÓLKOZIC [A. NIEWIAROWSKI]. *Kur. Warsz.* 1887 nr 91-92. — Z. PRZESMYCKI: Ostatnie objawy w dziedzinie poezji polskiej. *Życie* 1887 nr 12-

-15; przedr. w książce: Wybór pism krytycznych. T. 1. Kr. 1967 s. 47-72. — MEFISTO [A. RAJCHMAN]. *Echo Muzyk.*, *Teatr. i Artyst.* 1887 nr 176. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Wiek* 1887 nr 134, 137. — Z. S. RUCH 1887 z. 10. — *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 6. — *Tyg. Powsz.* 1887 nr 1.

Róże i osty. *Chwila* 1886 nr 56 [o rosyjskim przekładzie noweli „Prawo Malthusa”]. — A. N. [A. NOWICKI]. *Życie* 1888 nr 28. — C. PIENIAŻEK. *Czas* 1888 nr 199. — MASKA [W. STEBELSKI]. *Kur. Codz.* 1888 nr 179. — J. K. DWORZACZEK. *Słowo* 1889 nr 42-45. — *Ateneum* 1889 t. 1 s. 173-174. — O. SCHERER-VIRSKI. *Modern Polish Short Story*. Haga 1955 s. 140-141 [o noweli „Pod parasolem”].

Do niej i do niego. R. Zawiliński. *Czas* 1896 nr 55. — R. ZAWILIŃSKI. *Przeł. Lit.* 1896 nr 2. — *Ateneum* 1896 t. 4 s. 177-178. — *Biesiada Lit.* 1896 t. 41 s. 64. — *Gaz. Lw.* 1896 nr 81. — M. RAWICZ. *Przeł. Pol.* 1897 t. 4 z. 11 s. 343-344.

Nowele. A. Z. *Słowo* 1890 nr 68. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1890 t. 27 s. 269-270. — B. [W. BOGUSŁAWSKI]. *Gaz. Pol.* 1890 nr 166. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1890 nr 82. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1890 nr 7. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Przeł. Tyg.* 1890 nr 10. — TFI. *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 11-12. — L. WASILEWSKI. *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 50 [not. o przekładzie czeskim „Sądu ostatecznego”].

Cudna mieszcza. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 33. — P. CHMIEŁOWSKI. *Przeł. Lit.* 1898 nr 4. — SODALIS. *Rola* 1898 nr 11. — J. W. GOMULICKI: Zamiat wstępu. Spotkanie na Starym Mieście, czyli historia „Cudnej mieszczy”. Wstęp do: W. Gomulicki: *Cudna mieszcza*. W-wa 1948; wyd. nast. W-wa 1949, W-wa 1957. — M. SERKOWSKA. *Robotnik* 1948 z dn. 26 maja. — J. IWASZKIEWICZ. *Nowe Książki* 1969 nr 13.

Złote ogniwa. -cj. [C. JAN-KOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 15. — W. KARCZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1895 t. 1 s. 364-366. — M. RAWICZ. *Przeł. Pol.* 1895 t. 2 z. 4 s. 154-157. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1895 nr 38. — *Ateneum* 1895 t. 1 s. 396-398. — A. GRUSZECKI. *Przeł. Tyg.* 1896 nr 16.

Jeden z nowych. N. [A. NIEMOJEWSKI]. *Wędrowiec* 1894 nr 47. — [S. Z.]. *Kraj* 1894 nr 52. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1895 nr 99-100. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Gaz. Pol.* 1895 nr 14. — J. TOKARZEWICZ. *Prawda* 1895 nr 18. — *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1895 nr 18. — *Przeł. Poz.* 1895 nr 9. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 47. — O. SCHERER-VIRSKI. *The Modern Polish Short Story*. Haga 1955 s. 140-141 [o noweli „Kwintet”].

Nowe pieśni. B...na L...t: Z powodu wiersza p. Gomulickiego p. n. „Szajłok”. *Izraelita* 1888 nr 49. — P. S.: Z powodu wiersza p. Gomulickiego „Szajłok” w „Kurjerze Warszawskim”. *Izraelita* 1888 nr 47. — L. RYDEL. *Słowo* 1895 nr 275. — Z. SARNECKI. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 52. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1895 nr 49. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Przeł. Tyg.* 1895 nr 50. — *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1895 nr 264. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1896 nr 30. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Warsz.* 1896 nr 42-43. — M. I. [M. IŁNICKA]. *Bluszcz* 1896 nr 7. — M. KONOPNICKA. *Dział Lit.-Artyst. Kraju* 1896 nr 16. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Codz.* 1896 nr 3, 5. — J. KOTARBIŃSKI. *Przeł. Poz.* 1896 nr 1. — J. T. [J. TRETIK]. *Przeł. Lit.* 1896 nr 1.

Niedziele Romcia. F. *Tyg. Mód i Powieści* 1896 nr 50.

Obrazki weneckie. *Biesiada Lit.* 1896 t. 4 s. 432. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1897 t. 54 s. 118-119. — W. JAB. [W. JABLONOWSKI]. *Głos* 1897 nr 12. — -mre- [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1897 nr 193. — HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1897 nr 3. — R. ZAWILIŃSKI. *Dział Lit.-Artyst. Kraju* 1897 nr 4. — R. ZAWILIŃSKI. *Przeł. Lit.* 1897 nr 2. — *Wędrowiec* 1897 nr 10. — M. BRAHMER: Z dziejów włoskopolskich stosunków kulturalnych. W-wa 1939 s. 202-203. — Z. SZMYDTOWA: „Obrazki weneckie” W. Gomulickiego. W: *Prace o literaturze i teatrze ofiarowane Z. Szwejkowskiemu*. Wr. 1966 s. 252-260.

Pieśń o Gdańsku. W. ZAGÓRSKI. *Wędrowiec* 1897 nr 35. — W. GOSTOMSKI. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 160-161. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1901 s. 185-186. — *Czas* 1919 nr 157. — *Dzien. Poz.* 1919 nr 141. — *Nowości Wydawn.* 1919 nr 10-11. — A. STODOR [A. CEHAK]. *Wiek Nowy* 1920 nr 5696. — M. CZESKA-MĄCZYŃSKA. *Przeł. Powsz.* 1920 t.

145/146 s. 225-226. — J. W. GOMULICKI: Gomulicki jako pieśniarz Gdańska. *Wiad. Lit.* 1939 nr 31/32. — B. MACIEJEWSKI: Pieśniarz Gdańska i Kaszub. *Kąszębē* 1960 nr 5.

Warszawianka. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1900 nr 23. — B. K. ŚWIDA [B. KOSKOWSKI]. *Gaz. Pol.* 1900 nr 277. — S. [H. SADOWSKI?]. *Wędrowiec* 1900 nr 20. — S. K. *Tyg. Pol.* 1900 nr 29. — NOVUS. *Rola* 1901 nr 3.

Wyzwolona. *Gaz. Pol.* 1900 nr 260. — W. FELDMAN. *Nowa Reforma* 1901 nr 43. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 365-366. — H. G. [H. GALLE]. *Książka* 1901 s. 107. — m. f. Krytyka 1901 t. 1 s. 272. — EBREM: Między mózgiem a sercem. *Emancypantki w powieściach. Bluszcz* 1913 nr 19.

Miecz i łokieć. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 29. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1903 t. 149 s. 578-581. — H. GALLE. *Gaz. Pol.* 1903 nr 232. — H. GALLE. *Książka* 1903 s. 328. — Z. SARNECKI. *Nowa Reforma* 1903 nr 192. — A. STRZELECKI. *Słowo* 1903 nr 243. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1903 nr 166. — J. L. [J. LEMAŃSKI]. *Chimera* 1904 t. 7 s. 433. — W. WIECKI. *Przegl. Powusz.* 1904 t. 81 s. 110-112. — A. POTOCKI. *Głos Warsz.* 1908 nr 112-115. — J. W. GOMULICKI: Wstępy i przypisy wydawcy do: W. Gomulicki: *Miecz i łokieć*. W-wa 1948; wyd. nast.: W-wa 1956, W-wa 1958. — A. J. MARKIEWICZ: A propos jednego zdania. *Twórczość* 1949 nr 11 s. 110. — J. Z. SŁOJEWSKI: O Gomulickim, starszym Warszawie i ... morowym powietrzu. *Sztandar Młodych* 1956 nr 205. — A. BAŃKOWSKA. *Poradnik Bibliotekarza* 1956 nr 10/11. — T. S. [T. SYGA]. *Stolica* 1958 nr 20.

Trzy królowe. J. F. GAJSLER. *Książka* 1909 s. 385. — W. JANKOWSKI. *Muzeum* 1909 t. 2 s. 88.

Wybór nowel. Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Głos* 1899 nr 48.

Opowiadania o Starej Warszawie. J. KOTARBIŃSKI. *Kw. Warsz.* 1908 nr 216. — A. POTOCKI. *Głos Warsz.* 1908 nr 111-115. — *Lechita* 1908 nr 26. — E. CZEKAŁSKI. *Nasz Dom Tyg. Mód i Powieści* 1914 nr 7. — S. T. J. [S. JAR-KOWSKI]: Warszawa i jej dziejopisowie najnowszej doby. *Życie Pol.* 1914 nr 2. — A. KRAUSHAR. *Echo Lit.-Artyst.* 1914 nr 3. — J. BRZESKA. *Tyg. Powusz.* 1961 nr

10. — E. JANKOWSKI. *Nowe Książki* 1961 nr 5. — S. HERBST. *Roczn. Warsz.* 1962 t. 3 s. 352-353.

Wybór wierszy. A. L. [A. LANGE]. *Gaz. Pol.* 1900 nr 170. — [S.] [H. SADOWSKI?]. *Wędrowiec* 1900 nr 27. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 23. — W. GOSTOMSKI. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 159-160. — W. GOSTOMSKI. *Kłosy* 1901 nr 2. — W. G. [W. GOSTOMSKI]. *Książka* 1901 s. 63.

Biała. L. B. [L. BELMONT]. *Izraelita* 1901 nr 14. — W. FELDMAN. *Nowa Reforma* 1901 nr 43. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 984. — *Gaz. Pol.* 1901 nr 149. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1902 nr 150. — WŁAŚT [M. KOMORNICKA]. *Chimera* 1902 t. 5 s. 154. — L. REINSCHMIDT. *Tyg. Pol.* 1902 nr 1. — W. ZAGÓRSKI. *Słowo* 1902 nr 18-19. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1902 nr 24.

Wiersze. Zbiór nowy. W. GOSTOMSKI. *Książka* 1902 s. 272-273.

Dobosz spod Eylau. A. Ś. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 s. 646. — E. CZEKAŁSKI. *Nasz Dom Tyg. Mód i Powieści* 1913 nr 26. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 3 s. 548-550.

Ciury. *Gaz. Pol.* 1907 nr 199.

Brylantowa strzała i inne nowele. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1905 nr 302.

Schadzka. W. GOSTOMSKI. *Książka* 1908 s. 195-196. — W. ROLICZ-LIEDER. *Kur. Warsz.* 1908 nr 150. — *Przegląd* 1908 nr 140.

Wspomnienia niebieskiego mundurka. G. T. [G. GAWALEWICZÓWNA-TOPORCZANKA?]. *Bluszcz* 1905 nr 52. — J. MUKLANOWICZ. *Książka* 1906 s. 480-481. — S. STUDNICKA. *Kur. Litewski* 1913 nr 282. — *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 50. — A. SZYCÓWNA. *Przegl. Pedag.* 1918 s. 570. — K. S. *Świat Przygód* 1948 nr 1. — A. BAŃKOWSKA. *Poradnik Bibliotekarza* 1956 nr 11/12. — H. G. *Książka dla Ciebie* 1956 nr 12. — S. JOŃCZYK. *Kierunki* 1956 nr 11. — A. KIJOWSKI: Przedmowa do: Wspomnienie niebieskiego mundurka. *Kr.* 1956 s. 7-17. — H. KRZECZKOWSKI. *Express Wiecz.* 1956 nr 211. — E. SZELBURG-ZAREMBINA. *Nowe Książki* 1969 nr 1. — A. B.: O realiach historycznych „Wspomnień niebieskiego mundurka”. *Poradnik Bibliotekarza* 1969 nr 3.

Złotousty. S. ŁEMPICKI. *Pam. Lit.* R. 11 (1912) s. 623-624.

Zakazane. J. DĄBROWSKI. *Krytyka* 1907 t. 5 s. 444-445. — H. GALLE. *Książka* 1907 s. 191. — m. n. *Nasz Kraj* 1907 nr 33. — K. WYKA: Żeromski jako pisarz historyczny. W książce: Stefan Żeromski. W-wa 1951 s. 235-236 [o opowiadaniu „Soldat”].

Biały sztandar. J. DĄBROWSKI. *Krytyka* 1907 t. 2 s. 35. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 1 s. 381-382. — C. JANKOWSKI. *Dzien. Powsz.* 1907 nr 32. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1907 nr 3. — K. KR. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 3. — W. KOŚCIKIEWICZ. *Świat* 1907 nr 9. — B. PRUS. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 50; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 19. W-wa 1969 s. 209-216. — AL. ŚWID. [A. ŚWIDERSKA]. *Słowo Pol.* 1907 nr 78. — T. S. *Kłosa* 1907 nr 5. — *Naprzód* 1907 nr 18. — M. BANDROWSKA. *Przew. Oświatowy* 1908 s. 19. — Z. DĘBICKI: Skandal literacki. *Gaz. Pol.* 1908 nr z 15 listopada. — Z. DĘBICKI. *Głos Warsz.* 1908 nr 230. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 323. — M. R. *Kur. Pol.* 1908 nr 19. — M. OFFMAŃSKI. *Biesiada Lit.* 1908 nr 47. — REDAKCJA „BIESIADY LITERACKIEJ”. *Biesiada Lit.* 1908 nr 8. — L. STRASZEWICZ: Kompromitujące szkodnictwo. *Kur. Pol.* 1908 nr 320. — M. SYNORADZKI: Uwagi o charakterze i żądaniach krytyki, z powodu polemiki o „Biały sztandar” Gomulickiego. *Biesiada Lit.* 1908 nr 49. — H. SIENKIEWICZ: Pieśń pokoju. *Kur. Poz.* 1909 nr 280, *Kur. Warsz.* 1909 nr 335, *Słowo* 1909 nr 279, *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 49; przedr.: Pisma zapomniane i niewydane. Lw. 1922; Dzieła. T. 46. W-wa 1951.

Oracz. Nieprzespany sen pani Maciejowej. Filemon i Baucis. *Kur. Poz.* 1908 nr 67.

Siódme amen Imci Pana Mokrzeckiego. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1910 nr 358. — S. LAM. *Kronika Powsz.* 1910 nr 6. — GAMMA. [A. SYGIETYŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 35. — A. B. *Przeł. Powsz.* 1911 t. 112 s. 250-251. — (a. z.). *Tyg. Wil.* 1911 nr 4. — H. GALLE. *Książka* 1911 s. 66-67.

Car widmo. (a. z.). *Tyg. Wil.* 1911 nr 4. — S. FLACH. *Przeł. Pol.* 1911 t. 182 s. 259-261. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1911 t. 1 s. 384-387. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1911 nr 553. — J. T. [J. TARCZEWSKI]. *Prawda* 1911 nr

8. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 3. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1912 nr 8.

Grunwald. W. HAHN: Grunwald w poezji polskiej. *Szkic literacki.* Kr. 1910 s. 45-48. — W. HAHN. *Przeł. Powsz.* 1910 t. 107 s. 102-106. — W. HAHN. *Kur. Lit.-Nauk.* 1926 nr 28 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

Grandmuszkieter. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 128. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1912 nr 8. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Głos Warsz.* 1912 nr 16. — QUIS [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Museion* 1912 nr 1 s. 121-123. — B. Z. [B. ZAHORSKI]. *Gaz. Wiecz.* 1912 nr 511. — *Rola* 1912 nr 11.

Rok 1812. J. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1911 nr 579. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 48. — C. NIEWIADOMSKA. *Książka* 1912 nr 7.

Słowo wstępne do: A. Mickiewicz: Pod Stoczką. S. L. *Zarzewie* 1911 nr 4-5.

Życie dla ojczyzny. J. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1911 nr 581.

Bój olbrzymów. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 219. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 3 s. 548-550. — H. GALLE. *Książka* 1913 s. 650-651. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Książę Józef w nowej literaturze powieściowej. *Museion* 1913 nr 9/10 s. 82-88. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 29. — HAJOTA [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Nasz Dom Tyg. Mód i Powieści* 1913 nr 48. — A. SIKORSKI. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 s. 1401-1404.

Kłosa z polskiej niwy. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 246. — W. KOŚCIKIEWICZ. *Świat* 1912 nr 42. — (L.) [S. LAM]. *Kronika Powsz.* 1912 nr 35. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1912 nr 18. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 12 (1913) z. 1 s. 117-119.

Pokłosie. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 316. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1912 nr 578. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Słowo* 1912 nr 344. — *Gaz. Warsz.* 1912 nr 119. — *Złoty Róg* 1912 nr 52.

Krzyż. (j.). *Gaz. Warsz.* 1919 nr 52. — *Dzien. Poz.* 1919 nr 93. — *Głos Narodu* 1919 nr 87. — *Przeł. Księgarski* 1919 nr 7. — *Tyg. Ilustr.* 1919 nr 39. —

M. CZESKA-MĄCZYŃSKA. *Przegl. Powsz.* 1920 t. 145/146 s. 225-226. — *Czas* 1920 nr 91.

Warschau. A. KRAUSHAR. *Kwart. Hist.* 1922 s. 137. — O pięknej książce i zaginionym rękopisie. *Stolica* 1957 nr 6.

Matka Boska Chełmska. *Dzien. Powsz.* 1919 nr 77.

Pod znakiem Syreny. K. DĄBEK [J. W. GOMULICKI]: Wstęp i przypisy do: J. Gomulicki: Pod znakiem Syreny. Wil. [W-wa 1944]. — W. BARTOSZEWSKI. Konspiracyjne wydanie poezji Gomulickiego. *Stolica* 1957 s. 18-19. — W. BARTOSZEWSKI; Konspiracyjne warsawiana poetyckie. *Roczn. Warsz.* t. 2 (1961) s. 251-256.

Recenzje artykułów ogłoszonych w czasopiśmie

Estetyka „zdrowego rozsądku” [art. w *Kur. Codz.*]. B. PRUS: Zamiast kroniki rzecz o estetyce „nierozsądku”. *Kur. Warsz.* 1885 nr 59b; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 8. W-wa 1959 s. 60-70 [odpowieź W. Gomulickiego: *Kur. Codz.* 1885 nr 64].

Luźne kartki [felieton w *Kraju* 1890 nr 28]. B. PRUS. *Kur. Codz.* 1890 nr 224; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 12. W-wa 1962 s. 266-267.

Jan Potocki jako podróżnik [art. w *Wędrowcu*]. H. UŁĄSZYN: O Janie Potockim i literaturze Kaukazu. Notatka krytyczno-polemiczna. *Przegl.* Tyg. 1901 i wyd. osob. W-wa 1902.

GORCZYŃSKI BOLESŁAW (1880–1944)

Pseud. i krypt.: B. G.; B. GOR.; B. GORCZ.; BOGÓR; BOL. GORCZ.; BOLCZYŃSKI GOREK; G.; G. B.

Dramatopisarz, nowelista, krytyk i tłumacz.

Ur. 26 lutego w majątku Bramki powiatu błońskiego, w rodzinie ziemiańskiej, syn Franciszka i Marii z Higersbergerów. Gimnazjum klasyczne ukończył w Łodzi około 1897, następnie przez pewien czas studiował na wydziale humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego. W okresie studiów występował jako aktor Towarzystwa Artystycznego i Koła Miłośników Sceny w teatrze „Elizeum” w Warszawie. W 1905-1915 wiele podróżował. Przebywał dłużej w Monachium, Krakowie, Paryżu, Genui, Rzymie, zwiecał Grecję, Bułgarię, Rumunię. W 1909 współpracował z kabaretem literackim Arnoða Szyfmana „Momus” w Warszawie. W 1910 był inicjatorem Wolnej Sceny przy

Ekstlibrys polskie [art. w *Tyg. Ilustr.*]. A. CHMIEL. *Kwart. Hist.* 1902 s. 605-607.

Mickiewicza wiersz domniemany... [art. w *Gaz. Pol.*]. T. PINI. *Pam. Lit.* R. 1 (1902) z. 3 s. 486-488.

Pogadanka [felieton w *Kraju* 1906 nr 18]. B. PRUS. *Tyg. Ilustr.* 1906 z dn. 2 czerwca.

Recenzje prac redakcyjnych i edytorskich

Upominek z wystawy [red.]. H. RAP. [M. WOŁOWSKI]. *Kur. Codz.* 1882 nr 152. — *Kur. Codz.* 1882 nr 136.

P. Skarga: Kazania [edyt.]. M. KRIDL. *Książka* 1913 s. 403-404. — B. L. [B. LEŚMIAN]. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1913 nr 7; przedr. w książce: Szkice literackie. W-wa 1959 s. 448-450.

Recenzje wydań zbiorowych

Wiersze wybrane. Z. LIBERA. *Nowe Książki* 1960 nr 20. — B. MACIEJEWSKI. *Nowa Kultura* 1961 nr 2.

Warszawa wczorajsza. K. BEYLIN. *Express Wiecz.* 1962 nr 23. — M. DANILEWICZOWA. *Wiadomości* (Londyn) 1962 nr 15. — P. HERTZ. *Nowa Kultura* 1962 nr 4; przedr. w książce: Ład i nieład. W-wa 1964 s. 106-110. — W. KOROTYŃSKI. *Nowe Książki* 1962 nr 10. — S. PODHORSKA-OKOŁÓW. *Twórczość* 1962 nr 5. — Z. LIBERA. *Roczn. Warsz.* t. 4 (1963) s. 408-411.

Teatrze Małym i kierował nią za dyrekcji Kazimierza Zalewskiego. W 1915-1916 był kierownikiem artystyczno-literackim zrzeszenia artystów Teatru Polskiego, w 1919-1921 pełnił funkcję dyrektora Teatru Miejskiego na Pradze, w 1921-1923 Teatru im. Wojciecha Bogusławskiego, w 1923-1924 był kierownikiem literackim Teatru Polskiego. W 1925 przeniósł się do Łodzi, gdzie w 1925-1927 był kierownikiem literackim, a w 1927-1929 dyrektorem Teatru Miejskiego. W Łodzi pozostawał do 1931 jako dyrektor teatrów Popularnego i Kameralnego, a następnie jako kierownik artystyczny Teatrów Miejskich. W 1931 powrócił do Warszawy i do 1939 pracował jako doradca literacki Teatru Polskiego i Małego. Okres drugiej wojny światowej spędził w Warszawie. Zginął w czasie powstania warszawskiego 6 września 1944.

TWÓRCZOŚĆ

1. Gwiazdka błysnęła. Obrazek sceniczny w 1 odsłonie. *Ognisko Rodz.* 1900 nr 4-7. Wyst. W-wa 27 czerwca 1900. Wyd. osob. W-wa 1904 *Teatr Amatorski* nr 79.

2. Parodie miłości. Szkic sceniczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 12 października 1900. Wyd. zob. poz. 14.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3496.

Przekład ros.: J. Biejer. Moskwa 1913.

3. Bagienko. Komedia w 3 odsłonach. Powst. 1901. Wyst. W-wa 11 lutego 1905; Łódź 2 marca 1905; Lw. 14 października 1905. Wyd. W-wa 1907.

Odnaczona na V konkursie Galicyjskiego Wydziału Krajowego we Lwowie w 1904.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3568.

Przekład niem.: H. Ritter, J. Wolski. Rkps Bibl. Nar. akc. 6801.

4. Sublokator. Studium sceniczne w 1 akcie. Wyst. W-wa 29 kwietnia 1901. Nie druk.

5. W noc lipcową. Kartka z życia powszedniego w 3 odsłonach. Powst. 1901. Wyst. pt. W noc lipcową. Sztuka w 3 odsłonach. Łódź 15 maja 1903; Lw. 15 maja 1903; W-wa 14 lipca 1903; Kr. 10 października 1903; Poz. 7 listopada 1903. Wyd. W-wa 1903. Wyd. 2 W-wa 1906 *Książki dla Wszystkich* 249.

Nagrodzona 2 nagrodą na konkursie im. H. Sienkiewicza w Łodzi w 1903.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3387-3388.

6. Sytuacja z dramatu. Utwór sceniczny w 1 akcie. Powst. 1902. Ogł. *Wędrowiec* 1904 nr 5-11. Wyst. W-wa 23 października 1904. Wyd. osob. W-wa 1905 *Książki dla Wszystkich* 327.

Nagrodzona 1 nagrodą na konkursie *Wędrowca* w 1904.

7. Inteligent. Scena z życia. *Gaz. Kaliska* 1903 nr 125 [?]. Wyst. W-wa

7 lutego 1904 (pt. Inteligent. Obrazek dramatyczny w 1 akcie). Wyd. osob. W-wa 1905 *Książki dla Wszystkich* 326. Przekład niem.: rkps Bibl. Nar. akc. 6803.

8. Wrócony. Epizod sceniczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 21 kwietnia 1903. Nie druk.

9. Filistrze gniazdo. Szkic komediowy z życia powszedniego. *Niwa Pol.* 1904 nr 46-50.

10. Policzek. Fragment dramatyczny w 1 odsłonie. Powst. 1904. Wyst. W-wa 8 grudnia 1905 (pt. Policzek. Komedia w 1 akcie). Wyd. W-wa 1905 *Książki dla Wszystkich* 296.

11. Idealista. Szkic komediowy w 1 akcie. Wyst. W-wa 8 grudnia 1905. Wyd. zob. poz. 14.

12. Karuzel. Scenki rodzajowe z życia mieszczańskiego w 3 odsłonach. Wyst. W-wa 23 października 1906. Nie druk.

13. Frania. Wesoły epizod z życia artystycznego w 1 odsłonie. Wyst. W-wa 7 kwietnia 1907 (pt. Frania. Sztuka w 1 akcie). Wyd. zob. 14.

14. Parodie miłości. Trzy jednoaktowe lekkie komedie. Lw. 1908.

Zawartość: Parodie miłości. Szkic sceniczny w 1 akcie. (Zob. poz. 2); Idealista. Szkic komediowy w 1 akcie. (Zob. poz. 11); Frania. Wesoły epizod z życia artystycznego w 1 odsłonie. (Zob. poz. 13).

15. Wyzwanie. Dramat w 3 aktach. Wyst. W-wa 2 stycznia 1909; Kr. 1918 (pt. Wyzwanie. Prolog do dramatu w 3 aktach). Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3800; Bibl. Teatru Pol. w Poz. sygn. II 868, II 250; Prolog do dramatu. Bibl. IS PAN sygn. 398/III.

Przekład ros.: M.R. Moskwa [1909]. Rkps Bibl. Nar. akc. 6802.

16. Kawiarnia. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 20 lutego 1910. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w Poz. sygn. II 1199.

17. Na tropie trucizny. *Nowa Gaz.* 1911 nr 3-467 z przerwami (pt. Hanuś. Romans statecznego cygana). Wyd. osob. W-wa 1912.

18. Sąsiad. Epizod dramatyczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 30 grudnia 1911.

Przeróbka opowiadania pt. Sąsiad. *Kur. Warsz.* 1911 nr 153.

19. Poeci się żenią. Komedja w 3 aktach. Wyst. W-wa 31 grudnia 1912; Wil. 6 lutego 1913. Nie druk.

20. Doskonałego sceptyka romans z Europą. *Nowa Gaz.* 1914 nr 3-348 z przerwami.

Powieść. Druk nie ukończony wskutek wybuchu wojny.

21. Konstytucja. Komedja w 4 aktach. Wyst. W-wa 5 stycznia 1918; Łódź 17 stycznia 1918; Poz. 27 lutego 1919. Nie druk.

Rkps Bibl. IS PAN sygn. 415/III; Ossol. sygn. 11515/I; Bibl. Teatru Pol. w Poz. sygn. III 172.

22. Rzeczywistość. Komedja w 3 aktach. Wyst. W-wa 7 grudnia 1918; Kr. 17 maja 1919. Nie druk.

Rkps Bibl. IS PAN sygn. 416/III — odpis; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4185; Ossol. sygn. 10909/I.

23. O Zygmuncie Nowakowskim i jego „Gałązce rozmarynu”. *Teatr* 1937/1938 i odb. W-wa 1938.

Utwory literackie, artykuły, recenzje zamieszczał w czasopismach: *Bluszczy* (1915), *Comoedia* (1927), *Dzien. Nar.* (Piotrków 1915), *Dzien. Poz.* (1916), *Express Por.* (1923-1924; tu m. in. Pocztówki z wakacyjnej włóczgi. 1923 nr 217-218, 225-226, 231-232; Pocztówki z włóczgi zagranicznej. 1924 nr 158-160, 165-166, 186-187, 194), *Gaz. Handlowa* (1904-1905), *Gaz. Kaliska* (1903), *Gaz. Kr.* (1915), *Gaz. Nowa* (1906), *Gaz. Warsz.* (1898, 1900-1901, 1903), *Gaz. Wil.* (1906), *Głos Por.* (1929), *Ilustr. Kur. Codz.* (1915-1916), *Ilustr. Przegl. Teatr.* (1920), *Krytyka* (1906-1908), *Książka* (1907), *Kur. Pol.* (1922), *Kur. Por.* (1912, 1922, 1932), *Kur. Poz.* (1915-1916), *Kur. Warsz.* (1911, 1913, 1915, 1918), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1908-1909, 1913), *Ludzkość* (1906-1907), *Młodość*, *Nisza Pol.* (1903-1904), *Nowa Gaz.* (1906-1915; tu m. in.: rec. teatr. w rubr.: Z teatru krakowskiego. 1907-1908; Listy znad Szprewy. 1911 nr 124-167 z przerwami; Z wrażeń paryskich. 1913 nr 71-285 z przerwami), *Nowa Reforma* (1907-1908), *Ognisko Rodz.* (1900), *Postęp* (1916),

Praca (1901, 1903, 1910), *Przegl. Por.* (1907-1908), *Romans i Powieść* dod. *Świat* (1915-1917; tu m. in. stały felieton), *Rozwój* (1898; tu debiut literacki: Dwa słowa. Nowela), *Scena Pol.* (1937-1938), *Słowo Pol.* (1914), *Świat* (1907-1908, 1911, 1914-1916, 1919, 1924, 1931, 1933), *Teatr* (1934-1936), *Tyg. Ilustr.* (1915), *Tyg. Pol.* (1900, 1904), *Wędrowiec* (1904, 1906), *Ziarno* (1901-1902).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Aleksander Zelwerowicz*. Wil. 1934, *Na nową szkołę*. Kr. 1907, *Teatry pol. w Warszawie. Roczn. 1915-1916*. Pod red. J. Czempieńskiego. W-wa 1917, *Teatr Miejski w Łodzi 1922-1927*. Łódź 1927.

Należał również do komitetu red. publikacji: *Pisarze pol. kresom zachodnim*. W-wa 1924.

Przekłady

1. J. L. Cavaglia: Dziesiąta muza. Wyst. W-wa 1912 [?].

2. P. Apel: Jaś-morderca. Wesoła tragedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1916.

3. A. Picard: Fałszywy krok. Komedja w 3 aktach. Wyst. W-wa 1916.

Rkps Ossol. 11363/I; maszynopis — Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 85.

4. O. Wilde: Brat marnotrawny. Komedja lekkomyślna dla ludzi serio w 3 aktach. Wyst. W-wa 1918, W-wa 1928.

Rkps — 3 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 735, 899, 1000.

5. M. Maeterlinck: Burmistrz Stylmondu. Dramat w 3 aktach. Wyst. W-wa 1921, Kr. 1921, Poz. 1921.

Rkps — 5 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1299-1303.

6. M. Maeterlinck: Sól życia. Sकेcz w 1 akcie. Wyst. W-wa 1921.

7. J. Bachwitz: Joschiwara. Sztuka w 3 aktach. Wyst. Poz. 1924, Łódź 1929.

8. P. Gault: Pomysł panny Franciszki. Komedja w 4 aktach. Wyst. W-wa 1924.

Rkps — maszynopis Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1030.

9. J. Sarment: Polawiacz cieni. Komedja w 4 aktach. Wyst. W-wa 1924.

Rkps — 2 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 807-808.

10. R. Flers, F. Croisset: Nowi panowie. Komedja w 4 aktach. Wyst. W-wa 1925.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 415.

11. J. Natanson: Śmieszni kochankowie. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1925.

Rkps — 2 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 828-829.

12. L. Tolstoj: Sonata Kreutzerowska. Sztuka w 4 aktach w przeróbce F. Nozière'a, A. Savoira. Wyst. W-wa 1925, Łódź 1930.

13. A. Birabeau, G. Dolley: Lazurowe wybrzeże. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1931, Poz. 1931.

14. L. Doillet: Kłopoty Bourrachona. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1931, Poz. 1932, W-wa 1938.

15. F. Molnar: Dobra wróżka. Komedia w 3 aktach z epilogiem. Wyst. W-wa 1931.

16. L. Pirandello: Rozkosz uczciwości. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1931.

Rkps — 4 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1434-1437.

17. G. Forzano: Sto dni. Dramat w 3 aktach według scenariusza B. Mussoliniego. Wyst. W-wa 1932.

18. M. Pagnol: Fanny. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 1932.

19. J. Deval: Stefek. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1933.

20. J. Deval: Towaryszcz. Komedia w 4 aktach. Wyst. W-wa 1933.

21. S. Passeur: Kobieta, która kupiła męża. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 1933.

Rkps — 3 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 617-619.

22. P. Véber: Julek umie być wdzięczny. Farsa w 1 akcie. Wyst. W-wa 1931.

23. System dra Goudron. Dramat w 1 akcie wg noweli E. A. Poe. Wyst. W-wa 1933.

24. M. Achard: Migo. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1934.

Rkps — maszynopis Bibl. Państw. Wyższej Szkoły Teatr. w W-wie sygn. 944; Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 987.

25. G. Berr, L. Verneuil: Szkoła podatników. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1934.

26. F. Molnar: Wielka miłość. Komedia w 6 odsłonach. Wyst. W-wa 1936, Poz. 1936.

27. A. Czechow: Wiśniowy sad. Przekład K. Magnickiego, oprac. B. Gorczyńskiego. Wyst. W-wa 1937.

28. R. Lothar, H. Adler: Kwadrans przed dwunastą. Komedia w 3 aktach. Wyst. Poz. 1937.

Rkps — 4 egz. maszynopisu pt. Pięć przed dwunastą, Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1094-1097.

29. M. Achard: Domino. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1938.

30. A. Birabeau: Pani Natura. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1938.

Rkps — 3 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 890-892.

31. F. Molnar: Nowa Dalila. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1938.

Rkps — maszynopis Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1190.

32. M. Achard: Dama w bieli. Komedia w 3 aktach.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1527; Bibl. Państw. Wyższej Szkoły Teatr. w W-wie sygn. A. 595.

Listy i materiały

1. Do Z. Sarneckiego 2 listy z 1903. Bibl. Jagiel. sygn. 6714.

2. Do K. Hoffmana 3 listy z 1903, 1906, 1920. Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 910-912.

3. Do L. Kotarbińskiej z 1905. Bibl. Nar. sygn. 7038.

4. Do J. Kotarbińskiego 6 listów z 1909-1914. Bibl. Nar. sygn. 7046.

5. Do W. Feldmana 2 listy z 1910. Rkps Ossol. sygn. 12278/II.

6. Do J. Mirskiego 2 listy z 1910. Bibl. Nar. sygn. 7074.

7. Do T. Jaroszyńskiego z 1916. Rkps Bibl. Nar. sygn. III. 6358.

8. Do L. Rydla z 1916. Bibl. Nar. sygn. 7260.

9. Do Z. Rabskiej z 1922. Bibl. Nar. sygn. 2724.

10. Do K. Makuszyńskiego z 1923. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 830.

11. Do S. Przybyszewskiego 2 listy z 1927. Ogł. w książce: S. Przybyszewski: Listy. Oprac. S. Helsztyński. T. 3. Wr. 1954.

12. K. Wroczyński: B. Gorcezyński. (Powst. ok. 1945). Rkps Bibl. Nar. sygn. 6266.

OPRACOWANIA

Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — Wieczór Gorcezyńskiego. *Słowo Pol.* 1907 nr 215. — Wolna Scena. *Rola* 1910 nr 2. — H. GALLE: Alkowa i kabaret jako znamiona czasu. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 3 s. 301-302. — *Teatry pol. w Warszawie. Roczn. 1915-1916.* Oprac. J. Czempiański. W-wa 1917 s. 61, 140-141. — E. ŚWIERCZEWSKI: B. Gorcezyński. *Ilustr. Przegl. Teatr.* 1921 nr 26. — Z. WASILEWSKI: Współcześni. W-wa [1923] s. 323-339. — Kwadrans z B. Gorcezyńskim. *Echo Tyg.* 1929 nr 2. — *Hasło Łódzkie* 1929 nr 20. — J. LORENTOWICZ: Współczesny teatr polski. T. 1. W-wa 1935 s. 409-432. — M. ORLICZ: Polski teatr współczesny. W-wa 1935 s. 195. — Teatr na „Górnianku”. *Głos Por.* 1938 nr 146. — W. FALLEK: Cztery sezony teatru łódzkiego. Dyrekcja Szyfmana i Gorcezyńskiego 1925-27 i dyrekcja Gorcezyńskiego 1927-29. *Prace Polonist.* S. III (1939) s. 271-332 i odb. — E. CZEKAŁSKI: Podzwonne człowiekowi teatru. *Gaz. Lubel.* 1945 nr 101 s. 3. — W. GORCZYŃSKI. *Tyg. Warsz.* 1948 nr 12 s. 8. — W. GRUBIŃSKI: O literaturze i literatach. Londyn 1948 s. 242-248. — S. MARCZAK-OBORSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960). — R. GÓRSKI: B. Gorcezyński. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski.* T. 2. W-wa 1967. — S. HEBANOWSKI: W kręgu Młodej Polski. *Program Teatru im. A. Fredry* (Gniezno) 1969 nr z 25 stycznia.

Gwiazdka błysnęła. *B. Gaz. Warsz.* 1900 nr 170. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Pol.* 1900 nr 177. — Z. SARNECKI *Wiek Ilustr.* 1900 nr 177. — (L.) [E. LUBOWSKI]. *Kur. Codz.* 1904 nr 97 s. 2. — W. BUKOWIŃSKI. *Książka* 1905 s. 185-186.

Parodie miłości. (a). *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 42 s. 501. — A. St. *Tyg. Pol.* 1900 nr 42 s. 846. — Sdl. [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Głos* 1900 nr 42 s. 600. — (E. L.) [E. LUBOWSKI]. *Kur. Codz.* 1900 nr 283. — Wl. M. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1900 nr 42. — (A. St.) [A. STARKMAN]. *Wędrowiec* 1900 nr 42. — (K. Z.) [K. ZALEW-

ski]. *Wiek Ilustr.* 1900 nr 283. — *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1900 nr 253. — A. DOBROWOLSKI. *Bluszcz* 1905 nr 11. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1907 nr 416. — A. DOBROWOLSKI. *Nasz Kraj* 1907 t. 2 s. 336. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1907 nr 412. — (fm) [F. MRAWINCZYC]. *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1907 nr 204. — Ad. ZA. [A. ZAGÓRSKI]. *Kur. Lw.* 1907 nr 413. — [F. GWIŹDŹ]. *Kur. Lw.* 1908 nr 575. — J. Or. *Prawda* 1908 nr 28. — *Dzien. Chicagoski* 1908 nr 130. — *Dzien. Poz.* 1908 nr 114. — *Kur. Poz.* 1908 nr 117. — *Kur. Warsz.* 1908 nr 146. — *Przegl.* 1908 t. 2 nr 284.

Bagienko. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1904 nr 23/24 s. 305. — ALBERTUS. *Kraj* 1905 nr 6 s. 9. — B. *Gaz. Warsz.* 1905 nr 36. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 2 s. 128-131. — W. BOGUSŁAWSKI. *Lutnista* 1905 nr 4-5. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1905 nr 11 s. 128. — L. CH. [L. CHOROMAŃSKI]. *Głos* 1905 nr 8 s. 104. — Kaz. Ehr. [K. EHRENBERG]. *Wiek* 1905 nr 37. — A. K. [A. KEMPNER]. *Gaz. Handlowa* 1905 nr 35. — G. KEMPNER. *Przegl. Powsz.* 1905 s. 185-186. — A. KRCHO-WIECKI. *Gaz. Lw.* 1905 nr 237. — J. LORENTOWICZ. *Kur. Codz.* 1905 nr 36. — B. L. [B. LUTOMSKI]. *Gaz. Pol.* 1905 nr 37. — M. *Warszawskij dziennik* 1905 nr 32, 34, 119. — W. MAKOWSKI. *Niwa Pol.* 1905 s. 90-91. — Oświk. *Nowości Ilustr.* 1905 nr 43 s. 20. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1905 nr 237. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1905 nr 43-46. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1905 nr 236. — Tt. *Słowo* 1905 nr 37. — Z. WASILEWSKI. *Słowo Pol.* 1905 nr 485. — J. URSYN [J. ZAMARAJEW]. *Krytyka Lekarska* 1905 nr 8. — *Gaz. Nar.* 1905 nr 237. — *Gaz. Pol.* 1905 nr 37. — *Głos Narodu* 1905 nr 289. — *Kur. Por.* 1905 nr 37, nr 38, nr 41, nr 43, nr 45, nr 63. — *Naprzód* 1905 nr 285. — *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1905 nr 236. — *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 8 s. 136. — K. Ł. [K. ŁOZIŃSKA]. *Dzien. Kijowski* 1906 nr 92. — BITRU [M. SOBESKI]. *Kur. Poz.* 1906 nr 259 s. 3. — *Dzien. Poz.* 1906 nr 259 s. 3. — Z. WASILEWSKI: Od romantyków do Kasprowicza. Lw. 1907 [1906] i wyd. nowe Lw. 1914 [rozd.: B. Gorcezyński: Bagienko]. — W. BARANOWSKI. *Kur. Litewski* 1907 nr 41. — *Głos Płocki* 1909 nr 26. — *Głos Płocki* 1910 nr 2. — M. RACIBORSKA. *Młot* 1919 nr 70.

Sublokator. -a: Nowości dramatyczne. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 12 s. 142. — J. BANDROWSKI. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 19 s. 226. —

W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Warsz.* 1901 nr 118. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 119. — A. SYGIETYŃSKI. *Gaz. Pol.* 1901 nr 125.

W noc lipcową. A. C. Krytyka 1903 z. 7 s. 72-73. — ALBERTUS: Z Królestwa Polskiego. *Kraj* 1903 nr 28. — As-Dur: Z teatru lwowskiego. *Ilustracja Pol.* 1903 nr 21. — B. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 184. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 2 s. 134-135. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 4 s. 96-100. — W. BOGUSŁAWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 32 s. 637-638. — S. BRZozowski. *Głos* 1903 nr 29 s. 461. — W. BUKOWIŃSKI. *Pravda* 1903 nr 30. — F-dur: Z teatru krakowskiego. *Ilustracja Pol.* 1903 nr 42. — T. JAROSZYŃSKI. *Wędrowiec* 1903 nr 30. — KAŻM. R. *Praca* 1903 nr 46 s. 1434-1435. — G. KEMPNER. *Przeegl. Tyg.* 1903 s. 29. — F. KONECZNY: Teatr krakowski. *Przeegl. Pol.* 1903 t. 150 s. 352-355. — A. KRUCHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1903 nr 109. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1903 nr 193. — SEP [W. MALESZEWSKI]: Z Warszawy. *Biesiada Lit.* 1903 nr 30 s. 68-72. — A. MILLER: Z teatru łódzkiego. *Głos* 1903 s. 320. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 193. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1903 nr 232. — J. ROSENZWEIG. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 29/30 s. 488-489. — S. J. *Reformator* 1903 nr 20. — X. *Gaz. Pol.* 1903 nr 191. — Y. *Gaz. Pol.* 1903 nr 128. — z. c. *Przedświt* 1903 nr 109. — J. ŻUŁAWSKI. *Krytyka* 1903 t. 2 s. 331. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1903 s. 248. — *Przeegl. Polit., Spół. i Lit.* 1903 nr 109. — Z teatru. *Ziarno* 1903 nr 30 s. 79. — W. BUKOWIŃSKI. *Książka* 1904 s. 102. — O-r. *Slovanský přehled* (Praga) 1904 s. 236-237. — R. *Kur. Poz.* 1904 nr 249. — M. *Warszawskij dniewnik* 1905 nr 29 s. 5. — *Kur. Por.* 1905 nr 34. — *Kur. Warsz.* 1908 nr 181. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]: Wznowienie „Nocy lipcowej”. *Kur. Warsz.* 1915 nr 204 s. 2 wyd. wiecz. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1915 nr 335. — ELEM: Teatr Praski. *Echo Pragi* 1917 nr 41 s. 327. — X. *Dzien. Lubel.* 1917 nr 124. — Głos jeńców polskich. *Dzien. Poz.* 1917 nr 157 s. [2]. — *Jeniec Gardelegen* 1917 nr 22. — B. Ż. [T. BOY-ZELEŃSKI]: Premiera w Domu Kolejarzy. *Kur. Por.* 1929 nr 142; przedr.: Pisma. T. 23. W-wa 1965. — W. FIŁOCHOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1929 nr 148. — J. WOŁOSZYŃSKI. *Epoka* 1929 nr 149. — Zamknięcie sezonu Rozmaitości. *Express Czełstochowski* 1929 nr 142-143. — *Gaz. Warsz.* 1929 nr 148. — *Kur. Por.* 1929 nr 142. — *Robotnik* 1929 nr 144.

Sytuacja z dramatu. A. P. *Goniec Por. i Wiecz.* 1904 nr 541. — St. B. [S. BRZozowski]. *Głos* 1904 s. 690-691. — J. A. KISIELEWSKI: Panmusaion. *Wędrowiec* 1904 t. 2 s. 350-351. — J. LORENTOWICZ. *Kur. Codz.* 1904 nr 296. — Z. STANKIEWICZ. *Tyg. Pol.* 1904 s. 697-698. — *Biesiada Lit.* 1904 t. 2 s. 351-352. — J. ŁOZIŃSKI. *Kur. Por.* 1905 nr 326. — F. GWIŹDZ. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1906 s. 240.

Inteligent. J. DĄBROWSKI. *Ogniwko* 1904 nr 10 s. 222. — H. GALLE. *Wędrowiec* 1904 t. 1 s. 154-155. — Luc. Kość. [L. KOŚCIELECKI]. *Kur. Codz.* 1904 nr 39. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Niwa Pol.* 1904 s. 170-171. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1904 nr 5/6 s. 115. — *Przeegl. Tyg.* 1904 s. 83. — F. GWIŹDZ. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1906 s. 240. — mn [M. JASTRZEBSKI]. *Naprzód* 1906 nr 116. — W. KOSIAKIEWICZ. *Słowo* 1906 nr 348. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1906 nr 350. — J. LORENTOWICZ. *Ludzkość* 1906 nr 165. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1906 nr 97. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1906 nr 354. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1906 nr 97. — Z. STEFAŃSKI. *Przeegl. Pol.* 1906 t. 160 s. 545. — *Przeegl. Por.* 1906 nr 93. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 1 s. 125-138. — W. BUKOWIŃSKI. *Pravda* 1907 nr 2 s. 21. — S. J. *Dzien. Kijowski* 1908 nr 3. — B. MARCHLEWSKI. *Kur. Poz.* 1910 nr 13 s. [3]. — R. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1910 nr 4 s. 100.

Policzek. W. GRUBIŃSKI. *Książka* 1906 s. 395-396. — Fel. Gw. [F. GWIŹDZ]. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1906 s. 240. — W. KIŚLAŃSKA. *Świat Kobiety* 1906 s. 266. — J. KOTARBIŃSKI. *Reforma* 1906 nr 61 wyd. wiecz. — *Nasz Kraj* 1906 t. 2 z. 3. — *Przeegl. Polit., Spół. i Lit.* 1906 nr 120. — Δ. *Tyg. Ilustr.* 1906 s. 340.

Karuzel. S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1906 nr 290. — S. KOZŁOWSKI: Ojcowie i dzieci. *Kur. Warsz.* 1906 nr 399. — K. Ł. [K. ŁAGANOWSKI]. *Dzien. Poz.* 1906 nr 350. — J. Łoz. [J. ŁOZIŃSKI]. *Przeegl. Por.* 1906 nr 33. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1906 nr 294. — Tt. *Słowo* 1906 nr 288. — ZASTĘPCA. *Świat* 1906 nr 44 s. 20. — *Przeegl. Polit., Spół. i Lit.* 1906 nr 245. — W. B. [W. BARANOWSKI]. *Kur. Litewski* 1907 nr 283. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 1 s. 128-130. — W. BUKOWIŃSKI. *Pravda* 1907 nr 2. — B. MARCHLEWSKI. *Kur. Poz.* 1913 nr 219 dod. — R. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1913 s. 1231-1232.

Frania. *Przeł. Por.* 1907 nr 96. — AR. BAR.: *Teatr Letni. Scena i Sztuka* 1908 nr 28. — CZEKAN. *Bluszcz* 1908 nr 31 s. 354 [wzmianka]. — G. OLECHOWSKI. *Prawda* 1908 nr 29. — TOPÓR. *Kur. Poz.* 1908 nr 163. — *Przeł. Por.* 1908 nr 187. — *Świat* 1908 nr 28.

Wyzwanie. Z. BIELICKA: Odpowiedź na „Wyzwanie”. *Bluszcz* 1909 nr 11 s. 117-118. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1909 t. 1 s. 168-169. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1909 t. 2 s. 157-161. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1909 t. 5 s. 338-341. — L. CHOROMAŃSKI. *Głos* 1909 nr 2 s. 26. — M. FINKELSTEIN-ZIEBOWSKI. *Młoda Muzyka* 1909 nr 4 s. 15-16. — S. GACKI. *Prawda* 1909 nr 2 s. 12. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 1 s. 55. — T. JESKUCHOŃSKI. *Gaz. Lw.* 1909 nr 9-10. — S. KIEDRZYŃSKI. *Bluszcz* 1909 nr 11 s. 120. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1909 nr 4. — A. P. [A. POTOCKI]. *Świat* 1909 nr 2. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1909 nr 4. — E. WĘSŁAWSKA. *Goniec Wil.* 1909 nr 225. — *Przeł. Por.* 1909 nr 3. — E. C. [E. CZEKAŁSKI]: *Teatry warszawskie. Świat* 1917 nr 26. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1917 nr 27 s. 204. — T. K-c [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Echo Pragi* 1917 nr 25 s. 198. — „Wyzwanie” w Rozmaitościach. *Kur. Warsz.* 1917 nr 166 s. 6 wyd. por. — K. IRZYKOWSKI: *Z teatru krakowskiego. Maski* 1918 z. 28 s. 557-558. — *Zdz. JACH.* [Z. JACHIMECKI]: *Teatr miejski im. J. Słowackiego. Głos Narodu* 1918 nr 219 wyd. por. — M. SZYJKOWSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1918 nr 178. — *Nowy Dzień* 1918 nr 82. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1923 nr 118. — M. GRZ. [M. GRZEGORCZYK]: *Z Rozmaitości. Rzeczpospolita* 1923 nr 184 wyd. por. — Z. KŁESZCZYŃSKI: *Premiera w Rozmaitościach. Express Por.* 1923 nr 187. — S. WAGMAN. *Nasz Przeł.* 1923 nr 105. — M. ZAWISTOWSKI. *Kur. Pol.* 1923 nr 182.

Kawiarnia. S. CZERSKI. *Prawda* 1910 nr 44. — K. E. [K. EHRENBURG]. *Kur. Por.* 1910 nr 292. — F. H. [F. HRYNIEWICZ]. *Goniec Codz.* 1910 nr 225. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 45. — S. KEMPNER. *Nowa Gaz.* 1910 nr 483. — J. KOTARBIŃSKI. *Świat* 1910 nr 43. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1910 nr 44. — M. K. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 288. — *Mm. Głos* 1910 nr 43 s. 514. — G. OLECHOWSKI. *Bluszcz* 1910 nr 44. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1910 nr 291. — VERITUS: *Teatr Rozmaitości. Scena i Sztuka* 1910 nr 44.

Na tropie trucizny. Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 46. — H. GALLE. *Książka* 1912 nr 12. — H. JELENKIEWICZ: *Niemoc kochania. Świat* 1912 nr 10. — E. PASZKOWSKI: *Trucizna. Dzień. Kijowski* 1912 nr 79.

Sąsiad. A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1911 nr 359. — W. G. [W. GRUBIŃSKI]: *Teatr Rozmaitości. Kur. Por.* 1911 nr 361. — Lu. Ko. [L. KOŚCIELECKI]: *Z Teatru Rozmaitości. Głos Warsz.* 1911 nr 35. — L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1911 nr 596. — L. CHOROMAŃSKI. *Prawda* 1912 nr 1. — JOTA [J. JANKOWSKI]. *Świat* 1912 nr 1.

Poeci się żenią. I. BALIŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 2. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1913 t. 1 s. 292-293. — C. [S. CYWIŃSKI]: *Teatr Polski. Kur. Litewski* 1913 nr 21. — W. G. [W. GRUBIŃSKI]: *Z teatru Rozmaitości. Kur. Por.* 1913 nr 2. — Z. KŁESZCZYŃSKI. *Przeł. Wil.* 1913 nr 4. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1913 nr 2. — W. POPLAWSKI. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 2. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 2. — SCRIBA. *Złoty Róg* 1913 nr 2. — T. M. S. [T. M. STANISZEWSKI]: *Teatr polski w „Ogniwie”. Dzień. Kijowski* 1913 nr 2. — M. WIERZBIŃSKI. *Bluszcz* 1913 nr 2. — K. W. [K. WROCZYŃSKI]. *Prawda* 1913 nr 2. — *Zet. Gaz. Por. 2 Grosze* 1913 nr 2.

Konstytucja. A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1918 nr 6 s. 6. — A. DOBROWOLSKI: *Teatry warszawskie. Dzień. Poz.* 1918 nr 17 s. [6]. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1918 nr 5 s. 36. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1918 nr 2. — J. LECHOŃ: *Pod maską. Pro Arte et Studio* 1918 z. 9. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1918 nr 12. — J. LORENTOWICZ. *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 8 s. 92. — S. NOYSZEWSKI: *Teatr Rozmaitości. Gaz. Por. 2 Grosze* 1918 nr 6. — „Konstytucja” na prowincji w Królestwie. *Kur. Warsz.* 1918 nr 11 s. 3 wyd. wiecz. — „Konstytucja” Gorczyńskiego na prowincji. *Kur. Warsz.* 1918 nr 32 s. 3 wyd. por. — J. F. GAWLIKOWSKI. *Wiek Nowy* 1919 nr 5469. — TURJAN [J. GESCHWIND]. *Placówka* 1919 nr 14 s. 26. — K. JAW. [K. JAWORSKI]. *Kur. Lw.* 1919 nr 119. — J. JEDLICZ. *Słowo Pol.* 1919 nr 121. — C. KĘDZIERSKI. *Kur. Poz.* 1919 nr 50. — J. K. M. [J. KRETZ-MIRSKI]. *Wiek Nowy* 1919 nr 5379. — B. RUCZYŃSKI. *Dzień. Poz.* 1919 nr 50. — SOCH. *Głos Lubel.* 1919 nr 232. — J. ZAWADZKA. *Dzień. Lud.* 1919 nr 119. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1919 nr 4619. — *Chwila* 1919 nr 212. — *Kur. Płocki* 1919 nr 232. —

Postęp 1919 nr 50. — B. HERTZ: Teatr Polski. *Gaz. Krajowa* 1921 nr 68. — W.P.: Teatr Polski. *Słowo Żołnierskie* 1921 nr 82. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Słowo* 1928 nr 43. — ZASTĘPCA: Teatr Polski. *Dzien. Wil.* 1928 nr 42. — m. ł. *Express Częstochowski* 1929 nr 104.

R z e c z y w i s t o ś ć. A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1918 nr 340 wyd. wiecz. — Z. K. [Z. KISIELEWSKI]: Teatr Mały. *Robotnik* 1918 nr 339 s. 6. — Z. KISIELEWSKI: Teatr Mały. *Robotnik* 1918 nr 340 s. 4. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]: Nowa sztuka B. Gorczyńskiego. *Świat* 1918 nr 50. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1918 nr 529. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 52 s. 633. — (b). *Chwila* 1919 nr 218. — BOY [T. BOY-ŻELEŃSKI]. *Czas* 1919 nr 132, 226; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną*. (Wieczór pierwszy). W-wa 1920 s. 39-46; s. 68-70; *Pisma*. T. 19. W-wa 1963. — Zdz. JACH. [Z. JACHIMECKI]: Teatr miejski im. J. Słowackiego. *Głos Narodu* 1919 nr 115. — W. J. [W. JAMPOLSKI]. *Kur. Lw.* 1919 nr 229. — K. JAWORSKI. *Kur. Lw.* 1919 nr 150. — J. JEDLICH. *Słowo Pol.* 1919 nr 154. — M. KONIECZNY. *Kur. Poz.* 1919 nr 258. — MILOR. *Dzien. Wil.* 1919 nr 181. — J. PIETRZYCKI. *Gaz. Lw.* 1919 nr 140. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1919 nr 221. — K. H. ROSTWOROWSKI. *Ilustr. Dzien. Pol.* 1919 nr 102. — W. SAKOWICZ. *Głos Litwy* 1919 nr 164. — A. SCHROEDER. *Gaz. Lw.* 1919 nr 140. — L. SROCZYLA. *Maski* 1919 z. 11 s. 174. — M. SZYKOWSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1919 nr 135. — E. ŚWIERCZEWSKI. *Nasz Kraj* 1919 nr 180. — ZASTĘPCA. *Goniec Kr.* 1919 nr 134. — J. ZAWADZKA. *Dzien. Lud.* 1919 nr 152. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1919 nr 4654. — *Ilustr. Dzien. Pol.* 1919 nr 102. — *Nowy Dzien.* 1919 nr 94. — *Wiek Nowy* 1919 nr 5405. — *Ziemia Przemyska* 1919 nr 131. — A. CŹWIKOWSKI. *Dzien. Lud.* 1921 nr 145. — Wł. L. [W. LAUDYN]: Teatr Polski. *Słowo Wil.* 1921 nr 53. — S. MAYKOWSKI: Z Teatru Małego. *Słowo Pol.* 1921 nr 276. — SATO. *Słowo Pomorskie* 1923 nr 222 s. 2. — J. K. [J. KAŻMIERCZAK]. *Dzien. Bydg.* 1924 nr 18 s. 3.

Recenzje przekładów

J. L. Cavagiale: Dziesiąta muz a. *Nowa Gaz.* 1912 nr 461.

P. Apel: Jaś-morderca. A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1916 nr 309 s. 4-5 wyd. por.

A. Picard: Fałszywy krok. T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Echo Pragi* 1916 nr 8 s. 68. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1916 nr 206 s. 2-3.

O. Wilde: Brat marnotrawny. Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1919 nr 97. — BOY [T. BOY-ŻELEŃSKI]. *Czas* 1920 nr 65; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną*. (Wieczór pierwszy). W-wa 1920 s. 239-245; *Pisma*. T. 19. W-wa 1963. — [T. BOY-ŻELEŃSKI]. *Kur. Por.* 1929 nr 4; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną*. *Wieczór dziewiąty*. W-wa 1930; *Pisma*. T. 23. W-wa 1965. — [T. BOY-ŻELEŃSKI]: *Niedyskrecje teatralne*. *Kur. Por.* 1929 nr 6 [dot. przekładu sztuki]. — J. LORENTOWICZ. *Dzien. Pol.* 1929 nr 2. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1930 nr 220 s. 2. — T. BOY-ŻELEŃSKI: *Hipopotam i lady*. *Kur. Por.* 1939 nr 89.

M. Maeterlinck: Burmistrz Stylmondu. BOY [T. BOY-ŻELEŃSKI]. *Czas* 1921 nr 209; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną i inne flirciki*. (Wieczór trzeci). *Kr.* 1922; *Pisma*. T. 20. W-wa 1963. — Z. KISIELEWSKI: Teatr Rozmaitości. *Robotnik* 1921 nr 172. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1921 nr 222 s. [3]. — L. KOMARNICKI. *Przegl. Warsz.* 1921 nr 1 s. 109-111. — K. MAKUSZYŃSKI: Dwa dramaty Maeterlincka. *Rzeczpospolita* 1921 nr 175 wyd. por. — W. P. *Słowo Pol.* 1921 nr 141. — *Trybuna* 1921 nr 29. — W. Gr. [W. GRUBŃSKI]. *Kur. Por.* 1922 nr 230. — L. ŁYDKO. *Dzien. Bydg.* 1922 nr 90. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1922 nr 232. — *Głos Pomorski* 1922 nr 241. — *Ziemia Przemyska* 1922 nr 9.

M. Maeterlinck: Sól życia. Z. KISIELEWSKI: Teatr Rozmaitości. *Robotnik* 1921 nr 172. — L. KOMARNICKI. *Przegl. Warsz.* 1921 nr 1 s. 109-111. — K. MAKUSZYŃSKI: Dwa dramaty Maeterlincka. *Rzeczpospolita* 1921 nr 175 wyd. por.

J. Bachwitz: Joschiwara. *Iste. Praca* 1924 nr 46 s. 12-13.

P. Gavault: Pomysł panny Franciszki. J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Express Por.* 1924 nr 138.

J. Sarment: Poławiacz cieni. BOY [T. BOY-ŻELEŃSKI]: Premiera w Teatrze Małym. *Kur. Por.* 1924 nr 16; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną*. (Wieczór 4). W-wa 1924; *Pisma*. T. 20. W-wa 1963. — B. [T. BOY-ŻELEŃSKI]: „Ni” czy

„niów”. Zagadnienie dramatyczno-gramatyczne. *Kur. Por.* 1924 nr 33 [list B. Górczyńskiego z komentarzem Boya dot. końcówki dopełniacza słowa „cień’]. — *Express Por.* 1924 nr 18.

J. Natanson: Śmieszni kochankowie. T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Małym. *Kur. Por.* 1925 nr 288; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór szósty*. W-wa 1926; Pisma. T. 21. W-wa 1963. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Jaskółka platonizmu. *Kur. Por.* 1925 nr 292; przedr. jw.

L. Tolstoj: Sonata Kreutzerowska. Cz. J. [C. JANKOWSKI]: Teatr Polski. *Słowo* 1925 nr 40. — T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1930 nr 245; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. (Wieczór dziesiąty)*. W-wa 1932; Pisma. T. 23. W-wa 1965.

A. Birabeau, G. Dolley: Łazurowe wybrzeże. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 181; przedr. w książkach: *Okno na życie. (Wrażenia teatralne)*. W-wa 1933; Pisma. T. 24. W-wa 1966. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1931 nr 246 s. 7. — J. LORENTOWICZ. *Dzień Pol.* 1931 nr 179.

L. Doillet: Kłopoty Bourrachona. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 320; przedr. w książkach: *Okno na życie. (Wrażenia teatralne)*. W-wa 1933; Pisma. T. 24. W-wa 1966. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1931 nr 117 s. 2. — T. BREZA: Zaczność chodząca. *Kur. Por.* 1938 nr 216. — J. PARANDOWSKI. *Gaz. Pol.* 1938 nr 213; przedr. w książce: *Kiedy byłem recenzentem*. W-wa 1963.

F. Molnar: Dobra wróżka. T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Letnim. *Kur. Por.* 1931 nr 110; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. (Wieczór dziesiąty)*. W-wa 1932; Pisma. T. 23. W-wa 1965. — J. LORENTOWICZ. *Dzień Pol.* 1931 nr 111. — J. WOŁOSZYŃOWSKI. *Gaz. Pol. Zach.* 1931 nr 91 s. 3. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1938 nr 13 s. 2.

L. Pirandello: Rozkosz uczciwości. T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Nowym. *Kur. Por.* 1931 nr 18; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. (Wieczór dziesiąty)*. W-wa 1932; Pisma. T. 23. W-wa 1965. — J. Ku. [J. CYNARSKI]: Teatr Nowy. *Biul. Artyst.* 1931 nr 2. — J. LORENTOWICZ. *Dzień Pol.* 1931 nr 22. — J. WOŁOSZYŃOWSKI. *Gaz. Pol. Zach.* 1931 nr 15 s. 5. — *Echa*

Leśne 1931 nr 2. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1932 nr 211 s. 2-3. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1938 nr 68 s. 2. — J. TOKARSKI. *Kultura* 1938 nr 14 s. 8.

G. Forzano: Sto dni. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1932 nr 110; przedr. w książkach: *Okno na życie. (Wrażenia teatralne)*. W-wa 1933; Pisma. T. 24. W-wa 1966. — LINA D.: „Sto dni” Mussoliniego. Dyktator Włoch w roli dramaturga czasów napoleońskich. *Głos Por.* 1932 nr 127. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Dzień Pol.* 1932 nr 111. — M. R. [M. RULIKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1932 nr 20. — C. WOJENSKA. *Kobieta Współcz.* 1932 nr 18.

M. Pagnol: Fanny. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1932 nr 174; przedr. w książkach: *Ludzie i bydlatka. (Wrażenia teatralne)*. W-wa 1933; Pisma. T. 24. W-wa 1966. — J. LORENTOWICZ. *Dzień Pol.* 1932 nr 177/178. — M. R. [M. RULIKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1932 nr 28. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1933 nr 272 s. 2-3.

J. Deval: Stefek. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 182; przedr. w książkach: *Reflektorem w serce. (Wrażenia teatralne)*. W-wa 1934; Pisma. T. 25. W-wa 1968. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1933 nr 242 s. 2. — L. LEWENSTAM. *Dzień Pol.* 1933 nr 153. — *Słowo Czesłochowskie* 1934 nr 7.

J. Deval: Towariszcz. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1934 nr 10; przedr. w książce: *Reflektorem w serce. (Wrażenia teatralne)*. W-wa 1934. — *Kur. Por.* 1934 nr 5.

S. Passeur: Kobieta, która kupiła męża. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 25; przedr. w książkach: *Ludzie i bydlatka. (Wrażenia teatralne)*. W-wa 1933; Pisma. T. 24. W-wa 1966. — L. LEWENSTAM. *Dzień Pol.* 1933 nr 21.

M. Achard: Migo. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1934 nr 148; przedr. w książkach: *Romanse cieniów. (Wrażenia teatralne)*. W-wa 1935; Pisma. T. 25. W-wa 1968. — W. RZYMOWSKI: *Matoł w aureoli. Kur. Por.* 1934 nr 148.

G. Berr, L. Verneuil: Szkoła podatników. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1934 nr 75; przedr. w książkach: *Romanse cieniów. (Wrażenia*

teatralne). W-wa 1935; Pisma. T. 25. W-wa 1968.

F. Molnar: Wielka miłość. J. BIRKENMAJER. *Kultura* 1936 nr 21 s. 5. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Narodowym. *Kur. Por.* 1936 nr 203; przedr. w książce: Krótkie spiecia. (Wrażeń teatralnych seria szesnasta). W-wa 1938. — H. HAENDEL. *Pravda* (Łódź) 1936 nr 20. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1936 nr 298 s. 7.

A. Czechow: Wiśniowy sad. T. BOY-ŻELEŃSKI: Martwić się, ale czym? Premiera w Teatrze Polskim. *Kur. Por.* 1937 nr 118; przedr. w książce: Murzyn zrobił... (Wrażeń teatralnych seria siedemnasta). W-wa 1939; Pisma. T. 27. W-wa 1970.

R. Lothar, H. Adler: Kwadrans przed dwunastą. J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1937 nr 30 s. 9.

A. Birabeau: Pani Natura. T. BREZA: Zabawa w tatę i mamę. Teatr Mały. *Kur. Por.* 1938 nr 223. — J. PARANDOWSKI. *Gaz. Pol.* 1938 nr 222; przedr. w książce: Kiedy byłem recenzentem. W-wa 1963.

F. Molnar: Nowa Dalila. T. BOY-ŻELEŃSKI: Skiz znaczoney. Premiera w Teatrze Małym. *Kur. Por.* 1938 nr 143. — Z. BRONCEL. *Kronika Polski i Świata* 1938 nr 20. — S. HELSZTYŃSKI: Z teatrów warszawskich. *Kultura* 1938 nr 24 s. 8. — [J. PARANDOWSKI]. *Gaz. Pol.* 1938 nr 142; przedr. w książce: Kiedy byłem recenzentem. W-wa 1963.

GOSTOMSKI WALERY (1854–1915)

Krypt.: W. G.

Krytyk, historyk literatury, publicysta.

Ur. w 1854 w rodzinie szlacheckiej w Borucinie na Kujawach, w powiecie nieszawskim. Szkoły średnie ukończył we Włocławku i Warszawie. Studia wyższe odbywał na uniwersytecie w Petersburgu i na politechnice w Rydze. Początkowo zajmował się rolnictwem, wkrótce jednak poświęcił się nauczaniu literatury. Udzielał lekcji prywatnych w Rydze, od 1895 w Warszawie, gdzie zamieszkał na stałe. Tu nauczał literatury powszechnej i zaczął działać jako krytyk i historyk literatury. W 1908 został powołany na członka Wydziału I Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. W ostatnich latach swego życia miesiące letnie spędzał w Rzymie. Zmarł 30 stycznia 1915 w Wiedniu.

TWÓRCZOŚĆ

1. Treść i zakres pojęcia pracy. Odczyt wygl. w „Arkonii” w maju 1889. Ryga 1890.

2. Arcydzieło poezji polskiej. A. Mickiewicza „Pan Tadeusz”. Studium krytyczne. Ogl. fragm. pt. Psychologiczna geneza „Pana Tadeusza”. *Ateneum* 1890 t. 3; pt. Przyroda w „Panu Tadeuszu”. *Ateneum* 1892 t. 2. Całość ogl. *Nowa Bibl. Uniwersalna* z. VII (1893) i odb. Kr. 1894. Wyd. 2 W-wa 1898.

3. Polonez i menuet. Szkic estetyczno-obyczajowy. Kr. 1891.

4. Historia literatury powszechnej w zarysie. Cz. 1-2. W-wa 1898.

5. Z przeszłości i terażniejszości. Studia i szkice krytycznoliterackie. W-wa 1904. *Zawartość: Świat nadprzyrodzony w „Boskiej Komedii”*. (*Ateneum* 1893 t. 4); *O lirycie religijnej Mickiewicza*. (*Przeł. Powsz.* 1902 t. 73, 74); *Idealy filareckie w „Odzie do mło-*

dości”; *Arcydzieło komedii polskiej*. (*Ateneum* 1889 t. 1, 2 [„Śluby panieńskie” A. Fredry]); *Dramat Wagnerowski*. (*Bibl. Warsz.* 1899 t. 3); *Teatr w Bayreuth i jego znaczenie*. (*Słowo* 1899 nr 234-236); *Wagnerowski „Pierścień Nibelunga”*; *Fryderyk Nietzsche jako przedstawiciel antychrześcijańskiego humanitaryzmu*. (*Przeł. Powsz.* 1902 t. 76); *Gabriel d'Annunzio*. (*Słowo* 1899 nr 84-89); *Gabriel d'Annunzio jako dramaturg*; *Leon Tolstoj i ostatnia jego powieść „Zmartwychwstanie”*. (*Słowo* 1900 nr 78-81); „*Krzyżacy*” *Sienkiewicza*. (*Ateneum* 1901 t. 2); *Liryka Kasprowicza*.

6. Ponad stronnictwami. *Dzien. Powsz.* 1906 nr 298, 301, 304, 311. Wyd. osob. W-wa 1907.

7. Z głębin duszy polskiej. Wspomnienia o śp. Stefanie Kozłowskim. Kr. 1908.

8. Arcytwór dramatyczny Wyspiańskiego „Wesele”. *Pam. Lit. R.* 7 (1908) i odb.

9. Praca u podstaw w powieściach Orzeszkowej. *Przeł. Powsz.* 1909 t. 104, 105. Wyd. osob. Kr. 1910.

10. W kaplicy Sykstyńskiej. *Sfinks* 1909 t. 7-8, 1910 t. 9-10 i odb. W-wa 1911.

Ponadto wygłaszał odczyty oraz ogłaszał prace i przekłady z dziedziny ekonomii.

Rozprawy historycznoliterackie, recenzje i artykuły zamieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1886, 1889-1890, 1892-1893, 1901; tu m.in.: Pierwsza część „Fausta”. Studium literackie. 1886 t. 4; Dążenia filaretów w świetle pojęć obecnych. 1890 t. 2), *Bibl. Warsz.* (1889, 1899, 1904, 1906, 1908 1910-1912; tu m.in.: „Żywot człowieka poczciwego” Mikołaja Reja z Nagłowic. 1889 t. 1; Tragedia artysty. Ryszard Wagner i jego ideał artystyczny. 1904 t. 3; Tragedia myśliciela. Fryderyk Nietzsche i jego ideał humanitarny. 1906 t. 1; Tragedia sumienia. Lew Tołstoj i jego ideał etyczny. 1908 t. 1; Roma — amor. Studium literackie. 1910 t. 4; Idea i artyzm w poezji Konopnickiej. 1911 t. 1-2), *Bluszcz* (1905-1906, 1908), *Czas* (1901-1902, 1904, 1909-1913; tu m.in.: Poezje Kasprowicza. Liryczna trylogia miłosna. 1902 nr 85, 86, 89, 96, 102, 103; Maria Konopnicka. 1902 nr 240), *Dzien. Poz.* (1908), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1896), *Gaz. Codz., Gaz. Lw.* (1912), *Gaz. Nar.* (1903), *Gaz. Pol.* (1894), *Gaz. Warsz.* (1912), *Książka* (1901-1914; tu dział recenzji poezji współczesnej), *Kłosa* (1901), *Kronika Powsz.* (1913), *Kur. Litewski* (1905-1906, 1908-1910, 1912-1914; tu m.in.: Poeta-artysta. Twórczość liryczna i muzyczno-dramatyczna H. Skirmuntta. 1914 nr 5), *Kur. Warsz.* (1902-1906, 1908, 1910-1914; tu stała rubr.: Listy rzymskie. 1911-1914), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1912), *Pam. Lit.* (1904-1905, 1908; tu m.in.: Tragiczność w życiu i poezji. 1904 s. 10-32), *Prąd* (1910), *Przegl. Nar.* (1912), *Przegl. Pol.* (1901, 1905; tu m.in.: Ernest Hello jako człowiek, myśliciel i pisarz. 1901 t. 142; Nietzsche i Tołstoj. Dwa przeciwieństwa myśli współczesnej. 1905 t. 155), *Przegl. Powsz.* (1902-1909; tu działy: Z piśmiennictwa polskiego; Z piśmiennictwa obcych. Ponadto z teki pośmiertnej: Paradoxy i ogólniki. 1916 t. 131), *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* (1912; tu: Tragedia duszy polskiej. Stanisław Wyspiański i jego ideał duszy narodowej), *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Tor.* (1905-1906), *Przyp. Dzieci* (1903), *Rola* (1911-1912), *Scena i Sztuka* (1912), *Sfinks* (1909-1911, 1913; tu m.in.: Problemat pracy polskiej. 1911; Stosunki włosko-polskie ongi i dziś. 1913), *Słowo* (1898-

-1900, 1902, 1904, 1906; tu m.in.: O twórczości Dymitra Mereżkowskiego. 1906 nr 48), *Słowo Pol.* (Lw. 1902, 1911-1912), *Świat Słowiański* (1905-1906), *Tyg. Ilustr.* (1889, 1896, 1901-1905, 1911; tu m.in.: Cudzoziemczyzna w naszej mowie. 1904 nr 15), *Wędrowiec* (1900-1901; tu m.in.: O znaczeniu pierwiastka ludowego w poezji. 1901 nr 15-17), *Wisła* (1914).

Ponadto w wydawnictwie zbiorowym: *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893.

Należał do komitetu redakcyjnego *Wielkiej enc. powsz. ilustr.* W-wa 1890 i nn.

Przekłady

1. W. Cathrein: Filozofia moralna. T. 1-4. W-wa 1904-1905 *Bibl. Dzieł Chrześcijańskich.*

2. P. Schanz: Apologia chrześcijaństwa. T. 1-8. W-wa 1905-1907 *Bibl. Dzieł Chrześcijańskich.*

3. D. Mereżkowski: Piotr i Aleksy. T. 1: Antychryst. *Kur. Litewski* 1907 nr 1-275, 1908 nr 3-51 z przerwami. Wyd. osob. Kr. 1907. T. 2: Piotr Wielki. Kr. 1908.

4. E. Hello: Studia i szkice. Wybrał, przełożył i przedmową zaopatrzył... Lw. 1912.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7892 IVa (fragm.).

Listy

1. Do K. M. Górskiego z 1902. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7724/III.

2. Do L. Bernackiego 11 listów z 1908-1913. Rkps Ossol. sygn. 7036/II.

3. Do F. Hoesicka z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7122.

4. Do J. Mehoffera z 1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7374.

OPRACOWANIA

P. CHMIEŁOWSKI: Dzieje krytyki literackiej w Polsce. W-wa 1902. — AVANTI [G. GLASS]: Ostatni filister. *Głos* 1903 nr 36 s. 568. — *Rozwój* 1903 nr 68. — A. NOWACZYŃSKI: Diatryba o „Książce” pana Mahrburga. *Głos* 1904 nr 48. — W. FELDMAN: Współczesna krytyka literacka w Polsce. Lw. 1905.

(Nekrologi): W. HAHN: Wspomnienie pośmiertne. *Pam. Lit.* R. 13 (1914/1915) s. 425-427; B. CHLEBOWSKI. *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* 1915; I. CHRZANOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1915 nr 8; przedr. w książce: *Wśród zagadnień, książek i ludzi.* Lw.

1923; Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1915 z dn. 19 lutego; J. PARANDOWSKI. *Gaz. Nar.* 1915 nr 34; J. UJEJSKI. *Czas* 1915 nr 96; *Biesiada Lit.* 1915 nr 10; *Kur. Lw.* 1915 nr 48; *Nowa Gaz.* 1915 nr 70.

T. GRABOWSKI: Krytyka literacka w Polsce w epoce naturalizmu i modernizmu (1863-1933). Poz. 1934 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 6 z. 2. — J. RUŻYŁO-PAWŁOWSKA. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960).

Sprawozdania z odczytów: A. D. *Kur. Codz.* 1894 nr 348; I. MATUSZEWSKI. *Przegl. Tyg.* 1894 nr 51; P. *Wiek* 1894 nr 287; -s-. *Gaz. Pol.* 1894 nr 288; Zn. *Prawda* 1894 nr 51; *Tyg. Mód i Powieści* 1894 nr 52 (Życie ziemskie w „Boskiej Komedii” Dantego). — A. D. *Kur. Codz.* 1896 nr 34; J. W-ski. *Przegl. Tyg.* 1896 s. 69; P. *Wiek* 1896 nr 27; *Gaz. Pol.* 1896 nr 27; *Prawda* 1896 nr 7 (O wszechwładztwie powieści nowoczesnej). — B. *Kur. Codz.* 1897 nr 78; W. JABLONOWSKI. *Głos* 1897 nr 14; P. *Wiek* 1897 nr 60, 64; S. POPOWSKI. *Gaz. Pol.* 1897 nr 60, 64 (O R. Wagnerze). — A. P. *Kur. Warsz.* 1899 nr 74; W. BUKOWIŃSKI. *Bluszcz* 1899 nr 12; W. JABLONOWSKI. *Głos* 1899 nr 12; mb. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 11; P. *Prawda* 1899 12; Wł. Tr. *Gaz. Pol.* 1899 nr 61; *Wiek* 1899 nr 61 (Co to jest dramat Wagnerowski). — M. MASSONIUS. *Kur. Warsz.* 1900 nr 123; *Katolik* (Milwaukee) 1900 nr 4; *Kur. Codz.* 1900 nr 123 (Pierwiastek ludowy w poezji). — W. JABLONOWSKI. *Gaz. Pol.* 1900 nr 71; s. *Kur. Codz.* 1900 nr 82, 84 (O Ernieście Hello). — *Wiek Ilustr.* 1900 nr 62. — *Wiek Ilustr.* 1901 nr 77, 79. — L. W. *Wiek Ilustr.* 1903 nr 77 (Nietzsche i Tolstoj). — H. J. *Gaz. Pol.* 1905 nr 63 (Wielka zagadka myśli współczesnej). — N. R. *Kur. Litevski* 1907 nr 275 (O S. Wyspiańskim i jego „Weselu”). — N. R. *Kur. Litevski* 1908 nr 78 (Z wrażeń i rozmyślań rzymskich). — L. ŻYCKA: Odczyt Gostomskiego. *Goniec Wil.* 1908 nr 49.

„Żywot człowieka poczciwego” M. Reja... [art. w *Bibl. Warsz.*]. A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1889 z. 3 s. 500.

Psychologiczna geneza „Pana Tadeusza” [art. w *Ateneum*]. L. FINKEL. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* 1891 s. 311-315. — J. TRETIAK. *Kwart. Hist.* 1891 s. 122-125.

Dążenia filaretów w świetle pojęć obecnych [art. w *Ate-*

neum]. B. CZARNIK. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* 1891 s. 299-304.

Arcydzieło poezji polskiej. A. Mickiewicza „Pan Tadeusz”. J. K. *Kwart. Hist.* 1893 s. 673-674. — (l). *Praca* 1893 nr 11. — L. RYDEL. *Czas* 1893 nr 292-293. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1894 t. 2 s. 337-352. — S. KOZŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 2 s. 576. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 65-66. — A. M. KURPIEL. *Przegl. Powsz.* 1894 t. 43 s. 415-424. — R. LUBICZ. *Wisła* R. 8 (1894) s. 600. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1894 dod. lit. do nr 293. — *Biesiada Lit.* 1894 t. 38 s. 112. — (jt) [J. TRETIAK]. *Świat* (Kr.) 1895 nr 2. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1899 nr 17, 18. — J. ZAHORSKI. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 10.

Polonez i menuet. Δ: Ze stołu redakcyjnego. *Kur. Pol.* 1891 nr 76.

Historia literatury powszechnej w zarysie. CELSUS [H. GALLE]. *Tyg. Pol.* 1898 nr 2. — *Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1 s. 140. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1898 nr 46. — B. *Ruch Katol.* 1899 nr 96, 97. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1899 nr 84. — W. HAHN. *Muzeum* 1900 s. 492-495. — *Mysł Niepodległa* 1909 nr 112.

Z przeszłości i teraźniejszości. P. CHMIEŁOWSKI. *Pam. Lit.* R. 3 (1904) s. 151-155. — I. CHRZANOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1904 t. 1 s. 259-260. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1904 t. 152 s. 143-146. — H. GALLE. *Książka* 1904 s. 138-139. — *Gaz. Pol.* 1904 nr 24. — *Kur. Poz.* 1904 nr 37, 40, 42, 44, 47, 49, 52, 56, 62, 63, 66 [wraz ze streszcz.]. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1904 nr 4, 6. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1906 nr 181.

W. Cathrein: Filozofia moralna [tłum.]. SZKOPOWSKI. *Książka* 1905 s. 301.

Ponad stronnictwami. F. K. [F. KONECZNY]. *Świat Słowiański* 1907 t. 1 s. 450-453. — N. *Przegl. Powsz.* 1907 t. 95 s. 412-413.

D. Mereżkowski: Piotri Aleksy [tłum.]. S. GARYSZ. *Nasz Kraj* 1907 t. 4 nr 24 s. 732. — L. BELMONT. *Świat* 1908 t. 3 nr 50 s. 9-11. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Kipling Rosji Piotrowej. *Słowo Pol.* 1908 nr 265, 267. — W. JABLONOWSKI. *Książka* 1908 s. 514-515. —

T. MIELCARZEWICZ. *Kur. Poz.* 1908 nr 152. — N. *Pravda* 1908 nr 17. — *Dzien. Poz.* 1908 nr 228, 234 dod., 240.

Arcytwór dramatyczny Wyspiańskiego „Wesele”. B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1909 s. 348.

GÓRSKI ARTUR (1870—1959)

Właściwe imiona: Józef Artur Marian.

Pseud. i krypt.: A. G.; A..G...; (G.); LIBERUM CONSPIRO; O; QUASIMODO; T-Y; TRUSKOLASY (oraz pomyłkowo: TRUSKOLAXY); TUR.

Krytyk literacki, dramato- i powieściopisarz, tłumacz.

Ur. 2 lipca 1870 w Krakowie. Syn Ludwika, urzędnika sądowego, i Anny z Gniadkowskich. Ukończył gimnazjum i wydział prawny Uniwersytetu Jagiellońskiego, uzyskując w 1897 stopień doktora. W czasie studiów był więziony za działalność socjalistyczną. W 1890 założył w Krakowie czasopismo *Ruch Społeczny i Literacki*, zamknięte wkrótce przez policję austriacką. Należał do PPS od jej powstania w 1891 w Krakowie. Był jednym z założycieli partii oraz jej głównego organu, czasopisma *Naprzód*. Następnie wszedł jako współredaktor i felietonista do *Dziennika Krakowskiego* (1896-1897). W 1898 (od kwietnia do października) redagował *Życie*, w którym ogłosił słynny cykl artykułów programowych pt. *Młoda Polska*. Przez pewien czas był kustoszem Biblioteki Pawlikowskich we Lwowie. W 1905 wyjechał do Warszawy, gdzie na tajnych kursach wykładał historię literatury polskiej. W 1927 odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta, w 1938 otrzymał państwową nagrodę literacką. Po drugiej wojnie światowej zamieszkał w Krakowie. W 1957 przeniósł się do Warszawy. W 1959 otrzymał nagrodę literacką im. Włodzimierza Pietrzaka. Ożeniony był z Jadwigą z Pawlickich. Zmarł 7 grudnia 1959 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. *Młoda Polska*. Felieton nie posłany na konkurs *Słowa Polskiego*. *Życie* 1898 nr 15-16, 18-19, 24-25. Wyd. osob. Kr. 1898 [wycofane]. Przedr. w: *Pol. krytyka lit. (1800-1918)*. *Materiały*. T. 4. W-wa 1959 s. 137-153.

2. *Monsalwat*. Rzecz o Adamie Mickiewiczu. Ogl. fragm.: *Bibl. Warsz.* 1906 t. 3 s. 511-553; *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 1-2, 4-8; *Krytyka* 1907 t. 1 s. 219-229, 335-346; *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1908 t. 1 nr 3. Wyd. osob. całości Kr. 1908. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1908; wyd. 3 W-wa 1919; wyd. 4 Lw. 1923.

3. *Chłop*. Opowieść sceniczna. W: *Godło. Książka zbior.* T. 1-2. W-wa 1915-1916. Fragm. przedr. *Dzien. Lubel.* 1917 nr 256. Wyd. osob. całości W-wa 1922 [1921] (pt. O zmartwychwstanie. Dramat w czterech aktach). Wyd. nast. w książce: *Idea mesjanistyczna w poemacie Artura Górskiego „Chłop”*. Płock 1930 *Arcydziała Lit. Pol.* 1. Wyst. Wil. 25 kwietnia 1935.

4. *Ku czemu Polska szła*. W: *Godło. Książka zbior.* T. 1-2. W-wa 1915-1916.

Wyd. osob. W-wa 1918. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1919; wyd. 3 W-wa 1921; wyd. 4 Lw. 1938.

5. *Śluby*. Dramat w 7 odsłonach. *Mysł Pol.* 1917 z. 1-3; 1918 z. 1/2 (pt. Próba grobu. Kartki z kroniki czasu). Wyd. osob. zmien. Poz. [1927] (pt. *Śluby*. Dramat). Wyst. W-wa 7 listopada 1928.

6. *Utrata*. Powieść. *Bluszc* 1917 nr 1, 3-4 (fragm.).

7. *Na nowym progu*. W-wa 1918. Wyd. nast.: wyd. 2 Lw. 1923.

Zawartość: Wstęp; Drogi własne; O dwoistości życia. (*Sfinks* 1916 nr 9-12); O prawie części i osłony. (*Sfinks* 1917 nr 100-101); O teatrze ludowym. (*Godło. Książka zbior.* T. 1. W-wa 1915 s. 149-160); Nasze dwie rzeczywistości.

W wyd. 2 ponadto: O wieszczeniu w sztuce. (Zob. poz. 9); *Książka* jako wychowawca.

8. *Przedem dniem*. Opowiadania. W-wa [1919].

Zawartość: Z głuszy; Noc; Dusze błędne. (*Ateneum* 1901 t. 1 s. 1-13); *Archanioł*. (*Chimera* 1907 z. 28/30 s. 206-213); *Na teatrze greckim*. (*Tyg. Ilustr.* 1911 nr 39-40); *Konik polny i mrówka*; *Klechda*. (*Nowa Gaz.* 1917 nr 637); *Przedem dniem*. (*Bluszc* 1918 nr 1).

Archanioł. Rkps. Bibl. Nar. sygn. II 5331.

9. O wieszczeniu w sztuce. Odczyt wygłoszony przy otwarciu Wydziału Sztuki Uniwersytetu Wileńskiego im. Stefana Batorego dnia 12-go października 1920 r. [1] [1919]. W-wa 1920. Zob. poz. 7.

10. [Przedmowa do:] Z. Krasieński: *The Un-Divine Comedy*. Londyn-Wwa [1924].

11. Klechdy. W-wa 1925.

Zawartość: Podzwonne; Czarczi klasztor; Matwa; Pomsta. (*Gaz. Policji i Administracji Państwo*. 1924 nr 5); Próba; Spór z władcą piekielnym; Poszukiwacz wieczności; Bramin małpa; Sagan; Dwie Terenie; Dom bez dzieci; Bajka o dwóch brzośkwiniach; Jak bajka; Czasem i umarli się bronią; Siwe włosy; Trędowata; Chojny kutwa; Ksieźniczka i włoścza; Waza chińska; Także przyjaciele; Narzeczeni po śmierci; Mężczyzna i kobieta; Glaz; Wdzięczność nieboszczyków; Doczesność; Młodość wieczna; Magda Kruk; Mądry starosta; Prząśniczka; Trzy słowa; Kamienna żona; Małpa w niebie; Gród śmierci.

12. [Przedmowa do:] E. z Zaleskich Dorożyńska: Na ostatniej placówce. Dziennik z życia wsi podolskiej w l. 1917-1921. W-wa 1925. Ogł. pt. Śmierć rodzinnego domu. *Tyg. Ilustr.* 1925 nr 19-21. Zob. poz. 14.

13. List do nauczyciela w sprawie szkoły antyreligijnej. *Kur. Księgarski* 1929 nr 61. W-wa 1929. Wyd. 2 W-wa 1929. Zob. też poz. 14.

14. Głosy o ludziach i ideach. W-wa 1930.

Zawartość: O służeniu prawdzie. (*Muzea regionalne, ich cele i zadania*. W-wa 1928 s. 17-26); Eliza Orzeszkowa. (*Nasz Kraj* 1906 t. 2 nr 26); Stanisław Wyspiański. (*Tyg. Ilustr.* 1927 nr 49); O Janie Kasprowiczu. (*Wiad. Lit.* 1926 nr 43); Jan Kasprowicz w ostatniej książce swojej. (*Dzienn. Poz.* 1927 nr 29-30); Gdzie złożyć zwłoki Juliusza Słowackiego. (*Tyg. Ilustr.* 1907 nr 51); Wielkość Juliusza Słowackiego. (*Świat* 1927 nr 26); Powrót Juliusza Słowackiego. (*Dzienn. Poz.* 1927 nr 144); Spowiedź poety. (*Życie* 1899 nr 4); Gustaw Daniłowski; Maria Grossek-Korycka. (Ogł. jako wstęp do: M. Grossek-Korycka: Pamiętnik liryczny. W-wa 1928); Dom Matejki. (*Życie* 1898 nr 14, 17-18); Stanisław Szukalski i jego projekt pomnika A. Mickiewicza. (*Dzienn. Poz.* 1926 nr 284, 287); Novalis; Śmierć rodzinnego domu. (Zob. poz. 12); Wyzwolenie słowa. (*Tyg. Ilustr.* 1929 nr 19); Punkt oparcia. (*Tęcza* 1927 nr 6); Wspólnota uczciwości; Narodziny słowa. (*Tęcza* 1929 nr 51); Święto kobiecości; Krucyfiks w Bodzentynie. (*Tęcza* 1928 nr 7); Pocałunek dany trędowatemu. (*Tęcza* 1928 nr 20); Te Deum; Patos ironii; Dwa sumienia; Rzeczpospolita wieczna. (*Srebrny jubileusz parafii św. Stanisława Kostki w Adams*. 1927); Boże Narodzenie chleba. (*Dzienn. Poz.* 1927 nr 296); O formacji religijnej w Polsce. (Przedmowa do książki: S. Małkowski: O współczesnej formacji religijnej w Polsce kilka uwag. W-wa 1918); List do nauczyciela w sprawie szkoły antyreligijnej. (Zob. poz. 13); Nasza glina; Człowiek natury;

Polski rewizjonizm w socjalizmie. (*Sztuka i Praca* 1929 nr 35/36); Dwie sprawiedliwości; Znad Adrii; Prawda dosyć naga; Konie Platona. (*Tęcza* 1930 nr 26); Religijno-kulturalne dążenia Słowian w oświeceniu niemieckim; Synteza współczesności. (*Dzienn. Poz.* 1927 nr 117-119); Pax et bonum. (*Świat* 1927 nr 32).

15. [Przedmowa do:] R. W. Emerson: Szkice. Przetłóżył i skomentował A. Tretiak. W-wa 1933 s. 7-84.

16. Drogi do kultury. W-wa 1934 [1933] *Bibl. Ziemi* 1.

17. Niepokój naszego czasu. W-wa 1938 [1937].

Zawartość: Solidaryzm; Ockniecie się; Pojednanie. (*Marcholt* 1936/1937 nr 1); Reforma czy rewolucja; Potrzeba równowagi. (*Marcholt* 1936/1937 nr 4); Zachód i wschód; Sprawa ukraińska. (*Marcholt* 1935/1936 nr 3); Poszukiwanie pewności. [O A. Mickiewiczu]; Piotr Skarga. (*Polska Zbrojna* 1936 nr 251); Prawo rozwoju kultury. (*Marcholt* 1934/1935 nr 2); Około humanizmu. (*Marcholt* 1934/1935 nr 1); Zwrot ku człowiekowi. (*Marcholt* 1934/1935 nr 3-4); Natura symbolów; Zadania naszego czasu. (*Marcholt* 1935/1936 nr 3); Humanizm i chrystianizm; O unarodowienie kultury; Nocna rozmowa. (*Słowo Pol.* 1900 pt. Wy jesteście solą ziemi; przedr. *Marcholt* 1936/1937 nr 2); Dopelnitno się. (*Marcholt* 1934/1935 nr 3).

18. Odwaga dobroci. W: *Kultura i nauka*. W-wa 1937 i odb.

19. Istota wychowania narodowego. Powst. 1940-1950. Nie druk.

20. O ciągłości w kulturze. Powst. 1940-1950. Nie druk.

21. O patriotyzmie demonicznym. Powst. 1940-1950. Nie druk.

22. Angela Truszkowska i Zgromadzenie SS. Felicjanek na tle dziejów myśli religijnej w Polsce XIX w. *Tyg. Powsz.* 1949 nr 41 (fragm. pt. Zofia Truszkowska — pierwsza felicjanka). Wyd. osob. całości z przedmową F. Machaya. Poz. 1959.

23. Rzecz o nadziei. W-wa 1962.

Utworki literackie, artykuły i rozprawy zamieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1901, 1904-1905), *Ateneum* (Wil. 1939), *Bibl. Warsz.* (1906; tu: Improwizacja A. Mickiewicza. T. 3 s. 511-553), *Bluszczy* (1917-1918), *Chimera* (1907), *Chroimny Przyrodę Ojczyzną* (1947; tu: Dialog z przyrodą. Nr 11/12), *Drużyna* (1920), *Dzienn. Kr.* (1896; tu m. in.: stałe felietony tygodniowe, rec. teatr. i przeglądy lit. oraz: *Vespero die*. Nr 297), *Dzienn. Lubel.* (1917), *Dzienn. Poz.* (1926-1928; tu m. in.: Listy warszawskie. 1926 nr 221-226, Listy literackie. 1926-1927), *Dzienn. Wil.*

(1930), *Epoka* (1928), *Front Teatr.* (1932), *Gaz. Administracji i Policji Państw.* (1924-1925; tu m. in.: Zamek w Warszawie. Fragment dramatu. 1924 nr 14), *Gaz. Por. 2 Grosze* (1914), *Gaz. Warsz.* (1930; tu: W sprawie Brześcia. Nr 370), *Głosy* (1936-1939; tu m. in.: O trwaniu i przemijaniu. Problemat Mickiewiczowski w kulturze. 1939 nr 1-2), *Iskry* (1924-1925), *Kierunki* (1959; tu: Motywy pisarstwa. Nr 50), *Kłosy* (1914), *Kolce* (1890), *Kraj* (1891, 1900), *Kresy* (1922), *Kronika Polski i Świata* (1938-1939), *Krytyka* (1902-1907, 1909; tu m. in.: Człowiek wolny u Mickiewicza. 1907 t. 1 s. 219-229, 335-346), *Książka* (1922), *Kultura* (Poz. 1937), *Kultura i Nauka* (1937), *Kur. Czerwony* (1929), *Kur. Księgarski* (1929), *Kur. Lubel.* (1916), *Kur. Lw.* (1891), *Kur. Łódzki* (1939), *Kur. Poz.* (1924-1926), *Kur. Warsz.* (1924, 1930-1931), *Kur. Wil.* (1927), *Lit. i Sztuka* dod. *Dzien. Poz.* (1926-1927), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1914; tu: Mazzini wobec Mickiewicza. Nr 16-17), *Lud Katol.* (1925-1926), *Lw. Wiad. Muz. i Lit.* (1934), *Marcholt* (1934-1938; tu m. in.: Obrachunki. 1934/1935 nr 3; Psychologia analityczna w sztuce. 1935/1936 nr 1; Ostrzeżenia. 1935/1936 nr 8), *Merkuriusz Pol.* (1937), *Museion* (1911), *Mysł Nar.* (1935), *Mysł Pol.* (1916-1918), *Na przód* (1892-1894, 1929-1930; tu m. in.: Adam Mickiewicz jako socjalista. 1893 nr 1), *Nasz Kraj* (1906), *Nauka Pol.* (1918, 1933, 1935, 1937; tu m. in.: Kilka potrzeb z dziedziny historii kultury polskiej. 1918 t. 1; Nauka niemiecka. Na marginesie odczytu Kurta Hildebrandta. 1937 t. 22 s. 111-120), *Nowa Gaz.* (1908-1909, 1914, 1917-1918), *Nowa Reforma* (1908; tu: Antagonizm dwóch wieszczów. Nr 593 dod. lit.), *Nowe Wici* (1926), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1924), *Obrona Kultury* (1938), *Odrodzenie* (1904; tu: Głosy o kulturze niemieckiej i polskiej. Nr 1), *Ogniw* (1904; tu m. in.: Osobiste wyznania F. Nietzschego. Nr 21-22), *Pam. Lit.* (1904), *Pam. Warsz.* (1929), *Plomyk* (1921), *Polen* (Wiedeń 1915), *Polityka* (1937), *Pologne Littéraire* (W-wa 1929), *Polska Zbrojna* (1936; tu: Piotr Skarga i jego dzieła. Nr 251), *Prawda* (1909), *Przegl. Pol.* (1890), *Przegl. Tyg.* (1899; tu m. in.: J. Słowacki. Spowiedź poety. Nr 100-101), *Przegl. Warsz.* (1924), *Przegl. Wydawn.* (1922), *Robotnik* (1919), *Ruch Lit.* (1931; tu: Ze wspomnień o Wyspiańskim. Nr 3), *Ruch Spol. i Lit.* (1891), *Sfinks* (1908, 1911, 1916-1917), *Słowo Pol.* (1900, 1902-1904), *Szkolnictwo* (1896) *Sztuka* (1911 z. 1; tu: wiersze), *Sztuka i Praca* (1921, 1928-1929; tu m. in.: Wielcy przewodniczący narodu: Adam

Mickiewicz. 1921 nr 1, Bolesław Chrobry. 1928 nr 2), *Świat* (1915-1916, 1927), *Świat Kobiety* (1914), *Tak i Nie* (1913; z. 1 cały zapełniony przez A. Górskiego), *Teatr Lud.* (1939), *Tęcza* (1927-1930; tu m. in.: Współnota uczciwości. 1927 nr 3; O młodzież. 1928 nr 33; O rodzie i rodzinie Stefana Żeromskiego. 1928 nr 43), *Tyg. Ilustr.* (1906-1927; tu m. in.: Mickiewicz żywy i umarły. 1906 nr 1-2, 4-8; Krzyżowiec. 1910 nr 18-21; wiersze pt. Przywidzenia. 1923 nr 45, 1924 nr 15-16), *Tyg. Pozasz.* (1945-1951, 1957), *Tyg. Warsz.* (1948; tu m. in.: Prawda kosmiczna i ludzka. Nr 11; Zło i wyzwolenie. Nr 13; Czyny etyczne i czyn intelektualny. Nr 12), *Warszawa* (1948), *Wiad. Lit.* (1926), *Wiad. Pol.* (Piotrków 1915), *Zgoda* (Chicago 1903), *Ziemia* (1923-1934), *Znak* (1923), *Życie* (Kr. 1897-1899; tu m. in.: Filozofia u nas. 1897 nr 12-13; Falszywa farsja moralności. 1898 nr 5-6).

Ponadto w książkach i wydawnictwach zbiorowych: *Antologia poezji literuskiej*. Oprac. J. Wichert-Kajruksztisowa. W-wa 1939 (tu przedmowa), *Dla głodnego ludu. Jednodniówka akademicka*. Kr. 1890 (tu debiut: Z pamiętników sceptyka; O niej), *Godło. Książka zbior.* T. 1-2. W-wa 1915-1916 (tu m. in. O teatrze ludowym. T. 1 s. 149-160), M. Grossek-Korycka: Pamiętnik liryczny. W-wa 1928 (tu przedmowa), *Kultura i nauka*. W-wa 1937, A. Lubieńska: Moje wspomnienia z plebiscytu na Warmii. W-wa 1932 (tu przedmowa), S. Małkowski: O współczesnej formacji religijnej w Polsce kilka uwag. W-wa 1918 (tu przedmowa), A. Mickiewicz: Sonety krymskie. W-wa 1923 (tu przedmowa), W. Mickiewicz: Legion Mickiewicza. Rok 1848. Kr. 1921 (tu przedmowa), *Miscellanea lit.* Wr. 1957 (tu: Tadeusz Miciński w Krakowie. 1895-1901), *Muzea regionalne, ich cele i zadania*. W-wa 1928, *Na wpisy szkolne. Jednodniówka*. W-wa 1915, *Pisarze pol. kresom zachodnim*. W-wa 1925, J. Słowacki: Beniowski. Poema. Pięć pierwszych pieśni. Kr. 1949 (tu posłowie), *Srebrny jubileusz parafii św. Stanisława Kostki w Adams*. 1927, W. Szelażek: O miłości, o wiosnie i jesieni życia. W-wa 1918 (tu przedmowa).

Przekłady

1. J. H. Mackay: W odpowiedzi. *Na-przód* 1892 nr 24, 1929 nr 222, 1930 nr 217; *Wiedza* 1907 t. 1 s. 860-862; *Kur. Lubel.* 1916 nr 18; *Niedola Chłopska* 1919 nr 15-16; *Robotnik* 1919 nr 406, 1927 nr 194, 1929 nr 325; *Częstochowianin* 1929 nr 33; *Wyzwolenie* 1929 nr 27.

Wiersz tłum. anonimowo, wielokrotnie przedrukowywany i konfiskowany.

2. H. Ibsen: Dzika kaczką. Dramat w 5 aktach. Lw. 1899 *Bibl. Mrówki* 340-342. Wyd. nast. tłumaczył i oprac. ... Kr. 1949.

3. J. W. Goethe: Prometeusz. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 507-521.

4. S. Kirkegaard: Albo — albo. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 602-625.

5. Dante Alighieri: Vita nuova. Życie nowe. Przetłumaczył i skomentował... Ogl. fragm. *Sfinks* 1911 s. 181-206. Wyd. osob. całości. W-wa 1915.

6. Hezjod: Tarcza Heraklesa. *Museion* 1911 z. 7-8. Wyd. osob. W-wa 1919. Wyd. nast. W-wa 1948 *Bibl. Meandra* 8.

7. W. Shakespeare: Sonety. *Sfinks* 1911 s. 21-27; *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 41; 1913 nr 16.

8. Dante Alighieri: Sonety. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 16.

9. F. Fouqué de la Motte: Ondyna. Słowo wstępne i przekład... W-wa 1914. *Muzy. Bibl. Lit.-Artyst. pod red. J. Lorentowicza*.

10. Jakub de Voragine: Maria Egipcjanka. Żywot ze Złotej Księgi. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1914 nr 1.

11. E. Welle Strand: Ludzie spod bieguny. W-wa [1928].

12. J. Calvet: O twórczości i krytyce katolickiej. Przetłumaczył i przedmową opatrzył... Poz. [1930].

13. Saga o Gislim wyjętym spod prawa i inne sagi islandzkie. Oprac. [i tłum.]. W-wa 1931. Wyd. nast. W-wa 1960 (pt. Sagi islandzkie).

Zawartość: Saga o Hawardzie z Fjordu Lodowego; Saga o Hrafnelu, ofiarniku Freja; Saga o Gudrun; Saga o Gislim wyjętym spod prawa; Saga o Gunlaugu Żądło Wężowe. (*Przeł. Warsz.* 1924 nr 32-33); Saga o Torsteinie obitym; Nawrócenie Islandii; Słowo o sagach.

14. A. Mickiewicz: Projekt toastu jen. Rybińskiego na cześć Ludwika Napoleona. Wyd. w: A. Mickiewicz: *Dzieła wszystkie*. T. 11. W-wa 1933.

15. A. Mickiewicz: [Pisma prozaiczne francuskie: Pisma estetyczno-krytyczne, Opowiadania, Pisma historyczne, Pisma polityczne]. Wyd. w: A. Mickiewicz: *Dzieła wszystkie*. T. 7. W-wa 1936. Przedr. w: A. Mickiewicz: *Dzieła*. Wyd. narodowe. T. 6. W-wa 1950; A. Mickiewicz: *Dzieła*. Wyd. jubileuszowe. T. 6. W-wa 1955.

16. A. Mickiewicz: Jakub Jasiński, czyli Dwie Polski. Tragedia w 5 aktach. (Fragm.). Przetłumaczył z rękopisu... Wyd. w: A. Mickiewicz: *Dzieła*. Wyd. narodowe. T. 3. W-wa 1949. Przedr. w: A. Mickiewicz: *Dzieła*. Wyd. jubileuszowe. T. 3. W-wa 1955.

17. A. Mickiewicz: Konfederaci barscy. Dramat w 5 aktach (akty 1-2). Przetłumaczył z rękopisu... Wyst. 1929. Wyd. w: A. Mickiewicz: *Dzieła*. Wyd. narodowe. T. 3. W-wa 1949. Przedr. w: A. Mickiewicz: *Dzieła*. Wyd. jubileuszowe. T. 3. W-wa 1955.

18. A. Mickiewicz: Jakub Boehme. Księga zgodności. Wyd. w: A. Mickiewicz: *Dzieła*. Wyd. narodowe. T. 13. W-wa 1955. Przedr. w: A. Mickiewicz: *Dzieła*. Wyd. jubileuszowe. T. 13. W-wa 1955.

Szczegółowa bibliografia przekładów pism francuskich A. Mickiewicza i ich przedruków zob.: Adam Mickiewicz. Zarys bibliograficzny. Oprac. I. Słowińska, W. Roszkowska, S. Stupkiewicz. W-wa 1957.

19. A. Strindberg: Z przedmowy do „Panny Julii”. *Program Teatru Małego* (W-wa) 1957.

20. A. Lévy: Pamiętnik. Nie druk.

Wybory twórczości

Myśli z dzieł Artura Górskiego wybrane i wydane staraniem Koła im. Bronisławy Jastrzębowskiej. W-wa [1929].

Na okładce tytuł: O prawdę życia.

Prace edytorskie

1. J. Słowacki: Samuel Zborowski. Dramat w 5 aktach. *Słowo* (W-wa) 1901 nr 156-220; *Słowo Pol.* 1901 nr 314-364 z przerywaniami.

2. J. Słowacki: Sowiński na Woli, Bo mię matka moja miła... Vivat Poznańczanie, Śni mi się jakaś wielka powieść. *Krytyka* 1903 s. 6-8, 91-93, 200-201.

Wyd. z rękopisów.

3. J. Słowacki: Zawisza Czarny. Dramat. Z autografu wydał... *Słowo Pol.* 1903 nr 457 i nn. Wyd. osob. W-wa 1906.

4. A. Mickiewicz: Nadeszły inne czasy. Z pism prozą, przemów, listów ułożył... Fragm. przedmowy ogł. *Czas* 1907 nr 294; *Sfinks* 1908 t. 1 s. 199-200. Wyd. osob. całości Lw. 1908 [1907].

5. J. Słowacki: Pisma. Zbiór utworów wydanych za życia i po śmierci poety w układzie... T. 1-7. Kr. 1908-1913.

6. J. Słowacki: *Liryki. Wyboru dokonana...* W-wa [1912].

7. *Godło. Książka zbior.* Wyd. ... T. 1-2. W-wa 1915-1916.

8. T. Miciński: *Pisma pośmiertne. Cykl pierwszy: Lucyfer.* Wyd. z rękopisów pod redakcją... i C. Latawca. W-wa 1931.

9. *Myśli wybrane, wygłoszone przed mikrofonem Polskiego Radia. Zebrał...* W-wa [1934]. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa [1934]; wyd. 3 powiększone W-wa [1939].

10. S. Brzozowski: *Dzieła wszystkie.* Pod red. ... i S. Kolaczekowskiego. T. 11: *Utwory powieściowe: Dębina. Cz. 1: Sam wśród ludzi. — Książka o starej kobiecie.* Oprac. ... W-wa 1938.

11. J. Słowacki: *Beniowski. Poema. Pięć pierwszych pieśni.* Oprac. Artur i Andrzej Górscy. Kr. 1947 *Bibl. Arcydzieł Poezji i Prozy* 3. Wyd. nast.: wyd. 2 Kr. 1949 w serii jw.; wyd. 3 Kr. 1951 w serii jw.

12. H. Ibsen: *Dzika kaczka. Z upoważnienia autora przełożył i oprac. ...* Kr. 1949 *Bibl. Arcydzieł Poezji i Prozy* 58. Zob. Przekłady poz. 2.

13. W. Shakespeare: *Makbet.* W przekładzie J. Paszkowskiego. Oprac. ... Kr. 1949 *Bibl. Arcydzieł Poezji i Prozy* 39.

14. W. Shakespeare: *Sen nocy letniej.* Przekład S. E. Koźmiana. Oprac. ... Kr. 1950 *Bibl. Arcydzieł Poezji i Prozy* 101.

Ponadto należał do Komitetu Redakcyjnego *Dzieł wszystkich A. Mickiewicza* (tzw. wyd. sejmowe). W-wa 1933-1938.

Listy i materiały

1. Do B. Czarnika z 1898. Rkps Ossol. sygn. 6322/II.

2. Do J. Mehoffera z 1898. Rkps Ossol. sygn. 12790/II.

3. Do T. Micińskiego 2 listy z 1898-1899. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7258.

4. Do T. Micińskiego 3 listy z 1898, 1901 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12232/II.

5. Do M. Offmańskiego z 1898. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2734.

6. Do W. Orkana listy z 1898, 1930. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8611 III.

7. Do B. Prusa z 1898. Ogł. S. Fita: *Galicyska misja B. Prusa. Pam. Lit.* R. 54 (1963) z. 1.

8. Do S. Witkiewicza z 1898. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, Arch. Witkiewicza.

9. Do W. Feldmana 42 listy z 1898-1918 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12278/III.

10. Do K. Mieroszewskiego z 1901. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 283/54.

11. Do I. Maciejewskiego 3 listy z 1901 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12232/II.

12. Do W. S. Reymonta 3 listy z 1902, 1906 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 6978/I.

13. Do F. Siedleckiego 2 listy z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7269.

14. Do Z. Przesmyckiego 2 listy z 1907 i 1911. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6319.

15. Do S. Żeromskiego 2 listy z 1908 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7347.

16. Do red. *Gońca Por. i Wiecz.* z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7004.

17. Do J. Siedleckiej 6 listów z 1913-1914 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7271.

18. Do nieznanego adresata 2 listy z 1913. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszczy, sygn. 481, 482.

19. Do L. Kotarbińskiej z 1918. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7038.

20. Do W. Mickiewicza kopia listu z 1922. Rkps Ossol. sygn. 12270/III.

21. Do J. Czubka 3 listy z 1923-1929. Rkps Jagiel. akc. 100/59.

22. Do L. Bernackiego 3 listy z 1927. Rkps Ossol. sygn. 7036/II.

23. Do nieznanego adresata z 1928. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5996.

24. Do J. Ujejskiego z 1936. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7142.

25. Do M. Feldmanowej z 1939. Rkps Ossol. sygn. 12286/II.

26. Do M. Maciejewskiej b. d. Rkps Ossol. sygn. 12232/II.

27. Do I. Peszke list b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7004.

28. Do różnych osób fragmenty listów ogł. K. Szymanowski: *Z korespondencji teatralnej Żegadłowicza. Pam. Teatr.* 1961 nr 4.

29. Od W. Orkana bruliony listów z 1930. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8645 III.

30. Wypowiedź z 1902 na ankietę redakcji miesięcznika *Krytyka* pt. „Policja a sztuka” w związku z konfiskatą „Le-

gend" A. Niemojewskiego przez prokuratorię państwową we Lwowie. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7030.

OPRACOWANIA

KRAK: „Młoda Polska” w Krakowie. III. A. Górski. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 46. — P. CHMIELEWSKI: Dramat polski doby najnowszej. Lw. 1902 s. 89. — P. KU CZAŁSKA-REINSCHMIT: O prawdę. *Ogniw* 1904 nr 35 [polem. z A. Górskim]. — M. MUTTERMILCH: Lettres polonaises. *Mercure de France* (Paryż) 1908 nr z dn. 1 sierpnia. — *Rzeczpospolita* 1909 nr 8. — E. BOVÉ: U kolebki modernizmu. Estetyczne poglądy na lamach krakowskiego „Życia”. Kr. 1922 s. 7-14. — A. SZYMAN KIEWICZ: Z historii modernizmu polskiego. *Przegl. Hum.* 1923 t. 2 s. 29-45 [o pracy w Życiu krakowskim]. — STEF. [S. PAPÉE]: U A. Górskiego. *Wiad. Lit.* 1926 nr 19. — Z. DĘBICKI: Portrety. S. II. W-wa 1928 s. 7. — M. SMOLAŃSKI: Sylwetki literackie. A. Górski. *Tęcza* 1928 nr 9. — J. KADEN-BANDROWSKI: Bój pod freblówką! *Gaz. Pol.* 1930 nr 295. — S. PRZYBYŚZEWski: Moi współcześni. Wśród swoich. W-wa 1930 s. 84-85; wyd. nast. W-wa 1959. — M. SZYJKOWSKI: Literatura współczesna. Poz. 1930 s. 169 i nn. — T. MAKOWIECKI: A. Górski. *Ziemia* 1933 s. 214-216. — T. GRABOWSKI: Krytyka literacka w Polsce w epoce realizmu i modernizmu (1863-1933). Poz. 1934 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 6 z. 2.

(40-lecie pracy pisarskiej:) B. SUCHODOLSKI: A. Górski. *Kultura i Wychowanie* 1933/1934 z. 3. — S. KOŁACZKOWSKI: A. Górski. *Czas* 1934 nr 79. — A. RYBICKI. *Lw. Wiad. Mus. i Lit.* 1934 nr 82. — L. SZCZEPAŃSKI: A. Górski jako rzecznik „Młodej Polski”. *Nowy Kur. Codz.* 1934 nr 81. — Ku czci A. Górskiego. *Gaz. Warsz.* 1934 nr 199. — *Głos* (Poz.) 1934 nr 11. — W 25 rocznicę „Monsalwatu”. Wieczór ku czci A. Górskiego. *Kur. Powsz.* 1934 nr 76. — Na drodze do „Monsalwatu”. Akademia ku czci A. Górskiego w Krakowie. *Nowy Kur. Codz.* 1934 nr 81.

S. PIGOŃ: A. Górski. Szkic biograficzny. *Front Teatr.* 1935 nr 6. — S. SZPOTAŃSKI: Szkice A. Górskiego. *Kur. Warsz.* 1935 nr 250 [dot. art. ogł. w *Marcholcie*]. — AL. K.: P. A. Górski w roli Kassandry tańczącej na klawiszach. *Nowy Dzień.* 1936 nr 234 [o art. ogłaszanych w *Marcholcie*]. — AL. B. [A. BOCHENSKI]: O profesorze A. Górskim uwagi krytyczne. *Polityka* 1937 nr 31. —

J. PIETRKIEWICZ: Kaznodziejstwo naszych czasów. *Polska Zbrojna w Kulturę* dod. *Polski Zbrojnej* 1937 nr 38. — L. RATH: A. Górski socjalista. *Wiad. Lit.* 1938 nr 51 [relacja z procesu „Ogniska”].

A. GR. [A. GRODZICKI]: A. Górski, laureat nagrody państwowej. *Polonia* (Kat.) 1938 nr 5095. — *Polonia* (Kat.) 1938 nr 5094, 5097. — Wręczenie nagrody literackiej dr A. Górskiemu. *Warsz. Dzień. Nar.* 1938 nr 352. — S. ADAMCZEWSKI. *Pion* 1939 nr 10. — W. FRĄCZ: A. Górski i jego dzieła. *Goniec Warsz.* 1939 nr 8. — M. HULEWICZOWA. *Obrona Kultury* 1939 nr 2. — W. MIŁASZEWSKA. *Rodzina Pol.* 1939 nr 2.

S. KOŁACZKOWSKI: A. Górski, jego stanowisko i rola jako sprzymierzeńca ruchu ludowego. *Więś i Państwo* 1939 s. 415-421. — A. NOWACZYŃSKI: Człowiek bez skazy. *Obrona Kultury* 1939 nr 2. — Dr G. O. [G. OLECHOWSKI]. *Obrona Kultury* 1939 nr 1. — F. A. OSSENDOWSKI. *Szkola* 1939 s. 6-10. — J. PIETRKIEWICZ: Wielkość A. Górskiego. *Polska Zbrojna* 1939 nr 5. — A. ROGALSKI. *Tęcza* 1939 nr 3. — A. STAŁOWY. *Odnowa* 1939 nr 2. — K. TROCZYŃSKI. *Dzień. Poz.* 1939 nr 5. — Przyznanie nagrody państwowej. *Przekrój* 1939 nr 2. — *Teatr Lud.* 1939 nr 3. — X. GLINKA: Paryż mojej młodości. *Wiadomości* (Londyn) 1950 nr 37. — A. Górski. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 711-712. — R. PACHUCKA: Pamiętniki z lat 1886-1914. Wstęp i objaśnienia J. Hulewicz. Wr. 1958 [m. in. o A. Górskim]. — A. WNUK: U twórcy „Monsalwatu”. *Kierunki* 1958 nr 26 s. 3, 11. — M. SZYPOWSKA. *Stolica* 1959 nr 51/52. — K. WYKA: Modernizm polski. W-wa 1959.

(Nagroda im. W. Pietrzaka:) *Kierunki* 1959 nr 43, 46, 47, 50 [tu przemówienia laureatów]. — *Wr. Tyg. Katol.* 1959 nr 43. — *Słowo Powsz.* 1959 nr 267, 279, 284.

(Nekrologi:) Z. KOSSAK. *Słowo Powsz.* 1959 nr 284; Z. LICHNIAK. *Kierunki* 1959 nr 52/53; S. PODHORSKA-OKOŁÓW. *Express Wiecz.* 1959 nr 298; *Biul. Informacyjny Pax* 1959 nr 12; *Kierunki* 1959 nr 50; *Słowo Powsz.* 1959 nr 293, 295; *Tyg. Powsz.* 1959 nr 51; *Życie Lit.* 1959 nr 51; *Życie Warszawy* 1959 nr 294, 296.

J. BRAUN: Dzieło życia A. Górskiego. *Zeszyty Nauk. Katol. Univ. Lubel.* 1960 nr 4. — T. BYRSKI: A. Górski w teatrze. *Tyg. Powsz.* 1960 nr 28. — K. B. [B. KRÓLIKOWSKI]. *Zeszyty Nauk. Katol. Univ. Lubel.* 1960 nr 2 [omówienie wystawy pośmiertnej]. — Z. LICHNIAK: Ceterum censeo. W-wa 1960 [m. in. o A. Gór

- skim]. — S. MĘKARSKI. *Syrena — Orzel Biały* (Paryż-Londyn) 1960 nr 2. — W. N. [W. NATANSON]. *Teatr* 1960 nr 2. — S. PODHORSKA-OKOŁÓW. *Twórczość* 1960 nr 3. — *Nasza Przeszłość* 1960 t. 12 s. 467. — P. GRZEGORCZYK. *Znak* 1961 nr 4 [inf. biogr.]. — HADRIAN [J. Z. SŁOJEWSKI]: *Między Młoda Polska a Polską Ludową. Współczesność* 1963 nr 6.
- Młoda Polska. T. SINKO: „Gdyby nie Przybyszewski...” *Czas* 1922 nr 60.
- Monsalwat. J. BELCIKOWSKI. *Kultura* 1908 s. 155-176. — B. CHŁEBOWSKI: Nowy wizerunek Mickiewicza. *Książka* 1908 s. 177. — A. DROGOSZEWSKI. *Pam. Lit.* R. 7 (1908) z. 4 s. 672-681. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1908 t. 167 s. 535-536. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 2 s. 407-413. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]. *Bluszcz* 1908 nr 16 s. 176-178. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]. *Przegl. Nar.* 1908 nr 4; przedr. w książce: *Z literatury współczesnej. W-wa 1912 s. 117-135.* — [J. KLEINER]. *Prawda* 1908 nr 3. — J. KOTARBIŃSKI: *Książka o Mickiewiczu. Kur. Warsz.* 1908 nr 44. — M. KRIDL: „Mickiewicz” A. Górskiego. *Krytyka* 1908 z. 1 s. 259-267, 343-350. — E. LIGOCKI: Mickiewicz i Żółkiewski. *Nasza Przyszłość* (Kijów) 1908 nr 5. — J. LORENTOWICZ: Pielgrzymka do polskiego Graalu. *Lit. i Sztuka* 1908 nr 4-5 dod. *Nowej Gaz.* nr 42, 54. — E. PASZKOWSKI. *Dzian. Kijowski* 1908 nr 60. — HELOTA [S. PIGOŃ]. *Eleusis* 1908 nr 3/4 s. 223-234. — A. POTOCKI: Do źródeł. *Gaz. Codz.* 1908 nr 46, 50, 53. — A. STRZELCKI. *Lechita* (*Biesiada Lit.*) 1908 nr 12-14. — K. TETMAJER. *Świat* 1908 nr 25. — Z. WASILEWSKI: O człowieku centralnym i o prometeizmie. *Ateneum Pol.* 1908 t. 3 s. 226-242; przedr. pt. *Pomyłki krytyki literackiej. W książce: Mickiewicz i Słowacki. Lw.* — W-wa 1922 [1921] s. 194-218. — A. ZAGÓRSKI. *Nasz Kraj* 1908 t. 6 nr 1. — *Dzien. Chicagoski* 1908 nr 294. — *Gaz. Codz.* 1908 nr 31. — J. BELCIKOWSKI: Koniec modernizmu. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 46. — J. BELCIKOWSKI: O „Monsalwacie”. Problemat Mickiewicza. W-wa 1909. [Rec.: B. Chlebowski. *Książka* 1909 s. 139-140; S. Jasiński. *Przegl. Katol.* 1909 nr 6]. — H. BOGUSKI. *Przegl. Nar.* 1909 nr 12. — W. GOSTOMSKI. *Przegl. Powsz.* 1909 t. 103 s. 424-428. — W. HAHN. *Muzeum* 1909 s. 197-199. — Z. WASILEWSKI: Doktryna prometeizmu. *Dzien. Kijowski* 1909 nr 7. — M. ZAWISZYNA: Bohaterstwo. Dwa listy do p. A. Górskiego z powodu „Monsalwatu”. *Słowo Pol.* 1909 nr 5.
- Z. WASILEWSKI: O sztuce i człowieku nieznanym. Lw. 1910. — S. TYNC. *Gaz. Bydg.* 1923 nr 137. — S. PIGOŃ: W dwudziestopięcioletnie „Monsalwatu” A. Górskiego. *Gaz. Lit.* 1934 nr 7; przedr. pt. *Spojrzenie ku „Monsalwatowi” A. Górskiego. W książce: Wśród twórców. Kr.* 1947. — A. RYBICKI: Ciągłość dziejów a „Monsalwat” Górskiego. *Pam. Lit.* R. 31 (1934) z. 1-2 i odb. — K. KROBICKI. *Kur. Lit.-Nauk.* 1938 nr 50 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — W. PIETRZAK. *Kur. Lit.-Nauk.* 1939 nr 32 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*
- Zob. także Opracowania ogólne: 25-lecie „Monsalwatu”.
- Chłop. *Rząd i Wojsko* 1919 nr 13. — R. BERGEL. *Głos Narodu* 1922 nr 42. — Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1922 nr 306. — J. LORENTOWICZ. *Tydzień Pol.* 1922 nr 49. — STEF. [S. PAPÉ]. *Dzien. Poz.* 1922 nr 38. — K. H. ROSTWOROWSKI. *Książka* 1922 s. 184-186 — E. ŚWIERCZEWSKI. *Polska Zbrojna* 1922 nr 41-42. — *Czas* 1922 nr 40. — S. BEDNARSKI. *Przegl. Powsz.* 1923 t. 157 s. 169-170. — Idea mesjanistyczna w poemacie A. Górskiego „Chłop”. Płock 1930 *Arcydziela Lit. Pol.* 1. — W. CHARKIEWICZ. *Słowo* 1935 nr 113. — S. CYWIŃSKI. *Warsz. Dzien. Nar.* 1935 nr 11. — K. IRZYKOWSKI. *Roczn. Lit. za r. 1935. W-wa 1936 s. 55-56.* — BOL. P. [B. POCHMARSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1935 nr 130. — SRI. *Pion* 1935 nr 6. — S. PIGOŃ: U jednego źródła. *Przegl. Współcz.* 1936 t. 56 nr 167. — S. PIGOŃ: Dramat o apostołach i podłożu rzeczywistości w „O zmartwychwstanie” A. Górskiego. W książce: *W drogach i mianowcach kultury ludowej. Lw.* 1939.
- Ku czemu Polska szła. J. KLEINER: Na drogach ku syntezie polskości. *Sfinks* 1917 nr 105-107 s. 11-13. — E. CZEKALSKI. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1918 nr 43. — H. ELZENBERG [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]. *Kultura Polski* 1918 nr 43. — A. L. [A. LANGE]. *Nowa Gaz.* 1918 nr 440. — A. LANGER. *Macierz Szkolna* 1918 nr 11/12. — *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 39. — W. CZECZOTT. *Sprawa* 1919 nr 26. — H. MICHAŁSKI. *Kultura* 1938 nr 10. — S. SKWARZYŃSKA. *Roczn. Lit. 1938. W-wa 1939 s. 250.*
- Śluby. W. BRZESKA. *Dzien. Poz.* 1927 nr 124. — J. DĄBROWSKI. *Robotnik* 1927 nr 125. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Beatyfikacja męczenników polskich. *Kur. Warsz.* 1927 nr 112. — S. KOLBUSZEWSKI: A. Górskiego poemat wiary. *Myśl Nar.* 1927

nr 16. — I. PANNENKOWA. *Warszawianka* 1927 nr 125. — S. SZPOTAŃSKI. *Warszawianka* 1927 nr 105. — W. Kur. *Wil.* 1927 nr 140. — B. H. *Przedświt* 1928 nr 31. — J. BIRK. [J. BIRKENMAJER]. *Czartak* 1928 s. 182. — T. BOY-ZELEŃSKI. *Kur. Por.* 1928 nr 313; przedr. w książce: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy*. W-wa 1929; Pisma. T. 22. W-wa 1964. — E. B. [E. BREITER]. *Głos Prawdy* 1928 nr 312. — K. CZACHOWSKI: *Z polskiej twórczości dramatycznej. Czas* 1928 nr 64. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1928 nr 311. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1928 nr 318. — S. MIŁASZEWSKI. *Rzeczpospolita* 1928 nr 332. — F. SIEDLECKI. *Sztuka i Praca* 1928 nr 17/20. — J. WOŁOZYŃSKI. *Epoka* 1928 nr 311. — B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1928 s. 781-782.

Na nowym progu. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1918 nr 164. — A. L. [A. LANGE]. *Nova Gaz.* 1918 nr 362. — W. ROGOWICZ. *Bluszcz* 1918 nr 40, 50. — S. TATARÓWNA. *Na Posterunku* 1918 nr 24. — *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 31/32. — E. ŚWIERCZEWSKI. *Nasz Kraj* 1919 nr 74. — *Ż.* [H. ŻYCZYŃSKI]. *Mies. Pedag.* 1923 s. 312-313. — M. PIĄTKIEWICZ. *Oświata Pol.* 1929 nr 4.

Kilka potrzeb z dziedziny historii kultury polskiej [art. w *Nauce Pol.*]. A. BIRKENMAJER. *Przegl. Powsz.* 1919 t. 141-142 s. 304-308.

Przed dniem. S. MIŁASZEWSKI. *Rydwon* 1919 t. 5 s. 17-18. — *Czas* 1919 nr 16.

O wieszczaniu w sztuce. *Tyg. Ilustr.* 1920 nr 43.

Klechdy. A. ZAHORSKA [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]. *Przegl. Powsz.* 1925 t. 167 s. 287-288. — J. W. K. *Kur. Pol.* 1925 nr 176. — M. I. *Kur. Por.* 1925 nr 345. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1926 nr 7.

List do nauczyciela. K. GÓRSKI. *Pam. Warsz.* 1929 z. 4 s. 205-206. — P. S. *Przegl. Pedag.* 1929 s. 758. — *Kur. Księgarski* 1929 nr 61. — *Przegl. Katol.* 1929 nr 40. — J. HEMPEL. *Mies. Lit.* 1930 nr 3 s. 156-158. — T. KOTARBIŃSKI. *Racjonalista* 1930 nr 3. — I. P. [I. PANNENKOWA]. *Kwart. Pedag.* 1939 nr 2.

Głosy o ludziach i ideach. Z. DĘBICKI. *Kur. Księgarski* 1930 nr 48; toż *Kur. Warsz.* 1930 nr 205. — J. Lo-

RENTOWICZ. *Kur. Księgarski* 1930 nr 59; toż *Dzien. Pol.* 1930 nr 256. — M. PIECHAL: Św. Franciszek z Asyżu i Lenin. *Kur. Księgarski* 1930 nr 46. — L. POMIORSKI. *Kur. Por.* 1930 nr 195. — Z. RABSKA. *Radio* 1930 nr 34. — L. R. [L. RADZIEJOWSKI]. *Kur. Księgarski* 1930 nr 52; toż *Rzeczpospolita* 1930 nr 233. — L. R. [L. RADZIEJOWSKI]. *Rodzina Pol.* 1930 nr 9. — H. ROMER-[-OCHENKOWSKA]. *Kur. Wil.* 1930 nr 229. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1930 nr 36 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — J. E. SKIWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1930 nr 41. — A. TRETIAK. *Oświata Pol.* 1930 nr 4. — WŁ. W. [W. WOLERT]. *Przegl. Lit.* 1930 nr 11/12. — *Dzien. Poz.* 1930 nr 154. — *Kur. Księgarski* 1930 nr 53, 65. — A. ZAHORSKA [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]. *Przegl. Powsz.* 1931 t. 189 s. 237-239; przedr. *Kur. Księgarski* 1931 nr 17. — B. SYGA. *Gaz. Warsz.* 1931 nr 75. — A. TRETIAK. *Kur. Księgarski* 1931 nr 19.

[Przedmowa do]: R. W. Emerson: Szkice. br. bor. [J. BRAUN]. *Zet* 1933 nr 13. — J. ROSTWOROWSKI. *Przegl. Powsz.* 1933 t. 200 s. 276-278.

Drogi do kultury. A. CHOJECKI. *Gaz. Warsz.* 1934 nr 87. — E. P. *Myśl Nar.* 1934 nr 19. — S. KOLACZKOWSKI. *Droga* 1934 s. 405-407. — B. SUCHODOLSKI. *Nowa Książka* 1934 z. 5.

Obrachunki [art. w *Marcholcie*] (t. s.). *Gaz. Warsz.* 1935 nr 139. — *Gaz. Kościelna* 1935 nr 19, 20.

Niepokój naszego czasu. A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1937 nr 336. — S. SKWARCZYŃSKA. *Roczn. Lit.* 1937 s. 273-274. — *Warsz. Dzien. Nar.* 1937 nr 352. — T. DWORAK. *Warsz. Dzien. Nar.* 1938 nr 50. — W. KUBACKI. *Ateneum* 1938 nr 3. — R. RYBARSKI. *Nowa Książka* 1938 z. 4. — J. E. SKIWSKI: Piękno duchostwo. *Pion* 1938 nr 5. — S. STOMMA. *Pax* 1938 nr 1. — W. WASIUTYŃSKI. *Przelom* 1938 nr 1.

Angela Truszkowska. A. BARDECKI. *Tyg. Powsz.* 1959 nr 24. — T. FAYTT. *Homo Dei* 1959 nr 6. — GUSTAW R. *Nasza Przeszłość* 1959 nr 10. — M. RZESZEWSKI. *Ateneum Kapłańskie* 1959 nr 1. — J. DOBRACZYŃSKI. *Życie Katol.* dod. *Słowa Powsz.* 1960 nr 17. — OTTO OD ANIOŁÓW. *Homo Dei* 1960 nr 5/6.

Rzecz o nadziei. E. SZONERT. *Życie i Myśl* 1963 nr 5/6.

Recenzje przekładów

Dante Alighieri: Vita nuova. J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1915 nr 594.

Hezjod: Tarcza Heraklesa. b. a. *Świat* 1920 nr 8. — I. WIENIEWSKI: Une belle infidèle. A propos przekładu Hezjoda „Tarczy Heraklesa” przez A. Górskiego. *Słowo Pol.* 1920 nr 558.

F. Fouqué de la Motte: Ondyna. E. CZEKALSKI. *Nasz Dom* 1914 nr 1.

E. Welle Strand: Ludzie spod biegun. E. HAECKER. *Naprzód* 1928 nr 153.

Saga o Gislím. A. SIEDLECKI [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Kur. Warsz.* 1931 nr 178. — A. ZAHORSKA [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]. *Kur. Księgarski* 1931 nr 39; przedr. *Rzeczpospolita* 1931 nr 113. — S. KOŁACZKOWSKI. *Przegl. Współcz.* 1931 nr 115. — T. KRASZEWSKI. *Tęcza* 1931 z. 25. — S. SAWICKI. *Wiad. Lit.* 1931 nr 22. — Z. R. *Kur. Warsz.* 1931 nr 119. — A. H. [A. HAJNICZ]. *Nowe Książki* 1960 nr 12. — J. KOZLIKOWSKI. *Kaszëbë* 1960 nr 15. — S. LICHĄŃSKI. *Orka* 1960 nr 19. — W. OSTROWSKI. *Kierunki* 1960 nr 25.

A. Mickiewicz: Konfederaci barscy. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1929 nr 286; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy.* W-wa

1929; *Pisma.* T. 22. W-wa 1964. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1929 nr 290.

Recenzje prac edytorskich

J. Słowacki: Zawisza Czarny. W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 4 s. 681. — T. DĄBROWSKI. *Pam. Lit. R.* 5 (1906) s. 97-111.

A. Mickiewicz: Nadeszły inne czasy. *Czas* 1907 nr 294. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1908 t. 167 s. 533.

J. Słowacki: *Pisma.* Rr. *Pam. Lit. R.* 8 (1909) s. 391-393. — -n-. *Słowacký přehled* (Praga) 1909 s. 461-462. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 13 (1914/1915) s. 95.

J. Słowacki: *Liryki.* M. KRIDL. *Książka* 1912 nr 9.

Godło. *Książka* = zbior. J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1916 nr 48, 58.

Myśli wybrane, wygłoszone przed mikrofonem Polskiego Radia. A. CHOJECKI. *Przegl. Filoz.* 1935 s. 371-372. — W. KŁYSZEWSKI. *Antena* 1935 nr 3. — W. PADOSKI. *Prosto z Mostu* 1935 nr 12. — S. SZPOTAŃSKI: Przeciwność materializmowi. *Kur. Księgarski* 1935 nr 6. — J. ŻMUDZIŃSKI. *Gaz. Kościelna* 1935 nr 7. — *Kur. Księgarski* 1935 nr 2.

S. Brzozowski: *Dzieła wszystkie.* S. PIGOŃ. *Roczn. Lit. za r. 1936.* W-wa 1937 s. 104-105.

GÓRSKI KONSTANTY MARIAN (1862—1909)

Pseud. i krypt.: BIBLIOMAN; BORSZYCKI JERZY; K. A. ZAGÓRA; K. G. [?]; K. M. G; KONSTANTY G.; SPECTATOR.

Krytyk i historyk literatury oraz sztuki, poeta, nowelista.

Ur. w 1862 w Woli Pękoszewskiej pod Skierniewicami. Syn Jana, obywatela ziemskiego, i Marii z Łubieńskich. Był bratem literatki Pii Górskiej. Kształcił się w IV Gimnazjum w Warszawie, a od 1878 w gimnazjum Św. Anny (Nowodworskiego) w Krakowie, gdzie w 1881 zdał maturę. Po roku studiów prawniczych na Uniwersytecie Jagiellońskim przeniósł się do Berlina i tam studiował filozofię oraz historię sztuki. W 1888 uzyskał doktorat z zakresu filozofii w Berlinie, po czym wyjechał do Włoch. Po powrocie do kraju osiadł w Krakowie i w 1891-1896 wykładał historię sztuki w Muzeum A. Baranieckiego i w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych. W 1896-1899 był kierownikiem Stacji Naukowej Akademii Umiejętności i Biblioteki Polskiej w Paryżu. W 1896 ożenił się z Antoniną Chłapowską. Zmarł 5 marca 1909 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Król Jan III w poezji polskiej XVII w. Powst. 1882. Wyd. zob. Wyd. zbior.

Nagrodzony w 1882 przez Akademię Umiejętności w Krakowie.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7668 II.

2. Odwiedziny u Horacego. „Obrazek rodzajowy [wierszem]. *Przegl. Akademicki* 1882 s. 221-236 i odb.

3. Studia nad bajkami Krasickiego. *Przegl. Pol.* 1887 t. 85-86. Wyd. zob. Wyd. zbior.

4. Die Fabel vom Löwenantheil in ihrer geschichtlichen Entwicklung. Berlin 1888.

Rozprawa doktorska.

Przekład pol.: S. Pigoń. Bajka o lwim dziale. Wyd. zob. Wyd. zbior.

5. Franciszek Karpiński. Fragm. pt. Dziecinne i szkolne lata Franciszka Karpińskiego. *Bibl. Warsz.* 1891 t. 2 s. 356 i nn. (streszcz. tego fragm.: polskie — *Spr. z Posiedzeń AU Wydz. Filol.* 1891 s. 13-15; franc. — *Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie* 1891 nr 3 s. 86-89; niem. — *Anzeiger der Akademie der Wissenschaften in Krakau* 1891 nr 3 s. 86-89). Dalsze fragm. ogł. *Bibl. Warsz.* 1891 t. 4 s. 33 i nn., *Pam. Lit.* R. 1 (1902) s. 24-43, R. 3 (1904) s. 542-568. Wyd. całości zob. Wyd. zbior.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7671 II (red. brulionowa, niekompletna).

6. Kantata Mickiewiczowska. (*Gaz. Lw.* 1893 nr 74, *Gaz. Nar.* 1893 nr 75, *Świat* 1893 nr 7 i in. czasopisma).

Wiersz wyróżniony i nagrodą na konkursie na tekst do kantaty muzycznej wykonanej podczas odsłonięcia pomnika A. Mickiewicza w Krakowie.

7. Na dzień otwarcia nowego teatru w Krakowie dnia 21 października 1893 r. *Przegl. Pol.* 1893 t. 110 i odb.; zob. też poz. 12.

8. Polska sztuka współczesna 1887-1894 na Wystawie krajowej we Lwowie 1894 r. *Przegl. Pol.* 1895 t. 115. Wyd. osob. Kr. 1896.

9. Biblioman. Nowela. *Czas* 1896 nr 1-4. Wyd. osob. Kr. 1896; przedr. w: *Nowele konkursowe „Czasu”*. Kr. 1897; *Świat* 1907 nr 46-48. Wyd. nast.: W-wa 1908 *Biblioteczka Uniwersytetów Lud. i Młodzieży Szkolnej* 88; wyd. 2 W-wa 1925 w serii jw.

Nowela odznaczona trzecią nagrodą na konkursie literackim *Czasu*.

Przekłady: czes.: F. Bieck. *Čtení pro bibliofily* 29 — franc.: L. Malinowski. *Bulletin Polonais* 1902 z. 4-6.

10. Szopki literackie. Powst. ok. 1896. Fragm. w książce: P. Górski: *Paleta i pióro*. Kr. 1956; wyd. nast. Kr. 1960.

Współautor: J. Weyssenhoff.

11. W lat pół tysiąca. Dialog napisany na uroczyste przedstawienie w dniu pięćdziesięciolecia rocznicy odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Czas* 1900 nr 148; *Przegl. Pol.* 1900 t. 136 s. 385-404 i odb. (ze wstępem S. Tarnowskiego).

Egzemplarz z poprawkami autora: rkps Ossol. sygn. 12607/I.

12. Wierszem. 1883-1893. W-wa 1904.

Zawartość: m. in. Panateneje. (*Bibl. Warsz.* 1892 t. 2 s. 59-63); Transkrypcje z Horacego. (Zob. Przekłady poz. 1); [cykl] Z teki podróży. (*Bibl. Warsz.* 1891 t. 2, 1892 t. 2, 1896 t. 1; *Czas* 1900 nr 35); Trzy modlitwy. (*Bibl. Warsz.* 1894 t. 3); Na dzień otwarcia nowego teatru w Krakowie dnia 21 października 1893 r. (Zob. poz. 7).

Muzykę do 5 wierszy K. M. Górskiego (w tym 3 ze zbioru Wierszem) skomponował S. Berson: Pięć pieśni do słów K. M. Górskiego na śpiew z towarzyszeniem fortepianu. Op. 6. Lw. [b. d.], Przekład niem.: M. Landau.

Rękopisy wierszy i nowel drukowanych i niedrukowanych, utwory młodzieńcze i wspomnienia szkolne, luźne notatki, utwory niedokończone: *Bibl. Jagiel.* sygn. 7669 IV, 7674 II, 7675 II, 7676 III, 7712 II, 7713 II, 7717 II, 7736 II; *Bibl. Nar.* sygn. 2721; *Ossol.* sygn. 11910/III.

Utwory literackie i artykuły krytyczne zamieszczane były w następujących czasopismach: *Bibl. Warsz.* (1891-1896, 1901-1902; tu m. in.: rec. „Bez dogmatu” H. Sienkiewicza. 1891 t. 1 s. 362-387; Odmiana. Nowela. 1892 t. 4 s. 98-112; Przegląd współczesnej naszej sztuki. 1895 t. 2-4; Posagi — szkic nienaukowy. 1902 t. 2 s. 355-356), *Bulletin Polonais* (Paryż 1902), *Czas* (1890-1894, 1896, 1898, 1900-1903; tu m. in.: szereg rec. teatr. — niektóre wspólnie z J. Rosnerem; rec. „Krzyżaków” H. Sienkiewicza. 1900 nr 312 dod. lit.), *Eos* (1907), *Gaz. Lw.* (1893), *Gaz. Nar.* (1893), *Gaz. Pol.* (Czerniowce 1902), *Iris* (1900), *Kraj* (1900, 1902-1903), *Kur. Poz.* (1897, 1902), *Pam. Lit.* (1902-1904), *Przegl. Akademicki* (1882), *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* (1900, 1909), *Przegl. Pol.* (1884-1896, 1900; tu m. in. w dziale Kronika literacka. 1884-1896), *Roczn. Kr.* (1904; tu: Architektura XIX w. w Krakowie), *Słowo* (1893, 1897-1898; tu m. in.: rec.

„Listów z Afryki” H. Sienkiewicza. 1893 nr 31-33; Listy z Francji. 1897-1898), *Świat* (1891, 1893, 1907, 1909), *Świt* (1887), *Tyg. Ilustr.* (1893, 1896, 1909), *Wędrowiec* (1905).

Ponadto w wyd. zbiorowych: *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Epitaphium J. Maciejewskiego Sewera*. Kr. 1902 (tu podpis: Konstanty Michał [!] Górski), *Jednodniówka*. Monachium 1897, *Sztuka pol. Malarstwo*. Pod kierunkiem F. Jasińskiego i A. Łady Cybulskiego. Lw. [1904].

Przekłady i przeróbki

1. Transkrypcje z Horacego. *Bibl. Warsz.* 1891 t. 1. s. 61-69, 1895 t. 1 s. 118-125. Zob. Twórczość poz. 12. Dalsze transkrypcje z Horacego. *Eos* 1907 s. 82-83.

Odznaczone trzecią nagrodą na konkursie *Czasu* w 1895.

Ponadto przekłady wierszy J. Eichendorffa (*Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1900 nr 66) i wolne przekłady z Katulla i Wergiliusza (ogł. w: Wierszem — zob. Twórczość poz. 12).

Wydanie zbiorowe

Pisma zebrane. [T. 1] Pisma literackie. Z badań nad literaturą polską XVII i XVIII w. Przedmową poprzedził K. Morawski. Do druku oprac., uzupełnienia w tekście i przypisach przeprowadził S. Pigoń. W-wa 1913.

Zawartość: Król Jan III w poezji polskiej XVII w. (Zob. Twórczość poz. 1); Studia nad bajkami Krasickiego. (Zob. Twórczość poz. 3); Franciszek Karpiński. (Zob. Twórczość poz. 5); Dodatek: Listy Karpińskiego. (Zob. Prace edytorskie); Bajka o lwim dziale. (Zob. Twórczość poz. 4).

Dalsze tomy nie wyszły. Tom 2 miał zawierać recenzje i krytyki z zakresu sztuki, literatury i teatru.

Prace edytorskie

Listy F. Karpińskiego z 1793-1818. Wyd. W-wa 1913. Zob. Wyd. zbior.

Rkps kopii listów i prac redakcyjnych. *Bibl. Jagiel.* sygn. 7672 II.

Listy i materiały

1. Do W. Kętrzyńskiego 2 listy z 1882, 1890. *Rkps Ossol.* sygn. 6211/II.

2. Do [od?] R. Hubego z 1885. *Rkps Bibl. Jagiel.* sygn. 5007.

3. Do różnych osób 23 listy z 1891-1907. *Rkps Bibl. Jagiel.* sygn. 7731 III.

4. Do L. Mańkowskiego z 1893. *Rkps Bibl. Jagiel.* sygn. 7647 II.

5. Do S. Tomkowicza 23 listy z 1893-1901. *Rkps Bibl. PAN* w Kr. sygn. 1981.

6. Do H. Rodakowskiego 2 listy z 1894. *Rkps Ossol.* sygn. 12269/II.

7. Do Z. Sarneckiego z 1894 w imieniu komitetu do zakupu domu J. Matejki. *Rkps Bibl. Jagiel.* sygn. 6714 III.

8. Do M. Godlewskiego z 1898. *Rkps Bibl. Jagiel.* sygn. 7890 III.

9. Do Z. Wolskiego 3 listy z 1898 i b. d. *Rkps Bibl. Publ. W-wy* sygn. 431.

10. Do J. Łosia z 1899. *Rkps Bibl. PAN* w Kr. sygn. 2285.

11. Do F. Hoesicka z 1900-1909. *Rkps Bibl. Nar.* sygn. 7264, 2685.

12. Do i od L. Bernackiego 6 listów z 1902-1908. *Rkps Ossol.* sygn. 7036/II.

13. Do [Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie?] 2 listy z 1907. *Rkps Ossol.* sygn. 7452/I.

14. Do B. Wysłoucha 4 listy z 1907-1909. *Rkps Ossol.* sygn. 7177/II.

15. Do J. Kłaczki. *Rkps Bibl. PAN* w Kr. sygn. 2301.

16. Od J. Weysenhoffa 55 listów z 1874-1885. *Rkps Bibl. Jagiel.* sygn. 7732 II.

17. Od różnych osób listy z 1877-1909. *Rkps Bibl. Jagiel.* sygn. 7722 III-7731 III. M. in. od następujących: A. Asnyk z 1896, W. Bogusławski 32 listy z 1891-1901, S. Estreicher 10 listów z 1894-1909, M. Konopnicka z 1896, W. Reymont z 1901, L. Rydel 37 listów z 1893-1909, K. Tetmajer 32 listy z 1894-1905, W. Tetmajer 38 listów z 1881-1906.

18. Od L. Górskiego z 1881. Ogł. L. G. [L. Górski]: List z podróży do brata Konstantego G. *Kronika Rodz.* 1881 nr 1, 6.

19. Od J. Malczewskiego 4 listy z 1883. Ogł. A. Heydel: Jacek Malczewski. Kr. 1933 s. 102-107.

20. Od W. Tetmajera listy z 1890-1904. *Rkps Bibl. Jagiel.* sygn. 7730 III. Ogł. A. Ciechanowiecki: Z listów Włodzimierza Tetmajera do Konstantego M. Górskiego. *Sztuka i Krytyka* 1957 nr 3-4 i nadb.

21. Od H. Modrzejewskiej i K. Chłapowskiego 6 listów z 1891, 1895, 1900, 1904. *Rkps Bibl. Jagiel.* sygn. 7723 III. Ogł. w książce: Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego. Wy-

bór i oprac. J. Got i J. Szczublewski. T. 2. W-wa 1965.

22. Od H. Sienkiewicza 18 listów z 1892-1907. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7729 III. Ogl.: *Tyg. Powsz.* 1946 nr 19; H. Sienkiewicz: *Dzieła*. Pod red. J. Krzyżanowskiego. T. 55: Korespondencja. T. 1. W-wa 1948, wyd. 2 W-wa 1951.

23. Od K. Przerwy-Tetmajera z 1894. *Wierchy* 1966 s. 147-149.

24. Od L. Rydla z 1900. W art. S. Pigonia: „Gdzie się wszystko niańczy w blade”, *Tyg. Powsz.* 1951 nr 4.

25. Od A. Langego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260/III.

26. Notatki z podróży, zapiski i dzienniki z 1881-1893. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7689 I-7709 I, 7714-7716 I, 7718 I-7721 I.

27. Notatki do wykładów z historii sztuki, zapiski dotyczące historii Włoch, Donatelliana I, II, notatki do biografii Matejki. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7677 II-7680 I, 7685 I-7688 II.

28. Materiały do monografii oraz zbiór korespondencji F. Karpińskiego; materiały dotyczące emigracji polskiej we Francji w 1864-1898; artykuły, recenzje teatralne, odpisy artykułów i recenzji. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7735 III, 7670 III, 7673 II, 7681 IV-7684 IV.

29. Materiały biograficzne oraz Album *mémorial* K. M. Górskiego. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7710 IV-7711 IV, 7734 III.

OPRACOWANIA

W. Kos. [W. KOSIAKIEWICZ]: Echa zachodnie. *Kraj* 1897 nr 18. — W. Koszyc [E. ŁUNIŃSKI]: Listy krakowskie z garderoby teatralnej. *Tyg. Pol.* 1898 nr 6. — A. NOWACZYŃSKI: Et unum exemplum docet. *Krytyka* 1902 t. 1 s. 342-345, 421. — J. *Kraj* 1903 nr 14 (Sprawozdanie z odczytu K. M. Górskiego o J. Malczewskim). — (z. s.) [Z. SARNECKI]: Notatki literacko-artystyczne. Piękny odczyt dr K. Górskiego. *Gaz. Lw.* 1903 nr 79. — W. FELDMAN: Współczesna literatura polska. 1880-1904. Wyd. 3 t. 2. W-wa 1905 s. 114-115. — S. TARNOWSKI: Historia literatury polskiej. T. 4 cz. 2. Kr. 1907. (Nekrologi:) L. RYDEL. *Pam. Lit. R.* 7 (1908) s. 705-709; Z. D. [Z. DEBICKI?]. *Bibl. Warsz.* 1909 t. 1 s. 626-627; F. JASIEŃSKI. *Dzien. Chicagoski* 1909 nr 71-72; F. JASIEŃSKI. *Glos Narodu* 1909 nr 68; F. MORAWSKI. *Dzien. Poz.* 1909 nr 57; L. RYDEL. *Czas* 1909 nr 55; S. [M. SROKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1909

nr 11; t. *Bluszcz* 1909 nr 12; W. TETMAJER. *Przegl. Pol.* 1909 t. 171 s. 207-212; *Biesiada Lit.* 1909 s. 14; *Kur. Warsz.* 1909 nr 55 dod. nr 2; *Kur. Warsz.* 1909 nr 67; *Nowa Gaz.* 1909 nr 107; *Nowa Reforma* 1909 nr 106; *Prąd* 1909 nr 4/5; *Świat* 1909 nr 11; *Wiek Nowy* 1909 nr 2301.

K. MORAWSKI: K. M. Górski. *Museton* 1913 nr 3; przedr. we wstępie do: K. M. Górski: Pisma literackie. W-wa 1913. — J. ŁOŚ: Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. W-wa [1920] s. 336-340. — F. HOESICK: Pojedynek na rymy. Lucjan Rydel — K. M. Górski. *Kur. Warsz.* 1922 nr 43. — Pojedynek na rymy. (Nieznane improwizacje L. Rydla i K. Górskiego). *Dzien. Cieszyński* 1922 nr 47. — L. KOWALSKI. *Czas* 1932 nr 155, 161; przedr. w książce: *Pędzlem i piórem*. [Kr. 1934] s. 143-162. — A. HEYDEL: Jacek Malczewski. Kr. 1933 s. 102 i nn. — K. M. Górski. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim. Oprac. J. W. Gomulicki. T. 3. W-wa 1954 s. 353-354; wyd. nast. W-wa 1956. — P. GÓRSKA: Paleta i pióro. Kr. 1956; wyd. nast. Kr. 1960. — A. CIECHANOWIECKI: Z listów Włodzimierza Tetmajera do K. M. Górskiego. *Sztuka i Krytyka* 1957 nr 3-4 i nadd. — *Iskry z popiołów*. Wybrał i oprac. J. W. Gomulicki. W-wa 1959. — K. ESTREICHER. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960). — K. M. Górski. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 382. — Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego. Wybór i oprac. J. Got, J. Szczublewski. T. 1-2. W-wa 1965.

Studia nad bajkami Krasickiego. W. NEHRING. *Kwart. Hist.* 1888 s. 423-424. — H. ZATHEY. *Przegl. Powsz.* 1888 t. 18 s. 17-37.

Die Fabel vom Löwenantheil. E.P. [E. PORĘBOWICZ]. *Przegl. Pol.* 1889 t. 92 s. 204-206. — J. ŁOŚ. *Przegl. Lit.* dod. *Kraju* 1889 nr 35. — *Ateneum* 1889 t. 4 s. 176-177.

Franciszek Karpiński [rec. fragm. druk. w *Bibl. Warsz.*]. A. N. KURPIEL. *Kwart. Hist.* 1895 s. 292-295.

Biblioman. J. KOTARBIŃSKI. *Przegl. Lit.* 1896 nr 5. — F. SUESSER. *Krytyka* 1896/1897 s. 119-120. — WL. PR. [W. PROKESCH]. *Ateneum* 1897 t. 3 s. 181-182. — J. FLACH: Nowele konkursowe „Czasu”. *Przegl. Pol.* 1898 t. 127 s. 598-599. — W. NATANSON. *Za i Przeciw* 1966 nr 15.

Wierszem. J. STEN [L. BRUNER]. *Głos* 1904 s. 778, 940; toż *Krytyka* 1904 t. 2; przedr. w książce: *Szkice krytyczne*. Lw. 1905. — H. C. [H. CEYSINGEROWA]. *Tyg. Mód i Powieści* 1904 nr 6. — W. GOSTOMSKI. *Czas* 1904 nr 87. — W. KOS. [W. KOSIAKIEWICZ]. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 37. — L. *Kur. Codz.* 1904 nr 28. — A. LANGE. *Książka* 1909 s. 181-182. — L. RYDEL. *Kur. Warsz.* 1904 nr 12. — S. TARNOWSKI. *Przeł. Pol.* 1904 t. 151 s. 562-566. — (w) [J. WOLFF]. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 7. — *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1904 nr 155. — K. C. *Przeł. Powsz.* 1905 t. 87 s. 462-463. —

K. BARTOSZEWICZ: *Z „wywczasów”*. *Dzien. Bydg.* 1925 nr 176, 182, 188, 193-194.

Transkrypcje z Horacego [tłum.]. *Przeł. Tyg.* 1891 nr 15. — *Mysł* 1895 nr 14. — T. SINKO. *Eos* 1904 s. 162-164.

Pisma literackie. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 265. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1913 nr 137. — H. M. [H. MOŚCICKI]. *Przeł. Bibliogr.* 1913 nr 9. — S. PIGOŃ. *Pam. Lit. R.* 12. (1913) s. 479-483. — J. WEYSSENHOFF *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 40.

GRABOWSKI BRONISŁAW TEODOR (1841–1900)

Pseud. i krypt.: B. G.; B. GR.; BANCWOLSKI; T. BROG.; ZEN. DR.; ZENOBIOUSZ DRAKULI. Dramato- i powieściopisarz, sławista, tłumacz, poeta.

Ur. 19 września 1841 w Kaliszu; syn Macieja, urzędnika, i Ludwiki ze Skalskich. W 1857 ukończył gimnazjum w Piotrkowie. Celem zdobycia środków na dalsze studia pracował początkowo jako urzędnik administracyjny, a następnie — nauczyciel domowy. W 1860 studiował na wydziale filologicznym Uniwersytetu Petersburskiego sławistykę, później języki zachodnioeuropejskie. Aresztowany w 1861 przez władze carskie i osadzony w twierdzy kronsztadzkiej, po uwolnieniu wyjechał w 1862 do Warszawy i studiował sławistykę w Szkole Głównej. W 1867 uzyskał stopień magistra nauk filologicznych. W 1868 odbył pierwszą podróż do Pragi, gdzie nawiązał liczne znajomości w kołach literackich. W 1872 ożenił się z Marią Balbiną Krokowską. Pracował jako nauczyciel gimnazjalny w Warszawie (1866-1872), w Częstochowie (1872-1899) i w Pińczowie (1899-1900), dokąd został przeniesiony za udział w uroczystościach praskich ku czci historyka Palackiego oraz w uroczystościach mickiewiczowskich w Krakowie. W 1874-1898 redagował *Kalendarz obrazkowy*. Odbył wiele podróży po zachodniej i południowej Słowiańszczyźnie i brał żywy udział w ruchu tzw. „wzajemności słowiańskiej”. W 1890 Czesi urządzili mu jubileusz literacki w Pradze, 16 grudnia 1899 uroczysty wieczór ku jego czci w Pilźnie, a 28 kwietnia 1900 *Česká beseda* poświęciła mu uroczysty wieczór w Krakowie. Utrzymywał bliskie kontakty z licznymi pisarzami czeskimi, m. in. z E. Jelínkiem, J. Vrchlickim, J. Zeyerem. Zmarł 23 grudnia 1900 w Pińczowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Syn Margrafa. Tragedia z X w. w 5 aktach. Pierwsza red. powst. w 1868 pt. W dziesiątym wieku. Pełna red. w 1876 pt. jw. Red. ponowną ogł. *Bibl. Warsz.* 1879 t. 1 s. 212-262, 406-426, t. 2 s. 52-73 i odb. W-wa 1880 [okrojone przez cenzurę].

Przekład czes. — wiad. podaje W. Kot: B. Grabowski a Słowiańszczyzna zachodnia. Kr. 1959.

2. Z dziejów zaginionego ludu. Dramat. Powst. ok. 1870. Nie druk.

3. Mściwój i Swanhilda. Tragedia w 5 aktach. *Przyj. Domowy* 1875 nr 1-12. Wyd. osob. Lw. 1876.

Rkps pt. Mściwój i Swanhilda. Tragedia z dziejów Słowian połabskich. Ossol. sygn. 11233/I.

4. Bułgaria i Bułgarowie. Zarys historyczno-etnograficzny. *Ateneum* 1876 t. 1 s. 330-382, 633-654, t. 2 s. 142-168, 387-403. Wyd. osob. W-wa 1889.

5. Na wodach. Komedia współczesna w 5 aktach. *Przeł. Tyg.* 1877 nr 41-52. Wyd. osob. W-wa 1878. Wyst. Piotrków styczeń 1878, W-wa 16 lipca 1878.

6. Drugi raz. Obrazek dramatyczny w 1 akcie. Powst. ok. 1877. Wyst. W-wa 25 maja 1883. Ogł. *Echo* 1883 nr 115-122. Wyd. osob. W-wa 1883.

Utwór odznaczony drugą nagrodą na Konkursie Teatru Amatorskiego Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności.

Rkps Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn. 1084 (odpis W. Simona, egzemplarz uszkodzony).

Przekłady: czes.: K. Stěpánek. Wyst. Praga 21 października 1897. Wyd. Praga 1898 *Divadlo ochotnické* t. 131; wyd. nast. Praga 1911 — serbochorw.: M. Lovrenčević. *Kalendar Zvonimir* 1884 s. 29-39.

7. Cudze szczęście. Obrazek spod Jasnej Góry. Częstochowa 1878.

8. Podupadli. Komedia w 4 aktach. Wyst. Częstochowa grudzień 1878. Ogl. *Echo* 1883.

9. Sprzymierzeńcy,* czyli inteligencja w miasteczku. Komedia w 4 aktach. Wyst. Piotrków styczeń 1878. Wyd. W-wa 1878.

Przekład czes.: F. A. Hora. Wyst. Pilzno 11 listopada 1880.

10. Królewicz Marko. Dramat z podań południowosłowiańskich w 5 aktach. *Tyg. Ilustr.* 1879 nr 184-196 i odb. W-wa 1880.

Przekład czes.: F. L. Hovorka. Wyst. Praga 24 maja 1880.

11. Apostołowie. *Gaz. Kr.* 1881 i odb.

12. Pięćsetletnie dzieje kościoła i klasztoru na Jasnej Górze na r. jubileuszowy 1882. Częstochowa 1882.

13. Babusia. Nowela. *Kur. Codz.* 1883 nr 18-25. Wyd. osob. W-wa [1884].

Utwór odznaczony 3 nagrodą na Konkursie *Kuriera Codziennego*.

Przekład serbochorw.: A. Tkalčević. *Vijenac* 1887 nr 16-17; M. Perković. Zagrzeb 1938 *100 najboljih novela* nr 97-99.

14. Dom pod cmentarzem. Nowela. W-wa 1883.

Przekłady: czes.: *Národní listy* 1889 nr z września dod. niedzielny (pt. Bankrut) — serbochorw.: A. Tkalčević. *Vijenac* 1887 nr 10-11.

15. Literatury słowiańskie. W: *Dzieje literatury powszechnej z ilustracjami*. T. 2, 3, 4. W-wa 1883-1896.

16. Wilk w owczarni. Komedia w 3 aktach. Powst. ok. 1884. Nie druk.

17. Gdzie szczęście. Obrazek. Wyd. 2 Chicago 1885.

18. Boruta. Dramat z podań ludowych w 5 aktach z prologiem. Ogl. fragm. *Kur. Codz.* 1886 dod. do nr 354 s. 9-10. Wyd. całości z muzyką P. Maszyńskiego Kr. 1890. Wyst. Poz. 28 kwietnia 1900. Przekład serbochorw.: L. *Vijenac* 1891 s. 169 i nn.

19. Domna Rozanda. Dramat historyczny w 5 aktach. Kr. 1886.

20. Kwestionariusz dla zbierających zwyczajnie i pojęcia prawne u ludu po wsiach i miasteczkach. *Wisła* R. 3 (1889) s. 218, 271, 371, 663, 890 i odb.

21. Na służbę Bożą. Opowiadanie. W-wa 1890.

22-23. Nieprzyjaciel ludzi. Opowiadanie prowincjonalisty. W-wa 1890 *Dod. Wędrowca*.

24. Filius Chami. *Kur. Codz.* 1891 nr 1 [fragm. aktu 2].

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6196. Libretto operowe odznaczone na konkursie Towarzystwa Muzycznego.

25. Nastusia. Sztuka ludowa w 4 aktach. Wyst. W-wa 5 lipca 1891, ilustr. muz.: T. Koszowski. Nie druk.

26. Niewolnica. Powieść. *Bluszcz* 1892 nr 1-9.

Przekład serbochorw.: V. Homotarić Cesargradski. *Vijenac* 1900 nr 12.

27. Książę Henryk. Dramat w 5 aktach. Wyst. Kr. 8 kwietnia 1893. Nie druk.

Utwór zalecony do grania na konkursie im. Wołkowiaka.

28. Ród Midasów. Powieść. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 484-494.

29. Jadwiga Tarłówna. Dramat dziejowy w 5 aktach. Ogl. fragm. *Bluszcz* 1895 nr 36. Całość ogl. *Ateneum* 1898 t. 3 s. 26-83, 246-274. Wyd. osob. W-wa 1899.

Utwór wyróżniony w 1895 na II Konkursie Dramatycznym Galicyjskiego Wydziału Krajowego we Lwowie.

30. Kolega Julka. Powieść. *Przyj. Dzieci* 1895 nr 19-35. Wyd. osob. W-wa 1895.

31. Krzyż w oazie. — Rzeźbiarz Lychares. Obrazek starogrecki. W-wa [1895].

Rzeźbiarz Lychares. Obrazek starogrecki. (*Kłosy* 1889 nr 1274).

Przekłady

Rzeźbiarz Lychares: czes.: F. Kvapil. *Słowiański przegląd* 1901 s. 201-208.

32. Zbiegi. Komedia w 4 aktach. Wyst. Poz. 13 marca 1897. Nie druk.

33. Prorokini. Światłość w ciemności. Dramat historyczny w 5 aktach. Ogl. fragm. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1898 nr 51 (pt. Prorokini. Dramat w 5 aktach). Wyd. osob. Kr. 1900.

Przekład czes.: J. Závada. Nadane jako słuchowisko radiowe w Pradze 1936. Inf. w: *Słowiański przegląd* 1936 s. 138.

34. Blisko nieba. Obrazek dramatyczny w 1 akcie. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 5-7, 9, 12, 14-15.

Przekład serbochorw.: inf. w: *Księga pamiątek. zjazdu b. wychowawców b. Szkoły Główniej.* W-wa 1914.

35. Jarosław Vrchlický i jego dramat „Bar-Kochba”. Kartka z współczesnej literatury czeskiej. *Ateneum* 1899 t. 4 s. 17-44, 232-266. Wyd. osob. W-wa 1900.

36. Poturmaki. Sztuka w 4 aktach, 5 obrazach. Powst. ok. 1899. Nie druk.

37. Krzysztofor. Tragikomedія żakowska w 5 sprawach. Na uczczenie 500-letniego jubileuszu Akademii Krakowskiej. Kr. 1900.

38. Noc dwóch wieków. Kr. 1900.

Poemat dramatyczny.

Przekład czes.: F. Kvapil. *Slovanský přehled* 1901 s. 201-208.

39. Przystąpił. Obrazek z niedalekiej rzeczywistości. *Czas* 1900 nr 201-208 i odb.

40. Wstęp do: K. Světlá: Z naszych walk i bojów. — Oczarowana. Powieści czeskie w przekładzie Marii Czesławy. W-wa 1900 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 138.

41. Teoria literatury (stylu, prozy i poezji) do użytku szkolnego i nauki domowej. W-wa 1901.

42. Centaury. Dramat w 4 aktach. Nie druk.

43. Pod Wiedniem. Dramat. Nie druk.

44. Spuścizna. Komedia w 4 aktach. Nie druk.

45. Szymon Zimorowicz. Dramat w 5 aktach. Nie druk.

46. Wiersz dla A. Mickiewicza. Nie druk.

Rkps Muzeum A. Mickiewicza w Paryżu sygn. 780.

Jest autorem pracy „Dzieje polskie w 1000 słowach” odznaczonej na konkursie *Wędrowca*. Inf. H. Ułaszyn: B. Grabowski. *Przegl. Pol.* 1901 t. 139 s. 407-424 i odb.

Ponadto napisał wiele prac z zakresu ludoznawstwa, etnografii i historii kultury.

Bibliografię opracował H. Ułaszyn: B. Grabowski. 1841-1900. *Przegl. Pol.* 1901 t. 139 s. 407-424 i odb.

Przekłady drobnych utworów: czes.: Na lekkim chlebie: J. Hudec. *Naš*

mládeži 1879-1880 s. 25, 55, 75; H. Moravský [J. Hudec]: Posedlý spisovatel. Fantastická povídka. *Koleda* 1880 nr 28-33; E. Zitek: Nauč se. *Ruch* 1880 s. 140; Rada. — W pamiętniku p. B. K.: F. Kvapil: Z básní B. Grabovského. *Slovanský přehled* 1901 s. 201-208; J. Vrchlický: Ballada. *Květy* 1906 sierpień; Przekłeta wiosna: F. A. Hora. Inf.: W. Kot: B. Grabowski a Slowiańszczyzna zachodnia. Kr. 1959; Pieśń o Polce. — Mieście litość: V. Krofta. Inf. jw. — r o s.: Zadruga. Moskwa 1894 — serbochorw.: J. Milaković: Bez ljubavi. *Nada* 1901 s. 86.

Utwory literackie, artykuły i szkice historycznoliterackie, głównie o literaturach słowiańskich, umieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1876, 1880, 1884, 1892, 1898-1899; tu m. in.: Matica chorwacka i ruch literacki w Chorwacji. 1880 t. 1 s. 260-279; Karolina Swietla. Studium literackie. 1880 t. 2 s. 512-525, t. 3 s. 106-121, 352-370; Teatr w Czechach. 1884 t. 3 s. 283-322; Trylogia antyczna w literaturze czeskiej. 1892 t. 3 s. 300-321; Mistrz Wit, obrazek średniowieczny. 1898 t. 2 s. 340-341), *Bibl. Powieści* (1899; tu: Sześć garniturów. Obrazek z życia. Nr 52), *Bibl. Warsz.* (1869, 1879-1882, 1884-1885, 1888; tu m. in. tłum.: K. Světlá: Ciotka Wawrzyńcowa. Przyczynek do charakterystyki ludu czeskiego. 1880 t. 1 s. 251-268; Stary romantyk. Współczesny obrazek powieściowy. 1888 t. 4 s. 100-112, 256-267), *Biesiada Lit.* (1877, 1880, 1885-1887, 1893-1894, 1896, 1898; tu m. in.: August Szenoa. Sylwetka literacka. 1880 nr 250-251; Pielgrzymka do Złotego Domu. 1885 nr 40-48, 1886 nr 7-15, 30-31, 33-35; Suknia balowa. Obrazek karnawałowy. 1894 nr 2-6; Mężna niewiasta. Z rodzinnego portretu odtworzył... 1898 nr 1-17), *Bluszcz* (1869-1881, 1884-1885, 1887, 1889-1890, 1892-1893, 1895-1897, 1899; tu m. in.: Przekłeta wiosna. Nowela. 1885 nr 34-36; Dawne pisarki polskie. 1887 nr 10-11; Dzieci z suteryny. Obrazek z życia. 1890 nr 37-38), *Czas* (1900; tu ogł. pośmiertnie: Wezyr. Nr 313-314), *Česká revue* (1899), *Diabel* (1898), *Dzien. Chicagoski* (1898-1899), *Dzien. dla Wszystkich* (1888, 1890, 1895, 1898-1899; tu m. in.: Autor opętany. Powiastka niby fantastyczna. 1895 nr 271-279), *Dzien. Poz.* (1898), *Echo* (1877, 1882-1883), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1884-1885, 1888-1893, 1897-1899; tu m. in.: Melpomena w nędzy. 1888 nr 251-256), *Gaz. Kr.* (ok. 1880, 1883), *Gaz. Nar.* (1894, 1896), *Gaz. Przemyska* (1893), *Głos Narodu* (1898), *Goniec i Iskra* (1891), *Goniec*

Łódzki (1898), *Goniec Wielkop.* (1896), *Gwiazdka* (1887), *Hrvatska* (1890), *Kłosy* (1866, 1875-1876, 1878-1884, 1889), *Kraj* (1885-1893; tu m. in. rubr.: Listy o literaturach słowiańskich. 1885-1889; rubr.: Na niwie słowiańskiej. 1891-1893; W obronie cudzej. List do redaktora *Kraju*. 1891 nr 49), *Kur. Codz.* (1883-1885, 1887, 1891-1893; tu m. in. art. dot. przedmowy P. Byczkowskiego w książce: Metoda języka czeskiego. 1884 nr 139; Sen Ruperta. 1885), *Kur. Lw.* (1891), *Kur. Niedzielną* (1898), *Kur. Por.* (1881, 1883), *Kur. Warsz.* (1881-1884, 1888, 1898, 1900), *Łużica* (Budziszyn 1897), *Mies. Galicyjskiego Tow. Ochrony Zwierząt* (1888), *Niedziela* (1895; tu: Byle za mąż! Opowiadanie odznaczone na konkursie powieści ludowych [w 1886]. Nr 32-33), *Niwa* (1872, 1878-1879, 1881-1882, 1885, 1888, 1892; tu: od 1872 dział słowiański; m. in. art.: Rzut oka na odrodzenie się Słowian zachodnich i południowych. 1872 t. 1 s. 25-28; Słoweńcy, ich kraj i dzieje. 1872 t. 1 s. 149 i nn.; Godni pożalowania. Obrazek. 1885 nr 244; tłum.: K. Ś. Djalski: Dzień św. Jana Ewangelisty. 1888 z. 315-316; Jan Amos Komeński. Zarys biograficzno-literacki. 1892 nr 7, 9-10, 12), *Nowiny* (1878), *Opiekun Domowy* (1871, 1873, 1875), *Politik* (Praga 1897), *Prawda* (1891), *Przedświt* (1898), *Przegl. Kryt.* (1876), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1887-1890; tu: m. in.: Pochodnie ognia i miłości. Obrazek wiejski. 1889 nr 4-9; tłum.: J. E. Tomić: Z czasów Bacha. Humoreska. 1889 nr 47-49; tłum.: K. Ś. Djalski: Perpetuus. 1890 nr 29-31), *Przegl. Lit.* (1898), *Przegl. Lit.-Artyst.* (1885), *Przegl. Lw.* (1881), *Przegl. Tyg.* (1874, 1876-1877), *Przyj. Domowy* (1875), *Przyj. Dzieci* (1895), *Przyj. Młodzieży* (1900), *Ruch* (Praga 1880-1881), *Skarbnica* (1900), *Slovanský sborník* (Praga 1884), *Słowo* (1882, 1887-1888, 1897), *Świat* (1893), *Tydzień* (Piotrków 1879, 1890-1891), *Tydzień dod. Kur. Lw.* (1893, 1898), *Tydzień Pol.* (1881), *Tyg. Ilustr.* (1876, 1878-1889, 1891, 1895-1896; tu rubr.: Z piśmiennictwa słowiańskich. 1886-1887), *Tyg. Nar.* (1900), *Tyg. Pol.* (1898-1899), *Tyg. Powsz.* (1875, 1877-1884; tu m. in.: Czarnogóra i Czarnogórcy. Zarys historyczno-etnograficzny. 1877 nr 40-42, 45, 48-49, 52, 1878 nr 1-4; Zwyczaje doroczne ze stanowiska mitologii porównawczej. 1878 nr 32-33, 38, 45, 51-52; przekład w streszczeniu: J. Zeyer: „Romans o wiernej przyjaciółni Amisa i Amila” przytoczony w rozprawie „Najnowszy romans rycerski”. 1881 nr 34-35; tłum.: G. Ebers: Pytanie. Sielanka. 1881 nr

37-40), *Věstník slovanských starožitnosti, Wędrowiec* (1868, 1870, 1892-1893, 1895-1898, 1900; tu m. in.: Influenza. Obrazek z natury. 1892 nr 2; Nawymyślal. Obrazek przelotny. 1895 nr 21-32; Pieśń o Polce. 1898 nr 8; Karolina Świeta. 1900 nr 33-34), *Wisła* (1888-1897; tu: Zadruga. Cz. 1: U Słowian południowych. Cz. 2: U Czechów. T. 3 (1889); tłum.: Č. Zibr: Powieść o skórze Żyżki. T. 3. (1889) s. 543-550; Podania i legendy zapisane u autorów staropolskich. T. 4 (1890) s. 32-48, 759-768; przekład w streszczeniu: Č. Zibr: Staroczeskie zwyczaje doroczne, przesady, uroczystości, zabawy ludowe, o ile opowiadają o nich pamiętniki piśmiennicze aż po nasze wieki. T. 4 (1890) s. 695 i nn.), *Zgoda* (Chicago 1898), *Życie* (1898).

Ponadto w książkach i wydawnictwach zbiorowych: W. Dmochowski: Widoki Częstochowy i Jasnej Góry. W-wa [b. r.], *Dzieje literatury powszechnej z ilustracjami*. T. 2, 3, 4. W-wa 1883-1896, *J. Jaworskiego kalendarz ilustr.* W-wa 1871; toż W-wa 1872-1876 (tu: Literatura czeska. Przegląd twórczości za lata 1874-1875. 1876 s. 44-49), *Kalendarz obrazkowy na r. 1875. Pamiętka z Częstochowy*. Częstochowa 1874 i za l. nast. do r. 1899 (tu m. in. opowiadanie: Na lekkim chlebie), *Na garnuszek*. W-wa 1890, *Obraz literatury powszechnej w streszczeniach i przykładach*. Ułożyli P. Chmielowski i E. Grabowski. T. 1-2. W-wa 1895-1896 (tu liczne przekłady z literatur słowiańskich), *Prośna. Jednodniówka kaliska*. Kalisz 1895, *Strzecha rodz. Kalendarz*. W-wa 1887 (tu opowiadanie pt. Ojciec marnotrawny), *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 1. W-wa 1890 i nast.

Przekłady

1. P. Chocholoušek: Rodzina Harambaszy. *Kłosy* 1866.
2. J. Kalinčíak: Restauracja. Obrazy z niedawnych czasów. Powieść. W-wa 1874.
3. W. H. Prescott: Dzieje panowania Filipa II, króla hiszpańskiego. Cz. 1-2. W-wa 1874.
4. A. Butlerow: Pszczola, jej życie i główne prawa rozumowego hodowania pszczół. Suwałki 1877.
5. S. Smiles: Oszczędność. W-wa 1877. Współtłum.: S. Boduszynski.
6. K. Světlá: Wiejski romans. Powieść. *Kłosy* 1879 dod. do nr 705-721. Wyd. osob. Kat. 1908.

7. F. Justi: Historia starożytnej Persji. W-wa 1880.

8. K. Světlá: O Agnieszce Krawców-nie. Obrazek z Jeszteda. Wyd. w książce: K. Světlá: Powieści wiejskie. T. 1. W-wa 1880.

9. A. Šenoa: Złota dziewczeczka. Po-wieść z dziejów Zagrzebia. *Biesiada Lit.* 1880 dod. powieściowy do nr 222-246.

10. G. F. Hertzberg: Historia powsze-chna ilustrowana. Historia Hellady i Rzymu. T. 1-2. W-wa 1880-1881.

11. K. Světlá: Z rodzinnej kroniki. Dwa obrazki z przeszłości. W-wa 1882.

Z a w a r t o ś ć: Kilka kartek z rodzinnej kroniki. (*Kólko Domowe* 1867 s. 1-8, 17 i nn.); Jeszcze kilka kartek z rodzinnej kroniki. *Wędrowiec* 1870 t. 2 s. 15-110 z przerwami.

12. E. Tomić: Baron Trenk. Obrazek ludowy w 4 aktach. Wyst. W-wa 1882.

13. A. Šenoa: Żebzak Łukasz. Powieść z życia wiejskiego. W-wa 1884 dod. do *Tyg. Powsz.* 1884 nr 5-13.

14. J. Vrchlický: Świadek. [Dramat]. Wyst. W-wa grudzień 1900.

15. A. Černý: Istoty mityczne Ser-bów Łużyckich. *Wista* t. 8 (1894), 9 (1895), 10 (1896), 12 (1898) i odb. 1901.

16. J. Vrchlický: Wybór poezji. W-wa 1901 (ze wstępem).

Ponadto ogł. w czasopismach przekłady drobnych utworów następujących pisarzy: A. Aškerc, S. Bobaljević, J. Borecki, S. Chalupka, P. Chocholoušek, S. Čech, K. Š. Djalski, J. Držić, G. Ebers, S. Flaška z Pardubic, F. K. Frankopan, Š. Gregorič, I. Gundulić, A. Haramba-šić, S. Hurban-Vajanský, S. Jenko, J. Jovanović-Zmaj, S. Kesiačak, M. Kósyk, E. Krásnohorská, F. Krauss, M. Kyle Dallas, J. S. Machar, Z. Marković, F. Mažuranić, J. Mažuranić, S. Menčetić, V. Menčetić, N. Nalješković, J. Neruda, D. Obradović, V. Pauliny Tóth, P. Pre-radović, F. Prešern, B. Radišević, P. Starý, K. Světlá, J. E. Tomić, V. Vod-ník, J. Vrchlický, I. Wazow, A. Zejler, J. Zeyer, Č. Zibrt, D. Zlatarić, N. Zrin-ski, P. Zrinski.

Prace edytorskie

1. J. Kochanowski: O Czechu i Lechu. W: J. Kochanowski: Dzieła. T. 2. W-wa 1884.

2. Przepowiedzi i przypowiadki. Zebrał i ułożył... W-wa 1890.

Listy i materiały

1. Do A. Šenoa 4 listy z 1875-1880. Ogł. W. Kot w art. pt. Korespondencja A. Šenoa z Polakami. *Slavia Occidentalis* t. 21 (1961) s. 161-163.

2. Do J. I. Kraszewskiego z 1878. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6504 IV.

3. Do Z. Wolskiego 2 listy z 1879, 1886. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

4. Do W. Bełzy 5 listów z 1880-1900. Rkps Ossol. sygn. 12423/I, 12650/II.

5. Do W. Przyborowskiego 2 listy z 1880. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 87/58.

6. Do S. Buszczyńskiego 2 listy z 1882. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2064 t. 3.

7. Do F. A. Šuberta 13 listów z 1883-1899. Wiad. podaje M. Bobrownicka: Wiadomości i uwagi o listach Polaków do F. A. Šuberta. *Slavia Occidentalis* t. 23 (1963) s. 271-280.

8. Do E. Jelínka listy z 1884-1885. Rkps Arch. Lit. Muzeum Nar. w Pradze.

9. Do E. Jachowicza z 1886. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 128.

10. Do O. Balzera 3 listy z 1889-1890. Rkps Ossol. sygn. 7699/II.

11. Do A. Černego 36 listów z 1891-1900. Rękopis w posiadaniu rodziny A. Černego w Pradze.

12. Do H. Struvego 10 listów z 1896-1900. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 4/1960.

13. Do A. Brzostowskiego. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.

14. Do S. Ciszewskiego. Rkps Bibl. PAN w Kr. dawna sygn. PAU 2780.

15. Do F. A. Hory listy z różnych lat ogł. w książce: F. A. Hora: B. T. Gra-bowski. Pilzno 1901.

16. Do F. Markovicia. Ogł. w pracy: Z. Marković: Iz korespondencije B. Gra-bowskoga s F. Markoviciem. *Gradja za povijest književnosti hrvatske* t. 14 (1939) Zagrzeb i odb.

17. Do V. Jagicia. Ogł. J. Hamm w art.: Register der Korrespondenz von V. Jagić im Besitz der Universitätsbibliothek in Zagreb. *Wiener slavistisches Jahrbuch*. Graz 1960 s. 75-111.

18. Do E. Orzeszkowej 6 listów. Rkps Arch. E. Orzeszkowej IBL PAN.

19. Od A. A. Kryńskiego 6 listów z 1873-1883. Ogł. J. Oyrzanowski w art.: A. A. Kryński w świetle korespondencji z B. Grabowskim. *Pion* 1934 nr 38.

20. Od K. Š. Djalskiego 31 listów z 1886-1897. Rkps Arch. Lit. Muzeum Nar. w Pradze. Inf.: M. Bobrownicka: Nieznane listy Djalskiego do B. Grabowskiego. *Pam. Słowiański* t. 12 (1962) s. 223-227.

21. Autograf ze zbioru A. Grabowskiego. Rkps Ossol. sygn. 12156/II.

22. Rękopisy drobniejszych prac, bruliony i zapiski. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 239/60 sygn. 7505 IV.

Bogate zbiory rękopiśmienne i korespondencja zaginęły w czasie powstania warszawskiego w 1944. Inf.: *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960).

OPRACOWANIA

A. ŠENOŠ. *Vijenac* (Zagrzeb) 1879 nr 15. — Literatura kalendarzowa. *Nowiny* 1879 nr 6. — F. L. HOVORKA: B. Grabowski a jeho slovanské tragedie. *Divadelní listy* (Praga) 1880 s. 50. — F. L. HOVORKA. *Světovzor* 1880 s. 21, 33. — A. ŠENOŠ. *Vijenac* (Zagrzeb) 1880 nr 7. — Literatura czeska u nas. *Kłosy* 1880 t. 1 s. 111. — J. F. GAJSLER. *Kur. Codz.* 1884 nr 147; MIRIAM [Z. PRZESMYCKI]. *Kur. Codz.* 1884 nr 147 [dot. art. B. Grabowskiego w *Kur. Codz.*]. — B. GRABOWSKI: Dla sprostowania faktu. *Kur. Codz.* 1884 nr 157 [c. d. polemiki]. — J. E. TOMIĆ. *Vijenac* (Zagrzeb) 1884. — K. Š. DJALSKI. *Vijenac* (Zagrzeb) ok. 1887. — CZĘŚNIK [C. JANKOWSKI]: Spór o Czechów. List do redaktora Kraju. *Kraj* 1891 nr 52 [dot. listu B. Grabowskiego ogł. w *Kraju*]. — E. JELÍNEK: Vrchlický w Polsce. *Zlatá Praha* 1893. — P. CHMIEŁOWSKI: Nasza literatura dramatyczna. T. 2. Petersburg. 1898 s. 22-27. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 25-26 (1900). — xl: Uczczenie prof. B. Grabowskiego. *Wisła* t. 14 (1900) s. 101. — *Szkola Główna Warsz.* T. 1. Kr. 1900 s. 288-289 [tu bibliografia].

(Nekrologi i wspomnienia.) A. PIŁECKI: Nad świętą mogiłą. *Kur. Warsz.* 1900 nr 356; *W. Kur. Warsz.* 1900 nr 355; *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 52; *Gaz. Lw.* 1900 nr 295; *Gaz. Pol.* 1900 nr 296; *Gaz. Warsz.* 1900 nr 344; *Goniec Łódzki* 1900 nr 295; *Kur. Codz.* 1900 nr 336; *Przedświt* 1900 nr 9; *Rola* 1900 nr 52; *Vijenac* (Zagrzeb) 1900 s. 820; *Wieś Ilustr.* 1900 nr 356; A. ČERNÝ: *Kur. Warsz.* 1901 nr 25; A. ČERNÝ: B. Grabowski. *Slovanský přehled* (Praga) 1901 z. 5 s. 209-217; A. ČERNÝ. *Zlatá Praha* 1901; h: Z żałobnej karty. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 190-191; F. A. HORA: B. T. Grabowski.

Zábavní příloha „Plzeňských listů“ 1901 nr 1-40 z przerwami; K. H.: Z ostatnich wspomnień. *Biesiada Lit.* 1901 nr 6; W. KAROLI. *Przyj. Dzieci* 1901 nr 5; [L. S. KOROTYŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 1; L. S. K. [L. S. KOROTYŃSKI]. *Wisła* t. 15 (1901) s. 238-240; K. K. [K. KRÓL]. *Przegl. Pedag.* 1901 s. 6-7; B. LUTOMSKI: Na opróżnionym stanowisku. *Gaz. Pol.* 1901 nr 30-32; H. UŁASZYN. *Głos* 1901 nr 4; H. UŁASZYN. *Lud* R. 7 (1901) s. 238-240; *Bibl. Warsz.* 1901 t. 1 s. 197-198; *Biesiada Lit.* 1901 nr 2; *Dzien. dla Wszystkich* 1901 nr 295; *Głos Lit. i Społ.* 1901 nr 1 dod. *Głosu Narodu*; *Kraj* 1901 nr 1; *Książka* 1901 s. 26; *Świat* 1901 nr 1; *Tyg. Mód i Powieści* 1901 nr 1; *Zgoda* (Chicago) 1901 nr 4.

Album pisarzy polskich (współczesnych). Zebrał i wyd. S. Demby. W-wa 1901. — F. A. HORA: B. Grabowski. Obrazek jeho života a literární činnosti. Pilzno 1901. [Rec.: H. Uł. [H. Ułaszyn]. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 76 s. 280-281; Czech o B. Grabowskim. *Gaz. Warsz.* 1902 nr 26].

H. UŁASZYN: B. Grabowski. 1841-1900. *Przegl. Pol.* 1901 t. 139 s. 407-424 i odb. [tu bibliografia]. [Rec.: A. Č. [A. Černý]. *Slovanský přehled* (Praga) 1901 s. 343; I. Chrzanowski. *Książka* 1901 s. 365; G. F. *Przegl. Powsz.* 1901 t. 71 s. 258-259; K. W. K. *Głos Lit. i Społ.* 1901 nr 14]. — A. ČERNÝ: Vzpomínka na B. Grabovského. *Zlatá Praha* 1906. — W. GOMULICKI: Pionier. *Słowo* 1909. — *Księga pamiątk. zjazdu b. wychowanców b. Szkoły Głównej Warsz.* W-wa 1914 s. 101-103 [tu inf. bio- i bibliograficzne]. — B. VYDRA: Literární a vědecké styky polsko-české v historii Hlavní školy varšavské. *Slovanský přehled* (Praga) 1927 s. 426-441, 479-491.

B. VYDRA: B. Grabowski a Slované. Přispěvek k literárním stykům slovanským v XIX. století. *Slovanský přehled* (Praga) 1931 s. 21-34, 85-96, 161-171 i odb. [Rec.: (Dr S. W.) [S. Vrtel-Wierczyński]: Polski entuzjasta Słowiańszczyzny. *Kur. Poz.* 1931 nr 462; Z. Bochan-Sawinkowa. *Balticoslavica* (Wil.) 1933 s. 125-126]. — Z. MARKOVIĆ: Wielki przyjaciel Jugosławii, B. Grabowski. *Roczn. Pol.-Jugosłowiański* 1932. — J. OYRZANOWSKI: A. Kryński w świetle korespondencji z B. Grabowskim. *Pion* 1934 nr 38. — B. WIECZORKIEWICZ: Zapomniany sławista. *Pion* 1934 nr 38. — Z. MARKOVIĆ: Iz korespondencije B. Grabovskoga s F. Markovićem. *Gradja za povijest književnosti hrvatske* t. 14 (1939) i odb. — A. B. KŁATC: B. Grabowski i Hrvati. Pri-log poznavanji poljsko-hrvatskih kulturnih

i književnih veza u prošlosti. *Nastavni Vjesnik* (Zagrzeb) 1939-1940 i odb. — J. MAGNUSZEWSKI: Z dziejów stosunków literackich polsko-czeskich u schyłku XIX w. *Przełg. Zach.* 1947 s. 954-959. — Z. MARKOVIĆ: Slovenska misija B. Grabowskoga. *Današnja Poljska* (Zagrzeb) 1948 s. 114-120. — j.n.d. [J. NOWAK-DŁUŻEWSKI]: Czeszy tłumacze literatury polskiej. *Dziś i jutro* 1950 nr 19; A. WŁOSIŃSKI: Czytelnik uważa, że... *Dziś i jutro* 1950 nr 25; J. NOWAK-DŁUŻEWSKI: Czytelnik uważa, że... W sprawie B. Grabowskiego. *Dziś i jutro* 1950 nr 26 [odpowiedź na art. A. Włosińskiego]; A. WŁOSIŃSKI: O B. Grabowskim. *Dziś i jutro* 1950 nr 39/40. — T. S. GRABOWSKI: W sprawie B. Grabowskiego. *Dziś i jutro* 1951 nr 7. — J. MAGNUSZEWSKI: Stosunki literackie polsko-czeskie w końcu XIX i na początku XX w. Wr. 1951. — B. Grabowski. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim. Oprac. J. W. Gomułicki. T. 3. W-wa 1954 s. 13; wyd. 2 W-wa 1956. — J. MAGNUSZEWSKI: J. Vrchlický w Polsce. *Ceskoslovenský sborník vědeckých prací*. T. 2. Praga 1955. — M. BOBROWNICKA: Recepcja Zeyera wśród Młodej Polski. *Zeszyty Nauk. Univ. Jagi.* 1959 nr 21: *Filologia* z. 3 s. 190-191. — M. FLASS: Zapomniany pionier braterstwa ludów słowiańskich. *Nad Wartą* 1959 nr 11. — W. KOT: B. Grabowski a Słowiańszczyzna zachodnia. Kr. 1959 [Rec.: M. Kudělka. *Slavia* (Praga) R. 30 (1961) nr 1 s. 132-134].

T. GRABOWSKI, W. KOT. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960). — M. BOBROWNICKA: Nieznane listy K. Š. Djalskiego do B. Grabowskiego. *Pam. Słowiański* T. 12 (1962) s. 223-227; streszcz. zob.: *Spr. z Posiedzeń Komisji PAN w Kr.* 1961 s. 137-138. — M. BOBROWNICKA: Wiadomości i uwagi o listach Polaków do F. A. Šuberta. *Slavia Occidentalis* t. 23 (1963) s. 271-280.

Syn Margrafa. *Kur. Por.* 1879 nr 61. — *Tyg. Powsz.* 1880 nr 4.

Mściwój i Swanhilda. G. C. *Wiek* 1875 nr 286. — A. P. [A. PILECKI]. *Opiekun Domowy* 1875 nr 52. — *Gaz. Nar.* 1875 nr 299. — J. WOLICKI. *Szkice Społ. i Lit.* 1876 nr 16. — *Krytyka* 1876 nr 4. — *Przełg. Tyg.* 1876 nr 8. — *Ruch Lit.* 1876 nr 4. — S. GRUZIŃSKI. *Echo* 1878 nr 1.

Bułgaria i Bułgarowie. J. F. GAJSLER. *Wisła* t. 3 (1889) s. 670-693. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Kło-*

sy 1889 nr 1259. — T. T. JEŻ: Z niwy literackiej swojej i obcej. *Głos* 1890 nr 9.

Na wodach. *Kur. Codz.* 1878 nr 159. — *Kur. Por.* 1878 nr 118, nr 195. — *Nowiny* 1878 nr 19. — *Tyg. Powsz.* 1878 nr 16.

Drugi raz. K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1883 nr 960. — *Kur. Por.* 1883 nr 144. — mg- [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Powsz.* 1884 nr 49. — [W. GOMULICKI]: Na długie wieczory. *Kur. Codz.* 1884 nr 16. — i-. *Gaz. Pol.* 1884 nr 272. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1884 nr 1015. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1884 t. 2 nr 104. — St. M. Rz. [S. M. RZĘTROWSKI]. *Kur. Codz.* 1884 nr 334. — S. K. *Prawda* 1884 nr 49. — B. ZAWADZKI. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 62. — B. GRABOWSKI: Echa warszawskie. *Przełg. Tyg.* 1887 nr 34. — Nasi artyści za granicą. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 45. — *Hlas národa* 1897.

Cudze szczęście. F. ŁAGOWSKI: Literatura dla ludu... *Ateneum* 1879 t. 3 s. 589-592.

Sprzymierzeńcy. A. G. B. [A. G. BEM]. *Nowiny* 1878 nr 138. — *Kur. Por.* 1878 nr 62. — *Tyg. Powsz.* 1878 nr 35. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1879 nr 730. — E. LUBOWSKI. *Bluszcz* 1879 nr 26. — W. NOSKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1879 t. 1 nr 183. — Rz. St. M. [S. M. RZĘTROWSKI]. *Kur. Por.* 1879 nr 162. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Echo Warsz.* 1879 nr 129. — B. ZAWADZKI. *Tyg. Powsz.* 1879 nr 25. — *Biesiada Lit.* 1879 nr 181. — *Kur. Codz.* 1879 nr 129. — *Kur. Por.* 1879 nr 10, nr 159. — *Nowiny* 1879 nr 160, nr 178. — *Przełg. Tyg.* 1879 nr 24. — *Wiek* 1879 nr 129. — *Kur. Por.* 1880 nr 296. — R. W. *Bibl. Warsz.* 1881 t. 1 s. 64-66.

Literatury słowiańskie. C. PIENIAŻEK. *Przełg. Powsz.* 1887 t. 16 s. 97-102. — L. SZEPIELEWICZ. *Ateneum* 1887 t. 4 s. 169-170. — J. BOŁOZ-ANTONIEWICZ. *Kwart. Hist.* 1888 z. 2 s. 235. — A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1888 z. 3 s. 412-413. — I. MATUSZEWSKI. *Ateneum* 1892 t. 1 s. 196-197. — A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1894 s. 302.

Boruta. *Kur. Por.* 1890 nr 299. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1891 nr 85. — p-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 392 [zapowiedź wyst.]. — Z. PIETKIEWICZ. *Prawda* 1891 nr 45; B. GRABOWSKI: O prawdę. *Prawda* 1891 nr 46 [polem. z Z. Pietkiewiczem]. — Rz. [S. M.

- RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 15. — *Ateneum* 1891 t. 2 s. 379-380. — I. MATUSZEWSKI: Diabeł w poezji. W-wa 1894 s. 250. [Rec.: B. Grabowski. *Słowo* 1894 nr 73]. — K. NIEDZIAŁKOWSKI: Nicco o diable. Z powodu recenzji p. B. Grabowskiego. *Rola* 1894 nr 27-32. — Z. HAJKOWSKI: Boruta w literaturze pięknej. Rzecz o regionalnym motywie literackim. *Prace Polonist.* 1937 nr 59-64.
- Domna Rozanda. C. PIENIAŻEK. *Czas* 1886 nr 260. — W. GOMULICKI: Kartki estetyczne. Dramat pana Euzebiusza Drakuli. *Pravda* 1887 nr 4. — K. KASZEWSKI. *Wiek* 1887 nr 138. — S. KRZEMIŃSKI: Dramata konkursowe. *Bluszcz* 1887 nr 19, 24. — A. MAZANOWSKI. *Przełg. Tyg.* 1887 nr 4. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1887 t. 2 s. 101. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Życie* 1887 nr 46. — E. Z. [E. SEDLACZEK]. *Niwa* 1887 t. 32 s. 382-383. — *Bluszcz* 1887 nr 21.
- Kwestionariusz dla zbierających z wyczaje i pojęcia prawne... J. NAKONIECZNY: Pojęcia prawne u ludu. Odpowiedź na kwestionariusz... *Wisła* t. 17 (1903) s. 724 i nn., t. 18 (1904) s. 125 i nn.
- Na służbę Bożą. P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1891 t. 4 s. 560.
- Nastusia. -a-: Z teatrów ogródkowych. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 406. — *Przełg. Tyg.* 1891 nr 28.
- Książę Henryk. I. K. *Kur. Pol.* 1893 nr 98. — J. B. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 498.
- Jadwiga Tariówna. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1895 nr 10. — Konkurs dramatyczny. Sprawozdanie komisji. *Gaz. Lw.* 1895 nr 52.
- Kolega Julka. R. ZAWILIŃSKI. *Przełg. Lit.* 1896 nr 8.
- Krzyż w oazie. — Rzeźbiarz Lychares. *Literární listy* (Praga) 1897.
- Prorokini. *Głos Lit. i Spół.* 1900 nr 8. — W. ZAGÓRSKI. *Słowo* 1901 nr 106. — *Gaz. Pol.* 1901 nr 70. — *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 22. — *Tyg. Nar.* 1901 nr 11.
- Jaroslav Vrchlický i jego dramata „Bar-Kochba”. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1900 nr 22. — Č. [A. ČERNÝ]. *Slovanský přehled* (Praga) 1900 s. 304.
- Krzysztofor. *Głos Lit. i Spół.* 1900 nr 8. — W. RABSKI. *Książka* 1901 s. 146-147.
- Przystąpił. St. P. [S. PIENKOWSKI]. *Książka* 1901 s. 62 [mylnie podany tytuł: Zmierzch].
- Teoria literatury (stylu, prozy i poezji) do użytku szkolnego i nauki domowej. P. CHMIEŁOWSKI: Książki dla dzieci i młodzieży. *Kur. Codz.* 1900 nr 351. — IGN. CH. [I. CHRZANOWSKI]. *Kłosy* 1901 nr 2. — IGN. CHRZ. [I. CHRZANOWSKI]. *Książka* 1901 s. 53-54. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 1023-1024. — *Gaz. Pol.* 1901 nr 8.
- Recenzje prac ogłoszonych w czasopiśmie i wydawnictwach zbiorowych
- Rzut oka na odrodzenie się Słowian zachodnich i południowych [ogł. w *Niwie*]. *S. Gaz. Pol.* 1872 nr 78. — B. GRABOWSKI: Panu S., krytykowi w „Gazecie Polskiej”. *Niwa* 1872 t. 1 s. 202.
- Na lekkim chlebie [ogł. w *Pamiętce z Częstochowy*]. *Kur. Por.* 1880 nr 118, nr 303.
- Byle za mąż! [ogł. w *Niedzieli*]. [J. WIŚNIEWSKI]. *Przełg. Tyg.* 1886 nr 41.
- Stary romantyk [ogł. w *Bibl. warsz.*]. Kiepska służba. *Głos* 1889 nr 2.
- Mistrz Wit [ogł. w *Ateneum*]. (p): U źródła złego. *Szkola* 1898 s. 288-289.
- Recenzje przekładów
- F. Justi: Historia starożytnej Persji. *Tyg. Powsz.* 1880 nr 39.
- K. Světlá: O Agnieszce Krafcównie. *Tyg. Powsz.* 1880 nr 42.
- E. Tomić: Baron Trenk. *Kur. Codz.* 1882 nr 202. — *Kur. Por.* 1882 nr 249.
- J. Vrchlický: Wybór poezji. A. Č. [A. ČERNÝ]. *Slovanský přehled* (Praga) 1902 s. 54-55.

GRABOWSKI IGNACY OKSZA (1866–1933)

Pseud. i krypt.: AUTOR „PAMIĘTNIKÓW RUPIECIA”; DZIADEK; GR.; GRAB.; I. G.; I. GR.; I. GRAB.; I. O. G.; I. O. GR.; IG. GR.; IGN.; IGN. G.; IGN. GRAB.; JOG; PĘKOSŁAW DE GRATY RUPIEĆ.

Drama + opisarz, nowelista, publicysta.

Ur. 26 lipca 1866 w Ogorzelicach, powiat plocki, w środowisku ziemiańskim, syn Józefa i Felicji z Ciurzyńskich. Gimnazjum ukończył w Płocku. W 1883 wstąpił na Uniwersytet Warszawski. Po odbyciu studiów w Warszawie ukończył École Chimique w Mühlhausen w Alzacji. Po powrocie do kraju osiadł w 1897 w odziedziczonym majątku, Kędzierzynie, w powiecie plockim. Od 1903 do 1905 pełnił funkcję sędziego gminnego. Za wprowadzenie języka polskiego do sądu został skazany przez władze carskie na „wyjazd za granicę”. Przebywał przez jakiś czas w Krakowie i podróżował między innymi do Czech i Włoch. Po powrocie do kraju mieszkał w Warszawie. W czasie pierwszej wojny światowej przebywał na Polesiu i w Kijowie. Wstąpił do I Korpusu Polskiego gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego. Pełnił funkcję oficera oświatowego. Po powrocie do kraju zamieszkał w Warszawie i zajmował się głównie publicystyką. W 1921-1922 był redaktorem tygodnika *Myśl Narodowa*. W ostatnich latach życia pracował jako urzędnik Najwyższej Izby Kontroli. Zmarł 29 stycznia 1933 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Szarada. Obrazek sceniczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 21 lutego 1897. Wyd. W-wa 1897 *Teatr Amatorski* nr 48.

Rkps Ossol. sygn. 10474/I.

2. Bez wyjścia. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 21 sierpnia 1897. Nie druk.

Współautor: A. Knoll.

3. Miłosierdzie. Obraz dramatyczny w 1 akcie. *Wieczory Rodz.* 1898 nr 24-25.

4. Weksel płatny. Komedia w 1 akcie. Wyst. W-wa 2 czerwca 1898. Nie druk.

5. Burza. Fantazja dramatyczna w 5 aktach. Wyst. W-wa 11 czerwca 1899; Łódź 7 listopada 1899. Nie druk.

Wyróżniona na konkursie dramatycznym im. I. Paderewskiego w 1899.

6. Rodzeństwo. Komedia w 4 aktach. Wyst. Lw. 23 listopada 1900. Ogl. fragm. *Kur. Warsz.* 1900 nr 1.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3068.

7. Rodzeństwo. 1900.

Nowele.

Zawartość: Rodzeństwo; Żmija. (*Kur. Warsz.* 1897 nr 52); Pożar. (*Kur. Warsz.* 1898 nr 44. Zob. też poz. 11); Róża. (*Kur. Warsz.* 1898 nr 16); Natchnął go; Łotr. (Zob. też poz. 11).

8. Franek Cygan. Komedia tragiczna. Obrazów 5. Wyst. Płock 26 listopada 1904 (pt. Cygan. Komedia w 5 obrazach). Wyd. W-wa 1904.

9. Tabu. Komedia w 5 aktach. Wyst. W-wa 10 grudnia 1904. Nie druk.

10. Król Stanisław August. Tragedia w 10 obrazach. Rzecz osnuta na tle kroniki historycznej 1764-1768. Ogl. fragm. *Świat* 1907 nr 25; *Dzienn. Chicagoski* 1908 nr 124, 130. Wyd. osob. całości W-wa 1908. Wyst. Kr. 25 kwietnia 1908.

11. Czarna dama. Powieść [!]. W-wa 1909.

Zawartość: Czarna dama. (*Kur. Warsz.* 1908 nr 259-273); Romantyk. (*Świat* 1908 nr 38-43); Bohater. (*Świat* 1907 nr 42); Pożar. (Zob. poz. 7); Łotr. (Zob. poz. 7); Homunculus. (*Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1907 nr 6); Kopeć. (*Kur. Warsz.* 1902 nr 356-360); Duma o hetmanie. [O książce S. Żeromskiego].

Przekłady:

Romantyk: ros.: O. Wiszniewska. *Wiestnik inostrannoj literatury* 1910 nr 12 s. 207-217.

Bohater: ros.: *Wiestnik inostrannoj literatury* 1910 nr 7 s. 115-120.

12. Niewianny Tomek. Komedia stylowa w 6 obrazach. Wyst. Kr. 3 lutego 1909. Wyd. W-wa 1909.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3878.

13. Pamiętniki Rupiecia. Z przedmową A. Nowaczyńskiego. W-wa 1909 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 595.

Zbiór felietonów ogł.: *Kur. Warsz.* 1903 nr 330, 344, 1904 nr 17-361 z przerwami, 1907 nr 311, 325, 1908 nr 33-40.

Część drugą „Pamiętników Rupiecia”, nie wydana osobno, ogł.: *Kur. Warsz.* 1919 nr 219-226, 240, 254, 275, 289, 302, 317, 331, 345, 357.

14. Sokół. Komedia heroiczna z czasów renesansu polskiego w 6 obrazach. Ogl.

fragm.: *Kur. Warsz.* 1910 nr 30, *Nowa Reforma* 1910 nr 140, *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 15. Wyd. osob. całości W-wa 1910. Wyst. W-wa 20 maja 1910 (pt. Sokół. Komedja w 6 obrazach).

Odnaczona 1 nagrodą na konkursie im. J. Słowackiego.

15. Grunwald. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1910 nr 1-18. *Nowa Reforma* 1910 nr 217-218 (fragm.). Wyd. osob. W-wa 1910.

Dramat w 10 obrazach.

16. Diabeł kusi geniusza. Rzeźba sceniczna w 1 akcie. *Kur. Warsz.* 1911 nr 248, 250.

17. W sprawie żydowskiej. Niewdzięczni goście. W-wa 1912.

Zbiór art. zamieszczanych w *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 35-47 z przerwami i odpowiedź na, głosy polemiczne.

18. Polacy, Żydzi, Rosjanie. W-wa 1915.

19. Cecora. O śmierci sławnej hetmana Żółkiewskiego opuszczonego od niecnym żołnierzom. Kijów 1917 *Bibl. Lud. Pol.* nr 6.

Popularna rozprawka.

20. Credo. Studium psychologiczno-polityczne. Kijów 1917.

21. Grunwald. W pięćset siódmą rocznicę. Kijów 1917 *Bibl. Lud. Pol.* nr 2. Popularna rozprawka.

22. Kościuszkowski. Podręczny skrót dla osób wygłaszających odczyty o Kościuszkowskim. Kijów 1917.

23. Świętokradstwo. Rzecz o rozbiórce Polski. Kijów 1917 *Bibl. Lud. Pol.* nr 11.

24. „Ani z soli, ani z roli”. O bohaterskim hetmanie Stefanie Czarnieckim. Kijów 1918 *Bibl. Lud. Pol.* nr 9.

25. Dla Żydów Palestyna. W-wa 1918 *Nasza Bibl. Lud.* nr 5. Wyd. nast. W-wa 1919.

26. Piorun Grunwaldu. Wyd. 2 W-wa 1919 *Nasza Bibl. Lud.* nr 17.

Popularna rozprawka.

27. Sprawa agrarna. W-wa 1919.

28. Ideologia I-go Korpusu Polskiego. W-wa 1921.

29. Granum salis. W-wa 1922 *Książki ciekawe* 8.

Zawartość: Bucefał II. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 45); Staś mi z jarmarku...; Caro ti. (*Świat* 1911 nr 8); Dlaczego nie odebrałem sobie życia; Zbrodniarz. (*Romans i Powieść* dod. *Świata* 1909 nr 17-18).

30. Masoneria. W-wa [ok. 1922] *Książki Ciekawe* 48.

31. Przysięga trzech. Romans dziejowy. *Gaz. Por.* 1922 nr 10-104. Wyd. osob. W-wa 1922. Zob. też poz. 32.

32. Niewolnicy Europy. Powieść. *Gaz. Por.* 1925 nr 69-175. Wyd. osob. W-wa 1925. Zob. poz. 31.

Ciąg dalszy „Przysięgi trzech”.

33. Dyktator Sylla. *Pro Patria* 1927 nr 131-133 i odb. W-wa 1928; *Nowa Polska* 1928 nr 1-5.

34. Rady Machiavella. W-wa 1927.

35. Styl i smak. *Pro Patria* 1928 nr 134-143. Wyd. osob. W-wa 1930.

Artykuły publicystyczne, recenzje oraz utwory drukował w czasopiśmie: *Ate-neum* (1900), *Bluszcz* (1898, 1909, 1911, 1913-1914; tu m. in.: W salonie pani Hanny. 1911 nr 9-26 z przerwami), *Bulletin Catholique de Pologne* (1921), *Chimera* (1907), *Dzień* (1914), *Dzień Pol.* (1929; tu: Z nieznanego rękopisu Diogenesa. Nr 133, 139, 145, 166, 172, 193), *Dzienn. Chicagoski* (1908, 1910-1911; tu m. in. Wynalazek prof. Hydrogena. 1908 nr 130-135), *Dzienn. Kijowski* (1913; tu: Konkurencja. Nr 175, 180-183), *Gaz. Nar.* (1903), *Gaz. Pol.* (1901), *Gaz. Por.* (1922, 1923, 1925; tu m. in. nowele: Antek i kielbasa. 1923 nr 89; Polskie dziecko. 1923 nr 180; Walek i Szymek. 1923 nr 222; Sto karambolów. 1923 nr 226; Zagadka. 1923 nr 237; Brylanty. 1923 nr 245), *Gaz. Por. 2 Grosze* (1914-1915, 1923), *Gaz. Warsz.* (1911, 1914, 1919-1923; tu m. in. rubr.: Rozmowy polityczne. 1920-1921), *Gaz. Zakopiańska* (1921), *Głos Narodu* (1920-1921), *Ilustracja Pol.* (1903), *Ilustracja Pol.* „Placówka” (1919-1920), *Ilustr. Dzień. Pol.* (1919), *Kur. Częstochowski* (1919, 1921), *Kur. Łódzki* (1920), *Kur. Por.* (1910), *Kur. Warsz.* (1897-1915, 1919-1921, 1931; tu m. in.: W wigilię św. Andrzeja. 1897 nr 330; Wśród węgla. Z wycieczki do Zagłębia Dąbrowskiego. 1900 nr 40-62 z przerwami; stały felieton: Pamiętniki Rupiecina. 1903-1904, 1907-1908, 1919), *Kur. Zagłębia* (1920), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1907-1910; tu m. in. tłum.: J. A. Gobineau: W Wenecji. Pracownia Tycjana. 1908 nr 2; J. A. Gobineau: Parma. 1908 nr 6), *Ludzkość* (1907), *Myśl Nar.* (1921-1922, 1925, 1932; tu: felieton polityczny: Puste orzechy. 1921 nr 1-11, 1922 nr 1-42 z przerwami), *Naród Pol.* (Chicago 1905), *Nowa Polska* (1928), *Nowa Reforma* (1906,

1910), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1922; tu: Samobójstwo. Nr dodatkowy z dn. 26 listopada), *Ochotnik* (1920), *Patria* (1934; tu art. z teki pośmiertnej: Jak należy pojmować nacjonalizm. Trój-błąd. Nr 181), *Placówka Kultury i Sztuki* (1921), *Pogoń* (1909), *Polska* (1929), *Praca* (1907), *Prawda* (1907-1908, 1911), *Pro Patria* (1927-1929; tu m. in.: felieton: Rozważania. 1927; rec. teatr. w rubr.: Teatr Narodowy. 1928; rubr.: Teatr, malarstwo, sztuka. 1928-1929), *Przegl. Księgarski* (1930), *Przegl. Wszeczpól.* (1922-1923), *Rodzina Pol.* (1929), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1909-1910, 1915, 1920), *Rozwój* (1919), *Rzeczpospolita* (1922-1923), *Scena i Sztuka* (1908-1911; tu m. in.: Miski. 1910 nr 46-49, 1911 nr 1-3), *Sfinks* (1908-1909; tu tłum.: J. A. Gobineau: Dwa dialogi z cyklu Savonarola. 1908 t. 1 s. 279-292; Z cyklu: Michał Anioł. 1908 t. 3 s. 327-329, 1909 t. 3 s. 110-121), *Słowo Pol.* (1911, 1920-1922), *Świat* (1907-1909, 1926), *Tęcza* (1928-1929), *Twórczość* (1928), *Tyg. Ilustr.* (1898-1899, 1908-1915, 1919-1920, 1924-1925; tu m. in.: Stożki ulan na pikiecie. 1912 nr 14-15; Spotkanie z Minotaurem. 1912 nr 48; Carogród. Legenda wieków. 1912 nr 45-46; Z życia skauta: Nieoczekiwana robota. 1913 nr 18; Pani zabiła pana... 1913 nr 21; Farba na śniegu. 1914 nr 6; Przygody skautów. 1914 nr 2-3; Maciej. 1915 nr 10; Morze. Symfonia. 1919 nr 12), *Wieczory Rodz.* (1898), *Więci Ilustr.* (1913), *Więci z Polski* (1929).

Ponadto w książkach i wydawnictwach zbiorowych: *Akademiści żołnierzy*. W-wa 1919, K. Brodziński: Pieśni rolników. Kijów 1918 *Bibl. Lud. Pol.* nr 4 (tu przedmowa), S. Garczyński: Bitwa pod Grochowem. Kijów 1917 *Bibl. Lud. Pol.* nr 12 (tu przedmowa), S. Garczyński: Sonety wojenne. Kijów [1917] *Bibl. Lud. Pol.* nr 8 (tu przedmowa), *Gwiazda wschodni*. Kijów 1916, T. Lenartowicz: Bitwa raclawicka. Poemat. Kijów 1917 *Bibl. Lud. Pol.* (tu przedmowa), *Melitele. Noworocznik lit.* Kr. 1902, *Na wpisy szkolne*. W-wa 1915, *Nowina. Książka zbior.* W-wa 1914-1915.

Przekłady

1. A. Schopenhauer: Poczworne źródło twierdzenia o podstawie dostatecznej. W-wa 1904.

2. W. Meister: Księga win Judy. Porachunki niemieckie. W-wa 1922.

3. E. Kuehn: Rasa. Romans. 1923.

4. A. Rosenberg: Bolszewizm-Głód-Śmierć. 1923.

Ponadto ogłaszał tłumaczenia w czasopiśmie.

Listy i materiały

1. Do W. Feldmana z 1908. Rkps Ossol. sygn. 12413/II.

2. Do Z. Rabskiej 4 listy z 1908-1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724.

3. Do L. Kotarbińskiej 2 listy z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7038.

4. Do W. S. Reymonta 2 listy z 1910. Rkps Ossol. sygn. 6978/I.

5. Do red. *Chimery* b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5323.

6. Drobne utwory z archiwum *Życia* i *Chimery*, Rkps Bibl. Nar. sygn. 5450.

7. Dwa artykuły: O katolikach; Jedność chrześcijańska. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszczy. sygn. 281, 282.

OPRACOWANIA

M. MASSONIUS: Tandeta reporterska. *Głos* 1899 nr 9. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Codz.* 1899 nr 64; przedr. w książce: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 16. W-wa 1966. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 46 s. 550. — *Gaz. Lw.* 1900 nr 251. — *W. Kur. Warsz.* 1901 nr 37. — [G. ZAPOLSKA]: Pan I. Grabowski contra Rosztandowi. *Słowo Pol.* 1901 nr 67 s. 3. — *Wiek Ilustr.* 1901 nr 37 [spr. z odczytu o Rostandzie]. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — S. BRZozowski: Listy o literaturze. *Spoleczeństwo* 1907 nr 6. — GAMMA [A. SYGIETYSKI]: Spod pióra. *Tyg. Ilustr.* 1909 s. 116 [wywiad]. — A. NOWACZYŃSKI: Przedmowa do: I. Grabowski: Pamiętniki Rupiecia. W-wa 1909. — J. M. MUSZKOWSKI. *Spoleczeństwo* 1910 nr 22. — Laureaci. I. Grabowski. *Dzien. Chicagoski* 1910 nr 103. — Laureaci konkursu im. Słowackiego. *Nowości Ilustr.* 1910 nr 6. — T. DĄBROWSKI: Warszawski „syntetyk”. *Jedność* 1911 nr 33-34. — Z. KOŚCIECZA: Dobitny protest. *Rola* 1911 nr 52. — Z prasy polskiej. *Nowa Gaz.* 1911 nr 534. — D.: Nasi komediopisarze o sobie. *Świat* 1913 nr 47. — S. DZIEWULSKI: List do redakcji. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 33 [polem. z I. Grabowskim]. — I. GRABOWSKI: Dłaczego wystąpiłem z „Dnia”. *Gaz. Por. 2 Grosze* 1914 nr 166. — S. ŁAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1927].

(Nekrologi:) SK [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1933 nr 6; B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1933 nr 59; W. [Z. WASILEWSKI]. *Mysl Nar.* 1933 nr 8; *Gaz. Warsz.* 1933 nr 33; Zgon autora „Pamiętników Rupiecia”. *Nowy Kur.* 1933 nr 28.

Prace społeczne I. Okszy-Grabowskiego. *Patria* 1934 nr 181. — W. BOROWY. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960).

Szarada. W. B. [W. BOGUSŁAWSKI]: Z teatru. *Gaz. Pol.* 1897 nr 43. — A. DOBROWOLSKI. *Bluszcz* 1897 nr 8. — (AL. R.) [A. RAJCHMAN]: Odgłosy. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 700. — *Przegl. Tyg.* 1897 nr 7 w rubr.: Echa warszawskie.

Bez wyjścia. B. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 224. — BAR: Ze sceny. *Kur. Codz.* 1897 nr 232. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 3 s. 479-480. — K. GLIŃSKI. *Bluszcz* 1897 nr 34. — A. L. [A. LANGE]. *Głos* 1897 nr 37. — M. G. *Tyg. Ilustr.* 1897 t. 2 s. 690. — (ANT.) [A. SKRZYŃSKI]. *Wędrowiec* 1897 nr 35. — St-an. *Dzian. dla Wszystkich* 1897 nr 194. — ZASTĘPCA. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 35. — B. ZAWADZKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr 232. — *Gaz. Nar.* 1897 nr 237. — *Gaz. Pol.* 1897 nr 191.

Weksel płatny. -a-: Z teatrzyków ogródkowych. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 23. — Odgłosy. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 19.

Burza. -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 24. — B. *Gaz. Warsz.* 1899 nr 154. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 24. — ŁUC. KOŚC. [L. KOŚCIELECKI]. *Kur. Codz.* 1899 nr 159-160. — MONOKL [K. KORWIN-PIOTROWSKI]. *Tyg. Pol.* 1899 nr 24. — Sprawozdanie z czynności Komitetu powołanego do oceniania utworów dramatycznych, przesłanych na konkurs imienia Ignacego Paderewskiego. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 16. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1899 nr 144. — *Wędrowiec* 1899 nr 24.

Rodzeństwo. -tc- [T. CZAPELSKI]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 48. — K. I. [K. IRZYKOWSKI]. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1900 nr 270. — A. KRCHO- WIECKI. *Gaz. Lw.* 1900 nr 271. — Iz. K. [I. KUNCEWICZ]. *Dzian. Pol.* 1900 nr 327. — FEX. MR. [F. MRAWINCZYC]. *Monitor* 1900 nr 49. — (rs). *Głos Narodu* 1900 nr 270. — St. *Ruch Katol.* 1900 nr 272. — (t.). *Kur. Lw.* 1900 nr 328. — G. ZAPOLSKA. *Słowo Pol.* 1900 nr 549;

przedr. w książce: I Sfinks przemówi... *Lw.* 1923 s. 90. — *Gaz. Nar.* 1900 nr 326.

Franek Cygan. BITRU [M. SOBESKI]. *Kur. Poz.* 1908 nr 22. — *Dzian. Poz.* 1908 nr 22. — *Praca* 1908 s. 136.

Tabu. J. Łoz. [J. ŁOZIŃSKI]: Teatr Elizeum. *Kur. Por.* 1904 nr 344. — Wł. TR. [W. TRĄPCZYŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1904 nr 342.

Król Stanisław August. J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 339. — *Mysl Niepodległa* 1907 nr 44. — H. d'A-BANCOURT DE FRANQUEVILLE. *Kraj* 1908 nr 381. — J. ADAMOWICZ. *Witeź* 1908 s. 51. — A. E. BALICKI: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1908 t. 168 s. 373. — CH. [A. CHOLONIEWSKI]. *Świat* 1908 nr 19. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 2 s. 413-416. — J. IWAŃSKI. *Prawda* 1908 nr 19. — J. JANKOWSKI: Tragedia konieczności. *Świat* 1908 nr 4. — J. KLECZYŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 11 s. 221-222. — i [J. KLECZYŃSKI]: Z teatru krakowskiego. *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 19. — J. LORENTOWICZ: Tragedia upadku. *Nowa Gaz.* 1908 nr 97, 99. — W. ŁADA [W. NOSKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1908 nr 122. — A. NOWACZYŃSKI. *Ateneum Pol.* 1908 t. 1 s. 241-244. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1908 nr 184. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1908 nr 97; przedr. *Dzian. Poz.* 1908 nr 108. — *Biesiada Lit.* 1908 nr 25. — *Czas* 1908 nr 32. — *Głos Narodu* 1908 nr 194. — *Słowo* 1908 nr 1. — *Słowo Pol.* 1908 nr 204. — *Tyg. Ilustr.* 1908 s. 381. — E. C. [E. CZEKALSKI]. Teatry warszawskie. *Świat* 1916 nr 21. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1916 nr 131 s. 2. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROTBĘCZKOWSKI]. *Echo Pragi* 1916 nr 21. — L. L. L.: Teatr Polski. *Kur. Pol.* 1916 nr 131 s. 2. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1916 nr 217; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935.* — S. NOYSZEWSKI: Teatr Polski. *Gaz. Por. 2 Grosze* 1916 nr 132. — *Kur. Pol.* 1916 nr 126 s. 6.

Czarna dama. K. *Goniec Por. i Wiecz.* 1909 nr 344. — S. KIEDRZYŃSKI. *Spoleczeństwo* 1909 nr 33 s. 395. — S. KRZYWOSZEWSKI: „Czarna dama” i jej autor. *Kur. Warsz.* 1909 nr 177. — A. STRZELECKI. *Świat* 1909 nr 30. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1911 s. 20-21.

Niewierny Tomek. ARF. *Czas* 1909 nr 36. — AUT. *Dzian. Pol.* 1909 nr 81. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.*

1909 t. 171 s. 571. — x [W. FELDMAN]. *Krytyka* 1909 t. 2 s. 293. — J. [J. JANKOWSKI]: Z teatru krakowskiego. *Świat* 1909 nr 9. — (m) [M. JASTRZĘBSKI]. *Naprzód* 1909 nr 49. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1909 nr 6. — (N. C.). *Nasz Kraj* 1909 nr 34. — PRZYGODNY. *Nowa Reforma* 1909 nr 72. — L. Sz. [L. SZCZEPAŃSKI]. *Nowiny* 1909 nr 37. — WŁ. LIT. *Prawda* 1909 nr 9. — *Przegląd* 1909 nr 39. — Z teatru krakowskiego. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 9. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Przegl. Tyg. Życia Kult. i Obyczajowego* 1928 nr 3. — T. Ł. [T. ŁOPALEWSKI]: Z Reduty. *Kur. Wil.* 1928 nr 8. — PILAWA [W. STANISŁAWSKA]: Reduta. *Dzien. Wil.* 1928 nr 7. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Pokaz w Instytucie Reduty. *Kur. Por.* 1936 nr 36; przedr. w książkach: *Krótkie spięcia*. (Wrażeń teatralnych seria szesnasta). W-wa 1938; *Pisma*, T. 26. W-wa 1969. — J. JANOWSKI: Na scenach stolicy. *Kultura* 1936 nr 1. — K. WIERZYŃSKI. *Gaz. Pol.* 1936 nr 28.

Pamiętniki Rupiecia. S. DZIKOWSKI. *Kur. Warsz.* 1909 nr 259. — K. GONIEC *Por. i Wiecz.* 1909 nr 340 s. 8. — J. LORENTOWICZ: W samotności. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1909 nr 25. — *Nowa Reforma* 1909 nr 446. — *Słowo* 1909 nr 163. — M. WIERZYŃSKI. *Błuszcz* 1910 nr 27.

Sokół. W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1910 t. 3 s. 130-138. — K. E. [K. EHRENBERG]: Teatr Letni. *Kur. Por.* 1910 nr 141. — S. GACKI. *Odrodzenie* 1910 nr 12 s. 172-173. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 23. — J. JANKOWSKI. *Świat* 1910 nr 22. — N. JASTRZĘBSKA. *Błuszcz* 1910 nr 7 s. 70-71. — Z. KAWECKI. *Scena i Sztuka* 1910 nr 22. — J. KLĘCZYŃSKI:

Polemiki z powodu ostatniego konkursu dramatycznego. *Krytyka* 1910 t. 4. — L. K. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 138. — A. WRZESIEŃ [A. LANGE]: Teatr Letni. *Prawda* 1910 nr 22. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1910 nr 230, 231; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru*. T. 4. W-wa 1935. — J. M. MUSZKOWSKI: Z teatru. *Spółeczeństwo* 1910 nr 22. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1910 nr 140. — *Słowo Pol.* 1910 nr 63 s. 8; nr 247. — J. D. [J. DRWĘSKI]. *Przegl. Wielkop.* 1911 s. 54-55. — B. MARCHLEWSKI. *Kur. Poz.* 1911 nr 7. — R. [M. WIERZYŃSKI]. *Praca* 1911 nr 3. — *Museion* 1911 z. 5 s. 91-96.

Grunwald. W. HAHN. *Przegl. Powsz.* 1910 t. 107 s. 100-102.

W sprawie żydowskiej. Cz. J. [C. JANKOWSKI]: Teatr jako dyspozytura duszy narodowej. Polemicznych uwag nieco. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 41 s. 813 [dot. art. w *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 39].

Credo. *Tyg. Ilustr.* 1919 nr 15 s. 240.

Granum salis. „Ale świętości nie szargać”. *Rola* 1912 nr 22 [o noweli Bucefał II]. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1922 nr 239.

Przysięga trzech. *B. Gaz. Bydg.* 1922 nr 27. — S. [M. SMOLARSKI]. *Gaz. Warsz.* 1922 nr 189. — *Gaz. Warsz.* 1922 nr 166.

Niewolnicy Europy. M. S. [M. SMOLARSKI]. *Rzeczpospolita* 1925 nr 328.

Stylisma. P. I.: Z teorii literackich. *Przegl. Lit.* 1930 nr 4.

GRABOWSKI TADEUSZ zob. Słownik współczesnych pisarzy polskich

GRAYBNER STANISŁAW CZESŁAW (1846—1918)

Pseud.: J. K. OSTERLOFF; S. N. OSTERLOFF.

Dramatopisarz.

Ur. 1 września 1846 w majątku rodzinnym Chotynia, w guberni lubelskiej. Ukończył gimnazjum filologiczne w Warszawie, gdzie też uczęszczał do Szkoły Głównej na wydział prawny. Po studiach zajmował się rolnictwem. Działalność literacką rozpoczął w 1890. Zmarł 17 października 1918 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Mamin synek. Powieść oryginalna w 2 tomach. Kr. 1891 *Bibl. Myśli* t. 1. Wyd. nast. pt. Mamin synek. Powieść oryginalna w 3 częściach. Lw. 1894.

2. Słodka trucizna. Farsa w 3 aktach. Wyst. Kr. 14 listopada 1891; W-wa 1 stycznia 1892; Łódź 26 maja 1892; Lw. 28 czerwca 1892; Poz. 16 marca 1893. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1609, 1781.

3. Nie dojechali. Komedja w 1 akcie. Kr. 1892 *Teatry amatorskie* nr 11. Wyst. Kr. 7 stycznia 1893.

4. Fredzio. Komedja w 3 aktach. Wyst. Lw. 23 stycznia 1893; W-wa 6 lutego 1893; Poz. 4 marca 1893; Kr. 15 kwietnia 1893. Nie druk.

Utwór nagrodzony na konkursie im. Wołodkowicza w Krakowie w 1892.

Rkps: Ossol. sygn. 10398/I; egzemplarz teatralny reżyserski pod zmienionym tytułem: Trzy pokolenia. Bibl. Nar. sygn. 6204/II; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1714, 1757.

5. Hrabia Jerzy. Komedja w 3 aktach. Wyst. Kr. 22 kwietnia 1893. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru im. J. Słowackiego w Kr. sygn. 70.

6. Irena, czyli potęga niemocy. Dramat w 4 aktach. Wyst. W-wa 11 marca 1894; Poz. 29 listopada 1894; Kr. 28 maja 1895; Lubl. 18 stycznia 1896. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru im. J. Słowackiego w Kr. sygn. 303; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1961.

7. Maruder. Komedja w 3 aktach. Wyst. Poz. 29 września 1894; Lw. 22 października 1894; W-wa 29 października 1894; Kr. 21 listopada 1894; Łódź 14 listopada 1895. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 2098, 2166.

8. Na warszawskim bruku. Szkic powieściowy i drobiazgi. Lw. 1894.

Zawartość: Na warszawskim bruku. Szkic powieściowy. (*Dzien. Pol.* 1891 nr 173-211); Mój romans. Nowela. (*Dzien. Pol.* 1891 nr 305-306, 308-310); Nie z fantazji. Nowela; Bez ręki. Powiastka; Nemezis. Powiastka. (*Myśl* 1893 nr 2-12); Słaby argument. Fantazja. (*Świat* 1892 nr 24 s. 567-571; *Gaz. Warsz.* 1893 nr 44, 46-47); Słowo honoru. Fantazja; List sieroty. Obrazek; Moralny koń. Facecja; Guwerner. Ramotka.

9. Pan Wyręba. Szkic powieściowy. *Wiek* 1894 nr 173-182, 184-195, 197-198, 200-202, 204. Wyd. osob. Lw. 1898.

10. Odstępca. Komedja w 3 aktach. Wyst. W-wa 20 kwietnia 1896. Nie druk.

11. Truteń. Komedja w 3 aktach. Wyst. Kr. 12 marca 1898. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru im. J. Słowackiego w Kr. sygn. 345.

12. Rothornówna. Sztuka w 5 aktach. Wyst. W-wa 17 grudnia 1899. Nie druk.

Współautor: M. Prażmowski.

13. Fujarka. Powieść. *Wędrowiec* 1901 nr 44 i nn.; *Na powodzian.* W-wa 1904 s. 388-394.

14. Marszałek. Powieść. *Kur. Warsz.* 1901 nr 310, 313-317, 320-324, 326-331, 333-335, 337-338, 340-345, 347-348, 350-352, 354, 356, 358. Wyd. osob. W-wa [ok. 1901]. Wyd. nast. W-wa 1902.

15. Totalizator. Fraszka w 3 aktach. Wyst. W-wa 25 maja 1901. Nie druk.

16. Salamandra. Sztuka w 4 aktach. Wyst. Kr. 22 listopada 1901; Łódź 14 stycznia 1902. Nie druk.

17. W cudzej skórze. Powieść. *Nowa Reforma* 1905 nr 232-296, 1906 nr 2-5.

18. Potwory. Komedja w 4 aktach. Wyst. Lw. 17 marca 1906. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4080, 4299.

19. Półpanek. Powieść. Lw. [1912] *Bibl. Powsz.* nr 886-890.

20. Skazaniec. Dramat w 1 akcie na tle wypadków warszawskich w r. 1905. Lw. 1913 *Teatr dla Wszystkich* nr 106. Wyd. nast. Lw. 1919 *Teatr dla Wszystkich* nr 106. Wyst. W-wa 9 lutego 1929.

21. Jenerał Iwanow. Sztuka. Wyst. W-wa 15 listopada 1916. Nie druk.

22. Ze świtem. Powieść. Lw. 1916.

Utwory literackie zamieszczał w czasopiśmie: *Ananas* (1893; tu: Pan Marceci. Z prawdziwego zdarzenia. S. 43-51), *Dzien. Pol.* (1891), *Gaz. Lw.* (1917; tu: Dwoiste oczy. Nr 41-62), *Gaz. Warsz.* (1893, 1913; tu m. in.: O literaturze naszej dla dzieci. 1913 dod. do nr 79), *Kur. Por.* (1903; tu: Kutwa. Nr 261; Naiwna. Nr 226-330; W szponach. Nr 233), *Kur. Warsz.* (1894, 1901), *Myśl* (1893), *Nowa Reforma* (1905), *Słowo Pol.* (1912-1914; tu m. in.: Namiestnik Berg na polowaniu. Opowiedział naoczny świadek. 1912 nr 112, 116; Hic mulier. 1913 nr 334, 336), *Świat* (1892; tu m. in.: Nad Wisłą. Nr 18), *Świat Kobiety* (1914; tu: Loteria. Nowela. Nr 78), *Tyg. Mów i Powieści* (1903; tu: Pani Sędzina. Syl-

wetka. Nr 39-40), *Wędrowiec* (1901), *Wiek* (1902).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Na powodzian. Księga zbior.* W-wa 1904, *Skarbonka. Jednodniówka.* Kr. 1893.

Przekłady

L. Pergand: *Tragedia lisa.* Z cyklu: „*Od lisa do sroki*”. *Słowo Pol.* 1914 nr 171-203 z przerwami i odb.

Prace edytorskie

Na powodzian. Księga zbior. prac literackich i artystycznych wyd. pod kierunkiem literackim... W-wa 1904.

Listy

1. Do F. Faleńskiego z 1903. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5902.

2. Do J. Pieniążka 7 listów z 1904-1908. Rkps Ossol. sygn. 5798/III.

OPRACOWANIA

J. KENIG: Przegląd teatralny za r. 1894. *Ateneum* 1895 t. 1 s. 161-162. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 26 (1900). — Głosy publiczności. *Kur. Codz.* 1903 nr 253.

(Nekrologi:) *Kur. Warsz.* 1918 nr 291 wyd. wiecz.; *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 43. —

Mamin synek. (r. p.). *Świat* 1893 nr 18. — (STR.). *Dzien. Pol.* 1893 nr 263. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 210. — M. RAWICZ. *Przeegl. Pol.* 1894 t. 112 s. 161. — *Ateneum* 1894 t. 2 s. 173.

Słodka trucizna. (b) [K. BARTOSZEWICZ]. *Myśl* 1891 nr 13. — Ad. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Pol.* 1891 nr 312. — E. P. *Czas* 1891 nr 264. — *Kur. Por.* 1891 nr 319. — *Przeegl. Tyg.* 1891 nr 47. — A. BR. *Kur. Codz.* 1892 nr 2. — W. B. [W. BOGUSŁAWSKI]. *Gaz. Pol.* 1892 nr 3. — * [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1892 nr 147. — (P). *Gaz. Warsz.* 1892 nr 2. — *Dzien. Pol.* 1892 nr 181. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 457. — *Kur. Por.* 1892 nr 2.

Nie dojechali. Z. SARNECKI. *Kur. Pol.* 1893 nr 9.

Fredzio. J. BLESZYŃSKI. *Nasza Sztuka* 1893 nr 2. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1893 nr 32, 34. — W. BUKOWIŃSKI. *Głos* 1893 nr 7. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1893 nr 13. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Pol.* 1893 nr 24. — G. KEMPNER. *Przeegl. Tyg.* 1893 nr 7. — * *

[A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1893 nr 19. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1893 nr 7. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1893 t. 1 s. 86, 101. — j. l. [J. ŁOZIŃSKI]. *Kur. Pol.* 1893 nr 105. — Wl. M. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1893 nr 9. — ANT. MIESZK. [A. MIESZKOWSKI]. *Kur. Codz.* 1893 nr 38. — OSACZONY: Impresje na temat sztuki. *Kolce* 1893 nr 6. — (P). *Gaz. Warsz.* 1893 nr 34. — R. P. [R. POLIŃSKI]. *Przeegl. Pol., Społ. i Lit.* 1893 nr 20. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 489. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1893 nr 30. — W. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Prawda* 1893 nr 6. — M. WOŁOWSKI. *Tyg. Młd i Powieści* 1893 nr 7. — *Dzien. Pol.* 1893 nr 25. — *Kur. Por.* 1893 nr 31, 38. — *Nowa Reforma* 1893 nr 88. — *Wędrowiec* 1893 nr 6. — *Kur. Por.* 1895 nr 36, 135.

Hrabia Jerzy. A. K. *Nowa Reforma* 1893 nr 94. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Czas* 1893 nr 94. — J. B. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 501. — C. PIENIAŻEK. *Kur. Pol.* 1893 nr 114.

Irena. A. N. *Wędrowiec* 1894 nr 11. — B. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 69. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 3 s. 385. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 59. — S. GRAYBNER: List do redakcji. *Kur. Warsz.* 1894 nr 72. — G. KEMPNER. *Przeegl. Tyg.* 1894 nr 11. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1894 nr 12. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 1 s. 170. — Wl. M. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1894 t. 37 nr 19. — ANT. MIESZK. [A. MIESZKOWSKI]. *Kur. Codz.* 1894 nr 71. — P. *Wiek* 1894 nr 59. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1894 nr 546. — C. W. [C. WALEWSKA]. *Prawda* 1894 nr 11. — *Mucha* 1894 nr 11. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Czas* 1895 nr 124. — X. X. *Przeegl. Pol.* 1895 t. 117 s. 264.

Maruder. A. N. *Wędrowiec* 1894 nr 44. — B. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 292. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 248. — W. BUKOWIŃSKI. *Niwa* 1894 nr 18. — A. CHOLONIEWSKI. *Kronika Społ. i Lit.* 1894 nr 8. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Czas* 1894 nr 267. — M. GAWALEWICZ. *Bluszcz* 1894 nr 45. — G. KEMPNER. *Przeegl. Tyg.* 1894 nr 44. — [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1894 nr 243. — K. T. *Przeegl. Pol.* 1894 t. 114 s. 693. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 254. — ANT. MIESZK. [A. MIESZKOWSKI]. *Kur. Codz.* 1894 nr 300. — (wp.) [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1894 nr 267. — W. R. [W. RABSKI]. *Przeegl. Poz.* 1894 nr 28. — Al. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo*

Muz., Teatr. i Artyst. 1894 nr 579. — VERAX [J. ROGOSZ]. *Głos Narodu* 1894 nr 269. — *Dzien. Pol.* 1894 nr 295. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1895 t. 3 s. 332.

Na warszawskim bruku. (STR). *Dzien. Pol.* 1893 nr 263. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1894 nr 260. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1894 nr 250. — NIT. *Ateneum* 1894 t. 2 s. 378. — W. N. *Kur. Codz.* 1894 nr 117.

Pan Wyręba. J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1899 t. 62 s. 433.

Odstępca. B. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 107. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1896 nr 92. — M. GAW. [M. GAWALEWICZ]. *Kraj* 1896 nr 16. — J. M. *Wiek* 1896 nr 92. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1896 nr 17. — S. KRZEMIŃSKI. *Prawda* 1896 nr 17. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 17. — W. PIĄTKOWSKI. *Niwa* 1896 nr 17. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 656. — A. S. [A. SMACZNIŃSKI]. *Tyg. Mów i Powieści* 1896 nr 18. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1896 nr 93. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Głos* 1896 nr 17. — K. ZALEWSKI. *Kur. Warsz.* 1896 nr 110. — ZASTĘPCA. *Kur. Codz.* 1896 nr 110. — ZINK. *Kolce* 1896 nr 17.

Truteń. A. NOW. *Ruch Spół.* 1898 nr 7. — b. [A. BEAUPRÉ]. *Czas* 1898 nr 60. — F. KONECZNY. *Przegl. Pol.* 1898 t. 128 s. 183. — MINOS [J. ŁOZIŃSKI]. *Głos Narodu* 1898 nr 60. — L. S. [L. SZCZEPAŃSKI]. *Życie* 1898 nr 12. — *Dzien. Pol.* 1898 nr 103.

Rothornówna. B. *Gaz. Warsz.* 1899 nr 338. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.*

1899 nr 51. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1899 nr 349. — K. PIOTROWSKI. *Tyg. Pol.* 1899 nr 51. — W. R. [W. RABSKI]. *Wiek* 1899 nr 312. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 51. — A. SYGIETŃSKI. *Gaz. Pol.* 1899 nr 288. — H. KOHN. *Israelita* 1900 nr 1. — *Mies. Kur. Pol.* 1900 nr ze stycznia.

Marszałek. L. KONARSKI. *Głos* 1902 nr 52. — H. GALLE. *Książka* 1903 s. 247. — L. *Kur. Codz.* 1903 nr 162.

Totalizator. ŁUC. KOŚC. [Ł. KOŚCIELECKI]. *Kur. Codz.* 1901 nr 146.

Salamandra. J. FLACH. *Przedświt* 1901 nr 272. — S. GRAYBNER: List do redaktora. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1901 nr 273. — K. I. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1901 nr 272. — (r). *Dzien. Pol.* 1901 nr 489. — S. WOMELA. *Kur. Lw.* 1901 nr 325. — *Gaz. Lw.* 1901 nr 266. — *Słowo Pol.* 1901 nr 540. — B. *Gaz. Warsz.* 1902 nr 141. — GUR. M. [M. GURANOWSKI]. *Kur. Poz.* 1902 nr 495. — GUR... M. [M. GURANOWSKI]. *Kur. Teatr.* 1902 nr 23. — T. JAROSZYŃSKI. *Wiek* 1902 nr 145. — Ł. KOŚCIELECKI. *Kur. Codz.* 1902 nr 147. — J. ŁOZ. [J. ŁOZIŃSKI]. *Kur. Por.* 1902 nr 149. — Z. SARNECKI. *Przedświt* 1902 nr 130. — KAZ. EHR. [K. EHRENBURG]. *Wiek* 1903 nr 207. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1908 t. 168 s. 169. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1908 nr 138. — *Czas* 1908 nr 69. — *Głos Narodu* 1908 nr 139.

Potwory. F. GWIŹDZ. *Kur. Lw.* 1906 nr 75. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Słowo Pol.* 1906 nr 123.

Na powodzian [edyt.]. L. [E. LUBOWSKI]. *Kur. Codz.* 1904 nr 105.

GROSSEK-KORYCKA MARIA (1868–1926)

Krypt.: Gr.-K.; M. G.; MARIA G-K; E-LA [?].

Poetka, publicystka, tłumaczka.

Ur. 8 grudnia 1868 w Krakowie (1869 według S. Lama i G. Korbuta), córka Szczepana Nowickiego, prawnika, i Marii z Zarembkich. Dzieciństwo spędziła w Kielcach, tu również chodziła na pensję. Mając 15 lat uczęszczała do konserwatorium w Warszawie, z kolei studiowała medycynę i matematykę na uniwersytecie w Petersburgu, po czym pod kierunkiem L. Malinowskiego filologię w Krakowie. Następnie pracowała jako nauczycielka domowa na Ukrainie. Po wyjściu za mąż za ziemianina Antoniego Grosseka zamieszkała we wsi Krzyżanówka, później w Kijowie. Po tragicznym zgonie syna i śmierci męża przeniosła się w 1908 na stałe do Warszawy. Około 1910 wyszła ponownie za mąż za Władysława Koryckiego, literata i pedagoga. Odbywała kilka-

krotnie podróże do Włoch. Wybuch pierwszej wojny zastał ją w Rzymie. W 1915-1918 mieszkała w Kijowie, w 1918 powróciła do kraju. Mieszkała w Zduńskiej Woli, Jędrzejowie, później w Warszawie. Zajmowała się wówczas głównie publicystyką. Zmarła 18 kwietnia 1926 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Hafciarka. Poemat. Powst. 1893. Ogl. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 16-21; przedr. zob. poz. 4.

Fragm. niedrukowany ze względu na cenzurę ros. ogl. *Kłosy Ukraińskie* 1916 [częściowo zniekształcony]; przedr. pt. Hafciarka. Cz. 2. zob. poz. 10.

Poemat nagrodzony na konkursie poetyckim *Prawdy* w 1900.

2. Apoteoza. Poemat. *Prawda* 1900 nr 35-38; *Tyg. Ilustr.* 1900; przedr. zob. poz. 4.

Poemat nagrodzony na konkursie poetyckim *Prawdy* w 1900.

3. Serce. Powieść. *Prawda* 1902 nr 1-19. Wyd. osob. W-wa 1928 [1929].

4. Pisma. I. Poezje. W-wa 1904 [1903].

Zawartość: m. in.: Dwaj kramarze. (Zob. też Wyd. zbior. poz. 1); Apoteoza. (Zob. poz. 2); Tesknota. (Zob. też Wyd. zbior. poz. 1); Pogrzeb. (*Prawda* 1901 nr 24; *Tyg. Nar.* 1901 nr 27); Romans morza. (*Tyg. Ilustr.* 1902 nr 34); Ostatnia wola. (*Prawda* 1901 nr 26); Noc i świt; Obrońca; Żal i pociecha. (*Bluszcz* 1902 nr 31); Co to będzie?; Po śmierci; In excelsis; Hafciarka. (Zob. poz. 1).

5. Orzeł oslepiły. Kr. [1913].

Poezje.

Zawartość: cykl: Sonaty mol (tu m. in.: Pawie pióra. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1); oraz wiersze: Orzeł oslepiły. (Zob. też Wyd. zbior. poz. 1); Miserere mei Domine; Zaduszne oratorium. (*Sfinks* 1911 t. 4 s. 230-231).

6. Dialogi. Italiana. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 nr 2, 10-13 (pt. Italiana. Dialogi) i odb. W-wa 1914. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2.

7. Medytacje. T. 1: Synteza współczesności. T. 2: Anioł wojujący. Kr. [1913]. Wyd. nast.: W-wa 1930 (pt. O supremacji zła).

Szkice filozoficzne.

8. Zła miłość. *Humanista Pol.* 1913 nr 5-6, 8-9.

9. Wieszcza. Powst. przed 1914. Ogl. *Pro Partia* 1928 nr 146-151 (pt. Z teki pośmiertnej. Wieszcza). Wyd. osob. W-wa [1929] (pt. Wieszcza. Poezje.).

10. Niedziela palem. W-wa 1919.

Poezje.

Zawartość: cykl: Ballady mistyczne, oraz m. in. wiersze: Modlitwa; Resurrexit. (Powst. 1917); Chrystus wawelski. (Zob. Wyd. zbior.

poz. 1); Hafciarka. Cz. 2. (Zob. poz. 1); Kościół Mariacki. (W: *Ofiarom wojny*. Kijów 1916. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1).

11. O rozumie ludzkim. W-wa 1928.

Szkie popularny o roli inteligencji w społeczeństwie polskim.

12. Świat kobiecy. W-wa 1928.

^W Zbiór felietonów ogł. w *Bluszczu* w l. 1923-1926.

Przekłady drobnych utworów: c z e s.: Przed Mojżeszem Michała Anioła. — Krzywe zwierciadło. — Oczekiwanie. — Gwiazdy. *Slovanský přehled* 1929 s. 112-114 — franc.: Teściowa i synowa. [fragm. ze Świata kobiecego]. *Le Messager Polonais* (W-wa) 1925 nr 208-227.

Wiersze, utwory prozą, felietony, szkice literackie ogłaszała w czasopismach: *Bluszcz* (1902, 1923-1925; tu m. in.: Świat kobiecy. Felieton. 1913-1926; oraz z teki pośmiertnej — 1926), *Dzien. Kijowski* (1915-1918), *Dzien Pol.* (pośmiertnie 1927-1929), *Echo Lit.-Artyst.* (1913), *Gaz. Kielecka* (z teki pośmiertnej — 1926-1927; tu m. in.: Ze wspomnień kieleckich M. Grosseka-Koryckiej. 1926 nr 72), *Gaz. Warsz.* (1924-1925), *Humanista Pol.* (1913-1914), *Głos Ludu* (z teki pośmiertnej — 1927), *Kłosy Ukraińskie* (1915-1918), *Kur. Por.* (z teki pośmiertnej — 1927), *Myśl. Nar.* (1926), *Patria* (z teki pośmiertnej — 1930), *Polen* (Wiedeń 1915), *Prawda* (1900-1902), *Przegl. Warsz.* (1923), *Przegl. Wiecz.* (1923), *Ryduwan* (1919; tu tłum. H. de Régner: Krew Marsyasa. T. 5 s. 185-193), *Rzeczpospolita* (1927; tu z teki pośmiertnej tłum. V. Hugo: Ekstaza. Nr 236), *Sfinks* (1908-1912; tu m. in.: Do duchów. Ustęp z poematu Obłąd niebieski. 1908 t. 4 s. 249), *Twórczość Młodej Polski* (1923), *Tyg. Ilustr.* (1901-1902; oraz z teki pośmiertnej — 1932, 1939), *Tyg. Nar.* (1901), *Wolne Słowo* (1924), *Ziemia Lubel.* (1909).

Ponadto w książce zbiorowej: *Ofiarom wojny*. Kijów 1916.

Przekłady

1. E. Verhaeren: Trzy poematy. *Przegl. Warsz.* 1923 nr 16 s. 5-21.

2. P. Bert: Rok drugi wykładów naukowych z dziedziny historii naturalnej, fizyki, chemii. W-wa 1923.

3. E. Verhaeren: Jasne godziny. W-wa 1924.

Wydania zbiorowe i wybory twórczości

1. Pamiętnik liryczny. W-wa 1928 (ze wstępami A. Górskiego i M. K.).

Wybór wierszy wydanych w zbiorach oraz ogłoszonych pośmiertnie w czasopiśmie. **Zawartość:** cykle wierszy: Sonety (tu m. in.: Santa Maria Sopra Minerva. (*Myśl Nar.* 1926 nr 17); Colosseum. (*Bluszcz* 1924 nr 35); Duomo milanese. (*Myśl Nar.* 1926 nr 17); Jesień. (*Dzień Pol.* 1927 nr 272); Gwiazdy. (*Gaz. Lit.* 1927 nr 7); Gloria róż. (*Kur. Por.* 1927 nr 228); Krzywe zwierciadło. (*Przegl. Warsz.* 1923 nr 21 s. 363); Chrystus wawelski. (Zob. poz. 10); Kościół Mariacki. (Zob. poz. 10); Gloria lodowa. (*Przegl. Warsz.* 1923 nr 21 s. 362); Przed Moizeszem Michała Anioła. (*Gaz. Warsz.* 1924 nr 74); Hymny (tu: Hymn zmartwychwstania. (Powst. 1918. Ogl. *Gaz. Kielecka* 1926 nr 60); Marsz zwycięzców); Pieśni (tu m. in.: Tęsknota. (Zob. poz. 4); Dusza mię boli. (*Gaz. Kielecka* 1927 nr 36); Żal przeszłości. (*Dzień Pol.* 1927 nr 187/188); A w końcu krzyż. (*Gaz. Kielecka* 1927 nr 36); Oczekiwanie; Motyl. (*Dzień Pol.* 1928 nr 78)); Ballady mistyczne. (Zob. poz. 10); Pawie pióra. (Zob. poz. 5); Orzeł oślepy. (Zob. poz. 5); Dwaj kramarze. (Zob. poz. 4); Za „Hybris”. Powieść mistyczna; Wiosna. Symfonia. (*Bluszcz* 1926 nr 51 pt. Z poematu Symfonia wiosenna).

2. Z krainy piękna. W-wa [1929] (z przedmową A. Kirkosa [W. Koryckiej]).

Szkice, artykuły.

Zawartość: Dialogi. Italiana. (Zob. poz. 6); Dialogi. (*Sfinks* 1909 t. 8 s. 84-97, 258-271, 410-418); Emil Verhaeren. (*Bluszcz* 1924 nr 28-38); „Duchy” A. Świętochowskiego. (*Sfinks* 1910 t. 10 s. 263-274, 419-429 pt. Interpretacja „Duchów” Świętochowskiego); Neapol. Napoli (Parthenope). (*Bluszcz* 1925 nr 9, 12-14); W Colosseum; Mediolan.

Listy

Do E. Piechowskiej b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2937.

OPRACOWANIA

Sprawozdanie z konkursu poetyckiego. *Pravda* 1900 nr 2. — *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 3 s. 58. — KARABELLA [K. KORWIN-PIOTROWSKI]. *Tyg. Pol.* 1900 nr 21. — ut [S. SZCZUROWSKI]: Autorka „Hafciarki”. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 16. — Nowa poetka. *Kłosa* 1901 nr 5, 7. — X. I. Ch. [I. CHARSZEWSKI]: Na niwie prasy. „Sfinks” w Warszawie. *Myśl Katol.* 1910 nr 12. — W. BOROWY: Wisła w poezji polskiej. W-wa 1922 *Monografia Wisły* z. 15; przedr. w książce: Kamienne rękawiczki. W-wa 1932. — S. ŁAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922].

(Nekrologi i wspomnienia pośmiertne): J. HERLAINE. *Bluszcz* 1926 nr 51; L. KONOPACKA: Zakon Anioła wojującego. Na marginesie twórczości M. Grosseka. *Myśl Nar.* 1926 nr 38; A. LANGE: M. Grossek-Korycka. *Tyg. Ilustr.* 1926 s. 334-335; *Bluszcz* 1926 nr 17, nr 51, nr 60; *Gaz. Kielecka* 1926 nr 60; Po zgonie poetów. Śp. M. Grossek-Korycka. *Głos Inteligencji* 1926 nr 1.

A. LANGE: M. Grossek-Korycka. *Wiad. Lit.* 1927 nr 34. — A. LANGE: M. Grossek-Korycka. *Dzień Pol.* 1927 nr 27. — Rocznica Zapomnianej. *Gaz. Kielecka* 1927 nr 36. — O zapomnianej poetce. *Kobieta Współcz.* 1927 nr 18. — J. BRAUN: Pieśń nad otchłanią. O poezjach M. Grossek-Koryckiej. *Pravda* 1928 nr 38. — A. GÓRSKI: Wstęp do: M. Grossek-Korycka: Pamiętnik liryczny. W-wa 1928; przedr. w książce: Głosy o ludziach i ideach. W-wa 1930. — M. K.: Grossek-Korycka. Wstęp do: M. Grossek-Korycka: Pamiętnik liryczny. W-wa 1928. — WIDZ: Refleksje. *Epoka* 1928 nr 340. — K. ZAWODZIŃSKI: U poetek. *Wiad. Lit.* 1928 nr 46. — W. KIRKOR [W. KORYCKI]: Z walk ducha. Przedmowa do: M. Grossek-Korycka: Z krainy piękna. W-wa [1929]. — M. ŁOPUSZAŃSKA: O twórczości M. Grossek-Koryckiej. *Tęcza* 1929 nr 16. — W. K.: Życiorys M. Grossek-Koryckiej. *Patria* 1931 nr 176. — M. Grossek-Korycka. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 474-475. — H. KIRCHNER: M. Grossek-Korycka. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski*. T. 1. W-wa 1968. — M. PUCHAŁSKA. *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968-1969).

Hafciarka. A. DROGOSZEWSKI: Zapomniana pieśń o wolności. M. Grossek-Korycka i jej „Hafciarka”. *Przegl. Warsz.* 1923 nr 26 s. 186-201. [Rec.: Z. Kisielewski. *Robotnik* 1924 nr 10].

Apoteoza. Nowy talent. *Pravda* 1900 nr 35.

Serce. A. G.: Tragedia prostego serca. *Polska Zbrojna* 1929 nr 40. — E. K. [E. KOZIKOWSKI]. *Tęcza* 1929 nr 12. — A. LANGE. *Dzień Pol.* 1929 nr 53. — LEKTORKA. *Epoka* 1929 nr 97. — *Kur. Poz.* 1929 nr 89.

Poezje. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 46. — S. HŁASKO: Wrażenia krytyczne. *Kraj* 1903 nr 52. — W. BUKOWIŃSKI. *Pravda* 1904 s. 8-9. — A. DROGOSZEWSKI. *Ogniw* 1904 s. 511-513.

Medytacje. L. KONOPACKI. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1914 nr 14. — OZYGAR: Wzmoczone zło współczesne. Z powodu książki M. Grossekowej „Medytacje”. *Słowo Pol.* 1914 nr 530, 532, 535-536. — A. LANGE. *Nowa Gaz.* 1918 nr 34. — J. JANKOWSKI: Na marginesie „Medytacji” M. Grossek. *Bluszcz* 1926 nr 51. — S. KOŁACZKOWSKI: Aktualna książka zapomnianej autorki. *Nowy Kur. Pol.* 1926 nr 221. — L. KONOPACKI. *Mysł Nar.* 1926 nr 38. — A. GÓRSKI: Listy literackie. *Dzien. Poz.* 1927 nr 106. — A. GÓRSKI: Synteza współczesności. *Dzien. Poz.* 1927 nr 117-119; przedr. w książce: Głosy o ludziach i ideach. W-wa 1930. — L. A. [L. ANDRÉ]: O supremacji zła. *Echo Tyg.* 1930 nr 19. — Z. MISZEWSKA: Etyka przelomu. *Gaz. Pol.* 1930 nr 301. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1930 nr 36 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — P. HULKA-LASKOWSKI. *Wiad. Lit.* 1931 nr 27. — G. OLECHOWSKI. *Obrona Kultury* 1939 nr 12-13.

Dialogi. Italiana. L. KONOPACKI. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1914 nr 245.

Wieszczka. L. K. [L. KONOPACKI]. *Gaz. Warsz.* 1929 nr 206. — Z. RABSKA. *Kur. Warsz.* 1929 nr 88. — Cz. W. [C. WOJEŃSKA]. *Kobieta Współcz.* 1929 nr 47. — sn [S. NAPIERSKI]. *Wiad. Lit.* 1930 nr 20.

Niedziela palem. A. L. *Gaz. Pol.* 1919 s. 344.

Świat kobiecy. Z. ZAWISZANKA: Z powodu felietonu M. Grossek-Koryckiej, Świat kobiecy. *Bluszcz* 1923 nr

44. — W. JACOBSON-SKRODZKA: W sprawie służby domowej. Na marginesie felietonu pani M. Grossek-Koryckiej pt. Świat kobiecy. *Bluszcz* 1924 nr 33. — R. M. BLÜTH. *Polska Zbrojna* 1928 nr 140. — J. HERLAINE. *Dzien. Pol.* 1928 nr 159. — J. M. *Słowo Pol.* 1928 nr 151. — j. o. *Dzien. Wil.* 1928 nr 107, nr 108. — L. JACYNA: Dusza współczesnej kobiety. *Kur. Lit.-Nauk.* 1928 nr 53 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — M. KRZYŻANOWSKA. *Kur. Poz.* 1928 nr 250. — Z. RABSKA. *Kur. Warsz.* 1928 nr 132. — M. J. TROPOWSKI. *Głos Prawdy* 1928 nr 250. — A. WOLICA. *Głos Lit.* 1928 nr 12. — Z. ZALESKA. *Kur. Warsz.* 1928 nr 135. — *Prawda* 1928 nr 21. — R. L. [L. RADZIEJOWSKI]: Sprawa kobieca. *Polska* 1930 nr 23.

Recenzje przekładów

E. Verhaeren: Jasne godziny. L. ROQUIGNY. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1924 nr 104. — J. F. [J. FELD-HORN]: Erotyki Verhaerena. *Gaz. Lit.* 1926 nr 21.

Recenzje wydań zbiorowych

Pamiętnik liryczny. R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1928 nr 26 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — (S). [T. SINKO]. *Czas* 1928 nr 132. — J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI: Wśród poetów. *Rzeczpospolita* 1928 nr 216. — A. ZAHORSKA. *Przegl. Powsz.* 1928 t. 180 s. 87-88. — K. W. ZAWODZIŃSKI. *Wiad. Lit.* 1928 nr 46.

Z krainy piękna. L. KONOPACKI. *Mysł Nar.* 1930 nr 2. — V. KREDBA. *Slovanský přehled* (Praga) 1930 s. 164-165. — Z. RABSKA. *Radio* 1930 nr 7. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1930 nr 4 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

GRUDZIŃSKI STANISŁAW (1852—1884)

Pseud. i krypt.: KAZ. GRZYMAŁA; KAZIMIERZ GRZYMAŁA; S. G.; ST. G.; ST. GR.; STAN. GRUD.

Poeta, powieściopisarz.

Ur. 27 kwietnia 1852 w Wodzianikach na Ukrainie, syn Kazimierza i Marii z Sokolowskich. Gimnazjum i dwa lata studiów prawniczych ukończył w Kijowie. Potem przeniósł się na wydział filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Po ukończeniu studiów mieszkał we Lwowie, a w 1876 przeniósł się do Warszawy, gdzie tego roku poślubił Zofię Misiewiczównę. W 1878 został redaktorem działu literackiego *Tygodnika Powszechnego*; w 1882 zmuszony był wskutek choroby opuścić redakcję. Wyjechał wówczas na kurację do Gleichenbergu, a następnie do rodziny na Podole. Do Warszawy wrócił w 1884, tu zmarł 3 czerwca 1884.

TWÓRCZOŚĆ

1. Groch o ścianę. Komedyjka we 2 odśłonach. W-wa 1870.

2. Idealista. Poemat fantastyczny. Kr. 1871.

3. Marzenia i piosnki. Kr. 1872.

Zawartość: m.in. tłumaczenia z M. Lermontowa: Modlitwa; Żagiel; Chmury; Chadży-Abrek. Powieść kaukaska (zob. Przekłady).

4. Poezje. W-wa 1873.

5. Adam Mickiewicz wobec dzisiejszego społeczeństwa. Odczyt. *Dzien. Mód* 1874 nr 7-8 i odb.

6. Na ruinach. Lw. 1874. Wyd. 2 Kr. 1890. Zob. też poz. 8.

Poemat.

7. Opowiadanie wygnańca. *Dzien. Mód* 1874 nr 12 i odb. Zob. też poz. 8.

Poemat.

8. Urwane akordy. Poezje. Lw. 1875.

Zawartość: Sursum corda!; Anakreontyk. (*Ruch Lit.* 1875 nr 18); Nam nie wolno. (*Dzien. Mód* 1874 nr 16); Na ruinach. (Zob. poz. 6); Opowiadanie wygnańca. (Zob. poz. 7); Do Polek.

9. Za wyrokiem sądu. Dramat w 3 aktach. Powst. ok. 1875. Nie druk.

10. Poezja a społeczeństwo. Odczyt. *Ruch Lit.* 1876 nr 3-6 i odb.

Wygłoszony we Lwowie w 1875.

11. Półpanek. Powieść ukraińska. *Tyg. Powusz.* 1877 nr 51-52, 1878 nr 1-13. Wyd. zob. poz. 16 t. 2. Wyd. nast. W-wa [1899] *Bibl. Dzieł Wyborowych* 84. (Z przedmową T. Jeske-Choińskiego).

Przekłady: czes.: E. Bohdanecký. *České noviny* 1880 — ros.: Moskwa 1882.

12. Łokciem i miarką. Powieść społeczno-obyczajowa. *Niwa* 1878 t. 14 z. 85-96 i odb. W-wa 1879.

13. Zuch dziewczyna. Powieść obyczajowa. *Echo* 1878 nr 243-281 i odb. W-wa 1879.

Przekład ros.: Moskwa 1882.

14. Dwie mogiły. Poemat na tle podań ludu ukraińskiego osnuty. W-wa 1879.

15. Pod szczęśliwą gwiazdą. Powieść obyczajowa. *Echo* 1879 nr 194-215. Wyd. osob. W-wa 1880.

16. Powieści ukraińskie. T. 1-2. W-wa 1879-1880.

T. 1: Krzyż w lesie. (*Echo* 1877 nr 215-225, 228-232 z podtyt.: Obrazek ukraiński z XVIII w.); Zakłete jezioro. (*Kur. Warsz.* 1877 nr 14-21); Kara boża. (*Kur. Warsz.* 1877 nr 100-129).

T. 2: Siostry przyrodnie. (*Kur. Codz.* 1878 nr 46-47, 49-51, 53-59, 61-62, 65-68); Wigilia Kupały. (*Wiek* 1876 nr 264-266); Półpanek. (Zob. poz. 11).

Przekłady: czes. F. H. [F. A. Hora]. Praga 1880. — J. Hudec. Praga 1881 (Siostry przyrodnie, Wigilia Kupały, Kara boża).

Krzyż w lesie: czes.: E. Bohdanecký. *České noviny* 1880 — serbochorw.: Pančvo 1887; S. Rakošev. *Narodne novine* 1905 nr 151-182. Zakłete jezioro: czes.: F. A. Hora. *Plzeňské listy* 1880 nr 51.

Kara boża: czes.: E. Bohdanecký. *České noviny* 1880; J. Hudec. *Koleda* 1880 nr 14-27. Siostry przyrodnie: czes.: J. Hudec. *Světlozor* 1880 nr z lipca s. 295-423.

Wigilia Kupały: czes.: E. Bohdanecký. *České noviny* 1880.

17. Meteory. Dramat w 5 aktach. *Tyg. Ilustr.* 1880 t. 1 nr 210-215, 217-218, 220-224.

18. Obraz działalności literackiej J. I. Kraszewskiego: Powieść obyczajowa: Czwarte dziesięciolecie. 1860-1870. *Książka jubileuszowa dla uczczenia... J. I. Kraszewskiego*. W-wa 1880 s. 79-95.

19. Wbiew opinii. Powieść obyczajowa. *Tyg. Powusz.* 1880 nr 48-52, 1881 nr 1-31. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1882.

20. Żona artysty. Powieść obyczajowa. *Tyg. Powusz.* 1880 nr 38 (fragm. pt. Bajka o skrzydlatym królewiczu). Ogł. całości *Kłosa* 1885 nr 1018-1052. Wyd. osob. T. 1-2. Kr. 1891.

21. Poezje. W-wa 1883.

Zawartość: m.in.: Za Nerona. (*Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Spol.* 1877 nr 9-10); Zburzenie Persepolu. Ze starej legendy greckiej. (*Tyg. Powusz.* 1879 nr 4); Prolog na otwarcie Teatru Dobroczynności w 1876. (*Kłosa* 1877 nr 609); Hala. Obrazek znad Wisły. (*Tyg. Powusz.* 1878 nr 29-30); Dwie matki. Obrazek miejski. (*Tyg. Powusz.* 1877 nr 30-32).

Rkp. Bibl. Nar. sygn. 2676 (Prolog na otwarcie Teatru Dobroczynności).

22. Świat i pustynia. Powieść. *Biesiada Lit.* 1884 nr 14-39. Wyd. osob. W-wa 1897. Wyd. nast. Kościan 1925 *Dod. do Gaz. Pol.*

23. Nowele. W-wa 1887.

Zawartość: Zamięt zimowa. Kilka kartek z niewydanego pamiętnika. (*Echo* 1877 nr 55-60); Koncert. (*Tyg. Powusz.* 1884 nr 9-11); List bezimienny. (*Kur. Warsz.* 1884 nr 106b-109); Nr 2564. Szkice powieściowy. (*Kur. Warsz.* 1876 nr 260); Śnieżyca. Bajka zimowej nocy. (*Tyg. Powusz.* 1879 nr 47-48); Lala. Obrazek miejski. (*Tyg. Powusz.* 1883 nr 15-21); Okno na poddaszu.

Przekłady:

Śnieżyca: czes.: F. A. Hora. Pilzno 1880. Lala: serbochorw.: S. Rakos [S. Rakošev]. Sisak 1908.

24. Antidotum. Komedia w 1 akcie. Nie druk.

Rękopisy drobnych wierszy: Bibl. Jagiel. sygn. 7813 IV, 7922 III; Bibl. Ossol. sygn. 12035/II, 12162/I.

Przekłady drobnych utworów: c z e s.: F. Chalupa: Umělci. *Koleda* 1879 nr 6; J. Hudec: Uzpominaš. *Paleček* 1879 s. 71.

Utwory i artykuły zamieszczał w czasopiśmie: *Afisz Teatr.* (1873), *Biesiada Lit.* (1881-1884), *Bluszcz* (1870, 1872), *Dzien. Mód* (1872-1874; tu m. in.: Utylitaryzm i poezja. 1873 nr 6), *Dzien. Poz.* (1875), *Echo* (W-wa 1877-1879; tu m. in.: rubr. Kronika literacka. 1877-1878; Upadek poezji. 1877 nr 123-128), *Echo Mus.*, *Teatr. i Artyst.* (1885), *Gaz. Kielecka* (1876), *Gaz. Kr.* (1884), *Gaz. Nar.* (Lw. 1875), *Gaz. Tor.* (1875), *Goniec Teatr.* (1877), *Kłosa* (1872-1875, 1877-1884; tu m. in.: Utylitaryzm w sztuce. 1877 nr 618-620), *Kolce* (1872), *Kraj* (Kr. 1872; tu: Silne wzruszenia. Obrazek humorystyczny. Nr 71-74), *Kur. Codz.* (1877), *Kur. Pol.* (1875), *Kur. Poz.* (1875), *Kur. Warsz.* (1876-1877, 1880, 1882-1884; tu m. in.: W dzień zaduszny. 1876 nr 242), *Lwówianin* (1875-1876), *Niwa* (1878; tu rubr.: Na niwie literatury i sztuki), *Nowiny Niedzielne* (1877-1878; tu m. in.: Tajemnicze bóstwo. Obrazek z warszawskiego bruku. 1878 nr 16-17), *Ojczyzna* (Lw. 1875), *Opiekun Domowy* (1873-1874), *Pochodnia* (Kr. 1872), *Przeł. Bibliogr.-Archeolog.* (1881), *Przeł. Lit. i Artyst.* (1884), *Ruch Lit.* (1875-1876), *Strzecha* (1873), *Szkice Spół. i Lit.* (1875; tu m. in.: Sylwetki literackie. 1. Władysław Belza. Nr 16-17), *Świt* (1872), *Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Spół.* (1877), *Tyg. Ilustr.* (1880), *Tyg. Mód* (1870-1871), *Tyg. Mód i Powieści* (1879), *Tyg. Powsz.* (1877-1885; tu m. in.: rubr. Notatki literackie. 1878-1882, Pogadanka. 1879-1884, Notatki artystyczne. 1879-1881; Kobiety dramatów Sofoklesa. 1877 nr 42-50; Słówko o powieści obyczajowej. 1878 nr 21; „Lilla Weneda” ilustrowana przez Andriollego. 1879 nr 26, 31, 44; 1880 nr 2, 7, 12, 22, 30, 51; 1882 nr 11; O krytyce literackiej. 1883 nr 28-30), *Tyg. Wielkop.* (1872), *Wiek* (1876-1877). Ponadto w wydawnictwach: *Ź. Ungra kalendarz warsz. ... na r. 1881.* W-wa 1880, *Kalendarz „Echa”.* W-wa 1879, *Kalendarz lubel. na r. 1880.* Lubl. 1880, *Kalendarz „Wiek” ilustr.* W-wa 1885, *Kraków—Zagrzebiowi.* Kr. 1881, *Książka jubileuszowa dla uczczenia... Ź. I. Kra-*

szewskiego. W-wa 1880, „*Kur. Codz.*” *Premium.* W-wa 1888 (tu: Z chwili zwątpienia. Z teki pośmiertnej. S. 28), *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powodzian.* W-wa 1884, *Sobótka, Księga zbior. na uczczenie... S. Goszczyńskiego.* Lw. 1875.

Przekłady

1. M. Lermontow: Chadży-Abrek. Powieść kaukaska. *Tyg. Wielkop.* 1872 nr 27-30. Wyd. osob. Poz. 1872. Zob. też *Twórczość* poz. 3.

Ponadto tłumaczył drobne utwory następujących autorów: M. Lermontow (w tomie: *Marzenia i piosnki.* Zob. *Twórczość* poz. 3), A. de Musset (*Echo* 1877, *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1910), T. Szewczenko (*Promień* 1899, *Biuletyn Polsko-Ukr.* 1933).

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego 6 listów z 1871-1882 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6504 IV.

2. Do A. Kirkora z 1872. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 4496.

3. Do W. Belzy 2 listy z 1874-1875, 2 listy z 1876, 2 listy z 1878. Rkps Ossol. sygn. 12420/I, 12421/I, 12422/I.

4. Do J. Amborskiego z 1875. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7885 III.

5. Do K. Bartoszewicza 3 listy z 1880-1881. Rkps Ossol. sygn. 4961/II.

6. Do J. I. Kraszewskiego b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6524/IV.

7. W Bibliotece Muzeum Narodowego Polskiego w Raperswilu znajdowały się: Do A. Gillera z 1874. Sygn. 1900; Wiersze dedykowane S. Goszczyńskiemu. Sygn. 1112; Wiersze z l. 1881-1882. Sygn. 1620.

OPRACOWANIA

OMIKRON [W. SABOWSKI]: Z kraju i świata. *Dzien. Mód* 1874 nr 2, 1875 nr 23. — Miscellanea. *Szkice Spół. i Lit.* 1875 nr 38. — KL-MNS: Kronika lwowska. *Szkice Spół. i Lit.* 1876 nr 19. — Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1877 s. 114. — *Kur. Codz.* 1878 nr 28 [wzmianka o objeciu kier. lit. w *Tyg. Powsz.*]. — B. ZAWADZKI: Kronika literacka. *Kur. Warsz.* 1879 nr 120. — CMA [M. WOŁOWSKI]. *Kur. Codz.* 1882 nr 266. — C. JANKOWSKI: Poezje Grudzińskiego, Gomulickiego i Korwina-Kuczyńskiego. *Kur. Warsz.* 1883 nr 186b-187b.

(Nekrologi:) M. BARTUS. *Ognisko Domowe* 1884 nr 12 [wiersz]; M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Powsz.* 1884 nr 23; M. ILNICKA. *Bluszcz* 1884 nr 25 [wiersz]; T. Ch. [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Niwa* 1884 t. 25 s. 968; K. JUNOSZA [K. JUNOSZA-SZANIAWSKI]. *Rola* 1884 nr 32-33; M. KŁOS. *Gaz. Kr.* 1884 nr 139-140; M. KONOPNICKA. *Świt* 1884 nr 11 [wiersz]; S. M. RZĘTKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1884 nr 76; E. Z. [E. SEDLACZEK]. *Tyg. Mód i Powieści* 1884 nr 24; K. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Prawda* 1884 nr 23; M. WOŁOWSKI. *Kłosa* 1884 nr 989; *Ateneum* 1884 t. 3 s. 199; *Bibl. Warsz.* 1884 t. 3 s. 159-160; *Biesiada Lit.* 1884 nr 23, 27; *Bluszcz* 1884 nr 25; *Czas* 1884 nr 130; *Dzien. Łódzki* 1884 nr 123; *Echo Muz. i Teatr.* 1884 nr 36; *Gaz. Lw.* 1884 nr 130; *Kronika Rodz.* 1884 nr 12; *Kur. Codz.* 1884 nr 154, 158; *Kur. Por.* 1884 nr 154; *Nowa Reforma* 1884 nr 129; *Przegl. Lit. i Artyst.* 1884 nr 11/12; *Przegl. Tyg.* 1884 nr 23; *Rola* 1884 nr 29; *Romans i Powieść* 1884 nr 183; * * * *Tyg. Mód i Powieści* 1884 nr 24; *J. Ungra kalendarz warsz.* ... na r. 1885. W-wa 1884 s. 8-10; *Kalendarz „Wieku” ilustr.* W-wa 1885 s. 13-15.

A. MILEWSKA: Kilka słów o poetach i poetkach warszawskich. *Dwutyg. dla Kobiet* 1885 nr 16. — *Quis* [M. GAWALEWICZ]: *Pogawędka. Bluszcz* 1887 nr 9. — P. CHMIELEWSKI: Współcześni poeci polscy. Petersburg. 1895 s. 244-262. — T. BOBROWSKI: Pamiętniki. Lw. 1900. — P. Chm. [P. CHMIELEWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 25-26 (1900). — S. ZDZIARSKI: S. Grudziński. W książce: *Pierwiastek ludowy w poezji polskiej XIX w.* W-wa 1901 s. 476-478. — W. BOROWY: *Wisła w poezji polskiej.* W-wa 1922; przedr. w książce: *Kamienne rękawiczki.* W-wa 1932 s. 300. — F. L.: *Pamięci S. Grudzińskiego.* *Kur. Lit.-Nauk.* 1934 nr 23 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — S. Grudziński. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Oprac. J. W. Gomulicki. T. 3. W-wa 1954 s. 257-258; wyd. 2 W-wa 1956. — S. FRYBES. *Pol. słownik biogr.* T. 9 (1960-1961). — J. BACULEWSKI. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 1. W-wa 1965 s. 216-217. — S. Grudziński. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 49.

Idealista. WEREDYK [K. BARTOSZEWICZ]. *Niwa* 1872 nr 4. — P. Ch. [P. CHMIELEWSKI]. *Opiekun Domowy* 1872 nr 17. — M. M. *Gaz. Pol.* 1872 nr 71.

Marzenia i piosnki. A. G. B. [A. G. BEM]. *Opiekun Domowy* 1872 nr 43; przedr. w: *Pisma krytyczne.* Oprac. Z. Żabicki. W-wa 1963. — J. M. *Tyg. Wielkop.* 1872 nr 43. — *Dzien. Mód* 1872 nr 1. — *Niwa* 1872 nr 25.

Poezje. A. P. [A. PILECKI]. *Warsz. Roczn. Lit.* [za rok 1873] s. 69-81. — P. Ch. [P. CHMIELEWSKI]. *Opiekun Domowy* 1873 nr 45. — J. M. *Tyg. Wielkop.* 1873 nr 46. — J. W. *Dzien. Mód* 1873 nr 21. — R. *Wiek* 1873 nr 114. — *Czas* 1873 nr 227. — *Dzien. Pol.* 1873 nr 181. — *Kraj* (Kr.) 1873 nr 238. — BAPTYSTA [J. M. KAMIŃSKI]. *Kolce* 1874 nr 17. — J. PRACKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1874 nr 14.

Urwane akordy. B. [K. BARTOSZEWICZ]. *Szkice Spół. i Lit.* 1875 nr 36. — W. O. *Tydzień* 1875 nr 34. — *Dzien. Pol.* 1875 nr 194. — *Ojczyzna* 1875 nr 196. — *Ruch Lit.* 1875 nr 30.

Za wyrokiem sądu. *Szkice Spół. i Lit.* 1875 nr 6.

Poezja a społeczeństwo. *Tyg. Ilustr.* 1876 nr 4.

Łokciem i miarką. K. KASZEWski. *Kłosa* 1879 nr 712. — J. PRACKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1879 nr 14. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1880 nr 14-16.

Zuch dziewczyna. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1880 nr 17-18.

Dwie mogiły. A. G. BEM. *Nowiny* 1879 nr 2. — P. CHMIELEWSKI. *Niwa* 1879 t. 15 s. 308-311. — K. KASZEWski. *Bibl. Warsz.* 1879 t. 1 s. 478-483. — *Kur. Codz.* 1879 nr 11.

Pod szczęśliwą gwiazdą. LITWOS [H. SIENKIEWICZ]. *Niwa* 1879 s. 922-924.

Powieści ukraińskie. J. PRACKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1880 nr 24, 26-27. — *Kłosa* 1880 nr 788. — *Kur. Por.* 1880 nr 118, 246, 296, 1881 nr 20 [wzmianki o tłum. na język czeski].

Obraz działalności literackiej J. I. Kraszewskiego. *Bibl. Warsz.* 1880 t. 2 s. 454-455.

Wbrew opinii. J. PRACKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1881 nr 49. — -§- [H. SIENKIEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1881 nr 238; przedr. *Pisma*. T. 52. W-wa 1950. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Echo* 1882 nr 4.

Żona artysty. F. B. *Prawda* 1891 nr 9. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lit.* 1891 nr 86. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1891 nr 4. — N. *Mysł* 1891 nr 7. — A. NOWICKI. *Życie* 1891 nr 7. — Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 4. — Δ . *Kur. Pol.* 1891 nr 35. — *Przegl. Tyg.* 1891 nr 12. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1892 t. 103.

Poezje. *Tyg. Powsz.* 1877 nr 45 [dot. Za Nerona]. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ate-neum* 1883 t 2 s. 558. — K. BARTOSZE-wicz. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1883 nr 16-17, 24. — J. GADOMSKI. *Kłosa* 1883 nr 955. — ŁADA. *Niwa* 1883 z. 214 s. 735-739. — B. [J. K. POTOCKI]. *Prawda* 1883 nr 20. — J. TRETIK. *Tyg. Ilustr.* 1883 t. 2 s. 162. — W. ZIELIŃSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1883 nr 44. — *Biesiada Lit.*

1883 nr 408. — *Kur. Codz.* 1883 nr 143. — *Tyg. Powsz.* 1883 nr 26.

Świat i pustynia. W. R. KOROTYŃSKI. *Wiek* 1897 nr 40. — S. POPOW-SKI. *Gaz. Pol.* 1897 nr 32. — R. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 32. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Gaz. Lit.* 1897 nr 103-104. — R. ZAWILIŃSKI. *Niwa* 1897 nr 10. — R. ZAWILIŃSKI. *Przegl. Lit.* 1897 nr 1.

Nowele. *Kur. Codz.* 1883 nr 102. — *Kur. Por.* 1883 nr 133 [dot. noweli Lala]. — AMA. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 31. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1887 nr 101. — QUIS [M. GA-WALEWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1887 nr 226. — W. GOMULICKI. *Prawda* 1887 nr 7. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1887 nr 41. — M. K. M. *Przegl. Pol.* 1887 z. 12. — A. NOWICKI. *Kur. Kr.* 1887 nr 39-40. — Z. PRZESMYCKI. *Życie* 1887 nr 35-36. — *Kur. Por.* 1887 nr 39. — *Przegl. Tyg.* 1887 nr 7.

GRUSZECKI ARTUR (1852–1929)

Pseud. i krypt.: A. GR.; A. K. PRUT; ARTUR LUBICZ; CERTUS; JERZY SWOBODA; JÓZEF GLADA; PRUT.

Powieściopisarz, publicysta.

Ur. 24 sierpnia 1852 w Samborze w rodzinie urzędniczej. Do gimnazjum uczęszczał w Samborze i Stryju. Studiował prawo na uniwersytecie we Lwowie, potem przeniósł się na Uniwersytet Jagielloński, gdzie studiował początkowo historię i literaturę, a ukończył studia w 1878 w zakresie archeologii. W tym też roku wydał w Krakowie *Dwutygodnik Naukowy* (jeden numer), w którym opublikował pierwsze rozprawy naukowe, głównie historyczno-archeologiczne. W końcu 1878 przeniósł się do Warszawy, gdzie pracował jako dziennikarz (dzięki Dygasińskiemu nawiązał współpracę z *Przeglądem Tygodniowym*) i tajny nauczyciel historii w szkołach prywatnych. W 1883 ożenił się z ziemianką z Ukrainy, Józefą Certowicz, i nabył pismo *Wędrowiec*, zamieniając je na tygodnik literacko-artystyczny (1884-1888). Nabył też w Warszawie księgarnię oraz rozwinął działalność wydawniczą. W 1887 księgarnia przeszła na własność M. Arcta. Był założycielem pisma ludoznawczego *Wisła*, które redagował przez rok (1887), po czym przekazał je J. Karłowiczowi. W 1888-1895 gospodarował w dzierżawionych majątkach Bryckie i Mączyn na Ukrainie, od 1895 mieszkał w Grodzisku. W listopadzie 1899 wyjechał do Brazylii jako delegat redakcji *Tygodnika Ilustrowanego* w celu zbadania warunków życia chłopów polskich w Paranie. W 1901 osiadł na stałe w Krakowie. Po pierwszej wojnie światowej mieszkał w Witowie koło Zakopanego. Zmarł 16 kwietnia 1929 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Wykolejony. Nowela. *Nowiny* 1882 nr 116-134. Wyd. osob. W-wa 1882. Zob. też poz. 19 oraz Wyd. zbior.

2. Tuzy. Powieść współczesna. *Głos* 1892 nr 1-2, 5-35, 40-43, 45-53. Wyd.

osob. W-wa 1893. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1900; Kr. 1954 (posłowie Z. Mitzner).

Do wyd. z 1893 dołączona była rozprawa: Artyzm w powieści „Wysadzony z siodła” A. Sygietyńskiego.

3. Krety. Powieść współczesna. *Gaz. Pol.* 1896 nr 298 i nn.-1897 nr 1-93. Wyd. osob. W-wa 1897. Wyd. nast.: W-wa 1900; Poz. [1922]; Częstochowa 1925 (z przedmową S. Pazurkiewicza); Kr. 1959 (posłowie: D. Brzozowska). Przekład ros.: E. Moszinska. Wiatka 1904 (pt. Uglekopy).
4. Rugiwojscy. Powieść współczesna. *Ateneum* 1896 t. 3 s. 1-28, 198-245, 390-436, t. 4 s. 21-66. Wyd. osob. W-wa 1898 [1897].
5. Hutnik. Powieść współczesna. *Przełł. Tyg.* 1897 nr 1-8, 10-12, 14-21, 23-24. Wyd. osob. W-wa 1898. Wyd. nast.: W-wa 1922; Kr. 1933 *Bibl. Potusz. Tow. Szkoły Lud.* nr 1; Kr. 1962 (posłowie: D. Brzozowska). Przekład ros.: *Żiżń* 1899 nr 10 s. 1-173, nr 11 s. 45-93; Petersburg. 1917.
6. Mały bohater. Opowiadanie dla młodzieży. W-wa 1898 *Zajmujące Czytanki* nr 16. Wyd. nast. W-wa 1931 *Zajmujące Czytanki* nr 16.
- 6a. Opatrzność Boża. Opowiadanie. W-wa 1898 *Zajmujące Czytanki* nr 11.
7. Szarańcza. Powieść współczesna. *Słowo* 1898 nr 275-288, *Nowa Reforma* 1898 nr 275-288, 1899 nr 1-76; *Dzien. Chicagoski* 1899 nr 180-305, 1900 nr 1-49. Wyd. osob. T. 1-3. W-wa 1899 *Dod. do Gaz. Pol.* Wyd. nast. W-wa [1922] *Bibl. Dziel Wyborowych*. Przekład ros.: E. i J. Leontiewowie. *Obrazowanie* 1902 nr 1-11. Wyd. osob. Petersburg. 1903.
8. W podziemiach ruin. Opowiadanie. W-wa 1898 *Zajmujące Czytanki* nr 8. Wyd. 3 W-wa 1909. Wyd. nast. W-wa 1930 *Zajmujące Czytanki* nr 8.
9. W starym dworze. Powieść. *Kraj* 1898 nr 1-18, 20-22. Wyd. osob. Petersburg. 1899. Wyd. nast.: Kr. 1913; Kr. 1961 (posłowie: D. Brzozowska). Przekład czes.: B. Skalský. *České Budějovice* 1901 *Jihočeské listy*.
10. Wśród Tatarów. Powieść dla młodzieży. W-wa 1898.
11. Dla miliona. Powieść. *Ateneum* 1899 t. 2 s. 1-48, 243-266, 385-431, t. 3 s. 20-71, 210-239, 382-419; *Nowa Reforma* 1899 nr 206-297. Wyd. osob. W-wa 1899.
12. Nawrócony. Powieść współczesna. *Słowo* 1899 nr 233-298, 1900 nr 1-45; *Gaz. Lw.* 1899 nr 231-297, 1900 nr 9-71. Wyd. osob. W-wa 1901.
13. Szachraje. Powieść współczesna. T. 1-2. W-wa 1899.
14. Zwyciężeni. Powieść współczesna. *Kur. Codz.* 1899 nr 258, 272, 284, 316, 357-359, 1900 nr 1, 19, 36, 47, 57, 73; *Dzien. Pol.* 1900 nr 159-289. Wyd. osob. W-wa 1901. Pod zmien. tyt.: Na niemieckim chlebie. *Dzien. Berliński* 1903 nr 289-299, 1904 nr 1-138. Przekłady: czes.: B. Skalský. Praga 1902 *Prítel domoviny* r. 19 nr 1/4 — ros.: Petersburg. 1901.
15. Na drugą półkulę. Sprawozdania specjalne delegata „Tygodnika Ilustrowanego”. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 11, 13-17, 19-22, 24-25. Wyd. osob. ok. 1901 [?].
16. Na wyścigach. Powieść społeczna. *Kur. Codz.* 1900 nr 264, 298, 330, 332, 341, 345, 348, 349. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1901 *Bibl. Dziel Wyborowych* 167-168.
17. Nowy obywatel. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 3-16. Wyd. osob. W-wa 1900. Zob. też Wyd. zbior.
18. Stach Misiak. Powiastka. W-wa 1900. Utwór nagrodzony na konkursie *Gazety Świątecznej*.
19. Wykolejony. Nowele i szkice. W-wa 1900 *Dod. do Gaz. Pol.* t. 36. Zob. też Wyd. zbior. *Zawartość: Wykolejony.* (Zob. poz. 1); Przy ognisku. (*Tyg. Mód i Powieści.* 1882 nr 25 pt. Bohater); Wigilia literata. (*Echo* 1881 nr 288 pt. Wigilia. Zamiatki kroniki tygodniowej); Polacy w głębi Niemiec. (*Tyg. Ilustr.* 1897 nr 27-29); Czy powróci? (*Wędrowiec* 1885 nr 1); Na Górnym Szlaku. (*Kur. Warsz.* 1897 nr 168, 177).
20. W tysiąc lat. Powieść na tle stosunków słowacko-węgierskich. *Kraj* 1901 nr 1-39; *Głos Narodu* 1902 nr 194 (tu ogł. ostatni rozdział). Wyd. osob. W-wa 1902.
21. Większością! Powieść współczesna. *Słowo* 1901 nr 166-281; *Słowo Pol.* 1901 nr 468-606, 1902 nr 2-388 i odb. Lw. 1902. Wyd. osob. T. 1-3. W-wa [1902] *Bibl. Dziel Wyborowych* 213-215. Wyd. nast. W-wa [1904].
22. Pruski huzar. Powieść współczesna. *Ilustracja Pol.* 1902 nr 50-52, 1903 nr 1-40. Wyd. osob. W-wa 1904. Wyd. nast.: Kr. 1925; Kr. 1946. Przekład ros.: E. Kraszewska. *Żiwopismoje obosriemije* 1904 nr 40-51.
23. Tam, gdzie się Wisła kończy... Powieść z życia rybaków kaszubskich. *Dzien. Kujawski* 1902 nr 265-299; *Kur. Warsz.* 1902 nr 312-360; *Słowo Pol.* 1903 nr 23 i nn. (pt. Nad polskim morzem). Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1903.

Wyd. nast.: W-wa 1925 *Bibl. Groszowa A. Domęgo* 20-21; W-wa 1928 *Bibl. Domu Pol.*; W-wa [1930] *Bibl. Domu Pol.*

Przekład ros.: A. Damanska. *Obrazowanie* 1904 nr 1-4, 6-7; Petersb. [b.r.].

24. Zwycięzcy. Powieść. *Dzien. Pol.* 1902 nr 513-606, 1903 nr 4-8; *Ognisko* 1902 t. 1 nr 161-192, t. 2 nr 375-406, t. 3 nr 209-276; *Słowo* 1902 nr 219-298. Wyd. osob. W-wa 1903.

25. Na drugą półkulę. Opisy i przygody dla młodzieży. W-wa 1903.

26. Na swobodzie. Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1903 nr 58-128 z przerwami; *Gaz. Pol.* 1903 nr 1-72 z przerwami (pt. Na warszawskim bruku). Wyd. osob. W-wa 1904 [1903]. Wyd. nast. Kr. 1965 (postłowie: D. Brzozowska).

27. Sergiusz Wasiliewicz Gardow. Powieść współczesna. T. 1-2. Kr. 1903; wyd. 2 W-wa 1908.

Pod pseud.: Józef Gład.

28. Cygarniczka. Powieść. *Głos Narodu* 1904 nr 89-201; *Dzien. Berliński* 1904 nr 220-299. Wyd. osob. W-wa 1906. Wyd. nast. Kr. 1963 (postłowie: D. Brzozowska).

Przekład ros.: A. Brumbierg. *Obrazowanie* 1907 nr 7-12.

29. Nad Wartą. Powieść współczesna. *Czytelnia dla Wszystkich* 1904 nr 1-39; *Kur. Lw.* 1904 nr 68-187; *Praca* 1904 nr 35-40; *Zgoda* (Chicago) 1905 nr 15-41. Wyd. osob. W-wa 1905.

Przekład ros.: Petersb. 1906 dodatek do *Russkogo wiestnika*.

30. Słomiany ogień. Powieść współczesna. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 30-53. Wyd. osob. W-wa 1905.

31. Bojownicy. Powieść. *Nowości Ilustr.* 1905 nr 23-53, 1906 nr 1-10. Wyd. osob. Kr. 1907. Wyd. nast.: Kr. 1908; Kr. 1909.

32. Oporni. Powieść. T. 1-2. Kr. 1905.

33. Żaloty biurokraty. Powieść współczesna. *Głos Narodu* 1905 nr 72-234 (pt. Jak się pan radca żenił). Wyd. osob. T. 1-2. W-wa [1909] *Bibl. Dziel Wyborowych* 569-570. Wyd. nast. Kr. 1960.

34. Na wulkanie. Powieść na tle rozgłośnych wypadków w Królestwie Polskim. *Nowości Ilustr.* 1906 nr 50-52, 1907 nr 2-39. Wyd. osob. Kr. 1908 [1907]. Wyd. nast.: Kr. 1909; W-wa 1911; Kr. 1918.

35. Kolejarze. Powieść współczesna. *Nowości Ilustr.* 1907 nr 48-53, 1908 nr

2-24 (z podtyt. Powieść na tle stosunków kolejowych). Wyd. osob. T. 1-2. Kr. 1908. Wyd. nast.: Kr. 1909; W-wa 1927 *Bibl. Domu Pol.* 28-29.

36. Tatarzy w Sandomierskiem. [Opowiadanie]. W-wa 1908 [1907]. Wyd. nast. Kr. 1928.

37. Rycerz Maryi. Powieść historyczna. Bytom 1909.

38. Światłodawcy. Powieść współczesna. W-wa 1909 [1908].

39. Litwackie mrowie. Powieść współczesna. *Kur. Por.* 1910 nr 60-178, 182-196, 200-204, 215, 217, 224, 231, 236, 288 (pt. Litwaki); *Dzien. Chicagoski* 1911 nr 188-259. Wyd. osob. W-wa 1911; wyd. nowe W-wa [1911].

40. W stuletnią rocznicę Samo-Sierry. Kat. [1910].

41. Mariawita. Powieść. *Kur. Por.* 1911 nr 139-179, 186-190, 195-300, 307-310, 314-361, 1912 nr 4-48. Wyd. osob. Kr. 1912.

42. Za króla Stefana. Powieść historyczna. T. 1-2. Bytom 1911. Wyd. nast. (z podtyt.: Powieść historyczna z szesnastego wieku). T. 1-3. Poz. 1939 *Bibl. Książek Ciekawych i Pożytecznych dod. do Pomorzana i Wielkopolanina*.

43. Królewiaci. Powieść współczesna. *Nowości Ilustr.* 1912 nr 4-36. Wyd. osob. W-wa 1912.

44. Przygody chłopca w Brazylii. Powieść dla młodzieży. W-wa 1912.

45. Kandydat. Powieść. *Głos Narodu* 1913 nr 1-94 (pt. Kandydaci). Wyd. osob. W-wa 1913.

46. Pod Czerwonym Wirchem. Powieść współczesna. W-wa [1913].

47. Przed burzą. Powieść. Kr. 1913.

48. W pruskiej służbie. Powieść dla młodzieży z czasów wojen napoleońskich. W-wa 1913.

49. Przebudzenie. Powieść współczesna. *Gaz. Por.* 1913 nr 188-325 z przerwami; *Głos Narodu* 1913 nr 180-301, 1914 nr 7-60. Wyd. osob. W-wa 1914.

50. U źródła wiedzy. Powieść. *Kur. Warsz.* 1913 nr 11-18, 25, 45, 53, 60. Ogl. fragm. *Gaz. Lw.* 1914 nr 28. Wyd. osob. całości W-wa 1914.

51. Bujne chwasty. Powieść. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1914 nr 64-360 z przerwami;

Głos Narodu 1920 nr 17-142. Wyd. osob. W-wa [1920].

52. Klejnot korony polskiej. Powieść wielicka. *Rozwój* 1914 nr 14 i nn. Wyd. osob. całości Bytom 1915.

53. Po ślubie. Powieść. *Nowości Ilustr.* 1914 nr 23-40. Wyd. osob. T. 1-2. Kr. 1917. Wyd. nast.: W-wa [1926]; W-wa 1933 *Bibl. Echa Pol.* 50-51.

54. Zwycięstwo pod Kirchholmem. Powiastka historyczna. W-wa 1914 *Zajmujące Czytanki Hist.* 155.

54a. W kraju palm i słońca. Wrażenia z podróży. Kr. [1915].

55. Wróżby wojenne pana radcy. Powieść współczesna. Kr. 1915.

56. Homo novus. Powieść współczesna. *Ilustr. Kur. Codz.* 1916 nr 278-332, 1917 nr 1-92.

Powieść niedokończona.

57. Na posterunku. Powieść współczesna. Kr. [1916].

58. O wolność i godność. Powieść współczesna. Kr. 1916. Wyd. nast. Bytom 1930.

59. Dla niej. Powieść współczesna. *Głos Narodu* 1918 nr 62-164. Wyd. osob. Kr. [1918].

60. Na Podolu. Romans współczesny. Kr. [1918]. Wyd. nast. T. 1-2. W-wa 1927 *Bibl. Domu Pol.* 11-12.

61. W c. k. urzędzie. Powieść współczesna. Kr. 1920 [1919].

62. Zawsze ci sami. Powieść. *Gaz. Por.* 1920 nr 216-344, 1921 nr 2-3; *Głos Narodu* 1920 nr 261-308, 1921 nr 3-43. Wyd. osob. Kr. 1921.

63. Hasła. Powieść współczesna. *Goniec Częstochowski* 1921 nr 25-177, 1922 nr 27-229. Wyd. osob. T. 1-2. Częstochowa 1923.

Powieści, opowiadania, drobne przekłady oraz artykuły krytyczno-literackie, historyczne i społeczne zamieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1891, 1896, 1899), *Bibl. Warsz.* (1877-1878; tu m. in. debiut: Znaczenie świata roślinnego w podaniu i poezji ludu polskiego. 1877 t. 3 s. 426 i nn.), *Czytelnia dla Wszystkich* (1904), *Dwutyg. Nauk.* (1878), *Dzien. Berliński* (1902-1904), *Dzien. Chicagoski* (1899-1900, 1911), *Dzien. Cieszyński* (1907, 1910), *Dzien. Kujawski* (1902, 1914), *Dzien. Pol.* (1900, 1902-1903), *Echo* (1878-1879, 1881-1882; tu m. in.: Symbolika ptaków w podaniu i poezji

ludu polskiego. 1878 nr 156-210 z przewrami), *Gaz. Lw.* (1899-1900, 1903, 1914), *Gaz. Nar.* (1898), *Gaz. Pol.* (Chicago 1910), *Gaz. Pol.* (W-wa 1896-1897, 1903, 1906), *Gaz. Por.* (1913, 1920-1921), *Głos* (1892), *Głos Narodu* (1902, 1905, 1912-1914, 1918, 1920-1921), *Goniec Częstochowski* (1921-1922), *Ilustracja Pol.* (1902-1903), *Ilustr. Kur. Codz.* (1916-1917), *Kraj* (1898, 1900-1901), *Kronika Rodz.* (1878, 1884-1894), *Kur. Codz.* (1881-1882, 1896, 1899-1900; tu rubr.: Co czytać, Kronika literacka. 1881-1882), *Kur. Lw.* (1894, 1904), *Kur. Por.* (1910-1912), *Kur. Warsz.* (1895, 1897, 1900, 1904, 1910, 1913; tu m. in.: Antoni Sygietyński. 1895 nr 106; Z wychodźcami. 1900 nr 150, 155, 157, 163, 169), *Naród Pol.* (Chicago 1904-1905), *Nowa Reforma* (1898-1900, 1903-1905, 1907), *Nowiny* (1881-1882; tu m. in.: Chleb do ręki. Opowiadanie. 1882 nr 238), *Nowości Ilustr.* (1905-1908, 1912, 1914), *Ognisko* (1902), *Praca* (1904), *Prawda* (1900, 1906), *Przegląd Polit., Społ. i Lit.* (1900), *Przegląd Tyg.* (1879, 1880-1881, 1883, 1895-1898; tu m. in.: Przegląd literacki. 1879, Przegląd archeologiczny. 1880-1881, Przegląd literatury historycznej. 1880, Piotr Chmielowski. 1895 nr 8-10, Adolf Dygasiński. 1895 nr 20-21), *Dod. Mies. Przegl. Tyg.* (1880, 1896; tu m. in.: Zygmunt Kaczkowski. 1896 t. 2 s. 113-139), *Przodownica* (1908), *Rozwój* (1902-1903, 1914), *Słowo* (1898-1902), *Słowo Pol.* (1901-1903), *Sodalis Marianus* (1925), *Straż Pol.* (1900), *Tyg. Ilustr.* (1878, 1900, 1902, 1904), *Tyg. Mód i Powieści* (1881-1882), *Tyg. Powsz.* (1878; tu: Jan III w poezji polskiej swego wieku. Nr 22-25), *Wawel* (1913), *Wędrowiec* (1884-1885), *Wiek* (1878), *Wielkopolanin* (1914), *Wisła* (1899, 1912), *Wspólna Sprawa* (1920), *Zgoda* (Chicago 1896, 1901, 1904-1905).

Ponadto w wydawnictwach: *Na pomoc! Wyd. zbior. na korzyść powodźian.* W-wa 1884; *Raboczyj w mirowoj literaturie.* Moskwa 1926.

Przekłady

1. A. von Chamisso: Dziwna historia Piotra Schlemihla. W-wa 1879.

2. M. Twain: Humoreski. W-wa 1879 *A. Wiślickiego Wydawn. Dzieł Tanich* nr 10.

3. E. Lavisse: Historia powszechna. Starożytność — Wiek średnie — Dzieje współczesne. W-wa 1896.

4. E. Zola: Dzieła: Rodzina Rougon-Macquart, historia przyrodzona i spo-

łeczna jednej rodziny za drugiego cesarstwa. Cz. 4. Błąd Abbé Moureta. W-wa 1898.

5. Córka osadnika. Opowiadanie z czeskiego. W-wa 1898 *Zajmujące Czytanki* nr 7. Wyd. nast. W-wa 1930 *Zajmujące Czytanki* nr 7.

6. Między wilkami a Indianami. Opowiadanie z czeskiego. W-wa 1898 *Zajmujące Czytanki* nr 15. Wyd. nast. W-wa 1931 *Zajmujące Czytanki* nr 15.

7. Syn rycerza. Opowiadanie z czeskiego. W-wa 1898 *Zajmujące Czytanki* nr 10. Wyd. nast. W-wa [1930] *Zajmujące Czytanki* nr 10.

8. W dziewiczych lasach Ameryki. Opowiadanie z czeskiego dla młodzieży. W-wa 1898 *Zajmujące Czytanki* nr 6. Wyd. nast. W-wa [1930] *Zajmujące Czytanki* nr 6.

9. Z wieków średnich. Opowiadanie historyczne. Z czeskiego... W-wa 1898 *Zajmujące Czytanki* nr 9. Wyd. nast. W-wa [1930] *Zajmujące Czytanki* nr 9.

10. E. Lavisse, A. Rambaud: Napoleon I w świetle najnowszych badań. W-wa 1901.

Wydania zbiorowe

Wykolejony. Opowiadania. Wstęp: D. Brzozowska. Kr. 1968.

Zawartość: Wykolejony. (Zob. Twórczość poz. 1); Przy ognisku. (Zob. Twórczość poz. 19); Wigilia literata. (Zob. Twórczość poz. 19); Czy powróci? (Zob. Twórczość poz. 19); Nowy obywatel. (Zob. Twórczość poz. 17); Pierwszy romans. (*Nowa Reforma* 1903 nr 84 dod. lit.); Na bezpiecznym okręcie. (*Nowa Reforma* 1904 nr 107-109); Co roku. (*Nowa Reforma* 1905 nr 293 dod. lit.); Zbieg. (*Zgoda* Chicago 1904 nr 20-21 dod. lit.); *Wawel* 1913 nr 96-97); Sąd Boży. Obrazek z życia ludu na Śląsku. (*Dzien. Cieszyński* 1907 nr 13-14; *Nowa Reforma* 1907 nr 16; *Wawel* 1913 nr 91-92); Liście. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 119).

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego z 1877. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6504 IV.

2. Do A. Wislickiego 4 listy z 1880-1895. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.

3. Do A. Asnyka z 1883. Ogł. A. J. Mikulski: Z korespondencji i autografów A. Asnyka. *Pam. Lit.* R. 33 (1936) s. 972.

4. Do K. Brzozowskiego z 1884. Rkps Ossol. sygn. 12662/II.

5. Do T. Lenartowicza 2 listy z 1884. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2028 t. 3.

6. Do A. Sygietyńskiego 3 listy z 1890-1901. Rkps Ossol. sygn. 12815/II.

7. Do Z. Wolskiego 4 listy z 1890-1898 i b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

8. Do F. Pierackiego, kierownika drukarni Anczyca z 1894. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7261.

9. Do B. Wysloucha 8 listów z 1901-1905. Rkps Ossol. sygn. 7177/II.

10. Do W. Orkana z 1914. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8611 III.

11. Do A. Grzymały-Siedleckiego 2 listy z 1919-1927. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszczu. sygn. 332, 556.

12. Od W. Karczewskiego 4 listy z 1884-1885. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

13. Od W. Wołodźki z 1884. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7864 IV.

14. Od A. Dygasińskiego 3 listy z 1887-1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 6083/II.

15. Pamiętnik pisany w ostatnich latach życia, obejmuje okres 1852-1879. W posiadaniu córki, Anieli Gruszeckiej-Nitschowej.

16. Chłopi. [Szkic etnograficzny]. W posiadaniu A. Gruszeckiej-Nitschowej.

Ponadto w Bibl. Muzeum Nar. Pol. w Rapperswilu znajdowały się: do A. Gillera 2 listy z 1883 i b. d. Sygn. 1898, 1900; do Z. Milkowskiego 8 listów z 1883-1884. Sygn. 2040.

OPRACOWANIA

Nowiny 1878 nr 161. — *Kur. Por.* 1883 nr 340. — P. CHMIEŁOWSKI: Zarys najnowszej literatury polskiej. Kr. 1898 s. 272-273. — J. T. H. [J. TOKARZEWICZ]: A. Gruszecki jako powieściopisarz. *Ate-neum* 1899 t. 1 s. 17-52, 256-277. — *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 41, 47. — P. CHMIEŁOWSKI. *Pogląd na Świat* 1900 nr 5. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 25-26 (1900). — A. MAZANOWSKI: Młoda Polska w powieści, liryce i dramacie. *Przeł. Powsz.* 1900 t. 65 s. 368-381 i odb. Kr. 1902 s. 73-86. — *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 7, 9. — P. CHMIEŁOWSKI: Powieści A. Gruszeckiego. *Kur. Codz.* 1901 nr 107. — Nowa powieść. *Nowa Reforma* 1901 nr 293. — *Kraj* 1901 nr 6. — P. [W. PROKESCH]. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 29. — S. WITKIEWICZ: Aleksander Gierymski. Lw. 1903 s. 74-78, 84-86. Wyd. nast. W-wa 1950. — K. I. CHRANIEWICZ: Oczerki nowiejszej polskiej literatury. Petersburg. 1904. — J. FLACH. *Przeł. Pol.*

- 1904 t. 153 s. 575-579. — W. PROKESCH: Nowe powieści A. Gruszeckiego. *Nowa Reforma* 1904 nr 51. — M. ROLLE, *Gaz. Lw.* 1904 nr 161. — W. FELDMAN: Piśmiennictwo polskie ostatnich lat dwudziestu. T. 3. Lw. 1905 s. 194-195. — A. STRZELECKI. *Sfinks* 1909 t. 7 s. 193. — A. POTOCKI: Polska literatura współczesna. T. 2. W-wa 1912 s. 69-70. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Żyd w powieści polskiej. W-wa 1914 s. 95-99. — A. MAZANOWSKI: Pogłosy Młodej Polski w powieści. *Przegl. Powsz.* 1917 t. 1. — S. PIOLUN-NOYSZEWSKI: S. Żeromski. Dom, dzieciństwo, młodość. W-wa 1928 s. 350.
- (Nekrologi:) R. BERGEL. *Mysł Nar.* 1929 nr 17; Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1929 nr 104, 106; J. KADEN-BANDROWSKI. *Głos Prawdy* 1929 nr 295; K. KREJČI. *Slovanský přehled* 1929 s. 380; T. WÓJCICKI. *Głos Narodu* 1929 nr 103; (xy). *Wiék Nowy* 1929 nr 8350; *Dzien. Pol.* 1929 nr 105; *Epoka* 1929 nr 105; *Gaz. Warsz.* 1929 nr 109-110; *Głos Prawdy* 1929 nr 107; *Ilustr. Kur. Codz.* 1929 nr 105; *Kur. Por.* 1929 nr 106; *Kur. Wil.* 1929 nr 90; *Polonia* 1929 nr 1629; *Rzeczpospolita* 1929 nr 105.
- R. BERGEL: Weteran aktualności i szlachetnej tendencji. *Kur. Poz.* 1929 nr 95. — S. PIOLUN-NOYSZEWSKI: Gruszecki — Żeromski (Korespondencja). *Wiad. Lit.* 1929 nr 23. — ST. PL. [S. PŁISZCZYŃSKI]: Przyczynki i materiały do dziejów księgarstwa w Polsce. Księgarnia A. Gruszeckiego. *Przegl. Księgarski* 1929 nr 19. — A. GRUSZECKA: „Hutnik” i „Ludzie bezdomni”. *Wiad. Lit.* 1930 nr 46. — W. WOLERT: Adolf Dygasiński i Stanisław Witkiewicz. Kartka z przeszłości. *Pam. Świętokrzyski* 1930 i odb. — W. DOBROWOLSKA: Śląsk i Ślązacy w powieści polskiej. *Zaranie Śląskie* 1931 nr 1. — J. Z. JAKUBOWSKI: Z dziejów naturalizmu w Polsce. Wr. 1951. — A. PORĘBSKA: „Wędrowiec” a zagadnienia plastyki. *Mat. do Studiów i Dyskusji...* 1952 nr 2-3 s. 190-244. — G. D. WERWES: Iwan Franko i pitanija ukraińsko-polskich literaturno-gromadzkich wzajemni. Kijów 1957. — Z. HIEROWSKI. *Trybuna Rob.* 1959 nr 307. — K. WYKA. *Pol. słownik biogr.* T. 9 (1960-1961). — D. BRZozowska: O powieściach A. Gruszeckiego. *Roczn. Nauk.-Dydaktyczny. Wyższa Szkoła Pedag. w Kr. T.* 24. Kr. 1966. — W. MACIĄG: Romantyzm i obowiązek. *Poglądy* 1967 nr 23. — D. BRZozowska: Wstęp do: A. Gruszecki: Wykolejony. Kr. 1968. [Rec.: T. Weiss: Nowe informacje o życiu i twórczości A. Gruszeckiego. *Mies. Lit.* 1969 nr 5]. — A. WANAT: Arystokrata nerwów. *Życie Lit.* 1968 nr 39. — D. BRZozowska: A. Gruszecki. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 4. W-wa 1971.
- Wykolejony. I(q). *Kur. Por.* 1882 nr 278. — [kn]. *Gaz. Pol.* 1882 nr 243. — W. ZIELIŃSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1882 nr 46. — *Kur. Codz.* 1882 nr 277. — *Tyg. Powsz.* 1882 nr 42.
- T u z y. -c.j.- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 208. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1894 nr 4. — P. CHMIEŁOWSKI. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1894 nr 10. — BRON. CHRZ...SKI [B. CHRZANOWSKI]. *Pravda* 1894 nr 3. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Debiuty literackie. *Przegl. Pol., Spół. i Lit.* 1894 nr 260. — E. PRZEWÓSKI. *Przegl. Tyg.* 1894 nr 8. — SIGMA. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 26. — *Ateneum* 1899 t. 4 s. 392-393. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 65 s. 369. — K. P. REWERA [K. POTOCKI]. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 9. — Z. MITZNER: Kijowski kartel cukrowniczy działła. W książce: *Wyprawy w przeszłość.* W-wa 1953; przedr. jako posłowie do: A. Gruszecki: *Tuzy.* W-wa 1954. — J. KWIATKOWSKI: Dookoła Młodej Polski. *Życie Lit.* 1954 nr 24. — I. MACIEJEWSKA. *Pam. Lit.* R. 46 (1955) z. 2.
- K r e t y. J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 56 s. 285. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1897 nr 291. — P. CHMIEŁOWSKI. *Przegl. Lit.* 1897 nr 19/20. — Ad. D. [A. DYGASIŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1897 s. 936. — K. ŁASKOWSKI. *Kur. Niedzielnny* 1897 nr 43. — W. ŁOŚ. *Niva* 1897 nr 45. — ZYG. SARN. [Z. SARNECKI]. *Życie* 1897 nr 10. — K. STERLING. *Przegl. Tyg.* 1897 nr 45. — *Gaz. Warsz.* 1897 nr 268. — W. BUKOWIŃSKI: Nowe powieści Gruszeckiego. *Pravda* 1898 nr 51-52. — W. JABLONOWSKI: Nowela i powieść. *Głos* 1898 nr 35. — MICHAŁ R-E [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 67. — *Dzien. Pol.* 1898 nr 199-200. — A. DROGOSZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1899 t. 2 s. 368-372. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1899 t. 133 s. 129-132. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 65 s. 370. — SKARBNIK. *Pravda* 1900 nr 20. — J. LIS: Pierwsze polskie powieści górnicze. *Świat i Życie* dod. *tyg. Dzien. Zach.* 1951 nr 47. — D. BRZozowska: (Posłowie do:) A. Gruszecki: *Krety.* Kr. 1959 s. 321-333. — J. PIERZCHAŁA: I czarci w Boga wierzą? *Zaranie Śląskie* 1960 nr 4. — aw. [A. WALAS]. *Orka* 1960 nr 15.
- Rugiwojscy. A. WIŚLICKI. *Przegl. Tyg.* 1898 nr 49. — *Gaz. Warsz.* 1898 nr 16.

Hutnik. W. BUKOWIŃSKI: Nowe powieści Gruszeckiego. *Prawda* 1898 nr 51-52. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 299. — W. JABLONOWSKI: Nowela i powieści. *Głos* 1898 nr 35. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1899 t. 133 s. 132-134. — SKARBNIK. *Prawda* 1900 nr 20. — D. BRZOZOWSKA: (Posłowie do:) A. Gruszecki: Hutnik. Kr. 1962 s. 122-134. — J. IWASZKIEWICZ. *Życie Warszawy* 1962 nr 269.

Szarańczka. W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1899 nr 24-25. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1899 nr 226. — A. DROGOSZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1899 t. 2 s. 168-171. — I. MOSZCZEŃSKA. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 27. — *G. Gaz. Warsz.* 1922 nr 79.

W starym dworze. W. BUKOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1898 nr 118. — W. BUKOWIŃSKI: Nowe powieści Gruszeckiego. *Prawda* 1898 nr 52. — Ch. *Słowo* 1899 nr 46. — A. DROGOSZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1899 t. 2 s. 168-171. — ROKITA [B. KAŚINOWSKI]. *Dzien. Poz.* 1899 nr 228. — I. MOSZCZEŃSKA. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 19. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1899 t. 62 s. 257-259. — Z. [J. ZAKRZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 18. — *Dzien. Pol.* 1899 nr 287. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1912 t. 187 s. 118-119. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1913 s. 305-306. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Powieść o ziemi kresowej. *Czas* 1913 nr 29. — *Gaz. Pomieździalkowa* 1913 nr 7. — D. BRZOZOWSKA: (Posłowie do:) A. Gruszecki: W starym dworze. Kr. 1961 s. 125-137. — D. BRZOZOWSKA. *Roczn. Nauk.-Dydaktyczny* 1961 s. 97-104.

Wśród Tatarów. W. GOMULICKI. *Kraj* 1898 nr 51. — A. WIŚLICKI. *Przegl. Tyg.* 1898 nr 52. — I. NOWICKI. *Szkola* 1899 s. 90-91. — W. *Przegl. Pedagog.* 1899 s. 433.

Dla miliona. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1900 nr 135. — Dr. H. W. *Israelita* 1900 nr 11. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1900 t. 1 s. 364-366. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Słowo* 1900 nr 121. — M. RAWICZ. *Gaz. Nar.* 1900 nr 16. — M. R. *Ruch Katol.* 1900 nr 34. — K. POTOCKI. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 29. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1900 nr 280, 283. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1900 nr 130.

Na wrócony. g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 16. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 363-364. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1901 nr 8. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOW-

SKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1901 nr 84. — M. MUTERMILCH. *Książka* 1901 s. 186. — COR [K. STERLING]. *Israelita* 1901 nr 25, 27. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1901 nr 164. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1902 nr 176-177. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1902 nr 170. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Kwiaty i chwasty. *Wędrowiec* 1902 nr 46. — *Kur. Warsz.* 1902 nr 190.

Szachraje. W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1899 nr 25. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1899 nr 330. — Ch. [I. CHRZANOWSKI]. *Słowo* 1899 nr 76. — H. C. *Tyg. Mód i Powieści* 1899 nr 10. — j.b. *Kur. Codz.* 1899 nr 91. — J. M. *Rola* 1899 nr 26. — K. *Niwa* 1899 nr 19. — K. KASZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1899 nr 139. — ROKITA [B. KAŚINOWSKI]. *Dzien. Poz.* 1899 nr 228. — W. LUTOSŁAWSKI: Ofiary giełdy. *Czas* 1899 nr 179; przedr. w książce: *Iskierki warszawskie*. S. 1. W-wa 1911 s. 47-59. — Ig. M. [I. MATUSZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 22. — I. MOSZCZEŃSKA. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 27. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1899 t. 133 s. 134-137. — -mre-[M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1899 nr 58. — COR [K. STERLING]. *Israelita* 1899 nr 15. — (x) [Z. WASILEWSKI]: „Szachraje” w Warszawie i gdzie indziej, czyli Guliwer w opresji. *Głos* 1899 nr 7. — *Tyg. Pol.* 1899 nr 25.

Zwyciężeni. W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 46. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1900 nr 331. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1900 nr 280, 283. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 107. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1901 t. 140 s. 343-346. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 364-365. — g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 14. — H. *Przedświt* 1901 nr 9. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1901 t. 69 s. 451-452. — L. REINSCHMIDT. *Gaz. Warsz.* 1901 nr 176.

Na drugą półkulę. J. SIEMIRADZKI. *Czas* 1900 nr 112; J. SIEMIRADZKI. *Słowo Pol.* 1900 nr 213; J. SIEMIRADZKI. *Czas* 1900 nr z 15 maja; przedr.: *Słowo* 1900 nr 112 [art. polemiczne]. — Z tygodnia na tydzień. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 20. — J. SIEMIRADZKI: Polemika. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 21; A. GRUSZECKI: [Odpowiedź]. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 21. — K. KORWIN-PIOTROWSKI: Gruszecki contra Siemiradzki. *Tyg. Pol.* 1900 nr 22.

Na wyścigach. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 107. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 985-986. — H. GALLE. *Książka* 1901 s. 186-187. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1901 nr 56.

Nowy obywatel. W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 42. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1900 nr 280-283. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 107. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 364-365. — H. GALLE. *Książka* 1901 s. 187. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1901 t. 69 s. 450. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 89.

Wykolejony. Nowele i szkice. P. WILAMOWSKI. *Tyg. Powsz.* 1900 nr 40.

W tysiąc lat. H. GALLE. *Książka* 1902 s. 343-344. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 190. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Kwiaty i chwasty. *Wędrowiec* 1902 nr 46. — *Ilustr. Głos Narodu* 1902 t. 2. — *Kur. Poz.* 1902 nr 395. — *Przegl. Powsz.* 1903 t. 77 s. 259.

Większością! b. *Wiek* 1902 nr 26. — H. GALLE. *Książka* 1902 s. 197. — h. *Prawda* 1902 nr 11.

Pruski huzar. A. DROGOZEWski. *Książka* 1904 s. 331-332. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1904 t. 153 s. 578-579. — W. GOMULICKI. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 13. — h. *Gaz. Pol.* 1904 nr 175. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 143. — L. [J. LORENTOWICZ]. *Kur. Codz.* 1904 nr 171. — M. H. *Gaz. Nar.* 1904 nr 98. — *Prawda* 1904 s. 321. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 149. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 85 s. 410-411. — M. WAŃCZOWSKI, A. WOLNY. *Kwart. Opolski* 1964 nr 1 s. 43-51.

Tam, gdzie się Wisła kończy... W. GOMULICKI. *Kraj* 1903 nr 52. — *Ziarno* 1903 nr 50. — A. DROGOZEWski. *Książka* 1904 s. 145-146. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1904 t. 153 s. 575-578. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 2 s. 359-400. — L. [J. LORENTOWICZ]. *Kur. Codz.* 1904 nr 242. — Mre [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1904 nr 16. — J. BYSTRZYCKI. *Przew. Oświatowy* 1908 nr 26. — R. BERGEL: Rybacy — Kaszubi w powieści polskiej. *Tęcza* 1929 nr 31. — Z. M.: Literatura nad polskim morzem. *Świat* 1929 nr 19. — W. PNIEWSKI: Język kaszubski w polskich utworach powieściowych. *Gryf* 1931 nr 1. — P. [W. PNIEWSKI]. *Gryf* 1934 nr 4.

Zwycięzcy. L. *Kur. Codz.* 1903 nr 298. — Mre [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1903 nr 277. — Z. SARNECKI. *Nowa Reforma* 1903 s. 265-266. — *Biesiada Lit.*

1903 nr 40. — *Głos Narodu* 1903 nr 264. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1904 t. 153 s. 578. — H. GALLE. *Książka* 1904 s. 182. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1904 t. 81 s. 107. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 204.

Na drugą półkulę. g. [W. GOMULICKI]. *Kraj* 1903 nr 50. — I. MOSZCZEŃSKA. *Książka* 1903 s. 453-454. — n [C. NIEWIADOMSKA]. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 50. — R. [L. REINSMIDT]. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 300. — *Bluszcz* 1903 nr 52. — *Ziarno* 1903 nr 49 (wzmianka) — I. MOSZCZEŃSKA. *Przegl. Pedagog.* 1904 s. 21.

Na swobodzie. W. GOMULICKI. *Kraj* 1903 nr 52. — S. J. *Reformator* 1903 nr 48. — H. GALLE. *Książka* 1904 s. 56-57. — g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 12. — J. A. HERTZ. *Przegl. Tyg.* 1904 s. 146. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1904 nr 60-62. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 49. — L. [J. LORENTOWICZ]. *Kur. Codz.* 1904 nr 124. — M. ŁOPUSZAŃSKA. *Nasze Kłosa* 1904 s. 319-320. — D. BRZOZOWSKA: (Posłowie do:) A. Gruszecki: Na swobodzie. Kr. 1965 s. 241-252.

Sergiusz Wasiliewicz Gardow. Nowa powieść. *Nowa Reforma* 1904 nr 293. — *Przegl. Powsz.* 1904 t. 81 s. 108.

Cygarniczka. *Biesiada Lit.* 1906 nr 13. — D. BRZOZOWSKA: (Posłowie do:) A. Gruszecki: Cygarniczka. Kr. 1963 s. 317-329.

Nad Wartą. J. A. HERTZ. *Książka* 1905 s. 186-187. — *Przegl. Powsz.* (W-wa) 1905 s. 633-634. — I. S. *Ziarno* 1905 nr 15. — A. L. [A. LANGE]. *Goniec Por. i Wiecz.* 1905 nr 125. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 87 s. 273. — Z. *Kraj* 1905 nr 9. — Z. N. R. *Głos* 1905 nr 23. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1905 nr 108.

Słomiany ogień. A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1905 t. 158 s. 344-346. — H. GALLE. *Książka* 1905 s. 359-360. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1905 nr 78-80. — T. J. Ch. [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Kur. Warsz.* 1905 nr 66. — Z. S. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1905 nr 68. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 87 s. 266-267. — Z. *Kraj* 1905 nr 9. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1905 nr 46. — *Tyg. Ilustr.* 1905 t. 1 s. 219.

Bojownicy. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1906 nr 289. — C. S. *Mysł Niepodległa* 1907 nr 24. — H. GALLE. *Książka* 1907 s. 432. — H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 28. — W. JABLONOWSKI. *Gaz. Pol.* 1907 nr 168, 173. — T. M. [T. MIELCARZEWICZ]. *Kur. Poz.* 1907 nr 296. — w. k. m. *Dwutyg. Katechetyczny* 1907 s. 553-554. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1908 t. 167 s. 553. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1908 t. 97 s. 259. — H. WIRSTLEIN. *Ateneum Pol.* 1908 t. 1 s. 121. — A. STRZELECKI. *Świat* 1909 nr 28.

Zaloty biurokraty. A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1909 s. 441-442. — T. MIELCARZEWICZ. *Praca* 1909 nr 21. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1909 nr 464.

Na wulkanie. *Nowości Ilustr.* 1906 nr 50. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1907 t. 167 s. 553-556. — h. *Naprzód* 1907 nr 309. — W. JABLONOWSKI. *Słowo Pol.* 1907 nr 323, 325. — A. SCHROEDER. *Kur. Poz.* 1907 nr 265. — A. SCHROEDER. *Nasz Kraj* 1907 t. 5 s. 585. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1908 t. 99 s. 395. — H. WIRSTLEIN. *Ateneum Pol.* 1908 t. 1 s. 121. — A. STRZELECKI. *Sfinks* 1909 nr 7.

Kolejarze. H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1908 nr 517. — T. M. [T. MIELCARZEWICZ]. *Kur. Poz.* 1908 nr 231. — (St. G.) *Kur. Warsz.* 1908 nr 328. — *Głos Narodu* 1908 nr 406. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1908 nr 221. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1909 t. 171 s. 169-170. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1909 s. 441. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1909 t. 103 s. 296. — W. PRAUZIŃSKI. *Przew. Oświatowy* 1914 nr 4.

Tatarzy w Sandomierskiem. g. [W. GOMULICKI]. *Kraj* 1907 nr 44.

Rycerz Maryi. *Praca* 1909 nr 5. — W. HAHN. *Książka* 1911 s. 69-70.

Światłodawcy. H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1908 nr 517. — BRUNO [A. MIKULSKI]: Szkolnictwo galicyjskie w powieści. *Szkola* 1908 s. 339-341. — (Z. S.) [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1908 nr 462. — *Dwutyg. Katechetyczny* 1908 s. 179-183. — S. KIEDRZYŃSKI. *Prawda* 1909 nr 43. — S. KIEDRZYŃSKI. *Spółczeństwo* 1909 nr 35. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1910 t. 175 s. 385-387. — BEZMIENNY. *Szkolnictwo* 1910 nr 29. — * * *. *Przegl. Powsz.* 1910 t. 108 s. 107-108.

Litwackie mrowie. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kronika Powsz.* 1911 nr 3. —

T. MIELCARZEWICZ. *Praca* 1911 nr 8. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1911 nr 120. — *Głos Płocki* 1911 nr 18. — V. DRESLER: Válka Židů proti Polákům. *Moravská orlice* (Brno) 1913 nr 170.

Mariawita. T. MIELCARZEWICZ. *Praca* 1912 nr 49. — K. ZALEWSKI. *Ziemia Lubel.* 1912 nr 306. — *Głos Płocki* 1912 nr 82. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 4 s. 531-532. — H. GALLE. *Książka* 1913 s. 576-577. — J. W. *Mysł Katol.* 1913 nr 2. — K. W.: Mariawityzm i katolicyzm w powieści A. Gruszeckiego. *Kronika Diecezji Sandomierskiej* 1913 nr 5. — A. STODOR [A. CEHAK]. *Przegl. Powsz.* 1913 t. 118 s. 119-120.

Królewiacy. A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1912 nr 542. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 4 s. 531-532. — T. MIELCARZEWICZ. *Praca* 1913 nr 12. — Z. N. [Z. NIEMOJEWSKA-GRUSZCZYŃSKA]. *Mysł Niepodległa* 1913 nr 230. — A. STODOR [A. CEHAK]. *Przegl. Powsz.* 1913 t. 118 s. 120-121.

Przygody chłopca w Brazylii. *Kur. Litewski* 1912 nr 275. — *Poradnik dla Czytających Książki* 1912 nr 48. — S. TYNC. *Szkola* 1913 s. 137-138.

Kandydat. AL. ŚWID. [A. ŚWIDERSKA]. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 300. — AL. ŚWID. [A. ŚWIDERSKA]. *Słowo Pol.* 1913 nr 499. — E. W. [E. WIELOWIEYSKI]. *Echo Lit. i Artyst.* 1913 s. 1229-1230.

Pod Czerwonym Wirchem. A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 7. — *Kur. Poz.* 1914 nr 85.

Przed burzą. A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1913 t. 3 s. 119.

W pruskiej służbie. A. F. *Gaz. Warsz.* 1912 nr 173. — *Sz. Kur. Litewski* 1912 nr 275. — *Poradnik dla Czytających Książki* 1912 nr 48. — *Poradnik dla Czytających Książki* 1913 nr 10.

Przebudzenie. A. S. *Echo Lit.-Artyst.* 1914 z. 13/14.

U źródła wiedzy. A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1913 t. 191 s. 205-209. — J. TRĘPKA. *Głos Narodu* 1913 nr 270. — *Gaz. Poniedziałkowa* 1913 nr 49. — Dr H. F. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1914 nr 1756. — A. MUELLER. *Książka* 1914 s. 50-51. — NUSBAUM-HILAROWICZOWA: Z pedagogiki społecznej. *Słowo Pol.* 1914 nr 48. — A. MAZANOWSKI. Problem miłości i mał-

żeństwa w najnowszej naszej powieści. *Przegl. Powsz.* 1916 t. 132 s. 303-304.

Po ślubie. W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1917 s. 374.

Wróżby wojenne pana radcy. E. Z. *Głos Narodu* 1915 nr 631. — *Biesiada Lit.* 1915 nr 47. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1916 nr 64. — J. KLECZYŃSKI. *Sfinks* 1917 nr 97/98. — *Dzienn. Lubel.* 1917 nr 82.

Homo novus. *Ilustr. Kur. Codz.* 1916 nr 261.

W c.k. urzędzie. *Czas* 1919 nr 261.

Recenzje wydań zbiorowych

Wykolejony. J. Z. LICHANŃSKI: Dokument dnia powszedniego. *Nowe Książki* 1969 nr 10. — J. W. [J. WILMAŃSKI]. *Odgłosy* 1969 nr 5.

GUBRYNOWICZ BRONISŁAW (1870–1933)

Pseud. i krypt.: B-z.; G. BR.; G-z.; GBR.; -GZ.; RR.; VARSOVIENSIS; w. z.; (WZ.); z. Historyk literatury.

Ur. 2 października 1870 we Lwowie. Syn Władysława, księgarza, i Ludwiki z Dietzów. Po ukończeniu w 1888 III Gimnazjum we Lwowie rozpoczął studia na wydziale filozoficznym Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie, gdzie studiował pod kierunkiem R. Pilata, K. Liskego, A. Kaliny, T. Wojciechowskiego. Studia ukończył w 1892 otrzymując stopień doktora filozofii. Następnie przez krótki czas był skryptorem Zakładu Narodowego im. Ossolińskich i zastępcą nauczyciela w Gimnazjum im. Franciszka Józefa. W 1893 wyjechał na dalsze studia do Berlina (gdzie studiował pod kierunkiem A. Brücknera, E. Schmidta, A. Freya, H. Grimma), Monachium i Paryża, a w 1894 jako delegat Akademii Umiejętności udał się dla poszukiwań naukowych do archiwów watykańskich i bibliotek włoskich. Po powrocie do Lwowa był przez kilka lat sekretarzem Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza oraz jednym z założycieli i współredaktorów (1902-1905) *Pamiętnika Literackiego*. W 1904 uzyskał habilitację za pracę „Romans w Polsce za czasów Stanisława Augusta” i rozpoczął wykłady na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie. Równocześnie objął obowiązki kustosa Muzeum Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. W 1909-1914 był recenzentem teatralnym *Gazety Lwowskiej*. W 1920 powołany został na katedrę historii literatury Uniwersytetu Warszawskiego. W 1925-1933 objął ponownie redakcję *Pamiętnika Literackiego*, a w 1926-1933 redagował założony przez siebie *Ruch Literacki*. Był ożeniony z Heleną z Lewentalów. Zmarł 6 maja 1933 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Artykuł Brodzińskiego o Mickiewiczu. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* R. 5 (1891) s. 220-231 i odb. Lw. 1892.

2. Kazimierz Brodziński 1830-1835. Przyczynek do biografii i charakterystyki. *Spr. Czytelni Akademickiej za 1890/1891* s. 88-129 i odb. Lw. 1892. Zob. też Wyd. zbior.

3. Piast Dantyszek. Kartka z twórczości poetyckiej J. Słowackiego. *Spr. z Czynności Zakładu Nar. im. Ossolińskich za 1893*. Lw. 1893 s. 47-63 i odb. Lw. 1894.

4. Wincenty Reklewski. Szkic literacki. *Spr. Gimn. Franciszka Józefa we Lw.* Lw. 1893 i odb. Zob. też Wyd. zbior.

5. Malarze na dworze Jana III. Szkic historyczny. *Spr. z Czynności Zakładu Nar. im. Ossolińskich za 1895*. Lw. 1895 s. 45-59 i odb. Lw. 1896.

6. Juliusz Słowacki w świetle najnowszej krytyki. *Kwart. Hist.* 1898 s. 48-87 i odb.

O książce F. Hoesicka: *Życie Słowackiego*.

7. Urywek z autografu „Giaura”. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* R. 6 (1898) s. 296-306 i odb.

8. Współpracownictwo Mickiewicza w „Pielgrzymie Polskim”. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* R. 6 (1898) s. 355-367 i odb.

9. Romans w Polsce za czasów Stanisława Augusta. Ogl. fragm. *Pam. Lit.*

R. 2 (1903) s. 192-215, 379-393, 519-538. Wyd. osob. całości Lw. 1904.

10. Adam Krechowicki jako powieściopisarz. W: *Adamowi Krechowickiemu*. Lw. 1908 i odb.

11. Stan dotychczasowych badań nad Słowackim. Odczyt wygłoszony na uroczystym posiedzeniu Zjazdu im. J. Słowackiego we Lwowie. *Gaz. Lw.* 1909 nr 248-250; *Słowo* 1909 nr 254, 257; *Pam. Zjazdu hist.-lit. im. J. Słowackiego we Lw.* 1910 s. 23-32 i odb.

12. Kilka kart ze stosunków Krasinśkiego z Mickiewiczem. *Spr. z Czynności Zakładu Nar. im. Ossolińskich za r. 1911*. Lw. 1912 s. 43-75 i odb.

13. Andrzej Brodziński. Garść szczegółów do biografii i charakterystyki. *Księga pamiątk. ku czci B. Orzechowicza*. T. 1. Lw. 1916 i odb. Zob. też Wyd. zbior.

14. Schiller w Polsce. Z powodu książki M. Szyrkowskiego. *Kwart. Hist.* 1916 s. 73-103 i odb. Zob. też Wyd. zbior.

15. Kazimierz Brodziński. Życie i dzieła. Cz. 1: 1791-1821. Lw. 1917.

16. Rozwój powieści w Polsce. Powieść do połowy XVIII stulecia. *Dzieje lit. pięknej w Polsce*. Cz. 2. Kr. 1918 *Enc. pol.* T. 22; toż wyd. 2 Kr. 1936 *PAU Enc. pol.*

17. Antoni Małecki (1821-1913). Lw. 1920 *Wydawn. Bibl. Zakładu Nar. im. Ossolińskich* t. 2.

18. Monografia J. Kleinera o Słowackim. *Pam. Lit. R.* 21 (1924) s. 490-510 i odb. Lw. 1925. Zob. też Wyd. zbior.

19. Z nieznanych autografów J. U. Niemcewicza. *Księga pamiątk. ku czci O. Balzera*. T. 1. Lw. 1925 s. 439-455 i odb.

20. O nieznanym utworach Wincen-tego Reklewskiego. Notatka historyczno-literacka. *Pam. Lit. R.* 24 (1927) s. 368-397 i odb. Zob. też Wyd. zbior.

21. Walka o mitologię. Epizod z dziejów krytyki literackiej w Polsce w XVIII w. *Prace polonist. ofiarowane prof. J. Łosiowi*. W-wa 1927 *Prace Filol.* t. 12 s. 489-500 i odb. W-wa 1928. Zob. też Wyd. zbior.

22. Józef Maksymilian Ossoliński. Człowiek i pisarz. Lw. 1928.

23. Na marginesie „Monitora”. Przyczynek do dziejów czasopiśmiennictwa polskiego w XVIII w. *Studia staropol.*

ku czci A. Brücknera. Kr. 1928 s. 553-576 i odb. Zob. też Wyd. zbior.

24. Z nieznannej korespondencji Jana Śniadeckiego z Tadeuszem Czackim (1806-1811). *Księga pamiątk. ku uczczeniu 350 rocznicy założenia i 10 wskrzeszenia Univ. Wil.* T. 1. Wil. 1929 s. 103-128 i odb.

25. Do genety „Jana z Teczyna”. *Pam. Lit. R.* 28 (1931) s. 622-634 i odb. Zob. też Wyd. zbior.

26. Do genety „Dziewczęcia z Sącza” M. Romanowskiego. *Pam. Lit. R.* 29 (1932) s. 487-503 i odb.

27. Śp. Jan Czubek. Wspomnienie pośmiertne. *Pam. Lit. R.* 29 (1932) s. 554-559 i odb.

Rozprawy naukowe i recenzje umieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1900), *Bibl. Warsz.* (1890), *Czas* (1930), *Dzienn. Poz.* (1929), *Eos* (1929), *Gaz. Lw.* (1897, 1900, 1909-1914, 1919, 1929; tu m. in. rubr.: Z teatru. 1909-1914), *Gaz. Nar.* (1891, 1893, 1903-1905, 1909, 1912), *Gaz. Warsz.* (1912; tu: Z nieznanych autografów Krasinśkiego. Nr 577), *Gaz. Wiecz.* (1912), *Głos Lit. i Spol.* (1900), *Iris* (1899), *Kraj* (1902), *Kronika Powsz.* (1912-1913), *Krytyka* (1904), *Książka* (1922), *Kur. Codz.* (1900), *Kur. Pol.* (1926), *Kur. Poz.* (1929), *Kur. Warsz.* (1909, 1910, 1912, 1914, 1921-1925, 1927-1930, 1932-1933; tu m. in.: Z nieznanych fragmentów „Króla Duchy”. 1909 nr 1; Z dziejów Towarzystwa Iksów w Warszawie. 1914 nr 1; Odsiecz wiedeńska w pozycji. 1933 nr 1), *Kwart. Hist.* (1890-1891, 1896, 1898, 1904, 1916, 1918; tu m. in.: Kartka ze wspomnień o pobycie Mickiewicza w Poznańskiem. 1898 s. 843-848; Katalog zbiorów Mickiewiczowskich znajdujących się w Muzeum Narodowym w Rapperswilu. 1898 s. 868-869), *Lamus* (1909, 1911-1912), *Pam. Lit.* (1902-1905, 1909-1913, 1917-1918, 1923-1932), *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* (1890-1891, 1898), *Ponowa* (1922), *Prace Filol.* (1927, 1932-1934), *Promień* (1899), *Przegl. Akademicki* (1890), *Przyj. Młodzieży* (1900), *Ruch Lit.* (1926-1933), *Słowo* (1909), *Słowo Pol.* (1912, 1920, 1926-1928), *Spr. Czyteln. Akademickiej* (1891), *Spr. z Czynności Zakładu Nar. im. Ossolińskich* (1893, 1895, 1912), *Spr. Wydz. Tow. Upiększania Miasta* (Lw. 1911), *Świat* (Kr. 1890), *Świat* (W-wa 1916-1918, 1932), *Tyg. Ilustr.* (1911-1912), *Wiek Nowy* (1919), *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* (1902).

Ponadto w książkach i wydawnictwach zbiorowych: *Adamowi Krechowickiemu*.

Lw. 1908, *Almanach Bibl. Nar.* Kr. 1929, W. Chodźkiewicz: *Pamiętnik włóczęgi*. Powieść. T. 1-2. Lw. 1903 (tu: Przedmowa), *Enc. pol.* T. 21-22 (1918), *Festiwal festynowy*. Lw. 1890, H. Galle: *Wojciech Bogusławski i repertuar Teatru Polskiego*. W-wa 1925 (tu: Przedmowa), *Kalendarz „Macierzy Pol.”* Lw. 1898, *Księga pamiątek ku czci B. Orzechowicza*. T. 1. Lw. 1916, *Księga pamiątek ku czci O. Balzera*. Lw. 1925, *Księga pamiątek ku uczczeniu... L. Cwiklińskiego*. Lw. 1902, *Księga pamiątek ku uczczeniu 250 rocznicy założenia Univ.* T. 1. Lw. 1912, *Księga pamiątek ku uczczeniu 350 rocznicy założenia i 10 wskrzeszenia Univ. Wil.* T. 1. Wil. 1929, W. Łoziński: *Dwunasty gość*. Lw. 1927 (tu: Przedmowa), *Pam. IV Zjazdu historyków*. Lw. 1925 (tu: W sprawie pamiętników i pism publicystycznych J. U. Niemcewicza), *Pam. II Zjazdu historyków pol. w Kr. Kr.* 1900, *Pam. I ogólnopol. zjazdu polonistów*. W-wa 1925, *Pam. Zjazdu hist.-lit. im. J. Słowackiego we Lw.* Lw. 1910, *Pornografia. Głosy polskie w najważniejszej sprawie moralności społecznej*. Lw. 1909, *Prace polonist. ofiarowane prof. J. Losiowi*. W-wa 1927, *Rok Mickiewiczowski*. Lw. 1899, E. Romer: *Geograficzno-statystyczny atlas Polski*. W-wa 1916 z. 1 (tu: Oświata), *Spr. Gimn. Franciszka Józefa we Lw.* Lw. 1893, *Studia staropol. ku czci A. Brücknera*. Kr. 1928, *Stulecie „Gaz. Lw.”*. T. 1. Lw. 1911.

Wydania zbiorowe

Studia literackie. Wyd. P. Grzegorzczak i J. Krzyżanowski. W-wa 1935. Zawartość: I. Z dziejów prasy polskiej: Na marginesie „Monitora”. (Zob. poz. 23), Walka o mitologię. (Zob. poz. 21); II. Preromantycy: Wincenty Reklewski. (Zob. poz. 4), O nieznanym utworach W. Reklewskiego. (Zob. poz. 20), Andrzej Brodziński. (Zob. poz. 13), Kazimierz Brodziński 1830-1835. (Zob. poz. 2), Do genezy „Jana z Tęczyna”. (Zob. poz. 25); III. Z zagadnień romantyzmu: Schiller w Polsce. (Zob. poz. 14), Monografia J. Kleinera o Słowackim. (Zob. poz. 18); IV. Z prac ulotnych i przemówień: *Śpiewnik akademicki*. (*Kur. Warsz.* 1932 nr 1 pt. *Śpiewnik z czasów powstania listopadowego*), *Trud żywota Kasprowicza*. Wykład 5 XII 1926 w Univ. Warsz. na akademii żałobnej ku czci Jana Kasprowicza; *Polska w puściźnie Reymontowej*. Wykład 24 I 1926 w Univ. Warsz. na akademii żałobnej ku czci Żeromskiego i Reymonta.

Prace edytorskie

1. A. Feliński: *Barbara Radziwiłłówna*. Wyd. nowe przejrane i uzupełnione. Lw. 1892.
2. Z. Krasieński: *Psalmy przyszłości*. Lw. 1892.

3. S. Duchńska: *Pisma*. Pamiętnik. Poznań. Lw. 1893.

4. Album Piotra Moszyńskiego. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* R. 6 (1898) s. 480-544 i odb.

5. A. Mickiewicz: *Dzieła*. Pierwsze wyd. kompletne, kryt. T. 1-4. Lw. 1898.

6. J. Ch. Pasek: *Pamiętniki*. Nowe wyd. kryt. według rękopisu znajdującego się w Bibl. Cesarskiej w Petersburgu; przygotował i wstępem opatrzył. Lw. 1898.

7. A. Małecki: *Juliusz Słowacki*. Jego życie i dzieła. Wyd. i opatrzył notami krytycznymi, w których podana jest literatura o Słowackim. T. 1-3. Lw. 1899.

8. R. Pilat: *Historia literatury polskiej od czasów najdawniejszych do r. 1815*. Wykłady uniwersyteckie. Lw. Kr. W-wa 1907-1926.

Współwydawcy: L. Bernacki, W. Bruchnalski, W. Dropiowski, K. Jarecki, S. Kossowski, T. Pini, M. Reiter, K. Wojciechowski.

9. J. Słowacki: *Dzieła*. T. 1-10. Lw. 1909.

Współwydawca: W. Hahn. Gubrynowicz oprac. t. 1-4, 10.

10. Z nieznanego spuścizny po Słowackim. Fragmenta poezji i prozy. Warianty z „Króla Ducha” i „Beniowskiego”. *Lamus* 1909 t. 1 s. 564-577 [wspólnie z M. Pawlikowskim]; Urywki „Króla Ducha”. *Lamus* 1911/1912 t. 3 s. 209-260 i nadb.

11. Ze studiów nad życiem i pismami K. Brodzińskiego. Podał... *Księga pamiątek ku uczczeniu 250 rocznicy założenia Univ.* Lw. T. 1. Lw. 1912 i odb. Kr. 1911.

12. I. Krasiecki: *Mikołaja Doświadczynskiego przypadki*. Z autografu wyd., wstępem i objaśnieniami zaopatrzył. Kr. 1921 *BN* I, 41. Wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 Kr. 1925; wyd. 3 Kr. 1929; wyd. 4. Wr. 1948; wyd. 5 dopełnił J. Krzyżanowski. Wr. 1950.

13. K. Brodziński: *Posłanie do braci wygnańców*. W-wa [1923] *Wielka Bibl.* 59.

14. J. Słowacki: *Mazepa*. Wstępem i objaśnieniami zaopatrzył. Kr. 1924 *BN* I, 76.

15. P. Baryka: *Z chłopca król*. Komedja dworska. Tekst oprac. wg wyd. z 1637. W-wa 1925 *Wielka Bibl.* 119.

16. Nieznana współczesna krytyka Józefa Sygierta przekładu „Iliady” Dmo-

chowskiego. Wyd. ... *Eos* R. 32 (1929) s. 255-278 i odb.

Ponadto pomniejsze prace edytorskie umieszczał w czasopismach: *Pam. Lit., Ruch Lit., Pam. Tow. Lit. im A. Mickiewicza* i in.

Bibliografia prac B. Gubrynowicza zob. P. Grzegorzczak. *Ruch Lit.* 1933 nr 5/6 s. 114-128 i odb.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego z 1879. Rkps Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn. 948.

2. Do T. Wierzbowskiego 6 listów z 1894-1913. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 14, 17, 23, 24, 25, 33.

3. Do E. Pawłowicza z 1895. Rkps Ossol. sygn. 6830/I.

4. Do W. Kętrzyńskiego 17 listów z 1895-1913. Rkps Ossol. sygn. 6211/II.

5. Do W. Belzy 9 listów z 1896-1910. Rkps Ossol. sygn. 12650/II.

6. Do F. Hoesicka 25 listów z 1897-1920. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2684-2686, 2693, 2698, 2705, 2716-2719, 7122, 7264.

7. Do S. Bursy podpis na kartce z 1901. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7534 III.

8. Do K. M. Górskiego 10 listów z 1901-1905. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7724 III.

9. Do H. Struvego z 1901. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 4/1960.

10. Do H. Łopacińskiego z 1902. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2269.

11. Do J. Łosia 3 listy z 1902-1903. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 2.

12. Do O. Balzera 2 listy z 1904. Rkps Ossol. sygn. 7669/II.

13. Do W. Mickiewicza z 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2738.

14. Do A. Kraushara z 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2729.

15. Do L. Bernackiego 18 listów z 1914-1933. Rkps Ossol. sygn. 7036/II.

16. Do Z. Rabskiej 2 listy z 1921 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724.

17. Do W. Belzy z 1925. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 655.

18. Do S. Zakrzewskiego 2 listy z 1926, 1931. Rkps Ossol. sygn. 7345/II.

19. Do B. Wysłoucha z 1930. Rkps Ossol. sygn. 7177/II.

20. Do W. Belzy z 1932. Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 722.

21. Do S. Michalskiego z 1932. Rkps Ossol. sygn. 7044/II.

22. Do Z. Rabskiej z 1932. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2728.

23. Od różnych osób 31 listów z 1892-1929. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7154.

Zawartość: m. in. od: J. Kaspro-wicza list b. d.; T. Konczyńskiego 4 listy z 1911; A. Krechowickiego 4 listy z 1892-1913; W. Łozińskiego list z 1912; W. Mickiewicza 4 listy z 1898-1904; M. Rollego list z 1912; S. Tarnowskiego 4 listy z 1916.

24. Od H. Sienkiewicza z 1908. Rkps Ossol. sygn. 12042/III.

25. Fragmenty korespondencji redakcji *Ruchu Lit.* z 1926-1936. 601 listów do redakcji, w szczególności do redaktorów B. Gubrynowicza i P. Grzegorzczaka. Rkps Bibl. Nar. W-wa sygn. 7059, 7060, 7061, 7062, 7063, 7064.

26. Korespondencja redakcyjna *Pam. Lit.* z 1930-1933 adresowana przeważnie do B. Gubrynowicza — 106 listów od różnych osób. Rkps Ossol. sygn. 7174/II.

27. Listy Joachima Lelewela do Franciszka Malewskiego z 1829-1830. Tu notatki B. Gubrynowicza dotyczące korespondencji Lelewela. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7174.

28. Artykuły i recenzje zamieszczane w *Ruchu Lit.* (16 pozycji). Rkps Bibl. Nar. sygn. 7068.

Ponadto w Zbiorach Bibl. Raperswil. znajdowały się: Do Bibl. Raperswil. listy z 1893-1898. Rkps sygn. 2288; do komitetu uroczystości Mickiewiczowskiej w Lozannie z 1898. Rkps sygn. 1605; do Bibl. Raperswil. listy z 1903-1905. Rkps sygn. 2289; do Z. Miłkowskiego z 1911. Rkps sygn. 2040.

OPRACOWANIA

S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI: *Ossolineum. Tyg. Ilustr.* 1897 s. 948. — H. BUKOWSKI: *Odpowiedź drowi Gubrynowiczowi w obronie Katalogu zbiorów Mickiewiczowskich w Raperswilu. Lw. 1899.* — P. CHMIEŁOWSKI. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 27-28 (1901). — P. CHMIEŁOWSKI: *Dzieje krytyki literackiej w Polsce. W-wa 1902 s. 462.* — W. FELDMAN: *Współczesna krytyka literacka w Polsce. W-wa 1905 s. 302, 317.* — *Kronika Univ.*

Lw. T. 2. Lw. 1912 s. 598-601 (biografia i bibliografia prac). — Cz. [CZEMPIŃSKI]. *Kur. Warsz.* 1921 nr 13. — *Spr. Tow. Nauk we Lw.* T. 1. Lw. 1921 s. 46-47 (biografia i bibliografia prac). — *Kur. Pol.* 1926 nr 310. — *Słowo Pol.* 1926 nr 346. — *Roczn. PAU w Kr.* 1927/28 (biografia i bibliografia prac).

(Nekrologi i wspomnienia pośmiertne): I. CHRZANOWSKI. *Pam. Lit.* R. 30 (1933) s. 163-167; C. S. *Kur. Lw.* 1933 nr 137; P. GRZEGORCZYK. *Gaz. Warsz.* 1933 nr 142; A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Uczniom śp. prof. Gubrynowicza. *Kur. Warsz.* 1933 nr 129; (G. W.). *Dzienn. Poz.* 1933 nr 113; M. HARTLEB. *Ogniw*o 1933 nr 9; Kb. *Kur. Warsz.* 1933 nr 127; P. KRZOWSKI. *Głos Narodu* 1933 nr 131; P. KRZOWSKI. *Kur. Warsz.* 1933 nr 206; S. KUTRZEBA. *Roczn. PAU* 1933 s. 99; S. ŁEMPICKI. *Słowo Pol.* 1933 nr 128; Z. ŁEMPICKI. *Kur. Warsz.* 1933 nr 126; H. SKRZYŃSKI. *Gaz. Por.* 1933 nr 10293; T. STERZYŃSKI. *Wiad. Lit.* 1933 nr 28; B. V. [B. VYDRA]. *Slovanský přehled* (Praga) 1933 s. 179; t. z. [T. ZADERECKI]. *Kur. Lw.* 1933 nr 20; *Gaz. Lw.* 1933 nr 28; *Gaz. Warsz.* 1933 nr 161; *Mysł Nar.* 1933 nr 22; *Przeł. Pedag.* 1933 nr 19/20; *Rytmy* 1933 nr 2; *Slavische Rundschau* (Berlin) 1933 s. 280; *Świat* 1933 nr 19; *Tyg. Ilustr.* 1933 nr 31.

Ruch Lit. 1933 nr 5/6 (m. in.: Z. Łempicki: Twórczość naukowa B. Gubrynowicza na tle epoki. S. 97-101; M. Hartleb: In memoriam. S. 105-106; M. Piszczkowski: * * * S. 107; Z. Brochocka: Profesor B. Gubrynowicz w Uniwersytecie Warszawskim. S. 108-109; T. Makowiecki: Profesor Gubrynowicz w oczach uczniów. S. 109-112; T. Sterzyński: Pedagogika serca. S. 112-113; P. Grzegorzczak: Bibliografia prac Prof. B. Gubrynowicza. S. 114-128 i odb.).

L. SIMON: B. Gubrynowicz jako historyk literatury. *Tyg. Ilustr.* 1933 nr 31. — W. BRUCHNAŁSKI: Wspominki o śp. B. Gubrynowiczu. *Pam. Lit.* R. 31 (1934) s. 586-592 i odb. — T. GRABOWSKI: Krytyka literacka w Polsce w epoce realizmu i modernizmu. *Poz.* 1934 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 6 z. 2. — *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* 1934 s. 147-148. — *Spr. z Działalności Wysz. Hum. Uniw. Warsz.* 1934 s. 120. — JORWU: Pamięci B. Gubrynowicza. *Błędne Koło* 1935 nr 1. — J. KRZYŻANOWSKI: Prace naukowo-literackie B. Gubrynowicza. [Wstęp do:] B. Gubrynowicz: Studia literackie. W-wa 1935 s. 9-23; przedr. w: *Z dziejów polonistyki warszawskiej*. W-wa 1964 s. 257-267. — Z. ŁEMPICKI. *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* 1935 s. 27. —

M. GIERGIELEWICZ: Dzieło prof. B. Gubrynowicza. *Ruch Lit.* 1936 nr 3 s. 65-68. — *Warsz. Dzienn. Nar.* 1935 nr 12. — S. ŁEMPICKI: Wspomnienia ossolińskie. *Wr.* 1948. — R. PACHUCKA: Pamiętniki z l. 1886-1914. Wstęp i objaśnienia J. Hulewicza. *Tor.* 1958 s. 82. — D. REDEROWA: Ze studiów nad kontaktami Akademii Umiejętności z nauką obcą. Ekspedycja rzymska 1886-1898. *Roczn. Bibl. PAN.* T. 4 (1958) s. 191-256. — S. WASYLEWSKI: Pod kopułą lwowskiego Ossolineum. *Wr.* 1958.

Sprawozdania z odczytów: *Odczyty Tow. Oświaty Lud. we Lwowie*. Lw. 1899 [streszcz. odczytów urzędowych w jesieni i zimie 1898-1899 we Lwowie]. — *Dział Lit.-Artyst. Kraju* 1898 nr 5; K. HECK. *Przeł. Powsz.* 1900 t. 55 s. 96-123 (J. Ch. Pasek w świetle nowych dokumentów). — *Promień* 1899 nr 1 (O Juliuszu Słowackim). — *Pogoń* (Tarnów) 1901 nr 45, 50 (Dramat polski). — *Gaz. Lw.* 1912 nr 57; *Słowo Pol.* 1912 nr 118 (Kraśiński a Mickiewicz). — *Gaz. Lw.* 1921 z dn. 16 stycznia; *Kur. Warsz.* 1921 z dn. 13 stycznia; *Świat* 1921 z dn. 29 stycznia (Kazimierz Brodziński w Uniwersytecie Warszawskim).

Kazimierz Brodziński 1830-1835. (B). *Przeł. Polít., Spól. i Lit.* 1891 nr 281. — F. KONARSKI. *Gaz. Lw.* 1891 nr 71. — H. B. [H. BIEGELEISEN]. *Muzeum* 1892 s. 250-252. — R. KOPPENS. *Przeł. Powsz.* 1892 t. 33 s. 270-273. — Z. HORODYŃSKI. *Kwart. Hist.* 1894 s. 496-497. — Z. SZMYDTOWA: Studium o Kazimierzu Brodzińskim. *Ruch Lit.* 1933 z. 5/6 s. 101-102.

Piast Dantyszczek. L. M. DZIAMA. *Przeł. Powsz.* 1894 t. 43 s. 95. — -cj- [C.] JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 224.

Wincenty Reklewski. L. M. DZIAMA. *Przeł. Powsz.* 1893 t. 40 s. 112-114. — J. K. N. [K. NITMAN]. *Muzeum* 1893 s. 433-434. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 212.

Malarzena dworze Jana III. K. O. B. [K. BRONIKOWSKI]. *Przeł. Powsz.* 1896 t. 51 s. 273-275. — lk. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 32. — *Dzienn. Kr.* 1896 nr 34. — *Gaz. Kościelna* 1896 nr 36. — J. BRYL. *Przeł. Powsz.* 1897 t. 53 s. 426-427.

J. Słowacki w świetle najnowszej krytyki. [A. WIŚLICKI]. *Przeł. Tyg.* 1898 nr 25.

Romans w Polsce za czasów Stanisława Augusta. A. BRÜCKNER. *Książka* 1904 s. 324-325. — S. DOBRZYCKI. *Przeł. Powsz.* 1904 t. 84 s. 103-113. — H. R. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 4 s. 584-591. — A. KRECHOWIEC-KI. *Gaz. Lw.* 1904 nr 287-289. — S. TARNOWSKI. *Przeł. Pol.* 1904 t. 152 s. 556-558. — S. TARNOWSKI. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 41. — J. LORENTOWICZ. *Gaz. Pol.* 1905 nr 34. — K. WRÓBLEWSKI. *Słowo Pol.* 1905 nr 227. — *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 5-6. — K. WRÓBLEWSKI. *Dzian. Chicagoski* 1907 nr 249.

Kazimierz Brodziński. Życie i dzieła. S. ZDZIARSKI. *Przeł. Powsz.* 1917 t. 137 s. 344-346.

Antoni Małeckci. I. CHRZANOWSKI. *Kur. Warsz.* 1920 nr 281. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1921 nr 116-118.

Józef Maksymilian Ossoliński. R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1928 nr 31 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — J. SKOCZEK. *Pam. Lit. R.* 26 (1929) s. 135.

Studia literackie. P. GRZEGORCZYK. *Warsz. Dzien. Nar.* 1935 nr 180. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1935 nr 174. — H. KOROTYŃSKI. *Prosto z Mostu* 1935 nr 53. — M. GIERGIELEWICZ. *Ruch. Lit.* 1936 nr 3. — M. *Myśl Nar.* 1936 nr 5.

Recenzje prac edytorskich

J. Ch. Pasek: Pamiętniki. A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1898 s. 866-

868. — *Cz. Al. Gaz. Pol.* 1898. — W. HAHN. *Ateneum* 1899 t. 2 s. 172-174. — K. HECK: Najnowsze publikacje o Pasku. *Przeł. Powsz.* 1900 t. 65 s. 96-123 i odb.

A. Małeckci: Juliusz Słowacki. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 169.

J. Słowacki: Dzieła. *Gaz. Nar.* 1908 nr 244. — *Kur. Lw.* 1908 nr 566. — *Kur. Warsz.* 1908 nr 303. — A. BRÜCKNER. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 1076. — N. GOLICHOWSKI, K. KRÓL. *Poradnik Język.* 1909 nr 6, 7. — J. KALLENBACH. *Gaz. Lw.* 1909 nr 248. — J. KALLENBACH. *Kur. Warsz.* 1909 nr 301. — J. KLEINER: Układ i tekst dzieł J. Słowackiego. *Pam. Lit. R.* 8 (1909) i odb. *Lw.* 1910. — G. KORRUT. *Książka* 1909 s. 470-472. — J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1910 t. 176 s. 213-215. — S. ZDZIARSKI. *Przeł. Powsz.* 1910 t. 108 s. 417-421. — A. BRÜCKNER. *Časopis pro moderní filologii* 1912 s. 373.

Ze studiów nad życiem i pismami K. Brodzińskiego. S. ŁEMPICKI. *Pam. Lit. R.* 11 (1912) s. 691-696.

I. Krasicki: Mikołaja Doświadczyńskiego przypadku. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1922 nr 2. — M. JANIK. *Nowa Reforma* 1922 nr 13. — Z. ŁEMPICKI. *Kur. Warsz.* 1922 nr 47. — T. SINKO. *Czas* 1922 z dn. 11 lutego.

J. Słowacki: Mazepa. A. DROGOSZEWSKI. *Przeł. Hum.* 1924 nr 4. — T. K. *Przeł. Powsz.* 1924 t. 164 s. 261. — S. WIERCZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1924 z dn. 24 listopada. — *Kur. Por.* 1924 nr 281. — *Kur. Warsz.* 1924 nr 279.

H

HAGEN MARIA (1859-1918)

Pseud.: ALCES.

Powieściopisarka i nowelistka.

Ur. 1 marca 1859 w Krakowie, w rodzinie ziemiańskiej. Córka Adama Juliana Łosia i Euzebii Kirchmajer Ragen von Altenkirchen. W 1877 wyszła za mąż w Krakowie za barona Stanisława von Hagen Schwerin. Wincenty Łoś, powieściopisarz i nowelista, był jej bratem. Zmarła w Krakowie latem 1918.

TWÓRCZOŚĆ

1. Expiation. Wyd. 2 Paryż 1882.

2. Z życia. Nowele. Lw. 1886 *Bibl. Powieści-Podróży-Pamiętników-Opowiadań Hist.*

Zawartość: Mrzonka; On i ona; Niedoszły rozwód; Pobyt w Żegiestowie. (*Gaz. Lw.* 1883 nr 76-81); Róża alpejska. (*Gaz. Lw.* 1883 nr 66-68); Czekam na trzeci. (*Gaz. Lw.* 1883 nr 154-155); Dwie drogi. (*Gaz. Lw.* 1883 nr 190-197); W świącie. (*Gaz. Lw.* 1884 nr 138-155).

Przekłady

Czekam na trzeci; niem.: Irene L. *Fremdenblatt* 1887.

3. Nowele. Kr.-Poz. 1887.

Zawartość: Nora. (*Gaz. Lw.* 1885 nr 177-210); Maruśka. Obrazek z życia wiejskiego. (*Gaz. Lw.* 1886 nr 110).

4. Szalone serca. Powieść. *Gaz. Nar.* 1894 nr 263 i nn., 1895 nr 2-27. Wyd. osob. Lw. 1895.

5. Pani Choryńska. Lw. 1895.

Zawartość: Pani Choryńska. (*Gaz. Lw.* 1889 nr 163-201 z podtyt. Powieść); Stracona miłość. (*Gaz. Lw.* 1891 nr 271-284); Piękna Halka. (*Gaz. Lw.* 1888 nr 165-173); Siostra Teresa. (*Gaz. Lw.* 1890 nr 162-169); Od sympatii do miłości. (*Gaz. Lw.* 1887 nr 48-51); Proboszcz z Szetyny. (*Gaz. Lw.* 1890 nr 39-40); Ślepy Kazik. (*Gaz. Lw.* 1890 nr 1-2); Głupia Jaga. (*Świat* 1888 nr 5).

6. Złamane życie. Powst. ok. 1895.

7. Dobre ziarno. Powieść. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1898 nr 266-290.

Utwory zamieszczała w czasopismach: *Dzien. Chicagoski* (1896), *Gaz. Lw.* (1883-

-1891, 1896, 1899-1900, 1903, 1910; tu m. in.: *Sprawiedliwość.* 1896 nr 169-175; *Nawrócona.* 1899 nr 144-177; *Niespełna rozumu.* 1900 nr 179-184; *Kartka z życia.* 1910 nr 250-255), *Gaz. Nar.* (1894-1895), *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* (1885, 1894-1895, 1898, 1902, tu m. in.: *Brat Antoni.* 1885 nr 2-9), *Ruch Katol.* (1898), *Świat* (1888); oraz w książce zbior. *Dla Stryja.* Lw. 1886.

OPRACOWANIA

Monografia rodziny Łosiów. *Rola* 1901 nr 28. — Materiały do historii rodzin Łosiów, Boguckich, Hilarowiczów i rodzin z nimi spokrewnionych i spowinowaconych. Z. 1. Genealogia rodziny Łosiów. (Cz.) 1. Łódź 1946.

Z życia. E. SCHNOBRICH. *Przegl. Tyg.* 1886 nr 41 s. 442. — X. *Przegl. Powsz.* 1886 t. 10 s. 290. — E. Z. [E. SEDLACZEK]. *Niwa* 1887 t. 31 z. 296. — W. K. *Ognisko Domowe* 1887 nr 109. — *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1887 t. 10 nr 4. — *Tyg. Powsz.* 1887 nr 2. — *Wiek* 1887 nr 38.

Nowele. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1887 nr 204. — W. PROKESCH. *Kur. Kr.* 1887 nr 56. — W. K. ZIELIŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 7.

Szalone serca. H. J. [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 36. — J. F. [J. FLACH]. *Przegl. Pol.* 1896 t. 121 s. 633-635.

HAHN WIKTOR zob. Słownik współczesnych pisarzy polskich

HECK KORNELI JULIUSZ (1860–1911)

Historyk literatury, bibliograf, edytor.

Ur. 9 września 1860 w Zborowie, w Galicji; syn Piotra, urzędnika, i Józefy z Wislocskich. Szkołę ludową i gimnazjum ukończył w Brzeżanach. Od 1878 studiował na wydziale filozoficznym uniwersytetu we Lwowie. Po ukończeniu studiów uniwersyteckich pełnił obowiązki skryptora w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich. W 1885 złożył egzamin nauczycielski i został zastępcą nauczyciela w lwowskim Gimnazjum im. Franciszka Józefa. W 1888-1891 był nauczycielem w Stryju. W 1891 wrócił do Lwowa i pracował w IV Gimnazjum. W 1892 uzyskał stypendium rządowe i odbył podróż naukową do Austrii, Włoch, Grecji i Turcji. W 1896 uzyskał stopień doktora filozofii. W 1902-1905 pełnił obowiązki urzędnika w Bibliotece Jagiellońskiej, w 1905-1907 pra-

cował w III Gimnazjum w Krakowie. W 1902-1906 redagował *Przewodnik Bibliograficzny*. W 1907 wrócił do Lwowa i ponownie pracował w IV Gimnazjum. W czasie pobytu we Lwowie brał żywy udział w pracach Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza. Zmarł 11 lipca 1911 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Bibliografia (produkcyjność umysłowa) polska z r. 1881 w porównaniu z czeską, węgierską i rosyjską. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1882 s. 1036 i nn. oraz odb. popr. Lw. 1883.

2. Pobyt Władysława IV we Lwowie w r. 1634 i Józefa Bartłomieja Zimorowicza „Vox Leonis”. *Spr. c. k. Gimn. Lw. im. Franciszka Józefa za r. 1887*. Lw. 1887 i odb.

3. Wyobrażenia pedagogiczne Platona. *Muzeum* 1888 s. 171, 243, 331 i odb.

4. Życie i dzieła Bartłomieja i Szymona Zimorowiczów (Ozimek) na tle stosunków ówczesnego Lwowa. Cz. 1. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 23 (1894) i odb.

5. Józef Bartłomiej Zimorowicz, burmistrz, poeta i kronikarz lwowski, w trzechsetną rocznicę jego urodzin. Lw. 1897.

6. Z literatury mickiewiczowskiej w roku jubileuszowym. Cz. 1-3. *Przegl. Powsz.* 1899 t. 63 s. 113-138, 1900 t. 66 s. 116 i nn., 313 i nn. i nadb. Kr. 1900.

7. Najnowsze publikacje o Pasku tudzież w czasie powstania i częściach składowych jego „Pamiętników”. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 65 s. 96-123 i nadb.

Część pierwszą w red. nieco zmienionej pt. Jan Chryzostom Pasek, w sprawie jego „Pamiętników” i charakterystyki, ogł. *Czas* 1901 nr 231-233 i odb. Kr. 1902.

8. Profesor Brückner o Waclawie Potockim. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 68 s. 309-356 i nadb. Lw. 1901.

9. Szymonowiczana. *Eos* 1900 s. 283-301 i odb.

Zawartość: Naenia funebris. (Przedr. zob. poz. 10 cz. 1); Ojciec Szymonowica.

10. Szymon Szymonowicz (Simon Simonides), jego żywot i dzieła. Cz. 1-3. Fragn. zob. poz. 9 (pt. Naenia funebris), całość ogł. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 33 (1901) s. 188-345 (cz. 1), t. 37 (1903) s. 1-376 (cz. 2/3) i odb.

11. Z literackiej działalności Piotra Cieklińskiego. *Księga pamiątek ku uczczeniu... L. Cwiklińskiego*. Lw. 1902 i odb. Lw. 1902.

12. Spis periodycznych pism polskich wydawanych w r. 1903 wraz z podaniem ceny i adresem redakcji. Kr. 1904.

Poprawiony i uzupełniony przez J. Hecka spis czasopism dokonany przez J. Zaleskiego, ogł. w *Przew. Bibliogr.* 1903 nr 5 i nn.

13. W sprawie jubileuszu sielankopisarzy lwowskich. Spór o dwu Zimorowiczów. *Przegl. Powsz.* 1904 t. 83 s. 27-42 i odb.; przedr. w red. zmien. zob. poz. 15.

14. Uwagi krytyczne nad najstarszymi tekstami i kompozycją pieśni „Bogurodzica”. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 40 (1905) s. 155-196 i odb. Kr. 1904.

15. Kto jest autorem „Roksolanek” pod imieniem Szymona Zimorowicza wydanych? *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 40 (1905) s. 324-386 i odb. Fragn. w pierwotnej red. por. poz. 13.

16. Spór o „Bogurodzicę”. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 86 s. 16-28 i odb. pt. Do sporu o „Bogurodzicę” i dwu Zimorowiczów.

17. O konieczności utworzenia nowego typu szkoły średniej. Kwestia filologii starożytnej. *Spr. III Gimn. w Kr.* Kr. 1907 i odb.

Prace zamieszczał w następujących czasopismach: *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* (1895), *Ateneum* (1887), *Czas* (1901-1902), *Eos* (1895, 1898-1902), *Gaz. Lw.* (1883), *Gaz. Warsz.* (1902), *Kwart. Hist.* (1894-1898); tu w dziale: Recenzje i sprawozdania, *Muzeum* (1888, 1895, 1902), *Pam. Lit.* (1902); tu: Korespondencja Andrzeja Piotrkowczyka z Szymonowiczem. Z. 1 s. 85-90), *Przegl. Archeol.* (1890), *Przegl. Pol.* (1902, 1906), *Przegl. Powsz.* (1897, 1899, 1900-1906; tu m. in.: Ze świata literatury. W sprawie dwu Zimorowiczów. 1905 t. 86 s. 280-285), *Przew. Bibliogr.* (1902-1906), *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* (1882, 1884, 1887, 1890, 1895-1896; tu m. in.: Czarnowski Stanisław i jego „Postępy literatury periodycznej”. 1887 s. 664-672), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1894, 1901, 1903, 1905), *Słowo Pol.* (1910-1911), *Spr. z Czynności i Posiedzeń AU* (1901, 1904, 1906; tu m. in.: O autorstwie

broszury „Rozprawa, przygody starego żołnierza”. Kr. 1595. 1906 nr 8; O Trzecińskiego „Ad Sigismundum Augustum”. Kr. 1566. 1906 nr 8), *Spr. z Czynności Zakładu Nar. im. Ossolińskich* (1886).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Księga pamiątek ku uczczeniu... L. Cwiklińskiego*. Lw. 1902, *Monumenta Poloniae historica*. T. 4. *Pomniki dziejowe Polski*. Kr. 1884 (tu indeks), *Spr. c. k. Gimm. Lw. im. Franciszka Józefa za r. 1887*. Lw. 1887, *Spr. c. k. Gimm. w Stryju za r. szkolny 1888/1889*. Stryj 1890, *toż za l. 1889/1890 1890/1891*, *Spr. Dyr. III Gimm. w Kr. za r. 1907*. Kr. 1907.

Prace edytorskie

1. Listy Szymona Szymonowicza i Józefa Bartłomieja Zimorowicza. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1884 s. 72-85.

2. J. B. Zimorowicz: Żywoć Kozaków Lisowskich. *Spr. z Czynności Zakładu Nar. im. Ossolińskich* Lw. 1886 i odb.

3. Inwentarz rzeczy i dzieł, należących niegdys do J. B. Zimorowicza, wyd. i objaśnił... *Przeł. Archeol.* 1890 z. 4 i odb. Lw. 1886.

4. J. B. Zimorowicz: Vox Leonis. [W art.:] K. J. Heck: Pobyt Władysława IV we Lwowie w r. 1634 i J. B. Zimorowicza „Vox Leonis”. *Spr. c. k. Gimm. Lw. im. Franciszka Józefa za r. 1887*. Lw. 1887 i odb.

5. Pomniejsze źródła do dziejów literatury i cywilizacji polskiej w XVI i XVII stuleciu. Z. 1: Bazylego Rudomicza „Leo Leopoliensis”. *Spr. c. k. Gimm. w Stryju za r. 1888/1889*. Stryj 1889 i odb.; z. 2: Lustracja starostwa lwowskiego w r. 1570. *Spr. c. k. Gimm. w Stryju za r. 1889/1890*. Stryj 1890 i odb.; z. 3: Trzy dzieła Bartłomieja Zimorowicza. *Spr. c. k. Gimm. w Stryju za r. 1890/1891*. Stryj 1891 i odb.

6. J. B. Zimorowicz: Testament luteralski. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1890 s. 888-905 i odb.

7. T. Pirawski: Relatio status almae archidioecesis Leopoliensis... Lw. 1893.

8. Materiały do biografii Józefa Bartłomieja i Szymona Zimorowiczów (Ozimków). Cz. 1. *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* T. 8 (1895) i odb.

9. J. B. Zimorowicz: Pisma, do dziejów Lwowa odnoszące się, z polecenia reprezentacji miasta wydał... Lw. 1899 (wraz z przedmową).

10. Przedmowa do: Cornelli Nepotis vitae. Dla użytku szkolnego wyd. i oprac. A. Weidner. Wiedeń 1899.

11. Bogurodzica. W art.: Uwagi krytyczne nad najstarszymi tekstami i kompozycją pieśni „Bogurodzica”. *Rozpr. AU Wyzd. Filol.* t. 40 (1905) s. 155-196 i odb. Kr. 1904.

12. K. Estreicher: Bibliografia polska XIX stulecia. Lata 1881-1900. T. 1: A-F. Kr. 1906.

Listy

1. Do Z. Celichowskiego listy z 1883, 1901-1906. Rkps Bibl. Kórnickiej sygn. AB 91, AB 16, Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn. 808.

2. Do W. Kętrzyńskiego 6 listów z 1884-1906. Rkps Ossol. sygn. 6212/II.

3. Do W. Belzy 2 listy z 1885-1898. Rkps Ossol. sygn. 12651/II.

4. Do A. Pawińskiego z 1887. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7834 IV.

5. Do redakcji *Kwart. Hist.* 2 listy z 1891. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2808.

6. Do B. Czarnika z 1893. Rkps Ossol. sygn. 6322/I.

7. Do T. Wierzbowskiego 4 listy z 1900-1902. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 20, 22.

8. Do Z. Wolskiego z 1900. Rkps. Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

9. Do K. M. Górskiego 2 listy z 1901. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7724 III.

10. Do L. Bernackiego z 1903. Rkps Ossol. sygn. 7037/II.

11. Od W. Bartynowskiego kopia listu z 1887. Rkps Ossol. sygn. 12532/II.

OPRACOWANIA

P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 27-28 (1901). — Stulecie gimnazjum brzeżańskiego. Brzeżany 1907.

(Nekrologi.) *Muzeum* 1911 t. 2 s. 204; śp. K. J. Heck. *Przew. Bibliogr.* 1911 s. 247-248 [zawiera niepełną bibliografię]; Prof. dr K. Heck. *Słowo Pol.* 1911 nr 321.

Spr. Gimm. IV we Lw. Lw. 1912. — *Księga pamiątek. 50-lecia Gimm. im. J. Długosza we Lw.* Lw. 1928 s. 56. — *Księga pamiątek. III Gimm. im. Sobieskiego*

zu Kr. Kr. 1958. — A. KNOT. *Pol. słownik biogr.* t. 9 (1960-1961) s. 329-330.

Bibliografia (produkcyjność umysłowa) polska z r. 1881 w porównaniu z czeską, węgierską i rosyjską. Literacki nasz dorobek w porównaniu z ościennymi narodami. *Kraj* 1883 nr 9.

Pobyt Władysława IV we Lwowie w r. 1634 i Józefa Bartłomieja Zimorowicza „Vox Leonis”. H. SAWCZYŃSKI. *Kwart. Hist.* 1888 z. 4 s. 659-660.

Życie i dzieła Bartłomieja i Szymona Zimorowiczów... *Spr. z Czynności i Posiedzeń AU Wydz. Filol.* 1893 s. 4-13. — J. K. GORZYCKI. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1894 t. 1/2 s. 1047-1049. — P. CH. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Ateneum* 1895 t. 2 s. 170-175. — L. M. DZIAMA. *Przegl. Powsz.* 1895 t. 2. — A. BRÜCKNER. *Przegl. Pol.* 1902 t. 144 s. 258-260.

Szymonowicziana. a. st. [A. CEHAK]. *Iris* 1900 nr 16.

Szymon Szymonowicz (Simon Simonides), jego żywot i dzieła. *Spr. z Czynności i Posiedzeń AU* 1901 nr 2, 7. — A. BRÜCKNER. *Przegl. Pol.* 1902 t. 144 s. 260-263. — Z. DEMBITZER. *Muzeum* 1902 s. 693-696. — Z. DEMBITZER. *Zeitschrift für die Österreichischen Gymnasien* 1902. — S. T. Zapysky *Naukoho Towarystwa imeny Szeuczzenka* (Lw.) 1902 t. 48. — A. BRÜCKNER. *Książka* 1903 s. 158. — A. BRÜCKNER. *Przegl. Pol.* 1903 t. 150 s. 158-162. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 276. — I. CHRZANOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 4 s. 388-398. — Z. DEMBITZER. *Wochenschrift für Klassische Philologie* 1903. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 2 s. 293-313. — *Czas* 1903 nr 57. — *Przegl. Tyg.* 1903 nr 45/46. — Z. DEMBITZER. *Zeitschrift für die Österreichischen Gymnasien* 1904.

Z literackiej działalności Piotra Cieklińskiego. A. B. [A. BRÜCKNER]. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 75 s. 260-261.

W sprawie jubileuszu siełankopisarzy lwowskich. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1904 s. 396. — K. JARECKI: Spór o dwu Zimorowiczów. *Pam. Lit. R.* 3 (1904) z. 4 s. 596-602.

Uwagi krytyczne nad najstarszymi tekstami i kompozycją pieśni „Bogurodzica”. A. BRÜCKNER: Spór o Bogurodzicę. *Pam. Lit. R.* 3 (1904) z. 4 s. 586-596. — *Spr. z Czynności i Posiedzeń AU* 1904 nr 2.

Kto jest autorem „Roksolanek” pod imieniem Szymona Zimorowicza wydanych? K. JARECKI: Kilka uwag o utworach S. Zimorowicza. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 2 s. 247-257. — A. BRÜCKNER. *Książka* 1905 s. 224-225. — T. GRABOWSKI. *Przegl. Pol.* 1905 t. 157 s. 134-136. — K. HECK: Objasnienie. *Przegl. Pol.* 1906 t. 160 s. 161-162 [odpowiedź T. Grabowskiemu]. — F. J. [F. JAWORSKI]. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1905 s. 117-118. — M. REITER: Jeszcze o sprawie autorstwa „Roksolanek”. *Pam. Lit. R.* 4 (1905) z. 2/3 s. 223-233.

Recenzje prac edytorskich

J. B. Zimorowicz: Żywot Kozaków Lisowskich. H. BIEGLEISEN. *Prawda* 1887 nr 1. — B. CZARNIK. *Kwart. Hist.* 1887 z. 2 s. 257-259. — *Ateneum* 1887 t. 1 s. 383-384.

Inwentarz rzeczy i dzieł, należących niegdyś do J. B. Zimorowicza. B. CZARNIK. *Kwart. Hist.* 1887 z. 2 s. 259.

Pomniejsze źródła do dziejów literatury i cywilizacji polskiej w XVI i XVII stuleciu. Z. 1: Bazylego Rudomicza „Leo Leopoliensis”. J. ZAGRODZKI. *Muzeum* 1889 s. 840-845. — Z. 2: Lustracja starostwa lwowskiego w r. 1570. A. CZOŁOWSKI. *Kwart. Hist.* 1890 s. 742-743. — F. BOSTEL. *Muzeum* 1891 s. 388-398. — Z. 3: Trzy dzieła Bartłomieja Zimorowicza. Z. DEMBITZER. *Muzeum* 1893 s. 251-255. — F. KRČEK. *Kwart. Hist.* 1893 s. 117-119.

J. B. Zimorowicz: Testament luterski. F. KRČEK. *Kwart. Hist.* 1891 s. 426-427. — J. BYSTRON. *Prace Filol.* t. 4 (1893) s. 322.

Materiały do biografii Józefa Bartłomieja i Szymona Zimorowiczów (Ozimków). *Spr. AU Wydz. Filol.* 1892 s. 23-25.

HENKIEL DIONIZY APOLINARY (1842-1920)

Krypt.: X.

Krytyk literacki, publicysta.

Ur. w 1842 w Jaronicach w guberni kijowskiej, syn Wiktora i Albiny, pochodził z rodziny ziemiańskiej. Gimnazjum ukończył w Kijowie i tam studiował na uniwersytecie do wybuchu powstania 1863 roku. Ujęty przez władze carskie przy przewożeniu broni, został jako powstaniec zesłany na Syberię do Irkucka, gdzie zaprzyjaźnił się z Władysławem Bogusławskim, również przebywającym na zesłaniu za udział w powstaniu. Po powrocie do kraju uzyskał w 1870 zezwolenie na zamieszkanie w Warszawie. Rozpoczął tu działalność literacką, głównie jako współpracownik w dziale krytyki, a z czasem członek komitetu redakcyjnego *Tygodnika Ilustrowanego*, do 1886. W tym czasie głośne były zebrania literatów w jego domu. W 1872 był współpracownikiem *Wienca*. Od 1873 współpracował, a następnie objął po Edwardzie Leo kierownictwo *Gazety Polskiej* i pracował tam do 1897. W 1891 wespół z Władysławem Bogusławskim i Józefem Weyssenhoffem zreorganizował *Bibliotekę Warszawską* i redagował ją do 1914. Zmarł 25 maja 1920 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

Prace literackie, artykuły polityczne i socjologiczne, recenzje teatralne zamieszczał, często bezimiennie, w czasopismach: *Bibl. Warsz.* (1876, 1891-1914), *Gaz. Pol.* (1873-1897), *Kronika Rodz.* (1870-1871), *Kur. Warsz.* (1876, 1884-1887), *Opiekun Domowy* (1871), *Tyg. Ilustr.* (1870-1886; tu m.in. rubr.: Przegląd piśmienniczy. 1871-1872), *Wieniec* (1872; tu m.in. rubr.: Przegląd teatralny oraz art.: Sztandar i reklama. Nr 101; Pytania czasu. I. Stosunek społeczeństwa do kwestii na dobie. Nr 21-22).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Książka jubileuszowa dla uczczenia ... J. I. Kraszewskiego*. W-wa 1880 (tu: Obraz działalności J. I. Kraszewskiego: Powieść obyczajowa: Pięte dziesięciolecie. 1870-1880. [Cz.] 1. S. 96-112), „*Kur. Codz.*” *Premium*. W-wa 1888, *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powoźdian*. W-wa 1884, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893 (tu: Widzenia. Fragment. S. 25-29).

Listy

1. Do J. I. Kraszewskiego z 1879 w imieniu red. *Gaz. Pol.* Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6506 IV.
2. Do K. M. Górskiego 6 listów z 1890-1896. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7724 III.
3. Do T. Smarzewskiego 2 listy z 1895 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7889 III.
4. Do W. S. Reymonta z 1896. Rkps Ossol. 6978/I.

5. Do H. Sienkiewicza z 1896. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7729 III.

6. Do H. Dynowskiego z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7883 III.

7. Do L. Rydla 10 listów z 1897-1904 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260.

8. Do M. Offmańskiego z 1901. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2734.

9. Do W. Orkana z 1904. Rkps Bibl. Jagiel. Koresp. W. Orkana sygn. 8613 III.

10. Do Z. Wolskiego z 1909 i b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

11. Do Z. Rabskiej z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724.

12. Do T. Jaroszyńskiego w imieniu red. *Bibl. Warsz.* Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6358.

13. Od różnych osób 7 listów z 1891-1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III. M. in.: W. Karczewski, J. Karłowicz, J. Kotarbiński, A. A. Kryński, J. Łoś, W. Niedźwiecki.

OPRACOWANIA

REMAJŁO: Potomstwo Zoila. *Przeegl. Tyg.* 1885 s. 50. — S. KRZEMIŃSKI. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 27-28 (1901). (Nekrologi:) L. WŁODEK. *Tyg. Ilustr.* 1920 nr 24; J. WEYSSENHOFF. *Kur. Warsz.* 1920 nr 148; przedr. w książce: Mój pamiętnik literacki. Poz. 1925 s. 180; *Dzien. Poz.* 1920 nr 124 s. [3].
A. MORZKOWSKA: D. Henkiel a dawna „Gazeta Polska”. *Tyg. Ilustr.* 1922 s.

29. — *Przeł. Warsz.* 1922 t. 4 s. 422-429. — A. LEO: *Wczoraj*. Gawęda z niedawnej przeszłości. W-wa 1928 s. 163-168. — L. KRZYWICKI: *Wspomnienia*. T. 1-3. W-wa 1957-1959. — P. GRZE-

GORCZYK. *Pol. słownik biogr.* T. 9 (1960-1961). — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: *Niepospolici ludzie w dniu swoim powszednim*. Kr. 1962 s. 115-116.

HERTZ BENEDYKT (1872—1952)

Pseud. i krypt.: A. KUKU; (B); B. H.; BEHRA; BEN. H.; BH; (BH.); H; (H); -H-; J. SOROKOWICZ; OSTROWIDZ; SOROKOWICZ JÓZEF; TĘPIEL; WISIOREK; WISIOREK ANTONI.

Bajkopisarz, satyryk, dramatopisarz, publicysta, autor książek dla dzieci.

Ur. 7 czerwca 1872 w Warszawie. Syn Józefa i Doroty z Libkindów. Uczęszczał do szkoły H. Benniego, następnie do gimnazjum J. Pankiewicza, które ukończył w 1890 i rozpoczął pracę w biurach Banku Dyskontowego jako pomocnik buchaltera. W 1894 aresztowany podczas manifestacji na cześć Kilińskiego, przebywał w więzieniu przez trzy miesiące. W 1899 ożenił się ze Stefanią Golber, a następnie wyjechał na studia najpierw do Zurychu (2 semestry na wydziale filozoficznym), potem do Paryża (*École Libre des Sciences Politiques*). W 1905, wezwany przez J. W. Dawida, wrócił do Warszawy, by objąć stanowisko sekretarza redakcji *Głosu*. W 1906 uchodząc przed represjami władz carskich przeniósł się do Krakowa, gdzie pracował w redakcji *Naprzodu*. Od października 1906 do 1915 przebywał w Wilnie, gdzie pracował kolejno w redakcji *Kuriera Litewskiego* (do 1911), następnie na stanowisku redaktora naczelnego w *Przełęczu Wileńskim*. W 1915 wrócił do Warszawy i początkowo występował w kabaretach jako recytator własnych bajek. W 1917 redagował pismo satyryczne *Oset*, a od 1918 był sekretarzem redakcji *Głosu*. Był pierwszym redaktorem audycji dziecięcych w Polskim Radio. Po wybuchu drugiej wojny światowej przeniósł się do Leśnej Podkowy, następnie poszukiwany przez Niemców ukrywał się pod nazwiskiem Kazimierza Górskiego, kolejno w Warszawie, Stoczku i Warszawie; tu przebywał też w czasie powstania. Po wyzwoleniu osiadł na stałe w Leśnej Podkowie, gdzie zmarł 31 października 1952.

TWÓRCZOŚĆ

1. Bajki. Kr. [1903].

2. Dr Zygmunt Łomski. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 13 marca 1904; Kr. 29 marca 1904; Łódź 20 września 1904; Poz. 14 października 1905. Wyd. zob. poz. 5.

II nagroda na konkursie w 1903 Tow. Miłośników Sceny w W-wie.

3. Córy skonfiskowane. Wodewil w 3 aktach. Wyst. Wil. 24 lipca 1910.

Muzyka: L. M. Rogowski.

4. Bajki i satyry. W-wa 1911 [1910].

5. Szkice dramatyczne. Lw. 1910.

Zawartość: Dr Zygmunt Łomski. (Zob. poz. 2); Prosto w tłum. Akt jeden rewolucji 1905 r.

6. Legionistka. Operetka w 3 aktach. Wyst. Kr. 29 czerwca 1912; Poz. 29 listopada 1912.

Muzyka: L. M. Rogowski.

7. A. i B. Oryginalna komedio-farsa w 3 aktach. Wyst. W-wa 18 września 1913; Wil. 21 kwietnia 1914.

8. Nowy taniec czynowników. Wyst. W-wa 15 listopada 1916.

Utwór dramatyczny.

9. Przygody Magdusi. W-wa [1916]. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1928; wyd. 1 [sic!] W-wa 1957.

10. Straszny zamek, czyli rozsądny głupiec i głupi mądrała. Sztuczka kukielkowa. W-wa 1917 [1916] *Złota Bibl.* 23.

11. Taśtaś. Jak kaczonek poznawał świat. W-wa 1916 *Złota Bibl.* 1. Wyd. nast.: wyd. 3 Łódź [1928]; wyd. 4 W-wa [1936]; wyd. 5 W-wa [1937]; wyd. 5 [!] W-wa 1954; wyd. 6 W-wa 1956; wyd. 8 W-wa 1959; wyd. 9 W-wa 1966.

Przekłady: holender.: M. Dickmann. W-wa—Haga 1961. Wyd. nast.: Haga 1963 — niem.: C. Pradow. Berlin 1957. Wyd. 2 Berlin 1958 — ros.: W. Obolewicz. Leningrad 1962 — ukr.: H. Koroboczka. Żółkiew 1927 — węgier.: M. Bába. Budapeszt 1957.

12. Kabotyn. W-wa [1917] *Bibl. Nowości* 69-70. Zob. też poz. 38.

12a. Czerwony kapturek. W-wa 1918.

13. Henryś. Powieść dla młodzieży. Cz. 1-2. W-wa 1919 [1918]. Wyd. nast.: wyd. 2 przejrzone i popr. przez autora. W-wa 1928 *Dobre Książki dla Młodzieży*; wyd. 4 W-wa 1957.

14. Bajki minionych dni (1914-1918). W-wa 1919.

Zawartość: Trzy zdania; Wiernus; Koń Wilk i kwiatki; Kolizja; Liberal; Cnota; Żywa tradycja; Wilk dobry i bydlęta; Triumfator; Obrońca uciśnionych; Autonomia; Na bydłęcym wiecu; Koncesja; Kwartet; Inspektor; Oswobodziciele; Tron; ***.

15. Na sprzedaż. Wyst. W-wa 1919. Utwór dramatyczny w 4 aktach.

16. Bajki, satyry aktualne i piosenki. W-wa [1920] *Estrada* nr 20.

17. Polska szopka. Wyst. W-wa 1920. Współautorzy: Sierosławski, Szczepkowski.

18. Bażant złocisty. [Opowiadanie]. W-wa 1922 [1921]. Wyd. nast.: W-wa 1949. Przeróbka sceniczna pt.: Czupurek, czyli renesans podwórka. Bajka w 3 aktach. Wyst. W-wa 13 stycznia 1922; Kr. 7 kwietnia 1923. Ogl.: *Dialog* 1958 nr 2 s. 43-71; *Zarzewie* 1958 nr 14 dod. (pt. Czupurek. Bajka uscenizowana w 3 aktach).

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4264, 5171. Bibl. Teatru im. Słowackiego w Kr. sygn. 1093.

19. Bohater Wilna. Lw. 1921.

Powieść dla młodzieży.

20. Ad majorem N. D. gloriam. Wycieczki satyryczne. Wil. 1922.

Wiersze.

Współautorzy: St. W. Ryków [E. Ligocki] i E. Słoński.

21. Wakacje w puszczy. Powieść dla dzieci powyżej lat 10. Wil. 1923.

22. Szopka warszawska. Wyst. W-wa 25 grudnia 1924.

Współautor: W. Tatarkiewiczówna.

23. Zakłète trzewiczki, czyli jak szewc uszczęśliwił królową. Bajka w 3 obrazach. Wyst.: Kr. 1925; Łódź 5 października 1929. Wyd. osob. W-wa 1935 [1934] (pt. Trzewiki szczęścia. Bajka dla dzieci w 3 obrazach). Wyd. nast.: Paryż 1946 (maszynopis); W-wa [1947]; W-wa 1957 *Teatr Szkolny*.

Rkps Bibl. Teatru im. Słowackiego w Kr. sygn. 402.

24. Przyjacieli dzieci. W-wa [1926].

Zbiór wierszy dla dzieci.

25. Kciuk i Kot w butach. Bajki. W-wa [1927] *Bibl. Książek Różowych*.

25a. Krasnoludek ukarany. Bajka fantastyczna w 4 obrazach. Wyst. Lw. ok. 1927.

26. Żarty nie na żarty. Bajki, satyry i piosenki (1900-1930). Ze wstępem L. Ch. [L. Chomińskiego]. Wil. 1930.

27. Zasadzka. Zdarzenie prawdziwe z czasów wielkiej wojny w 3 aktach przedstawione. W-wa 1935 [1934] *Dod. do Ptomyka*.

28. Gdy niósł prezenty Mikołaj święty. Obrazek w 1 odsłonie. *Teatr w Szkole* 1934 nr 3 s. 60-68. Wyst. w 1952 (pt. Gdy Dziadek Mróz prezenty niósł). Zob. też poz. 40.

Współautor: W. Tatarkiewiczówna.

Muzyka: W. Macura.

29. Tańcowała ryba z rakiem, a pietruszka z pasternakiem. Obraz. *Teatr w Szkole* 1934 nr 1 s. 18-22. Zob. też poz. 40.

Rkps Bibl. Nar. sygn. 6204.

30. Błogosławiony piorun. Komedja w 1 akcie. W: *Pol. Czerwony Krzyż w słowie i pieśni*. W-wa 1935 s. 18-33.

31. Cztery mile za Warszawą. Obrazek sceniczny w 1 akcie. *Teatr w Szkole* 1935 nr 9 s. 195-204; przedr. (z podtyt. Wodewil w 1 odsłonie) w wydawn. zbior.: *Cztery mile za Warszawą i inne obrazki sceniczne*. W-wa 1962 *Teatr Szkolny*.

Muzyka: W. Macura.

32. Tyfusik i grypka. Utwór sceniczny w 2 odsłonach. W: *Zbiór komedijek dla kół młodzieży Pol. Czerwonego Krzyża*. W-wa 1935 s. 3-15.

33. Ze wspomnień „Samowara”. W-wa [1936]. Wyd. nast.: W-wa 1947; wyd. 2 W-wa 1955; wyd. 3 W-wa 1958; wyd. 4 W-wa 1959; wyd. 5 W-wa 1960; wyd. 6 W-wa 1961 (wyd. 2-6 ze wstępem S. R. Dobrowolskiego); wyd. 7 z posłowiem K. Kuliczkowskiej. W-wa 1969 [1968].

Fragm. wyd. osob. pt. Katastrofa lotnicza. W-wa 1964.

Przekład ros.: W. Obolewicz, Świerdłowski 1959.

34. Żydowska krew. W-wa [1937].

Praca publicystyczna.

35. W bilansie jak w kontredansie. Inscenizacja spółdzielcza. W-wa 1938.

Współwyd. z: E. Szymański; Rycerze pracy.

36. Sprzed lat czterdziestu. Sztuka w 1 akcie nagrodzona na konkursie TUR 10 marca 1946. Ze słowem wstępnym Z. Kormanowej. W-wa 1947.

37. Na taśmie 70-lecia. *Nowiny Lit.* 1947 nr 27, 40/41, 1948 nr 5, 16, 21, 27, 33, 40, 46, 52, 92 (10 pierwszych rozdziałów); *Stolica* 1950 nr 9 (fragm. pt. Sempolowska); *Nowa Kultura* 1952 nr 50 (fragm. pt. Życiorys własny satyryka). Wyd. osob. całości zebrał i oprac. L. B. Grzeniewski. W-wa 1966 *Bibl. Syrenki*.

38. Tragedie śmiesznych ludzi. (Ze starego notatnika). W-wa 1948 [Wybór feleronów i humoresek].

Zawartość: Furora; Schadzka; Odczyt w Gasiorowie; Gdzie woda była, tam i będzie; Funda; Za cudze winy; Ciężkie utrapienie; Geniusz Nie-trzeba; Radioretrotelewizja; Tryumf sumienia; Udany efekt; Rekwizycja; Mąż zasłużony; Polityka w opłotkach; Człowiek czynu; Sam tego chciał; Co i owszem; W Kołtunowie zgorzzenie; Od jutra; Niefortunne konkury; Królewskie lzy; Niebezpieczny odczyt; Symulant; Bubek; Zemsta; Kabotyń. (Zob. poz. 12).

39. Bajki. W-wa 1950. (Ze wstępem autora pt. Sam o sobie i swoich utworach).

Zawartość: cykle: Bajki własne; Wzorem Kryłowa.

40. Bajki na scenie. W-wa 1951 *Teatr Szkolny*.

Zawartość: Koza, kózka i wilk. Wg bajki La Fontaine'a — Mickiewicza. (*Plomyk* 1926 nr 40); Konik polny i mrówka. Wg La Fontaine'a; Przyjaciele. Wg bajki I. Krasickiego; Dwie kozy. Wg bajki La Fontaine'a; Kłamca. Wg bajki Kryłowa. (Przedr. w: *Cztery mile za Warszawą i inne obrazki sceniczne*. W-wa 1962 s. 34-44); Młynarz, syn jego i osioł. Wg bajki La Fontaine'a; Dwa szczury. Wg bajki La Fontaine'a. (*Teatr w Szkole* 1936 nr 5); Smutno niedzieli, gdy się piątek weseli. Wg bajki Kryłowa. (*Teatr w Szkole* 1936 nr 8/9); Dwie lekcje. (*Teatr w Szkole* 1938 nr 3; przedr. w: *Cztery mile za Warszawą i inne obrazki sceniczne*. W-wa 1962 s. 47-60); Coś tam w lesie huknęło. (*Teatr w Szkole* 1935 nr 8); Gdy Dziadek Mróz prezenty niósł. (Zob. poz. 28); Tańczyła ryba z rakiem, a pietruszka z pasternakiem. (Zob. poz. 29).

Współautor opracowań scenicznych: W. Tarkiewiczówna.

41. Z dziejów terminatora. Ze wstępem S. R. Dobrowskiego. W-wa 1951. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1954; wyd. 3 W-wa 1956.

Przekład niem.: K. Harrer; Felek. Die Geschichte eines polnischen Lehrlings. Berlin 1953.

42. Satyry. 1919-1951. Wstęp: Jan Szelaż [Z. Mitzner]. W-wa 1952.

Zawartość: tu cykle: Epigramaty, Szermierka, Epigramaty z 1923 r., Fraszkki, oraz wiersze luźne.

43. Tomcio Paluszek. Bajka sceniczna w 4 aktach.

Rkps IS PAN Dział Zbiorów Specjalnych sygn. 454/III.

Utwory oryginalne, przekłady, artykuły ogłaszane były w czasopismach: *Akademik Socjalista* (1938), *Albo-Albo* (1938), *Almanach Lit.* (1926), *Antena* (1934-1935), *Chłopska Prawda* (1947-1948), *Czarno na Białym* (1938), *Czas* (1935), *Diabeł* (1922), *Do Broni!* (1915), *Droga* (1931, 1933, 1936), *Dzien. Chicagoski* (1907, 1911), *Dzien. Kijowski* (1910), *Dzien. Lud.* (1919, 1923, 1925-1928), *Dzien. Lw.* (1927-1928), *Dzien. Nar.* (1915), *Dzien. Pol.* (1919), *Dzien. Pol.* (1932), *Epoka* (1928), *Express Por.* (1924-1925), *Express Wiecz.* (1952), *Express Zagłębia* (1927), *Federacja* (1931), *Gaz. Administracji i Policiej Państw.* (1923-1925), *Gaz. Krajowa* (1921), *Gaz. Mazurska* (Działdowo 1924), *Gaz. Pol.* (1932, 1934), *Gaz. Por.* (1922, 1924, 1928), *Gaz. Wiecz.* (Lw. 1911-1912), *Glos* (1900-1905), *Glos Inteligencji* (1926), *Glos Ludu* (1945), *Glos Narodu* (1915), *Glos Pol.* (Łódź 1923), *Glos Pol.* (Piotrogród 1915), *Glos Pol.* (Sosnowiec 1916), *Glos. Por.* (1936), *Glos Pracy* (1951), *Glos Rob.* (1952), *Glos Starokatol.* (1938), *Glos Zagłębia* (1924-1925, 1928), *Goniec Codz.* (Wil. 1910), *Goniec Kr.* (1919-1920), *Goniec Pol.* (1907), *Goniec Wil.* (1909), *Gromada* (1951), *Ilustr. Dzien. Pol.* (1919), *Ilustr. Kur. Codz.* (1916-1917, 1930, 1932), *Iskra* (Sosnowiec 1919-1920, 1932), *Iskry* (W-wa 1932-1935; tu m.in.: A. Dygasiński we wspomnieniu ucznia. 1932 nr 2/3), *Kino dla Wszystkich* (1931), *Kraj* (1928), *Kropidło* (1906), *Krytyka* (1901-1905), *Kur. Codz.* (1898, 1905), *Kur. Codz.* (1947), *Kur. Czestochowski* (1919), *Kur. Informacyjny i Telegraficzny* (1924), *Kur. Litewski* (1906-1910), *Kur. Lw.* (1914-1924), *Kur. Podhalański* (1928), *Kur. Pol.* (1916, 1919-1920, 1922, 1924), *Kur. Por.* (1919, 1925, 1928, 1932), *Kur. Stanisławowski* (1925), *Kur. Wil.* (1927-1930, 1933; tu m.in.: Felietony. 1927-1928; Listy z Warszawy. 1929-1930, 1933), *Kur. Zagłębia* (1921), *Liberum Veto* (1903-1904), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1911-1912), *Łazik* (1920), *Łowiec Pol.* (1936), *Metalowiec* (Cieszyn 1920), *Metalowiec* (Kr. 1910), *Młoda Polska* (1926), *Młody Gryf* (1933), *Mucha* (1952), *Mysł Pol.* (1915-1916), *Na Posterunku* (1935), *Naprzód* (1903, 1906, 1909-1911, 1915-1916, 1918-1928, 1930-1931, 1935, 1937-1939), *Naród* (1920-1921), *Nasz Kraj* (1919), *Nasz Przegl.* (1927, 1931), *Niedola Chłopska* (1919), *Niezależny Dwutyg.*

Lit. (1948), *Niwa Pol.* (1904), *Nowa Epoka* (1944-1945), *Nowa Gaz.* (1915), *Nowa Kultura* (1951-1952), *Nowina* (1926), *Nowiny Lit.* (1947-1948), *Nowy Kur. Lubel.* (1915), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1921-1925), *Nowy Tor* (1952), *Oblicze Dnia* (1936), *Odrodzenie* (1906), *Ogniw* (1948), *Opinia* (1929), *Plomyczek* (1925-1928, 1934-1935, 1937-1938), *Plomyk* (1926), *Pobudka* (1926), *Pokolenie* (1952), *Polak Kresowy* (1919), *Polonia* (1927), *Polska Wyzwolona* (1945), *Polska Zbrojna* (1922, 1935), *Południe* (1922), *Prawda* (Kr. 1908), *Prawda* (W-wa 1896-1897), *Prawo Ludu* (1909-1910, 1918-1919, 1928), *Przegl. Kobiocy* (1932-1933), *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* (1907), *Przegl. Poniedziałkowy* (1919), *Przegl. Powusz.* (1919), *Przegl. Spol.* (1906-1907), *Przegl. Warsz.* (1922), *Przegl. Wiecz.* (1919, 1925), *Przegl. Wil.* (1912-1914, 1925, 1929), *Przegl. Wołyński* (1924), *Przyj. Ludu* (1923), *Radio* (1927), *Radio i Świat* (1951), *Rewia* (1919-1920), *Robotnik* (Chicago 1902), *Robotnik* (Radom 1937-1939), *Robotnik* (W-wa 1919-1926, 1928, 1930, 1935, 1937-1939), *Robotnik* (1947-1948), *Rolnik Pol.* (1950-1951), *Rolnik Wielkop.* (1936), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1915-1916, 1919), *Satyr* (1919), *Scena i Sztuka* (1909), *Słowo* (1930), *Słowo Pol.* (1914-1915, 1931), *Słowo Pol.* (1952), *Słowo Wil.* (1921), *Słowo Żołnierskie* (1921), *Sowizdrzał* (1916, 1919), *Spółnota* (1925), *Staniczyk* (1944), *Stolica* (1950), *Strażnica* (1914), *Szczutek* (1924), *Szpilki* (1945, 1947-1948, 1950-1952 oraz z teki pośmiertnej 1953-1954; tu m. in.: Jak zostałem geniuszem. 1952 nr 46), *Świat* (1907), *Świat* (1952), *Śmiech* (1919), *Teatr w Szkole* (1934-1939; tu m. in.: Jak harcerz skąpą Wojciechową rozumiał. 1935 nr 2; Sen Kazi. Bajka fantastyczna w 1 odsłonie. 1936/1937 nr 4/5, współautor W. Tatarkiewiczówna; Don Kiszot i wilczęta. Komedycja w 1 odsłonie. 1938/1939 nr 6), *Tempo Dnia* (1936), *Trubadur Pol.* (1919, 1923), *Trybuna* (1919-1920), *Trybuna Ludu* (1950-1951), *Trybuna Rob.* (1952), *Twórczość* (1952), *Tyg. Ilustr.* (1931, 1936), *Tyg. Wil.* (1910-1911), *Tyg. Ziemi Sanockiej* (1912), *W Słońcu* (1919), *Warszawa* (1948), *Wesołek* (1921), *Wędrowiec* (1905), *Wiad. Lit.* (1932, 1934), *Wiad. Pol.* (1916), *Wiad. S. P.* (1948), *Wiarus* (1919), *Widnokrag* (1915-1916), *Wiedza* (1908), *Wiek Nowy* (1919-1920, 1923, 1926), *Wspólna Sprawa* (1920), *Wyzwolenie Spol.* (1920), *Z Bliska i z Daleka* (1913), *Zgoda* (Chicago 1903, 1905), *Ziemia Lubel.* (1910, 1919), *Ziemia Radomska* (1933), *Związkowiec* (1938), *Żołnierz Pol.* (1921), *Żołnierz Pol.* (1950), *Życie i Powieść* (1920), *Życie Pol.* (1917),

Życie Warszawy (1952), *Życie Rob.* (1924, 1928).

Ponadto w wydawnictwach: *Antologia della poesia polacca contemporanea*. [Oprac.] O. Skarbek-Tłuchowski. Lanciano 1933, *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Jawnogrzeznicza. Obrazy i obrazki*. Kr. 1906, *Jednodniówka akademicka*. W-wa 1918/1919, *Jednodniówka na korzyść schroniska nauczycielek-weteranek w Wil.* Wil. 1919, *Kalendarz spółdzielczy*. W-wa 1936, *Księga pamiątk. ku czci L. Staffa*. W-wa 1949, *Lokaje Wall Street*. W-wa 1951, *Lutnia rob.* Kr. 1906, *Młoda Polska. Wybór poezji*. Oprac. T. Boy-Zeleński. Lw. 1939 BN I, 125; wyd. 2 Wr. 1947, *Na szkołę pol.* W-wa 1916, *Pol. poezja satyryczna 1919-1949*. T. 1. W-wa 1950, *Pol. Czerwony Krzyż w słowie i pieśni*. W-wa 1935, *Powrót taty*. W-wa 1917, *Satyra pol. w walce o pokój*. W-wa 1950, *Słowo wyzwolone*. Wil. 1921 (jednodniówka), *W pamiętnym roku wojny*. W-wa 1916, *Zbiór komedijek dla kół młodzieży Pol. Czerwonego Krzyża*. W-wa 1935, *Zórawce*. Wil. 1910, *Żyjemy!* Wil. 1919.

Przekłady i przeróbki

1. G. Hauptmann: A Pippa tańczy. Wyst. Kr. 12 listopada 1910.

2. W. Busch: Wesołe opowieści w ilustracjach. Wybór i tekst polski... W-wa 1917.

3. R. Coolus i A. Rivoire: Romans ministerialny. Wyst. W-wa 25 grudnia 1930.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie sygn. 566-568 (maszynopis).

4. I. Kryłow: Bajki dla dzieci. Wybór i parafrazy B. Hertz. W-wa 1952.

5. Latajacy kufer; Słowik; Świniopas. Według baśni Andersena napisał... dla teatru lalek. W: *Baśnie Andersena na scenie*. W-wa 1952.

Prace edytorskie

Antologia bajki polskiej. [Wybór] B. Hertz. Przedmowa i oprac. M. Hulewiczowej. W-wa 1958.

Wydania zbiorowe

Bajki i satyry. Wyboru dokonał, przedmową oraz przypisami opatrzył Jan Szelaąg [Z. Mitzner]. W-wa 1957.

Zawartość: cykle: O sobie. — Bajki: Bajki własne 1900-1952; Z Kryłowa; Z Michałkowa. — Satyry: 1902-1939; 1949-1951. — Fraszki: 1919-1939; 1946-1951.

Listy

1. Do B. Wystoucha 2 listy z 1908-1909. Rkps Ossol. sygn. 7177/II.

2. Do W. Feldmana 4 listy z 1912-1913. Rkps Ossol. sygn. 12279/II.

3. Fragm. listów do Jana Szelağa [Z. Mitznera] (1951), do córki (1946-1947), do S. Papéeo (1948-1949), do siostry (1949, 1951-1952), Do L. Pasternaka (1947). Ogi. Jan Szelağ [Z. Mitzner]: Przedmowa do: B. Hertz: Bajki i satyry. W-wa 1957.

Nadto rękopisy i materiały w posiadaniu córki, Magdaleny Arskiej.

OPRACOWANIA

COR. [K. STERLING]: Prawda o Żydach. *Israelita* 1897 nr 9-10 [dot. art. B. Hertz: Antysemityzm i Żydzi. *Prawda* 1897 nr 5-7]. — M. L.: Obrona i odpowiedź. *Głos* 1900 nr 32 [List w sprawie art. B. Hertz: O tzw. kondycjach letnich dla panien. *Głos* 1900 nr 30]; B. Hertz: [Odpowiedź na list M. L.]. *Głos* 1900 nr 32. — M. LIPKA: Nasza satyra współczesna. *Wędrowiec* 1906 nr 6-7. — ST. PORAJ [S. BOJARSKA]: Warto przeczytać. *Ster* 1907 nr 6 [dot. art. B. Hertz: Wulkan przyszłości. *Przeł. Spol.* 1907 nr 9-10]. — K. OSTACHIEWICZ: Z zagadnień etyki obyczajowej. *Ster* 1908 nr 12 [dot. art. Wulkan przyszłości]. — Projekt p. B. Hertz. *Goniec Codz.* 1910 nr 183. — E. JELEŃSKA-DMOCHOWSKA: W kwestii projektu p. B. Hertz. *Goniec Codz.* 1910 nr 183. — [A. NIEWIADOMSKI]: Judzenie. *Myśl Niepodległa* 1920 nr 519 [o wierszu B. Hertz pt. Polska mlócka]. — A. N. [A. NOWACZYŃSKI]: Panu B. Hertzowi. *Myśl Nar.* 1922 nr 13 [polem. z art. B. Hertz w *Kur. Pol.* i wierszem w *Robotniku* dot. Nowaczyńskiego]. — W. J.: Bajka i bajkopisarz. *Gaz. Lw.* 1931 nr 5. — U B. Hertz. *Antena* 1935 nr 18. — Żydzi, goje, Polacy mojąszowego wyznania, szabesgoje... (rozmowa W. Charkiewicz z B. Hertzem). *Słowo* 1938 nr 95. — J. M. RYTARD: O bajkopisarzu-optymiście. *Radio i Świat* 1946 nr 28. — S. PAPÉE. *Dzien. Lud.* 1949 nr 192. — B. HERTZ: Sam o sobie i swoich utworach. [Wstęp do:] B. Hertz: Bajki. W-wa 1950 s. 5-12. — G. K.: „Zwierzyńniec” B. Hertz. *Dziś i jutro* 1951 nr 1. — W pracowniach pisarzy polskich. *Trybuna Ludu* 1951 nr 51. — JAN SZELAĞ [Z. MITZNER]: Jubileusz B. Hertz. *Życie Lit.* 1952 nr 19. — JAN SZELAĞ [Z. MITZNER]: Wstęp do: B. Hertz: Satyry. 1919-1951. W-wa

1952 s. 5-20. — J. SZELAĞ [Z. MITZNER]: Jubileusz B. Hertz. *Życie Lit.* 1952 nr 19. (Nekrologi i wspomnienia pośmiertne:) (j.s.). *Świat* 1952 nr 46; A. MARIANOWICZ: Człowiek, który walczył piórem. *Głos Wybrzeża* 1952 nr 283; A. MARIANOWICZ: Wspomnienie o B. Hertz. *Nowa Kultura* 1952 nr 50; A. MARIANOWICZ: O B. Hertz. *Sprawy i Ludzie* 1952 nr 93; J. SZELAĞ [Z. MITZNER]: Kartki z kalendarza. Wielki bajkopisarz. *Express Wiecz.* 1952 nr 264; *Szpilki* 1952 nr 46; *Świat* 1952 nr 46; *Trybuna Ludu* 1952 nr 305, nr 308; *Twórcość* 1952 z. 12; *Tyg. Powsz.* 1952 nr 45; *Życie Warszawy* 1952 nr 264, nr 266.

J. PREGIER. *Życie Warszawy* 1955 nr 6. — JAN SZELAĞ [Z. MITZNER]: Przedmowa do: B. Hertz: Bajki i satyry. W-wa 1957 s. 5-24. — M. HULEWICZOWA. Przedmowa do: B. Hertz: Antologia bajki polskiej. W-wa 1958 nr 5-11. — M. W. [M. WARNEŃSKA]. *Stolica* 1958 nr 51. — M. WARNEŃSKA. *Trybuna Mazowiecka* 1958 nr 39. — M. ARSKA. *Świat* 1959 nr 42 [wspomnienie o ojcu]. — M. HULEWICZOWA. *Pol. słownik biogr.* T. 9 (1960-1961). — A. M. [A. MIĘDZYRZECKI]. *Świat* 1962 nr 43. — VEX [L. B. GRZENIEWSKI]. Varsaviana. *Nowa Kultura* 1963 nr 22. — L. B. GRZENIEWSKI: Przedmowa do: B. Hertz. Na taśmie 70-lecia. W-wa 1966 s. 5-21. — L. B. GRZENIEWSKI: W 15-lecie zgonu B. Hertz. *Świat* 1967 nr 44. — K. KULICZKOWSKA. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w. S. V: Lit. okresu Młodej Polski*. T. 1. W-wa 1968. — K. KULICZKOWSKA: Posłowie do: B. Hertz: Ze wspomnień „Samowara”. W-wa 1969 s. 153-158.

Bajki. A. DROGOSZEWSKI. *Ogniwo* 1903 nr 51. — G. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 49. — FEL. GW. [F. GWIŹDŹ]. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1903 nr 45. — M. A. K. [W. MAKOWSKI]. *Głos* 1903 nr 48. — *Gaz. Pol.* 1903 nr 285. — as. Krytyka 1904 t. 1 s. 333-334. — L. CHOR. *Ate-neum* 1904 t. I s. 94-95. — S. LACK. *Nowe Słowo* 1904 nr 430-432. — *Gaz. Lw.* 1904 nr 78. — *Nowa Reforma* 1904 nr 78.

Dr Zygmunt Łomski. Rozstrzygnięcie konkursu. *Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 51. — *B. Gaz. Warsz.* 1904 nr 63. — St. B. [S. BRZOWSKI]. *Głos* 1904 nr 12. — W. BUKOWSKI. *Prawda* 1904 nr 13. — J. DĄBROWSKI. *Ogniwo* 1904 nr 11. — A. DOBROWOLSKI. *Bluszcz* 1904 nr 12. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 67. — K. E. *Wiek* 1904 nr 67. — (M. WIN.). *Kur. Codz.* 1904 nr 67. — Tt. *Słowo* 1904 nr 55. — WIDZ. *Gaz. Pol.* 1904 nr 67. — *Echo*

- Muz., Teatr. i Artyst.* 1904 nr 9/10, 13/14. — Konkursy. *Głos* 1904 nr 1. — Sprawozdanie z konkursu Miłośników Sceny. *Tyg. Mód i Powieści* 1904 nr 13. — R. ROLA. *Praca* 1905 nr 43. — S. CZARNOCKI. *Kur. Litewski* 1909 nr 275. — E. WĘSŁAWSKA. *Goniec Wil.* 1909 nr 274.
- Córy skonfiskowane. F. H. [F. HRYNIEWICZ]. *Goniec Codz.* 1910 nr 101.
- Szkice dramatyczne. E. WORONECKI. *Krytyka* 1910 t. 4 s. 95-96. — M. POZNAŃSKI. *Nowa Gaz.* 1911 nr 182. — *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 13.
- Bajki i satyry. Z. KLESZCZYŃSKI. *Goniec Codz.* 1910 nr 195. — J. KLESZCZYŃSKI. *Sfinks* 1911 t. 3 s. 135-136. — ST. ST. *Tyg. Wil.* 1911 nr 5. — SAVITRI [H. ZAHORSKA]. *Świat* 1911 nr 11. — *Museion* 1911 z. 3 s. 141-142. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 8. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1912 s. 21-22. — W. WOLSKI: Bajkopisarz-melancholik. *Robotnik* 1919 nr 211.
- Legionistka. St. K. [S. KARWOWSKI]. *Przegl. Wielkop.* 1912 s. 787-788.
- A. i B. T. KOSTECKI. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1913 nr 260. — S. K. [S. KRZYWOZEWSKI]. *Świat* 1913 nr 39. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1913 nr 259. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Sowizdrzał* 1913 nr 40.
- Przygody Magdusi. J. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1916 nr 582. — LASCARO [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Kur. Pol.* 1916 nr 352. — A. O. [A. OPPMAN]. *Tyg. Ilustr.* 1916 nr 52. — W. AUGUSTYŃIAKÓWNA. *Bluszcz* 1918 nr 9.
- Taśtaś. J. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1916 nr 582. — W. Gr. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1920 nr 349.
- Czerwoncy kapturek. J. L. [J. LORENTOWICZ]: Śród wydawnictw gwiazdkowych. *Nowa Gaz.* 1917 nr 629. — W. Gr. [W. GRUBIŃSKI]: Książki gwiazdkowe. *Kur. Por.* 1920 nr 349.
- Henryś. A. SZYCÓWNA. *Przegl. Pedag.* 1918 s. 571-572. — M. DĄBROWSKA. *Plomyk* 1923/1924 nr 15.
- Bajki minionych dni. E. CZEKALSKI. *Romans i Powieść dod. Świata* 1919 nr 7. — dr Z. M. *Kur. Pol.* 1919 nr 49. — L. [S. LAM]. *Dzien. Powsz.* 1919 nr 34. — W. WOLSKI: Bajkopisarz-melancholik. *Robotnik* 1919 nr 211. — *Czas* 1919 nr 157. — *Gaz. Pol.* 1919 nr 70. — *Przegl. Księgarski* 1919 s. 138. — T. H. [T. HIŻ]. *Kur. Por.* 1921 nr 9.
- Na sprzedaż. J. PARANDOWSKI. *Trybuna Pol.* 1919 nr 48. — A. SCHROEDER. *Gaz. Lw.* 1919 nr 197.
- Bajki, satyry aktualne i piosenki. T. H. [T. HIŻ]. *Kur. Por.* 1921 nr 9.
- Polska szopka. J. STYCZ. [H. NAGLEROWA]: Kukielki warszawskie. *Gaz. Wiecz.* 1920 nr 5114.
- Bażant złocisty (Czupurek, czyli renesans podwórka). J. BOELKE. *Rzeczpospolita* 1922 nr 14. — Gr. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1922 nr 14. — A. GRUSZECKA. *Przegl. Warsz.* 1922 nr 8. — Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1922 nr 16. — L. KOMARNICKI. *Przegl. Warsz.* 1922 nr 6; B. HERTZ: Zapiski w sprawie „Czupurka”. *Przegl. Warsz.* 1922 nr 8 [odpowieź Komarnickiemu]. — S. PIĘŃKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1922 nr 15. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1922 nr 14. — F. SIEDLECKI. *Gaz. Policji Państw.* 1922 nr 7. — E. ŚWIERCZEWSKI. *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* 1922 nr 3-4. — W. ZAW. [W. ZAWISTOWSKI]. *Kur. Pol.* 1922 nr 20. — K. H. ROSTWOROWSKI. *Głos Narodu* 1923 nr 62. — A. SKOCZYŁAS. *Goniec Kr.* 1923 nr 74. — M. Sz. [M. SZYJKOWSKI]. *Ilustr. Kur. Lw.* 1923 nr 74. — H. BALK. *Gaz. Por.* 1928 nr 8418. — K. BUKOWSKI. *Wiek Nowy* 1928 nr 8000. — A. CŹWIKOWSKI. *Dzien. Lud.* 1928 nr 42. — B. HERTZ: Co mówi o „Czupurku” jego duchowy ojciec. *Gaz. Por.* 1928 nr 8424. — W. K. [W. KOZICKI]. *Słowo Pol.* 1928 nr 50. — w. *Dzien. Lw.* 1928 nr 51. — I. WIENIEWSKA. *Lw. Wiad. Muz. i Lit.* 1928 nr 3.
- Wakacje w puszczy. ESKA. *Robotnik* 1923 nr 129. — Z. SZMYDTOWA. *Bluszcz* 1924 nr 41.
- Szopka warszawska. T. BOY-ZELEŃSKI. *Kur. Por.* 1925 nr 6; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór piąty.* W-wa 1925 s. 202-205; *Pisma.* T. 21. W-wa 1964. — A. ZAGÓRSKI. *Przegl. Wiecz.* 1925 nr 2. — S-r. *Express Radomski* 1928 nr 1.
- Zaklęte trzewiczki. B. R. [B. RACZYŃSKI]. *Naprzód* 1925 nr 37. — I. WIENIEWSKA. *Lw. Wiad. Muz. i Lit.*

1925 nr 5. — A. ĆWIKOWSKI. *Dzien. Lud.* 1926 nr 43. — Z. KWIECIŃSKI. *Teatr Lud.* 1948 nr 4/5. — Z. K. *Teatr Lud.* 1948 nr 9. — (mt). *Sztandar Ludu* 1967 nr 32.

Przyjaciel dzieci. *Kur. Por.* 1926 nr 356.

Krasnoludek ukarany. I. WIENIEWSKA. *Lw. Wiad. Mus. i Teatr.* 1927 nr 5.

Żarty nie na żarty. L. CH. [L. CHOMIŃSKI]: Od wydawcy. W książce: B. Hertz: *Żarty nie na żarty*. Wil. 1930 s. V-X. — C. JELLENTA. *Gaz. Lw.* 1931 nr 80.

Tańcowała ryba z rakiem, a pietruszka z pasternakiem. W. [E. WALEWSKI]: Ciekawe przedstawienie dla dzieci. *Nowiny Rzeszowskie* 1956 nr 14.

Ze wspomnień „Samowara”. S. R. DOBROWOLSKI: Kraj lat dziecińczych. *Nowiny Lit.* 1947 nr 32. — S. WORTMAN. *Robotnik* 1948 nr 35. — L. B. GRZENIEWSKI. *Nowa Wieś* 1969 nr 17. — M. IWASZKIEWICZ. *Nowe Książki* 1969 nr 13.

Żydowska krew. n-a. *Dzien. Lud.* 1937 nr 300. — W. CHARKIEWICZ: Książka z ironiczną dedykacją. *Słowo* 1938 nr 36.

Sprzed lat czterdziestu. Z. KWIECIŃSKI. *Teatr Lud.* 1948 nr 3.

Na taśmie 70-lecia. K. GÓRSKI: O dobre imię Wojciecha Górskiego. *Nowiny Lit.* 1948 nr 43; przedr. w książce: Na taśmie 70-lecia. W-wa 1966 s. 109-111; B. Hertz: W odpowiedzi profesorowi Konradowi Górskiemu. *Nowiny Lit.* 1948 nr 46; przedr. w książce: Na taśmie 70-lecia. W-wa 1966 s. 113-114. — J. IWAŃSKI: Gimnazjum V. *Nowiny Lit.* 1948 nr 51; przedr. jw. s. 117. — S. ZIEMECKI: Uczeń nr 512. *Nowiny Lit.*

1948 nr 51; przedr. jw. s. 115-116. — (KAR. BEYL.) [K. BEYLIN]: O prawdziwym warszawiaku. *Express Wiecz.* 1966 nr 108. — HAKA. *Mysł Społ. Caritas* 1966 nr 25. — A. MIĘDZYRZECKI: Z dawnej Warszawy. *Świat* 1966 nr 25. — B. SOWIŃSKA. *Życie Warszawy* 1966 nr 212. — I. WIENIEWSKI. *Wiadomości* (Londyn) 1967 nr 8.

Bajki. G. K. *Dziś i Jutro* 1951 nr 1. — J. SZELĄG [Z. MITZNER]. *Twórczość* 1951 nr 10; przedr. pt. *Żywy klasyk, w książce: Wyprawy w przeszłość*. W-wa 1953.

Z dziejów terminatora. M. GUTRY. *Wychowanie w Zespole* 1951 nr 7. — A. R. *Słowo Powsz.* 1952 nr 43. — J. PREGIER. *Życie Warszawy* 1955 nr 6.

Satyry. A. SOWIŃSKI. *Głos Koszaliński* 1953 nr 198. — A. SOWIŃSKI. *Twórczość* 1953 nr 7. — *Słowo Tyg.* 1953 nr 26. — *Śląsk Lit.* 1953 nr 26.

Recenzje przekładów

G. Hauptmann: A Pippa tańczy. A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1910 t. 178 s. 416-422.

R. Coolus i A. Rivoire: Romans ministerialny. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1930 nr 360. — J. WOŁOSZYŃOWSKI. *Głos Pol. Zach.* 1930 nr 136. — A. WYSOCKI. *Echa Lesne* 1931 nr 1.

Recenzje prac edytorskich

Antologia bajki polskiej. Z. GREŃ. *Dzien. Pol.* 1959 nr 77. — j. [J. LOVELL]. *Życie Lit.* 1959 nr 9. — K. M. [K. MELOCH]. *Nowe Książki* 1959 nr 4. — A. MIĘDZYRZECKI. *Świat* 1959 nr 7.

Recenzje wydań zbiorowych

Bajki i satyry. W. K. [W. KOPALIŃSKI]. *Przegl. Kult.* 1957 nr 46. — A. MIĘDZYRZECKI. *Świat* 1957 nr 47. — M. ARSKA: Zamrożone książki. *Polityka* 1966 nr 50.

HERTZ JAN ADOLF (1878—1943)

Krypt.: J. A. H.

Dramatopisarz, publicysta, tłumacz.

Ur. 9 lutego 1878 w Piotrkowie, syn Zenona Feliksa i Ewy. Od 1902 był stałym współpracownikiem *Przeglądu Tygodniowego* w dziale krytyki literackiej. W 1904 wspólnie z Wojciechem Szukiewiczem redagował *Niwę Polską*. W 1906 ożenił się z Marią Glass. Pracował w banku Landaua, a w 1919-1926 był naczelnikiem wydziału Pocztovej Kasy

Oszczędności. Pełnił funkcję wiceprezesa Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich i członka zarządu Związku Autorów Dramatycznych. Popelniał samobójstwo, gdy w 1943 na skutek denuncjacji o żydowskim pochodzeniu został aresztowany przez gestapo w Śródborowie koło Otwocka pod Warszawą.

TWÓRCZOŚĆ

1. Ofiary fanatyzmu. Dramat w 4 aktach. Powst. 1896. Nie druk., zabroniony przez cenzurę carską.

Pierwotny tytuł: U progę szczęścia.
Rkps Bibl. Nar. akc. 7485.

2. Z teki wrażeń. Kr. 1901. Zob. też poz. 15.

Proza poetycka.

3. I to już wszystko. Obrazek dramatyczny w 1 akcie. Wyst. Łódź 25 lutego 1902. Nie druk.

4. A teraz co? Obrazek dramatyczny. Wyst. W-wa 7 lutego 1904. Wyd. W-wa 1906 *Książki dla Wszystkich* nr 295.

5. Błędne drogi. Melodramat w 5 aktach. Wyst. W-wa 12 stycznia 1905. Nie druk.

6. Związek dusz. Jedna ze smutnych chwil szarego życia. Obrazek sceniczny. W-wa 1906 *Książki dla Wszystkich* nr 321. Wyst. W-wa 28 września 1907.

7. U źródła cnót. Komedia w 3 aktach. Ogł. fragm. *Scena i Sztuka* 1910 nr 15. Wyst. W-wa 14 kwietnia 1910. Wyd. osob. W-wa 1910.

Przekład ros.: J. Biejer. Petersburg, 1911.

8. Dzień przebaczenia. Obrazek sceniczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 19 października 1910. Ogł. *Israelita* 1911 nr 11-12.

9. Na sprzedaż. Dramat w 4 aktach. Wyst. W-wa 16 kwietnia 1914; Kr. 13 marca 1915. Nie druk.

10. Młody las. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 10 sierpnia 1916. Wyd. W-wa 1930 (z przedmową W. Grubińskiego); wyd. 2 uzup. W-wa 1934 (z przedmową jw.).

Ekranizacja: 1934. Scenariusz: J. A. Hertz, A. Stern.

11. Książę Józef Poniatowski. Sztuka historyczna w 4 aktach. Wyst. W-wa 1 grudnia 1917. Wyd. W-wa 1931 [1930].

12. Przyłapany. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 22 listopada 1918. Nie druk.

13. Przebudzenie. Obrazek sceniczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 22 marca 1919 (jako: Komedia w 1 akcie). Wyd. W-wa

1919 *Teatr Amatorski* nr 110. Wyd. nast. W-wa 1923 w serii jw.

14. Bez tarczy. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 22 lipca 1919; Łódź 3 grudnia 1919. Nie druk.

15. Cisza wieczorna. W-wa 1924.

Drobne utwory proza poetycka z okresu 1898-1922. Częściowy przedr. ze zbioru: *Z teki wrażeń*. Zob. poz. 2.

16. Epokowy wynalazek. Groteska w 3 aktach. Wyst. W-wa 23 marca 1927. Nie druk.

17. Kościuszkow w Ameryce. Sztuka. Ogł. fragm. *Kur. Warsz.* 1929 nr 180.

18. Pod falami. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 24 kwietnia 1931; Wil. 15 kwietnia 1932. Nie druk.

19. Podróż poślubna pana dyrektora. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 19 listopada 1932. Nie druk.

20. Jastrząb wśród gołębi. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 25 marca 1938. Nie druk.

21. W przededniu. Rok 1861. Sceny historyczne. *Świat* 1938 nr 3.

Utwory literackie, recenzje oraz artykuły publicystyczne zamieszczał w czasopiśmie: *Antena* (1933), *Comodia* (1927), *Dziennik Nar.* (Piotrków 1919), *Echo Tyg.* (1929-1931), *Famulus* (1927), *Gaz. Warsz. Por.* (1926), *Israelita* (1910-1911), *Książka* (1905), *Kultura* (1907), *Kur. Pol., Kur. Por.* (1924-1932), *Kur. Warsz.* (1929, 1931, 1933, 1936, 1939), *Ludzkość* (1906), *Niwa Pol.* (1898-1899, 1904), *Nowa Gaz.* (1910, 1918), *Nowy Świat* (1925), *Pol. Zbrojna* (1923, 1933), *Pravda* (1908-1909), *Przeł. Lit.* (1931), *Przeł. Tyg.* (1902), *Przeł. Wiecz.* (1922-1929), *Rozwój* (1898), *Scena i Sztuka* (1910), *Scena Pol.* (1929), *Sowizdrzał* (1913, 1918), *Spoleczeństwo* (1908-1909), *Świat* (1918, 1924, 1927-1928, 1931, 1933, 1937-1939; tu m. in.: *Dusza ojca*. Nowela. 1933 nr 34; *Dwie matki*. Nowela. 1937 nr 50), *Tyg. Ilustr.* (1910, 1916), *Tyg. Pol.* (1904), *Wędrowiec* (1906), *Życie Teatru* (1925).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Na Pol. Macierz Szkolną*. W-wa 1917, *Pisarze pol. kresom zachodnim*. W-wa 1925.

Przekłady

1. O. Wilde: Dorian Gray. Komedia w 5 aktach. Oprac. Bentley George. Tłum. ... Wyst. W-wa 1916.

Rkps Muzeum Teatr. w W-wie, depozyt Teatru Pol. sygn. 123-125 (3 egz. maszynopisu).

2. L. Fodor: Premier. Wyst. W-wa 1927.

3. M. Hennequin, P. Véber: Nie wywiódł jej w pole. Wyst. W-wa 1927; Poz. 1929 (pt. Kto kogo?).

4. L. Verneuil: Kochanek pani Vidal. Wyst. W-wa 1928.

5. C. Claude Anet [J. Schopfer]: Na azjatyckim brzegu. Romans. W-wa 1928.

6. L. Fodor: Panna dr Julia Szabo. Lekka komedia w 3 aktach. Wyst. Poz. 1928; W-wa 1931.

7. J. Deval: Mademoiselle. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1932; Poz. 1932.

8. M. Pagnol i P. Nivoix: Handlarze sławy. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 1933; Poz. 1933.

9. Z. Geyer: Kłopot z papą. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1934.

Listy

1. Do L. Kotarbińskiej 3 listy z 1910-1939. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7038.

2. Do Z. Rabskiej 3 listy z 1918-1936. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724.

3. List do redakcji. *Gaz. Warsz. Por.* 1926 nr 206.

OPRACOWANIA

Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — S. LAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922]. — H. OSTROWSKI: Przed premierą w Teatrze Letnim nowej sztuki J. A. Hertz. *Comoedia* 1927 nr 12. — Z mojej kariery. *Famulus* 1927 nr 28 [wywiad].

J. KADEN-BANDROWSKI: Radość czy pokuta? Na marginesie uroczystej rocznicy. *Gaz. Pol. Zach.* 1930 nr 90 s. 6. — T. BOY-ZELEŃSKI: Jeszcze jeden ideowiec. *Wiad. Lit.* 1933 nr 499. — J. LORENTOWICZ: Dwadzieścia lat teatru polskiego. T. 4: Współczesny teatr polski. Cz. 2. W-wa 1935 s. 163-180 [rec.: U źródła cnót, Młody las, Książę Józef Poniatowski, Pod falami]. — K. WROCZYŃSKI: Pół wieku wspomnień teatralnych i literackich. 1901-1951. W-wa 1957 s. 253-256. — *Rbd. Pol. słownik biogr.* T. 9 (1960-1961)

— M. FIJAŁKOWSKI: Uśmiechy lat minionych. *Kat.* 1962 s. 238.

Z teki wrażeń. H. GALLE. *Książka* 1901 s. 371. — A. GOLDBERG: Z literatury polskiej. *Głos* 1902 nr 37. — o. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 35. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1902 nr 132. — *Przegl. Tyg.* 1902 nr 2.

A teraz co? H. GALLE. *Wędrowiec* 1904 nr 8. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1904 nr 516. — ŁUC. KOŚC. [L. KOŚCIELECKI]. *Kur. Codz.* 1904 nr 39. — *Nasz Kraj* 1906 t. 2 nr 11.

Błędne drogi. *W-z. Gaz. Pol.* 1905 nr 13.

Związek dusz. J. KOTARBIŃSKI. *Książka* 1907 s. 190. — S. K. [S. KOZŁOWSKI]. *Gaz. Codz.* 1907 nr 58. — J. MAGIERA. *Przew. Oświatowy* 1907 nr 5. — *Świat* 1907 nr 40.

U źródła cnót. W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1910 t. 2 s. 135-136. — K. E. [K. EHRENBERG]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1910 nr 103. — L. K. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 101. — J. LORENTOWICZ. *Nova Gaz.* 1910 nr 171. — J. M. MUSZKOWSKI. *Spółeczeństwo* 1910 nr 16 s. 190. — G. G. OLECHOWSKI. *Bluszcz* 1910 nr 17 s. 182. — *Świat* 1910 nr 17.

Dzień przebaczenia. G. KEMPNER. *Nova Gaz.* 1910 nr 481. — L. K. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 287.

Na sprzedaż. A. B. *Świat* 1914 nr 21. — I. BALIŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 29. — wł. bar-ski [W. BARANOWSKI]. *Tyg. Pol.* 1914 nr 22. — K. E. [K. EHRENBERG]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1914 nr 138. — St. M. [S. MIŁASZEWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1914 nr 135. — W. POPLAWSKI: Teatr Rozmaitości. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1914 nr 136. — p. [M. POZNAŃSKI]: Teatr Rozmaitości. *Nova Gaz.* 1914 nr 224. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1914 nr 136. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Sowizdrzał* 1914 nr 21 s. 7. — M. WIERZBIŃSKI. *Bluszcz* 1914 nr 22 s. 242. — (m). *Głos Narodu* 1915 nr 134. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1915 nr 62. — J. F. GAWLIKOWSKI. *Wiek Nowy* 1919 nr 5477. — J. JEDLICZ. *Słowo Pol.* 1919 nr 238. — J. ZAWADZKA. *Dzien. Ludowy* 1919 nr 224. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1919 nr 4796.

Młody las. E. C. [E. CZEKAŁSKI]. *Świat* 1916 nr 34. — J. IWAŃSKI. *Pro*

Arte et Studio 1916 z. 4. — J. LORENTOWICZ: Teatry warszawskie. *Dzien. Poz.* 1916 nr 186 s. 7. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1916 nr 365. — S. NOYSZEWSKI: Teatr Rozmaitości. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1916 nr 222. — M. KONIECZNY. *Kur. Poz.* 1919 nr 287. — *Dzien. Poz.* 1919 nr 286. — *Dzien. Nar.* 1919 nr 36. — E. BREITER. *Glos Pol.* 1922 nr 143. — M. DUNIN-MAJEWSKI. *Wiek Nowy* 1922 nr 6319. — T. K-c [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1922 nr 141. — L. ROQUIGNY. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1922 nr 125. — E. ŚWIERCZEWSKI: Teatr im. Bogusławskiego. *Przeegl. Teatr. i Kine-matograficzny* 1922 nr 23. — W. Z. *Kur. Pol.* 1922 nr 141. — L. A. [L. ANDRÉ]: Sukces „Młodego lasu” na scenie Teatru Narodowego. *Echo Tyg.* 1930 nr 21. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Narodowym. *Kur. Por.* 1930 nr 283; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór dziesiąty*. W-wa 1932; *Pisma*. T. 23. W-wa 1965. — W. BRUMER. *Przeegl. Wiecz.* 1930 nr 298. — W. GRUBIŃSKI. *Echo Tyg.* 1930 nr 17. — M. GRZEGORCZYK. *Polonia* 1930 nr 2171 s. 4-5. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1930 nr 311. — M. LIMANOWSKI. *Słowo* 1930 nr 242. — H. NAGLEROWA. *Bluszcz* 1930 nr 43. — L. POMIROWSKI. *Kur. Por.* 1930 nr 279. — L. POMIROWSKI. *Polska Zbrojna* 1930 nr 280. — Z. P. [Z. POPLAWSKA]. *Kobieta Współcz.* 1930 nr 43. — Z. RABSKA. *Radio* 1930 nr 42. — L. RADZIEJOWSKI. *Rzeczpospolita* 1930 nr 280. — HRO [H. ROMER-OCHENKOWSKA]: Teatr na Populance. *Kur. Wil.* 1930 nr 242. — PILAWA [W. STANISŁAWSKA]: Teatry miejskie. *Dzien. Wil.* 1930 nr 242. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Mysł Nar.* 1930 nr 42. — J. WOŁOZYŃSKI: Z Teatru Narodowego. *Gaz. Pol.* 1930 nr 281. — J. WOŁOZYŃSKI. *Gaz. Pol. Zach.* 1930 nr 74 s. 6. — *Tyg. Ilustr.* 1930 nr 41. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Poz.* 1931 nr 516 s. 9. — I. K. *Nowy Kur.* 1931 nr 256 s. 10. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1931 nr 257. — <m>. *ABC* 1931 nr 306 s. 1. — W. N. [W. NOSKOWSKI]. *Kur. Poz.* 1931 nr 507. — n. [K. PIOTROWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 340. — P. KRZOWSKI: Typy czy charaktery w „Młodym lesie”. *Echa Lesne* 1934 nr 7. — M. SZCZĘSNY: „Młody las” w cztery dni. *Kariera J. A. Hertzka. Kino* 1935 nr 8.

Książę Józef Poniatowski. T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1917 nr 50. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]: Teatry warszawskie. *Świat* 1917 nr 49. — J. LECHOŃ. *Pro Arte et Studio* 1917 z. 8. — CHOCHOL RAFAŁ

[J. LECHOŃ]. *Sowizdrzał* 1917 nr 49. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1917 nr 600. — S. NOYSZEWSKI: Teatr Rozmaitości. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1917 nr 332. — K. OLCHOWICZ. *Sfinks* 1917 nr 105-107. — A. DOBROWOLSKI: Teatry warszawskie. *Dzien. Poz.* 1918 nr 4 s. [5]. — J. LORENTOWICZ. *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 2. — *Gaz. Warsz.* 1919 nr 183. — *Kur. Por.* 1919 nr 33. — M. KONIECZNY. *Kur. Poz.* 1920 nr 36. — A. MÜNNICH. *Słowo Pomorskie* 1928 nr 35. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1930 nr 244. — STEF. *Gaz. Pol. Zach.* 1930 nr 82. — *Nowy Kur.* 1930 nr 243 s. 12. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1931 nr 47. — A. PRĘDSKI. *Echo Tyg.* 1931 nr 7.

Przyłapany. E. C. [E. CZEKAŁSKI]: Teatry warszawskie. *Świat* 1918 nr 48. — J. LECHOŃ. *Robotnik* 1919 nr 313 s. 7.

Przebudzenie. A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1919 nr 83. — *Zast. Kur. Por.* 1919 nr 80.

Bez tarczy. E. BREITER. *Gaz. Pol.* 1919 nr 277. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1919 nr 201. — Gr. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1919 nr 198. — -jl-. *Pro Arte et Studio* 1919 z. 6. — S. MIŁASZEWSKI. *Dzien. Powsz.* 1919 nr 194. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1919 nr 203. — St. G. *Gaz. Por.* 1919 nr 200. — Woj.: Teatr Rozmaitości. *Robotnik* 1919 nr 256. — ZASTĘPCA: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1919 nr 188. — *Przeegl. Teatr.* 1919 nr 5.

Cisza wieczorna. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1925 nr 201. — J. F. GAWLIKOWSKI. *Echo Warsz.* 1925 nr 16. — rr [R. REICHERÓWNA]. *Wiad. Lit.* 1925 nr 73. — W. *Gaz. Warsz.* 1925 nr 30. — *Tyg. Ilustr.* 1925 nr 21.

Epokowy wynalazek. E. BREITER. *Glos Prawdy* 1927 nr 83. — W. Br. [W. BRUMER]: Premiera w Teatrze Letnim. *Dzien. Pol.* 1927 nr 69. — J. CZEMPIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1927 nr 82. — J. F. GAWLIKOWSKI. *Rzeczpospolita* 1927 nr 83. — W. GRUBIŃSKI. *ABC* 1927 nr 82. — M. GRZ. [M. GRZEGORCZYK]. *Warszawianka* 1927 nr 82. — K. IRZYKOWSKI: Teatr Letni. *Robotnik* 1927 nr 83. — M. -: Z Teatru Letniego. *Gaz. Warsz.* 1927 nr 82. — M.: Teatr Letni. *Kur. Por.* 1927 nr 83. — Z. P. [Z. POPLAWSKA]. *Kobieta Współcz.* 1927 nr 1. — L. ROQUIGNY. *Le Messenger Polonais* 1927 nr 70. — E. ŚWIERCZEWSKI: „Epokowy wynalazek” w Teatrze Letnim. *Comoedia* 1927 nr 13. sp. E. ŚWIERCZEWSKI. *Nowości Polit. i Go-*

1927 nr 16-17. — B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1927 s. 470. — W. Ż. [W. ZAWISTOWSKI]: Premiera w Teatrze Letnim. *Epoka* 1927 nr 82.

Pod falami. T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Nowym. *Kur. Por.* 1931 nr 116; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór dziesiąty*. W-wa 1932; Pisma. T. 23. W-wa 1965. — W. FIŁOCHOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1931 nr 133. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1931 nr 114. — K. HUSARSKI: Problemy sumienia w nowych sztukach teatralnych. *Wiedza i Życie* 1931 nr 6. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1931 nr 157. — J. LORENTOWICZ. *Dzień Pol.* 1931 nr 115. — L. POMIROWSKI. *Pol. Zbrojna* 1931 nr 116. — L. R. [L. RADZIEJOWSKI]: Teatr Nowy. *Rzeczpospolita* 1931 nr 115. — M. R. [M. RULIKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1931 nr 18. — as. [A. SŁONIMSKI]. *Wiad. Lit.* 1931 nr 383. — B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1931 nr 462. — J. WOŁOSZYŃSKI: Z Teatru Nowego. *Gaz. Pol.* 1931 nr 116. — J. WOŁOSZYŃSKI. *Gaz. Pol. Zach.* 1931 nr 97. — *Gaz. Pol.* 1931 nr 115. — *Kur. Warsz.* 1931 nr 108. — M. RULIKOWSKI. *Le Théâtre en Pologne* (W-wa) 1932 nr 2 s. 37.

Podróż poślubna pana dyrektora. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1932 nr 327; przedr.: Pisma. T. 24. W-wa 1966. — W. BRUMER. *Kur. Por.* 1932 nr 320. — el. *Świat* 1932 nr 48. — JULIUSZ WIRSKI [J. ELSENBERG]. *Robotnik* 1932 nr 400. — W. F. [W. FIŁOCHOWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1932 nr 358. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1932 nr 323. — (K. W.). *Gaz. Pol.* 1932 nr 325. — W. M. [W. MADEJSKI]. *Słowo Pomorskie* 1933 nr 41.

Jastrząb wśród gołębi. T. BOY-ŻELEŃSKI: Muchy w bursztynie. *Kur. Por.* 1938 nr 91. — L. Ch. [L. CHRZANOWSKI]. *Świat* 1938 nr 15. — T. D. [T. DWORAK]. *Myśl Nar.* 1938 nr 20. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1938 nr 89. — S. GRZELECKI. *ABC* 1938 nr 105. — S. HELSZTYŃSKI: Z teatrów warszawskich. *Kultura* 1938 nr 19. — K. IRZYKOWSKI. *Roczn. Lit.* 1938 s. 60-61. — W. N. [W. NATANSON]: Warszawskie wieczory teatralne. *Czas* 1938 nr 90. — J. PARANDOWSKI. *Gaz. Pol.* 1938 nr 90; przedr. w książce: *Kiedy byłem recenzentem*. W-wa 1963 s. 153-156. — S. PIOLUN-NOYSZEWSKI. *Warsz. Dzień. Nar.* 1938 nr 96. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]. *Bluszcz* 1938 nr 15. — W. SY-

RUCZEK. *Tyg. Ilustr.* 1938 nr 16. — T. B. S. [T. SYGA]: Rozmowa z J. A. Hertzem. *Kino* 1938 nr 15. — *L'Echo de Varsovie* 1938 nr 27.

Recenzje przekładów

L. Fodor: Premier. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1927 nr 131; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy*. W-wa 1929; Pisma. T. 22. W-wa 1964. — W. BRUMER: Premiera w Teatrze Letnim. *Dzień Pol.* 1927 nr 109. — Z. P. [Z. POPLAWSKA]. *Kobieta Współcz.* 1927 nr 8.

M. Hennequin, P. Véber: Nie wywiódł jej w pole. T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Letnim. *Kur. Por.* 1927 nr 319; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy*. W-wa 1929; Pisma. T. 22. W-wa 1964. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1928 nr 197 s. 3.

L. Verneuil: Kochanek pani Vidal. B. Ż. [T. BOY-ŻELEŃSKI]. *Kur. Por.* 1928 nr 244; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy*. W-wa 1929; Pisma. T. 22. W-wa 1964.

L. Fodor: Panna dr Julia Szabo. J. K. *Dzien. Poz.* 1928 nr 135. — *Gaz. Poz. i Pomorska* 1928 nr 60 s. 8. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1931 nr 408. — as. [A. SŁONIMSKI]. *Wiad. Lit.* 1931 nr 413. — C. WOJEŃSKA. *Kobieta Współcz.* 1931 nr 39. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1933 nr 132 s. 6.

J. Deval: Mademoiselle. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1932 nr 271; przedr. w książkach: *Ludzie i bydłatka*. (Wrażenia teatralne). W-wa 1933; Pisma. T. 24. W-wa 1966. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1932 nr 261 s. 9. — as. [A. SŁONIMSKI]. *Wiad. Lit.* 1932 nr 460. — C. WOJEŃSKA. *Kobieta Współcz.* 1932 nr 32. — *Kur. Por.* 1932 nr 267.

M. Pagnol, P. Nivoix: Handlarze sławy. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 64; przedr. w książkach: *Ludzie i bydłatka*. (Wrażenia teatralne). W-wa 1933; Pisma. T. 24. W-wa 1966. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1933 nr 204 s. 3.

Z. Geyer: Kłopot z papą. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1934 nr 292; przedr. w książkach: *Romanse cieniów*. (Wrażenia teatralne). W-wa 1935; Pisma. T. 25. W-wa 1968. — W. S. [W. SYRUCZEK]. *Tyg. Ilustr.* 1934 nr 43.

HEYKE LEON (1885–1939)

Inna forma nazwiska: LEON HEJKA.

Pseud.: CÉRZŌN; CZERNICKI; HUGO CÉRZŌN; LÉVON; LÉVON HUGO; ST. CZERNICKI; STANISŁAW CZERNICKI.

Poeta, dramaturg.

Ur. 10 października 1885 w Cierni (Cierzni) pod Kielnem, powiat wejherowski, syn Ferdynanda i Anny Plock. Rozpoczął naukę w Bieszkowicach. Do gimnazjum uczęszczał w Wejherowie, gdzie w 1906 uzyskał świadectwo maturalne. Następnie studiował teologię w Pelplinie, Fryburgu i Wrocławiu. W Pelplinie należał do Koła Kaszubologów. Po otrzymaniu święceń kapłańskich w marcu 1910 i uzyskaniu doktoratu w 1913 był wikarym kolejno w Lignowach, Lubawie, Gdańsku, Chojnicach, Kościerzynie, Chmielnie, Wygodzie i Kartuzach. W czasie pierwszej wojny światowej był sanitariuszem i kapelanem w szpitalu wojskowym w Chełmie. W 1920-1935 był prefektem w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Kościerzynie, a po jego likwidacji katechetą w tamtejszym Państwowym Gimnazjum Klasycznym. Jednocześnie kontynuował studia kaszubologiczne. Należał do Młodokaszubów i współpracowników *Gryfa*. W 1922-1923 był redaktorem niedzielnego dodatku do *Pomorzanina* pt. *Druh*. Po wybuchu drugiej wojny światowej wywędrował z Kościerzyny w głąb kraju. W miejscowości Wda (powiat starogardzki) aresztowali go Niemcy i umieścili w więzieniu w Starogardzie. Po kilkutygodniowych torturach został rozstrzelany 16 października 1939 wraz z 30 innymi księżmi w lesie szpęgawskim, leżącym przy szosie ze Starogardu do Tczewa.

TWÓRCZOŚĆ

1. Kaszëbski spiewe. *Gryf* 1911 nr 1/2, 3; 1912 nr 1/2, 3-4 (tu fragm. pt. *Piesnie północny*). Wyd. całości Chojnice 1927.

Zawartość: *Spiëw zymkowy*, *Spiëw miłosny*, *Spiëw dziejowy*.

2. Bardzeński vergle. *Druh* dod. *Pomorzanina* 1923 nr 2 i nn.

3. Dobrogost i Miłosława. Cz. 1. Miłosława. Spiev pomorskiy. *Pomorze* dod. *Dzien. Gdańskiego* 1923 nr 32-47, 1924 nr 1-49, 1925 nr 2-18 z przerwami. Cz. 2. Wojewoda. *Mestwin* dod. *Słowa Pomorskiego* 1926 nr 1-20, 1927 nr 2-6, 8-14, 1928 nr 1-2, 4-6. Wyd. osob. Cz. 2. Tor. 1928. Cz. 3: I sę stało. *Gryf* 1931-1933; *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1938 nr 5-12, 1939 nr 1-7 [nie dokończony].

4. Podania kaszubskie. Kościerzyna 1931.

5. Agust Szłoga. Szołobulka w 3 aktach. *Gryf* 1932 nr 1. Wyst. 1932. Wyd. osob. Kartuzy 1935 (z podtyt.: Szołobulka. Wiesoło rozegra).

6. O nauczaniu w różnych czasach. *Mies. Diecezji Chełmińskiej* 1933 nr 9-10 i odb.

7. Katilina. Szołobulka w 3 aktach z prologiem i epilogiem. Kartuzy 1937.

8. Mądri Dega. Szołobulka. Powst. 1939. Nie ukończona.

Drobne utwory oraz artykuły umieszczał w czasopismach: *Druh* dod. *Pomorzanina* (1922-1923), *Dzien. Pomorski*, *Dziś i Jutro* (1932), *Głos Lit.-Nauk.* dod. *Dnia Pomorskiego* i *Gaz. Gdańskiej* (1935; tu m. in.: *Sfinks kaszubski*. Nr 38-53), *Gryf* (1911-1912, 1921, 1931-1933; tu m. in. tłumaczenia z Goethego i Lessinga. 1921), *Gryf Kaszubski* (1932), *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* (1936-1939), *Mestwin* dod. *Słowa Pomorskiego* (1926-1928), *Mies. Diecezji Chełmińskiej* (1933-1937), *Mies. Katechetyczny i Wychow.* (1927-1929), *Pomorze* dod. *Dzien. Gdańskiego* i *Kur. Gdańskiego* (1923-1925), *Rodzina Kaszubska* (1926).

Listy i materiały

1. Do F. Kręckiego z 1911.

2. Do red. *Gryfa* z 1912.

3. Do rodziców 2 listy z 1916, 1926.

4. Do J. Karnowskiego 17 listów z 1925-1934. Ogl. W. Kiedrowski 11 listów z 1925-1931. *Litery* 1969 nr 4.

5. Do A. Bukowskiego 8 listów z 1937-1939.

6. Życiorys. Powst. 1939. Ogłosił A. Bukowski w artykule: Ostatni z trójcy młodokaszubskiej. *Arkona* 1946 nr 11; przedr. pt. Moje wspomnienia kaszubologiczne. *Biul. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego* 1965 nr 4.

Wymienione wyżej listy w odpisach lub oryginałach oraz inne materiały w posiadaniu A. Bukowskiego w Gdańsku.

OPRACOWANIA

J. KARNOWSKI: Muza kaszubska powojenna. *Mestwin* dod. *Słowa Pomorskiego* 1925 nr 1-2. — W. PNIEWSKI: Przegląd literatury kaszubskiej. *Roczn. Gdański* 1928/1929 s. 123-151 i odb. — Diecezja chełmińska, zarys historyczno-statystyczny. Pelplin 1928 s. 390. — I. CHMURZYŃSKI: Epopeja kaszubska i jej twórca. *Trzecia jednodniówka Tow. Filomatów przy Gimn. Klasycznym w Kościerzynie*. [Kościerzyna] 1931 s. 36-41. — Kościerzyna i okolica. Ilustrowany przewodnik. Kościerzyna 1932 s. 37-38. — F. LORENTZ: Kaszubi, kultura ludowa i język. Tor. 1934 s. 131. [Rec.: F. Marszałkowski. *Zrzesz Kaszëbskô* 1937 nr 8]. — A. BUKOWSKI: Najnowsza literatura kaszubska. *Wiad. Lit.* 1937 nr 27. — W. JANKOWSKI: Kaszubi piszą. *Bluszcz* 1937 nr 35. — L. ROPPEL: Narodziny ludowego dramatu kaszubskiego. *Trybuna Literatów i Artystów* 1938 nr 2-3. — A. BUKOWSKI: Straty kultury polskiej na Pomorzu. *Jantar* 1946 nr 1. — A. BUKOWSKI: Ostatni z trójcy młodokaszubskiej *Arkona* 1946 nr 11. — J. ROMPSKI: O literaturze kaszubskiej. *Zrzesz Kaszëbskô* 1946 nr 6. — Ks. dr L. Heyke nie żyje. *Zrzesz Kaszëbskô* 1946 nr 68. — A. BUKOWSKI: Poezja kaszubska. *Arkona* 1947 nr 3-4. — L. ROPPEL: Karnowski, Heyke, Majkowski jako przedstawiciele regionalnego teatru kaszubskiego. *Rejsy* dod. *Dzien. Bałtyckiego* 1947 nr 3. — (B. R.): Zjazd b. uczni kościerskiego gimnazjum i seminarium uczeni pamięć ks. L. Heykego. *Dzien. Bałtycki* 1948 nr 80. — F. MANTHEY: Sto lat seminarium duchownego w Pelplinie. Pelplin 1948 s. 8. — A. BUKOWSKI: Regionalizm kaszubski. Ruch naukowy, literacki i kulturalny. Poz. 1950 [tu bibliografia twórczości]. [Rec. K. Nitsch. *Język Pol.* 1951 nr 1]. — W. LUBCZAK: Ks. L. Heyke — lirnik kaszubski. *Ład Boży* 1951 nr 31. — Ks. dr L. Heyke. *Kaszëbë* 1958 nr 17. — A. BUKOWSKI: W obronie L. Heykego. *Kaszëbë* 1959 nr 6. — S. PESTKA: Problem szczęścia w liryce miłosnej Heykego. *Kaszëbë* 1959 nr 3. — „Gryf” wraz z dodat-

kiem „Gryf Kaszubski” (1908-1934). Bibliografia zawartości. Oprac. K. Kamińska. Gdańsk 1961. — A. Bukowski. *Pol. słownik biogr.* T. 9 (1960-1961). — R. Ostrowska, I. Trojanowska: Bedeker kaszubski. Gdynia 1962 s. 121-122. — (lb): Pamięci L. Heykego. *Głos Wybrzeża* 1965 nr 254. — F. MARSZAŁKOWSKI: Przemiany. *Biul. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego* 1965 nr 4. — F. MARSZAŁKOWSKI: Majkowski do Karnowskiego (list z 1912). *Biul. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego* 1965 nr 4. — A. NAGEL: Heyke był samotnikiem. *Biul. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego* 1965 nr 6. — J. RAJCA. Ks. L. Heyke w 27 rocznicę śmierci. *Wr. Tyg. Katol.* 1966 nr 41. — L. ROPPEL. *Biul. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego* 1966 nr 1. — J. DRZEŹDŃON: O poezji kaszubskiej. *Poezja* 1969 nr 10. — L. R. [L. ROPPEL]. *Pomer* 1969 nr 3/4. — Z. MROŻEK: Kaszubsko-pomorska dramaturgia w dwudziestolecu międzywojennym. *W kręgu A. Grzymały-Siedleckiego i dramaturgii pol.* Bydg. 1970 s. 141-144.

Podania kaszubskie. *Gryf* 1931 nr 1. — *Słowo Pomorskie* 1931 nr z 1 listopada.

Agust Szłoga. Wieczorek kaszubski. *Gryf Kaszubski* 1932 nr 9. — Agust Szłoga na scenie. *Gryf* 1933 nr 2. — *Słowo Pomorskie* 1934 nr z 21 listopada; 1935 nr z 10 stycznia. — Popularność sztuki „Agust Szłoga”. *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1936 nr 1. — „Agust Szłoga” w Wejherowie. *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1936 nr 12. — *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1937 nr 2; nr 8.

Katilina. Nowa sztuka kaszubska ks. dr Heykego. *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1936 nr 5. — „Katilina” ks. dr Heykego w wydaniu książkowym. *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1937 nr 10. — VANOGA [S. BIEŻEK]: Vobokoło dramateczni tworznji kaszëbskji. *Zrzesz Kaszëbskô* 1938 nr 4. — A. BUKOWSKI. *Teka Pomorska* 1938 nr 4. — J. KARNOWSKI. *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1938 nr 8. — W. PNIEWSKI. *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1938 nr 4. — „Gbur i studenci”. Sluchowisko wg „Katiliny”. *Goniec Nadwiślański* 1938 nr 133. — Wieczornica kaszubska w Grudziądzu. *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1938 nr 4. — *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1938 nr 11 [o sluchowisku radiowym]. — Przedstawienia kaszubskie. *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1939 nr 3.

HOESICK FERDYNAND (1867–1941)

Pseud. i krypt.: EUROPEJCZYK; H. F.; MELOMAN; MIKOŁAJ HANKIEWICZ; STANISŁAW HOŻYCKI; TATERNIK; W. K. SARMACKI; WŁADYSŁAW KORDIAN SARMACKI.

Historyk literatury, edytor, powieściopisarz.

Ur. 16 października 1867 w Warszawie; syn Ferdynanda, księgarza-nakładcy, i Marii z Granzowów. Do szkół uczęszczał w Warszawie: od 1876 do szkoły prywatnej E. Bobińskiego, następnie do VI Gimnazjum i do Gimnazjum Realnego, które ukończył w 1884. W 1884–1886 studiował na wydziale handlowym politechniki w Rydze. W 1886–1887 kontynuował studia w uniwersytecie w Heidelbergu. W 1887 odbył kilkudniową wycieczkę do Szwajcarii. Od września 1887 rozpoczął praktykę księgarską w Warszawie. Od kwietnia 1888 studiował historię literatury w Uniwersytecie Jagiellońskim. Zaprzyjaźnił się wówczas z rodzinami Tetmajerów i Żeleńskich. W kwietniu 1890 wyjechał do Paryża, gdzie studiował w Sorbonie i Collège de France. W lutym 1891 zwiedził Niceę, potem Hiszpanię. W kwietniu 1891 wrócił do Krakowa i został członkiem komitetu redakcyjnego dwutygodnika *Mysł*. We wrześniu tego roku przybył na stałe do Warszawy, skąd często wyjeżdżał za granicę. W 1900 objął kierownictwo rodzinnej firmy wydawniczej. W 1902 ożenił się z Zofią Lewental. W 1905 osiedlił się w Krakowie, po pewnym czasie wrócił do Warszawy. W 1924–1939 był naczelnym redaktorem *Kuriera Warszawskiego*. Był członkiem Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie. W 1937 otrzymał Złoty Wawrzyn Akademicki. Zmarł w Warszawie 12 kwietnia 1941.

TWÓRCZOŚĆ

1. „Anhelli” i „Trzy poematy”. Przyczynki do dziejów twórczości Juliusza Słowackiego. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 9 (1895) s. 212–291 i odb.

2. O Słowackim, Krasińskim i Mickiewiczu. Studia historycznoliterackie. Kr. 1895.

Zawartość: Pierwsza miłość Zygmunta Krasińskiego. Nowela historycznoliteracka. (Red. pierwotna pt. Pierwsza miłość Zygmunta Krasińskiego. 1833–1838. *Ateneum* 1892 t. 3 s. 405–432, t. 4 s. 42–71; red. ponowna *Świat* 1893 nr 7–17. Wersja zmien. zob. poz. 7); Słowacki i Krasiński w Rzymie w r. 1836; O Słowackim i pani Bobrowej. (*Tyg. Ilustr.* 1893 nr 160–164); Hrabina Idalia. Przyczynki do genezy „Niepoprawnych” Juliusza Słowackiego. (*Świat* 1894 nr 1–3); Dwie uczy. Urywek z dziejów zatargu pomiędzy Słowackim a Mickiewiczem. 1840–1841. (Pierwodr. pt. Dwie uczy. Urywek z dziejów nieporozumień między Słowackim a Mickiewiczem. 1840–1841. *Dod. Mies. Przegl. Tyg.* 1892 t. 2 s. 85–104. Zob. też poz. 35 t. 1); 25 grudnia 1840; „Dzień donkiszotowski”, czyli pojedynek Słowackiego z Ropelewskim; „Beatrix Cenci”, czyli o rzekomym wpływie Shelleya na Słowackiego. (Red. pierwotna *Ateneum* 1892 t. 1 s. 231–270. Red. ponowna zob. poz. 35 t. 9); Ostatnia miłość Juliusza Słowackiego. (*Przegl. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 20. Zob. też poz. 35 t. 2).

Rękopisy: Z dziejów serca Zygmunta Krasińskiego. Pierwsza miłość. Rkp. Bibl. Nar. sygn. 2737.

3. Samotność. Krajobrazy i opowiadania. Kr. 1895.

Zawartość: Opętany. Analiza psychologiczna. (Red. pierwotna *Przegl. Tyg.* 1891 nr 40–51. Red. ponowna zob. poz. 21, 25, 35 t. 5); Nokturn. (Red. pierwotna pt. *Psyche. Kur. Warsz.* 1890 nr z 15 sierpnia. Red. ponowna pt. Oświadczy zob. poz. 25, 35 t. 5); Legenda; Sonata cis-moll Beethovena. Nowela muzyczna. (Pierwodr. pt. Sonata cis-moll Beethovena. Powieść. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1894 nr 536–547; przedr. pt. Beethoven i Giulietta Guicciardi zob. poz. 22 t. 2); Jak w bajce wchodniej... Scherzo ze wspomnień paryskich. (Red. pierwotna *Świat* 1890 nr 4 s. 88–92, nr 5 s. 106–114. Red. ponowna pt. Czarna dama. Zob. poz. 22 t. 1); Tęsknota. List z Quartier Latin. (Pierwodr. pt. List z Quartier Latin. *Przegl. Tyg.* 1890 nr 23); Nie-chopinowskie preludium. (Red. zmieniła pt. Przed obiadem. Zob. poz. 14. Red. ponowna zob. poz. 21, 25, 35 t. 5); L'art pour l'art. Z notatek beletrysty. (Red. pierwotna pt. Przy świetle księżycy. Z pamiętników zwykłego śmiertelnika przepisał... *Kłosy* 1889 nr 1276–1277. Red. ponowna pt. Rozstanie. Zob. poz. 25, 35 t. 5); Przechadzka; Wujaszek Olbroński, Wahrheit und Dichtung. (Red. pierwotna pt. Wujaszek Olbroński. Z pamiętników niedoszłego powieściopisarza. *Bibl. Warsz.* 1889 t. 4 s. 239–252, 432–433. Red. ponowna zob. poz. 21, 25, 35 t. 5); Noc w Sewilli z Wielkiego Czwartku na Wielki Piątek. (*Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893 s. 239–242. Zob. też poz. 28); Śmierć Juliusza de Goncourt. (Zob. też poz. 14, 22 t. 1).

Przekłady

Legenda: czes.: K. Ausobský. *Moravská orlice* 1909 nr 23–24.

4. Życie Juliusza Słowackiego na tle współczesnej epoki. 1809–1849. Biografia

psychologiczna. Ogl. fragm.: *Ateneum* 1893 t. 1 s. 261-299, t. 2 s. 1-40, 346-394, t. 4 s. 209-239, 488-512, 1894 t. 4. s. 1-46, 256-289, 463-497; *Bibl. Warsz.* 1894 t. 4 s. 536-552; *Bluszcz* 1894 nr 2-8; *Kraj* 1894 nr 1-6, 1895 nr 6-9, 1896 nr 1; *Przeegl. Pol.* 1894 t. 114 s. 1-38, 259-277; *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 1 nr 1-2, 4-13; *Kronika Rodz.* 1895 nr 5-8, 13-19, 1896 nr 4-8, 10; *Niwa* 1895 s. 64, 86, 112; *Przeegl. Tyg.* 1895 nr 7-13, 40, 44-50; *Świat* 1895 nr 3-12; *Gaz. Pol.* 1896 nr 189-191; *Kur. Lw.* 1896 nr 70-71; *Wiek* 1896 nr 125-174 z przerwami. Wyd. osob. całości: T. 1-3. Kr. 1896-1897. Wyd. nast.: T. 1-3. Kr. — W-wa 1897 (pt. Juliusz Słowacki. 1809-1849. Biografia psychologiczna. Wyd. przeznaczone dla ziem zaboru rosyjskiego, okrojone).

Rkps fragmentów pt. Juliusz Słowacki. Dopełnienia do 2 wydania. Notatki i brudnopisy. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 77/57.

5. Zagadkowy króliewicz. Z powodu książki W. Matlakowskiego o „Hamlecie”. W-wa 1897 *Bibl.* „*Wiek*” 42. Zob. też poz. 8, 35 t. 6.

6. Fryderyk Chopin. Zarys biograficzny. Petersb. 1899 *Życiorysy Sławnych Polaków* t. 7.

7. Miłość w życiu Zygmunta Krasińskiego. Ogl. fragm.: Zob. poz. 2; *Ateneum* 1896 t. 1 s. 35-62, 312-326, 478-498, t. 2 s. 225-248 (red. pierwotna cz. 2 pt. Incomparabile donna. Z dziejów serca Zygmunta Krasińskiego. 1839-1859); *Gaz. Lw.* 1908 nr 28-117 (red. zmien. cz. 1 pt. Zagmatwana tragedia. Studium biograficzne. Z dziejów serca Zygmunta Krasińskiego). Wyd. osob. całości: T. 1-2. Przedmowa: P. Chmielowski. W-wa 1899 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 71-72. Wyd. 2 [przerobione, uzup. i rozszerz.] pt. Miłość w życiu Zygmunta Krasińskiego. Studium biograficzne. Kr. 1909.

8. Szkice i opowiadania historycznoliterackie. W-wa 1900.

Zawartość: 1. Fragmenty historyczne: Święty Kazimierz. (Zob. też poz. 35 t. 7); Sobieski i Marysieńka. (*Kraj* 1896 nr 24-26. Zob. też poz. 22 t. 2); Wilhelm I i Eliza Radziwiłłówna. (*Kur. Niedzielnny* 1896 nr 2-3. Zob. też poz. 22 t. 2); Saragossa. Kartka z podróży. (Powst. 1891. Ogl. *Kraj* 1898 nr 34-35. Zob. też poz. 28); — 2. Z dziejów oświaty: Krzemieniec i jego liceum. (Powst. 1893. Pierwodr. z podtytułem: Fragment historyczny. *Kraj* 1895 nr 46-49; przedr. *Świat* 1895 nr 1-2. Zob. też poz. 35 t. 1); Euzebiusz Słowacki. 1772-1814. (Przedr. pt. Ojciec Juliusza Słowackiego. Zob. poz. 35 t. 2); Leon Borowski. 1784-1844. (Zob. też poz. 35 t. 7); Z dziejów Warszawy. (Pierwodr. pt. Z przeszłości Warszawy. Szkic literacki. *Kraj* 1896 nr 3-4. Red. ponowna

pt. Z życia kulturalnego Warszawy przed powstaniem listopadowym. Zob. poz. 26). — 3. Mickiewicz — Chopin — Słowacki: Adama Mickiewicza „dzieciństwo sielskie, anielskie” 1798-1815. (*Kraj* 1898 nr 50. Zob. też poz. 35 t. 8); Młodzieńczy „ideal” Chopina. Rzecz odczytana 25 marca 1899 r. na tzw. „kawie czarnej” artystyczno-literackiej w sali warszawskiego ratusza. (*Echo Muż., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 13-14, 17-18. Zob. też poz. 22 t. 2, 35 t. 1); Słowacki potomkiem... astrologów. (*Tyg. Ilustr.* 1894 nr 254. Zob. też poz. 35 t. 1); „Siła fatalna” poezji Słowackiego. (Pierwodr. pt. Siła fatalna Juliusza Słowackiego. *Tyg. Pol.* 1899 nr 13-14. Red. ponowna zmien. por. poz. 24); Maria z Wodziańskich Orpiszewska. (*Bluszcz* 1897 nr 2. Zob. też poz. 35 t. 1); Rafał i Fornarina w życiu Słowackiego. (*Kraj* 1896 nr 10-11. Zob. też poz. 35 t. 1); Z życia Chopina. (*Tyg. Pol.* 1898 nr 5. Zob. też poz. 35 t. 2); Chwila przelomu w życiu Mickiewicza. (*Kraj* 1896 nr 17, 19, 20). — 4. Rzeczy polskie w Paryżu: Grobowiec królewski; Groby polskie na cmentarzach paryskich. (Red. ponowna zob. poz. 22 t. 1); Dwie przechadzki po Paryżu: 1. Po lewym brzegu Sekwany. — 2. Po prawym brzegu; Biblioteka polska w Paryżu. (*Kraj* 1897 nr 44-46, 48. Red. ponowna zob. poz. 22 t. 1); Wycieczka do Montmorency. (*Kraj* 1898 nr 1-4. Red. ponowna zob. poz. 22 t. 1). — 5. O Matejce: Ze wspomnień o Matejce. (*Wiek* 1899 nr 19-23, 25, 28); Matejko i Słowacki. (Pierwodr. pt. Matejko i Słowacki. Studium literackie. *Kraj* 1898 nr 41-42); Matejko jako humorysta. (*Kur. Niedzielnny* 1897 nr 18); W domu Matejki. (*Kraj* 1897 nr 16-19). — 6. Z życia książek: Sonata wiosenna; Zakopane; Zagadkowy króliewicz. (Z powodu książki dr W. Matlakowskiego o „Hamlecie”. Zob. poz. 5); U Juliana Klaczki. (*Dzien. Poz.* 1897 nr 186-187; *Kraj* 1897 nr 28-32. Zob. też poz. 35 t. 9); Odstąpienie pomnika Mickiewicza w Warszawie. (Pierwodr. z podtytułem: Stuletni jubileusz A. Mickiewicza. *Kraj* 1898 nr 51. Zob. też poz. 26).

9. Julian Klaczko. Sylwetka literacka. *Kur. Poz.* 1902 nr 139, 141, 143, 145, 154; *Kur. Warsz.* 1902 nr 79-87. Wyd. osob. W-wa 1902 *Książki dla Wszystkich* 77.

10. Nad wodą wielką i czystą. Z życia poetów nad Lemaniem. *Bluszcz* 1902 nr 1-13. Wyd. osob. W-wa 1903 *Książki dla Wszystkich* 29. Zob. też poz. 28.

11. Nad jeziora włoskim brzegiem. Wspomnienie z życia Zygmunta Krasińskiego. *Wędrowiec* 1902 nr 1-12 (pt. Nad jeziora włoskim brzegiem). Wyd. osob. W-wa 1903 *Książki dla Wszystkich* 100. Zob. też poz. 28.

12. Chopin. Życie i twórczość. Ogl. fragm.: *Ateneum* 1897 t. 3 s. 427, 1899 t. 2 s. 193-234; *Kur. Niedzielnny* 1897 nr 20-38 z przerwami; *Kraj* 1899 nr 8; *Wędrowiec* 1899 nr 8-13, 15-20; *Bluszcz* 1900 nr 41-46, 48-50, 1902 nr 31-52; *Mies. Kur. Pol.* 1900 t. 4 z. 11-12; *Sami sobie*. W-wa 1900 s. 89-91; *Biesiada Lit.* 1904 nr 17-25, 30-32; *Nowa Reforma*

1908 nr 593; *Gaz. Lw.* 1909 nr 198-242; *Przew. Nauk. i Lit.* 1909 nr 1-12. Wyd. osob. T. 1. W-wa 1904 (t. 1: 1810-1831). Wyd. całości. T. 1-3. W-wa 1910-1911 (t. 1: 1810-1831; t. 2: 1831-1845; t. 3: 1845-1849). Wyd. nast.: wyd. 2 t. 1-2. W-wa 1927 (wyd. zmien. pt. Pisma. Chopin. Życie i twórczość. T. 1: 1810-1838; t. 2: 1838-1849); Lw. 1932; Z przypisami F. Germana. T. 1-4. Kr. 1962-1968 *Bibl. Chopinowska* t. 5 cz. 1 (t. 1: Warszawa. 1810-1831; t. 2: Pierwsze lata w Paryżu. George Sand. 1831-1844; t. 3: Rozdzwięki. „Nella miseria”. 1845-1849; t. 4: Kopernik fortepianu); wyd. 2 z przypisami F. Germana. T. 1-2. Kr. 1967 w serii jw.; [tomy następne w druku].

Rkps Bibl. Nar. akc. 8216 (notatki); Z pobytu Fryderyka Chopina w Anglii. 1848-1849. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7892 IV.

13. Julian Klaczko. Rys życia i prac. 1825-1904. Kr. 1904. Przedr. zob. poz. 35 t. 9.

Rkps Bibl. Nar. akc. 8217 (notatki).

14. Preludia. W-wa 1904.

Zawartość: Monte Carlo. (Red. pierwotna *Wiek* 1897 nr 1-3, 5-10. Red. ponowna zob. poz. 21, 25, 35 t. 5); W Montmorency. Sielanka z życia generała Kniaziewicza. 1834. (*Kraj* 1900 nr 1-3 pt. Sielanka z życia generała Kniaziewicza. Opowiadanie historyczne. Zob. też poz. 22 t. 1); Śmierć Juliusza de Goncourt. (Zob. poz. 3); Z wrażeń paryskich; Przed obiadem. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 97-103. Red. pierwotna zob. poz. 3).

15. Stanisław Tarnowski. Rys życia i prac. T. 1-2. W-wa 1906.

Rkps — fragm. Bibl. Jagiel. akc. 125/56, 126/56, 65/57.

16. Jan Kochanowski w świetle dotychczasowych wyników krytyki historycznoliterackiej. Red. pierwotna *Aetneum* 1898 t. 1 s. 24-78, 257-316, 513-561. Red. ponowna *Nowa Bibl. Uniwersalna* 1907 R. 21 z. 416-419. Wyd. osob. Kr. 1908. Wyd. 2 pt. Jan Kochanowski. Życie i dzieła. Kr. [1919].

17. Ze studiów nad Kochanowskim. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 44 (1908) s. 329-396 i odb.

Rkps Bibl. Nar. akc. 7062.

18. Fryderyk Chopin. K 100 výročí jeho narození a 60. výročí jeho smrti. Praga 1909.

19. Klimek Bachleda. Garść wspomnień. 1849-1910. *Pam. Tow. Tatrzańskiego* 1911 cz. 2 s. 1-34 i odb. Zob. poz. 27 cz. 4.

20. Nemezis. Powieść współczesna. W-wa 1913. Wyd. 2 pt. Nemezis. Romans.

W-wa 1923 [1922]. Wyd. nast. zob. poz. 35 t. 4.

Przekłady; czes.: F. Vondráček — niem.: Scharlitt. Inf. w liście F. Hoesicka do F. Vondráčka.

21. Niedole małżeńskie. W-wa 1915.

Zawartość: Przed obiadem. (Zob. poz. 3); Opętany. (Zob. poz. 3); Monte Carlo. (Zob. poz. 14); Wujaszek Olbroński. (Zob. poz. 3).

22. Pisma. T. 1-3. W-wa [1915-1918]. Wyd. nast. poszczególnych tomów: [t. 1, wyd. zmien.] pt. Paryż. W-wa 1923; [t. 2] wyd. 2 przejrzone i popr. pt. Miłość i miłości w życiu sławnych ludzi. W-wa [1923]; [t. 2 wyd. 3] pt. Miłość i miłości. Erotyki historycznoliterackie. W-wa 1939.

T. 1: Paryż: Czarna dama. Wrażenia i marzenia na wystawie paryskiej w r. 1889. (Zob. poz. 3); O pewnej „smutnej” gamratce paryskiej i „niepobednym” ku niej Jana Kochanowskiego afekcie historia krótka z elegii łacińskich czarnoleskiego poety wysnuta. (*Kur. Warsz.* 1908 nr 242-244); W Montmorency. Sielanka z życia generała Kniaziewicza. 1834. (Zob. poz. 14); W „elizejskim domu”. Obrazek z życia Juliusza Słowackiego w Paryżu w formie i stylu listów poety do matki. 1840. (Pierwodr. pt. Z życia Juliusza Słowackiego. Domniemany pamiętnik poety dla matki z r. 1840. *Kraj* 1893 nr 8-9); Rzeczy polskie w Paryżu. 1896 (tu m. in. rozdz.: Groby polskie na cmentarzach paryskich. Zob. poz. 8; Biblioteka polska w Paryżu. Zob. poz. 8; Wycieczka do Montmorency. Zob. poz. 8); Śmierć Goncourta. (Zob. poz. 3); Listy z Paryża (tu m. in. Koncert Paderewskiego w Paryżu. *Kur. Warsz.* 1909 nr 149).

Wyd. nast. poszerzone o szkice: Polak w Paryżu; Grottiger i Krajewski; Paryż w literaturze polskiej; Paryż w kulturze polskiej. (*Gaz. Lw.* 1920 nr 153-163).

T. 2: Miłość i miłości w życiu sławnych ludzi: Sobieski i Marysińska. (Zob. poz. 8); Elegie rzymskie Goethego. (*Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1912 cz. 2); Beethoven i Giulietta Guicciardi. (Zob. poz. 3); Eliza Radziwiłłówna i Wilhelm I. (Zob. poz. 8); Zygmunt Krasieński i Amelia Załuska. (Powst. 1909. *Ogł. Kur. Warsz.* 1912 nr 1); Młodzieńczy „ideal” Chopina. (Zob. poz. 8); Życie miłosne pani Sand; Spisek pani Sand z Grzymałą przeciw Chopinowi; Niezszcześliwa miłość Asnyka; Nieznane erotyki Gawalewicz. (Pierwodr. pt. Mariana Gawalewiczka nieznanne poezje niemieckie. Ze wspomnień osobistych. *Wiśła* 1912 nr 5-6).

Wyd. 2 poszerzone o szkice: Wielka miłość wielkiego cesarza. (*Kur. Warsz.* 1921 nr 205-208); Pieśń o miłości i śmierci; Marianna d'Alcoforado i kawaler de Chanilly. Tragedia serca kobiecego; Pierwsza miłość Asnyka. (*Tyg. Ilustr.* 1921 nr 45-48).

[Wyd. 3] nie zawiera szkiców: Młodzieńczy „ideal” Chopina; Spisek przeciwko Chopinowi; Pierwsza miłość Asnyka.

T. 3: Sienkiewicz i Wyspiański. Przyczynki i szkice: U Henryka Sienkiewicza w Warszawie w r. 1900. (*Tyg. Ilustr.* 1900 nr 10-11); Hektor Sienkiewicza a Wyspiańskiego. (Red. pierwotna pt. Stanisław Wyspiański [cz. 1]. *Kur. Warsz.*

1907 nr 337-345); Ród Sienkiewicza i Wola Okrzejska. (*Wedrowiec* 1902 nr 49, 51-52); Szkic do życiorysu Henryka Sienkiewicza; Stanisława Wyspiańskiego rapsody królewskie o Bolesławie Śmiałym i Kazimierzu Wielkim: 1. Zabicie św. Stanisława. (*Kraj* 1900 nr 40-41); 2. Bolesława Śmiałego lata pokuty i tulactwa. (Pierwodr. pt. „Bolesław Śmiały” Wyspiańskiego. *Dzienn. Pol.* 1902 nr 490; *Kur. Warsz.* 1902 nr 286); Z notatek i wspomnień o Stanisławie Wyspiańskim. (Red. pierwotna pt. Stanisław Wyspiański [cz. 2]. *Kur. Warsz.* 1907 nr 337-345).

Rkps — fragm.: Luźne kartki o Stanisławie Wyspiańskim; W obronie Hektora. Rkps Bibl. Nar. akc. 7064.

23. Dom rodzicielski. Powst. 1917. Wyd. osob. T. 1-4. Kr. 1935. Wyd. nast. [zmien.] pt. Powieść mojego życia. Dom rodzicielski. Pamiętniki. T. 1-2. Ze wstępem wydawcy. Wr. 1959.

Przekład niem.: H. Jürgen, Winkel. *Mickiewicz-Blätter* (Heidelberg) 1962 z. 19 s. 81-97 (fragm. pt. Zwei Semester in Heidelberg. 1886-1887).

24. „Siła fatalna” poezji Słowackiego. Przyczynę do sławy pośmiertnej poety. *Przew. Nauk. i Lit.* 1918 z. 1-7. Wyd. osob. Kr. 1921. Por. poz. 8.

25. Dole i niedole miłosne. W-wa [1920]. Wyd. nast. pt. Miłość i życie. Nowele. Zob. poz. 35 t. 5.

Zawartość: Monte Carlo. (Zob. poz. 14); Jeden z wielu. Obrazek z niedawnej przeszłości Warszawy. (Red. pierwotna pt. Nie pierwszy i nie ostatni. *Nowa Reforma* 1889 nr 132-136. Red. ponowna *Nowa Reforma* 1919 nr 187, 194, 198, 201, 203, 207, 209; Wojna i miłość. Obrazek z życia uchodźców galicyjskich w Wiedniu 1915. (Powst. 1915. [Tytuł pierwotny: Zerwanie.] Ogl. pt. Wojna i miłość. *Ilustr. Kur. Codz.* 1919 nr 216 i nn.); Oświadczyzny. (Zob. poz. 3); Opętany. (Zob. poz. 3); Rozstanie. (Zob. poz. 3); Wujaszek Olbroński. (Zob. poz. 3); Przed obiadem. (Zob. poz. 3).

Rkps: Dole i niedole miłosne. Nowele. Bibl. Jagiel. akc. 126/56 (notatki); Wojna i miłość. Obrazek z życia uchodźców galicyjskich w Wiedniu w 1915. Bibl. Nar. akc. 7063.

26. Warszawa. Luźne kartki z przeszłości syreniego grodu. Poz. — W-wa 1920,

Zawartość: Warszawa za Królestwa Kongresowego. 1815-1830. (*Kraj* 1901 nr 40-46; *Mies. Kur. Pol.* 1902 z. 4-5); Z życia kulturalnego Warszawy przed powstaniem listopadowym. (Zob. poz. 8); Józef Elsner i pierwsze konserwatorium muzyczne w Warszawie; Z papierów i pamiątek po Elsnerze: 1. Nowe szczegóły o mistrzu i jego słynnym uczniu. (Zob. Prace edyt. poz. 6). — 2. Wewnętrzne dzieje pierwszego konserwatorium w Warszawie. (Zob. Prace edyt. poz. 6); Zapomniany współzawodnik Mozarta. Przyczynek do dziejów opery w Warszawie. (*Kur. Warsz.* 1900 nr 256); Napoleon i Elsner. Kartka z pobytu cesarza w Warszawie. (Zob. Prace edyt. poz. 6); Warszawa w listach Słowackiego do Aleksandry Bécu; Z lat szkolnych Chopina w Warszawie; Koncert Chopina w Resursie Kupieckiej w War-

szawie; Luminarze warszawscy w roli przyjaciół i znajomych Fryderyka Chopina; Groby rodziny Chopinów na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie. (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 41 i nn.); Życie i obyczaje Warszawy w felietonach literackich Sienkiewicza. (Zob. Prace edyt. poz. 8); Ślizgawka w Łazienkach. Krajobraz warszawski z r. 1894; Odświeżenie pomnika Mickiewicza w Warszawie. (Zob. poz. 8); Paderewski w Warszawie w r. 1899; Nabożeństwo za Słowackiego.

27. Tatry i Zakopane. Przeszłość i teraźniejszość. Cz. 1-4. Poz. — W-wa — Kr. 1920-1931. Wyd. nast. [zmien.] pt. Legendowe postacie zakopiańskie. Wybór z „Tatr i Zakopane”. Ze wstępem wydawcy. W-wa 1959.

Cz. 1 (1920): Do Goszczyńskiego i Pola; Cz. 2 (1922): Od Zejsznera do Nowickiego; [Cz. 3] (1922): Legendowe postacie zakopiańskie. Chałubiński. Ks. Stolarczyk. Sabala. (*Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1919 s. 48-1181 z przerwami, 1920 s. 50-455 z przerwami); Cz. 4 (1931): Tatry i Zakopane. Przeszłość i teraźniejszość (tu m. in. Klimek Bachleda. Zob. poz. 19).

Rkps Bibl. Nar. akc. 8219 (notatki).

28. *Wedrowiec*. Wrażenia z podróży. W-wa 1925 [1924].

Zawartość: Do autorki „Dogaressy”; Nad wodą wielką i czystą. (Zob. poz. 10); Osobliwości Londynu. (Red. pierwotna pt. Impromptu z wrażeń londyńskich. *Kur. Niedzielną* 1897 nr 1-9); Biarritz i San Sebastian. (Powst. 1909); Saragossa. (Zob. poz. 8); Na morzu. (Powst. 1891. Red. pierwotna pt. Na morzu. Obrazy i nastroje. *Bluszcz* 1896 nr 53, 1897 nr 1-52, 1898 nr 4); Noc w Sewilli. (Zob. poz. 3); Noc w Wiedniu. (Powst. ok. 1912); Mont Saint Michel. (Powst. 1891); Dwa sezony w Ostendzie. (Powst. 1907); Nad jeziora włoskim brzegiem. (Zob. poz. 11).

29. Venus i Amor w felietonach literackich. W-wa 1926.

Felietony ogł. w dod. niedzielnym *Kur. Warsz.* w 1920-1926.

30. Ze wspomnień o cenzurze rosyjskiej w Warszawie. Ogl. fragm. *Kur. Warsz.* 1929 nr 96. Wyd. osob. W-wa 1929.

31. Trzy fraszki. Kr. 1930.

32. Goethe i „najpiękniejsze dni” w jego życiu. 1814-1832. Studium biograficzne. W-wa 1931.

33. Swat. Romans. W-wa 1932.

34. Nowe trzy fraszki autobiograficzne na tle niedrukowanych wierszy Kończycza osnute. 1930-1933. Kr. 1933.

35. Pisma zbiorowe. T. 1-9. W-wa [1932-1934].

T. 1 [1932]: Słowacki i Chopin. Z zagadnień twórczości: Od autora. (Powst. 1927); Chopin i Słowacki. Dwa pokrewne duchy. (*Kur. Warsz.* 1902 nr 339-343 pt. Słowacki i Chopin. Paralela literacka);

Słowacki potomkiem... astrologów. (Zob. poz. 8); Miasto rodzinne Słowackiego. Krzemieniec i jego liceum. (Zob. poz. 8); Ojciec Juliusza Słowackiego. 1772-1814. (Zob. poz. 8); Boże Narodzenie w życiu Juliusza Słowackiego. (*Dzien. Pol.* 1898 nr 356); Ze spuścizny literackiej po Chopinie. (*Gaz. Pol.* 1899 nr 119-121); Z pamiętników Eustachego Marylskiego; Młodzieńczy „ideal” Chopina. (Zob. poz. 8); Maria z Wodzińskich Orpiewska. (Zob. poz. 8); Słowacki w Warszawie; Nowe szczegóły o Marii Wodzińskiej. (*Wędrowiec* 1900 nr 42-49); Chopiniana w zbiorach Aleksandra Polińskiego. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 1-28 z przerwami); Rafael i Fornarina w życiu Juliusza Słowackiego. (Zob. poz. 8); Odkrycie czy apokryf?; Rozmowa o Chopinie z jego uczennicą; U siostrzeńca Chopina Ludwika Jedrzeje-wicza. (*Kraj* 1899 nr z października); Kilka nieznanymi szczegółów o Chopinie. (*Słowo* 1899 nr 239); Chopin i Niemcewicz. (*Sztuka* 1910 nr 8 s. 4-6); Dwie uczy. (Zob. poz. 2); Kochanka Krasńskiego „dreczycielką” Słowackiego.

T. 2 [1932]; Słowacki i Chopin. Z zagadnień twórczości: Hrabina Idalia; Preludium. Ze stosunków Chopina i p. Sand z Mickiewiczem i emigracją. (*Czas* 1908 nr 295; *Kur. Litewski* 1908 nr 296; *Dzien. Poz.* 1909 nr 6; *Dzien. Chicagoski* 1909 nr 16; *Kur. Warsz.* 1909 nr 63-65; *Biesiada Lit.* 1910 nr 11); Korespondencja Chopina z p. Sand. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 51); Jak naprawdę odbyło się ostatnie spotkanie Chopina z p. Sand. (*Kur. Warsz.* 1908 nr 324); W obronie p. Sand; Z życia Chopina. (Zob. poz. 8); Nieznane listy Chopina do Solange Clésinger i Marii de Rozières; Z pobytu Chopina w Szkocji. Nieznane listy do Alberta Grzymały; Arcybiskup Feliński o Słowackim; Ostatnia miłość Juliusza Słowackiego. (Zob. poz. 2); List otwarty do Piotra Maszyńskiego, dyrektora „Lutni”. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 20); Pamiętki po Chopinie. (*Kur. Warsz.* 1903 nr z dn. 27 listopada pt. Niewydane dotychczas pamiętki po Chopinie); Tom trzeci listów Słowackiego; Dzieło Niecksa o Chopinie; Słowacki i Matejko; A. Malecki o Słowackim i jego biografach; W setną rocznicę urodzin Chopina; „Kurier Warszawski” w życiu Fryderyka Chopina. (*Kur. Warsz.* 1921 nr jubileuszowy); Chopin po amerykańsku. — Aneksy: Wiersze Chopina. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 42); Pogawędka o Chopinie z Adamem Münchheimerem. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 43); Słowacki i Warszawa; Chopin w dzienniku Brzozowskiego; Z rozmów o Chopinie. (*Kraj* 1900 nr 32-33); Pani Kościeliska o Chopinie.

Przekład niemiec.: Jak naprawdę odbyło się ostatnie spotkanie Chopina z p. Sand. *Die Musik* (Berlin) 1909/1910 s. 234-250.

T. 3 [1933]; Wilno i Krzemieniec. Wrażenia z dwóch wycieczek literackich pod znakiem Słowackiego.

T. 4 [1933]; Nemezis. Romans. Wyd. 3. Zob. poz. 20.

T. 5 [1933]; Miłość i życie. Nowele. Zob. poz. 25.

T. 6 [1934]; Książki i ludzie. Felietony literackie. Seria 1. Rzeczy obce.

Felietony powst. od 1893. Część ogł. *Kur. Warsz.* 1921-1927; tu m. in. Dodatek: Zagadkowy król-wicz. Z powodu książki W. Matlakowskiego o „Hamlecie”. (Zob. poz. 5).

T. 7 [1934]; Książki i ludzie. Felietony literackie. Seria 2. Rzeczy polskie.

Felietony powst. od 1897. Część ogł. *Kur. Warsz.* 1921-1927; tu m. in.: Święty Kazimierz. (Zob. poz. 8); Leon Borowski. (Zob. poz. 8).

T. 8 [1934]; Adam Mickiewicz w felietonach literackich.

Felietony powst. od 1897. Część ogł. *Kur. Warsz.* od 1921; tu m. in.: Dzieciństwo sielskie, anielskie. (Zob. poz. 8).

T. 9 [1934]; Julian Klaczko. Życie i prace.

Studia i felietony powst. w 1897-1934; tu m. in.: Julian Klaczko. Rys życia i prac. (Zob. poz. 13); Juliana Klaczki zapomniane pisma polskie. (Zob. prace edyt. poz. 12); Jeszcze o zapomnianych pismach Juliana Klaczki. (*Goniec Kr.* 1921 nr 61-73 pt. Zapomniane pisma Klaczki); Juliana Klaczki początki działalności literackiej francuskiej. 1854-1855. (*Pamiętk. księga 1866-1906. Prace byłych uczniów S. Tarnowskiego*. T. 1. Kr. 1904); U Juliana Klaczki. (Zob. poz. 8); Dodatek pod znakiem Klaczki. „Beatrix Cenci”. Dialog o tragedii Słowackiego. (Zob. poz. 2).

Rękopisy drobnych utworów: Nowele z lat szkolnych. Powst. przed 1884. Rkps Bibl. Nar. akc. 8213; Młodzieńcze utwory literackie. Rkps Bibl. Nar. akc. 8214; Kaliope. Powst. 1887. Filozof. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7135; Fornarina [notaty z 1897]. Rkps Bibl. Nar. akc. 6484; Dni szczęścia. Marzenie. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 126/56; Raj utracony. Dalszy ciąg romansu z Marcelką od dnia 17 czerwca 1919. C'est plus fort que moi! Rkps Bibl. Jagiel. akc. 126/56; Wiersz o sobie [inc.] „Niechaj pomną ci, co zechcą”. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7132; Posąg i miłość. Obrazek sceniczny w 2 odsłonach. Rkps Bibl. Nar. akc. 6588; Nowela bez tytułu. Rkps Bibl. Nar. akc. 7065; Ze wspomnień paryskich. Luźne kartki. Rkps Bibl. Nar. akc. 7066; Obrazy z podróży. Z wycieczki do Hiszpanii. Akwarele i preludia. Rkps Bibl. Nar. akc. 8210; Pierwsze rzuty pióra. Szkice literackie. Rkps Bibl. Nar. akc. 8212; Dwaj przyjaciele. Szkic z życia studentkiego w Rydze. Rkps Bibl. Nar. akc. 8215; Z teki bałamuta. Tłusta powiastka nie dla dzieci. Rkps Bibl. Nar. akc. 8218; Artyści i sztuki piękne w pismach Henryka Sienkiewicza. Rkps Bibl. Nar. akc. 8221; Materiały do wydania zapomnianych pism Asnyka. Rkps Bibl. Nar. akc. 8222.

Prace historycznoliterackie, powieści oraz nowele umieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1892-1893, 1896-1899), *Bibl. Warsz.* (1889, 1894, 1898-1900), *Biesiada Lit.* (1899-1900, 1904, 1910), *Bluszcz* (1894, 1896-1897, 1900-1902), *Czas* (1898-1899, 1908, 1937; tu m. in.: Listy z Syreniego Grodu. 1899 nr 65-68, 83-86), *Dod. Mies. Przegl. Tyg.* (1892), *Dzien. Bydg.* (1922), *Dzien. Chicagoski* (1909), *Dzien. Kr.* (1896), *Dzien. Pol.* (1898, 1902), *Dzien. Poz.* (1897, 1909, 1922), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1893-1894,

1899-1900; tu m. in.: Ze wspomnień o Paderewskim. 1899 nr 7), *Gaz. Lw.* (1908-1909, 1917-1929; tu m. in.: Z życia Henryka Sienkiewicza. 1917 nr 223-256), *Gaz. Nar.* (1895), *Gaz. Pol.* (1896, 1899, 1900), *Gaz. Por.* (1921), *Gaz. Warsz.* (1923), *Gaz. Wiecz.* (1920), *Goniec Kr.* (1920-1921), *Ilustr. Kur. Codz.* (1919-1925; tu m. in. w 1922-1923 cykl artykułów pt. Listy ze stolicy), *Kino dla Wszystkich* (1926), *Kłosa* (1889), *Kraj* (1893-1902; tu m. in.: Z niedrukowanych rękopisów: Nieznany wiersz Zygmunta Krasińskiego do Delfiny Potockiej. 1896 nr 39; List Juliusza Słowackiego do Józefa Komierowskiego. 1896 nr 41), *Kronika Rodz.* (1895-1896), *Kur. Codz.* (1897; tu m. in.: Pierwsze występy literackie Henryka Sienkiewicza. Nr 8-26 z przerwami), *Kur. Liteński* (1906, 1908), *Kur. Lw.* (1896), *Kur. Niedzielną* (1896-1897), *Kur. Pol.* (1890-1891), *Kur. Poz.* (1901-1902, 1922), *Kur. Teatr.* (1901-1902), *Kur. Warsz.* (1890, 1899-1910, 1912-1914, 1919-1939; tu m. in.: Pierwiosniki poetyckie Juliana Klaczki. 1900 nr 214-215; Pamiątki po Chopinie. 1903 nr 328; Dwa przyczynki do biografii Słowackiego w poznańskim „Oreodniku Naukowym”. 2. Kilka nieznanych szczegółów o pani Bobrowej. 1909 nr 1; Finis Ostendae. 1912 nr 223-224; Nieznany list pani Sand do Grzymały o Chopinie i Marii Wodzińskiej. 1913 nr 123-125; Zapomniany sonet Asnyka. Ze studiów nad twórczością El...y'ego. 1913 nr 324; Z zapomnianych poezji Asnyka. 1914 nr 1; Dwa nieznane sonety Asnyka. 1914 nr 46; Adam Asnyk. W 25 rocznicę śmierci. 1922 nr 1; Wiersze nieznane Karola Estreichera. 1929 nr 1), *Mies. Kur. Pol.* (1900-1902), *Die Musik* (Berlin 1908-1910; tu: Chopins Lebensabend und Tod. 1908/1909 z. 1 s. 32-57; Chopins Kindheits- und Knabenjahre. 1910 z. 10 s. 195-213), *Niwa* (1895, 1897), *Nowa Bibl. Uniwersalna* (1907), *Nowa Reforma* (1889, 1908, 1910, 1912, 1914, 1916-1920; tu m. in.: Dwa nieznane sonety Asnyka. 1914 nr 127), *Nowiny dla Wszystkich* (1904), *Pam. Lit.* (1904), *Pam. Tow. Tatrzańskiego* (1909, 1911), *Pani* (1924-1925), *Polska* (1921), *Polsko-bułgarski przegląd* (Sofia 1920), *Poradnik Język.* (1907), *Praca* (1923), *Przedświt* (1896), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1890), *Przegl. Lit.* (1896, 1898), *Przegl. Myśliwski i Łowiectwo Pol.* (1924), *Przegl. Pol.* (1894, 1903-1904), *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* (1922), *Przegl. Tyg.* (1890-1892, 1895), *Przew. Nauk. i Lit.* (1909, 1912,

1914, 1918-1919; tu m. in.: O zapomnianych pismach Asnyka, nie objętych żadnym z wydań zbiorowych. Przyczynek do dziejów twórczości El...y'ego. 1914 nr 1-12 z przerwami), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1895, 1908), *Satyr* (1919), *Słowenský přehled* (Praga 1900), *Słowo* (1896-1897, 1899), *Słowo Pol.* (1911-1912; tu m. in.: Pożegnanie. Dwie sceny z życia Zygmunta Krasińskiego. 1912 nr 88), *Słowo Pomorskie* (1922), *Spr. AU* (1907; tu: Nowe hipotezy o najmniej znanych latach w życiu Kochanowskiego. Nr 3), *Sztuka* (1910), *Świat* (Kr. 1889-1895; tu m. in: W Szwajcarii. Trzy lata z życia Juliusza Słowackiego. 1889 nr 13-18. Debiut literacki), *Świat* (Łódź 1901), *Świat* (W-wa 1908, 1910, 1930), *Tyg. Ilustr.* (1893-1894, 1900, 1921), *Tyg. Pol.* (1898-1899), *Wędrowiec* (1899-1900, 1902), *Wiad. Lit.* (1932-1933), *Wiad. Muz.* (1925), *Wiek* (1897), *Wisła* (1912), *Życie i Sztuka dod. Kraju* (1901-1902; tu m. in.: Stanisław Wyspiański. 1902 nr 1-2).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek XIX w.* T. 1. W-wa 1901, *Ku czci i pamięci ks. P. Skargi w 300 rocznicę jego zgonu. Jednodniówka.* Chicago 1912, *Ku czci Z. Krasińskiego.* Kr. 1912, *Pam. na cześć J. Gutenberga.* Kr. 1900 (tu ogl. list Chopina do J. Matużyńskiego), *Pamiętk. księga ku uczczeniu J. Tretiaka.* Kr. 1913 (tu: Nowe szczegóły z życia J. Klaczki w Heidelbergu. 1847-1898. S. 79-85), *Pamiętk. księga. Prace byłych uczniów S. Tarnowskiego.* Kr. 1904, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893.

Fragm. nie wyd. pamiętników ogłoszono pośmiertnie w *Dzien. Pol.* 1957 nr 29.

Prace dyktorskie

1. J. Słowacki: Wybór pism w 1 tomie w układzie... W-wa 1892. Wyd. 2 przeobrażone i uzupełnione. W-wa 1906.

2. Z. Krasiński: Wybór pism. W-wa 1898.

3. J. Kochanowski: Wybór pism. W-wa 1900.

4. I. Krasicki: Wybór pism. W-wa 1900.

5. W. Syrokomla [L. Kondratowicz]: Wybór pism. W-wa 1900. Wyd. 2 W-wa [ok. 1920].

6. Z papierów po Elsnerze. 1769-1854. Przyczynki do historii teatru i muzyki w Polsce. Ogl. fragm. *Bibl. Warsz.* 1900

t. 3 s. 142-174 (pt. Józef Elsner i pierwsze konserwatorium w Warszawie. Z papierów i pamiątek po Elsnerze); *Gaz. Pol.* 1900 nr 203-205 (pt. Napoleon I i Józef Elsner); *Mies. Kur. Pol.* 1901 t. 2 z. 5-6. Wyd. osob. całości W-wa 1901. Zob. też *Twórczość* poz. 26.

7. J. Klaczko: *Pisma polskie*. W układzie i z objaśnieniami... Kr. 1902.

8. Sienkiewicz jako felietonista. Zapomniane kartki z teki Litwosa. 1873-1883. Ogl. fragm. *Gaz. Pol.* 1900 nr 293; *Mies. Kur. Pol.* 1901 z. 2 s. 177-211 (pt. Życie i obyczaje Warszawy w felietonach literackich Sienkiewicza). Wyd. osob. całości W-wa 1902. Zob. też *Twórczość* poz. 26.

9. J. Słowacki: *Dzieła*. Pod red. ... i L. Méyeta. T. 1-6. W-wa 1903-1906.

10. Juliana Klaczki „Listy włoskie”. *Przeł. Pol.* 1907 t. 166, 1908 t. 167, 169, 170 i odb. Kr. 1908. (Z wstępem).

11. Chopiniana. T. 1. Korespondencja Chopina. W-wa 1912.

Zawartość: Przedmowa; Chopin i Fontana* (Red. pierwotna *Bibl. Warsz.* 1899 t. 1 s. 1-41); Pamiątki po Chopinie w Muzeum Czartoryskich w Krakowie. (*Bibl. Warsz.* 1898 t. 4 s. 311-359); Z korespondencji Chopina z p. Teresą Wodzińską; Z korespondencji Chopina; Korespondencja z Solange Clésinger. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 287-290); Listy do Marii de Rozières. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 287-290); Z listów do Chopina i o Chopinie; Listy Emilii Chopin do Ludwika Linde; Kilka dokumentów o ostatnich chwilach Chopina.

12. Juliana Klaczki zapomniane pisma polskie. 1850-1866. Zebrał i objaśnił... Kr. 1912.

Tu: Od wydawcy, przedr. pt. Juliana Klaczki zapomniane pisma polskie. Zob. *Twórczość* poz. 35 t. 9.

13. A. Asnyk: *Pisma*. Wyd. zupełne. W układzie i z objaśnieniami... i W. Prokescha. Poprzedzone życiorysem i charakterystyką poety z kilkoma portretami. T. 1-3. W-wa 1916 (tu wstęp: Adam Asnyk. Człowiek i poeta). Wyd. nowe zupełne. W układzie i z objaśnieniami... T. 1-3. W-wa 1924 (wstęp jw.).

Listy i materiały

1. Do rodziców 557 listów z 1880-1898. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7085-7091.

2. Do W. Eliasza-Radzikowskiego z 1886. Rkps Ossol. sygn. 12009/II.

3. Do K. Tetmajera 4 listy z 1888-1898 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2991; kopie 2 listów z 1896. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 63/60. Fragm. ogł. K. Jabłońska. *Życie Lit.* 1966 nr 42-43.

4. Do Z. Sarneckiego 11 listów z 1889-1916 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714.

5. Do A. Wiślickiego 8 listów z 1890-1891. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.

6. Do H. Blumenthal bruliony 2 listów z 1889 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.

7. Do E. Langnera bruliony 2 listów z 1889, 1893. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.

8. Do L. Niedźwieckiego 3 listy z 1892. Rkps Bibl. Kór. Zbiory Niedźwieckich 1 T. 4.

9. Do Rothera brulion listu z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.

10. Do Stadtgemeinde-Vorsteherung w Salzburgu brulion listu z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.

11. Do S. Tarnowskiego bruliony 4 listów z 1892-1894. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.

12. Do W. Wisłockiego brulion listu z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.

13. Do Z. Wolskiego 6 listów z 1892-1898 i b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

14. Do H. Biegeleisena z 1893. Rkps Ossol. sygn. 6256/I.

15. Do P. Chmielowskiego 10 listów z 1893-1902. Rkps Ossol. sygn. 4812/I.

16. Do K. Ehrenberga brulion listu z 1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.

17. Do Tow. Przyj. Sztuk Pięknych 2 listy z 1900. Rkps Ossol. sygn. 7463/I.

18. Do narzeczonej 52 listy z 1901-1902, w tym 2 kopie. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 114/60, 63/60.

19. Do Z. Rabskiej 22 listy z 1901-1934. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724.

20. Do H. Gubrynowiczowej z 1902. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7153.

21. Do F. Lewentala kopia listu z 1902. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 63/60.

22. Do W. S. Reymonta 3 listy z 1902. Rkps Ossol. sygn. 6978/I.

23. Do W. Feldmana 3 listy z 1903-1919. Rkps Ossol. sygn. 12279/III.

24. Do W. Maleszewskiego z 1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7055.

25. Do Komitetu Akademickiego dla sprowadzenia zwłok J. Słowackiego, z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2685.

26. Do A. Kraushara 2 listy z 1908-1916. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2729.

27. Do S. Tomkowicza z 1909. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1982.
28. Do L. Wellischa z 1909. Rkps Ossol. sygn. 12227/I.
29. Do W. Belzy 5 listów z 1910-1911. Rkps Ossol. sygn. 12651/II.
30. Do nieznanego adresata brulion listu z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.
31. Do G. Daniłowskiego z 1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2983.
32. Do W. Rabskiego z 1915. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2731.
33. Do córki Jadwigi 867 listów i kartek z 1920-1936. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 151-154/59.
34. Do L. Kotarbińskiej z 1920. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7038.
35. Do nieznanego adresata z 1920. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.
36. Do F. Vondráčka z 1922. Ogl. J. Dużyk. *Roczn. Bibl. PAN w Kr.* 1959 s. 190-191.
37. Do O. Balzera 2 listy z 1924. Rkps Ossol. sygn. 7670/II.
38. Do L. Szczepańskiego z 1927. Rkps Ossol. sygn. 12216/II.
39. Do E. Łunińskiego z 1929. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 175.
40. Do J. Mirskiego z 1932. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7074.
41. Do Z. Dębickiego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2718.
42. Do A. Giełguda 2 nie wysłane listy b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2697, 2707.
43. Do J. Kozłowskiego brulion listu b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.
44. Do A. Krechowieckiego nie wysłany list b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2696.
45. Do C. Reich brulion listu b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7131.
46. Do A. Steczkowskiej nie wysłany list b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2697.
47. Do Z. Wasilewskiego nie wysłany list b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2696.
48. Bruliony listów do różnych osób. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7264.
49. Do F. Hoesicka, ojca, dopisek w liście Matyldy Hoesick. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7084.
50. Od rodziców 724 listy z 1877-1898. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7113-7119.
51. Od różnych osób 3 listy z 1889. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7087.
52. Od A. Dobrowolskiego z 1890. Ogl. *Roczn. Bibl. PAN w Kr.* 1957 s. 158-160.
53. Od S. Tarnowskiego 51 listów z 1892, 1894, 1904-1908 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2684-2694, 2696, 2700-2703, 2708, 2711-2712, 2716, 7129, 7131. List z 1912 ogl. *Dzien. Pol.* 1958 nr 64.
54. Od L. Rydla 45 listów z 1893-1909 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2690, 2697, 2698, 2722, 7127. Ogl.: list z 1893. *Świat* 1965 nr 51/52; 2 listy z 1897. *Przeł. Hum.* 1966 nr 1; list z 1903. *Dzien. Pol.* 1966 nr 162; 2 listy z 1915. *Od A do Z* 1956 nr 26.
55. Od Felińskiego list z 1895 pt. Ze wspomnień o Słowackim. Ogl. *Kraj* 1895 nr 29, 31-32.
56. Od K. Tetmajera 433 listy z 1898-1902, 1906, 1908, 1918 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2689, 2695, 2715-2718, 2987-2990. Ogl. fragm. K. Jabłońska. *Życie Lit.* 1966 nr 42-43.
- 56a. Od S. Skarzyńskiego z 1900 i H. Sienkiewicza z 1902. Ogl. *Dzien. Pol.* 1967 nr 42.
57. Od W. Orkana brulion listu z 1902. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8641 III.
- 57a. Od G. Zapolskiej 9 listów z 1909-1914 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2685-2686, 2690, 2692, 2695, 7130; list z 1914 ogl. pt. Nieznany list Zapolskiej do F. Hoesicka. *Dzien. Pol.* 1955 nr 302; 3 listy z 1909 i 1914 ogl. pt. Zapolska do Hoesicka. *Dzien. Pol.* 1958 nr 4.
58. Od W. Landowskiej 2 listy. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2690, 2692; list z 1910 ogl. *Dzien. Pol.* 1958 nr 64.
59. Od W. Mickiewicza 14 listów z 1911-1920 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2689-2695, 2719, 7125; list z 1912 ogl. *Dzien. Pol.* 1958 nr 64; list z 1914 ogl. pt. Sprzeczka Mickiewicza z Klaczką. *Tyg. Powsz.* 1956 nr 3.
60. Od K. Ehrenberga z 1890-1891. Ogl. B. Paloc-Schnaydrowa. *Roczn. Bibl. PAN w Kr.* R. 5 (1959) s. 151-169.
61. Od różnych osób 1319 listów. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2684-2719, 2722, 7117-7118, 7120-7131, 7264; tu m. in. listy od następujących: W. Belzy 14 listów z 1894, 1911 i b. d.; H. Biegeleisena 2 listy; W. Bogusławskiego z 1902; A. Brücknera 7 listów z 1902-1904 i b. d.; P. Chmielowskiego 15 listów z 1896-1904; E. Cięglewiczka 2 listy; Z. Dębickiego 4 listy;

S. Estreichera 28 listów z 1894-1904; W. Feldmana z 1903; M. Gawalewicz 2 listy z 1899, 1903; W. Gąsiorowskiego 8 listów z 1909-1914; W. Gomulickiego 7 listów z 1902-1904 i b. d.; W. Gostomskiego z 1910; K. M. Górskiego listy z 1900, 1909; B. Gubrynowicza 23 listy z 1904-1920 i b. d.; J. Jankowskiego 3 listy; L. Jankowskiego 4 listy; J. Kaltenbacha 47 listów z 1888-1919 i b. d.; J. Karłowicza z 1903; T. Konczyńskiego 3 listy; W. Korotyńskiego z 1899; W. Kosciakowicza 6 listów z 1909 i b. d.; J. Kotarbińskiego z 1906-1914; S. Koźmiana 2 listy z 1906; A. Kraushara 106 listów z 1902-1920 i b. d.; A. Krechowickiego 28 listów z 1907-1918; S. Krzemińskiego z 1904; S. Krzywoszewskiego 37 listów z 1901-1914 i b. d.; N. Krzyżanowskiej 2 listy z 1916; A. Langego 1 list; E. Lubowskiego 1 list; J. Łosia z 1900; A. Łucckiego 1 list; L. Malinowskiego z 1895; L. Méyeta 5 listów z 1908-1911 i b. d.; K. Morawskiego 1 list; A. Nossiga 13 listów z 1903-1904 i b. d.; F. H. Nowickiego 1 list; E. Orzeszkowej 4 listy z 1903; A. Potockiego 15 listów z 1902-1903; W. Rabskiego 60 listów z 1908-1916 i b. d.; W. S. Reymonta 7 listów z 1897-1909. List z 1897 ogł. *Świat* 1965 nr 51/52; M. Rollego 10 listów z 1908 i b. d.; S. Rosowskiego 2 listy; Z. Sarneckiego 167 listów z 1890-1920 i b. d.; H. Sienkiewicza 4 listy z 1902-1908; W. Spasowicza 4 listy z 1902-1904; M. Szeligi z 1909; M. Szukiewicza z 1899; J. Tretiaka 2 listy; S. Windakiewicza z 1904; A. Wysockiego 2 listy.

62. Materiały autobiograficzne: Pamiętnik studenta. Rok pierwszy 1884. Rkps Bibl. Nar. akc. 8206; Notatniki i dziennik... z 1886-1888, 1893-1895, 1898-1901. Rkps Bibl. Nar. akc. 5837-5875, 6483-6484, 6786/1-22, 7067; Pamiętnik literacki... [w następnych latach pt.] Dziennik literacki, Dziennik literacki i polityczny. Od 6 września 1902 do 14 grudnia 1920. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2684-2719, 2722; Notatki do życiorysu... skreślił Stanisław Hożycki. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 126/56; Prawda i sztuka. Życie. Pamiętniki... Rkps Bibl. Jagiel. akc. 126/56; Indeks nazwisk i streszczenie do wspomnień z 1936-1941. Maszynopis. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 75/65; Wspomnienia i notaty autobiograficzne. Rkps Bibl. Nar. akc. 8207-8209.

63. Fragment albumu... z 1888-1890 [Autografy wierszy różnych autorów]. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2721.

64. Notatki, zapiski, artykuły. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7132, 7134. Rkps Bibl.

Jagiel. akc. 124/56, 126/56, 64/57, 75/57, 76/57, 77/57.

65. Rekopis wierszy J. Ejsmonda ofiarowany F. Hoesickowi. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2812.

66. Świadczenia szkolne i uniwersyteckie. Rkps Bibl. Nar. akc. 8203; Zeszyty szkolne. Rkps Bibl. Nar. akc. 8229; Notaty, bruliony, fragmenty. Rkps Bibl. Nar. akc. 8223.

67. Album pamiątkowy na jubileusz 50-lecia pracy pisarskiej. Rkps Bibl. Nar. akc. 8226.

68. Fragment korespondencji. Rkps Bibl. Nar. akc. 8228.

OPRACOWANIA

K. KORWIN-PIOTROWSKI: Prasa polska na przełomie dwu stuleci. *Tyg. Pol.* 1900 nr 51. — S.: Z prasy. *Tyg. Mód i Powieści* 1900 nr 2. — Z. SARNECKI: „Biblioteka miniaturowa”. *Głos Lit. i Spol.* 1900 nr 6. — J. ŻULAWSKI: *List. Głos* 1900 nr 37. — (X): Pan Hoesick w kłopotach. *Głos* 1900 nr 3. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — O Ostendzie, Wiedniu i p. Hoesicku. *Sowizdrzał* 1912 nr 38. — [K. WROCZYŃSKI]: Wycieczki sowizdrzalskie na Parnas warszawski i w okolice. *Sowizdrzał* 1915 nr 7. — S. LAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922]. — K. MAKUSZYŃSKI: Prawdziwy winowajca. *Warszawianka* 1926 nr 24. — Z młodej kariery. *Tyg. Pol.* 1927 nr 41.

T. BOY-ŻELEŃSKI: Hoesick w poezji polskiej. *Kur. Por.* 1928 nr 6; przedr. w książce: Pijane dziecko we mgle. W-wa 1929. — APR.: Kwadrans z F. Hoesickiem. *Echo Tyg.* 1931 nr 2. — W pracowniach pisarzy polskich. (Ankieta). *Wiad. Lit.* 1932 nr 470. — KAJ [K. A. JAWORSKI]. *Kamena* 1938 nr 7.

(50-lecie twórczości.) K. BRUDZIŃSKA: F. Hoesick „Europejczyk” i zasłużony przyjaciel Zakopanego. *Zakopane* 1939 nr 9. — J. GERMAN: O twórczości F. Hoesicka. Odczyt wygł. w Tow. Lit. i Dziennikarzy. *Świat* 1939 nr 17. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: 50-lecie F. Hoesicka. *Kur. Warsz.* 1939 nr 107. — (j): 50 lat pracy pisarskiej F. Hoesicka. *Głos Narodu* 1939 nr 107. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]: 50-lecie pracy pisarskiej F. Hoesicka. *Bluszcz* 1939 nr 18. — [K. PRUSZYŃSKI]: Gody złote i krakowskie. *Ilustr. Kur. Codz.* 1939 nr 108; przedr. w książce: Wybór pism publicystycznych. T. 1-2. Kr. 1966. —

Kur. Por. 1939 nr 109. — 50-lecie pracy F. Hoesicka. *Robotnik* 1939 nr 95. — Dwa jubileusze. Wanda Siemaszkowa. F. Hoesick. *Światowid* 1939 nr 18.

M. PELCZYŃSKI: Czy F. Hoesick zawsze fantazjował? *Pam. Bibl. Kórn.* 1958 t. 6 s. 436-440. — K. WYKA. *Pol. słownik biogr.* T. 9 (1960-1961). — P. HERTZ: Domena polska. W-wa 1961. — J. PODOLSKA [J. HOESICK-PODOLSKA]: Hoesick a korespondencja Chopina z Delfiną Potocką. *Ruch Mus.* 1961 nr 20. — J. A. SZCZ. [J. A. SZCZEPAŃSKI]: Hoesick i góry. *Wierchy* 1961 s. 277-278. — E. SZERMENTOWSKI. *Dzien. Bałtycki* 1962 nr 269. — Listy do pana H. *Świat* 1965 nr 51/52. — B. KOCÓWNA: Archiwum F. Hoesicka w zbiorach rękopiśmiennych Biblioteki Narodowej. *Roczn. Bibl. Nar.* 1966 t. 2 s. 471-488. — E. KOSSAK: Oprac. i komentarz do: F. Hoesick: Zakopane: przedwczoraj i dziś. *Przekrój* 1969 nr 1253. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Nie pożegnani. Rkps Bibl. Nar. IV 6389. — J. HOESICK-PODOLSKA: Własne ognisko domowe. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 63/60 [Kalendarz życia z 1902-1920 opracowany przez córkę. Maszynopis].

Sprawozdania z odczytów: J. Ch. *Wiek Ilustr.* 1904 nr 78, 82 (Czas przebywania Fryderyka Chopina w Szkole Głównej Muzyki w 1826-1828). — W. BUKOWIŃSKI. *Bluszcz* 1899 nr 18; *Wi. Tr. Gaz. Pol.* 1899 nr 93; *Kur. Warsz.* 1899 nr 111; *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 17; *Wędrowiec* 1899 nr 19; *Wiek* 1899 nr 93 (Ostatnie chwile i zgon Fryderyka Chopina).

„Anhelli” i „Trzy poematy”. A. U.: Z Akademii Umiejętności. *Kraj* 1894 nr 27. — *Spr. AU Wydz. Filol.* 1894 s. 45-47.

O Słowackim, Krasińskim i Mickiewicz. M. G. [M. GAWALEWICZ]: Z tygodnia na tydzień. *Tyg. Ilustr.* 1892 nr 148 (Pierwsza miłość Zygmunta Krasińskiego). — JUR. *Kraj* 1892 nr 15. („Beatrix Cenci”, czyli o rzekomym wpływie Shelleya na Słowackiego). — A. LANGE. *Przegl. Tyg.* 1894 nr 46 s. 502. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1894 nr 213. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 58. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1894 t. 113 s. 588-596. — S. TARNOWSKI. *Słowo* 1894 nr 300. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1895 t. 1 s. 386-392. — S. ESTREICHER: Z nowszej literatury polskiej. *Świat* 1895 nr 1-4. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1895 nr 12-13. — S. KOZŁOWSKI. *Bibl. Warsz.*

1895 t. 1 s. 361. — A. M. KURPIEL. *Przegl. Powsz.* 1895 t. 43 s. 127-130. — IG. MAT. [I. MATUSZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 2.

Samotność. ER. A. K. *Przegl. Akademicki* 1890 s. 43-44 (Przy świetle księżycy; Wujaszek Olbroński). — K. CZ. *Pravda* 1894 nr 51. — R. KOPPENS. *Przegl. Powsz.* 1894 t. 43 s. 424-427. — N. [A. NIEMOJEWSKI]. *Wędrowiec* 1894 nr 41. — J. SUESSER. *Przegl. Tyg.* 1894 s. 404 nr 38. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1895 t. 1 s. 386-392. — S. ESTREICHER. *Świat* 1895 nr 1-4. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 2. — W. KARCZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1895 t. 1 s. 171-173. — J. F. [J. FLACH]. *Przegl. Pol.* 1896 t. 119 s. 462-468.

Życie Juliusza Słowackiego na tle współczesnej epoki. *Spr. AU* 1895 s. 38-45. — I. CHRZANOWSKI: Biografia psychologiczna Słowackiego. *Ateneum* 1897 t. 4 s. 312-332. — L. M. DZIAMA. *Rodzina i Szkoła* 1897 nr 18. — M. GOZDAWA. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 245. — C. JANKOWSKI: Sława pośmiertna. *Przegl. Lit.* 1897 nr 24. — J. KALLENBACH. *Czas* 1897 nr 204-205. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1897 t. 125; przedr. *Słowo* 1897 nr 200-210. — X: Na wokandzie. Pan Hoesick o Słowackim. *Głos* 1897 nr 39. — J. ŻULAWSKI. *Przegl. Lit.* 1897 nr 22. — P. CHMIEŁOWSKI: Najnowsze dzieło o Słowackim. *Kur. Codz.* 1898 nr 154-155. — M. GERDA: Kąkol. *Słowo Pol.* 1898 nr 284 s. 2-3. — B. GUBRYNOWICZ: Juliusz Słowacki w świetle najnowszej krytyki. *Kwart. Hist.* 1898 s. 64-87. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Powsz.* 1898 t. 57 s. 106-118. — Z. PIETKIEWICZ: Biografowie poetów. *Pravda* 1898 nr 29. — S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI. *Gaz. Nar.* 1898 nr 59. — W. STERLING. *Pravda* 1898 nr 3. — K. TETMAJER: O życiu Juliusza Słowackiego. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 25-27. — Jeszcze o Słowackim F. Hoesicka. *Przegl. Lit.* 1898 nr 2, 5, 12. — W. KACZANOWSKI. *Żurnal Ministerstwa Narodnego Proświeszczenia* 1900 s. 382-392. — W. HAHN: O tłumaczeniach francuskich „Anhellego”. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 2 s. 260-263. — W. HAHN: Czy Juliusz Słowacki napisał tragedię pt. „Silla”? *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 2 s. 263-264. — F. HOESICK: Dwie przedmowy. *Kur. Warsz.* 1929 nr 20.

Fryderyk Chopin. Zarys biograficzny. Wł. JAB... [W. JABLONOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 45. —

A. STRZELECKI. *Przegl. Pol.* 1900 t. 135 s. 329-333. — S. ZDZIARSKI. *Ateneum* 1901 t. 4 s. 229.

Miłość w życiu Zygmunta Krasińskiego. NUL. [A. WIŚLICKI]. *Przegl. Tyg.* 1896 nr 7. — A. DROGOSZEWSKI. *Pravda* 1899 nr 51-52. — S. ESTREICHER. *Czas* 1899 nr 76. — K. TETMAJER. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 50. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przegl. Pol.* 1899 t. 133 s. 327-329. — S. TARNOWSKI. *Słowo* 1900 nr 38. — B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1909 s. 235-237. — DYONIZA. *Tyg. Mód i Powieści* 1909 nr 15-17. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1909 nr 4. — J. KOTARBIŃSKI: Dzieje miłości poety. *Kur. Warsz.* 1909 nr 15. — S. KOZŁOWSKI. *Świat* 1909 nr 13. — H. M. [H. MOŚCICKI]. *Bibl. Warsz.* 1909 t. 3 s. 171-174. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Dawny Sztandar* 1909 nr 12. — Wl. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1909 nr 86. — H. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1909 nr 59. — K. WROCZYŃSKI: Miłosny żywot anonimowego poety. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1909 nr 28. — G. ZAPOLSKA: Nawet — jak poeta... *Słowo Pol.* 1909 nr 172. — *Czas* 1909 nr 24. — *Gaz. Lw.* 1909 nr 66. — *Nowa Reforma* 1909 nr 86. — *Przegl.* 1909 t. 1 s. 24 i nn. — *Słowo* 1909 nr 29. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Powsz.* 1911 t. 112 s. 85-93. — W. BELZA. *Pam. Lit. R.* 11 (1912) z. 1 s. 200-204.

Szkice i opowiadania historycznoliterackie. α: Sady. *Tyg. Mód i Powieści* 1897 nr 34-37 (U Juliana Klaczki). — Z. D. [Z. DEBICKI]. *Gaz. Pol.* 1900 nr 8. — F. [W. FELDMAN]: Także uczony. *Strumień* 1900 nr 8. — W. HAHN. *Kwart. Hist.* 1900 s. 482-490. — W. KOROTYŃSKI. *Kur. Warsz.* 1900 nr z dn. 20 grudnia. — A. STRZELECKI. *Przegl. Pol.* 1900 t. 135 s. 529-539. — *Wędrowiec* 1900 nr 2.

Nad wodą wielką i czystą. W. HAHN: Książki dla młodzieży. *Muzeum* 1903 s. 343-345. — T. PINI. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) s. 155; przedr. *Ognisko* 1903 nr 25. — *Gaz. Warsz.* 1903 nr 66.

Nad jeziora włoskim brzegiem. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1903 nr 170.

Chopin. Życie i twórczość. F. HOESICK: Z powodu książki o Chopinie. *Kur. Warsz.* 1903 nr 37 [Autoreferat]. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 47/48 s. 755-756. — B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1904 s. 273-274. — Stef. Krz. [S. KRZY-

WOSZEWSKI]: Nowa książka o Chopinie. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 42. — H. LEICHTENTRITT: Neue Beiträge zur Chopin-Litteratur. *Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft* (Lipsk) 1904 z. 9 s. 357-360. — ODROWĄŻ: Nowe dzieło Hoesicka o Chopinie. *Tyg. Pol.* 1904 nr 20. — H. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1904 nr 294-295, 1905 nr 1. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1904 t. 153 s. 155-158. — z. s. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 211. — *Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft* (Lipsk) 1911/1912 t. 13 z. 8. — F. BYLICKI: Dzieło o Chopinie. *Wisła* 1912 nr 4. — A. CHYBIŃSKI. *Przegl. Powsz.* 1912 t. 114 s. 100-101. — A. CHYBIŃSKI. *Sfinks* 1912 t. 17 s. 151-153. — Z. JACHIMECKI: Biografia Chopina. *Kur. Warsz.* 1912 nr 56. — Z. JACHIMECKI. *Przegl. Muz.* 1912 nr 8. — W. KOŚCIAKIEWICZ: Życie i twórczość Chopina, monografia F. Hoesicka. *Świat* 1912 nr 4. — Cz. J. [Cz. JANKOWSKI]: Trzy kapitalne nowości wydawnicze. *Słowo* 1926 nr 302. — J. IWASZKIEWICZ: Livres polonais sur Chopin. *Pologne Littéraire* (W-wa) 1927 nr 7. — j. [J. IWASZKIEWICZ]: Hoesick o Chopinie. *Wiad. Lit.* 1927 nr 158. — Sz. [B. SZARLIT]: *Muzyka* 1927 z. 1 s. 35. — M. T. [M. TOMASZEWSKI]: Od redakcji. [W książce]: F. Hoesick: Chopin. Życie i twórczość. T. 1. Warszawa 1810-1831. Kr. 1962 *Bibl. Chopinowska* t. 5 cz. 1. — L. ERHARDT: Monografia pierwsza i jedyna. *Nowe Książki* 1963 nr 12 s. 625-626. — J. IWASZKIEWICZ: Hoesick i Gliński. *Życie Warszawy* 1963 nr 239. — J. P. *Poradnik Muz.* 1963 nr 5. — L. ERHARDT. *Nowe Książki* 1968 nr 13. — W. SEBYŁA. *Ruch Muz.* 1968 nr 6.

Julian Klaczko. A. BRÜCKNER. *Książka* 1904 s. 446. — W. JABLONOWSKI. *Pam. Lit. R.* 3 (1904) z. 3 s. 496-498. — Fr. Jaw. [F. JAWORSKI]. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1904 nr 38 s. 304. — K. F. *Dzien. Pol.* 1904 nr 510. — A. R. [A. REMBOWSKI]. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 4 s. 169-173. — a. r. [A. REMBOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1904 nr 211. — K. W. [K. WALISZEWSKI]. Polski publicysta XIX w. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 47-48. — *Głos Narodu* 1904 nr 243. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 263. — *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Tor.* 1904 nr 9. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1905 t. 155 s. 127-131. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1905 nr 94 dod. — L. RYDEL. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 85 s. 127-132.

Preludia. H. GALLE. *Książka* 1905 s. 102-103. — W. Pr. [W. PROKESCH].

Nowa Reforma 1905 nr 50. — *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 19 s. 359. — z. s. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 179.

Stanisław Tarnowski. Rys życia i prac. AL. ŚW. [A. ŚWIDERSKA]. *Słowo Pol.* 1906 nr 589. — *Kur. Warsz.* 1906 nr 349. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1907 s. 58-60. — W. DZIEDUSZYCKI: Z powodu książki o S. Tarnowskim. *Czas* 1907 nr 272-274, 276, 279. — J. FLACH. *Gaz. Lw.* 1907 nr 23-24. — W. G. [W. GOMULICKI]. *Kraj* 1907 nr 6. — W. JABŁONOWSKI: Uczeń o mistrzu. *Gaz. Pol.* 1907 nr 67. — LEONARD [M. JANIK]. *Krytyka* 1907 z. 5 s. 485-486. — J. KALLENBACH. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 1 s. 583. — DR STANISŁAW K. [S. KARWOWSKI]. *Dzien. Poz.* 1907 nr 1-2. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 32. — S. KOZŁOWSKI. *Świat* 1907 nr 14. — K. TETMAJER: Książka F. Hoesicka o Tarnowskim. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 28. — *Dzien. Pol.* 1907 nr 77. — *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1907 nr 20. — J. ZACHARIASIEWICZ. *Przegl. Pol.* 1909 t. 173 s. 234-240. — C. K. *Przegl. Powsz.* 1911 t. 109 s. 405.

Jan Kochanowski w świetle dotychczasowych wyników krytyki historycznoliterackiej. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1908 s. 311-312. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1908 nr 50. — S. KOZŁOWSKI. *Świat* 1908 nr 16. — Z. LEITGBER. *Kur. Poz.* 1908 nr 90. — W. KIM. *Dwutyg. Katedytczny* 1908 s. 359. — *Przegl. Lw.* 1908 nr 87. — *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 14.

Ze studiów nad Kochanowskim. *Spr. AU* 1907 nr 3, 9. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1908 s. 311-312. — AL. K. [A. KRAUSHAR]: Nowa książka o Kochanowskim. *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 35.

Nemezis. Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 328. — E. W. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 z. 15 s. 1455-1456. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1913 t. 190 s. 225-228. — A. G. SIEDLECKI [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]: Powieść historyka literatury. *Czas* 1913 nr 529. — J. K. *Naprzód* 1913 nr 270. — M. H. [M. H. LEBIŃSKA]. *Przegl. Wielkop.* 1913 s. 1071-1073. — E. PASZKOWSKI: Trójkąt niedokończony. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 310. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1913 s. 540. — J. BANDROWSKI: Niewspółczesna współczesność. *Słowo Pol.* 1914 nr 150. — A. SIEDLECKI-GRZYMAŁA [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]: Ozon i sól jako czynniki miłości. *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 7. — A.

MUELLER. *Książka* 1914 s. 51-53. — A. PAWŁOWSKI. *Romans i Powieść dod. Świata* 1914 nr 2. — A. WUEL: Źródło bogactw tanioci. *Tyg. Pol.* 1914 nr 10. — X. S. *Wieś i Dwór* 1914 nr 5. — A. ZAGÓRSKI. *Kur. Lw.* 1914 nr 40. — S. DU MORIEZ: Chronique littéraire. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1922 nr 263. — K. LELIWA [K. OLCHOWICZ]: Powieść przedwojenna. *Kur. Warsz.* 1922 nr 283. — M. Sz. [M. SZYJKOWSKI]: Konsument miłości. *Ilustr. Kur. Codz.* 1922 nr 272.

Niedole małżeńskie. E. C. [E. CZEKALSKI]. *Romans i Powieść dod. Świata* 1916 nr 10. — T. KONCZYŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1916 nr 153. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1916 nr 64.

Pisma: Paryż. [E. CZEKALSKI]. *Romans i Powieść dod. Świata* 1919 nr 20. — Z. SARNECKI: Paryż przed wojną. *Nowa Reforma* 1920 nr 13. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Paryż-Samson i Dom filozofów. *Rzeczpospolita* 1923 nr 166 wyd. por. — S. DU MORIEZ: Chronique littéraire. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1923 nr 238. — P. KLECZKOWSKI. *La Pologne Politique, Economique, Littéraire et Artistique* (Paryż) 1924 nr 2 s. 49-50. — W. MIELŻYŃSKI. *Dzien. Poz.* 1924 nr 151.

Pisma: Miłość i miłości w życiu sławnych ludzi. W. BELZA. *Pam. Lit. R.* 11 (1912) t. 1 s. 200-204 (Zygmunt Krasiński i Amelia Zaluska). — K. TETMAJER. *Nowa Reforma* 1918 nr 35. — -wz- [W. ZAWISZCZYŃSKI]. *Pro Arte et Studio* 1918 z. 13 (Nieszczęśliwa miłość Asnyka). — M. Sz. [M. SZYJKOWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1923 nr 129.

Pisma: Sienkiewicz i Wyspiański. Dr Z. M. [E. CZEKALSKI]: Gawęda o dwóch mistrzach. *Kur. Pol.* 1918 nr 145. — T. DĄBROWSKI: Książka z zyskowym tytułem. *Maski* 1918 z. 13 s. 255. — E. MASÁK: F. Hoesick o Sienkiewiczovi a Wyspianském. *Archa* (Ołomuniec) 1918 s. 450. — Z. SARNECKI: Kartki pamiętnikowo-kronikarskie. *Gaz. Lw.* 1918 nr 119. — J. KALLENBACH. *Przegl. Powsz.* 1919 t. 1 s. 215-217.

Dom rodzicielski. H. GÜNTER. *Wiad.* (Londyn) 1959 nr 48. — P. HERTZ. *Nowa Kultura* 1959 nr 36. — E. JAN-KOWSKI: Nad pamiętnikami Hoesicka. *Nowe Książki* 1959 nr 16. — M. KLIMAS-BLAHUTOWA. *Panorama* 1959 nr 39. — B. K. [B. KRZYWOBŁOCKA]. *Mówią Wieki* 1959 nr 10. — E. SZERMENTOWSKI: Polski

Samuel Pepys. *Kierunki* 1959 nr 42. — A. HUTNIKIEWICZ. *Pomorze* 1960 nr 2. — W. ZAWADZKI. *Twórczość* 1960 nr 7.

„Siła fatalna” poezji Słowackiego. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1921 nr 279. — T. S. *Ilustr. Kur. Codz.* 1921 nr 292. — w. h. *Słowo Pol.* 1921 nr 499. — *Czas* 1921 nr 241. — I. CHRZANOWSKI: Historia literatury polskiej. *Slavia* 1922 t. 1 s. 138-150, 425-438. — J. KALLENBACH. *Gaz. Wiecz.* 1922 nr 6353. — *Tyg. Ilustr.* 1922 nr 9. — M. KRIDL. *Przegl. Warsz.* 1924 nr 29 s. 232-233.

Dole i niedole miłosne. A. O. [T. SINKO]. *Czas* 1920 nr 266. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Życie jest piękne. *Rzeczpospolita* 1921 nr 286. — E. HAECKER: Nowele i satyry. *Naprzód* 1921 nr 13. — E. LUSKINA: Wśród książek. *Goniec Kr.* 1921 nr 47. — T. RITTNER. *Kur. Warsz.* 1921 nr 16. — K. Cz. [K. CZACHOWSKI]: F. Hoesick i jego nowele. *Przegl. Nauk. i Artyst.* dod. *Czasu* 1933 nr z dn. 26 listopada. — Z. R. [Z. RABSKA]. *Kur. Warsz.* 1933 nr 305.

Warszawa. A. STODOR [A. CEHAK]. *Wiek Nowy* 1920 nr 5696. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1920 nr 46; przedr. *Wiad. dla Duchowieństwa* 1920 nr 3. — Z. SARNECKI. *Nowa Reforma* 1920 nr 126-127.

Tatry i Zakopane. Przeszłość i terażniejszość. Cz. 1: (Do Goszczyńskiego i Pola). W. P. *Kur. Por.* 1921 nr 240. — M. ORŁOWICZ. *Książka* 1922 s. 10-11. — m. s. [M. SMOLARSKI]. *Polska* 1922 nr 45. — Cz. 2: (Od Zejsznera do Nowickiego). m. s. [M. SMOLARSKI]. *Polska* 1922 nr 45. — *Tyg. Ilustr.* 1923 nr 13. — [Cz. 3:] (Legendowe postacie zakopiańskie). Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1921 nr 167. — M. ROLLE: Echa z Tatr i Zakopanego. *Gaz. Lw.* 1921 nr 176. — M. ŚWIERZ: Z przeszłości Zakopanego. *Rzeczpospolita* 1922 nr 3 por. — J. ZBOROWSKI. *Książka* 1922 s. 118-119. — M. TATERNIK. *Zakopane* 1923/1924 s. 46-47. — Cz. 4: (Tatry i Zakopane). kw. [K. KWAŚNIEWSKI]: Nowa książka o Tatrach i Zakopanem. *Zakopane i Tatry* 1931 nr 4. — J. G. PAWLIKOWSKI. *Wierchy* 1931 s. 201-203. — R. [T. SINKO]: Wśród nowych książek. *Kur. Lit.-Nauk.* 1931 nr 42 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — *Czas* 1931 nr 30. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 289. — *Kur. Warsz.* 1931 nr 291. — Wstęp wydawcy do: F. Hoesick: Legendowe postacie zakopiańskie. Wybór z „Tatr i Zakopanego”. W-wa 1959. — E. CZEKAŁSKI. *Orka* 1960 nr 8. —

J. IWASZKIEWICZ: Esik się przyda! *Życie Warszawy* 1960 nr 33; przedr. w książce: Rozmowy o książkach. W-wa 1961 s. 254-256. — H. ZAWORSKA: Prawda i legenda Zakopanego. *Nowe Książki* 1960 nr 2.

Wędrowiec. F. B. [F. BIELAK]: Dwaj wędrowcy. *Głos Narodu* 1924 nr 249. — S. K. *Ilustr. Kur. Codz.* 1924 nr 280. — *Kur. Pol.* 1924 nr 300. — Hr [H. DRZEWIECKI]. *Wiad. Lit.* 1926 nr 148.

Venus i Amor w felietonach literackich. MERWIN [B. MENKES]. *Kur. Warsz.* 1925 nr 354. — Hr [H. DRZEWIECKI]. *Wiad. Lit.* 1926 nr 127. — E. HENNER: W muzeum miłości. *Kur. Lw.* 1926 nr 68. — *Kur. Lit.-Nauk.* 1926 nr 6 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

Ze wspomnień o cenzurze rosyjskiej w Warszawie. Z. DĘBICKI: Z dziejów cenzury. *Kur. Warsz.* 1929 nr 127. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1929 nr 32 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

Goethe i „najpiękniejsze dni” w jego życiu. Z. DĘBICKI: Najpiękniejsze dni w życiu Goethego. *Kur. Warsz.* 1931 nr 13. — R. DYBOWSKI: Ein polnisches Buch über Goethe. *Slawische Rundschau* (Berlin) 1931 s. 442-446. — J. A. HERTZ. *Echo Tyg.* 1931 nr 8. — P. HULKA-LASKOWSKI. *Droga* 1931 nr 4 s. 369-371. — M. KAUFER: Czy Goethe kochał Mariannę? *Nowy Dzień.* 1931 nr 214. — Z. LEMPICKI. *Ruch Lit.* 1931 nr 10. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1931 nr 4 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — Z. RABSKA. *Radio* 1931 nr 6. — A. SPAET: Goethe i jego Zulejka. *Słowo Pol.* 1931 nr 332. — B. SZARLITT: Polskie studium o Goethem. *Przegl. Lit.* 1931 nr 1. — *Echo Tyg.* 1931 nr 2. — S. WAGMAN. *Przegl. Hum.* 1932 s. 83-85. — J. E. PŁOMIENSKI: Książka o Goethem. *Lw. Wiad. Mus. i Lit.* 1933 nr 72.

Swat. E. C. [E. CZEKAŁSKI]: Narzeczony w roli swata i aktor na progu kariery. *Świat* 1932 nr 53. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Stare jak świat, a nowe! *Kur. Warsz.* 1932 nr 296. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1932 nr 50 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

Pisma: Słowacki i Chopin. A. WODZIŃSKI. *Wędrowiec* 1900 nr 45, 47 (Nowe szczegóły o Marii Wodzińskiej). — „Słowacki i Chopin”. Dalszy ciąg zajmującej, lecz zbyt krótkiej paraleli

literackiej p. Hoesicka. *Głos* 1902 nr 51. — B. [R. BAUDOIN de COURTENAY]: Słowacki i Chopin. Paralela literacka. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 2. — (b. cz.). *Radio* 1933 nr 11. — E. C. [E. CZEKAŁSKI]. *Świat* 1933 nr 22. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1933 nr 14 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — A. SCHROEDER. *Dzień Pol.* 1933 nr 48.

Pisma: Wilno i Krzemieniec. Śladami twórcy „Balladyny”. *Antena* 1933 nr 7.

Pisma: Książki i ludzie. K. CZACHOWSKI. *Nowa Książka* 1934 s. 213. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Pięćgrzymki do miejsc i ludzi kultury. *Kur. Warsz.* 1934 nr 161. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1934 nr 18 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

Pisma: Adam Mickiewicz w felietonach literackich. K. CZACHOWSKI. *Nowa Książka* 1934 z. 10 s. 445-446. — S. SZPOTAŃSKI: Poezja Hoesicka. *Kur. Warsz.* 1934 nr 86. — J. KRZYŻANOWSKI. *Roczn. Lit.* 1935.

Pisma: Julian Klaczko. K. WOJCIECHOWSKI. *Pam. Lit. R.* 4 (1905) z. 2/3 s. 338-339 (Juliana Klaczki początki działalności literackiej francuskiej). R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1934 nr 50 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — Z. K. CIECHANOWSKA. *Przeł. Powoz.* 1935 t. 205 s. 374-375. — S. ESTREICHER. *Nowa Książka* 1935 z. 3 s. 135-136. — W. J. [W. JABLONOWSKI]. *Myśl Nar.* 1935 nr 8.

Recenzje artykułów ogłoszonych w czasopiśmie W Szwajcarii [art. w *Świecie*]. Słowacki i Shelley. *Bluszcz* 1889 nr 47.

Pierwiosnki poetyckie Juliana Klaczki [art. w *Kur. Warsz.*]. *G. Izraelita* 1900 nr 31.

Listy ze stolicy [art. w *Ilustr. Kur. Codz.*] RUSTAN [S. RUZAMSKI]: Z chwili. Pan Hoesick rozjemcą. *Rzeczpospolita* 1922 nr 48.

Recenzje prac edytorskich. Z papierów po Elsnerze. *A. Tyg. Ilustr.* 1902 nr 3.

J. Klaczko: Pisma polskie. S. TARNOWSKI. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 27-28. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1903 s. 7. — A. MAZANOWSKI. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 4 s. 690-693. — F. HOESICK. *Pam. Lit. R.* 3 (1904) z. 2 s. 341-343 [odp. A. Mazanowskiemu].

Sienkiewicz jako felietonista. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1902 s. 7-8. — B. KOSKOWSKI. *Gaz. Pol.* 1903 nr 60. — A. MAZANOWSKI. *Pam. Lit. R.* 1 (1902) z. 3 s. 494-499. — K. TETMAJER. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 13. — *Kraj* 1902 nr 17-18. — *Nowy Głos Polski* 1902 nr 138, 149.

Juliana Klaczki „Listy włoskie”. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1909 s. 239-240. — J. FLACH. *Gaz. Lw.* 1909 nr 80-81. — W. JABLONOWSKI. *Słowo Pol.* 1909 nr 260. — *Dzien. Poz.* 1909 nr 5. — *Przegląd* 1909 nr 80. — *Słowo* 1909 nr 25.

Chopiniana. Losy artykułu. *Kraj* 1899 nr 10 [dot. „Pamiętki po Chopinie w Muzeum Czartoryskich w Krakowie”]. — DR A. CH. *Przeł. Powoz.* 1912 t. 114 s. 261. — *Gaz. Warsz.* 1912 nr 111. — *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 49. — MARIA HALINA [M. H. ŁEBIŃSKA]. *Przeł. Wielkopol.* 1913 s. 558-561.

A. Asnyk: Pisma. I. CHRZANOWSKI: Nowe wydanie poezji Asnyka i urywek jego korespondencji. *Rok Pol.* 1917 nr 11. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1917 nr 37. — A. LANGE. *Nova Gaz.* 1918 nr 59. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 17/18 (1920) s. 172-175.

HORDYŃSKI ZDZISŁAW (1856—1895)

Krypt.: Z. H.

Historyk literatury, krytyk literacki.

Ur. 10 listopada 1856 we Lwowie. Syn Dobiesława, prawnika, i Wiktorii z Kuczyńskich. W 1874 zdał maturę w Gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie i wstąpił do Wyższej Szkoły Technicznej. Po 7 semestrach zapisał się na wydział filozoficzny Uniwersytetu Lwowskiego, który ukończył w 1882. Studiował filozofię, historię i filologię polską. W 1880-1882 pracował w Bibliotece Zakładu Narodowego im. Osso-

lińskich, potem w Bibliotece Uniwersyteckiej we Lwowie. W 1885 uzyskał doktorat filozofii na Uniwersytecie Lwowskim. Od 1888 był członkiem Komisji Historycznej Akademii Umiejętności. Był jednym z założycieli i członkiem zarządu Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza oraz członkiem zarządu Towarzystwa Historycznego. Zmarł 24 czerwca 1895 w Brzuchowicach pod Lwowem.

TWÓRCZOŚĆ

1. O Towarzystwie Szubrawców. *Przew. Nauk. i Lit.* 1882 s. 826-846, 922-941, 1003-1037, 1073-1093; przedr. fragm. *Tyg. Ilustr.* 1883 nr 4. Wyd. osob. całości Lw. 1883.

Rozprawa doktorska.

2. Brodzińskiego lata szkolne. *Kwart. Hist.* 1888 z. 1 s. 1-41 i odb.

3. Mickiewicz i Brodziński. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* 1890 s. 34-102. Wyd. osob. Lw. 1890.

4. Obraz piśmiennictwa polskiego XV-XIX w. *Kwart. Hist.* 1893 s. 387-407 i odb.

Omówienie K. Estreichera Bibliografii polskiej. T. 1-11.

Artykuły krytyczno-literackie i historyczne zamieszczał w czasopismach: *Czas* (1884), *Gaz. Lw.* (1892; tu: Antoni Malecki. Nr 114), *Kwart. Hist.* (1887-1891, 1893-1895; tu m. in. w dziale Recenzje i sprawozdania), *Pam. Tow. im. A. Mickiewicza* (1887-1891; tu m. in. w dziale Recenzje i sprawozdania; art. Sprowadzenie zwłok Adama Mickiewicza na Wawel. 1890 s. 341-402), *Przew. Nauk i Lit.* (1882), *Tyg. Ilustr.* (1883).

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego z 1887. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6506 IV.

2. Do S. Tomkowicza 4 listy z 1889-1892. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1982.

3. Do W. Belzy z 1892. Rkps Ossol. sygn. 12651/II.

4. Do A. B. Brzostowskiego b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.

5. Do B. Czarnika b. d. Rkps Ossol. sygn. 6322/II.

6. Dokumenty osobiste i spuścizna rękopiśmienna w posiadaniu W. Hordyńskiego.

OPRACOWANIA

(Nekrologi): *Ateneum* 1895 t. 3 s. 414; *Czas* 1895 nr 146; *Gaz. Lw.* 1895 nr 145; *Kwart. Hist.* 1895 s. 617-619.

Enc. powsz. Orgelbranda. T. 7 (1900). — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 29-30 (1901-1902). — B. NADOLSKI: Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza. Zarys historii. 1886-1936. *Pam. Lit.* R. 33 (1936) s. 699-700. — Z. CIECHANOWSKA. *Pol. słownik biogr.* T. 9 (1960-1961).

O Towarzystwie Szubrawców. B. *Tyg. Ilustr.* 1883 t. 1 s. 60. — B. N. [NATANSON?]. *Prawda* 1883 nr 6. — y. *Przeł. Lit. i Artyst.* 1883 nr 3. — *Kur. Codz.* 1883 nr 48. — *Kur. Poz.* 1883 nr 70.

Brodzińskiego lata szkolne. W. PROKESCH. *Ateneum* 1888 t. 4 s. 546-548. — W. P. *Tyg. Ilustr.* 1888 t. 1 s. 384. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przeł. Pol.* 1888 t. 87 s. 367. — W. P. *Tyg. Ilustr.* 1888 t. 1 s. 384.

Mickiewicz i Brodziński. J. TRETIAK. *Kwart. Hist.* 1892 s. 375-376.

I

IRZYKOWSKI KAROL zob. Słownik współczesnych pisarzy polskich

IZDEBSKA WŁADYSŁAWA (1829–1902)

Krypt.: I. Wł. z R.; Wł. z R. I.; WŁADYSŁAWA R.

Pisarka dla dzieci.

Ur. 8 kwietnia 1829 w Warszawie. Córka Antoniego Rogozińskiego i Salomei z Maguszewskich, siostry pisarza Dominika. Wychowała się i kształciła w domu. Pracę literacką rozpoczęła w 1856 w *Czytelnicy Niedzielnej*. Zajmowała się pracą pedagogiczną oraz twórczością dla dzieci i młodzieży. Kilkakrotnie nagradzana na konkursach literackich. Śmierć przerwała jej pracę nad książką pt. *Kobieta w pochodzie wieków*. Zmarła w Warszawie 30 października 1902.

TWÓRCZOŚĆ

1. Próba strzału. Komedja w 2 aktach. Wyst. W-wa 1857. Nie druk.

1a. Chwila z życia. Komedja. Powst. ok. 1860. Nie druk.

2. Córka fabrykanta. Komedja w 2 aktach. Wyst. W-wa 1860. Nie druk.

3. Wieczory z babunią. Powieści i opowiadania poświęcone dorastającej młodzieży polskiej. W-wa 1863.

4. Podstęp Zosi. Obrazek w 1 odsłonie. *Przyj. Dzieci* 1867 nr 329.

5. Wianek. Dziełko poświęcone dorastającej młodzieży, zawierające powieści, obrazki wierszem i prozą, komedyjki, opowiadania i wspomnienia historyczne. W-wa 1871.

Zawartość: Skarb niewidzialny. Obrazek z czasów dzisiejszych; Plotkarka. Obrazek w 1 akcie wierszem; Błogosławiony Jan Kanty. Rok 1473; Młodość Jagiellończyków; Święta Elżbieta wdowa, patronka ubogich; Narzeczona pretendenta. Wspomnienie historyczne z pierwszych lat XVIII stulecia; Ocalenie. Komedyjka w 1 akcie. (*Przyj. Dzieci* 1864 nr 170-171); Gody weselne Elżbiety księżniczki pomorskiej w Krakowie. Wspomnienie historyczne z pierwszej połowy XIV stulecia; Szlachetne ubóstwo, powiastka z prawdziwego zdarzenia; Felicjan Konstanty Szaniawski, książę siewierski, biskup krakowski. Opowiadanie; Nowy Rok, czyli poprawa Dosi. Komedyjka w 1 akcie wierszem. (*Przyj. Dzieci* 1865 nr 197); Pogadanka Józki z nauczycielką. O układzie świata i zjawiskach jego; ponadto wiersze.

6. Naszyjnik babuni. Komedyjka w 1 akcie wierszem, uwieńczona nagrodą konkursową. Lw. 1874 *Bibl. Dziecinnych Amatorskich Teatrów* t. 2. Wyd. nast.: W-wa 1876; W-wa 1903 *Teatrzyk dla Młodzieży*. Zob. też poz. 11.

Nagrodzona na Konkursie Lwowskim Dziecinnych Teatrów Amatorskich.

7. Pamiętnik babuni. Dziełko poświęcone dorastającej młodzieży. W-wa 1875. Wyd. nast.: W-wa 1912; W-wa 1932.

8. Wiano macierzyńskie.

Nagrodzone pierwszą nagrodą na konkursie *Bibl. Warsz.* na utwór dla dzieci w 1875.

Wg *Enc. seychow.* ukazało się drukiem w 1878.

9. Jest to cnota nad cnotami trzymać język za zębami. Przysłowie w 1 akcie prozą. W-wa 1876. Wyd. nast.: W-wa 1899 *Teatrzyk dla Młodzieży*; wyd. 2 W-wa 1914 *Teatrzyk dla Dzieci i Młodzieży*. Zob. też poz. 11.

10. Praca bogactwem. Powieść dla dorastającej młodzieży oryginalnie napisana. W-wa 1877 [1876]. Wyd. 2 Łódź 1927.

11. Teatrzyk dla młodego wieku. Zbiór komedyjek wierszem i prozą oryginalnie napisanych dla dorastającej młodzieży. W-wa 1876.

Zawartość: Naszyjnik babuni. Komedyjka w 1 akcie. (Zob. poz. 6); Żart prawdą. Komedyjka w 1 akcie; W szopce betlejemskiej. Obrazek kołędowy; Jest to cnota nad cnotami trzymać język za zębami. Przysłowie w 1 akcie. (Zob. poz. 9); Prima Aprilis. Komedyjka w 2 odsłonach.

12. Wiązka bławatków. Zbiór powieści, opowiadań, obrazków wierszem i prozą młodemu wiekowi poświęconych. W-wa 1878 [1877].

Zawartość: Synowie Łazienni. Wspomnienie historyczne. (Zob. też Wybory twórczości); Kościółek na górze Salve w Tyrolu. Opowiadanie z podania. (Zob. też Wybory twórczości); Najszlachetniejsza jałmużna. Obrazek z życia szkolnego wierszem w trzech odsłonach; Prababka igła, dziadek zegarek, wnuczka filiżanka. Opowiadanie dziadu-

nia. (Zob. też Wybory twórczości); Wojtuś z Jabłonny. Powiastka z przeszłości. (Zob. też Wybory twórczości); Kominiarczyk. Komedycja proza w trzech odsłonach; W ogródku. Opowiadanie. (Zob. też Wybory twórczości); Z dzienniczka podróży Czesławka. (Zob. też Wybory twórczości); Wigilia Bożego Narodzenia. Wspomnienie religijne. (Zob. też Wybory twórczości); ponadto wiersze.

13. Płaksa. Komedycja w 1 odsłonie ze śpiewkami. *Świat* 1879 nr 6-8; przedr. w: *Niespodzianka. Almanach dla młodzieży płci obojg.* Cz. 2. W-wa 1902 s. 61-69.

14. Szarfa różowa. Obrazek sceniczny wierszem w 1 odsłonie. — Stasia w kłopotach, czyli krakowskie wesele. W: *Szlachetna zabawa. Oryginalne powiastki, opowiadania i komedijki dla młodzieży.* Wyd. W. Nowicki. W-wa 1880; *Towarzysz pilnych dzieci.* Lw. 1882 s. 173-174, 181-185 [tu tylko Szarfa różowa].

15. W chacie góralskiej. Obrazek sceniczny dla młodego wieku w 1 odsłonie ze śpiewkami. *Wieczory Rodz.* 1881 nr 49-52.

16. Widmo z jadalni. Komedycja w 2 odsłonach. *Przyj. Dzieci* 1888 nr 18-20. Przedr. w: *Teatrzyk amatorski. Wybór komedijek.* W-wa 1906 s. 121-164.

17. Pod strzechą dziadunia. *Przyj. Dzieci* 1891 nr 1-17.

18. Nie masz to jak zgoda. Powiastka z życia rzemieślniczego. W-wa 1899.

19. Sen leniwego Piotrusia. Dialog wierszem. *Wieczory Rodz.* 1900 nr 25 s. 97-98, nr 26 s. 101-102.

20. Pyszałek. Komedycja w 2 odsłonach. *Przyj. Dzieci* 1901 nr 35-50.

21. Dzienniczek Elżuni. Powst. przed 1902. Nie druk. [?].

Nagrodzony na konkursie im. Sikorskiej.

22. Nałęcz i Grzymalicy. Dramat 5-aktowy. Powst. przed 1902. Nie druk. [?].

Wyróżniony wzmianką na poznańskim konkursie Breitkreicza.

23. O naszym królu tułaczku. Opowiadanie historyczne. W-wa 1909 *Zajmujące Czytanki Ilustr.*

24. Trzewiczek królowej. Miłość synowska. Opowiadania historyczne. W-wa 1909 *Zajmujące Czytanki Ilustr.*

25. Boża opieka. Dwie siostry. Opowiadanie babuni. W-wa 1910 *Zajmujące Czytanki Ilustr.* Wyd. 2 W-wa 1919 *Zajmujące Czytanki Ilustr.*

26. Cnota i bogactwo. Opowiadanie babuni. W-wa 1910 *Zajmujące Czytanki*

Ilustr. Wyd. 2 W-wa 1919 *Zajmujące Czytanki Ilustr.*

27. Pielgrzymka do Częstochowy. Opowiadanie babuni. W-wa 1910.

28. Ubogi dziadek. Opowiadanie babuni. W-wa 1910. Wyd. 2 W-wa 1919 *Zajmujące Czytanki Ilustr.*

Utworki zamieszczała w następujących czasopismach: *Bibl. Warsz.* (1856), *Biesiada Lit.* (tu: Sprawa o szaraka. Obrazek dramatyczny), *Czytelnia Niedzielną* (1856, 1858-1859), *Dzien. Warsz.* (1854), *Opiekun Domowy* (1866; tu: Garbusek. Powieść współczesna. Nr 17-24), *Przyj. Dzieci* (1864-1865, 1869-1871, 1887-1889, 1891-1892, 1901; tu m. in.: Błogosławieństwo za poczciwość dzieci. 1864 nr 156; Pogawędka z dziaduniem. 1864 nr 145; Malarz z Zagórza. Obrazek współczesny. 1864 nr 182-194; Wdzięczny szpasio. Opowiadanie ptaszka. 1870 nr 21-26; Juraś góralczyk. 1890 nr 20-22; Wiarą a pracą. 1891 nr 44-49), *Świat* (1879; tu: Czarny i biały. Powiastka. Nr 12-17), *Towarzysz* (1882), *Wieczory Rodz.* (1880-1881, 1900; tu m. in.: Wigilia sierotek. 1880 nr 51-52), *Zorza* (1866; tu: Marcin Góról. Powiastka. Nr 28), *Życie* (1889-1890).

Ponadto w książkach zbiorowych: *Niespodzianka. Almanach dla młodzieży płci obojg.* W-wa 1902, *Szlachetna zabawa. Oryginalne powiastki, opowiadania i komedijki dla młodzieży.* Wyd. W. Nowicki. W-wa 1880, *Teatrzyk amatorski. Wybór komedijek.* W-wa 1906, *Towarzysz pilnych dzieci.* Lw. 1882, *Wieniec. Pismo zbior.* W-wa 1858.

Przekłady

1. G. P. Galdos: Marianella. Powieść z hiszpańskiego tłum. ... *Życie* 1889 nr 1-22. Wyd. osob. W-wa 1899.

Przekłady drobnych utworów V. Hugo i E. Schuré ogł. *Życie* 1889, 1890.

Wybory twórczości

Nowe opowiadania dziadunia. Zbiór bajek i opowiadań dla dzieci do lat dwunastu. W-wa 1934.

Zawartość: Synowie Łazienni. Wspomnienie historyczne; Kościółek na górze Salve w Tyrolu. Opowiadanie z podania; Prababka igła, dziadek zegarek, wnuczka filiżanka. Opowiadanie dziadunia; Wojtuś z Jabłonny. Powiastka z przeszłości; W ogródku. Opowiadanie; Z dzienniczka podróży Czesławka; Wigilia Bożego Narodzenia. Wspomnienie religijne.

Jest to częściowy przedruk poz. 12.

Listy

1. Do W. Belzy 3 listy z 1877. Rkps Ossol. sygn. 12421/1, 12422/1.

OPRACOWANIA

W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]: Nasze autorki. *Tyg. Powsz.* 1885 nr 20, 21, 22. — A. SZYCÓWNA. *Enc. wychow.* t. 5 (1901).

(Nekrologi:) D. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 44, 45; Z. S. *Bluszcz* 1902 nr 45; *Biesiada Lit.* 1902 nr 44; *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 43 s. 401; *Nasze Kłosy* 1902 nr 47; *Rozwój* 1902 nr 242; *Wieczory Rodz.* 1902 nr 45.

K. KULICZKOWSKA: Literatura dla dzieci i młodzieży. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 2. W-wa 1966.

Chwila z życia. K. ESTR. [K. ESTREICHER]. *Niewiasta* 1860 nr 2.

Wieczory z babunią. *Dzien. Powsz.* 1863 nr 110. — *Gaz. Pol.* 1863

nr 124 s. 1-2. — *Przeegl. Europejski* (W-wa) 1863 t. 4 z. 10 s. 230.

Naszyjnik babuni. *Tyg. Wielkop.* 1874 nr 15. — P. CHMIEŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1876 nr 55.

Pamiętnik babuni. *Kłosy* 1875 t. 21 nr 547. — C. NIEWIADOMSKA. *Książka* 1912 s. 283.

Wiano macierzyńskie. *Bibl. Warsz.* 1876 t. 1 nr 3 s. 584.

Praca bogactwem. *Kłosy* 1876 nr 599. — P. CHMIEŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1878 t. 4 s. 387-390.

Wiązka bławatków. W. NOWICKI. *Kłosy* 1877 nr 651. — P. CHMIEŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1878 t. 4 s. 387-390.

Szarfa różowa. — Stasia w kłopotach... P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1880 t. 4 s. 534-535.

J

JABŁONOWSKI WŁADYSŁAW (1865–1956)

Pseud. i krypt.: GRYP A.; GRYP W. J.; J. A. BŁONOWSKI; ST. OSTROGA; (W. J.); W. J.; (W. J.); W. J. GRYP; W. J...N; W. JAB.; W. JAB...; WJ.; (WJ.); WŁ. J. A. B.; WŁ. J. GRYP; WŁ. JA.; WŁ. JA.; WŁ. JAB.; WŁ. JAB...; WŁAD. JAB.; WŁADYSŁAW GRYP; WŁADYSŁAW J. A. B.; WŁADYSŁAW JAB.

Krytyk literacki, publicysta, polityk.

Ur. 22 września 1865 w Żabokrzyczu na Podolu; syn Juliana, doktora medycyny, i Marii z Woronieckich. Gimnazjum ukończył w 1884 w Białej Cerkwi. Studiował przez rok na Politechnice Lwowskiej, a następnie od 1888 nauki społeczne w Genewie, gdzie w czerwcu 1891 otrzymał stopień licencjata nauk społecznych. W 1891 wyjechał do Paryża, gdzie uczył się na wykłady Sorbony, École d'Antropologie i Collège de France. W kwietniu 1892 wrócił do Genewy, a następnie wyjechał do Lipska, gdzie uczył się na wykłady Wilhelma Wundta. W 1893 osiadł na stałe w Warszawie, zajmując się publicystyką i pracą literacką. W kwietniu 1894 został aresztowany za udział w manifestacji patriotycznej, a po dwumiesięcznym więzieniu zesłany do Wierchnieurałska w guberni orenburskiej. Wrócił do kraju w 1896. W następnym roku ożenił się z Heleną Osniałowską. W 1899 przebywał we Włoszech, zwiedził m. in. Wenecję, Florencję; w 1903 ponownie wyjechał do Włoch na Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych w Rzymie, gdzie wygłosił referat „Stan obecny literatury w Polsce”. W 1905 przebywał w Moskwie. Wszedł do Zarządu Głównego Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego. W 1909 został wybrany posłem do III Dumy i sprawował tę funkcję do

1912. W 1913 wyjechał na Riwierę, a następnie do Londynu, gdzie na Międzynarodowym Kongresie Historyków wygłosił odczyt pt. „Orientacja dzisiejszej literatury w Polsce”. W kwietniu 1914 brał udział w zjeździe Rady Głównej Ligi Narodowej w Wiedniu. Wybuch wojny zastał go na kuracji w Viareggio, skąd wrócił do Warszawy. W 1915 był członkiem Międzypartyjnego Koła Politycznego, w 1917 członkiem tymczasowej Rady Stanu. Był posłem do I Sejmu (1919), a następnie senatorem (1922-1935). Kilkakrotnie przebywał we Włoszech (1923, 1924, 1926), posiadał włoskie ordery: Św. Maurycego i Św. Łazarza. Był członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (od 1905), redaktorem *Biblioteki Dzieł Wyborowych* (1907), *Mysli Polskiej* (1906-1907), inicjatorem tajnego wydawnictwa: *Wolne Głosy* (1917). Okres drugiej wojny światowej spędził w Warszawie, po powstaniu warszawskim przebywał w Olesinie pod Nadarzynem, od 1946 mieszkał w Sopocie, gdzie zmarł 21 czerwca 1956.

TWÓRCZOŚĆ

1. Dusza poety. Rzecz o Juliuszu Słowackim. *Głos* 1899 nr 43-45. Wyd. osob. W-wa 1900.

2. W zatoce śmierci. Nowele. W-wa 1899.

Zawartość: W zatoce śmierci. Wspomnienie z tułactwa. (*Bluszcza* 1898 nr 5-7); Tamten. Fragment psychopatyczny. (*Głos* 1898 nr 25); Spadek po przyjacielu. Studium. (*Głos* 1898 nr 39-40); Spotkanie; Zima za Uralem. List z drogi.

3. Chwila obecna. Dążności i usposobienia. W-wa 1901.

Zawartość: Chwila obecna; Epopeja psychologiczna. (*Pravda* 1900 nr 51-52); Na krańcach indywidualizmu; Otchłań. (*Tyg. Ilustr.* 1900 nr 36 z podtyt.: Z psychologii chwili obecnej); Smutek współczesny. (*Tyg. Ilustr.* 1899 nr 34); Nicco za wiele optymizmu. (*Tyg. Ilustr.* 1899 nr 40); Niepewne drogi. (*Tyg. Ilustr.* 1901 nr 13-14); Ruch etyczny. (*Gaz. Pol.* 1900 nr 10).

4. Emil Zola. Charakterystyka twórczości. *Pravda* 1902 nr 41-43. Wyd. osob. W-wa 1903.

5. Maksym Gorki. Szkic literacki. *Goniec Por. i Wiecz.* 1905 nr 118. Wyd. osob. W-wa 1906; wyd. nast. zob. poz. 12.

6. Poezja współczesna włoska. Lw. 1905; wyd. nast. zob. poz. 7.

7. Wśród obcych. Zarysy i notaty literackie. Lw. 1905.

Zawartość: Artyści i publiczność. (*Tyg. Ilustr.* 1902 nr 16-17); Mistycy i nawróceni w literaturze współczesnej. (*Ateneum* 1901 t. 1 s. 14-37); Maeterlinck jako moralista. (*Bibl. Warsz.* 1903 t. 2 s. 317-336); Edward Schuré. (Wstęp do książki: E. Schuré: Dramat muzyczny. Ryszard Wagner, jego twórczość i ideały. W-wa 1904 s. 1-23); René Doumic. (*Ateneum* 1897 t. 4 s. 148-163); Max Nordau. (*Bibl. Warsz.* 1904 t. 1 s. 327-340); Fr. Sarcey; Symboliści i dekadenci w literaturze francuskiej. (*Gaz. Pol.* 1902 nr 303-304); Gabriel d'Annunzio i powieść włoska. (*Głos* 1898 nr 16-18); Poezja współczesna włoska. (Zob. poz. 6); J. Ruskin i estetyka uwielbienia. (*Głos* 1899 nr 32-33); J. Zeyer.

8. Dwaj wielcy patrioci włoscy. G. Mazzini i G. Garibaldi. *Mysł Pol.* i odb. W-wa 1906.

9. Jakie są u nas stronnictwa i czego chcą. W-wa 1906.

Wyd. anonimowo.

10. Dekabryści i ich stosunek do Polski. *Gaz. Codz.* 1907 nr 49 (pt.: Tajne Towarzystwo Dekabrystów i jego stosunek do Polski); *Przegl. Hist.* t. 9 (1909) i odb. W-wa 1910. Zob. też poz. 13.

11. Rozprawy i wrażenia literackie. W-wa 1908. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1913; wyd. 3 W-wa [b. d.].

Zawartość: C. A. Sainte-Beuve. Człowiek i dzieło. (*Bibl. Warsz.* 1904 t. 4 s. 334-354, 529-557); H. Balzac w świetle najnowszych badań. (*Bibl. Warsz.* 1906 t. 3 s. 104-124); Poglądy na krytykę sztuki Oskara Wilde'a. (*Bibl. Warsz.* 1905 t. 4 s. 525-542); H. Ibsen. Z powodu przekładu książki Leneveu. (Zob. Przedmowy); Lew Tołstoj. (*Dzienn. Kijowski* 1907 nr 160; *Słowo Pol.* 1907 nr 359, 361); I. K. Huysmans. Wspomnienia pozgonne. (*Mysł Pol.* 1907 nr 20); Fryderyk Hebbel. (*Mysł Pol.* 1907 nr 28); Książka francuska o naszej poezji romantycznej (G. Sarrazin). (*Dzienn. Kijowski* 1906 nr 61); La Camicia Rossa (G. Garibaldi). Z powodu 100-letniej rocznicy; S. Tarnowski o twórczości polskiej ostatnich czasów. (*Mysł Pol.* 1907 nr 23, 25); P. Chmielowski o najnowszych prądach w poezji naszej. (*Wędrowiec* 1902 nr 32-33); Julian Klaczko. 1825-1906 (Wspomnienie pozgonne); Szyderca-marzyciel (Jan Lemański). (*Mysł Pol.* 1907 nr 22; *Słowo Pol.* 1907 nr 288); Stojąca woda (J. Weyssenhoff: Sprawa Dolegi). (*Wędrowiec* 1902 nr 23); Chybiona satyra (J. Weyssenhoff: Dni polityczne. S. I. Narodziny działacza). (*Mysł Pol.* 1906 nr 7); Mistrzowskie dzieło (W. Reymont: Chłopi); Szerokim gościńcem życia (K. Zdzichowski: Przemiany). (*Mysł Pol.* 1906 nr 15); Poeta i cień (J. Kasprzowicz: O bohaterskim koniu i walącym się domu). (*Mysł Pol.* 1906 nr 21); Szlakiem tęsknoty (Poeci ukraińscy). (*Mysł Pol.* 1907 nr 15; też *Słowo Pol.* 1907 nr 258); W grotach Zofiówki. List do przyjaciela.

12. Dookoła Sfinksa. (Studia o życiu i twórczości narodu rosyjskiego). W-wa 1910.

Zawartość: Dookoła Sfinksu. (*Dzien. Kijowski* 1907 nr 269-274 z podtytuł.: Literatura i dusza rosyjska; *Głos Pol.* 1907 nr 7-9); Indywidualizm rosyjski i jego odbicie w literaturze. (*Przeegl. Nar.* 1908 nr 9-10); T. Dostojewski wobec nowych prądów świadomości rosyjskiej. (*Ateneum Pol.* 1908 t. 4 s. 266-290); Maksym Gorki. (Zob. poz. 5); Leonid Andrejew. (*Bibl. Warsz.* 1908 t. 4 s. 85-109); Kryzys inteligencji rosyjskiej. (*Bibl. Warsz.* 1909 t. 4 s. 253-280).

Przekład ros.: L. Simson. Moskwa 1912.

13. Dwie kultury. Studia historyczne i literackie. W-wa 1913.

Zawartość: Urok Zachodu. (*Tyg. Ilustr.* 1912 nr 32-33); Dekabryści i ich stosunek do Polski. (Zob. poz. 10); W poszukiwaniu Boga. (*Bibl. Warsz.* 1912 t. 4 s. 260-280); Zagadkowy geniusz Odrodzenia (Leonardo da Vinci). (*Przeegl. Nar.* 1912 nr 9-10); Kamil Benso Cavour (1810-1861). (*Przeegl. Nar.* 1911 t. 2 nr 8-9); Przeciwnicy romantyzmowi. (*Głos Pol.* 1907 nr 1-2); Słowo Pol. 1907 nr 531, 533); Targowisko cywilizacji. (*Bibl. Warsz.* 1911 t. 2 s. 132-150).

14. O roli uczucia w życiu duchowym J. Słowackiego. *Spr. z Posiedzeń Tow. Nauk. Warsz.* R. 8 (1915) i odb. 1916.

15. Zaraza. (Głos wolny ponadpartyjny). W-wa 1917 *Wolne Głosy* nr 1.

Pod pseud.: St. Ostroga.

16. Z ojczyzny Danta. Szkice i wrażenia. W-wa 1921.

Zawartość: Indywidualność Danta. (*Gaz. Warsz.* 1921 nr 298); Panowie Lukki i Pizy. (*Przeegl. Nar.* 1920 s. 192-204); U źródeł ducha nowożytnego (Leonardo da Vinci). (*Spr. z Posiedzeń Tow. Nauk. Warsz.* R. 9 (1916) i odb.); Rokoko we Włoszech; Grobowiec Mazziniego. Wspomnienie z Camposanto w Genui. (*Tyg. Ilustr.* 1908 nr 41); Giuseppe Giusti (Wspomnienie z Montecatini); Giosuè Carducci (Z powodu przekładu dziełka poety o rozwoju literatury narodowej). (*Mysł Pol.* 1907 nr 8-9); Dwa przemówienia na cześć Włoch.

17. Amica Italia. Rzecz o faszyzmie. Wrażenia i rozważania. Poz. 1926.

18. Z biegiem lat. [Wspomnienia]. Fragm. pt. Z biegiem lat. Wspomnienia o Romanie Dmowskim. *Mysł Nar.* 1939 nr 5, 7, 10-12. Wyd. osob. Częstochowa 1939; Wspomnienia z l. 1886-1939 i okresu wojny.

Rkps Ossol. sygn. 12858.

Rękopisy drobnych utworów: Ustęp z noweli: Z drugiego brzegu. 1904. Bibl. Nar. sygn. 2676; Wpis w albumie H. Skłodowskiej. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5794; Artykuły. Rkps Ossol. sygn. 13083/III.

Artykuły historycznoliterackie, publicystyczne, recenzje i drobne tłumaczenia umieszczal w czasopismach: *Ateneum* (1895, 1897, 1900-1901), *Ateneum Pol.*

(Lw. 1908), *Bibl. Warsz.* (1902-1906, 1908-1909, 1911-1912), *Biesiada Lit.* (1888), *Bluszcz* (1898, 1900), *Czas, Dzien. Chicagoski* (1908), *Dzien. Cieszyński* (1909), *Dzien. Kijowski* (1906-1910, 1912-1913; tu m. in. rubr. Kronika literacka i biograficzna. 1906; Zawód. Szkic do noweli. 1912 nr 339-341), *Dzien. Wil.* (1907, 1923), *Echo Lit. dod. Dzien. Pol.* (1898), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1896), *Gaz. Codz.* (1907-1908), *Gaz. Pol.* (1898-1907), *Gaz. Por.* (1925), *Gaz. Por. 2 Grosze* (1916-1918; tu m. in. rubr. Przegląd literacki. 1917), *Gaz. Radomska* (1901-1902), *Gaz. Warsz.* (1894-1895, 1901, 1910-1914, 1920-1935; tu: Jak w bajce. Szkic powieściowy. 1901 nr 1-46 z przerwami; Kryzys powieści. 1932 nr 274, 276-277), *Głos (Poz.* 1934), *Głos (W-wa 1891-1899, 1909; tu m. in. rubr. Rachunki krytyczne. 1893; art.: Guy de Maupassant. 1893 nr 39-41; Spadkobiercy Taine'a i Renana. 1893 nr 18-20; Aleksander Dumas. 1895 nr 11; Anatole France. 1896 nr 8; Wybrany. Widmo. 1899 nr 25; Młoda krytyka we Francji. 1899 nr 36-37), *Głos Lubel.* (1919), *Głos Narodu* (1921), *Głos Pol.* (1907), *Głos Pracy Pol.* (1939), *Głos Warsz.* (1908-1909, 1912), *Goniec Por. i Wiecz.* (1905), *Hrvatska smotra* (1906), *Ilustracja Pol.* (1904), *Książka* (1901-1910, 1912, 1922), *Kur. Codz.* (1900-1903), *Kur. Częstochowski* (1921), *Kur. Łódzki* (1920), *Kur. Poz.* (1909), *Kur. Sosnowiecki* (1901-1902, 1921), *Mysł Nar.* (1923-1939), *Mysł Niepodległy* (1907), *Mysł Pol.* (1906-1907), *Niwa* (1894), *Nowa Książka* (1938-1939), *Pam. Lit.* (1904), *Praca* (1900), *Prawda* (1900-1903), *Prosto z Mostu* (1936-1938), *Przeegl. Filoz.* (1889, 1899-1900), *Przeegl. Hist.* (1909), *Przeegl. Księgarski* (1930), *Przeegl. Nar.* (1908, 1912, 1920), *Przeegl. Polit., Spół. i Lit.* (1906), *Przeegl. Poz.* (1895-1896; tu m. in.: Bohaterowie a poeci. 1895 nr 29-31), *Przeegl. Socjalistyczny, Przeegl. Tyg., Przeegl. Wszepoch.* (1922, 1925), *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Tor.* (1906), *Sfinks* (1908), *Słowo* (1905), *Słowo Pol.* (1902, 1904, 1907-1909, 1915, 1919, 1921, 1923), *Spr. z Posiedzeń Tow. Nauk. Warsz.* (1915-1916), *Świat* (1908), *Tydzien dod. Kur. Lw.* (1899, 1902; tu m. in.: Niektórzy przedstawiciele ideałów pracy organicznej w powieści naszej z ostatniej ćwierci XIX w. 1902 nr 1-2, 4), *Tyg. Ilustr.* (1882, 1894-1896, 1898-1902, 1908-1910, 1912-1918, 1921-1922, 1924-1925, 1927; tu m. in.: Orientacja obecna literatury polskiej. Referat wygłoszony w Sekcji 7. 1913 nr 18; Zapomniany filozof. O Bronisławie Trentowskim. 1913*

nr 34-35), *Tyg. Mód i Powieści* (1897), *Tyg. Warsz.* (1946-1947), *Warsz. Dzień Nar.* (1935-1939; tu tłum. C. Serace: Powojenna poezja francuska. 1938 nr 152, 159), *Wędrowiec* (1882, 1901-1902, 1904-1905; tu: W popłochu. Próbką charakterystyki psychologicznej. 1901 nr 48-51), *Wiad. dla Duchowieństwa* (1921), *Wiedza i Praca* dod. *Rodziny i Szkoły* (1909), *Wiek Ilustr.* (1903), *Zagłębie* (1909), *Zgoda* (1907).

Ponadto w wydawnictwach: R. Dmowski: *Przyczynki. Przemówienia*. Poz. [1936], *Jednolnośćka na dochód Znicza*. Poz. 1909, *Melitele. Noworocz. lit.* Kr. [1902], *Pamięci J. Gadomskiego koledzy*. W-wa 1907, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego*. Lw. 1899, *Sami sobie*. W-wa 1900.

Oraz przedmowy do: H. F. Amiel: *Z pamiętnika. Studium krytycznym poprzedził...* W-wa 1901, M. Barrès: *Wyrwani z gruntu ojczystego*. Cz. 1-2. W-wa 1904 *Bibl. Dzieł Wyborowych*, G. Carducci: *O rozwoju literatury narodowej*. W-wa [1914], E. Checci: *Garibaldi*. W-wa 1908, G. Flaubert: *Salambo*. T. 1-2. W-wa 1904-1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych*, A. France: *Historia komiczna*. W-wa 1904, T. Jeske-Choiński: *Gasnące słońce*. T. 1-4. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych*, Z. Kaczkowski: *Olbrachtowi rycerze*. Cz. 1-2. W-wa 1904, Z. Kaczkowski: *Rozbitek*. T. 1-4. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 383-386, A. Kuprin: *Miłość Sulamity. Powieść*. Wyd. nowe. Lw. 1918, J. Leneveu: *H. Ibsen*. W-wa [1904] *Bibl. Dzieł Wyborowych* 331, H. Lichtenberg: *F. Nietzsche i jego filozofia*. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 370, G. de Maupassant: *Na wodzie*. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 357, F. de Roberto: *Złudzenia*. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 387-388, H. Taine: *Zwyot i myśli p. F. T. Graindorge*. T. 1-2. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 398-400, G. Zapolska: *A gdy w głąb duszy wnikiemy. Powieść współczesna*. T. 1-3. W-wa 1904 *Bibl. Dzieł. Wyborowych* 354-356.

Przekłady

1. H. Borhardt: *Pijak. Nowela. Zagłębie* 1909 nr 180.

2. A. Condivi: *Żyot Michała Anioła*. W-wa [1922]; wyd. 2 W-wa 1960.

3. Mowy Mussoliniego. Wybrał, przełożył i przedmową poprzedził. W-wa 1927 *Bibl. Myśli Nar.*

4. A. Daudet: *Melancholia. Gaz. Warsz.* 1931 nr 1.

Listy i materiały

1. Do brata z 1893. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7847 IV.

2. Do Z. Wolskiego 2 listy z 1895, 1899. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

3. Do J. Kasprowicza z 1901. Rkps Ossol. sygn. 6439/I.

4. Do G. Daniłowskiego 2 listy z 1904 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2986.

5. Do G. Daniłowskiego z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2983.

6. Do F. Faleńskiego z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5883.

7. Do J. Jankowskiego z 1920. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5181.

8. Do I. Chrzanowskiego z 1936. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7208/II.

9. Do Z. Rabskiej 2 listy b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724; autograf sygn. 2732.

10. Od różnych osób listy z 1897-1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7847 IV. M. in.: A. Bandrowski, K. Gliński, I. Matuszewski, S. Przybyszewski, H. Sienkiewicz, A. Sygietyński.

11. Od W. Łozińskiego z 1904. Rkps Ossol. sygn. 13083 III.

12. Od A. Pawińskiego b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7891 III.

OPRACOWANIA

Album pisarzy polskich (współczesnych). Zebrał i objaśnił S. Demby. W-wa 1901. — W. FELDMAN: *Współczesna krytyka literacka w Polsce*. Lw. 1905. — *Dziesięciolecie „Przeglądu Wszechpolskiego”*. Kr. 1905. — W. GRABSKI: *Dokumenty poselskie*. W-wa 1907-1909. — *Biały gniew pana W. Jabłonowskiego. Myśl Niepodległa* 1908 s. 1289. — H. G. [H. GALLE]: *W. Jabłonowski jako krytyk literacki. Tyg. Ilustr.* 1909 nr 10. — L. W. [L. WŁODEK]: *Nowy poseł warszawski. Tyg. Ilustr.* 1909 nr 22. — *Biesiada Lit.* 1909 nr 24. — *Dzień. Cieszyński* 1909 nr 116. — *Dzień. Kijowski* 1909 nr 105. — *Słowo* 1909 nr 115. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]: *W. Jabłonowski jako krytyk*. W książce: *Z literatury współczesnej*. W-wa 1912 s. 183-194. — B. KOSKOWSKI: *List otwarty do W. Jabłonowskiego. Kur. Warsz.* 1912 nr 281. — Z. SKWIRCZYŃSKI: *Karykatury sejmowe*. W-wa 1919-1922. — T. RUŚKIEWICZ: *Tajny Związek Młodzieży Polskiej w l. 1887-1893*. W-wa 1926. — *Parlament Replitej Polskiej 1919-1927*.

Pod red. H. Mościckiego i W. Dzwonkowskiego. W-wa 1928. — Z. DĘBICKI: Grzechy młodości. W-wa 1928 s. 112. — W. FELDMAN: Dzieje polskiej myśli politycznej 1864-1914. W-wa 1933. — A. MORŻKOWSKA: Tak było. *Niepodległość* 1934. — Związek Wychodźstwa Polskiego. *Niepodległość* 1938.

(Nekrologi:) Zh. *Twórczość* 1956 nr 12 s. 197-198.

I. DASZYŃSKI: Pamiętniki. T. 1-2. Kr. 1957. — T. SYGA: Spotkanie. W książce: Woda z Niemna. W-wa 1957. — L. KRZYWICKI: Wspomnienia. T. 1-3. W-wa 1957-1959. — P. GRZEGORCZYK. *Kultura i Społeczeństwo* 1957 nr 3. — W. PREISNER: Dante i jego dzieła w Polsce. Tor. 1957. — E. SZONERT: Z teki listów Sienkiewicza. *Ruch Lit.* 1960 nr 3. — ABE [A. BIERNACKI]: Jeszcze jedno wspomnienie o Żeromskim. *Twórczość* 1961 nr 5. — A. BIERNACKI. *Pol. słownik biogr.* T. 10 (1962-1964).

Sprawozdania z odczytów: L. W. *Wiek Ilustr.* 1903 nr 78; M. *Gaz. Pol.* 1903 nr 77; Zen. Piet. [Z. PIETKIEWICZ]. *Kur. Codz.* 1903 nr 78; *Prawda* 1903 nr 13 (Charakter ogólny i rozwój francuskiej twórczości literackiej w 2 poł. XIX w.). — *Gaz. Pol.* 1903 nr 80 (Sztuka i krytyka). — *Kur. Warsz.* 1915 nr 323 wyd. wiecz. (Panowie Lukki i Pizy). — S. ORLIŃSKI: „Wielki poeta Aligier”. *Dzien. Poz.* 1921 nr 39 (Odczyt o Dantem). — H. P. [H. PIETRZAK]. *Głos Kaliski* dod. *Gaz. Warsz. Por.* 1926 nr 33 (Masoneria za granicą i w Polsce).

Dusza poety. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1900 nr 22. — M. [I. MATUSZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 42. — W. J. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 25. — *Gaz. Pol.* 1900 nr 169. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1901 nr 21.

W zatoce śmierci. W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1899 nr 42. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1899 nr 22. — P. CHMIEŁOWSKI: Noweliści. *Kur. Codz.* 1899 nr 183. — A. LANGE. *Gaz. Pol.* 1899 nr 162. — A. LANGE. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1899 nr 30. — J. Z. [J. ZAKRZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 26.

Chwila obecna. J. J. BOGUSKI: Nieco optymizmu. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 37-38 [dot. art. Smutek współczesny]. — M. MASSONIUS. *Książka* 1901 s. 444-445. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1902 nr 31. — A. NIEMOJEWSKI. *Głos* 1902 nr 21. — J. STECKI. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr

22. — S. W. [S. WOMELA]. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1902 nr 2. — W. M. *Wędrowiec* 1903 nr 2.

Emil Zola. M. MASSONIUS. *Książka* 1902 s. 417-418. — L. KONARSKI. *Głos* 1903 nr 19.

Maksym Gorki. A. BRÜCKNER. *Książka* 1906 s. 359-360. — J. M. *Nasz Kraj* 1906 nr 8. — *Mysł Pol.* 1906 nr 6.

Wśród obcych. (L). *Kur. Codz.* 1904 nr 166 [rec. art.: Edward Schuré]. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1905 s. 350-351. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Gaz. Pol.* 1905 nr 228. — M. [I. MATUSZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 42 s. 787. — m. l. *Bluszcz* 1905 s. 530, 544, 569, 580. — E. NAGANOWSKI. *Słowo Pol.* 1905 nr 514 s. 3-4. — W. Pr. [W. PROKESCH]: Trzej krytycy. *Nowa Reforma* 1905 nr 224. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1905 nr 290. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1906 t. 159 s. 358-360.

Rozprawy i wrażenia literackie. Ks. I. Ch. [I. CHARSZEWSKI]. *Przegl. Katol.* 1902 nr 40-41 [rec. art.: P. Chmielowski o najnowszych prądach w poezji naszej]. — *Czas* 1907 nr 294. — *Dzien. Kijowski* 1907 nr 287. — B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1908 s. 140-141. — B. CHLEBOWSKI. *Ziarno* 1908 nr 24. — I. CHRZANOWSKI. *Sfinks* 1908 t. 2 s. 325-330. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 4 s. 377-380. — J. IWAŃSKI. *Prawda* 1908 nr 24. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]. *Bluszcz* 1909 nr 32. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]. *Głos Warsz.* 1909 nr 92. — W. PASZKOWSKI: Prastare drogi. *Dzien. Kijowski* 1909 nr 266. — *Słowo Pol.* 1909 nr 166.

Dookoła Sfinksa. J. BELCIKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 34. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Rosyjskość. *Przegl. Nar.* 1910 nr 10. — B. LEŚMIAN. *Prawda* 1910 nr 8. — E. PASZKOWSKI. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 126. — A. ZWIERZYŃSKI. *Goniec Codz.* 1910 nr 179. — S. CYWIŃSKI. *Kur. Litewski* 1912 nr 8, 10.

Dwie kultury. *Słowo Pol.* 1912 nr 21. — J. BANDROWSKI. *Kur. Poz.* 1913 nr 57. — E. CZEKAŁSKI. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 2 s. 186. — E. CZEKAŁSKI. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 nr 6. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 105. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1913 nr 7. — H. SKOLIMOWSKA. *Przegl. Powsz.* 1913 t. 120 s. 111. — T. W. *Sprawa* 1913 nr 2. — M. KRIDL. *Tyg. Pol.* 1914 nr 8.

Z ojczyzny Danta. (Sdl.) [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Rzeczpospolita* 1921 nr 278 por. — S. [M. SMOLARSKI]. *Gaz. Warsz.* 1921 nr 266. — *Z. Rz. Słowo Pol.* 1921 nr 452. — *Z. Rz. Słowo Pomorskie* 1921 nr 250. — W. FOLKIEŃSKI. *Książka* 1922 nr 3.

Amica Italia. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1925 nr 365. — (M. S.) [M. SMOLARSKI]. *Rzeczpospolita* 1926 nr 45. — S. S.

Gaz. Warsz. 1926 nr 38. — A. WYSOCKI. *Mysł Nar.* 1926 nr 23. — *Przegl. Wszczę-pol.* 1926 s. 235. — *Słowo Pol.* 1926 nr 43.

Z biegiem lat. J. MOSDORF. *Prosto z Mostu* 1939 nr 25.

Recenzje przekładów

A. Condivi: Żywot Michała Anioła. *Kur. Poz.* 1922 nr 241. — S. ZIELŃSKI. *Nowe Książki* 1960 nr 16.

JANKOWSKI CZESŁAW (1857–1929)

Pseud. i krypt.: AR; ARAMIS; C; C. MARWICZ; C. M. MARWICZ; -CJ-; Cz; Cz. J.; CZESŁAW; CZEŚNIK; CZŁ.; J.; J. Cz; J. K. SKIERKA; JACZ; JAN LIGENZA; JAN KANTY SKIERKA; JANCZ; JASTRZĘBZYK; LIGENZA; LITWIN; ŁAWCZES; MARWICZ; OSZMIANCZUK; SKIERKA; STENIO; V. D. M.; VAN DER MEER; ... WSKI.

Publicysta, poeta i nowelista.

Ur. 9 (20) grudnia 1857 w Polanach (w powiecie oszmiańskim); syn Karola i Wandy z Benisławskich. Pochodził z rodziny ziemiańskiej. Ukończył niemieckie gimnazjum klasyczne w Mitawie, a następnie studiował na wydziale filologiczno-historycznym na Uniwersytecie Warszawskim i na wydziale filozoficznym w Krakowie. Od 1883 był członkiem redakcji *Kuriera Warszawskiego*, następnie *Kuriera Codziennego*, w 1890-1893 sekretarzem redakcji. Był malarzem amatorem, uczył się u Stanisława Witkiewicza (ojca). W 1886 ożenił się z Marią z Jasięńskich Szeszel, po czym opuścił Warszawę i osiadł w Polanach, gospodarując na roli (1896-1900). W 1902-1904 był sekretarzem redakcji *Kraju*, a w 1905-1907 redagował *Kurier Litewski* w Wilnie. W 1906 wybrany został posłem do I Dumy i piastował tam funkcję sekretarza Koła Posłów Polskich z Litwy i Rusi. Po przybyciu do Wilna był jednym z założycieli Wileńskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Pod koniec 1907 wrócił do Warszawy i wszedł do redakcji *Słowa*. Wybuch pierwszej wojny światowej zastał go w Wilnie. W 1916 wyjechał do Warszawy i objął w sezonie 1917/1918 wraz z Ludwikiem Solskim dyrekcję Teatru Polskiego. Po odzyskaniu niepodległości wrócił do Wilna, gdzie w 1920 redagował *Tygodnik Wileński*. W latach następnych był współpracownikiem *Słowa* w Wilnie. Przez szereg lat był prezesem Syndykatu Dziennikarzy wileńskich oraz członkiem Związku Syndykatów Prasowych Rzeczypospolitej Polskiej. Zmarł 6 października 1929 w Wilnie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Poezje. Zeszyt I. W-wa 1879.

2. Poezje. Zeszyt II. Kr. 1881.

3. Z pieśni Litwina. Kr. 1881.

Zawartość: Trzy siostry; Dęby; Rauda; Bór; W rocznicę śmierci Mickiewicza.

4. Arabeski. Szkice prozą. W-wa 1884.

Zawartość: Opale. (*Romans i Powieść* 1882 nr 102-104); O zmierzchu. (*Kur. Warsz.* 1883 nr 40); Kocham! (*Tyg. Powsz.* 1881 nr 15-16); Pod niebem Grecji. (*Kur. Warsz.* 1883 nr 94a); Pieśń bez słów. (*Romans i Powieść* 1881 nr 52); U stóp Kariatydy; Wigilia jednego z wielu. (*Kur. Warsz.* 1882 nr 288); Brzózka. (*J. Ungra kalendarz warsz. ilustr. na r. 1884.* W-wa 1883 s. 48-49); Na

zamarzniętej szybie. (*Kur. Warsz.* 1883 nr 97a); Gołębie; Pierwsza próba; Parasol.

Przekłady

Pod niebem Grecji: węgier. *Az Ujság* 1907 nr 178.

Wigilia jednego z wielu: *Union* 1908 nr 354. Parasol: węgier. *Az Ujság* 1907 nr 174.

5. Poezje. Zeszyt III. W-wa 1884.

Zawartość: cykl: Sonety, Za dni cesarów, Między nami. (Zob. też poz. 10, 14, 23), Arabeski, Pod wrażeniem chwili, Mozaika. (Zob. też poz. 10); poemat: Psyche. (*Bibl. Warsz.* 1883 t. 3 s. 165-175); wiersze: Ballada; Nekrolog; nadto Przekłady.

6. Capriccio. Cykl arabesek. Kr. 1889. Zob. też poz. 14.

Poezje.

7. Ostatni akord. Obrazek dramatyczny w 1 odsłonięciu. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 361-362.

Jako dalszy ciąg Barkaroli M. Gawalewicza. Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1536.

8. Sylwetki poetów: I. Rudolf Baumbach; II. Józef Wiktor Scheffel. W-wa 1891.

Zawartość: Rudolf Baumbach. (*Wędrowiec* 1885 nr 10-13); Józef Wiktor Scheffel. (*Życie* 1887 nr 34-39).

Rkps Józef Wiktor Scheffel. Bibl. Nar. sygn. 5356.

9. Z notatek turysty. W-wa 1892 [1891].

Zawartość: W willi Kraszewskiego. (*Kur. Warsz.* 1884 nr 206); Przed Madonną Sykstyńską; Potyczka „Armii Zbawienia”. (*Kur. Warsz.* 1884 nr 260); Dwie mogiły; Pod Pymonckimi alejami; U źródeł „Pilznera”. (*Kur. Codz.* 1889 nr 262); Z czeskich wspomnień; W górach. [Wiersz]; Prins van Oranje; W Holandii; Nad morzem; Pod Waterloo; W Wogezach. (*Wędrowiec* 1891 nr 43-44, 46, 48, 50-52); Na wydmach deszcz i mgła. (*Tyg. Ilustr.* 1889 t. 2 s. 252, s. 355-357).

10. Rymów nieco. Kr. 1892.

Zawartość: wiersze luźne oraz cykle: Między nami. (Zob. poz. 5), Na marginesach „Przełądów Politycznych”, Mozaika. (Zob. poz. 5), Z arabesk; ponadto Przekłady.

11. Po Europie. Kartki z podróży. W-wa 1893.

Zawartość: Listy z Niemiec I-IV; Freund Fritz. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 108); San Antonio di Padova. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 109); Na Riviere di Levante. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 125-126); Pegli. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 129); Pod mistralem. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 135-136); Lourdes. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 142, 148, 150); Spod Pirenejów. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 152); Nad Atlantykiem. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 161-162); W dolinie Rodanu. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 168-169, 171); U kartuzów. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 177-181); Violettes de Parme. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 207-208); Z Włoch przez Austrię do Niemiec. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 221-223); Styl berchtesgadeński. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 249).

12. Powiat oszmiański. Materiały do dziejów ziemi i ludzi. Cz. 1-4. Petersburg. 1896-1900.

13. W ogrodach Mecenasa. Obraz dramatyczny. W: *Wieczory artyst.-lit.* Zebrał i ułożył K. Hoffman. W-wa 1897 s. 157-164.

14. Wybór poezji. W-wa 1897.

Zawartość: m.in. cykle: Między nami. (Zob. poz. 5), Sonety, Arabeski, Capriccio. (Zob. poz. 6).

15. Sześćset lat stosunków polsko-pruskich. Z przydanymi głosami w spr-

wach polsko-pruskich: H. Sienkiewicza, B. Prusa, T. Smarzewskiego. *Mies. Kuriera Pol.* 1901 t. 3 s. 353-358. Wyd. osob. Wil. 1903.

16. Z podziemi wielickich. Kr. 1903. Broszura krajoznawcza.

17. Wspomnienia. W-wa 1904.

18. O czym dziś mówią. Wil. 1905.

Wyd. anonimowo.

19. Z powodu uroczystości wileńskiej. Głos jednego z wielu. Lw. 1905.

Artykuł polemiczny w związku z odsłonięciem pomnika Katarzyny II w Wilnie.

20. Zjazd oszmiański. Dzieje — przebieg — uchwały — protesty. [B. m.] 1905.

Broszura poza obiegiem księgarskim.

21. Na marginesie literatury. Szkice i wrażenia. Kr. 1906.

Zawartość: tu m. in.: Konstancja z Ryków Benisławska. Sylwetka poetki z XVIII w. (*Słowo* 1891 nr 29; *Tyg. Ilustr.* 1893 t. 1 nr 177-181); Z pamiętek po A. E. Odyńcu. (*Tyg. Ilustr.* 1894 t. 2 s. 17); Józef Kenig. (*Kraj* 1891 nr 5-52, 1892 nr 1-6); oraz: Z wrażeń krytycznych; Z letniej wycieczki; Felietony; ponadto kilka wierszy.

22. W ciągu dwóch lat... Przyczynek do dziejów prasy polskiej na Litwie. W-wa 1908.

Druk na prawach rękopisu w 155 egzemplarzach numerowanych.

23. Wiersze niektóre. Kr. 1913.

Zawartość: tu cykle: Arabeski, Upalny gaśnie dzień, Tryptyk, Między nami. (Zob. poz. 5), Suita liryczna, Echo, Przekłady; ponadto wiersze luźne oraz poemat: Napoleon w Oszmianie. Z opowiadań kaprala Terefery. (*Tyg. Ilustr.* 1898 nr 43).

24. „Chłopi” Reymonta i krytyka niemiecka. Przyczynek do dziejów literatury naszej na obczyźnie. Zestawił... W-wa 1914.

25. Naród polski i jego ojczyzna. *Prawda* 1914 i odb.

26. Polska etnograficzna. W-wa 1914. Szkic popularnohistoryczny.

27. Sto lat temu. Od lipca 1814 do lipca 1815. W-wa 1914 *Popularna Bibl. Hist.* 2.

28. Warszawa. Wczoraj — dziś — jutro. *Życie Pol.* 1914 z. 3. Wyd. osob. W-wa 1916 *Bibl. Nowości* 2.

29. Na gruzach Turcji. Zarysy historyczno-publicystyczne. W-wa 1915.

30. Czy wiesz, kim jesteś? Wil. 1916.

31. Quasi una fantasia. W-wa 1916. Poezje.

32. Na ostrzu sprawiedliwości. W-wa 1918.

33. Z dnia na dzień. Wil. 1923.

34. Fundacja Żemłosławska w województwie wileńskim. Wil. 1926.

Publicystyka.

35. Wystawa projektów konkursowych pomnika A. Mickiewicza w Wilnie. *Słowo* 1926 i odb.

36. Z czeczotkowej szkatułki. Odgłosy ginącego świata. Wil. 1926.

Wspomnienia, fragmenty listów, wierszy.

37. Gościom Wilna ku pamięci. Wil. 1927.

38. O Słowackim. Wil. 1927.

Szkic okolicznościowy.

39. Wrażenia rumuńskie. Z konferencji prasowej polsko-rumuńskiej w Galacu w maju 1926. *Słowo* i odb. Wil. 1927.

40. Wilno w legendzie. Przemysł 1928.

Przekład franc. P. R. *Le Messenger Polonais* (W-wa) 1926 dod. do nr 10.

Rękopisy drobnych utworów: Wiersz dla Ziarna 1880. Bibl. Jagiel. sygn. 7813 IV; Autograf. [B. r.] Rkps Ossol. sygn. 5427/III; Tłum. Voltaire'a: Strofy. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5356; Drobne utwory z archiwum *Życia i Chimery*. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5450; Drobne utwory. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2942, 6020.

Przekłady drobnych utworów: *esperanto*: Portreto. *Kraj* 1904 nr 8. — *niemie.*: wiersze tłum. A. Weiss. *Dioskuren* (Wiedeń) 1894 s. 428-429. — *nowele w: Polnisches Novellenbuch*. [B. m.] 1897. — *ros.*: Miraże. Tłum. S. Świętoszecka. *Siewierozapadnoje słowo* [1901?]; Bajka. *Riżskij wiestnik* [1900?]; Bajka. Tłum. A. Richter. *Zakaspjskoje obozrienne* (1901 marzec?). — *węgier.*: Esőcséppék. *Rajz. Az Ujság* 1907 nr 238; A művész ihlete. *Tolnai Világlapja* 1912 s. 2299-2300.

Utwory i artykuły zamieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1891), *Bibl. Warsz.* (1883), *Biesiada Lit.* (1876-1881, 1885, 1890, 1899; tu debiut wierszem: Piosnki i ludzie. 1876), *Bluszcz* (1877, 1880, 1882, 1887, 1894-1895, 1902; tu m. in.: Typy niewieście w literaturze XIX w. 1902 nr 2-20), *Blawatek* (1889), *Chochlik* (1896), *Czas* (1899, 1916, 1926), *Dzien. Chicagoski* (1895, 1898, 1910-1911), *Dzien. Kijowski* (1906), *Dzien. Poz.* (1913), *Dzien. Wil.* (1906, 1908, 1925-1926),

Dzien (1914), *Echo* (1881-1882), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1883-1884, 1888, 1890, 1892-1894, 1897; tu m. in.: Bałamutka. Monolog. Pannie Irenie Trapszównie. 1892 nr 436), *Fortuna* (1885), *Gaz. Codz.* (1907), *Gaz. Krajowa* (1921), *Gaz. Nar.* (1889, 1904-1905), *Gaz. Pol.* (1894), *Gaz. Powosz.* (1901), *Głos Narodu* (1915-1916, 1918), *Godzina Polski, Goniec i Iskra* (1892), *Goniec Wil.* (1908), *Ilustr. Kur. Codz.* (1915-1916, 1919), *Iskra* (1889), *Kłosy* (1879, 1882), *Kłosy* (1914), *Kłosy Ukr.* (1914) *Kolce* (1878), *Kraj* (1883-1907; tu stały dział Kronika warszawska oraz m. in.: Bajka. 1900 nr 3-10; Kobiety i niewieście ideały XIX w. 1901 nr 19-24; Lili. 1902 nr 4), *Kronika Rodz.* (1878-1879), *Kur. Codz.* (1887-1890, 1894-1895, 1898), *Kur. Kr.* (1887-1888; tu m. in.: Bałamutka. 1887 nr 248), *Kur. Litewski* (1905-1907; tu m. in.: Z opowieści fantastycznej „Eros i Psyche” obraz dopisany [do dramatu Jerzego Żuławskiego]. 1906 nr 228), *Kur. Lw.* (1891, 1904), *Kur. Niedzielnny* (1897; tu: Istota i zadanie powieści. Powieść na tle piękna i etyki. Nr 3-4), *Kur. Por.* (1902, 1905, 1926), *Kur. Warsz.* (1879-1893, 1895, 1897, 1899, 1904-1905, 1908, 1910-1914), *Lit. i Sztuka* dod. *Dzien. Poz.* (1914), *Mies. Kur. Pol.* (1901), *Mucha* (1890, 1894, 1912), *Muzeum* (1881), *Mysł Niepodległa* (1914), *Nasz Kraj* (1906), *Nowa Reforma* (1916, 1918), *Orzeł Biały* (1925), *Państwo* (1927), *Praca* (1905), *Praktyczna Gospodyni* dod. *Nowin* (1913), *Pravda* (1890, 1913-1914), *Przeegl. Lit.* (Kr. 1897), *Przeegl. Lit.* dod. *Kraju* (1887-1890), *Przeegl. Lit. i Artyst.* (1883-1884), *Przeegl. Polit., Spol. i Lit.* (1890, 1896, 1898-1899, 1903), *Przeegl. Tyg.* (1887), *Przeegl. Wil.* (1913, 1922), *Przyj. Domu* (1883), *Przyj. Dzieci* (1889), *Reformator* (1903-1905), *Romans i Powieść* (1881-1883, 1887, 1913), *Różowe Domino* (1890), *Satyr* (1893-1894), *Sfinks* (1917; tu: Ze wspomnień osobistych. [O H. Sienkiewiczju]. Z. 1), *Słowo* (W-wa 1881, 1889-1893, 1897-1898, 1902-1903, 1907-1911), *Słowo* (Wil. 1922-1929; tu felietony: Przechadzki po Wilnie; m. in. art. Kobiety XIX w. 1923 nr 185, 1924 nr 1-81), *Świat* (Kr. 1891), *Świat* (W-wa 1908-1913, 1916, 1924), *Szczutek* (1883, 1887-1890, 1892), *Teatr* (1918/1919), *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* (1893), *Tydzien Pol.* (1879-1881), *Tyg. Ilustr.* (1879-1881, 1883, 1888-18919; tu rubr.: Przegląd artystyczny; Nowe książki oraz m. in. wiersz: Wiosny zadusny dzień. 1910 nr 14), *Tyg. Mód i Powieści* (1895, 1910-1912, 1914), *Tyg. Powosz.* (1879, 1882, 1884-1885, 1889), *Tyg. Rzeszowski* (1883),

Tyg. Wil. (1920), *Tyg. Wil.* (Wil. — W-wa 1925), *Tyg. Zakopiański* (1904), *Wędrowiec* (1885, 1891-1892, 1896, 1921), *Wiad. Lit.* (1924-1925), *Więś i Dwór* (1913-1914), *Więś Ilustr.* (1913), *Źródła Mocy* (1927), *Żołnierz Pol.* (1923), *Życie* (W-wa 1887-1890), *Życie i Sztuka* (dod. *Kraju* (1901-1904; tu m.in.: Co dała nam „Chimera”. 1903 nr 4-7), *Życie Pol.* (1914, 1917), *Życie Teatru* (1925).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Album sztuki pol. i obcej*. W-wa 1909, *Ananas. Kalendarz humorystyczny ilustr.* Kr. 1893, toż Kr. 1896, *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Dla pogorzalców*. W-wa 1885, *Dziesięciolecie Polski Odrodzonej*. Kr. 1928, *Ź. Ungra kalendarz warsz.* na r. 1883. W-wa 1882; toż na r. 1884. W-wa 1883, *Kalendarz. Kolęda dla gospodyń*. W-wa 1893; toż 1894, *Kalendarz kr.* na r. 1882. Kr. 1881, *Kalendarz lubel.* na r. 1884. Lubl. 1883, *Kalendarz pol. ilustr.* 1894, *Kalendarz powsz.* na r. 1884. W-wa 1883, *Kalendarz „Tarnowianin”* na r. 1905. Tarnów 1904, *Kraków — Zagrzebiowci*. Kr. 1881, *Książka jubileuszowa „Dzien. Poz.” 1859-1909*. Poz. 1909, *Na Pol. Macierz Szkolną*. W-wa 1917, *Na szkołę pol.* W-wa 1916, *Na wpisy szkolne*. W-wa 1915, *Na wschodniej rubieży*. Kr. 1925, *Nowina. Książka zbior.* W-wa 1914-1915, *Strzecha rodz.* *Kalendarz*. W-wa 1892, *Sybiracy 1918-1933*. [W-wa 1933], *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Wilno i ziemia wil.* Wil. 1927, wyd. nast. Wil. 1930.

Przekłady

1. H. Heine: Nowa wiosna. W-wa 1889 *Bibl. „Życia”* 5.

2. *Gaudeamus! Pieśni wędrownego grajaka, z Rudolfa Baumbacha, Wiktora Schefla i Juliusza Wolffa*. W-wa 1899.

Współtłumacze: J. Letowski, W. Nawrocki, A. Niemojewski, W. Zagórski.

3. J. J. Casanova de Seingalt: Od kobiety do kobiety. Wyjątki ze słynnych pamiętników. Wybrał, ułożył i słowem wstępnym poprzedził... W-wa 1921.

4. J. B. Louvet de Chavray: Przygody kawalera de Faublas. Ułożył oraz dopisał i przedmową opatrzył... W-wa 1929 [1928].

Ponadto tłumaczył drobne utwory następujących autorów: R. Baumbach, P. J. Béranger, O. J. Bierbaum, W. Burenin, V. Garcia Calderon, Carmen-Sylva, S.

Čech, A. France, J. C. Freiherr v. Ledlitz, S. Grigorjew, H. Heine, L. Holty, H. Hopfen, B. Jablonsky, A. Kalyos, G. Keller, M. Kretzer, E. Ludwig, M. Maeterlinck, K. Marot, J. Neruda, R. Presber, J. Richepin, P. Remer, J. A. Rollinat, F. Rückert, A. Samain, F. Schiller, W. Solowjew, K. Stieler, R. F. Sully Prudhomme, I. Turgieniew, L. Uhland, L. Veuillot, Voltaire, J. Vrchlický, J. Zalokostas, M. Zamacois, S. Zweig.

Prace edytorskie:

1. *Lira polska*. I-V. Zebrał... W-wa 1883.

2. Korespondencja księcia Karola Stanisława Radziwiłła wojewody wileńskiego, „Panie Kochanku”, 1744-1790, z archiwum w Werkach wyd. ... Kr. 1898.

3. *Młoda Polska w pieśni*. Wybór celniejszych poezji ostatniej doby. Ułożył... W-wa 1898. Wyd. 2 przerobione, powiększone, dopełnione. W-wa 1903.

Ponadto należał do komitetu redakcyjnego wydawnictwa *Almanach literacki*. Wil. 1926.

Listy i materiały

1. Do W. Betzy z 1881. Rkps Ossol. sygn. 12424/I.

2. Do J. I. Kraszewskiego z 1881. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6507 IV T. 47.

3. Do J. I. Kraszewskiego z 1886. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6508 IV T. 48.

4. Do Z. Sarneckiego 6 listów z 1888-1891. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6714.

5. Do J. Bliźnińskiego z 1889 w imieniu red. *Kur. Codz.* Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6702 III T. 4.

5a. Do M. Bałuckiego z 1890. Rkps *IS PAN* w Wałwie sygn. 285.

6. Do Z. Sarneckiego z 1890. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6714 III T. 2.

7. Do S. Böhma z 1895. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6689 III T. 2.

8. Do M. Offmańskiego 6 listów z 1896-1902. Rkps *Bibl. Nar.* sygn. 2734.

9. Do T. Smarzewskiego list i bilet z 1897. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 7889 III.

9a. Do K. M. Górskiego 3 listy z 1900-1902. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 7724 III.

10. Do B. Wysloucha z 1900. Rkps *Ossol.* sygn. 7178/II.

11. Do E. Pawłowicza z 1906. Rkps Ossol. sygn. 6830/1.

12. Do H. Szukiewicza z 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2942.

13. Do Z. Rabskiej 4 listy z 1910-1913 i autograf. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724, 2732.

14. Do H. Lewentalowej z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7152.

15. Do M. Lempickiego z 1913. Rkps Ossol. sygn. 6869/II.

16. Do A. Grzymały-Siedleckiego z 1919. Rkps Bibl. Miejska w Bydgu. aut. 572.

17. Do S. Zakrzewskiego 2 listy z 1926. Rkps Ossol. sygn. 7345/II.

18. Do J. Łosia. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 2.

19. Fragmenty listów od różnych osób ogł. w książce: *Z czeczotkowej szkatułki*. Wil. 1926.

20. Odpowiedź na ankietę *Enc. powsz. Orgelbranda* z datą 28 stycznia 1911. Rkps Archiwum Naukowe IBL, Zbiory J. J. Michalskich sygn. 365.

21. Korespondencja i teki pośmiertne znajdujące się w zbiorach litewskiej Akademii Nauk w Wilnie.

22. Spuścizna rękopiśmienna w posiadaniu rodziny.

OPRACOWANIA

EOL [M. WOŁOWSKI]: *Dziatwa Apollina*. XII. C. Jankowski. *Przegl. Tyg.* 1884 nr 26. — Pro publico bono. (Finis Tadeusza Czapelskiego i sąd honorowy między Czesławem a Chochlikiem) [C. Jankowski a W. Zagórskim]. *Tyg. Powsz.* 1888 nr 1. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: *Z Cześnika Czesław Jankowski*. *Prawda* 1889 nr 50. — A. B.: *Gorzkie żale*. *Kraj* 1891 nr 52. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Egzekwie p. Jankowskiego nad felietonem. *Prawda* 1893 nr 5. — TETRZYK: Felietony warszawskie. *Rola* 1893 nr 15. — P. CHMIEŁOWSKI: C. Jankowski. W książce: *Współcześni poeci polscy*. Petersb. 1895. — (X): *Ekonomskie poglądy p. C. Jankowskiego*. *Głos* 1896 nr 38. — W. KOSIAKIEWICZ: *Trzy dni w Wilnie*. *Kraj* 1897 nr 47. — (r) [A. SKRZYNECKI]: *Światła i cienie*. *Wędrowiec* 1897 nr 19. — L. SZCZEPAŃSKI: *Studia literackie*. *Komiwojażerstwo literackie*. *Przegl. Tyg.*

1897 nr 20. — K. NIEDZIAŁKOWSKI: *Czemu dziś w poezji nie mamy słowików?* *Rola* 1899 nr 20-25. — P. CHMIEŁOWSKI. *Wielka enc. powsz. ilustr.* t. 31-32 (1903). — ks. IRYS: *Nieco o ogłoszeniach w „Kurjerze Litewskim”*. *Przegl. Katol.* 1906 nr 51 [atak na C. Jankowskiego jako red. *Kur. Litewskiego*]. — Pan C. Jankowski jako kronikarz. *Gaz. Codz.* 1907 nr 132. — NIEHORODNICZY: *Zawsze ten sam*. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 256. — X: *Wieczór poezji Cz. Jankowskiego*. *Gaz. Warsz.* 1914 nr 81. — T. K-c [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* 1921 nr 46-47. — (WAP.): *Z prasy żydowskiej*. Wywiad „*Unser Togu*” z p. C. Jankowskim. *Słowo Wil.* 1921 nr 152. — *Kur. Warsz.* 1925 nr 260 [wywiad].

(Jubileusz 50-lecia pracy literackiej): L. A. [L. ABRAMOWICZ]. *Przegl. Wil.* 1926 nr 16. — (c.). *Wiek Nowy* 1926 nr 7587. — Ć. [A. CZERNY]: *Jubilea C. Jankowskiego*. *Slovanský přehled* (Praga) 1926 s. 718-719. — Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1926 nr 270. — T. ŁOPALEWSKI. *Kur. Wil.* 1926 nr 228. — W. PIOTROWICZ: C. Jankowskiego służba pisarska. *Słowo* 1926 nr 230; przedr. w książce: *W nawiasie literackim*. Wil. 1930. — W. PIOTROWICZ: *Pół wieku w służbie pisarskiej*. *Wiad. Lit.* 1926 nr 21. — (Te): *Trubadur i dziennikarz*. *Kur. Lit.-Nauk.* 1926 nr 23 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — Żet: *Credo polityczne C. Jankowskiego*. *Słowo* 1926 nr 230. — *Almanach lit.* Wil. 1926 s. 25-26. — 50 lat pracy pisarskiej i dziennikarskiej C. Jankowskiego. *Comoedia* 1926 nr 12. — *Czas* (Kr.) 1926 nr 129. — *Dzien. Poz.* 1926 nr 128. — *Dzien. Wil.* 1926 nr 221. — *Echo Warsz.* 1926 nr 135. — *Epoka* 1926 nr 3. — *Głos Prawdy* 1926 nr 81. — *Kur. Lv.* 1926 nr 233. — *Kur. Por.* 1926 nr 113; nr 273. — *Słowo* 1926 nr 232. — *Świat* 1926 nr 23. — *Tyg. Ilustr.* 1926 nr 41. — *Źródła Mocy* 1927 z. 1.

QUIDAM [S. CYWIŃSKI]: *Dlaczego tak się stało?* *Słowo* 1926 nr 15 [wywiad w sprawie przedstawień w Teatrze Pol.]. — U C. Jankowskiego. W: *Wilno i ziemie wileńskie*. Wil. 1927 s. 12. — I. GRABOWSKI-OKSZA: „*Reduta*” wileńska i Pan Recenzent. *Nowa Polska* 1928 nr 3. — Obwieszczenie Związku Zawodowego Literatów w Wilnie. *Dzien. Wil.* 1928 nr 8 [w sprawie zatargu z T. Łopalewskim]. — Zdrowie C. Jankowskiego. *Słowo* 1929 nr 150.

(Nekrologi): L. A. [L. ABRAMOWICZ]: *Po zgonie C. Jankowskiego*. *Przegl. Wil.* 1929 nr 18-19; A. BABIAŃSKI. *Epoka* 1929 nr 276; (K. B.) [K. BUKOWSKI]. *Wiek Nowy* 1929 nr 8492; Z. DEBICKI.

Kur. Warsz. 1929 nr 275; T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1929 nr 42; J. HŁASKO. *Gaz. Warsz.* 1929 nr 290; j. k. [J. KISIELEWSKI]. *Tęcza* 1929 z. 43; K-i [K. KREJČI]. *Slovanský přehled* (Praga) 1929 s. 715; L. Z. *Nowy Dziennik* 1929 nr 273; K. LECZYCKI. *Słowo* 1929 nr 233; S. MACKIEWICZ: Zgon wielkiego dziennikarza. *Słowo* 1929 nr 232; *Dziennik. Lw.* 1929 nr 267; *Dziennik. Poz.* 1929 nr 233; *Dziennik. Poz.* 1929 nr 236; *Dziennik. Wil.* 1929 nr 231; *Epoka* 1929 nr 275; *Głos Narodu* 1929 nr 271; *Głos Prawdy* 1929 nr 275; *Ilustr. Kur. Codz.* 1929 nr 276; Dalsze kondolencje z powodu zgonu śp. C. Jankowskiego. *Kur. Wil.* 1929 nr 232; Po zgonie C. Jankowskiego. *Kur. Wil.* 1929 nr 230, 233; Pogrzeb śp. C. Jankowskiego. *Kur. Wil.* 1929 nr 231; Życiorys śp. C. Jankowskiego. *Kur. Wil.* 1929 nr 230; *Przedświt* 1929 nr 275; *Slawische Rundschau* (Berlin) 1929 nr 800; *Słowo* 1929 nr 231; *Słowo Pol.* 1929 nr 277; *Świat* 1929 nr 41; *Tyg. Ilustr.* 1929 nr 41.

B. CHADZYŃSKI: Czy C. Jankowski był człowiekiem religijnym? *Wiad. Lit.* 1929 nr 44. — C. JELLENTA: Wspomnienie o C. Jankowskim. *Epoka* 1929 nr 285. — M. KASTERKA: Deux poètes. C. Jankowski i E. Zegadłowicz. *L'Europe Centrale* (Praga) 1929 nr 4. — E. M. SCHUMMER: Jankowski w świetle swoich felietonów. *Echo Tyg.* 1929 nr 28. — K. W. Z. [K. W. ZAWODZIŃSKI]: Śmierć wspaniała. *Wiad. Lit.* 1929 nr 42. — K. W. Z. [K. W. ZAWODZIŃSKI]: Bezwyznaniowość i sceptycyzm. *Wiad. Lit.* 1929 nr 50; [sprostowanie] 1930 nr 1.

St. M. [S. MACKIEWICZ]: O C. Jankowskim. *Słowo* 1930 nr 230. — W. PIOTROWICZ: W pierwszą rocznicę. *Kur. Wil.* 1930 nr 231. — W. PIOTROWICZ: C. Jankowski. *Źródła Mocy* 1930 nr 6; toż w książce: W nawiasie literackim. Wil. 1930. — CAT [S. MACKIEWICZ]: Dzieje jednej redakcji. *Słowo* 1932 nr 184. — W. CHARKIEWICZ: C. Jankowski, człowiek tutejszy. *Słowo* 1933 nr 273. — L. UZIĘBŁO: Pamięci C. Jankowskiego. *Słowo* 1933 nr 273. — Wysz. [J. WYSZOMIRSKI]: „Ich habe gelebt und geliebt”. *Słowo* 1933 nr 273. — Pomnik śp. C. Jankowskiego. *Polonia* (Kat.) 1933 nr 3237. — W rocznicę śmierci C. Jankowskiego. *Kur. Wil.* 1933 nr 269. — T. HIZ: Ód Półkozica do Wasylewskiego. 90-lecie polskiego felietonu. *Gaz. Pol.* 1939 nr 184. — S. MACKIEWICZ: Sciogli la treccia. *Wiad.* (Londyn) 1953 nr 32; przedr. w książce: Muchy chodzą po mózgu. Kr. 1957 s. 5-15. — J. KOPROWSKI. *Dziennik. Łódzki* 1962 nr 224. — M. STO-

KOWA. *Pol. słownik biogr.* T. 10 (1962-1964). — M. STOKOWA: C. Jankowski. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 1. W-wa 1965. — C. Jankowski. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 148-149.

Poezje. Zeszyt I. F. J. [F. JEZERSKI]. *Bibl. Warsz.* 1879 t. 3 s. 459-462. — *Tyg. Powsz.* 1879 nr 29. — Δ. *Romans i Powieść* 1879 nr 552. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1881 t. 3 s. 166-169. — Z. KLESZCZYŃSKI. *Myśl Pol.* 1918 z. 3 s. 108-109.

Poezje. Zeszyt II. P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1881 t. 3 s. 155. — [A. GRUSZECKI]. *Przełg. Tyg.* 1881 nr 28. — L. *Muzeum* 1881 t. 1 z. 6 s. 469-470. — J. Ł. [J. ŁĘTOWSKI]. *Echo* 1881 nr 135 dod. — § [H. SIENKIEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1881 nr 128. — H. ZATHEY. *Przełg. Pol.* 1881 t. 61 s. 129-132; przedr. w: *Pisma. Nowe wyd. zbior.* T. 2. Poz. 1885 s. 175-184. — *Biesiada Lit.* 1881 nr 288 s. 26. — *Tyg. Powsz.* 1881 nr 42. — (kn). *Gaz. Pol.* 1882 nr 223.

Arabeski J. GADOMSKI. *Świt* 1884 nr 17. — T. CH. [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Niwa* 1884 s. 238. — H. J. B. *Kłosy* 1884 nr 993. — K. M. *Kronika Rodz.* 1884 nr 19. — *Tyg. Powsz.* 1884 nr 30.

Poezje. Zeszyt III. (A. Z.). *Gaz. Lw.* 1884 nr 68. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Ateneum* 1884 t. 3 s. 187-193. — J. I. KRASZEWSKI. *Kłosy* 1884 nr 970. — K. LEWALD. *Prawda* 1884 nr 2. — -Qs-. *Gaz. Pol.* 1884 nr 18. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przełg. Pol.* 1884 t. 71 s. 329. — *Kraj* 1884 nr 6. — *Tyg. Powsz.* 1884 nr 4.

Capriccio. Q. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1889 s. 337. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Kłosy* 1889 nr 1253. — ANTONI M. [A. MAZANOWSKI]. *Przełg. Tyg.* 1889 nr 25. — A. N. [A. NOWICKI]. *Życie* 1889 nr 30. — y. *Prawda* 1889 nr 25.

Ostatni akord. β. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 56 s. 575 [not. o ukończeniu dramatu].

Sylwetki poetów. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1891 nr 108, 109. — W. STEBELSKI: Poeta o poetach. *Kur. Codz.* 1891 nr 104. — wg. *Kraj* 1891 nr 14. — *Ateneum* 1891 t. 3 s. 185-186. — *Prawda* 1891 nr 19.

Z notatek turysty. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1892 nr 85.

Rymów nieco. WŁ. B. [W. BURKOWSKI]. *Głos* 1893 nr 15. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Warsz.* 1893 nr 207. — BRON. LUD. [B. CHRZANOWSKI]. *Pravda* 1893 nr 28. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 111. — jk. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1893 nr 14. — A. M. KURPIEL. *Przeł. Powsz.* 1893 t. 39 s. 405-407. — J. LĘTOWSKI. *Słowo* 1893 nr 106. — K. MAŁCZEWSKI. *Kur. Pol.* 1893 nr 210. — I. MATUSZEWSKI. *Niwa* 1893 nr 8 s. 332-333. — I. SUESSER. *Przeł. Tyg.* 1893 nr 11. — *Świat* 1893 nr 12.

Po Europie. -j. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 529. — M. M. *Przeł. Pol.* 1893 t. 111 s. 363-366. — BRON. LUD. [B. CHRZANOWSKI]. *Pravda* 1894 nr 11. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1894 nr 70. — P...ski. *Przeł. Powsz.* 1894 t. 41 s. 436. — s. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 1 s. 96. — *Świat* 1894 nr 1. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Ateneum* 1895 t. 2 s. 319.

Powiat oszmiański. WOŁYŃIAK [J. M. GIŻYCKI]. *Kwart. Hist.* 1896 s. 863-864. — p. *Kraj* 1896 nr 26. — *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1896 nr 215. — A. GRUSZECKI. *Przeł. Tyg.* 1897 nr 15 s. 177. — M-G. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 216. — P. *Kraj* 1897 nr 42. — A. REMBOWSKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr 220. — N. ROUBA. *Głos* 1899 nr 24. — Dr. L. C. *Poradnik Język.* 1902 nr 2. — WOŁYŃIAK [J. M. GIŻYCKI]. *Kwart. Hist.* 1902 s. 471-474.

Wybór poezji. P. CHMIEŁOWSKI: Ze współczesnego Parnasu. *Kur. Codz.* 1898 nr 197. — SZCZĘŚNA [J. CYBULSKA]. *Bluszcz* 1898 nr 22. — J. NITOWSKI. *Kur. Niedz.* 1898 nr 3. — CELSUS [H. GALLE]. *Tyg. Pol.* 1899 nr 3.

Sześćset lat stosunków polsko-pruskich. B. KOSKOWSKI. *Książka* 1902 s. 438-439. — M.: Na indeksie pruskim. *Kraj* 1904 nr 5.

Wspomnienia. AL. K. [A. KRAUSHAR]. *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 3. — J. LORENTOWICZ. *Gaz. Pol.* 1905 nr 31. — w. *Słowo* 1905 nr 25.

Na marginesie literatury. B. CHŁEBOWSKI. *Książka* 1906 s. 101. — L. GERMAN. *Pam. Lit. R.* 5 (1906) s. 356-357. — J. U. [ZAMARAJEW]. *Dzienne Wil.* 1906 nr 1.

Wiersze niektóre. E. CZERALSKI: Nasz dorobek poetycki. *Świat* 1913 nr 44. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 279. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 32. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* 1913 nr 31 dod. *Nowej Gaz.* nr 532. — J. LORENTOWICZ. *Przeł. Wil.* 1914 nr 5/6.

Naród polski i jego ojczyzna. E. ABRAMOWSKI: Pomniejszyciele ojczyzny. *Kur. Warsz.* 1914 nr 84. — Ad. K.: Program rejterady. *Słowo* 1914 nr 64. — B. BOUFFALL: Instynkty samobójcze. *Dzień* 1914 nr 71. — J. B.: Ojczyzna polskiego narodu. *Dzień. Kijowski* 1914 nr 58. — H. TYSZKA. *Prąd* 1914 nr 4. — Prasa polska na kresach o broszurze p. Jankowskiego. *Gaz. Warsz.* 1914 nr 89.

Czy wiesz, kim jesteś? Książeczka z Wilna. *Gaz. Por.* 1916 nr 323.

Z dnia na dzień. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1923 nr 110. — FR. H. [F. HRYNIEWICZ]. *Kresy* 1923 nr 8. — S. WIERZYŃSKI. *Słowo* 1923 nr 91. — J. LORENTOWICZ: Pamiątki tamtej epoki. *Express Por.* 1924 nr 76.

Z czeczotkowej szkatułki. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1926 nr 331. — W. P. [W. PIOTROWICZ]. *Słowo* 1926 nr 236. — H. R. [H. ROMER-OCHENKOWSKA]. *Przeł. Wil.* 1926 nr 21. — S. CYWIŃSKI. *Źródła Mocy* 1927 z. 1.

Wrażenia rumuńskie. W. CHARKIEWICZ. *Źródła Mocy* 1927 z. 2. — (tł) [T. ŁOPALEWSKI]. *Kur. Wil.* 1927 nr 88. — S. CAT-MACKIEWICZ: Odeszli w zmierzch. Wybór pism. 1916-1966. W-wa 1968 s. 117-120.

Recenzje przekładów

Gaudeamus! *Ateneum* 1898 t. 4 s. 372.

J. J. Casanova de Seingalt: Od kobiety do kobiety. S. WĘDKIEWICZ. *Przeł. Warsz.* 1921 nr 1 s. 105.

Recenzje prac edytorskich

Korespondencja księcia Karola Stanisława Radziwiłła. S. ASKENAZY. *Kwart. Hist.* 1898 s. 631-633.

Młoda Polska w pieśni. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 197. —

IG. CH. [I. CHRZANOWSKI]. *Echo Lit.* dod. *Dzien. Pol.* 1898 nr 44. — A. LANGE. *Wiek* 1898 nr 43. — W-y. *Życie* 1898 nr 5. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1898 nr 52. — P. CHMIEŁOWSKI. *Książka* 1903

s. 399. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mąd i Powieści* 1903 nr 52 s. 616. — W. KOŚCIKIEWICZ. *Kraj* 1904 nr 2. — L. R. *Prawda* 1904 nr 17.

JANKOWSKI JÓZEF (1865–1935)

Pseud. i krypt.: (AlI); DR. JOD.; DR. JOD.; -J-; J.; J.; J. J.; J. JANK.; JATA; JOTA; JOTA; JOTY; JÓZ. JANK.; JÓZEF J.; PRZYGODNY; WROTNY; WROTNY Z KIERDAN.

Poeta, dramaturg, tłumacz.

Ur. 14 kwietnia 1865 w Wiśniewie, powiat siedlecki; syn Aleksandra i Antoniny z Mordazów. Do gimnazjum uczęszczał w Łomży, po czym ukończył studia na wydziale filologicznym Uniwersytetu Warszawskiego oraz szkołę dykcji i deklamacji przy Warszawskim Towarzystwie Muzycznym. Następnie wyjechał do Paryża, gdzie studiował w École des Hautes Études. Po powrocie do Warszawy zajmował się pracą literacką i dziennikarską; w latach 1896–1900 redagował *Kurier Świąteczny*, następnie (1905–1913) *Przyjaciela Dzieci* oraz *Romans i Powieść* dodatek *Świata* (1909–1910). Przez pewien czas pełnił także funkcję sekretarza redakcji *Świata*. W 1915 uległ częściowemu paraliżowi. Był jednym z założycieli i prezesem powstałego w 1919 w Warszawie Instytutu Mesjanistycznego im. Hoene-Wrońskiego. Zmarł 13 maja 1935 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Neurastenia. Drobnostka dramatyczna w 1 akcie. Powst. 1889. Nie druk.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5036.

2. Miłość. Utwór wierszowany. Powst. 1891. Nie druk.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5060, II 5061.

3. W noc księżycową. Poemat. Powst. 1891. Ogl. fragm.: W noc księżycową. Z niewydanego przed laty poematu. *Świat* 1909 nr 27.

Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5055.

4. Staccato. W-wa 1892.

Wiersze.

5. Strachy. Kaprys sceniczny w 1 odsłonie wierszem. W-wa 1893. Wyd. nast. W-wa 1924. Zob. też poz. 10.

6. Na majówce. Wierszem. W-wa [1894].

7. Smutny rycerz. — Siostra Lucja. — Kamienne serce. — Chore dziecko. — Śpiąca królewna. W-wa 1894.

Zawartość: Smutny rycerz. (*Kur. Codz.* 1892 nr 101); Siostra Lucja. (*Przegl. Tyg.* 1894 nr 5. Zob. też poz. 10, 16); Kamienne serce. (Zob. też poz. 10); Chore dziecko. (*Kur. Codz.* 1892 nr 127. Zob. też poz. 10); Śpiąca królewna. (*Wędrowiec* 1893 nr 42).

8. Żyje!... Obrazek dramatyczny w 1 odsłonie wierszem. *Niwa* 1894 nr 5 s. 106–112. Wyd. osob. W-wa 1894. Zob. też poz. 10.

9. Lalka. Żart sceniczny. *Kur. Codz.* 1895 nr 198. Wyd. osob. W-wa [1895]. Wyd. 2. W-wa 1900. Zob. też poz. 10.

10. Rytmy i rymy. W-wa 1897.

Zawartość: Hymn. (*Dzien. Chicagoski* 1895 nr 7); Do ziemi; Adam. Egzegzeza poetycka; U świtu. Z dziennika młodej meżatki. (*Kur. Warsz.* 1895 nr 234. Zob. też poz. 16); Ada; Masła. Intermezzo sceniczne. (Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5005); Siostra Lucja. (Zob. poz. 7); Świadomość-grzech. Z cyklu Rozdźwięki; Lalka. Żart sceniczny. (Zob. poz. 9); Kamienne serce. (Zob. poz. 7); Chore dziecko. (Zob. poz. 7); Władka. Ze znalezionej na ulicy różowego zwitka. (Zob. też poz. 16); Zza świata. (*Dzien. Chicagoski* 1897 nr 162); Czekalem ciebie... (*Bluszcz* 1896 nr 41); Anioł miłości; Matka. (*Wędrowiec* 1895 nr 20); Magdalena. (*Wędrowiec* 1894 nr 47); Sen życia. (*Wędrowiec* 1895 nr 11); Syn wieku. (*Kur. Codz.* 1893 nr 264); Niech inni wille... (*Kur. Codz.* 1892 nr 249); Trubadur. (*Kur. Warsz.* 1891 nr 340); Z cyklu: Pamiętki; Z wspomnień Ojcow; Kwiat stracony; Do mojej piosnki. (*Gaz. Warsz.* 1893 nr 307); Nie wiem... Z cyklu Nastroje; Fragment z jednoaktówki „Żyje!” (Zob. poz. 8); Ballada z jednoaktówki „Strachy”. (Zob. poz. 5); To maj, to maj!...; Sonety małe. (*Wędrowiec* 1894 nr 21. Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5057. Zob. też poz. 17); Zwrotki. (Zob. poz. 13, 17).

11. Kolonie letnie albo miłosierdzie. Wiersz okolicznościowy. W-wa 1901.

12. Listy dla wszystkich. I. Nowy kościół. W-wa 1901.

Rkps Bibl. Nar. sygn. 5168.

13. Zwrotki. W-wa 1903. Zob. poz. 10.

Zawartość: cykle: *Musa ardens*; *Musa dolens*; *Musa iocans*.

Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5178.

14. „Samuel Zborowski” Juliusza Słowackiego. Myśli i wrażenia. Kr. 1904.

15. Skoczek. W-wa 1904. [Poemat].

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5159.

16. Kesa. Utwory dramatyczne i obrazy niknące. W-wa 1910 *Nowości literackie*.

Zawartość: O teatrze japońskim. (*Świat* 1909 nr 36); Kesa. Dramat w 2 aktach. Z motywów japońskich. (*Słowo* 1903 nr 157-166); Zbrodniarz. Moment sceniczny w 1 odsłonięciu. (Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5168); Niedźwiedzia przysługa. Fraszk sceniczna podług bajki Lafontaine'a; Z dramatu prozą M. Maeterlincka pt. *Agawena* i Selyzeta akt II, scena I. Parafraza wierszem. (*Głos* 1897 nr 47; *Echo Lit.* dod. *Dziennik* Pol. 1898 nr 14); Te, co kochały... Władka. Ze znalezionego na ulicy różowego zwitka. (Zob. poz. 10); U świtu. Z dziennika młodej mężatki. (Zob. poz. 10); Siostra Lucia. (Zob. poz. 7); Obrazy niknące: Nad morzem. (*Prawda* 1898 nr 21); Do miasta. Dobry uczynek. Grzech śmiertelny. (*Goniec Codz.* 1910 nr 63); Historia Jerzego I. (*Echo Muzyk.*, *Teatr i Artyst.* 1900 nr 32); Łzy, Fiolki, W wagonie. (*Prawda* 1898 nr 41); Hańba. (*Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 29); Rozdwojenie. Ballada nowoczesna. (*Świat* 1906 nr 31); Kolega. Humoreska. (*Świat* 1908 nr 10); Marynka. Nowela dyskretna.

17. Poezje. Seria liryczna. W-wa 1910.

Zawartość: cykle: Seria liryczna, Sonety, Sonety małe. (Zob. poz. 10), Z poezji chińskiej. (Zob. Przekłady poz. 2), Zwrotki. (Zob. poz. 10), Transkrypcje i przekłady.

18. Magia piękności. Teoria równej wagi. Zarys wiedzy jedności. Listy do przyjaciółki. Tym, co nie wie. Ogł. fragm. *Kur. Warsz.* 1911 nr 342; *Tyg. Mód i Powieści* 1911 nr 45-46, 1912 nr 2-4. Wyd. osob. całości: W-wa 1912 *Bibl. Dzieł Wyborowych*.

Rkps fragm. w przekładzie franc.: Bibl. Nar. sygn. II. 5120.

19. Nowości okultyzmu. Przegląd ostatnich zdobyczy wiedzy tajemnej z dziedziny rozumowej i doświadczałnej. W-wa 1911 *Bibl. Hermetyczna* 4.

20. Słoneczna rzeczywistość. W-wa 1913.

21. Z żywej strugi. W-wa 1913.

Współautor: Fiat [Z. Stokowska].

22. O jedno słowo. Misterium dramatyczne. Kr. [1914].

23. Mina albo rozmowa o życiu. Sielanka dramatyczna. *Bluszcz* 1917 nr 37-40, 42-43. Wyd. osob. W-wa 1917.

24. Klucz odrodzenia narodowego albo o uprawie sumienia. Myśli ogólne jako próba synarchii wychowawczej. Łódź 1918.

25. Chrystus na wojnie. W-wa 1920. Poemat.

26. Pielgrzym duchowy. Rymy przydrożne kwitnieniem pobożne. W-wa 1920. Rkps fragm. Bibl. Nar. sygn. I 5054.

27. Język angielski. W-wa [1921]

Współautor: S. Grzybowski.

28. Zjawiska psychiczne i ich badanie. Krótki rys metodyki zjawisk psychicznych. W-wa 1921.

29. Skry. Poezje. W-wa 1922.

30. Eugenia, czyli o dobrym zrodzeniu się wewnętrznym kobiety. *Bluszcz* 1923 nr 39-40, 42-43, 45-47, 50-52, 1924 nr 3-4, 6-10. Wyd. osob. W-wa 1925.

31. Fosz. Pamiętka 3-go maja 1923. W-wa 1923.

Wiersz.

32. Rozmowa z Nikodemem. Rzecz o odrodzeniu duchowym. W-wa 1923 *Prace Inst. Mesjanistycznego*.

33. Pan idzie!... W-wa 1924.

Zawartość: wiersze: Pan idzie; Kobieta cierpiąca na krwi płynienie; Bartymeusz ślepy; Łazarz. (*Gaz. Warsz.* 1923 nr 253); Zacięsus; W Kafarnaum; Chodzenie po morzu; Gody w Kanie. (*Gaz. Warsz.* 1923 nr 336); U studni; „Kto matka moja i kto bracia moi”; Przemierzenie; U stóp Pana.

34. „Idea rosyjska” Sołowjewa a poślanictwo polskie. Kartka z dziejów mesjanizmu rosyjskiego. W-wa 1926.

Rkps fragm. Bibl. Nar. sygn. I 5046.

35. Miłość artysty. Szopen i pani Sand. Ogł. fragm. pt. Szopen i pani Sand. *Kur. Warsz.* 1926 nr 313; *Bluszcz* 1927 nr 1-3. Wyd. osob. W-wa 1927.

36. Eliasz. Ogł. fragm.: *Kur. Warsz.* 1928 nr 225; *Rzeczpospolita* 1928 nr 209, 224. Wyd. osob. całości poematu. W-wa [1928].

37. Historie niezwykłe. Nowele. W-wa 1928.

Zawartość: *Zagrób*. (*Romans i Powieści* dod. *Świata* 1924 nr 34-36); Poeta-wierzyiciel. (*Romans i Powieści* dod. *Świata* 1925 nr 2-3); Lotnik. (*Dziennik* Pol. 1924 nr 234); Demon spirytyzmu. (*Dziennik* Pol. 1925 nr 275-279); Inwalida. (*Kur. Warsz.* 1924 nr 251-252); Zwierciadło; Diabeł albo jak sołtys zbawiał swoją duszę; Tajemnica księżycowa; Komet. (*Kur. Warsz.* 1924 nr 279. Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5004); Komunikat. (*Kur. Warsz.* 1924 nr 230); Dzień Zaduszny. (*Przegl. Por.* 1907 nr 305-306; *Kur. Warsz.* 1924 nr 306-307.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5032); Niebezpieczna zabawa; Ani tak, ani tak!; Jasnowidz; Córka faraona; Istota zjawisk tzw. psychicznych. (*Rzeczpospolita* 1923 nr 239).

38. Maria z Magdali. Ogł. fragm. *Kur. Warsz.* 1928 nr 104 (pt. Maria Magdalena). Wyd. osob. całości. W-wa [1928].

39. Ślepy margrabia. Widowisko sceniczne w 3 aktach z epilogiem. *Dzień Pol.* 1928 nr 3-20, 23-27, 30-37. Wyd. osob. W-wa [1928].

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 5753.

40. Dwuwiersze. W-wa [1931].

41. Do przedstawicieli Słowian. *Świat Współcz.* 1932 nr 1. Wyd. osob. W-wa 1932.

Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5056.

42. Dwuwiersze. Pięć setek. Seria 2. W-wa [1933].

43. Sonety wstępujące. Od jedno- do piętnastogłoskowego. W-wa 1934.

Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5059.

44. Lotnik duchowy. Wiersze. Nie druk.

Zawartość: Do kobiety polskiej; Do wydawcy; Dusza ludzka; Forma; Gromnica; Książki; Liga powitana; Lotnik duchowy; Na harfie ducha; Niewidzialna pasażerka; O graj mi!; Pismo X; Pszczoły; Rozmowa filozoficzna z lotnikiem. Utwór dramatyzowany prozą; Spowiedź; Śmierć róż; Teleskopia; Teoria względności; W dzień i w nocy; Wyznanie lotnika; Wzbogaconym na wojnie; Źródło natchnienia.

Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5051.

45. Mój Kalendarzyk albo Agenda Ducha albo Droga do Ładu. Rymy duchowe. Nie druk.

Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5064.

46. Problemat miłości. Utwór sceniczny w 3 sprawach z epilogiem. Nie druk.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5034.

47. Szaleńcy. Studium dramatyczne w 1 odsłonie. Nie druk.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5035.

48. Trójka hulańska, czyli zniknięcie damy. Farsa w 1 odsłonie oryginalnie napisana. Nie druk.

Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5037.

Nadto w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie znajdują się rękopisy: 1. Nowel: Adaszek i Ewuchna albo ideal i życie. Sygn. I 5023 (ogł. *Warsz. Dzień Nar.* 1936 nr 142); Automobilistka. Sygn. I 5003; Człowiek-radio. Sygn. I 5007;

Don Kiszot ewangelii. Sygn. I 5013; Hrabia August. Sygn. I 5014; Kariera poety Olimpowskiego. Sygn. I 5009; Major Grot albo sprawa w kwadrans. Sygn. I 5021; Merci. Sygn. I 5026; Niewiasty ewangeliczne: Maria Sufanitka. Sygn. II 5012; Niewiasty ewangeliczne: Dina Samarytanka. Sygn. II 5011 (ogł. *Rzeczpospolita* 1930 nr 129-137); Nikczemny! Skandal radiowy. Sygn. I 5018; „Nowela”. Sygn. I 5030; Opatrzność. Sygn. I 5029; Opiekunka zwierząt. Sygn. I 5015; Ostatni akt. Sygn. I 5006 (ogł. *Dzień Pol.* 1930 nr 88); Ostatni kwadrans. Sygn. I 5028; Pani Ola. Sygn. I 5016; Piękna bajka o kanałach Marsa. Pogadanka radiowa. Sygn. I 5022; Piękna Rodopis. Sygn. II 5024-5025; Przez telefon. Sygn. I 5017; Przygoda. Sygn. I 5002; Przygoda. Nowela z konkursem czytelników. Sygn. II 5031; Przysięga. Sygn. I 5019; Raj odzyskany. Idylla radiowa. Sygn. I 5001; Statek podwodny. Sygn. I 5010 (ogł. *Dzień Pol.* 1928 nr 215); Szaleństwo szczytów. Sygn. I 5008; Zemsta kobiega. Sygn. I 5020; Zorza północna. Sygn. I 5027.

2. Zbiory drobnych wierszy, pojedyncze wiersze, notatniki poetyckie itp.: sygn. 2676, II 5047-II 5050, I 5052-I 5053, III 5063, II 5071, II 5074, III 5093, II 5154-II 5157, II 5159-II 5160, I 5162-I 5167, I 5170-I 5174, I 5177, II 5179-II 5180, 5450.

3. Większe utwory wierszem: Antychryst. Opowiadanie sztygara. Sygn. I 5062 (fragm. ogł. *Polonia* 1935 nr 3820); Droga do nieba. Sygn. I 5070; Legenda o świętym Sylwestrze. Sygn. I 5069 (ogł. *Kur. Warsz.* 1927 nr 1); Nowy rok tam... Poemat dramatyzowany. Sygn. I 5077 (ogł. *Kur. Warsz.* 1927 nr 19); Poległym cześć. Wiosna 1915. Sygn. II 5075; W świetle reflektorów. Boje w Karpatach. Koziówka. Sygn. II 5072; Z głodu. Z kroniki miasta Warszawy. Sygn. II 5073; Z tragedii polskiej. Opowiadanie rannego rezerwisty. Sygn. II 5076.

4. Pierwsze dni wojny. Wspomnienia z 1914. Sygn. IV 5042; Próby i szkice utworów prozą. Sygn. 5158.

5. Artykuły i rozprawy: sygn. IV 5112-II 5115, II 5039, I 5041, II 5043-II 5045, III 5079-III 5080, I 5094, I 5117, II 5119, II 5121-II 5124, II 5135, I 5146-I 5148, II 5151, I 5169.

Ponadto pisywał i wydawał w zbiorach drobne wierszyki dla dzieci.

Wiersze, opowiadania, rozprawy i przekłady umieszczał w czasopiśmie: *Ame-*

ryka (Toledo 1893), *Astrea* (1924), *Biesiada Lit.* (1898-1900, 1909, 1912, 1916-1917), *Bluszcz* (1896, 1903, 1915, 1917-1918, 1921, 1923, 1926-1927), *Czas* (1910, 1935), *Czyn* (1921), *Droga* (1929-1933), *Dzien. Chicagowski* (1893, 1895-1899, 1907, 1909, 1912), *Dzien. Label.* (1917), *Dzien. Nar.* (Piotrków 1916), *Dzien. Powsz.* (1908), *Dzien. Pol.* (1924-1932), *Echa Leśne* (1930, 1932, 1935), *Echo Lit.* dod. *Dzien. Pol.* (1898), *Echo Lit.-Artyst.* (1912), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1897-1901), *Gaz. Mazurska* (1925), *Gaz. Nar.* (1895), *Gaz. Pol.* (Chicago 1909), *Gaz. Pol.* (W-wa 1931-1932), *Gaz. Por. 2 Grosze* (1915-1916), *Gaz. Warsz.* (1893-1894, 1920, 1923), *Gaz. Wil.* (1906), *Głos* (1897, 1899), *Głos Jarosławski* (1894), *Głos Ludu* (1930), *Goniec Codz.* (1910), *Goniec Częstochowski* (1921), *Ilustracja Pol.* (1920), *Ilustr. Kur. Pol.* (1916), *L'Imitation* (Paryż 1912), *Jeniec* (Gardelegen 1917), *Kobieta Współcz.* (1927), *Kolce* (1892-1895), *Kraj* (1890), *Kur. Codz.* (1891-1895), *Kur. Księgarski* (1928), *Kur. Lit.-Nauk.* dod. *Kur. Codz.* (1933), *Kur. Niedzielnny* (1896), *Kur. Pol.* (1916-1918), *Kur. Warsz.* (1913-1930), *Kur. Zagłębia* (1921), *Liberum Veto* (1919), *Lit. i Sztuka* dod. *Dzien. Pol.* (1929), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1908, 1913), *Messenger Polonais* (W-wa 1928, 1930), *Muzyka* (1929), *Niwa* (1894), *Nowa Gaz.* (1918), *Nowa Książka* (1934), *Nowe Drogi* (1923), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1924), *Ognisko* (Paryż 1926, 1929-1930), *Pam. Warsz.* (1920, 1930-1931), *Pani* (1923), *Pion* (1933-1934), *Pochodnia* (1919), *Polonia* (1927-1928, 1930, 1935), *Polska* (1930-1931), *Pol. Macierz Szkolna* (1918), *Polska Odrodzona* (1924), *Praca* (1901), *Pravda* (1898-1899, 1912), *Przegl. Lit.* dod. *Kraju* (1887, 1890), *Przegl. Por.* (1907), *Przegl. Tyg.* (1889-1892, 1894; tu m. in. rubr. Listy krakowskie. 1889-1892), *Przodownica* (1899-1900), *Przyj.* (1912), *Przyj. Dzieci* (1897), *Radio* (1927), *Reformator* (1905), *Rodzina Pol.* (1931), *Rola* (W-wa 1913), *Rola* (Kr. 1932), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1909-1910, 1913-1917, 1924-1925, 1927-1928), *Rzeczpospolita* (1921-1923, 1925, 1928-1931), *Sfinks* (1908, 1910, 1912), *Słowo* (1903), *Strażnica* (1919), *Świat* (1906-1912, 1914-1916, 1929-1932), *Świat Współcz.* (1932), *Tęcza* (1934), *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* (1898), *Tyg. Ilustr.* (1892, 1902, 1907, 1911-1912, 1914, 1918, 1920, 1927, 1930-1935), *Tyg. Mód i Powieści* (1898-1899, 1903, 1908-1911), *Tyg. Mód i Powieści Nasz Dom* (1912-1914), *Tyg. Pol.* (1898-1899, 1913), *Tyg. Wil.* (1925), *Wesoly*

Kurierek dla Wszystkich (1899), *Wędrowiec* (1893-1895, 1897-1902), *Wieczory Rodz.* (1892, 1899, 1901-1906, 1909), *Wiedza i Przyroda* (1925), *Wies i Dwór* (1914), *Wyzwolenie* (Wisła 1919), *Zdrój* (1919), *Zgoda* (Chicago 1909).

Ponadto w wydawnictwach: *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, L. M. Freytag: Zmartwychwstanie Chrystusa. W-wa 1922 (tu przedmowa), *Godło. Książka zbior.* T. 1. W-wa 1915, W. Goździcki: Dusza odchodząca. W-wa 1934 (tu przedmowa), W. Grodzicka-Czechowska: Poezje. W-wa 1913 (tu przedmowa), *Jednodniówka. Na Żołnierza pol.* Sieradz 1919, *Kalendarz „Piasta”*. Kr. 1917, *Kalendarz pol. ilustr.* W-wa 1892, *Księga dla wszystkich.* Łódź 1899, *Księga jubileuszowa „Kur. Por.” 1877-1902.* W-wa 1903, *Na Pol. Macierz Szkolną.* W-wa 1917, *Na szkołę pol.* W-wa 1916, *Na wpisy szkolne.* W-wa 1915, *Pamięci J. Gadomskiego koledzy.* W-wa 1907, *Pisanka.* W-wa 1900, *Pisarze pol. kresom zach.* W-wa 1925, *Poezje.* W-wa 1905, *Prośna. Jednodniówka kaliska.* Kalisz 1895, R. M. Rilke: Księga obrazów. W-wa 1927 (tu przekład pięciu wierszy), H. Rudzińska: Liście. W-wa 1928 (tu przedmowa), A. Scheur: Pamiętnik pilota polskiego. W-wa [1920] (tu przedmowa), *Słowackiemu. Jednodniówka.* Kr. [1904], L. Tolstoj: Żywy trup. W-wa 1912 (tu przedmowa), *W czterdziestą rocznicę powstania styczniowego.* Lw. 1903, S. Widacki: Noce romantyczne. W-wa 1916 (tu wiersz wstępny), *Wigilie.* 1915.

Przekłady

1. J. Ruskin: O prawdziwej kobiecie. *Wędrowiec* 1899 nr 40-49 (pt. Ruskin o kobietach). Wyd. osob. W-wa 1900.

2. Skarbczyk poezji chińskiej. W-wa 1902 [1901].

Rkps. Bibl. Nar. sygn. II 5100.

3. A. Czechow: Opowiadania. W-wa 1904.

4. P. Loti: Indie. T. 1-2. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 397-398.

5. H. Heine: Niemcy. Baśń zimowa. Ogl. fragm: *Lit. i Sztuka* 1908 nr 9 dod. *Nowej Gaz.* nr 126; *Świat* 1908 nr 1. Całość ogł.: *Sfinks* 1910 t. 2 s. 275-282, 430-442, t. 3 s. 122-129, 363-382, t. 4 s. 274-288, 439-460. Wyd. osob. W-wa 1911.

6. Owidiusz: Sztuka kochania. Księga III. *Sfinks* 1908 t. 3 s. 353-357.

7. A. Fabre d'Olivet: Stan społeczny człowieka. Budowa metafizyczna człowieka. W-wa 1909 *Biblioteczka Hermetyczna*.

8. Laktancjusza Firmiana, jak przypuszczają, a pewnie nieznanego poety starożytnego wiersz o feniksie. W-wa 1909.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5099.

9. De Larmandie: Próba wskrzeszenia. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1909 nr 15-20. Wyd. osob. W-wa 1910 *Biblioteczka Hermetyczna* 2.

10. Apulejusz: Z „Metamorfoz” albo „Złotego Osła”. Bajka o Amorze i Psyche. Ogl. fragm.: *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1910 nr 41. Wyd. osob. W-wa 1911.

11. Lao-Tse: Tao, czyli Droga Niebios, czyli doktryna najwyższego rozumu. W-wa 1910 *Biblioteczka Hermetyczna*.

12. Anioł Ślżak [J. Scheffler]: Patnik anielski. Rymy duchowe. Ogl.: *Echo Lit.-Artyst.* 1912 nr 3, *Kur. Warsz.* 1912 nr 354, *Nasz Dom Tyg. Mąd i Powieści* 1913 nr 40, *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1913 nr 1, 34. Wyd. osob. W-wa 1924 (pt. Patnik anielski. Rymy w ducha bogate, stateczne i ostateczne).

Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5103-5104.

13. Epiktet: Podręcznik. Pamiętnik moralności stoickiej. W-wa 1912 *Biblioteczka Hermetyczna* 7.

14. J. M. Hoene-Wroński: Propedeutyka mesjanistyczna. Zasady filozofii absolutnej. W-wa 1912 *Biblioteczka Hermetyczna* 8.

15. Psalmi Dawidowe. Ogl. fragm.: *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1914 nr 44, 1915 nr 45; *Biesiada Lit.* 1916 nr 7, 11, 24. Wyd. osob. pt.: Psalmi Dawidowe, które najprzedniejsze, na nowo przelozone. W-wa 1916.

Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5086.

16. R. Tagore: Pieśni ofiarne. Ogl. fragm.: *Biesiada Lit.* 1916 nr 44; *Kur. Warsz.* 1916 nr 244; *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1917 nr 5; *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 10. Wyd. osob. całości. W-wa 1918.

17. Glosa św. Teresy. *Bluszcz* 1917 nr 8.

Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5101.

18. J. M. Hoene-Wroński: Tajemnica polityczna Napoleona. W-wa 1919.

19. J. M. Hoene-Wroński: Drugie za-

gadnienie decydujące o Napoleonie. *Pochodnia* 1919 nr 1-2.

Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5128.

20. P. Sédir: Siedem ogrodów mistycznych. W-wa 1919. Wyd. nast. powiększone rozważaniami o zjawiskach wewnętrznych życia mistycznego. W-wa 1923.

21. P. Sédir: Droga prawdziwa do Boga prawdziwego. W-wa [1920].

22. P. Sédir: O prawdziwej religii. W-wa 1920. Wyd. 2 W-wa 1924.

23. P. Sédir: Trzy odczyty. W-wa 1920.

24. J. M. Hoene-Wroński: Poręczenie religijne mesjanizmu. W-wa 1921.

25. J. M. Hoene-Wroński: Prodróm mesjanizmu albo filozofii absolutnej. Lw. 1921 *Prace Inst. Mesjanistycznego w W-wie* 1.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5133.

26. J. M. Hoene-Wroński: Stworzenie absolutne ludzkości. Fragment rękopisu zawierający krytykę kantyizmu i założenie rzeczywistości absolutu. W-wa 1921 *Prace Inst. Mesjanistycznego w W-wie*.

27. P. Sédir: Obowiązek duchowy, jego ideał, jego pojęcie, jego ziszczenie. W-wa 1921.

28. P. Sédir: Pieśń nad pieśniami. Próba wytłumaczenia. W-wa 1921.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5089.

29. P. Sédir: Siły mistyczne i sprawowanie życiowe. Fragm. pt. Apostolstwo ogł. *Czyn* 1921 nr 5-8. Wyd. osob. całości W-wa 1921.

30. P. Sédir: Wtajemniczenia. Powieść dla „maluczkich”. W-wa [1921]. Wyd. 2. przejrzane i popr. W-wa [1924].

31. J. M. Hoene-Wroński: Filozofia pedagogii. Reforma absolutna wiedzy ludzkiej. Lw. 1922.

32. J. M. Hoene-Wroński: Odezwa do narodów cywilizowanych o zgubnym ich nieładzie rewolucyjnym jako dalszy ciąg Reformy Wiedzy Ludzkiej. W-wa 1922.

33. J. M. Hoene-Wroński: Prolegomena do mesjanizmu. T. 1, 3. Lw. 1922, Lw. 1925.

Rkps fragm. Bibl. Nar. sygn. II 5140.
T. 2 tłum. P. Chomicz.

34. P. Sédir: Wykłady ewangelii. 1. Lata dziecięce Chrystusa. 2. Kazanie na górze. W-wa 1922.

35. Didache, czyli nauka dwunastu apostołów. W-wa 1923.

36. J. M. Hoene-Wroński: Kodeks prawodawstwa społecznego absolutnego. Z rękopisu francuskiego niedrukowanego przełożył... W-wa 1923.

37. J. M. Hoene-Wroński: Metapolityka. W-wa [1923] *Prace Inst. Mesjanistycznego*.

38. Katarzyna Sieneńska Św.: Listy do błogosławionego Rajmunda Kapuańskiego. W-wa 1923.

38a. Ch. Meré: Szał miłości. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 1923.

39. P. Sédír: Księga czuwania. Rozmyślania na każdy tydzień roku. W-wa 1923.

40. P. Sédír: Przyjaźni duchowe. Ich zadania i cele. W-wa 1924.

41. J. M. Hoene-Wroński: Tablica psychologii. Poprzedzona rozprawą wstępną z apodyktyki pt. Prawo stworzenia albo autogenia rzeczywistości. Lw. 1925.

42. P. Sédír: Ewangelia i problemat wiedzy. Mowa wygłoszona na czwartym zgromadzeniu ogólnym „Amitiés spirituelles”. W-wa 1925.

43. Napoleon o Chrystusie. Według książki kawalera de Beauterne z 1840 r. pt. Conversations religieuses de Napoleon. W-wa 1926 *Bibl. Mesjanistyczna* 1.

44. J. M. Hoene-Wroński: List do papieży o naglącej potrzebie obecnej spełniania religii. Wyciąg z t. 2 Reformy wiedzy ludzkiej. W-wa 1928 *Prace Inst. Mesjanistycznego*.

45. F. Warrain: Wiązanie metafizyczne sporządzone według prawa stworzenia Hoene-Wrońskiego. W-wa 1928.

Współtłumacz: P. Chomicz.

46. R. Hichens: Ogród Allacha. Powieść. W-wa 1929.

47. F. Warrain: Prawo stworzenia według Hoene-Wrońskiego. Odczyt wygłoszony w Sorbonie na akademii ku uczczeniu 150 rocznicy urodzin Hoene-Wrońskiego. *Droga* 1929 s. 490-500 i odb. W-wa [1929] *Prace Inst. Mesjanistycznego*.

48. J. M. Hoene-Wroński: Filozofia estetyczna. *Droga* 1930 s. 687-695. Wyd. osob. W-wa 1930.

49. J. Saile: Nowa teoria filozoficzna magnetyczna. Rzecz o granicach przestrzeni i czasu. W-wa 1930.

50. J. Benda: Mowa do narodu europejskiego. *Droga* 1933 s. 737-761, 881-903.

Nadto w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie znajdują się rękopisy następujących przekładów: Anakreont: Z pieśni miłosnych. Sygn. I 5083; Anioł Ślązak [J. Scheffler]: Breviarzyk mistyczny z rymów duchownych. Sygn. I 5102; M. Arland: Rozmyślania o człowieku. Sygn. I 5118; Bhagavat-Gita, czyli pieśń błogosławiona. Sygn. II 5096; J. Böhme: De Vita Mentali albo o życiu nadzmysłowym. Sygn. II 5110; J. Böhme: Psychologiae Supplementum. Oko odwrócone, czyli krótki i sumaryczny wykład o duszy i jej obrazie, a także o Turbie, która obraz psuje. Sygn. II 5111; Dhammapada. Sygn. I 5093; J. M. Hoene-Wroński: Autotezja świata albo filozofia chrematyczna. Sygn. I 5130; J. M. Hoene-Wroński: Drobne prace. Sygn. II 5139; J. M. Hoene-Wroński: Filozofia absolutna historii, czyli geneza ludzkości. Historiozofia, czyli nauka historii. Cz. 1. Sygn. II 5126; J. M. Hoene-Wroński: Filozofia achrematyczna. Sygn. II 5129; J. M. Hoene-Wroński: Nomotetyka mesjaniczna albo prawa wyższe świata. Część uzupełniająca Apodyktyki mesjanicznej. Sygn. II 5127; J. M. Hoene-Wroński: O Chrystusie. Udowodnienie rozumowe boskości Chrystusa. Sygn. II 5134; J. M. Hoene-Wroński: Prawdziwa gama diatoniczna. Generacja absolutnej skali muzycznej. Sygn. I 5141; J. M. Hoene-Wroński: Stworzenie magii. Tablica z Apodyktyki Mesjanicznej. Typ prawa tworzenia. Tablice schematyczne. Sygn. IV 5132; Homer: Iliada. Fragmenty. Sygn. I 5082; J. Jeans: Tajemniczy wszechświat. Sygn. I 5038; Kilka rysów kościoła wewnętrznego. Z rosyjskiego... Sygn. 5040; Krótki wyciąg rozważania natchnionego Mysterium wielkiego o tym, jak świat cały widomy jest wpływem i wyrzutem powrotnym Mądrości i Woli bożej. Sygn. III 5081; Ksenofont: Pantea. Sygn. I 5084; Księga trzecia Krasy zaślubin duchownych Ruysbroeka przedziwnego. Sygn. II 5107; Księgi mądrości Salomonowej. I. Eklezjast. Sygn. II 5087; Legenda sielsko-anielska o latach dziecięcych Jezusa. Według nieznanego starego rękopisu... Sygn. I 5106; G. Marino: Adonis. Fragment. Sygn. I 5067; C. Mendès: Scarron. Komedia tragiczna w 5 aktach. Sygn. II 5033; De Montfaucon de Villars: Hrabia Gabalis albo rozmowy o naukach tajemnych. Sygn. I 5150; Myśli Paskala. Sygn. II 5116; Ostatnie chwile Sokratesa. Według platonowskiego Fedona. Sygn. II 5085; Paracelsus. Księga o długim życiu. Sygn. I 5108; Przypowieści Salomonowe, które najprzedniejsze. Sygn.

I 5088; R. M. Rilke: Księga obrazów. Sygn. II 5161; M. Sędziwój: Dialog pomiędzy Merkuriuszem, Alchymistą i Przyrodą. Sygn. III 5149; M. Sędziwój: Tractatus de Sulphure. Sygn. II 5153; G. Ungaretti: Drobne utwory poetyckie. Sygn. I 5068; Upaniszady i Wedanta. Fragmenty. Sygn. II 5097-5098; E. Verhaeren: Święty Jan. Z rymów kościelnych. Sygn. II 5066; P. Verlaine: Mądrość. Wiązanka poezji. Sygn. 5078; A. de Vigny: Mojżesz. Sygn. II 5065; J. de Voragine: Złota legenda. Sygn. II 5105; F. Warrain: Analiza i komentarz filozofii achrematycznej Hoene-Wrońskiego. Sygn. II 5138, I 5145; Wasantaseña albo Wózek gliniany. Indyjska sztuka sceniczna w 10 aktach. Sygn. II 5091 — III 5092; Wyjatki z listów św. Pawła o małżeństwie. Sygn. I 5109; Z poezji mistycznej perskiej. Sygn. IV 5090.

Przekłady drobnych wierszy różnych autorów: Sygn. II 5050, III 5152, II 5155, II 5157.

Listy i materiały

1. Do K. Hoffmana z 1896. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 1172.

2. Do W. Piechowskiej 2 listy z 1899 i b. d.; E. Piechowskiej 9 listów z 1900-1926; S. Piechowskiej z 1926. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2937, 5181.

2a. Do L. Kotarbińskiej 76 listów z 1909-1934 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7039.

3. Do Z. Przesmyckiego 3 listy z 1909-1932. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2850, IV 6319.

3a. Do Z. Rabskiej 26 listów z 1911-1934 i dedykacja; W. Rabskiego z 1919. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2724, 2731, 2732.

4. Do J. Kotarbińskiego 11 listów z 1915-1926. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7045, 7046.

5. Do E. Łunińskiego z 1929. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 173.

6. Do F. Hoesicka 2 listy. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2690, 2693.

7. Do A. Sygietyńskiego b. d. Rkps Ossol. sygn. 12815/II.

8. Od różnych osób 74 listy z 1898-1934. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5181. M. in.: M. Gawalewicz, A. Kraushara z 1924.

9. Od W. Lutosławskiego z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5995.

10. Od F. Warraina z 1929. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5144.

11. Od firmy Trzaska-Evert-Michalski z 1932. Rkps Bibl. Nar. sygn. I 5038.

12. Wycinki nekrologów, depesze kondolencyjne, papiery osobiste, notatki biograficzne. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5182-5183.

13. Akt przyjęcia do stowarzyszenia dewocyjnego. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7331 IV.

OPRACOWANIA

Mucha 1894 nr 46, 48, 50. — *Kur. Por.* 1895 nr 350 [not. o nabyciu „Kuriera Święteckiego”]. — Dr VOKS [W. KOŚCIAKIEWICZ]: Hermetysta polski. *Świat* 1910 nr 9. — W. LUTOSŁAWSKI: Poeta myśliciel. *Świat* 1910 nr 50. — *Nowa Gaz.* 1910 nr 146. — MIKAR [M. KARSKI]: Epigramaty Sowizdrzalskie. *Sowizdrzał* 1916 nr 21. — M. KOŹNIEWSKA: Portret poety J. Jankowskiego. *Świat* 1917 nr 51. — Kandydata plagiatora. *Sowizdrzał* 1918 nr 9. — J. ŁOŚ: Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. W-wa [1920] s. 320.

(Nekrologi:) T. K-c [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1935 nr 135; J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Świat* 1935 nr 22; W. ŁASZCZYŃSKI: Poecie-filozofowi J. Jankowskiemu. [B. m.] 1935 [mowa pogrzebowa]; J. SM. [J. SMOTRYCKI]. *Polonia* 1935 nr 3820; *Gaz. Warsz.* 1935 nr 142; *Tyg. Ilustr.* 1935 nr 25; *Zet* 1935 nr 5.

ST. NAPIERSKI [M. EIGER]: O J. Jankowskim. *Pion* 1936 nr 26. — H. DUNINÓWNA: Ci, których znalazł. W-wa 1957. — R. TABORSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 10 (1962-1964). — J. Jankowski. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 525.

Staccato. W. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Prawda* 1891 nr 52. — *Przegl. Tyg.* 1892 nr 2.

Strachy. *Ateneum* 1893 t. 4 s. 411-412.

Smutny rycerz. A. L. *Ateneum* 1894 t. 3 s. 588-589. — N. [A. NIEMOJEWSKI]. *Wędrowiec* 1894 nr 39.

Żyje!... Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1894 nr 33.

Lalka. W. BUKOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1895 nr 154. — E. JERZYŃA [G. CZERNICKI]. *Rola* 1895 nr 35. — N. A. [A. NIEMOJEWSKI]. *Wędrowiec* 1895 nr 39. — *Ateneum* 1895 t. 4 s. 185-186. — *Przegl. Tyg.* 1895 nr 23. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1896 nr 1.

Rytmy i rymy. BEZIM. *Wędrowiec* 1897 nr 51. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 200. — J. CHRZANOWSKI. *Słowo* 1898 nr 92. — T. KONCZYŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1898 nr 25. — M...a. *Bibl. Warsz.* 1898 t. 2 s. 562-565.

Zwrotki. L. *Bluszcz* 1903 s. 274. — O. [J. OSTRORÓG]. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 28 — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1903 nr. 811.

„Samuel Zborowski” J. Słowackiego. Myśli i wrażenia. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1904 s. 396-397. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 3 (1904) s. 705. — A. WRZESIEŃ [A. LANGE]. *Gaz. Handlowa* 1904 nr 327. — (L). [J. LORENTOWICZ]. *Kur. Codz.* 1904 nr 322. — *ZD. Gaz. Pol.* 1904 nr 336. — *Kur. Pol.* 1904 nr 305. — T. JESKE-CHOŃSKI. *Bluszcz* 1906 nr 24.

Skoczek. IG. B. [I. BALIŃSKI]. *Słowo* 1904 nr 295. — h. *Gaz. Pol.* 1904 nr 336. — L. [J. LORENTOWICZ]. *Kur. Codz.* 1904 nr 359. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1904 nr 299. — A. W. *Nowa Reforma* 1905 nr 212. — D. *Przegl. Katol.* 1905 nr 32. — T. JESKE-CHOŃSKI. *Bluszcz* 1906 nr 24.

Kesa. W. DZIERŻANOWSKI: Wzloty poetyckie. *Biesiada Lit.* 1910 nr 53. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1910 s. 456-457. — jb. *Słowo Pol.* 1910 nr 379. — S. KIEDRZYŃSKI. *Odrodzenie* 1910 nr 13. — W. K. [W. KOŚCIĄKIEWICZ]. *Świat* 1910 nr 25. — N. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Prawda* 1910 nr 47. — A. St. *Przegl. Powsz.* 1911 t. 110 s. 126. — M. W. [M. WIERZIŃSKI]. *Bluszcz* 1911 nr 45.

Poezje. Seria liryczna. W. DZIERŻANOWSKI: Wzloty poetyckie. *Biesiada Lit.* 1910 nr 53. — ADAM STODOR [A. CEHAK]. *Gaz. Lw.* 1911 nr 50. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1911 s. 465-466. — W. MORACZEWSKI. *Słowo Pol.* 1911 nr 174. — Liryki i przekłady J. Jan-kowskiego. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 23.

Magia piękności. *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 11.

Słoneczna rzeczywistość. P. HULKA-LASKOWSKI. *Echo Lit.-Artyst.* 1914 nr 5.

Pielgrzym duchowy. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1920 nr 11.

Rozmowa z Nikodemem. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1923 nr 62.

Miłość artysty. W. HORZYCA: Tragikomedia w Nohant. *Epoka* 1927 nr 36. — J. IWASZKIEWICZ: *Œuvres polonaises sur Chopin. Pologne Littéraire* (W-wa) 1927 nr 7. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Słowo* 1927 nr 37. — W. LUTOSŁAWSKI: Dwa rodzaje miłości. *Kur. Wil.* 1927 nr 45. — Z. R. [Z. RABSKA]. *Kur. Warsz.* 1927 nr 7. — S. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1927 nr 6 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — *Kur. Pol.* 1927 nr 57. — W. GRUBIŃSKI. *Radio* 1928 nr 9.

Elias z. Z. RABSKA. *Kur. Warsz.* 1928 nr 284. — J. WROCZYŃSKI-SOKOLICZ. *Kur. Księgarski* 1928 nr 5. — *Polonia* 1928 nr 355.

Historie niezwykle. E. CZEKAŁSKI: Historie zwykle i niezwykle. *Świat* 1928 nr 24. — J. HERLAINE: „Niesamowitości”. *Dzien. Pol.* 1928 nr 229. — T. Ł. [T. ŁOPALEWSKI]. *Kur. Wil.* 1928 nr 178. — R. Z. *Radio* 1928 nr 47. — J. S. W. [J. WROCZYŃSKI-SOKOLICZ]. *Rzeczpospolita* 1928 nr 180. — Historie niewiarygodne. *Kur. Pol.* 1928 nr 159.

Maria z Magdali. Z. RABSKA. *Kur. Warsz.* 1928 nr 284. — J. WROCZYŃSKI-SOKOLICZ. *Kur. Księgarski* 1928 nr 5. — *Polonia* 1928 nr 355.

Ślepy margrabia. Z. RABSKA. *Kur. Warsz.* 1928 nr 103. — *Dod. Lit. Polonia* 1928 nr 13 dod. do nr 122.

Dwuwersze. ARNO. *Tyg. Ilustr.* 1932 nr 4. — K. T. *Gaz. Warsz.* 1932 nr 83. — Z. R. [Z. RABSKA]. *Kur. Warsz.* 1932 nr 9. — R. [T. SINKO] *Kur. Lit.-Nauk.* 1933 nr 3 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — H. GALLE. *Nowa Książka* 1934 nr 6 s. 269-270. — W. SEBYŁA. *Pion* 1934 nr 7.

Sonet y wstępujące. Z. R. [Z. RABSKA]. *Kur. Warsz.* 1934 nr 35. — *Nowa Książka* 1935 s. 33-34.

Recenzje przekładów

Skarbczyk poezji chińskiej. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mów i Powieści* 1901 nr 47. — A. DRÓGOSZEWSKI. *Głos* 1901 nr 50. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Bluszcz* 1901 nr 43. — S. DOBRZYCKI. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 76 s. 96-99. — O. [J. OSTRORÓG]. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 24.

H. Heine: Niemcy. Baśń zimowa. Z prasy. *Odrodzenie* 1910 nr 13.

Apulejusz: Z „Metamorfoz”... Wł. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Sfinks* 1911 t. 3 s. 424-425. — A. RAPAPORT. *Eos* 1911 s. 115-116.

Anioł Ślązak: Patnik anielski. *Al. Astrea* 1924 z. 1 s. 71-72.

Psalmy Dawidowe. E. C. [E. CZEKALSKI]. *Romans i Powieść dod. Świata* 1916 nr 24. — Kos.: Ścisłej od Kochanowskiego. *Kur. Pol.* 1916 nr 152. — *Biesiada Lit.* 1916 nr 24. — *Kur. Warsz.* 1916 nr 181.

R. Tagore: Pieśni ofiarne. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1918 nr 55. —

Dr Z. M. *Świat* 1918 nr 7. — *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 10.

J. M. Hoene-Wroński: Tajemnica polityczna Napoleona. W. B. MUTTERMILCH. *Przegl. Nar.* 1919 nr 1. — *Tyg. Ilustr.* 1919 nr 9.

Ch. Meré: Szał miłości. Z. KISIELEWSKI: *Teatr Rozmaitości. Robotnik* 1923 nr 160. — K. MAKUSZYŃSKI: Premiera w Rozmaitościach. *Rzeczpospolita* 1923 nr 159 wyd. por.

J. M. Hoene-Wroński: List do papieży... L. ANDRÉ. *Echo Tyg.* 1930 nr 13.

Pisanka [red.]. E. MALISZEWSKI. *Głos* 1900 nr 37. — Wł. Ł. *Głos Lit. i Społ.* 1900 nr 14.

JANOWSKI LUDWIK (1878—1921)

Pseud. i krypt.: BUJ TUR; BUJ-TUR; J.; L. J.; LUDWIK TUR.

Historyk kultury.

Ur. 7 sierpnia 1878 w Mławie; syn Wiktora, adwokata, uczestnika powstania 1863 roku, i Franciszki z Turowiczów. Lata dziecięce spędził na Ukrainie, w Białej Cerkwi i Stawiszczach. Ukończył gimnazjum w Białej Cerkwi. Rozpoczął studia w 1897 na wydziale historyczno-filologicznym uniwersytetu w Kijowie i ukończył je w 1903 ze stopniem kandydata nauk historycznych. Dalej studiował kolejno w Krakowie, Lwowie, Monachium, Lozannie i Genewie. W 1904 uczył języka greckiego w VI gimnazjum kijowskim. Od 1908 był lektorem języka rosyjskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie w następnym roku uzyskał stopień doktora filozofii. W 1912 został docentem i otrzymał katedrę literatury ruskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. W następnym roku wyjechał na roczny urlop do Stawiszcz. Z uwagi na chorobę serca przebywał na leczeniu w Kijowie, a latem 1914 udał się do Nauheim. W listopadzie 1914 otrzymał pozwolenie na wyjazd do Szwajcarii. Przebywał m. in. w Zurychu, Rapperswilu, Lozannie i Lucernie. Należał do Towarzystwa Pomocy Ofiarom Wojny. Aktywnie pracował w stowarzyszeniu *La Pologne et la Guerre*, był współredaktorem czasopisma *Le Moniteur Polonais*. W czerwcu 1917 przez Niemcy, Szwecję, Petersburg wrócił do Kijowa, gdzie został dyrektorem gimnazjum żeńskiego Waclawy Peretiatkiewiczowej oraz rektorem powstałego dzięki jego inicjatywie Polskiego Kolegium Uniwersyteckiego. Był wiceprezesem założonego w 1917 Polskiego Towarzystwa Naukowego w Kijowie. Aresztowany w czerwcu 1919, po zwolnieniu na skutek interwencji Feliksa Kona opuścił Kijów i wyjechał do Wilna, gdzie otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego, a w 1920 profesora zwyczajnego historii kultury polskiej na Uniwersytecie Stefana Batorego. W 1920/1921 był dziekanem wydziału filozoficznego oraz dyrektorem Biblioteki Uniwersyteckiej. Sprawował funkcję sekretarza Senatu Akademickiego, był kierownikiem Powszechnych Wykładów Uniwersyteckich. Zmarł w Wilnie 18 listopada 1921.

TWÓRCZOŚĆ

1. Uniwersytet Wileński i jego znaczenie. Lw. 1903 *Wydawn. Macierzy Pol.* nr 79.

2. Politiczeskaja diejatelnost' Piotra Skargi. Istoriczeskaja monografija. *Uniwersitetskije izwiestija* 1905 nr 7, 10, 1906 nr 5, 11-12. Wyd. osob. Kijów 1907.

Praca nagrodzona złotym medalem przez Uniwersytet Św. Włodzimierza w Kijowie.

3. Lata uniwersyteckie Juliusza Słowackiego. *Muzeum* 1909 dod. 4 i odb. Zob. też Wyd. zbior.

4. O pismach historyczno-literackich Jundziłła. *Roczn. Tow. Przyj. Nauk w Wilnie* t. 3 (1910) s. 1-67. Zob. też Wyd. zbior.

5. Uniwersytet charkowski w początkach swego istnienia (1805-1820). *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 49 (1911) i odb.

Rozprawa doktorska.

6. Ateny litewskie. Zagajenie kursu pt. Historia Uniwersytetu Wileńskiego. Wykład specjalny z fundacji XX. Lubomirskich miąny 23 i 24 października 1912 na Uniwersytecie Jagiellońskim w sali Śniadeckich. *Kur. Litewski* 1912 nr 244-247; *Czas* 1912 nr 500-502 i odb. Kr. 1912. Zob. też Wyd. zbior.

7. O tak zwanej „Historii Russów”. Kr. 1913.

8. L'instruction publique en Pologne après les partages. *L'Aigle Blanc* 1916 i odb. Lozanna 1916.

9. Litwa i Polska. Drukowane jako rękopis. Lozanna 1916. Wyd. 2. Lozanna 1916.

10. Les théories néo-lithuaniennes et la vérité historique. Lozanna 1916 *La Pologne et la Guerre. Publications Politiques, Historiques et Littéraires* V.

11. Wilno. Esquisse historique. *L'Aigle Blanc* 1916 maj s. 145-187 i odb. Lozanna 1916 *La Pologne et la Guerre. Publications Politiques, Historiques et Littéraires* IX.

12. La politique allemande en Lithuanie. *Temps* 1917 nr 20328; *L'Express Lyon* 1917 z dn. 12 marca; *Le Moniteur Polonais* 1917 nr 3 i odb. Lozanna 1917.

13. Rzut oka na usiłowania zrzeszenia pracy umysłowej na Rusi. *Dzien. Kijowski* 1918 nr 195; *Spr. Pol. Tow. Nauk. w Kijowie* 1918 s. 1-7. Wyd. osob. Kijów 1918. Zob. też Wyd. zbior.

14. Oświata na Rusi po rozbiorach. *Hipogryf* 1920 z. 2 s. 5-12 i odb. Zob. też Wyd. zbior.

15. Historiografia Uniwersytetu Wileńskiego. Cz. 1. *Roczn. Tow. Przyj. Nauk w Wil.* t. 7 (1921) i odb. Wil. 1921 [na okładce Wil. 1922]; przedr. rozdz. 1-2 zob. poz. 16.

16. Wszechnica Wileńska. 1578-1842. Wil. 1921. Wyd. nast. Wil. 1922.

Przedruk rozdz. 1-2 poz. 15.

Artykuły, recenzje umieszczał w czasopismach: *L'Aigle Blanc* (Lozanna 1916), *Alma Mater Vilnensis* (1929), *Bibl. Warsz.* (1906, 1908), *Czas* (1908, 1911-1913), *Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita* (1913), *Dzien. Kijowski* (1913-1914, 1917-1918), *Dzien.* (1910); tu: Lina pękła. Nowela. Nr 59, 62-63), *L'Eroica* (Rzym 1916), *L'Express Lyon* (1917), *Gazette de Lausanne* (1915-1917), *Głos Kijowski* (1905), *Hipogryf* (Wil. 1920), *Kraj* (1900-1903; tu m. in. Akademia Zamoyska. 1902 nr 9-10), *Kur. Litewski* (1905, 1912-1914), *Kwart. Hist.* (1903, 1906-1909, 1911), *Lithuanie et Pologne* (Lozanna 1915), *Le Moniteur Polonais* (Chally 1917), *Museion* (1911, 1913; tu m. in.: Legenda o perle. [Nowela]. 1911 z. 2; Iwan Gonczarow. 1913 z. 6), *Muzeum* (1906, 1908-1909), *Ogniwio* (1903), *Pam. Lit.* (1906, 1913), *Polnische Blätter* (Berlin 1915), *Przeł. Pol.* (1909), *Roczn. Tow. Przyj. Nauk w Wil.* (1910, 1922), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1911), *Rzeczpospolita* (1920-1921), *Spr. Pol. Tow. Nauk. w Kijowie* (1918), *Temps* (1917), *Uniwersyteckie izwiestija* (1905-1906), *Wiad. Brukowe* (1921; tu: Rozmowa dawnych szubrawców. Nr 1, 3), *Wiad. Pol.* (1916), *Wiedeński Kur. Pol.* (1914).

Ponadto w książkach i w wydawnictwach zbiorowych: Artur E. Gurney: *The Population of the Polish Commonwealth*. Londyn 1916 (tu przedmowa), *Wielka enc. powsz. ilustr.* 1905, 1907-1908, 1910.

Wydania zbiorowe

W promieniach Wilna i Krzemieńca. Wil. 1923 (z przedmową S. Pigionia).

Zawartość: Ateny litewskie. (Zob. poz. 6); O pismach historycznych i literackich Jundziłła. (Zob. poz. 4); Lata uniwersyteckie J. Słowackiego. (Zob. poz. 3); Oceny, sprawozdania i notatki z dziejów: Kuratoria wileńska Czartoryskiego. (*Muzeum* 1906 t. 2 s. 469-473); Na Wszechnicy Wileńskiej. (*Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1900 nr 45, 1901 nr 21-22, 25-26); Prof. Józef Frank w świetle swych pamiętników. (*Kur. Litewski* 1913 nr 156-157; *Czas* 1913 nr 334, 336); Szubrawcy w Wilnie. (*Pam. Lit. R.* 12 (1913) s. 359-363); Tło historyczne III cz. „Dziadów”. (*Przeł. Pol.* 1909 t. 172 s. 526-537); Rocznice 1820-1920. (*Rzeczpospolita* wyd. wileńskie 1921 nr 1, 24); Młodzież wileńska w powstaniu listopadowym. (*Rzeczpospolita* wyd. wileńskie 1920 nr 71); Ostatni. (*Rzeczpospolita* wyd. wileńskie 1921 nr 69). — W promieniach Krzemieńca: Tadeusz Czacki. (*Czas* 1913 nr 83, 85); Czacki i Rosja. (*Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita* 1913 nr 94); Oświata na

Rusi po rozbiorach. (Zob. poz. 14); Rzut oka na usiłowania zrzeszenia polskiej pracy umysłowej na Rusi. (Zob. poz. 13).

Listy i materiały

1. Do E. Pawłowicza 4 listy z 1901-1904. Rkps Ossol. sygn. 6830/I.

2. Do matki 48 listów z 1907-1914 i b. d. Rkps Bibl. Uniw. w Tor. Koresp. L. Janowskiego sygn. 130.

3. Do J. Łosia 4 listy z 1909-1921. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 2.

4. Do L. Bernackiego z 1910. Rkps Ossol. sygn. 6830/I.

5. Do T. Wierzbowskiego 3 listy z 1910. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 30.

6. Do F. Hoesicka 2 listy z 1911-1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2690.

7. Do F. Hoesicka z ok. 1912-1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2692.

8. Do L. Chrzanowskiego z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7208.

9. Do F. Hoesicka z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2693.

10. Do A. Wrzoska listy z 1913-1920. Fragm. w książce: *W promieniach Wilna i Krzemieńca*. Wil. 1923.

11. Do nieznanego adresata z 1914. Rkps Bibl. Uniw. w Tor. Koresp. L. Janowskiego sygn. 130.

12. Do matki listy z 1920. Fragm. w książce: *W promieniach Wilna i Krzemieńca*. Wil. 1923.

13. Od K. Mikulskiego list z 1895. Rkps Bibl. Uniw. w Tor. Koresp. L. Janowskiego sygn. 130.

14. Od matki 17 listów z 1895-1914 i b. d. Rkps Bibl. Uniw. w Tor. Koresp. L. Janowskiego sygn. 130.

15. Od różnych osób 60 listów z 1903-1914. Rkps Bibl. Uniw. w Tor. Koresp. L. Janowskiego sygn. 130.

16. Różne papiery ze zbiorów L. Janowskiego. Rkps Bibl. Nar. akc. 4140.

Szczegółowa bibliografia prac i materiałów pośmiertnych znajduje się w książce: *W promieniach Wilna i Krzemieńca*. Wil. 1923 s. 63-71.

OPRACOWANIA

S. L. KAMIŃSKI: Wyższe Polskie Kursy Naukowe w Kijowie. *Wiad. Bibliogr.*

(Kijów) 1917 marzec. — *Spr. Pol. Tow. Nauk. w Kijowie*. Półrocze 1, 1918. Kijów 1918. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Filomata wśród nas. *Rzeczpospolita* 1921 nr 351.

(Nekrologi): J. U. [J. UJEJSKI]. *Przeegl. Akademicki* 1921 grudzień; A. WRZOSEK. *Dzien. Poz.* 1921 nr 275 i odb.; P. KLECZKOWSKI. *La Pologne Politique, Economique, Littéraire et Artistique* (Paryż) 1922 nr 2; J. PRZECLAWSKA. *Gaz. Warsz.* 1922 nr 5; *Kwart. Hist.* 1922 s. 274; *Roczn. Tow. Przyj. Nauk. w Wil.* 1922 t. 7.

W. HOROSZKIEWICZÓWNA: Promienisty. W: *Alma Mater Vilnensis. Jednodniówka „Dnia Akademika”*. Wil. 1922. — W. KLINGER: Nieco wspomnień kijowskich o profesorze. *Przeegl. Współcz.* 1922 t. 1 s. 107-116. — J. KORNEFKI: Oświata polska na Rusi w czasie wielkiej wojny. W-wa 1922. — M. B.: Kilka uwag o profesorze. *Powst. Wil.* 1922 [w rękopisie]. — J. WILCZYŃSKI: Moje wspomnienia o L. Janowskim. *Powst. Wil.* 1922 [w rękopisie]. — A. WRZOSEK, W. HOROSZKIEWICZÓWNA: Działalność naukowa i społeczna L. Janowskiego. W książce: *L. Janowski: W promieniach Wilna i Krzemieńca*. Wil. 1923 s. 1-61. — Bibliografia prac L. Janowskiego. W książce: *W promieniach Wilna i Krzemieńca*. Wil. 1923 s. 62-71. — A. WRZOSEK: Szkolnictwo wyższe. Uniwersytety. W: *Dziesięciolecie Polski Odrodzonej*. Wil. 1928 s. 553. — M. BURBIANKA: A. Hlebowicz — zapomniany biograf Witolda. *Ateneum Wil.* 1930 s. 826-828. — DIAULOS: O nowym pomniku na Rossie. *Kur. Wil.* 1931 nr 153. — JUNOSZA: W oczekiwaniu budowy pomników mężów zasłużonych. *Dzien. Wil.* 1931 nr 128. — L. U. [L. UZIĘBŁO]: Smutna rocznica. W 10 rocznicę zgonu... *Słowo* 1931 nr 270. — J. TALKO-HRYNCEWICZ: Wspomnienia z lat ostatnich (1908-1932). W-wa 1932 s. 39-40, 43-44, 151-155. — L. UZIĘBŁO: Tym, co się oświacie zasłużyli. *Dzien. Wil.* 1934 nr 242. — B. ZAHORSKI: Przewodnik po Wilnie. *Wil.* 1935 s. 189. — L. UZIĘBŁO: O Rossie. *Dzien. Wil.* 1936 nr 300. — L. UZIĘBŁO: Pamięci L. Janowskiego. *Słowo* 1936 nr 316. — J. HULEWICZ: Działalność wydawnicza Akademii Umiejętności w zakresie historii literatury polskiej oraz historii oświaty i szkolnictwa w Polsce w l. 1873-1918. *Pam. Lit. R.* 51 (1960) s. 100-101. — L. KRAKOWIECKA. *Pol. słownik biogr.* T. 10 (1962-1964). — W. JAKUBOWSKI: Dzieje rusycystyki na Uniwersytecie Jagiellońskim. [W druku].

Uniwersytet Wileński i jego znaczenie. H. MOŚCICKI. *Kwart. Hist.* 1903 s. 425.

Politiczeskaja diejatielnost' Piotra Skargi. T. GRABOWSKI. *Przeł. Pol.* 1907 t. 165 s. 120-122. — A. KARPOWICZ. *Dzien. Wil.* 1907 nr 144. — *Dzien. Pol.* 1907 nr 402.

Lata uniwersyteckie J. Słowackiego. H. MOŚCICKI. *Bibl. Warsz.* 1910 t. 1 s. 374-380.

Ateny litewskie. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 7.

Wszecznica Wileńska. (SDŁ) [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Rzeczpospolita* 1921 nr 316 wiecz. — H. MOŚCICKI. *Książka* 1922 nr 3. — W. TOLŁOCZKO. *Przeł. Potusz.* 1922 t. 153/154 s. 295. — *Pax* 1936 nr 13-14.

Recenzje wydań zbiorowych

W promieniach Wilna i Krzemieńca. A. DROGOSZEWSKI. *Przeł. Hum.* 1923 t. 2 s. 348-349. — L. STOLARZEWICZ. *Dzien. Wil.* 1923 nr 225. — I. CHRZANOWSKI. *Rzeczpospolita* 1924 nr 31 por. — J. IWASZKIEWICZ. *Przeł. Warsz.* 1924 nr 28. — S. TYNC. *Praca* 1924 nr 5.

JAROŃ JAN NIKODEM (1881–1922)

Pseud. i krypt.: ARIOS; ARJ.; B. J.; JUSTUS; N. ARIOS; NIKODEM ARIOS.

Dramatopisarz, poeta.

Ur. 3 maja 1881 w Jastrzegowicach, powiat Olesno, na Opolszczyźnie, w rodzinie chłopskiej. Syn Walentego i Agnieszki z domu Malecha. Dzieciństwo spędził w Oleśnie, gdzie ojciec jego nabył gospodarstwo rolne. Po ukończeniu szkoły elementarnej w Jastrzegowicach uczęszczał w 1896-1900 do gimnazjum w Bytomiu, którego jednak nie ukończył na skutek konfliktu z niemiecką dyrekcją. W 1904 przebywał na kuracji zdrowotnej w Szwajcarii. Zdał egzamin dojrzałości jako eksternista w Wertheim nad Menem, a w 1905 zapisał się na wydział prawny uniwersytetu wrocławskiego. Z powodu trudności materialnych przerwał studia i pracował jako korepetytor w domach ziemianiskich; w Turwi pod Kościanem i w Ruszczy pod Krakowem. W 1910 osiedlił się we Lwowie i zawarł bliższą znajomość z Janem Kasprovczem. Ukończył prawo na uniwersytecie lwowskim uzyskując w 1914 stopień doktora. Podczas wojny był praktykantem rolnym na wsi, potem urzędnikiem w konsulacie austriackim we Wrocławiu. Od 1919 redagował *Gazetę Opolską*, następnie pracował w Biurze Informacyjnym dla Koalicji w Katowicach, potem jako działacz plebiscytowy w Bytomiu i powiecie kluczborskim. Brał udział w trzecim powstaniu śląskim. W ostatnich latach pracował jako aplikant sądowy w Ostrowie Wielkopolskim. Po powrocie Górnego Śląska do Polski osiedlił się w Lublińcu, gdzie zmarł 1 sierpnia 1922.

TWÓRCZOŚĆ

1. Eleusis. Komedja społeczno-satyryczna w trzech odsłonach. Powst. 1902-1905.

Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 49/I.

2. Konrad Kędzierzawy. Dramat śląski z początków XIII w. w 5 aktach. Powst. 1905. Ponowna red. w 1917. Wyd. Opole 1920. Wyst. Kat. 12 maja 1928.

— Rękopis w posiadaniu Roberta Jaronia. Wiad. podaje S. Dąbrowski w art.: Odnalezione rękopisy J. N. Jaronia.

W 1931 przerobiony na libretto operowe pt. Silesiana. Muzyka S. Ślązaka. Wyst. Kat. 1933.

3. Z pamiętnika Górnoszlazaka. Wiersze liryczne. Ogł. zob. Wyd. zbior.

Wiersze z 1904-1906. Przygotowane do wyd. w 1906.

Zawartość: tu cykle: Spod Krakowa; Pieśni wiosenne; Pieśni lato we; Pieśni jesienne; Pieśni zimowe; Pieśni miłości; W Szwajcarii; Z podróży; Opowiadania, ballady i romance; Ojczyzna, Bóg i dom; Namietność i humor; ponadto przekłady z Petrarki i Horacego.

Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 48/I.

4. W domu hrabiów. Satyra - w 3 obrazach. Powst. przed 1906. Wyd. zob. Wyd. zbior.

Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 49/I.

Wiad. o powst. wg A. Gładysza: J. N. Jaroń. Kat. 1961 s. 22.

5. Wywłaszczenie. Dramat górnośląski w 5 aktach. Powst. ok. 1910. Wyd. Lw. [1913] *Bibl. Utworów Dramatycznych* t. 21. Wyd. nast. do druku przygotował, wstęp i przypisy oprac. S. Dąbrowski. Kat. 1958.

6. Wojsko św. Jadwigi. 5 obrazków dramatycznych z dziejów śląskich. Powst. 1920. Ogl. fragm. *Sztandar Pol.* 1920 nr 163-174 pt. Powstanie górnośląskie; *Sztuka Pol.* 1920 lipiec; *Katolik Pol.* 1927 lipiec. Wyd. całości Kat. 1931. Wyst. Kat. 18 lipca 1927.

Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 50/II.

Rękopisy wielu utworów w posiadaniu Roberta Jaronia. Wiad. podaje S. Dąbrowski w art.: Odnalezione rękopisy J. N. Jaronia; rękopisy sonetów Lorelei i Minstrel w posiadaniu A. Gładysza.

Poezje, nowele i artykuły zamieszczano w czasopismach: *Gaz. Lud.* (1911), *Gaz. Opolska* (1920), *Górnoślązak* (1902; tu wiersz będący debiutem literackim pt. Przyroda w jesieni. Nr 227), *Kłosy* dod. *Gaz. Lud.* (1911; tu m. in. nowele: Skarb, obrazek z życia śląskiego. Nr 5; Srebrny flet. Nr 7-9; Syn górnika. Nr 10-12; Dusza płacząca, obrazek z życia akademików we Wrocławiu. Nr 15; Burza. Nr 21; Ślimak, szkic satyryczny. Nr 22; Jaskółki, bajka. Nr 23), *Kur. Śląski* (1910), *Nowiny* (1919-1920; tu m. in. art. Pruska sprawiedliwość. 1919 nr 92), *Nowiny Codz.* (1920), *Sztandar Pol.* (1920), *Sztuka Pol.* (1920), *Zaranie Śląskie* (1907-1912, 1934, 1966; tu m. in. pośmiertnie: Wiersz w „Księdze gości” Czytelnii Ludowej w Cieszynie. Ogl. L. Brożek. 1934 nr 4; Trzy nieznanne sonety J. N. Jaronia. Ogl. A. Gładysz. 1966 nr 4), *Zeszyty Nauk. Wyższej Szkoły Pedag. w Opolu* (1957; tu pośmiertnie: Wiersze liryczne J. N. Jaronia. Z siódmego zbioru rękopisów. Nr 3 s. 33-45).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963, *U wolności zdroju. Wybór z poezji śląskiej.* Oprac. B. Lubosz. *Kalendarz Śląski TRZZ.* Kat. 1967, *Z górnośląskiej ziemi. Proza i poezja o Górnym Śląsku.* Kat. 1963, *Ze Śląska pol.* Opole 1917.

Wydania zbiorowe

Z pamiętnika Górnoślązaka oraz inne wiersze liryczne. Wyd. i wstęp: W. Ogrodziński. Kat. 1932.

Zawartość: Próby wersyfikacyjne. Rok 1904; Z pamiętnika Górnoślązaka. (Zob. poz. 3); Wybór poety z l. 1904-1908. (Zawiera cykle: Głosy po-

ranne; Sezami); Uzupełnienia do twórczości z l. 1906-1912. (Tu m. in.: W domu hrabiów. Satyra w 3 obrazkach. Zob. poz. 4); Zakłęci rycerze. (*Zaranie Śląskie* 1909 z. 2-4, 1910 z. 1); Przedświt wolności. Utwory z l. 1917-1920.

Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. 48/I, 49/I.

Listy

1. Do E. Farnika 11 listów z 1907-1909. Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 687 III.

2. Do J. Klonowskiej z 1910. Ogl. A. Gładysz w książce: J. N. Jaroń. Kat. 1961 s. 32-33.

3. Do matki z 1918. Ogl. A. Gładysz w książce: J. N. Jaroń. Kat. 1961 s. 41.

OPRACOWANIA

Zarys monograficzny: A. Gładysz: J. N. Jaroń. Zarys monograficzny. Kat. 1968 [zawiera bibliografię twórczości i opracowań]. [Rec.: Z. Bednorz. *Odra* 1968 nr 9; J. Kajtoch. *Zaranie Śląskie* 1968 nr 4].

Ogólnie: E. SZRAMEK: Wyznanie narodowe Śląska — głos jego poezji. *Opole* 1919 s. 30-31. — K. LIGOŃ: Poeci Górnego Śląska. Lw. 1920 s. 53. — S. BELZA: Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość Śląska Górnego. W-wa 1922 s. 30.

(Nekrologi): *Dzien. Śląski* 1922 nr 186; *Głos Ludu Śląskiego* 1922 nr 42.

P. PAMPUCH: Śląski poeta wolności. *Polska Zach.* 1926 nr 33-36; przedr. fragm. *Polska Zach.* 1928 nr 130. — E. IMIELA: J. Jaroń. *Polska Zach.* 1928 nr 135. — j. k. [J. KISIELEWSKI]: Zmarły poeta śląski. *Kur. Poz.* 1929 nr 392. — P. PAMPUCH: J. N. Jaroń. *Zaranie Śląskie* 1929 z. 1. — P. MUSIOŁ: Charakter literatury odrodzenia narodowego na Śląsku. *Zaranie Śląskie* 1930 z. 4 s. 183. — P. MUSIOŁ: Rzut oka na literaturę śląsko-polską. *Pam. Warsz.* 1930 z. 6 s. 58-72. — L. KOBIELA: Współczesna polska literatura regionalna. *Polonista* 1931 z. 5/6 s. 256-262. — W. OGRODZIŃSKI: Ostatnia pieśń górnośląskiego poety. *Polonia* 1931 nr 2579. — W. OGRODZIŃSKI: Tragedia pszowska z r. 1906. *Polonia* 1931 nr 2740, 2742, 2746. — W. OGRODZIŃSKI: Śląsk w poezji J. N. Jaronia. *Roczn. Tow. Przyj. Nauk na Śląsku* 1931 t. 3 s. 87-120 i odb. 1932. — A. JESIONOWSKI: Poeta śląski J. Jaroń. *Kur. Poz.* 1932 nr 266. — W. OGRODZIŃSKI: Wstęp do: J. N. Jaroń: Z pamiętnika Górnoślązaka. Kat. 1932. — W. OGRODZIŃSKI: Motyw Chrószczowy w „Wyrąbanym chodniku”. *Polonia* 1932 nr 2746. — W. OGRODZIŃSKI: Poeta przelomu górnośląskiego. W 10 rocznicę śmierci J. N. Jaronia. *Polonia* 1932 nr 2806. — J. KORASZEWSKI: Liryka poety górnośląskiego J. N. Jaronia.

- Polska Zach.* 1933 nr 64. — W. OGRODZIŃSKI: Górnośląski poeta narodowy. *Mysł Nar.* 1933 s. 803. — Z. BEDNORZ: Jaroń. Przeoczona rocznica. *Powstaniec* 1937 nr 25. — A. JESIONOWSKI: Plebiscyt i powstania śląskie w polskiej literaturze pięknej. *Kat.* 1938 s. 24. — Z. BEDNORZ: J. N. Jaroń, poeta i powstaniec śląski. *Powstaniec* 1939 nr 34. — (b. a.): Na Górnym Śląsku żyw Król-Duch. *Głos Rob.* 1945 nr 29. — Z. HIEROWSKI: Śląsk jako region literacki. *Zaranie Śląskie* 1945 s. 41-43. — Z. HIEROWSKI: Śląsk walczący. Poezja, pieśń. *Kat.* 1946 s. 19. — Z. HIEROWSKI: Rozwój uświadomienia narodowego u pisarzy górnośląskich. *Zaranie Śląskie* 1946 z. 3/4. — W. SZEWCZYK: Śląski trud literacki. *Wr.* 1946 s. 49. — W. B. [A. WOHL]: J. N. Jaroń, poeta Śląska. 1881-1922. *Sztandar Ludu* 1946 nr 40. — Z. HIEROWSKI: 25 lat literatury na Śląsku 1920-1945. *Kat.* 1947 s. 10-11. — M. PAZDRO: J. N. Jaroń, poeta odpowiedzialności społecznej. *Kat.* 1947 *Inst. Śląski S. V Komunikat* nr 48. — *Świat i Życie* dod. *Dzien. Zach.* 1947 nr 37. — Z. HIEROWSKI: Piśmiennictwo. W książce: Z. Hierowski, S. Rospond: Język i piśmiennictwo na Śląsku. *Kat.* 1948 s. 5-36. — J. KORASZEWSKI: Motywy walki klasowej w twórczości śląskiego pisarza ludowego J. Jaronia. *Dzien. Zach.* 1952 nr 62. — S. DĄBROWSKI: J. N. Jaroń. *Głosy nad Odrę* 1956 nr 15. — S. DĄBROWSKI: Nieznany artykuł J. N. Jaronia „Pruska sprawiedliwość”. *Kwart. Opolski* 1956 nr 4 s. 72-75. — C. KUREK: Poezja buntu i walki. *Trybuna Opolska* 1956 nr 209. — S. DĄBROWSKI: Odnalezione rękopisy J. N. Jaronia. *Zeszyty Nauk. Wyższej Szkoły Pedagog. w Opolu* 1957 nr 3. — J. KORASZEWSKI, M. SUCHOCKI: Rola twórczości A. Mickiewicza w rozbudzeniu polskości na Śląsku. *Poz.* 1957 s. 98, 226-228, 245. — S. DĄBROWSKI: J. N. Jaroń — Konrad poezji śląskiej. *Nowa Szkoła* 1959 nr 7-8. — J. KORASZEWSKI: Początki popularności Słowackiego na Śląsku. *Zaranie Śląskie* 1959 nr 4 s. 22-25.
- A. GLĄDYSZ: J. N. Jaroń. *Kat.* 1961 [Rec.: A. M. [A. Milecki]: Poeta śląski. *Nowe Książki* 1961 nr 23; Z. Hierowski. *Zaranie Śląskie* 1962 z. 1 s. 143-146; Jaka [J. Kajtoch]. *Życie Lit.* 1962 nr 27; A. Sylwester. *Kwart. Opolski* 1964 nr 4; F. Szymiczek. *Dzien. Zach.* 1962 nr 22].
- Z. HIEROWSKI: Nauczyciel z Lubszy i inne szkice. *Kat.* 1961 s. 44-46, 132-133 i passim. — J. HAWRAT, S. LIMBACH: J. N. Jaroń — piewca Śląska. *Nad Wartą* 1962 nr 3. — P. ŚWIERC. *Trybuna Opolska* 1962 nr 178. — S. DĄBROWSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 10 (1962-1964). —
- S. DĄBROWSKI: Pisarze śląscy XIX i XX w. *Wr.* 1963. — A. ROSS. *Trybuna Opolska* 1963 nr 176, nr 303. — M. SOBĄŃSKI: Teatr polski na Śląsku 1922-1937. *Kat.* 1963 s. 110-111. — S. DĄBROWSKI: Twórczość dramatyczna J. N. Jaronia. Analiza utworów wydanych za życia poety. *Zeszyty Nauk. Wyższej Szkoły Pedagog. w Opolu* S. B: *Studia i Rozprawy* 1964 nr 7 [streszcz. ogł. poprzednio *Biul. Polonist.* 1963 z. 17; *Kwart. Opolski* 1963 nr 1]. [Rec.: J. Glensk. *Kwart. Opolski* 1965 nr 2; Z. Hierowski: Nieporozumienia wokół dramaturgii J. N. Jaronia. *Kwart. Opolski* 1966 nr 1; S. Dąbrowski: W sprawie „nieporozumień wokół dramaturgii J. N. Jaronia”, *Kwart. Opolski* 1966 nr 1 (odpowiedź Z. Hierowskiemu); S. Kolbuszewski. *Zaranie Śląskie* 1965 nr 1]. — A. GLĄDYSZ: O pierwszych antologiach polskiej poezji Śląska. *Zaranie Śląskie* 1964 nr 2 s. 318-319. — A. GLĄDYSZ: Start poetycki J. N. Jaronia w „Zaraniu Śląskim”. *Zaranie Śląskie* 1965 nr 1. — A. GLĄDYSZ: J. N. Jaroń, korektury do portretu. *Kwart. Opolski* 1965 nr 2. — A. GLĄDYSZ: Śląski odzew poetycki na rewolucję 1905 r. *Trybuna Rob.* 1965 nr 49. — A. GLĄDYSZ: Na tropach wiatru „śpiącego wojska”. *Zaranie Śląskie* 1965 nr 4 s. 795-810. — J. OPOLSKI: Tropy. *Poglądy* 1965 nr 8. — W. OGRODZIŃSKI: Dzieje piśmiennictwa śląskiego. *Wyd. L. Brożek i Z. Hierowski. Kat.* 1965 s. 340-341. — A. GLĄDYSZ. *Trybuna Opolska* 1966 nr 60. — B. LUBOSZ: Poezja powstańczego trudu. *Program Teatru Śląskiego* [Kat.] 1966. — A. GLĄDYSZ: Liryka J. N. Jaronia. *Kwart. Opolski* 1967 nr 2. — J. OPOLSKI. *Trybuna Opolska* 1967 nr 215. — J. N. Jaroń. *W: Zbiór poetów pol. XIX w. Oprac. P. Hertz. Księga 5. W-wa* 1967 s. 291-292. — J. KUDERA: Materiały biograficzne. *Rkps. Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 103/II.* — E. FARNIK: Jaroń-Arjos. *Poezje. W książce: Szkice z niwy polskiej Śląska. Odczyty radiowe 1928-1929. Rkps. Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 680/II.*
- Konrad Kędzierzawy. P. P. [P. PAMPUCH]. *Nowiny* 1919 nr 289. — P. P. [P. PAMPUCH]. *Sztandar Pol.* 1919 nr 82. — *Głosy nad Odrę* 1919 nr 4. — J. PRZYBYŁA: Sztuka śląska w Teatrze Polskim. *Polska Zach.* 1928 nr 136. — R.: Konrad Kędzierzawy. Sylwetka historyczna. *Polska Zach.* 1928 nr 146. — O. RĘGOWICZÓWA: Dramat o „zapomnianym bohaterze śląskim”. *Polska Zach.* 1928 nr 118. — J. SM. [J. SMOTRYCKI]. *Polonia* 1928 nr 133. — S. DĄBROWSKI: Konrad Kędzierzawy na Śląsku. *Kwart. Opolski* 1959 nr 3.

Wywłaszczenie. S. DĄBROWSKI: Wstęp do: J. N. Jaroń: Wywłaszczenie. Kat. 1958. [Rec.: J. Urbanec. *Slezský sborník* 1959 s. 395-397]. — P. B. [P. BAGIŃSKI]. *Polonistyka* 1959 nr 2. — A. GŁĄDYSZ. *Zaranie Śląskie* 1959 nr 2. — S. RECZEK. *Słowo Pol.* 1959 nr 4. — J. URBANEC. *Slezský sborník* 1961 nr 3. — H. WIĘCEK: O właściwą interpretację problematyki społecznej „Wywłaszczenia”. *Kwart. Opolski* 1968 nr 1/2.

Wojsko św. Jadwigi. J. SM. [J. SMOTRYCKI]: Z okazji wydania poematu. *Polonia* 1931 nr 2360. — [E. SZRAMEK]: Wstęp do: J. N. Jaroń: Wojsko św. Jadwigi. Kat. 1931. — S. DĄBROWSKI: Polityczno-agitacyjny dramat z okresu powstań śląskich. Opole 1965. — S. DĄBROWSKI. *Spr. Opolskiego Tow. Przyj. Nauk* 1967 s. 6-9.

JAROSZYŃSKI TADEUSZ EWARYST (1863–1917)

Krypt.: tj.; T. J.

Dramato- i powieściopisarz, krytyk.

Ur. 1863 w Wólce Dobryńskiej, powiat Biała Podlaska; syn Władysława i Marianny z Tomaszewiczów. Do gimnazjum uczęszczał we Lwowie i Piotrkowie. Po ukończeniu gimnazjum uczył się w 1883-1884 malarstwa w Warszawskiej Szkole Rysunkowej. Od 1884 do 1892 odbywał studia malarskie w Paryżu. W 1892 powrócił do kraju i zamieszkał w Warszawie. Był kierownikiem artystycznym w Kole Miłośników Sceny w Warszawie. W 1913 redagował *Wieś i Dwór* i przez parę lat kierował działem sztuk plastycznych czasopisma. W 1914 podobną funkcję pełnił w dwutygodniku *Kłosa*. Należał do Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie, w 1914-1916 był członkiem zarządu. Zmarł 20 lipca 1917 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. W szynkowni. Obrazek dramatyczny w 1 akcie. *Życie* 1890.

Rkps. Bibl. Nar. sygn. II 6350.

2. Ścigana. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 4 sierpnia 1899; Łódź 4 listopada 1899; Poz. 4 marca 1900. Nie druk.

Rkps. Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 371; Bibl. Teatru Pol. w W-wie depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 2137.

3. Fatalista. Krotoczwila w 1 akcie. Wyst. W-wa 27 listopada 1899. Wyd. W-wa 1900 *Teatr Amatorski* nr 61. Wyd. nast. W-wa 1907 w serii jw.

4. Rabuś. Dramat w 4 aktach. Wyst. W-wa 6 czerwca 1900; Poz. 8 grudnia 1900; W-wa 1909 (pt. Na targowisku. Sztuka w 4 aktach). Nie druk.

Rkps. Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4123.

5. Chimera. Powieść z życia artystów. *Wiek Ilustr.* 1901 nr 101-266 z przerwami; *Dzien. Pol.* 1901 nr 446 i nn., 1902 nr 1-30. Wyd. osob. Petersb. 1903. Wyd. nast. T. 1-2. W-wa 1905 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 368-369 (z przedmową Z. Dębickiego).

Przekład czes.: B. Prusík. Praga [1919 lub 1921].

6. Malarze. Dramat w 1 akcie. W: *Melitele. Noworoczn. lit.* Kr. 1902 s. 111-113. Wyst. W-wa 4 kwietnia 1903.

7. Dla nich. Powieść. W-wa 1904.

8. Różni ludzie. W-wa 1904.

Zawartość: Pamiętnik. (*Gaz. Pol.* 1904 nr 6-18); O zachodzie. (*Wiek Ilustr.* 1903 nr 321-333); Dla użycia; Esteci; Paweł Gamoń; Curriculum vitae; Co wypadła? (*Kur. Por.* 1904 nr 87); Tani obiad. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 24); Po walcu. Prawie dramat w 3 scenach.

9. Miasto. Powieść. *Słowo Pol.* 1905 nr 372-662, 1906 nr 2-72 z przerwami. Wyd. osob. W-wa 1906.

10. Zaranie malarstwa polskiego. Szkic do historii. W-wa 1905 *Bibl. „Tyg. Ilustr.”* nr 15.

11. Doktor Tomasz. Powieść. *Kur. Warsz.* 1906 nr 175-346. Wyd. osob. W-wa 1907.

12. Podczłowiek. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 4 września 1907. Nie druk.

Rkps. Bibl. Nar. sygn. II 6354 (odpis dramatu); Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3898.

13. W nawiasach życia. W-wa 1908 *Nowości Lit.* t. 4.

Zawartość: Chwile szczeroci. (*Tyg. Ilustr.* 1907 nr 21); Szlapski. (*Świat* 1908 nr 1); Zaczadzony. (*Tyg. Ilustr.* 1907 nr 19); Kato. (*Tyg. Ilustr.* 1907 nr 18); Kalkulator. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 150); Naczelnik stołu. (*Świat* 1906 nr 42 z podtyt. Notatka z natury); Pieniądz; Poczywy Piętrek. (*Kur. Warsz.* 1907 nr 224; *Goniec Pol.* 1907 nr 186-187); Męczennica; Rehabilitacja. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 180; *Słowo Pol.* 1906 nr 595);

Nieszczęśliwy; Wolność Tomku. (*Kur. Warsz.* 1908 nr 1); Piękny gest; Zasady. (*Tyg. Ilustr.* 1907 nr 20); Zupełnie współczesny. (*Przeł. Por.* 1907 nr 117); Niby. (*Tyg. Ilustr.* 1907 nr 17).

14. Sąsiadka. Komedja w 3 aktach. Wyst. W-wa 13 listopada 1909; Lw. 17 grudnia 1909. Wyd. osob. W-wa 1910.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3837.

15. Dwie nowe. W-wa 1909 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 546.

Zawartość: W jarzmie. (*Gaz. Codz.* 1907 nr 46-74; *Słowo Pol.* 1908 nr 102-210); Dekadent.

16. Wieża z kości słoniowej. Powieść. W-wa 1909.

17. Jak patrzeć na dzieła sztuki. W-wa 1910 *Nowości Lit.* t. 40. Wyd. nast. W-wa 1911 *Nowości Lit.*

18. Czarna róża. Komedja w 3 aktach. Wyst. W-wa 15 lutego 1911. Nie druk. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6351.

19. Dobra krew. Powieść. W-wa 1911.

20. Narodziny dziedzica. W-wa 1911.

Zawartość: Narodziny dziedzica. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 33); Przysługa; W puszczy. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 23); Nędzarz wyjątkowy. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 100); Klamka. (*Kur. Warsz.* 1908 nr 331); Ofiara. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 226 pt. Ofiary; *Słowo Pol.* 1905 nr 302 pt. Ofiary); Chodzik. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 161); Sztuka na Ziemi Obiecanej. (*Tyg. Ilustr.* 1910 nr 24); W Pacanowie. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 233); Literat i złodziej; Przyjaciel. (*Świat* 1909 nr 1).

21. Oko za oko. W-wa 1912.

Zawartość: Oko za oko. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 28); Odpoczynek. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 70); Listy zza grobu. (*Kur. Warsz.* 1911 nr 327); Delikatność uczuć; Fela; Zaćmienia. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 110 pt. Zaćmienie); Kondyfeje; Asekuracja; Sfinks. (*Dzien. Kijowski* 1911 nr 58-59; *Gaz. Lw.* 1911 nr 137-145); Miss Nelly Gips; Żart maskaradowy. (*Nowa Reforma* 1911 nr 81); Czy Józia?; Dygnitarz. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 263).

22. Matejko i Skarga. [Tekst w albumie:] Jan Matejko. Kazanie Skargi. W-wa 1913.

23. Za wieku starego. Powieść. W-wa 1913. Wyd. nowe W-wa 1914.

24. Wieczny płomień. Powieść. *Wiesł. Ilustr.* 1914 nr 3 i nn. Wyd. osob. W-wa 1914.

25. Zmora. Nowele. W-wa 1914.

Zawartość: Zmora; Pojedynek amerykański. (*Kur. Warsz.* 1913 nr 212); Bez skrupułu. (*Kur. Warsz.* 1913 nr 248); Dobry znak. (*Romans i Powieść* dod. *Świata* 1912 nr 46); W cukierni na rogu; Nowa szlachta. (*Kur. Warsz.* 1913 nr 122); Nuda. (*Kur. Warsz.* 1913 nr 156); Noc sylwestrowa; Wąż. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 312); Wypoczynek; Gość. (*Kur. Warsz.* 1913 nr 355); Pan Wiktor.

26. Przekupnie. Powieść. Powst. 1914. Wyd. W-wa 1917.

27. Józef Simmler. W-wa 1915 *Monografie Ilustr.* „Gryfa” *Nasi Malarze* t. 2.

28. Wojewodzie podlaski. Komedja w 4 aktach. Wyst. W-wa 24 marca 1916. Ogl. *Echo Pragi* 1916 nr 11-12 (fragm.).

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6353 (fragmenty brulionowe).

29. Konspiratorka. W-wa 1916 *Bibl. Nowości* 16-17.

30. Anioł. Krotoczwila w 1 akcie. Nie druk. [?].

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6354.

31. Jaki pan, taki sługa. Komedja w 1 akcie. Nie druk. [?].

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6349.

Rękopisy utworów w Bibl. Nar.: nie-dokończone utwory dramatyczne sygn. II 6345; Z opowiadań babci porucznikowej. Bohaterki. Nowela. Sygn. II 6347; Życie artystyczne w Polsce. I. Wit Stwosz. Sygn. II 6352; Historia sztuki w Polsce. Sygn. II 6355; Artykuły i referaty. Sygn. II 6357.

Utwory literackie, artykuły, recenzje zamieszczał w czasopiśmie: *Bibl. Warsz.* (1905-1908, 1910; tu szereg art. z historii sztuki), *Biesiada Lit.* (1915, 1917), *Bluszcz* (1899, 1915), *Dzien. Chicagoski* (1907-1908), *Dzien. Kijowski* (1911, 1914; tu m. in.: Godziny. 1914 nr 69-88 z przerwami), *Dzien. Poz.* (1916), *Echo Lit.-Artyst.* (1914; tu: Przekupnie. Powieść. Nr 9-13 [brak dokończenia]), *Fotograf Warsz.* (1904-1906), *Gaz. Codz.* (1907-1908), *Gaz. Lw.* (1908-1909, 1911-1912; tu m. in.: Mistrz Andrzej. Powieść. 1909 nr 1-67; Wielkierze. Powieść. 1912 nr 8-102 z przerwami), *Gaz. Nar.* (1916-1917; tu: Słoboda. Powieść. 1916 nr 45-1917 nr 86 z przerwami), *Gaz. Pol.* (Chicago 1908), *Gaz. Pol.* (W-wa 1898-1904), *Gaz. Warsz.* (1909), *Głos* (1896-1899), *Głos Narodu* (1899, 1910; tu m. in.: Sposób pana Naczelnika. 1910 nr 174, 176), *Głos Polski* (Sosnowiec 1915), *Głos Polski* (W-wa 1907), *Głos Warsz.* (1908-1909; tu: Kronika teatralna), *Goniec Pol.* (1907), *Goniec Por. i Wiesł.* (1914), *Książka* (1901-1902), *Kur. Codz.* (1902, 1905; tu stałe recenzje teatr. w 1905), *Kur. Niedzielny* (1897), *Kur. Por.* (1904), *Kur. Warsz.* (1904-1915; tu m. in.: Zdumiewający wynalazek. 1909 nr 168; W piwnicy. 1914 nr 309; Dni grozy. 1915 dod. noworoczny s. 9),

Muzeum, Myśl Pol. (1907), *Nowa Gaz.* (1906, 1910), *Nowa Reforma* (1911, 1920), *Prawda* (1907), *Przeegl. Por.* (1907), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1912, 1915; tu m. in.: Po burzy. 1915 nr 28), *Scena i Sztuka* (1909), *Słowo Pol.* (1905-1906, 1908, 1912, 1914-1915; tu m. in.: Dzieciak. 1905 nr 258), *Świat* (1906, 1908-1909), *Tyg. Ilustr.* (1900-1912, 1914-1915; tu m. in. rubr.: Z tygodnia na tydzień. 1901-1904; oraz opowiadania: Przeciagnięta struna. 1910 nr 16; Drzewiej. 1915 nr 9), *Tyg. Pol.* (1912), *Wędrowiec* (1902-1904; tu m. in. rubr.: Światła i cienie. 1902; Z teatru. 1903-1904), *Widnokrąg* (1915), *Wieś Ilustr.* (1900-1903; tu m. in. felieton pt. Z teatrzyków ogródkowych. 1901-1902), *Wieś Ilustr.* (1914; tu: Siłacz. Nr 3), *Wieś i Dwór* (1913-1914, 1916; tu m. in.: Ze starych legend. 1914 nr 5-6; Dwie słowie. 1916 nr 3), *Zgoda* (Chicago 1905; tu: Dzieciak. Nowela), *Złoty Róg* (1912-1913; tu m. in. Bohater. Powieść. 1913 nr 4-35 z przerwami), *Życie* (1890), *Życie Pol.* (1917).

Ponadto w książkach i wydawnictwach zbiorowych: Album malarstwa polskiego. W-wa [1913] (tu przedmowa), *Kalendarz „Gońca Por. i Wiecz.”*. W-wa 1914 (tu: Dawni ludzie. Nowela), *Melitele. Noworocz. lit. Kr. 1902, Na szkołę pol.* W-wa 1916, M. Ratul-Rakowska: Podróż Polki do Persji. W-wa 1904 (tu przedmowa), *Roczn. Gebethnera i Wolffa na r. 1911*. W-wa [1912], *Scena pol. w Łodzi. 1844-1901*. Łódź 1901 (tu: Fragment z dramatu „Staw”), *Teatry pol. w Warszawie. Roczn. 1915-1916*. Pod red. J. Czempinińskiego. W-wa 1917.

Przekłady

1. E. Brioux: Przyjaciółka. Sztuka w 4 aktach. W-wa 1905 *Książki dla Wszystkich*.

2. O. Mirbeau: Wywiad. W-wa 1906. *Teatr Amatorski* nr 89.

3. D. Niccodemi: Czaple pióro. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 1915.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 65 (maszynopis).

4. O. Wilde: Portret Doriana Graya. Przekład i słowo wstępne. T. 1-2. W-wa [1916].

5. H. Bataille: Kobieta naga. Sztuka w 4 aktach.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6348.

6. J. J. Rousseau: Emil, czyli o wychowaniu. (Księgi 2, 3 i 4).

Przekład niedokończony.

Listy i materiały

1. Do A. Sobieszczańskiego z 1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6358.

2. Do M. Lutosławskiego, red. *Gońca Por. i Wiecz.*, z 1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6358.

3. Do M. Okunia z 1901. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6358.

3a. Do A. Grzymały-Siedleckiego z 1913. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszcz. sygn. 643.

4. Odpis listu (z J. Lorentowiczem) do M. Januszajtisa z 1917. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5209.

5. Brulion listu b. d. do żony. Bibl. Nar. sygn. III 6358 t. 4.

6. 273 listy z 1890-1918 od różnych osób, redakcji czasopism i instytucji. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6358. M. in. piszą: Z. Bartkiewicz, Z. Dębicki, W. Feldman, H. Galle, W. Gerson, B. Gorczyński, K. Grendyszyński, B. Herbaczewski, J. A. Kisielewski, J. Kotarbiński, S. Kozłowski, A. Krechowicki, A. Lange, J. Lorentowicz, B. Lutowski, K. Makuszyński, A. Niemojewski, A. Nowaczyński, J. G. Pawlikowski, A. Pietkiewicz, A. Potocki, M. Przewóska, W. Rabski, K. Rakowski, W. S. Reymont, F. Ruszczyk, A. Schroeder, W. Szymanowski, F. Żmurko. Listy od W. S. Reymonta z 1895-1918 ogł. T. Gorczyca: Debiut sceniczny T. Jaroszyńskiego w świetle listów Reymonta. *Prace Polonist.* S. XXIV (1968) s. 211-216.

7. Papiery osobiste i notatki. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6360.

8. Materiały dot. działalności społecznej i zbiory wycinków prasowych związanych z twórczością. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6359.

OPRACOWANIA

Z. DĘBICKI: Przedmowa do: T. Jaroszyński: Chimera. T. 1. W-wa 1905. — W. JABLONOWSKI: T. Jaroszyński. *Dzienn. Kijowski* 1908 nr 98. — Powieści T. Jaroszyńskiego. *Kur. Lw.* 1907 nr 366, 368. — Z. WASILEWSKI: Od romantyków do Kasprowicza. *Lw.* 1907 s. 237-249. — H. GALLE: Najnowsze utwory T. Jaroszyńskiego. *Kur. Warsz.* 1909 nr 168. — Z. DĘBICKI: T. Jaroszyński. *Kur. Warsz.* 1911 nr 261. — Estetyk-beletrysta. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 24. — SAVITRI [H. ELSEMBERG-ZAHORSKA]: T. Jaroszyński. *Świat* 1913 nr 37. — Z. L. ZALESKI: Dzieło i twórca. W-wa 1913 s. 197-200. —

T. Jaroszyński. Laureat Tow. Zachęty Sztuk Plastycznych. *Kłosa* 1914 nr 1.

(Nekrologi.) J. CZEMPIŃSKI: Śp. T. Jaroszyński. Sylwetka pośmiertna. *Bluszcz* 1917 nr 30; J. K. [J. KLEINER]: T. Jaroszyński jako literat. *Kur. Warsz.* 1917 nr 200 s. 3-4; J. K. [J. KLEINER]: Śp. T. Jaroszyński. *Dzien. Poz.* 1917 nr 165; L.: T. Jaroszyński. *Echo Pragi* 1917 nr 30 s. 236; J. Ł. [J. LORENTOWICZ]: T. Jaroszyński. Wspomnienie. *Nowa Gaz.* 1917 nr 355; W. Trz. *Kur. Warsz.* 1917 nr 199 s. 4; W. Trz. *Gaz. Nar.* 1917 nr 239 s. 4; Pogrzeb śp. T. Jaroszyńskiego. *Gaz. Nar.* 1917 nr 241 s. 4; *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1917 nr 198; *Głos Narodu* 1917 nr 174; Pogrzeb śp. T. Jaroszyńskiego. *Kur. Pol.* 1917 nr 199 s. 5; *Kur. Poz.* 1917 nr 165; *Kur. Warsz.* 1917 nr 202 s. 1-2 wyd. por.; T. Jaroszyński. *Pol. Biuletyn* (Sofia) 1917 nr 11; *Tyg. Ilustr.* 1917 nr 30.

L. GRAJEWSKI: Bibliografia ilustracji. Lw. 1933. — C. LECHICKI: Przewodnik po beletrystyce. Poz. 1935 s. 250. — A. HUTNIKIEWICZ: Zapomniany realista. *Dziś i Jutro* 1953 nr 35. — A. HUTNIKIEWICZ. *Pol. słownik biogr.* T. 11 (1964-1965). — T. GORCZYCA: T. Jaroszyński — pisarz zapomniany. *Spr. Łódzkiego Tow. Nauk.* 1967 nr 5. — A. HUTNIKIEWICZ: T. Jaroszyński. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski.* T. 2. W-wa 1967. — T. GORCZYCA: Debiut sceniczny T. Jaroszyńskiego w świetle listów Reymonta. *Prace Polonist.* S. XXIV (1968) s. 211-216. — T. WEISS: Cyganeria Młodej Polski. Kr. 1970 s. 104-105 i passim.

Ścigana. B. *Gaz. Warsz.* 1899 nr 206. — W. GĄSIOROWSKI. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 32. — H. [K. HOFFMAN]. *Biesiada Lit.* 1899 nr 34. — ŁUC. KOŚC. [Ł. KOŚCIELECKI]. *Kur. Codz.* 1899 nr 213. — M. MASSONIUS. *Głos* 1899 nr 32 s. 705. — A. NIEMOJEWSKI. *Prawda* 1899 nr 32. — J. NOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1899 nr 175. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1899 nr 213. — * * *. *Tyg. Pol.* 1899 nr 32. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 32 s. 374-375. — F. K.: Teatr Polski w Poznaniu. *Dzien. Poz.* 1900 nr 62.

Fatalista. B.: Teatr w Dolinie Szwajcarskiej. *Gaz. Warsz.* 1899 nr 318. — Z. PIETKIEWICZ. *Prawda* 1899 nr 48. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Głos* 1899 nr 48 s. 962. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 48 s. 575. — H. GALLE. *Wędrowiec* 1904 nr 8. — T. KOŃCZYC [A. GROTBĘCZKOWSKI]. *Niwa Pol.* 1904 s. 170-

-171. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1904 nr 516 s. 111.

Rabuś. □ [J. GADOMSKI]: Teatrzyki ogródkowe. *Mies. Kur. Pol.* 1900 t. 2 s. 1066. — B. *Gaz. Warsz.* 1900 nr 151. — Ł. [J. W. DAWID]: Z teatrzyków. *Głos* 1900 nr 25 s. 390. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 24. — (-ski): Teatr i sztuka. *Gaz. Pol.* 1900 nr 130. — *Dzien. dla Wszystkich* 1900 nr 129. — J. A. KISIELEWSKI. *Wędrowiec* 1904 nr 51. — J. Łoz. [J. ŁOZIŃSKI]: Teatr Elizeum. *Kur. Por.* 1904 nr 342. — Z. STANKIEWICZ. *Tyg. Pol.* 1904 s. 809. — A. SYGIETYSKI. *Goniec Por. i Wiecz.* 1904 nr 625. — b. *Świat* 1909 nr 50 s. 19. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1909 t. 8 s. 517. — J. K. *Kur. Por.* 1909 nr 68. — C. JANROWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 2 s. 1078. — S. KIEDRZYŃSKI. *Bluszcz* 1909 nr 51. — M. *Słowo* 1909 nr 280. — ZASTĘPCA. *Gaz. Warsz.* 1909 nr 6.

Chimera. L. B. [L. BELMONT]. *Kraj* 1903 nr 1. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 80. — Z. KWIECIŃSKI. [A. LANGE]. *Wędrowiec* 1903 nr 14. — A. WRZESIEŃ [A. LANGE]. *Kur. Codz.* 1903 nr 62. — *Gaz. Pol.* 1903 nr 327. — A. DROGOSZEWSKI. *Głos* 1904 s. 297-298. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 1 s. 169-171. — H. GALLE. *Książka* 1904 s. 17-18. — *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1905 nr 108. — Z. WASILEWSKI: Artysta w neglizju powieściowym. W książce: *Od romantyków do Kasprowicza*. Lw. 1907; przedr.: *Współcześni. Charakterystyki pisarzy i dzieł*. W-wa [1923].

Malarze. B. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 94. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 3 s. 116-117. — KAZ. EHR. [K. EHRENBURG]. *Wędrowiec* 1903 nr 18. — J. ŁOR. [J. LORENTOWICZ]. *Kur. Por.* 1903 nr 95. — (E. L.) [E. LUBOWSKI]. *Kur. Codz.* 1903 nr 96. — J. Łoz. [J. ŁOZIŃSKI]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1903 nr 95. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 95. — J. ROSENZWEIG. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 16/17 s. 391. — SKIR. *Bluszcz* 1903 s. 200. — X. *Gaz. Pol.* 1903 nr 94. — K. ZALEWSKI. *Wiek* 1903 nr 96. — *Kur. Teatr.* 1903 nr 91, nr 92. — *Ziarno* 1903 nr 15 s. 299.

Dla nich. H. GALLE. *Książka* 1904 s. 269-270. — A. ŚLIWIŃSKI. *Prawda* 1904 nr 29. — *Gaz. Pol.* 1904 nr 10.

Różni ludzie. H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 1 s. 591-593.

Miasto. DIGAMMA [Z. WASILEWSKI]. *Słowo Pol.* 1905 nr 372. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1906 t. 3 s. 595-596. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1906 t. 161 s. 561-563. — H. GALLE. *Książka* 1906 s. 195. — h. g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1906 s. 340. — hg [H. GALLE]. *Wędrowiec* 1906 nr 18. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1906 nr 15. — A. L. [A. LANGE]: Mikroby życia stołecznego. *Świat* 1906 nr 30. — M. W. [W. MORACZEWSKI]. *Pravda* 1906 nr 21. — (z. s.) [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 142. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1906 t. 91 s. 374-375. — *Biesiada Lit.* 1906 nr 1. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 294. — L. WŁODEK. *Goniec Por. i Wiecz.* 1907 nr 342 s. 2. — J. GRABOWSKI. *Sfinks* 1908 t. 4 s. 155-156.

Zaranie malarstwa. J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Gaz. Pol.* 1905 nr 256. — E. NIEWIADOMSKI. *Książka* 1906 s. 18.

Doktor Tomasz. J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1907 t. 166 s. 303-305. — H. GALLE. *Książka* 1907 s. 480-487. — H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 34 s. 692. — W. G. [W. GOMULICKI]. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1907 nr 39. — T. MIELCZARZEWICZ. *Kur. Poz.* 1907 nr 209; nr 210. — WL. J. *Gaz. Codz.* 1907 nr 80. — L. WŁODEK. *Goniec Por. i Wiecz.* 1907 nr 39. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1907 nr 297. — J. GRABOWSKI. *Sfinks* 1908 t. 4 s. 155-156. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Bluszcz* 1908 nr 12 s. 131-132. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1908 t. 97 s. 264. — A. MAZANOWSKI: Problem miłości i małżeństwa w najnowszej naszej powieści. *Przegl. Powsz.* 1916 t. 132 s. 298.

Podczłowiek. Z. DĘBICKI. *Słowo Pol.* 1907 nr 456. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 249. — J. KL. [J. KLECZYŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 37. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Codz.* 1907 nr 38. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1907 nr 37. — K. Ł. [K. ŁOZIŃSKA]: Teatr Mały Kramskiego. *Dzien. Kijowski* 1907 nr 230. — T. KONCZYŃSKI. *Nowa Reforma* 1908 nr 411. — W. ŁADA. *Kur. Warsz.* 1908 nr 263. — K. R. [K. RAKOWSKI]. *Czas* 1908 nr 205. — W. *Kur. Poz.* 1908 nr 216. — *Dzien. Poz.* 1908 nr 222. — R. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1910 nr 42 s. 1326. — *Kur. Poz.* 1910 nr 233 dod. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1911 nr 82 s. 1-2. — J. LORENTOWICZ: Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935 s. 303-308.

W nawiasach życia. FEL. G. [F. GWIŹDŹ]. *Kur. Lw.* 1908 nr 602. —

J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 336. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1908 nr 291. — H. GALLE. *Książka* 1909 s. 312-313. — W. Pr. [W. PROKESZ]. *Nowa Reforma* 1909 nr 137. — Z. RÓŻYCKI. *Bluszcz* 1909 nr 29. — A. STRZELECKI. *Sfinks* 1909 t. 2 s. 132-133; przedr. w książce: Powieść polska 1908-1909. W-wa 1910.

Sasiadka. A. Br. *Świat* 1909 nr 47. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1909 t. 4 s. 502-506. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1909 nr 541. — Z. DĘBICKI. *Głos Warsz.* 1909. — I. K. DWORZACZEK. *Dzien. Powsz.* 1909 nr 313. — K. E. [K. EHRENBURG]. *Kur. Por.* 1909 nr 45. — J. j. *Wiek Nowy* 1909 nr 2539. — JAN M. *Gaz. Nar.* 1909 nr 290. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 2 s. 984. — K. L. *Goniec Por. i Wiecz.* 1909 nr 523. — S. KIEDRZYŃSKI. *Bluszcz* 1909 nr 49. — A. LANGE: Teatr Rozmaitości. *Pravda* 1909 nr 48. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1909 nr 523; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1909 nr 595 s. 1-2; przedr. w książce: Dusze z papieru. T. 1. Lw. 1911. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1909 nr 316. — A. WYSOCKI. *Gaz. Lw.* 1909 nr 289. — A. ZAGÓRSKI. *Kur. Lw.* 1909 nr 593. — *Zas. Kur. Pol.* 1909 nr 315. — *Przegl.* 1909 nr 275; nr 290. — *Słowo* 1909 nr 262. — C. [S. CYWIŃSKI]. *Kur. Litewski* 1910 nr 56. — W. RABSKI. *Bibl. Warsz.* 1910 t. 1 s. 329-331. — ZASTĘPCA: Teatr Polski w Ogniwie. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 291. — *Kur. Poz.* 1915 nr 68. — Dr. JUDYM. *Iskra* 1919 nr 101. — *Ziemia Lubel.* 1919 nr 296. — T. BOY-ŻELEŃSKI. *Czas* 1922 nr 3; przedr. w książkach: Flirt z Melpomeną i inne flirciki. *Wieczór trzeci.* Kr. 1922; *Pisma.* T. 20. W-wa 1963. — E. ŁUSKINA: Z teatru im. J. Słowackiego. *Goniec Kr.* 1922 nr 4. — K. H. ROSTWOROWSKI: Teatr im. J. Słowackiego. *Głos Narodu* 1922 nr 3. — M. SZYJKOWSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1922 nr 4. — T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1924 nr 207; przedr. w książkach: Flirt z Melpomeną. *Wieczór piąty.* W-wa 1925 s. 86-88; *Pisma* T. 21. W-wa 1963. — W. BRUMER: Premiera w Komedi. *Dzien. Pol.* 1924 nr 174. — J. F. GAWLIKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1924 nr 34. — J. F. GAWLIKOWSKI. *Echo Warsz.* 1924 nr 195. — J. LECHOŃ. *Wiad. Lit.* 1924 nr 32. — J. ANDRZEJEWSKI. *ABC* 1935 nr 36. — bż [T. BOY-ŻELEŃSKI]: Premiera w Teatrze Kameralnym. *Kur. Por.* 1935 nr 353. — W. NATANSON: Warszawskie wieczory teatralne. *Czas* 1935 nr 347. — K. WIERZYŃSKI. *Gaz.*

Pol. 1935 nr 348. — W. SYRUCZEK. *Tyg. Ilustr.* 1936 nr 1.

Dwie nowele. H. GALLE. *Książka* 1909 s. 312-313.

Wieża z kości słoniowej. EGO. *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 2 s. 700. — H. GALLE. *Książka* 1909 s. 442-443. — JOTA [J. JANKOWSKI]. *Świat* 1909 nr 47. — A. L. [A. LANGE]. *Prawda* 1909 nr 30. — K. ŁOZIŃSKA. *Bluszcz* 1909 nr 44 s. 484-485. — A. STRZELECKI. *Sfinks* 1909 t. 3 s. 186-188; przedr. w książce: Powieść polska 1908-1909. W-wa 1910. — *Przegl.* 1909 nr 148.

Jak patrzeć na dzieła sztuki. E. NIEWIADOMSKI. *Książka* 1912 nr 8.

Czarna róża. ab. *Świat* 1911 nr 8. — A...a [A. BREZA]: *Teatr Wielki. Kur. Por.* 1911 nr 47. — C. JANKOWSKI: *Wieczory teatralne. Tyg. Ilustr.* 1911 nr 9. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kronika Powsz.* 1911 nr 16. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1911 nr 76. — G. OLECHOWSKI. *Bluszcz* 1911 nr 8 s. 84.

Dobra krew. H. GALLE. *Książka* 1911 s. 523. — Z. L. Z. [Z. LUBICZ-ZALESKI]. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 249.

Narodziny dziedzica. H. GALLE. *Książka* 1911 s. 523.

Oko za oko. jb. [J. BANDROWSKI]. *Słowo Pol.* 1912 nr 614 s. 10. — H. GALLE. *Książka* 1913 s. 191-192. — W. JAMPOLSKI. *Krytyka* 1913 t. 38 s. 179.

Za wieku starego. J. BANDROWSKI. *Słowo Pol.* 1912 nr 610 s. 13-14. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 23. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 4 s. 506-508. — H. GALLE. *Książka* 1913 s. 192-193. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka dod. Nowej Gaz.* 1913 nr 23. — K. ŁOZ. [K. ŁOZIŃSKA]. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 s. 502-504. — OTTO. *Prawda* 1913 nr 32. — Ed. P. [E. PASZKOWSKI]. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 55.

Wieczny płomień. H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1914 t. 2 s. 509-510. — K. *Tyg. Pol.* 1914 nr 17. — *Gaz. Warsz.* 1914 nr 21. — *Książka* 1914 s. 98 [not. o konfiskacie powieści].

Przekupnie. J. KŁECZYŃSKI. *Sfinks* 1917 nr 97/98 s. 138-139.

Wojewodziec podlaski. A. P. *Świat* 1916 nr 14 s. 6-7. — CHIGI: *Rapularzyk teatralny. Sowizdrzał* 1916 nr 14. — L. CH. [L. CHRZANOWSKI]. *Kur. Pol.* 1916 nr 85 s. 4. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1916 nr 85 s. 5. — TAD. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Echo Pragi* 1916 nr 13. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1916 nr 142; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935. — S. NOYSZEWSKI. *Gaz. Por. 2 Grosze* 1916 nr 87.

Recenzje przekładów

E. Brieux: *Przyjaciółka*. kl. *Tyg. Ilustr.* 1905 s. 895.

JEDLICZ JÓZEF (1878–1955)

Właściwe nazwisko: KAPUŚCIEŃSKI JÓZEF.

Krypt.: J. J.; JE; JOT; JOTJOT; JOT-JOT; JOT-JOT.

Poeta, nowelista, krytyk literacki i teatralny, tłumacz.

Ur. 20 marca 1878 we wsi Wróblówce pow. Nowy Targ, na Podhalu, w rodzinie góralskiej, syn Jakuba Kapuściana i Marii z Cikowskich. Uczęszczał do szkoły w Czarnym Dunajcu i w Nowym Targu, do gimnazjum w Krakowie, następnie studiował na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1904-1906 pracował jako nauczyciel gimnazjalny w Jaśle. W tymże roku przeniósł się na stałe do Lwowa, gdzie pracował jako nauczyciel do 1907. W latach następnych zajął się wyłącznie pracą literacką i publicystyczną. Do 1915 pracował kolejno — jako kierownik działu literackiego i referent teatralny — w redakcjach *Dziennika Polskiego* i *Wieku Nowego*. W 1908-1909 pracował w redakcji *Naszego Kraju*, w 1910-1912 należał do zespołu redakcyjnego *Widnokręgów*. W 1907 był współorganizatorem i wiceprezesem Związku Teatrów i Chórów Włościańskich oraz redagował *Poradnik Związku Teatrów i Chórów Włościańskich*. Był organiza-

torem i reżyserem wzorowych widowisk teatralnych dla ludu. W 1913-1914 pracował w redakcji wydawnictwa *Skarbnica Polska*. Od 1917 był kierownikiem Miejskiego Urzędu Opieki Społecznej we Lwowie. W 1919 był współorganizatorem Związku Literatów Polskich we Lwowie, w 1921-1923 prezesem. Do 1928 był kierownikiem literackim teatrów miejskich i równocześnie redaktorem *Wiadomości Teatralnych*. Wygłaszał odczyty i pogadanki radiowe. Organizował cykle wykładów z dziedziny dramatu i teatru. W 1928-1939 pracował w magistracie lwowskim jako referent kultury i sztuki. W 1937 odmówił przyjęcia Srebrnego Wawrzynu Akademickiego. W 1939 redagował *Scenę Lwowską*. W 1940-1946 był kierownikiem biblioteki Lwowskiej Okręgowej Galerii Obrazów. Od 1946 przebywał w Częstochowie, od 1954 częściowo w Częstochowie i w Warszawie. Zmarł w Warszawie 20 lutego 1955.

TWÓRCZOŚĆ

1. Słoneczna pieśń. Kr. 1904.

Zawartość: m. in. cykle: Błędny okręt, Fragmenty, Mity, Nieodstępna, Sny i tęsknoty, Legenda pół, Baśń okien, W letni wieczór, Słoneczna pieśń, Zgasłe jutrze.

Zamieszczone tu wiersze powst. w 1899-1903. Niektóre ogł. w czasopismach: *Krytyka* 1899, 1900, 1902, 1903, *Tyg. Nar.* 1900, *Chimera* 1901, *Głos Narodu* 1901, *Głos Narodu Ilustr.* 1901, *Ilustracja Pol.* 1901, 1902, *Podgórzanin* 1901, *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1902.

Rękopis kilku wierszy, niektóre z nich ogł. *Chimera*. Rkpś. Bibl. Nar. sygn. 5421.

2. Jasny i Czarny. W-wa 1909 *Nowości Lit.* t. 21. Wyd. nast. pt. Korale. Nowele. W-wa [1917].

Zawartość: Nedza. (Ogł. pt. W sieci. *Krytyka* 1899 z. 9 s. 513-520); Prymicje. (Ogł. pt. Prymicjant. Szkic z Podtatrza. *Krytyka* 1899 z. 6 s. 344-360); Korale. (*Głos* 1900 nr 25-27; *Podgórzanin* 1900 nr 1-2; *Nasz Kraj* 1906 t. 2 z. 21); Przygody Jędrzkowe. (*Tydzień dod. Kur. Lw.* 1906 nr 45-46); Słońce. Baśń pół; Widzę was dotąd, dawni nasy ludzie. (Ogł. pt. Widma. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1902 nr 10); Jasny i Czarny. Legenda. (*Nasz Kraj* 1907 t. 3 z. 14).

3. Nieznanemu Bogu. W-wa 1912 *Pod Znakiem Poetów*.

Zawartość: cykle: Z jesiennych elegii, Czemu nie wierzyś w cuda, Nieznanemu Bogu, Opowieści, Złote dyski, Polne róże, Marzenie o kraju rodzinnym, Ojcowie, Dzieci.

Niektóre wiersze ogł. w czasopismach: *Krytyka* 1904, 1907, *Nasz Kraj* 1906, *Praca* 1906, *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1905-1906, *Lamus* 1910-1912, *Kur. Litewski* 1912, *Kur. Warsz.* 1912, *Słowo Pol.* 1912.

Przekład niem.: L. Scherlag. W: *Moderne polnische Lyrik*. Oprac. L. Scherlag. Zurych [1923] (tu: Die Spur im Schnee; Der Gefangene; Kein Wunder).

4. Teatr a kino. *Gaz. Lw.* 1922 nr 251. Wyd. osob. Lw. 1924 *Bibl. Tęczowa*.

Wygł. jako odczyt 16 listopada 1922 we Lwowie.

5. Tajemnice obrazu. Poezje.

Nie druk. Inf. w art. pt. Poeci lwowscy. *Kultura* 1932 nr 5.

Ponadto wygłaszał odczyty z dziedziny dramatu i teatru.

Szereg wierszy przełożono na języki: chorwacki, czeski, niemiecki, ukraiński. Inf. córki, M. Kapuścińskiej.

Artykuły, wiersze, opowiadania i przekłady umieszczał w czasopismach: *Aetneum Pol.* (1908), *Biul. Pol.-Ukraiński* (1936), *Chimera* (1901), *Dzien. Cieszyński* (1906), *Dzien. Kijowski* (1907), *Dzien. Lit.* (1924), *Dzien. Pol.* (1907-1915), *Dzien. Wil.* (1907), *Gaz. Nar.* (1915-1916), *Gaz. Podhalańska* (1913-1914, 1916), *Gaz. Por. i Wiecz.* (1911-1912, 1914, 1923, 1928), *Gaz. Warsz.* (1930), *Głos* (1900), *Głos Narodu* (1901), *Głos Narodu* (Jersey City 1923), *Ilustracja Pol.* (1901-1902, 1904; tu m. in. tłum.: J. W. Goethe: Pieśniarz — ballada. 1904 nr 4), *Ilustr. Dzien. Pol.* (1919), *Ilustr. Tyg. Pol.* (1915), *Krytyka* (1899-1907, 1912; tu m. in.: Urywek z dramatu pt. Złe roki. 1903 t. 2 s. 30-35), *Kultura Lwowska* (1932; tu m. in. wiersz pt. Śmierć sąsiadka, wraz z przekładem niem. Z. 1), *Kur. Litewski* (1906, 1912), *Kur. Lw.* (1906, 1921-1924, 1927), *Kur. Warsz.* (1912), *Lamus* (1910-1912), *Liberum Veto* (1903-1904), *Lit. i Sztuka dod. Nowej Gaz.* (1911), *Lw. Wiad. Muz. i Lit.* (1930-1933) *Maski* (1918; tu m. in. tłum.: F. Hebbel: Dwaj tułacze. Z. 3 s. 57); *Młodość* (1898-1899), *Museum* (1913), *Myśl Pol.* (1916-1917), *Na Ziemi Naszej Dod. Lit.-Nauk. Kur. Lw.* (1909), *Naprzód* (1900, 1905-1906, 1930; tu m. in.: Sierota. Szkic z życia. 1900 nr 32-52 z przerwami), *Nasz Kraj* (1906-1909; tu m. in.: Czarne skały. Nowela. 1906 t. 2 z. 14; art. o W. Whitmanie. 1908 t. 6 z. 1), *Nasz Kraj Ilustr.* (1911), *Nowe Słowo* (1903), *Nowy Świat* (New York 1922), *Ogniw* (1904), *Podgórzanin* (1900, 1901), *Polnische Post* (Wiedeń 1909), *Poradnik Teatrów i Chórów Włościańskich* (1907-1909, 1911, 1913, 1921; tu m. in. rozprawa: Znaczenie i dzieje widowisk teat-

ralnych. 1908 s. 18-19, 34-35, 50-51, 129-131, 162-165), *Praca* (1906), *Prawda* (1900), *Przegl. Tyg.*, *Przegl. Warsz.* (1923), *Przegl. Wil.* (1913-1914), *Przegl. Zakopiański* (1901), *Przyj. Młodzieży* (1924), *Romans i Powieść dod. Świata* (1914), *Rzeczpospolita* (1921-1924); tu w dziale: Z teatrów lwowskich. 1922-1924), *Scena Lw.* (1939), *Skarbnica Pol.* (1912-1914), *Słowo Pol.* (1907-1912, 1918-1920, 1925, 1927; tu m. in. tłum.: F. Hebbel: Dwaj tułacz. 1919 nr 46; w rubryce: Z teatru. 1920), *Szczutek* (1921), *Świat* (1914), *Świat i Ludzie* (1954), *Teatr Lud.* (1937), *Trybuna Pol.* (1919), *Tydzień dod. Kur. Lw.* (1902, 1905-1906; tu m. in.: Matka. Opowiadanie. 1906 nr 13), *Tyg. Ilustr.* (1910-1914, 1922), *Tyg. Nar.* (1900), *Tyg. Pol.* (1900), *Wiad. Teatr.* (1925-1928), *Widnokreśli* (1910), *Wiek Nowy* (1907-1915, 1926), *Wielkopol. Ilustracja* (1929), *Wierchy* (1924), *Więści z Polski* (1929), *Winnica* (1925; tu tłum.: Z „Mimiambów” Herodasa: Rajfurka. Dialog poufny. Nr 3 s. 49-51), *Ziemia Lubel.* (1908), *Ziemia Przemyska* (1919, 1927), *Złoty Róg* (1912-1913), *Zorza* (1909, 1914), *Życie* (1911).

Ponadto w książkach i wydawnictwach zbiorowych: *Akordy*. Jasło 1939, *Czterdzieści pięć lat pracy scenicznej i obywatelskiej W. Siemaszkowej*. Lw. 1932, *Gospodarz. Kalendarz*. Kr. 1910, S. Grabiński: *Demon ruchu*. Wyd. 2 zmien. i powiększone. Lw. 1922 (tu przedmowa), *Ilustr. almanach artyst.-lit.* Wyd. 2. Lw. 1911, *Jednodniówka na dochód przytuliska weteranów 1863/1864*. Kr. [b. r.], *Jednodniówka Pol. Akademickiej Młodzieży Lud.* Kr. 1927, *Jednodniówka 3 Maja*. Tarnopol 1904, *Jubileusz 50-letniej pracy artystycznej W. Siemaszkowej*. Kat. 1939, *Kalendarz „Tarnowianin” na r. 1910*. Tarnów 1909, *Kalendarz „Wieku Nowego” na r. 1914*. Lw. [1913], *Kraków. Poezje, nowele, fragmenta dramatów*. Kr. 1900, *Księga pamiątek ku czci L. Staffa. 1878-1948*. W-wa 1948, *Marsylianka. Opowieści i poezje*. Kr. 1916, *Młoda Polska. Wybór poezji*. Oprac. T. Boy-Żeleński. Lw. 1939 BN I, 125; wyd. 2 Wr. 1947, *Najmłodsza pieśń pol.* Oprac. L. Staff. Lw. 1903, D. Niccodemi: *Dziewczyna z bruku rzymskiego*. Tłum. W. Weissowa. Lw. 1924 (tu przedmowa), *Pieśń pol. w latach wielkiej wojny*. Oprac. L. Szczepański. Kr. 1916, *Pol. pieśń wojenna. Antologia*. Lw. 1916, *Polski Jan*. Lw. 1918, *Wiersze pol. w ich dziejowym rozwoju*. Wyd. J. Łoś. W-wa [1920], *Wiersze pol. wybrane. Antologia poezji od „Bogurodzicy” do chwili obecnej*. Ze-

bral i ułożył M. Grydzewski. Londyn 1946, *W pamiętnym roku wojny*. W-wa 1916, G. Żapolska: *Jeden dzień z życia róży*. Z cyklu „Akwarele”. Lw. 1923 (tu przedmowa), G. Żapolska: *Przez moje okno*. Lw. 1922 (tu przedmowa).

Przekłady

1. Arystofanes: Ptaki. Ogl. fragm. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1906 s. 314-319, 326-328; *Słowo Pol.* 1907 s. 466 i inn.; *Ateneum Pol.* 1908 t. 2 s. 37-62; *Nasz Kraj* 1908 t. 4 z. 2, 3; *Museion* 1913 z. 4, 5; *Rzeczpospolita* 1921 nr 268 wiecz., 269 por., 270 wiecz., 271 wiecz. Wyd. osob. całości pt. Ptaki. Komedia fantastyczna. Wstęp: S. Witkowski. Lw. [1922]; wyd. nowe. Przekład przejrzany, miejscami przetworzony i na nowo objaśniony przez tłumacza. Wstęp: K. Kumaniecki. W-wa 1954.

2. List do Panny. *Przegl. Warsz.* 1923 nr 16. Przedr. pt. List żaka do panny w: *Najstarsza poezja polsko-lacińska (do połowy XVI w.)*. Oprac. M. Plezia. Wr. 1952 BN I, 141.

3. Klabund [A. Henschke]: Kredowe koło, poemat dramatyczny według chińskiej legendy. Partie liryczne tłum. ... Wyst. W-wa 1925. Ogl. pt. Ustępy liryczne z „Kredowego koła”. *Wiad. Teatr.* 1926 z. 4 s. 5-7, 10-11.

4. Eurypides: Ifigenia w Aulidzie. Pean ofiarny chóru i epilog dramatu. *Lw. Wiad. Muz. i Lit.* 1930 nr 10. Wyst. Kr. 1932.

Prace edytorskie

H. Cepnik, W. Kozicki: *Scena lwowska. 1780-1929*. Rzeczn. wyd. pod red. ... Lw. 1929.

Listy i materiały

1. Do W. Orkana 48 listów z 1899-1927. Rkps Bibl. Jagiel. Korespondencja W. Orkana sygn. 8615 III.

2. Do B. Wysloucha 2 listy z 1900-1916. Rkps Ossol. sygn. 7178/II.

3. Do M. W. z 1903. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem sygn. 167.

4. Do W. Feldmana 9 listów z 1906-1912. Rkps Ossol. sygn. 12279/III.

5. Do I. Nikorowicza 10 listów z 1912-1950. Rkps Ossol. sygn. 12205/II.

6. Do H. Dąbczańskiej 2 listy z 1916-1918 oraz wiersz. Rkps Ossol. sygn. 12235/II.

7. Do J. Mirskiego z 1921. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7074.

8. Do J. E. Płomińskiego 2 listy z 1946. Rkps Ossol. sygn. 12930/II.

9. Od W. Orkana bruliony 4 listów z 1902, 1922. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8641 III, 8644 III.

10. Poezje. Rkps redakcyjny *Kur. Lw.* Rkps Ossol. sygn. 7202/II.

11. Wiersz pt. Baśń o źródle. Rkps Ossol. sygn. 12665/III.

12. Autobiografia i materiały biograficzne w posiadaniu córki, Marii Kapuścińskiej w W-wie.

OPRACOWANIA

P. WILAMOWSKI: „Kraków...” *Tyg. Pol.* 1900 nr 45 s. 913. — J. ŁOŚ: Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. W-wa [1920] s. 389-390. — S. LAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922] s. 20. — S. DZIKOWSKI: Dzieci, które giną. *Świat* 1923 nr 25. — U J. Jedlicza. *Gaz. Por.* 1930 nr 9381. — Poeci mówią... [Wywiad]. *Lw. Wiad. Muz. i Lit.* 1933 nr 71.

(Nekrologi:) K. BROŃCZYK: J. Jedlicz. Wspomnienie pośmiertne. *Tyg. Powsz.* 1955 nr 11; J. PARANDOWSKI: J. Jedlicz. *Życie Warszawy* 1955 nr 55; przedr. w książce: Wspomnienia i sylwety. Wr. 1960 s. 63-66; *Życie Lit.* 1955 nr 11.

M. GŁOWIŃSKI: Maska Dionizosa. *Twórczość* 1961 nr 11. — *Teatr Lud.* 1964 nr 9. — M. GREKOWICZ-HAUSNEROWA: Kapuściński J. *Pol. słownik biogr.* T. 12 (1966). — J. Jedlicz. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 5. W-wa 1967 s. 123. — R. GERLECKA: J. Jedlicz. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski.* T. 1. W-wa 1968.

Sprawozdania z odczytów: J. PIETRZYCKI. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 11 s. 443 (Idea komizmu w komedii greckiej). — *Słowo Pol.* 1921 nr 489 (Słowo wstępne na wieczorze autorskim S. Grabińskiego). — K. BUCZKOWSKI. *Wiek Nowy* 1922 nr 6279 (Śmierć bogów i ludzi). — *Gaz. Por. i Wiecz.* 1924 nr 7256; *Kur. Lw.* 1924 nr 272 (Czy zmierzch teatru?).

Słoneczna pieśń. J. STEN [L. BRUNER]. *Głos* 1904 nr 47; przedr. *Krytyka* 1904 t. 2 s. 247-249; przedr. w książce: Szkice krytyczne. Lw. 1906 s. 142-146; wyd. 2 Lw. 1909. — A. MAZANOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 4 s. 592-594. — W. ORKAN. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1904 nr 48; przedr. w książce: Czantoria i po-

zostałe pisma literackie. W-wa 1936 s. 221-223 i wyd. nast. — J. PIETRZ. [J. PIETRZYCKI]. *Nowa Reforma* 1904 nr 162. — z. s. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1904 nr 234. — S. TUROWSKI. *Czas* 1904 nr 190. — L. RYDEL. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 85 z. 1 s. 122-127.

Jasny i Czarny. *A. Gaz. Nar.* 1909 nr 240. — E. CZEKAŃSKI. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1909 nr 41. — S. GACKI. *Świat* 1909 nr 45. — Z. RÓŻYCKI. *Goniec Por. i Wiecz.* 1909 nr 545. — *Przegląd* 1909 nr 231. — *Słowo* 1909 nr 212. — J. DĄBROWSKI: Z niwy nowelistycznej. *Krytyka* 1910 t. 2 s. 27-29. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1910 s. 289-290. — W. *Słowo Pol.* 1910 nr 85.

Nieznanemu Bogu. J. BANDROWSKI. *Słowo Pol.* 1912 nr 231. — M. CZERKAWSKA. *Gaz. Warsz.* 1912 nr 177 (dod.). — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 3 s. 312. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1912 s. 510-512. — QUIS [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Museion* 1912 nr 7 s. 109-112. — S. KOŁACZKOWSKI. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1912 nr 26. — J. MÜNZER: Z najnowszej liryki. *Gaz. Lw.* 1912 nr 116. — OTTO. *Prawda* 1912 nr 47. — Sz. [SZADURSKA]. *Kur. Lw.* 1912 nr 184. — T. SZANTROCH: Poezja i dookoła poezji. *Rydwani* 1912 t. 4 s. 138-140. — E. WEISSBERG: Nowa pieśń. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1912 nr 644, 646. — E. WEISSBERG: Z liryki. *Przegl. Wil.* 1912 nr 25. — *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 35. — B. B. *Tyg. Pol.* 1913 nr 5. — R. ZRĘBOWICZ: Czyny i nałogi poetów. *Krytyka* 1913 t. 38 z. 2 s. 90-98.

Teatr a kino. *Scena Pol.* 1922 nr 11/12. — Z sali odczytowej. *Wiek Nowy* 1922 nr 6429. — S. GRABIŃSKI. *Robotnik* 1924 nr 42. — K. IRZYKOWSKI: Literatura naukowa. *Wiad. Lit.* 1924 nr 19 s. 4. — W. KOZICKI. *Słowo Pol.* 1924 nr 117. — *Ekran i Scena* 1924 nr 7. — Dwie książki o kinie. *Naprzód* 1924 nr 194-196. — J. SAWICKI: Egzotyczna książeczka. *Wiad. Filmowe* 1924 nr 19. — J. DICKSTEIN-WIELEŻYŃSKA: Z powodu „Teatru Głuchoniemych” T. Dąbrowskiego. W: *Księga pamiątk. ku czci T. Dąbrowskiego.* W-wa 1927.

Recenzje przekładów

Arystofanes: Ptaki. A. BEDNAROWSKI: Nowe wydania polskie dramatów greckich. *Kur. Lw.* 1922 nr 159. — R. GANSZYNIEC: Nowy przekład Arystofanesa. *Słowo Pol.* 1922 nr 228. — S. PRZY-

CHOCKI. *Książka* 1922 nr 8/12 s. 343-344. — T. SINKO: Dwa przekłady „Ptaków” Arystofanesa. *Tyg. Ilustr.* 1922 s. 551-552. — S. SZELIGA: Z wieku Arystofanesa. *Rzeczpospolita* 1922 nr 215 por., 216 por. — I. WIENIEWSKA: „Leśny człowiek Hellady”. *Słowo Pol.* 1922 nr 218. — Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1923 nr 102. — (MICH. OR.) [LOEWENSTARCK].

Scena Pol. 1923 nr 4/5/6. — J. MIRSKI. *Świat* 1923 nr 25. — G. PRZYCHOCKI. *Kur. Warsz.* 1923 nr 138.

Klabund [A. Henschke]: *Kredowe koło*. I. WIENIEWSKA: *Ze sceny*. *Lw. Wiad. Mus. i Lit.* 1925 nr 5. — J. HERLAINE. *Dzień Pol.* 1928 nr 145. — J. KOLLER. *Dzienn. Poz.* 1928 nr 266.

JELLENTA CEZARY (1861–1935)

Pierwotne imię i nazwisko: NAPOLEON HIRSCHBAND (= HIRSZBANT).

Pseud. i krypt.: ALASTOR; ARY; C. J.; CEZ. JEL.; EUZEBIUSZ; FLORESTAN; J-A; JAN ZARYCZ; N.; N. H.; N. H. H.; ORESTES; ORPION; ROB. DN.; ROBON DION; RYSZARD BEHENICZ. Krytyk literacki i artystyczny, poeta, dramato- i powieściopisarz.

Ur. 13 kwietnia 1861 w Warszawie, syn Hermana Hirschbanda, urzędnika bankowego (zmiana nazwiska na Cezary Jellenta w drodze prawnej w 1918). Tamże uczył się w II Gimnazjum i studiował filozofię i prawo w Uniwersytecie Warszawskim, który ukończył ze stopniem kandydata nauk prawnych w 1884. W 1887 wyjechał do Monachium na studia filozoficzne. Ożenił się z Albiną Stanisławą Szawińską, nauczycielką języków i muzyki. Do 1906 mieszkał w Warszawie, gdzie pracował jako adwokat. W 1903-1905 był redaktorem *Ateneum*. Podczas rewolucji 1905 prowadził na terenie Kongresówki ożywioną działalność odczytową w duchu niepodległościowym. W 1906 w obawie przed aresztowaniem wyemigrował do Niemiec — przebywał w Berlinie, Lipsku, Dreźnie, gdzie w 1908 wznowił wydawanie *Ateneum*. W 1911 przeniósł się do Krakowa; tu pracował jako wykładowca literatury w Instytucie Muzycznym. W 1912-1914 redagował *Rydwana*. W 1914 skorzystał z amnestii carskiej i wrócił do Warszawy, gdzie został członkiem redakcji *Kuriera Porannego*. W 1919 wznowił wydawanie *Rydwana*. W 1921-1923 współpracował z redakcją *Gazety Policji Państwowej* i *Gazety Administracji i Policji Państwowej*. W 1923-1927 redagował pismo *Biały Paw. Biuletyn Teatralno-Muzyczny*. W 1926-1933 odbył kilka podróży do Francji, Belgii, Holandii, Niemiec, Austrii, Czechosłowacji, Rumunii. W kraju i za granicą wygłaszał liczne odczyty. W 1930-1934 wygłosił wiele felietonów przez radio. Pod koniec życia często przebywał w Otwocku pod Warszawą. Zmarł w Otwocku w nocy z 31 sierpnia na 1 września 1935. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Polonia Restituta i Medalem Niepodległości.

TWÓRCZOŚĆ

1. Przedmowa do: H. Heine: Wybór pism. T. 2. Proza. W-wa [1890].

2. Studia i szkice filozoficzne. W-wa 1891.

Zawartość: Epidemia rozpacz. (*Prawda* 1887 nr 3-4 pt. Epidemia pesymizmu); Pesymizm i etyka. (*Prawda* 1883 nr 5-8); Historiozofia w najnowszym oświeceniu; Czy społeczeństwo jest organizmem?; „Etyka nierogacizny”. (*Przeł. Tyg.* 1884 nr 7, 9, 11); Etyka Wundta; Sekta estetyczna. (*Prawda* 1888 nr 32-33); Zarys syntezy.

3. Eusapiada. W-wa 1894.

Szkie polemiczny.

4-5. Ideał wszechludzki w poezji współczesnej. T. 1. Kr. 1894; toż ze zmien. kartą tyt. pt. Wszechpoemat i najnowsze jego dzieje. W-wa-Kr. 1895 [1894].

Zawartość: Prometeiści. (*Prawda* 1891 nr 30-33); Lord Byron; Percy Shelley. (*Ateneum* 1893 t. 4 s. 278-309 pt. Wroźby i marzenia Shelleya); Przechodni i bolejący; Wędrowka ideału.

6. W przesileniu. Wykrawki z życia. Kr. 1894.

Zawartość: Stary kawaler; Pięć wieczorów. (*Mysł* 1892 nr 1-10); Złamany klawisz; Triumfy pana Walerego. (*Przeł. Poz.* 1894 nr 1-6); W przesileniu.

7. Forpoczty. Książka zbior. ... Lw. 1895.

Współautorzy: W. Nalkowski, M. Komornicka.

Zawiera następujące pozycje C. Jellenty: W ujęciu, Fantazja; Ciepłarnia bezducha; Spowiedź zbira.

8. Nurty. Ogniwa dramatyczne. (Część I). Kr. 1896. Wyd. 2. Kr. 1899.

Część II — zob. poz. 13.

9. Galeria ostatnich dni. Wizerunki, rozbiory, pomysły. Kr. 1897.

Zawartość: Wspomnienia z Monachium; U Defreggera. (*Świat* 1891 s. 374-377); Festyn malarzy; Na redutach. (*Kur. Warsz.* 1890 nr 17-18); Prywatne stosunki z muzą. (*Przeł. Poz.* 1894 nr 37-1895 nr 3); Sztuka niemiecka. (*Ateneum* 1893 t. 4 s. 526-535); Taine. (*Kur. Warsz.* 1893 nr 87-88); Kurzawa, Chełmoński i Gierzyński; Andriolli i Matejko. (*Ateneum* 1894 t. 1 s. 578-603); Świeże powiewy w sztuce. (*Ateneum* 1895 t. 1 s. 135-152, 560-583); Galeria ostatnich dni.

10. Juliusz Słowacki dzisiaj. Szkic konturowy. *Głos* 1899 nr 14-16, 18-19, 21, 23. Wyd. osob. Kr. 1900.

Wyd. nast. znacznie przerobione i poszerz. pt. Druid Juliusz Słowacki — zob. poz. 17.

11. Dante Alighieri. Życiorys. W-wa 1900. Toż z nową kartą tytułową: W-wa 1922.

12. Kraswa. Poemat dramatyczny z cyklu „Mity”. Kr. 1902.

13. Orfan. Kr. 1902.

Zawartość: cykle: Ze zmierzchów, Pod obcym niebem. (Tu m. in. wiersz pt. Oaza), Jodły. (Ogł. fragm. *Przeł. Tyg.* 1897 nr 46, *Pravda* 1900 nr 26), Melodia, Komedia bohatera, Orfan, części drugiej „Nurtów” fragmenty. (*Życie* 1899 nr 17/18; część I — zob. poz. 8).

Przedr. wierszy: Oaza, Działwa lasu. W: *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908.

Przekład niem.: M. Scherlag: Die Oase. *Polnische Post* (Wieder) 1907 nr 20.

14. Linie Hofera. Powieść. *Ateneum* 1903-1905. Wyd. osob. Lw. 1908.

15. Meduza. Dramat w 1 akcie (2 odsł.). *Dzien. Poz.* 1906 nr 261-278. Red. ponowna z podtyt.: Fantazja dramatyczna w 3 aktach. *Mies. Lit. i Artyst.* 1911 nr 3 (fragm. pt. Prolog). Wyd. osob. całości Kr. 1912.

Meduza. Opera fantastyczna w 3 aktach. Libretto C. Jellenty, muzyka L. Różyckiego. Wyst. W-wa 1912. Wyd. osob. W-wa 1912.

16. Cyprian Norwid. Szkic syntezy. Stanisławów 1909 *Lit. i Sztuka. Monografie* 7.

17. Druid Juliusz Słowacki. *Dod. Lit. do Dzien. Poz.* 1909 nr 191 i nn. Wyd. osob. Brody — Lw. 1911. Zob. poz. 10.

18. Grający szczyt. Studia syntetyczno-krytyczne. Kr. 1912.

Zawartość: „Nie pieśń snu, lecz pieśń Polski”. (*Ateneum* 1908 z. 3); Koncepcje Polski. (*Ateneum* 1908 z. 1); Proroctwo Mickiewicza. (*Ateneum* 1905); Dzwony Chopina; Donatello sztuki polskiej. (Wit Stwosz). (*Ateneum* 1904 z. 4-6); Rzeźby Dunikowskiego. (*Ateneum* 1903 z. 1 pt. Rzeźbiarz Dunikowski); Jacek Malczewski. (*Ateneum* 1903 z. 9/10); Byzantyzm a krytyka. (*Ateneum* 1904 z. 3 pt. Krytyka, ekstaza i bizantyzm); Modernizm. (*Ateneum* 1904 z. 1); Miłość a ginący świat. (*Ateneum* 1903 z. 2-3 pt. Miłość a gasnący świat); Dwie historie kupieckie. (*Życie* (Kr.) 1897 nr 7-9; przedr. *Ateneum* 1903 z. 4 pt. Dwie epeje kupieckie); Grający szczyt. (*Ateneum* 1903 z. 7).

19. Baletnik. Sztuka w 4 aktach z tańcem. *Rydwan* 1913 s. 23-24, 210-220. Wyd. osob. W-wa 1922 [1921].

20. Jasny Hubert. Powieść. W-wa 1922.

21. Wielki zmierzch. Pamiętnik. W-wa 1924.

22. Lalita. [Libretto baletowe]. Muzyka A. Wieniawskiego. Wyst. W-wa 1925.

Streszczenie libretta przez C. Jellente: *Świat* 1925 nr 45.

23. Rycerze Lilii. Powieść współczesna. W-wa 1926.

24. Powtórne ścięcie Samuela Zborowskiego i innych. Kartka z dziejów inkwizycji literacko-teatralnej. W-wa [1927].

25. Józef Piłsudski jako pisarz i mówca. Studium. W-wa 1929.

Przekład holender.: Haga 1931.

26. Książę o turkusowych oczach. Powieść. W-wa 1929.

27. Wizja Madonny. W-wa 1931 [1930].

Zawartość: Słowik, człowiek i kot. (*Kur. Lit.-Nauk.* 1930 nr 41 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*); Kuźnia szczęścia; Wizja Madonny; Zaćmienie. (*Przeł. Wiecz.* 1926 nr 229-231); Na progu morza. (*Epoka* 1929 nr 253-254, 256 pt. Nad brzegiem morza); Rywalki. (*Gaz. Lw.* 1930 nr 72-73); Zwycięska trupa. (*Epoka* 1929 nr 88, 90-92); Harpun. (*Epoka* 1928 nr 6, 11); Ruletka.

28. Dostojny profesor na Zamku Królewskim. W-wa 1931.

Reportaż z audiencji u I. Mościckiego.

29. Wiatraki Don Chichota. Pamiętnik — scenariusz. W-wa 1933.

30. Sosny otwockie. Obraz miasta-uzdrowiska. W-wa 1935 [1934].

31. Gruszki na wierzbie. Dramat. Nie druk.

Ponadto w przygotowaniu były następujące pozycje: Muzyka wieszczów polskich, Neoprometeiści, Ernest Teodor Amadeusz Hoffmann.

Przekład niem. niezidentyfikowanego utworu C. Jellenty. E. Mandel: Unter den Fittichen der Sixtinischen Madonna. *Pölnische Post* (Wiedeń) 1908 nr 52, 53.

Utwory literackie, artykuły krytyczno-literackie i publicystyczne zamieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1884-1885, 1887-1888, 1891, 1893-1895), *Ateneum* (W-wa 1903-1905, Poz. 1908; tu m. in. w działach: Przegląd miesięczny. 1905; Kronika sztuki i literatury. 1905; Przegląd sztuki i literatury. 1908), *Biały Paw* (1925-1927), *Biesiada Lit.* (1886), *Comoedia* (1927), *Dod. Mies. Przegl. Tyg.* (1884), *Dzien. Chicagoski* (1908), *Dzien. Pol.* (1889, 1906), *Dzien. Poz.* (1906-1909, 1912), *Echo Spól.* (1935), *Echo Tyg.* (1928), *Echo Warsz.* (1925), *Ekran i Scena* (1924), *Epoka* (1927-1929; tu m. in.: Szkice o Conradzie Korzeniowskim. 1929 nr 272-273, 277), *Express Czeŝtochowski* (1930), *Express Por.* (1924), *Gaz. Lit.* (1926), *Gaz. Lw.* (1908, 1929-1932; tu m. in. cykl: Listy apolityczne z Warszawy. 1930-1932), *Gaz. Policji Państwa*. (1921-1923; tu m. in.: Przyszłość Wyspiańskiego. 1921 nr 11-18; C. Norwid a czasy dzisiejsze. 1921 nr 27-29; „Księga ubogich”. 1921 nr 30-33; „Dziady” Mickiewicza. 1921 nr 43-47; Z powodu jubileuszu S. Przybyszewskiego. 1922 nr 16-18; Hamletyzm w poezji polskiej. 1922 nr 22-28; Niedocenione epos. 1922 nr 43, 45, 49, 50 [o „Panu Balcerze” M. Konopnickiej]; Seweryn Goszczyński. 1923 nr 3-6; „Krakus” Norwidowy. 1923 nr 7-10; Z dziejów krytyki literackiej w Polsce. 1923 nr 15-37 z przerwami), *Gaz. Pol.* (1894, 1930, 1932-1933; tu m. in.: Na tyłach rewolucji. 1930 nr 178, 182, 190), *Gaz. Poniedziałkowa* (1910-1911), *Głos* (1887, 1897, 1899, 1900-1902; tu m. in.: Idealy etyki przedmiotowej. 1887 nr 14-20, 22-23; Sztuka ostatnich dni. 1900 nr 43-47), *Głos Narodu* (1902), *Ilustr. Kur. Codz.* (1923, 1931), *Ilustr. Przegl. Teatr.* (1920-1921; tu w rubr.: Z opery i estrad), *Israelita* (1887; tu m. in.: Poezja w obronie Żydów. Nr 13-15), *Kinema* (1925), *Kino dla Wszystkich* (1928), *Kraj* (1928), *Krytyka* (1896-1897; tu m. in. Syndykat błotny w literaturze. 1896 nr 208-213), *Książka, Kur. Codz.* (1888-1890), *Kur. Lit.-Nauk. dod. Ilustr. Kur. Codz.* (1930), *Kur. Por.* (1914-1918, 1921-1924, 1928-1929), *Kur. Poz.* (1907-1909), *Kur. Warsz.* (1888, 1890-1891, 1893, 1913-

-1914), *Lit. i Sztuka dod. Dzien. Poz.* (1909), *Lit. i Sztuka dod. Nowej Gaz.* (1910-1911), *Lw. Wiad. Mus. i Lit.* (1929-1930), *Maski* (1918), *Mies. Lit. i Artyst.* (1911), *Młodość* (1898/1899), *Muzyka* (1925-1929, 1934; tu m. in.: Idee muzyczne Norwida. 1925 nr 4-6; Muzyka w teatrze Wyspiańskiego. 1928 nr 4-5), *Myśl* (1891-1892), *Naród* (1920-1921), *Nasz Kraj* (1906; tu m. in.: Fale. Nowela. Nr 19), *Nowa Gaz.* (1914), *Nowa Reforma* (1884, 1891, 1908, 1911-1913, 1924; tu m. in.: Myśli dzisiejsze o Z. Krasińskim. 1912 nr 79; Artyzm C. Norwida. 1913 nr 292-294), *Nowiny, Nowiny Mus. i Teatr.* (1929), *Nowy Kur. Pol.* (1926), *Pani* (1922-1925; tu m. in.: szereg rec. teatr. i lit.), *Pion* (1935), *Polska Zbrojna* (1932-1933, 1935), *Prawda* (1882-1895, 1897, 1899-1901; tu m. in.: szereg rec. i rozpraw lit.; stałe rubryki i cykle: Prasa periodyczna. 1883, 1889, Gawędy filozoficzne. 1888, Literatura polska. 1887-1888, Kartki naukowo-estetyczne. 1888, Teatr. 1888, Literatura i sztuka. 1899, Śród muz. 1890-1892, Malarstwo. 1893; ponadto: Renan w dramacie. 1886 nr 45-46; Dwie plagi. 1888 nr 9-11 [o życiu lit. w Polsce]; Mgławice „krytyki naukowej”. 1892 nr 19-24; Zbawcy literatury. 1893 nr 25, 27-30 [o krytyce lit.]), *Przegl. Lit.* (1930-1931), *Przegl. Pedag.* (1895), *Przegl. Poz.* (1894-1895), *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* (1921-1922; tu m. in. w rubr.: Z opery i estrad), *Przegl. Tyg.* (1883-1884, 1889-1895, 1897-1900; tu m. in.: rec. lit. 1891, 1894; Błędy i objędy estetyczne. 1892 nr 11-13; Śmierci i dogmaty. 1894 nr 48-51; wiersze. 1897-1900), *Przegl. Wiecz.* (1926), *Robotnik* (1919-1920), *Ryduwan* (1912-1914, 1919; tu m. in.: art. z zakresu lit. i sztuki; Preludia do wiedzy o Norwidzie. 1912 t. 2; Basia. Nowela. 1914 t. 3 cz. 2), *Rytm* (1925), *Rzeczpospolita* (1925), *Sybirak* (1935), *Świat* (Kr. 1888-1889, 1891), *Świat* (W-wa 1911-1912, 1915, 1922, 1925), *Teatr* (1918), *Tyg. Ilustr.* (1890), *Tyg. Powsz.* (1880), *Tyg. Prawda* (1933), *Wędrowiec* (1881-1882, 1892; tu m. in.: Na Bałtyku. Obrazki letnie. 1892 nr 35-39, 41-45), *Wisła* (1912), *Życie* (1897-1899), *Życie Teatru* (1927).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Aleksander Michałowski. Ku uczczeniu 65-lecia pracy artystycznej*. W-wa 1934, *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Filarmonia Warszawska 1901-1931*. W-wa 1932, *Franz Flaum. Fünf Essays von S. Przybyszewski, R. von Delius, S. Lublinski, Dr E. Geyer,*

C. Jellenta. Berlin 1904, *Instrumenty muzyczne*. W-wa [1929], *Janina Korolewicz-Waydowa. 35-lecie działalności*. W-wa 1935, *Książka jubileuszowa „Dzien. Poz.” 1859-1909*. Poz. 1909, *Pam. Zjazdu literatów i dziennikarzy pol.* T. 1. Lw. 1884 (tu: Prawo zbiorowości w tworzeniu), *Rocznik — Kalendarz „Kur. Por.” na r. 1926, Romantyzm w muzyce. Monografia zbior.* W-wa 1928, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893.

Przekłady

1. H. Heine: Włochy (1828-1829). W książce: H. Heine: Wybór pism. T. 2. W-wa 1891.

2. M. Sałtykow-Szczedrin: Szczęśliwy. [Opowiadanie]. *Nowa Reforma* 1891 nr 187-188, 190.

Ponadto przekłady drobnych utworów J. G. Byrona (*Prawda* 1886, 1888; w książce: Byron (w urywkach) w setną rocznicę jego urodzin. W-wa 1888 [1887]), R. Dehmila (*Maski* 1918 z. 25), E. Renana (*Prawda* 1886), M. Sałtykowa-Szczedrina (*Nowa Reforma* 1891 nr 191).

Prace edytorskie i przeróbki

1. Byron (w urywkach) w setną rocznicę jego urodzin. Wybrał i ułożył N. Hirszbant. W-wa 1888 [1887].

2. J. Słowacki: Samuel Zborowski. Dramat fantastyczny. Transkrypcja sceniczna C. Jellenty. W-wa 1924.

Listy i materiały

1. Do Z. Sarneckiego 3 listy z 1888-1889. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714.

2. Do W. Nałkowskiego 12 listów z 1893-1902. Rkps w zbiorach R. Rosiaka w Lubl.

3. Do W. Orkana z 1902. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8613.

4. Do L. Gumplowicza w imieniu redakcji *Ateneum* z 1903. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6444 III.

5. Do W. Rabskiego z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2731.

6. Do B. Wysloucha z 1911. Rkps Ossol. sygn. 7138/II.

7. Do redakcji. *Nowa Gaz.* 1911 nr 556.

8. Od M. Komornickiej listy z 1897. Ogl. S. Pigoń. *Miscellanea z pogranicza XIX i XX w.* *Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 s. 358-360.

9. Od W. Orkana brulion listu z 1902. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8641 III.

10. Brulion listu od T. Micińskiego z 1903. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7259.

11. Materiały biograficzne dostarczone przez syna Stefana Jellentę. Zakład Dokumentacji Inst. Hist. PAN.

OPRACOWANIA

KAMIENNY [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1890 nr 31. — F. JABLŹCZYŃSKI: Katarynki zagraniczne. *Głos* 1891 nr 23. — KAMIENNY [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1893 nr 28. — KAMIENNY [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1895 nr 12, 40. — W. NAŁKOWSKI: Głos w sprawie C. Jellenty. W: *Forpocztę*. Lw. 1895. — *Bluszcz* 1895 nr 13. — *Niwa* 1895 nr 2, 5, 6, 12, 24. — W. Cz.: Odpowiedź na artykuł „Prawdy” „Dwie plagi”. Jak się pan Jellenta i pan Świętochowski złapał. *Tyg. Powsz.* 1898 nr 11. — H. STRUVE: Anarchizm ducha u obcych i u nas. *Bibl. Warsz.* 1899 t. 2 i odb. — J. LORENTOWICZ: Un critique, poète, M. C. Jellenta. *Mercure de France* (Paryż) 1901, styczeń. — P. CHMIELOWSKI: Dzieje krytyki literackiej w Polsce. W-wa 1902 s. 436-438. — [Z. PRZESMYCKI]: „Szczery, poważny dekadenizm” i „fujarka z wierzbiny”. *Chimera* 1902 z. 16 s. 152 e. — SZCZEPAN [S. JELEŃSKI]. *Rola* 1903 nr 5. — R. GLASSNER: Literaci-Zydzi we współczesnym piśmiennictwie polskim. *Roczn. Żydowski* 1904. — *Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905*. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — KAZ. BAR. [K. BARANOWSKI]: C. Jellenta. *Nasz Kraj* 1906 t. 2 nr 21. — S. BRZozowski: Współczesna krytyka literacka w Polsce. W-wa 1907 s. 198-202; przedr.: *Dzieła wszystkie*. T. 6. W-wa 1936 s. 175-177. — C. Jellenta. *Praca* 1907 nr 43.

(*Ateneum* pod red. C. Jellenty:) *Dzien. Berliński* 1908 nr 55; *Dzien. Poz.* 1908 nr 39; *Kur. Poz.* 1908 nr 33, 43, 139; *Kur. Warsz.* 1908 nr 218; *Praca* 1908 s. 717.

A. NIEMOJEWSKI. *Mysł Niepodległa* 1912 nr 197 [omówienie *Rydwaniu* pod red. C. Jellenty]. — [K. WROCZYŃSKI]: Wycieczki sowizdrzańskie na Parnas warszawski i w okolicę. *Sowizdrzał* 1915 nr 16. — T.: C. Jellenta. *Przeegl. Teatr. i Kinematograficzny* 1921 nr 41. — [A. N.] [A. Nowaczyński]: Pierrrot pro Boy contra Jellenta. *Mysł Nar.* 1923 nr 27. — ha: Barbarzyństwo. W sprawie C. Jellenty. *Ekran i Scena* 1927 nr 1. — S. CYWIŃSKI: „Druid” Cezary Jellenta. *Mysł Nar.* 1929 nr 42. — A. KAUFER: C. Jellenta

i Sulamitki. *Nowy Dzień*. 1929 nr 294. — A. NOWACZYŃSKI: Nowy Brandes. *Mysł Nar.* 1929 nr 3. — Z twórczości literackiej C. Jellenty. *Wiek Nowy* 1929 nr 8358. — A. NOWACZYŃSKI: Jellenta nagrodzona. *Mysł Nar.* 1930 nr 7. — A. NOWACZYŃSKI: Motylek. *Mysł Nar.* 1930 nr 31. — C. Jellenta pisze scenariusz filmowy. *Kur. Filmowy* 1930 nr 4. — S. C. [S. CYWIŃSKI]: „Esteta” czy spryciarz. *Dzień. Wil.* 1931 nr 55. — Z pracowni literackich. C. Jellenta. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 359. — T.: Strudzony Don Chichot. *Gaz. Warsz.* 1933 nr 129. — T. GRABOWSKI: Krytyka literacka w Polsce w epoce realizmu i modernizmu (1863-1933). *Poz.* 1934 *Prace Komisji Filol. Pozn. Tow. Pracy. Nauk* t. 6 z. 2. (Nekrologi): W. BRUMER: Rozpalona gwiazda C. Jellenty. *Polska Zbrojna* 1935 nr 282; K. IRZYKOWSKI. *Pion* 1935 nr 36; AL. K. [A. KAUFER]. *Nowy Dzień*. 1935 nr 248; *Echo Spół.* 1935 nr 10; *Express Por.* (Kielce—Radom) 1935 nr 144; *Gaz. Pol.* 1935 nr 244; *Kur. Por.* 1935 nr 244, 247. A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: C. Jellenta. *Kur. Warsz.* 1936 nr 83. — Pośmiertne wyróżnienie śp. C. Jellenty. *Echo Spół.* 1936 nr 7. — J. KULCZYCKA-SALONI: C. Jellenta. *W: Polska krytyka lit. (1800-1918). Materiały.* T. 3. W-wa 1959 s. 481-482. — K. WYKA: Modernizm polski. *Kr.* 1959. — E. POPFF: Wspomnienia o C. Jellencie. *Stolica* 1962 nr 2. — R. TABORSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 11. (1964-1965). — T. SZYSZKO: Sałtykow-Szczedrin w piśmiennictwie polskim l. 1872-1914. *Wr.* 1965. — T. WEISS: Od mesjanizmu do prometeizmu narodowego. *W: Z problemów lit. pol. XX w.* T. 1: *Młoda Polska.* W-wa 1965 s. 106-108. — C. Jellenta. *W: Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 274. — T. WEISS: Przełom antypozytywistyczny w Polsce w l. 1880-1890. *Kr.* 1966 s. 33-37. — J. MICHALIK: Ibsen w krytyce polskiej l. 1875-1906. *Wr.* 1970. — J. PROKOP: Z przemian literatury polskiej l. 1907-1917. W-wa 1970. — A. MAKOWIECKI: Młodopolski portret artysty. W-wa 1971. — T. LEWANDOWSKI: Prace i dnie C. Jellenty. *Życie i Mysł* 1972 nr 1. T. LEWANDOWSKI: C. Jellenta. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski.* T. 4 [w druku].

Sprawy z odczytów: *Kur. Lw.* 1900 nr 350 (Zaratustra wobec dzisiejszej ludzkości). — J. BYLCZYŃSKI: Z powodu odczytu p. C. Jellenty o dramacie muzycznym. *Dzień. Pol.* 1906 nr 590, 592. — *Gaz. Lw.* 1906 nr 249; *Kur. Lw.* 1906 nr 291, 293, 294, 298, 350

(O Wyspiańskim i Żeromskim). — M. SEYDA: Dwa wykłady C. Jellenty o dramacie muzycznym. *Kur. Poz.* 1907 nr 57-59. — M. SEYDA: Koncert pp. Różyckich i C. Jellenty. *Kur. Poz.* 1907 nr 71. — M. S-a [M. SEYDA]: Jellenta o Norwidzie. *Kur. Poz.* 1907 nr 237, 241. — M. SOBESKI: Trzy odczyty C. Jellenty o Nietzschem. *Kur. Poz.* 1907 nr 49. — ACER. *Kur. Poz.* 1908 nr 119, 123 (Wrógowie kobiet w literaturze). — PRAWDOMIRSKI. *Kur. Poz.* 1908 nr 290 (O C. Norwidzie i Weiningerze). — W. STR. [W. STROKA]: O Antychryście burzycielu wartości. *Głos Narodu* 1908 nr 487. — STEF. G...G: Odczyty C. Jellenty. *Nowa Gaz.* 1911 nr 122. — *Nowa Reforma* 1912 nr 112 (Panteizm Krasińskiego). — J. K. *Kur. Warsz.* 1913 nr 326, 329; P. M. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 325 (O Wyspiańskim). — *Kur. Warsz.* 1915 nr 323 (O Wagnerze). — D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1916 nr 69, 72; *Tyg. Ilustr.* 1916 nr 13 (O arcydziełach Ibsena). — *Ivr. Kur. Pol.* 1916 nr 16 (O „Niebieskim ptaku” Maeterlincka). — *Ivr.*: Odczyt o Kordianie. *Kur. Pol.* 1916 nr 38. — [IVR.]: Odczyty o Ibsenie. *Kur. Pol.* 1916 nr 69, 72, 75. — [IVR.]. *Kur. Pol.* 1916 nr 101 (O „Wyzwoleniu” Wyspiańskiego). — [IVR.]. *Kur. Pol.* 1916 nr 180 (Wyspiański a muzyka). — O „Nocy listopadowej” Wyspiańskiego. *Kur. Warsz.* 1916 nr 330. — (F. B.) [F. BRZEZIŃSKI]: Odczyt o Mozarcie. *Kur. Warsz.* 1917 nr 275. — FIRLEJ [E. CZEKALSKI]: C. Jellenta o Mozarcie. *Kur. Pol.* 1917 nr 272. — (A. D.) [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1917 nr 154; *Kur. Pol.* 1917 nr 151 (O „Peer Gyncie” Ibsena). — Krytyczny przegląd współczesnej lektury. *Kur. Pol.* 1917 nr 68. — Prelekcje C. Jellenty. *Kur. Warsz.* 1917 nr 97. — D. [A. DOBROWOLSKI]: Powieść polska a państwo. *Kur. Warsz.* 1918 nr 117. — J. DROBNIK: Na marginesie odczytu C. Jellenty „Poeci grzechu i zbrodni”. *Kur. Poz.* 1919 nr 257. — S. ŻMIGRYDER: Odczyt C. Jellenty o Beethovenie. *Naród* 1921 nr 46. — *Kur. Por.* 1921 nr 5; *Naród* 1921 nr 56 (O „Królu Duchu” Słowackiego). — *Naród* 1921 nr 62 (Nietzsche i jego Zaratustra). — K. Z.: O Anatolu France. *Kur. Por.* 1924 nr 295. — R. ST.: Odczyty ideologiczne C. Jellenty. *Pani* 1924 nr 3/4. — K. HELLE: Magiczny wpływ Paryża. Na marginesie odczytu C. Jellenty. *Ilustr. Kur. Codz.* 1927 nr 118. — Idee wszechludzkie w literaturze. Odczyt C. Jellenty w Wiedniu. *Epoka* 1927 nr 87. — M. LISOWSKI: Kongres międzynarodowej ligi muzycznej w Wiedniu. *Epoka* 1928 nr 201. —

M. LISOWSKI: Co Polska może i powinna dać światu? Odczyt C. Jellenty w Wiedniu. *Epoka* 1928 nr 308. — S. GOR.: Informacje o kulturze paryskiej. Odczyty C. Jellenty w pięciu miastach Belgii. *Epoka* 1928 nr 97. — Odczyty C. Jellenty we Francji. *Ilustr. Kur. Codz.* 1928 nr 22 (m. in. Kobieta i miłość w utworach Przybyszewskiego). — *Epoka* 1928 nr 331-332, 1929 nr 60, 86; (b.) [K. BUKOWSKI?]. *Wiek Nowy* 1929 nr 8356; M. H. *Dzian. Lw.* 1929 nr 116 (O J. Piłsudskim). — J. P. *Gaz. Por.* 1930 nr 9176; M. H. *Dzian. Lw.* 1930 nr 89 (Paryż i świat). — J. P. *Gaz. Por.* 1930 nr 9179; *Gaz. Lw.* 1930 nr 78 (Poezja regionalna i powieść międzynarodowa). — Odczyt C. Jellenty w pułku Legii Akademickiej. *Ilustr. Kur. Codz.* 1932 nr 25 (Dusza wielkiej wojny w powieści).

Studia i szkice filozoficzne. J. BYLINA: Etyka woli. *Przeł. Tyg.* 1891 nr 48. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1891 nr 45. — J. K. POŁOCKI. *Głos* 1891 nr 47. — [ROSS]. *Nowiny Lit.* 1891 nr 2. — *Ateneum* 1891 t. 4 s. 352. — *Świat* (Kr.) 1891 nr 18. — F. K. GĄSIOROWSKI. *Bibl. Warsz.* 1892 t. 3 s. 162-169. — Wł. M. K. [W. KOZŁOWSKI]. *Prawda* 1892 nr 8-9 (polemika Jellenty: *Prawda* 1892 nr 9). — -tc-. *Tyg. Ilustr.* 1892 nr 146.

Eusapiada. [J. WOLFF]. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 2 s. 240.

Ideał wszechludzki w poezji współczesnej. T. I. FARYS. *Przeł. Poz.* 1894 nr 20. — I. SUESSER. *Świat* 1894 nr 18-19. — F. M. *Przeł. Powsz.* 1895 t. 47 s. 429-431. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1895 nr 38. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Przeł. Tyg.* 1895 nr 32. — M. ZDZIECHOWSKI. *Przeł. Pol.* 1895 t. 116.

W przesileniu. K. BART. [K. BARTOSZEWICZ]. *Przeł. Poz.* 1894 nr 21. — K. Cz. *Prawda* 1894 nr 51. — A. POŁOCKI. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1894 nr 25-26. — I. SUESSER. *Przeł. Tyg.* 1894 nr 42. — *Kraj* 1894 nr 34. — *Ateneum* 1895 t. 1 s. 184-187. — J. F. [J. FLACH]. *Przeł. Pol.* 1896 t. 119 s. 469-471.

Forpoczty. AUDAX [K. EHRENBERG]: Portret „żurnalisty”. *Niwa* 1895 nr 24. — I. SUESSER. *Przeł. Poz.* 1896 nr 2. — K. STERLING. *Przeł. Tyg.* 1897 nr 28. — J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1898 t. 127 s. 141-144.

Nurty. W. DALECKA. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1896 nr 28-30. — J. KOTARBIŃSKI. *Przeł. Lit.* 1896 nr 9/10. — I. SUESSER. *Krytyka* 1896/1897 s. 396-397. — K. STERLING. *Przeł. Tyg.* 1897 nr 28. — *Dzien. Kr.* 1897 nr 391-392. — J. PAWELSKI. *Przeł. Powsz.* 1898 t. 58 s. 260-261. — W. JABLONOWSKI. *Głos* 1899 nr 34. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1900 nr 40. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1901 nr 2.

Galeria ostatnich dni. W-W. *Niwa* 1894 nr 5 s. 118 [dot. art. Andriolli i Matejko]. — K. LASKOWSKI. *Kur. Niedzielnym* 1897 nr 51. — Z. BYTKOWSKI. *Przeł. Tyg.* 1898 nr 18. — W. JABLONOWSKI. *Głos* 1898 nr 5. — PRAWDZIAN. *Rola* 1898 nr 13. — MRE [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 95. — R. G. *Życie* 1898 nr 1. — *Ateneum* 1898 t. 1 s. 389-390. — *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1898 nr 1.

Juliusz Słowacki dzisiaj. W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 17. — A. ST. [A. STARKMAN?]. *Tyg. Pol.* 1900 nr 19. — W. WOLSKI. *Głos* 1900 nr 22 [replika Jellenty: *Głos* 1900 nr 26]. — *Gaz. Warsz.* 1900 nr 65. — Z. STANKIEWICZ. *Tyg. Pol.* 1904 s. 823. — S. CYWIŃSKI. *Mysł Nar.* 1929 nr 42.

Dante Alighieri. W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 24. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1901 nr 22-23. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Słowo* 1901 nr 22. — B. MENKES. *Tyg. Nar.* 1901 nr 14. — E. PORĘBOWICZ. *Pam. Lit. R.* 1 (1902) s. 351-356. — A. P. [A. PALMIERI]. *L'Europa Orientale* (Rzym) 1922, III, s. 241.

Kraswa. A. DROGOSZEWSKI. *Ogniwu* 1903 nr 18.

Orfan. W. GOSTOMSKI. *Książka* 1902 s. 431. — A. DROGOSZEWSKI. *Głos* 1903 nr 20 s. 318.

Linie Hofera. A. DROGOSZEWSKI. *Witeź* 1908 s. 325-326. — W. GOM. [W. GOMULICKI]. *Kraj* 1908 nr 166. — T. KONCZYŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 68. — H. WILLMAN-GRABOWSKA. *Książka* 1908 s. 410-411. — *Przeł.* 1908 nr 182. — P. Mies. *Katechetyczny i Wychow.* 1919 s. 262.

Meduza. M. ASSANKA-JAPOŁŁ. *Kur. Warsz.* 1912 nr 263. — I. BALIŃSKI. *Słowo* 1912 nr 292. — Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 281. — W. G.

[W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1912 nr 300. — H. OPIEŃSKI. *Nowa Gaz.* 1912 nr 845. — H. OPIEŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 44. — A. POLIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 299.

Cyprian Norwid. B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1909 s. 238-239. — E. CZEKAŃSKI. *Prawda* 1909 nr 17. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1909 nr 9. — W. JABLONOWSKI. *Kur. Poz.* 1909 nr 135-137. — W. JABLONOWSKI. *Słowo Pol.* 1909 nr 269-271. — Wp. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1909 nr 541. — A. STODOR. *Przew. Nauk. i Lit.* 1909 s. 187-192.

Druid Juliusz Słowacki. S. GOLDENRING. *Gaz. Poniedziałkowa* 1911 nr 7. — M. KRIDL. *Książka* 1911 nr 9. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1911 nr 8-10. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1911 nr 80. — S. TUROWSKI. *Czas* 1911 nr 162. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 37. — M. KALITYŃSKI. *Pam. Lit. R.* 11 (1912) s. 355-356.

Grający szczyt. W. T. BARANOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 4 s. 179-181. — W. T. BARANOWSKI. *Książka* 1912 nr 9. — H. GALLE. *Kur. Warsz.* 1912 nr 63. — J. P. [J. PIETRZYCKI?]. *Gaz. Wiecz.* 1912 nr 575.

Baletnik. H. L. *Przeł. Teatr. i Kinematograficzny* 1922 nr 3-4. — H. ZAHORSKA. *Przeł. Powsz.* 1922 s. 253-254. — *Czas* 1922 nr 40.

Jasny Hubert. B. A. *Świat* 1922 nr 35. — H. ZAHORSKA. *Przeł. Powsz.* 1922 s. 253-254. — W. P. *Kur. Por.* 1923 nr 51. — J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1925 nr 32.

Wielki zmierzch. H. LEŚNIEWSKI. *Pani* 1924 nr 12. — J. St. [H. NAGLEROWA]. *Echo Warsz.* 1924 nr 331. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1924 nr 323. — W. B. [W. BRONIEWSKI]. *Wiad. Lit.* 1925 nr 58. — F. *Kur. Por.* 1925 nr 12. — F. HOESICK. *Kur. Warsz.* 1925 nr 193. — J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1925 nr 32.

Lalita. *Kur. Por.* 1925 nr 120.

Rycerze Lilii. E. BREITER. *Nowy Kur. Pol.* 1926 nr 96. — J. STYCZ. [H. NAGLEROWA]. *Echo Warsz.* 1926 nr 83. — M. S. [M. SMOLARSKI?]. *Rzeczpospolita* 1926 nr 113. — St. S. *Kur. Por.* 1926 nr 205. — S. SERWIN. *Nowa Reforma* 1927 nr 8.

Powtórne ścięcie Samuela Zborowskiego. Krzywda Jellenty. *Głos Prawdy Lit.* 1927 nr 305. — *Kur. Por.* 1927 nr 323.

Józef Piłsudski jako pisarz i mówca. J. N. *Głos Lit.* 1929 nr 15. — P. *Kur. Lit.-Nauk.* 1929 nr 42 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — WIDZ [J. WĄSOWSKI]. *Epoka* 1929 nr 225. — K. CZACHOWSKI. *Wiad. Lit.* 1930 nr 346. — S. POMARAŃSKI. *Gaz. Pol.* 1930 nr 71.

Książę o turkusowych oczach. F. ARNSTAJNOWA. *Epoka* 1929 nr 156. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1929 nr 185. — Rysz. B. *Kur. Por.* 1929 nr 168. — W. H. *Kur. Lit.-Nauk.* 1929 nr 37 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — H. WILCZEK. *Lw. Wiad. Muz. i Lit.* 1929 nr 11. — *Epoka* 1929 nr 75. — Z. N. *Dzien. Lw.* 1930 nr 202.

Wizja Madonny. D. J. GAMSKA-ŁEMPICKA. *Gaz. Lw.* 1931 nr 44. — Z. GRABOWSKI. *Kur. Lit.-Nauk.* 1931 nr 15 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — K. KOZMIŃSKI. *Polska Zbrojna* 1931 nr 45 dod. tyg. nr 7. — *Echo Tygodnia* 1931* nr 7. — *Kur. Księgarski dla Wszystkich* 1931 nr 2.

Dostojny profesor na Zamku Królewskim. M. Poz. [M. POZNAŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1931 nr 91. — *Kur. Księgarski dla Wszystkich* 1931 nr 3.

Wiatraki Don Chichota. A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1933 nr 116. — B. HERTZ. *Kur. Wil.* 1933 nr 168. — J. MIG. [J. MIGOWA]. Sześć lat propagandy kultury polskiej za granicą. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 77.

Sosny otwockie. C. Jellenta pracuje nad monografią Otwocka. *Kur. Por.* 1933 nr 282. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1934 nr 341. — M.-Cz. *Wiad. Filmowe* 1935 nr 9.

Myśli dzisiejsze o Zygmuncie Krasińskim [art. w *Nowej Reformie*]. (bh). *Jedność* 1912 nr 9.

Idee muzyczne Norwida [art. w *Muzyce*]. W. BOROWY. Norwidiana. 1925-1929. *Pam. Lit. R.* 27 (1930) s. 183; przedr. w książce: O Norwidzie. W-wa 1960.

Recenzje przekładów

H. Heine: Wybór pism. T. 2. A—Ω. *Tyg. Ilustr.* 1891 t. 1 s. 166. — *Przeł. Tyg.* 1891 nr 24.

Recenzje prac edytorskich Byron (w urywkach) w setną rocznicę jego urodzin. *Ateneum* 1888 t. 2 s. 165-166.

J. Słowacki; Samuel Zborowski. S. CYWIŃSKI: Parodia Słowackiego. *Głos Warsz.* 1925 nr 60. — S. C. [S. CYWIŃSKI]. *Tyg. Wil.* 1925 nr 5. — K. Z. [Z. KŁESZCZYŃSKI]. *Pani* 1925 nr 6.

JESKE-CHOIŃSKI TEODOR JÓZEF FRYDERYK (1854—1920)

Pseud. i krypt.: -CH.; (CH.); HADBANK; ŁADA; M. B.; M. BOGDANOWICZ; PANCERNY; POLIKRATES; T. CH.; (T. CH.); T. J. C.; T. J. CH.; (T. J. CH.); T. J. — Ch.; T. J. ORLICZ; Z; Ż.

Krytyk literacki, powieściopisarz, publicysta.

Ur. 27 lutego 1854 w Pleszewie w Poznańskim, syn Fryderyka Jeske, urzędnika sądowego, i Franciszki z Choinskich. Kształcił się w gimnazjach klasycznych w Śreminie i Poznaniu. Maturę złożył w 1872. Studiował najpierw nauki techniczne — inżynierię drogową, potem filozofię i literaturę na uniwersytetach we Wrocławiu, Pradze i Wiedniu. W 1880 ożenił się z Ludmiłą Mikorską, kompozytorką i śpiewaczką. W latach 1880-1882 współpracował z czasopismami: *Ateneum*, *Nowiny*, *Przegląd Tygodniowy*. W Pradze w 1881 był prezesem Koła Polskiego oraz założycielem towarzystwa kulturalnego „Ognisko Polskie”. Po zakończeniu studiów zamieszkał w Warszawie. Od 1882 był członkiem kolegium redakcyjnego *Niwy*. W 1889 przebywał w Paryżu. W latach dziewięćdziesiątych redagował *Wędrowca*. W 1910 wyjechał do Lwowa, gdzie objął redakcję *Kroniki Powszechnej*. W latach 1914-1915 przebywał w Wiedniu. Do Warszawy powrócił w 1915. Zmarł 14 kwietnia 1920 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Cztery fantazje. *Warta* 1876 nr 82-101 i odb.

Zawartość: Złota więcej złota! Fantazja o szarej godzinie. (*Warta* 1876 nr 82-84. Wyd. osob. Lw. 1876); Ballada, jakich aż zbyt wiele. Fantazja druga. (*Warta* 1876 nr 85-88); O pawicy pospolitej. Fantazja trzecia. (*Warta* 1876 nr 90-93); Szczęście za górami. Fantazja czwarta. (*Warta* 1876 nr 95-101).

2. Karmazyn. Studium z natury. *Warta* 1876 nr 126-131, 1877 nr 132-141. Wyd. osob. Poz. 1877.

3. Kossak i Kuczma, dwaj konfratrowie. Studium patologiczne. Lipsk 1876.

4. Pierwsza miłość. Powieść z XVIII w. *Ruch Lit.* 1877 nr 34-52. Wyd. osob. Lw. 1878.

5. Straceniec. Powieść. *Dzien. dla Wszystkich* 1879 nr 61-76. Wyd. osob. Lw. 1880.

Rkps Ossol. sygn. 7027/I.

6. Syn burmistrza. Obrazek z niedawnej przeszłości. Lw. 1879. Wyd. nast.: wyd. 2 Chicago 1882 (odb. z *Gaz. Pol.*), wyd. 3 Lw. 1897 (odb. z *Gaz. Nar.*).

Rkps Ossol. sygn. 7027/I.

7. Za winy ojców. *Bluszcz* 1880 nr 41-52 i odb. W-wa 1881.

Powieść.

8. Dramat niemiecki XIX w. Studium literackie. *Bibl. Warsz.* 1882 t. 2 s. 19-44, 236-249, t. 3 s. 23-50, t. 4 s. 182-203, 1883 t. 2 s. 58-82, t. 4 s. 194-208, 437-451 i odb. W-wa 1883.

9. Przednia straż. Zarys do obrazu społecznego. Powst. 1882. *Kłosa* 1883 nr 914-950. Wyd. osob. W-wa 1883. Przeróbka pt.: Trzeźwi. Powieść społeczna. *Niwa* 1885 nr 251-262. Wyd. osob. W-wa 1885.

10. Epopeja rycerska Niemców. Das deutsche Ritterepos. Studium historyczno-literackie. *Niwa* 1883 nr 208-212, 214-216 i odb. W-wa 1884.

11. Proletariusz. Obrazek. *Niwa* 1883 nr 199-203 i odb.

12. Heine Henryk. Portret literacki. *Niwa* 1884 nr 234-239; *Przegl. Lit. i Artyst.* 1884 nr 17-24, 1885 nr 1-6; *Rola* 1884 nr 24-29. Wyd. osob. Kr. 1885.

13. Niedobitek. Kartka z najbliższej przeszłości. *Kur. Warsz.* 1884 nr 347a, 1885 nr 3a-30a i odb. W-wa 1885.

14. Z miłości. Ballada, jakich wiele. *Niwa* 1884 nr 220-223; *Przeł. Lit. i Artyst.* 1884 nr 4-10 i odb. Wyd. osob. W-wa 1905. Zob. też poz. 36.
15. Żydzi na tułactwie. *Wiek* 1884 nr 33-113 z przerwami i odb.
16. Pozytywizm warszawski i jego główni przedstawiciele. *Niwa* 1885 nr 242-248 i odb.; *Słowo* 1885 nr 48-74, 202-205 (wersja skrócona).
17. Stłumione iskry. Opowieść. *Gaz. Pol.* 1885 nr 260-284; *Dzien. Chicagoski* 1903 nr 272-299. Wyd. osob. W-wa 1886. Wyd. 2 z przedmową I. Matuszewskiego. W-wa 1898 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 17.
18. Figiel Amorka. Powiastka. *Niwa* 1886 nr 279-282.
19. Kanclerz Jan Choiński. Mecenasz uczonych polskich XVI w. W-wa 1886.
20. Moralność naukowa. *Niwa* 1887 nr 305. Wyd. osob. Lw. 1911.
21. Narwańcy. Powieść. *Rola* 1887 nr 52-53, 1888 nr 1-45.
22. Typy i ideały pozytywnej beletrystyki polskiej. *Niwa* 1887 nr 290-292, 296-300, 302, 306-308 i odb. W-wa 1888; *Rola* 1887 nr 6-48 z przerwami.
23. Z popiołów. Powieść. *Życie* 1887 nr 1-33.
24. Historyczna powieść polska. Studium krytyczno-literackie. *Niwa* 1888, nr 326-336. Wyd. osob. W-wa 1891. Wyst. pt. Sara Wejsblut. Sztuka w 4 aktach. W-wa 1899 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 87. Wyd. 2 W-wa 1901.
25. Nad Wartą. Powieść. Kr. 1888. Por. poz. 43.
26. Z kulą u nogi. Opowieść. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 228-250 i odb.
27. Na straconym posterunku. Dramat współczesny w 5 aktach. *Niwa* 1890 nr 20-24. Wyd. osob. W-wa 1891. Wyst. pt. Sara Wejsblut. Sztuka w 4 aktach. W-wa 7 września 1898.
28. Pogrom Rosenberków. Obrazek. Kr. 1890. Zob. też poz. 49.
29. Po złote runo. Powieść współczesna. *Dzien. Poz.* 1890 nr 293-299, 1891 nr 1-77; *Gaz. Lw.* 1890 nr 254-299, 1891 nr 1-20; *Wiek* 1890 nr 243-291, 1891 nr 1-51. Wyd. osob. W-wa 1892 [1891]. Wyd. 2 t. 1-2. Łódź 1898 *Bibl. Nowości* nr 8-9.
30. Oktawiusz Feuillet. *Niwa* 1891 nr 9-12; *Świat* 1891 nr 10-12 i odb.
31. Po latach dwudziestu pięciu. *Słowo* 1891 nr 167-170, 175-180. Wyd. osob. W-wa 1891.
32. W pętach. Powieść współczesna. *Dzien. Poz.* 1892 nr 16-110; *Gaz. Pol.* 1892 nr 9-106; *Słowo* 1892 nr 53-116. Wyd. osob. W-wa 1893.
33. Na schyłku wieku. Studium. *Wiek* 1893 nr 212-296, 1894 nr 3-16. Wyd. osob. W-wa 1894. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1895; wyd. nowe, popr. i uzupełn. W-wa 1905 (pt. Dekadentyzm. Łącznie z: Rozkład w życiu i literaturze. Zob. poz. 38).
34. Ofiara pozytywizmu. W-wa 1893.
35. Ostatni akt. Dramat w 4 aktach. Wyst. Lw. 14 marca 1893. Ogi. fragm. *Kur. Warsz.* 1896 nr 1.
36. Bez wyboru. Opowieści, jakich wiele. W-wa 1894.
Zawartość: Romans bez słów. (*Kur. Pol.* 1892 nr 308-317); Czytana próba; Powracająca fala. (*Kur. Pol.* 1892 nr 234); Z Rzymu; Z miłości. (Zob. poz. 14).
37. Majaki. Niedokończona kartka z chwili bieżącej. *Dzien. Poz.* 1894 nr 80-151; *Słowo* 1894 nr 77-159. Wyd. osob. W-wa 1895 [1894].
38. Rozkład w życiu i literaturze. Studium. *Wiek* 1894 nr 243-297, 1895 nr 1-62. Wyd. osob. W-wa 1895. Wyd. 2 W-wa 1905 (pt. Dekadentyzm. Łącznie z: Na schyłku wieku. Zob. poz. 33).
39. Gasnące słońce. Powieść z czasów Marka Aureliusza. *Kur. Warsz.* 1895 nr 91-309; *Dzien. Chicagoski* 1895 nr 287-301, 1896 nr 1-211. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1895. Wyd. nast.: wyd. 2 t. 1-4. W-wa 1905; wyd. 3 t. 1-2. Poz. 1916; wyd. 4 t. 1-2. Poz. 1928; wyd. 5 Kat. 1957.
Przekłady: czes.: A. Kubeš. Praga 1900 — holenderski: J. P. M. Vleekke. Tilburg 1924 — litewski: Sepetyš Dail. Kowno 1937 — niemiecki: J. Glinkiewicz. Kolonia 1898. Wyd. nast.: wyd. 2 Berlin 1903; wyd. 3 Kolonia 1903; wyd. 4 Kolonia 1920 — ros.: M. Kossowski. Moskwa 1900 — serbochorw.: S. Sirola. *Prosvjeta* 1909 nr 1-24. Wyd. osob. Zagrzeb 1910 — włoskie: E. Colombi Bielof. Neapol 1905; F. Verdiniois. Neapol 1905. Wyd. 2 Neapol 1925.
40. Ostatni Rzymianie. Powieść z czasów Teodozjusza Wielkiego. *Gaz. Lw.* 1896 nr 176-351, 1897 nr 1-32; *Słowo* 1896 nr 149-298, 1897 nr 1-13. Wyd.

osob. t. 1-2. W-wa 1897. Wyd. nast. wyd. 2 W-wa 1910; wyd. 3 Kat. 1958

Przeróbka sceniczna zob. poz. 57.
Przekłady: ang.: Pittsburgh 1936 — franc.: C. de Latour. Paryż 1902 — holender.: J. P. M. Vleekke. Tilburg 1924 — litewski: Sepelys Dail. Kowno 1937 — niemiecki: Kolonia 1913. Wyd. 2 Kolonia 1920 — ros.: P. Lawrow. *Russkij listok* 1898, wyd. osob. Moskwa 1899 — węgier.: I. Roda. Budapeszt 1903 — włoski: E. Colombi Bielof. Neapol 1905.

41. Tiara i korona. Powieść historyczna z czasów Grzegorza VII. *Gaz. Lw.* 1898 nr 49-297, 1899 nr 8-99; *Kur. Warsz.* 1898 nr 4-24), 1899 nr 1-110. Wyd. osob. T. 1-4. W-wa 1900. Wyd. nast.: wyd. 2 t. 1-2. W-wa 1908; wyd. 3 t. 1-2. W-wa 1925; wyd. 4 Lw. 1937 (wersja dla młodzieży); wyd. 5 Kat. 1958 [1957]; t. 1-2. Kat. 1968.

Przekłady: czes.: F. Wolf. Praga 1930 — włoski: F. Verdinio. Neapol 1906.

42. Trubadurówie. W-wa 1901 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 188.

Zawartość: Romans trubadura. Nowela historyczna. (*Gaz. Lw.* 1901 nr 4-37; *Słowo* 1891 nr 1-24; *Wędrowiec* 1901 nr 4-17. Zob. też poz. 49); Trubadur w pułapce. Nowela historyczna. (*Gaz. Lw.* 1901 nr 148-159; *Kur. Warsz.* 1901 nr 113-132. Wyd. osob. Poz. 1920 *Dla Wszystkich* nr 8. Zob. też poz. 49).

43. Różycki. Powieść na tle stosunków poznańskich. *Rola* 1902 nr 9-50. Wyd. osob. W-wa 1903. Wyd. 2 W-wa 1921.

Por. poz. 25.

44. Rytwiany. Powieść. *Kur. Warsz.* 1902 nr 133 i nn.

45. O mitrę gospodarską. Powieść historyczna z XVI stulecia. *Gaz. Lw.* 1903 nr 55-174; *Słowo* 1903 nr 11-151; *Wędrowiec* 1903 nr 7-52. Wyd. osob. W-wa 1904. Wyd. 2 W-wa 1959.

46. Syjonizm w oświeceniu antysemity. W-wa 1904.

47. Klara z Mikorzyna. Legenda historyczna. *Tyg. Mód i Powieści* 1905 nr 42-52; *Słowo Pol.* 1907 nr 546-594. Wyd. osob. Lw. 1910.

48. Neofici polscy. Materiały historyczne. W-wa 1905.

49. Nowele historyczne. W-wa 1906 [1905].

Zawartość: Pogrom Rosenbergów. (Zob. poz. 28); Triumf Zawiszy Czarnego. (*Tyg. Ilustr.* 1905 nr 11-13); Trubadur Mnich. (*Gaz. Lw.* 1904 nr 278-298); Romans trubadura. (Zob. poz. 42); Trubadur w pułapce. (Zob. poz. 42).

50. Pozytywizm w nauce i literaturze. W-wa 1905. Wyd. 2 popr. i uzup. W-wa 1908 *Bibl. Dzieł Chrześcijańskich* nr 88.

Zbiór art. krytycznoliterackich.

51. Psychologia rewolucji francuskiej. *Słowo* 1905 nr 286-333, 1906 nr 1-32. Wyd. osob. W-wa 1906 *Bibl. Dzieł Chrześcijańskich* nr 61.

52. Sąd Boży. Obrazek z XII stulecia. *Bluszcz* 1905 nr 40-51; *Gaz. Lw.* 1908 nr 199-217. Wyd. osob. Lw. 1911 *Bibl. Powsz.* nr 858/859.

53. Blyskawice. Powieść historyczna z czasów rewolucji francuskiej. *Czas* 1906 nr 107-284; *Słowo* 1906 nr 122-318. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1907. Wyd. 2 t. 1-2. Poz. 1916.

54. Kobiety rewolucji francuskiej. *Tyg. Mód i Powieści* 1906 nr 3-28. Wyd. osob. W-wa 1906.

55. Małżeństwo, jakich wiele. Studium powieściowe. *Kur. Warsz.* 1906 nr 51-56, 58, 62-157. Wyd. osob. W-wa 1906 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 440.

56. Burza. Powieść historyczna z czasów rewolucji francuskiej. *Kur. Litewski* 1907 nr 10-238; *Dzien. Powsz.* 1908 nr 38-251.

57. Ostatnia Rzymianka. Obraz dramatyczny w sześciu odsłonach wg powieści autora „Ostatni Rzymianie”. Wyst. W-wa 29 września 1908. Zob. poz. 40.

58. Jakobini. Powieść historyczna z czasów rewolucji francuskiej. T. 1-2. W-wa 1909.

59. Po czerwonym zwycięstwie. Obraz przyszłości. W-wa 1909. Wyd. 2 W-wa 1919.

Przekład czes.: F. Wolf. Praga 1913.

60. Terror. Powieść historyczna z czasów rewolucji francuskiej. *Kraj* 1909 nr 1-25. Wyd. osob. T. 1-3. W-wa 1911.

61. Żydzi oświeceni. *Rola* 1909 nr 27-32, 41-57. Wyd. osob. W-wa 1910. Wyd. 2 W-wa 1910.

62. Program i metoda Żydów. W-wa 1910. Wyd. 2 W-wa 1914.

63. W pogoni za prawdą. Listy do akademika pożyteczne także i dla pań, słuchaczek wyższych kursów. Poz. 1910. Wyd. 2 Poz. 1917 (pt. Listy do przyjaciela).

64. Poznaj Żyda! W-wa 1912. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1913; wyd. 3 W-wa 1919.

65. W pętach wolnej miłości. Powieść współczesna. W-wa 1913.

66. Demon odrodzenia. Powieść historyczna z czasów włoskiego Renesansu. Powst. 1914. Wyd. T. 1-2. W-wa 1917.

67. Legenda o mordzie rytualnym. *Przegl. Katol.* 1914 i odb.
68. Ludzie Renesansu. Sylwetki. *Kur. Warsz.* 1914 nr 46, 67, 81, 95, 107, 121, 142; *Romans i Powieść dod. Świata* 1916 nr 19/20, 21-27, 41-43. Wyd. osob. W-wa 1916.
69. Seksualizm w powieści polskiej. W-wa 1914 *Studia na Dobie* nr 2.
70. Żyd w powieści polskiej. Studium. W-wa 1914.
71. Psychologia Renesansu włoskiego. Poz. 1916.
72. Nowoczesna kobieta. W-wa 1917.
73. Co Żydzi robili w Polsce? W-wa 1918 *Bibl. Żydoznawcza* nr 1. Wyd. 2 W-wa 1921 [1920].
74. Dokąd Żydzi dążą? W-wa 1918 *Bibl. Żydoznawcza* nr 2. Wyd. 2 W-wa 1921.
75. Przyjaciółki, przyjaciele, żony i różnego rodzaju typy niewieście. W-wa 1918.
76. Historia Żydów w Polsce. W-wa 1919.
77. Krwawe łzy unitów polskich. W-wa 1919 *Wydawn. im. K. Promyka*.
78. Na Kosowym Polu. Opowieść z dziejów Serbii w XIV w. W-wa 1919.
79. O Żydach co myśleli i myślą dotąd mężowie wybitni i uczeni różnych narodów. W-wa 1919.
80. Paskarze. Powieść. W-wa 1920.
81. Rycerz-bandyta. Opowiadanie z XV w. Poz. 1920 *Dla Wszystkich* nr 1.
82. Rząd żydowski dotychczas istniejący. W-wa 1920 *Bibl. Żydoznawcza* nr 5.
83. Walka Lutra z katolicyzmem. W-wa 1920.
- Utwory literackie, artykuły krytyczno-literackie i publicystyczne, recenzje teatralne zamieszczal w czasopismach: *Ateneum* (1881), *Ateneum Kapłańskie* (1909, 1914), *Bibl. Warsz.* (1882-1883, 1886), *Biesiada Lit.* (1890, 1911), *Bluszcz* (1879-1880, 1888, 1904-1905; tu m. in.: Szwab. Szkic do powieści. 1888 nr 47-52; rubr.: Kwiaty i chwasty. 1904-1908), *Bulletin Littéraire, Scientifique et Artistique* (Paryż 1888), *Dawny Sztandar* (1909), *Dod. Mies. Przegl. Tyg.* (1880-1881; tu m. in.: Główne prądy literatury XIX w. S. 363-393), *Dwutyg. Katechetyczny i Duszpasterski* (1908), *Dzien. Chicagoski* (1895-1896, 1903, 1907-1910), *Dzien. Cieszyński* (1906), *Dzien. dla Wszystkich* (1879-1882, 1893, 1904; tu m. in.: Niemieckie powieściopisarki. Studium literackie. 1879 nr 67-71, 76-78; Mieszaniec. Obrazek współczesny. 1880 nr 1-6, 8-9), *Dzien. Kijowski* (1906-1907), *Dzien. Kujawski* (1917), *Dzien. Łódzki* (1884), *Dzien. Pol.* (1890), *Dzien. Powsz.* (1906-1909; tu m. in.: Anarchia w literaturze polskiej. 1908 nr 106; O tendencję w „Ostatniej Rzymiance”. 1908 nr 269), *Dzien. Poz.* (1889-1892, 1894, 1907-1908, 1914; tu m. in. opowiadanie pt. Złudzenie. 1889 nr 23-46), *Dzieni* (1914), *Dzięcioł* (1906), *Echo* (1882-1883), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1884-1890; tu m. in. Stanisław Tarnowski. 1885 nr 112; Bolesław Prus. 1886 nr 120; Stanowisko aktora. 1886 nr 127, 134; Technika dramatu. 1888 nr 211-217; recenzje teatralne), *Gaz. Kujawska* (1912), *Gaz. Lw.* (1888-1899, 1901-1910; tu m. in.: Listy literacko-artystyczne z Warszawy. 1889-1898; opowiadanie pt. Złudzenie. 1889 nr 10-33; Adolf Dygasiński jako beletrysta. 1902 nr 130-134), *Gaz. Nar.* (1878, 1887, 1889, 1897, 1901, 1904; tu m. in.: Trafiała kosa na kamień. Nowela. 1878 nr 228-233, 235, 237, 240), *Gaz. Pol.* (Chicago 1911), *Gaz. Pol.* (Czerniowiec 1902), *Gaz. Pol.* (W-wa 1904-1905), *Gaz. Por. 2 Grosze* (1914, 1916-1917), *Gaz. Przemyska* (1892), *Gaz. Rolnicza* (1886), *Gaz. Warsz.* (1904), *Głos Narodu* (1894-1895, 1897, 1899-1900, 1904, 1906, 1908, 1913-1914, 1917; tu m. in.: Polski dekadentyzm. 1899 nr 243-244, 246, 248, 251, 253, 256-257), *Głos Pol.* (Tarnopol 1909), *Głos Rzeszowski* (1906), *Goniec* (1908), *Goniec i Iskra* (1890, 1893, 1896, 1898), *Ilustracja Pol.* (1902, 1904), *Kłosa* (1878-1883; tu m. in.: recenzje teatralne. 1883), *Kraj* (1882, 1891, 1906-1909; tu m. in.: Królestwo Polskie. Listy z Warszawy. 1908-1909), *Kronika Powsz.* (1910-1912; tu m. in.: Za późno! Nowela. 1911 nr 9-13; Młoda Polska a romantyzm francuski. 1912 nr 7-9), *Kur. Codz.* (1899), *Kur. Kr.* (1889), *Kur. Litewski* (1907), *Kur. Pol.* (1891-1892; tu m. in.: Pieniądz w oświeceniu Emila Zoli. 1891 nr 143-146; Jubileusz pozytywistów warszawskich. 1891 nr 208-225), *Kur. Warsz.* (1884-1888, 1890-1906, 1913-1917; tu m. in. stałe recenzje z bieżącej literatury powieściowej oraz: Upadek krytyki literackiej. 1885 nr 213-214; Obrazek. 1892 nr 1; Ojciec dekadentyzmu. 1901 nr 148-153; Potomstwo Baudelaire'a. 1901 nr 168-169; „Naga dusza”. 1901 nr 175-176), *Kwart. Chyrowski* (1912), *Mały Światek* (1918), *Nasz Kraj* (1908), *Nivoa* (1881-1892; tu m. in. stałe rubryki: Ziarna

i plewy. 1882-1884; Ruch naukowo-literacki. 1884-1885; Przegląd literacki. 1885-1886; Sprawy bieżące. 1888; oraz Główny prąd tendencyjnej powieści niemieckiej. Szkic literacki. 1881 nr 166-168; Źródło i pochodź naturalizmu w beletrystyce francuskiej. Szkic literacki. 1882 nr 185-186; Proletariat naukowy. 1883 t. 2 s. 885-888; Rycerze z Blaniku. Karta z księgi legend czeskich. 1888 nr 192; Teoria powieści. 1883 t. 24 s. 221-229, 278-284; Autor i aktor. Kilka uwag z powodu pobytu teatru meiningeńskiego w Warszawie. 1885 nr 252; Nowe prądy w powieści współczesnej. 1889 nr 7-8; *Nowy Sztandar* (1908), *Pogoń* (1911), *Praca* (1904), *Prawda* (1885), *Przegl. Katol.* (1912-1914), *Przegl. Lit. i Artyst.* (1882, 1884), *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* (1887-1890, 1892-1897, 1901-1902, 1904-1905), *Przegl. Powsz.* (1905-1909, 1911, 1914), *Przegl. Tyg.* (1880-1883), *Przyj. Domowy* (1879; tu: Stara zwrotka. Nowela. Nr 7-17), *Rola* (1883-1887, 1896-1898, 1902, 1904, 1906-1907, 1909; tu m. in.: Literat na wsi. Drobnostka. 1883 nr 35-36; Bankructwo materializmu. 1883 nr 37-43; Realizm francuski i jego wyznawcy. 1884 nr 6-10; Etyotyzm w powieściach Sienkiewicza. 1898 nr 34-36; Najnowsze prądy w literaturze. 1902 nr 31-37, 45-47; Głos przestrogi z przeszłości. Studium historiozoficzne. 1906 nr 1-26), *Ruch Lit.* (1871-1878), *Słowo* (1885, 1888-1889, 1891-1901, 1903, 1905-1908; tu m. in.: Najmłodsze pokolenie w powieści. 1903 nr 294-298), *Słowo i Czyn* (1910; tu: Grzechy pozytywizmu. S. 98-102, 115-118), *Słowo Pol.* (1907), *Sowizdrzał* (1907), *Świat* (Kr. 1891), *Świat* (W-wa 1910, 1917), *Tydzień Lit., Artyst., Nauk. i Spol.* (1878-1879), *Tydzień Pol.* (1879-1881), *Tyg. Ilustr.* (1881, 1891-1894, 1896, 1898, 1905, 1907; tu m. in.: E. Zola jako polemista i krytyk. 1892 nr 138-147), *Tyg. Mód i Powieści* (1896, 1905-1906), *Tyg. Pol.* (1900), *Warta* (1876-1877), *Wędrowiec* (1891-1895, 1897-1903, 1905; tu m. in.: Majaczenia Fryderyka Nietzschego. 1893 nr 44-45), *Wiedeński Kur. Pol.* (1914, 1917), *Wiek* (1878-1885, 1888-1896; tu m. in.: stałe felietony: Z niemieckiego życia. Listy ze Śląska. 1878-1884; Na schyłku wieku. 1893-1894; oraz: Nie udało się. 1889 nr 48 [art. o M. Rodziewiczównie]), *Wiś Ilustr.* (1913), *Wschód* (1901), *Zgoda* (Chicago 1894, 1899), *Zgoda* (Milwaukee 1887), *Ziarno* (1904, 1908), *Życie* (1887).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Adamowi Krechowieckiemu*. Lw. 1908, *Dla bezdomnych dzieci. Jednodniówka*. Lw. 1902, *J. Ungra kalendarz warsz.*

na r. 1894. W-wa 1893; *toż na r. 1904*. W-wa 1903, *Kalendarz „Wiek” ilustr.* W-wa 1885; *toż W-wa 1886*; *toż W-wa 1894*; *toż W-wa 1896*; *toż W-wa 1900*, *Książka jubileuszowa „Dzien. Poz.” 1859-1909*. Poz. 1909, *Księga jubileuszowa „Kur. Por.” 1877-1902*. W-wa 1903, *Księga pamiątk. Drugiego Kongresu Marińskiego w Przemysłu*. Przemysł 1912, *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powodźian*. W-wa 1884, *Na powodźian*. *Księga zbior.* W-wa 1904, *Pamięci J. Gądomskiego koleđy*. W-wa 1907, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893; oraz przedmowy do: J. Zacharyasiewicz: *Zakopane skarby*. W-wa 1897; M. Gawalewicz: *Szkice i obrazy*. W-wa 1898; K. z Tańskich Hoffmannowa: *Dziennik Franciszki Krasieńskiej*. W-wa 1898; J. I. Kraszewski: *Baran i kozuszek*. W-wa 1898; A. Krechowicki: *Stella Tarłówna*. W-wa 1898; M. Wierbiński: *Nowele*. W-wa 1899; W. Grot-Bęczkowska: *Marzycielka. Powieść współczesna*. W-wa 1900; J. Korzeniowski: *Kolokacja. Powieść*. W-wa 1900; W. Marrené-Morzowska: *Błędne koła. Powieść*. W-wa 1900; J. Tokarzewicz: *W dniach wojny i głodu. Wspomnienia*. W-wa 1900; K. Junosza Szaniawski: *Na zgliszczach*. W-wa 1928.

Przekład

1. O. Vischer: *Zły zasiew. Sztuka w 4 aktach*. Wyst. W-wa 1893.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego 9 listów z 1877-1884 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6492 IV.

2. Do W. Belzy z 1878. Rkps Ossol. sygn. 12422/I.

3. Do A. Gillera z 1878. Rkps Bibl. Nar. sygn. 6543.

4. Do W. Maleszewskiego 5 listów z 1878-1879. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7055.

4a. Do M. Bałuckiego z 1880. Rkps IS PAN w W-wie nr inw. 285.

5. Do A. Wiślickiego 7 listów z 1880-1888. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.

6. Do red. *Kłosów* z 1882. Ogl. *Kłosy* 1882 nr 892.

7. Do C. Wilamowskiego z 1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7855 IV.

8. Do W. Karczewskiego z 1886. Rkps Ossol. sygn. 12852_{1b}/III.

9. Do W. Belzy z 1887. Rkps Ossol. sygn. 12648/II.

10. Do Z. Sarneckiego 2 listy z 1887, 1889. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6713 III.

11. Do S. Tomkowicza 2 listy z 1891. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1982.

12. Do E. Lubowskiego z 1895. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5766.

13. Do H. Łopacińskiego z 1897. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2270.

14. Do nieznanego adresata z 1898. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7891 III.

15. Do A. Rembowskiego 2 listy z 1901 i b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 469.

16. Do H. Gubrynowiczowej 2 listy z 1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7153.

17. Do Z. Przesmyckiego z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 6319 t. 1.

18. Do W. Przyborowskiego z 1910. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6994 III.

19. Do W. Wierzbowskiego z 1911. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 31.

20. Do W. K. Sawicz-Zablockiego b. d. Rkps Muzeum im. A. Mickiewicza w Paryżu sygn. 1074.

21. Od W. Karczewskiego z 1885. Rkps Ossol. sygn. 12832₅₀/II.

22. List otwarty M. Szeligi [M. Czarnowskiej] z 1887. Ogł. *Niwa* 1887 nr 301.

23. Bruliony 3 depech gratulacyjnych M. Godlewskiego z 1900. Rkps Ossol. sygn. 12449_a/III.

24. Obrazek. Rkps utworu druk. w *Kur. Warsz.* Rkps Bibl. Nar. sygn. 6089.

25. Pokwitowanie honorarium z 1893. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5998.

26. Recenzja dotycząca twórczości W. Karczewskiego. Rkps Ossol. sygn. 12855/III.

OPRACOWANIA

Ze Lwowa. *Przeł. Lw.* 1878 t. 16 s. 219. — LIĞEZA [Z. SUMIŃSKI]: Zarzut p. Jeske-Choińskiego. *Niwa* 1880 nr 124. — Wyjazd Jeske-Choińskiego. *Gaz. Nar.* 1881 nr 168. — Co słycać nowego. *Kur. Por.* 1881 nr 41; nr 116. — *Kur. Codz.* 1883 nr 29. — Kronika bieżąca. *Rola* 1883 nr 24. — Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1883 nr 12. — Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1883 nr 29. — KAMIENNY [J. JELEŃSKI]: Na posterunku. *Rola* 1884 nr 20. — J. I. KRASZEWSKI: Listy z zakątką. *Biesiada Lit.* 1884 nr

2 [dot. art.: „Proletariat naukowy” w *Niwie*] [polem.: T. J. Choiński. *Niwa* 1884 t. 1 s. 209-210; W. Maleszewski: *Z Warszawy. Biesiada Lit.* 1884 nr 7; *Słowo* 1884 nr 44; B. Prus: Kronika tygodniowa. *Kur. Warsz.* 1884 nr 55; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szweykowski. T. 7. W-wa 1958 s. 52-54]. — G. KARPELES: Jeszcze jeden. *Prawda* 1885 nr 50. — J. K. K. [J. KOTABIŃSKI]: Próba krytyki. *Kur. Codz.* 1885 nr 129. — W. MARRÉNÉ-MORZKOWSKA: Listy z Warszawy. Jeske-Choiński i jego powieści. *Dzien. Łódzki* 1885 nr 220. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Warsz.* 1885 nr 331; przedr. Kroniki. Oprac. Z. Szweykowski. T. 8. W-wa 1959 s. 229 [dot. art.: Stanisław Tarnowski. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.*] [polem.: *Kur. Warsz.* 1885 nr 335 b.; B. Prus: Kronika tygodniowa. *Kur. Warsz.* 1885 nr 337; przedr. Kroniki. Oprac. Z. Szweykowski. T. 8. W-wa 1959 s. 237-238]. — *Dzien. Pol.* 1885 nr 199 [dot. art.: Upadek krytyki literackiej. *Kur. Warsz.*]. — (b. a.): Na starym koniku. *Głos* 1886 nr 9. — [A. DYGAŚIŃSKI]: Dział sprawozdawczy. *Przeł. Tyg.* 1886 nr 11. — A. DYGAŚIŃSKI: Teodor Jeske-Choiński. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 169. — STANISŁAW: Po naszymu. *Chwila* 1886 nr 68. — W. WŚCIEKLIKA. *Przeł. Tyg.* 1886 nr 5. — Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1886 nr 3-4, 7. — [A. DYGAŚIŃSKI]: Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1887 nr 42. — KRÉSKA: Od ręki. Felieton literacko-artystyczny. *Kur. Codz.* 1887 nr 48. — [P. RAWIŃA-GAWROŃSKI]: Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1887 nr 14, 20. — SG. [A. SYGIETŃSKI]: Z wędrowki. *Wędrowiec* 1887 nr 1. — [W. TRAMP CZYŃSKI]: Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1887 nr 10. — Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1887 nr 46. — [J. FINKELHAUS]: Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1888 nr 5, 7. — [E. SIWIŃSKI]: Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1888 nr 23. — POSEL PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Liberum veto. Powinowanie dla p. Jeske-Choińskiego. *Prawda* 1888 nr 14. — Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1888 nr 41. — [B. LUTOMSKI]: Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1889 nr 3. — A. N. [A. NOWICKI]: *Życie* 1889 nr 9. — P. [S. H. PELTYN]: Cienie i światła. *Israelita* 1889 nr 46-48. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Warsz.* 1889 nr 64; przedr. Kroniki. Oprac. Z. Szweykowski. T. 12. W-wa 1962 s. 160-162 [dot. art.: Nie udało się. *Wiek*]. — ELKAN: Apostrofa z proroka Jonasza do p. Jeske-Choińskiego. *Israelita* 1890 nr 7. — [I. MATUSZEWSKI]: Choiński i rozum. *Przeł. Tyg.* 1890 nr 43. — T. Jes-

ke-Choiński. *Goniec* 1890 nr 56. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1890 nr 6, 9; nr 51. — (p): Stara piosenka. *Głos* 1891 nr 34. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 1, 4. — -a- [A. RAJCHMAN]: Teodor Jeske-Choiński. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 474. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1892 nr 47. — L. GRENDSZYŃSKI: Kronika. *Niwa* 1893 nr 3. — P. [Z. PIETKIEWICZ]: Pamiętnik. Nasz Herod. *Prawda* 1893 nr 42. — Pamiętnik. Zmartwychwstał. *Prawda* 1893 nr 44. — Pan Jeske-Choiński w roli starej niańki. *Przegl. Pedagog.* 1893 s. 48. — A. BAR. [A. BARAŃSKI]: Panu T. Jeske-Choińskiemu. *Diabeł* 1894 nr 4. — K. R. Ż. [L. KRZYWICKI]: Jeden z pogromców. *Prawda* 1894 nr 40-42. — A. N. [A. NOWICKI]: Światła i cienie. *Wędrowiec* 1894 nr 28. — W. GOMULICKI: Poezja i powieść w r. 1894. *Kur. Codz.* 1895 nr 12. — A. N. [A. NOWICKI]: Światła i cienie. *Wędrowiec* 1895 nr 18. — *Niwa* 1895 nr 6. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1895 nr 31. — Z. CHELMICKI: T. Jeske-Choiński jako powieściopisarz historyczny. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 6-7. — A. DOBROWOLSKI: T. Jeske-Choiński. Portret literacki. *Niwa* 1896 nr 13-19. — J. NOWIŃSKI: Bankructwo rozumu. *Głos* 1896 nr 8-9. — Rachunki. *Niwa* 1896 nr 14. — Figiel splatany p. T. J. Choińskiemu. *Przegl. Katol.* 1896 nr 38. — Dzieje chrześcijaństwa w powieści. Rozmowa z T. Jeske-Choińskim. *Niwa* 1897 nr 34. — *Ziarno* 1897 nr 15. — Powieści historyczne T. Jeske-Choińskiego. *Gaz. Lw.* 1898 nr 160. — Głosy niemieckie o powieściach historycznych T. Jeske-Choińskiego. *Rola* 1899 nr 11. — Teczka „Wędrowca”. Krytyka niemiecka o powieściach historycznych T. J. Choińskiego. *Wędrowiec* 1899 nr 9. — K. KORWIN-PIOTROWSKI: Prasa polska na przełomie dwóch stuleci. Szkice i sylwetki. *Tyg. Pol.* 1900 nr 49. — G. PIOTROWSKI: Zola i naturalizm. *Lw.* 1900 s. 167-170. — K. KASZEWSKI: Krytyk o krytyce. *Wędrowiec* 1901 nr 51-52. — Z. KOŚCIESZA: Ze wspomnień dziennikarza. *Rola* 1901 nr 29. — Panu Choińskiemu ciągle „Chimera”... *Chimera* 1901 z. 6 s. 520. — P. CHMIEŁOWSKI: Dzieje krytyki literackiej w Polsce. W-wa 1902. — A. WĘGLIŃSKI: Towarzystwo autorsko-wydawnicze T. Jeske-Choiński i J. Jeleński. *Głos* 1902 nr 31. — W. M. DĘBICKI: T. Jeske-Choiński. *Wędrowiec* 1903 nr 7. — Pamiętnik. Melodia kosa. *Prawda* 1903 nr 42. — K-ny [J. JELEŃSKI]: Kronika bieżąca. *Rola* 1904 nr 21. — T. Jeske-Choiński a krytyka włoska. *Rola* 1904 nr 43. — W. GOMULICKI: Pogadanki.

Jeske-Choiński jako powieściopisarz i publicysta. *Kraj* 1907 nr 16. — [A. GOLDRING]: Negatywy. *Spoleczeństwo* 1908 nr 7. — Szanujmy swoją przeszłość. *Ziarno* 1908 nr 12. — W. GOMULICKI: Pogadanka. *Kraj* 1909 nr 24-25. — jt. *Wiedza* 1909 t. 2 s. 53-55. — W. RZYMOWSKI: XL nieśmiertelnych. *Myśl Niepodległa* 1909 nr 15. — *Słowo Pol.* 1910 nr 427. — Ze świata literackiego. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 39. — *Echo Przemyskie* 1911 nr 84-86. — *Ilustr. almanach artyst.-lit.* Lw. 1911 s. 46. — A. KRAUSAR: Neocyganeria warszawska. W-wa 1913 s. 87-88. — [A. NIEMOJEWSKI]: T. Jeske-Choiński jako konserwatysta i antysemita. *Myśl Niepodległa* 1914 nr 280. — W. RZYMOWSKI: Krytycy i recenzenci. *Prawda* 1914 nr 23. — [K. WROCZYŃSKI]: Wycieczki sowizdrzalskie na Parnas warszawski i w okolicie. *Sowizdrzał* 1915 nr 7. — A. MAZANOWSKI: Najnowsza polska powieść historyczna. *Przegl. Powisz.* 1917 t. 137 s. 72-93.

(Nekrologi): E. CZEKAŁSKI. *Świat* 1920 nr 17; Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1920 nr 105; WŁADYSŁAW ZAWISZA [A. FISCHER]. *Wiek Nowy* 1920 nr 5675; I. GRABOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1920 nr 105; W. GRUBIŃSKI: Herold obskurantyzmu. *Kur. Pol.* 1920 nr 104; [A. NIEMOJEWSKI]. *Myśl Niepodległa* 1920 nr 496; *Dzien. Poz.* 1920 nr 104; *Ewangelik* 1920 nr 6; *Gaz. Lw.* 1920 nr 91; *Gaz. Warsz.* 1920 nr 103; nr 105; *Głos Narodu* 1920 nr 99; *Ilustr. Kur. Codz.* 1920 nr 105; *Kur. Pol.* 1920 nr 104; *Kur. Warsz.* 1920 nr 103; *Nova Reforma* 1920 nr 93; *Słowo Pol.* 1920 nr 180; *Tyg. Ilustr.* 1920 nr 17.

H. JESKE-CHOIŃSKA: Kobieta w twórczości T. Jeske-Choińskiego. *Kur. Poz.* 1928 nr 366. — S. S.: T. Jeske-Choiński jako antysemita. *Hasło Podwawelskie* 1930 nr 24. — S. PILCH: Wpływ Tacyta na powieści rzymskie Choińskiego. *Eos* 1935 z. 2 s. 155-164 i odb. — J. BACULEWSKI, J. KULCZYCKA: Historiografia polskiego pozytywizmu. Wr. 1951 s. 30-33. — (se): Prasa warszawska o Śląsku XIX w. *Głos znad Odry* 1956 nr 37. — Z. SZWEJKOWSKI: Jeske-Choiński T. *Pol. słownik biogr.* T. 11 (1964-1965). — R. WOJCIESZAK: Pleszew w powieści. *Południowa Wielkop.* 1964 nr 3. — T. WEISS: Przełom antypozytywistyczny w Polsce w l. 1880-1890. Kr. 1966 s. 48-52, 56-58. — Z. MOCARSKA: Geneza powieści historycznych T. Jeske-Choińskiego „Gasnące słońce”, „Osztatni Rzymianie”, „Tiara i korona” na tle prądów epoki. *Zeszyty Nauk. Univ. M. Kopernika w Tor.* 1967 z. 25 s. 101-115. — T. WEISS: T. Jeske-Choiński. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: Lit. pol.

w okresie realizmu i naturalizmu. T. 3. W-wa 1969.

Cztery fantazje. P. CHMIEŁOWSKI. *Niwa* 1877 nr 64. — K. SAWICZ-ZABŁOCKI. *Ruch Lit.* 1877 nr 8.

Karmazyn. P. CHMIEŁOWSKI. *Niwa* 1877 nr 64.

Kossak i Kuczma. P. CHMIEŁOWSKI. *Niwa* 1877 nr 64.

Pierwsza miłość. *Tyg. Powsz.* 1878 nr 20. — J. K. GREGOROWICZ. *Tyg. Mód i Powieści* 1879 nr 2-3.

Straceniec. B. S. *Tydzien Pol.* 1880 nr 17.

Za winy ojców. M. K. [M. KONOPNICKA]. *Kłosa* 1881 nr 834. — *Tyg. Powsz.* 1881 nr 29. — *Czas* 1882 nr 43.

Dramat niemiecki XIX w. W. CREIZENACH. *Przegl. Pol.* 1884 t. 73 s. 675-676. — W. MARRENÉ-MORZKOWSKA: Listy z Warszawy. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 32. — *Kłosa* 1884 nr 975.

Przednia straż. *Kur. Codz.* 1883 nr 55. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1883 nr 28. — E. PIĘSIKOWSKI: Wokół „Bartka Zwycięzcy”. *Ruch Lit.* 1967 nr 2. — Wisz [W. SZEWCZYK]: Bartek i analogie. Notatki i utarczki. *Trybuna Rob.* 1967 nr 119.

Epopeja rycerska Niemców. A. B. *Rola* 1884 nr 11-12. — W. CREIZENACH. *Przegl. Pol.* 1884 t. 73 s. 676-678. — E. G. [E. GRABOWSKI]. *Ateneum* 1884 t. 2 s. 384-386. — W. MARRENÉ-MORZKOWSKA. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 32. — ZORYAN E. [E. SEDLACZEK]. *Tyg. Ilustr.* 1884 nr 69. — W. WICHERKIEWICZ. *Przegl. Tyg.* 1884 s. 102. — *Kłosa* 1884 nr 975. — *Tyg. Powsz.* 1884 nr 4.

Proletariusz. *Rola* 1883 nr 24.

Heine Henryk. W. MARRENÉ-MORZKOWSKA. *Dzien. Łódzki* 1885 nr 245, 247. — -n-. *Przegl. Tyg.* 1885 nr 48. — B. *Przegl. Powsz.* 1886 t. 9 s. 464-465. — E. JERZYNA [G. CZERNICKI]. *Rola* 1886 nr 9. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1886 t. 1 s. 138-142.

Niedobitek. W. MARRENÉ-MORZKOWSKA: Listy z Warszawy. *Dzien. Łódzki* 1885 nr 34.

Z miłości. J. GADOMSKI. *Świt* 1884 nr 28. — Z. KOMAR. *Prawda* 1884 nr 43. — W. MARRENÉ-MORZKOWSKA: Listy z Warszawy. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 283. — -Qs-. *Gaz. Pol.* 1884 nr 220. — *Tyg. Powsz.* 1884 nr 39. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1885 t. 2 s. 149-152. — TYMON. *Kraj* 1885 nr 15. — hg. [H. GALLE]. *Kur. Codz.* 1905 nr 152. — H. GALLE. *Książka* 1905 s. 319. — *Praca* 1905 s. 700-701. — *Słowo* 1905 nr 150.

Żydzi na tułactwie. Em-Es. *Izraelita* 1884 nr 9-10, 24, 29. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przegl. Pol.* 1884 t. 74 s. 142-143. — W. WICHERKIEWICZ. *Przegl. Tyg.* 1884 nr 29-30. — Z. *Niwa* 1884 nr 232. — *Tyg. Ilustr.* 1884 nr 103.

Pozytywizm warszawski i jego główni przedstawiciele. B. J. *Przegl. Powsz.* 1885 t. 8 s. 111-112. — J. KOTARBIŃSKI: Reakcyjna krytyka. *Kur. Codz.* 1885 nr 230-231, 233-234. — W. MARRENÉ-MORZKOWSKA. *Dzien. Łódzki* 1885 nr 133. — S. P. [S. PAWLICKI]. *Przegl. Pol.* 1885 t. 77 s. 600-601. — *Gaz. Warsz.* 1885 nr 210. — Nowi prorocy w oświeceniu krytyki. *Rola* 1885 nr 32-34. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1886 nr 1.

Stłumione iskry. H. W. *Rola* 1886 nr 33. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1886 nr 1110. — W. MARRENÉ-MORZKOWSKA: Listy z Warszawy. *Dzien. Łódzki* 1886 nr 73. — W. MARRENÉ-MORZKOWSKA. *Kur. Warsz.* 1886 nr 125 b. — W. MARRENÉ-MORZKOWSKA. *Świt* 1886 nr 107. — OSTOJA [J. SAWICKI]. *Kraj* 1886 nr 24. — WŁOD. TR. [W. TRAMP-CZYŃSKI]. *Chwila* 1886 nr 54. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 134.

Narwańcy. A. NOWICKI: Dziennikarstwo polskie w świetle powieści. *Życie* 1889 nr 10.

Typy i ideały... P. CHMIEŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1888 nr 70-71. — B. JASIEŃCZYK. *Przegl. Powsz.* 1888 t. 19 s. 104-108. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1888 nr 1185-1186. — J. KOTARBIŃSKI: Krytyka czy pamflet? *Przegl. Tyg.* 1888 nr 38-39. — A. N. [A. NOWICKI]. *Życie* 1888 nr 28. — S. PAWLICKI. *Przegl. Pol.* 1888 t. 90 s. 632-633. — *Ateneum* 1888 t. 3 s. 160-162. — B. CHRZ. [B. CHRZANOWSKI]: Pesymizm w bieżącej beletryście polskiej. *Głos* 1889 nr 6. — Z. HORDYŃSKI. *Kwart. Hist.* 1889 s. 294-295.

Z popiołów. F. RAWITA-GAWROŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 43.

Historyczna powieść polska. W. JABLONOWSKI. *Głos* 1899 nr 26. — W. HAHN. *Muzeum* 1900 s. 495-496. — S. ZDZIARSKI. *Kwart. Hist.* 1901 s. 366-369.

Nad Wartą. D. D. *Przegl. Pol.* 1888 t. 88 s. 357-361. — (-ed. p.-). *Głos* 1888 nr 26. — C. JELLENTA. *Prawda* 1888 nr 28.

Z kulą u nogi. L. STRASZEWICZ. *Kraj* 1888 nr 50. — F. G. B. [F. BRODOWSKI]: Nieudolne zabiegi i stargana przędza. *Prawda* 1889 nr 14. — J. K. DWORZACZEK. *Słowo* 1889 nr 42-45. — F. RAWITA-GAWROŃSKI: Realizm w powieści. *Kłosa* 1889 nr 1234. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1889 t. 4 s. 468-470. — [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1889 nr 123. — A. NOWICKI: Dziennikarstwo polskie w świetle powieści. *Życie* 1889 nr 10.

Na straconym posterunku. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1890 nr 41 [not. o zakazie wystawienia dramatu]. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1891 t. 2 s. 176-180. — BOMBA. *Rola* 1891 nr 12. — W. KARCZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1891 nr 83-84. — J. ŁĘTOWSKI. *Słowo* 1891 nr 63. — Δ [E. NIEWIADOMSKI?]. *Kur. Pol.* 1891 nr 72. — A. NOWICKI: Wojna domowa. *Życie* 1891 nr 13. — P. [S. H. PELTYŃ]. *Israelita* 1891 nr 14. — J. K. POTOCKI. *Głos* 1891 nr 11. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 14. — Rz. [M. S. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 12. — A. WITSKI. *Prawda* 1891 nr 25. — *Ateneum* 1891 t. 4 s. 153-155. — *Gaz. Lw.* 1891 nr 94. — *Kraj* 1891 nr 10. — *Tyg. Ilustr.* 1891 nr 70. — A. DOBROWOLSKI. *Wędrowiec* 1898 nr 38. — g. [J. GADOMSKI]. *Gaz. Pol.* 1898 nr 59. — H. LEW. [F. H. LEWESTAM]. *Israelita* 1898 nr 38-39. — J. NOWIŃSKI. *Głos* 1898 nr 39. — *St. Kur. Codz.* 1898 nr 249. — COR [K. STERLING]. *Israelita* 1898 nr 36. — W. TRĄMPCZYŃSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1898 nr 205. — *Kur. Por.* 1899 nr 26. — BEZIMIENNY. *Goniec Wil.* 1909 nr 50.

Po złoteruno. P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1891 nr 50. — J. ŁĘTOWSKI. *Kur. Warsz.* 1891 nr 308. — A. KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Nowa Reforma* 1891 nr 265-266. — A. POTOCKI. *Głos* 1891 nr 45-46. — *Ateneum* 1891 t. 4 s. 579-582. — *Dzien. Pol.* 1891 nr 317. — F. B. [F. BRODOWSKI]. *Prawda* 1892 nr 7. — H. W. *Tyg. Ilustr.* 1892 nr 55. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.*

1892 t. 1 s. 395-405. — M. M. [M. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1892 t. 103 s. 472-475. — *Mysł* 1892 nr 4. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1892 nr 39.

W pęta ch. H. W. *Tyg. Ilustr.* 1892 nr 155. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1893 nr 5. — BR. CHRZ. [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1893 nr 5. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 84. — Ja. Ka. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1893 nr 7. — K. KASZEWSKI. *Kur. Warsz.* 1893 nr 89-90. — K. Z. [K. ZALEWSKI]. *Wiek* 1893 nr 17. — *Ateneum* 1893 t. 1 s. 403-405. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1893 nr 20. — B. GŁĘBSKI: Tendencja moralna i neuroza w powieści. *Rola* 1894 nr 39. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1894 t. 113 s. 627-631.

Na schyłku wieku. ks. Z. CH. [Z. CHELMICKI]. *Dzien. Poz.* 1894 nr 121. — ks. Z. CH. [Z. CHELMICKI]. *Słowo* 1894 nr 108. — P. CHMIEŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 208. — W. M. DEBICKI. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 253. — K. [F. KRUPIŃSKI]. *Ateneum* 1894 t. 3 s. 570-578. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1894 t. 114 s. 171-176. — S. B. *Głos Narodu* 1894 nr 135. — *Biesiada Lit.* 1894 nr 21. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1894 nr 181. — *Rola* 1894 nr 19-20, 22, 25-26. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]: Światło pod korcem. *Przegl. Tyg.* 1895 nr 17. — *Przegl. Powsz.* 1895 t. 45 s. 438-440. — J. NOWIŃSKI: Bankructwo rozumu. *Głos* 1896 nr 8. — W. JABLONOWSKI. *Książka* 1905 s. 390-391. — *Dzien. dla Wszystkich* 1905 nr 99. — G. ZAPOLSKA: Publicystyka. T. 1. Cz. 2. Wr. 1958 [not. z 1894].

Ostatni akt. J. BLESZYŃSKI. *Nasza Sztuka* 1896 nr 6-7. — * * * [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1893 nr 61. — R. P. [R. POLIŃSKI]. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1893 nr 62-63. — *Dzien. Pol.* 1893 nr 74-75. — *Gaz. Nar.* 1893 nr 62. — *Kur. Lw.* 1893 nr 75. — CZESŁAW P. [C. PIENIAŻEK]. *Głos Narodu* 1895 nr 11. — *Kur. Warsz.* 1896 nr 1.

Bez wyboru. ad. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 38. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1894 nr 46. — W. KARCZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 243. — *Kraj* 1894 nr 40. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1894 nr 261. — *Przegl. Poz.* 1894 nr 30. — Ż [L. KRZYWICKI]. *Prawda* 1895 nr 9. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1896 t. 122 s. 402-404.

Majaki. J. T. H. [J. TOKARZEWICZ]. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 346. — Ad. D. *Tyg.*

Ilustr. 1895 nr 22. — *Ż.* [L. KRZYWICKI]. *Prawda* 1895 nr 9. — *Biesiada Lit.* 1895 nr 2. — *Kur. Codz.* 1895 nr 78.

Rozkład w życiu i literaturze. Ch. [I. CHRZANOWSKI]. *Słowo* 1895 nr 245. — J. [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1895 nr 36-37, 39, 43. — PHILATELES: Książka człowieka odważnego. *Niwa* 1895 nr 13. — A. SK. [A. SKRZYŃSKI]. *Wędrowiec* 1895 nr 42. — *Biesiada Lit.* 1895 nr 27. — *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1895 nr 253. — J. F. [J. FLACH]. *Przeł. Pol.* 1896 t. 120 s. 164-174. — *Ż. OLESKI*: Fin de siècle. *Przeł. Poz.* 1896 nr 4-5. — W. JABLONOWSKI. *Książka* 1905 s. 390-391. — *Dzien. dla Wszystkich* 1905 nr 99.

Gasnące słońce. *Niwa* 1895 nr 30. — J. BARSZCZEWSKI. *Kur. Codz.* 1896 nr 60. — P. CH. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Ateneum* 1896 t. 1 s. 380-384. — Ch. [I. CHRZANOWSKI]. *Słowo* 1896 nr 74-75. — J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1896 t. 121 s. 191-194. — W. R. KOROTYŃSKI. *Wiek* 1896 nr 60. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1896 nr 113-114. — S. KOZŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1896 t. 1 s. 366. — (M. R.). *Gaz. Lw.* 1896 nr 35. — *Ż. OLESKI. Przeł. Poz.* 1896 nr 3. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 139. — ZBISŁAW. *Przeł. Poz.* 1896 nr 11. — *Biesiada Lit.* 1896 t. 41 s. 128. — *Głos Narodu* 1896 nr 45, 51. — *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1896 nr 66. — *Przeł. Katol.* 1897 nr 13. — W. GOMULICKI: Powieści rzymskie T. Jeske-Choińskiego. *Wędrowiec* 1898 nr 8-9. — *Gaz. Lw.* 1898 nr 89. — *Przeł. Powsz.* 1899 t. 63 s. 467-468. — *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 30. — *Prawda* 1904 nr 25. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1905 s. 496-497. — *Dzien. Poz.* 1905 nr 75. — *Przew. Nauk. i Lit.* 1905 s. 70. — *Kur. Warsz.* 1916 nr 348. — M. PACHUCKI: Na schyłku starożytności. *Tęcza* 1928 nr 50. — Z. RABSKA. *Radio* 1928 nr 51. — *Sodalis Marianus* 1929 nr 2. — A. KOWALSKA: Marek Aureliusz i jego „Rozmyślenia” w literaturze polskiej. *Prace Polonist.* 1947 s. 233-254.

Ostatni Rzymianie. J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1897 t. 56 s. 289-290. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1897 nr 312. — J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1897 t. 126 s. 349-352. — W. R. KOROTYŃSKI. *Wiek* 1897 nr 97. — A. KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]: Z walk dziejowych. *Bluszcz* 1897 nr 45-46. — I. MATUSZEWSKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr 96. — I. MATUSZEWSKI. *Ziarno* 1897 nr 15. —

Z. SAMOLEWICZ. *Przeł. Lit.* 1897 nr 4. — *Biesiada Lit.* 1897 nr 18. — *Niwa* 1897 nr 4, 20. — W. GOMULICKI: Powieści rzymskie T. Jeske-Choińskiego. *Wędrowiec* 1898 nr 8-9. — *Przeł. Tyg.* 1899 nr 3. — *Kronika Rodz.* 1903 nr 3. — *Zab. Odra* 1959 nr 33.

Tiara i korona. *Przeł. Katol.* 1899 nr 22. — W. M. DEBICKI. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 27; przedr. w: *Studia i szkice religijno-filozoficzne*. S. I. W-wa 1901. — J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1901 t. 141 s. 171-174. — W. CH. *Gaz. Kościelna* 1908 s. 528. — N. GOLISZEWSKI. *Poradnik Język.* 1909 nr 3. — Z. KLINGEROWA. *Roczn. Lit.* 1936 s. 195-196. — A. JESIONOWSKI. *Kultura* 1937 nr 16. — Bz. [B. ZIELIŃSKA]. *Wiad. Hist.-Dydaktyczne* 1937 z. 4 s. 230.

Trubadurówie. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 331. — H. GALLE. *Książka* 1901 s. 337-338. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1901 nr 29.

Różyczki. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1903 s. 462. — W. DEBICKI. *Wędrowiec* 1903 nr 7. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1903 s. 462. — g. [H. GALLE]. *Wędrowiec* 1903 nr 42. — [I. MATUSZEWSKI?]. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 41. — Z. SARNECKI. *Nowa Reforma* 1903 nr 216. — M. H. *Gaz. Nar.* 1904 nr 68. — W. WIECKI. *Przeł. Powsz.* 1904 t. 81 s. 107-108. — A. E. BALICKI. *Przeł. Pol.* 1905 t. 158 s. 340-342.

O mitrę gospodarską. J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1904 t. 151 s. 574-576. — H. GALLE. *Książka* 1904 s. 302-303. — K. GLIŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 19. — h. *Gaz. Pol.* 1904 nr 59. — M. KRYŃSKI. *Poradnik Język.* 1904 nr 4-5. — W. WIECKI. *Przeł. Powsz.* 1904 t. 81 s. 109-110. — J. RATAJCZAK. *Tyg. Zach.* 1959 nr 31.

Syjonizm w oświeceniu antysemitów. DELTA [W. DĄBROWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1904 nr 20-22, 26. — KAMIENNY [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1904 nr 4. — J. STECKI. *Książka* 1904 s. 150. — *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 8. — H. *Przeł. Powsz.* 1910 t. 108 s. 118-119.

Neofici polscy. B. *Prawda* 1904 nr 49. — *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 51. — M. BALABAN. *Kwart. Hist.* 1905 s. 296-300. — A. ŚLIWIŃSKI: Niezwykły magik. *Ogniw* 1905 nr 3.

Nowele historyczne. J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1906 t. 162 s. 339-341. —

W. WASUNG. *Przew. Nauk. i Lit.* 1906 nr 7. — *Mies. Tow. Szkoły Lud.* 1907 t. 6 s. 41.

Pozytywizm w nauce i literaturze. B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1908 s. 404.

Psychologia rewolucji francuskiej. I. CH. [I. CHRZANOWSKI]. *Kwart. Teologiczny* 1906 s. 11-16. — *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1906 nr 185-187.

Błyskawice. J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1907 t. 164 s. 357-359. — W. G. [W. GOMULICKI]. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1907 nr 16. — J. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 32. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 150. — A. ŚWIDERSKA. *Słowo Pol.* 1907 nr 105. — *-ts-*. *Nowe Kłosy* 1907 nr 6. — *Czas* 1907 nr 229. — *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1907 nr 77-91. — *Topór. Kur. Poz.* 1908 nr 36. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1908 t. 97 s. 264-265.

Kobiety rewolucji francuskiej. W. GOMULICKI. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1907 nr 8. — X. P. *Mies. Katechetyczny i Wychowawczy* 1916 s. 539.

Ostatnia Rzymianka. AR. BAR. *Scena i Sztuka* 1908 nr 40. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 271. — J. J. *Świat* 1908 nr 41. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1908 nr 450. — J. ŚLIWOWSKI. *Dzien. Powsz.* 1908 nr 267. — *Topór. Kur. Poz.* 1908 nr 220, 240. — *Przegl. Por.* 1908 nr 273.

Jakobini. -j-. [S. JELEŃSKI]. *Rola* 1909 nr 23. — K. *Goniec Por. i Wiecz.* 1909 nr 193. — A. MIECZNIK. *Kur. Warsz.* 1909 nr 138. — *Dzien. Poz.* 1909 nr 154-155. — *Słowo* 1909 nr 149. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1910 t. 175 s. 92-94. — W. KOSIAKIEWICZ. *Świat* 1910 nr 18. — * * *. *Przegl. Powsz.* 1910 t. 108 s. 97-98.

Po czerwonym zwycięstwie. J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1909 t. 173 s. 391-392. — W. KOSIAKIEWICZ. *Świat* 1909 nr 17. — Ks. KRAJ. *Ateneum Kapłańskie* 1909 t. 2 s. 382. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1909 t. 103 s. 274. — *Czas* 1909 nr 93. — *Dawny Sztańdar* 1909 nr 19. — *Dwutyg. Katechetyczny i Duszpasterski* 1909 t. 14 s. 773-774. — *Rola* 1909 nr 15. — *Słowo* 1909 nr 87. — S. LAM. *Dzien. Powsz.* 1919 nr 114. — *Czas* 1919 nr 186. — *Mysł Niepodległa* 1919 nr 444.

Terror. LASCARO [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Słowo* 1911 nr 27.

Żydzi oświeceni. st. *Przegl. Powsz.* 1911 t. 109 s. 407.

W pogoni za prawdą. MRÓWKA. *Przegl. Katol.* 1910 nr 39. — SZKOPOWSKI. *Książka* 1910 s. 393. — T. WYBICKI. *Przegl. Powsz.* 1910 t. 107 s. 110-113. — A. SZYMAŃSKI. *Ateneum Kapłańskie* 1911 t. 1 s. 93-94.

Poznaj Żyda! J. N. *Przegl. Katol.* 1913 nr 8.

W pętach wolnej miłości. H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 4 s. 525-526. — K. Ł. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 nr 987-988. — HAJOTA [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Nasz Dom* 1913 nr 33. — *Gaz. Poniedziałkowa* 1913 nr 36. — *Głos Płocki* 1913 nr 52. — A. MAZANOWSKI: Problem miłości i małżeństwa w najnowszej polskiej powieści. *Przegl. Powsz.* 1916 t. 132 s. 304-305.

Demon odrodzenia. *Gaz. Por. 2 Grosze* 1918 nr 107. — *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 16.

Ludzie Renesansu. *Romans i Powieść* 1916 nr 19-20.

Seksualizm w powieści polskiej. S. RYGIEL. *Książka* 1914 nr 8/12 s. 128-129. — St. G. *Przegl. Powsz.* 1916 t. 130 s. 234-236.

Żyd w powieści polskiej. S. RYGIEL. *Książka* 1914 nr 8/12 s. 128-129. — *Gaz. Warsz.* 1914 nr 148. — St. G. *Przegl. Powsz.* 1916 t. 131 s. 340-341. — K. WOJCIECHOWSKI. *Pam. Lit. R.* 14 (1916) z. 3/4 s. 366-367.

Psychologia Renesansu włoskiego. W. ŚMIALEK. *Mies. Katechetyczny i Wychow.* 1916 s. 537-538. — *Romans i Powieść* 1916 nr 19-20.

Nowoczesna kobieta. St. N. [S. NOYSZEWSKI]. *Gaz. Por. 2 Grosze* 1917 nr 165. — *Kur. Pol.* 1917 nr 137.

Przyjaciółki, przyjaciele... *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 21/22. — H. MUSZYŃSKA-HOFFMANOWA: Władeczkę, bądź pobłażliwy dla żony. *Zwierciadło* 1949 nr 31.

Historia Żydów w Polsce. J. URBAN. *Przegl. Powsz.* 1919 t. 143/144 s. 250-252. — *Mysł Niepodległa* 1919 nr 464. — b. a. *Świat* 1920 nr 808. — *Tyg. Ilustr.* 1920 nr 19.

Recenzje przekładu

O. Vischer: *Zły zasiew*. W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1893 nr 180. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Kur. Por.* 1893

nr 219. — q. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 189. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1893 nr 180-181. — * * *. *Wiek* 1893 nr 180-181. — *Kur. Por.* 1893 nr 219.

JEŻ TEODOR TOMASZ zob. MIŁKOWSKI ZYGMUNT tom 8

K

KALINA ANTONI (1846—1906)

Językoznawca.

Ur. 23 maja 1846 w Krępem pod Ostrowem w Poznańskim, syn Szymona i Marii. Do gimnazjum uczęszczał w Ostrowie, następnie w Śremie. W 1867 wstąpił na uniwersytet wrocławski, gdzie studiował historię, filologię polską i klasyczną. We Wrocławiu był członkiem Towarzystwa Literacko-Słowiańskiego w 1868-1869. Po trzech semestrach przeniósł się na uniwersytet berliński, który ukończył w 1873, złożony egzamin państwowy pro facultate docendi z historii i filologii klasycznej. Stopień doktora uzyskał w Halle w 1872. Po powrocie do kraju otrzymał stypendium im. Lelewela od Towarzystwa Pomocy Naukowej w Poznaniu. Przez następnych pięć lat studiował sławistykę i porównawczą lingwistykę indoeuropejską na uniwersytetach w Pradze, Belgradzie i Petersburgu. Jednocześnie odbywał podróże po Czechach, Morawach, Serbii, Bośni i Hercegowinie. W 1877 przybył do Lwowa, gdzie w 1878 habilitował się z porównawczej gramatyki języków słowiańskich. W 1883 otrzymał stypendium Gałęzowskiego i udał się w podróż naukową po krajach bałkańskich. Od 1884 był członkiem korespondentem, a od 1895 członkiem zwyczajnym Akademii Umiejętności. W 1888 został mianowany nadzwyczajnym, a w 1892 zwyczajnym profesorem porównawczej filologii słowiańskiej w Uniwersytecie Lwowskim. Od 1892 był również członkiem korespondentem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. W 1894 powierzono mu stanowisko dziekana wydziału filologicznego, a w 1905 został rektorem Uniwersytetu we Lwowie. Należał do założycieli Towarzystwa Ludoznawczego we Lwowie (1894), w którym pełnił funkcję prezesa; w 1895-1900 był redaktorem organu Towarzystwa: *Lud*. Ponadto był aktywnym członkiem Towarzystw: Pedagogicznego, Nauczycieli Szkół Wyższych i Związku Rodzicielskiego. Założył i przez kilka lat prowadził Spółkę Krajową Wytwórczo-Handlową, pełnił obowiązki prezesa Rady Nadzorczej. W 1903 założył Spółkę Wydawniczą i drukarnię „Polonia”. Działał na terenie Lwowa jako radny miejski. Otrzymał ponadto nominację na członka Rady Naczelnej Towarzystwa Austriackiego Ludoznawczego w Wiedniu. Został powołany przez Ministerstwo Wyznań i Oświecenia do Centralnego Komitetu wydawnictwa pieśni ludowych monarchii austriackiej. Należał do współredaktorów Słownika języka polskiego. Zmarł 3 maja 1906 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. O liczebnikach w języku staropolskim. Jako przyczynek do historii języka polskiego. Powst. Petersburg. 1876. *Ogł. Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 6 (1876) i odb.

2. Anecdota paleopolonica. Powst. Petersburg. 1877. *Ogł. Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) 1879 s. 1-66, 612-636; 1882 s. 184-215.

3. Artykuły prawa magdeburgskiego z rękopisu ok. 1500. Powst. Lw. 1879.

Ogl. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 7 (1880) s. 227-318 i odb.

4. Rozbiór krytyczny pieśni Bogurodzica. Lw. 1880.

5. La langue des Tziganes Slovaques. Poz. 1882.

6. Historia języka polskiego. T. 1. Formy gramatyczne języka polskiego do końca XVIII w. Lw. 1883.

Praca konkursowa nagrodzona przez redakcję *Bibl. Warsz.*

7. Jakich zasad trzymać się należy w transkrypcji rękopiśmiennych i drukowanych zbtyków polskich od najdawniejszych czasów do XVII w. *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* t. 5 [ukazało się jako:] *Pam. Zjazdu hist.-lit. im. J. Kochanowskiego*. Kr. 1886 i odb. Kr. 1884.

8. O miękkich zgłoskach w języku staropolskim. *Przeł. Powsz.* 1884 t. 2 s. 219-240, 370-386 i odb.

9. Pieśń świętojańska o Sobótce. Rozbiór krytyczny. *Przeł. Powsz.* 1885 t. 5 s. 94-104, 250-257 i odb.

10. Przyczynek do historii koniugacji słowiańskiej. *Prace Filol.* t. 2 (1888) s. 1-84, t. 3 (1891) s. 1-70 i odb. W-wa 1889.

11. System koniugacji polskiej. *Muzeum* i odb. Lw. 1889.

12. Glagolitica. Würdigung neuentdeckter Fragmente von Dr V. Jagić. *Przeł. Pol.* 1891 t. 102 s. 386-403 i odb.

13. Studia nad historią języka bułgarskiego. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 14 (1891) s. 163-577, t. 15 (1891) s. 396-592.

14. Jubileusz unii brzeskiej, odczyt miany na walnym zgromadzeniu arcybactwa N. P. Marii, Królowej Korony Polskiej, na dniu 2 maja b. r. w sali ratuszowej we Lwowie. *Gaz. Kościelna* 1896 nr 19-20 i odb.

Nadto rozprawy, artykuły i recenzje z dziedziny językoznawstwa zamieszczał w czasopismach: *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin 1879-1880, 1882), *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* (1886), *Ateneum* (1880, 1884), *Gaz. Kościelna* (1896), *Kur. Poz.*, *Lud* (1895-1930; tu m. in.: Z puszczy kurpiowskiej. Pieśni weselne. 1897 t. 3 s. 64-70), *Maly Swiatek* (1897; tu: Pieśń Bogarodzicy. Nr 13), *Muzeum* (1889), *Prace Filol.* (1888, 1889, 1891, 1893, 1899; tu m. in.: Słowiańskie „ch”=indoeuropejskie „k”). 1888 s.

767-785; Mowa kaszubska jako narzecze języka polskiego. 1893 s. 905-936), *Przeł. Lit. dod. Kraju* (1889), *Przeł. Pol.* (1891-1894), *Przeł. Powsz.* (1884-1887, 1889, 1906; tu m. in.: O tłumaczeniu Pisma św. na język słowiański przez św. Cyryla i Metodego. 1885 t. 7 s. 1-14; O wynalezieniu pisma słowiańskiego przez św. Cyryla. 1886 t. 12 s. 432-451; W sprawie autentyczności rękopisu królodworskiego. 1887 t. 13 s. 235-254; Pieśń Boga-Rodzica. Rozbiór krytyczny. 1887 t. 15 s. 329-355), *Przew. Nauk. i Lit.* (1879), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1878, 1880, 1891, 1893-1894), *Warta*.

Prace edytorskie

1. Komedia o mięsopuście z rękopisu z początku XVI w. *Prace Filol.* t. 2 (1888) s. 538-563 i odb.

2. Prostyh ludzi w wierze nauka, dialog z rękopisu z początku XVI w. *Prace Filol.* t. 3 (1891) s. 313-356 i odb. W-wa 1889.

3. J. Parum Szulce: Słownik języka połabskiego. Cz. 1-2. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 18 (1893) s. 1-80, t. 21 (1894) s. 75-178.

Listy i materiały

1. Do J. Baudouina de Courtenay z 1882. Rkps *Bibl. Nar.* sygn. 5748.

2. Do S. Tarnowskiego z 1884. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 8076.

3. Do J. Bliźnińskiego 3 listy z 1889-1891. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6702 III.

4. Do redakcji *Kwart. Hist.* 2 listy z 1891 i b. d. Rkps *Bibl. Nar.* sygn. 2808.

5. Do J. Karłowicza z 1893. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 7820 IV.

6. Do J. Łukaszewicza z 1893. Rkps *Ossol.* sygn. 4397/I.

7. Do R. Zawilińskiego 10 listów z 1894-1900. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6445/III.

8. Do M. Żmigrodzkiego 11 listów z 1899-1900. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 7132/III.

9. Do L. Gumplowicza 4 listy z 1899-1902. Rkps *Jagiel.* sygn. 6444/III t. 2.

10. Do S. Witkiewicza 3 listy z 1899-1901. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem — Archiwum Witkiewicza.

11. Do J. Łosia z 1900. Rkps *Bibl. PAN* w Kr. sygn. 2285 t. 4.

12. Do W. Eliasza-Radzikowskiego z 1901. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2158.

13. Do S. Eliasza-Radzikowskiego z 1902. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem sygn. 241.

14. Do B. Wysloucha 2 listy z 1902-1903. Rkps Ossol. sygn. 7178/II.

15. Do S. Cieszkowskiego b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. dawna sygn. PAU 2780.

16. Do J. Amborskiego b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7885 III.

17. Od S. Eliasza-Radzikowskiego 6 listów z 1896-1902. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem sygn. 241.

OPRACOWANIA

Album pisarzy polskich (współczesnych). Zebrał i objaśnił S. Demby. W-wa 1901. — *Cz. Tyg. Ilustr.* 1904 nr 28. — *L. Biesiada Lit.* 1904 nr 30.

(Nekrologi:) b. *Nowa Gaz.* 1906 nr 208; W. BRUCHNAŁSKI. *Kwart. Hist.* 1906 s. 596-598; V. J. [V. JAGIĆ]. *Archiv für Slavische Philologie* 1906 s. 480; B. KASINOWSKI. *Dzien. Poz.* 1906 nr 105, 106; W. KĘTRZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1906 nr 195; A. A. KRYŃSKI. *Książka* 1906 s. 237-238; A. A. KRYŃSKI. *Prace Filol.* t. 6 (1907) s. 414-416; J. LECIEJEWSKI. *Lud* t. 12 (1906) s. 107-112; J. LECIEJEWSKI. *Muzeum* 1906 z. 5 s. 395-400; J. LECIEJEWSKI. *Szkola* 1906 s. 216-217; (t). *Dzien. Poz.* 1906 nr 105; *Czas* 1906 nr 104; *Dzien. Pol.* 1906 nr 198; *Gaz. Nar.* 1906 nr 98; *Gaz. Pol.* 1906 nr 120; *Kur. Lw.* 1906 nr 119; *Mies. Pedag.* 1906 s. 118; *Naokolo Świata* 1906 nr 18; *Nowa Reforma* 1906 nr 103; *Nowości Ilustr.* 1906 nr 19; *Praca* 1906 nr 23 s. 901; *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1906 nr 99; *Rodzina i Szkoła* 1906 s. 157-158; *Russkij filologiczeskij wiestnik* 1906 t. 55 s. 318; *Słowo* 1906 nr 122; *Świat* 1906 nr 20; *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 19; *Tyg. Samborsko-Drohobycki* 1906 nr 20. — Nad trumną śp. Kaliny. Przemówienie prof. Twardowskiego. *Słowo Pol.* 1906 nr 201.

Historia Uniwersytetu Lwowskiego. Lw. 1912 s. 196-197, 493-494 [tu: fragmenty mów pogrzebowych, biografia i bibliografia prac]. — W. TASZYCKI. *Pol. słownik biogr.* T. 11 (1964-1965).

Artykuły prawa magdeburskiego... A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) 1881 s. 425-428.

Rozbiór krytyczny pieśni Bogurodzica. St. Ł. [S. ŁAGUNA]. *Ateneum* 1880 t. 1 s. 569-575; przedr. w książce: *Pisma. W-wa 1915.* — L. SOWIŃSKI. *Kłosy* 1880 nr 792. — *Przegl. Tyg.* 1880. — *Przegl. Powsz.* 1880. — L. S. W. [L. SZCZERBOWICZ-WIECZÓR]. *Tyg. Ilustr.* 1881 nr 274.

La langue des Tziganes Slovaques. *Cz. Tyg. Ilustr.* 1882 nr 342. — J. HANUSZ. *Ateneum* 1882 t. 3 s. 384-399. — R. B. *Niwa* 1883 z. 210.

Historia języka polskiego. J. HANUSZ. *Ateneum* 1884 t. 2 s. 191-201. — J. HANUSZ. *Przegl. Pol.* 1884 t. 71 s. 505-507. — A. KALINA: W kwestii językoznawstwa polskiego. *Ateneum* 1884 t. 3 s. 163-183 [odp. na recenzje J. Hanusza]. — J. H. [J. HANUSZ]: Kronika literacka. *Przegl. Pol.* 1884 t. 74 s. 139-140 [odp. na art. Kaliny]. — A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) 1885 s. 291-303.

Pieśń Boga-Rodzica [art. w *Przegl. Powsz.*]. A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1888 s. 235-236.

Przyczynek do historii koniugacji słowiańskiej. J. Łoś: Sprawozdanie literackie. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 26. — R. ZAWILIŃSKI. *Muzeum* 1889 nr 18.

Słowiańskie „ch” = indoeuropejskie „k” [art. w *Pracach Filol.*]. J. Łoś: Z dziedziny filologicznej. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 9. — A. KALINA: Za i przeciw. Z powodu recenzji p. Jana Łosia... *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 18. — J. Łoś: Za i przeciw. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 18.

KALISZEWSKI JULIAN GAUDENTY (1845—1909)

Pseud. i krypt.: GAU. JUL. KAL.; KLIN; NIE-KRASZEWSKI; ***N.

Satyryk, publicysta.

Ur. w Warszawie 1845 (lub 1846), syn Antoniego, przedsiębiorcy budowlanego. Ukończył gimnazjum realne w Warszawie. Odziedziczony majątek pozwolił mu na odbycie licznych podróży po Niemczech, Francji, Szwecji, Hiszpanii i Grecji (w 1867-

1869, 1873, 1875, 1877). Był przyjacielem Władysława Belzy i Władysława Orzona. Od 1863 zamieszczał wiersze satyryczne w *Kurierze Niedzielnym*. Zmarł w Warszawie 26 sierpnia 1909.

TWÓRCZOŚĆ

1. Szkice. Cz. 1 z. 1-7. W-wa 1868-1870; Cz. 2 z. 1-5. W-wa 1882-1885.

Cz. 1: Niedośzły literat. Fotografia z życia antypodów; Na koszu. Z notatek balamuta; Kuzynka. Sylwetka z galerii pospolitych ludzi; Kartki nie-Kraszewskiego z podróży nie-Sterne'a; Figle miłości. Z kronik kulawego prawa o małżeństwie; Po capstrzyku. Jedna zwrotka z eposu ulicznego; Zdechłaki. Dwie chwile z zapustnego wieczorku; Z lepszego świata. Wyimek z pamiętników maryzyciela; Nul; Jedna z tych; Po gruzach Rzymu; Zerwana kwinta. Jedna fuga z symfonii społecznej spisana w godzinie nudów; Ludzie talentu.

Cz. 2: U drogowskazu; Po Europie; Przedem; Żołądek i mózg; Z trylogii życia (tu: Z posiedzenia niebian; Z rojeń wariata; Na sądzie. Z objawień nieboszczyka); Jeszcze on; Zakończenie.

2. Pamiętniki sceptyka. Kr. 1872.

Skonfiskowane.

3. Moi kochani rodacy. W-wa 1888 [1887].

Powst. 1884.

4. Zaświaty. Nie druk.

5. Pamiętniki.

Wraz z depozytem pieniężnym na ich wydanie przekazane Akademii Umiejętności. Zwrócone rodzinie, zostały zniszczone.

Utwory i artykuły zamieszczał w czasopiśmie: *Bibl. Warsz.* (1871), *Bluszcz* (1899), *Chochlik* (1886), *Dzien. Lit.* (1864), *Gaz. Warsz.*, *Kolce* (1875), *Kur. Niedzielnym* (1863-1864), *Przeł. Tyg.* (1866), *Szczutek* (1893), *Życie* (1888); tu: Dziwny świat. Nr 43-45; humoreska nagrodzona na konkursie *Tyg. Ilustr.*.

Oraz w wydawnictwie zbior.: *Figa. Kalendarz*. Lw. 1893.

Przekłady

1. Horacy: Miłosne pieśni. W-wa 1871.

Prace edytorskie

1. W. Belza: Pieśni liryczne. W-wa 1868.

Listy

1. Do W. Belzy z 1880. Rkps Ossol. sygn. 12423/I.

2. Do J. I. Kraszewskiego z 1883. Rkps

Bibl. Jagiel. sygn. 6510 IV Koresp. J. I. Kraszewskiego S. III.

OPRACOWANIA

Kur. Niedzielnym 1864 nr 51 [not. o zerwaniu współpracy]. — *Dzien. Poz.* 1872 nr 292 [mylna informacja o śmierci autora]. — *EKS-DZIENNIKARZ* [W. PRZYBOROWSKI]: Stara i młoda prasa. *Petersb.* 1897 s. 35-42, 81-82, 84. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* t. 33 (1903). — W. GOMULICKI: Ciury. T. 3. W-wa 1907 s. 12-29 [jako o Kleszczu].

(Nekrologi:) *Kur. Warsz.* 1909 nr 237; Testament śp. Kaliszewskiego. *Kur. Warsz.* 1909 nr 239; Wspomnienie pośmiertne. *Nova Gaz.* 1909 nr 392 wyd. wiecz.; *Rola* 1909 nr 36 s. 559; *Scena i Sztuka* 1909 nr 36; *Świat* 1909 nr 37.

J. S. CZARNOWSKI: Pamiętniki. Wspomnienia z trzech stuleci XVIII, XIX i XX. W-wa 1921 i nast. — J. W. GOMULICKI. *Stolica* 1960 nr 13. — C. GAJKOWSKA. *Pol. słownik biogr.* T. 11 (1964-1965).

Szkice. *Kłosy* 1868 nr 173. — NULE [A. WIŚLIICKI]. *Przeł. Tyg.* 1869 nr 41. — *Ateneum* 1882 t. 2 s. 187-188, t. 4 s. 581-582, 1886 t. 1 s. 357-358. — *Kur. Warsz.* 1882 nr 222. — *Prawda* 1882 nr 49. — *Słowo* 1882 nr 222. — *Tyg. Powsz.* 1882 nr 20, 38, 42. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1883 z. 194. — J. I. Kr. [J. I. KRASZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1883 nr 369. — *Wiek* 1883 nr 37. — wg. [W. GOMULICKI]. *Kur. Codz.* 1884 nr 16. — *Kraj* 1884 nr 12. — *Niwa* 1884 z. 225. — *Tyg. Ilustr.* 1884 nr 66. — wg. [W. GOMULICKI]: Zwyczajne losy niezwykłej książki. *Kur. Codz.* 1885 nr 133. — *Tyg. Powsz.* 1885 nr 38.

Moi kochani rodacy. w.g. [W. GOMULICKI]. *Kur. Warsz.* 1887 nr 275. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1887 nr 284. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1887 z. 310. — KAMIENNY [J. JELEŃSKI]: Na posterunku. *Rola* 1887 nr 46. — S. KRZEMIŃSKI. *Kłosy* 1887 nr 1165-1166; przedr. w książce: Nowe szkice literackie. W-wa 1908. — Z. PRZESMYCKI. *Życie* 1887 nr 43. — STB [W. STEBELSKI]. *Kur. Codz.* 1887 nr 323. — *Ateneum* 1887 t. 4 s. 173-176. — *Kur. Poz.* 1887 nr 294. — *Ruch* 1887 z. 19. — E. SIWIŃSKI. *Przeł. Tyg.* 1888 nr 3.

Recenzje przekładów

Horacy: Miłosne pieśni.
P. CHMIEŁOWSKI: Przekłady Horacego.

Bibl. Warsz. 1871 t. 3 s. 294-296. —
W. OGRODZIŃSKI: Polskie przekłady Horacego. Kr. 1935 s. 142-143.

KALLENBACH JÓZEF (1861–1929)

Pseud.: HENRYK POBÓG.

Historyk literatury.

Ur. 24 listopada 1861 w Kamieńcu Podolskim. Syn Henryka, księgarza, i Julii z Seemannów. Do gimnazjum uczęszczał w Stanisławowie, Tarnopolu i Lwowie, gdzie w 1880 uzyskał maturę i rozpoczął studia na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, początkowo w zakresie filologii klasycznej, następnie filologii polskiej. Tytuł doktora osiągnął w 1884 i jesienią tegoż roku wyjechał na dalsze studia do Lipska, Monachium, Paryża. W 1886 wziął udział w ekspedycji naukowej do archiwów watykańskich kierowanej przez S. Smolkę. Po powrocie do Krakowa pełnił od 1887 do 1889 obowiązki bibliotekarza Akademii Umiejętności. W lipcu 1887 habilitował się w Uniwersytecie Jagiellońskim, po czym jako docent prywatny wykładał literaturę polską (1887, 1889/1890). W 1888-1889 przebywał przez sześć miesięcy w Londynie i Paryżu będąc stypendystą Akademii Umiejętności. Od października 1889 objął jako profesor zwyczajny katedrę języków i literatur słowiańskich we Fryburgu (Szwajcaria). W 1893 ożenił się z Franciszką Pittet; w tym też roku został członkiem korespondentem, a w 1906 członkiem czynnym Akademii Umiejętności. W 1894-1895 był dziekanem na wydziale filozoficznym uniwersytetu fryburskiego. Za namową Adama Krasińskiego opuścił w 1901 Fryburg i przeniósł się do Warszawy na stanowisko dyrektora Biblioteki Ordynacji Krasińskich. W 1904 został powołany na katedrę języka i literatury polskiej Uniwersytetu Lwowskiego, w 1907-1908 był dziekanem na wydziale filozoficznym. Od 1915 do 1916 wykładał w Uniwersytecie Warszawskim, następnie Wileńskim (1919-1920) i Jagiellońskim (od 1920), gdzie został dziekanem (1922-1923), a w 1928-1929 rektorem Uniwersytetu; otrzymał też stanowisko dyrektora Muzeum Czartoryskich w Krakowie (od 1921). Był prezesem: Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza (1908-1918), Towarzystwa Ludoznawczego, którego organ *Lud* redagował w 1906, Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych; członkiem czynnym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Towarzystwa Naukowego we Lwowie oraz kolegium znawców dla spraw ochrony prawa autorstwa. Zmarł 12 września 1929 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Z poezji rzymskiej. Kilka słów o poemacie Lukrecjusza „De rerum natura”, Propercjusza „Królowa elegii”. *Przegl. Akademicki* 1881 nr 3 i odb.

2. Sobótka miłości. *Przegl. Akademicki* 1883 nr 2 i odb.

3. Kilka słów o elegiach łacińskich Jana Kochanowskiego. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 10 (1884) s. 20-29 i odb.

4. „Odprawa posłów greckich” Jana Kochanowskiego, jej wzory i geneza. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 10 (1884) s. 310-348 i odb.

Rozprawa doktorska.

5. Rewizja tekstu pierwszej części „Dziadów” A. Mickiewicza podług autografu. *Pam. AU Wydz. Filol. i Hist.-Filoz.* t. 6 (1887) s. 195-214 i odb.

Rkps Bibl. Czartoryskich w Kr. sygn. 1575.

6. Filozofia Jana Kochanowskiego. *Przegl. Pol.* 1888 t. 87 s. 117-129 i odb.

Wygł. 18 lipca 1887 jako wykład habilitacyjny pt. Filozoficzne pojęcia Kochanowskiego i zmiany w nich pod wpływem wypadków życia.

7. Czwarta część „Dziadów” A. Mickiewicza. Studium porównawcze. *Pam. AU Wydz. Filol. i Hist.-Filoz.* t. 7 (1889) s. 1-21 i odb. Kr. 1888.

Rozprawa habilitacyjna.

8. Kilka słów o balladzie Neryna. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 13 (1889) s. 297-302 i odb.

9. O improwizacji Konrada. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* 1890 s. 3-33 i odb.

10. Polacy w Bazylei w XVI w. Z metryk Uniwersytetu Bazylejskiego. *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* t. 6 (1890) s. 1-9 i odb.

11. Polacy w Kolonii. Z metryk Uniwersytetu Kolońskiego (1388-1628). *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* t. 6 (1890) s. 333-339 i odb.

12. Les humanistes polonais. *Index lectionum Universitatis Friburgensis per menses hiemales* 1891/1892 s. 1-72 i odb. Fryburg 1891.

13. Szymonowicza dramat „Castus Joseph”. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 17 (1893) i odb.

14. Adam Mickiewicz. T. 1-2. Kr. 1897. Wyd. nast.: wyd. 2 Poz. 1918; wyd. 3 Lw. 1923; wyd. 4 powiększone Lw. 1926.

Książka nagrodzona przez PAU.

15. Tło obrzędowe „Dziadów”. Studium porównawcze. *Przew. Nauk. i Lit.* 1898 s. 224-248 i odb.; przedr. w: *Rok Mickiewiczowski*. Lw. 1899 s. 35-56. Zob. też poz. 20.

16. La centenaire d'Adam Mickiewicz, Lausanne, le 24 Décembre 1898. Paryż 1899.

17. „Dziady” Mickiewicza w oświeceniu Marii Konopnickiej. Kr. 1899; też w języku franc.: Fryburg 1899.

18. Mickiewicz à Lausanne. 1838-1840. Discours prononcé à la fête commémorative d'Adam Mickiewicz. *Revue de la Suisse Catholique* (Fryburg) 1899 i odb.

19. Zygmunt Krasiński. Życie i twórczość lat młodych. 1812-1838. T. 1-2. W: Z. Krasiński: Pisma. T. 7-8. Lw. 1904.

20. Czasy i ludzie. W-wa 1905.

Zawartość: Kraj lat dziecińczych. (*Bibl. Warsz.* 1902 t. 4 s. 47-65; *Głos Narodu* 1902 nr 252, 258, 264); Kuratoria wileńska. 1803-1823. (*Bibl. Warsz.* 1904 t. 3 s. 421-448); Tło obrzędowe „Dziadów”. Studium porównawcze. (Zob. poz. 15); Wieczory w Neuilly. (*Tyg. Ilustr.* 1896 nr 10-11); O malarstwie religijnym. (*Pam. Tow. Lit. im. Mickiewicza* 1891 s. 235-241; *Przegl. Pol.* 1891 t. 99 s. 28-39); Słuchacz Mickiewicza. (*Kraj* 1899 nr 18); Z młodych lat Z. Krasińskiego. Studium psychologiczne. (*Tyg. Ilustr.* 1903 nr

19-24); Teofilowi Lenartowiczowi w 10 rocznicę śmierci. (*Tyg. Ilustr.* 1903 nr 4-5); Antoni Małecki. Sylwetka jubileuszowa. (*Bibl. Warsz.* 1902 t. 2 s. 215-246); Kalendarz króla Jana III z r. 1683. (*Kur. Lw.* 1903 nr 340; *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 49; przedr. w: *Na pamiątkę uroczystości poświęcenia kaplicy króla Jana Sobieskiego i odsłonięcia tablicy na Kahlenbergu pod Wiedniem*. Wiedeń 1904 s. 12-19); British Museum. Wrażenia i pamiątki. (*Przegl. Pol.* 1889 t. 92 s. 374-396.)

21. Lata szkolne Zygmunta Krasińskiego. Nowe materiały *Muzeum* 1906 t. 2 s. 345-360 i odb. Lw. 1907.

22. Mikołaj Rej. Szkic jubileuszowy. *Przegl. Pol.* 1906 t. 159 s. 1-16 i odb.

23. Literatura polska za Zygmunta III. Wykłady prof. J. Kallenbacha w Uniwersytecie Lwowskim. Dla użytku słuchaczy ułożył K. Badecki. Lw. 1907.

24. Literatura polska w XVII w. Cz. 1-2. Wykłady prof. J. Kallenbacha w Uniwersytecie Lwowskim. Dla użytku słuchaczy ułożył K. Badecki. Lw. 1907-1908.

25. O Wincentym Polu. Z powodu setnej rocznicy urodzin. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 4 s. 67-91 i odb.

26. O nieznanym utworach młodzieńczych A. Mickiewicza 1817-1820. *Pam. Lit.* R. 7 (1908) s. 75-89, 482-514 i odb. Lw. 1909.

27. Adam Krasiński. 1870-1909. Wspomnienie pośmiertne. *Pam. Lit.* R. 8 (1909) s. 697-700 i odb.

28. Literatura polska XVIII w. Wykłady J. Kallenbacha w Uniwersytecie Lwowskim w półroczu zimowym 1909. Dla użytku słuchaczy ułożył W. Jougan. Lw. 1909.

29. Dzieje literatury polskiej emigracyjnej. Wykłady prof. dr J. Kallenbacha, półroczje zimowe 1909/1910, wydał K. Andruszewski. T. 1-2. Lw. 1910.

30. Mickiewicz w Kownie. I. Pierwszy rok szkolny. *Bibl. Warsz.* 1911 t. 1 s. 68-108 i odb.

31. Tradycja domowa w „Panu Tadeuszu”. *Księga pamiątk. ku uczczeniu 250 rocznicy założenia Univ. Lw. przez króla Jana Kazimierza*. Kr. 1912 i odb.; też *Czas* 1912 nr 276.

32. Krasińskiemu, słowo wstępne do jubileuszowego zeszytu. *Pam. Lit.* R. 11 (1912) s. 1-9 i nadb.

33. Ród filomatów. Na podstawie Archiwum Filomatów. Cz. I. Korespondencja 1815-1823 w wyd. J. Czubka. Kr. 1913. *Bibl. Warsz.* 1914 t. 1 s. 193-239 i odb.

34. „Anhelli” i „Ostatni”. *Księga pamiątek ku czci B. Orzechowicza*. T. 1. Lw. 1916 i nadb.; też *Przegl. Powsz.* 1916 t. 130 s. 172-188.
35. Wiadomość o nieznanym autografie trzeciej części „Dziadów”. *Spr. Tow. Nauk. Warsz. Wydz. Język. i Lit.* 1916 t. 9 s. 15-29 i odb.
36. O odszukanych autografie „Trzeciej części Dziadów” A. Mickiewicza. *Spr. AU* t. 21 (1916).
37. Twórczość Sienkiewicza. Rozwój duchowy. *Roczn. PAU* 1917 s. 55-87 i odb.
38. Poezja polska w latach 1800-1863. W: *Dzieje lit. pięknej w Polsce*. Cz. 1. Kr. 1918 s. 334-506 *Enc. pol.* T. 21.
39. „Bard polski” księcia Adama Czarotorskiego wobec nieznanach jego poezji. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 57 (1918) i odb.
40. Triumf filomatów. *Nasz Kraj* 1919 nr 173, 174, 177. Wyd. osob. W-wa [1920].
41. Żywioł osobisty w twórczości A. Fredry. *Przew. Nauk i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1919 s. 385-398 i odb.
42. Zygmunt Krasiński wobec komunizmu. *Przegl. Powsz.* 1920 t. 147-148 s. 193-209 i odb.
43. Adam Mickiewicz. Rys życia i twórczości. Wstęp do: Pisma Adama Mickiewicza. (Zob. Prace edyt. poz. 20). T. 1. W-wa [1922] s. VI-XLVI.
44. Zygmunt Krasiński. Rys życia i twórczości. Wstęp do: Pisma Zygmunta Krasińskiego. (Zob. Prace edyt. poz. 21). T. 1. W-wa [1922] s. VI-L.
45. Juliusz Słowacki. Rys życia i twórczości. Wstęp do: Pisma Juliusza Słowackiego. (Zob. Prace edyt. poz. 22). T. 1. W-wa [1922] s. VI-L.
46. Towianizm na tle historycznym. *Przegl. Powsz.* 1924-1925 t. 163, 164, 165 i odb. Kr. 1924 [1926].
47. Pankracy i Julinicz w „Podziemiach weneckich”.
Streszcz.: *Spr. PAU* 1925 nr 6.
48. Wejście w Szymonowicza. W: *Szymon Szymonowicz i jego czasy*. Zamość 1929 i odb.
- Bibliografię prac J. Kallenbacha oprac. K. Badecki. W: *J. Kallenbachowi ku uczczeniu czterdziestolecia pracy naukowej dawni uczniowie*. Lw. 1925.
- Rozprawy naukowe, prace edytorskie i artykuły zamieszczał w czasopismach: *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* (1890, 1892), *Ateneum* (1884); tu: Jan Kochanowski w Uniwersytecie Krakowskim. T. 3 s. 552-564), *Bibl. Warsz.* (1901-1902, 1904, 1907, 1909-1911, 1914; tu m. in.: Nieznane listy Juliusza Słowackiego. 1902 t. 1 s. 98-110; Z nieznanach rękopisów Z. Krasińskiego. 1901 t. 3 s. 197-221, 389-413, t. 4 s. 1-27, 201-245; Archiwum Filomatów. 1909 t. 1 s. 513-521; Lata uniwersyteckie Mickiewicza. 1815-1819. 1910 t. 1 s. 228-249, 457-473; O Mochnackim. 1910 t. 2 s. 439-463), *Bulletin International de l'Academie Polonaise des Sciences et des Lettres* (Kr. 1889, 1892, 1924-1927), *Bulletin Polonais Littéraire Scientifique et Artistique* (Paryż 1899), *Czas* (1886-1888, 1890, 1897-1898, 1902, 1906-1907, 1912, 1916, 1920, 1922; tu m. in.: O genezie III cz. „Dziadów”. 1898 nr 144; O literaturze jubileuszowej M. Reja. 1906 nr 148-149), *Dzienn. Nar.* (Piotrków 1917), *Dzienn. Poz.*, *Gaz. Lw.* (1893, 1896, 1905, 1909, 1912, 1914, 1918), *Gaz. Nar.*, *Gaz. Pol.* (Dąbrowa Górnicza 1917), *Gaz. Pol.* (W-wa 1904), *Gaz. Por. i Wiecz.* (Lw. 1914-1915, 1919-1922; tu m. in.: Z dziejów Uniwersytetu Wileńskiego. 1919 nr 4610; Legion Mickiewicza. 1921 nr 5691-5696; Z dziejów humanizmu w Polsce. 1922 nr 6247, 6249), *Gaz. Por. i Wiecz.* (W-wa 1922), *Głos Narodu* (1902, 1915, 1917, 1927-1929; tu m. in.: Petrarkizm w poezji polskiej. 1927 nr 62; Czasy hellenizmu. 1928 nr 23), *Goniec Wil.* (1908-1909; tu: Archiwum Filomatów. 1908 nr 99, 1909 nr 136-137), *Ilustr. Kur. Codz.* (1921-1925, 1927; tu m. in.: Preliminarja podróży A. Mickiewicza na Wschód. 1922 nr 105), *Iskra* (1914), *Język Pol.* (1922-1923; tu m. in.: O języku i stylach A. Mickiewicza. 1922 nr 3), *Kraj* (1891, 1899, 1904), *Kronika Powsz.* (1913-1914; tu m. in.: Małecki jako historyk literatury. 1913 nr 42 s. 687-690. Rkps. Bibl. Miejska w Bydgosygn. 415), *Książka* (1902, 1922), *Kur. Codz.* (1888-1889), *Kur. Lw.* (1903), *Kur. Pol.* (1891-1892), *Kur. Por.* (1903, 1921), *Kur. Warsz.* (1886, 1904-1907, 1909, 1912, 1914, 1922, 1927; tu m. in.: O znaczeniu historii literatury. 1904 nr 292-297; J. Słowacki o swym ojcu i sobie. 1909 nr 1; Do genezy „Przedświtu”. 1914 nr 1), *Kwart. Chyrowski* (1915), *Kwart. Hist.* (1888, 1891-1895, 1899-1901, 1906, 1918), *Kwart. Teologiczny Wil.* (1923; tu: Piotr Skarga wzorem

ksiedza i Polaka. S. 29-44), *Lamus* (1909-1910; tu m. in.: Z epoki emigracyjnej (1833-1841). [Wstęp do listów i listy E. Januszkiewicza do narzeczonej Eugenii Lariss w Osieku]. 1909 s. 440-443; Listy A. Mickiewicza do E. Januszkiewicza z 1854 i b. d. 1910 z. 5 s. 132-135), *Messenger Polonais* (W-wa 1927), *Le Monde Slave* (Paryż 1929), *Muzeum* (1906, 1918; tu m. in.: Filomatom w setną rocznicę założenia ich Towarzystwa. 1918 s. 1-9), *Nasz Kraj* (1919), *Neue Züricher Zeitung* (1890), *Niwa* (1889, 1897; tu m. in.: Nieznane wiersze A. Mickiewicza. 1889 nr 2), *Nowa Reforma* (1914, 1919, 1923-1928; tu m. in.: Byron i Mickiewicz. 1924 nr 93), *Pam. Lit.* (1902, 1906, 1908-1917, 1928; tu m. in.: Nieznane utwory francuskie Z. Krasińskiego. 1902 z. 1 s. 44-51, 413-420; Edmundowi Wasilewskiemu w 70 rocznicę śmierci. 1916 s. 219-230; Pokłosie z listów A. Mickiewicza do E. Odyńca. 1928 s. 309-319), *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* (1887-1891, 1901; tu m. in.: Szczątki autografu pierwszego III cz. „Dziadów”. 1891 s. 164-197), *Pam. AU Wyzd. Filol. i Hist.-Filoz.* (1887, 1889), *Pologne Littéraire* (W-wa 1928-1929), *Polsko-bułgarski przegląd* (Sofia 1924), *Prawda* (1904), *Przegl. Akademicki* (1880-1881, 1883), *Przegl. Katol.* (1897), *Przegl. Lit.* (1896; tu: Z nieznanych listów E. Odyńca do brata Leonarda. Nr 12), *Przegl. Pol.* (1884-1892, 1906; tu m. in.: Książka ofiarowana Grzepskiemu przez Kochanowskiego. 1884 t. 1 s. 365-368), *Przegl. Powsz.* (1893, 1897-1900, 1906, 1908-1909, 1916, 1919-1920, 1924-1928; tu m. in.: Geniuszowi poezji. 1927 t. 174 s. 273-274; „Dwa stolki” J. U. Niemcewicza — nieznaną komedia z 1830. 1927 t. 175 s. 26-44; Twierdza Ossolińskiego. 1928 t. 178 s. 129-135), *Przegl. Współcz.* (1924-1928; tu m. in.: Sienkiewiczowi podzwonne. 1924 s. 179-186; Reymont i Żeromski. 1926 s. 253-259; Wiadomość o autografie „Balladyny”. 1927 s. 384-392; Zakładowi Narodowemu Ossolińskich. Dwa listy J. K. Ossolińskiego do A. K. Czartoryskiego. 1928 s. 177-181), *Przew. Nauk. i Lit.* (1898, 1907, 1919), *Radikal* (Sofia 1917), *La Revue de Pologne* (1924; tu: Les survivances traditionnelles du culte des ancêtres dans la poésie de Mickiewicz. Nr 1 s. 54-84), *Revue de la Suisse Catholique* (Fryburg 1899), *Roczn. PAU* (1917-1919), *Rozpr. AU Wyzd. Filol.* (1884, 1889-1893, 1905, 1919; tu m. in.: Nowe materiały do historii dramatu w Polsce. 1891 t. 14 s. 12-19), *Ruch Filoz.* (1913), *Ruch Lit.* (1927), *Rzeczpospolita* (1921), *Silva Rerum* (1927),

Słowo (1904), *Słowo Pol.*, *Słowo Żołnierskie* (1921), *Spr. z Czynności i Posiedzeń Wyzd. Filol. AU* (1888-1889, 1905-1907, 1916, 1924-1925, 1927; tu m. in.: O pierwotnym tekście „Ksiąg narodu i pielgrzymstwa polskiego”. 1905 t. 10 nr 6; Studia nad nieznanymi utworami Z. Krasińskiego. I. Fantazja życia (1841-1842). 1906 t. 11 nr 5; Młodociane utwory Mickiewicza. 1907 t. 12 nr 9; Stosunek Wężyka do Mickiewicza, Dymisja Czartoryskiego jako kuratora okręgu wileńskiego. 1924 t. 29 nr 3; Wiadomość o autografie „Balladyny”. 1927 t. 32), *Spr. Tow. Nauk. Warsz.* (1916; tu: Wiadomość o nieznanym autografie III cz. „Dziadów”. T. 9 s. 15-29), *Strażnica Pol.* (1885), *Świat* (Kr. 1894; tu: Julian Szotarski. Sylwetka emigracyjna. 1894 nr 8), *Świat* (W-wa 1915), *Tarnowianin* (1905), *Teka Zamojska* (1921), *Tyg. Ilustr.* (1886-1891, 1896, 1903-1904, 1906, 1909, 1912, 1916-1917, 1922, 1924; tu m. in.: Andrzej Korzycki. 1888 nr 293; Piętnastolecie Akademii Umiejętności w Krakowie. 1889 nr 350; Satyra polska z r. 1564. 1890 nr 13; Mikołaj Rej z Nagłowic. Sylweta jubileuszowa. 1906 nr 26; List A. Mickiewicza i A. E. Odyńca do pani Ankwiczej. 1909 nr 29; Dola i niedola Uniwersytetu Lwowskiego. 1912 nr 21; Jubileusz Krasińskiego. 1912 nr 7; Katechizm rycerski (ks. A. Czartoryskiego). 1916 nr 17; Maria Konopnicka (z powodu wydania zupełnego jej poezji). 1917 nr 2, 4, 5; Język i styl młodego Mickiewicza. 1922 nr 22; Ze wspomnień o Sienkiewicz. 1924 nr 43), *Tyg. Mód i Powieści Nasz Dom* (1914), *Wędrowiec* (1906), *Wiadomości Pol.* (Piotrków 1917), *Wiarus Pol.* (Bochnia 1897), *Wiedeński Kur.* Pol. (1917).

Oraz w wydawnictwach: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX*. T. 2. W-wa 1903, *Almae Matris Jagellonicae...* Lw. 1900 (tu: O genezie „Dziadów”. S. 115-128), *Charisteria Casimiro Morawski...* Kr. 1922 (tu: O żywiole rodzinnym w poezji M. Hussowskiego. S. 123-131), *Charitas. Księga zbior.* Petersburg. 1894 (tu: Królowa angielska Elżbieta jako swatka Jana Tęczyńskiego. S. 499-502), *Cieniom Juliusza Słowackiego...* Lw. 1909, *Jednodniówka ku uczczeniu 400 rocznicy urodzin M. Reja z Nagłowic.* Lw. 1905 (tu: Rej jako małżonek. S. 7-8), *Jednodniówka Pamię Ekonomek.* Lw. 1905, *Józefowi Kallenbachowi ku uczczeniu czterdziestolecia pracy naukowej dawni uczniowie.* Lw. 1925 (tu: O znaczeniu historii literatury. S. 3-14), *Kalendarz Tow. Szkoły Lud.* Kr. 1910 (tu: Archiwum filomatów. S. 24-28),

Księga pamiątk. ku czci B. Orzechowicza. T. 1. Lw. 1916, *Księga pamiątk. ku uczczeniu 250 rocznicy założenia Univ. Lw.* Lw. 1912, *Księga pamiątk. ku uczczeniu... S. Dobrzyckiego.* Poz. 1928 (tu: Fryburczykowi fryburczyk. S. 120-124), *Księga pamiątk. 50-lecia gimn. im. J. Długosza we Lw.* Lw. 1928 (tu: Zapomniana książeczka. O bezimiennnej broszurze A. Mickiewicza „De la littérature slave” 1845. S. 127-128), *Na pamiątkę uroczystości poświęcenia kaplicy króla Jana Sobieskiego i odsłonięcia tablicy na Kahlenbergu pod Wiedniem.* Wiedeń 1904, *Pamiątk. księga. 1866-1906. Prace byłych uczniów S. Tarnowskiego.* Kr. 1904, *Pam. I i II Zjazdu delegatów Związku Pol. Muzeów Hist.-Artyst. w Poz. 1921 i w Kr. 1922.* W-wa 1924 (tu: Muzea szkolne i uniwersyteckie. S. 18-19), *Pam. III Zjazdu historyków pol.* Kr. 1900, *Pam. Zjazdu hist.-lit. im. M. Reja.* Kr. 1910 (tu: Dżisiejszy pogląd na literaturę polską XVI w. S. 57-64). *Pol. pieśń wojenna.* Antologia. Lw. 1916, *Polen, das Königreich vor dem Kriege.* Wiedeń 1917, *Przyczyny upadku Polski.* W-wa 1918 (tu: Siły moralne i umysłowe. S. 135-174), *Rok Mickiewiczowski.* Lw. 1899, *Rozdzielił nas, mój bracie... Antologia poezji współczesnych.* Zakopane 1916, *Sami sobie.* W-wa 1900 (tu: Książeczka Franciszka Malewskiego. S. 111-117), *Stromata in honorem C. Morawski.* Kr. 1908 (tu: Filologia A. Mickiewicza. S. 223-231), *Szymon Szymonowicz i jego czasy.* Zamość 1929, *Uroczystość Mickiewiczowska w Lozannie 24 XII 1898. Spr. komitetu.* Paryż 1899, *W trzechsetną rocznicę Jana Kochanowskiego.* Kr. 1884 (tu: Książka ofiarowana Grzepskiemu przez Kochanowskiego. S. 173-176), *Z wieku Mikołaja Reja.* W-wa 1905 (tu: O Postylli Reja. S. 108-118), *Życie i prace J. Karłowicza.* W-wa 1904.

Ponadto przedmowy do: Z. Krasieński: *Pisma.* T. 1-4. Wyd. T. Pini. Lw. 1904, *Słowo wstępne w prospekcie wydawnictwa „Białe kruki”* pod red. K. Badeckiego. Lw. 1910, M. Rolle: *In illo tempore.* Szkice historyczno-literackie. Brody-Lw. 1914, W. Hahn: *Bibliografia o Juliuszu Słowackim* za r. 1909. Lw. 1916, S. Wasylewski: *U księżnej pani.* Lw. 1917 i wyd. nast., K. Wojciechowski: *Bolesław Prus.* Lw. 1925 i wyd. nast.

Prace edytorskie

1. *Pamiętnik Jana Gollusza, mieszczanina polskiego, 1650-1653, z autografu... Arch. od Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* t. 7 (1892) i odb. Kr. 1891.

2. *Wybór listów Adama Mickiewicza.* Wstęp i oprac. Kr. 1899.

3. *Correspondance de Sigismond Krasieński et de Henry Reeve.* T. 1-2. Paryż 1901-1902.

Przedmowa J. Kallenbacha do tego wyd. też w osob. odb.

4. M. Rej: *Żywot człowieka poczciwego i Spólne narzekanie na niedbałość naszą.* T. 1-4. W-wa 1903 *Bibl. Dzieł Wyborowych.*

5. A. Mickiewicz: *Dziady.* W wydaniu zbior.: *Dzieła A. Mickiewicza.* T. 4. Lw. 1905.

6. A. Mickiewicz: *Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego.* Tekst pierwotny z autografu... Paryż-Kr. 1905.

7. J. U. Niemcewicz: *Puławy.* Poemat w czterech pieśniach wyd. i objaśnił... Brody 1907 *Arcydziela Pol. i Obcych Pisarzy* t. 61.

8. C. Norwid: *Assunta, czyli spojrzenie.* Poema. Z autografu po raz pierwszy wyd.... *Przew. Nauk. i Lit.* 1907 s. 961-989 i odb. W-wa 1908.

9. J. B. Zaleski: *Wybór poezji.* Ułożył... W-wa 1909.

10. *Nieznane pisma A. Mickiewicza (1817-1823) z Archiwum Filomatów* wyd. ... Kr. 1910 [1909].

11. *Lament chłopski na pany...* Lw. 1910 *Białe Kruki* z. 1.

12. A. Mickiewicz: *Pisma.* Wyd., objaśnił, wstępami poprzedził... T. 1-7. Brody 1911.

13. A. Czartoryski: *Bard polski 1795 r. ... Oprac. ... Brody [1912] Arcydziela Pol. i Obcych Pisarzy* t. 79.

14. *Listy Zygmunta Krasieńskiego do Augusta Cieszkowskiego. Z autografów* wyd. ... T. 1-2. Kr. 1912.

15. A. Mickiewicz: *Dziady wileńskie.* Opracowanie, wstęp, bibliografia... Kr. [1920] *BN I*, 11. Wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 Kr. 1922, wyd. 3 Kr. 1923, wyd. 4 Kr. 1925, wyd. 5 Kr. 1929.

16. A. Mickiewicz: *Dziady.* Cz. III. Opracowanie, wstęp, bibliografia... Kr. 1920 *BN I*, 20. Wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 uzupełn. Kr. 1922, wyd. 3 uzupełn. Kr. 1924, wyd. 4 uzupełn. Kr. 1925, wyd. 5 Kr. 1929; przedr. Jerolimia 1944 *Szkolna Biblioteczka na Wschodzie* t. 32.

17. A. Mickiewicz: *Poezje.* T. 1. Wybór, wstęp i objaśnienia... Kr. 1920 *BN*

I, 6. Wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 zwiększone Kr. 1922, wyd. 3 Kr. 1924, wyd. 4 Kr. 1930, wyd. 5 Edynburg [1944], przedr. Jerozolima 1944 *Szkolna Biblioteczka na Wschodzie* t. 26, wyd. 7 Kat. 1946.

18. A. Mickiewicz: Pan Tadeusz. Lw. 1921.

Współwyd.: Jan Łoś.

19. W. Pol: Pieśni Janusza. Z wstępem i objaśnieniami... Kr. [1921] *BN* I, 33.

20. Pisma Adama Mickiewicza... T. 1-4. W-wa [1922] *Skarbnica Klasyków Pol.* Zob. też *Twórczość* poz. 43.

Tu również w przekładzie J. Kallenbacha: *Konfederaci barscy*. T. 3 s. 263-306; Jakub Jaśński, czyli dwie Polski. T. 3 s. 307-320.

21. Pisma Zygmunta Krasińskiego. T. 1-4. W-wa [1922] *Skarbnica Klasyków Pol.* Zob. też *Twórczość* poz. 44.

22. Pisma Juliusza Słowackiego. T. 1-6. W-wa [1922] *Skarbnica Klasyków Pol.* Zob. też *Twórczość* poz. 45.

23. Pamiętnik Franciszka Mickiewicza z autografu wyd. i objaśnił... Lw. 1923. (Słowo wstępne Wł. Mickiewicza).

24. A. Mickiewicz: *Poezje*. T. 2. Wiersze z lat 1825-1855... Kr. 1924 *BN* I, 66. Wyd. 2 Kr. 1928 *BN* I, 66.

25. A. Mickiewicz: *Dziadów część III* w podobiznie autografu... Kr. 1925.

26. A. Mickiewicz: *Pani Twardowska*. Tekst i podobizna autografu. *Silva Rerum* 1927 z. 8-9 i odb. Kr. 1928.

Listy i materiały

1. Do K. Bąkowskiego 2 listy z 1884 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7336 IV.

2. Do P. Chmielowskiego 4 listy z 1886-1891. Rkps Ossol. sygn. 4812/I.

3. Do T. Lenartowicza z 1886. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2028 t. 3.

4. Do J. Łośia 3 listy z 1886-1928. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 2.

5. Do L. Niedźwiedzkiego 4 listy z 1886-1892. Rkps Bibl. Kórń. sygn. 1 t. 5.

6. Do A. J. Rollego z 1887. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7829 IV.

7. Do W. Zamojskiego z 1887. Rkps Bibl. Kórń. sygn. AB 92.

8. Do F. Hoesicka 47 listów z 1888-1919. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2684-2686, 2691-2695, 7123, 7264.

9. Do O. Balzera z 1889 [1890?]. Rkps Ossol. sygn. 7699/II.

10. Do W. Bełzy 6 listów z 1890-1911. Rkps Ossol. sygn. 12652/II.

11. Do L. Rydla 10 listów z 1890-1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260.

12. Do S. Tomkowicza 20 listów z 1890-1904. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1983.

13. Do redakcji *Kwart. Hist.* 4 listy z 1891. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2808.

14. Do O. Balzera 40 listów z 1891-1928. Rkps Ossol. sygn. 7672/II, 7700/II, 7705/II.

15. Do J. Majera z 1891. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2292.

16. Do A. B. Brzostowskiego 16 listów z 1892-1903. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.

17. Do S. Tarnowskiego [?] 2 listy z 1893, 1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7097.

18. Do R. Zawilińskiego 2 listy z 1894 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6445 III t. 1.

18a. Do M. Godlewskiego z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

19. Do J. Karłowicza 2 listy z 1897-1899. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7886 III.

19a. Do K. M. Górskiego 7 listów z 1897-1906 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7725 III.

20. Do L. Mańkowskiego z 1898. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7652 II.

20a. Do S. Waszyńskiego 3 listy z 1898-1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7935 III.

20b. Do Z. Celichowskiego 22 listy z 1899-1922. Rkps Bibl. Kórń. sygn. AB 21.

21. Do K. Estreichera z 1902. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6122 IV.

21a. Do F. Konecznego z 1902. Ogl. E. Będzińska i E. Madej. *Roczn. Bibl. PAN w Kr.* 1969 s. 279-287.

22. Do T. Wierzbowskiego 7 listów z 1902-1908. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 22, 24, 26, 28.

23. Do G. Zapolskiej z 1902. Rkps Ossol. sygn. 12130/III.

24. Do L. Bernackiego 44 listy z 1903-1928. Rkps Ossol. sygn. 7038/II.

25. Do W. Kętrzyńskiego 5 listów z 1904-1913. Rkps Ossol. sygn. 6213/III.

26. Do T. Swaryczowskiej 6 listów z 1904-1917. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 1256-1261.
27. Do A. Czołowskiego 3 listy z 1906-1925. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2778.
- 27a. Do J. Korzeniowskiego z 1906. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7921 III.
28. Do W. Zamojskiego z 1906. Rkps Bibl. Kórn. Zbiory Zamojskich.
- 28a. Do A. Chmiela z 1907. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7558 III.
29. Do drukarni Anczyca 2 listy z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7261.
30. Do I. Chrzanowskiego 4 listy z 1908-1920. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7208.
31. Do J. Mirskiego z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7074.
32. Do L. Wellischa 2 listy z 1908-1909. Rkps Ossol. sygn. 12227/I.
33. Do Tow. Przyj. Sztuk Pięknych we Lw. 6 listów z 1909-1910. Rkps Ossol. sygn. 7467/I.
34. Do J. Zaleskiego z 1910. Rkps Ossol. sygn. 7038/II.
35. Do M. Koźmianowej listy z 1911-1912. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2209.
36. Do M. Belzowej z 1913. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.
37. Do M. Dubieckiego z 1913. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 9/67.
38. Do J. Kotarbińskiego z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7046.
39. Do W. Belzy z 1918. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.
40. Do J. Łosia z 1920. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2274.
41. Do S. Dicksteina z 1921. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 225.
42. Do komitetu organizacyjnego Międzynarodowego Zjazdu Historyków w Brukseli z 1923. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 286.
43. Do P. Dąbkowskiego z 1926. Rkps Ossol. sygn. 11998.
44. Do W. Belzy z 1928. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 124.
45. Do S. Jaworskiego z 1928. Rkps Ossol. sygn. 12221/III.
46. Do Czartoryskich listy b. d. Rkps Bibl. Czart. sygn. 2221.
47. Do Z. Rabskiej b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2725.
48. Do B. Ulanowskiego b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. dawna sygn. PAU 2402.
49. Od W. Mickiewicza 14 listów z 1888-1923. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7097.
50. Od L. Malinowskiego z 1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7097.
51. Od L. Bernackiego 2 listy z 1919. Rkps Ossol. sygn. 7038/II.
52. Od J. Łosia z 1920. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2274.
53. Od Czartoryskich listy b. d. Rkps Bibl. Czart. sygn. 2220.
54. Korespondencja z lat 1925-1928. Rkps Bibl. Czart.
55. Pisma W. Łozińskiego przygotowane do druku. Rkps Ossol. sygn. 12395/II.
56. Rękopisy recenzji i artykułów. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7069; Rkps Ossol. sygn. 12665/III.
57. Autograf w zbiorze ofiarowanym Z. Rabskiej. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2732.
58. Pamiętniki. W posiadaniu rodziny.

Nadto w zbiorach Biblioteki Raperswilskiej znajdowały się: Do F. i S. Duchnińskich listy z 1889. Sygn. 1950; Do J. Gałęzowskiego listy z 1889-1897, 1904-1906 i b. d. Sygn. 2268, 2274, 2271; Do Bibl. w Raperswilu listy z 1890-1905 i b. d. Sygn. 2288, 2289, 2294; Do Z. Miłkowskiego 8 listów z 1891-1909. Sygn. 2040; Do Komitetu Obchodu rocznicy urodzin A. Mickiewicza w Paryżu z 1898. Sygn. 1606; Do W. Gasztowtta z 1899. Sygn. 1982; Do M. Sienkiewiczowej z 1916. Sygn. 2182; Od różnych osób listy. Sygn. 1605; Akta Kółka Polskiego we Fryburgu z 1893-1896. Sygn. 2119.

OPRACOWANIA

X. W. *Kraj* 1890 nr 10. — T. T. Jeż: Z niwy literackiej swojej i obcej. *Głos* 1891 nr 13. — PŁ [A. CHOLONIEWSKI]. *Kraj* 1901 nr 19. — J. WOLF. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 26. — P. CHMIEŁOWSKI: Dzieje krytyki literackiej w Polsce. W-wa 1902. — J. BALIŃSKI: Do prof. Kallenbacha... wiersz pożegnalny. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 41. — K. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 41. — -SKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 271. — M. WINIARSKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 273. — *Kraj* 1904 nr 36. — *Nowości Ilustr.* 1904 nr 1. — *Ogniewo* 1904 nr 37. —

Przyj. Dzieci 1904 nr 43. — *Nowości Ilustr.* 1905 nr 13.

W. FELDMAN: Współczesna krytyka literacka w Polsce. *Lw.* 1905 rozdz. 6. [Rec.: *Nowa Reforma* 1905 nr 18; *Gaz. Handlowa* 1905 nr 167]. — W. F. [W. FELDMAN]. *Krytyka* 1907 t. 1 s. 377-381. — W. FELDMAN: Geniusz a społeczeństwo. *Krytyka* 1908 t. 1 s. 316. — W. RZYMOWSKI. *Mysł Niepodległa* 1909 nr 115. — *Ateneum Kaplańskie* 1909 t. 2 s. 166. — *Słowo Pol.* 1910 nr 257. (Jubileusz 25-lecia pracy naukowej.) LEONARD [M. JANIK]. *Krytyka* 1912 s. 361-363. — S. WASYLEWSKI. *Kronika Powsz.* 1912 nr 41. — W. Z. [W. ZIELIŃSKI]. *Złoty Róg* 1912 nr 47. — *Biesiada Lit.* 1912 t. 72 nr 47 s. 415-416. — *Czas* 1912 nr 528. — *Dzien. Chicagoski* 1912 nr 307. — *Dzien. Kijowski* 1912 nr 266. — *Kronika Uniw. Lw.* T. 2. Lw. 1912 s. 67, 528-531. — *Słowo Pol.* 1912 nr 513.

M. BIELANKA: W przeddzień odjazdu profesora Kallenbacha. *Kwart. Chyrowski* 1915. — Dr Z. M. [E. CZEKAŁSKI]: Nasz nowy profesor literatury we wszechnicy warszawskiej. *Kur. Pol.* 1916 nr 300. — AD. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1916 nr 201. — Zyciorys i bibliografia prac J. Kallenbacha. *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* t. 9 (1916) s. 53-54. — M. ROLLE. *Nowa Reforma* 1920 nr 225-226. — *Spr. Tow. Nauk. we Lw.* 1922 t. 2 s. 45-47.

(40-lecie pracy naukowej.) (K. B.) [K. BUKOWSKI]. *Wiek Nowy* 1925 nr 7199. — I. CHRZANOWSKI. *Warszawianka* 1925 nr 168. — S. KOWALEWSKA. *Tyg. Wil.* 1925 nr 11. — S. PIGOŃ. *Dzien. Wil.* 1925 nr 139-140. — W. PIOTROWICZ. *Tyg. Wil.* 1925 nr 11. — T. SINKO. *Czas* 1925 nr 142. — L. TOMASZKIEWICZ. *Nowa Reforma* 1925 nr 205. — W. [Z. WASILEWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1925 nr 171. — *Głos Narodu* 1925 nr 143. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 170. — *Przeł. Chyrowski* 1925 nr 4. — *Słowo Pol.* 1925 nr 167. — *Światowid* 1925 nr 26.

Józefowi Kallenbachowi ku uczczeniu czterdziestolecia pracy naukowej dawni uczniowie. Lw. 1925 [tu m. in.: J. Kleiner: J. Kallenbach... S. 15-27; S. Wasylewski: Działalność pisarska Kallenbacha. S. 28-29; M. Rolle: Jedna wydała nas ziemia. S. 30-31; W. Kucharski: Ze wspomnień fryburskich. S. 32-34]. — W. HULEWICZ: Hołd Kallenbachowi. *Kur. Wil.* 1927 nr 126-127. — S. PIGOŃ. *Dzien. Wil.* 1927 nr 126. — W. PIOTROWICZ. *Słowo* 1927 nr 126. — *Źródła Mocy* 1927 nr 2. — zc. [W. BOROWY]: Poduczonek Kallenbacha, czyli nauka i charakter. *Wiad. Lit.* 1928 nr 1. —

Jeszcze jedna gaffa. *Wiad. Lit.* 1928 nr 2. — hl.: Korespondencja do art. „Poduczonek Kallenbacha”. *Wiad. Lit.* 1928 nr 14. — Prof. Kallenbach rektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Głos Narodu* 1928 nr 169. — Plon życia. *Tęcza* 1928 nr 1.

(Nekrologi i wspomnienia pośmiertne.) I. CHRZANOWSKI. *Głos Narodu* 1929 nr 250, 251; I. CHRZANOWSKI. *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* 1932 t. 25 s. 210-215; I. CHRZANOWSKI. *Slavia* (Praga) 1930/1931 s. 436-437; przedr. w książce: *Studia i szkice*. T. 2. Kr. 1939 s. 268-275; S. CYWIŃSKI. *Dzien. Wil.* 1929 nr 212; K. CZACHOWSKI. *Wiad. Lit.* 1929 nr 43; B. DEMBIŃSKI. *Dzien. Poz.* 1929 nr 219; Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1929 nr 255; M. GARDNER. *Slavonic Review* (Londyn) 1929 nr 22 s. 420-421; H. GRAPPIN. *Revue des Etudes Slaves* (Paryż) 1929 s. 337-338; J. HOESICKÓWNA: J. Kallenbach jako profesor. *Kur. Warsz.* 1929 nr 308; K. G. *Pam. Warsz.* 1929 z. 4 s. 236-237; J. KLEINER. *Przeł. Współcz.* 1929 s. 217-227; KI [K. KREJČI]. *Slovanský přehled* (Praga) 1929 s. 635-636; L. P. *Kur. Por.* 1929 nr 255; ST. [S. LEMPICKI]. *Gaz. Lw.* 1929 nr 212; A. ŁUCKI. *Przeł. Pedagog.* 1929 nr 25 s. 602-603; W. MIEMIEC. *Ateneum Kaplańskie* 1929 s. 313-316; W. NOWODWORSKI. *Ateneum Wil.* 1929 s. 733; A. PECHNIK. *Gaz. Kościelna* 1929 nr 40; S. PIGOŃ. *Pam. Lit. R.* 26 (1929) z. 4 s. 752-756; W. PIOTROWICZ. *Ruch Lit.* 1929 nr 7 s. 223; przedr. *Źródła Mocy* 1929 nr 5 s. 124-128; w książce: W nawiasie literackim. *Wil.* 1930 s. 124-130; P. [L. POMIROWSKI]. *Polska Zbrojna* 1929 nr 253; Sz. Lot 1929 nr 6; K. T. [K. TROCZYŃSKI]. *Dzien. Poz.* 1929 nr 215; Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Mysł Nar.* 1929 nr 41; S. WASYLEWSKI: Zasluga Kallenbacha. *Tęcza* 1929 nr 39; (xy). *Wiek Nowy* 1929 nr 8472; *Dzien. Lw.* 1929 nr 243; *Dzien. Pol.* 1929 nr 413; *Gaz. Kościelna* 1929 nr 40; *Gaz. Warsz.* 1929 nr 264; *Głos Narodu* 1929 nr 245, 247; *Głos Prawdy* 1929 nr 251, 260; *Ilustr. Kur. Codz.* 1929 nr 251, 253; *Kur. Warsz.* 1929 nr 251; *Kur. Wil.* 1929 nr 210; *Ognisko* (Paryż) 1929 nr 420; *Pam. Lit. R.* 26 (1929) z. 3 s. 490; *Polonia* (Kat.) 1929 nr 1775; *Przeł. Oświatowy* 1929 nr 16; *Roczn. PAU* 1929/1930 s. 93-94; *Słowo Pol.* 1929 nr 253; *Szkoła* 1929 nr 219; *Światowid* 1929 nr 39.

J. SZTAUDYNGER: Nauka i literatura. Kilka słów w obronie nauczyciela. *Mysł Nar.* 1930 nr 38. — W. CZERNOBAJEW. *Trudy Instituta Slawianowiedienija Akademii Nauk SSSR* (Leningrad) 1932 s.

- 391-396. — T. GRABOWSKI: Krytyka literacka w Polsce w epoce realizmu i modernizmu. 1863-1933 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* 1934 t. 6 z. 2 s. 226-229. — A. BECK: Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie podczas inwazji rosyjskiej w 1914/1915. *Lw.* 1935 s. 45-55. — J. RZUCHOWSKA: Listy Kallenbacha. *Kur. Lit.-Nauk.* 1936 nr 42 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — R. PACHUCKA: Pamiętniki z lat 1886-1914. *Wr.* 1958 s. 82. — D. REDEROWA: Ze studiów nad kontaktami AU z nauką obcą. Ekspedycja rzymska 1886-1918. *Roczn. Bibl. PAN w Kr.* R. 4 (1958) s. 191-256. — S. WĄSYLEWSKI: Pod kopułą lwowskiego Ossolineum. *Wr.* 1958. — J. MIKOŁAJTIS: Józef Kallenbach. 1861-1929. *Pam. Lit.* R. 53 (1962) z. 3 s. 80-83. — Z. LEŚNODORSKI: Wśród ludzi mojego miasta. Wspomnień i zapisków część 2. *Kr.* 1963 s. 64-65. — J. SPYTKOWSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 11 (1964-1965).
- Kilka słów o elegiach łacińskich Jana Kochanowskiego. *Ateneum* 1883 t. 2 s. 391-392.
- „Odprawa posłów greckich” Jana Kochanowskiego, jej wzory i geneza. J. GADOMSKI. *Kłosa* 1884 nr 977. — K. MORAWSKI. *Przegl. Pol.* 1884 t. 72 s. 182. — *Ateneum* 1884 t. 3 s. 197-199. — *Tyg. Ilustr.* 1884 t. 1 s. 196.
- Rewizja tekstu I cz. „Dziadów”... W. PROKESCH. *Kur. Codz.* 1887 nr 199. — W. PROKESCH. *Kur. Kr.* 1887 nr 166. — J. TRETIK. *Kraj* 1887 nr 34. — *Ateneum* 1887 t. 4 s. 176-177. — *Tyg. Ilustr.* 1887 t. 2 s. 371. — W. BRUCHNAŁSKI. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* R. 2 (1888) s. 304-305. — B. CZARNIK. *Kwart. Hist.* 1888 s. 425-427.
- Filozofia Jana Kochanowskiego. W. NEHRING. *Kwart. Hist.* 1888 s. 422-423. — *Ateneum* 1888 t. 1 s. 553-554. — *Tyg. Ilustr.* 1888 nr 273.
- Czwarta część „Dziadów” A. Mickiewicza. P. CHMIEŁOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1888 nr 277. — B. DEMBIŃSKI. *Dzien. Poz.* 1888 nr 77. — W. PROKESCH. *Kraj* 1888 nr 30. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1888 t. 88 s. 539-541. — *Ateneum* 1888 t. 3 s. 162-165. — L. FINKEL. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* R. 3 (1889) s. 305-306.
- O improwizacji Konrada B. DEMBIŃSKI. *Dzien. Poz.* 1891 nr 3. — J. TRETIK. *Kwart. Hist.* 1892 s. 372-375. — K. GÓRSKI: Czy przyjmowałem hipotezę Kallenbacha o genezie „Improwizacji” z III cz. „Dziadów”. *Pam. Lit.* R. 58 (1967) z. 4.
- Polacy w Bazylei w XVI w. -w-. *Tyg. Ilustr.* 1888 t. 1 s. 334. — *Ateneum* 1888 t. 1 s. 171-172. — B. CZARNIK. *Kwart. Hist.* 1889 s. 90-91. — F. KRČEK. *Kwart. Hist.* 1893 s. 481-484.
- Les humanistes polonais. b.n.: O humanizmie polskim niegdyś i dzisiaj. *Kraj* 1891 nr 51. — [S. TARNOWSKI]. *Przegl. Pol.* 1891 t. 102 s. 379-383. — K. M. [K. MORAWSKI]. *Kwart. Hist.* 1892 s. 604-605. — *Ateneum* 1892 t. 1 s. 570-571.
- Szymonowicza dramat „Castus Joseph”. W. HAHN. *Kwart. Hist.* 1895 s. 83-85.
- Adam Mickiewicz. *Czas* 1896 nr 240. — *Spr. AU* 1896 nr 8. — K. J. HECK. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 56 s. 408-423. — T. KONCZYŃSKI. *Życie* 1897 nr 10. — l. d. *Rodzina i Szkoła* 1897 nr 18. — S. P. [S. PEPEŁOWSKI]. *Gaz. Lw.* 1897 nr 163-164. — T. PINI: Nowe dzieło o Mickiewiczu. *Słowo Pol.* 1897 nr 189. — T. PINI. *Szkoła* 1897 s. 568-569. — S. P. *Niwa* 1897 nr 31. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1897 t. 126 s. 119-136. — J. TRETIK. *Czas* 1897 nr 177-179. — J. TRETIK. *Kraj* 1897 nr 49-50, 52. — *Gaz. Nar.* 1897 nr 261 dod. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1897 nr 276. — P. CHMIEŁOWSKI. *Głos* 1898 nr 7. — P. CHMIEŁOWSKI. *Przew. Nauk. i Lit.* 1898 s. 351-364 i s. 559-564 [polem.]. — Z. WASILEWSKI: Uwagi o genezie „Pana Tadeusza”. *Głos* 1898 nr 52. — A. JENSEN. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) 1899 s. 243-245. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1909 nr 266. — W. BOROWY: Portret historycznoliteracki Mickiewicza. *Tyg. Ilustr.* 1919 nr 10. — A. STODOR [A. CEHAŁ]. *Placówka* 1919 nr 20. — I. CHRZANOWSKI. *Dzien. Pol.* 1919 nr 31. — F. HOESICK: Mickiewicz w nowym świetle. *Gaz. Lw.* 1919 nr 150-159, 160-166. — J. KLEINER. *Kur. Warsz.* 1919 nr 1. — S. ŁAM. *Dzien. Powsz.* 1919 nr 8-9. — M. SMOLARSKI. *Przegl. Nar.* 1919 nr 1. — WALERIAN EMSKI [M. SZYJKOWSKI]. *Maski* 1919 nr 5. — J. UJEJSKI. *Głos Narodu* 1919 nr 96. — T. WIERZBOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1919 nr 329-330. — S. WINDAKIEWICZ. *Przegl. Powsz.* 1919 t. 141/142 s. 211-215. — K. WOJCIECHOWSKI. *Przegl. Nauk. i Lit.*

1919 s. 748-759. — WP. *Kur. Pol.* 1919 nr 170. — S. PIGOŃ. *Przegl. Nar.* 1920 nr 4. — M. SZYJKOWICZ. *Ilustr. Kur. Codz.* 1922 nr 30. — K. B. [K. BUKOWSKI]. *Wiek Nowy* 1923 nr 6499. — I. CHRZANOWSKI. *Rzeczpospolita* 1923 nr 112. — B. GUBRYNOWICZ. *Kur. Warsz.* 1923 nr 134. — P. KLECZKOWSKI. *La Pologne Politique, Économique, Littéraire et Artistique* (Paryż) 1923 nr 13. — S. LAM: Dwa wizerunki poety. *Tyg. Ilustr.* 1923 nr 43. — I. CHRZANOWSKI. *Gaz. Warsz. Por.* 1926 nr 352-355. — Z. CIECHANOWSKA. *Przegl. Powisz.* 1926 t. 172 s. 361-363. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1926 nr 280. — I. L. *Głos Prawdy* 1926 nr 156. — M. KRIDL. *Ruch Lit.* 1926 nr 9 s. 276-277. — S. PIGOŃ. *Głos Narodu* 1926 nr 262.

Tło obrzędowe „Dziadów”. S. ZDZIARSKI. *Przegl. Lit.* 1898 nr 9. — L. MLYNEK. *Lud t.* 6 (1900) s. 201-206. — J. GOLĄBEK: Dziady białoruskie. *Lud t.* 24 (1925) s. 27-32.

„Dziady” Mickiewicza w oświetleniu Marii Konopnickiej. *Ateneum* 1899 t. 3 s. 555.

Zygmunt Krasiński. L. BIELSKI [L. BELMONT]. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 1-2. — P. CHMIEŁOWSKI: Młodość Krasińskiego. *Kur. Warsz.* 1904 nr 78. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1904 s. 259-261; przedr.: *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Tor.* 1904 nr 10. — I. CHRZANOWSKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 78. — A. Č. [A. ČERNÝ]. *Slovanský přehled* (Praga) 1904 s. 187-188. — W. JABLONOWSKI. *Gaz. Pol.* 1904 nr 203. — M. REITER. *Pam. Lit. R.* 3 (1904) s. 707-716. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1904 t. 154 s. 509-521. — S. TARNOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 25-26. — A. W. [A. WYSOCKI]. *Gaz. Lw.* 1904 nr 75. — I. BALIŃSKI. *Kur. Litewski* 1905 nr 80. — W. FELDMAN: Pomniejszyciele olbrzymów. *Ogniwó* 1905 nr 26-27 i odb. Stanisławów 1905 (rozdz.: Prof. Kallenbach a Zygmunt Krasiński). — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 4 s. 174-180. — W. HAHN. *Muzeum* 1905 s. 267-269. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1905 nr 224. — J. TRETIK. *Czas* 1905 nr 78-80. — *Teka* 1905 s. 397. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Powisz.* 1907 t. 96 s. 265-270.

Czasy i ludzie. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1905 s. 352-353; przedr.: *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Tor.* 1905 s. 57-58. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1905 t.

157 s. 509-511. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1905 nr 32. — W. GOMULICKI. *Kur. Litewski* 1905 nr 28. — L. R. *Bluszcz* 1905 nr 28 s. 322-323. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1905 nr 224. — Z. S. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Tor.* 1905 s. 26. — *Głos Narodu* 1905 nr 93. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1905 nr 113. — J. BIELIŃSKI. *Kwart. Hist.* 1906 s. 717-718. — L. JANOWSKI. *Muzeum* 1906 t. 2 s. 469-473. — A. J. JACIMIRSKIJ. *Izwiestia otdielenija russkogo jazyka i slowiestnosti Impieratorskoj Akademii Nauk* 1906 ks. 2 s. 444-446. — AL. W. [A. WYSOCKI]. *Nasz Kraj* 1906 nr 16. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Powisz.* 1909 t. 101 s. 95-101.

Lata szkolne Zygmunta Krasińskiego. S. KOSSOWSKI. *Pam. Lit. R.* 5 (1906) z. 4 s. 526-527. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1907 s. 108. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 11 (1912) z. 1.

Mikołaj Rej. B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1906 s. 265-266. — *Z. Tyg. Ilustr.* 1906 s. 216.

O nieznanym utworach młodzieńczych A. Mickiewicza. H. GALLE: U kolebki geniusza. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 30. — *Dzien. Kijowski* 1909 nr 131.

Mickiewicz w Kownie. J. UJEJSKI. *Pam. Lit. R.* 10 (1911) z. 1 s. 138-158.

Tradycja domowa w „Panu Tadeuszu”. S. ŁEMPICKI. *Pam. Lit. R.* 11 (1912) z. 4 s. 693-694. — *Wista* 1912 nr 16.

Ród filomatów. J. KLEINER: Zamiast lektury filomackiego archiwum. *Kronika Powisz.* 1914 nr 13.

„Anhelli” i „Ostatni”. S. ŁEMPICKI. *Pam. Lit. R.* 14 (1916) z. 3-4 s. 342.

Twórczość Sienkiewicza. B. GUBRYNOWICZ. *Pam. Lit. R.* 15 (1917) z. 3-4 s. 383-385. — M. R. [M. RETTINGER]. *Wiad. Pol.* (Piotrków) 1917 nr 151.

„Bard polski”. W. HAHN. *Kwart. Hist.* 1922 s. 119.

Triumf filomatów. b. a. *Świat* 1920 nr 23.

Żywioł osobisty w twórczości A. Fredry. *Czas* 1919 nr 311.

Z. Krasiński wobec komunizmu. I. CHRZANOWSKI. *Rzeczpospolita* 1920 nr 157. — *Czas* 1920 nr 272. — *Tydzień Pol.* 1920 nr 37.

Les survivances traditionnelles du culte des ancêtres dans la poésie de Mickiewicz (art. w *La Revue de Pologne*). R. GANSZYNIEC. *Lud* t. 23 (1924) s. 175.

Towianizm na tle historycznym. S. PIGOŃ. *Ruch Lit.* 1926 nr 10. — S. K. *Kur. Lit.-Nauk* 1926 nr 24 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — S. CYWIŃSKI. *Dzienn. Wil.* 1927 nr 124. — S. CYWIŃSKI. *Mysł Nar.* 1927 nr 5. — W. LUTOSŁAWSKI: Walka olbrzymów. *Słowo* 1927 nr 39. — Z. SZMYDTOWA. *Pam. Lit. R.* 24 (1927) z. 3-4 s. 479-482. — *Nova Polonia Sacra* 1928 s. 392-397.

Wejście w Szymonowicza. R. SKULSKI. *Pam. Lit. R.* 26 (1929) s. 725.

Recenzje prac edytorskich

Pamiętnik Golliusza. J. TRETIAK. *Spr. AU* 1890 s. 22-23. — W. CZERMAK. *Gaz. Lw.* 1891 nr 173. — A. KARBOWIAK. *Przegl. Powsz.* 1891 t. 30 s. 260-262. — a. r. [A. REMBOWSKI]. *Niwa* 1891 nr 10. — *Świat* 1891 nr 6. — W. CZERMAK. *Kwart. Hist.* 1892 s. 408-410.

Wybór listów A. Mickiewicza. I. GAJKA. *Przegl. Katol.* 1899 nr 51. — K. WŁOSTOWSKI [J. TOKARZEWICZ]: Z życia poety. *Ateneum* 1900 t. 1 s. 556-571. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1901 nr 41-43.

Correspondance de S. Krasiński et de H. Reeve. T. PINI. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) t. 2 s. 145. — S. DOBRZYCKI. *Przegl. Powsz.* 1904 t. 82 s. 447-452.

A. Mickiewicz: Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1906 s. 184. — J. KLEINER. *Słowo Pol.* 1906 nr 563. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1906 nr 293. — *Kur. Warsz.* 1906 nr 2. — *C. Przegl. Powsz.* 1907 t. 95 s. 263-264.

J. U. Niemcewicz: Puławy. K. WOJCIECHOWSKI. *Pam. Lit. R.* 7

(1908) s. 241-244. — *Słowo Pol.* 1908 nr 34. — *Ziemia Lubel.* 1908 nr 37-38.

C. K. Norwid: Assunta, czyli spojrzenie. W. JANKOWSKI. *Sfinks* 1908 t. 2 s. 156-160. — R. ZREBOWICZ. *Słowo Pol.* 1908 nr 10. — *Bibl. Warsz.* 1908 t. 1 s. 222.

J. B. Zaleski: Wybór poezji. Z. S. [Z. SARNECKI]. *Gaz. Lw.* 1909 nr 132. — *Dwutyg. Katechetyczny i Duszpasterski* 1909 s. 820-821. — *Nowa Reforma* 1909 nr 346. — *K. Przegl. Powsz.* 1910 t. 107 s. 267.

Nieznane pisma A. Mickiewicza. A. GRZYMALA-SIEDLECKI. *Czas* 1909 nr 219, 221; przedr.: *Dzienn. Chicagoski* 1909 nr 270. — A. GRZYMALA-SIEDLECKI. *Lit. i Sztuka* 1909 s. 502-504, 548-550. — J. KLEINER. *Słowo Pol.* 1909 nr 478, 482. — J. PIETRZYCKI. *Przegląd* 1909 t. 2 nr 253. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1909 nr 547. — W. PROKESCH. *Kur. Lwowski* 1909 nr 264. — S. WASYLEWSKI. *Świat* 1909 nr 47. — L. ŻYCKA. *Słowo i Czyn* 1909 s. 111-113. — *Dzienn. Chicagoski* 1909 nr 252. — *Gaz. Lw.* 1909 nr 242. — *Mysł Niepodległa* 1909 nr 115; 116. — *Nasz Kraj* 1909 nr 78. — *Nowa Reforma* 1909 nr 284. — *Pam. Lit. R.* 8 (1909) s. 75-89, 482, 514. — *Słowo Pol.* 1909 nr 287, 384. — *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 2 s. 596. — *Ilicz. Zarzewie* 1910 nr 3-4. — *n-n. Slovanský přehled* (Praga) 1910 s. 45-46. — B. PRUS: Poeta, wychowawca narodu. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 14; przedr.: *Pisma. T.* 29. W-wa 1950 s. 271-277. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1910 t. 175 s. 75-82. — A. BRODNICKI. *Straż Pol.* 1911 nr 38.

Lament chłopski na pany. S. K. *Przegl. Biblioteczny* 1909 t. 2 s. 327-332. — A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 9 (1910) z. 1 s. 140-142. — S. WASYLEWSKI: Białe kruki. *Lud* t. 16 (1910) s. 109-110. — *Słowo Pol.* 1910 nr 122.

A. Mickiewicz: Pisma. M. KRIDL. *Książka* 1912 nr 4, 7 i 1913 nr 9 s. 454-456. — *ZET. Przegl. Powsz.* 1912 t. 114 s. 116-117. — A. Č. [A. ČERNÝ]. *Slovanský přehled* (Praga) 1913 s. 50-51, 478. — J. KLEINER. *Słowo Pol.* 1913 nr 274. — H. M. [H. MOŚCICKI]. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 4 s. 568-587. — A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 13 (1914/1915) z. 1 s. 92-93. — S. PIGOŃ. *Sfinks* 1914 t. 1 s. 126.

A. Czartoryski: Bard pol-

ski 1795 r. G. KORBUT. *Książka* 1913 s. 179.

Listy Z. Krasińskiego do A. Cieszkowskiego. J. KLEINER. *Pam. Lit.* R. 11 (1912) z. 4 s. 644-650. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1912 t. 185 s. 243-250. — J. KLEINER. *Książka* 1913 nr 4.

A. Mickiewicz: Dziady wileńskie. *Przegl. Powsz.* 1920 t. 147 i 148 s. 330, 332. — S. PIGOŃ. *Przegl. Warsz.* 1921 nr 3 s. 375-376. — M. KRIDL. *Tydzien Pol.* 1922 nr 12.

Mickiewicz: Dziady. Część III. *Przegl. Powsz.* 1920 t. 147 s. 330-332. — S. PIGOŃ. *Przegl. Warsz.* 1921 nr 3 s. 376-378. — M. KRIDL. *Tydzien Pol.* 1922 nr 12.

A. Mickiewicz: Poezje. T. 1. S. PIGOŃ. *Przegl. Warsz.* 1921 nr 3 s.

374-375. — M. KRIDL. *Tydzien Pol.* 1922 nr 12.

A. Mickiewicz: Pan Tadeusz. S. PIGOŃ. *Przegl. Warsz.* 1921 nr 3 s. 379-381. — K. WOJCIECHOWSKI: Nie wysychająca krynica. *Słowo Pol.* 1921 nr 88. — ZET. *Rzeczpospolita* 1921 nr 76. — T. DOBROWOLSKI. *Muzeum* 1922 s. 219. — M. KRIDL. *Tydzien Pol.* 1922 nr 13. — Z. MAKOWSKI: Nieco o ptakach w „Panu Tadeuszu”. *Przegl. Myśliwski i Łowiectwo Pol.* 1924 nr 8.

W. Pol: Pieśni Janusza. I. CHRZANOWSKI. *Rzeczpospolita* 1924 nr 48.

A. Mickiewicz: Dziadów część III w podobiznie autografu. S. K. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 190.

A. Mickiewicz: Pani Twardowska. L. PŁOSZEWSKI. *Pam. Lit.* R. 25 (1928) s. 645.

KAMIENSKI GUSTAW (1848—1930)

Pseud.: GAMASTON; GUSTAW GAMASTON.

Nowelista, dramatopisarz.

Ur. 5 kwietnia 1848 w Siedlcach, syn Ottona i Ludwiki z Dąbrowskich. Nauki początkowe pobierał w domu, następnie uczęszczał do IV Gimnazjum w Warszawie. W 1865 zapisał się na wydział matematyczny Szkoły Głównej, a później został wysłany jako stypendysta do Petersburga. Studiował do 1870 w Instytucie Technologicznym. Po uzyskaniu stopnia inżyniera-technologa pracował w Petersburgu, Starosielcach i Kijowie w dziedzinie kolejnictwa. Kilkakrotnie wyjeżdżał za granicę, do Anglii, Belgii, Francji, Niemiec i Ameryki Północnej. Ożenił się z Józefą z Barszczewskich. W latach 1886-1890 pełnił funkcję dyrektora zakładów przemysłowych Towarzystwa Lilpop, Rau i Loewenstein. W 1890 objął stanowisko naczelnika wydziału w zarządzie dróg południowo-zachodnich w Kijowie. W 1895 przeniósł się do Warszawy, gdzie prowadził biuro techniczne. W 1918 organizował wydział techniczny Ministerstwa Spraw Wojskowych. Był wykładowcą w Wolnej Wszechnicy Polskiej. Należał do Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie. Utwory literackie ogłaszał wyłącznie pod pseudonimem. Zmarł w Warszawie 30 stycznia 1930.

TWÓRCZOŚĆ

1. Fata morgana. Opowiadanie ze wspomnień szkolnych. *Kur. Codz.* 1889 nr 281 — 1890 nr 9. Wyd. osob. Kr. 1890. Wyd. nast.: wyd. 2 Kijów 1895; W-wa 1906; Lubl. 1922; W-wa 1925 *Bibl. Domu Pol.* t. 28-29; W-wa 1930. Por. też poz. 11.

2. Lamparcie życie. Opowiadanie ze wspomnień studenckich. Petersburg. 1894 [1893]. Wyd. 2 Kijów 1895.

3. Fotografie bez retuszu. Zbiór opowiadań. Kijów 1894.

Zawartość: Pospieszna konsultacja. (Powst. 1889); W roli „Marty”. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 163 i nn. Zob. też poz. 10); Improvizowany Niemiec. (Powst. 1891); U szczytu marzeń (*Dzien. Pol.* 1893 nr 286); Za czyje winy? (*Kur. Codz.* 1890 nr 61); Cora. (*Kur. Codz.* 1892 nr 111-130); Na zamorskiej ziemi!... (Powst. 1892); Niezapominajki. (*Tyg. Ilustr.* 1893 nr 198); Kura-cyjka. (Powst. 1890. Ogl. z podtytu. Szkic z natury. *Gaz. Warsz.* 1893 nr 298-305 z przerwami. Zob. też poz. 10); Trzy spotkania. (*Gaz. Warsz.* 1893 nr 307-326 z przerwami. Zob. też poz. 12).

4. *Żona z Kuriera*. Krotchwila w 4 aktach. Wyst. W-wa 7 września 1894; Lubl. 7 marca 1895; Łódź 22 czerwca 1895. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 2999.

5. *Jak mogło być i jak było*. Złuda sceniczna w 5 aktach z prologiem. Wyst. W-wa 1 kwietnia 1897; Kr. 10 kwietnia 1897 pt. *Jak było, a jak być mogło*. Złuda sceniczna w 5 obrazach z prologiem. Nie druk.

Rkps pt. *Jak było, a jak być mogło*. Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4235; Bibl. Teatru im. J. Słowackiego w Kr. sygn. 162.

6. *Po złote runo*. Farsa w 4 aktach. Wyst. W-wa 1898. Nie druk.

7. *Wiara, nadzieja, miłość*. Nowele. W-wa 1898. Wyd. 2 W-wa 1900.

Zawartość: *Wiara...* Fragment z życia. (*Tyg. Mód i Powieści* 1897 nr 45-51); *Nadzieja...* Szkic. (*Tyg. Mód i Powieści* 1897 nr 1-8); *Miłość...* Szkic. (*Tyg. Mód i Powieści* 1897 nr 10-26).

Przekład niem.: S. Goldenring. Reutlingen [1904].

8. *Lwia miłość i inne opowiadania*. W-wa 1900.

Zawartość: *Lwia miłość*. (*Tyg. Ilustr.* 1890 nr 31-34); *Tam i na powrót Atlantykiem*. Fragmenty z podróży do Ameryki w 1893 r. (*Gaz. Warsz.* 1893 nr 92-111 z przerwami); *Niagara*. (Z podtyt. *Kartki z podróży*. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 129-138); *Kartki z lata*; *Mane, tekel, fares*. (*Gaz. Warsz.* 1897 nr 326-341 z przerwami).

9. *Pierścionek Maryli*. W-wa 1903.

Zawartość: *Pierścionek Maryli*; *Który?* (Z podtyt. *Opowiadanie*. *Tyg. Pol.* 1902 nr 10-11 [fragm.]. *Zob. też poz. 12*); *?*; *Tuberoza*. *Legenda cejlońska*. (*Tyg. Pol.* 1900 nr 40 s. 811-812); *Bajka*. (*Tyg. Mód i Powieści* 1900 nr 41 s. 351); *Bajka grecka*; *Czy winien?*

10. *Opowiadania z cyklu: Fotografie bez retuszu*. W-wa 1906.

Zawartość: *W roli „Marty”*. (*Zob. poz. 3*); *Kuracyjka*. (*Zob. poz. 3*).

11. *Fata morgana*. Sztuka w 4 aktach. Powst. ok. 1908. Nie druk. Por. poz. 1.

12. *Białe róże i inne nowele*. W-wa 1909.

Zawartość: *Białe róże*; *Znalezione listy*; *Piekielne oczy*; *Narodziny słowika*. (*Świat* 1908 nr 17); *Stróż zawinił*; *Trzy wyrazy*; *Amerykańska reklama*; *Który?* (*Zob. poz. 9*); *X... Y... Z...*; *Trzy spotkania*. (*Zob. poz. 3*); *Wrażenia z walki byków*; *Miraże* [2 wiersze].

13. *Jak było*. Nowela. *Kur. Por.* 1912 nr 147-148. Wyd. owob. W-wa 1912.

14. *Czarna zagadka*. Lubl. 1921.

Powieść.

15. *Z moich szpargałów*. T. 1. W-wa 1922.

Tom drugi nie druk.

16. *Ogon królewskiego konia*. Powieść. W-wa 1923.

17. *Lazurowe zaślubiny*. W-wa [ok. 1925].

Zawartość: *Lazurowe zaślubiny*. (*Kur. Informacyjny i Telegraficzny* 1924 nr 154-162); *Żona kacyka*; *Staniczek*.

18. *Papawa*. Komedie w 5 aktach. Nie druk.

Pierwotny tytuł: *Nie wypada*.

Poza tym ogłaszał broszury z dziedziny techniki i kolejnictwa.

Utwory literackie zamieszczał w czasopiśmie: *Bluszcz* (1924-1925), *Dziennik Pol.* (1893), *Express Por.* (1923-1924); tu m.in.: *Ze wspomnień akuszerki*. 1924 nr 227-254 z przerwami); *Gaz. Warsz.* (1893-1894, 1896-1897, 1899, 1926; tu m.in.: *Kartki z lata*. 1896 nr 329-347; *Prawda i nieprawda*. 1897 nr 12, 37, 78), *Kur. Codz.* (1889-1892), *Kur. Informacyjny i Telegraficzny* (1924); tu: *Miłość leżgińska*. *Ze wspomnień prawie studenckich*. Nr 83-87), *Kur. Pol.* (1916), *Kur. Por.* (1912), *Kur. Warsz.* (1892, 1906, 1922), *Moje Piśmko* (1929), *Słowo* (1914), *Świat* (1908), *Tyg. Ilustr.* (1890, 1898), *Tyg. Mód i Powieści* (1896-1897, 1900), *Tyg. Pol.* (1900, 1902).

Ponadto w wydawnictwach i książkach zbiorowych: *Na Pol. Macierz Szkolną*. W-wa 1917, *Na pomnik dla poległych obrońców Włocławka. Jednodniówka*. Włocławek 1922, *Na powodzian. Księga zbior.* W-wa 1904, *Sami sobie*. W-wa 1900.

Listy

1. Do M. Godlewskiego z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

2. Do M. Chodakowskiej z 1929. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5996.

OPRACOWANIA

(x): Nowy jubilat. *Głos* 1895 nr 6 s. 135. — Album pisarzy polskich (współczesnych). *Zebrał i objaśnił* S. Demby. W-wa 1901. — A. Kusz. [A. KUSZELEWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 33-34 (1903) s. 565. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — F. GALIŃSKI: G. Kamiński. *Wędrowiec* 1906 nr 10. — T. I.: G. Kamiński (Gamaston). *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 24. — Podwójny jubileusz.

Biesiada Lit. 1914 nr 27. — Z. DĘBICKI: Gamaston-Kamieński. W 40-lecie pracy literackiej. *Kur. Warsz.* 1929 nr 328.

(Nekrologi:) (c.) *Wiek Nowy* 1930 nr 85, 89; *Express Por.* 1930 nr 32; *Kur. Szkolny* 1930 nr 6; *Polska* 1930 nr 32; *Przegl. Techniczny* 1930 nr 13; *Rzeczpospolita* 1930 nr 32.

M. KOCIĘCKA. *Pol. słownik biogr.* T. 11 (1964-1965).

Fata morgana. *Kur. Codz.* 1889 nr 281. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1890 nr 28. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1890 nr 186. — J. KOTARBIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1890 nr 256. — ZYG. PIET. [Z. PIETKIEWICZ]. *Prawda* 1890 nr 32. — Z. PIETKIEWICZ. *Przegl. Tyg.* 1890 nr 43. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Życie* 1890 nr 26 s. 454-455. — x. *Gaz. Pol.* 1890 nr 170. — *Głos* 1890 nr 25 s. 308. — *Kur. Codz.* 1890 nr 9. — MIK. *Sternik* 1930 nr 5.

Lamparcie życie. K. BARTOSZEWICZ. *Kraj* 1893 nr 50. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1893 nr 49. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 206. — *Ateneum* 1893 t. 4 s. 402-404. — *Świat* 1893 nr 23. — A. M. *Głos* 1894 nr 9. — STEF. OLENYCZ [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1894 nr 4. — W. KARCZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 28. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1895 t. 45 s. 290-291. — M. M. [M. MYCIELSKI]. *Przegl. Pol.* 1895 t. 115 s. 415-418.

Fotografie bez retuszu. W. KARCZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 28. — *Ateneum* 1894 t. 1 s. 624-625. — *Biesiada Lit.* 1894 nr 27 s. 384. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1895 t. 45 s. 290-291.

Żona z Kuriera. B. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 240. — P. K. *Kur. Codz.* 1894 nr 247. — *Przegl. Tyg.* 1894 nr 37.

Jak mogło być i jak było. A. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 89; przedr. *Ziarno* 1897 nr 14 s. 317. — b [A. BEAUPRÉ]. *Czas* 1897 nr 84. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 3 s. 476. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1897 nr 75. — (f) [W. FELDMAN]. *Dzien. Kr.* 1897 nr 384. — K. GLIŃSKI. *Bluszcz* 1897 nr 15. — J. M. *Wiek* 1897 nr 75. — F. KONIECZNY. *Przegl. Pol.* 1897 t. 124 z. 371. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 15 s. 174. — s. ... cz. *Nowa Reforma* 1897 nr 84. — St. *Kur. Codz.* 1897 nr 92. — X. Y. *Kraj* 1897 nr 13. — K. ZALEWSKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr 92; przedr. *Ziarno* 1897 nr 14 s. 317. — *Bluszcz* 1897 s. 116. — *Przegl. Tyg.* 1897 nr 15. — *Tyg. Mód i Powieści* 1897 nr 5 s. 47.

Po złoteruno. G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1898 nr 27. — *Gaz. Warsz.* 1898 nr 169. — *Niva* 1898 nr 27.

Wiara, nadzieja, miłość. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 330. — K. LASKOWSKI. *Kur. Niedzielnny* 1898 nr 1. — [A. STARKMAN]. *Przegl. Tyg.* 1898 nr 5.

Lwia miłość i inne opowiadania. Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Gaz. Pol.* 1900 nr 8. — (mre) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1900 nr 43.

Pierścionek Maryli. Z. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 313. — H. GALLE. *Książka* 1904 s. 331. — T. K. [T. KONCZYŃSKI]. *Bluszcz* 1904 nr 10. — Vox. *Gaz. Domowa* 1904 s. 57. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1904 nr 7.

Białe róże i inne nowele. A. STRZELECKI. *Sfinks* 1909 t. 7 s. 195-196. — *Przegl.* 1909 nr 246.

KARCZEWSKI WACŁAW MARIAN (1855—1911)

Pseud. i krypt.: EMJOT; FORTUNIO; HELVETICUS; JEDEN Z WIELU; M. J.; MARIAN JASIEŃCZYK; MICZ; ORIENTALISTA Z OKAZJI; PRA-PRA-WNUK; W. K.; W...SKI; WASZ.

Dramato- i powieściopisarz, poeta.

Ur. w 1855 w Woli Siennieńskiej, powiat Iłża, w ówczesnej guberni radomskiej; syn Feliksa i Justyny z Heydlów. Dzieciństwo spędził w majątku rodziców w Wielgiem, w Radomskim, gdzie wychowywał się wraz z Jackiem Malczewskim pod kierunkiem Adolfa Dygasińskiego. W 1873-1877 uczęszczał do gimnazjum w Krakowie, a następnie do Wyższej Szkoły Przemysłowo-Handlowej. W 1877-1884 gospodarował na wsi, od 1880 we własnym majątku Kuczki, powiat Radom. Po utracie majątku w 1885 zamieszkał

w Warszawie i zajął się pracą literacką. Od 1885 był członkiem redakcji *Kuriera Warszawskiego*. W 1887 ożenił się z Heleną Malczewską, siostrą Jacka, malarza. W 1894-1898 mieszkał w Genewie jako korespondent *Kuriera Warszawskiego*, *Słowa*, *Gazety Polskiej i Kraju*. Około 1900 został bibliotekarzem w Raperswilu, gdzie pracował do 1910, w którym to roku podał się do dymisji. Zmarł 24 listopada 1911 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Temida nad Dniestrem. Farsa w 4 momentach. Powst. 1884. Ogl. *Gaz. Radomska* 1886 nr 97-100, 1887 nr 2-5.

Rkps Ossol. sygn.: 12831/III (pt. Temida nad Dniestrem. Farsa), 12832/II (pt. Temida nad Sanem, czyli parę obrazków z życia stworzeń zamieszkujących koło ziemskie), 12835/I (pt. Temida nad Dniestrem).

2. Lena. Dramat w 4 aktach, 6 odsłonach. Powst. 1885. Wyst. Łódź 18 listopada 1886; W-wa 2 czerwca 1887. Ogl. *Życie* 1887 nr 13-30. Wyd. osob. W-wa 1888.

Odnaczony na konkursie dramatycznym im. Wojciecha Bogusławskiego w W-wie w 1886 oraz nagrodą J. Kurierowa w 1888.

Rkps fragm.: Ossol. sygn. 12833/II, 12834/III. *Przekład u k r.* [?]: E. Oleśnicki. Wyst. Lw. 1889; W-wa 1893.

Inf. o przekładach podają: *Dzien. Pol.* 1889 nr 318, *Kur. Por.* 1893 nr 273.

3. Zaczarowana księżniczka. Obraz sceniczny w 1 akcie. Wyst. Radom 16 listopada 1886; W-wa 1886. Nie druk.

Rkps Ossol. sygn.: 12834/III (pt. Zaczarowana księżniczka. Komedja w 1 akcie), 12833/II trzy warianty redakcyjne (pt. Zaczarowana księżniczka. Obrazek dramatyczny).

4. Drobiazgów garść. W-wa 1887.

Zawartość: Kruczek. Obrazek z natury. (*Dzien. Łódzki* 1885 nr 149-157); Jadam i Jewa. Szkic z natury. (*Kur. Warsz.* 1885 nr 194b-196b); „Cztery latka wierniem służył...” Quasi una fantasia. (*Kur. Warsz.* 1885 nr 255a-260c); Przysiwek. Szkic z natury. (*Kur. Warsz.* 1886 nr 72b); Pokuś i Lala. Prawie bajka. (*Kur. Warsz.* 1885 nr 358a-360a); Karolowa. Szkic z natury. (*Kur. Warsz.* 1885 nr 343b); Ograszka. Obrazek z natury. (*Niwa* 1886 nr 285-286).

Rkps Ossol. sygn.: 12831/III, 12832/II, 12833/II, 12835/I, 12836/III.

5. Komedja do spółki. Krotochwila w 3 aktach. Wyst. W-wa 3 maja 1890. Nie druk.

Współautor: W. Kosiakiewicz.

Rkps Ossol. sygn.: 12830/I, 12834/III [fragm.]; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4760.

6. W Wielgiem. Powieść. Powst. 1895-1897. Ogl. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 1 z. 1-3, t. 2 z. 1-3, t. 3 z. 1; *Nowa Reforma* 1897 nr 223-298. Wyd. osob. Petersb. 1898 (z podtyt. Powieść współczesna).

Wyd. nast.: wyd. i posłowie: J. Krzyżanowski. W-wa 1948.

Rkps Ossol. sygn.: 12825/I, 12826/I (fragm.), 12834/III (fragm.).

7. Mieczek Wieliski. Powieść. *Słowo Pol.* 1910 nr 210-581 z przerwami; *Gaz. Warsz.* 1910 nr 216-357, 1911 nr 2 i nn. (pt. Mieczek. Powieść).

Rkps Ossol. sygn. 12828/I (pt. Mieczek Wieliski. Powieść); 12827/I (pt. Bankrut; zawiera także fragm. red. pierwotnej z 1901-1904).

Razem z nieukończoną powieścią pt. Wicek spod gruszy, utwór ten miał wchodzić w skład większej całości pt. Z robakiem w zanadru. Zob. poz. 9.

8. Muzeum Narodowe Polskie w Raperswilu. Kr. 1906.

Rkps pt. Przewodnik po Muzeum Raperswilskim. Cz. 1-2. Ossol. sygn. 12844/I.

9. Wicek spod gruszy.

Początek nieukończonej powieści, która wraz z powieścią pt. Mieczek Wieliski miała stanowić całość pt. Z robakiem w zanadru. Zob. poz. 7.

Rkps Ossol. sygn. 12829/I.

Rękopisy drobnych utworów: Historia o niebieskim ptaku. Opowiadanie wierszem. Idylla. Powst. 1880. Rkps Ossol. sygn. 12831/II; Danae zwyciężyła. Obrazek z życia. Powst. 1884. Rkps Ossol. sygn.: 12831/II, 12832/II, 12835/I, 12836/III; Nasze panienki. Obrazek sceniczny. Powst. 1884. Ogl. pt. Niech ciocia wybieraj! Rkps Ossol. sygn.: 12831/III t. I, 12835/I, 12836/III; Figle bogów. I. Teofane. Opowiadanie wierszem. Powst. 1884-1885. Rkps Ossol. sygn.: 12831/II, 12832/II, 12835/I, 12836/III; Myryam. [Fragmenty sceniczne]. Powst. 1884-1886. Rkps Ossol. sygn.: 12835/I, 12837/II; Listomania, czyli do czego prowadzi na pozór niewinna i nieszkodliwa pasja nadmiernego pisywania listów. Powst. 1885. Rkps Ossol. sygn. 12834/III; Dwa wrażenia. Powst. 1886. Rkps Ossol. sygn. 12834/III; Dziusiowie. Prawie bajka. Powst. 1886. Rkps Ossol. sygn.: 12833/II, 12834/III; Jagata. Szkic z natury. Powst. 1886. Rkps Ossol. sygn.: 12831/II, 12834/III, 12836/III; Pogoń i Lotka. Opowiadanie. Powst. 1886. Rkps Ossol. sygn.: 12833/II, 12834/III; Z teki literatas Parasol. Opowiadanie. Powst. 1886. Rkp: Ossol. sygn.: 12833/II, 12834/III; Krzy-

wo przysięgi. Szkic z natury. Powst. 1887 [utwór przerobiony na skutek interwencji cenzury]. Rkps Ossol. sygn. 12833/II; Z pamiętników... wieprzusia. Powst. 1888. Rkps Ossol. sygn. 12836/III; Ambaras. Szkic z natury. Rkps Ossol. sygn. 12834/III; Głupia Kaśka. Opowieść z życia. Rkps Ossol. sygn.: 12833/II, 12834/III, 12835/I [nowela przerobiona później na powieść pt. W Wielgim, zob. poz. 6]; fragmenty dziennika oraz nie dokończonych utworów, wiersze, przekłady, recenzje, artykuły, aforyzmy, notatki. Rkps Ossol. sygn.: 12826/II, 12832/II, 12833/II, 12834/III, 12835/I, 12836/III, 12837/II, 12838/III, 12839/II, 12841/I, 12843/I, Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6017.

Utwory literackie prozą i wierszem, przekłady, recenzje i artykuły umieszczal w czasopiśmie: *Bibl. Warsz.* (1892-1897; tu m. in. recenzje w dziale „Piśmiennictwo krajowe i zagraniczne”), *Czas* (1897), *Dzien. Łódzki* (1885), *Dzien. Pol.* (1897-1898; tu cykl: Pogadanki), *Gaz. Nar.* (1889), *Gaz. Pol.* (1887-1895, 1901; tu m. in. cykl recenzji w dziale „Literatura”), *Gaz. Radomska* (1886-1888; tu m. in. przeróbka: C. Mendéz: Kwiaty w jeziorze. 1886 nr 93), *Gaz. Warsz.* (1910-1911), *Goniec i Iskra* (1892), *Goniec Por. i Wiecz.* (1910; tu art.: Ważna placówka. Nr 351; 22 skandale. Nr 538; Z tajemnic muzealnych. Nr 589, 591, 593, 595, 597), *Kraj* (1888, 1894-1895, 1897; tu m. in. Fajwel. Sylwetka. 1895 nr 43), *Kur. Lw.* (1891; tu: Kajtaniakowa. Szkic. Nr 166-167), *Kur. Niedzielnny* (1897; tu m. in.: Istota i zadanie powieści. Nr 9), *Kur. Warsz.* (1885-1895, 1936; tu m. in.: tłum. V. Hugo: Z „Liści jesiennych”. 1886 nr 202b; Dziusiowie. Prawie bajka. 1886 nr 359-360; Krzywo przysięgi. Szkic z natury. 1887 nr 357-358; Sielanka dramatyczna. 1888 nr 1; Z pamiętników... wieprzusia. Prawie bajka. 1888 nr 42; Przekłady wierszy H. Heinego. 1888 nr 77; Dramat majowy. 1888 nr 139; Votum panny Heleny. 1890 nr 1; Figle bogów. I. Teofane. Opowiadanie wierszem. 1890 nr 357-358; Cudusia i Brzyduś. 1891 nr 67; Kajtaniakowa. 1891 nr 128; Z okna mojego. Fantazja prozą. 1894 nr 207; Ostatki pani Buby. Nowela. 1936 nr 53, ogł. pośmiertnie), *Mucha* (1889), *Niwa* (1886-1887), *Przełg. Bibl.* (1909), *Przełg. Polit., Spół. i Lit.* (1890), *Przełg. Tyg.* (1886), *Romans i Powieść* (1887, 1889; tu tłum.: A. Daudet: Podprefekt na świeżym powietrzu. 1887 nr 349; Ambaras. Szkic z natury. 1889 z. 1-2), *Słowo Pol.* (1905, 1910), *Sport* (1888; tu: Niech ciocia wybiera! Podsluchane. Nr 1-2), *Świat* (1895), *Tydzien* (Piotrków 1890),

Tyg. Ilustr. (1894, 1899, 1904-1905; tu m. in. obrazek: We żniwa. 1894 nr 239-240), *Tyg. Powsz.* (1888), *Wędrowiec* (1884, 1891), *Włóścianin* (1876; tu: Trafiła kosa na kamień. Opowiadanie. Nr 7), *Życie* (1887-1888; tu m. in.: tłum. A. Musset: Bywaj mi zdrowa! 1888 nr 2).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Jednodniówka na dochód „Znicza”*. Poz. 1909, *Kalendarz pol. ilustr.* W-wa 1893, toż W-wa 1894, *Kalendarz warsz.* W-wa 1887 (tu: Jagata. Szkic z natury), *Na garnuszek*. W-wa 1890, *Sami sobie*. W-wa 1900, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893.

Przekłady

T. Huxley: Fizjografia. Wstęp do nauki o przyrodzie. Z przeróbki francuskiej P. G. Lamy przełożył... T. 1-2. W-wa 1884.

Rkps Ossol. sygn. 12840/II.

Prace edytorskie

Pamiętniki generałowej Małachowskiej z czasów powstania listopadowego. W opracowaniu... Nie druk.

Rkps Ossol. sygn. 12842/I.

Listy

1. Do W. Arczyńskiego z 1884. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

2. Do A. Asnyka z 1884 [nie wysłany]. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

3. Do A. Gruszeckiego 4 listy z 1884-1885. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

4. Do J. Miena z 1884. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

5. Do B. Polanowskiej z 1884. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

6. Do rodziny 13 listów z 1884-1910. Rkps Ossol. sygn. 12851/II. Listy do: B. Dobieckiej, J. Dobieckiego, Z. Dobieckiego, W. Horochowej, I. Karczewskiej, M. Karczewskiej, W. Karczewskiej, K. Karczewskiego, A. Kielanowskiej.

7. Do nieznanego adresata [z 1884 lub 1885]. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

8. Do T. Jeske-Choińskiego z 1885. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

9. Do L. Madeyskiego z 1885. Rkps Ossol. 12832/II.

10. Do żony (Heleny z Malczewskich Karczewskiej) 395 listów z 1885-1911. Rkps Ossol. sygn. 12848/I, 12851/II.

11. Do T. Rewolińskiego z 1886. Rkps Ossol. sygn. 12852/III.

12. Do Wisnowskiej brulion listu z 1886. Rkps Ossol. sygn. 12833/II.

13. Do redakcji *Kłosów* z 1886. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

14. Do nieznanego adresata [z 1886 lub 1887]. Rkps Ossol. sygn. 12852/III.

15. Do S. Rossowskiego z 1890. Rkps Ossol. sygn. 12838/III.

16. Do E. Lubowskiego z 1895. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5766.

17. Do J. Malczewskiego 6 listów z 1896-1910 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12851/II.

18. Do S. Tomkowicza z 1897. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1983.

19. Do różnych osób bruliony i kopie listów z 1899-1911, dot. biblioteki w Raperswilu. Rkps Ossol. sygn. 12845/II [tu m. in. list z 1911 do G. Daniłowskiego]; Do redakcji *Przeglądu Bibliotecznego*. *Przeegl. Biblioteczny* 1909 t. 2 s. 150-153 [współautor listu W. Kłyszewski, dot. biblioteki w Raperswilu].

19a. Do K. M. Górskiego z 1904. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7725 III.

20. Do Z. Przesmyckiego z 1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6319.

21. Do T. Wierzbowskiego z 1904. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 24.

22. Do J. Kordzikowskiego z 1906-1908. Rkps Ossol. sygn. 12852/III.

23. Do B. Ulanowskiego z 1907. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2402 t. 2.

24. Do J. Ohmera z 1908. Rkps Ossol. sygn. 12852/III.

25. Do Z. Wasilewskiego z 1911. Ogl. Z. Wasilewski. *Słowo Pol.* 1911 nr 553.

25a. Do D. Henkla b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

26. Do redakcji *Nowej Reformy*. Rkps Ossol. sygn. 12832/II.

27. Od różnych osób 15 listów z 1886-1910. Rkps Ossol. sygn. 12852/III. M. in.: od T. Jeske-Chońskiego z 1886, od redakcji *Kur. Codz.*, podpisał W. Sabowski, z 1887.

28. Od rodziny 5 listów z 1895-1902 i b. d. do W. i H. Karczewskich. Rkps Ossol. sygn. 12851/II.

29. Od różnych osób 33 listy z 1897-1911. Rkps Ossol. sygn. 12845/II [dot. biblioteki w Raperswilu]. M. in. od S. Krzemińskiego 13 listów z 1908-1911.

30. Podpis na liście Biblioteki Muzeum Narodowego w Raperswilu z 1903 do W. Belzy. Rkps Ossol. sygn. 12647/II.

31. Adnotacje na liście Muzeum Narodowego w Raperswilu do L. Gumpłowicza. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6444/III t. 5.

32. Artykuły i pisma dot. tzw. „sprawy raperswilskiej”. Rkps Ossol. sygn. 12846/II.

33. Fragmenty dziennika z 1889-1894. Rkps Ossol. sygn. 12841/I.

34. Życiorys w jęz. franc. Rkps Ossol. sygn. 12852/III.

35. Metryka ślubu i inne dokumenty. Rkps Ossol. sygn. 12852/III.

36. Afisze teatralne utworów. Rkps Ossol. sygn. 12855/III.

37. Wycinki z czasopism z ocenami twórczości. Rkps Ossol. sygn. 12855/II.

38. Wycinki z czasopism z ogł. tam utworami. Rkps Ossol. sygn. 12853/I, 12854/III, 12856/IV, 12857/IV.

OPRACOWANIA

P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 33-34 (1903). — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905.

(Nekrologi:) b. *Świat* 1911 nr 48; T. K-c. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]: *Z* żalobnej karty. *Bluszcz* 1911 nr 49; T. T. Jeż. *Słowo Pol.* 1911 nr 567; S. J. *Gaz. Radomska* 1911 nr 96; Z. WASILEWSKI. *Słowo Pol.* 1911 nr 553; eż [E. ŻMIJEWSKA]. *Słowo* 1911 nr 324; *Czas* 1911 nr 541; *Kur. Warsz.* 1911 nr 326; *Nowa Gaz.* 1911 nr 542; *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 48; L. W. [L. WŁODEK]: Wspomnienie pozgonne. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 1 s. 192-193.

Z. MILKOWSKI: Nie zawadzi historii nieco. W-wa 1912 passim. — Na grobach. Ze wspomnień. *Prawda* 1914 dod. ilustr. nr 15. — Z. WASILEWSKI: Współcześni. W-wa [1923] s. 221-232. — A. LEO: Wczoraj. Gawęda o niedawnej przeszłości. W-wa 1929. — T. Hiż: Początki kariery literackiej. *Gaz. Pol.* 1939 nr 222. — K. CZACHOWSKI: Pod piórem. Kr. 1947. — K. CZACHOWSKI: Polskie powieści chłopskie przed Reymontem. *Od A do Z* 1947 nr 1 s. 4-5. — J. KRZYŻANOWSKI: W. Karczewski i jego dzieło. Posłowie do: W. Karczewski: *W Wielgiem*. W-wa 1948; przedr. w książce: *W kręgu wielkich realistów*. Kr. 1962

s. 236-242. — K. KŁYSZEWSKI: Z moich wspomnień. Kr. 1961 s. 98-101 i passim. — M. PUCHALSKA: W. Karczewski. *Pol. słownik biogr.* T. 12 (1966-1967). — M. PUCHALSKA: W. Karczewski. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 4. W-wa 1971.

Len a. H. F. *Gaz. Radomska* 1886 nr 87-88. — Konkurs dramatyczny im. W. Bogusławskiego. *Gaz. Pol.* 1886 nr 96-97, 99. — W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Codz.* 1887 nr 15. — J. K. *Tyg. Mód i Powieści* 1887 nr 28. — STENIO [C. JANKOWSKI]: Z teatru do teatru. *Kur. Por.* 1887 nr 152. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1887 t. 4 s. 452-455. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1887 t. 2 s. 10. — [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 48. — W. ZAGÓRSKI. *Słowo* 1887 nr 123. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 193. — *Kur. Por.* 1887 nr 152. — A. K. *Reforma* 1888 nr 254. — A. G. B. [A. G. BEM]. *Pravda* 1888 nr 36. — W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Codz.* 1888 nr 247. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1888 nr 202. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1888 nr 298. — SKIERKA [C. JANKOWSKI]. *Kraj* 1888 nr 36. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1888 z. 313. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1888 nr 1211. — * * * [A. KRZEMIELECKI]. *Gaz. Lw.* 1888 nr 233. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1888 nr 37-38. — B. LUTOMSKI: Aplikanci literatury dramatycznej. M. Jasińczyk. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 46. — [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 38. — L. NIEMOJOWSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1888 nr 38. — R. POLIŃSKI. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1888 nr 230. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Codz.* 1888 nr 341; przedr. w książce: *Kroniki.* T. 11. Oprac. Z. Szwejkowski. W-wa 1961 s. 254-259. — A. RAJCHMAN. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 258. — (S. P.) [S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1888 nr 277 dod. — *St. Gaz. Nar.* 1888 nr 229. — [T. ZADUROWICZ]. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 42. — *Czas* 1888 nr 255. — *Gaz. Warsz.* 1888 nr 235. — *Goniec* 1888 nr 30. — *Kur. Kr.* 1888 nr 219. — *Kur. Por.* 1888 nr 248. — *Ruch i Wieczory Zimowe* 1888 nr 29. — W. BOGUSŁAWSKI: Kwestia kobieca na scenie. *Kur. Codz.* 1889 nr 343. — K. ESTREICHER: Nagrody na utwory dramatyczne. *Czas* 1889 nr 11-12. — Nagrodzenie utworu dramatycznego p. Karczewskiego (Jasińczyka) pt. „Lena” z zapisu śp. Józefa Kurierowa. *Bibl. Warsz.* 1889 t. 1 s. 138-140. — Teatr ruski. *Dzien. Pol.* 1889 nr 318. — *ZoIL. Kraj* 1891 nr 43. — *Kur. Por.*

1891 nr 310, nr 326. — *ZoIL. Kraj* 1892 nr 47. — *Kur. Por.* 1892 nr 98, nr 101, nr 292. — J. ŁOZIŃSKI. *Kur. Pol.* 1893 nr 144. — „Lena” w przekładzie. *Kur. Por.* 1893 nr 273. — W. BARANOWSKI. *Kur. Litewski* 1906 nr 251. — J. ŁOZ. [J. ŁOZIŃSKI]. *Dzien Dobry* 1906 nr 36, nr 40. — E. WĘSŁAWSKA. *Dzien. Wil.* 1906 nr 56. — A. W. [A. WYSOCKI]. *Gaz. Lw.* 1906 nr 220. — J. ŻULAWSKI. *Kur. Lw.* 1906 nr 261. — *Dzien. Pol.* 1906 nr 436. — J. A. KISIELEWSKI: Życie dramatu. *Lw.* 1907. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 19. — T. BOY-ZELEŃSKI. *Kur. Por.* 1926 nr 120; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór siódmy.* W-wa [1927] s. 118-120; *Pisma.* T. 22. W-wa 1964. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Świat aktorski moich czasów. W-wa 1957 s. 493, 647-648.

Zaczarowana księżniczka. H. F. *Gaz. Radomska* 1886 nr 87-88.

Drobiazgow garść. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1887 z. 310. — M. KONOPNICKA. *Gaz. Pol.* 1887 nr 232. — ANTONI M. [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 41. — OSTOJA [J. SAWICKA]. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 45. — C. JELLENTA: Zakapturzony idealizm. *Pravda* 1888 nr 35. — A. WITSKI. *Życie* 1888 nr 36.

Z pamiętników... wieprzusia [ogł. *Kur. Warsz.*]. [A. DYGAŃSKI]. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 8.

Komedia do spółki. A. Br. *Kur. Codz.* 1890 nr 122. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1890 nr 100. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1890 nr 25. — CZEŚNIK [C. JANKOWSKI]. *Kraj* 1890 nr 17. — Cz. J. [C. JANKOWSKI] *Życie* 1890 nr 20. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1890 nr 111. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1890 nr 1297. — KROPKA. *Kur. Por.* 1890 nr 122. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1890 nr 19. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1890 t. 1 s. 302. — L [B. LUTOMSKI]. *Przegl. Tyg.* 1890 nr 19. — A. RAJCHMAN. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 345. — K. ZAŁEWSKI. *Kur. Warsz.* 1890 nr 123. — *Gaz. Warsz.* 1890 nr 118.

Fajwel [ogł. *Kraj*]. OHR: Z zakątka. Gawędy towarzysko-literackie. *Israelita* 1895 nr 50 s. 417.

W Wielgiem. *Dzien. Pol.* 1897 nr 360. — W. BUKOWIŃSKI. *Pravda* 1898 nr 38. — CH. *Słowo* 1898 nr 46. — P. CHMIELEWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr

55-56. — CELSUS [H. GALLE]: Co warto czytać? *Tyg. Pol.* 1898 nr 7. — K. LASKOWSKI. *Kur. Niedzielnny* 1898 nr 16. — L. R. [L. RUTKOWSKI]. *Ateneum* 1898 t. 2 s. 364-365. — Q. [A. WIŚLICKI]. *Przegl. Tyg.* 1898 nr 11. — *Dzien. Pol.* 1898 nr 284. — *Wędrowiec* 1898 nr 5. — J. KRZYŻANOWSKI: W. Karczewski

i jego dzieło. Posłowie do: W. Karczewski: *W Wielgiem.* W-wa 1948 s. 289-294; przedr. w książce: *W kręgu wielkich realistów.* Kr. 1962 s. 236-242. — S. DĄBROWSKI: Zapomniana powieść o wsi. *Wieś* 1949 nr 33/34 s. 15. — M. RZEUSKA: „Chłopi” Reymonta. W-wa 1950 s. 201, 202, 206, 211-212.

KARŁOWICZ JAN ALEKSANDER LUDWIK (1836—1903)

Pseud. i krypt.: C. HR. ZAN; J. K.; -O-.

Językoznawca, etnograf, muzykolog.

Ur. 28 maja 1836 we wsi Subortowicze pod Mereczem w powiecie trockim koło Wilna. Był synem Aleksandra i Antoniny Mołochowówny. Pochodził z rodziny ziemiańskiej. Początkowe nauki pobierał w domu, w 1847-1852 uczęszczał do gimnazjum w Wilnie, które ukończył odznaczony złotym medalem. Wyższe studia na wydziale historyczno-filologicznym odbył w Moskwie (1853-1857), a następnie udał się do Paryża, Heidelbergu i Brukseli na dalsze studia historyczne oraz muzyczne. W 1861 powrócił do Wilna, gdzie w 1862 przez krótki czas pełnił funkcję kancelisty Sądu Powiatowego. W 1865 uzyskał w Berlinie stopień doktora filozofii. W tymże roku ożenił się z Ireną Sulistrowską. W następnych latach zajmował się badaniami historycznymi i starał się — bezskutecznie — o katedrę historii powszechnej w Szkole Głównej. W 1871 był przez krótki czas nauczycielem muzyki w konserwatorium w Warszawie. Muzyką zajmował się jako kompozytor, teoretyk i wykonawca — wiolonczelista. Mieczysław Karłowicz, kompozytor, był jego synem. W 1876 był w Stanach Zjednoczonych Ameryki Pn. z okazji 100-lecia ogłoszenia niepodległości. W 1873-1882 zamieszkał we wsi Wiszniew (na Wileńszczyźnie) i poświęcił się zbieraniu materiałów z dziedziny językoznawstwa i entografii. W 1882-1887 przebywał za granicą w Heidelbergu, Pradze i Dreźnie. W 1887 osiadł na stałe w Warszawie i został redaktorem nowo założonej *Wisły* (1887-1889), równocześnie był jednym z redaktorów *Prac Filologicznych* (1885-1899). Brał czynny udział w międzynarodowych zjazdach orientalistów: w 1883 w Lejdzie, 1886 w Wiedniu, 1889 w Sztokholmie. Był współtwórcą Muzeum Etnograficznego, inicjatorem Towarzystwa Ludoznawczego we Lwowie, od 1887 członkiem korespondentem Akademii Umiejętności. Jednocześnie należał do kilkunastu innych towarzystw krajowych i zagranicznych. Zmarł 14 czerwca 1903 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. *Quaestiones ex historia polonica saeculi XI.: De Boleslai I bello kijoviensi.* Dissertatio inauguralis. Berlin 1866. Toż po pol., nieco zmien. pt. *Wyprawa kijowska Bolesława Wielkiego.* Poz. 1872.

2. *Don Karlos, królewicz hiszpański.* Szkic biograficzno-historyczny. W-wa 1867.

3. *Poradnik dla zbierających rzeczy ludowe.* W-wa 1871; przedr. *Kalendarz wil. na r. 1882.* Wil. 1881.

4. *O języku litewskim.* *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 2 (1875) s. 135-376 i odb.

5. *Przyczynki do projektu wielkiego*

słownika polskiego. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 6 (1876) i odb.

6. *Project of a New Way of Writing Musical Notes.* W-wa 1876. Toż po franc. W-wa 1878; po niem. Kr. 1892 i po pol. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 442-446.

7. *Słoworód ludowy.* *Dwutyg. Nauk.* 1878 nr 16-20 i odb.

8. *Zjazd w Kochanowie. Powieść dydaktyczna.* Cz. 3: *Przyszłość.* Powst. 1878-1881. Nie druk.

9. *Przyczynek do zbioru przysłów, piosenek, ucinków i przypowieści od nazw rodowych i miejscowych.* *Dwutyg. Nauk.* 1879 i odb.

10. O imieniu Polaków i Polski. *Pam. Fizjograficzny* t. 1 (1881) i odb.

11. Poradnik dla osób wybierających książki dla dzieci i młodzieży. Wil. 1881.

12. Imiona niektórych plemion i ziem dawnej Polski. *Pam. Fizjograficzny* t. 2 (1882) i odb.

13. Czteryście kilkadziesiąt nazwisk miejscowości litewskich. *Pam. Fizjograficzny* t. 3 (1883) i odb.

14. Najnowsze badania podań i ich zbiory. *Ateneum* 1883 t. 2 i odb. W-wa 1884.

15. W sprawie pisowni polskiej i wiążących się z nią zagadnień gramatycznych. Kr. 1883.

16. Chata polska. Studium lingwistyczno-archeologiczne. *Pam. Fizjograficzny* t. 4 (1884) i odb.

Rkps Ossol. sygn. 9597/I.

17. Mémoire sur l'influence des langues orientales sur la langue polonaise. *Travaux de la 6 session du Congrès International des Orientalistes*. T. 2. Lejda 1884 i odb.

18. Rys żywota i twórczości Stanisława Moniuszki. Studium. *Echo Muz., Teatr i Artyst.* 1885 s. 1-123 i odb.

19. O imionach własnych polskich miejsc i ludzi. *Pam. Fizjograficzny* t. 5 (1885) i odb. W-wa 1886.

20. Imiona własne polskich miejsc i ludzi od zatrudnień. *Pam. Fizjograficzny* t. 6 (1886) i odb. W-wa 1887.

21. Dziesięć pieśni mazurskich. *Prace Filol.* t. 2 (1887) i odb.

22. Podania i bajki ludowe zebrane na Litwie. *Zbiór wiad. do antropologii kraju*. T. 11 dział 3. Kr. 1887 i odb.

23. Niezależna kwestia, kwestya, kwestyja, kwestja ortograficzna. W-wa 1890.

24. Über die leydensche Handschrift der Silvae von Andreas Fricius Modrzewski. *Anzeiger der Akademie der Wissenschaften* i nadb. Kr. 1890.

Rkps wersji pol.: Wiadomość o rękopisie lejdejskim „Sylw” A. Modrzewskiego. Bibl. PAN w Kr. dawna sygn. PAU 1398.

25. Über die Kürzung des Anlautes der Orts- und Personennamen im Polnischen. *Anzeiger der Akademie der Wissenschaften* 1891 i odb.

26. Izydor Kopernicki. Życiorys. *Wisła* t. 5 (1891) i odb. W-wa 1892. Wyd. osob. Kr. 1892.

27. Słownik wyrazów obcego a mniej jasnego pochodzenia używanych w języku polskim. Z. 1-3. Kr. 1894-1905.

Z. 1-2 hasła A do K opracował samodzielnie. Praca nagrodzona przez Akademię Umiejętności.

28. Sprawa przyjęcia jednolitej pisowni, proponowanej przez Akademię Umiejętności w Krakowie. *Prace Filol.* t. 5 (1895) i odb. Wyd. nowe Kr. 1896.

Współautorzy: A. Brückner, J. Baudouin de Courtenay, A. A. Kryński.

29. Gwara kaszubska. *Wisła* t. 12 (1898) s. 74-94 i odb.

30. Słownik języka polskiego. T. 1-8. W-wa 1900 [1898]-1927. Wyd. nast. fotofsetowe. T. 1-8. W-wa 1952-1953.

Współautorzy: A. A. Kryński, W. Niedźwiecki; T. 1-3 redagował J. Karłowicz. Zeszyt próbny wyd. w 1895.

31. Słownik gwar polskich. T. 1-6. Kr. 1900-1911.

T. 3 wykończyli H. Łopaciński i W. Tacznowski; t. 4-6 do druku przygotował J. Łoś.

32. Przyczynek do Jubileuszu p. Erazma Piltza, redaktora *Kraju*. Lw. 1900.

33. O człowieku pierwotnym siedem odczytów. Lw. 1903.

Zawartość: Przedziejowość; Animizm; Dusza człowieka żyjącego; Dusza po śmierci człowieka; Cudowna moc słowa; Dola; Prawo pierwotne.

Rękopisy drobnych utworów: Mitologia, jej klasyfikacja. Odczyt wygl. w Sztokholmie na zjeździe folklorystów w 1889. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 93 k. 9; Wielkanocne zabawy ludowe w Galicji wschodniej. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 15. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 81₂; Przemówienie (list?). Rkps Muzeum A. Mickiewicza w Paryżu sygn. 783.

Rozprawy naukowe, recenzje i artykuły zamieszczał w czasopismach: *Am Urquell* (Wiedeń 1891), *Archiv für Religionswissenschaft* (Tübingen 1900; tu Germanische Elemente im slawischen Mythos und Brauch. Nr 12), *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin 1877, 1879-1880, 1903), *Ateneum* (1873, 1876-1879, 1881, 1883, 1887, 1896; tu m. in.: Piękna Meluzyna i królowna Wanda. 1876 t. 2-3; Podanie o Walterze z Tyńca. 1881 t. 4; Najnowsze badania podań i ich zbiory. 1883 t. 2), *Bibl. Warsz.* (1868, 1873, 1877, 1892, 1894; tu m. in.: Językoznawstwo w Polsce. 1868 t. 4; Żyd wieczny tułacz. Legenda średniowieczna. 1873 t. 3), *Biesiada Lit.*

(1877), *Bluszcz* (1876-1877; tu rubryka: Listy zza morza), *Bulletin du folklore* (Leodium 1895), *Český lid, Dvutyg. Nauk.* (1878-1879), *Dzien. Pol.* (1897), *Echo Lit.* (1897), *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* (1880, 1883-1886, 1889, 1892, 1897, 1900; tu m. in.: rubr. Korespondencje. 1884, 1886), *Gaz. Pol.* (1902), *Gaz. Radomska* (1891), *Głos* (1895-1900; tu m. in.: Edward Jelinek. 1897 nr 13; Lucjan Malinowski. 1898 nr 45; Chopin. 1899 nr 42; O kasie imienia Mianowskiego. 1899 nr 52; oraz rubr. Błędy językowe. 1895-1899), *Israelita* (1899), *Kraj* (1883-1886, 1888, 1889; tu rubr. Korespondencje. 1883-1886; oraz art. Zjazd orientalistów. 1886 nr 40), *Kur. Codz.* (1875, 1889), *Kur. Niedzielny, Kur. Warsz.* (1887-1889, 1897, 1900-1901; tu m. in. Nazwa Warszawy. 1889 nr 1), *Kwart. Hist., Lud* (1895-1896, 1903), *Mélusine* (1888, 1890), *Niwa, Pam. Fizjograficzny* (1881-1887), *Prace Filol.* (1885-1899), *Prawda* (1881-1889, 1891, 1895; tu m. in.: Jubileusz Byrona. 1882 nr 15; O nauczaniu języka ojczystego. 1882 nr 24-25; Studia nad treścią i formą pieśni ludowych polskich. 1882 nr 9, 15, 27-32; O potrzebie reformy w nauczaniu języków obcych. 1882 nr 6-7; Ryszard Wagner. 1883 nr 10-11; Asnyk — Poesie, przekład F. Kwapila. 1886 s. 224-225; Goethe i panna Wołowska. 1886 nr 38; Juliusz Zeyer i jego ostatni utwór. 1887 nr 9; Zjazd orientalistów w Sztokholmie i Christianii. 1889 nr 43-44; oraz korespondencje w rubr.: Z Heidelberga. 1882-1883; Z Niemiec. 1884-1887), *Przegl. Felczerski* (1903), *Przegl. Pedag.* (1890), *Roczn. Tow. Przyj. Nauk. Poz.* (1887), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1875-1876) *Słowansky sbornik* (1886), *Świat* (1901; tu rubr.: Uwagi językowe), *Światelko* (1892), *La Tradition* (1893), *Tyg. Ilustr.* (1879, 1891-1892, 1896-97, 1900-1902; tu m. in.: Ze świata baśni. 1892), *Tyg. Pol.* (1898), *Tyg. Powsz.* (1881; tu m. in.: Ślady wieku kamiennego w pewnych zwyczajach i zabobonach. Nr 14-15), *Tyg. Słowa Pol.* (1902), *Wędrowiec* (1891), *Wiek* (1879-1880), *Wisła* (1887-1901; tu m. in.: O czarach i czarownicach w Polsce. 1887 z. 1; Podanie o Madeju. 1888; Systematyka pieśni ludu polskiego. 1889-1890; Środkowość polszczyzny. 1900).

Oraz w wydawnictwach zbiorowych: *Dla Szląska. Książka zbior.* w *rzecz gimn. pol. w Cieszynie*. Lw. 1895, Encyklopedia staropolska Z. Glogera. T. 3. W-wa 1902, *La grande encyclopédie, Kalendaryz wil. na r.* 1882. Wil. 1881, *Książka jubileuszowa dla uczczenia... J. I. Kraszewskiego*. W-wa 1880. *Ognisko. Książka zbior. dla uczczenia... T. T. Jeża*

W-wa 1882 (tu: Próba charakterystyki szlachty polskiej), *Opis ziem zamieszkałych przez Polaków*. W-wa 1904. T. 1: Ziemie polskie w Prusach (tu wstęp pt. Rys ludoznawczy), *Pam. zjazdów literatów i dziennikarzy pol.* T. 1. Lw. 1894 (tu: Narodowy folklor polski), *Polska, obrazy, opisy*. Lw. 1904 (tu: Lud. Rys ludoznawstwa polskiego), *Poradnik dla samouków*. Cz. 2. W-wa 1899, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego*. Lw. 1899 (tu: Mitologia i filozofia), *Prośna. Jednodniówka kaliska*. Kalisz 1895 (tu: Wątki mityczne w „Hamlecie” Szekspira), *Przedziwo. Książka dla młodzieży*. W-wa 1896, *Sami sobie*. W-wa 1900, E. Taylor: Cywilizacja pierwotna. W przekładzie Z. Kowerskiej. T. 1-2. W-wa 1896-1898 (tu wstęp), *Traveaux de la 6 session du Congrès International des Orientalistes*. T. 2. Lejda 1884, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Upominek Wil.* Wil. 1879, W. Weryho: Podania białoruskie. Lw. 1889 (tu wstęp), *Wielka enc. powsz. ilustr., Zbiór wiad. do antropologii kraju*. T. 11 (1887).

Przekłady

1. E. F. Richter: Zasady harmonii. Cz. 1-2. W-wa 1864. Wyd. 2 W-wa 1871.
2. T. Macaulay: Szkice historyczne. Barère, Mirabeau, Fryderyk Wielki, Macchiavelli. W-wa 1876.
3. J. W. Draper: Dzieje stosunku wiary do rozumu. W-wa 1882. Wyd. 2 W-wa 1884; wyd. 3 Kr. 1903.
4. H. Spencer: Zasady etyki. Z trzeciego wyd. ang. przełożył... W-wa 1884.

Prace edytorskie

1. J. Kochanowski: Pamiętka Janowi Baptyście hr. na Tęczynie. Oprac. w wyd. pomnikowym J. Kochanowski: Dzieła wszystkie. T. 1. W-wa 1884.
2. Upominek. Mleko duchowne dla karmienia i wychowania chrześcijańskich dziecięć ku chwale Boskiej. *Prace Filol.* t. 1 (1885) s. 404-433.
3. List M. Kromera do F. Stankara. Wyd. ... w art.: Notatka o rękopisie lejdejskim. *Roczn. Tow. Przyj. Nauk. Poz.* t. 15 (1887).
4. Łacińsko-polski słowniczek roślinny z zabytku przemyskiego. *Prace Filol.* t. 2 (1887) s. 143-174.
5. Traktat przeciwko „komunistom” morawskim z r. ok. 1569. Z rękopisu

lejdejskiego wyd. ... *Roczn. Tow. Przyj. Nauk Poz.* t. 15 (1887).

6. W. Korczewski: Rozmowy polskie łacińskim językiem przepłatanę. Kr. 1889 BPP 2.

7. List S. Moniuszki do narzeczonej, datowany z Berlina 1 lutego 1840. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 2.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego 7 listów z 1875-1887. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6509 IV t. 49.

2. Do J. Szujskiego 2 listy z 1875-1880. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2755.

2a. Do O. Kolberga 9 listów z 1877-1890. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2185 t. 2. Część ogł.: O. Kolberg: *Dzieła wszystkie*. T. 66. W-wa 1969.

3. Do M. Bobrzyńskiego 2 listy z 1879, 1891. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8075, 8077.

4. Do W. Przyborowskiego 2 listy z 1880. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 87/56.

5. Do red. *Kwart. Hist.* 2 listy z 1881. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2808.

6. Do Z. Celichowskiego 25 listów z 1881-1897. Rkps Bibl. Kórń. sygn. AB 23.

7. Do O. Balzera 15 listów z 1881-1893. Rkps Ossol. sygn. 7700/II.

8. Do E. Orzeszkowej fragmenty listów z 1882-1896. Ogł. E. Jankowski w: E. Orzeszkowa: *Listy zebrane. Komentarze*. T. 3. Wr. 1956.

9. Do P. Chmielowskiego z 1883. Rkps Ossol. sygn. 4812/1.

10. Do I. Radlińskiego 7 listów z 1883-1897. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 30.

11. Do R. Zawilińskiego 19 listów z 1884-1899. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6445 III.

12. Do W. Przyborowskiego 3 listy z 1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6994 III.

13. Do J. Łosia 41 listów z 1885-1903. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 2.

14. Do W. Kętrzyńskiego 5 listów z 1886. Rkps Ossol. sygn. 6213/III.

15. Do E. Piltza z 1887. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 4.

15a. Do A. Cinciały 6 listów z 1888-1891 ogł. i oprac. L. Brożek. *Biul. Ludoznawczy* 1968 nr 1.

16. Do Z. Wolskiego 60 listów z 1888-1900. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

17. Do H. Łopacińskiego 59 listów z 1888-1903. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2270 oraz sygn. 2272 (tu na karcie 37-38 art. o J. Karłowiczu). Ogł. i oprac. J. Star-nawski. *Lud t.* 51 (1967), t. 52 (1968).

18. Do Maleszewskiego z 1889. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7055.

19. Do O. Balzera z 1889 lub 1890. Rkps Ossol. sygn. 7699/II.

20. Do J. Blizińskiego 15 listów z 1889-1892. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6702 III.

21. Do M. Żmigrodzkiego 20 listów z 1889-1893. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7123 IV, 7125 III, 7129 III.

22. Do W. Eliasza Radzikowskiego z 1891. Rkps Ossol. sygn. 12009/II.

23. Do K. Potkańskiego 5 listów z 1891-1898. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2197.

24. Do H. Łopacińskiego 14 listów z 1891-1905. Rkps. Bibl. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 572; sygn. 1440.

25. Do T. Korzona z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5993.

26. Do nieznanego adresata z 1892. Rkps Ossol. sygn. 12036/III 5.

27. Do K. Pruszyńskiego z 1893. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5962.

28. Do O. Balzera 5 listów z 1893-1894. Rkps Ossol. sygn. 7672/II.

29. Do W. L. Anczyca 11 listów z 1893-1895. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7261.

30. Do H. Dynowskiego 4 listy z 1896-1901 oraz inne z 1895-1898. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7883 III.

31. Do S. Witkiewicza 2 listy z 1895. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, Arch. Witkiewicza.

32. Do E. Lubowskiego z 1896. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5766.

33. Do A. Sygietyńskiego z 1896. Rkps Ossol. sygn. 12815/II.

34. Do M. Federowskiego 2 listy z 1897. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 86.

35. Do A. Małeckiego z 1897. Rkps Ossol. sygn. 12036/III₅.

36. Do E. Pawłowicza z 1897. Rkps Ossol. sygn. 6831/I.

37. Do W. Szukiewicza 6 listów z 1897-1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2943.

38. Do D. Henkla z 1898. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.
39. Do nieznanego adresata list z 1899. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszczu, sygn. 431.
40. Do J. Nowińskiego z 1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7820 IV.
41. Do I. Peszke z 1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7004.
42. Do Komitetu budowy pomnika T. Chałubińskiego ok. 1900-1903. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem sygn. 162.
43. Do H. Biegeleisena z 1901. Rkps Ossol. sygn. 6256/I.
44. Do W. S. Reymonta z 1901. Rkps Ossol. sygn. 6978/I.
45. Do F. Hoesicka z 1903. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7123.
46. Do A. Podbereskiego listy b. d. Rkps Bibl. Czart. sygn. 1905.
47. Do S. Ciszewskiego, B. Świętorzeczkiego, do „Ogniska” w Wiedniu listy b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. dawna sygn. PAU 2636, 2780, 2442.
48. Do I. Franki 6 listów b. d. Rkps Arch. Lit. w Kijowie.
49. Do E. Orzeszkowej listy. Rkps Arch. E. Orzeszkowej IBL PAN sygn. 371 oraz Arch. PAN w Kr. sygn. tymczasowa PAU W III-46 h. 15-16.
50. Od O. Kolberga 12 listów z 1877-1890. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2185 t. 4. Ogl.: Z. Jabłoński. *Roczn. Bibl. PAN w Kr.* R. 2 (1956) s. 287-311; O. Kolberg: *Dzieła wszystkie*. T. 66. W-wa 1969.
51. Od E. Orzeszkowej 86 listów z 1879-1896 ogl. E. Jankowski w: E. Orzeszkowa: *Listy zebrane*. T. 3. Wr. 1956; w tym 49 listów z 1880-1896 na podstawie ogl. poprzednio przez L. B. Świdarskiego: *Listy*. T. 2 cz. 1. W-wa 1938 oraz 3 listy z 1887 ogl. przez S. Cywińskiego. *Tyg. Wil.* 1925 nr 10, 12.
52. Od A. Thorbecke z 1882. Rkps Ossol. sygn. 12043/II.
53. Od J. J. Kneuckera z 1884. Rkps Ossol. 12036/II.
54. Kopia listu od I. Kopernickiego (1889?). Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 86.
55. Od M. Żmigrodzkiego 2 listy z 1890. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7125 IV.
56. Od Z. Wasilewskiego z 1892. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7820 IV.
57. Od różnych osób listy z 1893. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7820 IV. M. in.: J. M. Kamińskiego, A. Kaliny, L. Korotyńskiego, M. Kotarbińskiego, A. A. Kryńskiego, L. Krzywickiego, A. Walickiego, M. Warzenieckiego, W. Wisłockiego, Z. Wołoskiego.
58. Od J. A. Święcickiego z 1894. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7820 IV.
59. Od L. Wasilewskiego z 1894. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7820 IV.
60. Od różnych osób listy z 1896-1899. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7886 III. M. in.: A. Brücknera, B. Chlebowskiego, P. Chmielowskiego, J. Kallenbacha, E. Lubowskiego.
61. Od M. Konopnickiej z 1902. Rkps Bibl. im. H. Łopacińskiego w Lubli. sygn. 1361.
62. Od B. Świętorzeczkiego. Rkps Bibl. PAN dawna sygn. PAU 2637.
63. Od (do?) A. Kirkora z 1875. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 4496.
64. Od (do?) R. Hubego 3 listy z 1888, 1889. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 5007.
65. Informacje o korespondencji z F. Baguszewiczem. Zob. G. Kisjalen: *Franciśak Baguševič i J. Karlovič. Polymja* 1961 nr 9 s. 162-179.
66. Dziennik. Nie druk. Do 1939 znajdował się w Tow. Przyj. Nauk. w Wil. Obejmował notatki z l. 1868-1903.
67. Notatki o J. Karłowiczu w materiałach M. Federowskiego z 1899-1913. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 93.
- 67a. Materiały do życiorysu. Rkps Bibl. Nar. sygn. I 8826.
68. Materiały leksykograficzne i bibliograficzne J. Karłowicza ułożone przez J. Bystronia. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2149.
69. Notatki o zabytkach polszczyzny w rękopisach Bibl. Królewskiej w Dreźnie. Rkps Bibl. Nar. akc. 5093.
70. Notatki dot. rękopisu i wystawienia pierwszej wersji „Halki” S. Moniuszki. Rkps Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn. 228.

OPRACOWANIA

Zarysy monograficzne: A. A. KRYŃSKI: J. Karłowicz. *Wielka enc. powsz. ilustr.* t. 33-34 (1903) i odb. pt. J. Karłowicz. 1836-1903. Zarys życia i prac. [Rec. A. Č. [A. ČERNÝ]. *Slovanský přehled* (Praga) 1904 s. 141-142]. — *Życie i prace Jana Karłowicza (1836-1903). Książka zbior. wyd. staraniem i nakładem red. Wisły*. W-wa 1904. [Rec. W. Kosiński. *Lud* t. 10 (1904) s. 461-463; M. Łopuszańska. *Nasze Kłosa* dod. *Dobrej Gospodyni* 1904 s. 376; *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 44 s. 851].

Ogólne: Z. KOŚCIESZA: Z końcem wieku. Ze wspomnień dziennikarza. *Rola* 1901 nr 32.

(Nekrologi:) K. APPEL. *Przeł. Filoz.* t. 7 (1903) s. 517-519; D. BORANIĆ. *Lietopis Jugoslavens. Akademije znanosti i umjetnosti* (Zagrzeb) 1903 z. 18; A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 25 (1903) s. 653-655; A. ČERNÝ. *Slovanský přehled* (Praga) 1903 t. 5 s. 469; H. GAIDOZ. *Bulletin Polonais* (Paryż) 1903 nr z listopada; W. JASTRZĘBOWSKI. *Gaz. Radomska* 1903; A. KALINA. *Lud* t. 9 (1903) z. 3 s. 312-319; A. KALINA: Prof. J. Karłowicz. *Słowo Pol.* 1903 nr 321-329; L. KOROTYŃSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 163; A. A. KRYŃSKI, L. KRZYWICKI. *Ogniw*o 1903 nr 26-27; J. ŁOŚ. *Czas* 1903; [A. MAHRBURG]. *Książka* 1903 s. 254-255; E. MAJEWSKI. *Wisła* t. 17 (1903) z. 4; M. MALINOWSKI. *Zorza* 1903 czerwiec; A. WISZAR. *Slovanský přehled* (Praga) 1903 t. 5 s. 461-463; Č. ZIBRT. *Český lid* 1903 t. 13 z. 6; J. ŻEGOTA. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 25; *Ateneum* 1903 z. 6; *Bibl. Warsz.* 1903 t. 3 z. 1; Pogrzeb śp. J. Karłowicza (Mowy: T. Korzon, J. Kallenbacha, E. Majewskiej). *Kur. Warsz.* 1903 nr 166; *Mies. Pedag.* 1903 s. 76-77; *Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 26; *Tyg. Pol.* 1903 nr 25 (38) s. 399; *Wieczory Rodz.* 1903 nr 27.

F. STARCZEWSKI: Działalność muzyczna J. Karłowicza. *Wisła* t. 18 (1904) i odb. [Rec. *Nowości Muz.* 1904 nr 11]. — A. A. K. [A. A. KRYŃSKI]: J. Karłowicz 1836-1903. *Prace Filol.* t. 6 z. 1 (1907) s. 406-409. — T. KORZON: Mowa na pogrzebie J. Karłowicza. W książce: *Listy otwarte, mowy, rozprawy, rozbiory*. T. 1. W-wa 1915. — S. SZOBER: J. Karłowicz. Wspomnienie w dwudziestopięciolecie zgonu. *Prace Filol.* t. 13 (1928) i odb. — A. CHYBIŃSKI: Mieczysław Karłowicz (1876-1909). Kronika życia artysty i taternika. Kr. 1949 (tu również szczegóły biogr. dot. J. Karłowicza, informacje zaczerpnięte z Dzienników). — W. BIEŃKOWSKI: Zagadnienie kultury ludowej w pi-

śmiennictwie polskim w latach 1800-1914. *Spr. PAU* t. 53 (1952) s. 436. — W. DOROSZEWSKI: O słownikach polskich. *Przeł. Kult.* 1952 nr 11. — L. KRZYWICKI: Wspomnienia. T. 1-3. W-wa 1957-1959. — O. GAJKOWA: J. Karłowicz i L. Krzywicki jako reprezentanci dwu nurtów w etnologii polskiej. Wr. 1959 (tu bibliogr.). — *Pol. krytyka lit. (1800-1928)*. Materiały. 3. Oprac. J. Z. Jakubowski. W-wa 1959 s. 524-525. — Mieczysław Karłowicz w listach i wspomnieniach. Oprac. H. Anders. Kr. 1960 (tu również o J. Karłowiczu). — M. NOWACZYK: J. A. Karłowicz (1836-1903), inicjator badań religioznawczych w Polsce. *Euhemer* 1963 nr 4. — H. KURKOWSKA: J. Karłowicz. 1836-1903. W: *Z dziejów polonistyki warszawskiej*. W-wa 1964. — *Słownik muzyków pol.* T. 1. Kr. 1964. — [jk]. [J. KRZYŻANOWSKI]. W: *Słownik folkloru pol.* W-wa 1965. — O. GAJKOWA, S. URBAŃCZYK. *Pol. słownik biogr.* t. 12 (1966-1967).

Wyprawa kijowska Bolesława Wielkiego A. P. *Bibl. Warsz.* 1872 t. 3 s. 297-301. — P. CHMIELEWSKI. *Opiekun Domowy* 1872 s. 223. — L. P. [L. POWIDAJ]. *Przeł. Pol.* 1872 t. 3 z. 9 s. 291-292. — *Wieniec* 1872 nr 46 dod. s. 434.

O języku litewskim. B. de C. [J. BAUDOIN de COURTENAY]. *Przeł. Kryt.* 1876 s. 308.

Słownik ludowy. A. G. B. [A. G. BEM]. *Nowiny* 1879 nr 84. — V. JAGIĆ. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 4 (1879) s. 153. — J. B. de C. [J. BAUDOIN de COURTENAY]. *Filologiczne zapiski* 1880. — *Prace Filol.* t. 1 z. 2/3 (1886) s. 553-554.

Poradnik dla osób wybierających książki dla dzieci i młodzieży. J. KOTARBIŃSKI. *Nowiny* 1881 nr 36. — R. B. *Niwa* 1881 z. 158. — *Ateneum* 1881 t. 1 s. 587-588.

W sprawie pisowni polskiej i wiążących się z nią zagadnień gramatycznych. A. G. BEM. *Prawda* 1883 nr 30. — A. A. KRYŃSKI. *Bibl. Warsz.* 1883 t. 3 s. 467-469; toż *Prace Filol.* t. 1 z. 2/3 (1886) s. 707. — R. B. *Niwa* 1883 z. 212.

Chata polska. A. W. *Bibl. Warsz.* 1885 t. 1 s. 299-300. — T. KORZON. *Kraj* 1885 nr 6. — T. T. J. [Z. MIŁ-

KOWSKI]. *Ateneum* 1885 t. 1 s. 576-578. — *Tyg. Ilustr.* 1885 nr 118. — A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 9 (1886) s. 164-166. — *Prace Filol.* t. 1 z. 2/3 (1886) s. 685.

Mémoire sur l'influence des langues orientales sur la langue polonaise. *Ateneum* 1884 t. 4 s. 577-580. — J. H. PRZEGŁ. *Pol.* 1885 t. 1 z. 1. — *Slovanský sborník* (Praga) 1885 s. 389. — A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 10 (1887) s. 274.

O imionach własnych polskich miejsc i ludzi. J. H. PRZEGŁ. *Pol.* 1886 t. 2 z. 10. — E. JELINEK. *Slovanský sborník* (Praga) 1886 s. 241. — *Prace Filol.* t. 1 z. 2/3 (1886) s. 685.

Imiona własne polskich miejsc i ludzi od zatrudnień. A. BRÜCKNER i V. JAGIĆ. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 10 (1887) s. 274-275. — KADLEC. *Slovanský sborník* (Praga) 1887 s. 242-243. — A. A. KRYŃSKI. *Prace Filol.* t. 2 z. 1 (1887) s. 338. — St. Ł. *Ateneum* 1887 t. 2 s. 159-161.

Podania i bajki ludowe zebrane na Litwie. Ad. DYG. [A. DYGASIŃSKI]. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 7; toż *Wisła* t. 2 (1888) s. 231.

Słownik wyrazów obcego a mniej jasnego pochodzenia. A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 18 (1895) s. 561-562. — A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist. R.* 9 (1895) s. 527-529. — G. KOR BUT. *Głos* 1895 nr 13 s. 294-297. — A. A. KRYŃSKI. *Prace Filol.* t. 5 z. 1 (1895) s. 294-296. — A. A. KRYŃSKI. *Wędrowiec* 1895. — *Ateneum* 1895 t. 2 s. 595. — A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 20 (1898) s. 178-179. — J. F. GAJSLER. *Prawda* 1898 nr 2. — J. POLÍVKA. *Listy filologicke* R. 25 (1898) z. 1-2.

Gwara kaszubska. F. KRČEK. *Kwart. Hist. R.* 12 (1898) s. 858-860. — MASOVICUS. *Gaz. Pol.* 1898 nr 2. — A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 21 (1899) s. 62-78. — T. FŁORYŃSKI. *Kijewsk. uniwers. izwiest.* 1899 marzec. — J. F. GAJSLER. *Prawda* 1899 nr 37. — J. V. ZUBATÝ. *Věstník slovanských starožitností* (Praga) 1899 z. 2. — W. NEHRING. *Kwart. Hist.* t. 15 (1901) s. 525-527.

Słownik języka polskiego. G. KOR BUT. *Głos* 1895 nr 13. — S. RAMULT. *Kur. Codz.* 1895 nr 282. — RUSTICUS. *Gaz. Warsz.* 1895 nr 289. — *Bibl. Warsz.* 1895 t. 3 s. 557-558 [rec. arkusza próbnego]. — H. GALLE. *Ateneum* 1899 t. 3 wrzesień. — G. KOR BUT. *Kur. Warsz.* 1899 nr 336 oraz 1900 nr 15. — *Israelita* 1899 nr 11 s. 112, nr 18 s. 198. — S. DOBRZYCKI. *Czas* 1900 nr 168. — F. PRZEGŁ. *Tyg.* 1900 nr 39. — L. KOROTYŃSKI. *Wisła* t. 14 (1900) s. 210-213. — A. BRÜCKNER. *Przegl. Pol.* 1901 t. 142 s. 94-101. — W. NEHRING. *Materiały i Prace Komisji Język. AU* 1901 s. 151-161. — *Kur. Warsz.* 1901 nr 64. — A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 25 (1903) s. 17-18. — B. de C. [J. BAUDOIN de COURTENAY]. *Kur. Codz.* 1904 nr 59. — S. DOBRZYCKI. *Poradnik Język.* 1904 s. 50-51.

Słownik gwar polskich. A. BRÜCKNER. *Przegl. Pol.* 1901 t. 142 s. 94-101; toż *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 24 (1901) s. 193; toż *Słowo* 1901 nr 268-269. — S. DOBRZYCKI. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 435-437; toż *Przegl. Powsz.* 1901 s. 296-302 i *Poradnik Język.* 1904 marzec. — A. A. KRYŃSKI. *Książka* 1901 s. 94-95, 410. — LECIEJEWSKI. *Muzeum* 1901 marzec. — W. NEHRING. *Materiały i Prace Komisji Język. AU* 1901 s. 161-164. — W. NEHRING. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 25 (1903) s. 130-135. — K. NITSCH. *Roczn. Slawist.* 1911 s. 199-243.

O człowieku pierwotnym siedem odczytów. H. ŁOPACIŃSKI. *Ogniw*o 1903 nr 45. — S. ZDZIARSKI. *Lud* t. 10 (1904) s. 107-110.

Recenzje przekładów

J. W. Draper: Dzieje stosunku wiary do rozumu. A. DYGASIŃSKI. *Nowiny* 1881 nr 532, 533. — K. HERTZ. *Przegl. Tyg.* 1882 nr 3-6.

Recenzje prac edytorskich

Łacińsko-polski słownik roślinny z zabytku przemyskiego. W. NEHRING. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 10 (1887) s. 635-636.

W. Korczewski: Rozmowy polskie. A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1889 s. 758. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przegl. Pol.* 1889 t. 92 s. 406-407.

KARNOWSKI JAN (1886–1939)

Pseud. i krypt.: Cz....ski; J.; J. K.; JAN BUDZYSZ; JANOWICZ; K.; K. J. C.; W. B.; W. BUDZYSZ; WÓŚ BUDZYSZ; ZET.

Literat, historyk-regionalista.

Ur. 16 maja 1886 w Czarnowie pod Brusami, powiat chojnicki, syn Jana i Anny Wnuk-Lipińskiej. Uczęszczał do Collegium Marianum w Pelplinie i gimnazjum w Chojnicach. Kierował tajnym kółkiem filomackim „Mickiewicz” (1905-1907). Zorganizował I zjazd filomatów pomorskich. W 1907-1910 przebywał w seminarium duchownym w Pelplinie; w tym czasie rozpoczął studia nad językiem i historią Kaszub. Dzięki jego inicjatywie powstało w 1908 Koło Kaszubologów, w którym zajmował stanowisko przewodniczącego. Po zdaniu egzaminu państwowego porzucił teologię i w 1910 udał się na studia prawnicze do Fryburga (1910-1911) i Wrocławia (1911-1913), gdzie założył w 1912 Koło Akademików Prus Królewskich. Ukończywszy studia, odbył roczną służbę wojskową w Toruniu, a następnie przebywał w 1914-1916 na froncie wschodnim. Ranny w 1916, leczył się w szpitalu w Baranowiczach, potem w Modlinie i Poznaniu. Uczestniczył w powstaniu wielkopolskim. W 1920 pełnił funkcję komendanta Policji Państwowej na województwo pomorskie, w 1921 był starszym decernentem, następnie naczelnikiem Wojewódzkiego Wydziału Bezpieczeństwa w Toruniu. W tym czasie założył Towarzystwo Filomatów Pomorskich i został jego prezesem oraz uczestniczył w pracach Bractwa Pomorskiego. W 1923 przeszedł do pracy w sądownictwie cywilnym. W 1924-1925 był naczelnikiem sądu w Czersku. Po powrocie do Torunia (1925) pracował w adwokatyrze. Założył i redagował *Mestwina*, dodatek do *Słowa Pomorskiego*. W 1921-1930 był członkiem zarządu Towarzystwa Naukowego w Toruniu i Towarzystwa Pomocy Naukowej oraz członkiem-korespondentem Instytutu Zachodniosłowiańskiego w Poznaniu. W 1927-1937 pełnił funkcję sędziego w Chojnicach, gdzie również współredagował *Zabor*, dodatek regionalny do *Dziennika Pomorskiego*. Przeniesiony na emeryturę, przebywał we wsi Krostkowo pod Wyrzyskiem. Był odznaczony Srebrnym Wawrzynem Polskiej Akademii Literatury oraz Złotym Krzyżem Zasługi. Zmarł 2 października 1939 w Wyrzysku.

TWÓRCZOŚĆ

1. Nõwotnõ spiõwõ. Poz. 1910. Wyd. nast. zob. Wyd. zbior. poz. 1.

Zawartość: tu cykle: Dõ—moji zõmni, Skardziõ i zõle, Z mniõmniecciõgo, Dõ—moji Hanci, Goszci piõhõ.

2. Ludnoõ kaszubska w ubieglym stuleciu. Szkic spoleczno-kulturalny. *Gryf* 1911 nr 3-4/5 i odb.

3. Bõjka o Sodlatym. (Na sztolõ Derdowskiego). Powst. 1913; wyd. Kartuzy 1939. Wyd. nast. zob. Wyd. zbior. poz. 1.

4. Scynaniõ kani. Widowisko kaszõbsciõ. Powst. 1920. Ogl. *Gryf Kaszubski* 1931/1932 nr 8-9. Zob. te¿ Wyd. zbior. poz. 1, 2.

5. Wõtrok Swantewita. Bõjka w 3 obrazach. Powst. 1920. Ogl. *Gryf* 1931/1932 nr 4. Wyst. Kartuzy 1934. Zob. te¿ Wyd. zbior. poz. 2.

6. Dr Florian Ceynowa. Napisał w stu-letniõ rocznicõ urodzin Ceynowy... *Gryf* 1921 nr 2-4, 1922 nr 1-2 i odb. Kościerzyna 1922.

7. Filomaci pomorscy. Cz. 1: 1840-1901. Tor. 1926.

8. Wieselnõ gõdka od kolebci ja¿ do wołtorza na pamiãtkõ szluby Wojcecha staroste gniewskiego ze sztolnõ pannaõ Helenõ tero starostowõ od jego toruñskich drechõw ułożono i podpisano. Tor. 1926.

Druk. jako manuskrypt.

9. Udział Pomorza w walkach Polski o niepodlegloõ. *Gryf* 1931/1932 nr 1, 3, 1932/1934 nr 1-4.

Przeklad niem.: H. Cosack. Berlin 1935.

10. Zõpis Mestwina. Widowisko w 6 obrazach na pamiãtkõ 650-ny rocznõ połączeniõ Pomorzõ z Polskõ. *Gryf* 1931/1932 nr 2. Zob. te¿ Wyd. zbior. poz. 2.

11. Kaszubi pod Widnem. Widowisko w 2 aktach. *Dzien. Pomorski* 1933 październik. Wyst. Chojnice 1933, Kartuzy 1935, Tor. 1935, Poz. 1935, Kr. 1935. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2.

12. Wesele kaszubskie. Widowisko w 4 obrazach. Wyst. Chojnice 1933. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2.

13. Historia Czerska i Ekonomii Czerskiej. Czersk 1935.

14. Facecje księdza Worzały. Ogł. fragm. pt. Agust Vórzała. *Zrzesz Kaszëbskô* 1939 nr 8.

15. Moja droga kaszubska. Pamiętnik.

Cz. 1: 1908-1911 pt. Śp. Aleksander Majkowski. *Zrzesz Kaszëbskô* 1939 nr 1-5; w oprac. F. Marszałkowskiego. *Kaszëbë* 1957 nr 1-4 i nr 2 wyd. specjalne; *Biul. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego* 1965-1967, 1968 nr 1-3 do druku przygotował F. M. i W. K. [F. Marszałkowski i W. Kiedrowski].

Rkps całości w posiadaniu F. Marszałkowskiego w Kartuzach.

Artykuły i utwory literackie zamieszczał w czasopiśmie: *Dzien. Bydg.* (1932, 1937, 1938), *Dzien. Pomorski* (1928-1930, 1933), *Dziś i Jutro* (1932), *Głos Ludu* (Czersk 1925), *Gryf* (1909-1912, 1921-1922, 1931-1934; tu m. in. Bibliografia kaszubsko-pomorska. Zestawił alfabetycznie do 1908... 1909 nr 3-5; Zdania o stosunku językowym ludności kaszubskiej do polskiej. 1910 nr 4/5, 7, 9, 12; Charakterystyka form poetyckich w ludowej poezji kaszubskiej. 1922 nr 3; Światopogląd Ceynowy. 1931/1932 nr 2); *Gryf Kaszubski* (1932), *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* (1937-1939), *Kur. Bydg.* (1938), *Lud Pomorski* (1924, 1927), *Mestwin* dod. *Słowa Pomorskiego* (1925-1932; tu m. in.: Muza kaszubska powojenna. 1925 nr 1-2; O faktach i facecjach ks. Worzały. 1926 nr 4-5; Odkrycie Kaszubów. 1928 nr 10, 1929 nr 3), *Od Naszego Morza* (1931), *Praca* (1909), *Prąd* (1910), *Słowo Pomorskie* (1922-1925, 1927-1928), *Strażnica Zach.* (1924-1925; tu: Z zagadnień kultury polskiej na Pomorzu. 1924 s. 145-153), *Świat Słowiański* (1909), *Teka Pomorska* (1937-1938), *Zabory* dod. *Dzien. Pomorskiego* (1935-1938; tu m. in.: Zabory w kaszubskiej literaturze regionalnej. 1935 nr 11; Powstanie styczniowe r. 1863/64 a Zabory. 1937 nr 7-9), *Zapiski Tow. Nauk. w Tor.* (1922-1923), *Zrzesz Kaszëbskô* (1939).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Jednodniówka Akademik Pomorski*. Tor. 1922, *Księga pamiątk. Akademickiego Kola Pomorskiego przy Uniw. Poz.* Poz. 1929 (tu: O swojszczyznę kaszubską. S. 56-62), *Ruch niepodległościowy na Pomorzu*.

Pod red. T. Pietrykowskiego. Tor. 1935 (tu: Filomaci pomorscy a idea niepodległości).

Przekłady i przeróbki

1. Wiersze: Goethego, Greifa, Eichendorffa, Heinego. W książce: *Nówtne spiwë*. Poz. 1910. Zob. *Twórczość* poz. 1 i Wyd. zbior. poz. 1.

2. Analogon do „Znaszli ten kraj”; *Prometeusz — stolim; Vides, ut alta; Ich kam vom Berge hernieder; Podług Heinego* (Wiersze). *Gryf* 1911 nr 4/5 s. 141-145. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1.

3. Zarys ogólnej pisowni i składni pomorsko-kaszubskiej. Napisał F. Lorentz, tłum. *Gryf* 1911 s. 161-186.

4. H. Derdowski: *Kaszube pod Widnem*.

Chęciowa adaptacja sceniczna pod tym samym tytułem (akt II, scena 3). Zob. *Twórczość* poz. 11 i Wyd. zbior. poz. 2.

Prace edytorskie

1. F. Ceynowa: *De terrae Pucensis incolarum superstitione in re medica*. *Gryf* 1911 s. 187-208 i odb.

2. Z pamiętnika filomaty pomorskiego (z r. 1889-1891). *Słowo Pomorskie* 1923 nr 39-40.

Fragm. pamiętnika L. Sumińskiego.

3. Listy generała Langiewicza do brata swego Aleksandra. *Słowo Pomorskie* 1924 nr 216-270 z przerwami.

4. Ścinanie kani. Starożytné widowisko kaszubskie. [Tekst zrekonstruowany przez S. Tarnowskiego z Lebcza]. *Mestwin* dod. *Słowa Pomorskiego* 1929 nr 2.

5. Wiersze H. Derdowskiego wyjęte z korespondencji do Marii... w Chełmnie. *Mestwin* dod. *Słowa Pomorskiego* 1930 nr 10.

Wydania zbiorowe

1. *Nowotné spiwë i wiersze*. Gdańsk 1958 (Przedmowa: L. Roppel). Zob. *Twórczość* poz. 1, 3.

Zawartość: tu cykle: *Nasz świat i naszé rozmyszlanié*, *On miół kaszëbsci serce*, *Przez rok wkól*, *Z wojénnego pola*, *Żebës moja chcała béc*, *Przekładë*. (Zob. *Przekłady* poz. 1, 2), *Gorzci piołun*; oraz: *Bójka o Sodlatym*. (Zob. *Twórczość* poz. 3); *Scynanié kani*. *Widowisko kaszëbsci*. (Zob. *Twórczość* poz. 4).

2. *Utwory sceniczne*. *Słowo wstępne*: K. Ostrowski. Gdańsk 1970.

Zawartość: *Zôpis Mestwina*. (Zob. *Twórczość* poz. 10); *Libusza*. *Utwór sceniczny* w 3 ob-

razach. [Ogl. z rękopisu]; Otrók Swantewita. (Zob. Twórczość poz. 5 pt. Wótrok Swantewita); Kaszubi [sic!] pod Widnem. (Zob. Twórczość poz. 11); Wesele kaszubskie. (Zob. Twórczość poz. 12); Scynanié kani. (Zob. Twórczość poz. 4).

Listy i materiały

1. Do A. Majkowskiego listy z 1908-1936. Rkps w posiadaniu rodziny A. Majkowskiego w Gdańsku.

2. Do A. Majkowskiego 3 listy z 1909-1920. Rkps w posiadaniu A. Bukowskiego w Gdańsku.

3. Do F. Kręckiego 2 listy z 1911. Rkps jw.

4. Do A. Bukowskiego 21 listów z 1937-1939. Rkps jw.

5. Od A. Majkowskiego ok. 40 listów z 1908-1938 w przechowaniu F. Marszałkowskiego. Z tego 11 listów z 1912-1934 ogł. F. M. [F. Marszałkowski]. *Biul. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego* 1965 nr 4-6, 1966 nr 1-2, 4.

6. Od Wojciechowskiego listy z 1910-1911. Ogł. W. Kiedrowski. *Litery* 1969 nr 5.

7. Od Łęgowskiego listy z 1923-1927. Ogł. jw. nr 6.

8. Od L. Heykego listy z 1925-1931. Ogł. jw. nr 4.

9. Archiwum J. Karnowskiego obejmujące działalność Koła Kaszubologów w Pelplinie z 1908-1910 (odczyty, notatki i inne materiały). W posiadaniu F. Marszałkowskiego w Kartuzach.

10. Notatki autobiograficzne, bibliografia pism i inne materiały w posiadaniu A. Bukowskiego w Gdańsku.

OPRACOWANIA

Dr M. [A. MAJKOWSKI]: Z wycieczki po ziemi zaborskiej. *Gryf* 1911 s. 71-82. — Spis b. filomatów i filaretów gimnazjów pomorskich. [Tor.] 1921 s. 5, 28. — Sprawozdania Towarzystwa Naukowego w Toruniu. *Zapiski Tow. Nauk. w Tor.* T. 5 (1920-1922) s. 122, 123, 169, 185; T. 6 (1923-1925) s. 44, 62; T. 7 (1926-1928) s. 168, 356-357, 360. — *Pomorzanie* 1922 nr 28 [o udziale w założeniu Związku Filomatów Pomorskich]. — *Dzien. Pomorski* 1925 nr 31, 1926 nr 229 [o zmianach miejsca zamieszkania]. — *Roczn. Korporacji Studentów Uniw. Poz. „Pomerania”* I. Poz. 1926 s. 24. — W. PNIĘWSKI: Przegląd literatury kaszubskiej. *Roczn. Gdański* 1928/1929 s. 123-151 i odb. — *Księga pamiątk. dziesięciolecia Pomorza.*

Tor. 1930 s. 284-285. — F. LORENTZ: Kaszubi, kultura ludowa i język. Tor. 1934 s. 130. — Ruch niepodległościowy na Pomorzu. Pod red. T. Pietrykowskięgo. Tor. 1935 s. 35, 59-66. — B. HOFFMANN: J. Karnowski a ruch młodokaszubski. *Zabory dod. Dzien. Pomorskiego* 1936 nr 1. — Odznaczenie pisarzy kaszubskich. *Kaszuby dod. Gaz. Kartuskiej* 1936 nr 1 s. 8. — A. BUKOWSKI: Najnowsza literatura kaszubska. *Wiad. Lit.* 1937 nr 27. — W. JANKOWSKI: Kaszubi piszą. *Bluszcz* 1937 nr 35 s. 14-16. — Odznaczenie Kaszubów. *Kaszuby dod. Gaz. Kartuskiej* 1937 nr 9 s. 8 [Karnowskiego Złotym Krzyżem Zasługi]. — J. KARNOWSKI: W 30 rocznicę powstania „Gryfa”. (Wspomnienie). *Kaszuby dod. Gaz. Kartuskiej* 1938 nr 11 s. 2-3. — A. BUKOWSKI: W rocznicę zgonu J. Karnowskiego. *Robotnik Pomorski* 1945 nr 120. — J. ROMPSKI: J. Karnowski — wspomink. *Chęcz dod. Zrzesz Kaszëbskji* 1945 nr 3. — J. ROMPSKI: Nad grobem Karnowskiego. [Wiersz]. *Chęcz dod. Zrzesz Kaszëbskji* 1945 nr 5. — J. ROMPSKI: O poezji myśli kilka. *Chęcz dod. Zrzesz Kaszëbskji* 1945 nr 10. — A. BUKOWSKI: Straty kultury polskiej na Pomorzu. *Jantar* 1946 nr 1 s. 45. — A. BUKOWSKI: Sumienie regionalizmu kaszubskiego. *Arkona* 1946 nr 4. — A. BUKOWSKI: Motyw morza w poezji kaszubskiej. *Arkona* 1946 nr 6/7. — M. DEREŻYŃSKI: Woś Budzysz — poeta kaszubski. *Odrodzenie* 1946 nr 35. — (Der.) [M. DEREŻYŃSKI]: Z piśmiennictwa kaszubskiego. *Robotnik Pomorski* 1946 nr 129. — J. ROMPSKI: O literaturze kaszubskiej. *Zrzesz Kaszëbskò* 1946 nr 6. — A. BUKOWSKI: Poezja kaszubska. *Arkona* 1947 nr 3/4 s. 9-11. — A. BUKOWSKI: Ostatnia droga Wosia Budzysza. *Ilustr. Kur. Pol.* 1947 nr 341. — L. ROPPEL: Karnowski, Heyke, Majkowski jako przedstawiciele regionalnego teatru kaszubskiego. *Rejsy dod. Dzien. Bałtyckiego* 1947 nr 3. — T. SWORSKA: „Mickiewicz Kaszub”. Wspomnienie pośmiertne o J. Karnowskim. *Ilustr. Kur. Pol.* 1947 nr 343. — A. BUKOWSKI: O satyrze i satyrykach kaszubskich. *Rejsy dod. Dzien. Bałtyckiego* 1948 nr 15. — A. BUKOWSKI: Realizator testamentu Mestwina II. *Rejsy dod. Dzien. Bałtyckiego* 1948 nr 2. — [B. RICHERT]: Akademia ku czci J. Karnowskiego w Chojnicach. *Dzien. Bałtycki* 1948 nr 48. — A. BUKOWSKI: Regionalizm kaszubski. Ruch naukowy, literacki i kulturalny. Poz. 1950 [tu bibliografia twórczości]. [Rec.: K. Nitsch. *Język Pol.* 1951 nr 1; K. Kantak. *Kaszëbë* 1958 nr 11]. — A. BUKOWSKI. *Rejsy* 1953 nr 415 dod. *Dzien. Bałtyckiego*. — A. BUKOWSKI: Ruch ro-

botniczy i ruch narodowy na Pomorzu Gdańskim w l. 1905-1907. *Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza*. T. 3 z. 1 (1957) s. 284-286 i nadb. pt. Lata 1905-1907 na Pomorzu Gdańskim. — P. [I. PIOTROWSKA]: J. Karnowski — mózg ruchu młodokaszubskiego. *Kaszëbë* 1958 nr 1. — M. WALKUSZ: W Brusach stanie pomnik Karnowskiego. *Kaszëbë* 1958 nr 24. — A. BUKOWSKI: Kult A. Mickiewicza na Pomorzu. *Gdańskie Zeszyty Hum.* 1959 nr 1/2 i odb. — „Gryf” wraz z dodatkiem „Gryf Kaszubski”. 1908-1934. Bibliografia zawartości. Oprac. K. Kamińska. Gdańsk 1961. — R. OSTROWSKA, I. TROJANOWSKA: Bedeker kaszubski. Gdynia 1962 s. 137-139. — A. BUKOWSKI: Pomorze Gdańskie w powstaniu styczniowym. Gdańsk 1964. — J. ZIEGENHIRTE: Ku czci poety J. Karnowskiego. *Dzien. Bałtycki* 1964 nr 237. — F. M. [F. MARZĄŁKOWSKI]: Majkowski do Karnowskiego. *Biul. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego* 1965 nr 4-6, 1966 nr 1-2, 4 [tu 11 listów]. — A. BUKOWSKI: Nieudana publikacja o Ceynowie. *Gdańskie Zeszyty Hum.* 1966 nr 44 s. 307-318. — D. MAJKOWSKA, J. PODGÓRECNZY. *Pol. słownik biogr.* T. 12 (1966-1967). — K. OSTROWSKI: Współpraca J. Karnowskiego z W. Pniewskim i jego „Gryfem”. *Biul. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego* 1966 nr 6 s. 24-29. — A. BUKOWSKI: Florian Ceynowa w gimnazjum chojnickim. *Roczn. Gdański* T. 26 (1967) s. 73 i nn. — K. OSTROWSKI: Udział J. Karnowskiego w redagowaniu „Zaborów”. *Zeszyty Chojnickie* 1967 nr 3 s. 88-98. — W. KIEDROWSKI: Heyke do Karnowskiego. *Litery* 1969 nr 4 s. 22-23 [listy z 1925-1931]. — W. KIEDROWSKI: Wojciechowski do Karnowskiego. *Litery* 1969 nr 5 s. 30-31 [tu listy z 1910-1911]. — W. KIEDROWSKI: Łęgowski do Karnowskiego. *Litery* 1969 nr 6 s. 33-34 [tu listy z 1923-1927]. — D. MAJKOWSKA: Korespondencja A. Majkowskiego z B. Chrzanowskim z l. 1905-1921. *Libri Gedanenses. Roczn. Bibl. Gdańskiej PAN za l. 1959-1969*. Gdańsk 1970 s. 132-133. — Z. MROZEK: Kaszubsko-pomorska dramaturgia w dwudziestolecu międzywojennym. *W kregu A. Grzymala-Siedleckiego i dramaturgii pol.* Bydż. 1970 s. 136-141.

— K. OSTROWSKI: Słowo wstępne do: J. Karnowski: *Utwory sceniczne*. Gdańsk 1970.

Nowotnë spiëwë. Dr M. [A. MAJKOWSKI]: Nowy zbiór poezji kaszubskich. *Gryf* 1910 s. 268-271. — S.: Z poezji kaszubskiej. *Kur. Poz.* 1910 nr 270. — [F.] SĘDZICKI: Pieśń kaszubska. *Gryf* 1910 s. 332-325. — F. LORENTZ. *Mitteilungen des Vereins für Kaschubische Volkskunde* 1910 z. 6 s. 61-62. — W. W. [W. WOJCIECHOWSKI]: Z niwy kaszubskiej. *Lit. i Sztuka* dod. *Dzien. Poz.* 1910 nr 34. — N. CIESZYŃSKI: Z ziemi Gryfa. *Filareta* 1911 nr 2. — J. KANTAK: Uwaga o prozodii kaszubskiej. *Gryf* 1911 s. 13-15. — Dr M. [A. MAJKOWSKI]. *Gryf* 1912 s. 368-371.

Bojka o Sodłatym. *Kaszuby* dod. *Gaz. Kartuskiej* 1939 nr 6 s. 7.

Filomaci pomorscy. A. MÜNICH. *Słowo Pomorskie* 1926 nr 244. — *Mestwin* dod. *Słowa Pomorskiego* 1926 nr 16. — L. SUMIŃSKI: Kilka uwag do J. Karnowskiego broszurki „Filomaci pomorscy”. *Mestwin* dod. *Słowa Pomorskiego* 1928 nr 5. — A. BUKOWSKI: Florian Ceynowa w gimnazjum chojnickim (1831-1841). *Roczn. Gdański* T. 26 (1967) s. 73 i nn.

Kaszubë pod Widnem. *Dzien. Pomorski* 1933 nr 218. — *Gaz. Kartuska* 1935 nr 45, 62, 65. — J. KARNOWSKI: Zabory w kaszubskiej literaturze regionalnej. *Zabory* dod. *Dzien. Pomorskiego* 1935 nr 11. — *Zabory* dod. *Dzien. Pomorskiego* 1935 nr 4, 6 [o wyst. w Chojnicach w 1933].

Recenzje wydań zbiorowych Nowotnë spiëwë i wiersze. J. KOZLIKOWSKI [L. BĄDKOWSKI]. *Dzien. Bałtycki* 1959 nr 93. — A. GOSTOMSKA. *Pomorze* 1959 nr 12. — S. PESTKA: Pieśń, która uszła cało. *Kaszëbë* 1959 nr 2. — A. BUKOWSKI. *Gdańskie Zeszyty Hum.* 1960 s. 175-179.

Utwory sceniczne. J. DRZEŹDŻON: O utworach scenicznych J. Karnowskiego. *Litery* 1971 nr 3 s. 35.

KASPROWICZ JAN zob. tom 18

KASZEWSKI KAZIMIERZ zob. tom 8

KAWCZYŃSKI MAKSYMILIAN (1842–1906)

Historyk literatury.

Ur. 29 grudnia 1842 w Ostrorogu w Wielkopolsce. Ojciec jego był nauczycielem. W 1853-1858 uczęszczał do Gimnazjum Marii Magdaleny, potem do seminarium nauczycielskiego w Poznaniu. W 1864-1866 był nauczycielem w Rogoźnie, od 1866 pracował w redakcji czasopisma *Oświata* w Poznaniu. Od 1867 studiował na uniwersytetach w Lipsku i Zurychu, gdzie słuchał wykładów psychologii, pedagogiki i geografii. Wrócił do kraju i w 1870 był nauczycielem w Szamotułach. W 1871 wyjechał na dwa lata do Anglii oraz Ameryki Północnej i Południowej. Po powrocie przebywał początkowo w Sokalu, pracując w tamtejszej szkole wydziałowej, po czym przeniósł się do Lwowa i od 1874 był wykładowcą w seminarium nauczycielskim. Od 1877 uzupełniał studia na Uniwersytecie Lwowskim, a po uzyskaniu stypendium kontynuował je w Monachium i Lipsku. Stopień doktora filozofii uzyskał w Lipsku w 1881. W 1883-1887 wykładał w Uniwersytecie Lwowskim, gdzie habilitował się w zakresie filologii germańskiej i romańskiej. Rok 1887 spędził na studiach w Paryżu. W 1890 został profesorem nadzwyczajnym, a w 1894 profesorem zwyczajnym filologii romańskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim. Od 1890 był członkiem korespondentem, a od 1902 członkiem czynnym Akademii Umiejętności. Żoną jego była Józefa z Folsiewiczów. Zmarł 12 kwietnia 1906 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. O wadach szkolnictwa pruskiego. Lw. 1872.

2. Listy pedagogiczne z okazji wystawy wiedeńskiej. Z. 1-2. Lw. 1875.

3. Studien zur Literaturgeschichte des XVIII Jahrhunderts. Moralische Zeitschriften. Lw. 1880. Toż Lipsk 1880.

4. Badania nad językiem zapisków niemieckich z czternastego wieku ogłoszonych w najstarszych księgach i rachunkach miasta Krakowa. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 10 (1884) s. 1-19 i odb. Kr. 1883.

5. Metoda Taine'a. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1883 s. 289-315 i nadb.

6. Determinizm a literatura. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1884 z. 5 s. 401-437 i nadb.

7. Porównawcze badania nad rytmem i rytмами. Cz. 1. Teoria o pochodzeniu i rozwoju rytmiczności. *Pam. AU Wydz. Filol. i Hist.-Filoz.* t. 6 (1887) i odb.; Cz. 2. Przemiana klasycznej rytmiczności na średniowieczną. *Pam. AU Wydz. Filol. i Hist.-Filoz.* t. 6 (1887) i odb.; Cz. 3. Rytmika romańska. *Pam. AU Wydz. Filol. i Hist.-Filoz.* t. 7 (1889) i odb.

Red. w języku franc. pt. *Essai comparatif sur l'origine et l'histoire des rythmes.* Paryż 1889.

8. Studia romańskie. Cz. 1. Łacińsko-romański wokalizm. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 12 (1887) s. 268-400 i odb. Kr. 1886.

9. Nauka geografii w polu w okolicy Lwowa. *Muzeum R.* 6 (1890) z. 2-4 i odb.

10. Przyczynok do wyjaśnienia „Improwizacji” Mickiewicza i III cz. „Dziadów”. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 21 (1894) i odb. pt. Adama Mickiewicza „Dziadów” część trzecia w stosunku do romantyzmu francuskiego. Kr. 1893.

Zapowiedziane pt. Myśli i motywy z pism Alfreda de Vigny i in. pisarzy w stosunku do „Improwizacji” Mickiewicza.

Streszcz. w języku franc.: *Bulletin de l'Académie des Sciences* (Kr.) 1893 s. 132-136.

11. Dwa hymny delfickie na cześć Apollina. *Eos* 1895 s. 28-47 i odb.

12. Konrad z „Dziadów” w poezji francuskiej. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza R.* 6 (1898) s. 217-241. Wyd. osob. Lw. 1898.

Streszcz. w języku franc.: *Bulletin de l'Académie des Sciences* (Kr.) 1895 s. 175-177 i odb.

13. Über das Verhältnis des Lustspiels „Les Contents” von Odet de Turnèbe zur „Les Ebahis” von Jacques Grévin und beider zu den Italienern. *Festschrift zum VIII allgemeinen deutschen Neophilologentage.* Graz [1898].

14. Życie Apulejusza Platończyka z Madaury. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 29 (1899) s. 330-387 i odb.

Streszcz. w języku niem.: *Anzeiger der Akademie der Wissenschaften* (Kr.) 1899 s. 317-321.

15. Apulejusza „Metamorfozy”, czyli powieść o złotym osle. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 31 (1900) s. 165-274 i odb.

16. O pismach oratorskich i filozoficznych Apulejusza z Madaury. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 31 (1900) i odb.

Streszcz. w języku niem.: *Anzeiger der Akademie der Wissenschaften* (Kr.) 1900 s. 487-502.

17. Amor i Psyche w baśniach. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 45 (1909) i odb. Kr. 1907.

Wygl. jako odczyt w 1900. Ogł. pośmiertnie.

18. Amor i Psyche w poezji starofrancuskiej. I. „Partenopeus de Blois”. Poemat z dwunastego wieku. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 34 (1902) i odb.

19. Amor i Psyche w poezji starofrancuskiej. II. Pieśń o rycerzu z Łabędziem w połączeniu z cyklem poematów odnoszących się do pierwszej krucjaty. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 39 (1904) i odb. Kr. 1903.

20. Ist Apuleius im Mittelalter bekannt gewesen? Halle 1905.

21. Huon z Bordeaux. Poemat starofrancuski. Streścił, rozebrał i objaśnił... *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 42 (1907) s. 1-128 i odb. Kr. 1905.

Rozprawy historycznoliterackie, historyczne i polemiki umieszczał w czasopiśmie: *Archiv für Slavische Philologie* (1888), *Ateneum* (1892), *Dzien. Poz.* (1865, tu debiut), *Eos* (1895), *Gaz. Nar.* (1872-1874), *Komenský* (Olomuniec 1877), *Kosmos* (1876), *Kwart. Hist.* (1889-1891, 1895), *Muzeum* (1890), *Oświata* (1866), *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* (1898), *Pam. AU Wydz. Filol. i Hist.-Filoz.* (1887, 1889), *Przeegl. Pol.* (1893-1894), *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* (1883-1884), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1884, 1887, 1894, 1899-1902, 1904, 1907, 1909), *Ruch Lit.* (1877), *Szkola* (1873-1875, 1883-1885).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Festschrift zum VIII allgemeinen deutschen Neophilologentage*. Graz [1898], *Pam. II Zjazd historyków pol. we Lw.* Lw. 1890 (tu: Etymologia jako środek pomocniczy w badaniach historycznych), *Sobótka. Księga zbior. na uczczenie... Ś. Goszczyńskiego*. Lw. 1875, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893.

Przekłady

Apulejusz: Amor i Psyche. Przetłumaczył, rozebrał i objaśnił... *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 32 (1901) i odb.

Prace edytorskie

A. E. Preuss, J. A. Vetter: Przyjaciel dzieci, czyli książka do czytania... dla

katolickich szkół elementarnych przerobiona przez E. A. E. Łukaszewskiego. Wyd. 5 popr. przez... Berlin 1870.

Listy

1. Do red. *Kwart. Hist.* z 1891. Rkps. Bibl. Nar. sygn. 2808.

2. Do K. M. Górskiego 3 listy z 1898. Rkps. Bibl. Jagiel. sygn. 7725 III.

3. Do S. Waszyńskiego z 1903. Rkps. Bibl. Jagiel. sygn. 7935 III.

4. Do J. Łosia z 1904. Rkps. Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 2.

OPRACOWANIA

P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 35-36 (1904). — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na rok 1905. Pod red. W. Okreta. W-wa 1905. — (Nekrologi:) *Czas* 1906 nr 86 wiecz.; *Gaz. Lw.* 1906 nr 87; *Gaz. Pol.* 1906 nr 102; *Nowa Gaz.* 1906 nr 179; *Rozwój* 1906 nr 87; *Słowo* 1906 nr 103.

Z. CZERNY: M. Kawczyński. *Pol. słownik biogr.* T. 12 (1966-1967).

Sprawozdania z odczytów: *Revista Critic de Historia y Literatura Espaniolas, Portuguisas é Hispano Americanas* 1896 zeszyt z października (O gramatyce historycznej języka hiszpańskiego).

Listy pedagogiczne z okazji wystawy wiedeńskiej. P. CHMIEŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1877 t. 1 s. 73-78.

Porównawcze badania nad rytmem i rytмами. M. BIEGELEISEN. *Kraj* 1886 nr 27. — K: Za i przeciw. Spór dra Kawczyńskiego z drem Biegeleisenem. *Przeegl. Lit. dod. Kraju* 1886 nr 41. — x. *Tyg. Ilustr.* 1887 nr 215 s. 111. — V. HENRY. *Revue Critique d'Histoire et de Littérature* (Paryż) 1889 nr 39 s. 176-183. — *Szkola* 1889 s. 277-278. — M. ROWIŃSKI. *Ateneum* 1890 t. 1 s. 326-333. — A. VERNIER. *Romania* (Bukareszt) 1891 s. 145-147. — F. M. WARREN. *Modern Language Notes* 1891 nr 1.

Studia romańskie. K. M. [K. MORAWSKI]. *Przeegl. Pol.* 1887 t. 83 s. 173-175. — L. G. *Tyg. Ilustr.* 1887 nr 211 s. 47-48.

Adama Mickiewicza „Dziadów” cz. III w stosunku do romantyzmu francuskiego. E. PORĘBOWICZ. *Kwart. Hist.* R. 9 (1895) s. 83-94; M. KAWCZYŃSKI. *Kwart. Hist.* R. 9 (1895) s. 407-410 [odpowiédź E. Porębowiczowi]; E. PORĘBOWICZ. *Kwart.*

Hist. R. 9 (1895) s. 410-412 [odpowiedź M. Kawczyńskiemu]; *J. TRETIAK. Kwart. Hist. R.* 9 (1895) s. 776-777 [nawiązanie do polem. M. Kawczyńskiego z E. Porębowiczem]; *M. KAWCZYŃSKI. Kwart. Hist. R.* 9 (1895) s. 777-779 [odpowiedź J. Tretiakowi]; *J. TRETIAK. Kwart. Hist. R.* 10 (1896) s. 253-254 [odpowiedź M. Kawczyńskiemu].

Amor i Psyche w baśniach. A. BRÜCKNER. *Książka* 1909 s. 94-95.

Amor i Psyche w poezji starofrancuskiej. R. FÖRSTER. *Literaturblatt für germanische und romanische Philologie* 1902 nr 1 [rec. „Partenopeus de Blois”]. — E. PORĘBOWICZ. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 1 s. 115-124; *M. KAWCZYŃSKI: Folklor a historia literatury. Pismo polemiczne. Kr.* 1903 [dot. rec. E. Porębowicza]. [Rec.: E. Porębowicz: Odprowa prof. Kawczyńskiemu.

Lw. 1903; *M. Kawczyński. Jeszcze o folklorze i historii literatury celem objaśnienia deklaracji A. Brücknera i P. Chmielowskiego oraz pełnego ryzsztunku E. Porębowicza. Kr.* 1903; (Ł) [J. Lorentowicz]. *Kur. Codz.* 1903 nr 31 [polem. z M. Kawczyńskim]; *S. Zdziarski. Lud* t. 9 (1903) z. 3 s. 300; *dr St. [S. Zdziarski]. Przegł. Powsz.* 1903 t. 79 s. 119; *Nowa Reforma* 1903 nr 131; *Przegł. Polit., Spół. i Lit.* 1903 nr 203; *W. Klinger: Do sporu o folklor. W sprawie polemiki między prof. Kawczyńskim a prof. Porębowiczem. Wisła* t. 18 (1904) nr 25, 27; *y: Uczeni i polemika. Tyg. Ilustr.* 1904 nr 15; *H. Łopaciński: Do sporu o folklor. W sprawie polemiki między prof. M. Kawczyńskim a prof. E. Porębowiczem. Rkps Bibl. im. Łopacińskiego sygn.* 559].

Huon z Bordeaux. *W. J. Gaz. Pol.* 1907 nr 111.

KAWECKI ZYGMUNT (1876–1955)

Krypt.: Z. K.

Dramatopisarz i nowelista.

Ur. 13 kwietnia 1876 w Samborze. Syn Karola, sędziego, i Filipiny z Polakiewiczów. Do szkoły uczęszczał w Drohobyczu, gimnazjum ukończył w Przemyślu. Wydział prawny ukończył w Uniwersytecie Lwowskim, wydział filozoficzny (romanistykę i germanistykę) w Uniwersytecie Jagiellońskim. Studiował również w Wiedniu. Był nauczycielem gimnazjalnym w Jaśle i Krakowie oraz tłumaczem w austriackim Ministerstwie Poczty i Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. W 1896 ożenił się z Olgą Rotlender von Rohland i zamieszkał we Lwowie. Około 1902 wystąpił jako nowelista i dramatopisarz. Po wystawieniu sztuki „Szkola” musiał opuścić zabór austriacki i zamieszkał w Warszawie. W czasie pierwszej wojny światowej był sekretarzem redakcji *Kuriera Porannego*. Jako poddany austriacki został ewakuowany do Moskwy, gdzie pracował w *Gazecie Polskiej*. Po wojnie wrócił do kraju. Około 1918 rozwiódł się z żoną. W 1933 obchodził w Warszawie trzydziestolecie pracy komediopisarskiej. W 1935 ożenił się z Heleną Korff, śpiewaczką operową. W czasie drugiej wojny światowej przebywał w Warszawie, od 1945 roku zamieszkał w Poznaniu. Zmarł w Poznaniu 23 sierpnia 1955.

TWÓRCZOŚĆ

1. *Dramat Kaliny. Trzy akty z prozy życia. Lw.* 1902 *Bibl. Utworów Dramatycznych* t. 11. Wyst. z podtyt. *Trzy akty prozą. Kr.* 18 marca 1902; *Lw.* 12 czerwca 1902; *W-wa* 29 listopada 1902; w nowej red. pt. *Teatr Kaliny. Kr.* 4 lutego 1933; *W-wa* 10 marca 1933; w nowej red. pt. *Pan Kalina pisze sztukę. Poz.* 23 października 1933.

2. *Widziadła. Trzy akty. Wyst. Lw.* 12 stycznia 1903. Ogl. fragm.: *Przegł. Tyg.* 1903 s. 174, 187; *Ilustracja Pol.* 1904

nr 16-17 (2 ostatnie sceny aktu I); *Kraj* 1904 nr 17.

Rkps. Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat.

3. *Pająk. Komedia w 3 aktach. Wyst. Kr.* 11 listopada 1905.

Rkps. Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3550.

4. *Pan Adam. Komedio-groteska w 3 aktach z prologiem i epilogiem. Powst. ok. 1905. Ogl. fragm. Słowo Pol.* 1906 nr 62-72 (pt. Gość natrętny. Prolog). *Wyst. Lw.* 31 stycznia 1908 (pt. Pan Adam.

Komedio-groteska w 3 aktach z prologiem i epilogiem); W-wa 15 lutego 1908 (pt. Gość uparty. Sztuka w 3 aktach z prologiem i epilogiem).

Rkps pt. Pan Adam. Sztuka groteskowa w 3 aktach z prologiem i epilogiem. Bibl. Nar. sygn. II 6226; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3719.

5. Szkoła. Sztuka w 4 aktach. Wyst. Kr. 28 września 1907; W-wa 16 listopada 1907; Lw. 27 listopada 1907; Łódź 7 grudnia 1907; Poz. 14 grudnia 1907; Wil. 8 lutego 1908. Ogl. fragm. *Nasz Kraj* 1907 nr 16-19. Wyd. osob. całości Brody 1908.

Rkps w posiadaniu rodziny.
Przekład ang.: Z. Kawecki. Wyst.: Stany Zjednoczone ok. 1935.

6. Artyści, czyli żyjemy sztuką. Komedia w 4 aktach. Powst. przed 1911. Nie druk.

7. Matka. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 23 maja 1911.

Współautor: L. Tobiecki.

8. Partia tenisa. Komedia w 1 akcie. Powst. ok. 1912. Nie druk.

9. Komedia ziemi. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 10-57 z przerwami.

Przekład niem.: Z. Kawecki.

10. Trójprzymierze. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 13 maja 1913.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 10; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat.

11. Rycerze i lalki. Powieść. *Tydzień Ilustr.* (Moskwa) 1916-1918.

12. Przelotne ptaki. Komedia w 3 aktach. Wyst. Moskwa 1917.

13. Poczekalnica I klasy. Komedio-farsa w 3 aktach. Wyst. Lw. 21 stycznia 1921. Nie druk.

Rkps — 4 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 404-405, 723-724; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat.

14. Balwierz zakochany. Fantazja w 3 aktach. Wyst. W-wa 14 lipca 1921. Muzyka S. Tymienieckiego. Nie druk.

Rkps Ossol. sygn. 13042/II; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat.; maszynopis teatralny Reduty w posiadaniu rodziny; konspekt opero-baletu pt. *Złote jabłko*, opartego na sztuce „Balwierz zakochany”, w posiadaniu rodziny.

15. Ludzie tymczasowi. Komedia w 3 aktach. Powst. 1921. Wyst. W-wa 30 kwietnia 1926; Poz. 10 lipca 1926. Nie druk.

16. Para nie para. Komedia w 3 aktach. Wyst. Poz. 28 czerwca 1922; W-wa 1 sierpnia 1929. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 895; egz. reżyserski Teatru Malego w posiadaniu rodziny.

17. Fura słomy. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 31 sierpnia 1927; Poz. 14 października 1927; Kr. 22 października 1927. Nie druk.

Rkps — 2 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 869-870; Ossol. sygn. 13041/II; maszynopis w posiadaniu rodziny.

18. Wstęp do: E. Krasieński: *Obrazki łoświeckie. Karpaty Wschodnie. Polesie.* W-wa 1927.

19. Droga do piekła. Komedio-farsa w 3 aktach. Wyst. W-wa 2 marca 1931. Nie druk.

Rkps — 3 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 932-934.

20. Tercet. Komedia w 3 aktach. Powst. przed 1939. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4367.

21. Zaczniemy bez kobiet. Komedia w 3 aktach. Powst. przed 1939. Zob. też poz. 23.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt Muzeum Teatr. sygn. 1161.

22. Miłość chemiczna. Komedia w 3 aktach. Powst. 1947. Nie druk.

Pierwotny tytuł: *Emka i Pepa*. Rkps w posiadaniu rodziny; maszynopis Bibl. Państw. Wyższej Szkoły Teatr. w W-wie.

23. Jan i Janek. Komedia w 3 aktach. Powst. 1948. Ogl. fragm. *Poznań, dzieje, ludzie, kultura*. Poz. 1953.

Przeróbka komedii pt. *Zaczniemy bez kobiet*. Zob. poz. 21.

Rkps w posiadaniu rodziny.

24. Jan nieznan. Komedia w 3 aktach. Powst. 1949. Nie druk.

Rkps w posiadaniu rodziny.

25. W orbicie Osterwy. Quasi una fantasia. Powst. 1950. Nie druk.

Wspomnienia.

Rkps w posiadaniu rodziny.

26. Nie?! Komedia w 3 aktach. Powst. 1954. Nie druk.

Rkps w posiadaniu rodziny.

27. W pogoni za gwiazdą. Rewia w 5 aktach. Wyst. W-wa.

Współautorzy: W. Jastrzębiec-Zalewski, R. Ordyński — pod pseud. zbior. *Ja, Ty, On*.

Ponadto rękopisy drobnych utworów w posiadaniu rodziny: *Fotograf-portrecista*. Nowela; *Gnój*. Nowela; *Stacyjka*

na wydmuchu. Słuchowisko; Wigilia kawalerska. Nowela; Plan komedii: Jan w meloniku.

Utwory literackie, recenzje, artykuły zamieszczał w czasopismach: *Bluszcz*, *Chimera* (1902; tu nowela: *Walc*. Z. 14 s. 328-330), *Dzien. Kijowski* (1913), *Dzien. Kujawski* (1911, 1913), *Dzien. Pol.* (1899; tu nowele: *Kotyliion*. Nr 42; *Czy duszyczka w domu?* Nr 134), *Film* (1936), *Gaz. Pol.* (Moskwa), *Gaz. Pol.* (1932; tu: *Szczęściarz*. Nr 217), *Głos* (1903), *Głos Narodu* (1907), *Głos Pol.*, *Ilustracja Pol.* (1904; tu m. in.: *Wielki Kohn*. *Smutna humoreska*. Nr 9-10; *Dziedzic*. Nr 27-28), *Ilustr. Kur. Codz.* (1917), *Krytyka* (1902, 1904; tu nowele: *Bianca*. *Noweleta*. 1902 z. 8 s. 118-124, z. 9 s. 178-186; *Dziedzic*. 1904 z. 5 s. 380-385), *Kur. Pol.* (1926), *Kur. Por.* (1921), *Kur. Warsz.* (1928), *Nasz Kraj* (1906-1907; tu m. in.: *Automobil*. 1906 nr 12/13), *Nowa Gaz.* (1910), *Nowe Slovo Pol.* (1902; tu m. in. nowela: *Egzamin*. Nr 113 dod.), *Nowiny dla Wszystkich* (1906; tu nowele: *Podeszwy*. Nr 21; *Raj bez aniołków*. Nr 89), *Nowy Głos Pol.* (1902; tu m. in.: *Absolut*. *Noweleta*. Nr 225 dod.), *Nowy Kur.* (1907), *Pani* (1933), *Przegl. Por.* (1909), *Przegl. Tyg.* (1902-1903; tu m. in.: *Alisia*. *Noweleta*. 1902 nr 37-38; *Akt współczucia*. *Obrazek*. 1903 s. 133), *Radio* (1927), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1915; tu: *Pan Miecio*. *Nowela*. Nr 32/33-37), *Rzeczpospolita* (1922), *Scena i Sztuka* (1908, 1910; tu m. in.: *Za kulisami*. *Szkiec*. 1908 nr 17), *Scena Pol.* (1929; tu: *Autor i aktor*. Nr 8 s. 9-11 [odpowiedź na ankietę]), *Siedem Dni* (1930-1931), *Słowo Pol.* (1902, 1904-1906; tu m. in.: *Alisia*. *Noweleta*. 1902 nr 102 dod.; *Sufler-skryba*. *Szkiec*. 1902 nr 24; *Za kulisą*. *Szkiec*. 1902 nr 90 dod.), *Słowo Powsz.* (1947; tu: *Juliusz Osterwa* na tle wspomnień. Nr 54 s. 4), *Sowizdrzał* (1913), *Świat* (1906, 1912, 1915), *Teatr i Życie* *Wytworne* (1927), *Tydzień Ilustr.* (Moskwa 1916-1918), *Tyg. Ilustr.* (1910), *Wiad. Filmowe* (1934-1935), *Wędrowiec*, *Złoty Róg* (1913), *Zwierciadło* (1937), *Życie* (Kr.).

Przekłady

1. K. Schönherr: Święto słońca. Sztuka w 5 aktach. Wyst. Lw. 1903.

2. J. Galsworthy: Gołębie serce. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 1919.

Rkps — odpis maszynowy IS PAN Dział Zbiorów Specjalnych sygn. 454/III.

3. P. Nansen: Idylla małżeńska. Komedia w 4 aktach. Wyst. W-wa 1919.

Rkps Ossol. sygn. 12362/I.

4. B. Tarkington: Klaudiusz. Komedia w 4 aktach. Wyst. Kr. 1920; Poz. 1920.

5. T. Bernard, A. Athis: Ten, który chciał zbyt wielu ludziom zrobić przyjemność naraz. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa ok. 1920.

6. A. Picard, Jaeger Schmidt: Małżeństwo Fredeny. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1924.

Rkps — 2 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1031-1032.

7. G. A. Caillavet, R. Flers: Papa. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1930; Poz. 1930.

Rkps — 3 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 684-686.

8. Ch. Meré: Manekiny szatana. Rzecz niesamowita w dwu aktach. Wyst. W-wa 1933.

9. D. Byrne, G. Varesi: Signora przyjeżdża. Komedia w 3 aktach.

Rkps — 4 egz. maszynopisu Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1315-1318.

Rękopisy drobnych przekładów z literatury niemieckiej i rosyjskiej, dokonanych od 1945, w posiadaniu rodziny.

Ponadto tłumaczył teksty piosenek dla nagranych płyt „Muza”.

Listy

1. Do L. Germana 2 listy z 1906. Rkps Ossol. sygn. 6412/I.

2. Do żony, H. Korff-Kaweckiej, i córki, Teresy, ok. 100 listów z 1951-1955. Rkps w posiadaniu rodziny.

3. Do A. Grzymały-Siedleckiego 2 listy z 1955. Rkps Bibl. Miejska w Bydgu. sygn. 747.

4. Do H. Dąbcańskiej b. d. Rkps Ossol. sygn. 12235/II.

5. Od A. Grzymały-Siedleckiego 10 listów z lat powojennych, od 1945. Rkps w posiadaniu rodziny.

OPRACOWANIA

V.: Z sali odczytowej. *Kur. Litewski* 1909 nr 55 [spr. z odczytu pt. *Teatr a moralność*]. — S. LAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922]. — R. BERGEL: Krakowscy dramatycy i powieściopisarze. *Kur. Poz.* 1928 nr 516. — Z. Kaweck

przed mikrofonem. *Rudío* 1929 nr 43. — 30-lecie pracy pisarskiej Z. Kaweckiego. *Nowy Kur.* 1932 nr 255 s. 3 [not.]. — W. FILICHOWSKI: Wieczór jubileuszowy Z. Kaweckiego. *Gaz. Warsz.* 1933 nr 75. — J. MIGOWA: 20 minut z Z. Kaweckim. *Świat* 1933 nr 10. — J. M. [J. MIGOWA]: Trzydziestolecie pracy „najmłodszego” wśród starszych autorów. Z. Kaweckiego o sobie. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 53. — M. R. [M. RULIKOWSKI]: Jubileusz Z. Kaweckiego. *Tyg. Ilustr.* 1933 nr 12. — S. R.: Z. Kaweckiego — jubilat. *Gaz. Warsz.* 1933 nr 73. — Przed i za kurtyną. Jubileusz Z. Kaweckiego. *Kur. Por.* 1933 nr 68. — F. PAJĄCZKOWSKI: Z. Kaweckiego. *Głos Lit.-Nauk.* dod. *Głosu Narodu* 1935 nr 355. — A. WYSOCKI: Sprzed pół wieku. Wyd. 2 Kr. 1958 s. 225-226. — H. MAŁKOWSKA: Wspomnienia z „Reduty”. W-wa 1960 s. 32, 36, 191. — F. PAJĄCZKOWSKI: Teatr lwowski pod dyrekcją Tadeusza Pawlikowskiego. 1900-1906. Kr. 1961 s. 76-77. — L. SOLSKI: Wspomnienia. 1855-1954. Wyd. 2 Kr. 1961 s. 201-202. — W. GRZELAK: Cyganeria z „Udziałowej”. W-wa 1965 s. 195-196. — R. TABORSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 12 (1966-1967). — D. RATAJCZAK: Rozrzutnik talentu. *Proscenium. Teatr. Pol. w Poz.* sezon 1966/1967 s. 26-30. — E. WYSIŃSKA: Z. Kaweckiego. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski.* T. 2. W-wa 1967 s. 513-520. — J. SIERZPUTOWSKI: Warszawski sezon teatralny 1933-1945. Rkps Arch. m. stol. W-wy.

Dramat Kaliny. ALB.: Wrażenia teatralne. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 48. — S. BRZOZOWSKI. *Głos* 1902 nr 49. — W. BUKOWSKI. *Prawda* 1902 nr 49. — Sz. [A. CHOLONIEWSKI]: Ze sceny. *Kraj* 1902 nr 24. — T. JAROSZYŃSKI. *Wiek* 1902 nr 329, 330. — J. KASPROWICZ. *Słowo Pol.* 1902 nr 293, 295. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1902 nr 49. — Iz. K. [I. KUNCEWICZ]. *Dziew. Pol.* 1902 nr 273. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1902 nr 332. — E. L. [E. LUBOWSKI]. *Kur. Lw.* 1902 nr 162-164. — J. ŁOZ. [J. ŁOZIŃSKI]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1902 nr 332. — E. ŁUNIŃSKI. *Kur. Lw.* 1902 nr 162, 164. — M. MASSONIUS. *Gaz. Pol.* 1902 nr 326. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 332. — J. ROSENZWEIG. *Echo Muzy.*, *Teatr. i Artyst.* 1902 nr 49. — S. ROSSOWSKI. *Nowy Głos Pol.* 1902 nr 185. — Z. SARNECKI. *Przedświt* 1902 nr 136. — SKIR.: Z teatru. *Bluszcz* 1902 nr 51. — S. ŚLIWOWSKI. *Dziew. dla Wszystkich* 1902 nr 276. — W.: Z teatru lwowskiego. *Ilustracja*

Pol. 1902 nr 25. — (a. w.) [A. WYSOCKI]. *Gaz. Lw.* 1902 nr 207. — B. ZAWADZKI. *Wędrowiec* 1902 nr 49, 51. — *Bluszcz* 1902 nr 51. — *Gaz. Nar.* 1902 nr 153. — *Gaz. Warsz.* 1902 nr 320. — *Kur. Teatr.* 1902 nr 58, 60, 63. — *Monitor* 1902 nr 55. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1902 nr 135. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 1 s. 127-129. — J. ST. [L. BRUNER]. *Krytyka* 1903 t. 1 s. 323-324. — (KR.): Z teatru. *Kur. Kr.* 1903 nr 68. — S. ŁAPIŃSKI. *Rozwój* 1903 nr 115. — WIG.: „Dramat Kaliny” w książce. *Kraj* 1903 nr 1. — G. ZAPOLSKA: Z teatru krakowskiego. *Ilustr. Pol.* 1903 nr 13 s. 258. — *Głos Narodu* 1903 nr 81. — K. Z. [K. ZALEWSKI]. *Wiek Ilustr.* 1904 nr 143. — R. *Kur. Poz.* 1905 nr 66. — R. ROLA. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1905 nr 13 s. 446-448. — *Dziew. Poz.* 1905 nr 66. — W. BARANOWSKI: Teatr Polski. *Kur. Litewski* 1907 nr 43. — E. WĘSŁAWSKA: Z teatru. *Dziew. Wil.* 1907 nr 43. — *Głos Płocki* 1911 nr 1. — T. TRZCIŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1916 nr 258. — T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 74; przedr. w książkach: *Ludzie i bydlatka.* W-wa 1933 s. 269-275; *Pisma T. 24.* W-wa 1966. — A. GRZYMALA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1933 nr 70. — E. H. [E. HAECKER]. *Naprzód* 1933 nr 30. — I. K. *Nowy Kur. Poz.* 1933 nr 245 s. 7. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1933 nr 95. — J. KOLLER. *Dziew. Poz.* 1933 nr 245 s. 2 [występ gościnny A. Fertnera]. — M. K. [M. KANFER]: Teatr im. J. Słowackiego. *Nowy Dzień.* 1933 nr 39. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Mysł Nar.* 1933 nr 14. — WIDZ [J. WASOWSKI]: Teatr. *Epoka* 1933 nr 13. — A. WAŚKOWSKI: Z Teatru im. J. Słowackiego. *Głos Narodu* 1933 nr 36. — K. WIERZYŃSKI. *Gaz. Pol.* 1933 nr 71. — C. WOJĘŃSKA. *Kobieta Współcz.* 1933 nr 13.

Widzia dla. AS-DUR.: Z teatru lwowskiego. *Ilustracja Pol.* 1903 nr 4 s. 76. — A. C. [A. CYBULSKI]: Lwów. *Krytyka* 1903 nr 11 s. 167. — B. EULENFELD. *Gaz. Świąteczna* 1903 nr 3. — J. KASPROWICZ. *Słowo Pol.* 1903 nr 21. — K. K. [K. KOLAROWSKI]. *Dziew. Pol.* 1903 nr 21. — (f. m.) [F. MRAWINCZYC]. *Przedświt* 1903 nr 10. — ROWICZ. *Kur. Teatr.* 1903 nr 14. — S. *Gaz. Nar.* 1903 nr 10. — ST. W.: Z teatru. *Kur. Lw.* 1903 nr 14. — *Gaz. Lw.* 1903 nr 10. — *Nowa Reforma* 1903 nr 11. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1903 nr 10. — *Reformator* 1903 nr 3.

Pająk. OŚWIK. *Nowości Ilustr.* 1905 nr 47. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1905 nr 261. — K. RAKOWSKI.

Czas 1905 nr 259. — Z. STEFAŃSKI. *Przeł. Pol.* 1905 t. 158 s. 559; przedr. w książce: Teatr krakowski. Cz. 1. [Kr.] 1905. — L. SZCZEPAŃSKI. *Nowiny dla Wszystkich* 1905 nr 308. — *Głos Narodu* 1905 nr 339. — J. STEN [L. BRUNER]: Teatr krakowski. *Krytyka* 1906 z. 1 s. 90.

Pan Adam (Gość uparty). K. BAR. *Gaz. Nar.* 1908 nr 27. — W. BOGUSŁAWSKI: Pod osłoną literatury. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 2 s. 147. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1908 nr 53. — J. S. *Bluszcz* 1908 nr 10 s. 108. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Codz.* 1908 nr 46. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1908 nr 8. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1908 nr 79; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 5. W-wa 1935 s. 146-149. — J. LORENTOWICZ: Oświadczenie. *Nowa Gaz.* 1908 nr 81. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1908 nr 58. — PRAWDOMIRSKI. *Kur. Poz.* 1908 nr 45. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 48. — A. WYSOCKI. *Gaz. Lw.* 1908 nr 26. — A. ZAGÓRSKI. *Kur. Lw.* 1908 nr 58. — *Dzien. Poz.* 1908 nr 45. — *Kur. Poz.* 1908 nr 33. — *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1908 nr 27. — Teatr Rozmaitości. *Przeł. Por.* 1908 nr 47. — *Przeł. Por.* 1908 nr 49 [list Z. Kaweckiego do redakcji]. — *Słowo Pol.* 1908 nr 54.

Szkoła. A. E. BALICKI. *Przeł. Pol.* 1907 t. 166 s. 162-164. — K. BARANOWSKI. *Gaz. Nar.* 1907 nr 275. — K. BARANOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1907 nr 275. — W. BARANOWSKI. *Kur. Litewski* 1907 nr 43. — G. BAUMFELD. *Prawda* 1907 nr 48. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1907 nr 559. — Ch. *Świat* 1907 nr 41 s. 23. — GOE. *Kultura* 1907 t. 1 s. 209. — J. KL. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 47. — T. JAROSZYŃSKI. *Głos Pol.* 1907 nr 10. — K. K. *Rozwój* 1907 nr 253. — K. Ł. *Goniec Por. i Wiecz.* 1907 nr 531. — K. P. *Słowo* 1907 nr 312. — K. R. *Czas* 1907 nr 224. — J. A. KISIELEWSKI. *Bluszcz* 1907 s. 562, 575. — J. K. [J. KLECZYŃSKI]: „Szkoła” na scenie. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 47. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Codz.* 1907 nr 108 s. 3. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1907 nr 47 s. 23. — m. *Naprzód* 1907 nr 275. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1907 nr 555. — A. J. MIKULSKI. *Szkoła* 1907 nr 43 s. 340-342. — (fm.) [F. MRAWIŃCZYK]: Z teatru. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1907 nr 275. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 319. — BITRU [M. SOBESKI]. *Kur. Poz.* 1907 nr 289. — J. ŚLIWOWSKI: Teatr Rozmaitości. *Dzien. Powsz.* 1907 nr 314. — A. WYSOCKI. *Gaz. Lw.* 1907 nr 275. — X. *Dzien. Poz.* 1907 nr 289. — Z. P.: Tydzień teatralny

warszawski. *Scena i Sztuka* 1907 nr 1. — Ad. Z. [A. ZAGÓRSKI]. *Kur. Lw.* 1907 nr 558. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Nasz Kraj* 1907 t. 2 s. 585. — *Dzien. Kijowski* 1907 nr 256. — *Głos Narodu* 1907 nr 442. — Teatr krakowski. *Krytyka* 1907 t. 2 s. 385. — *Nowości Ilustr.* 1907 nr 39 s. 14. — *Praca* 1907 nr 52. — *Przeł. Por.* 1907 nr 321 s. 3. — *Słowo Pol.* 1907 nr 454. — W. BOGUSŁAWSKI: Rok zmarnowany w teatrach warszawskich. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 1 s. 165-167. — *Gaz. Kościelna* 1908 s. 133-134, 145-146. — *Kur. Stanisławowski* 1908 nr 1173. — *Kur. Warsz.* 1908 nr 56, 150. — *Przeł. Por.* 1908 nr 8. — *Wiek Nowy* 1908 nr 1965. — *Dzien. Kijowski* 1909 nr 260. — *Głos Płocki* 1909 nr 5. — T. M. S. [T. M. STANISZEWSKI]: Teatr polski w Ogniwie. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 310. — K. HUSARSKI: Zagadnienie szkoły współczesnej jako przedmiot dramatu. *Wiedza i Życie* 1931 nr 11. — J. LORENTOWICZ: Dwadzieścia lat teatru. T. 5. W-wa 1935 s. 140-146.

Matka. W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1911 t. 2 s. 414-415. — K. E. [K. EHRENBURG]. *Kur. Por.* 1911 nr 142. — C. JANKOWSKI: Katastrofa z „Matką” w Rozmaitościach. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 23. — J. KOTARBIŃSKI: List do Redakcji. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 145. — J. KOTARBIŃSKI: W sprawie autorstwa „Matki”. List kierownika literackiego teatru „Rozmaitości”. *Nowa Gaz.* 1911 nr 242. — Kto jest ojcem „Matki”. *Nowości Ilustr.* 1911 nr 22.

Trójjprzymierze. WŁ. BAR. [W. BARANOWSKI]: Z teatru. *Tyg. Pol.* 1913 nr 20. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1913 t. 2 s. 406-407. — [L. CHOROMAŃSKI]: Teatr Polski. *Sowizdrzał* 1913 nr 21 s. 7. — G. [M. GAJEWSKI]: Premiera w Teatrze Polskim. *Gaz. Por. 2 Grosze* 1913 nr 131. — J. LORENTOWICZ: Wrażenia teatralne. *Nowa Gaz.* 1913 nr 217; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 5. W-wa 1935 s. 150-152. — W. POPLAWSKI. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 129. — M. WIERZBIŃSKI. *Bluszcz* 1913 nr 21. — J. KOTARBIŃSKI: Przegląd teatralny. *Bibl. Warsz.* 1914 t. 2 s. 170.

Poczekalnia I klasy. A. Cwi-kowski. *Dzien. Lud.* 1921 nr 20. — S. MAYKOWSKI. *Słowo Pol.* 1921 nr 39. — I. WIENIEWSKA. *Gaz. Por.* 1921 nr 5650. — J. APPENZŁAK. *Nasz. Przeł.* 1925 nr 35. — T. BOY-ZELEŃSKI: Premiera w Teatrze Polskim. *Kur. Por.* 1925 nr 32; przedr. w książkach: Flirt z Melpomeną. *Wieczór piąty*. W-wa 1925 s. 232-235; Pisma. T. 21. W-wa 1963. —

E. BREITER. *Świat* 1925 nr 6. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Bluszcz* 1925 nr 7. — C-wicz [S. Cwierciakiewicz]. *Express Por.* 1925 nr 36. — J. F. GAWLIKOWSKI. *Echo Warsz.* 1925 nr 32. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1925 nr 33. — H. Ż. *Le Messenger Polonais* (W-wa) 1925 nr 28. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]: Teatr Polski. *Słowo* 1925 nr 73. — Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1925 nr 35. — J. LECHOŃ. *Wiad. Lit.* 1925 nr 6. — J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1925 nr 33; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 5. W-wa 1935 s. 152-156. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1925 nr 33. — PILAWA [W. STANISŁAWSKA]: Teatr Polski. *Dzien. Wil.* 1925 nr 74. — S. WIERZYŃSKI. *Przegl. Artyst.* 1925 nr 3. — A. ZAGÓRSKI. *Przegl. Wiecz.* 1925 nr 27. — W. ZAW. [W. ZAWISTOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1925 nr 8. — M. GRAFCZYŃSKA: Z Teatru im. Słowackiego. *Głos Narodu* 1926 nr 164. — ST. M. [S. MRÓZ]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1926 nr 198.

Balwierz zakochany. E. BREITER: Teatr Reduta. *Naród* 1921 nr 189. — W. DBR. [W. DĄBROWSKI]. *Rzeczpospolita* 1921 nr 192 por. — S. J. G. [S. J. GODLEWSKI]: Trzy premiery. *Gaz. Por.* 1921 nr 195. — GR. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1921 nr 189, 191, 193, 195; przedr. w książce: W moim konfesjonale. W-wa 1925 s. 153-164. — W. HORZYCA. *Kur. Pol.* 1921 nr 194-195. — (j. m. b.): Teatr Reduta. *Robotnik* 1921 nr 189. — J. STYCZ [H. NACLEROWA]: Teatralia warszawska. *Gaz. Wiecz.* 1921 nr 5963. — M. ORLICZ: „Balwierz zakochany” w warszawskim teatrze „Reduta”. *Ilustr. Przegl. Teatr.* 1921 nr 30-32. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1921 nr 196. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1921 nr 193; przedr. w książce: Teatr po wojnie. W-wa [1925] s. 100-103. — E. ŚWIERCZEWSKI: Teatry warszawskie. *Ilustr. Przegl. Teatr.* 1921 nr 28-29. — A. ZAGÓRSKI. *Świat* 1921 nr 30. — K. IRZYKOWSKI: Spiritus flat ubi vult et quomodo vult. (Z powodu zjechań sztuki Z. Kaweckiego: „Balwierz zakochany” przez P. T. Tabutycznych Recenzentów kilka rozpraw w jednej). *Ska-mander* 1922 z. 16 s. 23-33; przedr. w książce: Recenzje teatralne. Wybór. W-wa 1965 s. 73-87. — J. SZCZUBLEWSKI: Pierwsza Reduta Osterwy. W-wa 1965 s. 104-109 i passim.

Ludzie tymczasowi. J. APPENZLAK. *Nasz Przegl.* 1926 nr 120. — T. BOY-ZELEŃSKI: Premiera w Teatrze Narodowym. *Kur. Por.* 1926 nr 119;

przedr. w książkach: Flirt z Melpomeną. Wieczór siódmy. W-wa 1927 s. 81-86; Pisma. T. 22. W-wa 1964. — E. BREITER. *Świat* 1926 nr 19. — W. BRUMER: Premiera w Teatrze Narodowym. *Dzien. Pol.* 1926 nr 102. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1926 nr 119. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1926 nr 123. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1936 nr 159. — J. L. [J. LORENTOWICZ]: Premiera w Teatrze Narodowym. *Express Por.* 1926 nr 120. — J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1926 nr 121; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 5. W-wa 1935 s. 156-159. — K. M. [K. MAKUSZYŃSKI]. *Warszawianka* 1926 nr 119-120. — (a. n.) [A. NOWACZYŃSKI]. *Gaz. Warsz.* 1926 nr 119. — W. PIOTROWICZ: Gościmy artystów warszawskich. *Słowo* 1926 nr 142. — L. ROQUIGNY. *Le Messenger Polonais* (W-wa) 1926 nr 103. — A. SŁONIMSKI. *Wiad. Lit.* 1926 nr 19. — M. SMOLARSKI: Premiera w Teatrze Narodowym. *Rzeczpospolita* 1926 nr 120. — PILAWA [W. STANISŁAWSKA]: Teatr Polski. *Dzien. Wil.* 1926 nr 138. — E. ŚWIERCZEWSKI. *Echo Warsz.* 1926 nr 102. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Mysł Nar.* 1926 nr 19. — *Bluszcz* 1926 nr 21. — *Dzien. Poz.* 1926 nr 13. — *Kur. Pol.* 1926 nr 120. — *Życie Teatru* 1926 nr 19-20.

Paranie para. W. BRUMER. *Przegl. Wiecz.* 1929 nr 177. — W. FIŁOCHOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1929 nr 222. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1929 nr 209, 211. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Świat Kulis* 1929 nr 18 s. 15-16. — J. A. HERTZ. *Echo Tyg.* 1929 nr 24. — th. [T. HIŻ]. *Głos Prawdy* 1929 nr 209. — I. K. *Nowy Kur. Poz.* 1929 nr 234. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1929 nr 235. — W. N. [W. NOSKOWSKI]. *Kur. Poz.* 1929 nr 467. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]. *Bluszcz* 1929 nr 32. — R. [M. RULIKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1929 nr 34. — F. S. [F. SIEDLECKI]: Premiera w Teatrze Małym. *Dzien. Pol.* 1929 nr 206. — as [A. SŁONIMSKI]. *Wiad. Lit.* 1929 nr 33. — J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI. *Rzeczpospolita* 1929 nr 210. — B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1929 s. 710. — S. WAGMAN. *Nasz Przegl.* 1929 nr 211. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Mysł Nar.* 1929 nr 35. — J. WOŁOZYŃSKI. *Epoka* 1929 nr 210. — J. ZARZYCKI. *Przedświt* 1929 nr 215. — *ABC* 1929 nr 216. — *Dzien. Pol.* 1929 nr 206. — *Kur. Pol.* 1929 nr 211. — *Polska Zbrojna* 1929 nr 211. — *Robotnik* 1929 nr 241. — PILAWA [W. STANISŁAWSKA]: Teatry miejskie. *Dzien. Wil.* 1930 nr 195. — W. M. [W. MADEJSKI]. *Słowo Pomorskie* 1932 nr 82.

Fura słomy. T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Małym. *Kur. Por.* 1927 nr 242; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy*. W-wa 1929 s. 68-72; *Pisma*. T. 22. W-wa 1964. — W. BRUMER. *Dzień Pol.* 1927 nr 212. — K. BUKOWSKI. *Wiek Nowy* 1927 nr 7905. — A. ĆWIKOWSKI. *Dzien. Lud.* 1927 nr 246. — R. DRAGON. *Dzien. Lw.* 1927 nr 305. — J. F. GAWLIKOWSKI: Z Teatru Małego. *Rzeczpospolita* 1927 nr 242. — W. GRUBIŃSKI. *Świat* 1927 nr 37 s. 18. — E. H. [E. HAECKER]. *Naprzód* 1927 nr 248. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1927 nr 240. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Słowo* 1927 nr 202. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1927 nr 240. — W. K. [W. KOZICKI]. *Słowo Pol.* 1927 nr 303. — (m. h.). *Kur. Pol.* 1927 nr 240. — W. N. [W. NOSKOWSKI]. *Kur. Poz.* 1927 nr 471. — ST. P. [S. PIENKOWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1927 nr 240. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]. *Bluszcz* 1927 nr 38. — HRÓ [H. RÓMER-OCHENKOWSKA]: Teatr Polski „Lutnia”. *Kur. Wil.* 1927 nr 255. — L. ROUIGNY. *Le Messenger Polonais* (W-wa) 1927 nr 202. — PIŁAWA [W. STANISŁAWSKA]: Teatr Polski. *Dzien. Wil.* 1927 nr 255. — M. SZUKIEWICZ: Z Teatru im. Słowackiego. *Głos Narodu* 1927 nr 291. — E. ŚWIERCZEWSKI. *Comœdia* 1927 nr 30-31. — UNUS. *Nowy Kurier* 1927 nr 240. — B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1927 s. 715. — S. WAGMAN. *Nasz Przegl.* 1927 nr 242. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Myśl Nar.* 1927 nr 20. — ZASTĘPCA. *Głos Prawdy* 1927 nr 239. — W. Z. [W. ZAWISTOWSKI]: „Fura słomy” w Teatrze Małym. *Epoka* 1927 nr 249. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Wiad. Teatr.* 1927 nr 42-44. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1927 nr 294.

Droga do piekła. J. APPENZLAK. *Nasz Przegl.* 1931 nr 115. — [T.] BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Małym. *Kur. Por.* 1931 nr 114; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór dziesiąty*. W-wa 1932 s. 229; *Pisma*. T. 23. W-wa 1965. — J. LORENTOWICZ. *Dzień Pol.* 1931 nr 115; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru*. T. 5. W-wa 1935 s. 159-162. — (p.). *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 119. — L. R.-ski [L. RADZIEJOWSKI]: Teatr Mały. *Rzeczpospolita*

1931 nr 113. — M. R. [M. RULIKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1931 nr 18. — as [A. SŁONIMSKI]. *Wiad. Lit.* 1931 nr 18. — J. STĘPOWSKI: Z teatrów warszawskich. *Echa Leśne* 1931 nr 5. — B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1931 s. 462. — J. WOŁOSZYŃSKI: Z Teatru Małego. *Gaz. Pol.* 1931 nr 113. — J. WOŁOSZYŃSKI. *Gaz. Pol. Zach.* 1931 nr 95 s. 6. — *Gaz. Warsz.* 1931 nr 116. — *Kur. Pol.* 1931 nr 113. — *Robotnik* 1931 nr 158.

Recenzje przekładów

K. Schönherr: Święto słońca. As-Dur. *Ilustracja Pol.* 1903 nr 15. — K. KOLAKOWSKI. *Dzien. Pol.* 1903 nr 161. — A. KRECHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1903 nr 79. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1903 nr 79.

J. Galsworthy: Gołębie serce. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 156; przedr. w książkach: *Okno na życie. Wrażenia teatralne*. W-wa 1933; *Pisma*. T. 24. W-wa 1966.

P. Nansen: Idylla małżeńska. Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1919 nr 327.

B. Tarkington: Klaudiusz. J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1920 nr 253 s. [1]. — [K. MAKUSZYŃSKI]: Teatr Mały. *Rzeczpospolita* 1920 nr 66 wyd. por. — T. BOY-ŻELEŃSKI. *Czas* 1920 nr 250; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór drugi*. W-wa 1921 s. 126-130; *Pisma*. T. 19. W-wa 1963.

T. Bernard, A. Athis: Ten, który chciał zbyt wielu ludziom zrobić przyjemność naraz. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Czas* 1920 nr 239; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór drugi*. W-wa 1921 s. 116-121; *Pisma*. T. 19. W-wa 1963.

G. A. Caillavet, R. Flers: Pappa. J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1930 nr 165.

Ch. Meré: Manekiny szatana. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 324; przedr.: *Pisma*. T. 25. W-wa 1968.

KISIELEWSKI JAN AUGUST (1876—1918)

Pseud. i krypt.: AUGUST OLCH; DR. AUGUST OLCH; J. A. K.

Dramatopisarz, krytyk literacki.

Ur. 8 lutego 1876 w Rzeszowie, syn Augusta, zubożalego ziemianina, nauczyciela tańca, i jego drugiej żony, Józefy z Szalajków. Do gimnazjum uczęszczał w Rzeszowie, potem Tarnowie. Gimnazjum nie ukończył, w 1894 został wydalony z szóstej klasy za udział w tajnej organizacji młodzieżowej i wygłoszenie przeciwrządowego odczytu. W tym samym czasie — odziedziczywszy niewielki spadek po śmierci matki — zerwał, po ponownym ożenku ojca, z rodziną i wyjechał do Wiednia. Przebywał tam pół roku. Gdy fundusze się wyczerpały, przyjechał w 1895 do Krakowa. Pracował w charakterze przepisywacza w kancelarii adwokackiej i zarazem uczęszczał jako wolny słuchacz na Uniwersytet Jagielloński. Należał do młodzieżowej organizacji socjalistycznej „Zjednoczenie”. W 1899 po sukcesach teatralnych dramatów „W sieci” i „Karykatury” wyjechał na krótko do Paryża. Jesienią 1899 odbył z Adamem Grzymałą-Siedleckim wycieczkę na Kaukaz. Tam po raz pierwszy wystąpiły objawy manii prześladowczej. Wyjechał do Paryża i zabiegał bezskutecznie o wystawienie swoich dramatów w teatrze Antoine’a. Od tego czasu często zmieniał miejsce pobytu. W 1901–1903 przebywał w Paryżu. Tu w 1901 poślubił Julię Krzymuską. Po powrocie do kraju planował otwarcie w Warszawie niezależnego teatru „Panmusaion”. W Krakowie założył w 1903 satyryczne pismo *Liberum Veto*, istniejące krótko z braku funduszy. W 1904 i 1905 starał się znów bezskutecznie o wystawienie swoich sztuk w Berlinie. W 1905 był współtwórcą kabaretu „Zielony Balonik” w Krakowie. W 1906 rozwinął na terenie Warszawy działalność polityczną, nawiązując kontakty z obozem Narodowej Demokracji. Niebawem przeniósł się do Lwowa, gdzie zajął się pracą publicystyczną. Kontynuował ją później na terenie Warszawy, pełniąc przez jakiś czas funkcję redaktora czasopisma dla kobiet *Polski Lan*. W 1910 wystąpiły ponownie silne objawy nękania go choroby psychicznej. Odtąd okresowo przebywał w różnych zamkniętych zakładach leczniczych. Zmarł 29 stycznia 1918 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. *Parias*. Dramat w 5 aktach. Powst. ok. 1897. Nie druk.

Sztuka wysłana w czerwcu 1897 na II konkurs *Kur. Warsz.*

Rękopis znajdował się w zbiorach Bibl. Nar., zniszczony w 1944.

2. *W sieci*. Komedja. Powst. 1897. Wyst. pt. *W sieci*. Komedja w 5 aktach. Kr. 31 stycznia 1899. Wyd. osob. pt. *W sieci*. Wesoly dramat w 2 częściach a 5 aktach. Cz. 1: *W sieci*. Studium sceniczne w 3 aktach a 4 odsłonach. Cz. 2: *Spotkanie*. Studium sceniczne w 2 aktach a 4 odsłonach. Kr. 1899. Wyd. nast.: (wyd. sceniczne) zmien. Lw. [1902] pt. *W sieci*. Wesoly dramat. Dylogia: I. *W sieci*. Komedja (wyd. części drugiej, zmien. pt. *Ostatnie spotkanie*. Komedja. Zob. poz. 8); W-wa 1956 (ze wstępem J. Z. Jakubowskiego; bez części drugiej, współwyd. z *Karykaturami*. Zob. poz. 3). Zob. też Wyd. zbior.

Dramat odznaczony na II konkursie *Kur. Warsz.* w 1898.

Rkps Bibl. Teatru im. Słowackiego w Kr. sygn. 5600 pt. *W sieci*. Wesoly dramat w 2 częściach a pięciu aktach.

Przekład ros.: A. Wozniesiński; Biezumnaja Julka. (W *sietiach*). Moskwa 1902.

3. *Karykatury*. Komedja. Powst. 1898. Wyst. pt. *Karykatury*. Studium sceniczne w 4 aktach: Kr. 8 kwietnia 1899; Lw. 7 września 1899; W-wa 18 listopada 1899; Poz. 2 grudnia 1899. Ogl. *Ateneum* 1899 t. 4 s. 1-16, 209-231, 424-449 (pt. *Karykatury*. Studium sceniczne w 4 aktach). Wyd. osob. Lw. [1903]. Wyd. nast.: W-wa 1924 *Wielka Bibl.* nr 74; W-wa 1956 (ze wstępem J. Z. Jakubowskiego; współwyd. z *W sieci*. Zob. poz. 2). Zob. też Wyd. zbior.

Dramat odznaczony 3 nagrodą na konkursie im. I. Paderewskiego w 1899 w Warszawie.

Przekłady: czes.: A. Černý. Wyst. i wyd. Praga 1902 — fiński: A. Kalima. Wyst. Helsinki ok. 1923 — franc.: M. Szeliga. Ok. 1901. Nie druk. — niemiec.: Rickelt. Ok. 1904. Nie druk.; Pordes-Milo, O. Ungnad. Berlin [b.r.] — serbochorw.: wyst. w Zagrzebiu w 1906.

4. Sonata. Dramat. Wyst. pt. Sonata. Sztuka w 5 aktach. Kr. 21 października 1899. Ogl. fragm. z: Sonata. Kompozycja dramatyczna w 5 częściach: *Młodość* 1898/1899 s. 233-234 (pt. Wila; Melodia fal); w: *Kraków. Poezje, nowele, fragmenta dramatów*. Kr. 1900 s. 5-13 (część 4); *Życie* 1899 nr 19/20 s. 359-362 (fragm. z części 1 i 2); *Krytyka* 1900 s. 303-311 (część 4). Wyd. osob. całości Lw. [1903] (zmien. pt. Sonata. Dramat).

5. O teatrze japońskim. [Lw. 1902].

Odczyt wygl. we Lwowie w 1900, Krakowie, Warszawie w 1902.

6. Ivonne. Nowela. Powst. 1902.

Rękopis zaginął.

7. Komedja miłości i cnoty. Nie dokończona. Akt 1 powst. w 1903. Ogl. pośmiertnie *Maski* 1918 z. 32-36.

Rkps pt. Mistrzynie, czyli miłość ubogiego młodzieńca, zniszczony w 1944.

8. Ostatnie spotkanie. Komedja. Zob. poz. 2. Wyst. jako osobna całość W-wa 7 marca 1903. Wyd. osob. Lw. [1903] (pt. W sieci. Wesoly dramat. Dylogia: II. Ostatnie spotkanie. Komedja). Zob. też Wyd. zbior.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4189, 5383 pt. Ostatnie spotkanie. Komedja w 4 aktach.

Przekład czes.: F. Vondráček.

9. O „Horsztyńskim”, dramacie Juliusza Słowackiego, opowieść. *Myśl Pol.* 1906 nr 3-7; *Słowo Pol.* 1906 nr 518-589 z przerwami; *Kur. Litewski* 1907 nr 6-27 z przerwami; przedr. w książce: *Życie dramatu*. Lw. 1907 s. 9-85. Zob. poz. 11.

Wygl. jako odczyt we Lwowie w 1906.

10. Panmusaion. Lw. 1906.

Zbiór recenzji, felietonów, odczytów m. in.: Panmusaion. (*Wędrowiec* 1904 nr 44; przedr.: *Myśl teatr. Młodej Polski*. W-wa 1966); O „Japończykach” w teatrze. (*Kur. Warsz.* 1902 nr 52; przedr. jw.); O sztuce mimicznej. (*Reforma* 1906 nr 70-76; przedr. jw.).

11. *Życie dramatu*. Lw. 1907.

Zbiór recenzji, felietonów, odczytów, m. in.: O „Horsztyńskim”, dramacie Juliusza Słowackiego, opowieść. (Zob. poz. 9).

12. Tytan. *Słowo Pol.* 1912 nr 614 s. 8-9; *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 21 s. 441; *Kur. Poz.* 1913 nr 15.

Proza.

Utwory, recenzje, artykuły i felietony zamieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1899, 1903-1904), *Bluszcz* (1907, 1912, 1914; tu m. in.: *Godzina zwierzeń*. 1914 nr 18), *Dzienn. Chicagoski* (1909), *Dziwon*

Pol. (1906), *Gaz. Pol.* (1906), *Głos* (1903) *Głos Narodu* (1906), *Głos Warsz.* (1908-1909), *Goniec Por. i Wiecz.* (1904, 1907), *Kraj* (1902), *Krytyka* (1900, 1904), *Kur. Litewski* (1907), *Kur. Poz.* (1906, 1913), *Kur. Warsz.* (1902, 1907, 1909), *Liberum Veto* (1903-1904), *Maski* (1918 z teki pośmiertnej; tu m. in. *Nowy człowiek*. Z. 32), *Mies. Lit. i Artyst.* (1911; tu: „Träumerei” Schumann. Fantazja proza. Nr 8), *Młodość* (1898/1899), *Myśl Pol.* (1905-1907), *Nasz Kraj* (1902, 1907), *Nowa Reforma* (1909), *Nowe Słowo* (1902, 1904), *Nowe Słowo Pol.* (1902), *Pol. Łan* (1907-1908), *Reforma* (1906), *Słowo Pol.* (1906, 1912), *Tyg. Ilustr.* (1912), *Wędrowiec* (1904), *Życie* (1899; tu m. in.: *Jura i Julia*. Pieśń promienna, pieśń biała. Nr 4).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Jednodniówka ku czci J. Słowackiego*. Kr. 1904, *Kraków. Poezje, nowele, fragmenta dramatów*. Kr. 1900, *Scena pol. w Łodzi. 1844-1901*. Łódź 1901.

Wydania zbiorowe

Dramaty. Oprac. R. Taborski. Wr. 1969 BN I, 196.

Zawartość: W sieci. Wesoly dramat. Dylogia: I. W sieci. Komedja. (Zob. *Twórczość* poz. 2); II. Ostatnie spotkanie. Komedja. (Zob. *Twórczość* poz. 8); Karykatury. Komedja. (Zob. *Twórczość* poz. 3).

Listy i materiały

1. Do nieznannej adresatki z 1897. Ogl.: A. Grzymała-Siedlecki: List do Panny Broni. *Warszawianka* 1925 nr 121; przedr. w książce: *Narobienie Melpomeny*. W-wa 1966 s. 225-232 (fragm.); S. Hellsztyński: Portret Jana Augusta po latach czterdziestu. *Wiad. Lit.* 1938 nr 5.

2. Do dyrekcji teatru krakowskiego [z 1898] pod pseud. August Olch. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.

3. Do J. Lorentowicza fragmenty 3 listów z 1899. Ogl. S. Hellsztyński jw.

4. Do W. Orkana 6 listów z 1899-1900. Rkps Bibl. Jagiel. Koresp. W. Orkana sygn. 8616.

5. Do H. Gallego z 1900. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 2850. Ogl. R. Taborski we wstępie do książki: J. A. Kisielewski: Dramaty. Wr. 1969 BN I, 196 s. XLIII.

5a. Do red. *Kraju* 4 listy z 1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 8342.

6. Do red. w sprawie niewystawienia sztuk we Lwowie. *Głos Lit. i Spol.* 1901 nr 15.

7. Do S. Przybyszewskiego z 1901. Ogl. S. Hellsztyński: J. A. Kisielewski i

St. Przybyszewski w 1901 r. *Ruch Lit.* 1937 nr 6 s. 118-119. Rkps art. Bibl. Nar. sygn. 7068. Teka redakcyjna *Ruchu Lit.*

8. Do F. Jasińskiego z 1902. Rkps Bibl. Czart. sygn. NI 164 138 w teczce MNK 633/91.

9. Do A. Černego 4 listy z 1902-1906. Rkps w posiadaniu rodziny adresata w Pradze.

10. Do Komitetu Czytelni Akademickiej im. A. Mickiewicza dla sprowadzenia zwłok J. Słowackiego do kraju, z 1903. *Jednodniówka ku czci J. Słowackiego*. Kr. 1904.

11. Do W. Feldmana 2 listy z 1905 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12279/II.

12. Do T. Jaroszyńskiego z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. III. 6358.

13. Do F. Vondráčka z 1905. Rkps Arch. Lit. Muzeum Nar. w Pradze. Ogl. J. Dużyk. *Roczn. Bibl. PAN w Kr.* R. 5 (1959) s. 186.

14. Do I. Peszke z 1908. Bibl. Nar. sygn. 7004₁.

15. Do A. Oppmana z 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2671.

16. Do A. Sternschussa z 1913. Rkps Bibl. Czart. w Kr. sygn. NI 164 294, w teczce MNK VIII R 10664.

17. Do red. *Gońca Por. i Wiecz.* z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7004₂.

18. Do J. D. Amborskiego b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7885 III.

19. Do nieznanego adresata [H. Dynowskiego?] b. d. z Francji. Rkps Bibl. Jagiel. Zbiory Dynowskich.

20. Od T. Pawlikowskiego z 1905. Ogl. S. Helsztyński: W sieci. *Wiad. Lit.* 1938 nr 19; przedr. w książce: *Meteory Młodej Polski*. Kr. 1969 s. 31.

21. Listy Julii Kisielewskiej do S. Helsztyńskiego. Rkps Archiwum PAN Oddział w Poznaniu.

22. J. Kisielewska: Materiał biograficzny do życiorysu J. A. Kisielewskiego. Rkps Bibl. Miejska w Bydgu. sygn. 391.

OPRACOWANIA

A. SIEDLECKI [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]: J. A. Kisielewski. Portret piórem. *Młodość* 1898/1899 s. 235-237. — S. LACK: Kisielewski. *Życie* 1899 nr 19-20. — K. SKRZYŃSKI: Z Krakowa. *Gaz. Lw.* 1899 nr 104. — J. STEN [L. BRUNER]: Młoda Polska. J. A. Kisielewski. *Krytyka* 1900 s. 432-436; przedr. w książkach: Dusze

współczesne. Lw. 1902 s. 137-143; Pisarze polscy. Lw. 1903 s. 153-159. — A. S. [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]: J. A. Kisielewski. Próba krytyki. *Strumień* 1900 nr 9-10. — KRAK: Młoda Polska w Krakowie. *Przeł. Tyg.* 1900 nr 2. — J. LORENTOWICZ: *Mercure de France* (Paryż) 1900 z. 9 s. 830-832. — A. NOWACZYŃSKI: Dramat polski XIX w. Studium impresjonistyczne. *Ateneum* 1900 t. 3 s. 27-30. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 50 s. 552. — M. CHÉLIGA: Un dramaturge polonais: J. A. Kisielewski. *La Nouvelle Revue Internationale* (Paryż) 1901 nr 8. [Rec.: Puk [A. Nossig]: Listy paryskie. Studium francuskie o J. A. Kisielewskim. *Gaz. Lw.* 1901 nr 207]. — P. CHMIEŁOWSKI: Dramat polski doby najnowszej. Lw. 1902 s. 100-110. — K. BIELAŃSKI. *Krytyka* 1903 t. 2 s. 411-412 [omówienie lwowskiego wydania dramatów J. A. Kisielewskiego]. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 35-36 (1903-1904). — P. CHMIEŁOWSKI: Najnowsze prądy poezji naszej. Lw. 1905. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — Recenzent teatralny „Słowa Polskiego”. *Monitor* 1906 nr 40-41. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]: Nasz ideał kobiecy w najnowszej literaturze. *Bluszcz* 1907 nr 47 s. 525-526; przedr. w książce: *Z literatury współczesnej*. W-wa 1912. — H. SAND: Współczesna polska twórczość dramatyczna. Kr. 1911 s. 144-154. — *Słowo Pol.* 1911 nr 29 s. 6. — J. A. Kisielewski. *Pro Arte et Studio* 1917 z. 7.

(Nekrologi i wspomnienia pośmiertne.)
ALCIPHON: Pamięci J. Kisielewskiego. *Sowizdrzał* 1918 nr 6; Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Kur. Warsz.* 1918 nr 33; J. GESZWIND. *Wiedeński Kur. Pol.* 1918 nr 1029; HOFFMAN. *Mashi* 1918 z. 30-33; H. JEL. [H. JELENKIEWICZ]. *Kur. Pol.* 1918 nr 34; K. *Kur. Poz.* 1918 nr 28; A. SCHROEDER. *Gaz. Lw.* 1918 nr 47; *Dzien. Poz.* 1918 nr 28, nr 29; *Gaz. Nar.* 1918 nr 28 s. 4; nr 29 s. 5; *Kur. Pol.* 1918 nr 30 s. 3; *Kur. Poz.* 1918 nr 27; *Polen* (Wiedeń) 1918 s. 191; *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 6 s. 69.

J. PŁOMIENSKI: A. Kisielewski jako dramaturg. Szkic literacki. *Kur. Łódzki* 1920 nr 105-114. — J. PŁOMIENSKI: Dzieje dramatycznej twórczości J. A. Kisielewskiego. Do źródeł polskiego dramatu modernistycznego. *Poz.* 1922. [Rec.: St. *Gaz. Lw.* 1922 nr 220]. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: J. A. Kisielewski. *Warszawianka* 1925 nr 101, 104, 106-107, 115, 118, 121; przedr. w książce: *Na orbicie Melpomeny*. W-wa 1966 s. 197-243. — Z. DĘBICKI: J. A. Kisielewski. W książce: *Portrety*. S. II. W-wa 1928 s. 101-

-113. — Z. DĘBICKI: J. A. Kisielewski. W dziesiątą rocznicę śmierci. *Tyg. Ilustr.* 1928 nr 5 s. 104. — J. KISIELEWSKA: „Dokumenty”. *Wiad. Lit.* 1930 nr 15 (328). — S. PRZYBYZIEWSKI: Moi współcześni. Wśród swoich. W-wa 1930 s. 133-140; wyd. 2 W-wa 1959. — K. CZACHOWSKI: Krzyk życia sprzed lat 30. W 15 rocznicę śmierci J. A. Kisielewskiego. *Świat* 1933 nr 21. — J. GESZWIND: Symbol minionej epoki. W 15 rocznicę śmierci J. A. Kisielewskiego. *Nauka-Lit.-Sztuka* dod. *Słowa Pol.* 1933 nr 11. — J. Z. JAKUBOWSKI: Narodziny dramaturga. *Kur. Lit.-Nauk.* 1934 nr 12 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — J. LORENTOWICZ: Pola-mane skrzydła. W książce: *Spojrzenie wstecz*. W-wa 1935 s. 135-150; wyd. 2 Kr. 1957. — K. MAKUSZYŃSKI: Tragiczna postać sztuki polskiej. *Kur. Warsz.* 1935 nr 69; przedr. w książce: *Kartki z kalendarza*. W-wa 1939; wyd. 2 Kr. 1956. — S. HELSZTYŃSKI: J. A. Kisielewski i S. Przybyszewski w 1901 r. *Ruch Lit.* 1937 nr 6. — K. CZACHOWSKI: Niezwykła kariera literacka. *Polska Zach.* 1938 nr 121. — S. HELSZTYŃSKI: Portret Jana Augusta po latach czterdziestu. *Wiad. Lit.* 1938 nr 5; przedr. w książce: *Meteory Młodej Polski*. Kr. 1969. — S. HELSZTYŃSKI: W sieci. *Wiad. Lit.* 1938 nr 19; przedr. jw. pt. Kisielewski w „sieci”. — (i.-s.): W dwudziestą rocznicę śmierci J. A. Kisielewskiego. *Dzien. Poz.* 1938 nr 27. — J. Z. JAKUBOWSKI: O twórczości dramatycznej J. A. Kisielewskiego. *Kolumna Lit. Kur. Łódzkiego* 1938 nr 5. — J. Z. JAKUBOWSKI: Postacie w dramatach J. A. Kisielewskiego. *Prace Polonist.* S. III (1939) s. 191-205 i odb. — A. WOYCICKI: J. A. Kisielewski. *Antena* 1938 nr 16. — A. WYSOCKI: Trzy spotkania z Reymontem. *Twórczość* 1947 nr 7/8. — S. HELSZTYŃSKI: O życiu i twórczości J. A. Kisielewskiego. *Program Teatru Nar.* (W-wa) 1952/1953. — Przyczynek do dziejów krytyki teatralnej. Wybrał Jaszcz [J. A. Szczepański]. *Teatr* 1953 nr 15 s. 27. — L. SOLSKI: Wspomnienia. 1893-1954. Kr. 1956 s. 78-80; wyd. nast. Kr. 1961. — A. WAŚKOWSKI: W kręgu znajomych. W książce: *Znajomi z tamtych czasów. Literaci, malarze, aktorzy*. 1892-1935. Kr. 1956. — *Nowiny Tyg. dod. Nowin Rzeszowskich* 1956 nr 18 s. 4. — S. HELSZTYŃSKI. *Program Teatru Dramatycznego* (Wr.) 1957/1958. — E. BREITER: Literatura sumieniem narodu. *Wiadomości* (Londyn) 1959 nr 24. — H. DOBROWOLSKI, H. FRANČIĆ, M. KONARSKI: Postępowe tradycje młodzieży akademickiej w Krakowie. Kr. 1962. — N. Z. ARUTJUNOWA-BASZIDŻAGJAN: Niekatoryje czerty polskoj

realistycznej dramaturgii końca XIX — naczęła XX w. *Slawjanskaja filologija* (Moskwa) 1963 t. 4 s. 228-270. — R. TABORSKI: Z dziejów scenicznych dramatów J. A. Kisielewskiego. *Przeegl. Hum.* 1963 nr 1. — E. KOZIKOWSKI: J. A. Kisielewski. W książce: *Więcej prawdy niż plotki*. W-wa 1964 s. 85-96. — R. TABORSKI: J. A. Kisielewski między naturalizmem a modernizmem. *Dialog* 1964 nr 10. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: J. A. Kisielewski. *Dialog* 1965 nr 11; przedr. w książce: *Na orbicie Melpomeny*. W-wa 1966 s. 244-260. — S. HELSZTYŃSKI: O życiu i twórczości J. A. Kisielewskiego. *Życie Teatru* 1965 z 27 marca. — R. TABORSKI: Trzech dramatopisarzy modernistycznych. *Przybyszewski — Kisielewski — Szukiewicz*. W-wa 1965 [Rec.: B. Frankowska. *Współczesność* 1966 nr 10; T. Weiss: *Nowe studia o pisarzach Młodej Polski*. *Ruch Lit.* 1967 nr 2]. — R. TABORSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 12 (1966-1967). — T. WEISS: J. A. Kisielewski. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V.: *Lit. okresu Młodej Polski*. T. 2. W-wa 1967. — S. ŚWIONTEK: J. A. Kisielewski w nurcie polskiej reformy teatralnej. *Poetyka i historia*. Wr. 1968. — R. TABORSKI: Wstęp do: J. A. Kisielewski: *Dramaty*. Wr. 1969 BN I, 196. [Rec.: P. Obrączka: Na marginesie edycji „Dramatów” J. A. Kisielewskiego. *Ruch Lit.* 1970 nr 6]. — T. WEISS: *Obraz cyganerii w dramatach J. A. Kisielewskiego*. W książce: *Cyganeria Młodej Polski*. Kr. 1970.

P a r i a s. A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Pierwszy dramat. *Warszawianka* 1925 nr 118; przedr. w książce: *Na orbicie Melpomeny*. W-wa 1966 s. 240-242. — J. Z. JAKUBOWSKI: Narodziny dramaturga. *Kur. Lit.-Nauk.* 1934 nr 12 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — J. Z. JAKUBOWSKI: Wstęp do: J. A. Kisielewski: *W sieci*. Karykatury. W-wa 1956 s. 9-11.

W s i e c i. K. KASZEWSKI: Sprawozdanie sądu konkursowego z konkursu dramatycznego (jubileuszowego) „Kuriera Warszawskiego” na sztukę oryginalną polską. *Kur. Warsz.* 1898 nr 314. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 50 s. 606. — Wynik konkursu na sztukę dramatyczną. *Kur. Warsz.* 1898 nr 337. — b. [A. BEAUPRÉ]. *Czas* 1899 nr 27, 30. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Głos* 1899 nr 48 s. 926. — g. [M. GARFEINOWA]. *Krytyka* 1899 z. 1 s. 46. — F. KONECZNY: *Teatr krakowski*. *Przeegl. Pol.* 1899 t. 131 s. 552. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1899 nr 28. — *Głos Narodu* 1899 nr 26. — *Naprzód* 1899 nr 6.

- W. LUBORADZKI. *Ateneum* 1900 t. 1 s. 456-459. — W. STERLING. *Prawda* 1900 nr 14. — W. M.: Koncert p. W. Siemaszkowej. *Głos* 1900 nr 48 s. 755. — ŁADA. *Głos Narodu* 1901 nr 11. — A. MAZANOWSKI: Młoda Polska w powieści i muzyce. *Przegl. Powsz.* 1901 t. 71 s. 14-15. — A. MORZKOWSKA. *Słowo Pol.* 1901 nr 491. — *Podgórczanin* 1901 nr 15. — B. *Gaz. Warsz.* 1902 nr 114. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1902 t. 3 s. 132-141. — W. BOGUSŁAWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 18. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1902 nr 18. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1902 nr 24 s. 280. — P. CHMIEŁOWSKI: Dramat polski doby najnowszej. *Lw.* 1902 s. 100-106. — M. GAWALEWICZ. *Słowo* 1902 nr 97. — AVANTI [G. GLASS]: Listy z Warszawy. *Głos* 1902 nr 25. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1902 nr 20. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1902 nr 116. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 116. — L. R. [L. RYGIER]. *Bluszcz* 1902 nr 19. — -SKI. *Praca* 1902 nr 43 s. 1128. — SPECTATOR. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 18 s. 201-202. — GAMMA [A. SYGIETŃSKI]: Z Królestwa Polskiego. *Warszawa. Kraj* 1902 nr 16. — Teatr polski w Poznaniu. *Dzien. Poz.* 1902 nr 243; nr 244. — *Kur. Poz.* 1902 nr 471. — H. CEYSINGER. *Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 23. — M. GAWALEWICZ. *Słowo* 1903 nr 56. — -gn-. *Słownický přehled* (Praga) 1903 s. 339-340. — *Ziarno* 1903 nr 15 s. 299. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1905 nr 20. — A. KRECHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1905 nr 10. — I. KUNCEWICZ. *Dzien* 1905 nr 310. — s. g. *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1905 nr 11. — ST. B. *Wiek Nowy* 1905 nr 1064, 1209. — W. *Gaz. Nar.* 1905 nr 11. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Słowo Pol.* 1905 nr 22. — S. W. [S. WOMELA]. *Kur. Lw.* 1905 nr 14. — Dr. J. ERSKI [J. ROSENBERG]. *Gaz. Pol.* (Czerniowce) 1906 nr 3. — K. Ł. [K. ŁOZIŃSKA]: Teatr Solowcowa w Kijowie. *Dzien. Kijowski* 1907 nr 249. — e. p. [E. PASZKOWSKI]: Występ Miłośników Sztuki. *Dzien. Kijowski* 1907 nr 62. — ZOIL. *Dzien. Kijowski* 1907 nr 6. — *Dzien. Kijowski* 1907 nr 248. — BEZMIENNY. *Goniec Wil.* 1909 nr 15. — T. JAWORSKI. *Kur. Poz.* 1909 nr 279. — R. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1909 nr 50. — *Dzien. Poz.* 1909 nr 279. — (km.) [K. MAKUSZYŃSKI]: Z teatru. *Słowo Pol.* 1910 nr 444 s. 7. — ART. S. [A. SCHROEDER]. *Gaz. Lw.* 1910 nr 220. — ADAM PNIEYNIA [A. KARWOWSKI]. *Przegl. Wielkop.* 1911 s. 102-103. — M. K. *Kur. Poz.* 1911 nr 23. — B. MARCHLEWSKI. *Kur. Poz.* 1911 nr 26. — *Głos Narodu* 1911 nr 108. — L. R.: Teatr polski w Ogniwie. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 9. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Polskim. *Kur. Por.* 1925 nr 11; przedr.: Flirt z Melpomeną. Wieczór piąty. *W-wa* 1925 s. 205-209; Pisma. T. 21. *W-wa* 1964. — W. BRUMER: Premiera w Teatrze Polskim. *Dzien Pol.* 1925 nr 9. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1925 nr 14. — ji [J. IWASZKIEWICZ]. *Wiad. Lit.* 1925 nr 3. — J. L. [J. LORENTOWICZ]: Premiera w Teatrze Polskim. *Express Por.* 1925 nr 11; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 4. *W-wa* 1935 s. 324-329. — R. ORDYŃSKI: „W sieci” i — dlaczego? *Wiad. Lit.* 1925 nr 2. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1925 nr 12. — K. H. ROSTWOROWSKI: Z teatru „Bagatela”. *Głos Narodu* 1925 nr 39. — M. RULIKOWSKI. *Ekran i Scena* 1925 nr 2. — T. S. [T. SINKO]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 47. — W. ZAW. [W. ZAWISTOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1925 nr 4. — *Bluszcz* 1925 nr 3. — Premiera w Teatrze Nowym. *Dzien. Poz.* 1926 nr 277. — M. LIMANOWSKI: Teatr na Pohulance. *Słowo* 1929 nr 224. — HRO. [H. ROMER-OCHENKOWSKA]: Teatr na Pohulance. *Kur. Wil.* 1929 nr 223. — K. CZACHOWSKI: Krzyk życia sprzed lat 30. *Świat* 1933 nr 21. — Komedie J. A. Kisielewskiego. *Polonistyka* 1956 nr 4. — W. DZIEDUSZYCKI. *Słowo Pol.* 1958 nr 233 s. 3. — J. KELERA. *Odra* 1958 nr 13. — E. KRASIŃSKI: Wanda Siemaszkowa. *W-wa* 1963 s. 73-79 [„szalona” Julka w wykonaniu W. Siemaszkowej]. — J. P. GAWLIK. *Słowo Ludu* 1965 nr 141.
- Karykatury. B. *Gaz. Warsz.* 1899 nr 312. — b. [A. BEAUPRÉ]. *Czas* 1899 nr 82. — W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Warsz.* 1899 nr 321-322. — W. BOGUSŁAWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 49. — Br. B. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 17. — J. STEN [L. BRUNER]. *Krytyka* 1899 z. 2 s. 105-106. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1899 nr 321, 329. — F. K.: Teatr polski w Poznaniu. *Dzien. Poz.* 1899 nr 278. — □ [J. GADOMSKI]. *Dzien. Pol.* 1899 nr 250. — K. GLIŃSKI. *Bluszcz* 1899 nr 48. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 48. — F. KONECZNY: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1899 t. 133 s. 149. — * * * [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1899 nr 206. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1899 nr 321. — MINOS [J. ŁOZIŃSKI]. *Głos Narodu* 1899 nr 81. — A. NIEMOJEWSKI. *Prawda* 1899 nr 50. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1899 nr 82. — W. PR. [W. PROKESCH]: Z plonu konkursowego. *Kur. Codz.* 1899 nr 100, 106. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 47. — SOKÓŁ: Kraków. *Głos* 1899 nr 15 s. 358. — (STR.) *Słowo Pol.*

- 1899 nr 215. — A. SYGIETYŃSKI. *Kur. Warsz.* 1899 nr 100-101. — A. SYGIETYŃSKI. *Gaz. Pol.* 1899 nr 266. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Głos* 1899 nr 48. — K. ZALEWSKI. *Wiek* 1899 nr 284. — *Naprzód* 1899 nr 15. — A. SYGIETYŃSKI. *Ateneum* 1900 t. 1 s. 193-212. — *Mies. Kur. Pol.* 1900 t. 1 s. 89-91. — PUK [A. NOSSIG]. *Gaz. Lw.* 1901 nr 207. — O. WAGNER. *Slovanský přehled* (Praga) 1901 s. 164-168, 217-221. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1902 t. 3 s. 137-140. — P. CHMIEŁOWSKI: Dramat polski doby najnowszej. *Lw.* 1902 s. 106-110. — Ć. [A. CERNY]. *Slovanský přehled* (Praga) 1902 s. 250. — f-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 3 s. 34. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1905 nr 412. — A. KRECHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1905 nr 204. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1905 nr 415. — fm. [F. MRAWINCZYC]. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1905 nr 204. — tr. [Z. TRANDA]. *Gaz. Nar.* 1905 nr 204. — W. BARANOWSKI. *Kur. Litewski* 1906 nr 245. — E. WESŁAWSKA. *Dzien. Wil.* 1906 nr 50. — *Kur. Przemyski* 1906 nr 41. — *Praca* 1906 s. 1530-1532. — *Sowremennik* (Zagrzeb) 1906 nr 6. — *Dzien. Kijowski* 1907 nr 244, 248. — j. *Słowo Pol.* 1909 nr 69. — J. KR. *Dzien. Pol.* 1909 nr 75. — JOT. *Wiek Nowy* 1909 nr 2282. — (r). *Gaz. Lw.* 1909 nr 33. — A. E. BALICKI: Teatr krakowski. *Przeł. Pol.* 1911 t. 179 s. 112-114. — (x) [W. FELDMAN]. *Krytyka* 1911 t. 30 s. 128. — T. M. S. [T. M. STANISZEWSKI]. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 294. — Sw. [W. SWOBODA]: Teatr na Pradze. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1917 nr 30. — Z. JACHIMECKI: Teatr im. J. Słowackiego. *Głos Narodu* 1918 nr 138 wyd. por. — A. SCHROEDER. *Gaz. Lw.* 1918 nr 231. — M. SZYJKOWSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1918 nr 80. — (b). *Kur. Łódzki* 1920 nr 310. — Boy [T. BOY-ŻELEŃSKI]. *Czas* 1920 nr 300; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór drugi.* W-wa 1921 s. 167-174; *Pisma.* T. 19. W-wa 1963. — F. O. [W. FOLKIERSKI]. *Rzeczpospolita* 1920 nr 175-176. — GAWEL KAZIMIERZ. *Ilustr. Przeł. Teatr.* 1920 nr 44-45. — E. ŁUSKINA. *Goniec Kr.* 1920 nr 346. — K. H. ROSTWOROWSKI: Teatr Bagatela. *Głos Narodu* 1920 nr 301. — M. Sz. [M. SZYJKOWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1920 nr 346. — W. GR. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1922 nr 32-33, 36. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1922 nr 50. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]. *Bluszcz* 1922 nr 7. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1922 nr 32. — W. Z. WOLERT. *Robotnik* 1922 nr 33. — W. Z. [W. ZAWISTOWSKI]: Teatr im. Bogusławskiego. *Kur. Pol.* 1922 nr 32. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1923 nr 52. — KORWIN: Teatr w Finlandii. *Tyg. Ilustr.* 1923 nr 51. — J. KOTWICZ. *Orełownik Wielkop.* 1923 nr 51. — S. MAYKOWSKI. *Kur. Poz.* 1923 nr 53. — *Słowo Pomorskie* 1923 nr 127; nr 128. — „Karykatury” Kisielewskiego na scenie czeskiej, *Ekran i Scena* 1924 nr 1. — T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1934 nr 115; przedr.: *Romanse cieniów. Wrażenia teatralne.* W-wa 1935; *Pisma.* T. 25. W-wa 1968. — J. HORZELSKI. *Kur. Por.* 1934 nr 119. — J. N. MILLER. *Robotnik* 1934 nr 156. — St. P. [S. PIENKOWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1934 nr 119. — L. P. [L. POMIROWSKI]. *Pion* 1934 nr 18 s. 11. — W. SYRZUCEK. *Teatry stolicy.* *Tyg. Ilustr.* 1934 nr 18. — K. WIERZYŃSKI. *Gaz. Pol.* 1934 nr 112. — C. WOJENSKA. *Kobieta Współcz.* 1934 nr 20. — Z. LEŚNODORSKI: Z teatrów krakowskich. *Tyg. Powsz.* 1945 nr 37. — E. CSATÓ: Na scenach warszawskich. *Twórczość* 1953 z. 8. — J. FRÜHLING. *Dzien. Pol.* 1953 nr 159. — A. GRODZICKI. *Życie Warszawy* 1953 nr 140. — S. ŁASTIK. *Przeł. Kult.* 1953 nr 25. — W. NATANSON: Nie wzbogacajmy bogatych. Próba dyskusji z reżyserem „Karykatur”. *Teatr* 1953 nr 15; przedr. w książce: *Szkice teatralne.* *Kry.* 1955. — JASZCZ [J. A. SZCZEPAŃSKI]. *Trybuna Ludu* 1953 nr 178. — A. RUDNICKI: Niebieskie kartki. Ślepe lustro tych lat. *Kr.* 1956 s. 139-140. — Komedie J. A. Kisielewskiego. *Polonistyka* 1956 nr 4. — S. POLANICA [S. E. BURY]. *Słowo Powsz.* 1960 nr 55 s. 4. — A. JARECKI. *Sztandar Młodych* 1960 nr 54 s. 2. — awk. [A. W. KRAL]. *Teatr* 1960 nr 7 s. 22. — I. LUBASZEWSKA. *Express Wiecz.* 1960 nr 55. — JASZCZ [J. A. SZCZEPAŃSKI]. *Trybuna Ludu* 1960 nr 66. — E. ŻYTMIRSKI. *Stolica* 1960 nr 11. — A. O. [A. OSTROWSKI]. *Radio i Telewizja* 1967 nr 38. — (ZAST.) [M. KOSIŃSKA]. *Życie Warszawy* 1967 nr 215. — T. PANIEC. *Mysł Spół.* 1967 nr 40. — Z. PODGÓRZEC. *Ekran* 1967 nr 39.
- Sonata. b. [A. BEAUPRÉ]. *Czas* 1899 nr 249. — St. [L. BRUNER]. *Krytyka* 1899 z. 8 s. 463-464. — F. KONECZNY. *Przeł. Pol.* 1899 t. 134 s. 554. — S. LACK. *Życie* 1899 nr 19/20. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1899 nr 249. — K. SKRZYŃSKI. *Gaz. Lw.* 1899 nr 253. — W. M. K. *Przeł. Tyg.* 1899 nr 45. — *Dzien. Poz.* 1899 nr 253. — H. LEO: Paryż. „Sonata” Kisielewskiego. *Głos* 1900 nr 8. — ob. [K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI]. *Dzien. Pol.* 1902 nr 3 wyd. por. — ALBERTUS: Felieton warszawski. *Kraj* 1905 nr 18. — B. *Gaz. Warsz.* 1905 nr 101. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl.*

Warsz. 1905 t. 3 s. 153-156. — L. CHOROMAŃSKI: Z teatru. *Głos* 1905 nr 22. — T. JAROSZYŃSKI. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1905 nr 197. — G. KEMPNER. *Przegl. Powsz.* (W-wa) 1905 s. 599-600. — J. LORENTOWICZ. *Kur. Codz.* 1905 nr 115-116; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935 s. 318-324.* — B. LUTOMSKI. *Gaz. Pol.* 1905 nr 114. — M. *Warszawskij dziennik* 1905 nr 114; nr 115. — W. MAKOWSKI. *Ogniwó* 1905 nr 21. — o [J. OSTRORÓG]. *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 19 s. 358. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1905 nr 126. — W. RABSKI. *Przew. Nauk. i Lit.* 1905 s. 33 i nn. — *Gaz. Handlowa* 1905 nr 31. — *Kur. Por.* 1905 nr 113, 116.

O teatrze japońskim. G. ZAPOLSKA: Odczyt Kisielewskiego. *Słowo Pol.* 1900 nr 568; przedr. w książkach: *Nieśmiertelniki. Lw. 1923; Publicystyka. Cz. 3. Wr. 1962.* — *Gaz. Lw.* 1900 nr 274, 275. — Teatr japoński. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1900 nr 50 s. 400-401. — *Naprzód* 1900 nr 240. — b. k.: Teatr i sztuka. „Japończycy w teatrze”. (Odczyt p. J. A. Kisielewskiego). *Gaz. Pol.* 1902 nr 53. — T. J. [T. JAROSZYŃSKI]. *Wiek Ilustr.* 1902 nr 55. — J. A. KISIELEWSKI: Przed moim odczytem o Japończykach w teatrze. *Kur. Warsz.* 1902 nr 52. — T. SOBOLEWSKI. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 14. — h. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: P. Kisielewski o teatrze japońskim. *Prawda* 1902 nr 9. — L. KORNAŃSKI. *Głos* 1903 nr 19 s. 304.

Ostatnie spotkanie. *B. Gaz. Warsz.* 1903 nr 67. — K. BIELAŃSKI. *Krytyka* 1903 z. 12 s. 410-411. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 2 s. 118-122. — S. BRZOZOWSKI. *Głos* 1903 nr 11. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1903 s. 142. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1903 nr 12. — M. GAŁWALEWICZ. *Słowo* 1903 nr 56. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1903 nr 11. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1903 nr 68. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 68. — J. ROSENZWEIG. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.*

1903 nr 12. — K. ZALEWSKI. *Wiek* 1903 nr 68-69. — *Kur. Teatr.* 1903 nr 68. — *Ziarno* 1903 nr 11 s. 219. — I. b. [L. BIEGELISEN]. *Widnokreśli* 1910 z. 15. — km. [K. MAKUSZYŃSKI]. *Słowo Pol.* 1910 nr 448; przedr.: *Dusze z papieru. T. 1. Lw. 1911 s. 13-22.* — A. K. [A. KARWOWSKI]. *Przegl. Wielkop.* 1911 s. 150-152. — M. K.: *Wesoly dramat. Kur. Poz.* 1911 nr 23. — B. MARCHLEWSKI. *Kur. Poz.* 1911 nr 42. — R. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1911 nr 9 s. 268-269. — *Kur. Poz.* 1911 nr 40 s. 2. — K. BEYLIN. *Express Wiecz.* 1961 nr 292. — M. KOSIŃSKA. *Życie Warszawy* 1961 nr 296. — JASZCZ [J. A. SZCZEPAŃSKI]. *Trybuna Ludu* 1961 nr 340. — H. KRZYŻANOWSKA. *Przegl. Kult.* 1962 nr 1. — H. P. [H. PRZEWOSKA]. *Stolica* 1962 nr 2. — G. SINKO: Stary „angry young man” i młodzieńczy Fredro. *Nowa Kultura* 1962 nr 2. — R. TABORSKI. *Teatr* 1962 nr 9. Zob. też rec. W sieci.

O „Horsztyńskim”... Odczyt. *Gaz. Lw.* 1906 nr 242-243. — (—): Z sali odczytowej. *Nasz Kraj* 1906 t. 2 nr 16. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 6 (1907) z. 2.

Panmusaion. B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1906 s. 487-488. — hg. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 32. — W. JABLONOWSKI. *Mysł Pol.* 1906 nr 22. — J. KLEBNER. *Słowo Pol.* 1906 nr 395. — *Prawda* 1906 nr 52.

Życie dramatu. W. J. [W. JABLONOWSKI]. *Gaz. Pol.* 1907 nr 149. — J. A. KISIELEWSKI: List do redakcji. *Gaz. Pol.* 1907 nr 150 [polem. z rec. W. Jabłonowskiego]. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1907 nr 565. — *Czas* 1907 nr 217. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1907 nr 174. — *W. Świat* 1908 nr 3.

Wydania zbiorowe

Dramaty. (wit) [J. TIMOSZEWICZ]. *Teatr* 1969 nr 22. — P. OBRACZKA: Na marginesie edycji „Dramatów” J. A. Kisielewskiego. *Ruch. Lit.* 1970 nr 6.

KISIELNICKA JÓZEFA (1859–1941)

Pseud.: ESTEJA.

Powieściopisarka i nowelistka.

Ur. w 1859 w Broniszewicach, powiat Kalisz; córka Andrzeja Skórczewskiego i Anny z Unrugów. Do szóstego roku życia mieszkała z rodzicami w Broniszewicach. Po bankructwie ojca wyjechała z rodziną do Kanady i mieszkała w Montrealu. Tu ukończyła szkołę Sacré Coeur. W 1878 powróciła do kraju i przez parę lat pracowała jako nauczycielka na pensji p. Hofman w Poznaniu. W ciągu następnych lat była nauczycielką

w różnych domach ziemiańskich i arystokratycznych, a potem pracowała jako sekretarka ks. Katarzyny Radziwiłłowej i odbyła z nią dwukrotnie podróż do Kairu oraz w głąb Rosji, do guberni tambowskiej. W tym czasie rozpoczęła pracę literacką. Ok. 1894 wyszła za mąż za Kazimierza Kisielnickiego i zamieszkała w majątku męża, Korzenistem, w powiecie łomżyńskim. Przeszła pisać i zajęła się pracą społeczną. W 1905 uczestniczyła w pochodach i demonstracjach patriotycznych, za co odpowiadała przed władzami carskimi. W czasie pierwszej wojny światowej organizowała szkolnictwo i brała czynny udział w pracach Rady Głównej Opiekuńczej. Po wojnie mieszkała nadal w Korzenistem. W 1933 przeniosła się do majątku zięcia, Romana Lasockiego, do Dzierżbi. W 1938 została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Polonia Restituta. W czasie drugiej wojny światowej przebywała w Warszawie i w Korczewie nad Bugiem. Zmarła 22 czerwca 1941 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Kartki z życia kobiety. Powieść. *Kur. Warsz.* 1889 nr 43-184. Wyd. osob. W-wa [1890]. Wyd. nast. W-wa [1892].

Wyróżniona na konkursie *Kur. Warsz.* w 1888.

2. W sieci pajęczej. Powieść. *Świat* (Kr.) 1890 nr 4-24. Wyd. osob. W-wa 1892.

3. Za oceanem. Powieść współczesna. *Kur. Warsz.* 1890 nr 235-335. Wyd. osob. W-wa 1891.

Przekład franc.: *Gazette de Lausanne* ok. 1897.

4. Fuga Bacha. Powieść. *Słowo* 1891 nr 175-250. Wyd. osob. W-wa [1891].

5. Mój testament. Powieść. — Mea. Obrazek kanadyjski. — W sercu garbuska. Powieść. Kr. 1891.

Zawartość: Mój testament. Powieść. (*Gaz. Lw.* 1889 nr 256-273); Mea. Obrazek kanadyjski. (*Gaz. Lw.* 1889 nr 79-93; *Tyg. Powsz.* 1889 nr 6-13); W sercu garbuska. Powieść. (*Gaz. Lw.* 1890 nr 143-158; *Kur. Codz.* 1890 nr 321-354).

6. We czworo. Powieść. *Gaz. Lw.* 1891 nr 50-79; *Niwa* 1891 nr 9-20. Wyd. osob. pt. We czworo. W-wa [1892].

Współautorka: Własta [J. Dunin-Karwicka].

7. Kto zwycięzca? Nowele. W-wa [1893].

Zawartość: Kto zwycięzca? (*Kur. Warsz.* 1890 nr 26-30); Szkice i obrazki bułońskie. (*Kur. Warsz.* 1891 nr 226-250); Powieść w dwu tomach. (*Kur. Warsz.* 1890 nr 163); Na Korfu. (*Kur. Warsz.* 1891 nr 99); Nie, nigdy; Ślub cioci Maryni. Ze wspomnień dziecińczych. (*Kur. Warsz.* 1893 nr 1); Tomcio i Romcio. Humoreska. (*Bluszcz* 1892 nr 33-38); Panna Dziuba. Obrazek. (*Kur. Warsz.* 1891 nr 1); Zenab. Historia znad Nilu. (*Kur. Warsz.* 1890 nr 1); Mamy pantofelki. (*Dla głodnych.* Lw. 1890 s. 13-16).

Panna Dziuba. Obrazek. Rkps. Bibl. Nar. sygn. II 6090.

8. Mgławica. *Gaz. Lw.* 1893 nr 252-296, 1894 nr 10-66; *Słowo* 1894 nr 171-

-264. Wyd. osob. pt. Mgławica. Powieść. T. 1-2. W-wa [1894].

9. Królewicz Kędziorek i królowna Perelka. Bajka. *Przyj. Dzieci* 1894 nr 27-51. Wyd. osob. pt. Królewicz Kędziorek i królowna Perelka. W-wa [1894]. Wyd. nast. W-wa [1908].

10. Nina. Powieść współczesna. *Kur. Warsz.* 1901 nr 19-125. Wyd. osob. W-wa 1903.

11. Ironia życia. Powieść. *Kur. Warsz.* 1904 nr 173-257; *Gaz. Nar.* 1905 nr 2-88 z przerwami. Wyd. osob. W-wa 1904.

Utwory literackie i artykuły umieszczała w czasopismach: *Biesiada* (1917), *Bluszcz* (1892), *Dzień Pol.* (1928), *Echo Muzy.*, *Teatr i Artyst.* (1895; tu Zdenerwowani. Nowela. Nr 41), *Gaz. Lw.* (1889-1891, 1893), *Gaz. Nar.* (1905), *Kur. Codz.* (1890), *Kur. Pol.* (1890); tu: O czym las gwarzył? Nr 13-20 z przerwami), *Kur. Warsz.* (1889-1904; tu m. in.: Elektryczna panienska. 1892 nr 1; Fantazja minorowa. 1894 nr 1; W wieku dziadunia. 1896 nr 1), *Niwa* (1891), *Postęp* (1917), *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* (1894), *Przyj. Dzieci* (1894), *Słowo* (1891, 1894), *Świat* (Kr. 1890), *Tyg. Ilustr.*, *Tyg. Powsz.* (1889).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Album kobiece.* W-wa 1903, *Dla głodnych. Pismo zbior.* Lw. 1890, *Księga pamiątk. na 75-lecie „Gaz. Rolniczej”.* W-wa 1938, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893, *Znad brzegów Narwi. Jednodniówka.* W-wa 1902 (tu: Babunia. Urywek z większej całości. S. 65-81).

Przekłady

E. H. Beecher Stowe: Podjadki szczęścia rodzinnego. Opowiadanie. W-wa 1892. (Wraz z przedmową).

Listy

1. Do F. Olszewskiego 45 listów z 1888-1896. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7291.
2. Do Z. Sarneckiego 7 listów z 1889-1890 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714/III.
3. Do S. Tomkowicza 12 listów z 1889-1893. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1992.
4. Do M. Kossakowej z 1894. Rkps Ossol. sygn. 12755/II.

OPRACOWANIA

bl.: Luźne kartki. Poprawka do charakterystyki Estei. *Kraj* 1890 nr 41. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Nowe siły. *Esteja. Kur. Warsz.* 1890 nr 273. — T. T. JEŻ: Z niwy literackiej swojej i obcej. *Głos* 1890 nr 43. — JUR: Wojna amazonek. Powieść Ostoi i Estei. *Kraj* 1891 nr 43. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 50. — A. POTOCKI: Marek i Ninetka. *Głos* 1892 nr 12-13; przedr. w książce: Szkice i wrażenia literackie. Lw. 1903 s. 263-292. — E. JERLICH [B. LEŚNIEWSKA]: Esteja. Sylwetka literacka. *Kur. Niedzielnny* 1897 nr 21. — W. CZAJEWSKI. *Rozwój* 1902 nr 288. — A. KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Słowo* 1902 nr 279. — L. WŁODEK. *Wiek* 1902 nr 335. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 35-36 (1904). — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na rok 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — W. BIENKOWSKI: Esteja. *Kultura* 1938 nr 50. — N. ŻMICHOWSKA: Listy do A. Kisielnickiej. W: N. Żmichowska: Listy t. 1, pod red. S. Pigionia, wyd. M. Romankówna. Wr. 1957. — M. ROMANKÓWNA. *Pol. słownik biogr.* T. 12 (1966-1967). — U. MORAWSKA: Wybitne płocczanki. *Dziesięć wieków Płocka*. W-wa 1967. — M. ROMANKÓWNA: Kilka cech twórczości Estei. W: *Księga pamiątk. ku czci K. Górskiego*. Tor. 1967 s. 319-333.

Kartki z życia kobiety. B. LUTOMSKI. *Przegl. Tyg.* 1889 nr 34. — C. JELLENTA: Kartki z życia samiczki. *Przegl. Tyg.* 1890 nr 49-51. — T. JESKE [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Niwa* 1890 nr 21. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1890 nr 231. — A. POTOCKI. *Głos* 1890 nr 41. — wg. Luźne kartki. *Kraj* 1890 nr 38. — *Ate-neum* 1890 t. 4 s. 376-378. — *Gaz. Lw.* 1890 nr 222. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Listy literacko-artystyczne z Warszawy. Powieści niewieście. *Gaz. Lw.* 1891 nr 77. — A. KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Nowa Reforma* 1891 nr 18-19. —

A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1891 t. 102 s. 209-211. — *Kraj* 1891 nr 44.

W sieci pajęczej. P. CHMIEŁOWSKI: Powieści Estei. *Ate-neum* 1892 t. 1 s. 154-156. — JUR: Płodność pisarska i jej skutki dla terażniejszości małych i przyszłości dużych pisarzy. *Kraj* 1892 nr 15. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1892 t. 104 s. 731-733. — J. NITOWSKI. *Bluszcz* 1892 nr 45. — Rz. [M. S. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 7. — ST. ZIEL.... *Gaz. Warsz.* 1892 nr 114. — (STR.). *Dzien. Pol.* 1892 nr 10.

Za oceanem. A. G. BEM. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 43. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1891 t. 4 s. 410-421. — P. CHMIEŁOWSKI: Powieści Estei. *Ate-neum* 1892 t. 1 s. 152-162. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 5. — A. KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]: Ostatnie utwory Estei. *Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 17-18. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1892 t. 104 s. 239-241. — *Przegl. Lit.* 1897 nr 24.

Fuga Bacha. -B-. *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 95. — K. B. [K. BARTOSZEWICZ]. *Mysł* 1892 nr 15. — T. J. CH. [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 9. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1892 nr 46. — JUR: Płodność pisarska i jej skutki dla terażniejszości małych i przyszłości dużych pisarzy. *Kraj* 1892 nr 15. — A. KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]: Ostatnie utwory Estei. *Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 17 s. 132-133. — A. POTOCKI: Marek i Ninetka. *Głos* 1892 nr 12-13; przedr. w książce: Szkice i wrażenia literackie. Lw. 1903 s. 263-292. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1892 t. 106 s. 195-198. — ST. ZIEL.... *Gaz. Warsz.* 1892 nr 114. — (STR.). *Dzien. Pol.* 1892 nr 41. — (STR.). *Nowiny Lit.* 1892 nr 5. — (zd). [J. ZENGTLELLER]. *Gaz. Lw.* 1892 nr 117. — *Ate-neum* 1892 t. 2 s. 578-580. — *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1892 nr 36.

Mój testament. Powieść. — Mea. Obrazek kanadyjski. — W sercu garbuska. Powieść. A. O. *Kur. Por.* 1891 nr 259. — A. G. BEM. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 43. — F. B. [F. BRODOWSKI]. *Pravda* 1891 nr 42. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1891 nr 252. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Obrazki Estei. *Kur. Warsz.* 1891 nr 275. — T. J. CH. [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Wędrowiec* 1891 nr 43. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1891 nr

240. — Rz. [M. S. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 38 s. 300. — *URBANUS. Kraj* 1891 nr 39. — *Przeegl. Polit., Spół. i Lit.* 1891 nr 240. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1892 t. 1 s. 152-162. — P. CHMIEŁOWSKI: Flirt w powieści. *Esteya. Mysł* 1892 nr 6-7. — A.M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przeegl. Pol.* 1892 t. 103 s. 481-482. — W. ZA-GÓRSKI. *Niwa* 1892 nr 10.

W e c z w o r o. P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 19. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1892 nr 102. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przeegl. Pol.* 1892 t. 105 s. 656-658. — RA—. *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 319. — We czworo. *Ateneum* 1892 t. 2 s. 580. — *Przeegl. Tyg.* 1892 nr 17.

K t o z w y c i e z c a ? -c j-. [C. JAN-KOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 2 s. 420. — *Biesiada Lit.* 1894 s. 352. — *Przeegl. Polit., Spół. i Lit.* 1894 nr 260. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1895 nr 100-101. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1895 nr 113. — *Ateneum* 1895 t. 4 s. 186-187.

M g ł a w i c a. H. J. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 34. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1895 nr 278. — W. KARCEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1895 t. 4 s. 160. — *MMP. Gaz. Pol.*

1895 nr 240. — *Przeegl. Polit., Spół. i Lit.* 1895. — *Ateneum* 1896 t. 1 s. 392-394. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przeegl. Pol.* 1897 t. 123 s. 184-186.

K r ó l e w i c z K e d z i o r e k i k r ó l e w n a P e r e ł k a. AN. SN. *Gaz. Pol.* 1895 nr 288. — W. GOMULICKI: Dla dziatwy. *Kur. Codz.* 1895 nr 346. — C. N. [C. NIEWIADOMSKA]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 49. — *Biesiada Lit.* 1895 s. 352, 368.

N i n a. L. BIELSKI [L. BELMONT]. *Kraj* 1902 nr 50. — A. J. *Bluszcz* 1903 s. 10. — F. [W. FELDMAN]: Książki i ludzie. *Ilustracja Pol.* 1903 nr 2. — H. GALLE. *Książka* 1903 s. 127. — g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 9. — K. *Ziarno* 1903 nr 11. — m. r. [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1903 nr 36. — G. OLICZ. *Ogniw* 1903 nr 16 s. 373.

Recenzje przekładów

E. H. Beecher Stowe: Podjadki szczęścia rodzinnego. Rz. [M. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 25 s. 198. — *Kur. Por.* 1892 nr 186 s. 3. — *Mysł* 1892 nr 14.

KLINGER WITOLD WINCENTY (1875–1962)

Filolog klasyczny (grecysta), etnolog, tłumacz.

Ur. 28 października 1875 we wsi Warowce na Podolu; syn Pawła i Józefy z Kietlińskich. Do gimnazjum klasycznego uczęszczał w Niemirowie od 1887 do 1895. W tymże roku rozpoczął studia na Uniwersytecie Petersburskim, w 1896 na Uniwersytecie Jagiellońskim. Od 1897 studiował filologię klasyczną na Uniwersytecie Kijowskim. W 1901 zdał egzamin państwowy i otrzymał dyplom pierwszego stopnia oraz złoty medal za rozprawę konkursową „Skazocznyje motiwy w historii Gierodota”. W 1903 zdał egzamin magisterski, w 1904 wysłany został w celach naukowych do Monachium, skąd odbywał wycieczki naukowe do Włoch. W 1906 wrócił do Kijowa. W 1908 został docentem w tamtejszym uniwersytecie. W 1909 wykładał filologię grecką na Kijowskich Wyższych Kursach dla Kobiet. W 1911 uzyskał stopień magistra filologii klasycznej za rozprawę „Żywotnoje w antycznom i sowriemiennom sujewierji”. W 1912 otrzymał katedrę filologii klasycznej w Uniwersytecie Kijowskim, którą utracił na skutek gwałtownych napaści prasy prawicowej. W 1914 wykładał filologię klasyczną w Instytucie Historyczno-Filologicznym w Nieżynie (gubernia czernihowska), zachowując jednocześnie docenturę kijowską. W 1915 ożenił się z Raisą Bakalińską. W 1917 ponownie wysunięto jego kandydaturę na stanowisko kierownika katedry filologii klasycznej w Kijowie, tym razem bez sprzeciwu ze strony Ministerstwa Oświaty. W 1917-1918 pracował także w Polskim Kolegium Uniwersyteckim, uczył w jednym z gimnazjów polskich oraz współpracował z Ukraińską Akademią Nauk jako przewodniczący komisji do zbierania i wydawania materiałów etnologicznych. W 1920 przybył do Polski i został profesorem zwyczajnym Uniwersytetu Poznańskiego. Tu współpracował z Poznańskim

Kołem Filologów Klasycznych i Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk. Od 1922 był członkiem korespondentem, od 1930 członkiem zwyczajnym Polskiej Akademii Umiejętności, od 1927 członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, od 1934 Towarzystwa Naukowego we Lwowie. Wyjeżdżał parokrotnie z wykładami naukowymi do Czechosłowacji. Podczas wojny przebywał w Warszawie, pracując w Archiwum Głównym i biorąc udział w tajnym nauczaniu. Po powstaniu warszawskim spędził resztę okupacji w Nowym Targu. W 1945 wrócił do Poznania i kontynuował wykłady w uniwersytecie. W 1951 przeszedł na emeryturę. W 1957 został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. W tymże roku reaktywowany na dawne stanowisko pozostał na nim do 1960. Zmarł w Poznaniu 5 kwietnia 1962.

TWÓRCZOŚĆ

1. Skazocznyje motiwy w istorii Gierodota. Kijów 1903.

2. Ambrozija i żywaja woda. Kijów 1904.

3. Ambrozija i Styks a woda żywa i martwa. Studium mitologiczno-porównawcze. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 41 (1906) s. 313-380 i odb.

4. Petronij i jego roman. Kijów 1908.

5. Do wpływow starożytności na folklor. *Lud* t. 15 (1909) s. 20-35, 188-199 i odb.

6. Jajko w zabobonie ludowym u nas i w starożytności. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 45 (1909) s. 162-190 i odb.

7. Ob osnownych czertach aleksandrijskiej poezji. Kijów 1909. Wersja pol.: *Eos* 1909 s. 142-154.

8. Śp. ks. Jan Ścisławski. Wspomnienie pośmiertne. *Głos Narodu* 1910 i odb.

9. Żywotnoje w antycznym i sowriemniom sujewierji. Kijów 1911.

10. Dwie antyczne skazki ob orle. Kijów 1912.

11. Stanisław Brzozowski jako człowiek. Kr. 1912.

12. Simonid Amorgskij i jego didakticzeskaja poema. *Uniwiersitietskije izwiestija* (Kijów) 1913 i odb.

13. Ob odnom elegiczeskom fragmientie Simona Keiskawo. *Sbornik Charkowskago Istoriko-Filologiczeskago Obszczestwa w czesć prof. W. P. Buzeskuła*. Charków 1914 i odb.

14. Sztambuch filomaty. *Przegl. Nauk. i Pedag.* (Kijów) 1916 z. 3 s. 1-30 i odb.

15. Obrzędowość ludowa Bożego Narodzenia, jej początek i znaczenie pierwotne. Poz. 1926 *Wykłady Powsz. Uniw. Poz.* nr 12/13.

Wygl. jako odczyt w 1918. Streszcz. ogł. *Spr. Pol. Tow. Nauk. w Kijowie* 1918 t. 1.

16. Problema proischożdienija atticzeskoj tragedii w swiecie nowiejszych issledowanij. Kijów 1918.

17. Z motywów wędrownych pochodzenia klasycznego. Seria pierwsza. Poz. 1921 *Prace Nauk. Uniw. Poz. Sekcja Hum.* nr 5. — Seria druga. Poz. 1923 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 2 z. 3. — Seria trzecia. Poz. 1935 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 7 z. 5.

18. Przyczynki do fragmentów tetrametrycznych Archilocha. Poz. 1923 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 2 z. 2.

19. Z dziejów jambu ludowego w Grecji. Poz. 1925 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* [t. 3].

20. Dwa okruchy literackie. *Księga pamiątk. ku uczczeniu... S. Dobrzyckiego*. Poz. 1928 i odb.

21. Ze studiów nad liryką grecką. *Rozpr. PAU Wydz. Filol.* t. 62 (1928) nr 6. — Seria druga. Poz. 1933. — Seria trzecia. Poz. 1937 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 8 z. 3.

22. Doroczne święta ludowe a tradycje grecko-rzymskie. Kr. 1931 *Bibl. „Ludu Słowiańskiego”* nr 2.

Pierwodruki zawartych tu prac ogł. w czasopiśmie: *Kur. Poz.* 1925 nr gwiazdkowy, 1926 nr 74, 154, 189, 191, 233, 370, *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr gwiazdkowy, 1926 nr 168, 224, nr gwiazdkowy, 1928 nr 323, 335, *Czas* 1927 nr 252.

23. Sprawa Stanisława Brzozowskiego. Kr. 1932.

24. Ze starożytnej wiary ludowej. Trzy studia. Poz. 1934 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 7 z. 2.

25. Satyryczni epigramatycy greccy w epoce cesarstwa. *Przegl. Współcz.* 1936 s. 10-28 i odb.

26. Do krytyki i interpretacji tekstu Kallimacha. *Eos* 1938 z. 1 i odb.

Streszcz. w *Spr. PAU* 1937 nr 2; w języku niem.: *Anzeiger der Akademie der Wissenschaften* 1937 nr 1-3.

27. Nasze licea klasyczne w świetle programu ministerialnego. *Przeegl. Współcz.* 1938 nr 11 i odb.

28. Wschodnioeuropejskie rusalki i pokrewne postaci demonologii ludowej a tradycja grecko-rzymska. Lubl. 1949 *Prace Etnologiczne* t. 2.

Tu bibliografia prac W. Klingera z zakresu folkloru i etnologii.

29. O czasie powstania „Apokalipsy” Janowej. *Ruch Biblijny i Liturgiczny* 1953 t. 6 s. 133-147 i odb.

Ponadto wygłosił szereg odczytów z zakresu filologii klasycznej.

Prace historyczno-literackie i przekłady umieszczał w czasopismach: *Arch. Historii i Filozofii Medycyny oraz Historii Nauk Przyrodniczych* (1939-1947), *Athenaeum* (1903), *Biuletyn Pol.-Ukr.* (1934), *Bulletin de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres* (1937), *Czas* (1926-1927), *Dzien. Poz.* (1921, 1928), *Eos* (1905, 1907-1909, 1918-1920, 1923, 1925-1926, 1928-1929, 1935, 1938, 1947-1949, 1961-1962; tu m. in.: Pierwiastek autobiograficzny w Sofoklesowym „Edypie w Kolonie”. 1947 z. 2 s. 132-147), *Filomata* (1929, 1938, 1958, 1963; tu m. in. przekłady: Ovidius: Elegia na śmierć Tibulla. 1958 z. 123; oraz z teki pośmiertnej: Z „Listów” Horacego. 1963 z. 167), *Gaz. Lit.* (1926; tu przekłady utworów Alkajosa i Anakreonta. Nr 7, 13), *Głos* (1935), *Głos Narodu* (1910), *Głos Pol.* (1907), *Ilustr. Kur. Codz.* (1925-1929, 1933, 1936-1937, 1939), *Kijewlanin* (1913; tu: List otwarty do posła Sawienki), *Kijewska mysl* (1913; tu: List otwarty do prof. Ratmira), *Kur. Lit.-Nauk. dod. Ilustr. Kur. Codz.* (1939; tu przekłady z następujących autorów: Archiloch z Paros, Kallinos z Efezu, Minnermos z Kolofonu, Safona, Solon, Teognis z Megary, Tyrteusz ze Sparty. Nr 16-18, 20, 22-23, 26-27, 29, 34), *Kur. Poz.* (1925-1927, 1930), *Kwart. Hist.* (1931, 1938), *Kwart. Klasyczny* (1929, 1931), *Listy filologicke* (Praga 1946, 1948), *Lud* (1909, 1922, 1958/1959), *Meander* (1946-1948, 1950-1953, 1956-1958, 1960, 1962; tu m. in. przekłady: Ze spuścizny literackiej Antipatrosa z Sydonu. 1948 s. 97-106; Solon z Aten: Elegie, Jamby, Tetrametry choireiczne. 1950 s. 616-625; Z nowo odna-

lezionych urywków poezji lesbijskiej. 1951 s. 353-358; Z młodszych bukolików greckich. 1952 s. 145-158; Antypater z Tessaloniki. Życie i wybór poezji. 1953 s. 123-133; Urywki utraconych komedii Filemona. 1960 s. 510-517), *Nowy Przeegl. Lit. i Sztuki* (1921; tu: Z nieznanych pamiątek po Juliuszu Słowackim. S. 69-110), *Pam. Lit.* (1946, 1957, 1960), *Philologus* (1907), *Przeegl. Klasyczny* (1939), *Przeegl. Nauk. i Pedag.* (1916), *Przeegl. Pol.* (1905), *Przeegl. Pol.* (Kijów 1918; tu: Do wpływów Mickiewicza na Lermontowa. Nr 104-108), *Przeegl. Warsz.* (1922; tu: Rodowód Kalibana. Do źródeł „Burzy” Szekspira. Nr 6 s. 352-368), *Przeegl. Współcz.* (1922-1938; tu: Wernyhora i jego proroctwa w świetle krytyki historycznej. 1934 t. 4 s. 117-138; Jeszcze o czasie powstania przepowiedni Wernyhory. 1938 t. 1 s. 386-405), *Przeegl. Zach.* (1953), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1906, 1908-1909, 1928), *Ruch Biblijny i Liturgiczny* (1953, 1956), *Słowo* (1933), *Spr. PAU* (1928-1932, 1934-1939, 1946-1949, 1951-1952), *Spr. Pol. Tow. Nauk. w Kijowie* (1918), *Spr. Poz. Tow. Przyj. Nauk* (1948, 1956-1957, 1959), *Tęcza* (1928), *Twórczość* (1946, 1959), *Tydzien Radiowy* (1928), *Tyg. Ilustr.* (1922; tu: Z niedrukowanych poezji Jana Czeczota. Nr 22), *Uniwiersitietskije izwiestija* (Kijów 1913), *Wiad. Lit.* (1926), *Wiedza i Życie* (1935-1937, 1947-1948, 1950; tu m. in.: Piewca walki o wolność i niepodległość, Simonides z Keos. 1947 nr 1/2 s. 53-56), *Wisła* (1903-1905), *Żurnal ministierstwa narodnago proswieszczenija* (1908).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Charisteria Casimiro de Morawski...* Kr. 1922, *Żesienią*. Kijów 1911, *Księga pamiątk. ku uczczeniu...* S. Dobrzyckiego. Poz. 1928, *Munera philologica L. Čwikliński... oblata*. Poz. 1936, *Różnymi szlakami*. Kijów 1907, *Sbornik Charkowskago Istoriko-Filologiczeskago Obszczestwa w czesć prof. W. P. Buzeskula*. Charków 1914.

Przekłady

1. Hippokrates: O sztuce lekarskiej. Wstęp: A. Wrzosek. Poz. 1937 *Bibl. Klasyków Medycyny* nr 1.

2. Galen: Jako lekarz doskonały jest zarazem filozofem. Wstęp: A. Wrzosek. Poz. 1938 *Bibl. Klasyków Medycyny* nr 2.

3. Hippokrates: O chorobie świętej. *Arch. Hist. i Filozofii Medycyny oraz Hist. Nauk Przyrodniczych* t. 18 (1939-1947) i odb.

4. Arrian Flavius z Nikodemii: Żegluga dookoła Pontu Euksyńskiego (Morza Czarnego). Poz. 1948 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 12 z. 3.

5. Kallimach z Cyreny: Z poezji. Wraz ze wstępem. *Eos* 1948/1949 z. 2 i odb.

6. Z epigramatów greckich epoki panowania rzymskiego. *Meander* 1956 nr 6-8, 10-11, 1957 nr 7/8, 1958 nr 1, nr 2/3.

Przekłady następujących autorów: Alfejos z Mityleny, Alkajos z Messany, Krinagoras z Mityleny, Hadrian, Lucilius, Lukian z Samosat, Meleager z Gadary, Rufin z Efezu, Filodemos z Gadary, Filip z Tessaloniki.

7. Ksenofont: Historia grecka. Wstęp i oprac. J. Wolski. Wr. 1958 *Bibl. Przekładów z Lit. Antycznej* nr 5; fragm. przedr. w książce: Ksenofont: Wybór pism. Wyd. 2 zmien. Wr. 1966 *BN II*, 39.

8. Julian Apostata: Listy. Wstęp i komentarz J. Wolski. Wr. 1962 *Bibl. Przekładów z Lit. Antycznej* nr 9.

Ponadto ogł. w czasopismach przekłady następujących autorów: Alkajos z Mityleny, Anakreont z Teos, Apollonios z Rodos, Antypater z Sydonu, Antypater z Tessaloniki, Archiloch z Paros, Filemon, Q. Horatius Flaccus, Kallimach z Kyreny, Leonidas z Tarentu, Moschos z Syrakuz, P. Ovidius Naso, Platon, Posidippos, Saffona, Solon z Aten, Symonides z Amorgos, Teognis z Megary, Tyrteusz ze Sparty.

Listy

1. Do L. Janowskiego listy z 1903-1914. Rkps Bibl. Uniw. w Tor. sygn. 130.

2. Do Z. Wolskiego z 1904. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

3. Do B. Piłsudskiego z 1912. Rkps Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem sygn. 164.

4. Do J. Czubka z 1923. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 100/59.

5. Do Polskiego Komitetu Organizatorów Międzynarodowego Zjazdu Historyków w Brukseli z 1923. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 286.

6. Do K. Potkańskiego 3 listy b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2197.

7. Do S. Witkiewicza b. d. Rkps Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem Arch. Witkiewicza.

8. Od S. Brzozowskiego: 10 listów z 1908-1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7017; 5 listów z 1908-1910. Rkps w posiadaniu M. Stokowskiej. Listy z 1907-1909 ogł. R. Zrębowski: Z dziejów nowoczesnej krytyki literackiej w Polsce. 1909-1911. *Krokwie* 1920 nr 1; Pod brzemieniem hańby. Materiały do procesu Brzozowskiego. Nieznane listy wielkiego myśliciela. *Wiad. Lit.* 1924 nr 7-9; Rewelacje w sprawie S. Brzozowskiego. *Kultura* 1932 nr 12. Wszystkie listy ogł. M. Sroka w książce: S. Brzozowski: Listy. T. 1-2. Kr. 1970.

OPRACOWANIA

Uniw. Poz. w pierwszych latach swego istnienia za rektoratu H. Świącickiego. Księga pamiątk. Pod red. A. Wrzoska. Poz. 1924 s. 430-434 [tu bio- i bibliografia]. — STEF. [S. PAPÉE]: Odbudowa liryki greckiej. *Wiad. Lit.* 1926 nr 142. — S. PIŁGOŃ: Przepowiednie Wernyhory. W książce: Wśród twórców. Kr. 1947 s. 61-85; W. KLINGER: Polskie przepowiednie Wernyhory i czas ich powstania. *Pam. Lit.* R. 51 (1960) nr 159-171 [polem. z S. Pigińskim]; S. PIŁGOŃ: Jeszcze o tzw. Przepowiedni Wernyhory. *Pam. Lit.* R. 51 (1960) nr 4 s. 463-472 [c. d. polemiki]. — S. HAMMER: Historia filologii klasycznej w Polsce. Kr. 1948 s. 43-46. — J. KRZYŻANOWSKI: W. Klinger. W 85 rocznicę urodzin. *Lit. Lud.* 1960 nr 4/5.

(Nekrologi:) J. H. [J. HOROWSKI]: Profesor W. Klinger jako uczonej i człowiek. *Tyg. Powsz.* 1962 nr 37; W. STEFFEN: Pamięci prof. W. Klingera. *Meander* 1962 nr 9 s. 403-406; [ld.]. *Spr. Poz. Tow. Przyj. Nauk.* Poz. 1962 nr 2 s. 194-196; *Głos Wielkop.* 1962 nr 84; W. Klinger 1875-1962. *Roczn. Lit.* 1962 s. 522-524; *Tyg. Powsz.* 1962 nr 25; J. WIKARJAK: Uczony-pedagog-tłumacz. Wspomnienie o W. Klingerze. *Filomata* 1963 z. 167; T. WRÓBLEWSKI. *Lud* t. 148 (1963) s. 571-577; *Kronika Uniw. im. A. Mickiewicza w Poz. za l. akademickie 1959/1962.* Poz. 1963 s. 258-259.

W. KLINGER: Zyciorys własny. Ogł. wraz ze wstępem J. Ujda. *Meander* 1963 nr 5. — (j. k.) [J. KRZYŻANOWSKI]: *Słownik folkloru pol. W-wa 1965.* — W. STEFFEN: W. Klinger. *Pol. słownik biogr.* T. 12 (1966-1967). — S. BRZOZOWSKI: Listy. Oprac. M. Sroka. T. 1-2. Kr. 1970 s. 295-296 i passim. — W. STEFFEN: Bibliografia prac prof. W. Klingera. [Maszynopis przygotowany do druku].

Ambrozja i Styks a woda żywa i martwa. K. HAMMER. *Lud* t. 13 (1907) s. 165.

Jajko w zabobonie ludowym u nas i w starożytności. A. BRÜCKNER. *Książka* 1909 s. 94.

Żywotnoje w antycznym i sowniemniennom sujewierji. A. PATKOWSKI. *Eos* 1912 s. 108-118.

Z motywów wędrownych pochodzenia klasycznego. T. SINKO. *Przeł.* Warsz. 1921 nr 2.

Recenzje przekładów

Arrian Flavius z Nikodemii: Żegluga dookoła Pontu Euk-syńskiego. R. HŠ. [R. HOŠEK]. *Listy filologicke* (Praga) 1949 nr 4/5 s. 208.

Ksenofont: Historia grecka. ZAB. *Odra* 1958 nr 35.

KOŁODZIEJ PIOTR (1853—1931)

Pseud.: PIETREK SPOD OGRODU; PIUS OD GRANICY [?].

Dramatopisarz.

Ur. 15 lutego 1853 w Siemianowicach w rodzinie chłopskiej, syn Wojciecha i Pauliny z Opatów. Od 1859 do 1867 uczył się w miejscowej szkole ludowej, a później pomagał ojcu w gospodarstwie. W 1868, po śmierci ojca, terminował jako formierz w hucie „Laura”. W 1875-1877 odbywał służbę wojskową w Nysie. Od 1878 pracował jako nadzorca wapiennika i kamieniołomu między Siemianowicami a Czeladzią, a potem jako rewizor i badacz mięsa w komorze granicznej. W 1879 ożenił się z Pauliną z Wierów. Był członkiem i jednym z założycieli Związku Chrześcijańsko-Ludowego, w którym pełnił obowiązki prezesa od 1883 do 1887. Zajmowane stanowisko naraziło go na proces sądowy, który odbył się w 1884. Od 1890 należał do rady gminnej w Siemianowicach. Działał w Towarzystwie Alojzjanów, gdzie w 1892 był zastępcą prezesa, a w 1894 prezesem. Był współzałożycielem zorganizowanego w 1895 Banku Ludowego w Bytomiu. Od 1898 działał na terenie Banku Ludowego w Siemianowicach. Organizował amatorskie przedstawienia teatralne. W poglądach politycznych solidaryzował się z obozem *Katolika*. Od 1917 należał do Towarzystwa Oświaty im. Św. Jacka w Siemianowicach. W 1920 zakupił drukarnię, którą prowadził jego syn, Hugon. Zmarł 14 grudnia 1931.

TWÓRCZOŚĆ

1. Bogata wdowa. Obrazek wiejski ze śpiewami w 2 aktach. Powst. 1882. Wyst. Siemianowice 1883. Ogł. *Katolik* 1883 nr 25-39 i odb. Wyd. osob. Poz. 1912; wyd. 2 Poz. 1926 *Naród Sobie!* 35.

Rkps Ossol. sygn. 11108/I.

Muzyka: F. Zaremba — do wersji rękopiśmiennej; A. Wroński — do wydań w Poznaniu.

2. Wycuźnik. Obrazek dramatyczny ze śpiewami w 3 aktach. *Katolik* 1883 nr 80 — 1884 nr 7 i odb. Rozbark 1884. Wyd. osob. Poz. 1913 *Naród Sobie!* 64 (pt. Na wymiarze. Obrazek wiejski ze śpiewami w 3 aktach). Wyd. nast. Poz. 1927 w serii jw.

Rkps Ossol. sygn. 11007/I.

Muzyka: F. Zaremba — do wersji rękopiśmiennej; A. Wroński — do wydań w Poznaniu.

3. Pan fabrykant miotel. Humoreska ze śpiewami w 1 akcie... podług „Chłopa milionowego” Raymunda. *Katolik* 1884 nr 42-44 i odb.

4. Pilnuj obowiązku swego. Komedja ze śpiewami w 1 akcie. *Katolik* 1885 nr 6 i nn. i odb.

Rkps Ossol. sygn. 10985/I.
Muzyka: F. Zaremba.

5. Dziesięć tysięcy marek. Sztuka w 2 aktach na tle życia śląskiego. *Katolik* 1887 i odb.; *Oświata* 1887 nr 687-690, 693-694 i odb. Wyd. osob. Poz. 1911 *Naród Sobie!* 30. Wyd. nast. Poz. 1926 w serii jw.

Rkps Ossol. sygn. 11170/I.

Muzyka: A. Wroński — do wydań w Poznaniu.

6. Poczciwy młynarz, czyli kto pod kim dolki kopie, sam w nie wpada. Obraz ludowy w 3 aktach ze śpiewem. Powst. 1887. Ogł. *Katolik* 1890 i odb. Wyd. nast. Poz. 1913 *Naród Sobie!*; Poz. 1927 w serii jw.

Muzyka: A. Wroński — do wydań w Poznaniu.

7. Czarownik. Komedia ludowa ze śpiewami w 2 aktach. Wyst. Siemianowice ok. 1888. Nie druk.

Rkps. Ossol. sygn. 10473/I.
Muzyka: F. Zaremba.

8. Sąsiedzi. Obrazek z życia ludu górnośląskiego ze śpiewami w 3 aktach. *Katolik* 1892 nr 42 i nn. oraz odb. Wyd. osob. Poz. 1918 *Naród Sobie!* 67.

Rkps Ossol. sygn. 11210/I.
Muzyka: A. Wroński — do wydania w Poznaniu.

9. Pasterze betlejemscy. Oratorium ludowe w 5 odsłonach. Wyst. Siemianowice ok. 1893 [1895?] pt. Szopka betlejemska. Nie druk.

Rkps znajdował się w posiadaniu K. Prusa.

10. Dobry syn. Wyst. Siemianowice ok. 1894. Nie druk.

11. Górnicy. Obrazek dramatyczny ze śpiewami i tańcami w 5 aktach. *Katolik* 1894 nr 67 i nn. Wyd. osob. Bytom 1894. Wyd. nast. Poz. 1926 *Naród Sobie!*

Muzyka: F. Koniora i K. Kurpińskiego — do wydania w Poznaniu.

12. Obieźsasi. Obrazek ludowy ze śpiewami w 4 aktach. *Katolik* 1895 nr 11 i nn. Wyd. osob. Bytom 1895. Wyd. nast. Poz. 1926 *Naród Sobie!* 79.

Muzyka: F. Koniora i K. Kurpińskiego — do wydania w Poznaniu.

13. Macocha. Obrazek dramatyczny ze śpiewami w 4 aktach. *Katolik* 1896 nr 42 i nn. Wyd. osob. Bytom 1896. Wyd. nast.: Poz. 1919; Poz. 1930.

Muzyka: A. Wroński i F. Kapral — do wydań w Poznaniu.

14. Wiec kobiecy, czyli babski comber w zapusty. Krotochwila w 1 akcie. *Gaz. Opolska* 1916 i odb. Opole 1917.

Inna wersja tytułu: Comber w karnawale, czyli zebranie kobiet na wsi. Humoreska w 1 akcie.

15. Janek doktorem. Komedia w 2 aktach z trzema śpiewami. Mikołów ok. 1920.

16. Walka o byt. Krotochwila w 1 akcie ze śpiewami. Siemianowice 1920.

17. Łakomstwo. Obrazek ludowy ze śpiewami w 1 akcie. Siemianowice 1921.
Rkps w posiadaniu rodziny.

18. Nieczystość. Obrazek ludowy ze śpiewami w 1 akcie. Siemianowice 1921.

19. Pycha. Obrazek ludowy w 1 akcie ze śpiewami. Siemianowice 1921.

Rkps w posiadaniu rodziny.

20. Bogu na chwałę. Obrazek dramatyczny w 2 aktach. Powst. ok. 1922. Nie druk.

21. Gniew. Obrazek ludowy w 1 akcie. Nie druk.

Rkps w posiadaniu rodziny.

22. Jedynaczka. Obrazek ludowy dramatyczny w 3 aktach. Nie druk.

Rkps — dwie redakcje, w posiadaniu rodziny.

23. Lenistwo, a osobliwie w służbie bożej. Obrazek dramatyczny ludowy w 1 akcie. Nie druk.

Rkps w posiadaniu rodziny.

24. Miłość oficera. Komedia w 1 akcie. Nie druk.

25. Obżarstwo. Obrazek ludowy w 1 akcie. Nie druk.

Rkps nie ukończony — w posiadaniu rodziny.

26. Powstanie ludu górnośląskiego. Obrazek dramatyczny w 4 aktach. Nie druk.

Rkps nie ukończony — znajdował się w posiadaniu rodziny.

27. Wyródny syn. Obrazek ludowy w 3 aktach. W skróconej red. pt. Pijaństwo. Obrazek ludowy w 2 aktach. Nie druk.

Rkps w posiadaniu rodziny.

28. Zakochani. Komedia w 2 aktach. Nie druk.

29. Zazdrość. Obrazek ludowy w 1 akcie. Nie druk.

Utworki zamieszczał w czasopismach: *Gaz. Opolska* (1920), *Katolik* (1883-1885, 1887, 1890, 1892, 1894-1896), *Oświata* (Poz. 1887), oraz w *Kalendarzu lud. ilustr. na r. zwyczajny 1889*. [Siemianowice 1888] (tu: Kronika Siemianowic. Powiastka; Niepojęte drogi Opatrzności boskiej. Powiastka przerobiona z niemieckiego; Przygoda z butem. Humoreska z życia wojskowego).

OPRACOWANIA

Siemianowice na Śląsku. *Goniec Wielkopolski*. 1883 nr 251. — K. PRUS: Piotr Kołodziej. Pisarz sztuk teatralnych. Mikołów 1938. [Rec.: A. Bar. *Polska Zach.* 1938 nr 180; S. Kasztelowicz. *Zaranie Śląskie* 1938 s. 318-320; Wu-żet: Publikacje śląskie. *Polska Zach.* 1938 nr 333]. — S. CZERNIK: Chłopskie piarstwo samorodne. W-wa 1954 s. 155. — L. BANASZKIEWICZ: Kilka uwag o sztukach P. Kołodzieja. *Zeszyty Nauk. Wyższej Szkoły Pedagog. w Opolu* 1957 z. 3. — Z. OB-

RZUD: Scenopisarstwo P. Kołodzieja. *Kwart. Opolski* 1961 nr 3 s. 53-68. — L. POŚPIECHOWA: P. Kołodziej. W: *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963 s. 284-291. — W. OGRODZIŃSKI: Dzieje piśmiennictwa śląskiego. Do druku przygotowali L. Brożek i Z. Hierowski. Kat. 1965

s. 212-216, 346-347. — Z. HIEROWSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 13 (1967-1968). — A. GŁADYSZ: Pisarze śląscy. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 4. W-wa 1971. — J. KUDERA: Materiały biograficzne. Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. 103/II.

KOMARNICKI LUCJUSZ (1884–1926)

Teoretyk literatury, krytyk.

Ur. 29 stycznia 1884 w Pilawie, w ziemi siedleckiej, syn Gustawa i Adaminy z Tatarowiczów. Kształcił się w gimnazjum w Warszawie, następnie udał się na studia do Genewy. Nie ukończywszy ich z powodu trudności materialnych, wrócił do Warszawy, uzyskał dyplom uprawniający do nauczania w szkołach średnich i od 1905 rozpoczął pracę nauczycielską, którą zajmował się do końca życia. Po 1918 był dyrektorem gimnazjum Janiny Świąteckiej. W 1922 założył przy gimnazjum teatr szkolny „Muza”. Zmarł śmiercią samobójczą 25 marca 1926 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Dotychczasowy stan stylistyki polskiej i najważniejsze postulaty jej na przyszłość. Odczyt wygłoszony na posiedzeniu sekcji języka polskiego w P.Z.N. *Nowe Tory* 1910 i odb.

2. Stylistyka polska objaśniona na przykładach i ćwiczeniach. Kurs klasy IV szkół średnich. W-wa 1910. Wyd. nast.: wyd. 2 znacznie przerobione i uzup. W-wa [1918]; wyd. 3 uzup. W-wa [1921]; wyd. 4 uzup. W-wa 1922.

3. Historia literatury polskiej w. XIX do 1830. Z wypisami. Książka dla młodzieży szkolnej i samouków. Cz. 1-2. W-wa [1917]; Cz. 1: wyd. 2 W-wa [ok. 1920]; wyd. 3 W-wa [ok. 1925]; wyd. 4 W-wa [ok. 1926]. Cz. 2: wyd. 2 W-wa [1921]; wyd. 3 W-wa [1923]; wyd. 4 W-wa [1925].

4. Studium o rozwoju poczucia piękna natury w polskiej literaturze romantycznej. I. Sztuka ogrodnicza na przełomie w. XVIII i XIX. *Przeł. Hum.* 1922 s. 205-242 i odb. W-wa 1923.

5. Teatr szkolny. Ogólne założenia. Z praktyki teatru szkolnego. Z 12 ilustracjami i nutami. Cz. 1: Ogólne założenia — wygłosił jako referat na zjeździe polonistów w 1924. *Ogł. Muzeum* 1925 s. 123-135. Wyd. osob. całości W-wa [1926].

6. Czarodziejstwo teatru. Rozmowy. *Teatr Lud.* 1925 nr 11-12, 1926 nr 1-3 (pt. Rozmowy o teatrze). Wyd. osob. W-wa 1926.

Rozprawy, artykuły, recenzje teatralne, drobne utwory poetyckie umieszczał w

czasopismach: *Książka* (1922), *Mównica* (1906), *Muzeum* (1925), *Nowe Tory* (1909-1910), *Przeł. Hum.* (1922), *Przeł. Pedag.* (1918-1919), *Przeł. Warsz.* (1921-1922), *Teatr Lud.* (1925-1926), *Życie Teatru* (1925).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Studia o Słowackim.* W-wa 1927, *Prace Komisji do Badań nad Hist. Lit. i Oświaty* t. 2 z. 3 (tu: Kolorystyka Słowackiego. S. 67-109), *Z dziejów literatury pol. w. XIX.* W-wa 1929 *Prace Komisji do Badań nad Hist. Lit. i Oświaty* t. 3 (tu: Z historii poczucia piękna przyrody w polskiej literaturze romantycznej. Tymon Zaborowski. S. 40-76).

OPRACOWANIA

W. GRUBIŃSKI. *Przeł. Warsz.* 1922 nr 5 s. 288 [polem. dot. rec. w *Przeł. Warsz.*]; L. KOMARNICKI: [Odpowiedź]. *Przeł. Warsz.* 1922 nr 5 s. 289. — S. I. WITKIEWICZ. *Przeł. Warsz.* 1922 nr 9 s. 474 [polem. dot. rec. w *Przeł. Warsz.*]; [Odpowiedź J. Komarnickiego]. *Przeł. Warsz.* 1922 nr 9 s. 477. — A. DROGOSZEWSKI. *Przeł. Hum.* 1925 s. 497-498.

(Nekrologi:) P. BAŃKOWSKI. *Kur. Pol.* 1926 nr 91; W. BOROWY. *Pam. Lit. R.* 22/23 (1926) s. 770; M. KRIDL. *Kur. Warsz.* 1926 nr 87; L. PŁOSZEWSKI. *Przeł. Pedag.* 1926 s. 406-407; *Echo Warsz.* 1926 nr 74, 78; Potrójne samobójstwo profesora. *Nasz Przeł.* 1926 nr 86; *Ruch Lit.* 1926 nr 5; *Życie Teatru* 1926 nr 14.

H. ŁADOSZ: Pamięci L. Komarnickiego. *Teatr w Szkole* 1936/1937 nr 6. — N. ROMANOWSKA: Wspomnienia uczen-

nicy. *Teatr w Szkole* 1937/1938 nr 1-9. — S. WORTMAN: *Teatr szkolny* L. Komarnickiego. *Teatr w Szkole* 1937/1938 nr 1-9. — B. HAJDUKOWICZ: L. Komarnicki, pedagog i artysta. Wspomnienia uczeni-
nicy. *Teatr Lud.* 1948 nr 9. — S. PAPÉ: Drogi rozwoju teatru szkolnego. *Teatr Lud.* 1948 nr 9. — Z. KWIECIŃSKI. *Teatr Lud.* 1962 nr 4. — W. SZYKOWSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 13 (1967-1968). — M. CAPUTA: Poglądy L. Komarnickiego na literaturę i jej nauczanie. *Prace Nauk. Univ. Śląskiego, Prace Dydaktyczne* 1970 t. 1.

Stylistyka polska. K. APPEL. *Książka* 1910 s. 396-397. — A. SZYCÓWNA. *Nowe Tory* 1910 t. 2 s. 153-157. — W. BOROWY. *Przegl. Pedag.* 1918 s. 559-563. — M. RYBARI. *Przegl. Hum.* 1922 t. 1 s. 393-400.

Historia literatury polskiej. *Kur. Pol.* 1917 nr 89 wyd. miejskie. — W. BOROWY. *Przegl. Pedag.*

1919 nr 9-10. — J. ŚWIERZOWICZ. *Muzeum* 1919 s. 357-363. — *Ruch Pedag.* 1919 nr 7. — I. CHRZANOWSKI. *Przegl. Warsz.* 1922 t. 1 s. 238. — A. DROGOSZEWSKI. *Przegl. Hum.* 1922 t. 1 s. 470-474. — B. GUBRYNOWICZ. *Książka* 1922 nr 1. — J. KLEINER. *Bibliografia Pedag.* 1922 s. 114. — K. N. [K. NITSCH]. *Język Pol.* 1922 s. 62-63. — *Slavia* t. 1 (1922) s. 140. — W. BOROWY: O literaturze sprzed wieku. *Warszawianka* 1925 nr 16. — P. BAŃKOWSKI: Niedokończona historia literatury. *Warszawianka* 1926 nr 134. — Z. SZMYDTOWA. *Ruch Lit.* 1926 z. 5 s. 152-154.

Teatr szkolny. a-z. *Kur. Por.* 1926 nr 12. — S. BAZIŃSKI. *Teatr Lud.* 1926 nr 3-4. — (mfr) [M. FRIEDLÄNDER]. *Ruch Pedag.* 1926 nr 7. — J. F. *Comedia* 1926 nr 34. — J. LORENTOWICZ. *Życie Teatru* 1926 nr 15-16.

Czarodziejstwo teatru. M. OSTROWSKI. *Życie Teatru* 1926 nr 25-28.

KOMORNICKA MARIA (1876—1949)

Pseud. i krypt.: J. NAŁEŻC; M. K.; MARIA KOMARNICKA; P. O. W.; P. O. WŁAST; PIOTR ODMIENIEC WŁAST; PIOTR WŁAST; TREDECIM; WŁAST.

Poetka, tłumaczka, krytyk literacki.

Ur. 25 lipca 1876 w Grabowie koło Warki nad Pilicą, w rodzinie ziemiańskiej; córka Augustyna i Anny z Dunin-Wąsowiczów. Nauki pobierała w domu, początkowo w Grabowie, a od 1889 w Warszawie, gdzie uczyła się na tajnych kompletach domowych. W 1894 wyjechała na studia do Cambridge. W końcu lutego 1895 powróciła do Warszawy, lato tego roku spędziła w Berlinie. W czerwcu 1898 wyszła za mąż za poetę Jana Lemańskiego, w 1899 wyjechała z nim do Austrii i Włoch. W 1900 wróciła do kraju i rozszła się z mężem. Od maja 1903 podróżowała po Niemczech i Belgii, we wrześniu udała się do Paryża. W 1904 przebywała jakiś czas w sanatorium dla nerwowo chorych w Arcueil pod Paryżem. Latem 1905 wróciła do kraju, mieszkała w Grabowie i w Warszawie. W 1907 uległa obłędowi i do 1914 przebywała w różnych zakładach dla nerwowo chorych. Do zupełnego zdrowia nie wróciła już nigdy. W 1914-1945 mieszkała u brata w Grabowie, w 1945-1949 w Zbójnej Górce i w zakładzie-przytułku w Izabelinie pod Warszawą. Nie przerywała pracy literackiej. Zmarła 8 marca 1949 w Izabelinie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Szkice. W-wa 1894.

Zawartość: Zamiast wstępu. (Przodr. S. Pigoń pt. Nowe drogi powieści. W: *Miscellanea z pogranicza XIX i XX w. Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 s. 353-358); Z fantazji realnych; Nirwana; Z życia niedzrza. (*Gaz. Warsz.* 1892 nr 11-14, 16-17, debiut literacki); Staszka. (*Gaz. Warsz.* 1892 nr 310-343 z przerwami).

2. Forpocztę. Książka zbior. ... Lw. 1895.

Współautorzy: W. Nałkowski, C. Jellenta. Zawiera następujące pozycje M. Komornickiej: Powrót idealów; Przejściowi; Dlaczego; Liryka proza i wierszem.

3. Skrzywdzeni. Szkic dramatu w 3 aktach. *Przegl. Poz.* 1895 nr 32-42.

Cz. 1 pt. Nowa kobieta. Wyst. W-wa 6 maja 1906.

4. Baśnie. Psalmodie. W-wa 1900. Poezje.

Zawartość: Baśnie (tu: O ojcu i córce; Andronice), Psalmidie (tu: Do Pana; Kona Pan; Tęsknota).

5. Czarne płomienie. *Chimera* 1901 t. 4 z. 10/12 s. 164-186.

Cykl 12 poematów, kilka z nich ogł. *Głos* 1900.

6. Halszka. Powieść współczesna. *Głos* 1901 nr 1-2, 4-15.

7. Biesy. *Chimera* 1902 t. 5 z. 13 s. 36-50, z. 14 s. 213-227 i odb. W-wa 1903.

Poemat proza.

Ponadto szereg utworów z 1914-1949, nie druk. Wiad. podają: A. Komornicka; M. Komornicka w swych listach i mojej pamięci; S. Pigoń: Trzy świadectwa o M. Komornickiej. W: *Miscellanea z pogranicza XIX i XX w. Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964.

Przekłady drobnych utworów: niem.: L. i M. Scherlag. W: *Moderne polnische Lyrik*. Oprac. L. Scherlag. Zurych [1923].

Utwory poetyckie, krytyki literackie i przekłady umieszczała w czasopiśmie: *Chimera* (1901-1907; tu m. in.: przekłady: G. Eekhoud: Chwała Lutterathu. 1901 t. 4 z. 10/12; E. Hello: Wiek i człowiek. 1902 t. 5 z. 13, 14; J. K. Huysmans: Katedra. Urywek. 1902 t. 5 z. 10/11; J. Laforgue: Perseusz i Andromeda, czyli najszczęśliwszy z trojga. 1902 t. 6 z. 17; Z książki mądrości tymczasowej. Głosy. 1904 t. 7 z. 20/21 s. 326-345; O. Wilde: Apokryf idealny. 1905 t. 9 z. 10/11/12 s. 475-482; szereg recenzji powieściowych), *Gaz. Warsz.* (1892-1893; tu m. in.: Rozłąka. 1893 nr 248), *Głos* (1897-1901; tu m. in.: Mickiewicz i nowa poezja. 1898 nr 52; Do kwestii: „Co myśli i czego chce nowe pokolenie?” Sprostowanie i wyznanie. 1900 nr 25), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1907), *Młodość, Nowa Gaz.* (1906), *Ognisko* (1903-1904), *Przegl. Pedag.* (1896; tu: Raj młodzieży. Nr 5-7, 10-16, 24), *Przegl. Poz.* (1895), *Strumień* (1900), *Zycie* (1897-1898).

Ponadto utwory M. Komornickiej ogłaszano w następujących wydawnictwach zbiorowych: *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Kalendarz na r. przestępny 1908*. W-wa 1908, *Miscellanea z pogranicza XIX i XX w. Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 (tu szkice literackie powst. 1914-1949, ogł. S. Pigoń pt. Notaty. S. 360-379), *Młoda Polska. Wybór poezji*. Wstęp i oprac. T. Żeleński-Boy. Lw. 1939 BN I, 125. Wyd. 2 Wr. 1947. *Najmłodsza pieśń pol.* Oprac. L. Staff. Lw. 1903, *Pisanka*. W-wa 1900,

Poetki Młodej Polski. Zebrał i oprac. J. Z. Jakubowski. W-wa 1963, *Znica. Noworocz. lit.* W-wa 1903 (tu opowiadanie: W świątyni hymenu).

Przekłady

E. Lytton-Bulwer: Zanoni. Powieść z czasów rewolucji francuskiej. T. 1-3. W-wa 1906 *Bibl. Dzieł Wyborowych* nr 417-419.

Ponadto przekłady drobnych utworów następujących pisarzy: G. Eekhoud, E. Hello, J. K. Huysmans, J. Laforgue, ogł. w *Chimercze*.

Listy

1. Do C. Jellenty z 1897. Ogł. w: *Miscellanea z pogranicza XIX i XX w. Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964.

2. Do matki 38 listów z 1898-1918. Do druku przygotowała A. Komornicka. Ogł. jw.

3. Do S. Pigionia z 1937. Ogł. jw.

4. Do siostry, A. Komornickiej, z 1949. Do druku przygotowała A. Komornicka. Ogł. jw.

OPRACOWANIA

O krwawym dramacie w Krakowie. *Gaz. Lw.* 1898 nr 212. — A. DROGOSZEWSKI: Luźne uwagi o metafizycznych latach poezji współczesnej. *Prawda* 1900 nr 21-22. — H. LEO: Odczyt o Komornickiej. *Głos* 1900 nr 15. — I. MOSZCZEŃSKA: Tragizm kobiecości. *Głos* 1900 nr 15. — W. WOLSKI: M. Komornicka. Szkic krytyczny. *Przegl. Tyg.* 1900 t. 1 s. 97-111; przedr. w książce: Wzloty na Parnas. Profile duchowe poetów współczesnych. Seria 1. W-wa 1901 s. 36-53. — J. LOR. [J. LORENTOWICZ]: *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 37-38 (1904-1905). — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — W. JABLONOWSKI: Kobiety poetki. *Dzien. Kijowski* 1906 nr 82. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]: Kobieta w naszej literaturze współczesnej. *Bluszcz* 1908 nr 52. — J. LORENTOWICZ: Chimera. *Nowa Gaz.* 1908 nr 200. — A. ŚWIDERSKA: Aus der polnischen Frauenbewegung (Schriftstellerinnen). *Polnische Post* (Wiedeń) 1909 nr 25. — A. SZAMOTA [A. GRYNKRAUTOWA]: Zapomniane. L. Godlewska i M. Komornicka. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 nr 2. Wyd. osob. [B. m.] 1916. — J. ŁOŚ: Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. W-wa [1920] s. 394-396. — M. Komornicka. *Nowy Świat* (Nowy Jork) 1922 nr 163. — Krwawy dramat poety Lemańskiego w

Krakowie w r. 1898. *Ilustr. Kur. Codz.* 1934 nr 53. — J. LORENTOWICZ: Spojrzenie wstecz. W-wa 1935 s. 33-38 i wyd. nast. — A. WALLIS: Zadania sztuki i artysty według „Chimery” Miriama. *Materiały do Studiów i Dyskusji...* 1953 nr 1 s. 266-332. — J. KRZYŻANOWSKI: Poszukiwacze absolutu. *Przeł. Hum.* 1961 nr 2 s. 15. — M. DERNAŁOWICZ: Bibliografia pism M. Komornickiej. *Miscellanea z pogranicza XIX i XX w. Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 s. 360-379. — A. KOMORNICKA: M. Komornicka w swych listach i mojej pamięci. *Miscellanea z pogranicza XIX i XX w. Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 s. 294-341. — J. KOMORNICKI: [List do S. Pigońa dot. M. Komornickiej]. *Ogl. S. Pigoń: Miscellanea z pogranicza XIX i XX w. Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 s. 351-353. — A. OSZACKI: Spowiedź niedorodzonej. Kilka uwag lekarza o psychice M. Komornickiej. *Ogl. S. Pigoń. Miscellanea z pogranicza XIX i XX w. Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 s. 342-349. — S. PIGOŃ: Trzy świadectwa o M. Komornickiej. *Miscellanea z pogranicza XIX i XX w. Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 s. 341-349. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: Tragiczna wolność. Uwagi na marginesie lektury M. Komornickiej. W: *Z problemów lit. pol. XX w.* T. 1: *Młoda Polska.* W-wa 1965 s. 154-179; przedr. w książce: *Młodopolskie harmonie i dysonanse.* W-wa 1969. — M. Komornicka. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 5. W-wa 1967 s. 43-44. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA. *Pol. słownik biogr.* T. 13 (1967-1968).

Szkice. S. OLENYCZ [B. CHRZANOWSKI]. *Pravda* 1894 nr 37. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1894 nr 52. — W. JABLONOWSKI: Rachunki krytyczne. *Głos* 1894 nr 11. — C. JELLENTA. „Śmierć” i „Dogmaty”. *Przeg. Tyg.* 1894 nr 50. —

T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1894 nr 195. — A. POTOCKI: Dwa manifesty. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1894 nr 25-26. — *Ateneum* 1894 t. 2 s. 171-173. — *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1894 nr 202. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1895 nr 3.

Forpoczty. I. SUESSER. *Przeł. Poz.* 1896 nr 2. — K. STERLING: Powrotna fala. *Studium. Przeł. Tyg.* 1897 nr 28. — J. FLACH. *Przeł. Pol.* 1898 t. 127 s. 141-144. — L. RYGIER: „Forpoczty” Nałkowskiego a współczesna elita kulturalna. *Pion* 1933 nr 13. — K. CZACHOWSKI: „Forpoczty” i M. Komornicka. *Czas* 1934 nr 69. — C. JELLENTA: Zapomniana awangarda. *Pion* 1935 nr 29.

Skrzydzeni. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1906 nr 210 [rec. cz. 1 pt. Nowa kobieta]. — J. ŁOZ. [J. ŁOZIŃSKI]. *Dzień Dobry* 1906 nr 70 [rec. cz. 1 pt. Nowa kobieta].

Baśnie. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1900 nr 30. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 16. — A. DROGOSZEWSKI. *Pravda* 1900 nr 21. — *Dzien. Pol.* 1900 nr 1/2. — W. GOSTOMSKI. *Ateneum* 1901 t. 2 z. 1 s. 158-159. — L. K. *Głos* 1901 nr 5. — MIRIAM [Z. PRZESMYCKI]. *Chimera* 1901 t. 1 s. 151-153. — M. RUTKOWSKI. *Rola* 1901 nr 9.

Halszka. Wyjaśnienie. *Głos* 1901 nr 22.

G. Eekhoud: Chwała Luttherathu [tłum. ogł. w *Chimierz*]: A. CYBUŁSKI: Kaplica sztuki czystej. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 25.

Biesy. L. [J. LORENTOWICZ]. *Kur. Codz.* 1903 nr 291. — J. LEMAŃSKI. *Chimera* 1904 t. 7 z. 19 s. 142-143.

KOMOROWSKI BRONISŁAW (1847–1912)

Krypt.: B. K.; K. B.

Dramatopisarz, poeta.

Ur. w 1847 we Lwowie. Po ukończeniu akademii technicznej we Lwowie od 1869 zajmował się pracą literacką i publicystyczną. Od 1873 do 1895 prowadził dział kroniki w *Gazecie Lwowskiej*. Pod koniec życia pracował w biurach statystycznych magistratu lwowskiego. Zmarł 20 listopada 1912 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Hieronim Radziejowski. Dramat. *Nowiny* 1868 nr 46-47. [Fragm. aktu I].

2. Po śmierci. Komedia w 1 akcie wierszem. *Nowiny* 1868 nr 13-18. Wyd. osob. Lw. 1868.

3. Rejtan. Tragedia historyczna w 5 aktach. *Nowiny* 1868 nr 37-44. Wyd. osob. Lw. 1869.

4. Zarobnicy przyszłości. Dramat w 5 aktach. Wyst. w teatrze objazdowym Szteglu w 1868.

5. Męczennicy. Dramat w 5 aktach wierszem. Wyst. 1868 [1869?].

6. Małoduszni. Komedja w 5 aktach. *Wola* 1871 nr 1-3 [druk nie dokończony].

7. Elekcja króla Michała. Komedja w 5 aktach. Wyst. Lw. 11 października 1872.

8. Krok, ostatni Arkony księżę. Tragedia na tle dziejów Słowiańszczyzny Północnej, w 5 aktach oryginalnie wierszem napisana. *Strzecha* 1873 nr 10 [fragm.]. Wyst. Lw. 27 października 1874. Wyd. osob. Lw. 1874.

9. Próba ognia. Komedja na tle wypadków współczesnych w 5 aktach prozą. Lw. 1874.

10. Kromwel. [B. m.] 1875.

11. Błędna gwiazda. Komedja w 5 aktach wierszem, na tle czasów stanisławowskich. Powst. 1875. *Ogl. Świat Ilustr.* (Wiedeń) 1883 nr 6-15 [fragm.]. Wyd. osob. całości Wiedeń 1883.

12. Kniaziowie Rożyńscy. Powieść poetycka na tle XVI stulecia. *Ateneum* 1887 t. 1 [fragm.]. Wyd. osob. całości Lw. 1889.

13. U nas tak. (Państwo Jaglińscy). Komedja w 5 aktach. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1608.

Utworki literackie i artykuły publicystyczne zamieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1887), *Biesiada Lit.* (1896-1897), *Dzien. Mód* (1872-1873, 1875), *Dzien. Pol.* (1891), *Dzwonek* (1870, 1873), *Gawędziarz Poz.* (1886), *Gaz. Lw.* (1873-1895) *Gaz. Wielkop.* (1872), *Kłosa* (1862, 1872), *Kraj* (1891), *Łowicz* (1888), *Mrówka* (1869, 1871), *Nowiny* (1867-1868), *Opiekun Domowy* (1870), *Przyj. Domowy* (1875), *Ruch Lit.* (1874), *Sioło* (1866), *Strzecha* (1869-1873; tu m. in. rubr.: Kronika literacko-artystyczna. 1872-1873), *Tyg. Nauk. i Lit.* (1866), *Tyg. Wielkop.* (1871-1872), *Wola* (1871).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Dla Stryja*. Lw. 1886, *Sobótka. Księga zbior. na uczczenie... S. Goszczyńskiego*. Lw. 1875.

Przekłady

F. Schlosser: Dzieje powszechne. T. 4-7, 13, 15-22. Lw. 1874, 1876-1877.

Listy

Do W. Szymanowskiego z 1886. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6712 III.

OPRACOWANIA

Sprawozdanie z konkursu na utworki dla teatrów dziecięcych z r. 1874. *Ojczyzna* 1875 nr 40. — A. ŻDANOWICZ, L. SOWIŃSKI: Rys dziejów literatury polskiej. T. 4. Wil. 1877 s. 124. — P. CHMIEŁOWSKI: Zarys najnowszej literatury polskiej. 1864-1894. Kr. 1895 s. 308-310. — A. CHOŁOŃSKI: Nieśmiertelni. Lw. 1898 s. 83-84. — H. G. [H. GAY]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 37-38 (1904-1905). — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — *Stulecie „Gaz. Lw.” 1811-1911*. T. 1. Lw. 1911.

(Nekrologi:) *Czas* 1912 nr 536; *Gaz. Lw.* 1912 nr 267; nr 269.

S. STEROTWIŃSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 13 (1967-1968).

Po śmierci. B. R. *Dzien. Lit.* 1868 nr 23.

Krok, ostatni Arkony księżę. K. K. [K. KANTECKI]. *Tyg. Wielkop.* 1873 nr 49. — L. POWIDAJ. *Przegl. Pol.* 1873 z. 4 s. 491-492. — OMIKRON [W. SABOWSKI]. *Dzien. Mód* 1873 nr 19. — *Afisz Teatr.* 1873 nr 161. — M. DZIEDUSZYCKI. *Tydzien* 1874 nr 8. — G. D. *Wiek* 1874 nr 113-114. — B. GRABOWSKI. *Przegl. Tyg.* 1874 s. 262, 272. — B. Ł. [B. ŁOZIŃSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1874 nr 48. — B. ZAWADZKI. *Ruch Lit.* 1874 nr 5-6. — A. PILECKI. *Opiekun Domowy* 1875 nr 5.

Kromwel. *Kur. Pol.* 1875 nr 2.

Błędna gwiazda. * * * [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1889 nr 104. — (r.) [R. POLIŃSKI]. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1889 nr 104. — (S. P.) [S. SCHNÜRPEŁOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1889 nr 124. — St. B. *Kur. Lw.* 1889 nr 124.

Kniaziowie Rożyńscy. St. R. [S. ROSSOWSKI]. *Gaz. Nar.* 1889 nr 190. — P. CHMIEŁOWSKI: Współcześni poeci polscy. Petersburg. 1895 s. 420-430; przedr. w książce: Zarys najnowszej literatury polskiej. 1864-1897. Kr. 1898.

KONCZYŃSKI TADEUSZ (1875–1944)

Pseud. i krypt.: DR. T. K.; JULIUSZ OLDAR; ROMAN OFFMAŃSKI; (T. K.); T. K.; TE; (TK).

Dramato- i powieściopisarz, publicysta.

Ur. 15 marca 1875 w Krakowie, syn Władysława, urzędnika akcyzy Zarządu Miejskiego, byłego powstańca z roku 1863. Gimnazjum Św. Anny ukończył w 1894, wydział filologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego w 1899. Stopień doktora filozofii uzyskał za rozprawę „Józef Szujski jako teoretyk i twórca dramatyczny”. Na dalsze studia udał się do Anglii, gdzie zajmował się literaturą narodów skandynawskich. Po roku powrócił do Krakowa. W 1906-1914 przebywał w Warszawie. Cykl odczytów pt. „Grunwald” wygłosił w Kijowie, Smoleńsku, Kownie, Moskwie i Petersburgu. Od 1914 do 1918 mieszkał w Krakowie, gdzie do 1916 był dyrektorem Teatru Popularnego i od 1914 do końca 1918 redaktorem naczelnym *Ilustrowanego Kuriera Codziennego*. Od 1918 do końca życia przebywał w Warszawie. Był członkiem Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie. W 1921-1928 wydawał gazetę plakatową *Strażnica Polska*. W 1924-1932 redagował dziennik *Unia*, który przekształcił się następnie w dziennik *Nowa Polska*. Zmarł w Miedzeszynie 13 sierpnia 1944.

TWÓRCZOŚĆ

1. Dytyramb. *Ateneum* 1896 t. 1 s. 221-228. Wyd. Kr. 1903 (wraz z poz. 5).

Wiersz.

2. Nieśmiertelni. Fantazja dramatyczna w 3 aktach z prologiem. Powst. w 1896. Nie druk.

Rkps — odb. hektograficzna z autografu — Bibl. Nar. sygn. 6191; Ossol. sygn. 12396/I.

3. Z burz życia. Dramat w 5 aktach. Wyst. Łódź 5 lutego 1898; Poz. 1899. Nie druk.

4. Wallenstein. Dramat w 5 aktach. Przerobił z trylogii F. Schillera ... Powst. ok. 1898. Nie druk.

Rkps — odb. hektograficzna z autografu — Bibl. Nar. sygn. II. 6192.

5. Otchłań. Dramat w 4 aktach. Wyst. W-wa 6 października 1900; Kr. 20 października 1900; Łódź 23 listopada 1900. Ogl. *Przegl. Pol.* 1900 t. 136 s. 28-63, 255-287, 1901 t. 141 s. 50-87. Wyd. osob. Kr. 1903 (wraz z Dytyrambem. Zob. poz. 1). Wyd. nowe Kr. 1907.

Przeróbka dramatu Między ludźmi, z 1898, znieszonego przez autora.

6. Józef Szujski jako teoretyk i twórca dramatyczny. *Ateneum* 1900 t. 1 s. 85-111, 335-360.

7. Kajetan Orug. Dramat w 4 aktach. Wyst. W-wa 4 listopada 1901; Kr. 11 stycznia 1902; Poz. 19 kwietnia 1902 (pt. W burzliwą noc — Kajetan Orug). Wyd. osob. Kr. 1902. Wyd. nowe Kr. 1907.

8. Śladem tęsknoty. Powieść. *Słowo Pol.* 1901 nr 401-564; *Bibl. Warsz.* 1901 t.

3-4. Wyd. osob. W-wa 1902. Wyd. nast.: W-wa [1911]; W-wa 1921.

9. Błędne ognie. Komedia w 4 aktach. Wyst. W-wa 20 października 1903. Nie druk.

10. Pozłacana głowa. Komedia w 3 aktach. Wyst. Lw. 14 lutego 1905; Poz. 17 marca 1906 (pt. Na wulkanie); W-wa 8 czerwca 1910 (pt. Madejowe łożo).

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3526.

11. Nad głębiami. Powieść. *Bibl. Warsz.* 1906 t. 1-3; *Dzien. Kijowski* 1906 nr 122-261; *Nowa Reforma* 1906 nr 76-184. Wyd. osob. Kr. 1907. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1909; wyd. 3 Kr. 1917; wyd. 4 [przed 1938].

12. Pielgrzymi. Dramat w 3 aktach. Powst. 1906. Ogl. *Sfinks* 1909 t. 7 s. 135-169, 420-435, t. 8. s. 114-149, 272-298. Wyd. osob. W-wa 1910.

13. Białe pawie. Komedia w 3 aktach. Wyst. Kr. 8 lutego 1908; W-wa 14 stycznia 1909; Wil. 6 marca 1909. Wyd. osob. W-wa 1909. Wyd. 2 [przed 1918].

14. Dies illa. Dramat. Ogl. fragm. *Kur. Warsz.* 1908 nr 1.

15. Głód szczęścia. Powieść. *Głos Warsz.* 1908 nr 26-171; *Nowa Reforma* 1908 nr 287-467. Wyd. osob. Kr. 1909. Wyd. nast.: wyd. 4 Kr. [1917]; wyd. 5 W-wa 1931 *Bibl. Lit.* nr 5-6.

16. Srebrne szczyty. Powieść dramatyczna. Wyst. pt. Srebrne szczyty. Komedia w 5 aktach: W-wa 20 stycznia

1910; Wil. 24 lutego 1910; Poz. 1 kwietnia 1910; Kr. 2 kwietnia 1910; Lw. 23 maja 1910. Wyd. osob. pt. Srebrne szczyty. Powieść dramatyczna. W-wa 1910. Wyd. 2 [ok. 1917].

17. Demostenes. Tragedia w 5 aktach. Ogl. fragm.: *Bluszcz* 1910 nr 45-46; *Czas* 1911 nr 100. Wyst. Wil. 1911; Kr. luty 1912. Wyd. osob. Kr. 1911.

18. Wyspa smutku. W-wa 1910.

Zawartość: *Wyspa smutku*. (*Mysł Pol.* 1907 nr 14-16; *Nowa Reforma* 1907); Ostatecznie; Rączka z Tybru. (*Dzien. Chicagowski* 1909 nr 4-5); Ukryty skarb. (*Głos Warsz.* 1908 nr 269); W jesienny wieczór.

19. Straceńcy. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 2 grudnia 1911; Lw. 11 grudnia 1911; Kr. 17 lutego 1912. Wyd. osob. W-wa 1913 [1912]. Wyd. 2 W-wa [1912].

Nagrodzona 3 nagrodą na konkursie dramatycznym Teatrów Rządowych Warszawskich w 1911.

Przeróbka powieściowa zob. poz. 37.

Przekład niem.: ok. 1918.

20. Zawrotne drogi. Powieść współczesna. *Bluszcz* 1911 nr 11-50, 1912 nr 3-18; *Nowa Reforma* 1912 nr 11-218. Wyd. osob. W-wa 1912.

21. Ostatnia godzina. Powieść fantastyczna. *Kur. Por.* 1912 nr 161-301. Wyd. osob. W-wa 1913. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1921 (pt. Koniec świata); wyd. 3 [przed 1938].

Przekład czes.: J. Rydvan. Praga 1920.

22. Pani Bella. Komedia w 4 aktach. Powst. 1912. Wyst. Lw. 15 stycznia 1913; Kr. 1 lutego 1913; W-wa 25 lutego 1913. Ogl. fragm. *Teatr* 1913 nr 3. Wyd. osob. W-wa 1913.

Przekład ros.: N. Budkiewicz. Moskwa 1914.

23. Wieża ratunku. Powieść fantastyczna dla młodzieży. Powst. 1912. Wyd. W-wa 1913.

24. Ginąca Jerozolima. Szkice powieściowe. W-wa 1913.

Zawartość: Powrót zwycięzcy. (*Kur. Warsz.* 1911 nr 187; *Czas* 1912 nr 264); Rozkaz Kasjusza. (*Tyg. Ilustr.* 1911 nr 43-44); Misja Anana. (*Czas* 1913 nr 346-348; *Kur. Por.* 1913 nr 62-67); Gody Herodowe. (*Nowa Reforma* 1913 nr 376-380; *Romans i Powieść dod. Świata* 1913 nr 3); Święto przaśników; Pan przykazał. (*Bluszcz* 1913 nr 18-19); Życzenie Kleopatry. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 340; *Nowa Reforma* 1913 nr 278-282); Pogromca; Uczta Aleksandra. (*Kur. Warsz.* 1911 nr 302); Brama Hippikos. (*Czas* 1912 nr 268; *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 10-11); Pieśń Jonatesa.

Przeróbka sceniczna pt. Zburzenie Jerozolimy zob. poz. 43.

Przekłady

Misja Anana; Święto przaśników; Pogromca; Pieśń Jonatesa: ros.: S. Michajłowa-Sztern; Pogibajuszczij Ijerusalim. *Russkaja mysl* 1917 nr 5-6.

Święto przaśników: czes.: Praga 1915.

Brama Hippikos: ros.: D. Morozow. *Sowietnik* 1914 nr 3 s. 57-63.

25. Królowa Lilijka. Baśń w 5 aktach. Wyst. Lw. 16 września 1913 (pt. Złote widma); Kr. 28 maja 1914 (pt. Panieńskie skały). Wyd. osob. W-wa 1914.

Rkps. Bibl. Państw. Wyższej Szkoły Teatr. w W-wie sygn. 2350; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 2601, 4033; Przed premiera dzisiejszą „Złote widma”. Prolog: Autor do publiczności. Ossol. sygn. 12665/III 17.

Przekład ros.: W. Tomaszewska. Petersburg. 1914.

26. Modna choroba. Krotochwila w 1 akcie. W-wa 1913 *Teatr Amatorski* nr 107.

27. Bunt. Powieść współczesna. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1914 nr 1706 i nn. Wyd. osob. W-wa 1914.

28. Car Aleksander I. Sztuka w 5 aktach wg powieści Dymitra Mereżkowskiego. Wyst. Kr. 4 kwietnia 1914. Nie druk.

29. Zaklęty pałac. Baśń w 5 aktach. Wyst. Kr. 13 czerwca 1915, muz. Wolfstala. Nie druk.

Pod pseud.: Roman Offmański.

30. Dzieci kapitana Granta. Wyst. Kr. 4 grudnia 1915. Nie druk.

Pod pseud.: Roman Offmański. Przeróbka dramatyczna powieści J. Verne'a.

31. Podziemna Rosja. Sztuka w 5 aktach wg „Rewolucji” K. Tetmajera. Wyst. Kr. 17 lutego 1916.

32. Powrót wiosny. Komedia w 4 aktach. Wyst. Kr. 28 października 1916; Lw. 5 stycznia 1917. Wyd. osob. Kr. 1916.

Rkps. Ossol. sygn. 13107/II; Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 343.

33. Śmiertelny bieg. Romans współczesny. *Gaz. Lw.* 1916 nr 276-1917 nr 32. Wyd. osob. [Kr. 1917]. Wyd. nast.: wyd. 2 Kr. 1919; wyd. 4 W-wa [1922]; wyd. 5 [przed 1938].

Przekład czes.: A. Spáčil. Praga 1919.

34. Jej romans. Powieść współczesna. Kr. 1917. Wyd. nast.: W-wa 1920.

35. Maria Leszczyńska. Dramat historyczny w 5 aktach. Ogl. fragm.: *Bluszcz* 1917 nr 31 s. 237 (ostatnia scena aktu 2);

Kur. Poz. 1917 nr 119 dod. (fragm. aktu 1). Wyd. osob. Kr. [1917].

Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 394.

36. Raj odzyskany. Powieść. *Kur. Poz.* 1917 nr 132-217. Wyd. osob. Poz. 1917. Wyd. nast.: W-wa 1921; W-wa 1931 *Bibl. Lit.* nr 1-2.

Przeróbka sceniczna zob. poz. 39.

37. Płomienie. Powieść. Kr. 1918.

Por. poz. 19.

38. Blaski miłości. Powieść. *Gaz. Lw.* 1918 nr 157-233; *Przegl. Wiesz.* 1919 nr 112 i nn. Wyd. osob. W-wa 1926. Wyd. nast.: wyd. 3 [przed 1938].

39. Wgnany Eros. Komedia w 4 aktach. Wyst. Kr. 5 kwietnia 1919. Nie druk.

Por. poz. 36.

40. Dom Magdaleny. Powieść. Powst. przed 1923. Wyd. W-wa 1924. Wyd. 2 [przed 1938].

Przeróbka sceniczna zob. poz. 41.

41. Dom Magdaleny. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 30 stycznia 1923; Kr. 15 marca 1923; Poz. 2 maja 1923; Lw. 23 maja 1923. Nie druk.

Przeróbka powieści. Zob. poz. 40.

42. Emilia Plater. Dramat historyczny w 3 aktach z prologiem. Ogl. fragm. w: *Powstanie listopadowe 1830-1831*. Lw. 1931. Wyd. osob. całości Lw. 1931. Wyd. 2 W-wa [b. r.] *Bibl. Groszowa*. Wyst. W-wa 8 grudnia 1933.

43. Zburzenie Jerozolimy. Epilog wojny rzymsko-żydowskiej w 3 częściach. Wyst. W-wa 20 grudnia 1935; Poz. 14 marca 1936. Nie druk.

Przeróbka sceniczna *Ginącej Jerozolimy*. Zob. poz. 24.

44. Kobieta z innej planety. *Goniec Warsz.* 1937 nr 92-271. Wyd. osob. W-wa 1938.

45. Nowy gabinet. Komedia w 3 aktach. *Kur. Lit.-Nauk.* 1937 nr 6-10 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

46. Złamane skrzydła. Powieść. Wyd. 2 [przed 1938].

47. Dwie drobne dłonie. Powieść. W-wa 1939.

48. Tajemnica psychiki narodu polskiego. Genewa 1939.

Książka wydana w kilku językach.

49. Aleksander Wielki i królowa Amazonek. Komedia w 3 aktach. Nie druk.

50. Jehowa.

Rkps red. *Kur. Lw.* Ossol. sygn. 7202/II.

51. Książd Skorupka. Nie druk.

Dramat.

52. Letnicy nad morzem. Widowisko w 6 obrazach. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru im. J. Słowackiego w Kr. sygn. 720.

53. Pan Tadeusz. Przeróbka sceniczna z utworu A. Mickiewicza. Nie druk.

54. Potop. Dramat w 3 aktach.

Rkps — maszynopis z poprawkami — Ossol. sygn. 13032/II.

55. Prawo kobiety. Komedia w 3 aktach. Nie druk.

Ponadto prace o literaturze skandynawskiej w języku angielskim.

Utwory literackie i krytyczne zamieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1895-1896, 1900; tu m. in. cykl sonetów: Na nowych falach... 1895 t. 4 s. 209-211), *Bibl. Warsz.* (1901, 1906), *Bluszcz* (1907-1914, 1917; tu m. in.: Ukojenie. Nowela. 1913 nr 44-48), *Czas* (1901, 1911-1913; tu m. in.: Gladiator. 1913 nr 342-344), *Dzien. Chicagowski* (1909, 1911), *Dzien. Kijowski* (1906), *Dzien. Poz.* (1916, 1936; tu m. in.: Człowiek. Szkice z dziejów wojny europejskiej. 1916 nr 155-157; Wiekuisty pokój. Szkice z wojny europejskiej. 1916 nr 136-138), *Express Por.* (1924), *Express Radomski* (1928), *Gaz. Codz.* (1907-1908), *Gaz. Lw.* (1916-1918), *Gaz. Pol.* (1901, 1907), *Gaz. Por.* (1921), *Gaz. Warsz.* (1928), *Głos Narodu* (1912-1913, 1917), *Głos Nauczycielstwa Lud.* (1906), *Głos Warsz.* (1908), *Goniec Warsz.* (1937), *Hasło* (1915), *Ilustracja Pol.* (1902-1903), *Ilustr. Kur. Codz.* (1913-1918, 1935-1937; tu m. in. rubr.: Z Teatru Miejskiego. 1913-1914), *Ilustr. Tyg. Pol.* (1915), *Krytyka* (1901), *Kur. Informacyjny i Telegraficzny* (1924), *Kur. Por.* (1912), *Kur. Warsz.* (1903, 1906, 1908-1909, 1911-1914, 1919), *Lit. i Sztuka* dod. *Ludzkości* (1907), *Metalowiec* (1910), *Mysł Pol.* (1906-1907), *Naprzód* (1912-1913, 1915-1916, 1919, 1929-1930; tu m. in. rubr.: Mały felieton. 1912; oraz opowiadania: Jedna noc w przytułku brata Alberta. 1912 nr 31-35; W herbaciarni legionistów. 1915 nr 469), *Nowa Gaz.* (1910), *Nowa Reforma* (1903-1908, 1910-1913, 1916; tu m. in. opowiadania: Człowiek. 1916 nr 422-428; Wiekuisty pokój. 1916 nr 299-303), *Nowiny dla Wszystkich* (1903), *Nowości Ilustr.* (1914), *Pogoń* (1913), *Przegl. Pol.* (1894, 1900-1901),

Przegl. Tyg. (1898-1899), *Scena i Sztuka* (1908-1909), *Sfinks* (1909), *Słowo Pol.* (1898, 1901-1902, 1905-1908), *Świat* (1906, 1912-1913), *Teatr* (1913, 1935), *Tydzień* (dod. *Kur. Lw.* (1905), *Tyg. Ilustr.* (1903, 1906-1908, 1911-1912, 1918), *Tyg. Mód i Powieści* (1910), *Tyg. Słowa Pol.* (1901-1902), *Unia* (1928-1930, 1932), *Wędrowiec* (1906), *Zgoda* (1935), *Ziemia Sieradzka* (1921), *Życie* (1897).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Kalendarz wojenny „Ilustr. Kur. Codz.”* na r. 1916. Kr. 1915, *Powstanie listopadowe 1830-1831*. Lw. 1931, *Serce pol.* Lw. 1917.

Przekłady

1. G. B. Shaw: Nie można nigdy przewidzieć. Komedia w 4 aktach. Wyst. W-wa 1907.

2. G. B. Shaw: Ojciec marnotrawny. Komedia w 3 aktach. Wyst. 1907.

3. A. Bróda: Nauczycielka. Historia węgierska. Komedia w 3 aktach. *Bluszcz* 1910 nr 24-45. Wyst. 1913 [?].

4. E. Foland: Drastyczny podatek. Komedia w 3 aktach à la Arystofanes. Oprac. ...

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 2700.

Listy

1. Do zarządów księgarń warszawskich z 1894 od red. *Słowa Pol.* z dopiskiem T. Konczyńskiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2674.

2. Do B. Wysloucha 4 listy z 1896-1917 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 7178/II.

3. Do W. Orkana 9 listów z 1898-1908. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8616.

4. Do R. z Bagnickich de Courtenay z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5749.

5. Do Z. Rabskiej 3 listy z 1910-1919. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2725.

6. Do B. Gubrynowicza z 1911. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7154.

7. Do red. *Kur. Lw.* z 1911. Rkps Ossol. sygn. 7191/II.

8. Do L. Kotarbińskiej 2 listy z 1912 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7040.

9. Do W. Feldmana z 1913. Rkps Ossol. sygn. 12414/II.

10. Do F. Hoesicka 3 listy z ok. 1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2697, 2715.

11. Do Z. Sarneckiego z 1915. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714.

12. Do I. Nikorowicza 3 listy z 1915-1917. Rkps Ossol. sygn. 12205/II.

13. Do J. Kotarbińskiego 2 listy z 1917 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7046.

14. Do T. Chmielarskiego 5 listów z 1936-1938. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszcz. sygn. 1445-1449.

15. Do W. Belzy z 1937. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszcz. sygn. 1241.

OPRACOWANIA

ad [A. DOBROWOLSKI]: Nowy autor. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 40. — A. DOBROWOLSKI: Autor „Otchłani”. *Kur. Warsz.* 1900 nr 274. — D. [A. DOBROWOLSKI]: T. Konczyński. *Kur. Warsz.* 1903 nr 289. — A. B. [A. BRÜCKNER]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 37-38 (1904-1905). — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — *Echa. Krytyka* 1914 t. 41 s. 212. — S. LAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922]. — R. BERGEL: Krakowscy dramato- i powieściopisarze. *Kur. Poz.* 1928 nr 516. — (Kow.): Proces dwóch głośnych pisarzy o recenzje. *Ilustr. Kur. Codz.* 1938 nr 183; nr 192, 210. — Proces T. Konczyńskiego z Boyem-Żeleńskim. *Gaz. Pol.* 1938 nr 180. — Sensacyjny proces w świecie literackim. *Nowa Rzeczpospolita* 1938 nr 43. — S. PASCHALSKI: Echa procesu. *Gaz. Pol.* 1939 nr 85. — Boy-Żeleński przegrał proces z T. Konczyńskim. *Dzien. Poz.* 1939 nr 66. — W pracowniach pisarzy. T. Konczyński. *Ilustr. Kur. Codz.* 1939 nr 150. — W. SUSZEK: Boy skazany. *Przekrój* 1950 nr 262. — O. MISSUNA: Warszawski pitaval literacki. W-wa 1960. — M. CHOŁOCIŃSKA-MARSZAŁEK. *Pol. słownik biogr.* T. 13 (1967-1968). — M. PIWIŃSKA: T. Konczyński. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w. Ś. V: Lit. okresu Młodej Polski*. T. 2. W-wa 1967 s. 495-502. — B. WINKŁOWA: Tadeusz Żeleński (Boy). Twórczość i życie. W-wa 1967 s. 554 [dot. procesu T. Konczyńskiego z Boyem; tu także zestawienie art. o procesie, s. 560].

Dytam b. J. PAWELSKI: Notatki literackie. *Przegl. Powsz.* 1896 t. 50 s. 469-472.

Zburz życia. *Echo Lit. dod. Dzien. Pol.* 1898 nr 11 s. 88.

Otchłani. W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1900 nr 41. — K. GLIŃSKI. *Bluszcz* 1900 nr 41. — A. SIEDLECKI [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]: O idealnym i nieidealnym teatrze. *Głos* 1900 nr 41. — G. KEMP-

NER. *Przegl. Tyg.* 1900 nr 41. — F. KONECZNY: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1900 t. 138 s. 368. — KARABELLA [K. KORWIN-PIOTROWSKI]. *Tyg. Pol.* 1900 nr 41. — E. LUBOWSKI: Z teatru. *Kur. Codz.* 1900 nr 278. — WL. M. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1900 nr 42. — W. PROKESCH: Z teatru. *Nowa Reforma* 1900 nr 242. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1900 nr 278. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 41 s. 490-491. — L. RYDEL. *Czas* 1900 nr 260. — A. ST. [A. STARKMAN]. *Tyg. Pol.* 1900 nr 41 s. 835-836. — L. [L. STRASZEWICZ]. *Mies. Kur. Pol.* 1900 t. 4 z. 10. — A. SYGIEŃSKI. *Gaz. Pol.* 1900 nr 243. — W. WOLSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1900 nr 42. — K. ZALEWSKI: Felieton teatralny. *Wiek Ilustr.* 1900 nr 278-279. — J. ŻULAWSKI. *Krytyka* 1900 t. 2 s. 742-743. — *Bluszcz* 1900 s. 326. — J. FLACH. *Przedświt* 1901 nr 208. — T. KONCZYŃSKI: List w sprawie „Otchłani”. *Czas* 1901 nr 205; toż *Kur. Lw.* 1901 nr 248; *Kur. Poz.* 1901 nr 135; *Kur. Teatr.* 1901 nr 29. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Powsz.* 1901 t. 71 s. 17-18. — G. ZAPOLSKA. *Słowo Pol.* 1901 nr 421, 423; toż fragm.: *Gaz. Lw.* 1901 nr 209; przedr. w książkach: I Sfinks przemówi. Lw. 1923; Dzieła wybrane. T. 16. Szkice teatralne. Kr. 1958. — *Dzien. Pol.* 1901 nr 72. — W. BUKOWIŃSKI. *Książka* 1903 s. 291-292. — (E. S.). *Polska Zbrojna* 1921 nr 25 s. 7. — J. L. [J. LORENTOWICZ]: Wznowienie „Otchłani”. *Express Por.* 1923 nr 147. — S. MIŁASZEWSKI: Nowalje wędniącego sezonu. *Tyg. Ilustr.* 1923 nr 23. — W. HAHN: Henryk Ibsen w Polsce. *Pam. Lubel.* 1930 t. 1 s. 269.

Kajetan Orug. W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Warsz.* 1901 nr 306. — M. GAWALEWICZ. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 307. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1901 nr 45. — T. KONCZYŃSKI: Wrażenia z mojej premiery. *Gaz. Pol.* 1901 nr 307. — L. R.: Przegląd teatralny. *Pravda* 1901 nr 41. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 305-307. — S. POPOWSKI. *Głos* 1901 nr 51. — K. ZALEWSKI: Felieton teatralny. *Wiek Ilustr.* 1901 nr 306-307. — ZAWADZKI. *Wędrowiec* 1901 nr 45. — A. BEAUPRÉ. *Głos Narodu* 1902 nr 10. — J. STEN [L. BRUNER]: Teatr krakowski w ostatnim sezonie. *Krytyka* 1902 t. 2 s. 40-41. — F. KONECZNY. *Przegl. Pol.* 1902 t. 143 s. 565. — J. NOWINA. *Podwawelinian* 1902 nr 4. — p.: Z teatru krakowskiego. *Tyg. Ilustr.* 1902 s. 98. — W. PR. [W. PROKESCH]: Z teatru. *Nowa Reforma* 1902 nr 10. — R. STARZEWSKI. *Czas* 1902 nr 11. —

Dzien. Poz. 1902 nr 93. — Z teatru krakowskiego. *Głos Narodu* 1902 nr 9. — *Kur. Poz.* 1902 nr 182. — S. ŁAPIŃSKI. *Rozwój* 1903 nr 26. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1904 z. 1 s. 79-81. — W. HAHN: Henryk Ibsen w Polsce. *Pam. Lubel.* 1930 t. 1 s. 268-269.

Śladem tęsknoty. J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1902 t. 143 s. 163-165. — H. GALLE. *Książka* 1902 s. 125. — g [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1902 s. 360. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Nowi ludzie. *Krytyka* 1902 z. 3 s. 181-186. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1902 nr 1. — NOVUSI: Kwiaty i chwasty. *Rola* 1902 nr 52. — *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 18. — A. DROGOSZEWSKI. *Głos* 1903 nr 6 s. 89. — Z. L. Z. [Z. ZALEWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 256; przedr. w książce: Dzieło i twórca. W-wa 1913 s. 173-176. — *Kur. Poz.* 1911 nr 265.

Błędne ognie. ALBERTUS: Z Królestwa Polskiego. Warszawa. *Kraj* 1903 nr 42. — W. BOGUSŁAWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1903 s. 1037-1038. — S. BRZOZOWSKI. *Głos* 1903 nr 44. — W. BUKOWIŃSKI. *Pravda* 1903 s. 576. — B. GORCZYŃSKI. *Niwa Pol.* 1903 s. 712. — T. JAROSZYŃSKI: Z teatru. *Wędrowiec* 1903 nr 44. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1903 nr 43. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1903 nr 291. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 291. — J. ROSENZWEIG. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 43/44. — K. ZALEWSKI: Felieton teatralny. *Wiek Ilustr.* 1903 nr 289. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 33/34 s. 505 [not. o powstaniu komedii]. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1904 z. 1 s. 81-83.

Pozłacana głowa. H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1905 nr 75. — J. S.: Przegląd teatralny. Kraków. *Krytyka* 1905 t. 1 s. 257. — jk. [J. KASPROWICZ]. *Słowo Pol.* 1905 nr 78. — F. KONECZNY: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1905 t. 155 s. 527-528. — A. KRUCHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1905 nr 37. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1905 nr 42. — St. W. [S. WOMELA]. *Kur. Lw.* 1905 nr 55. — *Warszawski dziennik* 1905 nr 114, 115. — *Dzien. Poz.* 1906 nr 64. — L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1910 nr 259.

Nad głębiami. T. DĄBROWSKI. *Kur. Lw.* 1907 nr 80. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1907 t. 164 s. 359. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 75. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* dod. *Ludźkości* 1907 nr 151. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1908 s. 371. — Z. S.

[Z. SARNECKI]: Z literatury powieściowej. *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 4.

Pielgrzymi. G. OLECHOWSKI. *Bluszcz* 1910 nr 15.

Białe pawie. A. E. BALICKI: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1908 t. 167 s. 562-564. — B-y: Teatr. *Mysł* 1908 nr 4. — CH. [A. CHOLONIEWSKI]. *Świat* 1908 nr 9. — E. CZEKAŁSKI. *Spoleczeństwo* 1908 nr 45. — (x). [W. FELDMAN]: Teatr krakowski. *Krytyka* 1908 t. 1 s. 309-312. — B. GORCZYŃSKI: Z teatru krakowskiego. *Nowa Gaz.* 1908 nr 71. — J. IWAŃSKI. *Sfinks* 1908 t. 4 s. 157-158. — J. KOTARBIŃSKI. *Książka* 1908 s. 505-506. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1908 nr 68. — K. R. [K. RAKOWSKI]. *Czas* 1908 nr 33. — *Dzien. Poz.* 1908 nr 39. — *Głos Narodu* 1908 nr 22, 67. — L. CHOROMAŃSKI. *Spoleczeństwo* 1909 nr 4. — S. GACKI: Teatr Mały. *Pravda* 1909 nr 4. — B. HERTZ: Teatr Polski. *Kur. Litewski* 1909 nr 39. — J. JANK. [J. JANKOWSKI]. *Świat* 1909 nr 4. — K. Ł. *Goniec Por. i Wiecz.* 1909 nr 22 s. 2. — J. LORENTOWICZ: Wrażenia teatralne. *Nowa Gaz.* 1909 nr 22; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru.* T. 5. W-wa 1935. — MM. *Kur. Pol.* 1909 nr 16. — (N. C.). *Nasz Kraj* 1909 nr 31. — *Głos Płocki* 1909 nr 19. — *Słowo Pol.* 1909 nr 48. — B. MARCHLEWSKI. *Kur. Poz.* 1911 nr 225. — Z. M.: Teatr polski w Ogniwie. *Dzien. Kijowski* 1912 nr 325.

Głód szczęścia. J. KOTARBIŃSKI: Powieść i satyra. *Kur. Warsz.* 1909 nr 29. — E. ŻMIJEWSKA. *Bluszcz* 1909 s. 294-296. — X. J. CH. [J. CHARSEWSKI]. *Poradnik Język.* 1910 nr 1.

Srebrne szczyty. A. E. BALICKI: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1910 t. 176 s. 234-237. — W. BUKOWIŃSKI: Wrażenia teatralne. *Sfinks* 1910 t. 1 s. 286-299. — T. J. CHOIŃSKI: Listy z Warszawy. *Gaz. Lw.* 1910 nr 39. — B. GUBRYNOWICZ: Z teatru. *Gaz. Lw.* 1910 nr 119. — C. JANKOWSKI: Wieczory teatralne i muzyczne. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 5. — S. KIEDRZYŃSKI. *Bluszcz* 1910 s. 62-63. — S. K. [S. KRZYWOZEWSKI]. *Świat* 1910 nr 5. — J. LORENTOWICZ: Wrażenia teatralne. *Nowa Gaz.* 1910 nr 33; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru.* T. 5. W-wa 1935. — K. M. [K. MAKUSZYŃSKI]. *Słowo Pol.* 1910 nr 238. — B. MARCHLEWSKI. *Kur. Poz.* 1910 nr 89. — J. M. MUSZKOWSKI. *Spoleczeństwo* 1910 nr 4. — W. PROKESCH: Teatr miejski. *Nowa Reforma* 1910 nr 150. —

W. RABSKI: Z teatru. *Kur. Warsz.* 1910 nr 21. — R. [M. WIERZIŃSKI]. *Praca* 1910 nr 17. — *Dzien. Poz.* 1910 nr 89. — *Głos Płocki* 1910 nr 23. — Teatry warszawskie. *Słowo Pol.* 1910 nr 46.

Demostenes. K. BOGUCCI: Kronika teatralna. *Pravda* 1911 nr 9. — C. JANKOWSKI: Wieczory teatralne. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 9. — J. LORENTOWICZ: Wrażenia teatralne. *Nowa Gaz.* 1911 nr 92, 94; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru.* T. 5. W-wa 1935. — G. OLECHOWSKI. *Bluszcz* 1911 nr 9. — A. E. BALICKI: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1912 t. 184 s. 246-252. — J. KOTARBIŃSKI. *Książka* 1912 nr 9. — W. PR. [W. PROKESCH]: Teatr miejski. *Nowa Reforma* 1912 nr 148. — S. F. *Czas* 1912 nr 150.

Wyspa smutku. -RAD. -LESKI. [K. ZALESKI]. *Ziemia Lubel.* 1909 nr 323.

Straceńcy. L. CHOROMAŃSKI: Teatr Rozmaitości. *Pravda* 1911 nr 49. — W. G. [W. GRUBIŃSKI]: Rozmaitości. *Kur. Por.* 1911 nr 335, 338. — GBR. [B. GUBRYNOWICZ]: Z teatru. *Gaz. Lw.* 1911 nr 283. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]: Wieczory teatralne i muzyczne. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 51. — T. KONCZYŃSKI: Do redakcji w sprawie sztuki „Straceńcy”. *Gaz. Wiecz.* 1911 nr 423; *toż Głos Warsz.* 1911 nr 15. — LU. KO. [L. KOŚCIELECKI]: Teatr Rozmaitości. *Głos Warsz.* 1911 nr 10. — J. LORENTOWICZ: Wrażenia teatralne. *Nowa Gaz.* 1911 nr 555; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru.* T. 5. W-wa 1935. — (km.) [K. MAKUSZYŃSKI]. *Słowo Pol.* 1911 nr 578. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1911 nr 580. — r.: Laureaci konkursowi. *Bluszcz* 1911 nr 6. — W. RABSKI: Z teatru. *Kur. Warsz.* 1911 nr 335. — S. WASYLEWSKI. *Gaz. Wiecz.* 1911 nr 429. — Laureaci konkursu. *Nowa Gaz.* 1911 nr 40. — Sprawozdanie z konkursu dramatycznego ogłoszonego przez Dyрекcję Teatrów Rządowych Warszawskich. *Nowa Gaz.* 1911 nr 185. — *Świat* 1911 nr 49. — Laureaci konkursowi. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 5. — A. E. BALICKI: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1912 t. 184 s. 118-119. — W. BUKOWIŃSKI: Dramat, komedia w sezonie zimowym. *Sfinks* 1912 t. 1 s. 456-457. — (x) [W. FELDMAN]. *Krytyka* 1912 t. 2 s. 193-194. — W. PR. [W. PROKESCH]: Teatr miejski. *Nowa Reforma* 1912 nr 81. — T. M. S. [T. M. STANISZEWSKI]: Teatr Dogmasona. *Dzien. Kijowski* 1912 nr 263. — *Czas* 1912 nr 79. — O „Straceńców”. *Słowo Pol.* 1912 nr 124. — Dramaty polskie po nie-

miecku. *Dzien. Poz.* 1918 nr 142. — (D.): Z teatru. *Gaz. Kielecka* 1919 nr 12.

Zawrotne drogi. E. CZEKALSKI. *Przegl. Wil.* 1912 nr 47/49. — J. FLACH: Kronika literacka. *Przegl. Pol.* 1912 t. 186 s. 404-407. — T. MIELCZARZEWICZ. *Praca* 1912 nr 52. — W. ORŁOWSKI. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1912 nr 36. — HAJOTA [H. J. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Tyg. Mąd i Powieści Nasz Dom* 1912 nr 51. — M. RUSZCZYŃSKA: Na starą nutę. *Przegl. Wielkop.* 1912 nr 44-45. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 4 s. 527-528. — H. GALLE. *Książka* 1914 s. 282-283. — A. MAZANOWSKI: Problem miłości i małżeństwa w najnowszej naszej powieści. *Przegl. Powsz.* 1916 t. 132 s. 300-301.

Ostatnia godzina. E. CZEKALSKI. *Przegl. Wil.* 1913 nr 13/14. — Z. DĘBICKI: Romans naukowy. *Kur. Warsz.* 1913 nr 65. — H. GALLE. *Książka* 1913 nr 12. — W. KŁYSZEWSKI. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1913 nr 10. — OTTO. *Prawda* 1913 nr 10.

Pani Bella. A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1913 t. 187 s. 434-440. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1913 t. 1 s. 293-295. — K. E. [K. EHRENBERG]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1913 nr 57. — QUIS [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Czas* 1913 nr 54. — GBR. [B. GUBRYNOWICZ]: Z teatru. *Gaz. Lw.* 1913 nr 13. — J. LORENTOWICZ: Wrażenia teatralne. *Nowa Gaz.* 1913 nr 95. — W. POPOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 56. — W. PR. [W. PROKESCH]: Teatr miejski. *Nowa Reforma* 1913 nr 54. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 57. — M. WIERZBIŃSKI. *Bluszcz* 1913 nr 10. — K. WROCZYŃSKI. *Prawda* 1913 nr 10. — J. KOTARBIŃSKI. *Bibl. Warsz.* 1914 t. 1 s. 336-368.

Ginąca Jerozolima. W. PR. [W. PROKESCH]: Nowe powieści. *Nowa Reforma* 1913 nr 540. — K. WROCZYŃSKI. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1913 nr 33. — W. L. EWERT. *Bluszcz* 1914 nr 15.

Królowna Lilijka. GBR. [B. GUBRYNOWICZ]: Z teatru. *Gaz. Lw.* 1913 nr 214. — J. KOLLER. *Kronika Powsz.* 1913 nr 39. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1913 nr 436. — CH. [A. CHOLONIEWSKI]. *Świat* 1914 nr 25. — SDL. [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Czas* 1914 nr 104. — SDL. [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Lit. i Sztuka* 1914 nr 10. — SDL. [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Słowo* 1914 nr

52. — Im. *Ilustr. Kur. Codz.* 1914 nr 126. — E. Z. [E. ZECHENTER]. *Czas* 1914 nr 202. — L. CH. [L. CHRZANOWSKI]. *Kur. Pol.* 1917 nr 351 s. 6. — E. C. [E. CZEKALSKI]: Teatry warszawskie. *Świat* 1917 nr 52. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1917 nr 354 s. 5. — J. L. [J. LORENTOWICZ]: Wrażenia teatralne. *Nowa Gaz.* 1917 nr 639. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BECZKOWSKI]. *Bluszcz* 1918 nr 1. — J. R.: Muzyka do „Lilijki” T. Konczyńskiego. *Kur. Pol.* 1918 nr 4 — J. LORENTOWICZ: Epilogi teatralne. *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 2.

Bunt. AL. ŚWID. [A. ŚWIDERSKA]. *Dzien. Kijowski* 1914 nr 58. — *Gaz. Por. i Wiecz.* 1914 nr 1704.

Car Aleksander I. A. E. BALICKI: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1914 t. 192 s. 564-565. — W. Z. [W. ZAWISTOWSKI]. *Epoka* 1928 nr 43, 49.

Powrót wiosny. Z. JACHIMECKI: Z Teatru Miejskiego. *Głos Narodu* 1916 nr 534. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1916 nr 550. — mre- [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1917 nr 5. — Z. KISIELEWSKI: Teatr Rozmaitości. *Robotnik* 1920 nr 300. — (Km.) [K. MAKUSZYŃSKI]. *Rzeczpospolita* 1920 nr 138 wyd. por. — S. PIĘKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1920 nr 300. — M. R-ski [M. RULIKOWSKI]. *Ilustr. Przegl. Teatr.* 1920 nr 40-41.

Śmiertelny bieg. S. ROSSOWSKI. *Bluszcz* 1917 nr 30. — S. ROSSOWSKI. *Kur. Poz.* 1917 nr 132. — Z. SARNECKI. *Nowa Reforma* 1917 nr 347.

Jej romans. Z. SARNECKI. *Nowa Reforma* 1918 nr 51-53.

Maria Leszczyńska. E. CZEKALSKI. *Kur. Pol.* 1917 nr 219. — E. CZEKALSKI: Nowe dramaty historyczne. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1917 nr 33. — Z. SARNECKI: „Dobra królowa”. *Nowa Reforma* 1917 nr 412. — ART. S. [A. SCHROEDER]: Tragedia królowej. *Gaz. Lw.* 1917 nr 144. — M. SZYJKOWSKI. *Bluszcz* 1917 nr 34-35. — M. SZYJKOWSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1917 nr 182. — Maria Leszczyńska jako postać dramatyczna. *Gaz. Lw.* 1917 nr 126-127. — *Tyg. Ilustr.* 1917 nr 37. — E. BREITER. *Zdrój* 1918 nr 5. — K. IRZYKOWSKI: Z teatru krakowskiego. *Maski* 1918 z. 14; przedr. w książce: Recenzje teatralne. Wybór. W-wa 1965. — Zdz. JACH. [Z. JACHIMECKI]: Teatr miejski im. J. Słowackiego. *Głos Narodu* 1918 nr

70 wyd. wiecz. — K. TETMAJER. *Kur. Warsz.* 1918 nr 102. — *Czas* 1918 nr 138. — E. BREITER. *Gaz. Pol.* 1919 nr 379. — Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1919 nr 358. — S. M. [S. MILASZEWSKI]. *Dzien. Poz.* 1919 nr 291. — J. STYCZ. [H. NAGLEROWA]: Teatrnia warszawska. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1919 nr 4989. — J. STYCZ. [H. NAGLEROWA]. *Gaz. Lw.* 1919 nr 297. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1919 nr 302. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1919 nr 303-304; przedr. w książce: Teatr po wojnie. W-wa [1925] s. 33-36. — S. MILASZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1920 nr 1 s. 15. — (E. S.) [E. ŚWIERCZEWSKI]. *Polska Zbrojna* 1921 nr 2.

Raj odzyskany. Z. SARNECKI. *Nowa Reforma* 1918 nr 51-53. — *Czas* 1918 nr 107. — *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 1.

Blaski miłości. S. LAM: Najnowsza powieść polska. *Przegl. Powsz.* 1920 t. 145-146 s. 53-54.

Wygany Eros. J. FLACH. *Kur. Pol.* 1919 nr 92. — Zdz. JACH. [Z. JACHIMECKI]. *Głos Narodu* 1919 nr 79 wyd. por. — J. KALLENBACH. *Gaz. Warsz.* 1919 nr 110. — T. KONCZYŃSKI: „Wygany Eros”. Autoportret. *Maski* 1919 nr 7. — W. PR. [W. PROKESCH]: Teatr im. J. Słowackiego. *Nowa Reforma* 1919 nr 154. — K. H. ROSTWOROWSKI. *Ilustr. Dzien. Pol.* 1919 nr 62. — M. SZYJKOWSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1919 nr 95. — T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1925 nr 84; przedr. w książkach: Flirt z Melpomeną. *Wieczór* 5. W-wa 1925 s. 289-292; *Pisma*. T. 21 W-wa 1963. — W. BRUNNER. *Dzien Pol.* 1925 nr 69. — J. L. [J. LORENTOWICZ]: Premiera w Teatrze Letnim. *Express Por.* 1925 nr 82, 84; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 5. W-wa 1935. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1925 nr 83. — A. SŁONIMSKI. *Wiad. Lit.* 1925 nr 66. — J. J. W. [J. WOŁOSZYŃSKI]. *Rzeczpospolita* 1925 nr 83. — A. ZAGÓRSKI. *Przegl. Wiecz.* 1925 nr 69.

Dom Magdaleny. Sztuka w 4 aktach. A. GRUSZECKA. *Przegl. Warsz.* 1923 nr 23 s. 267. — Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1923 nr 31. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1923 nr 104. — K. MAKUSZYŃSKI. *Rzeczpospolita* 1923 nr 31. — S. MĄKOWSKI. *Kur. Poz.* 1923 nr 103. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1923 nr 34. — M. Sz. [M. SZYJKOWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1923 nr 52. — A. ZAGÓRSKI: Nowości polskiej literatury dramatycznej na scenach warszawskich. *Scena Pol.*

1923 nr 1/3. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Gaz. Por.* 1923 nr 6720. — W. RABSKI: Teatr po wojnie. W-wa [1925] s. 197-200.

Emilia Plater. K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1933 nr 469. — W. R. [W. RZY-MOWSKI]. *Kur. Por.* 1933 nr 346.

Zburzenie Jerozolimy. J. ANDRZEJEWSKI. *ABC* 1935 nr 366. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Polskim. *Kur. Por.* 1935 nr 357; przedr. w książkach: Krótkie spaciera. W-wa 1938 s. 91-96; *Pisma*. T. 26. W-wa 1969. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1935 nr 352. — T. KONCZYŃSKI: Od autora „Zburzenia Jerozolimy”. *Teatr* 1935 nr 16; przedr. *Dzien. Poz.* 1936 nr 62; *Ilustr. Kur. Codz.* 1936 nr 4. — K. W. [K. WIERZYŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1935 nr 356. — J. CHMUREK. *Goniec Warsz.* 1936 nr 1. — K. IRZYKOWSKI. *Pion* 1936 nr 4; przedr. w książce: Recenzje teatralne. Wybór. W-wa 1965. — K. IRZYKOWSKI. *Roczn. Lit.* 1936 s. 58-59. — ARTEM [J. KISIELEWSKI]. *Tęcza* 1936 nr 2. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1936 nr 65. — J. N. MILLER. *Robotnik* 1936 nr 6. — S. PIASECKI. *Prosto z Mostu* 1936 nr 1. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]. *Bluszcz* 1936 nr 3. — W. SZYMCZAK. *Tyg. Ilustr.* 1936 nr 1. — J. TOKARSKI: Recenzje z teatrów poznańskich. *Kultura* 1936 nr 1. — *Dzien. Poz.* 1936 nr 63. — Hinduskie sposoby miłości. *Prosto z Mostu* 1936 nr 3. — Z. NAŁKOWSKA: Widzenie bliskie i dalekie. W-wa 1957 s. 221 [przedr. rec.].

Kobieta z innej planety. A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kronika Polski i Świata* 1938 nr 12. — J. A. HERTZ. *Świat* 1938 nr 33. — G. OLECHOWSKI. *Kur. Lit.-Nauk.* 1938 nr 12 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — K. WYKA. *Nowa Książka* 1939 z. 2 s. 96-97.

Dwie drobne dłonie. A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Atak na wampa. *Kur. Warsz.* 1939 nr 171. — S. HELSZTYŃSKI. *Nowa Książka* 1939 z. 5 s. 282-283. — A. JESIONOWSKI: Repertuar lekki. *Kultura* 1939 nr 22. — G. OLECHOWSKI. *Kur. Lit.-Nauk.* 1939 nr 24 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — J. PUTRAMENT: Wśród nowych powieści polskich. *Sygnaly* 1939 nr 72.

Recenzje przekładów

G. B. Shaw: Nie można nigdy przewidzieć. W. BUKOWIŃSKI: Przegląd teatralny. *Prawda* 1907 nr 44. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Codz.* 1907 nr 80. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 291. — BOY [T. BOY-ŻELEŃSKI]: Pre-

miera w Teatrze Polskim. *Kur. Por.* 1923 nr 218; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór czwarty.* W-wa 1924; *Pisma.* T. 20. W-wa 1963.

G. B. Shaw: *Ojciec marnotrawny.* S. ŁAPIŃSKI. *Rozwój* 1907 nr 138.

A. Bróda: *Nauczycielka.* *Kur. Por.* 1913 nr 175.

KONOPNICKA MARIA STANISŁAWA (1842—1910)

Pseud. i krypt.: HUMANUS; JAN SAWA; JAN WAREŻ; K. MARO; KO. MAR.; M. K.; MARIA K.; MARIA z W. K.; MARKO; MRUCZYŚLAW PAZUREK; PIOTR SURMA; URSUS.

Poetka, nowelistka, autorka utworów dla dzieci, publicystka, krytyk literacki, tłumaczka.

Ur. 23 maja 1842 w Suwałkach. Córka Józefa Wasiłowskiego, prawnika, i Scholastyki z Turskich. W 1849 przeprowadziła się z rodziną do Kalisza. Kształciła się początkowo w domu pod kierunkiem ojca, a w 1855/1856 na pensji pp. sakramentek w Warszawie (razem z E. Pawłowską, późniejszą Orzeszkową). W 1862 wyszła za mąż za dzierżawcę wsi Bronów — Jana Jarosława Konopnickiego, z którym miała ośmioro dzieci. Prawdopodobnie pod koniec 1863, w obawie przed represjami carskimi, wyjechała wraz z mężem i synkiem do Niemiec, skąd wróciła w 1864. Debiutowała jako poetka w 1870 w *Kaliszaninie*. W 1872, po sprzedaniu Bronowa, przeniósła się z rodziną do nowej dzierżawy — Gusina. Latem 1875 odbyła wycieczkę do Szczawnicy. W 1878, po śmierci ojca, przeniósła się wraz z dziećmi do Warszawy, gdzie rozwinęła wielostronną działalność literacką i społeczną. W trosce o utrzymanie i wykształcenie dzieci zajmowała się też udzielaniem lekcji literatury polskiej i historii. W 1883 wyjechała do Włoch, w 1884 — do Pragi, gdzie w Chuchli spotkała się z J. Vrchlickim. W 1884—1886 była kierownikiem literackim *Switu*. W 1890 na stałe opuściła Warszawę; przebywała odtąd za granicą (Niemcy, Włochy, Francja, Szwajcaria, miejscowości kuracyjne Austrii i Czech), okolicznościowo tylko wracając do kraju (m. in. na pogrzeb syna Tadeusza w 1891 w Warszawie, zjazd rodzinny w 1899 w Kapitulce k. Łowicza). W okresie pobytu za granicą utrzymywała bliską więź z czasopismami i wydawnictwami we wszystkich zaborach. W 1901—1902, w związku z wydarzeniami we Wrześni, aktywnie włączyła się w akcję organizowania protestu przeciw pruskiej polityce germanizacyjnej. W październiku 1902 obchodzono uroczyste w Krakowie i Lwowie jubileusz 25-lecia jej pracy literackiej, a w 1903 ofiarowano jej w darze narodowym posiadłość w Żarnowcu k. Krosna. Mieszkała tu odbywając częste podróże na południe Europy, głównie do Włoch. Na początku 1906 przebywając w Warszawie uczestniczyła w akcji pomocy dla więźniów politycznych i ubogich rodzin robotniczych. W 1907 prezydowała ogólnopolskiemu zjazdowi kobiet z okazji jubileuszu E. Orzeszkowej w Warszawie. Utrzymywała kontakty z polskimi organizacjami społeczno-oświatowymi w kraju i na emigracji (m. in. z Towarzystwem Szkoły Ludowej na Śląsku, Towarzystwem Czytelni Ludowej, Sokołem, Towarzystwem Gniazd Sierocych). Była honorową członkinią Związku Polek w Ameryce. Zmarła 8 października 1910 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Imię pan Kurejko. Gawęda mego pradziada. *Echo* 1878 nr 179-181. Wyd. osob. [B. m. i r.].

Odpis S. Dembego z druku — rkps Bibl. Nar. sygn. 6008/III.

2. Czcigodnemu J. I. Kraszewskiemu. Kr. 1879; przedr. *Biesiada Lit.* 1880 nr 220.

Przekład esperanto: M. Cz. [M. Czerwiński]. *Pola Esperantisto* 1912 z. 5 s. 94-95.

3. Z przeszłości. Fragmenty dramatyczne. Powst. przed 1 sierpnia 1879. Wyd. osob. Wil. 1881 [1880]. Wyd. nast.: Wstęp i oprac. M. Dobrowolski. W-wa 1960.

Zawartość: I. Hypatia, II. Vesalius, III. Galileusz.

Egz. oprac. przez autorkę do wyd. drugiego — Muzeum Nar. W-wa sygn. 1057.

Przekłady: zob. Wybory twórczości w przekładach oraz esperanto: L. Belmont. *La libro esperantistas*. [B. m.] 1893 s. 148-151 — ros.: D. Kiriejewski. *Bielorusskij wiestnik* 1905 nr 108 (tu: Hypatia).

4. Poezje. W-wa 1881. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1883; wyd. 3 W-wa 1888; wyd. 4 W-wa 1896.

Zawartość: Wstęp [inc. Za ostatnim poetą zamknęła się brama .]. (*Kłosy* 1879 t. 2 nr 753 pt. Stara bajka); W górach (I. Przygrywka [inc. Wkółko mnie otoczyły .]; II. Na Dunajcu [inc. Wąziutkie nasze łodzie .]; III. W poranek; IV. Noc; V. Na Czorszynie; VI. Na szczytach; VII. Rabsztyn; VIII. W Jaworkach; IX. Na Dunajcu [inc. Lecimy! .]; (*Tyg. Ilustr.* 1876 nr 30; 1877 t. 2 s. 340, 282, 365; 1878 t. 2 s. 99, t. 1 s. 147, t. 2 s. 119); — Klaudia. (*Kłosy* 1878 t. 1 s. 338); Idylla. (*Bluszcz* 1875 nr 25); Po burzy. (*Tyg. Powsz.* 1878 nr 22); Anioł milczenia. (*Tyg. Ilustr.* 1877 t. 2 s. 408); Opowiadanie rannego; Grunwald. Wrażenie przed obrazem Matejki. (*Bluszcz* 1879 s. 65); Tarcza Scypiona. (*Tyg. Ilustr.* 1879 nr 192); — Jaskółka [inc. Zza morza powraca .]. (*J. Ungra kalendarz ilustr. na r. 1879*. W-wa 1878); Z dziejów pieśni [inc.] I. Urodzona z uśmiechów .; II. Widziałam pieśni .; (*Kłosy* 1879 nr 708-710); — Romans wiosenny. (*Tyg. Ilustr.* 1877 nr 76-77); — Fragment [inc. Skarżycie się na wiek .]. (*Kłosy* 1879 t. 1 s. 87); Echa majowe [inc.] I. Zaklinam ciebie .; II. Senne różę .; III. Nie miejże urazy do mnie .; (*Kłosy* 1878 nr 679-684); — Wskróś nocy. (*Kłosy* 1878 nr 686); Tesknota [inc. Wpół senne duchy owiewa .]. (*Bluszcz* 1878 nr 44); Czym jesteś? (*Kłosy* 1879 nr 742); Z dni smutku [inc.] I. O! Dajcie usta . (*Bluszcz* 1878 nr 42); II. Czemu ta przepaść .; — Najkrwawsze pole. (*Tyg. Ilustr.* 1880 nr 228); Modlitwy wiosenne [inc.] I. „Ach, skrzydeł ludzkości .” (*Bluszcz* 1879 nr 20); II. Ty nam, Boże, nie strój ziemi . (*Bluszcz* 1879 nr 22); III. W noc wiosenną . (*Bluszcz* 1879 nr 23); IV. Nie skowronkom .; — Jak mi smutno! (*Kłosy* 1879 nr 748); Obrazki I-VI <Co pocznie? (*Tyg. Ilustr.* 1879 nr 185); Sobotni wieczór. (*Tyg. Ilustr.* 1879 nr 191); Wolny najmity. (*Tyg. Ilustr.* 1879 nr 202); Przed sądem. (*Tyg. Ilustr.* 1880 nr 223); Z wiejskiej szkółki. (*Tyg. Ilustr.* 1879 t. 2 s. 386); Bez dachu. (*Tyg. Ilustr.* 1879 nr 207); — Czy marzą? (*Tyg. Powsz.* 1878 nr 43 pt. Marzenie); Przed odlotem. (*Tyg. Powsz.* 1878 nr 32); Co to jest życie? (*Bluszcz* 1878 nr 38); Bądź silnym! (*Kłosy* 1880 nr 764); Głód. (*Tyg. Ilustr.* 1880 nr 216); Przeszłość i przyszłość. (*Bluszcz* 1879 nr 34); Odpowiedź; Fragment [inc. Nie, to nie była grecka kolumnada .]; Gdzie jest mój dom? (*Kłosy* 1878 t. 2 nr 697); Nie dziw się! (*Tyg. Ilustr.* 1880 nr 224); Fragment [inc. O wiosno! .]. (*Bluszcz* 1879 s. 233); Czy warto? (*Bluszcz* 1879 nr 26); Nie skarż się! (*Kłosy*

1879 nr 733); Fragment [inc. Wielki Ty jesteś .]. (*Tyg. Ilustr.* 1879 t. 2 s. 274); Do kobiety. (*Bluszcz* 1880 nr 7); W Zaduszny Dzień [inc.] I. Wy, co z zastygłą piersią . (*Kłosy* 1879 nr 751); II. Wieczny spoczynek . (*Bluszcz* 1879 s. 385); III. Ktokolwiek widział . (*Tyg. Ilustr.* 1878 nr 154); — Credo. (*Tyg. Ilustr.* 1878 nr 154 pt. Wierze); Ostatnie piosnki [inc.] I. Ach, ja w jesieni .; II. Stepie daleki .; III. Oj! rozżaliła się gwiazdka .; (*Kłosy* 1878 t. 2 nr 694-695, 698).

Rękopisy

W górach I-IX — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/51.

Opowiadanie rannego — rkps Bibl. im. Kraśnińskich nr 5154; zniszcz. w 1944.

Wolny najmity — rkps Bibl. Nar. sygn. II 8879.

Nie skarż się! — rkps Bibl. Nar. sygn. 2748.

Do kobiety — rkps Bibl. Nar. sygn. 2748 pt. Kobięcie.

Nuty

Senne różę .: J. Przeździecki. Lipsk [b. r.].

Tesknota: J. Gall. Lw. [?].

Przekłady: zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Rabsztyn: czes.: E. Krásnohorská. *Slovanský sborník* 1883 s. 446.

Po burzy: czes.: F. Kvapil. *Śvětlozor* 1883 s. 542 — ros.: M. Gierbanowski. *Wiestnik inostranjoj literatury* 1898 nr 6.

Opowiadanie rannego: czes.: F. Vondráček. *Květy* 1897 s. 181-184.

Grunwald: franc.: A. Łubieńska. W: *Fables et poésies polonaises*. Wyd. 2 Kr.—Paryż 1885.

Fragment [inc. Skarżycie się na wiek .]: czes.: E. Krásnohorská. *Slovanský sborník* 1883 s. 493 — ros.: F. Czerwinski. *Sowriemiennyj wiestnik* 1887 nr 11.

Zaklinam ciebie .: czes.: J. Hudec. *Koleda* 1879 nr 376.

Senne różę .: lotewski: Jékabs [J. Roze]. *Māju kalendārs* 1900 s. 35; Tenże. *Dzimtenes vēstnesis* 1910 nr 223 — ros.: Czernobajew. *Obrazowanije* 1905 nr 4.

Nie miejże urazy do mnie .: bułg.: S. Sztiplijewa. *Nasza struja* 1935 — czes.: J. Hudec. *Śvětlozor* 1885 s. 182.

Czym jesteś? litewski: M. Šveikauskaitė-Klevinskiene. *Viltis* 1912 nr 15; K. Vairas. *Jaunoji Lietuva* 1915 nr 3.

Z dni smutku: bułg.: P. Genadiew. *Swetlina* 1900 ks. 7-8; P. Genadiew. W: *Laczieta na poezijata. Stichotwoorennij sbornik*. Oprac. G. Bakałow. Warna 1901 s. 249-251 — ros.: P. J. Russkaja mysl 1896 nr 2; przedr.: P. J.; Stichotworienija. T. 1. Petersburg. 1899 — słowiański: V. Molé. *Ljubljanski zvon* 1910 s. 690.

Czemu ta przepaść .: serbochorw.: L. R. Knežević. *Bosanska vila* 1913 nr 20.

Ty nam, Boże, nie strój ziemi .: ros.: S. Drożyn. *Siewier* 1903 nr 29; przedr.: S. Drożyn. *Stichotworienija*. Moskwa 1909.

W noc wiosenną .: czes.: E. Masák. *Vlast* 1921/1922 s. 276-277.

Sobotni wieczór: czes.: *Ženskė noviny* 1920 nr 18.

Wolny najmity: litewski: Smelstorius. *Kova* 1910 nr 48 — lotewski: J. K. Jaunas. *Avikes* 1912 nr 16 — niem.: W. Gumpłowicz. *Polen* (Wiedeń) 1915 t. 1 s. 22 — ros.: P. J.:

*Wierność układu wierszy w cyklu została ściśle zachowana przy opisie pierwodruku książkowego cyklu, z dodaniem — wprowadzonych zasadniczo przez red. „Nowego Korbuta” — cyfr rzymskich określających kolejność wierszy w cyklu. Przy przedrukach cyfra rzymska zastępuje tytuł wiersza.

Stichtworienija. T. 1. Petersb. 1899; w: *Krasnoje znanija. Pierwomanskij sbornik*, Petersb. 1901; B. Mislowski. W: *Krizis i biezrabotica. Sbornik*. [B.m.] 1903; w: *Pod gnietom samodierżawija. Sbornik*, Zebrał S. Werin. Davos 1904; w: *Pieried rassietom. Sbornik*, Zebrała W. Pierowa. Genewa 1905; B. Mislowski. W: *Wosiem czasow dla truda, wosiem dla sna*. Moskwa 1906; w: *Sbornik rewolucyjnych piesien i stichtworienij*. [Oprac. G. Szejnje], Berlin 1906; B. Mislowski. W: *Ogońki. Sbornik*. Odessa 1907; B. Mislowski. W: *Biblioteka izbranych slawianskich pisatielej*, Petersb. 1910 — słowacki: Horin [J. Uram]. *Nasa zóstava* 1907 nr 6.

Z wiejskiej szkółki: Łotewski: Jékabs [J. Roze]. *Saimnieču un Zeltenu kalendars* 1897 s. 65-67 — ros.: A. Kołtanowski. *Nowoje słowo* 1896 nr ze stycznia.

Bez dachu: franc.: M. Legrand. *La Revue du Bien* 1902 nr 12; L. Knoll. *La Pologne Politique, Économique, Littéraire et Artistique* 1925; L. Knoll. *La Pologne Politique, Économique, Littéraire et Artistique* 1929 nr 20 — łotewski: Jékabs [J. Roze]. *Dienas Lapas* 1894 nr 289 — ros.: M. Gierbanowski. *Wiestnik Żeowropy* 1894 [?] nr z marca s. 340-342.

Obrazki (fragm.): łotewski: Jékabs [J. Roze]. *Vērotajs* 1904.

Przed sądem: czes.: A. Vaněk. *Ruch* 1880 s. 207-208; F. Kvapil. *Světlozr* 1883 s. 530-531; F. J. Pavlišta. W książce: J. Horčíčka: *Lipa*. Praga 1920 s. 172-174 — esperanto: de „Polino” [Z. Krauenberg?]. *Umuerso* 1912 z. 1 — serbochorw.: R. Košutić. *Primere knjizevnoga jezika poljskoga*. Belgrad 1901.

Czy marzą? litewski: Smelstorius. *Kova* 1910 — ros.: E. Morozow. *Mirshoj tolk* 1884 nr 1.

Gdzie jest mój dom?: ros.: A. Kołtanowski. *Wiestnik Żeowropy* 1894 nr z lipca.

Do kobiety: czes.: J. Hudec. *Ruch* 1882 s. 534 — esperanto: A. Grabowski. *La libro esperantisto*. [B.m.] 1893; A. Grabowski. *Pola Esperantisto* 1913 z. 5; przedr. w: *El Parnaso de popoloj*. W-wa 1913 — franc.: A. Lubińska. W: *Fables et poésies polonaises*. Wyd. 2 Kr.—Paryż 1885 s. 304 — ros.: *Wostocznoje obozriemije* 1898 nr 1; W. G. Tan. W: *Cztiec-diekłomator*. Kijów 1911 s. 311-314.

Ktokolwiek widział...: ros.: A. Kołtanowski. *Wiestnik Żeowropy* 1894 nr z lipca.

Credo: czes.: E. Masák. *Vlast* 1918/1919 s. 413; w książce: J. Horčíčka: *Lipa*. Praga 1920 s. 174 — ros.: M. Rylski. *Nasza kultura* 1960 nr 9.

Ostatnie piosnki: czes.: E. Krásnohorská. *Květy* 1884.

Ach, ja w jesieni...: czes.: E. Krásnohorská. *Slovanský sborník* 1883 s. 339.

Stepie daleki...: czes.: E. Krásnohorská. *Slovanský sborník* — ros.: A. Kołtanowski. *Mir bożyj* 1898.

5. Poezje. Seria druga. W-wa 1883.

Zawartość: Noce letnie [inc.] I. W cień owinę się jak w rąbek... (*Y. Ungra kalendars warsz. ilustr. na r. zwyczajny 1881*, W-wa 1880 s. 50-51); II. Radosnym biesiadnikom...; III. Ach! oszukałaś ty mnie...; IV. Jak motyl drżący...; V. O nocy cicha...; VI. W miesięcznych blaskach...; VII. Usta, co we dnie...; VIII. Błogo-

ślawiona bądź...; IX. Rozsypana perłami...; X. O gwiazdy złote...; XI. Blaskom twym może otwieram okienko...; XII. Kto czuwa za mną?... (Ogl. pt. Noc letnia); XIII. Ciemność żalobny wianek wije...; XIV. Na dwóch skrzydłach zawieszony... (przedr. pt. Świt prawdy. *Polska Odrodzenia* 1936 nr 9/10). (Ogl. w cyklu pt. Wiosenne noce. *Bluszcz* 1880 nr 24-25, 32, 34, 36-38; z wyjątkiem wiersza IV); — *Sclavus saltans*. (*Kłosy* 1881 nr 815); Mojżesz. (*Kłosy* 1881 nr 800); To my! (*Bluszcz* 1881 s. 137); Kocham cie. (*Kłosy* 1881 nr 817); Na skrzydłach pieśni. (*Kłosy* 1880 nr 786); Co się stało? (*Tyg. Powsz.* 1880 nr 50 pt. Co się stało); — *Fragmenty* [inc.] O Psyche! gdyś splaniona...; Jeżeliś cieniem...; Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie... (*Kłosy* 1880 t. 1 nr 790); Czy ty pamiętasz... (*Kłosy* 1880 t. 1 nr 790); Ty będziesz silnym... (*Kłosy* 1880 nr 806); Nie płaczcie, smutni! O dniu, co jako patnik...; Samotna ide...; O ludy, zbudźcie wy tego Chrystusa... (*Bluszcz* 1881 s. 377); — Do młodej braci. (*Kraj* 1882 nr 13); Nadzieja. (*Kłosy* 1881 nr 822); Wichrem porwany. (*Tyg. Powsz.* 1880 nr 37); Ktoś mnie czeka. (*Nowe Mody Paryskie* 1880 nr 20); Obrazki <Czy zginie. (*Tyg. Ilustr.* 1881 nr 265); Jaś nie doczekał. (*Tyg. Ilustr.* 1880 nr 234); Dwie wiosny. (*Biesiada Lit.* 1880 t. 9 s. 374); Z szopka. (*Y. Ungra kalendars warsz. ilustr. na r. 1882*, W-wa 1881 s. 28); Na dnie przepaści. (*Biesiada Lit.* 1880 t. 10 nr 246); Chłopskie serce. (*Tyg. Ilustr.* 1881 t. 2 nr 270); — Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; W ciszy nocy; Ave! (*Kłosy* 1881 t. 1 s. 234); Jesteś pewnym? (*Nowe Mody Paryskie* 1881 nr 4); Wieczorne pieśni [inc.] I. Zmierzać przejrzyście... (*Bluszcz* 1881 nr 40); II. Pójdę ja, pójdę... (*Bluszcz* 1881 nr 40); III. A żęby ty, jasne słonko... (*Kłosy* 1881 s. 313); IV. A kiedy odchodzi... (*Bluszcz* 1881 nr 42); V. A kto ciebie będzie złotem... (*Bluszcz* 1881 nr 42); — Jeżeli kochasz. (*Bluszcz* 1880 s. 337); Urywek [inc. Jak orchidee...]; Ja się nie skarzę. (*Bluszcz* 1881 nr 8); Urywek [inc. O kobieto, co z płochą...]. (*Nowe Mody Paryskie* 1881 nr 16 pt. Do...); Na progę. (*Kłosy* 1881 t. 2 s. 276); Przygrywka [inc. Wyjdź z chaty...]. (*Kłosy* 1881 nr 813 pt. Urywek); — Na fujarce [inc.] I. A czemuż wy, chłodne rosy...; II. Rozlegnijże się, głosie...; III. Oj, matysiu, lny nam kwitną...; IV. Jakże cię mam brać, dziewczyno... (przedr. pt. Do dziewczyny. *Niedziela* 1897 nr 41); V. A czy też urok jaki...; VI. A czegoż rżysz po rosie...; VII. A któż ciebie, ty wierzbino...; VIII. Albo mi, ptaszkanie...; IX. Wsiałem ci ja w czarną rolę...; X. Świecą gwiazdy...; XI. Oj, zasumiały brzozy płaczące...; XII. Zaświadcze mi, nocko jasna...). (*Tyg. Ilustr.* 1881 nr 291, 295, 299; *Pszczółka* (Lw.) 1882); — U okienka [inc. W chacie u mego siedzę okienka...]. (*Biesiada Lit.* 1880 nr 261); Jesienia. (*Tyg. Ilustr.* 1880 nr 255); — Z łąk i pól [inc.] I. Rozbityś oczy moje... (*Kłosy* 1881 t. 2 s. 204); II. Mgła przejryste tkanki przedzie... (*Kłosy* 1881 t. 2 s. 204); III. Hej, mruga na mnie... (*Kłosy* 1881 t. 2 s. 204); IV. Idzie cichy wiatr przez pole... (*Kłosy* 1881 t. 2 s. 204); V. Przeorały raz i drugi... (*Kłosy* 1881 t. 2 s. 205; przedr. pt. Hej, siewacze, na wasz trud. *Polak. Kalendars*, Kr. 1903; *Dzien. Cieszyński* 1907 nr 223); VI. Czemuż ty mi, życie... (*Bluszcz* 1881 nr 42); VII. Kołysz mi się, kołysz... (*Kłosy* 1881 t. 2 s. 275); VIII. Temu tylko pług a socha... (*Kłosy* 1881 t. 2 s. 275; przedr. *Praca* 1907 nr 20 pt. Komu?); IX. A czy po tobie wichry nie chodzą... (*Kłosy* 1881 t. 2

s. 275); X. Przyjdzie zorzeńka do mojej chaty... (Kłosy 1881 t. 2 s. 275); XI. Chodźły tu Niemce... (Guz. Święteczna 1882 nr 40; przedr. pt. Nie sprzedam ci ziemi. Kur. Warsz. 1882 nr 40; Dzienn. Poz. 1882 nr 52; Kur. Poz. 1882 nr 49; Piast. Kalendarz pol. na r. 1883. Kr. 1882; Niedziela 1884 nr 9 in.); XII. Trzy ścieżki idą z chaty... (Kłosy 1881 t. 2 s. 275); XIII. Zaszumiał las... (Kłosy 1881 t. 2 s. 275); — Pójdź ze mną. (Tyg. Ilustr. 1878 nr 123); Łzy i pieśni (inc.) I. Strumieniste jary... (Kraj 1882 nr 10); II. Otrzyj czoło, wiosko licha... (Kraj 1882 nr 10); III. Ścieżyna się wije...; IV. Idzie lirnik... (Kraj 1882 nr 13 pt. Noc lirnika); — Co ja sieję? (Tyg. Ilustr. 1882 nr 322); Modlitwy (inc.) I. Ześlij nam, Panie...; II. Jeśli, o Boże...; — Pieśń noworoczna. (Kłosy 1882 nr 862); Przed Bogiem; Z daleka (inc.) I. Z bliska wdziałam... (Kłosy 1882 nr 894; przedr. Kraj 1882 nr 7); II. Szumiące źródło... (Kłosy 1882 nr 894; przedr. Kraj 1882 nr 7); III. Nieraz pytam się w duszy... (Kłosy 1882 nr 894); IV. Ty tutaj, słonko? (Kłosy 1882 nr 894); V. Jako ten jeleń... (Kłosy 1882 nr 896); VI. Wieczorny dzwon... (Kłosy 1882 nr 896); VII. Zgubionej w cichym i samotnym lesie... (Kłosy 1882 nr 899); VIII. Kto by mi to dał, o Boże... (Kłosy 1882 nr 898); IX. O poranku szumią drzewa... (Kłosy 1882 nr 899); X. Nad morzem. (Kłosy 1882 nr 909).

Rekopisy

Na fujarce — odb. druk. — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/46.

Przed Bogiem — rkps. Bibl. Nar. sygn. 2748.

Czy zginie — przed 1939 własność Z. Wolskiego w Warszawie.

Ścieżyna się wije... — odb. druk. — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/46.

Rekopisy wierszy: Na fujarce III, IV, V, VI, XII, Jesienią, Z łąk i pól II, III, VI, IX, Łzy i pieśni I — przed 1939 znajdowały się w Bibl. im. Krańskich w Warsz. Zniszcz. w 1944.

Nuty

W cień owinę się jak w rąbek...; W; Z nocy letnich. Słowa... Z muz. W. Żeleńskiego. W-wa — Kr. [1890].

Nie wam, słowiki...; S. Kazuro. W-wa 1927 (tu m. in.).

Zmierzyć przejrzyści...; Pt. Pieśń wieczorna. Z muz. J. Jakesza. Kłosy 1886 nr 1082.

Pójdę ja, pójdę...; K. Górski. W-wa [b.r.] (tu m. in.).

Na fujarce: L. Myszyńska. W-wa 1890. — J. Skrzydłowski. Kr. [b.r.].

A czemuż wy, chłodne rosy...; L. z Myszyńskich Wojciechowska. W-wa [b.r.].

Rozlegniź się, głosie...; W. S. Niewiadomski: Jaśkowa dola. Lw. [b.r.].

Oj, matusiu, lny nam kwitną...; Pt. Lny. W: S. Niewiadomski: Jaśkowa dola. Lw. [b.r.].

Jakże cię mam brać, dziewczyno...; P. Mazzyński. W-wa 1897. — L. z Myszyńskich Wojciechowska. W-wa [b.r.] pt. Fujarka. — W: S. Niewiadomski: Jaśkowa dola. Lw. [b.r.]. Wyd. osob. Kat.

A któż ciebie, ty wierzbino...; W. Żeleński. W-wa — Kr. [1890]. — I. Friedman. Pt. Z łąk i pól. W: 3 pieśni. Kr. [b.r.].

U okienka: M. Toepfer. Wiedeń 1919 (tu m. in.).

Z łąk i pól: W. Żeleński. Kr. [ok. 1890].

Kolysz mi się, kolysz...; D. Wirski. Poz. 1907. Temu tylko pług a socha...; J. Kossobudzki. Zapiski Lit.-Naukowe „Kur. Lw.” 1915 nr 119. Zaszumiał las...; K. Górski. W-wa [b.r.] (tu m. in.). — H. Milke. Muz. i Śpiew 1929 nr 76. — W. Żeleński. W-wa — Kr. [1890].

Strumieniste jary...; H. Milke. Muz. i Śpiew 1925 nr 53.

Wieczorny dzwon...; [inc.] Kto by mi to dał, o Boże...; O poranku szumią drzewa...; M. Toepfer. Wiedeń 1919 (tu m. in.).

Przeróbki

Jaś nie doczekał: T. Lubicz-Majewski. Teatr Lud. 1937.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Noce letnie: niem.: O. Hauser. W: M. Konopnicka: Sommernächte. Auf der Weidenflöte. Weimar 1918.

Radosnym biesiadnikom...; słowacki: J. U. [J. Uram]. Slovanský dennik 1910 nr z 25 sierpnia s. 2; Dennica 1910 nr 10 — włos.: C. Agosti-Garosci i C. Garosci. I Nostri Quaderni 1927.

Rozsypana perlami...; czes.: F. Kvapil. Slovanský sborník 1885 s. 241-242.

Sclavus saltans: bułg.: Ch. Kesjakow. W: S. Kostow, D. Mizew: Chrestomatija po izuczawane slovesnosta. Płowdiw 1889; wyd. nast. Płowdiw 1900; Ch. Kesjakow. W: Laczite na poezijata. Stichotwoennij sbornik. Oprac. G. Bakalow. Warna 1901; przedr. w: Slawjanska antologija. Pod red. S. Czilingirowa. Sofia 1910; w: W peszcerzata na sakrowiszczata. Antologija. Sofia 1935 — estoński: A. Alle. Vaba Sóna 1915 nr 7/8 — łotewski: K. Kauliņš. Dzimtenes vestnesis literaru pielikums 1914 nr 24.

Kocham cię: bułg.: Polsko-bułgarski przegląd 1923 nr 1 — ros.: A. Korincki. Niwa (Petersb.) 1905 s. 68.

Co się stało?: franc.: M. Legrand. La Revue du Bien 1902 nr 12; A. Schürr. Bulletin Polonais Littéraire, Scientifique et Artistique 1905 nr 209.

Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie...; ros.: M. Gierbanowski. Nabladatel 1895 nr 4.

Nie płaczie, smutni...; litewski: K. Vairas-Račkauskas. Laisvoji mintis 1910 nr 3; przedr. Jaunoji Lietuva 1915 nr 11 — łotewski: A. Uplits. W: R. Egle, A. Uplits. Pasaules rakstniecības vēsture. IV s. 412 — ros.: A. Kołtanowski: Stichotworienija. Petersb. 1901; Iz zemczuziny polskoj poezii 1915 — serbochorw.: L. R. Knežević. Bosanska vila 1913 nr 20.

O dniu, co jako patnik...; ros.: A. Kołtanowski. Wiestnik Jewropy 1894 nr z lipca.

O ludy, zbudźcie wy tego Chrystusa...; hiszp.: H. Kaufman. Polska Wyzwolona (Buenos Aires) 1946 nr 81.

Jaś nie doczekał: niem.: A. Weiss. Dioskuren 1892 — ros.: M. Gierbanowski. Russkaja mysl 1894 nr 12 — słoweński: A. Funtek. Slovenska gospodinja 1905 s. 68-69 — włos.: C. Agosti-Garosci i C. Garosci. I Nostri Quaderni 1927.

Dwie wiosny: czes.: F. Kvapil. Slovanský sborník 1885 s. 240-241 — niem.: A. Weiss. Dioskuren 1892.

Na dnie przepaści: czes.: F. Kvapil. Lumír 1884 s. 183 — niem.: A. Weiss. Dioskuren 1893.

Chłopskie serce; czes.: J. Zalužan. *Niva* 1894 s. 172.

Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; bułg.: *Polsko-balgarski pregled* 1919 nr 9 — ros.: A. Korinfski. *Slawianskije izwiestija* 1891 nr 34; M. Gierbanowski. *Nabudatiel* 1894 nr 1 — serbochorw.: R. Košutić: Primere književnoga jezika poljskoga. Belgrad 1901; L. R. Knežević. *Bosanska vila* 1913 nr 20.

Wieczorne pieśni (fragm.); serbochorw.: M. Pavlović. *Delo* 1896 s. 391; [J. V. Hradčan-ski]. *Slevské Liipe* 1910.

Zmierzchł przejrzyści...; ros.: W. G. Tan. *Żurnal dla wsiach* 1899 nr 6.

A żebyś ty, jasne słonko...; bułg.: S. Sztiplijewa. *Nasza struja* 1935 — czes.: J. V. *Slávská lípa* 1910 s. 28; O. F. Babler. *Selské listy* 1922 nr 30 — litewski: K. Vairas. *Jaunoji Lietuva* 1915 nr 2.

A kto ciebie będzie złotem...; lotewski: K. Putnińš. *Dzimitenes vēstnesis* 1912 nr 122 — ros.: J. E. Niczajew. *Żurnal dla wsiach* 1905 nr 10.

Ja się nie skarzę; ros.: J. Bielousow. *Russkaja mysl* 1905 nr 7.

Na prog: lotewski: W. R. Egle, A. Upits. *Pasaules rakstniecības vēsture*. IV s. 412.

Na fujarce; białorus.: Janka Kupala [I. Łuczewicz]: Zbor tworań. Mińsk 1961 — czes.: P. Maternová. *Kořty* 1898 — niem.: O. Hauser. W książce: M. Konopnicka: *Sommernächte*. Auf der Weidenflöte. Weimar 1918 — ros.: N. Nowicki. *Nowoje slovo* 1895 nr 1 — serbochorw.: I. Trnski. *Matica Hrvatska* 1904; F. Djukić. W: *Poezje vekova*. Belgrad 1965 — słowacki: F. V. [F. Votruba]. *Slovanský týždenník* 1903 nr z 11 grudnia; tamże 1904 nr z 16 września.

A czemuż wy, chłodne rosy...; bułg.: *Rabotniško delo* 1903 s. 553; w: *Otlomki*. Stara Zagora 1908 s. 15; Jasenow. W: *Slawjanska antologija*. Sofia 1910 s. 69; *Polsko-balgarski pregled* 1922 nr 27 — litewski: V. Kapsas [V. Kudirka]. *Varpas* 1895 nr 4; przedr. w: „Raštai”. T. 1. Tylża 1909; [w jego:] *Laisvos valandos*. Kowno 1942. — ros.: A. Korinfski. *Slawianskije izwiestija* 1891 nr 34 — serbochorw.: R. Košutić: Primere književnoga jezika poljskoga. Belgrad 1901; V. Ilić — Mladji. *Kolo* 1902 s. 526; I. Trnski: *Iz slavenske rodnine*. 1904 — słowacki: *Rozvoj* 1935/1936 nr 6 — ukr.: *Pracia* (Czerniowce) 1897 nr 1.

Rozlegnijcie się, głosie...; ros.: E. Czernobajew. *Obrazowanije* 1905 nr 1 — włos.: C. Agostini-Garosci i C. Garosci. *I Nostri Quaderni* 1927.

Jakże cię mam bracie, dziewczyno...; ang.: M. H. Dziewicki. *The Slavonic Review* 1923 nr 4 — białorus.: Adam M-ski [Z. Trzeszczkowska]. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5452/III — esperanto: L. Belmont. *La Jubilea* 1937 nr 1/2 s. 9 — ros.: E. Czernobajew. *Obzariemije* 1905 nr 5.

A czegoż różę po rosie...; czes.: O. F. Babler. W: *Kniha o koni*. Olomuniec 1923 s. 41-42.

Wsiałem ci ja w czarną rolę...; bułg.: Ch. Kesjakow. W: S. Kostow, D. Miszew. *Chrestomatija po izuczawane slovesnostia*. T. 2. Płowdiw 1889 — esperanto: L. Belmont. *Pola Esperantisto* 1912 z. 9/10 s. 193.

Świeca gwiazdy; czes.: F. Kvapil. *Slovanský sborník* 1885 s. 240-241 — litewski: V. Kudirka. W: „Raštai”. T. 1. Tylża 1909. Przedr.:

[w jego:] *Laisvos valandos*. Szawle 1929; wyd. nast. Kowno 1942; [w jego:] *Poezija*. Wil. 1951 — niem.: F. Zgryzota. W: *Eine Auswahl aus den Gedichten von M. Konopnicka*. K. Przerwa-Tetmajer und T. Lenartowicz. 1950 s. 33 — ros.: A. Fiedorow. *Russkaja mysl* 1892 nr 4 — słowacki: [P. Bella]. *Demica* 1903 nr 7 — węgier.: L. Szabó. W: *Világíródalmi antológiája*. Pod red. L. Kardosa. T. 4. Budapeszt 1951 s. 837. U okienka; ros.: *Iz žemczuziny polskoj poezii* 1915.

Rozblysy oczy moje...; węgier.: E. Szily. *Irodalmi Szemle* 1948 nr 10.

Przeorały raz i drugi...; ang.: *The Slavonic Review* 1926 nr 14; W. Kirkconnell. W: *A Golden Treasure of Polish Lyrics*. Winnipeg 1936 — czes.: F. Babler. *Klas* 1923/1924 s. 180; *Slovacké noviny* 1936 nr 33 — ros.: I. Bielousow. *Nowoje slovo* 1906 nr 46/50 s. 759.

Kolysz mi się, kolysz...; ros.: I. Bielousow. *Żurnal dla wsiach* 1905 nr 5.

Temu tylko pluga socha...; bułg.: S. Sztiplijewa. *Nasza struja* 1935 — czes.: F. V. [F. Vondráček]. *Niva* 1893 s. 367-368; *Slovacké noviny* 1932 nr 40 — litewski: V. Kapsas [V. Kudirka]. W: „Raštai”. T. 1. Tylża 1909; przedr. [w jego:] *Laisvos valandos*. Szawle 1929; wyd. nast. Kowno 1942 — lotewski: K. Putnińš. *Dzimitenes Vēstnesis* 1913 nr 10 — ros.: A. Koltanowski. *Wiestnik Żewropy* 1894 nr z lipca — słowacki: *Slovanský týždenník* 1908 nr z 24 kwietnia s. 1; *Vlast' a svet* 1909 nr z 28 lutego s. 138.

A czy po tobie wichry nie chodzą...; ukr.: M. Rylski. Wybrani perekladi. Kijów 1952 s. 288.

Chodziły tu Niemce...; czes.: F. Vondráček. *Vesna* 1893 nr 12; *Ruch* 1907 nr 4 — litewski: J. Mačys. *Ūkimnka* 1891 nr 3; przedr. w: *Lietuviškos dainos iš visur surinktos*. Plymouth 1893 s. 425; Mačio-Kėkštas: *Pit-tsburgh*. 1910 s. 98; J. Mačys-Kėkštas: *Poezija*. Kowno 1948 s. 119; J. Mačys-Kėkštas: [Eilėraščiai]. Kowno 1956 s. 20-23; wyd. 2 Kowno 1959 — ros.: I. Bielousow. *Wiestnik Żewropy* 1905 t. 1; A. Borowski. W: *Biblioteka izbrannykh slawianskich pisatelej*. Petersb. 1910.

Trzy ciężki idą z chaty...; białorus.: Janka Kupala [I. Łuczewicz]: Zbor tworań. Mińsk 1961 — bułg. [tłum. z ros.]: S. A. Zwiexda 1900 kn. 8; S. A. W: *Lacziite na poezijata*. *Stichotwoerenij sbornik*. (Oprac. G. Bakałow). Warna 1901; wyd. 2 Sofia 1911 — litewski: V. Kapsas [V. Kudirka]. *Varpas* 1895 nr 5; przedr. w: „Raštai”. T. 1. Tylża 1909; [w jego:] *Laisvos valandos*. Szawle 1929; wyd. nast. Kowno 1942; [w jego:] *Poezija*. Wil. 1951 — lotewski: Jėkabs [J. Roze]. *Dienas Lapa* 1896 nr 73; przedr. *Dzimitenes Vēstnesis* 1910 nr 223; S. Cunskis. *Dryva* 1914 nr 17; V. Šna. *Jaunas Dienas Lapas felotona pielikums* 1915 nr 144 — ros.: A. Koltanowski. *Wiestnik Żewropy* 1894 nr z lipca; przedr. w: *Cztiec-dieklatator*. Kijów 1911 s. 314 — słowacki: F. V. [F. Votruba]. *Slovanský týždenník* 1903 nr z 13 listopada.

Zasmuciał las...; białorus.: Janka Kupala [I. Łuczewicz]: Zbor tworań. Mińsk 1961 — czes.: F. Babler. *Archa* 1924 — ros.: I. Bielousow. *Russkaja mysl* 1904 nr 11 — słowacki: *Slovanský týždenník* 1908 nr z 1 maja s. 1 — szwedzki: A. Jensen. *Stockholms Dagblad* 1910 nr 8.

Otrzyj czoło, wiosko licha...: ros.: E. Czernobajew. *Obozrieniye* 1905 nr 5 — słowacki: F. V. [F. Votruba]. *Slovanský týždenník* 1904 nr z 11 marca.

Co ja sieję?: ros.: M. Gierbanowski. *Niwa* 1902 nr 9.

Szumiące zdroje...: ros.: E. Czernobajew. *Obrazowanije* 1903 nr 11 — słowacki: Horal [P. Bella]. *Dennica* 1903 nr 5.

6. Wrażenia z podróży. Cz. I. *Kłosy* 1883 nr 905-920 z przerwami, cz. II. *Tyg. Powsz.* 1883 nr 21-35. Wyd. osob. całości W-wa 1884.

Zawartość: I. Ischl; II. Wenecja—Weron—Roveredo.

Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/52.

Przekład ros.: Zob. Wybory twórczości w przekładach.

7. Jak się dzieci w Bronowie bawiły. W: *Świąteczko. Książka dla dzieci napisana zbiorowo przez grono autorów polskich*. W-wa 1884 (pt. Jak się dzieci w Bronowie z Rozalią bawiły). Wyd. osob. W-wa 1911 [1910]. Wyd. nast. W-wa [1931].

Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/38.

8. Imagina. [Poemat]. Powst. 1884-1887. Ogł. fragm.: *Kur. Warsz.* 1884 nr 1; *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1886 nr 49; *Tyg. Ilustr.* 1886 t. 2 nr 198-199; *Życie* 1887 nr 1-8; *Głos* 1887 nr 19; *Kłosy* 1887 nr 1141; *Kur. Codz.* 1887 nr 312; *Świat* 1890 nr 18; *Kalendarz familijny*. Lw. 1891. Wyd. osob. całości z przedmową A. Grzymały-Siedleckiego. W-wa [1912]. Wyd. nast. W-wa [1920].

Zawartość: Pieśni (inc.: I. Na co się przyda cała mądrość świata...; II. A gdy tak myślał...; III. Lecz już, jak pierścien żelaznej gadziny...; IV. Stare szysterstwo...; V. Megisteleida zna wszystkie te czary...; VI. Poranki całe i całe wieczory...; VII. Szczęśliw ten, komu...; VIII. Lecz dziw! Raz we śnie...; IX. Wszedł nów. I wnet się...; X. Czuj Lucy! jak mu serce drży...; XI. Jesień już była...; XII. Cisza. W powietrzu drobne lirki...; XIII. Dni, które przyszyły...; XIV. Słodki jest owoc natchnienia...; XV. Nad jarem wzeszło słońce...; XVI. Megisteleida wysłała tymczasem...; XVII. Ochłodził, milczą...; XVIII. Wszedł księżyc. Rogi łowieckie zabrzmiły...; XIX. O Don Juanie i panie Zbigniewie...; XX. O Patmos! ziemio...; XXI. Tu koniec. Chociaż mógłby być początek...; Dodatek [inc. Czasem wracają...].

9. Cztery nowele. W-wa 1888 [1887].

Zawartość: Michał Duniak. (*Reforma* 1882 s. 205-226; *Tyg. Mód i Powieści* 1886 nr 35-43); Wojciech Zapala. (*Kur. Codz.* 1883 nr 9, 11-15; *Przegl. Lit. i Artyst.* 1883 nr 2-3; w: *Nowelki konkursowe*. W-wa 1884 *Wydaw. „Kur. Codz.”*; *Szkola* 1898 s. 15-18 (fragm. pt. Żeby to obrazek); wyd. osob. W-wa 1908 *Biblioteczka Univ. Lud.*, 70; wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 W-wa 1914; wyd. nowe W-wa 1925; W-wa 1930; wyd. 5 W-wa 1934; wyd. 6 W-wa 1948); Ultimus. (*Świt* 1884 nr 10-13); Pod prawem. (*Głos* 1886

nr 7-13, 1887 nr 1-2; przedr. *Polak w Ameryce* (Nowy Jork) 1896; Wybór pism. Poz. 1901 [współ-wyd. z „Synową” Z. Niedźwieckiego]; wyd. osob. Lw. [1905] *Bibl. Powieściowa Księgarni Nar. we Lw. pod red. J. Stena*, 1; wyd. nast. oprac. L. Joachimowicz. W-wa 1951 *Mala Biblioteczka „Książki i Wiedzy”*, 37).

Nowela Wojciech Zapala nagrodzona na konkursie *Kur. Codz.*

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Michał Duniak: ros.: Dod. do *Graźdamina* 1889.

Wojciech Zapala: czes.: A. Schvab-Polabský. *Ruch* 1883 s. 201-202, 219-220 — franc.: *Paris Annales Politiques et Littéraires* 1910 z dnia 24 lipca — serbochorw.: A. V. Tkalčević. *Vijenac* 1885 nr 48-49.

Ultimus: czes.: A. Schvab-Polabský. *Pokrok* 1885 nr 96-97, 99, 103, 105 — litewski: J. Juškųtė. *Lietuvos ikinininkas* 1932 nr 6-8 — ros.: A. Sacharowa. *Russkoje bogatstvo* 1889 nr 9; *Živis i iskusťoo* ok. 1896.

Pod prawem: czes.: P. Maternová. *Ženský svět* 1900 s. 172-254 z przerwami; B. Skalský. *Praga 1901 Zábavy večerní* 119 — litewski: P. Siulelis [P. Paršaitis]. *Chicago* 1910 — niem.: *Bund* 1889; *Züricher Post* 1889.

10. Nad mogiłą. Pamięci J. I. Kraśzewskiego. [Cz. I. [inc.] Rośnię nasz cmentarz!...; II. [inc.] Uderzyły wichrem jęki...; III. [inc.] Kto cię z nas nie znał?...]. Kr. 1887. [Cz. IV. inc.] Rozjęczał się, rozkołysał na Wawelu spiż... (*Życie* 1887 nr 257 pt. 18 kwietnia). Przedr. w 1887: *Gaz. Pol.* (Chicago) nr 20; *Kalendarz ilustr. „Kur. Lw.”* s. 34; *Kłosy* nr 1137 (cz. I); *Przegl. Lit. dod. Kraju* nr 9, 15; *Zgoda* (Milwaukee) nr 20.

Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/25.

Przekład ros.: Zob. Wybory twórczości w przekładach.

11. Poezje. Seria trzecia. W-wa 1887.

Zawartość: Z ksiąg prorockich (I. In exitu Israel. (*Bluszcz* 1883 nr 2); II. Modlitwa Ezdraszowa. (*Bluszcz* 1882 nr 45)); — Freski (I. Kaloskagatos [sic] właściciel: Kalokagatos). (*Kur. Codz.* 1883 nr 5); II. W pirejskim porcie. (*Świt* 1884 nr 16); III. Demos Cezarowi. (*Świt* 1886 nr 93); IV. W rocznicę Termopilów. (*Tyg. Powsz.* 1883 s. 396); V. Jan Hus; VI. Pieśń żyrodystów); — Fragmenty (inc.: Nie mogę mówić do was, jak bym chciała... (*Świt* 1884 nr 1); W starości swojej ziemia... (*Bluszcz* 1883 s. 146); O wy, co cierpieć umiecie... (*Bluszcz* 1883 s. 146); Do zwartych bram uderzcie...; W gorzkiej zadumie... (*Świt* 1884 nr 1, pt. Na rozświecie); Życie — jak woda...; Położ rękę na sercu... (*Tyg. Ilustr.* 1883 t. 1 s. 95); O wiem! My słońca nie zdejmijemy z nieba...; O! Zmartwychwstanie wszystkimu... (*Kłosy* 1882 nr 883); Kiedy wspominasz... (*Kwiaty i poezje*. Wyd. 2 W-wa [1882]); Z długiej się nocy ku światłu obrócić... (*Świt* 1884 nr 6); Po co śpiewać? Po co?... (*Bluszcz* 1883 nr 19 pt. W zadumaniu); A choćbyście wrośli w ziemi...

(*Na pogorzalców. Pismo zbior.* W-wa 1885 s. 19);
 Tęskno mił Do tych pieśni tęskno mi... (*Świt*
 1884 nr 25 pt. Fragment); Gdyby nam tyle...;
 O, czemuż deby nasze starodawne...; Przeklęty
 los błyskawic...; — Żywym i umarłym „Contra
 spem spero”. (*Świt* 1884 nr 10); Kwiaty. (*Kwiaty*
i poezje. Wyd. 2 W-wa [1882]); Pamięci St. Gru-
 dzińskiego. (*Świt* 1884 nr 11); Nowy rok [inc.
 Witaj zdrowy...]; Toast. (*Na pomoc. Wydawn.*
zbior. na korzyść powodźian. W-wa 1884; *Kraj*
 1884 nr 30); Staremu teorbanieście; W Weronie;
 Pamięci Zaleskiego Bohdana; Z oddali; Z słow-
 wicznych pieśni [inc.:] I. Patrz, jaka jasność...;
 II. Idź, idź w pokoju...; III. Wiem, że w okien-
 ku...; — Pieśni nocy [inc.:] I. Cisza... a prze-
 cież... (*Tyg. Ilustr.* 1883 nr 45); II. Za jedno
 ciebie błogosławie... (*Tyg. Ilustr.* 1883 nr 48);
 III. Jak ciemno...; IV. Wieczór już, Panie...
 (*Tyg. Ilustr.* 1883 nr 50); — Kartka z raptularza.
 (Przedr. pt. O odsieczy wiedeńskiej. *Polak.*
Kalendarz. Kr. 1903 s. 58); Piosenki i pieśni
 [inc.:] I. Sine lasy we mgłach drzemią... (*Kur.*
Warsz. 1886 nr 1); II. Poszłabym ja na kraj
 świata... (*Świt* 1884 nr 23); III. Jeśli nasza dobra
 dola...; IV. O, jakby się twoje łono, ziemio...;
 V. Co mi po tym...; VI. Tam, w moim kraju...;
 VII. A pod jaką ty zorońką...; VIII. We mgłach
 biją...; IX. Pójdę ja w lasy... (*Świt* 1884 nr 22);
 X. Przez te łąki... (*Kwiaty i poezje.* Wyd. 2.
 W-wa [1882]); XI. Hej, tam nad rzeką...; XII.
 A jak poszedł król na wojnę...; XIII. Ty mi,
 nocy, śpiewaj już... (*Świt* 1885 nr 67); XIV.
 Poleciały pieśni moje...; — Na palecie <I.
 W jarze. (*Świt* 1884 nr 35); II. W gaju. (*Świt*
 1884 nr 4); III. Wiejska droga. (*Świt* 1884 nr 39);
 IV. Pod lasem. (*Ognisko. Książka zbior.* W-wa
 1882, toż *Świt* 1884 nr 4); V. W górach [inc.
 Pójdź, pójdź za mną...]; VI. Na obczyźnie [inc.
 Taką mi wioskę wymaluj...]. (*Kłosy* 1884 nr
 1000); — Po rosie [inc.:] I. A kiedy mi
 przyjdzie zagrać... (*Ognisko. Książka zbior.*
 W-wa 1882); II. Nie swatała mi cie swatka...
 (*Ognisko. Książka zbior.* W-wa 1882; przedr. pt.
 Swaty. *Dzien. Miłwaucki* 1902 nr 265); III. A kie-
 dyż my doczekamy...; IV. Oj, nocko, nocko...; —
 Z chaty <I. Na Gody. (*Kur. Warsz.* 1885 nr 1);
 II. Latawica. (*Świt* 1884 nr 26); III. Dzwony
 [inc. A gdy skonał w czarnej chacie...]. (*Kwiaty*
i poezje. Wyd. 2. W-wa [1882]; przedr. pt.
 Twarde dzwony. *Goniec i Iskra* (Lw.) 1893
 nr 1); — Do granicy. (*Tyg. Ilustr.* 1886 nr 183);
 Przekłady: J. Vrchlický; Ghazele <I. Wstępna;
 II. Z Heraklita; III. Modlitwa; IV. Do zbliża-
 jącej się burzy; V. Dusza; VI. Z ksiąg Hioba;
 VII. Modlitwa; VIII. Rozszerzcie Bogal; IX.
 Cmentarz pieśni; X. Spokój; XI. Słońce i księżyc;
 XII. Do pieśni. (*Świt* 1886 nr 103, 104); [J.
 Vrchlický; Serenady [inc.:] I. Czarodziejskie
 noce letnie...; II. Z lipy samo złoto...; III. Nasza
 miłość latem...; IV. Cisza... gdzieś fontanna...;
 V. O, wielkie słonecznice...; VI. Cały dzień
 my...; [J. Vrchlický; Cyd w pracy. (*Życie*
 1888 nr 36); P. Kosteki; Lirnik. Z rusińskich
 pieśni; E. Tupe; Trzy piosenki; L. Ackerman;
 Wojna [inc.:] I. Ognia!... Krwi i żelaza!...;
 II. Jeśli walka jest życia nieodzownym prawem...;
 III. Cisza była i spokój...; IV. Nie myśliciel
 błądy...; V. Wolność i sprawiedliwość...]. (*Świt*
 1886 nr 8, 9); P. Heyse; Dziecię wieszczek I-III.
 Przewidziano do tomu poemat pt. Z teki
 Grotgera — zob. Wyd. zbior. poz. 4 t. 5. Tu
 odrzucony przez cenzurę.

Rękopisy niektórych wierszy: Jeśli nasza dobra
 dola... A jak poszedł król na wojnę... A kiedy
 mi przyjdzie zagrać... — przed 1939 znajdowały
 się w Bibl. im. Krasieńskich w Warszawie; zniszcz.
 w 1944.

Modlitwa Ezdraszowa — rkps. Bibl. Nar. sygn.
 2748.

N u t y

Z oddali: Z. K. Rund. Zabrze 1950.

Sine lasy we mgłach drzemią...: M. Mierze-
 jewski. Poz. 1928 — A. Ramer. W-wa 1915.

Tam, w moim kraju...: F. Nowowiejski. Poz.
 1936.

A jak poszedł król na wojnę...: W. Lachman.
 W-wa 1925 — M. Mierzejewski. Poz. 1928 —
 Z. Noskowski: Stach. Śpiew na baryton lub
 mezzosopran z towarzyszeniem fortepianu. *Kłosy*
 1885 nr 1054. Toż wyd. osob. Kijów 1896 —
 B. Wolfsthal: Dwie dole.

Poleciały pieśni moje...: J. Friedmann. Kr.
 [b. r.]; J. Friedmann: 3 pieśni na 1 głos z towa-
 rzyszeniem fortepianu. Kr. 1890 — J. Gall. Kr.
 1890. — S. Niewiadomski: Dwie pieśni na głos
 z towarzyszeniem fortepianu. Kr. [b. r.] — W.
 Zeleniński. W-wa [1890].

A kiedy mi przyjdzie zagrać...: W. Raczkowski.
 W-wa 1934 — K. Garbusiński: Mazur. Kr. 1954
Pol. Lit. Chóralna nr 195 — J. E. Titz. Kr.
 [b. r.].

Nie swatała mi cie swatka...: S. Niewiadomski:
 Jaskowa dola. Lw. [b. r.].

Oj, nocko, nocko...: S. Niedzielski: Dwie
 dumki. W-wa 1891.

Na Gody: S. Niewiadomski: Jaskowa dola. Lw.
 [b. r.] — S. Sieja. W-wa 1938 *Wydawn. Miesięcz-
 nika „Chór”* nr 91.

Latawica: S. Niewiadomski: Jaskowa dola. Lw.
 [b. r.].

Dzwony: S. Niewiadomski: Jaskowa dola. Lw.
 [b. r.].

Przeróbki

Na Gody — M. S. Nowizna *Wiciowa* 1938
 nr 1 — J. Turowiczowa. *Teatr Lud.* 1933 nr 1;
 przedr. *Teatr w Szkole* 1938/1939.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w prze-
 kładach oraz:

Z ksiąg prorockich: c z e s.: F. Kvapil.
Kalendarz českožidovský 1925/1926 s. 73-77.

Jan Hus: c z e s.: J. Nečas. *Vesna* 1885 nr 10;
 P. Maternová. *Květy* 1898 s. 51-54; V. Rovinský.
Ďělnické listy 1915 nr 115; A. Mutovský. *Ženský*
svět 1921 s. 169-170, *Pokrok* 1931 nr 26.

Pieśni żyrodystów: r o s.: A. Mejsner:
 Stichotworienija. Samara 1896 s. 138.

Do zwartych bram udercie...: c z e s.: *Ženské*
noviny 1919 nr 11.

W gorzkiej zadumie...: l i t e w s k i: Embe-
 ronas [P. Gaigalas]. *Letuvių laikraštis* 1905 nr 25.

Polóż rękę na sercu...: s e r b o c h o r w.: R.
 Košutić: Primere knjizevnoga jezika poljskego.
 Belgrad 1901.

O wiem! My słońca nie zdejmiemy z nieba...:
 s e r b o c h o r w.: R. Košutić: Primere knjize-
 vnoga jezika poljskego. Belgrad 1901.

O! Zmartwychwstanie wszystkiemu...: s e r-
 b o c h o r w.: R. Košutić: Primere knjizevnoga
 jezika poljskego. Belgrad 1901.

O, czemuż deby nasze starodawne...: c z e s.:
 P. Maternová. *Zvon* 1901/1902 s. 710; *Slováček*

nowiny 1932 nr 41 — ros.: *Iz žemczuziny polskoj poezii* 1915.

Przeklęty los błyskawic...: ros.: M. Gierbanowski. *Nabludatel* 1894 nr 1.

„Contra spem spero”: ros.: W. Ł. [W. Ławrowa?]. *Ruskaja mysl* 1901 nr 12.

Staremu teorbaniście: ros.: A. Korinfski. *Bielorusskij wiestnik* 1905 nr 108 — ukr.: M. Rylski. Wybrani przekładi. Kijów 1952 s. 287.

Pieśni nocy: franc.: *Le Monde Nouveau* 1924 nr 2 kwietnia.

Sine lasy we mgłach drzemią...: ang.: M. B. Hancock, G. R. Noyes. *The Slavonic Review* 1926 nr 14 — litewski: Sekupasaka [P. Vaičaitis]. *Vienybe Lietuvinkų* 1900 nr 47; przedr. [w jego:] Eiles. Plymouth 1903 s. 165; przedr. [w jego:] Eiles. Filadelfia 1912 s. 128; w: „Raštai”. T. 3. Tylża 1921; w: *Vaičaitis Pranas — Rinktinė*. Wil. 1956 s. 134 — ros.: A. Kołtanowski. *Wiestnik Żełoropy* 1894 nr 2 lipca.

Poszłabym ja na kraj świta...: bułg.: S. Drinow. *Slawianski glas* 1912 nr 5-6; przedr. w: *Zabawi dnemi i weczerni*. T. 1. Sofia 1922; *Epocha* 1923 nr 176; B. Dimitrowa. *Septemwri Letop* 1960 nr 11 — hebrajski: J. Fichman. *Laszow Wasefer*. Wyd. 11 W-wa 1927 cz. 2 — ros.: *Inostrannyje narodnyje poety w biografijach i obrazach*. Moskwa 1906 — ukr.: I. Jurkowycz. *Zorja* 1926 nr 22.

O, jakby się twoje łono, ziemio...: ang.: M. B. Hancock, G. R. Noyes. *The Slavonic Review* 1926 nr 14 — ros.: M. Gierbanowski. *Ruskaja mysl* 1894 nr 12 — słowacki: Horin [J. Uram]. *Denica* 1906 nr 4.

Tam, w moim kraju...: łotewski: Jėkabs [J. Roze]. *Māju Kalendars* 1901 s. 96.

Pójde ja w lasy...: litewski: B. Kaunis [B. Sruoga]. *Nauju taku* 1914 nr 6; Z. Cieszkowska. *Naujoi Romuva* 1932 nr 25 [w art.]; B. Sruoga. W: „Raštai”. T. 1. Wil. 1957 s. 65 — ukr.: O. Szpito. *Ruska Chata* 1905 nr 10/11.

Przez te laki...: czes.: O. F. Babler. *Selské listy* 1922 nr 49; *Slovácké noviny* 1937 nr 11 — niem.: H. Nitschmann. *Geschichte der polnischen Literatur*. Lipsk 1889 — ros.: M. Gierbanowski. *Nabludatel* 1894 nr 1.

Hej, tam nad rzeką...: ang.: D. Durst, G. R. Noyes. *The Slavonic and East European Review* 1930 nr 26.

A jak poszedł król na wojnę...: białorus.: Janka Kupała [I. Łuczewicz]. Zbor twora. Mińsk 1961 — bułg.: D. Gabe. *Polsko-balgarski pregled* 1919 nr 6, 13; przedr. w: *Polski poeci*. Tłum. i oprac. D. Gabe. Sofia 1921 — czes.: O. F. Babler. *Zlatá brána* 1924 s. 67 — esperanto: L. Belmont. *Pola Esperantisto* 1906 z. 1 s. 13; L. Zamenhof. W książce: L. Belmont; Sonoj esperantoj. Kr. 1908 s. 14; A. Grabowski. *Pola Esperantisto* 1910; przedr. *La Revuo* 1910; przedr. w: *El Parnaso de popoloj*. W-wa 1913; J. Bociek. *La Revuo* 1935 nr 1 — hebrajski: A. Rajzen. *Gesammelte Lieder*. T. 1. W-wa 1908; Cafeim [Cafoirim?]. Łódź 1919; *Miesięcznik Żydowskich Wiadomości* 1932 — litewski: V. Kapsas [V. Kudirka]. *Varpas* 1893 nr 8; przedr. w: „Raštai”. T. 1. Tylża 1909; *Giedros. Kalendorius 1914 metams*. Wil. 1913 s. 128; V. Kudirka. *Laisvos valandos*. Szawle 1929; wyd. nast. Kowno 1942; [w jego:] *Poezija*. Wil. 1951 — łotewski: Jėkabs [J. Roze]. *Stastu Nodala* [ok. 1900] nr 83; V. Davids [D. Vecaikums]. *Brivais Strēlnieks* 1917

nr 14 — niem.: W. Gumpłowicz. *Polen* 1915 nr 1; C. A. von Penz. *Begegnung mit Polen* 1967 nr 5/6 — ros.: A. Kołtanowski. W: *Piesni swobody* Petersb. 1905; *Pieried rasswietom*. Zebr. W. Pięrowa. Genewa 1905 — słowacki: V. Molé. *Ljubljanski zvon* 1910 s. 690.

Poleciały pieśni moje...: czes.: O. F. Babler. *Selské listy* 1922 nr 31; *Slovácké noviny* 1933 nr 24 — łotewski: Skuju Fridis [G. Milbergs]. *Spogulis* 1913 nr 14; *Jaunais Latvijas Kalendars* 1913 s. 75; S. F. [G. Milbergs]. *Vienots Spēks* 1921 nr 6; S-s. *Tautas Kalendars* 1924 s. 69 — ros.: A. Korinfski. *Niwa* (Petersb.) 1905 nr 17; A. Kołtanowski. *Wiestnik Żełoropy* 1912 nr 7 — słowacki: Horal [P. Bella]. *Denica* 1903 nr 5; F. V. [F. Votruba]. *Slovanský týždenník* 1903 nr 27 listopada.

W jarze: ros.: E. Czernobajew. *Sowremienyj mir* 1907 nr 6.

Pod lasem: bułg.: D. Gabe. W: *Polski poeci*. Tłum. i oprac. D. Gabe. Sofia 1921.

Na obczyźnie: ang.: J. P. Wachowski. *Poland* 1924 nr 9 — łotewski: K. Putnins. *Dzimtenes Vestnesis* 1917 nr 30.

A kiedyż my doczekamy...: litewski: E. Matuzevičius. *Pergale* 1937 nr 6.

Na Gody: litewski: K. Vairas [?]. *Jaunoji Lietuva* 1915 nr 1.

Dzwony: esperanto: S. Łazica. *Pola Esperantisto* 1909 z. 7/8; *Pola Esperantisto* 1918 z. 7/8 — litewski: Vilkas-Pilkas [V. Mickevičius-Kapsukas]. *Visuomene* 1910 nr 9 — ros.: W. *Trzewski wojny*. *Sbornik stichotworienij*. Petersb. 1915 — serbochorw.: I. Trnski. *Iz slavenske rodnine*. 1904.

12. W piwnicznej izbie. Wydawnictwo na korzyść kolonii letnich dla biednych słabowitych dzieci. W-wa 1888.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz: czes.: P. Maternová. *Ženské noviny* 1919 nr 18 — esperanto: S. Karolczyk. *Pola Esperantisto* 1960 nr 2 — hebrajski: A. Zwonkin. *Olam qaton* 1903; liczne przedruki, m. in. w: *Miqra'ot Jisra'el*. Pod red. Z. Ariela, M. Blicka i N. Perskiego. 1957.

13. Wojna. Poemat... do obrazów A. Grotgera. *Przełg. Lit.* dod. *Kraju* 1888 nr 4-29 z przerwami. Wyd. osob. Kr. [1913]. Naddo: Wybór poezji wyd. 5 uzup. W-wa 1922.

14. Moja książeczka wierszem opisana. Ozdobiona 9 prześlicznymi chromolitografiami i 8 rys. W-wa [1889]. Wyd. nast. W-wa [1906].

15. Wesole chwile małych czytelników. W-wa 1889.

Zawartość: tu m. in.: Pranie.

Przeróbka: Pranie: H. Ładosz. *Teatr w Szkole* 1935/1936.

Uwaga: pozycja w Wydaniach zbiorowych nosząca tytuł: *Wesole chwile małych czytelników*, ma odmienną zawartość.

16. Moi znajomi. W-wa 1890. Wyd. 2 W-wa 1904.

Zawartość: Martwa natura. (*Kur. Codz.* 1887 nr 164; wyd. osob. [b.m.] 1946 *Mala Bibl. „Książki”* 11 [współwyd. z Dymem];

toż wyd. nast.: wyd. 2 oprac. Z. Niesiołowska-Rothertova, W-wa 1946; wyd. 3 uzup. przypisami i notą. W-wa 1951 *Mala Bibl. „Książki i Wiedzy”* 11); Urbanowa. (*Kur. Codz.* 1887 nr 225; wyd. osob. W-wa 1908 *Bibl. Uniw. Lud.* 72; wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 W-wa 1916; wyd. nowe W-wa [b.r.]; wyd. 5 W-wa 1927; wyd. 6 W-wa 1929; wyd. 7 W-wa 1930; wyd. 8 W-wa 1933; wyd. 9 W-wa [1936]; wyd. 10 W-wa 1946; wyd. 11 W-wa 1946; nadto Hanower 1945 [współwyd. z Józefową]; W-wa 1949 *Mala Biblioteczka „Książki i Wiedzy”* 19); Morze. (*Kur. Codz.* 1887 nr 185); Ksawery. (*Kur. Codz.* 1887 nr 327); W starym mlynie. (*Kur. Warsz.* 1888 nr 258-262); Moja cioteczka. Fraszka. (*Kur. Warsz.* 1888 nr 21); W winiarskim forcie. (*Tyg. Ilustr.* 1889 nr 319-320; przedr. skrócony w: *Polak. Kalendarz*, Kr. 1903 s. 55-58 pt. Niemieckie nabożeństwo w winiarskim forcie; wyd. osob. W-wa 1908 *Bibl. Uniw. Lud.* 71; wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 W-wa 1914; wyd. 4 W-wa 1927; wyd. 5 W-wa 1929; wyd. 6 W-wa 1932; wyd. 8 [W-wa] 1938; W-wa 1947; nadto [b.m.] 1946 *Mala Bibl. „Książki”* 10 [współwyd. z: *Glupi Franek*]; toż wyd. 2 W-wa 1946; [b.m.] 1946 *Wydawn. Lit. Oddz. Opieki nad Żołnierzami I Korpusu* nr 57); Józik Srokacz. (*Kur. Lw.* 1888 nr 95-96; przedr. *Polak w Ameryce* (Buffalo) 1888 nr 104 pt. Józef Srokacz); Maryśka; Laliki moich dzieci. (*Kur. Warsz.* 1887 nr 335; wyd. osob. W-wa 1930 *Bibl. Uniw. Lud. i Młodzieży Szkolnej* 99); Banasiowa. (*Tyg. Ilustr.* 1889; wyd. osob. W-wa 1907 *Bibl. Uniw. Lud. i Młodzieży Szkolnej* 2; wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 W-wa 1911; wyd. 3 W-wa 1917; wyd. 5 W-wa 1925; wyd. 6 W-wa 1927 [1928]; wyd. 6 [sic!] W-wa 1929; wyd. 8 W-wa 1931; wyd. 9 W-wa 1934; wyd. 9 [sic!] W-wa 1948); Anusia. (*Tyg. Ilustr.* 1889 nr 331-332); Z cmentarzy. (*Kur. Warsz.* 1887 nr 302).

Rękopisy

W winiarskim forcie — rkps Bibl. Publ. W-wy, Zbiory Wolskich.

Przeróbki

Urbanowa — J. Cywińska, T. Łepkowska. *W kręgu samotności*. W-wa 1961.

Józik Srokacz — pt. Testament Józika. Oprac. A. Naborowska. W: *Wieczór literacki*. [Maszynopis].

Banasiowa — pt. Banasiowa. Obrazek sceniczny w 1 akcie osnuty na tle noweli... przez Z. Przybylskiego. W-wa 1908 *Teatr Amatorski* 98.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Martwa natura: a ng. I. R. Sues. *An Anthology of Fiction and Poetry*. Nowy Jork 1964 s. 75-81 — bułg.: J. Sawow. *Razwitié* 1902 nr 2 — czes.: A. Pospíšil. *Moravská orlice* 1903 nr 221 — franc.: S. Kocik. *Peuples Amis* 1960 nr 126 — niem.: *Mickiewicz-Blätter* 1960 nr 14 — ros.: N. A. noj. *Siewiernyj wiestnik* 1895 nr 3 — serbochorw.: N. Manojlović Rajko. *Delo* 1894 t. 1 s. 269-274.

Urbanowa: czes.: J. J. Laska. *Národní politika* 1901 nr 352; *Lidové noviny* 1911 nr 310 — franc.: P. Cazin. *La Pologne* 1917 nr 18 — litewski: J. L. *Moteris* 1925 nr 10 — ros.: *Posylnyj. Žywoapisnoje obozrienié* 1905 nr 16; *Siewiernyj luz* 1910 nr 5 — słowacki: K. *Lidové noviny* 1908 nr 24 stycznia.

Morze: ros.: E. T.-B. *Russkoje bogatstwo* 1895 nr 1; W. Ł. [W. Ławrowa?]. *Russkaja mysl* 1904 nr 11.

Ksawery: czes.: E. Kocourka. *Zabavné listy* 1894 s. 42-45, 55-58 — ros.: A. Sacharow. *Wiestnik inostrannoj literatury* 1891 nr 4 — węgier.: I. Mészáros. [Budapeszt] 1961.

W starym mlynie: czes.: K. Ausobský, A. Pospíšil. *Ostravský denník* 1903 nr 17, 19, 22, 29 — franc.: V. de Zabiello. *Revue Mondiale* 1919 — ros.: *Russkij wiestnik* 1892; Ł. Ł. *Siewiernyj wiestnik* 1896 nr 12; N. N. *Siewiernyj luz* 1910 nr 12 — serbochorw.: N. Manojlović Rajko. *Javor* 1893 nr 11-21, 18-19.

Moja cioteczka: czes.: P.-a. *Česká politika* 1893 nr 146; K. S. *Právo lidu* 1908 nr 315; K. A. *Pisecký. Moravská orlice* 1909 nr 88; *Lidové noviny* 1913 nr 175 — esperanto: Kabe [K. Bein]. *Pola antologio*. Paryż 1906; wyd. 2 Paryż 1909.

W winiarskim forcie: czes.: *Česká dívka* 1913 nr 6-7; przedr. *Krásné štěně* 1913 s. 103-104 — franc.: J. Bonic-Gasztowt. *Bulletin Polonaise* 1914 nr 307; *Les Amis de la Pologne* 1923 nr 3-4 — serbochorw.: M. Jasinski. *Narodne novine* 1912 nr 36-37.

Józik Srokacz: łotewski: J. Dravnieks. *Austrums* 1898 nr 10 — ros.: M. L. *Żurnal dla towiech* 1898 nr 2; Petersburg. 1912 *Kniżka za kniżkoj*.

Maryśka: czes.: P. Maternová. *Ženský svět* 1909 s. 2-3, 23-25, 40-42 — łotewski: *Kurzemes un Vidzemes Laika gramata* 1908 s. 74-84 — ros.: L. Daszkiewicz. Moskwa 1898; wyd. nast. Moskwa 1904; Moskwa 1910.

Lalki moich dzieci: ros.: *Žywoapisnoje obozrienié* 1905.

Banasiowa: a ng.: Żuk-Skarszewica. *Poland* 1928 nr 4; N. B. Jopson. *The Slavonic and East European Review* 1931 nr 29; K. Żuk-Skarszewska. *Polish Short Stories*. Londyn 1943 i wyd. nast.; przedr. w: *International Short Stories*. Londyn 1944; N. B. Jopson. *Anthology of Human Experience*. Nowy Jork [1947] s. 902-906 — czes.: F. J. Pavlišta. *Slovanský týždenník* 1896 s. 153-155; Z. Slavinská. *Hlas národa* 1906 nr 189 — estoński: Jarele H.-aa. *Postimes* 1902 nr 105-106 — franc.: M. R. [M. Rakowska]. *La Revue du Bien* 1902 nr 12 — łotewski: J. Ceplenicks. W: *Krājums. Dažadi tastini*. [Liepaja] 1895 s. 40-47 — niem.: *Züricher Post* 1889 — ros.: S. Sarapow. Moskwa 1893 (pt. Bog śmierci nie daje); *Žywoapisnoje obozrienié* 1905 nr 18; S. Sarapow. *Swidietel* 1912 nr 39-40 — włos.: C. Agostini-Garosci. *I Nostri Quaderni* 1927; w: *Narratori Polacchi*. Rzym 1945.

Anusia: łotewski: *Apskats* 1905 nr 3 — ros.: *Russkij wiestnik* 1891 z sierpnia; S. Sarapow. Moskwa 1893; *Russkije wiadomości* 1896.

Z cmentarzy: ros.: *Russkij wiestnik* 1891 nr z sierpnia — serbochorw.: N. Manojlović Rajko. *Javor* [ok. 1894].

17. O Mickiewiczowskiej „Odzie do młodości”. Odczyt wypowiedziany w sali ratuszowej na dochód Tow. Kolonii Wakacyjnych, Kr. w dn. 14 marca 1890 r. *Gaz. Nar.* 1890 nr 116-117. Wyd. osob. Kr. 1890.

Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/42 (w art. o twórczości Mickiewicza).

Przekład ros.: Zob. Wybory twórczości w przekładach.

18. Słowo do ludu o Adamie Mickiewiczu. *Przeł. Akademicki* 1890 z. 6 i odb.; przedr. *Gaz. Pol.* (Czerniowce) 1890 nr 53. Dalsze przedr. pt. Dzień Mickiewiczowski.

Przekład ros.: Zob. Wybory twórczości w przekładach.

19. Wiosna i dzieci. Nowa książeczka. W-wa [1890]. Wyd. nast.: W-wa [1906]; W-wa 1929.

Zawartość: tu m. in.: Pastereczka; Wieczór w lesie I-III; Mały trębacz. (Wyd. osob. W-wa 1957 *Przeczytaj i Namaluj* [współwyd. ze Stefkim Burczymuchą]; toż wyd. 4 W-wa 1960).

Uwaga: pozycja w Wydaniach zbiorowych nosząca tytuł: Wiosna i dzieci, ma odmienną zawartość.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Pastereczka: I i t e w s k i: *Svirno Żywno* [M. Grigonis]. W: *Kvietelis vaikų eilutes*. Wil. 1913 s. 16; przedr. *Ziburelis* 1929 nr 3.

20. Wybór poezji. Kr. 1890. Wyd. nast.: wyd. 2 powiększone W-wa-Kr. 1897; wyd. 3 W-wa 1901; wyd. 3 [sic] [zmien.] W-wa 1908; wyd. 4 W-wa 1911; wyd. 5 uzup. W-wa 1922; wyd. 5 [sic] W-wa 1924 *Bibl. Miniaturowa*.

Zawartość: Wstęp [inc. Za ostatnim poetą zamknęła się brama...]; Noce letnie II-XI, XIII; To my!; Obrazki (Z szopka; Przed sądem; Jaś nie doczekał; Bez dachu; Chłopskie serce; Sobotni wieczór; Wolny najmita); — Freski (Kalokagatos; Selavus saltans; Demos Cezarowi); — Z ksiąg prorockich I-II; — Fragmenty (Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Z dni smutku [inc.] O! Dajcie usta...; Nie płaczcie, smutni!...; Czemu ta przepaść...; O dniu, co jako patnik...; Czym jesteś? [inc.] W starości swojej ziemia...; O wy, co cierpieć umiecie...; Ja się nie skarzę...; W gorzkiej zadumie...; Połóż rękę na sercu...; Do zwartych bram uderzcie...; Teskno mi!...; Z długiej się nocy...; Gdyby nam tyle...; O, czemuż deby nasze starodawne...; Szalony, kto chce...; Wy, co z zastygłą piersią...; Ktokolwiek widział...; A choćbyście wrośli w ziemi...; „Contra spem spero”; Credo); — Wieczorne pieśni (I, III, V oraz [inc.] Senne różce...; Wieczór już, Panie...; Cisz... — A przecież...; Za jedno Ciebie błogosławie...); — Do kobiety; Z słowicznych pieśni (I-III oraz [inc.] Kocham cię! — Z daleka (IV, VI, IX oraz [inc.] Pójdę ja w lasy...; Taką mi wioskę wymaluj...; W jarze; Po burzy; Tam, w moim kraju...); — Z łąk i pól (I, IV, X-XII oraz Przygrywka [inc. Wyjść z chaty...]; [inc.] Ścieżyna się wije...; Pod lasem; W gaju; Wiejska droga; „Na Gody”; Dzwony; Jesienią; U okienka); — Piosenki i pieśni ([inc.] Strumieniste jary...; Otrzyj czolo...; Idzie lirnik...; A czy po tobie wichry nie chodzą...; Temu tylko pług a socha...; A jak poszedł król na wojnę...; Sine lasy we mgłach drżymy...; Poszłabym ja na kraj świata...; Jeśli nasza dobra doła...; Czekajcie mnie...; A kiedyż my doczekamy...; Ty mi, nocy,

śpiewaj już...; Poleciały pieśni moje...; Przeorały raz i drugi...; Czemuś ty mi, życie...; Pójdę ja w lasy...; Oj, nocko, nocko...; Kto by mi to dał, o Boże...); — Na fujarce (I-XII oraz [inc.] Hej, mruga na mnie...; A kiedy mi przyjdzie zagrać...; Nie swatała mi cie swatka...); — W górach I, III-IX; Do granicy.

21. Z 1835 roku. *Nowa Reforma* 1890 nr 211-216 pt. Kartka z 1835 roku. Przedr. *Dzien. Poz.* 1891 nr 235-241. Wyd. osob. Kr. 1909 *Wydawn. Tow. Szkoły Lud.* Wyd. nast. Kr. [1930] *Wydawn. Tow. Szkoły Lud.*

Przekłady: franc.: Gorecka. *Le Quinzeine* 1895 nr 16-17; Paryż 1917 — r o s.: Petersb. 1913; S. Michajłowa-Sztern. *Siemiejnje wieczera* 1917 nr 4.

22. Filuś, Miluś i Kizia. Wesołe kotki. Kr.-W-wa [1891]. Wyd. nast.: wyd. 2 pt. Nasze kotki. W-wa [1900]; pt. Nasze kotki. W-wa [1913]; pt. Filuś, Miluś i Kizia. Nasze kotki. W-wa 1929; pt. jw. W-wa 1934 [1933].

Uwaga: Poszczególne wydania mają różną zawartość.

Większość wierszy weszła do zbioru w Wyd. zbior. pt. Szkolne przygody Pimpusia Sadelko.

23. Jasełka. Muzyka P. Maszyńskiego. [Powst. w 1891]. Cz. I. Słowa. W-wa 1906. Toż [zmienione] Lw. 1906.

Zawartość (wyd. warsz.): Chłopcy z gwiazdą trzejkrólowa; Piast; Mazur [inc. Hej-hal... na bok, z drogi] (Wyd. osob. Poz. 1929. Wyd. nast. Kr. 1954); Owczarek; Krakowiaki; Krakowskie wesele; Cymbalista; Organista i organista; Flis; Kowale; Kujawiaki; Oberek. (*Dzienn. Chicago* 1900 nr 29); Druciarz; Pińczuk; Pasiecznik; Piaskarze; Marcinowa; Karpik; Górniczy; Boruta; Emigrant; Pachole; Kosiarze [inc. Brzęk! Brzęk! w nasze kosy...]; Dziad lirnik; Jaryna; Lirnik.

Przekłady: fragm. zob. Wybory twórczości w przekładach.

Rkps pt. Szopka — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/5.

24. Pan Balcer w Brazylii. [Poemat. Powst. w 1891-1909]. Ogl. fragm.: *Bibl. Warsz.* 1892 t. 3, 4; *Wędrowiec* 1894 nr 6; *Przeł. Poz.* 1896 nr 10 (tu fragm. pt. Spozna oceanu); *Bibl. Warsz.* 1897 t. 4; 1900 t. 4 z. 1, 2; 1901 t. 4; 1906 t. 1; 1908 t. 1-4; 1909 t. 1, 9; *Sfinks* 1910 t. 4; *Tyg. Mód i Powieści* 1910 nr 43. Wyd. osob. W-wa 1910 [1909]. W-wa 1910 [dodr.] W-wa 1910 [dodr.]. Wyd. nast.: wyd. nowe W-wa [1911] [w 8° i w małej 8°]; wyd. 4 W-wa 1925 oprac. J. Czubek (= Wyd. zbior. poz. 4 t. 10); [Wyjątki i streszczenia]. Wstęp: M. Rekas. *Łódź* 1945 *Bibl. Wici* nr 4; wyd. 6 W-wa 1952 (= Wyd. zbior. poz. 41 t. 7); wyd. 1 W-wa 1955.

Rkps [red. druga] Muzeum Nar. w Kr. sygn. 666/1. Notaty brulionowe, luźne kartki — tamże,

sygn.: 661/2, 661/3, 664/44, 666/5, 666/5a, 665/12, 666/6b. Red. pierwsza przed 1939 była własnością Bibl. im. Krasieńskich w W-wie. Zaginiona.

Przeróbki:

Młoda Pol. 1923 nr 5 pt. W emigranckim domu; Z. Stein. Moskwa 1927 pt. Szlakiem niedoli i niedoli.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz: bułg.: S. Sztiplijewa. *Polsko-bułgarski przegląd* 1918 nr 15, 16 (fragm.) — czes.: fragm.: P. Maternová; *Slovanský přehled* 1903/1904 s. 1-5. Tamże 1910/1911 s. 208-217. *Ženský svět* 1912 s. 160. (Tłum. całości P. Maternová, przekład nie druk.) — ros.: Moskwa 1913; M. Pawłowa. Moskwa 1950 — słoweński: V. Molč. *Ljubljanski zvon* 1913 s. 19-21 (fragm.) — szwedzki: A. Jensen. W: *Polackerna...* Sztokholm 1918 s. 188-190 (tu fragm. z pieśni III i V).

25. Śpiewnik dla dzieci. Z muzyką Z. Noskowskiego. W-wa 1891. Wyd. nast.: pt. Dla dzieci od... W-wa 1902 [bez oprac. muzycznego, ze zmian. układem wierszy]; wyd. 2 W-wa 1905 [ze zmianą w oprac. muzycznym]; pt. Cztery pory roku. Poezje. W-wa 1916 *Zajmujące Czytanki* 280 [bez oprac. muzycznego]; toż wyd. 2 W-wa 1922 [1921]; pt. Śpiewnik dla dzieci. Zeszyt 1. W-wa 1920; toż wyd. nast.: W-wa 1924; wyd. 3 W-wa 1930; pt. Śpiewnik dla dzieci. Wyd. 4 W-wa 1924; pt. Śpiewnik dla dzieci. Zeszyt 2, wyd. 2 W-wa 1929; pt. Śpiewnik dla dzieci. Wyd. 5 W-wa 1950; pt. Cztery pory roku. W-wa 1958; pt. Śpiewnik dla dzieci. Wyd. 1. Kr. 1959; toż wyd. 2 Kr. 1960; wyd. 3 Kr. 1961; wyd. 5 Kr. 1967.

Zawartość: tu m.in.: Rzeka; Kolędniczy; Taniec. (*J. Ungra kalendarz warsz. na r. 1879*. W-wa 1878); Sanna; W polu; Nasza czarna jaskółeczka; Kukuleczka; Cichy wieczór; Poranek; W lesie; Jaskółka; Tęcza; Dzień dobry; Derkacz; Deszczyk.

Rękopisy

Sanna — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/3.

W polu — jw. sygn. 664/11.

Opracowania muzyczne (innych kompozytorów)

Taniec — K. Brzozowski. W: *Ta-ra-bum-bum*. Lw. 1937.

Nasza czarna jaskółeczka — W. Rzepka. W: *Nowy śpiewnik trzygłosowy a capella*. W-wa 1917.

Przeróbki

Kolędniczy — H. Ładosz. *Teatr w Szkole* 1936/1937 nr 3.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz: włos.: M. Konopnicka: *Canzoni per bambini*. Tłum. M. de Petri. Turyn 1933.

Rzeka: ang.: W. Kirkconnell. W: *A Golden Treasury of Polish Lyrics*. Winnipeg 1936.

Sanna: węgier.: E. Sebők. W: *Óvodások verseskönyve*. Budapeszt 1960 s. 47.

Poranek: węgier.: jw. s. 69.

Tęcza: węgier.: jw. s. 235.

26. W domu i w świecie. Książka dla dzieci od lat 10 do 12. Kijów [1891]. Wyd. nast.: W-wa [1906]. W-wa 1931 [1930]. Zawartość: tu m.in.: Niezabudka; Do mamy; O czym ptasek śpiewa; Wesoly Janek; Dziadek przyjdzie; O co się modlić?

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Niezabudka: litewski: Svirno Žyvyne [M. Grigonis]. W: *Kvietelis vaikų eilutes*. Wil. 1913; przedr. *Ziburelis* 1929 nr 2.

Do mamy: litewski: Svirno Žyvyne [M. Grigonis]. W: *Kvietelis vaikų eilutes*. Wil. 1913. O czym ptasek śpiewa: litewski: Svirno Žyvyne [M. Grigonis]. W: *Kvietelis vaikų eilutes*. Wil. 1913; przedr. *Ziburelis* 1929 nr 8.

Wesoly Janek: litewski: jw.; przedr. jw. nr 9.

O co się modlić?: bułg.: *Dietniska pocztovka* 1892 nr 8 — ros.: N. Nowicz. *Dietskoje cztenije* 1902 nr 5; *Inostrannyje narodnyje poety w biografijach i obrazkach*. Moskwa 1906.

27. Czytania dla Tadzia i Zosi. Kr. 1892 (tyt. okładkowy: Książka dla Tadzia i Zosi). Wyd. nast.: W-wa 1906; wyd. 2 W-wa 1910; wyd. 4 W-wa 1921; wyd. 5 W-wa 1925; wyd. 6 W-wa 1926; wyd. 7 W-wa 1928; toż przedr. Jerolimima 1944 *Szkolna Bibl. na Wschodzie pod red. Ł. Kurdybachy* t. 24.

Od wydania 4 stale pt. Książka dla Tadzia i Zosi.

Zawartość: tu m.in.: Jak to ze Inem było. (Przedr. *Dzien. Chicagoski* 1908 nr 45-46; *Kalendarz Tow. Szkoły Lud.* Kr. 1910 s. 12-27. Wyd. osob. W-wa 1951; wyd. 2 W-wa 1954; wyd. 3 W-wa 1957; wyd. 4 W-wa 1959; wyd. 5 W-wa 1961; wyd. 6 W-wa 1963; wyd. 7 W-wa 1965); Biblioteka Janka. Urywek z pamiętnika; Sen Leonka.

Przeróbki

Jak to ze Inem było — H. Jankowska. *Scena Oświatowa* 1963 nr 5; A. Olszakowski, S. Stąpf: *Czarodziejskie ziarno. Sztuka w 4 odsłonach na żywy i lalkowy plan. Wg noweli...* W-wa 1962 *Bibl. Teatrów Amatorskich*.

Przekłady

Jak to ze Inem było: ang.: M. Sperry. Kopenhaga 1958; C. Fournier. Nowy Jork 1962 — czes.: J. Strnadel. Praga 1963.

Biblioteka Janka: litewski: J. Talmantas. *Ziburelis* 1929 nr 3; przedr. J. Talmantas: *Tautos keliai*. Kowno 1932 s. 112-114.

Sen Leonka: litewski: M. Grigonis. *Šviesos keliai* 1931 nr 8.

28. Pod majowym słonkiem. Nowa książka dla dzieci napisana. Kijów 1892.

Zawartość: tu m.in.: Na opiece wierzby; Co gołąbki widzą.

Przekłady

Na opiece wierzby: włos.: M. Konopnicka: *Canzoni per bambini*. Tłum. M. de Petri. Turyn 1933.

Co gołąbki widzą: włos.: jw.

29. Prometeusz i Syzyf. *Bibl. Warsz.* 1892 t. 3 s. 225-249. Wyd. osob. W-wa 1907.

Cdpis fragm. — rkps Bibl. Jagiel, sygn. 684/II.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz: bulg.: G. Bakalow. *Borba* 1894 nr 23, 25; przedr. *Pocziwka* 1895 s. 1-30; J. W. Swietłow [J. W. Srebrow]. *Swremenna Mladeż* 1891 nr 2-4; G. Bakalow. *Warna* 1898; wyd. 2 Kazańsk 1899; wyd. 3 *Warna* 1901; *Literaturna Beseda* 1911 nr 9-10; G. Bakalow. *Wyd.* 4 Sofia 1920 — lotewski: K. Putniń. *Dzimtenes Vsesna liter.-pielikums* 1910 nr 206-208 — ros.: W. M. L. *Russkaja mysl* 1892 nr 9; M. Slavinski. Moskwa 1909; E. i. J. Leontiewowie. Petersburg 1909; wyd. 2 Petersburg. 1914; M. Morawka. Petersburg. 1915.

30. Listy. Albumik ozdobiony 12 chromolitografiami. W-wa 1893.

Zawartość: [inc.] I. Na białą karte...; II. Nie było dla nas...; III. Ty i wieczór...; IV. Śmiercię pożądam w tobie...; V. Nie znam ruchliwej fali...; VI. Rozstać się z tobą...; VII. Miłbś jest kłęską światła...; VIII. I mówię: odedź!...; IX. Czy pomnisz...; X. Dam ci te gwiazde...; XI. W wielkiej i pustej nawie...; XII. Tak mi się zda...; XIII. Nie skowronki...; XIV. W miłości nie ma zdrady...; XV. Ofiarowanie.

Rkps (fragm.) — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/19.

31. Na drodze. Nowele i obrazki. Kr. 1893.

Zawartość: U źródła. (*Tyg. Ilustr.* 1890 nr 21-22; *Nowa Reforma* 1891); Na werendzie. Obrazek. (*Przełg. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 39-40); Na rytnu. (*Kur. Codz.* 1889 nr 325); W dolinie Skawy. (*Tyg. Ilustr.* 1890 nr 44); Na drodze. Obrazek grecki. (*Przełg. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 3; *Dzien. Pol.* 1888 nr 45; *Tyg. Ilustr.* 1890 t. 1); Dziady (*Kur. Warsz.* 1889 nr 309 pt. Cyganicha); Dym. (*Kur. Codz.* 1890 nr 5; wyd. osob. W-wa 1899 *Wydawn.* „*Kur. Pol.*”; wyd. nast.: W-wa 1902 *Wydawn.* „*Kur. Pol.*”; wyd. 2 [sic] W-wa 1905 *Bibl. Univ. Lud.* 1; w tejże serii 27 wydań do r. 1950; oraz wyd. 15 Kat. 1945 *Bibl. Szkolna* I, 5; *Droñazgi*. Knechtstodem 1946, pt. Dym nad kotłownią; [b. m.] 1946 *Mala Bibl.* „*Książki*” 11 [współwyd. z Martwą naturą]; toż wyd. 2 oprac. Z. Niesiołowska-Rothertowa. W-wa 1946; wyd. 3 uzup. W-wa 1951 *Mala Bibl.* „*Książki*” 11; W-wa 1956; z posłowiem J. Dembowskiej. W-wa 1962; ponadto wielokrotnie przedrukowywana w czasopiśmie, antologiach i wydawnictwach zbiorowych); Józefowa. Studium z natury. (*Kur. Lw.* 1890 nr 9-10; *Kłosa* 1890 nr 1279; wyd. osob. Hanower 1947 [współwyd. z Urbanową]; Mendel Gański. (*Przełg. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 16-19; *Nowa Reforma* 1891 nr 80-85; wyd. osob. W-wa 1905; wyd. nast.: W-wa 1930 *Bibl. Univ. Lud.* i *Młodzieży Szkolnej* 66; [b. m.] 1946 *Mala Bibl.* „*Książki*” 12; wyd. 2 W-wa 1946; wyd. 3 [W-wa] 1949; wyd. 4 przejrzone, popr., uzup. przypiami i notą bibliogr. W-wa 1951 *Mala Bibl.* „*Książki*” 12; toż wyd. 5 W-wa 1951; oprac. T. Czajczyński. Wr. 1951 *Nasza Bibli.*; toż wyd. nast.: wyd. 2 Wr. 1952; wyd. 3 uzup. Wr. 1954;

wyd. 4 zmien. ze wstępem J. Budzyńskiej. Wr. 1958; W-wa 1956); Jaktón. (*Kur. Codz.* 1889 nr 276; *Dzien. Pol.* 1889 nr 280-281; *Ojczyzna* 1889 nr 20; *Nowa Reforma* 1890 nr 93-95; wyd. osob. W-wa 1905); Nasza szkapa. (*Przełg. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 39-43; przedr. *O własnych siłach* 1890 nr 43 (fragm.); *Nowa Reforma* 1891 nr 195-202; *Naprzód* 1899 nr 5-11 i nast.; w: *Nowela pol.* Oprac. J. Wiśniewski. T. 2. Brody [1907] *Arcydziela Pol. i Obcych Pisarzy*; wyd. osob. W-wa 1907 *Bibl. Univ. Lud.* 3; w tejże serii 20 wydań do r. 1950; z przedmową H. Politura. Charków 1929; Hanower 1945; [Hanower 1945]; W-wa 1949 *Bibl.* „*Rolnika Pol.*” pt. Opowiadania wybrane; W-wa 1951 *Mala Bibl.* „*Książki i Wiedzy*” 31; W-wa 1953; z posłowiem J. Dembowskiej. W-wa 1962; z przedmową K. Kuliczowskiej. W-wa 1967; W-wa 1968); Głupi Franek. (*Bibl. Warsz.* 1891 t. 2 z. 1; *Nowa Reforma* 1891 nr 234-240; *Polak na Obczyźnie* (Berlin) 1902 nr 6-12; *Dzien. Pol.* (Dortmund) 1904 nr 50-53; wyd. osob. Kijów 1916 *Wydawn. Red.* „*Świata Kobięcego*”; W-wa 1931 *Bibl. Univ. Lud.* i *Młodzieży Szkolnej* 241; [b. m.] 1946 *Mala Bibl.* „*Książki i Wiedzy*” 10; [b. m.] 1946 *Mala Bibl.* „*Książki*” 10 [współwyd. z W winiarskim forcie]; toż wyd. 2 W-wa 1946).

Rekopisy

U źródła [fragm. końcowy] — rkps Ossol. sygn. 12166/II.

Na rynku — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/35.

Józefowa — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/38.

Nasza szkapa — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/38.

Przeróbki

Dym — J. Cywińska, T. Łepkowska. *W kregu samotności*. W-wa 1961.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Na werendzie: litewski: K. Puida. *Vilniaus žinios* 1906 nr 52-53.

Na rynku: czes.: J. J. Langner. *Dělnické listy* 1904 nr 94 — franc.: A. Kordzikowska. *Messenger Polonais* 1925 nr 290-291 — litewski: K. Puida. *Vilniaus žinios* 1906 nr 54-55.

W dolinie Skawy: bulg.: *Graždanka* 1911 nr 1 — czes.: V. Ostrovec. *Jihoheske listy* 1905 nr 50 — ros.: P. Niestierowa. *Novyj wiek* 1901 nr 1.

Na drodze: czes.: A. P. [A. Schvab-Polabský]. *Kytice z lahů slovanských i cizích*. Opawa 1891 s. 114-115 — litewski: K. Puida. *Vilniaus žinios* 1906 nr 48 — lotewski: *Dienas Lapa* 1895 nr 243 — niem.: *Mickiewicz-Blätter* 1960 nr 13 — ukr.: L. Sidlecky. Kijów 1918.

Dziady: litewski: J. Andziulaitis. *Vienybe Lietuvinku* 1892 nr 45-48.

Dym: białorus.: Zjazulia. Wil. 1909 *Nasza Chata* — bulg.: Junosza. *Ruse* 1921 nr 7; *Burgaska posca* 1926 nr 69-70 — czes.: K. Ausobský. *Moravská ortice* 1900 nr 258, przedr. *Den* 1910 nr 164; J. Láska. *Národní politika* 1901 nr 157; M. K. *Dělnický kalendář* 1903 s. 77-79; K. Otavský. *Týdeník lidových novin* 1904 nr 12; V. Chlebeček. *Český svět* 1917/1918 nr 21; J. Strnad. *Práce* 1947 nr 252 — esperanto: J. Grum. W; M. Konopnicka: *Mia poshorlo*. — La fumo.

Wstęp i oprac. W. Włodarczyk. W-wa 1964 — hebrajski: W: *Polin. Antologia...* W-wa 1937; w: *[Młodość. Wybór opowiadań z życia młodzieży]*. Pod red. Z. Ariego. Tel-Awiv 1953; w: *Dziadziopowiadania. Antologia pod red. J. Awnon'a*. Tel-Awiv 1956 — łotewski: Kr. Br. Stastu Nodala 1906 nr 50-51; L.-Kr. [F. Lejas-Krūminš]. *Tēvijas laika grāmatā* 1910 s. 11-17; *Zelmenis. Mūsu Dzimtenes Kāleņārs* 1910 s. 95-102; R. Kroders. *Jauna Laika* 1911 nr 1-2; J. Cepelnicks [J. Pūpēdis]. *Latvijas Atbalss* 1912 nr 178-179; Naaizmerstule [R. Tabyņ]. *Dryva* 1914 nr 25-26 — r o s . : w: *Žyšn juga*. Odessa 1897 s. 88-95; L. Daszkiewicz. *Petersb. 1905; Žywoisnoje obzoriēnije* 1905 nr 4; M. Tropowska. Moskwa 1908; J. Żywowa. W: *Polskaja nowiella*. Moskwa 1949; P. K. Wilenska. W książce: M. Konopnicka: [Nowele]. *Petersb. [b. r.] — norweski: W: Nat over verden og andre polske noveller*. Tlum. I. Digernes, A. Biem. Oslo 1956 — serbochorw.: Z. Marković. *Pobratim* 1910; S. R. *Narodne novine* 1913 nr 236; w: *Poljska pripovetka*. Belgrad 1945; F. Vodnik. W: *Poljske novele starejši pisatelj. (1864-1914)*. Lublana 1951 — słowacki: F. V. [F. Votruba]. *Slovenský týždenník* 1904 nr 2, 8, 15, 22 kwietnia; F. Hrušovský. *Slovak* 1923 nr 167-168, 170, 172; F. K. Rudin. *Yesna* 1930 nr 8 — słoweński: *Slovenski narod* 1902; F. Gradišnik. *Venec slovenskih povestij* 1906 s. 49-60; *Domači prijatelji* 1910 s. 321-325; J. S. *Zenski svet* 1931 s. 252-256 — uk r . : Jakymowyc. Charków-Kijów 1930 — węgier.: *Magyar Nemszet* 1904 nr 205; K. Baryai. *Alkotmány* 1910 nr 220 — ży d . : J. Rajzfelder. W-wa 1922; I. L. Percec. Wil. 1930.

Józefowa: czes.: P. Maternová. *Zenský svět* 1907 s. 245-246, 259-260 — litewski: K. Puida. *Vilniaus žinios* 1906 nr 52-53 — łotewski: Kleinbergis. *Vērotājs* 1904 nr 12; K. Ziedaitis. *Rīgas Avīzes — seļetona pielikums* 1904 nr 225 — r o s . : K. Chraniewicz. *Nowyj žurnal inostrannoj literatury* 1903 nr 7; L. Daszkiewicz. *Rostow* 1906 — węgier.: *A Hét* 1905 nr 5; przedr. *Hölgyek Naplója*. Budapest 1909 s. 79-94.

Mendel Gdański: białoruski: Mińsk 1930 — bułg.: S. Andrejun. *Wazrazdane* 1910 nr 3 — estoński: K. Maamees. *Teataja* 1904 nr 110-114 — łotewski: A. Sls. *Stāstu Nodala* 1905 nr 37-39 — niem.: *Allgemeine Zeitung des Judenthums* 1892 nr 11-13 — r o s . : Moskwa 1897; Żurawska. *Żurnal dla wszech* 1898 nr 6-7; W. S. Balaszew. W: *Silueti. Rasskazy russkich i polskich pisatelej*. Petersb. 1900; Moskwa 1903; Slepcow. Petersb. 1904; L. Daszkiewicz. *Rostow* 1906; Moskwa 1906; Petersb. 1907; Petersb. 1907; Petersb. 1910; M. Tropowska. Moskwa 1910 *Posrednik*; E. i J. Leontiewowie. W: *Iz odnogo rusla*. Moskwa 1911; wyd. nast. Moskwa 1914; Petersb. 1912; L. Daszkiewicz. Moskwa 1918; wyd. nast. Moskwa 1919; Moskwa 1920; Moskwa 1923; Moskwa 1930 — serbochorw.: w: *Poljska pripovetka*. Belgrad 1945; F. Vodnik. W: *Poljske novele starejši pisatelj. (1864-1914)*. Lublana 1951 — uk r . : Kijów 1909 *Czas*; P. Efmow. *Jekatierynosław* 1920 — ży d . : F. Kafner. W-wa [1907].

Jakton: bułg.: Ch. Kusow. *Westi* 1912 nr 11-12 — czes.: B. J. *Moravský orlice* 1905 nr 12 — litewski: K. Puida. *Vilniaus žinios* 1906 nr 48-51 — łotewski: *Baltijas Vestneša* 1896

nr 183; E. Sudrabu [E. Zilbers]. W: *Krājums*. Ryga 1901 s. 147-153 — r o s . : B. Tomaszewska. *Mir božij* 1896 nr 5; G. Jakowlewicz. *Sym otieczestwa* [1899]; N. Tatarow. *Russkoje bogatstwo* 1902 nr 6; K. Chraniewicz. *Nowyj žurnal inostrannoj literatury* 1903 nr 7; w: *Fetoriej w polskoj literaturie*. Kijów 1909 s. 148-150; E. i J. Leontiewowie. W: *Iz odnogo rusla*. Moskwa 1911; E. i J. Leontiewowie. Moskwa 1914; wyd. nast. Moskwa 1918 — serbochorw.: R. Vinaver. *Bosanska vila* 1911 nr 1-4.

Nasza szkapa: bułg.: M. Kasztanow. *Sofia* 1921 — c z e s . : P. Maternová. *Koěty* 1898 s. 631-661; wyd. osob. Praga 1912; J. Maur. *Besedy času* 1903 s. 245-294 z przerwani — hebrajski: W-wa 1922; w: *Polin. Antologia...* Pod red. J. Warszawiaka. W-wa 1937; B. Tenne. *Atidot* 1959 nr 2; w: *Mitochar ha-si-pur ha-polani*. Tel-Awiv 1959 — łotewski: J. P. *Peterburgas Avīžu literariskais pielikums* 1902 — r o s . : *Russkoje bogatstwo* 1896 nr 12; E. Leontiewa. *Junyj čitatel* 1902 nr 12, 14; E. Szweđer. Wil. 1911; P. K. Wilenska. W książce: M. Konopnicka: [Nowele]. *Petersb. [b. r.] — serbochorw.: Z. Marković. Narodne novine* 1906; toż wyd. osob. Zagrzeb 1933 — słowacki: J. G. Štand. *Košyce-Zylina* 1929.

Glupi Franek: franc.: J. B. G. [J. B. Gasztowtt]. *Bulletin Polonais* 1905; przedr. *Les Amis de la Pologne* 1922 — łotewski: J. Sp. *Latvietu Avīzes* 1915 — r o s . : *Kijetulanin* 1894; *Minskij listok* 1900; M. Waldien. *Siewier* 1902 nr 2-3; S. Michałłowa-Sztern. Moskwa 1914; E. Żiwowa. W: *Polskaja nowiella*. Moskwa 1949 — serbochorw.: Z. Marković. *Prosvjeta* 1904 nr 5-7.

32. O Janku Wędrowniczku. Opowiadania swoim dzieciom... W-wa 1893. Wyd. nast.: W-wa 1922; W-wa 1924; W-wa 1927, wyd. 10 W-wa 1929; fragm. pt. Za Kasynem plotem. 1929; wyd. 11 W-wa 1930; wyd. 12 W-wa 1935 [1934]; wyd. 13 W-wa 1938; W-wa 1950; wyd. 2 W-wa 1952; wyd. 3 W-wa 1954; wyd. 5 W-wa 1956; wyd. 6 W-wa 1958; W-wa 1958 *Przeczytaj i Namaluj*; wyd. 7 W-wa 1959; W-wa 1959 *Przeczytaj i Namaluj*; W-wa 1961 *Przeczytaj i Namaluj*; wyd. 8 W-wa 1963; wyd. 9 W-wa 1966 [1965]; wyd. 10 W-wa 1968.

Przeróbka: *Płomyczek* 1925/1926.

Przekład ros.: A. Frenkiel. W-wa 1959.

33. O krasnoludkach i sierotce Marysi. W-wa 1896 [1895]. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1904; wyd. 5 W-wa 1920; pt. Historia o krasnoludkach i sierotce Marysi. W-wa 1921; wyd. 7 pt. O krasnoludkach i o sierotce Marysi. W-wa 1925; wyd. 8 W-wa 1926; wyd. 9 W-wa 1930 [1929]; wyd. 10 W-wa 1933 [1932]; wyd. 11 W-wa 1935; wyd. 12 W-wa 1937 [1936]; wyd. 13 W-wa 1938; wyd. 14 W-wa 1939 [1938]; wyd. 15 W-wa 1939; wyd. 16 W-wa 1939; wyd. 9 [sic] Edynburg 1943; Jerozolima 1943 *Szkolna Bibl. na Wschodzie pod red. L. Kurdybachy* t. 11;

wyd. 16 [sic!] Kr. 1945; wyd. 17 z tekstem ustalonym przez S. Pigionia. Wr. 1948; wyd. 18 (powojenne 3) W-wa 1948; wyd. 3 (18) W-wa 1954; wyd. 4 (19) W-wa 1955; wyd. 5 z ilustr. J. M. Szancera. W-wa 1957; wyd. 21 (powojenne 6) W-wa 1958; wyd. 22 (powojenne 7) W-wa 1959; wyd. 22 (powojenne 7) [sic!] W-wa 1960; wyd. 2 [sic!] W-wa 1963; wyd. 23 (powojenne 8) z przedmową J. Porazińskiej. W-wa 1964; wyd. 7 [sic!] W-wa 1966.

Rkps [33 karty] — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/38.

Przeróbki

F. Barański: Sierotka Marysia. Bajeczka sceniczna w 3 odsłonach podług... *Mały Świątek* 1918 nr 10-13.

S. Raczyński. Opole [ok. 1946].

H. Ożógowska: Jak się żabie wydawało, że najpiękniej śpiewa. *Plomyk — Przyj. Młodzieży* 1962 nr 1.

B. Malak: O krasnoludkach i o sierotce Marysi. Sztuka w 8 odsłonach. W-wa 1963.

J. Skowronka: O krasnoludkach i o sierotce Marysi. Widowisko kukielkowe wg bajki... Kr. 1970.

Przekłady: ang.: K. Żuk-Skarszewska. Londyn 1929; wyd. nast. Edynburg 1947 — białorus.: J. Brylja, [wiersze:] A. Wjałjuhin i S. Dżarhaj. Mińsk [b.r.] — czes.: L. Mrázová. *Matica slovenská* 1934; L. Mrázová. Žylina 1935; L. Mrázová. Praga 1935; Z. Galosová, [wiersze:] H. Jechová, z postawami J. Krejčego. Praga 1955 — estoński: L. Skomorowska. Tartu 1936 — franc.: H. Osuchowska, R. Bailly. Paryż 1925; Paryż 1927 (fragm.); Paryż 1928 (fragm.); *Notre Pologne* 1931/1932 nr 8 (fragm.) — hebrajski: Tel-Awiw 1959; — niemiec.: M. Fried. Tel-Awiw 1960; M. Prywes, [wiersze:] J. Lichtenbaum. Tel-Awiw 1960 — litewski: S. Dabušis. J. Karvekis, J. Rinkevičius. Kowno 1935; O. Miciute. Wil. 1964 — niemiec.: E. Świeżawski, E. Mayer. Einsiedeln 1949; H. Wieggershausen, [wiersze:] M. Remané. W-wa 1959; wyd. nast. W-wa 1960; wyd. 3 W-wa 1961 — ros.: W. M. Ławrowa. Moskwa 1905; wyd. 2 Moskwa 1916; M. Zamachowska, R. Merkina [przeróbka sceniczna] Moskwa 1956; N. Podolska. Moskwa 1962 — słowacki: L. Mrázová. [Martin] 1934 — ukraiński: I. Derkacz. Lw. 1955; wyd. 2 Lw. 1959 — węgierski: É. Sebők. W-wa-Budapeszt 1961 *Móra Kiadó* — włoski: V. Gibelli. Mediolan 1952; wyd. nast. Mediolan 1960.

34. Poezje. Seria czwarta. W-wa 1896 [1895].

W a r t o ś ć: Fragmenty <[inc.:] Duch mój — ptak boży... (Tyg. Ilustr. 1888 t. 1 s. 244); Zawsze leciałam... (Kur. Pol. 1891 nr 148 pt. O brzasku); Nasza Pani. (Przeł. Lit. dod. Kraju 1888 nr 44); Zakwitły ciernie...; Po sześciu wiekach. (Bibl. Warsz. 1891 t. 1 s. 595 pt. Beatrycze i Francesca); Wiosna do poety. (Kur. Codz. 1887 nr 140); Poeta i demon (I. Demon do poety; II. Poeta do demona). (Echo Mus., Teatr. i Artyst. 1889 nr 295, 297); — Pieśń bez echa (I. Pieśń o domu. (Kłosy 1889 nr 1227; przedr. pt. Dom. *Dzien. Chicagoski* 1907 nr 283); [inc.:]

II. Ciemnym lasem... (Przeł. Lit. dod. Kraju 1889 nr 51 pt. W chacie i w polu [fragm. VII]; III. Oj, porosła... (Jw. [fragm. IV]); IV. Kubek. (Echo Mus., Teatr. i Artyst. 1891 nr 418); V. Oj, nie ta jest...; VI. Noc i dzień. (Tyg. Ilustr. 1891 t. 1 s. 406); VII. Obiełt nam nasze chaty... (Przeł. Lit. dod. Kraju 1889 nr 1 pt. Piosenka; przedr. pt. Do roboty!... *Dzien. Chicagoski* 1893 nr 195); VIII. Po zielonych tych pokosach...; IX. Hej! Cień na niebie!...; X. Zaszła zorza...; XI. Nie zatrząsie...; XII. Oj, dolo...; XIII. Nie dla mnie...; — Vivos voco — mortuos plango (Droga. (Echo Mus., Teatr. i Artyst. 1891 nr 419); W rocznicę Irydiona. (Przeł. Lit. dod. Kraju 1887 nr 9 pt. W rocznicę śmierci autora „Irydiona”); Ignacemu Domejce. (Kłosy 1889 nr 1233 pt. Pamięci Ignacego Domejki); Jej pamięci. (Kur. Warsz. 1887 nr 239 pt. Pamięci Ludmily ze Skrzyńskich Radoszewskiej); W rocznicę Szopena. (Tyg. Ilustr. 1888 nr 270); Nad mogiłą Kraszewskiego [Cz. III inc. Kto cię z nas nie znał...]; Pod Dogali. (Przeł. Lit. dod. Kraju 1887 nr 8 pt. Spod Dogali); Matce. (Kur. Codz. 1892 nr 1); Wstań, o dziecie... <[inc.:] I. Wstań, o dziecie...; II. Ucz się...; III. Kiedy widział skre... (Życie 1887 nr 12; *Gaz. Pol.* 1887 nr 12); Nie licz wśród burzy...; Pod każdą stopą...; Wezwanie. (Echo Mus., Teatr. i Artyst. 1891 nr 389); — Z pola i z lasu <[inc.:] Już wróciły...; Nigdy ja was...; W oddalonych...; Nasze srebro, złoto... (Bibl. Warsz. 1891 t. 2 s. 390 pt. Złoto, srebro); Na śniegu. (Kraj 1891 nr 10); Ponowa; Dziadus. (Tyg. Potesz. 1889 nr 1 pt. Przed chatą); W piwnicznej izbie; W lesie <[inc.:] I. Wieczór mglisty, wieczór błądy...; II. Zagubiona w leśnej ciszy...; III. Aż na skraju tej polany...; IV. Stoje błada, stoję cicha... (Tyg. Ilustr. 1889 t. 2 s. 251); — Żurawie. (Tyg. Ilustr. 1893 nr 197); W kamieniu polnym. (Echo Mus., Teatr. i Artyst. 1888 nr 261); — Gwiazdy <[inc.:] I. Przy oknie siedzę... (Tyg. Ilustr. 1891 t. 1 pt. Wiosenna nocą); II. Na mroźnym niebie...; III. O, nie jest nikt...; IV. Videntes stellam magi...; V. Kiedyś...; VI. Angelus. (Tyg. Ilustr. 1892 t. 2 s. 403); — Helenika [sic] <Helios. (Kraj 1891 nr 41); Elektra. (Kraj 1891 nr 45); Cytara Tymona. (Ateneum 1891 t. 2 s. 540); Augury. (Kraj 1891 nr 46); — W zieleni <[inc.:] I. Gra „w zielone” jest tak stara...; II. Zaczęło się to pewnego ranka...; III. Ja sam nie wiem...; IV. Czy w listku były uroki...; V. Dusza jej kwitła...; VI. Dzisiaj, nie pomnę już...; VII. O, słodkie usta...; VIII. Pomiedzy ludźmi cichy teraz chodzę... (Tyg. Ilustr. 1892 nr 124); — Z albumu Chopina (I. Preludium. (Kalendarz potesz. *Paprockiego na r. 1889*. W-wa 1888; *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 242); II. Nocturn. (Ogl. jw.; przedr. jw.); — Z tamtego świata. Do tryptyku Pruszkowskiego (I. Na cmentarzu; II. W chacie; III. Z powrotem). (Tyg. Ilustr. 1888 nr 305); — Po drodze (Ren <[inc.:] I. Z pian na piany...; II. Na skale...; III. Uderzył w mnie...; IV. Fala w pyły rozbita...; V. Z glazu na glaz...; VI. Ocieram czoło...; VII. Szum i ped...; VIII. Znam cię, falo... (Tyg. Ilustr. 1891 t. 1 s. 150-151); — Na jeziorze (I. O zachodzie; II. Barka; III. U starej tamy; IV. A fala płacze). (Bibl. Warsz. 1891 t. 3 s. 363); — Na starym cmentarzu <[inc.:] I. Przejrzysty letniej nocy cień...; II. Na grobie rycerz...; — Z mojej biblii <[inc.:] I. Nie w domu szczęścia... (Przeł. Lit. dod. Kraju 1889 nr 41); II. Który ma złoty klucz...; III. Zachowaj słowo...; IV. Gdybym ze złota...; V. Gniew

Barankowy...; VI. A ci, co giną...; VII. Niechaj się ludy...; VIII. Gdzie jest ten grom... (*Przegl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 41); IX. Jeszcze odkładam... (Ogł. jw.); X. Na Twej mi szacie... (Ogł. jw.); — Przekłady: R. Hamerling: Łabędzi śpiew romantyzmu I-XXIX. (*Tyg. Ilustr.* 1890 nr 3-5); Sully Prudhomme: Gdzie idą? (*Życie* 1887 nr 9); J. Vrchlický: Attis i Kybela; [J. Vrchlický:] Hypermestra; [J. Vrchlický:] Portret. (*Tyg. Ilustr.* 1891 nr 60); [J. Vrchlický:] Desdemona; [J. Vrchlický:] List; [J. Vrchlický:] A u nas...; [J. Vrchlický:] Rad bym wiedział...; [J. Vrchlický:] Dnie i noce (I. Spokój poranny; II. Południe; III. Pieśń zmierzchu; IV. Mrok jesieni; V. Wieczór; VI. Nad przepaścią; VII. Giordano Bruno). (*Przegl. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 40-42, 45 — fragm.); [J. Vrchlický:] Perspektywy (Wiosenny hymn Ahaswera. (*Pravda* 1888 nr 32)); [J. Vrchlický:] É morta. (*Tyg. Ilustr.* 1890 nr 27); [J. Vrchlický:] Gorzkie ziarna (Z Ibn-Jemina); A. Swinburn [sic!]: Dwa chóry z „Atalanty”. (*Pravda* 1889 nr 22); J. Wolff: Ostatni toast z „Tannhäusera”. (*Tyg. Ilustr.* 1887 nr 234).

Rękopisy

W rocznicę Irydiona — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/33-34.
W lesie — rkps jw. sygn. 664/23, 664/28.
Gwiazdy — rkps jw. sygn. 664/22.
W zielone — rkps jw. sygn. 664/17.
Z albumu Chopina — rkps jw. sygn. 664/26.
Ren — rkps jw. sygn. 664/28.
Z mojej biblii — rkps jw. 664/4.
R. Hamerling: Łabędzi śpiew romantyzmu — rkps jw. sygn. 664/57.
J. Wolff: Ostatni toast z „Tannhäusera” — rkps jw. sygn. 664/57.

Nuty

Pieśń o domu: Vilhar. Śpiewnik nr 8, Poz. 1908; *Płomyk* 1925/1926 s. 38-39; *Scena Oświatowa* 1939 nr 7.
Kubek: W. Frieman. [Nie druk.].
Oj, nie ta jest...: K. Górski. W-wa [b. r.]; J. Prosnak. [Nie druk.].
W rocznicę Szopena: pt. Chopinowi: W. Lachman. [B. m. i r.]; P. Perkowski. Kr. 1950 *Pol. Lit. Chóralna* nr 41; pt. Na grób Chopina: Z. Noskowski. Kr. [b. r.].
Na śniegu: M. Karłowicz. 1896.
Na jeziorze: F. Ryling: Trzy pieśni.
Który ma złoty klucz...: P. Maszyński. W-wa [b. r.].

Przeróbki

Pieśń o domu: J. Łukowska. *Scena Oświatowa* 1939 nr 7.
Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:
Duch mój — ptak boży...: s ł o w a c k i: Horal [P. Bella]. *Denmca* 1904 nr 2.
Pieśni bez echa: s ł o w a c k i: Horin [J. Uram]. *Słowansky týždennik* 1906 nr z 21 września.
Pieśń o domu: białorus.: Janka Kupala [I. Łuciewicz]: Zbor tworań. Mińsk 1961 — b u ł g.: S. Sztiplijewa. *Nasza struja* 1935 — s e r b o c h o r w.: M. Jasinjski. *Bosanska vila* 1913 nr 17-18 — u k r.: I. Hłyński. *Wsesoit* 1960 nr 10.
Ciemnym lasem...: h e b r a j s k i: J. Lichtenbaum. W: *Hatekufa* 1918 t. 2; przedr.: J. Lichtenbaum: *Giv'at olám*. Jeruzolima 1945 — s ł o

w a c k i: Horin [J. Uram]. *Słowansky týždennik* 1904 nr z 14 października.

Oj, porośla...: c z e s.: J. V. *Śląska lipa* 1910 s. 28.

Hej! Cień na niebie!...: s ł o w a c k i: Horin [J. Uram]. *Słowansky týždennik* 1906 nr z 24 sierpnia.

Nie zatrzesie...: c z e s.: O. F. Babler. *Selské listy* 1922 nr 32.

Oj, dolo...: ł o t e w s k i: R. Jekabs. *Latviešu Avizes* 1899 nr 10 — s ł o w a c k i: Horin [J. Uram]. *Słowansky týždennik* 1906 nr z 31 sierpnia.

W rocznicę Szopena: esperanto: Fer Vora. *Pola Esperantisto* 1912 z. 3.

Wstań, o dziecię...: c z e s.: J. Nečas. *Naši mládeži* 1887. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2856.

Nie licz wśród burzy...: r o s.: *Iz žemczuzyny polskoj poezii*. 1915.

Wezwanie; h e b r a j s k i: J. Lichtenbaum. *Hatekufa* 1918 t. 2; przedr.: J. Lichtenbaum: *Giv'at olám*. Jeruzolima 1945.

Przy oknie siedzę...: s e r b o c h o r w.: R. Košutić: Primere književnoga jezika poljskoga. Belgrad 1901 — s ł o w a c k i: *Denmca* 1903 nr 10.

Preludium: s ł o w a c k i: A. Żarnov. *Eldn* 1935 nr 10.

35. Szczęśliwy świątek. Książka dla dzieci. W-wa 1895.

Zawartość: tu m. in.: Stefek Burczymucha. (Wyd. osob. W-wa 1955 *Przeczytaj mi, Mamo!*; wyd. 2 W-wa 1956 w serii jw.; wyd. 3 W-wa 1957 w serii jw.; W-wa 1957 *Przeczytaj i Namaluj* [współwyd. z Małym trebaczem]; wyd. 4 W-wa 1959; wyd. 4 W-wa 1960 [współwyd. z Małym trebaczem]; wyd. 5 W-wa 1961; wyd. 6 W-wa 1962; wyd. 7 W-wa 1964; wyd. 8 W-wa 1966 *Poczytaj mi, Mamo!*; wyd. 9 W-wa 1969 *Poczytaj mi, Mamo!*)

U w a g a: pozycja w Wydaniach zbiorowych nosząca tytuł: Szczęśliwy świątek, ma odmienną zawartość.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach.

36. Do braci zmartwychwstańców. Powst. w 1896. Wyd. osob. [b. m. i r.]. Toż pt. Po odwiedzeniu kościoła jubileuszowego. Paryż [b. r.]. Przedr. pt. Z Rzymu. *Dzien. Lud.* 1920 nr 307.

W kopii (nie zachowanej) M. Dulębianki z autografu tyt. brzmiał List do ojców zmartwychwstańców po zwiedzeniu kościoła jubileuszowego w Rzymie.

Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/20 pt. Ojcowie zmartwychwstańcy.

Przeróbka pt. Ośmioro błogosławieństw tak z Rzymu dziś dzwoni. *Polska Odrodzona* 1923 nr 14.

37. Nowe latko. Z rysunkami P. Stachiewiczza. W-wa [1896]. Wyd. nast.: wyd. 2 z muzyką P. Maszyńskiego. W-wa [1899]; wyd. 2 [sic!] W-wa 1909 [1908].

Zawartość: Przygrywka [inc. Toczy nam się, toczy...]; Zima; Choinka. (Wyd. osob. W-wa 1928); Z kołędą. (*Tyg. Ilustr.* 1895 nr 1; wyd. osob. z muzyką. W-wa [b. r.]); Sanna; Wesele; Święta Agnieszka; Wiosenka; Bociany; W Palmowa Niedziele. (*Tyg. Ilustr.* 1895 nr 14); Maik. (*Tyg. Ilustr.* 1894 t. 1); Kiedy Pan Jezus chodził

do ziemi. (*Tyg. Ilustr.* 1893 nr 193); Na flisa; W pasiece; Kosiarze; Pieśń o chlebie; Jesień; Stara prządka; Żurawie.

Rękopisy

Całość zbioru — rkps Bibl. Nar. sygn. 6007/II. Tu wiersz Pieśń o chlebie pt. Nowy kołacz.

Z kołędą — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/3.

Stara prządka — rkps Bibl. Nar. sygn. 6006/II pt. Do starej prządki.

Przeróbki

Z kołędą — H. Tyrankiewiczowa. *Teatr w Szkole* 1935/1936.

Wesele — H. Ładosz. *Teatr w Szkole* 1938/1939 nr 1/2.

Wiosenka — E. Porajska. *Teatr w Szkole* 1935/1936.

38. Linie i dźwięki. Kr. 1897. Wyd. nast.: wyd. 2 [zmien.] W-wa 1911; wyd. nowe W-wa [1911].

Zawartość (wyd. 2): Rozteżone na zjawiska...; [Cz. I:] Przygrywka [inc. Wiecieć więc znówu...]; Do ziemi. (*Kłoso* 1887 nr 1173 pt. Fragment [inc. Siła mi smutków...]); Nasza Pani; Śnieżne pole; Lipy kwitną [inc.:] I. Lipy kwitną...; II. Już lipa roztuła... (*Ster* 1895 nr 1; przedr. pt. Paszczelny rój. *Dzien. Chicagowski* 1896 nr 115); III. Hej, wy miody, białe miody...; IV. Lipowy szpaler...; V. Leć, mój roju...; VI. Sta- wicze przedzie rna... (*Ziarno* 1896 nr 3-4); — Rok nowy. (*Świt* 1886 nr 93 pt. 1886); Memu miastu; Adesso parla. (*Kur. Warsz.* 1887; *Dzien. Pos.* 1887 nr 184; *Dzien. Pol.* 1887 dod. do nru 221); Nasza chata. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 40 pt. Fragment [inc. A kiedy patrze...]); Autorowi „Irydiona”. W rocznicę śmierci; W rocznicę Szopena; Rośnie nasz cmentarz; Nad mogiłą. Pamięci J. I. Kraszewskiego [Cz. IV] [inc. Rozjęczał się, rozkołysał na Wawelu spiż...].

[Cz. II:] Więc mi nawiężcie... (*Kur. Warsz.* 1889 nr 1 pt. Z moich piosnek); Fatum do Wyko- frona. (*Pravda* 1888 nr 50); Nie tego żal mi... (W wyd. z 1897 pt. Na rozstaju); Ta gwiazda...; „Non dolet”. (*Echo Mus.*, *Teatr. i Artyst.* 1889 nr 280; *Dom Pol.* 1889 nr 19; *Gaz. Lubel.* 1889 nr 35); Świat zawojował...; Zakwitły ciernie...; Głos gro- bu. (*Tyg. Ilustr.* 1888 t. 1 s. 308); Śpijcie!; Koniec wieku [inc.:] I. Budujem stos...; II. Wskroś dzien- nej wrzawy...; III. Już poranionych... (*Kraj* 1892 nr 29); — ...Dum spiro — spero... (*Kraj* 1895 nr 36 pt. Fragment [inc. A kiedy szczęś- cia...]).

[Cz. III:] Przygrywka [inc. Nie daj mi, Bo- że...]. (*Tyg. Ilustr.* 1888 nr 262 pt. Nowy rok); Czego ty bledniejsz... (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 51 pt. W chacie i w polu [fragm. II]); Oj, usnij... (Ogl. iw. [fragm. III]); A jak ciebie...; Z progu chaty; Zakreślił się wiatr...; A żeby, wietrze...; Dwie gwiazdy. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 51 pt. W chacie i w polu [fragm. I]); Ponięście się... (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 51 pt. W chacie i w polu [fragm. V]); O świącie; Zaszumiły... (*Ziarno* 1896 nr 6); Zima do poety. (*Świat* 1889 nr 1 pt. Zima poety); Obiełt nam...; Na cmentarzu. Na Dzień Zaduszny; (*Światla i cienie. Zbiór nowel i poezji.* W-wa 1888; *Pszczółka Ilustr.* 1888 nr 19; *Dzien. Pol.* 1888 nr 305).

[Cz. IV:] Nie, nie jesteśmy...; Z mojej biblii (I-X oraz [inc.:] Z proroków onych daj mi być

pobitych... (*Życie* 1888 nr 43; w wyd. 1 pt. Z mojej biblii); Kto krzywdę plodzi...; W piekle mak długich... (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 41); — Są lata wielkie... (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 1 pt. Na nowy rok); Wstań, o dziecięciu!; Kto dla siebie pracuje...; Ucz się...; Kiedy wi- dzisz skrę...; Kto na grobie... (*Dla głodnego ludu. Jednodniówka akademicka.* Kr. 1890); Widzenie [inc. I porwał mnie Pan...]; Przed świtem. (*Kur. Pol.* (Kr.) 1891 nr 148 pt. O brzasku. II); Dekadentem. (*Tydzień dod. Kur. Lw.* 1897 nr 1 pt. Braciom pieśniarzom); Na Libanie; Trębacz; Pieśń pracy. (*Dzien. Kijowski* 1896; *Kur. Przemyski* 1896 nr 96).

[Cz. V:] J. Vrchlický: Spartakus. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 12); J. Vrchlický: Kaligula i Filon Żydowin; Dźwięk jedyny...

Rękopisy

Śnieżne pole — rkps pt. Wizja — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/28.

„Non dolet” — rkps iw.

Trębacz — rkps iw. sygn. 664/34.

Dwie gwiazdy — rkps Bibl. Miejskiej w Bydż. sygn. 252 pt. W trzejkrólowy wieczór.

Na Libanie — rkps iw. sygn. 165.

Lipy kwitną — przed 1939 rkps w Bibl. im. Krasinich w Warsz., zniszcz. w 1944.

Nuty

Nasza chata: J. Herrman. Poz. 1946.

Oj, usnij...: W. Raczkowski. W: A kiedy mi przyjdzie. — Oj, usnij... W-wa 1934; Tenże Kr. 1954.

Przekład: Zob. Wybory twórczości w przed- kładach oraz:

Lipy kwitną: hebrajski: J. Lichtenbaum. *Hahetufa* 1918 t. 2; przedr. J. Lichtenbaum: *Giv'ot olam*. Jeruzolima 1945.

Nasza chata: bułg.: S. Sztiplijewa. *Nasza struja* 1935 nr 9-10 — estoński: V. Grün- stamm „Külarine”. Tallinaja Teataja ja Tallinaja Undiste, Kirjandustinetaadustine lisa 1911 nr 13 — franc.: X. [V. Gasztowt]. *Bulletin Po- lonais* 1902 nr 172; przedr. *Les Amis de la Po- logne* 1922.

Ta gwiazda...: s z w e d z k i: A. Jensen. *Stock- holms Dagblad* 1910 nr 8.

Czego ty bledniejsz... serbochorw.: M. Petrušinska, D. Maksimović. *Politika* 1956 nr z 20 grudnia.

Zaszumiły...: c z e s.: *Slovácké noviny* 1936 nr 49.

Dekadentem: c z e s.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1905/1906 s. 393.

39. Ludzie i rzeczy. Szkice i obrazki. W-wa 1898 [1897].

Zawartość: Akwileja; Na rybackich lagu- nach. (*Tyg. Ilustr.* 1895 nr 43-44); Miłosierdzie gminy. Kartka z Höttingen. (*Kraj* 1891 nr 48-49, 51-52 pt. Kartki ze Szwajcarii. Miłosierdzie gmi- ny; wyd. osob. W-wa 1908 *Bibl. Uniw. Lud.* 73; wyd. nast. W-wa 1949 *Mała Biblioteczka „Książki i Wiedzy”* 17; W-wa 1953; W-wa 1956; wyd. 2 W-wa 1959); Za kratą I-V. (*Świt* 1886 nr 21, 113-118); W Awinionie; Luźne kartki. Wrażenia z Pawii. (*Kraj* 1887 nr 8); Chodzik. (*Przeł. Polit., Spol. i Lit.* 1898 nr 28, pt. Czy warto dla ludu pisać...); Uroczystości imienia Kolumba (Italo- -Americana; Italo-Americana [sic!]; Pochód historyczny; Święto pokoju; Turnieje; Na morzu;

„Il Re”; W mieście; La Regina; Bez programu; Popis dzikich. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 201-202, 213-214, 231, 247, 255-258, 263, 276, 332, 335); — Uroczystości imienia Kolumba. Wystawa dydaktyczna. (*Kur. Warsz.* 1893 nr 4-5 pt. Wystawa dydaktyczna—Genua w grudniu); Na kwiatowej górze; Jasełka [inc. Nie zawsze i nie wszędzie stroili jasełka...]; Szkice z cmentarzy I-VI. (*Kur. Codz.* 1890 nr 303); Rocznica Marschnera. (*Tyg. Ilustr.* 1895 nr 39); Jak słońce zimą w Gorycji wschodzi. (*Kur. Warsz.* 1894 nr 53-54); Jak słońce zimą w Gorycji zachodzi. (*Kur. Warsz.* 1894 nr 74-75); Na ostrzu pióra. I. Pracownia. (*Bibl. Warsz.* 1894 t. 4 s. 141-153); Teofil Lenartowicz I-VI. (*Mysł (Lw.)* 1893 nr 14, 1894 nr 1, 11, 14, 1895 nr 1-2 — fragm. pt. Ze wspomnień o T. Lenartowiczu; *Kraj* 1895 nr 37-45).

Rękopisy

Na ostrzu pióra — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/10.

Przeróbki

Miłosierdzie gminy — A. Nowaczyński: Miłosierdzie ludzkie. Dramat w 1 akcie na tle noweli... *Ilustracja Pol.* 1902 nr 41-42; wyd. nast. pt. Miłosierdzie gminy. Sztuka w 1 akcie. Udratmował A. Nowaczyński, wstępem zaopatrzyła Z. Luczek-Hoffmanowa. W-wa 1948 *Bibl. Świetlicowa* 4; wyd. 2 W-wa 1949.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Miłosierdzie gminy: ang.: I. R. Sues. *Polish Short Stories*. W-wa 1960 s. 149-180 — estońsk.: Jutustus. *Kiir* 1913 nr 74-79 — franc.: P. Cazin. Paryż 1911 — łotewski: V. Mšus. *Laiki* 1906 nr 1-5; [T. Lejas-Krumiņš]. *Latvija* 1906 nr 14-16 — ros.: *Pravda* 1905 nr 2 — serbochorw.: Z. Marković. *Pobratim* 1911 s. 166-237 z przerwami — słoweński: *Amerikanski Slovenec* 1906 s. 35-37; Fr. V. [F. Virant]. *Slovenec* 1909 s. 150, 155-156 — ukr.: W. Derżińska.

Za krata: czes.: A. Maternová. *Ženský svět* 1900 s. 172-255 z przerwami.

40. Nowele. W-wa 1897.

Zawartość: Panna Florentyna. (*Kraj* 1894 nr 7-12; *Kur. Lw.* 1894 nr 178-198 z przerwami); Stacho Szafarczyk. (*Tyg. Ilustr.* 1891 nr 89-97); Krysta. (*Bibl. Warsz.* 1895 t. 4 s. 189-214); Niemczaki. (*Kraj* 1894 nr 23; *Gaz. Lw.* 1894 nr 104-105; *Słowo Pol.* 1894 nr 12; wyd. osob. W-wa 1907 *Bibl. Univ. Lud.* 4; w teście serii 12 wydań do r. 1948; wyd. 12 [sic!] *Kat.* 1945 *Bibl. Szkolna* I, 1); Ze szkoły. (*Kraj* 1892 nr 1-3); Z włamaniami. (*Kraj* 1892 nr 40-42; wyd. osob. W-wa 1951 *Mala Bibl. „Książki i Wiedzy”* 35); Marianna w Brazylji. (*Kraj* 1892 nr 7; wyd. osob. W-wa 1949 *Mala Bibl. „Książki i Wiedzy”* 18); Obrazki więzienne (Podług księgi. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 27; *Gaz. Nar.* 1887 nr 174-176); Jeszcze jeden numer. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 42); Onufer. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 41-43; *Gaz. Pol.* (Chicago) 1888 nr 24-26)).

Rękopisy

Obrazki więzienne — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/34.

Przeróbki

Panna Florentyna — J. Cywińska, T. Lepkowska. *W kregu samotności*. W-wa 1961.

Krysta — Z. Krüger. *Lutniści* 1906 nr 3-8 pt. Powrót; I. Mrozowicka. Lw. 1933 *Bibl. Teatrów Lud.* t. 23.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Panna Florentyna: ros.: A. B. Z. Petersb. 1901. Stacho Szafarczyk: franc.: E. P. M. *Bulletin Polonais* 1919 s. 368-375 z przerwami — łotewski: Jekabs [R. Jekabs]. *Latviešu Avizes pielikums* 1899 nr 37 — ros.: S. Michajłowa-Sztern. *Sowietniennyj mir* 1916 nr 7-8; toż wyd. osob. Moskwa 1927.

Krysta: franc.: M. Poradowska. *Revue des Deux Mondes* 1897 nr z maja — łotewski: *Baltijas Vestnesis* 1899 nr 105-108 — niem.: H. Majdańska. *W: Polnische Novellen von M. Konopnicka, Eliza Orzeszkowa und Ostoja*. Berlin [1904] — ros.: *Kijewskoje slovo* [1896]; *Żurnal dla wszech* 1897 nr 11-12; wyd. osob. Kijów 1899; Moskwa 1899; Moskwa 1901; wyd. 3 Moskwa 1910 — węgier.: *Hazánk* 1899.

Niemczaki: bułg.: A. G-wa [A. Gancewa]. *Polsho bálgarshi pregled* 1919 nr 12 — czes.: M. Hysek. *Moravská orlice* 1907 nr 92; B. Z. *Moravská orlice* 1910 nr 236; M. K. *Velký zábavné poučný kalendář „Milotického hospodáře”*. Milotice 1922 s. 136-139. — niem.: *Freudenblatt* [ok. 1894] — słowacki: Horal [P. Bella]. *Dennica* 1908 nr 3-4.

Z włamaniami: łotewski: Ld. *Stāstu Nodala* 1899 nr 31-33 — ros.: *Nowosti inostrannoj literatury* 1894 s. 1-47; *Mir bożyj* 1898 nr 1; M. Troppowska. Moskwa 1906.

Marianna w Brazylji: ros.: E. Siekiernie. *Żywni* 1898 nr 17; *Nowyj żurnal inostrannoj literatury* 1898 nr 7 — słowacki: Horal [P. Bella]. *Dennica* 1907 nr 1.

Obrazki więzienne: bułg.: G. S. [G. Stojanow]. *Warna* 1901 — czes.: A. P. [A. Schvab-Polabský]. *Kytice z luňá slovenských i českých*. Opawa 1891 s. 99-112 (tu Onufer) — niem.: *Sonntagsblatt der New-Yorker Volkszeitung* ok. 1888 — ros.: *Mir bożyj* 1898 nr 7.

41. 24 grudnia 1898 r. Druk ulotny. [Kr. 1898]; przedr.: *Goniec Wielkop.* 1899 z dn. 3 stycznia; *Zgoda* (Chicago) 1899 nr 5 (fragm.).

Wiersz okolicznościowy na odsłonięcie pomnika A. Mickiewicza.

Przekład: Zob. Wybory twórczości w przekładach.

42. Dym. — Nasza szkapca. — Głupi Franek. W-wa 1898 *Bibl. Ilustr.*

43. O Adamie Mickiewiczu. *Kur. Warsz.* 1898 nr 355, 1899 nr 1, 4, 6, 24, 26, 36, 44, 59, 86, 95. Wyd. osob. zmien. Kr. [1899] (pt. Mickiewicz, jego życie i duch). Wyd. nast.: W-wa-Petersb. 1899; Kr. [1899].

Praca nagrodzona w 1902 dyplomem fundacji F. Kochmana. (Nagroda za całokształt działalności literackiej ze szczególnym uwzględnieniem książki pt. Mickiewicz, jego życie i duch).

44. Wybór pism. Nowele. [T. 1-3]. W-wa 1899 *Dod. do „Gaz. Pol.”* t. 14, 16, 18 [XXVII, XXIX, XXXI].

[T. 1]: Pod prawem.

[T. 2]: U źródła; Józefowa; Marianna w Brazylii; Nasza szkapka; W dolinie Skawy; Urbanowa.

[T. 3]: Krysta; Banasiowa; W winiarskim forcie; Ksawery; Na rynek; Lalki moich dzieci; W Awinionie; Chodzik.

45. Damnata. Poezje. Lw. 1900.

Zawartość: Żywym i umarłym (inc.) Umarłych płacze ..; Na śmierć J. I. Kraszewskiego (inc.: Rozjęczał się, rozkołysał na Wawelu spiz ..); Na kurhanie (inc.: I. Spójcie, śpijcie w głuchym polu ..; II. Spójcie! ..); — Lirnikowi na „Via Montebello”. (*Świat* 1888 nr 19); Po grudce ziemi. (*Pravda* 1881); Bohdanowi Zaleskiemu; W rocznicę śmierci Zygmunta Krasiańskiego; Na zjazd śpiewaczy w Częstochowie. (*Tydzień* (Piotrków) 1889 nr 20 fragm.); Braciom Czechom; Pamięci Ignacego Domejki; — Pieśni i piosenki (inc.:) Oj, czemu ta Wisła...; W pole, w pole...; Jeśli nasza dobra doła ...; A choć ty się, ziemio... (*Życie* 1888 nr 43 pt. Piosenka); Dobre słowo, dobrą wieść ..; Jasków sen; Warszawa. (*Nowa Reforma* 1889 nr 297); Wisła. (*Nowa Reforma* 1889 nr 296; *Dzien. Poz.* 1889 nr 298); — Dnie i chwile (Groby nasze. (*Dzien. Poz.* 1890 nr 253; *Nowa Reforma* 1890 nr 252); „Nasze Dziady”; W Zaduszny Dzień (inc. Garsć ziemi wezmę ..); Na dzień Zmartwychwstania. (*Nowa Reforma* 1890 nr 80); „Resurrexit”. (*Nowa Reforma* 1890 nr 80); W Wielki Piątek. (Ogl. jw.); Powitanie roku; Rok stary. (*Kalendarz powsz. na r. 1889*. W-wa 1888 s. 35 pt. 1888); Pzczelarcom polskim; W trzejkrólowy wieczór; — Fragmenty (Zima do poety; Po szczęściu wiekach; (inc.) Kto w mogile wrasta głazem...; „Ergo erravi”. (*Tyg. Ilustr. Premium* 1887; *Gaz. Nar.* 1888 nr 10 fragm.); (inc.) I wiosna przyjdzie...; Na rozstaju; — Przekłady: Z W. Hugo (Na morskim brzegu); Z Heinego (Dysputa).

Poezje zabronione przez cenzurę rosyjską.

Rękopisy

Wisła — rkps [kopia] Ossol. sygn. 12166/II. Groby nasze — rkps Bibl. Nar. sygn. 2748; szpalty korektowe — rkps Ossol. 12166/II.

„Resurrexit” — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/28.

W Wielki Piątek — szpalty korektowe: rkps Ossol. sygn. 12166/II pt. O grobu. Rkps w sztabuchu L. Méyeta znajdował się w Bibl. im. Krasiańskich (nr 1574). Także wpisany w Księgę pamiątkową Bibl. Suskiej (k. 26).

Pzczelarcom polskim — rkps Bibl. Nar. sygn. 2748.

„Ergo erravi” — rkps-odpis Bibl. Nar. sygn. 2981z.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Braciom Czechom: c z e s.: E. Krásnohorská. *Kuěty* 1884 s. 199-200.

A choć ty się, ziemio... r o s.: *Inostrannyje narodnyje poety w biografijach i obrazach*. Moskwa 1906.

46. Nowele. Poz. 1900.

Zawartość: Obrazki więzienne (Podług księgi; Onufer; Jeszcze jeden numer); Panna Florentyna; Stacho Szafarczyk; Krysta; Ze szkoty; Z włamaniem; Marianna w Brazylii.

47. Przed pochodem na Wawel. Na wiec 4 czerwca 1900. [Kr. 1900]. Toż: *Przodowica* 1900 t. 1 nr 8; *Kur. Lw.* 1900 nr 161. Dalsze przedr. pt. Hołd królowej Jadwidze.

48. Przez głębinę. Powst. 1900. Ogl. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1902 nr 3-4 (fragm. pt. Pod Horodłem). Wyd. osob. całości Lw. 1907.

Poemat nagrodzony w 1900 r. na konkursie *Prawdy*.

Rkps Bibl. Nar. akc. 7233 — odpis.

49. Wspomnienie szkolne. Frysztat 1900 *Bibl. Lud. pod. red. F. Friedla* z. 4.

Wiad. za Estreicherem.

50. Z Roku Mickiewiczowskiego. W-wa 1900.

Zawartość: O pierwszej i drugiej części Mickiewiczowskich „Dziadów” słów kilka. (*Bibl. Warsz.* 1898 t. 3 s. 489-537, t. 4 s. 91-131); Portrety piórem I-VII. (*Tyg. Ilustr.* 1898 nr 52, 1899 nr 1, 5, 9).

51. Italia. W-wa 1901. Wyd. 2 W-wa 1911 [1910].

Zawartość: Którzy idziemy... (inc.) Którzy idziemy...; — Sonety włoskie. (I. Inwokacja (inc. Ty, coś patnikiem zaszedł ..). (*Bibl. Warsz.* 1895 t. 1); II. Incanto. (Ogl. jw. t. 4); III. Ranek w Wenecji. (Ogl. iw. t. 1 pt. Poranek w Chioggia); IV. Na riva degli Schiavoni. (Ogl. iw. t. 4 pt. Riva degli Schiavoni); V. W zakrystii na Murano. (Ogl. iw. t. 1 pt. W zakrystii); VI. W Castel Fiorentino; VII. Lanca Rolanda; VIII. W San Michele. (*Bibl. Warsz.* 1895 t. 1); IX. Marino Falieri; X. W Kartuzji (inc. Gdy stąd odejść...). (*Bibl. Warsz.* 1895 t. 2); — Po drodze (Nad Ticino. (*Bibl. Warsz.* 1893 t. 1); W zatoce Baji. Willa Cyclerona (Ogl. jw. pt. W zatoce Baji i Willa Cyclerona); Na Carignano rankiem. (Ogl. jw. s. 633 pt. Sul mare); Na Carignano w nocy; Nokturny rzymskie (I. W Porta Pia. (*Pravda* 1896 s. 464; *Przegl. Poz.* 1896 nr 42); II. O zmierzchu (inc. W Piotrowej bazylice...); — W starym absydzie. (*Kur. Warsz.* 1896 nr 1); W loggiach (inc.: I. O moje oczy...; II. Po krążgankach San Damasso...). (*Bibl. Warsz.* 1893 t. 3); — Na Janiculum (inc.: I. Jeslibym kiedy spotkać miała ducha ...; II. Na krążgankach Eremitów. (*Bibl. Warsz.* 1894 t. 1 pt. W Sant Onofrio); III. W San Onofrio. (Ogl. jw.); *Kur. Warsz.* 1895 nr 114 pt. Na Janiculum); — Willa Wólkońskich (inc.: I. Zamknięta, cicha...; II. W szerokiej ciszy...; III. Tu był, tu czuł...). (*Bibl. Warsz.* 1893 t. 3); — Zachód w Fiesole. (*Tyg. Ilustr.* 1898 nr 40); Do wierzby w Prato. (*Bibl. Warsz.* 1896 t. 4; *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1896 nr 23); — Prace Amora (Prace Amora. Z pompejańskiego fryzu. (*Bibl. Warsz.* 1895 t. 3 pt. Amora prace. Z pompejańskiego fryzu); — Faun (I. Faun tańczy. (*Bibl. Warsz.* 1893 t. 3); II. Faun pijany. (Ogl. jw.); III. Faun śpiący. (Ogl. jw.); — Echa florenckie (inc.: I. Poznalimy się...; II. Niechże ja teraz przypomnę...; III. Jeszcze do tąd...; IV. Ramie twe widzę...; V. Czy to już gwiazda...; VI. Drzwi do cichej...; VII. Więc ku Fiesole...; VIII. A po długim milczeniu...; IX. Wielka lampa...; X. Plac widzę pusty...).

(*Kraj* 1894 nr 33, 35, 37, 39-42; fragm. *Gaz. Nar.* 1894 nr 227); — Madonna (I. Cimabue. (*Bibl. Warsz.* 1894 t. 1); II. Giotto. (Ogl. jw.); III. Vivarini. (Ogl. jw. t. 3); IV. Corregio. (*Bibl. Warsz.* 1895 t. 4); V. Rafael. „Sistina”. (Ogl. jw.); VI. „Madonna del Cardellino”. (Ogl. w. t. 2); VII. Luini. (Ogl. jw.); VIII. Ignotus. „Virgo Nera”. (*Bibl. Warsz.* 1898 t. 3); IX. Botticelli. (*Bibl. Warsz.* 1896 t. 1); X. Botticelli. „Magnificat”. (*Bibl. Warsz.* 1898 t. 3)); — W Sykstyne (I. W Sykstyne. (*Bibl. Warsz.* 1894 t. 3); II. Sybilla pisze. (Ogl. jw. t. 4); III. Stworzenie człowieka. (Ogl. jw.); IV. Sąd. (Ogl. jw. t. 3); V. Miserere. (*Kraj* 1895 nr 11 pt. Fragment [inc. Od wolania Twoich nie wstane...]); — Morze (I. Adwokacja. (*Tyg. Ilustr.* 1894 nr 233); II. Widzenie morza. (Ogl. jw.); III. Noc w Nervi. (Ogl. jw. pt. W nocy; *Charitas. Książka zbior.* Petersb. 1894 s. 232); IV. Bagnasco. (*Tyg. Ilustr.* 1894 nr 210); V. Oto łódź moja... Ogl. jw. nr 217); VI. Wieści morza; VII. Chiaia. (*Tyg. Ilustr.* 1894 nr 217); VIII. Capri. (Ogl. jw. nr 223; *Charitas.* jw. s. 233); IX. Punta Campanille [sic!]. (*Tyg. Ilustr.* 1894 nr 245); X. W porcie Darseny. (Ogl. jw. nr 226); XI. Molo Lucedio. (Ogl. jw. nr 217); XII. Przed burzą. (Ogl. jw. nr 254); XIII. Mewy. (Ogl. jw. nr 233); XIV. Certosa San Martino. (Ogl. jw. nr 254); XV. U grobu Pergolesa. (Ogl. jw. nr 245); XVI. Pozzuoli. (Ogl. jw. nr 233); XVII. Cogoletto. (Ogl. jw. nr 226); XVIII. Sorrento. (Ogl. jw.); XIX. Widzenie Korsyki. (Ogl. jw. nr 210); XX. Mi-ceny. (Ogl. jw. nr 217); XXI. Gran Scoglio. (Ogl. jw.); *Charitas.* jw.); XXII. „Al mare!” (*Tyg. Ilustr.* 1894 nr 223); XXIII. Porto Vecchio. (Ogl. jw.); XXIV. Fiumicino; XXV. „Mare morto”. (*Tyg. Ilustr.* 1894 nr 254)).

Rekopisy wierszy z cyklów: Sonety włoskie, Po drodze (Nokturny rzymskie, Zachód w Fiesole), Prace Amora, W Sykstyne, Morze (Noc w Nervi; Chiaia) oraz wiele innych znajdujących się w Muzeum Nar. w Kr. sygn.: 664/55, 664/54.

Willa Wołkońskich — egz. I korekty — *Bibl. Jagiel.*

Echa florenckie IV-X — rkps Ossol. sygn. 12166/II pt. Florenckie echa. Pamięci autora „Lirenki”. Wiersz. Szpalty korektowe.

Przekłady

c z e s.: P. Maternová. Praga 1902 — w ł o s.: E. Cozzani. Mediolan 1919 *L'Eroica* nr 7; wyd. nast. Mediolan 1920; C. Garosci i C. Agosti-Garosci. *Rivista di Letteratura Slave* 1929; wyd. osob. Rzym 1929.

Zob. też Wybory twórczości w przekładach oraz:

Inwokacja: c z e s.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1902 s. 206 — r o s.: E. Czernobajew. *Mir božyj* 1905 nr 4.

Incanto: c z e s.: P. Maternová. *Květy* 1902 s. 302-315 — w ł o s.: C. Agosti-Garosci, C. Garosci. *I Nostri Quaderni* 1927.

Ranek w Wenecji: c z e s.: P. Maternová. *Květy* 1902 s. 302-315.

Na riva degli Schiavoni: c z e s.: P. Maternová. *Týdeník beletristický a literární* 1901/1902 s. 725-726.

W zakrystii na Murano: w ł o s.: C. Agosti-Garosci, C. Garosci. *I Nostri Quaderni* 1927.

W Castel Fiorentino: c z e s.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1902 s. 206-207.

Lanca Rolanda: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw. — w ł o s.: C. Agosti-Garosci, C. Garosci. *I Nostri Quaderni* 1927.

Marino Falieri: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw.

W zatoce Baji: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw. Na Carignano rankiem: c z e s.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1902 s. 207.

W starym absydzie: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw.

W loggiach: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw.

Willa Wołkońskich: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw. — niem.: C. A. von Peutz. *Mickiewicz-Blätter* 1957 z. 5 — s z w e d z k i: E. Veer [E. Wester]. *Stockholms Dagblad* 1909 nr z grudnia (fragm.).

Zachód w Fiesole: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw.

Faun tańczy: c z e s.: P. Maternová. *Týdeník beletristický a literární* jw.

Faun śpiący: c z e s.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1902 s. 208-209.

Czy to już gwiazda...: c z e s.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1902 s. 208.

Vivarini: c z e s.: P. Maternová. *Týdeník beletristický a literární* jw.

Corregio: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw.

Rafael. „Sistina”: c z e s.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1902 s. 209-210.

Ignotus. „Virgo Nera”: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw.

Sybilla pisze: s z w e d z k i: A. J. [A. Jensen]. *Stockholms Dagblad* 1910 z 19 października (fragm.)

Miserere: c z e s.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1902 s. 210-212.

Adwokacja: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw.

Noc w Nervi: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw.

Bagnasco: c z e s.: P. Maternová. *Květy* jw. U grobu Pergolesa: c z e s.: P. Maternová. *Týdeník beletristický a literární* 1901/1902 s. 727.

Porto Vecchio: c z e s.: P. Maternová. *Týdeník beletristický a literární* 1901/1902 s. 727.

„Mare morto”: b u ł g.: D. Gabe. *Polško-bálgarski pregled* 1919 nr 6; przedr. w: *Polski poeci*. Tłum. i oprac. D. Gabe. Sofia 1921 — c z e s.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1902 s. 212.

oraz fragmenty na język f r a n c.: E. Asse. *Le Patriote de Châteaudun* 1894; S. E. [V. Gasztott]. *Bulletin Polonais* — w ł o s.: W. i M. Lore. *I Nostri Quaderni* 1925; E. Damiani w: *Italia*. III. Campania. Oprac. L. Parpagiolo. Rzym 1930.

52. Niemczaki. — Nasza szkapa. — Marianna w Brazylii. — Józefowa. Berlin 1902 *Bibl. Domowa* „*Dzien. Berlińskie-go*”.

53. Poezje w nowym układzie. T. 1-6. W-wa 1902-1904. Wyd. nast.: t. 1 wyd. 2 W-wa 1910, t. 2-5, 7-8 wyd. nowe W-wa [1910-1912].

T. 1 (1902): Fragmenty.

Z a w a r t o ś ć wyd. 2: Wstęp [inc. Nie mogę mówić do was, jak bym chciała...]; Z dni smutku (I-II oraz [inc.] Nie to jest pole...; Nie płaczcie, smutni...; Ja się nie skarzę...); — Wskroś nocy ([inc.] W noc cichą czuwam...; Co to jest życie?...; Czy marzą...; O wiosno!...; I cóż z tego...; Ty mi się nie dziw...); — Zakwitły ciernie ([inc.] Zakwitły ciernie...; Wiosna do poety; W starości swojej ziemia...; W gorzkiej zadumie...; Jeżeli

cieniem, rozwiś się przede mną...; Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie...; Czy ty pamiętasz...; O dniu, co jako pątnik...; W ciszy nocy...; O ludy, zbudźcie wy tego Chrystusa...; Gdzie jest mój dom? (inc.) Teskno mi... Do tych pieśni teskno mi...; Gdzie jest mój dom?; Czym jesteś?; Wielki Ty jesteś...; Anioł milczenia; Tesknota (inc. Wpół sennie duchy owiewa...; Nadzieja; Z dziejów pieśni I-II; Głód; Toast; Kwiaty); — Zmartwychwstanie (Zmartwychwstanie; Po burzy; Modlitwy wiosenne (I-III oraz To my!)); — Do kobiety (Urywek (inc. O kobieto, co z płochą...); Do kobiety; O Psyche! gdzie sploniona...); — Czuwaj, Strażnico! (Skarżycie się...; Bądź silnym!; O wy, co cierpieć umiecie...; Połóż rękę na sercu...; Jak orchidee...; Kiedy wspominasz...; Życie — jak woda; Pod każdą stopą...; Nie licz wśród burzy...; Wstań, o dziecię... I-III; Nie karz się!; Ty będziesz silnym...; O, czemuż...; Przeklęty los...; W słoneczności...; A choćbyście...; Do młodej braci); — Credo (Credo; Samotna idea...; Co ja sieję?; Duch mój, ptak boży...; Zawsze leciałam...).

T. 2 (1902); Hellenika.

Zawartość: Wstęp (inc. Za ostatnim poetą zamknęła się brama...); Hellenika (Helios; Elektra; Cytara Tymona; Augury; W pirejskim porcie; Kalokagatos; W rocznicę Termopilów); — Sclavus saltans (Sclavus saltans; Claudia; Tarcza Scypiona I-VI; Demos Cezarowi); — Kartki z raptularza (inc.) A za tego króla Jana...; Opowiadanie rannego; Grunwald; — Mojżesz (Mojżesz; Pod Dogali; Po sześciu wiekach; Jan Hus; Pieśń żyrodystów); — Po drodze (Na jeziorze I-IV; Na starym cmentarzu I-II; W Weronie; Ren I-VIII).

T. 3 (1903); Pieśni i piosenki.

Zawartość: Wstęp (inc. Nie wam, słowiki...); Na fujarce (II-XII oraz (inc.) Kołysz mi się, kołysz...; Hej, mruza na mnie...); — Z łak i pół (tu m. in.: Przygrywka (inc. Wyjść z chaty...); (inc.) A pod jaką ty zorzeńca...); — Na Gody (Na Gody; Dzwony); — Łzy i pieśni (I oraz (inc.) Hej! Cień na niebie...; Zaszła zorza...; Nie dla mnie...; Zaszumiał las...); — Chodziły tu Niemce...; A jak poszedł król na wojnę...; Z pola i z lasu (Wiejska droga; Dziadus; W góry...; Pod lasem; W gaju; Ponowa; W jarze); — Po rosie (I-II oraz Latawica); — Pieśni bez echa (II-VI, VIII, XI-XII oraz (inc.) Poletaiły pieśni moje...; Przed odlotem; Czemuś); — Kochasz ty dom...; Wieczorne pieśni (tu m. in. (inc.) Obiełł nam...; Hej, porośla bujna trawa...; Ciemnym lasem...); — Pieśni nocy I-II, IV; — Z oddali (Już wróciły...; Nigdy ja was...; W oddalonych...; W lesie I-III; Na śniegu; Ku swoim).

T. 4 (1903); Obrazki.

Zawartość: W górach I-IX; — Obrazki (Na progę; Co pocznie?; Sobotni wieczór; Wolny najmita; Przed sądem; Z wiejskiej szkołki; Bez dachu; Czy zginie?; Jaś nie doczekał; Dwie wiosny); — Z szopką; Na dnie przepaści; Chłopskie serce; Wichrem porwany; U okienka (inc. W chacie u mego siedzę okienka...); Jesienią; Jaskółka (inc. Zza morza powraca...); Do granicy; — Z daleka (I-IX oraz (inc.) Taką mi wioskę wymaluj...; Ach, ja w jesieni...; Stepie daleki...); — Nasze srebro, złoto...; Nad morzem; W piwnicznej izbie; Z tamtego świata. Do tryptyku Prószyńskiego [1] I-III.

T. 5 (1903); Z mojej księgi.

Zawartość: Z mojej księgi [= Z mojej biblii] I-X; — Z ksiąg prorockich I-II; — Contra spem spero; — Gwiazdy (I-IV oraz (inc.) Ty, gwiazdo...); — Angelus (Angelus; Nasza Pani); — Trzy modlitwy [= Modlitwy] (I-II oraz (inc.) O konajacy...); — Echa majowe I-III; Idylla (Idylla; Ktoś mnie czeka!...; Co się stało?); — Pójdź z mną (Pójdź ze mną!; Jesteś pewnym?); — Noce letnie I-XIV; W zielone I-VIII; — Z słowiczycy pieśni (II-III oraz: Noc i dzień; Kocham cie!; Wezwanie (inc. Nie przychodź do mnie...); Jeżeli kochasz...; Jak mi smutno!; Na skrzydłach pieśni); — Romans wiosenny; — Z albumu Szopena I-II; — Poeta i demon I-II; Żywym i umarłym (W Zaduszny Dzień I-III; Droga; W rocznicę Irydiona; Ignacemu Domejce; Jej pamięci; W rocznicę Szopena; Nad mogiłą Kraszewskiego; Staremu teorbaniście; Pamięci Str. Grudzińskiego; Bohdanowi Zaleskiemu; Adamowi Asnykowi. Pomogilne, (Nowa Reforma 1897 nr 191 pt. Ku czci Adama Asnyka)).

T. 6 (1904); Przekłady.

Zawartość: R. Hamerling: Labedzi śpiew romantyzmu I-XXIX; J. Vrchlický: Ghazele I-X, XII; J. Vrchlický: Dnie i noce (I-VI oraz Słońce i księżyc); J. Vrchlický: Perspektywy (Wiosenny hymn Ahasvera); J. Vrchlický: Attis i Kybela; J. Vrchlický: Hypermnestra; J. Vrchlický: Cyd w pracy; J. Vrchlický: Giordano Bruno; J. Vrchlický: Gorzkie ziarna (Portret; List; A u nas...; Desdemona; Z Ibn-Jemina; Rad bym wiedział); J. Vrchlický: É morta; J. Vrchlický: Serenady I-VI; P. Heysa: Dziecię wieszczek I-III; L. Ackerman: (Wojna) I-V; Swinburn (A. Ch. Swinburne): Dwa chóry z „Atalanty”; Sully-Prudhomme: Gdzie idą?; P. Kostecki: Lirnik. Z pieśni rusińskich; E. Tupe: Trzy piosenki; J. Wolff: Ostatni toast z „Tannhäusera”.

T. 7 (1912); Nowe pieśni. Wyd. nowe.

Zawartość: zob. poz. 62.

T. 8 (1912); Głosy ciszy. Wyd. nowe.

Zawartość: zob. poz. 63.

54. Trzy studia. O „Komedii bohaterkiej” Edmunda Rostanda. — „Juliusz II” Juliana Klaczki. — „Krzyżacy” Henryka Sienkiewicza. W-wa 1902.

Zawartość: O „Komedii bohaterkiej” E. Rostanda. (Bibl. Warsz. 1898 t. 2 s. 70; *Słowo Pol.* 1898 nr 161-162); „Juliusz II”. Nowa książka J. Klaczki. (Bibl. Warsz. 1899 t. 2 s. 197-225); O „Krzyżakach”. (Bibl. Warsz. 1900 t. 4 z. 3; *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1901 nr 5-22).

55. Drobiazgi z podróży teki. W-wa 1903.

Zawartość: Przygrywka (inc. Krainy ciche...); I. Gospa Regina (inc.) I. W mojej małej, niskiej izbie mam okienka dwa nieduże...; II. W mojej małej niskiej izbie pełno kwecia i zieleni...; III. Pod okienkiem mojej izby... (Bibl. Warsz. 1896 t. 2); IV. Pod okienkiem mojej izby...; V. Pod okienkiem mojej izby jest ścieżyna... (Tyg. Ilustr. 1896 nr 36 pt. Bez słów); VI. Czy to była wizja życia...; VII. Z mojej małej, niskiej izby...; VIII. Jakie głuche, puste skały...; IX. Huk się, rozłuk w echach niesie...; X. W mojej małej, niskiej izbie zwierciadłana szyba stoi...; XI. Poszarpane wichrem chmury...; XII. Czysta wielka i szeroka...; XIII. Czysta wielka i szeroka...; XIV.

W mojej malej, niskiej izbie aż pod pulap...); — II. Drobiazgi włoskie (I. Signa. (*Bibl. Warsz.* 1896 t. 4); II. Adoracja Magów. (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); III. „Gli uccelli”. (*Prosna. Jeńno-dniówka kaliska*. Kalisz 1895); IV. W Parmie. (*Bibl. Warsz.* 1893 t. 1); V. Barcajuolo. (*Kur. Codz.* 1893 nr 354); VI. Dzwonnik z Faenzy. (*Tyg. Ilustr.* 1899 t. 1); VII. Antonio. (*Bibl. Warsz.* 1896 t. 4 pt. Cicerone); VIII. Bambara. (*Tyg. Ilustr.* 1899 nr 39)); — III. Po drodze (Inwokacja [inc. Duch gór, duch szczytów...]; Na jeziorze [inc. Woda taka cicha...]; W pustelni; W błyskawicznym pociągu; W cichej dolinie. (*Bibl. Warsz.* 1901 t. 2)); — IV. Sonety prowansalskie (I. Pozdrowienie ziemi; II. U bram Awinionu; III. „Rocher des Doms”; IV. La Routa; V. Wokluzja; VI. Sorga; VII. Na górze Ventoux). (*Kraj* 1894 nr 3, 5, 7); — V. „Urbs Avinionensis” (I. „Urbs Avinionensis”. (*Kur. Warsz.* 1894 nr 35); II. Mój trubadur. (*Tyg. Ilustr.* 1895 nr 5); III. Jacquemard i jego żona. (*Bibl. Warsz.* 1899 t. 1 pt. Jacquemard i Jacquemarde); IV. Na ulicy. (*Bibl. Warsz.* 1899 t. 4); V. Krzyż Guillermina. (*Wędrowiec* 1895 nr 33); VI. Na Ghetto. (*Kraj* 1895 nr 31); VII. Na gotyckiej szybie; VIII. Dwa grobowce (*Tyg. Ilustr.* 1896 nr 42 pt. Za przykładem bogów); IX. Most świętego Beneceta. (*Bibl. Warsz.* 1899 t. 4); X. O zachodzie. (Jw.); — VI. U Felibrów (I. U Felibrów. (*Kur. Warsz.* 1894 nr 42); II. Nad Sorga. (*Bibl. Warsz.* 1900 t. 2); III. „La Armana Provençou”. (*Bibl. Warsz.* 1899 t. 1); IV. W wagonie. (*Kur. Warsz.* 1894 nr 33); V. O zmierzchu [inc. Słodkie zadumanie...]. (*Bibl. Warsz.* 1900 t. 2 pt. O zmroku); VI. Król Mistral. (*Bibl. Warsz.* 1900 t. 1)); — VII. Kartki prowansalskie (I. Ze starej kroniki. (*Tyg. Ilustr.* 1895 nr 34); II. Przelicznica Maud. (*Kur. Warsz.* 1896 nr 275); III. Penitenci. (*Bibl. Warsz.* 1899 t. 1)); — VIII. Na Alyscamps (Na Alyscamps [inc. I. Niechaj mnie jeszcze...; II. I groby umrzeć mogą...; III. W jagnięcej chodzi wełnie...]. (*Tyg. Ilustr.* 1896 nr 44 pt. Alyscamps)).

Rękopisy prawie wszystkich wierszy znajdują się w Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/56.

Nu ty:

Pozdrowienie ziemi: pt. Polski Jan: F. Barański. *Maly Swiatek* 1918 nr 7.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Gospa Regina: czes.: P. Maternová. *Květy* 1906 s. 523-530.

„Gli uccelli”: czes.: J. Pelišek. *Běsedy času* 1913 nr 34.

Na jeziorze: słoweński: J. Prijatelj. *Ljubljanski zvon* 1902 s. 34.

Krzyż Guillermina: czes.: P. Maternová. *Slovačský prehled* 1904/1905 s. 145-146.

W wagonie: czes.: iw. s. 146-147.

Ze starej kroniki: czes.: iw. s. 147-149.

Na Alyscamps: czes.: P. Maternová. *Slovačský prehled* 1904/1905 s. 149; J. Pelišek. *Běsedy času* 1913 nr 34 (fragm.).

56. Na jagody! Książeczka leśna. W-wa 1903. [Wolna przeróbka „Puttes Eventyr” E. Beskow]. Wyd. nast. W-wa [1913]; W-wa 1924; [b. m. — Włochy] 1945 *Biblioteczka Dzietwy*; W-wa 1948; W-wa 1949; wyd. 7 W-wa 1950; wyd. 8

W-wa 1954; wyd. 9 W-wa 1955; wyd. 4 (10) W-wa 1957; wyd. 5 (11) W-wa 1958; wyd. 6 (12) W-wa 1959; wyd. 7 (13) W-wa 1962; wyd. 8 (14) W-wa 1964; wyd. 9 (15) W-wa 1966.

Przekład ros.: zob. Wybory twórczości w przekładach.

57. Na normandzkim brzegu. [Nowele]. W-wa 1904. Wyd. nast.: wyd. nowe [b. m.] 1911 [w 8° i 16°].

Zawartość: I. Na normandzkim brzegu. Tu: „Madame la Vierge”. (*Kur. Warsz.* 1901 nr 291); W osadzie. (*Kur. Warsz.* 1901 nr 304); Na węgorki; Przy drzwiach otwartych. (*Kur. Warsz.* 1901 nr 324; *Gaz. Nar.* 1901 nr 331); Do ziemi. (*Kur. Warsz.* 1901; *Gaz. Nar.* 1901 nr 345-346); Morze odeszło. (*Kur. Warsz.* 1901; *Gaz. Nar.* 1901 nr 337); Barki wracają. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 63); Na wybrzeżu. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 65); O zmierzchu. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 73); „A capella”. (*Kur. Warsz.* 1901 nr 299; *Słowo Pol.* 1901 nr 540); — II. Ci mali. Tu: Szlendaki. Kartka z Kazimierza. (*Tyg. Ilustr.* 1900 nr 38 pt. Winiety); Mój zegarek. (*Kur. Warsz.* 1904 nr 1; *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1904 nr 2-3); Hanysek. Studium. (*Tyg. Ilustr.* 1904 nr 2).

Rękopisy

Szlendaki — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/44 (pt. Winiety).

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz: bułg.: Sofia [1920] — ros.: N. Morozow. *Wiestnik inostrannoj literatury* 1905 nr 1 (tu fragm.); N. K-oj. *Mir bożij* 1905 nr 3 — serbochorw.: Z. Marković. *Dom i svijet* 1922 nr 1-10.

„Madame la Vierge”: bułg.: *Wolja* 1912 nr 207 — czes.: P. Maternová. *Květy* 1906 s. 245 — ros.: *Wiestnik inostrannoj literatury* 1905 nr 9 — serbochorw.: Z. Marković. Zagrzeb 1922 — słowacki: J. L. Ľud t. 171 s. 3.

W osadzie: czes.: P. Maternová. *Ženský svět* 1905 s. 73-74 — słoweński: *Slovenski Jadran* 1953 nr 34.

Na węgorki: czes.: P. Maternová. *Ženský svět* 1905 s. 86-88; J. J. Langner. *Dělnické listy* 1913 nr 286.

Przy drzwiach otwartych: czes.: P. Maternová. *Ženský svět* 1905 — słoweński: *Slovenski Jadran* 1953 nr 44-45.

Do ziemi: czes.: J. J. Langner. *Dělnické listy* 1904 nr 279-281; P. Maternová. *Květy* 1906.

Morze odeszło: czes.: P. Maternová. *Květy* 1906; J. J. Langner. *Rudé hvědy* 1913/1914 s. 330-334; J. Ráček. *O bídě lidské* 1915 s. 65-70 — niemie.: J. Praun. *Alte und Neue Welt* [ok. 1906]. Barki wracają: czes.: J. J. Langner. *Rudé hvědy* 1903/1904 s. 161-163.

Na wybrzeżu: czes.: *Dělnické listy* 1913 nr 275; K. V. Rypáček. *Národní listy* 1913 nr 329.

O zmierzchu: czes.: J. J. Langner. *Dělnické listy* 1904 nr 77.

„A capella”: bułg.: *Narodien Život* 1904 nr 1 — estoński: H. Rebane. *Teataja* 1903 nr 218; E. Brakmann. *Esti Kodu* 1911 nr 8 — hebrajski: Sz. J. Jakobi. *Hacefira* 1904 — ros.: *Wolyn-Zytanica* [1902]; I. I. W-kogo. *Zurnal dla wsiach* 1902 nr 7.

Mój zegarek; c z e s.: K. A. Pisecký. *Moravská orlice* 1909 nr 168, 170-171 — esperanto: Kabe [K. Bein]. W: *Antaŭen Kunkredo*. Literatura jar libro de „Pola Esperantisto” por 1911 jaro. W-wa 1911 s. 15-32; Tenże. W-wa 1912; przedr. w książce: M. Konopnicka: *Mia poshorlogo*. — La fumo. Wstęp i oprac. W. Włodarczyk. W-wa 1964 — r o s.: *Wiestnik inostrannoj literatury* 1905 nr 8 — w e g i e r.: J. Pomcsányi. *Ország — Világ* 1917 nr 27; przedr. *Nemzeti Kultúra* 1917 nr 22-33 z przerwami.

Hanysek; c z e s.: J. J. Langner. *Dělnické listy* 1905 nr 14.

58. *Ziemia polskie. Krajobraz*. W: *Polska. Obrazy i opisy*. Z. 1-2. Lw. 1904 *Wydawn. Macierzy Pol.* nr 83; też wyd. nast. T. 1. Lw. 1906. Wyd. osob. W-wa 1907 *Biblioteczka Nar.* nr 7.

Rkps (notaty brulionowe) — Muzeum Nar. w W. Kr. sygn. 665/5, 665/6.

59. *Szkice*. Bohdan Zaleski — Adam Asnyk — Henryk Sienkiewicz. Lw. 1905 [1904].

Zawartość: I. O Bohdanie Zaleskim. (*Bibl. Warsz.* 1902 t. 4 s. 292-325, 1903 t. 1 s. 332-569); II. O Adamie Asnyku słów kilka. (*Bibl. Warsz.* 1897 t. 3 s. 451-464); III. O twórczości Sienkiewicza. (*Kur. Warsz.* 1900 nr 353, 1901 nr 1).

Rkps pt. Studium o Bohdanie Zaleskim — Muzeum Nar. w W. Kr. sygn. 664/47.

60. *Śpiewnik historyczny 1767-1863*. Lw. 1905 [1904]. Wyd. nowe W-wa [1919].

Zawartość: Przygrywka [inc. Z młodu, z młodu...]. (*Gaz. Pol.* (Chicago) 1903 nr 5 pt. Do polskich dzieci) Gdzie słysząc piosenkę?; Co Ojczyzna?

[Część] I. 1767-1794 <Porwanie biskupa Sołtyka; O panu Józefie Pułaskim; O Kazimierzu Pułaskim; Obrona Baru; Kłeska [inc. Nad Podolem, nad Barem...]; Pieśń Wernyhora; Hajdamaki; O konfederatach; Pan Sawa; Pieśń żalu; Rozbiór; O panu Tadeuszu Rejtanie; Piosenka nadziei; Trzeci Maj [inc. Na warszawskim rynku...]; Obrona [inc. Huczają wichry...]; Pod Dubienką; Targowica; Drugi rozbiór; O Wielkopolanach; Ofiary);

[Część] II. 1794 <Rok Kościuszkowski; Hasło; Przysięga; Pieśń powstania kościuszkowskiego; Wiosna; W krakowskiej kuźnicy; Polonez Kościuszkowski; Piosenka żołnierza; Raclawice; Uniwersał Polaniecki; O Kilińskim. (*Dzien. Chicagoski* 1904 nr 257 wyd. dla mężczyzn — pt. Majster Jan Kiliński); Pod Szczekocinami; Jak było na Litwie; O Jasińskim; Jeszcze o Litwinach; O Czarnobackim; Obłężenie Warszawy; O chorągwi kosynierów; Pierścien Kościuszkowski; O Berku pułkownika; Uścisk wodza; O Kurpiakach; W Kościanie; O Sekulim; Bohaterowie wielkiej Polski; Moskiewska powódź; Straszne dni; O Maciejowickiej kłesce; Obrona [inc. Z dala słysząc jęk i krzyki...]; Rzeź Pragi; Upadek powstania w Wielkopolsce; Trzeci rozbiór);

[Część] III. Legie. 1797 <W świat; Legie; Na Kapitolu; „Jeszcze nie zginęła”; O Napoleonie; W ziemi włoskiej; Nad Dunajem; O polskim żołnierzu i jenerale francuskim; Orzeł wraca;

Wawóz Samosierry. (*Gaz. Pol.* (Chicago) 1905 nr 26); Obłężenie Saragossy; „Idzie żołnierz...”; Pod Raszynem; Kapitulacja Warszawy; O Jaszczoldzie; Wyprawa na Moskwę; Kłeska [inc. Sypie śniegiem zima sroga...]; Bój pod Lipskiem; Śmierć Kościuski);

[Część] IV. Rok 1830-1831. Rewolucja <Na Belweder; Noc swobody; Pod Stoczkiem; Pod Dobrem; O Czwartakach; Pod Grochowem; W Olszynie; Bój z kirasjerami; Na pobojowisku; Bój pod Wawrem; Bitwa pod Wielkim Dębem; Dzwony [inc. Biją dzwony...]; Pod Iganiami; Na Żmudzi; Na Wołyniu; O Różyckim; Na Podolu; Bój pod Ostrołką);

[Część] V. 1833-1863 <Co to emigracja?; Emisariusze; O Zawiszy; Meczennicy; O Szymonie Konarskim; Rzeź w Galicji; W Wielkopolsce; Na Węgrzech; Żaloba; W Warszawie; Branka; Pod Krzywosącem; Polska w boju; O Marianie Langiewicz; Bój pod Węgrowem; O Mieleckim; Ochotnicy; O Edmundzie Taczanowskim; Partyzantka; O Chmielińskim; O Zarembie; O Lelewelu; Na Kurpiakach [inc. A czy to już Kurpiakowie...]; O Padlewskim; Pod Ignacem; O Bosaku; O Czachowskim; Kłeska [inc. Hej, w złą chwilę, w złą godzinę...]; O ostatnim partyzancie; O Suzinie; O Zygmuncie Sierakowskim); Zakończenie.

Rękopisy większości wierszy — Muzeum Nar. w W. Kr. sygn. 664/30. Nadto notaty brulionowe sygn.: 664/31, 664/32.

Nuty

Polonez Kościuszkowski; F. Nowowiejski. *Mały Światek* 1917 nr 19.

Przekłady (fragmentów): Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz: włoski: Ochotnicy; A. Begey. W: *I Nostris Quaderni*. 1925.

61. *Ludziom i chwilom*. 1904. Lw. 1905.

Zawartość: I. Ludziom i chwilom <Przygrywka [inc. Kto z nas, o bracia...]; Hold królowej Jadwidze; Na zjazd w Kromieryżu; Wątpi-cym; Pieśń sokołów; Na Zjazd Weteranów z r. 1831; Zgorzałem miastu; Lubelskiej młodzieży z podzięką i pozdrowieniem; O Wrześni. (M. in. *Przodowica* 1902 nr 5; *Dzien. Pol.* 1902 nr 48; *Gaz. Pol.* (Chicago) 1902 nr 7; *Gwiazdka Cieszyńska* 1902 nr 4); Na pięćdziesiątce Adama Pługa. (*Kur. Codz.* 1904 nr 305); Na śmierć Adama Pługa; Zapustnej Warszawie. (Powst. 31 stycznia 1889); Ku czci Jana Matejki. (*Nowa Reforma* 1893 nr 256; *Dzien. Chicagoski* 1893 nr 275; *Dzien. Pos.* 1893 nr 258); — II. Pod nową zorzą <Pod nową zorzą. (*Kłoty* 1888 nr 1226); Nowe lato. (*Przodowica* 1900 nr 2); [inc.] Dział w nocy... (*Przodowica* 1900 nr 5); Pat-nikom; Ten anioł...; Hejnał [inc. Bij nam, dzwonie...]. (*Słowo Pol.* 1898 nr 121); O ziemio!; — III. Dla Wilna <Dla Wilna. Zygmun-towi Rewkowskiemu w 60 rocznicę jego pracy i cierpienia dla kraju; Na grobowy kamień Leona Borowskiego na Rosi. (*Tyg. Ilustr.* 1903 nr 11 pt. Kiedy nasze orły Boże); Drobiazgi wileńskie; Na projekt zniesienia jawności sądowej w Rosji); — IV. Piosenki <[inc.] I. Puściły się już niebem wichry...; II. Ile dnia, ziemio...; III. Zapłonęła, zagorzała...; IV. Polewały bujne deszcze... (*Kur. Warsz.* 1887 nr 188); V. Oj, czemu ta Wisła...; VI. Długoś wodzil...; VII. Kiedy Polska rzekła chło-

pu...; VIII. Sto lat my już bezcieleśni...; — V. Za oceanem (I. Toast z oddali. (*Tydzien dod. Kur. Lw.* 1900 nr 16 pt. Toast wiosenny); II. Hymn nowej Polski. (*Dzien. Pol.* 1898 nr 100; *Gaz. Handlowo-Geogr.* 1898 nr 6; *Nowa Reforma* 1898 nr 74; *Polak. Kalendarz...* Kr. 1907); III. Chór dzieci; IV. Na jedność tulaczy; — VI. Trzeci Maj (I. Święto Piasta. (*Nowa Reforma* 1891 nr 114; *Wolne Słowo* (Genewa) 1891 nr 89); II. Trzeci Maj linc. Stu chorągwi szumami...); III. Jej obraz; IV. Ave Patria! (*Nowa Reforma* 1891 nr 101 i odb.); — VII. Sen Jermaka (Przygrywka [inc. Jeśli my dotąd...]; Sen Jermaka. (*Przełom* (Wiedeń) 1895 s. 293); — VIII. Na Piastowym Śląsku (Powitanie ziemi; Na ugorze. (*Dzien. Chicagoski* 1898 nr 6 pt. Na śląskim ugorze; Na Piastowym Śląsku. (*Przodownica* 1901 nr 9); Hejnał [inc. Na dzia! Na dzia!...]; — IX. Dzień Mickiewiczowski (Na cmentarzu w Montmorency; 4/VI [sic! właśc. lipca] 1890. (*Dzien. Poz.* 1890 nr 152; *Nowa Reforma* 1890 nr 151-152; *Gaz. Pol.* (Chicago) 1890 nr 31); Na Wawelu [inc. Rozjaśnił się dzień żaloby...]. (*Nowa Reforma* 1890 nr 150); Dzień Mickiewiczowski; Nasi wodze; — Modlitwa [inc. Z proroków owych dai mi być pobitych]; U Pięciu Stawów. (*Przodownica* 1902 nr 6 pt. Z tatrzańskich podań; *Głos Narodu* 1902 nr 135 pt. jw.); Po bitwie; Bogarodzica.

Rękopisy

Na śmierć Adama Piłgusa — rkps pt. Pamięci A. Piłgusa — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/12.
 Ku czci Jana Matejki — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/28.
 Pod nową zorzą — rkps jw.
 Pątnikom — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/15 pt. Tam, gdzie się jasna świeci Częstochowa.
 Święto Piasta — rkps Ossol. sygn. 12166/II.
 Ave Patria! — rkps Ossol. 12166/II oraz egzemplarz korektowy rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/46.
 Sen Jermaka — rkps Ossol. sygn. 12166/II; Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/9.
 4/VII 1890 — rkps Ossol. sygn. 12166/II.
 Po bitwie — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/37; rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7892 IV.
 Bogarodzica — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/28; rkps (red.) Ossol. sygn. 7202/II.
 [Jeden z wierszy mickiewiczowskich] — rkps Muzeum A. Mickiewicza w Paryżu, 780.

Nuty

Ave Patria! F. Starzewski.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz: r o s.: A. Kowalenski. *Znamia* 1942 nr 7 (tu: Wątpięcym, Hejnał i in.).

62. Nowe pieśni. W-wa 1905.

Zawartość: I. Ku chacie (Ku chacie [inc. Co mi nada]. (*Bibl. Warsz.* 1896 t. 4 pt. Z cyklu Italia. Z oddali); Rankiem w polu. (*Wedrowiec* 1896 nr 40); W miasteczku. (Ogl. jw.); Na Kujawach; Trebacz; Na Kurpikach. (*Wedrowiec* 1896 nr 41); Z trzykrólowa gwiazd; Na lechickim polu; Grajek [inc.: I. Hej, stworzył się przede mną...; II. Na to żem ja nosił ciebie...; III. A chciałbym cię, fujareczko...]; — U proga. (*Tyg. Ilustr.* 1896 nr 49); — II. Skroś wicków (I. Skroś wicków. (*Kraj* 1891 nr 18); II. Apokryf. (*Tyg. Ilustr.* 1895 t. 1); III. Tarpeja. (*Wedrowiec*

1895 nr 16); IV. Noc królewska; V. Na Libanie; VI. Petko Sławajków. (*Tyg. Ilustr.* 1898 nr 21); VII. List Imci Pana Rudominy. (*Tydzien dod. Kur. Lw.* 1899 nr 6)); — III. Braciom pieśniarzom (Toast z oddali; Braciom pieśniarzom [inc.: I. Pieśni swej gniazdo...; II. Złotą swą pszczołę...; III. Błogosław, bracie... (*Kur. Warsz.* 1896 nr 261 pt. Pieśniarzowi); IV. A jak śpiewać. (*Kraj* 1895 nr 13 pt. Jak śpiewać?; *Goniec i Iskra* 1895 nr 695 pt. jw.; *Przeł. Poz.* 1895 nr 27 pt. jw.); Modlitwa pieśniarza. (*Kur. Niedzielnny* 1897 nr 2); Posłanie [inc. Gdyby pieśni brakdo echa...]; — IV. Listy znad morza [inc.: I. O, jest mi dobrze...; II. Więc stoje tutaj...; III. O, nie ma prawdy...; IV. Nie, nie jest mi dziś...; V. Nad wielkim morzem...; VI. Strumieniem polnym...]. (*Kraj* 1897 nr 4, 12, 14); — V. Podwiośnię (Hejnał [inc. W imię Ojca, w imię Syna...]. (*Na odsłonięcie pomnika Mickiewicza w Kr. Lw.* 1898 s. 16 pt. Na rok Mickiewiczowski 1898); Podwiośnię [inc.: I. Czas już wstać... (*Tyg. Ilustr.* 1904 t. 1 s. 331); II. Mówcie mi o lesie... (Ogl. jw.); III. Która idzie... (Ogl. jw.); IV. A leć, o wiosno...; V. Pod modrzewiami... (*Tyg. Ilustr.* 1904 t. 1 s. 331); VI. W przestrzeniach nieskończonych... (Ogl. jw. s. 332); VII. A kiedy błynie nowy wschód... (Ogl. jw.); Wezwanie [inc. Do żywych źródeł idźmy...]; — VI. Lipy kwitną I-VI; — VII. Pieśni tęsknoty (I. Przygrywka [inc. Skroś smętnych życia pól...]; [inc.: II. Daleko, daleko... (*Tyg. Ilustr.* 1904 t. 1 s. 332); III. Piosenka moja po świecie chodzi... (*Kur. Warsz.* 1897 nr 58); IV. Powróć do was... (*Kur. Warsz.* 1898 nr 211); V. Ulatuj nasze ptaki...; VI. Oj, zwyły...; VII. Jeśli z pierśi pieśń nie płynie...; VIII. W małej piosnce... (*Kur. Warsz.* 1895 nr 33 pt. Przygrywka); IX. Po drodze tej... (Ogl. jw. pt. Pieśni i piosenki); X. Jest w pierśi mojej cichy grób...; XI. Pusta, martwa...; XII. Śpiewaj, słowiczku, śpiewaj... (*Kur. Warsz.* 1898 nr 133 pt. Piosenka); — VIII. W głuchym lesie. (I. W głuchym lesie (*Tyg. Ilustr.* 1901 t. 1 s. 781); [inc.: II. Idziesz do mnie... (Ogl. jw.); III. W szerokim, pustym polu... (Ogl. jw.); IV. Tu się droga zalała... (*Sami sobie*. W-wa 1900 s. 110)).

Identyczna zawartość w poz. 53 t. 7.

Rękopisy

Ku chacie — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/11.
 Na Kurpikach — rkps jw. sygn. 664/8.
 Petko Sławajków — rkps jw. sygn. 664/28.
 List Imci Pana Rudominy — rkps jw. sygn. 664/14.
 Braciom pieśniarzom — rkps jw. sygn. 664/28.
 Śpiewaj, słowiczku, śpiewaj... — rkps jw., sygn. jw.
 Nuty
 Na Kujawach: F. Nowowiejski: Kujawiak. Kr. 1952.
 Pieśni tęsknoty: K. Górski. W-wa [b. r.]; H. Melcer. Kr. [b. r.].
 Przeróbki
 U proga: J. Chrościcka. *Siew Młodej Wsi* 1935 nr 46, 47 pt. Swobodne zastosowanie wiersza M. Konopnickiej „U proga”.
 Przekłady oraz:
 Co mi nada... czes.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1906 — węgiers.: W. S. Török, K. Kötzián. *Költönök antológiája*. Budapest 1943.

U proga: r.o.s.: M. Gierbanowski. *Russkaja mysl* 1897 nr 12.

Braciom pieśniarzom: litewski: K. Vairas. *Jauoti Lietuva* 1914 nr 3.

Złotą swą pszczołę...: czes.: P. Maternová. *Květy* 1908.

Piosenka moja po świecie chodzi...: czes.: P. Maternová. *Květy* 1908.

Powrócą do was...: czes.: J. Peříšek. *Světlozor* 1913 s. 597.

Ulatują nasze ptaki...: czes.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1905/1906 s. 394.

Jest w piersi mojej cichy grób...: bułg.: D. Gabe. *Polsko-bułgarski pregled* 1919 nr 6; przedr. w: *Polski poeti*. Sofia 1921.

Śpiewaj, słowiczku, śpiewaj...: bułg.: D. Gabe. *Polsko-bułgarski pregled* 1919 nr 6; przedr. w: *Polski poeti*. Sofia 1921; *Polsko-bułgarski pregled* 1923 nr 2 — czes.: O. F. Babler. *Lidové listy* 1922 nr 226; *Selské listy* 1922 nr 34 — r.o.s.: A. Korinskij. *Pozdnieje ogni*. Petersb. 1912 s. 588.

63. Głosy ciszy. W-wa 1906.

Zawartość: [Część I]: Głosy ciszy [inc.:] I. Jako huk oceanowy... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1 pt. Przygrywka); II. Powiem ci... (Ogl. jw.); III. Kto na wieczne...; IV. Nie pożądaj wyniosłości...; V. Radości, gdzie są...; VI. A kiedy idziesz... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); VII. Na nieśmiertelnym... (*Pisanka*, W-wa 1900); VIII. Mistrz prawdy...; IX. Ślepa wiara...; X. Nie pożądaj dla siebie... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); XI. Słabością nienawiści... (Ogl. jw.); XII. Ży — nie w chwili... (*Kur. Warsz.* 1897 nr 113 pt. Fragmenty); XIII. Nie daj, by słońce...; XIV. Co myślisz?...; XV. Tego się strzeż... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); XVI. Nic tu skończonym nie jest... (*Kur. Warsz.* 1897 nr 80); XVII. Duchu, nie przeklinaj... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); XVIII. Ty, coś walczył dla idei... (*Ster* 1897 nr 7 pt. Fragment); XIX. Duszę miej ukojoną... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); XX. Harfę ty nosisz... (*Życie* 1897 nr okazowy); XXI. W kształt się niewinny... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); XXII. Gdy płacząc...; XXIII. Tej chwili szukaj... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); XXIV. Śmierci się lekasz... (Ogl. jw.); XXV. Widzącą wiarę zdobądź... (Ogl. jw.); XXVI. Gdyś raz zaptakał... (Ogl. jw.); XXVII. Jak kwiat... (*Kur. Warsz.* 1897 nr 113 pt. Fragmenty); XXVIII. To, coś przeżniła... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); XXIX. Idź, żołnierzu... (Ogl. jw.); XXX. Jest wielkie lono... (*Tydzień* (Piotrków) 1902 nr 44); XXXI. Ten, co się o prawdę kusi... (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1 pt. Z cyklu „Życie”); XXXII. Iles też wyłal...; XXXIII. Mysł wielka to obelisk... (*Kur. Warsz.* 1897 nr 113 pt. Fragmenty); XXXIV. Iskrę słońca masz...; XXXV. Gdy w walce...; XXXVI. Życie nie jest...; XXXVII. Jeżeli nie masz szczytów... (*Nowe Słowo* 1902; *Tydzień* (Piotrków) 1902 nr 44); XXXVIII. Gdy cudze węgly...; XXXIX. A kiedy wyjdiesz...; XL. Złotą swą pszczołę...; XLI. Przez czasy, przez stulecia...; XLII. Błogosławione te orły...; XLIII. Życiem jest przyroda... (*Tyg. Ilustr.* 1900 t. 1); XLIV. Gdy runą trzy ściany...; XLV. Przyjdźcie, o, przyjdźcie... (*Tyg. Ilustr.* 1905 nr 45); XLVI. Gdy wszystkie nici... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1); XLVII. Słodka to mądrość... (Ogl. jw.);

[Część II]: Z ksiąg ducha [inc.:] I. Uderzam w Ciebie... (*Kraj* 1897 nr 17 pt. Inwokacja); II.

O nowym ranku... (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1 pt. Z cyklu „Życie”. Przygrywka); III. Ja — promień... (Ogl. jw. pt. Z cyklu „Życie”); IV. Z głębiny cichych zamysłów...; V. Mniejszy niż mały... (*Tyg. Ilustr.* 1900 t. 1); VI. I byłem... (*Kraj* 1897 nr 18); VII. Co dnia, co chwila... (*Tyg. Ilustr.* 1900 t. 1); VIII. W złotej kolebce... (*Kraj* 1897 nr 18); IX. Kto z nas pomni...; X. Sami w sobie bramą... (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1 pt. Z cyklu „Życie”); XI. Iskra wieczności... (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1); XII. Duch-ptak buduje... (Ogl. jw.); XIII. Własny aromat... (*Życie* 1898 pt. Fragment); XIV. Z naturą pracuj... (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1 pt. Z cyklu „Życie”); XV. Wieczność pielgrzym... (*Tyg. Ilustr.* 1900 t. 1); XVI. W przestrzeniach nieskończonych...; XVII. Jeśli z wspólności życia... (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1); XVIII. Nic darmo... (Ogl. jw. pt. Z cyklu „Życie”); XIX. Wszystek we wszystkim... (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1); XX. Nie twardej mi... (Ogl. jw. pt. Z cyklu „Życie”); XXI. Ilem ja świtów... (Ogl. jw.); XXII. Im więcej śniem pożadać... (*Życie* 1897 nr okazowy); XXIII. A moje prawo... (*Tyg. Ilustr.* 1898 pt. Z cyklu „Życie”); XXIV. Młody żołnierzu... (*Krytyka* 1901 t. 1); XXV. Na złocistej lodydze... (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1 pt. Z cyklu „Życie”); XXVI. Przez ostre, ciemne drogi... (Ogl. jw.); XXVII. Ludzkie oko... (*Tyg. Ilustr.* 1900 t. 1); XXVIII. Z sobą ja niosę... (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1 pt. Z cyklu „Życie”); XXIX. Próżno mi iść... (Ogl. jw.); XXX. Ta ziemia... (*Kur. Warsz.* 1897 nr 58); XXXI. Proch ziemi... (*Bibl. Warsz.* 1904 t. 2 pt. Z cyklu „Życie”); XXXII. Jeśli ja w sobie żyć... (*Życie* 1897 nr okazowy); XXXIII. Zadumane moje oczy... (*Pravda* 1901 nr 16 pt. Dusza moja w gwiazdach czyta...; *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 14 pt. jw.); XXXIV. Chocłbym o mil tysiące... (*Tyg. Ilustr.* 1897 t. 1 pt. Głosy ciszy); XXXV. Na dzień pucharu... (*Kur. Warsz.* 1897 nr 80); XXXVI. Posłanie [inc. Czy pójde drogą...]. (*Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1 pt. Z cyklu „Życie”. Posłanie).

Identyczna zawartość w poz. 53 t. 8.

Rekopisy ponad czterdziestu zawartych w tomie wierszy znajdują się w Muzeum Nar. w Kr. sygn.: 664/2, 664/29a. Nadto — także — egz. do druku (100 k.) sygn. 664/1.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Powiem ci...: litewski: M. Pečkauskaitė [R. Šatrijos], „Raštai”. T. 6. Kowno 1928.

Jest wielkie lono...: czes.: P. Maternová. *Slovanský přehled* 1905/1906 s. 394-395.

A kiedy wyjdiesz...: czes.: P. Maternová. Jw.

Gdy runą trzy ściany...: czes.: P. Maternová. Jw.

Jeśli ja w sobie żyć...: czes.: J. Pšenička. *Beletristická příloha* 1899 s. 191.

64. Rota. *Przodownica* 1908 nr 11; *Gwiazdka Cieszyńska* 1910 nr z 26 lutego; *Kur. Warsz.* 1910 nr 1; pt. *Przysięga*. *Gaz. Samborska* 1910 nr 2. Wyd. osob. Oświęcim 1918.

Wiersz wielokrotnie przedrukowywany w czasopiśmie, wydawnictwach zbior., antologiach, podręcznikach szkolnych oraz wielokrotnie parafrazowany.

Rkps [jeden z wariantów] Bibl. Miejska w Bydgoszczy

N u t y
F. Nowowiejski, Kr. 1910 pt. Hasło; I. Kossobudzki, W-wa 1914; I. Kossobudzki, *Maly Świątek* 1918 nr 4; P. Maszyński, W-wa 1917; S. Niewiadomski, W-wa 1927.

P r z e k ł a d y

ang.: M. H. Dziewicki, *The Slavonic Review* 1924 nr 7; przedr. *Poland* 1925 nr 5, *Polish Review* 1942 nr 19; M. Liqueria, *Treasured Polish Songs*, 1953 str. 47 — bulg.: B. Dimitrowa, *Literaturen Front* 1945 nr 20; przedr. w: *Mladežki Teatralen Sbornik*, [Sofia] 1946 s. 82; *Zemledelstvo Zname* 1948 nr 527; R. Bonewa, *Narodna Wojska* 1948 nr 537 — esperanto: S. Karolczyk [nie druk.] — łotewski: J. Kārklīns, *Lapa* 1914 nr 276; *Jaanus Avizes* 1914 nr 31; J. K. [Kārklīns], *Jaanāks Zinas* 1920 nr 185 — niemie.: *Polnische Post* ok. 1908.

65. Z liryk i obrazków, W-wa 1909 *Bibl. Univ. Lud. i Młodzieży Szkolnej* nr 141. Wyd. nast. w tej serii W-wa [1922]; wyd. 3 [zmien.] W-wa 1931.

Zawartość: Pieśń o domu; Temu tylko pluga a socha...; Nasza chata; Chodziły tu Niemce...; A żebyś ty, jasne słonko...; Poszłabym ja...; Obielili nam...; A kiedyż my doczekamy...; Nie mijcież razy...; A kto ciebie będzie złotem...; Przerzwały raz i drugi...; O poranku szumia drzewa...; Hej, tam nad rzeką...; Tam, w moim kraju...; Wieczorny dzwon; Wiejska droga; A czemuż wy, chłodne rosy...; Lną nam kwitną...; Mieszcznaż bo noc... [fragm. wiersza A czy też urok jaki...]; A jak poszedł król na wojnę...; Zapłonęła, zagorzała...; Sine lasy...; Na śniegu; O, czemuż deby nasze...; Pod lasem; Kwiaty; Kiedy widzisz skre...; Bądź silnym!; Czuwaj, Strażniczo! A choćbyście wrosli...; Ty będziesz silnym...; Credo.

66. O „Beniowskim”. [Studia krytyczne]. W-wa 1911 [1910] *Nowości Lit.* t. 41. Wyd. nast. W-wa 1921.

Zawartość: O „Beniowskim” (*Bibl. Warsz.* 1909 t. 4); O Mickiewiczowskiej „Odzie do młodości”; „Ad astra”. (*Tyg. Ilustr.* 1904 nr 43); Jego duch; O książce i około książki G. Sarrazina; O wielkich poetach romantycznych Polski. (*Bibl. Warsz.* 1906 t. 2-3).

R e k o p i s y

O „Beniowskim” — pt. Notaty do Słowackiego. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/2, 665/4, 665/9.

„Ad astra” — rkps jw. sygn. 664/39.

O książce i około książki G. Sarrazina — rkps jw. sygn. 664/40 (47 kart) [tu też notaty brulionowe — kart 62], 664/41 (kart 73) [tu: Uwagi o Krasińskim wywołane książką G. Sarrazina], 665/1 (kart 84) [tu: Uwagi o Słowackim wywołane książką G. Sarrazina].

Przekład ros. — zob. Wybory twórczości w przekładach.

67. Pieśń mszalna. Ogl. pt. Tekst do Mszy śpiewanej. *Bibl. Warsz.* 1911 t. 2 s. 312-315; przedr. *Biesiada Lit.* 1911 nr 26; *Polska Odrodzona* 1923 nr 15 [zmien.]; *Polska Odrodzona* 1925 nr 16. Wyd. osob.

[Kr. 1926]; wyd. nast. [zmienione] pt. Msza polska. Poz. 1946 (z muz. S. Kwaśnika).

68. Poezje dla dzieci. Wybór zrobiony przez autorkę. W-wa 1911.

69. Psalterz dziecka. Z niewydanych utworów... Ogl. *Bibl. Warsz.* 1911 t. 3. Wyd. osob. W-wa [1914]. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1918; wyd. 3 W-wa 1930 [1929]. Nadto: *Wybór poezji* wyd. 5 uzup. W-wa 1922.

Zawartość: I. O co się modlić?; II. Za rodziców; III. W smutku; IV. Za rodzinną wioskę; V. O światło; VI. W skrusze; VII. Modlitwa siostry; VIII. Wieczorny pacierz; IX. Modlitwa wiosenna; X. Za współbraci; XI. Na cmentarzu [inc. Na starych grobach...]; XII. Do św. patronów; XIII. Na Ewangelię; XIV. Z sierocych gniazd. (*Tyg. Ilustr.* 1910 t. 1).

P r z e k ł a d y

Za rodzinną wioskę; słowacki: *Živena* 1934 nr 12.

Do św. patronów: czes.: J. Karník, *Náš domov* 1918 s. 150, przedr. w: *Z polského Parnasu*. Praga 1930 s. 13-16.

Rękopisy drobnych utworów oraz materiałów literackich:

Jan Morga. [Nowela] — przed 1939 r. własność Bibl. Nar. w W-wie, sygn. 1468 (wspólnie z rękopisem „W Gdańsku”).

Nasz roczek — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/7.

Oplatek — rkps jw. sygn. 664/3.

Pisanie Kuby. [Opowiadanie] — rkps jw. sygn. 664/38.

Ugodowcom. Bajka nie do druku. Rkps Muzeum im. A. Mickiewicza w W-wie. „Faust”. Tragedia Goethego, przeł. L. Jenike. [Rec.]. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. [stara] 295.

Pro Polonia. (Zebranie głosów opinii zagranicznej w sprawie wrzesińskiej). Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/15.

[Notatki brulionowe dotyczące m. in.:

a) architektury, rzeźby greckiej, sztuki starożytnej, filozofii — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/10, 664/50, 665/9,

b) Grecji, Włoch, Poznańskiego, Podlasia — rkps jw. sygn. 664/21, 664/34, 665/6, 665/8, 665/10,

c) powstania 1831 r. — rkps jw. sygn. 665/8,

d) O. Brzeziny, F. Chopina, M. Maeterlincka, J. Matejki, J. C. Maxwella, Mencioniego, A. Mickiewicza, M. Mochnackiego, E. Orzeszkowej, W. Pola, P. Skargi, L. Tolstoja, R. Wagnera — rkps jw. sygn. 664/10, 664/49, 664/42, 664/57, 664/34, 664/53, 664/39, 665/14, 665/8, 665/6, 665/7, 665/10,

e) krytyki literackiej — rkps jw. sygn. 664/39.

Utwory literackie, recenzje, przekłady, artykuły społeczno-krytyczne zamieszczano w następujących czasopiśmie: *Ameryka* (Chicago 1896), *Ameryka* (Toledo 1895-1897), *Aniol Stróż — Opiekun Działwy* dod. *Przyj. Ludu* (1906), *Ateneum* (1886, 1891), *Bibl. Warsz.* (1891-1909, 1911), *Biesiada Lit.* (1880, 1884, 1900, 1904-1907, 1909-1911), *Biesiada Pol.* (1907), *Bluszcz* (1875, 1877-1883, 1906-1908; tu m. in.: Z dziejów natchnień Mickiewicza. 1883 nr 16-17; Odezwa [w sprawie jubileuszu E. Orzeszkowej]. 1906 nr 28), *Bławatek* (1905, 1907, 1909), *Bulletin Polonais Littéraire, Scientifique et Artistique* (Paryż 1906), *Chimera* (1905, 1907; tu m. in.: Oskar Wilde. Apokryf idealny. 1905 t. 9 s. 475-482), *Chochlik* (1896), *Czas* (1887, 1889, 1899, 1901, 1909), *Czystość* (1906), *Czytelnia Pol.* (Lw. 1901), *Czytelnia Pol.* (Poz. 1901), *Dawny Sztandar* (1908-1909), *Dzien. Berliński* (1902-1904; tu m. in.: Do ludu górnośląskiego. 1902 nr 262), *Dzien. Chicagoski* (1893-1900, 1902-1910; tu m. in. wiersz pt. Wielki dzień Wojciecha. 1897 nr 110), *Dzien. Cieszyński* (1906-1910), *Dzien. dla Wszystkich* (1882, 1888, 1890; tu m. in. wiersze: Z prochu powstałeś! 1888 nr 36, Alleluja!... 1890 nr 78), *Dzien. Kijowski* (1896, 1907-1908, 1910-1911; tu m. in.: Tłum jako zjawisko społeczne. [Odczyt]. 1908 nr 209), *Dzien. Kr.* (1896), *Dzien. Kujawski* (1910), *Dzien. Milwaukeecki* (1902), *Dzien. Pol.* (Chicago 1902), *Dzien. Pol.* (Dortmund 1904), *Dzien. Pol.* (Lw. 1887-1889, 1896, 1898, 1902), *Dzien. Poz.* (1882, 1887-1893, 1897, 1900-1902, 1907-1909), *Dzwonek Cieszyński*, *Echo* (1878, 1902), *Echo Lit.* dod. *Dzien. Pol.* (1897-1898), *Echo Muz.*, *Teatr. i Artyst.* (1888-1889, 1891, 1898, 1902), *Gaz. Handlowo-Geogr.* (1898), *Gaz. Kujawska* (1910), *Gaz. Lubel.* (1889), *Gaz. Lw.* (1894, 1902), *Gaz. Nar.* (Lw. 1885, 1887-1888, 1890, 1894-1895, 1898-1899, 1901-1902), *Gaz. Pol.* (1887-1889, 1891, 1904, 1906-1907; tu m. in. art. krytyczne: „Do światła”. Powieść W. Rapackiego. 1888 nr 21; M. Rodziewiczówna: „Dewajtis”. 1888 nr 26, 28-29; „Sylwetki i szkice literackie” M. Gawalewicz. 1888 nr 96; „Poezje” J. I. Kraszewskiego. 1888 nr 156; „Beldonek” A. Dygańskiego. 1888 nr 259; „Faust”. Tragedia Goethego, przeł. L. Jenike. 1888 nr 284-285; „Franciszek Grillparzer i jego czasy”. Szkic z wystawy otwartej w Wiedniu w stuletnią rocznicę urodzin poety. 1891 nr

51-53), *Gaz. Pol.* (Chicago 1887-1888, 1890, 1902-1910; tu m. in.: Do polskich dzieci [wiersz inc. Zanim z chłopięcia rycerz urośnie... 1903 nr 5), *Gaz. Pol.* (Czerniowce 1889-1890, 1902), *Gaz. Powsz.* (1909), *Gaz. Radomska* (1902), *Gaz. Rob.* (Berlin 1897-1898), *Gaz. Świąteczna* (1882), *Gaz. Warsz.* (1909), *Gaz. Wil.* (1906), *Głos* (1886-1887, 1898; tu m. in.: Mickiewicz i nowa poezja. 1898 t. 2 nr 52), *Głos Kijowski*, *Głos Lit.* i *Spol.* (1901), *Głos Lubel.*, *Głos Narodu* (Kr. 1897, 1900-1902, 1905, 1907, 1909-1910; tu m. in. Dla śląskich dzieci. 1905 nr 287), *Głos Nauczycielstwa Lud.* (1906, 1910), *Głos Płocki* (1909), *Głos Polek* (1907), *Głos Pol.* (Paryż 1887), *Głos Warsz.* (1909), *Głos Wielkopolek* (1908), *Goniec Codz.* (Wil. 1910), *Goniec i Iskra* (1893-1895), *Goniec Łódzki* (1898), *Goniec Pol.* (Lw. 1908), *Goniec Pol.* (Paryż 1902), *Goniec Wielkopol.* (1899), *Goniec Wil.* (1909), *Gwiazdka* (Kr. 1898), *Gwiazdka Cieszyńska* (1896-1897, 1901-1902, 1908, 1910), *Ilustracja Pol.* (1902-1903), *Ilustr. Tyg. Pol.*, *Iszraelita* (1887, 1889, 1897, 1908), *Jedność* (1910), *Kaliszamin* (1870, 1888; tu wiersze: W zimowy poranek. 1870 nr 37 [debiut]; Kaliszowi [inc. Ledwo dłoń...]. 1888 nr gwiazdkowy (102)), *Kłosy* (1876, 1878-1890, 1901; tu m. in. art. krytyczne: „Pan z panów” J. I. Kraszewskiego. — „Romans z aktorką” Jordana. — „Teoria pana Filipa” Zachariasiewicza. 1881 nr 833; „Za winy ojców”. Powieść Jeske-Choińskiego. 1881 nr 834; Powieści S. Wiśniowskiego. 1881 nr 843; „Pokuta”. Powieść J. Rogosza. 1881 nr 845; „Bratnie dusze”. Powieść Sewera. 1881 nr 848; M. Bałuckiego „Pańskie dziady”. 1881 nr 856; Chmielowski: „Kobiety Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego”. — Przyborowski: „Niewieście ideale poetów naszych”. 1881 nr 857-860; „Uskoki”. Powieść z dziejów Słowian południowych T. Tomasza Jeża. 1882 nr 867; Piosenka [inc. Wczesnym rankiem tuman płynie...]. 1886 nr 1121), *Kraj* (Petersb. 1882-1884, 1886-1897, 1905; tu m. in. art. i szkice kryt.-lit.: O Mickiewiczu. 1891 nr 9-11; Kartki ze Szwajcarii. Jak się dzieci bawią. 1891 nr 47; Mozart. 1891 nr 32-33; Godzina na wystawie sztuk pięknych w Rzymie. — Dzieło sztuki i nazwa. 1892 nr 23, 26; Luźne kartki. (O aforyzm Brodzińskiego). 1894 nr 25; Słowo o „Nowych pieśniach” [W. Gomułickiego]. 1896 nr 16 *Dział Lit.-Artyst.*; Ze współczesnej rzeźby włoskiej. 1896 nr 39-40; Kraj zachodni. Znad Dniepru. 1905 nr 25), *Krytyka* (1901-1902, 1904, 1908; tu m. in.: Policja a sztuka. [Odpowiedź na ankietę wywołaną konfi-

1906), *Tydzien dod. Kur. Lw.* (1896-1897, 1899-1904), *Tydzien* (Piotrków 1880, 1889, 1891, 1902-1903), *Tydzien Podlaski* (1906-1907), *Tyg. Berliński* (1902), *Tyg. Chrzanoski* (1908-1909), *Tyg. Ilustr.* (1876-1883, 1886-1910; tu m. in.: Z powodu wystawy secesjonistów w Wiedniu. 1895 nr 13-16; Wokół wystawy Wereszczaginowskiej w Wiedniu. 1897 nr 51-52; Konstytucja ducha. [O Legionie Mickiewicza]. 1906 nr 49), *Tyg. Mód i Powieści* (1886, 1900, 1902, 1909-1910), *Tyg. Nar.* (1900-1901), *Tyg. Nar. Ilustr.* (1910), *Tyg. Podlaski* (1907), *Tyg. Pol.* (1904), *Tyg. Powsz.* (1878, 1880-1881, 1883, 1889, 1902, 1907), *Tyg. Rzeszowski* (1908), *Tyg. Samborsko-Drohobycki* (1905), *Tyg. Słowa Pol.* (1902), *Tyg. Wil.* (1910), *Unitas* (1910), *W Obronie Prawdy* (1909-1910), *Warta* (1880, 1890), *Wesoły Kurerek Ilustr.* (1894), *Wędrowiec* (1882, 1892, 1894-1897, 1900, 1902, 1905-1906), *Wiad. Codz.* (1910), *Wiarus Pol.* (1895), *Wieczory Pol.* (1909), *Wieczory Rodz.* (1884, 1900, 1902, 1906-1910), *Wiedza* (1910), *Wiek* (1899), *Wiek Młody* (1894-1895, 1901-1902), *Wiek Nowy* (1902), *Wielkopolanin* (Pittsburg 1905-1908, 1910), *Wieniec* (1882), *Witez* (1908), *Wolne Pol. Słowo* (Genewa 1891), *Wyzwolenie* (1906), *Z Chyrowa* (1906-1907, 1910), *Zagłębie* (1909), *Zgoda* (Chicago 1892, 1897-1910), *Zgoda* (Milwaukee 1887), *Ziarno* (1887, 1896-1897, 1905), *Ziemia* (1910), *Ziemia Lubel.* (1908-1910), *Zorza* (1901-1905, 1909-1910), *Zorza Warsz.* (1906-1907), *Zwierciadło* (Bochum 1896), *Życie* (Kr. 1897-1898), *Życie* (Lw. 1910), *Życie* (W-wa 1887-1888, 1890), *Życie Ilustr. dod. gwiazdkowy Życia* (W-wa 1887), *Życie Rob.* (1908-1909).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Bard pol.* Zebrał B. Koreywo. Kijów 1909, *Charitas. Księga zbior.* Petersb. 1894, *Dla bezdomnych dzieci. Jednodniówka.* Lw. 1902, *Dla dobra dzieci.* Kr. 1906, *Dla głodnego ludu. Jednodniówka akademicka.* Kr. 1890, *Dla głodnych.* Kr. 1890, *Dla głodnych. Pismo zbior.* Lw. 1890, *Dla najuboższych. Jednodniówka.* Lw. 1903, *Dla pogorzalców.* W-wa 1885, *Działwie Powiśla.* W-wa 1908, Z. Gloger: *Rok polski w życiu, tradycji i pieśni.* Wyd. 2 W-wa 1908, *Gospodarz. Kalendarz.* Kr. 1899, toż 1901, toż 1903, toż 1907, toż 1909, toż 1910, *Grosz wdowi.* Lw. 1886, *Ilustr. kalendarz powsz. galicyjski.* Lw. 1897, *Ź. Czecha kalendarz kr.* na r. 1900, *Ź. Słowacki w poezji pol.* Ułożył W. Hahn.

Lw. 1910, *Ź. Ungra kalendarz warsz.* ... na r. 1879, toż 1881, toż 1882, *Jednodniówka.* Monachium 1897, *Jednodniówka na dochód „Znicza”.* Poz. 1909, *Jednodniówka na pamiątkę wiecu pol. w Cieszynie.* Frysztat 1897, *Jednodniówka PTG 1908.* Kijów 1908, *Jutrzenka. Kalendarz na r. 1909.* Rzeszów 1908, *Kalendarz familijny.* Lw. 1891, *Kalendarz „Gaz. Niedzielnej” na r. 1910.* Kr. 1909, *Kalendarz ilustr. „Kur. Lw.”* Lw. 1884, toż 1887, *Kalendarz na Szkołę Rzemiosł.* Kalisz 1909, *Kalendarz „Ojczyzny”.* Kr. 1909, toż 1910, *Kalendarz petersburski „Gwiazda”.* Petersb. 1881, *Kalendarz powsz. Paprockiego na r. 1887,* toż 1889, toż 1891, *Kalendarz praktyczny ilustr. na r. 1891,* *Kalendarz rob. Kat.* 1907, toż 1908, toż 1910, *Kalendarz rob. Kr.* 1894, toż 1898, toż 1901, toż 1909, *Kalendarz „Różowego Domina”.* Lw. 1890, *Kalendarz „Tarnowianin” na r. 1905.* Tarnów 1904, *Kalendarz Tow. Szkoły Lud.* Kr. 1910, *Kalendarz „Wieku Ilustr.”* W-wa 1903, *Kmieć Pol.* Jarosław 1909, *Kobieta w poezji pol.* Kr. 1885, *Księga dla wszystkich.* Łódź 1899, *Księga sonetów poetów pol.* Wybrał i ułożył A. Lange. W-wa 1899, „*Kur. Codz.*” *Premium.* W-wa 1888, *Kwiaty i poezje.* Wyd. 2 pomnożone utworami M. Konopnickiej i A. Pługa. W-wa [1882], *Ludowi w koledzie.* Lw. 1906, *Lutnia rob. Kr.* 1906, *Młoda Polska w pieśni.* Ułożył C. Jankowski. W-wa 1898, *Młody pieśniarz. Zbiór 24 piosenek.* Oprac. M. Chełmońska. W-wa 1899, *Mrówka. Kalendarz na r. 1884.* [W-wa] 1883, *Na nową szkołę.* Kr. 1907, *Na odsłonięcie pomnika Mickiewicza w Krakowie.* Lw. 1898, *Na pomoc!* Wydawn. zbior. na korzyść powodziń. W-wa 1884, *Nowela polska.* Brody 1907, *Noworocznik nauczycielski na r. 1898.* Wieliczka 1898, *Ognisko. Książka zbior. dla uczczenia...* T. T. Jeża. W-wa 1882, *Pamiętka jubileuszu Deotymy 1852-1897.* Kr. 1901, *Pamięci Ź. Gądomskiego koledzy.* W-wa 1907, *Piast. Kalendarz pol. lud. na r. 1883.* Poz. 1883, *Pisanka.* W-wa 1900, *Polak. Kalendarz.* Kr. 1903, toż 1907, *Polska. Obrazy i opisy.* T. 1. Lw. 1904, *Pol. kalendarz mariański.* Kr. 1903, toż 1906, *Prawda. Kalendarz.* Kr. 1908, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego.* Lw. 1899, *Prośna. Jednodniówka kaliska.* Kalisz 1895, *Przedwio. Książka dla młodzieży.* W-wa 1896, *Przyszłość.* Kr. 1906, *Rok Mickiewiczowski.* Lw. 1899, *Sami sobie.* W-wa 1900, *Siewca.* (Przedtem „Gospodarz”). *Kalendarz ilustr. „Wydawn. Groszowego” na r. 1897.* Kr.-Lw. 1897, *Słowackiemu — Jednodniówka.* Kr. [1904], *Słowem i czynem.* W-wa 1905, *Światelko.* W-wa 1885, *Świa-*

tła i cienie. W-wa 1888, *Teatr, lit. i muzyka. Jednodniówka „Gaz. Warsz.”* Lw. 1885, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Wielki ilustr. kalendarz powsz.* Kr. 1903, toż 1905, *Wiersze i deklamacje dla dzieci wybrane przez Halinę Marię* [M. Arct-Golczewska]. W-wa 1899, *Wisła. Książka zbior.* Kr. 1884, *Wybór poezji dla robotników*. Genewa 1890, *Z jednego strumienia. Szesnaście nowel przez dziesięciu autorów z przedmową E. Orzeszkowej*. W-wa 1905; wyd. nast. W-wa 1960, *Ze swojskiej gleby*. III. Oprac. J. Chrzęszczewska i J. Warnkówna. W-wa 1901, *Ziarno*. Wydawn. zbior. dla głodnych. W-wa 1880.

Ogłoszono pośmiertnie:

1. Dusza polska. Ogł. L.S.K. [L. S. Korotyński]. *Kur. Warsz.* 1918 nr 27 (wiersz wpisany do Księgi Pamiątkowej Chopina w Marienbadzie).

2. Dzini Sienkiewiczównie ku wspomnieniu. [Wiersze inc.: Bławatku modry..., Kiedy patrzę na twą buzię...]. *Ruch Lit.* 1961 nr 1 — w art. J. Krzyżanowskiego.

3. Gdyby pieśń zamilkła kiedy — to mogiły... *Głos Lit.-Nauk.* dod. *Głosu Narodu* 1934 nr 129; *Kur. Lit.-Nauk.* dod. *Kur. Powsz.* 1934.

4. Idźmy. *Gospodarz*. Kr. 1913 nr 14.

5. Mazurska Okraina. [Art. o Mazurach Pomorskich]. *Liberum Veto* 1919 nr 14.

6. Obchód setnej rocznicy Trzeciego Maja w Zurychu. [Ze zbiorów rękopism. Korotyńskich]. *Kur. Warsz.* 1917 nr 121 (tytuł nadany przez wydawcę).

7. Szymonowi Wójcikowi w dniu Złotego Wesela. *Drużyna* 1925 nr 20.

8. W buncie ducha. [Proza]. *Robotnik* 1915 nr 268. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/8.

Wg J. Baculewskiego pierwodr. w tajnym piśmie młodzieżowym *Dla Polski*. Wiad.: M. Konopnicka: Publicystyka literacka i społeczna. W-wa 1968 s. 37.

9. Z wędrówek po więzieniach, fortach i łące warszawskiej. [Notatki spisane zimą 1906]. *Express Wieczorny* 1960 nr 105 (fragm.). Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. [stara] 112065.

Przekłady i przeróbki

1. P. Heyse: Dziecię wieszczeń. Nowela w trzech pieśniach. W: P. Heyse: Wybór pism. T. 3. W-wa 1880.

2-3. H. Heine: Atta Troll. — Sen nocy letniej. W-wa 1887 *Bibl. Życia* 2.

4. H. Heine: Wybór pism. T. 1. Poezje. W-wa 1889 [współtłum.: J. Kościelski, A. Kraushar] (tu m. in.: Rycerz Olaf. (*Tyg. Ilustr.* 1888 nr 296); Serafina. (*Tyg. Ilustr.* 1888 nr 308); Z melodii hebrajskich. Księżna Sabbath. (*Tyg. Ilustr.* 1889 nr 315, 342-343, 345); T. 2. Proza. W-wa 1890 [współtłum.: M. Gawałewicz, C. Jellenta] (tu: Podróż po Harzu; Włochy); T. 3. Proza. W-wa 1895 (tu: Księga Le Grand; Florenckie noce).

5. E. Rostand: Cyrano de Bergerac. Komedja bohatera w 5 aktach wierszem. [Współtłum.: W. Zagórski, W. Łaszczczyński]. T. 1. W-wa 1898. Dod. *tyg. Gaz. Pol.* Wyd. nast. Toledo (Ohio) 1914.

6. G. Hauptmann: Hanusia. W-wa 1899. Wyd. nast.: Wyd. 2 W-wa 1900; [b. m.] 1909; W-wa 1926 *Wielka Bibl.* 128; wyd. 4 W-wa 1951.

Rkps-brulion — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/58.

7. Olimpijczyk. Opowiadanie historyczne z czasów Peryklesa. Podług O. Hoekera napisała... W-wa 1900. Wyd. nast.: W-wa 1901; W-wa 1946; W-wa 1948 [1947]; wyd. 2 W-wa 1948; wyd. 3 W-wa 1949; wyd. 4 W-wa 1950; wyd. 5 W-wa 1951. — Pt. Złoty wiek Peryklesa. Opowiadanie historyczne podług O. Hoekera. Wyd. 2 W-wa 1923.

Przekład h e b r.: J. Skulski. Tel-Awiv 1958.

8. A. Negri: Niedola. — Burze. W-wa 1901. Wyd. 2 W-wa 1904.

Z a w a r t o ś ć (wyd. 2): I. Niedola: tu wiersze: Niedola; Bez imienia; Nie przeszkadzaj!; Idzie toń...; Ulicznik. (*Naprsód* 1901 nr 156); Krótka opowieść; Autopsja; Snieżyca [inc. Nad polem wskróś...]; Mgły; Noc [inc. Na ogrodzie fantastyczne...]; Po grób — i jeszcze...; Dzień dobry nędzo!; Pieśń pług. (*Naprsód* 1901); Ręka w młocarni. (Ogł. jw.); Prządka; Pocałunek pogański; Sam na sam; Piosnka matczyna; W huraganie; Zabierz mnie...; Światło; Widzę was znów...; Dzika; Wyzwanie; Litości!...; Nie!; Pieśń wiosenna; Nie mogę...; Widziadła; Nocna jazda; Upał; Cześć wiedzieć? (*Naprsód* 1901); Pójdź w pola...; Wśród leśnej poręby...; Wodospad; Mistyczna; Czyś ty pracował?... (*Naprsód* 1901); Spes; Zwiędła róża; „Quasimodo”; Głos zmierzchu [inc. Pustka, chłód, cisza...]; Piętno na czole; Largo.

II. Burze: tu wiersze: Do ciebie, matko...; Przymusowa przeprowadzka; List; Ziemia; Poświęcenia (Nauczycielka, Matka, Zareczona); Starożytna świątynia. (Kościół św. Franciszka w Łodzi); „Córa powietrza”; Instykt matczyństwa; Syn; Przybycie; W miejskim szpitalu; O, drobna reko...; Pójdzies i ty...; Po roku; Nieśmiertelny; Przebudzenie: Na trumnie;

Narodzenie; Bratek [inc. Z lekkiej czareczki...]; Godzina; Jest chory...; W śnie cię widziałam...; Nie wraca; „Ego sum”; Śpiew nocny; Chłopie. (*Naprzód* 1901); Przebudzenie w górach; Stare księgi; Nowa miłość; W przytulku nocnym; Na ulicy...; „Ostatni — będą pierwszymi”; Godzina ukojenia; Pocałunek umarły; Ostatni książę; Dziedziec. (Podług obrazu T. Pattiniego); Uśmiechy; Braterstwo; Domeczki białe...; „Pax”; Jednak cię zdradzę...; Na grobie Józefa Grandi. (W Val-Ganna); Poranek zimowy; Wdowa; Sen; Wieczna sielanka; Bez rytmu; Księżycowa ballada Beethovena; Zniechęcenie; Posłanie [inc. Idź więc, o księgo...].

Rkps pt. Nawałnice. — Burze — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/59; Wielcy — rkps red. Ossol. sygn. 7202/II. Tu też wiersze: Przenaczenie [inc. Obca dziewczyna...] sygn. 664/57, Pożegnanie.

9. E. Amicis: Serce. Książka dla chłopców. Wyd. popularne. W-wa 1906. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1910; wyd. 3 W-wa 1919; wyd. popularne autoryzowane W-wa 1925; wyd. 9 W-wa 1927; wyd. 10 W-wa 1928; wyd. 11 W-wa 1930; wyd. 12 W-wa 1933; wyd. 13 W-wa 1935; wyd. 14 W-wa 1937; wyd. 16 W-wa 1938; wyd. 17 W-wa 1939; wyd. 3 Jerozolima 1944 *Szkolna Bibl. na Wschodzie pod red. E. Kurdybachy* t. 45; W-wa 1945; wyd. 19 W-wa 1946; wyd. 20 W-wa 1948; wyd. skrócone dla młodzieży szkolnej. Wybór i oprac. I. Skowronkówna. W-wa 1950; wyd. 23 W-wa 1950; W-wa 1955; W-wa 1956; W-wa 1958; wyd. pt. Serce. Opowiadania miesięczne wyd. 2 W-wa 1959; W-wa 1962; wyd. 4 W-wa 1964; W-wa 1966; W-wa 1969.

Fragmenty wyd. osobno: Mali niewidomi. — Mały pisarz z Florencji. W-wa 1908 *Bibl. Młodzieży Szkolnej* nr 90. — Mały patriota z Padwy. — Mała wideta lombardzka. — O sardyńskim doboszyku. W-wa 1908 *Bibl. Młodzieży Szkolnej* nr 3; też w tej serii: W-wa 1918; W-wa 1919. — Mały pisarz z Florencji. W-wa 1908; wyd. nast.: pt. Mały pisarczyk z Florencji. W-wa 1954 *Od Książeczki do Biblioteczki*; W-wa 1958. — Moi koledzy. W-wa 1908 *Bibl. Młodzieży Szkolnej* nr 2; wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 W-wa 1914. — Na tonącym okrecie. — W szpitalu. W-wa 1908 *Bibl. Młodzieży Szkolnej* nr 53; wyd. nast. w tej serii: W-wa 1918. — Od Apeninów do Andów. W-wa 1908 *Bibl. Młodzieży Szkolnej* nr 54; wyd. nowe W-wa 1919; W-wa 1962 z posłowiem K. Kuliczowskiej. — O sardyńskim doboszyku. W-wa 1954. — Przy łożu taty. W-wa 1954.

10. G. d'Annunzio: Córka Joria. Tragedia pasterska. W-wa 1909.

Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/61.

11. A. Śliwicki: Miś-Kudłacz. Prawdziwa historia niedźwiedzia. Spolszczyła... W-wa 1910 *Moja Biblioteczka* nr 92.

12. K. A. Kortum: Jobsjada. Epos komiczne. W-wa 1913. [Wyd. pośmiertne z rękopisu, uzup. przez A. Oppmana]. Wyd. nast. z przedmową T. Polanowskiego. W-wa 1964.

Ponadto w czasopismach tłumaczenia utworów następujących pisarzy: S. Čech: Fantazja morská, Przypisane I-VIII. (*Życie* 1888 nr 26-27); A. Daudet: Obłężenie Berlina. (*Kur. Codz.* 1879 nr 15; przedr. *Tyg. Potwz.* 1881 nr 50); H. Heine: Hiszpański Atrydzi. Ballada. (*Prześl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 2); A. Orvieto: Zastłona Mai. (*Krytyka* 1902 nr 5 t. 5 s. 305-308); J. Salvi: Dzieteczki polskiej ziemi. (*Kur. Lw.* 1902 nr 22; przedr. m. in.: *Dzien. Poz.* 1907 nr 22, *Naród* 1906 nr 33 *Dod. Ilustr.*); E. Verhaeren: Jutrznie. [Ok. 1905]; J. Vrchlický: Ślepiec z Paros. (*Nowa Reforma* 1891 nr 150-151).

Prace edytorskie

Kwiaty i pieśni. Piękne album kwiatowe z 68 chromolitografiami. Zebrała... [W-wa] 1890.

Wydania zbiorowe

1. Wybór pism. Jubileuszowe wydanie ludowe ze słowem wstępnym L. Rydla, z rysunkami S. Wyspiańskiego i ozdobą tytułową W. Wodzinowskiego. Kr. 1902. Wyd. nast.: wyd. 3 Kr. 1902; wyd. 3 [sic!] Kr. 1903; Lw. [1903]; wyd. 4 Lw. 1909 [wyd. tyt.: Lw. 1903].

Zawartość: [Tom] I. Poezje: Na progę; Dział I: Pieśni i piosenki: Przygrywka [inc. Wyjść z chaty pod figurę...]; Na fujarce I-XII; — Piosenki i pieśni I-XIV; — Po rosie I, III; — Z łąk i pól II-XIII; Obielił nam...; Łzy i pieśni I-IV; — Z wieczornych pieśni I-III; Lipy kwitną II, V; Dział II: Obrazki: Jaskółka; Przed sądem; Jaś nie doczekał; Z szopką; Z wiejskiej szkółki; W piwnicznej izbie; Na Gody; Dzwony; Dział III: Nasza chata: Przygrywka [inc. Nie daj mi, Boże...]; Nasza chata; Jesienią; Pieśń o domu; U okienka [inc. W chacie u mego siedzą okienka...]; Nasze srebro, złoto; Dziś w nocy; Nowe lato; Dziaduś; Dział IV: Z bliska i z daleka; Z daleka VIII; Do granicy; Na Piastowym Śląsku; Grunwald; Kartka z raptularza; Madonna ze szczygielkiem; Madonna Sykstyńska; Sąd; [Tom] II. Opowieści: W dolinie Skawy; Dym; Mitosierdzie gminy; W winiarskim forcie; Niemczaki; Głupi Franek.

2. Obrazki i przygrywki. W-wa [1912] *Bibl. Młodzieży Szkolnej* nr 147.

Zawartość: Oj, nie chcę...; Cichy wieczór; Śnieżycą; Zima; Kiedy Pan Jezus chodził po świecie; Kartka z raptularza; Stara prądka; Żu-

rawie; W piwnicznej izbie; Jaś nie doczekał; Jaskółka; Z szopką; Przed sądem; Z wiejskiej szkółki; Sobotni wieczer; Chłopskie serce; Oj, nie ta jest...; Ciężka droga; Do granicy.

3. Poezje dla dzieci. [Cz. I] do lat siedmiu. Cz. II dla dzieci do lat 10. W-wa 1913. Wyd. nast. W-wa 1922. Cz. III pt. Poezje dla dzieci i młodzieży. W-wa 1922 [1921].

Zawartość: cz. I i II drobne wierszyki dla dzieci, cz. III cykle i wiersze: Psalterz dziecka; O Janku Wędrowniczku I-XII; Zosia na wsi; O krasnoludkach i o sierotce Marysi; Drobiazgi; Bajka o świerszczu; Pieśń sokółów.

4. Poezje. Wyd. zupełne kryt. Oprac. J. Czubek. Słowo wstępne H. Sienkiewicza. T. 1-8. W-wa [1915-1916]. Wyd. nowe t. 1-8, 10. W-wa [1916], 1925.

T. 9 nie ukazał się. Wg inf. J. Czubka miał zawierać *Imaginę* i *Śpiewnik historyczny*.

T. 1: Wstęp [inc. Za ostatnim poetą zamknęła się brama...]; W górach I-IX oraz Dunajec [inc.: I. Pod moją chatą... (Tyg. *Ilustr.* 1887 t. 2); II. Lecz tam, gdzie w drobne... (Ogl. jw.)]; — Na Wawelu [inc. Cicho! — Cóż puste dźwięki...]; Idylla; Fragment [inc. Z marzeń — tęsknot...]; Fragment [inc. Ludzkość — jak blok marmuru...]. (*Ziarno. Wydarz. zbior. dla głodnych*. W-wa 1880 s. 19 pt. Z karty dziejów); Po burzy; Anioł milczenia; Bóg się rodzi. (*Kłosy* 1878 nr 704); Grunwald; Jaskółka; Z dziejów pieśni I-II; Romans wiosenny; Fragment [inc. Skarżycie się na wiek...]; Echa maiowe (I-III oraz [inc.: Na gałązce wierzby... (*Kłosy* 1878 t. 2 nr 679); W wiosenny dzionek... (Ogl. jw. s. 66)]; — Wskroś nocy; Tęsknota [inc. Wpół senne duchy owiewa...]; Czym jesteś?; Z dni smutku I-II; Najkrwawsze pole; Modlitwy wiosenne I-IV; Jak mi smutno; Czy marzą? Przed odlotem; Co to jest życie?; Dwie noce wigilii [inc.: I. Jak wianuszek... (*Bluszcz* 1879 s. 417); II. Jakże dziś ciemno!... (Ogl. jw.)]; — Bądź silny!; Głód; Przeszłość i przyszłość; Odpowiedź; Fragment [inc. Nie, to nie była grecka kolumnada...]; Gdzie jest mój dom?; Nie dziw się; Fragment [inc. O wiosno!...]; Czy warto?; Nie skarż się!; Fragment [inc. Wielki ty jesteś...]; Do kobiety; W *Zaduszy Dzień* I-III; Credo; Dwie potęgi (inc.: I. Nicóż chwytą za ramiona... (*Bluszcz* 1878 nr 40; *Kłosy* 1878 t. 1 s. 313); II. Świadomość w bezwiedze technici... (Ogl. jw.); — Ostatnie piosenki I-III; Poezja [inc.: Człowieku, bluźnisz... (*Bluszcz* 1880 nr 33); Poezji nie ma?... (Ogl. jw.)]; — Fragment [inc. Między ziemią a niebem...]. (*Kłosy* 1879 t. 2 nr 756); — Obrazki [Klaudia; Opowiadanie rannego; Tarcza Scypiona I-VI; Co poczniesz; Sobotni wieczer; Wolny najmita; Przed sądem; Z wiejskiej szkółki; Bez dachu; Krakowski wesele [inc. Niechaj będzie pochwalony...]; Na odleżu [fragma. poematu pt. Imię pan Kurejko].

T. 2: Noce letnie I-XIV; — Myśli [inc.: I. Kto ma wspomnienia... (Tyg. *Ilustr.* 1880 nr 240); II. Dopóki ziemia... (Ogl. jw. nr 247); — Mojżesz; To my!; Kocham cię; Na skrzydłach pieśni; Co się stało?; Fragmenty [inc.: O Psyche! gdyś sploniona...; Jeżeliś cieniem...; Nigdy

ja na tej nie stanę wyżynie...; Czy ty pamiętasz...; Ty będziesz silny...; Nie płaczcie, smutni!...; O dniu, co jako patnik...; O człowieku! gdzie dążysz...; Samotna idea...; O ludy, zbudźcie wy tego Chrystusa...; — Do młodej braci; Nadzieja; Wichrem porwany; Ktoś mnie czeka!; Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; W ciszy nocy; Po grudce ziemi; Avel; Jesteś pewnym?; Wieczorne pieśni (I-V oraz [inc.: Czemuś ty mi, życie...; Jeżeli kochasz...; Urywek [inc. Jak orchidee...]; Ja się nie skarzę; Urywek [inc. O kobieto, co z płochą...]; Na progu; Przygrywka [inc. Wyjść z chaty...]; Na fujarce (I-XII oraz [inc.: Ach! co tęsknot...]; — U okienka [inc. W chacie u mego siedzę okienka...]; Gorel (*Kłosy* 1881 nr 847); Jesienią; Z łak i pół I-V, VII-XIII; — W imienniku [inc. Szcześliwa stokroć...]. (*Tyg. Ilustr.* 1910 s. 866); Pójdź ze mną!; Staremu teubaniście [inc. Hej, śpiewaku...]; Na cześć Jana Kochanowskiego. (*Dzien. dla Wszystkich* 1882 nr 2); Łzy i pieśni I-IV; — Co ja sieję?; Nie nasza!; Modlitwy (I-II oraz [inc.: Boże! Boże! daj Ty nam... (*Kur. Warsz.* 1910 nr 279); Po ciszy. (*Tyg. Ilustr.* 1882 t. 2 s. 330); Pieśń noworoczna; Przed Bogiem; Z daleka (I-X oraz [inc.: Gdzie ptak... (*Kłosy* 1882 nr 894; *Kraj* 1882 nr 7); Wejź! wejź wyżej!... (*Kłosy* 1882 nr 896); Księżyc przyszedł... (Ogl. jw. nr 898)]; — Z ksiąg prorockich I-II; — Demos Cezarowi; Pieśń żyrodystow; Fragmenty [inc.: Nie mogę mówić...; W starości swojej ziemia...; O wy, co cierpieć umiecie...; Do zwartych bram udercie...; W gorzkiej zadumie...; Życie — jak woda...; Połóż rękę na sercu...; O, wiem, my słowca...; Kiedy wspominasz...; Z długiej się nocy...; Po co śpiewać?...; Stare proroki!... (*Tyg. Potesz.* 1883 nr 757); A choćbyście wrosli w ziemi...; Tęskno mi...; Gdyby nam tyle tylko...; O, czemuś debę nasze starodawne...; Przekleły los błyskawic...; — Fragmenty wiosenne [inc.: Wiosno, tyś hymnem... (*Kłosy* 1882 nr 883); O, zmartwychwstanie...; Kto policzył... (*Kłosy* 1882 nr 883)]; — Contra spem spero; Kwiaty; Pamięci St. Grudzińskiego; Nowy rok; Fragment [inc. Stare szydztwo...]. Toast; W Weronie; Pamięci Zaleskiego Bohdana; Pod Dogali; Matce; Z oddali; Obrazki [Sclavus saltans; Czy zginię?; Jaś nie doczekał; Dwie wiosny; Z szopką; Na dnie przepaści; Chłopskie serce].

T. 3: Z słowicznych pieśni I-III; — Pieśni nocy I-IV; — Piosenki i pieśni (I-XIV oraz [inc.: Oj, czemu ta Wisła...; W pole, w pole...; A choć ty się, ziemio...; Dobre słowo...; Wisła; Jasków sen; Warszawa; Kraków. (*Nowa Reforma* 1889 nr 297); Szumi dąbrowa... (*Kur. Warsz.* 1887 nr 1); Oj, szumi pole...; Hej, zazorzyło się... (*Kwiaty i poezje*. Wyd. 2 W-wa [1882]); U okienka [inc. U okienka, u mego...]. (Ogl. jw.); A po tych łakach...; O świecie; Siedzę u proga...; A dajcież mi...; — Na palecie I-VI; — Po roście (I-IV oraz Oj, ty modra rzeko...); — Z chaty I-III; — Fragmenty *Przygrywka* [inc. Nie daj mi, Boże...]; Duch mój, ptak Boży...; Głos grobu; Nasza chata; Wizja; Zawsze leciałam...; A kiedy sercu...; Nasza Pani; Na rozstaju; Zakwitły cierń; Po szczęściu wiekach; Ergo erravi; Kto w moją...; Więc mi nawięzcie; W Wielki Piątek; Na dzień Zmartwychwstania; Resurrexit; Wiosna do poety; Zima do poety; Demon do poety; Poeta do demona; W górach Grecji. (*Bibl. Warsz.* 1891 t. 1 s. 593)]; — Pieśni bez echa (I-XIII oraz:

Czego ty bledniesz...; Oj, usniń...; A jak ciebie...; Zakreślił się wiatr...; A żęby, wietrze...; Ponieście się...; Zaszumiały...; Pod Beskidami [inc.] I. Ani wy nie Patry...; II. Stary cmentarz — żalnik stary...; III. Stary Beskid, sławny w świecie...; IV. Sina woda z szumem płynie...; V. Ty goro Maguro... (Bibl. Warsz. 1896 t. 3; *Dzienn. Chicagoski* 1896 nr 234; *Gwiazdka Cieszyńska* 1896 nr 38-40); Puścili się...; Ile dnia...; Zapłonęła...; Polewały bujne deszcze...; Długos wodził...; Kiedy Polska...; — Vivos voco — mortuos plango (Powitanie roku; Rok stary; Widzenie [inc. I porwał mnie Pan...]; W Żadusny Dzień [inc. Garść ziemi wezmę...]; Umarłych płacze...; Na kurhanie I-II; „Nasze Dziady”; Droga; W rocznicę śmierci Zygmunta Krasieńskiego; Ignacemu Domejce; Jej pamięci; W rocznicę Szopena; Nad mogiłą Kraszewskiego I-IV; Wiosenne witanie ziemi. (Bibl. Warsz. 1905 t. 2 s. 364; *Słowem i czynem. Jednodniówka*. Lw. 1905 s. 5); Lirnikowi na via Montebello; Na śmierć Jana Matejki; Adamowi Asnykowi pomocilne; Wstań, o dziecie... I-III; Nie licz wóród burzy...; Pod każdą stopą...; Wezwanie [inc. Nie przychodź do mnie...]; — Z pola i z lasu (Kiedy Pan Jezus...; Fiolek, *Kwiaty i poezje*, Wyd. 2 W-wa [1882]; Konwalia. (Ogl. jw.); Róża. (Ogl. jw.); Bratek. (Ogl. jw.); Żurawie; Już wrócili...; Nigdy ja was...; W oddalonych...; Nasze srebro, złoto; Na śniegu; Ponowa; Dziadus; W piwnicznej izbie; W kamieniu polnym...; W lesie I-IV); — Pieśni przegodne (Z koleda; W Palmową Niedzielę; Maik); — Gwiazdy (I-IV, VI oraz; Ty, gwiazdo...; Ta gwiazda...; Świat zawojuował...; W trzejkrólowy wieczór); — W zielone I-VIII; — Listy I-XV; — Obrazki (Kalokagatos; W pirezskim porcie; W rocznicę Termopilów; Jan Hus; Kartka z raptularza; Do gronicy); — Helenika (Helios; Elektra; Cytura Tymona; Augury).

T. 4: Italia (Którzy idziemy...; Sonety włoskie I-X; — Po drodze (Nad Ticino; W zatoce Baji. Willa Cyclerona; Na Carignano rankiem; Na Carignano w nocy; Nokturny rzymskie I-II; W starym absydzie; W loggiach I-II; Na Janiculum I-III; Willa Wołkońskich I-III; Zachód w Fiesole; Do wierzby w Prato); — Prace Amora. Z pompejańskiego fryzu; Faun I-III; — Echa florenckie I-X; — Madonna I-X; — W Sykstyńskie I-V; — Morze I-XXV; — Drobiazgi z podróżej teki (Przygrywka [inc. Krainy ciche...]; Gospa Regina I-XIV; — Na Cherso (Na morzu w cisze. (Tyg. Ilustr. 1898 nr 40); Na morzu w burze. (Ogl. jw.); Pod zorzą. (*Wędrowiec* 1896 nr 6); — Drobiazgi włoskie I-VIII).

T. 5: Z albumu Szopena I-II; — Z tamtego świata I-III; — Ren I-VIII; — Na jeziorze I-IV; — Na starym cmentarzu I-II; — Z mojej biblii (I-X oraz; Kto krzywdę płodzi...; W piekle mąk długich...); — Lex (Na progu raj. (*Pravda* 1891 nr 36); Manavadharmasastra. (Ogl. jw.); Szekinah. (*Pravda* 1892 nr 28); Si quis dixerit...); — Linie i dźwięki (Przygrywka [inc. Wiejcie więc znnowu...]; Do ziemi; Lipy kwitną I-VI; Memu miastu; Adesso parla; Fatum do Lykofrona; „Non dolet”; Koniec wieku I-III; Dum spiro — spero...; Nie, nie jesteśmy...; Są lata wielkie...; Kto dla siebie pracuje...; Przed świtem...; Braciom pieśniarzom [inc. Nie nam, pieśniarze...]; Na Libanie; Trebacz; Pieśń pracy; Dźwięk jedyny...); — Po drodze (Inwokacja [inc. Duch gór, duch atrytów...]; Na jeziorze;

W pustelni; W błyskawicznym pociągu; W cichej dolinie; — Sonety prowansalskie I-VII; — Urbis Avinionensis I-X; — U Felibrów I-VI; — Kartki prowansalskie I-III; — Na Alyscamps I-IV; — Opowiadania (Z teki Grottgera. (Tyg. Ilustr. 1886 t. 2 nr 183 pt. Poezje konkursowe); Wojna. Z teki Grottgera; Jak sen. (Kur. Warsz. 1888 nr 1)).

T. 6: Ludziom i chwilom (Za co, za co tyle cześci? (Tydzień dod. Kur. Lw. 1896 z dn. 22 listopada); Żniwo. Fraszkla dla Prusa. (Kur. Codz. 1897 nr 1); Do Deotymy. Chwila z pogrzebu Odyńca. (Pamiętka jubileusz. Do Deotymy. Kr. 1901); 24 grudnia 1898 r.; Do Aleksandra Świętochowskiego. (Pravda. Książka zbior. ku uczczeniu A. Świętochowskiego. Lw. 1899); Hołd królowej Jadwidze; Nasza harfa. (Bibl. Warsz. 1911 t. 1); Świat by już dawno przestał trwać... (Kur. Warsz. 1903 nr 1; Ilustracja Pol. 1903 nr 3; *Dzienn. Chicagoski* 1903 nr 42 pt. W miesieczna noc; Tydzień dod. Kur. Lw. 1903 nr 4); O Wrześni; Na śmierć Adama Ptuga; Nowe lato; Hejnał [inc. Bij nam, dzwonię...]; Na grobowy kamień Leona Borowskiego na Rosi; Bogarodzica; — Nowe pieśni (Ku chacie (Co mi nada...; Rankiem w polu; W miasteczku; Na Kujawach; Na Kurpikach; Z trzykrólową gwiazdą; Na lechickim polu; Grajek (I-III oraz [inc.] Ciche było serce moje... (Smigus. Ilustr. kalendarz na r. 1914); Hej, leca wichry chęże... (Ogl. jw.; Tyg. Ilustr. 1913 t. 1 s. 423); U proga); — Skróś wieków (I-IV, VI-VII oraz W Kartuzji [inc. W Burgos, w Kartuzji...]. (Sfinks 1909 s. 72); Z listów św. Katarzyny. (Pamięci J. Gadomskiego kolezcy. W-wa 1907); — Braciom pieśniarzom (Toast z oddali; Braciom pieśniarzom I-IV; Modlitwa pieśniarza; Posłanie [inc. Gdyby pieśni brakło echa...]; — Listy znad roku I-VI; — Podwiośnie (Hejnał [inc. W imię Ojca, w imię Syna...]; Podwiośnie I-VII; Wezwanie [inc. Do żywych źródeł idźmy...]; — Pieśni tęsknoty (I-XII oraz. Mnie sądzono...; Czekaj na kwiat... (Gaz. Kujawska 1910 nr 129); — W głuchym lesie I-IV; — Głosy ciszy I-XXXIX, XLI-XLVII; — Z ksiąg ducha I-XXXVI; — Błogosławieństwo „Nizin”. (Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej. Kr. 1893); Na cześć Elizy Orzeszkowej. (Kur. Warsz. 1907 nr 157 pt. Ku uczczeniu Elizy Orzeszkowej; Tydzień Podlaski 1907 nr 19).

T. 7: Poezje doby ostatniej (Ach, ta przecudna, cicha łaka... (Na nową szkołę. Książka zbior. Kr. 1907); Nasz sztandar. (Głos Wielkopoleń 1908 nr 1); Na Jungfrau. (Sfinks 1908 t. 1); Rota; Posłom wielkopolskim. (Nowa Reforma 1908 nr 40; Nowa Gaz. 1908 nr 43); Inwokacja [inc. Jeśli ty, Polsko...]. (Kur. Warsz. 1909 nr 1; *Dzienn. Poz.* 1909 nr 2); Z sierocych gniazd; — Poezje poświęcone (Podmuchy wiosny; W kolebce z polskiej lipy...; Na kwietne puchy...; Skowronczą w serce...; Prolog do bajki; Ta tylko młodość...; Tekst do mszy śpiewanej; Psalterz dziecka II-XIII; W imionniku [inc. ...Wielka godzina...]. (Bibl. Warsz. 1911 t. 3); Na obczyźnie [inc.] I. Myśl się moja mgłami ścięła...; II. Już najgorsza taka droga...; III. Oj, ty morze, sine morze...; IV. Jać nie byłem nigdy za tym...; V. Co po chlebnie — kiedy dławić...; VI. Nocke jedna, nocke druga...; VII. Czasem oto zmierzchem kłękne...; VIII. Oj, ty ptaśnarz wicherem gnane... (Ogl. jw.); — Poezje z lat 1876-1879 (Gabrieli; Miraże; Burza; Życie — morze; Czcigodnemu J. I. Kraszewskie-

mu); — Poezje prozą (Czas. *(Dla najuboższych. Jednościówka.* Lw. 1903); Z psalterza wieków. *(Tyg. Ilustr.* 1906 nr 38); Chęsta Weroniki. *(Tyg. Ilustr.* 1907 nr 13); Teśknota wygnańca. *(Krytyka* 1901 z. 8 s. 69-71 pt. Teśknota); — Utwory dramatyczne: Jerzy Bohusz. Fragment; Z przeszłości. Fragmenty dramatyczne: I. Hypatia, II. Vesalius, III. Galileusz; Prometeusz i Syzyf.

T. 8: Ludziom i chwilom (Przygrywka [inc. Kto z nas, o bracia...]; Na zjazd w Kromieryżu; 28 listopada 1885 r. *(Nowa Reforma* 1885 z dn. 29 listopada i odb. pt. Listopada 28, roku 1885); Na zjazd śpiewaczy w Częstochowie; Braciom Czechom; Wątpiącym; Pieśń sokółów; Na Zjazd Weteranów z r. 1831; Zgorzałem miastu; Pszczelarzom polskim; Lubelskiej młodzieży z podzięką i pozdrowieniem; Po odwiedzeniu kościoła jubileuszowego w Rzymie; Na pięćdziesięciolecie Adama Pługa; Warszawa. *(Dziatwie Powiśla.* W-wa 1908); Zapustnej Warszawie; Na śmierć Jana Matejki; 24 grudnia 1898 r.; Improwizacja. *(Nowa Reforma* 1902 nr 243; przedr. m. in. *Dzienn. Berliński* nr 246; *Kur. Lw.* nr 294; *Przodownica* nr 11; *Wiek Nowy* nr 399); — Pod nową zorzą (Pod nową zorzą; Dziś w nocy...; Pątnikom; Ten anioł...; Sto lat...; O ziemi!); — Dla Wilna (Zygmuntowi Rewkowskiemu. W 60 rocznicę jego pracy i cierpienia dla kraju; Drobiazgi wileńskie; Na projekt zniesienia jawności sądowej w Rosji); — Za oceanem II-IV; — Trzeci Maj I-IV; Sen Jermaka (Przygrywka [inc. Jeśli my dotąd...]; Sen Jermaka); — Na Piastowym Śląsku (Powitanie ziemi; Na Piastowym Śląsku); — Dzień Mickiewiczowski (Na cmentarzu w Montmorency; 4/VII 1890 r.; Na Wawelu [inc. Rozjaśnił się dzień żałoby...]; Dzień Mickiewiczowski; Nasi wodze); — Modlitwa [inc. Z proroków owych daj mi być pobitych...]; U Pieciu Stawów; Po bitwie; Poezje doby ostatniej (Przyjdiesz ty do nas... *(Słowackiemu. Jednościówka.* Kr. [1904]); Hymn Eleatów. *(Przyszłość* 1906 nr 1 oraz odb. na pocztówkach pt. Hymn abstenentów polskich); Pocałunek Roberta Emmeta. *(Witeź* 1908 z. 1); Litwie. *(Tyg. Ilustr.* 1907 s. 70); Z poematu „Unici” ([inc.] I. Wracają czasy serdecznych boleści... *(Nowa Reforma* 1891 nr 291 pt. Inwokacja); II. Długo stałam... *(Życie* 1910 z. 5); Wiosenne widoki Bugu. *(Bibl. Warsz.* 1908 t. 1); — Przygrywka [inc. A czy mi to pierwsza woda...]. *(Kur. Lw.* 1907 nr 152); [inc.] Oj, nasi! kłokółu... [Jw. nr 185; *Tydzien Podlaski* 1907 nr 12); Pozdrowienie [inc. Pysyłam wam uścisk dłoni...]; Z ksiąg Sybilli. *(Bibl. Warsz.* 1907 t. 2); Na otwarcie domu ludowego w Ciechanowie. *(Kur. Lw.* 1907 nr 468); Na rozwinięcie sztandaru gr. 24 ZP w Ameryce; Pieśń dla Sokółów polskich w Nowym Jorku; R. 1908. *(Kur. Lw.* 1908 nr 1); Wyroczny klucz żywota... *(Kur. Warsz.* 1908 nr 1; *Kur. Litewski* 1908 nr 1); Od hetmańskiej trumny. *(Kur. Warsz.* 1908 nr 271; *Kur. Lw.* 1908 nr 454); Bądź z nami!... *(Na Ziemi Naszej* dod. lit.-nauk. *Kur. Lw.* 1909 nr 19); Budujemy milej ojczyźnie dom... *(Księga pamiątk. Kongresu Pol. w Waszyngtonie.* [B. m. i r.]); Poezje prozą (Rok nowy [inc. ...Widzę jasność jutrzenną...]. *(Tyg. Ilustr.* 1907 nr 1), Jego duch. [Jw. nr 50]); — Przez głębinę. T. 10: (1925) Pan Balcer w Brazylii.

Rękopisy

Kraków — [Autograf?] rkps Ossol. sygn. 12166/II.

Wiosenne witanie ziemi — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/27.

Zniwo. Fraszka dla Prusa — rkps jw. sygn. 664/12.

Na cześć E. Orzeszkowej pt. Dla Elizy Orzeszkowej — rkps jw.

Na Cherso (Na morzu w ciszę. Na morzu w burzę, Pod zorzą) — rkps jw. sygn. 664/56.

Si quis dixerit — rkps jw. sygn. 664/54.

Do Aleksandra Świętochowskiego — rkps jw. sygn. 664/54.

Posłom wielkopolskim — rkps Bibl. Nar. sygn. 2676 pt. Wielkopolskim posłom.

Teśknota wygnańca — rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 664/13.

28 listopada 1885 r. — rkps Bibl. Nar. sygn. 6006/II.

Improwizacja (kopia) — rkps Bibl. im. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 1806.

Z poematu „Unici” — rkps Bibl. Nar. sygn. 2984. Notatki brulionowe do „Unitów” — Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/12.

Oj, nasi! kłokółu — rkps (red.) Ossol. sygn. 7202/II.

Od hetmańskiej trumny — rkps jw.

Budujemy milej ojczyźnie dom — wiersz wpisany przez poetkę do Albumu Koła Pol., rkps znajdował się w zbiorach Bibl. Raperswil. nr 224.

Nu ty

Nasz sztandar: L. Kitz. *Młody Gryf* 1935 nr 15.

Przekłady: Zob. Wybory twórczości w przekładach oraz:

Fragment [inc. Ludzkość jak blok marmuru...]: czes.: F. Kvapil. *Světozor* 1883 s. 542. Na Jungfrau: esperanto: A. Grabowski. *Pola Esperantista* 1908 z. 10. Przedr. w: A. Grabowski. *Nova Antologio. Kolekto de poemoj de diversaj poetoj.* W-wa [1909]; A. Grabowski: *El Parnaso de popoloj.* W-wa 1913; *Pola Esperantista* 1928 nr 6 (fragm.).

Budujemy milej ojczyźnie dom: łotewski: J. Osmanis. W: *Pasaules tautu lirika.* Ryga 1959 s. 387.

Przeróbki

Podmuchy wiosny: H. Tyrankiewiczowa. *Teatr w Szkole* 1938/1939 nr 8 [inscjenizacja].

Pocałunek Roberta Emmeta: F. Żurowska. *Scena Oświatowa* 1935 nr 10 [inscjenizacja].

5. Nowele. Kijów 1917.

Zawartość nieznana.

6. Budujemy milej ojczyźnie dom. [Poezje i fragm. prozy poetyckiej]. W-wa 1920 *Bibl. Żołnierza i Obywatela* nr 1.

Zawartość: Pieśń sokółów; Budujemy milej ojczyźnie dom; Rok nowy [inc. Widzę jasność jutrzenną...]; Idziem do ciebie [fragm. Pana Balcera w Brazylii]; Nasz sztandar; Hymn Eleatów; Młody żołnierzu.

7. Ojczyzna. W-wa 1920 *Bibl. Żołnierza i Obywatela* nr 4(c).

Zawartość nieznana.

8. Szkolne przygody Pimpusia Sa-dełko. Wierszyki o kotkach opowiedział dzieciom swoim Mruczysław Pazurek.

W-wa 1922. Wyd. nast.: W-wa 1928; W-wa 1929; W-wa 1934; [W-wa] 1950; [W-wa] 1951; wyd. 2 W-wa 1954; wyd. 3 W-wa 1956; W-wa 1957 *Przeczytaj i Namaluj*; wyd. 4 W-wa 1958; W-wa 1959 *Przeczytaj i Namaluj*; nakład 4 W-wa 1959 *Przeczytaj i Namaluj*; wyd. 5 W-wa 1960; wyd. 6 W-wa 1960 *Przeczytaj i Namaluj*; wyd. 5 [sic!] W-wa 1961 *Przeczytaj i Namaluj*; wyd. 6 [sic!] W-wa 1965.

Przekłady: estoński: Skomorowska. Tartu 1935 *Looduse Lasteraamat* nr 3 — litewski: J. Olšauskaitė. Wil. 1959 — ros.: P. W. Juriew. [W-wa 1958] (swobodna przeróbka) — węgier.: I. Rózsa. W-wa 1957.

9. Ze skarbca M. Konopnickiej na budowę jej pomnika. Lw. 1922. Wyd. 2 Lw. 1923.

Zawartość (wyd. 2): tu wiersze: Posłanie; Do mojej braci; Credo; Modlitwa wiosenna; Pieśni swej gniazdo...; Rankiem w polu; Na fujarce; Piosenka; Pieśń; Idziem do ciebie [fragm. Pana Balcera w Brazylii]; Kartka z raptularza; O Wrześni; Rota; Muzyka przyrody [fragm. O krasnoludkach i o sierotce Marysi]; Chór dzieci na uroczystość 3 Maja 1898 w Kurytybie; Ucz się...; O świecie; Zawsze leciałam...; Rok nowy [inc. Widzę jasność jutrzenną...].

10. Wybór poezji. Z przedmową i wg układu W. Kasickiej. W-wa 1925.

Zawartość: Przed sądem; Sobotni wieczór; W piwnicznej izbie; Dzwony; Wolny najmity; Nie wam, słowiki...; Sto lat...; Warszawie; Z teki Grottgera; Pocałunek Roberta Emmeta; Nasz szwander; Pozdrowienie; Kto dla siebie pracuje...; Młody żołnierz; Ty, coś walczył dla idei...; Pan Balcer w Brazylii (fragm. pt. Strajk, Idziem do Ciebie...); Na otwarciu Domu Ludowego w Ciechanowie; Nie skarz się, bracie...; Wierze.

11. To książeczka osobliwa. W-wa 1927. Wyd. nast.: Wyd. 2 W-wa 1928; wyd. 3 [zmien.] W-wa 1934 [1933].

12. O Julisi Śpiewaczce i inne powiastki. W-wa 1929.

Zawartość: O Julisi. (Ogl. w książce: O Julisi Śpiewaczce. — Nasza babunia. W-wa 1918 *Moje Książeczki* nr 197. Wyd. osob. pt. O Julisi Śpiewaczce. W-wa [1938]); Nasza babusia. (Ogl. jw.); Koniki Tadzia. (Ogl. w książce: Koniki Tadzia. — Stróżak. — Lekcja Emilki. W-wa 1918 *Moje Książeczki* nr 198); Franek. (Pierwodr. książkowy pt. Stróżak [?] jw. Wyd. osob. W-wa 1949 *Bibl. dla Dzieci*. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1956 *Czytam Sam*; wyd. 4 W-wa 1960 *Czytam Sam*; wyd. 5 W-wa 1962 *Czytam Sam*; wyd. 6 W-wa 1963 *Czytam Sam*; wyd. 7 W-wa 1966; wyd. 8 W-wa 1968).

Przekład niem.: Franek: H. Wiegershau-sen. W-wa-Berlin 1958. Wyd. nast. W-wa 1959.

13. Poezje dla dzieci. Wybór 200 utworów wierszowanych. W-wa 1934.

Zawartość: tu m. in.: Muchy Samochwały.

Przeróbki

Muchy Samochwały: M. Gerson-Dąbrowska. *Plomyczek* 1926/1927 s. 108-111.

14. Wesołe chwile małych czytelników. W-wa 1934.

Uwaga: pozycja w *Twórczości* pt. Wesołe chwile małych czytelników ma odmienną zawartość.

15. Wiosna i dzieci. W-wa 1934.

Uwaga: pozycja w *Twórczości* pt. Wiosna i dzieci ma odmienną zawartość.

16. Liryki. Oprac. A. Galiński [L. Stolarzewicz]. Łódź 1935 *Bibl. Ucznia Szkoły Powsz.* 6.

Zawartość nieznaną.

17. Szczęśliwy świątek. W-wa 1935.

Uwaga: Pozycja w *Twórczości* pt. Szczęśliwy świątek ma odmienną zawartość.

18. Obrazy wiejskie. W-wa 1939 *Bibl. Univ. Lud.* nr 273.

Zawartość: U źródła; Stacho Szafarczyk; Głupi Franek; W dolinie Skawy; Dziady.

19. Dla polskiej diatwy polskie ba-jeczki. Glasgow 1941.

Maszynopis powielany. Zawartość nieznaną.

20. Wybór poezji. Moskwa 1943 *Bibl. Związku Patriotów Pol. w ZSRR*.

Zawartość: Do granicy (Rota; [inc.] Sine lasy...; Hej, tam nad rzeką...; Do granicy; Contra spem spero; Staremu teorbaniście; Młody żołnierz; Grunwald; Ty, coś walczył dla idei...; — Chłopskie serce ([inc.] Rozlegnijże się, głosie...; Chodziły tu Niemce...; A czemuż wy, chłodne rosy...; Kołysz mi się, kołysz...; A jak poszedł król na wojnę...; Dzwony; Jaś nie doczekał; Z szopka; Chłopskie serce; [inc.] Temu tylko pług...); — Idziem do Ciebie, ziemio... ([inc.] Poszłabym ja na kraj świata...; U okienka; [inc.] A czy po tobie wichry nie chodzą...; A kiedyż my doczekamy...; Już lipa roztuła...; Z oddali; Nowy Rok [inc. Witaj zdrowy, roku nowy...]; Pieśń pracy; [inc.] Przeorały raz i drugi...; Pan Balcer w Brazylii (fragm.)).

Przedr. zob. Wyd. zbior. poz. 30.

21. Nowele. Moskwa 1944.

Zawartość: Ziemia (tu: Ziemie polskie (fragm.)); Ludzie (tu: Dym; Martwa natura; W winiarskim forcie; Mendel Gdański; Głupi Franek).

22. Nowele. Paryż 1945 *Książka Pol. we Francji. Wydawn. PKWN we Francji*.

Zawartość: Ziemia (tu: Ziemie polskie (fragm.)); Ludzie (tu: Dym; Martwa natura; W winiarskim forcie; Głupi Franek).

23. Nowele i wiersze. Wstęp: T. Nowacki. Łódź 1945 *Bibl. „Wici”*, nr 3.

Zawartość: Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Warszawie; Poszłabym ja...; Chłopskie serce oraz nowele: Dym; Głupi Franek.

24. Wybór poezji. Wg układu J. Karłowiczowej. Z przedmową J. K. [J. Karłowiczowej]. [Wstęp: A. Wyczółkowska: Życie i twórczość poetki Maryi Konopnickiej]. Pittsburgh 1945.

Zawartość: Ofiarowanie; Na rozwinięcie sztandaru gr. 24 Związku Polek w Ameryce; Nasz sztandar...; Wąpiący...; Warszawie...; Pątnikom...; O, ziemi...; Starej Litwie nie powinna...; Choć na cudzym my wyraju...; Na jedność tułaczy...; Święto Piasta...; Trzeci Maj...; Ave, Patria! Powitanie ziemi...; Litwie...; Budujmy miliej życie dom...; Na Wawelu... [inc. Cicho! Cóż puste dźwięki...]; Fragment [inc. Ludzkość — jak blok marmuru...]; Po burzy...; Grunwald...; Memu miastu...; Warszawa...; Kraków...; Wisła...; Karta z raptularza...; Hold królowej Jądwidze...; Po grudce ziemi...; Do granicy...; O Wrześni...; Co mi nada...; Rankiem w polu...; Na Kujawach...; Na Kurpiakach...; Na lechickim polu...; O, jest mi dobrze...; O, nie ma prawdy...; Wezwanie [inc. Do żywych źródeł...]; Piosnka moja...; Powróć do was...; W małej piosnce...; Po drodze tej...; Jest w piersi mojej...; Ty, coś walczył...; Pieśń o domu...; Wiosenne witanie ziemi...; Wstań, o dziecie... I-III; Przygrywka [inc. Wyjdę z chaty...]; A kto ciebie, ty wierzbiño, wychował?; U okienka...; Jesienią...; Przeorały raz i drugi...; Temu tylko pług a socha...; Chodźły tu Niemce...; Zaszumił las, zaszumił las...; Po ciszy...; Wieczorny dzwon; Nad morzem...; Połóż rękę na sercu...; A choćbyście wrośli w ziemi...; Kto policzył, ile siły...; Contra spem spero...; Kwisty...; Nowy Rok...; Matce...; Z oddali...; Kocham cie; Na skrzydłach pieśni...; Co się stało?; Ktoś mnie czeka...; O gwiazdy złote!...; Przed odlotem...; Fragment [inc. Skarżycie się na wiek...]; Wskróś nocy...; Tesknota... [inc. Wpół senne duchy owiewa...]; Do młodej braci...; Nadzieja...; Wichrem porwany...; Lipy kwitną...; Preludium...; Nokturn...; Czym jesteście?...; Wezwanie [inc. Nie przychodź do mnie...]; Jesteś pewnym?...; Jeżeli kochasz...; Na grobie rycerz...; Gdybym...; Oto łódź moja...; Przed burzą...; Jakie głuche, puste skały...; W mojej małej, niskiej izbie...; Na morzu w ciszę...; Credo...; Przed Bogiem...; Powitanie roku...; Za jedno ciebie...; Pieśń noworoczna...; Ave!...; W Wielki Piątek...; Na dzień Zmartwychwstania...; Świat by już dawno przestał trwać...; Modlitwy wiosenne I-IV; Za rodziców...; Wieczorny pacierz...; W Zaduszny Dzień I-III; Umarzy płacze...; Nie daj mi, Boże...; Kiedy Pan Jezus...; Bóg się rodzi...; Z trzykrólową gwiazdą...; Z bliska widziałam łzy wasze i troski...; Co poczniesz?...; Sobotni wieczór...; Wolny najmita...; Przed sądem...; Z wiejskiej szkółki...; Bez dachu...; Z szopką...; Chłopskie serce...; Jaś nie doczekał...; Czy zginie?...; W piwnicznej izbie...; Na gody...; Dzwony...; A jak poszedł król...; Ja się nie skarzę...; Co to jest życie?...; Najkrwawsze pole...; Jaskółka...; Więc mi nawijacie...; W Zaduszny Dzień...; Nie płaczcie, smutni!; Z dni smutku I-II; Czy marzą?...; Myśli I-II; Zakwitły cierń; Kto w mogile...; To my!; Ty, gwiazdo...; Do ziemi...; Poszłabym ja...; Wiejska droga...; Tam, w moim kraju...; Na obczyźnie...; Dwie potegi I-II; Ach! oszukałaś ty mnie, nocna ciszolo...; Świat zawojsował...; Jeśli milczenie ma starczyć za słowa...; Przeszłość i przyszłość; Nie

swatała...; Do kobiety; Nie skarż się!; Na progę; Bądź silnym!; Gdzie jest mój dom?; Krakowskie wesele; Pieśń pracy; Rota.

25. Zbiór nowel i obrazków. Pittsburgh 1945.

Zawartość: Niemczaki; W Gdańsku. (Tyg. Ilustr. 1908 nr 3-7. Wyd. osob. W-wa 1924 *Bibl. Univ. Lud. i Młodzieży Szkolnej* nr 230; wyd. 2 W-wa 1948 w serii iw.); Marianna w Brazylii; Józefowa; Urbanowa; Banasiowa; Martwa natura; Morze; Ksawery; W starym rfnynie; Moja cioteczka; W winiarskim forcie; Józik Sro-kacz; Maryśka; Lalki moich dzieci; Anusia; Z cmentarzy; Dym; Nasza szkapka; Głupi Franek; Szlendaki; Mój zegarek; Hanyszek; Modlitwa Terki. (Tyg. Ilustr. 1907 nr 51-52); Hrabiatko (Powst. ok. 1890-1891. Ogl. *Kur. Warsz.* 1906 nr 319 pt. Powieści Sawy; toż: *Ruch Lit.* (Wil.) 1906; *Dzienn. Chicago* 1906 nr 283. Wyd. osob. pt. Powieści Sawy. W-wa 1924 *Bibl. Univ. Lud. i Młodzieży Szkolnej* nr 231 [wspólnie z opowiadaniem Jak Suzin zginął]; toż wyd. 2 W-wa 1929; wyd. 3 W-wa 1934); Jak Suzin zginął. (*Kur. Warsz.* 1907 nr 157; *Zgoda* (Chicago) 1907 nr 28-31; *Nowa Reforma* 1907 nr 279-287. Wyd. osob. — iw. [wspólnie z opowiadaniem Hrabiatko]; Wojciech Zapala; Na ryнку; U źródła; W dolinie Skawy.

26. Wiersze. [Łódź] 1946 *Biblioteczka Żołnierza — Utwory Lit.* nr 34.

Tytuł okładowy: Wiersze wybrane.

Zawartość: Z szopka; W piwnicznej izbie (fragm.); Bez dachu; Ty, coś walczył...; Chodźły tu Niemce...; A kiedy byśnie nowy wschód...; Dzwony; Pieśń o domu; Temu tylko pług...; A jak poszedł król na wojnę...; Przeorały raz i drugi...; A czemuż wy, chłodne rosy...; Wsiąłem ci ja w czarną rolę...; Świeca gwiazdy...; Hejnał [inc. Na dział! Na dział!...]; Po bitwie; Warszawa; Nasz sztandar; Rota.

27. Wiersze wybrane. Weinsberg 1946.

28. Wiersze wybrane. [B. m.] 1946.

29. Wybór poezji. W-wa 1946 *Bibl. „Głosu Rob.”*

30. Wybór poezji. Paryż 1946 *Książka Pol. we Francji.*

Zawartość — jak w Wyd. zbior. poz. 20.

31. Z liryk i obrazków. Milwaukee [ok. 1946].

Zawartość: Pieśń o domu; [inc.] Temu tylko pług...; Nasza chata; Chodźły tu Niemce...; Ach, żebyś ty, jasne słonko...; Poszłabym ja na kraj...; Obiełł nam nasze chaty...; A kiedyż my doczekamy...; Nie miejże urazy do mnie...; A kto ciebie będzie złotem...; Przeorały raz i drugi...; O poranku szumią drzewa...; Hej, tam nad rzeką...; Tam, w moim kraju...; Wieczorny dzwon; Wiejska droga; A czemuż wy, chłodne rosy...; Lny nam kwitną...; Miesięcznaś bo noc...; A jak poszedł król...; Zapłonęła, zagorzała...; Sine lasy...; Na śniegu; O, czemuż dęby nasze starodawne...; Pod lasem; Kwiaty; Kiedy widzisz skrę...; Bądź silnym!; Czuwaj, Strażnico!; A choćbyście wrośli...; Ty będziesz silnym!; Credo.

32. Poezje. Wybór dla kl. 3 szkoły podstawowej. Oprac. Z. Rothertowa. W-wa 1947 *Bibl. Pisarzy Pol. i Obcych* nr 17. Wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 W-wa 1948; wyd. 3 W-wa 1948; wyd. 4 W-wa 1949.

33. Poezje. Wybór dla kl. 6 szkoły podstawowej. Oprac. Z. Rothertowa. W-wa 1947 *Bibl. Pisarzy Pol. i Obcych* nr 18 [w 8° i 16°]. Wyd. nast. w tej serii: wyd. 2 W-wa 1948; wyd. 3 W-wa 1949.

Zawartość: Ojczyzna (Rota; Kartka z raportu; O Wrześni; Chodźmy tu Niemce...; Warszawie; Tam, w moim kraju...; Pieśń o domu; Budujmy miłą ojczyznę dom...; — Praca (Kto dla siebie pracuje...; Pieśń pracy; Obiełcił nam...; Wstań, o dziecko... I-III; Oj, ziemio, ty ziemio...; Przeorały raz i drugi...; Temu tylko pluga a socha...; A choćbyście wrosli w ziemi...); — Wiejska dola (A czemuż wy, chłodne rosy...; A jak poszedł król na wojnę...; Jaśków sen; A czy też urok jaki...; Oj, matusiu, lny nam kwitna...; Żurawie; Poszłabym ja...); — Obrazki (Przed sądem; Jaś nie doczekał; W piwnicznej izbie).

34. Wiersze nieznane. Zebrał E. Dziekoński. Paryż 1947 *Książka Pol. w Francji*.

Zawartość: Co to jest życie?; Zawsze leciałam...; Z Fragmentów [inc. Nie mogę mówić do was...]; Wojna (z L. Ackermana); Głód; Matce; Co poczniesz; Wiejska droga; Czy marzą?; Modlitwy wiosenne (I. oraz Niechaj się ludy...).

35. Wybór nowel. Oprac. M. Danilewiczowa. Londyn 1947 *Bibl. Arcydziel Lit.* t. 8.

Zawartość: Nasza szkapa; Banasiowa; Dym; Urbanowa; Józefowa; Mendel Gdański; Niemczaki; W winiarskim forcie; Hrabiatko; Jak Suzin zginął; Chodzik; W Awinionie; Lalki moich dzieci; Szlendaki.

36. Nowele. W-wa 1949.

Zawartość: W winiarskim forcie; W starym młynie; Głupi Franek; Józik Srokacz; Marianna w Brazylii; Urbanowa; Martwa natura; Nasza szkapa; Mendel Gdański; Hanysek; Dym; Miłosierdzie gminy.

37. Poezje. W-wa 1949.

Zawartość nieznana.

38. Wybór utworów poetyckich. W-wa 1949 *Bibl. „Rolnika Pol.”*

Zawartość: Pieśni i piosenki (Rozlegnijcie się, głosie...; Świeca gwiazdy...; Jeśli nasza dobra dola...; We mgłach biją...; Przez te łąki...; Zaszumił las...; A jak poszedł król na wojnę...; Temu tylko pluga a socha...; Obiełcił nam...; Pójdę ja, pójdę...; Na Kujawach...; — Obrazki (Dzwonay; Jaś nie doczekał); — Pan Balcer w Brazylii (fragn. ze streszczeniem); Przeorały raz i drugi...; A czemuż wy, chłodne rosy...).

39. I miasto, i wioska to jeden nasz świat. W-wa 1950 *Bibl. dla Dzieci*.

40. Co słonko widziało. Wybór wierszy. Wybór i układ oprac. I. Skowronkówna. W-wa 1951. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1954; wyd. 3 W-wa 1954 *Bibl. Ptarmicyzka*; wyd. 4 W-wa 1955; wyd. 5 W-wa 1957; wyd. 6 wybór oprac. I. Słońska. W-wa 1960; wyd. 7 W-wa 1966.

41. Pisma wybrane. Pod red. I. Sliwińskiej (proza) oraz S. R. Dobrowolskiego (poezja). T. 1-7. W-wa 1951-1952.

T. 1. Nowele i obrazki. Tu: Cztery nowele (Michał Duniak; Wojciech Zapala; Ultimus; Pod prawem).

T. 2. Nowele i obrazki. Tu: Moi znajomi (Martwa natura; Urbanowa; Morze; Ksawery; W starym młynie; Moja cioteczka; W winiarskim forcie; Józik Srokacz; Maryśka; Lalki moich dzieci; Banasiowa; Anusia; Z cementarzy); Na drodze (U źródła; Na wierzbie; Na rynku; W dolinie Skawy; Na drodze. Obrazek grecki; Dziady; Dym; Józefowa. Studium z natury; Mendel Gdański; Jaktón; Nasza szkapa; Głupi Franek).

T. 3. Nowele i obrazki. Tu: Panna Florentyna; Stacho Szafarczyk; Krysta; Niemczaki; Ze szkoły; Z włamaniem; Marianna w Brazylii; Obrazki wieżenne (Podług księgi; Jeszcze jeden numer; Onufer).

T. 4. Nowele i obrazki. Tu: Różne nowele (Officium tenebrarum. *Kraj* 1891 nr 16); Będzie wojna. (*Kraj* 1895 nr 25); Miłosierdzie gminy; Szlendaki; Mój zegarek; Hanysek; Modlitwa Terki; W Gdańsku; Z 1835 roku; Hrabiatko; Jak Suzin zginął; Michał Firoz. (*Kur. Warsz.* 1916 nr 86); Bogu. Kartka z Tyrolu. (*Kur. Warsz.* 1889 nr 2-27); Z wędrownych szlaków (Wrażenia z podróży I-II; Akwileja; Na rybackich lagunach; W Awinionie; Luźne kartki; Na kwiatowej giełdzie; Szkice z cementarzy I-VI; Rocznicą Marschnera; Jak słońce zimą w Gorycji wschodzi; Jak słońce zimą w Gorycji zachodzi); Na normandzkim brzegu (Madame la Vierge; W osadzie; Na węgorki; Przy drzwiach otwartych; Do ziemi; Morze odeszło; Barki wracają; Na wybrzeżu; O zmierzchu; A capella).

T. 5. Poezje. T. 1: W górach I-IX; Fragment [inc. Ludzkość — jak blok marmuru...]; Jaśkółka; Romans wiosenny; Fragment [inc. Skarżycie się na wiek...]; Echa majowe (I-III oraz [inc.] Na gałazce wierzby...; W wiosenny dzień...); — Z dni smutku I-II; Czy marzą?; Przed odlotem; Bądź silnym; Głód; Odpowiedź; Fragment [inc. Nie, to nie była grecka kolumnada...]; Credo; Obrazki (Co poczniesz?; Sobotni wieczór; Wolny naimita; Przed sądem; Z wiejskiej szkółki; Bez dachu); — Noce letnie I-XIV; Do młodej braci; Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Jesteś pewnym; Wieczne pieśni (I-V oraz [inc.] Czemuż ty mi, życie...); — Ja się nie skarżę; Na progę; Na fujarce (I-XII oraz [inc.] Ach, co tęsknot...); — U okienka; Z łąk i pól I-V, VII-XIII; — Łzy i pieśni I-IV; Contra spem spero; Obrazki (Slavus saltans; Czy zginie; Jaś nie doczekał; Dwie wiosny; Z szopką; Na dnie przepaści; Chłopskie serce); — Piosenki i pieśni (I-XIV oraz Oj, czemu ty Wisła...; W pole, w pole...; A choć ty się, ziemio...; Dobre słowo, dobrą wieść...; Wisła; Jaśków sen; Warszawa; Kraków; Szumi dąbrowa; Oj, szumi pole...; Hej, zazorzyło się...; U okienka...; A po

tych łąkach...; O świecie; Siedzę u proga...; A dajcież mi...; — Na palcie VI; Po rosie (I-IV oraz Oj, ty modra rzeko...); — Z chaty I-III; — Fragmenty (Nasza chata); — Pieśni bez echa (Pieśń o domu; Ciemnym lasem...; Oj, porosła...; Kubek; Oj, nie ta jest...; Obiełł nam...; Oj, usniń...; A jak ciebie...; Kiedy Polska...); — Vivos voco — mortuos plango (Wstań, o dziecię... I-III; Wezwanie [inc. Nie przychodź do mnie...]); — Z pola i z lasu (W piwnicznej izbie); — Obrazki (Kalokagatos; Jan Hus; Spartakus; Do granicy); — Italia (Sonety włoskie I-IV, VIII); — Po drodze (W zatoce Baj; Na Carignano rankiem; Na Carignano w nocy; W loggiach I-II; Willa Wołkońskich I-III; Do wierzby w Prato); — Prace Amora. Z pompejańskiego fryzu; Faun I; Echa florenckie V, VI, IX; Madonna IV; Morze VI, VIII, XVII; — Drobiazgi z podróży teki (Przygrywka [inc. Krainy ciche, krainy spokojne...]; Drobiazgi włoskie I, V).

T. 6. Poezje. T. 2. U starej tamy; Kto krzywdę plodzi...; Manavadharmasastra; Si quis dixerit...; Linie i dźwięki (inc.) Roztęczone na zjawiska...; Przygrywka (inc. Wiecnie wiec znou...); Do ziemi; Lipy kwitną I-VI; Memu miastu; Adesso parla; Koniec wieku I-III; Kto dla siebie pracuje...; Przed świtem; Braciom pieśniarzom; Trębacz; Pieśń pracy); — Sonety prowansalskie II; Urbs Avinionensis I-II, IV-VI, VIII; U Felibrów IV-V; Ludziom i chwilom (Za co, za co tyle cześci?; Żniwo; 24 grudnia 1898 r.; Do Aleksandra Świętochowskiego; O Wrześni; Nowe lato); — Ku chacie (inc.) Co mi nada...; Rankiem w polu...; W miasteczku; Na Kujawach; Na Kurpikach; U proga); — Skróś wieków VI-VII; Listy znad morza III, VI; Podwośnie (Podwośnie I-VII); — Wezwanie (inc. Do żywych źródeł idźmy...); Pieśni tęsknoty III, VI, XII; Głosy ciszy VI, XVIII, XXII, XXXIII, XLV; Z ksiąg ducha XXII, XXIV, XXVI, XXXVI; Poezje pośmiertne (W kolebce z polskiej lipy...; Ta tylko młodość...; Na obczyźnie I-VIII); — Ludziom i chwilom (Na zjazd w Kromieryżu; Braciom Czechom; Pieśni sokołów; Warszawie; Zapustnej Warszawie; Na śmierć Jana Matejki); — Pod nową zorzą (O ziemi!); — Za oceanem IV; Trzeci Maj IV; Sen Jermaka (Przygrywka [inc. Jeśli mi dotąd...]; Sen Jermaka); — Dzień Mickiewiczowski (Dzień Mickiewiczowski); Po bitwie; Poezje doby ostatniej I (inc.) Ach, ta przeczudna, cicha łąka...; Nasz sztandar; Fragment (inc. Wielka godzina, godzina tworzenia...); Posłom wielkopolskim); — Poezje doby ostatniej II (Pocąłunek Roberta Emmeta; Z poematu „Unici” (inc.) Wracają czasy serdecznych boleści...; Długo stałam...; Wiosenne widoki Bugu); Oj, nasiali kółko...; Z ksiąg Sybilli; Na otwarcie Domu Ludowego w Ciechanowie; W roczny klucz żywota; Budujmy miłej ojczyźnie dom); — Z przeszłości. Fragmenty dramatyczne I-III.

T. 7 (1952). Pan Balcer w Brazylii.

42. Poezje i nowele. Wybór oprac. A. Kamińska-Śpiewakowa. Przedmową opatrzył S. R. Dobrowolski. W-wa 1951. Wyd. 2 W-wa 1951.

Zawartość: [Poezje:] Sobotni wieczór; Bez dachu; Co poczniesz; Wolny najmita; Z wiejskiej szkółki; Przed sądem; Z szopka; Jaś nie doczekał;

Chłopskie serce; Ciemność żalobny wianek wije...; Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie...; Nie wam, słowiki...; Pójdę ja, pójdę droga daleka...; A kto ciebie będzie złotem, wiosko, odziewał...; Hej, mruga na mnie...; Kołysz mi się, kołysz, kołysko...; A czy po tobie wichry nie chodzą...; Zaszumiał las, zaszumiał las...; Szumiące zdroje...; Jako ten jeleń...; A czemuż wy, chłodne rosy...; A czegoż rżysz po rosie, koniku...; Albo mi, ptaszkanie, swoje skrzydła dajcie...; Wsiałem ci ja w czarną rolę...; Świecą gwiazdy, świecą...; Oj, zaszumiały brzozy płaczące...; Contra spem spero; Poszłabym ja...; Jeśli nasza dobra dola...; A jak poszedł król na wojnę...; Na Kujawach; Do granicy; W piwnicznej izbie; Wizja; Oj, usniń...; Kto dla siebie pracuje...; Koniec wieku; U starej tamy...; Manavadharmasastra; W cichej dolinie; Capri; Si quis dixerit...; Grajek; Gdzie jest ten grom...; Puściły się już niebem wichry; O, ziemi!; Pan Balcer w Brazylii (fragm.); [Nowele:] Maryśka; Józik Srokacz; Dym; Mendel Gdański; Nasza szkapka; Panna Florentyna; Stacho Szafarczyk; Z włamaniem; Miłosierdzie gminy.

43. Wybór nowel. Oprac. A. Kamińska-Śpiewakowa. Wstęp S. R. Dobrowolski. W-wa 1951 *Bibl. „Chłopskiej Drogi”* nr 16. Wyd. 2 W-wa 1951 *Bibl. „Trybuny Ludu”* nr 28.

Zawartość: Maryśka; Józik Srokacz; Dym; Mendel Gdański; Nasza szkapka; Panna Florentyna; Stacho Szafarczyk; Z włamaniem; Miłosierdzie gminy.

44. Wybór wierszy. Oprac., wstępem i przypisami opatrzyła K. Walicka. W-wa 1952 *Mała Biblioteczka Książki i Wiedzy*, 47.

Zawartość: I. Czemu ta przepaść; Wolny najmita; Jaskółka; Z wiejskiej szkółki; Przed sądem; Bez dachu; Jaś nie doczekał; Co poczniesz; Sobotni wieczór; Credo; II. Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie; Ktoś mnie czekał; Pójdę ja, pójdę; A żebyś ty, jasne słonko; A kto ciebie będzie; Hej, mruga na mnie, mruga; Wsiałem ci ja; A czemuż wy, chłodne rosy; Kołysz mi się, kołysz; Oj, matusiu; Oj, zaszumiały brzozy płaczące; Dzwony; A jak poszedł król na wojnę...; Trzy ścieżki idą z chaty; Świecą gwiazdy, świecą; A czy po tobie wichry nie chodzą; Temu tylko plug a socha; III. Fragment (inc. Nie, to nie była grecka kolumnada...); Kalokagatos; Helios; IV. Urywek (inc. Nie wam, słowiki...); Z szopka; Czy zginie; Na Gody; Chłopskie serce; Do granicy; W piwnicznej izbie; Contra spem spero; V. Oj, czemu ta Wisła...; A choć ty sie, ziemi...; Połeciały pieśni moje...; VI. Imagina (Z pieśni I; Z pieśni XVIII); VII. Ranek w Wenecji; Do wierzby w Prato; Gli uccelli; Capri; Dzwonnik z Faenzy; Signa; VIII. U starej tamy; Krzyż Guillermina; Kto dla siebie pracuje...; Pieśń pracy; Ty, coś walczył...; Co mi nada; Na Kujawach; Piosenka moja; Nasz sztandar; Na zjazd w Kromieryżu; Rota; W roczny klucz żywota...; Budujmy miłej ojczyźnie dom; O ziemi!; Pan Balcer w Brazylii (Z pieśni V i VI).

45. Z łąk i pól. [Poezje]. W-wa 1952. Wyd. nast. [pomnożone] W-wa 1953. Zawartość: Piosenka moja; U okienka; Na fujarce IX-X; Z łąk i pól XI-XII; Jaś nie doczekał;

kał; Z szopką; Wolny najmita; Pieśń sokołów; Warszawa; [inc.] A jak poszedł król...; Na Gody; Dzwony; Czekaj na kwiat.

46. Obrazki i opowiadania. Wybór i wstęp: A. Brodzka. W-wa 1953.

Zawartość: Maryśka; Urbanowa; Ksawery; Martwa natura; Józik Srokacz; Banasiowa; Mendel Gdański; Dym; Nasza szkapa; Ze szkoły; Z włamaniem; Hanysek; Miłosierdzie gminy.

47. Wybór poezji. Wybór i wstęp: A. Brodzka. W-wa 1953 *Bibl. Prasy*.

Zawartość: Przygrywka [inc. Wkoło mnie otoczyły...]; Fragment [inc. Skarżycie się na wiek...]; Nie miejże urazy do mnie...; Czemu ta przepaść...; Czy marzą; Fragment [inc. Nie, to nie była grecka kolumnada...]; Czy warto?; Credo; Dopóki ziemia...; Nigdy ja na tej...; Nie płacicie, smutni...; Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Pójdę ja, pójdę...; A żebys ty...; A kto ciebie będzie złotem...; A czemuż wy...; Oj, matysiu...; A kto ciebie...; Wsiałem ci ja w czarną rolę...; Świca gwiazdy, świeca...; Oj, zaszumiły brzozy płaczące...; Rozbityś oczy moje wśród zieleni...; Hej, mruga na mnie, mruga...; Idzie cichy wiatr przez pole...; Kolysz mi się, kolysz...; Temu tylko piąg a socha...; Przyjdzie zorzeńka do mojej chaty...; Trzy ścieżki idą z chaty...; Otrzy czoło, wiosko licha...; O wy, co cierpieć umiecie w pokorze...; Do zwartych bram uderzcie szturmem, duchy...; Contra spem spero; Oj, czemu ta Wisła...; A choć ty się, ziemio...; Poszłabym ja...; Szumi dąbrowa...; Tam, w moim kraju...; Przez te łąki...; A jak poszedł król...; Oj, szumi pole...; Na obczyźnie; A kiedy mi przyjdzie...; A kiedy wy doczekamy...; Na Gody; Dzwony; Pieśń o domu; Zaszumiły...; Puściły się...; Wstań, o dziecie... I-III; W piwnicznej izbie; Do granicy; Co pocznie?; Sobotni wieczór; Wolny najmita; Przed sądem; Sclavus saltans; Jaś nie doczekał; Z szopka; Chłopskie serce; Kalokagatos; Helios; Cytara Tymona; Ranek w Wenecji; Riva degli Schiavoni; Nad Ticino; Willa Wólkońskich; Do wierzby w Prato; Poznaliśmy się...; Giotto; Madonna del Cardellino; Capri; Gran Scoglio; Gli uccelli; Barcajuolo; Dzwonnik z Faenzy; Antonio; Rocher des Doms; Sorga; Urbs Avinionensis; Dwa grobowce; Przygrywka [inc. Krainy ciche...]; Adesso parla; U starej tamy; Który ma złoty klucz...; Kto krzywdę płodzi...; Gdzie jest ten grom...; Kto dla siebie pracuje...; Lipy kwitną I-VI; Przed świtem; Braciom pieśniarzom [inc. Nie nam, pieśniarce...]; Trębacz; Pieśń pracy; O Wrześni; Co mi nada...; Rankiem w polu; W miasteczku; Na Kujawach; Na Kurpikach; Grajek (I-III oraz [inc.] Ciche było serce moje...; Hej, leć wichry chyłe...); Petko Sławejków; Braciom pieśniarzom I-IV; Posłanie [inc. Gdyby pieśni brakło echa...]; Piosenka moja...; Mnie sędzono...; Śpiewaj, słowiczku...; Gdy płaczą...; Młody żołnierz...; Posłanie [inc. Czy pójdę drogą...]; Nasz sztandar; Rota; Na zjazd w Kromieryżu; Warszawie; O, ty Polsko... (fragm. wiersza Trzeci Maj); Ave, Patria!; Po bitwie; Rok 1908; Wroczny klucz żywota...; Budujmy miłej ojczyźnie dom...; O, ciche pola... (fragm. z „Imaginy”); W porcie (fragm. „Pana Balcera w Brazylii”); Powrót (fragm. jw.).

48. Poezje. Wybór i wstęp: A. Brodzka. W-wa 1954.

Zawartość: Dopóki ziemia pełna łez i bólu (Urywek [inc. Nie wam, słowiki, wtórzyc przychodze...]; Myśli [inc. Dopóki ziemia...]; Echa majowe III]; Z dni smutku II; Nie dzw się; Nie, to nie była grecka kolumnada...; Noce letnie IV; Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie...; Czy marzą; — Obrazki (Wolny najmita; Co pocznie?; Sobotni wieczór; Bez dachu; Czy zginie?; Jaś nie doczekał; W piwnicznej izbie; Przed sądem; Z szopka; Na gody; Chłopskie serce; Sclavus saltans); — Tam, w moim kraju (Wieczorne pieśni II-III, V; Na fujarce II-IV, VII-XI; Z łąk i pól I, III-IV, VI-VII, IX, XI; Łzy i pieśni II; Oj, czemu ta Wisła...; A choć ty się, ziemio...; Jaśków sen; Warszawa; Poszłabym ja; Szumi dąbrowa; Tam, w moim kraju...; Przez te łąki...; A jak poszedł król...; Poleciały pieśni moje...; Oj, szumi pole...; A kiedy mi przyjdzie...; A kiedyż my doczekamy...; Dzwony; Ponieście się...; Zaszumiły...; Pod Beskidami IV; Puściły się...; Zapłonęła...; Memu miastu; Z teki Grotgera (fragm.); Co mi nada...; Jaś nie byłem nigdy za tym...; Nockę jedną, nockę drugą...; Na obczyźnie; Rankiem w polu; W miasteczku; Na Kurpikach; Grajek I-V; Braciom pieśniarzom I, III-IV; Posłanie [inc. Gdyby pieśni brakło echa...]; Piosenka moja...; Powrócą do was...; Oj, zawyły...; Mnie sędzono...; W małej piosnce...; Pieśń o domu; Wieczór już; Kubek; Gdy płaczą...); — Z dalekich stron i czasów (Ranek w Wenecji; Incanto; Riva degli Schiavoni; Nad Ticino; Willa Wólkońskich I-III; Do wierzby w Prato; Echa florenckie I; Giotto; Capri; Gran Scoglio; Porto Vecchio; Fiumicino; Przygrywka [inc. Krainy ciche...]; „Gli uccelli”; Barcajuolo; Dzwonnik z Faenzy; Antonio; Helios; Cytara Tymona; Sorga; Urbs Avinionensis; Rocher des Doms; La Ruota; Wokluz; Mój trubadur); — Pieśń bólu i pieśń boju (Po ciszy; Tęskno mi, do tych pieśni tęskno mi urwanych...; Skarżycie się na wiek, co ideały...; Nie płacicie, smutni!; Ach, czy wy myślicie...; O wy, co cierpieć umiecie w pokorze...; Do zwartych bram uderzcie szturmem, duchy...; Credo; Contra spem spero; Kto w mogile...; Więć mi nawiaźcie...; U starej tamy; Który ma złoty klucz...; Kto krzywdę płodzi...; A ci, co giną...; Gdzie jest ten grom...; Do ziemi; Gdy runą trzy ściany...; Adesso parla; Lipy kwitną VI; Koniec wieku I-III; Nie, nie jesteśmy...; Kto dla siebie pracuje...; Braciom pieśniarzom [inc. Nie nam, pieśniarce...]; Trębacz; Posłanie [inc. Czy pójdę drogą...]; O ziemi!; Petko Sławejków); — Ave Patria (Na zjazd w Kromieryżu; Nasz sztandar; Pieśń sokołów; Rota; O Wrześni; Warszawie; Trzeci Maj (fragm.); Po bitwie; Ave, Patria!; Budujmy miłej ojczyźnie dom; Rok 1908; Wroczny klucz żywota...); — Idźmy do Ciebie, ziemio, matko nasza... (Pan Balcer w Brazylii (fragm.)).

49. Wybór nowel. Wyboru dokonał W. Koczański. Poślowie Z. Łuczek. W-wa 1954.

Zawartość: Dym; Józik Srokacz; Nasza szkapa; Ze szkoły; Z włamaniem; Miłosierdzie gminy; Mendel Gdański.

50. Wybór pism. Oprac. i wstępem opatrzył S. R. Dobrowolski. W-wa 1954. Wyd. 2 W-wa 1956.

Zawartość: Proza. Tu: Pod prawem; Wojciech Zapala; Morze; Urbanowa; Banasiowa; Maryska; Józik Srokacz; Józefowa; Martwa natura; Dym; Nasza szkapka; Na werendzie; Mendel Gdański; Panna Florentyna; Stacho Szarfarczyk; Obrazki wiezione (Podług księgi; Jeszcze jeden numer; Onufer); Ze szkoly; Z włamaniem; Hanysek; Miłosierdzie gminy; Żydóweczka. (Krytyka 1908 t. 1 z. 6; Metalowiec 1908 nr 34; Tyg. Rzeszowski 1908 nr 7); Z wędrownych szlaków (Ischl; Akwileja; Na rybackich lagunach; Wrażenia z Pawii); Na normandzkim brzegu (W osadzie; Przy drzwiach otwartych; Do ziemi; Barki wracają); Poezje. Drobne utwory: W górach I-V; Fragment [inc. Skarżycie się na wiek...]; Z dni smutku I-II; Czy marzą?; Credo; Obrazki (Co poczniesz; Sobotni wieczór; Wolny najmita; Przed sądem; Bez dachu); — Myśli [inc.] Dopóki ziemia...; — Fragmenty [inc.] Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie...; Nie płaczcie, smutni...; — Do młodej braci; Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Wieczorne pieśni (II-III, V oraz [inc.] Czemuż ty mi, życie...); — Urywek [inc. O kobieto, co z płochą...]; Na fujarce I-VII, IX-XII; — Z łąk i pól III-V, VII-VIII, X-XII; — Łzy i pieśni II; Contra spem spero; — Obrazki (Sclavus saltans; Czy zginiesz; Jaś nie doczekał; Z szopką; Chłopskie serce); — Piosenki i pieśni ([inc.] Oj, czemu ta Wisła...; A choć ty się, ziemio...; Poszłabym ja na kraj świata...; Jeśli nasza dobra dola...; Przez te łąki...; A jak poszedł król na wojnę...; Oj, szumi pole...; Siedzę u proga...; Nie swatała mi cie swatka...); — Na palecie VI; Po rosie III; Z chaty I; Fragmenty (Nasza chata); — Pieśni bez echa (Pieśń o domu; Kubek; [inc.] A jak ciebie...; Kiedy Polska...); — Vivos voco — mortuos plango (Wstań, o dziecie I-III; Wezwanie [inc. Nie przychodź do mnie...]); — Z pola i z lasu (W piwnicznej izbie); — Obrazki (Kalokagatos; Do granicy); — Hellenika (Helios); — Sonety włoskie III-IV, VIII; Po drodze (Nad Ticino; Willa Wołkońskich I-II; Do wierzby w Prato; Echa florenckie I, IX); — Madonna II; Morze (Capri; U grobu Pergolesa); — Drobiazgi z podróży teki (Przygrywka [inc. Krainy ciche...]); — Drobiazgi włoskie I, III, V-VII; Na jeziorze III; Z mojej biblii ([inc.] Kto krzywdę płodzi...; Si quis dixerit; Adesso parla; [inc.] Kto dla siebie pracuje...; Trębacz; Pieśń pracy); — Urbs Avinionensis I, V, VIII; Ludzimi i chwilom (O Wrześni; Rota); — Ku chacie (Co mi nada...; Rankiem w polu...; W miasteczku; Na Kujawach; Na Kurpikach); — Skróś wieków VI; Pieśni tęsknoty III; Głosy ciszy XVIII, XXII-XXIII, XLIV; Z ksiąg ducha (XXII, XXIV, XXXVI oraz Nasz sztandar); — Poezje pośmiertne (W imienniku [inc. Wielka godzina...]; W kolebce z polskiej lipy...; Ta tylko młodość...; Na zjazd w Kromierzyżu; Warszawie); — Pod nową zorzą (O ziemi!); — Trzeci Maj (Ave, Patria; Po bitwie); — Poezje doby ostatniej (Pocałunek Roberta Emmeta; Z poematu „Unici” (Wiosenne widoki Bugu); Wyroczny klucz żywota; Budujmy milej ojczyźnie dom); — Imagina (Z pieśni I, Z pieśni IV, Z pieśni VI, Z pieśni XVIII); — Pan Balcer w Brazylii (fragm. pt.: Na morzu; W emigranckim domu; W puszczy; W powrotnej drodze; W porcie; Idziemy); — Galileusz; — Przekłady (H. Heine; Rycerz Olaf I-III; Z „Podróż po Harcu” [inc.]; A więc wstąpię, sny wy stare; Het, na górę stoi

chata I-III; Król jest pastusze chłopię...; Już wyjaśnia się wschód złoty...; Księżniczka jestem Ilza); J. Vrchlický; Spartakus; A. Negri; Niedola (Ulicznik; Prządka; Wyzwanie); Kurze (Przymusowa przewodniczka; Chłopię; Nowa miłość; W przutułku nocnym; Dziedzic; Pax); K. A. Kortum; Jobsiada. Epos komiczny (fragm.); — Publi-cystyka (Tu: Opieka nad matkami. (Świt 1885 nr 16); Jarosław Vrchlický. (Świt 1885 nr 59-63); Wiktor Hugo. (Świt 1885 nr 63-65); Maria Bartusówna. (Świt 1885 nr 81); W starym klasztorze. (Świt 1886 nr 101); O Adamie Asnyku słów kilka; O pierwszej i drugiej części Mickiewiczowskich „Dziadów” słów kilka. (Fragment)).

51. Opowiadania. Wstęp: A. Brodzka. W-wa 1955 *Bibl. Jaskółki*.

Zawartość: Martwa natura; Ksawery; Józik Srokacz; Krysta; Panna Florentyna; Banasiowa; Dym; Na werendzie; Na drodze; Mendel Gdański; Jakt; Nasza szkapka; Ze szkoly; Z włamaniem; Obrazki wiezione (Podług księgi; Jeszcze jeden numer; Onufer); Miłosierdzie gminy; Na normandzkim brzegu (W osadzie; Do ziemi); Żydóweczka.

52. Wybór poezji. Wybór i oprac.: I. Korsak. Wstęp: H. Januszewska. W-wa 1955.

Zawartość: Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie...; Przygrywka [inc. Wkoło mnie otoczyły...]; Echa majowe (III oraz [inc.] Na gałęzce wierzby...); — Z dni smutku II; Czy marzą?; Credo; Obrazki (Sobotni wieczór; Wolny najmita; Przed sądem; Bez dachu; Jaś nie doczekał; Z szopką; W piwnicznej izbie); — Wieczorne pieśni II, III, V; Na fujarce I-IV, VI-XI; Z łąk i pól I, VII, IX, XII; Piosenki i pieśni (A choć ty się, ziemio...; Poszłabym ja...; A jak poszedł król...); — Po rosie (I-II oraz Dzwony); — Ku chacie (Co mi nada...; Rankiem w polu; Na Kujawach; Na Kurpikach); — Grajek (I-III oraz [inc.] Ciche było serce moje...; Hej, leca wichry chryże...); — Italia (Echa florenckie I; Riva degli Schiavoni; Capri; Gran Scoglio; Gli uccelli; W Parmie; Barcaiuolo; Antonio); — Prowansja (Mój trubadur; Urbs Avinionensis); — Nie płaczcie, smutni!; Ach! Czy wy myślicie...; Do zwartych bram uderzcie szturmem, duchy!; Contra spem spero; Ave, Patria!; Rota; Wyroczny klucz żywota...; Powrócą do was...

53. Poezje i nowele. [Posłowie:] M. Koliba. W-wa 1956 *Złota Bibl.*

Zawartość: Credo; Nie miejże urazy do mnie...; Wolny najmita; Pójdę ja, pójdę...; A kto ciebie będzie złotem...; Józik Srokacz; Trzy ścieżki idą z chaty...; Świeca gwiazdy, świeca...; Wsiałem ci ja w czarną rolę...; Hej, mruga na mnie, mruga...; A kiedy mi przyjdzie...; Idzie cichy wiatr przez pole...; Z włamaniem; A czemuż wy...; Oj, matusi...; Dzwony; A kto ciebie...; Poszłabym ja...; Miłosierdzie gminy; Jaś nie doczekał; Nasza szkapka; W piwnicznej izbie; Warszawie; Pieśń o domu; Mendel Gdański; A jak poszedł król...; Po bitwie; Co mi nada...; Temu tylko pląg a socha...; Puściły się...; Żydóweczka; Budujmy milej ojczyźnie dom...; Na Kujawach; Na Kurpikach; Posłanie [inc. Czy pójdę drogą...].

54. Opowiadania. W-wa 1958. Wyd. nast.: W-wa 1960; W-wa 1961.

Zawartość: Urbanowa; Martwa natura; W winiarskim forcie; Mendel Gdański; Józik Srokacz; Maryśka; Nasza szkapka; Miłosierdzie gminy; Marianna w Brazylii; Z włamaniami; Ze szkoły; Niemczaki; Hanysiek.

55. Poezje wybrane. Oprac. A. Brodzka. Wydano w 50 rocznicę śmierci poetki. W-wa 1960.

Zawartość: tu cykle: W górach; Wiersze różne; Noce letnie; Wiersze różne; Z ksiąg prologów; Wiersze różne; Imagina (fragm.); Obrazki; Z teki Grottera (fragm.); Wieczorne pieśni; Na fujarce; Z łak i pół; Lzy i pieśni; Piosenki i pieśni; Na palecie; Po rosie; Z chaty; Ku chacie; Braciom pieśniarzom; Pieśni teskoty; Głosy ciszy; W głuchym lesie; Pieśni bez echa; Pieśni nocy; Z słowiczych pieśni; Z ksiąg ducha; Hellenika; Italia; Po drodze; Faun; Echa florenckie; Madonna; Morze; Drobiazgi włoskie; Sonety prowansalskie; Urbs Avinionensis; U Felibrów; Kartki prowansalskie; Na jeziorze; Z mojej biblii; Lex; Linie i dźwięki; Ludziom i chwilom; Pod nową zorzą; Trzeci Maj; Skroś wieków; Wiersze różne; Z poematu „Unici”; Wiersze różne oraz Pan Balcer w Brazylii (fragm.).

56. [Wybór poezji]. W-wa 1960 *Poeci Pol.* Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1961 *Poeci Pol.*; W-wa 1965 *Poeci Pol.*; wyd. 4 W-wa 1970.

Zawartość: Skarżycie się na wiek...; O wy, co cierpieć umiecie...; Contra spem spero; Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Wolny najmita; Z szopka; Chłopskie serce; A czemuż wy, chłodne rosy...; Rozlegnijcie się...; A czegoż rżysz po rosie...; A kto ciebie, ty wierzbino...; Wsiałem ci ja w czarną rolę...; Świecą gwiazdy, świecą...; Idzie cichy wiatr przez pole...; Kółysz mi się, kółysz...; Warszawa; Poszłabym ja...; Na obczyźnie; Tam, w moim kraju...; A jak poszedł król...; A kiedy mi przyjdzie zagrać...; Nie swatała mi cię swatka...; Na Gody; Dzwony; Rzeka; Piosenka moja po świecie chodzi...; Tu się droga załamala...; Pieśń o domu; Kubek; Wiem, że w okienku...; Wieczór już...; W zakrystii na Murano; Bagnasco; W zatoce Baji. Willa Cyccerona; Faun tańczy; Madonna. Giotto; Madonna. Correggio; Rafael. „Madonna del Cardellino”; W Parmie; Urbs Avinionensis; Jacquemard i jego żona; Sorgia; Prześliczna Maud; Pocałunek Roberta Emmeta; U starej tamy; Który ma złoty klucz...; Kto krzywdę płodzi...; Gniew Barankowy...; A ci, co giną w boju...; Gdzie jest ten grom...; Na zjazd w Kromieryżu; Trzeci Maj (fragm.); Po bitwie; Rota; Wyrocny klucz żywota...

57. Nowele. T. [1]-2. Oprac. A. Brodzka. W-wa 1962. Wyd. 2 W-wa 1967; wyd. 3 W-wa 1968.

[T. 1]: Wojciech Zapala; Pod prawem; Martwa natura; Urbanowa; Ksawery; W starym młynie; W winiarskim forcie; Józik Srokacz; Maryśka; Łalki moich dzieci; Banasiowa; Anusia; Z cmentarzy; U źródła; Na wierzdzie; Na rynku; W dolinie Skawy; Na drodze. Obrazek grecki; Dziady;

Dym; Józefowa; Mendel Gdański; Jaktom; Nasza szkapka; Głupi Franek.

T. 2: Panna Florentyna; Stacho Szafarczyk; Krysta; Niemczaki; Ze szkoły; Z włamaniami; Marianna w Brazylii; Obrazki wiezienne (Podług księgi; Jeszcze jeden numer; Onufer); Miłosierdzie gminy; Bogu. Kartka z Tyrolu; Officium tenebrarum. Nokturn drugi; Michał Firoz; Z 1835 roku; Hrabiatko; Jak Suzin zginął; Będzie wojna. Obrazek; Akwileja; Na rybaczych lagunach; W Awinionie; Na kwiatowej gieldzie; Szkice z cmentarzy; Rocznica Marschnera; Jak słońce zimną w Gorycji wschodzi; Jak słońce zimną w Gorycji zachodzi; Chodzik; Na normandzkim brzegu („Madame la Vierge”; W osadzie; Na wegorki; Przy drzwiach otwartych; Do ziemi; Morze odeszło; Barki wracają; Na wybrzeżu; O zmierzchu; „A capella”); Szlendaki; Mój zegarek; Hanysiek. Studium; Modlitwa Terki; W Gdańsku; Zydóweczka.

58. Wybór poezji. Wyd. szkolne. W-wa 1962.

Zawartość: W górach I-II; Wiersze różne (Skarżycie się na wiek...; Z dni smutku II; Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie...; Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Samotna idę wśród nocy...; Po co śpiewać?...; O wy, co cierpieć umiecie...; Contra spem spero); — Imagina (fragm.); Obrazki (Wolny najmita; Sobotni wieczór; Bez dachu; Przed sądem; Czy zginie?; Z szopka; Chłopskie serce; Jaś nie docekał; Sclavus saltans; Kalokagatos; W piwnicznej izbie); — Z teki Grottera (fragm.); Na fujarce I-II, VI-X; Z łak i pół III-IV, VII, XI-XII; Piosenki i pieśni (Jasków sen; Warszawa; Poszłabym ja...; Tam, w moim kraju...; Przez te łaki...; A jak poszedł król...; Poleciały pieśni moje...); — Na palecie VI; Po rosie I-II; Z chaty I-II; Do granicy; Ku chacie (Rankiem w polu; W miasteczku; Na Kurpiakach); — Pieśni teskoty III, VI; Głosy ciszy XVIII, XXII, XLIV; W głuchym lesie IV; Pieśni bez echa (Pieśń o domu; Kubek); — Pieśni nocy (Wieczór już...); Z słowiczych pieśni III; Z ksiąg ducha XXXVI; Hellenika (Helios; Elektra); — Italia (Incanto; Riva degli Schiavoni; W zakrystii na Murano; Lanca Rolanda; W San Michele; Marino Falieri); — Po drodze (Nad Ticino; W zatoce Baji. Willa Cyccerona; Nokturny rzymskie I; W starym absydzie; W loggiach II; Willa Wołkońskich I-III; Do wierzy w Prato); Faun I, III; Madonna II, VI; Morze II, IV, VIII, X, XIII, XVII, XXI-XXIV; Drobiazgi włoskie III-IV, VII; Sonety prowansalskie V-VI; Urbs Avinionensis II, IV; Kartki prowansalskie II; Na jeziorze III; Z mojej biblii (II, VI, VIII, X oraz Kto krzywdę płodzi...); — Linie i dźwięki (Lipy kwitną I; Są lata wielkie...; Kto dla siebie pracuje...; Przed świtem; Trebac); — Ludziom i chwilom (Pieśń sokołów); Pod nową zorzą (Ave, Patria!); Po bitwie. List z 1794 r.; Wiersze różne (Pocałunek Roberta Emmeta; Oj, nasiłi kaku...; Rota; Wyrocny klucz żywota...); — Pan Balcer w Brazylii (Z księgi V: W porcie, Z księgi VI: Idziemy...).

59. Opowiadania. W-wa 1963 *Bibl. Powsz.* Wyd. nast. w tej serii: W-wa 1964; wyd. 6 W-wa 1965.

Zawartość: Urbanowa; Martwa natura; W winiarskim forcie; Mendel Gdański; Józik

Srokacz; Maryśka; Nasza szkapa; Miłosierdzie gminy; Marianna w Brazylii; Z włamaniem; Ze szkoły; Niemczaki; Hanysiek.

Wyd. z 1965 zawiera ponadto Dym.

60. Poezje. Oprac. A. Brodzka. W-wa 1963. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1967; wyd. 3 W-wa 1969.

Zawartość: Wstęp [inc. Za ostatnim potętą...]. W górach (I-IX oraz Dunajec I-II); — Wiersze różne (Na Wawelu; Skarżycie się na wiek...; Tesknota [inc. Wpół senne duchy owiewa...]; Z dni smutku I-II; Czy marzą?...; Bądź silnym!...; Nie, to nie była grecka kolumnada...; Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie...; Nie płacicie, smutni!...; Samotna idę wśród nocy...; Po co śpiewać?...; Po ciszy); — Noce letnie IV, IX, XIII; Wiersze różne (O wy, co cierpieć umiecie...; Contra spem spero; Toast; W gorzkiej zadumie...; Do zwartych bram...); — Mojżesz; Z ksiąg prorockich I-II; Fragmenty [inc. Stare proroki...]; Jan Hus; Imagina (Z pieśni I, VI, XVIII); — Obrazki (Wolny najmita; Sobotni wieczór; Bez dachu; Przed sądem; Czy zginie?; Z szopką; Chłopskie serce; Jaś nie doczekał; Sclavus saltans; Kalokagatos); — Z teki Grottgera (fragm.); Do granicy; Wieczorne pieśni II-III, V; Na fujarce I-III, VI-X; Z łąk i pól I, III-IV, VII, IX, XI-XII; Lzy i pieśni I-III; Piosenki i pieśni (I-II, VI, X, XII, XIV oraz: Oj, czemu ta Wisła...; W pole, w pole...; A choć ty sie, ziemio...; Jaśków sen; Warszawa; Szumi dąbrowa...; Oj, szumi pole...; Siedzę u proga...); — Na palec VI; Po rosie I-III; Z chaty I, III; Pieśni bez echa (Pieśń o domu; Ciemnym lasem...; Kubek); — Pieśni nocy (Wieczór już...); W głuchym lesie IV; Z słowicznych pieśni III; Pieśni tesknoty (III, VI oraz Mnie sądzono, żebym latał...); — Ku chacie (Ranikiem w polu; W miasteczku; Na Kujawach; Na Kurpikach; U proga); — Bractwo pieśniarzom IV; Głosy ciszy XVIII, XXII, XLIV; Z ksiąg ducha XXXVI; Hellenika (Helios; Elektra; Cytara Tymona; Augury); — Italia (Incanto; Ranek w Wenecji; Riva degli Schiavoni; W zakrystii na Murano; W Castel Fiorentino; Lanca Rolanda; W San Michele; Marino Falieri; W Kartuzji [inc. Gdy stąd odejde...]); — Po drodze (Nad Ticino; W zatoce Baji. Willa Cyclerona; Nokturny rzymskie (O zmierzchu; W starym absydzie; W loggiach II); Na Janiculum II-III; Willa Wołkońskich I-III; Zachód w Fiesole; Do wierzby w Prato); — Faun I-III; Echa florenckie I, VI; Madonna II-IV, VI-VII, IX; Morze II-IV; VI-VIII, X, XIII, XV-XXV; Drobiazgi z podróży teki (Przygrywka [inc. Krainy ciche...]; Drobiazgi włoskie I-VII; Ren III, V; Na jeziorze II-III; Na starym cmentarzu II; Po drodze (Na jeziorze; W błyskawicznym pociągu; W cichej dolinie); — Sonety prowansalskie I-VII; Urbs Avinionensis I-VIII; U Felibrów II-III, VI; Kartki prowansalskie II-III); — Z mojej biblii (I-VI, VIII-X oraz Kto krzywdę płodzi...); — Lex (Manavadharmasastra; Szekinah; Si quis dixerit...); — Linie i dźwięki (Lipy kwitną I; Adesso parla; Fatum do Lykofrona; „Non dolet”; Nie, nie jesteśmy...; Są lata wielkie...; Kto dla siebie pracuje...; Przed świtem; Na Libanie; Trębacz); — Skróś wieków VII; Po bitwie; Trzeci Maj II, IV; Ludziom i chwilom (Na zjazd w Kromieryżu; Pieśń sokołów); —

Pod nową zorzą (O, ziemio!); — Wiersze różne (Rota; Pocałunek Roberta Emmeta; Oj, nasi! kakolu...; Z ksiąg Sybilli; Od hetmańskiej trumny; Wyroczny klucz żywota...); — Pan Balcer w Brazylii (fragm.).

61. Wiersze wybrane. Wybrała i wstępem opatrzyła A. Kamińska. W-wa 1965 *Bibl. Poetów*.

Zawartość: Noce letnie IV; Fragmenty (inc.) O dniu, co jako pątnik...; O ludy, zbudźcie wy...; Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Na progę; Na fujarce I, IV, VI, VIII-X; Z łąk i pól III, VII, IX; Z daleka II, V; Fragmenty (inc.) W gorzkiej zadumie...; Z długiej się nocy...; O, czemuż dęby nasze...; — Wiem, że w okienku...; Poszłabym ja...; Tam, w moim kraju...; A jak poszedł król...; Poleciały pieśni moje...; Na obczyźnie; Nie awatała...; Oj, nocko, nocko...; Wizja; Poeta do demona; Kubek; Oj, usnij...; A żęby, wietrze...; Puściły się... Ile dnia...; Polewały bujne deszcze...; Lirnikowi na via Montebello; Wezwanie [inc. Nie przychodź do mnie...]; Żurawie; W kamieniu polnym...; O, nie jest nikt...; Świat zawojuował...; Listy IV, V, VII; Ranek w Wenecji; W zakrystii na Murano; W San Michele; Marino Falieri; Nad Ticino; W zatoce Baji. Willa Cyclerona; W starym absydzie; Faun pijany (fragm.); Echa florenckie VI-VII; Vivarini; Correggio; Sybilla pisze (fragm.); Miserere (fragm.); Oto łódź moja; Capri; Certosa San Martino; U grobu Pergolesa; Cogoletto; Porto Vecchio; „Mare morto”; Pod okienkiem mojej izby...; „Gli uccelli”; Fala, w pyły rozbita...; Z glazu na glaz...; U starej tany; Który ma złoty klucz...; Kto krzywdę płodzi...; Gdybym ze złota...; A ci, co giną...; Niechaj się ludy...; Gdzie jest ten grom...; Lipy kwitną... I; Fatum do Lykofrona...; Kto dla siebie pracuje...; Dźwięk jedyny...; Na jeziorze; W cichej dolinie; La Ruota; Prześliczna Maud; I groby umrzeć mogą...; Wojna; Z teki Grottgera (fragm.); Żniwo. Fraszkla dla Prusa; O Wrześni; Jest w pierśi mojej...; Tu się droga załamała...; Nie pożądam wyniosłości...; Żyć — nie w chwili...; Nie tu skończonym nie jest...; Jest wielkie lono...; Słodka to mądrość...; Mniejszy niż maly...; Na złocistej lodydze...; Jeśli ja w sobie życiem...; Posłanie [inc. Czy pójdę droga...]; Rota; Gabrieli; Na pięćdziesięciolecie Adama Pługa; O ziemio!; Pocałunek Roberta Emmeta; Wyroczny klucz żywota...; Nigdy nie widział... (fragm. Pana Balcera w Brazylii); Idziem do Ciebie, ziemio... (fragm. Pana Balcera w Brazylii); Imagina (Z pieśni: I, III, IV, V, VI, X, XIII, XIV, XVI, XVII, XIX).

62. Opowiadania. Wstęp: K. Kuliczowska. W-wa 1967. Wyd. nast. W-wa 1968.

Zawartość: Banasiowa; Dym; Mendel Gdański; Nasza szkapa; Marianna w Brazylii; Miłosierdzie gminy. Kartka z Höttingen; Hanysiek.

63. Publicystyka literacka i społeczna. Wybór i oprac.: J. Baculewski. W-wa 1968.

Zawartość: W stronę romantyzmu; Teofil Lenartowicz; (O utworach Adama Mickiewicza). [Fragm. książki: Mickiewicz, jego życie i duch];

O Beniowskim; O swoich współczesnych: (Pierwsze opowiadania Bolesława Prusa: Od „Przygody Stasia” do „Powracającej fali”). (*Kłosa* 1881 nr 50 pt. Pisma Bolesława Prusa, tom pierwszy); „Omyłka”. (*Gaz. Pol.* 1888 nr 16); (O postaciach ludowych Elizy Orzeszkowej): „Panna Antonina”. — „W zimowy wieczór”. (*Gaz. Pol.* 1888 nr 206); „Cham”. (*Gaz. Pol.* 1889 nr 259); Dla życia. (*Kraj* 1891 nr 50); (Powieści historyczne Henryka Sienkiewicza): „Pan Wołodyjowski”. (*Gaz. Pol.* 1887 nr 283); (O dawności dziejowej i aktualności „Krzyżaków”). [Fragm. studium pt. O „Krzyżakach” H. Sienkiewicza]; O Adamie Asnyku słów kilka [fragm.]; — Głosy o obcych: Wiktor Hugo; Jarosław Vrchlicki; „Święto pokoju”, dramat Gerharta Hauptmanna. (*Bibl. Warsz.* 1892 t. 1 s. 302-320); O „Komedii bohaterskiej” Edmunda Rostanda [fragm.]; — W pracowni i na forum: Na ostrzu pióra; Siedem dni kongresu. (*Kur. Codz.* 1895 nr 287, 290, 297, 315); Studia i artykuły społeczne: Kilka słów o kobietach. (*Gaz. Pol.* 1888 nr 253-254 pt. „Kilka słów o kobietach” i „O kobiecie”); Złoży broń! (*Prawda* 1894 nr 21-22, 27-28); (O tłumie). (*Kraj* 1896 nr 48-52 pt. O „Tłumie” słów kilka [rec. książki B. Łozińskiego pt. Tłum]); Nasz lud. (*Bibl. Warsz.* 1907 t. 3 z. 3); (List do pana Milera). (*Kur. Warsz.* 1908 nr 12 pt. List [dot. noweli B. Prusa pt. Zemsta]).

Przekłady

Jarosław Vrchlický: czes.: *Morauská orlice* 1894 nr 67.

64. Spotkania nad Arnem. Konopnicka o Lenartowiczu. Wstęp i przypisy: J. Nowakowski. Posłowie: S. Szwalbe. W-wa 1970.

Zawartość: Lirnikowi na via Montebello; T. Lenartowicz I-VI; Echa florenckie I-X.

Wybory twórczości w przekładach

Bułgarskie:

1. Salzi i pesni. Poezija i proza. [Wybór pism]. Oprac. i red. K. M. Kujew. Sofia 1961 *Narodna Mladež*.

Tu m. in. przekłady 55 wierszy oraz fragm. Pana Balcera w Brazylii.

chińskie:

2. Ko-no-pu-ni-cy-ka tuan-pien siao-szu-tou-sui. [Wybór nowel]. Tłum. [z ros.] Sze-jou-sun. Pei-tsin 1958.

czeskie:

3. Výbor poesie. Tłum. J. F. Pavlišta. T. 1. Praga 1897 *Sborník Světové Poesie* t. 55.

Tu m. in.: Wstęp [inc. Za ostatnim poetą zamknęła się brama...]; Noce letnie (tu m. in.: Na mroźnym niebie...; Wezwania; Na grobie rycerz...); — Z „Fragmentów” (tu m. in.: Połóż rękę na sercu...; W starości swojej ziemia...; O dniu, co jako patnik...; Szalony, kto chce...); — Z ksiąg prorockich (I-II oraz Videntes stellam Magi); — Freski (I, III oraz Sclavus saltans); — Obrazki (tu m. in.: Sobotni wieczór; Wolny

najmita; Z wiejskiej szkółki; Chłopskie serce; Bez dachu; Jaś nie doczekał; Przed sądem; Co poczniesz?).

4. *Květy* (Praga) 1898 s. 238-251, 285-290. Tłum. P. Maternová.

Tu m. in.: W piwnicznej izbie; Na mroźnym niebie...; Ach, co tęsknot...; A czegoż rżysz po rosie...; A któż ciebie, ty wierzbino...; Albo mi, ptaszkanie...; Wsialem ci ja w czarną rolę...; O wiem! My słońca...; Tęsknota [Wpół senne duchy owiewa...]; Temu tylko pług a socha...; A czy po tobie wichry nie chodzą...; Przyjdzie zorzeńka...; Chodziły tu Niemce...; Trzy ścieżki idą z chaty...; Oj, czemu ta Wisła...; W pole, w pole...; Kraków; Co mi po tym...

5. Novelty. Tłum. P. Maternová. Praga 1898 *Bibl. Ženská*, ss. 220.

Zawartość: U źródła; Anusia; Banasiowa; Pod prawem; Ksawery; W dolinie Skawy.

6. Novelty. Tłum. P. Maternová. Praga 1898 ss. 40.

Zawartość nieznaną.

7. Z dobré studánky. Tłum. P. Maternová. Praga 1903.

Tu m. in. nowele: Urbanowa; Wojciech Zapala; Nasza szkapka; Lalki moich dzieci; Niemczaki; Stacho Ksawarczyk; Dym; Józik Srokacz; Głupi Franek.

8. Bláznivý Franek. — Němčiči. — Kouř. — Povídky. Tłum. F. Homolka. Praga 1910.

Zawartość: Głupi Franek; Niemczaki; Dym

9. Na břehu normanském a jiné črty. Tłum. J. J. Langner. Praga 1913 *Světová Knihovna* t. 1174.

Zawartość: „Madame la Vierge”; W osadzie; Na węgorki; Przy drzwiach otwartych; Do ziemi; Barki wracają; Na wybrzeżu; O zmierzchu; Hanysek; Na rynku

10. Písničky. Tłum. O. F. Babler. Ołomuniec 1923.

Tu m. in. wiersze: Poleciały pieśni moje...; A żebyś ty, jasne słonko...; O, czemuż deby nasze...; Ulatują nasze ptaki...; Temu tylko pług a socha...; Albo mi, ptaszkanie...; O, nie jest nikt...; Oj, nie ta jest...; A kiedyż my doczekamy...; Pusta, martwa...; Oj, dolo...; Przez te łaki...; A czegoż rżysz po rosie...; Na Piastowym Śląsku; Czego ty blednieś...; Dziaduś; Zaszumiały...; Przeorały raz i drugi...; Ponieście się...; Na śniegu; Śpiewaj, słowiczku...; Jakże cię mam brać, dziewczyno...; A jak poszedł król na wojnę...; Kwiaty; Nie zatrzesie...

11. *Polská moderní poesie*. T. 2: Doba Asnykova. Tłum. F. Kvapil. Praga 1925 s. 79-103.

Zawartość: tu m. in.: Wiosna do poety; Czy zgwinie?; Przy oknie siedzę; Dwie wiosny; Świecą gwiazdy; Przeorały raz i drugi...; Fragment [inc. Ludzkość jak blok marmuru...]; Na dnie przepaści; Noc [inc. Rozsypana perłami...]; Przed sądem; Elektra; Fragmenty (O dniu, co jako patnik...).

12. Lidé jsou dobří. Wybrał J. Závada, tłum. J. Skála [J. Simonides]. Wysehrad-Praga 1951.

Zawartość: Krysta; W starym młynie; Głupi Franek; Marianna w Brazylii; Józik Srokacz; Stacho Szafarczyk; W winiarskim forcie; Urbanowa; Dym; Hanysek; Martwa natura; Nasza szkapka; Panna Florentyna; Przed sądem; Obrazki więzienne (Podług księgi; Jeszcze jeden numer; Onufer).

13. Na fujarcé. [Wybór wierszy]. Tłum. i oprac. V. Dvořáčková. Wstęp: K. Krejčí. Praga 1958.

Tu m.in. wiersze z tomów: Italia; Drobiazgi z podróźnej teki.

francuskie:

14. Pages choisies. Tłum. H. C. [J. Buffet]. Paryż 1911.

Zawartość: Prometeusz i Syzyf; Nasza szkapka; Dym; W dolinie Skawy; Wojciech Zapala.

jidysz:

15. Noweln. Tłum. J. Rajzfeder. W-wa 1922.

Zawartość: Nasza szkapka; Dym; Krysta; Banasiowa.

litewskie:

16. Pakeliu. Graikų paveikslėlis. Tłum. K. Žegota [K. Puida]. Wil. 1906.

Zawartość: Na drodze. Obrazek grecki; Jaktón; Józefowa; Na werendzie.

17. Pagal instatymus. Tłum. P. Siutėlis. Chicago 1910.

Zawartość nieznana.

łotewskie:

18. K. Krūza. W: *Polu dzeja*. Ryga 1937 s. 189-211.

Tu m.in. wiersze: Urywek [inc. Nie wam, słowiki...]; Czym jesteś?; Czy warto?; Co się stało?; Przygrywka [inc. Wyjdę z chaty...]; [inc.] A czemuż wy, chłodne rosy...; Przeorały raz i drugi...; Trzy ścieżki idą z chaty...; Wieczorny dzwon; Patrz, jaka jasność...; Sine lasy...; A po tych łąkach...; A jak poszedł król na wojnę...; Oj, szumi pole...; Nie swatała mi cię swatka...; Oj, dolo...; Zakręcił się wiatr...; Nigdy ja was...; Przy oknie siedzę...; Życie nie jest...; Na skale; Fala w pyły rozbita; Na morzu w ciszę; O zachodzie; Na grobie ryercz. Niektóre wiersze przedr. w: *Pasauls tautu lirika*. Tłum. J. Osmanis, K. Krūza. Ryga 1959 s. 383-387.

niemieckie:

19. Geschichten aus Polen. Tłum. S. Strizek. Monachium 1916. Wyd. nast.: wyd. 2 Monachium 1917; wyd. 3 Monachium 1917.

Tu m.in.: Banasiowa; Ksawery; Józik Srokacz; W starym młynie; Martwa natura; Urbanowa; Anusia; Wojciech Zapala; Dym; Maryśka; Morze; Głupi Franek; Z cmentarzy; Nasza szkapka.

rosyjskie:

20. Rasskazy. T. 1. Tłum. M. Tropowska. Petersb. 1908. Wyd. 2 pt. Kartinki iz tiuriemnoj żyznii. Petersb. 1911.

Zawartość: Obrazki więzienne (Podług księgi; Onufer); Z włamaniami; U źródła; Jaktón; Miłosierdzie gminy; Nasza szkapka.

21. Łastoczka i drugije rasskazy. Tłum. W. Wysocki. Moskwa 1910.

Zawartość nieznana.

22. Połnoje sobranije soczinienij. Tłum.: M. Tropowska, N. Wolpe, W. Wysocki, N. M. W. T. 1-4. Moskwa 1911-1913 *Sowremiennyje Problemy*.

T. 1: Na normandzkim brzegu („Madame la Vierge”; W osadzie; Na węgorki; Przy drzwiach otwartych; Do ziemi; Morze odeszło; Barki wracają; Na wybrzeżu; O zmierzchu; „A capella”; Szlendaki; Mój zegarek; Hanysek).

T. 2: Mendel Gdański; Głupi Franek; U źródła; Banasiowa; Dym; Jaktón; Obrazki więzienne I-III.

T. 3: Prometeusz i Syzyf; Martwa natura; Miłosierdzie gminy; Z włamaniami; Morze.

T. 4: Pan Balcer w Brazylii.

23. Sobranije soczinienij. Red. i wstęp: J. A. Baudouin de Courtenay. T. 1-3. Petersb. [b. r.]. Toż [?] Moskwa 1911-1912; Petersb. 1913.

T. 1: Ze szkoly; Z włamaniami; Nasza szkapka; Za krata; Pod prawem; Dym; Krysta.

T. 2: Wojciech Zapala; Maryśka; Banasiowa; Józefowa; Anusia; Martwa natura; Na werendzie.

T. 3: Prometeusz i Syzyf; Ultimusz; Miłosierdzie gminy; Mendel Gdański; Głupi Franek.

24. Izbrannije proizwiedienija. Tłum. A. Kowalenski. T. 1-2. Moskwa 1944.

Zawartość: wiersze różne oraz Pan Balcer w Brazylii.

25. Izbrannoje. Red. i wstęp oprac. W. J. Arcimowicz. Tłum.: W. Arcimowicz, I. Baikow, Ł. Bielów, J. Błaginina, N. Czukowski, W. Dierzawin, N. Fiedorow, A. Gatow, S. Gorodiecki, P. Karaban, A. Kołtanowski, N. Krymowa, A. Kudriejko, W. Lewik, Ł. Martynow, N. Mickiewicz, M. Mirowa, M. Pawłowa, M. Rudierman, M. Sandomirski, A. Sitkowski, M. Szechtier, P. Szubin, M. Tarłowski, I. Worobjewa, M. Zamachowska, W. Zamiatin, M. Zienkiewicz, W. Zwiagincewa, P. Żeleznów, J. Żiwowa, M. Żiwow, W. Żurawlew. Moskwa 1950.

Tu wiersze różne oraz: Pan Balcer w Brazylii; Banasiowa; Martwa natura; Dym; Mendel Gdański; Nasza szkapka; Głupi Franek; Z włamaniami; Obrazki więzienne (Podług księgi); Marianna w Brazylii; Na normandzkim brzegu (Na węgorki; Morze odeszło; Ku ziemi; Barki wracają).

26. Stichi i rasskazy. Oprac. J. Żiwowa. Wstęp: J. Niemczynski. Tłum.:

Z. Aleksandrowa, I. Baikow, J. Błagini-
na, N. Czukowski, W. Dierzawin, A.
Koltanowski, N. Konczajowska, W. Le-
wik, J. Riftina, I. Worobjewa, M. Zien-
kiewicz, W. Zwiagincewa, J. Żiwowa.
Moskwa 1950.

Zawartość: Ojczyzna (tu m. in.: Budujmy
miejscę ojczyzny dom...; Kochasz ty dom...;
Warszawie; Chodźmy tu Niemce...; Piosenka moja
po świecie chodzi...; Z daleka); — Pieśń pracy
(tu m. in.: Kto dla siebie pracuje...; Pieśń pracy;
Temu tylko plug a socha...; Nowy rok); — Jaś
nie doczekał (Jaś nie doczekał; W piwnicznej
izbie; Wolny najmita); — Na fujarcie (I, III, VI,
VIII oraz: A jak poszedł król na wojnę...; A pod
jaką ty zorzeńką...; Trzy ścieżki idą z chaty...;
Żurawie; A kiedyż my doczekamy; Oj, dolo...;
Ty tutaj, słonko?...); — Dzień dobry (tu m. in.:
Dzień dobry; Deszczyk; Derkacz; Kukuleczka;
Wesoły Janek; Wieczór w lesie; Jaskółka; O czym
ptaszek śpiewa; Rzeka; W lesie; Cichy wieczór); —
oraz nowele: Dym; Ze szkoły.

27. Rasskazy. Tłum.: M. Abkina, W.
Arcimowicz, J. Krotowska, N. Kry-
mowa, J. Żiwowa. Moskwa 1952.

Zawartość: Banasiowa; Martwa natura;
Dym; Nasza szkapa; Z włamaniami; Miłosierdzie
gminy; Obrazki więzienne.

28. Soczinienija. Moskwa 1953.
Tłum.: W. Arcimowicz, I. Baikow, Ł.
Bielow, J. Błaginina, N. Czukowski,
N. Fiedorow, A. Gatow, S. Gorodiecki,
P. Karaban, A. Koltanowski, J. Kro-
towska, A. Kudriejko, W. Lewik, Ł.
Martynow, N. Mickiewicz, M. Mirowa,
M. Pawłowa, M. Rudierman, M. San-
domirski, A. Sitkowski, M. Szechtier,
P. Szubin, M. Tarłowski, I. Worobjewa,
M. Zamachowska, W. Zamiatin, M.
Zienkiewicz, W. Zwiagincewa, P. Żelez-
now, M. Żiwow, J. Żiwowa, W. Żura-
wlew.

Zawartość: tu wiersze różne oraz: Pan
Balcer w Brazylii; Banasiowa; Martwa natu-
ra; Z włamaniami; Obrazki więzienne; Marianna
w Brazylii; Na normandzkim brzegu (Morze odes-
zło; Do ziemi; Barki wracają); Dym; Mendel
Gdański; Nasza szkapa; Głupi Franek.

29. Rasskazy. Przedmowa: S. Pietrow.
Moskwa 1954. Tłum. M. Abkina, W.
Arcimowicz, Ł. Ciepiewicz, T. Gri-
bowa, D. Gorbow, J. Krotowska, N.
Krymowa, N. Podolska, J. Riftina,
J. Żiwowa.

Zawartość: Urbanowa; Józik Srokacz; Ma-
ryśka; Banasiowa; Dym; Mendel Gdański; Nasza
szkapa; Głupi Franek; Panna Florentyna; Stacho
Szafarczyk; Ze szkoły; Z włamaniami; Marianna
w Brazylii; Podług księgi; Miłosierdzie gminy;
Na normandzkim brzegu I-X.

30. Rasskazy. Wybór tekstów, kornen-
tarsz i słowniczek oprac. S. R. Wigdero-
wicz. Moskwa 1954.

Zawartość nieznaną.

31. *Poezija zapadnych i jużnych Sta-
wian*. Moskwa 1955 s. 134-145.

Tu m. in.: Pan Balcer w Brazylii [fragm.]; Do
młodej braci; Pieśń o domu; A jak poszedł król
na wojnę...; W rocznicę Szopena; Willa Wołkoń-
skich I-III; Stefek Burczymucha.

32. Chodit piesienka po swietu. Stichi
i skazki. Oprac. J. Żiwowa. Tłum. I.
Worobjewa i in. Moskwa 1959.

Zawartość nieznaną.

33. Soczinienija. T. 1-4. Ze wstępem
M. Rylskiego. Moskwa 1959. Tłum. [wier-
sze]: B. Achmadulina, W. Arcimowicz, I.
Baikow, I. Bielowski, Ł. Bielow, J.
Błaginina, E. Czernobajew, N. Zu-
kowski, W. Dierzawin, N. Fiedorow,
I. Frenkel, A. Gatow, M. Gierbanowski,
S. Gorodiecki, A. Kalinowski, P. Kara-
ban, A. Koltanowski, A. Korinfski,
W. Kornilow, A. Kudriejko, W. Lewik,
A. Ładinski, Ł. Martynow, N. Mic-
kiewicz, M. Mirowa, N. Nowicz, M.
Pawłowa, A. Riewicz, M. Rudierman,
D. Samojłow, M. Sandomirski, N. Sier-
giejew, A. Sitkowski, B. Stucki, P.
Szubin, W. Tan, Z. Ukrainko, I. Wo-
robjewa, W. Zamiatin, M. Zienkie-
wicz, W. Zwiagincewa, P. Żeleznow,
M. Żiwow, W. Żurawlew; [proza]:
M. Abkina, A. Abłowa, Ł. Ciepiewicz,
J. Etkal, D. Gorbow, T. Gribowa, J.
Krotowska, N. Krymowa, J. Lysenko,
N. Podolska, J. Riftina, K. Sienkiewicz,
M. Striekałowa, J. Żiwowa.

T. 1: Poezje. Tu m. in.: W górach (fragm.);
Fragment [inc. Skarżycie się na wiek...]; Echa
majowe (tu m. in.: Czemu ta przepaść...; Bądź
silnym!; Gdzie jest mój dom; Przeszłość i przy-
szłość; Credo); — Obrazki (Sobotni wieczór;
Wolny najmita; Przed sądem; Z wiejskiej szkółki;
Bez dachu); — Noce letnie (I, IV, VII oraz
Kocham cię!; Co się stało; Nigdy ja na tej nie
stanę wyżynie...; Ty będziesz silnym...); —
Wieczne pieśni (II oraz Na progę); — Na
fujarcie (III, VI, IX-XI oraz A kto ciebie, ty
wierzbinie...; U okienka; Jesienią); — Z łąk i pól
VIII, XI-XII; — Lzy i pieśni (II, IV oraz Co
ja sieje); — Z daleka IV-VI; Nad morzem;
Pieśń żyrodystów; Fragmenty (tu m. in.: Ży-
cie — jak woda...; Po co śpiewać? Po co?...;
A choćbyś wrośli w ziemi...); — „Contra
spem spero”; Nowy rok; W Weronie; Bohdanowi
Zaleskiemu; Z daleka; — Obrazki (Czy zginie?;
Jaś nie doczekał; Dwie wiosny; Z szopka; Na dnię
przepaści; Chłopskie serce); — Z słowicznych
pieśni (fragm.); — Piosenki i pieśni (I, IV,
VI-VII, XI-XII oraz Oj, czemu ta Wisła...;
W pole, w pole...; Dobre słowo, dobrą wieść...;
Wisła; Jaskół sen; Warszawa; Kraków; Szumi
dąbrowa; Siedzę u proga...); — Po rosie II-IV;
Z chaty II; Fragmenty (tu m. in.: Nasza chata;
Zawsze leciałam...); — Pieśni bez echa I, IV,
VII; — Vivos voco — mortuos plango (tu m. in.:
Ignacemu Domejce; W rocznicę Szopena; Wezwania-
nie); — Z pola i z lasu (tu m. in.: Żurawie; Dzia-
duś); — Gwiazdy (Ta gwiazda...; W zielone);

— Obrazki (Jan Hus; Kartka z raptularza; Do granicy); — Italia (tu m. in.: Incanto; W Kartuzji); — Po drodze (tu m. in.: W zatoce Baji; Willa Wolkonskich I-III); — Do wierzby w Prato; Echa florenckie I, VI, IX; Madonna IV; Morze II; Drobiazgi z podróży teki (Signa); Z albumu Szopena I-II; Na jeziorze II-IV; Z mojej biblii (tu m. in. Manavadharmasstra); — Linie i dźwięki (tu m. in.: Do ziemi; Lipy kwitną I-VI; Memu miastu; Adesso parla; Koniec wieku; Dum spiro spero; Trębacz; Pieśń pracy); — Sonety pro-wansalskie II; Urbs Avinionensis; U Felibrów IV; Ludziom i chwilom (tu m. in.: 24 grudnia 1898 r.; O Wrześni); — Ku chacie (tu m. in.: Rankiem w polu; Na Kujawach; Na Kurpikach); — Skroś wieków VI; Braciom pieśniarzom; Listy znad morza; Z dni smutku (Piosenka moja po świecie chodzi; Oj, zawły!...; Pusta, martwa...); — Głosy ciszy XVIII; Z ksiąg ducha XXIV, XXXVI; Ludziom i chwilom (Na zjazd w Kromieryżu; Braciom Czechom; Pieśń sokółów; Warszawie; Zapustnej Warszawie); — Pod nową zorzą (O, ziemio!); — Za oceanem IV; Trzeci Maj IV; Dzień Mickiewiczowski (Na cmentarzu w Montmorency; 4 lipca 1890 r.; Na Wawelu; Dzień Mickiewiczowski; Nasi wodze); — Poezje doby ostatniej I (tu m. in.: Ach, ta przecudna, cicha łąka...; Na Jungfrau); — Poezje doby ostatniej II (tu: Pocałunek Roberta Emmeta; Wyroczny klucz żywota; Budujmy miłej ojczyźnie dom); — Poezje dla dzieci (tu m. in.: Na jagody; Muchy Samochwały; Dziadek przyjdzie); — Galileusz.

T. 2: Pan Balcer w Brazylii. Tłum. M. Pawłowa.

T. 3; tu m. in. nowele: Wojciech Zapala; Martwa natura; Urbanowa; Morze; Ksawery; W starym młynie; Józik Srokacz; Maryśka; Banasiowa; Anusia; Na werendzie; Na rynku; W dolinie Skawy; Na drodze; Dziady; Dym; Józefowa; Mendel Gdański; Nasza szkapka; Głupi Franek; Panna Florentyna; Stacho Szafarczyk; Krysta; Ze szkoły; Z włamaniem; Marianna w Brazylii; Obrazki więzienne.

T. 4: tu m. in. opowiadania: Miłosierdzie gminy; Mój zegarek; Hanysek; Z wędrownych szlaków (Wrażenia z podróży); Akwileja; Na rybaczyczych lagunach; Na kwiatowej gieldzie; Jak słońce zimą w Gorycji wschodzi; Jak słońce zimą w Gorycji zachodzi; Na normandzkim brzegu (tu m. in.: „Madame la Vierge”; W osadzie; Przy drzwiach otwartych; Do ziemi; Morze odeszło; Barki wracają; Na wybrzeżu; „A capella”); Szkice (W. Hugo; O „Beniowskim”; O Mickiewiczowskiej „Odzie do młodości”); Listy (tu listy do nast. osób: E. Orzeszkowej, J. Vrchlickiego, T. Lenartowicza, Z. Mickiewiczowej, J. Konopnickiej, S. Krzemińskiego, A. Wodzickiego, Z. i A. Mickiewiczów — zob. Listy i materiały).

r u m u Ń s k i e:

34. Naturá moartá. [Wybór opowiadań]. Tłum. i wstęp: O. Zaicz. Bukareszt 1960 *Editura Tineretului*.

Zawartość: Martwa natura; Urbanowa; Nasza szkapka; Z włamaniem; Miłosierdzie gminy; Banasiowa; Ze szkoły; Mój zegarek; Dym.

s e r b o c h o r w a c k i e:

35. Izabrane novele. Z przedmową Z. Marković. Zagrzeb 1920.

Zawartość: Głupi Franek; Miłosierdzie gminy; Nasza szkapka; Dym.

t a d ż y c k i e:

36. Ohikojagho. [Opowiadania]. Tłum. z ros. R. Obidow. Stalinabad 1956.

Zawartość nieznana.

u k r a i Ń s k i e:

37. P. Hrabowski: Wybrani twory. Kijów 1936 s. 344-357.

Tu m. in.: A żebys ty, jasne słonko...; A czemuż wy, chłodne rosy...; Jakże cię mam brać, dziewczyno...; Świecą gwiazdy...; A jak poszedł król na wojnę...; A kiedyż my doczekamy...; A po tych łąkach...; Trzy ścieżki idą z chaty... Przedr. niektórych wierszy w wyd. nast. Kijów 1949 s. 199-203; Poezii. Kijów 1957 s. 241-245; Zibrania tworiv. T. 1-3. Kijów 1959.

38. Wybrani twory. Tłum.: H. Arsenowa, I. Derkacz, M. Halynowska, P. Jaszczuk, G. Knysz, J. Maliawski, S. Masliak, D. Mysienko, D. Pawlyczko, M. Prigawa, M. Rudnycki, M. Rylski, L. Smykałowa, W. Strutynski, A. Szmyhel-ski, A. Wolozczak. Lw. 1954.

Zawartość: Credo; Fragment [inc. Skarżycie się na wiek...]; Powitanie roku; Warszawie; Braciom Czechom; Chodziły tu Niemce; Siedzę u proga; Bez dachu; Sobotni wieczór; W piwnicznej izbie; Przed sądem; Jaś nie doczekał; A żebys ty, jasne słonko...; Świecą gwiazdy; A kiedyż my doczekamy; Wisła; Temu tylko plug a socha; Jakże cię mam brać, dziewczyno...; Oj, zaszumiały brzozy płaczące...; A jak poszedł król na wojnę...; Staremu teorbaniście; A czemuż wy, chłodne rosy...; A jak śpiewać; Za co, za co tyle czesći; Capri; Zachód w Fiesole; Rok 1908; Pan Balcer w Brazylii [fragm.]; Banasiowa; Martwa natura; Dym; Z włamaniem; Mendel Gdański; Nasza szkapka; Głupi Franek; Podług księgi; Onufer; Na rynku; Ksawery; Krysta; Miłosierdzie gminy; Na normandzkim brzegu.

w ę g i e r s k i e:

39. *Lengyel költök antológiája*. Red. i oprac. E. Kovács, E. Vészi. Przedmowa: R. Matuszewski. Budapeszt 1951 s. 71-80. Tłum.: I. Csanádi, L. Szabó, M. Vidor, L. Kónya, G. Radó.

Zawartość: Nigdy ja was...; A kto ciebie, ty wierzbino...; Świecą gwiazdy; Wolny najmita; Kto dla siebie pracuje...; Co mi nada.

40. A község irtalma. [Miłosierdzie gminy]. Tłum. i oprac. I. Mészáros. Posłowie: E. Kovács. Budapeszt 1958.

Zawartość: Panna Florentyna; Banasiowa; Mendel Gdański; Z włamaniem; Obrazki więzienne; W starym młynie; Maryśka; Moja cioteczka; Na normandzkim brzegu (W osadzie; Do ziemi; Barki wracają; Marianna w Brazylii; Nasza szkapka; Miłosierdzie gminy).

41. Krysta. Három elbeszélés. [Wybór opowiadań]. [Red.] É. Sebök. Tłum. I. Mészáros. [Budapeszt] 1961.

Zawartość: Józik Srokacz; Ksawery; Krysta.

Listy i materiały

1. Do rodziny [kuzynek] z 1863. Rkps Arch. Wojew. w Łodzi sygn. 2508. Ogł. T. Czapczyński: Nieznane listy M. Konopnickiej. *Spr. z Czynności i Posiedzeń Nauk. Łódzkiego Tow. Nauk.* R. 10 (1956) s. 12-14.
2. Do stryja J. Wasilowskiego ponad 160 listów z 1867-1900. Rkps Muzeum im. A. Mickiewicza w W-wie.
3. Do sióstr z 1868. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.
4. Do S. Krzemińskiego fragm. 11 listów z 1878-1910 i b. d. Ogł. K. Górski: Stanisław Krzemiński — człowiek i pisarz. Wil. 1936; przedr.: *Konopnicka i współcz. jej świat lit.* W-wa 1969; M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.
5. Do M. Ilnickiej 2 listy z 1879-1880. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Zbiory Wołskiego.
6. Do S. Krzemińskiego 3 listy z 1879-1880 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2733. Ogł. K. Górski w książce: M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.
7. Do E. Orzeszkowej ok. 50 listów z 1879-1908 (całości lub fragmentów) ogł. w: E. Orzeszkowa: Listy zebrane. T. 6. Do druku przygotował i komentarzem opatrzył E. Jankowski. Wr. 1967. Część z nich ogł. poprzednio: 32 listy z 1890-1910 w: E. Orzeszkowa: Listy. T. 1: Dwugłosy. Oprac. L. B. Świdzki. W-wa —Grodno 1937; 7 listów z 1879-1905 ogł. z komentarzem M. Z. *Wiś* 1950 nr 42. Rkps listu z 1904 w Bibl. Miejskiej w Bydż. sygn. 756; rękopisy 118 listów M. Konopnickiej znajdują się w zbiorach prof. J. Krzyżanowskiego.
8. Do R. z Bagnickich Baudouin de Courtenay z 1881. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5749.
9. Do J. I. Kraszewskiego 15 listów z 1881-1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6510/IV. M. in. list w im. red. „Świtu” ogł. I. Turowska-Barowa. W: Konopnicka i Kraszewski. Z nieznannej korespondencji. *Mysł Nar.* 1936 nr 41-42; list z 1881 ogł. S. Burkot. *Pam. Lit.* 1958 z. 1; fragm. 2 listów z 1883 ogł. S. Burkot. W: *Konopnicka i współcz. jej świat lit.* W-wa 1969 s. 25-27.
- 9a. Do T. Lenartowicza 26 listów z 1882-1892. Rkps Ossol. sygn. 6786/I.
10. Do M. Dubieckiego 2 listy z 1883-1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. akc. 9/67.
11. Do F. Faleńskiego z 1883. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5902.
12. Do J. Lepkowskiego z 1883. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 4665.
13. Do L. Masłowskiego z 1883. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydż. sygn. 246.
14. Do J. Supińskiego 2 listy z 1883. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydż. [sygn. 629/81].
15. Do nieznanego adresata 3 listy z 1883-1887. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7157, III 8840.
16. Do A. Rzażewskiego 10 listów z 1883-1885. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 75423. Ogł. P. Grzegorzczuk: Nieznane listy M. Konopnickiej. *Ruch Lit.* 1929 nr 5.
17. Do nieznanego adresata w Paryżu 9 listów z 1883-1885. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/17.
- 17a. Do E. Schvab-Polabskiego 4 listy z 1883-1887. Rkps Muzeum Miasta Brandýsa n. Łabą. Ogł. J. Ślizkiński w: *Z pogranicza zagadnień czeskich i polskich. Etykologiczno-etnografski izsledwanija w pamet na akad. St. Romanski.* Sofia 1960 s. 905-911; przedr.: M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.
18. Do T. Lenartowicza 31 listów z 1883-1893. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2028 t. 3 k. 256-319. Ogł. fragm. i streszcz. T. Czapczyński. W: Listy M. Konopnickiej do Teofila Lenartowicza. *Spr. z Czynności i Posiedzeń Nauk. Łódzkiego Tow. Nauk.* R. 12 (1957). Całość ogł. J. Nowakowski w: M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.
19. Do J. Rollego i in. [?] 5 listów z 1883-1903 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12036/III.
20. Do H. Biegeleisena 3 listy z 1883-1907. Rkps Ossol. sygn. 6256/I; rkps IS PAN w W-wie sygn. 285.
21. Do H. J. Boguskiej z 1884. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 223/54.
22. Do M. Faleńskiej 2 listy z 1884. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5904.
23. Do T. Lenartowicza z 1884. Rkps Ossol. sygn. 5244/I. Ogł. J. Nowakowski w książce: M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.
24. Do A. Zippera 2 listy z 1884. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8946/III.
25. Do M. Bałuckiego 3 listy z 1884-1885. Rkps IS PAN w W-wie sygn. 285.

26. Do J. B. i J. Zaleskich 2 listy z 1884-1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 9202/III.
27. Do M. Radziwiłła listy z 1884-1902. Ogl. M. Smolarski: *Poetka ludu i pan na Nieborowie*. Nieznane listy M. Konopnickiej. *Nauka i Sztuka* 1946 nr 3/6. Rkps Arch. Akt Dawnych.
28. Do J. Vrchlickiego 34 listy z 1884-1902. Rkps Arch. Lit. w Pradze. 5 listów ogl. J. Magnuszewski. *Pam. Lit.* R. 41 (1950) z. 2. *Całość* — J. Śliżyński w książce: M. Konopnicka: *Korespondencja*. T. 1. Wr. 1971.
29. Do nieznanego adresata z 1884-1909. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydgoszczu. sygn. 472-480, 1490, 1494-1495, 1498.
30. Do Natalii [?] z 1885. Ogl. *Bluszcz* 1917 nr 7.
31. Do T. Lenartowicza 3 listy z 1886, 1889 i 1892. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2030. Ogl. I. Chrzanowski: *Z albumu Lenartowicza*. *Sfinks* 1912; przedr. w książce: M. Konopnicka: *Korespondencja*. T. 1. Wr. 1971.
32. Do Gebethnera i Wolffa z 1887. Rkps Wojewódzkiego Arch. Państw. w W-wie.
33. Do Z. Sarneckiego 8 listów z 1887-1889 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714/III.
34. Do W. Gomulickiego z 1888. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. akc. 1011.
35. Do W. Maleszewskiego facsimile listu z 1888 w art. J. Maleszewskiego: *Przy biurku redakcyjnym 50 lat temu*. *Tęcza* 1938 nr 11.
36. Do W. Maleszewskiego z 1888. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7055.
37. Do L. Życkiej z 1888. Ogl. *Goniec Codz.* (Wil.) 1910 nr 171. Przedr. w art.: *O umiłowaniu idei*. *Ziemia Lubel.* 1910 nr 288; *Głos Wielkopolanek* 1911 nr 4. Por. też *Pion* 1935 nr 32.
38. Do M. Pawlikowskiego 45 listów z 1889-1892. Rkps Ossol. sygn. 12165/II. Ogl. fragm. i streszcz. T. Czapczyński: *Listy M. Konopnickiej do Mieczysława Pawlikowskiego*. *Spr. z Czynności i Posiedzeń Nauk. Łódzkiego Tow. Nauk.* R. 12 (1957).
39. Do S. Tomkowicza 7 listów z 1889-1890, 1892, 1895 i 2 b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1983 k. 224-236.
40. Do rodziny i in. osób 259 listów, 113 kart i 52 fragm. listów z 1889-1909. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. sygn. 982.
41. Do Z. Królikowskiej 5 listów z 1889, 1892, 1894, 1898, 1899. Rkps Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.
42. Do J. Blizińskiego z 1890. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6702/III.
43. Do M. Pawlikowskiego 2 listy z 1890-1891. Rkps Ossol. sygn. 12166/II. List drugi ogl. S. Czeka. *Głos* 1936 nr 8.
44. Do S. Konopnickiego z 1890 i 1897, a do rodziny z 1895. Rkps Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.
45. Do J. Krausharowej 2 listy z 1890, 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2730.
46. Do K. Bartoszewicza, J. Konopnickiego, Z. i B. Królikowskich, A. Mickiewiczów, Z. Mickiewiczowej, Z. i A. Mickiewiczów, L. Pylińskiej, B. Wysłoucha, M. Wysłouchowej 76 listów z 1890-1910. Ogl. T. Czapczyński w książce: *Tułacze lata M. Konopnickiej*. *Przyczynki do biografii*. Łódź 1957. Rkps listów do K. Bartoszewicza — Arch. Wojewódzkie w Łodzi sygn. 324/8.
47. Do L. Gumpłowicza 2 listy z 1891. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6444/III.
48. Do S. Krzemińskiego fragm. 2 listów z 1891. Ogl. (fragm.) *Kur. Warsz.* 1916 nr 51; przedr. w książce: M. Konopnicka: *Korespondencja*. T. 1. Wr. 1971.
49. Do F. Krysiaka 4 listy z 1891-1908. Rkps Bibl. Uniw. im. A. Mickiewicza w Poz. sygn. 241.
50. Do P. Stachewicza z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 6007. Ogl. K. Kuliczowska: *Literatura dla dzieci i młodzieży w l. 1864-1914*. W-wa 1959.
51. Do red. *Kur. Warsz.* 3 listy z 1892-1899. Rkps Bibl. Publ. W-wy, Zbiory Wolskiego.
52. Do E. Leo list z 1893 oraz K. Benniego 2 listy b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.
53. Do H. Kopii z 1894. Rkps Ossol. sygn. 12884/II.
54. Do drukarni W. L. Aneczycy 8 listów z 1894-1906. Rkps Bibl. Nar.
55. Do B. Wysłoucha 25 listów z 1894-1909 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 7178/II. 6 listów ogl. T. Czapczyński: *Tułacze lata M. Konopnickiej*. Łódź 1957 s. 141-143.
56. Do M. Radziwiłła z 1895. Rkps w Arch. Głównym Akt Dawnych. Listy

do Radziwiłłów. Zbiory Wilanowskie. Arch. Nieborowskie Teka 7 sygn. 434. Fragn. ogł.: A. Brodzka: O nowelach M. Konopnickiej. W-wa 1958.

57. Do nieznaney adresatki z 1895. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. akc. 750.

58. Do K. M. Górskiego z 1896. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7725/III.

59. Do Koła Artyst.-Lit. we Lwowie list-wiersz z 1896. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 4078.

60. Do administratora *Kur. Niedzielnego* z 1897. Rkps Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.

61. Do B. Królikowskiego z 1897. Rkps Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.

62. Do nieznanego adresata 3 listy z 1897 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12036/III.

63. Do red. *Kraju* z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7891 III.

64. Do redaktora *Kur. Lw.* 5 listów z 1897-1907 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 7191/II.

65. Do W. Karoliego z 1899. Rkps Muzeum Nar. w W-wie sygn. 296.

66. Do L. Belmonta z 1900. Ogł. *Wolne Słowo* 1910 nr 108-109.

67. Do W. Korotyńskiego z 1900. Rkps Wojewódzkiego Arch. Państw. w W-wie.

68. Do H. Sienkiewicza z 1900. Ogł. J. Krzyżanowski. *Ruch Lit.* 1961 nr 1. Przedr. w: *Konopnicka i współcz. jej świat lit.* W-wa 1969 s. 50-51.

69. Do A. Świętochowskiego z 1900. Ogł. W. Słodkowski. *Pam. Lit.* 1967 z. 4 s. 539-548.

70. Do M. Wyslouchowej z 1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7206.

71. Do M. Wyslouchowej z 1900. Rkps Ossol. sygn. 12295/III.

72. Do W. Feldmana 8 listów z 1901-1908. Rkps Ossol. sygn. 12280/II.

73. Do A. Krasieńskiego z 1901. Ogł. H. Mościcki: M. Konopnicka o wodzu. Nieznany list poetki do A. Krasieńskiego. *Pion* 1935 nr 43.

74. Do różnych osób 76 listów z 1901-1902 w związku z wydarzeniami wrzesińskimi. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/14 i 665/15.

75. Do A. Begeya 7 listów z 1901-1902, 1910 w sprawie włoskiej akcji protestacyjnej przeciw wypadkom we Wrześni.

Ogł. M. Bersano Begey: Lettere di M. Konopnicka ad A. Begey. *Ricerche Slavistiche* 1954 nr 3 i odb. Przedr. 3 listów w: T. Czapczyński: Tulacze lata M. Konopnickiej. Łódź 1957 s. 61-64.

76. Do S. Dembego z 1902. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2737.

77. Do dyr. Scuola Professionale Femmine di Firenze z 1902. Rkps Muzeum Nar. w W-wie sygn. 297.

78. Do J. Karłowicza z 1902. Rkps Bibl. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 1361.

79. Do J. Kasprowicza 2 listy z 1902. Rkps Ossol. sygn. 6439/I.

80. Do Komitetu Jubileuszowego z 1902. Ogł. *Wiek Ilustr.* 1902 nr 303.

81. Do Komitetu Kasy Lit. Ogł. *Wiek Ilustr.* 1902 nr 157.

82. Do J. Kotarbińskiego 2 listy z 1902. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydż. sygn. 475.

82a. Do F. Kvapila z 1902. Rkps Arch. Lit. w Pradze. Ogł. J. Śliziński w książce: M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.

83. Do H. Lewentalowej z 1902. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7152.

84. Do W. Olechnowiczowej z 1902. Rkps Bibl. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 1361.

85. Do K. Rose z 1902. *Dzien. Berl.* 1902 z 25 listopada.

86. Do A. Söhnela list i kartka z 1902. Rkps Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.

87. Do J. Stapińskiego z 1902. Ogł. K. Dunin-Wasowicz: Czasopiśmiennictwo ludowe w Galicji. Wr. 1952 s. 185-186.

88. Do A. Wodzińskiego 2 listy z 1902. Ogł. *Kur. Warsz.* 1911 nr 1; przedr.: T. Czapczyński: Na marginesie listów M. Konopnickiej do A. Wodzińskiego. *Spr. z Czynności i Posiedzeń Nauk. Łódzkiego Tow. Nauk.* R. 10 (1956).

88a. Do Zarządu Stowarzyszenia Literatów Czeskich „Máj” z 1902. Rkps Arch. Lit. w Pradze. Ogł. J. Śliziński w książce: M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.

89. Do Zarządu Związku Polek w Ameryce z 1902. W: M. Konopnicka: Zbiór nowel i obrazków. Pittsburg 1945 [tu fotokopia]. Ogł. w: Śladami życia i twórczości M. Konopnickiej. W-wa 1963 s.

275 i wyd. nast. Rkps Arch. Związku Polek w Chicago.

90. Do B. Limanowskiego 2 listy z 1902-1903. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6871/III.

91. Do S. Chwatowej 5 listów z 1902-1906. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/32.

92. Do S. Dembińskiego 68 listów z 1902-1907. Rkps Ossol. sygn. 4818/I.

92a. Do E. Krásnohorskiej 4 listy z 1902-1907. Rkps Arch. Lit. w Pradze. Ogl. J. Śliziński w książce: M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.

93. Do H. Sienkiewicza 3 listy z 1902-1906. Ogl. J. Krzyżanowski. W: *Konopnicka i współcz. jej świat lit.* W-wa 1969 s. 53-55.

94. Do Komitetu Wykonawczego Wiecu Nar. we Lwowie z 1903. Ogl. *Pam. I Wiecu Narodowego.* Lw. 1903.

95. Do F. Kopy z 1903. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/18.

96. Do S. Koźmińskiego 2 listy b. d. [1903?] Rkps Ossol. sygn. 12036/III.

97. Do W. Nałkowskiego z 1903. Rkps Bibl. Uniw. M. Curie-Skłodowskiej w Lubl. sygn. 155.

98. Do pań wydających „Jednodniówkę” z 1903. Rkps Ossol. sygn. 12036/III.

99. Do M. Przewóskej z 1903. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2884.

100. Do A. Rygiera z 1903. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydg. sygn. 629/1085.

101. Do A. Szymańskiego z 1903. Rkps Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.

102. Do członka Komitetu Czytelni Akademickiej im. A. Mickiewicza w Kr. z 1904. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 20361.

103. Do Komitetu Czytelni Akademickiej im. A. Mickiewicza dla sprowadzenia zwłok J. Słowackiego z 1904. Ogl. *Słowackiemu. Jednodniówka.* Kr. [1904].

104. Do Komitetu dla sprowadzenia zwłok J. Słowackiego z 1904. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 20361.

105. Do Z. Krausharówny (Rabskiej) kartka z 1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2725.

106. Do I. A. Bielousowa z 1905 i b. d. oraz kartka b. d. Rkps Bibl. Państw. im. Lenina w Moskwie sygn. 8224. Zbiory Koła Lit.-Artyst. — dar Bielousowa.

107. Do B. Wysloucha z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7206.

108. Do J. Prauna 3 listy z 1905-1906. Rkps Ossol. sygn. 6519/I.

109. Do różnych osób listy z 1905-1907. Ogl. A. Leo: *Garść listów.* W 25 rocznicę śmierci poetki. *Przeł. Współcz.* 1935 t. 55 nr 163. [Uzupełnienia]: A. Sujkowski. *Przeł. Współcz.* 1936 t. 56 nr 166.

110. Do Ogniska Pol. w Pradze 5 listów z 1905-1906, 1909-1910. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/21.

111. Do E. Bogdanowicza-Bożydara z 1906. *Bluszcz* 1923 nr 6.

112. Do L. Kotarbińskiej z 1906. *Fragm. ogl. Nasz Dom. Tyg. Mód i Powieści* 1914 nr 25.

113. Do J. Krausharowej 2 listy z 1906 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2730.

114. Do I. Peszkego z 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7004.

115. Do red. [list kondolencyjny z powodu śmierci J. Gadomskiego]. *Gaz. Pol.* 1906 nr 288.

116. Do M. Błotnickiej 6 listów z 1906-1907. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/16.

117. Do J. Wolffa z 1907. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydg. sygn. 544.

118. Do red. *Gaz. Pol.* 1907 nr 159.

119. Do dzieci 7 listów z 1907-1910. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydg. sygn. 625.

120. Do A. Klerowej z 1908. Rkps Ossol. sygn. 13151/II.

121. Do S. Posnera z 1908. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydg. sygn. 398.

122. Do red. *Pobudki* (Wil.) 1908.

123. Do nieznanego adresata z 1908. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 3152/II.

124. Do W. Hahna z 1908-1910. *Fragm. korespondencji i papierów W. Hahna z 1908-1935.* Rkps Bibl. Uniw. Warsz. sygn. 915.

125. Do H. Ziemskiej 5 listów z 1908-1910. Ogl. J. Ziemiński. W: *Śladami życia i twórczości M. Konopnickiej.* W-wa 1963 s. 132-134 i wyd. nast.

126. Do Akademickiego Komitetu dla Sprowadzenia Zwłok J. Słowackiego do Kraju z 1909. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. akc. 203/61. Ogl. S. Pigoń. *Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 s. 436.

127. Do K. Jeżewskiego z 1909. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2667.

128. Do Komitetu Obywatelskiego Sprowadzenia Zwłok J. Słowackiego do Kraju z 1909. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. akc. 203/61. Ogl. S. Pigoń. *Arch. Lit.* T. 8. Wr. 1964 s. 452-453.
129. Do F. Rawity Gawrońskiego depesza z 1909. Rkps Muzeum Nar. w W-wie sygn. 1140.
130. Do S. Tarnowskiego z 1909. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 38/53.
131. Do uczestniczek inauguracyjnego zebrania Pol. Zjednoczenia Studentek Wszechnicy Lw. z 1909. *Ster* 1910 nr 1.
132. Do wydawców „Pana Balcera w Brazylii” z 1909. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/23a.
133. Do Zarządu Związku Polek w Ameryce z 1909. Ogl. *Głos Polek* 1909 nr z 7 września.
134. Do H. Ziemskiej kartka pocztowa z 1909. Rkps Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.
135. Do B. Chrzanowskiego z 1910. Ogl. B. Chrzanowski: M. Konopnicka a Kaszuby. *Gryf* 1910 nr 12.
136. Do F. Faleńskiego z 1910. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. sygn. 943.
137. Do ks. Londzina z 1910. *Gwiazdka Cieszyńska* 1910 nr 17. Przedr.: L. Brożek. *Zawanie Śląskie* 1932 z. 1; J. Baculewski. W: *Śladami życia i twórczości M. Konopnickiej*. W-wa 1963 i wyd. nast.
138. Do Watry-Przewłockiego z Chicago z 1910. Rkps Bibl. Miejskiej w Bydgu. sygn. 350 [wraz z „Rotą”]. Ogl. *Latarnia Morska* 1934 nr 11. Przedr. w: *Śladami życia i twórczości M. Konopnickiej*. W-wa 1963 i wyd. nast., w art. J. Baculewskiego.
139. Do A. Świętochowskiego list-depesza z okazji jubileuszu 40-lecia pracy literackiej. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5318/IV.
140. Do N. E. Iwanowskiego. Rkps Centralnej Bibl. Akademii Nauk Litewskiej SRR w Wilnie. Fragm. listu z 1888 ogl. E. Jankowski. W: *Konopnicka i współcz. jej świat lit.* W-wa 1969 s. 97-98.
141. Do O. Kolberga. Rkps Bibl. PAN sygn. 2185.
142. Do T. Lenartowicza. Rkps Bibl. PAN sygn. 2333.
143. Do J. Malczewskiego. Rkps IS PAN. Dział zbiorów specjalnych sygn. 529/III-1.
144. Do L. Méyeta. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/20.
145. Do Ostoi [J. Sawickiej]. Ogl. *Pros-ta z Mostu* 1935 nr 44.
146. Do S. Tomkowicza. Bibl. PAN w Kr. sygn. 2461.
147. Do M. Wysłouchowej 2 listy. Rkps Ossol. sygn. 7188/II.
148. Do członka Komitetu Obchodu setnej rocznicy 3 Maja w Zurychu. Rkps Bibl. Nar. sygn. 6582/I.
149. Do nieznanego adresata. Rkps Ossol. sygn. 11985/II.
150. Od E. Orzeszkowej 60 listów z 1879-1909. W: E. Orzeszkowa: *Listy zebrane*. T. 6. Do druku przygotował i komentarzem opatrzył E. Jankowski. Wr. 1967. Druk 52 wg rękopisów ze zbiorów Arch. E. Orzeszkowej IBL PAN w W-wie; pozostałych wg: (L.S.K.) [L. Korotyński]: *Koleżanki. Z życia dwu wielkich niewiast polskich. Gonicz Kujawski* 1916 nr 55; E. Orzeszkowa: *Listy*. Oprac. L. B. Świderski. T. 1. W-wa—Grodno 1937; J. Słomczyńska: M. Konopnicka. *Życie i twórczość*. Łódź 1946; rękopisu ze zbiorów Muzeum Kujawskiego we Włocławku; rękopisu ze zbiorów Bibl. Publ. W-wy sygn. 750.
151. Od T. Lenartowicza 2 listy z 1880, 1886. Fragm. ogl. H. Biegeleisen: *Lirnik mazowiecki*. W-wa 1913.
152. Od O. Kolberga z 1882. Ogl. w: O. Kolberg: *Dzieła wszystkie*. T. 65 cz. 2. W-wa 1966 s. 712.
- 152a. Od J. I. Kraszewskiego listy i fragmenty listów z 1883-1885. Rkps Bibl. Publ. W-wy, Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu. Ogl. S. Burkot w książce: M. Konopnicka: *Korespondencja*. T. 1. Wr. 1971.
153. Od T. Lenartowicza odpisy fragm. 2 listów z 1883-1884. Bibl. Nar. sygn. 492, 055/I.
154. Od A. Słowackiej 5 listów z 1885-1886. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/24.
155. Od Gebethnera i Wolffa z 1886. Rkps Wojewódzkiego Arch. Państw. w W-wie.
156. Od Wolffa z 1886. Rkps Wojewódzkiego Arch. Państw. w W-wie.
157. Od O. Gölöndhaya z 1887. Rkps Bibl. Publ. W-wy.
158. Od A. Pługa 3 listy z 1887. Rkps Wojewódzkiego Arch. Państw. w W-wie.

159. Od M. Rodziewiczówny z 1887. Rkps Bibl. Publ. W-wy.
160. Od W. Zyndram Kościalkowskiej z 1890. Rkps Arch. E. Orzeszkowej IBL PAN w W-wie.
161. Od J. Balcerzaka z 1891. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/27. Ogl. M. Szybowska: Konopnicka, jakiej nie znamy. W-wa 1963 i wyd. nast.
162. Od M. Pawlikowskiego z 1891. Rkps [brulion] Ossol. sygn. 12166/II.
163. Od W. Bogusławskiego, redakcji *Bibl. Warsz.* z 1892. Rkps Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/29.
164. Od T. Lenartowicza z 1892. Rkps Muzeum im. A. Mickiewicza w W-wie. Ogl. J. Nowakowski w książce: M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.
165. Od A. Pługa 10 listów z 1893-1902 oraz od M. Gawalewicza, K. Tetmajera i innych osób 10 listów z 1900-1909. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2667.
166. Od S. Krzemińskiego 9 listów z 1899-1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2966. Ogl. K. Górski w książce: M. Konopnicka: Korespondencja. T. 1. Wr. 1971.
167. Od J. Gadowskiego z 1899. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2667; [fotokopia] w: M. Szybowska: Konopnicka, jakiej nie znamy. W-wa 1963 i wyd. nast.
168. Od krakowskiego Komitetu Jubileuszowego z 1902. Rkps Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.
169. Od M. Inickiej b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Zbiory Wolskiego.
170. Od W. Saporskiego z 1906. Ogl. J. Kossowski. *Dzien. Pol. i Dzien. Żołnierza* (Londyn) 1969 nr 150.
171. Adres hołdowniczy Polek berlińskich. *Kur. Poz.* 1902 nr 465.
172. Akta w Arch. Pow. w Łęczycy (m. in. nr I 502/343 18/30 IV 75).
173. Akta Sądu Pow. w Krośnie (m. in. kontrakty kupna i sprzedaży od 29 X 1900).
174. Dyplom od Kaliskiego Tow. Muz. oraz ozdobna teczka z 14 fotografiami miasta od kaliskich „lutnistek”. Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.
175. Fotokopie aktu urodzenia M. Konopnickiej oraz dzieci [Jana, Laury i Jadwigi]. Arch. M. Konopnickiej IBL PAN w W-wie.
176. Księga zaślubin parafii Św. Mikołaja w Kaliszu, r. 1862 poz. 46 Arch.
177. Księgi wieczyste majątku Bronów przy Sądzie Pow. w Łęczycy, r. 1865, 7/19 lipca.
178. Recepty (16) z 1895, 1900-1902, 1904, 1905, 1907-1909. Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu.
179. Telegram do Ogniska Polskiego w Pradze z 1909. Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/21.
180. Telegramy otrzymane w związku z jubileuszem w 1902. Muzeum Nar. w Kr. sygn. 665/31.
181. Wykaz zwróconych w 1903 r. nieoznaczonemu właścicielowi książek. Rkps Ossol. sygn. 12036.
182. Fragment tekstu Sienkiewicza o Konopnickiej. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6996/II.

Przekłady listów do: E. Orzeszkowej <1879 (6), 1881-1884 (5), 1890, 1900 (2), 1901 (2), 1903 (3), 1905, 1907 (2)>; J. Vrchlickiego <1885, 1886 (2), 1891 (2)>; T. Lenartowicza <1886, 1889>; Z. Mickiewiczowej <1890, 1895, 1896 (2), 1900, 1902 (3), 1905 [-1906?], 1906, 1909, 1910 [?]>; J. Konopnickiego <1891, 1903>; S. Krzemińskiego (1891); A. Wodziańskiego <1902 (2)>; Z. i A. Mickiewiczów <1909> — zob. Wybory twórczości w przekładach poz. 33.

Wiele listów od czytelników, które znajdowały się w Bibl. Nar., spłonęło w 1944.

Fragmenty wielu listów dotąd nie drukowanych cytują autorzy artykułów w: *Śladami życia i twórczości M. Konopnickiej*. Pod red. J. Baculewskiego. W-wa 1963 i wyd. nast.; M. Szybowska: Konopnicka, jakiej nie znamy. W-wa 1963 i wyd. nast.; również fragm. i odpisy listów do różnych osób z różnych lat (m. in. do T. Lenartowicza, do rodziny, przyjaciół i in.) — Arch. M. Konopnickiej IBL PAN.

INDEKS TYTUŁÓW

Cz — Czasopisma, duże litery po Cz — pierwsze litery tytułów czasopism, Cz pośm. — ogłoszono pośmiertnie, E — Prace edytorskie, P — Przekłady, T — Twórczość, Tr — Rękopisy drobnych utworów, Z — Wydania zbiorowe, Zp — Wybory twórczości w przekładach, [c.] — cykl.
Zob. też odsyłacz na s. 331

„A capella”

A choćbym cie, fujareczko... [inc.] (Grajek III)

T57, T57 (przekł.), Z57 t. 2, Zp22 t. 1, Zp 33 t. 4
T62, Z4 t. 6, Z52

- A choćbyście wrośli w ziemi... [inc.] T11, T20, T53 t. 1, T65, Z4 t. 2, Z24, Z31, Z33, Zp33 t. 1
- A choć ty się, ziemio... [inc.] [= Piosenka] T45, T45 (przekł.), Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z60
- A ci, co giną... [inc.] (Z mojej biblii VI) T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 5, Z48, Z56, Z58, Z60, Z61
- A czegoż rżysz po rosie... [inc.] (Na fujarce VI) T5, T5 (rkps), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z42, Z50, Z52, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp4, Zp10, Zp26, Zp33 t. 1
- A czemuż wy, chłodne rosy... [inc.] (Na fujarce I) T5, T5 (nuty), T5 (rkps), T5 (przekł.), T20, T65, Z1, Z4 t. 2, Z20, Z26, Z31, Z33, Z38, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z50, Z52, Z53, Z56, Z60, Z61, Zp18, Zp26, Zp37, Zp38
zob. Przygrywka [A czy mi to pierwsza woda...]
- A czy mi to pierwsza woda... [inc.] T5, T5 (rkps), T5 (przekł.), T20, Z1, Z4 t. 2, Z20, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z48, Z52, Z60, Z61, Zp4
- A czy po tobie wichry nie chodzą... [inc.] (Z łąk i pól IX) T5, T5 (rkps), T20, T53 t. 3, T65, Z1, Z4 t. 2, Z31, Z33, Z41 t. 5, Z50
zob. Na Kurpikach [A czy to już Kurpikowie...]
Z4 t. 3, Z41 t. 5
- A czy też urok jaki... [inc.] (Na fujarce V) T34, T53 t. 2, Z4 t. 5, Zp33 t. 1
zob. Dzwony [A gdy skołał...]
T8
T38, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z50
- A czy to już Kurpikowie... [inc.] T11, T11 (rkps), T11 (nuty), T11 (przekł.), T20, T53 t. 3, T65, Z1, Z4 t. 3, Z20, Z24, Z26, Z31, Z33, Z38, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z45, Z47, Z48, Z50, Z52, Z53, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp10, Zp18, Zp26, Zp31, Zp33 t. 1, Zp37, Zp38
T62, Z4 t. 6, Z60, Zp38
- A dajcież mi... [inc.] T62, Z4 t. 6, Z25, Z41 t. 6
- A fala płacze (Na jeziorze IV) T63, Z4 t. 6, Z41 t. 6
- A gdy skołał... T11, T11 (rkps), T11 (nuty), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z52, Z53, Z56, Z58, Z60
- A gdy tak myślał... [inc.] (Imagina II) T5, Z4 t. 2, Z41 t. 5
zob. Nasza chata
Z4 t. 3
- A jak ciebie... [inc.] T63, T63 (przekł.), Z4 t. 6
- A jak poszedł król na wojnę... [inc.] (Piosenki i pieśni XII) [= Dola Stacha; Dwie dole; Stach] T11, T11 (przekł.), T20, T65, Z1, Z4 t. 3, Z20, Z31, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z60, Zp10, Zp26, Zp33 t. 1, Zp37, Zp38
- A jak śpiewać... [inc.] (Braciom pieśniarzom IV) T5, T5 (przekł.), T20, T65, Z4 t. 2, Z31, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z50, Z52, Z53, Z60
- A kiedy błysnie nowy wschód... [inc.] (Podwiosnie VII) T5, T5 (nuty), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z24, Z41 t. 5, Z47, Z50, Z52, Z53, Z56, Z58, Z60, Zp4, Zp33 t. 1, Zp39
T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6
- A kiedy idziesz... [inc.] (Głosy ciszy VI) T63, Z4 t. 6
- A kiedy mi przyjdzie zagrać... [inc.] (Po rosie I) [= Mazur] T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z64
Z4 t. 3, Z41 t. 5, Zp18, Zp 37
- A kiedy odchodzi... [inc.] (Wieczorne pieśni IV) T11, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Zp26
- A kiedy patrzę... [inc.] T34, T53 t. 6
- A kiedy serce... [inc.] T50
- A kiedy wyjdiesz... [inc.] (Głosy ciszy XXXIX) zob. Kartka z raptularza
- A kiedyż my doczekamy... [inc.] (Po rosie III) T38, Z4 t. 3
- A kto ciebie będzie złotem... [inc.] (Wieczorne pieśni V) T5, T5 (przekł.), T20, T65, Z1, Z4 t. 2, Z31, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z50, Z52, Z53, Z60
- A któż ciebie, ty wierzbino... [inc.] (Na fujarce VII) T5, T5 (nuty), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z24, Z41 t. 5, Z47, Z50, Z52, Z53, Z56, Z58, Z60, Zp4, Zp33 t. 1, Zp39
T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6
- A leć, o wiosno... [inc.] (Podwiosnie IV) T63, Z4 t. 6
- A moje prawo... [inc.] (Z ksiąg ducha XXIII) [= Z cyklu „Życie”] T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z64
Z4 t. 3, Z41 t. 5, Zp18, Zp 37
- A po długim milczeniu... [inc.] (Echa florenckie VIII) T11, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Zp26
- A po tych łąkach... [inc.] T34, T53 t. 6
- A pod jaką ty zorzeńką... [inc.] (Piosenki i pieśni VII) Z50
- A u nas... (J. Vrchlický) zob. Kartka z raptularza
- A więc wstańcie, sny wy stare... [inc.] (H. Heine) T38, Z4 t. 3
- A za tego króla Jana... [inc.] T5, T5 (przekł.), T20, T65, Z1, Z4 t. 2, Z31, Z41 t. 5, Z44, Z47, Z50, Z60, Zp10, Zp37, Zp38
- A żeby, wietrze... [inc.] Z4 t. 2, Z42 t. 5, Zp4
- A żebyś ty, jasne słonko... [inc.] (Wieczorne pieśni III) Z49, Z52
- Ach! co tęsknot... [inc.] T4, T4 (przekł.), T53 t. 4, Z4 t. 1
- Ach! czy wy myślicie... [inc.] T5, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z24, Z41 t. 5
- Ach, ja w jesieni... [inc.] (Ostatnie piosenki I)
- Ach! oszukałaś ty mnie... [inc.] (Noce letnie III)

- „Ach, skrzydeł ludzkości”... [inc.] (Modlitwy wiosenne I)
 Ach, ta przecudna, cicha łąka... [inc.]
 Ach, złudą jest... [inc.] (Na Alyscamps IV)
 „Ad astra”
 Adamowi Asnykowi, Pomogilne. [= Ku czci Adama Asnyka: Pamięci Adama Asnyka]
 Adesso parla
 Adoracja Magów (Drobiazgi włoskie II)
 Adwokacja (Morze I)
 Akwileja
 „Al mare” (Morze XXII)
 Albo mi, ptaszkuwie... [inc.] (Na fujarce VIII)
 Alleluja!...
 Alyscamps
 Amora prace, Z pompejańskiego fryzu
 Angelus (Gwiazdy VI)
 Angelus [c.]
 Ani wy nie Tatry... [inc.] (Pod Beskidami I)
 Aniol milczenia
 Antonio (Drobiazgi włoskie VII) [= Cicerone]
 Anusia
 Apokryf (Skróś wieków II)
 Archanioł zmierzchu wywyższon o głowę... [inc.]
 Atta Troll (H. Heine)
 Attis i Kybela (J. Vrchlický)
 Augury
 Autopsja (A. Negri)
 Autorowi „Irydiona”
 Ave! [= O, konający...]
 Ave Patria! (Trzeci Maj IV)
 Ave Patria [c.]
 Aż na skraju tej polany... [inc.] (W lesie III)
 Bagnasco (Morze IV)
 Bajka o świerszczu
 Bambara (Drobiazgi włoskie VIII)
 Banasiowa
 Barcajuolo (Drobiazgi włoskie V)
 Barka (Na jeziorze II)
 Barki wracają
 Bądź silnym!
 Bądź z nami... [inc.]
 Bądźmy jednością...
 Beatryce i Francesca
 „Beldonek” A. Dygasińskiego
 Bez dachu
 Bez imienia (A. Negri)
 Bez programu
 Bez rytmu (A. Negri)
 Bez słów
 Bez światła i głosu
 Bedzie wojna
 Biblioteka Janka. Urywek z pamiętnika
 Bij nam, dzwonic... [inc.]
 Bitwa pod Wielkim Dębem
 Blaskom twym moje otwieram okienko... [inc.] (Noce letnie XI)
 Białwtku modry... [inc.]
 Błogosław, bracie... [inc.] (Braciom pieśniarzom IID) [= Pieśniarzowi
 T4, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24, Z34
 Z4 t. 7, Z41 t. 6, Zp33 t. 1
 T55, Z4 t. 5
 T66, T66 (rkps)
 T53 t. 5, Z4 t. 3
 T38, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z60, Zp33 t. 1
 T55, T58, Z4 t. 4, Z60
 T51, Z4 t. 4
 T39, Z41 t. 4, Z50, Z57 t. 2, Zp 33 t. 4
 T51, Z4 t. 4, Z58, Z60
 T5, T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z42, Z52, Z58, Z60, Z61, Zp4, Zp10, Zp26
 Cz-DzdW
 zob. Na Alyscamps
 zob. Prace Amora. Z pompejańskiego fryzu
 T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
 T53 t. 5
 Z4 t. 3
 T4, T53 t. 1, Z4 t. 1
 T55, Z4 t. 4, Z47, Z48, Z50, Z52, Z60
 T16, T16 (przekł.), Z25, Z41 t. 2, Z57, Zp5, Zp19, Zp 23 t. 2, Zp33 t. 3
 T62, Z4 t. 6
 Cz-PLdK
 P2-3
 T34, T53 t. 6
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 3, Z60
 P8
 zob. W rocznicę Irydiona
 T5, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z24
 T61, T61 (rkps), T61 (nuty), Z4 t. 8, Z24, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z52, Z58, Z60
 Z48
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T51, T51 (przekł.), Z56, Z58, Z60
 Z3
 T55, Z4 t. 4, Z58
 T16, T16 (przeróbka), T16 (przekł.), T44, Z25, Z35, Z41 t. 2, Z46, Z50, Z51, Z57, Z62, Zp5, Zp15, Zp19, Zp22 t. 2, Zp23 t. 2, Zp 25, Zp27, Zp28, Zp40
 T55, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z52, Z58, Z60
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5, Z60, Zp28, Zp33 t. 1
 T57, T57 (przekł.), Z50, Z57 t. 2, Zp 9, Zp22 t. 1, Zp25, Zp28, Zp33 t. 4, Zp40
 T4, T53 t. 1, T65, Z4 t. 1, Z24, Z31, Z41 t. 5, Z60, Zp33 t. 1
 Z4 t. 8
 Cz-KW
 zob. Po sześciu wiekach
 Cz-GP
 T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 4, Z4 t. 1, Z24, Z26, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z48, Z50, Z52, Z58, Z60, Zp3, Zp33 t. 1, Zp38
 P8
 T39
 P8
 zob. Pod okienkiem mojej izby jest ścieżyna...
 Cz-S
 Z57 t. 2
 T27, T27 (przekł.)
 zob. Hejnał [Bij nam, dzwonic...]
 T60
 T5, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5
 zob. Dżini Sienkiewiczównie ku wspomnieniu
 T62, Z4 t. 6

- Błogosławieństwo „Nizin”
 Błogosławiona bądź... [inc.] (Noce letnie VIII)
 Błogosławione te orły... [inc.] (Głosy ciszy XLII)
 Bociany
 Bogarodzica
 Bogu. Kartka z Tyrolu
 Bohaterowie wielkiej Polski
 Bohdanowi Zaleskiemu
 Boruta
 Botticelli (Madonna IX)
 Botticelli „Magnificat” (Madonna X)
 Boże! Boże! daj Ty nam... [inc.]
 Bóg się rodzi!
 Bój pod Lipskiem
 Bój pod Ostrołęką
 Bój pod Wawrem
 Bój pod Węgrowem
 Bój z kirasjerami
 Braciom Czechom
 Braciom pieśniarzom I-IV [c.]
 Braciom pieśniarzom [c.]
 Braciom pieśniarzom [Nie nam, pieśniarze...]
 Branka
 Bratek
 Bratek [= Z lekkiej czareczki...] (A. Negri)
 Braterstwo
 „Bratnie dusze” powieść Sewera
 Budujem stos... [inc.] (Koniec wieku I)
 Budujmy milej ojczyźnie dom...
 Burza
 Burze [c.] (A. Negri)
 Cały dzień my... [inc.] (Serenady VI) (J. Vrchlický)
 Capri (Morze VIII)
 Certosa San Martino (Morze XIV)
 „Cham”
 Chcesz wiedzieć? (A. Negri)
 Chiaia (Morze VII)
 Chłopcy z gwiazdą trzejkrólową
 Chłopię (A. Negri)
 Chłopskie serce
 Chłopskie serce [c.]
 Chmielowski: „Kobiety Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego”
 Choć na cudzym my wyraju... [inc.]
 Choćbym o mil tysiące... [inc.] (Z ksiąg ducha XXXIV) [= Głosy ciszy]
 Chodzik [= Czy warto dla ludu pisać...]
 Chodziły tu Niemce... [inc.] (Z łąk i pól XI) [= Nie sprzedam ci ziemi]
 Choinka
 Chopinowi
 Chór dzieci (Za oceanem III) [= Choć na cudzym my wyraju...]
 Chusta Weroniki
 Ci mali [c.]
 Cicerone
 Ciche było serce moje... [inc.]
 Cicho, cóż puste dźwięki... [inc.]
 Cichy wieczór
 Ciemność żalobny wianek wije... [inc.] (Noce letnie XIII)
 Ciemnym lasem... [inc.] (Pieśni bez echa II) [= W chacie i w polu (fragm. VI)]
 Z4 t. 6
 T5, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5
 T63, Z4 t. 6
 T37
 T61, T61 (rkps), Z4 t. 6, Z41 t. 4, Z57 t. 2
 Z41 t. 4, Z57 t. 2
 T60
 zob. Pamięci Zaleskiego Bohdana
 T23
 T51, Z4 t. 4, Z60
 T51, Z4 t. 4
 Z4 t. 2
 Z4 t. 1, Z24
 T60
 T60
 T60
 T60
 T60
 T45, T45 (przekł.), Z4 t. 8, Z41 t. 6, Zp33 t. 1, Zp38
 T62, Z55, Z60
 T62, T62 (rkps), T62 (przekł.)
 zob. Dekadentom
 T60
 Z4 t. 3
 P8
 P8
 Cz-Kł
 T38, Z4 t. 5, Z41 t. 6
 Z4 t. 8, Z4 (przekł.), Z6, Z24, Z33, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z53, Zp26, Zp33 t. 1
 Z4 t. 7
 P8, Z50
 T11, T53 t. 6
 T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z58, Z60, Z61, Zp38
 T51, Z4 t. 4, Z61
 Z63
 P8
 T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z60
 T23
 P8, Z50
 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 4, Z2, Z4 t. 2, Z20, Z23, Z24, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z56, Z58, Z60, Zp3, Zp33 t. 1
 Z20
 Cz-Kł
 zob. Chór dzieci
 T63, Z4 t. 6
 T39, T44, Z35, Z57 t. 2
 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 3, T65, Z1, Z4 t. 2, Z20, Z24, Z25, Z31, Z33, Z41 t. 5, Z45, Z48, Z50, Z58, Z60, Zp4, Zp26, Zp33 t. 1, Zp38
 T37
 zob. W rocznicę Szopena
 T61, Z4 t. 8, Z9, Z24
 Z4 t. 7
 T57
 zob. Antonio
 Z4 t. 6
 zob. Na Wawelu
 T25, Z2, Zp26
 T5, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z42, Z60
 T34, T34 (przekł.), T53 t. 3, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z60

- Cieżka droga
Cimabue (Madonna I)
Cisza. W powietrzu drobne lirki... [inc.] (Imagina XII)
Cisza... a przecież... [inc.] (Pieśni nocy I)
Cisza... gdzieś fontanna... [inc.] (Serenady IV) (J. Vrchlický)
Cisza była i spokoj... [inc.] (Wojna III) (L. Ackerman)
Cisza wielka i szeroka... [inc.] (Gospa Regina XII)
Cisza wielka i szeroka... [inc.] (Gospa Regina XIII)
Claudia
Cmentarz pieśni (Ghazele IX) (J. Vrchlický)
Co dnia, co chwila... [inc.] (Z ksiąg ducha VII)
Co gołąbki widza
Co ja sieję?
Co mi nada... [inc.]
Co mi po tym... [inc.] (Piosenki i pieśni V)
Co myślisz?... [inc.] (Głosy ciszy XIV)
Co Ojczyzna?
Co po chlebie — kiedy dławi?... (Na obczyźnie V)
Co pocznie?
- Co się stało?
- Co słonko widziało
Co to emigracja?
Co to jest życie?
Cogoletto (Morze XVII)
„Contra spem spero”
- Corregio (Madonna IV) [= Madonna. Corregio]
„Córa powietrza” (A. Negri)
Córka Joria. Tragedia pasterska (G. d'Annunzio)
Credo [= Wierzę]
- Credo [c.]
Cyd w pracy (J. Vrchlický)
Cyganiacha
Cymbalista
Cyrano de Bergerac (E. Rostand)
Cytara Tymona
Czarodziejskie noce letnie... [inc.] (Serenady I) (J. Vrchlický)
Czarodziejskie ziarno [przeróbka]
Czas
Czas już wstać (Podwośnie I)
Czasem oto zmierzchem klękne... [inc.] (Na obczyźnie VII)
Czasem wracają... [inc.]
Czycigodnemu J. I. Kraszewskiemu
Czego ty blednieś... [inc.] [= W chacie i w polu (fragm. II)]
Czekaj na kwiat...
Czekajcie mnie... [inc.]
Czemu ta przepaść... [inc.] (Z dni smutku II)
- Czemuś
Czemuś ty mi, życie... [inc.] (Z łąk i pól VI)
- Człowieku, bluźnisz... [inc.]
Czorsztyn
Cztery nowe
Cztery pory roku
Czuł Lucył, jak mu serce drży... [inc.] (Imagina X)
Czuwaj, Strażnico! [c.]
- zob. Wiejska droga
T51, Z4 t. 4
- T8
T11, T20, T53 t. 3, Z4 t. 3
T11, T53 t. 6
T11, T53 t. 6
T55, Z4 t. 4
T55, Z4 t. 4
zob. Klaudia
T11, T53 t. 6
T63, Z4 t. 6
T28, T28 (przekł.)
T5, T5 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 2, Zp33 t. 1
zob. Ku chacie [Co mi nada...]
T11, Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Zp4
T63, Z4 t. 6
T60
Z4 t. 7, Z41 t. 6
T4, T53 t. 4, Z4 t. 1, Z24, Z34, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Zp3
T5, T5 (przekł.), T53 t. 5, Z4 t. 2, Z24, Zp18, Zp33 t. 1
Z40
T60
T4, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24, Z34
T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z58, Z60, Z61
T11, T11 (przekł.), T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z20, Z24, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z56, Z58, Z60, Zp33 t. 1
T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z56, Z60, Z61, Zp33 t. 1
P8
P10
T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 1, T65, Z4 t. 1, Z9, Z24, Z31, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z53, Zp33 t. 1, Zp38
T53 t. 1
T11, T53 t. 6
zob. Dziady
T23
P5
T34, T53 t. 2, Z4 t. 3, Z47, Z48, Z60
T11, T53 t. 6
zob. Jak to ze mnem było
Z4 t. 7
T62
Z4 t. 7, Z41 t. 6
zob. Dodatek
T2, Z4 t. 7
T38, T38 (przekł.), Z4 t. 3, Zp10
Z4 t. 6, Z45
zob. Z oddali
T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24, Z44, Z47, Z50, Z52, Z60, Zp33 t. 1
zob. Czemuś ty mi, życie
T5, T5 (rkps), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z48, Z50
Z4 t. 1
zob. Na Czorsztynie
T9, Z41
zob. Śpiewnik dla dzieci
T8
T53 t. 1, Z31

- Czujaj, Strażnico!...
[czwarty] 4 lipca 1890
Czy marzą? [= Marzenie]
- Czy pomnisz... [inc.] (Listy IX)
Czy pójdę drogą... [inc.]
Czy to była wizja życia... [inc.] (Gospa Regina VI)
Czy to już gwiazda... [inc.] (Echa florenckie V)
- Czy ty pamiętasz... [inc.]
Czy w listku były uroki... [inc.] (W zielone IV)
Czy warto? [= I coś z tego?]
Czy warto dla ludu pisać...
Czy zginie
- Czym jesteś?
Czyś ty pracował?... (A. Negri)
Czytania dla Tadzia i Zosi [= Książka dla Tadzia i Zosi]
Daleko, daleko... [inc.] (Pieśni tęsknoty II)
Dam ci tę gwiazdę... [inc.] (Listy X)
Darnata
Dekadentom [= Braciom pieśniarzom [Nie nam, pieśniarze...]]
- Demon do poety (Poeta i demon I)
Demos Cezarowi
Derkacz
Desdemona (J. Vrchlický)
Deszczyk
Dla dzieci
Dla polskiej dziatwy polskie bajeczki
Dla śląskich dzieci
Dla Wilna. Zygmuntovi Rewkowskiemu w 60 rocznicę jego pracy i cierpienia dla kraju [= Starej Litwie nie nowina...; Zygmuntovi Rewkowskiemu]
Dla Wilna [c.]
Dla życia
Długo stałam... [inc.] (Z poematu „Unici” II)
Długoś wodził... [inc.]
Dni, które przyszły... [inc.] (Imagina XIII)
Dnie i chwile [c.]
Dnie i noce I-VII [c.] (J. Vrchlický)
Do...
Do Aleksandra Świętochowskiego
Do braci zmartwychwstańców [= List do ojców zmartwychwstańców po zwiedzeniu kościoła jubileuszowego w Rzymie; Ojcowie zmartwychwstańcy; Po odwiedzeniu kościoła jubileuszowego; Z Rzymu]
Do ciebie, matko... (A. Negri)
Do dekadentów
Do Deotymy
Do dziewczyny
Do granicy

Do granicy [c.]
Do kobiety [= Kobięcie]

Do kobiety [c.]
Do ludu górnośląskiego
Do mamy
Do młodej braci [= Czujaj, Strażnico!...; Do mojej braci]

Do mojej braci
Do pieśni (Ghazele XII) (J. Vrchlický)
Do polskich dzieci
Do polskich dzieci [Zanim z chłopięcia rycerz urosnie...]
- zob. Do młodej braci
T61, T61 (rkps), Z4 t. 8, Zp33 t. 1
T4, T4 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24, Z34, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z52, Z60
T30, Z4 t. 3
zob. Posłanie [Czy pójdę drogą...]
T55, Z4 t. 4
T51, T51 (rkps), T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z50, Z64
T5, T53 t. 1, Z4 t. 2
T34, T53 t. 5, Z4 t. 3,
T4, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z47
zob. Chodzik
T5, T5 (rkps), T53 t. 4, Z4 t. 2, Z24, Z41 t. 5, Z44, Z48, Z50, Z58, Z60, Zp11, Zp33 t. 1
T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24, Zp18 P8

T27
T62, Z4 t. 6
T30, Z4 t. 3
T45

T38, T38 (przekł.), Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47, Z48, Zp33 t. 1
T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
T11, T20, T53 t. 2, Z4 t. 2, Zp3
T25, Zp26
T34, T53 t. 6
T25, Zp26
zob. Śpiewnik dla dzieci
Z19
Cz-GN

T61, Z4 t. 8, Z24
T61, Z4 t. 8
Z63
Z4 t. 8, Z41 t. 6
T61, Z4 t. 3
T8
T45
T34, T53 t. 6
zob. Urywek [O kobieto, co z płochą...]
Z4 t. 6, Z4 (rkps), Z41 t. 6

T36, Z4 t. 8
P8
zob. Dekadentom
Z4 t. 6
zob. Jakże cię mam brać, dziewczyno...
T11, T20, T53 t. 4, Z1, Z2, Z20, Z24, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z50, Z58, Z60, Zp33 t. 1
Z20, Z55
T4, T4 (rkps), T4 (przekł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24
T53 t. 1
Cz-DzB
T26, T26 (przekł.)

T5, T53 t. 1, T65, Z4 t. 2, Z9, Z24, Z41 t. 5, Z50, Zp31
zob. Do młodej braci
T11, T53 t. 6
zob. Przygrywka [Z młodu, z młodu...]
Cz-GP(Ch)

- Do roboty!...
- Do starej prządki
„Do światła”. Powieść W. Rapackiego
- Do św. patronów (Psalterz dziecka XII)
- Do wierzby w Prato
- Do zbliżającej się burzy (Ghazele IV) (J. Vrchlický)
- Do ziemi [Siła mi smutków...]=[Fragment]
- Do ziemi
- Do zwartych bram uderzcie... [inc.]
- Do żywych źródeł idźmy... [inc.]
- Dobre słowo, dobrą wieść... [inc.]
- Dodatek [Czasem wracają...]
- Dola Stacha
- Dom
- Domeczki białe... (A. Negri)
- Dopóki ziemia... (Myśli II)
- Dopóki ziemia pełna łez i bólu [c.]
- Drobiazgi [c.]
- Drobiazgi wileńskie
- Drobiazgi włoskie I-VIII [c.]
- Drobiazgi z podróżnej teki [c.]
- „Drobne utwory” E. Orzeszkowej
- Droga
- Druciarz
- Drugi rozbiór
- Drzwi do cichej... [inc.] (Echa florenckie VI)
- Duch gór, duch szczytów...
- Duch mój — ptak boży...
- Duch — ptak buduje... [inc.] (Z ksiąg ducha XII)
- Duchu, nie przeklinaj... [inc.] (Głosy ciszy XVII)
- ...Dum spiro — spero
- Dunajec I-II [c.]
- Dusza (Ghazele V) (J. Vrchlický)
- Dusza jej kwitła... [inc.] (W zielone V)
- Dusza moja w gwiazdach czyta... [inc.]
- Dusza polska
- Duszę miej ukojoną... [inc.] (Głosy ciszy XIX)
- Dwa chóry z „Atalanty” (A. Swinburne)
- Dwa grobowce (Urbs Avinionensis VIII) [= Za przykładem bogów]
- Dwie dole
- Dwie dumki
- Dwie gwiazdy [= W chacie i w połu [fragm. I];
W trzejkrólowy wieczór]
- Dwie noce wigilii
- Dwie potęgi I-II [c.]
- Dwie wiosny
- [Dwudziestego czwartego] 24 grudnia 1898 r.
- [Dwudziestego ósmego] 28 listopada 1885 r.
[= Listopada 28, roku 1885]
- Dym [= Dym nad kotłownią]
- Dym nad kotłownią
- Dym. — Nasza szkap. — Głupi Franek
- Dysputa (H. Heine)
- Dziad lirniki
- Dziadek przyjdzie
- Dziaduś [= Przed chatą]
- Dziady [= Cyganicha]
- Dziateczki polskiej ziemi (J. Salvi)
- Dziecię wieszczek (P. Heyse)
- Dziedzic (A. Negri)
- zob. Obielił nam nasze chaty...
- zob. Stara prządka
- Cz-GP
- T69, T69 (przekł.) Z4 t. 7
- T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z44, Z47, Z48, Z50, Z58, Z60, Zp33 t. 1
- T11, T53 t. 6
- T38, Z4 t. 5, Z24, Z41 t. 6, Z48, Z51, Zp 33 t. 1
- T57, T57 (przekł.), Z50, Z57 t. 2, Zp9, Zp22 t. 1, Zp 28, Zp 33 t. 4, Zp40
- T11, T11 (przekł.), T20, Z4 t. 2, Z47, Z48, Z52, Z60
- zob. Wezwanie [Do żywych źródeł idźmy...]
- T45, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Zp33 t. 1
- T8
- zob. A jak poszedł król na wojnę...
- zob. Pieśń o domu
- P8
- Z4 t. 2, Z24, Z47, Z48, Z50
- Z48
- Z3
- T61, Z4 t. 8
- T55, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z50, Z55, Z58, Z60
- T55, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z50, Zp13, Zp33 t. 1
- Cz-KL
- T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
- T23
- T60
- T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z60, Z61, Z64
- zob. Inwokacja [Duch gór, duch szczytów...]
- T34, T34 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 3
- T63, Z4 t. 6
- T63, Z4 t. 6
- T38, Z4 t. 5, Zp33 t. 1
- Z4 t. 1, Z60
- T11, T53 t. 6
- T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
- zob. Zadumane moje oczy...
- Cz pośm-1
- T63, Z4 t. 6
- T34, T53 t. 6
- T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47, Z50, Z60
- zob. A jak poszedł król na wojnę...
- zob. Oj, nocko, nocko...
- T38, T38 (rkps), T45, Z4 t. 3
- Z4 t. 1
- Z4 t. 1, Z24
- T5, T5 (przekł.), T53 t. 4, Z41 t. 5, Zp11, Zp33 t. 1
- T41, Z4 t. 6, t. 8, Z41 t. 6, Zp 33 t. 1
- Z4 t. 8
- T16, T31, T31 (przeróbka), T31 (przekł.), T42, Z1 t. 2, Z21, Z22, Z23, Z25, Z35, Z36, Z41 t. 2, Z42, Z43, Z46, Z49, Z50, Z51, Z59, Z62, Zp7, Zp8, Zp12, Zp14, Zp15, Zp19, Zp22 t. 2, Zp23 t. 1, Zp25, Zp26, Zp28, Zp29, Zp33 t. 3, Zp34, Zp35, Zp38
- zob. Dym
- T42
- T45
- T23
- T26, Zp33 t. 1
- T34, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 3, Zp10, Zp33 t. 1
- T31, T31 (przekł.), Z18, Z41 t. 2, Z57, Zp33 t. 3
- P
- T11, T53 t. 6, P1
- Z50, P8

- Dzieło sztuki i nazwa
 Dzień dobry
 Dzień dobry, nędzo! (A. Negri)
 Dzień Mickiewiczowski
 Dzień Mickiewiczowski [c.]
 Dzika (A. Negri)
 Dzini Sienkiewiczównie ku wspomnieniu [Bławatku modry...]
 Dzini Sienkiewiczównie ku wspomnieniu [Kiedy patrzę na twą buzię...]
 Dzisiaj, nie pomnę już... [inc.] (W zielone VI)
 Dziś w nocy... [inc.]
 Dzwonnik z Faenzy (Drobiazgi włoskie VI)
 Dzwony [Biją dzwony...]
 Dzwony [A gdy skołał w czarnej chacie...]
 (Z chaty III) [= Twarde dzwony]
- Dźwięk jedyny...
 É morta [c.] (J. Vrchlický)
 E. Orzeszkowa
 Echa florenckie I-X [c.] [= Florenckie echa]
- Echa majowe I-III [c.]
- „Ego sum” (A. Negri)
 Elektra
 Elisza, Fragment dramatyczny
 Emigrant
 Emisariusze
 „Ergo erravi”
 Fala w pyły rozbita... [inc.] (Ren IV)
 Fantazja morska (S. Cech)
 Fatum do Lykofrona
 Faun I-III [c.]
 Faun pijany (Faun II)
 Faun śpiący (Faun III)
 Faun tańczy (Faun I)
- „Faust”. Tragedia Goethego, przekł. L. Jenike
 Filuś, Miluś i Kizia. Wesole kotki [= Nasze kotki]
 Piołek
 Fiumicino (Morze XXIV)
 Flis
 Florenckie echa
 Florenckie noce (H. Heine)
 Fragment [A kiedy patrzę...]
 Fragment [A kiedy szczęścia...]
 Fragment [Ludzkość — jak blok marmuru...]
 Fragment [Między ziemią a niebem...]
 Fragment [Nie!... Nie chcę...] [Utwór dramatyczny]
 Fragment [Nie, to nie była grecka kolumnada...]
 Fragment [O wiosno!...]
 Fragment [Od kolan Twoich nie wstanę...]
 Fragment [Siła mi smutków...]
 Fragment [Skarżycie się na wiek...]
- Fragment [Stare szyderstwo...]
 Fragment [Tęskno mi! Do tych pieśni tęskno mi...]
 Fragment [Ty, coś walczył dla idei...]
 Fragment [Wielka godzina, godzina tworzenia...]
 Fragment [Wielki Ty jesteś...]
 Fragment [Własny aromat...]
 Fragment [Z marzeń — tęsknot...]
 Fragmenty [c.]
- Fragmenty [Jak kwiat...]
 Fragmenty [Myśl wielka to obelisk...]
 Fragmenty [Żyj — nie w chwili...]
 Fragmenty
- Cz-Kr
 T25, Zp26
 P8
 zob. Słowo do ludu o Adamie Mickiewiczu
 T61, Z4 t. 8, Z41 t. 6, Zp33 t. 1
 P8
- Cz pośm-2
 Cz pośm-2
 T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
 T61, Z1, Z4 t. 8
 T55, Z4 t. 4, Z44, Z47, Z48, Z50, Z58, Z60
 T60
- T11, T11 (nuty), T11 (przekł.), T20, T53 t. 3,
 Z1, Z4 t. 3, Z10, Z20, Z24, Z26, Z30, Z41
 t. 5, Z44, Z45, Z47, Z48, Z52, Z53, Z56, Z60
 T38, Z4 t. 5, Z61
 T34, T53 t. 6
 Cz-NG
 T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z48, Z50,
 Z52, Z55, Z60, Z64, Zp33 t. 1
 T4, T53 t. 5, Z4 t. 1, Z41 t. 5, Z48, Z52, Zp31
 t. 1
 P8
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 3, Z58, Z60, Zp11
 Cz-NMP
 T23
 T60
 T45, T45 (rkps), Z4 t. 3
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5, Z61, Zp18
 P
 T38, Z4 t. 5, Z60, Z61
 T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z55, Z58, Z60
 T51, Z4 t. 4, Z60
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z58, Z60
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z56,
 Z58, Z60
 Cz-GP
 T22
 Z4 t. 3
 T51, Z4 t. 4, Z48, Z58, Z60
 T23
 zob. Echa florenckie
 P4 t. 3
 zob. Nasza chata
 zob. ...Dum spiro — spero
 Z4 t. 1, Z4 (przekł.), Z24, Z41 t. 5, Z44, Zp11
 Z4 t. 1
- Z4 t. 7
 T4, Z4 t. 1, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z60
 T4, T53 t. 1, Z4 t. 1
 zob. Miserere
 zob. Do ziemi
 T4, T4 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24, Z41
 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z56, Z58, Z60, Zp33
 t. 1, Zp38
 zob. Stare szyderstwo!...
 zob. Tęskno mi! Do tych pieśni tęskno mi...
 zob. Ty, coś walczył dla idei...
 zob. W imienniku [Wielka godzina...]
 T4, T53 t. 1, Z4 t. 1
 zob. Własny aromat...
 Z4 t. 1
 T5, T11, T20, T34, T45, Z4 t. 2, 3, Z41 t. 5,
 Z50, Z60
 zob. Jak kwiat...
 zob. Myśl wielka to obelisk...
 zob. Żyj — nie w chwili...
 T53, Zp3, Zp33 t. 1(2x)

- Fragmenty wiosenne [c.] Z4 t. 2
 „Franciszek Grillparzer i jego czas” Cz-GP
 Franek Z12
 Freski [c.] T11, T20, Zp3
 Fujarka zob. Jakże cię mam brać, dziewczyno
 Gabrieli Z4 t. 7, Z61
 Galileusz T3, Z4 t. 7, Z41 t. 6, Z50, Zp33 t. 1
 Garść ziemi wezmę... [inc.] zob. Na cmentarzu. Na Dzień Zaduszny
 Gdy cudze węgly... [inc.] (Głosy ciszy XXXVIII) T63, Z4 t. 6
 Gdy płacząc... [inc.] (Głosy ciszy XXII) T63, Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z58, Z60
 Gdy runą trzy ściany chaty... [inc.] (Głosy ciszy XLIV) T63, T63 (przekł.), Z4 t. 8, Z48, Z58, Z60
 Gdy stąd odejdę zob. W Kartuzji [Gdy stąd odejdę...]
 Gdy w walce... [inc.] (Głosy ciszy XXXV) T63, Z4 t. 6
 Gdy wszystkie nici... [inc.] (Głosy ciszy XLVI) T63, Z4 t. 6
 Gdyby nam tyle... [inc.] T11, T20, Z4 t. 2
 Gdyby pieśni brakło echa... [inc.] zob. Posłanie [Gdyby pieśni brakło echa...]
 Gdyby pieśń zamilkła kiedy — to mogły... Cz pośm-3
 Gdybym ze złota... [inc.] (Z mojej biblii IV) T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 5, Z24, Z61
 Gdyś raz zapłakał... [inc.] (Głosy ciszy XXVI) T63, Z4 t. 6
 Gdzie idą? (Sully Prudhomme) T34, T53 t. 6
 Gdzie jest mój dom? T4, T4 (przekł.), T53 t. 1, Z24
 Gdzie jest mój dom? [c.] T53 t. 1, Z4 t. 1, Zp33 t. 1
 Gdzie jest ten grom... [inc.] (Z mojej biblii VIII) T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 5, Z42, Z47, Z48, Z50, Z56, Z58, Z61
 Gdzie ptak... [inc.] Z4 t. 2
 Gdzie słyhać piosenkę? T60
 Ghazele I-XII [c.] (J. Vrchlický) T11, T53 t. 6
 Giordano Bruno (Dnie i noce VII) (J. Vrchlický) T34, T53 t. 6
 Giotto (Madonna II) [= Madonna Giotto] T51, Z4 t. 4, Z47, Z48, Z50, Z56, Z60
 „Gli uccelli” (Drobiazgi włoskie III) T55, T55 (przekł.), Z4 t. 4, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z60, Z61
 Głos grobu T38, Z4 t. 3
 Głos zmierzchu [Pustka, chłód, cisza...] (A. Negri) P8
 Głosy ciszy I-XLVII [c.] T53 t. 8, T63, Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z50, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 Głosy ciszy zob. Choćbym o mil tysiące...
 Głód T4, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z34, Z41 t. 5
 Głupi Franek T16, T31, T31 (przekł.), T42, Z1 t. 2, Z18, Z21, Z22, Z23, Z24, Z36, Z41 t. 2, Z57, Zp7, Zp8, Zp12, Zp19, Zp22 t. 2, Zp23 t. 3, Zp25, Zp28, Zp29, Zp33 t. 3, Zp35, Zp38
 Gniew Barankowy... [inc.] (Z mojej biblii V) T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 5, Z56, Z60
 Godzina (A. Negri) P8
 Godzina na wystawie sztuk pięknych w Rzymie. — Dzieło sztuki i nazwa Cz-Kr
 Godzina ukojenia (A. Negri) P8
 Gore! Z4 t. 2
 Gorzkie ziarna [c.] (J. Vrchlický) T34, T53 t. 6
 Gospa Regina I-XIV [c.] T55, T55 (przekł.), Z4 t. 4
 Górnicy T23
 Gra „w zielone” jest tak stara... [inc.] (W zielone I) T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
 Grajek I-III [c.] T62, Z4 t. 6, Z42, Z47, Z48, Z52
 Gran Scoglio (Morze XXI) T51, Z4 t. 4, Z47, Z48, Z52, Z58, Z60
 Groby nasze [= Na cmentarzu w Montmorency] T45, T45 (rkps), T61, Z4 t. 8, Zp33 t. 1
 Grunwald. Wrażenie przed obrazem Matejki T4, T4 (przekł.), T53 t. 2, Z1, Z4 t. 1, Z20, Z24
 Gwiazdy I-VI [c.] T34, T34 (rkps), T53 t. 5, Z4 t. 3, Zp33 t. 1
 Hajdamaki T60
 Hanusia (G. Hauptmann) P6
 Hanysek T57, T57 (przekł.), Z25, Z36, Z41 t. 4, Z46, Z50, Z54, Z57 t. 2, Z58, Z62, Zp9, Zp12, Zp22 t. 1, Zp33 t. 4
 Harfę ty nosisz... [inc.] (Głosy ciszy XX) T63, Z4 t. 6
 Hasło zob. Rota
 Hasło T60
 Hej! Cień na niebie!... [inc.] (Pieśni bez echa IX) T34, T34 (przekł.), T53 t. 3, Z4 t. 3
 Hej, lecą wichry chyże... [inc.] Z4 t. 6, Z52
 Hej, mruga na mnie... [inc.] (Z łąk i pól III) T5, T5 (rkps), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z53, Z58, Z60, Z61
 Hej, otworzył się przede mną... [inc.] (Grajek I) T62, Z4 t. 6, Z47, Z52

- Hej, porosła bujna trawa... [inc.]
 Hej, siewacze, na wasz trud
 Hej, śpiewaku... [inc.]
 Hej, tam nad rzeką... [inc.] (Piosenki i pieśni XI)
 Hej, w złą chwilę, w złą godzinę... [inc.]
 Hej, wy miody, białe miody... [inc.] (Lipy kwitną III)
 Hej, zazorzyło się... [inc.]
 Hejnał [Bij nam, dzwonie...]
 Hejnał [Na dzia! Na dzia!...]
 Hejnał [W imię Ojca, w imię Syna...] [= Na rok Mickiewiczowski 1898]
 Hejnał
 Helios
 Hellenika [c.]
 Het, na górze stoi chata I-III [inc.] (H. Heine)
 Historia o krasnoludkach i sierotce Marysi
 Hiszpańscy Atrydzi (H. Heine)
 Hołd królowej Jadwidze
 Hrabiatko [= Powieści Sawy]
 Huczą wichry... [inc.]
 Huk się, rozhuk w echach niesie... [inc.] (Gospa Regina IX)
 Hymn abstynentów polskich
 Hymn Eleatów
 Hymn nowej Polski (Za oceanem II)
 Hypatia
 Hypermnestra (J. Vrchlický)
 I byłem... [inc.] (Z ksiąg ducha VI)
 I coś z tego...
 I groby umrzeć mogą... [inc.] (Na Alyscamps II)
 I miasto, i wioska to jeden nasz świat
 I mówię: odejdz!... [inc.] (Listy VIII)
 I porwał mnie Pan... [inc.]
 I wiosna przyjdzie... [inc.]
 Idylla
 Idylla [c.]
 Idzie cichy wiatr przez pole... [inc.] (Z łąk i pól IV)
 Idzie lirk... [inc.] (Łzy i pieśni IV) [= Noc lirk-ka]
 Idzie toń... (A. Negri)
 „Idzie żołnierz...”
 Idziem do Ciebie...
 Idziem do Ciebie, ziemio... [c.]
 Idziesz do mnie... [inc.] (W głuchym lesie II)
 Idź, idź w pokoju... [inc.] (Z słowicznych pieśni II)
 Idź więc, o księgo... [inc.] (A. Negri)
 Idź, żołnierzu... [inc.] (Głosy ciszy XXIX)
 Idźmy
 Ignacemu Domejce [= Pamięci Ignacego Domejki]
 Ignotus. „Virgo Nera” (Madonna VIII)
 „Il Re”
 Ile dnia, ziemio... [inc.]
 Ilem ja świtów... [inc.] (Z ksiąg ducha XXI) [= Z cyklu „Życie”]
 Iles leż wylał... [inc.] (Głosy ciszy XXXII)
 Im więcej śmiem pożądać... [inc.] (Z ksiąg ducha XXII)
 Imagina I-XXI
 Imagina [fragm.]
 Imć pan Kurejko. Gawęda mego pradziada
 Improwizacja
 In exitu Israel (Z ksiąg prorockich I)
 Incanto (Sonety włoskie II)
 Instynkt macierzyństwa (A. Negri)
 Inwokacja [Duch gór, duch szczytów...]
 Inwokacja [Jeśliś ty, Polsko...]
 zob. Oj, porosła...
 zob. Przeorały raz i drugi...
 zob. Staremu teorbaniście
 T11, T11 (przekł.), T65, Z1, Z31, Z41 t. 5
 zob. Kłeska [Hej, w złą chwilę, w złą godzinę...]
 T38, T62, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47
 Z4 t. 3, Z41 t. 5
 T61, T61 (przekł.), Z4 t. 6
 zob. Pieśń pracy
 T62, Z4 t. 6
 Z26
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 3, Z44, Z47, Z48, Z50, Z58, Z60
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 3, Z50, Z55, Z58, Z60
 Z50
 zob. O krasnoludkach i sierotce Marysi
 P
 zob. Przed pochodem na Wawel
 Z25 (2x), Z35, Z41 t. 4, Z57 t. 2
 zob. Obrona
 T55, Z4 t. 4
 zob. Hymn Eleatów
 Z4 t. 8, Z6
 T61, Z4 t. 8
 T3, T3 (przekł.), Z4 t. 7, Z41 t. 6
 T34, T53 t. 6
 T63, Z4 t. 6
 zob. Czy warto?
 T55, Z4 t. 5, Z61
 Z39
 T30, Z4 t. 3
 zob. Śnieżenie [I porwał mnie Pan...]
 zob. Śnieżne pole
 T4, T53 t. 5, Z4 t. 1
 T53 t. 5
 T5, T20, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z53, Z56, Z58, Z60
 T5, T20, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Zp33 t. 1
 P8
 T60
 zob. Pan Balcer w Brazylii (fragm.)
 Z20, Z48, Z61
 T62, Z4 t. 6
 T11, T20, T53 t. 5, Z4 t. 3
 zob. Posłanie (A. Negri)
 T63, Z4 t. 6
 Cz pośm-4
 T34, T45, T53 t. 5, Z4 t. 3, Zp33 t. 1
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4
 T39
 T61, Z4 t. 3, Z61
 T63, Z4 t. 6
 T63, Z4 t. 6
 T63, Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z50
 T8
 Z4 t. 2, Z44, Z47, Z50, Z55, Z58, Z60, Z61
 T1, Z4 t. 1
 Z4 t. 8, Z4 (rkps)
 T11, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z60, Zp3
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z48, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 P8
 T55, Z4 t. 5
 Z4 t. 7

- Inwokacja [Ty, coś pątnikiem zaszedł...] (Sonety włoskie I)
- Inwokacja [Uderzam w Ciebie...]
- Ischl
- Iskrą wieczności... [inc.] (Z ksiąg ducha XI)
- Iskrę słońca masz... [inc.] (Głosy ciszy XXXIV)
- Italia [c.]
- Italo-Americana
- Ja — promień... [inc.] (Z ksiąg ducha III) [= Z cyklu „Życie”]
- Ja sam nie wiem... [inc.] (W zielone III)
- Ja się nie skarzę
- Jacquemard i Jacquemarde
- Jacquemard i jego żona (Urbs Avinionensis III)
- Jać nie byłem nigdy za tym... [inc.] (Na obczyźnie IV)
- Jak było na Litwie
- Jak ciemno... [inc.] (Pieśni nocy III)
- Jak kwiat... [inc.] (Głosy ciszy XXVII) [= Fragmenty]
- Jak mi smutno!
- Jak motyl drżący... [inc.] (Noce letnie IV)
- Jak orchidee... [inc.]
- Jak sen
- Jak się dzieci w Bronowie bawily [= Jak się dzieci w Bronowie z Rozalią bawily]
- Jak się dzieci z Rozalią w Bronowie bawily
- Jak się żabie wydawało, że najpiękniej śpiewa (przeróbka)
- Jak słońce zimą w Gorycji wschodzi
- Jak słońce zimą w Gorycji zachodzi
- Jak sobie Maciek stracha ustroił
- Jak Suzin zginął
- Jak śpiewać?
- Jak to ze Inem było
- Jak wianuszek... [inc.]
- Jakie głuche, puste skały... [inc.] (Gospa Regina VIII)
- Jako huk oceanowy... [inc.] (Głosy ciszy I) [= Przygrywka]
- Jako ten jeleń... [inc.] (Z daleka V)
- Jakton
- Jakże cię mam brać, dziewczyno... [inc.] (Na fujarcie IV) [= Do dziewczyny; Fujarka]
- Jakże dziś ciemno!... [inc.]
- Jan Hus
- Jan Morga
- Jarosław Vrchlický
- Jaryna
- Jaselka [= Szopka]
- Jaselka [Nie zawsze i nie wszędzie stroili jaselka...]
- Jaskółka
- Jaskółka [Zza morza powraca...]
- Jaś nie doczekał
- Jaś nie doczekał [c.]
- Jaśków sen
- Jednak cię zdradzę... (A. Negri)
- Jego duch
- Jego duch [Żywe płomienisko...]
- Jej obraz (Trzeci Maj III)
- T51, T51 (przeł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5
- zob. Uderzam w Ciebie...
- T6, Z50
- T63, Z4 t. 6
- T63, Z4 t. 6
- T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z52, Z55, Z58, Z60, Zp13, Zp33 t. 1
- T39 (2 x)
- T63, Z4 t. 5
- T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
- T5, T5 (przeł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z24, Z41 t. 5
- zob. Jacquemard i jego żona
- T55, Z4 t. 5, Z56, Z60
- Z4 t. 7, Z41 t. 6, Z48
- T60
- T11, Z4 t. 2
- T63, Z4 t. 6
- T4, T53 t. 5, Z4 t. 1
- T5, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z50, Zp33 t. 1
- zob. Urywek [Jak orchidee...]
- Z4 t. 5
- T7
- zob. Jak się dzieci w Bronowie bawily
- zob. O krasnoludkach i sierotce Marysi
- T39, Z41 t. 4, Z57 t. 2, Zp33 t. 4
- T39, Z41 t. 4, Zp33 t. 4
- Cz-KW
- Z25 (2 x), Z35, Z41 t. 4, Z57 t. 2
- zob. A jak śpiewać...
- T27, T27 (przeróbka), T27 (przeł.)
- Z4 t. 1
- T55, Z4 t. 4, Z24
- T63, Z4 t. 6
- T5, T53 t. 4, Z4 t. 2, Z42, Z61, Zp33 t. 1
- T31, T31 (przeł.), Z41 t. 2, Z51, Z57 t. 1, Zp16, Zp20, Zp22 t. 2
- T5, T5 (rkps), T5 (nuty), T5 (przeł.), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z50, Z52, Z61, Zp10, Zp37, Zp38
- Z4 t. 1
- T11, T11 (przeł.), T53 t. 2, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z55, Z60, Zp33 t. 1
- Tr
- Z50, Z63
- T23
- T23
- T39
- T25, Zp26
- T4, T53 t. 4, Z1, Z2, Z4 t. 1, Z24, Z41 t. 5, Z45
- T5, T5 (przeróbka), T5 (przeł.), T20, T53 t. 4, Z1, Z2, Z4 t. 2, Z20, Z24, Z33, Z38, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z45, Z47, Z48, Z50, Z52, Z53, Z58, Z60, Zp3, Zp26, Zp33 t. 1, Zp38
- Zp26
- T45, Z4 t. 3, Z33, Z41 t. 5, Z48, Z58, Z60, Zp33 t. 1
- P8
- T66
- Z4 t. 8
- T61, Z4 t. 8

- Jej pamięci [= Pamięci Ludmiły ze Skrzyńskich Radoszewskiej]
 Jerzy Bohusz
 Jesienią
- Jesień
 Jesień już była... [inc.] (Imagina XI)
 Jest chory... (A. Negri)
 Jest w piersi mojej cichy grób... [inc.] (Pieśni tęsknoty X)
 Jest wielkie tano... [inc.] (Głosy ciszy XXX)
 Jestże pewnym?
 Jeszcze dotąd... [inc.] (Echa florenckie III)
 Jeszcze jeden numer
 „Jeszcze nie zginęła”
 Jeszcze o Litwinach
 Jeszcze odkładam... [inc.] (Z mojej biblii IX)
 Jeśli milczenie ma starczyć za słowa...
 Jeśli my dotąd... [inc.]
 Jeśli nasza dobra dola... [inc.] (Piosenki i pieśni III)
- Jeśli, o Boże... [inc.] (Modlitwy II)
 Jeśli walka jest życia nieodzownym prawem... [inc.] (Wojna II) (L. Ackerman)
 Jeśli z piersi pieśń nie płynie... [inc.] (Pieśni tęsknoty VII)
 Jeśli z wspólności życia... [inc.] (Z ksiąg ducha XVII)
 Jeśli bym kiedy spotkać miała ducha... [inc.] (Na Janiculum I)
 Jeslim ja w sobie życiem... [inc.] (Z ksiąg ducha XXXII)
 Jeśliś ty, Polsko...
 Jeżeli kochasz...
 Jeżeli nie masz szczytów... [inc.] (Głosy ciszy XXXVII)
 Jeżeliś cieniem, rozwiej się przede mną... [inc.]
 Jobsjada (K. A. Kortum)
 Józef Srokacz
 Józefowa. Studium z natury
- Józik Srokacz
- „Juliusz II”. Nowa książka J. Klaczki
 Jutrznie (E. Verhaeren)
 Już lipa rozrzuca... [inc.] (Lipy kwitną II) [= Pszczelny rój]
 Już najgorsza taka droga... [inc.] (Na obczyźnie II)
 Już poranionych... [inc.] (Koniec wieku III)
 Już wróciły... [inc.]
 Już wyjaśnia się wschód złoty... [inc.] (H. Heine)
 Kaligula i Filon Żydowin (J. Vrchlický)
 Kaliszowi [Lędwo dłoń...]
 Kalokagatos
- Kalokagatos
 Kapitulacja Warszawy
 Kartka z podróży
 Kartka z raptularza [= A za tego króla Jana...: O odsieczy wiedeńskiej]
 Kartka z 1835 roku
 Kartki prowansalskie I-III [c.]
 Kartki z raptularza [c.]
 Kartki ze Szwajcarii. Jak się dzieci bawią
 Kiedy nasze orły Boże... [inc.]
- Kiedy Pan Jezus chodził po ziemi
 Kiedy Polska rzekła chłopu... [inc.]
- T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
 Z4 t. 7
 T5, T5 (rkps), T20, T53 t. 4, Z1, Z4 t. 2, Z24, Zp33 t. 1
 T37
 T8
 P8
- T62, T62 (przekł.), Z4 t. 6, Z24, Z61
 T63, T63 (przekł.), Z4 t. 6, Z61
 T5, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z24, Z41 t. 5
 T51, Z4 t. 4, Z64
 T40, T46, Z41 t. 3, Z50, Z51, T57 t. 2, Zp12
 T60
 T60
 T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 5
 zob. W miłości nie ma zdrady...
 zob. Przygrywka [Jeśli my dotąd...]
- T11, T11 (rkps), T20, T45, Z1, Z4 t. 3, Z38, Z41 t. 5, Z42, Z50
 T5, T53 t. 5, Z4 t. 2
- T11, T53 t. 6
- T62, Z4 t. 6
- T63, Z4 t. 6
- T51, Z4 t. 4
- T63, T63 (przekł.), Z4 t. 6, Z61
 zob. Inwokacja [Jeśliś ty, Polsko...]
 T5, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z24
- T63, Z4 t. 6
 T5, T53 t. 1, Z4 t. 2
 P12, Z50
 zob. Józik Srokacz
 T16, T31, T31 (rkps), T31 (przekł.), T44, T52, Z25, Z35, Z41 t. 2, Z50, Z57, Zp16, Zp23 t. 2, Zp33 t. 3
 T16, T16 (przeróbka), T16 (przekł.), Z25, Z36, Z41 t. 2, Z42, Z43, Z46, Z49, Z50, Z51, Z53, Z54, Z57, Z59, Zp7, Zp12, Zp19, Zp29, Zp33 t. 3, Zp41
 T54
 P
- T38, T62, Z1, Z4 t. 5, Z20, Z41 t. 6, Z47
 Z4 t. 7, Z41 t. 6
 T38, Z4 t. 5, Z4 t. 6
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 Z50
 T38
 Cz-Kal
 T11, T20, T53 t. 2, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z44, Z47, Z50, Z58, Z60, Zp3
 zob. Kalokagatos
 T60
 Cz-KC
- T11, T53 t. 2, Z1, Z2, Z4 t. 3, Z9, Z33, Zp33 t. 1
 zob. Z 1835 roku
 T55, Z4 t. 5, Z55, Z58, Z60
 T53 t. 2
 Cz-Kr
 zob. Na grobowy kamień Leona Borowskiego na Rosi
 T37, Z2, Z4 t. 3, Z24
 T61, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z50

- Kiedy widzisz skrę... [inc.] (Wstań, o dziecię III) T34, T38, T53 t. 1, T65, Z4 t. 3, Z24, Z31, Z47, Z50
- Kiedy wspominasz... [inc.] T11, T53 t. 1, Z4 t. 2
- Kiedys... (Gwiazdy V) T34, Z4 t. 3
- Kilka słów o kobietach Z63
- Klaudia T4, T53 t. 2, Z4 t. 1
- Kłeska [Hej, w złą chwilę, w złą godzinę...] T60
- Kłeska [Nad Podolem, nad Barem...] T60
- Kłeska [Sypie śniegiem zima sroga...] T60
- Kobiece zob. Do kobiety
- Kocham cię T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z24, Zp33 t. 1
- Kochasz ty dom... zob. Pieśń o domu
- Kolednicy T25, T25 (przeróbka)
- Kołyś mi się, kołyś... [inc.] (Z łąk i pól VII) T5, T5 (nuty), T5 (przekł.), T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z20, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z56, Z58, Z60, Z61
- Kometa Cz-Cz
- Komu? zob. Temu tylko piug a socha...
- Koniec wieku I-III [c.] T38, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z42, Z48, Zp33 t. 1
- Koniki Tadzia Z12 (2 x)
- Konstytucja ducha Cz-TI
- Konwalia Z4 t. 3
- Kosiarze [Brzęk! Brzęk! w nasze kosy...] T23
- Kosiarze T37
- Kowale T23
- Krainy ciche... [inc.] zob. Przygrywka [Krainy ciche...]
- Kraj zachodni. Znad Dniepru Cz-Kr
- Krakowiaki T23
- Krakowskie wesela [Niechaj będzie pochwalony...] Z4 t. 1
- Krakowskie wesela T23, Z24
- Kraków Z4 t. 3, Z4 (rkps), Z24, Z41 t. 5, Zp4, Zp33 t. 1
- Król Mistral (U Felibrów VI) T55, Z4 t. 5, Z60
- Królem jest pastusze chłopię... [inc.] (H. Heine) Z50
- Krótka opowieść (A. Negri) P8
- Krysta T40, T40 (przeróbka), T40 (przekł.), T44, T46, Z41 t. 3, Z51, Z57 t. 2, Zp12, Zp15, Zp23 t. 1, Zp33 t. 3, Zp38, Zp41
- Krzyż Guillermina (Urbs Avinionensis V) T55, T55 (przekł.), Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z44, Z50, Z60
- Ksawery T16, T16 (przekł.), T44, Z25, Z41 t. 2, Z46, Z51, Zp5, Zp19, Zp33 t. 3, Zp38, Zp41
- Książka dla Tadzia i Zosi zob. Czytania dla Tadzia i Zosi
- Księga le Grand (H. Heine) P4 t. 3
- Księżniczka jestem Ilza... [inc.] (H. Heine) Z50
- Księżyc przyszedł... [inc.] Z4 t. 2
- Księżycowa ballada Beethovena (A. Negri) P8
- Kto by mi to dał, o Boże... [inc.] (Z daleka VIII) T5, T5 (nuty), T20, T53 t. 4, Z4 t. 2
- Kto cię z nas nie znał?... (Nad mogiłą III) T10, T34, Z4 t. 3
- Kto czuwa ze mną... [inc.] (Noce letnie XII) [= Noc letnia] T5, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5
- Kto dla siebie pracuje... T38, Z4 t. 5, Z10, Z33, Z41 t. 6, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z58, Z60, Z61, Zp26, Zp39
- Kto krzywdę płodzi... [inc.] T38, Z4 t. 4, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z56, Z58, Z60, Z61
- Kto ma wspomnienia... [inc.] (Myśli I) Z4 t. 2, Z24
- Kto na grobie... [= Kto w mogiłę wrasta głazem...] T38, T45, Z4 t. 3, Z24, Z48
- Kto na wieczne... [inc.] (Głosy ciszy III) T63, Z4 t. 6
- Kto policzył, ile siły... [inc.] Z4 t. 2, Z24
- Kto w mogiłę wrasta głazem... [inc.] zob. Kto na grobie...
- Kto z nas, o bracia... [inc.] zob. Przygrywka [Kto z nas, o bracia...]
- Kto z nas pomni... [inc.] (Z ksiąg ducha IX) T63, Z4 t. 6
- Ktokolwiek widział... [inc.] (W Zaduszny Dzień III) T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 5, Z4 t. 1, Z24
- Kt oś mnie czeka T5, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z24, Z44
- Która idzie... [inc.] (Podwośnie III) T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6
- Który ma złoty klucz... [inc.] (Z mojej biblii II) T34, T34 (nuty), T38, T53 t. 5, Z4 t. 5, Z47, Z48, Z56, Z58, Z61
- Którzy idziemy... [inc.] T51, Z4 t. 4
- Którzy idziemy [c.] T51

- Ku chacie [Co mi nada...] [= Z cyklu Italia. Z oddali]
- Ku chacie [c.]
- Ku czci Adama Asnyka
- Ku czci Jana Matejki [= Na śmierć Jana Matejki]
- Ku swoim
- Ku uczczeniu Elizy Orzeszkowej
- Kubek (Pieśni bez echa IV)
- Kujawiaki
- Kukuleczka
- Kurpik
- Kursa fachowe dla kobiet w Krakowie
- Kwiaty
- Kwiaty i pieśni
- „La Armana Provençou” (U Felibrów III)
- La Regina
- La Ruota (Sonety prowansalskie IV)
- Lalki moich dzieci
- Lanca Rolanda (Sonety włoskie VII)
- Largo (A. Negri)
- Latawica (Z chaty II)
- Lecimy!... on mnie w swoje pochwycił ramiona...
- Lecz dziw! Raz we śnie... [inc.] (Imagina VIII)
- Lecz już, jak pierścień żelaznej gadziny... [inc.] (Imagina III)
- Lecz tam, gdzie drobne... (Dunajec II)
- Leć, mój roju... [inc.] (Lipy kwitną V)
- Legie
- Legie [c.]
- Lekcja Emilki
- Lex [c.]
- Linie i dźwięki
- Lipowy szpaler rzuca cień... [inc.] (Lipy kwitną IV)
- Lipy kwitną... (Lipy kwitną I)
- Lipy kwitną I-VI [c.]
- Lirnik
- Lirnik. Z rusińskich pieśni (P. Kostecki)
- Lirnikowi na „Via Montebello”
- Liryki
- List
- List (A. Negri)
- List (J. Vrchlický)
- List do króla Abgara
- List do ojców zmartwychwstańców po zwiedzeniu kościoła jubileuszowego w Rzymie
- List do pana Milera [= List]
- List Imci pana Rudominy (Skrós wieków VII)
- Listopada 28, roku 1885
- Listy I-XV
- Listy znad morza I-VI [c.]
- Liłość!... (A. Negri)
- Litwie
- Lny
- Lny nam kwitną
- Lubelskiej młodzieży z podzięką i pozdrowieniem
- Ludzie [c.]
- Ludzie i rzeczy
- Ludziom i chwilom. 1904
- Ludzkie oko... [inc.] (Z ksiąg ducha XXVII)
- Ludzkość i ojczyzna
- Ludzkość — jak blok marmuru... [inc.]
- Luini (Madonna VII)
- Luźne kartki. (O aforyzm Brodzińskiego)
- T62, T62 (rkps), T62 (przekł.), Z4 t. 6, Z24, Z41 t. 6, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z53, Zp33 t. 1
- T62, T62 (rkps), Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z50, Z52, Z55, Z58, Zp39
- zob. Adamowi Asnykowi
- T61, T61 (rkps), Z4 t. 3, Z4 t. 8, Z41 t. 6
- zob. Z oddali
- zob. Na cześć Elizy Orzeszkowej
- T34, T34 (nuty), T53 t. 3, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z48, Z50, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp33 t. 1
- T23
- T25, Zp26
- T23
- Cz-Ś
- T11, T53 t. 1, T65, Z4 t. 2, Z24, Z31, Zp10
- E
- T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z60
- T39
- T55, Z4 t. 5, Z60
- T16, T16 (przekł.), T44, Z25, Z35, Z41 t. 2, Z57, Zp7
- T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z58, Z60
- P8
- T11, T11 (nuty), T53 t. 3, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Zp33 t. 1
- zob. Na Dunajcu
- T8
- T8
- Z4 t. 1, Z60
- T38, T62, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47
- T60
- T60
- Z12
- Z4 t. 5, Z55, Z60
- T38, T41 t. 6, Z4 t. 5, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
- T38, T62, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47
- T38, T62, Z4 t. 5, Z24, Z41 t. 6, Z47, Z58, Z60, Z61
- T38, T38 (rkps.), T38 (przekł.), T62, Z1, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Zp33 t. 1
- T23
- T11, T53 t. 6
- T45, Z4 t. 3, Z61, Z64
- Z16
- zob. List do pana Milera
- P8
- T34, T53 t. 3
- Cz-OD
- zob. Do braci zmartwychwstańców
- Z63
- T62, T62 (rkps), Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z60
- zob. [Dwudziestego ósmego] 28 listopada 1885 r.
- T30, Z4 t. 3
- T62, Z4 t. 6, Zp33 t. 1
- P8
- Z4 t. 8, Z24
- zob. Oj, matusiu, lny nam kwitną...
- zob. Oj, matusiu, lny nam kwitną...
- T61, Z4 t. 8
- Z21, Z22
- T39
- T61, Z4 t. 6, Z4 t. 8, Z41 t. 6 (2x), Z50, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1 (2x)
- T63, Z4 t. 6
- Cz-P
- zob. Fragment [Ludzkość — jak blok marmuru...]
- T51, Z4 t. 4, Z60
- Cz-Kr

- Luźne kartki. Wrażenia z Pawii [= Wrażenia z Pawii]
 Łabędzi śpiew romantyzmu (R. Hamerling)
 Łzy i pieśni [c.]
 Łzy i pieśni I-IV [c.]
- M. Bałuckiego „Pańskie dziady”
 M. Rodziewiczówna: „Dewajtis”
 „Madame la Vierge”
- Madonna I-X [c.]
 Madonna. Corregio
 Madonna. Giotto
 „Madonna del cardellino” (Madonna VI) [= Madonna ze szczygiełkiem; Rafael. „Madonna del cardellino”]
 Madonna Sykstyńska
 Madonna ze szczygiełkiem
 Maik
 Majster Jan Kiliński
 Malarstwo przemysłowe kobiece
 Mali niewidomi (E. Amicis)
 Mała wideta lombardzka (E. Amicis)
 Mały patriota z Padwy (E. Amicis)
 Mały pisarz z Florencji (E. Amicis)
 Mały trębacz
 Manavadharmasastra
 Marcinowa
 „Mare morto” (Morze XXV)
 Maria Bartusówna
 Marianna w Brazylii
- Marino Falieri (Sonety włoskie IX)
 Martwa natura
- Maryśka
- Marzenie
 Matce
 Matka (A. Negri)
 Mazur [Hej-hal... na bok, z drogi...]
 Mazur
 Mazurska Okraina
 Megistelejda zna wszystkie te czary... [inc.] (Imagina V)
 Megistelejda wysłała tymczasem... [inc.] (Imagina XVI)
 Memu miastu
 Mendel Gdański
- Mewy (Morze XIII)
 Męczennicy
 Mgła przejrzyste tkanki przedzie... [inc.] (Z łak i pól II)
 Mgły (A. Negri)
 Miceny (Morze XX)
 Michał Duniak
 Michał Firosz
 Mickiewicz i nowa poezja
 Mickiewicz, jego życie i duch
 Między ziemią a niebem... [inc.]
 Miłosierdzie gminy. Kartka z Höttingen
- T39, Z41 t. 4, Z50
 T34, T34 (rkps), T53 t. 6
 T53 t. 3, Z48
 T5, T5 (rkps), Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z50, Z55, Z60, Zp33 t. 1
 Cz-Kł
 Cz-GP
 T57, T57 (przekł.), Z41 t. 4, Z57 t. 2, Zp9, Zp22 t. 1, Zp33 t. 4
 T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z50, Z55, Z58, Z60
 zob. Corregio
 zob. Giotto
- zob. Rafael. „Madonna del cardellino”
 zob. Rafael. „Sistina”
 zob. „Madonna del cardellino”
 T37, Z4 t. 3
 zob. O Kilińskim
 Cz-Ś
 zob. Serce (E. Amicis)
 zob. Serce (E. Amicis)
 zob. Serce (E. Amicis)
 zob. Serce (E. Amicis)
 T19, T35 (2 ×)
 Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z42, Z60, Zp33 t. 1
 T23
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z60, Z61
 Z50
 T40, T40 (przekł.), T44, T46, T52, Z24, Z36, Z41 t. 3, Z54, Z57 t. 2, Z59, Z61, Zp12, Zp25, Zp28, Zp29, Zp33 t. 2, Zp40
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z58, Z60, Z61
 T16, T16 (przekł.), T31, Z21, Z22, Z25, Z36, Z41 t. 2, Z46, Z50, Z51, Z54, Z57, Z59, Zp12, Zp19, Zp22 t. 3, Zp23 t. 2, Zp25, Zp27, Zp28, Zp33 t. 3, Zp34, Zp38
 T16, T16 (przekł.), Z25, Z41 t. 2, Z42, Z43, Z46, Z54, Z57, Z59, Zp19, Zp23 t. 2, Zp29, Zp33 t. 3, Zp40
 zob. Czy marzą?
 T34, Z4 t. 2, Z24, Z34
 P8
 T23
 zob. A kiedy mi przyjdzie zagrać...
 Cz. pośm-5
- T8
- T8
 T38, Z4 t. 5, Z24, Z41 t. 6, Z48, Zp28, Zp33 t. 1
 T31, T31 (przekł.), Z21, Z35, Z36, Z41 t. 2, Z42, Z43, Z46, Z49, Z50, Z51, Z53, Z54, Z57, Z59, Z62, Zp22 t. 2, Zp23 t. 3, Zp25, Zp28, Zp29, Zp33 t. 3, Zp38, Zp40
 T51, Z4 t. 4, Z58, Z60
 T60
 T5, T5 (rkps), Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z48
 P8
 T51, Z4 t. 4, Z60
 T9, T9 (przekł.), Z41 t. 1
 Z41 t. 4, Z57 t. 2
 Cz-G
 zob. O Adamie Mickiewiczu
 zob. Fragment [Między ziemią a niebem...]
 T39, T39 (przeróbki), T39 (przekł.), Z1, Z36, Z41 t. 4, Z42, Z43, Z46, Z49, Z50 (2 ×), Z53, Z54, Z57 t. 2, Z59, Z62, Zp20, Zp22 t. 3, Zp23 t. 3, Zp27, Zp29, Zp33 t. 4, Zp34, Zp35, Zp38, Zp40

- Miłosierdzie ludzkie (A. Nowaczyński)
 Miłość jest klęską świata... [inc.] (Listy VII)
 Miraże
 Miserere (W Sykstynie V) [= Od kolan Twoich nie wstane...; Fragment]
 Mistrz prawdy... [inc.] (Głosy ciszy VIII)
 Mistyczna (A. Negri)
 Miś-Kudłacz (A. Śliwicki)
 Młody żołnierzu (Z ksiąg ducha XXIV)
- Mnie sądzono... [inc.]
 Mniejszy niż mały... [inc.] (Z ksiąg ducha V)
 Modlitwa (Ghazele III) (J. Vrchlický)
 Modlitwa (Ghazele VII) (J. Vrchlický)
 Modlitwa [Z proroków onych daj mi być pobitych...]
 Modlitwa Ezdraszowa (Z ksiąg prorockich II)
 Modlitwa pieśniarza
 Modlitwa sieroty (Psalterz dziecka VII)
 Modlitwa Terki
 Modlitwa wiosenna (Psalterz dziecka IX)
 Modlitwy I-II [c.]
 Modlitwy wiosenne I-IV [c.]
 Moi koledzy (E. Amicis)
 Moi znajomi
 Moja cioteczka
 Moja książeczka wierszem opisana
 Mojżesz
 Mojżesz [c.]
 Molo Lucedio (Morze XI)
 Morze
- Morze I-XXV [c.]
- Morze odeszło
- Moskiewska powódź
 Most św. Benezeta (Urbs Avinionensis IX)
 Mozart
 Mój trubadur (Urbs Avinionensis II)
 Mój zegarek
- Mówcie mi o lesie... [inc.] (Podwiośnie II)
 Mrok jesieni (Dnie i noce IV) (J. Vrchlický)
 Muchy Samochwały
 Myśl się moja mgłami ściele... [inc.] (Na obczyźnie I) [= Fragmenty]
 Myśl wielka to obelisk... [inc.] (Głosy ciszy XXXIII) [= Fragmenty]
 Myśli I-II [c.]
 Myśli [c.]
 Na Alyscamps I-IV [c.]
 Na Belweder
 Na białą kartę... [inc.] (Listy I)
 Na Carignano rankiem [= Sul mare]
 Na Carignano w nocy
 Na Cherso [c.]
 Na cmentarzu (Z tamtego świata I)
 Na cmentarzu. Na Dzień Zaduszny [= W Zaduszny Dzień [Garść ziemi weźmę...]]
 Na cmentarzu w Montmorency
 Na cmentarzu [Na starych grobach...] (Psalterz dziecka XI)
 Na co się przyda cała mądrość świata... [inc.] (Imagina I)
 Na cześć Elizy Orzeszkowej [= Ku uczczeniu Elizy Orzeszkowej]
 Na cześć Jana Kochanowskiego
 Na Czorszynie [= Czorsztyń] (W górach V)
 Na dnie przepaści
- Na dnie pucharu... [inc.] (Z ksiąg ducha XXXV)
- zob. Miłosierdzie gminy
 T30, Z4 t. 3
 Z4 t. 7
- T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z61
 T63, Z4 t. 6
 P8
 P11
 T63, Z4 t. 6, Z6, Z10, Z20, Z41 t. 6, Z47, Z50, Zp33 t. 1
 Z4 t. 6, Z47, Z48, Z60
 T63, Z4 t. 6, Z61
 T11, T53 t. 6
 T11, T53 t. 6
- zob. Z mojej biblii
 T11, T11 (rkps), T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z60, Zp3
 T62
 T69, Z4 t. 7
 Z25, Z41 t. 4, Z57 t. 2
 T69, Z4 t. 7, Z9
 T5, T53 t. 5, Z4 t. 2
 T4, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24, Z34
 zob. Serce (E. Amicis)
 T16, T41 t. 2
 T16, T16 (przekł.), Z25, Z41 t. 2, Zp40
 T14
 T5, T53 t. 2, Z4 t. 2, Z60
 T53 t. 2
 T51, Z4 t. 4
 T16, T16 (przekł.), Z25, Z41 t. 2, Z50, Zp19, Zp22 t. 3, Zp33 t. 3
 T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 T57, T57 (przekł.), Z57 t. 2, Zp22 t. 1, Zp25, Zp28, Zp33 t. 4
 T60
 T55, Z4 t. 5
 Cz-Kr
 T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z48, Z52, Z58, Z60
 T57, T57 (przekł.), Z25, Z41 t. 4, Z57 t. 2, Zp22 t. 1, Zp33 t. 4, Zp34
 T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6
 T34, T53 t. 6
 Z13, Z13 (rkps), Zp33 t. 1
 Z4 t. 7, Z41 t. 6
- T63, Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z50
 Z4 t. 2, Z24, Z48
 Z50
 T55, T55 (przekł.), Z4 t. 5
 T60
 T30, Z4 t. 3
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5
 T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5
 Z4 t. 4, Z4 (rkps)
 T34, T53 t. 4, Z4 t. 5
- T38, T45, Z4 t. 3
 zob. Groby nasze
- T69, Z4 t. 7
- T8
- Z4 t. 6, Z4 (rkps)
 Z4 t. 2
 T4, T20, T53 t. 4, Z4 t. 1, Z50
 T5, T5 (przekł.), T53 t. 4, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Zp11, Zp33 t. 1
 T63, Z4 t. 6

- Na drodze. Nowele i obrazy
Na drodze. Obrazek grecki
- Na Dunajcu [Lecimy!...] (W górach IX)
Na Dunajcu [Wąziutkie nasze łódzie...] (W górach II)
Na dwóch skrzydłach zawieszony... [inc.] (Noce letnie XIV [= Świt prawdy])
Na dział! Na dział!
Na dzień Zmartwychwstania
Na Ewangelię (Psalterz dziecka XIII)
Na flisa
Na fujarce I-XII [c.]
- Na gałązce wierzby... [inc.]
Na Ghetto (Urbs Avinionensis VI)
Na Gody (Z chaty I)
- Na Gody [c.]
Na gotyckiej szybie (Urbs Avinionensis VII)
Na górze Ventoux (Sonety prowansalskie VII)
Na grobie rycerz (Na starym cmentarzu II)
Na grobie Józefa Grandi (A. Negri)
Na grobowy kamień Leona Borowskiego na Rosi
[= Kiedy nasze orły Boże]
Na grób Chopina
Na jagody. Książeczka leśna
Na Janiculum I-III [c.]
Na Janikulum
Na jedność tułaczy (Za oceanem IV)
Na jeziorze I-IV [c.]
- Na jeziorze [Woda taka cicha...]
Na Jungfrau
Na Kapitolu
Na krągankach Eremitów (Na Janiculum II)
[= W Sant Onofrio]
Na Kujawach
- Na kurhanie I-II [c.]
Na Kurpikach [A czy to już Kurpikowie...]
Na Kurpikach [Zamodrzała puszcza świtem...]
- Na kwiatowej gieldzie
Na kwietne puchy... [inc.]
Na lechickim polu
Na Libanie (Skoś wieków V)
Na morskim brzegu (W. Hugo)
Na morzu
Na morzu w burzę
Na morzu w ciszę
Na mroźnym niebie... [inc.] (Gwiazdy II)
Na nieśmiertelnym... [inc.] (Głosy ciszy VII)
Na normandzkim brzegu [c.]
- Na nowy rok
Na obczyźnie I-VIII [c.]
Na obczyźnie [Taką mi wioskę wymaluj o świecie...] (Na palecie VI)
- Na odludziu
Na ogrody fantastyczne (A. Negri)
Na opiece wierzby
Na ostrzu pióra. I. Pracownia
Na otwarcie Domu Ludowego w Ciechanowie
Na palecie I-VI [c.]
Na Piastowym Śląsku
Na Piastowym Śląsku [c.]
Na pięćdziesięciolecie Adama Pługa
- T31
T31, T31 (przekł.), Z4 t. 2, Z52, Z57, Zp16, Zp33 t. 3
T4, T20, T53 t. 4, Z4 t. 1
T4, T53 t. 4, Z4 t. 1, Z58
T5, T53 t. 5, Z4 t. 2
zob. Pieśń pracy
T45, Z4 t. 3, Z24
T69, Z4 t. 7
T37
T5, T5 (rkps), T5 (nuty), T5 (przekł.), T20, T53 t. 3, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z48, Z50, Z52, Z55, Z58, Z60, Z61, Zp26, Zp33 t. 1
Z4 t. 1, Z41 t. 1, Z52
T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z60
T11, T11 (nuty), T11 (przeróbka), T11 (przekł.), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 3, Z24, Z41 t. 5, Z44, Z45, Z47, Z48, Z50, Z56, Z58, Z60
T53 t. 3
T55, Z4 t. 5, Z60
T55, Z4 t. 5, Z60
T34, T53 t. 2, Z4 t. 2, Z24, Z60, Zp3, Zp18
P8
T61, Z4 t. 6
zob. W rocznicę Szopena
T56, Zp33 t. 1
T51, T60, Z4 t. 4
zob. W San Onofrio
T61, Z4 t. 8, Z24, Z41 t. 6
T34, T34 (nuty), T53 t. 2, Z4 t. 5, Z50, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
T55, T55 (przekł.), Z4 t. 5, Z60, Z61
Z4 t. 7, Z4 (przekł.), Zp33 t. 1
T60
T51, Z4 t. 4, Z60
T62, T62 (nuty), Z4 t. 6, Z24, Z38, Z41 t. 6, Z42, Z44, Z47, Z50, Z52, Z53, Z60, Zp33 t. 1
T45, Z4 t. 3
T60, Z24
T62, T62 (rkps), Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z52, Z53, Z58, Z60, Zp33 t. 1
T39, Z41 t. 4, Z57 t. 2, Zp33 t. 4
Z4 t. 7
T62, Z4 t. 6, Z24
T38, T38 (rkps), T62, Z4 t. 5, Z4 t. 6, Z60
T45
T39
Z4 t. 4, Z4 (rkps)
Z4 t. 4, Z4 (rkps), Z24, Zp18
T34, T53 t. 5, Z4 t. 3, Zp3, Zp4
T63, Z4 t. 6
T57, Z41 t. 4, Z50, Z51, Z57 t. 2, Zp22 t. 1, Zp25, Zp28, Zp29, Zp33 t. 4, Zp38, Zp40
zob. Są lata wielkie...
Z4 t. 7, Z41 t. 6
T11, T11 (przekł.), T20, T53 t. 4, Z4 t. 3, Z24, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z56, Z58, Z60
zob. Imię pan Kurejko (fragm.)
zob. Noc [Na ogrody fantastyczne...] (A. Negri)
T28, T28 (przekł.)
T39, T39 (rkps), Z63
Z4 t. 8, Z10, Z41 t. 6
T11, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z50, Z55, Z58, Z60
T61, Z1, Z4 t. 8, Zp10
T61, Z4 t. 8
T61, Z4 t. 8, Z61

- Na pobojo wisku
 Na Podolu
 Na progu
 Na progu raju
 Na projekt zniżenia jawności sądowej w Rosji
 Na riva degli Schiavoni (Sonety włoskie IV) [= Riva degli Schiavoni]
 Na rok Mickiewiczowski 1898
 Na rozstaju [= Nie tego żal mi...]
 Na rozświcie
 Na rozwinięciu sztandaru gr. 24 ZP w Ameryce
 Na rybackich lagunach
 Na rynku
 Na skale... [inc.] (Ren II)
 Na skrzydłach pieśni
 Na starych grobach
 Na starym cmentarzu I-II
 Na szczytach (W górach VI)
 Na śląskim ugorze
 Na śmierć Adama Pługa [= Pamięci A. Pługa]
 Na śmierć J. I. Kraszewskiego
 Na śmierć Jana Matejki
 Na śniegu
 Na tożem ja nosił ciebie... [inc.] (Grajek II)
 Na tonącym okręcie (E. Amicis)
 Na trumnę (A. Negri)
 Na Twej mi szacie... [inc.] (Z mojej biblii X)
 Na ugorze [= Na śląskim ugorze]
 Na ulicy (Urbs Avinionensis IV)
 Na ulicy (A. Negri)
 Na warszawskim rynku... [inc.]
 Na Wawelu [Cicho! — Cóż puste dźwięki...]
 Na Wawelu [Rozjaśnił się dzień żałoby...]
 Na werendzie
 Na węgorki
 Na Węgrzech
 Na Wołyniu
 Na wybrzeżu
 Na zjazd śpiewaczy w Częstochowie
 Na zjazd w Kromieryżu
 Na zjazd Weteranów z r. 1831
 Na złocistej lodydze... [inc.] (Z ksiąg ducha XXV)
 [= Z cyklu „Życie”]
 Na Żmudzi
 Nad Dunajem
 Nad jarem wzeszło słońce... [inc.] (Imagina XV)
 Nad mogiłą Kraszewskiego
 Nad mogiłą. Pamięci J. I. Kraszewskiego [I-III]
 Nad mogiłą. Pamięci J. I. Kraszewskiego IV [Roz-
 jeżał się, rozkołysał na Wawelu spiż...; Na śmierć
 J. I. Kraszewskiego; [Osiemnastego] 18 kwietnia]
 Nad morzem (Z daleka X)
 Nad Podolem, nad Barem... [inc.]
 Nad polem wskroś... (A. Negri)
 Nad przepaścią (Dnie i noce VI) (J. Vrchlický)
 Nad Sorgą (U Felibrów II)
 Nad Ticino
 Nad wielkim morzem... [inc.] (Listy znad mo-
 rza V)
 Nadzieja
 Najkrwawsze pole [= Nie to jest pole...]
 Narodzenie (A. Negri)
 Nasi wodze
 Nasz lud
 Nasz roczek
 T60
 T60
 T5, T5 (przekł.), T53 t. 4, Z1, Z4 t. 2, Z24,
 Z41 t. 5, Z61, Zp33 t. 1
 Z4 t. 5
 T61, Z4 t. 8
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z47, Z48,
 Z50, Z52, Z58, Z60
 zob. Hejnał [W imię Ojca, w imię Syna...]
 T38, T45, Z4 t. 3
 zob. W gorzkiej zadumie...
 Z4 t. 8, Z24
 T39, T41 t. 4, Z50, Z57 t. 2, Zp33 t. 4
 T31, T31 (rkps), T31 (przekł.), T44, Z25, Z41
 t. 2, Z57, Zp9, Zp33 t. 3, Zp38
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5, Zp18
 T5, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z24
 zob. Na cmentarzu
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5, Z60
 T4, T20, T53 t. 4, Z4 t. 1
 zob. Na ugorze
 T61, T61 (rkps), Z4 t. 6
 zob. Nad mogiłą. Pamięci J. I. Kraszewskiego IV
 zob. Ku czci Jana Matejki
 T34, T34 (nuty), T53 t. 3, T65, Z4 t. 3, Zp10
 T62, Z4 t. 6, Z47, Z52
 zob. Serce (E. Amicis)
 P8
 T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 5, Z58, Z60
 T61
 T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z58, Z60
 P8
 zob. Trzeci Maj
 Z4 t. 1, Z24, Z60
 T61, Z4 t. 8, Zp31 t. 1
 T31, T31 (przekł.), Z41 t. 2, Z50, Z51, Z57, Zp16,
 Zp23 t. 2, Zp33 t. 3
 T57, T57 (przekł.), Z57 t. 2, Zp9, Zp22 t. 1, Zp25
 T60
 T60
 T57, T57 (przekł.), Z57 t. 2, Zp9, Zp22 t. 1,
 Zp33 t. 4
 T45, Z4 t. 8
 T61, Z4 t. 8, Z41 t. 6, Z44, Z47, Z50, Z56, Z60,
 Zp33 t. 1
 T61, Z4 t. 8
 T63, Z4 t. 6, Z61
 T60
 T60
 T8
 zob. Nad mogiłą. Pamięci J. I. Kraszewskiego
 T10, T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 3
 T10, T38, T45, Z4 t. 3
 T5, T53 t. 4, Z4 t. 2, Z24, Zp33 t. 1
 zob. Kłeska [Nad Podolem, nad Barem...]
 zob. Śnieżyca (A. Negri)
 T34, T53 t. 6
 T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z60
 T51, Z4 t. 4, Z47, Z48, Z50, Z58, Z60, Z61
 T62, Z4 t. 6
 T4, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z24
 T4, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24
 P8
 T61, Z4 t. 8, Zp33 t. 1
 Z63
 Tr

- Nasz sztandar
 Nasza babunia
 Nasza babusia
 Nasza chata [A kiedy patrzę...] [= Fragment]
 Nasza chata [c.]
 Nasza czarna jaskółeczka
 Nasza harfa
 Nasza miłość latem... [inc.] (Serenady III) (J. Vrchlický)
 Nasza Pani
 Nasza szkap
- „Nasze Dziady”
 Nasze kotki
 Nasze srebro, złoto... [inc.] [= Złoto, srebro]
 Nauczycielka (A. Negri)
 Nawałnice. — Burze (A. Negri)
 Nic darmo... [inc.] (Z ksiąg ducha XVIII) [= Z cyklu „Życie”]
 Nic tu skończonym nie jest... [inc.] (Głosy ciszy XVI)
 Nicosis chwytą za ramiona... [inc.] (Dwie potęgi I)
 Niel (A. Negri)
 Nie było dla nas... [inc.] (Listy II)
 Nie daj, by słońce... [inc.] (Głosy ciszy XIII)
 Nie daj mi, Boże...
 Nie dla mnie... [inc.] (Pieśni bez echa XIII)
 Nie dziw się! [= Ty mi się nie dziw...]
 Nie licz wśród burzy... [inc.]
 Nie miejże urazy do mnie... [inc.] (Echa majowe III)
 Nie mogę... (A. Negri)
 Nie mogę mówić do was, jak bym chciała... [inc.] [= Wstęp; Z Fragmentów]
 Nie myśliciel to bład... [inc.] (Wojna IV) (L. Ackerman)
 Nie nam, pieśniarze... [inc.]
 Nie nasza!
 Niel... Nie chcę!... [inc.]
 Nie, nie jest mi dziś... [inc.] (Listy znad morza IV)
 Nie, nie jesteśmy...
 Nie płaczcie, smutni!... [inc.]
 Nie pożądaj dla siebie... [inc.] (Głosy ciszy X)
 Nie pożądaj wyniosłości... [inc.] (Głosy ciszy IV)
 Nie przeszkadzaj! (A. Negri)
 Nie przychodź do mnie... [inc.]
 Nie skarż się!
 Nie skowronki... [inc.] (Listy XIII)
 Nie skowronkom... [inc.] (Modlitwy wiosenne IV)
 Nie sprzedam ci ziemi
 Nie swatała mi cię swatka... [inc.] (Po rosie II) [= Swaty]
 Nie tego żal mi...
 Nie to jest pole... [inc.]
 Nie, to nie była grecka kolumnada... [inc.]
 Nie twardziej mi... [inc.] (Z ksiąg ducha XX) [= Z cyklu „Życie”]
 Nie w domu szczęścia... [inc.] (Z mojej biblii I)
 Nie wam, słowiki... [inc.]
 Nie wracaj (A. Negri)
 Nie zatrzęsie... [inc.] (Pieśni bez echa XI)
 Nie znam ruchliwszej fali... [inc.] (Listy V)
- Z4 t. 7, Z4 (nuty), Z6, Z10, Z24, Z26, Z41 t. 6, Z44, Z47, Z48, Z50
 Z12
 zob. Nasza babunia
 T38, T38 (nuty), T38 (przekł.), T65, Z1, Z4 t. 3, Z31, Z41 t. 5, Z50, Zp33 t. 1
 Z1
 T25, T25 (nuty)
 Z4 t. 6
 T11, T53 t. 6
 T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 3
 T31, T31 (rkps), T31 (przekł.), T42, T44, T52, Z25, Z35, Z36, Z41 t. 2, Z42, Z43, Z46, Z49, Z50, Z51, Z53, Z54, Z57, Z59, Z62, Zp4, Zp12, Zp14, Zp15, Zp19, Zp20, Zp25, Zp27, Zp28, Zp29, Zp33 t. 3, Zp34, Zp35, Zp38, Zp40
 T45, Z4 t. 3
 zob. Filuś, Miluś i Kizia. Wesołe kotki
 T34, T53 t. 4, Z1, Z4 t. 3
 P8
 zob. Niedola. — Burze (A. Negri)
 T63, Z4 t. 6
 T63, Z4 t. 6, Z61
 Z4 t. 1, Z24
 P8
 T30, Z4 t. 3
 T63, Z4 t. 6
 zob. Przygrywka [Nie daj mi, Boże...]
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T4, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z48
 T34, T34 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 3
 T4, T4 (przekł.), T53 t. 5, T65, Z4 t. 1, Z31, Z41 t. 5, Z47, Z52, Z53
 P8
 T11, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z34
 T11, T53 t. 6
 zob. Dekadentom
 Z4 t. 2
 zob. Fragment [Nie!... Nie chcę...]
 T62, Z4 t. 6
 T38, Z4 t. 5, Z48, Z60
 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z24, Z47, Z48, Z50, Z52, Z60
 T63, Z4 t. 6
 T63, Z4 t. 6, Z61
 P8
 zob. Wezwanie [Nie przychodź do mnie...]
 T4, T4 (rkps), T53 t. 1, Z4 t. 1, Z10, Z24
 T30, Z4 t. 3
 T4, Z4 t. 1, Z24
 zob. Chodziły tu Niemce...
 T11, T11 (nuty), T20, T53 t. 3, Z4 t. 3, Z24, Z41 t. 5, Z50, Z52, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp18, Zp28, Zp33 t. 1
 zob. Na rozstaju
 zob. Najkrwawsze pole
 zob. Fragment [Nie, to nie była grecka kolumnada...]
 T63, Z4 t. 6
 T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 5, Z60
 zob. Urywek [Nie wam, słowiki...]
 P8
 T34, T34 (przekł.), T53 t. 3, Z4 t. 3, Zp10
 T30, Z4 t. 3

- Niechaj będzie pochwalony... [inc.]
 Niechaj mnie jeszcze... [inc.] (Na Alyscamps I)
 Niechaj się ludy... [inc.] (Z mojej biblii VII)
 Niechże ja teraz przypomnę... [inc.] (Echa florenckie II)
 Niedola — Burze (A. Negri)
 Niedola [c.] (A. Negri)
 Niemczaki
 Niemczaki. — Nasza szkapa. — Marianna w Brazylii. — Józefowa
 Niemieckie nabożeństwo w winiarskim forcie
 Nieraz pytam się w duszy... [inc.] (Z daleka III)
 Nieśmiertelny (A. Negri)
 Niezabudka
 Nigdy ja na tej nie stanę wyżynie... [inc.]
 Nigdy ja was... [inc.]
 Nigdy nie widział... [inc.]
 Noc (W górach IV)
 Noc [Na ogrody fantastyczne...] (A. Negri)
 Noc i dzień (Pieśni bez echa VI)
 Noc królewska (Skróś wieków IV)
 Noc letnia
 Noc lirnika
 Noc swobody
 Noc w Nervi (Morze III)
 Noce letnie I-XIV [c.]
 Nocką jedną, nocką drugą... (Na obczyźnie VI)
 Nocna jazda (A. Negri)
 Nocturn (Z albumu Chopina II)
 Nokturny rzymskie I-II
 „Non dolet”
 [Notatki brulionowe]
 Notaty do Słowackiego
 Nowa miłość (A. Negri)
 Nowe książki
 Nowe latko
 Nowe lato
 Nowe pieśni
 Nowele
 Nowele i obrazki
 Nowele i wiersze
 Nowy kołacz
 Nowy rok [Witaj zdrowy...]
 Nowy rok
 O Adamie Asnyku słów kilka
 O Adamie Mickiewiczu [= Mickiewicz, jego życie i duch]
 O „Beniowskim” [= Notaty do Słowackiego]
 O Berku pułkownika
 O Bohdanie Zaleskim [= Studium o Bohdanie Zaleskim]
 O Bosaku
 O brzasku
 O brzasku II
 O Chmielińskim
 O chorągwi kosynierów
 O, ciche pola... [Imagina — fragm.]
 O co się modlić? (Psałterz dziecka I)
 O Czachowskim
 O Czarnobackim
 O, czemuż...
 O, czemuż dęby nasze starodawne... [inc.]
 O człowieku, gdzie dążysz... [inc.]
 O Czwartakach
 O czym ptaszek śpiewa
 O! Dajcie usta... [inc.] (Z dni smutku I)
 zob. Krakowskie wesele [Niechaj będzie pochwalony...]
 T55, Z4 t. 5
 T34, T38, T53 t. 5, Z4 t. 5, Z34, Z61
 T51, Z4 t. 4, Z64
 P8
 P8, Z50
 T40, T40 (przekł.), T52, Z1, Z25, Z35, Z41 t. 3, Z54, Z57, Z59, Zp7, Zp8
 T52
 zob. W winiarskim forcie
 T5, T53 t. 4, Z4 t. 2
 P8
 T26, T26 (przekł.)
 T5, T5 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 2, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3, Zp18, Zp39
 zob. Pan Balcer w Brazylii (fragm.)
 T4, T20, T53 t. 4, Z20
 P8
 T34, T53 t. 3, T53 t. 5, Z4 t. 3
 T62, Z4 t. 6
 zob. Kto czuwa ze mną?...
 zob. Idzie lirnik...
 T60
 T51, T51 (rkps), T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z60
 T5, T5 (nuty), T5 (przekł.), T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z48, Z55, Z60, Z61, Zp3, Zp33 t. 1
 Z4 t. 7, Z41 t. 6, Z48
 P8
 T34, T53 t. 5, Z4 t. 4, Z24, Z60
 T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z58, Z60
 T38, T38 (rkps), Z4 t. 5, Z60
 Tr
 zob. O „Beniowskim”
 P8, Z50
 Cz-Ś
 T37
 T61, Z1, Z4 t. 6, Z41 t. 6
 T53 t. 7, T62, Z4 t. 6
 T40, T46, Z5, Z21, Z22, Z36, Z57
 Z41 (4 ×)
 Z23
 zob. Pieśń o chlebie
 T11, Z4 t. 2, Z20, Z24, Zp26, Zp33 t. 1
 zob. Przygrywka [Nie daj mi, Boże...]
 T59, Z50, Z63
 T43, Z63
 T66, T66 (rkps), Z63, Zp33 t. 4
 T60
 T59, T59 (rkps)
 T60
 zob. Zawsze leciałam...
 zob. Przed świtem
 T60
 T60
 Z47
 T26, T26 (przekł.), T69
 T60
 T60
 zob. O, czemuż dęby nasze starodawne...
 T11, T11 (przekł.), T20, T53 t. 1, T65 t. 1, Z4 t. 2, Z31, Z61, Zp10
 Z4 t. 2
 T60
 T26, T26 (przekł.), Zp26
 T4, T20, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z50, Z60

- O dawności dziejowej i aktualności „Krzyżaków”
 O dniu, co jako pątnik... [inc.]
- O Don Juanie i panie Zbigniewie!... [inc.] (Imagina XIX)
- O, drobna ręko... (A. Negri)
 O Edmundzie Taczanowskim
 O gwiazdy złote... [inc.] (Noce letnie X)
 O, jakby się twoje łono, ziemio... [inc.] (Piosenki i pieśni IV)
- O Janku Wędrowniczku
 O Jasińskim
 O Jaszczoldzie
 O, jest mi dobrze... [inc.] (Listy znad morza I)
 O Julisi Śpiewacze
 O Julisi Śpiewacze i inne powiastki
 O Kazimierzowi Pułaskim
 O Kilińskim [= Majster Jan Kiliński]
 O kobieto, co z płochą... [inc.]
 O „Komedii bohaterskiej” Edmunda Rostanda
 O konający...
 O konfederatach
 O krasnoludkach i sierotce Marysi [= Historia o krasnoludkach i sierotce Marysi]
 O „Krzyżakach” [H. Sienkiewicza]
 O książce i około książki G. Sarrazina: O wielkich poetach romantycznych Polski
 O Kurpikach
 O Lelewelu
 O ludy, zbudźcie wy tego Chrystusa... [inc.]
 O ludzie naszym
 O Maciejewickiej kłęsce
 O Marianie Langiewicz
 O Mickiewiczowskiej „Odzie do młodości”
 O Mickiewicz
 O Mieleckim
 O, moje oczy... [inc.] (W loggiach I)
 O Napoleonie
 O, nie jest nikt... [inc.] (Gwiazdy III)
 O, nie ma prawdy... [inc.] (Listy znad morza III)
 O nocy cicha... [inc.] (Noce letnie V)
 O nowym ranku... [inc.] (Z ksiąg ducha II) [= Z cyklu „Życie”]
 O odsiecz wiedeńskiej
 O ostatnim partyzancie
 O Padlewskim
 O panu Józefie Pułaskim
 O panu Tadeuszu Rejtanie
 O Patmos! ziemio... [inc.] (Imagina XX)
 O pierwszej i drugiej części Mickiewiczowskich „Dziadów” słów kilka
 O pieśni Or-Ota
 O polskim żołnierzu i jenerale francuskim
 O poranku szumią drzewa... [inc.] (Z daleka IX)
- O postaciach ludowych Orzeszkowej
 O Psyche! gdyś sploniona... [inc.]
 O Różyckim
 O sardyńskim doboszyku (E. Amicis)
 O Sekulim
 O, słodkie usta... [inc.] (W zielone VII)
 O Suzinie
 O Szymonie Konarskim
 O światło (Psalterz dziecka V)
 O św. Wojciechu
 O świcie
 O tłumie [= O „Tłumie” słów kilka]
 O twórczości Sienkiewicza
 O ty, Polsko... [inc.]
- O utworach Adama Mickiewicza
- zob. O „Krzyżakach”
 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z6, Zp3, Zp11
- T8
 P8
 T60
 T5, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z24, Z41 t. 5
- T11, T11 (przekł.), Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Zp33 t. 1
 T32, Z3
 T60
 T60
 T62, Z4 t. 6, Z24
 Z12
 Z12
 T60
 T60
 zob. Urywek [O kobieto, co z płochą...]
 T54, Z63
 zob. Avel
 T60
- T33, Z3
 T54, Z63
- T66, T66 (rkps)
 T60
 T60
 T5, T5 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 2, Z61 Cz-NR
 T60
 T60
 T17, T66, Zp33 t. 4
 Cz-Kr
 T60
 T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5
 T60
 T34, T53 t. 5, Z4 t. 3, Z61, Zp10
 T62, Z4 t. 6, Z24, Z41 t. 6
 T5, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5
- T63, Z4 t. 6
 zob. Kartka z raptularza
 T60
 T60
 T60
 T60
 T8
- T50, Z50
 Cz-KW
 T60
 T5, T5 (nuty), T20, T53 t. 4, T65, Z4 t. 2, Z31, Zp28
 Z63
 T5, T53 t. 1, Z4 t. 2
 T60
 zob. Serce (E. Amicis)
 T60
 T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
 T60
 T60
 T69, Z47 t. 7
 Cz-MŚ
 T38, Z4 t. 3, Z9, Z41 t. 5
 Z63
 T59
 zob. Trzeci Maj [Stu chorągwi szumami nakryty...] (fragm.)
 zob. O Adamie Mickiewiczu

- O wielkich poetach romantycznych Polski
 O, wielkie słonecznice... [inc.] (Serenady V)
 (J. Vrchlický)
 O, Wielkopolanach
 O, wiem! My słońca nie zdejmujemy z nieba... [inc.]
 O wiosno!... [inc.]
 O Wrześni
- O wy, co cierpieć umiecie... [inc.]
 O zachodzie [W zachodu złotą...] (Na jeziorze I)
 O zachodzie [A kiedy gasną zorze...] (Urbs Avinionensis X)
 O Zarembie
 O Zawiszy
 O ziemi!
- O! Zmartwychwstanie wszystkimu... [inc.]
 [= Zmartwychwstanie]
 O zmierzchu [W Piotrowej bazylice...] (Nokturny rzymskie II)
 O zmierzchu [Słodkie zadumanie...] (U Felibrów V) [= O zmroku]
 O zmierzchu
 O zmroku
 O Zygmuncie Sierakowskim
 Obca dziewica... [inc.] (A. Negri)
 Obchód setnej rocznicy Trzeciego Maja w Zurychu
 Oberek
 Obielił nam nasze chaty... [inc.] (Pieśni bez echa VII) [= Do roboty!...; Piosenka]
- Obleżenie Berlina (A. Daudet)
 Oblężenie Saragossy
 Oblężenie Warszawy
 Obrazki [c.]
- Obrazki i opowiadania
 Obrazki i przysłowki
 Obrazki więzienne I-III [c.]
- Obrazy wiejskie
 Obrona [Huczą wichry...]
 Obrona [Z dala słycać jęk i krzyki...]
 Obrona Baru
 Ochłodli, milczą... [inc.] (Imagina XVII)
 Ochotnicy
 Ocieram czoło... [inc.] (Ren VI)
 Od Apeninów do Andów (E. Amicis)
 Od hetmańskiej trumny
 Od kolan Twoich nie wstanę...
 Od „Przygody Stasia” do „Powracającej fali” [= Pisma Bolesława Prusa, tom pierwszy]
 Odcieci od świata
 Odezwa [w sprawie jubileuszu Orzeszkowej]
 Odezwa. Dla śląskich dzieci
 Odpowiedź
 Officium tenebrarum
 Ofiarowanie (Listy XV)
 Ofiary
 Ognia!... Krwi i żelaza!... [inc.] (Wojna I) (L. Ackerman)
 Oj, czemu ta Wisła... [inc.]
 Oj, dolo... [inc.] (Pieśni bez echa XII)
 Oj, matusiu, lny nam kwitną... [inc.] (Na fujarce III) [= Lny; Lny nam kwitną]
- Oj, nasiali kąkolę... [inc.]
- T66
 T11, T53 t. 6
 T60
 T11, T11 (przekł.), Z4 t. 2, Zp4
 zob. Fragment [O wiosno!...]
 T61, Z4 t. 6, Z9, Z24, Z33, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z61
 T11, T20, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z47, Z48, Z58, Z60
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5
 T55, Z4 t. 5, Zp18
 T60
 T60
 T61, Z4 t. 8, Z24, Z41 t. 6, Z42, Z44, Z48, Z50, Z60, Zp33 t. 1
 T11, T11 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 2
 T51, Z4 t. 4
 T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6
 T57, T57 (przekł.), Z41 t. 4, Z57 t. 2, Zp9, Zp22 t. 1
 zob. O zmierzchu [Słodkie zadumanie...]
 T60
 zob. Przeznaczenie (A. Negri)
 Cz pośm-6
 T23
 T34, T38, T53 t. 3, T65, Z1, Z4 t. 3, Z31, Z33, Z38, Z41 t. 5, Zp33 t. 1
 P
 T60
 T60
 T4, T4 (przekł.), T5, T20, T53 t. 4 (2×), Z1, Z4 t. 1, Z4 t. 2, Z4 t. 3, Z33, Z41 t. 5, Z48, Z50 (3×), Z52, Z55, Z58, Z60, Zp3, Zp33 t. 1 (3×)
 Z46
 Z2
 T40, T40 (rkps), T40 (przekł.), T46, Z41 t. 3, Z50, Z51, Z57 t. 2, Zp12, Zp20, Zp22 t. 2, Zp25, Zp27, Zp28, Zp33 t. 3, Zp40
 Z18
 T60
 T60
 T60
 T8
 T60, T60 (przekł.)
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5
 zob. Serce (E. Amicis)
 Z4 t. 8, Z4 (rkps), Z60
 zob. Miserere
- Z63
 Cz-KW
 Cz-B
 Cz-TSD
 T4, Z4 t. 1, Z41 t. 5
 Z41 t. 4, Z57 t. 2
 T30, T60, Z4 t. 3, Z24
 T60
 T11, T53 t. 6
 T45, T61, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z44, Z47, Z48, Z50, Z60, Zp4, Zp33 t. 1
 T34, T34 (przekł.), T53 t. 3, Z4 t. 3, Zp10, Zp18, Zp26
 T5, T5 (rkps), T5 (nuty), T20, T53 t. 3, T65, Z1, Z4 t. 2, Z31, Z33, Z41 t. 5, Z44, Z47, Z50, Z52, Z53, Z60, Zp26, Zp33 t. 1
 Z4 t. 8, Z4 (rkps), Z41 t. 6, Z58, Z60

- Oj, nie chcę... [inc.]
 Oj, nie ta jest... [inc.] (Pieśni bez echa V)
 Oj, nocko, nocko... [inc.] (Po rosie IV)
- Oj, porosła... [inc.] (Pieśni bez echa III) [= W chacie i w polu¹ (fragm. IV)]
 Oj, rozżaliła się gwiazdka... [inc.] (Ostatnie piosnki III)
 Oj, szumi pole... [inc.]
 Oj, ty modra rzeko... [inc.]
 Oj, ty! morze, sine morze... [inc.] (Na obczyźnie III)
 Oj, ty ptaszę wichrem gnane... [inc.] (Na obczyźnie VIII)
 Oj, uśnij... [inc.] [= W chacie i w polu (fragm. III)]
 Oj, zaszumiały brzozy płaczące... [inc.] (Na furjarcie XI)
- Oj, zawyły... [inc.] (Pieśni tęsknoty VI)
- Oj ziemi, ty ziemi!...
 Ojcowie! zmartwychwstańcy
 Ojcie nasz!
 Ojczyzna
 Ojczyzna [c.]
 Olimpijczyk (O. Hoecker)
 „Omyłka”
 Onufer
- Opieka nad matkami
 Oplątek
 Opowiadania [c.]
 Opowiadanie rannego
 Organista i organiścina
 Orzeł wraca
 Orzeszkowa: „Kilka słów o kobietach” i „O kobiecie”
 [Osiemnastego] 18 kwietnia
 Oskar Wilde. Apokryf idealny
 „Ostatni — będą pierwszymi” (A. Negri)
 Ostatni książkę (A. Negri)
 Ostatni toast z „Tannhäusera” (J. Wolff)
 Ostatnie piosnki [c.]
 Ośmioro błogosławieństw tak z Rzymu dziś dzwoni
 Oto łódź moja (Morze V)
 Otrzyj czoło, wiosko licha... [inc.] (Łzy i pieśni II)
- Owczarek
 Pachole
 Pamięci Adama Asnyka
 Pamięci Adama Pługa
 Pamięci Ignacego Domejki
 Pamięci Ludmiły ze Skrzyńskich Radoszewskiej
 Pamięci St. Grudzińskiego
 Pamięci Zaleskiego Bohdana [= Bohdanowi Załeskiemu]
 Pan Balcer w Brazylii
 Pan Balcer w Brazylii (fragm.)
- Pan Sawa
 „Pan Wołodyjowski”
 „Pan z panów” J. I. Kraszewskiego
 „Panna Antonina”. — „W zimowy wieczór”
 Panna Florentyna
- Partyzantka
 Pasiecznik
 Pastereczka
 Patrz, jaka jasność... [inc.] (Z słowiczych pieśni I)
- Z2
 T34, T34 (nuty), T53 t. 3, Z2, Z4 t. 3, Z4 t. 5, Zp10
 T11, T11 (nuty), T20, Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z61, Zp 33 t. 1
 T34, T34 (przekł.), T53 t. 3, Z4 t. 3, Z41 t. 5
 T4, Z4 t. 1
 Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z60, Zp18
 Z4 t. 3, Z41 t. 5
 Z4 t. 7, Z41 t. 6
 Z4 t. 7, Z41 t. 6
 T38, T38 (nuty), Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z42, Z61
 T5, T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z50, Z52, Zp33 t. 1, Zp38, Z62, Z4 t. 6, Z20, Z41 t. 6, Z48, Z58, Zp33 t. 1
 Z33
 zob. Do braci zmartwychwstańców
 zob. W noc wiosenną...
 Z7
 Z33, Zp26
 P7
 Z63
 T40, T46, Z41 t. 3, Z50, Z51, Z57 t. 2, Zp12, Zp20, Zp38
 Z50
 Tr
 Z4 t. 5, Z51, Z54, Z59
 T4, T4 (rkps), T4 (przekł.), T53 t. 2
 T23
 T60
- Cz-GP
 zob. Rozjęczał się, rozkołysał...
 Cz-Ch
 P8
 P8
 T34, T34 (rkps), T53 t. 6
 T4, T4 (przekł.), Z4 t. 1
- zob. Do braci zmartwychwstańców
 T51, Z4 t. 4, Z24, Z61
 T5, T5 (przekł.), T20, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z47, Z50, Z60, Zp33 t. 1
 T23
 T23
 zob. Adamowi Asnykowi
 zob. Na śmierć Adama Pługa
 zob. Ignacemu Domejce
 zob. Jej pamięci
 T11, T53 t. 5, Z4 t. 2
 T11, T45, T53 t. 5, Z4 t. 2, Zp33 t. 1
 T24, Z4 t. 10, Z41 t. 7
 Z6, Z9, Z10, Z20, Z38, Z42, Z44, Z47(2x), Z48, Z50, Z55, Z58, Z60, Z61(2x), Zp1, Zp22 t. 4, Zp25, Zp28, Zp31, Zp33 t. 2, Zp38
 T60
 Z63
 Cz-Kl
 Z63
 T40, T40 (przeróbka), T40 (przekł.), T46, Z41 t. 3, Z43, Z50, Z51, Zp12, Zp29, Zp33 t. 3, Zp40
 T60
 T23
 T19, T19 (przekł.)
 T11, T20, Z4 t. 3, Zp18

- „Pax” (A. Negri)
 Piątnikom [= Tam, gdzie się jasna świeci Często-
 chowa]
 Penitenci (Kartki prowansalskie III)
 Perspektywy [c.] (J. Vrchlický)
 Petko Sławejkow (Skróś wieków VI)
 Piaskarze
 Piast
 Pierścień Kościuszkowski
 Pierwsze opowiadania Bolesława Prusa
 Pieśni
 Pieśni bez echa I-XIII [c.]
 Pieśni i piosenki
 Pieśni i piosenki
 Pieśni i piosenki [c.]
 Pieśni nocy I-IV [c.]
 Pieśni przygodne [c.]
 Pieśni swej gniazdo... [inc.] (Braciom pieśniar-
 zom I)
 Pieśni tęsknoty I-XII [c.]
 Pieśniarz Ukrainy
 Pieśniarzowi
 Pieśń
 Pieśń bólu i pieśń boju [c.]
 Pieśń dla Sokolów polskich w Nowym Jorku
 Pieśń mszalna [= Tekst do mszy śpiewanej; Msza
 polska]
 Pieśń noworoczna [= W słoneczność; W słone-
 czność my patrzmy...]
 Pieśń o chlebie [= Nowy kołacz]
 Pieśń o domu (Pieśni bez echa I) [= Dom; Ko-
 chasz ty dom...]
 Pieśń pług (A. Negri)
 Pieśń powstania kościuszkowskiego
 Pieśń pracy [= Hejnał [Na dział! Na dział!...]]
 Pieśń pracy [c.]
 Pieśń sokolów
 Pieśń Wernyhory
 Pieśń wieczorna
 Pieśń wiosenna (A. Negri)
 Pieśń zmierzchu (Dnie i noce III) (J. Vrchlický)
 Pieśń żalu
 Pieśń żyrodystów
 Piętno na czole (A. Negri)
 Pińczuk
 Piosenka [A choć ty się, ziemio...]
 Piosenka [Obielił nam nasze chaty...]
 Piosenka [Śpiewaj, słowiczku, śpiewaj...]
 Piosenka [Wczesnym rankiem tuman płynie...]
 Piosenka moja po świecie chodzi... (Pieśni tęskno-
 ty III)
 Piosenka nadziei
 Piosenki I-VIII [c.]
 Piosenki i pieśni I-XIV [c.]
 Piosenka matczyną (A. Negri)
 Piosenka żołnierza
 Pisanie Kuby
 „Pisma” Bolesława Prusa, tom pierwszy
 Pisma wybrane
 Plac widzę pusty... [inc.] (Echa florenckie X)
 P8, Z50
 T61, T61 (rkps), Z4 t. 8, Z24
 T55, Z4 t. 5, Z60
 T34, T53 t. 6
 T62, T62 (rkps), Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z47, Z48,
 Z50, Zp33 t. 1
 T23
 T23
 T60
 Z63
 T8
 T34, T34 (przekł.), T53 t. 3, Z4 t. 3, Z41 t. 5,
 Z50, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 T53 t. 3
 zob. Po drodze tej...
 T45, Z38
 T11, T11 (przekł.), T53 t. 3, Z4 t. 2, Z55, Z58, Z60
 Z4 t. 3
 T62, Z4 t. 6, Z9
 T62, T62 (nuty), Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z50, Z55, Z58,
 Z60
 Cz-Ś
 zob. Błogosław, bracie...
 Z9
 Z48
 Z4 t. 8
 T67, Z4 t. 7
 T5, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z24
 T37, T37 (rkps)
 T34, T34 (nuty), T34 (przekł.), T34 (przeróbka),
 T65, Z1, Z4 t. 3, Z24, Z26, Z31, Z33, Z41 t.
 5, Z47, Z48, Z50, Z53, Z56, Z58, Z60,
 Zp26, Zp31, Zp 33 t. 1
 P8
 T60
 T38, T61, Z4 t. 5, Z20, Z24, Z33, Z41 t. 6,
 Z44, Z47, Z50, Zp26, Zp33 t. 1
 Zp26
 T61, Z3, Z4 t. 8, Z6, Z26, Z41 t. 6, Z45, Z48,
 Z58, Z60, Zp33 t. 1
 T60
 zob. Zmierzch przejrzyści...
 P8
 T34, T53 t. 6
 T60
 T11, T11 (przekł.), T53 t. 2, Z4 t. 2, Zp33 t. 1
 P8
 T23
 zob. A choć ty się, ziemio...
 zob. Obielił nam nasze chaty...
 zob. Śpiewaj, słowiczku, śpiewaj...
 Cz-Kl
 T62, T62 (przekł.), Z4 t. 6, Z24, Z41 t. 6, Z44, Z45,
 Z47, Z48, Z50, Z56, Z58, Z60, Zp26, Zp33 t. 1
 T60
 T61
 T11, T20, Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z50, Z52, Z55,
 Z58, Z60, Zp33 t. 1
 P8
 T60
 Tr
 zob. Od „Przygody Stasia” do „Powracającej
 fali”
 Z41
 T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z64

- Po bitwie
 Po burzy
 Po ciszy
 Po co śpiewać? Po co?... [inc.] [= W zadumaniu]
 Po drodze [c.]
- Po drodze tej... [inc.] (Pieśni tęsknoty IX) [= Pieśni i piosenki]
 Po grób — i jeszcze... (A. Negri)
 Po grudce ziemi
 Po krążgankach San Damaso... (W loggiach II)
 Po odwiedzeniu kościoła jubileuszowego
 Po roku (A. Negri)
 Po rosie I-IV [c.]
- Po sześciu wiekach [= Beatryce i Francesca]
 Po zielonych tych pokosach... [inc.] (Pieśni bez echa VIII)
 Pocałunek pogański (A. Negri)
 Pocałunek Roberta Emmeta
- Pocałunek umarły (A. Negri)
 Pochód historyczny
 Pod Beskidami I-V [c.]
 Pod Dobrem
 Pod Dogali [= Spod Dogali]
 Pod Dubienką
 Pod Grochowem
 Pod Horodłem
 Pod Iganiami
 Pod Ignacewem
 Pod każdą stopą... [inc.]
 Pod Krzywoszczem
 Pod lasem (Na palecie IV)
- Pod majowym słonkiem
 Pod modrzewiami... [inc.] (Podwiośnie V)
 Pod moją chatą... [inc.] (Dunajec I)
 Pod nową zorzą
 Pod nową zorzą [c.]
 Pod okienkiem mojej izby... [inc.] (Gospa Regina III)
 Pod okienkiem mojej izby... [inc.] (Gospa Regina IV)
 Pod okienkiem mojej izby jest ścieżyna... [inc.] (Gospa Regina V) [= Bez słów]
 Pod pomnikiem [A. Mickiewicza]
 Pod prawem
- Pod Raszynem
 Pod Stoczkim
 Pod Szczekocinami
 Pod zorzą
 Podług księgi
- Podmuchy wiosny
 Podróż po Harcu (H. Heine)
 Podwiośnie [c.]
 Podwiośnie I-VII [c.]
 Poeta do demona (Poeta i demon II)
 Poeta i demon I-II [c.]
 Poezje
- Poezje (H. Heine)
 Poezje. Seria druga
 Poezje. Seria trzecia
 Poezje. Seria czwarta
 Poezje. Wybór
 Poezje. Wydanie zupełne
 Poezje dla dzieci
- T61, T61 (rkps), Z4 t. 8, Z26, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z53, Z55, Z56, Z58, Z60
 T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24
 Z4 t. 2, Z24, Z48, Z60
 T11, Z4 t. 2, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 T34, T51, T51 (rkps), T53 t. 2, T55, Z4 t. 5, Z41 t. 5, Z50, Z55, Z60 (2 ×), Zp33 t. 1
- T62, Z4 t. 6, Z24
 P8
 T45, Z4 t. 2, Z24
 T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z58, Z60
 zob. Do braci zmartwychwstańców
 P8
 T11, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z50, Z52, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 T34, T45, T53 t. 2, Z4 t. 3
- T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 P8
 Z4 t. 8, Z4 (przeróbka), Z10, Z41 t. 6, Z50, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp33 t. 1
 P8
 T39
 Z4 t. 3, Z48
 T60
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 2
 T60
 T60
 zob. Przez głębinę
 T60
 T60
 T34, T53 t. 1, Z4 t. 3
 T60
 T11, T11 (przekł.), T20, T53 t. 3, T65, Z4 t. 3, Z31
 T28
 T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6
 Z4 t. 1, Z60
 T61, Z4 t. 8, Z58, Zp33 t. 1
 T61, T61 (rkps), Z4 t. 8, Z50, Z55
- T55, Z4 t. 4, Z61
- T55, Z4 t. 4
- T55, Z4 t. 4
 Cz-KL
 T9, T9 (przekł.), T44, Z41 t. 1, Z50, Z57, Zp5, Zp23 t. 1
 T60
 T60
 T60
 Z4 t. 4
 T40, T46, Z50, Z51, Z57 t. 2, Zp12, Zp20, Zp25, Zp29, Zp38
 Z4 t. 7, Z4 (przeróbka)
 P4 t. 2
 T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6
 T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6
 T34, T53 t. 5, Z4 t. 3, Z61
 T34, T53 t. 5
 T4, Z4 t. 1, Z28 (5 ×), Z37, Z41 t. 5, Z41 t. 6, Z48, Z60
 P4 t. 1
 T5
 T11
 T34
 Z32, Z33
 Z4
 T68, Z3, Z13, Zp33 t. 1

- Poezje dla dzieci i młodzieży
 Poezje doby ostatniej [c.]
 Poezje i nowele
 „Poezje” J. I. Kraszewskiego
 Poezje poświęcone [c.]
 Poezje prozą
 Poezje w nowym układzie
 Poezje wybrane
 Poezje z lat 1876-1879 [c.]
 Poezji nie ma?...
 Pogrzeb wiejski
 „Pokuta”, powieść J. Rogosza
 Poleciały pieśni moje... [inc.] (Piosenki i pieśni XIV)
- Polewały bujne deszcze... [inc.]
 Policja a sztuka
 Polonez Kościuszkowski
 Polska w boju
 Polskie ziemie
 Połóż rękę na sercu... [inc.]
- Południe (Dnie i noce II) (J. Vrchlický)
 Pomiędzy ludźmi cichy teraz chodzę... [inc.] (W zielone VIII)
 Poniesie się... [inc.] [= W chacie i w połu (fragm. V)]
- Ponowa
 Popis dzikich
 Poranek
 Poranek w Chioggia
 Poranek zimowy (A. Negri)
 Poranki całe i całe wieczory... [inc.] (Imagina VI)
 Porto Vecchio (Morze XXIII)
 Portret (J. Vrchlický)
 Portrety piórem I-VII
 Porwanie biskupa Sołtyka
 Posłanie
 Posłanie [Czy pójdę drogą...] (Z ksiąg ducha XXXVI) [= Z cyklu „Życie”. Posłanie]
- Posłanie [Gdyby pieśni brakło echa...]
 Posłanie [Idź więc, o księgo...] (A. Negri)
 Posłom wielkopolskim
 Posyłam wam uścisk dłoni... [inc.]
 Poszarpane wichrem chmury... [inc.] (Gospa Regina XI)
 Poszłabym ja na kraj świata... [inc.] (Piosenki i pieśni II)
- Poświęcenia (A. Negri)
 Powiem ci... [inc.] (Głosy ciszy II)
 Powieści historyczne H. Sienkiewicza
 Powieści Sawy
 Powieści S. Wiśniowskiego
 Powitanie roku
 Powitanie ziemi
 Powróć do was... [inc.] (Pieśni tęsknoty IV)
 Powróć do was serce me... [inc.]
 Powrót (Z. Krüger)
 Powrót
 Pozdrowienie [Posyłam wam uścisk dłoni...]
 Pozdrowienie ziemi (Sonety prowansalskie I)
 Poznaliśmy się... [inc.] (Echa florenckie I)
 Pozzuoli (Morze XVI)
 Pożegnanie (A. Negri)
 Pójdę ja, pójdę... [inc.] (Wieczorne pieśni II)
- Pójdę ja w lasy... [inc.] (Piosenki i pieśni IX)
- zob. Poezje dla dzieci
 Z4 t. 7, Z4 t. 8, Z41 t. 6 (2 x), Z50, Zp33 t. 1 (2 x)
 Z42, Z53
 Cz-GP
 Z4 t. 7, Z50
 Z4 t. 7
 T53
 Z55
 Z4 t. 7
 Z4 t. 1
 Cz-NR
 Cz-Kl
- T11, T11 (nuty), T11 (przekł.), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z44, Z48, Z58, Z60, Z61, Zp10
 T61, Z4 t. 3, Z61
 Cz-K
 T60, T60 (nuty)
 T60
 zob. Ziemia polska
 T11, T11 (przekł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z24, Zp3
 T34, T53 t. 6
- T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
- T38, Z4 t. 3, Z48, Zp10
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T39
 T25, T25 (przekł.)
 zob. Ranek w Wenecji
 P8
 T8
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z48, Z58, Z60, Z61
 T34, T53 t. 6
 T50
 T60
 Z9
- T63, Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z53, Z58, Z60, Z61, Zp33 t. 1
 T62, Z4 t. 6, Z47, Z48
 P8
 Z4 t. 7, Z4 (rkps), Z41 t. 6
 zob. Pozdrowienie
- T55, Z4 t. 4
- T11, T11 (przekł.), T20, T65, Z1, Z4 t. 3, Z20, Z23, Z24, Z31, Z33, Z41 t. 5, Z42, Z47, Z48, Z50, Z52, Z53, Z56, Z58, Z60, Z61
 P8
 T63, T63 (przekł.), Z4 t. 6
 Z63
 zob. Hrabiatko
 Cz-Kl
 T45, Z4 t. 3, Z24, Zp38
 T61, Z4 t. 8, Z24
 T62, T62 (przekł.), Z4 t. 6, Z24, Z48, Z52
 zob. Powróć do was (fragm.)
 zob. Krysta
 zob. Pan Balcer w Brazylii
 Z4 t. 8, Z10
 T55, T55 (nuty), Z4 t. 5, Z60
 T51, Z4 t. 4, Z47, Z48, Z52, Z60, Z64
 T51, Z4 t. 4, Z60
 P8
 T5, T5 (nuty), Z1, Z4 t. 2, Z38, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z52, Z53, Zp33 t. 1
 T11, T11 (przekł.), T20, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z60

- Pójdiesz i ty... (A. Negri)
 Pójdź, pójdź za mną... [inc.]
 Pójdź w pola... (A. Negri)
 Pójdź ze mną
 Pójdź za mną [c.]
 Praca [c.]
 Prace Amora. Z pompejańskiego fryzu [= Z pompejańskiego fryzu]
 Prace Amora
 Pranie
 Preludium (Z albumu Chopina I)
 Pro Italia
 Pro Polonia
 Proch ziemi... [inc.] (Z ksiąg ducha XXXI) [= Z cyklu „Życie”]
 Prolog do bajki... [inc.]
 Prometeusz i Syzyf
 Prowansja [c.]
 Proza (H. Heine)
 Próžno mi iść... [inc.] (Z ksiąg ducha XXIX) [= Z cyklu „Życie”]
 Prządka (A. Negri)
 Przebudzenie (A. Negri)
 Przebudzenie w górach (A. Negri)
 Przed Bogiem
 Przed burzą (Morze XII)
 Przed chatą
 Przed odlotem
 Przed pochodem na Wawel [= Hołd królowej Jadwidze]
 Przed sądem
- Przed świtem [= O brzasku II]
 Przejrzysty letniej nocy cień... [inc.] (Na starym cmentarzu I)
 Przekłety los błyskawicy... [inc.]
 Przemówienie [Podziękowanie za dwór w Żarnowcu]
 Przeorały raz i drugi... [inc.] (Z łąk i pól V) [= Hej, siewacze, na wasz trud]
- Przeszość i przyszłość
 Prześliczna Maud (Kartki prowansalskie II)
 Przez czasy, przez stulecia... [inc.] (Głosy ciszy XLI)
 Przez głębinę [= Pod Horodłem (fragm.)]
 Przez ostre, ciemne drogi... [inc.] (Z ksiąg ducha XXVI) [= Z cyklu „Życie”]
 Przez te łąki... [inc.] (Piosenki i pieśni X)
- Przeznaczenie [Obca dziewczyna...] (A. Negri)
 Przy drzwiach otwartych
- Przy łożu taty (E. Amicis)
 Przy oknie siedzę... [inc.] (Gwiazdy I) [= Wiosenną nocą]
 Przyborowski: „Niewieście ideały poetów naszych”
 Przybycie (A. Negri)
 Przygrywka [A czy mi to pierwsza woda...]
 Przygrywka [Jako huk oceanowy...]
 Przygrywka [Jeśli my dotąd...]
 Przygrywka [Krainy ciche...]
 Przygrywka [Kto z nas, o bracia...]
 Przygrywka [Nie daj mi, Boże...] [= Nowy rok]
 Przygrywka [Skroś smętnych życia pól...] (Pieśni tęsknoty I)
 Przygrywka [Toczy nam się, toczy...]
 Przygrywka [W małej piosnce...]
- P8
 zob. W górach [Pójdź, pójdź za mną...]
 P8
 T5, T53 t. 5
 T53 t. 5
 Z33
- T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z41 t. 5
 T51, Z4 t. 4
 T15, T15 (przeróbka)
 T34, T34 (przekł.), T53 t. 5, Z4 t. 5, Z24
 Cz-KW
 Tr, Cz-KL
- T63, Z4 t. 6
 Z4 t. 7
 T29, Z4 t. 3, Zp14, Zp22 t. 3, Zp23 t. 3
 Z52
 P4 t. 2, P4 t. 3
- T63, Z4 t. 6
 Z50, P8
 P8
 P8
 T5, T5 (rkps), Z4 t. 2, Z24
 T51, Z4 t. 4, Z24
 zob. Dziadus
 T4, T53 t. 3, Z4 t. 1, Z24, Z41 t. 5
- T47, T61, Z4 t. 6, Z24
 T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 4, Z1, Z2, Z4 t. 1, Z10, Z24, Z33, Z41 t. 5, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z58, Z60, Zp3, Zp11, Zp12, Zp33 t. 1, Zp38
 T38, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47, Z58, Z60
- T34, T53 t. 2, Z4 t. 5
 T11, T11 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 2
- Cz-P
- T5, T5 (przekł.), T20, T65, Z1, Z4 t. 2, Z20, Z24, Z26, Z31, Z33, Z38, Z41 t. 5, Z48, Z50, Zp10, Zp11, Zp18
 T4, Z4 t. 1, Z24, Zp33 t. 1
 T55, Z4 t. 5, Z56, Z58, Z60, Z61
- T63, Z4 t. 6
 T48, Z4 t. 8
- T63, Z41 t. 6
 T11, T11 (przekł.), Z1, Z4 t. 3, Z38, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z58, Z60, Zp10
 P8
 T57, T57 (przekł.), Z41 t. 4, Z50, Z57 t. 2, Zp9, Zp22 t. 1, Zp33 t. 4
 zob. Serce (E. Amicis)
- T34, T34 (przekł.), T53 t. 5, Z4 t. 3, Zp11, Zp18
 Cz-Kł
 P8
 Z4 t. 8
 zob. Jako huk oceanowy...
 T61, Z4 t. 8, Z41 t. 6
 T55, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z60
 T61, Z4 t. 8
 T38, Z1, Z4 t. 3, Z24
- T62, Z4 t. 6
 T37
 zob. W małej piosnce...

- Przygrywka [Wiecie więc znowu...]
 Przygrywka [Wkoło mnie otoczyły moje równie
 senne...] (W górach I)
- Przygrywka [Wyjde z chaty...] [= Urywek]
 Przygrywka [Z młodu, z młodu...] [= Do polskich
 dzieci]
 Przyjdzie, o przyjdzie... [inc.] (Głosy ciszy XLV)
 Przyjdzie zorzeńka do mojej chaty... [inc.] (Z łąk
 i pól X)
- Przyjdiesz ty do nas... [inc.]
 Przymusowa przeprowadzka (A. Negri)
 Przypisane I-VIII (S. Čech)
 Przysięga
 Przysięga
 Psalterz dziecka I-XIV [c.]
 Pszczelarkom polskim
 Pszczelny rój
 Punta Campanille (Morze IX)
 Pusta, martwa... [inc.] (Pieśni tęsknoty XI)
 Pustka, chłód, cisza... [inc.] (A. Negri)
 Puściły się już niebem wichry... [inc.]
 „Quasimodo” (A. Negri)
 R. 1908
 Rabsztyn (W górach VII)
 Raclawice
 Rad bym wiedział... (J. Vrchlický)
 Radosnym biesiadnikom... [inc.] (Noce letnie II)
 Radości, gdzie są... [inc.] (Głosy ciszy V)
 Rafael. „Madonna del cardellino”
 Rafael. Sistina (Madonna V) [= Madonna Syk-
 styńska]
 Ramie twe widzę... [inc.] (Echa florenckie IV)
 Ranek w Wenecji (Sonety włoskie III)
- Rankiem w polu
- Ren I-VIII [c.]
- „Resurrexit”
 Rełka w młocarni (A. Negri)
 Riva degli Schiavoni
 „Rocher des Doms” (Sonety prowansalskie III)
 Rocznica Marschnera
 Rok Kościuszkowski
 Rok nowy [= [Tysiąc osiemset osiemdziesiąt sześć]
 1886]
 Rok nowy [Widzę jasność jutrzenną...]
 Rok stary [= [Tysiąc osiemset osiemdziesiąt osiem]
 1888]
 Rok 1908
 Rok 1830-1831. Rewolucja [c.]
 Romans wiosenny
 „Romans z aktorką” Jordana.—„Teoria pana Fili-
 pa” Zachariasiewiczza
 Rośnie nasz cmentarz!... (Nad mogiłą I)
 Rota [= Przysięga]
- Rozbiór
 Rozbłysły oczy moje... [inc.] (Z łąk i pól I)
- Rozjaśnił się dzień żaloby... [inc.]
 Rozjęczał się, rozkołysał na Wawelu spiż... [inc.]
 Rozlegnijże się, głosie... [inc.] (Na fujarce II)
- Rozstać się z tobą... [inc.] (Listy VI)
 Rozsypana perłami... [inc.] (Noce letnie IX)
 Rozszerzcie Boga! (Ghazele VIII) (J. Vrchlický)
- T38, Z4 t. 5, Z41 t. 6
 T4, T20, T53 t. 4, Z4 t. 1, Z47, Z50, Z52, Z58,
 Z60
 T5, T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z24, Zp18
 T60
 T63, Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z50
 T5, T20, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z47, Z48, Z50,
 Zp4
 Z4 t. 8
 Z50, P8
 P
 T60
 zob. Rota
 T69, Z3, Z4 t. 7
 T45, T45 (rkps), Z4 t. 8
 zob. Już lipa roztula...
 T51, Z4 t. 4
 T62, Z4 t. 6, Zp10, Zp33 t. 1
 zob. Głos zmierzchu (A. Negri)
 T61, Z4 t. 3, Z42, Z47, Z48, Z53, Z61
 P8
 zob. Rok 1908
 T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 4, Z4 t. 1, Z60
 T60
 T34, T53 t. 6
 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5
 T63, Z4 t. 6
 zob. „Madonna del cardellino”
 T51, T51 (przekł.), Z1, Z4 t. 4
 T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z64
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z44, Z47,
 Z48, Z50, Z60, Z61
 T62, Z4 t. 6, Z9, Z24, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50,
 Z52, Z58, Z60
 T34, T34 (rkps), T53 t. 2, Z4 t. 5, Z60, Zp33
 t. 1
 T45, T45 (rkps), Z4 t. 3
 P8
 zob. Na riva degli Schiavoni
 T55, Z4 t. 5, Z47, Z48, Z60
 T39, Z41 t. 4, Z57 t. 2
 T60
 T38
 Z4 t. 8, Z6, Z9
 T45, Z4 t. 3
 Z4 t. 8, Z47, Z48, Zp38
 T60
 T4, T53 t. 5, Z4 t. 1, Z41 t. 5
 Cz-Kł
 T10, T38, Z4 t. 3
 T64, Z4 t. 7, Z9, Z20, Z24, Z26, Z33, Z44,
 Z47, Z48, Z50, Z52, Z56, Z58, Z60, Z61
 T60
 T5, T5 (przekł.), T20, T41 t. 5, Z4 t. 2, Z47,
 Z48, Z52, Z60
 zob. Na Wawelu [Rozjaśnił się dzień żaloby...]
 zob. Nad mogiłą. Pamięci J. I. Kraszewskiego IV
 T5, T5 (nuty), T5 (przekł.), T20, T53 t. 3,
 Z1, Z4 t. 2, Z20, Z38, Z41 t. 5, Z50, Z52,
 Z56, Z58, Z60
 T30, Z4 t. 3
 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5,
 Z60, Zp11
 T11, T53 t. 6

- Roztężone na zjawiska...
 Róża
 Różne nowele
 Rycerz Olaf (H. Heine)
 Rzeka
 Rzeź Pragi
 Rzeź w Galicji
 Sam na sam (A. Negri)
 Sam w sobie bramą... [inc.] (Z ksiąg ducha X)
 [= Z cyklu „Życie”]
 Samotna ide... [inc.]
 Sanna
 Są lata wielkie... [= Na nowy rok]
 Sąd (W Sykstyńie IV)
 Sclavus saltans
- Sclavus saltans [c.]
 Sen (A. Negri)
 Sen Jermaka
 Sen Jermaka [c.]
 Sen Leonka
 Sen nocy letniej (H. Heine)
 Senne róże... [inc.] (Echa majowe II)
- Serafina (H. Heine)
 Serce (E. Amicis)
 Serenady I-VI [c.] (J. Vrchlický)
 Si quis dixerit
 Siedem dni kongresu
 Siedzę u proga... [inc.]
 Sierotka Marysia
 Signa (Drobiazgi włoskie I)
 Sina woda z szumem płynie... [inc.] (Pod Beski-
 dami IV)
 Sine lasy we mgłach drzemią... [inc.] (Piosenki
 i pieśni I)
- Skarżycie się na wiek... [inc.]
 Skowronczą w serce... [inc.]
 Skroś smętnych życia pół... [inc.]
 Skroś wieków (Skroś wieków I)
 Skroś wieków I-VII [c.]
 Słabością nienawiści... [inc.] (Głosy ciszy XI)
 Słodka to mądrość... [inc.] (Głosy ciszy XLVII)
 Słodki jest owoc natchnienia... [inc.] (Imagina
 XIV)
 Słodkie zadumanie... [inc.]
 Słońce i księżyc (Ghazele XI) (J. Vrchlický)
 Słowo do ludu o Adamie Mickiewiczu [= Dzień
 Mickiewiczowski]
 Słowo o „Nowych pieśniach” [W. Gomułckiego]
 Sobotni wieczór
- Sonety prowansalskie I-VII [c.]
 Sonety włoskie I-X [c.]
 Sorga (Sonety prowansalskie VI)
 Sorrento (Morze XVIII)
 Spartakus (J. Vrchlický)
 Spes (A. Negri)
 Spod Dogali
 Spokój (Ghazele X) (J. Vrchlický)
 Spokój poranny (Dnie i noce I) (J. Vrchlický)
 Spozna oceanu
 Stach
 Stacho Szafarczyk
- Stara bajka
 Stara prządka
- T38, Z4 t. 5, Z41 t. 6
 Z4 t. 3
 Z41 t. 4
 P4 t. 1, Z50
 T25, T25 (przekł.), Z56, Zp26
 T60
 T60
 P8
- T63, Z4 t. 6
 T5, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z58, Z60
 T25, T25 (rkps), T25 (przekł.), T37
 T38, Z4 t. 5, Z58, Z60
 T51, Z1, Z4 t. 4
 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 2, Z4 t. 2, Z41
 t. 5, Z47, Z48, Z50, Z58, Z60, Zp3
 T53 t. 2
 P8
 T61, T61 (rkps), Z4 t. 8, Z41 t. 6
 T61, Z4 t. 8, Z41 t. 6
 T27, T27 (przekł.)
 P2-3
 T4, T4 (nuty), T4 (przekł.), T20, T53 t. 5,
 Z4 t. 1, Z41 t. 5
 P4 t. 1
 P9
 T11, T53 t. 6
 Z4 t. 5, Z4 (rkps), Z41 t. 6, Z42, Z50, Z60
 Z63
 Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z50, Z60, Zp33 t. 1, Zp38
 zob. O krasnoludkach i sierotce Marysi
 T55, Z4 t. 4, Z44, Z50, Z60, Zp33 t. 1
- Z4 t. 3
- T11, T11 (nuty), T11 (przekł.), T20, T65, Z1,
 Z3, Z4 t. 3, Z20, Z41 t. 5, Z60, Zp18, Zp33
 t. 1
 zob. Fragment [Skarżycie się na wiek...]
 Z4 t. 7
 zob. Przygrywka [Skroś smętnych życia pół...]
 T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6
 T62, Z4 t. 6, Z50, Z55, Z60, Zp33 t. 1
 T63, Z4 t. 6
 T63, Z4 t. 6, Z61
- T8
 zob. O zmierzchu [Słodkie zadumanie...]
 T11, T53 t. 6
- T18, T61, Z4 t. 8, Z41 t. 6, Zp33 t. 1
 Cz-Kr
 T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 4, Z2, Z4 t. 1,
 Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z58,
 Z60, Zp3, Zp33 t. 1, Zp38
 T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z50
 T55, Z4 t. 5, Z47, Z48, Z56, Z58, Z60
 T51, Z4 t. 4, Z60
 T38, Z41 t. 5, Z50
 P8
 zob. Pod Dogali
 T11, T53 t. 6
 T34, T53 t. 6
 zob. Pan Balcer w Brazylii (fragm.)
 zob. A jak poszedł król na wojnę...
 T40, T40 (przekł.), T46, Z18, Z41 t. 3, Z42,
 Z43, Z50, Z57 t. 2, Zp7, Zp12, Zp29, Zp33 t. 3
 zob. Wstęp [Za ostatnim poetą zamknęła się
 brama...]
 T37, T37 (rkps), Z2

- Stare księgi (A. Negri)
 Stare proroki... [inc.]
 Stare szyderstwo!... [inc.] (Imagina IV)
 Starej Litwie nie nowina...
 Staremu teorbaniście [= Hej, śpiewaku...]
- Starożytna świątynia (A. Negri)
 Stary Beskid sławny w świecie... [inc.] (Pod Beskidami II)
 Stary cmentarz — żalnik stary... [inc.] (Pod Beskidami I)
 Stawicie przede mną... [inc.] (Lipy kwitną VI)
 Stefek Burczymucha
 Stepie daleki... [inc.] (Ostatnie piosnki II)
 Sto lat my już bezcieleśni... [inc.]
 Stoje błada, stoję cicha... [inc.] (W lesie IV)
 Strajk
 Straszne dni
 Stróżak
 Strumieniom polnym... [inc.] (Listy znad morza VI)
 Strumieniste jary... [inc.] (Łzy i pieśni I)
- Stu chorągwi szumami nakryty...
- Studentki
 Studium o Bohdanie Zaleskim
 Stworzenie człowieka (W Sykstyńce III)
 Sul mare
 Swaty
 Sybilla pisze (W Sykstyńce II)
 „Sylwetki i szkice literackie” Mariana Gawalewicza
 Syn (A. Negri)
 Sypie śniegiem zima sroga... [inc.]
 Szalony, kto chce... [inc.]
 Szczęśliw ten, komu... [inc.] (Imagina VII)
 Szczęśliwa stokroć... [inc.]
 Szczęśliwy światek
 Szekinah
 Szkice
 Szkice z cmentarzy I-VI
 Szkolne przygody Pimpusia Sadelko
 Szlakiem nędzy i niedoli
 Szlendaki [= Winiety]
- Szopka
 Szpital dziecięcy
 Szum i pęd... [inc.] (Ren VII)
 Szumi dąbrowa... [inc.]
- Szumiące zdroje... [inc.] (Z daleka II)
 Szymonowi Wójcikowi w dniu Złotego Wesela
 Ścieżyna się wije... [inc.] (Łzy i pieśni III)
 Ślepa wiara... [inc.] (Głosy ciszy IX)
 Ślepiec z Paros (J. Vrchlický)
 Śmierci pożądam w tobie... [inc.] (Listy IV)
 Śmierci się lekasz... [inc.] (Głosy ciszy XXIV)
 Śmierć Kościuszki
 Śnieżne pole [= I wiosna przyjdzie; Wizja]
 Śnieżca
 Śnieżca [Nad polem wskroś...] (A. Negri)
 Śpiew nocny (A. Negri)
 Śpiewaj, słowiczku, śpiewaj... [inc.] (Pieśni tęsknoty XII) [= Piosenka]
- Śpiewnik dla dzieci
 Śpiewnik historyczny 1767-1863
 Śpijcie!... [inc.] (Na kurhanie II)
 Śpijcie, śpijcie w głuchym polu... [inc.] (Na kurhanie I)
- P8
 Z4 t. 2, Z60
 T8, Z4 t. 2 [fragm.]
 zob. Dla Wilna. Zygmuntovi Rewkowskiemu...
 T11, T11 (przekł.), T53 t. 5, Z4 t. 2, Z20, Zp38
 P8
 Z4 t. 3
 Z4 t. 3
 T38, T62, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47, Z48
 T19, T35, Zp31
 T4, T4 (przekł.), T53 t. 4, Z4 t. 1
 T61, Z4 t. 8, Z10
 T34, Z4 t. 3
 zob. Pan Balcer w Brazylii (fragm.)
 T60
 Z12 (2 ×)
 T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6
 T5, T5 (nuty), T5 (rkps), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z60
 zob. Trzeci Maj [Stu chorągwi szumami nakryty...]
 Cz-S
 zob. O Bohdanie Zaleskim
 T51, Z4 t. 4
 zob. Na Carignano rankiem
 zob. Nie swatała mi cię swatka...
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z61
 Cz-GP
 P8
 zob. Kleśka [Sypie śniegiem zima sroga...]
 zob. Toast
 T8
 zob. W imienniku [Szczęśliwa stokroć...]
 T35 (2 ×), Z17 (2 ×)
 Z4 t. 5, Z60
 T59, Zp33 t. 4
 T39, Z41 t. 4, Z57 t. 2
 T22, Z8
 zob. Pan Balcer w Brazylii (fragm.)
 T57, T57 (rkps), Z25, Z35, Z41 t. 4, Z47 t. 2, Zp22 t. 1
 zob. Jasełka
 Cz-S
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5
 Z4 t. 3, Z4 (przekł.), Z41 t. 5, Z47, Z48, Z60, Zp33 t. 1
 T5, T5 (przekł.), T53 t. 4, Z4 t. 2, Z42, Z61
 Cz pośm-7
 T5, T5 (rkps), T20, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z60
 T63, Z4 t. 6
 P
 T30, Z4 t. 3
 T63, Z4 t. 6
 T60
 T38, T38 (rkps), T45, Z4 t. 3, Z42, Z61
 Z2
 P8
 P8
 T62, T62 (rkps), T62 (przekł.), Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z47, Zp10
 T25 (6 ×)
 T60
 T38, T45, Z4 t. 3
 T38, T45, Z4 t. 3

- Świadomość w bezwiedzę tchnięta... [inc.] Z4 t. 1, Z24
 Świat by już dawno przestał trwać... [inc.] [= W
 miesięczną noc] Z4 t. 6, Z24
 Świat zawojował... T38, Z4 t. 3, Z24, Z61
 Światło (A. Negri) P8
 Świecą gwiazdy... [inc.] (Na fujarce X) T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2,
 Z26, Z38, Z41 t. 5, Z44, Z45, Z47, Z50,
 Z52, Z53, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp11, Zp33
 t. 1, Zp37, Zp38, Zp39
- Święta Agnieszka T37
 Święto Piasta (Trzeci Maj I) T61, T61 (rkps), Z4 t. 8, Z24
 Święto pokoju T39
 „Święto pokoju”, dramat Gerharta Hauptmanna Z63
 Świt prawdy zob. Na dwóch skrzydłach zawieszony...
 Ta gwiazda... T38, T38 (przekł.), Z4 t. 3, Zp33 t. 1
 Ta tylko młodość... [inc.] Z4 t. 7, Z41 t. 6, Z50
 Ta ziemia... [inc.] (Z ksiąg ducha XXX) T63, Z4 t. 6
 Tak mi się zda... [inc.] (Listy XII) T30
 Taką mi wioskę wymaluj... [inc.] zob. Na obczyźnie [Taką mi wioskę wymaluj...]
 Tam, gdzie się jasna świeci Częstochowa... zob. Patnikom
 Tam, w moim kraju... [inc.] (Piosenki i pieśni VI) T11, T11 (nuty), T11 (przekł.), T20, T65, Z1,
 Z4 t. 2, Z24, Z31, Z33, Z41 t. 5, Z47, Z48,
 Z56, Z58, Z60, Z61, Zp33 t. 1
 Z48, Zp33 t. 1
- Tam, w moim kraju [c.] T25, T25 (nuty)
 Taniec T4, T53 t. 2, Z4 t. 1
 Tarcza Scypiona T60
 Targowica T62, Z4 t. 6
 Tarpeja (Skróś wieków III) T63, Z4 t. 6
 Tego się strzeż... [inc.] (Głosy ciszy XV) T63, Z4 t. 6
 Tej chwili szukaj... [inc.] (Głosy ciszy XXIII) zob. Pieśń mszalna
 Tekst do Mszy śpiewanej
 Temu tylko pług a socha... [inc.] (Z łąk i pól
 VIII) [= Komu?]
- Ten anioł
 Ten, co się o prawdę kusi... [inc.] (Głosy ciszy
 XXXI) [= Z cyklu „Życie”]
 Teofil Lenartowicz
 „Teorie pana Filipa” Zachariasiewicza
 Testament Józika
 Tecza
 Teskno mi! Do tych pieśni teskno mi... [inc.]
 [= Fragment]
 Tęsknota [Na różległe łąki chcę iść...]
 Tęsknota [Wpół senne duchy owiewa...]
 Tęsknota wygnająca
 Tłum jako zjawisko socjalne
 To, coś przeżniła... [inc.] (Głosy ciszy XXVIII)
 To książeczka osobliwa
 To my!
 Toast [= Szalony, kto chce...]
 Toast wiosenny
 Toast z oddali (Za oceanem I)
 Toczy nam się, toczy... [inc.]
 Trębacz
- Trzeci Maj [Na warszawskim rynku...]
 Trzeci Maj [Stu chorągwi szumami nakryty...]
 (Trzeci Maj II)
 Trzeci Maj I-IV [c.]
- Trzeci rozbiór
 Trzy modlitwy [c.]
 Trzy piosenki (E. Tupe)
 Trzy studia
 Trzy ścieżki idą z chaty... [inc.] (Z łąk i pól XII)
- Tu był, tu czuł... [inc.] (Willa Wołkońskich III)
- T5, T5 (nuty), T5 (przekł.), T20, T65, Z1,
 Z4 t. 2, Z20, Z26, Z31, Z33, Z41 t. 5, Z44,
 Z47, Z48, Z50, Z53, Zp4, Zp10, Zp26, Zp33
 t. 1, Zp38
 T61, Z4 t. 8
 T63, Z4 t. 6
 T39, Z63, Z64
 Cz-Kł
 zob. Józik Srokacz
 T25, T25 (przekł.)
 T11, T20, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z48
 zob. Tęsknota wygnająca
 T4, T4 (nuty), T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24, Z60, Zp4
 Z4 t. 7, Z4 (rkps)
 Cz-DzK
 T63, Z4 t. 6
 Z11
 T5, T20, T53 t. 1, T65 t. 1, Z4 t. 2, Z24
 T11, T20, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z60, Zp3
 zob. Toast z oddali
 T61, T62, Z4 t. 8, Z60
 zob. Przygrywka [Toczy nam się, toczy...]
 T38, T38 (rkps), T62, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47,
 Z48, Z50, Z60, Zp33 t. 1
 T60
 T61, Z4 t. 8, Z24, Z47 (fragm.), Z48, Z56
 T61, Z4 t. 8, Z41 t. 6, Z50, Z55, Z60, Zp33
 t. 1
 T60
 T53 t. 5
 T11, T53 t. 6
 T54
 T5, T5 (przekł.), T20, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5,
 Z44, Z45, Z47, Z50, Z52, Z53, Z58, Z60,
 Zp4, Zp18, Zp26, Zp33 t. 1, Zp37
 T51, Z4 t. 4, Z58, Z60

- Tu koniec. Chociaż mógłby być początek... [inc.] (Imagina XXI)
 Tu się droga załamała... [inc.] (W głuchym lesie IV)
 Turnieje
 Twarde dzwony
 Ty będziesz silnym... [inc.]
 Ty, coś pątnikiem zaszedł... [inc.]
 Ty, coś walczył dla idei... [inc.] (Głosy ciszy XVIII) [= Fragment]
- Ty góro, Maguro... [inc.] (Pod Beskidami V)
 Ty, gwiazdo... [inc.]
 Ty i wieczór... [inc.] (Listy III)
 Ty mi, nocy, śpiewaj już... [inc.] (Piosenki i pieśni XIII)
 Ty mi się nie dziw... [inc.]
 Ty nam, Boże, nie strój ziemi... [inc.] (Modlitwy wiosenne II)
 Ty tutaj, słonko? (Z daleka IV)
 [Tysiąc osiemset osiemdziesiąt sześć] 1886
 [Tysiąc osiemset osiemdziesiąt osiem] 1888
 [Tysiąc osiemset trzydzieści trzy] [c.] 1833-1863
 [Tysiąc siedemset dziewięćdziesiąt cztery] [c.] 1794
 [Tysiąc siedemset sześćdziesiąt siedem] [c.] 1767-1794
- U bram Awinionu (Sonety prowansalskie II)
 U Felibrów (U Felibrów I)
 U Felibrów I-VI [c.]
 U grobu
 U grobu Pergolesa (Morze XV)
 U okienka [W chacie u mego siedzę okienka...]
- U okienka [U okienka, u mego...]
 U Pięciu Stawów [= Z tatrzańskich podań]
 U proga
- U starej tamy (Na jeziorze III)
- U źródła
- Ucz się... [inc.] (Wstań, o dziecie II)
- Uderzam w Ciebie... [inc.] (Z ksiąg ducha I) [= Inwokacja]
 Uderzył we mnie... [inc.] (Ren III)
 Uderzyły wichrem jęki... [inc.] (Nad mogiłą II)
 Ugodowcom. Bajka nie do druku
 Ulatują nasze ptaki... [inc.] (Pieśni tęsknoty V)
 Ulicznik (A. Negri)
 Ultimus
 Umarłych płacze... [inc.]
 Uniwersał Połaniecki
 Upadek powstania w Wielkopolsce
 Upał (A. Negri)
 Urbanowa
- „Urbs Avinionensis” („Urbs Avinionensis” I)
- „Urbs Avinionensis” I-X [c.]
 Uroczystości imienia Kolumba. Wystawa dydaktyczna [= Wystawa dydaktyczna — Genua, w grudniu]
 Uroczystości imienia Kolumba [c.]
 Urodzona z uśmiechów... [inc.] (Z dziejów pieśni I)
 Urywek [Jak orchidee...]
 Urywek [Nie wam, słowiki...]
- Urywek [O kobieto, co z płochą...]
 Urywek [Wyjść z chaty...]
- T8
 T62, Z4 t. 6, Z56, Z58, Z60, Z61
 T39
 zob. Dzwony [A gdy skołał w czarnej chacie...]
 T5, T53 t. 1, T65, Z4 t. 2, Z31, Zp 33 t. 1
 zob. Inwokacja [Ty, coś pątnikiem zaszedł...]
- T63, Z4 t. 2, Z10, Z20, Z24, Z26, Z41 t. 6, Z44, Z50, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 Z4 t. 3
 T53 t. 5, Z4 t. 3, Z24
 T30, Z4 t. 3
- T11, T20, Z1, Z4 t. 3, Z41 t. 5
 zob. Nie dziw się!
- T4, T4 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24
 T5, T20, T53 t. 4, Z4 t. 2, Zp26, Zp33 t. 1
 zob. Rok nowy
 zob. Rok stary
 T60
 T60
- T60
 T55, Z4 t. 5, Z60, Zp33 t. 1
 T55, Z4 t. 5, Zp33 t. 1
 T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z55, Z60
 zob. W Wielki Piątek
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z50, Z60, Z61
 T5, T5 (nuty), T5 (przekł.), T20, T53 t. 4, Z4 t. 2, Zp31 t. 1
 Z4 t. 3, Z41 t. 5
 T61, Z4 t. 8
 T62, T62 (przeróbka), T62 (przekł.), Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z60
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp33 t. 1
 T31, T31 (rkps), T44, Z18, Z25, Z41 t. 2, Z57, Zp5, Zp20, Zp22 t. 2
 T34, T38, T53 t. 1, Z4 t. 3, Z9, Z24, Z41 t. 5, Z47, Z50
- T63, Z4 t. 6
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5, Z60
 T10, Z4 t. 3
 Tr
 T62, T62 (przekł.), Z4 t. 6, Zp10
 P8, Z50
 T9, T9 (przekł.), Z41 t. 1, Zp23 t. 3
 T45, Z4 t. 3, Z24
 T60
 T60
 P8
 T16, T16 (przeróbka), T16 (przekł.), T44, Z25, Z31, Z35, Z36, Z41 t. 1, Z46, Z50, Z54, Z57, Z59, Zp7, Zp12, Zp19, Zp29, Zp33 t. 3, Zp34
 T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z52, Z56, Z60, Zp33 t. 1
 T55, Z4 t. 5, Z41 t. 6, Z50, Z55, Z58, Z60
- T39
 T39
 T4, T53 t. 1, Z4 t. 1
 T5, T53 t. 1, Z4 t. 2
 T5, T5 (nuty), T5 (przekł.), T20, T53 t. 3, Z4 t. 2, Z10, Z23, Z41 t. 5, Z44, Z47, Z48, Z50, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp18
 T5, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z50
 zob. Przygrywka [Wyjść z chaty...]

- „Uskoki”, powieść z dziejów Słowian południowych T.T. Jeża
 Usta, co we dnie... [inc.] (Noce letnie VII)
 Uścisk wodza
 Uśmiechy (A. Negri)
 Utwory dramatyczne [c.]
 Uwagi o Krasieńskim wywołane książką G. Sarrazina
 Uwagi o Słowackim wywołane książką G. Sarrazina
 Vesalius
 Videntes stellam magi... (Gwiazdy IV)
 Vivarini (Madonna III)
 Vivos voco — mortuos plango [c.]
 W Awinionie
 W błyskawicznym pociągu
 W buncie ducha
 W Burgos, w Kartuzji... [inc.]
 W Castel Fiorentino (Sonety włoskie VI)
 W chacie (Z tamtego świata II)
 W chacie i w polu [fragm. I]
 W chacie i w polu [fragm. II]
 W chacie i w polu [fragm. III]
 W chacie i w polu [fragm. IV]
 W chacie i w polu [fragm. V]
 W chacie i w polu [fragm. VI]
 W chacie u mego siedzę okienka...
 W cichej dolinie
 W cień owinę się jak w rąbek... [inc.] (Noce letnie I)
 W ciszy nocy
 W dolinie Skawy
 W domu i w świecie
 W emigranckim domu
 W gaju (Na palecie II)
 W Gdańsku
 W głuchym lesie (W głuchym lesie I)
 W głuchym lesie I-IV [c.]
 W gorzkiej zadumie... [inc.]
 W górach [Pójdź, pójdź za mną...] (Na palecie V) [= W góry]
 W górach I-IX [c.]
 W górach Grecji
 W góry
 W grotach styryjskich
 W huraganie (A. Negri)
 W imię Ojca, w imię Syna... [inc.]
 W imienniku [Szczęśliwa stokroć...]
 W imienniku [Wielka godzina...]
 W jagnięcej chodzi wełnie... [inc.] (Na Alyscamps III)
 W jarze (Na palecie I)
 W Jaworkach (W górach VIII)
 W kamieniu polnym
 W Kartuzji [Gdy stąd odejdę...] (Sonety włoskie X)
 W Kartuzji [W Burgos, w Kartuzji...]
 W kolebce z polskiej lipy ... [inc.]
 W Kościanie
 W krakowskiej kuźnicy
 W kształt się niewinny... [inc.] (Głosy ciszy XXI)
 W lesie [Zawitał nam dzionek...]
 W lesie I-IV [c.]
 W loggiach I-II [c.]
 W małej piosnce... [inc.] (Pieśni tęsknoty VIII) [= Przygrywka
 Cz-Kł
 T5, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Zp33 t. 1
 T60
 P8
 Z4 t. 7
 zob. O książce i około książki G. Sarrazina: O wielkich poetach romantycznych Polski
 zob. iw.
 T3, Z4 t. 7, Z41 t. 6
 T34, T53 t. 5, Z4 t. 3, Zp3
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z60, Z61
 T34, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z50, Zp33 t. 1
 T39, T44, Z35, Z41 t. 4, Z57 t. 2
 T55, Z4 t. 5, Z60
 Cz pośm — 8
 zob. W Kartuzji
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z60
 T34, T53 t. 4, Z4 t. 5
 zob. Dwie gwiazdy
 zob. Czego ty błędiesz...
 zob. Oj, usnij...
 zob. Oj, porośła bujna trawa...
 zob. Ponięcie się...
 zob. Ciemnym lasem...
 zob. U okienka [W chacie u mego siedzę okienka...]
 T55, Z4 t. 5, Z42, Z60, Z61
 T5, T5 (nuty), T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Zp33 t. 1
 T5, T53 t. 1, Z4 t. 2
 T31, T31 (przekł.), T44, Z1 t. 2, Z18, Z25, Z41 t. 2, Z57, Zp5, Zp14, Zp33 t. 3
 T26
 zob. Pan Balcer w Brazylii (fragm., przeróbka)
 T11, T20, T53 t. 3, Z4 t. 3
 Tr, Z25, Z41 t. 4, Z57 t. 2
 T62, Z4 t. 6
 T62, Z4 t. 6, Z55, Z58, Z60
 T11, T11 (przekł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 2, Z60, Z61
 T11, T53 t. 3, Z4 t. 3, Z50
 T4, T4 (rkps), T20, T53 t. 4, Z4 t. 1, Z41 t. 5, Z50, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 Z4 t. 3
 zob. W górach [Pójdź, pójdź za mną...]
 Cz-KW
 P8
 zob. Hejnał [W imię Ojca, w imię Syna...]
 Z4 t. 2
 Z4 t. 7, Z41 t. 6, Z50
 T55, Z4 t. 5
 T11, T11 (przekł.), T20, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T4, T20, T53 t. 4, Z4 t. 1, Z60
 T34, Z4 t. 3, Z61
 T51, Z4 t. 4, Z60, Zp33 t. 1
 Z4 t. 6
 Z4 t. 7, Z41 t. 6, Z50
 T60
 T60
 T63, Z4 t. 6
 T25, Zp26
 T34, T34 (rkps), T53 t. 3, Z4 t. 3
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z58, Z60
 T62, Z4 t. 6, Z48

- W miasteczku
W miejskim szpitalu (A. Negri)
W miesięczną noc
W miesięcznych blaskach... [inc.] (Noce letnie VI)
W mieście
W miłości nie ma zdrady... [inc.] (Listy XIV) [=
Jeśli milczenie ma starczyć za słowa...]
W mojej małej, niskiej izbie... [inc.]
W mojej małej, niskiej izbie aż pod pułap... [inc.]
(Gospa Regina XIV)
W mojej małej, niskiej izbie mam okienka dwa
nie duże... [inc.] (Gospa Regina I)
W mojej małej, niskiej izbie pełno kwiecia i zie-
leni... [inc.] (Gospa Regina II)
W mojej małej, niskiej izbie zwierciadłana szyba
stoi... [inc.] (Gospa Regina X)
W noc cichą czuwam... [inc.]
W noc wiosenną... [inc.] (Modlitwy wiosenne III)
[= Ojczy nasz!]
W nocy
W oddalonych... [inc.]
W Olszynie
W osadzie

W Palmową Niedzielę
W Parmie (Drobiazgi włoskie IV)
W pasiece
W piekle mąk długich... [inc.]
W Piotrowej bazylice... [inc.]
W pińskim porcie
W piwnicznej izbie

W pole, w pole... [inc.]
W polu
W poranek (W górach III)
W porcie
W porcie Darseny (Morze X)
W Porta Pia (Nokturny rzymskie I)
W przestrzeniach nieskończonych... [inc.] (Pod-
wiośnie VI)
W przytulku nocnym (A. Negri)
W pustelni
W rocznicę Irydiona [= Autorowi „Irydiona”;
W rocznicę śmierci autora „Irydiona”; W rocz-
nicę śmierci Zygmunta Krasińskiego]
W rocznicę Szopena

W rocznicę śmierci autora „Irydiona”
W rocznicę śmierci Zygmunta Krasińskiego
W rocznicę Termopilów
W San Michele (Sonety włoskie VIII)
W San Onofrio (Na Janiculum III)
W Sant Onofrio
W skrusze (Psałterz dziecka VI)
W słoneczność
W słoneczność my patrzymy... [inc.]
W smutku (Psałterz dziecka III)
W sprawie jubileuszu E. Orzeszkowej
W sprawie protestu
W sprawie równouprawnienia kobiet
W starości swojej ziemia... [inc.]
W starym absydzie
W starym klasztorze
W starym młynie

W Sykstyń (W Sykstyń I)
W Sykstyń I-V [c.]
W szerokiej ciszy... [inc.] (Willi Wołkońskich II)
W szerokim, pustym polu... [inc.] (W głuchym
lesie III)
W szpitalu (E. Amicis)

T62, Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z58, Z60
P8
zob. Świat by już dawno przestał trwać
T5, T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z41 t. 5
T39

T30, Z4 t. 3, Z24
Z24

T55, Z4 t. 4, Z24

T55, Z4 t. 4

T55, Z4 t. 4

T55, Z4 t. 4
T53 t. 1

T4, T4 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 1, Z24
zob. Noc w Nervi
T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
T60
T57, T57 (przekł.), Z41 t. 4, Z50, Z51, Z57 t. 2,
Zp9, Zp22 t. 1, Zp33 t. 4, Zp40
T37, Z4 t. 3
T55, Z4 t. 4, Z52, Z56, Z58, Z60
T37
T38, Z4 t. 5
zob. O zmierzchu [W Piotrowej bazylice...]
T11, T20, T53 t. 2, Z4 t. 3
T12, T34, T53 t. 4, Z2, Z4 t. 3, Z10, Z24, Z26,
Z33, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52,
Z53, Z58, Zp4, Zp26, Zp38
T45, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z60, Zp4, Zp33 t. 1
T25, T25 (rkps)
T4, T20, T53 t. 4, Z4 t. 1, Z60
zob. Pan Balcer w Brazylii (fragm.)
T51, Z4 t. 4, Z60
T51, Z4 t. 4, Z58

T62, T63, Z4 t. 6, Z41 t. 6
P8, Z50
T55, Z4 t. 5

T34, T34 (rkps), T38, T45, T53 t. 5, Z4 t. 3
T34, T34 (nuty), T34 (przekł.), T38, T53 t. 5,
Z4 t. 3, Zp31, Zp33 t. 1
zob. W rocznicę Irydiona
zob. W rocznicę Irydiona
T11, T53 t. 2, Z4 t. 3
T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z50, Z58, Z60, Z61
T51, Z4 t. 4, Z60
zob. Na krążgankach Eremitów
T69, Z4 t. 7
zob. Pieśń noworoczna
zob. Pieśń noworoczna
T69, Z4 t. 7
Cz-GW
Cz-KL
CZ-NG
T11, T20, T53 t. 1, Z4 t. 2, Zp3
T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z58, Z60, Z61
Z50
T16, T16 (przekł.), Z25, Z36, Z41 t. 1, Z57,
Zp12, Zp19, Zp33 t. 3, Zp40
T51, T51 (rkps), Z4 t. 4
T51, Z4 t. 4
T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z50, Z58, Z60

T62, Z4 t. 6
zob. Serce (E. Amicis)

- W śnie cię widziałam... (A. Negri) P8
 W świat T60
 W trzejkrólowy wieczór zob. Dwie gwiazdy
 W wagonie (U Felibrów IV) T55, T55 (przekł.), Z4 t. 6, Z41 t. 5, Zp33 t. 1
 W Warszawie T60
 W Weronie T11, T53 t. 2, Z4 t. 2, Zp33 t. 1
 W Wielki Piątek [= U grobu] T45, T45 (rkps), Z4 t. 3, Z24
 W wielkiej i pustej nawie... [inc.] (Listy XI) T30, Z4 t. 3
 W Wielkopolsce T60
 W winiarskim forcie T16, T16 (rkps), T16 (przekł.), T44, Z1 t. 2, Z21, Z22, Z25, Z30, Z35, Z36, Z41 t. 1, Z54, Z57, Z59, Zp12
 Z4 t. 1, Z41 t. 5
 zob. Po co śpiewać? Po co?...
 T4, T53 t. 5, Z4 t. 1, Z24
 zob. Na cmentarzu. Na Dzień Zaduszny
 T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z56, Z58, Z60, Z61
- W wiosenny dzionek... [inc.] T51, T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z58, Z60, Z61, Zp33 t. 1
 W zadumaniu T34, T34 (rkps), T53 t. 5, Zp33 t. 1
 W Zaduszny Dzień I-III [c.] T60
 W Zaduszny Dzień [Garsć ziemi wzmęm...] Cz-Kal
 W zakrystii na Murano (Sonety włoskie V) [= W zakrystii] T63, Z4 t. 6
 W zatoce Baji. Willa Cyclerona [= Willa Cyclerona] T45, Z4 t. 3, Z10, Z24, Z41 t. 5, Z45, Z48, Z56, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 Z4 t. 8, Z10, Z23, Z24, Z27, Z33, Z41 t. 6, Z47, Z48, Z50, Z53, Zp26, Zp33 t. 1, Zp38
 T61, T61 (przekł.), Z4 t. 8, Z24
 T60
 zob. Na Dunajcu [Wąziutkie nasze łodzie...]
 zob. Piosenka [Wczesnym rankiem tuman płynie...]
- W zielone I-VIII [c.] P8
 W ziemi włoskiej T11, Z1, Z4 t. 3, Z38, Z41 t. 5
 W zimowy poranek Z4 t. 2
 W złotej kolebce... [inc.] (Z ksiąg ducha VIII) T6
 Warszawa T37, T37 (przeróbka)
 T15 (2x), Z14 (2x)
 T26, T26 (przekł.), Zp26
 T62, Z4 t. 6, Z24, Z41 t. 6, Zp3, Zp33 t. 1
 T34, T34 (przekł.), T53 t. 5, Z4 t. 3, Z24, Z41 t. 5, Z50, Z61
 Z42
 T5, T53 t. 4, Z4 t. 2, Z24
 T63, Z4 t. 6
 T38, Z4 t. 3
 T51, Z4 t. 4, Z60
 T51, Z4 t. 4, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 zob. Rok nowy
- Warszawie P8
 Wąpiącym P8
 Wąwóz Samosierry T4, T53 t. 1, Z4 t. 1
 Wąziutkie nasze łodzie... [inc.] T63, Z4 t. 4
 Wczesnym rankiem tuman płynie... [inc.] T4, T53 t. 5, Z4 t. 1, Z24
 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 3 (2x), Z41 t. 5, Z48, Z50, Z55, Z60, Zp33 t. 1
 T5, T5 (nuty), T20, T53 t. 4, T65, Z4 t. 2, Z24, Z31, Zp18, Zp33 t. 1
 T69, Z4 t. 7, Z24
 T34, T53 t. 6
 T11, T20, T53 t. 3, Z4 t. 3, Z48, Z56, Z58, Z60
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T19, Zp26
 zob. Przygrywka [Wiejcie więc znowu...]
 Z33
 T11, T20, T53 t. 3, T65, Z4 t. 3, Z24, Z31, Z33, Z34
- Wdowa (A. Negri) P8
 We mgłach biją... [inc.] (Piosenki i pieśni VIII) T11, Z1, Z4 t. 3, Z38, Z41 t. 5
 Wejdź, wejdź wyżej... [inc.] Z4 t. 2
 Wenecja — Weronia — Roveredo T6
 Wesele T37, T37 (przeróbka)
 Wesołe chwile małych czytelników T15 (2x), Z14 (2x)
 Wesoły Janek T26, T26 (przekł.), Zp26
 Wzwanie [Do żywych źródeł idźmy...] T62, Z4 t. 6, Z24, Z41 t. 6, Zp3, Zp33 t. 1
 Wzwanie [Nie przychodź do mnie...] T34, T34 (przekł.), T53 t. 5, Z4 t. 3, Z24, Z41 t. 5, Z50, Z61
 Z42
 T5, T53 t. 4, Z4 t. 2, Z24
 T63, Z4 t. 6
 T38, Z4 t. 3
 T51, Z4 t. 4, Z60
 T51, Z4 t. 4, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 zob. Rok nowy
- Węglarze P8
 Wichrem porwany P8
 Widzącą wiarę zdobądź... [inc.] (Głosy ciszy XXV) T4, T53 t. 1, Z4 t. 1
 Widenie [I porwał mnie Pan...] T63, Z4 t. 4
 Widenie Korsyki (Morze XIX) T4, T53 t. 5, Z4 t. 1, Z24
 Widenie morza (Morze II) T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 3 (2x), Z41 t. 5, Z48, Z50, Z55, Z60, Zp33 t. 1
 Widzę jasność jutrzenną... [inc.] T5, T5 (nuty), T20, T53 t. 4, T65, Z4 t. 2, Z24, Z31, Zp18, Zp33 t. 1
 T69, Z4 t. 7, Z24
 T34, T53 t. 6
 T11, T20, T53 t. 3, Z4 t. 3, Z48, Z56, Z58, Z60
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T19, Zp26
 zob. Przygrywka [Wiejcie więc znowu...]
 Z33
 T11, T20, T53 t. 3, T65, Z4 t. 3, Z24, Z31, Z33, Z34
- Widzenie morza (Morze II) T63, Z4 t. 6
 Widzę jasność jutrzenną... [inc.] T38, Z4 t. 3
 Widzę was znowu... (A. Negri) T51, Z4 t. 4, Z60
 Widziadła (A. Negri) T51, Z4 t. 4, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 Widziałam pieśni... [inc.] (Z dziejów pieśni II) zob. Rok nowy
 Wieczna sielanka (A. Negri) P8
 Wieczność pielgrzyma... [inc.] (Z ksiąg ducha XV) T63, Z4 t. 4
 Wieczny spoczynek... [inc.] (W Zaduszny Dzień II) T4, T53 t. 5, Z4 t. 1, Z24
 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 3 (2x), Z41 t. 5, Z48, Z50, Z55, Z60, Zp33 t. 1
 T5, T5 (nuty), T20, T53 t. 4, T65, Z4 t. 2, Z24, Z31, Zp18, Zp33 t. 1
 T69, Z4 t. 7, Z24
 T34, T53 t. 6
 T11, T20, T53 t. 3, Z4 t. 3, Z48, Z56, Z58, Z60
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T19, Zp26
 zob. Przygrywka [Wiejcie więc znowu...]
 Z33
 T11, T20, T53 t. 3, T65, Z4 t. 3, Z24, Z31, Z33, Z34
- Wieczorny dzwon... [inc.] (Z daleka VI) T69, Z4 t. 7, Z24
 T34, T53 t. 6
 T11, T20, T53 t. 3, Z4 t. 3, Z48, Z56, Z58, Z60
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T19, Zp26
 zob. Przygrywka [Wiejcie więc znowu...]
 Z33
 T11, T20, T53 t. 3, T65, Z4 t. 3, Z24, Z31, Z33, Z34
- Wieczorny pacierz (Psalterz dziecka VIII) T69, Z4 t. 7, Z24
 Wieczór (Dnie i noc V) (J. Vrchlický) T34, T53 t. 6
 Wieczór już, Panie... [inc.] (Pieśni nocy IV) T11, T20, T53 t. 3, Z4 t. 3, Z48, Z56, Z58, Z60
 Wieczór mglisty, wieczór bładny... [inc.] (W lesie I) T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 Wieczór w lesie I-III [c.] T19, Zp26
 Wiejcie więc znowu... [inc.] zob. Przygrywka [Wiejcie więc znowu...]
 Wiejska doła [c.] Z33
 Wiejska droga (Na palecie III) [= Ciężka droga] T11, T20, T53 t. 3, T65, Z4 t. 3, Z24, Z31, Z33, Z34

- Włelcy (A. Negri)
 Wielka godzina... [inc.]
 Wielka lampa... [inc.] (Echa florenckie IX)
 Wielki dzień Wojciecha
 Wielki Ty jesteś... [inc.]
 Wielkopolskim posłom
 Wiem, że w okienku... [inc.] (Z słowiczycy pieśni III)
 Wiersze
 Wiersze nieznanne
 Wiersze różne [c.]
 Wiersze wybrane
 Wiersze wybrane
 Wierze
 Więści morza (Morze VI)
 Więć ku Fiesole... [inc.] (Echa florenckie VII)
 Więć mi nawiążcie... [= Z moich piosnek]
 Więć stoję tutaj... [inc.] (Listy znad morza II)
 Wiktor Hugo
 Willa Cyncerona
 Willa Wołkońskich I-III [c.]

 Winiety
 Wiosenka
 Wiosenną nocą
 Wiosenne noce [c.]
 Wiosenne widoki Bugu (Z poematu „Unici” III)
 Wiosenne witanie ziemi
 Wiosenny hymn Ahaswera (J. Vrchlický)
 Wiosna
 Wiosna do poety
 Wiosna i dzieci. Nowa książeczka
 Wiosno, tyś hymnem... [inc.]
 Wisła

 Witaj zdrowy, roku nowy... [inc.]
 Wizja
 Wkoło mnie otoczyły... [inc.]
 Własny aromat... [inc.] (Z ksiąg ducha XIII)
 [= Fragment]
 Włochy (H. Heine)
 Woda taka cicha... [inc.]
 Wodospad (A. Negri)
 Wojciech Zapala

 Wojna. Poemat... do obrazów A. Grottgera
 Wojna. Z teki Grottgera
 Wojna I-V [c.] (L. Ackerman)
 Wokluzja (Sonety prowansalskie V)
 Wokół wystawy Wereszczaginowskiej w Wiedniu
 Wolność i sprawiedliwość... [inc.] (Wojna V) (L. Ackerman)
 Wolny najmita

 Wracają czasy serdecznych boleści... [inc.] (Z poematu „Unici” I)
 Wrażenia z Pawii
 Wrażenia z podróży
 Wsiąłem ci ja w czarną rolę... [inc.] (Na fujarcie IX)

 Wskroś dziennej wrzawy... [inc.] (Koniec wieku II)
 Wskroś nocy
 Wskroś nocy [c.]
 Wspomnienie szkolne
 Wstań, o dziecię... [inc.] (Wstań, o dziecię I)
- P8
 zob. W imionniku
 T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z50, Z64
 Cz-DzCh
 zob. Fragment [Wielki Ty jesteś...]
 zob. Posłom wielkopolskim

 T11, T20, T53 t. 5, Z4 t. 3, Z56, Z58, Z60, Z61
 Z26
 Z34
 Z55 (5 ×), Z58 (2 ×), Z60 (3 ×)
 Z27, Z28, Z61
 zob. Wiersze
 zob. Credo
 T51, Z41 t. 5, Z60
 T51, T51 (rkps), Z4 t. 4, Z61, Z64
 T38, Z4 t. 3, Z24, Z48
 T62, Z4 t. 6
 Z50, Z63, Zp33 t. 4
 zob. W zatoce Baji. Willa Cyncerona
 T51, T51 (rkps), T51 (przekł.), Z4 t. 4, Z41 t. 5,
 Z48, Z50, Z58, Zp31, Zp33 t. 1
 zob. Szlendaki
 T37, T37 (przeróbka)
 zob. Przy oknie siedzę...
 zob. Noce letnie
 Z4 t. 8, Z41 t. 6, Z50
 Z4 t. 3, Z4 (rkps), Z24
 T34, T53 t. 6
 T60
 T34, T53 t. 1, Z4 t. 3, Zp11
 T19 (2 ×), Z15 (2 ×)
 Z4 t. 2
 T45, T45 (rkps), Z4 t. 3, Z24, Z41 t. 5, Zp33 t. 1,
 Zp38
 zob. Nowy rok
 zob. Śnieżne pole
 zob. Przygrywka [Wkoło mnie otoczyły...]

 T63, Z4 t. 6
 P4 t. 2
 zob. Na jeziorze
 P8
 T9 (2 ×), T9 (przekł.), Z25, Z41, Z48, Z57,
 Zp7, Zp14, Zp19, Zp23 t. 2, Zp33 t. 3
 T13, Z4 t. 5, Z61 (fragm.)
 zob. Wojna. Poemat... do obrazów A. Grottgera
 T11, T53 t. 6, Z34
 T55, Z4 t. 5, Z48, Z58, Z60
 Cz-TI

 T11, T53 t. 6
 T4, T4 (rkps), T4 (przekł.), T20, T53 t. 4,
 Z4 t. 1, Z10, Z24, Z41 t. 5, Z44, Z45, Z47,
 Z48, Z50, Z52, Z53, Z56, Z58, Z60, Zp3,
 Zp26, Zp33 t. 1, Zp39

 Z4 t. 8, Z41 t. 6
 zob. Luźne kartki. Wrażenia z Pawii
 T6, Z41 t. 4, Zp33 t. 4

 T5, T5 (przekł.), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2,
 Z26, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z45, Z47, Z50,
 Z52, Z53, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp4, Zp33
 t. 1
 T38, Z4 t. 5, Z41 t. 6
 T4, Z4 t. 1, Z24
 T53 t. 1
 T49
 T34, T38, T53 t. 1, Z4 t. 3, Z24, Z33, Z41 t. 5,
 Z47, Z50

- Wstań, o dziećci I-III
- Wstęp [Nie wam, słowiki...]
- Wstęp [Nie mogę mówić do was, jak bym chciała...]
- Wstęp [Za ostatnim poetą zamknęła się brama...]
[= Stara bajka]
- Wstępna (Ghazele I) (J. Vrchlický)
- Wszedł księżyc. Rogi łowieckie zabrzmiły...
[inc.] (Imagina XVIII)
- Wszedł nów. I wnet się... [inc.] (Imagina IX)
- Wszystek we wszystkim... [inc.] (Z ksiąg ducha XIX)
- Wśród leśnej poręby... (A. Negri)
- Wy, co z zastygłą piersią... [inc.] (W Zaduszny Dzień I)
- Wybór nowel
- Wybór pism
- Wybór pism (H. Heine)
- Wybór poezji
- Wybór utworów poetyckich
- Wybór wierszy
- Wyjdę z chaty... [inc.]
- Wyprawa na Moskwę
- Wyroczny klucz żywota
- Wystawa dydaktyczna — Genua, w grudniu
- Wyzwanie (A. Negri)
- Z albumu Chopina I-II [c.]
- Z bliska i z daleka [c.]
- Z bliska widziałam... [inc.] (Z daleka I)
- Z chaty I-III [c.]
- Z cmentarzy
- Z cyklu Italia. Z oddali
- Z cyklu „Życie” [A moje prawo...]
- Z cyklu „Życie” [Ilem ja świtów...]
- Z cyklu „Życie” [Ja — promień...]
- Z cyklu „Życie” [Na złocistej lodydze...]
- Z cyklu „Życie” [Nic darmo...]
- Z cyklu „Życie” [Nie twardniej mi...]
- Z cyklu „Życie”. Posłanie
- Z cyklu „Życie” [Proch ziemi...]
- Z cyklu „Życie” [Próżno mi iść...]
- Z cyklu „Życie” [Przez ostre, ciemne drogi...]
- Z cyklu „Życie”. Przygrywka
- Z cyklu „Życie” [Sam w sobie bramą...]
- Z cyklu „Życie” [Ten, co się o prawdę kusi...]
- Z cyklu „Życie” [Z naturą pracuj...]
- Z cyklu „Życie” [Z sobą ja niosę...]
- Z dała słycać jęk i krzyki... [inc.]
- Z daleka
- Z daleka I-X [c.]
- Z dalekich stron i czasów [c.]
- Z długiej się nocy ku światłu obrócić... [inc.]
- Z dni smutku I-II [c.]
- Z dziejów natchnień Mickiewicza
- Z dziejów pieśni I-II
- Z Fragmentów
- Ż glazu na glaz... [inc.] (Ren V)
- Z głębin cichych zamyśleń... [inc.] (Z ksiąg ducha IV)
- Z Heraklita (Ghazele II) (J. Vrchlický)
- Z Ibn-Jemina (J. Vrchlický)
- Z kołędą
- Z ksiąg ducha I-XXXVI [c.]
- Z ksiąg Hioba (Ghazele VI) (J. Vrchlický)
- Z ksiąg prorockich I-II [c.]
- T34, T34 (przekł.), T53 t. 1, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z47, Z50
zob. Urywek
zob. Nie mogę mówić do was, jak bym chciała...
- T4, T20, T53 t. 2, Z4 t. 1, Z60, Zp3
T11, T53 t. 6
- T8
T8
- T63
P8
- T4, T20, T53 t. 5, Z4 t. 1, Z24
Z35, Z43, Z49
T44, Z1, Z50
P4
T20, Z10, Z20, Z24, Z29, Z30, Z47, Z52, Z56, Z58
Z38
Z44
zob. Przygrywka [Wyjdę z chaty...]
T60
Z4 t. 8, Z41 t. 6, Z44, Z47, Z48, Z50, Z52, Z56, Z58, Z60, Z61, Zp33 t. 1
zob. Uroczystości imienia Kolumba. Wystawa dydaktyczna
P8, Z50
T34, T34 (rkps), T53 t. 5, Z4 t. 5, Zp33 t. 1
Z1
T5, T53 t. 4, Z4 t. 2, Z24
T11, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z50, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
T16, T16 (przekł.), Z25, Z41 t. 2, Z57, Zp19
zob. Ku chacie [Co mi nada...]
zob. A moje prawo...
zob. Ilem ja świtów...
zob. Ja — promień...
zob. Na złocistej lodydze...
zob. Nic darmo...
zob. Nie twardniej mi...
zob. Posłanie [Czy pójde droga...]
zob. Proch ziemi...
zob. Próżno mi iść...
zob. Przez ostre, ciemne drogi...
zob. O nowym ranku...
zob. Sam w sobie bramą...
zob. Ten, co się o prawdę kusi...
zob. Z naturą pracuj...
zob. Z sobą ja niosę...
zob. Obrona
zob. Z oddali
T5, T20, T53 t. 4, Z4 t. 2, Z61, Zp33 t. 1
Z48
T11, T20, Z4 t. 2, Z61
T4, T4 (przekł.), T20, T53 t. 1, Z4 t. 1, Z41 t. 5, Z48, Z50, Z52, Z58, Z60, Zp33 t. 1
Cz-B
T4, T53 t. 1, Z4 t. 1
zob. Nie mogę mówić do was...
T34, T53 t. 2, Z4 t. 5, Z60, Z61
- T63, Z4 t. 6
T11, T53 t. 6
T34, T53 t. 6
T37, T37 (rkps), T37 (przeróbka), Z4 t. 3
T63, Z4 t. 6, Z41 t. 6, Z50, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
T11, T53 t. 6
T11, T11 (przekł.), T20, T53 t. 5, Z4 t. 2, Z55, Z60, Zp3

- Z ksiąg Sybilli
 Z lekkiej czareczki... [inc.] (A. Negri)
 Z lipy samo złoto... [inc.] (Serenady II) (J. Vrchlický)
 Z liryk i obrazków
 Z listów św. Katarzyny
 Z łąk i pól I-XIII [c.]
- Z marzeń — tęsknot... [inc.]
 Z melodii hebrajskich (H. Heine)
 Z młodu, z młodu... [inc.]
 Z moich piosnek
 Z mojej biblii [Z proroków onych daj mi być pobitych...] [= Modlitwa]
 Z mojej biblii I-X [c.] [= Z mojej księgi]
- Z mojej księgi [c.]
 Z mojej księgi [c.]
 Z mojej małej, niskiej izby... [inc.] (Gospa Regina VII)
 Z naturą pracuj... [inc.] (Z ksiąg ducha XIV) [= Z cyklu „Życie”]
 Z oddali [= Czekać mnie; Ku swoim; Z daleka]
- Z oddali [c.]
 Z pian na piany... [inc.] (Ren I)
 Z pieśni I
 Z pieśni IV
 Z pieśni VI
 Z pieśni XVIII
 Z podróży po Harcu (H. Heine)
 Z poematu „Unici” I-III [c.]
 Z pola i z lasu [c.]
 Z pompejańskiego fryzu
 Z powodu wystawy ogrodniczej
 Z powodu wystawy secesjonistów w Wiedniu
 Z powrotem (Z tamtego świata III)
 Z prochu powstałeś!
 Z progę chaty
 Z proroków onych daj mi być pobitych... [inc.]
- Z przeszłości. Fragmenty dramatyczne
 Z psalterza wieków
 Z Roku Mickiewiczowskiego
 Z Rzymu
 Z sierocych gniazd (Psalterz dziecka XIV)
 Z słowicznych pieśni I-III [c.]
- Z sobą ja niosę... [inc.] (Z ksiąg ducha XXVIII) [= Z cyklu „Życie”]
 Z szopką
- Z tamtego świata. Do tryptyku Pruszkowskiego I-III [c.]
 Z tatrzańskich podań
 Z teki Grottgera
 Z trzykrólową gwiazdą
 Z 1835 [tysiąc] roku [= Kartka z 1835 roku]
 Z wędrownych szlaków
 Z wędrowek po więzieniach, fortach i łąkach warszawskiej
 Z wieczornych pieśni [c.]
 Z wiejskiej szkółki
- Z włamaniem
- Za co?
- Z4 t. 8, Z41 t. 6, Z60
 zob. Bratek (A. Negri)
- T11, T53 t. 6
 T65, Z31 (2×)
 Z4 t. 6
 T5, T5 (rkps), T5 (nuty), T20, T53 t. 3, Z1, Z41 t. 5, Z45 (2×), Z48, Z50, Z52, Z55, Z58, Z60, Z61, Zp33 t. 1
 zob. Fragment [Z marzeń — tęsknot...]
 P4 t. 1
 zob. Przygrywka [Z młodu, z młodu...]
 zob. Więc mi nawiażcie...
- T38, T61, Z4 t. 8
 T34, T34 (rkps), T38, T53 t. 5, Z4 t. 5, Z50, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
 T53 t. 5
 zob. Z mojej biblii [c.]
- T55, Z4 t. 4
- T63, Z4 t. 6
 T11, T11(nuty), T20, T53 t. 3, Z4 t. 2, Z20, Z24, Zp26, Zp33 t. 1
 T53 t. 3
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5
 zob. Imagina (fragm.)
 zob. Imagina (fragm.)
 zob. Imagina (fragm.)
 zob. Imagina (fragm.)
 Z50
 Z4 t. 8, Z4 (rkps), Z41 t. 6, Z50, Z55
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3, Z41 t. 5, Z50, Zp33 t. 1
 zob. Prace Amora
 Cz-Ś
 Cz-TI
 T34, T53 t. 4, Z4 t. 5
 Cz-Dz d W
 T38
 zob. Z mojej biblii [Z proroków onych daj mi być pobitych...]
 T3, Z4 t. 7, Z41 t. 6
 Z4 t. 7
 T50
 zob. Do braci zmartwychwstańców
 T69, Z4 t. 7
 T11, T20, T53 t. 5, Z4 t. 3, Z55, Z58, Z60, Zp33 t. 1
- T63, Z4 t. 6
 T5, T20, T53 t. 4, Z1, Z2, Z4 t. 2, Z20, Z24, Z26, Z41 t. 5, Z42, Z44, Z45, Z47, Z48, Z50, Z52, Z56, Z58, Z60, Zp33 t. 1
- T34, T53 t. 4, Z4 t. 5
 zob. U Pięciu Stawów
 T11, Z4 t. 5, Z10, Z48, Z55, Z58, Z60
 T62, Z4 t. 6, Z24
 T21, Z41 t. 4, Z57 t. 2
 Z41 t. 4, Z50, Zp33 t. 4
- Cz pośm-9
 zob. Wieczne pieśni [c.]
 T4, T4 (przekł.), T53 t. 4, Z1, Z2, Z4 t. 1, Z24, Z41 t. 5, Z42, Z44, Zp3, Zp33 t. 1
 T40, T40 (przekł.), T46, Z41 t. 3, Z42, Z43, Z46, Z48, Z50, Z51, Z53, Z54, Z57 t. 2, Z59, Zp20, Zp22 t. 3, Zp23 t. 1, Zp25, Zp27, Zp28, Zp29, Zp33 t. 3, Zp34, Zp38, Zp40
 Z4 t. 6, Z41 t. 6, Zp38

- Za jedno ciebie błogosławię... [inc.] (Pieśni nocy II)
 Za krata
 Za oceanem I-IV [c.]
 Za ostatnim poetą zamknęła się brama... [inc.]
- Za przykładem bogów
 Za rodziców (Psałterz dziecka II)
 Za rodzinną wioskę (Psałterz dziecka IV)
 „Za winy ojców”. Powieść Jeske-Choińskiego
 Za współbraci (Psałterz dziecka X)
 Zabierz mnie... (A. Negri)
 Zachowaj słowo... [inc.] (Z mojej biblii III)
 Zachód w Fiesole
 Zaczęło się to pewnego ranka... [inc.] (W zielone II)
 Zadumane moje oczy... [inc.] (Z ksiąg ducha XXXIII) [= Dusza moja w gwiazdach czyta...]
 Zagubiona w lesień ciszy... [inc.] (W lesie II)
 Zaklinam ciebie... [inc.] (Echa majowe I)
 Zakończenie
 Zakręcił się wiatr... [inc.]
 Zakwitły ciernie... [inc.]
 Zakwitły ciernie [c.]
 Zamknięta... cicha... [inc.] (Willa Wołkońskich I)
 Zamodrzała puszcza świtem...
 Zanim z chłopięcia rycerz wyrośnie... [inc.]
- Zapłonęła, zagorzała... [inc.]
 Zapustnej Warszawie
 Zareczona (A. Negri)
 Zaslona Mai (A. Orvieto)
 Zaszła zorza... [inc.] (Pieśni bez echa X)
 Zaszumił las... [inc.] (Z łąk i pól XIII)
- Zaszumią... [inc.]
 Zaświadcze mi, nocko jasna... [inc.] (Na fujarce XII)
- Zawitał nam dzionek... [inc.]
 Zawsze leciałam... [= O brzasku]
 Zbiór nowel i obrazków
 Zdobycie trybuny
 Ze skarbcą M. Konopnickiej na budowę jej pomnika
 Ze starej kroniki (Kartki prowansalskie I)
 Ze szkoły
- Ze Szwajcarii
 Ze wspomnień o T. Lenartowiczu
 Ze współczesnej rzeźby włoskiej
 Ześlij nam, Panie... [inc.] (Modlitwy I)
 Zgorzałemu miastu
 Zgubionej w cichym i samotnym lesie... [inc.] (Z daleka VII)
 Ziemia (A. Negri)
 Ziemia [c.]
 Ziemie polskie [= Polskie ziemie]
 Zima
 Zima do poety [= Zima poety]
 Zima poety
 Złotą swą pszczołę... [inc.] (Braciom pieśniarzem II)
 Złoto, srebro
 Złoty wiek Peryklesa (O. Hoecker)
 Złożyć broń!
 Zmartwychwstanie
 Zmartwychwstanie [c.]
 Zmierczaj przejrzyści... [inc.] (Wieczorne pieśni I)
 Znam cię, falo... [inc.] (Ren VIII)
- T11, T20, T53 t. 3, Z4 t. 3, Z24
 T39, T39 (przekł.), Zp23 t. 1
 T61, Z4 t. 8, Z41 t. 6, Zp33 t. 1
 zob. Wstęp [Za ostatnim poetą zamknęła się brama...]
 zob. Dwa grobowce
 T69, Z4 t. 7, Z24
 T69, T69 (przekł.), Z4 t. 7
 Cz-Kł
 T69, Z4 t. 7
 P8
 T34, T38, T53 t. 5, Z60
 T51, T51 (rkps), T51 (przekł.), Z60, Zp 38
- T34, T53 t. 5, Z4 t. 3
- T63, Z4 t. 6
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T4, T4 (przekł.), T53 t. 5, Z4 t. 1, Z41 t. 5
 T60
 T38, Z4 t. 3, Zp18
 T34, T38, T53 t. 1, Z4 t. 3, Z24
 T53 t. 1
 T51, Z4 t. 4, Z41 t. 5, Z50, Z58, Z60
 zob. Na Kurpikach
 zob. Do polskich dzieci [Zanim z chłopięcia rycerz wyrośnie...]
 T61, T65, Z4 t. 3, Z31, Z48
 T61, Z4 t. 8, Z41 t. 2, Zp33 t. 1
 P8
 P
 T34, T53 t. 3, Z4 t. 3
 T5, T5 (nuty), T5 (przekł.), T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z24, Z38, Z41 t. 5, Z42
 T38, T38 (przekł.), Z4 t. 3, Z47, Z48, Zp10
- T5, T5 (rkps), T20, T53 t. 3, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5, Z50
 zob. W lesie
 T34, T53 t. 1, Z4 t. 3, Z9, Z34, Zp33 t. 1
 Z25
 Z42
- Z9
 T55, T55 (przekł.), Z4 t. 5
 T40, T46, Z41 t. 3, Z46, Z48, Z50, Z51, Z54, Z57 t. 2, Z59, Zp23 t. 1, Zp26, Zp29, Zp33 t. 3, Zp34
 Cz-KC
 zob. Teofil Lenartowicz (fragm.)
 Cz-Kr
 T5, T53 t. 5, Z4 t. 2
 T61, Z4 t. 8
- T5, T53 t. 4
 P8
 Z21, Z22
 T58, Z21, Z22
 T37, Z2
 T38, T45, Z4 t. 3
 zob. Zima do poety
- T62, T62 (przekł.), T63, Z4 t. 6
 zob. Nasze srebro, złoto...
 zob. Olimpijczyk (O. Hoecker)
 Z63
 zob. O! Zmartwychwstanie wszystkiemu...
 T53 t. 1
 T5, T5 (nuty), T5 (przekł.), T20, Z1, Z4 t. 2, Z41 t. 5
 T34, T53 t. 2, Z4 t. 5

- Zniechęcenie (A. Negri)
 Zosia na wsi [c.]
 Zwiędła róża (A. Negri)
 Zygmuntovi Rewkowskiemu
 Zza morza powraca...
 Żaloba
 Żeby to obrazek
 Żniwo, Fraszka dla Prusa
 Żurawie
- Życie — jak woda... [inc.]
 Życie — morze
 Życie nie jest... [inc.] (Głosy ciszy XXXVI)
 Życiem jest przyroda... [inc.] (Głosy ciszy XLIII)
 Żydóweczka
 Żyj — nie w chwili... [inc.] (Głosy ciszy XII) [= Fragmenty]
 Żywym i umarłym [c.]
- P8
 Z3
 P8
 zob. Dla Wilna. Zygmuntowi Rewkowskiemu...
 zob. Jaskółka [Zza morza powraca...]
 T60
 zob. Wojciech Zapala (fragm.)
 Z4 t. 6, Z4 (rkps), Z41 t. 6, Z61
 T34, T37, Z2, Z4 t. 3, Z33, Z61, Zp26, Zp33
 t. 1
 T11, T53 t. 1, Z4 t. 2, Zp33 t. 1
 Z4 t. 7
 T63, Z4 t. 6, Zp18
 T63, Z4 t. 6
 Z50, Z51, Z53, Z57 t. 2
- T63, Z4 t. 6, Z61
 T11, T45, T53 t. 5

OPRACOWANIA

Zestawienia bibliograficzne: S. ZDZIARSKI: Materiały do bibliografii utworów M. Konopnickiej. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1902 nr 43. — Bibliografia pism M. Konopnickiej. *Nowa Reforma* 1902 nr 241. — Bibliografia polskiej literatury radzieckiej wydana w ZSRR w 1917-1928. Kijów 1928. — M. Konopnicka. 50-lecie śmierci. 1842-1910. Rzeszów 1959 [wybór bibliografii twórczości i opracowań]. — M. Konopnicka. Wybór materiałów bibliograficznych. Rzeszów 1960. — S. S. DEPTUŁA: [Przekrój bibliografii utworów Konopnickiej wydanych w Ameryce oraz prac dotyczących M. Konopnickiej]. W książce: *Więzy Konopnickiej z Polonią Amerykańską*. W-wa 1960 [powiel. na sesję naukową poświęconą twórczości M. Konopnickiej. Łańcut 16-17 września]. — J. PROSNAK: Kompozycje muzyczne do słów M. Konopnickiej — bibliografia. W książce: *Muzyka do telstów M. Konopnickiej*. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — I. SZCZEPAŃSKA: M. Konopnicka. 1842-1910. Poradnik bibliograficzny. W-wa 1960. [Rec. W. Słodkowski. *Polonistyka* 1961 nr 2]; toż wyd. 2 uzup. W-wa 1965. — M. Konopnicka. Bibliografia twórczości. Wydawnictwa z lat 1945-1960. Oprac. W. Renikowa. W-wa 1961 [powiel.]. — I. L. KURAT: M. Konopnickaja. Biobibliograficzestij ukazatel. Moskwa 1962. — M. SZYPOWSKA: Bibliografia. Wykaz ważniejszych źródeł. W książce: *Konopnicka, jakiej nie znamy*. W-wa 1963; wyd. 2 W-wa 1965. — C. BŁOŃSKA: [Stan badań]. *Kamea* 1964 nr 10. — A. BRODZKA: Bibliografia. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 1. W-wa 1965. — A. ZABORSKA: M. Konopnicka. Publikacje powojenne. *Kultura i Ty* 1967 nr 4. — J. BACUJEWSKI: Z bibliografii pism literac-

kich i społecznych M. Konopnickiej. W książce: *M. Konopnicka: Publicystyka literacka i społeczna*. W-wa 1968 s. 684-692.

Monografie i zarysy: J. SŁOŃCZYŃSKA: M. Konopnicka. *Życie i twórczość*. Łódź 1946. [Rec.: S. Papée: *Renesans Konopnickiej*. *Dzien. Pol.* 1946 nr 335; E. Korzeniewska: *Niedźwiedzia przysługa*. *Kuźnica* 1947 nr 1; H. Markiewicz: *Prace o pozytywizmie 1946-1949*. *Pam. Lit. R.* 41 (1950) z. 1]. — A. BRODZKA: M. Konopnicka. W-wa 1961; wyd. 2 W-wa 1964; wyd. 3 W-wa 1964. [Rec. S. Frycie. *Polonistyka* 1962 nr 3.] — M. SZYPOWSKA: *Konopnicka, jakiej nie znamy*. W-wa 1963; wyd. 2 W-wa 1965; wyd. 3 W-wa 1969. [Rec.: J. Iwaszkiewicz. *Życie Warszawy* 1964 nr 35; B. Komarowa. *Polonistyka* 1964 nr 2; Z. Kozarynowa. *Wiadomości* (Londyn) 1964 nr 17; K. Kuliczowska. *Nowe Książki* 1964 nr 10; J. Mańkowski. *Tyg. Kult.* 1964 nr 24; A. Międzyrzeczki. *Świat* 1964 nr 27; W. Nawrocki. *Życie Lit.* 1964 nr 17; Z. Starowiejska-Morstinowa. *Tyg. Powsz.* 1964 nr 52; S. Strumph-Wojtkiewicz. *Wychow.* 1964 nr 2; S. Strumph-Wojtkiewicz. *Kultura* 1964 nr 9; T. S. [T. Śyga]. *Stolica* 1964 nr 21; E. Szonert. *Kierunki* 1964 nr 18; W. P. Szymański. *Współczesność* 1964 nr 24/25; (at.) [A. Trepieński]. *Stolica* 1964 nr 9; J. Cieślowski. *Odra* 1965 nr 10; J. Iwaszkiewicz. *Twórczość* 1965 nr 10; Polonistka [J. Józefowicz]. *Tyg. Powsz.* 1965 nr 5; G. Kosińska. *Kultura* 1965 nr 8; S. Szwalbe. *Twórczość* 1965 nr 7; H. Wroncka. *Kultura* 1965 nr 12; S. Ziemak. *Twórczość* 1965 nr 7; J. Ziemiński. *Tyg. Powsz.* 1965 nr 9; T. J. Zółciński. *Twórczość* 1965 nr 3]. — M. WARNEŃSKA: *Drugie życie pani Marii*. W-wa 1966.

- Przyczynki biograficzne: M. DULĘBIANKA: Incognita Konopnickiej. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1902 nr 43. — J. NAJMSKI: W Bronowie. *Kur. Warsz.* 1902 nr 289. — J. NAJMSKI: Zgon M. Konopnickiej. *Kur. Poz.* 1910 nr 233 [tu szczegóły dot. zgonu]. — Zagrożona ochrona imienia M. Konopnickiej. *Gaz. Nar. (Poz.)* 1916 nr 166 wyd. popołudniowe. — S. DEMBY: Metryka urodzenia M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1918 nr 192; przedr. *Gaz. Nar. (Poz.)* 1918 nr 162. — L. S. KOROTYŃSKI: Miejsce urodzenia M. Konopnickiej. *Słowo Pol. (Włocławek)* 1918 nr 88; przedr. *Kur. Warsz.* 1918 nr 179; *Dzien. Poz.* 1918 nr 133. [Polemika: E. W. Szelażek: O miejsce urodzenia M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1918 nr 184 wyd. wiecz.; R. Horowiczowa: Suwałki nie Sieniątki. *Kur. Warsz.* 1918 nr 187 wyd. por.; przedr. *Gaz. Nar.* 1918 nr 157 pt. O miejsce urodzenia Konopnickiej]. — Metryka M. Konopnickiej wyjaśnia sprawę czasu i miejsca jej urodzenia. *Kur. Poz.* 1918 nr 163. — J. DICKSTEIN-WIELEŹYŃSKA: O dobre imię M. Konopnickiej. *Robotnik (W-wa)* 1927 nr 217. — W obronie dobrej sławy M. Konopnickiej. *Słowo Pol.* 1927 nr 204. — K. GÓRSKI: Stanisław Krzemiński. Człowiek i pisarz. *Rozpr. i Materiały Wydz. I Tow. Przyj. Nauk w Wil.* R. 8 (1936) t. 7 z. 1 s. 99-101 oraz passim. — J. MUSZKOWSKI: Z dziejów firmy Gabethner i Wolff 1857-1937. W-wa 1938 s. 47, 70-72. — J. GINTOLT-WOJNAROWICZOWA: M. Konopnicka w Warszawie. *Stolica* 1949 nr 13. — Z. TUREK-SREZOGA: Konopnicka nieznaną. *Trybuna Wolności* 1952 nr 21. — Z. DUBLEWICZ: Suwałki — miasto M. Konopnickiej. *Świat i Ludzie* dod. *Gaz. Białostockiej* 1953 nr 19. — T. CZAPCZYŃSKI: Nieznana M. Konopnicka. *Tyg. Powsz.* 1955 nr 33. — T. CZAPCZYŃSKI: Tułaczka lata M. Konopnickiej. Przyczynki do biografii. *Łódź 1957 Prace Wydz. I Łódzkiego Tow. Przyj. Nauk* nr 27. [Rec.: S. Gierowski: Listy M. Konopnickiej. *Nowy Tyg.* 1957 nr 20 [właściwie 21]; (mw) [M. Warneńska]: Konopnicka nieznaną. *Trybuna Ludu* 1957 nr 137; J. Szytkowski. *Pam. Lit.* R. 50 (1959) z. 1]. — H. SŁAWIŃSKA: M. Konopnicka na Ziemi Łęczyckiej. *Ziemia Łęczycka* 1959 nr 5/6; toż 5 *Rzek* 1960 nr 4. — H. SŁAWIŃSKA: Bronów i Gusin w życiu i twórczości M. Konopnickiej. W-wa 1960 [powiel. na Sesję naukową poświęconą twórczości M. Konopnickiej. Łańcut 16-17 września]. — H. SUTARZEWICZ: *Ziemia Kaliska* 1960 nr 11. — B. KUNICKI: O nieporządkach w kraju 1863 r. *Ziemia Kaliska* 1963 nr 5. — H. SUTARZEWICZ: *Ziemia Kaliska* 1963 nr 6. — Śladami życia i twórczości M. Konopnickiej. Szkice historyczno-literackie, wspomnienia, materiały biograficzne. Zebrał i oprac. J. Baculewski. W-wa 1963; wyd. 2 popr. i uzup. W-wa 1966. (Tu m. in. art.: J. Baculewski: Uwagi nad biografią; A. Patla: W Suwałkach; H. Sutarzewicz: Z Suwałk do Kalisza; H. Sławińska: Lata gorzkich doświadczeń; J. Wegner: Spotkania rodzinne; F. Błoński: Dworek w Żarnowcu).
- O g ó l n e: [H. SIENKIEWICZ]: Listy Litwosa z podróży. *Gaz. Pol.* 1876 nr 237; przedr.: *Dzieła*. T. 41. Listy z podróży do Ameryki. I. W-wa 1950 s. 235-236. — H. SIENKIEWICZ: Listy z podróży. Szkice amerykańskie. Rozdz. 7. *Gaz. Pol.* 1877. Wyd. osob. W-wa 1880; przedr. jw. — T. T. JEŻ: Listy z zagranicy. *Nowiny* 1879 nr 289. — H. SIENKIEWICZ: *Niwa* 1880; przedr.: *Dzieła*. T. 50. Mieszalniny literacko-artystyczne. W-wa 1950 s. 46-50. — HODI [J. TOKARZEWICZ]: Realizm w powieści. *Dod. Mies. Przegl. Tyg.* 1880 s. 275. — *Ruch* (Praga) 1880. — O. MOKRÝ: Literatura polská. *Květy* (Praga) 1881 nr 9. — A. ŚWIĘTOCHOWSKI: Liberum veto. *Prawda* 1881 nr 2. — *Kłosy* 1881 nr 857-860. — E. JELINEK: Z ruchu literárního v Polsku. *Ruch* (Praga) 1882 nr 1. — W. KOŚCIAŁKOWSKA-ZYNDRAM: M. Konopnicka. *Noviny* 1882 nr 125-127, 129-131, 135. — F. KVAPIL: Z básnětvi polského. *Osvěta* 1882 nr 5. [Rec.: W. Czajewski. *Tyg. Ilustr.* 1882 t. 13 nr 336]. — A. PŁUG [A. PIETKIEWICZ]: M. Konopnicka. *Kłosy* 1882 nr 909; przedr. *Wędrowiec* 1912 nr 19. — Kto i gdzie, co i jak? *Kur. Codz.* 1882 nr 187.
- ch. [F. CHALUPA]: M. Konopnicka. Nástin života a díla. *Ruch* (Praga) 1883 nr 1. — F. KVAPIL: M. Konopnicka. *Světlozr* (Praga) 1883 s. 532-534. — ZORIAN [E. SEDLACZEK]: M. Konopnicka. *Gaz. Nar.* 1883 nr 172-173. — ZORIAN [E. SEDLACZEK]. *Tyg. Ilustr.* 1883 nr 39. — E. ZORIAN [E. SEDLACZEK]: Z dzieziny poezji. Szkic literacki. *Tyg. Mód i Powieści* 1883 nr 25-28. — *Przyszłość* 1883 nr 17-18. — M. G. [M. GAWALEWICZ]: Nasze autorki. *Tyg. Powsz.* 1884 nr 21-22. — S. PORAJ [S. KOŹMIŃSKI]: Z chwili. *Kur. Codz.* 1884 nr 77. — S. PORAJ [S. KOŹMIŃSKI]. *Kur. Codz.* 1884 nr 109. — A. MILEWSKA: Spoza kordonu. *Dwutyg. dla Kobiet* 1884 nr z 12 stycznia [m. in. o „Świecie”]. — S. PARASIEWICZ: Jaskółki ówiany w najnowszych utworach

M. Konopnickiej. *Szkola* 1884 s. 12-13, 19-21. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Strofy Konopnickiej. *Prawda* 1884 nr 29. — *Ateneum* 1884 t. 2 z. 2. — Listy z Warszawy. (Pani Konopnicka w roli „wieszczki” warszawskiego postępu). *Przegl. Powsz.* 18f4 t. 3 s. 284-285. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1884 nr 11. — KAMIENNY [J. JELEŃSKI]: Na posterunku. *Rola* 1885 nr 18.

[J. WAŚNIEWSKI]: Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1886 nr 12, 32. — EOL [M. WOŁOWSKI]: M. Konopnicka. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 139. — Zmiana redakcji. *Kur. Por.* 1886 nr 72. — KAMIENNY [J. JELEŃSKI]: Na posterunku. *Rola* 1887 nr 32, 38, 50. — T. JESKE [T. JESKE-CHOIŃSKI]: M. Konopnicka. *Niwa* 1887 nr 306-308; przedr. w książce: Typy i ideały pozytywnej beletrystyki polskiej. W-wa 1888 s. 176-210. [Rec.: Br. Chrz. [B. Chrzanowski]: Pesymizm w bieżącej beletrystyce polskiej. *Głos* 1889 nr 6]. — A. MAZANOWSKI: Trzy lata istnienia „Świtu”. *Kraj* 1887 nr 13. — OSTOJA [J. SAWICKA]: M. Konopnicka. *Kur. Codz.* 1887 nr 190. — W. STEBELSKI: M. Konopnicka. *Tyg. Ilustr.* 1887 t. 10 s. 379, 400, 415. — M. Konopnicka. Studium literackie. *Ruch* (Praga) 1887 z. 4-5.

A. BELCİKOWSKI: Dzisiejsza nasza poezja. *Życie* 1888 nr 1-2. — LORELEY [O. GÖLÖNDHAY]: Z Budapesztu. *Gaz. Pol.* 1888 nr 89. — H. NITSCHMANN: Neues vom polnischen Parnass. *Magasin für die Literatur des In- und Auslandes* 1888 nr 33. — KAPRAL [E. PRZEWÓSKI]: Konopnicka w Ameryce. *Przegl. Lit.* dod. *Kraju* 1888 nr 49. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Wiersz Konopnickiej. *Prawda* 1888 nr 28. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 30.

A. BELCİKOWSKI: Dzisiejsza nasza poezja. *Przegl. Lit.* dod. *Kraju* 1889 nr 5, 9-11, 13-14. — F. JABLONOWSKI: Przynajmniej rozwój nowel w ostatnich latach. *Prawda* 1889 nr 32. — Kronika literacka i artystyczna. *Przegl. Lit.* dod. *Kraju* 1889 nr 10, 49 [tu m. in. o przekładach M. Konopnickiej]. — Wspomnienie o „Słowiku” i „Skowronku” naszym. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1890 nr 112-114. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1890 nr 3, 12. — A. G. BEM: M. Konopnicka jako nowelistka. *Kraj* 1891 nr 4. — A. GRIGORIEW: Pisma o sowriemiennoj polskoj literaturie. M. Konopnicka. *Nowoje wriemia* 1891 nr 5462, 5475. — B. JASIEŃCZYK. *Przegl. Powsz.* 1891 t. 31. — W. ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKA: M. Konopnicka. Studium. *Mysł* 1891 nr

11-15. — *Kur. Por.* 1891 nr 273. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 22. — W. MIAKOTIN: M. Konopnicka. *Russkaja mysl* 1892 nr 4.

G. E.: Causerie littéraire. *Bulletin Polonais* (Paryż) 1893 nr 64. — K. NIEDZIAŁKOWSKI: Krytycyzm naszej epoki i wiara prostaczków. *Rola* 1893 nr 41-46; przedr. fragm. pt. O poezjach Konopnickiej. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1894 nr 261-267. — Przekłady utworów M. Konopnickiej. *Kur. Por.* 1893 nr 259 [na język ros.]. — S. KOZŁOWSKI: M. Konopnicka. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 2 s. 70-89, 318-337. Wyd. osob. W-wa 1901. — J. MOSZCZEŃSKA: Polka w ciągu bieżącego stulecia. VI. Eliza Orzeszkowa i M. Konopnicka. *Przegl. Poz.* 1894 nr 11. — J. NOWIŃSKI: M. Konopnicka. *Ateneum* 1894 t. 1 s. 305-351. — A. PIŁECKI: Kobiety-poetki. *Bluszcz* 1894 nr 31-32. Wyd. osob. W-wa 1895 s. 95-106. [Rec. *Kraj* 1895 nr 46]. — P. CHMIEŁOWSKI: Ze współczesnego Parnasu. (Tetmajer, Gomulicki, Konopnicka). *Kur. Warsz.* 1895 nr 340. — P. CHMIEŁOWSKI: M. Konopnicka. W książce: Współcześni poeci polscy. Petersb. 1895. — A. GRUSZECKI: Koniec świata. *Przegl. Tyg.* 1895 s. 63. — P. ŚWIERCZYŃSKI. *Przegl. Katol.* 1895 nr 42.

(X) [W. FELDMAN]: U Konopnickiej. *Dzien. Kr.* 1896 nr 278. — PRAWDAN: Kwestia włościańska w oświeceniu M. Konopnickiej. *Kraj* 1896 nr 48. — L. SZCZEPAŃSKI: Ze współczesnego Parnasu polskiego. *Politiik* (Praga). [Rec. *Kraj* 1896 nr 38]. — K. WIZE: Z nowszej literatury polskiej. M. Konopnicka. *Dzien. Kr.* 1896 nr 76-79. — *Dzien. Poz.* 1896 nr 255; 267; 277. — *Kur. Lw.* 1896 nr 306, 315, 320 [tu m. in. inf. o rautach na cześć M. Konopnickiej]. — M. Konopnicka. Poetka uciśnionych. *Nowy Robotnik* 1896 nr 10. — J. GNATOWSKI: M. Konopnicka i jej ideały. (Odczyt). Fragm. ogł. *Kur. Poz.* 1897 nr 53. [Rec.: *Kraj* 1897 nr 8; *Kur. Poz.* 1897 nr 53; *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1897 nr 42]. — B. ŁĘPKI: M. Konopnicka. Szkic literacki. *Spr. dyr. gimn. w Brzeżanach za r. szkolny 1897*. Brzeżany 1897. — A. RADMIR. *Głos Narodu* 1897 nr 266. — W. JABLONOWSKI: Nowela i powieść. *Głos* 1898 nr 34. — P. MATERNOVÁ. *Květy* (Praga) 1898. — S. OSTROWSKI: Wieś i wieśniacy w poezji Konopnickiej. Szkic etyczno-krytyczny. *Tyg. Pol.* 1898 nr 5-10. — Č. [A. ČERNÝ]: Novelly. *Slovanský přehled* (Praga) 1899 nr 6. — K. NIEDZIAŁKOWSKI: M. Konopnicka. *Rola* 1899 nr 26-37; przedr. w książce: Cemu dziś w poezji nie mamy słowików?

- Studium literackie. Wil. 1901 s. 151-208. [Rec.: I. Charszewski. *Słowo* 1902]. — LUDWIKA P. *Rola* 1899 nr 41. — O. P. *Złota Praha* 1899. — t. [J. W. DAWID]: „Samí sobie”. *Głos* 1900 nr 8. — L. JENIKE: Głębiń ducha. W: *Samí sobie*. W-wa 1900 s. 97-100. — T. PINI: Lud w poezjach Konopnickiej. *Przyj. Młodzieży* 1900 nr 2, 4, 6, 8; przedr. w książce: Nasza współczesna poezja. Lw. 1902 s. 33-58. — S. O. [K. PRUSZKOWSKI]: Pierwiastek narodowy i społeczny w poezjach Konopnickiej. *Promień* 1900 nr 1-2. — W. FELDMAN. *Naprzód* 1901 nr 359; toż *Słowo Pol.* 1901 nr 514, 516. — S. KOZŁOWSKI: M. Konopnicka. *Książka* 1901 s. 20. — M. ŁOPUSZAŃSKA: Współczucie w najnowszej powieści polskiej. *Pogląd na Świat* 1901 nr 5/6. — S. ZDZIARSKI: M. Konopnicka. W książce: Pierwiastek ludowy w poezji polskiej XIX w. W-wa 1901 s. 520-526. [Rec.: P. Chmielowski. *Gaz. Pol.* 1901 nr 283]. — Prof. Brückner o ostatnich utworach M. Konopnickiej. [Streszcz.]. *Ilustracja Pol.* 1901 nr 9. — *Kraj* 1901 nr 7. — Kartinki iz temniczniejsza żywot. *Nowo wremie* 1901 nr 3 s. 330-331 [dot. przekładów na język bułg.].
- (Jubileusz:) A. A. [A. AŠKERC]: Jubilej M. Konopnicke. (Po poljskih časopisih). *Ljubljanski zvon* 1902 s. 790-791. — A. B.: Ze Lwowa. Jubileusz Konopnickiej. *Głos* 1902 nr 47. — alk.: *Wiek Ilustr.* 1902 nr 287. — A.-Z.: Jubileusz M. Konopnickiej. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 42. — B.: Jubileusz Konopnickiej. *Goniec Pol.* (Paryż) 1902 nr 19-20. — A [A. BIENKOWSKI]: Hołd Konopnickiej od Sejmu galicyjskiego. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 29. — A [A. BIENKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 45 [spr. z odczytu Kasprowicz o Konopnickiej]. — M. BORZYSLAWSKI: Obchód na cześć M. Konopnickiej [w Filadelfii]. *Robotnik* (Chicago) 1902 nr 49. — W. L. B. [W. BUKOWIŃSKI]: Obchód jubileuszowy. *Prawda* 1902 nr 43. — C.: Po jubileuszu poetki. *Czas* 1902 nr 256. — Cz.: Jubileusz poetki M. Konopnickiej. *Słowo* 1902 nr 241. — Ł. [J. W. DAWID]: Dementi. *Głos* 1902 nr 43. — em.: Jubileusz Konopnickiej. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 40. — (f) [W. FELDMAN]: Hołd poetce. *Kraj* 1902 t. 2 s. 209-214. — W. FELDMAN: Jubileusz M. Konopnickiej. *Przegl. Tyg.* 1902 s. 527. — Ks. Rud. Fil.: Notatki z prasy periodycznej. Z powodu jubileuszu p. Konopnickiej. *Przegl. Katol.* 1902 nr 47. — F. FRIEDLEIN: Przemówienie ku czci M. Konopnickiej. *Słowo Pol.* 1902 nr z października. — S. E. [W. GASZTOWT]: Jubilé de M. Konopnicka. *Bulletin Polonais* 1902 nr 171, 177. — M. G. [M. GAWALEWICZ]: M. Konopnickiej, natchnionej poetce, chlubie literatury... *Bluszcz* 1902 nr 42. — K. GIEBULTOWSKI: Po jubileuszu poetki. *Nowa Reforma* 1902 nr 265. — L. GÓRSKI. *Żememiesiacznija soczinienija* (Petersb.) 1902. — W. GOSTOMSKI. *Słowo* 1902 nr 103-106. — F. HABURA. *Gwiazdka Cieszyńska* 1902 nr 43. — M. HORWATH: M. Konopnickiej hołd działwy polskiej. *Kur. Stanisławowski* 1902 nr 891. — J. Fr. M.: Notatki literackie. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 12. — K-my [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1902 nr 46. — K. P.: Wystawa darów jubileuszowych M. Konopnickiej. *Ilustracja Pol.* 1902 nr 48. — J. KASPROWICZ: Przemówienie na jubileuszu M. Konopnickiej. *Kur. Lw.* 1902 nr 298. — J. KASPROWICZ: Mowa w czasie uroczystości jubileuszowej ku czci M. Konopnickiej. *Słowo Pol.* 1902 nr 379. — A. K. [A. KENIG]: Dzień M. Konopnickiej. *Kur. Por.* 1902 nr 292. — W. KORYCKI: Wobec pieśni zbiorowej. *Głos* 1902 nr 20. — A. KRECHOWIECKI. *Dzien. Poz.* 1902 nr 250. — L.: Jubileusz M. Konopnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 18. — S. LIBICKI: Z dni jubileuszowych. *Kur. Codz.* 1902 nr 297. — HISTORICUS [J. LORENTOWICZ]: Les fêtes du jubilé de M. Konopnicka. *La Revue du Bien* (Paryż) 1902 nr 12. — M. S.: Le jubilé de M. Konopnicka à Cracovie. *Bulletin Polonais* 1902 nr 172. — SĘP [W. MALESZEWSKI]: Jubileusz M. Konopnickiej. *Biesiada Lit.* 1902 nr 43. — A. MARCINKOWSKI: Odczyt wygłoszony na wieczorku ku czci jubilatki. *Pogoń* 1902 nr 50-52. — P. MATERNOVÁ. *Slovanský přehled* 1902 nr ze stycznia. — P. MATERNOVÁ. *Zvon* 1902. — REDAKCJA [I. MATUSZEWSKI]: Jubileusz M. Konopnickiej. *Gaz. Warsz.* 1902 nr 279. — I. MATUSZEWSKI: Jubileusz M. Konopnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 17. — D. S. NATHALIA: M. Konopnicka. *La Fronde* (Paryż) 1902. — J. OMAŃKOWSKI: M. Konopnickiej hołd z wielkopolskiej ziemi. *Poz.* 1902. — A. ORZECZOWSKA: Jubileusz M. Konopnickiej. *Tyg. Samborsko-Drohobyski* 1902 nr 44. — OSADA: M. Konopnicka. *Dzien. Milwaukeecki* 1902 nr 289 [spr. z odczytu]. — Z. PAR. [Z. PARVI]: Z Krakowa. *Kur. Codz.* 1902 nr 278. — Z. PAR. [Z. PARVI]: Jubileusz M. Konopnickiej. *Kur. Codz.* 1902 nr 290, 291. — Z. P. [Z. PIETKIEWICZ]: Jubileusz M. Konopnickiej w Krakowie. *Wędrowiec* 1902 nr 43. — p. [W. PROKESCH]: Jubileusz M. Konopnickiej w Krakowie. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 40. — W. Pr. [W. PROKESCH]: Jubileusz pieśniarki. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 43. — S. PRZYBYSZEWSKI. *Tyg. Ilustr.*

1902 nr 17. — R. S.: Jubileusz Konopnickiej. *Kur. Pol.* 1902 nr 293. — W. RABSKI: Jubileusz Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1902 nr 292, 298. — S. ROKOSZ: Jubileusz M. Konopnickiej. *Robotnik* (Chicago) 1902 nr 25. — S. ROKOSZ: Jubileusz M. Konopnickiej. *Zgoda* (Chicago) 1902 nr 25. — S. ROKOSZ, T. HELIŃSKI: Jubileusz M. Konopnickiej. *Zgoda* (Chicago) 1902 nr 23 wyd. dla mężczyzn. — M. RYGIER: M. Konopnicka nel suo giubileo. *Nuova Antologia* (Rzym) 1902 z dn. 1 listopada. — [W. STEROSZEWSKI]: Sclavus saltans. (Wspomnienie z Syberii... poświęcone M. Konopnickiej na rok jubileuszu). *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1902 nr 43. — SODALIS: Nie wolno! *Rola* 1902 nr 32. — W. STROKA: Hołd M. Konopnickiej w Kole Literackim. *Głos Narodu* 1902 nr 247. — S. TARNOWSKI: Jubileusz M. Konopnickiej. *Wieczory Rodz.* 1902 nr 44. — t. z.: Konopnicka we Lwowie. *Głos* 1902 nr 44. — UCZESTNIK: Jubileusz Konopnickiej. *Praca* 1902 nr 42. — VESTER: Jubileusz Konopnickiej. *Praca* 1902 nr 42. — W.: Jubileusz Konopnickiej. *Kur. Codz.* 1902 nr 298. — W.: Jubileusz M. Konopnickiej we Lwowie. *Praca* 1902 nr 44. — WŁ. M.: W Towarzystwie Muzycznym. *Wieczór Konopnickiej. Kur. Codz.* 1902 nr 119. — M. TURZYNA [M. WIŚNIEWSKA]: Jubileusz M. Konopnickiej. *Nowe Słowo* 1902 nr 21. — W. K. [K. WÓJCICKI]: M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1902 nr 289. — F. WÓJCIK: Przemówienie w teatrze w Krakowie podczas uroczystości jubileuszowych. *Przyj. Ludu* 1902 nr 44. — K. WRÓBLEWSKI: Z literatury jubileuszowej. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 17. — Z. R.: Obchód jubileuszu M. Konopnickiej. *Gaz. Pol.* 1902 nr 286. — S. ZAHAJKIEWICZ: *Dzien. Chicagoski* 1902 nr 250. — G. ZAPOLSKA: Z teatru krakowskiego. *Ilustracja Pol.* 1902 nr 43; przedr. w książce: *Szkice teatralne. Kr. 1958.* — W. ŻELEŃSKA: Hołd poetce M. Konopnickiej. *Błuszcz* 1902 nr 43. — *Balgarska sbirka* 1902 nr 9 s. 612. — *Bibl. Warsz.* 1902 t. 1 s. 602-604, t. 4 s. 395-397. — *Biesiada Lit.* 1902 nr 43. — Jubileusz M. Konopnickiej. Sprawozdania i korespondencje. *Biesiada Lit.* 1902 nr 43. — Jubilé de M. Konopnicka. Fêtes de Lwów. *Bulletin Polonais* (Paryż) 1902 nr 173. — Po jubileuszu poetki. — *Głos z wiejskiego dworu. Czas* 1902 nr 256. — *Dzien. Berliński* 1902 nr 96, 244-246. — M. Konopnicka we Lwowie. *Dzien. Berliński* 1902 nr 253. — *Dzien. Chicagoski* 1902 nr 96. — Obchód jubileuszu M. Konopnickiej w Krakowie. *Dzien. Chicagoski* 1902 nr 256. — Ju-

bileusz Konopnickiej. *Dzien. Milwaucki* 1902 nr 260. — Jubileusz M. Konopnickiej. *Dzien. Pol.* 1902 nr 398 [o zakazie obchodu jubileuszu w Poznaniu]. — *Dzien. Pol.* 1902 nr 273 [o przygotowaniu do obchodu], 485, 489, 490, 495, 499-502, 517 [o wystawie darów jubileuszowych]. — Odezwa [w sprawie uczczenia 25-letniej pracy poetyckiej M. Konopnickiej]. *Dzien. Poz.* 1902 nr 130. — *Dzien. Poz.* 1902 nr 96, 150, 195-196, 220, 243-244, 250. — *Echo Muz.* 1902 nr 43-44. — *Gaz. Lw.* 1902 nr 189, 241-242, 244, 246-247, 254. — *Gaz. Nar.* 1902 nr 266. — *Gaz. Pol.* 1902 nr 261, 285, 293, 302. — *Gaz. Szkolna* 1902 nr 29. — *Gaz. Warsz.* 1902 nr 179, 260. — *Głos* 1902 nr 43-44. — *Głos Narodu* 1902 nr 81, 216, 244-245, 247, 253, 266. — *Goniec Pol.* (Paryż) 1902 nr 19-20. — *Ilustracja Pol.* 1902 nr 16, 42-43. — *Kraj* 1902 nr 42. — *Kur. Lw.* 1902 nr 254, 260, 271, 281, 287, 291-293, 297, 307, 329. — *Kur. Pol.* 1902 nr 292-293. — *Kur. Por.* 1902 nr 290. — *Kur. Poz.* 1902 nr 385, 433, 457, 466, 468, 495. — *Kur. Teatr.* 1902 nr 21. — *Kur. Warsz.* 1902 nr 291-292, 297-298. — *Kuriersk Kr.* 1902 nr 60. — *Naprzód* 1902 nr 286-288, 298. — *Národní politice* 1902 nr 293. — *Niwa Pol.* 1902 nr 22, 43. — *Nowa Reforma* 1902 nr 236, 239, 241-245, 248. — *Pogląd na Świat* 1902 s. 340-342. — *Praca* 1902 nr 18. — *Prawda* 1902 nr 15. — *Promień* 1902 nr 10. — *Przedświt* 1902 nr 241. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1902 nr 201, 242, 248. — *Przegl. Tyg.* 1902 nr 43. — *Przegl. Zakopiański* 1902 nr 42. — *Przew. Pow. Żywieckiego* (Zabłocie — Żywiec) 1902 nr 6. — *Przodowica* 1902 nr 6, 9, 10-11. — *Przyj. Ludu* 1902 nr 30, 40, 44. — *La Revue du Bien* (Paryż) [1902] nr z grudnia. — *Robotnik* (Chicago) 1902 nr 9, 43, 47, 51-52. — *Rola* 1902 nr 29, 44. — *Rozwój* 1902 nr 241-242. — *Sądcezanin* (Nowy Sącz) 1902 nr 20. — *Słowo* 1902 nr 241. — *Słowo Pol.* 1902 nr 286, 507-508, 518-522. — Nauczycielstwo — wieszczce ludu. *Szkolnictwo* 1902 nr 29. — Hołd narodowej pieśniarce. *Szkola* 1902 s. 313, 328, 333-334. — *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 17-18, 43-44. — *Tyg. Mód i Powieści* 1902 nr 19, 27, 31, 44. — *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 17. — *Wędrowiec* 1902 nr 43. — *Wiek Ilustr.* 1902 nr 288, 294-295. — *Wielkopolanin* 1902 nr 221, 238, 245. — *Zgoda* (Chicago) 1902 nr 19, 37-38, 40-42, 46.

Krytyka 1902 nr 10 i odb. pt. Hołd M. Konopnickiej. Lw. 1902 (poświęcony M. Konopnickiej, zawiera m. in.: L.

Belmont: M. Konopnicka jako nowelistka; (f) [W. Feldman]: Hold poetce; K. Radosławski [K. Kelles-Krauz]: Idee społeczne w utworach Konopnickiej; K. Krauz: Kwestia kobieca w poezjach Konopnickiej; W. M. Kozłowski: Motywy filozoficzne w poezjach M. Konopnickiej. Przedr. *Pogląd na Świat* 1902 s. 146-166; J. Lorentowicz: Liryka M. Konopnickiej).

Tyg. Ilustr. 1902 nr 14 (poświęcony M. Konopnickiej, zawiera aforyzmy, wiersze, wypowiedzi pisarzy z okazji jubileuszu). [Rec. *Kur. Codz.* 1902 nr 93].

ALF: M. Konopnicka. *Echo Pol.* 1902 nr 1. — ALF: M. Konopnicka. *Praca* 1902 nr 16. — A. BANDROWSKA: M. Konopnicka. *Nowe Słowo* 1902 s. 473-481. — SZCZĘSNA [J. BAKOWSKA]. *Nasze Kłasy* 1902 nr 23. — KS. BOJOMIR: Sienkiewicz, Konopnicka i... „Rola”. *Niwa Pol.* 1902 nr 34. — A. BRÜCKNER: M. Konopnicka. *Kraj* 1902 nr 22. — K. CIOLKOSZ: M. Konopnicka. *Pogoń* 1902 nr 50-52. — W. CZAJEWSKI: M. Konopnicka. *Rozwój* 1902 nr 122. — A. DOBROWOLSKI: M. Konopnicka. Sylwetka jubileuszowa. *Kur. Por.* 1902 nr 164. — A. DOBROWOLSKI: We Florencji. *Kur. Warsz.* 1902 nr 289. — K. FALKIEWICZ: Pieśniarka ludu polskiego. M. Konopnicka. Lw. 1902 *Wydawn. Macierzy Pol.* 77. [Rec.: *Krytyka* 1902 t. 2 s. 269]. — W. FELDMAN: Z literatury o Konopnickiej. *Przegl. Tyg.* 1902 nr 42. — W. FELDMAN: M. Konopnickiej pisma krytycznoliterackie. *Przegl. Tyg.* 1902 nr 50-51, *Nowa Reforma* 1902 nr 241. — I. FRANKO: M. Konopnicka. *Die Zeit* (Wiedeń) 1902 nr 241; przedr.: Izbranneje soczinenija. T. 5. Moskwa 1951. — J. GALL: M. Konopnicka i nasi muzycy. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1902 nr 43. — H. GALLE: Twórczość poetka M. Konopnickiej w ciągu 25 lat. *Bibl. Warsz.* 1902 t. 2 s. 516-550 i odb. [Rec.: W. Bukowiński. *Pravda* 1902 nr 50; A-C. [A. Cybulski]. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1902 nr 43-46; A. Mogilnicki. *Rozwój* 1902 nr 279; L. Rygier. *Kur. Teatr.* 1902 nr 11; I. Chrzanowski. *Książka* 1903 s. 5-6; A. Drogoszewski. *Pam. Lit.* R. 2 (1903) s. 322-325; *Wędrowiec* 1903 s. 22; *Wiek* 1903 nr 87]. — H. GALLE: M. Konopnicka. *Kur. Codz.* 1902 nr 289. — K. GLIŃSKI. *Wędrowiec* 1902 nr 19. — W. GOSTOMSKI: M. Konopnicka. *Czas* 1902 nr 240, *Słowo* 1902 nr 103-106. — S. GOTLIEB: M. Konopnicka. *Wschód* (Lw.) 1902 nr 105-107. — M. [M. GOVEKAR]: M. Konopnicka. *Slovenski narod* 1902 nr 279. [Rec.: J. Fr. M. [J. F. Magiera]: Krytyk słoweński o Konopnickiej. *Kraj* 1902 nr 1]. — T. GRA-

BOWSKI: M. Konopnicka w 25 rocznicę jej poetyckiej działalności. *Przegl. Pol.* 1902 t. 146 s. 1-7; *Gaz. Nar.* 1902 nr 265; *Gaz. Pol.* (Czerniowce) 1902 nr 84. — N. HOFFMANN. *Neues Frauenleben* (Wiedeń) 1902. — W. JABLONOWSKI. *Wędrowiec* 1902 nr 19. — K. JARECKI: Twórczość poetka M. Konopnickiej. Szkic literacki. Lw. 1902. [Rec. *Bulletin Polonais* 1903 s. 17]. — K. J. [K. JARECKI]: M. Konopnicka. *Teka* 1902 t. 10 s. 411-424. — J. KASPROWICZ: Konopnicka jako poetka społeczna. [Odczyt z 3 września 1902]. W: *Dzieła*. T. 20. Kr. 1930 s. 53-57. — K. KASZEWSKI: Ogólniki o charakterze twórczości M. Konopnickiej. *Wędrowiec* 1902 nr 19. — K. RADOSŁAWSKI [K. KELLES-KRAUZ]: Kwestia kobieca w poezjach Konopnickiej. *Głos* 1902 nr 39. — Z. Ł. [Z. KISIELEWSKI]: O M. Konopnickiej. *Promień* 1902 nr 10 s. 449-461. — S. KOZŁOWSKI: M. Konopnicka. Szkic krytyczny. Lw. 1902. [Rec.: A. Cybulski. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1902 nr 45; M. J. [M. Jakimowski]. *Szkola* 1902 s. 302-303; *Krytyka* 1902 t. 2 s. 269]. — A. LANGE. *Wędrowiec* 1902 nr 19. — J. LORENTOWICZ: M. Konopnicka, poète polonais. *La Revue du Bien* (Paryż) 1902. — M. ŁOPUSZAŃSKA: M. Konopnicka. *Wieczory Rodz.* 1902 nr 19. — J. Fr. M. [J. F. MAGIERA]. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 12. — W. MAKOWSKI: M. Konopnicka. *Wędrowiec* 1902 nr 19. — M. MASSONIUS: M. Konopnicka. *Książka* 1902 s. 141-143. — P. MATERNOVÁ. *Slovanský přehled* (Praga) 1902. — M. MAZANOWSKI: M. Konopnicka. *Gaz. Lw.* 1902 nr 246-247. — B. MERWIN: M. Konopnicka. *Nowy Głos Pol.* 1902 nr 149-159; *Pravda* 1902 nr 19-21; przedr. w książce: Profile i perspektywy. Lw. 1902. — A. NIEMOJEWSKI: M. Konopnicka. *Głos* 1902 nr 11. — S. OKOŁOWICZÓWNA: M. Konopnicka. *Zorza* 1902 nr 43. — A. PECHNIK: O poezjach M. Konopnickiej. *Gaz. Kościelna* 1902 nr 50-52. — H. PIERALICE: De M. Konopnicka, Polonorum poetrice. *Vox Urbis* 1902 nr 23. — A. PLUG [A. PIETKIEWICZ]: M. Konopnicka. *Wędrowiec* 1902 nr 19. — A. PILECKI: O pesymizmie i optymizmie w utworach poetek naszych. [Odczyt]. [Rec. Wł. P-ski. *Przegl. Tyg.* 1902 nr 17]. — T. PINI: Lud w poezjach Konopnickiej. W książce: Nasza współczesna poezja. Lw. 1902 s. 33-58. — MICHAŁ P... z INFLANT [M. PLATER]: Z listów do „Roli”: Kilka zdań z dalekiego ustronia. *Rola* 1902 nr 37. — A. POTOCKI: M. Konopnicka. Szkic literacki. Lw. 1902. [Rec.: W. Bukowiński. *Pravda* 1902 nr 50; I. Chrzanowski. *Książka* 1902 s. 6; S. Dobrzycki.

- Przegl. Powsz.* 1902 nr 12; A. Drogoszewski. *Pam. Lit.* R. 1 (1902) s. 319-320; (X) [W. Feldman]. *Krytyka* 1902 t. 2 s. 254-257; t. s. [T. Sobolewski]. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 15; S. Womela. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1902 nr 43; I. Stein. *Przew. Oświatowy* 1907 nr 3; *Przew. Kryt. i Lit.* 1907 s. 30]. — A. POTOCKI: M. Konopnicka i poezja ludowa. *Głos Narodu* 1902 nr 235 [fragm. książki]. — A. POTOCKI: M. Konopnicka w r. 1902. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 17. — A. PRAŻAK. *Časopis Musea Kralovsti Českého* (Praga) 1902. — PRETWICZ: Lutnia M. Konopnickiej. *Praca* 1902 nr 16. — I. PRIJATELJ: M. Konopnicka. *Ljubljanski zvon* 1902 nr ze stycznia. [Rec.: W. Rylski. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 74 s. 117-118; Tau-Ga-Ma: Słoweniec o Konopnickiej. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 17-18]. — W. Pr. [W. PROKESCH]: M. Konopnicka. Sylwetka jubileuszowa. *Nowa Reforma* 1902 nr 222-225. — W. Pr. [W. PROKESCH]: M. Konopnicka. *Dzien. Chicagoski* 1902 nr 244-249. — W. PROKESCH: M. Konopnicka w świetle krytyki literackiej. *Nowa Reforma* 1902 nr 241. — W. RABSKI: M. Konopnicka. *Kur. Warsz.* 1902 nr 1. — L. RYDEL: (Wstęp do:) M. Konopnicka: Wybór pism. Kr. 1902. — R. LEON [L. RYGIER]: M. Konopnicka. *Głos Narodu* 1902 nr 217. — LEON R. [L. RYGIER]: Polki we współczesnej literaturze i sztuce: M. Konopnicka. *Bluszcz* 1902 nr 3. — L. RYGIER. *Kur. Teatr.* 1902 nr 26. — H. SIENKIEWICZ: M. Konopnicka. *Bibl. Warsz.* 1902 t. 2 z. 3 s. 420-428; przedr.: w książce: Dwie łąki. W-wa 1908; Dzieła. T. 45. W-wa 1951 s. 151-158; jako przedmowa do: M. Konopnicka: Poezje. W-wa 1916; także w r. 1902 wielokrotnie w czasopiśmie. [Rec.: Ks. P. [J. Pawelski]: Notatki z prasy periodycznej. Pan Sienkiewicz teologiem. *Przegl. Katol.* 1902 nr 28]. — SZCZEP.: M. Konopnicka. Portret jubileuszowy. *Niwa Pol.* 1902 nr 22. — S. SZCZEPANOWSKA: O Konopnickiej. *Słowo Pol.* 1902 nr 518. — B. SZWARCE: Było to lat temu dwadzieścia. Wspomnienie o Konopnickiej. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1902 nr 43. — B. SZYMAŃSKI: Wieszcza poganizmu. *Rola* 1902 nr 16-18; *Głos Rzeszowski* 1902 nr 17-22. — [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Prawda* 1902 nr 42. — S. TARNOWSKI. *Wieczory Rodz.* 1902 nr 44. — T. VANSOVÁ: M. Konopnicka. *Dennica* 1902 nr 11. — W.: Z życia jubilatki. *Nowa Reforma* 1902 nr 241. — W. *Kur. Codz.* 1902 nr 298. — ZALESKI: M. Konopnicka. *Bibl. Warsz.* 1902 t. 1 s. 290-325. — ZOIL: M. Konopnicka. Sylwetka jubileuszowa. *Praca* 1902 nr 8; *Ilustracja Pol.* 1902 nr 3. — * * *: M. Konopnicka. *Przedświt* 1902 nr 246. — M. Konopnicka, poetka proletariatu. Kr. 1902. — *Czerwony Sztandar* 1902 nr 1. — Marija z Wasilowskich Konopnicka. *Dom i svet* 1902 s. 765-766. — *Slovenka* 1902 s. 123. — Poetka ludu. *Dzien. Chicagoski* 1902 nr 57. — *Dzien. Pol.* 1902 nr 500. — O Konopnickiej. *Kur. Codz.* 1902 nr 159. — Poetka proletariatu. *Naprzód* 1902 nr 286. — Starosta Zawadzki przeciw M. Konopnickiej. *Naprzód* 1902 nr 348. — M. Konopnicka. *Polak* (Kr.) 1902 nr 9. — 25-letni plon pieśniarki ludowej M. Konopnickiej. *Prawo Ludu* 1902 nr 11. — Z literatury o Konopnickiej. *Przegl. Tyg.* 1902 nr 42. — M. Konopnicka. *Przyj. Ludu* 1902 nr 43. — J. BOJKO: Gody pieśni. *Kur. Lw.* 1903 nr 252. — J. BOJKO: Powitanie M. Konopnickiej w Żarnowcu. *Przyj. Ludu* 1903 nr 38. — A. BRÜCKNER: M. Konopnicka. Ustęp z 2 t. „Dziejów literatury polskiej w zarysie”. *Ogniwó* 1903 nr 1-2. — P. CHMIEŁOWSKI: Nowele M. Konopnickiej. *Ateneum* 1903 z. 1 s. 5. — K. I. CHRANIEWICZ: Oczeki najnowszej polskiej literatury. *Nowyj żurnal inostrannoj literatury* 1903 nr 7. — A. DROGOSZEWSKI: U steru. Dlaczego miłujemy Konopnicką? *Ogniwó* 1903 nr 1. — T. GRABOWSKI: Poezja polska po roku 1863. Kr. 1903 s. 141-152, 200-216. — N. HOFFMANN: M. Konopnicka. *Neues Frauenleben* (Wiedeń) 1903 nr 2. [Rec. *Czas* 1903 nr 42]. — M. JANIK: M. Konopnicka. *Gwiazdka Cieszyńska* 1903 nr 1-4. — M. JANIK: Najnowsza poezja polska. *Złoczów* [1903] s. 48-61. — L.: Dwór Konopnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 36. — A. LEDNICKI: M. Konopnicka. *Russkaja mysl* 1903 nr 4. — S. MAYKOWSKI: O poezji M. Konopnickiej. Luźne wrażenia. *Nowy Sącz* 1903. [Rec.: A. Marcinkowski. *Muzeum* 1904 s. 186-187; A. Mazanowski: Piśmiennictwo. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 2 s. 384-387]. — OBSERWATOR: M. Konopnicka w świetle „Latarni”. Kr. 1903. [Rec.: X. J. *Dwutyg. Katechetyczny* 1903 s. 98]. — A. PILECKI: Światła i cienie w utworach poetek naszych. *Biesiada Lit.* 1903 nr 45, 49. — ...Ski: Żarnowiec. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 38. — S. WEKSLEROWA: Jubileusz M. Konopnickiej. *Tyg. Pol.* 1903 s. 146. — A. WODZIŃSKI: Une femme poète. Madame M. Konopnicka. *La Revue* (Paryż) 1903 s. 445. — K. WOJNAR: Hold M. Konopnickiej, pieśniarce ludu polskiego. *Polak. Kalendarz...* Kr. 1903 s. 113-119. — x: Dwór Konopnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 36. — X. Y. Z.: Dopisy z Krakowa. *Slovanský přehled* (Praga) 1903. — F. ZBAŃNIK: Večer Konopnicke. *Ljubljanski zvon* 1903 s. 63. — S. ZDZIAR-

- SKI: Notatki literackie. *Głos* 1903 nr 33. — Siedziba Konopnickiej. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 3 s. 618-620. — Dwór M. Konopnickiej. *Bluszcz* 1903 nr 36. — Echo jubileuszu. Wręczenie daru M. Konopnickiej. *Bluszcz* 1903 nr 38. — Wręczenie daru honorowego M. Konopnickiej. *Dzien. Pol.* 1903 nr 419 wyd. por. — Kronika. Dar dla M. Konopnickiej. *Gaz. Nar.* 1903 nr 190. — Dom dla Konopnickiej. *Gaz. Pol.* 1903 nr 227. — Dwór Konopnickiej. *Głos Narodu* 1903 nr 227. — Dar narodowy dla M. Konopnickiej. *Ilustracja Pol.* 1903 nr 34. — Gody pieśni. *Kur. Codz.* 1903 nr 251. — *Kur. Lw.* 1903 nr 231. — Uczczenie M. Konopnickiej. *Lech* 1903 nr 194. — Uczczenie Konopnickiej. *Ogniw* 1903 nr 36. — Dwór M. Konopnickiej. *Praca* 1903 nr 35. — Dwór Konopnickiej. *Przedświt* 1903 nr 193. — Dar dla M. Konopnickiej. *Wędrowiec* 1903 nr 35. — *Wieczory Rodz.* 1903 nr 39. — Jubileusz Konopnickiej. *Zgoda* (Chicago) 1903 nr 19 wyd. dla niewiast. — Dar dla Konopnickiej. *Ziarno* 1903 nr 36. — A. DOBROWOLSKI: U M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1904 nr 224; przedr. pt. Co i o czym pisać. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 199. — K-NY [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1904 nr 34 [polem. z art. A. Dobrowolskiego z *Kur. Warsz.*]. — J. TENNER: Estetyka żywego słowa. *Lw.* 1904. — U M. Konopnickiej. *Zgoda* (Chicago) 1904 nr 36 wyd. dla kobiet. — A. DR. [A. DROGOSZEWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 37-38 (1904-1905). — Ch [A. CHOŁOŃSKI]. Naród i ludzkość. *Kraj* 1905 nr 12. — A. DROGOSZEWSKI: *Ogniw* 1905 nr 17. — A. B.-V. G. [W. GĄSZTOWT]: Madame M. Konopnicka à l'école polonaise. *Bulletin Polonais* (Paryż) 1905 s. 81. — NEMO [M. GOLDBERG]. *Kraj* 1905 nr 14. — M. GOVEKAR: M. Konopnicka. *Slovenska gospodinja* 1905 s. 69-71. — L. KULKA: M. Konopnicka. Eine Dichterin der Armen. *Die Frau* (Berlin) 1905 nr 12 s. 367-369 (spr. w jęz. pol.: J. JANCZEWSKA. *Świat Kobiety*. 1905 nr 26). — r.: Konopnicka nad grobem Słowackiego. *Wędrowiec* 1905 nr 16 [dot. mowy wygl. w Paryżu]. — K. ROSE: M. Konopnicka i lud polski. *Tyg. Berliński* dod. *Dzien. Berlińskiego* 1905 nr 17. — (as) [A. SCHRÖDER]: Wieczorek na cześć M. Konopnickiej. *Nowa Reforma* 1905 nr 90. — Uroczystość na cześć M. Konopnickiej w Berlinie. *Dzien. Berliński* 1905 nr 89. — M. Konopnicka. *Zgoda* (Chicago) 1905 nr 42 wyd. dla kobiet [przedr. z *Ojczyzny*]. — Wieczorek na cześć M. Konopnickiej. *Zgoda* (Chicago) 1905 nr 20 wyd. dla kobiet. — W. BUKOWIŃSKI: Pierwiastek dramatyczny w nowelach M. Konopnickiej. *Nowa Gaz.* 1906 nr 138, 140, 142. — W. BUKOWIŃSKI: Poetka idei. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 17-18; *Wędrowiec* 1906 nr 18. — G.: Kobiety autorki. *Praca* (Tarnów) 1906 s. 1854. — A. JACIMIRSKI: M. Konopnicka. Litteraturnaja charakteristika. *Sławniskije izwiestije* 1906 nr 2. — J. KL. [J. KLECZYŃSKI]: Wieczór M. Konopnickiej w Elizeum. *Nowa Gaz.* 1906 nr 131. — P. KUCZAŁSKA-REINSCHMIT: Przemówienie. *Nowa Gaz.* 1906 nr 103. — S. MAYKOWSKI: Lud w poezji M. Konopnickiej. *Lud* t. 12 (1906) s. 138-182, 196-211. — Wieczór M. Konopnickiej. *Nowa Gaz.* 1906 nr 99. — Dar rodaków z Ameryki. *Tyg. Mów i Powieści* 1906 nr 33. — B.: Zjazd kobiet. *Przegl. Spół.* 1907 nr 25. — W. GOMULICKI: Pogadanki. *Kraj* 1907 nr 35, 37. — W. KOŚCIKIEWICZ: Pogadanki literackie. *Słowo* 1907 nr 135. — J. LORENTOWICZ: Liryka M. Konopnickiej. W: *Pamięci Jana Gadomskiego koledzy*. W-wa 1907 s. 146-160. — LUT [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1907 nr 69. — S. MAYKOWSKI: M. Konopnicka. Ustęp z monografii. *Spr. dyr. Prywatnego Gimn. Żeńskiego Z. Strzałkowskiej we Lw.* za r. 1906/1907. [Rec.: S. Wasylewski. *Pam. Lit.* R. 6 (1907) z. 4 s. 520]. — J. PIETRZYCKI: O liryce Konopnickiej kilka uwag. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1907 nr 247-249 i odb. [Rec.: *Tyg. Ilustr.* 1908 t. 2 s. 682; *Wiek Nowy* 1908 nr 1954]. — W. WIECKI: Z nowszych powieści polskich. *Przegl. Powsz.* 1907 t. 3 s. 238. — B. WIERZBIŃSKI: Na prowincji. *Lechita* 1907 nr 1. — Jubileum dwoch spisowatelek. *Dennica* 1907 nr 1. — Pożegnanie M. Konopnickiej. *Nowe Słowo* 1907 nr 14/15. — W. BUKOWIŃSKI: Poetka idei. *Sfinks* 1908 t. 4 s. 373-391; przedr. w książce: Poeta melodii i głębin i poetka idei. W-wa 1909. [Rec. *Przegl. Por.* 1909 nr 82; *Słowo Pol.* 1909 nr 570; *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 1 s. 116]. — A. JACIMIRSKI: Nowiejszaja polskaja literatura. Petersburg. [1908]. — N. JASTRZĘBSKA: Zarys politycznej działalności kobiet polskich. *Bluszcz* 1908 nr 52. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]: Kobieta w naszej literaturze współczesnej. *Bluszcz* 1908 nr 52. — M. Konopnicka w sprawie równouprawnienia kobiet. *Bluszcz* 1908 nr 43. — *Kur. Warsz.* 1908 nr 271. — „Wybór pism” M. Konopnickiej przed izbą karną w Szczytnie. *Mazur* 1908 nr z 20 września. — A. ŚWIDERSKA: Aus der polnischen Frauenbewegung. Schriftstellerinnen. *Polnische Post* (Wiedeń) 1909 nr 24. — J. WEYSSENHOFF: Rozmowy literackie. *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 1 s. 748-749, 768-769. — E. WINKLER: O M. Konopni-

ckiej odczyt w Stowarzyszeniu Kobiet w Radomiu. *Spr. Gaz. Radomskiej* 1909 nr 18.

(Nekrologi, sprawozdania z uroczystości pogrzebowych, informacje dotyczące choroby i zgonu:) L. BELMONT. *Jedność* 1910 nr 42. — L. BELMONT. *Pola Esperantista* 1910 nr 11-12. — W. BELZA: Wspomnienie pozgonne. *Sfinks* 1910 z. 9. — J. BOJKO. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 43. — J. BOJKO: Przemówienie. *Dzien. Cieszyński* 1910 nr 233. — [J. BOJKO]: Konopnickiej — lud. (Mowa posła Bojki nad grobem poetki). *Wielkopolanin* (Pittsburgh) 1910 nr 44. — J. BOJKO. *Kur. Lw.* 1910 nr 472. — A. BOLEWSKA: W listopadową rocznicę, M. Konopnicka. *Przyp. Młodzieży* 1910 nr 8. — W. BUKOWIŃSKI: Duch wiekuiście młody. *Sfinks* 1910 t. 4 s. 159, 299-308, 331-338. — CELLO [T. CZAPELSKI]: Ułoża śmierci. *Kur. Warsz.* 1910 nr 278. — CELLO [T. CZAPELSKI]: U trumny M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1910 nr 281. — CELLO [T. CZAPELSKI]: Pogrzeb Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1910 nr 283. — M. CZOSNOWSKA: Pamięci M. Konopnickiej. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 260. — G. DANIŁOWSKI: Konopnicka. Wspomnienie. *Życie* 1910. — Z. DASZYŃSKA-GOLIŃSKA: Pogrzeb M. Konopnickiej. *Prawda* 1910 nr 43. — Z. DĘBICKI: M. Konopnicka. *Kur. Warsz.* 1910 nr 279. — J. DICKSTEINÓWNA: U trumny bojownicy świata. *Nowa Gaz.* 1910 nr 487. — J. DŁUGOLECKI: Nad mogiłą M. Konopnickiej. *Wiad. Codz.* 1910 nr 233. — W. DZIERŻANOWSKI: 8 Października 1910 r. *Bluszcz* 1910 nr 42. — EMER: Na niwie prasy. Na pociechę „Kuriera Warszawskiego”. *Mysł Katol.* 1910 nr 45. — ER.: Pogrzeb M. Konopnickiej. *Kur. Poz.* 1910 nr 236. — (f): Śp. M. Konopnicka. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 253. — J. FABIJANOWSKI: Pamięci M. Konopnickiej. *Biesiada Lit.* 1910 nr 44. — V. G. [W. GASZTOWTT]: M. Konopnicka. *Bulletin Polonais* (Paryż) 1910 nr 268. — F. GEMBICKI: Cieniom Konopnickiej. *Biesiada Lit.* 1910 nr 46. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]: Nad grobem Konopnickiej. *Bluszcz* 1910 nr 44. — A. HERMANÓWNA: Wobec świeżej mogiły. *Pobudka* 1910 nr 9/10. — M. HORWATH: Ku czci śp. M. Konopnickiej. *Cepy* 1910. — F. H. [F. HRYNIEWICZ]: Z lutni. Ku czci M. Konopnickiej. *Goniec Codz.* (Wil.) 1910 nr 201. — P. HULKA [LASKOWSKI]. *Łącznik* 1910 nr 21. — J. JANKOWSKI. *Świat* 1910 nr 42. — A. JANOWSKI: M. Konopnicka. *Ziemia* 1910 s. 668-669. — A. JENSEN: Nekrolog M. Konopnickiej. *Stockholms Dagblad* (Sztokholm) 1910 nr 284. — J. KARASEK: M.

Konopnicka. Brno 1910. — J. KASPROWICZ: Na pogrzebie Konopnickiej — przemówienie. *Dzien. Cieszyński* 1910 nr 236; *Dzien. Kijowski* 1910 nr 258; *Kur. Warsz.* 1910 nr 284. — W. KOSIAKIEWICZ: W dzień pogrzebu. M. Konopnicka. *Słowo* 1910 nr 461. — L. K. [L. KOTARBIŃSKA]: Cześć oddana Wielkim Zwłokom poetki. *Tyg. Mód i Powieści* 1910 nr 43. — K. R. Z. [L. KRZYWICKI]: Ze wspomnień. *Społeczeństwo* 1910 nr 43. — L. W.: Wspomnienie pozgonne. *Bibl. Warsz.* 1910 t. 4 s. 402. — EI [K. LASKOWSKI]: Pamięci M. Konopnickiej. *Dzien. Cieszyński* 1910 nr 236. — M.: Hold M. Konopnickiej. *Głos Rzeszowski* 1910 nr 47. — M. J.: M. Konopnicka. *Zarzewie* 1910 nr 10. — W. MAKOWSKI: M. Konopnicka. *Nowe Tory* 1910 t. 2 s. 187-188. — W. MALESZEWSKI: Dwa kolejno żałobne. *Kur. Warsz.* 1910 nr 302. — V. MOLÉ: M. Konopnicka. *Ljubljanski zvon* 1910 s. 689-691. — [A. NIEMOJEWSKI]: M. Konopnicka. *Mysł Niepodległa* 1910 nr 150. — R. P. — P. K. R. [R. PACHUCKA, P. REINSCHMIT-KUCZALSKA]: Po zgonie pieśniarki. *Ster* 1910 nr 9-10. — A. POTOCKI: M. Konopnicka. Wspomnienie pośmiertne. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 43-45. — M. POVÉKARJEVC: M. Konopnicka. *Slovenska gospodinja* 1910. — L. RADZIEJOWSKI: Nad grobem Konopnickiej. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 322. — K. MIECZ [M. RETTINGER]. *Promień* 1910 nr 10/11. — W. ROLEWSKI: Na trumnę M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1910 nr 281. — A. ROSÉ: M. Konopnicka. Artykuł pośmiertny. *Prąd* 1910 nr 9/10 s. 348. — J. ROZPRA-KROBICKI. *Pola Esperantista* 1910 nr 11-12. — W. RZYMOWSKI. *Prawda* 1910 nr 42. — W. RZYMOWSKI: Nad mogiłą. *Mysł Niepodległa* 1910 nr 151. — R. SALOMEK: Śmierć M. Konopnickiej. *Ojczyzna* 1910 nr 42. — V. SPINDLER: M. Konopnicka. *Narodni dnevnik* 1910 s. 235. — P. SPLAWIŃSKA: Cieniom M. Konopnickiej. *Głos Nauczycielstwa Lud.* 1910 nr 19. — P. SPLAWIŃSKA. *Przodownica* 1910 nr 10/11. — M. SYNORADZKI: Z Warszawy. *Biesiada Lit.* 1910 nr 43-44. — A. SZYMAŃSKI: Po zgonie śp. M. Konopnickiej. *Dzien. Cieszyński* 1910 nr 233. — D. ŚLIWICKI: Ku czci Konopnickiej. *Ziemia Lubel.* 1910 nr 297. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1910 t. 178 s. 289-290. — K. TROCZEWSKI: Śp. M. Konopnicka. *Dzien. Kujawski* 1910 nr 47. — AGRICOLA [J. TURSKI]: Ze wsi. Odeszał wieszczka chłopskiej niedoli. *Nowa Gaz.* 1910 nr 474. — P. WĘZYK. *Praca* 1910 nr 42. — W. ZALEWSKI: Nad trumną M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1910 nr 281. — Zb. W. *Prawo Ludu* 1910 nr 42. — [W. ZDEH].

- Szkola* 1910 s. 561-562, 662-671. — (—): Wspomnienie pośmiertne. *Kur. Pol.* 1910 nr 279. — *Biul. Pol. Tow. Emigracyjnego* 1910 nr 10 s. 486-490. — Śp. M. Konopnicka. *Czas* 1910 nr 459. — *Dennica* 1910 nr 10. — Przy grobie Konopnickiej. *Diabeł* 1910 nr 20. — Pogrzeb śp. Konopnickiej. *Dzien. Cieszyński* 1910 nr 233, 235, 236. — Śp. M. Konopnicka. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 253, 255, 257. — M. Konopnicka. *Gaz. Lw.* 1910 nr 229. — Śp. M. Konopnicka. *Gaz. Pol.* (Chicago) 1910 nr 43. — Pogrzeb Konopnickiej. *Gaz. Pol.* (Chicago) 1910 nr 44. — Zgon M. Konopnickiej. *Gaz. Poniedziałkowa* 1910 nr 25. — M. Konopnicka. *Gaz. Powsz.* 1910 nr 233. — Pogrzeb Konopnickiej. *Gaz. Powsz.* 1910 nr 233-234. — Hołd Konopnickiej. *Gaz. Powsz.* 1910 nr 251. — M. Konopnicka. Wspomnienie pośmiertne. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 275, 277, 278, 279. — Zgon M. Konopnickiej. *Goniec Codz.* (Wil.) 1910 nr 165, 168, 169. — M. Konopnicka. *Gwiazdka Cieszyńska* 1910 nr 83. — *Jedność* 1910 nr 40. — *Kronika Powsz.* 1910 nr 3. — Pogrzeb M. Konopnickiej. *Kur. Pol.* 1910 nr 282-283. — *Kur. Por.* 1910 nr 280. — M. Konopnicka. Wspomnienie pośmiertne. *Kur. Poz.* 1910 nr 232. — Nad otwartą mogiłą. *Kur. Poz.* 1910 nr 233-235. — Wiadomości bieżące. *Kur. Warsz.* 1910 nr 276, 277. — *Kur. Warsz.* 1910 nr 278, 281-282. — *Metalowiec* 1910 nr 45. — *Mies. Pedag.* 1910 s. 145-148. — *Młot* 1910 nr 11. — Pogrzeb Konopnickiej a duchowieństwo. *Mysł Niepodległa* 1910 nr 151. — Echa pogrzebu Konopnickiej. *Mysł Niepodległa* 1910 nr 152. — *Na Ziemi Naszej* 1910 nr 21 (poświęcony M. Konopnickiej, zawiera m. in.: J. FRYLING: O grób poetki; Z. LUBERTOWICZ: Na grób; J. STYKA: Ze wspomnień o Konopnickiej; A. ZAGÓRSKI: Kiedyż ty duchom dasz odpocząć, o życie?). — M. Konopnicka. *Nabludatel* 1910 nr 8 s. 559-560. — *Naprzód* 1910 nr 231. — M. Konopnicka. *Nasz Kraj* 1910 nr 120. — *Nowa balkanska tribuna* 1910 nr 395. — Po zgonie M. Konopnickiej. *Nova Gaz.* 1910 nr 462-464, 466-467, 469. — Śp. M. Konopnicka. *Nova Reforma* 1910 nr 460. — Pogrzeb M. Konopnickiej. *Nova Reforma* 1910 nr 468. — Zgon wielkiej poetki. *Nowości Ilustr.* 1910 nr 42. — Pogrzeb śp. Konopnickiej. *Nowości Ilustr.* 1910 nr 43. — M. Konopnicka. *Nowy Dzwonek* 1910 nr 20. — Wspomnienie pozgonne o M. Konopnickiej. *Odrodzenie* 1910 nr 21. — Śp. M. Konopnicka. *Postęp* 1910 nr 42. — Pogrzeb śp. M. Konopnickiej. *Postęp* 1910 nr 42. — Śp. M. Konopnicka. *Praca* 1910 nr 42. — *Przew. Oświatowy* 1910 nr 10. — *Przyj. Ludu* 1910 nr 42. — *Przyj. Młodzieży (Ostrów)* 1910 nr 8. — *Przyszłość Ludu (Lw.)* 1910 nr 9/10. — *Rodzina i Szkoła* 1910 s. 281-283. — Zgon M. Konopnickiej. *Rola* 1910 nr 42. — *Scena i Sztuka* 1910 nr 42. — Zgon Konopnickiej. *Słowo* 1910 nr 457. — *Słowo Pol.* 1910 nr 463, 467, 470, 472-474, 476, 478. — *Spoleczeństwo* 1910 nr 41. — M. Konopnicka. *Straż Pol.* 1910 nr 29-30. — *Tygodnik (Kr.)* 1910 nr 41. — Nad mogiłą Konopnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 4. — Zgon poetki. *Wiad. Codz.* 1910 nr 232. — Pogrzeb Konopnickiej. *Wiad. Codz.* 1910 nr 235. — M. Konopnicka nie żyje. *Wielkopolanin (Pittsburg)* 1910 nr 43. — Śp. M. Konopnicka. *Wychow. i Oświata* 1910 nr 51. — Śp. M. Konopnicka. *Wychow. w Domu i Szkole* 1910 s. 395. — Śp. M. Konopnicka. *Ziemia Lubel.* 1910 nr 277. — Po zgonie Konopnickiej. *Ziemia Lubel.* 1910 nr 278. — Pogrzeb M. Konopnickiej. *Zorza* 1910 nr 42. — *Żywa* 1910 nr 10. — *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 42/43 (poświęcony M. Konopnickiej, zawiera m. in. artykuły: I. BALIŃSKI: Konopnicka i Deotyma; przedr. *Dzien. Chicagoski* 1910 nr 300; Z. BARTKIEWICZ: Na skraju puszczy... (Wspomnienie — Konopnickiej); Z. BARTKIEWICZ: Wykopana w wód przezroczy... (Fantazja poetycka na cześć Konopnickiej); W. BUKOWIŃSKI: Konopnicka a młodość i młodzież; toż *Dzien. Chicagoski* 1910 nr 291; Z. DĘBICKI: Jak Konopnicka Polskę widziała?; H. GALLE: Dostojna przyjaciółka; W. GOMULICKI: Małe słówko o wielkiej poetce; C. JANKOWSKI: U mogiły Konopnickiej; W. MAKOWSKI: Nad mogiłą Konopnickiej; Or-Ot [A. OPPMAN]: Żywa harfa Polski. [Wiersz]; S.: Pogrzeb Konopnickiej; K. TETMAJER: Pieśń i czyn Konopnickiej; przedr. w książce: Notatki literackie. W-wa 1916; J. WEYSENHOFF: Podzwonne; Mieszalniny literackie. Ostatnie wydawnictwa M. Konopnickiej).
- L. BELMONT: O Konopnickiej jako nowelistce i psychologu. *Wolne Słowo* 1910 nr 74-81. — L. BELMONT: M. Konopnicka jako kapłanka poezji. *Wolne Słowo* 1910 nr 106-107. — L. BELMONT: O Konopnickiej jako poetce lirycznej. *Wolne Słowo* 1910 nr 106-109. — H. BIEGELEISEN: M. Konopnicka. *Na Ziemi Naszej* dod. *Kur. Lw.* 1910 nr 21. — Wł. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Sfinks* 1910 t. 4 s. 293-308. — B. CHRZANOWSKI: M. Konopnicka a Kaszuby. *Gryf (Kościerzyna)* 1910 t. 2 nr 12 s. 381-382. — Z. DĘBICKI: W służbie narodu. *Kur. Warsz.* 1910 nr 284. — J. DICKSTEINÓWNA: Konopnicka wśród dzieci.

Nowe Tory 1910 s. 241-252. — A. DROGOSZEWSKI: M. Konopnicka. *Nowe Życie* (Wil.) 1910 s. 81-84. — B. [B. EULENFELD]: M. Konopnicka. *Poradnik Teatrów i Chórów Włoszańskich* 1910 nr 10. — H. GALLE: Idealy etyczno-społeczne w twórczości M. Konopnickiej. *Sfinks* 1910 t. 10 z. 6 s. 321-335. — P. GANTKOWSKI: O twórczości M. Konopnickiej. *Kur. Poz.* 1910 nr 295, dod. II. — M. GNATOWICZÓWNA: *Wieczory Rodz.* 1910 nr 43-45, 47. — M. GOVEKAR: *Slovenska gospodinja* 1910 s. 161-163. — E. HAECCKER: M. Konopnicka. *Naprzód* 1910 nr 233. — R. HOROWICZOWA: M. Konopnicka. Rys biograficzny. *Gaz. Kujawska* 1910 nr 129. — M. HYSEK: M. Konopnicka. *Čas* 1910 nr 284; przedr. fragm. *Kur. Poz.* 1910 nr 247. — W. JABLONOWSKI: M. Konopnicka. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 295-296. — W. JASKŁOWSKI: Żarnowiec i jego okolica. Zarys historyczno-etnograficzny. *Przew. Nauk. i Lit.* 1910. — L. JENIŃKE: Ze wspomnień. Cz. II. W-wa 1910. — H. STEIN [H. KAMIENSKI]: Twórczość M. Konopnickiej. *Młot* 1910 nr 12. — J. KOTARBIŃSKI: Demokracja M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1910 nr 295-296. — D. KRÓLIKOWSKI: Z naszej współczesnej poezji lirycznej. *Unitas* 1910 t. 1 s. 207. — J. LANGIEWICZ: Biada narodowi, który zerwał z pieśnią. *Gaz. Kujawska* 1910 nr 129. — B. LEŚMIAN: M. Konopnicka. *Nowa Gaz.* 1910 nr 461; przedr. w książce: Szkice literackie. W-wa 1959. — B. LEŚMIAN: Poezja M. Konopnickiej. *Nowa Gaz.* 1910 nr 465; przedr. jw. — J. [J. LORENTOWICZ]: Na cześć Orzeszkowej i Konopnickiej. *Nowa Gaz.* 1910 nr 591. — M.: Hołd M. Konopnickiej. *Głos Rzeszowski* 1910 nr 47. — P. MATERNOVÁ: Z niwy czeskiej. Pamięci M. Konopnickiej. *Dzien. Chicagoski* 1910 nr 258 [streszcz.]. — P. MATERNOVÁ: M. Konopnicka. *Národní listy* (Praga) 1910 nr 285. — B. NAWROCZYŃSKI: Poetka współczesna i nadziei. *Książka* 1910 nr 12. — P.: Poezja Konopnickiej. *Nowa Reforma* 1910 nr 464. — W. PROKESCH: M. Konopnicka. *Nowa Reforma* 1910 nr 462. — S. PUTMAN: Twórczość Konopnickiej. *Gaz. Kujawska* 1910 nr 129. — R.: Z szeregów naszych autorek... *Tyg. Mąd i Powieści* 1910 nr 1-2. — G. RAKOWSKI: Hołd M. Konopnickiej. *Znicz* 1910 nr z września s. 16-18. — H. SIENKIEWICZ: M. Konopnicka. *Sfinks* 1910 t. 4 s. 345-354. — M. STERLING: Konopnicka — pieśniarka niedoli. *Gaz. Kujawska* 1910 nr 129. — A. STRZELECKI: Sądy i pisma krytyczne M. Konopnickiej. *Sfinks* 1910 t. 4 s. 381-397. — ŚWIATOWY: Ta-

jennica Konopnickiej. *Świat* 1910 nr 43. — W. T. D.: Muzykalność wiersza Konopnickiej. *Dzien. Cieszyński* 1910 nr 294; toż *Dzien. Kijowski* 1910 nr 322. — J. WIERZYŃSKI: Wielka pieśniarka małuczkich. *Goniec Codz.* (Wil.) 1910 nr 169. — J. WOLBERŻANKA: M. Konopnicka. *Gaz. Kujawska* 1910 nr 129. — Zb. W.: M. Konopnicka. *Prawo Ludu* 1910 nr 42. — E. ZMIJEWSKA: M. Konopnicka. *Bluszcz* 1910 nr 42. — *Bulletin Polonais* 1910 z 15 października. — M. Konopnicka. *Dom i swjet* (Zagrzeb) 1910 s. 557-558. — *Gaz. Kujawska* 1910 nr 129 [poświęcony M. Konopnickiej.]. — M. Konopnicka. *Głos Płocki* 1910 nr 82. — Konopnicka — Faleński. *Krytyka* 1910 t. 4 s. 286-288. — Czesi o Konopnickiej. *Kur. Pol.* 1910 nr 288. — Z niwy czeskiej. Pamięci M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1910 nr 293. — M. Konopnicka. *Načalo* 1910 nr 8-9 s. 656. — *Nowa balkanska tribuna* 1910 nr 421 s. 2. — Księży patriotyzm i demokracja. *Odrodzenie* 1910 nr 21. — Żywot i dzieła. *Słowo Pol.* 1910 nr 467. — M. Konopnicka. *Wiad. Codz.* 1910 nr 233.

F. ARNSZTAJNOWA: Konopnicka i dzieci. *Ziemia Lubel.* 1911 s. 25-28. — L. BERNARDIN: A travers la littérature polonaise contemporaine. *Revue d'Europe et Amérique* 1911 nr 1029-1038. — Z. B. [Z. BIELICKA]: Ze stowarzyszenia umysłowo pracujących Polek. *Bluszcz* 1911 nr 1 [rec. odczytu N. Dzierżkówny o M. Konopnickiej.]. — H. B. [H. BOCKOWSKI]: M. Konopnicka. *Slovanský přehled* (Praga) 1911 s. 100. — Ck.: Po zgonie Pieśniarki. *Dzien. Kujawski* 1911 nr 9. — J. C. [J. CIEMBRONIEWICZ]: M. Konopnicka jako wychowawczyni wychowawców. *Szkola* 1911 s. 650-655. — J. CIEMBRONIEWICZ: Dzieci w utworach M. Konopnickiej. *Nowe Tory* 1911 nr 1. — J. CIEMBRONIEWICZ: M. Konopnicka jako autorka dla dzieci. *Wychow. w Domu i Szkole* 1911 s. 29-35. — L. CZAYKOWSKI: W I rocznicę zgonu M. Konopnickiej. *Ojczyzna* 1911 nr 48. — SAVITRI [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]: Typy kobiet w polskiej literaturze współczesnej. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 30. — A. FUDAKOWSKA: M. Konopnicka. *Ziemia Lubel.* 1911 s. 118-121. — W. GOSTOMSKI: Idea i artyzm w poezji Konopnickiej. *Bibl. Warsz.* 1911 t. 1 s. 472-517, t. 2 s. 68-103. — [M.] IWANOWSKA: Poezja ludowa w twórczości M. Konopnickiej. *Bluszcz* 1911 nr 21-23. — JEZERSKI: Konopnicka pośród sieroć. *Dzien. Chicagoski* 1911 nr 15. — K. JEZEWSKI: Konopnicka — wielka przyjaciółka „Gniazd Sierocych”. *Nowa Gaz.* 1911 nr 519 [fragm. Odezwy Tow. Gniazd

- Sierocyh]; toż *Ziemia Lubel.* 1911 nr 311; *Nar. Wiad. Codz.* 1911 nr 259. — K.: O Konopnicką. *Kur. Warsz.* 1911 nr 281. — K.: M. Konopnicka. *Slovenski narod* 1911 nr 393. — J. KALLENBACH: Ku czci Konopnickiej — wykład. *Słowo Pol.* 1911 nr 482. — th [L. S. KOROTYŃSKI]: Po zgonie pieśniarki. *Dzien. Kujawski* 1911 nr 12. — P. KUCZAŁSKA-REIN-SCHMIT: Wobec rocznicy. *Ster* 1911 nr 8-9. — F. LANDANOWA: O M. Konopnickiej. W-wa 1911. [Rec. W.: Dwie popularne książeczki: Orzeszkowa i Konopnicka. *Tyg. Mód i Powieści* 1911 nr 24; *Kur. Warsz.* 1911 nr 11]. — P. MATERNÓVÁ: M. Konopnicka. *Slavianski glas* (Sofia) 1911 nr 1-2 s. 20-27. — W. MIĄKOTIN: M. Konopnicka. 1846 [sic!] - 1910. *Russkoje bogatstwo* 1911 nr 1. — V. MOLÉ: M. Konopnicka. *Ljubljanski zvon* 1911 nr 30 s. 689 i nn. — B. NAWROCZYŃSKI: M. Konopnicka. *Kur. Warsz.* 1911 nr 22. — N. RAKITIN: M. Konopnicka. *Litieraturna biesieda* 1911 nr 1 s. 28-29. — S. STUDNICKA: Wpływ wychowawczy Konopnickiej. *Dzien. Cieszyński* 1911 nr 121. — S. TARNOWSKI: M. Konopnicka. (Sylwetka literacka). *Przełł. Pol.* 1911 t. 179 s. 143-160.
- J. WITEK: Twórcy poromantyczni. I. M. Konopnicka. Nowy Sącz 1911. [Rec.: J. Zaleski. *Pam. Lit.* R. 11 (1912) z. 4; [polem.:] J. Witek. *Pam. Lit.* R. 12 (1913) z. 2; J. Zaleski: Replika. Tamże]. — B. ŻULIŃSKA: Poetka dzieci. W rocznicę śmierci M. Konopnickiej. *Słowo Pol.* 1911 nr 474; toż *Kur. Poz.* 1911 nr 237. — L. ŻYCKA: Wspomnienie z r. 1910. Pamięci E. Orzeszkowej i M. Konopnickiej. *Na Ziemi Naszej* dod. *Kur. Lw.* 1911 nr 2. — Poetka dzieci. *Głos Wielkopolanek* 1911 nr 42. — M. Konopnicka. *Grażdanka* 1911 nr 1 s. 24-25. — *Jednodniówka poświęcona ceniom M. Konopnickiej.* Lubl. 1911. — Spuścizna literacka po M. Konopnickiej. *Kur. Poz.* 1911 nr 172, dod. I. — Poetka dzieci. *Nar. Wiad. Codz.* 1911 nr 236. — Pamięci M. Konopnickiej. *Nasz Kraj Ilustr.* 1911 nr 173. — *Sfinks* 1911 t. 4 s. 157-158. — „Żenske listy”, pismo poświęcone sprawom kobiecym, o Konopnickiej. *Tyg. Mód i Powieści* 1911 nr 12. — Z. DĘBICKI: Pamięci M. Konopnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 41. — G. GIEDROYĆ: Wspomnienie abstynenckie o jubileuszu M. Konopnickiej. (W drugą rocznicę śmierci poetki 8 października 1910). *Wyzwolenie* 1912 nr 10. — Z. GRZYMAŁOWSKA: M. Konopnicka. Zarys charakterystyki. *Dom Pol. Kalendarz.* Odessa 1912 s. 92-102. — E. J. GUCWA: M. Konopnicka. *Dzien. Chicagoski* 1912 nr 253. — A. MAZANOWSKI: M. Konopnicka. *Złoczków* [1912]; wyd. 2 *Lw.-Złoczków* [1913]. [Rec.: J. Zaleski. *Pam. Lit.* R. 11 (1912) s. 688-689]. — R.: Utwory polskich autorek drukowane w przekładzie czeskim w piśmie „Żensky svét”. *Nasz Dom Tyg. Mód i Powieści* 1912 nr 29. — S. SZURAPÓW: Na mogiłu M. Konopnickiej. *Światłiel* 1912 t. 4 s. 39-40. — W. WEICHERT-SZYMANOWSKA: M. Konopnicka. *Światłiel* 1912 t. 4 s. 39-40. — K. WOJNAR: Śp. M. Konopnicka. *Gospodarz. Kalendarz.* Kr. 1912 s. 95-101. — K. WOJNAR: Śp. M. Konopnicka. *Polak. Kalendarz.* Kr. 1912 s. 127-133. — J. BAUDOIN de COURTENAY: Kritiko biograficzeskoy oczerk. W książce: M. Konopnicka: Sobranije sočinienij. T. 1. Petersb. 1913. — M. BERSANO-BEGEY: M. Konopnicka. *La Donna* (Turyn) 1913. — H. BIEGELISEN: Lirnik Mazowiecki. W-wa 1913 s. 245, 253, 301. — J. DICKSTEINÓWNA: Konopnicka wśród dzieci. W-wa 1913. — J. DICKSTEINÓWNA: Prometheus-Paraklet. W-wa 1913. — F. KREZOWSKI [W. FELDMAN]: Profile kobiece. *Krytyka* 1913 t. 38 s. 321-325. — T. SINKO: Refleksje Rzymu w literaturze polskiej. *Museum* 1913; przedr. w książce: Echa klasyczne w literaturze polskiej. Kr. 1923 s. 205-208. — A. DROGOSZEWSKI: Za co miłowano Konopnicką? (Kilka tomów jej poezji). W: *Dziewczę pol.* W-wa 1914 s. 197-205. — SAVITRI [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]: M. Konopnicka jako poetka narodowa. *Przyj. Młodzieży* 1914 nr 1. — M. RAKOWSKA: L'esprit de la Pologne d'après ses poètes et prosateurs. *Foi et Vie* 1914 nr 7, 11. — *Krytyka* 1914 t. 42 s. 58-59. — W. LELIWA: Wieszczka ludu i przyszłości. *Gaz. Podhalańska* 1915 nr 16-19. — *Bluszcz* 1915 nr jubileuszowy s. 3.
- L. S. K. [L. S. KOROTYŃSKI]: Koleżanki. Z życia dwu wielkich niewiast polskich. *Goniec Kujawski* 1916 nr 55. — Konopnicka o Sienkiewiczu. *Nova Reforma* 1916 nr 583. — B. CHRZANOWSKI: Szkice z wybrzeża. VI. Sienkiewicz — Konopnicka — Zeromski a wybrzeże. *Kur. Poz.* 1917 nr 26; przedr. w książce: *Wybrzeże i o wybrzeżu.* Poz. 1917. Wyd. 2 *Lw.* 1920 rozdz. 8. [Rec.: S. Papée: Kwiaty na ogorze. *Poz.* 1929]. — J. CZEMPIŃSKI: Ze wspomnień o H. Sienkiewiczu. *Bluszcz* 1917 nr 26-27, 33. — J. KALLENBACH: M. Konopnicka. Z powodu wydania zupełnego jej poezji. *Tyg. Ilustr.* 1917 nr 1-2, 4-5. — J. TOPASS: M. Konopnicka. *Polonia* (Paryż) 1917 nr 17. — M. DYNOWSKA: Charakterystyka twórczości M. Konopnickiej. *Rok Polski* 1918 nr 5-6.

- W. FELDMAN: M. Konopnicka. W książce: Współczesna literatura polska. W-wa—Lw. 1918; przedr. fragm.: *Polsko-bułgarski przegląd* (Sofia) 1919 nr 13. — H. KNUDSEN. *Historische Monatsblätter für Posen* 1918 s. 28-29. — M. MAJEROVÁ: Bášňníka proletariátu. *Akademie R. 23* (1918/1919) s. 285-293. — J. PETRAŽYCKA-TOMICKA: Kobieta w życiu narodowym. (Ze studium pt. Konopnicka w świetle własnych utworów). *Na Posterunku* 1918 nr 21. Wyd. osob. Kr. 1920. — W. SZELAŻEK: M. Konopnicka pieśniarka ziemi i ludu. W-wa 1918. Wyd. 2 dopelnione W-wa 1923. [Rec.: Józ. *Gaz. Warsz.* 1923 nr 214; L. M. [L. Masłowski]. *Dzienn. Bydł.* 1923 nr 72; *Poradnik dla Rolników* 1935 nr 28]. — Hold autorce „Roty”. *Kur. Warsz.* 1918 nr 323.
- D. Ś.: Dwie feministki. *Praca* 1919 nr 39 (przedr. z *Przegl. Kobięcego*). — REL.: Nie rzucim ziemi. *Gwiazda* 1919 nr 19. — J. TOMICKA: Myśli Konopnickiej o sztuce. *Kur. Lw.* 1919 nr 234, 241. — Hold autorce „Roty”. *Drużyna* 1919 nr 11. — J. DICKSTEINÓWNA: Konopnicka w 10 rocznicę zgonu. *Gaz. Wiecz.* 1920 nr 5480. — J. DICKSTEINÓWNA: M. Konopnicka w dziesięciolecie zgonu. *Robotnik* (W-wa) 1920 nr 277. — A. LANGE: Pieśniarka ludu polskiego. *Nasza Drużyna* 1920 nr 18. — J. ŁOŚ: Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. W-wa [1920] s. 297-303. — H. SIENKIEWICZ: M. Konopnicka. *Kalendarz rodz.* Cieszyń 1920 s. 42-43. — J. PETRAŽYCKA-TOMICKA: Konopnicka w świetle własnych utworów. Kr. 1920. [Rec.: J. D. *Tydzień Pol.* 1921 nr 24; C. Walewska. *Kobieta Współcz.* 1927 nr 14]. — M. Konopnicka. *Trybuna* 1920 nr 36. — F. HOESICK: Siła fatalna poezji Słowackiego. Kr. 1921 s. 32-49. — J. JAHŁOWSKA: M. Konopnicka. (W 10 rocznicę zgonu). *Kalendarz Spółdzielczy* 1921 s. 161-165. — A. KOEHLERÓWNA: M. Konopnicka. *Warta* 1921 s. 44-45. — ORSO: Konopnicka. *Słowo Pol.* 1921 nr 99. — J. S. STACHERSKI: M. Konopnicka. *Kur. Zagłębia* 1921 nr 236. — W. SZALAY-GROELE: M. Konopnicka. *Kłosa Pol.* dod. *Orędownika* 1921 nr 41. — I. WIENIEWSKA: Pieśniarce odrodzin w dniu holdu. *Kur. Lw.* 1921 nr 238. — WUES: M. Konopnicka. *Młoda Polska* 1921 nr 19. — Dziesięciolecie zgonu M. Konopnickiej. *Słowo Pol.* 1921 nr 400. — F. ARNSZTAJNOWA: Konopnicka i dzieci. *Ognisko Nauczycielskie* 1922 nr 10. — W. BOROWY: Wisła w poezji polskiej. W-wa 1922; przedr. w książce: Kamienne rękawiczki. W-wa 1932 s. 301-305. — M. Konopnicka poetka polska. *Ognisko* (Paryż) 1922 nr 37. — *Dzienn. Bydł.* 1922 nr 276 [tu komunikat o wykładzie J. Pietrzyckiego pt. Ton społeczny Konopnickiej]. — I. BIEŁOUSOW: M. Konopnickaja. (Oczerk). Moskwa 1923. Wyd. 2 Moskwa 1924. — J. W. KOMOROWSKA: M. Konopnicka. *Nowy Świat* (Nowy Jork) 1923 dod. 25 sierpnia. — M. SZYJKOWSKI: Współczesna literatura polska. Poz. 1923 s. 155-201.
- A. LANGE: La littérature polonaise contemporaine. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1924 nr 229. — M. MERLAY [M. MUTTERMILCH]: La poésie polonaise de tout à l'heure. *Le Monde Nouveau* 1924 s. 99-117. — J. PETRAŽYCKA-TOMICKA: Mistycyzm Konopnickiej. Lw. 1924; przedr. w książce: O żywych kamieniach. Kr. 1928. [Spr. z odczytu i rec.: (Kb) [K. Bukowski]. *Wiek Nowy* 1923 nr 6525; C. W. [C. Walewska]: Z książek. *Błuszc* 1926 nr 2]. — A. RUDZKI: L'oeuvre de M. Konopnicka. *Les Amis de la Pologne* (Paryż) 1924 nr 1. — M. WAGNER: O Konopnickiej. *Dzienn. Bydł.* 1924 nr 27-30. — H. CEPNIK: Pamięci M. Konopnickiej. *Wiek Nowy* 1925 nr 7296. — J. CIEMBRO-NIEWICZ: M. Konopnicka jako poetka biednych. *Siew* 1925 nr 34-38, 42-43. — S. KOBIERZYCKI: Wspomnienie z kaliskiego gimnazjum. W: *Pamiętnik zjazdu wychowawców szkół kaliskich 8-9 września 1923*. Kalisz 1925. — G. MAVER: M. Konopnicka. *I Libri del Giorno* (Mediolan) 1925. — Z. SZMYDTOWA: M. Konopnicka. *Płomyk* 1925/26 s. 34-37. — (Te): Pieśniarka ludu, niedoli i ziemi. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 273. — M. WOJCIECHOWSKI: M. Konopnicka. *Filareta* (Radom) 1925 nr 3. — C. W. [C. WOLNIEWICZÓWNA]: Autorka „Roty”. Szkic wykładu. *Kierownik Stow. Młodzieży* 1925 nr 9. — C. WOLNIEWICZÓWNA: W piętnastą rocznicę śmierci M. Konopnickiej. *Młoda Polka* 1925 nr 10; też *Kur. Poz.* 1925 nr 243. — C. WOLNIEWICZÓWNA: M. Konopnicka. *Przyj. Młodzieży* 1925 nr 10. — C. WOLNIEWICZÓWNA: M. Konopnicka. *Poz. 1925 Bibl. Wieczornicowa* nr 11. — Piętnasta rocznica zgonu M. Konopnickiej. *Dom Rodz.* dod. *Słowa Pomorskiego* 1925 nr 19 (przedr. z *Gaz. Pol.*). — Wspomnienie o M. Konopnickiej. *Gwiazdka* (Wil.) 1925 nr 29. — 15 rocznica śmierci M. Konopnickiej. *Młoda Polka* 1925 nr 9. — M. Konopnicka. 1842-1910. *Młodzież Pol. Czerwonego Krzyża* 1925 nr 26. — *Życie Młodzieży* (Olsztyn) 1925 nr 21. — C. AGOSTI-GAROSCI: Il fascino poetico dell'Italia e M. Konopnicka. *La Vita Italiana* (Rzym) 1926. — J. DICKSTEIN-WIELEŻYŃSKA: M. Konopnicka, la poetessa polacca dell'Italia. *L'Europa Orientale* (Rzym) 1926. — A. GYURKO-

WICH: Z wakacji. O naszej literaturze dla dzieci. *Gaz. Kościelna* 1926 nr 40. — S. KASZTELOWICZ: Poetka niedoli — M. Konopnicka. *Polonia* 1926 nr 217, 224. — R. POLLAK: Obcy o Polsce. Polonica włoskie. *Przegl. Współcz.* 1926 t. 17 s. 473-474. — K. ŻUK-SKARSZEWSKA: Konopnicka. *Poland* 1926 nr 4.

J. DICKSTEIN-WIELEŻYŃSKA: Konopnicka. Dzieje natchnień i myśli. W-wa 1927. Wyd. 2 W-wa 1930. [Rec.: F. Araszkiewicz: Monografia o Konopnickiej. *Ziemia Lubel.* 1927 nr 225; przedr. w książce: Refleksy literackie. Lubl. 1934; Ć. [A. Cerný]: *Literatura, věda, umění. Slovanský přehled* (Praga) 1927 s. 623-624; I. W. Kosmowska. *Kobieta Współcz.* 1927 nr 5; A. L. [A. Leo]. *Bluszcz* 1927 nr 51; C. L. [C. Lechicki]. *Słowo Pol.* 1927 nr 198; L. Silberstein. *Ruch Lit.* 1927 nr 7; *Kur. Por.* 1927 nr 52; *Polska Zbrojna* 1927 nr 85; J. Kleiner. *Pam. Lit.* R. 25 (1928) z. 1; M. Kotarbiński. *Kur. Warsz.* 1928 nr 27; J. E. Plomieński. *Przegl. Współcz.* t. 24 (1928) s. 336-338; E. Lo Gatto: Una poetessa polacca. *La Stampa* 1928 z 30 sierpnia; K. Czachowski. *Czas* 1931 nr 156]. — R. DRAGAN: Pieśniarka biednych i uciśnionych. *Dzien. Lw.* 1927 nr 287. — L. PYTLIŃSKA: O dobre imię M. Konopnickiej. *Wiad. Lit.* 1927 nr 29; przedr. *Słowo Pol.* 1927 nr 204 [dot. książki J. Dickstein-Wieleżyńskiej; replika tejże: *Robotnik* 1927 nr 207]. — Z.: M. Konopnicka, pieśniarka ludu polskiego. *Życie Młodzieży* 1927 nr 17. — H. CERNIK: Pamięci wielkiej Poetki. *Wiek Nowy* 1928 nr 8195. — S. FRDINA: M. Konopnicka. *Żenski svět* 1928 s. 97-99. — (jp). *Gaz. Por.* 1928 nr 8653. — G. OLEXNCER: M. Konopnicka's literarische Tätigkeit. *Wiedeń* 1928. — A. WALERON: M. Konopnicka. *Ilustr. kalendarz chłopski na r. 1929*. W-wa 1928. — M. WASZCZUKÓWNA: Dola ludu w „Obrazach” M. Konopnickiej. *Jednodniówka kółek lit. Państw. Gmn. im. Unii Lubelskiej w Lubl.* [Lubl.] 1928. — Z. BESAŻANKA: Podłoże historyczno-społeczne poezji ludowej Lenartowicza i Konopnickiej. *Pam. Lit.* R. 26 (1929) s. 342-372, R. 27 (1930) s. 26-49. — J. WIELEŻYŃSKA [J. DICKSTEIN-WIELEŻYŃSKA]: Asnyk i Konopnicka wobec fatum. *Spr. Tow. Nauk. Warsz.* 1929 nr 3-9. — P. GRZEGORCZYK: Nieznane listy M. Konopnickiej. *Ruch Lit.* 1929 nr 5. — (jp): Pamięci M. Konopnickiej. *Gaz. Por.* 1929 nr 9008. — J. JAHOLKOWSKA-KOSZUTSKA: M. Konopnicka. O kobiecie współczesnej i kobiecie przyszłości. W-wa 1929. — J. KRASZ.: M. Konopnicka. *Przyj. Młodzieży* 1929 nr 8. — M. KUNCEWICZOWA: O kilku dobrych książkach dla dzieci. *Świat*

Książki 1929 nr 4/5. — A. LEO: Wczoraj. Gawęda o niedawnej przeszłości. W-wa 1929; przedr. fragm. pt. Wspomnienie o Konopnickiej. *Echo Tyg.* 1929 nr 10. — G. MAVER: M. Konopnicka. *I Libri del Giorno* (Mediolan) 1929. — M. Konopnicka nie chciała pisać dla dzieci. *Mies. Książki* 1929 nr 5.

H. CERNIK: Wielkiej pieśniarce w hołdzie. W 20 rocznicę śmierci M. Konopnickiej. *Wiek Nowy* 1930 nr 8795. — J. WIELEŻYŃSKA [J. DICKSTEIN-WIELEŻYŃSKA]: Dwugłos Asnyka i Konopnickiej. W książce: Ze studiów nad Asnykiem. W-wa 1930 [1929]. — J. KASPROWICZ: Konopnicka jako poetka społeczna. W: *Dzieła*. T. 20: Pisma prozą. T. 2. Kr. 1930 s. 53-57. — J. PETEŃSKA: 20 rocznica zgonu Poetki. *Gaz. Por.* 1930 nr 9365-9366. — R. POLLAK: Obcy o Polsce. Polonica włoskie. *Przegl. Współcz.* 1930 t. 32 s. 306. — -mre- [M. ROLLE]: Rocznica Konopnickiej. *Gaz. Lw.* 1930 nr 235. — Poetka proletariatu. *Czyn* 1930 nr 2. — W 20 rocznicę śmierci M. Konopnickiej. *Ilustr. Kur. Codz.* 1930 nr 279. — 20-lecie M. Konopnickiej. *Słowo Pol.* 1930 nr 281. — W 20 rocznicę śmierci M. Konopnickiej. *Szkoła Śląska* 1930 nr 12. — K. BORKIEWICZ: Charakterystyki literackie pisarzy polskich. VIII. E. Orzeszkowa i M. Konopnicka. Lw. 1931. — J. FRENKIEL: Przekłady hebrajskie z literatury polskiej. *Mies. Żydowski* 1931 t. 2 s. 183-184. — H. A.: Z moich wspomnień. *Polska* 1931 nr 55. — H. S. KAMIENSKI: Pół wieku literatury polskiej. T. 1: 1875-1905. Moskwa 1931 s. 238. [Rec.: Suchodolski. *Ruch Lit.* 1932 s. 91]. — M. KRIDL: Literatura polska w. XIX. Wyd. 5. W-wa 1931 s. 253-272. — P. d. V.: M. Konopnicka, Poloniarum poetria. *Alma Roma* (Rzym) 1931 nr z lutego; przedr.: La Pologne à travers la presse étrangère. *Pologne Littéraire* (W-wa) 1931 nr 55. — H. ROBLICZKOWA: Serce czujące. *Ziemia Przemyska* 1931 nr 43-45. — H. ŚWIĄTKOWSKI: M. Konopnicka a Kościół Narodowy. *Polska Odrodzona* 1931 nr 15, 18. — *Słowo Pol.* 1931 nr 280. — (b. a.): Audycje literackie tygodnia. *Radio* 1932 nr 40-41. — K. NAWRATIŁOWA: O autorce „Roty”. *Młoda Polka* 1932 nr 6. — Z. Sz.: Nad mogiłą Konopnickiej. *Posłanictwo* 1932 nr 8/9. — *Mies. Żydowski* 1932 t. 1 s. 93.

K. BIBLIKA: Jedno z zagadnień nędzy społecznej u M. Konopnickiej. *Ogniwą* (Tor.) 1933 nr 2. — S. GLINKO: Potomkowie wybitnych pisarzy. *Tęcza* 1933 nr 10 [wywiad z córką]. — T. KUNICKI: M. Konopnicka w 23 rocznicę zgonu. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 284. — T.

SINKO: Hellada i Roma w Polsce. Lw. 1933 s. 207-231. — M. Konopnicka a Kościół Polski Narodowy. *Polska Odrodzona* 1933 nr 20-21. — Radio dzieciom i młodzieży. *Radio* 1933 nr 41. — M. Konopnicka a kler. *Wolnomysłiciel Pol.* 1933 nr 9. — W. HAHN: W sprawie autorstwa „Larika”. *Ruch Lit.* 1934 nr 4. — G. KORBUT: Jeszcze o autorstwie „Larika”. *Ruch Lit.* 1934 nr 5. — B. NADOLSKI: M. Konopnicka w świetle nieznanych listów ks. Dembińskiego [sic]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1934 nr 17 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

W. ARCIMOWICZ: Wileńska książka Konopnickiej. W 25 rocznicę zgonu autorki. *Kur. Wil.* 1935 nr 347. — J. B. [J. BABIŃSKI]: Obiady czwartkowe. *Merkuriusz Pol. Ordynaryjny* 1935 nr 11. — F. BECINŃSKI: M. Konopnicka. W 25 rocznicę śmierci. *Dzien. Kujawski* 1935 nr 232. — R. DOBRZYŃECKI: Wiersze o mowie polskiej. *Kur. Lit.-Nauk.* 1935 nr 39 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — J. FELDMANOWA: M. Konopnicka a kobiety. *Ilustr. Kur. Codz.* 1935 nr 281. — W. FLORYAN: M. Konopnicka. *Reduta-Tydzień Pol.* 1935 nr 38. — (p. g.) [P. GRZEGORCZYK]: 25-lecie zgonu. *Warsz. Dzien. Nar.* 1935 nr 134. — W. HAHN: M. Konopnicka a Lwów. *Kur. Lit.-Nauk.* dod. *Kur. Lw.* 1935 nr 43; toż *Głos Lit.-Nauk.* dod. *Głosu Narodu* 1935 nr 294. — B. IVANOVA: M. Konopnicka. *Naša struja* (Rysa) 1935. — KAJ [K. A. JAWORSKI]: W związku z dwudziestopięcioleciem śmierci Konopnickiej. *Kamena* 1935 nr 3. — S. KOBYLEŃSKI: Wpływ obce w poezji Konopnickiej. Na marginesie artykułu „Parnes i Chochol”. *Merkuriusz Pol. Ordynaryjny* 1935 nr 12. — K. K. [K. KURYŁUK]: M. Konopnicka. *Nowe Czasy* 1935 nr 29. — K. MAKUSZYŃSKI: Pogrzeb słowiańskiej Safony. *Kur. Warsz.* 1935 nr 300. — B. NOSALSKI: M. Konopnicka. *Echo* (Bochnia) 1935 nr 2. — J. SARAPOWICZ-STOLARZEWICZOWA: Kwestia społeczna w poezji Konopnickiej. *Kur. Lit.-Nauk.* 1935 nr 40 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — A. TELATYCKI: Nuta społeczna w twórczości Konopnickiej. *Młodzi Idą* 1935 nr 17. — M. ULRICHOWA: Dzieciom i ziemi. *Czyn Młodzieży Pol. Czerwonego Krzyża* 1935/1936 nr 3. — J. WIELEŻYŃSKA: M. Konopnicka. *Bluszcz* 1935 nr 44. — J. WIELEŻYŃSKA: M. Konopnicka zmarła 25 lat temu. Pieśni o krzywdzie i mistyczna wstęga. *Kur. Por.* 1935 nr 285. — D. WYRYBKOWSKA: Kobiety w poezjach M. Konopnickiej. *Moja Przyjaciółka* 1935 nr 20. — W 25-lecie zgonu M. Konopnickiej. *Jednodniówka*. Lw. 1935 (zawiera art. m. in. druk. w roku jubileuszu i zgonu przez pisarzy: W. Gomu-

lickiego, T. T. Jeża, J. Kasprowicza, Or-Ota, E. Orzeszkowej, B. Ostrowskiego, H. Sienkiewicza, W. Sieroszewskiego, K. Przerwy-Tetmajera, J. Weysenhoffa i in.). — M. ŻUKOWSKI: Dwie wersje wiersza Konopnickiej. *Wiad. Lit.* 1935 nr 12. — W 25-lecie zgonu M. Konopnickiej. *Poset Ewangelicki* 1935 nr 47. — M. Konopnicka. (W 25 rocznicę śmierci). *Przyj. Trzeźwości* 1935 nr 6. — W 25-lecie zgonu Konopnickiej. *Słowo Pomorskie* 1935 nr 234 [wspomnienie z pogrzebu]. — EBREM [E. BRYNDZA-NACKA]: Pieśniarka krzywd i niedoli. *Gaz. Tyg.* 1936 nr 1-3. — S. CZEKAY: Konopnicka o „Stańczykach”. *Głos* 1936 nr 8. — J. DĄBROWA: M. Konopnicka o polskim Śląsku. *Tempo Dnia* 1936 nr 96; przedr. *Komunikat Instytutu Śląskiego* S. II nr 9; *Polska Zach.* 1936 nr 107 i odb. — I. TUROWSKA: Konopnicka i Kraszewski. Z nieznaney korespondencji. *Myśl Nar.* 1936 nr 41-42. — I. TUROWSKA-BAROWA: M. Konopnicka a Śląsk. *Zaranie Śląskie* 1936 nr 4 i odb. — J. WIELEŻYŃSKA: Najnowsze książki. Ku uczczeniu wielkiej poetki. *Epoka* 1936 nr 5. — Wieś w poezji M. Konopnickiej. *Drogowskazy* 1936 nr 1. — Życie i czyny zasłużonych Polek. Maria z Wasilowskich Konopnicka. *Drogowskazy* 1936 nr 3. — Zbiorowe wydanie dzieł M. Konopnickiej. *Kultura* 1936 nr 36. — W. HAHN: Z listów M. Konopnickiej o Lwowie. *Polska Zbrojna w Kulturę* 1937 nr 23 dod. *Polski Zbrojnej*. — T. HIŻ: Talent, dziwactwo i coś jeszcze. W-wa 1937. — Cenne rękopisy M. Konopnickiej. *Kultura* 1937 nr 4. — H. NOWAKOWSKI: Nowele Konopnickiej jeszcze w rękopisie. *Tydzień Lit. Polski Zbrojnej* 1938 nr 20 (59) dod. *Polski Zbrojnej* nr 139. — M. SZYMONIKOWA: M. Konopnicka. *Synerchista* 1938 nr 12. — T. HIŻ: Początki kariery literackiej. *Gaz. Pol.* 1939 nr 222. — J. HULEWICZ: Sprawa wyższego wykształcenia kobiet w Polsce w w. XIX. *Kr.* 1939 s. 140, 146, 164, 179-181.

M. ZNOVOV: M. Konopnicka. Poetess and Patriot. *International Literature* 1944 nr 10. — M. d'AMICO: M. Konopnicka poetessa polacca. *Il Settimanale per la Donna* (Rzym) 1945 nr z 23 maja. — A. BRONARSKI: Wiek XIX. M. Konopnicka i Asnyk. W książce: *L'Italie et la Pologne au cours des siècles*. Lozanna 1945. — L. GOMOLICKI: Konopnicka po rosyjsku. *Kuźnica* 1945 nr 15. — W. KIESZKOWSKA: Hej, ziemio, ziemio! Pamięci M. Konopnickiej w 35 rocznicę zgonu. *Głos Katol.* 1945 nr 30. — J. A. KRÓL: O poezji chłopskiej. (Część pierwsza: Przeciw łzawej tradycji). *Wieś* 1945 nr 12. — *Narra-*

- tori polacchi*. Wyd. O. Constantini. Scritti inediti di S. Żeromski, M. Konopnicka [i. in.]. Rzym 1945. — *Dzien. Rzeszowski* 1945 nr 163. — Konopnicka po rosyjsku. *Jedność Narodu* 1945 nr 29. — Konopnicka po rosyjsku. *Odrodzenie* 1945 nr 14. — *Rzeczpospolita* 1945 nr 14. — S. BEYLIN: M. Konopnicka. *Kobieta Dzisiejsza* 1946 nr 7. — A. DZIENISIUK: M. Konopnicka. *Ziemia Pomorska* 1946 nr 272. — A. KASPROWICZ: Dlaczego czytamy Konopnicką? (Wielka poetka uciśnionych i walczących). *Pobudka* 1946 nr 32. — J. KRZYŻANOWSKI: Czciście światła. *Nauka i Sztuka* 1946 t. 4. — M. K. KUJEW: Selskita newolja w twórczości M. Konopnicka. *Wedrina* (Sofia) 1946 nr 23 [z 1 listopada?]. — J. LECHOŃ: O literaturze polskiej. Nowy Jork 1946 s. 216. — H. PIEKARSKA: Wkład kobiet w literaturę polską. *Świetlica* 1946 nr 6. — Z. ŚWIDWIŃSKA: Konopnicka jako nowelistka. *Nauka i Sztuka* 1946 nr 7-8. — Wybór lektury. O M. Konopnickiej. O Prusie. Cz. I. Bydg. 1946. — P. BARANOWSKI: W dworku M. Konopnickiej. *Od A do Z* 1947 nr 22. — H. HEBANOWSKA: Konopnicka — poetka doli nielaskawej. *Wola Ludu* 1947 nr 146. — <Kj> [K. JELONKIEWICZ]: W służbie narodu i człowieka. *Polska Zbrojna* 1947 nr 292. — <KK>: M. Konopnicka — poetka ludu. *Walka Młodych* 1947 nr 43. — K. KOSIŃSKA: Poetka chłopskiej doli i niedoli. *Dzien. Ludowy* 1947 nr 288. — T. G. [G. TIMOFIEJEW]: Wielka poetka uciśnionych. *Nowe Wyzwolenie* 1947 nr 17. — G. T. [G. TIMOFIEJEW]: Poetka ludu. W rocznicę urodzin M. Konopnickiej. *Trybuna Rob.* 1947 nr 146. — G. TIMOFIEJEW: M. Konopnicka — poetka uciśnionych i walczących. *Gaz. Rob.* 1947 nr 149. — Z.: W białym domu wielkiej poetki. *Wola Ludu* 1947 nr 130. — *Walka Młodych* 1947 nr 43. — K. BARTOSZYŃSKI: Pozytywistyczne nowele. *Wiś* 1948 nr 6. — M. DŁUSKA: Studia z historii i teorii wersyfikacji polskiej. T. 1. Kr. 1948 s. 256. — B. PAWEŁ: We dworku poetki chłopskiej — glucho i ciemno. *Dzien. Zach.* 1948 nr 317 s. 8. — Z. TUREK-ŚREŻOGA: Żarnowiec M. Konopnickiej. *Dzien. Pol.* 1948 nr 148. — A. ŻUJEWSKI: Konopnicka jako interpretatorka mitów. *Ziemia Pomorska* 1948 nr 175. — W. ARCIMOWICZ: M. Konopnicka. (Wstęp do:) M. Konopnicka: *Źbranoje*. Moskwa 1950. — M. DŁUSKA: Pod znakiem sylabotonizmu. (Rzecz o wierszu M. Konopnickiej). W: *Pozytywizm*. Cz. 1. Wr. 1950. — S. R. DOBROWOLSKI: Poetka ludowej niedoli i miłości ojczyzny. *Nowa Kultura* 1950 nr 29. — S. R. DOBROWOLSKI. *Trybuna Wołności* 1950 nr 40. — S. R. DOBROWOLSKI: Poetka miłości ludu i ojczyzny. *Echo Kr.* 1950 nr 294; toż *Express Poz.* 1950 nr 1364; *Express Wiecz.* 1950 nr 291; *Słowo Ludu* 1950 nr 284; *Wola Ludu* 1950 nr 287. — S. R. DOBROWOLSKI: M. Konopnicka. *Sztandar Młodych* 1950 nr 149. — A. KAMIENSKA: M. Konopnicka. (W 40 rocznicę śmierci). *Po Prostu* 1950 nr 22. — A. KAMIENSKA: Po 40 latach. *Trybuna Wołności* 1950 nr 40. — A. KAMIENSKA: M. Konopnicka programowa poetka pozytywizmu. *Wiś* 1950 nr 25. — J. KURZEŁOWSKI: M. Konopnicka w naszych czasach. *Zwrot* 1950 nr 11. — Z. LEŚNODORSKI: M. Konopnicka — poetka ludu. *Dzien. Lit. dod. Dzien. Pol.* 1950 nr 39, 41. — J. MAGNUSZEWSKI: Czeska podróż M. Konopnickiej. *Ilustr. Kur. Pol.* 1950 nr 285. — J. MAGNUSZEWSKI: Nieznana korespondencja M. Konopnickiej z J. Vrchlickim. *Pam. Lit. R.* 41 (1950) z. 2 s. 551-557. — H. MARKIEWICZ. *Przekrój* 1950 nr 287, 288. — M. R. MAYENOWA: Język liryki pozytywistycznej. W: *Pozytywizm*. Cz. 1. Wr. 1950 s. 501-542. — B. NOWINA: O M. Konopnickiej. *Żołnierz Wołności* 1950 nr 78. — E. PIETRUCZUK: Dwie lekcje o Konopnickiej. *Polonistyka* 1950 nr 1. — S. PODHORSKA-OKOŁÓW: Poetka krzywdy społecznej. *Kur. Codz.* 1950 nr 277; toż *Kur. Wielkop.* 1950 nr 277. — J. RAWICZ: *Trybuna Ludu* 1950 nr 231. — SŁAW.: *Dziś i Jutro* 1950 nr 49. — H. VOGLEK: Pierwsza poetka konfliktów klasowych. *Echo Tyg. dod. Echa Kr.* 1950 nr 39. — F. Z. WEREMIEJ: W domu rodzinnym wielkiej poetki. *Życie Warszawy* 1950 nr 194. — F. Z. W. [F. Z. WEREMIEJ]: Suwałki — miasto Konopnickiej. *Życie Białostockie* 1950 nr 271. — L. WINNICZUK: Antyk w poezjach Konopnickiej. *Meander* 1950 z. 6/7. — J. WYSZOMIRSKI: Konopnicka po rosyjsku. *Echo Kr.* 1950 nr 305; toż *Express Wiecz.* 1950 nr 301. — M. Konopnicka we wspomnieniach chłopów. *Dzien. Lit. dod. Dzien. Pol.* 1950 nr 16. — *Express Poz.* 1950 nr 1364. — *Express Wiecz.* 1950 nr 291. — W czterdziestolecie zgonu M. Konopnickiej. *Kultura i Sztuka* 1950 nr 31. — *Kur. Wielkop.* 1950 nr 277. — *Literaturny front* 1950 nr 12, 23. — M. Konopnicka. W: *Słowjanski literatury w oczerki i obrazci*. Cz. II. *Nauka i iskusstwo* 1950 s. 227-238. — *Słowo Ludu* 1950 nr 284. — Przed 40 rocznicą śmierci M. Konopnickiej. *Trybuna Tyg.* 1950 nr 2 dod. *Trybuny Rob.* — Listy M. Konopnickiej do E. Orzeszkowej. *Wiś* 1950 nr 42. — *Wola Ludu* 1950 nr 287. — A. BRODZKA: M.

- Konopnicka. *Polonistyka* 1951 nr 5. — A. BRODZKA: M. Konopnicka. *Wszechnica Radiowa* [skrypty] 1951 nr 21. — A. BRODZKA: M. Konopnicka. W-wa 1951 *Mala Biblioteczka TWP* S. 7; wyd. 2 uzup. W-wa 1956; wyd. 3 uzup. W-wa 1958. — P. BYSTRZYCKI: Konopnicka w rękach czytelnika radzieckiego. *Wies* 1951 nr 19; przedr. *Widnokrąg* 1952 nr 28 (dot. Izbrannoje). — T. CZAPCZYŃSKI: M. Konopnicka jako redaktorka „Świt”. *Spr. Łódzkiego Tow. Nauk.* 1951 nr 1 (10) s. 13-14 i nadb. *Łódź* 1952. — T. CZAPCZYŃSKI: Utwory nowelistyczne M. Konopnickiej. 1951. — S. R. DOBROWOLSKI: (Wstęp do:) M. Konopnicka: Poezje i nowele. Wyd. 2. W-wa 1951. — R. HŁADKO: Poetka krzywdy ludu. *Po Prostu* 1951 nr 21. — J. MAGNUSZEWSKI: Stosunki literackie polsko-czeskie w końcu XIX w. i na początku XX w. Wr. 1951. — (P. T.) [H. PRZEDBORSKA-TUSZYŃSKA]. *Dzien. Lud.* 1951 nr 292 s. 3. — J. PYTLAKOWSKI: Nowele i szkice M. Konopnickiej. *Życie Warszawy* 1951 nr 325. — J. WYSZOMIRSKI. *Panorama* dod. *Dzien. Łódzkiego* 1951 nr 45 (dot. Izbrannoje). — M. Konopnicka. *Tyg. Katol.* 1951 nr 107.
- J. BOŻYM: Poezja sądząca rzeczywistość. W 110 rocznicę Konopnickiej. *Dzien. Zach.* 1952 nr 125; toż *Świat i Życie* 1952 nr 21. — A. BRODZKA: M. Konopnicka. *Wszechnica Radiowa* [skrypty] 1952 nr 27. — T. CZAPCZYŃSKI: „Świt” pod redakcją M. Konopnickiej. Materiały do twórczości. *Prace Polonist.* S. X (1952) i nadb. — S. R. DOBROWOLSKI: Dlaczego Konopnicka? *Sztandar Młodych* 1952 nr 115. — S. R. DOBROWOLSKI: Serce całe na krzywdę. W 110 rocznicę urodzin M. Konopnickiej. *Życie Lubel.* 1952 nr 125. — J. KĄDZIELA: Żeromski o poezj Konopnickiej. *Życie Lit.* 1952 nr 42. — W. KOPAŃSKA: Przymierze z Konopnicką. *Życie i Kultura* 1952 nr 23. — W. LEOPOLDOWA: Pieśniarka doli ludu. *Sprawy i Ludzie* dod. *Gaz. Rob.* 1952 nr 69; toż *Słowo Tyg.* 1952 nr 14. — V. MACIĄG: O prozie M. Konopnickiej. *Wies* 1952 nr 23. — P. WŁ.: M. Konopnicka. *Zielony Sztandar* 1952 nr 26. — . PIASECKI: Poetka ludu i pracy. *Życie Sowińskie* 1952 nr 6-7. — J. RAWICZ: Bętką, którą ukochał naród. *Trybuna Ldu* 1952 nr 143. — G. TIMOFIEJEW: Pieśniarka ludu. *Kłosa* dod. *Chlopskiej Dngi* 1952 nr 6. — G. TIMOFIEJEW: Krytyki radziecka o Konopnickiej. *Wies* 1952 nr 21. — K. WALICKA: (Wstęp do:) M. Konopnicka. Wybór wierszy. W-wa 1952. — Kultura polska za granicą. *Przeegl. Kult.* 1952 nr 2.
- A. BRODZKA: (Wstępy do:) M. Konopnicka, pieśniarka ludu. W-wa 1953; M. Konopnicka: Wybór poezji. W-wa 1953; M. Konopnicka: Obrazki i opowiadania. W-wa 1953. — K. KRĘJCI: Dajiny polské literatury. Praga 1953 s. 361-367. — J. LIS: M. Konopnicka o górnikach zagłębiowskich. *Świat i Życie* 1953 nr 49. — A. NABOROWSKA: M. Konopnicka, pieśniarka ludu. *Wieczór literacki.* W-wa 1953. — T. CZAPCZYŃSKI: M. Konopnicka wobec spraw społecznych i narodowych w świetle korespondencji z lat 1888-1910. *Przeegl. Nauk Hist. i Spol.* T. 4 (1954) s. 433-482. — S. R. DOBROWOLSKI: (Wstęp do:) M. Konopnicka: Wybór pism. W-wa 1954. — Z. KRZEMIŃSKI: Wiersze polskie w rękach radzieckiego czytelnika. *Gaz. Rob.* 1954 nr 216. — W. LEOPOLD: M. Konopnicka. W-wa 1954 [Rec.: Cet: Nie tędy droga. *Kronika* (Łódź) 1955 nr 3]; wyd. 2 popr. i uzup. W-wa 1956. [Rec.: J. Brzostowska. *Praca Świetlicowa* 1956 nr 6]. — (r. d.): M. Konopnicka (1842-1910). *Żołnierz Pol.* 1954 nr 6. — J. ŚWIDZIŃSKA: Lekcja na temat wierszy społecznych M. Konopnickiej. *Szkola Zawodowa* 1954 nr 10. — J. SALONI: (Komentarz do:) M. Konopnicka: Wybór pism. W-wa 1954. — Z. ŻABICKI: Pospna jest ta siwa siermięga. *Iskry* 1954 nr 37. — A. BRODZKA: Rok 1905 w twórczości M. Konopnickiej. *Pam Lit.* R. 46 (1955) z. 3 s. 1-53; przedr. w: *Z literatury lat 1863-1918.* Cz. I. Wr. 1957 s. 353-408. — A. BRODZKA: Konopnicka w rewolucyjnej Warszawie. *Życie Lit.* 1955 nr 18. — T. CZAPCZYŃSKI: Rok 1905 w twórczości M. Konopnickiej. *Przeegl. Nauk Hist. i Spol.* (t. 6) 1955/1956 s. 252-264. — T. CZAPCZYŃSKI: Nieznana M. Konopnicka. *Tyg. Powsz.* 1955 nr 33. — T. CZAPCZYŃSKI: O genezie niektórych nowel M. Konopnickiej. *Prace Polonist.* S. XII (1955) s. 325-338. — T. DRACKI: Konfiskata dzieł M. Konopnickiej na Mazurach w 1908. *Słowo Powsz.* 1955 nr 174. — T. GOSPODAREK: Konopnicka — poetka walcząca. *Kwart. Opolski* 1955 nr 1. — W. LEOPOLD: M. Konopnicka w 1905 roku. *Świat i My* 1955 nr 152; toż *Gaz. Zielonogórska* 1955 nr 49. — H. OBUCHOWSKA-PYSIOWA: M. Konopnicka poetka ludu polskiego. *Nasza Praca* 1955 nr 10. — S. O.: M. Konopnicka. *Żołnierz Pol.* 1955 nr 20. — O. SCHERER-VIRSKI: The Modern Polish Short Story. Gravenhage 1955 s. 119-133. — K. SKUSZANKA, R. SKOCZKOWA: Program wieczoru poezji M. Konopnickiej. *Świetlica* 1955 nr 10 s. 16-20, nr 11 s. 19-20. — M. Konopnicka za Petko Sławejkow. *Iz-*

- westija na Instituta za bálgarska literat. *BAN* 1955 nr 3 s. 183-187. — J. BACULEWSKI: Historia literatury polskiej okresu pozytywizmu i realizmu krytycznego. W-wa 1956 s. 261-293. — J. BERGER: Literatura niemiecka w przekładach M. Konopnickiej. Poz. 1956. — M. CZAJKOWSKI: W domu poetki. *Życie Białostockie* 1956 nr 182. — T. CZAPCZYŃSKI: M. Konopnicka a Józef Supiński. Przyczynek do twórczości. Łódź 1956. — T. CZAPCZYŃSKI: Na marginesie listów M. Konopnickiej do A. Wodzińskiego. *Spr. Łódzkiego Tow. Nauk.* R. 10 (1956) nr 1-5. — H. PAŃCZYKÓWNA: Recepcja M. Konopnickiej w Wielkopolsce w l. 1900-1910. *Spr. Poz. Tow. Przyj. Nauk* 1956 nr 3 s. 16-17. — M. WARNEŃSKA: Dom w Żarnowcu. *Praca Świetlicowa* 1956 nr 10/11. — Z. WAWSZCZAK: Odwiedziny u córki poetki (Zofii z Konopnickich Mickiewiczowej). *Życie Kult. Ziemi Rzeszowskiej* 1956 nr 2. — *Echo Kr.* 1956 nr 242 [tu: Rozmawiamy z córką poetki — Z. Wójciakiewicz]. — *Życie Białostockie* 1956 nr 248. — Listy M. Konopnickiej do Teofila Lenartowicza z lat 1884-1893. *Spr. Łódzkiego Tow. Nauk.* R. 12 (1957) z. 2 [z komentarzem T. Czapczyńskiego]. — T. CZAPCZYŃSKI: Listy M. Konopnickiej do Mieczysława Pawlikowskiego. *Spr. Łódzkiego Tow. Nauk.* R. 12 (1957) z. 24. — H. DUNINÓWNA: Ci, których znalazłam. W-wa 1957. — J. GRYGIEL: M. Konopnicka. (W 115 rocznicę urodzin). *Nowiny Tyg.* 1957 nr 19 [właśc. 20]. — Z. KACZOROWSKI: Poetka chłopskiej niedoli. *Wiadomości* (Paryż) 1957 nr 255. — Z. LIETZ: Utwory M. Konopnickiej na Powiślu, Warmii i Mazurach. *Głos Młodych* 1957 nr 5. — M. SWOBODOWA: Gdy wybieramy książki dla dzieci. *Szkola i Dom* 1957 nr 12. — A. AGAI. *Nagyvilág* 1958 nr 10. — A. BRODZKA: O nowelach M. Konopnickiej. W-wa 1958. [Rec.: H. Markiewicz. *Przegl. Kult.* 1959 nr 22, [sprostowanie] tamże nr 28 s. 7; J. Z. Słojewski. *Współczesność* 1959 nr 12 s. 1, 4; M. Głowiński. *Twórczość* 1959 nr 4 s. 121-123; H. Markiewicz. *Życie Lit.* 1959 nr 37 s. 3, 9; T. S. [T. Syga]. *Stolica* 1959 nr 9; Z. Żabicki. *Nova Kultura* 1959 nr 16; M. Puchalska. *Pam. Lit.* R. 51 (1960) z. 4; J. Spytkowski. *Ruch Lit.* 1960 nr 1/2 s. 138-144]. — *Dzien. Pol.* 1958 z 1 lutego. — Polska kultura i bałgaro-polskie kulturowe wzrąki. *Rabotniczesko delo* 1958 nr 124. — A. B.: O nowoczesności poezji M. Konopnickiej. *Poradnik Bibliotekarza* 1959 nr 2/3. — S. ALEKSANDRZAK: Pisarze i dzieci. *Życie Lit.* 1959 nr 51. — (c. bl.) [C. BŁOŃSKA]. *Nowiny Rzeszowskie* 1959 nr 81, 275. — A. BRODZKA: M. Konopnicka. W-wa 1959. Wyd. 2 uzup. ze wstępem W. Kiernika. W-wa 1961. — J. EKIERT. *Kur. Pol.* 1959 nr 310/311. — M. GRZĘDZIŁSKA: Wiersze wybrane M. Konopnickiej. W-wa 1959 *Bibl. Analiz Lit.* — G. KOROTKIEWICZ. *Kraj Rad* 1959 nr 49 (dot. Soczinienia). — M. K. KUJEW: M. Konopnicka w Bułgaria. *Godisznik na Sofijskija universitet Filolog. fakultet* 1959/1960 nr 3. — K. KULICZKOWSKA: Literatura dla dzieci i młodzieży w l. 1864-1914. W-wa 1959 s. 66-76 i wyd. nast. — A. PIOTROWSKA: M. Konopnicka i ruska literatura. W książce: Iz istorii swiaziej sławianskich literatur. Sbornik statiej. Moskwa 1959 s. 78-116; też *Woprosy literatury* 1959 nr 6. — J. ROSNOWSKA: Antyklerykalizm M. Konopnickiej. *Fakty i Myśli* 1959 nr 23. — M. RYLSKI: W książce: Literatura i naród. Moskwa 1959. — L. SOLIŃSKI: O M. Konopnickiej, jej trzech córkach, pięciu synach i przyjaciółce Dulębie. *Kierunki* 1959 nr 13/14. [Polem.: A. Świdwerska. *Kierunki* 1959 nr 18; L. Soliński. Tamże 1959 nr 19; J. Miciński. Tamże 1959 nr 22]. — L. SOLIŃSKI. *Nowiny Rzeszowskie* 1959 nr 299. — J. SPYTKOWSKI: Legenda o współautorstwie Konopnickiej z Gadomskim. *Zeszyty Nauk. Univ. Jagiel.* 1959 z. 3 nr 21. — J. SPYTKOWSKI: M. Konopnickiej „Wanderjahre”. *Spr. z Posiedzeń Komisji PAN w Kr.* 1959 s. 37-40. — J. STRYJEWSKI. *Nasza Ojczyzna* 1959 nr 2. — M. WARNEŃSKA: Konopnicka znana i nieznaną. *Trybuna Ludu* 1959 nr 176. — M. WARNEŃSKA: Konopnicka w Zagłębiu. *Trybuna Rob.* 1959 nr 2.
- M. ADAMOWSKI: Kult Konopnickiej na terenie szkoły średniej w b. zaborze austriackim w l. 1900-1912. W-wa 1960 [powiel. na Sesję naukową poświęconą twórczości M. Konopnickiej. Łańcut 16-17 września]. — M. ALTBAUER: Twórczość M. Konopnickiej w tłumaczeniach hebrajskich. Streszczenie. W-wa 1960 [powiel. jw.]; przedr. w: *Śladami życia i twórczości M. Konopnickiej*. W-wa 1963 i wyd. nast. — (API): Twórczość Konopnickiej na Węgrzech. *Głos Warsz.* 1960 nr 232. — J. BACULEWSKI: M. Konopnicka — spojrzenie z perspektywy. *Nova Kultura* 1960 nr 38. — J. BACULEWSKI: Konopnicka dzisiaj. *Nova Kultura* 1960 nr 39. — J. BEĆKA: Dílo E. Orzeszkowé a M. Konopnické v české kultúře. *Slovanský přehled* (Praga) 1960 nr 5. — O. BŁAŻEJEWICZ: Główny nurt. *Orka* 1960 nr 21. — O. BŁAŻEJEWICZ: Zainteresowania muzyczne Konopnickiej. *Ruch Mus.* 1960 nr 19. — C. BŁOŃSKA. *Trybuna Ludu* 1960 nr 35. — C. BŁOŃSKA: Prze-

- brzmiała czy żywa?... *Trybuna Ludu* 1960 nr 279. — B. F.: Maria. *Za i Przeciw* 1960 nr 22. — F. BŁOŃSKI: Dworek-Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu w świetle dokumentów. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — A. BRODZKA: Uwagi o problematyce artystycznej nowel Konopnickiej. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — A. BRODZKA. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 49. — B. BUJALSKI. *Wseswit* 1960 nr 10. — I. C. CHITIMIA: O scriitoare realistă poloneză — M. Konopnicka. *Studii si cercetări de istorie literară si folklor* (Bukareszt) 1960 s. 707-716. — J. CIEŚLIKOWSKI: O wierszach M. Konopnickiej dla dzieci. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — W. CIMAFEWA. *Maladoc'* 1960 nr 10. — I. CSAPLÁROS: M. Konopnicka i jej dwaj korespondenci budapeszteńscy. (Oskar Göldndhay i Johann Praun). W-wa 1960 [powiel. jw.]. — A. CZERMIŃSKI: Konopnicka poetka ludu. *Głos Olsztyński* 1960 nr 150. — A. CZERMIŃSKI: ... Śpiewa jak mazurek Chopina. *Gaz. Kr.* 1960 nr 222. — A. CZERMIŃSKI: Wieszka ludu, Konopnicka. *Trybuna Rob. Magazyn Niedzielnny* 1960 nr 222.
- S. S. DEPTUŁA: Więzy Konopnickiej z Polonią amerykańską. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — M. DŁUSKA: O poezji Konopnickiej. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — M. DŁUSKA. *Tyg. Powsz.* 1960 nr 41. — S. R. DOBROWOLSKI. *Mickiewicz-Blätter* (Heidelberg) 1960 nr 13. — S. R. DOBROWOLSKI. *Polonistyka* 1960 nr 6 [fragm. przemówienia na sesji naukowej]. — B. DOMINO. *Tyg. Powsz.* 1960 nr 44. — J. EKIERT. *Poradnik Muz.* 1960 nr 11/12. — S. FOLFAŚIŃSKI: M. Konopnicka — naczelnym redaktorem „Świtu”. *Prasa Pol.* 1960 nr 11. — M. GAŚOWSKA: Żarnowiec — w listach M. Konopnickiej. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 174. — R. GOLDBERG. *Al-Hamizmar* 1960 nr 14 października. — J. Z. JAKUBOWSKI: Dwie rocznice. W 50 rocznicę śmierci Konopnickiej i Orzeszkowej. *Polonistyka* 1960 nr 5. — H. JECHOVÁ: M. Konopnicka w literaturze czeskiej. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — A. KAMIENKA: Jak to jest z Konopnicką? *Kurier Pol.* 1960 nr 234. — G. KERÉNYI: Recepcja twórczości M. Konopnickiej na Węgrzech. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — S. KOLBUSZEWSKI: Rola poezji M. Konopnickiej na Śląsku w l. 1896-1910. [Fragm.]. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — J. KOMAR: Uwagi o liryce M. Konopnickiej. Komunikat. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — J. KOWALCZYKÓWNA: Konopnicka — dzieciom. *Kamena* 1960 nr 19. — bkř [B. KRÉMENÁK]. *Slovanský přehled* (Praga) 1960 s. 381-382. — M. K. KUJEW: Twórczość M. Konopnickiej w Bułgarii. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — K. KULICZKOWSKA: M. Konopnicka jako autorka liryków i baśni dla dzieci. W-wa 1960 [powiel. jw.]. [Rec. J. Z. Bialek. *Głos Nauczycielski* 1960 nr 5]. — J. KULPA: M. Konopnicka nauczycielka milionów polskich dzieci. *Głos Nauczycielski* 1960 nr 39. — I.: Poetka buntu M. Konopnicka. *Ziemia Kaliska* 1960 nr 23. — J. LATOSZEK: Szlakiem twórczości M. Konopnickiej. Wywiad z prof. dr J. Baculewskim. *Słowo Powsz.* 1960 nr 131. — W. LECHOWICZ: M. Konopnicka. W 50 rocznicę zgonu. *Tyg. Demokratyczny* 1960 nr 36. — M. LEŃ: O recepcji twórczości M. Konopnickiej za granicą. *Ziemia Kaliska* 1960 nr 21-22. — J. LICHTENBAUM. *Haboker* 1960 nr z września. — M.: Poetka ludu. *Głos Pracy* 1960 nr 223. — A. MALDZIS. *Literatura i mastactwa* 1960 nr z 7 października. — K. MARZALEK. *Życie Białostockie* 1960 nr 54. — T. L. MLYNARSKI: Wspomnienia o Konopnickiej w Ciechanowie. *5 Rzek* 1960 nr 4. — M. NOWICKA: M. Konopnicka w życiu Aleksandry Bąkowskiej. *5 Rzek* 1960 nr 4. — S. ORZEŁOWSKA: Pieśniarka ludu. *Ilustr. Kur. Pol.* 1960 nr 253. — W. OSZELDA: Wśród beskidzkiego folkloru. *Orka* 1960 nr 10. — H. PAŃCZYK: M. Konopnicka a walka z polityką germanizacyjną władz pruskich. *Przegl. Zach.* 1960 nr 6 i nadb. [Uwagi do art., polemika; F. Miedziński. *Przegl. Zach.* 1961 nr 1]. — A. PATLA: Związek M. Konopnickiej z Suwałkami. *5 Rzek* 1960 nr 4. — A. PATLA: M. Konopnicka poetka nieznaną. *Tyg. Demokratyczny* 1960 nr 22. — A. PATLA: M. Konopnicka jako turystka. *Turysta* 1960 nr 17. — H. PAWLAK: Pani w czarnej pelegrynii. *Odgłosy* 1960 nr 39. — J. PIEPRZYK: Pani Maria z Bronowa. *Głos Wielkop.* 1960 nr 272. — T. PINI: O M. Konopnickiej. *5 Rzek* 1960 nr 4. — A. PIOTROWSKA: M. Konopnicka a literatura i krytyka rosyjska. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — H. PLATTA. *Kamena* 1960 nr 18. — S. PODHORSKA-OKOŁÓW: Żarnowiec ongi i dziś. *Kamena* 1960 nr 21. — S. PODHORSKA-OKOŁÓW: Maria i Eliza. *Twórczość* 1960 nr 10. — J. POHORSKI: Okruch wspomnień o M. Konopnickiej. *5 Rzek* 1960 nr 4. — J. PROSNAK: Muzyka do tekstów M. Konopnickiej. W-wa 1960 [powiel. jw.]; toż *Muzyka* 1961 nr 4. — J. PRZYBOS: W Żarnowcu. *Zarzewie* 1960 nr 25. — J. RAWICZ: Poetka, którą ukołchał naród. *Wychowanie* 1960 nr 20. — H. ROBLICZKOWA: O pełne spojrzenie na twórczość M. Konopnickiej. *Głos Nauczycielski* 1960 nr 41. — K. ROMSKI: Poetka polskiej wsi. W 50 rocznicę zgonu M. Konopnickiej. *Dzien. Lud.* 1960 nr 223. — P. ROSIAK. *Kamena* 1960 nr 4. — L. RU-

- BACH, *Dzien. Lud.* 1960 nr 222 [M. Konopnicka we wspomnieniach chłopów z Żarnowca]. — L. RUBACH, *Zielony Sztandar* 1960 nr 75 [wspomnienia przyjaciół]. — K. RURAWSKA: Freski corregiańskie i bułka za solda. Ostatnie lata M. Konopnickiej. *Wiedza i Życie* 1960 nr 11. — S. RUTKOWSKI, *Polonistyka* 1960 nr 6. — M. RYLSKI: Studium o Mickiewcu i Konopnickiej. Moskwa 1960. — O. SCHERER-WIRSKA: Technika nowelistyczna M. Konopnickiej. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — K. SIEMIATYCKA: Miasto Konopnickiej. *Gaz. Białostocka* 1960 nr 198. — H. SŁAWIŃSKA: M. Konopnicka na Ziemi Łęczyskiej. *5 Rzek* 1960 nr 4. — L. SOLIŃSKI: O M. Konopnickiej i W. Siemaszkowej. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 144. — L. SOLIŃSKI: O M. Konopnickiej, jej córkach, synach i przyjaciołce Dulebie. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 192 [art. oparty na listach przekazanych autorowi przez Z. Konopnicką-Mickiewiczową]. — J. STEFKO: Konopnicka, jakiej nie znamy. *Dzien. Łódzki* 1960 nr 56. — J. STEFKO, *Panorama (Łódź)* 1960 nr 9, 35. — H. SUTARZEWICZ: Kalisz w życiu i twórczości M. Konopnickiej. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — J. SZOKALSKI: Poetka dziecięcej doli. W 50-lecie śmierci. *Życie Warszawskie* 1960 nr 225. — B. SZPIGLEROWA, H. ZASADOWA: Komunikat o pracach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie nad gromadzeniem materiałów bibliograficznych dotyczących recepcji dzieł M. Konopnickiej za granicą. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — S. SZWAŁBE: Pamięci M. Konopnickiej. *Przyj. Dziecka* 1960 nr 11. — M. SZYPOWSKA: Sława wielka i jasna. *Zarzewie* 1960 nr 40. — M. SZYPOWSKA: Sprawa M. Konopnickiej. *Świat* 1960 nr 41. — A. ŚLEDZIEWSKI: Ta pamięć pójdzie w pokolenia. *Orka* 1960 nr 41. — A. ŚLEDZIEWSKI: Konopnicka a folklor. *Orka* 1960 nr 47. — S. ŚWIERZEWSKI: Wrażenia M. Konopnickiej z Italii. *Życie i Myśl* 1960 nr 11/12. — A. VERBA, *Nasza Kultura* 1960 nr 10 [dot. przekładów na język ukraiński]. — V. [M. VOGEL], *Ilustr. Kur. Pol.* 1960 nr 130. — J. WALAWSKI, *Zdarzenia* 1960 nr 15/16. — R. WARECKI: W pięćdziesięciolecie śmierci M. Konopnickiej. Kościół i poetka. *Argumenty* 1960 nr 10-11. — R. WARECKI: Ołtarz i tron. W-wa 1960 s. 77-104. — M. WARNEŃSKA: Pamiętamy o Konopnickiej. *Trybuna Ludu* 1960 nr 68. — Z. WAWSZCZAK: Wspomnienia mieszkańców Żarnowca. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 222. — J. WEGNER: M. Konopnicka w Arkadii. *Stolica* 1960 nr 48. — IAW. [J. WEISS], *Słowo Pol.* 1960 nr 246 [wywiad z J. Ziemińskim, wychowankiem M. Konopnickiej]. — W. WELCZER: M. Konopnicka przyjaciółka „Gniazd Sierocych”. *Tyg. Poesz.* 1960 nr 41. — K. ZBIJEWSKA: Testament poetki. *Dzien. Pol.* 1960 nr 223. — J. ZIEMSKI: Wspomnienia o pobycie M. Konopnickiej i Marii Dulebianki w Żarnowcu w l. 1903-1910. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — Z. ŻABICKI: Konopnicka — żywa? *Nowa Kultura* 1960 nr 40; [polem.] PUSTELNIK z KRAKOWSKIEGO PRZEDMIEŚCIA [A. DOBOSZ], *Współczesność* 1960 nr 20. — D. ŻARDECKA, *Dawca* 1960 nr 28 października. — D. ŽIVANOVIĆ: Konopnicka w literaturze serbochorwackiej. W-wa 1960 [powiel. jw.]. — Listy M. Konopnickiej w Chicago. *Biul. Prasowy „Polonia”* 1960 nr 34. — Jak Marysia kaczki na staw puszczała. *Trybuna Mazowiecka* 1960 nr 211. — 50 lat od smrti M. Konopnickiej. *Tworba* 1960 s. 958.
- O. BŁAŻEJEWICZ: Konopnicka w górach. *Wierchy* 1961 s. 137-142. — H. DUNIŃOWNA: Odeszło — żyje. *Łódź* 1961. — S. KOLBUSZEWSKI: Poezja Konopnickiej w walce o polskość Górnego Śląska. *Wiadomości* (Londyn) 1961 nr 34. — J. KORZENNY: *Palackiana e Czesi. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis* 1961 s. 123-135. — J. KRZYŻANOWSKI: Ze stosunków Konopnickiej z Sienkiewiczem. *Ruch Lit.* 1961 nr 1. — S. MAZAK: I Konopnicka pisała o Dzierżonie. *Kwart. Opolski* 1961 nr 3. — A. OLESKA: O pokrewieństwie twórczości M. Niekrasowa i M. Konopnickiej. *Jezyk Ros.* 1961 nr 1. — T. I. PACZOWSKI: M. Konopnicka w ukraińskich perewodach. *Miślowjanski literaturni wzajemny* 1961 nr 2. — J. STRYJEWSKI: M. Konopnicka w życiu społecznym Polonii amerykańskiej. *Problemy Polonii Zagranicznej* 1961 t. 2 s. 158-172. — W. STUDENCKI: Współcześni i potomni o M. Konopnickiej. *Kwart. Opolski* 1961 nr 3. — H. SUTARZEWICZ: Czy Konopnicka jest pisarką kaliską? *Ziemia Kaliska* 1961 nr 17-18. — L. ŚWIERZEWSKI: Muzyka w twórczości M. Konopnickiej. *Śpiew w Szkole* 1961 nr 4. — M. WARNEŃSKA: Warszawskie drogi pani Marii. *Stolica* 1961 nr 35. — B. BILIŃSKI: L'ombra di Spartaco nelle poesie di M. Konopnicka. W: *Studi in onore di E. Lo Gatto e G. Maver.* Rzym 1962 s. 105-123. — J. CIEŚLIKOWSKI: M. Konopnickiej książki z obrazkami. Wr. 1962. — R. CWETKOWA, *Literaturni nowiny* (Sofia) 1962 [dot. wyboru poezji w języku bułg. pt. Salzi i pesni]. — J. GRODZKA: M. Konopnicka w Ziemi Łęczyskiej. *Lit. Lud.* 1962 nr 1/2. — S. KOLBUSZEWSKI: Udział poezji M. Konopnickiej w walce narodowyzwoleńczej na Śląsku. *Kwart. Opol-*

ski 1962 nr 3/4. — H. PAŃCZYK: Szwajcarskie epizody życia M. Konopnickiej. W: *Munera litteraria*. Poz. 1962 s. 203-209. — A. PATLA: Dom dzieciństwa M. Konopnickiej. *Roczn. Ziemi Białostockiej* 1962 s. 255-262. — A. G. PIOTROWSKA: Tworczeskiej put' M. Konopnickiej. Moskwa 1962. — J. SŁOMCZYŃSKA: Dwie wigilie M. Konopnickiej. *Stolica* 1962 nr 50/51. — S. SZWAŁBE: Trzylecie M. Konopnickiej. *Trybuna Ludu* 1962 nr 26. — W. WIECHNO: W Roku Konopnickiej. *Życie Warszawy* 1962 nr 51. — *Śladami życia i twórczości M. Konopnickiej. Szkice historycznoliterackie, wspomnienia, materiały biograficzne*. Zebrał i oprac. J. Baculewski. W-wa 1963; wyd. 2 popr. i uzup. W-wa 1966. [Rec.: Z. Chądzyńska. *Polonistyka* 1964 nr 5; K. Kuliczowska. *Nowe Książki* 1964 nr 10; B. Sowińska. *Życie Warszawy* 1964 nr 40; A. Brodzka. *Ruch Lit.* 1965 z. 3; M. Brzozowska. *Wiadomości* (Londyn) 1968 nr 7].

J. CIEŚLIKOWSKI: Wiersze M. Konopnickiej dla dzieci. Wr. 1963. [Rec.: Z. Kozarynowa. *Wiadomości* (Londyn) 1964 nr 4]. — M. DŁUSKA: O poezji Konopnickiej. *Ruch Lit.* 1963 z. 1 s. 6-21. — W. GOEBEL: „... Za to, że schyliłaś się do nizin ghetta”. *Gaz. Poz.* 1963 nr 4. — A. KAMIENSKA: Suwalki, Konopnicka i myśli nad Wigrami. *Kamena* 1963 nr 13. — B. KUNICKI: „O nieporządkach w kraju”. Rok 1863. *Ziemia Kaliska* 1963 nr 5. [Polem.: H. Sutarzewicz: Konopnicka, powstanie, dokumenty. *Ziemia Kaliska* 1963 nr 6]. — I. LEWAŃSKA: O twórczości M. Konopnickiej dla dzieci. *Zesz. Nauk. WSP w Opolu* 1963 z. 2 s. 171-196. — J. SŁOMCZYŃSKA: Narodziny poetyckiej sławy. *Odgłosy* 1963 nr 12. — C. BŁOŃSKA. *Kamena* 1964 nr 10. — C. BŁOŃSKA. *Widnokrąg* 1964 nr 8. — J. KUCIANKA: Nieznana odezwa śląska M. Konopnickiej. *Kwart. Opolski* 1964 z. 2 s. 81-82. — K. KULICZKOWSKA: Wielcy pisarze dzieciom. (Sienkiewicz i Konopnicka). W-wa 1964. — Z. STAROWIEYSKA-MORSTINOWA: Trzy kobiety. *Tyg. Powsz.* 1964 nr 52. — H. SUTARZEWICZ: O Konopnickiej w Kaliszu i „Kaliszaninie”. *Ziemia Kaliska* 1964 nr 24. — S. ŚWIERZEWSKI: M. Konopnicka o muzyce. *Poradnik Muz.* 1964 nr 6. — M. ADAMOWSKI: M. Konopnicka w życiu galicyjskiej szkoły średniej w l. 1900-1912. (Na podstawie galicyjskich „Sprawozdań” szkolnych). *Roczn. Wyższej Szkoły Pedag. (Rzeszów)* 1965 z. 2 s. 321-334. — A. BRODZKA: Konopniciana z kraju i z zagranicy. *Pam. Lit. R.* 56 (1965) z. 4. — J. GUDERSKA: Konopnicka w Muzeum Pszczelniczym. *Przegląd* 1965 nr 10. — H. JANKOWSKA. *Tyg. Powsz.* 1965

nr 12. — J. KOZŁOWSKI: Konopnicka, jakiej nie znamy. *Świat* 1966 nr 12. — J. LEO: Konopnicka w Warszawie. *Życie Warszawy* 1966 nr 120. — L. KRUSZELNICKI: M. Konopnicka i pieczone lody. *Wiadomości* (Londyn) 1967 nr 7. — J. FRYLING. *Wiadomości* 1967 nr 17 [dot. art. L. Kruszelnickiego]. — (j. ks.) [J. KSIĘSKI]: Pamiątkowa pocztówka. *Stolica* 1967 nr 35. — V. LJAŠUK. *Zarja* 1967 nr z 10 marca. — M. MITERA-DOBROWOLSKA: Żeromski pod urokiem poezji M. Konopnickiej. *Zeszyty Nauk. Wyższej Szkoły Pedag. w Kat.* 1967 nr 34 i nadb. — (x) [W. OSZELDA]: Jak Konopnickiej skradziono parasolkę. *Głos Ziemi Cieszyńskiej* 1967 nr 11. — A. PATLA: M. Konopnicka na nowo ujrzana. *Tyg. Demokratyczny* 1967 nr 22. — K. SCHNÖRING: M. Konopnicka — Dichterin und Patriotin. *Begegnung mit Polen* 1967 nr 5/6. — W. SŁODKOWSKI: Z korespondencji M. Konopnickiej ze Świętochowskim. *Pam. Lit. R.* 58 (1967) z. 4 s. 539-541. — M. SZYPOWSKA: O prawdziwej miłości. *Poradnik Bibliotekarza* 1967 nr 4. — D. WAWRZYKOWSKA-WIERCICHOWA: Nieznana karta działalności M. Konopnickiej. W-wa 1967. — J. BACULEWSKI: O pismach literackich i społecznych M. Konopnickiej. W: M. Konopnicka: Publicystyka literacka i społeczna. W-wa 1968 s. 5-93. [Rec.: J. Detko. *Współczesność* 1969 nr 13; K. Kuliczowska. *Nowe Książki* 1969 nr 9]. — K. KOLIŃSKA: Dramatyczny finał wielkiej miłości. *Kur. Szczeciński* 1968 nr 175; toż *Wieczór Wybrzeża* 1968 nr 182. — K. KOLIŃSKA: Miała wówczas 55 lat. *Świat* 1968 nr 11. — J. NOWAKOWSKI: Spotkania poetów nad Arnem. (Konopnicka i Lenartowicz). *Ruch Lit.* 1968 z. 3 s. 151-165. — J. PACYKOWSKI: Zapomniany pobyt M. Konopnickiej. *Życie Przemyskie* 1968 nr 35. — H. SŁAWIŃSKA: „Warszawska gwiazda” pana Nikodema. *Stolica* 1968 nr 50/51. — M. Konopnicka w ocenie innych. *Głos Kobiet* (Londyn) 1968 nr 39. — Gdzie mieszkała M. Konopnicka? *Nasz Świat* 1968 nr 7; toż *Przekrój* 1968 nr 1203. — J. BACULEWSKI: Romantyka niepoetycznej epoki. *Przegl. Hum.* 1969 nr 4. — M. WARNEŃSKA: Śladami Konopnickiej. W-wa 1969. — *Konopnicka i współczesny jej świat literacki*. W-wa 1969. [Rec.: D. Knysz-Rudzka. *Nowe Książki* 1970 nr 2]. — D. S. PROKOFIEWA: Carska cenzura i literatura polska drugiej połowy XIX — początku XX w. *Ruch Lit.* 1970 z. 3 s. 197. — M. LENIK: Debiut Konopnickiej. *Pam. Lit. R.* 63 (1972) z. 2. Kult: T. LUBIŃSKA. *Ster* 1910 nr nr 9-10. — L. K. [L. KOMIEROWSKI]: Mały Teatr. — *Wieczór na cześć M. Ko-*

nopnickiej. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 284. — A. L. KRYGIER: Sprawozdanie z obchodu na cześć śp. M. Konopnickiej. *Dzien. Chicagoski* 1910 nr 277. — A. L. KRYGIER: Sprawozdanie z obchodu Konopnickiej. *Gaz. Pol.* (Chicago) 1910 nr 49. — B. M. [B. MARCHLEWSKI]. *Kur. Poz.* 1910 nr 275. — R. [M. WIERZBIŃSKI]: Wieczór Konopnickiej. *Praca* 1910 nr 48. — Nad mogiłą Konopnickiej. Odezwa „Proświty”. Pomnik Konopnickiej. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 259. — Obchód M. Konopnickiej w Kijowie. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 322. — Konopnicka na Skalce. *Gaz. Powsz.* 1910 nr 253. — Uroczysty wieczór poświęcony pamięci M. Konopnickiej. *Goniec Codz.* (Wil.) 1910 nr 172. — Grób zasłużonych dla Konopnickiej. *Nowa Reforma* 1910 nr 462. — W sprawie złożenia zwłok Konopnickiej na Skalce. *Pravda* 1910 nr 44. — Hołd Konopnickiej ze strony TSL we Lwowie. *Przew. Oświatowy* 1910 nr 11.

BELJOT: Obchód Konopnickiej i Orzeszkowej w Paryżu. *Nowa Gaz.* 1911 nr 90. — A. KRYGIER: Sprawozdanie z obchodu na cześć M. Konopnickiej. *Bluszcz* 1911 nr 5 s. 54-55, nr 7 s. 74. — M. A. LEBLOND: Paryż dla Orzeszkowej i Konopnickiej. *Świat* 1911 nr 8. — PRZYGODNY: Wieczór Konopnickiej w Białej Cerkwi. *Dzien. Kijowski* 1911 nr 64. — K. W. [K. WOŹNICKI]: Obchód Konopnickiej i Orzeszkowej. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 55; toż *Kur. Poz.* 1911 nr 48; *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 9. — Obchód M. Konopnickiej i E. Orzeszkowej w Paryżu. *Dzien. Chicagoski* 1911 nr 146. — Kobiety niemieckie a Konopnicka. *Kur. Poz.* 1911 nr 14.

J. DICKSTEINÓWNA: Konopnicka na Skalce. *Nowa Gaz.* 1912 nr 601. — Konopnicka na Skalce. *Kur. Litewski* 1912 nr 127. — Wieczór ku czci M. Konopnickiej. *Tyg. Ziemi Sanockiej* 1912 nr 10. — SPECTATOR: Skalka dla Konopnickiej. *Ilustr. Kur. Codz.* 1913 nr 4. — Szkoła im. Konopnickiej w Wiedniu. *Nasz Dom. Tyg. Mód i Powieści* 1913 nr 14. — Ku uczczeniu M. Konopnickiej. (Odezwa). *Iskra* 1914 s. 60-61. — O pomnik Konopnickiej. *Kur. Poz.* 1914 nr 74. — O pomnik Konopnickiej. *Piast* 1914 nr 13. — *Słowo Pol.* 1914 nr 90, 110 [dot. pomnika]. — *Strasz Pol.* 1914 nr 3-4 [dot. pomnika]. — *Szkoła* 1914/1915 s. 304-305 [dot. pomnika]. — Ku czci Konopnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 14. — *Gaz. Nar.* (Poz.) 1916 nr 95 wyd. por. [dot. obchodu ku czci M. Konopnickiej w Ostrowie]. — Wieczór Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1918 nr 103. — *Orędownik* 1918 nr 27. — Wieczór słowa i pieśni ku czci M. Konopnickiej. *Orędownik* 1920 nr 252. —

J. KASPROWICZ: [List do Redakcji w sprawie wniesienia pomnika M. Konopnickiej we Lwowie]. *Gaz. Wiecz.* 1921 nr 6173. — (mg): Lwów — M. Konopnickiej. *Gaz. Por.* 1921 nr 6067. — (mg): O uczczenie pamięci M. Konopnickiej. *Gaz. Wiecz.* 1921 nr 6177. — 10-lecie zgonu M. Konopnickiej. *Gaz. Wiecz.* 1921 nr 6015. — Dziesięciolecie zgonu M. Konopnickiej. *Głos Wielkopolanek* 1921 s. 2. — Dziesięciolecie zgonu M. Konopnickiej. *Kur. Lw.* 1921 nr 211. — Utrwalenie pamięci M. Konopnickiej. *Kur. Lw.* 1921 nr 294. — Dziesięciolecie zgonu M. Konopnickiej. *Praca* 1921 nr 41. — L. KONOPNICKA-PYTLIŃSKA: Zwłoki Konopnickiej będą przewiezione ze Lwowa do Warszawy. *Goniec Kr.* 1924 nr 175. — L. KONOPNICKA-PYTLIŃSKA: O grób M. Konopnickiej. *Kur. Poz.* 1924 nr 175; toż *Kur. Warsz.* 1924 nr 209; *Słowo Pol.* 1924 nr 208. — Grób Konopnickiej. *Goniec Kr.* 1924 nr 165. — Grób Konopnickiej. *Słowo Pol.* 1924 nr 195. — Piętnasta rocznica śmierci M. Konopnickiej. *Młoda Polka* 1925 nr 9. — Obchody ku czci M. Konopnickiej. *Młoda Polka* 1925 nr 12. — R. DRAGAN: Budujemy pomnik Konopnickiej. *Dzien. Lw.* 1928 nr 277. — (jp): Uroczysta akademia ku czci M. Konopnickiej. *Gaz. Por.* 1928 nr 8653. — Akademia ku czci M. Konopnickiej. *Rzeczpospolita* 1928 nr 299. — O pomnik M. Konopnickiej. *Dzien. Lw.* 1929 nr 270. — O pomnik dla Konopnickiej we Lwowie. *Gaz. Zach.* 1929 nr 110. — (X): Uczczenie 20-lecia zgonu M. Konopnickiej. *Dzien. Lw.* 1930 nr 142. — Akademia ku czci Konopnickiej. *Nowy Kur.* 1930 nr 239. — T. T. [T. TERLECKI]. *Słowo Pol.* 1931 nr 290. — *Słowo Pol.* 1932 nr 281. — *Słowo Pol.* 1933 nr 277, 282. — Pomnik Konopnickiej. *Posłanictwo* 1934 nr 18. — (C): Lwów ku czci M. Konopnickiej. *Ilustr. Kur. Codz.* 1935 nr 283. — HEEL: Wieczór ku czci M. Konopnickiej w Grodnie. *Warsz. Dzien. Nar.* 1935 nr 182. — M. M. [M. MALINOWSKI]: Gdy pomnik M. Konopnickiej budują. *Wyzwolenie* 1935 nr 50. — Kraków uczci 25-lecie zgonu M. Konopnickiej. *Ilustr. Kur. Codz.* 1935 nr 278. — Ze świata kultury. Pomnik M. Konopnickiej we Lwowie. *Robotnik* (Radom) 1937 nr 279. — M. GREKOWICZ: Oracz na cokole — symbol poezji Konopnickiej. Pomnik pieśniarki nędzy chłopskiej. *Kur. Por.* 1938 nr 117.

Ch. [J. CHODZIŃSKI]: Ludność ziemi krośnieńskiej składa hołd wielkiej poetce. W 40 rocznicę śmierci M. Konopnickiej. *Nowiny Przemyskie* 1950 nr 310; toż *Nowiny Rzeszowskie* 1950 nr 310. — J. OL-

ŻAŃSKI: W 40 rocznicę zgonu wielkiej poetki. Muzeum M. Konopnickiej. Rady narodowe w Rzeszowie i Krośnie czczą pamięć autorki „Pana Balcera”. *Ilustr. Kur. Pol.* 1950 nr 292. — (SKI). *Express Poz.* 1950 nr 1203. — Ku czci M. Konopnickiej. *Rzeczpospolita* 1950 nr 27, 279. — *Trybuna Ludu* 1950 nr 279. — *Życie Warszawy* 1950 nr 194, 279. — Żarnowiec czci pamięć M. Konopnickiej. *Życie Warszawy* 1950 nr 311.

Życie Lit. 1954 nr 42 [tu not. o zakładaniu Muzeum w Żarnowcu]. — C. BŁOŃSKA: Dworek poetki ludu. *Trybuna Ludu* 1955 nr 303. — M. WARNEŃSKA: Odwiedziny w Żarnowcu. *Iskry* 1956 nr 12. — M. WARNEŃSKA: Dom w Żarnowcu. *Praca Świetlicowa* 1956 nr 10/11. — C. BŁOŃSKA: W 1960 r. dworek-muzeum i szkoła w Żarnowcu. Pamięci M. Konopnickiej. *Trybuna Ludu* 1958 nr 322.

(Obchody 50 rocznicy śmierci:) C. BŁOŃSKA. *Nowiny Tygodnia* dod. *Nowin Rzeszowskich* 1959 nr 4. — (c. bl.) [C. BŁOŃSKA]. *Nowiny Rzeszowskie* 1959 nr 81, 275. — (C. Bl.) [C. BŁOŃSKA]: Pamiętki po Konopnickiej i szkoła jej imienia. *Trybuna Ludu* 1959 nr 155. — M. BOGUSŁAWSKA. *Nowiny Tygodnia* dod. *Nowin Rzeszowskich* 1959 nr 12. — R. DANIELEWSKA. *7 Dni w Polsce* 1959 nr 11 (apel o wydawanie dzieł M. Konopnickiej za granicą). — J. EKIERT. *Kur. Pol.* 1959 nr 310/311. — Z. JASIŃSKA. *Ziemia Łęczycka* 1959 nr 9. — (P. T.) [H. PRZEDBORSKA-TUSZYŃSKA]. *Dzien. Lud.* 1959 nr 292. — Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu. *Biul. Polonist.* 1959 nr 5. — Apel Towarzystwa im. M. Konopnickiej. *Głos Szczeciński* 1959 nr 86. — *Nowa Kultura* 1959 nr 50. — J. BACULEWSKI. *Nasza Ojczyzna* 1960 nr 8. — J. BAR. *Biul. Bibl. Jagiel.* 1960 nr 2. — (B H). *Kur. Pol.* 1960 nr 65. — C. Bl. [C. BŁOŃSKA]. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 7, 138. — (c. bl.) [C. BŁOŃSKA]. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 172. — C. BŁOŃSKA. *Trybuna Ludu* 1960 nr 257. — C. Bl. [C. BŁOŃSKA]. *Trybuna Ludu* 1960 nr 258. — (c. bl.) [C. BŁOŃSKA]. *Trybuna Ludu* 1960 nr 319. — F. BŁOŃSKI. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 222. — (J) [J. CHODZIŃSKI]. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 221. — M. DŁUSKA. *Tyg. Powsz.* 1960 nr 41. — S. R. DOBRÓWOLSKI. *Żołnierz Pol.* 1960 nr 49. — B. DOMINO. *Tyg. Powsz.* 1960 nr 44. — (e) [L. ELEKTOROWICZ]. *Życie Lit.* 1960 nr 52. — M. GRZĘDZIŁSKA: Od Żarnowca do Łańcuta. Wrażenia z uroczystości. *Kamena* 1960 nr 10. — M. GRZĘDZIŁSKA. *Kamena* 1960 nr 19. — M. G. [M. GUZIÓLEK]. *Nowiny Rzeszowskie* 1960 nr 222, 223, 228. — J.

HORDYŃSKI. *Życie Lit.* 1960 nr 40. — R. JANISŁAWSKI. *Dzien. Lud.* 1960 nr 254. — H. JECHOVÁ. *Slovanský přehled* (Praga) 1960 s. 365. — (K.) [T. KACZMAREK]. *Ilustr. Kur. Pol.* 1960 nr 258. — J. KOMAR: Sesja w Łańcutcie. *Ruch Lit.* 1960 nr 3. — I. KUCHARSKA. *Głos Pracy* 1960 nr 241. — W. LECHOWICZ. *Ilustr. Kur. Pol.* 1960 nr 15 [tu o działalności Tow. im. M. Konopnickiej]. — M. LEŃ: W holdzie M. Konopnickiej. *Ziemia Kaliska* 1960 nr 20. — I. LUBASZEWSKA. *Express Wiecz.* 1960 nr 99. — K. MARSZAŁEK. *Życie Białostockie* 1960 nr 51. — S. PODHORSKA-OKOŁÓW. *Kamena* 1960 nr 21. — Spo [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]: „Miej serce i patrzaj w serce”. Wrażenia z sesji naukowej w Łańcutcie... *Twórczość* 1960 nr 11. — J. PODOLSKA. *Dzien. Pol.* 1960 nr 235 [w sprawie złożenia zwłok M. Konopnickiej na Skalce]. — J. PRZYBOS: Ku czci Konopnickiej. *Argumenty* 1960 nr 38. — A. RADZIKOWSKI. *Gaz. Białostocka* 1960 nr 50 [o pamiętkach po M. Konopnickiej]. — L. RUBACH: Muzeum M. Konopnickiej. *Głos Pracy* 1960 nr 219. — S. R. [S. RUTKOWSKI]: Uroczystości ku czci M. Konopnickiej w Siedlcach. *Polonistyka* 1960 nr 6. — (st.) [H. STĘPLÓWNA]. *Panorama* 1960 nr 9. — H. SUTARZEWICZ: O M. Konopnickiej i kaliskich tablicach pamiątkowych. *Ziemia Kaliska* 1960 nr 11. — Z. SZPROKOFF. *Głos Rob.* 1960 nr 91. — S. SZWALBE: Jeszcze o Konopnickiej. *Wiedza i Życie* 1960 nr 11. — M. W. [M. WARNEŃSKA]. *Trybuna Ludu* 1960 nr 135. — (mw). [M. WARNEŃSKA]. *Trybuna Ludu* 1960 nr 301.

Prace naukowe i wydawnicze związane z 50 rocznicą śmierci M. Konopnickiej. *Biul. Polonist.* 1960 nr 8. — *Biul. Prasowy „Polonia”* 1960 nr 17 [not. o XX Zjeździe Tow. im. M. Konopnickiej w Passaic w New Jersey], 20, 38, 49. — Obchód jubileuszowy w 50 rocznicę śmierci M. Konopnickiej. *Nowa Kultura* 1960 nr 37. — *Życie Białostockie* 1960 nr 50. — *Życie Warszawy* 1960 nr 117, 202.

C. BŁOŃSKA. *Nowiny Rzeszowskie* 1961 nr 42. — E. Z. CYBENKO. *Wiestnik Moskowskiego Uniwersitetu* 1961 nr 1. — R. DANECKI. *Gaz. Poz.* 1961 nr 3. — S. FÍTA: Rocznica M. Konopnickiej. *Zeszyty Nauk. Katol. Univ. Lubel.* 1961 nr 1. — M. GAŚOWSKA. *Kur. Pol.* 1961 nr 119. — G. KERÉNYI. *Figy* 1961. — J. KOMAR. *Pam. Lit. R.* 52 (1961) z. 2. — K. KREJČI: Vědecká konference věnovaná tvorbě M. Konopnické. *Slavia* (Praga) 1961 s. 518-520. — K. LAUSZ. *Przegl. Hum.* 1961 nr 2. — (S. M.) [S. MAJEWSKA]. *Słowo Ludu* 1961 nr 25. — J. OKOPIEŃ: W pięćdziesiątą rocznicę zgonu M. Ko-

nopnickiej. *Kultura i Społeczeństwo* 1961 nr 2. — (stk). *Gaz. Pomorska* 1961 nr 71. — S. SZWALBE: Dalsze plany działalności... *Kur. Pol.* 1961 nr 30 [dot. Tow. im. M. Konopnickiej]. — H. Wr. [H. WROTKOWSKI]. *Ziemia Kaliska* 1961 nr 16.

H. ANTOŃCZYK: M. Konopnicka w przedszkolach opolskich. *Wychow. w Przedszkolu* 1962 nr 4. — (d): Włosi w hołdzie M. Konopnickiej. *Trybuna Ludu* 1962 nr 240. — Z. WAWSZCZAK. *Kamena* 1962 nr 12. — W hołdzie M. Konopnickiej. *Gaz. Poz.* 1962 nr 263. — S. BRZOSOWSKI: Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu. *Muzealnictwo* 1963 nr 11. — Odsłonięcie pomnika M. Konopnickiej w Suwałkach. *Trybuna Ludu* 1963 nr 145. — C. BŁONSKA: Ślad wiedzy przez Rzeszowszczyznę. *Kamena* 1964 nr 10. — K. ŚLIWOWSKI. *Roczn. Białostocki* t. 5 (1964) s. 400-401. — (jp) [J. PIEPRZYK]: Obrońcy M. Konopnickiej obradowali w Poznaniu. *Głos Wielkop.* 1965 nr 98. — S. SZWALBE: Z działalności oświatowej Towarzystwa im. M. Konopnickiej. *Oświata Dorosłych* 1965 nr 5. — S. SZWALBE. *Życie Warszawy* 1965 nr 275. — *Trybuna Ludu* 1965 nr 17 [not. o nadaniu szkole w Drawsku Pom. imienia M. Konopnickiej].

B. ADAMCZAK. *Ziemia Kaliska* 1967 nr 15 [dot. pomnika w Kaliszu]. — B. CMELA: Żarnowiec. Kr. 1967. — W. DANIELAK. *Światowid* 1967 nr 18. — W. KOWALCZYK. *Ziemia Kaliska* 1967 nr 15 [dot. pomnika w Kaliszu]. — (l.) [M. LEŃ]. *Ziemia Kaliska* 1967 nr 44 [dot. pomnika w Kaliszu]. — S. SZWALBE. *Kur. Pol.* 1967 nr 121. — S. SZWALBE: Po obchodach 125-lecia urodzin M. Konopnickiej. *Kur. Pol.* 1967 nr 271. — K. ŚLIWOWSKI: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa im. M. Konopnickiej. W-wa 1967. — (met) [M. TRUSZKOWSKI]. *Głos Wielkop.* 1967 nr 257. — S. WALATYŃSKA: Z działalności Towarzystwa im. M. Konopnickiej w Wielkopolsce. W: *Sprawy Oświaty i Kultury Wojew. Poz.* T. 5. Poz. 1967. — *Trybuna Ludu* 1967 nr 301. — *Ziemia Kaliska* 1967 nr 12 i 18. — *Życie Warszawy* 1967 nr 287. — (kpk) [A. KOLPAK]. *Kur. Pol.* 1968 nr 189. — H. PILIPIUK. *Gaz. Białostocka* 1968 nr 71. — I. PITULAROŹNIATOWSKA. *Życie Przemyskie* 1968 nr 20. — L. RUBACH. *Chłopska Droga* 1968 nr 54. — *Z Pomocą Poloniście* 1968 nr 2. — (wjc): Wmurowanie aktu erekcyjnego pod pomnikiem M. Konopnickiej. *Kultura i Ty* 1968 nr 1. — (m) [M. ZIOBRO]. *Nowiny Rzeszowskie* 1968 nr 123.

Imię Pan Kurejko. A. J. MIKULSKI: Nieznany poemat M. Konop-

nickiej. *Spr. z Czynności i Posiedzeń PAU* 1952 nr 1 [streszcz. referatu].

Z przeszłości. —§- [H. SIENKIEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1880 nr 288; przedr. *Dzieła*. T. 52. W-wa 1950 s. 143-147. — *Kur. Codz.* 1880 nr 292. — [P. CHMIEŁOWSKI]. *Ateneum* 1881 t. 1 s. 355-360. — S. GRUZIŃSKI. *Przegl. Bibliogr.-Archeol.* 1881 t. 1 z. 2 s. 97-101. — [A. GRUSZECKI]. *Przegl. Tyg.* 1881 nr 2. — J. K. *Nowiny* 1881 nr 1 dod. *Przegl. Lit.* — J. I. KRASZEWSKI. *Kłosa* 1881 nr 812. — E. ORZESZKOWA. *Więk* 1881 z dn. 20-22 stycznia [art. polem. z Sienkiewiczem]. — E. ORZESZKOWA: Polemika. *Wiedza* 1881 nr 16. — WALIGÓRA [W. PRZYBOROWSKI]. *Kur. Codz.* 1881 nr 27. — R. B. *Niwa* 1881 nr 152. — S. TARNOWSKI: Z najnowszych powieści polskich. *Niwa* 1881 nr 157 s. 30-31; toż *Przegl. Pol.* 1881 t. 60 s. 372-373. — Wiadomości bieżące. *Nowiny* 1881 nr 48 [art. polem. z Niemojewskim]. — *Przegl. Katol.* 1881 nr 5. — *Tyg. Mód i Powieści* 1881 nr 4. — W. ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKA. *Nowiny* 1882 nr 125-127, 129-131, 135. — Interpelująca Pana Boga poetka. *Przegl. Katol.* 1882 nr 50. — W. ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKA: M. Konopnicka. Studium o fragmentach dramatycznych i prozie. *Mysł* 1895 nr 9, 14. — J. P. *Głos Wielkop.* 1960 nr 269. — (js): Konopnicka, jakiej nie znamy. *Głos Olsztyński* 1960 nr 24). — P. SZCZEPANIK. *Teatr Lud.* 1960 nr 10.

Poezje. 1881. P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1881 t. 3 s. 155 i nn. — QUIS [M. GAWALEWICZ]: Pokłosie. *Kłosa* 1881 nr 826. — J. KLECZYŃSKI. *Echo Mus.* 1881 nr 13. — J. I. KRASZEWSKI: Poezje M. Konopnickiej. *Kłosa* 1881 nr 836. — [W. MARRÉNÉ-MORZKOWSKA]. *Przegl. Tyg.* 1881 nr 27-28. — WALIGÓRA [W. PRZYBOROWSKI]: Pogadanka literacka. Poezje M. Konopnickiej. *Kur. Codz.* 1881 nr 120. —§- [H. SIENKIEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1881 nr 215; przedr.: *Dzieła*. T. 52. W-wa 1950 s. 217-219. — J. TRETIAK: Nowa poetka. *Przew. Nauk. i Lit.* 1881 s. 762-768. — *Biesiada Lit.* 1881 t. 11 nr 284. — *Czas* 1881 nr 150. — *Kur. Poz.* 1881 nr 17. — Notatki literackie. *Tyg. Powsz.* 1881 nr 17. — M. KOWERSKA. *Gaz. Pol.* 1882 nr 31. — R. W. *Bibl. Warsz.* 1882 t. 1 s. 136-140. — W. ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKA. *Nowiny* 1882 nr 125-127, 129-131, 135. — J. GNATOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1883 t. 4 s. 363-387. [Rec.: T. Jeske-Choiński: Ziarna i plewy. Jana Gnatowskiego ocena poezji Konopnickiej. *Niwa* 1884 nr 218]. — A. PILECKI. *Dod. Mies.*

Przegl. Tyg. 1883 s. 155. — *Dwutyg. dla Kobiet* 1883 nr 9. — *Tyg. Ilustr.* 1883 nr 1. — *Głos Narodu* 1903 nr 94.

(Dot. wiersza Najkrwawsze pole:) *Express Poz.* 1967 nr 121; toż *Trybuna Ludu* 1967 nr 143. — Nieznany rękopis M. Konopnickiej. *Czas (Winnipeg)* R. 57 (1967). — (Dot. wiersza Do kobiety:) *Kur. Codz.* 1882 nr 174 [omówienie polem. między M. Konopnicką a R. Kamińską, która zamieściła swą wypowiedź w *Niwie*]. — Od kobiety. *Kolce* 1885 nr 7 [odpowieź na wiersz M. Konopnickiej]. — T. CZAPELSKI: Z konkursu „Tygodnika Ilustrowanego”, *Tyg. Ilustr.* 1886 nr 188.

Poezje. Seria druga. SEP [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1882 nr 324 [dot. wiersza Chodźmy tu Niemce]. — Biblicki [B. BIALOBLOCKI]. *Przegl. Tyg.* 1883 nr 31; przedr.: Szkice literackie. W-wa 1932; Szkice społeczne i literackie. W-wa 1954. — P. CHMIELEWSKI. *Ate-neum* 1883 t. 2. s. 558-564. — J. GADOMSKI. *Kłosa* 1883 nr 941-943. — H. [C. JELLENTA]. *Prawda* 1883 nr 23-24. — JUN. BRONISŁAW [B. JUNOSZA]. *Kur. Por.* 1883 nr 238. — Z. KÓWERSKA. *Gaz. Pol.* 1883 nr 31. — M. K. *Kraj* 1883 nr 26. — [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Kur. Codz.* 1883 nr 239. — E. ZORIAN [E. SEDLACZEK]: M. Konopnicka. Poezje. 2 tomy. *Gaz. Nar.* 1883 nr 173. — TADEUSZ Z-z [T. ZADUROWICZ]: Z polskiego Parnasu r. 1883. *Gaz. Kr.* 1883 s. 181-184. — *Biesiada Lit.* 1883 nr 383. — *Kraj* 1883 nr 26. — LUDWIKA P. *Rola* 1899 nr 41 [dot. wiersza Ja się nie skarzę]. — B. KRĚMENÁK: Živé tony lyriky M. Konopnické. *Slovanský přehled* (Praga) 1959 nr 4. — O. RAFAJ: Problematyczny překlad. *Host do domu* 1959 nr 7.

Wrażenia z podróży. [W. GOMULICKI]: Na długie wieczory. *Kur. Codz.* 1883 nr 16. — H. [C. JELLENTA]: Znykla i niezwykla książka. *Prawda* 1884 nr 1. — J. I. KRASZEWSKI. *Biesiada Lit.* 1884 nr 7. — A. SYGIETYŃSKI. *Wędrowiec* 1884 nr 10-11; przedr.: Pisma krytyczne wybrane. W-wa 1932 s. 345-360. — W. Z. KOŚCIAŁKOWSKA [W. ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKA]: Listy z Grodna do Łodzi. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 281. — A. BRODZKA: O nowelach M. Konopnickiej. W-wa 1958 s. 75-88.

Jak się dzieci w Bronowie bawiły. g. [H. GALLE]: Mieszaniny literackie. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 52. — M. SADZEWICZOWA: Wydawnictwa gwiazdkowe. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 345. — Wydawnictwa gwiazdkowe. *Gaz. Powsz.* 1910

nr 294. — C. NIEWIADOMSKA. *Książka* 1911 s. 343. — A. KOWNACKA: Książki dla młodzieży. *Wychow. w Domu i Szkole* 1913 s. 48-58.

Imagina. *Przegl. Katol.* 1887 nr 1. — E. CZEKAŁSKI. *Tyg. Pol.* 1912 nr 45. — Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 323. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 47. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Wstęp do: M. Konopnicka: *Imagina*. W-wa 1912. — J. LORENTOWICZ: Spowiedź poetki. *Lit. i Sztuka* 1912 nr 33 dod. *Nowej Gaz.* nr 543. — J. LORENTOWICZ. *Przegl. Wil.* 1912 nr 47/49. — *Poradnik dla Czytelników* 1912 nr z grudnia. — SAVITRI [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]. *Bluszcz* 1913 nr 25. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 3 s. 529-533. — W. GOMULICKI. *Kronika Powsz.* 1913 nr 1-2. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1913 s. 509-510. — W. HAHN. *Kronika Powsz.* 1913 nr 1-2. — Vox. *Humanista Pol.* 1913 nr 1. — R. ZŁĘBOWICZ: Profile kobiece. II. Trzy poetki. *Kraj* 1913 t. 38 s. 323-325.

Cztery nowele. ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1887 nr 50. — T. J. CHOIŃSKI [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Kur. Warsz.* 1887 nr 326. — W. K. [W. KOROTYŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1887 nr 260. — W. WOLSKI: Z wędrowki literackiej. *Wędrowiec* 1887 nr 51-52. — [W. ZAGÓRSKI]. *Wiek* 1887 nr 292, 1888 nr 3. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1888 nr 44-45. — T. JESKE [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Niwa* 1888 nr 319. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1888 t. 1 s. 44). — A. NOWICKI. *Życie* 1888 nr 29. — POLESZUK: Nowele Konopnickiej. *Przegl. Lit.* dod. *Kraju* 1888 nr 13. — E. STWIŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 4. — *Ate-neum* 1888 t. 1 s. 172-174. — A. BRODZKA: M. Konopnickiej „Cztery nowele”. *Prace Polonist.* S. XIV (1958) s. 73-107. — A. BRODZKA: O nowelach M. Konopnickiej. W-wa 1958 s. 89-129.

(Dot. noweli Wojciech Zapata:) T. CHOIŃSKI [T. JESKE-CHOIŃSKI]: Ziarna i plewy. *Niwa* 1883 z. 195. — A. MAZANOWSKI: Nowele przemianowane na konkursie „Kuriera Codziennego” w r. 1882. *Gaz. Nar.* 1883 nr 42. — *Przegl. Tyg.* 1883 nr 4. — *Tyg. Ilustr.* 1886 nr 163 [dot. przekładu na język czes.]. — *Prze-gład* 1908 t. 2.

(Dot. noweli Ultimus:) [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]: Odczyty publiczne. *Przegl. Tyg.* 1884 nr 22. — J. K. POTOCKI. *Prawda* 1884 nr 21 [spr. z odczytu]. — Warszawskie prelekcje popularne. Odczyt p. Konopnickiej. *Biesiada Lit.* 1884 nr 22. — Pani M. Konopnicka.

Gaz. Warsz. 1884 nr 114 — *Kur. Codz.* 1884 nr 139 [spr. z odczytu]. — *Kur. Por.* 1884 nr 138 [spr. z odczytu].

(Dot. noweli Pod prawem:) T. W. [T. WODZICKA]. *Przegl. Powsz.* 1899 t. 62 s. 436-438. — Z. BUKOWIECKA: O tych, którzy są pod prawem. *Świat Kobiety* 1905 nr 14-15. — J. FLACH: Z literatury powieściowej. *Przegl. Pol.* 1906 t. 3 s. 167-171. — J. FLACH. *Polnische Post* (Wiedeń) 1906. — J. FLACH. *Słowo Pol.* 1906 nr 159. — Z. Sm. [?]. *Dzien. Poz.* 1906 nr 94. — *Bulletin Polonais Littéraire, Scientifique et Artistique* (Paryż) 1906 s. 195. — *Mies. Tow. Szkoły Lud.* 1906 s. 25.

Poezje. Seria trzecia. ADAHEL: *Z Warszawy. Gaz. Lw.* 1887 nr 158. — AMA. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 35. — ITEM [G. CZERNICKI]: Mozaika literacko-artystyczna. *Rola* 1887 nr 40. — Z. D. [Z. DĘBICKI]: Nowe książki. *Czas* 1887 nr 276. — ANTONI M. [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 48. — A. MAZANOWSKI. *Écho Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 206. — A. PÓLKOZIC [A. NIEWIAROWSKI]. *Kłosa* 1887 nr 1163-1164. — A. P. ORDYŃSKI. *Głos* 1887 nr 32. — P. J. *Kur. Kr.* 1887 nr 291. — EGROT [E. PORĘBOWICZ]. *Prawda* 1887 nr 32. — Wiadomości artystyczno-literackie. *Kur. Kr.* 1887 nr 240. — P. CHMIELEWSKI. *Ateneum* 1888 t. 1 s. 139-146. — A. PÓLKOZIC [A. NIEWIAROWSKI]: Poezje M. Konopnickiej... *Tyg. Mód i Powieści* 1888 nr 9-12. — A. WITSKI: Poezje M. Konopnickiej. *Życie* 1888 nr 42. — M. Konopnicka. *Tyg. Powsz.* 1888 nr 4. — S. ŻEROMSKI: Dzienniki. T. 2. W-wa 1956 s. 467-471.

(Dot. wiersza Do granicy:) MARIAN BOHUSZ [J. K. POTOCKI]: Ostatni konkurs literacki. *Przegl. Tyg.* 1886 nr 36. — Kronika literacko-artystyczna. *Chwila* 1886 nr 72 [tu wiadomość o przyznaniu I nagrody]. — Konkurs. *Kur. Por.* 1886 nr 211.

(Dot. wiersza A jak poszedł król...:) Poprawki historyczno-literackie. Konopnicka na cenzurowanym. *Trybuna Rob.* 1935 nr 11.

W piwnicznej izbie. MARYSUSZ: *Z życia. Życie* 1888 nr 26. — *Kur. Pol.* 1888 nr 187. — Nowe książki otrzymane w red. „Kraju”. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 31.

Wojna. *Poradnik dla Czytelników* 1913 nr 10.

Moja książeczka. OSTOJA [J. SAWICKA]: Książki dla dzieci. *Przegl. Lit.*

dod. *Kraju* 1889 nr 51. — W. NOWICKI: Najnowsza literatura dla młodzieży. *Ateneum* 1893 t. 2 s. 197-198. — A. SZYCÓWNA. *Przegl. Pedag.* 1902 nr 8.

Wesołe chwile małych czytelników. OSTOJA [J. SAWICKA]: Książki dla dzieci. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 51. — W. NOWICKI: Najnowsza literatura dla młodzieży. *Ateneum* 1893 t. 2 s. 197-198.

Moi znajomi. ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1890 nr 49. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Ruch Lit.* 1890 nr 263. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1890 nr 263. — W. MARRENÉ. *Przegl. Tyg.* 1890 nr 51. — K. J. NITMAN. *Nowa Reforma* 1890 nr 294. — J. NOWIŃSKI. *Życie* 1890 nr 46 s. 796-798. — Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1890 nr 97. — *Kur. Por.* 1890 nr 321. — *Świat* 1890 nr 22. — A. G. BEM: „Znajomi” Konopnickiej. *Kraj* 1891 nr 4-5; przedr. w książce: Pisma krytyczne. W-wa 1963 s. 310-319. — F. B. [F. BRODOWSKI]. *Prawda* 1891 nr 7. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Listy artystyczno-literackie w Warszawy. *Gaz. Lw.* 1891 nr 77. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1891 nr 4. — M. JASIEŃCZYK [W. KARCZEWSKI]. *Przegl. Powsz.* 1891 t. 29 s. 247-248. — N. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1891 t. 3 s. 186-188. — *Ateneum* 1891 t. 1 s. 640-641. — *Wędrowiec* 1891 nr 6. — (Rec. wyd. 2:) H. GALLE. *Książka* 1904 s. 58-59. — H. GALLE. *Przew. Lit., Spół. i Gosp.* 1904 nr 12. — G. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 12. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Kwiaty i chwasty. *Bluszcz* 1904 nr 17. — J. L. [J. LEMAŃSKI]. *Chimera* 1904 t. 7 z. 20/21 s. 434-435. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 12. — A. BRODZKA: O nowelach M. Konopnickiej. W-wa 1958 s. 130-182.

O Mickiewiczowskiej „Odzie do młodości”. *Ateneum* 1890 t. 2 s. 379-380. — L. FINKEL. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* R. 5 (1891) s. 305-306. — M. MITERA-DOBROWOLSKA: M. Konopnicka w kręgu „Ody do młodości”. *Zeszyty Nauk. Wyższej Szkoły Pedag. w Kat.* 1963 nr 1.

Wiosna i dzieci. J. W. D. [J. W. DAWID]. *Przegl. Pedag.* 1891 s. 291. — W. NOWICKI: Najnowsza literatura dla młodzieży. *Ateneum* 1893 t. 2 s. 197-198.

Wybór poezji. 1890. y.: Z poetyckiej nauki. *Życie* 1890 nr 19. — Nowości naukowe i literackie. *Ateneum* 1890 t. 2 s. 380.

Z 1835 roku. T. CHOIŃSKI [T. JESKE-CHOIŃSKI]: Ziarna i plewy. *Niwa* 1893 nr 195. — E. ZWILLING. *Muzeum* 1909 t. 2 s. 593. — **: Z nowych powieści polskich. *Przeł. Powsz.* 1910 t. 108 s. 94.

Filuś, Miluś i Kizia. *Poradnik dla Czytelników* 1913 nr 10 s. 6.

Jasełka. F. Gwiżdż. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1905 nr 52. — T. PINI: Książki dla młodzieży. *Muzeum* 1906 t. 1 s. 286-289. — R. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 28. — *Dzien. Pol.* 1906 nr 561. — *Kur. Poz.* 1906 nr 59. — S. KARWOWSKI. *Dzien. Poz.* 1907 nr 279-280. — M. S-a [M. SEYDA]. *Kur. Poz.* 1907 nr 289. — „Jasełka” w Poznaniu. *Praca* 1907 nr 51. — M. S-a. [M. SEYDA]. *Kur. Poz.* 1908 nr 4. — *Praca* 1909 nr 52. — *Słowo Pol.* 1910 nr 571. — *Nowy Kur.* 1927 nr 2.

Pan Balcer w Brazylii. POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Wznoszenie się Konopnickiej i jej „Pan Balcer w Brazylii”. *Prawda* 1892 nr 39. — BOGUSŁAW: Epopeja tęsknicy. *Głos Lit. i Spół.* dod. *Głosu Narodu* 1901 nr 8. — L. B-ski [L. BELMONT]. *Czytelnia* dod. *Kraju* 1902 nr 42-43; też *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 42-43. — F. JAWORSKI: Odyseja ludu polskiego. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1902 nr 43. — H. GALLE: „Pan Balcer w Brazylii”, poemat M. Konopnickiej. *Wędrowiec* 1903 nr 22-26, 29; przedr. w książce: O poematach M. Konopnickiej „Prometeusz i Syzyf” i „Pan Balcer w Brazylii”. W-wa 1904 *Książki dla Wszystkich*, 148. [Rec. Wł. B. [W. Bukowiński]. *Prawda* 1903 nr 14; *E. M. Gaz. Pol.* 1903 nr 86; *K. Pollack. Gaz. Warsz.* 1903 nr 84; *Wiek Ilustr.* 1903 nr 87]. — [Z. DĘBICKI]: „Pan Balcer w Brazylii”. *Gaz. Pol.* 1906 nr 65. — S. MAYKOWSKI: O chłopskim eposie Konopnickiej. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 3 s. 38-73, 304-351. — [H. SIENKIEWICZ]. *Dawny Sztandar* 1908 nr 4; przedr. w książce: Dwie łąki. — *Bluszcz* 1908 nr 196. — *Czas* 1908 nr 299. — *Przegląd* 1908 t. 2 nr 196. — *Bluszcz* 1909 nr 50. — *Gaz. Powsz.* 1909 nr 86. — *Słowo* 1909 nr 7-8. — A. E. BALICKI. *Straż Pol.* 1910 nr 21-22. — K. BARTOSZEWICZ: Pogadanki literackie. *Głos Narodu* 1910 nr 86-87, 91. — J. BYSTRON: Chłopski mesjanizm. *Lan Młodzieży* 1910 nr 3. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1910 nr 69. — [W. FELDMAN]. *Wiedza* (Wil.) 1910 t. 1 nr 15. — A. S. POWOJCZYK [A. GOLDRING]. *Pobudka* (Wil.) 1910 nr 9/10 s. 6-13. — W. GOSTOMSKI: „Pan

Balcer” Konopnickiej. *Książka* 1910 s. 353-356, 388-392. — T. S. GRABOWSKI: Konopnicka in njen epos „Pan Balcer w Brazylii”. *Ljubljanski zvon* 1910 [dot. przekładu V. Molé]. — M. GROSSEK. *Kultura Pol.* 1910 z marca i kwietnia. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1910 s. 211-215. — A. G. SIEDLECKI [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Słowo* 1910 nr 195. — A. KOEHLERÓWNA. *Kur. Poz.* 1910 nr 68. — J. KOTARBIŃSKI: O poemacie M. Konopnickiej „Pan Balcer w Brazylii”. *Sfinks* 1910 t. 4 z. 10 s. 355-373. — A. LEO. *Odrodzenie* 1910 nr 6-7. — B. LEŚMIAN. *Prawda* 1910 nr 2; przedr.: Szkice literackie. W-wa 1959. — J. MARCINOWSKA. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 64-66. — T. MIELCARZEWICZ. *Praca* 1910 nr 10. — E. PASZKOWSKI: Dusza chłopska. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 22. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1910 nr 140 dod. lit. — J. STAWNICZ: Epopeja tułactwa. *Zarzewie* 1910 nr 5, 6/7. — J. WEYSENHOFF: Rozmowy literackie. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 5. — E. WORONIECKI. *Krytyka* 1910 t. 2 s. 393-405, t. 5 s. 52-56. — E. WORONIECKI: Rzecz o „Panu Balcerze w Brazylii” M. Konopnickiej. *Prąd* 1910 nr 7-8. — O najnowszym poemacie M. Konopnickiej „Pan Balcer w Brazylii”. *Lw.* 1910 *Wydawn. Lud.* R. 29, Książeczka 8. — B. LĘPKI: Jeszcze kilka uwag o epopei M. Konopnickiej. *Gaz. Pomiedziakowa* 1911 nr 23 dod. lit. — J. CIEMBRONIEWICZ: Treść poematu M. Konopnickiej „Pan Balcer w Brazylii”. Opowiedział dla ludu i młodzieży... Bochnia 1912. [Rec. A. J. Mikulski. *Szkola* 1912 s. 291]. — H. LECH [H. DULOWSKA]: O wielkiej poetce ludu i jej ostatnim dziele. *Iskra* 1912 s. 56-187 z przerwami. — M. ZIELEWICZÓWNA: Dwie chłopskie epopeje: „Jerozolima” Selmy Lagerlöf i „Pan Balcer w Brazylii” Konopnickiej. *Bluszcz* 1912 nr 28-30, 32-33, 35-37. — M. ZIELEWICZÓWNA-HAMMAROWA: Dwie chłopskie epopeje. *Przeł. Wielkop.* 1912. — W. DOLEŻAN: „Pan Balcer w Brazylii”. Oprac... Tarnów 1914 *Bibl. Kryt. Arcydział Lit. Pol.* nr 10; wyd. nast. Tarnów 1922. — B. GÓRSKI: Dusza ludu w „Panu Balcerze”. *Gaz. Lw.* 1914 nr 31; wyd. osob. W-wa 1914; przedr. *Głos Zamojszczyzny* 1930 nr 2, 3-9. [Rec.: J. W. Kosmowska. *Bluszcz* 1914 nr 20; D. K. Lilienfeld: Pierwsze akordy. „Którzy idziemy”... Kr. 1914 s. 77-81; T. Święcicki. *Ruń* 1914 nr 3/4; *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 18]. — L. S. K. [L. S. KOROTYŃSKI]: Geneza „Pana Balcera w Brazylii”. *Kur. Warsz.* 1916 nr 51. — Ks. S. D.: Miłość ojczyzny wg poematu „Pan Balcer w Brazylii”. *Odrodzenie* 1919 nr 4. — H. ŻYCZYŃSKI:

- Konopnicka jako autorka eposu. *Kur. Lw.* 1920 nr 87. — C. JELLENTA: Niedocenione epos. *Gaz. Administracji i Policji Państw.* 1922 nr 43, 45, 49-50. — M. KASTERSKA: La vie intellectuelle. *La Pologne Politique, Economique, Littéraire et Artistique* (Paryż) 1926 nr 9. — S. K. *Kur. Lit.-Nauk.* 1926 nr 17 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — S. O. [S. OLSZEWSKI]: Druga ojczyzna „Pana Balcera”. *Gaz. Warsz.* 1928 nr 72. — W. DODA: Słomiany epos. Z notat o „Panu Balcerze” Konopnickiej. Tarnów 1929. [Rec. R. [T. Sinko]: Wśród nowych książek. *Kur. Lit.-Nauk.* 1930 nr 11 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*]. — Wychodźstwo w twórczości Konopnickiej. Pesymistyczny pogląd na emigrację. *Kur. Zach.* (Sosnowiec) 1935 nr 294. — Czy wiecie, że... *Wiedza i Życie* 1953 nr 2 [not. o autentyczności postaci „Pana Balcera...” — Józefa Balcerzaka z Koła]. — T. CZAPCZYŃSKI: „Pan Balcer w Brazylii” jako poemat emigracyjny. *Łódź* 1957. [Rec. J. Spytkowski. *Pam. Lit. R.* 50 (1959) z. 1]. — J. LUBASZEWSKA: Dlaczego Konopnicka napisała „Pana Balcera w Brazylii”. *7 Dni w Polsce* 1959 nr 51-52. — L. SOŁIŃSKI: Cisza nocna, wśród której rozlegają się przygody Balcera. *Nowiny Rzeszowskie* 1959 nr 299. — K. KRĘJĆ: „Pan Balcer w Brazylii” na tle rozwoju poematu realistycznego w literaturze czeskiej i polskiej. W-wa 1960 [powiel. na Sesje naukową poświęconą twórczości M. Konopnickiej. Łańcut 16-17 września].
- Śpiewnik dla dzieci. E. NOWAKOWSKI. *Przegl. Pedag.* 1891 s. 222-223. — Kr. *Prawda* 1891 nr 38. — H. C. [H. CEYSINGER]: Książki dla dzieci i młodzieży. *Tyg. Mód i Powieści* 1902 nr 51. — I. MATUSZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 43. — A. SZYCÓWNA. *Książka* 1902 s. 386. — *Poradnik dla Czytelników* 1913 nr 10 s. 8.
- W domu i w świecie. A. S. [A. SZYCÓWNA]. *Przegl. Pedag.* 1891 s. 291-292. — W. NOWICKI: Najnowsza literatura dla młodzieży. *Ateneum* 1893 t. 2 s. 197-198.
- Czytania dla Tadzia i Zosi. J. MUKLANOWICZ. *Książka* 1907 s. 193-194. — C. NIEWIADOMSKA. *Szkola Pol.* 1907 nr 534.
- Pod majowym słońkiem. W. NOWICKI: Najnowsza literatura dla młodzieży. *Ateneum* 1893 t. 2 s. 198.
- Prometeusz i Syzyf. H. GALLE: O poematach M. Konopnickiej „Prometeusz i Syzyf” i „Pan Balcer w Brazylii”. W-wa 1904 *Książki dla Wszystkich*, 148. — H. GALLE: Masinissa, Syzyf i Chochoł. Szkic społeczno-literacki. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 11. — H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 25-26. — T. KONCZYŃSKI: Twórczość kobieca. *Bluszcz* 1907 nr 27 s. 301-302. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Lw.* 1907 nr 257. — J. KOTARBIŃSKI: Z plonów poezji. „Prometeusz i Syzyf” M. Konopnickiej. *Kur. Warsz.* 1907 nr 178. — J. LORENTOWICZ: Dwa poematy. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1907 nr 6. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Reforma* 1907 nr 359. — T. M. [T. MIELCARZEWICZ]: Mały felieton. *Kur. Poz.* 1907 nr 147. — E. ORZESZKOWA: O książkach. *Kur. Litewski* 1907 nr 148. — E. ORZESZKOWA: M. Konopnickiej „Prometeusz i Syzyf”. W książce: *Nowele i szkice*. W-wa [1921] s. 89-99. — M. WIKSZEMSKI. *Prawda* 1907 nr 46. — T. KONCZYŃSKI. *Nowa Reforma* 1908 nr 6. — T. KONCZYŃSKI. *Przegląd* 1908 nr 22-23. — J. KOTARBIŃSKI. *Książka* 1908 s. 101-102.
- Listy. W. GOMULICKI: Gwiazdka gwiazdka! *Kur. Codz.* 1893 nr 347.
- Na drodze. W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 207. — W. KOSIĄKIEWICZ. *Bibl. Warsz.* 1893 t. 3 s. 166. — K. MALCZEWSKI. *Kur. Pol.* 1893 nr 210. — N. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1893 z. 4 s. 200-203. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Konopnicka i jej ostatni zbiorek. *Prawda* 1893 nr 37. — Kronika literacka. *Głos* 1893 nr 29. — *Kraj* 1893 nr 20. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1894 t. 41 s. 122-123. — M. POSNER-GARFEIN. *Mysł* 1894 z dn. 26 maja. — Rt. *Dzien. Poz.* 1894. — W. M. KOZŁOWSKI: Wiązanki literackie. *Przegl. Poz.* 1895 nr 14. — AR. LES.: Nowości naukowe i literackie. *Ateneum* 1898 t. 1 s. 392-393. — A. BRODZKA: O nowelach M. Konopnickiej. W-wa 1958 s. 183-246. (Dot. noweli Dym.) *Gaz. Pol.* 1897 nr 281. — AR. LES.: Nowości naukowe i literackie. *Ateneum* 1898 t. 1 s. 392-393. — P. CHMIEŁOWSKI: Nowele. *Kur. Codz.* 1898 nr 98. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 5. — M. SZTUKÓWNA: Lekcja praktyczna na temat noweli M. Konopnickiej pt. Dym. W.: *Konferencje rejonowe nauczycielstwa szkół powszechnych w Król. Hucie* Nr 1. [B. m.] 1934. (Dot. noweli Mendel Gdański.) ELKAN. *Israelita* 1890 nr 21. — JAN STEN [L. BRUNER]. *Krytyka* 1904 t. 2. — J. PEREC [art. z 1905] przedr.: *Pisma*. T. 10 [b. m.] 1960. — L. BELMONT. *Israelita* 1910 nr

26. — Fr. J. [F. JANSONS]. *Nakotnes speks* 1931 nr 101-102. — K. CZACHOWSKI: Gdańsk a nowela M. Konopnickiej. *Wiad. Lit.* 1939 nr 31/32. — Z. B.: Gdańsk u M. Konopnickiej. *Tyg. Morski* 1960 nr 48.

(Dot. noweli Jaktón:) ALF. *Israelita* 1889 nr 40. — H. B.: Żydzi w nowelistyce polskiej. *Jedność* 1907 nr 3-4. — SCHIPPER. *Wychow. i Oświata* 1907 nr 21. — L. BELMONT. *Israelita* 1910 nr 26.

(Dot. noweli Nasza szkapca:) B. JASIEŃCZYK. *Przegl. Powsz.* 1891 t. 29 s. 245-247. — AR. LES: Nowości naukowe i literackie. *Ateneum* 1898 t. 1 s. 392-393. — A. JANISZEWSKI. *Przew. Oświato-owy* 1907 nr 12.

(Dot. noweli Głupi Franek:) Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 22. — T. CZAPCZYŃSKI: Lekcja metodyczna „Głupi Franek” M. Konopnickiej. *Muzeum* 1922 s. 138-150.

O Janku Wędrowniczku. W. GOMULICKI: Gwiazdka! gwiazdka! *Kur. Codz.* 1893 nr 347.

O krasnoludkach i o sierotce Marysi. M. D. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 51. — W. O. [W. OSTERLOFF]. *Przegl. Pedag.* 1895 s. 397. — *Wędrowiec* 1903 nr 52. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 15. — *Poradnik dla Czytelników* 1913 nr 10. — Konopnicka po angielsku. *Gaz. Warsz.* 1929 nr 357. — Krasnoludki na szerokim świecie. *Mies. Książki* 1929 nr 12. — *Sunday Times* (Londyn) 1929 z dn. 15 grudnia. — *Times* (Chicago) 1929 z dn. 4 listopada. — S. HELSZTYŃSKI: A Book of Polish. *Pologne Littéraire* (W-wa) 1930 nr 41. — K. MOLENDZIŃSKI: Na pograniczu dziecinnego pokoju i... mitu narodowego. *Marcholt* 1938 nr 3 s. 323-353. — (Dot. adaptacji scenicznej:) t. [T. BREZA]: W Krakowie jeszcze raz... *Odrodzenie* 1945 nr 56/57 s. 16; E. FONFERKO. *Dzien. Pol.* 1945 nr 315. — (k). [K. KRZYMKOWA]: Pierwsza premiera Teatru Nowej Warszawy. *Teatr* 1950 nr 11. — J. KRZYWICKA. *Rzeczpospolita* 1950 nr 288. — A. PŁACZKOWSKI. *Życie Warszawy* 1950 nr 288. — JASZCZ. [J. A. SZCZEPAŃSKI]. *Trybuna Ludu* 1950 nr 284-285. — E. WANG. *Słowo Powsz.* 1950 nr 283. — W. ZECHENTER. *Echo Kr.* 1950 nr 332. — J. ŻYLIŃSKA. *Kur. Codz.* 1950 nr 310. — J. ŻYLIŃSKA: Konopnicka w Teatrze Nowej Warszawy. *Nowa Kultura* 1950 nr 31. — K. KREJČI: M. Konopnicka a její pohádka o skrřitcích. [Posłowie do:] M. Konopnicka: O trpaslicích a Maryšce sirotě. Praga 1955. — R. P. KOMENSKY 1955 nr 10. — I. SŁAWIŃSKA. *Na Nie-*

dziele 1955 nr 51 [rec. adaptacji scenicznej]. — H. VOGLER: Krasnoludki i literatura. Spotkania z klasykami. *Życie Lit.* 1955 nr 9. — Z. KWIECIŃSKA: Dwie godziny z Koszałkiem Opalkiem. *Trybuna Ludu* 1959 nr 133 [rec. adaptacji scenicznej]. — J. BŁOŃSKI. *Życie Lit.* 1961 nr 35. — J. CIEŚLIKOWSKI: Baśń Konopnickiej „O krasnoludkach i o sierotce Marysi”. *Pam. Lit. R.* 54 (1963) z. 1.

Poezje. Seria czwarta. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1895 nr 46. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1895 nr 241. — J. NITOWSKI. *Bluszcz* 1895 nr 48 s. 383. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]: Poezja polska. *Prawda* 1895 nr 49. — J. STEN [L. BRUNER]. *Krytyka* 1896 z. 2 s. 93. — P. CHMIEŁOWSKI: Ze współczesnego Parnasu. *Kur. Warsz.* 1896 nr 42-43. — C. JANKOWSKI: Szlakami poezji. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 2, 4, 5. — J. KOTARBIŃSKI: Z liryki współczesnej. *Przegl. Lit.* 1896 nr 2. — J. KOTARBIŃSKI: Z liryki nowocześniejszej. *Przegl. Poz.* 1896 nr 5. — L. RYDEL. *Słowo* 1896 nr 37. — I. SUESSER. *Przegl. Tyg.* 1896 nr 10. — K. WIZE. *Dzien. Kr.* 1896 nr 76. — *Biesiada Lit.* 1896 nr 34. — J. NOWIŃSKI. *Głos* 1897 nr 30. — *Literární listy* (Praga) 1897 nr 12.

Do braci z martwychwstańców. P. SMOLIKOWSKI: Głosy publiczne. *Gaz. Lw.* 1897 nr 27. — P. SMOLIKOWSKI: Złośliwy wiersz Konopnickiej. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1897 nr 28. — Notatki z prasy periodycznej. Pod adresem pewnej poetki. *Przegl. Katol.* 1897 nr 7. — Nasi wieszczcy w Rzymie. *Polska Odrodzona* 1923 nr 13-14.

Nowe latko. P. CHMIEŁOWSKI: Nowe książki dla dzieci i młodzieży. *Kur. Codz.* 1898 nr 347. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]: Z książek. *Bluszcz* 1927 nr 52.

Linie i dźwięki. H. BIEGELRISEN. *Słowo Pol.* 1897 nr 130. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1897 nr 268, 284. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 54 s. 112-117. — M. SZUKIEWICZ. *Dzien. Kr.* 1897 nr 398. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1897 nr 39. — *Praca* 1908 s. 1326 [dot. wiersza Pieśń pracy].

Ludzie i rzeczy. FANTAZY [W. GOMULICKI]: Pogadanka codzienna: „Za kratą”. *Kur. Codz.* 1886 nr 222. — K. ŁASKOWSKI. *Kur. Niedzielny* 1897 nr 51. — S. *Tyg. Mód i Powieści* 1897

nr 48-49. — Okruchy literackie. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 319. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 35. — Cz. J. [C. JAN-KOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 13. — N. [K. MORAWSKA]. *Przeł. Pol.* 1898 t. 130 s. 328-330. — M. MOSZCZEŃSKA. *Przeł. Tyg.* 1898 s. 561. — R. ***. *Przeł. Tyg.* 1898 nr 50. — S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI: Z chwili. *Gaz. Nar.* 1898 nr 96. — W-y. *Życie* 1898 nr 8. — *Kur. Poz.* 1898 nr 44. — AR. LES.: Rozbiory i sprawozdania. *Ateneum* 1899 t. 2 s. 168. — M. POSNER-GARFEIN. *Myśl* 1899 nr 2.

Nowele. 1897. J. BADENI. *Przeł. Powz.* 1897 t. 56 s. 283-284. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1897 nr 47. — P. CHMIEŁOWSKI: Nowele Konopnickiej. *Kur. Codz.* 1897 nr 268. — T. J. CHOIŃSKI [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Kur. Warsz.* 1897 nr 264. — k.: Okruchy literackie. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 253. — (-mre-) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1897 nr 198. — R. ZAWILIŃSKI. *Przeł. Lit.* 1897 nr 22. — *Gaz. Warsz.* 1897 nr 153. — *Wędrowiec* 1897 nr 40. — W. JABLONOWSKI. *Głos* 1898 nr 34. — A. ČERNÝ. *Slovanský přehled* (Praga) 1899 nr z marca. — A. BRODZKA: O nowelach M. Konopnickiej. W-wa 1958 s. 247-306.

(Dot. noweli Panna Florentyna:) HELENA C.. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1894 nr 16.

(Dot. noweli Krysta:) POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Wytzut sumienia i „Krysta” Konopnickiej. *Prawda* 1896 nr 3. — B. OSTROWSKA. *Wędrowiec* 1903 nr 36.

(Dot. noweli Niemczaki:) T. KULIGOWSKI: Wydawnictwa Okręgu Śląskiego ZNP. *Głos Nauczycielski* 1945 s. 206-207.

Dym. — Nasza szkap. — Głupi Franek. AR. LES.: Nowości naukowe i literackie. *Ateneum* 1898 t. 1 s. 392-393.

O Adamie Mickiewiczu. (bc). *Gaz. Lw.* 1900 nr 2. — F. MAJCHROWICZ. *Szkola* 1900 s. 94. — T. PINI. *Muzeum* 1900 s. 844. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1901 nr 6. — B. MENKES. *Tyg. Nar.* 1901 nr 15. — Nowe książki. *Pogląd na Świat* 1901 nr 7-9. — THERESITA [M. KRZYMUSKA]. *Pol. Łan* 1907 nr 1.

Damnata. KRAJCZY. *Kraj* 1894 nr 51 [dot. wiersza Ergo erravi]. — J. SERUGA: Nieznany autograf M. Konopnickiej. *Czas* 1934 i odb. [dot. wiersza W Wielki Piątek].

Przez głębinę. MONOKL [K. KORWIN PIOTROWSKI]. *Tyg. Pol.* 1900 nr 4. — *Głos* 1900 nr 5. — Z Królestwa Polskiego. Konkurs „Prawdy”. *Kraj* 1900 nr 3. — *Kraj* 1900 nr 29 [tu wiad. o nagrodzie z fundacji F. Kochmana]. — Konkurs „Prawdy”. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 3. — J. DĄBROWSKI. *Krytyka* 1907 t. 2 s. 36. — A. M. KURPIEL. *Przew. Oświatowy* 1907 nr 11. — A. M. KURPIEL. *Przeł. Kryt. i Lit.* 1907 s. 113. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Reforma* 1907 nr 359. — al. świd. [A. ŚWIDERSKA]. *Kur. Poz.* 1907 nr 130. — Ad. Z. [A. ZAGÓRSKI]. *Kur. Lw.* 1907 nr 199, 201. — *Słowo* 1907 nr 179. — *Słowo Pol.* 1907 nr 237. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1908 s. 246-247. — W. GOSTOMSKI. *Przeł. Powz.* 1908 t. 1 s. 138. — SZPERACZ [M. DANILEWICZOWA]. *Wiad.* (Londyn) 1960 nr 42.

Z Roku Mickiewiczowskiego. J. KALLENBACH: „Dziady” Mickiewicza w oświetleniu M. Konopnickiej. *Przeł. Powz.* 1899 t. 63 i odb. — J. KALLENBACH: Interpretation des „Aïeux” de Mickiewicz par M. Konopnicka. Fryburg 1899. — (s). *Dzien. Poz.* 1900 nr 231. — Z. SARNECKI. *Głos Lit. i Spół.* dod. *Głosu Narodu* 1900 nr 14. — Z. SARNECKI. *Wiek Ilustr.* 1900 nr 283. — P. WILAMOWSKI. *Tyg. Pol.* 1900 nr 42. — S. ZDZIARSKI. *Kwart. Hist.* 1900 s. 664-665. — Ign. Ch. [I. CHRZANOWSKI]. *Książka* 1901 s. 12-13. — W. GOMULICKI. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1901 nr 2. — t. s. [T. SOBOLEWSKI]: Z pism i książek. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1901 nr 18.

Italia. A. GRUSZECKI: Koniec świata. *Przeł. Tyg.* 1895 nr 6 [dot. wiersza W Sykstyń]. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1901 nr 44. — P. CHMIEŁOWSKI: Poeci szukający nowych ideałów narodowych. W książce: Najnowsze prądy w poezji naszej. Lw. 1901 s. 31-43 i wyd. nast. — W. FELDMAN. *Słowo Pol.* 1901 nr 514, 526. — W. GOSTOMSKI. *Ateneum* 1901 t. 2 z. 3. — W. G. [W. GOSTOMSKI]: Z literatury polskiej. *Czas* 1901 nr 272. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1901 s. 261-262. — W. G. [W. GOSTOMSKI]. *Słowo* 1901 nr 288. — W. GOSTOMSKI. *Zdrowie* 1901 s. 261-262. — MIRIAM [Z. PRZESMYCKI]. *Chimera* 1901 t. 2 z. 4/5 s. 318-321. — *Głos Lit. i Spół.* dod. *Głosu Narodu* 1901 nr 15. — *Kur. Poz.* 1901 nr 181. — *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1901 nr 90. — *Tyg. Nar.* 1901 nr 27. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1902 nr 3. — A. DROGOSZEWSKI. *Pogląd* 1902 nr 16. —

H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 31. — I. PRIJATELJ: S prevodi nekaterih pesmi Konopnicke. *Ljubljanski zvon* 1902 s. 34-44. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1902 nr 16. — A. C. [A. ČERNÝ]. *Slovanský přehled* (Praga) 1903 s. 98-99 [dot. tłum. P. Maternovej]. — W. GOSTOMSKI. *Przegl. Powsz.* 1903 t. 77 s. 402-406. — J. TERPIŁOWSKA: Z twórczej niwy. *Bluszcz* 1903 nr 2. — J. TRINKO: Una poetessa polacca. *Ateneo* 1903 nr 2 lutego [dot. przekładu]. — W. R. [W. RZYMOWSKI]. *Prawda* 1911 nr 5 [dot. wyd. 2]. — C. AGOSTI-GAROSCI: M. Konopnicka e le sue liriche „Italia”. *Rivista di Letterature Slave* 1929 z. 2/3 s. 176-193. — C. AGOSTI-GAROSCI: [Wstęp do:] M. Konopnicka: Italia. Liriche... Rzym 1929. [Rec.: R. Pollak: Italia i my. *Konopnicka po włosku. Kur. Poz.* 1929 nr 374; Z. Debicki: *Konopnicka po włosku. Kur. Warsz.* 1929 nr 215]. — B. BILIŃSKI: M. Konopnicka e le sue liriche „Italia”. *Wr.* 1963. [Rec. R. Pollak. *Ruch Lit.* 1964 nr 5/6 s. 295].

Poezje w nowym układzie. P. CHMIEŁOWSKI: Hellenica M. Konopnickiej. *Nowa Reforma* 1902 nr 241. — H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 31. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1902 s. 159-161. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1902 nr 89. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1903 s. 248-249. — Co czytać? *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1903 nr 63. — A. DROGOSZEWSKI. *Ogniwo* 1904 nr 17. — *h. Gaz. Pol.* 1904 nr 13. — A. LANGE. *Książka* 1904 s. 58. — (z. s.) [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1904 nr 220. — *Głos Narodu* 1904 nr 181. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 204. — *Przew. Nauk. i Lit.* 1904 nr 9. — *Tyg. Ilustr.* 1904 s. 811. — A. DROGOSZEWSKI. *Ogniwo* 1905 nr 21. — W. JABŁONOWSKI. *Książka* 1905 s. 142. — Zob. też rec. Nowe pieśni.

Trzy studia. P. POPIEL: Dwie prace o Sienkiewicz. *Czas* 1901 nr 30. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1902 nr 39. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1902 s. 336-337. — A-C. [A. CYBULSKI]: Z piśmiennictwa i sztuki. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1902 nr 31. — H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 43. — A. NIEMOJEWSKI: Studia Konopnickiej. *Głos* 1902 nr 40-41. — t. s. [T. SOBOLEWSKI]. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 17. — J. SŁOMCZYŃSKA: M. Konopnicka. *Życie i twórczość.* Łódź 1946 s. 192-194.

Drobiazgi z podróźnej teki. J. OHR: Z zakątka. Gawędy towarzysko-literackie. *Israelita* 1895 nr 50 [dot. wier-

sza Na Ghetto]. — J. GAJK. *Przegl. Katol.* 1899 nr 8. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mąd i Powieści* 1903 nr 52. — W. FELDMAN. *Kur. Warsz.* 1903 nr 360. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 51. — g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 16. — h. [H. GALLE]. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 1 s. 596-599. — h. [H. GALLE]. *Gaz. Pol.* 1904 nr 8. — h. [H. GALLE]: Książki i ludzie. *Ilustracja Pol.* 1904 nr 12. — A. LANGE. *Książka* 1904 s. 58. — ALF [A. WYSOCKI]. *Gaz. Lw.* 1904 nr 20. — *Gaz. Handlowa* 1904 nr 66. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 63. — *Przew. Nauk. i Lit.* (Tor.) 1904 nr 4. — P. M. [P. MATERNOVÁ]. *Slovanský přehled* (Praga) 1905 s. 189-190.

Na jagody! Z. [I. MATUSZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 51. — J. UNSZLICHT-BERNSTEINOWA. *Książka* 1903 s. 455. — Z. D. [Z. DEBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 1 s. 387-388. — *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 49. — R. HELTBERG: M. Konopnickiej „Na jagody” a poemat Elsy Beskow. W-wa 1960 [powiel. na Sesję naukową poświęconą twórczości M. Konopnickiej. Łańcut 16-17 września]. — *Wychow. w Przed-szkolu* 1960 nr 2.

Na normandzkim brzegu. JAN STEN [L. BRUNER]. *Krytyka* 1904 t. 2 s. 354. — (L.) [J. LORENTOWICZ]. *Kur. Codz.* 1904 nr 324. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1904 nr 198. — M. ROLLE. *Gaz. Pol.* 1904 nr 336. — (z. s.) [Z. SARNECKI]: Kronika literacko-artystyczna. *Głos Narodu* 1904 nr 222. — [Z. SARNECKI]. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 197. — [Z. SARNECKI?]. *Tyg. Ilustr.* 1904 s. 771. — A. DROGOSZEWSKI. *Ogniwo* 1905 nr 21. — H. GALLE. *Książka* 1905 s. 15-17. — WŁAST [M. KOMORNICKA]. *Chimera* 1905 t. 9 z. 26-27. — P. MATERNOVÁ. *Slovanský přehled* (Praga) 1905 s. 242. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1905 nr 50. — CZESŁAW HALICZ [C. ROSENBLATOWA]: Impresje. *Wędrowiec* 1905 nr 24. — W. D. *Kur. Poz.* 1905 nr 67. — W. WIECKI: Z nowych powieści polskich. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 85 s. 415. — *Zgoda* (Chicago) 1905 nr 13 wyd. dla kobiet. — A. BRODZKA: O nowelach M. Konopnickiej. W-wa 1958 s. 307-328.

Ziemie polskie. W. ŁOZIŃSKI. *Kwart. Hist.* 1905 s. 300-301.

Szkice. (h-c.) [H. CEPNIK]. *Dzien. Pol.* 1904 nr 567 wyd. por. — BIRUTA [A. DEREWIŃSKA?]: M. Konopnicka o twórczości autora trylogii „Na polu chwaly”. *Biesiada Lit.* 1904 nr 42. — h. [H.

GALLE]. *Gaz. Pol.* 1904 nr 336. — S. ZDZIARSKI. *Nowa Reforma* 1904 nr 196. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1905 t. 155 s. 327-330. — T. PINI. *Pam. Lit. R.* 4 (1905) s. 106-110. — *Nowa Reforma* 1905 nr 28. — *Siewiero zapadnyj kraj* 1905 nr 37.

Śpiewnik historyczny. (h-c.) [H. CEPNIK]: *Z pólek księgarskich. Dzień. Pol.* 1904 nr 435 wyd. por. — W. HAHN: *Jana Sawy „Śpiewnik historyczny”.* *Dzień. Pol.* 1904 nr 552, 554. — ISKRA. *Promień* 1904 nr 8/9. — K. TEKA 1904 s. 432-433. — K. WRÓBLEWSKI: *Nowy śpiewnik polski. Słowo Pol.* 1904 nr 455; przedr. *Zgoda* (Chicago) 1904 nr 46 wyd. dla kobiet. — *Praca* 1904 nr 47. — M. B. [M. BANDROWSKA]. *Słowo Pol.* 1905 nr 270. — W. Kur. *Poz.* 1905 nr 74. — K. WRÓBLEWSKI. *Mies. Pedag.* (Cieszyn) 1905 s. 22-27. — Stos.: *Pieśni Jana Sawy. Świat* 1906 nr 26.

Ludziom i chwilom. S. A. PRUS: *Do redaktora „Przełomu”.* *Przełom* (Wiedeń) 1895 nr 11 [dot. poematu *Sen Jermaka*]. — S. SZCZEPANOWSKI: *Myśli z powodu poematu „Sen Jermaka”.* *W książce: Myśli o odrodzeniu narodowym. Lw.* 1903. — W. HAHN. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1905 nr 17. — Cz. K. [C. KĘDZIERSKI]. *Teka* 1905 nr 5-6. — W. Kur. *Poz.* 1905 nr 74. — Stos.: *Pieśni Jana Sawy. Świat* 1906 nr 26. — *Niepodległość* 1931 t. 4 [dot. wiersza *O Wrześni*]. — *Proroczy wiersz M. Konopnickiej. Wizja spalonego i zniszczonego Kalisza. Express Por.* 1935 nr 115.

Nowe pieśni. Br. *Prawda* 1905 nr 26. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1905 s. 396-397. — W. GOSTOMSKI. *Kur. Litewski* 1905 nr 11. — W. GOSTOMSKI. *Przew. Nauk. i Lit.* 1905 s. 24. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1905 nr 201. — J. KOTARBIŃSKI. *Przegl. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Tor.* 1905 s. 42-43, 68-69. — *Głos Narodu* 1905 nr 93. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1905 nr 96.

Głosy ciszy. Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1906 t. 3 s. 592-594. — [Z. DĘBICKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 95. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1906 s. 321-322. — [W. GOSTOMSKI] *Kobieta* 1906 s. 110-111. — [W. GOSTOMSKI]. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1906 nr 79. — Fel. Gw. [F. GWIŹDŹ]. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1906 s. 215. — K. ŁAGONOWSKI. *Dzwon Pol.* 1906 nr 12. — M. [MORACZEWSKI]. *Prawda* 1906 nr 20. — *Bieśniada Lit.* 1906 nr 11. — J. ŚWIEŻOWICZ.

Znicz 1907/1908 s. 80-84. — *Gaz. Lw.* 1907 nr 97. — H. D. *Lan Młodzieży* 1910 nr 19/20.

Rota. I. KOSSOBUDZKI: *W sprawie „Roty”.* *Gaz. Por. 2 Grosze* 1914 nr 342. — K. LUTOSŁAWSKI: *Rota młodzieży polskiej. Gaz. Por. 2 Grosze* 1914 nr 337. — [L. PUSZET]: *Przeciw „Rocie” Konopnickiej. Kr.* 1918. — S. O.: *O „Rotę” Konopnickiej. Skaut* 1919 nr 4-6. — „Rota” marszem bojowym. *Ilustr. Kur. Codz.* 1919 nr 241. — IGN. KOZ. [I. KOZIELEWSKI]: *O „Rocie” Konopnickiej. Harcerz* 1921 nr 6/7. — „Rota” Konopnickiej. *Dzień. Bydł.* 1924 nr 224. — S. ŁEMPICKI. *Gaz. Lw.* 1925 nr 230. — C. W-ówna [C. WOLNIEWICZÓWNA]: *Dzieje „Roty”.* *Kierownik Stowarzyszeń Młodzieży* 1925 nr 12. — „Rota” M. Konopnickiej. *Słowo* (Radom) 1925 nr 198. — *Słowo* (Radom) 1925 nr 215. — J. HŁ. [J. HŁASKO]: *W sprawie „Roty” Konopnickiej. Gaz. Warsz. Por.* 1926 nr 352. — C. W-ówna [C. WOLNIEWICZÓWNA]: *Dzieje „Roty”.* *Harcerz* 1926 nr 1/2/3. — F.: *Jak i kiedy powstała „Rota” Konopnickiej i dla kogo była przeznaczona? Polska Zach.* 1928 nr 98. — P. ZAWADA: *Jeszcze raz w sprawie „Roty”.* *Dzień. Cieszyński* 1928. — „Rota” Konopnickiej — prowokacja? *Dzień. Pol.* 1928 nr 75. — *Czy „Rota” będzie śpiewana na Śląsku? Gaz. Warsz.* 1928 nr 115. — *Zakaz śpiewania „Roty” na Śląsku. Kur. Poz.* 1928 nr 130. — *O „Rotę” Konopnickiej. Warszawianka* 1928 nr 78. — T. ŻELEŃSKI [Boy]: *Nicht spucken. Wiad. Lit.* 1930 nr 40. — S. PIGOŃ: *O „Rocie” Konopnickiej — słowa spokojne. Kur. Poz.* 1931 nr 592. — L. BILKO: *Jeszcze o „Rocie”.* *Zaranie Śląskie* 1932 z. 2 s. 116-118. — L. BROŹEK: *Kilka słów o „Rocie” M. Konopnickiej. Zaranie Śląskie* 1932 z. 1 s. 54-56. — W. ROGOWICZ: *Dosyć tej pieśni. Epoka* 1932 nr 3. — J. W. P. [J. W. PRZEWŁOCKI]: *Jak powstała „Rota” M. Konopnickiej. Latarnia Morska* 1934 nr 11. — J. SZPUNAR: *Jak powstała melodia „Roty” Konopnickiej? Przyj. Szkoły* 1934 nr 17. — K. WIZE: *W obronie „Roty”.* *Wici Wielkopol.* 1934 nr 2. — 25-lecie „Roty” Konopnickiej. *Gaz. Warsz.* 1934 nr 338 dod. — S. ZETOWSKI: *Ćwierćwiecze „Roty” F. Nowowiejskiego. Śpiewak* 1935 nr 7-8. — Z. NOWAKOWSKI [Z. TEMPKA]: *Aktualność „Roty”.* *Ilustr. Kur. Codz.* 1938 nr 238. — (j): *Nowa wersja „Roty”.* *Ilustr. Kur. Codz.* 1939 nr 129. — W. NOWOSAD: *Nowa postać „Roty” Konopnickiej. Prosto z Mostu* 1939 nr 20. — E. MAKSEŁON: *Gdzie powstała „Rota” M. Konopnickiej. Słowo Powsz.* 1953 nr

297. — J. PODGÓRECNZY: Rękopis „Roty” znajduje się w Bydgoszczy. *Problemy* 1958 nr 7. — G. MÓRCINEK. *Słowo Powsz.* 1959 nr 267. — J. PODGÓRECNZY: *Kierunki* 1959 nr 10. — J. PODGÓRECNZY. *Problemy* 1959 nr 3. — J. RUŻYŁO-PAWŁOWSKA. *Kierunki* 1959 nr 16. — Odnaleziono rękopis „Roty”. *Kierunki* 1959 nr 4. — J. BACULEWSKI: Historia tekstu „Roty”. Fragment studium. W-wa 1960 [powiel. na Sesję naukową poświęconą twórczości M. Konopnickiej. Łańcut 16-17 września]. — J. BACULEWSKI: Kłopoty z hymnem grunwaldzkim. W: *Śladami życia i twórczości M. Konopnickiej*. W-wa 1963 i wyd. nast. — A. FIERLA. *Tydzień Pol.* 1964 nr 8. — H. WIDERA: Historia rękopisu „Roty” M. Konopnickiej. *Kultura i Ty* 1967 nr 4; [sprostowanie: J. Podgóreczny. Tamże nr 7/8].

O Beniowskim. M. Konopnicka o Słowackim. *Bibl. Warsz.* 1909 t. 4; przedr. *Dawny Sztańdar* 1909 nr 50. — Z. DĘBICKI: Ostatnia książka. *Kur. Warsz.* 1910 nr 326. — *Głos Płochi* 1910 nr 100. — hg [H. GALLE]: Ostatnie dzieło Konopnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 7. — Z. L. ZALESKI. *Książka* 1911 s. 512-513.

Recenzje utworów i artykułów zamieszczonych w czasopismach.

Elisza. (*Nowe Mody Paryskie* 1881). Litwos [H. SIENKIEWICZ]. *Niwa* 1881 z. 147; przedr. w: *Dzieła*. T. 50. W-wa 1950 s. 172.

Nasz lud. (*Bibl. Warsz.* 1907 t. 3). J. KASPROWICZ. *Kur. Lw.* 1896; przedr. w: *Pisma prozą*. T. 2. Kr. 1930 [Dzieła. T. 20]. — K. J. GORZYCKI: Nasz lud, odczyt. *Lud* 1897 t. 3 z. 1.

[Przemówienie na zjeździe jubileuszowym im. E. Orzeszkowej w Warszawie]. *Gaz. Wil.* 1906 nr 57. — *Zgoda* (Chicago) 1907 nr 27 wyd. dla kobiet. —

Tłum jako zjawisko społeczne [odczyt]. (*Dzien. Kijowski* 1908). A. Z.: Konopnicka we Lwowie. *Kur. Poz.* 1908 nr 232-235. — Konopnicka o tłumie. *Dzien. Poz.* 1908 nr 231. — *Kur. Lw.* 1908 nr 462, 466. — *Wiek Nowy* 1908 nr 2176.

Recenzje przekładów

H. Heine: Atta Troll. — Sen nocy letniej. W. KOŃCZY: *Ruch naukowy i literacki. Ognisko Domowe* 1888 nr 127.

H. Heine: Wybór pism. T. 1-3. A-Ω. *Tyg. Ilustr.* 1891 t. 1 s. 166. — C. JANKOWSKI: Heine po polsku. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 37-38.

E. Rostand: Cyrano de Bergerac. G. KEMPNER. *Przełg. Tyg.* 1899 nr 43. — A. NIEMOJEWSKI. *Prawda* 1899 nr 44. — K. ZALEWSKI. *Wiek* 1899 nr 253-254. — W. BRUNER: Premiera w Teatrze Polskim. *Dzien. Pol.* 1924 nr 81. — J. LORENTOWICZ: Życie teatru. *Express Por.* 1924 nr 99. — T. BOY-ŻELEŃSKI: W książce: Flirt z Melpomeną. W-wa 1925 s. 13-19. — I. WIENIEWSKA. *Lw. Wiad. Muz. i Lit.* 1925/1926 nr 12. — W. ZECHENTER: Z teatrów krakowskich. *Gaz. Lit.* 1927 nr 9. — J. KOLLER: Wieczory teatralne. *Dzien. Poz.* 1929 nr 62. — H. LEŚNIEWSKI. *Kobieta Współcz.* 1932 nr 41. — S. HELSZTYŃSKI: Z teatrów warszawskich. *Kultura* (Poz.) 1938 nr 17. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Znaczenie bajeczkę? *Kur. Por.* 1938 nr 100.

G. Hauptmann: Hanusia. B. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 146. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 22. — W. BUKOWIŃSKI: Hauptmann po polsku. *Gaz. Pol.* 1899 nr 24. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1899 nr 6. — A. LANGE. *Prawda* 1909 nr 42. — A. MÜNNICK. *Słowo Pomorskie* (Tor.) 1924 nr 260. — I. WIENIEWSKA. *Lw. Wiad. Muz. i Lit.* 1925/1926 nr 12. — J. STĘPOWSKI: Z teatrów krakowskich. *Gaz. Lit.* 1926 nr 20. — K. STRYKOWSKI. *Robotnik* 1927 nr 314. — J. KOLLER: Wieczory teatralne. *Dzien. Poz.* 1932 nr 255.

P. O. Hoecker: Olimpijczyk. W. G. [W. GOMULICKI]. *Kraj* 1899 nr 49.

A. Negri: Niedola. — Burze. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1901 nr 20. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1901 t. 2 s. 366-371. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1901 nr 16. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1901 s. 263-264. — MIRIAM [Z. PRZESMYCKI]: Poezja. *Chimera* 1901 z. 4/5 s. 322-324. — MARIA Z-SA. *Dzien. Poz.* 1901 nr 222-224, 226, 228-229. — Nowości literackie. *Gaz. Pol.* 1901 nr 186. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1902 nr 2-3. — W. GOSTOMSKI. *Przełg. Powsz.* 1903 t. 77 s. 406-408. — g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 21. — h. [H. GALLE]. *Gaz. Pol.* 1904 nr 59. — W. JABLONOWSKI. *Książka* 1904 nr 5.

E. Amicis: Serce. W. G. [W. GOMULICKI]: Książki gwiazdkowe. *Kur. Li-*

teowski 1905 nr 95. — W. JABLONOWSKI. *Książka* 1906 s. 233-234. — J. Tyg. *Ilustr.* 1910.

G. d'Annunzio: Córka Joria. *Dzien. Pol.* 1905 nr 211 wyd. popoł.

K. A. Kortum: Jobsjada. Z. DEBICKI. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 24. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 3 s. 533-534. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1913 s. 651-652. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: W wirydarzu rymów. *Czas* 1913 nr 157. — Ze spuścizny po Konopnickiej. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 115. — Nieznany utwór Konopnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 195.

J. Vrchlický: Spartakus. (Zob. Twórczość poz. 38 [cz. VJ] J. Vrchlický. „Ułamek epopei” Spartakus. Wiersz przypisany M. Konopnickiej. *Przepl. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 12.

Recenzje prac edytorskich

Kwiaty i pieśni. Z poetyckiej niwy. *Życie* 1890 nr 19.

Recenzje wydań zbiorowych i wyborów

Poezje dla dzieci. Nagwiazdkę. *Poradnik dla czytelników* 1912 z grudnia.

Poezje. (Wyd. zupełne kryt.). W. HAHN: *Pam. Lit. R.* 13 (1915) s. 386. — J. UJEJSKI: Krytyczne wydanie Konopnickiej. *Głos Narodu* 1916 nr 182. — E. CZEKAŁSKI. *Romans i Powieść dod. Świata* 1917 nr 7. — J. KALLENBACH. *Tyg. Ilustr.* 1917 nr 1. — T. PINI. *Wiad. Pol.* (Piotrków) 1917 nr 121. — *Kur. Pol.* 1926 nr 77.

(Dot. wiersza Czekaj na kwiat:) Wyjaśnienie. *Sfinks* 1911 t. 3 s. 143-144.

(Dot. wiersza Na cześć Jana Kochanowskiego:) Sprawozdanie konkursowe. *Kur. Codz.* 1881 nr 273. — *Kur. Por.* 1881 nr 337.

(Dot. wiersza Posłom wielkopolskim:) *Kur. Warsz.* 1908 nr 28.

(Dot. wiersza Szekinah:) P. [S. H. CELTYN]. *Izraelita* 1892 nr 31.

Szkolne przygody Pimpusia Sadełko. A. GRUSZECKA. *Przepl. Warsz.* 1922 nr 8.

Wiersze wybrane. (1946). ts.: Książki dla żołnierza. *Tyg. Demokratyczny* 1946 nr 18.

Pisma wybrane (1951). S. R. DOBROWOLSKI: Poetka niedoli i krzywdy. Nowe wydanie dzieł M. Konopnickiej. *Wola Ludu* 1951 nr 323. — Dobra książka. *Informator dla Czytelników* 1951 nr 77.

Wybór pism. (1954). A. BRODZKA. *Głosy nad Odry* 1954 nr 37. — r. w.: Poetka ludu. *Świat* 1954 nr 42. — Nowe książki i wznowienia. *Polonistyka* 1954 nr 5. — Strofy czyste i kryształowe przejrzyste. *Słowo Tyg.* 1954 nr 35.

Wybór poezji. (1955). S. L. *Praca Świetlicowa* 1955 nr 9.

Poezje wybrane. (1960). P. HERTZ: Z dziennika lektury. *Nowa Kultura* 1960 nr 24.

Wiersze wybrane. (1965). C. BŁOŃSKA. *Nowiny Rzeszowskie* 1965 nr 258 s. 6.

Poezje. Oprac. A. Brodzka. Wyd. 2 1967. J. ROHOZIŃSKI. *Tyg. Demokratyczny* 1967 nr 22. — W. SZYMBORSKA. *Życie Lit.* 1967 nr 24.

Publicystyka literacka i społeczna. J. KASPROWICZ. *Kur. Lw.* 1896, przedr.: Pisma prozą. T. 2. Kr. 1930. — K. J. GORZYCKI. *Lud* 1897 t. 3 z. 1 [dot. art. pt. Nasz lud].

Spotkania nad Arnem. P. HERTZ: Z nowych lenartowiczianów. *Nowe Książki* 1970 nr 23.

KORBUT GABRIEL (1862–1936)

Właściwie: MARIAN GABRIEL KARAFFA-KORBUT (niekiedy również CARAFFA; KORBUTT). Krypt.: G. K.; G. KOR.; G-L K-T; K-T.; Kor. G.; M. G. K. K.

Historyk literatury, językoznawca, bibliograf.

Ur. 25 marca 1862 w Petersburgu. Syn Józefa, prawnika, i Amelii z Hulanickich. Ukończył gimnazjum niemieckie Św. Anny w Petersburgu. Studia uniwersyteckie odbył w Dorpacie na wydziale filozoficznym (1888-1890), był uczniem Jana Baudouina de

Courtenay. Brał czynny udział w życiu studenckim, należał do postępowego zrzeszenia studentów Polaków. Uniwersytet ukończył ze złotym medalem i stopniem kandydata filologii słowiańskiej i językoznawstwa. W 1895 wraz z żoną i dwojgiem dzieci zamieszkał na stałe w Warszawie, trudniąc się pracą naukową oraz nauczaniem w szkołach średnich. Jako wdowiec ożenił się po raz drugi w 1906 z Marią Juchnowicz. W 1902 i 1904 wyjeżdżał na studia do Paryża. W 1902-1903 był nominalnym redaktorem odpowiedzialnym *Ogniwa*. Należał do komitetu redakcyjnego wydawnictwa *Wiek XIX. Sto lat myśli polskiej*. Był jednym z członków-założycieli Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (1907), następnie członkiem czynnym Wydziału I Towarzystwa, przewodniczącym Komisji do badań nad historią literatury i oświaty przy Wydziale I oraz członkiem Komisji bibliograficznej przy Wydziale II. W 1910-1911 wykładał literaturę polską na wydziale humanistycznym Towarzystwa Kursów Naukowych. W 1915 ofiarował Towarzystwu Naukowemu bibliotekę (wartości około 10 tysięcy rubli), nazwaną odtąd Gabinetem Filologicznym, którego kierownictwo sprawował do śmierci. Był redaktorem *Wydawnictwa Gabinetu Filologicznego Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Biblioteka Pisarzy Polskich 2 połowy wieku XVIII i 1 ćwierci XIX w.* W 1918 powołano go na profesora Wolnej Wszechnicy Polskiej. Wykłady i ćwiczenia z historii literatury i metodyki badań literackich prowadził tam do 1933. W 1921/1922 był dziekanem wydziału humanistycznego Wszechnicy. W 1919 został członkiem korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności. Otrzymał dwie nagrody Kasy Mianowskiego (1915, 1918) oraz nagrodę Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (1920). Zmarł 9 stycznia 1936 w Warszawie, pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

TWÓRCZOŚĆ

1. Wyrazy niemieckie w języku polskim pod względem językowym i cywilizacyjnym. *Prace Filol.* t. 4 (1893) i odb. Wyd. nast. pt. Niemczyzna w języku polskim. Wyrazy niemieckie w języku polskim pod względem językowym i cywilizacyjnym. Wyd. wznowione W-wa 1935.

Praca powstała w języku niemieckim jako rozprawa przedstawiona Uniwersytetowi w Dorpacie w 1890 pt. Deutsche Lehnwörter im Polnischen in phonetischer, morphologischer und kulturhistorischer Hinsicht.

2. Michał Wiszniewski i puścizna po nim. *Prawda* 1901 nr 5-7. Wyd. osob. popr. i uzup. W-wa 1901. Zob. też poz. 10.

3. Początki wpływu Boileau'a w Polsce. *Spr. Tow. Nauk. Warsz.* 1910 z. 8 i odb. Zob. też poz. 10.

4. Literatura polska od początków do powstania styczniowego. Książka podręczna informacyjna dla studiujących naukowo dzieje rozwoju piśmiennictwa polskiego. T. 1-3 oraz Dodatek. W-wa 1917-1921. Wyd. nast.: pt. Literatura polska od początków do wojny światowej. Książka podręczna informacyjna dla studiujących naukowo dzieje rozwoju piśmiennictwa polskiego. T. 1-4 oraz Dopełniacz 1. W-wa 1929-1933.

T. 1: Od wieku X do końca XVII. W-wa 1917.
T. 2: Od wieku XVIII do roku 1820. W-wa 1918.

T. 3: Od roku 1820 do 1863 oraz Dodatek obejmujący lata 1863-1900. W-wa 1921.

T. 4 [w wyd. 2]: Od roku 1864 do roku 1914. W-wa 1931.

Dopełniacz 1. [W-wa 1933].
„Literatura polska” stała się podstawą „Bibliografii literatury polskiej Nowy Korbut”.

5. Zadanie Gabinetu Filologicznego. Program prac Gabinetu Filologicznego. *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* t. 10 (1917), W-wa 1918 s. 25-27 i odb.

6. Wstęp do literatury polskiej. Zarys metodyki badania literatury. W-wa 1924. Fragm. pt. Historia literatury a krytyka literacka. Zob. też poz. 10.

7. O konieczności najrychlejszego zbadania języka i wysłowienia Mickiewicza. *Pam. IV Powisz. Zjazdu Historyków Pol. w Poz.* Lw. 1925 i odb. Przedr. pt. Białoruszczyzna w języku Mickiewicza. Zob. też poz. 10.

8. Pogromca obskurantów sprzed stu lat. Ks. Jan Gorczyzewski. *Prace Komisji do Badań nad Historią Lit. i Oświaty* t. 3 (1929) i odb. Zob. też poz. 10.

9. Jan Niecisław Baudouin de Courtenay. *Wiedza i Życie* 1930 nr 2 i odb.

10. Szkice i drobiazgi historyczno-literackie. W-wa 1935.

Zawartość: Aleksander Tyszyński jako estetyk i krytyk. (*Pam. Lit.* R. 4 (1905) s. 32-43 pt. O Aleksandrze Tyszyńskim); Przyjaciel rzymski Mickiewicza. O autorze „Snu w Podhorcach”; Postrach Krasieńskiego. Autor „Prawd żywotnych”; Franciszek Morawski o Mickiewiczu. (*Pam. Lit.* R. 22/23 (1925/1926) pt. Nieznane listy Franciszka Morawskiego o Mickiewiczu); Falsyfikat „Pana Tadeusza”. (*Pam. Lit.* R. 5 (1906) s. 64-76 pt. Sfalszowany tekst „Pana Tadeusza”); Regionalizm Mickiewicza; Historia literatury a krytyka literacka. (Zob. poz. 6); „Lilie” a „Śmierć zdrajcy ojczyzny”. (*Ruch Lit.* 1928 nr 1 pt. Mickiewicz — Gorecki. Do genyzy ballady „Lilie”); Z powodu listu Mickiewicza do Bulharyna. (*Wiad. Lit.* 1929 nr 46 pt. List Mickiewicza do Bulharyna); Tragiczne losy nieprawomyślnego redaktora; Początki wpływu Boileau’a w Polsce. (Zob. poz. 3); Puścizna po Michale Wiszniewskim. (Zob. poz. 2); Pogromca obскурantów sprzed stu lat. (Zob. poz. 8); Białoruszczyzna w języku Mickiewicza. (Zob. poz. 7); Pijarzy czy jezuici?; Dodatek: Odpowiedź p. Wasilewskiemu.

Bibliografia twórczości zob. T. Mikulski: Bibliografia prac G. Korbuta. *Pam. Lit.* R. 33 (1936) z. 4 s. 1048-1058 i odb.; (tu także wiad. o pracach pozostawionych w rękopisach).

Rozprawy, recenzje i prace edytorskie zamieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1894, 1900-1901; tu m. in.: O wiersz Mickiewicza. [„Wschód i północ”]. 1901 t. 2 s. 207-210), *Głos* (1895-1899; tu m. in.: O utworach Mickiewicza pośmiertnych. 1898 nr 53; Smutne ptaki. [O J. Słowackim]. 1899 nr 14), *Książka* (1901-1914; tu w rubr. Krytyka), *Kur. Warsz.* (1899-1900), *Kwart. Hist.* (1894), *Nauka Pol.* (1929; tu: Uwagi o potrzebach historii literatury w Polsce. S. 363-369), *Ognisko* (1902-1903), *Pam. Lit.* (1905-1906, 1925/1926), *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* (1898; tu: Kto jest autorem pierwszej krytyki „Konrada Wallenroda”. S. 334-335), *Prace Filol.* (1893, 1899; tu m. in.: Mickiewicz jako leksykograf. Wyraz „cnota” w opracowaniu Mickiewicza. T. 5 (1899) s. 635-639), *Prace Komisji do Badań nad Historią Lit. i Oświaty* (1929; tu m. in.: Bohdan Zaleski i Stanisław Worcell w Ulmie w roku 1832. T. 3 s. 213-215), *Prawda* (1901), *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* (1917, 1932-1934), *Ruch Lit.* (1926-1928, 1930-1935; tu m. in.: Bibliografia prac o Stefanie Żeromskim. 1926 nr 1; Bibliografia prac o W. S. Reymoncie. 1926 nr 2; O wiersz Trembeckiego. 1926 nr 4; Zapomniany list i rysopis autora „Marii”. 1926 nr 5; Malczeski nie Malczewski. 1926 nr 6; Malczeski na szczycie Montblanc. 1926

nr 7; Historia Moschovitica. 1926 s. 318-319; Utwór francuski Mickiewicza z r. 1827. 1927 nr 1; A. Malczewski a Lessing. 1927 nr 2; Brodzińskiego „Na zabór bibliotek”. 1927 nr 3; Mickiewicz potomkiem szlachty polskiej? 1927 nr 5; W sprawie pochodzenia Mickiewicza. [Odpowiedź prof. Kridlowi]. 1927 nr 6; Do dwu wierszy sztambuchowych Mickiewicza z r. 1824. 1928 nr 8; Pieśń białoruska w „Panu Tadeuszu”. 1928 nr 9; „Farys” Mickiewicza przekładem? 1928 nr 10; „Cała teka” nieznanych Cochanowianów. 1930 nr 6; Kazimierz Brodziński a Franciszek Salezy Dmochowski. 1933 nr 10; Jeszcze o autorstwie „Larika”. 1934 nr 5; W 30 rocznicę zgonu Chmielowskiego. [Rec. z pracy J. Świerżowicza: Bibliografia prac Piotra Chmielowskiego. Trzemeszno 1933] oraz Uzupełnienia „Bibliografii prac Piotra Chmielowskiego”. 1934 nr 7; „Edmund” a Cyprian Norwid. Polemika z Z. Wasilewskim. 1935 nr 1), *Spr. Tow. Nauk. Warsz.* (1909-1910; tu m. in.: Listy J. I. Kraszewskiego do panny Olimpii S. T. 2 (1909) s. 46; Felicjan Faleński. Wspomnienie pośmiertne. T. 3 (1910) s. 99-104), *Wiad. Lit.* (1925, 1929-1930, 1932; tu m. in.: Sienkiewicz o Wyspiańskim. 1925 nr 9; List Mickiewicza do Bulharyna. 1929 nr 46; O należną ocenę P. Chmielowskiego. 1932 nr 14), *Wiedza i Życie* (1930), *Wisła* (1896; tu: Bibliografia. Z powodu wyrazu „folklor”. S. 905-911), *Wychow. w Domu i Szkole* (1909).

Oraz w wydawnictwach zbiorowych: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX*. T. 1. W-wa 1901 (tu: Samuel Bogusław Linde), *Enc. wychow.* T. 6. W-wa 1904 (tu: Linde Samuel Bogusław), *Wiek XIX. Sto lat myśli pol.* T. 2. W-wa 1907; t. 3. W-wa 1907; t. 5. W-wa 1909; t. 6. W-wa 1911; t. 7. W-wa 1913; t. 9. W-wa [1923] (tu: Gorczyzewski Jan; Kopczyński Onufry. T. 2; Zan Tomasz; Czeczot Jan; Domeyko Ignacy; Kamiński Jan Nepomucen; Bernatowicz Feliks; Skarbek Fryderyk. T. 3; Goszczyński Seweryn. T. 5; Olizarowski Tomasz August; Gołuchowski Józef; Czajkowski Michał. T. 6; Chołoniewski Stanisław; Hołowiński Ignacy; Wiszniewski Michał; Tyszyński Aleksander; Cybulski Wojciech. T. 7; Czajkowski Antoni; Kamieński Henryk; Baliński Karol; Cyganeria warszawska. Dziekoński Józef Bohdan; Zmorski Roman; Wolski Włodzimierz; Malinowski Mikołaj. T. 9), *Wielka enc. powsz. ilustr.* S. I, t. 37-38 (1904-1905), S. III, t. 1 (1914) (tu: Konarski Franciszek, filolog i poeta; Koncewicz Ludwik; Koncewicz

Łukasz; Kopczyński Onufry. T. 37-38; Paszkowski Józef; Paszkowski Józef Edmund. S. III t. 1).

Ponadto redagował:

1. F. Bobrowski: *Lexicon latino-polonicum. Słownik łacińsko-polski*. Wyd. 3 uzup. i popr. T. 1: A-K. Wil. 1905.
2. *Wiek XIX. Sto lat myśli polskiej*. T. 2-9. W-wa 1907-1923 [red. zbiorowa].
3. *Biblioteka Pisarzy Polskich 2 połowy XVIII i 1 ćwierci XIX w.* Nr 1: K. Brodziński: *Pisma estetyczno-krytyczne*. T. 1-2. W-wa 1934; nr 2: T. Zaborowski: *Pisma zebrane*. W-wa 1936.

Prace edytorskie

1. A. Malczewski: *Maria. Powieść ukraińska. Ze wstępem i objaśnieniami...* W-wa 1908 *Wybór Pisarzy Pol. dla Domu i Szkoły* nr 10. Wyd. 2 W-wa 1918.
2. S. Goszczyński: *Zamek kaniowski. Powieść. Ze wstępem i objaśnieniami...* W-wa 1909 *Wybór Pisarzy Pol. dla Domu i Szkoły* nr 20.

Listy i materiały

1. Do W. Kętrzyńskiego z 1900. Rkps Ossol. sygn. 6214/II.
2. Do Z. Wolskiego 2 listy z 1902 i b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 2578.
3. Do H. Łopacińskiego listy z 1903. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2270.
4. Do L. Bernackiego 7 listów z 1910-1932. Rkps Ossol. sygn. 7039/II.
5. Do Tow. Nauk. Warsz. list o przekazaniu biblioteki. *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* 8 (1915). W-wa 1916. Fragn. przedr. Z. Mianowska-Klimowicz. W: *Z dziejów polonistyki warszawskiej*. W-wa 1964 s. 253.
6. Do I. Chrzanowskiego 4 listy z 1918-1934. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7208/II.
7. Do red. *Ruchu Lit.* 17 listów z 1927-1935 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7060, 7069.
8. Od L. Bernackiego 4 listy z 1929-1934. Rkps Ossol. sygn. 7039/II.
9. Materiały dot. G. Korbuta i Korbutianum. Bibl. IBL PAN W-wa sygn. 65; Archiwum Tow. Nauk. Warsz. przy Archiwum PAN w W-wie sygn. III-82.
10. Rękopisy art. druk. w *Ruchu Lit.* 1926-1934; drobiazgi recenzyjne. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7069, 7446.

OPRACOWANIA

T. MIKULSKI: *Śp. Gabriel Korbut. Pam. Lit. R. 33* (1936) z. 4 s. 1040-1058 i odb. [bio- i bibliografia].

Ogniwio 1903 nr 13 s. 296 [not. o ustąpieniu ze stanowiska redaktora odpowiedzialnego]. — A. A. K. [A. A. KRYŃSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* t. 37-38 (1904-1905) [niektóre informacje mylne]. — Nagrody Kasy im. Mianowskiego. *Tyg. Ilustr.* 1915 nr 7 s. 107 [not. o przyznaniu nagrody za życiorysy ogł. w *Wiek XIX*]. — *Roczn. PAU 1918/1919*. Kr. 1920 s. 11 [bio- i bibliografia]. — M. BOŃCZA-KUNICKI: *Fragmenty wspomnień z Dorpatu*. Lubl. 1927 s. 31. — W pracowniach pisarzy polskich. *Wiad. Lit.* 1930 nr 25 [udział w ankiecie].

(Nekrologi:) W. BOROWY. *Pion* 1936 nr 9; W. CHARKIEWICZ. *Słowo* 1936 nr 11; P. G. [P. GRZEGORCZYK]. *Warsz. Dzien. Nar.* 1936 nr 11; H. K. [H. KOROTYŃSKI]. *Prosto z Mostu* 1936 nr 3; H. KOROTYŃSKI: *Szermierz ścisłej nauki w literaturze. Kur. Warsz.* 1936 nr 12; [S. KUTRZEBA]: *Sprawozdanie sekretarza generalnego PAU. Roczn. PAU 1935/1936*; W. [Z. WASILEWSKI]. *Mysł Nar.* 1936 nr 3; K. WYKA. *Roczn. Lit.* 1936 s. 259.

J. KRZYŻANOWSKI: *W poszukiwaniu teorii literatury. Nowa Książka* 1937 z. 2. — M. DANILEWICZOWA: *Człowiek z kurzu. Odrodzenie* 1947 nr 14/15; przedr. w książce: *Blisko i daleko*. Londyn 1953. — Camera obscura. *Odrodzenie* 1947 nr 17 [sprostowanie do art. M. Danilewiczowej]. — J. KRZYŻANOWSKI: *Korbutianum. Odrodzenie* 1947 nr 14/15. — K. DABROWSKA: *W sanktuarium Gabriela Korbuta. Warszawa* 1948 nr 7. — S. STEMPOWSKI: *Pamiętniki (1870-1914)*. Wr. 1953. — J. KRZYŻANOWSKI: *Dzieje Gabinetu Filologicznego im. G. Korbuta. Roczn. Tow. Nauk. Warsz. 1938-1945*. W-wa 1954 s. 27-29. — J. STARNAWSKI: *Warsztat bibliograficzny historyka literatury polskiej*. W-wa 1957 s. 99-111 i nn. — J. W. GOMULICKI: *Spotkanie z Korbutem. Po zapomnianej rocznicy. Stolica* 1962 nr 27 s. 18. — J. W. GOMULICKI: *Śmietankowa babeczka. Stolica* 1962 nr 52 s. 26. — M. DANILEWICZOWA: *Pod znakiem nauk służebnych. Przegląd polskich nowości bio- i bibliograficznych. Kultura* (Paryż) 1964 s. 138-145. — E. KOZIKOWSKI: *G. Korbut. W książce: Więcej prawdy niż plotki*. W-wa 1964. — Z. MIANOWSKA-KLIMOWICZ: *G. Korbut (1862-1936)*. W: *Z dziejów polonistyki warszawskiej*. W-wa 1964. — H. HLEB-KOSZAŃSKA. *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968-1969). — B. SORDYLÓWA: *Życie i działalność G. Kor-*

buta w świetle nowych materiałów. Zarys biograficzny. *Ruch Lit.* 1969 nr 2 [tu inf. o zbiorce pt. Z mego dzienniczka. Pogawędki z narzeczoną].

Wyrazy niemieckie w języku polskim. J. BAUDOIN de COURTENAY. *Jahresbericht der Universität Dorpat* 1890. — A. A. Kr. [A. A. KRYŃSKI]. *Wędrowiec* 1893 nr 7. — S. MIECZYŃSKI. *Ateneum* 1893 t. 4 s. 618-625. — *Przegl. Tyg.* 1893 nr 16. — A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1894 s. 483-485 [polem.: G. Korbuta. Tamże s. 755-756]. — R. ZAWILIŃSKI. *Bibl. Warsz.* 1896 t. 1 s. 354-355. — A. BRÜCKNER. *Nowa Książka* 1936 z. 2 s. 71-72. — M. MALECKI. *Roczn. Slawist.* 1937 s. 123.

Michał Wiszniewski i puścizna po nim. H. GALLE. *Książka* 1901 s. 332-333. — A. GOLDBERG. *Poradnik dla Czytających Książki* 1901 nr 13. — W. M. KOZŁOWSKI. *Przegl. Filoz.* 1901 s. 237-238. — M. [I. MATUSZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 47 s. 932. — W. [Z. WASILEWSKI]. *Kur. Warsz.* 1901 nr 120. — *Gaz. Lw.* 1901 nr 165. — *Kraj* 1901 nr 16. — P. CHMIEŁOWSKI. *Pam. Lit. R.* 1 (1902) z. 1 s. 175-176. — P. CHMIEŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1902 nr 34.

Początki wpływu Boileau'a w Polsce. A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1911 t. 181 s. 111-113. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1913 s. 104. — B. GUBRYNOWICZ. *Pam. Lit. R.* 16 (1918) z. 3/4 s. 309-310.

Literatura polska. Z. DĘBICKI. *Dzien. Poz.* 1917 nr 292 dod. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1917 nr 326. — J. W. [W. JABLONOWSKI]. *Gaz. Por.* 1917 nr 319. — [A. NIEMOJEWSKI]. *Mysł Niepodległa* 1917 s. 787. — [L. WŁODEK]. *Tyg. Ilustr.* 1917 nr 48 s. 584. — A. BRÜCKNER: Z dziejów naszej kultury i literatury. Wydawnictwa najnowsze. Kr. 1918 s. 8-9 [odb. z *Nowej Reformy*]. — [J. CZUBEK]. *Bibliografia Pol. R.* 5 (1918) s. 51. — B. GUBRYNOWICZ. *Kwart. Hist. i Lit.* 1918 nr 10 s. 948-960. — L. A. [A. LANGE]. *Nowa Gaz.* 1918 nr 23. — J. LORENTOWICZ: Złudzenia naukowe historyków literatury. *Świat* 1918 nr 4. — S. PIGOŃ. *Rok Pol.* 1918 s. 180-183. — T. SINKO. *Czas* 1918 nr 6. — A. M. WAGNER. *Deutsche Warschauer Zeitung* 1918 nr 9. — *Kur. Pol.* 1918 nr 33. — I. CHRZANOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1919 nr 15. — S. LAM. Literatura polska w oświeceniu p. G. Korbuta. *Dzien. Powsz.* 1919 nr 213-216, 279 i odb.; przedr. [z drobnymi

opuszczeniami] *Przew. Nauk. i Lit.* 1919 s. 1243-1252. [Rec. A. Lange. *Gaz. Pol.* 1919 nr 364]. — S. PIGOŃ. *Rok Pol.* 1919 s. 349-351. — X. G. *Gaz. Warsz.* 1919 nr 25. — I. CHRZANOWSKI. *Slavia* t. 1 (1922) s. 142. — S. PTASZYCKI. *Enc. nauk pomocniczych historii i lit. pol. Cz. 1.* Wyd. 2 Lubl. 1922 s. 159-163. — F. BIELAK. *Głos Narodu* 1923 nr 66 dod. lit. — I. CHRZANOWSKI. *Rzeczpospolita* 1923 nr 104 por. — M. KRIDL. *Przegl. Warsz.* 1923 t. 3 nr 20 oraz nr 23 sprostowanie. — S. PIGOŃ. *Słowo* 1923 nr 82 dod. lit. — *Tyg. Ilustr.* 1923 nr 6 [okładka]. — I. CHRZANOWSKI. *Slavia* t. 4 (1925) s. 162. — J. GRYZCZ: Przewodnik dla korzystających z bibliotek. Kr. 1925 s. 53-55. — J. KRZYŻANOWSKI: O studiach nad literaturą polską w w. XVI-XVII. *Nauka Pol.* 1929 t. 10 s. 385-392. — I. CHRZANOWSKI. *Mysł Nar.* 1931 nr 59 s. 380-381. — K. CZACHOWSKI. *Czas* 1931 nr 214. — K. CZACHOWSKI: Niektóre uzupełnienia i sprostowania nowego wydania „Literatury polskiej” G. Korbuta. *Ruch Lit.* 1931 nr 6 s. 317-319. — J. KRZYŻANOWSKI. *Ruch Lit.* 1931 nr 3 s. 77-79. — T. MIKULSKI. *Ruch Lit.* 1931 nr 10 s. 313-315. — G. KORBUT: Odpowiedź na zarzuty. *Ruch Lit.* 1932 nr 7 s. 31-32. — B. V. [B. VYDRA]. *Slovanský přehled* (Praga) 1931 s. 617, 1932 s. 178, 1933 s. 166. — W. ZAKRZEWSKI. *Przegl. Lit.* 1931 nr 9-10. — *Kur. Księgarski dla Wszystkich* 1931 nr 10-11. — I. CHRZANOWSKI. *Slavia* t. 11 (1932) s. 632-633. — A. TYSZKOWSKA. *Szkoła* 1932 s. 91. — A. DROGOSZEWSKI. *Polonista* 1933 s. 38-41. — P. GRZEGORCZYK. *Ruch Lit.* 1933 nr 10 s. 246-247. — E. P. *Mysł Nar.* 1933 nr 21 s. 301. — M. KRIDL. *Kur. Warsz.* 1933 nr 133 wyd. wiecz. — S. RYGIEL. *Kur. Por.* 1936 nr 16. — K. BUDZYK: Przedmowa. W: *Bibliografia literatury polskiej „Nowy Korbut”*. T. 1, W-wa 1963 s. 5-13.

Wstęp do literatury polskiej. I. CHRZANOWSKI. *Rzeczpospolita* 1924 nr 219 wyd. wiecz. — J. KALLENBACH. *Nowa Reforma* 1924 nr 222. — M. KRIDL. *Przegl. Warsz.* 1924 nr 37 s. 65-68. — *Słowo Pol.* 1924 nr 189. — J. GRYZCZ: Przewodnik dla korzystających z bibliotek. Kr. 1925 s. 128. — H. ŻYCZYŃSKI. *Pam. Lit. R.* 21 (1924-1925) s. 418-421.

Szkice i drobiazgi. T. MIKULSKI. *Pion* 1936 nr 1/2 s. 8. — S. NAPIERSKI. *Droga* 1936 s. 430-432. — S. SZPOTAŃSKI. *Kur. Warsz.* 1936 nr 6 wiecz.

KORCZAK JANUSZ (1878—1942)

Właściwie: HENRYK GOLDSZMIT (= GOLDSCHMIDT).

Pseud. i krypt.: G.; H. G.; H. G. (LEKARZ); HEN.; HEN-RYK; HEN. RYK; J. K.; K.; RYK; STARY DOKTOR.

Nowelista, powieścio- i dramatopisarz, publicysta, pedagog.

Ur. 22 lipca 1878 (1879 ?) w Warszawie, syn Józefa, adwokata, i Cecylii z Gębickich. Ukończył gimnazjum filologiczne, następnie studiował medycynę na Uniwersytecie Warszawskim. Wykształcenie uzupełniał za granicą (rok w Berlinie, pół roku w Paryżu), specjalizując się w pediatrii. W 1903 rozpoczął pracę jako lekarz w szpitalu dziecięcym im. Baumanów i Bersonów w Warszawie, równocześnie rozwijając działalność w czytelnich Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności i pracę literacką. Brał udział w wojnie rosyjsko-japońskiej (1904-1905) jako lekarz wojskowy na Dalekim Wschodzie. Po powrocie do Warszawy pracował w 1907 i 1908 jako wychowawca na koloniach letnich dla dzieci żydowskich i polskich. Od 1908 był członkiem zarządu towarzystwa Pomocy dla Sierot — w 1911 porzucił praktykę lekarską i objął dyrekcję Domu Sierot dla dzieci żydowskich (przy ul. Krochmalnej w Warszawie), który prowadził wspólnie ze Stefanią Wilczyńską, zajmując się przede wszystkim pracą pedagogiczną. W sierpniu 1914 powołany do wojska, przebywał jako lekarz pułkowy na Ukrainie, następnie odwołany został do pracy w przytułku dla dzieci ukraińskich, potem polskich w Kijowie. W 1918 wrócił do kraju i pracował w szpitalu epidemicznym w Łodzi, następnie na Kamionku pod Warszawą, objął też ponownie kierownictwo Domu Sierot oraz Naszego Domu (1919-1936) — sierocińca dla dzieci polskich w Pruszkowie (od 1927 na Bielanach w Warszawie), prowadzonego wspólnie z Maryną Falską. Założył i redagował *Gazetkę Domu Sierot* i *Gazetkę Naszego Domu*. Od 1919 wykładał w Instytucie Pedagogiki Specjalnej, potem w Wolnej Wszechnicy. W 1926-1930 prowadził *Mały Przegląd*, dodatek *Naszego Przeglądu* — pismo eksperymentalne redagowane przez dzieci. W 1934 i 1936 dwukrotnie przebywał w Palestynie. W 1935-1936 wygłaszał w Polskim Radio felietony pt. „Gadaninki radiowe Starego Doktora”. Był biegłym do spraw dzieci przy Sądzie Okręgowym w Warszawie. Po wybuchu wojny w 1939, do chwili zajęcia Warszawy przez Niemców, był prelegentem w Polskim Radio. Jesienią 1940 aresztowany w czasie ewakuacji Domu Sierot do getta, więziony był kilka miesięcy na Pawiaku. Zwolniony za kaucją, w dalszym ciągu kierował Domem Sierot oraz przytułkiem miejskim przy ul. Dzielnej. Podczas likwidacji sierocińca 5 sierpnia 1942 wywieziony przez Niemców prawdopodobnie do Trebłinki — nie skorzystał z możliwości ratowania życia — zginął zamordowany razem z dziećmi około 10 sierpnia 1942.

TWÓRCZOŚĆ

1. *Którędy*. Sztuka w 4 aktach. Nie druk.

Utwór wyróżniony w 1899 na konkursie im. Paderewskiego w Warszawie.

2. *Dzieci ulicy*. Powieść. *Czytelnia dla Wszystkich* 1901 nr 1-18. Wyd. osob. W-wa 1901.

3. *Dziecko salonu*. *Głos* 1904 nr 3-5, 10-15, 17-18, 20-21, 23-25, 27-28, 35-37, 40-41, 43, 45, 47-52, 1905 nr 2, 8-9, 11, 19, 21, 30, 32-33. Wyd. osob. W-wa 1906. Wyd. 2 W-wa 1927. Zob. też Wyd. zbior.

poz. 1 t. 2 (fragm. pt.: O gramatyce); poz. 2 t. 1.

Przekład esperanto: A. Weinstein. *Pola Esperantisto* (Kr.) 1938 nr 7, 1939 nr 1, 3 (fragm.).

4. *Koszalki-opalki*. W-wa 1905. Wyd. 2 W-wa 1910. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2 t. 1.

Zawartość: *Błazen*; Na wydaniu; *Pieśń wiosenna*; Okrutnie śmieszny; *Dobroczynicy*; *Dzieci to...*; *Zrównoważony*; *Mój sen*; *Pocześcioci człowiek*; Bez tytułu; *Kelner jest człowiekiem*; *Oświata*; *Miasto Metagłupin*; *Ostatni wieczór*; *Wcale nie dowcipny*; *Ptasznik*; *Precz z czystością*; *Frank*; *Savoir vivre*; *Zdziś*; *Służba domowa*; *Salon*; *Taksator*; *List otwarty*; *Cyrkowy*; *Z wywia-*

dów; Posada; Koniec świata. Trochę fantazja; Zasluga; Powołanie; Nieszczęśliwi; Po co?; Jestem zrujnowany.

Ogł. w 1901-1904 w *Kolcach* w rubr.: Felieton „Kółców”.

Przekłady:

Okrutnie śmieszny: czes.: V. Kredba. *Hlas národa* nr 129.

Bez tytułu: esperanto: A. Weinstein. *Pola Esperantisto* (Kr.) 1929 nr 6.

Koniec świata: czes.: V. Kredba. *Hlas národa* 1909 nr 45.

5. Moški, Joski i Srule. *Promyk* 1909 nr 1-14. Wyd. osob. W-wa 1910. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1922 [1921]; wyd. 3 W-wa 1934 [1933]; Kr. 1946 (pt. Na koloniach letnich. Wspólnie z poz. 6). Zob. też Wyd. zbior. poz. 2 t. 2.

Przekłady: hebr.: A. Buchner. Tel-Awiv 1965. Wyd. nast. Tel-Awiv 1968 — litewski: A. Paraściakas. Wil. 1965 (w książce: Kai vėl būsiu mažas. Wspólnie z poz. 7, 16) — ros.: Ł. J. Krukowska. Wil. 1911 *Obrazovaja Biblioteka* 32; K. Sienkiewicz. Moskwa 1961 (pt. Leto w Michałowie. W książce: Kiedy ja snowa stanu maleńkim. Wspólnie z poz. 7, 16). Wyd. 2 Moskwa 1964 — żyd.: In dorf Michailowka. W-wa 1921 (fragm.); J. Perle. W-wa 1922. Wyd. nast. Buenos Aires 1950.

6. Józki, Jaški i Franki. *Promyk* 1909 nr 17, 19-20, 22, 24, 26, 28, 1910 nr 1-3, 5-6, 10-16, 18-25. Wyd. osob. W-wa 1911. Wyd. nast.: [wyd. 2] W-wa 1922; wyd. 3 W-wa 1930 [1929]; wyd. nowe W-wa 1946; Kr. 1946 (pt. Na koloniach letnich. Zob. poz. 5). Zob. też Wyd. zbior. poz. 2 t. 2.

Przekłady: niem.: *Begegnung mit Polen* 1964 nr 6 (fragm. pt. Modlitwa lasu) — ros. (ukr.): J. Derkacz. Lw. 1961 (pt. W dietskomo łagierie).

7. Sława. Opowieść. W-wa 1913. Wyd. nast.: W-wa 1925; wyd. nowe W-wa 1935 [1934]; wyd. nowe W-wa 1937; wyd. nowe W-wa 1945; wyd. nowe W-wa 1946; W-wa 1948; wyd. 4 W-wa 1958.

Przeróbki sceniczne: J. Borowicz. W-wa 1927; J. Morawska. W-wa 1965 (pt. Pozwólcie nam marzyć).

Przekłady: litewski: A. Paraściakas. Wil. 1965 (w książce: Kai vėl būsiu mažas. Wspólnie z poz. 5, 16) — ros.: K. Sienkiewicz. Moskwa 1961 (w książce: Kiedy ja snowa stanu maleńkim. Wspólnie z poz. 5, 16). Wyd. 2 Moskwa 1964.

8. Bobo. W-wa 1914. Zob. też. Wyd. zbior. poz. 2 t. 2.

Zawartość: Bobo. Studium-powiastrka; Feralny tydzień. Z życia szkolnego. (*Przeł. Spół.* 1906 nr 3-8; zob. też poz. 18); Spowiedź motyla.

9. Momenty wychowawcze. W-wa 1919 *Bibl. Zrzeszenia Nauczycielstwa Pol. Szkół Początkowych* 2. Wyd. 2 znacznie po-

większone W-wa 1924 *Bibl. Związku Nauczycielstwa Szkół Powsz.* 2. Zob. też. Wyd. zbior. poz. 1 t. 1, poz. 2 t. 3.

10. Jak kochać dziecko. [Część 1]: Jak kochać dziecko. Dziecko w rodzinie. W-wa 1919; [Część 2]: Jak kochać dziecko. Internat. Kolonie letnie. W-wa 1920; [Część 3]: Jak kochać dzieci. Dom sierot. W-wa 1920. Wyd. nast.: Jak kochać dziecko. Dziecko w rodzinie. W-wa 1929; Jak kochać dziecko. Internat. Kolonie letnie. Dom sierot. W-wa 1929; Jak kochać dzieci. Dom sierot. Glasgow 1944; Jak kochać dziecko. Internat. Kolonie letnie. Dom sierot. W-wa 1948; Jak kochać dziecko. Internat. Kolonie letnie. W-wa 1948; Jak kochać dziecko. Dziecko w rodzinie. W-wa 1958; Jak kochać dziecko. Internat. Kolonie letnie. W-wa 1958. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1 t. 1; poz. 2 t. 3.

Przekłady: ang.: *Poland* (W-wa 1957 nr 3/4 (fragm.) — niem.: *Begegnung mit Polen* 1964 nr 6 (fragm.); A. Dross, ze wstępem I. Newerlego. Wyd. 2 Getynja 1969.

11. O gazetce szkolnej. W-wa 1921 *Bibl. Związku Pol. Nauczycielstwa Szkół Powsz.* 7. Zob. też. Wyd. zbior. poz. 1 t. 2, poz. 2 t. 4.

12. Sam na sam z Bogiem. Modlitwy tych, którzy się nie modlą. W-wa 1922.

13. Król Maciuś Pierwszy. W-wa 1923. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1925; wyd. 3 Jerozolima 1944 (ze wstępem A. Poznańskiego); wyd. nowe W-wa 1948; wyd. 1 [!] W-wa 1955 (ze wstępem I. Newerlego); wyd. 2 [!] W-wa 1957 (ze wstępem I. Newerlego); wyd. 3 [!] W-wa 1960 (ze wstępem I. Newerlego); wyd. 4 [!] W-wa 1966 (ze wstępem I. Newerlego).

Adaptacja filmowa: kwiecień 1958. Reżyseria: W. Jakubowska, scenariusz: I. Newerly i W. Jakubowska, muzyka: S. Skrowaczewski.

Przeróbka sceniczna: J. Morawska. W-wa 1965 (pt.: Pozwólcie nam marzyć).

Przekłady: ang.: E. i S. Sulkin. Nowy Jork [1945] — armeński: P. Martirosjan. Erywani 1964 — bułg.: S. Ilczew (wstęp: I. Newerly). Sofia 1966 — franc.: M. Wajdenfeld. Paryż 1967 — hebrajski: J. Lichtenbaum. Tel-Awiv 1933; Tel-Awiv 1950; Tel-Awiv 1953; wyd. 6 Tel-Awiv 1960 — litewski: A. Paraściakas. Wil. 1963 — łotewski: V. Melinovskis, ze wstępem I. Newerlego. Ryga 1969 — niem.: K. Weintraub. W-wa 1958 — ros.: Leningrad 1924; M. Pawłowa. W-wa 1958, wyd. nast.: ze wstępem H. Mortkowicz-Olczakowej. W-wa 1960; W-wa 1969 — rum.: M. Mitu, ze wstępem I. Newerlego. Bukareszt 1969 — serbochorw.: P. Vodnik. Lublana 1956; wyd. nast. Lublana 1958 — ukr.: B. Czajkowski. Kijów 1962; wyd. nast. Kijów 1969 — węgier. É. Sebők. Budapeszt 1969.

14. Król Maciuś na wyspie bezludnej. Powieść. W-wa 1923. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1931; wyd. 3 Jerozolima 1944 *Szkolna Biblioteczka na Wschodzie* t. 36; wyd. 2 [!] W-wa 1957; wyd. 2 [!] W-wa 1960; wyd. 4 W-wa 1966.

Przekłady: hebrajski: ok. 1936 — ukr.: B. Czajkowski. Kijów 1962.

15. Bankructwo małego Dżeka. Powieść. W *Słoiu* 1924 nr 1-4 (fragm. pt. 2 rozmyślań Dżeka; Krzywda Dżeka). Wyd. osob. całości W-wa 1924. Wyd. nast.: wyd. 2. W-wa 1930 [1929]; wyd. 3 Kr. 1946; wyd. 4 Kr. 1948; W-wa 1948; wyd. 1 [!] W-wa 1959; wyd. 2 [!] W-wa 1960; wyd. 3 [!] W-wa 1964; wyd. 4 [!] W-wa 1966.

Przekłady: ang.: C. Brooks. Londyn 1939 — czes.: P. Pfidavok. Praga 1935 *Knižnice Mladost* 23 — hebrajski: J. Friszman. Wyd. 2 Tel-Awiv 1956 — litewski: P. Kwietkauskas. Kowno 1936 — niem.: A. Gruszczynska. Berlin 1935 — ros.: J. Raimler. Moskwa 1929.

16. Kiedy znów będę mały. W-wa 1925. Wyd. nast.: W-wa 1961. Zob. też wyd. zbior. poz. 2 t. 2.

Przekłady: azerbejdżański: H. Machmudow. Baku 1963 (wstęp: W. Smirnowa) — bułg.: B. i S. Ilczew. Sofia 1964 (wstęp: W. Smirnowa) — litewski: A. Paraščiakas. Wil. 1965 (w książce: Kai vėl busiu mažas. Wspólnie z poz. 5, 7) — łotewski: V. Melinovskis. Ryga 1967 — portugalski: E. Goldwag. Buenos Aires [1946] (wstęp: M. Turkow); Ch. Brakasz. Buenos Aires 1950 — ros.: K. Sienkiewicz. Moskwa 1961 (w książce: Kogda ja snova stanu maleńkim. Wspólnie z poz. 5, 7); wyd. 2 Moskwa 1964 — tadyż: A. Rachimow. *Komsomoli Točikiston* 1969 nr z 29 sierpnia (fragm.) — żyd.: W-wa 1962.

17. Bezwstydnie krótkie... W-wa 1926. Zob. też Wyd. zbior. poz. 2 t. 4.

18. Feralny tydzień. Opowiadania. W-wa 1927 *Dobre Książki dla Młodzieży* 2. Wyd. 2. W-wa 1930.

Zawartość: Feralny tydzień. (Zob. poz. 8); Franek. (W *Słoiu* 1919 nr 11. Zob. też. Wyd. zbior. poz. 2 t. 4); Moja obrona.

19. Prawo dziecka do szacunku. W-wa 1929 [1928]. Wyd. nast.: W-wa 1948; wyd. 1 [!] W-wa 1958. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1 t. 1, poz. 2 t. 3.

20. Prawidła życia. Pedagogika dla młodzieży i dorosłych. W-wa 1930 [1929]. Wyd. nast.: W-wa 1933; wyd. 1 [!] W-wa 1958. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1 t. 2, poz. 2 t. 4.

21. Święto dziecka! W-wa [1930].

22. Senat szaleńców. Humoreska po-

nura. Wyst. W-wa 1 października 1931. Zob. Wyd. zbior. poz. 2 t. 4.

Planowana cz. 2 dramatu miała nosić tytuł „Liberikanie”.

23. Kajtuś czarodziej. Powieść. W-wa 1935 [1934]. Wyd. nast.: W-wa 1960.

Przeróbka sceniczna: J. Radomska i K. Śniadecka. Wyd. w książce: Pozwólcie nam marzyć. Wybór i adaptacja J. Morawska. W-wa 1965.

Adaptacja telewizyjna: R. Liskowacki. Nadal Szczecin 27 sierpnia 1967.

Przekłady: hebrajski: J. Lichtenbaum. Tel-Awiv 1956; wyd. nast. Tel-Awiv 1962; Tel-Awiv 1964 — ros.: E. Majtilis. *Diets'aja literatura* 1968 nr 8.

24. Uparty chłopiec. Życie Ludwika Pasteura. W-wa 1938. Wyd. nast. W-wa 1960 (z przedmową I. Newerlego, posłowiem K. Greba).

Przekład słowacki: M. Stano. Bratislava 1941; wyd. 2 Bratislava 1950.

25. Ludzie są dobrzy. W-wa [1938] *Biblioteczka Palestyńska dla Dzieci* 5.

Przekład hebrajski: A. Buchner. Tel-Awiv 1956; wyd. nast. Tel-Awiv 1957; Tel-Awiv 1968.

26. Refleksje. W-wa [1938].

27. Trzy wyprawy Herszka. W-wa [1939] *Biblioteczka Palestyńska dla Dzieci* 9.

28. Pedagogika żartobliwa. Moje wakacje. Gadaninki radiowe Starego Doktora. W-wa 1939. Wyd. nast.: Wyd. 1 [!] W-wa 1958. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1 t. 2, poz. 2 t. 4.

29. Pamiętnik. Powst. maj-sierpień 1942. Ogl. zob. Wyd. zbior. poz. 2 t. 4.

Rkps — maszynopis: Związek Literatów Pol. w W-wie; Muzeum im. A. Mickiewicza w W-wie.

Nadto przekłady utworów niezidentyfikowanych: esperanto: A. Weinstein: *Bonhumoraj rakontaj*. Berlin 1927 *Bibl. Tutmonda* 20 — hebrajski: w czasop.: *Alim* (1927), *Iton Katan* (1928).

Artykuły, felietony, drobne utwory i przekłady ogłaszał w czasopismach: *Antena* (1937), *Biesiada Lit.* (1909), *Bla-watek* (1911), *Czarno na Białym* (1938), *Czytelnia dla Wszystkich* (1901), *Dziecko i Matka* (1938), *Dzien. Powsz.* (1907), *Echo Rob.* (1919), *Figlarz* (1918), *Gaz. Pol.* (1919), *Gaz. Wiecz.* (1911), *Głos* (1901, 1904-1905), *Goniec Kr.* (1926), *Herold Pol.* (1906), *Kolce* (1896-1904, 1911; tu m. in.: Lokaj. Z pamiętników wykołowanego. 1900 [cztery odcinki powieści pisanej przez kilku autorów na zmianę]; Felieton „Kolców” 1901-1904), *Kraj* (1902), *Krytyka Lekarska* (1907), *Książka* (1922), *Kur. Pol.* (1925), *Kur.*

Teatr. (1901), *Kur. Warsz.* (1902), *Lech* (1903), *Metalowiec* (1909, 1911), *Mies. Kur. Pol.* (1901), *Mies. Żyd.* (1933), *Młoda Matka* (1930), *Nasz Przegl.* (1926-1931), *Nowa Gaz.* (1911), *Nowa Reforma* (1902), *Nowe Życie* (1911), *Nowy Dzień.* (1918, 1935-1936), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1922-1924), *Ognisko* (Paryż 1929), *Opieka nad Dzieckiem* (1925, 1930), *Polska Odrodzona* (1925), *Prawo Ludu* (1909), *Promyk* (1909-1910), *Przedszkole* (1935-1936), *Przegl. Pedag.* (1901), *Przegl. Spol.* (1906-1907), *Przegl. Wiecz.* (1927), *Przemysłowiec* (1905), *Robotnik* (1928), *Roczn. Pedag.* (1921), *Siew Młodej Wsi* (1938), *Spółnota* (1922), *Szkola Specjalna* (1924-1939), *Świat* (1907-1909), *Świat Książki* (1929), *Światło* (1912), *Świt* (Kijów 1907), *Trybuna* (1937), *Trybuna Akad.* (1926), *W Słońcu* (1919-1926; tu m. in.: Co się dzieje w świecie [cykl artykułów]. 1919-1920), *Wędrowiec* (1900-1901, 1906; tu m. in.: Dzieci i wychowanie. 1901 nr 1-4, 10, 30, 35, 43), *Wieczory Rodz.* (1901), *Wiedza* (1908-1909; tu cykl: Obrazki szpitalne. 1908 s. 730-731, 830-832, 1909 s. 62-64, 126-128, 255-256, 479-480, 634-635, 827-829), *Wychowanie Przedszkolne* (1928, 1933), *Ziemia Lubel.* (1911), *Życie Dziecka* (1932, 1934).

Oraz w wydawnictwach: *Chochol.* W-wa 1909, *Kalendarz „Naszego Przeglądu”.* W-wa 1928, *Kalendarz rob. PPS.* W-wa 1923, M. Kożuch: *Dzieci niedoli.* Wil. 1910 (tu: przedmowa), *Pamięci dra S. Goldflama.* W-wa 1932, M. Rogowska-Falska: *Zakład wychowawczy „Nasz Dom”.* Szkic informacyjny. W-wa 1928 (tu: przedmowa); wyd. nast. W-wa 1959, J. Śniadecki: *O fizycznym wychowaniu dzieci.* W-wa 1920 (tu: przedmowa), *Wspomnienia z maleńkości dzieci „Naszego Domu” w Pruszkowie.* W-wa 1924 (tu: przedmowa).

Wydania zbiorowe

1. Wybór pism pedagogicznych. Wybór i red. E. Frydman. T. 1-2. W-wa 1957 (Postłowie: Z. Szymańska).

T. 1: Jak kochać dziecko. (Zob. *Twórczość* poz. 10); Prawo dziecka do szacunku. (Zob. *Twórczość* poz. 19); Momenty wychowawcze. (Zob. *Twórczość* poz. 9).

T. 2: O gazetce szkolnej. (Zob. *Twórczość* poz. 11); O gramatyce. (Zob. *Twórczość* poz. 3); Artykuły. (Ogł. *Szkola Specjalna* 1924-1939); Prawida życia. (Zob. *Twórczość* poz. 20); Pedagogika żartobliwa. (Zob. *Twórczość* poz. 28).

2. Wybór pism. Wyboru dokonał i wstępem opatrzył I. Newerly. T. 1-4. W-wa 1957-1958.

T. 1 (1957): Dziecko salonu. (Zob. *Twórczość* poz. 3); Kozalki-opalki. (Zob. *Twórczość* poz. 4); Felietony i artykuły. (Tu m. in.: Szkoła życia. *Spółczesność* 1908 nr 1, 4-9, 13, 15).

T. 2 (1958): Bobo. Studium-powiatka. (Zob. *Twórczość* poz. 8); Feralny tydzień. Z życia szkolnego. (Zob. *Twórczość* poz. 8); Spowiedź motyla. (Zob. *Twórczość* poz. 8); Kiedy znów będę mały. (Zob. *Twórczość* poz. 16); Moški, Joski i Srule. (Zob. *Twórczość* poz. 5); Józki, Jaśki i Franki. (Zob. *Twórczość* poz. 6).

T. 3 (1958): Momenty wychowawcze. (Zob. *Twórczość* poz. 9); Jak kochać dziecko. (Zob. *Twórczość* poz. 10); Prawo dziecka do szacunku. (Zob. *Twórczość* poz. 19).

T. 4 (1958): Prawida życia. Pedagogika dla młodzieży i dorosłych. (Zob. *Twórczość* poz. 20); Pedagogika żartobliwa. (Zob. *Twórczość* poz. 28); O gazetce szkolnej. (Zob. *Twórczość* poz. 11); Bezwstydnie krótkie. (Zob. *Twórczość* poz. 17); Wypowiedzi — artykuły (tu m. in.: Franek. (Zob. *Twórczość* poz. 18); Słowo wstępne do rozprawy J. Śniadeckiego „O fizycznym wychowaniu dzieci”; Senat szaleńców. Humoreska ponura. (Zob. *Twórczość* poz. 22); Oferta. (Ogł. A. Rudnicki: *Niebieskie kartki. Świat* 1956 nr 37; przedr. w książce: *Niebieskie kartki. Prześwity, W-wa* 1957); *Pamiętnik.* (Zob. *Twórczość* poz. 29).

3. Mały człowiek. Teksty z pism pedagogicznych J. Korczaka wybrała Z. Rydet. W-wa 1965.

Album fotograficzny — teksty w przekładach: ang., franc., ros.

Wydania zbiorowe i wybory pism w przekładach
Angielskie: *Selected works.* M. Wolins, J. Bachrach. W-wa 1967.

Gruzińskie: [Opowiadania:] W. Gogolaszwili, D. Kakabadze. Tbilisi 1966. (Zawartość: Kiedy znów będę mały; Moški, Joski i Srule; Sława).

Hebrajskie: [Pisma]. Hakibuc Hamenhad. Ajn Harod. (Palestyna) 1942 (tu m. in.: Listy do przyjaciół w Palestynie z 1925-1939); D. Sedan i Sz. Meltzer: *Kethabim pedagogim.* [Pisma pedagogiczne]. Tel-Awiw 1956, wyd. nast. Tel-Awiw 1962; A. Buchner: *Hatehila.* Tel-Awiw 1958, wyd. nast. Tel-Awiw 1962; A. Buchner: *Mahazot.* Tel-Awiw 1958, wyd. nast. Tel-Awiw 1962; B. Pomeranc, I. Perlis, J. Markowicz, A. Buchner: *Sipurium lejaladim.* [Opowiadania dla dzieci]. Tel-Awiw 1958.

Litewskie: A. Paraściakas: *Kai vél būsiu mažas.* Wil. 1965. (Zawartość: Kiedy znów będę mały; Moški, Joski i Srule; Sława).

Rosyjskie: K. Sienkiewicz: *Kogda ja snowa stanu maleńkim.* Moskwa 1961.

(Przedmowa: W. Smirnowa), wyd. 2 Moskwa 1964. (Zawartość: Kiedy znów będą mały; Moški, Joski i Srule; Sława); K. Sienkiewicz: Izbrannyje pedagogičeskie proizwiedienija. [Red.] M. F. Szabajewa [oprac.] E. S. Rubieniczik. Moskwa 1966; K. Sienkiewicz: Kak lubit' dietiej. Moskwa 1968.

Listy i materiały

1. Do S. Brzozowskiego. List otwarty. Ogl. *Przegl. Spół.* 1906 nr 38.
2. Do przyjaciół w Palestynie listy z 1925-1939. Ogl. zob. Wyd. zbior. w przekładach; przedr. fragm. w książce: H. Mortkowicz-Olczakowa: Janusz Korczak. W-wa 1949 i w wyd. nast.
3. Do E. Zegadłowicza z 1933. Ogl. *Przegl. Hum.* 1962 nr 4.
4. Do redakcji. *Nakazy Dnia* 1935 nr 5.
5. Do redakcji. *Gaz. Żyd.* 1942 nr z 7 stycznia; przedr.: L. Bursztyn: Odezwy J. Korczaka z lat okupacji. *Biul. Żyd. Instytutu Hist.* 1963 nr 45/46.
6. Trzy odezwy z 1939-1940. Rkps Arch. Żyd. Instytutu Hist. w W-wie. Zespół JUS nr 23. Ogl. L. Bursztyn: Odezwy J. Korczaka z lat okupacji. *Biul. Żyd. Instytutu Hist.* 1963 nr 45/46.
7. Zaproszenie na imprezę dziecięcą w Domu Sierot z 15 lipca 1942. Rkps Arch. Żyd. Instytutu Hist. w W-wie. Arch. Ringenbluma sygn. I/178.
8. Autograf J. Korczaka. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 1946/1.

OPRACOWANIA

(Monografia:) H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: Janusz Korczak. Kr. 1949. Wyd. nast.: wyd. 1 [!] W-wa 1957; wyd. 2 rozszerz. W-wa 1961; wyd. 3 W-wa 1966. [Tłum. monografii: ang.: R. J. Kruk i H. Gresswell. Londyn 1965; hebrajski: C. Arad. Tel-Awiv 1961; niem.: H. Bereska. Weimar 1961. Wyd. nast.: Monachium 1967; Weimar 1967; portugalski: E. G. de Adin. Buenos Aires 1963]. [Rec.: J. Koponczyzna: Filozof, pedagog, przyjaciel dzieci. *Odra* 1949 nr 47; W. Kragen: Opowieść o człowieku. *Dzien. Lit.* 1949 nr 33; K. Kuliczowska: Historia pięknego życia. *Twórczość* 1950 nr 3; Mark. [H. Markiewicz]. *Przekrój* 1949 nr 233; Z. Starowieyska-Morstinowa: Buntownik i marzyciel. *Tyg. Powsz.* 1949 nr 36; A. Wiślicki: O J. Korczaku i o książce „Janusz Korczak”. *Kuźnica* 1949 nr 42; H. Bobińska: Jeszcze o J. Korczaku i o

krytyce. *Kuźnica* 1949 nr 45 (polem. z Wiślickim); *Homo Dei* 1949 s. 627-628; W. Leopold. *Twórczość* 1958 nr 7; Ben-Awraam. *Maariv* (Tel-Awiv) 1961 nr z 15 września; D. Celkach. *Haarec* (Tel-Awiv) 1961 nr z 15 grudnia; J. Dawid: Książka o J. Korczaku po angielsku. *Kontynenty—Nowy Mercuriusz* (Londyn) 1965 nr 83; Z. Kozarynowa. *Wiadomości* (Londyn) 1965 nr 39; E. Sylvanus. *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 1968 nr z 16 marca].

O wychowaniu dzieci. *Świt* (Kijów) 1906/1907 nr 9 (spr. z odczytu). — S. Brzozowski: J. Korczak. *Przegl. Spół.* 1906 nr 9; przedr. w książce: Współczesna powieść polska. Stanisławów [1906]. — M. LIPKA: Nasza satyra współczesna. *Wędrowiec* 1906 nr 6-7. — S. GARYSZ: Ironiści polscy. *Nasz Kraj* 1907 nr 23. — N. J. [N. JASTRZĘBSKA]: Dzieci niczyje. *Bluszcz* 1909 nr 42 (spr. z odczytu). — E. CZEKAŁSKI. *Przegl. Wil.* 1912 nr 13-14. — Kronika. Poglądy „Janusza Korczaka”. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1913 nr 60. — S. FURMANIK: J. Korczak i jego utwory dla młodzieży. *Świat Książki* 1928 nr 4-5. — T. JÓZEFOWICZ: Wychowanie narodowe. Nieco o Korczaku. *Mysł Nar.* 1929 nr 12. — LINAD: Rola teatru w społeczeństwie. *Głos Por.* 1931 nr 293 [wywiad z J. Korczakiem]. — M. WOLSKA: Dwaj wychowawcy młodego pokolenia robotniczego. *Robotnik* 1931 nr 315, 317-318. — A. BROSSOWA: J. Korczak, pionier nowoczesnej pedagogiki w Polsce. Z okazji 60-lecia urodzin. *Przegl. Spół.* 1938 nr 9 s. 197-201 i odb.

M. WRÓBLEWSKI: O J. Korczaku. Wspomnienie z ostatnich lat życia. *Nowe Widnokregi* 1944 nr 8. — M. CZAPSKA: Ze wspomnień o J. Korczaku. *Tyg. Powsz.* 1945 nr 15. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA. *Nowa Epoka* 1945 nr 4. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: Wspomnienie o J. Korczaku. *Odrodzenie* 1945 nr 35. — S. M. *Nowa Szkoła* 1945 nr 4/5. — J. WIKTOR: Śmierć J. Korczaka. *Dzien. Pol.* 1945 nr 50. — Straty kultury polskiej. *Odrodzenie* 1945 nr 50 s. 12. — A. LEWIN: Słowo o J. Korczaku. *Opiekun Spół.* 1946 nr 7/8. — J. PIOTROWSKI: „Ojciec cudzych dzieci...” Wspomnienie o „Starym doktorze” Januszu Korczaku. *Łódź* 1946. — J. WASOWSKI: Człowiek wielkiej miary. Kilka słów o J. Korczaku. *Opiekun Spół.* 1946 nr 5/6. — I. CHMIELEŃSKA. *Poradnik dla Nauczycieli* 1947/1948 nr 5. — E. GADOMSKI: Kres wędrowni J. Korczaka. *Biul. Rob. Przej.* *Dzieci* 1947 nr 2/3. — I. KRZYWICKA: Oto człowiek. O J. Korczaku. *Nowiny Lit.* 1947 nr 10. — I. MERŻAN: Wspo-

- mnienia o Doktorze Korczaku. *Biul. Rob. Tow. Przyj. Dzieci* 1947 nr 2/3. — B. MILEWICZ: Nomen et omen. *Biul. Rob. Tow. Przyj. Dzieci* 1947 nr 9/10. — I. NEWERLY: Ostatni artykuł Starego Doktora. *Biul. Rob. Tow. Przyj. Dzieci* 1947 nr 2/3. — J. PIOTROWSKI: Ostatnia droga wielkiego przyjaciela dzieci. *Dror* 1947 nr z marca. — S. SPUND: Ojcowie bez ojcostwa. *Opinia* 1947 nr 12. — S. SUNIS: J. Korczak jako wychowawca i człowiek. *Mosty* 1947 nr 18. — M. SZCZAWIŃSKA: Wspomnienia o Korczaku. *Biul. Rob. Tow. Przyj. Dzieci* 1947 nr 2/3. — I. WEINGARTEN: J. Korczak. Wspomnienia ucznia i współpracownika. *Biul. Rob. Tow. Przyj. Dzieci* 1947 nr 2/3. — W. ZECHENTER: Pisarz-bohater. *Zwierciadło* dod. *Słowa Pol.* 1947 nr 10. — J. BEDNARZ: *Głos Nauczycielski* 1948 nr 2. — S. BEYLIN: O J. Korczaku. *Robotnik* 1948 nr 105. — I. CHMIELEŃSKA: *Kuźnica* 1948 nr 40-41; M. KIERCZYŃSKA: Do Redakcji „Kuźnicy”. *Kuźnica* 1948 nr 44; rdc [J. BRZECHWA]: *Odpowiedź. Kuźnica* 1948 nr 44 [polem. w sprawie art. Chmieleńskiej]. — K. KOSIŃSKA: J. Korczak — „Stary Doktor”. *Polska Zbrojna* 1948 nr 112. — Serce J. Korczaka. *Gaz. Zach.* 1948 nr 113. — J. BRZOSTOWSKA: W piątą rocznicę śmierci J. Korczaka. *Więś* 1949 nr 51. — K. DEBŃNICKI: Krwawe dni. *Przekrój* 1949 nr 211; Obrona J. Korczaka. *Przekrój* 1949 nr 214; M. TAUCHNER: Ostatnie dni J. Korczaka. *Odrodzenie* 1949 nr 26; *Opinia* 1949 nr 57; E. ROTH: Szanowny Panie Redaktorze... *Opinia* 1949 nr 58 [polem. z art. Debńnickiego i Tauchnera]. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: Dwugłos z legendą. *Dzien. Lit.* 1949 nr 17. — ZRUBAWEL: Palestyna w życiu J. Korczaka. *Dror* 1949 nr z marca. — H. M. HOFFMANOWA: *Zwierciadło* dod. *Słowa Pol.* 1950 nr 29. — K. BEYLIN: *Twoje Dziecko* 1951 nr 4. — M. KACPRZAKOWA: *Głos Wielkopól.* 1951 nr 109. — KALI: Gołębie wśród jastrzębi. *Dziś i Jutro* 1951 nr 35. — *Tyg. Powsz.* 1951 nr 5. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: Dramat pedagogiczny. Śmierć Korczaka. *Od A do Z* 1952 nr 32. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: O J. Korczaku. W dziesiątą rocznicę. *Słowo Tyg.* 1952 nr 23. — A. SZMURSKI: Działalność ofiarna, ale pełna sprzeczności. W dziesiątą rocznicę śmierci J. Korczaka. *Głos Nauczycielski* 1952 nr 32/33. — D. TRYLEWICZ: Pamięci J. Korczaka. *Świat i Ludzie* 1952 nr 33. — M. ŻYRENTOWSKI: W rocznicę śmierci dr J. Korczaka. *Służba Zdrowia* 1953 nr 31. — M. GŁOJBERMAN: *Opinia* 1953/1954. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: Stary dok-
- tór. *Plomyk* 1955/1956 nr 18. — B. EYSYMONTT: Apologia czujnego serca. *Kierunki* 1956 nr 26. — G. T. L. [T. LIP-SZYC]: Wieczór kolonijny. *Radio i Świat* 1956 nr 33. — Kr. [K. MAZUR]. *Trybuna Ludu* 1956 nr 302. — I. MERŻAN: O co spieraliśmy się z Nim? Ze wspomnień o Korczaku. *Głos Nauczycielski* 1956 nr 34. — I. MERŻAN: Zychrojnies wegn Janusz Korczak. *Idisze-szriftn* 1956 nr 10. — I. MERŻAN: Wspomnienia o Korczaku. *Wychow. w Przedszkolu* 1956 nr 11. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: Stary Doktor — bezsilny opiekun skazańców. *Głos Nauczycielski* 1956 nr 45. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: O J. Korczaku. *Przeł. Kult.* 1956 nr 19. — I. NEWERLY: Dobry człowiek z Krochmalnej. *Głos Nauczycielski* 1956 nr 45. — J. PAPUZIŃSKA: Człowiek o gorącym sercu. *Świat Młodych* 1956 nr 87. — I. PERLE: A pur werter... *Idisze szriftn* 1956 nr 10. — W. ROSTWOROWSKA: Uczuliśmy pamięć dr J. Korczaka. *Służba Zdrowia* 1956 nr 45. — ESTE [S. TABACZYŃSKI]. *Świat* 1956 nr 32. — M. TEMKIN: Dlaczego zapomniano o Starym Doktorze. *Głos Nauczycielski* 1956 nr 21. — M. WRÓBLEWSKI: Bohownik o prawa dziecka. Wspomnienie z ostatnich lat życia J. Korczaka. *Iskry* 1956 nr 38. — *Życie Warszawy* 1956 nr 211, 260. — A. ASNES: Zaprzeczenie ludzkiego egoizmu. *Kur. Szczeciński* 1957 nr 189. — (b). *Express Wiecz.* 1957 nr 265. — I. CHMIELEŃSKA: *Drużyna* 1957 nr 11/12. — M. CZAPSKA: O J. Korczaku. *Kultura* (Paryż) 1957 nr 12. — B. DRÓŹDZ: „Stary doktor” i jego domy. *Gaz. Pomorska* 1957 nr 194. — B. DRÓŹDZ: *Głos Rob.* 1957 nr 208. — B. DRÓŹDZ: *Głos Wybrzeża* 1957 nr 194. — B. DRÓŹDZ: *Sztandar Ludu* 1957 nr 193. — B. DRÓŹDZ: *Trybuna Mazowiecka* 1957 nr 195. — B. DRÓŹDZ: *Żołnierz Wolności* 1957 nr 194. — (HOR). [J. HORODECKA]. *Życie Warszawy* 1957 nr 268. — M. JAKUBOWSKI: Dziecko w systemie pedagogicznym J. Korczaka. *Dom Dziecka* 1957 nr 4. — J. KOWAŁSKA: *Wiadomości* (Paryż) 1957 nr 290. — J. KURCZAB: *Zdarzenia* dod. *Gaz. Kr.* 1957 nr 25. — H. LATOWSKI: *Folks-sztyne* 1957 nr 16 (dod. w języku pol.). — E. MARTUSZEWSKI: *Kalendarz Mazur* 1957 s. 150-151. — I. MERŻAN: *Enc. współcz.* W-wa 1957 nr 3. — I. NEWERLY: O J. Korczaku. *Argumenty* 1957 nr 5. — I. NEWERLY: *Dom Dziecka* 1957 nr 4. — I. NEWERLY: *Polska* 1957 nr 3/4. — I. NEWERLY: Od Goldszmita do Korczaka. *Trybuna Lit.* 1957 nr 7. — A. SŁONIMSKI: Pieśń o J. Korczaku. *Folks-sztyne* 1957 nr 16 (dod. w języku pol.). — Z. K. *Trybuna Ludu*

1957 nr 279. — S. ŻEMIS. *Głos Nauczycielski* 1957 nr 135. — *Trybuna Ludu* 1957 nr 114, 161, 309. — *Wiadomości* (Paryż) 1957 nr 139.

(Sztuka o Korczaku E. Sylvanusa pt. Korczak und die Kinder. Wyst. Monachium 1957. Wyd. osob. St. Gallen 1959; przekład czes.: J. Stach. Praga 1964.) *Nowa Kultura* 1957 nr 49. — *Życie Lit.* 1957 nr 50. — A. F. [A. FISZER]. *Walka Młodych* 1958 nr 17. — rk. [R. KARST]. *Twórczość* 1958 nr 11. — K. K. [K. KOŹNIEWSKI]. *Polityka* 1958 nr 29. — bkf. [B. KRĚMENÁK]. *Slovenský přehled* (Praga) 1958 nr 3. — K. LISSER. *Trybuna Mazowiecka* 1958 nr 254. — T. NOWAKOWSKI. *Wiadomości* (Londyn) 1958 nr 27. — R. PSZCZÓŁKOWSKI. *Głos Nauczycielski* 1958 nr 46. — *Dialog* 1958 nr 1. — *Trybuna Lit.* 1958 nr 24. — *Życie Szkoły* 1958 nr 9. — (d.l.). [D. LULIŃSKI]. *Trybuna Ludu* 1959 nr 95. — *Dzien. Pol.* 1959 nr 100. — K. BUNDAŁEK. *Rovnost* 1960 nr z 24 listopada. — J. KOPECKÝ. *Rudé právo* (Praga) 1960 nr z 30 marca. — V. KUDĚLKA. *Divadelní noviny* 1960 nr 4. — A. STRÁNSKÁ. *Divadelní noviny* 1960 nr 21. — Czy Janusz Korczak istniał? *Wiadomości* (Londyn) 1961 nr 50 [głosy widzów po wyst. w telewizji NRF]. — *Le Théâtre en Pologne* (W-wa) 1965 nr 3. — *Le Théâtre en Pologne* 1966 nr 3. — *Życie Warszawy* 1966 nr 18.

A. BARDACH: O kierunek prac Komitetu Korczakowskiego. *Dzien. Lud.* 1958 nr 4. — J. BĄKOWSKI. *Wr. Tyg. Katol.* 1958 nr 22. — K. S. BEYLIN. *Kulisy* 1958 nr 16. — M. GRZEGORZEWSKA. *Życie Szkoły* 1958 nr 4. — M. JAKUBOWSKI: Problem aktywności w zakładach J. Korczaka. *Dom Dziecka* 1958 nr 2-3. — M. JAKUBOWSKI: Sesja poświęcona twórczości i działalności J. Korczaka. *Kwart. Pedag.* 1958 nr 1. — Z. LICHNIAK. *Kierunki* 1958 nr 40. — I. MERŻAN: O bursie J. Korczaka. *Dom Dziecka* 1958 nr 3. — I. NEWERLY. *Pedagogika J. Korczaka. Nowa Szkoła* 1958 nr 1. — M. PECHERSKI: Konferencja Korczakowska. *Spr. PAN* 1958 z. 4. — E. RINGENBLUM: Z ostatnich notatek. Tłum. z idysz A. Rutkowski. *Biul. Żyd. Instytutu Hist.* 1958 nr 25. — K. WOJTAŚK. *Panorama* dod. *Dzien. Łódzkiego* 1958 nr 31. — S. WOŁOSZYN: O poglądach i postawie pedagogicznej J. Korczaka. *Konferencja Rejonowe. Biul. Wyd. Pedag. Z. G. ZNP* 1958 nr 2; też *Kwart. Pedag.* 1958 nr 1. — Z. CHARARI. *Dawar* 1959 nr z 14 sierpnia. — C. HOTZEL. *Deutsch-polnische Hefte* (Berlin) 1959 nr 9. — M. JAKUBOWSKI: Koncepcja wychowawcza w systemie pedagogicznym J. Korczaka. *Dom Dziecka* 1959 nr

2. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: Goldszmit Henryk. *Pol. słownik biogr.* T. 8 (1959-1960). — M. SZCZAWIŃSKA: Współudział dzieci w pracy wychowawczej. W-wa 1959. — S. ŻEMIS: Korczakowa noc. *Dom Dziecka* 1959 nr 7. — Król Maciuś I stanie w Szczecinie. *Głos Szczeciński* 1959 nr 271. — Konkurs Komitetu Korczakowskiego pt. „Co mnie jako wychowawcy dał Janusz Korczak?” *Trybuna Ludu* 1960 nr 115. — *Życie Warszawy* 1960 nr 258. — M. JAKUBOWSKI: Wybrane zagadnienia z systemu wychowawczego Janusza Korczaka. W-wa 1961. — M. JAKUBOWSKI: Korczak o postawie wychowawcy. *Wychowanie* 1961 nr 6. — S. KRUPKA: J. Korczak w Wawrze. *Stolica* 1961 nr 13. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA. *Głos Olsztyński* 1961 nr 178. — C. PROKOPCZYK: U podstaw pedagogiki J. Korczaka. *Ruch Pedag.* 1961 nr 4. — *Radio i Telewizja* 1961 nr 37. — E. RINGENBLUM: Dziennik warszawskiego getta. Notatki i szkice. T. 1-2. W-wa 1961-1963 *Żyd. Instytut Hist.* [wyd. w języku jidisz]. — M. WARNEŃSKA. *Plomyk* 1961 nr 7. — A. B. [A. BAŃKOWSKA]. *Stolica* 1962 nr 45. — K. BEYLIN. *Express Wiecz.* 1962 nr 187. — M. CZAPSKA: Mon ami J. Korczak. *Évidences* 1962 nr 93. — K. DEBNICKI: Co mi dał J. Korczak? Pokłosie konkursu. Wybór... wstęp i red. E. Frydman. W-wa 1962. — H. DINTER: Ostatnie chwile Korczaka. *Odgłosy* 1962 nr 50. — J. DOBRACZYŃSKI: Gra w wybijanego. Wspomnienia. W-wa 1962. — E. FRYDMAN. *Perspectives Polonaises* (W-wa) 1962 nr 10. — W. GROCHOLA. *Polityka* 1962 nr 36. — M. HEMPEL. *Hapoel Hacair* (Tel-Awiv) 1962 nr z 6 maja. — M. JAKUBOWSKI: Próba polemiki z krytykami J. Korczaka. *Kwart. Pedag.* 1962 nr 4. — M. JAKUBOWSKI: Walory systemu wychowawczego J. Korczaka. *Nowa Szkoła* 1962 nr 10. — M. JAKUBOWSKI: Zagadnienie samowychowawczej aktywności dziecka w ujęciu J. Korczaka. *Psychologia Wychow.* 1962 nr 4. — X. ROVAY [K. A. JAWORSKI]. *Kamena* 1962 nr 24. — (Kj). [H. KAJA-WRÓBLEWSKA]. *Życie Warszawy* 1962 nr 132, 265. — T. KUBIAK: Skrzydła J. Korczaka. *Nowa Kultura* 1962 nr 47. — A. LEWIN. *Nowa Szkoła* 1962 nr 10. — (m. l.). [M. ŁUCKI]. *Trybuna Ludu* 1962 nr 357. — A. MASSICZEK: Talmud i mszał. *Za i Przeciw* 1962 nr 39. — I. NEWERLY. *Głos Pracy* 1962 nr 190; przedr. *Kur. Szczeciński* 1962 nr 185. — I. NEWERLY: Dyskusja naszego prologu. *Nowa Kultura* 1962 nr 36. — I. NEWERLY. *Problemy* 1962 nr 11. — I. NEWERLY, A. KAMIŃSKI, W. ŻELAZKO: Samorząd ucz-

- niowski w systemie wychowawczym Korczaka. W-wa 1962. — B. SUCHODOLSKI: J. Korczak — legenda, życie i działalność. *Głos Nauczycielski* 1962 nr 51/52. — M. W. [M. WARNEŃSKA]. *Trybuna Ludu* 1962 nr 314. — S. WOŁOŻYŃ: O poglądach i postawie pedagogicznej J. Korczaka. W: *Studia nad pedagogiką XX w.* W-wa 1962. — M. ZARTAL [ZILBERTAL]: By — mechatco szel J. Korczak. Wyd. 2 Merchawia 1962. [Rec.: R. Gorfin. *Al Hamiszmar* 1962 nr z 12 października]. — Z. ŻARDECKA. *Dawar* 1962 nr z 31 sierpnia. — Ż. [Z. ŻMUDA]. *Trybuna Ludu* 1962 nr 148. — *Głos Nauczycielski* 1962 nr 46-47. — *Nowa Kultura* 1962 nr 46. — *Stolica* 1962 nr 25, 45, 47. — *Trybuna Ludu* 1962 nr 297, 315. — *Życie Warszawy* 1962 nr 122. — L. BARTONEK: J. Korczak — Polens Pestalozzi. *Deutsch-polnische Hefte* (Düsseldorf) 1963 nr 10. — L. BURSZYŃ: Odezwy J. Korczaka z lat okupacji. *Biul. Żyd. Instytutu Hist.* 1963 nr 45/46 s. 262-266. — M. JAKUBOWSKI: Koncepcja korczakowskiego samorządu wychowawczego. *Kwart. Pedag.* 1963 nr 1. — M. JAKUBOWSKI: Problem społeczno-wychowawczej aktywności młodzieży w rozumieniu J. Korczaka. *Psychologia Wychow.* 1963 nr 3. — J. KSIĘSKI. *Stolica* 1963 nr 4. — J. L. LICHTEN. *The Polish Review* (Nowy Jork) 1963 nr 3. — I. NEWERLY: Nauczyciel, którego pamiętam. *Dzien. Lud.* 1963 nr 271. — I. NEWERLY: O młodym Korczaku i jego Gertrudzie. *Współczesność* 1963 nr 1. — I. NEWERLY: Żywe wiązanie. [Ogl. fragm.] *Kultura* 1963 nr 19, 46; wyd. osob. całości W-wa 1966; wyd. nast. W-wa 1967. [Rec.: H. Zaworska. *Twórczość* 1967 nr 1]. — D. SADAN. *Mibyfnim* 1963 t. 25 nr 1. — B. SUCHODOLSKI. *Kwart. Pedag.* 1963 nr 2. — H. WITKOWSKA. *Ruch Pedag.* 1963 nr 2. — F. BAUMGARTEN-TRAMER: J. Korczak — der polnische Pestalozzi. *Begegnung mit Polen* (Düsseldorf) 1964 nr 6. — A. SIKORA: System pedagogiczny J. Korczaka. *Spr. z Czynności Wydawn. i Posiedzeń Nauk. oraz Kronika Tow. Nauk. Katol. Univ. Lubel.* 1965 t. 14 s. 133-135. — *Trybuna Ludu* 1965 nr 163. — J. FELDMAN. *Dozkołne wospitanije* (Moskwa) 1966 nr 7. — (Grt) [H. GRUBERT]. *Express Wiecz.* 1966 nr 3. — Jar. [H. JAROSZEWSKA]: J. Korczak patronem Szkoły Podstawowej nr 27 w Gdyni. *Dzien. Bałtycki* 1966 nr 133. — J. KARBOWSKI. *Stolica* 1966 nr 16. — A. SZAROW. *Nowyj mir* (Moskwa) 1966 nr 10. — M. TEMKIN. *Głos Nauczycielski* 1966 nr 32. — S. WOŁOŻYŃ: J. Korczak a epoka. *Kwart. Pedag.* 1966 nr 4. — *Le Théâtre en Po-logne* (W-wa) 1966 nr 3 [not. o wyst. sztuki W. Korostyliewa „Warszawskij nabat” w Teatrze Młodego Widza w Moskwie]. — *Widnokrąg* 1966 nr 51. — N. ATAROW: Refleksje nad twórczością J. Korczaka. Skróty pracy. Tłum. z ros. E. Frydman. *Problemy Opiekunczo-Wychow.* 1967 nr 5 s. 45-47. — M. CZARTORYSKI: Stary Doktor. *Widnokrąg* dod. *Nowin Rzeszowskich* 1967 nr 32. — A. CZERMIŃSKI. *Głos Koszaliński* 1967 nr 187; też *Trybuna Opolska* 1967 nr 184. — E. FRYDMAN: Sąd koleżeński w systemie J. Korczaka. *Problemy Opiekunczo-Wychow.* 1967 nr 3. — R. GÖNNER. *Blätter des Pestalozzi-Fröbel-Verbandes* (Heidelberg) 1967 nr 6. — R. GÖNNER. *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 1967 nr z 9 sierpnia. — (grt) [H. GRUBERT]: Kamień węgielny pod muzeum J. Korczaka. *Express Wiecz.* 1967 nr 94. — Z. KWIECIŃSKA. *Trybuna Ludu* 1967 nr 220. — I. MERŻAN: J. Korczak odpiera zarzuty. *Nowa Szkoła* 1967 nr 7/8. — M. TEMKIN: Książki i artykuły o J. Korczaku. *Nowa Szkoła* 1967 nr 7/8. — J. WOŁOWSKI: Człowiek. *Życie Warszawy* 1967 nr 188. — M. WRÓBLEWSKI. *Zwierciadło* 1967 nr 34. — J. ŻEBROWSKI. *Głos Wybrzeża* 1967 nr 227. — *Głos Nauczycielski* 1967 nr 17. — *Głos Olsztyński* 1967 nr 222. — L. KASSIL. *Dietskaja literatura* (Moskwa) 1968 nr 8. — W. SMIRNOWA: J. Korczak, stary doktor iz Warszawy. W książce: *Krugi i sud'by*. Moskwa 1968. — *Parade* 1968 nr z 24 listopada; przedr. *Stolica* 1968 nr 20. — Trzy etiudy ku czci Korczaka. *Dzien. Pol. i Dzien. Żołnierza* (Londyn) 1969 nr 31.
- Dzieci ulicy. T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1902 nr 40.
- Dziecko salonu. H. ADLER. *Naprzód* 1907 nr 61. — J. DĄBROWSKI: Nowe powieści. *Krytyka* 1907 z. 5 s. 441-443. — Eug. Zr. *Kur. Lw.* 1907 nr 453. — J. A. HERTZ. *Kultura* 1907 t. 1 s. 237-241. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* 1907 nr 4 dod. *Ludzkości* 1907 nr 80. — L. *Nasz Kraj* 1907 s. 876. — Z. A. *Kur. Warsz.* 1907 nr 47. — *Mysł Niepodległa* 1907 nr 21. — A. H. Z. *Słowo Pol.* 1909 nr 271.
- Koszalki — opalki. A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1906 s. 279-280. — BEHRA [B. HERTZ]. *Krytyka* 1906 z. 8-9 s. 211-212. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1906 nr 167. — T. K. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1907 s. 176. — a. s. [A. SCHRÖDER]. *Nasz Kraj* 1907 nr 11. — Mm. *Spoleczeństwo* 1910 nr 31. — W. *Izraelita* 1910 nr 16.

Moški, Joski i Srule. C. *Izraelita* 1910 nr 3. — C. NIEWIADOMSKA. *Książka* 1910 s. 161. — P. BUDRYK. *Książka i Kultura* 1947 nr 3.

Józki, Jaški i Franki. KOSODRZEWINA. *Bluszcz* 1909 nr 43 (spr. z odczytu). — J. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1910 nr 579. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 21. — P. BUDRYK. *Książka i Kultura* 1947 nr 3.

Sława. J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1912 nr 586. — *Izraelita* 1912 nr 51. — *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 51. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1913 nr 169. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Słowo* 1913 nr 99.

Bobo. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1914 nr 173. — OTTO. *Prawda* 1914 nr 10. — W. RZYMOWSKI. *Poeci drobnych istnień.* *Prawda* 1914 nr 15.

Jak kochać dziecko. *Robotnik* 1918 nr 368. — E. CZEKAŁSKI. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1919 nr 2. — Z. KORCZYŃSKA. *Przegl. Powsz.* 1919 t. 143/144 s. 63-65. — W. K. *Dzien. Poz.* 1920 nr 255. — H. S. *Przegl. Powsz.* 1950 t. 229 s. 364-365.

Sam na sam z Bogiem. S. KOLAKOWSKI. *Przegl. Warsz.* 1922 t. 1 s. 385. — H. ZAHORSKA. *Przegl. Powsz.* 1922 t. 153/154.

Król Maciuś Pierwszy. *Kultura Rob.* 1922 nr 21. — A. GRUSZECKA. *Przegl. Warsz.* 1923 nr 21. — A. ZAGÓRSKI. *Kur. Por.* 1923 nr 89. — Z. SZMYDTOWA. *Bluszcz* 1925 nr 9. — W. SĄDKOWSKI. *Życie Warszawy* 1956 nr 19. — A. WOLSKA. *Szukam Króla Maciusia. Kobieta i Życie* 1956 nr 18. — J. K. KOPEĆ. *Wieczór Wybrzeża* 1957 nr 123; *Express Wiecz.* 1957 nr 172; esbe [S. BĄDKOWSKA]. *Radio i Telewizja* 1958 nr 21; L. BUKOWIECKI. *Ilustr. Kur. Pol.* 1958 nr 77; J. CZARNECKI. *Za i Przeciw* 1958 nr 16; A. JACKIEWICZ. *Trybuna Ludu* 1958 nr 103; S. JANICKI. *Film* 1958 nr 15; K. KULICZKOWSKA. *Trybuna Lit.* 1958 nr 25; K. LEBIEDŹ. *Ekran* 1958 nr 16; J. PLAŻEWSKI. *Przegl. Kult.* 1958 nr 20; J. J. S. [J. J. SZCZEPAŃSKI]. *Tyg. Powsz.* 1958 nr 20; K. T. TOEPLITZ. *Świat* 1958 nr 16; J. VAULIN. *Film* 1958 nr 18; Z. WAWRZYŃSKI. *Kur. Pol.* 1958 nr 84; W. WERTENSTEIN. *Teatr i Film* 1958 nr 7; A. WOJCIECHOWSKI. *Wiadomości* (Londyn) 1958 nr 29/30; B. WOJDOWSKI. *Sztandar Młodych* 1958 nr 56;

J. K. ZAWISTOWSKI. *Kierunki* 1958 nr 18 [rec. filmowe]. — W. LEOPOLD. *Twórczość* 1958 nr 7. — (Vic). [W. GRALEWSKI]. *Kamena* 1960 nr 7.

Król Maciuś na wyspie bezludnej. W. LEOPOLD. *Twórczość* 1958 nr 7.

Bankructwo małego Dżeka. C. BAŃKOWSKA. *Robotnik* 1924 nr 201. — A. GRUSZECKA. *Przegl. Warsz.* 1924 nr 39. — J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1924 nr 165. — S. NAPIERSKI [S. EIGER]. *Wiad. Lit.* 1924 nr 29. — H. BAZAREWSKA. *Nowa Kultura* 1960 nr 31.

Kiedy znów będę mały. J. STYCZ [H. NAGLEROWA]. *Echo Warsz.* 1925 nr 345. — M. DĄBROWSKA. *Za kulisami dzieciństwa.* *Wiad. Lit.* 1926 nr 14. — A. SZEREROWA. *Robotnik* 1926 nr 56. — *Kur. Lit.-Nauk.* 1926 nr 2 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — (I. C.) [I. CHMIELEŃSKA]. *Oczami J. Korczaka. Kobieta i Życie* 1956 nr 30. — A. TARSKA. *Echo Kr.* 1962 nr 53. — S. PALU. *Padom'ju Jaunatne* 1967 nr z 21 kwietnia. — A. SMAGAR. *Karogs* (Ryga) 1967 nr 8.

Prawo dziecka do szacunku. *Przegl. Powsz.* 1950 t. 229 s. 364-365.

Prawidła życia. S. SZUCHOWA. *Kobieta Współcz.* 1931 nr 2.

Senat szaleńców. J. APPEŃSZLAK. *Scena polska. Nasz Przegl.* 1931 nr 272. — T. BOY-ZELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 278; przedr. w książce: *Okno na życie. W-wa [1933].* Wyd. nast. w: *Pisma. T. 24. W-wa 1966.* — W. BRUMER. *Kur. Pol.* 1931 nr 275. — K. HUSARSKI. *Polska Zbrojna* 1931 nr 271. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1931 nr 347. — J. K. *Gaz. Warsz.* 1931 nr 306. — M. R. [M. RULIKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1931 nr 42. — J. WOŁOŻYŃSKI. *Gaz. Pol.* 1931 nr 270. — *ABC* 1931 nr 295. — *Kur. Pol.* 1931 nr 271. — *Świat* 1931 nr 41. — *Wiad. Lit.* 1931 nr 41. — *Listy z Teatru* 1948 nr 24.

Kajtuś czarodziej. J. KOTT. *Pion* 1935 nr 52. — R. LISKOWACKI. *Głos Szczeciński* 1963 nr 120. — M. M. [M. MISIŃNY]. *Głos Szczeciński* 1963 nr 97.

Uparty chłopiec. B. DUDZIŃSKI. *Robotnik* 1938 nr 141. — *Epoka* 1938 nr 16. — H. SKROBISZEWSKA. *Nowe Książki* 1960 nr 21.

Pedagogika żartobliwa. A. S. [A. SANDAUER]. *Nowy Dzień*. 1939 nr 144. — (t. s.) [T. SINKO]: Pedagog waka-cyjny. *Ilustr. Kur. Codz.* 1939 nr 198.

Wydania zbiorowe

Wybór pism pedagogicz-nych. (n). [S. NOWACZYK]. *Życie Szko-ły* 1957 nr 9. — Z. WOŹNICKA. *Orka* 1957 nr 13. — M. LEJA. *Walka Młodych* 1958 nr 45. — W. LEOPOLD. *Twórczość* 1958 nr 7. — B. SIDORCZUK. *Trybuna Mazo-wiecka* 1958 nr 266. — S. WYGODZKI. *Sprawy i Ludzie* 1958 nr 48. — I. MER-ŻAN. *Nowe Drogi* 1959 nr 2.

Wybór pism. M. JAKUBOWSKI. *No-we Książki* 1958 nr 9. — W. LEOPOLD. *Twórczość* 1958 nr 7.

Recenzje wyborów pism w przekładach

Kogda ja snowa stanu ma-leńkim. L. KASSIL. *Inostrannaja li-tieratura* (Moskwa) 1961 nr 6. — K. TROSKINA. *Uczitielskaja gazeta* 1962 nr z 3 lipca. — J. SENCZUROW. *Siemja i szkoła* 1964 nr 11.

KOROTYŃSKI WŁADYSŁAW (1866—1924)

Pseud. i krypt.: BORZYWOJOWICZ Ł.; BORZYWOJOWICZ ŁADZISŁAW; Ł. BORZYWOJOWICZ; ŁADZISŁAW BORZYWOJOWICZ; RAJNOLD WŁ.; RAJNOLD WŁADYSŁAW; WŁ.; WŁ. K.; WŁ. KOR.; WŁ. R. K.; WŁAD. RAJNOLD; WŁADYSŁAW RAJNOLD.

Publicysta i historyk.

Ur. w 1866 w Wilnie. Syn Wincentego, dziennikarza, i Stanisławy z Jakubowiczów. Braćmi jego byli: Ludwik Stanisław (ur. 1860), Bruno Wincenty (ur. 1873), również dziennikarze. Kształcił się w I Gimnazjum, a następnie na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1884 do 1892 pracował w redakcji *Gazety Warszawskiej*, następnie w *Tygodniku Ilustrowanym*, *Kurierze Codziennym*, który przez pewien czas redagował, w *Kurierze Warszawskim* — jego redaktorem był w 1899-1903. Ożeniony był z Wandą Grot-Bęczkowską, powieściopisarką. Był członkiem Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Pol-skich w Warszawie. Zmarł 16 czerwca 1924 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Jak pisać po polsku, czyli stylistyka języka polskiego. W-wa 1889.

2. Panteon polski wiedzy i sztuki. Ży-ciorysy znakomitych Polaków XII-XVI w. W-wa 1898.

3. Dawne rady miejskie i powiatowe. W-wa 1906.

4. Losy szkolnictwa w Królestwie Pol-skim. W-wa 1906.

5. Rady stanu w Polsce. *Sfinks* 1917 nr 2/3 s. 13-41. Współwyd. z: F. Ochimowski: Rada stanu na zachodzie Europy i w Rosji. [W-wa] 1917.

Artykuły zamieszczał w czasopismach: *Biesiada Lit.* (1914, 1916), *Dzień. Chica-goski* (1912), *Dzień. dla Wszystkich* (1884), *Dzień. Poz.* (1916, 1918), *Gaz. Warsz.* (1884-1892), *Kłosa* (1884), *Kraj* (1888, 1891, 1894-1895, 1902), *Kur. Codz.* (1892-1893), *Kur. Lit.* (1906-1907, 1912), *Kur. Niedzielnny* (1897), *Kur. Warsz.* (1897-1924; tu stała rubr. pt. Z raptu-

larza. 1897-1899), *Naród Pol.* (Chicago 1905-1906), *Nowiny* (1913), *Sfinks* (1917), *Świat* (1915), *Tyg. Ilustr.* (1888-1889, 1891-1893, 1895, 1907-1909), *Tyg. Powsz.* (1885), *Wędrowiec* (1896, 1902, 1904-1905), *Wiek* (1895, 1897), *Zgoda* (Chicago 1903), *Ziemia* (1910), *Złoty Róg* (1912).

Oraz w książkach zbiorowych: *Kalen-darz „Wiek” ilustr.* W-wa 1898, *Kalen-darzyk polit.-hist. miasta stołecznego War-szawy na r. 1916*. W-wa 1916; też na r. 1917. W-wa 1917, *Słownik geogr. Kró-lestwa Pol. i innych krajów słowiańskich*. T. 13 (1893), *Wielka enc. powsz. ilustr.* Ponadto przedmowy do: A. Jarzębski: Gościnnie albo krótkie opisanie Warszawy 1643 r. W-wa 1909, K. Libelt: O miłości ojczyzny. W-wa [1907] *Tania Bibl. dla Wszystkich* 1, A. Magier: Obraz Warszawy na schyłku XVIII i początku XIX w. *Wędrowiec* 1904, M. Wiszniewski: Pa-miątka po dobrym ojcu. Wyd. nowe. W-wa 1897, R. Zmorski: Wybór poezji. W-wa 1919 *Bibl. Uniw. Lud. i Młodzieży Szkolnej* 209.

Prace edytorskie

1. Syrokomla o sobie. Przepisał i objaśnił... W-wa 1896.

2. W. Syrokomla [L. Kondratowicz]: Podróż swojaka po swojszczyźnie. Z rękopisu ogł... W-wa 1914.

3. I. Krasicki: Powieść o narożnej kamienicy i wybrane wiersze patriotyczne. Wstępem poprzedził... W-wa 1918.

4. Pieśń dożynkowa z Trockiego zapisana przez...

Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 62 v. VIII.

Ponadto należał do komitetu red. wydawnictwa *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX*. T. 1-2. W-wa 1901-1903.

Listy i materiały

1. Do różnych osób 61 listów i brulionów listów z 1878-1924. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7276.

2. Do L. S. Korotyńskiego 73 listy z 1884-1919 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7337.

3. Do E. Jachowicza z 1887. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 128.

4. Do E. Jachowicza z 1889. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5780.

5. Do K. Hoffmana z 1891. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 166.

6. Do Z. Wolskiego 7 listów z 1892-1901 i b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

7. Do B. W. Korotyńskiego 133 listy z 1892-1924 i b. d. oraz list do A. Romuszki. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7284.

8. Do F. Hoesicka z 1899. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7264.

9. Do A. Sygietyńskiego z 1900. Rkps Ossol. sygn. 12815/II.

10. Do M. Offmańskiego z 1901. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2734.

11. Do A. Brzostowskiego 2 listy z 1902. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.

12. Do L. z Jordanów Wieruszko-Kowalskiej z 1903. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5768.

13. Do W. z Kowalczyków Korotyńskiej 6 listów z 1910-1922. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7284.

14. Do T. Wierzbowskiego. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 29.

15. Od różnych osób 69 listów z 1884-1923. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7276.

16. Od S. Przybyszewskiego 2 listy z 1902. Rkps IS PAN. Ogl. S. Helsztyński: *Meteory Młodej Polski*. Kr. 1969 s. 268-271.

17. Od K. Tetmajera z 1903. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2674.

18. Od H. Łopacińskiego z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7276.

19. Od W. Reymonta list ogł. Z. Konarzewski. *Czas* 1935 nr 334.

20. Różne papiery osobiste — m. in. dokumenty, legitymacje szkolne, materiały bio- i bibliograficzne. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7275.

21. Notaty i zbiór wycinków prac publikowanych. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7278.

22. Notatki dotyczące dziejów Warszawy. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7279.

23. Zbiór artykułów publicystycznych. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5768.

OPRACOWANIA

K. KORWIN-PIOTROWSKI: Prasa polska na przełomie dwóch stuleci. Szkice i sylwetki. *Tyg. Pol.* 1900 nr 43-52. — H. GALLE. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 39-40 (1905-1907). — *Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905*. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — S. HERBST. *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968).

(Nekrologi:) *Gaz. Por.* 1924 nr 165; *Gaz. Warsz.* 1924 nr 164; *Kur. Warsz.* 1924 nr 170.

Jak pisać po polsku. *Kłosa* 1889 nr 1273. — LUBICZ RAFAŁ [H. ŁOPACIŃSKI]. *Życie* 1890 nr 42. — L. W. SZCZERBOWICZ. *Bibl. Warsz.* 1890 t. 3 s. 448-454. — *Świat* 1891 nr 6. — W. S. P. *Przegl. Powsz.* 1891 t. 29 s. 108-114.

Syrokomla o sobie [edyt.]. JAN B. *Kur. Codz.* 1895 nr 346. — W. M. KOZŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1895 nr 282. — Z. *Głos* 1895 nr 8. — L. M. DZIAMA. *Przegl. Powsz.* 1896 t. 51 s. 111-112. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1896 nr z grudnia. — *Ateneum* 1896 t. 2 s. 194-196. — S. W. *Przegl. Pol.* 1897 t. 23 s. 324.

Dawne rady miejskie i powiatowe. hg [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 15 s. 280. — St. Gr. *Bluszcz* 1906 nr 20.

Losy szkolnictwa w Królestwie Polskim. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1906 s. 113.

K. Libelt: O miłości ojczyzny [edyt.]. W. HAHN. *Książka* 1908 s. 94.

A. Jarzębski: Gościniec [edyt.]. A. BRÜCKNER. *Książka* 1909 s. 237-238.

Rady stanu w Polsce. T. WIERZBOWSKI. *Przeł. Nar.* 1919 nr 5.

ORZENIOWSKI JÓZEF (1863–1921)

Krypt.: R.

Edytor, historyk, bibliotekarz.

Ur. 1 października 1863 w Puławach, w rodzinie inteligenckiej o tradycjach literackich. Syn Władysława, inżyniera, i Kazimierzy z Winklerów, był wnukiem pisarza, Józefa Korzeniowskiego. Wraz z rodzicami przebywał na zesłaniu w Orenburgu. Do gimnazjum uczęszczał w 1875-1880 w Dreźnie i w 1880-1882 w Krakowie. Studiował historię na Uniwersytecie Jagiellońskim, w 1886 uzyskał doktorat. W 1886-1888 przebywał jako członek polskiej ekspedycji naukowej w Rzymie. Po powrocie do Krakowa katalogował rękopisy biblioteki Czartoryskich. W latach 1888-1892 pełnił funkcję sekretarza komitetu wydawniczego przy Komisji Literackiej Akademii Umiejętności, wydawał serię *Biblioteka Pisarzy Polskich*. Brał udział w polskiej ekspedycji naukowej na Węgry, wyjeżdżał także na poszukiwania naukowe do Konstantynopola. W 1890-1891 był asystentem seminarium historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1891-1892 rejestrował w Petersburgu zbiory Załuskich i prowadził poszukiwania naukowe, przebywał również przez pewien czas w Szwecji. W latach 1893-1896 z ramienia Akademii Umiejętności był kierownikiem Stacji Naukowej Biblioteki Polskiej w Paryżu. Od 1896 do 1905 pracował w bibliotece uniwersyteckiej we Lwowie i od 1899 w bibliotece Baworowskich. W 1898 redagował *Kwartalnik Historyczny*. Ożeniony był z Anielą z Oświecimskich. Od 1905 do 1919 pracował na stanowisku kustosa w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie. Był członkiem korespondentem Akademii Umiejętności w Krakowie, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa oraz Centralnej Komisji dla Zabytków Sztuki w Wiedniu. W 1919 przeniósł się do Warszawy, gdzie pełnił funkcję naczelnika wydziału bibliotek państwowych w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Pod koniec 1920 wyjechał do Rygi w sprawie rewindykacji zbiorów bibliotecznych. Zmarł w Rydze 28 lutego 1921.

TWÓRCZOŚĆ

1. *Catalogus codicum manuscriptorum Musei Principum Czartoryski Cracoviensis*. T. 1 z. 1-4. Kr. 1887-1893.

2. O autorach żywotu Piotra Kmity i opisu wojny kokoszej. *Pam. Wydz. Filol. i Hist.-Filoz.* AU t. 6 (1887) i odb.

Rozprawa doktorska.

3. Notatki z wystawy watykańskiej. *Przeł. Pol.* 1888 t. 88 s. 496-522 i odb.

4. *Analecta Romana, quae historiam Poloniae saec. XVI illustrant ex archivis et bibliothecis excerpta*. Kr. 1889-1894 *Scriptores Rerum Polonicarum* t. 15.

Tytuł okładowy: *Analecta rzymskie*. Zawiera poz. 5 i Prace edyt. poz. 4, 6, 7, 8, 11, 12, 15.

Streszcz. w języku franc.: *Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie* 1894 s. 216-226.

5. *Catalogus actorum et documentorum res gestas Poloniae illustrantium, quae ex codicibus manu scriptis in tabulariis et bibliothecis Italicis servatis expeditionis Romanae cura 1886-1888 deprompta sunt*. *Scriptores Rerum Polonicarum* t. 15 (1889-1894) i odb. Kr. 1889.

Streszcz. w języku franc.: *Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie* 1890 s. 151-155.

6. *Zapiski z rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej i innych bibliotek petersburskich*. Sprawozdanie z podróży naukowych odbytych w 1891-1892 i w 1907 r. *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* t. 11 (1910).

Rozprawy naukowe i artykuły ogłaszał w czasopismach: *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* (1910), *Arch. Komisji Hist. AU* (1889), *Ateneum, Czas* (1908), *Eos* (1897), *Historische Jahrbücher, Kraj* (1886), *Kronika Rodz.* (1891), *Kwart. Hist.* (1887-1888, 1890-1891, 1893, 1897), *Pam. Wydz. Filol. i Hist.-Filoz. AU* (1887), *Przegl. Pol.* (1888), *Revue d'Histoire Diplomatique* (1895), *Roczn. Filarecki* (1886), *Rok Pol.* (1919), *Scriptores Rerum Polonicarum* (1889-1894), *Spr. Komisji do Badań Historii Sztuki* (1889).
 Ponadto: *Pam. III Zjazdu historyków pol.* Kr. 1900.

Prace edytorskie

1. Nieznane polskie i łacińskie wiersze politycznej treści 1548-1551. *Roczn. Filarecki* 1886 s. 575-610 i odb.

2. S. Miński: Sposób odprawowania poselstwa z obediencją od Króla Jego Miłości do Rzymu. *Arch. Komisji Hist. AU* t. 5 (1889) *Scriptores Rerum Polonicarum* t. 13 i odb.

3. Wyprawa królowej Katarzyny. *Spr. Komisji do Badań Historii Sztuki AU* t. 4 (1889) i odb.

4. Excerpta ex libris manu scriptis archivi consistolaris Romani 1409-1590, expeditionis Romanae cura a. 1887 collecta. *Scriptores Rerum Polonicarum* t. 15 (1889-1894) i odb. Kr. 1890.

5. Rozmowa Polaka z Litwinem 1564. Kr. 1890 *Bibl. Pisarzów Pol.* 11.

6. P. A. Giovannini: Relazione di Polonia 1565. *Scriptores Rerum Polonicarum* t. 15 (1889-1894) i odb. Kr. 1891.

7. A. M. Graziani: Informatio de rebus Poloniae ad Henricum regem 1574. *Scriptores Rerum Polonicarum* t. 15 (1889-1894) i odb. Kr. 1891.

8. Informatio de rebus oeconomicis Poloniae 1583. *Scriptores Rerum Polonicarum* t. 15 (1889-1894) i odb. Kr. 1891.

9. Orichoviana. Opera inedita et epistulae Stanisłai Orzechowski 1543-1566. T. 1. Kr. 1891 *Bibl. Pisarzów Pol.* 19. Zob. też poz. 10.

10. Vita Stanisłai Orichovii, gente Rutheni, natione Poloni, ad Joannem Franciscum Commendonum a. 1564 scripta. Ogl. w: *Orichoviana...* zob. poz. 9 i odb. Kr. 1891.

11. Polonici regni cum adiunctis provinciis descriptio. *Scriptores Rerum Po-*

lonicarum t. 15 (1889-1894) i odb. Kr. 1891.

12. B. Wapowski: De bello a Sigismundo I, Rege Poloniae, contra Moscos a. 1508. *Scriptores Rerum Polonicarum* t. 15 (1889-1894) i odb. Kr. 1891.

13. S. Grabowiecki: Rymy duchowne 1590. Kr. 1893 *Bibl. Pisarzów Pol.* 26.

14. Modlitewnik Warneńczyka. Oprac. 1894. Wyd. przy edycji: Modlitewnik Władysława Warneńczyka. Z uwzględnieniem zapisów J. Korzeniowskiego oprac. L. Bernacki, R. Ganszyniec i W. Podlacha. Lw. 1928.

15. H. Spannocchius: Relazione delle cose di Polonia intorno alla religione 1586. *Scriptores Rerum Polonicarum* t. 15 (1889-1894) i odb. Kr. 1894.

16. Souvenirs du Prince Stanislas Poniatowski. *Revue d'Histoire Diplomatique* i nadb. Paryż 1895.

17. Martini Cromeri ad Romulum Amasaem epistolae. 1537-1550. *Eos* 1897 i odb. Lw. 1897.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego 4 listy z 1882-1887 i b. d. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6510 IV.

2. Do W. Przyborowskiego z 1884. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6994 III.

3. Do W. Kętrzyńskiego 16 listów z 1885-1903. Rkps Ossol. sygn. 6214/II.

4. Do T. Wierzbowskiego 4 listy z 1888-1889, 1896, 1911. Rkps *Bibl. PAN* w Kr. sygn. 1881 t. 9-10, 16, 31.

4a. Do S. Krzyżanowskiego 4 listy z 1889-1913. Rkps *Bibl. Jagiel.* akc. 110/70.

5. Do red. *Kwart. Hist.* 2 listy z 1891. Rkps *Bibl. Nar.* sygn. 2808.

6. Do L. Gumplowicza w imieniu red. *Kwart. Hist.* 2 listy z 1891. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6444 III.

7. Do J. Łosia 12 listów z 1892-1908. Rkps *Bibl. PAN* w Kr. sygn. 2285 t. 2.

8. Do B. Czarnika z 1893. Rkps Ossol. sygn. 6322/II.

9. Do O. Balzera 11 listów z 1894-1912. Rkps Ossol. sygn. 7676/II.

10. Do nieznanego adresata z 1896. Rkps *Bibl. Nar.* sygn. 2926.

10a. Do Z. Celichowskiego 3 listy z 1901-1907. Rkps *Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk* sygn. 808.

11. Do L. Bernackiego 6 listów z 1905-1920. Rkps Ossol. sygn. 7039/II.
12. Do T. Smoleńskiego z 1907. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7417 III.
13. Do A. Jelskiego z 1909. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6039 IV.
14. Do S. Tomkowicza z 1909. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1984.
15. Do Z. Przesmyckiego 6 listów z 1911-1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6319.
16. Podpis na liście J. Pagaczewskiego do A. Czołowskiego z 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2783.
17. Do Z. Rabskiej z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2725.
18. Do B. Wysłoucha z 1917. Rkps Ossol. sygn. 7179/II.
19. Do S. Dembego z 1920. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2737.
20. Do J. Baudouin de Courtenay w imieniu red. *Kwart. Hist.* 3 listy. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5748.
21. Do barona Taube b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2800₁₁.
22. Do dr Westrin b. d. Rkps jw.
23. Od T. Wierzbowskiego z 1888. Rkps. Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 9.
- 23a. Od J. Bołoz-Antoniewicz 82 listy z 1889-1900 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7351.
24. Od Z. Glogera z 1909. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6039 IV.
25. Od A. Jelskiego 3 listy z 1909. Rkps jw.
26. Od Z. Sarneckiego z 1916. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6718 III.
27. Wyciągi i odpisy rękopisów oraz druków. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6877 III.
28. Materiały w posiadaniu córki J. Korzeniowskiego, Marii Elżbiety Bylińskiej oraz w Arch. Uniw. Jagiel.
118. — *Tyg. Ilustr.* 1905 t. 1 s. 265-266. — A. G. [A. GOLDBERG]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 39-40 (1905-1907).
(Nekrologi:) F. PAPÉE. *Kwart. Hist.* 1920 s. 203-204; Al. K. *Świat* 1921 nr 8; S. DEMBY: Śp. dr J. Korzeniowski. *Kur. Warsz.* 1921 nr 65; Śp. dr J. Korzeniowski. *Tyg. Ilustr.* 1921 nr 16 s. 254.
- J. HULEWICZ: Akademia Umiejętności w Krakowie 1873-1918. Zarys dziejów. Wr. 1958. — D. REDEROWA: Ze studiów nad kontaktami Akademii Umiejętności z nauką obcą. Ekspedycja rzymska 1886-1918. *Roczn. Bibl. PAN w Kr. R.* 4 (1958). — S. KONARSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968-1969).
- Catalogus codicum... J. POLKOWSKI. *Przegl. Powsz.* 1887 t. 1 s. 265-268. — R. M. PERLBACH. *Zentralblatt für Bibliothekswesen* t. 7 (1891).
- O autorach żywotu Piotra Kmity i opisu wojny kokoszej. *Przegl. Pol.* 1887 t. 86 s. 358-360. — L. FINKEL. *Kwart. Hist.* 1888 s. 420-422. — X. I. F. *Przegl. Powsz.* 1888 t. 2 s. 398-400.
- Catalogus actorum... L. FINKEL. *Kwart. Hist.* 1891 s. 156-158.
- Zapiski z rękopisów... F. K. [F. KONECZNY]. *Świat Słowiański* 1910 t. 2 s. 202-205. — A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 10 (1911) s. 573-582, 584-588.
- Recenzje prac edytorskich
- Wyprawa królowej Katarzyny. SIGMA. *Kwart. Hist.* 1889 s. 726-727.
- Excerpta ex libris... L. FINKEL. *Kwart. Hist.* 1891 s. 158-160.
- P. A. Giovannini: Relazione... W. CZERMAK. *Gaz. Lw.* 1891 nr 168-171.
- Orichoviana. A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1892 s. 834-836. — ks. K. C. [K. CZAYKOWSKI?]. *Przegl. Powsz.* 1892 t. 4 s. 416-417. — A. A. Kr. [A. A. KRYŃSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 22.
- Vita Stanislai Orichovii... S. T. *Przegl. Pol.* 1891 t. 102 s. 376-379. — *Deutscher Merkur* 1895 nr 1.
- B. Wapowski: De bello... P. BOSTEL. *Kwart. Hist.* 1893 s. 145-147.

OPRACOWANIA

J. A. S.: Lwów. P. J. Korzeniowski. *Głos* 1897 nr 42. — Nowy dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 2 s. 398. — *Czas* 1905 nr 74. — K. Estreicher i jego następca dr J. Korzeniowski. *Gaz. Lw.* 1905 nr 76. — Bibliotekarze polscy. Estreicher — Korzeniowski. *Słowo* 1905 nr

S. Grabowiecki: Rymy duchowne. A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1894 s. 486-487. t. 2 s. 138. — *Gaz. Lw.* 1895 nr 187. — *Gaz. Nar.* 1895 nr 279. — *Kraj* 1895 nr 33.

Souvenirs du Prince... A. Martini Cromeri... L. FINKEL. DOBROWOLSKI: Pamiętniki Stanisława ks. Poniatowskiego. *Tyg. Ilustr.* 1895 *Kwart. Hist.* 1898 s. 119-121.

KOSIAKIEWICZ WINCENTY (1863–1918)

Pseud. i krypt.: A. P.; A. PAWŁOWSKI; ADAM WIERZYNEK; ALB. PAWŁOWSKI; ALBIN PAWŁOWSKI; B. MŁODYWUŁ; DR VOKS; ED. BIAŁY; FRANCISZEK SKROBAŃSKI; GR.; GROS; K-z; KALS; KOS.; KOSJAK WINCENTY; MŁODYWUŁ; PERIPL; PRZYGDNY; SŁOWNY; STABILIS; VARS; VARSOVIENSIS; VINCENT KOSYAK; VOKS; W.; WK; W.K., WK; W. K.; W. K.-cz.; W. K-z.; W. KO.; W. KOS.; W. KOSIAK.; W. KOSIAK...; WALENTY; WICEK Z WARSZAWY; WIN. KOS.; WUK.

Dramato- i powieściopisarz, nowelista, poeta, krytyk literacki, publicysta.

Ur. 21 stycznia 1863 (wg niektórych źródeł w 1860) w Warszawie w niezamożnej rodzinie mieszczańskiej, syn rewirowego. Kształcił się początkowo w III gimnazjum miejskim, potem w szkole technicznej. Od 1878 pracował w okolicach Miechowa jako technik (dozorca tunelu?) przy budującej się wówczas „Drozdzie Żelaznej Iwanogrodzko-Dąbrowskiej”, tj. linii kolejowej Dęblin — Dąbrowa Górnicza. Jesienią 1889 przybył do Warszawy. W 1890-1893 przebywał za granicą. Zwiedził Konstantynopol, Ateny, Rzym, Londyn. Słuchał wykładów na uniwersytetach w Genewie i Paryżu. W 1895-1897 ponownie przebywał w Paryżu jako korespondent petersburskiego *Kraju*. Po powrocie zamieszkał w Warszawie, następnie w Milanówku pod Warszawą. Pracował nadal w warszawskiej redakcji *Kraju*, był redaktorem *Kuriera Polskiego* oraz dyrektorem założonej przez siebie Szkoły Dziennikarskiej. W 1913-1915 redagował wydawnictwo seryjne *Biblioteka Konserwatysty*. W 1918 pełnił funkcję starszego referenta w tzw. ministerium ochrony pracy. Był członkiem Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich, a w 1918 jego wiceprezesa. Zmarł 16 listopada 1918 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Biboszewski. Żart sceniczny w 1 odsłonie. Wyst. Łódź 24 maja 1885. Nie druk.

2. Jerzy. Dramat w 5 aktach. Powst. przed 1886. Nie druk.

Wysłany w 1886 na konkurs dramatyczny im. W. Bogusławskiego.

2a. Jedna chwila. Komedia w 1 akcie. Powst. 1886. Nie druk.

3. Janek. Powieść. *Gaz. Pol.* 1888 nr 27-67; *Gaz. Nar.* 1888 nr 118-171. Wyd. osob. W-wa 1888.

4. Nasz mały. *Gaz. Pol.* 1888 nr 65-176 (pt. Nasz mały. Nowela). Wyd. osob. W-wa 1888. Wyd. nast.: W-wa 1902; wyd. 3 W-wa 1908; wyd. 4 W-wa 1925 *Bibl. Domu Pol.* R. 1 t. 4.

Przekład ros.: *Birżetcyja wiadomosti* 1894.

5. Widmo. Nowele. Kr. 1889.

Zawartość: Widmo. (*Gaz. Pol.* 1887 nr 71. Zob. też Wyd. zbior.); Środa. (Zob. też Wyd. zbior.); Zakopane pieniądze. (*Dzien. Pol.* 1888 nr 233-234; *Gaz. Nar.* 1888 nr 181; *Kur. Codz.* 1888 nr 13); Z dzienniczka kobiety. (*Gaz. Pol.* 1886 nr 288. Debiut literacki); Własną pracą. (Zob. też Wyd. zbior.); Pietrek. (*Gaz. Pol.* 1887 nr 103-104); Bembo. (*Gaz. Nar.* 1887 nr 158, 160; *Gaz. Pol.* 1887 nr 73-74. Zob. też Wyd. zbior.); Literatura mojej żony. (*Gaz. Pol.* 1886 nr 291; *Gaz. Nar.* 1888 nr 297. Zob. też poz. 27); Mama Crétien. (*Gaz. Pol.* 1886 nr 290. Zob. też Wyd. zbior.); Powołanie. (*Gaz. Pol.* 1888 nr 106-107. Zob. też Wyd. zbior.); Ze wspomnień autora dramatycznego. (*Kur. Codz.* 1888 nr 67-68. Zob. też Wyd. zbior.); Bąk. (*Gaz. Nar.* 1887 nr 115-116; *Gaz. Pol.* 1887 nr 72); Niebieska sukmana. (*Gaz. Nar.* 1887 nr 124-125; *Gaz. Pol.* 1887 nr 102).

Przekłady:

Widmo: ros.: W. Ł. [W. Ławrowa]: Iz rasskazow W. Kosiakiewicza. *Russkaja mysl* 1889 nr 11 (pt. Miraży).

Środa: franc.: *L'Aube* (ok. 1897) — ros. W. Ł. [W. Ławrowa]; Iz rasskazow W. Kosiakiewicza. *Russkaja mysl* 1889 nr 11 — serbochorw.: S. Rakošev [P. M. Rakoš]. *Narodna obrana* 1907 nr 220-221; przedr. *Prosvjeta* 1910 s. 652.

Zakopane pieniądze: ros.: W. Ł. [W. Ławrowa]; Iz rasskazow W. Kosiakiewicza. *Russkaja mysl* 1889 nr 11 (pt. Kład) — serbochorw.: S. Rakošev [P. M. Rakoš]. *Narodna obrana* 1907 nr 203-205; przedr. *Prosvjeta* 1910 s. 143; przedr. *Narodna obrana* 1912 nr 233-236.

Własną pracą: serbochorw.: S. Rakošev [P. M. Rakoš]. *Narodna obrana* 1907 nr 208-209; przedr. *Prosvjeta* 1910 s. 210; przedr. *Narodna obrana* 1912 nr 236-238.

Pietrek: serbochorw.: P. M. Rakoš. *Prosvjeta* 1910 s. 788.

Literatura mojej żony: franc.: *La Revue des Revues* 1895 nr z grudnia. — ros.: W. Ł. [W. Ławrowa]; Iz rasskazow W. Kosiakiewicza. *Russkaja mysl* 1889 nr 11; G. Lappo. *Rasskazy i oczerki* 1890 księga 10 s. 183-192.

Niebieska sukmana: ros.: W. Ł. [W. Ławrowa]; Iz rasskazow W. Kosiakiewicza. *Russkaja mysl* 1889 nr 11 — serbochorw.: N. M. Kalendar „Zvonimir” za god 1891 s. 96-102 (pt. Plavi gunjac); N. Manojlović-Rajko. *Javor* 1893 nr 4-5 (pt. Plava sukmana).

6. Druty telegraficzne. W-wa 1890.

Zawartość: Druty telegraficzne. (*Kur. Codz.* 1887 nr 298. Zob. też Wyd. zbior.); Trzecia klasa. (*Gaz. Pol.* 1889 nr 31-32. Zob. też Wyd. zbior.); Sarna. (*Kur. Codz.* 1888 nr 261-263; *Kur. Lw.* 1888 nr 268-271. Zob. też poz. 27); Michałowa. (*Kur. Codz.* 1887 nr 200-201. Zob. też Wyd. zbior.); Pierwszy kwiatek; Samobójstwo. (*Ateneum* 1888 s. 481-489); List. (*Dzien. Pol.* 1889 nr 48; *Gaz. Nar.* 1889 nr 40); Wyrok śmierci. (*Tyg. Ilustr.* 1889 nr 317. Zob. też Wyd. zbior.); Bogaci wujostwo. (*Gaz. Nar.* 1888 nr 291; *Kur. Codz.* 1888 nr 336, 338. Zob. też Wyd. zbior.); Pan sędzia poluje...; „Fräulein”. (*Kur. Codz.* 1887 nr 261-262. Zob. też Wyd. zbior.); „Wujaszek Smok”. (*Gaz. Pol.* 1889 nr 35-36. Zob. też Wyd. zbior.); Ważne przedstawienie. (Zob. też Wyd. zbior.); Eks-aktor. (*Echo Muz. Teatr i Artyst.* 1889 nr 299; *Gaz. Nar.* 1889 nr 293. Zob. też Wyd. zbior.); Mój sąsiad. (*Dzien. Pol.* 1889 nr 362); Za pozwoleniem zwierzchności!!! Tylko dwa przedstawienia!!! (*Tyg. Ilustr.* 1889 nr 337-338. Zob. też Wyd. zbior.); Majowe nabożeństwa. (*Kur. Codz.* 1889 nr 204. Zob. też poz. 27).

Przekłady:

Druty telegraficzne: serbochorw.: A. Pribiciević. *Brankovo kolo* 1903 nr 24.

Trzecia klasa: czes.: K. Ausobský. *Moravská orlice* 1908 nr 136; K. Zápotocký. *Venkov* 1910 nr 50.

Sarna: czes.: Praga 1914.

Pierwszy kwiatek: czes.: K. A. Pisecký. *Moravská orlice* 1908 nr 102 — ros.: Kijewlanin ok. 1894.

List: serbochorw.: V. Gjurin. *Hrvatska domovina* 1896 nr 101.

Wyrok śmierci: czes.: K. A. Pisecký. *Moravská orlice* 1908 nr 102.

Pan sędzia poluje...: serbochorw.: V. Gjurin. *Hrvatska domovina* 1896 nr 175.

Mój sąsiad: czes.: K. Ausobský. *Moravská orlice* 1909 nr 202 — serbochorw.: K. Balicieva. *Brankovo kolo* 1902 nr 2.

7. Komedia do spółki. Krotochwila w 3 aktach. Wyst. W-wa 3 maja 1890. Nie druk.

Współautor: W. Karczewski.

Autograf W. Karczewskiego rkps Ossol. sygn. 12830/I, 12834/III [fragm.]; rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4760.

8. Przy budowie kolei. Powieść. *Gaz. Pol.* 1890 nr 108-261, 266-277. Wyd. osob. W-wa 1891.

9. Trzydzieści morgów. Powieść. W-wa 1890. Wyd. 2 W-wa 1912 (pt. Trzydzieści morgów. Opowiadanie).

Pod pseud.: Wicek z Warszawy. Przeróbka dramatyczna pt. Przekłety dorobek, zob. poz. 15.

10. Gasiorkowski. Powieść. *Gaz. Pol.* 1891 nr 208-257; *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* 1891 nr 279-293, 1892 nr 3-61. Wyd. osob. W-wa 1892. Wyd. nast.: cz. 1-2. W-wa [1912] *Bibl. Dziel Wyborowych* 728-729.

11. Rodzina Łatkowskich. *Gaz. Pol.* 1892 nr 228-257. Wyd. osob. W-wa 1893. Wyd. nast.: W-wa 1926 *Bibl. Dziel Wyborowych* t. 15.

12. W miasteczku. Powieść. *Tyg. Ilustr.* 1892 nr 143-157. Wyd. osob. W-wa 1893.

13. Władek. Powieść. *Gaz. Pol.* 1893 nr 75-145 z przerwami. Wyd. osob. W-wa 1894 [1893].

14. Bawelna. Powieść. *Gaz. Pol.* 1894 nr 4-114 z przerwami (z podtyt. Powieść z życia łódzkiego). Wyd. osob. Petersb. 1895 [1894].

Przekład czes.: B. Prusik. Praga 1909. Wyd. 2 Praga 1916.

15. Przekłety dorobek. Sztuka ludowa w 5 aktach. Wyst. W-wa 1894. Nie druk.

Ilustr. muz.: Z. Noskowski. Jest to przeróbka opowiadania pt. Trzydzieści morgów, zob. poz. 9.

16. Rozpieszczona dziewczyna. Powieść. *Tyg. Mód i Powieści* 1895 nr 15-52. Wyd. osob. W-wa 1896.

17. Plama. Z pamiętników wynalazcy. *Czas* 1896 nr 79 i nn.; *Słowo* 1896 nr 77-127. Wyd. osob. W-wa 1897 [1896].

18. Hanka. Powieść. *Kur. Pol.* 1898 nr 1-24. Wyd. osob. W-wa 1899.

19. Niebezpieczny człowiek. Powieść. *Bibl. Warsz.* 1898 t. 3 s. 459 i nn., t. 4 s. 1, 221, 405; *Czas* 1898 nr 241-297. Wyd. osob. W-wa [1899].

20. Hallali! Powieść. *Gaz. Lw.* 1899 nr 49-130; *Słowo* 1899 nr 16-65. Wyd. osob. W-wa 1899.

Przekład czes.: B. Skalský. České Budějovice 1901.

21. Jej chłopcy. Powieść. *Gaz. Lw.* 1900 nr 227-228; *Słowo* 1900 nr 217-259. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa [1910] *Bibl. Dziel Wyborowych* 624-625.

22. Rick i Rock. Powieść. *Bibl. Warsz.* 1900 t. 1 s. 102, 287, 436, t. 2 s. 31, 233, 428; *Czas* 1900 nr 56-130. Wyd. osob. t. 1-2. W-wa 1900 dod. tyg. *Gaz. Pol.* t. 99-100. Wyd. nast. W-wa 1959 (pt. Rick i Rock).

23. „Jezabel”. *Kur. Teatr.* 1901 nr 5-7.

Dramat.

24. Poezje. W-wa 1901.

Zawartość: m.in. cykl: Comedia dell'arte.

25. Mój wuj się żeni. Rzecz za krótką na powieść. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1905 nr 7-11.

26. Podróżny. Moment dramatyczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 1906. Nie druk.

27. Sarna. — Literatura mojej żony. — Majowe nabożeństwa. W-wa 1907 *Bibl. Univ. Lud.* 60.

Zob. poz.: 5, 6.

28. Z powrotem. Pamiętnik współczesnego człowieka. *Czas* 1907 nr 297-300, 1908 nr 1-109; *Słowo* 1907 nr 341-354, 1908 nr 2-113. Wyd. osob. W-wa 1908. Przekład czes.: R. Korec. Přeboj 1910. Wyd. nast. Olomuniec 1921.

29. Żywe obrazki. W-wa 1908 *Bibl. Dziel Wyborowych* 519.

Zawartość: Jak za dawnych czasów. (*Świat* 1906 nr 1); Sen pana Hufniakiewicza. (*Świat* 1906 nr 7); Idee pana adiunkta; „Oni”. Historia ogromnie współczesna; Dnia jednego. (*Świat* 1906 nr 41 z podtytuł: Obrazek z niedalekiej przeszłości); Życie idzie w kółko. Ze zwierzeń znakomitego człowieka. (*Świat* 1906 nr 18. Zob. też Wyd. zbior.); Doskonały pomysł do dramatu albo powieści. (*Świat* 1906 nr 13. Zob. też Wyd. zbior.); Ciekawa historia o Cornusie, który sprzedał diabłu duszę dlatego tylko, aby posiadać piękną burmistrzankę. Ze starych fascykułów skopiowane. (*Świat* 1906 nr 5. Zob. też Wyd. zbior.); Lutek ma dzień szczęśliwy. (*Świat* 1906 nr 11); W pokoju dziecinnym; Pan profesor filozofii; Pomysł do powieści. Opowiadanie autora.

30. Dzwonnik. Tragedia w 5 aktach. *Kur. Warsz.* 1910 nr 53; *Słowo* 1910 nr 54. Wyd. osob. W-wa 1911.

W 1910 odznaczony 2 nagrodą na III Konkursie *Kuriera Warszawskiego* im. J. Słowackiego.

31. Kobieta nowoczesna. *Ateneum Kapłańskie* 1912 t. 1 s. 135-150. Wyd. osob. Włocławek 1912 *Bibl. Ateneum Kapłańskiego* 9.

Wzgl. jako odczyt.

32. Powrót zza świata. W-wa 1912.

Powieść.

33. Przedmowa do: T. de Wyzewa: Gwalbert, czyli opowiadania młodego człowieka. Przekład K. Woźnickiego. Cz. 1. W-wa [1912].

34. Co demokracja dała Polsce? W-wa 1913 *Bibl. Konserwatysty* 2.

Wzgl. jako odczyt.

35. Idea konserwatywna. Próba doktryny. Wydanie nieostateczne. W-wa 1913 *Bibl. Konserwatysty* 1.

36. Piotruś. Krotoczwila w 1 akcie. Wyst. W-wa 1913. Nie druk.

37. Katolicyzm a konserwatyzm. *Ateneum Kapłańskie* 1914 s. 289-306, 405-422. Wyd. osob. W-wa 1914 *Bibl. Konserwatysty* 4.

38. Mój syn wstępuje do szkoły. Kilka rad dla młodzieży. *Ateneum Kapłańskie* 1914 z. 2; *Słowo* 1914 nr 38 (pt. Mój syn wstępuje do szkoły). Wyd. osob. Poz. 1914.

39. Do duchowieństwa polskiego. Głos katolika. Piotrków [1917].

40. Prasa jako organ życia publicznego. Trzy wykłady wypowiedziane 25, 26 i 27 stycznia 1917 na niższych kursach administracyjnych. W-wa 1917.

41. Historia Polski porozbiorowej na tle ruchu światowego. Fakty-daty-sądy. 1795-1917. W-wa 1917.

42. Szkoła dziennikarska. W-wa 1917.

43. Dwie wstążki. Obrazek sceniczny w 1 odsonie. Nie druk.

Rękopisy drobnych utworów: Opowiadanie pt. W pułku. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 7892 IV; Biedna. Utwór białym wierszem. Rkps *Bibl. Nar.* sygn. 5450; Rękopisy utworów ogł. w *Życiu i Chimerze*. Rkps *Bibl. Nar.* sygn. 5450, IV 6017.

Przekłady drobnych utworów: czes.: Pacjentka mego kuzyna. B. Wawer. *Nedelni listy* dod. *Hlas národa* 1889. — B. V. Konečný: Polskie obrazy, tři povídky. Praga 1894 — Dwie legendy. V. Kredba. *Pražský ilustrovaný kuryer* 1905 — r o s.: Co za artysta. *Žužnyj obzor* 1900. — M. Krukowski: W bieгах. Rasskaz. Pe-

tersb. 1901. — Karty pocztowe. *Kijewska gazeta* 1902 nr 21 marca — s e r b o c h o r w.: S. Rakošev [P. M. Rakoš]: Utwora. *Prosvjeta* 1906 nr 17. — N. Manojlović-Rajko: Nowele. Novi Sad 1893.

Wiersze, nowele, artykuły i przekłady umieszczał w czasopismach: *Ananas* (1893), *Ateneum* (1888-1889, 1897; tu m. in.: Złodziej. 1889 t. 1 s. 402-412; Pacjentka mojego wuja. 1889 t. 2 s. 183-189; tłum. G. de Lys: W pułku. 1897 t. 3 s. 517-534), *Ateneum Kapłańskie* (1909, 1912-1914), *Bibl. Powieści* (1901), *Bibl. Warsz.* (1891-1893, 1898-1901; tu m. in.: Babunia. 1891 t. 4 s. 256-293; Ostatnie wakacje. 1892 t. 4 s. 259-307; recenzje w rubryce zbiorowej pt. Piśmiennictwo krajowe i zagraniczne. 1893-1894; Aż do śmierci. 1898 t. 2 s. 537), *Bluszcz* (1902-1903, 1914; tu m. in. poemat pt. Anioł. 1903 nr 9-10), *Czas* (1896, 1898, 1901, 1906-1907, 1912), *Czytelnia* dod. *Kraju* (1901-1902; tu m. in.: Świetna panna. Szkic do powieści. 1902 nr 18), *Dom Pol.* dod. *Gaz. Nar.* (1917), *Dzien. Berliński* (1903), *Dzien. Chicagoski* (1893, 1909), *Dzien. Cieszyński* (1911), *Dzien. Milwaukeecki* (Milwaukee 1902; tu: Świetna panna. Nr 265), *Dzien. Nar.* (1917), *Dzien. Pol.* (1888-1889, 1908), *Dzien. Powsz.* (1908-1909), *Dzien. Poz.* (1913), *Echo Lit.-Artyst.* (1889, 1914), *Gaz. Lw.* (1899-1900), *Gaz. Nar.* (1887-1890, 1895-1897, 1901; tu m. in.: Dzieci. Urywek z większej całości. 1889 nr 7; Debiutantka. 1889 nr 144-145; Wesele Lalki. Nowelka. 1889 nr 149-150), *Gaz. Nar.* (1917), *Gaz. Pol.* (Chicago 1910), *Gaz. Pol.* (W-wa 1886-1895; tu m. in.: w dziale: Z chwili bieżącej. Felieton. 1893-1895; Maksio. 1891 nr 93-101), *Głos Narodu* (1901), *Goniec Wil.* (1908), *Ilustracja Pol.* (1902), *Ilustr. Kur. Codz.* (1910), *Kolce* (1874-1875), *Kraj* (1891, 1895-1905, 1907, 1914; tu m. in.: Karty pocztowe. Nowelka na czasie. 1902 nr 3; Szlakiem reform. 1905 nr 23-27), *Kronika Powsz.* (1910), *Kur. Codz.* (1887-1891, 1895; tu m. in.: Starsza siostra. 1888 nr 273-275; Moja ciocia. 1889 nr 241-279; Noc żalobna. 1890 nr 242-256 z przerwami; Teoria powieści składowanej. 1895 nr 130), *Kur. Kolejowy* (1896), *Kur. Litewski* (1906, 1912), *Kur. Lw.* (1888, 1891), *Kur. Niedzielnny* (1896-1897; tu m. in.: Istota i zadania powieści. 1897 nr 6), *Kur. Pol.* (Kr. 1891-1892), *Kur. Pol.* (W-wa 1916-1918; tu m. in.: stały felieton pt. Życie warszawskie. 1916-1918; Duch Makbeta. 1917 nr 8; O duchu Makbeta. 1917 nr 10, 12; [List do redakcji]. 1918 nr 224), *Kur. Teatr.*

(1901), *Kur. Warsz.* (1890-1893, 1896, 1910, 1914-1915, 1918; tu m. in.: Baba. Obrazek ze świata dziecięcego. 1890 nr 1; Syn stróża. 1890 nr 40; Pojedynek. 1893 nr 144-146; Co zaszło w pewnym mieście podczas okupacji niemieckiej. 1915 dod. noworoczny s. 13-14), *Mies. Kur. Pol.* (1901), *Mies. Lit.-Społ.* (1896), *Mysł* (1896), *Nasz Dom Tyg. Mód i Powieści* (1912-1913), *Niwa* (1893-1894; tu m. in. opowiadanie: Do Ameryki! 1894 nr 1-2), *Nowa Reforma* (1891), *Nowe Słowo Pol.* (1902), *Nowiny* (1913), *Nowiny dla Wszystkich* (1905), *Nowy Sztandar* (1908), *Ognisko* (1903), *Postęp* (1915), *Praca* (1900-1901), *Prąd* (1912), *Przegl.* (1907, 1914), *Przegl. Filoz.* (1900, 1904), *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* (1891), *Przegl. Powsz.* (1908, 1912), *Przegl. Poz.* (1895), *Przegl. Tyg.* (1894), *Rola* (1911-1912; tu m. in.: Idea kierownictwa duchowego XIX w. 1911 nr 5-11; W Kirene. 1911 nr 37-41), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1909-1911, 1914-1918; tu m. in.: Diabeł i manekin. Zdarzenie prawdziwe. 1911 nr 8-9; Historia jednego przywiązania. 1915 nr 32/33 s. 11-13; Zbawca. Nowela. 1918 nr 1-4), *Ruch Katol.* (1899), *Słowo* (1892, 1894-1901, 1905-1914; tu m. in.: w dziale: Korespondencja „Słowa”. 1896-1897; art. pt. Edward Leo. Ze wspomnień osobistych. 1901 nr 170; stały felieton pt. Z dnia na dzień 1905-1907; cykl pt. Pogadanki literackie. 1906-1907), *Słowo Pol.* (1911-1912, 1914), *Świat* (Kr. 1892), *Świat* (W-wa 1906-1918; tu m. in.: Jego dzwonek. 1918 nr 29-32), *Świat Kobiety* (1914), *Tyg. Berliński* (1902), *Tyg. Ilustr.* (1888-1893, 1895-1896, 1900, 1917; tu m. in.: Zaduszki. 1889 nr 357; Historia nie napisanej powieści. 1890 nr 7), *Tyg. Mód i Powieści* (1909-1913; tu m. in.: Duch Marty Świackiej [!] na ziemi. 1911 nr 51-52), *Tyg. Nar.* (1901), *Wędrowiec* (1898), *Wiad. Pol.* (1917), *Wici* (Chicago 1917), *Wiedeński Kur. Pol.* (1917), *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* (1901-1905; tu m. in.: Świetna panna. Szkic do powieści. 1902 nr 18; Życie i książka. 1903 nr 48; Na Bielany. Obrazek niedzielny. 1904 nr 34.

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Jutrzenka. Kalendarz na r. 1909*. Rzeszów 1908, *J. Ungra kalendarz warsz. na r. 1890*. W-wa 1890, *toż na r. 1891*. W-wa 1891, *Kalendarz familijny*. Lw. 1891, *Książka jubileuszowa „Dzien. Poz.” 1859-1909*. Poz. 1909, *„Kur. Codz.” Premium*. W-wa 1888, *Na wpisy szkolne*. W-wa 1915, *Sami sobie*. W-wa 1900, *Skarbonka. Jednodniówka*. Kr. 1893, *Spór o terminy polityczne*. W-wa 1914 *Bibl. Konserwatysty* 3.

Przekłady i przeróbki

1. Wielka marglownia. Sztuka w 5 aktach wg powieści J. Ohneta: La grande marnière. Wyst. W-wa 1887. Nie druk.

2. P. Ferrier: Zgingła teściowa. Wode-wil w 4 aktach. Wyst. 1898.

3. D. Mercier: Historia psychologii no-wożytniej. W-wa 1900 *Bibl. Neoscholastyczna* t. 1.

4. D. Mercier: Logika. W-wa 1900. Wyd. 2 W-wa 1906. *Bibl. Neoscholastyczna* t. 2.

5. D. Mercier: Kryteriologia, czyli traktat o pewności. W-wa 1901 *Bibl. Neoscholastyczna* t. 3.

Współtłumacz: W. Krasnowolski.

6. W. James: Czy warto żyć? W-wa 1901.

7. W. James: W obronie wiary. W-wa 1901.

8. W. James: Probierz prawdy. W-wa 1911.

Ponadto ogł. w czasopismach przekłady drobnych utworów, m. in. następujących autorów: G. de Lys, H. Heine.

Wydania zbiorowe

Nowele i opowiadania. Wstęp: Z. Mitzner. W-wa 1952.

Zawartość: Druty telegraficzne. (Zob. poz. 6); Własną pracą. (Zob. poz. 5); Bogaci wujostwo (Zob. poz. 6); Widmo. (Zob. poz. 5); Wyrok śmierci. (Zob. poz. 6); Środa. (Zob. poz. 5); Michałowa. (Zob. poz. 6); Fraülein. (Zob. poz. 6); Wujaszek Smok. (Zob. poz. 6); Trzecią klasą. (Zob. poz. 6); Życie idzie w kółko. Ze zwierzeń znakomitego człowieka. (Zob. poz. 29); Doskonały pomysł do dramatu albo powieści. (Zob. poz. 29); Ciekawa historia o Cornusie, który sprzedał diabłu duszę dlatego tylko, aby posiadać piękną burmistrzankę. Ze starych fascykułów skopio-wane. (Zob. poz. 29); Ze wspomnień autora dramatycznego. (Zob. poz. 5); Powołanie. (Zob. poz. 5); Mama Crétien. (Zob. poz. 5); Ważne przedstawienie. (Zob. poz. 6); Eks-aktor. (Zob. poz. 6); Bembo. (Zob. poz. 5); Za pozwoleniem zwierzchności!!! Tylko dwa przedstawienia!!! (Zob. poz. 6).

Listy

1. Do A. Wiślickiego z 1881. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.

2. Do E. Leo 2 listy z 1886 i z 1891. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

3. Do S. Tomkowicza 11 listów z 1891-1899. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1984.

4. Do M. Bałuckiego 2 listy z 1894. Rkps Ossol. sygn. 12884/II.

5. Do nieznanego adresata z 1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2674.

6. Do K. M. Górskiego 2 listy z 1898-1901. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7725 III.

7. Do L. Rydla 3 listy z 1901-1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260.

8. Do F. Hoesicka 6 listów z 1909 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2690-2692, 2695, 7123.

9. Do J. Kotarbińskiego z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7046.

10. Do Z. Rabskiej z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2725.

OPRACOWANIA

P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1889 t. 1 s. 332-338. — CELLO [T. CZAPELSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1889 nr 324. — Q. [M. GA-WALEWICZ]: *Z literatury. Tyg. Ilustr.* 1889 nr 321. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Wiązanka nowel. *Niwa* 1889 nr 10. — A. NOWICKI: W. Kosiakiewicz. *Życie* 1889 nr 2. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Codz.* 1889 nr 336; przedr. Kroniki. *Oprac. Z. Szweykowski. T. 12.* W-wa 1962. — P. A. RYS: Przegląd prasy. *Życie* 1889 nr 41. — A. SYGIETYSKI: Nowe siły. W. Kosiakiewicz. *Głos* 1889 nr 38-40. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Mienie się pana Kosiakiewicza. *Pravda* 1889 nr 38. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Lekcja etyki dziennikarskiej pana Kosiakiewicza. *Pravda* 1889 nr 40. — ANATOL KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]: W. Kosiakiewicz, sylwetka literacka. *Nowa Reforma* 1890 nr 135; przedr. *Tyg. Mód i Powieści* 1890 nr 25-27. — Écha warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1890 nr 9. — E. ORZESZKOWA: List do M. Bałuckiego z 16 stycznia [18]94. W książce: Listy zebrane pod red. E. Jankowskiego. T. 6. Wr. 1967 s. 239-240. — A. N.: Światła i cienie. *Wędrowiec* 1895 nr 11. — *La Revue des Revues* 1895 nr z grudnia. — J. KRZYMUSKA: Pedagogika i życie. Kilka słów z powodu art. W. Kosiakiewicza pt. Mądry Marcinek. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 46, 49. — J. NOWIŃSKI. *Ateneum* 1896 t. 1 s. 351-364. — (X): Nasi reformatorzy literatury. *Głos* 1897 nr 12. — *Przegl. Lit.* 1897 nr 24. — W. GOMULICKI: Z prozaika — poeta. *Nowy Głos Pol.* 1902 nr 164. — H. G-e [H. GALLE]. *Wielka enc. powsz. ilustr. T.* 39-40 (1905-1907). — [—]: Marzenia pana Kosiakiewicza. *Robotnik* 1906 nr 123. — Laureaci: W. Kosiakiewicz. *Dzien. Chicagoski* 1910 nr 103. — Pan Kosiakiewicz o Darwinie. *Odrodzenie* 1910 nr 17. — F. FREUND: W książce: Das oesterreichische Abgeordnetenhaus. Wiedeń 1911. Wyd. nast. Wiedeń 1913. — Ideał Bartka Zwycięzcy?

Kur. Por. 1911 nr 73. — Odpowiedź p. Kosiakiewiczowi. *Tyg. Mód i Powieści Nasz Dom* 1912 nr 12. — [A. NIEMOJEWSKI]: O wychowaniu jezuickim. *Mysł Niepodległa* 1913 nr 242. — A. CHOŁO-NIEWSKI: Prawdy niemiłe. *Kraj* 1914 nr 3. — Z tego i tamtego świata. *Kur. Pol.* 1917 nr 347. — K. ŁS. [E. CZEKALSKI]: Otwarcie szkoły dziennikarskiej. *Kur. Pol.* 1917 nr 269. — Szkoła dziennikarska. U p. W. Kosiakiewicza. *Kur. Pol.* 1917 nr 176. — Szkoła dziennikarska. *Tyg. Ilustr.* 1917 nr 27. — S. G. PRZELAZ-ŁOWSKI: Panu W. Kosiakiewiczowi „jest drogim zdrowie naszego narodowego życia”. *Sowizdrzał* 1918 nr 17.

(Nekrologi:) A. KONAR. *Świat* 1918 nr 47; S. KRZYWOSZEWSKI. *Kur. Pol.* 1918 nr 285, 287; R. *Bluszcz* 1918 nr 49; *Gaz. Nar.* 1918 nr 267; *Goniec Kr.* 1918 nr 142; *Kur. Warsz.* 1918 nr 319, 322; *Nowa Gaz.* 1918 nr 480; *Polen* (Wiedeń) 1918 s. 179; *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 47.

Nowy Świat (Nowy Jork) 1922 nr 176. — M. RYTARD: Kolej w polskiej literaturze. *Świat* 1928 nr 7. — E. CZEKALSKI: Autorowi „Hallali”. *Świat* 1929 nr 18; przedr. *Dzienn. Pol.* 1929 nr 126. — A. LEO: Wczoraj. Gawęda o niedawnej przeszłości. W-wa 1929 s. 192-193, 195. — J. MYŚLICKI: W. Kosiakiewicz jako pierwszy dyrektor Szkoły Dziennikarskiej. *Epoka* 1929 nr 158. — L. KOTARBIŃSKA: W. Kosiakiewicz. Ze wspomnień. *Świat* 1930 nr 36. — T. HIZ: Od Półkożica do Wasylewskiego. 90-lecie polskiego felietonu. *Gaz. Pol.* 1939 nr 184. — S. KRZYWOSZEWSKI: Długie życie. T. 1. W-wa 1947 s. 35. — Z. MITZNER: Wstęp do: W. Kosiakiewicz: Nowele i opowiadania. W-wa 1952; przedr. pt. Bankructwo W. Kosiakiewicza. W książce: Wyprawy w przeszłość. W-wa 1953. — F. HOESICK: Powieść mojego życia. T. 2. Wr. 1959 s. 20-24 i passim. — L. KRZYWICKI: Wspomnienia. T. 3. W-wa 1959 passim. — M. PUCHALSKA: „Encyklopedyzm” i „Aktualizm”. Kilka uwag o prozie W. Kosiakiewicza. *Prace Polonist.* S. XV (1959). — W. Kosiakiewicz. W: *Iskry z popiołów*. Oprac. J. W. Gomulicki. W-wa 1959 s. 491-492. — W. Kosiakiewicz. W: *Zbiór poetów pol.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 393. — M. PUCHALSKA. *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968-1969). — M. PUCHALSKA: W. Kosiakiewicz. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 4. W-wa 1971.

Recenzje odczytów: Odczyty z dziedziny historii filozofii. *Przełg. Filoz.* 1909 s. 110. — F.: Materiały

do historii powstania 1863-1864. *Kur. Pol.* 1917 nr 356. — L. s.: O głównym błędzie w polskim myśleniu. *Kur. Pol.* 1917 nr 333, nr 337. — Błąd w myśleniu polskim. *Kur. Warsz.* 1917 nr 341 wyd. wiecz. — s.: Krytyka literacka. *Kur. Pol.* 1918 nr 101.

Biboszewski. [—]. *Dzienn. Łódzki* 1885 nr 105.

Jerzy. Konkurs dramatyczny im. W. Bogusławskiego. *Gaz. Pol.* 1886 nr 103.

Janek. W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Codz.* 1888 nr 199. — J. K. DWORZACZEK. *Słowo* 1888 s. 42-45. — W. J. [W. JANICKI]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 240. — CEZARY JEL. [C. JELLENTA]. *Prawda* 1888 nr 20. — T. T. JEŻ. *Głos* 1888 nr 18. — A. MAZANOWSKI. *Przełg. Tyg.* 1888 nr 19. — A. N. [A. NOWICKI]. *Życie* 1888 nr 28. — ZOIL. *Wędrowiec* 1888 nr 22. — *Przełg. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 22. — A. M. *Dom Pol.* 1889 nr 4. — A. SYGIETYŃSKI: Nowe siły. *Głos* 1889 nr 38; O. K.: Z życia ludu. *Głos* 1889 nr 39-40 [polem. z rec. A. Sygietyńskiego].

Nasz mały. A. G. BEM. *Prawda* 1888 nr 41. — W. J. [W. JANICKI]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 267. — E. SIWIŃSKI. *Przełg. Tyg.* 1888 nr 45. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1889 nr 151. — H. ORSZA [H. RADLIŃSKA]. *Książka* 1902 s. 387.

Widmo. M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1889 nr 2. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1889 nr 151. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1889 nr 10. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Kłosy* 1889 nr 1236. — A. SYGIETYŃSKI: Nowe siły. *Głos* 1889 nr 38. — A. WITSKI: Literatura polska. *Prawda* 1889 nr 6. — *Przełg. Powsz.* 1889 t. 23 s. 553. — *Wiek* 1889 nr 77.

Druty telegraficzne. A. Z. *Słowo* 1890 nr 214. — J. BADENI. *Przełg. Powsz.* 1890 t. 27 s. 268. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1890 nr 132. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Przełg. Tyg.* 1890 nr 21 s. 273. — N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Pol.* 1890 t. 97 s. 148-149. — Zyg. Piet. [Z. PIETKIEWICZ]. *Prawda* 1890 nr 24. — X. *Przełg. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 34. — *Ateneum* 1890 t. 3 s. 171-173. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 349. — *Przełg. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 23.

Komedia do spółki. A. Br. *Kur. Codz.* 1890 nr 122. — W. Bogus-

ŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1890 nr 100. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1890 nr 17. — CZEŚNIK [C. JANKOWSKI]. *Kraj* 1890 nr 17. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Życie* 1890 nr 20. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1890 nr 111. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1890 nr 1297. — KROPKA. *Kur. Por.* 1890 nr 122. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1890 nr 19 s. 148. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1890 t. 1 s. 302. — L. [B. LUTOMSKI]. *Przełg. Tyg.* 1890 nr 19. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 345. — K. ZALEWSKI. *Kur. Warsz.* 1890 nr 123.

Przy budowie kolei. W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1891 t. 2 s. 166-176. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1891 nr 16. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1891 nr 86. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1891 nr 71. — I. MATUSZEWSKI. *Przełg. Tyg.* 1891 nr 21. — N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Pol.* 1891 t. 102 s. 206-207. — Rz. [S. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 5 s. 38. — *Ateneum* 1891 t. 2 s. 382-383. — *Kraj* 1891 nr 41.

Trzydzieści morgów. wg [W. GOMULICKI]. *Kraj* 1890 nr 8. — I. MATUSZEWSKI. *Przełg. Tyg.* 1890 nr 14. — P. CHMIEŁOWSKI: Literatura dla ludu. *Ateneum* 1891 t. 4 s. 563-564.

Gąsiorkowski. Dr. H. B. [H. BIEGELEISEN]. *Przełg. Tyg.* 1892 nr 9 s. 108. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 44. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 79. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1892 nr 86. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1892 nr 62. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1892 t. 2 s. 323. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]: Dwie powieści i dwóch powieściopisarzy. *Świat* 1892 nr 8. — (St. ZIEL.). *Gaz. Warsz.* 1892 nr 114. — *Ateneum* 1892 t. 4 s. 363-365. — *Głos* 1892 nr 21. — A. M. L. [A. z MYCIELSKICH LISICKA]. *Przełg. Pol.* 1893 t. 107 s. 235-236.

Rodzina Łatkowskich. J. BADENI. *Przełg. Powsz.* 1893 t. 38 s. 261-262. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]: Przewodnik dla kupujących książki. *Wędrowiec* 1893 nr 10. — Br. Ch. [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1893 nr 15. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 29. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1893 nr 57. — (r). *Naród* 1893 nr okazowy z 22 marca. — *Głos* 1893 nr 10. — *Kur. Por.* 1893 nr 20. — *Przełg. Tyg.* 1893 nr 6. — K. *Tyg. Mód i Powieści* 1894 nr 28. — W. KAR-

CZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 4 s. 398. — N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Pol.* 1894 t. 112 s. 155-157. — *Kur. Lit.-Nauk.* 1926 nr 23 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

W miasteczku. P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]: Przewodnik dla kupujących książki. *Wędrowiec* 1893 nr 29. — Br. Ch. [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1893 nr 44. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 84. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Dwie powieści. *Przełg. Polit., Społ. i Lit.* 1893 nr 165. — *Głos* 1893 nr 26. — W. KAR-CZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 4 s. 398.

Wiadek. T. J. R. *Głos* 1893 nr 51. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1894 nr 148. — W. KAR-CZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 4 s. 398. — N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Pol.* 1894 t. 112 s. 154-155. — *Przełg. Powsz.* 1894 t. 4 s. 120-121. — *Przełg. Poz.* 1894 nr 8. — *Przełg. Tyg.* 1894 nr 13. — A. M. L. [A. z MYCIELSKICH LISICKA]. *Przełg. Pol.* 1895 t. 118 s. 160.

Bawełna. -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 256 s. 336. — K. Cz. *Prawda* 1894 nr 50. — E. PRZEWÓSKI. *Przełg. Tyg.* 1894 nr 51 s. 561. — SARMATICUS: Łódź w powieści. *Kur. Codz.* 1894 nr 297. — J. T. H. [J. TOKARZEWICZ]. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 284. — *Kraj* 1894 nr 39. — J. N. *Ateneum* 1895 t. 1 s. 187-188. — W. KAR-CZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1895 t. 1 s. 168. — N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Pol.* 1895 t. 117 s. 249-250. — M. ROMANKÓWNA: Ziemia obiecana Reymonta a rzeczywistość łódzka. *Prace Polonist. S. I* (1937) s. 86. — L. BUDRECKI: Władysław Reymont. W-wa 1953 s. 76-77.

Przeklęty dorobek. G. KEMPER. *Przełg. Tyg.* 1894 nr 27. — *Tyg. Mód i Powieści* 1894 nr 28 s. 222-223.

Rozpieszczona dziewczyna. R. ZAWILIŃSKI. *Czas* 1896 nr 267. — R. ZAWILIŃSKI. *Przełg. Lit.* 1896 nr 11. — a. c. [A. CHOLONIEWSKI]. *Dzien. Pol.* 1897 nr 326.

Plama. W. GOMULICKI. *Kraj* 1896 nr 48. — *Przełg. Tyg.* 1896 nr 48. — (b). *Dzien. Kr.* 1897 nr 339. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1897 nr 90. — (mre). [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1897 nr 5. — HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1897 nr 3. — *Niwa* 1897 nr 3 s. 52. — *Słowo Pol.* 1897 nr 27. — N. [K. MORAWSKA]. *Przełg. Pol.* 1898 t. 129 s. 161-162.

Hanka. A. L. [A. LANGE]. *Gaz. Pol.* 1899 nr 191. — Z. SARNECKI. *Wiek* 1899 nr 266. — *Ateneum* 1899 t. 4 s. 193-194. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1899 nr 198. — A. SIEDLECKI. [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Słowo* 1900 nr 100. — K. P. [K. POTOCKI]. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 3. — *Dzienne Pol.* 1900 nr 1-2.

Niebezpieczny człowiek. K. A. KASZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1899 nr 134. — (r). [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1899 nr 119. — J. T. H. [J. TOKARZEWICZ]. *Ateneum* 1899 t. 2 s. 179-182. — *Dzienne Pol.* 1899 nr 287.

Hallalil! Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Głos* 1899 nr 48. — I. MOSZCZEŃSKA. *Przegl. Tyg.* 1899 nr 51. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 65 s. 454. — K. P. REWERA [K. POTOCKI]. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 8. — * * [J. TOKARZEWICZ]. *Ateneum* 1900 t. 2 s. 191-195.

Jej chłopcy. *Bluszcz* 1910 nr 8 s. 83. — *Goniec Codz.* 1910 nr 17.

Rick i Rock. T. JODELKA. *Nowe Książki* 1959 nr 9.

Poezje. M. GAWALEWICZ. *Bluszcz* 1902 nr 4. — W. GOMULICKI: Z prozaika poeta. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 19. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1902 s. 237-238. — K. LASKOWSKI: Co i o czym pisać. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1902 nr 199. — K. LASKOWSKI. *Słowo* 1902 nr 186. — *Dzienne Pol.* 1902 nr 255. — *Wiek* 1902 nr 94.

Podróżny. B. *Słowo* 1906 nr 346. — Ad. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1906 nr 353. — K. Ł. [K. ŁAGANOWSKI]. *Goniec Por. i Wiecz.* 1906 nr 37. — *Przegl. Por.* 1906 nr 92.

Z powrotem. X. I. Ch. [I. CHARZEWSKI]. *Kwart. Teologiczny* 1907 z. 1-4. — H. CEPNIK: Pokłosie literackie. *Dzienne Pol.* 1908 nr 517. — J. IWAŃSKI. *Prawda* 1908 nr 29. — J. JANKOWSKI. *Świat* 1908 nr 20. — Sz. JEL. [S. JELEŃSKI]: Niezwykła książka. *Rola* 1908 nr 20. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Dzienne Powsz.* 1908 nr 123. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 141. — J. PAWELSKI: Nowy problem w naszej beletrystyce. *Przegl. Powsz.* 1908 t. 100 s. 17-28. — TOPÓR. *Kur. Poz.* 1908 nr 120. — W. Ch. *Gaz. Kościelna* 1908 nr 26. — E. ŻMIJEWSKA. *Bluszcz* 1908 nr 31. — *Nowy Sztandar* 1908 nr 21. — *Poradnik Język.* 1908 s. 103-104. — WRZOS [S. CYWIŃSKI]. *Słowo i Czyn* 1909 s.

60-61. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1909 s. 107-108. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Ateneum Kapłańskie* 1909 t. 1 nr 81 s. 173-175. — St. M-z [S. MRÓZ]. *Krytyka* 1909 t. 4 s. 85-86. — *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 1 s. 522. — A. STRZELECKI: Powieść polska 1908-1909. W-wa 1910 s. 52-55. — *Sfinks* 1910 t. 2 s. 289-292. — W. HAHN: Zagadnienie nawrócenia w polskiej poezji i powieści. *Poz.* 1924 s. 57-62.

Żywe obrazki. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Dzienne Powsz.* 1908 nr 88. — S. KOZŁOWSKI. *Świat* 1908 nr 7. — *Kur. Warsz.* 1908 nr 135. — *Przegląd* 1908 nr 86. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1909 s. 314-315.

Dzwonnik. N. JASTRZĘBSKA: Laureaci konkursu im. Słowackiego. *Bluszcz* 1910 nr 7 s. 70-71. — K. KARNICKI. *Gaz. Powsz.* 1910 nr 32. — J. KLECZYŃSKI: Polemika z powodu ostatniego konkursu dramatycznego. *Krytyka* 1910 t. 4 z. 9. — PAL...: U laureatów. W. Kosiaiewicz. *Kur. Warsz.* 1910 nr 20. — T. RYTWIAN: Symbolika nowych dramatów. *Lan Młodzieży* 1910 nr 8, 9, 11. — W.: Konkurs „Kuriera Warszawskiego”. *Odrodzenie* 1910 nr 10 s. 145-149. — Konkurs dramatyczny im. J. Słowackiego. *Kur. Warsz.* 1910 nr 25. — Laureaci konkursu im. Słowackiego. *Nowości Ilustr.* 1910 nr 6. — A. S. [A. SZYMAŃSKI]. *Rola* 1911 nr 16. — *Museion* 1911 z. 5 s. 96-99.

Kobieta nowoczesna. *Rola* 1912 nr 4. — *Tyg. Mód i Powieści Nasz Dom* 1912 nr 5.

Powrót z za świata. HAJOTA [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Tyg. Mód i Powieści Nasz Dom* 1912 nr 20 s. 3-4.

Co demokracja dała Polsce? I. CHARZEWSKI. *Ateneum Kapłańskie* 1913 t. 2 s. 468-470. — W. ORŁOWSKI. *Mysł Pol.* 1914 nr 2. — *Ateneum Kapłańskie* 1914 s. 185-186.

Idea konserwatywna. I. CHARZEWSKI. *Ateneum Kapłańskie* 1913 t. 2 s. 465-468. — Es.: Z książek. *Sprawa* 1913 nr 8. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1913 t. 190 s. 212-215. — *Ateneum Kapłańskie* 1914 s. 185-186.

Piotruś. *Świat* 1913 nr 50.

Mój syn wstępuje do szkoły. PAX. *Słowo* 1914 nr 38. — M. SYNORADZKI. *Biesiada Lit.* 1914 nr 8. —

A. SZYCÓWNA. *Książka* 1914 s. 156. — SŁAW. [E. WIEŁOWIEYSKA]. *Echo Lit.-Artyst.* 1914 s. 430-431. — *Ateneum Kapański* 1914 z. 2.

Prasa jako organ życia publicznego. FR. DAL.: Teoria dziennikarstwa. *Świat* 1917 nr 31. — *Kur. Pol.* 1917 nr 52. — *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1917 nr 13.

Historia Polski porozbiorowej. F.: Vademecum dziennikarza. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1917 nr 45.

Recenzje prac ogłaszanych w czasopiśmie

G. de Lys: W pułku [tłum. ogł. w *Ateneum*]. L. [S. LIBICKI]. *Kur. Codz.* 1897 nr 289.

Istota i zadania powieści [art. w *Kur. Niedzielnym*]. X: Otom jest Kossyak! *Głos* 1897 nr 7.

Życie i książka [art. w *Życie i Sztuka* dod. *Kraju*]. L. BIELSKI [L. BELMONT]: Życie i książka. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 49; W. KOSIAKIEWICZ: Życie i książka. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 49 [odpowiedź L. Bielskiemu].

Recenzje przekładów i prze-róbek

Wielka marglownia. q. [M. GA-WALEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1887 nr 171.

P. Ferrier: Zginęła teściowa. AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 32.

KOŚCIAŁKOWSKA WILHELMINA ZYNDRAM (1844–1926)

Nowelistka, tłumaczka.

Ur. w 1844. Córka Benedykta i Emilii z Czechowskich. Dzieciństwo spędziła w domu rodzinnym w Druskiennikach, szkołę ukończyła w Wilnie. W późniejszych latach mieszkała w Grodnie. Przyjaźniła się z Elżą Orzeszkową i Leopoldem Méyétem. Często bywała w Warszawie, wyjeżdżała również za granicę, m. in. do Włoch. Zmarła 28 kwietnia 1926.

TWÓRCZOŚĆ

1. Złota hrabinka. Opowiadanie lekarza. *Ateneum* 1877 t. 3 z. 2-3; przedr. *Kur. Lw.* 1888 nr 97-125.

Debiut literacki. Współautor: E. Orzeszkowa. Przekład franc.: W. Zyndram Kościółkowska. — ros.: E. Hejbowicz. *Żywopismoje obowienije* 1884 nr 24-30.

2. Władysław Syrokomla. Studium literackie. Wil. 1881.

3. W półcieniu. Opowiadania i obrazki. W-wa 1885 [1884].

Zawartość: Seria 1: Opowiadania lekarza: Anielka. (*Niwa* 1878 z. 83-84); Wrócona życiu. (*Niwa* 1879 z. 102-104); Była niepotrzebna. (*Kłosy* 1880 t. 1 nr 796); Zgrany. (*Kur. Warsz.* 1881 nr 114-131); Seria 2: Nowele i obrazki: Rozeszli się. (*Bluszcz* 1879 nr 43-53); Strofa prozą. (*Bluszcz* 1883 nr 31-33); Elegia; Kruczek. (*J. Ungra kalendarz warsz.* na r. 1878. W-wa 1877 s. 63-70); Wietrzyk. (*Kalendarz litewski*. Wil. 1882).

Przekłady: czes.: F. A. H. [F. A. Hora]. [Pilzno 1885].

Była niepotrzebna — czes.: A. Schvab-Polański. *Lumír* R. 9 (1881).

4. Bajki archaiczne i nowele. Lw. 1906. Zawartość: Bajki: Alma Parens. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 1); Deo ignoto; Mutato

nomine. (*Prawda* 1891 nr 10-11); Aponia. (*Słowo Pol.* 1897 nr 112-113); Dura lex sed lex. (*Świat* 1891 nr 21); Prothesmia. (*Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893); Nowele: Intermezzo. (*Życie (W-wa)* 1887 nr 42-45; *Gaz. Nar.* 1888 nr 265-269); Scherzo. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 66-77); Za gromnicą. (*Tyg. Ilustr.* 1890 nr 1-3); Synowa. (*Tyg. Powsz.* 1885 nr 25-30; *Nowa Reforma* 1887 nr 289-297).

5. Szkice literackie. T. 1-2. W-wa 1907-1908 *Bibl. Dziel Wyborowych* 484, 531.

T. 1: Ignacy Chodźko. (*Ateneum* 1884 t. 1-2).
T. 2: Prometeusz.

6. Dziennik Ewy. *Kur. Litewski* 1909 nr 97-103.

7. Ci, których znałam. Nie druk.

Wspomnienia o osobach ze świata literackiego Warszawy.

Przekłady drobnych utworów: czes.: F. A. Hora. *Slovanský sborník* 1884 (Šlechta na Litvě); F. A. Hora. *Slovanský sborník* 1885 nr 178, 233 (Aleksander Świętochowski — Władysław Okoński).

Utwory, artykuły i przekłady zamieszczała w następujących czasopiśmie: *Ate-*

neum (1877, 1882, 1884, 1887, 1890; tu m. in.: art. pt. Z mało znanych strof. 1887 t. 4), *Bluszcz* (1879, 1883, 1885-1886, 1893, 1906), *Dzien. Łódzki* (1884-1885, 1889), *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* (1885), *Gaz. Nar.* (1888), *Gaz. Pol.* (1906), *Izraelita* (1877), *Kłosa* (1880-1883, 1886-1887; tu rubr.: Listy znad Niemna. 1882-1883, 1886 oraz m. in.: Eliza Orzeszkowa. Szkic biograficzny. 1881 nr 812-814), *Kur. Codz.* (1903), *Kur. Litewski* (1906, 1908-1910), *Kur. Lw.* (1888, 1906; tu m. in.: Jubileusz E. Orzeszkowej. 1906), *Kur. Warsz.* (1881, 1906), *Mysł* (1891, 1895; tu: Maria Konopnicka. 1891 nr 11-15; Maria Konopnicka. 1895 nr 9, 14-15), *Nowa Reforma* (1887), *Niwa* (1878-1881), *Nowiny* (1879, 1881-1882), *Pam. Lit.* (1906; tu ogl.: Modlitwa Tomasza Zana. S. 83-84), *Pravda* (1883, 1885, 1891), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1887-1889), *Przyj.* (1913), *Roczn. Tow. Przyj. Nauk w Wil.* (1909; tu ogl.: C. Norwid: Pięć listów. S. 114-116), *Słowo Pol.* (1897), *Świat* (1891), *Tydzien* (Piotrków 1881), *Tyg. Ilustr.* (1890, 1896; tu m. in.: Dwie Beatrycze, Słowackiego i Shelleya. 1896 nr 44-48, 50), *Tyg. Mód i Powieści* (1877-1878, 1912; tu m. in.: Ze skarbiczka wspomnień. 1912 nr 29), *Tyg. Powsz.* (1885), *Wiek* (1883), *Ziarno* (1883), *Życie* (W-wa 1887). Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Dla pogorzalców*. W-wa 1885, *Kalendarz familijny. Warszawianin*. W-wa 1883, *Kalendarz petersburski „Gwiazda” na r. 1883*. Petersburg. 1882, *Kalendarz litewski*. Wil. 1882, *Litwa i Ruś*. T. 3. Wil., *Ż. Ungara kalendarz warsz. na r. 1878*. W-wa 1877, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Znad Wilii i Niemna*. Wil. 1906.

Przekłady

1. F. Harte-Bret: Nowele. W-wa 1885 *Bibl. Najcelniejszych Utworów Lit. Europejskiej*.

Zawartość: [Wstęp pt.] Bret-Harte amerykański nowelista. (*Niwa* 1880 z. 122, 124-125); oraz: Dobra dola szumiącej osady; Miggles; Sielanka w Red Gulch; Brown of Calevaros; Mliiss; Wezbrane wody; Człowiek małej wagi; Na morskim brzegu; Z życia szulera; Wyrzutki z Poker Flatu; Pasierbica; Sielanka w Monte Flat; Wan-Lee; Ciężkie jarzmo; Małżeństwo pani Shaggs; Koleda w Simpson Bar; Syn marnotrawny; Dziwak z Five-Forks; Poszukujący miejsca; Romans w Madrono-Hollow; Książeczka Bob i jej przyjaciele; Nowożytna Penelopa.

2. P. Loti: Rybak islandzki. Powieść. W-wa 1887 *Dod. do „Słowa”*. Wyd. nast.: W-wa 1888 *Bibl. „Życia”, Wybór Powieści Obcych*, III.

3. Ch. Dickens: Dawid Copperfield. Powieść. Przełożyła i życiorysem autora poprzedziła... W-wa 1888 *Bibl. Najcelniejszych Utworów*; toż W-wa 1889. Wyd. nast. popr. przez G. Sinkę pt. Dzieje, przygody, doświadczenia i zapiski Dawida Copperfielda juniora, rodem z Blunderstone. Powieść. T. 1-2. W-wa 1954; wyd. 3 W-wa 1956.

4. R. Kipling: Nowele. Petersburg. 1892. Zawartość: Lipheth; Wykolejony; W jarzmie z niewiernymi; Tamten; Oszustwo w banku; W zaraniu życia; Muhammad Din; Miał szansę; Żłudzenie.

5. F. Harte-Bret: Nowele. — Peter Schroeder. — Za śnieżnym okopem. — Milioner. Lw. 1898 *Bibl. Mrówki* 324-327.

6. Ch. Dickens: Ciężkie czasy. Powieść. Lw. 1899 *Bibl. Mrówki* 343-349.

7. G. d'Annunzio: Ogień. Cz. 1-2. W-wa 1901 *Dod. do „Kur. Codz.”*

8. P. Loti: Nowele i szkice. Lw. 1901 *Bibl. Mrówki* 357-358.

9. F. Harte-Bret: Ostatnie nowele. Z przedmową... W-wa 1903 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 271-272.

Zawartość: T. 1: Trzech włóczęgów z Frinidat; Wychowańcy Miss Peggy; Nowożytny Ali Baba; Telegrafista; Nowy Merkury; T. 2: Pomyłka Lanty Foster; Mr Jack Hanlin pośrednikiem; Na poddaszu; Duży brat małego Jimmy.

10. G. Deledda: Po rozwodzie. Cz. 1-2. W-wa 1904 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 328-329.

11. P. Loti: Wrażenia z dalekiego Wschodu. W-wa 1904.

12. G. Deledda: Popiół. W-wa 1906 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 461-462.

13. M. R. Monlaur: Po dziewiątej godzinie. W-wa 1908.

14. R. H. Benson: Koniec świata. *Kur. Litewski* 1908 od dn. 17 września do stycznia 1909.

15. S. Farina: Syn mój. W-wa 1912.

16. J. Conrad: Banita. Powieść. *Kur. Litewski* 1913 nr 147-243 z przerwami. Wyd. nowe ze wstępem... Lw. 1919.

Ponadto tłumaczyła drobne utwory następujących autorów: D. Dare, A. Fogazzaro, F. Herites, M. Lermontow, H. Longfellow, E. A. Poe, E. Reclus, K. Světlá, C. Sylva, I. Turgieniew, J. Zeyer.

Listy i materiały

1. Do Józefa N. N. z 1874. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5993.
2. Do J. Krausharowej z 1879. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2730.
3. Do redakcji *Kur. Warsz.* 5 listów z 1879. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Zbiory Wolskiego.
4. Do J. I. Kraszewskiego 4 listy z 1884-1886. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6511 IV.
5. Do A. Jiráska 4 listy z 1884-1888, z rękopisu Muzeum A. Jiráska w Pradze ogł. J. Śliziński. *Przegl. Zach.* 1954 nr 5/6 s. 171-185.
- 5a. Do M. Bałuckiego z 1885. Rkps IS PAN w W-wie sygn. 285.
6. Do H. Biegeleisena z 1885. Rkps Ossol. sygn. 6256/I.
7. Do T. Korzona z 1886. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5937.
8. Do E. Orzeszkowej 2 listy z 1886 [w sprawie „Złotej hrabinki”] oraz fragm. listu z 1897, ogł. E. Jankowski w przypisach do: E. Orzeszkowa: *Listy zebrane*. T. 4. Wr. 1958 s. 287-291, s. 294-295.
9. Do S. Dicksteina z 1888. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2752.
10. Do Z. Sarneckiego z 1888. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714 III T. 2.
11. Do P. Dicksteinowej z 1889. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 225 k. 577-578.
12. Do M. Wysłouchowej 2 listy z 1891, 1897. Rkps Ossol. sygn. 7188/II.
13. Do E. Pawłowicza 2 listy z 1897, 1901. Rkps Ossol. sygn. 6831/I.
14. Do L. Rydla z 1901. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260/II.
15. Do A. Świętochowskiego z 1907. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5318.
16. Do L. Kotarbińskiej z 1911. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7040.
17. Ok. 88 listów do E. Orzeszkowej znajduje się w Arch. E. Orzeszkowej — IBL PAN.
18. Listy do F. A. Hory znajdują się w Arch. národního výboru w Pilźnie.
19. Od E. Orzeszkowej 9 listów z 1886-1908 ogł. L. B. Świderski w: E. Orzeszkowa: *Listy*. T. 2 cz. 2. W-wa-Grodno 1938; przedr. E. Jankowski w: E. Orzeszkowa: *Listy zebrane*. T. 4. Wr. 1958.

OPRACOWANIA

E. ORZESZKOWA: List do J. Karłowicza z 2 listopada 1887. W: E. Orzeszkowa: *Listy zebrane*. Oprac. E. Jankowski. T. 3. Wr. 1956 s. 82-83. — Br. Chrz. [B. CHRZANOWSKI]: *Pesymizm w bieżącej literaturze polskiej*. *Głos* 1889 nr 6. — B. GŁĄBSKI: *Noweliści i nowelistki*. *Rola* 1893 nr 4, 5. — P. CHMIEŁOWSKI: *Nasi powieściopisarze*. T. 2. W-wa 1895 s. 463-468. — H. BIEGELEISEN: *W. Zyndram-Kościółkowska*. *Słowo Pol.* 1897 nr 106. — E. JELÍNEK: *Dvě přítelkyně českého národa*, E. Orzeszkowa, W. Z. Kościółkowska. W książce: *Vzpomínky Eduarda Jelínka. Z jeho literární pozůstalosti*. Wyd. A. Černý. Praga 1904. — *Una scrittrice amica polacca dell'Italia: Willa Zyndram Kościółkowska*. *La Nuova Rassegna Bibliografica Letteraria* 1907. — U. L.: *Album W. Z. Kościółkowskiej*. *Dzien. Wil.* 1926 dod. lit. nr 7.

(Nekrologi:) *G. Dzien. Wil.* 1926 nr 101; *Gaz. Warsz.* 1926 nr 129.

F. GODLEWSKI: *Pani Orzeszkowa*. W-wa 1934 s. 16 i passim. — J. ŚLIZIŃSKI: *Kontakty literacko-artystyczne czesko-polskie. Z korespondencji W. Zyndram Kościółkowskiej z Alojzym Jiraskiem*. *Przegl. Zach.* 1945 nr 5-6 s. 179-185. — E. JANKOWSKI: *Komentarze*. W: E. Orzeszkowa: *Listy zebrane*. T. 2. Wr. 1955 s. 290 przypis 8. — H. KULIGOWSKA: *Karolína Světla w polskich przekładach i krytyce*. *Pam. Słowiański* 1966 s. 168-185. — M. STOLZMAN. *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968-1969).

Złota hrabinka. List E. Orzeszkowej do L. Méyeta z 1886. W: E. Orzeszkowa: *Listy zebrane*. Oprac. E. Jankowski. T. 2. Wr. 1955 s. 28-29 [w sprawie osobnego wydania]. — L. B. ŚWIDERSKI: *Niefortunna spółka*. *Prosto z Mostu* 1936 nr 12.

Władysław Syrokomla. J. KOTARBIŃSKI. *Nowiny* 1881 nr 36; też *Prawda* 1881 nr 12. — R. B. *Niwa* 1881 nr 157. — *Ateneum* 1881 t. 1 s. 558. — *Gaz. Pol.* 1881 nr 26. — *Przegl. Tyg.* 1881 nr 9.

W półcieniu. a-a. *Prawda* 1884 nr 50. — A. KRAUSHAR. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 287. — LEON LEONI [W. TRAMP-CZYŃSKI]: *Pani W. Z. Kościółkowska*. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 104. — A. N. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1885 nr 12/13. — A. GRUSZECKI. *Wędrowiec* 1885 nr 13 s. 152-153, nr 14 s. 158-159. — T. JESKE-CHOIŃSKI: *Z niwy powieściowej*. W-wa

1885 s. 248. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1885 nr 1063. — Kr. *Kraj* 1885 nr 3. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]: Nasze autorki. *Tyg. Powsz.* 1885 nr 20-22. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]: Trzy noweliski. *Świt* 1885 nr 7. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Typy i ideały pozytywnej beletrystyki polskiej. *Niwa* 1887 z. 300 i odb. W-wa 1888.

F. Harte-Bret: Nowele [tłum.]. W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Dzien. Łódzki* 1886 nr 56.

Ch. Dickens: Dawid Copperfield [tłum.]. M. W-l. *Bibl. Warsz.* 1889 t. 2 s. 135.

R. Kipling: Nowele [tłum.]. -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 191.

Szkice literackie. T. 1. B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1907 s. 468. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Gaz. Pol.* 1907 nr 148. — W. G. [W. GOMULICKI]. *Przeegl. Lit. dod. Kraju* 1907 nr 17. — *Kur. Warsz.* 1907 nr 143.

KOŚCIELSKI JÓZEF (1845–1911)

Pseud. i krypt.: AUGUST POZNAŃSKI; BICZ; J.B.S.; J. K.; TELESFOR SWOJSKI.

Dramatopisarz, poeta, publicysta.

Ur. 9 listopada 1845 w Służewie pod Inowrocławiem; syn Augusta, ziemianina, oraz Józefy z Wadzyńskich. Uczęszczał do Gimnazjum Marii Magdaleny w Poznaniu, maturę złożył w Braniewie. W 1865-1869 studiował prawo na uniwersytecie w Heidelbergu i Berlinie, gdzie był założycielem i prezesem (1871-1872) Towarzystwa Naukowego Akademickiego. Już wtedy rozpoczął swą twórczość poetycką. W 1871-1872 odbył podróż do Afryki i Francji, po czym osiadł w rodzinnym majątku Szarleju na Kujawach. W 1872-1876 wygłosił w Poznaniu szereg odczytów o Afryce, zwłaszcza o Egipcie. W 1881 ożenił się z Marią Bloch. Od 1881 był członkiem pruskiej Izby Panów, reprezentując w sprawach polskich politykę ugodową i popierając tzw. partię dworską, a w 1884-1894 posłem do parlamentu niemieckiego. Z działalności politycznej wycofał się w 1894, nie zyskawszy poparcia społeczeństwa polskiego. Wtedy nabył w powiecie wrzesińskim majątek Miłosław i w 1899 ufundował tam pierwszy w kraju pomnik Słowackiego. Był współzałożycielem i prezesem Towarzystwa Dziennikarzy i Literatów w Poznaniu. W 1905 złożył stowarzyszenie „Straż”, mające bronić interesów ekonomiczno-narodowych Polaków w zaborze pruskim, i był jego pierwszym prezesem. Zmarł 22 lipca 1911 w Miłosławiu.

TWÓRCZOŚĆ

1. Sonety nadgoplańskie. Poz. 1868.

2. Poznańczenie we Włoszech. Krotchwila w 3 aktach. Wyst. Poz. 28 grudnia 1872. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w Poz. sygn. 598, Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn. 1058.

3. Narzeczony z drugiego świata. Komedia w 1 akcie. Wyst. Poz. 25 kwietnia 1873. Nie druk.

Rkps Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn. 1154.

4. Rozstajne drogi. Krotchwila w 1 akcie. Wyst. Poz. 14 czerwca 1873. Nie druk.

5. Z portretów familijnych. Szkice satyryczne. Poz. 1873.

6. Władysław Biały, książę gniewkowski. Tragedia w 5 aktach z prologiem. Poz. 1874.

Prolog wyróżniony na krakowskim konkursie teatralnym w 1873.

7. Arria. Tragedia w 3 aktach wierszem. Wyst. Kr. 17 maja 1874. Ogł. *Przeegl. Pol.* 1874/1875 t. 1 s. 159-256 i odb. Kr. 1875. Wyd. osob. [jako wyd. 2] Kr. 1881.

8. Do Indii! Przysłowie dramatyczne w 1 akcie. Wyst. Kr. 2 czerwca 1874; W-wa 10 marca 1878; Poz. 25 listopada 1905. Nie druk.

9. Kłopoty pana Edmunda. Komedia w 1 akcie. Wyst. W-wa 24 lutego 1877. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w Poz. sygn. 553.

10. Nierówne prawa. Przysłowie dramatyczne w 1 akcie. Wyst. W-wa 16 sierpnia 1877. Nie druk.

Rkps Bibl. Raczyńskich w Poz. sygn. 1102.

11. Prelegent. Fraszka w 1 akcie. Wyst. W-wa 5 marca 1882; Poz. 13 lutego 1883; Kr. 3 listopada 1883. Wyd. osob. W-wa [1903] *Bibl. Miłośników Sceny* 8.

Rkps Ossol. sygn. 10975/I, z podtyt.: Komedyjka, Bibl. Teatru Pol. w Poz. sygn. 256. Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1898, 2063.

12. W imię krzyża. Dramat historyczny w 5 odsłonach. Powst. 1882. Fragn. ogł.: *Kur. Warsz.* 1885 nr 1; *Okreźne. Jednodniówka*. Poz. 1885 s. 33-34. Wyd. osob. całości Poz. 1910.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 2224.

13. Poezje. 1861-1882. Seria 1. Kr. 1883.

14. Dwie miłości. Dramat w 5 aktach. Wyst. W-wa 18 marca 1884; Lubl. 8 stycznia 1885; Lw. 16 stycznia 1885; Łódź 31 maja 1887. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1109.

Przekład czes.: A. Schvab-Polabský. Praga 1884 *Ochotnické divadlo* t. 4. Wyd. 2 Praga 1909.

15. Laura. Dramat w 5 aktach. [Poz.] 1884.

16. Lolcia. *Romans i Powieść* 1884 nr 179-182. Wyst. W-wa 1885. Wyd. osob. W-wa 1885.

Humoreska.

17. Guwerner. Obraz dramatyczny w 1 akcie. Powst. 1886. Wyst. Kr. 20 października 1888. Nie druk.

18. Dzienniczek Justysi. Komedia w 1 akcie. Wyst.: W-wa 7 kwietnia 1889; Poz. 26 października 1889; Lubl. 12 grudnia 1889; Kr. 22 grudnia 1889; Lw. 31 grudnia 1889. Ogł.: *Dzien. Poz.* 1889 nr 84-88 i odb.; *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1889 nr 288; *Gaz. Nar.* 1889 nr 163-168. Wyd. w: *Komedie i monologu oryginalne i tłumaczone*. S. 1. W-wa 1891 s. 85-101. Wyd. osob. W-wa [1903] *Bibl. Miłośników Sceny* 6.

Wg *Pol. słownika biogr.* wyd. Kr. 1874.

Rkps Ossol. sygn. 11187/I, 10250/I.

19. Dwie pieśni. Poz. 1891.

20. Na kłęczkach. Dramolet w 1 odsłonie. *Roczn. Poz. Tow. Przyj. Nauk* 1891 t. 18 s. 1-29 i odb. Wyst. Kr. 1895.

21. Das Deutsche Reich und die Polen. *Preussische Jahrbücher* t. 189 i odb. Berlin 1893.

Przekłady: ang.: *The National Review* 1904 nr z lipca — pol.: Z. Słupski. Kr. 1904 (pt. Prusy a Polacy).

22. Psalmy hańby. Poz. 1893.

23. Preludia zakopiańskie. *Bluszcz* 1902 nr 52. Wyd. osob. W-wa 1903. Wyd. nast. rozszerz. pt. Co mi Tatry daly? Preludia. Sonety. Kr. 1905.

24. Psalm sromu. Głos zza grobu. Poz. 1905.

25. Zbrukana. Dramat w 5 aktach. Wyst. Poz. 1905.

Powst. prawdopodobnie ok. 1885.

26. Tragedia, jakich wiele. Obraz sceniczny w 1 odsłonie na tle stosunków wielkopolskich. *Świat* 1908 nr 3 s. 17-18. Wyd. osob. Poz. 1922. Wyst. Poz. 1922.

Rękopisy drobnych utworów Bibl. Nar. sygn. 2685, 5450.

Artykuły i drobne utwory (zwłaszcza wiersze) oraz korespondencje zamieszczone były w czasopismach: *Ateneum* (1876, 1908), *Biesiada Lit.* (1876, 1903, 1908-1909), *Bluszcz* (1902), *Contemporary Review*, *Dom Pol.* (1888), *Dzien. Chicagowski* (1891, 1908, 1911), *Dzien. Cieszyński* (1911), *Dzien. Kijowski* (1911), *Dzien. Kr.* (1896), *Dzien. Pol.* (1889, 1891, 1894), *Dzien. Powsz.* (1906), *Dzien. Poz.* (1872-1875, 1877, 1884-1890, 1892, 1898-1899, 1902-1907, 1909, 1911; tu m. in.: Groby Egipcjan. 1873 nr 59-60, 62, 64; O rapsodach egipskich. 1874 nr 148; Prolog na otwarcie Teatru Polskiego w Poznaniu. 1875 nr 221; Prolog na przedstawienie na rzecz funduszu im. K. Libelta. 1877 nr 38; O kierunkach i zadaniach dramatu. 1884 nr 53; List w sprawie J. Brandesa. 1885 nr 51; O polska mowol! 1887 nr 233; Kantata ku czci Słowackiego. 1899 nr 213; Xenie — niepolityczne. 1903 nr 184-255, 1904 nr 2-58; Prolog w 50-letnią rocznicę śmierci Mickiewicza. 1905 nr 270; Nasze kołody. 1907 nr 298-299; Symfonia żałobna. Prolog wygłoszony na obchodzie ku czci S. Wyspiańskiego. 1907 nr 284; Juliusz Słowacki polskiego demokratyzmu ojciec i apostoł. 1909 nr 281-285), *Dzien. Wil.* (1906, 1908), *Echo* (1879; tu: Dwie sieroty. Nowela w dwu obrazach. Nr 6-11), *Echo de Paris*, *Echo Mus.*, *Teatr i Artyst.* (1889), *Etoile*, *Figaro*, *Gaz. Nar.* (1889), *Gaz. Pol.* (Chicago 1908), *Gaz. Pol.* (W-wa 1884, 1906), *Gaz. Tor.*, *Gaz. Wiecz.* (1911), *Głos Narodu* (1907), *Goniec i Iskra* (1892),

Goniec Wielkopól. (1879, 1884; tu: Listy otwarte. 1879 nr 228, 1884 nr 276), *Kraj* (1884, 1901), *Kronika Rodz.* (1877-1878, 1906), *Kur. Kr.* (1887), *Kur. Litewski* (1907-1908), *Kur. Pol.* (Paryż 1886), *Kur. Pol.* (W-wa 1893), *Kur. Poz.* (1875, 1907-1909; tu m. in. wiersze: Z żywego dziennika literackiego. 1907 nr 14, 1908 nr 59; Prolog wygłoszony na obchodzie 100 rocznicy urodzin K. Libelta. 1907 nr 99), *Kur. Warsz.* (1885, 1888; tu m. in.: Ballada Ganny. Urywek z dramatu. 1885 nr 227), *Lechita* dod. *Biesiady Lit.* (1908), *Nadgoplanin* (1898), *Naród Pol.* (Chicago 1907-1908), *Nasz Kraj* (1908), *Ognisko Rodz.* (1899), *Pogoń* (Tarnów 1909), *Polnische Post* (Wiedeń 1908), *Praca* (1897, 1906-1908, 1911), *Prawda* (Kr. 1908), *Prawda* (W-wa 1886), *Preussische Jahrbücher, Przegl. Polit., Spol. i Lit.* (1898), *Przegl. Pol.* (1874), *Przew. Katol.* (1911), *La Revue, Roczn. Poz. Tow. Przyj. Nauk* (1876, 1891; tu m. in.: Szozary i rapsoody arabskie w Egipcie. 1876 t. 9 s. 233-253), *Romans i Powieść* (1884, 1911), *Rola* (1908-1909), *Ruch i Wieczory Zimowe* (1888), *Russkoje bogatstwo* (1885), *Siewiernyj wiestnik* (1885), *Słowo, Słowo Pol.* (1908-1909), *Szczutek* (1888), *Świat* (Kr. 1891), *Świat* (W-wa 1906-1909, 1911), *Times, Tydzień Pol.* (1880), *Tyg. Ilustr.* (1883-1884, 1888, 1908, 1910; tu m. in.: Zerwana nić. Nowela. 1888 nr 297-298), *Tyg. Nar. Ilustr.* (1910), *Tyg. Powsz.* (1883-1885), *Wielkopolanin* (Poz. 1886, 1889), *Wielkopolanin* (Pittsburg 1908), *Zgoda* (Chicago 1907-1909), *Ziemia Lubel.* (1911).

Oraz w wydawnictwach: *Album Stowarzyszenia Artystów.* Poz. 1911; *Jednodniówka na dochód Znicza.* Poz. 1909; *Książka jubileuszowa „Dzien. Poz.”* (1859-1909). Poz. 1909; *Młoda Polska w pieśni.* Ułożył C. Jankowski. W-wa 1898, *Na pomoc!* Wydawn. zbior. na korzyść powodźian. W-wa 1884, *Noworoczn. Tow. Dziennikarzy i Literatów Pol.* Poz. 1906, *Okrężne. Jednodniówka.* Poz. 1885, *Rok 1900. Jednodniówka na dochód ubogich i chorych.* Poz. 1900, *Sami sobie.* W-wa 1900, *Sobótka. Księga zbior. na uczenie...* S. Goszczyńskiego. Lw. 1875, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893, *Wisła. Książka zbior.* Kr. 1884.

Wiersze przedrukowano w antologiach: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim. Oprac. J. W. Gomulicki. T. 3. W-wa 1954 s. 76-77; wyd. 2. W-wa 1956, *Zbiór poetów pol. XLX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962 s. 805-806.

Muzykę do wierszy J. Kościelskiego komponowali: W. Żeleński; Z teki Józefa

Kościelskiego. W-wa ok. 1890; S. O. Ogurkowski: *Pieśń na dzisiaj.* Poz. ok. 1905; Z. Noskowski: *Kantata ku czci Słowackiego. Dzien. Poz.* 1899 nr 213. — Zob. też: A. Kaczmarek: *Nieznany utwór Z. Noskowskiego. Muzyka* 1967 nr 4.

Przekłady

1. Wiersze Horacego, H. Heinego, A. Gruna, A. Puszkina, H. Longfellowa, A. Musseta. Zob. *Twórczość* poz. 13.

2. Wiersze H. Heinego w czasopiśmie: *Goniec i Iskra* (1892), *Romans i Powieść* (1911), *Ruch i Wieczory Zimowe* (1888), *Tyg. Ilustr.* (1888).

3. [E. Cormon i F. Deutertre de Véteuil:] *Folwark Primerose.* Komedja w 1 akcie. W-wa 1903 *Bibl. Miłośników Sceny.*

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego 7 listów z 1868-1883. Rkps *Bibl. Jagiel. sygn. 6511 IV.*

2. Do S. Kronenberga z 1878. Rkps *Bibl. Jagiel. sygn. 7887 III.*

3. Do T. Lenartowicza 3 listy z 1881-1891. Rkps *Bibl. PAN w Kr. sygn. 2028 t. 3.*

4. Do H. Modrzejewskiej z 1884. Rkps *Bibl. Jagiel. sygn. 9138.* Ogł. w: *Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego.* Wybór i oprac. J. Got i J. Szczublewski. T. 2. W-wa 1965 s. 61.

5. Do J. Kasprowicza z 1885. Ogł.: *Wrocławska korespondencja Jana Kasprowicza 1885-1888.* Zebrał i do druku przygotował T. Mikulski. *Komentarz* oprac. Z. Sypulanka. *Pam. Lit. R.* 52 (1961) z. 2; przedr. w: Jan Kasprowicz. *Oprac. R. Loth.* W-wa 1964 s. 69-71 *Bibl. Polonistyki.*

6. Do E. Piltza z 1885. Ogł. L. Rath: *Jan Kasprowicz i Erazm Piltz.* *Kur. Lit., Nauk.* 1939 nr 20 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*; przedr. w: Jan Kasprowicz. *Oprac. R. Loth.* W-wa 1964 s. 192 *Bibl. Polonistyki.*

7. Do K. Chłapowskiego 2 listy z 1890. Rkps *Bibl. Jagiel. sygn. 9138.* Ogł. w: *Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego.* Wybór i oprac. J. Got i J. Szczublewski. T. 2. W-wa 1965 s. 118-119, 129-130.

8. Do T. Wierzbowskiego z 1890. Rkps *Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 11.*

9. Do L. Rydla 3 listy z 1895-1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260/II.

10. Do Z. Celichowskiego 2 listy z 1900-1902. Rkps Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn. 808.

11. Do J. Kasprowicza 3 listy z 1900-1908. Rkps Ossol. sygn. 6439/I.

12. Do T. Micińskiego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7258.

13. Do M. Młeczko b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

14. Materiały do biografii. Rkps Bibl. Raczynskich w Poz. sygn. 496.

OPRACOWANIA

Sprawozdanie Komisji Konkursowej o rozdaniu nagród za utwory sceniczne w r. 1873. *Afisz Teatr.* 1873 nr 113. — [Szósta rocznica Tow. Nauk. Akademickiego]. *Dzien. Poz.* 1874 nr 20. — Walne zebranie Tow. Przyj. Nauk. *Dzien. Poz.* 1874 nr 148. — *Goniec Wielkop.* 1880 nr 278, 1881 nr 65, 174, 181, 213, 261. — *Posener Tageblatt* 1881 nr 137. — J. CHOCISZEWSKI: Piśmiennictwo polskie. Poz. 1882 s. 204 i wyd. nast. — T. ŻYCHLIŃSKI: Złota księga szlachty polskiej. T. 4. Poz. 1882 s. 131. — St. M. RZĘTKOWSKI: J. Kościelski. *Echo Muz. i Teatr.* 1884 nr 43. — LEON LEONI [W. TRAMPCZYŃSKI]: Z tygodnia. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 55. — EOL [M. WOŁOWSKI]: Działwa Apolina. XXIII. J. Kościelski. *Przegl. Tyg.* 1884 nr 47. — Silva rerum. *Kronika Rodz.* 1884 nr 8. — *Goniec Wielkop.* 1884 nr 25, 48, 180, 200, 221, 222, 225, 227, 251, 255. — J. Kościelski. *Goniec Niedzielnny i Świąteczny* 1885 nr 13. — *Orełdownik* 1885 nr 61, 72. — M. G.: Posłowie polscy w parlamencie niemieckim. *Kłosy* 1886 nr 1072. — *Kur. Poz.* 1886 nr 114. — J. Kościelski a dalszy rozwój polityki Polaków w cesarstwie niemieckim. *Gaz. Nar.* 1891 nr 61. — *Kalendarz „Gońca Wielkop.”* 1892 s. 146. — *Posener Tageblatt* 1893 nr 79, 89, 321, 337, 589; 1894 nr 78, 120, 122, 124, 128, 500; 1895 nr 457. — J. Kościelski o położeniu Polaków. *Głos Narodu* 1894 nr 246. — P. CHMIELEWSKI: Sąd o dwóch poetach wielkopolskich. *Przegl. Poz.* 1895 nr 22. — P. CHMIELEWSKI: Współcześni poeci polscy. Petersb. 1895 s. 358-364. — J. GŁĘBOCKI: Odpowiedź na list J. Kościelskiego. *Dzien. Poz.* 1898 nr 26. — J. MYCIELSKI: Legenda przypisana J. Kościelskiemu na pamiątkę odsłonięcia pomnika J. Słowackiego w Miłostawiu. *Dzien. Poz.* 1899 nr 293. — Hołd poecie. *Dzien. Pol.*

1899 nr 262. — Kościelski J. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1899 nr 37. — *Die Ostmark* 1899 s. 101; 1900 s. 102-103. — Proces p. Kościelskiego. *Czas* 1900 nr 268 wiecz. — Proces przeciw p. Kościelskiemu. *Dzien.* Poz. 1900 nr 249-250. — [Proces J. Kościelskiego]. *Gaz. Lw.* 1900 nr 252. — *Posner Tageblatt* 1900; *Wreschener Kreisblatt* 1900 [inf. o procesie]. — GORDON [S. KRZYWOSZEWSKI]: Wobec wroga. Polemika w prasie poznańskiej o mowę Kościelskiego. *Kraj* 1902 nr 18. — G. [S. KRZYWOSZEWSKI]: Śmiała utopia. Rozmowa z p. J. Kościelskim. *Kraj* 1902 nr 50. — Interview. *Dzien. Poz.* 1902 nr 298. — B.: O utopię. *Kraj* 1903 nr 1. — J. Kościelski o sepiej polityce pruskiej. *Biesiada Lit.* 1904 nr 32. — R. KOMIEROWSKI: Koło Polskie w Berlinie. T. 3. Poz. 1905 s. 102-108. — Głosy od i do p. J. Kościelskiego. *Dzien. Poz.* 1906 nr 255. — Pan J. Kościelski a prasa niemiecka. *Dzien. Poz.* 1906 nr 259. — Poglądy p. Józefa K. na politykę antypolską. *Gaz. Pol.* 1906 nr 300. — Poglądy p. J. Kościelskiego na stosunki w Poznańskim. *Gaz. Pol.* 1906 nr 326. — Wynurzenia p. Kościelskiego. *Ludzkość* 1906 nr 124. — Rozmowa niemieckiego dziennikarza z p. Kościelskim. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1906 nr 248. — Proces p. J. Kościelskiego i towarzystw. *Dzien. Poz.* 1907 nr 3-4, 242. — *Die Ostmark* 1908 nr 8. — J. Kościelski o stosunkach polsko-pruskich. *Goniec Wil.* 1908 nr 111. — Wiencznica artystyczna Towarzystwa Dziennikarzy i Literatów. *Kur. Poz.* 1909 nr 43. — Kartki ilustrowane. *Biesiada Lit.* 1911 nr 33.

(Nekrologi i wspomnienia pośmiertne): A. M. *Wieś Ilustr.* 1911 nr 8; S. KARWOWSKI. *Przegl. Wielkop.* 1911 s. 489-492; L. W. *Bibl. Warsz.* 1911 t. 3 s. 602-604; W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1911 nr 208; M. WIERZBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1911 nr 202; *Dzien. Chicagoski* 1911 nr 182, 185; *Dzien. Cieszyński* 1911 nr 167; *Dzien. Kijowski* 1911 nr 179; *Dzien. Poz.* 1911 nr 167; *Gaz. Górnośląska* 1911 nr 89; *Gaz. Pol.* (Chicago) 1911 nr 31, 33; *Kur. Poz.* 1911 nr 167; Prasa polska o śp. J. Kościelskim. *Kur. Poz.* 1911 nr 168; *Nasz Kraj* 1911 nr 163; *Nowa Gaz.* 1911 nr 332; *Die Ostmark* 1911 s. 82-83; *Praca* 1911 nr 31; *Świat* 1911 nr 30; *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 30.

W. FELDMAN: Dzieje polskiej myśli politycznej. T. 2. Kr. 1919 s. 275 i nn. — σ. π.: W 75 rocznicę urodzin Wielkiego Obywatela Polski. *Opinia Publ.* 1920 nr 4. — S. PRZYBYSZEWSKI: Moi współcześni. Wśród swoich. W-wa 1930 s. 12-15. — S. KARWOWSKI: Historia Wielkiego Księ-

- twą Poznańskiego. T. 3. Poz. 1931 s. 286-287. — R. DOBRZYŃSKI: Wiersze o mowie polskiej. *Kwart. Lit.-Nauk.* 1935 nr 39. — P. GANTKOWSKI: Nieznany wiersz J. Kościelskiego. *Kur. Poz.* 1936 nr 597. — K. CHŁĘDOWSKI: Pamiętniki. T. 1-2. Wr. 1951; wyd. nast. Kr. 1957. — Wrocławska korespondencja J. Kasprowicza 1885-1888. Zebrał i do druku przygotował T. Mikulski. Komentarz oprac. Z. Sypulanka. *Pam. Lit. R.* 52 (1961) z. 2. — R. LOTH: Młodość Jana Kasprowicza. Szkic biograficzny. *Poz.* 1962 s. 17, 110-112. — J. Kościelski. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962. — A. GALOS. *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968-1969).
- Sprawozdania z odczytów: Wiadomości miejscowe i potoczne. *Dzien. Poz.* 1874 nr 51 (O ogólnych zarysach bogoznawstwa starożytnych Egipcjan). — *Dzien. Poz.* 1874 nr 148 (O rapsodach egipskich). — *Dzien. Poz.* 1875 nr 57 (O stubramnych Tebach). — B. MIKRON: O szarej godzinie. *Dwutyg. dla Kobiet* 1884 nr 12; *Kronika Rodz.* 1884 nr 8; *Kur. Poz.* 1884 nr 51 (O kierunkach i zadaniach dramatu). — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Przegl. Tyg.* 1884 s. 204; *Tyg. Mód i Powieści* 1884 nr 16 (Z kraju piramid).
- Poznańczenie we Włoszech. ACER [T. JAWORSKI]. *Kur. Poz.* 1909 nr 117. — *Dzien. Poz.* 1909 nr 117.
- Władysław Biały. P. Ch. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Opiekun Domowy* 1874 nr 9. — Wł. hr. Ch. [W. CHOTOMSKI]. *Tyg. Wielkop.* 1874 nr 2. — G. D. *Wiek* 1874 nr 114. — J. I. KRASZEWSKI. *Dzien. Poz.* 1874 nr 38. — MARIAN. *Przegl. Lw.* 1874 t. 7 s. 659. — A. PILECKI. *Warsz. Roczn. Lit.* 1874 s. 127. — L. POWIDAJ. *Przegl. Pol.* 1874 t. 31 s. 241-249, 389. — H. STRUVE. *Bibl. Warsz.* 1874 t. 3 s. 128-157. — H. STRUVE. *Kłosa* 1874 nr 479.
- Arria. C. *Przegl. Pol.* 1874 t. 33 s. 148. — Ly. P. *Dzien. Pol.* 1874 nr 119. — GERWAZY [L. SIEMIENSKI]. *Kłosa* 1874 nr 466. — *Czas* 1874 nr 112. — *Dzien. Poz.* 1874 nr 117. — *Gaz. Warsz.* 1874 nr 117, 133. — *Kraj* 1874 nr 119-120. — *Wiarus* 1874 nr 62. — *Wiek* 1874 nr 115-116. — A. PILECKI. *Opiekun Domowy* 1875 nr 13. — *Gaz. Pol.* 1883 nr 129. — X. *Kur. Poz.* 1902 nr 493.
- Do Indii! Q. *Dzien. Poz.* 1874 nr 131. — *Czas* 1874 nr 128. — *Gaz. Warsz.* 1874 nr 133. — *Kraj* 1874 n. 129. — *Dzien. Poz.* 1905 nr 271.
- Nierówne prawa. F. H. L. [F. H. LEWESTAM]. *Kłosa* 1877 nr 637. — W. NOSKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1877 nr 87. — A. PILECKI. *Tyg. Powsz.* 1877 nr 34. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Echo* 1877 nr 180. — *Gaz. Pol.* 1877 nr 220. — *Goniec Wielkop.* 1877 nr 146. — *Kur. Poz.* 1877 nr 34.
- Prelegent. K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1882 nr 874. — S. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1882 nr 20. — *Gaz. Pol.* 1882 nr 67. — A. Z. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1883 nr 22-23. — L. K. [L. KOZŁOWSKI]. *Czas* 1883 nr 252. — (z.) *Nova Reforma* 1883 nr 252. — *Gaz. Kr.* 1883 nr 252. — *Goniec Wielkop.* 1883 nr 34. — *Kur. Poz.* 1883 nr 36. — K. SKRZYŃSKI. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 18. — *Biesiada Lit.* 1903 nr 46.
- W imię krzyża. W. GOSTOMSKI. *Książka* 1911 s. 413-414. — L. [A. LANGE]. *Świat* 1911 nr 6. — E. WORONIECKI: Nowe dramaty. *Krytyka* 1911 t. 30 z. 5 s. 290.
- Poezje. P. CHMIEŁOWSKI. *Atemum* 1883 t. 2 s. 568-571. — H. [C. JELLENTA]. *Prawda* 1883 nr 24. — J. Ł. *Słowo* 1883 nr 292-293. — ŁADA. *Niva* 1883 nr 214. — T. ZADUROWICZ. *Gaz. Kr.* 1883 nr 171, 174. — *Gaz. Pol.* 1883 nr 130. — *Tyg. Powsz.* 1883 nr 51. — H. NITSCHMAN. *Magazin für die Literatur des In- und Auslandes* 1884 z dn. 2 lipca. — *Dwutyg. dla Kobiet* 1884 nr 10.
- Dwie miłości. INCOGNITUS [J. BRZEZIŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1884 nr 69. — -mg- [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Powsz.* 1884 nr 12. — A. GRUSZECKI. *Wędrowiec* 1884 nr 13. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1884 nr 978. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1884 nr 13. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1884 nr 65. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 76. — A. M. [A. MILEWSKA]. *Dwutyg. dla Kobiet* 1884 nr 14. — AL. PÓLKOZIC [A. NIEWIAROWSKI]. *Wiek* 1884 nr 67, 69. — W. *Prawda* 1884 nr 12. — M. WOŁOWSKI. *Przegl. Tyg.* 1884 nr 14. — B. ZAWADZKI. *Echo Muz. i Teatr.* 1884 nr 25-26. — *Słowo* 1884 nr 66. — FIGARO. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1885 nr 24, 26, 35. — * [A. KRUCHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1885 nr 14. — (O. B.). *Dzien. Pol.* 1885 nr 14. — (p). *Gaz. Nar.* 1885 nr 14. — *Gaz. dla Wszystkich* 1885 nr

29. — BITRU [M. SOBESKI]. *Kur. Poz.* 1907 nr 71. — *Dzien. Poz.* 1907 nr 71. — *Praca* 1907 nr 13.

Guwerner. *Czas* 1888 nr 243. — *Dzien. Poz.* 1905 nr 271.

Dzienniczek Justysi. A. B. *Kur. Codz.* 1889 nr 98. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1889 nr 80. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1889 nr 1241. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1889 nr 328. — J. ŁĘTOWSKI. *Niwa* 1889 nr 8. — A. RAJCHMAN. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1889 nr 289. — *Wiek* 1889 nr 81-83. — ZOIL [H. GLIŃSKI]. *Kraj* 1891 nr 42. — IGREK. *Dzien. Pol.* 1891 nr 170. — H. R. [S. ROSSOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1895 nr 315. — A. Cz. *Dzien. Poz.* 1896 nr 231. — *Kur. Poz.* 1902 nr 170.

Na klęczkach. DOMRAT [W. ŁEBIŃSKI]. *Kraj* 1890 nr 49. — *Kur. Poz.* 1890 nr 278. — *Dzien. Poz.* 1895 nr 63. — *Dzien. Poz.* 1905 nr 271.

Preludia zakopiańskie. FEL. Gw. [F. GWIŹDŹ]. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1905 s. 220. — ACER [T. JAWORSKI]. *Dzien. Poz.* 1905 nr 157. — *Dzien. Poz.* 1905 nr 139. — h. g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 11. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1906 s. 108-109.

Zbrukana. ACER [T. JAWORSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1905 s. 398. — Ł. *Kraj* 1905 nr 18. — K. R. [K. RAKOWSKI]. *Czas* 1905 nr 137. — R. ROLA. *Praca* 1905 nr 19. — *Dzien. Poz.* 1905 nr 100. — *Głos Narodu* 1905 nr 140. — *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1905 nr 18.

KOTARBIŃSKI JÓZEF (1849–1928)

Pseud. i krypt.: GABRYEL DZIESZUK; J K; J. K.; J. K. K.; K-I; KAROL; NUX; SINCERUS. Krytyk teatralny i literacki, aktor, reżyser.

Ur. 27 listopada 1849 w Czemiernikach w powiecie lubartowskim. Był synem Józefa i Teofili z Hermanowskich. Od 1859 mieszkał w Warszawie, gdzie ukończył gimnazjum. W 1866 zapisał się na wydział historyczno-filozoficzny Szkoły Głównej. Ukończył studia na Uniwersytecie Warszawskim w 1871. W 1867 rozpoczął działalność publicystyczną w *Przeglądzie Tygodniowym*. Był redaktorem *Afisz Teatralnego*. W 1877 został aktorem na scenach teatrów warszawskich. W 1880 prowadził wykłady z literatury powszechnej i historii dramatu w prywatnej szkole dramatycznej Emila Derynga. Od 1882 redagował *Kolce*. W 1884 ożenił się z Lucyną z Kleczeńskich. W 1887-1892 wyjeżdżał na gościnne występy, m.in. do Krakowa i Lwowa. Od 1889 był kierownikiem literackim teatrów rządowych w Warszawie. Od 1889 prowadził klasę dykcji i deklamacji przy Warszawskim Towarzystwie Muzycznym. W 1893 przeniósł się do Krakowa i pracował w teatrze krakowskim za dyrekcji Tadeusza Pawlikowskiego jako główny reżyser i aktor. W 1899-1905 był dyrektorem teatru w Krakowie, wprowadzał na scenę wielki repertuar romantyczny. Po 1905 przeniósł się do Warszawy i tu w 1908-1912 pracował jako aktor i kierownik literacki w teatrze *Rozmaitości*. W teatrze tym, późniejszym Teatrze Narodowym, pozostał do 1926, do przejścia na emeryturę. Od 1909 do 1913 był członkiem zarządu Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie, w 1915-1917 — członkiem Zarządu Zrzeszenia Artystów. Zajmował się nadal pracą pedagogiczną — prowadził zajęcia w zorganizowanej w 1916 Szkole Dramatycznej. Należał do komitetu redakcyjnego *Sceny Polskiej*. Był członkiem honorowym Związku Artystów Scen Polskich. Zmarł 20 października 1928 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. „Horsztyński”, dramat Słowackiego. *Przegl. Tyg.* 1879 s. 238-311 z przerwami.

2. „Król Lear”. Studium krytyczne. *Ateneum* 1880 t. 1 s. 236-259.

3. Nie wypada. Komedia w 5 aktach.

Wyst. W-wa 5 sierpnia 1886; Poz. 25 listopada 1886. Nie druk.

Współautor: M. Wołowski.
Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1569, 1586, Bibl. Nar. sygn. II 8864.

4. Byrona „Don Juan” i Słowackiego „Beniowski”. Studium porównawcze. *Ateneum* 1889 t. 2 s. 8-45, 264-307.

5. Niezdrowa miłość. Szkice obyczajowo-psychologiczne. Ogl. fragm.: *Gaz. Nar.* 1897 nr 113-132, 280-285 z przerwami; *Przegl. Tyg.* 1897 s. 2-31, 247-278 z przerwami. Wyd. osob. całości W-wa 1898.
6. „Pan Tadeusz” Mickiewicza jako epos. *Bibl. Warsz.* 1898 t. 3 s. 109-143; *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1898 nr 34-41.
7. Pogrobowiec romantyzmu. Rzecz o Stanisławie Wyspiańskim. Ogl. fragm. *Bibl. Warsz.* 1906 t. 3-4, 1907 t. 1-2 (pt. O twórczości Stanisława Wyspiańskiego). Wyd. osob. całości W-wa 1909.
8. Z dziejów dramatu i komedii w teatrach warszawskich. W-wa 1924.
9. Aktorzy i aktorki. W-wa 1925 [1924]. Wspomnienia.
10. Ze świata uludy. W-wa 1926. Wspomnienia.
11. W służbie sztuki i poezji. W-wa 1929. Wspomnienia z czasów dyrekcji krakowskiej, dokończone po śmierci J. Kotarbińskiego przez żonę.
- Studia historycznoliterackie, recenzje i artykuły publicystyczne zamieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1880, 1888-1889, 1891, 1896-1897), *Bibl. Warsz.* (1882, 1886, 1889, 1891-1895, 1897-1898, 1906-1907, 1914; tu m. in. rubr.: *Przegląd teatralny* 1914), *Biesiada Lit.* (1907; tu: Eliza Orzeszkowa i jej zasługi dla sprawy narodowej. Nr 23), *Bluszcz* (1905-1906), *Comoedia* (1927), *Chochlik* (1896), *Czas* (1905), *Dzien. Chicagoski* (1907, 1912), *Dzien. Kijowski* (1912), *Dzien. Kr.* (1896-1897; tu m. in.: Adam Asnyk. Studium literackie. 1896 nr 287-295), *Dzien. Poz.* (1895, 1905, 1921), *Dzien. Wil.* (1907), *Echo Lit.-Artyst.* (1912), *Echo Muz. i Teatr.* (1884), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1885-1891, 1893-1894, 1897; tu m. in.: Współczesny nasz dramat ludowy. 1886 nr 170, 1887 nr 171, 175-179; *Dramat w książce i na scenie.* 1888 nr 258-262), *Ekran i Scena* (1925), *Gaz. Handlowa* (1905), *Gaz. Lit.* (1926-1927), *Gaz. Lw.* (1899, 1901), *Gaz. Nar.* (1905), *Gaz. Nowa* (1906), *Gaz. Pol.* (1887-1888, 1890-1893, 1895-1897, 1906), *Gaz. Warsz.* (1872-1877, 1899, 1905, 1911, 1927-1928), *Głos* (1886-1887; tu m. in.: rubr. Nowe książki; Powieści wiejskie. E. Orzeszkowa: „Niziny”, B. Prus: „Placówka”, 1886 nr 1-5), *Głos Narodu* (1903), *Głos Warsz.* (1912), *Goniec i Iskra* (1894), *Ilustracja Pol.* (1901), *Ilustr. Przegl. Teatr.* (1921), *Iskra* (1923), *Kłosa* (1874-1875, 1882-1890; tu m. in.: rubr. Pokłosie. 1882-1888; Józef Ignacy Kraszewski jako działacz społeczny. 1887 nr 1139-1148), *Kolce* (redagował od 1882; od 1887-1893 prowadził dział literacki), *Kraj* (1883-1885, 1887-1893, 1896-1897; tu m. in.: Eliza Orzeszkowa i jej celniejsze powieści pod względem społecznym. 1884 nr 44-47), *Książka* (1907-1913), *Kur. Codz.* (1874-1876, 1878-1880, 1882-1887, 1891, 1895-1897; tu m. in. przez pewien czas felietony pt. Szkice sobotnie), *Kur. Litewski* (1908, 1910), *Kur. Lw.* (1890-1891, 1895, 1909), *Kur. Pol.* (1916-1917), *Kur. Por.* (1891, 1913), *Kur. Poz.* (1910), *Kur. Warsz.* (1887, 1889-1894, 1897, 1904-1916, 1918-1928; tu m. in.: Alojzy Żółkowski. 1889 nr 329; rubr. Teatry warszawskie. 1905-1906; w l. 1907-1908 prowadził dział krytycznoliteracki), *Ludskość* (1907), *Niva* (1874), *Nowa Gazeta* (1906-1913), *Nowa Reforma* (1894, 1908, 1911, 1914, 1917, 1919), *Nowiny* (1879, 1881-1882; tu m. in.: felieton teatralny. 1882), *Opiekun Domowy* (1872), *Prawda* (1878, 1882-1884), *Przedświt* (1901), *Przegl. Lit.* (1896-1898), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1886-1888), *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* (1890, 1896, 1898, 1902, 1904), *Przegl. Powosz.* (1906), *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* (1922), *Przegl. Tyg.* (1867-1880, 1887-1891, 1893, 1896-1898; tu m. in. rubr.: *Przegląd teatralny* 1867-1879; *Przegląd literacki.* 1873-1880; *Korespondencja Adama Mickiewicza.* I. *Sekrety geniuszów. Stosunki rodzinne.* 1873 nr 9-13; *Wstecznictwo w krytyce literackiej.* 1879 nr 40-42, 44), *Przegl. Poz.* (1896), *Przegl. Warsz.* (1925), *Reforma* (1906), *Rodzina Pol.* (1928), *Romans i Powieść dod. Świata* (1915-1917, 1919, 1921), *Rozwaga* (1915), *Rzeczpospolita* (1921, 1927), *Scena i Sztuka* (1908-1909, 1912-1914), *Scena Pol.* (1919-1922, 1924), *Sfinks* (1908, 1910, 1912, 1916-1917), *Słowo* (1898), *Słowo Pol.* (1907), *Sprawa* (1919), *Świat* (Kr. 1888, 1890-1891, 1893), *Świat* (W-wa 1907, 1910, 1912-1914, 1916-1917, 1922-1923, 1925-1928), *Tydzien dod. Kur. Lw.* (1898), *Tyg. Ilustr.* (1887-1889, 1890, 1892, 1894-1895, 1897-1898, 1908, 1911-1912, 1914; tu m. in.: Dr Adam Asnyk. Portret literacki. 1895 nr 19-21; *Modernizm a sztuka aktorska.* 1911 nr 41), *Tyg. Mód i Powieści* (1909-1914), *Tyg. Powosz.* (1883-1884; tu: Adam Asnyk. 1883 nr 27-29; „Sen nocy letniej”. *Fantazja Szekspira.* 1884 nr 44-47), *Wedrowiec* (1884, 1886, 1891), *Wiek* (1894), *Wisła* (1912), *Życie* (W-wa 1887), *Życie Teatru* (1923-1926).
- Ponadto w wydawnictwach: *Almanach Teatru Bydg.* [1924], *Dla pogorzalców.*

W-wa 1885, *Dzwon pol. Jednodniówka*. W-wa 1914, *J. Javorskiego kalendarz ilustr.*
 W-wa 1876, *Jednodniówka. III Zlot Sokoli okręgowy w Kr. Kr.* 1902, *Jednodniówka aktora*. W-wa 1920, *Jednodniówka wyd. w dzień festynu ogrodowego na rzecz muzyki kr. „Harmonii”*. Kr. 1897, *Królowi Duchowemu na dniu powrotu Teatr im. J. Słowackiego*. Kr. 1927 (tu: Inscenizacja dramatów Słowackiego w l. 1899-1905), *Księga pamiątk. zjazdu b. wychowanców b. Szkoły Głównej Warsz.* W-wa 1914, „*Kur. Codz.*” *Premium*. W-wa 1888, *Ludwik Solski 1875-1925*. W-wa 1925, *Mieczysław Frenkiel. 1878-1928*. W-wa 1928, *Na Pol. Macierz Szkolną*. W-wa 1917, *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powoźcian*. W-wa 1884, *Na szkołę pol.* W-wa 1916, *Na wpisy szkolne*. W-wa 1915, *Naród sobie*. W-wa 1922, *Nowina. Książka zbior.* W-wa 1914-1915, *Pamięci Adama*. Petersb. 1890, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego*. Lw. 1899, *Roczn. Koła Lit.-Artyst. we Lw.* Lw. 1896, *Skarbonka. Jednodniówka*. Kr. 1893, *Szkoła Główna Sienkiewiczowi*. W-wa 1917 (tu: Sienkiewicz i pokolenie Szkoły Głównej), *Śmiech dla łez*. W-wa 1885, *Teatry pol. w Warszawie. Roczn. 1915-1916*. Pod red. J. Czempńskiego. W-wa 1917, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893.

Przekłady

H. Dixon: Szwajcaria i Szwajcarowie. Podług francuskiego przekładu M. E. Barbièra... T. 1-2. W-wa 1873-1874.

Listy i materiały

1. Do E. Wolskiego 9 listów z 1878-1890. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 428.
 2. Do E. Orzeszkowej 24 listy z 1884-1909. Arch. E. Orzeszkowej IBL PAN. Fragm. ogł. E. Jankowski w: E. Orzeszkowa: *Listy zebrane*. T. 4. Wr. 1958.
 3. Do Z. Sarneckiego 9 listów z 1887-1888, 1892 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6714 III.
 4. Do J. Blizińskiego z 1888 oraz w imieniu red. „Kolce” z 1890. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6701 III, 6702 III.
 5. Do S. Krzemińskiego list z 1890. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6702 III.
 6. Do A. Załuskiej z 1891. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5761.
 6a. Do M. Bałuckiego 3 listy z 1892 i b. d. Rkps IS PAN w W-wie nr inw. 285.
 7. Do W. Miklaszewskiego z 1892. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

8. Do L. Rydla 20 listów z 1893-1916. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260.

8a. Do K. M. Górskiego 2 listy z 1896-1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7725 III.

9. Do S. Krzemińskiego 2 listy z 1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5283.

10. Do J. Kasprowicza 5 listów z 1889-1904. Rkps Ossol. sygn. 6439/I.

11. Do W. Orkana 3 listy z 1899-1904. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8617 III.

12. Do J. Mirskiego 3 listy z 1902-1911. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7074.

13. Do W. Feldmana 4 listy z 1903-1905. Rkps Ossol. sygn. 12280/II.

14. Do T. Jaroszyńskiego 4 listy z 1899-1916. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6358.

15. Do H. Modrzejewskiej z 1901. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 9138. Ogł. w: *Korespondencja Heleny Modrzejewskiej*. Wybór i oprac. J. Got, J. Szczublewski. T. 2. W-wa 1965 s. 259-260.

16. Do W. S. Reymonta 2 listy z 1906-1908. Rkps Ossol. sygn. 6978/I.

17. Do F. Hoesicka listy z 1906-1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2684, 2693, 2694, 2696.

18. Do Z. Rabskiej 2 listy z 1906, 1917. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2725.

19. Do A. Grzymały-Siedleckiego z 1909. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 643.

20. Do A. Maleckiego z 1911. Rkps Ossol. sygn. 6296/II.

21. Do G. Zapolskiej telegram z 1911. Rkps Ossol. sygn. 12130/III.

22. Do nieznanego adresata z 1911. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 450.

23. Do I. Nikorowicza 2 listy z 1912. Rkps Ossol. sygn. 12205/II.

24. Do J. Lorentowicza z 1913. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 451.

24a. Do M. Szembekowej z 1920. Rkps Bibl. Nar. sygn. 8457.

25. Do P. Chmielowskiego 2 listy. Rkps Ossol. sygn. 4812/I.

26. Do F. Faleńskiego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5902.

27. Do D. Henkla b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 IIIa.

28. Do J. Pieniążka b. d. Rkps Ossol. sygn. 5798/III.

29. Do nieznanego adresata w sprawie L. Rydla. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7620.
30. Od różnych osób 114 listów z 1894-1928. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7045, 7046. M. in.: M. Gawalewicz, J. German, J. Janowski, J. Kallenbach, T. Konczyński, W. Kosiakiewicz, A. Krechowicki, S. Krzywoszewski, A. Lange, J. Lemański, J. Lorentowicz, B. Lutomski.
31. Od H. Modrzejewskiej 2 listy z 1893, 1902. Ogl. L. Kotarbińska: Zza kulis teatru. W-wa 1933; przedr. w: Korespondencja Heleny Modrzejewskiej. Wybór i oprac. J. Got, J. Szczublewski. T. 2. W-wa 1965 s. 168, 280.
32. Od K. Tetmajera z 1895. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 446.
33. Od E. Orzeszkowej 13 listów z 1895-1909. Rkps Arch. E. Orzeszkowej IBL PAN, Bibl. Nar. sygn. 7045, 7046. Ogl. E. Jankowski w: E. Orzeszkowa: Listy zebrane. T. 4. Wr. 1958; poprzednio ogl.: fragm. listu z 1906. *Kobieta Współcz.* 1932 nr 23/24; 4 listy z 1898-1906 ogl. L. B. Świdorski w: E. Orzeszkowa: Listy. T. 2 cz. 2. W-wa 1938.
- 33a. Od M. Konopnickiej 2 listy z 1902. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 475.
34. Od żony, Lucyny, 90 listów z 1902-1907. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2916.
- 34a. Od W. Orkana bruliony 9 listów z 1899-1904. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8641 III.
- 34b. Od W. Bogusławskiego 2 listy z 1900-1903. Rkps w zbiorach H. Małkowskiej. Ogl. W. Bogusławski: Aktorzy warszawscy. W-wa 1962.
35. Od J. Lemańskiego z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6375.
36. Od L. Rydla 5 listów z 1910 i 1912. Ogl. L. Kotarbińska: Pojedynek szlachetnych. *Echo Tyg.* 1929 nr 25; przedr. Wokoło teatru. W-wa 1930.
37. Od T. Rittnera 3 listy z 1912. Ogl. Z. Raszewski. *Pam. Teatr.* 1956 z. 1 s. 151-153.
38. Od H. Sienkiewicza z 1913 w związku z jubileuszem J. Kotarbińskiego. *Kur. Warsz.* 1913 nr 127; przedr. w: H. Sienkiewicz: Dzieła. T. 54. W-wa 1952 s. 126.
39. Od W. Baworowskiego. Rkps Ossol. sygn. 5985/II.
40. Od K. Kamińskiego. Ogl.: *Dziew. Pol.* 1946 nr 41 s. 7.
41. Od T. Micińskiego. Ogl. L. Kotarbińska: Wokoło teatru. W-wa 1930.
42. Od H. Sienkiewicza 8 listów. Ogl. L. Kotarbińska: Wokoło teatru. W-wa 1930.
43. Od H. Sienkiewicza odpis listu. Rkps Muzeum Nar. w W-wie.
44. Od S. Wyspiańskiego 10 listów. Ogl. *Kur. Codz.* 1947 nr 350.
45. Autograf. Rkps Ossol. sygn. 5151/III wiersz z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7153₂.
46. J. Słowackiego „Horsztyński” w inscenizacji J. Kotarbińskiego z 1907 i 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6211, II 6212.
47. Podpisy: 1) na protokołach z posiedzeń Tow. Filomatycznego Szkoły Głównej. Rkps Bibl. Uniw. Warsz., depozyt Tow. Nauk Warsz.; na protokołach Komitetu Międzywydz. wychowawców b. Szkoły Głównej z 1919-1925. Rkps Bibl. Uniw. Warsz., depozyt Tow. Nauk Warsz. sygn. 236.
48. Materiały, zbiór korespondencji Józefa i Lucyny Kotarbińskich w zbiorach IS PAN (zbiory Rulikowskiego).
49. Akta Prezydium dot. teatru krakowskiego, protokoły Komisji Teatralnej, akta dzierżawy. Państw. Arch. Miasta Kr. i Województwa Kr.

OPRACOWANIA

FAM. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 129. — N. [A. NOWICKI]. *Kur. Kr.* 1887 nr 65 [dot. art. „Współczesny nasz dramat ludowy” w *Echu Muz.*]. — J. KOTARBIŃSKI: Bezpodstawne zarzuty. *Kłosy* 1887 nr 1143 [polem. z art. K. Kraszewskiego]. — *Kur. Kr.* 1887 nr 56. — M. *Życie* 1889 nr 46 s. 730 [o kreacji J. Kotarbińskiego w roli Hamleta]. — B. *Gaz. Lw.* 1890 nr 109. — J. KASPROWICZ: Kotarbiński w roli Hamleta. *Kur. Lw.* 1890 nr 136; przedr.: Pisma prozą. T. 3. Kr. 1930. — *Gaz. Lw.* 1890 nr 110, 115, 119, 134 [o teatralnych występach J. Kotarbińskiego]. — ANT. MIESZK. [A. MIESZKOWSKI]. *Kur. Codz.* 1893 nr 255. — W. PROKESCH. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1894 nr 25. — I. B.: Konwenans. *Kur. Codz.* 1897 nr 113 s. 3. — EKS-DZIENNIKARZ [W. PRZYBOROWSKI]: Stara i młoda prasa. *Petersb.* 1897 s. 55-58. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 27. — *Album teatralne.* T. 2. W-wa 1897 s. 50. — K. C.: Kotarbiński o Prusie. *Tyg.*

Ilustr. 1898 nr 20. — KAZMIERZ ZE LWOVA: Sylwetki teatralne z Krakowa. *Gaz. Nar.* 1898 nr 337. — Album pisarzy polskich (współczesnych). Zebrał i objaśnił S. Demby. W-wa 1901. — W Krakowskim Kole Literatów odbyła się uczta na cześć Kotarbińskiego. *Kraj* 1901 nr 47. — J. B-r [J. BISSINGER]: Echa z Krakowa. *Dzien. Poz.* 1902 nr 82. — P. CHMIELEWSKI: Dzieje krytyki literackiej w Polsce. W-wa 1902 s. 418-419. — B. FILIPOWICZ: Teatr krakowski. *Kur. Warsz.* 1902 nr 336. — J.: Interview z dyr. Kotarbińskim. *Kur. Teatr.* 1902 nr 28. — LECTOR: Wyspiański o „Wyzwoleniu” (w relacji J. Kotarbińskiego). *Kraj* 1903 nr 20. — A. CHOLONIEWSKI: Scena krakowska. *Kraj* 1905 nr 10. — A. G. [A. GOLDBERG]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 39-40 (1905-1907). — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — L. [J. LORENTOWICZ]: Kierownik literacki. *Nowa Gaz.* 1909 nr 450. — A. NOWACZYŃSKI: Sześćdziesiąt lat J. Kotarbińskiego w teatrze krakowskim. *Scena i Sztuka* 1909 nr 1-2. — m. syn. [M. SYNORADZKI]. *Biesiada Lit.* 1909 nr 12 s. 233. — J. KOTARBIŃSKI: List do redakcji. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 145. — Omyłka naszego teatru. *Kur. Por.* 1911 nr 71.

J. BALIŃSKI: Zasłużony jubileusz. J. Kotarbiński. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 18. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1913 t. 2 s. 397-402. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1913 nr 210. — m. dz. — *Biesiada Lit.* 1913 nr 23. — W. POPLAWSKI: Jubileusz J. Kotarbińskiego. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 126. — H. SIENKIEWICZ: List na jubileusz J. Kotarbińskiego. *Kur. Warsz.* 1913 nr 127; przedr. w: *Dzieła*. T. 54. W-wa 1952 s. 126. — *Dzien. Kijowski* 1913 nr 110. — *Echo Lit.-Artyst.* 1913 s. 648. — *Gaz. Warsz.* 1913 nr 124. — *Głos* 1913 nr 107. — *Kur. Warsz.* 1913 nr 127.

[A. NIEMOJEWSKI]. *Mysł Niepodległa* 1920 nr 481. — Gr. [W. GRUBIŃSKI]: Jubileusz J. Kotarbińskiego. *Kur. Por.* 1921 nr 154. — Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1921 nr 157. — E. ŚWIERCZEWSKI: Jubileusz J. Kotarbińskiego. *Ilustr. Przegl. Teatr.* 1921 nr 23. — 50-lecie pracy scenicznej J. Kotarbińskiego. *Gaz. Warsz.* 1921 nr 5874.

JOTES: U J. Kotarbińskiego z wywiadem. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 54. — W. RAPACKI: Sto lat sceny polskiej. W-wa 1925 s. 166-167. — „Srebrny sen Salomei” na scenie krakowskiej i warszawskiej. *Kur. Warsz.* 1926 nr 296. — K. ALBERT: Pięćdziesiąt lat w świecie ułudy. *Comodia* 1927 nr 7 [wywiad z J. Kotar-

bińskim]. — Z mojej kariery. *Ilustr. Tyg. Pol. Famulus* 1927 nr 34 [wywiad z Kotarbińskim]. — A. E. BALICKI: Kamiński i Kotarbiński w teatrze krakowskim. *Czas* 1928 nr 261. — W. BRUMER. *Gaz. Por.* 1928 nr 245.

(Nekrologi i wspomnienia pośmiertne:)
(al). *Ilustr. Kur. Codz.* 1928 nr 293, 300; b. a. *Świat* 1928 nr 43 s. 19; [T. BOY-ZELEŃSKI]. *Kur. Por.* 1928 nr 293; przedr.: *Kalendarz „Kur. Por.”* 1929 s. 196-198; Pisma. T. 22. W-wa 1964 s. 704-707; E. BREITER. *Głos Prawdy* 1928 nr 292; A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1928 nr 291; A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Kotarbiński jako dyrektor teatru. *Kur. Warsz.* 1928 nr 295; J. KOLLER: J. Kotarbiński. Wspomnienie pośmiertne. *Życie Lit.* 1928 nr 6 s. 3; J. LORENTOWICZ: Kotarbiński a „wielki repertuar” narodowy. *Teatr* 1928 nr 3; N. J. *Bluszcz* 1928 nr 45; W. NOSKOWSKI. *Kur. Poz.* 1928 nr 490; Z. POPLAWSKA. *Kobieta Współcz.* 1928 nr 44; J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI. *Rzeczpospolita* 1928 nr 302; M. SZUKIEWICZ. *Głos Narodu* 1928 nr 291; A. ŚWIĘTOCHOWSKI. *Mysł Nar.* 1928 nr 25; J. W. [J. WOŁOSZYŃSKI]. *Epoka* 1928 nr 294; *ABC* 1928 nr 294; *Czas* 1928 nr 245; *Epoka* 1928 nr 292, 295; *Gaz. Por.* 1928 nr 238, 241; *Gaz. Warsz.* 1928 nr 313; *Głos Prawdy* 1928 nr 295; *Kur. Pol.* 1928 nr 292; *Polska Zbrojnia* 1928 nr 294; *Tyg. Ilustr.* 1928 t. 2 s. 791; *Życie Lit.* 1928 nr 6; K. CZACHOWSKI. *Wiad. Lit.* 1929 nr 2.

J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI: Ludzie — legendy. *Scena Pol.* 1929 nr 11. — Z. SZWEYKOWSKI: Pierwszy etap walki o naturalizm w Polsce. Wstęp do: A. Sygietyński: Pisma krytyczne wybrane. W-wa 1932; przedr. w książce: Nie tylko o Prusie. *Poz.* 1967 s. 211-212. — T. GRABOWSKI: Krytyka literacka w Polsce w okresie realizmu i modernizmu. (1863-1933). *Poz.* 1934 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 6 z. 2. — A. WYSOCKI: Za czasów J. Kotarbińskiego. *As* 1938 nr 5. — K. GRZYBOWSKA: Teatr krakowski przed półwiekiem. *Życie Lit.* 1952 nr 13 [polem.]; T. Trzciniński: Teatr krakowski przed półwiekiem. *Życie Lit.* 1952 nr 17]. — K. PRZYBYSLAWSKI: Z dziejów teatru krakowskiego (1893-1953). *Życie Lit.* 1953 nr 45 s. 5. — L. SCHILLER: Krakowskie rocznice teatralne. *Pam. Teatr.* 1953 nr 4. — Z. SZWEYKOWSKI: Krytyka teatralna w dobie pozytywizmu wobec aktora i reżysera. *Pam. Teatr.* 1953 z. 1. — A. BRAYER: Sześćdziesiąt lat teatru krakowskiego. *Rozdz. 3*. Dyrekcja J. Kotarbińskiego (1899-1905). *Pam. Teatr.* 1954 z. 1-2. — Z. SZWEY-

KOWSKI: Teatrzyki ogródkowe w Warszawie. *Pam. Teatr.* 1958 z. 3-4 s. 413-456; przedr. w książce: Nie tylko o Prusie. Poz. 1967 s. 83-85; oraz komentarz s. 287. — M. FIJAŁKOWSKI: J. Kotarbiński. *Teatr* 1962 nr 18 s. 15-17. — M. FIJAŁKOWSKI: Uśmiechy lat minionych. Kat. 1962. — M. PSZONKA: Pawlikowski—Kotarbiński. *Teatr* 1962 nr 3. — J. GOT, J. MICHALIK: J. Kotarbiński. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 3. W-wa 1969. — Z. JABŁOŃSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968-1969). — Z. JASIŃSKA: J. Kotarbiński. W-wa 1969.

Sprawozdania z odczytów: *Biesiada Lit.* 1879 nr 170; *Echo* 1879 nr 71; *Kur. Codz.* 1879 nr 70 s. 1; *Nowiny* 1879 nr 87 s. 3; *Wiek* 1879 nr 70 („Król Lear”). — W. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1893 nr 87; D-t. *Wiek* 1893 nr 87; -j- [J. JANKOWSKI]. *Kolce* 1893 nr 16 [wiersz]; nr 20 s. 3; I. MATUSZEWSKI. *Przegl. Tyg.* 1893 s. 185; MARCHOLT. *Kolce* 1893 nr 16 s. 3; (p). *Głos* 1893 nr 16 s. 187; Z. PIETKIEWICZ. *Prawda* 1893 nr 17; *Biesiada Lit.* 1893 nr 16; *Dzien. dla Wszystkich* 1893 nr 87; *Kur. Por.* 1893 nr 105 (O sztuce aktorskiej). — W. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1893 nr 111; D-t. *Wiek* 1893 nr 105; nr 111; T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1893 nr 122; M. *Tyg. Mód i Powieści* 1893 s. 20; I. MATUSZEWSKI. *Przegl. Tyg.* 1893 s. 228; ANT. MIESZ. [A. MIESZKOWSKI]. *Kur. Codz.* 1893 nr 105; AEM. [A. MIESZKOWSKI]. *Kur. Codz.* 1893 nr 127; nr 136; Z. PIETKIEWICZ. *Prawda* 1893 nr 21; W. J. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 503; *Biesiada Lit.* 1893 nr 22; *Kur. Codz.* 1893 nr 127; *Kur. Por.* 1893 nr 127, nr 128 (O przyszłości sztuki i poezji). — *Przegl. Lit.* 1896 nr 11 (Niezdrowa miłość).

Nie wypada. M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1886 t. 2 s. 139. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Dzien. Łódzki* 1886 nr 184. — Rz. St. M. [S. RZĘTKOWSKI]. *Kur. Codz.* 1886 nr 215. — M. WOŁOWSKI: Replika w liście. *Kur. Codz.* 1886 nr 220. — *Chewila* 1886 nr 75. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 150. — *Kur. Por.* 1886 nr 215; nr 216. — *Tyg. Mód* 1886 nr 35. — ADAM. *Tyg. Powsz.* 1888 nr 4. — W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Codz.* 1888 nr 18-19. — Fr. R. *Wędrowiec* 1888 nr 4. — Q. [M. GAWALEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1888 nr 14. — C. JELLENTA. *Prawda* 1888 nr 4. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1888 nr 243. — JESKE [T. JESKE-CHOIŃ-

SKI]. *Niwa* 1888 nr 520. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1888 nr 1178. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1888 nr 4. — SEP. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1888 nr 4. — L. NIEMOJOWSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1888 nr 5. — A. P. O. [A. POTOCKI]. *Głos* 1888 nr 4. — A. RAJCHMAN. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 225. — A. RAJCHMAN. *Wiek* 1888 nr 13-14. — Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1888 nr 15. — y. *Życie* (W-wa) 1888 nr 9 s. 130. — *Bibl. Warsz.* 1888 t. 1 s. 308-310. — *Kraj* 1888 nr 3. — *Kur. Por.* 1888 nr 18. — Moralizujący komediopisarze. *Przegl. Tyg.* 1888 s. 50.

Niezdrowa miłość. *Przegl. Lit.* 1896 nr 11 [rec. odczytu]. — J. K-ch. *Czas* 1898 nr 181. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1898 t. 1 s. 240. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1898 nr 251. — K. ŁASKOWSKI. *Kur. Niedzielną* 1898 nr 6. — A. S. *Przegl. Pol.* 1899 t. 134.

Pogrobowiec romantyzmu. J. CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1909 nr 271-275. — E. CZEKAŁSKI. *Prawda* 1909 nr 44. — T. KONCZYŃSKI. *Kur. Warsz.* 1909 nr 294. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1909 nr 33. — G. OLECHOWSKI. *Bluszcz* 1909 nr 47. — E. PASZKOWSKI. *Dzien. Kijowski* 1909 nr 276. — (z. s.) Z. SARNECKI. *Gaz. Lw.* 1909 nr 257. — *Nowa Reforma* 1909 nr 452. — B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1910 s. 238-239. — P. MACZEWSKI. *Pam. Lit. R.* 9 (1910) s. 603-623. — C. JELLENTA. *Nowa Reforma* 1911 nr 240-246.

Sienkiewicz i pokolenie Szkoły Głównej [art. w książce zbior.: *Szkoła Główna Sienkiewiczowi*]. B. GUBRYNOWICZ. *Pam. Lit. R.* 15 (1917) s. 380.

Aktorzy i aktorki. M. B. [M. BRAHMER]. *Przegl. Współcz.* 1925 t. 13 s. 320-321. — W. BRUMER. *Tydzien Lit.* dod. *Dnia Pol.* 1925 nr 8. — JAN PAŁUCKI [W. BRZESKA]. *Dzien. Poz.* 1925 nr 70. — S. FURMANIK. *Scena Pol.* 1925 nr 3. — F. HOESICK: Warszawskie „gwiazdy” sceniczne. *Kur. Warsz.* 1925 nr 83. — I. KRZYWICKA. *Wiad. Lit.* 1925 nr 67. — J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1925 nr 142. — M. RULIKOWSKI. *Życie Teatru* 1925 nr 17. — H. ZAHORSKA. *Głos Narodu* 1925 nr 145.

Ze świata uludy. W. BRUMER. *Dzien. Pol.* 1926 nr 22. — E. CZEKAŁSKI. *Świat* 1926 nr 35. — Z. DĘBICKI. *Kur.*

Warsz. 1926 nr 262. — S. FURMANIK. *Scena Pol.* 1926 nr 43-44. — J. LORENTOWICZ. *Życie Teatru* 1926 nr 21. — Z. R. [Z. RABSKA]. *Kur. Warsz.* 1926 nr 159. — E. ŚWIERCZEWSKI. *Echo Warsz.* 1926 nr 120. — W. ZECHENTER. *Gaz. Lit.* 1926 nr 9-10. — K. *Myśl Nar.* 1927 nr 1.

W służbie sztuki i poezji. R. BERGEL. *Głos Narodu* 1929 nr 236. — T. BOY-ZELEŃSKI: Diariusz szlachecki dy-

rektora teatru. *Kur. Por.* 1929 nr 123. — J. BRAUN. *Kur. Por.* 1929 nr 112. — K. CZACHOWSKI. *Czas* 1929 nr 223. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1929 nr 103. — J. FRÜHLING. *Scena Pol.* 1929 nr 8. — K. *Myśl Nar.* 1929 nr 46. — E. K. [E. KOZIKOWSKI]. *Tęcza* 1929 nr 29. — J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI. *Rzeczpospolita* 1929 nr 100. — *Echo Tyg.* 1929 nr 13. — R. BERGEL. *Pam. Warsz.* 1930 z. 8 s. 114-115. — W. HAHN. *Muzeum* 1930 z. 3. — L. PŁOSZEWSKI. *Ruch Lit.* 1930 nr 2.

KOWERSKA ZOFIA (1845–1929)

Pseud. i krypt.: AUTORKA „Z PRAWDZIWEGO ZDARZENIA”; JULIUSZ WERSKI; Z. GONIEWSka; ***.

Powieściopisarka.

Ur. 11 grudnia 1845 we Wronowie w województwie lubelskim. Córka Józefa Przewłockiego i Zofii z Kozmianów. Uczyła się w domu, w Woli Gałęzowskiej, dokąd rodzice przenieśli się w 1856. W czasie powstania styczniowego wydalona wraz z matką i bratem z kraju, przebywała do 1867 na zesłaniu w Siemionowie w guberni niżnonowogrodzkiej. W 1863 wyszła za mąż za zesłańca politycznego, Stefana Kowerskiego. Po powrocie z wygnania mieszkała z rodziną w Lubelskiem, najpierw w dzierżawionym majątku Żabno, a następnie w Józowie. Po śmierci męża w 1901 mieszkała jeszcze przez pewien czas w Józowie, potem w Łabuniach, następnie w Warszawie. Zmarła 20 marca 1929 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Historia o nieśmiałej dziewczynie. [Powst. ok. 1873].

Inny tytuł: O nieśmiałej dziewczynie.

2. Zwycięstwo Heleny. Powieść. W-wa 1875.

3. Garbaty ideał. [Powst. ok. 1879].

4. O wychowaniu macierzyńskim. Ogl. fragm. *Bluszcz* 1881 nr 25-26. Wyd. osob. całości W-wa 1881; wyd. 2 W-wa 1894.

Rozprawa uzyskała 1 nagrodę na konkursie *Bluszczu* w 1879.

5. Wet za wet. [Powst. ok. 1881].

6. W Irlandii. Powieść. *Gaz. Pol.* 1882 nr 61-94.

Przekład franc.: *Messenger d'Occident* 1886.

7. Wydalona. *Tyg. Ilustr.* 1886 nr 189-191; *Echo Przemyskie* 1902 nr 5-9. Wyd. osob.: wyd. 2 W-wa 1919 (z podtyt. Obrazek z życia Polaków pod panowaniem pruskim). Zob. też poz. 25.

Utwór nagrodzony na konkursie *Tyg. Ilustr.* w 1886.

Przekłady: czes.: V. T. Kamejský. *Praga* 1902 — franc.: *Le Monde* 1886; W. Mickiewicz. *Revue Politique et Littéraire* 1888 s. 247-253; W. Zabiełło. *Revue Hebdomadaire* 1902 — holender.: *Het Huisgezin* 1886.

8. Z prawdziwego zdarzenia. *Przegl. Pol.* 1888 t. 90 s. 449-487. Wyd. osob. [odb.?] 1889. Wyd. 2 pt. Za wiarę. Prawdziwe zdarzenie z życia unitów. W-wa 1916; wyd. 3 W-wa 1919; wyd. 4 1922; wyd. 5 W-wa 1927.

Utwór ten wydała pod swoim nazwiskiem Z. Seidlerowa pt.: Za wiarę. T. 1-2. W-wa 1916 *Tow. „Czytaj”* nr 13-14.

9. Różia. Powieść. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1888 nr 58-181. Wyd. osob. W-wa 1891.

10. Dzidzia. *Gaz. Pol.* 1889 nr 284-293, 1890 nr 1-13; *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1890 nr 19-45. Wyd. osob. Kr. 1893 *Bibl. Domowa*. Zob. też poz. 14.

11. Timeo Danaos... Powieść. *Przegl. Pol.* 1889 t. 94 s. 407-449, 1890 t. 95 s. 27-45, 294-326.

Przekład franc.: pt. Vladimir Kourbski.

12. Irena. Powieść. *Bibl. Warsz.* 1891 t. 2 s. 501-534, t. 3 s. 18-57, 259-293, 454-485, t. 4 s. 1-32. Wyd. osob. W-wa 1894.

13. Z pamiętnika ornitologa. *Gaz. Pol.* 1891 nr 119-153; *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1892 nr 62-124. Wyd. osob. pt. Z pamiętników ornitologa. Kr. 1900 *Nowa Bibl. Uniwersalna*.

14. Dwidzia. W-wa 1893.

Zawartość: Dwidzia. (Zob. poz. 10); Lew i mysz. (*Słowo* 1888 nr 107-129; *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1889 nr 204-223); Bezdzielni. (*Słowo* 1888 nr 4-7; *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1890 nr 3-6); Z poezji szpitala. (Powst. 1887).

15. Siostry. Powieść. *Bibl. Warsz.* 1893 t. 1 s. 41-72, 217-255, 472-513, t. 2 s. 37-65, 241-267, 524-555; *Prawda* 1894 nr 34 (fragm.). Wyd. osob. W-wa 1894.

16. Iluzja. Opowiadanie. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1895 nr 52-77; *Słowo* 1895 nr 1-19. Wyd. osob. W-wa 1896; wyd. nast. W-wa 1897.

17. Kaprasy. Powieść. *Gaz. Nar.* 1895 nr 273-331 z przerwami; *Słowo* 1895 nr 170-175, 177-181, 183-186, 188-198.

18. Na służbie. Powieść. *Bibl. Warsz.* 1895 t. 1 s. 29-74, 193-223, 409-447, t. 2 s. 1-30, 238-267, 422-453, t. 3 s. 1-28, 209-237, 415-434, t. 4 s. 1-20; *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1895 nr 129-264. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1896; wyd. 2 T. 1-2. W-wa 1925.

19. O Marysi sierocie. Opowiadanie z czasów cholery nagrodzone na konkursie *Gazety Świątecznej* w r. 1893. W-wa 1895.

20. Marzyciel. Powieść. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1896 nr 57-155.

21. Znane dzieje. Powieść. W-wa 1896.

Zawartość: Znane dzieje; Ploteczka; Niania, Szkic pośpieszny; Piotr i Paweł. Powiastka.

22. Bracia z wyboru. Powieść. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 3 s. 189-223, 381-415, t. 4 s. 23-56, 226-264, 381-415, 1898 t. 1 s. 112-136, 189-221, 381-422, t. 2 s. 17-46, 193-219; *Czas* 1898 nr 1-157. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1899.

23. Dzielný chłopiec. Powieść dla młodzieży. *Wieczory Rodz.* 1898 nr 13-32. Wyd. osob. Bytom 1908. Wyd. nast.: W-wa 1909 *Moja Biblioteczka*; W-wa 1922; W-wa 1924; W-wa 1927.

24. Losy Adasia. W-wa 1898.

Zawartość: Losy Adasia. (*Wieczory Rodz.* 1896 nr 1-17); Ofiara. (*Wieczory Rodz.* 1897 nr

35-38. Zob. też poz. 38); Ona. (*Wieczory Rodz.* 1895 nr 1-6).

25. Powieści. Kr. 1899. *Nowa Bibl. Uniwersalna*.

Zawartość: Dla Anusi. (*Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1896 nr 289-301, 1897 nr 1-11; *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 26-35, 37-43); Z życia Jasia. (*Tyg. Ilustr.* 1898 nr 13-18); Na noclegu. (*Słowo* 1890 nr 279-282; *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1891 nr 272-274); Wydalona. (Zob. poz. 7).

26. Pierwszy bal. Powieść. *Słowo* 1901 nr 284-286, 288, 290-292, 295, 300; *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1902 nr 289-290, 1903 nr 1-13.

27. Podlotek i inne nowele. Kr. 1902.

Zawartość: Podlotek. (*Kur. Codz.* 1898 nr 298-343; *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1899 nr 4-39); Wielki dyplomata. (*Słowo* 1899 nr 175-198); Dla wprawy. Opowiadanie; Chłuba kraju.

28. W suchowskim dworze. Powieść dla młodego wieku. *Wieczory Rodz.* 1902 nr 5-34. Wyd. osob. W-wa [1903]. Wyd. nast. W-wa 1904.

29. Pani Anielska. Legenda. *Ognisko* 1913 nr 10-11. Wyd. osob. W-wa 1917. Wyd. nast. W-wa 1933.

30. W nowej ojczyźnie. W-wa 1913.

Zawartość: W nowej ojczyźnie; Na dożywociu; Serce matczyne.

31. Z pamiętników doktora. Powieść współczesna. T. 1-2. Wil. 1914.

32. Przez krew i izer. Wil. 1915.

33. Prawdziwe bogactwo. Trzy opowiadania. W-wa 1917.

Zawartość: Największe dobro. Opowiadanie z 1913 roku; Co może wódka i co może kobieta; O jednej Aniencie.

34. Za głosem serca. Opowiadanie z życia w W. Ks. Poznańskim. W-wa 1919.

35. Na cichej wsi. Powieść. Powst. 1921. Wyd. W-wa 1923.

36. Najmłodszy. Opowiadanie na tle wojny europejskiej. W-wa 1921.

37. O ziemię. Dramat w 3 aktach. Wyst. Lubl. 1922. Nie druk.

38. Dwa opowiadania dla młodzieży. W-wa 1925.

Zawartość: Ofiara. (Zob. poz. 24); Antoś.

Powieści, opowiadania, artykuły zamieszczała w czasopismach: *Bibl. Warsz.* (1891, 1893, 1895-1898, 1914; tu m. in.: Straszna noc. Opowiadanie. 1914 t. 3 s. 78-102, 273-297), *Bluszcz* (1881), *Czas* (1898), *Echo Przemyskie* (1902), *Gaz. Nar.* (1895, 1902; tu m. in.: Gałązka oliwna. 1902 nr 165-171), *Gaz. Pol.*

(1881-1882, 1889-1891; tu m. in.: Nie odgadła. Nowela. 1881 nr 193-194), *Głos Lubel.* (1929; tu: Urywki z pamiętnika. Nr 122 i nn.), *Kur. Codz.* (1890, 1892, 1898; tu m. in.: Jagunia. Nowela. 1890 nr 128-134; Anioł pokoju. 1892 nr 356, 363), *Kur. Lw.* (1892), *Ognisko* (1913), *Ognisko Rodz.* (1899), *Prawda* (1894), *Przegl. Pedag.* (1885; tu: Rzut oka na historyczny rozwój idei równouprawnienia kobiet. S. 529-543, 586-592, 751-766), *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* (1888-1896, 1899, 1902-1903; tu m. in.: Jan Porebski. Nowela. 1890 nr 242-243; Staś. Opowiadanie. 1894 nr 289-297), *Przegl. Pol.* (1888-1890), *Rzeczpospolita* (1922), *Słowo* (1888, 1890, 1895, 1899, 1901), *Tyg. Ilustr.* (1886, 1896, 1898 1917; tu m. in.: Pierwszy uczeń. 1917 nr 24-26), *Wieczory Rodz.* (1895-1899, 1902; tu m. in.: Mały zbawca. Powiastka. 1899 nr 1-6).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Charitas. Księga zbior.* Petersburg. 1894 (tu: Ryngraf Miecznika. Nowela. S. 93-102), *Dla głodnych. Pismo zbior.* Lw. 1890, *Pam. kielecki. Zbiór prac ku uczczeniu A. Mickiewicza 1798-1898.* Kielce [1901] (tu: Organista. Nowela. S. 248-251), *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893, *Upominek dziatwie pol. od krakowskiego Kola Pań Tow. Szkoły Lud.* Kr. 1896 (tu: Jałmużna. Nowela. S. 148-169).

Listy

1. Do F. z Łempickich Koźmianowej z 1885. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2208.

2. Do W. Bogusławskiego z 1891. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

3. Do J. Kowerskiego z 1899. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7891 III.

4. Do S. Tomkowicza b. d. Rkps Bibl. PAN dawna sygn. PAU 2461.

OPRACOWANIA

LIGEZA [Z. SUMIŃSKI]: Pani Z. Kowerska. *Niwa* 1880 nr 122. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]: Nasze autorki. *Tyg. Powsz.* 1885 nr 20-22. — M. RAWICZ: Dobre książki. *Gaz. Lw.* 1894 nr 103. — *Bluszcz* 1895 nr 48. — N: Z literatury kołędowej dla młodego wieku. *Przegl. Pol.* 1901 t. 139 s. 104-107. — A. G. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 39-40 (1905-1907).

(Nekrologi): Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Kur. Warsz.* 1929 nr 82; M. *Tyg. Ilustr.* 1929 nr 14; M. ROJOWSKI. *Echa Leśne* 1929 nr

4; A. ŚWIDERSKA. *Bluszcz* 1929 nr 15; A. ŚWIDERSKA. *Czas* 1929 nr 72; Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Mysł Nar.* 1929 nr 13 [tu dane bibliograficzne]; *Gaz. Warsz.* 1929 nr 81; *Ilustr. Kur. Codz.* 1929 nr 91; *Polonia* 1929 nr 1604; *Rzeczpospolita* 1929 nr 80; *Ziemia Przemyska* 1929 nr 15. — (rg) [R. GÓRSKI]. *Słownik folkloru pol.* W-wa 1965. — Z. CIECHANOWSKA. *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968-1969).

O wychowaniu macierzyńskim. J. PRACKI. *Tyg. Powsz.* 1881 nr 52. — M. J. Z. *Kłosa* 1882 t. 2 s. 196. — A. NIEMIROWSKI. *Wiek* 1882 nr 72. — St. S. [S. SOBIERSKI]. *Roczn. Pedag.* 1882 t. 2 s. 112-114. — *Kronika Rodz.* 1882 nr 20.

W Irlandii. ŁADA. *Niwa* 1882 z. 191. — H. WIERCIŃSKI. *Niwa* 1883 z. 197.

Wydalona. T. CZAPELSKI. *Tyg. Ilustr.* 1886 nr 200. — *Bluszcz* 1887 nr 8. — ZYZMA [E. PRZEWÓSKI]. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 12.

Z prawdziwego zdarzenia. J. KOWERSKI: O własność literacką. *Kur. Pol.* 1917 nr 31. — Sprawa o plagiat. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1917 nr 20. — *Pol. Macierz Szkolna* 1918 nr 4.

Różia. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1889 nr 161. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1891 nr 179. — KIBENUS. *Kraj* 1891 nr 39. — A. KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Nowa Reforma* 1891 nr 261. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1891 t. 102 s. 647-649. — *Kolce* 1891 nr 51. — *Świat* 1891 nr 16. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1892 nr 8. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1892 t. 2 s. 334-345. — NIT [J. NITOWSKI]. *Ateneum* 1892 t. 1 s. 200-201. — (str). [J. STARKEL]. *Dzien. Pol.* 1892 nr 10.

Irena. Br. Ch. [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1893 nr 48. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 198. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1894 t. 41 s. 118. — K. BAR. [K. BARTOSZEWICZ]. *Przegl. Poz.* 1894 nr 10. — BO...BD. *Przegl. Poz.* 1894 nr 35. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1894 nr 46. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1894 nr 31. — W. GOMULICKI. *Kur. Lw.* 1894 nr 40. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1894 t. 112 s. 419-423. — W. WOLSKI. *Niwa* 1894 nr 5. — *Biesiada Lit.* 1894 t. 37 s. 416. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1894 nr 35. — *Świat* 1894 nr 11.

Z pamiętnika ornitologa. H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 371. —

J. *Ruch Katol.* 1091 nr 23. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1901 t. 70 s. 99. — (Mr.) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1901 nr 135.

Dzidzia [Opowiadania]. Br. Ch. [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1893 nr 17. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1893 nr 10. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 74. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1893 t. 110 s. 444-447. — *Kur. Por.* 1893 nr 51. — *Świat* 1893 nr 7. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1894 t. 41 s. 118.

Siostry. Ch. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1894 nr 169. — BRON. CHRZANOWSKI [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1894 nr 34. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1894 nr 46. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1894 nr 204. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 254. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Powieści psychologiczne. *Wiek* 1894 nr 187. — W. KARCZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 156. — *Biesiada Lit.* 1894 t. 38 s. 64. — *Przegl. Tyg.* 1894 nr 24. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1895 t. 45 s. 281. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1895 t. 116 s. 169.

Iluzja. G. W. *Czas* 1895 nr 295. — M. GAWALEWICZ. *Gaz. Pol.* 1895 nr 300. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1895 nr 44. — *Kur. Codz.* 1895 nr 337. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1895 nr 47. — K. B. [K. BARTOSZEWICZ]. *Przegl. Lit.* 1896 nr 1. — H. *Przegl. Pol.* 1896 t. 120 s. 494-496. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 2. — M. P. *Bibl. Warsz.* 1896 t. 1 s. 169-173. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1896 nr 48.

Na służbie. K. BARTOSZEWICZ: Nowa powieść Z. Kowerskiej. *Dział Lit.-Artyst. Kraju* 1896 nr 50-51. — K. BARTOSZEWICZ. *Przegl. Lit.* 1896 nr 12. — Ch. *Słowo* 1896 nr 175. — F. *Czas* 1896 nr 182. — A. GRUSZECKI. *Przegl. Tyg.* 1896 nr 34. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 33. — Pr. *Przegl. Poz.* 1896 nr 30. — S. H. *Przegl. Poz.* 1896 nr 28. — * * [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1896 nr 29. — *Biesiada Lit.* 1896 t. 42 s. 160. — *Kraj* 1896 nr 23. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 55 s. 134. — C. *Przegl. Pol.* 1897 t. 123 s. 177. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr 41. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Gaz. Lw.* 1897 nr 42, 43.

O Marysi sierocie. *Biesiada Lit.* 1895 t. 40 s. 320.

Jałmużna. [w: *Upominek dziatwie pol.*]. *Dzien. Kr.* 1896 nr 297.

Znane dzieje. K. BART. [K. BARTOSZEWICZ]. *Kraj* 1895 nr 50. — J. NITOWSKI. *Bluszcz* 1895 nr 48. — *Kraj* 1895 nr 52. — *Niwa* 1895 nr 35. — *Przegl. Tyg.* 1895 nr 45. — A. Tol. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 3. — Ch.: Orzeszkowa i Kowerska. *Słowo* 1896 nr 38. — L. GLATMAN. *Przegl. Lit.* 1896 nr 2. — J. R-S. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 40. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 3. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1896 t. 122 s. 397-399. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1896 nr 7. — *Biesiada Lit.* 1896 t. 41 s. 128. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 40 s. 134. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr 41.

Bracia z wyboru. (Ch) [B. CHRZANOWSKI]. *Słowo* 1898 nr 294. — P. CHMIELOWSKI. *Przegl. Lit.* 1899 nr 2/3. — P. CHMIELOWSKI. *Kur. Codz.* 1899 nr 135. — J. NITOWSKI. *Bluszcz* 1899 nr 21. — J. NOWIŃSKI. *Wiek* 1899 nr 10. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1899 t. 62 s. 425. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1899 t. 133 s. 540. — M. RAWICZ. *Ruch Katol.* 1899 nr 120. — Michał R-e [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1899 nr 101.

Dzielny chłopiec. *Bluszcz* 1908 nr 50. — *Pol. Macierz Szkolna* 1923 nr 2.

Losy Adasia. W. GOMULICKI. *Kraj* 1898 nr 51. — I. M. [I. MOSZCZEŃSKA]. *Przegl. Pedag.* 1899 s. 38.

Powieści. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr 41. — K. *Ruch Katol.* 1899 nr 273. — M. *Kur. Poz.* 1899 nr 244. — K. P. REWERA. *Tyg. Ilustr.* 1899 s. 996. — J. WOŁOWSKI. *Tyg. Pol.* 1899 nr 33. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1900 t. 3 s. 545-547. — N. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1900 t. 135 s. 162-163. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 45 s. 453.

W suchowskim dworze. G. *Kraj* 1903 nr 50. — I. MOSZCZEŃSKA. *Głos* 1903 nr 51. — I. MOSZCZEŃSKA. *Książka* 1903 s. 455-456. — n [C. NIEWIADOMSKA]. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 50. — R. [L. REINSCHMIDT]. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 329. — *Biesiada Lit.* 1903 nr 50. — *Bluszcz* 1903 nr 52. — *Ziarno* 1903 nr 49.

Pani Anielska. E. M. *Sodalis Marianus* 1933 t. 2 nr 1.

Za głosem serca. *Zorza* 1919 nr 35. — *Pol. Macierz Szkolna* 1923 nr 2.

Na cichej wsi. Ji [J. IWASZKIEWICZ]. *Wiad. Lit.* 1924 nr 1.

O ziemię. W. HAHN. *Głos Lubel.* 1922 nr 99. — Il-ski. *Dzien. Pol.* 1922

nr 101. — M. PACIORKIEWICZ. *Głos Lubel.* 1922 nr 104. — *Ziemia Lubel.* 1922 nr 101.

KOZIEBRODZKI WŁADYSŁAW BOLESTA (1839–1893)

Pseud. i krypt.: A. E.; IKS; JULIUSZ BOLESTA; NIEZGODA; WŁADYSŁAW ESTARODZKI; W. B. K.; ???.

Dramato- i powieściopisarz.

Ur. w 1839 w Kołodziejówce, w powiecie skałackim, w rodzinie ziemiańskiej, syn Adama i Matyldy z Zagórskich. Dzieciństwo spędził w Chocimierzu. Gimnazjum oraz Instytut Techniczny ukończył w Krakowie. W 1858 wyjechał do Paryża i uczęszczał na wykłady w Collège de France i Sorbonie. W 1859 odbył podróż do Włoch. Po powrocie do kraju mieszkał u rodziców w Rącznej. Brał udział w powstaniu 1863 roku, walczył w oddziałach w Miechowskim i Sandomierskim. W 1864 więziony był w Tarnowie. Zwolniony, opuścił kraj i do 1866 przebywał w Szwajcarii, w Nyon. Powrócił i w 1868–1871 mieszkał w Ludwinowie, dzierżawionym majątku pod Krakowem. W 1877 ożenił się z Emilią z Głogowskich i nabył majątek Chłopice pod Jarosławiem. W latach następnych brał żywy udział w życiu publicznym. Był m.in. posłem do galicyjskiego Sejmu Krajowego w 1876, do Rady Państwa w 1891–1893, zastępcą członka Wydziału Krajowego, członkiem rady powiatowej jarosławskiej, wiceprezesem Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego, prezesem Towarzystwa Tatrzańskiego. Zmarł 13 lutego 1893 w Chłopicach.

TWÓRCZOŚĆ

1. Szkice z nieodległej przeszłości (reminiscencje). Lw. 1865.

Pod krypt. W. B. K.
Zawartość: Pan Antoni. (*Dzien. Lit.* 1865 [?] nr 76–80); Jeszcze kandydaci. (*Dzien. Lit.* 1865 [?] nr 31–38); Obiadek powyborczy. (*Dzien. Lit.* 1865 [?] nr 39–41).

2. Być albo nie być. Cz. 1. Bendlikon 1865.

Pod pseud. Juliusz Bolesta. Cz. 2 nie wyszła.

3. Galicja i Austria. Bendlikon 1866.

Pod krypt.: ???.

4. Po śliskiej drodze. Dramat w 4 aktach. Wyst. Kr. 15 listopada 1866; Lw. 25 stycznia 1867. Ogl. *Kłosa* 1867 nr 96–104. Wyd. osob. W-wa 1867.

5. Szkice z niedawnej przeszłości. 1863–1864. Lw. 1867.

6. Zawierucha. Komedia w 1 akcie. *Kłosa* 1867 nr 125–126 i odb. Wyst. Kr. 23 lutego 1868; Lw. 24 kwietnia 1868. Wyd. osob. Lw. 1871 *Bibl. Teatr. Lw.* z. 8. Zob. też poz. 21.

7. Balowe rękawiczki. Obrazek dramatyczny w 1 akcie. *Kalina* 1868 nr 23–24; *Bluszcz* 1870 nr 1–3. Wyst. Lw.

17 marca 1871. Wyd. osob. Lw. 1873 *Bibl. Teatr. Lw.* z. 7. Wyd. nast. Lw. 1909 *Bibl. Teatrów Amatorskich* 113. Przekład czes.: J. Valterova. Pardubice 1884.

8. Pokusa. Komedia w 1 akcie. *Kłosa* 1868 nr 167–168. Wyst. Lw. 2 czerwca 1869. Wyd. osob. Lw. 1871 *Bibl. Teatr. Lw.* z. 10.

Przekład czes.: J. Bittner. Praga 1875.

9. Hrabia Marian. Komedia w 4 aktach. Wyst. Lw. 10 lutego 1869 (pt. Dzisiejsi). Wyd. osob. Kr. 1869.

Przekład czes.: E. Tomer. Ok. 1871.

10. Po ślubie. Komedia w 1 akcie. Wyst. Kr. 13 listopada 1870. Ogl. *Kłosa* 1870 nr 262–266; *Kraj* (Kr.) 1870 nr 118–125. Wyd. osob. Kr. 1870. Zob. też poz. 21.

Przekład czes.: E. Tomer. Ok. 1871 — niem.: ok. 1870.

11. Sobory. *Kraj* (Kr.) i odb. 1870.

Pod krypt. W. B. K.

12. Klaudia. Szkic dramatyczny w 2 odsłonach. Wyst. Poz. 18 listopada 1871; Lw. 20 marca 1872. Ogl. *Kraj* (Kr.) 1871 nr 32–49. Wyd. osob. Kr. 1871.

Rkps Ossol. sygn. 10101/I; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 5402.

13. W jesieni. Komedia w 1 akcie. *Świat* 1872 nr 14-18. Wyst. Lw. 10 lutego 1872; Kr. 25 kwietnia 1872; Poz. 30 czerwca 1872. Wyd. osob. Lw. 1872. Zob. też poz. 21.

14. Miłe złego początku. Komedia w 1 akcie. Wyst. Lw. 26 marca 1873; Kr. 15 stycznia 1874 (pt. Celina, czyli miłe złego początku); W-wa 8 listopada 1874. Wyd. osob. Kr. 1874. Zob. też poz. 21.

Wyróżniona na konkursie krakowskim w 1873. Rkps pt. Miłe złego początku. Ossol. sygn. 11115/I.

Przekład czes.: J. Bittner. Praga 1877.

15. Postępowe swaty. Krotochwila w 3 aktach. Wyst. Lw. 1 czerwca 1875; Kr. 10 lipca 1875. Nie druk.

Wyst. pod. pseud. Władysław Estarodzki.

16. Czy z powołania? Komedia w 1 akcie. *Ruch Lit.* 1877 t. 1 nr 7-9. Wyd. osob. Lw. 1877 *Bibl. Teatr. Lw. z. 15*. Wyd. nast. Lw. 1909 *Bibl. Teatrów Amatorskich* 115.

Rkps Ossol. sygn. 11185/I.

17. Pierwszy karnawał Ireny. Powieść współczesna. *Tyg. Romansów i Powieści* 1879 nr 537-557.

18. Stryj przyjechał. Komedia w 1 akcie. Wyst. Lw. 3 marca 1879; Kr. 29 kwietnia 1879; W-wa 9 listopada 1879. Ogl. *Kłosa* 1879 nr 722-727. Wyd. zob. poz. 21. Wyd. nast.: wyd. 3 Lw. 1891 *Bibl. Teatrów Amatorskich* 57; wyd. 4 Lw. 1887; wyd. 5 Lw. 1904 w serii jw.; wyd. 6 Lw. 1917 w serii jw.; wyd. 7 Lw. 1931 w serii jw.; Kat. 1946 w serii jw.

Rkps Ossol. sygn. 10304/I.

19. Nieprzyjaciel kobiet. Komedia w 1 akcie. Wyst. W-wa 4 października 1879. Nie druk.

20. System pana Macieja. Komedia w 1 akcie. Wyst. Lw. 2 lipca 1880. Nie druk.

21. Komedie jednoaktowe. Seria 1. Wyd. nowe przejrane przez autora. W-wa 1882.

Zawartość: Miłe złego początku. (Zob. poz. 14); Zawierucha. (Zob. poz. 6); W jesieni. (Zob. poz. 13); Po ślubie. (Zob. poz. 10); Stryj przyjechał. (Zob. poz. 18).

22. Repertorium czynności sejmu krajowego. T. 1-3. Lw. 1885-1896.

T. 1 (1885): od 1861 do 1883.

T. 2 (1889): od 1883 do 1889.

T. 3 (1896): od 1889 do 1895. Zestawił S. Miżewicz.

23. Na stanowisku. Obrazek sceniczny w 1 akcie. *Łowiec* 1887 nr 8-9. Wyd. osob. Lw. 1888. Wyst. Lw. 1888; 1894 pt. Podczas polowania.

Rkps Ossol. sygn. 9920/I; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1406, 1289.

24. Reprezentant domu Müller i Spółka. Komedia w 1 akcie. Wyst. Lw. 23 kwietnia 1888; W-wa 16 listopada 1888. Ogl. *Świat* 1888 nr 7-15. Wyd. osob. Lw. 1891 *Bibl. Teatrów Amatorskich* 54. Wyd. nast.: Lw. 1901 w serii jw.; Lw. 1920 w serii jw.

Przekład ros.: I. Pieniewski. *Mir boży* 1893 nr 7.

25. Zazdrośni. Komedia w 1 akcie. Ogl.: *Kur. Warsz.* 1890 nr 224 [fragm.]; *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 431-440 [całość]. Wyst. Kr. 10 października 1891; Poz. 3 grudnia 1891; W-wa 28 października 1892.

26. U doktora. Fraszka sceniczna w 1 akcie. Wyst. W-wa 17 grudnia 1891 (pod pseud.: Iks). Wyd. Kr. 1892 (pod krypt.: A. E.).

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1497.

27. Nauczycielka. Komedia w 4 aktach. Wyst. W-wa 21 listopada 1892; Poz. 22 kwietnia 1893; Lw. 6 listopada 1893; Kr. 4 czerwca 1894. Nie druk.

Odnaznaczona 2 nagrodą na konkursie *Kur. Warsz.* w 1892.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 2057; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1588, 261, 1643; Bibl. Teatru im. Słowackiego w Kr. sygn. 288.

28. Jerzy Koryniecki. Komedia w 4 aktach. Powst. 1892. Nie druk.

Utwory literackie i publicystyczne zamieszczał w czasopismach: *Bluszcz* (1869-1870), *Dzien. Lit.* (1860, 1865[?] 1866-1869; tu: Właściciel dóbr. 1867 nr 24-36), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1892), *Gaz. Nar.* (1886-1890), *Gwiazdka Cieszyńska* (1885; tu: Przerwane wesele; Flisak; Macocha; Wdowa), *Jutrzenka* (1871), *Kalina* (1868), *Kłosa* (1867-1870, 1875, 1879, 1881; tu m. in.: Polowanie na kozice w Tatrach. 1875 nr 526-528; Żalobny bukiet. 1875 nr 518-520), *Kraj* (Kr. 1870-1871) *Kraj* (Petersb. 1887, 1891; tu rubr.: List „Kraju” — 1887), *Kur. Warsz.* (1890), *Łowiec* (1887-1888), *Niewiasta* (1861; tu: Ciotka Tekla. Nr 28-39), *Nowa Reforma* (1890), *Nowiny, Ojczyzna* (1864), *Ruch Lit.* (1877), *Świat* (1888), *Świt* (1872), *Tyg. Romansów i Powieści* (1879) oraz w wydawnictwach:

Haliczanin. Kalendarz powsz. ... na r. 1876. Lw. [1875], *Upominek. Książka zbiorowa na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893, *Ziarno. Wydawn. zbior. dla głodnych.* W-wa 1880.

Przekłady

Calderon de la Barca: *Im dalej, tym gorzej.* Dramat w 3 aktach.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego 11 listów z 1869-1880 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6511 IV.

2. Do J. Chęcińskiego z 1871. Rkps Ossol. sygn. 4360/II.

3. Do W. Belzy 2 listy z 1878 i 5 z 1883-1890 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12422/I, 12652/II.

4. Do P. Czapelkiego z 1880. Rkps Bibl. Jagiel. Zbiory W. Górskiego.

5. Do L. Germana 4 listy z 1880. Rkps Ossol. sygn. 6412/I.

6. Do J. Majera z 1880. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2020.

7. Do W. Kętrzyńskiego z 1883. Rkps Ossol. sygn. 6214/II.

8. Do red. wydawn. zbior. pt. *Ziarno* list z ok. 1880 oraz tekst opowiadania. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7813 IV.

9. Do J. Sarneckiego 9 listów z 1887, 1889. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6715 III.

10. Do J. Blizińskiego 4 listy z 1888-1891. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6701 III, 6702 III.

11. Do T. Romanowicza z 1890. Rkps Ossol. sygn. 6825/I.

12. Do A. Asnyka z 1893. Ogl. A. J. Miłulski: *Z korespondencji i autografów A. Asnyka.* *Pam. Lit.* R. 34 (1937) s. 983.

13. Do J. Łozińskiego 2 listy. Rkps Ossol. sygn. 6515/II.

14. Do B. Ulanowskiego. Rkps Bibl. PAN w Kr. dawna sygn. PAU 2402.

15. Do J. Amborskiego 2 listy b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7885 III.

16. Do K. W. Wóycickiego b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7832 IV.

17. Notatki. Rkps Bibl. Ossol. sygn. 12299/I s. 20, 21; życiorys b. d. sygn. 12639/II.

18. Materiały — wycinki z czasopism dot. biografii. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7813 IV.

OPRACOWANIA

Wiek 1882 nr 28; nr 29. — M. G. [M. GAWALEWICZ]: *Nasz współczesny dramat i komedia.* *Tyg. Powsz.* 1884 nr 26-30. — *Mowa posła W. Koziembrodzkiego.* *Gaz. Nar.* 1886 nr 294. — *Gaz. Nar.* 1887 nr 284; nr 285. — A. RAJCHMAN: *W. Koziembrodzki.* *Echo Mus., Teatr i Artyst.* 1889 nr 288 s. 158-160. — *Gaz. Nar.* 1889 nr 264. — W. RAPACKI: *Aktor o autorach. Z pamiętników W. Rapackiego.* *Echo Mus., Teatr i Artyst.* 1890 nr 332 s. 69. — E. L. [E. LUBOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1892 nr 157. — *Echo Mus., Teatr i Artyst.* 1892 nr 482 s. 610. — SEP [W. MALESZEWSKI]: *Z Warszawy.* *Biesiada Lit.* 1893 nr 8. — *Zwycięzcy konkursowi.* *Biesiada Lit.* 1893 nr 1.

(Nekrologi) (Wł. B.) [W. BUKOWIŃSKI]: *Wspomnienie pośmiertne.* *Głos* 1893 nr 8; G. CZERNICKI: *Wiek* 1893 nr 40; W. ELIASZ [RADZIKOWSKI]: *Wspomnienie o W. Koziembrodzkim, zmarłym Prezisie Towarzystwa Tatrzańskiego.* *Pam. Tow. Tatrzańskiego* 1893 t. 14 nr 1; K. O. *Nasza Sztuka* 1893 nr 4; J. K. K. [J. KOTARBIŃSKI]: *W. hr. Koziembrodzki.* *Wspomnienie pośmiertne.* *Gaz. Pol.* 1893 nr 39; S. i S. *Przeł. Pol.* 1893 t. 107 s. 700-702; K. ZALEWSKI: *W. Koziembrodzki.* *Kur. Lw.* 1893 nr 53; K. ZALEWSKI: *W. Koziembrodzki.* *Kur. Warsz.* 1893 nr 49; *Ateneum* 1893 t. 1 s. 613-614; Śp. *W. hr. Koziembrodzki.* *Echo Mus., Teatr i Artyst.* 1893 nr 490 s. 74; *Gaz. Lw.* 1893 nr 36; *Gaz. Nar.* 1893 nr 37; *Kraj* 1893 nr 6; *Kur. Pol.* 1893 nr 46; *Kur. Por.* 1893 nr 46 s. 3; *Tyg. Mód i Powieści* 1893 nr 8; *Z kroniki żałobnej.* *Wędrowiec* 1893 nr 6.

P. CHMIEŁOWSKI: *Nasza literatura dramatyczna.* Petersburg. 1898. — K. CHŁĘDOWSKI: *Pamiętniki.* Wr. 1951 i wyd. nast. — J. ZDRADA: *Pol. słownik biogr.* T. 14 (1968-1969).

Po śląskiej drodze. *Czas* 1866 nr 262. — K-i. [J. KOTARBIŃSKI]. *Przeł. Tyg.* 1867 nr 32. — (S.): *Teatr Polski.* *Gaz. Nar.* 1867 nr 22. — J. S. [J. STARKEL]. *Dzien. Lit. i Polit.* 1867 nr 4/5. — *Dzien. Lw.* 1867 nr 22. — *Gaz. Pol.* 1868 nr 45. — *Dzien. Poz.* 1886 nr 8.

Zawierucha. S. B. *Dzien. Lit.* 1868 nr 18. — *Dzien. Lw.* 1868 nr 99. — *Dzien. Poz.* 1868 nr 138. — L. P. [L. POWIDAJ]. *Przeł. Pol.* 1871/1872 t. 1 s. 274-275. —

Kur. Codz. 1879 nr 4 s. 1 [wyst. w teatrze Tow. Dobroczyńności]. — *Nowiny* 1879 nr 7 s. 3. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Powsz.* 1883 nr 3. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kłosa* 1883 nr 916. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1883 z. 200. — S. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1883 nr 8. — H. KUCZAŁSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1883 nr 3. — A. PÓLKOZIC. *Wiek* 1883 nr 10. — S. R. *Prawda* 1883. — M. W. [M. WOŁOWSKI]. *Kur. Codz.* 1883 nr 11. — W. *Kur. Por.* 1883 nr 14 [wyst. w Teatrze Rozmaitości].

Balowe rękawiczki. P. CHMIEŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1871 t. 3 s. 455.

Pokusa. (K. Z.). *Dzien. Lw.* 1869 nr 131. — *Gaz. Lw.* 1875 nr 222 [not. o tłum. na język czeski].

Hrabia Marian. B. *Dzien. Poz.* 1869 nr 260 s. 3. — O...le. *Kalina* 1869 nr 31. — *Iris* 1869 nr z lutego. — *Mrówka* 1869 nr 5. — *Przegl. Pol.* 1869 t. 2 s. 339, 494. — m. *Kraj* (Kr.) 1870 nr 32. — *Dzien. Poz.* 1871 nr 266.

Po ślubie. Dr OMEGA [J. I. KRASZEWSKI]. *Tydzien Polit., Nauk., Lit. i Artyst.* 1870 nr 34. — *Dzien. Lit.* 1870 nr 37; nr 41 s. 540 [o tłum. na język niem.]. — *Dzien. Poz.* 1870 nr 149. — *Przegl. Pol.* 1870/1871 t. 2 s. 557. — P. CHMIEŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1871 t. 3 s. 454-455.

Klaudia. P. CHMIEŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1871 t. 3 s. 454-455. — P. CHMIEŁOWSKI. *Warsz. Roczn. Lit.* 1871 s. 58. — Dr OMEGA [J. I. KRASZEWSKI]. *Tydzien Polit., Nauk., Lit. i Artyst.* 1871 nr 12. — B. ZAWADZKI: *Przegląd teatralny. Świt* 1872 nr 8.

W jesieni. *Czas* 1872 nr 98. — *Kraj* (Kr.) 1872 nr 97. — *Przegl. Pol.* 1872 s. 303-305. — h. *Wiek* 1875 nr 254. — J. *Kur. Codz.* 1875 nr 254. — K. KASZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1875 t. 2 s. 342. — E. LUBOWSKI. *Bluszcz* 1875 nr 47. — NIEMIR ANDRZEJ [A. NIEMIROWSKI]. *Kolce* 1875 nr 47. — L. NIEMOJOWSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1875 nr 48. — ZYG. SAR. [Z. SARNECKI]: *Teatr. Ognisko Domowe* 1875 nr 60. — H. ST. [H. STRUVE]. *Kłosa* 1875 t. 21 nr 544. — *Dzien. Warsz.* 1875 nr 236. — *Gaz. Pol.* 1875 nr 254. — J. T. [J. TRETIAK]: *Teatr. Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Spol.* 1878 nr 26. — *Ruch Lit.* 1878 nr 8.

Miłe złego początki. Sprawozdania Komisji Konkursowej o rozda-

niu nagród za utwory sceniczne w r. 1873. *Afisz Teatr.* 1873 nr 113. — J. *Kur. Codz.* 1874 nr 247. — K. KASZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1874 t. 2 s. 299, 323. — E. LUBOWSKI. *Bluszcz* 1874 nr 46. — K. ŁUNIEWSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1874 nr 46. — A. PILECKI. *Warsz. Roczn. Lit.* 1874 s. 128-129. — H. ST. [H. STRUVE]. *Kłosa* 1874 nr 491. — □. *Tyg. Romansów i Powieści* 1874 nr 307. — *Czas* 1874 nr 15. — *Tyg. Wielkop.* 1874 nr 12 s. 95. — E. LUBOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1875 t. 2 s. 307. — *Czas* 1875 nr 85. — *Kur. Pol.* 1875 nr 103.

Postępowe swaty. *Kur. Pol.* 1875 nr 127. — *Kur. Codz.* 1878 nr 172 s. 2 [wyst. w „Eldorado”].

Czy z powołania? *Tyg. Powsz.* 1878 nr 10. — *Dzien. Poz.* 1879 nr 32. — *Kur. Poz.* 1888 nr 29 [wyst. w teatrze amatorskim].

Stryj przyjechał. (Wł.) [W. ZAWADZKI]. *Dzien. Pol.* 1879 nr 53. — xx. *Czas* 1879 nr 100. — *Kur. Codz.* 1879 nr 252 [wyst. teatru Tow. Dobroczyńności]. — *Kur. Por.* 1879 nr 232 s. 2; nr 312 s. 2. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Kłosa* 1881 nr 815. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Echo* 1881 nr 25. — *Kur. Por.* 1881 nr 34 s. 2. — *Wiek* 1881 nr 25. — (g.). *Kur. Por.* 1882 nr 102 s. 2. — *Dwutyg. dla Kobiet* 1882 nr 9. — *Kur. Por.* 1882 nr 37; nr 39. — *Kur. Por.* 1882 nr 223 [przedstawienie polskiego teatru w Rosji]. — *Kur. Por.* 1883 nr 267; 1884 nr 12; 1885 nr 36; nr 261; 1886 nr 6; nr 141; 1888 nr 28; nr 248 [dot. przedstawień amatorskich w Sremie, Nakle, Koronowie, Gnieźnie itd.]. — k-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 439 s. 106. — G. DYNOWSKA: *Teatr Polski w Paryżu. Ognisko* 1935 nr 1311.

Nieprzyjaciół kobiet. Al. M. *Echo* 1879 nr 223. — *Kur. Codz.* 1879 nr 223 s. 2 [wyst. w „Eldorado”].

System pana Macieja. Zorian [T. SZUMSKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1880 nr 21. — *Tydzien Pol.* 1880 nr 28.

Komedie jednoaktowe. J. KOTARBIŃSKI. *Prawda* 1882 nr 28.

Repertorium czynności sejmiku krajowego. J. K. [J. KLECZYŃSKI]. *Przegl. Pol.* 1885 t. 78 s. 582-583. — J. K. [J. KLECZYŃSKI] *Niwa* 1886 nr 269.

Na stanowisku. [A. NOWICKI]. *Życie* 1888 nr 38. — *Kronika Społ. i Lit.* 1894 nr 2.

Reprezentant domu Müller i Spółka. A. G. BEM. *Prawda* 1888 nr 47. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1888 nr 50. — q [M. GAŁEWCZ]. *Gaz. Pol.* 1888 nr 263. — m. g. [M. GAŁEWCZ]. *Kur. Codz.* 1888 nr 319. — SKIERKA [C. JANKOWSKI]. *Kraj* 1888 nr 49. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1888 nr 1221. — ** [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1888 nr 96. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1888 nr 308 s. 331. — WŁAD. M. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1888 nr 48. — L. NIEMOJEWSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1888 nr 51. — Al. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 269 s. 536. — (SB). *Kur. Lw.* 1888 nr 115. — SZCZERA [G. ZAPOLSKA]. Pogawędka teatralna. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 48. — *Dzien. Pol.* 1888 nr 115, 122. — *Iskra* 1888 nr 29. — *Kur. Por.* 1888 nr 320 [wyst. w Teatrze Rozmaitości]. — *Tyg. Mód i Powieści* 1888 nr 51. — *Wiek* 1888 nr 258. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Pol.* 1891 nr 277.

Z a z d r o ś n i. -l-: Nowości oryginalne. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 359 s. 399. — A. Br. *Kur. Codz.* 1891 nr 330. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1891 nr 270. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Pol.* 1891 nr 277. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 49. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1891 nr 50. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1891 t. 2 s. 363. — (P.). *Gaz. Warsz.* 1891 nr 316. — -p-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 403 s. 330. — A. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 428 s. 639. — S. SŁIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1891 nr 273. — *Kur. Por.* 1891 nr 331 s. 5-6 [wyst. w Teatrze Rozmaitości]. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1892 nr 6.

U doktora. [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1890 nr 230.

Nauczycielka. Z. PIETKIEWICZ. *Prawda* 1892 nr 48. — A. RAJCHMAN: Plon konkursu dramatycznego „Kuriera Warszawskiego”. III. Nauczycielka. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 478 s. 568-569. — St. M. Rz. [S. RZETKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 49 s. 389. — *Kur. Por.* 1892 nr 325 s. 4-5 [wyst. w Teatrze Rozmaitości]. — Mamy laureata! *Kur. Por.* 1892 nr 353. — *Wędrowiec* 1892 nr 52. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1893 t. 3 s. 366-368. — J. BORNSTZTEIN: Teatr hr. Skarbka. *Mysł* 1893 nr 14. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1893 nr 13. — ZOIL [H. GLIŃSKI]. *Kraj* 1893 nr 6. — (j. k.). *Kur. Lw.* 1893 nr 312-313. — ** [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1893 nr 254. — -p-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 490 s. 82. — W. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Pamiętnik. *Prawda* 1893 nr 4. — *Dzien. Pol.* 1893 nr 310, 312. — *Gaz. Nar.* 1893 nr 255. — *Goniec i Iskra* 1893 nr 28. — Teatr polski w Petersburgu. *Kur. Por.* 1893 nr 46. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Czas* 1895 nr 59, 61. — W. PROKESCH: Cracoviana. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1895 nr 16. — *Kur. Por.* 1895 nr 73 s. 2 [wyst. w Teatrze Rozmaitości]. — -a-: Z dramatu. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 8 s. 93. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1902 nr 353. — (as). *Wiek Ilustr.* 1904 nr 164. — K. [S. KOZŁOWSKI]. *Gaz. Pol.* 1906 nr 94. — J. B.: Teatr Polski. *Kur. Litewski* 1908 nr 77. — E. WĘSŁAWSKA. *Goniec Wil.* 1908 nr 49.

Jerzy Koryniecki. -p-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 450 s. 238 [not. o powstaniu komedii]. — *Świat* 1892 nr 4.

KOZŁOWSKI STANISŁAW GABRIEL (1860–1922)

Pseud. i krypt.: ADAM FLIS; K.; S. K.; S. KOZŁ.; SKI.

Dramatopisarz.

Ur. 18 marca 1860 w Warszawie, syn Franciszka, właściciela fabryki powozów. Gimnazjum realne ukończył w 1880. Studiował na politechnice w Rydze, równocześnie zajmując się pracą literacką. Po powrocie do Warszawy został nauczycielem w szkołach prywatnych. Jakiś czas pracował jako urzędnik Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność”. W 1893 ożenił się z Zofią Bogusławską, córką krytyka Władysława. Należał do Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie, w latach 1912-1914 był członkiem zarządu. Pod wpływem choroby nerwowej popełnił samobójstwo 2 stycznia 1922 w Nałęczowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Natael. Dramat. Nie druk.

Powst. w czasie pobytu w Rydze, ok. 1884. Wiad. wg S. Dembego.

2. Albert, wójt krakowski. Tragedia w 10 obrazach wierszem. *Gaz. Pol.* 1886 nr 84-106. Wyd. osob. W-wa 1887. Wyst. Kr. 17 maja 1902.

1 nagroda na konkursie im. Wojciecha Bogusławskiego w W-wie 1886.

Rkps Bibl. Nar. sygn. III 8886.

3. Esterka. Tragedia w 6 obrazach na tle historycznym. *Gaz. Pol.* 1887 nr 80-96. Wyst. Kr. 26 grudnia 1887 (pt. Kazimierz Wielki i Esterka. Dramat w 5 aktach, a w 6 obrazach, na tle historycznym). Wyd. osob. W-wa 1897 (pt. Esterka. Dramat w 6 obrazach na tle historycznym).

Przekład hebrajski: J. Frenkel. *Haasyt* (W-wa) 1890.

4. Trylogia historyczna „Ogniem i mieczem”, „Potop”, „Pan Wołodyjowski”. Szkic krytyczny w rok jubileuszu Henryka Sienkiewicza. *Bibl. Warsz.* 1892 t. 2-3. (pt. Henryk Sienkiewicz jako powieściopisarz historyczny). Wyd. osob. W-wa 1900.

5. Maria Konopnicka. Szkic krytyczny. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 2. Wyd. osob. W-wa 1901 *Książki dla Wszystkich* 42.

6. Turniej. Dramat w 5 aktach z doby Odrodzenia. Wyst. W-wa 14 lutego 1897; Kr. 6 marca 1897; Lubl. 15 marca 1897. Ogl. *Kur. Niedzielnny* 1897 nr 1-12. Wyd. osob. W-wa 1897.

7. Taboryci. Dramat w 5 aktach. Wyst. W-wa 20 października 1898; Lubl. 1 listopada 1898. Wyd. W-wa 1898 *Bezpłatny Dod. Tyg. do Gaz. Pol.* T. 1.

Rkps Ossol. sygn. 12530/I.

8. Diana. Komedia obyczajowa w 4 aktach. Wyst. W-wa 12 stycznia 1901; Kraków 2 marca 1901 (pt. Diana. Komedia w 3 aktach). Ogl. fragm.: *Wiek* 1901 nr 27, *Świat* 1901 nr 4. Wyd. osob. całości W-wa 1901.

9. Symbolista. Prolog sceniczny w 1 akcie na otwarcie nowego teatru w Łodzi. Wyst. Łódź 15 września 1901; W-wa 12 października 1901. Ogl. *Kur. Warsz.* 1901 nr 268; *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1901 nr 227; oraz w: *Scena pol. w Łodzi. 1844-1901*. Łódź 1901; *Pamięci J. Gądomskiego koleindy*. W-wa 1907.

10. Luminarz. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 12 listopada 1902; Łódź

14 lutego 1903; Lw. 24 lutego 1903. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3373.

11. Berło. Prolog w 1 akcie. Wyst. Łódź 23 listopada 1902. Ogl. *Goniec Łódzki* 1902 nr 274.

12. Reduta. Komedia w 4 aktach. Ogl. fragm. *Kur. Warsz.* 1903 nr 336. Wyst. W-wa 6 grudnia 1903.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 2120.

13. Pod okretem. Komedia w 4 aktach. Ogl. fragm. *Kur. Warsz.* 1904 nr 285. Wyst. W-wa 15 października 1904.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1981.

14. Komandor. Komedia w 4 aktach. Ogl. fragm. *Nowe Kłosy* 1905 nr 32. Wyst. W-wa 22 lipca 1905.

15. Pochodnia. Sztuka w 3 aktach z prologiem. Wyst. W-wa 16 lutego 1907. Wyd. W-wa 1907 *Bibl. Dziel Wyborowych* nr 476.

16. Hrabina Cosel. Sztuka historyczna w 4 aktach z prologiem na tle powieści J. I. Kraszewskiego. Wyst. W-wa 22 sierpnia 1908. Nie druk.

17. Ewa Frank. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 20 maja 1909. Nie druk.

18. Złota kaczka. Baśń fantastyczna w 4 aktach. Ogl. fragm. *Kur. Warsz.* 1911 nr 158. Wyst. W-wa 1 czerwca 1911.

19. Jeniec Napoleona. Sztuka historyczna w 3 aktach. Ogl. fragm. *Kur. Warsz.* 1912 nr 165. Wyst. Kr. 2 grudnia 1912; W-wa 5 grudnia 1912; Lw. 9 grudnia 1912. Wyd. osob. W-wa 1912.

20. Wiec. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 31 października 1913. Nie druk.

21. Polka w Ameryce. Krotochwila w 3 aktach. Wyst. W-wa 20 maja 1914; Lw. 26 czerwca 1914; Kr. 3 września 1914. Nie druk.

Grana również pt. *Milady, czyli Polka w Ameryce*.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4118; Bibl. Teatru im. J. Słowackiego w Kr. sygn. 993; Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 2138.

22. Pacyfista. Krotochwila w 3 aktach. Wyst. W-wa 19 lutego 1915. Nie druk.

23. Tarcza Syreny. Wodewil w 3 aktach. Wyst. W-wa 22 maja 1915. Nie druk.

Pod pseud.: Adam Flis.

24. Na Bielanych. Fragment. Wyst. W-wa 13 czerwca 1915. Nie druk.

25. Medal 3 Maja. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 20 maja 1916; Lw. 27 kwietnia 1917. Nie druk.

Grana również pt. Medal pamiątkowy. Sztuka w 3 aktach.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4141-4142.

26. Biały kaptur. Sztuka historyczna w 4 aktach. Wyst. W-wa 18 stycznia 1917; Lw. 15 czerwca 1917. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4151; Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 147.

27. Serwis galowy. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 28 lipca 1917; Łódź 5 września 1917. Nie druk.

28. Apostata. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 11 października 1917. Nie druk.

Rkps pt. Dwie caryce. Bibl. Teatru Śląskiego m. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4409.

29. Misjonarz. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 27 czerwca 1918. Nie druk.

30. Rotmistrz von Waldek, czyli okupanci. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 8 listopada 1919. Nie druk.

31. Trybuni. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 24 stycznia 1921. Nie druk.

32. Biała dama. Nie druk.

Utwór dramatyczny.

33. Nad Wartą. Nie druk.

Utwór dramatyczny.

34. W Gaskonii. Obraz sceniczny w 1 akcie. Nie druk.

Ponadto pisał scenariusze filmowe.

Utwory literackie i krytyczne zamieszczał w czasopismach: *Bibl. Warsz.* (1891-1898, 1900; tu m. in.: Kraszewski jako estetyk. 1895 t. 2 s. 499-513), *Biesiada Lit.* (1901, 1913), *Dzien. Chicagoski* (1908), *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* (1886); *Gaz. Codz.* (1907); *Gaz. Pol.* (1886-1887, 1893-1896, 1901, 1905-1907; tu m. in. rubr.: Teatr. 1906; Teatr i muzyka. 1907; Rozkład poezji. 1907 nr 161, 163), *Gaz. Warsz.* (1921), *Głos Narodu* (1899, 1903), *Głos Warsz.* (1908; tu rubr.: Teatr i sztuka), *Goniec Łódzki* (1901-1902), *Kraj* (1886), *Kur. Codz.* (1901), *Kur. Litewski* (1905), *Kur. Niedzielnny* (1897), *Kur. Warsz.* (1890, 1901-1909, 1911-1912, 1914-1915, 1921), *Lechita* (1908), *Nowe Kłosy* (1905), *Porad-*

nik dla Czytających Książki, Praca, Przegl. Polit., Społ. i Lit. (1901), *Przegl. Katol.* (1902), *Przyj. Dzieci* (1886), *Romans i Powieść dod. Świata* (1915), *Sfinks* (1908), *Słowo Pol.* (1901), *Świat* (1901, 1906-1912, 1914), *Świt* (1886), *Tyg. Ilustr.* (1905, 1907; tu m. in.: Modernizm a rewolucja. 1907 nr 43), *Tyg. Mód i Powieści* (1908), *Wiek* (1901), *Wiek Ilustr.* (1901), *Ziarno* (1908) oraz w wydawnictwach zbiorowych: *Dla Stryja*. Lw. 1886, *Księga sonetów pol.* Oprac. A. Lange. W-wa 1899, *Pamięci J. Gądomskiego koledzy*. W-wa 1907, *Pisanka*. W-wa 1900, *Scena pol. w Łodzi. 1844-1901*. Łódź 1901.

Listy i materiały

1. Do A. Lüde-Żmurkowej z 1896 z dołączonym wierszem. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5993.

2. Do T. Jaroszyńskiego z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. VIII 6358 (Kisielewski).

3. Do W. Wróblewskiego z 1910. Rkps Bibl. Jagiel. zbiory Dynowskich.

4. Do L. Kotarbińskiej z 1918. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7040.

5. Autograf ofiarowany Z. Rabskiej. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2732.

6. 10 „Powinszowań” ze zbioru S. Kozłowskiego. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 5729.

OPRACOWANIA

[A. DYGASIŃSKI]: Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1886 nr 26, 27. — M. GA-WALEWICZ: Laureaci. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 127. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Zwycięzca na turnieju dramatycznym S. Kozłowski. *Prawda* 1886 nr 10. — Rozstrzygnięcie konkursu imienia Wojciecha Bogusławskiego. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 126. — *Gaz. Nar.* 1886 nr 49. — Laureat. *Kur. Por.* 1886 nr 57. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1886 nr 10. — Konkurs dramatyczny im. Wojciecha Bogusławskiego. *Tyg. Ilustr.* 1886 nr 166. — Echa warszawskie. *Przegl. Tyg.* 1894 nr 23. — COR [K. STERLING]. *Izraelita* 1897 nr 6. — P. CHMIEŁOWSKI: Nasza literatura dramatyczna. T. 2. Petersb. 1898 s. 495-515. — Łowczy [K. ŁASKOWSKI]: Na niwie dramatycznej. U S. Kozłowskiego. *Kraj* 1900 nr 10. — Album pisarzy polskich (współczesnych). Zebral i objaśnił S. Demby. W-wa 1901. — H. G-e [H. GALLE]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 39-40 (1905). — K. T.: Autor „Luminarza”. *Kur. Teatr.*

1902 nr 42. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — D.: Nasi komediopisarze o sobie. *Świat* 1913 nr 47. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]: Migawka. S. Kozłowski. *Kur. Warsz.* 1914 nr 174. — [K. WROCZYŃSKI]: Wycieczki sowizdrzalskie na Parnas warszawski i w okolice. *Sowizdrzał* 1915 nr 8.

(Nekrologi:) b. a. *Świat* 1922 nr 2 s. 38; T. K.-c. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* 1922 nr 6; Gr. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1922 nr 4; K. *Wiek Nowy* 1922 nr 6182; J. KOTARBIŃSKI: Tragedie autorów. *Kur. Warsz.* 1922 nr 68; przedr. w książce: Ze świata uludy. W-wa 1926; J. KOTARBIŃSKI. *Scena Pol.* 1922 nr 1-2; E. LUNYŃSKI: Od Bałuckiego do Kozłowskiego. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1922 nr 6257; W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1922 nr 4; WIT. *Polsko-bългарski pregled* (Sofia) 1922 nr 4; *Gaz. Lw.* 1922 nr 6; *Gaz. Por. i Wiecz.* 1922 nr 6213; *Gaz. Warsz.* 1922 nr 6; *Kur. Pol.* 1922 nr 4; *Praca* 1922 nr 3 s. 12; *Świat* 1922 nr 5; *Tydzień Pol.* 1922 nr 2; *Tyg. Ilustr.* 1922 nr 4.

S. LAM: Współcześni pisarze polscy. W-wa [1922]. — A. LANGE: La littérature polonaise contemporaine. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1924 nr 229. — J. LORENTOWICZ: Dwadzieścia lat teatru. T. 1. W-wa 1929 s. 342-382. — *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 196. — R. TABORSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Albert, wójt krakowski. -a-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 127 s. 100; nr 132 s. 150. — H. [C. JELLENTA]: Plon konkursowy. *Pravda* 1886 nr 28-29. — T. JESKE [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Niwa* 1886 nr 276. — KAMIENNY [J. JELLEŃSKI]: Na posterunku. *Rola* 1886 nr 20. — K. KASZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1886 t. 2 s. 260, 275. — J. KOTARBIŃSKI: Konkurs dramatyczny im. Bogusławskiego. *Dział Lit. Kraju* 1886 nr 20. — B. PRUS. „Albert wójt krakowski” i dramatyczny sąd konkursowy. *Kraj* 1886 nr 34-36; przedr. w książce: Studia artystyczne i polemiki. Pisma T. 29. W-wa 1950. — S. KOZŁOWSKI: Za i przeciw. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1886 nr 42 [polem. z Prusem]. — SĘP [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1886 nr 10. — J. A. ŚWIECICKI. *Bibl. Warsz.* 1886 t. 4 s. 115. — W. TOMASZEWICZ. *Kur. Codz.* 1886 nr 164-166. — Rozstrzygnięcie konkursu imienia Wojciecha Bogusławskiego. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 126 s. 81. — *Kronika Rodz.* 1886 nr 6. — Bohater dramatu uwieczniony na kon-

kursie warszawskim. *Kur. Por.* 1886 nr 83. — *Pravda* 1886 nr 28-29. — *Przegl. Katol.* 1886 nr 24-25. — S. KRZEMIŃSKI: Dramata konkursowe. *Bluszcz* 1887 nr 21-24. — A. MAZANOWSKI. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 5. — M. RZĘTKOWSKI. *Życie* 1887 nr 8. — W. K. *Tyg. Ilustr.* 1887 t. 2 s. 126. — J. STEN [L. BRUNER]. *Krytyka* 1902 t. 2 s. 40. — m. *Naprzód* 1902 nr 138. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1902 nr 113. — Kronika krakowska. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 22. — *Nowa Reforma* 1902 nr 114.

Esterka. -a-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 222 s. 619. — A. J. COHN. *Israelita* 1887 nr 23-25. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Codz.* 1887 nr 284-285. — W. P. [W. PROKESCH]. *Kur. Kr.* 1887 nr 294. — E. SIWIŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 44. — *Czas* 1887 nr 298. — Z teatru krakowskiego. *Dzien. Pol.* 1887 nr 360. — R. *Wielkopolanin* 1888 nr 33 s. 3. — Z. SARNECKI: Teatr krakowski. *Świat* 1888 nr 2. — WANDALIN: Kronika krakowska. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1888 nr 224. — I. SUESSEK: Żydzi w poezji dramatycznej. *Israelita* 1889 nr 2. — (jk) [J. KASPROWICZ]: Z teatru. *Kur. Lw.* 1892 nr 123. — *** [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1892 nr 101. — *Dzien. Poz.* 1895 nr 70. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1897 nr 105. — K. GLIŃSKI. *Bluszcz* 1897 nr 19. — J. M. *Wiek* 1897 nr 105-106. — K. L. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 39. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 2 s. 170-181. — A. L. [A. LANGE]. *Echo Lit.* 1897 nr 17. — A. L. [A. LANGE]. *Głos* 1897 nr 11 s. 261. — S. *Tyg. Mód i Powieści* 1897 nr 4 s. 33-34. — SIGMA. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 39. — COR. [K. STERLING]. *Israelita* 1897 nr 6. — K. STERLING. *Przegl. Tyg.* 1897 s. 212. — *Bluszcz* 1897 s. 149. — Odgłosy. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 10 s. 118; nr 20 s. 236. — *Wędrowiec* 1897 nr 9. — Ad. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Por.* 1901 nr 110. — S. POPOWSKI. *Głos* 1901 nr 19. — A. RAJCHMAN. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 17 s. 202. — *Dzien. Poz.* 1903 nr 275. — A. Br. *Świat* 1906 nr 22. — L. BELMONT: List otwarty. Z powodu krytyki „Kazimierza Wielkiego i Esterki” w nr 21 „Israelity”. *Israelita* 1906 nr 23. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1906 t. 3 s. 88-94. — Z. D. [Z. DEBICKI]. *Gaz. Pol.* 1906 nr 144. — J. A. KISIELEWSKI. *Mysł Pol.* 1906 nr 11. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1906 nr 242. — K. Ł. [K. LAGANOWSKI]. *Dzwon Pol.* 1906 nr 105. — J. Łoz. [J. ŁOZIŃSKI]. *Dzien Dobry* 1906 nr 92. — SĘP [W. MALESZEWSKI]: Z War-

szawy. *Biesiada Lit.* 1906 nr 24. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1906 nr 146. — J. ŚLIWOWSKI: Teatr Letni. *Dzien. Powsz.* 1906 nr 141. — COR [K. STERLING]. *Israelita* 1906 nr 21 s. 250-251. — Tł. *Słowo* 1906 nr 143. — X. *Kur. Pol.* 1906 nr 145 s. 3. — W. B-SKI. [W. BARANOWSKI]. *Kur. Litewski* 1907 nr 239. — E. WĘSŁAWSKA. *Dzien. Wil.* 1907 nr 242. — GE-JOT: Teatr Nowy. *Scena i Ekran* 1913 nr 1.

Trylogia historyczna... Ign. Ch. [I. CHRZANOWSKI]. *Książka* 1901 s. 54. — A. MAZANOWSKI. *Pam. Lit. R.* 1 (1902) s. 176-179.

Maria Konopnicka. A. CYBULSKI. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1902 nr 45. — M. J. [M. JAKIMOWSKI]. *Szkola* 1902 s. 302-303. — *Krytyka* 1902 t. 2 s. 269.

Turniej. b. *Czas* 1897 nr 55. — *B. Gaz. Warsz.* 1897 nr 45. — W. BOGUSŁAWSKI: Scena warszawska. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 3 s. 473-475. — A. C. [A. CHOLONIEWSKI]. *Dzien. Pol.* 1897 nr 305. — A. DOBROWOLSKI. *Bluszcz* 1897 nr 8. — (f.) [W. FELDMAN]. *Dzien. Kr.* 1897 nr 355. — J. GADOMSKI. *Gaz. Pol.* 1897 nr 36. — G. KEMPNER. *Przeegl. Tyg.* 1897 nr 8. — IKS YPSYLON. *Przeegl. Polit., Spół. i Lit.* 1897 nr 250. — J. M. *Wiek* 1897 nr 36-37. — F. KONECZNY. *Przeegl. Pol.* 1897 t. 124 s. 190. — J. KOTARBIŃSKI. *Przeegl. Lit.* 1897 nr 11. — * * * [A. KRCHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1897 nr 249. — S. KRZEMIŃSKI. *Pravda* 1897 nr 9. — E. LUBOWSKI: Nowy dramat polski. *Tyg. Ilustr.* 1897 nr 9. — MINOS [J. ŁOZIŃSKI]. *Głos Narodu* 1897 nr 54, 56. — M. A.: Leopolianna. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 46 s. 547. — Wł. M. [W. J. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1897 nr 9. — P. R. *Ateneum* 1897 t. 1 s. 577-583. — W. PROKESCH. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 25 s. 293. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 8 s. 91-92. — (x) [Z. WASILEWSKI]. *Głos* 1897 nr 9. — X. Y.: Z Warszawy. *Kraj* 1897 nr 7. — K. ZALEWSKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr 46-47. — *Dzien. Pol.* 1897 nr 53. — *Niwa* 1897 nr 8. — *Przeegl. Polit., Spół. i Lit.* 1897 nr 48. — W. BUKOWIŃSKI. *Głos* 1898 nr 24. — F. K. *Dzien. Poz.* 1898 nr 82. — F. K. *Dzien. Poz.* 1899 nr 286. — I. K. S. *Ateneum* 1899 t. 2 s. 372-374. — A. NOWACZYŃSKI: Dramat polski XIX w. *Ateneum* 1900 t. 3 s. 10-11; przedr. w książce: *Studia i szkice*. Lw. 1901. — BITRU [M.

SOBESKI]. *Kur. Poz.* 1907 nr 237. — *Praca* 1907 nr 42 s. 1332.

Taborycy. *B. Gaz. Warsz.* 1898 nr 282. — g. [J. GADOMSKI]. *Gaz. Pol.* 1898 nr 95. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Tyg. Pol.* 1898 nr 2-3. — K. GLIŃSKI. *Bluszcz* 1898 nr 43. — K. GLIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1898 nr 291. — K. KASZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1898 nr 82. — G. KEMPNER. *Przeegl. Tyg.* 1898 s. 489. — J. KOTARBIŃSKI. *Przeegl. Lit.* 1898 nr 18/19. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 291-292. — I. MATUSZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 44. — A. NIEMOJEWSKI. *Prawda* 1898 nr 44. — J. NOWIŃSKI. *Głos* 1898 nr 44. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 44 s. 523-524. — K. ZALEWSKI. *Wiek* 1898 nr 244. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1899 t. 4 s. 94-95. — I. K. S. *Ateneum* 1899 t. 2 s. 372.

Diana. -a-: Z dramatu. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 8 s. 92 [not. o powstaniu komedii]. — -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 10 s. 119. — W. BOGUSŁAWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 6. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1901 nr 4. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mów i Powieści* 1901 nr 7 s. 52-53. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1901 nr 29. — T. JAROSZYŃSKI. *Książka* 1901 s. 466. — T. JAROSZYŃSKI. *Wiek Ilustr.* 1901 nr 14. — (K. P.). *Wędrowiec* 1901 nr 4. — F. KONECZNY. *Przeegl. Pol.* 1901 t. 140 s. 139. — W. L. [W. LEWICKI]. *Głos Narodu* 1901 nr 52. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 14. — m. *Naprzód* 1901 nr 62. — A. NIEMOJEWSKI: Pycha i spryt, czyli kilka uwag na czasie. *Głos* 1901 nr 18 s. 264. — A. NIEMOJEWSKI. *Poradnik dla Czytających Książki* 1901 nr 1. — S. POPOWSKI. *Głos* 1901 nr 3 s. 40. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 3 s. 34-35. — L. RYDEL. *Czas* 1901 nr 51. — GAMMA [A. SYGIETIŃSKI]: Z Królestwa Polskiego. Warszawa. *Kraj* 1901 nr 1. — x. *Gaz. Pol.* 1901 nr 13. — *Głos Lit. i Spół.* 1901 nr 3 dod. *Głosu Narodu*. — Cenzura moskiewska i krakowska wobec „Diany”. *Naprzód* 1901 nr 64. — E. WĘSŁAWSKA. *Goniec Wil.* 1909 nr 250. — B. MARCHLEWSKI. *Kur. Poz.* 1913 nr 249. — R. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1913 nr 44. — *Dzien. Poz.* 1913 nr 219 s. 2.

Symbolista. W. BOGUSŁAWSKI. *Kur. Warsz.* 1901 nr 284. — Ad. D. [A. DOBROWOLSKI]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1901 nr 284. — M. GAWALEWICZ. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 42 s.

452. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1901 nr 42. — B. ZAWADZKI. *Wędrowiec* 1901 nr 45. — *Kur. Warsz.* 1901 nr 268. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1901 nr 227.

Luminarz. ALBERTUS: Z Królestwa Polskiego. Warszawa. *Kraj* 1902 nr 45. — B. *Gaz. Warsz.* 1902 nr 302. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1902 nr 46. — f. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 15 s. 178. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1902 nr 314. — J. Łoz. [J. ŁOZIŃSKI]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1902 nr 315. — Wł. M. [W. MALESZEWSKI]: Wieczory teatralne. *Biesiada Lit.* 1902 nr 48. — M. MASSONIUS. *Gaz. Pol.* 1902 nr 309. — W. RABSKI. *Kur. Teatr.* 1902 nr 45. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 314. — SKIR. *Bluszcz* 1902 nr 47. — J. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1902 nr 261. — SPECTATOR. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 47 s. 429-430. — K. ZALEWSKI. *Wiek Ilustr.* 1902 nr 311-312. — B. ZAWADZKI. *Wędrowiec* 1902 nr 49-51. — *Dzien. Pol.* 1902 nr 537. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 47. — *Ilustracja Pol.* 1902 nr 47. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1902 nr 271. — A. C. Krytyka 1903 t. 3. s. 325. — A. C. *Kur. Lw.* 1903 nr 57. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 1 s. 132-134. — G. K. *Przedświt* 1903 nr 46. — A. KR. [A. KRAJEWSKI]. *Dzien. Pol.* 1903 nr 93 wyd. por. — A. KRECHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1903 nr 46. — S. ŁAPIŃSKI. *Rozwój* 1903 nr 37. — S. J. *Reformator* 1903 nr 9. — S. W. *Kur. Sosnowiecki* 1903 nr 2. — *Gaz. Nar.* 1903 nr 46. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1903 nr 46.

Reduta. B. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 326. — St. B. [S. BRZOZOWSKI]: Sztuka pięknego drzemania. *Głos* 1903 nr 50. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1903 s. 596. — K. EHRENBURG. *Wiek* 1903 nr 337. — B. GORCZYŃSKI. *Niwa Pol.* 1903 s. 823. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1903 nr 50. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 338. — J. ROSENZWEIG. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 47/48 s. 761-762. — X. *Gaz. Pol.* 1903 nr 335. — K. ZALEWSKI. *Wiek* 1903 nr 289. — *Gaz. Pol.* 1903 nr 289. — *Kur. Codz.* 1903 nr 338. — *Kur. Por.* 1903 nr 339. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1903 nr 290-293. — A. DOBROWOLSKI. *Bluszcz* 1904 s. 6-7. — T. JAROSZYŃSKI. *Wędrowiec* 1904 nr 2.

Pod okretem. J. BANDROWSKI. *Kur. Por.* 1904 nr 288. — St. B. [S. BRZOZOWSKI]: Patriotyczny parawanik. *Głos* 1904 nr 43. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1904 s. 561. — W. CZAJEWSKI.

Rozwój 1904 nr 238. — A. DOBROWOLSKI. *Bluszcz* 1904 s. 571-572. — IRONIUSZ: Szanujcie prochy zasłużonych! *Niwa Pol.* 1904 s. 561-562. — S. A. KEMPNER. *Gaz. Handlowa* 1904 nr 285. — Łowczy [K. LASKOWSKI]. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 42. — J. LORENTOWICZ. *Kur. Codz.* 1904 nr 289. — I. [J. LORENTOWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 43. — W. ŁASZCZYŃSKI. *Nasze Kłosy* 1904 s. 359. — J. Łoz. [J. ŁOZIŃSKI]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Por.* 1904 nr 288. — E. M. [E. MALISZEWSKI]: *Gaz. Pol.* 1904 nr 286. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 288. — J. ROSENZWEIG. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1904 nr 29/32. — J. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1904 nr 239. — A. SYGIETYŃSKI. *Goniec Por. i Wiecz.* 1904 nr 530. — Tt. *Słowo* 1904 nr 342. — K. ZALEWSKI. *Wiek* 1904 nr 288-289. — J. ZIELIŃSKI. *Tyg. Pol.* 1904 s. 681. — *Gaz. Warsz.* 1904 nr 279. — *Kur. Warsz.* 1904 nr 285. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 1 s. 131-133.

Komandor. ALBERTUS: Felieton warszawski. *Kraj* 1905 nr 29. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 4 s. 113-115. — A. DOBROWOLSKI. *Bluszcz* 1905 nr 32. — T. JAROSZYŃSKI. *Kur. Codz.* 1905 nr 189. — G. KEMPNER. *Przegl. Powsz.* 1905 s. 889-890. — J. LORENTOWICZ. *Gaz. Pol.* 1905 nr 189. — J. ŁOZIŃSKI. *Kur. Por.* 1905 nr 190-191, 194-196. — M. *Warszawskiej dziennik* 1905 nr 189 s. 5. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1905 nr 202. — L. REIN-SCHMIDT. *Gaz. Warsz.* 1905 nr 156. — J. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1905 nr 15. — K. Z. [K. ZALEWSKI]. *Kur. Nar.* 1905 nr 82. — *Głos Narodu* 1905 nr 203. — *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 30.

Pochodnia. J. U. *Gaz. Pol.* 1907 nr 48. — J. Kl. [J. KLECZYŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 9. — K. Ł. *Goniec Por. i Wiecz.* 1907 nr 82. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1907 nr 8. — J. LORENTOWICZ. *Ludzkość* 1907 nr 91. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 49. — J. ŚLIWOWSKI: Teatr Rozmaitości. *Dzien. Powsz.* 1907 nr 48. — Tt. *Słowo* 1907 nr 48. — WIDZ. *Kłosy* 1907 nr 9. — *Przegl. Por.* 1907 nr 50.

Hrabina Cosel. AR. BAR. *Scena i Sztuka* 1908 nr 35. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 4 s. 173-174. — E. C. [E. CZEKALSKI]. *Krytyka* 1908 nr 36 s. 452. — S. GACKI. *Prawda* 1908 nr 36. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1908 nr 35 s. 19. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1908 nr 388. — W. RABSKI.

Kur. Warsz. 1908 nr 234. — TOPÓR. *Kur. Poz.* 1908 nr 197, 200. — J. URSYN. *Głos Warsz.* 1908 nr 147. — Teatr Letni. *Przegl. Por.* 1908 nr 234. — *Słowo* 1908 nr 230 s. 1-2. — B. MARCHLEWSKI. *Kur. Poz.* 1911 nr 60. — R. [M. WIERZBIŃSKI]. *Praca* 1911 nr 12.

Ewa Frank. I. BALIŃSKI: Teatr Letni. *Dzien. Powsz.* 1909 nr 138. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1909 t. 3 s. 125. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 22. — T. JAROSZYŃSKI. *Głos Warsz.* 1909 nr 142. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1909 nr 149. — S. KIEDRZYŃSKI. *Bluszcz* 1909 s. 270. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1909 nr 22. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1909 nr 228. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1909 nr 139. — *Biesiada Lit.* 1909 nr 25. — *Kur. Pol.* 1909 nr 140. — *Nowa Reforma* 1909 nr 244. — Teatr w Ogrodzie Saskim. *Przegl. Por.* 1909 nr 139.

Złota kaczka. W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1911 t. 2 s. 418-420. — L. CHOROMAŃSKI. *Prawda* 1911 nr 24. — W. G. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1911 nr 153. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 23. — K. KACZKOWSKI: Teatr Letni. *Scena i Sztuka* 1911 nr 24. — G. KEMPNER. *Nowa Gaz.* 1911 nr 255. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1911 nr 23. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1911 nr 154.

Jeniec Napoleona. A. B. *Świat* 1912 nr 50. — [I. BALIŃSKI]: *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 50. — (h.) [E. HAECKER]. *Naprzód* 1912 nr 283. — J. KOLLER. *Kronika Powsz.* 1912 nr 50. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1912 nr 564. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1912 nr 585. — W. POPLAWSKI. *Gaz. Warsz.* 1912 nr 159. — *Ri. Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1912 nr 75. — *Czas* 1912 nr 567. — A. E. BALICKI: Teatr krakowski. *Przegl. Pol.* 1913 t. 187 s. 124-128. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1913 t. 1 s. 290-292. — [S. CYWIŃSKI]. *Kur. Litevuski* 1913 nr 243. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1913 s. 112-113. — L. R. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 337. — LELIWA. *Nasz Dom Tyg. Mód i Powieści* 1913 nr 35. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 42. — K. WROCZYŃSKI: Teatr Rozmaitości. *Prawda* 1918 nr 50.

Wiec. A. B. *Świat* 1913 nr 45. — J. A. [J. APPENZLAK]. *Złoty Róg* 1913 nr 45. — WŁ. BARSKI [W. BARANOWSKI]. *Tyg. Pol.* 1913 nr 45. — GR. [W. GRUBIŃSKI]: Teatr Letni. *Kur. Por.* 1913 nr 303. — ST. M. [S. MASŁOWSKI]: Teatr Letni.

Gaz. Por. 2 *Grosze* 1913 nr 302. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 303. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Sowizdrzał* 1913 nr 45. — K. WROCZYŃSKI: Teatr Rozmaitości. *Prawda* 1913 nr 45. — J. KOTARBIŃSKI. *Bibl. Warsz.* 1914 t. 1 s. 341-343.

Polka w Ameryce. I. BALIŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 23. — K. E. [K. EHRENBURG]: Teatr Nowy. *Kur. Por.* 1914 nr 139. — ST. M. [S. MIŁASZEWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1914 nr 139. — P. [M. POZNAŃSKI]: Teatr Nowy. *Nowa Gaz.* 1914 nr 229. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1914 nr 139. — M. WIERZBIŃSKI. *Bluszcz* 1914 nr 23. — *Sowizdrzał* 1914 nr 22. s. 7. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1918 nr 342. — M. RUSZCZYŃSKA. *Gaz. Nar.* 1918 nr 211. — *Dzien. Poz.* 1918 nr 211. — *Kur. Pol.* 1918 nr 310. — J. BILIŃSKI. *Dzien. Poz.* 1920 nr 155. — J. K. [J. KOLLER] *Nowy Kur.* 1931 nr 105. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1931 nr 106. — W. N. [W. NOSKOWSKI]. *Kur. Poz.* 1931 nr 206. — STEF. [S. PAPÉE]. *Gaz. Pol. Zach.* 1931 nr 106.

Pacyfista. ab.: Z teatrów warszawskich. *Świat* 1915 nr 9. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1915 nr 82. — W. POPLAWSKI: Teatr Letni. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1915 nr 52. — W. R. [W. RABSKI]. *Dzien. Poz.* 1915 nr 63. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1915 nr 51 wyd. por.

Medal 3 Maja. E. C. [E. CZEKAŁSKI]. *Świat* 1916 nr 22 s. 5. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1916 nr 138 wyd. wiecz. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1916 nr 141 wyd. por. — L. L. L. *Kur. Pol.* 1916 nr 140. — N. [S. NOYSZEWSKI]: Teatr Letni. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1916 nr 141. — A. O. [A. OPPMAN]. *Tyg. Ilustr.* 1916 nr 22. — S. *Nowa Gaz.* 1916 nr 233. — K. KRUMŁOWSKI. *Goniec Kr.* 1919 nr 262. — S. M. [S. MIŁASZEWSKI]. *Dzien. Powsz.* 1919 nr 98. — wp [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1919 nr 368. — M. S. [M. SZYJKOWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1919 nr 264. — E. Z. [E. ZECHENTER]: Miejski Teatr Powszechny. *Głos Narodu* 1919 nr 231. — *Robotnik* 1924 nr 126.

Biały kaptur. L. Ch. [L. CHRZANOWSKI]. *Kur. Pol.* 1917 nr 19. — E. CZEKAŁSKI: Teatry warszawskie. *Świat* 1917 nr 4. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]: Karolina Corday. (Z powodu nowej sztuki S. Kozłowskiego). *Kur. Warsz.* 1917 nr 14. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.*

1917 nr 19 wyd. wiecz. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Echo Pragi* 1917 nr 4. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1917 nr 4. — WŁAD. KO. [W. KORYCKI]. *Bluszcz* 1917 nr 4. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1917 nr 32. — S. NOYSZEWSKI: Teatr Polski. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1917 nr 20. — PRO-ROK [A. SŁONIMSKI]: Teatr Polski. *Sowizdrzał* 1917 nr 4 s. 10. — *Gaz. Nar.* 1917 nr 60 s. 2 wyd. por. — *Świat* 1917 nr 4. — (a. c.): Z Teatru Powszechnego. *Naprzód* 1918 nr 204. — J. CHELMIRSKI: Z Teatru Powszechnego. *Goniec Kr.* 1918 nr 77. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1918 nr 162.

Serwis galowy. L. Ch. [L. CHRZANOWSKI]. *Kur. Pol.* 1917 nr 204. — E. C. [E. CZEKAŁSKI]. *Świat* 1917 nr 3. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]: Tajemnice zamku warszawskiego. *Kur. Warsz.* 1917 nr 200; przedr.: *Gaz. Nar.* 1917 nr 244 s. 6. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1917 nr 207. — A. DOBROWOLSKI: Teatry warszawskie. *Dzien. Poz.* 1917 nr 172 s. 4. — T. K. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Echo Pragi* 1917 nr 33. — H. C. *Przeł.* *Światowy* 1917 nr 3. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1917 nr 370. — S. NOYSZEWSKI: Teatr Rozmaitości. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1917 nr 206. — K. OLCHOWICZ. *Sfinks* 1917 nr 102/104 s. 156. — W sprawie „Serwisu galowego”. *Kur. Warsz.* 1917 nr 251 wyd. wiecz.

Apostata. L. Ch. [L. CHRZANOWSKI]. *Kur. Pol.* 1917 nr 279. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1917 nr 282 wyd. wiecz. — A. DOBROWOLSKI: Teatry warszawskie. *Dzien. Poz.* 1917 nr 247. — KOŃCZYC TAD. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1917 nr 42. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1917 nr 42. — RAFAL CHOCHOŁ [J. LECHOŃ]. *Sowizdrzał* 1917 nr 42 s. 10. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1917 nr 506. — PUK [A. MIESZKOWSKI]: Histeryk na tronie. *Kur. Warsz.* 1917 nr 277. — S. NOYSZEWSKI: Teatr

Rozmaitości. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1917 nr 282. — K. OLCHOWICZ. *Sfinks* 1917 nr 105/107 s. 103-104.

Misjonarz. (adz.): Teatr Rozmaitości. *Głos* 1918 nr 155. — L. Ch. [L. CHRZANOWSKI]. *Kur. Pol.* 1918 nr 143. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1918 nr 176 wyd. wiecz. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1918 nr 26 s. 191. — J. KOTARBIŃSKI: W obronie autorów. *Kur. Warsz.* 1918 nr 185. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1918 nr 259. — J. LORENTOWICZ: Epilogi teatralne. *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 23/24. — PUK [A. MIESZKOWSKI]: „Kancelaria wyznań obcych”. Z powodu sztuki S. Kozłowskiego pt. Misjonarz. *Kur. Warsz.* 1918 nr 171. — SIGMA: Teatr Rozmaitości. *Sowizdrzał* 1918 nr 32 s. 10. — *Ziemia Lubel.* 1919 nr 20. — A. ZAGÓRSKI: Walka o teatr. W-wa 1931 s. 262.

Rotmistrz von Waldek, czyli okupanci. E. BREITER. *Gaz. Pol.* 1919 nr 384. — L. Ch. [L. CHRZANOWSKI]. *Kur. Pol.* 1919 nr 296. — [Z. DĘBICKI]. *Kur. Warsz.* 1919 nr 311. — Z. K. [Z. KISIELEWSKI]. *Robotnik* 1919 nr 364. — S. M. [S. MIŁASZEWSKI]. *Dzien. Pol.* 1919 nr 297. — J. STYCZ. [H. NAGLEROWA]. *Gaz. Lu.* 1919 nr 278. — *Gaz. Por.* 1919 nr 307.

Trybuni. Gr. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1921 nr 55. — S. KIEDRZYŃSKI. *Gaz. Policji Państw.* 1921 nr 12. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1921 nr 10. — K. M. [K. MAKUSZYŃSKI]: Burzliwa premiera w Rozmaitościach. *Rzeczpospolita* 1921 nr 55. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1921 nr 59. — L. ROQUIGNY. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1921 nr 49. — M. R-ski [M. RULIKOWSKI]: Teatry warszawskie. *Ilustr. Przeł. Teatr.* 1921 nr 9. — W. Z. [W. ZAWISTOWSKI]. *Kur. Pol.* 1921 nr 55. — *Policja w teatrze. Kur. Pol.* 1921 nr 55. — *Kur. Warsz.* 1921 nr 56.

KOŹMIAN STANISŁAW (młodszy) (1836–1922)

Pseud. i krypt.: BAZILIO; DU BARIL; ERAZM; ST. K.; KW. K.; WEISS; WIL....; WILHELM; Y.; *••; □; ♂; △. (Uwaga: Niektóre rec. teatralne S. Koźmiana w *Przeł. Pol.* podpisywał S. TARNOWSKI; w rubryce Z teatru (Czas 1886-1888) S. Koźmiana sygnował swoje artykuły: Z ŁOŻY I PIĘTRA, Z ŁOŻY PIERWSZEGO PIĘTRA, Z I. I. p.).

Publicysta, krytyk teatralny, tłumacz.

Ur. 7 maja 1836 w Piotrowicach w Lubelskiem, w rodzinie ziemiańskiej; syn Andrzeja Edwarda i Teofili ze Skrzyńskich, wnuk Kajetana Koźmiana. Po ukończeniu edukacji domowej od 1852 kontynuował naukę u nauczycieli prywatnych w Krakowie. Rozpoczął

studia na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, następnie w Paryżu, gdzie w 1853 uczył na wykładach w Sorbonie i Collège de France, i w Bonn (1856). W 1856 osiadł wraz z rodziną w Dobrzechowie w Galicji, gdzie zajmował się gospodarką i z czasem podjął działalność publicystyczną oraz polityczną. Był korespondentem Hotelu Lambert z Galicji zachodniej. W czasie powstania styczniowego był kierownikiem powstańczego biura prasowego i jednym z inspiratorów dyktatury Langiewiczza. Należał do głównych współpracowników *Czasu*, w 1863-1865 był jego redaktorem, od grudnia 1863 w okresie zawieszenia *Czasu* redagował wraz z A. Szukiewiczem *Chwilę*. W 1866 był współzałożycielem *Przeglądu Polskiego*, a później współtwórcą krakowskiego obozu stańczyków. W 1870 posłował na sejm galicyjski z okręgu tarnowskiego, do 1872 był delegatem do Rady Państwa. Pracował nad zreformowaniem i podniesieniem teatru krakowskiego. W 1866-1868, za dyrekcji A. Skorupki, był kierownikiem artystycznym teatru, a w 1871-1885 jego dyrektorem. W 1871-1877 wydawał *Afisz Teatralny*. W 1871 założył komisję konkursową dla sztuk teatralnych. Od 1873 był członkiem rzeczywistym Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Artystów Sceny Polskiej. W 1885-1893 był członkiem komitetu artystycznego nadzoru teatru krakowskiego, w 1895-1897 doradcą namiestnika Galicji. Około 1898 przeniósł się na stałe do Wiednia, tam wydawał z subwencji rządu tureckiego czasopismo *Le Petit Journal de Vienne* (1898-1899). W czasie pierwszej wojny światowej był członkiem Izby Panów. Po wojnie wrócił do Krakowa, gdzie zmarł 4 lipca 1922.

TWÓRCZOŚĆ

1. Kilka słów o naszych stosunkach. Rzeszów 1861.

2. Kuzynka bez posagu. Fraszka dramatyczna w 1 akcie. *Dziennik Poznański*. 1868 nr 175-176 i odb. Wyd. osob. 1880.

Rkpss Ossol. sygn. 11175/I.

Przekład czes.: F. H. Čáslavský. 1880; wyd. nast. Praga 1882 *Divadlo besedni* 18.

3. Północny Związek Niemiecki, dzieło hrabięgo Bismarcka. *Przegląd Pol.* 1869 z. 10-12. Zob. też poz. 24.

Przekład niem.: E. M. Pless. Poz. 1870.

4. Teki Stańczyka. [Listy i dialogi 1-20]. *Przegląd Pol.* 1869 zeszyty z maja (s. 285-303), czerwca (s. 451-469), lipca (s. 117-148), sierpnia (s. 292-330), września (s. 443-466), października (s. 94-117), grudnia (s. 447-461) i odb. Kr. 1870 (brak 3 ostatnich listów). Przedr.: J. Szujski: *Dzieła*. Wydanie zbiorowe. Seria III t. 2. Kr. 1894 s. 5-118 (brak 3 ostatnich listów).

Współautorowie: J. Szujski, S. Tarnowski, L. Wodzicki. Przedr. listów napisanych przez S. Koźmiana (listy 5, 8, fragm. 9, 11, 12, 15 — w pierwodruku mylna numeracja: 5, 8, 9, 12, 13, 16) — zob. poz. 25.

Autograf fragm. (list 11?) — rkpss Bibl. PAN w Kr. sygn. 2047.

5. Gdzie przyszłość Polski? Kilka słów do rodaków z powodu stoletniej rocznicy pierwszego rozbioru Ojczyzny. Lw. 1872.

6. Ekerowa. *Afisz Teatr.* 1874 nr 157 i odb. Zob. też Wybory twórczości.

7. Przy studni. (Rozbiór komedii w 3 aktach Alfreda de Musset pt. *On ne badine pas avec l'amour*, przełożonej na język polski przez Wł. Sabowskiego pod zmienionym tytułem „Ostrożnie z ogniem”). Kr. 1874. Zob. też Wybory twórczości.

8. Feliks Benda, artysta dramatyczny i reżyser sceny krakowskiej. *Życiorys*. *Afisz Teatr.* 1875 nr 124-146 i odb. Kr. 1875; przedr. pt. *Z dziejów teatru krakowskiego*. Zob. poz. 26; A. Bar: *Teatr krakowski pod dyrekcją Koźmiana*. Lw. [1939] s. 60-75 (fragm. przedr. M. Rulikowski). Zob. też Wybory twórczości.

9. Listy o Galicji do „Gazety Polskiej” 1875-1876. *Gaz. Pol.* 1875-1876. Wyd. osob. Kr. 1877. Przedr. całości pt. *Galicja i jej ludzie*. Zob. poz. 25. Zob. też Wybory twórczości.

10. Aleksander Fredro. Wspomnienie pośmiertne. *Przegląd Pol.* 1878 z. 2 s. 303-318 i nadb. Zob. też poz. 26 oraz Wybory twórczości.

11. Panslawizm, Polska i traktat w San-Stefano. Artykuły wstępne „Czasu” podczas kongresu berlińskiego. Kr. 1878.

Przedr. z *Czasu*.

12. Program „Czasu”. *Czas* 1878 nr 171 i odb.

13. Reprezentacja kraju naszego w Radzie Państwa 1879 r. Kr. 1879.

Przedr. z *Czasu*.

14. Dwa listy otwarte. Kr. 1880.

Współautor: J. Stadnicki.

15. Przemówienie na zgromadzeniu przedwyborczym z okręgu gmin wiejskich Kraków, Chrzanów, Wieliczka, w sali Rady powiatowej krakowskiej dnia 16 marca 1880 r. Kr. 1880.

16. Szczawnica. *Gaz. Kr.* 1884 nr 189-191 i odb. Przedr. fragm. zob. Wybory twórczości.

17. Józef Rychter, urodzony w Kraśniku w Lubelskiem dnia 9 sierpnia 1820 r., umarł w Warszawie dnia 26 czerwca 1889 r. *Czas* 1889 nr 146 i odb.; przedr. pt. Ze starej gwardii. Zob. poz. 26. Zob. też Wybory twórczości.

18. List otwarty do posła Bobrzyńskiego. Kr. 1889. Zob. też poz. 25.

19. Ludwik Wodzicki. *Życiorys. Gaz. Lw.* 1894 nr 194-205; *Czas* 1894 i odb. Przedr. pt. Dwóch marszałków życiorysy. Zob. poz. 25.

20. Rzecz o roku 1863. Fragm. t. 2 ogł. *Przegl. Pol.* 1894 t. 112 s. 231-256. Wyd. osob. całości. T. 1-3. Kr. 1894-1895. Wyd. nast.: wyd. 2. T. 1-3. Kr. 1896; W-wa 1903.

Materiały, notaty i fragm. dzieła oraz autograf całości — rękopisy Bibl. PAN w Kr. sygn. 2043, 2044, 2045, 2058.

Przekłady niem.: S. R. Landau. Wiedeń 1896 — ros. (fragm.). *Russkaja starina* 1898 t. 94 s. 269-287, 543-572, t. 95 s. 41-59, 299-320.

21. „Wesele Figara” na przedstawieniu „Lysistraty” w Krakowie, czyli chłosta Nicponiów, Furfantów, Warcholów, Zmienników, Potwarców oraz wszelkiego rodzaju Obludników, czyli o napaści w biały dzień na publicznej drodze. Kr. 1896.

22. Bismarck po zgonie. *Przegl. Pol.* 1898 z. 4; *Gaz. Warsz.* 1898 nr 287-289, 292-295, 298-299. Zob. też poz. 24.

Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2047.

Przekład niem.: S. Kwaszewski. Wiedeń 1898.

23. Z. Przybylski: Z rozwoju polskiego teatru — Antonina Hoffmann. Kr. 1898. Wyd. nast.: wyd. 2 Kr. 1901. Przedr. fragm. (rozd. VIII: Hoffmann i Modrzejewska) zob. Wybory twórczości.

S. Koźmian był współautorem (napisał m. in. rozdz. V-VIII) i ostatecznym redaktorem książki — por. S. Straus: Bibliografia źródeł do historii

teatru w Polsce. Wr. 1957 s. 248 oraz przypisy J. Gota w: *Teatr. Wybór pism.* T. 2. Kr. 1959 s. 300.

Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2047 (fragm.).

24. O działaniach i dziełach Bismarcka. Kr. 1902.

Zawartość: Działania i dzieła Bismarcka; Po pokoju pragskim 1866 r.; Północny Związek Niemiecki, dzieło hr. Bismarcka. (Zob. poz. 3); O wojnie niemiecko-francuskiej 1870 roku i 1871 roku; Po zwycięstwach; Działania wewnętrzne Bismarcka; Bismarck wobec Rosji; Wielkie stanowisko; Trójpřzymierze; Zbrojny pokój; Zmiany monarchów; Upadek; Po upadku Bismarcka; Bismarck po zgonie. (Zob. poz. 22).

25. Pisma polityczne. Kr. 1903.

Zawartość: Bezkarność. (*Przegl. Pol.* 1874 t. 1 s. 356-388, t. 2 s. 110-123); Galicja i jej ludzie. (Zob. poz. 9); Ze szkoły stańczykowskiej (tu m. in.: Część „Teki Stańczyka” napisana przez S. Koźmiana. Zob. poz. 4); Józef Szujski. (*Przegl. Pol.* 1883 t. 3 s. 349-359); List otwarty do posła Bobrzyńskiego. (Zob. poz. 18); Dwóch marszałków życiorysy (tu: Jan hrabia Tarnowski z Dzikowa, Ludwik hrabia Wodzicki z Tyczyna. Zob. poz. 19); O Adamie Potockim; Margrabia Aleksander Wielopolski; Pani Arturowa Potocka. (*Przegl. Pol.* 1879 t. 3 s. 297-306); Monarchia Habsburgów i wojna wschodnia 1877-1878.

26. Rzeczy teatralne. Kr. 1904. Przedr. większości artykułów (bez: Grecka komedia polityczna, Nasze stosunki, Pisarz ludowy, Oberammergau w 1900 r.) na podstawie pierwodruków czasopiśmienniczych w: *Teatr. Wybór pism.* T. 1-2 Kr. 1959. Zob. też Wybory twórczości.

Zawartość: Aleksander Fredro. (Zob. poz. 10); Polska komedia z XVIII w. (*Przegl. Pol.* 1871 z. 7 s. 164-168); Dramat ludowy i teatr. (*Przegl. Pol.* 1871 z. 8 s. 330-335); Dwie komedie Shakespear'a. (*Przegl. Pol.* 1872 z. 6 s. 456-472; *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 43-44, 46-47, 50-52); Dwie polityczne komedie. (*Przegl. Pol.* 1873 z. 11 s. 320-331, 1875 z. 12 s. 446-460); Polska polityczna komedia. (*Przegl. Pol.* 1873 z. 12 s. 494-516); Grecka polityczna komedia. (*Przegl. Pol.* 1873 z. 12 s. 516 i nn.); Z dzieł teatru krakowskiego. (Zob. poz. 8); Nasze stosunki. (*Przegl. Pol.* 1876 z. 4); Dwa pisma. (*Czas* 1878 nr 28 pt. Odpowiedź na „Kilka słów o teatrze” p. Wł. L. Anczyca); Pisarz ludowy. (*Przegl. Pol.* 1883 t. 1 s. 508-513 pt. Wł. L. Anczyca, wspomnienie pośmiertne); Ze starej gwardii. (Zob. poz. 17); Świat szlachecki na scenie. (*Czas* 1886 nr 227 pt. Wicek i Wacek); Aleksander Dumas [syn]. (*Czas* 1895 nr 277); Nowy gmach i nowy teatr w Krakowie. Rok 1893. (*Przegl. Pol.* 1893 t. 110 s. 475-495); Oberammergau w 1900 r.

Uwaga: Teksty pierwodruków czasopiśmienniczych różnią się w wielu wypadkach od tekstów książki.

Zob. też Listy i materiały poz. 31.

27. Podróże i polityka. [T. 1-4]. Kr. 1905. Wyd. nast.: T. 1-2. Kr. 1906.

[T. 1]: Kilka dni w Holandii. (*Przegl. Pol.* 1869 z. 8); Sześć listów z Pesztu do Stanisława

Tarnowskiego. (*Przegl. Pol.* 1870 z. 12); Dzień w Pradze. (*Przegl. Pol.* 1871 z. 4-5; przedr. fragm. pt. [Rola narodowa i społeczna teatru] zob. Wybory twórczości); Dwa tygodnie na powszechnej wystawie wiedeńskiej 1873 r. (*Przegl. Pol.* 1873 z. 5-6; przedr. fragm.: *Czas* 1905 nr 107-109 wyd. wieczorne oraz pt. [Stadttheater i Burgtheater], [Gallmeyer]. Zob. Wybory twórczości).

[T. 2]: Z podróży do Kijowa; Z pobytu w Warszawie. (*Czas* 1880 nr 160; przedr. fragm. pt. Z Warszawy. Zob. Wybory twórczości).

[T. 3]: Paryż podczas wystawy; Z Włoch do Aten; Konstantynopol; Zofia i Belgrad.

[T. 4]: Z Wiednia w ostatnim roku stulecia; Powszechna wystawa końca stulecia; Z Rzymu pod koniec jubileuszu 1900 r.

Przekład niem.: fragm. art. Dwa tygodnie na powszechnej wystawie wiedeńskiej 1873 r. *Die Fackel* 1905.

28. Podczas wojny 1914 r. Wiedeń [1914].

29. Polska pani z ostatniego okresu. Waleria z hr. Tarnowskich Franciszkowa hr. Mycielska 1830-1914. Kr. 1916.

Artykuły teatralne i publicystyczne S. Koźmiana zamieszczano w następujących czasopismach: *Afisz Teatr.* (1871-1877), *Czas* (1861-1872, 1877-1895, 1901, 1916, 1918; tu m. in.: programowe artykuły polityczne; rec. teatr. w rubr.: Z teatru. 1886-1888; korespondencje: Z Krynicy. 1872, Z Warszawy. 1880), *Dzien. Pol.* (1869), *Dzien. Poz.* (1868, 1872, 1903), *Echo Muz. i Teatr.* (1883-1886, 1898; tu m. in.: Kronika krakowska. 1885-1886), *Gaz. Kr.* (1884), *Gaz. Lw.* (1894, 1896, 1900), *Gaz. Nar.* (1876, 1905), *Gaz. Pol.* (1875-1876), *Gaz. Warsz.* (1898), *Kraj* (1896, 1901), *Kur. Poz.* (1872), *Kur. Teatr.* (1902), *Przegl. Mies.* (1874-1875; tu m. in. Kronika. 1875), *Przegl. Polit., Spol. i Lit.* (1905), *Przegl. Pol.* (1866-1885, 1893/1894, 1898/1899, 1908/1909, 1912-1914; tu m. in.: Przegląd polityczny. 1866-1875, 1882, 1884; szereg rec. teatr.; List do pana Ignacego Skrochowskiego o „Dramacie bez nazwy”. 1875 z. 2 s. 265-266), *Tyg. Ilustr.* (1908), *Zagłoba* (1895).

Oraz w wydawnictwie zbiorowym: *Ziarno. Wydawn. zbior. dla głodnych.* W-wa 1880.

Ponadto przedruki w antologii: *Pol. myśl teatralna.* Oprac. K. Konopacka i J. Lipiński. *Pam. Teatr.* 1952 z. 1, 2/3, 1953 z. 1.

Przekłady i przeróbki

1. Gramatyka, czyli Kandydat do Rady Powiatowej. Krotofila w 1 akcie. Przerobił z francuskiego... Wyst. Kr. 1868.

Wyd.: Kr. 1868; W-wa 1892 *Teatr Amatorski* 7.

Przeróbka francuskiej komedii E. Labiche i A. Jolly [A. Leveaux].

Rkps Ossol. sygn. 10796/I; Bibl. Czart. sygn. 5190.

2. P. A. C. de Beaumarchais: Wesele Figara, czyli Szalony dzień. Komedia w 5 aktach. Wyst. Kr. 1871.

Rkps Ossol. sygn. 10442/I.

3. E. Augier: Syn Giboyera. Komedia w 5 aktach. Wyst. Kr. 1872.

4. W. Szekspir: Wiele hałasu o nic. Komedia w 5 aktach. Ułożona dla sceny krakowskiej przez... Wyst. Kr. 1872.

5. [Arystofanes]: Lysistrata, czyli Wojna i pokój. Komedia w 4 aktach prozą podług Arystofanesa. Ułożył dla sceny krakowskiej... Wyst. Kr. 29 stycznia 1895. Ogl.: *Zagłoba* 1895 nr 7-29 (dod.); *Czas* 1895 i odb. Wyd. nast.: Lw. 1896.

Przeróbka wersji francuskiej M. Donnaya.

Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2046.

6. G. Ventura de Raulica: Posłanictwo katolickiej niewiasty od początku chrześcijaństwa po nasze czasy. T. 1-2. Kr. 1903-1904.

Prace edytorskie

A. E. Koźmian: Listy... (1829-1864). Część 1-2 [T. 1-3]. Lw. 1894.

Rekopisy materiałów: Bibl. PAN w Kr. sygn. 2041, 2047.

Zob. nadto *Twórczość* poz. 23.

Wybory twórczości

Teatr. Wybór pism. T. 1-2. Oprac. J. Got. Kr. 1959.

T. 1: I. Życie teatru: [Przemówienie do aktorów]. (*Czas* 1871 nr 238); [Program]. (*Afisz Teatr.* 1873/1874 nr 2); [Rola narodowa i społeczna teatru]. (Zob. *Twórczość* poz. 27); Moralisci teatralni. (*Afisz Teatr.* 1873/1874 nr 130); [Zasady pracy w teatrze]. (*Afisz Teatr.* 1872/1873 nr 70); Odpowiedź na „Kilka słów o teatrze” p. Wł. L. Anczyca. (Zob. *Twórczość* poz. 26); Projekt o najem teatru krakowskiego. (*Czas* 1893 nr 55); Nowy gmach i nowy teatr w Krakowie. (Zob. *Twórczość* poz. 26); Z Warszawy. (Zob. *Twórczość* poz. 27); Aleksander Fredro. (Zob. *Twórczość* poz. 10); Aleksander Dumas. (Zob. *Twórczość* poz. 26); Listy o teatrze krakowskim. List III — „Wiele hałasu o nic” Szekspira. (*Czas* 1867 nr 43-44); Dwie komedie Szekspira na scenie krakowskiej. (Zob. *Twórczość* poz. 26); Przy studni. (Zob. *Twórczość* poz. 7); „Odette”. (*Czas* 1882 nr 243); [Stadttheater i Burgtheater]. (Zob. *Twórczość* poz. 27); Z Krynicy. (*Czas* 1872 nr 197); Nasza publiczność. (*Echo Muz. i Teatr.* 1883 nr 1); [Reklama i krytyka teatralna]. (*Afisz Teatr.* 1873/1874 nr 1); Reklama. (*Afisz Teatr.* 1874/1875 nr 15); Teatr ludowy. (*Gaz.*

Lw. 1900 nr 271); O muzeum teatralne w Krakowie. (*Czas* 1918 nr 1577). — II. Ludzie teatru: Ekerowa. (Zob. *Twórczość* poz. 6); Feliks Benda. (Zob. *Twórczość* poz. 8); Józef Rychter. (Zob. *Twórczość* poz. 17); [Gallmeyer]. (Zob. *Twórczość* poz. 27); Hoffmann i Modrzejewska. (Zob. *Twórczość* poz. 23); [Modrzejewska]. (*Przeł. Pol.* 1872 z. 6; rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2047); Pierwsze występy p. Heleny Modrzejewskiej po przyjeździe z Ameryki. (*Czas* 1879 nr 240, 244, 248, 252, 253, 255).

T. 2 zawiera recenzje teatralne, m. in.: rec. z czasu pobytu teatru krakowskiego w Poznaniu w lecie 1872. (*Kur. Poz.* 1872 nr 128-164 z przerwami); *Fragm. Listów o Galicji.* (Zob. *Twórczość* poz. 9); [Teatr krakowski w Szczawnicy]. (Zob. *Twórczość* poz. 16); *Kronika krakowska.* (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1885 nr 107-108, 110, 114, 1886 nr 121-122, 129, 133-134, 166); *Z teatru.* (*Czas* 1886 nr 49, 61, 227, 257, 274, 291, 1887 nr 66, 1888 nr 83).

Listy i materiały

1. Do A. E. Koźmiana: a) dopiski do listów Kajetana i Marianny Koźmianów z 1839-1862; b) telegram z 1853 i 2 listy z 1858. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2037, 2038, 2040 t. 1, 3.

2. Do A. Szukiewicza 9 listów z 1865-1878. Rkps Ossol. sygn. 6531/II.

3. Do J. I. Kraszewskiego 6 listów i telegram z 1866-1882. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6511/IV.

4. Do H. Modrzejewskiej i K. Chłapowskiego 6 listów z 1871, 1880, 1891, 1892. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 9138. Ogl. w: *Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego.* T. 1-2. Wybór i oprac. J. Got i J. Szczublewski. W-wa 1965.

5. Do redaktora „*Dziennika Poznańskiego*” z 1872. *Dzien. Poz.* 1872 nr 129.

6. Do W. Rzewuskiego 3 listy z 1874 b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 4952, 4953.

7. Do W. Szymanowskiego 2 listy z 1874-1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6712 III.

8. Do J. Blizińskiego: 6 listów z 1877, 1884-1885; 2 listy w imieniu Teatru Polskiego w Poznaniu z 1883. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6699 III, 6701 III, 6700 III.

9. Do J. Majera: listy z redakcji „*Czasu*” z 1877-1891 (podpisany m. in. S. Koźmian); 2 listy z 1883. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2292, 2020.

10. Do A. Soltana z 1877. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2674.

11. Do M. Bobrzyńskiego 3 listy z 1880, 1891, 1896. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8075, 8077, 8082.

11a. Do M. Bałuckiego 2 listy z 1882, 1893. Rkps IS PAN w W-wie sygn. 285.

12. Do S. Tomkowicza 7 listów z 1889-1898. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1984.

12a. Do K. M. Górskiego z 1894. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7725 III.

13. Do L. Masłowskiego 8 listów z 1894-1903. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszczu. sygn. 296-303.

14. Do E. Lubowskiego 2 listy z 1896-1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. II. 5766.

15. Do nieznanego adresata 7 listów z 1896. Rkps Ossol. sygn. 5798 III.

16. Do księgarni Gubrynowicza i Schmidta w Łwowie z 1896. Rkps Ossol. sygn. 12198/II.

17. Do L. Kotarbińskiej z 1901. Ogl. wraz z podobizną autografu w książce: *L. Kotarbińska: Wokoło teatru.* W-wa 1930 s. 142-143.

18. Do Z. Sarneckiego 5 listów z 1902-1903. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6715/III.

19. Do A. Hajdeckiego z 1904. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2169 t. 2.

20. Do redakcji „*Gazety Narodowej*”. *Gaz. Nar.* 1905 nr 70 (dod.).

21. Do F. Hoesicka 2 listy z 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7123.

22. Do Z. Przybylskiego z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5995.

23. Do L. Rydla 3 listy z 1908-1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260/II; 2 listy z 1915 i b. d. Rkps Bibl. Miejska w Bydgoszczu. sygn. 585, 586.

24. Do A. Zaleskiego 4 listy z 1914-1918. Rkps Ossol. sygn. 7114/I.

25. Do H. Mycielskiej-Zaleskiej z 1917. Rkps Ossol. sygn. 7097/I.

25a. Do R. Starzewskiego 2 listy z 1917. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 49/67.

26. Do K. Morawskiego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6427.

27. Do K. Pochwalskiego b. d. Rkps Ossol. sygn. 12436/II.

28. Do E. Wernbergera b. d. Rkps Ossol. sygn. 12036/III.

29. Od Koźmianów: a) od Andrzeja Edwarda Koźmiana 2 listy z 1857, 1863; od Andrzeja Edwarda 285 listów z 1856-1864 do Marianny i Stanisława Koźmianów oraz Marii Michałowskiej; c) od

Marianny Koźmianowej 2 listy z 1868; d) od Stanisława Egberta Koźmiana list z 1881; e) od Kajetana Koźmiana list b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2041 t. 4-10, 2042.

30. Od różnych osób: depesze z okresu powstania styczniowego (rkps Bibl. Nar. sygn. 2965₂); od Z. Rodakowskiego z 1866 (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2042); od L. [Skorupki] z 1866 (jw.); od nieustalonych autorów 4 listy z 1866-1878 (jw.); od J. Jordana z 1874 (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2063); od W. Wieruszowskiego 2 listy z 1877 (jw.); od A. Woja-kowskiego z 1877 (jw.); od E. About z 1878 (jw.); od K. Estreichera listy z 1878, 1887 (rkps Bibl. Jagiel. Ogl. Biul. Bibl. Jagiel. 1961 t. 1 s. 5-38); od I. Kliszewskiego z 1878 (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2042); od Milewskiego 2 listy z 1878 (jw.); od J. Turczyńskiego 2 listy z 1878 (jw.); od H. Wodzickiego z 1880 (rkps Ossol. sygn. 11766/III); od J. Drohojewskiego z 1880. Ogl. w: Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego. Wybór i oprac. J. Got i J. Szczublewski. T. 1. W-wa 1965 s. 510-511); od J. Rodakowskiego z 1889 (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2001); od S. Smolki z 1893 (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2042); od [E.] Szlachtowskiego z 1893 (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2063); od E. Basily-Callimaki 2 listy z 1894-1897 (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2.42); od L. Górskiego z 1894 (jw. Ogl. *Roczn. Bibl. PAN* w Kr. 1957 s. 169); od Z. [Przybylskiego] z 1897 (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2063); od A. Branic-kiej b. d. (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2042); od [J.] Cypcer b. d. (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2063); od H. Lisieckiego b. d. (jw.); od R. Michałowskiego b. d. (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2042); od Z. Sarneckiego b. d. (jw.).

31. Materiały: a) osobiste: Powin-zowania oraz wiersze do i od S. Koźmiana z okresu dzieciństwa (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2052, 2053, 2056, 2059), Papiery majątkowe S. Koźmiana z 1875-1879 (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2063), S. Koźmian podczas czteroletniej wojny. 30 lipca 1914—16 listopada 1918 [Pamiętnik] (rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8528-8534; Zakład Teorii i Hist. Teatru IS PAN); b) teatralne: Szkice z dziejów teatru krakowskiego [wyzyskane w dużej części w Rzeczach teatralnych — zob. *Twórczość* poz. 26] (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2.47), *Teatralia* z papierów po S. Koźmianie [m. in. zapiski repertuarowe] (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2063), umowy teatralne z 1870, 1885, 1892

(rkps: Ossol. sygn. 12036/III; Bibl. PAN w Kr. sygn. 2058), Akta komitetu dla artystycznego nadzoru teatru krakowskiego z 1885-1893 (rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6164 IV); c) publicystyczne (m. in. art.: Metternich, *Un nouveau règne, De frontières de la Galicie à 26 Juillet 1861*) (rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2047, rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7813 IV, 7892 IV, 7924 IV).

OPRACOWANIA

U w a g a: liczne informacje o działalności teatralnej S. Koźmiana przynoszą czasopisma z 1865-1885, zwłaszcza: *Afisz Teatr.* (1871-1877), *Czas* (1865-1885), *Gaz. Nar.* (1871-1885), *Kraj* (1869-1874), *Nowa Reforma* (1882-1885), *Przegl. Pol.* (1865-1885). Zob. Teatr krakowski pod dyrekcją Adama Skorupki i Stanisława Koźmiana. 1865-1885. Repertuar. Oprac. J. Got. Wr. 1962 *Materiały do Dziejów Teatru w Polsce*. T. VI.

K. CHŁEDOWSKI: Album fotograficzne. *Kraj* 1869-1870 i odb. Kr. 1870-1871; wyd. nast. oprac. A. Knot. Wr. 1951. — S. DOBRZAŃSKI: Kilka słów o teatrze. Lw. 1874. — D. ZGLIŃSKI: Z pamiętników aktora teatru w Gawronowie. Kr. 1875 [powieść o teatrze krakowskim za dyrekcji A. Skorupki — S. Koźmian jako Damian]. — K. ESTREICHER: Teatra w Polsce. T. 2-3. Kr. 1876; wyd. nast. W-wa 1953. — Redaktorowie „Przeglądu Polskiego”. S. Koźmian. *Kur. Kr.* 1876 nr 6. — A. ZALESKI: Teatr krakowski w r. 1877/1878. *Przegl. Pol.* 1878 t. 50 i odb. Kr. 1879. — I. KLISZEWSKI: Kandydatura p. Koźmiana i wybór ks. Gołdy. Kr. 1880. — Błędy nasze. Jeszcze z powodu kandydatury p. Koźmiana. Kr. 1880. — List otwarty jednego z wyborców z okręgu Brzesko, Bochnia, Wieliczka do p. St. Koźmiana. Kr. 1880. — Słowo do konserwatystów z powodu kandydatury p. St. Koźmiana. Kr. 1880. — J. ŁĘTOWSKI: S. Koźmian. Dyrektor teatru krakowskiego. (Sylwetka). *Echo Mus. i Teatr.* 1884 nr 42-43. — MENENIUS AGRIPA [M. WOŁOWSKI]: Plejada polityczna. II. S. Koźmian. *Przegl. Tyg.* 1886 nr 5. — P. A. RYS.: Sylwetki galicyjskie. Cz. VII. Basza bez haremu. *Głos* 1888 nr 22. — BELZEBUB: Zwierciadło. I. Pro publico bono. (Tragikomedialna galicyjsko-warszawska). *Przegl. Tyg.* 1890 nr 1. — WŁ. BAR-SKI: S. Koźmian. *Satyr* 1893 nr 1. — S. Koźmian. *Goniec i Iskra* 1893 nr 22. — A. E. KOŹMIAN: Listy... (1829-1864). Cz. 2. Lw. 1894. (Zob. Prace edytorskie). — K. BARTOSZEWICZ: P. Koźmian na scenie.

Przegl. Poz. 1895; przedr. *Gaz. Nar.* 1895 nr 37. — Koźmian o antysemityzmie. *Głos Narodu* 1896 nr 238. — ASTAROT [K. WACHTEL]: S. Koźmian. Sylwetka polityczna. *Niwa* 1897 nr 46-48. — Z. PRZYBYLSKI: Z rozwoju polskiego teatru — Antonina Hoffmann. Kr. 1898; wyd. nast. Kr. 1901; przedr. fragm. pt. Koźmian w swoim teatrze, w dodatku książki: A. BAR: Teatr krakowski pod dyrekcją Koźmiana. Lw. [1939]. — *Jubileusz „Czasu”*. Kr. 1899 (tu m. in.: S. Tarnowski: O „Czasie” i jego redaktorach. Wspomnienie półwiekowego czytelnika. (Czas 1898 z 3 listopada i odb.); L. Dębicki: Z pięćdziesięcioletnich roczników „Czasu”. *Przegl. Pol.* 1898/1899 t. 2-3 i odb.).

(P.): Światła i cienie. 40-lecie pracy S. Koźmiana. *Wędrowiec* 1900 nr 47. — S. B.: Sylwetki galicyjskie. S. Koźmian. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 38. — A. WODZIŃSKI: S. Koźmian. *Wędrowiec* 1900 nr 46. — S. Koźmian. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 43. — Rozmowa ze S. Koźmianem. *Ruch Katol.* 1900 nr 225. — WŁODZIMIERZ KOSZYC [E. ŁUNIŃSKI]: Mozaika galicyjska. S. Koźmian. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 551-554. — E. ŁUNIŃSKI: Dziennikarz i polityk. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1901 nr 34. — Z. P.: S. Koźmian. Sylwetka jubileuszowa. *Zarys działalności. Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1901 nr 34. — F.: S. Koźmian. *Kur. Teatr.* 1902 nr 20. — Prof. Tarnowski o Koźmianie. *Czas* 1903 nr 182. — A. CHOLONIEWSKI: Scena krakowska. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1905 nr 10. — H. G-e [H. GALLE]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 39 (1905). — F. HOESICK: S. Tarnowski. Rys życia i prac. T. 1-2. W-wa 1906. — W. FELDMAN: Stronictwa i programy polityczne Galicji 1846-1906. T. 1. Kr. 1907. — A. SZCZEPAŃSKI: Trzy sprawy — list otwarty do p. S. Koźmiana. W-wa 1908. — W. PROKESCH: Z przeszłości teatru krakowskiego. *Nowa Reforma* 1918 nr 264. — W. FELDMAN: Dzieje polskiej myśli politycznej w okresie porozbiorowym. T. 2. Kr. 1919; wyd. nast. W-wa 1933. — R. ŻELAZOWSKI: Pięćdziesiąt lat teatru polskiego. Lw. 1921 s. 72-74.

(Nekrologi:) K. BARTOSZEWICZ. *Goniec Kr.* 1922 nr 191; K. BARTOSZEWICZ: Koźmian polityk. *Rzeczpospolita* 1922 nr 193 wiecz., 194 por.; [S. ESTREICHER]. *Czas* 1922 nr 159; E. H. [E. HAECKER]. *Naprzód* 1922 nr 148; E. KUCHARSKI. *Poradnik Teatrów i Chórów Włościańskich* 1922 nr 9-11; B. LUTOMSKI: S. Koźmian. Rodowód pisarza i partii. *Tydzień Pol.* 1922 nr 33 [35?]; (stm) [S. Mróz]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1922 nr 178; J. MY-

CIBELSKI. *Czas* 1922 nr 154-158; WŁ. PR. [W. PROKESCH]: S. Koźmian jako dyrektor i znawca teatru. *Nowa Reforma* 1922 nr 153; W. PROKESCH: S. Koźmian jako literat-publicysta, dyrektor teatru i pionier kultury teatralnej. *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* 1922 nr 32-37; *Czas* 1922 nr 148, 150; *Dzien. Poz.* 1922 nr 151; *Gaz. Warsz.* 1922 nr 180; *Głos Narodu* 1922 nr 148, 149; *Nowości Ilustr.* 1922 nr 28; *Rzeczpospolita* 1922 nr 180 wiecz.; *Scena Pol.* 1922 nr 6/7.

P. POPIEL: Pamiętniki (1807-1892). Kr. 1927. — H. MODRZEJEWSKA: Wspomnienia i wrażenia. Oprac. A. B. Cypś. Kr. 1929; wyd. nast. [pełne] oprac. J. Got i J. Szczublewski Kr. 1957. — W. FELDMAN: Współczesna literatura polska. Kr. 1930 s. 123-124. — A. BAR: Dzieje teatrów krakowskich. W: *Kraków w XIX w.* T. 2. Kr. 1932 *Bibl. Kr.* 76 i odb. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Znasz-li ten kraj?... (Cyganeria krakowska). W-wa 1932 i wyd. nast. (w rodz.: Pański Kraków). — Z. GROT: Krakowski teatr hr. Skorupki i St. Koźmiana w Poznaniu (1866-1869). *Kronika m. Poznania* 1932 s. 291-299. — Z. KONASZEWSKI: S. Koźmian. *Czas* 1936 nr 231. — *Księga pamiątk. na dziesięćdziesięciolecie dziennika „Czas”*. W-wa 1938 (zawiera m. in. art.: S. Koźmian, B. Szarlit: Ze wspomnień o S. Koźmianie; K. M. Morawski: Mentorzy młodych dni). — A. BAR: Teatr krakowski pod dyrekcją Koźmiana. *Scena Pol.* 1938 nr 1; wyd. osob. Lw. [1939] *Wiedza o Teatrze* t. 3.

C. STRZELECKI: Historia teatru w Polsce. Bydg. 1947 s. 151-155. — H. BARYCZ: Sąd nad twórczością sceniczną Aleksandra Fredry. *Pam. Lit. R.* 42 (1951) z. 1 i odb. — K. CHŁĘDOWSKI: Pamiętniki. T. 1-2. Wr. 1951; wyd. nast. Kr. 1957. — K. WYKA: Teka Stańczyka na tle historii Galicji w l. 1849-1869. Wr. 1951. — A. BRAYER: Sześćdziesiąt lat teatru krakowskiego. *Pam. Teatr.* 1953 s. 53, 56, 62, 66-67, 84-85. — L. SCHILLER: Krakowskie rocznice teatralne. Kartki z raptularza. *Pam. Teatr.* 1953 z. 4. — L. SOŁSKI: Wspomnienia. 1855-1954. Na podstawie rozmów spisał A. Woycicki. Cz. 1-2. Kr. 1955-1956; wyd. nast. Kr. 1961. — J. GOT: Mickiewicz i Słowacki w teatrze krakowskim w l. 1865-1885. *Pam. Teatr.* 1956 z. 1 i odb. — A. GRZYMAŁA-STEDLECKI: Świat aktorski moich czasów. W-wa 1957. — Z. KRAWCZYKOWSKI. *Praca Świątlicowa* 1957 nr 8. — S. STRAUSS: Bibliografia źródeł do historii teatru w Polsce. Wr. 1957. — *Teatr warszawski drugiej połowy XIX w.* Pod. red. T. Siverta. Wr. 1957 *Studia do Dziejów Teatru w Polsce*

t. 1. — J. GOT: Antonina Hoffmann i teatr krakowski jej czasów. W-wa 1958. — J. Got: Wstęp do: S. Koźmian: Teatr. Wybór pism. T. 1. Kr. 1959 s. 7-38. — Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego. Wybór i oprac. J. Got i J. Szczublewski. T. 1-2. W-wa 1965. — B. WOLEŃSKA. *Nasz Klub* 1967 nr 2. — Z. JABŁOŃSKI, J. ZDRADA. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Teka Stańczyka. K. WYKA: Teka Stańczyka na tle historii Galicji w l. 1849-1869. Wr. 1951. Inne oprac. tej poz. przy haśle Stanisław Tarnowski.

Przy studni. R. [K. W. Wójcicki]. *Bibl. Warsz.* 1874 t. 4 s. 140. — L. POWIDAJ. *Przełom*. 1875 t. 4 s. 483-484.

Feliks Benda. L. POWIDAJ. *Przełom*. 1875 t. 1 s. 311.

Rzecz o roku 1863. K. BARTOSZEWICZ: Rok 1863. Historia na usługach ludzi i stronnictw. O książce i z powodu książki p. Koźmiana o r. 1863. T. 1-2. T. 1 ogł.: *Przełom*. 1894 nr 26-40, *Głos Narodu* 1895 nr 15-88 z przerwami. T. 2 ogł.: *Dziennik*. 1895 nr 203-209, *Dziennik*. 1896 nr 84-93, 96-98, *Przełom*. 1896 nr 13-18. Wyd. osob. całości Kr. 1895-1896. [Rec. i polemiki: -ski. *Przełom*. 1895 nr 18; *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1895 nr 28-29; *Głos Narodu* 1896 nr 83-85]. — A. K. [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1894 nr 219-222, 291-296, 1895 nr 85-89. — S. PEPEŁOWSKI. *Gaz. Nar.* 1894 nr 208. — T. ROMANOWICZ. *Nowa Reforma* 1894 nr 280-296, 1895 nr 1-148 z przerwami. — X. X. *Przełom*. 1894 t. 1 s. 587-588, t. 2 s. 661-662. — S. ZAŁĘSKI. *Przełom*. 1894 t. 44 s. 412-416. — *Dziennik*. 1894 nr 356. — *Głos Narodu* 1894 nr 234. — ANC. B. *Wolne Pol. Slovo* (Genewa) 1895 nr 191-192. — I. Ki... *Czas* 1895 nr 108-109. — ADIN [A. INFELDER]. *Dziennik*. 1895 nr 283. — KA... TAN. *Przełom*, *Spół. i Lit.* 1895 nr 19, 60. — (fk) [F. KONECZNY]. *Świat* 1895 nr 2. — L. B. *Monitor* 1895 nr 2. — H. LISICKI. *Kwart. Hist.* 1895 s. 146-159, 350-364, 579-581. — ŁUKASZ WIELKOPOLANIN [J. ŁUKASZEWSKI]. *Kur. Lw.* 1895 nr 221, 223, 237. — J. MOSZYŃSKI: Obrachunek z „Rzecz” p. S. Koźmiana „o roku 1863”, z jej autorem i tegoż przysięciami. *Fragm. pt. Amnestia czy interwencja?* ogł. *Kwart. Hist.* 1895 s. 668-673. Wyd. osob. całości Kr. 1895. — C. PIENIAŻEK. *Głos Narodu* 1895 nr 65-

-69, 71, 73, 74. — S. SCHNÜR-PEPEŁOWSKI. *Dziennik*. 1895 nr 235. — A. SZARŁOWSKI. *Przełom*. 1895 t. 46 s. 116-122. — S. SZCZEPANOWSKI. *Przełom* (Wiedeń) 1895 nr 2; streszcz. *Przełom*. 1895 nr 24. — S. TARNOWSKI. *Czas* 1895 nr 157-160. — S. TARNOWSKI. *Przełom*. 1895 t. 116 s. 497-556, t. 117 s. 39-99; przedr. *Przełom*, *Spół. i Lit.* 1895 nr 161-164 (rękopiśmienne notaty: rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2045). — Stronnictwo krakowskie o styczniowym powstaniu 1863 r. *Rozprawa w Kole Literackim we Lwowie o książce p. Stanisława Koźmiana pt. „Rzecz o 1863 r.”* Lw. 1895 (uczestnicy dyskusji: T. Romanowicz, A. Skotnicki, J. Stella-Sawicki, L. Syroczyński, W. Dzieduszycki, J. Starkel). [Rec. S. Schnür-Peplowski. *Gaz. Nar.* 1895 nr 227]. — *Czas* 1895 nr 75, 77-78, 81, 86, 96, 98. — „Politik” i „Neue Wiener Tageblatt” o książce S. Koźmiana „Rzecz o roku 1863”. *Czas* 1895 nr 238. — *Przełom*, *Spół. i Lit.* 1895 nr 122, 128-135. — J. BIDLO. *Český časopis historický* (Praga) 1896 s. 114-116. — hr: Współczesne wspomnienia z powodu książki S. Koźmiana... *Gaz. Lw.* 1896 nr 4, 21, 39, 49, 85-86. — (Ju). *Głos* 1896 nr 16. — „Times” o książce Koźmiana. *Dział Lit.-Artyst. Kraju* 1896 nr 38. — *Dziennik*. 1896 nr 8. — *Kraj* 1896 nr 2). — *Przełom*. 1896 nr 6, 18, 23. — I. ZACHARIN [I. JAKUNIN]: Winowniki polskiego wozstania 1863 goda. (Po polskim istocznikam). *Istoriczeskij wiestnik* (Petersb.) 1898 t. 72 s. 898-922. — B. KOSKOWSKI. *Książka* 1903 s. 56. — S. ROSTWOROWSKI. *Przełom*. 1895 nr 4.

O działaniach i dziełach Bismarcka. *Przełom*, *Spół. i Lit.* 1902 nr 140. — S. ASKENAZY. *Kwart. Hist.* 1903 s. 678-685. — B. ŁOZIŃSKI. *Przełom*. 1903 t. 78 s. 209-277. — S. TARNOWSKI. *Przełom*. 1903 t. 149 s. 1-31, 315-350. — K. WALISZEWSKI. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 18.

Pisma polityczne. B. ŁOZIŃSKI. *Przełom*. 1903 t. 80 s. 94-106. — T. SMARZEWSKI. *Kraj* 1903 nr 27. — *Nowa Reforma* 1903 nr 169-171. — *Przełom*, *Spół. i Lit.* 1903 nr 147, 153-157. — W. DZIEDUSZYCKI. *Przełom*. 1904 t. 153 s. 31-87, 229-285. — Z. KNIAZIOŁUCKI. *Czas* 1904 nr 27-35. — B. WERNER. *Książka* 1904 s. 106-107.

Rzeczy teatralne. Z. KNIAZIOŁUCKI. *Czas* 1904 nr 222. — A. KRECHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1904 nr 183-189. — S. KRZYWOSZEWSKI. *Życie i Sztuka* dod.

Kraju 1904 nr 30. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1904 t. 154 s. 130-138. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1904 nr 288-292. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1905 nr 1-4 wyd. por. — t. sob. [T. SOBOLIEWSKI]. *Słowo Pol.* 1905 nr 5.

Podróże i polityka. S. KRZYWOSZEWSKI. *Kraj* 1904 nr 30; przedr. *Dzien. Pol.* 1905 nr 292 wyd. por. — A. KRECHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1905 nr 290-293. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Kraj* 1905 nr 22. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH] *Przegl. Pol.* 1905 t. 156 s. 509-517, t. 157 s. 324-330, t. 158 s. 322-329, 1906 t. 159 s. 351-358. — (z. s.) [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1905 nr 128, 195. — *Dzien. Poz.* 1905 nr 156-158, 165. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1905 nr 153-155, 274-276, 1906 nr 28-29.

List do pana Ignacego Skrochowskiego [art. w *Przegl. Pol.*]. *Kur. Poz.* 1875 nr 202.

Recenzje przekładów i prze-róbek

Gramatyka, czyli Kandydat do Rady Powiatowej. W. L. ANCYC. *Bluszcz* 1868 nr 20 s. 121. — (Kaź. Skrz.) [K. SKRZYŃSKI]. *Dzien. Poz.* 1868 nr 77. — TAN. *Dzien. Lit.* 1868 nr 6. — *Czas* 1868 nr 20, 31, 247. — *Dzien. Poz.* 1868 nr 133. — *Gaz. Pol.* 1868 nr 50. — *Czas* 1870 nr 234; 1873 nr 195.

P. A. C. Beaumarchais: Wesele Figara. Ō [S. KOŹMIAN]. *Przegl. Pol.* 1870 z. 6 s. 566; przedr. w książce: Teatr. Wybór pism. T. 2. Kr. 1959 s. 34. — *Czas* 1870 nr 274. — *Afisz Teatr.* 1871 nr 30 [31]. — *Czas* 1871 nr 283. — [S. KOŹMIAN]. *Kur. Poz.* 1872 nr 137; przedr. w książce: Teatr. Wybór pism. T. 2. Kr. 1959 s. 85. — [W. M. OLENDZKI]. *Tyg. Wielkop.* 1872 nr 25. — *Dzien. Poz.* 1872 nr 139. — *Gaz. Wielkop.* 1872 nr 62. — A. Z. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1884 nr 6. — L. K. [L. KOZŁOWSKI]. *Czas* 1884 nr 59. — S. Ł. *Echo Muz. i Teatr.* 1884 nr 26. — (z). *Nowa Reforma* 1884 nr 59. — *Gaz. Kr.* 1884 nr 60. — *Kur. Por.* 1884 nr 77. — L. K. [L. KOZŁOWSKI]. *Czas* 1885 nr 107. —

Głos Polit. 1885 nr 3. — *Nowa Reforma* 1885 nr 107. — *Czas* 1890 nr 16. — *Kur. Pol.* 1890 nr 19. — Ad. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Pol.* 1891 nr 347. — E. P. *Czas* 1891 nr 292. — [K. NITMAN]. *Nowa Reforma* 1891 nr 292. — J. W. *Przegl. Pol.* 1894 t. 111 s. 418. — K. T. *Przegl. Poz.* 1894 t. 114 s. 695. — (I). *Czas* 1894 nr 13. — VERAX [J. ROGOSZ]. *Głos Narodu* 1894 nr 16.

E. Augier: Syn Giboyera. *Czas* 1872 nr 46. — *Gaz. Warsz.* 1872 nr 61. — *Kraj* 1872 nr 46. — L. K. [L. KOZŁOWSKI]. *Czas* 1884 nr 273. — NEMO [A. MIESZKOWSKI]. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1884 nr 21-22. — *Gaz. Kr.* 1884 nr 272. — *Nowa Reforma* 1884 nr 274. — (nit) [K. NITMAN]. *Nowa Reforma* 1890 nr 212. — *Czas* 1890 nr 212. — (nit) [K. NITMAN]. *Nowa Reforma* 1891 nr 209.

W. Szekspir: Wiele hałasu o nic. [S. KOŹMIAN]. *Przegl. Pol.* 1872 z. 6 s. 456; przedr. w książkach: Rzeczy teatralne. Kr. 1904; Teatr. Wybór pism. T. 1. Kr. 1959 s. 148. — Ψ [M. PAWLIKOWSKI]. *Kraj* 1872 nr 259. — *Czas* 1872 nr 259. — *Gaz. Warsz.* 1872 dod. do nr 266. — *Kur. Poz.* 1872 nr 264. — *Czas* 1873 nr 70. — *Kur. Poz.* 1873 nr 81. — *Czas* 1874 nr 123. — *Kraj* 1874 nr 129.

Arystofanes: Lysistrata. M. MORAWSKI. *Kraj* 1895 nr 12. — VERAX [J. ROGOSZ]. *Głos Narodu* 1895 nr 25. — *Kraj* 1895 nr 8. — *Nowa Reforma* 1895 nr 26. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1895 nr 30. — Z. SAMOLEWICZ. *Przegl. Lit.* 1896 nr 6.

G. Ventura de Raulica: Poślannictwo katolickiej niewiasty. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1901 nr 178. — M. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 73 s. 420-423.

Recenzje wyborów twórczości

Teatr. Wybór pism. T. DREWNOWSKI. *Dialog* 1960 nr 4. — J. KYDRYŃSKI. *Życie Lit.* 1960 nr 1. — S. PAPÉE. *Teatr* 1960 nr 18. — S. TREUGUTT. *Nowe Książki* 1960 nr 3. — T. TERLECKI. *Wiadomości* (Londyn) 1961 nr 6.

KRAUSHAR ALEKSANDER (1842–1931)

Pseud. i krypt.: A; A*; A (KRA); AL. K.; AL. KR.; ALEKS. K-R; ALKAR; ANONIM; AUTOR „STROF”; AUTOR „WSPOMNIENIE TRYBUNALSKICH”; K. PRAWDZICKI; ŚWIADK NAOCZNY.

Historyk, edytor, publicysta, poeta, tłumacz.

Ur. 17 stycznia 1842 w Warszawie; syn Hermana, starszego agenta przysięgłego giełdy warszawskiej, oraz Idalii z domu Apte. W 1857-1861 kształcił się w warszawskim Gimnazjum Realnym. W 1862 rozpoczął studia w Szkole Głównej. W 1863 był współredaktorem tajnego pisma *Prawda*, redagowanego przez Władysława Sabowskiego oraz współredaktorem *Niepodległości* — organu Wydziału Prasy Rządu Narodowego. Z ramienia tego Wydziału wyjechał w 1863 do Lipska. Przez kilka miesięcy słuchał tam wykładów na uniwersytecie. Następnie kontynuował studia w Szkole Głównej, w 1867 otrzymał stopień magistra na wydziale prawa i administracji. Po odbyciu aplikacji w Sądzie Pokoju, Trybunale, Sądzie Apelacyjnym i Hipotece otrzymał w 1868 nominację na patrona Trybunału. W 1871 poślubił Jadwigę Bersohn. Córką ich była literatka Zuzanna Rabska. W 1871 był adwokatem przy Sądzie Apelacyjnym, w 1874 został obrońcą przy b. Departamencie Rządzącego Senatu w Warszawie, od 1876 — adwokatem przysięgłym. Od 1882 był członkiem korespondentem Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu. W 1884 interweniował w sprawie uwięzionego przez Niemców Józefa Ignacego Kraszewskiego. W 1903 podróżował po Włoszech. W 1905 został członkiem komitetu redakcyjnego *Przeglądu Historycznego*. W 1906 był jednym z założycieli i członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. W 1923 otrzymał od Zarządu Towarzystwa medal pamiątkowy. W 1906 był współzałożycielem, członkiem zarządu, w 1911-1931 prezesem Towarzystwa Miłośników Historii. Był członkiem honorowym następujących towarzystw naukowych: Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego, Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy w Warszawie, Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości w Warszawie, Towarzystw Przyjaciół Nauk w Wilnie i Poznaniu, Towarzystwa Prawniczego im. Daniłowicza w Wilnie. Ponadto był członkiem Straży Piśmiennictwa Polskiego oraz Komisji Historycznej i Literackiej Polskiej Akademii Umiejętności. Należał do grona założycieli i współpracowników *Gazety Sądowej*. Był kawalerem Orderu Odrodzenia Polski. Zmarł 11 grudnia 1931 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Listki. Zbiorek poezji. W-wa 1863.

Zawartość: m. in. cykl: Ironia życia, Sfinks, Pogrzeb wieszczka, Sonety, Gawęda wiarusa. Ponadto przekłady poetów: H. Heine (m. in. wiersz pt. Grenadierzy. Wyd. osob. pt. Dwaj grenadierzy. Muzyka: K. Kratzer. W-wa [ok. 1865]; przedr. pt. Grenadierowie zob. Przekłady poz.), J. W. Goethe, F. Schiller, C. Delavigne.

2. Historia Żydów w Polsce. T. 1-2. W-wa 1865-1866.

3. Tytan. — Arion z Koryntu. Lipsk 1866. Wyd. nowe Kr. 1889.

Wyd. 1 obok poematów tytułowych zawiera: Prometheus; Poezje drobne.

Przekład czes.: Tytan. P. Sobotka. *Słowanská poezie*. T. 2. Brno 1878 s. 383-390. — Arion z Koryntu. *Květy* R. 2 nr 14-15.

4. Uwagi nad historią prawa. Rozprawa konkursowa zaszczycona przez wydział prawa i administracji Szkoły Głównej Warszawskiej drugą nagrodą z zapisu J. O. Adama Jakubowskiego, członka Rady Wychowania. W-wa 1868.

5. Elekcja w Babinie. Historyczna bajka. Poz. 1872.

6. Olbracht Łaski, wojewoda sieradzki. Wizerunek historyczny na tle dziejów Polski XVI w. T. 1-2. W-wa 1882 [1881].

7. O palestrze staropolskiej. Odczyt. W-wa 1882.

8. Siedmioletnie Szkoły Głównej Warszawskiej. 1862-1869. Wydział prawa i administracji. Notatki do historii szkół prawa w Polsce. W-wa 1883.

9. Strofy. Kr. 1886. Wyd. nowe Kr. [1890]. Przedr. zob. poz. 47.
Zawartość: m. in. cykle: Adagia, Andante, Scherzo. Tu także wiersz pt. Pieśni nasze. Wyd. osob. Kr. [ok. 1899] (z muzyką M. Hertza).
10. Czary na dworze Batorego. Kartka z dziejów mistycyzmu w XVI w. jako przyczynek do charakterystyki króla Stefana. Kr. 1888.
11. Sprawa Zygmunta Unruga. Epizod historyczny z czasów saskich 1715-1740. T. 1-2. Kr. 1890 [1889].
Za dzieło to otrzymał w 1897 krzyż honorowy od księcia Schaumburga-Lippe.
12. Drobiazgi historyczne. T. 1-2. Petersb. 1891-1892.
Zawartość: m. in.: Vincenzo da Filicaia, poeta włoski z XVII w., laudator Sobieskiego; Improwizator z XVI w.; Marek Reverdil, lektor i bibliotekarz króla Stanisława Augusta. 1765-1787. (*Ateneum* 1890 t. 4 s. 201-235, 514-544; przedr. zob. poz. 29).
13. Nowe epizody z ostatnich lat życia imci pana Jana Chryzostoma z Gosławic Paska. *Ateneum* 1891 t. 1 s. 433-466; *Dzien. Poz.* 1891 nr 59-77. Wyd. osob. [rozszerz.], Petersb. 1893.
14. Barbara Brezianka. Obrazek z XVII w. W-wa 1892.
15. Dzieje Krzysztofa z Arciszewa Arciszewskiego, admirała i wodza Holendrów w Brazylii, starszego nad armatą koronną za Władysława IV i Jana Kazimierza. 1592-1656. Ogl. fragm.: *Ateneum* 1892 t. 1 s. 217-230 (pt. Z dziejów Krzysztofa Arciszewskiego 1596-1656); *Niwa* 1892 nr 23 (pt. Krzysztof Arciszewski jako rymopis). Wyd. osob. całości t. 1-2. Petersb. 1892-1893.
16. Pamiętnik literacki z bruku warszawskiego. 1870-1880. *Świat* 1892 nr 12-17, 20 i odb. Wyd. osob. pt. Sylwetki literackie z niedawnej przeszłości. Petersb. 1894. Wyd. nast. pt. Neocyganeria warszawska. Wspomnienia o ludziach i rzeczach literackich z niedawnej przeszłości. 1870-1880. W-wa [1913] *Bibl. Dzieł Wyborowych* 816. Zob. też poz. 17.
17. Kartki historyczne i literackie. Kr. 1894. Wyd. 2 popr. Kr. 1894.
Zawartość: m. in.: Piotr Weżyk Widawski, satyrk XVI w. Mniej znana kartka z dziejów literatury. (*Niwa* 1891 nr 9-10); Wspomnienia. Sylwetki literackie z niedawnej przeszłości. Zob. poz. 16.
18. Frank i frankiści polscy. 1726-1816. Monografia historyczna osnuta na źródłach archiwalnych i rękopiśmiennych. Ogl. fragm.: *Ateneum* 1894 t. 2 s. 202-221; *Kronika Rodz.* 1895 nr 20-21. Wyd. osob. całości t. 1-2. Kr. 1895.
19. Ofiara terroryzmu. Legenda i prawda o tragicznym zgonie Rozalii z Chodkiewiczów ks. Lubomirskiej, ściętej w Paryżu w r. 1794. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 1-6, 8-11. Wyd. osob. Kr. 1897.
Przekład ros.: F. W. Dombrowski. Petersb. 1898.
20. Książę Repnin i Polska w pierwszym czteroleciu panowania Stanisława Augusta. 1764-1768. T. 1-2. Kr. 1897. Wyd. nast.: wyd. 2 przejrzone i popr. T. 1-2. Kr. 1898; wyd. nowe, przejrzone i popr. T. 1-2. W-wa 1900.
21. Burboni na wygnaniu w Mitawie i w Warszawie. Szkic historyczny. 1798-1805. W-wa 1899 [1898].
Przekład ros.: W. Timoszczuk. *Russkaja starina* 1900 s. 229-257, 445-475, 713-743.
22. Bonneau. Ostatni konsul generalny Rzeczypospolitej Francuskiej za Stanisława Augusta. 1759-1805. Ogl. fragm.: *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1899 s. 58 i nn. Wyd. osob. całości Lw. 1900. Zob. też poz. 29.
23. Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk. 1800-1832. Monografia historyczna, osnuta na źródłach archiwalnych. Kr. 1900-1911. Księga 2 i 3 pt. Towarzystwo Królewskie Przyjaciół Nauk. 1800-1832. Monografia historyczna, osnuta na źródłach archiwalnych.
Księga 1: Czasy pruskie. 1800-1807. Kr. 1900.
Księga 2: Czasy Księstwa Warszawskiego. 1807-1813. T. 1-2. Kr. 1902.
Księga 3: Czasy Królestwa Kongresowego. Czterolecie pierwsze. 1816-1820. Kr. 1902; — Czterolecie drugie. 1820-1824. Kr. 1904; — Czterolecie przedostatnie. 1824-1828. Kr. 1905; — Ostatnie lata. 1828-1830. Kr. 1905.
Księga 4: Czasy polistopadowe. Epilog. 1831-1836. Kr. 1906.
Skorowidz osobowy i rzeczowy. Kr. 1911.
Skrót pt. Dzieje Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. 1800-1832. Z dzieła .. z upoważnienia autora skreślił M. Offmański. W-wa 1907 *Książki dla Wszystkich* 479.
24. Losy Miączyńskiego, marszałka konfederacji barskiej, generała wojsk republikańskich za czasów Wielkiej Rewolucji Francuskiej. 1769-1793. Obraz historyczny. Petersb. 1902.
25. Barss, palestrant warszawski. Jego misja polityczna we Francji 1793-1800. Ze źródeł archiwalnych. Lw. 1903. Wyd. nast. W-wa 1904.
26. Miscellanea historyczne:
1. Projekt utworzenia za czasów pruskich w mieście Warszawie towarzystwa historycznego

- i czasopiśma periodyczne pod tytułem: „Zbiór materiałów do historii polskiej”. Z rękopisu. Lw. 1903.
2. Próba ankiety z r. 1813 w sprawie badań nad historią krajową, literaturą, statystyką i folklorystyką b. Księstwa Warszawskiego. Z rękopisu. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1904 s. 560-565 i odb.
3. Projekt polski z roku 1814 w sprawie ujednostajnienia w Europie miar, wag, monet i wymiaru odległości. Z rękopisu. Lw. 1904.
4. Sprzyśżenie studenckie. Kartki z dziejów Królestwa Kongresowego 1820-1827. *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1905 s. 1-18, 97-113, 222-233 (z podtyt. Kartki z dziejów Królestwa Konstytucyjnego Polskiego) i odb.
5. Księgarze warszawscy i spory ich z introligatorami. Kartka historyczna z XVIII w. *Przeł. Hist.* 1905 s. 248-263, 403-417. Wyd. osob. W-wa 1906.
6. Z archiwum senatora Nowosilcowa. Uwagi nad konstytucją Królestwa z r. 1815. W-wa 1906.
7. Z archiwum senatora Nowosilcowa. Memorial wiezienny Maurycego Mochackiego z r. 1824. *Przeł. Hist.* 1906 t. 2 s. 386-395 i odb.
8. Trzy sceny sejmowe w zamku królewskim w Warszawie. 1611-1791-1818. W-wa 1906.
9. Z archiwum b. Trzeciego Wydziału w Petersburgu. Mickiewicziana. *Przeł. Hist.* 1906 t. 3 s. 89-94 i odb.
10. Pamiątka po Konstytucji 3 Maja 1791 r. w Ogrodzie Botanicznym w Warszawie. W-wa 1906.
11. Podróże królewicza polskiego, późniejszego króla Augusta III. Niemcy-Francja-Włochy. 1711-1717. Z diariusza rękopiśmiennego. Cz. 1- Lw. 1906.
12. Z archiwum senatora Nowosilcowa. Lojalna historia Rzymu profesora Zinslerlinga. Kartka z dziejów szkolnictwa za Królestwa Kongresowego (1819-1824). W-wa 1906.
13. Edward Jurgens. Kartka z dziejów 1863 r. W-wa 1907.
14. Tajemnica Łuby. Kartka z czasów listopadowych 1830 r. W-wa 1907.
15. Panta koina. Związek tajny młodzieży polskiej w Warszawie i Berlinie. 1817-1822. Szkic historyczny osnuty na źródłach archiwalnych. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 1 z. 1 s. 50-88, z. 2 s. 344-373 i odb.
16. O paru ciekawszych rękopisach Biblioteki Cesarskiej Publicznej w Petersburgu. I. Pamiątnik króla Stanisława Augusta z ostatniego roku jego życia. II. Rękopis generała Dąbrowskiego o legionach polskich we Włoszech. W-wa 1907.
17. Katechizm historyczny Polski. Z pierwszych lat Królestwa Kongresowego. Ze źródła archiwalnego. W-wa 1907.
18. Kalendarzyki historyczne berlińskie z czasów upadku Rzeczypospolitej polskiej (1796-1797) ilustrowane przez Daniela Chodowieckiego. W-wa 1907.
19. Dziecię Warszawy. Epizod historyczny z r. 1831. W-wa 1907.
20. Jeden z Kraszewskich. Kartka z dziejów W. Ks. Poznańskiego. 1828-1870. *Świat* 1907 nr 29 i odb.
21. Pani Walewska i jej syn. Notatka historyczna. W-wa 1907.
22. Wielki Książę Konstanty i obywatele lubelscy. Epizod historyczny z czasu odwrotu wojsk rosyjskich za Bug w r. 1830. Ze źródła archiwalnego. Kr. 1907.
23. Zamaeh na dyktaturę Chłopickiego. Kartka historyczna z r. 1831. W-wa 1908.
24. Franciszka Kraszińska i dynastia panująca włoska. W-wa 1908.
25. Historyczna karczma w Wierzbnie. W-wa 1908.
26. Trzy epizody z działalności publicznej margrabiego Aleksandra Wielopolskiego w r. 1861. W-wa 1908.
27. Sokolnicki i Krukowiecki. Epizod historyczny z lat 1813-1816. Ze źródeł archiwalnych. W-wa 1908.
28. Wspomnienia ulana pułku pierwszego legii nadwiślańskiej o kampaniach lat 1807-1814. Z rękopisu. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 3 s. 314-353 i odb. W-wa 1908.
29. Aeronauci francuscy w Warszawie w r. 1831. W-wa 1908.
30. Wierszyk karlsbadzki Kołłątaja. *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 33-34 (z podtyt. Kartka historyczna) i odb.
31. Ostatni czyn ostatniego naczelnego wodza. Epilog wojny 1831 r. W-wa 1908.
32. Poselstwo Dickensa do Zygmunta III w sprawie książki uwłaczającej domowi Stuartów (r. 1615). W-wa 1909.
33. Spisek koronacyjny z r. 1829 w świetle prawdy historycznej. *Przeł. Pol.* 1909 t. 171 s. 40-67, 253-289 i odb.
34. Dzieje pałacu prymasowskiego. W-wa 1909.
35. Kartka z życia Narcyzy Żmichowskiej. 1844-1850. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 2-3 (pt. Nieznana kartka z życia Narcyzy Żmichowskiej 1844-1850). Wyd. osob. W-wa 1909. Zob. też poz. 52.
36. Klub patriotyczny warszawski w czasach powstania listopadowego 1830-1831. Lw. 1909.
37. Kunegunda z książąt Giedroyciów Białopiotrowiczowa. Sylwetka z r. 1831. *Sfinks* 1909 i odb.
38. Z dziejów mieszczaństwa polskiego na schyłku XVIII w. Kartka historyczna. 1789-1796. W-wa 1909.
39. Z dni niedoli Karola Szajnochy. W-wa 1909.
40. Wolność druku i dziennikarstwo warszawskie w czasach listopadowych (1830-1831). *Przeł. Nar.* 1909 nr 5-6 i odb.
41. Odgłosy powstania listopadowego w dziennikarstwie europejskim z roku 1830. *Kur. Warsz.* 1906 nr 330-331. Wyd. osob. W-wa 1910.
42. Zagadkowy korespondent. Kartka z dziejów emigracji polskiej. 1831-1836. *Przeł. Nar.* 1910 nr 2 i odb.
43. Życie potoczne Warszawy w czasach listopadowych 1830-1831. *Przeł. Nar.* 1910 nr 3-5 i odb.
44. Sprawa studenta Benedykta Kalinowskiego. Przyczynek do historii stowarzyszeń tajnych w Polsce. 1821-1825. *Przeł. Nar.* 1910 nr 7 i odb.
45. Raporty ministerialne Lelewela z czasów dyktatury Chłopickiego i Rady Najwyższej Narodowej. 1830-1831. Ze źródła archiwalnego. W-wa 1910.
46. Podróże królewicza polskiego, późniejszego króla Augusta III. Niemcy — Franca — Włochy. 1711-1717. Z diariusza rękopiśmiennego. Cz. 2. Lw. 1911.

47. Sprawa Józefa hr. Załuskiego generała brygady w sztabie wojsk polskich 1831 r. Ze źródła archiwalnego. W-wa 1911.
48. Varia. [Cz.] 1. Varsoviana. W-wa 1910. Zawartość: Działy w rodzinie Baryczków 1566 r.; Archiwum dyplomatyczne polskie po upadku Rzeczypospolitej 1795 r.; Z tajnego archiwum senatora Nowosilcowa: O dziełach hellenisty, Jana Chrzyciela Gaila r. 1824. (*Przeł. Hist.* 1909 t. 9 s. 367-379); Z archiwum petersburskiego: Związki tajne na Litwie, w Kroźach i Świsłoczy. 1824-1827. (*Dzien. Wil.* 1907 nr 109).
49. Raptularz notatek o uniwersytecie królewskim w Warszawie. 1816-1831. Z rękopisu. W-wa 1911.
50. Imię pan Czeźnikiewicz-Mniszewski. Echo wspomnień z lat 1861-1863. W-wa 1912.
51. Dramat szkolny kaliski w r. 1826. *Sfinks* 1912 t. 1 s. 44-58 (z podtytułu: Z archiwum senatora Nowosilcowa) i odb.
52. Kraszewski i Wielopolski. Kartka z lat 1861-1863. *Świat* 1912 nr 11-12 i odb.
53. Józef Ignacy Kraszewski i redakcja czasopisma „Ojczyzna” w Lipsku. Fragment z roku 1864. *Przeł. Hist.* 1912 t. 14 s. 365-384 i odb.
54. Senator Nowosilcow i cenzura za Królestwa Kongresowego. 1819-1829. Ze źródeł archiwalnych. *Przeł. Pol.* 1911 t. 180 s. 199-223, t. 181 s. 30-48, 1912 t. 184 s. 74-88, t. 185 s. 220-242, 367-385, t. 186 s. 226-241, 370-386 i odb. Kr. 1911.
55. Posąg Thorwaldsenowski księcia Józefa jako echo walki klasyków z romantykami. Kartka z r. 1829. *Sfinks* 1913 t. 1 s. 41-54 i odb.
56. Margrabię Wielopolskiego reforma wychowania publicznego w Królestwie Polskim. Kartka z lat 1861-1862. W-wa 1914.
57. Życie domowe mieszczaństwa warszawskiego w wiekach dawnych. W-wa 1914.
58. Dworek królewski w Alejach Ujazdowskich „Na rozdrożu”. W-wa 1914.
59. Czasy szkolne za Apuchtina. Kartka z pamiętnika. 1879-1897. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1915 nr 41-43. Wyd. osob. W-wa 1915. Wyd. 2. W-wa 1916.
60. Z dziejów martyrologii polistopadowej. Partyzantka Artura Zawiszy Czarnego. *Wież i Dwór* 1915 i odb.
61. Tragedia życia Wincentego Migurskiego, emisariusza z czasów wyprawy Zaliwskiego, 1833-1863. Ze źródeł archiwalnych. W-wa 1916.
62. Świętokrzyżcy. Pierwsze tajne towarzystwo demokratyczne w Warszawie. Kartka archiwalna z r. 1838. *Przeł. Hist.* 1916 s. 94-128, 198-232 i odb.
63. Czasy sądownictwa rosyjskiego w Warszawie. 1876-1915. Kartka z pamiętnika starego mecenasu. W-wa 1916.
64. 5 sierpnia 1864 r. Ze wspomnień naocznego świadka. W-wa 1916.
65. Z życia arcybiskupa Zygmunta Szczęsnego Felińskiego. Nieco tajnych dokumentów dyplomatycznych z r. 1862. Ze źródła archiwalnego. W-wa 1916.
66. Ariergarda literacka warszawska. Echo niedawnej przeszłości. *Świat* 1916 nr 40 i odb.
67. Generalowa Sowińska i Klementyna Hofmanowa w czasach powstania listopadowego i po kapitulacji Warszawy. Kartka z dziejów „Związku Patriotycznego Dobroczyńców Pań Polskich” w latach 1831-1833. *Przew. Nauk.* i *Lit. dod. Gaz. Lw.* 1914 z. 6-8, 1916 z. 2. Wyd. osob. Lw. 1917. Zob. też poz. 52.
68. „Honoratka”. Echo z czasów listopadowych 1831. *Świat* 1917 nr 15 (pt. Z dziejów Warszawy. „Honoratka”) i odb.
69. Zagadkowy korespondent. Kartka z dziejów emigracji polskiej 1831-1836. W-wa 1910.
70. Synteza dziejów porzbiorowych Królestwa Polskiego (1795-1916). *Sfinks* 1917 nr 7-9 i odb. W-wa 1918.
71. Obchody pozgonne kościuszkowskie w Warszawie w XIX stuleciu. W-wa 1918.
72. Czwartak Antoni Olkowski i jego towarzysze. Rok 1833. *Ilustracja Pol. „Wież i Dwór”* 1918 z. 1-2 i odb.
73. Mecenasi warszawscy w obronie członków Towarzystwa Patriotycznego przed sądem sejmowym r. 1828. Kartka z dziejów palestry warszawskiej. *Gaz. Sądowa* 1920 i odb. W-wa 1920.
27. Strofy jesienne. Kr. 1903. Zob. też poz. 47.
- Poezje.
28. Warszawa na schyłku w. XVIII według relacji podróżników francuskich. W-wa 1904.
29. Dwa szkice historyczne z czasów Stanisława Augusta. T. 1-2. W-wa 1905.
- T. 1: Marek Reverdil, lektor i bibliotekarz króla Stanisława Augusta. 1765-1787. (Zob. poz. 12).
- T. 2: Bonneau. Ostatni konsul generalny Rzeczypospolitej Francuskiej za Stanisława Augusta. 1759-1805. (Zob. poz. 22).
30. Kartki z pamiętnika Alkara. Fragm. pt. Z pamiętnika, ogł.: *Kur. Warsz.* 1905 nr 310-311, 341-346, 1906 nr 30-32, 36-39 wyd. wiecz.; *Biesiada Lit.* 1907 nr 1-6, 8-11; *Lechita* 1907 nr 1-4. Wyd. osob. całości t. 1. Kr. 1910, t. 2. Kr. 1913. Zob. też poz. 53 oraz listy poz. 1, 2, 41, 42.
31. Nowe przyczynki do dziejów i spraw Olbrachta Łaskiego, wojewody sieradzkiego. 1533-1605. Kr. 1906.
32. Obrazy i wizerunki historyczne. W-wa 1906.
- Zawartość: m. in.: Pierwsze odgłosy Konrada Wallenroda. (*Mysł. Księga zbior. ... „Ogniewa”*. W-wa 1904 s. 162-180 z podtytułu: Notatka historyczna); Opowiadanie Zbyszewskiego o kapitulacji Warszawy w 1794 r. (Zob. Prace edyt. poz. 9); Nowe szczegóły o frankistach w Ofenbachu. 1816-1824. (*Wedrowiec* 1899 nr 40-44, 46-52 z podtytułu: Ze źródła archiwalnego); Stryj imci pana Paska. Przyczynek do rodowodu Pasków. (*Ateneum* 1896 t. 1 s. 184-186); Poglądy polityczne Maurycego Mochnackiego w r. 1826. (*Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 52); Ryleciew i Niemcewicz. (*Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 11 z podtytułu: Notatka literacka); Doktor Antoni J. (Józef Antoni Rolle); Księgarz-poeta (Henryk Merzbach); Życie potoczne Warszawy w ogłoszeniach gazetarskich XVIII w.

33. Po czterdziestu pięciu latach. Wspomnienie jubileuszowe. W-wa 1906. Zob. też poz. 53.

34. Zarysy literacko-historyczne. W-wa 1911.

Zawartość: Krytyka literacka i jej dzieje w literaturze polskiej. (Wygl. jako odczyt w 1895); Naukowość polska w trzydziestoleciu 1831-1861. (Wygl. jako odczyt w 1909).

35. W sprawie fundacji naukowej Towarzystwa imienia Józefa Aleksandra Jabłonowskiego, wojewody nowogrodzkiego, w Lipsku 1774-1911. W-wa 1912. *Dod. Spr. z Posiedzeń Tow. Nauk. Warsz.*

Toż w wersji franc. *Travaux de la Société des Sciences de Varsovie. Classe II.* 1913 nr 8.

36. Okruchy przeszłości. W-wa 1913.

Zawartość: m.in.: Autograf listu Jerzego Waszyngtona, prezydenta Stanów Zjednoczonych Amerykańskich, do Juliana Ursyna Niemcewicza. Rok 1798; Do dziejów Biblioteki Załuskich. Notatka historyczna; Jan Kiliński i jego „Drugi pamiętnik”; Stulecie pamfletu obyczajowego Niemcewicza. 1812-1912. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 1); Odczyt Niemcewicza na Kanoninach w r. 1818; Pamiętki po Julianie Ursynie Niemcewicz. (*Tyg. Ilustr.* 1904 nr 18 s. 347-348); Ostatnie przechadzki Juliana Ursyna Niemcewicza w Paryżu. Rok 1840. (*Świat* 1911 nr 45); Sława między obcymi. Z powodu jubileuszowego roku Juliusza Słowackiego. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 1).

37. Typy i oryginały warszawskie z odleglejszej i mniej odległej przeszłości. I. Z czasów Królestwa Kongresowego. 1816-1831. W-wa 1913.

38. Warszawa za Sejmu Czteroletniego w obrazach Zygmunta Vogla. Ogl. fragm. *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 2, 4, 6, 10, 11, 15, 16 (pt. Dawna Warszawa w obrazach Zygmunta Vogla. 1764-1826). Wyd. osob. całości Poz. [1921].

39. Warszawa za Stanisława Augusta. 1764-1795. W-wa 1914.

40. Salony i zebrania literackie warszawskie na schyłku w. XVIII i w ubiegłym stuleciu. W-wa 1916 *Wydawn. Tow. Miłośników Historii w Warszawie* nr 15.

Wygl. jako odczyt.

41. Echa przeszłości. Szkice, wizerunki i wspomnienia historyczne z ilustracjami. W-wa 1917.

Zawartość: m.in.: Zawieruszony rękopis tomu drugiego dzieła Maurycego Mochnackiego „O literaturze polskiej w wieku XIX”. (*Echo Lit.-Artyst.* 1914 z. 23/24 s. 25-29); Adam Mickiewicz i Zenejda księżna Wołkońska. 1828. (*Tyg. Ilustr.* 1914 nr 23-24); Złota księga chłopów i mieszczan polskich w wojsku Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego. Nowe źródło do dziejów porobiorowych Polski. 1807-1831. (*Kur. Warsz.* 1914 nr 1); Kraszewsciana. Pierw-

sze i ostatnie miejsce pobytu J. I. Kraszewskiego w Warszawie. 1812-1863. (*Świat* 1912 nr 30); Z przed- i pozgonnych chwil Kazimierza Brodzkiego. (*Bluszcz* 1915 nr jubileuszowy s. 12-13); Z pamiętnika chorążycy owruckiego z końca XVIII w. (Zob. *Prace edyt. poz. 5*); Ze wspomnień o Felicianie Fałęskim; Goethe i Humboldt jako członkowie Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. 1829-1830. (*Tyg. Ilustr.* 1901 nr 22); Z dziejów emigracji polistopadowej we Francji. (*Świat* 1916 nr 1-3 z podtyt. Ze źródła archiwalnego).

42. Palestra warszawska. Wspomnienia starego mecenasa z czasów dziesięciolecia przed zniesieniem sądownictwa polskiego. 1866-1876. W-wa 1919.

43. Warszawa podczas okupacji niemieckiej. 1915-1918. Notatki naoczego świadka. *Kur. Warsz.* 1919 nr 224, 226, 232, 240, 261, 268. Wyd. osob. Lw. 1921.

Toż w wersji franc. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1921 nr 188-229 z przerwami.

44. Zamek królewski w Warszawie. Zarys historyczno-obyczajowy z 57 ilustracjami. Poz. 1924.

45. Pałace Rzeczypospolitej, Kazimierzowski, Radziwiłłowski i Błękitny. Zarys historyczno-obyczajowy. Poz. 1925.

46. Pan Andrzej. Żywot, zasługi, wygnanie i hold narodowy pozgonny, oddany zwłokom śp. Andrzeja hr. Zamoyskiego w Krakowie i w Warszawie w r. 1924. W-wa 1925.

47. Strofy Alkara. Wyd. nowe, zupełne. Kr. 1925.

Zawartość: cykle ogł. w Strofach (zob. poz. 9), w Strofach jesiennych (zob. poz. 27) oraz cykl: Z podróży.

48. Warszawa historyczna i dzisiejsza. Zarys kulturalno-obyczajowy. Lw. 1925.

Zawartość: m.in.: Jedna króśka. Epizod z walki klasyków z romantykami. (*Tyg. Ilustr.* 1904 nr 53).

49. Resursa kupiecka w Warszawie. Dawny pałac Mniszchów. 1820-1928. Monografia historyczno-obyczajowa. W-wa 1928.

50. Rozwój dziejopisarstwa nowoczesnego polskiego. Odczyt wygl. 5 maja 1928 na dorocznym ogólnym Zgromadzeniu Towarzystwa Miłośników Historii w sali odczytowej kamienicy książąt mazowieckich na starym mieście przez... W-wa 1928.

51. Kupiectwo warszawskie. Zarys pięciowiekowych jego dziejów. Monografia historyczno-obyczajowa osnuta na źródłach archiwalnych. W-wa 1929.

52. Polki twórcze czasów nowszych. Seria 1. W-wa 1929.

Zawartość: Deotyma. Tragedia pozgonna żywota i twórczości poetki. (*Tydzien Pol.* 1922 nr 33-37 pt. W sprawie Deotymy. Nieco uwag i wspomnień; *Kur. Warsz.* 1925 nr 252-254 pt. Deotyma); Wtorki Marii Ilnickiej. (*Tyg. Ilustr.* 1924 nr 21-23); Generalowa Sowińska i Klementyna Hoifmanowa. (Zob. poz. 26/67); Kartka z życia Gabrieli Zmichowskiej. (Zob. poz. 26/35); Klauzyna Potocka. 1802-1836; Uzupełnienie artykułu poświęconego w zbiorze niniejszym Deotymie.

53. Pamiętniki z l. 1860-1918. Nie druk. Wiad. podaje E. Maliszewski: Bibliografia pamiętników polskich i Polski dotyczących. Druki i rękopisy. W-wa 1928. (Zob. też poz. 30, 33).

Rkps znajdował się w Bibl. Ordynacji Krasieńskich, spłonął w 1944.

Rękopisy drobnych utworów: Wiersz jubileuszowy na cześć Wincentego Majewskiego, mecenasa, 5 marca 1879. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5785; Pieśni nasze. Wiersz. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2676; Wiersz dla A. Mickiewicza. Rkps Muzeum A. Mickiewicza w Paryżu sygn. 780; Proces toruński. [Ballada]. Rękopis z teki redakcyjnej *Biesiady Lit.* Rkps Bibl. Nar. sygn. 7058.

Ponadto napisał szereg drobnych prac z zakresu historii oraz prace z dziedziny prawa.

Bibliografie prac znajdują się w następujących wydawnictwach: *Księga pamiątek. zjazdu b. wychowanców b. Szkoły Głównej Warsz.* W-wa 1914 s. 80-82; S. P. Koczorowski: Bibliografia prac A. Kraushara 1861-1930. *Przegl. Hist.* t. 30 (1932/1933) s. 278-300 i odb. W-wa 1933.

Prace historyczno-literackie i historyczne, prace edytorskie, artykuły, wiersze i przekłady umieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1890-1897), *Bibl. Umiejętności Prawnych*, *Bibl. Warsz.* (1878, 1880-1882, 1888, 1890, 1906-1909), *Biesiada Lit.* (1882, 1901-1912), *Bluszcz* (1867-1869, 1872, 1915, 1922-1923, 1925), *Czasop. Prawniczo-Polit.* (1868), *Dzien. Berliński* (1903), *Dzien. Chicagoski* (1911), *Dzien. Kujawski* (1914), *Dzien. Lit.* (1865), *Dzien. Poz.* (1863, 1903, 1915, 1917), *Dzien* (1914), *Echo* (1879, 1883), *Echo Lit.-Artyst.* (1914), *Ekonomista* (1920), *Gaz. Lw.* (1878, 1910), *Gaz. Nar.* (1901, 1903), *Gaz. Pol.* (1869, 1876, 1899), *Gaz. Sądowa* (1882-1883, 1920), *Głos Rzeszowski* (1917), *Ilustracja Pol.* „*Placówka*” (1919; tu: Publicystyka tajna warszawska w dwuleciu przed

powstaniem styczniowym i w r. 1863. Oraz odb.), *Ilustracja Pol.* „*Wiesi i Dwóry*” (1918), *Iris* (1900; tu: Antosiek Golec, znachor Kartka obyczajowa wykrojona z notatek dziennikarskich, rękopisów i książek z lat 1816-1821), *Israelita* (1867-1868, 1872, 1878-1879), *Le Journal de Pologne* (W-wa 1921), *Jutrzenka* (1861-1863), *Kłosy* (1865-1866, 1868, 1879, 1881-1882, 1884, 1886-1890; tu m. in.: Z niedawnych wspomnień. 1884 nr 1000; Pierwsze poezje. Szkic do powieści. 1886 nr 61; Z archiwum literackiego. Echa wspomnień i książek. 1886 nr 1099, 1103-1104, 1117-1118), *Kółko Domowe* (1867; tu m. in.: Realizm w romansie francuskim. Nr 4), *Kraj* (1883, 1886, 1888, 1891, 1896, 1899-1900, 1902, 1904-1906), *Kronika Warszawy* (1927), *Książka* (1901), *Kur. Codz.* (1883, 1887-1889, 1893, 1898), *Kur. Litewski* (1914), *Kur. Pol.* (1889-1898), *Kur. Poz.* (1914), *Kur. Warsz.* (1876, 1879, 1882-1884, 1887, 1891-1892, 1900-1930; tu m. in.: Nieznany pamiętnik J. U. Niemcewicza. 1901 nr 236; Zatrącona puścizna po księdzu Kollataju. 1902 nr 59; Nieznany rękopis Mickiewicza. 1924 nr 197-198, 200), *Kwarty* (R. 2), *Kwart. Hist.* (1891, 1894-1895, 1897-1899, 1914, 1921-1922), *Lechita* (1907-1908), *Lit. i Sztuka* (1910), *Lumir* (1877), *Mucha* (1875, 1890), *Mysł* (1891), *Mysł Nar.* (1923), *Nasz Przegl.* (1931), *Niepodległość* (1863), *Niwa* (1872-1873, 1882, 1891-1892, 1895; tu m. in.: Na rozstajnych drogach. Nowy przyczynek do dziejów reformacji w Polsce. 1882 z. 178 i odb.), *Nowiny* (1882), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1923-1924), *Ognisko* (1902-1904; tu m. in.: Antoni Magier i jego „Estetyka Warszawy”. Notatka biograficzno-literacka. 1903 i odb.; Cudowny lekarz. Kartka obyczajowa, wykrojona z notatek dziennikarskich, rękopisów i książek z lat 1816-1821. 1903 nr 3 i odb.), *Ogniw* (1903), *Ojczyzna* (1863), *Opiekun Domowy* (1870), *Pam. Lit.* (1910, 1912; tu: Na odjazd Juliana Niemcewicza do Ameryki. Rok 1803. 1910 s. 110; Kraszewski i Merzbach. Kartka z r. 1865. 1912 s. 411-515), *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* (1888), *Polska Niepodległa* (1931), *Praca* (1907, 1909), *Prace Tow. Nauk. Warsz.* (1912, 1920), *Pravda* (1863; tu m. in. art.: Powstanie polskie i dyplomacja. Nr 8) *Pravda* (1887-1888, 1890), *Przegl. Hist.* (1905-1913, 1915-1918, 1924), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1887-1888), *Przegl. Lw.* (1883), *Przegl. Nar.* (1909-1911), *Przegl. Pol.* (1903-1905, 1907-1909, 1911-1913), *Przegl. Poz.* (1896), *Przegl. Sądowy, Przegl. Tyg.* (1866-1867,

1870, 1879), *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* (1887, 1891-1893, 1896, 1899, 1905-1906, 1909, 1910, 1912, 1914-1916, 1920), *Roczn. Łódzki* (1928), *Roczn. Tow. Przyjaciół Nauk Poz.* (1891, 1894, 1900; tu m. in.: Lament Hrehorego Ościcka. 1580. T. 18 (1891) z. 2 i odb.), *Romans i Powieść dod. Świata* (1918-1921), *Rozpr. Hist. Tow. Nauk. Warsz.* (1921-1922; tu m. in.: Nowe źródła do dziejów Warszawy. *Collectanea Walerego Przyborowskiego*. T. 1 z. 4 i odb. 1922), *Ruch Lit.* (1877), *Russkaja starina* (1900), *Rzeczpospolita* (1925), *Sfinks* (1909-1913, 1917), *Sprawa Rob.* (1924), *Spr. z Posiedzeń Tow. Nauk. Warsz.* (1910-1911, 1915-1918; tu m. in.: Drugi skrypt polski Dymitra Samozwańca Pierwszego. R. 8 (1915) z. 3 i odb., zawiera także streszcz. w wersji franc.; Jan Szczepny Herbut z Pulsztyna, pierwszy wydawca dziejopisarzy średniowiecznych. R. 9 (1916) z. 9 i odb.; Jakub Caro jako historyk dziejów Polski. Przyczynek do charakterystyki. R. 11 (1918) z. 1 i odb.), *Świat* (Kr. 1888-1889, 1892-1895; tu m. in.: Łazarz Carnot jako wygnaniec w Warszawie 1816. 1895 i odb.), *Świat* (W-wa 1906-1907, 1910-1921, 1923-1924, 1926, 1928; tu: Kartka z dziejów dziennikarstwa urzędowego warszawskiego za czasów namiestnictwa feldmarszałka Paskiewicza. 1836. 1906 nr 5), *Świt* (1886), *Tydzień Pol.* (1880), *Tydzień Pol.* (1922), *Tyg. Ilustr.* (1887-1906, 1908-1910, 1912-1914, 1916-1926, 1929; tu m. in.: Dawne pałace warszawskie w drugiej połowie XVIII w. 1898 nr 19-50 z przerwami, 1899 nr 1, 9-12, 26-27, 46, 1900 nr 31-32; Zabytki warszawskie. 1899 nr 41, 49-50, 1900 nr 1-25 z przerwami, nr 37; Nieznane wędrowki ks. Stanisława Staszica po obczyźnie. 1901 t. 2 nr 42-43; Kandydatka panny Klementyny Tańskiej do b. Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk. 1901 nr 49; Wizerunki i pamiątki po księdzu Stanisławie Staszicu. 1905 s. 839; Gazeta tajna warszawska „Prawda” z r. 1863 i prasa zagraniczna. 1906 s. 12; Życie potoczne Warszawy w czasach listopadowych. 1830-1831. 1910 nr 2, 4; Pamiątki artystycznej twórczości J. I. Kraszewskiego. 1912 nr 30; Dwa fragmenty z przeszłości niezbyt dawniej dziennikarstwa warszawskiego. 1926 nr 38), *Tyg. Kresowy* (Żytomierz 1918), *Tyg. Mód i Powieści* (1876), *Tyg. Pol.* (1898-1899), *Wędrowiec* (1865, 1899, 1904, 1906), *Wiek* (1876), *Wiś i Dwór* (1912-1913, 1915), *Wiś, Dwór i Miasto* (1925), *Zgoda* (Chicago 1901, 1904), *Złoty Róg* (1912-1913), *Życie i Sztuka dod. Kraju* (1901-1904).

Ponadto w wydawnictwach: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX*. T. 1 W-wa 1901, *Album widoków Warszawy*. Zebrał i ułożył A. Stelik. W-wa [1905-1908] (tu przedmowa), *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Dla Stryja*. Lw. 1886, M. Gawalewicz: *Poeta promienisty. Z filareckiej twórczości Tomasza Zana*. W-wa 1911 *Książki dla Wszystkich* 529 (tu przedmowa), A. Jarzębski: *Gościniec albo opisanie Warszawy*. 1643. W-wa 1909 (tu przedmowa), *Jednodniówka ku czci J. Słowackiego*. Kr. 1904, *Kalendarz rob.* Kr. 1910, *Kalendarzyk pol.-hist. miasta stołecznego Warszawy na r. 1917*. W-wa 1916, *Kłosa i kwiaty. Książka zbior.* Kr. 1869, *Książka jubileuszowa dla uczczenia... J. I. Kraszewskiego*. W-wa 1880 (tu: Wspomnienia. Kartka z niedawnej przeszłości. S. 505-527 i nadb.), *Książka jubileuszowa „Dzien. Poz.” 1859-1909*. Poz. 1909, *Księga pamiątek ku czci B. Orzechowicza*. Lw. 1916 (tu: John Bowring, poeta angielski, i Kazimierz Brodziński. Kartka z r. 1823. T. 1 s. 481-488 i odb. Kr. 1916), *Księga pamiątek ku czci O. Balzera*. Lw. 1925 t. 2 (tu: Zawieszony spadek rękopiśmienny po Hugonie Kollątaju. S. 87-92 i odb.), *Księga pamiątek zjazdu b. wychowanców b. Szkoły Głównej Warsz.* W-wa 1905, „Kur. Codz.” *Premium*. W-wa 1888, *Młoda Polska w pieśni*. W-wa 1898, *Myśl*. W-wa 1904, *Na Pol. Macierz Szkolną*. W-wa 1917, *Na pomnik dla poległych obrońców Włocławka. Jednodniówka*. Włocławek 1922 (tu przekład: Szczypta fragmentów z „Rubayaty” Amara Khayana), *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powodżian*. W-wa 1884 (tu: Pierwociny literackie Trentowskiego. Przyczynek do życiorysu autora „Chowanny” z autografu. S. 77-81), *Na powodżian. Księga zbior.* W-wa 1904, *Na wpisy szkolne*. W-wa 1915, *O północy*. Jarosław 1903, *Pamięci J. Gadomskiego koledzy*. W-wa 1907, *Pisarze pol. kresom zachodnim*. W-wa 1925, *Polnische Dichtung im deutschen Gewande*. Oprac. A. Weiss. Halle [1891], *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego*. Lw. 1899, *Sami sobie*. W-wa 1900, *Słowanská poezie*. Wyd. F. Vymazal. Brno 1878, H. Szuman: *Wspomnienia berlińskie i poznańskie z r. 1848*. W-wa 1900 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 116 (tu przedmowa), *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *W piętnastą rocznicę czynu sierpniowego 1914 — 6 sierpnia 1929*. Lw. 1929. *Warszawa Wołyniozvi*. W-wa 1917, *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 1/2

(1890), *Z wieku Mikołaja Reja*. W-wa 1905 (tu: Pierwsza książka prawnicza polska z w. XVI. S. 78-107 i odb.).

Przekłady

1. J. Sherr: *Kobiety*. Studium dziejowe. 1. Aspazja. W-wa 1867.

2. N. Brill: *Sabattai Cebi*. Kartka z dziejów mistycyzmu żydowskiego w XVII w. *Israelita* 1868 nr 8-15.

3. H. Heine: *Intermezzo*. Przekład z „Księgi pieśni”. W-wa 1873. *Zob.* też poz. 4, 6.

4. H. Heine: *Pieśni*. Wyd. nowe, przejrane i uzupełnione. W-wa 1880 [1879]. *Zob.* poz. 3, 6.

Zawartość: tu cykle: *Intermezzo*, *Powrót*, *Nowa wiosna*, *Z „Romanzero”* (tu m. in. wiersz Grenadierowie. *Pierwodr.* *zob.* *Twórczość* poz. 1).

5. [F. Dalerac]: *Pamiętniki kawalera de Beaujeu*. Wyd. W. Markowski. Kr. 1883 *Pamiętniki do czasów Jana III*. T. 1. S. 1.

6. H. Heine: *Intermezzo liryczne*, *Powrót*, *Nowa wiosna*, *Widziadła senne*, *Pieśni*, *Romanse*, *Obrazy Morza Północnego*, *Baśń zimowa* [fragm.]. W książce: H. Heine: *Wybór pism*. I. *Poezje*. W-wa 1889 (wraz z przedmową). *Zob.* poz. 3, 4.

Ponadto przekłady utworów J. W. Goethego, V. Hugo, F. Schillera ogł. w czasopiśmie.

Prace edytorskie

1. A. Magier: *Obrazek Warszawy i życia warszawskiego z trzeciego dziesiątka bieżącego stulecia*. Z rękopisu wynotował... *Kłosa* 1890 t. 1 s. 310, 326, 342, 358, 375, t. 2 s. 197.

2. *Poselstwo Jakuba Śmiarowskiego do Bohdana Chmielnickiego pod oblężony Zamość w r. 1648*. Ze źródeł rękopiśmiennych. *Kwart. Hist.* 1891 s. 813-824.

3. *Bajkow*. Z kartek pamiętnika rękopiśmiennego. 1824-1829. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1892 s. 494-1147 z przerwaniami. Wyd. osob. Lw. 1893. Wyd. 2 popr. Kr. 1913.

4. *Historia prawdziwa o przygodzie żalostnej księżniczki fińskiej Jana i królownej Katarzyny*. 1570. Kr. 1892 *Bibl. Pisarzy Pol.* 20.

Autor: Marcin Kromer.

5. *Z pamiętnika chorążycy owruckiego z końca XVIII w.* *Świat* 1892 nr 9-11 i odb. *Zob.* też *Twórczość* poz. 41.

6. *Pamiętnik Wróblewskiego z końca XVIII w.* *Świat* 1893 s. 48.

7. *Widzenie imci pana Kacpra Bojanowskiego, żołnierza osiemdziesięcioletniego*. Z rękopiśmiennej relacji z czasów Władysława IV podał... *Świat* 1893 nr 15 i odb.

8. *Edykt Stefana Batorego z dnia 6 września 1580 r. spod Wielkich Łuk do szlachty polskiej przesłany*. Ze współczesnego druku. *Roczn. Tow. Przyjaciół Nauk Poz.* T. 20 (1894) i odb.

9. *Opowiadanie Zbyszewskiego o kapitulacji Warszawy w 1794 r.* Z rękopisu przez Anonima. *Świat* 1894 i odb. *Zob.* też *Twórczość* poz. 32.

10. *Wynurzenia rady policyjnego pruskiego z r. 1834*. Z rękopisu. *Świat* 1894 nr 7 s. 154-156.

11. *Relacja rezydenta polskiego w Moskwie o wypadkach z r. 1682*. Z rękopisu podał... *Świat* 1894 nr 4-6 i odb.

12. *Stefan Batory w sprawie walk o niepodległość Niderlandów 1586 r.* Kopia listu Stefana Batorego do Stanów Generalnych niderlandzkich napominającego zbuntowanych Niderlandczyków do poddania się i uległości królowi Filipowi II hiszpańskiemu. Podał... Lw. 1894.

13. *Kartki z życia wygnańców polskich na Syberii*. Kr. 1895.

14. *Konfederacji barscy na Syberii*. 1774. *Świat* 1895 i odb.

15. *Nieznane listy Tadeusza Kościuszki w sprawie legionów z czasów Dyktatoriatu i Konsulatu*. 1798-1800. *Kwart. Hist.* 1898 s. 304-312 i odb.

16. *Z pamiętnika Romana*. 1859-1863. Kr. 1898.

Cz. 1: *Szkoła wojskowa w Genui i Cuneo*.

Cz. 2: *Zaczątki powstania na Podlasiu i na Litwie*. (*Przeł. Poz.* 1896 i odb. pt. *Zaczątki powstania 1863 r. na Podlasiu i Litwie*. Ze wspomnień b. naczelnika oddziału).

17. *Jana Kilińskiego, szewca warszawskiego, pułkownika XX regimentu piechoty*, „*Drugi pamiętnik nieznanego o czasach Stanisława Augusta*”, z rękopisu po raz pierwszy wydał... Kr. 1899. Wyd. nast.: wyd. 2 Kr. 1900; wyd. 3 Kr. 1906 (pt. *Jana Kilińskiego „Drugi pamiętnik o czasach Stanisława Augusta”*. Z autografu i rękopisu wydany).

18. *Moje przeprawy*. *Pamiętnik Andrzeja hr. Zamoyskiego o czasach powstania listopadowego 1830-1831*. Z autografu wydał, opatrzył wstępem i epilogiem

oraz przekładem fragmentów francuskich oryginału... *Przeegl. Pol.* 1902 t. 145-146, 1903 t. 147, 1904 t. 151-152, 154, 1905 t. 156-158 i odb. 1906. Wyd. 2 Kr. 1911.

19. Nieznany pamiętnik Juliana Ursyna Niemcewicza o czasach Księstwa Warszawskiego 1807-1809. *Bibl. Warsz.* 1902 t. 1-4. Wyd. osob. W-wa 1902.

20. Dziennik podróży Stanisława Staszica. 1777-1791. W-wa 1903.

21. Reszty rękopisu Jakuba Sobieskiego, ojca króla Jana III, obejmującego jego podróże, odbyte w latach 1613 i 1638. Z autografu znajdującego się w Bibliotece Cesarskiej w Petersburgu. W-wa 1903.

22. J. Daniłowicz: Kodeks Napoleona w porównaniu z prawami polskimi i litewskimi. Z autografu wydał... W-wa 1905.

23. Notatki do dziejów politycznych, dyplomatycznych, wojskowych, ekonomicznych, handlowych i obyczajowych dawnej Polski, od XVI do XVIII w., z ksiąg kanclerskich, metrycznych i asesorskich Archiwum Głównego Warszawskiego zacierpnięte. W-wa 1910.

24. Karol Gröhl, rytownik, i szkic rysunkowy artysty malarza Aleksandra Orłowskiego z r. 1802. *Sfinks* 1911 i odb.

25. Widoki Warszawy i jej okolic Karola Albertiego, malarza nadwornego hesko-darmsztadzkiego ze schyłku XVII w. W-wa 1912.

26. Memorabilia z czasów powstania listopadowego 1830-1831. W-wa 1913 *Miscellanea Archiwalne* 3.

27. Państwo polskie w w. XIII. Opowieść historyczna. Z rękopiśmiennych notatek nieznanego autora opracował... W-wa 1914. *Popularna Bibl. Hist.* [nr 1].

28. F. M. Sobieszkański: Dzielnica staromiejska w Warszawie. Szkice historyczno-obyczajowe. W-wa 1914 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 841.

29. Fragmenty z odnalezionej pamiętnika rękopiśmiennego Piotra Wysokiego, belwederczyka, o powstaniu listopadowym. *Kur. Warsz.* 1925 nr 333 i nn.

30. Notatnik poufny Wielkiego Księcia Konstantego Mikołajewicza, b. namiestnika Królestwa Polskiego, o wydarzeniach warszawskich z r. 1862, przed wybuchem powstania styczniowego. Z archiwum sowieckiego. *Kur. Warsz.* 1926 nr 235, 248-249, 278, 285 i nn.

31. L. Grabowski: Spacerzy warszawskie w połowie ubiegłego stulecia. Z pamiętników rękopiśmiennych wnuka Stanisława Augusta podaje... *Kur. Warsz.* 1927 nr z dn. 18 lipca, z dn. 1 i 13 sierpnia.

32. „Złota Księga Polski”. Historia rozwoju politycznego i gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej ku uczczeniu pierwszego X-lecia niepodległości. Pod naczelną redakcją... i A. Suligowskiego. [W-wa 1928].

33. Daniel Chodowiecki, jego sceny dziejowe polskie oraz wizerunki królów, wodzów, dygnitarzy, uczonych i typów ludowych polskich rytowane na schyłku XVIII w. W-wa 1930.

Ponadto szereg dokumentów, zapisków, notatek dotyczących historii Polski ogł. w drobnych pracach, ujętych przeważnie w seriach: *Miscellanea archiwalne*. *Miscellanea historyczne*. Zob. *Twórczość* poz. 26.

Listy i materiały

1. Do J. Goldszmidta 34 listy z 1858-1864. Ogł. w: A. Kraushar: *Kartki z pamiętnika Alkara*. T. 2. Kr. 1913. Zob. *Twórczość* poz. 30.

2. Do H. Merzbacha 28 listów z 1863-1864. Ogł. w: A. Kraushar: *Kartki z pamiętnika Alkara*. T. 2. Kr. 1913. Zob. *Twórczość* poz. 30.

3. Do J. I. Kraszewskiego 51 listów z 1865-1887. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6511 IV.

4. Do S. Krzemińskiego z 1879. Rkps *Bibl. Nar.* sygn. 2733.

5. Do Z. Celichowskiego 5 listów z 1880-1912. Rkps *Bibl. Kórn.* sygn.: AB 91, AB 92, AB 27, *Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk* sygn. 808.

6. Do W. Belzy 17 listów z 1881-1907. Rkps *Ossol.* sygn.: 12424/I, 12425/I, 12653/III.

7. Do T. Wierzbowskiego 22 listy z 1882-1911. Rkps *Bibl. PAN* w Kr. sygn. 1881 t. 6-7, 10-12, 14-15, 22-23, 26, 29-31.

8. Do T. Lenartowicza 3 listy z 1883. Rkps *Bibl. PAN* w Kr. sygn. 2028 t. 3.

9. Do Z. Sarneckiego 8 listów z 1887-1892. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6715 III.

10. Do W. Przyborowskiego 4 listy z 1888-1907. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6994 III.

11. Do O. Balzera 26 listów z 1889-1931. Rkps Ossol. sygn.: 7677/II, 7699/II, 7700/II, 7706/II, 11998/II.
12. Do W. Kętrzyńskiego 19 listów z 1889-1913. Rkps Ossol. sygn. 6215/II.
13. Do J. Blizińskiego z 1890. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6702 III.
14. Do redakcji *Kwart. Hist.* 2 listy z 1891. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2808.
15. Do Z. Wolskiego 13 listów z 1892-1903. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.
16. Do J. Łosia 2 listy z 1893. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 2.
- 16a. Do A. J. Rollego z 1893. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7829 IV.
17. Do A. Rembowskiego 4 listy z 1895-1901. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 469.
18. Do L. Rydła z 1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260/II.
- 18a. Do K. M. Górskiego 2 listy z 1897-1902. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7725 III.
19. Do B. Czarnika z 1899. Rkps Ossol. sygn. 6322/I.
20. Do H. Dynowskiego 4 listy z 1899-1903. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7883 III.
21. Do L. Gumpłowicza 6 listów z 1899-1903. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6444 III t. 4.
22. Do W. Maleszewskiego 8 listów z 1899-1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7055.
23. Do F. Hoesicka 106 listów z 1902-1920 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn.: 2684-2688, 2690-2696, 2700, 2707-2708, 2710-2715, 2717-2719, 7123.
24. Do Z. Rabskiej 8 listów z 1902-1930 oraz 39 kart z Włoch z 1903. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2725.
25. Do H. Łopacińskiego 6 listów z 1903-1904. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2270.
26. Do H. Struvego 9 listów z 1904-1910. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 6/60.
27. Do S. Belzy 2 listy z 1906-1911. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.
28. Do T. Piniego 4 listy z 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2908.
29. Do W. Rabskiego z 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2731.
30. Do M. Offmańskiego 2 listy z 1906-1907. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2734.
31. Do Z. Przesmyckiego z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6319.
32. Do L. Bernackiego 12 listów z 1910-1929. Rkps Ossol. sygn. 7040/II.
33. Do T. Czapelskiego z 1911. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.
- 33a. Do J. Czubka z 1911. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2541.
34. Do nieznanego adresata z 1914. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2729.
35. Do Witolda Belzy 5 listów z 1918-1925. Rkps Ossol. sygn. 12666 III. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn.: 67, 67a, 696-697.
36. Do J. Leskiego z 1919. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. sygn. 234, depozyt Tow. Nauk. Warsz.
37. Do M. Dubieckiego 2 kartki z 1920. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 9/67.
38. Do J. Jankowskiego z 1924. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5181.
39. Do L. Bernackiego z 1928. Rkps Ossol. sygn. 7058/II.
40. Do K. Hoffmana b. d. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 842.
41. Od H. Merzbacha 22 listy z 1863-1864. Ogl. w: A. Kraushar: Kartki z pamiętnika Alkara. T. 2. Kr. 1913. Zob. Twórczość poz. 30.
42. Od J. I. Kraszewskiego listy i fragmenty listów z 1865-1884. Ogl. w: A. Kraushar: Z pamiętnika. *Biesiada Lit.* 1907 nr 2-3, 8-9; przedr. w: Kartki z pamiętnika Alkara. T. 1. Kr. 1910. Zob. Twórczość poz. 30.
43. Od różnych osób 35 listów z 1871-1930. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2729 (tu m. in. listy od: K. Bartoszewicza z 1911, S. Belzy z 1919, K. Chłędowskiego z 1903, A. Głowackiego [B. Prusa] z 1904, B. Gubrynowicza z 1912, F. Hoesicka 2 listy z 1908-1916, J. Lorentowicza z 1911).
44. Od K. Brzozowskiego 11 listów z 1895-1898. Ogl. w: A. Kraushar: Kartka z pamiętnika. Listy ostatniego romantyka Karola Brzozowskiego do Alkara. 1895-1898. W-wa 1912.
45. Od T. Korzóna z 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5941.
46. Telegram nadesłany po zgonie S. E. Koźmiana w 1885. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2208.

47. Telegram do A. Świętochowskiego z 1907 lub 1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5318.

48. Podpis na 3 listach Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie do W. z Korzonów Pruszyńskiej z 1918. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5949.

49. Podpis na protokóle Komitetu Międzywydziałowego wychowawców b. Szkoły Głównej z l. 1919-1925. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. sygn. 235 k. 24-25 depozyt Tow. Nauk Warsz.

50. Autograf ofiarowany Z. Rabskiej. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2732.

Zbiory rękopisów, korespondencja znajdowały się w Bibl. Ordynacji Krasińskich, spłonęły w 1944.

OPRACOWANIA

W. PRZYBOROWSKI: Listy o literaturze i literatach warszawskich. *Tyg. Mód* 1870 nr 10. — C. JANKOWSKI. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 14. — *Przegl. Tyg.* 1891 nr 43. — P. CHMIEŁOWSKI: Współcześni poeci polscy. Petersburg. 1895 s. 286-295. — Kraushar czy Korzon? *Niwa* 1895 s. 193-194; Bądźmy sprawiedliwi. Głos w sprawie artykułu pt. Kraushar czy Korzon? *Niwa* 1895 s. 218-219. — [W. PRZYBOROWSKI]: Stara i młoda prasa. Przyczynek do historii literatury ojczyznej. 1866-1872. Kartki ze wspomnień Eks-dziennikarza. Petersburg. 1897 s. 18-19. — Z. KOŚCIECZA: Z końca wieku. Ze wspomnień dziennikarza. *Rola* 1901 nr 33. — Odpowiedź p. A. Kraushara i replika p. H. Łopacińskiego. *Ogniw* 1903 nr 6. — R. GLASSNER: Literaci—Żydzi we współczesnym piśmiennictwie polskim. *Roczn. Żyd.* 1904 s. 142-158. — M. HANDELSMAN: Nowsze prace A. Kraushara. *Ogniw* 1904 nr 35 s. 817-818. — s. [S. KRZEMIŃSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 39 (1905). — A. Kraushar. *Księga pamiątek zjazdu b. wychowawców b. Szkoły Głównej Warsz.* W-wa 1905 s. 20-21. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905.

E. CHWALEWIK: A. Kraushar. 1861-1911. *Nowa Gaz.* 1911 nr 175. — C. [S. CYWIŃSKI]: A. Kraushar. *Kur. Wil.* 1911 nr 76. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]: Jubileusz A. Kraushara. *Kur. Warsz.* 1911 nr 119. — K. J. JASIŃSKI: Echo jubileuszu. *Kur. Warsz.* 1911 nr 122. — L-o: A. Kraushar. Sylwetka jubileuszowa. *Słowo* 1911 nr 119. — R. C.: Jubileusz historyka. *Izraelita* 1911 nr 17. — M.

SYNORADZKI: Z Warszawy. *Biesiada Lit.* 1911 nr 19. — Jubileusz mecenas A. Kraushara. *Bluszcz* 1911 nr 18. — A. Kraushar. *Dzien. Chicagoski* 1911 nr 109. — A. Kraushar. Krótki rys 50-letniej jego pracy naukowej z okazji niedawnego jubileuszu. *Dzien. Chicagoski* 1911 nr 143. — A. Kraushar. Krótki rys 50-letniej pracy literackiej i społecznej. *Dzien. Kijowski* 1911 nr 255. — Jubileusz A. Kraushara. *Dzien. Kijowski* 1911 nr 104. — Jubileusz historyka. *Jedność* 1911 nr 17. — Jubileusz historyka. *Nasz Kraj* 1911 nr 147. — Jubileusz A. Kraushara. *Nowa Gaz.* 1911 nr 198. — Jubileusz A. Kraushara. *Prawda* 1911 nr 18. — Jubileusz uczonego. *Rola* 1911 nr 8. — Jubileusz historyka. *Świat* 1911 nr 18. — Jubilat-historyk. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 14. — Jubileusz A. Kraushara. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 18.

A. Ch. [A. CHOLONIEWSKI]: Pisma A. Kraushara. *Świat* 1913 nr 41. — *Księga pamiątek zjazdu b. wychowawców b. Szkoły Głównej Warsz.* W-wa 1914 s. 80-82. — T. KORZON: Listy otwarte, mowy, rozprawy, rozbiory. T. 3. W-wa 1916 s. 441-482. — 60-lecie pracy literackiej i naukowej A. Kraushara. *Świat* 1921 nr 9. — S. L-m: Pisarze i uczeni polscy o kwestii żydowskiej. *Nasz Przegl.* 1925 nr 6 [wywiad].

b. a. *Świat* 1926 nr 11 s. 17. — K. BARTOSZEWICZ: Nowe prace Kraushara. *Nowa Reforma* 1926 nr 138-139. — Z. D. [Z. DĘBICKI]: Rzadki jubileusz. *Tyg. Ilustr.* 1926 nr 11 s. 186. — J. G.: 65-lecie pracy naukowej A. Kraushara. *Echo Warsz.* 1926 nr 103. — J. KLEINER: A. Kraushar. *Nowa Reforma* 1926 nr 116. — St. C.: 65-lecie pracy A. Kraushara. *Nowy Kur. Pol.* 1926 nr 82. — St. C.: A. Kraushar. Sylwetka jubileuszowa. *Nowy Kur. Pol.* 1926 nr 84. — (b. a.): Polska Akademia Nieśmiertelnych. Członkowie Straży Literatury Polskiej a radio. *Radio* 1927 nr 10. — M. G. [M. GODLEWSKI]: Z mojej kariery. *Famulus* 1927 nr 11 (wywiad). — M. KAS-TERSKA: La vie littéraire en Pologne. A. Kraushar. *L'Europe Centrale* 1928 z dn. 31 marca. — K. CZACHOWSKI. *Przegl. Współcz.* 1929 nr 92 s. 460-465. (Nekrologi i wspomnienia) b. a.: A. Kraushar. *Świat* 1931 nr 340; J. CZEMPIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1931 nr 340; P. DĄBKOWSKI. *Przew. Hist.-Prawny* 1931 t. 4 s. 336-338; H. K. *Gaz. Sądowa Warsz.* 1931 nr 52; J. KLEINER. *Gaz. Lw.* 1931 nr 294; W. ŁOPACIŃSKI. *Przegl. Hist.-Wojskowy* 1931 t. 4 s. 377-382; *Gaz. Pol.* 1931 nr 339; *Gaz. Warsz.* 1931 nr 378; *Słowo Pol.* 1931 nr 341;

Świat 1931 nr 51; M. H. *Roczn. Tow. Nauk. Warsz.* T. 25 (1932) s. 213-214; A. PARCZEWSKI. *Roczn. Prawniczy Wil.* 1932 s. 424-426; S. PODHORSKA-OKOŁÓW. *Bluszcz* 1932 nr 1; T. ROGOWSKI. *Iskry* 1932 nr 2/3; St. R-ski. *Polska Niepodległa* 1932 nr 3; B. S. STEFANOWSKI: Szermierz sprawy narodowej. *Tyg. Ilustr.* 1932 nr 10 s. 164; B. V. [B. VYDRA]. *Slovanský přehled* (Praga) 1932 nr 65; *Slavische Rundschau* (Berlin) 1932 s. 93; *Tyg. Ilustr.* 1932 nr 1 s. 16; *Tyg. Pol.* (Harbin) 1932 nr 504.

Przegl. Hist. 1932-1933 t. 10 (tu: szereg prac poświęconych A. Krausharowi, m. in.: M. Handelman: Działalność naukowa A. Kraushara. S. 253-256; S. Kętrzyński: A. Kraushar w życiu Warszawy. S. 262-267; P. Koczorowski: Bibliografia prac A. Kraushara. 1861-1930. S. 278-300; A. Lewak: Prace i wspomnienia styczniowe A. Kraushara. S. 268-274; W. Łopaciński: A. Kraushar jako prezes Towarzystwa Miłośników Historii. S. 275-277; C. Ponikowski: A. Kraushar jako prawnik. S. 257-261; J. Siemieński: Zagajenie akademii żalobnej ku czci Kraushara. S. 252).

K. DREZDNER: Udział Żydów w poezji polskiej XIX w. *Mies. Żyd.* 1932 nr 5. — A. PARCZEWSKI: A. Kraushar. *Roczn. Prawniczy Wil.* T. 6 (1933) s. 424-426. — K. REYCHMAN: Szkice genealogiczne. T. 1. W-wa 1936 s. 23. — A. Kraushar. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim, oprac. J. W. Gomułicki. T. 3. W-wa 1954 s. 18-19; wyd. 2 W-wa 1956. — J. OLCHOWICZ. *Palestra* 1958 nr 3-4. — Z. RABSKA: Moje życie z książką. T. 1. Wr. 1959. — A. Kraushar. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962 s. 747. — Prasa tajna 1861-1864. T. 1-2. Wr. 1966-1969 passim. — *Historiografia pol. w dobie pozytywizmu.* W-wa 1968. — J. MATERNICKI. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Sprawozdania z odczytów: A. TARCZA. *Antrak* 1877 nr 76; *Tyg. Ilustr.* 1877 nr 65 (Historia nędzy). — M. CZ. P. [M. C. PRZEWÓSKA]. *Bluszcz* 1915 nr 17; *Kur. Warsz.* 1915 nr 100, nr 100 wyd. wiecz., nr 200 (Warszawa nowożytna).

Listki. (a.a.). *Dzien. Lit.* 1863 nr 23. — *Dzien. Powsz.* 1863 nr 33. — *Gaz. Pol.* 1863 nr 11.

Historia Żydów w Polsce. J. BARTOSZEWICZ. *Tyg. Ilustr.* 1865 nr

296. — K. CHŁ. [K. CHŁĘDOWSKI]. *Dzien. Lit.* 1865 nr 26. — *Gaz. Pol.* 1865 nr 75. — [W. GÓRSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1866 nr 339. — *Przegl. Pol.* 1866 t. 1 s. 414-415. — J. BARTOSZEWICZ. *Przegl. Tyg.* 1867 nr 5, 9.

Tytan. — Arion z Koryntu. A. G. B. [A. G. BEM]. *Prawda* 1888 nr 48. — *Ateneum* 1888 t. 4 s. 560-561.

Olbracht Łaski, wojewoda sieradzki. CERTUS [A. GRUSZECKI]. *Echo* 1881 nr 259. — A. GRUSZECKI. *Kur. Codz.* 1881 nr 263. — A. GRUSZECKI. *Przegl. Tyg.* 1881 nr 96. — K. JAROCHOWSKI. *Niwa* 1881 z. 166. — W. KOROTYŃSKI. *Gaz. Warsz.* 1881 nr z 2 grudnia. — J. I. KRASZEWSKI. *Kłosy* 1881 nr 847. — H. SIENKIEWICZ. *Gaz. Pol.* 1881 nr 220; przedr.: *Dzieła*. Wyd. zbior. pod red. J. Krzyżanowskiego. T. 52. W-wa 1951. — *Czas* 1881 nr 188. — *Gaz. Kr.* 1881 nr 54. — *Gaz. Warsz.* 1881 nr 270. — *Kur. Codz.* 1881 nr 194. — *Tyg. Ilustr.* 1881 nr 297. — W. CZAJEWSKI. *Bluszcz* 1882 nr 5. — A. SOKOŁOWSKI. *Przegl. Pol.* 1882 t. 65 z. 3, t. 66 z. 4. — W. *Biesiada Lit.* 1882 s. 317. — T. WIERZBOWSKI. *Ateneum* 1882 t. 2 s. 169-181. — W. ZAKRZEWSKI. *Przew. Nauk. i Lit.* 1882 s. 381. — S. ZAŁĘSKI. *Przegl. Lw.* 1882 t. 23 s. 45. — *Kronika Rodz.* 1889 nr 1. — W. RABSKI: Olbracht Łaski i Giordano Bruno. Z powodu książki A. Kraushara. *Kur. Warsz.* 1900 nr 134.

O palestrze staropolskiej. *Kur. Codz.* 1882 nr 50. — *Prawda* 1882 nr 10.

Siedmioletnie Szkoły Głównej Warszawskiej. B. [K. BARTOSZEWICZ]. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1883 nr 3. — LIB. ZYG. [Z. LIBROWICZ]: Katedra prawa polskiego w Petersburgu. *Kraj* 1883 nr 13. — A. R. [A. REMBOWSKI]. *Niwa* 1883 z. 200. — *Gaz. Kr.* 1883 nr 25. — *Gaz. Warsz.* 1883 nr 84. — *Tyg. Powsz.* 1883 nr 10.

Strofy. W. KOROTYŃSKI. *Gaz. Warsz.* 1886 nr z 11 grudnia. — J. I. KRASZEWSKI. *Kur. Warsz.* 1886 nr 334. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Dzien. Łódzki* 1886 nr z dn. 16 grudnia. — [ZIELIŃSKI]. *Przegl. Tyg.* 1886 nr 51. — *Czas* 1886 nr 265. — *Gaz. Lw.* 1886 nr 296. — *Nowa Reforma* 1886 nr 295. — *Prawda* 1886 nr 44. — P. CHMIEŁOWSKI.

Ateneum 1887 t. 1 s. 520-522. — M. GA-
WALEWICZ. *Gaz. Pol.* 1887 nr z 17 lu-
tego. — E. JELINEK. *Slovanský sborník* (Pra-
ga) 1887 z. 3. — S. KRZEMIŃSKI: Dwa
poezii. *Bluszcz* 1887 nr 11, 16. —
J. ŁĘTOWSKI. *Słowo* 1887 nr 82. — AN-
TONI M. [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Tyg.*
1887 nr 10. — QUIS. *Bluszcz* 1887 nr
1. — Ign. S. [I. SYLWA]: A. Krausha-
rowi. *Ojczyzna* 1887 nr 11. — J. A.
ŚWIĘCICKI. *Bibl. Warsz.* 1887 t. 1 s. 116-
-126. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.*
1887 t. 83 s. 398-399. — *Atheneum* (Lon-
dyn) 1887 styczeń. — *Biesiada Lit.*
1887 z dn. 4 lutego. — *Dzien. Poz.* 1887
z dn. 10 stycznia. — *Kraj* 1887 nr 48. —
Tyg. Ilustr. 1887 nr 210. — *Ateneum*
1891 t. 2 s. 388.

Czary na dworze Batorego.
B. *Przegl. Powsz.* 1888 t. 20 s. 410-411. —
A. G. BEM. *Pravda* 1888 nr 45. —
E. JELINEK. *Atheneum* (Praga) 1888 z dn.
15 listopada. — K.: Angielscy czarodzieje
w Krakowie. *Czas* 1888 nr 273-274. —
N. [NOWACKI]. *Przegl. Tyg.* 1888 nr 52. —
W. P. [W. PROKESCH]. *Przegl. Lit. dod.*
Kraju 1888 nr 51. — *Bibl. Warsz.* 1888
t. 4 s. 314-315. — W. C. [W. CZER-
MAK]. *Kwart. Hist.* 1889 s. 579-583. —
T. KORZON. *Kłosy* 1889 nr 1231. — P. M.
Przegl. Pol. 1889 t. 91 s. 380-382. —
M. WOŁOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1889 nr 317.

Sprawa Zygmunta Unruga.
P. CHMIEŁOWSKI.: Sprawa o bluźnierstwo
za czasów saskich. *Ateneum* 1889 t. 4
s. 99-110. — J. K. P. *Bibl. Warsz.* 1889
t. 4 s. 143-145. — * * [A. KRECHO-
WIECKI]. *Gaz. Lw.* 1889 nr 296, 298,
299. — M. S. WARMSKI. *Muzeum* 1889
s. 934-936. — *Gaz. Warsz.* 1889 nr 344. —
B. JASIEŃCZYK. *Przegl. Powsz.* 1890 t. 26
s. 107-113. — K. RZ. *Przegl. Lit. dod.*
Kraju 1890 nr 5. — S. KRZEMIŃSKI.
Bluszcz 1890 nr 13. — K. J. NITMAN.
Świat 1890 nr 9. — A. NOWICKI. *Przegl.*
Tyg. 1890 nr 46. — A. REMBOWSKI.
Niwa 1890 nr 1. — *Kronika Rodz.* 1890
nr 4. — J. MYCIELSKI. *Kwart. Hist.*
1891 s. 179-189. — *Przegl. Katol.* 1891
nr 7. — *Kraj* 1897 nr 34.

Drobiazgi historyczne. W.
CZERMAK. *Kwart. Hist.* 1891 s. 417-419. —
K. I. GORZ. *Ateneum* 1891 t. 4 s. 354. —
J. HENDIGERY: Ze stołu redakcyjnego.
Gaz. Lw. 1891 nr 295. — J. HENDIGERY.
Szkola 1891 s. 581. — M. *Kronika Rodz.*
1891 nr 4. — A. NOWICKI. *Przegl. Tyg.*
1891 nr 19. — A. REMBOWSKI. *Niwa* 1891
nr 1, 20. — W. M. *Kronika Rodz.* 1891
nr 24. — W. S. P. *Przegl. Powsz.* 1891

t. 31 s. 406-409. — *Nowiny Lit.* 1891 nr
2. — B. *Przegl. Powsz.* 1892 t. 31 s.
121-122. — *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 95. —
J. Łoś. *Kraj* 1893 nr 25.

Nowe epizody z ostatnich
lat życia imci pana Jana
Chryzostoma z Gosławic
Paska. a. r. [A. REMBOWSKI]. *Niwa*
1891 nr 12. — W. CZERMAK. *Kwart. Hist.*
1892 s. 414-417. — J. Łoś: „Pamiętniki”
Paska. *Kraj* 1893 nr 40. — *Gaz. Warsz.*
1893 nr 263. — *Przegl. Tyg.* 1893 nr 41. —
J. S. *Przegl. Powsz.* 1894 t. 42 s. 113-
-114. — L. S. K. [L. KOROTYŃSKI]. *Tyg.*
Ilustr. 1894 nr 5. — S. W. *Przegl. Pol.*
1894 t. 112 s. 395-399.

Barbara Brezianka. P. Chm.
[P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1893 nr 21.

Dzieje Krzysztofa z Arci-
szewa Arciszewskiego. A.
REMBOWSKI. *Niwa* 1892 nr 4, 14. — A.
REMBOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1893 t. 2
s. 384-389. — A. REMBOWSKI. *Tyg.*
Ilustr. 1893 nr 171-172. — R. K. *Kwart.*
Hist. 1893 s. 718-725. — S. Z.: Ze
studiów historycznych. *Mysł* 1893 nr
okazowy z dn. 20 stycznia i 5 lutego.
— L. T. A. [L. TATOMIR]. *Przew. Nauk. i*
Lit. 1893 s. 670. — W. M. *Kronika*
Rodz. 1893 nr 6-7. — (ST. ZIEL.). *Gaz.*
Warsz. 1893 nr 28. — A. CZOŁOWSKI.
Ateneum 1894 t. 4 s. 357-362. — A.
SZARŁOWSKI. *Przegl. Pol.* 1895 t. 116 s.
692-697.

Sylwetki literackie z nie-
dawnej przeszłości. K. WOJ-
CIECHOWSKI: Neocyganeria warszawska.
Pam. Lit. R. 13 (1914/1915) s. 243.

Kartki historyczne i lite-
rackie. A. REMBOWSKI. *Bibl. Warsz.*
1894 t. 4 s. 565-568. — S. M. RZĘT-
KOWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 242. —
J. T. H. [J. TOKARZEWICZ]. *Gaz. Warsz.*
1894 nr 314. — *Biesiada Lit.* 1894 t.
38 s. 208. — W. M. *Kronika Rodz.* 1894
nr 24 s. 737-739. — K. BART. [K. BARTO-
SZEWICZ]. *Przegl. Poz.* 1895 nr 8. —
Ateneum 1895 t. 1 s. 180-182. — A.
CHMIEL. *Kwart. Hist.* 1896 s. 410-411.

Frank i frankiści polscy.
T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wędrowiec* 1895 nr
26-30. — MAR...SKI. *Przegl. Poz.*
1895 nr 40. — P. *Israelita* 1895 nr 36-
-39. — W. M. *Kronika Rodz.* 1895 nr
20-21. — H. PYDYNKOWSKI. *Przegl.*
Powsz. 1895 t. 48 s. 539-541. — J. T.
HODI [J. TOKARZEWICZ]: Antytalmu-

dyzm mesjanistyczny. *Kur. Codz.* 1895 nr 40-41. — *Gaz. Pol.* 1895 nr 256-257. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1895 nr 274. — A. G. BEM. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 12-13. — Dr. G. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1896 nr 6-7. — J. GAJSLER. *Głos* 1896 nr 31. — L. *Przegl. Tyg.* 1896 nr 6. — A. REMBOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1896 t. 1 s. 360-362. — T. KORZON. *Kwart. Hist.* 1898 s. 415-430.

Ofiara terroryzmu. W. J. *Głos* 1896 nr 51. — *Przew. Nauk. i Lit.* 1896 s. 957. — W. BUKOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1897 nr 300. — S. HŁASKO: Polka zgilotynowana. Rozalia ks. Lubomirska. *Kraj* 1897 nr 26. — N. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1897 t. 124 s. 139-140.

Książę Repnin i Polska w pierwszym czteroleciu panowania Stanisława Augusta. A. SZARŁOWSKI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 55 s. 271. — B. DEMBIŃSKI. *Kwart. Hist.* 1898 s. 52-55. — A. R. [A. REMBOWSKI]. *Bibl. Warsz.* 1898 t. 1 s. 165-168. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawa* 1898 nr 37. — Q. [A. WIŚLICKI]. *Przegl. Tyg.* 1898 nr 26. — R. B. *Kraj* 1899 nr 6-7.

Burboni na wygnaniu w Mitawie i w Warszawie. MICHAŁ R-e [M. ROLLE]. *Przew. Nauk. i Lit.* 1898 s. 382. — [A. WIŚLICKI]. *Przegl. Tyg.* 1898 nr 45. — *Gaz. Warsz.* 1898 nr 297. — W. BUKOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1899 nr 14. — N. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1899 t. 134 s. 519-522. — M. ROLLE. *Kwart. Hist.* 1899 s. 128-130. — Lwł. [L. WŁODEK]. *Głos* 1899 nr 2. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1899 nr 80. — L. POWALIŃSKI. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 67 s. 102-103.

Bonneau. B. B. *Ateneum* 1899 t. 4 s. 619. — N. [K. MORAWSKA]. *Przegl. Pol.* 1900 t. 135 s. 135-138. — S. SCHNÜRPEŁOWSKI. *Kwart. Hist.* 1900 s. 519-520.

Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk. L. [L. STRASZEWICZ]. *Mies. Kur. Pol.* 1900 t. 4 z. 12 s. 1001-1004. — I. CHRZANOWSKI. *Kur. Warsz.* 1901 nr 317. — J. F. GAJSLER. *Prawda* 1901 nr 31. — T. GRABOWSKI: Nowe publikacje z powodu 500 rocznicy odnowienia fundacji Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Przegl. Pol.* 1901 t. 140 s. 296-300. — H. WR. *Gaz. Warsz.* 1901 nr 23-25, 28-30. — jz. *Głos* 1901 nr 12. — J. K. K. [J. K. KOCHANOWSKI]. *Książka* 1901 s. 11-12. — A. REMBOWSKI.

Bibl. Warsz. 1901 t. 1 s. 378-384, t. 4 s. 550-554. — J. ZAHORSKI. *Biesiada Lit.* 1901 nr 15-18, 1902 nr 10-16. — Z. ZDZIARSKI. *Przegl. Powsz.* 1901 t. 71 s. 111-113. — *Wędrowiec* 1901 nr 26. — J. B. de C. [J. BAUDOIN de COURTENAY]. *Życie i Sztuka dod. Kraju* 1902 nr 15. — T. GRABOWSKI. *Przegl. Pol.* 1902 t. 144 s. 130-135. — J. MATUSZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 4. — M. OFFMAŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1902 nr 9, 12. — M. ROLLE. *Czas* 1902 nr 163-165. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1902 nr 85, 88, 90, 91. — Z. B. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 75 s. 77-87. — *Gaz. Lw.* 1902 nr 169-175. — *Gaz. Pol.* 1902 nr 316.

P. CHMIEŁOWSKI. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 2 s. 313-319; A. KRAUSHAR. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 4 s. 726-729 (odpowiedź P. Chmielowskiemu); P. CHMIEŁOWSKI. *Pam. Lit. R.* 2 (1903) z. 4 s. 729-730 (odpowiedź A. Krausharowi). — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1903 s. 118. — WOLYŃIAK [J. M. GIŻYCKI]. *Przegl. Powsz.* 1903 t. 79 s. 415-419. — W. GOSTOMSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 16. — T. GRABOWSKI. *Przegl. Pol.* 1903 t. 148 s. 533-536, t. 150 s. 535-538. — A. REMBOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 3 s. 588-593. — M. ROLLE: Pierwsza Akademia Umiejętności w Polsce. *Gaz. Lw.* 1903 nr 53-54. — ut. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 19. — *Z. Tyg. Ilustr.* 1903 nr 45. — *Gaz. Warsz.* 1903 nr 62, nr 250. — G. *Przegl. Powsz.* 1904 t. 82 s. 304-305. — M. OFFMAŃSKI. *Biesiada Lit.* 1904 t. 1 s. 226-227, 246-247. — M. OFFMAŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1904 s. 10-11, 21-22. — A. R. [A. REMBOWSKI]. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 1 s. 366-371. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1904 s. 252-255. — T. SMOLEŃSKI. *Krytyka* 1904 t. 1 s. 412, t. 2 s. 471. — *Czas* 1904 nr 224. — *Prawda* 1904 s. 574. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 81. — *Przegl. Powsz.* 1904 t. 82 s. 304. — J. BIELIŃSKI. *Książka* 1905 s. 176-177. — J. BIELIŃSKI. *Przegl. Hist.* 1905 t. 1 s. 124-137; A. KRAUSHAR. *Przegl. Hist.* 1905 t. 1 s. 307 (odpowiedź J. Bielińskiemu). — F. P. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 4 s. 408-410. — T. GRABOWSKI. *Przegl. Pol.* 1905 t. 155 s. 507, t. 157 s. 507. — J. O. S. *Kur. Litewski* 1905 nr 64. — M. OFFMAŃSKI. *Przegl. Powsz. Życia Spół. Lit. i Sztuki* 1905 s. 622-625, 650-653. — A. REMBOWSKI. *Słowo* 1905 nr 195. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1905 nr 140-145. — T. Gr. *Kraj* 1905 nr 39. — A. WOROBLEW. *Istoriczyk wiestnik* 1905 t. 99 s. 713. — *Z. Tyg. Ilustr.* 1905 t. 1 s. 667. — *Biesiada Lit.* 1905 t. 2 s. 404. — *Gaz. Warsz.* 1905 nr 16. — I. BALIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1906 nr 94. — T. GRABOWSKI. *Przegl. Pol.* 1906 t. 159 s. 152-156, 545. — L. LEGER.

Revue Historique 1906 t. 91 s. 176-177. — A. MIECZNIK, *Świat* 1906 nr 20. — A. R. [A. REMBOWSKI]. *Bibl. Warsz.* 1906 t. 1 s. 164-170, t. 3 s. 176-180. — A. REMBOWSKI. *Słowo* 1906 nr 18. — M. ROLLE. *Gaz. Lw.* 1906 nr 127-129, 131-134. — M. ROLLE. *Nasz Kraj* 1906 t. 1 s. 10-16. — *Biesiada Lit.* 1906 nr 12. — S. DOBRZYCKI. *Przegl. Powsz.* 1907 t. 1 s. 77. — M. ROLLE. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 48. — *Kur. Lw.* 1907 nr 69. — A. BRÜCKNER. *Kwart. Hist.* 1908 s. 486-491. — B. *Przegl. Powsz.* 1909 t. 101 s. 304-305. — E. KOŁODZIEJCZYK: Słowianofilstwo Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. *Świat Słowiański* 1909 t. 2 s. 201-214. — M. OFFMAŃSKI: Nasze życie umysłowe w latach 1820-1824. *Biesiada Lit.* 1914 nr 12-13.

Losy Miączyńskiego, marszałka konfederacji barskiej. A. R. [A. REMBOWSKI]. *Bibl. Warsz.* 1902 t. 2 s. 380-383. — y. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 51.

Barss, palestrant warszawski. ut. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 22.

Miscellanea historyczne: Sprzyśnięcie studenckie. J. BIELIŃSKI. *Kwart. Hist.* 1906 s. 562-564. — Z archiwum... Mickiewicziana. BR. W. K.: Przynajmniej do życiorysu Mickiewicza. *Kur. Warsz.* 1906 nr 326. — Wierszyk karlsbadzki Kołłataja. W. HAHN. *Pam. Lit.* R. 11 (1912) s. 346-347. — Spisek koronacyjny z r. 1829 w świetle prawdy historycznej. I. BARANOWSKI. *Książka* 1909 s. 385-386. — *Lit. i Sztuka* dod. *Dzien. Poz.* 1909 nr 183. — *Nowa Reforma* 1909 nr 521. — *Przegl.* 1909 nr 181. — *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 1 s. 156. — St. A. *Bluszcz* 1910 nr 10. — Kartka z życia Narcyzy Żmichowskiej. I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1909 s. 306. — I. CHRZANOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 1 s. 37. — St. Z. [S. ZDZIARSKI]. *Przegl. Powsz.* 1911 t. 110 s. 125-126. — Wolność druku i dziennikarstwo warszawskie w czasach listopadowych. J. I. *Bibl. Warsz.* 1909 t. 4 s. 573-576. — z. s. [Z. SARNECKI]. *Gaz. Lw.* 1909 nr 243. — *Czas* 1909 nr 249. — Zagadkowy korespondent. J. BIELIŃSKI. *Książka* 1910 s. 16-17. — Życie potoczne Warszawy w czasach listopadowych. A. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1911 t. 182 s. 242-246. — Dramat szkolny kaliski w

r. 1826. J. BIELIŃSKI. *Książka* 1912 nr 10. — Kraszewski i Wielopolski. Z. L. S. [W. PRZYBOROWSKI]. *Kwart. Hist.* 1913 s. 153-158. — Józef Ignacy Kraszewski i redakcja czasopisma „Ojczyzna” w Lipsku. J. BIELIŃSKI. *Książka* 1912 nr 11. — Z. L. S. [W. PRZYBOROWSKI]. *Kwart. Hist.* 1913 s. 153-158. — Senator Nowosilcow i cenzura za Królestwa Kongresowego. J. BIELIŃSKI. *Książka* 1913 nr 4. — A. SOKOŁOWSKI. *Przegl. Pol.* 1913 t. 189 s. 389-392. — R. LANDWIRT. *Kwart. Hist.* 1914 s. 254. — Czasy szkolne za Apuchtina. A. SKAŁKOWSKI. *Kwart. Hist.* 1916 s. 430. — M. SYNORADZKI. *Biesiada Lit.* 1916 t. 82 nr 22. — Z dziejów martyrologii polistopadowej. Z. D. [Z. DĘBICKI]: Z dziejów martyrologii polistopadowej. *Kur. Warsz.* 1916 nr 161. — Tragedia życia Wincentego Migurskiego. Z. D. [Z. DĘBICKI]: Z dziejów martyrologii polistopadowej. *Kur. Warsz.* 1916 nr 161. — Świętokrzyżcy. A. SKAŁKOWSKI. *Kwart. Hist.* 1916 s. 422-426. — Czasy sądownictwa rosyjskiego w Warszawie. — Z. D. [Z. DĘBICKI]: Z pamiętnika „starego mecenasa”. *Kur. Warsz.* 1916 nr 225. — A. SKAŁKOWSKI. *Kwart. Hist.* 1916 s. 428-430. — *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1916 nr 31. — Generałowa Sowińska i Klementyna Hoffmannowa... *Bluszcz* 1917 nr 6 (omówienie odczytu).

Strofy jesienne. M. GAWALEWICZ. *Bluszcz* 1902 nr 50. — K. KASZEWski. *Kur. Warsz.* 1902 nr 333. — *Z. Tyg. Ilustr.* 1902 nr 50. — *Czas* 1902 z dn. 23 października. — *Gaz. Pol.* 1902 nr 283. — *Gaz. Warsz.* 1902 nr 300. — *Kur. Warsz.* 1902 z dn. 20 października. — A. DROGOSZEWSKI. *Ogniwo* 1903 nr 14 s. 329. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1903 s. 331. — *Przegl. Tyg.* 1903 nr 32.

Kartki z pamiętnika Alkara. J. BIELIŃSKI. *Książka* 1910 s. 450-451. — K. K. *Przegl. Powsz.* 1911 t. 112 s. 108. — W. JANKOWSKI. *Pam. Lit.* R. 11 (1912) s. 483. — J. PŁAZA. *Przegl. Powsz.* 1912 t. 116 s. 321-323. — W. PRZYBOROWSKI. *Kwart. Hist.* 1912 s. 397-401.

Obrazy i wizerunki historyczne. A. B. *Dzien. Wil.* 1906 nr 1. — A. BRÜCKNER. *Książka* 1906 s. 141-142. — h. g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1906 s. 300. — A. R. [A. REMBOWSKI].

Bibl. Warsz. 1906 t. 3 s. 369-375. — A. REMBOWSKI. *Kur. Warsz.* 1906 nr 90. — *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1906 nr 90.

Zarysy literacko-historyczne: Krytyka literacka i jej dzieje w literaturze polskiej. W. BUKOWIŃSKI. *Bluszcz* 1896 nr 14. — H. C. [H. CEYSINGER]: Odczyty. *Tyg. Mód i Powieści* 1896 nr 13-14. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]: Z sali odczytów. *Kur. Codz.* 1896 nr 81. — W. J. GRYP [W. JABLONOWSKI]. *Głos* 1896 nr 13. — (x). *Głos* 1896 nr 12. — J. Ł. [J. ŁĘTOWSKI]. *Słowo* 1896 nr 68. — I. MATUSZEWSKI. *Przeł. Tyg.* 1896 nr 13. — *Biesiada Lit.* 1896 nr 13. — *Dzien. dla Wszystkich* 1896 nr 68. — *Gaz. Pol.* 1896 nr 68. — *Kur. Warsz.* 1896 nr 78. — *Prawda* 1896 nr 13. — *Wiek* 1896 nr 65, 68. — Naukowość polska w trzydziestolecie 1831-1861. W. M. K. [W. KOZŁOWSKI]: Smutne trzydziestolecie naszej umysłowości. *Kur. Warsz.* 1909 nr 5. — EDW. CHWAŁ. [E. CHWAŁEWIK]. *Nova Gaz.* 1909 nr 6, 16. — *Przeł. Por.* 1909 nr 12. — K. *Przeł. Powisz.* 1911 t. 112 s. 108.

Okruchy przeszłości. S. POSNER. *Przeł. Wil.* 1912 nr 47/49. — *Poradnik dla Czytających* 1912 nr z października s. 3. — J. BIELIŃSKI. *Książka* 1913 nr 1. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 14. — J. PŁAZA. *Przeł. Powisz.* 1913 t. 117 s. 120-126.

Typy i oryginały warszawskie... Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Kur. Warsz.* 1913 nr 126. — *Biesiada Lit.* 1913 nr 6.

Warszawa za Sejmu Czteroletniego w obrazach Zygmunta Vogla. STEF. [S. PAPÉE]. *Dzien. Poz.* 1921 nr 272.

Salony i zebrania literackie... G. L. K. [G. KEMPNER]. *Nova Gaz.* 1915 nr 518, 524 (spr. z odczytu). — *Kur. Warsz.* 1915 nr 317 wiecz. (spr. z odczytu). — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nova Gaz.* 1916 nr 368. — A. SKALKOWSKI. *Kwart. Hist.* 1916 s. 422-426. — *Romans i Powieść dod. Świata* 1916 nr 29. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 15 (1917) s. 118.

Echa przeszłości. Złota księga chłopów i mieszczan polskich. *Dzien. Kujawski* 1914 nr 8. — Złota księga chłopów i mieszczan polskich. Z powodu

odkrycia A. Kraushara w Archiwum akt dawnych. *Kur. Poz.* 1914 nr 14. — E. CZEKALSKI. *Kur. Pol.* 1917 nr 247. — Dr Z. M. [E. CZEKALSKI]. *Romans i Powieść dod. Świata* 1917 nr 39. — Z. DĘBICKI. *Dzien. Poz.* 1917 nr 255. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1917 nr 305. — A. SKALKOWSKI. *Kwart. Hist.* 1917 s. 537-539. — *Tyg. Ilustr.* 1917 nr 39. — J. JANKOWSKI. *Bluszcz* 1918 nr 37. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 17-18 (1920) s. 170-171.

Palestra warszawska. *Romans i Powieść dod. Świata* 1918 nr 52.

Zamek królewski w Warszawie. F. *Świat* 1924 nr 7.

Pan Andrzej. A. W. [A. WYSOCKI]. *Rzeczpospolita* 1925 nr 213.

Strofy Alkara. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1925 nr 176. — J. JANKOWSKI. *Dzien. Pol.* 1925 nr 175. — S. K. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 231 dod. — *Bluszcz* 1929 nr 37.

Warszawa historyczna i dzisiejsza. A. WOLMAR. *Kronika Warszawy* 1925 nr 9.

Kupiectwo warszawskie. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1929 nr 158. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Słowo* 1929 nr 132. — A. MAZANOWSKI. *Przeł. Współcz.* 1929 t. 31 nr 91 s. 318-319. — K. CZACHOWSKI. *Wiad. Lit.* 1930 nr 341.

Polki twórcze czasów nowszych. K. CZACHOWSKI: Hoffmanowa i Żmichowska w nowym oświeceniu. *Przeł. Współcz.* 1929 t. 31 nr 92 s. 460-465. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1929 nr 178. — J. JANKOWSKI. *Dzien. Pol.* 1929 nr 207. — E. Ł. [E. ŁUNIŃSKI]: Czas świetnych kobiet. *Echo Tygodnia* 1929 nr 22. — S. PODHORSKA-OKOŁÓW. *Bluszcz* 1929 nr 37. — Z. RABKA. *Radio* 1929 nr 26. — J. Ś. *Slawische Rundschau* (Berlin) 1930 s. 199. — M. PELCZAR. *Przeł. Powisz.* 1930 t. 185 s. 56-97. — A. WYSOCKI. *Echa Leśne* 1930 nr 8. — A. WYSOCKI. *Tyg. Ilustr.* 1930 nr 16.

Recenzje prac ogłoszonych w czasopiśmiech

Na odjazd Juliana Niemcewicza do Ameryki. Rok 1803 [art. w *Pam. Lit.*]. L. BERNACKI: Autor wiersza „Na odjazd Niemcewicza”. *Pam. Lit. R.* 9 (1910) s. 291.

Jan Szczęsny Herburt z Fulsztyna, pierwszy wydawca dziejopisarzy średnio-wiecznych [art. w *Spr. z Posiedzeń Tow. Nauk. Warsz.*]. *Kur. Pol.* 1917 nr 195.

Recenzje przekładów

H. Heine: Pieśni. AL. PÓLKOZIC [A. NIEWIAROWSKI]. *Echo* 1879 nr 227. — A. S. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Nowiny* 1879 nr 304. — *Bibl. Warsz.* 1879 t. 4 s. 472-482. — *Kur. Codz.* 1879 nr 222. — *Tyg. Powsz.* 1879 nr 42. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1880 t. 1 s. 380-387. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Bibl. Warsz.* 1880 t. 1 s. 425. — LITWOS [H. SIENKIEWICZ]. *Niwa* 1880 z. 123; przedr.: Dzieła. Wyd. zbior. pod red. J. Krzyżanowskiego. T. 52. W-wa 1951. — B. ZAWADZKI. *Wiek* 1880 nr 17.

H. Heine: Wybór pism. I. Poezje. J. NOWIŃSKI. *Życie* 1889 nr 49. — H. MERZBACH: H. Heine. Na tle wspomnień osobistych. Z powodu przekładu pieśni Heinego przez Kraushara. *Przełg. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 19-20. — S. ROSSOWSKI: Heine po polsku. *Przełg. Tyg.* 1890 nr 16-18.

Recenzje prac edytorskich

Bajkow. Z kartek pamiętnika rękopiśmiennego. M. PAWLIKOWSKI. *Nowa Reforma* 1894. — Z. HORDYŃSKI. *Kwart. Hist.* 1895 s. 142-146. — E. PASZKOWSKI. *Dzien. Kijowski* 1913 nr 331. — J. BIELIŃSKI. *Książka* 1914 nr 1-2.

Historia prawdziwa o przygodzie żalostnej księżęcia finlandzkiego Jana i królowej Katarzyny. A. A. KR. [A. KRYŃSKI]. *Ateneum* 1893 t. 1 s. 409-410.

Z pamiętnika Romana. M. ROLLE. *Kwart. Hist.* 1899 s. 130.

Jana Kilińskiego, szewca warszawskiego, pułkownika XX regimentu piechoty „Drugi pamiętnik nieznanego o czasach Stanisława Augusta”. T. KORZON. *Kwart. Hist.* 1899 s. 357-363.

Moje przeprawy. A. REMBOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1906 t. 1 s. 565-573, t. 3 s. 170-171. — A. REMBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1906 t. 1 s. 474, t. 2 s. 534, 574. — A. REMBOWSKI. *Wędrowiec* 1906 nr 25, 28. — B. PAWŁOWSKI. *Kwart. Hist.* 1907 s. 154-161.

Nieznany pamiętnik Juliana Ursyna Niemcewicza o czasach Księstwa Warszawskiego. W. TOKARZ. *Kwart. Hist.* 1902 s. 501-502. — H. C. [H. CRYSSINGER]. *Tyg. Mów i Powieści* 1903 nr 32. — *Gaz. Warsz.* 1903 nr 108. — *G. Przełg. Powsz.* 1904 t. 84 s. 140-141.

Dziennik podróży Stanisława Staszica. T. KORZON. *Kwart. Hist.* 1903 s. 656-668. — T. GRABOWSKI. *Przełg. Pol.* 1904 t. 151 s. 342-346. — A. R. [A. REMBOWSKI]. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 2. — A. REMBOWSKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 64-65. — J. SCHUSTER. *Przełg. Tyg.* 1904 s. 271-273. — *Życie i Sztuka dod. Kraju* 1904 nr 3. — Z. S. *Biesiada Lit.* 1905 t. 1 s. 4, 24, 44, 87, t. 2 s. 286-444 z przerwami.

J. Daniłowicz: Kodeks Napoleona w porównaniu z prawami polskimi i litewskimi. H. C. *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 24.

Widoki Warszawy i jej okolic Karola Albertiego. *Słowo Pol.* 1912 nr 163.

Memorabilia z czasów powstania listopadowego. J. BIELIŃSKI. *Książka* 1913 nr 10. — *Poradnik dla Czytających* 1913 nr 7/8 s. 4-5.

KRČEK FRANCISZEK (1869–1916)

Pseud. i krypt.: DR F...K...; DR FR. K...; F. K.; F...K...; (FK.); FR. KR.

Językoznawca, bibliograf, tłumacz.

Ur. 8 października 1869 we Lwowie; syn Franciszka, z pochodzenia Czecha, członka orkiestry teatru hr. Skarbka, i Ludwika z Pietruskich. Uczęszczał do III Gimnazjum we Lwowie, które ukończył w 1887 z odznaczeniem. W 1887-1892 studiował na Uniwersytecie Lwowskim, początkowo prawo, potem filologię klasyczną, polską i słowiańską.

Podczas studiów był aktywnym członkiem Czytelni Akademickiej. W 1892-1893 studiował w Pradze. W 1893 uzyskał tytuł doktora filozofii. W 1894 otrzymał zasiłek na dalsze studia od ministerstwa wyznań i oświaty w Wiedniu. Lata akademickie: 1894/1895 spędził na uniwersytecie w Lipsku, a 1895/1896 w Berlinie. Jesienią 1896 został zastępcą nauczyciela w II Gimnazjum we Lwowie. Był członkiem komisji językowej Akademii Umiejętności od 1898. W 1899 zdał egzamin rządowy na nauczyciela szkół średnich z filologii polskiej i klasycznej. W 1901 uczył w Jarosławiu, ale na skutek choroby musiał przerwać pracę na kilka lat. Leczył się w Davos i Zakopanem. Od 1905 był nauczycielem w VI Gimnazjum we Lwowie. W 1908 habilitował się na uniwersytecie lwowskim z filologii słowiańskiej i wykładał tam jako docent. Należał do współzałożycieli Towarzystwa Ludoznawczego. Był członkiem komitetu redakcyjnego czasopism: *Kwartalnik Historyczny*, *Lud*, *Muzeum*, *Polonia*, *Przyjaciel Młodzieży*. Internowany po zajęciu Lwowa przez rząd rosyjski, zmarł 11 marca 1916 w Nowogrodzie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Najwcześniejsze sądy współczesne o „Panu Tadeuszu”. *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza we Lw.* R. 2 (1888) s. 175-186.
2. Modlitewnik Nawojki. Studium językowe. Powst. 1892. *Ogl. Rozpr. AU Wysz. Filol.* T. 8 (1894) s. 188-267 i odb.
- Rozprawa doktorska.
3. Pisanki w Galicji. Zestawienie materiału. Z. 1-2. *Szkola* 1893, 1894 i odb.; Z. 3. *Lud* t. 4 (1898) s. 186-260 i odb.
4. Katalog głównej wystawy krajowej we Lwowie. Lw. 1894.
- Współautor: S. Rossowski.
5. Przegląd treści 25 tomów „Dodatku Miesięcznego” do „Gazety Lwowskiej” i „Przewodnika Naukowo-Literackiego” 1872-1892. *Przew. Nauk. i Lit.* 1894 i odb. Lw. 1895.
6. Parę uwag o szkolnictwie na wystawie przemysłowej berlińskiej 1896 r. *Szkola* i odb. Lw. 1896.
7. Szkolnictwo na czeskiej wystawie ludoznawczej w Pradze 1895 r. *Szkola* i odb. Lw. 1896.
8. Edward Jelínek. Wspomnienie. Lw. 1897.
9. Edward Jelínek. Zestawienie prac Edwarda Jelínka dotyczących rzeczy polskich i czeskich. *Przew. Nauk. i Lit.* 1897 s. 366-378 i odb.
10. Sobótka w Galicji. Zestawienie materiału zebranego w 1897. *Lud* t. 4 (1898) s. 308-322 i odb.
11. Przyczynki do drugiego wydania „Księgi przysłów” S. Adalberga. Setka 1. *Lud* t. 6 (1900) s. 27-36 i odb.; setka 2. *Lud* t. 7 (1901) s. 29-43 i odb.; setka 3. *Lud* t. 7 (1901) s. 205-217 i odb.; setka 4-5. *Lud* t. 9 (1903) s. 149-160, s. 240-253 i odb.
12. Na marginesie „Księgi przysłów” S. Adalberga. Setka 1. *Wisła* t. 17 (1903) s. 417-431; setka 2. *Wisła* t. 17 (1903) s. 711-721; setka 3. *Wisła* t. 18 (1904) s. 510-518; setka 4-5. *Wisła* t. 19 (1905) s. 129-144.
13. Grupy dźwiękowe polskie tart i cir(z)ć, jako odpowiedniki starobułgarskiej trət. oraz ich doniosłość dla odbudowy wokalizmu prasłowiańskiego i praindoeuropejskiego. Lw. 1907.
- Rozprawa habilitacyjna.
14. Nowe przyczynki do drugiego wydania „Księgi przysłów” S. Adalberga. Setka 1. *Lud* t. 13 (1907) s. 149-160 i odb.; setka 2. *Lud* t. 14 (1908) s. 236-246 i odb.; setka 3. *Lud* t. 14 (1908) s. 346-355 i odb. Lw. 1909.
15. Sach-Namen- und Wortregister. *Archiv für Slavische Philologie* 1909 s. 640-663; 1910 s. 632-656; 1911 s. 632-660.
16. Przyczynki do oceny krytycznej „Monitora” Bohomolcowego. *Spr. Dyr. c.k. Ginn. VI we Lw.* Lw. 1910 i odb.
17. Bibliografia „Dodatku Miesięcznego” do „Gazety Lwowskiej” (1872-1873) i „Przewodnika Naukowego i Literackiego” (1873-1910). W: *Stulecie „Gaz. Lw.”* T. 3 cz. 3. Lw. 1914.
18. Nowe szczegóły o rodzimych Mickiewiczów. Zarazem przyczynki do zrozumienia języka A. Mickiewicza. *Księga pamiątk. ku czci B. Orzechowicza*. T. 1. Lw. 1916 s. 489-509 i odb.

Ponadto opracował bibliografię „Muzeum” 1886-1909. Rkps Bibl. Uniw. we Lwowie.

Bibliografię twórczości opracował W. HAHN. *Kronika Uniw. Lw.* T. 2. Lw. 1912 s. 611-618.

Artykuły, recenzje i przekłady umieszczał w czasopismach: *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin 1894, 1909-1912), *Ateneum* (1890), *Atenum Pol.* (1908), *Czasop. Akademickie* (1895), *Cesky lid*, *Dzien. Pol.* (1897; tu: tłum. J. Horzica: Topielec. Nr 158-159), *Dzien. Poz.*, *Dźwoignia*, *Echo Lit. dod. Dzien. Pol.* (1898; tu: Ze współczesnej poezji czeskiej. Szkic literacki. Nr 1, 3), *Eos*, *Gaz. Lw.* (1892, 1895-1901; tu: Ludoznawcza wystawa czeska. 1895 nr 221-271 z przerwami; Listy z Berlina. 1896 nr 10-195 z przerwami), *Gaz. Nar.* (1892-1893, 1897; tu m. in. tłum.: I. Herrmann: W wilię pod nr 53. Sylwetka. 1892 nr 309; J. H. Hovorka: Pocałunek. Humoreska. 1892 nr 242; A. Jirásek: Gość. 1892 nr 237), *Gaz. Pol.* (1905), *Gesellschaft* (Lipsk 1890), *Głos Narodu* (1897), *Iris* (1899), *Komenský* (ok. 1906), *Krytyka* (1903), *Książka* (1914), *Kur. Lw.*, *Kur. Warsz.* (1893), *Kwart. Hist.* (1890-1899, 1906, 1908; tu m. in.: Teoria Peiskera o niewoli prasłowiańskiej w świetle krytyki. 1908 s. 640-657 i odb. Lw. 1909), *Lamus* (1909; tu: W sprawie pisowni polskiej. S. 541-549 i odb.), *Lud* (1897-1903, 1905, 1907-1908, 1910-1911, 1914-1918; tu m. in.: W sprawie bajeczki o pastuszku. 1899 s. 373-382 i odb.), *Muzeum* (1894-1896, 1898-1909, 1913; tu m. in.: Poprzedniczka krzemieniecka akademickich Bratnich Pomocy. 1896 s. 857-859 i odb.), *Nowa Reforma*, *Pam. Lit.* (1901-1908, 1910-1913; tu m. in.: Luźne uwagi o tragedii J. Słowackiego zwanej „Horsztyńskim”. 1913 s. 55-68 i odb.), *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* (1888-1891, 1898), *Polonia* (1901), *Poradnik Język.* (1907), *Przegl. Akademicki* (1890), *Przegl. Lit.*, *Przegl. Powsz.* (1899), *Przegl. Prawa i Administracji* (1898), *Przegl. Tyg.* (1893), *Przemysł Artyst.*, *Przew. Nauk. i Lit.* (1894-1895, 1897), *Przyj. Młodzieży* (1899-1900; tu m. in. tłum.: F. Copée: Nona. Powiastka. 1899 s. 178-181; J. Kazi-Bek: Śmierć za siostry. Powiastka. 1899 s. 18-21; Mrštik: W maju. Obrazek wiejski. 1899 s. 97-98; M. J. Potapienko: Świat cały przycisnąć do piersi. Powiastka. 1899 s. 109-111, 137-139; J. K. Szlajhar: Moja wigilia. 1899 s. 178-181; Przyjaciele aż do grobu. Oryginalna powiastka chińska. 1899 s.

150-153, 181-184), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1894), *Slovanský přehled* (Praga), *Słowianin* (1897; tu tłum.: G. Preisová: Smutny apostoł. Z opowiadań karyńskich. Nr 1-2), *Słowo Pol.* (1898, 1908-1909, 1912, 1914; tu m. in. tłum.: F. Řehoř: Kalendarzyk z życia Bojków. Przyczynek do ludoznawstwa Karpat galicyjskich. 1898 nr 3), *Spr. z Posiedzeń AU za r. 1893* (1894), *Szkola* (1892-1894, 1896-1897, 1913; tu m. in.: Odezwa do nauzczyteli na prowincji. 1892 i odb.; Zygmunt Kaczkowski. 1896 s. 406-408, 418-421; Józef Korzeniowski. 1897 s. 137-140, 149-152), *Tydzień dod. Kur. Lw.* (1894-1897; tu m. in.: Fryderyk Smetana. Jego życie, dzieła i znaczenie. 1896 nr 44-47), *Wisła* (1892-1893, 1903-1905).

Ponadto prace umieszczał w książkach i wydawnictwach zbiorowych: *Festiwal festynowy*. Lw. 1890, A. F. Hora: Praktyczna metoda języka czeskiego. Lw. 1912 (tu przedmowa), *Księga pamiątk. ku czci B. Orzechowicza*. Lw. 1916, *Spr. Dyr. c. k. Gimn. VI we Lw.* Lw. 1910 *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 27-28 (1901), *Zakopianka. Jednodniówka*. Zakopane 1901.

Przekłady

1. J. Arbes: Podpalacz. Sylwetka zimowa. *Gaz. Nar.* 1892 nr 257, 259.

2. J. Vrchlický: Świadek. Sztuka w 1 akcie. *Czasop. Akademickie* 1895 nr 8-11.

3. J. Bittner: Kolega mój X. Wspomnienie z powstania polskiego 1863 r. *Gaz. Nar.* 1896 nr 291.

4. E. Jelínek: Kraszewski. Ze zbioru Odwiedziny Słowian. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1897 nr 16-18.

5. E. Jelínek: Ślady zbiega sybirskiego. *Gaz. Nar.* 1897 nr 79, 81.

6. A. Jirásek: Raj świata. Obraz dziejowy. Kr. 1897.

7. L. Tołstoj: Bóg nierychliwy, ale sprawiedliwy. Powiastka. *Przyj. Młodzieży* 1899 s. 197-201.

8. J. Vrchlický: Legenda o św. Prokopie. *Przyj. Młodzieży* 1900 i odb.

9. J. Osten: Matura. *Polonia* 1901 s. 4-6, 14-16, 28-30, 41-45, 52-56, 68-70.

Prace edytorskie

1. Jaselka krośnieńskie z r. 1661. *Przegl. Powsz.* 1899 t. 64 s. 389-418 i odb. Kr. 1900.

2. Wybór liryki romańskiej w przekładach. T. 1-2. Kr. 1905 (z przedmową i objaśnieniami).

3. Tekst pełny pieśni „Maryja, panno szlachetna”. Odnalazł, wydał i omówił krytycznie... *Pam. Lit. R.* 5 (1906) s. 187-218 i odb.

4. R. Pilat; Gramatyka języka polskiego. Wykłady uniwersyteckie. Oprac., przypiskami i wskaźnikami opatrzył... T. 1-2. Lw. 1909.

Listy

1. Do W. Kętrzyńskiego z 1888. Rkps Ossol. sygn. 6215/II.

2. Do T. Wierzbowskiego z 1889. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 10.

3. Do O. Kolberga 3 listy z 1890. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2185 t. 1; fragm. ogł. w: O. Kolberg: *Dzieła wszystkie*. T. 66. W-wa 1969.

4. Do Z. Wolskiego 24 listy z 1890-1893. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

5. Do H. Łopacińskiego z 1895. Rkps Bibl. im. Łopacińskich w Lubl. sygn. 1440.

6. Do B. Wysloucha 2 listy z 1895-1899. Rkps Ossol. sygn. 7179/II.

7. Do B. Czarnika z 1896. Rkps Ossol. sygn. 6322/II.

8. Do H. Łopacińskiego listy z 1896-1901. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2270.

9. Do W. Orkana 2 listy z 1901, 1908. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8617 III.

10. Do O. Balzera z 1903. Rkps Ossol. sygn. 7706/II.

11. Do L. Bernackiego 17 listów z 1903-1914. Rkps Ossol. sygn. 7040/II.

12. Do T. Piniego listy z 1906-1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7150.

13. Do J. Łosia 2 listy z 1908-1909. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 2.

14. Do W. Dąbrowskiego z 1909. Rkps Ossol. sygn. 7195/II.

15. Do T. Piniego 3 listy z 1909-1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2908.

16. Do I. Chrzanowskiego z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7208/II.

17. Do O. Balzera 2 listy z 1910-1912. Rkps Ossol. sygn. 7677/II.

18. Od O. Kolberga brulion listu z 1890. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2185

t. 4; ogł. w: O. Kolberg: *Dzieła wszystkie*. T. 66. W-wa 1969.

19. Od J. Baudouina de Courtenay z 1898. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.

20. Od A. Brücknera z 1908. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.

OPRACOWANIA

A. CHOLONIEWSKI: Nieśmiertelni. Fotografie literatów lwowskich. Lw. 1898 s. 87-88. — W. HAHN. *Kronika Univ. Lw.* T. 2. Lw. 1912 s. 610-618 [tu biografia bibliografia twórczości].

(Nekrologi:) W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 14 (1916) s. 371-373; T. PINI. *Kur. Lw.* 1916 i odb.; H. UŁASZYN. *Myśl Nar.* (Piotrogród) 1916 s. 311-317; K. WOJCIECHOWSKI. *Muzeum* 1916 s. 139-144; *Głos Pol.* (Piotrogród) 1916 nr 24; *Polen* (Wiedeń) 1916 s. 135-136; A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) 1920 s. 263-264.

M. OSTRAWICKA-SKOTNICKA. *Zwrot* 1951 nr 10. — K. NITSCH: Ze wspomnień językoznawcy. Kr. 1960. — (jk) [J. KRZYŻANOWSKI]. *Słownik folkloru pol.* W-wa 1965. — S. URBAŃCZYK. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Modlitewnik Nawojki, V.J. [V. JAGIĆ]. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 18 (1895) s. 303. — W. [W. NEHRING]. *Kwart. Hist.* 1896 s. 362-364.

Pisanki w Galicji. Z. WASILEWSKI. *Wisła* t. 8 (1894) s. 842-843. — M. UDZIELA. *Kwart. Hist.* 1895 s. 55-56. — M. UDZIELA. *Kwart. Hist.* 1896 s. 648. — H. ŁOPACIŃSKI. *Wisła* t. 14 (1900) s. 791-792.

Parę uwag o szkolnictwie na wystawie przemysłowej berlińskiej. J. A. S. [K. WRÓBLEWSKI]. *Głos* 1897 nr 8.

Szkolnictwo na czeskiej wystawie. K. BARTOSZEWICZ. *Przeł. Lit.* 1896 nr 6. — J. A. S. [K. WRÓBLEWSKI]. *Głos* 1897 nr 8.

Edward Jelínek. Wspomnienie. *Przew. Nauk. i Lit.* 1897 s. 478-479.

Sobótka w Galicji. H. ŁOPACIŃSKI. *Wisła* t. 14 (1900) s. 652-653.

J. Vrchlický: Legenda o św. Prokopie [tłum.]. ab. *Przew. Nauk.*

i Lit. 1900 s. 862-863. — S. DOBRZYCKI. *Przełgl. Powsz.* 1900 t. 67 s. 272-274.

Grupy dźwiękowe... J. ROZWAŃDOWSKI. *Roczn. Ślawist.* 1908 t. 1 s. 212-259 i odb.

Teoria Peiskera... [art. w *Kwart. Hist.*] S. MATUSIK. *Lud* t. 15 (1909) s. 153.

Bibliografia „Dodatku Miesięcznego” do „Gazety Lwowskiej”. W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 15 (1917) s. 120-122.

Nowe szczegóły o rodzie Mickiewiczów. S. ŁEMPICKI. *Pam. Lit. R.* 14 (1916) s. 341.

KRECHOWIECKI ADAM (1850—1919)

Pseud. i krypt.: A. K.; A...M...I...; ADAM BUKATKO; BUKATKO; K; KAZIMIERZ PRĘCKI; MARYAN; V-; WRATYSLAW DANIŁOWICZ; * * *.

Powieścio- i dramatopisarz, historyk literatury, krytyk literacki i teatralny, publicysta.

Ur. 6 stycznia 1850 w Beleżycach na Wołyniu, syn Jana, ziemianina osiadłego po powstaniu styczniowym we Lwowie, i Seweryny z Przygodzkich. Uczęszczał do gimnazjum w Żytomierzu, następnie studiował na wydziale prawnym uniwersytetu we Lwowie i Kijowie. Po ukończeniu studiów pracował w Namiestnictwie galicyjskim we Lwowie, początkowo jako sekretarz, potem referent do spraw teatru, następnie radca Namiestnictwa. Ożenił się w 1873 z Marią Podoską. W 1883 objął po Władysławie Łozińskim redakcję *Gazety Lwowskiej* i prowadził ją do 1918. Od 1901 był prezesem Towarzystwa Dziennikarzy Polskich we Lwowie. 25-lecie działalności redaktorskiej i publicystycznej Adama Krechowieckiego uczczono w 1908 wydaniem książki zbiorowej. Zmarł 13 czerwca 1919 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Zofia. Obrazek poetyczny. Lw. 1869.
Pod pseud.: Adam Bukatko.

2. Starosta zygwulski. Powieść historyczna. *Gaz. Lw.* 1886 nr 112-189; *Kur. Warsz.* 1886 nr 214-349. Wyd. osob. T. 1-2. Lw. 1887. Wyd. nast.: wyd. 2 Kr. 1894; W-wa 1958 *Bibl. Powieści i Romansów*.

3. Stella. *Świat* 1888 nr 8-11 (pt. Lorenzo); *Tyg. Ilustr.* 1888 nr 275-282 (pt. Lorenzo). Ogl. w zbiorze zob. poz. 5. Wyd. osob. W-wa 1898 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 50 (współwyd. z opowiadaniem pt. Tarłówna. Zob. poz. 11).

Przekład czes.: -g.-: Tajemny rybák. Pilzno 1896.

4. Veto! Powieść. *Gaz. Lw.* 1888 nr 56-289 z przerwami. Wyd. osob. T. 1-4. Kr. 1889. Wyd. 2 t. 1-4. Kr. 1893.

5. Zmarnowani. Lw. 1888.

Zawartość: Banita. (*Gaz. Lw.* 1884); Lorenzo. (Zob. poz. 3); Posąg. (*Gaz. Lw.* 1888 nr 11; „*Kur. Codz.*” *Premium*. W-wa 1888 s. 54-56); Wieczór wigilijny. (*Gaz. Lw.* 1886 nr 294).

6. Z obozu ruskiego. Kilka słów w kwestii ruskiej. Lw. 1889. S. II. Lw. 1893.

Pod krypt.: K.

7. Szary Wilk. Powieść historyczna. *Tyg. Ilustr.* 1891 nr 53-84. Wyd. osob. W-wa 1892. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1896; T. 1-2. W-wa 1913 *Ciekawe Powieści* nr 44-45; Lw. 1936.

Przekład serbochorw.: N. Manojlović-Rajko. *Strážilovo* 1893 nr 8-40.

8. Najmłodszy. Powieść osnuta na tle stosunków galicyjskich. *Wiek* 1891 nr 279-288, 1892 nr 1-214. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1893. Wyd. 2 W-wa 1900.

9. Jestem. Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1893 nr 1-120 z przerwami; *Dzien. Poz.* 1893 nr 4-125; *Kur. Codz.* 1893 nr 7-154. Wyd. osob. W-wa 1894. Wyd. nast. W-wa 1898.

10. Kres. Powieść współczesna. *Dzien. Poz.* 1894 nr 199-277; *Kur. Warsz.* 1894 nr 89-216. Wyd. osob. W-wa 1894. Wyd. nast. W-wa 1898.

11. Tarłówna. *Dzien. Poz.* 1895 nr 274-280. Wyd. osob.: wyd. 2 Lw. 1896;

W-wa 1898 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 50 (współwyd. z opowiadaniem pt. Stella. Zob. poz. 3).

12. Rdza. Powieść. *Kur. Warsz.* 1897 nr 2-184. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1898.

13. O tron. Powieść historyczna z XVII w. Cz. 1-4. Petersb.-W-wa 1898-1905. Wyd. nast.: Lw.-Poz. 1925.

Cz. 1 (Petersb. 1898): Ostatni dynasta.

Cz. 2 (Petersb. 1898): Piast.

Cz. 3 (Petersb. 1901): Sława. *Kur. Warsz.* 1900 nr 9-241 (pt. Kalkstein); *Przegl. Polit. Spół. i Lit.* 1900 nr 39-230 (pt. Kalkstein).

Cz. 4 (W-wa 1905): Mrok. Powst. 1902. Ogl. *Gaz. Lw.* 1904 nr 60-166; *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 1-29.

Przekład czes.: Mrok: V. Kredba. Praga 1906.

14. Do historii filaretów. W: *Rok Mickiewiczowski*. Lw. 1899 s. 292-367. Zob. też poz. 24.

15. Fiat lux! Obraz historyczny z czasów Jadwigi i Jagielly. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 22-52. Wyd. osob. W-wa 1901. Wyd. nast.: W-wa 1929; Cz. 1-3. W-wa 1959 *Bibl. Powieści i Romansów*.

16. Bohdan Zaleski o sobie i współczesnych. Na podstawie korespondencji. *Gaz. Lw.* 1901 nr 57-61. Wyd. osob. Lw. 1901. Zob. też poz. 24.

Wygł. jako odczyt w 1901 w Krakowie.

17. Krew królewska. Powieść historyczna z czasów Władysława Warneńczyka. Poz. 1901.

18. Rachunek sumienia. Szkic literacko-artystyczny. *Gaz. Lw.* 1901 nr 166-169 (pt. Rachunek sumienia. Z powodu pierwszego okresu rządów p. Tadeusza Pawlikowskiego w teatrze miejskim we Lwowie). Wyd. osob. Lw. 1901.

19. Jeden dzień. Sztuka w 3 odsłonach. Wyst. Lw. 9 października 1902. Wyd. osob. W-wa 1904. Wyd. nast.: W-wa 1921 *Bibl. Miłośników Sceny* t. 30-31.

Rkps Ossol. sygn. 12402/I (autograf i druk z poprawkami autora).

20. My. Dramat współczesny w 3 aktach. Wyst. Lw. 1907. Wyd. Kr. 1907.

Rkps Ossol. sygn. 5731/I. ↓

21. O Cyprianie Norwidzie. Próba charakterystyki. Przyczynki do obrazu życia i prac poety na podstawie źródeł rękopiśmiennych. *Bibl. Warsz.* 1908 t. 4 s. 52-84; *Gaz. Lw.* 1908 nr 265-300, 1909 nr 1-34. Wyd. osob. T. 1-2. Lw. 1909.

22. Syn królewski. Dramat w 3 aktach na tle dziejów XI w. Wyst. Kr. w listopadzie 1908. Wyd. Lw. 1909.

23. Amen. Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1910 nr 10-204; *Dzien. Poz.* 1910 nr 19-145. Wyd. osob. W-wa 1911.

24. Prawdy i bajki. W-wa 1911 *Nowości Lit.* 38-39.

Zawartość: Cz. 1: Bohdan Zaleski o sobie i współczesnych. (Zob. poz. 16); U Bohdana Zaleskiego; Kartki z dziejów polskiego tułactwa, rok 1835/36. Cz. 1-3. (*Ateneum Pol.* 1908 t. 1 nr 2); Do historii filaretów. (Zob. poz. 14); Ze wspomnień 1809 r.; Henryk Sienkiewicz — Mireo Parrasio; Ze wspomnień o J. Zacharjasiewicz.

Cz. 2: Echo od stepu (*Gaz. Lw.* 1907 nr 297); Gniazdo sokole. (*Pamięci J. Gadomskiego koledy*. W-wa 1907 s. 127-134); Pax. (*Roczn. Kola Lit.-Artyst. we Lw.* 1896 s. 251-257); Rozstaliśmy się. (*Gaz. Lw.* 1904 nr 45-56; *Nasz Kraj* 1906 t. 1 nr 1-2); Ella. (*Świat* 1889 nr 2); Samobójca; Śmiech i łza (*Wiad. Codz.* 1911 nr 102).

25. Zygmunt Kaczkowski i jego czasy. Powst. 1914-1917. Ogl. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1917 z. 12, 1918 z. 1-7. Wyd. osob. Lw. 1918 (z podtyt. Na podstawie źródeł i materiałów rękopiśmiennych).

Utwory literackie, recenzje i artykuły publicystyczne zamieszczał w czasopiśmie: *Ateneum* (1901), *Ateneum Pol.* (1908), *Bibl. Warsz.* (1908), *Biesiada Lit.* (1901-1902, 1904-1905), *Czas* (1889, 1900, 1915), *Dzien. Chicagowski* (1904, 1910), *Dzien. Kijowski* (1906), *Dzien. Lit.* (1864-1865), *Dzien. Pol.* (1900, 1904), *Dzien. Poz.* (1893-1895, 1908, 1910), *Dzień* (1904), *Gaz. Lw.* (1883-1918; tu m. in.: stałe recenzje teatralne w rubr.: Teatr. 1883-1884; Z teatru. 1884-1905; recenzje w rubr.: Ludzie i książki. 1906), *Gaz. Nar.* (1899-1900, 1902-1903, 1905-1907), *Gaz. Por. i Wiecz.* (1914), *Głos Narodu* (1917), *Głos Rzeszowski* (1913-1914), *Kraj* (1891, 1895), *Kur. Codz.* (1896), *Kur. Lw.* (1893), *Kur. Poz.* (1904), *Kur. Warsz.* (1886, 1894, 1897, 1900, 1907, 1912; tu m. in.: Ostatnia wigilia. Nowela. 1912 nr 359-361), *Nasz Kraj* (1906), *Pam. Lit.* (1912), *Pam. Tow. im. A. Mickiewicza* (1898), *Przegl. Lw.* (1871), *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* (1886, 1900), *Przegl. Poz.* (1894; tu: Dobra córka. Nr 19), *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* (1917-1918), *Ruch Katol.* (1899-1900), *Ruch Lit., Świat* (1888-1890, 1895; tu m. in.: Sen kasztelana. 1895 nr 9-11), *Tyg. Ilustr.* (1887-1888, 1891, 1897, 1900, 1904; tu m. in.: Zagadka życia. Obrazek z bruku lwowskiego. 1891 nr 104; Z Golgoty. 1897 nr 4), *Wiad. Codz.* (1911), *Wiek* (1891-1892).

Ponadto w książkach i wydawnictwach zbiorowych: *Almanach wojsk pol. na r. 1916*. Cieszyn 1915, *Dla bezdomnych dzieci. Jednodniówka*. Lw. 1902, *Dla Stryja*. Lw. 1886, *Dla Szląska. Książka zbior. na rzecz gimn. pol. w Cieszynie*. Lw. 1895, *Dla włościan*. Lw. 1890, *Kalendarz powusz. na r. 1918*. W-wa 1917, *Ojczyzna w poezji pol.* Ułożył L. Radziejowski. Kijów 1916, K. Ostaszewski-Barański; Wacław Michał Zaleski. 1799-1849. Lw. 1912 (tu: przedmowa), *Pamięci J. Gadomskiego koledzy*. W-wa 1907, A. Piniński: Poezje. Kr. 1903 (tu: przedmowa), *Roczn. Kola Lit.-Artyst. we Lw.* Lw. 1896, toż Lw. 1897, *Rok Mickiewiczowski*. Lw. 1899, *Skarbonka. Jednodniówka*. Kr. 1893, *Słowem i czynem*. W-wa 1905, *W 300 rocznicę ks. Piotra Skargi*. Lw. 1913, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893. Bibliografia prac zamieszczonych w *Gaz. Lw.* z l. 1883-1908 zob. *Adamowi Krechowieckiemu*. Lw. 1908.

Prace edytorskie

Dziadów cz. III Ustęp wedle pierwszego autografu. *Pam. Tow. im. A. Mickiewicza* R. 6 (1898) s. 371-393.

Listy i materiały

1. Do L. Tatomira 3 listy z 1874-1900. Rkps Ossol. sygn. 12031/I.
2. Do I. Maciejowskiego z 1880. Rkps Ossol. sygn. 12232/II.
3. Do O. Balzera 9 listów z 1883-1918. Rkps Ossol. sygn. 7677/II.
4. Do W. Maleszewskiego 49 listów z 1884-1904 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7055.
5. Do W. Przyborowskiego 7 listów z 1884-1885 w imieniu red. *Gaz. Lw.* Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6994 III.
6. Do M. Rollego z 1886. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7829 IV.
7. Do W. Szymanowskiego z 1886. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6712 III.
8. Do nieznanego adresata z 1886. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7891 III.
9. Do nieznanego adresata z 1886. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 1500.
10. Do Z. Sarneckiego 31 listów z 1887-1915 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6715 III.
11. Do E. Pawłowicza 5 listów z 1888-1907. Rkps Ossol. sygn. 6831/I.

11a. Do A. J. Rollego z 1888. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7829 IV.

12. Do J. Blizińskiego 2 listy z 1889-1891 w imieniu red. *Gaz. Lw.* Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6702 III.

13. Do S. Tomkowicza 28 listów z 1889-1901. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1984.

14. Do nieznanego adresata z 1889. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2800.

14a. Do A. Belcikowskiego z 1890. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 8906.

15. Do A. Rembowskiego 6 listów z 1891-1897. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 469.

16. Do B. Gubrynowicza 4 listy z 1892-1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7154.

17. Do M. Offmańskiego 6 listów z 1893-1898. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2734.

18. Do M. Żmigrodzkiego 4 listy z 1893-1894 w imieniu red. *Przew. Nauk. i Lit.* Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7123 IV.

19. Do A. B. Brzostowskiego z 1894. Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.

20. Do P. Chmielowskiego z 1895. Rkps Ossol. sygn. 4812/I.

20a. Do drukarni W. L. Anczyca z 1897-1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7261.

21. Do M. Bobrzyńskiego z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8083.

22. Do K. M. Górskiego 3 listy z 1897-1903. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7725 III.

23. Do L. Rydla z 1898. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260/II.

24. Do B. Czarnika z 1899. Rkps Ossol. sygn. 6322/II.

25. Do F. Faleńskiego z 1899. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5902.

26. Do H. Sienkiewicza 3 listy z 1900-1902. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6998 IV.

27. Do redakcji *Dzien. Pol.* 1901 nr 199.

28. Do L. Gumplowicza z 1903. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6444 III t 4.

29. Do L. Bernackiego 16 listów z 1907-1917. Rkps Ossol. sygn. 7040/II.

30. Do F. Hoesicka 28 listów z 1907-1918. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2684-2685, 2690, 2692, 2694-2696, 2704, 2712, 2714-2718, 7124.

31. Do T. Jaroszyńskiego 2 listy z 1907-1908. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6358.

32. Do W. Orkana z 1907. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8617 III.

33. Do J. Kotarbińskiego 4 listy z 1909-1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7046.

34. Do A. Hajdeckiego 3 listy z 1910-1912. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2169 t. 2.

35. Do nieznanego adresata z 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5995.

36. Do K. Bąkowskiego z 1914. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7282 II.

37. Do B. Rychter-Janowskiej z 1914-1916. Rkps Ossol. sygn. 12077/II.

38. Do W. Feldmana z 1918. Rkps Ossol. sygn. 12280/III.

39. Do U. Cieńskiego. Rkps Bibl. Ossol. sygn. 6767/I.

40. Do Anny Norwidowej. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV. 6319.

41. Autografy. Bibl. Nar. sygn. 2732, 7153.

42. Zbiór aforyzmów wyjętych z utworów Krechowieckiego. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 468.

OPRACOWANIA

WŁ. K. [W. KOROTYŃSKI]: A. Krechowiecki. *Kur. Codz.* 1892 nr 361. — A. CHOLONIEWSKI: Nieśmiertelni. Fotografie literatów lwowskich. Lw. 1898 s. 9-11. — F. R. [F. RAWITA-GAWROŃSKI]: Powieści historyczne A. Krechowieckiego. *Gaz. Nar.* 1899 nr 125-129. — H. CEPNIK: A. Krechowiecki, sylwetka jubileuszowa. *Dzień* 1904 nr 19. — PEŁKA [A. CHOLONIEWSKI]: A. Krechowiecki. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 5. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — A. B. BRZOSKOWSKI: Z albumu pamiątek. *Kur. Warsz.* 1907 nr 6 s. 4. — Radca Namiestnictwa — powieściopisarz, krytyk, cenzor. *Mysł Niepodległa* 1907 nr 15.

Adamowi Krechowieckiemu. Książka pamiątek. Lw. 1908 (tu m. in.: A. Bieńkowski: A. Krechowiecki jako publicysta. S. VII-XXIII; B. Gubrynowicz: A. Krechowiecki jako powieściopisarz. S. XXIII-XLIV i odb.; W. Staniszewski: Bibliografia prac A. Krechowieckiego w 25 rocznikach „Gaz. Lw.” S. 265-308). [Rec.: A. Schroeder. *Polnische Post* (Wiedeń) 1909 nr 8; W. B. *Przełg. Potwz.* 1910 t. 105 s. 130]. — H. CEPNIK: A. Krechowiecki. Sylwetka jubileuszowa. Lw. 1908. [Rec.: *Przełg. Potwz.* 1909 t. 101 s. 307]. — J. FLACH: A. Krechowieckiemu. *Przełg.*

Pol. 1908 t. 170 s. 118-119. — F. R. GAWROŃSKI [F. RAWITA-GAWROŃSKI]: A. Krechowiecki jako powieściopisarz. *Gaz. Nar.* 1908 nr 147. — *Biesiada Lit.* 1908 t. 2 nr 29. — *Czas* 1908 nr 146. — *Dzień. Chicago* 1908 nr 165. — *Dzień. Pol.* 1908 nr 292, nr 294, nr 296, nr 298, nr 304. — *Dzień. Poz.* 1908 nr 149. — Jubileusz A. Krechowieckiego. *Goniec* 1908 nr 74. — *Kur. Poz.* 1908 nr 149. — *Nasz Kraj* 1908 nr 1. — *Nowa Reforma* 1908 nr 295. — *Nowości Ilustr.* 1908 nr 27. — *Praca* 1908 nr 28. — *Przełg. Por.* 1908 nr 178. — *Słowo Pol.* 1908 nr 174, nr 297, nr 298, nr 299. — A. KRAUSHAR: Uczczenie A. Krechowieckiego. *Świat* 1909 nr 26.

HAJOTA [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]: Sylwetka literacka A. Krechowieckiego. *Tyg. Mód i Powieści* 1911 nr 20. — L. PINIŃSKI: A. Krechowiecki jako długoletni redaktor „Gazety Lwowskiej”. *Gaz. Lw.* 1918 nr 277-278.

(Nekrologi:) Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1919 nr 163; A. FISCHER. *Wiek Nowy* 1919 nr 5416; S. LAM. *Dzień. Pol.* 1919 nr 154; S. LAM. *Polsko-bałgarski przegląd* (Sofia) 1919 nr 21; W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1919 nr 256; M. SMOLARSKI. *Gaz. Warsz.* 1919 nr 171; I. W. [I. WIENIEWSKA]. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1919 nr 4677; *Dzień. Pol.* 1919 nr 123; *Gaz. Lw.* 1919 nr 136, 138, 139; *Głos Narodu* 1919 nr 137; *Goniec Kr.* 1919 nr 158; *Ilustr. Kur. Codz.* 1919 nr 160; *Tyg. Ilustr.* 1919 nr 25.

Z. L. RADZIWIŃSKI: Jeszcze wspomnienie. *Gaz. Lw.* 1919 nr 174. — A. SZYMAŃSKI: A. Krechowieckiemu. *Gaz. Lw.* 1919 nr 139.

A. Krechowiecki. Zarys działalności i życia. *Gaz. Lw.* 1919 nr 148 (tu m. in.: A. Fischer: A. Krechowiecki jako historyk literatury; B. Gubrynowicz: A. Krechowiecki jako powieściopisarz; J. Koller: A. Krechowiecki a teatr lwowski; J. Parandowski: A. Krechowiecki jako publicysta; S. Rossowski: Szkic zyciorysu). — K. WOJCIECHOWSKI: Powieść a nowela. *Pam. Lit. R.* 17/18 (1920) s. 154-157. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Bobrzyński uzupełniony. W książce: Niepospolici ludzie w dniu swoim poprzednim. Kr. 1961. — F. PAJĄCZKOWSKI: Teatr lwowski pod dyrekcją Tadeusza Pawlikowskiego. 1900-1906. Kr. 1961. — W. BILLIP: A. Krechowiecki. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 3. W-wa 1969. — A. JOPEK. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Starosta zygwulski. M. K. M. *Przełg. Pol.* 1887 t. 85 s. 166-171. — [W. ZIELIŃSKI]. *Przełg. Tyg.* 1887 nr 9

[polem.: A. K. [A. Krechowicki]. *Bibl. Warsz.* 1887 t. 4 s. 145-148]. — *Bibl. Warsz.* 1887 t. 3 s. 284-294. — *Gaz. Pol.* 1887 nr 101. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1889 t. 4 s. 356-362. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Codz.* 1894 nr 49. — W. BILLIP: Powieść słusznie zapomniana. *Nowe Książki* 1958 nr 13. — A. JOPEK. *Roczn. Nauk.-Dydaktyczny Wyższej Szkoły Pedagog. w Kr.* 1968 t. 4 s. 155-178.

Veto! P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1889 t. 4 s. 362-371. — A. DOBROWOLSKI. *Świat* 1889 nr 14. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1889 nr 16. — M. I. *Życie* 1889 nr 23-24. — m. w. *Kur. Codz.* 1889 nr 138. — A. M. [A. MAZANOWSKI]. *Przełg. Tyg.* 1889 nr 40. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Kłosy* 1889 nr 256. — St. R. [S. ROSSOWSKI]. *Gaz. Nar.* 1889 nr 127. — J. TRETIAK. *Przełg. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 50-52; przedr. Szkice literackie. S. II. Kr. 1901 s. 245-250. — *Dzien. Pol.* 1889 nr 126, 127.

Zmarnowani. M. RAWICZ. *Przełg. Pol.* 1888 t. 90 s. 215-219. — J. TRETIAK. *Przełg. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 47.

Szary Wilk. A. Z. *Nowiny Lit.* 1891 nr 3. — OST.-BAR. [K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI]. *Dzien. Pol.* 1891 nr 260-267. — F. RAWITA-GAWROŃSKI. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 429. — JAN ZDORA [J. ZENGTILLER]. *Kur. Pol.* 1891 nr 303-305, 308, 309, 311. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 3. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1892 nr 28. — W. KARCEWSKI. *Gaz. Pol.* 1892 nr 230. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1892 t. 1 s. 405-410. — ANATOL KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 27-28. — M. RAWICZ. *Przełg. Pol.* 1892 t. 106 s. 187-191. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Świat* 1892 nr 8. — *Ateneum* 1892 t. 2 s. 183-185. — *Rola* 1892 nr 7. — *Wędrowiec* 1896 nr 43.

Najmłodsi. P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1893 nr 31. — Br. Ch. [B. CHRZANOWSKI]. *Prawda* 1893 nr 19. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 95. — K. MALCZEWSKI. *Kur. Pol.* 1893 nr 61. — K. J. NITMAN. *Świat* 1893 nr 23. — J. NITOWSKI. *Bluszcz* 1893 nr 43. — M. RAWICZ. *Przełg. Pol.* 1893 t. 110 s. 193-197. — L. STRASZEWICZ. *Niwa* 1893 nr 5-7. — J. ZDORA [J. ZENGTILLER]. *Tyg. Ilustr.* 1893 t. 1 s. 182, 215. — *Ateneum* 1893 t. 3 s. 398-400. — *Przełg. Tyg.* 1893 s. 272. — B. GŁĘBSKI: Tendencja moralna i newrozja w powieści. *Rola*

1894 nr 36-37. — A. KURPIEL. *Przełg. Powsz.* 1894 t. 42 s. 258-261.

Jestem. W. GOSTOMSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 67. — S. HŁASKO. *Słowo* 1894 nr 76. — -cj.- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 1 s. 208. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1894 nr 153-154. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1894 nr 187. — W. KARCEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 3 s. 583-591. — A. KURPIEL. *Przełg. Powsz.* 1894 t. 42 s. 261-263. — Nit. [J. NITOWSKI]. *Ateneum* 1894 t. 2 s. 375-378. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1894 nr 552-553. — J. T. H. [J. TOKARZEWICZ]. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 116. — *Dzien. Pol.* 1894 nr 99. — J. F. [J. FLACH]. *Przełg. Pol.* 1896 t. 120 s. 490-494. — L. GLATMAN. *Czas* 1896 nr 177-178. — L. GLATMAN. *Przełg. Lit.* 1896 nr 9/10.

Kres. *Dzien. Poz.* 1894 nr 198. — A. KRZ. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 17. — Dr R. *Kur. Codz.* 1895 nr 103. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1895 nr 127. — *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1895 nr 23-25.

Tarłówna. *Przełg. Polit., Społ. i Lit.* 1895 nr 31. — H. J. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 28. — W. ORDYŃSKI. *Gaz. Pol.* 1896 nr 172. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Kur. Codz.* 1896 nr 115. — *Ateneum* 1896 t. 4 s. 176-177. — *Biesiada Lit.* 1896 t. 42 s. 48.

Rdza. B. BIERNACKI. *Niwa* 1898 nr 18 s. 347. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1898 nr 42. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 136. — J. FLACH. *Przełg. Pol.* 1898 z. 5. — M. E. *Przełg. Lit.* 1898 nr 12-13. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Ateneum* 1898 t. 3 s. 158-164. — B. KASINOWSKI. *Dzien. Poz.* 1899 nr 26.

Otron. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 227. — M. E. *Przełg. Lit.* 1898 nr 10. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1899 nr 18. — J. FLACH. *Przełg. Pol.* 1899 t. 131 z. 5, 6. — H. GALLE. *Ateneum* 1899 t. 2 s. 174-177. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1899 nr 134. — J. PAWELSKI. *Przełg. Powsz.* 1899 t. 62 s. 429-431. — R. *Przełg. Tyg.* 1899 nr 3. — F. R. [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Tyg. Pol.* 1899 nr 15-16. — J. FLACH. *Przełg. Pol.* 1900 t. 138 s. 558-561. — P. CHMIEŁOWSKI. *Gaz. Nar.* 1901 nr 156 dod. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 142. — J. FLACH. *Kraj* 1901 nr 13. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 362-363. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1901 nr 16. — M. OFFMAŃSKI. *Przełg. Tyg.*

- 1901 nr 10. — St. P. [S. PIENKOWSKI]. *Książka* 1901 s. 64-65. — W. GOMULICKI. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 46. — F. R. G. [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Gaz. Nar.* 1904 nr 292-293. — *Dzien. Pol.* 1904 nr 62. — *Kur. Poz.* 1904 nr 281. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1905 t. 155 s. 157-161. — A. GOLDBERG. *Ogniw* 1905 s. 109. — J. LORENTOWICZ. *Gaz. Pol.* 1905 nr 45. — J. LORENTOWICZ. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1905 s. 17-18. — *Głos Narodu* 1908 nr 63 [o tłum. na język czeski].
- Fiat lux! P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 118. — P. CHMIEŁOWSKI. *Gaz. Nar.* 1901 nr 135. — A. CHOLONIEWSKI. *Biesiada Lit.* 1901 nr 19. — A. CHOLONIEWSKI. *Słowo* 1901 nr 193. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1901 t. 140. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 985. — H. GALLE. *Książka* 1901 s. 306. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powisz.* 1901 t. 70 s. 260-263. — W. ZAGÓRSKI. *Słowo* 1901 nr 279-280. — J. KASPROWICZ. *Słowo* 1902 nr 492. — K. K. [K. KOLA-KOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1902 nr 474. — ST. WOM. [S. WOMELA]: Skandal literacki. *Kur. Lw.* 1902 nr 288-289. — T. JODELKA. *Nowe Książki* 1959 nr 7.
- Bohdan Zaleski o sobie i współczesnych. S. ZDZIARSKI. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 1021. — S. ZDZIARSKI. *Książka* 1901 s. 257-258. — J. TRETIAK. *Pam. Lit. R.* 1 (1902) s. 349-350.
- Jeden dzień. INNY. *Kraj* 1902 nr 41. — J. KASPROWICZ. *Słowo* 1902 nr 492. — KL. K. [K. KOLA-KOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1902 nr 474. — Z. SARNECKI. *Przedświt* 1902 nr 283. — ST. WOM. [S. WOMELA]. *Kur. Lw.* 1902 nr 288, 289. — AL. *Kraj* 1905 nr 13.
- My. H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1907 nr 6. — Ch. [A. CHOLONIEWSKI]. *Świat* 1907 nr 9. — A. KRECHOWIECKI: List do red. Sprostowanie okrzyku Hory ze sztuki pt. „My”. *Gaz. Nar.* 1907 nr 7. — W. OCHOROWICZ: Prowokacyjna sztuka Krechowickiego. *Mysł Niepodległa* 1907 nr 17. — OST. BAR. [K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI]. *Dzien. Pol.* 1907 nr 55, 57. — (r.) [K. RAKOWSKI]. *Czas* 1907 nr 217 wyd. wiecz. — J. TENNER. *Krytyka* 1907 t. 2 s. 188. — AD. ZAG. [A. ZAGÓRSKI]. *Kur. Lw.* 1907 nr 8. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Gaz. Nar.* 1907 nr 5. — ST. S. [S. STEROSŁAWSKI]. *Czas* 1908 nr 146.
- O Cyprianie Norwidzie. F. RAWITA-GAWROŃSKI. *Gaz. Nar.* 1908 nr 147 s. 1. — B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1909 s. 433-434. — W. JABLONOWSKI. *Głos Warsz.* 1909 nr 137-138. — W. JABLONOWSKI. *Kur. Poz.* 1909 nr 135-137. — M. ROLLE. *Dzien. Chicagoski* 1909 nr 210. — A. SCHROEDER. *Dzien. Pol.* 1909 nr 269. — A. SCHROEDER. *Świat* 1909 nr 49. — *Czas* 1909 nr 261-262. — *Krytyka* 1909 t. 2 s. 221-222. — M. GAWALEWICZ. *Pam. Lit. R.* 9 (1910) s. 156. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1910 t. 176 s. 331-333. — S. ZDZIARSKI. *Przegl. Powisz.* 1910 t. 105 s. 236-243.
- Syn królewski. A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1908 t. 170 s. 368-369. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1908 nr 515. — Ch. [A. CHOLONIEWSKI]. *Świat* 1908 nr 46. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1908 nr 250. — W. ŁADA. *Kur. Warsz.* 1908 nr 310. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1908 nr 252; przedr. *Dzien. Poz.* 1908 nr 258. — S. t.: Z teatru krakowskiego. *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 46 s. 930. — ZASTĘPCA. *Naprzód* 1908 nr 303. — H. C. [H. CEPNIK]. *Nasz Kraj* 1909 nr 36. — W. P. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1909 nr 507. — A. STODOR. *Przegl. Powisz.* 1909 t. 102 s. 456-458. — A. WYSOCKI. *Gaz. Lw.* 1909 nr 55. — *Kraj* 1909 nr 15. — A. Br. *Świat* 1911 nr 32. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1911 nr 211. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Kur. Por.* 1911 nr 213. — L. K. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 210. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1911 nr 351.
- Amen. ANATOL KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Kronika Powisz.* 1910 nr 11. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 81. — LASCARO [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]. *Słowo* 1911 nr 57. — Z. SARNECKI. *Nowa Reforma* 1911 nr 102. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1912 t. 183 s. 96-99.
- Prawdy i bajki. EDW. P. [E. PASZKOWSKI]: Święty Polak. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 281. — N. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Prawda* 1910 nr 44. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1911 t. 3. — S. ZDZIARSKI. *Książka* 1911 s. 105-106. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 6.
- Zygmunt Kaczkowski i jego czasy. *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 40. — E. CZEKAŁSKI. *Świat* 1919 nr 16. — W. FELDMAN. *Nowa Reforma* 1919 nr 360. — T. WIERZBOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1919 nr 330. — K. WOJCIECHOWSKI. *Gaz. Lw.* 1919 nr 37-39.

KRUMŁOWSKI KONSTANTY (1872–1938)

Pseud. i krypt.: A.; AGA KIER; AGAKIER; AKUKU; ALI; ALI-BEJ-BABA; ALI-BEN-BEJ; ALINEK; AMARIS; ANTEK WIKLINA; APIS; BEN-BEJ; BOCIAN; BRAT SZNAPSZASTY z TOWARZYSTWA ALKOHOŁIKÓW WIĘKSZYCH; BRAT TRYPEUS; C. N.; CH. N.; CHAT-NOIR; CRI-CRI; CZARNY KOT; DR. PERSICO; DR. TRÖPPER; EUNUCH; FELICJAN CZOPSKI; FELUSZ; FERDEK ELEUTRYK [?]; FILUT; FORTIS; HA-HA!; HAGAR; HAU-MIAU; IMCI PAN H. NAŁĘCZ; JASIO NIEDOPYTALSKI; K.; K. K.; K...K...; K.-K.; K. ALI; K. N.; K. NAŁĘCZ; K. N-CZ; K. NOVUS; K. POLSKI; K. RUM.; K. TOLSKI; KAKTUS KOBIERZYŃSKI; KAME LEON; KARAKON; KATAKŪT; KAZEK; KIKIRYKI; KIRS; KIR; KLAK; KLAPA; KLEKODZIÓB; KLEKOT; KLEMENTYN; KLEPARSKA MUCHA; KONSTANTY; KONSTANTY NIEMIRYCZ; KOPA; KOR; KOZAK; KR; KR-K; KR. K.; KR-KI; KR. KR.; KRAK; KRAKOWIAK; KRAKUS; KRIK; KRUK; KRUM-TYN; KRYKUŚ; Ks. KANONIK FIJOL z KIKUTOWA; KSIĄDZ FIJOL; Kt. Kr.; KUPIDO; KUZ; KWIKUS; L'AMICIO FRITZ; M. A. ZAWADZKI; M. ZAWADZKI; MACEDONUS; MANIA; MANIUSIN; MAŃKA ZAWADZKA; MARIA Z.; MARIA ZAWADZKA; MIRONEK; NA.; NAŁĘCZ; NEMO; NIEDŹWIĄDEK; NIEMIRYCZ; NIUNIO; OBSERWATOR; OGRODNICZEK; PABLO; PALEWSKI; PAOLO; PCHLA; PERS.; PETRONIUS; PIERR.; PODWAWELSKI; Pst.; PYRDEK; (R).; RAWICZ; REMEMBER; RITKA; RUM-BAR; S. L. i K...; SERVUS; SFINKS; STASZEK KOWALOWSKI [?]; SULIMAN; THERESITES; TO JA; UDEK; WDZIĘCZNE BAKCYLE; WUJCIO KOSTUŚ; X X.

Dramatopisarz, satyryk.

Ur. 18 lutego 1872 w Kołomyi. Był synem Jana, urzędnika w austriackim ministerstwie skarbu, i Kazimierzy z Gruszeckich. W Krakowie ukończył Gimnazjum im. Sobieskiego i przez dwa lata, do 1892, studiował prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim. Przerwał studia, wstąpił do trupy aktorskiej L. Kwiecińskiego i występował na prowincji pod nazwiskiem scenicznym Manowski. Następnie pracował przez trzy lata jako urzędnik w ministerstwie sprawiedliwości w Wiedniu, a potem krótko w Krakowie w kancelarii adwokackiej. W 1900-1907 przebywał w Warszawie, gdzie uczestniczył w ruchu rewolucyjnym, za co był przez pewien czas więziony w Cytadeli warszawskiej. Pracę literacką rozpoczął od dziennikarstwa, które uprawiał od wczesnej młodości. Przez szereg lat współredagował czasopismo satyryczne *Bocian*. W 1901 był sekretarzem redakcji *Tygodnika Polskiego*. W okresie międzywojennym sprawował funkcję kierownika literackiego operetki w Teatrze Nowości w Krakowie. W 1921 obchodził jubileusz 25-lecia pracy literackiej, w 1936 otrzymał Srebrny Wawrzyn Akademicki. Żonaty był dwukrotnie, po raz pierwszy z Pauliną z Rudnickich. Zmarł 17 sierpnia 1938 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Mania. Powiastka mieszczańska w 5 księgach wierszem. *Przeł. Kr.* 1896 i odb.

2. Zaręczyny z przeszkodami. Obrazek z lat minionych. *Kur. Poz.* 1896 nr z 4 stycznia i nn.

3. Królowa przedmieścia. Obraz w 5 aktach ze śpiewami i tańcami. Wyst.: *Kr.* 22 lipca 1898. Wyd. *Kr.* 1898. Wyd. nast.: wyd. 2 *Kr.* 1919 (z podtyt.: *Wodewil w 5 aktach*); wyd. 3 przez autora przejrzone i uzup. *Kr.* 1923.

Muzyka W. Powiadowskiego.

W adaptacji scenicznej L. Schillera wyst. *Lw.* 23 czerwca 1931. W-wa 1 października 1931.

4. Piękny Cygan. Wodewil w 4 aktach. Wyst. *Kr.* 5 sierpnia 1899; W-wa 29 czerwca 1902 (pt. *Szalona księżna*). Wyd. osob. fragm. pt.: *Kuplety i śpiewy z wodewilu... pt. Szalona księżna*. W-wa 1902. Wyd. osob. całości *Kr.* [1934] (pt. *Piękny Rigo*. Wodewil w 4 aktach ze śpiewami i tańcami z cygańskiego życia).

Muzyka J. Marka.

5. Ptak przelotny. Obrazek ludowy. *Głos Lit. i Społ.* 1900 nr 23-25, 1901 nr 1-6; *Tyg. Pol.* 1901 nr 28-29, 35-38, 41-44, 48-51.

6. Pensjonat kukulek. Wodewil w 4 aktach. Wyst. W-wa 5 września 1901.

Rkps pt. Trógraniasty kapelusznik znajdował się w Arch. Teatru Narodowego w W-wie sygn. 1742.

7. Czerwona Marysia. Powst. ok. 1901. Utwór dramatyczny.
8. Honor, ale nie Sudermanna. Parodia. Wyst. W-wa 1902. Nie druk.
9. Jaś i Małgosia. Parodia opery Humperdincka. Wyst. W-wa 7 czerwca 1902. Nie druk.
10. Nocne ptaki. Wyst. W-wa 22 sierpnia 1902. Nie druk.
11. Secesyjne najnowsze walczyki i poleczki oraz kuplety. W-wa 1902.
12. Mascogni w Ameryce. Wodewil w 4 aktach. Wyst. W-wa 13 sierpnia 1903. Muzyka J. Lasockiego.
13. Najnowszy deklamator polski. Zbiór monologów i deklamacji wierszem i prozą. W-wa 1903. Wyd. nast.: W-wa 1911; W-wa 1914.
14. Pamiętaj o mnie! Zbiór toastów, powinszowań, wierszy okolicznościowych, podpisów w albumach i na pocztówkach itp. W-wa 1903. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1905; W-wa 1923 i szereg dalszych wydań.
15. Polski sekretarz dla wszystkich wraz z poradnikiem i wzorami prowadzenia niezbędnych ksiąg. W-wa 1903 i szereg wydań dalszych.
16. Pikanterie. Kr. 1908. Zbiór żartobliwych wierszy.
17. Przewodnik tatrzański. Wodewil w 4 aktach. Wyst. Kr. 28 maja 1911. Muzyka F. Koniora. Kuplety i śpiewy z wodewilu wyd. Kr. 1919 z muzyką J. Tesarzika; wyd. nast.: Kr. [1923]. Wyd. całości tekstu. Kr. 1924. W 1916 wyst. w Kr. pt. Wesoły skandal.
18. Obcym wstęp wzbroniony. Humoreska sceniczna w 1 odsłonie. Wyst. W-wa 4 maja 1913. Nie druk.
19. Śluby dębnickie, czyli Hanka z Dębnik. Wodewil w 4 aktach. Wyst. Kr. 15 kwietnia 1915. Kuplety i śpiewy z wodewilu wyd. Kr. 1919. Wyd. całości Kr. 1924 pt. Śluby rybackie (dębnickie). Muzyka J. Grünberga.
20. Rzeczy wesołe. Z przedmową S. Wasylewskiego. Lw. 1918. Wiersze.
21. Białe fartuszki. Wodewil w 4 aktach. Wyst. Kr. 16 grudnia 1919. Kuplety i śpiewy z wodewilu wyd. Kr. 1919. Wyd. całości tekstu Kr. 1923. Muzyka S. Ekiera. Wyst. w W-wie 1 lipca 1923 w adaptacji A. Maliszewskiego z muzyką R. Palestra.
22. Kabaret. Kuplety kabaretowe i śpiewy wraz z nutami. Kr. 1919.
23. Wolne miasto. Obraz historyczno-ludowy w 7 odsłonach. Wyst.: Kr. 1919; Kr. 3 maja 1927. Wyd. ze słowem wstępnym B. Pochmarskiego Kr. [1931]. Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 5741.
24. Nowe 100000 żartów, figlów, dowcipów-monologów i anegdot. Zebrał i ułożył. Kr. 1923.
25. Zbiór komedyjek. Kr. [1923]. Zawartość: Król śpi! Komedia w 1 akcie ze śpiewami; Świat się pali! Komedia w 2 aktach. Śpiewy i kuplety; Pan Kasper i panna Monika. Wodewil w 1 akcie; Dziad Onufer; Strach. Obrazek w 2 aktach; Antek Kamaszek .Scena humorystyczna.
26. Prosto z serca. Jedyny, najnowszy i kompletny zbiór powinszowań... W-wa [1928]. Wyd. nast. W-wa 1938.
27. Sekretarz dla zakochanych. Kodeks światowy i zbiór listów miłosnych. W-wa [1928].
28. Wesoły deklamator dla zakochanych. Zbiór monologów i deklamacji wierszem i prozą. W-wa [1928] *Księgarnia Popularna* 8.
29. Pójdź do mnie, dziewczyno! Zbiór najnowszych krakowiaków, mazurków, kujawiaków i piosenek brukowych. W-wa 1929 *Księgarnia Popularna* 9.
30. Bosa królowa (Dziewczyna w perkaliku). Wodewil w 4 aktach ze śpiewami i tańcami. Wyst. Kł. 12 kwietnia 1930. Wyd. Kr. [b. r.]. Muzyka S. Ekiera.
31. Jaskółka z wieży mariackiej. Wodewil w 4 aktach. Wyst. Kr. 26 czerwca 1937. Nie druk. Rkps w Bibl. Teatru im. Słowackiego w Kr. sygn. 1181. Jako autor tego utworu kandydował Krumłowski do nagrody literackiej miasta Krakowa w 1938.
32. Historia kotki i pieska, które chowała ciocia Tereska. Opowiedział Wujcio Koszuś [Kr. 1938] *Bardzo Śmieszne Historyjki*.
33. Jak osioł i ciele mieli przygód wiele. Opowiedział Wujcio Koszuś. Kr. [1938] *Bardzo Śmieszne Historyjki*.
34. Jak zbierały guzy dwa małe łobuzy. Opowiedział Wujcio Koszuś. Kr. [1938] *Bardzo Śmieszne Historyjki*.
35. Przedziwne, przeróżne przygody podróżne chłopca, co dla psotek zwany

był Włazkotek. Opowiedział Wujcio Kos-
tuś. Kr. [1938].

Twory literackie (humoreski, wiersze satyryczne, parodie), artykuły i recenzje zamieszczał w czasopiśmie: *Ananas* (1897; tu m. in.: Fortepian czy żona? Humoreska. S. 18-23; Oświadczyliśmy na przedmieściu, czyli smutny przypadek z krową. S. 60-64), *Bluszcz* (1901), *Bocian* (1896-1927; tu m. in.: Z pamiętników zakochanego pazia. 1901 nr 1-7, 9; Nobili par. Ucieszna kronika z dawnych lat Krakowa, ze starych aktów grodzkich i annałów klasztornych przepisał... 1904 nr 23-24, 1905 nr 1-47, 8-12, 14-17; Siostrzenica księdza proboszcza. Kartka z współczesnych kronik galicyjskiej Kiernozji. 1906 nr 2-8; Strachy w kominie. Urywek z pamiętnika starego komedianta. 1908 nr 8-10; Felietony (pod pseud. Ferdek Eleutryk). 1909-1914, 1917, 1919-1923; Warszawa z lotu Bociana. Kronika dwutygodniowa. 1914 nr 9-15), *Boruta* (1906-1907), *Chochlik* (1896), *Diabeł* (1885-1886, 1888, 1894-1905, 1922; tu m. in.: Annały bawarskie ze starych szpargałów skrzętnie przepisał... 1901 nr 10-14), *Dzien. Chicagoski* (1900, 1902), *Faun* (1899), *Gaz. Kaliska* (1925), *Gaz. Por.* (1919-1920; tu rubr. Z dnia. 1919 nr 4871-5004, 1920 nr 5006-5611), *Gaz. Wiecz.* (1919), *Głos Lit. i Spół. dod. Głosu Narodu* (1900-1901; tu m. in.: Kawalek nieba. Nowela. 1900 nr 1-5; Wczesna jesień. Nowelka 1900 nr 9), *Goniec Kr.* (1918-1922; tu rubr.: Kinematograf. 1919 nr 117-241, 243-347; 1920 nr 1-356; 1921 nr 104-355; 1922 nr 3-118, 120-159), *Ilustr. Kur. Codz.* (1911-1929, 1931; tu m. in. rubr.: Kinematograf. 1911-1929; Nad modrym Dunajem. Listy wiedeńskie. 1915 nr 13-188, 242-279), *Kolce* (1902-1904), *Kraj* (1886-1891), *Kur. Lit.-Nauk.* dod. *Ilustr. Kur. Codz.* (1926), *Kur. Pol.* (1892), *Kur. Por.* (1904), *Kur. Poz.* (1896, 1902), *Kur. Warsz.* (1902), *Kur. Wiecz.* (1924), *Mysł* (1908-1909), *Nasze Kłosa* (1902), *Nowości Ilustr.* (1904-1908, 1917-1918, 1921-1922, 1925), *Nowy Humorysta* (1911-1912; tu m. in.: Słownik kieszonkowy andrusów. 1912 nr 51-60), *Nowy Kur. Kr.* (1918), *Ognisko* (1906), *Podgórzanie* (1901), *Pol. Kikiryki* (1897), *Praca* (1906, 1912), *Przeł. Kr.* (1895-1896; tu m. in.: Rusław. Powiastka mieszczańska w 5 księgach wierszem. 1895 nr 22 i nn.), *Przeł. Poniędzialkowy* (1919), *Szczutek* (1893-1894, 1922-1924), *Tempo Dnia* (1933-1937; tu m. in.: Za czasów królowej przedmieścia. W 50 rocznicę założenia Parku Krakowskiego. 1935 nr 59-63), *Trubadur Pol.*

(1923-1924), *Tyg. Pol.* (1901-1902), *Wędrowiec* (1904), *Wróble na Dachy* (1931), *Ziarno* (1902-1903), *Życie i Powieść* (1919-1920).

Ponadto w wydawnictwach: *Figielki*. [Kalendarz]. Kr. 1930; toż Kr. 1932; toż Kr. 1933, *Ilustr. kalendarz diabelski*. Kr. 1897, *Kalendarz „Bociana”* na r. 1903. Kr. [1902]; toż na r. 1906. Kr. [1905]; toż na r. 1909. Kr. 1908; toż na r. 1911. Kr. 1910; toż na r. 1913. Kr. 1912, *Kalendarz „Głosu Narodu”*. Kr. 1901, *Kalendarz Kr. Ochockiego Tow. Ratunkowego na r. 1929*. Kr. [1928], *Kalendarz rob.* Kr. 1903, *Na pamiątkę III Zlotu Sokółów w Kr.* Kr. 1896.

Przekłady

F. Martos: Skowronek. Operetka w 3 aktach. Muzyka F. Lehara. W-wa 1920.

Współtłumacz: L. Siliwiński.

Listy

Do L. Szczepańskiego z 1915. Rkps Ossol. sygn. 12216/II.

OPRACOWANIA

B. W. KOROTYŃSKI. *Tyg. Pol.* 1901 nr 38. — S. WASYLEWSKI: Przedmowa do: K. Krumłowski: *Rzeczy wesole*. Lw. 1918. — Operetka w teatrze Nowości. *Nowości Ilustr.* 1919 nr 36. — T. Kończyc [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Ilustr. Przeł. Teatr.* 1921 nr 20.

(25-lecie pracy autorskiej:) J. MIGOVA: Poeta przedmieść krakowskich. *Goniec Kr.* 1921 nr 67. — J. MIGOVA: Jubileusz poety przedmieść. *Nowości Ilustr.* 1921 nr 12. — *Goniec Kr.* 1921 nr 67, 70, 72, 95, 97. — *Ilustr. Przeł. Teatr.* 1921 nr 11-12.

R. Kur. *Wiecz.* 1924 nr 51. — 30-lecie K. Krumłowskiego. *Nowości Ilustr.* 1924 nr 10. — B. POCHMAŃSKI: Rok 1846 w dziejach Krakowa. *Nowa Reforma* 1927 nr z dn. 2 i 4 maja; przedr. jako wstęp do: K. Krumłowski: *Wolne miasto*. Kr. [1931]. — W. ZECHENTER: Gdy „chat noir” kończy 50-tkę. *Światowid* 1931 nr 42. — B. RACZYŃSKI: *Wesole opowiadki z życia artystów krakowskich*. *Kur. Lit.-Nauk.* 1937 nr 5 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — A. OLEKSIŃSKI: K. Krumłowski i jego teatr. *Z Kraju i ze Świata* dod. *Goniec Warszawy* 1938 nr 36.

(Nekrologii:) R. J. KUBIŃSKI: Zgasły śpiewak przedmieścia i jego tragiczna miłość. *Tyg. Ilustr.* 1938 nr 42; przedr.: *Słowo* 1938 nr 288; S. M. [S. MRÓZ]: Autor „Królowej przedmieścia”. *Na Szerekim Świecie* 1938 nr 35; S. NOWIŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1938 nr 229; W. WOH-

NOUT: Ostatni „Cygan”. *Tyg. Ilustr.* 1938 nr 38; przedr. *Słowo* 1938 nr 263; M. ZIELENKIEWICZ: Po zgonie K. Krumłowskiego. *Ilustr. Kur. Codz.* 1938 nr 230; *Dzien. Poz.* 1938 nr 189; *Ilustr. Kur. Codz.* 1938 nr 228, 231; *Kur. Bałtycki* 1938 nr 189; *Kur. Por.* 1938 nr 228; *Slavische Rundschau* (Berlin) 1938 s. 408; *Światowid* 1938 nr 35; *Tempo Dnia* 1938 nr 227-230; *Warsz. Dzien. Nar.* 1938 nr 227.

W. GORECKI: Krakowskie wodewile. *Wieczory Teatr.* 1950 nr 9/10. — S. STRAUS: Bibliografia źródeł do historii teatru w Polsce. Wr. 1957. — Z. LEŚNODORSKI: Wspomnienia i zapiski. Kr. 1959. — S. MARCZAK-OBORSKI: Iskier przewodnik teatralny. W-wa 1964. s. 528-529. — J. PINI-SUCHODOLSKA. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Ma nia. A. BRANDOWSKI. *Goniec Wielkop.* 1896 nr 103.

Królowa przedmieścia. A. n. *Życie* 1898 nr 30. — A. S. *Głos Rzeszowski* 1898 nr 40. — Z. LUDOMIR [L. GLATMAN]. *Diabeł* 1898 nr 15. — -x-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1898 nr 33. — J. Z. [J. ZALESKI]. *Diabeł* 1898 nr 17 dod. — *Czas* 1898 nr 168. — -a-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 35. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Por.* 1900 nr 240. — J. *Wiek Ilustr.* 1900 nr 239. — *Słowo Pol.* 1903 nr z dn. 10 lipca. — C. *Kur. Litewski* 1910 nr 144. — F. H. [F. HRYNIEWICZ]. *Goniec Codz.* 1910 nr 91. — J. St. [J. STANKIEWICZ]: „Królowa przedmieścia” na scenach polskich. *Ilustr. Kur. Codz.* 1914 nr 139-140. — Kaz. DĄBR. [K. DĄBROWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1914 nr 141. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1914 nr 132; nr 136. — (St-cz). *Ilustr. Kur. Codz.* 1917 nr 83. — E. ŁUSKINA: Srebrne gody „Królowej przedmieścia”. *Goniec Kr.* 1921 nr 72. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1922 nr 86. — T. S. [T. SINKO]: Poeta przedmieść krakowskich. *Ilustr. Kur. Codz.* 1924 nr 61. — J. STANKIEWICZ. *Nowiny Powsz.* 1924 nr 9. — J. K. [J. KAŻMIERCZAK]. *Dzien. Bydg.* 1925 nr 3005. — rz [K. PIOTROWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1928 nr 281. — ZASTĘPCA: Nieśmiertelna „Królowa przedmieścia”. *Ilustr. Kur. Codz.* 1928 nr 11. — J. APPENZLAK. *Nasz Przegl.* 1931 nr 274. — T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 277; przedr. w książkach: Okno na życie. W-wa 1933; Pisma T. 24. W-wa 1966. — W. BRUMER. *Kur. Por.* 1931 nr 277. — J. K. *Robotnik* 1931 nr 351. — Z. KLEMENSIEWICZ. *Głos Podhala* 1931 nr 2. — W. KOZICKI.

Słowo Pol. 1931 nr 174. — S. NOWIŃSKI: Renesans „Królowej przedmieścia”. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 284. — A. SŁONIŃSKI. *Wiad. Lit.* 1931 nr 406. — J. WOŁOSZYNOWSKI. *Głos Polski Zach.* 1931 nr 231. — *Dzien. Lud.* 1931 nr 146. — *Gaz. Lw.* 1931 nr 146. — *Głos Por.* 1931 nr 9619. — *Kur. Lw.* 1931 nr 175. — *Kur. Por.* 1931 nr 308. — *Słowo Pol.* 1931 nr 174. — *Światowid* 1931 nr 41. — *Wiek Nowy* 1931 nr 9008. — E. HAECCKER. *Naprzód* 1932 nr 126. — T. KRASZEWSKI. *Kur. Poz.* 1932 nr 289. — rz [K. PIOTROWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1932 nr 157. — A. WAŚKOWSKI. *Głos Narodu* 1932 nr 152, 212. — ZASTĘPCA. *Dzien. Poz.* 1932 nr 147. — *Kur. Poz.* 1932 nr 260, 268. — *Nowy Kur.* 1932 nr 147. — *Nowy Kur.* 1933 nr 30. — M. K. [M. KANFER]. *Nowy Dzien.* 1934 nr 184. — *Kur. Powsz.* 1934 nr 182. — *Tempo Dnia* 1934 nr 183. — ZASTĘPCA. *Polonia* 1936 nr 4309. — Zh [Z. HIEROWSKI]. *Kuźnica* 1936 nr 11. — *Tempo Dnia* 1936 nr 37. — X *Muza* 1937 nr 15 [wiad. o projekcie ekranizacji]. — W. CHORKIEWICZ. *Słowo* 1938 nr 140. — St. M. [S. MRÓZ]: *Na Szerokim Świecie* 1938 nr 35. — Or. *Ilustr. Kur. Codz.* 1938 nr 106. — S. W. BALICKI. *Kronika Polski i Świata* 1939 nr 3. — Z. KARCEWSKA-MARKIEWICZ. *Rzeczpospolita* 1945 nr 805. — J. KAWECKI. *Tyg. Warsz.* 1945 nr 6. — Z. LEŚNODORSKI. *Tyg. Powsz.* 1945 nr 30. — C. LIBERDA. *Nowe Horyzonty* 1945 nr 15. — B. WÓJCICKI. *Życie Warszawy* 1945 nr 313. — (żdż). *Kur. Codz.* 1945 nr 124. — *Przekrój* 1945 nr 32. — S. W. BALICKI: Sztuka o tysiącach przedstawień. *Od A do Z* 1946 nr 6. — S. NOWIŃSKI: „Królowa przedmieścia” jubilatka. *Dzien. Pol.* 1946 nr 200. — <a>. *Życie Olsztyńskie* 1948 nr 135. — p. *Ilustr. Kur. Pol.* 1948 nr 7. — *Kur. Słupski* 1948 nr 165. — B. SURÓWKA. *Dzien. Zach.* 1949 nr 183. — M. J. *Express Ilustr.* 1950 nr 57. — M. SZCZEPKOWSKA. W: *Program Teatru Wybrzeże w Gdańsku*. [Gdańsk] 1950. — S. WOYNA-GWIAZDZIŃSKI. *Dzien. Łódzki* 1950 nr 49. — F. FENIKOWSKI. *Dzien. Bałtycki* 1951 nr 21. — S. DĄBROWSKI: Sceniczne metamorfozy „Królowej przedmieścia”. W: *Program Teatru Dolnośląskiego*. [Jelenia Góra] 1957/1958. — Z. JAGIELSKI. *Nowiny Tyg.* 1957 nr 22. — M. JASIŃSKI. *Gaz. Kr.* 1957 nr 153. — Z. NOWAKOWSKI. *Dzien. Polski i Żołnierza* (Londyn) 1957 nr 9. — (On) [J. OSTROWSKI]. *Orzeł Biały* (Londyn) 1957 nr 1. — (stb.) *Dzien. Polski i Żołnierza* (Londyn) 1957 nr 5a. — L. BECK. *Odgłosy* 1958 nr 43. — M. JAGOSZEWSKI.

- Dzien. Łódzki* 1958 nr 293. — D. KOSOWSKA. *Dzien. Polski i Żołnierza* (Londyn) 1958 nr 106. — R. LISKOWIECKI. *Głos Szczeciński* 1958 nr 157. — J. PANASEWICZ. *Express Ilustr.* 1958 nr 295. — JASZCZ [J. A. SZCZEPAŃSKI], R. SZYDŁOWSKI. *Trybuna Ludu* 1958 nr 359. — A. ZAWILSKI. W: *Program Teatru Powsz.* [Łódź] 1958/1959. — S. W. BALICKI. *Życie Warszawy* 1959 nr 28. — K. BEYLIN. *Express Wiecz.* 1959 nr 266. — J. FRÜHLING. *Tyg. Demokratyczny* 1959 nr 45. — A. GRABOWSKA. *Głos Rob.* 1959 nr 13. — A. JARECKI. *Sztandar Młodych* 1959 nr 260. — Z. JASTRZĘBSKA. *Słowo Powsz.* 1959 nr 275. — Z. KARCZEWSKA-MARKIEWICZ. *Życie Warszawy* 1959 nr 267. — Z. LEŚNODORSKI: Wspomnienia i zapiski. *Trybuna Rob.* 1959 nr 140. — (Nil). [J. LILLEKJO]. *Zwierzciadło* 1959 nr 47. — W. PADWA. *Trybuna Mazowiecka* 1959 nr 274. — M. PIWIŃSKA. *Teatr* 1959 nr 7, 11. — Z. SIERADZKA. *Głos Pracy* 1959 nr 266. — B. SURÓWKA. *Dzien. Zach.* 1959 nr 146. — (t. s.) [T. SYGA]. *Stolica* 1959 nr 47. — JASZCZ [J. A. SZCZEPAŃSKI]. *Trybuna Ludu* 1959 nr 308. — J. P. GAWLIK. *Słowo Ludu* 1960 nr 172. — T. KUDLIŃSKI. *Dzien. Pol.* 1960 nr 311. — T. KWIATKOWSKI. *Program Teatru im. Słowackiego*. Kr. 1960. — K. ZBIJEWSKA. *Dzien. Pol.* 1960 nr 300. — J. BOBER. *Gaz. Kr.* 1961 nr 12. — Z. CIESIELSKI. *Pomorze* 1961 nr 8. — L. FLASZEN. *Echo Kr.* 1961 nr 8; *BYWALEC* [R. KOŚCIŃSKI]. *Dzien. Pol.* 1961 nr 12 [polemika]. — L. G. [L. GRONOSTAJ]. *Żołnierz Polski Lud.* 1961 nr 208. — T. K. [T. KOZŁOWSKI]: Z notatnika reżysera. *Program Teatru Pol.* Bydg. 1961. — S. MAMOŃ. *Głos Ludu* 1961 nr 32. — M. DULĘBA [W. MEŻNICKI]. *Dzien. Bałtycki* 1961 nr 62. — W. N. [W. NATANSON]. *Teatr* 1961 nr 6. — T. RAFALKOWSKI. *Głos Wybrzeża* 1961 nr 62. — K. GŁOGOWSKI. *Kamena* 1963 nr 8. — A. L. GZELLA. *Kur. Lubel.* 1963 nr 89. — W. KORNELUK. *Kultura i Życie* dod. *Sztandaru Ludu* 1963 nr 15. — T. KWAŚNIEWSKI. *Życie Częstochowy* 1967 nr 245. — A. P. [J. PIERZCHAŁA]: Autor „Królowej Przedmieścia”. *Program Teatru Zagłębie*. Sosnowiec 1967. — M. FIK: ... i szczecińska „Królowa przedmieścia”. *Teatr* 1968 nr 21. — W. ZECHENTER: Królowa ma siedemdziesiąt lat. *Słowo Powsz.* 1969 nr 116.
- Piękny Cygan*. b. *Gaz. Warsz.* 1902 nr 170. — f-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 27. — R. J. [R. JUNGIEWICZ]. *Więk Ilustr.* 1902 nr 176. — *Kur. Teatr.* 1902 nr 27.
- Pensjonat kukulek*. (Ł. K.) [Ł. KOŚCIELECKI]. *Kur. Codz.* 1901 nr 247. — Z. PRZYBYLSKI. *Kur. Por.* 1901 nr 247. — T. K. *Tyg. Pol.* 1901 nr 24. — *Czas* 1901 nr 205. — *Gaz. Pol.* 1901 nr 243. — *Gaz. Warsz.* 1901 nr 237. — *Kur. Warsz.* 1901 nr 284.
- Czerwona Marysia. Podgórzanie* 1901 nr 21.
- Honor, ale nie Sudermanna*. Ad. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Por.* 1902 nr 157.
- Jaś i Małgosia*. Ad. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Por.* 1902 nr 157.
- Nocne ptaki*. B. *Gaz. Warsz.* 1902 nr 222. — f-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 35. — J. ŁOZ. *Kur. Por.* 1902 nr 233. — L. R. [L. RYGIER]. *Kur. Teatr.* 1902 nr 35.
- Mascogni w Ameryce*. B. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 214.
- Przewodnik tatrzański*. *Głos Narodu* 1916 nr 177. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1916 nr 99. — E. ŁUSKINA. *Goniec Kr.* 1920 nr 347. — J. MIGOWA. *Nowości Ilustr.* 1921 nr 1. — J. MIGOWA. *Piast* 1921 nr 2. — Z. KLEMENSIEWICZ. *Głos Podhala* 1930 nr 22.
- Śluby dębnickie*. s. *Ilustr. Kur. Codz.* 1915 nr 88. — KAZET. *Głos Narodu* 1918 nr 63 por. — KAZET. *Nowości Ilustr.* 1918 nr 13. — A. *Naprzód* 1925 nr 290. — M. ZIELENKIEWICZ. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 346. — J. M. [J. MIGOWA]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1928 nr 115.
- Białe fartuszki*. dr L. R. *Naprzód* 1919 nr 288. — E. ŁUSKINA. *Goniec Kr.* 1919 nr 341. — M. J. MŁG: Poeta przedmieścia. *Goniec Kr.* 1919 nr 339. — J. MIGOWA. *Nowości Ilustr.* 1919 nr 51. — w. p. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1919 nr 445. — M. S-i [M. SEBASTIANI]. *Czas* 1919 nr 329. — M. Sz. [M. SZYJKOWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1919 nr 343. — E. Z. [E. ZECHENTER]. *Głos Narodu* 1919 nr 311. — *Goniec Kr.* 1919 nr 332. — *Kr. Przegl. Teatr.* 1919 nr 1. — J. MIGOWA. *Życie i Powieść* 1920 nr 1. — J. Mig. [J. MIGOWA]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1928 nr 30. — T. BOY-ZELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1932 nr 181; przedr. w książkach: *Ludzie i bydlatka*. W-wa [1933] s. 43-46; *Pisma* T. 24. W-wa 1966. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.*

1932 nr 186. — < Wu > [W. UJMA]. *Kur. Poz.* 1932 nr 367. — J. WIRSKI. *Robotnik* 1932 nr 221. — *Nowy Kur.* 1932 nr 186. — K. STANISŁAWSKI. *Sprawy i Ludzie* 1957 nr 32.

Wolne miasto. *Czas* 1919 nr 76. — *Goniec Kr.* 1919 nr 76. — E. HAECCKER. *Naprzód* 1927 nr 102. — St. M. [S. MRÓZ]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1927 nr 122. — B. POCHMARSKI: Rok 1846 w dziejach Krakowa. *Nowa Reforma* 1927 nr z 3 i 4 maja; przedr. jako przedmowa do: K. Krumłowski: Wolne miasto. Kr. [1931]. — M. SZUKIEWICZ. *Głos Narodu* 1927 nr 12).

Bosa królewna. (Stw.) [S. STWORRA]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1930 nr 94. — *Naprzód* 1930 nr 90.

Jaskółka z wieży mariackiej. S. w. bal. [S. W. BALIČKI]. *Tempo Dnia* 1937 nr 179. — I. C. *Naprzód* 1937 nr 194. — J. J. [J. JANOWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1937 nr 179. — J. J. [J. JANOWSKI]. *Światowid* 1937 nr 27. — M. K. [M. KANFER]. *Nowy Dzień.* 1937 nr 178. — A. WAŚKOWSKI. *Głos Narodu* 1937 nr 176. — H. WIELOWIEJSKA. *Nasz Wyraz* 1937 nr 3-4.

KRUPIŃSKI FRANCISZEK SALEZY (1836—1898)

Pseud. i krypt.: F. K.; F. K.R.; K; K. F.; SYGMA.

Filozof, publicysta.

Ur. 22 stycznia 1836 w Łukowie, powiat Siedlce, w rodzinie mieszczańskiej. Syn Józefa i Anny z Budkiewiczów. Nauki wstępne odbył w Łukowie. W 1852 wstąpił do zgromadzenia oo. pijarów w Opolu i kształcił się w kolegium pijarskim, a w 1853-1858 w Akademii Duchownej w Warszawie. Uczęszczał także na wykłady nauk przyrodniczych w Akademii Medyczno-Chirurgicznej i na wykłady filozofii Henryka Struvego w Szkole Głównej. W 1859 otrzymał święcenia kapłańskie i był przez pewien czas nauczycielem łaciny w nowicjacie pijarów. Po rozwiązaniu zakonu nie sekularyzował się, lecz został w 1866 rektorem kościoła popijarskiego, a w 1869 nauczycielem religii w IV Gimnazjum rządowym w Warszawie. W 1865-1870 pracował w redakcji *Gazety Warszawskiej*. Zmarł 16 sierpnia 1898 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Filozofia w Polsce. Ogl. jako dodatek do przekładu książki: A. Schwegler: Historia filozofii w zarysie. W-wa 1863 s. 381-479. Zob. Przekłady poz. 2.

2. Przyszłość filozofii. *Bibl. Warsz.* 1864 t. 1 s. 197-239 i odb.

3. Szkoła pozytywna. *Bibl. Warsz.* 1868 t. 3 s. 65-85, 285-294, 440-463 i odb.

4. Wczasy warszawskie. *Wieniec* 1872 t. 1 nr 13-16, 18-19, 23-24, 32, 43, t. 2 nr 59, 62 i odb.

5. Romantyzm i jego skutki. *Ateneum* 1876 t. 2 s. 111-141.

6. Nauka języka polskiego. Ogl. jako dodatek do przekładu książki: A. Bain: Nauka wychowania. W-wa 1880 s. 432-458. Zob. Przekłady poz. 7.

7. Książę Bismarck jako mówca. *Bibl. Warsz.* 1882 t. 1. s. 1-19, 239-273, 400-434, t. 2 s. 79-117 i odb.

8. Dzieje Kościoła katolickiego w krótkości zebrane do użytku młodzieży. W-wa 1887.

9. Kazania, czyli nauki do uczniów, głoszone w kościele Św. Aleksandra w Warszawie. W-wa 1899.

Ponadto jest autorem rozprawy pt. Uwagi o Supińskim, Trentowskim i Millu. Inf. podaje nekrolog w *Ateneum* 1898 t. 3 s. 355.

Rozprawy, recenzje i artykuły umieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1876, 1878-1879, 1882, 1889-1890, 1894; tu m. in.: Nasza historiozofia. 1876 t. 3 s. 548-599; Filozofia dziejów i jej historia. 1878 t. 4 s. 453-481; Logika i metafizyka. 1879 t. 3 s. 309-321), *Bibl. Warsz.* (1864, 1868-1869, 1881-1882, 1887), *Gaz. Warsz.* (1865-1870; tu m. in.: cykl art. pt. Listy ze Starego Miasta), *Opiekun Domowy* (1870, 1873, 1875-1876, 1897-1898), *Pam. Religijno-Moralny* (1858-1859), *Tyg. Ilustr.* (1866, 1875-1876,

1886, 1897-1898), *Tyg. Powsz.* (1878, 1881, 1883; tu m. in.: Przegląd literatury angielskiej. 1878 nr 36-39; Przegląd literatury niemieckiej. 1883 nr 29-32), *Warsz. Roczn. Lit.* (1871-1872), *Wiernie* (1872).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Dla pogorzalców*. W-wa 1885, *Enc. powsz.* W-wa 1864, *J. Jaworskiego kalendarz ilustr.* W-wa 1869; toż W-wa 1876, *J. Ungra kalendarz warsz.* W-wa 1870, *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 1-2. W-wa (1890).

Przekłady

1. D. Asher: Zarys ustawy angielskiej skreślony w dwóch odczytach na kupieckim stowarzyszeniu w Lipsku dn. 21 i 28 listopada 1861 r. W-wa 1863.

2. A. Schwegler: Historia filozofii w zarysie. Przełożona na język pol. z czwartego (1860) niem. wyd. i pomnożona dodatkami o filozofii w Polsce przez.... W-wa 1863. Zob. *Twórczość* poz. 1.

3. F. Straessle: Historia naturalna dla młodocianego wieku. W-wa 1865. Wyd. 2 W-wa 1869.

4. A. Bain: Umysł i ciało. Mniemania o ich wzajemnym stosunku. W-wa 1874 z *Wyboru Bibl. Nauk. Międzynar.* T. 2. [Wraz ze wstępem].

5. W. Bagehott: O początku narodów. Myśli o wpływie doboru naturalnego i dziedziczności na rozwój społeczności politycznej. W-wa 1875 z *Wyboru Bibl. Nauk. Międzynar.* [Wraz ze wstępem].

6. A. Bain: Logika. T. 1-2. W-wa 1878.

7. A. Bain: Nauka wychowania. Przekład z ang. pomnożony rozdziałem o wykładzie języka pol. W-wa 1880. Zob. *Twórczość* poz. 6.

OPRACOWANIA

(Nekrologi:) J. KOENIG: F. Krupiński. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 35-36; Ks. M. *Przełg. Katol.* 1898 nr 40; SEP [J. W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1898 t. 45 nr 42; M. MASSONIUS: Książd F. Krupiński. *Głos* 1898 nr 35; H. STRUBE: Ks. F. Krupiński jako filozof. *Ateneum* 1898 i odb.; POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Prawda* 1898 nr 35; (x) [Z. WASILEWSKI]: Ks. Krupiński. *Głos* 1898 nr 35; Sp. ks. F. Krupiński, *Ateneum* 1898 t. 3 s. 355-357; *Kur. Codz.* 1898 nr 226; *Przełg. Lit.* 1898 nr 16; Echa warszawskie. *Przełg. Tyg.* 1898 nr 45; Ks. W. Br.: Krótki rys życia ks. F. Krupińskiego. W-wa 1899.

M. MASSONIUS: F. Krupiński. *Kur. Warsz.* 1900 nr 29. — L. S. KOROTYŃSKI: F. Krupiński. *Enc. wych.* T. 6 (1904) s. 397-401. — A. RB. [A. REYBEKIEL]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 41-42 (1908-1909). — M. RADGOWSKI: Rozwój poglądów filozoficznych ks. F. Krupińskiego. *Arch. Historii Filozofii i Myśli Społ.* 1957 t. 2 s. 125-158. — E. WARZENICA: Pozytywistyczny obóz młodych wobec tradycji wielkiej poezji romantycznej. W-wa 1968 passim. — B. SKARGA. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Przyszłość filozofii. W. GÓRSKI. *Tyg. Ilustr.* 1864 t. 1 s. 220.

Wczasy warszawskie. *Kłosy* 1872 nr 363.

A. Bain: Umysł i ciało [tłum.]. T. SKOMOROWSKI. *Bibl. Warsz.* 1876 t. 2 s. 398.

Romantyzm i jego skutki. A. GORAY [A. BREZA]. *Tyg. Ilustr.* 1876 nr 22-24. — G. C. *Ogrniško Domowe* 1876 nr 26. — J. I. KRASZEWSKI: O romantyzmie polskim. *Kłosy* 1876 nr 569; przedr. w książce: *Studia i szkice literackie*. Wybór pism. T. 10. W-wa 1894. — S. KRZEMIŃSKI: Kilka słów z powodu artykułu w „Ateneum” „Romantyzm i jego skutki”. *Bluszcz* 1876 nr 19; przedr. w książce: *Nowe szkice literackie*. W-wa 1911 s. 133-136. — K. ŁUNIEWSKI. *Niwa* 1876 t. 9 nr 34. — A. E. O. [A. E. ODYŃCIEC]. *Kronika Rodz.* 1876 nr 13. — P. *Kur. Codz.* 1876 nr 95. — B. PRUS. *Kur. Warsz.* 1876 nr 98-99; przedr.: *Kroniki*. Oprac. Z. Szweykowski. T. 2. W-wa 1953. — R-n. *Kronika Rodz.* 1876 nr 11. — T. ŻULIŃSKI: „Nowe studium nad Syrokomlą” przez W. Spasowicza oraz „Romantyzm i jego skutki” przez F. Krupińskiego. *Ruch Lit.* 1876 t. 2 nr 39. Wyd. osob. Lw. 1877. — *Przełg. Tyg.* 1876 nr 25-27. — J. KULCZYCKA, S. FRYBES: Wstęp do: *Pol. krytyka lit. (1800-1918)*. *Materiały*. T. 3. W-wa 1959 s. 14.

A. Bain: Nauka wychowania [tłum.]. A. DYGASIŃSKI. *Nowiny* 1880 dod. do nr 280, 287, 294, 301. — A. DYGASIŃSKI. *Roczn. Pedag.* 1881 s. 151-153.

Kazania, czyli nauki do uczniów, głoszone w kościele Św. Aleksandra w Warszawie. Ks. I. Ch. [I. CHARZEWSKI]: Bibliografia i wiadomości literackie. *Przełg. Katol.* 1899 nr 31. — J. DUDKIEWICZ: Życie, by miało sens, musi mieć cel. *Kierunki* 1957 nr 24 s. 10.

KRZEMIENIECKA HANNA (1866–1930)

Właściwie: ŻYRKIEWICZOWA JANINA.

Powieściopisarka, tłumaczka.

Ur. w 1866 w Horodyszczu w Kijowszczyźnie, w rodzinie ziemiańskiej. Była córką Sylwana Bobińskiego i Pelagii z domu Socharzewskiej, siostrzenicą J. B. Zaleskiego. Nauki pobierała w domu. Następnie wyjechała do Kijowa, gdzie w 1886 wyszła za mąż za Walerego Furs-Żyrkiewicza, oficera wojsk rosyjskich. W Kijowie brała żywy udział w życiu kolonii polskiej. Debiutowała w 1891 nowelą „Przed wyrokiem”, ogłoszoną pod pseudonimem Krzemieniecka, który przyjęła na stałe. Towarzyszyła mężowi przeniesionemu w 1895 do Morszańsk w guberni tambowskiej, potem do Kurska, gdzie dom ich stanowił żywy ośrodek polskości. W 1900 przeniosła się dla kształcenia dzieci do Warszawy. Stała pracowała społecznie. W 1914 była współzałożycielką Towarzystwa Pomocy Ofiarom Wojny, działaczką Ligi Kobiet Polskich. Zmarła 8 lutego 1930 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Pod cichą falą. Szkice i obrazki. W-wa 1902.

Zawartość: Przed wyrokiem. (*Prawa* 1891 nr 46-48); Szczęście rodzinne; Troska przekwitłej elegantki.

2. Fatum. Studium psychologiczne. W-wa 1904.

Powieść.

3. „A gdy odejdzie w przepaść wieczną”... W-wa 1906. Wyd. nast. zmien. W-wa 1910 (z podtyt. *Romans zagrobowy*).

4. Lecą wichry! *Kur. Warsz.* 1921 nr 212-336. Wyd. osob. Poz. 1923.

Powieść nagrodzona pierwszą nagrodą na jubileuszowym konkursie *Kur. Warsz.* w 1920.

Przekład franc.: S. Hulanicka: (fragm. pt.) *Au temps de l'oppression. Les soirées d'une famille polonaise en Sibirie. Les Amis de la Pologne* (Paryż) 1927 nr 5.

5. Walka z duchem i ducha zwycięstwo. Studium.

Nagrodzone w 1921 na konkursie *Wiedzy Filozoficznej*.

6. Modlitwa Pańska. Ogl. w książce: M. Smolarski: *Hanna Krzemieniecka. Dzieje myśli i twórczości*. W-wa 1935.

7. W pętach idei. Dramat. Fragm. i streszcz. w książce: M. Smolarski jw.

Utwór zakwalifikowany do grania w teatrach miejskich Warszawy.

8. Więzień niemocy. Opowiadanie. Ogl. w książce: M. Smolarski jw.

9. Wrażenia balowe. Nowela. Fragm. i streszcz. w książce: M. Smolarski jw. Ogl. całości *Warsz. Dzien. Nar.* 1936 nr 219-232.

10. Poeci w polityce. Przyczynek do dyskusji. Nie druk.

Wiad. w książce: M. Smolarski jw.

11. Triumf ducha. Powieść. Nie druk.

Wiad. w książce: M. Smolarski jw.

Utwory zamieszczała w czasopismach: *Bluszcz* (1912, 1930; tu pośmiertnie ogł. wiersze), *Kur. Warsz.* (1910, 1921), *Prawa* (1891).

Przekłady

1. Jasnowidztwo mędrców Indii. [B. m. ok. 1900].

2. J. O. Chatteria: Filozofia ezoteryczna Indii wedle Wedanty. [W-wa 1911] *Bibl. Teozoficzna*.

3. T. Pascal: Główne zarysy teozofii. W-wa 1911.

4. Walka międzynarodówki bolszewickiej z religią. W-wa 1927.

5. Militaryzacja partii komunistycznej w świetle dokumentów i faktów. Nie druk.

OPRACOWANIA

M. SMOLARSKI: *Hanna Krzemieniecka. Dzieje myśli i twórczości*. W-wa 1935 [1934]. [Rec.: P. Smul. Czesławski. *Głos* 1935 nr 15; R. *Kur. Lit.-Nauk.* 1935 nr 31 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*; B. T. *Głos* 1936 nr 2; Dr Z. C. *Przeł. Powsz.* 1936 t. 209 s. 414-415; W. Osten. *Warsz. Dzien. Nar.* 1936 nr 2].

Z. B. [Z. BIELICKA]: Ze stowarzyszenia umysłowo pracujących Polek. *Bluszcz* 1910 nr 7. — F. LUBIERZYŃSKI: Polska powieść teozoficzna. *Bluszcz* 1914 nr 17-18; toż *Głos Narodu* 1914 nr 98-99. — W. STUDNICKI: Z przeżyć i walk. W-wa 1928.

(Nekrologi:) J. E. *Tydzień Lit.* 1930 nr 7; j. K.: *Zgon powieściopisarki. Tęcza* 1930 z. 9; I. MOSZCZEŃSKA. *Tyg. Ilustr.* 1930 nr 9; M. PRZEWÓSKA. *Gaz. Warsz.* 1930 nr 46; L. R. [L. RADZIEJOWSKI]. *Rodzina Pol.* 1930 nr 5; C. WALEWSKA. *Bluszcz* 1930 nr 10-11; C. WALEWSKA. *Kobieta Współcz.* 1930 z dn. 16 marca; *Ilustr. Kur. Codz.* 1930 nr 76; *Kur. Czerwony* 1930 nr 36; *Polska* 1930 nr 43; *Rzeczpospolita* 1930 nr 43; 7 *Dni* 1930 nr 13.

Z. W. [Z. WASILEWSKI]: Wspomnienie o H. Krzemienieckiej. *Mysł Nar.* 1932 nr 9. — Akademia ku czci śp. H. Krzemienieckiej. *Gaz. Warsz.* 1932 nr 52, 58. — Ku uczczeniu śp. H. Krzemienieckiej. *Kobieta Współcz.* 1932 nr 12. — L. ŻYRKIEWICZ: Patriotyczne tradycje domu gen. Walerego Żykwiewicza. *Stolica* 1963 nr 37. — S. STEROTWIŃSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Pod cichą falą. H. CEYSINGER. *Tyg. Mód i Powieści* 1902 nr 26. — L. WŁODEK. *Wiek* 1902 nr 168. — *Przeł. Tyg.* 1902 nr 24. — A. DROGOSZEWSKI. *Głos* 1903 nr 8. — H. GALLE. *Książka* 1903 s. 53. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1903 nr 74.

Fatum. B. B. *Prawda* 1904 s. 490. — Wł. J. [W. JABLONOWSKI]. *Gaz. Pol.* 1904 nr 178. — z. s. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1904 nr 156. — Sdl. [E. SEDLACZEK]. *Kur. Warsz.* 1904 nr 152. — *Gaz. Pol.* 1904 nr 176. — *Tyg. Pol.* 1904 nr 421.

„A gdy odejdzie w przepaść wieczną...” A. E. BALICKI. *Przeł. Pol.* 1910 t. 178 s. 247-249. — W. *Israelita* 1910 nr 36. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1912 nr 6.

W petach idei. Z. WASILEWSKI. *Mysł Nar.* 1932 nr 9.

KRZEMIŃSKI STANISŁAW (1839—1912)

Pseud. i krypt.: BEM; DR X; DR X*; JAN z ZARZEWIA; K.; NARRANS; s.; S.; S. K.; TADEUSZ RASTAWICKI; X*D.

Publicysta, historyk literatury.

Ur. 16 grudnia 1839 w Warszawie, syn Mateusza i Marii z Czyżewskich. Uczył się początkowo w szkole prywatnej J. N. Leszczyńskiego (1849-1852), później w szkole realnej w Warszawie, którą ukończył w 1856. W 1858 zaczął pracować jako aplikant w Komisji Przychodów i Skarbu. W następnym roku wyjechał na studia za granicę. Przebywał pół roku w Paryżu, gdzie zbliżył się do politycznego stronnictwa Ludwika Mierosławskiego; od jesieni 1860 studiował w Heidelbergu, początkowo na wydziale prawnym, potem filozoficznym. 15 października 1861 został aresztowany w Warszawie i osadzony w Cytadeli, wkrótce zwolniony. Uczestniczył w pracach Komitetu Centralnego. W lutym 1862 wyjechał z polecenia Mierosławskiego do Genui, w styczniu 1863 z ramienia Komitetu Centralnego — do Paryża, w kwietniu przebywał w więzieniu w Warszawie, w czerwcu został członkiem Rządu Narodowego. Redagował wtedy *Niepodległość* i był dyrektorem wydziału prasy, funkcję tę sprawował do 8 grudnia. W 1864-1867 studiował na wydziale prawa i administracji w Szkole Głównej. Po ukończeniu studiów pracował jako nauczyciel domowy we Wronowie, w województwie lubelskim. W 1868 wrócił do Warszawy i rozwinął ożywioną działalność publicystyczną. Od 1869 do 1876 pracował jako sprawozdawca polityczny w redakcji *Kuriera Warszawskiego*, w 1872 wszedł do redakcji *Kłosów*, a w 1875 został współredaktorem *Bluszczu*. Od 1881 pracował w Biurze Statystycznym J. Blocha, a w 1885 otrzymał nominację na naczelnika sekcji statystycznej przy wydziale kontroli — po roku zrezygnował z tego stanowiska. W 1893-1910 był sekretarzem komitetu redakcyjnego *Wielkiej Encyklopedii Powszechnej Ilustrowanej*. W 1887 zbliżył się do Aleksandra Świętochowskiego i w 1895-1906 był redaktorem działu politycznego *Prawdy*. Równocześnie pracował społecznie w Czytelniach Towarzystwa Dobroczynności i Macierzy Szkolnej. W 1909 został bibliotekarzem Biblioteki Publicznej i przez rok redagował *Przełęcz Biblioteczny*. Należał do Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, a od 1910 był członkiem Akademii Umiejętności. Pod koniec życia pracował w Towa-

rzystwie Kredytowym. Kilkakrotnie wyjeżdżał wówczas do Paryża, Karlsbadu, Krakowa. Był współredaktorem wydawnictw: *Złota przędza poetów i prozaików polskich* i *Wiek XIX. Sto lat myśli polskiej*. Zmarł 29 listopada 1912 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Muzeum sztuki europejskiej. Zbiór celniejszych obrazów galerii europejskich w kopiach na stali. *Zyciorysy i portrety malarzy*. T. 1-4. W-wa 1871-1874.

2. Encyklopedia dla dzieci. W-wa 1891-1892.

Współautor: F. Bogacki.

3. Dwadzieścia pięć lat Rosji w Polsce. (1863-1888). Zarys historyczny. *Ekonomista Pol.* 1892 t. 9 s. 123-191, 233-250, t. 10 s. 1-34, 101-156, 226-290, t. 11 [s. 1-24 skonfiskowane]. Odb. całości Lw. 1892. Przedr. fragm. pt. Murawiew. *Nowa Reforma* 1892 nr 156, 159-160, 162, 165, 168, 170-176.

Druk anonimowy.

4. Krzysztof Kolumb. Przypomnienie życia i zasług. *Bluszczyk* 1892 nr 23-32. Wyd. osob. W-wa 1893.

5. Listy z zaboru rosyjskiego. Ogł. pt. Z zaboru rosyjskiego. *Dzien. Poz.* 1895 nr 94-287 z przerwami; 1896 nr 8-246 z przerwami. Ciąg dalszy pt. Spód zaboru rosyjskiego. Seria 4. *Dzien. Poz.* 1896 i odb.; Seria 5. *Dzien. Poz.* 1896 i odb.; *Poz.* 1896, Kr. 1897; ciąg dalszy pt. Listy z zaboru rosyjskiego. Seria 6-7. *Nowa Reforma* 1898 i odb.; Seria 8. *Nowa Reforma* i odb. Kr. 1899; Seria 9. *Nowa Reforma* i odb. Kr. 1899; Seria 10. *Nowa Reforma* i odb. Kr. 1900; Seria 11-12. *Nowa Reforma* i odb. Kr. 1901.

Ogł. pod pseud.: Jan z Zarzewia, Narrans.

6. Zarysy literackie. Cz. 1. W-wa 1895 *Bibl. Najcelniejszych Utworów Lit. Europejskiej. Lit. Pol.*

Zawartość: Rodzina jako stowarzyszenie się do szczęścia. (*Bluszczyk* 1874 nr 46-50); Nowa zasada wychowania. (*Bluszczyk* 1875 nr 8-10); Idealy Carlyle'a. (*Kłosa* 1877 nr 605, 608, 610 pt. Tomasz Carlyle); Dwa kłamstwa wieku. (*Bluszczyk* 1883 nr 51-52); Z etyki starożytnych: 1. Dziś i przed wiekami. (*Bluszczyk* 1891 nr 36-37); 2. Modlitwa Hektora. (*Bluszczyk* 1890 nr 38, 40); 3. Wszystko już było. (*Bluszczyk* 1892 nr 35-36); O nieśmiertelności. (*Bluszczyk* 1893 nr 39-41); Baruch (Benedykt) Spinoza. (*Bluszczyk* 1877 nr 13, toż nieco zmien.: *Kłosa* 1877 nr 612, 614-616); Szekspir i drammat. (*Bluszczyk* 1876 nr 1); Kobiety Szekspira pod względem etycznym. (*Bluszczyk* 1876 nr 1-7, 9, 11-14, 18, 20-21 red. zmien.); Byron. (*Bluszczyk* 1888 nr 7, 9-14); Brandes w Warszawie. (*Bluszczyk* 1885 nr 8-9); Wiktor Hugo. Charakterystyka. (*Bluszczyk* 1885 nr 26, 28).

7. Ugoda polsko-rosyjska w świetle prawdy. *Nowa Reforma* 1898 i odb.

Druk anonimowy.

8. Konarski Hieronim Stanisław. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 35-36 (1903-1904) i odb.

9. Komisja Edukacyjna. Odczyt wygłoszony w dwu częściach w 1907. Wyd. osob. W-wa 1908 *Książki dla Wszystkich* 406.

10. Nowe szkice literackie. Z przedmową I. Chrzczanowskiego. W-wa 1911.

Zawartość: Postęp i człowiek. (*Prawda. Książka zbior. dla uczenia... A. Świętochowskiego*. Lw. 1899 s. 249-257); Historia. (*Myśl. Księga zbior.... „Ogniwca”*. W-wa 1904 s. 191-203); Przeciwno socjalizmowi. (*Kłosa* 1888 nr 1196, 1199-2000 pt. „Rzecz o socjalizm” M. E. Trepki); Długosz. (*Kur. Warsz.* 1880 nr 118-121, 124-125); Grobowiec króla pokutnika. (*Bluszczyk* 1882 nr 43-45); Stefan Batory. (*Kłosa* 1886 nr 1119); Swój o swoich. (*Kłosa* 1887 nr 1165-1166 pt. Recenzja książki „Moi kochani rodacy” Klina); Na trzeci Maja. (Odczyt wygl. w 1907); „Rienzi” Asnyka. (*Bluszczyk* 1873 nr 52-53); Kilka słów z powodu artykułu „Romantyzm i jego skutki”. (*Bluszczyk* 1876 nr 19); Najnowszy psalterz polski. (*Bluszczyk* 1878 nr 20-23, pt. Psalterz Dawidowy przełożony przez K. Bujnickiego); Kraśzewski. (*Bluszczyk* 1879 nr 1-5, 7-11 red. zmien.); Nowele Sienkiewicza. (*Bluszczyk* 1880 nr 6-8 pt. Pisma H. Sienkiewicza); Z burzy dziejowej. (*Bluszczyk* 1884 nr 48-49, 51-52 pt. „Ogniem i mieczem” Sienkiewicza); Matejko i Grunwald. (*Bluszczyk* 1879 nr 12-13, część pt. „Grunwald” Matejki); *Bluszczyk* 1887 nr 1-2, 4-5, część pt. Jan Matejko); Z czasów napoleońskich. (*Kłosa* 1887 nr 1167-1169); Anglicy w Irlandii. (*Kłosa* 1883 nr 932-934); Kosowe Pole. (*Kłosa* 1889 nr 1254-1255).

Artykuły, recenzje, drobne utwory poetyckie umieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1901), *Bibl. Warsz.*, *Bluszczyk* (1870-1894, 1903), *Dzien. Nar.* (1863), *Dzien. Poz.* (1895-1896), *Echo Mus.*, *Teatr. i Artyst.* (1897), *Ekonomista Pol.* (1892), *Gaz. Lw.* (1886-1889), *Gaz. Nar.* (1896), *Gaz. Świąteczna* (1889), *Gaz. Warsz.* (1884-1893), *Kłosa* (1872-1890); tu m. in.: Anglicy w Irlandii. 1883 nr 932-934, *Kur. Codz.* (1897), *Kur. Warsz.* (1869-1876, 1880-1881, 1884, 1886, 1888-1889, 1900-1901, 1912), *Kwart. Hist.* (1911), *Kwart. Kłosów, Medycyna* (1883), *Myśl* (1894), *Naród, Niepodległość* (1863), *Niwa* (1889, 1896), *Nowa Reforma* (1892, 1896-1898, 1900), *Nowiny* (1878), *Ogniwca* (1903), *Pam. Tow. Lit. im. A. Mickiewicza* (1889), *Prawda* (1882, 1886, 1895-1906,

1908), *Przegl. Biblioteczny* (1908-1909; tu: Mowa na zgromadzeniu organizacyjnym Towarzystwa Biblioteki Publicznej w Warszawie. 1908 t. 1), *Przegl. Filoz.* (1906, 1910), *Przegl. Lit.* (1896), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1888), *Spr. z Posiedzeń Tow. Nauk. Warsz.* (1908-1910), *Tydzien dod. Kur. Lw.* (1897), *Tyg. Ilustr.* (1869, 1902), *Tyg. Powsz.* (1877-1884), *Wędrowiec* (1892-1893, 1899; tu: Kalendarz historyczny. 1899 nr 4-50 z przerwami), *Wiad. Bibliogr.* (1882), *Wiek* (1894), *Wieniec* (1872), *Zgoda* (Chicago 1895).

Ponadto w wydawnictwach: *Dla pogorzalców*. W-wa 1885, *Kalendarz powsz. na r. 1883*. W-wa 1882, „*Kur. Warsz.*”. *Książka jubileuszowa*. W-wa 1896, *Mysł. Księga zbior...* „*Ogniwa*”. W-wa 1904, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego*. Lw. 1899, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Wiek XIX. Sto lat myśli pol.* T. 1. W-wa 1906, t. 2. W-wa 1907, t. 4. W-wa 1908, t. 6. W-wa 1911 (tu: t. 1: Albertrandi Jan Chrzyciel, Czacki Tadeusz, Czartoryski Adam Kazimierz, Kołłątaj Hugo, Matuszewicz Tadeusz, Sapieha Aleksander, Staszic Stanisław, Wybicki Józef; t. 2: Bandtkie Jan Wincenty, Bandtkie Jerzy Samuel, Chodakowski Zorian, Potocki Stanisław Kostka, Rakowiecki Ignacy Benedykt, Siarczyński Franciszek, Soltykiewicz Józef, Surowiecki Wawrzyniec; t. 4: Joachim Lelewel, Maurycy Mochnacki. (Wyd. osob. M. Mochnacki, Wybór pism. Jerozolima 1944); t. 6: Czartoryski Adam Jerzy), *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 37-38 (1906), *Złota przędza poetów i prozaików pol.* T. 1-4. W-wa 1884-1887.

Przekłady i przeróbki

1. G. Freytag: *Fabiusze*. Tragedia w 5 aktach. *Bluszcz* 1871 nr 1-22 z przerwami.

2. T. Mügge: *Arwor Spang*. Powieść. *Bluszcz* 1872 (dodatki).

3. Irlandia, rys jej dziejów. (Według Beaumonta i innych źródeł). *Bluszcz* 1881 nr 9-11, 14-16, 24-28, 30.

4. H. Egelhaaf: *Zarys dziejów powszechnych*. T. 1. *Starożytność*. W-wa 1896.

Również wkład edytorski tłumacza.

Prace edytorskie i przedmowy

1. T. B. Macaulay: *Szkice historyczne*. W-wa 1876 (wiadomości o życiu i pismach autora; objaśnienia).

2. S. Reich: *Studia nad kobietą*. W-wa 1876 (wiadomości o życiu i pismach autora).

3. J. Simon: *Obowiązek*. W-wa 1876 (wiadomości o autorze; objaśnienia).

4. H. Vambery: *Islam w XIX stuleciu*. W-wa 1876 (wiadomości o autorze).

5. E. Laboulaye: *Historia Stanów Zjednoczonych*. T. 1-4. W-wa 1876-1878 (objaśnienia i uzupełnienia).

6. M. Carrière: *Sztuka i literatura w 18 i 19 w. T. 1-2*. W-wa 1877-1878 (objaśnienia).

7. El...y (A. Asnyk): *Poezje*. T. 1-5. W-wa 1898 (słowo wstępne; bibliografia i chronologia pism).

8. *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX*. T. 1. W-wa 1901 (przedmowa).

9. Stanisław Poniatowski i Maurycy Glayre: *Korespondencja dotycząca rozbiórów Polski*. Cz. 1-2. W-wa 1901 *Bibl. Dziel. Wyborowych 199-200* (wstęp; przypisy i objaśnienia).

10. F. Brodowski: *Chwile*. *Fantazje, nowele, obrazy z natury*. W-wa 1903 (przedmowa).

11. E. Orzeszkowa: *Widma*. *Powieść*. W-wa 1908 (przedmowa).

12. M. Ilnicka: *Skarbczyk*. W-wa 1909 (przedmowa).

13. *Pamiętnik Jana Majkowskiego*, członka Komitetu Centralnego, a następnie Komisarza Nadzwyczajnego Rządu Narodowego w zaborze austriackim. Lw. 1909 *Dod. Tyg. Słowa Pol.* (przedmowa).

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6840/II.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego 12 listów z 1873-1884. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6512/IV.

2. Do J. Blizińskiego 13 listów z 1874-1877. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6999/III.

3. Do S. Kronenberga z 1874. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7887 III.

4. Do F. Faleńskiego 6 listów z 1875-1890. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5902.

5. Do S. Nowińskiego 7 listów z 1876-1879. Rkps Ossol. sygn. 5248/I.

6. *Korespondencja z A. Asnykiem z 1877-1894*. Rkps Bibl. Pol. w Paryżu sygn. 478.

7. Do J. Blizińskiego 16 listów z 1879-1883. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6700/III.
8. Do nieznanego adresata z 1879. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7856/IV.
9. Do S. Buszczyńskiego z 1882. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2064 t. 3.
10. Do T. Lenartowicza z 1882. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2028 t. 3.
11. Do M. Pawlikowskiego z 1883. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2185 t. 3.
12. Do J. Blizińskiego 28 listów z 1884-1888. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6701/III. List z 1888 ogł. B. Karelusówna. W: *Prace o lit. i teatrze ofiarowane Z. Szweykowskiemu*. Wr. 1966.
13. Do I. Maciejowskiego-Sewera z 1886. Ogł. w: *Miscellanea lit.* Wr. 1957 s. 254-255.
14. Do W. Bełzy z 1889. Rkps Ossol. sygn. 12653.
15. Do J. Blizińskiego 5 listów z 1889-1890. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6702/III.
16. Do O. Kolberga z 1889. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2185 t. 2; ogł. w: O. Kolberg: *Dzieła wszystkie*. T. 66. W-wa 1969.
17. Do nieznanego adresata z 1889. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 1511.
18. Do E. Orzeszkowej 7 listów z 1891-1900. Ogł. w: E. Orzeszkowa: *Listy*. T. 1. W-wa 1937 s. 313-330.
19. Do A. Asnyka fragm. 2 listów z 1892. Ogł. *Pam. Lit.* R. 33 (1936) s. 976-977.
20. Do M. Faleńskiej z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5904.
- 20a. Do F. Hoesicka z 1894. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.
21. Do M. Federowskiego z 1895. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt Tow. Nauk. Warsz. sygn. 86.
22. Do H. Dynowskiego 2 listy z 1897-1898. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7883 III.
23. Do M. Konopnickiej 10 listów z 1897-1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2966.
24. Do L. Kotarbińskiej z 1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7040.
25. Do H. Struvego 2 listy z 1898 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 6/60.
26. Do A. Offmańskiej z 1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2735.
27. Do M. Offmańskiego 2 listy z 1900-1902. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2734.
28. Do A. Prószkowskiej 3 listy z 1900-1902. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5293.
29. Do F. Hoesicka z 1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7124.
30. Do H. Łopacińskiego 3 listy z 1906. Rkps Bibl. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 520.
31. Do W. Karczewskiego 13 listów z 1908-1911. Rkps Ossol. sygn. 12845/II.
32. Do S. Posnera 8 listów z 1908-1909. Ogł. *Przeł. Hist.* 1930/1931 s. 353-381.
33. Do B. Chlebowskiego 2 listy z 1909, 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2887.
34. Do J. K. Janowskiego 22 listy z 1909-1912. Rkps Ossol. sygn. 8047/I.
35. Do L. Bernackiego 5 listów z 1910-1911. Rkps Ossol. sygn. 7041/II.
36. Do I. Chrzanowskiego z 1911. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7208.
37. Do S. Limanowskiego 2 listy z 1911. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2903.
38. Do S. Kempnera z 1911. Ogł. *Nowa Gaz.* 1912 nr 567.
39. Do H. Łopacińskiego b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2270.
40. Do L. Mierosławskiego list. Ogł. w: J. K. Janowski: *Pamiętniki*. T. 1. Lw. 1923 s. 79-81.
41. Do A. Asnyka list. Ogł. w: J. Dickstein-Wieleżyńska: *Ze studiów nad Asnykiem*. W-wa 1930 s. 85-88.
42. Do redakcji *Ruchu Lit.* list b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7060.
43. Korespondencja i papiery S. Krzemińskiego z 1869-1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2733.
Tu: 99 listów od różnych osób, papiery, notatki, bilety. M. in.: M. Gawalewicz z 1878 i b. d.; M. Ilnickiej 12 listów z 1871 [?] i b. d.; M. Konopnickiej 3 listy z 1879-1880 i b. d.; A. Kraushara z 1879; I. Maciejowskiego-Sewera z 1893; A. Pietkiewicz z b. d.; W. Szymanowskiego b. d.
44. Od A. Asnyka z 1873. Ogł. K. Górski. *Kultura* 1937 nr 15.
45. Od H. Modrzejewskiej z 1873. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2733. Ogł. w: Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego. T. 1. W-wa 1965 s. 229.
- 45a. Od M. Konopnickiej fragmenty 11 listów z 1878-1910 i b. d. Ogł. K. Górski.

ski w książce: Konopnicka i współczesny jej świat literacki. W-wa 1969 s. 70-79.

46. Od E. Orzeszkowej 4 listy z 1891-1897. Ogl. w: E. Orzeszkowa: Listy. T. 1. W-wa 1937 s. 313-330.

47. Od A. Asnyka z 1894. Ogl. F. Hoesick: O zapomnianych pismach Asnyka. *Przew. Nauk. i Lit.* 1914 z. 6.

48. Od różnych osób 7 listów z 1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5283; m. in. od J. Kotarbińskiego 2 listy.

49. Od W. Feldmana z 1900. Rkps Ossol. sygn. 12280/II.

50. Od M. Offmańskiego z 1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2734.

51. Od J. Kotarbińskiego list. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6702 III.

52. Epoka napoleońska. Notaty z różnych dzieł. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5288.

53. Materiały do życia i twórczości A. Asnyka. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5283.

54. Notatki z lektury. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5277.

55. Papiery S. Krzemińskiego. Rkps Bibl. Nar. akc. 5952.

56. Notatki do życiorysu Jana Maykowskiego. Rkps Ossol. sygn. 12036/III.

57. Drobne artykuły drukowane w czasopismach. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5290, II 5289, 7296.

58. W zbiorach Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu znajdowały się:

Do L. Mierosławskiego listy z ok. 1859-1862. Sygn. 839; do L. Zienkowicza z 1862. Sygn. 1627; do A. Wołyńskiego 14 listów z 1877-1883 i b. d. Sygn. 1870, 1808; do J. Gałęzowskiego z ok. 1904-1906. Sygn. 2274; do T. T. Jeża 2 listy z 1910-1911. Sygn. 2040; do S. Loewenhardta b. d. Sygn. 2002; Materiały do życiorysu S. Krzemińskiego. Sygn. 1315, 1866.

OPRACOWANIA

Monografia: K. GÓRSKI: S. Krzemiński. Człowiek i pisarz. *Rozpr. i Materiały Wydz. I Tow. Przej. Nauk w Wil.* t. 7 z. 1. Wil. 1936 (tu bibliografia twórczości). [Rec.: M. Kridl. *Roczn. Lit.* 1936 s. 230; S. Herbst. *Nauka Pol.* 1937 t. 24 s. 486; Z. Piwiński. *Nova Książka* 1937 s. 591; H. Schipper. *Życie Lit.* 1937 s. 97-98; Silvester. *Verbum* 1937; W. Sobkowiak: O pisarzu, który poprawiał

Orzeszkową. *Kultura* 1937 nr 22; [Z. Wasilewski]. *Mysł Nar.* 1937 nr 6, 12; K. Zawodziński. *Ruch. Lit.* R. 12 (1937) s. 46-47].

Ogólne: POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Liberum veto. Niebezpieczna zasada p. Krzemińskiego. *Prawda* 1884 nr 36. — REBAJŁO: Potomstwo Zoila. III. S. Krzemiński. *Przeł. Tyg.* 1885 nr 12. — ALKAR [A. KRAUSHAR]: Pamiętnik literacki z bruku warszawskiego. *Świat* 1892 nr 12-20; przedr. w książce: Kartki historyczne i literackie. Cz. 1-2. Kr. 1894 s. 95-101, 102-107; wyd. nast. pt. Sylwetki literackie z niedawnej przeszłości. Petersburg. 1894. — Politycy warszawscy. *Niwa* 1896 nr 9. — EKS-DZIENNIKARZ [W. PRZYBOROWSKI]: Stara i młoda prasa. Petersburg. 1897 s. 108-110. — Z. KOŚCIESZA: Z końcem wieku. Ze wspomnień dziennikarza. *Rola* 1901 nr 21. — Ign. Ch. [I. CHRZANOWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 41-42 (1908).

(Artykuły z okazji 70 rocznicy urodzin:) E. CHWALEWIK. *Nova Gaz.* 1909 nr 589. — S. POSNER. *Książka* 1909 s. 425-427. — S. POSNER. *Nova Gaz.* 1909 nr 537. — Z. GŁOGER. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 5. — T. KOŃCZYC. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1910 nr 5. — i. *Świat* 1910 nr 5. — K.: Dwa jubileusze. *Tyg. Mód i Powieści* 1910 nr 11. — Wł. K. [W. KOZŁOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1910 nr 16. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nova Reforma* 1910 nr 56. — *Prawda* 1910 nr 1. — Kartki ilustrowane. *Zasłużeni. Biesiada Lit.* 1910 nr 10.

I. CHRZANOWSKI: Przedmowa do: S. Krzemiński: Nowe szkice literackie. W-wa 1911. — E. CZEKAŁSKI: Świat idei S. Krzemińskiego. *Tyg. Pol.* 1912 nr 31. — *So-wizdrzał* 1912 nr 51.

(Nekrologi:) Wł. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Sfinks* 1912 t. 4 s. 298; W. BUKOWIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 332; Z. DĘBICKI. *Dzien. Poz.* 1912 nr 275; Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 331; A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1912 nr 556; S. KEMPNER. *Nova Gaz.* 1912 nr 552; S. LAM-KRONIKA *Powsz.* 1912 nr 49; B. LIMANOWSKI. *Naprzód* 1912 nr 276; E. MALISZEWSKI. *Goniec Por.* 1912 nr 551; n. *Świat* 1912 nr 49; A. OPPMAN: Ostatni. *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 49; W. PROKESCH. *Nova Reforma* 1912; Wł. K. *Brzask* 1912 nr 12; W. Z. [W. ZIELIŃSKI]. *Złoty Róg* 1912 nr 51; *Bibl. Warsz.* 1912 t. 4 s. 613-614; *Biesiada Lit.* 1912 t. 72 nr 52; *Bluszcz* 1912 nr 49; *Dzien. Kijowski* 1912 nr 311; *Echo Lit.-Artyst.* 1912 nr 3; *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1912 nr 69; *Gaz. Warsz.* 1912 nr 152; *Głos Płocki* 1912 nr 98; *Naród* 1912 nr 278; *Prawda* 1912 nr 49; *Słowo Pol.* 1912 nr 566; *Tyg. Ilustr.* 1912

- nr 50; *Tyg. Pol.* 1912 nr 43; *Ziemia* 1912 s. 816; B. CHLEBOWSKI. *Spr. z Posiedzeń Tow. Nauk. Warsz.* 1913 t. 6 s. 21; *Humanista Pol.* 1913 nr 1; *Krytyka* 1913 t. 37 z. 1 s. 42-43.
- A. KRAUSHAR: Neocyganeria warszawska. W-wa [1913] s. 62-65. — *Księga pamiątk. zjazdu b. wychowawców b. Szkoły Głównej Warsz.* W-wa 1914 s. 82. — M. OFFMAŃSKI: W rocznicę śmierci... *Tyg. Ilustr.* 1915 nr 47. — Pamięci S. Krzemińskiego. *Nowa Gaz.* 1917 nr 593. — F. BRODOWSKI: Dom cedrowy. W-wa 1922 s. 209-217. — M. OFFMAŃSKI: Pamięci S. Krzemińskiego. *Kur. Warsz.* 1922 nr 328. — A. KRAUSHAR: Wtorki M. Ilnickiej. *Tyg. Ilustr.* 1924 nr 22; przedr. w książce: Polki twórcze czasów nowszych. S. 1. W-wa 1929. — J. GRABIEC [J. DĄBROWSKI]: Czerwona Warszawa. Poz. 1925 s. 197-199. — J. GRABIEC [J. DĄBROWSKI]. W: *Roczn. Weteranów 1863.* W-wa [1925] s. 32-34. — K. WÓJCICKI: Walka na Parnasie i o Parnas. Cz. 1. W-wa 1928 s. 37-41. — Na górnych szlakach duszy i myśli polskiej. *Express Por.* 1929 nr 291. — S. POSNER: Autobiografia S. Krzemińskiego w listach do S. Posnera. Testament powstania narodowego. *Przeł. Hist.* 1931 t. 29 s. 347-381. [Rec. S. Szpotkański: Dziad lirnik. *Kur. Warsz.* 1931 nr 297]. — T. DUBIECKI: S. Krzemiński o Traugucie i wypadkach 1863. *Gaz. Pol.* 1934 nr 228. — T. GRABOWSKI: Krytyka literacka w Polsce w epoce realizmu i modernizmu. Poz. 1934 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 6. — S. WASYLEWSKI: Orzeł Biały, stacja telegraficzna w Heidelbergu. *Gaz. Pol.* 1934 nr 221. — K. GÓRSKI: S. Krzemiński na drodze zbliżenia z dawnymi przeciwnikami. *Pion* 1936 nr 35. — K. GÓRSKI: Sylwetka człowieka i pisarza. *Wiedza i Życie* 1937 nr 8-9. — M. OFFMAŃSKI: Człowiek 1863. *Gaz. Pol.* 1937 nr 22. — H. DUNINÓWNA: Ostatni członek Rządu Narodowego. Z osobistych wspomnień. *Iskry* 1937/1938 s. 303-305. — T. HIŻ: Przyjaciele Asnyka. *Gaz. Pol.* 1938 nr 249. — K. [A. KOWALKOWSKI]: Życie kulturalne stolicy Pomorza — środy literackie. *Arkona* 1946 nr 6-7; E. Orzeszkowa i S. Krzemiński. *Ziemia Pomorska* 1946 nr 144 [rec. odczytu K. Górskiego]. — S. STEMPOWSKI: Pamiętniki. W-wa 1953 passim. — K. BEYLIN: Jeden rok Warszawy 1875. W-wa 1959. — *Historiografia pol. w okresie pozytywizmu.* W-wa 1968. — K. GÓRSKI: S. Krzemiński. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu.* T. 3. W-wa 1969. — K. GÓRSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).
- Anglicy w Irlandii [art. w *Kłosach*]. Historia sprawy irlandzkiej. *Kur. Codz.* 1883 nr 131.
- Dwadzieścia pięć lat Rosji w Polsce. B. SZWARCE. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1904 s. 25-26.
- Krzysztof Kolumb. P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892/1893 nr 1. — Rz. [S. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1892 nr 51. — *Ateneum* 1893 t. 1 s. 406-407.
- Zarysy literackie. J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Przeł. Tyg.* 1895 nr 33. — I. MATUSZEWSKI. *Kur. Codz.* 1895 nr 192. — IG. MAT. [I. MATUSZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 28. — S. K. *Gaz. Pol.* 1895 nr 155. — *Bluszcz* 1895 nr 29. — M. OFFMAŃSKI. *Przeł. Lit.* 1896 nr 3. — L. RUTKOWSKI. *Ateneum* 1896 t. 4 s. 376-382.
- Komisja Edukacyjna. E. B. *Kur. Warsz.* 1907 nr 71. — Z. B. *Bluszcz* 1907 nr 12. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1909 s. 99.
- Reformatory wychowania w Polsce [odczyt]. *Ludzkość* 1907 nr 114, 117.
- O poezjach Kollątaja [odczyt]. *Spr. z Posiedzeń Tow. Nauk. Warsz.* 1909 t. 2 s. 39-45 [tu streszcz. referatu]. — W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 11 (1912) s. 347.
- Nowe szkice literackie. Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1911 nr 324. — J. U. *Przeł. Powsz.* 1911 t. 112 s. 107. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 35. — E. CZEKAŁSKI. *Lit. i Sztuka dod. Nowej Gaz.* 1911 nr 184, 1912 nr 12. — QUIS [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI] *Museion* 1912 nr 2. — W. JANKOWSKI. *Pam. Lit. R.* 11 (1912) s. 482. — M. KRIDL. *Książka* 1912 s. 567-569. — D. Zgl. [D. ZGLIŃSKI]. *Przeł. Wil.* 1912 nr 9. — M. Zn. [M. ZNATOWICZÓWNA]. *Bluszcz* 1912 nr 49. — M. ZNATOWICZÓWNA. *Sprawa* 1912 nr 1. — M. RETTINGER: [w książce:] Notatki o pozytywistach. Lw. 1913 s. 4-18.
- Złota przedza poetów i prozaików polskich. E. JERZYNA [G. CZERNICKI]. *Rola* 1884 nr 41. — L. T. [L. TATOMIR]. *Gaz. Lw.* 1884 nr 175-176. — *Ateneum* 1884 t. 3 s. 195-197. — S. Z. *Przeł. Powsz.* 1885 t. 5 s. 112-113. — A. G. BEM. *Ateneum* 1888 t. 3 s. 552-556.

KRZYMUSKA MARIA (1850—1901)

Krytyk literacki.

Ur. w 1850; córka Julii i Ignacego Orzechowskich. Kształciła się w Warszawie w Instytucie Maryjskim, potem na pensji Paskiewiczowej. Była żoną Stanisława Krzymuskiego. Mieszkała w Budziszlawiu Kościelnym na Kujawach. Jakiś czas przebywała w Krakowie. Ok. 1899 była w Paryżu. Była matką pisarek: Julii Kisielewskiej i Marii Krzymuskiej-Iwanowskiej. Zmarła 12 grudnia 1901.

TWÓRCZOŚĆ

Studia literackie. W-wa 1903.

Zawartość: Stanisław Przybyszewski, jego poezja i filozofia. (*Tyg. Ilustr.* 1901 nr 15-17); Stanisław Wyspiański. I. „Legenda”. (*Bibl. Warsz.* 1898 t. 3 s. 171-176). II. „Protesilas i Laodamia”, „Meleager”, „Kłatwa”, „Rapsod o Bolesławie Śmiałym”; W kościele Franciszkanów; Władysław Reymont („Komediantka”, „Fermenty”, „Ziemia obiecana”, „Szkice i obrazy”). (*Ateneum* 1899 t. 2 s. 326 i nn.); Gerard Hauptmann. (*Ateneum* 1898 t. 2 s. 73-104); Rodin; Objawy chrześcijańskiego odrodzenia w najnowszej literaturze francuskiej. (*Bibl. Warsz.* 1896 t. 3 s. 427-450).

Ponadto: Studium o kulturze chrześcijańskiej z pierwszych wieków Kościoła, nie zachowane; fragm. pamiętnika w rękopisie. Inf. J. Okszy [J. Kisielewskiej].

Prace krytyczno-literackie ogłaszano w czasopiśmie: *Ateneum* (1898-1899), *Bibl. Warsz.* (1896, 1898-1899), *Bluszcz* (1909); tu korespondencje z teki pośmiertnej: Paryż 15 lipca 1899. Nr 29), *Tyg. Ilustr.* (1899, 1901).

OPRACOWANIA

DZIECI: M. z Orzechowskich Krzymuska. W książce: M. Krzymuska: Studia literackie. W-wa 1903 s. 1-8. — A. Dr. [A. DROGOSZEWSKI]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 41-42 (1908-1909). — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]: Wspomnienia z wystawy paryskiej. *Bluszcz* 1909 nr 29. — J. KISIELEWSKA: Ze wspomnień mojej matki. *Bluszcz* 1911 nr 5-6, 11, 14, 16. — R. TABORSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Studia literackie. S. BRZOSOWSKI: Cicha książka. *Głos* 1903 nr 36. — P. CHMIELEWSKI. *Książka* 1903 s. 195-196. — F. [W. FELDMAN]. *Młoda Polska w świetle krytyki. Ilustracja Pol.* 1904 nr 11. — V. D. *Slovanský přehled* (Praga) 1904 s. 95-96. — W. FELDMAN: Współczesna krytyka literacka w Polsce. *Lw.* 1905 s. 232. — S. WYSPIAŃSKI. *Lit. i Sztuka dod. Nowej Gaz.* 1907 nr 21 [list dot. rec. „Legendy”]. — L. PŁOSZEWSKI: W książce: S. Wyspiański: Dzieła zebrane. T. 1. Kr. 1964 s. 358-359 [dot. rec. „Legendy”].

KRZYMUSKA-IWANOWSKA MARIA (1878—1923)

Pseud.: MARCIN OKSZA; TERESSITA; THERESITA.

Nowelistka, powieściopisarka.

Ur. w 1878 w Budziszlawiu Kościelnym na Kujawach; córka Stanisława i Marii z Orzechowskich, literatki. Kształciła się we Francji, w klasztorze w Beaugency koło Orleanu. W 1898 przybyła do Krakowa. Utrzymywała bliskie kontakty z Dagny i Stanisławem Przybyszewskimi. W 1904 ponownie wyjechała do Francji i przez rok przebywała w klasztorze w Beaugency, którego rozwiązanie uniemożliwiło jej wstąpienie do tego zakonu. W 1906 mieszkała w Paryżu, później wyjechała do Anglii, gdzie pracowała jako nauczycielka języka francuskiego. Następnie jako panna do towarzystwa wyjechała z Julią Marchocką do Włoch i Paryża. W 1907 wyszła za mąż za Feliksa Iwanowskiego, dziennikarza i pisarza. Wyjechała z nim do Stanów Zjednoczonych, dłużej przebywała w Chicago, gdzie pracowała w redakcji *Dziennika Narodowo-Polskiego*. W 1911 wróciła do Europy. W 1920-1921 przez osiem miesięcy prowadziła na Śląsku pracę agitacyjną w okresie plebiscytu. Zachorowała na gruźlicę, która stała się przyczyną jej śmierci. Była siostrą literatki Julii Kisielewskiej. Zmarła 6 maja 1923 w Płocku.

TWÓRCZOŚĆ

1. Stygmat. W-wa 1906. Wyd. 2 W-wa 1909.

Zawartość: *Appassionata*. (*Myśl Pol.* 1906 nr 17); *W Alei Krzyża*; *Niepokalanka*. (*Krytyka* 1902 t. 1 s. 395-404); *Stygmat*. (*Nowe Słowo* 1902 nr 15, 18); *Ostatnia wiosna*; *Salvac aeternum*. (*Myśl Pol.* 1906 nr 10).

2. U źródeł. Powieść. *Bluszcz* 1912 nr 19-51, 1913 nr 1-18. Wyd. osob. W-wa 1914.

3. In memoriam. *Bluszcz* 1917 i odb. Opowiadanie.

Twory literackie i artykuły ogłaszała w czasopismach: *Bluszcz* (1911-1913, 1917-1918; tu m. in.: *Wspomnienie*. *Listy z Paryża*. 1911 nr 30, 34-35, 40, 42; *Tyfus panny Jaśki*. 1918 nr 27-32); *Dzien. Nar.-Pol.* (Chicago ok. 1910); *Echo Lit.-Artyst.* dod. *Liberum Veto* (1913); *Gaz. Kujawska* (1912); *Gaz. Pol.* (Chicago 1909-1910); *Głos Pol.* (1907); *Głos Warsz.* (1912); *Krytyka* (1899-1900, 1902; tu m. in.: nowela pt. *Sanguina*. 1899 t. 1 s. 504-512; *Fragm. pamiętnika*. 1900 t. 1 s. 366-375); *Kur. Pol.* (1916); *Myśl Pol.* (1906); *Nowe Słowo* (1902); *Słowo Pol.* (1914); *Strażnica* (1914); *Tyg. Ilustr.* (1907); *Tyg. Mód i Powieści* (1912); *Tyg. Rzeszowski* (1909);

Zgoda (Chicago 1908); *Życie* (Kr. 1899; tu opowiadanie pt. *Diabolique*. Nr 15/16).

OPRACOWANIA

J. KISIELEWSKA: *Dokumenty*. *Wiad. Lit.* 1930 nr 15. — S. HELSZTYŃSKI: *Theresita*, imienniczka św. Teresy z Avila. *Wiad. Lit.* 1938 nr 30; przedr. w książce: *Meteorology Młodej Polski*. Kr. 1969 s. 7-13. — R. TABORSKI. *Pol. słownik biogr.* T. 15 (1970).

Stygmat. a. s. [A. SCHROEDER]. *Nasz Kraj* 1906 t. 2 nr 23. — Z. A. *Kur. Warsz.* 1906 nr 335 wiecz. — Ad. Z. [A. ZAGÓRSKI]. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1906 s. 415-416. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1906 nr 289. — J. STEN [L. BRUNER]: *Profile autorek*. *Krytyka* 1907 nr 2 s. 178-180. — W. BUKOWIŃSKI. *Pravda* 1907 nr 1. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1907 t. 163 s. 160-162. — J. A. KISIELEWSKI: *Liryczny pamiętnik duszy*. *Goniec Por. i Wiecz.* 1907 nr 400. — M. ŁOPUSZAŃSKA. *Myśl Pol.* 1907 nr 2. — C. WALEWSKA. *Bluszcz* 1907 nr 48. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]: *Kobieta w naszej literaturze współczesnej*. *Bluszcz* 1908 nr 52 s. 598. — * * *: *Z nowych powieści polskich*. *Przegl. Powsz.* 1910 t. 108 s. 106.

KRZYWOSZEWSKI STEFAN (1866—1950)

Pseud. i krypt.: G.; GOR.; GORD; GORDON; JAN GORDON [?]; K.; K.; KR. [?]; KRZ. STEF.; KRZ. STEFAN; KRZYW. STEFAN; NEMO; (s); S. K.; S. KR.; SK; SKRZ; SKRZ.; ST. K.; ST. KRZ.; ST. KRZYW.; STEF. K.; STEF. KRZ.; STEF. KRZYW.; STK.

Dramato- i powieściopisarz, nowelista, publicysta.

Ur. 11 czerwca 1866 w Snochowicach pod Kielcami, syn Władysława i Stefani z Homickich. Pochodził z rodziny ziemiańskiej. Uczęszczał do prywatnej szkoły Pankiewicza w Warszawie i gimnazjum realnego (1878-1881) oraz do Szkoły Handlowej im. Kronenberga. W 1883-1885 studiował w Wyższym Instytucie Handlowym w Antwerpii. W 1885 debiutował jako korespondent warszawskiego *Słowa*. W 1885 rozpoczął praktykę handlową w Gdańsku, a następnie w Warszawie. Ożenił się z Izabelą Baroffio-Bruni w 1897 i po przyjęciu propozycji współpracy z *Krajem* w charakterze korespondenta zagranicznego wyjechał za granicę poświęcając się wyłącznie pracy dziennikarskiej i literackiej. Był stałym korespondentem *Kraju* i *Kuriera Warszawskiego* z Paryża (1897-1900), z Berlina (1901-1902) i z Wiednia (1903-1905). Po powrocie do Warszawy założył i redagował czasopismo *Świat* (1906-1933). W 1913-1915 redagował *Tygodnik Mód i Powieści*, w 1914 — *Przyjaciela Dzieci*. W 1915-1920 był redaktorem *Kuriera Polskiego*. W czasie pierwszej wojny światowej należał do organizacji „Grupa Pracy Narodowej”. W 1917 został powołany wraz z Janem Lorentowiczem i Antonim Gintowtem do Komisji Teatralnej dla opracowania statutu i projektu organizacji teatrów warszawskich. Po wojnie brał żywy udział w organizowaniu życia kulturalnego kraju. Był prezesem Pen-Clubu polskiego, prezesem Związku Autorów Dramatycznych

Polskich. Uczestniczył kilkakrotnie w międzynarodowych kongresach Związków Autorów Dramatycznych: w Paryżu (1926), Rzymie (1927), Berlinie (1928), Madrycie (1929) i Budapeszcie (1930). Od 1929 był członkiem zarządu Związku Polskich Wydawców Dzienników i Czasopism oraz wieloletnim prezesem Towarzystwa Księgarń Kolejowych „Ruch”. W 1931-1933 był dyrektorem warszawskich Teatrów Miejskich. Interesował się filmem, brał udział w opracowywaniu scenariuszy i nadzorował realizację kilku filmów. Drugą wojnę światową przeżył w Warszawie. Zmarł w Milanówku pod Warszawą 1 kwietnia 1950.

TWÓRCZOŚĆ

1. W walce życiowej. Nowele. W-wa 1898.

Zawartość: m. in.: W walce życiowej. (*Kur. Niedzielnny* 1897 nr 22-23); Zawód. (*Kur. Niedzielnny* 1897 nr 6-7); Obiad; Raut; Miłość pana Ludwika; Pan Stachurski. (Zob. też poz. 7, 23); Anusia (*Kur. Niedzielnny* 1897 nr 47-51); Krawaty; Orgia.

Przekłady

Anusia: ros.: A. Damanska. *Syn otieczestwa* 1899 nr 42-44; I. Worobiewa. *Russkaja mysl* 1905 nr 6 s. 122-139.

[Jedna z nowel] franc.: T. W. [T. Wyzewal]; Un accident. *Le Temps* 1899 nr z 6 lutego.

2. Zmierzch. Powieść współczesna. *Kraj* 1899 nr 31-52; *Dzienn. Pol.* 1900 nr 49-143. Wyd. osob. Petersburg. 1901.

3. Pani Jula. Powieść. W-wa 1901 *Bibl. Dzieł Wyborowych*. Wyd. 2 W-wa 1908.

Przekłady: czes.: J. J. Langner. *Hlas národa* 1905. Wyd. osob. Praga 1906 — ros.: M. Maleszewska. Moskwa 1915; wyd. 3 Moskwa 1918.

4. Piękna ogrodniczka. Fragment sceniczny w 1 odsłonie. Wyst. W-wa 18 stycznia 1902; Lw. 21 lutego 1902; Kr. 5 kwietnia 1902; Poz. 12 kwietnia 1902. Ogl. *Czytelnia* dod. *Kraju* 1902 nr 5-6; zob. też poz. 7. Wyd. osob. W-wa 1911 *Nowość Lit.* t. 42 (współwyd. z: Rusalka. Komedja 4-aktowa. Zob. poz. 12).

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3233.

Przekład ros.: *Russkaja mysl* 1903 nr 1 s. 57-67.

5. Małe dusze. Komedja w 3 aktach. Wyst. W-wa 3 stycznia 1903; Poz. 28 marca 1903; Łódź 30 kwietnia 1903. Nie druk.

6. Tęcza. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 25 marca 1904; Łódź 5 kwietnia 1904; Poz. 30 kwietnia 1904; Lw. 13 maja 1904; Kr. 15 czerwca 1904. Nie druk.

Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6225; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 3483; Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 1864.

7. Rusalka. Zbiór nowel. Kr. 1905 [1904] *Nowa Bibl. Uniwersalna*. Wyd. nast. W-wa 1925 *Bibl. Dzieł Wyborowych* t. 2 t. 42.

Zawartość: Rusalka. Fantazja. (*Wędrowiec* 1900 nr 18-20); Gdy lecą liście... (*Kur. Warsz.* 1903 nr 20-21; *Nowa Reforma* 1903 nr 290); Chybiona zabawa. (*Kur. Warsz.* 1903 nr 20-21); Pan Przetakiewicz. (*Czas* 1899 nr 204-205); Dziwne zdarzenie. (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 19; *Czas* 1900 nr 46); Dogaressa. (*Kur. Warsz.* 1905 nr 6; *Reformator* 1904 nr 2); Boa. (*Ilustracja Pol.* 1904 nr 15-16; *Kur. Warsz.* 1904 nr 85); Bluzka. (*Kur. Teatr.* 1901 nr 27); Zaraza. (*Czytelnia* dod. *Kraju* 1902 nr 1-2); Bajka o rozpustnym rycerzu i bladej Hildegardzie. (*Nowa Reforma* 1904 nr 201-204); Piękna ogrodniczka. Fragment sceniczny w jednej odsłonie. (Zob. poz. 4).

Wyd. z 1925 nie zawiera tekstów: Pan Przetakiewicz; Dogaressa; Boa; Piękna ogrodniczka. Wprowadzono: Pan Stachurski. (Ze wspomnień myśliwskich). Zob. poz. 1.

Przekłady: czes.: J. Rydvan. Praga 1926. Dziwne zdarzenie: franc.: *Revue des Revues* 1901 nr z 1 maja.

Boa: ros.: O. Wiszniewska. *Wiestnik inostrannoj literatury* 1906 nr 12 s. 122-129; I. Worobiewa. *Nowyj żurnal inostrannoj literatury* 1906 nr 12; *Sowremiennyj żurnal* 1908 nr 1 s. 47-64.

Bluzka: niem.: S. Goldenring. *Der Welt-Spiegel* dod. *Berliner Tageblatt* 1913 nr 3.

Zaraza: czes.: J. Rydvan. Praga 1915 — ros.: *Jużnyj kraj* 1902.

8. Biały królik. Obraz dramatyczny w 1 akcie. Wyst. W-wa 27 maja 1905. Ogl. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1905 nr 24-25. Wyd. osob. Petersburg. 1905. Wyd. nast. W-wa 1907 (współwyd. z: Edukacja Bronki. Zob. poz. 9).

¶ Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4524.

9. Edukacja Bronki. Komedja w 3 aktach. Wyst. W-wa 22 grudnia 1906; Lw. 6 marca 1907; Kr. 20 kwietnia 1907; Wil. 28 kwietnia 1907; Poz. 19 października 1907. Wyd. W-wa 1907 (współwyd. z: Biały królik. Zob. poz. 8). Zob. też Wyd. zbior. [T. 3]; przedr. fragm. aktu II w: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski*. T. 2. W-wa 1967 s. 536-540.

Przekłady: niem.: wyst. Wiedeń 1919.

Utwór był ponadto tłumaczony na język czeski i rosyjski.

Ekranizacja pt. Wykolejeni. 1913.

10. Przywódca. Dramat w 3 aktach. Wyst. W-wa 11 listopada 1908; Wil. 26 grudnia 1908; Kr. 30 stycznia 1909. Ogl. fragm. *Scena i Sztuka* 1908 nr 46; całość: *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1909 nr 1-10. Wyd. osob. W-wa 1909.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 2134.

Przekład czes. (brak bliższych danych).

11. Aktorki. Komedia w 4 aktach. Wyst. Lw. 29 grudnia 1909; W-wa 30 grudnia 1909; Kr. 12 lutego 1910; Wil. 16 lutego 1910; Poz. 12 marca 1910. Ogl. fragm. pt. *Wesołe życie*. W: *Książka jubileuszowa „Dzien. Poz.”* Poz. 1909. Wyd. osob. całości W-wa 1909. Zob. też wyd. zbior. [T. 2].

Przekłady: czes.: F. Vondráček — ros.: S. D. Karlin; pt. Roman aktorki Miller, Petersb. 1912.

12. Rusalka. Komedia w 4 aktach. Wyst. W-wa 25 listopada 1910; Kr. 3 grudnia 1910; Wil. 2 lutego 1911. Wyd. W-wa 1911 (współwyd. z: *Piękna ogrodniczka*. Zob. poz. 4). Zob. też Wyd. zbior. [T. 2] (tu druga red. w 3 aktach).

Rkps Ossol. sygn. 13036 II (w 3 aktach).

13. Diabeł i karczmarzka. Komedia fantastyczna w 3 aktach. Wyst. W-wa 9 listopada 1912; Kr. 21 grudnia 1912; Poz. 21 grudnia 1912; Wil. 27 marca 1913. Wyd. W-wa 1913.

Rkps Bibl. Teatru im. Słowackiego w Kr. sygn. 934; odpis maszynowy tekstu IS PAN Zbiory specjalne sygn. 365/III.

Przekłady: czes.: J. Rydvan. Praga 1913; J. J. Langner. Praga 1962 — łotewski: wyst. w teatrze w Rydze — niem.: wykorzystana jako libretto do opery I. Waghalter pt. *Sataniel*. Wyst. Berlin.

14. Rozstaje. Sztuka w 3 aktach. Wyst. W-wa 7 marca 1914; Wil. 31 maja 1914. Wyd. W-wa 1914.

Przekład ros.: M. Nowicka, W. Szmidt. Moskwa [b.r.].

15. Zmartwienie pana Hamelbeina. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 14 grudnia 1916; Kr. 17 lutego 1917; Lw. 21 maja 1917. Ogl. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1917 nr 1-14. Wyd. osob. W-wa 1917. Zob. też wyd. zbior. [T. 3] (tu druga red. komedii).

16. Organizacja teatrów m. stoł. Warszawy. Projekt przygotowany na żądanie zarządu miasta. W-wa 1917.

Współautorzy: A. Gintowt, J. Lorentowicz.

17. Głuszc. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 21 lutego 1918; Kr. 3 marca 1918; Łódź 12 kwietnia 1918; Lw. 13 września 1918; Poz. 20 marca 1919. Ogl. zob. Wyd. zbior. [T. 1].

Rkps — odpis maszynowy tekstu IS PAN Zbiory specjalne sygn. 447/III.

Przekład czes.: J. Rydvan. Praga 1922.

18. Pani Chorążyna. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 21 grudnia 1918; Kr. 2 maja 1919; Lw. 3 maja 1921 (pt. *Wielki dzień*). Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru im. Słowackiego w Kr. sygn. 379; Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 5066 (pt. *Wielki dzień*); Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatr. sygn. 197.

19. Kolombina. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 20 lutego 1920; Kr. 11 września 1920. Ogl. zob. Wyd. zbior. [T. 1].

Przekład czes. (brak bliższych danych).

20. Szał. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 19 maja 1921; Kr. 10 kwietnia 1921. Wyd. W-wa 1921.

21. Historia nie z prawdziwego zdarzenia. Komedia w 4 aktach. Wyst. W-wa 17 stycznia 1923; Kr. 14 kwietnia 1923. Nie druk.

22. Pan minister. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 16 października 1925; Poz. 30 października 1925; Łódź 20 listopada 1925; Lw. 22 grudnia 1925; Kr. 27 lutego 1926. Nie druk.

23. Z przeżyć i wrażeń myśliwskich. Z rys. K. Mackiewicz. W-wa 1927. Zawartość: *Wiosna na Pińszczyźnie*. (*Świat* 1922 nr 19-20); „Któż zbadal puszcze litewskich przepastne kraje?...” (*Świat* 1922 nr 3-4); *Na głuszcach w Białowieży*. (*Świat* 1924 nr 19-20); *Wschód słońca na Cholczy*. (*Świat* 1923 nr 20); *Przedwiośnie w Puszczy Białowieskiej*. (*Świat* 1927 nr 18-19); *Polowanie na zajace w Skalacie*. (*Świat* 1926 nr 3); *Gdzie pardwa żeruje*. (*Świat* 1926 nr 37-38); *Jarząbki; Na grubego zwierza*. (*Świat* 1925 nr 7-8); *Latem na Śląsku Cieszyńskim*. (*Świat* 1927 nr 36); *Bracia Miksztunowicze*. (*Romans i Powieść* dod. *Świata* 1927 nr 4-5); *Pan Stachurski*. (Zob. poz. 1).

24. Walka. Dramat w 7 odsłonach. (Pierwsze dni grudniowe 1830 r.). Wyst. W-wa 9 marca 1928. Wyd. W-wa 1928. Zob. też Wyd. zbior. [T. 1].

25. Paniątka z dancingu. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1 lutego 1929; Wil. 6 maja 1929; Poz. 6 września 1929; Kr. 4 maja 1930. Wyd. W-wa 1929. Zob. też Wyd. zbior. [T. 2].

26. Noc sylwestrowa. Komedia karnewalowa w 3 aktach. Wyst. W-wa 30

stycznia 1931; Wil. 19 lutego 1931; Poz. 13 maja 1931. Wyd. W-wa 1931 [1930]. Zob. też Wyd. zbior. [T. 3].

27. Uśmiech hrabiny. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 21 stycznia 1933; Poz. 30 sierpnia 1933. Nie druk.

28. Koleżanki. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 24 maja 1939. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Pol. w W-wie, depozyt w Muzeum Teatru sygn. 705.

29. Długie życie. Wspomnienia. Ogl. fragm.: Warszawa, stolica Rzeczypospolitej. *Nowiny Lit.* 1947 nr 29; *Dramat mojej młodości. Przekrój* 1947 nr 127; *Teatr i polityka. Przekrój* 1947 nr 128. Wyd. osob. całości: T. 1-2. W-wa 1947.

30. Jutro będzie nasze. Komedia w 3 aktach. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 290; odpis IS PAN Zbiory specjalne sygn. 356/III.

Artykuły, felietony, recenzje, teksty literackie zamieszczał w czasopismach: *Czas* (1899-1902), *Czytelnia* dod. *Kraju* (1902), *Dziennik Chicagoski* (1903), *Dziennik Pol.* (1900), *Echo Lit.-Artyst.* (1913-1914; tu m. in.: *Koledzy* 1913 nr 9 s. 1105-1113), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1897-1900), *Echo de Paris, Express Por.* (Kielce 1937-1938), *Gaz. Lud.* (1946), *Gaz. Nar.* (1898-1900, 1905), *Gaz. Warsz.* (1926), *Goniec Łódzki* (1898), *Ilustracja Pol.* (1902-1904), *Ilustr. Kur. Codz.* (1935-1937), *Ilustr. Kur. Pol.* (1948), *Kraj* (1897-1905; tu m. in. rubr.: *Echa zachodnie* 1897-1902; *Felieton paryski* 1902-1903; *Listy paryskie* 1902-1904), *Kur. Codz.* (1899), *Kur. Lw.* (1925), *Kur. Niedzielnik* (1897-1898), *Kur. Pol.* (1909-1910, 1916-1920), *Kur. Por.* (1928), *Kur. Teatr.* (1901), *Kur. Warsz.* (1899-1909, 1926, 1929, 1934-1935, 1939; tu m. in.: *Listy z Berlina* 1901-1902; *Listy wiedeńskie* 1902-1903), *Łowiec Pol.* (1934, 1937, 1946, 1949), *Naród Pol.* (Chicago 1905), *Nowa Książka* (1939), *Nowa Reforma* (1903-1905), *Nowiny dla Wszystkich* (1904), *Nowiny Lit.* (1947), *Nowości Filmowe* (1925), *Prasa* (1930, 1935, 1939), *Przeł. Sportowy* (1913), *Przekrój* (1947), *Reformatör* (1904), *Scena i Sztuka* (1910), *Słowo* (1885, 1895, 1898-1900), *Świat* (1906-1934; tu m. in. rubr.: *Z teatru* 1906-1907; *Z teatrów warszawskich* 1907-1919; *Diariusz ostatnich dni* 1915; *Z tygodnia* 1922-1930), *Tydzien Świata* (1930-1934), *Tyg. Warsz.* (1947-1948), *Verbum* (1934), *Wędrowiec* (1900), *Zycie i Sztuka* dod. *Kraju* (1905).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Czterdzieści pięć lat pracy scenicznej i obywatelskiej W. Siemaszkowej*. Lw. 1932, *Do walki z bolszewizmem*. W-wa 1920, *10 lat pracy Pol. Związku Wydawców Dzienników i Czasopism*. 1928-1938. W-wa 1939, *Jednodniówka lit.* Poz. [1920], *Książka jubileuszowa „Dzienn. Poz.” 1859-1909*. Poz. 1909, *Księga pamiątek ku czci L. Staffa*. 1878-1948. W-wa 1948, *Ludwik Solski, 1875-1925*. W-wa 1925, *Ludwik Solski, 1875-1945*. Kr. 1946, *Mieczysław Frenkiel, 1878-1928*. W-wa 1928, *Pamięci J. Gadomskiego koledzy*. W-wa 1907 (tu: *Przygoda poety*. S. 135-142), *Pisarze pol. kresom zachodnim*. W-wa 1925, L. Zieleniewski: „*Dekada*”. Pismo Legionów Polskich w 1799 r. W-wa 1938 (tu przedmowa).

Przekłady

R. Coolus: *Panna Marcelina*. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1927; Poz. 1927 (pt. Ziółko).

Wydania zbiorowe

Teatr. [T. 1-3]. W-wa 1928-1932 [1931].

[T. 1] (1928): *Walka*. *Dramat* w 7 obrazach. (Pierwsze dni grudnia 1830 r.). (Zob. poz. 24); *Głuszec*. *Komedia* w 3 aktach. (Zob. poz. 17); *Kolombina*. *Komedia* w 3 aktach. (Zob. poz. 19).

[T. 2] (1929): *Panienska* z dancingu. *Komedia* w 3 aktach. (Zob. poz. 25); *Aktorki*. *Komedia* w 4 aktach. (Zob. poz. 11); *Rusalka*. *Komedia* w 3 aktach. (Zob. poz. 12).

[T. 3] (1932 [1931]): *Noc sylwestrowa*. *Komedia* karnawałowa w 3 aktach. (Zob. poz. 26); *Zmartwienie pana Hamelbeina*. *Komedia* w 3 aktach. (Zob. poz. 15); *Edukacja Bronki*. *Komedia* w 3 aktach. (Zob. poz. 9).

Listy

1. Do M. Godlewskiego z 1898. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

1a. Do K. M. Górskiego 9 listów z 1898-1901. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7725 III.

1b. Do nie ustalonej redakcji z 1899. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7912 III.

2. Do T. Smarzewskiego z 1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7889 III.

3. Do J. Kotarbińskiego z 1902. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7046.

4. Do L. Rydla 4 listy z 1903-1906. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260 II.

5. Do F. Hoesicka 37 listów z 1901-1914 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7124, 2684-2685, 2690, 2693, 2719.

6. Do Z. Rabskiej 6 listów z 1903-1919. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2725.

7. Do L. Kotarbińskiej 2 listy z 1907 i 1919. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7040.

8. Do S. Reymonta z 1908. Rkps Ossol. 6978/II.

8a. Do F. Konecznego z 1909. Ogl. E. Będzińska, E. Madej. *Roczn. Bibl. PAN w Kr. R.* 15 (1969) s. 279-281.

9. Do F. Vondráčka listy z 1910, 1925. Rkps Arch. Lit. Muzeum Nar. w Pradze. Ogl. J. Dużyk. *Roczn. Bibl. PAN w Kr. R.* 5 (1959) s. 187, 194.

10. Do W. Feldmana 2 listy i fragm. z 1911-1912. Rkps Ossol. 12280/II.

11. Do G. Daniłowskiego z 1913. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2984.

12. Do nieznanego adresata 2 listy z 1913. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7891 III.

13. Do J. Mińskiego 4 listy z 1922-1926. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7074.

14. Do red. *Ruchu Lit.* z 1926. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7060.

15. Do M. Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej z 1932. Rkps Ossol. 12767/II.

16. Do A. Grzymały-Siedleckiego 11 listów z 1945-1948. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 525, 747, 880; fragm. ogł. K. Przeclawska-Wydzga: *Przywróceniu życia. Stolica* 1967 nr 20.

17. Do J. Płomińskiego z 1949. Rkps Ossol. sygn. 12931/II.

18. Do E. Makuszyńskiej b. d. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 837.

19. Od Jana J. z 1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7891 III.

OPRACOWANIA

A. WRZESIEŃ [A. LANGE]: Przedmowa do: S. Krzywoszewski: *Pani Julia. Powieść. W-wa 1901.* — D [A. DOBROWOLSKI]: *Migawki. S. Krzywoszewski. Kur. Warsz.* 1902 nr 360. — R. FAŃSKI: S. Krzywoszewski, rzut sylwetkowy. *Kraj* 1903 nr 1. — (i). Korespondencje. *Wiedź. S. Krzywoszewski. Gaz. Lw.* 1903 nr 149 [o art. w „Wiener Abendpost”]. — wxy: S. Krzywoszewski. *Kur. Teatr.* 1903 nr 3. — Krytyka wiedeńska o Krzywoszewskim. *Kraj* 1903 nr 27. — B. CHRZANOWSKI: Nasze pisma ilustrowane. „Świat”. *Kur. Litewski* 1906 nr 265. — E. CZERKALSKI: S. Krzywoszewski. Kontury portretowe. *Echo Lit.-Artyst.* 1914 z. 13/14 s. 763-769. — -m. dz. -: Wrażenia teatralne.

Biesiada Lit. 1914 nr 19. — F. KUCZKOWSKI: Listy do redakcji. *Nowa Gaz.* 1918 nr 543. — J. LECHOŃ: Myśli o autorach dramatycznych. *Sowizdrzał* 1919 nr 17 s. 7. — M. SZYJKOWSKI: Dzieje komedii polskiej w zarysie. Kr. 1921. — H. ZAHORSKA: Literaci o literatach. *Przeł. Wiecz.* 1922 nr 159. — A. ZAGÓRSKI: Nowości polskiej literatury dramatycznej na scenach warszawskich. *Scena Pol.* 1923 nr 1/2/3. — Ze związku autorów dramatycznych. *Kur. Por.* 1925 nr 182. — Z różnych sztambuchów. S. Krzywoszewski. *Cyrułik Warsz.* 1926 nr 21 [wiersz]. — (al): Premiera „Aktorek”. 25-lecie pracy S. Krzywoszewskiego. *Ilustr. Kur. Codz.* 1927 nr 189. — S. KRZYWOSZEWSKI: Z mojej kariery... *Famulus* 1927 nr 23 [wywiad]. — B. VYDRA. *Prager Presse* 1928 nr z 13 kwietnia. — W razurze „Cyrułika Warszawskiego” mówiono... *Cyrułik Warsz.* 1928 nr 4 [anegdota o S. Krzywoszewskim]. — E. ŚWIERCZEWSKI: Kwadrans ze S. Krzywoszewskim. *Echo Tyg.* 1929 nr 1. — Co zobaczymy na scenie. Wśród naszych autorów dramatycznych. *Kur. Por.* 1929 nr 302. — 25-lecie S. Krzywoszewskiego jako autora „Świata”. *Ilustr. Kur. Codz.* 1930 nr 345. — (B): Wojna teatralna. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 277. — W. GRUBIŃSKI: Jubileusz „Świata” w radio. *Echo Tyg.* 1931 nr 1. — (J): Magistrat warszawski nie zwolnił p. Krzywoszewskiego z kontraktu. *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 277. — A. I. KOŃNAR: Literární rozhovor z S. Krzywoszewskim. *Rozprawy Aventura* 1931 nr 33. — Losy teatrów stołecznych. Krzywoszewski obejmuje teatry miejskie. *Nasz Przeł.* 1931 nr 256. — Warunki prowadzenia teatru przez S. Krzywoszewskiego. *Kur. Por.* 1931 nr 261. — Odpowiedź p. S. Krzywoszewskiego na żądanie b. artystów teatrów miejskich. *Kur. Por.* 1931 nr 275. — b [W. BRUMER]: Przed i za kurtyną. Przed rezygnacją dyr. Krzywoszewskiego. *Kur. Por.* 1933 nr 135. — W. R. [W. RZYMOWSKI]: Paradoxy teatralne. Subwencjonowane groźby. *Kur. Por.* 1933 nr 209. — (j): Jakie zaległości pozostawił dyr. Krzywoszewski. *Ilustr. Kur. Codz.* 1934 nr 101. — S. KRZYWOSZEWSKI: Sekret życia teatru. *Rodzina Pol.* 1934 nr 2 [wywiad]. — (MIG) [J. MIGOWA]: Dyr. Krzywoszewski stanowczo nie chce prowadzić teatrów. *Ilustr. Kur. Codz.* 1934 nr 95. — (pm) [B. POCHMARSKI]: B. dyrektor Krzywoszewski całkowicie uniewinniony. *Ilustr. Kur. Codz.* 1934 nr 278. — Artyści przeciwko dyr. Krzywoszewskiemu. *Gaz. Pol.* 1934 nr 94. — Uniewinnienie S. Krzywoszewskiego.

Gaz. Pol. 1934 nr 277. — Przeszłość teatrów miejskich stolicy. Sprawa S. Krzywoszewskiego. *Robotnik* 1934 nr 359. — M. STATTER: Bujda olimpijska. *Robotnik* 1936 nr 260. — A. ORZECHOWSKA: Młoda zieleni na sędziwym drzewie. Rozmowa z autorem „Koleżanek”. *Kronika Polski i Świata* 1939 nr 20. — J. S. W. [J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI]: S. Krzywoszewskiego 4 dziesiątki lat dla teatru i dziennikarstwa. *Express Por.* (Kielce-Radom) 1939 nr 125.

Krzywoszewski prezesem Związku Autorów Dramatycznych. *Robotnik* 1947 nr 95 s. 3.

(Nekrologi): *Dzien. Pol.* 1950 nr 100; *Teatr* 1950 nr 5; *Zycie Warszawy* 1950 nr 96.

J. L. [J. LASOCKA]: S. Krzywoszewski myśliwy i komediopisarz. *Łowiec Pol.* 1958 nr 15. — J. J. SZCZEPKOWSKI: 60 lat „Łowca Polskiego”. *Łowiec Pol.* 1959 nr 6 s. 2-5. — E. WYSIŃSKA: Dramaturgia użytkowa dwudziestolecia. *DIALOG* 1960 nr 3. — R. GÓRSKI: S. Krzywoszewski. *Obraz lit. pol. XIX i XX w. S. V: Lit. Młodej Polski. T. 2. W-wa* 1967 s. 527-536. — K. SPURSIŃSKI. *Pol. słownik biogr. T. 15* (1970).

W walce życiowej. Ch. *Słowo* 1899 nr 46. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Głos Narodu* 1899 nr 64.

Zmierz ch. L. B. [L. BELMONT]. *Izraelita* 1901 nr 36 s. 405-406. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1901 nr 133. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1901 t. 142 s. 341-342. — g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 19 s. 38. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 372. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1901 nr 100. — L. [L. STRASZEWICZ]. *Mies. Kur. Pol.* 1901 t. 1 z. 2 s. 300-303. — T. S. *Słowo* 1901 nr 118; przedr. *Kraj* 1901 nr 20. — *Gaz. Pol.* 1901 nr 105. — WŁAST [M. KOMORNICKA]. *Chimera* 1902 z. 14 s. 350-351.

Pani Julia. H. GALLE. *Książka* 1901 s. 372. — A. GOLDBERG. *Poradnik dla Czytających* 1901 nr 24. — L. B-ski. [L. BELMONT]. *Kraj* 1902 nr 26. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Listy literackie z Warszawy. *Gaz. Lw.* 1902 nr 68. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 53. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1902 nr 57. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 210. — Z. RÓŻYCKI. *Bluszcz* 1908 nr 50. — a. w. [A. WYSOCKI]. *Gaz. Lw.* 1908 nr 186. — S. KIEDRZYŃSKI. *Społeczeństwo* 1909 nr 8 s. 97.

Piękna ogrodniczka. A. DOBROWOLSKI: *Teatr Rozmaitości. Kur. Por.* 1902 nr 19. — ete-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 10 s. 118. — J. FLACH. *Przedświt* 1902 nr 45. — H. GALLE. *Prawda* 1902 nr 4. — G. KEMPNER. *Nowa Reforma* 1902 nr 81. — K. K. [K. KOLAKOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1902 nr 90. — F. KONECZNY: *Teatr krakowski. Przegl. Pol.* 1902 t. 144 s. 363. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1902 nr 20. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1902 nr 20. — SPECTATOR. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 4 s. 42-44. — R. St. [R. STARZEWSKI]. *Czas* 1902 nr 81. — GAMMA [A. SYGIETYŃSKI]. *Kraj* 1902 nr 2. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1902 nr 15. — B. ZAWADZKI. *Wędrowiec* 1902 nr 5. — *Gaz. Pol.* 1902 nr 18.

Małe dusze. ALBERTUS: Z Królestwa Polskiego. *Kraj* 1903 nr 1. — B. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 5. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 2 s. 113-116. — W. BOGUSŁAWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1903 nr 2 s. 35-37. — S. BRZOZOWSKI. *Głos* 1903 s. 26. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1903 nr 4. — M. GAWALEWICZ. *Słowo* 1903 nr 9. — J. Ł.: *Teatr Rozmaitości. Kur. Por.* 1903 nr 4-5. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1903 nr 2. — B. KOSKOWSKI. *Gaz. Pol.* 1903 nr 11. — E. LUBOWSKI. *Kur. Codz.* 1903 nr 5. — M. MASSONIUS. *Gaz. Pol.* 1903 nr 4. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 5. — J. ROSENZWEIG. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 2 s. 38-39. — SKIR. *Bluszcz* 1903 nr 3. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1903 nr 4. — X. *Kur. Pol.* 1903 nr 4. — K. ZALEWSKI. *Wiek* 1903 nr 5-6. — *Teatr Polski w Poznaniu. Dzien. Poz.* 1903 nr 75.

Tęcza. ALBERTUS: Z Królestwa Polskiego. Warszawa. *Kraj* 1904 nr 16. — B. *Gaz. Warsz.* 1904 nr 88. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 3 s. 109-111. — W. BOGUSŁAWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 16 s. 315-316. — S. BRZOZOWSKI. *Głos* 1904 s. 216. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1904 nr 15. — H. CEPNIK. *Dzien. Pol.* 1904 nr 224. — J. DĄBROWSKI. *Ogniw* 1904 s. 320. — A. DOBROWOLSKI. *Bluszcz* 1904 nr 15 s. 177. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1904 s. 180. — S. KEMPNER. *Gaz. Handlowa* 1904 nr 86. — F. KONECZNY: *Teatr krakowski. Przegl. Pol.* 1904 t. 151 s. 180-183. — I. KUNCEWICZ. *Dzień* 1904 nr 11. — J. LORENTOWICZ. *Kur. Codz.* 1904 nr 86; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa* 1935 s. 215-219. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1904 nr 137. —

W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1904 nr 86. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1904 nr 139. — J. ROS. [J. ROSENZWEIG]. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1904 nr 13/14 s. 224-226. — W. AND. *Kur. Lw.* 1904 nr 136. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Słowo Pol.* 1904 nr 232; przedr. w książkach: *Od romantyków do Kasprowicza*. Lw. 1907 s. 298-303; *Współcześni. Charakterystyki pisarzy i dzieł*. W-wa [1925] s. 318-322. — K. ZALEWSKI. *Wiek* 1904 nr 87. — C. [S. CYWIŃSKI]. *Kur. Literacki* 1910 nr 91. — SPEKTATOR. *Dzien. Kijowski* 1910 nr 45. — [E. L.]. *Ziemia Przemyska* 1919 nr 178.

Rusałka. W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1905 nr 50. — Z. SARNECKI. *Głos Narodu* 1905 nr 209. — A. ŚLIWIŃSKI. *Krytyka* 1905 t. 2 s. 369-370. — W. WIECKI. *Przeł. Powsz.* 1905 t. 87 s. 269. — H. GALLE. *Książka* 1906 s. 280. — S. K. *Kur. Lit.-Nauk.* 1925 nr 45 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — J. ZAHRADNIK: *Okruchy prozy*. *Słowo Pol.* 1925 nr 298.

Biały królik. *B. Gaz. Warsz.* 1905 nr 116. — W. BOGUSŁAWSKI: *Literatura czy aktorstwo*. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 3 s. 153. — A. DOBROWOLSKI. *Bluszcz* 1905 nr 24. — G. KEMPNER. *Przeł. Powsz.* (W-wa) 1905 s. 681-682. — J. LORENTOWICZ. *Kur. Codz.* 1905 nr 134; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru*. T. 4. W-wa 1935. — B. L. [B. LUTOMSKI]. *Gaz. Pol.* 1905 nr 134. — J. ŁOZ. [J. ŁOZIŃSKI]. *Kur. Pol.* 1905 nr 135, 139, 144. — W. MAKOWSKI. *Ogniwó* 1905 s. 518. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1905 nr 147. — St. A. S. *Ateneum* 1905 t. 3 s. 109-111. — J. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1905 nr 113. — Z. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1905 nr 20 s. 9.

Edukacja Bronki. W. KOSIAKIEWICZ. *Słowo* 1906 nr 348. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1906 nr 350. — J. LORENTOWICZ. *Ludność* 1906 nr 165; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru*. T. 4. W-wa 1935 s. 220-224. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1906 nr 354. — A. E. BALICKI. *Przeł. Pol.* 1907 t. 163 s. 383-384. — K. BARANOWSKI. *Gaz. Nar.* 1907 nr 56. — K. BARANOWSKI. *Kur. Literacki* 1907 nr 83. — K. BARANOWSKI. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 12. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1907 nr 2. — (x). [W. FELDMAN]: *Teatr krakowski. Krytyka* 1907 t. 1 s. 562-563. — J. A. KISIELEWSKI. *Mysł Pol.* 1907 nr 14. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1907 nr 112. — B. PODLEWSKI. *Nasz Kraj* 1907 t. 2 s. 601. — Wł. Pr. [W.

PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1907 nr 184. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1907 nr 92. — E. WESŁAWSKA. *Dzien. Wil.* 1907 nr 87. — A. WYSOCKI. *Gaz. Lw.* 1907 nr 55. — J. KOTARBIŃSKI. *Książka* 1909 s. 17-18. — W. POPLAWSKI: *Teatr Rozmaitości. Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1915 nr 134. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1915 nr 134 s. 7. — *Kur. Pol.* 1919 nr 129 [wiad. o wystawieniu w Wiedniu]. — ZASTĘPCA: *Teatr Polski. Gaz. Krajowa* (Wil.) 1921 nr 21. — K. H. ROSTWOROWSKI. *Wiek Nowy* 1922 nr 218. — L. SKOCZYŁAS. *Goniec Kr.* 1922 nr 265. — H. ŻYCZYŃSKI. *Dzien. Cieszyński* 1922 nr 278. — A. CŹWIKOWSKI. *Dzien. Lud.* 1924 nr 170. — W. JAMPOLSKI. *Kur. Lw.* 1924 nr 171. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Gaz. Por.* 1924 nr 7136.

Przywódca. L. CHOROMAŃSKI. *Społeczeństwo* 1908 nr 47 s. 602. — S. GACKI. *Prawda* 1908 nr 47. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 47 s. 949-950. — G. KEMPNER. *Nowa Gaz.* 1908 nr 524. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 314. — *Dzien. Poz.* 1908 nr 9. — *Kur. Poz.* 1908 nr 269. — *Świat* 1908 nr 47. — W. BOGUSŁAWSKI: *Pragnienia i rzeczywistość. Bibl. Warsz.* 1909 t. 1 s. 166-168. — I. *Czas* 1909 nr 25. — is. *Bluszcz* 1909 nr 2 s. 14. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1909 nr 49. — ORION [W. SYNORADZKI]. *Biesiada Lit.* 1909 nr 5 s. 94-95. — *Naprzód* 1909 nr 32. — *Dzien. Nar.* (Piotrków) 1919 nr 114.

Aktorki. K. DWORZACZEK. *Dzien. Powsz.* 1909 nr 357. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1909 nr 598; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru*. T. 4. W-wa 1935 s. 225-231. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1909 nr 610; przedr. w książce: *Duże z papieru*. T. 1. Lw. 1911 s. 111-118. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1909 nr 360. — A. WYSOCKI. *Gaz. Lw.* 1909 nr 298. — A. ZAGÓRKI. *Kur. Lw.* 1909 nr 610. — A. E. BALICKI. *Przeł. Pol.* 1910 t. 179 s. 391-396. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1910 t. 1 s. 280-286. — Ch. [I. CHABIŃSKI]: *O aktorkę polską. Scena i Sztuka* 1910 nr 3 [polem. z art. L. Straszewicza]. — C. [S. CYWIŃSKI]. *Kur. Literacki* 1910 nr 29. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 3 s. 51. — S. KIEDRZYŃSKI. *Bluszcz* 1910 nr 4 s. 42-43. — J. M. MUSZKOWSKI. *Społeczeństwo* 1910 nr 1 s. 9. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1910 nr 69. — W. RABSKI. *Bibl. Warsz.* 1910 t. 1 s. 326-329. — K. RAKOWSKI. *Czas* 1910 nr 70. — T. M. S. [T. M. STANISZEWSKI]: *Teatr Kramskiego. Dzien. Kijowski* 1910 nr 76. — L. STRA-

SZEWICZ: W obronie czci matki, żony i siostry. *Kur. Pol.* 1910 nr 4 [polem.: S. Krzywoszewski: W obronie własnej. *Kur. Pol.* 1910 nr 6; L. Straszewicz: Wierna miłość Anny Miller. *Kur. Pol.* 1910 nr 8; L. Straszewicz: Banalność Zuzanny Dąbkiewiczowej. *Kur. Pol.* 1910 nr 9.] — *Kur. Por.* 1910 nr 3. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 125. — ZASTĘPCA [L. ANDRÉ]. *Gaz. Warsz.* 1927 nr 187. — J. APPENZLAK: Scena polska. *Nasz Przegl.* 1927 nr 188. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Narodowym. *Kur. Por.* 1927 nr 188; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy. W-wa 1929*; *Pisma. T. 22. W-wa 1964.* — W. BRUMER: Premiera w Teatrze Polskim. *Dzien. Pol.* 1927 nr 159/160. — A. CHOR [A. CHOROWICZOWA]. *Kur. Pol.* 1927 nr 187. — J. GAWLIKOWSKI: Z Teatru Narodowego. *Rzeczpospolita* 1927 nr 187. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1927 nr 186. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1927 nr 190. — M. S. *Famulus* 1927 nr 23. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]. *Bluszcz* 1927 nr 30. — L. ROUIGNY. *Le Messager Polonais (W-wa)* 1927 nr 157. — M. RULIKOWSKI. *Comœdia* 1927 nr 25. — A. SŁONIMSKI. *Wiad. Lit.* 1927 nr 29 s. 5. — B. VYDRA. *Slovanský přehled (Praga)* 1927 s. 548. — W. ZAW. [W. ZAWISTOWSKI]: „Aktorki” Krzywoszewskiego w Teatrze Narodowym. *Epoka* 1927 nr 189.

Rusalka. (MUNDEK) [E. BREITER]: Z teatru. *Gaz. Poniedziałkowa* 1910 nr 33. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Kur. Por.* 1910 nr 328, 332. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 49. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1910 nr 543; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935.* — G. OLECHOWSKI: Z teatru. *Bluszcz* 1910 nr 51. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1910 nr 555. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1910 nr 327. — W. RZYMOWSKI. *Prawda* 1910 nr 49. — St. St.: Plugastwo w teatrze. *Dwutyg. Polit. Rzeczpospolita (Lw.)* 1910 nr 43. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1911 t. 179 s. 111-112. — (x) [W. FELDMAN]. *Krytyka* 1911 t. 30 s. 128-129. — M. KRIDL. *Książka* 1911 s. 163-164.

Diabeł i karczmarza. I. BALIŃSKI. *Słowo* 1912 nr 310. — I. BALIŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 46 s. 959. — E. BIEDER: Z teatru miejskiego. *Nowiny* 1912 nr 294. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Kur. Por.* 1912 nr 313. — (h) [E. HAECCKER]. *Naprzód* 1912 nr 294. — J. D. *Ilustr. Kur. Codz.* 1912 nr 296. — W. POPLAWSKI. *Gaz. Warsz.* 1912 nr 134. —

W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1912 nr 591. — (r.) *Nowa Gaz.* 1912 nr 520. — MASKA [W. STEBELSKI]. *Echo Lit.-Artyst.* 1912 nr 3 s. 388-390. — K. W. [K. WROCZYŃSKI]. *Prawda* 1912 nr 46. — ZASTĘPCA. *Czas* 1912 nr 591. — *Głos Narodu* 1912 nr 294. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1913 t. 187 s. 130. — A. E. BALICKI. *Teatr* 1913 nr 1 s. 10. — W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1913 t. 1 s. 289-290. — (x) [W. FELDMAN]. *Krytyka* 1913 t. 38 s. 58-59. — G. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1913 nr 146. — Gbr. [B. GUBRYNOWICZ]. *Gaz. Lw.* 1913 nr 133. — Z. KLESZYŃSKI. *Przegl. Wil.* 1913 nr 12. — K. MAKUSZYŃSKI. *Słowo Pol.* 1913 nr 274 s. 1-3. — J. MÜNZER. *Gaz. Nar.* 1913 nr 135. — [M. SYNORADZKI]. *Biesiada Lit.* 1913 nr 1. — Sztuki S. Krzywoszewskiego w Pradze czeskiej. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 34 s. 673. — Solski w roli Różnika w „Diablu i karczmarce”. *Nasz Rok* 1914 s. 224. — W. BELZA: Teatr w Bydgoszczy. *Ilustr. Przegl. Teatr.* 1921 nr 24. — W. FALLEK. *Nowy Dzień.* 1922 nr 100. — „Diabeł i karczmarza” Krzywoszewskiego w Berlinie. *Scena Pol.* 1924 nr 4/5/6. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Polskim. *Kur. Por.* 1925 nr 83; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór piąty. W-wa 1925*; *Pisma. T. 21. W-wa 1963.* — W. BRUMER: Dwie premiery. *Dzien. Pol.* 1925 nr 69. — S. CENTKIEWICZ. *Poland (Nowy Jork)* 1925 nr 11. — Ćrk.: Premiera w teatrze. *Iskra* 1925 nr 90. — M. GRZ. [M. GRZEGORCZYK]. *Warszawianka* 1925 nr 81. — H. C. *Bluszcz* 1925 nr 14. — H. Ż. *Le Messager Polonais (W-wa)* 1925 nr 70. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1925 nr 83. — J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1925 nr 83; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935 s. 251-254.* — S. PIŃKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1925 nr 83. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1925 nr 82. — F. SIEDLECKI. *Gaz. Administracji i Policji Państwowej* 1925 nr 15. — S. WAGMAN. *Nasz Przegl.* 1925 nr 84. — J. WOŁOSZYŃSKI. *Rzeczpospolita* 1925 nr 82. — A. ŻAGÓRSKI. *Przegl. Wiecz.* 1925 nr 69. — *Le Journal de Pologne* 1925 nr 64. — PILAWA [W. STANISŁAWSKA]: Teatr Polski. *Dzien. Wil.* 1926 nr 79. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1930 nr 138. — (b.). *Echo Kr.* 1950 nr 159. — (Z). *Echo Kr.* 1950 nr 165. — J. PROCHÁZKA. *Slovanský přehled (Praga)* 1959 nr 9/10 s. 12. — *Teatr* 1959 nr 1 s. 26. — T. KWAŚNIEWSKI. *Życie Częstochowy* 1960 nr 251 s. 6. — *Teatr* 1960 nr 23 s. 24.

Rozstaje. Ig. B. [I. BALIŃSKI]. *Słowo*

1914 nr 67. — Ig. B. [I. BALIŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1914 nr 11 s. 209. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1914 nr 68. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Kur. Por.* 1914 nr 67. — J. M. *Kronika Rodz.* 1914 nr 12 s. 288. — W. KOPCZEWSKI. *Dzian. Pol.* 1914 nr 67. — S. MIŁASZEWSKI. *Gaz. Warsz.* 1914 nr 67. — W. POPŁAWSKI: Teatr Rozmaitości. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1914 nr 67. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Sowizdrzał* 1914 nr 11 s. 7. — MASKA [W. STEBELSKI]: Dookoła sceny i estrady. *Echo Lit.-Artyst.* 1914 nr 6 s. 351-352. — m. dz.- [M. SYNORADZKI]: Wrażenia teatralne. *Biesiada Lit.* 1914 nr 19. — W. S.: Teatr Rozmaitości. *Nowa Gaz.* 1914 nr 111. — M. WIERZBIŃSKI. *Bluszcz* 1914 nr 13. — (Δ). *Ilustr. Kur. Codz.* 1916 nr 37. — *Czas* 1916 nr 66.

Zmartwienie pana Hamelbeina. A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1916 nr 347 s. 3-4. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Echo Pragi* 1916 nr 52 s. 426. — H. Jel. [H. JELENKIEWICZ]: Jak się ludzie martwią. *Kur. Pol.* 1916 nr 347 s. 4. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1916 nr 574; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935 s. 247-251. — SĘK. *Sowizdrzał* 1916 nr 51. — B. [T. BOY-ŻELEŃSKI]. *Czas* 1917 nr 83; przedr. w książkach: Flirt z Melpomeną. Wieczór piąty. W-wa 1925; Pisma. T. 21. W-wa 1963. — Z. JACH. [Z. JACHIMECKI]. *Głos Narodu* 1917 nr 43. — W. Pr. [W. PROKESCH]: Z teatru miejskiego. *Nowa Reforma* 1917 nr 81. — T. TRZCIŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1917 nr 53. — *Biesiada Lit.* 1917 nr 1 s. 9. — J. APPENZLAK. *Nasz Przegl.* 1924 nr 323. — W. BRUMER: Premiera w Teatrze Letnim. *Dzień Pol.* 1924 nr 272. — J. F. GAWLIKOWSKI. *Echo Warsz.* 1924 nr 308. — L. [J. LORENTOWICZ]: Premiera w Teatrze Letnim. *Express Por.* 1924 nr 325. — J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1924 nr 326. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1924 nr 329. — M. R-SKI. [M. RULIKOWSKI]. *Ekran i Scena* 1924 nr 19. — A. ZAGÓRSKI. *Przegl. Wiecz.* 1924 nr 270. — *Gaz. Warsz.* 1924 nr 322. — C-rk. H.: Premiera w teatrze. *Iskra* 1925 nr 295. — E. H. [E. HAECCKER]. *Naprzód* 1925 nr 242. — M. K. [M. KANFER]: Z teatru im. J. Słowackiego. *Nowy Dzień.* 1925 nr 236. — J. KOLLER. *Dzian. Poz.* 1925 nr 188. — St. M. [S. MRÓZ]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 290. — A. ĆWIKOWSKI. *Dzian. Lud.* 1928 nr 212. — R. DRAGAN: Z Teatru Małego. *Dzian. Lw.* 1928 nr 249. — W. KOZICKI: Z Teatru Małego. *Słowo Pol.*

1928 nr 256. — H. ZBIERZCHOWSKI: Z Teatru Małego. *Gaz. Por.* 1928 nr 8624.

G ł u s z e c. L. CHRZANOWSKI: Teatr Rozmaitości. *Kur. Pol.* 1918 nr 51. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Warsz.* 1918 nr 53. — CHOCHOŁ RAFAŁ [J. LECHON]: Teatr Rozmaitości. *Sowizdrzał* 1918 nr 9. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1918 nr 93; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935 s. 240-243. — S. NOYSZEWSKI: Teatr Rozmaitości. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1918 nr 51. — W. Pr. [W. PROKESCH]: Z teatru miejskiego. *Nowa Reforma* 1918 nr 114. — M. SZYJKOWSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1918 nr 71. — *Czas* 1918 nr 117. — *Pro Arte et Studio* 1918 z. 10. — C. KĘDZIERSKI. *Kur. Poz.* 1919 nr 70. — [E. ŚWIERCZEWSKI]. *Nasz Kraj* 1919 nr 166. — *Gaz. Warsz.* 1919 nr 14. — T. BOCHEŃSKI. *Dzień Pol.* 1922 nr 238. — E. B. [E. BREITER]. *Świat* 1922 nr 27. — Wł. B. [W. BURKATH]. *Ziemia Lubel.* 1922 nr 261. — W. D. [E. GABERLE]. *Głos Lubel.* 1922 nr 262. — W. GRUBIŃSKI. *Kur. Por.* 1922 nr 175, nr 182; przedr. w książce: W moim konfesjonale. W-wa 1925. — M. Grz. [M. GRZEGORCZYK]. *Rzeczpospolita* 1922 nr 175 wyd. por. — L. KOMARNICKI. *Przegl. Warsz.* 1922 t. 3 s. 276. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1922 nr 178. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1922 nr 176. — L. ROQUIGNY. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1922 nr 157. — R. [M. RULIKOWSKI]. *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* 1922 nr 26-27. — H. ZAHORSKA: Literaci o literatach. *Przegl. Wiecz.* 1922 nr 159. — G.: Z Teatru Wielkiego. *Dzian. Lw.* 1927 nr 299. — W. K. [W. KOZICKI]: Z Teatru Wielkiego. *Słowo Pol.* 1927 nr 298. — PIŁAWA [W. STANISŁAWSKA]: Teatr Polski. *Dzian. Wil.* 1927 nr 133. — I. WIENIEWSKA. *Lw. Wiad. Mus. i Lit.* 1927 nr 11. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Gaz. Por.* 1927 nr 8299. — (wh). [W. SZEWCZYK]. *Odra* 1946 nr 14 s. 5.

Pani Chorążyna. Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1918 nr 365. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Nowa Gaz.* 1918 nr 548; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 4. W-wa 1935 s. 244-247. — J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 52 s. 633. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1918 nr 354 s. 3-4; przedr. w książce: Teatr po wojnie. W-wa 1925. — *Kur. Warsz.* 1918 nr 353. — BOY [T. BOY-ŻELEŃSKI]. *Czas* 1919 nr 116; przedr. w książkach: Flirt z Melpomeną. (Wieczór pierwszy). W-wa 1920; Pisma. T. 19. W-wa 1963. — -m-jg-. [M. GRYZEWSKI].

Pro Arte 1919 z. 1 [o manifestacji młodzieży przeciw sztuce Krzywoszewskiego]. — -jl- [J. LECHOŃ]. *Pro Arte* 1919 z. 1. — L. SKOCZYŁAS. *Maski* 1919 s. 143-144. — M. SZYJKOWSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1919 nr 121. — ZASTĘPCA: Z teatru im. Słowackiego w Krakowie. *Dzian. Pol.* 1919 nr 87. — K. H. ROSTWOROWSKI: Z teatru im. Słowackiego. *Głos Narodu* 1926 nr 96.

Kolombina. G. BEYLIN. *Le Journal de Pologne* 1920 nr 49. — BOY [T. BOY-ŻELEŃSKI]. *Czas* 1920 nr 219; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór drugi*. W-wa 1921; *Pisma. T. 19*. W-wa 1963. — E. BREITER. *Świat* 1920 nr 9 s. 13. — L. Ch. [L. CHRZANOWSKI]: Teatr Rozmaitości. *Kur. Pol.* 1920 nr 52. — T. KEMPNER. *Ilustr. Przegl. Teatr.* 1920 nr 33. — S. PIENKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1920 nr 72. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1920 nr 52; przedr. w książce: *Teatr po wojnie*. W-wa 1925. — L. ROQUIGNY. *Le Journal de Pologne* 1920 nr 42.

Szał. E. BREITER: Teatr Polski. *Naród* 1921 nr 132. — S. J. G. [S. GODLEWSKI]. *Gaz. Por.* 1921 nr 136. — W. GRUBIŃSKI. *Kur. Por.* 1921 nr 135; przedr. w książce: *W moim konfesjonale*. W-wa 1925. — S. KIEDRZYŃSKI. *Gaz. Policji Państwo*. 1921 nr 25. — Z. KISIELEWSKI. *Robotnik* 1921 nr 132. — K. MAKUSZYŃSKI. *Rzeczpospolita* 1921 nr 135 wyd. wiecz. — S. MIŁASZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1921 nr 22. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1921 nr 137; przedr. w książce: *Teatr po wojnie*. W-wa 1925. — L. ROQUIGNY. *Le Journal de Pologne* 1921 nr 111. — M. R-ski [M. RULIKOWSKI]. *Ilustr. Przegl. Teatr.* 1921 nr 21. — J. SCHREIBER. *Ilustr. Kur. Codz.* 1921 nr 168. — *Tyg. Ilustr.* 1921 nr 21. — E. Ł. [E. ŁUSKINA]. *Goniec Kr.* 1922 nr 102. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1922 nr 86. — M. Sz. [M. SZYJKOWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1922 nr 102.

Historia nie z prawdziwego zdarzenia. L. ROQUIGNY. *Le Journal de Pologne* 1922 nr 157. — *Skamander* 1922 nr 27 s. 612. — W. BRUMER: Z teatrów warszawskich. *Przegl. Współcz.* 1923 s. 149-150. — S. J. G. [S. GODLEWSKI]. *Gaz. Por.* 1923 nr 23. — W. GRUBIŃSKI. *Kur. Por.* 1923 nr 17. — E. HAECCKER. *Naprzód* 1923 nr 93. — K. MAKUSZYŃSKI. *Rzeczpospolita* 1923 nr 18. — W. Pr. [W. PROKESCH]: Teatr im. J. Słowackiego. *Nowa Reforma* 1923 nr 67. — W. R. [W. RABSKI]. *Kur. Warsz.* 1923 nr 18;

przedr. w książce: *Teatr po wojnie*. W-wa 1925. — K. H. ROSTWOROWSKI. *Głos Narodu* 1923 nr 68. — M. R-ski. [M. RULIKOWSKI]. *Ekran i Scena* 1923 nr 4. — M. Sz. [M. SZYJKOWSKI]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1923 nr 80.

Pan minister. J. A. [J. APPENZLAK]: *Scena polska. Nasz Przegl.* 1925 nr 285. — T. BOY-ŻELEŃSKI: *Premiera w Teatrze Letnim. Kur. Por.* 1925 nr 287; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór szósty*. W-wa 1926; *Pisma. T. 21*. W-wa 1963. — E. BREITER. *Świat* 1925 nr 43. — W. BRUMER: *Dwie premiery. Dzień Pol.* 1925 nr 241. — TAD. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1925 nr 290. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1925 nr 286. — J. KOLLER. *Dzian. Poz.* 1925 nr 257. — W. KOZICKI: Z Teatru Wielkiego. *Słowo Pol.* 1925 nr 353. — J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1925 nr 288. — K. MAKUSZYŃSKI. *Warszawianka* 1925 nr 285. — A. NOWACZYŃSKI. *Gaz. Por.* 1925 nr 286. — M. R-ski [M. RULIKOWSKI]. *Ekran i Scena* 1925 nr 7. — F. SIEDLECKI. *Gaz. Administracji i Policji Państw.* 1925 nr 44. — A. SŁONIMSKI. *Wiad. Lit.* 1925 nr 43. — M. SMOLARSKI: *Premiera w Teatrze Letnim. Rzeczpospolita* 1925 nr 286. — E. S. [E. ŚWIERCZEWSKI]. *Echo Warsz.* 1925 nr 286. — E. ŚWIERCZEWSKI: *Z życia teatru. Echo Warsz.* 1925 nr 290. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Mysł Nar.* 1925 nr 4. — H. ZBIERZCHOWSKI. *Gaz. Por.* 1925 nr 7642. — *Le Messenger Polonais* 1925 nr 241. — *Przegl. Wolyński* 1925 nr 50. — I. WIENIEWSKA. *Lw. Wiad. Mus. i Lit.* 1925/1926 nr 4. — E. H. [E. HAECCKER]. *Naprzód* 1926 nr 50. — J. JANOWSKI. *Gaz. Lit.* 1926 nr 4. — M. K. [M. KANFER]: Z teatru im. J. Słowackiego. *Nowy Dzień*. 1926 nr 50. — K. H. ROSTWOROWSKI. *Głos Narodu* 1926 nr 50. — S. K. *Ilustr. Kur. Codz.* 1926 nr 62. — Sukces polskiego autora za granicą. *Kur. Czerwony* 1926 nr 201 [wiad. o wyst. w Pradze]. — A. ZAGÓRSKI. *Przegl. Wiecz.* 1929 nr 242.

Z przeżyć i wrażeń myśliwskich. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1927 nr 344. — W. PERZYŃSKI. *Świat* 1927 nr 52 s. 12. — J. EJSMOND. *Łowiec Pol.* 1928 nr 2. — J. EJSMOND. *Tyg. Ilustr.* 1928 nr 3556. — W. GRUBIŃSKI: Dwaj literaci myśliwi. *Radio* 1928 nr 4. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1928 nr 10 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI: Z dala od miast i cywilizacji. *Rzeczpospolita* 1928 nr 315.

Walka. J. APPENSZLAK: Scena polska. *Nasz Przegl.* 1928 nr 72. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Narodowym. *Kur. Por.* 1928 nr 70; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy.* W-wa 1929; Pisma. T. 22. W-wa 1964. — W. FIŁOCHOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1928 nr 79. — J. F. GAWLIKOWSKI: Z Teatru Narodowego. *Rzeczpospolita* 1928 nr 77. — Gr. [I. GRABOWSKI-OKSZA]: Teatr Narodowy. *Nowa Polska* 1928 nr 7. — W. GRUBIŃSKI. *Świat* 1928 nr 11. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1928 nr 70. — J. HERLAINE: Teatr Narodowy. *Dzień Pol.* 1928 nr 70. — phl [P. HULKA-LASKOWSKI]. *Pologne Littéraire* (W-wa) 1928 nr 21. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1928 nr 74; przedr. w książce: *Recenzje teatralne.* Wybór. W-wa 1965. — Ł. *Kur. Pol.* 1928 nr 71. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]. *Bluszcz* 1928 nr 13. — L. ROQUIGNY. *Le Messenger Polonais* 1928 nr 59. — A. SŁONIMSKI: Dramat o Mochnickim. *Wiad. Lit.* 1928 nr 15. — B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1928 s. 381. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]. *Myśl Nar.* 1928 nr 9. — W. Zaw. [W. ZAWISTOWSKI]. *Epoka* 1928 nr 73. — W. Z. [W. ZAWISTOWSKI]: Wykonanie „Walki” S. Krzywoszewskiego. *Epoka* 1928 nr 81. —

Panienska z dancingu. J. APPENSZLAK: Scena polska. *Nasz Przegl.* 1929 nr 35. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Letnim. *Kur. Por.* 1929 nr 34; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór dziewiąty.* W-wa 1930; Pisma. T. 23. W-wa 1965. — W. FIŁOCHOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1929 nr 35. — T. K.-c. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]: Teatr Letni. *Ekran i Scena* 1929 nr 3/4. — TAD. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI] *Kur. Warsz.* 1929 nr 34. — W. GRUBIŃSKI: Teatr Letni. *Echo Tyg.* 1929 nr 6. — W. GRUBIŃSKI. *Świat* 1929 nr 6. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1929 nr 209. — J. LORENTOWICZ. *Dzień Pol.* 1929 nr 35; przedr. w książce: *Dwadzieścia lat teatru.* T. 4. W-wa 1935. — Z. M. [Z. MISZEWSKA]. *Bluszcz* 1929 nr 7. — J. S. W. [J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI]: Premiera komedii Krzywoszewskiego. *Rzeczpospolita* 1929 nr 33-34. — B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1929 nr 225. — J. WOŁOSZYŃSKI: Dookoła teatru. *Epoka* 1929 nr 35.

Noc sylwestrowa. J. APPENSZLAK: Scena polska. *Nasz Przegl.* 1931 nr 32. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Premiera w Teatrze Letnim. *Kur. Por.* 1931 nr 36;

przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną* (Wieczór dziesiąty). W-wa 1932; Pisma. T. 23. W-wa 1965. — W. FIŁOCHOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1931 nr 40. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1931 nr 31. — J. A. HERTZ: Ostatnie premiery. *Echo Tyg.* 1931 nr 3. — K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1931 nr 57; przedr. w książce: *Recenzje teatralne.* Wybór. W-wa 1965. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1931 nr 113. — J. LORENTOWICZ. *Dzień Pol.* 1931 nr 35. — L. POMIROWSKI. *Polska Zbrojna* 1931 nr 32. — L. R. [L. RADZIEJOWSKI]: Teatr Letni. *Rzeczpospolita* 1931 nr 35. — S. K. *Biul. Artyst.* 1931 nr 2. — B. V. [B. VYDRA]. *Slovanský přehled* (Praga) 1931 nr 309. — J. WOŁOSZYŃSKI: Z Teatru Letniego. *Gaz. Pol.* 1931 nr 34.

Uśmiech hrabiny. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 26; przedr. w książkach: *Ludzie i bydlatka.* W-wa 1933; Pisma. T. 24. W-wa 1966. — TADEUSZ KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1933 nr 23. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1933 nr 201. — S. KRZYWOSZEWSKI: Dlaczego napisałem „Uśmiech hrabiny”. *Światovid* 1933 nr 3. — L. L. [L. LEWENSTAM]. *Dzien. Pol.* 1933 nr 22. — W. RZYMOWSKI. *Kur. Por.* 1933 nr 24. — A. SŁONIMSKI. *Wiad. Lit.* 1933 nr 7. — B. VYDRA. *Slovanský přehled* (Praga) 1933 s. 175. — W. [Z. WASILEWSKI]. *Myśl Nar.* 1933 nr 6. — K. W. [K. WIERZYŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1933 nr 24.

Koleżanki. T. BOY-ŻELEŃSKI: Jeden tylko, jeden cud... *Kur. Por.* 1939 nr 145. — S. GRZELECKI: Z teatru o teatrze. *Nadchodzą i zwyciężają.* *ABC* 1939 nr 155. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1939 nr 143. — H. L.: S. Krzywoszewski o swych „Koleżankach”. *Gaz. Pol.* 1939 nr 143. — S. HELSZTYŃSKI: Z teatrów warszawskich. *Teatr Polski. Kultura* 1939 nr 27. — (j): 22 sztuka S. Krzywoszewskiego. *Ilustr. Kur. Codz.* 1939 nr 136. — I. KRZYWICKA: Z teatrów warszawskich. *Naprzód* 1939 nr 161. — I. KRZYWICKA: Z teatrów warszawskich. *Robotnik* 1939 nr 160. — S. PIASECKI. *Prosto z Mostu* 1939 nr 23. — S. P. O. [S. PODHORSKA-OKOŁÓW]. *Bluszcz* 1939 nr 24. — as. [A. SŁONIMSKI]. *Wiad. Lit.* 1939 nr 816. — (sw) [J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI]: Z teatrów warszawskich. *Express Por.* 1939 nr 151. — K. WIERZYŃSKI. *Gaz. Pol.* 1939 nr 145. — Warszawskie premiery: „Koleżanki”. *Kronika Polski i Świata* 1939 nr 23.

Długie życie. A. GRABOWSKI: „Długie życie” S. Krzywoszewskiego. *Tyg. Warsz.* 1947 nr 51. — J. KORWIN: Niedyskretne pamiętniki. *Kur. Codz.* 1947 nr 261. — K. CZACHOWSKI: Sześćdziesiąt lat wspomnień. *Dzien. Lit.* 1948 nr 4. — CZYTELNIK: Zenit i zmierzch burżuazji. *Kur. Popularny* 1948 nr 112. — J. GIEYSZTOR. *Lowiec Pol.* 1948 nr 3. — A. GRZYMALA-SIEDLECKI: Nie z jednego pieca. *Ilustr. Kur. Pol.* 1948 nr 32. — P. JASIEŃCZA: Powierzchnia życia. *Tyg. Powsz.* 1948 nr 4. — J. E. PLOMIŃSKI. *Zeszyty Wr.* 1948 nr 4. — J. SZEFEROWA z ŻYRŃKOWSKICH: „Miłość tragiczna”. *Nowiny Lit.* 1948 nr 38. — J. E. PLOMIŃSKI. *Ilustr. Kur. Pol.* 1950 nr 188.

Recenzje przekładów

R. COOLUS: Panna Marcelina. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1927 nr 99; przedr. w książkach: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy. W-wa 1929; Pisma. T. 22. W-wa 1964.* — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1927 nr 109.

Recenzje wydania zbiorowego

L.: „Teatr” S. Krzywoszewskiego. *Świat* 1928 nr 21 s. 14. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1929 nr 321. — Z. RABSKA. *Radio* 1929 nr 15.

KRZYŻANOWSKA NATALIA (1858–1922)

Pseud. i krypt.: A. KRZ.; A. KRZYŻ.; ANATOL KRZYŻANOWSKI; E. NAŁĘCZ; NAŁĘCZ EDMUND; NATALIA KRZ...

Powieściopisarka i nowelistka

Ur. w 1858 (?) w ziemiańskiej rodzinie, w powiecie kaliskim. Początkowe nauki pobierała w domu, następnie kształciła się we Lwowie. Pracę literacką rozpoczęła na łamach *Wędrowca* i *Bluszczu*, najpierw jako publicystka, później powieściopisarka. W 1898 wyszła za mąż za Jana Korwin-Szymanowskiego. Ostatnie 20 lat życia spędziła w Warszawie. Po dwuletniej ciężkiej chorobie zmarła w październiku 1922 w Pruszkowie pod Warszawą.

TWÓRCZOŚĆ

1. Pod zarzutem. Powieść. *Wiek* 1883 nr 144-213 z przerwami.

2. Falszywe bogi. Powieść współczesna. *Życie (W-wa)* 1887 nr 34-52.

3. Przysięga. Obraz dramatyczny w 2 aktach. Powst. ok. 1888.

4. Dwa prądy. Powieść na tle współczesnym zaszczytnie odznaczona na konkursie „Kuriera Warszawskiego”. W-wa 1890. Wyd. 2 W-wa 1914.

5. Mimoza. Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1891 nr 248-269; *Gaz. Warsz.* 1892 nr 18-75. Wyd. osob. W-wa 1894.

6. Za cudze winy. Powieść współczesna. *Gaz. Nar.* 1894 nr 74-183 z przerwami. Wyd. osob. Lw. 1895. Wyd. 2 Kijów 1912.

7. Pasierby. Powieść na tle współczesnym. *Kur. Warsz.* 1896 nr 2-108. Wyd. osob. T. 1-2. Ze wstępem H. Sienkiewicza. W-wa 1896-1897. Wyd. nast.: Kr. 1907; zob. też Wyd. zbior.

Powieść była przekładana na język ang., franc., na niem. tłum. A. Weiss.

8. Per aspera ad astra. Powieść na tle współczesnym. *Czas* 1896 nr 135-242.

Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1984 k. 165-168 (Szkic powieści).

9. Posąg z kamienia. *Gaz. Nar.* 1897 nr 322-362, 1898 nr 1-53.

10. W więzach. Zbiór nowel. W-wa 1897. Wyd. nast. Kr. [1900].

Zawartość: W więzach. (*Bluszc* 1889 nr 24-26); Ocalony. (*Tyg. Mód i Powieści* 1886 nr 45-50); Na rozdrożu. Kartka z życia kobiety. (*Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 185-191); Ociemniała. Obrazek ze wspomnień lekarza. (*Tyg. Mód i Powieści* 1888 nr 50-52; *Nowa Reforma* 1893 dod. lit. do nr 294; wyd. osob. Poz. 1901 *Bibl. Powieści* 37); Spór idej; Honor męski. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 266); W opalach. (*Kur. Codz.* 1891 nr 224); Bezdadne kartki. Urywek z pamiętnika młodej panny. (*Tyg. Ilustr.* 1895 nr 29-31; *Przegl. Polít., Spól. i Lit.* 1897 nr 130-137).

Nowela pt. Ocalony odznaczona na konkursie *Tyg. Ilustr.*

11. Przełom i inne nowele. Kr. 1898.

Zawartość: Przełom. (*Kur. Codz.* 1896 nr 79-85; *Przegl. Polít., Spól. i Lit.* 1897 nr 158-161); W kolońskiej katedrze. (*Gaz. Lw.* 1897 nr 212-225; *Tyg. Mód i Powieści* 1898 nr 10-13); Purytanki. (*Wędrowiec* 1896 nr 3-5); Na świętej Żmudzi. (*Kur. Lw.* 1891 nr 163); Posłannictwo.

(*Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*, Kr. 1893); *Sportsmenka*. (*Wędrowiec* 1891 nr 31-33); *Halucynacja*. (*Gaz. Nar.* 1898 nr 216-224 z przerwami; *Kur. Codz.* 1898 nr 174-192).

12. Na strażnicy. Powieść na tle współczesnym. T. 1-2. Kr. 1901. Wyd. nast.: wyd. 2 t. 1-2. Kr. 1901 [1902] [dodr.?.]; wyd. 2 dwa tomy w jednym. Wil. 1916 [1915].

13. Ogniwa. Powieść współczesna. *Gaz. Nar.* 1902 nr 195-277; *Kur. Warsz.* 1902 nr 189-291, 1903 nr 1-116. Wyd. osob. W-wa 1904.

14. Rozbitek. *Gaz. Pol.* 1905 nr 82-287.

15. Galatea. Powieść współczesna. [Powst. ok. 1906?]. Kijów 1911.

16. Odrodzenie. Powieść współczesna. *Słowo Pol.* 1906 nr 328-430; *Kur. Poz.* 1906 nr 1-83, 1907 nr 1-58. Wyd. osob. Wil. 1907.

17. U progu nowego życia. Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1906 nr 20-148; *Kur. Poz.* 1907 nr 224-298, 1908 nr 1-33. Wyd. osob. W-wa 1908.

18. Wobec sumienia. Zbiór nowel. W-wa 1908.

Zawartość: *Wobec sumienia*. (*Słowo* 1907 nr 173-190); *Widmo*. (*Gaz. Codz.* 1907 nr 80-90); *Za chwilę szalu*. (*Gaz. Lw.* 1902 nr 172-185; *Wędrowiec* 1902 nr 30-40); *Ironia życia*. (*Dzienn. Pol.* 1905 nr 95-125 wyd. por.).

19. W godzinie próby. Z dni trwogi i zamętu. W-wa 1910.

Zawartość: *W godzinie próby*. (*Gaz. Lw.* 1908 nr 158-175; *Kraj* 1908 nr 149-179 z przerwami); *Roma*; *Dziwak*. (*Dzienn. Poz.* 1909 nr 211-261 z przerwami; *Gaz. Lw.* 1909 nr 152-181).

20. Za winy niepopelnione. Nowele. W-wa 1911 [1910]. Wyd. nast. Poz. [1925] *Dla Wszystkich* 57.

Zawartość: *Za winy niepopelnione*. Kartka z ludzkich niedoli. (*Goniec Codz.* 1910 nr 172-176; *Gaz. Warsz.* 1910 nr 171-175); *Rubikon*. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 44); *Zwycięzca*. (*Kur. Warsz.* 1907 nr 311; *Dzienn. Chicagoski* 1910 nr 115-117); *Spotkanie*. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 336); *Wykolejeni*. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 279); *Anielska dusza*. Notatka z wrażeń kawalera. (*Kur. Warsz.* 1908 nr 89); *Poeta i parasol*; *Zuchwalec*. Z opowiadania elegantki. (*Wędrowiec* 1891 nr 47); *Myśl*. *Fantazja*. (*Kur. Niedzielnny* 1898 nr 1).

21. Psyche. Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1911 nr 156-174, 1912 nr 1-18. Wyd. osob. W-wa 1911. Wyd. nast. zob. *Wyd. zbior.*

22. Promień Boży. Powieść współczesna. *Dzienn. Poz.* 1913 nr 226-267; *Gaz. Lw.* 1913 nr 174-272. Wyd. osob. Kijów 1914.

23. Dola i niedola. Powieść z dni trwogi i zamętu. *Nowa Reforma* 1918 nr 392-474; *Dzienn. Poz.* 1918 nr 212-298 z przerwami, 1919 nr 3 i nn.

24. Satysfakcja honorowa. Poz. 1918. Zawartość: *Satysfakcja honorowa*. (*Dzienn. Poz.* 1915 nr 277-299); *Za późno*. (*Dzienn. Poz.* 1916 nr 184-193); *Odkupienie*. (*Kur. Warsz.* 1911 nr 125-126); *Pomszczony*. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 305); *Protekcja*. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 207); *Jesień*.

Niektóre utwory zostały przełożone na język ang., franc., niem.

Utwory i artykuły literackie zamieszczała w czasopismach: *Bluszcz* (1886-1887, 1889, 1895-1898, 1900; tu m. in.: *Z wrażeń turysty*. 1895 nr 43-47, 50), *Czas* (1896, 1899), *Dzienn. Chicagoski* (1910), *Dzienn. Kijowski* (1911), *Dzienn. Łódzki* (1885), *Dzienn. Pol.* (1905), *Dzienn. Poz.* (1889, 1907, 1909, 1913, 1915-1916, 1918-1919; tu m. in.: *W lody Syberii*, *Nowela*. 1889 nr 207-212), *Echo Mus.*, *Teatr. i Artyst.* (1887, 1890-1892, 1895), *Gaz. Codz.* (1907), *Gaz. Lw.* (1897, 1891, 1902, 1906, 1908-1909, 1911-1913), *Gaz. Nar.* (1894-1895, 1897-1898, 1902), *Gaz. Pol.* (1882-1885, 1905), *Gaz. Warsz.* (1892, 1910), *Goniec Codz.* (1910), *Goniec Por. i Wiecz.* (1904), *Kłosa* (1887, 1889), *Kraj* (1902, 1908), *Kronika Powsz.* (1910), *Kur. Codz.* (1891, 1895-1896, 1898), *Kur. Lw.* (1891), *Kur. Niedzielnny* (1898), *Kur. Poz.* (1906-1908), *Kur. Warsz.* (1890-1892, 1896-1900, 1902, 1907-1912), *Niwa* (1890), *Nowa Reforma* (1889-1893, 1913-1914, 1918; tu m. in. dział: *Zapiski literackie*), *Przegl. Lit.* (1896), *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* (1887-1888, 1890, 1897), *Revue de Deux Mondes* (przed 1914), *Revue de Revues* (Paryż przed 1914), *Romans i Powieść* (1885), *Romans i Powieść dod. Świata* (1917), *Słowo* (1897, 1901-1903, 1907), *Słowo Pol.* (1906), *Świt* (1885-1887), *Tydzien dod. Kur. Lw.* (1893), *Tyg. Ilustr.* (1893-1896), *Tyg. Mód i Powieści* (1882, 1886, 1888, 1890-1891, 1893, 1898; tu m. in.: *Przy fortepianie*. *Fantazja*. 1882 nr 26; *Stare gniazdo*. *Humoreska*. 1888 nr 23-26), *Tyg. Powsz.* (1889; tu: *Gustaw Flaubert*. *Sylwetka literacka*. Nr 10-12), *Wędrowiec* (1877-1878, 1891, 1893-1894, 1896-1897, 1902), *Wiek* (1879, 1883, 1886), *Ziarno* (1905), *Zycie* (W-wa 1887, 1889).

Ponadto w książkach zbiorowych: *Dla głodnych*. *Pismo zbior.* Lw. 1890, *Skarbonka*. *Jednodniówka*. Kr. 1893, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893.

W czasopiśmie literackich angielskich i francuskich zamieszczała informacje o współczesnym ruchu literackim w Polsce.

Przekłady

1. Autorka „Zemsty kobiety”: Grzech całego życia. Z ang. przełożyła... *Wiek* 1879 nr 264 i nn.

2. Przekleństwo. Powieść z ang. streszczona przez... *Gaz. Pol.* 1882 nr 243-291.

3. Autorka „Przekleństwa”: Romans czarnego welonu. Z ang. streściła... *Wiek* 1883 nr 274-290.

4. M. Schlägel: Rewolucjoniści. Romans na tle węgierskim. *Wiek* 1883 nr 214-216 i nn.

5. A. Stewart: Lichwiarz. Powieść z ang. *Gaz. Pol.* (W-wa) 1884 nr 170-189.

6. Autorka „Przekleństwa” i „Zemsty kobiety”: Śmierć syna. Powieść. *Romans i Powieść* 1885 nr 209-217.

7. Autorka „Zemsty kobiety” i „Przekleństwa”: Zbłąkana. Powieść z ang. przełożyła... *Świt* 1885 nr 19 i nn.

8. H. Malot: Błękitna krew. Powieść. *Gaz. Pol.* 1885 nr 126-152, 154-167.

9. Wrogowie. Powieść z ang. przełożyła... *Wiek* 1886 nr 33-141; *Przeegl. Polit., Spol. i Lit.* 1887 nr 102-233.

10. P. Quille: Salon i kulisy. Powieść. Przełożyła... z ang. W-wa 1887 *Dod. do Kłosów; Przeegl. Polit., Spol. i Lit.* 1888 nr 62-158.

11. Argles: Gorkza nagroda. Powieść. Przełożyła... z ang. W-wa 1889 *Dod. do Kłosów; Przeegl. Polit., Spol. i Lit.* 1890 nr 117-182.

12. R. L. Stevenson: Olalla. Nowela z cyklu „The Merry Men”. W książce: Trzy nowele. W-wa 1889.

13. R. Buchanan: W chwilę po śmierci, wędrówka w kraje nieznane. W-wa 1892.

14. R. Kipling: Zwodne światło. Powieść. W-wa 1894 [1893]. Wyd. nast. W-wa 1911 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 718, 719.

Ponadto tłumaczyła drobne utwory następujących autorów: P. Bourget, M. du Camp, R. Barbière, H. Taine.

Wydania zbiorowe

Wybór pism. T. 1-2. Lw. 1925.

T. 1: Pasierby. (Zob. poz. 7).

T. 2: Psyche. (Zob. poz. 21).

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego z 1881. Rkps *Bibl. Jagiel. sygn. 6512/IV.*

2. Do red. *Gaz. Pol.* 3 listy z 1881-1890. Rkps *Bibl. Publ. W-wy.*

3. Do red. *Kur. Warsz.* 3 listy z 1884-1892. Rkps *Bibl. Publ. W-wy Zbiory Wolskiego.*

4. Do Z. Sarneckiego 6 listów z 1887-1888. Rkps *Bibl. Jagiel. sygn. 6715/III.*

5. Do A. Wiślickiego 3 listy z 1890-1891. Rkps *Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.*

6. Do B. Wysłoucha 3 listy z 1894-1896. Rkps *Ossol. sygn. 7179/II.*

7. Do S. Tomkowicza 18 listów z 1895-1898. Rkps *Bibl. PAN w Kr. sygn. 1984 k. 155-191.*

8. Do Z. Przesmyckiego 2 listy z 1901, 1919. Rkps *Bibl. Nar. sygn. 2862.*

9. Do B. Wysłoucha z 1913. Rkps *Ossol. sygn. 7184/II.*

10. Do F. Hoesicka 2 listy z 1916. Rkps *Bibl. Nar. sygn. 7128* (tu wykaz prac literackich.).

11. Z San Francisco do Panamy. Szkic podróżniczy. Rkps *Bibl. Jagiel. sygn. 7035 IV.*

OPRACOWANIA

Chewila 1886 nr 64 s. 7 [not. o przyznaniu nagrody za felieton w konkursie redakcji *Świtu* w 1886]. — Co dni czternaście... - Obhuda p. Anatola Krzyżanowskiego. *Niwa* 1895 nr 5. — W. J. GRYP [W. JABLONOWSKI]: Z wakacji. II. *Głos* 1896 nr 35 s. 826. — Rachunki... — Prostota i patos, czyli Bałucki i A. Krzyżanowski. *Niwa* 1896 nr 2. — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — C. JANKOWSKI: Na marginesie literatury. Szkice i wrażenia. Kr. 1906.

(Nekrologi:) Śmierć słynnej powieściopisarki. *Dzien. Bydg.* 1922 nr 234; *Gaz. Por.* 1922 nr 283; *Kur. Por.* 1922 nr 284; *Kur. Poz.* 1922 nr 241; *Nowy Świat* (Nowy Jork) 1922 nr dod. z dn. 12 listopada; *Praca* 1922 z października.

Dwa prądy. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1890 nr 21. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1890 nr 227. — T. T. JEŻ: Z niwy literackiej swojej i obcej. *Głos* 1890 nr 43 s. 521. — T. PRAŻMOWSKA. *Gaz. Lw.* 1890 nr 234. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 370. — Z. G. *Bibl.*

Warsz. 1890 t. 4 s. 299-302. — *Ateneum* 1890 t. 4 s. 378-380. — *Głos* 1890 nr 41 s. 501. — *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 43. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1891 nr 77. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1891 t. 99 s. 634-636. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 15.

R. Kipling: Zwodne światło [tłum.]. Rz. [S. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1893 nr 36 s. 287.

Mimozą. cj. [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1893 nr 209. — W. JABLONOWSKI. *Głos* 1894 nr 3 s. 31. — *K. Gaz. Pol.* 1894 nr 36. — (S). *Świat* 1894 nr 18. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1896 t. 121 s. 635-636.

Za cudze winy. *Przegl. Polit., Spot. i Lit.* 1894 nr 280. — AUDAX [K. EHRENBURG]: Spekulacja skandalami. *Niwa* 1895 nr 4. — cj. [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 12. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1895 nr 102. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1895 nr 113. — N. *Wędrowiec* 1895 nr 7. — M. RAWICZ. *Przegl. Pol.* 1895 t. 116 s. 205-207. —

Pasierby. *Przegl. Polit., Spot. i Lit.* 1896 nr 207-287. — K. BARTOSZEWICZ. *Przegl. Lit.* 1897 nr 3. — L. GRENDYSZYŃSKI. *Kur. Niedzielną* 1897 nr 6. — SIGMA. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 25. — A. S. *Nasz Kraj* 1907 t. 2 s. 586. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1907 t. 164 s. 369-371. — W. K. M. *Dwutyg. Katechetyczny* 1907 s. 627. — H. GALLE. *Książka* 1908 s. 102-103. — H. SIENKIEWICZ. *Gaz. Nar.* 1917 nr 142 s. 2-3 wyd. por. — *Kur. Pol.* 1925 nr 169.

W więzach. J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 56 s. 287. — P. CHMIELEWSKI. *Kur. Codz.* 1897 nr 355. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Przegl. Polit., Spot. i Lit.* 1897 nr 234. — S. KOZŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1897 październik. — St. Rola 1897 nr 25. — *Przegl. Polit., Spot. i Lit.* 1897 nr 295. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1898 nr 7. — (L. D.). *Czas* 1898 nr

39. — MICHAŁ R-B [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 67. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1900 t. 136 s. 346-347.

Przełom. K. P. REWERA. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 48 s. 955. — S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI, M. ROLLE: Światła i cienie. *Wędrowiec* 1900 nr 14 [rozstrzygnięcie sporu z A. Neumanową o plagiat]. — ALBERTUS. *Kraj* 1905 nr 29.

Na strażnicy. GOLDBERG. *Poradnik dla Czytających Książki* 1901 nr 22. — L. BIELSKI [L. BELMONT]: „Na strażnicy”, powieść na tle współczesnym. *Kraj* 1902 nr 23 [wraz ze streszcz.]. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1902 t. 145 s. 585-587. — g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 16 [polem.: N. Krzyżanowska: List do red. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 21; tu również odpowiedź H. Gallego]. — H. GALLE. *Książka* 1902 s. 273-274. — H. H. *Przegl. Powsz.* 1902 t. 74 s. 281-282. — (mre) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1902 nr 82.

Ogniwa. L. CHOR. *Ateneum* 1904 z. 1. — H. GALLE. *Książka* 1904 s. 146-147. — *Gaz. Warsz.* 1904 nr 10. — P. *Przegl. Tyg.* 1904 nr 254.

Odrodzenie. A. D. *Słowo Pol.* 1907 nr 256. — W. JABLONOWSKI. *Gaz. Pol.* 1907 nr 168, 173. — W. KOSIAKIEWICZ. *Słowo* 1907 nr 153. — J. KOTARBIŃSKI. *Świat* 1907 nr 36. — *Gaz. Pol.* 1907 nr 101. — *Słowo Pol.* 1907 nr 323, 325. — H. GALLE. *Książka* 1908 s. 18-19. — H. GALLE. *Przegląd* 1908 s. 18.

W godzinie próby. W. RZYMOWSKI. *Prawda* 1910 nr 36.

Za winy niepopelnione. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kronika Powsz.* 1911 nr 18, 19.

Psyche. *Kur. Pol.* 1925 nr 189.

Satysfakcja honorowa. *Dzien. Poz.* 1917 nr 291. — J. JANKOWSKI. *Bluszcz* 1918 nr 13 s. 100.

KUBISZ JAN (1848–1929)

Pseud. i krypt.: J. K.; SZŁAZAK.

Poeta.

Ur. 24 stycznia 1848 w Końskiej koło Trzyńca, na Śląsku Cieszyńskim, w rodzinie włościańskiej, syn Pawła i Marii z Kotasów. Ukończył miejscową szkołę ludową, w 1860-1865 uczęszczał do gimnazjum ewangelickiego, w 1866-1868 do dwuletniego semina-

rium nauczycielskiego w Cieszynie. W 1869-1910 pracował jako nauczyciel w Gnojniku. Należał do Towarzystwa Ewangelickich Nauczycieli oraz do Towarzystwa Pedagogicznego, zorganizowanego przez nauczycieli Polaków. Był pierwszym redaktorem organu Towarzystwa, *Miesięcznika Pedagogicznego*. Brał czynny udział w pracach Czytelni Ludowej w Cieszynie. W 1910 przeszedł na emeryturę. Zmarł 26 marca 1929 w Gnojniku.

TWÓRCZOŚĆ

1. Na biały wieniec. 24 wiersze powst. przed 1872, nie druk.

Zawartość: m.in.: Do Olzy. (*Gwiazdka Cieszyńska* 1872. Zob. poz. 2, 3, 4); Do...; Dziewczyna nad rzeką (fragm.); Prześladowanie; [Do Jerzego]. Wymienione wiersze ogl. Jan Kurzelowski [L. Brożek] w art.: Młodzieńcze wiersze J. Kubisza. *Zwrot* (Czeski Cieszyn) 1957 nr 4.

Rękopis w posiadaniu A. Buzka.

2. Niezapominajka. Kilka wierszy dla szląskiej młodzieży ofiaruje Szlązak. Cieszyn 1882.

Zawartość: Do młodzieży szląskiej na uroczystość Mickiewicza. (Zob. też poz. 4); Rolnik szląski. (Zob. też poz. 4); Ziemia nasza. (Zob. też poz. 3, 4); Do Olzy! Pieśń starego Jakuba. (Zob. poz. 1, zob. też poz. 3, 4).

3. Śpiewy starego Jakuba. Cieszyn 1889. Przedr. zob. poz. 4.

Zawartość: m.in. wiersze ogl. w tomiku: Niezapominajka. Zob. poz. 2.

4. Z niwy śląskiej. Wiersze. Wstęp: K. Wróblewski. Lw. 1902.

Zawartość: m.in. cykl: Śpiewy starego Jakuba. (Zob. poz. 3); Wiersze różne. (Zob. poz. 2).

5. Pamiętnik starego nauczyciela. Garść wspomnień z życia śląskiego w okresie budzącego się ruchu narodowego w b. Księstwie Cieszyńskim. Powst. 1919-1925. Ogl. *Posel Ewangelicki* 1919 nr 33 oraz w latach następnych. Wyd. osob.: przedmowa: A. Buzek. Cieszyn 1928.

Wiersze, korespondencje i artykuły ogłaszano w czasopiśmie: *Dzien Cieszyński* (1906, 1929), *Głos* (1895-1897), *Głos Ziemi Żywieckiej* (1929), *Gwiazdka Cieszyńska* (1869, 1872, 1881, 1888, 1895, 1902, 1904-1907; tu m.in.: Do panny młodej. 1869 nr 6. Debiut literacki), *Katolik* (Milwaukee 1899), *Kraj* (1866, 1898-1900, 1902-1903), *Mies. Pedag.* (1892-1893, 1896, 1902, 1904, 1906), *Niedziela* (1899), *Placówka Kresowa* (1929), *Posel Ewangelicki* (1928), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1887), *Przegl. Polit.* (1902), *Przegl. Poz.* (1895), *Przyj. Ludu* (1886-1893, 1905, 1909), *Zaranie Śląskie* (1907-1908, 1960; tu m.in.: Z teki pośmiertnej: „Pieśń o Grunwaldzie”. Ogl. L. Brożek w art.: W życiu narodów zdarzają się chwile. 1960 t. 3 s. 428-

-431), *Zorza* dod. *Przyj. Ludu* (1902), *Zwrot* (Czeski Cieszyn 1957, 1969), *Zycie i Sztuka* dod. *Kraju* (1904).

Ponadto wiersze jego i przekłady ogłaszano w wydawnictwach zbiorowych: *A. Mickiewicz w poezji pol. i obcej. 1818-1955. Antologia*. Oprac. J. Starnawski. Wr. 1961, *Kalendarz beskidzki*. Bielski 1969, *Kalendarz ewangelicki na r. 1882*. Cieszyn [1881], toż w 1885-1910 z przerwami, *Kalendarz ewangelicki*. W-wa 1969, *Kalendarz „Zwrotu” na r. 1958*. Czeski Cieszyn 1958, *Listki wiosenne*. Kr. 1897, *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963, *Pol. kalendarz ewangelicki*. W-wa 1938, *Ruch. Kalendarz enc. na r. 1889*. W-wa 1889, *Wierszem o Śląsku. Antologia*. Wybrał i oprac. A. Widera. Kat. 1956.

Przekłady

K. Gerok: [Wiersze z tomu: Liście palmowe i z innych]. Ogl. *Przyj. Ludu* 1886-1893, 1905, *Kalendarz ewangelicki na r. 1885*. Cieszyn [1884], toż na l. 1886-1889, 1892, 1894, 1897-1900, 1902-1903, 1905-1906, 1908, 1910.

Zestawienie przełożonych utworów podaje J. Kurzelowski w art.: K. Gerok i J. Kubisz. *Strażnica Ewangeliczna* 1957 nr 8-9.

Listy

Do W. Orkana z 1926. Rkps. Bibl. Jagiel. sygn. 8618. Koresp. Orkana.

OPRACOWANIA

A. SZUKIEWICZ: Śląsk Cieszyński. Lw. 1893 s. 4. — JAN z BORKU [J. KUKUCZ]. *Ognisko* (Wiedeń) 1895. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]: J. Kubisz. *Przegl. Poz.* 1896 nr 22-23. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]: J. Kubisz, poeta śląski. *Przełom* (Wiedeń) 1896 nr 10/11 s. 253-267. — K. WRÓBLEWSKI: Wstęp do książki: J. Kubisz: Z niwy śląskiej. Lw. 1902. — M. WYSŁOUCHOWA: J. Kubisz, poeta śląski. *Zorza* 1902 s. 118-120. — E. FARNIK: O poezji ludowej na Śląsku Cieszyńskim. *VIII Spr. Dyr. Gimm. Pol. w Cieszynie za r. 1902/1903*. Cieszyn 1903 s. 31-35 i

odb. — J. ZALESKI: Głos rolnika. *Rolnik Śląski* 1903 nr 1. — E. KERMEL: Uświadomienie narodowe J. Kubisza i J. Buzka. *Głos Ludu Śląskiego* 1907 nr 21. — *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 41-42 (1908-1909). — J. OLEDSKI: O Śląsk Cieszyński. *Przegl. Pol.* (Fryburg) 1916 z. 3 s. 74-99. — A. BUZEK: J. Kubisz. *Posel Ewangelicki* 1920 nr 4.

(Nekrologi i wspomnienia:) M. ASANKA-JAPOLL: Poeta śląski. *Czas* 1929 nr 75; M. ASANKA-JAPOLL: J. Kubisz. *Mies. Pedagog.* 1929 s. 148-150; (b. cz.). *Posel Ewangelicki* 1929 nr 14; [A. CIOMPA]: U J. Kubisza. *Posel Ewangelicki* 1929 nr 18; ŚLĄZAK [E. GRIM]: Nad mogiłą pieśniarza śląskiego J. Kubisza. *Głos Ziemi Żywieckiej* 1929 nr 53; przedr. *Placówka Kresowa* 1929 nr 53; K. KATUŁA. *Zwiastun Ewangelicki* 1929 nr 16-17; P. KUBISZ: Pamięci J. Kubisza. W: *Księga o Śląsku, wydana z okazji 35-letniego istnienia „Znicza”*. Cieszyn 1929; S. KUBISZ. *Zaranie Śląskie* 1929 z. 2 s. 53-54; P. MUSIOŁ: J. Kubisz. Portret literacki. W: *Księga o Śląsku, wydana z okazji 35-letniego istnienia „Znicza”*. Cieszyn 1929 s. 197-207; W. Z. *Placówka Kresowa* 1929 nr 37; *Dzien. Cieszyński* 1929 nr 37; *Ewangelik* (Czeski Cieszyn) 1929 nr 14; *Mies. Pedagog.* 1929 s. 121-122; Przemówienie kierownika J. Szczuki nad grobem śp. J. Kubisza. *Posel Ewangelicki* 1929 nr 15.

P. MUSIOŁ: Rzut oka na literaturę śląsko-polską. *Pam. Warsz.* 1930 z. 6 s. 70. — K. L. KONIŃSKI: Kartki z dziejów polskości Górnego Śląska. *Przegl. Współcz.* 1935 t. 53 s. 401-405. — A. CIOMPA: Szkicownik literacki. Kr. 1937 s. 73-80. — A. BUZEK. *Ewangelicki Posel Cieszyński* 1939 nr 15. — A. BUZEK: J. Kubisz. W 10 rocznicę zgonu. *Głos Ewangelicki* 1939 nr 15. — A. CIOMPA: U J. Kubisza. *Zaranie Śląskie* 1939 nr 2. — Z. H. [Z. HIEROWSKI]: J. Kubisz. *Fantana* 1939 nr 4. — G. PRZECZEK: J. Kubisz — nestor pieśni śląskiej. *Głos Ludu* 1945 nr 14-16. — Z. HIEROWSKI: Poeta narodowy Śląska Cieszyńskiego, J. Kubisz. *Inst. Śląski. Komunikaty* S. V. 1946/1947 nr 21. — Z. HIEROWSKI: 25 lat literatury na Śląsku. *Kat.* 1947 s. 15-20. — J. BRODA: Ty Polakiem bądź... W stulecie pieśniarza śląskiego J. Kubisza. *Polska Zach.* 1948 nr 9. — A. BUZEK. *Kalendarz ewangelicki*. Cieszyn 1948 s. 47-50. — A. B. [A. BUZEK]: J. Kubisz. W stulecie urodzin. *Strażnica Ewangelicka* 1948 nr 2-3. — <J. b.>: Chłopski poemat J. Kubisza. *Ogniw* 1948 nr 21. — G. MORCINEK: Polskie słowo na Śląsku. *Kat.* 1948 s. 26-27. — G. PRZE-

CZEK: J. Kubisz, pieśniarz ludu śląskiego. W 100-letnią rocznicę urodzin. *Kalendarz „Głosu Ludu” na r.* 1948. W-wa 1948 s. 48-55. — G. PRZECZEK: Oblicze ludu śląskiego w twórczości J. Kubisza. *Szyn-działy* 1948 nr 11. — G. PRZECZEK: Pieśń budząca. Śląsk obchodzi setną rocznicę urodzin J. Kubisza. *Wiś* 1948 nr 8/9. — A-REF.: J. Kubisz jako tłumacz. *Zwrot* 1957 nr 6. — JAN KURZEŁOWSKI [L. BROŻEK]: Karol Gerok i J. Kubisz. W stulecie „Liści palmowych” Geroka. *Strażnica Ewangeliczna* 1957 nr 8-9. — JAN KURZEŁOWSKI [L. BROŻEK]: Młodzieńcze wiersze J. Kubisza. *Zwrot* 1957 nr 4. — F. ZAHRADNIK. W: *Kalendarz „Zwrotu” na r.* 1959. Czeski Cieszyn s. 81-88. — J. L. [J. LORENS]: Nieznana i niedrukowana „Pieśń o Grunwaldzie”. *Głos Pracy* 1960 nr 127. — Z. HIEROWSKI: Poeta narodowy Śląska Cieszyńskiego. W książce: Nauczyciel z Lubszy i inne szkice. *Kat.* 1961 s. 122-126 i wyd. nast. — L. BROŻEK: J. Kubisz. W: *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963 s. 328-348 [zawiera bibliografię]. — B. LUBOSZ. *Kalendarz beskidzki*. Bielsko 1964 s. 81-86. — L. MIĘKINA, E. ROSNER: Pisarze ziemi cieszyńskiej. *Głos Ziemi Cieszyńskiej* 1964 nr 3-49. — W. MLYNEK: W rocznicę zgonu Kubisza. *Zwrot* 1964 nr 3. — W. OGRÓDZIŃSKI: Dzieje piśmiennictwa śląskiego. Do druku przygotowali L. Brożek i Z. Hierowski. *Kat.* 1965. — K. KOTUŁA: J. Kubisz, poeta ziemi cieszyńskiej. *Kalendarz Ewangelicki*. W-wa 1966 s. 78-82. — B. BIELAN: Literatura czy dokumenty? *Głos Ludu* 1968 nr 6. — L. BROŻEK. *Zwrot* 1968 nr 1. — W. OSZELDA: Ludność polska za Olzą czci pamięć J. Kubisza. *Głos Ziemi Cieszyńskiej* 1968 nr 5. — (x) [W. OSZELDA]: Odsłonięcie tablicy ku czci J. Kubisza. *Głos Ziemi Cieszyńskiej* 1968 nr 22. — G. PRZECZEK: W hołdzie pieśniarzowi. *Głos Ludu* 1968 nr 9. — *Zwrot* 1968 nr 1. — *Pamięci J. Kubisza*. W 120 rocznicę urodzin. [B. m.] 1968. [Rec.: B. S. Kunda. *Zwrot* 1968 nr 3]. — W. CZAJA: Piewca Ziemi Nadolziańskiej. *Kalendarz beskidzki*. Bielsko 1969 s. 118-122. — J. ONDRUSZ: J. Kubisz jako folklorysta. W *świecie pieśni i bajki. Studia folklorystyczne*. W-wa 1969 s. 219-231. — O-da [W. OSZELDA]: Nieznane wiersze J. Kubisza. *Głos Ziemi Cieszyńskiej* 1969 nr 2. — X [W. OSZELDA]: Wiersz J. Kubisza sprzed 100 lat. *Głos Ziemi Cieszyńskiej* 1969 nr 16. — L. BROŻEK. *Pol. słownik biogr.* T. 16 z. 1 (1971). — A. GLADYSZ: Pisarze śląscy. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 4. W-wa 1971.

Z niwy śląskiej. F. PACZOSA. O poezjach J. Kubisza. *Mies. Pedag.* 1902 nr 7/8 s. 93-94. — T. ULANOWSKI: Nowe poezje. *Krytyka* 1902 z. 9 s. 330. — *Głos Narodu* 1902 nr 213. — *Przyj. Ludu* 1902 nr 15.

Pamiętnik starego nauczyciela. J. LONDZIN: Polemika o Pawła Stalmacha. *Gwiazdka Cieszyńska* 1925 nr 36-39 i odb., 1926 nr 9-10. — A. BUZEK. *Ewangelik* 1928 nr 21. — P. HULKA-LASKOWSKI: Z piśmiennictwa polsko-ewangelickiego. *Jednota* 1928 nr 6. — P. HULKA-LASKOWSKI. *Zwiastun Ewan-*

gelicki 1928 nr 25. — W. JANKOWSKI. *Wiad. Lit.* 1928 nr 246. — S. KUBISZ: J. Kubisz o sobie i o swoich czasach. Na marginesie „Pamiętnika starego nauczyciela”. *Mies. Pedag.* 1928 s. 161-164. — J. KUBISZ: Wyjaśnienie autora w sprawie recenzji „Pamiętnika starego nauczyciela”. *Posel Ewangelicki* 1929 nr 8 [odpowiedź na recenzję S. Kubisza]. — J. KIEDROŃ. *Roczn. Tow. Przyj. Nauk na Śląsku*. Kat. 1929 s. 229-230. — F. POPIOLEK. *Zaranie Śląskie* 1930 nr 4. — Z. HIEROWSKI: Trzy pamiętniki. *Posel Ewangelicki* 1938 nr 18.

KULIKOWSKA MARCELINA (1872–1910)

Pseud.: MARTA DROGOMIR.

Poetka, dramato- i powieściopisarka.

Ur. w 1872 na Podolu, w rodzinie ziemiańskiej. Szkołę średnią ukończyła w Warszawie, następnie studiowała na wydziale przyrodniczym uniwersytetu w Genewie. Po studiach zamieszkała w Krakowie. Przez parę lat była nauczycielką w gimnazjum żeńskim. Brała żywy udział w ruchu kobiecym, pracowała w Uniwersytecie Ludowym im. Mickiewicza i w Towarzystwie Pomocy Naukowej dla Polek im. Kraszewskiego. Często wyjeżdżała do Paryża, Szwajcarii i Belgii. W ostatnich latach życia odsunęła się od pracy nauczycielskiej i społecznej zajmując się wyłącznie pracą literacką. Popelniła samobójstwo w czerwcu 1910.

TWÓRCZOŚĆ

1. Król Mieszko II. Powst. 1898-1899. Nie druk.

Dramat w 4 aktach.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7390 II.

2. Kornel Ujejski. Powst. 1899. Nie druk.

Pod pseud. Marta Drogomir wysłany na konkurs do redakcji czasopisma *Polak*. Wyróżniony wzmianką.

Rkps art. Bibl. Jagiel. sygn. 7389 II.

3. Mistrz Zenon. Dramat w 3 odsłonach. Kr. 1899.

4. Z cyklu: Dzisiejszym dniom. Kr. 1906.

Rekopisy niektórych wierszy: Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7395 I.

5. W promieniach. Powieść. Lw. 1908 [1907].

6. Powódź. Powst. 1908. Nie druk.

Dramat w 3 aktach.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7392 II, 7397 I (fragm. odmienniej red.).

7. Dusze kobiece... Serca kobiece... W-wa 1909.

Rekopisy niektórych wierszy: Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7377 I.

8. Król Bolesław Chrobry. Poemat dramatyczny. Lw. 1909.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7390 II (fragm.).

9. Barwy duszy. Z przedmową. Kr. 1911.

Wyd. pośmiertne.

Rekopisy niektórych wierszy: Rkps Bibl. Jagiel. sygn.: 7377 I, 7395 I, 7397 I.

10. Frania. Dziecko śmierci. Nowele. Kr. [1911].

Wyd. pośmiertne.

Z a w a r t o ś ć: Frania. Dziecko śmierci; Babcia. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 94); Pani Marszałkówna; Mamełka; Ziemia a sny.

11. Z dziejów duszy. Ogł. fragm. *Pravda* 1911 nr 51 (pt. Z dziejów duszy. Urywki z pamiętnika). Wyd. całości: wyd. i przedmowa: H. Witkowska. Kr. [1911].

Wyd. pośmiertne.

Pamiętnik, tytuł nadany przez wydawcę. Rkps Bibl. Jagiel. sygn.: 7377 I, 7395 I (fragm. pt. Neurastenia).

12. Z wędrówek po kraju. Kr. 1911.

Wyd. pośmiertne.

Felietony.

13. Smutne dzieje. Powieść. Cz. 1-2. Cz. 1 i fragm. cz. 2 ogł. *Na Posterunku* 1918 nr 11-23, 1919 nr 1-2.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7375 II.

14. Dom robotniczy. Nie druk.

Utwór dramatyczny w 4 aktach.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7381 II.

15. Z życia. Nie druk.

Obraz sceniczny w 3 aktach.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7379 II.

Rękopisy drobnych utworów: Nowela pt. *Ku nowym drogom*. Powst. 1894. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7382 II; *W dolinie starej. Fantazja dramatyczna*. Powst. 1898. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7393 II; *Obrazek dramatyczny w 1 akcie pt. Najsilniejsza*. [Tytuł dopisany ołówkiem: *Najpewniejsza*]. Powst. 1901. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7380 II; *Obrazek dramatyczny w 1 akcie pt. Pokusa*. Powst. 1901. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7393 II; *Obrazek dramatyczny pt. W lesie*. Powst. 1901. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7380 II; *Poezje z 1902-1909 i b. d.*, oryginalne i przekłady. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7385 III; *Obrazek dramatyczny w 1 akcie pt. Codzienne dzieje*. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7393 II; *Opowiadania pt. Nowelka z wagonu; Murzyn*. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7395 I; *Opowiadanie pt. Rebeka*. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7394 II.

Rękopisy referatów, odczytów, artykułów, niedokończonych utworów literackich, notatek osobistych w formie dziennika: Rkps Bibl. Jagiel. sygn.: 7376 II, 7378 II-7380 II, 7383 II, 7386 II-7391 II, 7393 II, 7395 I-7397 I.

Poezje i utwory prozą, artykuły i przekłady zamieszczano w czasopiśmie: *Kur. Lw.* (1907-1910), *Kur. Warsz.* (1909), *Mały Świątek* (1899), *Na Posterunku* (1918), *Na Ziemi Naszej* dod. *Kur. Lw.* (1909-1910), *Naprzód* (1908), *Nowa Reforma* (1910), *Promyk* (1909-1910; tu m. in. tłum.: S. Lagerlöf: *Odmieniec*. 1910 nr 15-17), *Ster* (1907), *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* (1904).

Prace edytorskie

Czytania historyczne. W-wa 1908.

Współwydawca: H. Witkowska.

Listy i materiały

1. Do redaktora *Krytyki* [W. Feldmana] z 1906 podpisane przez M. Kulikowską i H. Witkowską. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7388 II.

2. Do redaktora *Museum* [B. Mańkowskiego] 2 listy z 1906 podpisane przez M. Kulikowską i H. Witkowską. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7388 II.

3. Do B. Wysłoucha 15 listów z 1907-1909 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 7179/II.

4. Od redakcji czasopisma *Polak* [podpisany S. Bernacki] z 1899. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7389 II.

5. Od H. Radlińskiej 2 listy z 1908. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7390.

6. Wycinki z czasopism, zawierające utwory M. Kulikowskiej oraz recenzje jej prac. Rkps Bibl. Jagiel. sygn.: 7374 IV, 7384 III.

7. Dyplom magisterski i inne dokumenty M. Kulikowskiej. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7374 IV.

OPRACOWANIA

(Nekrologi:) zdg. [Z. DASZYŃSKA-GOLIŃSKA]. *Pravda* 1910 nr 27; CLARUS [A. NOWACZYŃSKI]: *Znużone dusze. Świat* 1910 nr 29; *Kur. Lw.* 1910 z dn. 21 czerwca; *Naprzód* 1910 z dn. 21 czerwca; *Nowa Reforma* 1910 z dn. 20 czerwca; *Ster* 1910 nr 5-6.

Przedmowa do: M. Kulikowska: *Barwy duszy*. Kr. 1911. — M. Kulikowska. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 834.

Sprawozdania z odczytów: *Ludzkość* 1907 nr 10.

Mistrz Zenon. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1900 nr 22. — (S). *Wędrowiec* 1900 nr 35.

Dzisiejszym dniom. J. STEN [L. BRUNER]: *Poezja rewolucji. Krytyka* 1906 t. 1 s. 398-403. — STOSŁAW: *Na strunach dnia dzisiejszego. Świat* 1906 nr 50. — K. WOYCZYŃSKI. *Nowa Reforma* 1906 nr 138.

W promieniach. h. *Naprzód* 1907 nr 309. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1907 nr 286. — W. MORACZEWSKI. *Pravda* 1908 nr 10. — (St. G.). *Kur. Warsz.* 1908 nr 137. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1908 t. 99 nr 297 s. 394. — H. WIRSTLEIN. *Ateneum Pol.* 1908 t. 1 s. 121-122. — *Z. Witeź* 1908 s. 216. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1909 s. 248. — E. STRZELECKI. *Świat* 1909 t. 4 nr 28.

Dusze kobiece... Serca kobiece... Ag. Lo. *Słowo Pol.* 1909 nr 277. — E. WIRONIECKI. *Krytyka* 1909

t. 4 s. 328. — WROCISZ. *Świat* 1909 nr 22. — *Przełgl. Bibliogr.* 1909 nr z marca s. 39. — *Na Ziemi Naszej* dod. *Kur. Lw.* 1909 nr z kwietnia. — B. LEŚMIAN: Kwiaty grzechu. *Nowa Gaz.* 1910 nr 3; przedr. w książce: Szkice literackie. W-wa 1959 s. 233-235.

Krół Bolesław Chrobry. S. PORAJ [S. BOJARSKA]: Pieśń o mocy i życiu. *Ster* 1908 nr 2-3. — J. O. *Głos Warsz.* 1909 nr 100. — E. WORONIECKI. *Krytyka* 1909 t. 4 s. 30-31. — WROCISZ. *Świat* 1909 nr 22. — *Naprzód* 1909 nr 157. — *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 18 s. 364. — B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1910 s. 68-69. — W. [C. WALEWSKA]. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1910 nr 18.

Barwy duszy. St. Cz. [S. CZACHOWSKA]. *Kur. Litevski* 1911 nr 178. — J. H. *Gaz. Wiecz.* 1911 z dn. 18 lutego. — *Krytyka* 1911 z. 2. — Współczesny parnas polski. *Słowo* 1911 z dn. 19 marca.

Frania. Dziecko śmierci. al. św. [A. ŚWIDERSKA]: Spod pióra kobiecego. *Słowo Pol.* 1911 nr 545. — B. LUBICZ [B.

ZAHORSKI]. *Gaz. Wiecz.* 1911 nr 439. — W. ROGOWICZ. *Kur. Warsz.* 1912 nr 14. — Dr E. W. [E. WORONIECKI]. *Krytyka* 1912 t. 34 s. 130-131.

Z dziejów duszy. al. św. [A. ŚWIDERSKA]: Spod pióra kobiecego. *Słowo Pol.* 1911 nr 545. — H. WITKOWSKA: Przedmowa do: M. Kulikowska: Z dziejów duszy. Kr. [1911]. — B. LUBICZ [B. ZAHORSKI]. *Gaz. Wiecz.* 1911 nr 439. — *Prawda* 1911 nr z 23 grudnia. — L. CHOROMAŃSKI. *Izraelita* 1912 nr z 5 stycznia. — W. G. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1912 nr 196. — W. G. [W. GRUBIŃSKI]. *Przełgl. Wil.* 1912 nr 33. — LASCARO. *Słowo* 1912 nr 34. — W. ROGOWICZ. *Kur. Warsz.* 1912 nr 14. — Cz. H. [C. ROZENBLATOWA]. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1912 nr 6. — Dr S. Z. [S. ZDZIARSKI]. *Przełgl. Powsz.* 1913 t. 118 s. 460-461.

Z wędrówek po kraju. J. BYSTRON. *Łan Młodzieży* 1911 s. 123. — JAN P. *Przełom* 1911 nr 10-11. — T-t [S. THUGUTT]. *Ziemia* 1911 nr 39 s. 648. — *Słowo* 1911 nr z 20 czerwca. — lw. *Krytyka* 1912 z. 10 s. 151-152.

KUPIEC JAN (1841—1909)

Pseud.: JANEK ZNAD WISŁY; TOPÓR z PSZCZYŃSKICH LASÓW; TOPOREK z PSZCZYŃSKICH LASÓW.

Poeta, folklorysta.

Ur. 15 kwietnia 1841 w Bielsku; syn Jakuba i Teresy z Solichów. Wychowywał się u ciotki w Łące pod Pszczyną. Ukończył miejscową szkołę elementarną w Łące i gospodarował u ciotki. W 1861-1864 odbywał służbę wojskową w Berlinie. Jako żołnierz wziął udział w wojnie prusko-austriackiej (1866) i prusko-francuskiej (1870-1871). W 1867 ożenił się z Katarzyną Jarczokówną i zajął się pracą w gospodarstwie; objął także stanowisko śpiewaka w kościele katolickim w Łące. W okresie „kulturkampfu” obudziła się w nim świadomość narodowa. Brał czynny udział w życiu politycznym zwalczając Centrum, co poróżniło go z niemieckim duchowieństwem katolickim. Był członkiem i współpracownikiem Towarzystwa Czytelni Ludowych. Zmarł 11 grudnia 1909.

TWÓRCZOŚĆ

1. Historia baranów. Powst. wg W. Nawrockiego przed 1901. Nie druk. Ogl. fragm. J. Krawczyk w: *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963 s. 312-317.

Opowieść alegoryczna.

Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. 45/46.

2. Sejmik w Jassach. *Górnoślązak* 1904 nr 118-158. Fragm. przedr. w książkach: m. n. s. [Mnich, J. Niedziela, E. Szramek]: Wyznanie narodowe Śląska. *Głos*

jego poezji. *Opole* 1919 s. 28; J. Kudera: *Obrazy Ślązaków wspomnienia godnych.* Mikołów 1920 s. 96; E. Rybarz: *Język polski i głos jego poezji na Górnym Śląsku.* W: *Górny Śląsk.* [Kat. 1934]; W. Szewczyk: *Śląski trud literacki. Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1946 s. 33; *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963 s. 317-318.

Opowieść poetycka.

Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. 46/1.

3. Cyganka. [Poemat]. Całość nie druk. Ogl. fragm.: pt. Swaty pańskie i swaty

chłopskie. Wyjęte z wielkiego poematu pt. Cyganka śp. Jana Kupca z Łąki pod Pszczyną. *Powstaniec* 1919 nr 14; pt. Wartownik i drużba weselny. *Wybór pisarzy ludowych*. Cz. 2. *Poeci i gawędziarze*. Oprac. S. Pigoń. Wr. 1948 s. 26-28; pt. Wartownik i drużba weselny. *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962 s. 657-660; *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963 s. 318-320.

Rkps — początkowa część znajdowała się w zbiorach E. Rybarza; część dalsza w zbiorach J. Kudery; odpis całości z 1939 w zbiorach J. Kudery.

Twory ogłaszano w czasopismach: *Głosy znad Odry* (1920, 1922; tu listy poetyckie z teki pośmiertnej: List do Jadwigi P. [J. Polokowej] z 1897. 1920 z. 3; List do księdza Ziebury z 1897. 1922 z. 2), *Górnoślązak* (1902, 1904), *Nadgoplanin* (1890), *Oświata* (1876-1879, 1883-1885), *Zwiastun Górnośląski* (1871; tu streszczenie prozą „Wiesława” K. Brodzińskiego. Nr 9-10, prawdopodobnie debiut literacki).

Ponadto w wydawnictwach: *Górny Śląsk*. Kat. 1934, J. Kudera: J. Kupiec, śląski chłop-poeta. Kat. 1939, J. Kudera: Obrazy Ślązaków wspomnienia godnych. Mikołów 1920, m. n. s. [Mnich, J. Niedziela, E. Szramek]: Wyznanie narodowe Śląska. Głos jego poezji. Opole 1919, *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963, W. Szewczyk: Śląski trud literacki. *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1946, *Śląscy pisarze ludowi (1800-1914)*. *Antologia poezji i prozy*. Oprac. J. Kucianka. Wr. 1968, *Wierszem o Śląsku*. *Antologia*. Wybrał i oprac. A. Widera. Kat. 1956, *Wybór pisarzy ludowych*. Cz. 2. *Poeci i gawędziarze*. Oprac. S. Pigoń. Wr. 1948, *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962.

Prace edytorskie

Powieści i bajki śląskie. Cz. 1-4. Poz. 1884-1885. Wyd. 2 cz. 1-4. Poz. 1893-1894.

Niektóre z zawartych tu bajek przerobione przez autora.

Ponadto zgromadził obszerny zbiór pieśni ludowych. Niektóre ogłoszono w czasopismach, znaczna część ogłoszona w: *Pieśni ludowe pol. Śląska*. Kr. 1934, t. 2. Kr. 1938, t. 3. Kr. 1939, t. 3 z. 2. Kat. 1961.

Rękopisy zebranych pieśni znajdowały się w zbiorach J. Kudery oraz w zaginionym zbiorze ofiarowanym J. Londzinowi z Zabrzega.

Listy

Do redakcji *Oświaty* z 1876-1878. Ogl. *Oświata* 1876 nr 42, 1877 nr 58, 73-74, 1878 nr 109, 115, 121.

OPRACOWANIA

W. NEHRING: Über Aberglauben. Gebräuche, Sagen und Märchen in Oberschlesien. Dritter Bericht über oberschlesische Erzählungen. *Mitteilungen der Schlesischen Gesellschaft über die Volkskunde* (Wr.) 1889 z. 6 s. 41-51, 1901 z. 8. — E. FARNIK: Nowy zbiorek śląskich pieśni ludowych. *Gwiazdka Cieszyńska* 1902 s. 494-518. — E. FARNIK: O poezji ludowej na Śląsku Cieszyńskim. *Cieszyn* 1904 s. 26 i nn. — J. Kupiec. *Gaz. Lud.* 1911 nr 169-170. — LUDOMIR [E. SZRAMEK]: O zbiorach pieśni ludowych na Śląsku. Bytom 1914. — J. KUDERA: Trzy nieznane pieśni J. Kupca. *Gaz. Opolska* 1917. — m. n. s. [MNICH, J. NIEDZIELA, E. SZRAMEK]: Wyznanie narodowe Śląska. Głos jego poezji. Opole 1919 s. 27-30. — J. KUDERA: Obrazy Ślązaków wspomnienia godnych. T. 1. Mikołów 1920 s. 98 i nn. — K. LIGOŃ: Poeci Górnego Śląska. Krótki zarys historii literatury ludowej na Górnym Śląsku. Z przedmową J. Kasprowicza. Lw. 1920 s. 51-53. — E. RYBARZ: Język polski i głos jego poezji na Górnym Śląsku. W: *Górny Śląsk*. Kat. 1934 s. 103-105. — J. KRZYŻANOWSKI: Podania i baśni śląskie. Kat. 1938 s. 27 i nn. — J. KUDERA: J. Kupiec, śląski chłop-poeta. Kat. 1939 *Bojownicy o Wolność Śląska* nr 7. — M. TOBIASZ: Pionierzy odrodzenia narodowego i politycznego na Śląsku (1763-1914). Wyd. 2 poszerz. Kat. 1945. — S. PIGOŃ: Zarys nowszej literatury ludowej. Kr. 1946. — W. SZEWZYK: Śląski trud literacki. *Pisarze XIX i XX w.* Wr. 1946 s. 27 i nn. — Z. HIEROWSKI: Piśmiennictwo. W: *Śląsk, ziemia i ludzie*. Red. R. Lutman i K. Popiołek. Kat. 1948. — J. Kr. [J. KRAWCZYK]: J. Kupiec — chłop wojujący. *Ogniwa* 1949 nr 6. — *Wybór pisarzy ludowych*. Cz. 2. *Poeci i gawędziarze*. Oprac. S. Pigoń. Wr. 1948 s. 25-32 [tu bibliografia]. — S. CZERNIK: Chłopskie pisarstwo samorodne. W-wa 1954 s. 152-154. — J. KRAWCZYK: J. Kupiec z Łąki. W: *Kalendarz Śląski*. W-wa 1957 s. 97-99. — W. BIELSKI: J. Kupiec — zapomniany śląski poeta ludowy. *Katolik* 1958 nr 26. — Z. OBRZUD. W: *Kalendarz Śląski*. W-wa 1958 s. 217. — F. M. SRWY: J. Kupiec. Poeta z Łąki. *Gość Niedzielny* 1959 nr 49. — F. ŁACKI: J. Kupiec. *Gość Niedzielny* 1960 nr 1. — D. SIMONIDES: Bajki śląskie J. Kupca. *Lit. Ludowa* 1960 nr 6 s. 71-

-77. — Z. Hierowski: Nauczyciel z Lubczy i inne szkice. Kat. 1961 s. 34-35. — J. Kupiec. *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962 s. 657. — J. Krawczyk: J. Kupiec. W: *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963 s. 292-304. — W. Nawrocki: J. Kupiec, poeta z Łąki. Kat. 1963 [zawiera bibliografię]. [Rec.: J. Wit. *Kronika Beskidzka* 1963 nr 49; M. Fazan. *Zaranie Śląskie* 1964 nr 3 s. 615-618; JaKa [J. Kajtoch]. *Ruch. Lit.* 1964 nr 4 s. 223; B. Lubosz. *Trybuna Rob.* 1964 nr 9; J. Pierzchała. *Poglądy* 1964 nr 1; D. Sidorowski. *Odra* 1964 nr 2; D. Żmij. *Nowe Książki* 1964 nr 5]. — W. Nawrocki. W: *Kalendarz Beskidzki*. Bielsko 1963 s. 167-172. — W. Nawrocki: Wokół epiki J. Kupca. *Zaranie Śląskie* 1964 nr 4 s. 657-

-665. — J. Opolski. *Trybuna Opolska* 1964 nr 229. — (ma): Pomnik chłopa-poety. *Dzien. Lud.* 1965 nr 212. — W. Ogrodziński: Dzieje piśmiennictwa śląskiego. Do druku przygotowali L. Brożek i Z. Hierowski. Kat. 1965 s. 355-356. — *Słownik folkloru pol.* W-wa 1965. — Korfanty: List w sprawie autografów „Baranów”. Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 45/II. — J. Kupiec. W: *Śląscy pisarze ludowi (1800-1914)*. *Antologia poezji i prozy*. Oprac. J. Kucianka. Wr. 1968. — A. Gładysz: *Pisarze śląscy*. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 4. W-wa 1971. — J. Krawczyk: *Pol. słownik biogr.* T. 16 (1971). — J. Kudera: Materiały biograficzne. Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. 103/II.

KURAS FERDYNAND (1871–1929)

Pseud. i krypt.: CHŁOP ZNAD WISŁY; F. K.; F. K., CHŁOP ZNAD WISŁY; F. WŁOŚCIANIN z WIELOWSI; TOPOLCZYK ŁUKASZ.

P o e t a.

Ur. 21 lutego 1871 w Sobowie, w powiecie tarnobrzesckim; syn Jana, powstańca z 1863, nauczyciela w miejscowej szkole, a później wyrobnika wiejskiego, i Marii z Motyków. W 1881-1888 wędrował z rodzicami poszukując zarobku po południowej części Lubelszczyzny. W Zakrzówku, Bełżycach, Chromówce pracował jako robotnik w cukrowni, hucie szkła i przy wyrębie lasów. Po powrocie z wędrowki po Lubelskiem był terminatorem szewskim w Tarnobrzegu i uprawiał to rzemiosło przez dłuższy czas w Wielowsi. W młodości utracił słuch. Wykształcenie zdobył jako samouk. Przez krótki czas był pisarzem w radzie powiatowej w Kołomyi, następnie w Tarnobrzegu. W 1897 ożenił się z Gertrudą Wrykówną. Odbił podróż do Krakowa (1910) i Wiednia (1912), a w 1914 parostatkiem płynął z Tarnobrzegu do Warszawy. W 1912 zorganizowano dla niego komitet daru narodowego. Za zebrane pieniądze zakupiono około półtora morgi ziemi i materiał na dom w Dzikowie. Po pierwszej wojnie światowej sprzedał parcelę w Dzikowie i przeniósł się do Gdeszyna w Hrubieszowskie, następnie zamieszkał w Karwinie (powiat miechowski). Zmarł 3 grudnia 1929 w Karwinie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Spod chłopskiej strzechy. Zbiorek poezji... Kr. 1905 *Wydawn. Groszowe im. T. Kościuszki* S. II nr 50.

2. Wiązanka z chłopskiej niwy. Poezje... Lw. 1909 (z przedmową H. Wierzyńskiego). Wyd. nast. Lw. 1910 *Bibl. Macierzy Pol.* 51.

3. Tatarzy w Sandomierzu. Dwie legendy wierszem opowiedziane. Z przedmową Z. Kolasińskiego. Kr. 1912.

4. Dzwon, chłopska pieśń. Zbiór wierszy. Z przedmową T. Grabowskiego. Kr. 1913.

5. Juliusz Tarnowski. W 50 rocznicę śmierci bohatera pod Komorowem, 20 czerwca 1863 r. Kr. [1913].

Wiersz.

6. Z ojczystych łąków. Zbiorek poezji. Z przedmową J. Kasprowicza. W-wa 1914.

Z a w a r t o ś ć: m. in.: Na Kahlenbergu. Poemat. Cz. 1-3 s. 89-93.

7. Na nowe tory. Zbiór wierszy i poematów przeciwalkoholowych. Z przedmową J. Perzyńskiego. Łódź 1923 *Bibl. Polit.-Społ.-Żydoznawcza* 5.

8. Przez ciernie życia. Przeżycia osobiste, wspomnienia od lat najmłodszych

aż po wybuch wielkiej wojny 1914 r. Z przedmową S. Żeromskiego. Cz. 1. Częstochowa 1925 *Książnica Nar.* t. 7. Fragm. niewyd. części drugiej ogł.: *Głos Nauczycielski* 1934/1935 s. 46-50; *Siew Młodej Wsi* 1936 nr 4 (fragm. pt. Wyprawa po zboże), nr 13-14 (fragm. pt. Dola nauczycielki). Wyd. nast. zob. Wyd. zbior.

Rkps Bibl. Jagiel. akc. 158/55.

Odpis drugiej części pamiętnika z lat 1918-1928, nie drukowany, znajdował się w materiałach S. Pigoń.

Rękopisy nieznanych wierszy F. Kurasia w posiadaniu H. Bilka w Żywcu.

Utworki literackie umieszczał w czasopiśmie: *Bartosz* (Łódź 1915), *Biesiada* (Poz. 1916), *Cepy* (Bielsko-Biała 1912), *Chłopska Sprawa* (Piotrków 1915), *Czas* (Kr. 1913), *Drużyna* (1925), *Dzien. Chicagoski* (1893, 1909, 1911-1912), *Dzien. Cieszyński* (1909, 1911, 1929), *Dzien. Kijowski* (1912), *Echo Przemyskie* (1911), *Gaz. Mazurska* (1924), *Gaz. Niedzielną* (1919), *Gaz. Pol.* (Chicago 1906, 1910, 1912), *Gaz. Powsz.* (1909), *Głos Ludu* (1926), *Głos Narodu* (1909, 1915-1918), *Głos Ziemi Sandomierskiej* (1901), *Głos Ziemi Tarnobrzelskiej*, *Gomic Pokucki* (1907-1908), *Gwiazdka Cieszyńska* (1906, 1916), *Iskra* (1912), *Kłosa* (1907), *Krakus* (1893-1894; tu debiut literacki), *Kur. Lw.*, *Lirnik Wioskowy* (1925), *Mały Świątek* (1913), *Mazur* (1906), *Młodzi Pol.* (1921), *Naród Pol.* (Chicago 1909), *Nasz Kraj* (1906), *Niezależny Chłop* (1925), *Nowa Reforma* (1911), *Nowy Dzwonek* (1896-1897), *Ognisko* (1912-1913), *Ognisko* (Paryż 1924), *Ojczyzna* (Kr. 1903, 1907-1911, 1919), *Orędownik* (1921), *Orzeł Biały* (Lubl. 1925), *Piast* (1916-1917, 1920, 1922, 1924), *Placówka Kresowa* (Bielsko-Biała 1926-1927), *Polak w Brazylii* (Kurytyba 1909), *Poradnik Teatrów i Chórów Włosciańskich* (1909-1910, 1912-1913), *Praca* (1906, 1909-1914, 1916), *Prawda* (1908, 1913, 1919), *Promyczek* (1910), *Przegl. Hrubieszowski* (1922), *Przodownica* (1905, 1908-1909), *Przyj.* (Wil. 1913), *Przyj. Ludu* (Kr. 1908, 1910-1912), *Przyj. Ludu* (Wil. 1906), *Przyszłość* (Bielsko-Biała 1926), *Przyszłość* (1905), *Rola* (1907-1908, 1910-1913, 1926-1927, 1929), *Rozwój* (1924-1926), *Słowo Pol.* (1906-1913), *Sodalis Marianus* (1916), *Straż nad Bugiem* (1926), *Straż Pol.* (1909), *Świat* (1914), *Tyg. Chrzanowski* (1909), *Wielkopolanin* (Pittsburg 1906, 1910), *Wieniec-Pszczółka* (1922-1925), *Wiś i Dwór* (1912), *W Obronie Prawdy* (1911), *Wola Ludu* (1924-1925), *Zgoda* (Chicago 1903-

-1905, 1907-1908, 1912 wyd. dla niewiast), *Zgoda* (Chicago 1904, 1906 wyd. dla mężczyzn), *Ziemia Siewadka* (1920), *Zjednoczenie* (1921), *Zorza* (1905, 1910, 1913), *Zorza Warsz.* (1907), *Związek Chłopski* (1904), *Żołnierz Pol.* (1925).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Gospodarz. Kalendarz.* Kr. 1904; toż 1906; toż 1909; toż 1910; toż 1911; toż 1913, *Ilustr. Kalendarz „Roli”*. Kr. 1911, *Jednodniówka 1863*. Drohobycz 1913, *J. Słowacki w poezji pol.* Ułożył W. Hahn. Lw. 1910; wyd. nowe Wr. 1955, *Kalendarz „Gaz. Niedzielnej” na r. 1910*. Kr. 1909, *Kalendarz górnośląski*. Mikołów 1921, *Kalendarz kościuszkowski*. Kr. 1912; toż Kr. 1914, *Kalendarz Królowej Korony Pol.* Kr. 1912, *Kalendarz ojczyzny*. Kr. 1909-1910, *Kalendarz pol. patrioty*. Filadelfia 1894, *Kalendarz pol. rolnika*. Kr. 1912, *Kalendarz „Wisły”*. Lw. 1912, *Kalendarz „Zorzy”*. W-wa 1924, *Polak. Kalendarz.* Kr. 1901; toż 1903; toż 1904; toż 1909; toż 1910; toż 1911; toż 1921, *Pol. kalendarz mariański*. Kr. 1910; toż 1911, *Wielki ilustr. kalendarz powsz.* Kr. 1928, W. Wiącek: *Sodoma i Gomora*. Sandomierz 1919; wyd. nast.: W-wa 1923; W-wa 1926 (tu przedmowa).

Przedruki w antologiach: *Wybór pisarzy lud.* Oprac. S. Pigoń. Część 1-2. Wr. 1947-1948, *Matka Boska w poezji pol.* Oprac. M. Jasińska. T. 2. Lubl. 1960, *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 775-779.

Wydania zbiorowe

Wiersze i pamiętniki. Wybrał i wstęp oprac. S. Piętaś. W-wa 1954.

Zawartość: Wybór poezji, Wybór prozy (tu fragmenty 1-2 części Pamiętników. Zob. poz. 8).

Listy i materiały.

1. Do W. Bełzy 3 listy z 1912-1913. Rkps Ossol. sygn. 12666/III.

2. Do B. Wysloucha 2 listy z 1912-1913. Rkps Ossol. sygn. 7179/II.

3. Do W. Orkana z 1928. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8618 III.

4. Od L. Rydla z 1918. Ogł. J. Birkenmajer. *Ruch Lit.* 1929 nr 6.

5. Przedmowa S. Żeromskiego do pamiętników F. Kurasia: Przez ciernie żywota, oraz materiały do biografii F. Kurasia. Rkps Ossol. sygn. 12218/II.

Bibliografię oprac. S. Pigoń w książce: *Wybór pisarzy ludowych*. Cz. 2. Wr. 1948.

OPRACOWANIA

J. SŁOMKA. *Gospodarz. Kalendarz*. Kr. 1904. — F. GWIŹDŹ: Pieśniarze wiejscy. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1905 nr 42. — H. RAMER: F. Kuraś. *Praca* 1905 s. 1395. — L. RYDEL. *Czas* 1905. — F. Kuraś - chłop, poeta. *Zorza* 1905 nr 51. — A. CHOLONIEWSKI: Chłopi-poeci. *Świat* 1906 nr 1. — L. RYDEL: Pierwsi poeci chłopscy. *Tyg. Berliński dod. Dzień. Berlińskiego* 1906 nr 67. — A. SADZEWICZ: Chłopi-poeci. *Słowo Pol.* 1906 nr 123; toż *Praca Pol.* 1906 nr 78 dod. — H. WIRSTLEIN: Jeszcze o Kurasiu. *Słowo Pol.* 1906 nr 133. — F. Kuraś. *Mazur* 1906 nr 50. — Chłop-poeta. *Kłosy* 1907 nr 15.

Korespondencje. Uczczenie chłopo-poety. *Poradnik Teatrów i Chórów Włościańskich* 1908 s. 74-75. — Dla chłopo-poety. *Prawda* 1908 nr 6. — Dla chłopo-poety. W sprawie projektu zakupienia zagrody. *Echo Przemyskie* 1909 nr 22. — Kronika. Na zagrodę... *Poradnik Teatrów i Chórów Włościańskich* 1909 s. 45-46. — F. Kuraś. *Praca* 1909 nr 11. — Dla chłopo-poety. *Świat* 1909 nr 16. — Chłop-poeta. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 25. — Dla chłopo-poety. *Wiek Nowy* 1909 nr 2323. — Dla chłopo-poety. *Ziemia Lubel.* 1909 nr 71. — S. CHCIUK: Dwaj chłopi poeci. *Kalendarz „Ojczyzny”*. Kr. 1909 s. 121. — M. ULMANÓWNA: Odezwa do braci włościan. *Ojczyzna* 1909 nr 46. — H. WIERZYŃSKI: (Wstęp do:) F. Kuraś: Wiązanka z chłopskiej niwy. Lw. 1909. — Chłopi poeci. *Ilustr. Kur. Codz.* 1910 nr 5. — Kronika. *Poradnik Teatrów i Chórów Włościańskich* 1910 s. 47, s. 140. — Poeci w sukmanie. *Wielkopolanin* (Pittsburg) 1910 nr 42. — Dar narodowy w postaci zagrody... *Ilustr. Kur. Codz.* 1911 nr 158. — Kronika. *Poradnik Teatrów i Chórów Włościańskich* 1911 s. 110. — Zagroda dla poety ludowego. *Słowo Pol.* 1911 nr 333. — Dar narodowy w postaci zagrody dla poety ludowego. *Wawel* 1911 nr 10.

A. S.: Chłop-poeta. *Ognisko* 1912 nr 5. — S. A. BASSARA. *Kalendarz „Roli”*. 1912. — Z. DĘBICKI: Chłop-poeta. *Kur. Warsz.* 1912 nr 242. — i.: Uczczenie chłopo-poety. *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 36-37. — Z. KOLASIŃSKI: (Wstęp do:) F. Kuraś: Tatarzy w Sandomierzu. Dwie legendy wierszem opowiedziane. Kr. 1912. — M. MALINOWSKI. *Zaranie* 1912 nr 37. — J. MŁOT. *Drużyna* 1912 nr 11 i nn. — W. ŁADA [W. NOSKOWSKI]: Chłupu poecie. *Gaz. Pol.* (Chicago) 1912 nr 40. — W. ŁADA [W. NOSKOWSKI]: Chłupu poecie. *Kur. Warsz.* 1912 nr 247. — CLAR,

[A. NOWACZYŃSKI]: Dar obywatelski dla chłopo-poety. *Świat* 1912 nr 18. — A. SADZEWICZ: Chłop poeta. *Ognisko* 1912 nr 5. — Uczczenie chłopo-poety. *Biesiada Lit.* 1912 t. 72 nr 40. — Dla chłopo-poety. *Dzień. Poz.* 1912 nr 202. — Dar narodowy... *Kalendarz „Wisły”*. Lw. 1912 s. 59. — Uczczenie chłopo-poety. *Naród — Wiadomości Codz.* 1912 nr 216. — F. Kuraś. *Nowiny* 1912 nr 204. — Uczczenie chłopo-poety. *Nowości Ilustr.* 1912 nr 37. — Kronika. *Poradnik Teatrów i Chórów Włościańskich* 1912 s. 162. — F. Kuraś. *Praca* 1912 nr 36. — Uczczenie chłopo-poety. *Praca* 1912 nr 37. — Uroczystość F. Kurasia. *Rola* 1912 nr 37. — Dar dla chłopo-poety. *Słowo Pol.* 1912 nr 351. — F. Kurasiowi. *Słowo Pol.* 1912 nr 410. — Uczczenie chłopo-poety. *Ziemia Lubel.* 1912 nr 255.

T. GRABOWSKI: (Wstęp do:) F. Kuraś: Dzwon, chłopska pieśni. Kr. 1913. — J. KASPROWICZ: (Wstęp do:) F. Kuraś: Z ojczystych łanów. W-wa 1914. — A. KRUPIŃSKI: Poezja ludowa. *Strażnica* 1914 nr 2. — W. BOROWY: Wisła w poezji polskiej. W-wa 1922 i odb.; przedr. w książce: Kamienne rękawiczki. W-wa 1932 s. 328. — J. PERZYŃSKI: (Wstęp do:) F. Kuraś: Na nowe tory. Łódź 1923. — Chłop-poeta. *Ognisko* (Paryż) 1924 nr 114. — S. ŻEROMSKI: (Wstęp do:) F. Kuraś: Przez ciernie życia. Przeżycia osobiste, wspomnienia od lat najmłodszych aż po wybuch wielkiej wojny 1914 r. Częstochowa 1925; przedr. w: *Pol. krytyka lit. 1919-1939*. W-wa 1966 s. 449-452. — J. ZAMORSKI. *Mysł Nar.* 1926 nr 9. — J. BIRKENMAJER. *Kur. Poz.* 1928 nr 472-498. — H. KŁOSIŃSKA. *Głos Ziemi Żywieckiej* 1928 nr 49. — H. KŁOSIŃSKA. *Placówka Kresowa* 1928 nr 49. — MARYLA „WIDZ”. *Rola* 1928 nr 50. — *Głos Prawdy* 1928 nr 308. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1928 nr 288. — *Polonia* (Kat.) 1928 nr 309.

(Nekrologi:) A. S. BASSARA. *Rola* 1929 nr 50; J. P. *Wieniec-Pszczółka* 1929 nr 51; JANTEK z BUGAJA [A. KUCHARCZYK]. *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 99; R. K. *Ziemia Rzeszowska* 1929 nr 52; R. RYDZ: Płaczą dzwony... *Rola* 1929 nr 49; *Czas* 1929 nr 278; *Dzień. Wil.* 1929 nr 289; *Gaz. Podhalańska* 1929 nr 51; *Nowy Kur.* 1929 nr 282; Zgon niewidomego [!] poety. *Ognisko* (Paryż) 1929 nr 444; *Ojczyzna* (Kielce) 1929 nr 51; *Wiek Nowy* 1929 nr 8538.

Odnaczenia z okazji święta państwowego. *Nowy Kur.* 1929 nr 261. — M. MARCZAK: Podzwonne poecie. *Głos Narodu* 1930 nr 31-32. — (wues) [W. SKUZA]: Chłop-poeta. *Znicz* 1930 nr 2. —

A. TREPIŃSKI: Ze wspomnień o F. Kurasiu. *Gmina* 1931 nr 1. — A. KUCHARCZYK. *Wieś — jej Pieśń* 1935 nr 9. — F. LIPIŃSKI: F. Kuraś w 10 [!] rocznicę zgonu. *Piast* 1936 nr 14. — J. SIKORA: O poecie chłopskim. *Młoda Polska* 1936. — K. L. KONIŃSKI: Pisarze ludowi. Wybór pism i studium o literaturze ludowej. T. 1-2. Lw. 1938 s. 90-107, t. 2 s. 154-168. — *Kalendarz wiejski* 1939 s. 190. — J. KAPUŚCIŃSKI: Cierniste drogi literatury ludowej. Kr. 1946 *Bibl. Pisarzy Lud.* 1. — S. PIŁOŃ: Zarys nowszej literatury ludowej. (Przed rokiem 1920). Kr. 1946 s. 153-154, 215-216. — S. PIŁOŃ: Wybór pisarzy ludowych. Cz. 1-2. Wr. 1947-1948. — M. SUSZAŃSKA: Sylwetki pisarzy ludowych. *Rzeczy Ciekawe* 1947 nr 4. — K. CHŁĘDOWSKI: Pamiętniki. Wr. 1951 i wyd. nast. — S. CZERNIK: Chłopskie piarstwo samorodne. W-wa 1954 s. 119-127. — S. PIĘTAK: (Wstęp do:) F. Kuraś: Wiersze i pamiętniki. W-wa 1954. — Kronika kulturalna. *Nowiny Tyg.* 1956 nr 25. — K. LUBOŚ: Głuchoniemy poeta. *Gość Niedzielny* 1957 nr 12. — S. MIREK. *Wieści* 1959 nr 38. — J. ZASTAWNY. *Wieści* 1959 nr 38. — A. KAMIEŃSKA: Pragnąca literatura. Problemy piarstwa ludowego i nurtu ludowego poezji współczesnej. W-wa 1964. — (jk) [J. KRZYŻANOWSKI]. *Słownik folkloru*

pol. W-wa 1965. — F. Kuraś. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 774. — J. KUCIANKA. *Pol. słownik biogr.* T. 16 (1971).

Spod chłopskiej strzechy. L. RYDEL. *Czas* 1905 nr 256. — H. WIRSTLEIN. *Gaz. Pol.* (Czerniowce) 1905 nr 82-83. — H. WIRSTLEIN. *Teka* 1905 nr 9-10 s. 395. — *Mies. Tow. Szkoły Lud.* 1906 t. 6 s. 27. — *Przew. Nauk. i Lit.* 1906 nr 4. — R. P. *Głos Plocki* 1909 nr 49.

Z ojczystych łąków. S. TARNOWSKI. *Czas* 1916 nr 516. — E. ZECHENTER. *Głos Narodu* 1916 nr 470.

Przez ciernie życia. F. *Świat* 1926 nr 14. — *Z. R. Kur. Warsz.* 1926 nr 79. — *Myśl Niepodległa* 1926 nr 829. — *Tyg. Ilustr.* 1926 nr 16. — F. LIPIŃSKI. *Młoda Polska* 1927 nr 1. — F. LIPIŃSKI. *Piast* 1927 nr 18. — S. INGLOT: Pamiętnik włościan sandomierskich. *Pam. Świętokrzyski* 1931 s. 415. — H. SYSKA: Pamiętnikarstwo chłopskie. *Zdrój* 1946 nr 1. — J. A. KRÓL: Dla kogo piszemy? Kapitalizm na wsi. *Wieś* 1947 nr 36-37; przedr.: *Kultura okresu pozytywizmu*. Cz. 3: *Wieś*. W-wa 1950. [Rec.: M. Czula: Nie tylko przodownicy. *Wieś* 1947 nr 40].

L

LACK STANISŁAW (1876–1909)

Krypt.: L-k.

Krytyk literacki, tłumacz.

Ur. w Krakowie w 1876. Był synem niezamożnego kupca żydowskiego. Uczęszczał do Gimnazjum im. Sobieskiego w Krakowie, które ukończył w 1896. Następnie studiował prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1900-1902 podróżował po Włoszech, Ameryce i Francji. W 1902-1903 kierował działem literackim *Nowego Słowa*. W 1905 wyjechał do Wenecji. Przyjaźnił się ze Stanisławem Wyspiańskim i Stanisławem Przybyszewskim. Metrykalne imię Izrael zmienił na Stanisław. Zmarł 20 stycznia 1909 w Wiedniu.

TWÓRCZOŚĆ

1. Notatki i uwagi pisane w l. 1900-1906. Cz. 1: Uwagi o „Lelewelu” Wyspiańskiego oraz „Samuelu Zborowskim” Słowackiego. Kr. 1906. Częściowy przedr. zob. Wyd. zbior.

2. Spór o pomnik. Uwagi o sztuce monumentalnej. Z powodu dyskusji w

sprawie wystawienia pomnika Kościuszki w rynku krakowskim. Ogl. fragm. *Nowe Słowo* 1906 nr 3. Wyd. osob. Kr. 1906.

3. Fragment powieści. Ogl. fragm. *Krytyka* 1908 t. 2 s. 432-461 [ostatni rozdz.]]. Wyd. osob. całości z przedmową S. Pazurkiewicza. Częstochowa 1924.

■ Powieść o S. Wyspiańskim.

Artykuły zamieszczał w czasopiśmie: *Gaz. Warsz.* (1902), *Kur. Pol.* (1901), *Krytyka* (1904-1905, 1908, 1910), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1909), *Młodość* (1889, 1900), *Nowe Słowo* (1902-1906), *Pam. Lit.* (1908), *Sfinks* (1908), *Witeź* (1908), *Życie* (Kr. 1897-1899; tu rubr.: Przegląd przeglądów).

Przekłady

1. Stendhal: O miłości. Przełożył z języka franc. i wstępem zaopatrzył... Lw. 1905.

Współtłumacz: W. Mitarski.

2. O. Hansson: Jasnowidze i wróżbici. Przełożył z norweskiego... W-wa 1905 *Bibl. Tyg. Ilustr.* 16.

3. G. H. Lorimer: Listy wielkiego przedsiębiorcy do syna. Lw. 1907 [1906].

4. S. Kierkegaard: Dziennik uwodziciela. Lw. 1907.

5. W. Pater: Wybór pism. Lw. 1909. Wyd. nast. 1914.

6. M. Montaigne: Wybór dzieł. Lw. 1909.

Ponadto tłumaczył drobne utwory następujących autorów: B. d'Aureville, W. Blake, J. Laforgue, E. A. Poe, Rachilde, M. Schwob, G. Wied, O. Wilde.

Wydania zbiorowe

Studia o St. Wyspiańskim. Zebrał i przedmową poprzedził S. Pazurkiewicz. Częstochowa 1924.

Zawartość: „Laodamia”. (*Nowe Słowo* 1903 s. 213-214); „Legion”. (*Nowe Słowo* 1903 s. 161-167); O hipokryzji. („Wesele”). (*Nowe Słowo* 1902 s. 180-184); „Wyzwolenie”. (*Nowe Słowo* 1903 s. 93-96, 119-120); „Bolesław Śmiały”. (*Nowe Słowo* 1903 s. 227 i nn.); „Achilleis”. (*Nowe Słowo* 1904 s. 69 i nn.); „Akropolis”. (*Nowe Słowo* 1904 s. 231 i nn.); „Legenda”. (*Nowe Słowo* 1904 s. 282 i nn.); „Noc listopadowa”. (*Nowe Słowo* 1904 s. 366 i nn.); „Hamlet”. (*Nowe Słowo* 1905 s. 135-144); „Leleweł”. (Zob. Twórczość poz. 1); Uwagi o „Skalce”. (Ogl. z rękopisu. Pierwodr. red. zmien. *Nowe Słowo* 1906 s. 139-152); Budowa tragedii. („Sędziowie”). (*Krytyka* 1908 t. 1 s. 377, 454); Uwagi o „Danielu”. (*Krytyka* 1908 t. 2 s. 170-176); Uwagi o „Nocy listopadowej”. (*Krytyka* 1908 t. 2 s. 343-351); O malarskich dziełach Wyspiańskiego. (*Krytyka* 1904 t. 2 s. 162-176; przedr. *Krytyka* 1910 t. 2 s. 161-175); Dwa zasadnicze motywy muzyki Wyspiańskiego. (*Krytyka* 1908 t. 1 s. 12-22); Wspomnienia o Wyspiańskim. (*Krytyka* 1908 t. 1 s. 159-168); Wyspiański. (Fragmenty). (*Pam. Lit.* R. 7 (1908) z. 1-2).

Listy i materiały

1. Do J. Karáska listy z 1898-1900. Zbiory Galerii Karáska w Pradze.

2. Do S. Brzozowskiego z 1900 oraz art. pt. List z Krakowa. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2873.

3. Do S. Witkiewicza z 1900. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, arch. Witkiewicza.

4. Dopisek do listu W. Feldmana do M. Feldmanowej z 1904. Rkps Ossol. sygn. 12419/I.

5. Do J. Kasprowicza 2 listy z 1907. Rkps Ossol. sygn. 6439/I.

6. Do W. Feldmana 4 listy z 1907-1909. Rkps Ossol. sygn. 12280/III.

7. Do L. Bernackiego 4 listy z 1908. Rkps Ossol. sygn. 7042/II.

8. Do M. Feldmanowej z 1908. Rkps Ossol. sygn. 12286/III.

9. Do S. Zakrzewskiego z 1908. Rkps Ossol. sygn. 7347/II.

10. Do T. Micińskiego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7258.

11. Od S. Wyspiańskiego listy z 1905. *Ogl. Tyg. Powsz.* 1956 nr 14, 15, 17 oraz wyd. osob. J. Susul: S. Wyspiański: Listy do S. Lacka. Kr. 1957. Rękopisy w posiadaniu J. Wiktora, miały być przekazane Bibl. Jagiel.; odpisy listów w Ossol. sygn. 12551/II.

OPRACOWANIA

S. BRZOZOWSKI: Współczesna krytyka literacka w Polsce. Stanisławów [1907] s. 203-213; wyd. 2 Dzieła wszystkie. T. 6. W-wa 1936.

(Nekrologi:) T. DĄBROWSKI. *Pam. Lit.* R. 7 (1908) s. 704; Z. BRODZKI. *Prawda* 1909 nr 6; W. BUKOWIŃSKI. *Sfinks* 1909 t. 5 s. 171; (x) [W. FELDMAN]. *Krytyka* 1909 t. 2 s. 150-152; A. NOWACZYŃSKI. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1909 nr 8; *Goniec Por. i Wiecz.* 1909 nr 34; *Kur. Lw.* 1909 nr 33-34; *Kur. Poz.* 1909 nr 19; *Słowo Pol.* 1909 nr 34.

S. PAZURKIEWICZ: Wstęp do: S. Lack: Studia o Wyspiańskim. Częstochowa 1924. — A. CYBULSKI: Wspomnienie o S. Lacku. *Zet* 1934 nr 15. — T. GRABOWSKI: Krytyka literacka w Polsce w epoce realizmu i modernizmu (1863-1933). *Poz. 1934 Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 6 z. 2. — H. MARKIEWICZ: O Lacku i „brązownictwie”. *Nowy Dzień* 1935 nr 96.

Notatki i uwagi. T. DĄBROWSKI. *Pan. Lit.* R. 6 (1907) s. 135. — W. HAHN. *Pan. Lit.* R. 6 (1907) s. 273.

Fragment powieści. C. JELLEN-TA: Powieść o Wyspiańskim. *Echo Warsz.* 1925 nr 120. — A. WYSOCKI. *Rzeczpospolita* 1925 nr 238.

Recenzje przekładów

Stendhal: O miłości. W. JĄBŁONOWSKI. *Książka* 1905 s. 317. — S. LACK: Książka o miłości. *Krytyka* 1905 t. 1 s. 129-140. — B. MERWIN. *Słowo Pol.* 1905. — T. MIANOWSKI. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1905 s. 31. — *Nowa Reforma* 1905 nr 106.

O. Hansson: Jasnowidze i wróżbici. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Prawda* 1905 s. 496. — J. B. *Ateneum* 1905 t. 3 s. 104. — W. JĄBŁONOWSKI. *Książka* 1905 s. 486. — z. s. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1905 nr 121. — W. JĄBŁONOWSKI. *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* 1906 nr 3.

G. H. Lorimer: Listy wielkiego przedsiębiorcy do sy-

na. A. S. *Goniec Por. i Wiecz.* 1906 nr 45 dod. — W. JĄBŁONOWSKI. *Książka* 1906 s. 323. — S. N. [S. NAGANOWSKI]. *Słowo Pol.* 1906 nr 300. — T. DOB. *Nasz Kraj* 1906 nr 17. — *Dzien. Pol.* 1906 nr 273. — *Krytyka* 1906 t. 2 s. 488. — *Prawda* 1906 nr 153.

S. Kierkegaard: Dziennik u wodziciela. X: Z nowości wydawniczych. *Nasz Kraj* 1906 t. 2 nr 25. — W. JĄBŁONOWSKI. *Książka* 1907 s. 68.

W. Pater: Wybór pism. K. ŁOZIŃSKA. *Bluszcz* 1909 nr 44.

M. Montaigne: Wybór dzieł. A. ZIELEŃCZYK. *Przegl. Filoz.* 1910 s. 245-246.

Recenzje wydań zbiorowych

Studia o Wyspiańskim. J. LORENTOWICZ: Studia o Wyspiańskim. *Express Por.* 1924 nr 116. — S. K. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 26. — T. SINKO: Pierwszy hierofant Wyspiańskiego. *Przegl. Współcz.* 1925 t. 12 s. 107-111. — A. WYSOCKI: *Rzeczpospolita* 1925 nr 238.

LAM JAN PAWEŁ FERDYNAND (1838—1886)

Pseud. i krypt.: J. L.; L.; (L.); N. M.; X. Y. BRACISZEK JEZUICKI.

Satyryk, powieściopisarz i publicysta.

Ur. 16 stycznia 1838 w Stanisławowie. Syn Konrada, spolszczonego Niemca, urzędnika skarbowości, i Joanny Zioleckiej. Początkowo kształcił się w domu, następnie w szkole normalnej w Stanisławowie i gimnazjum w Buczaczu. Po zdaniu matury w 1855 w Stanisławowie studiował na wydziale prawnym i filozoficznym Uniwersytetu Lwowskiego. W 1859 służył w wojsku austriackim; odbył całą kampanię włoską. Potem był nauczycielem prywatnym w ziemiańskich i magnackich domach. W 1862 wydawał kolejno ulotne pisemka satyryczne: *Bąk*, *Krzykacz*, *Kometa I*, *Kometa II* oraz czasopismo humorystyczne *Kuźnia*. W tymże roku objął zarząd redakcji *Dziennika Literackiego*, a także rozpoczął systematyczną współpracę z *Gazetą Narodową*. W powstaniu styczniowym był dowódcą kompanii, stał po stronie czerwonych. Po upadku powstania prawie cały rok 1864 spędził w więzieniu austriackim w Złoczowie. Po uwolnieniu ożenił się w 1865 z Marią Jasińską. W jesieni 1866 powrócił do Lwowa i ponownie wszedł do redakcji *Gazety Narodowej*. W 1869, skłócony z *Gazetą Narodową* i jej redaktorem Janem Dobrzańskim, założył *Dziennik Polski*, który w 1870 nabył na własność. W tymże roku Jan Dobrzański wytoczył mu proces o obrazę honoru (J. Lam zarzucał sprzedajność dziennikarską zarówno J. Dobrzańskiemu, jak i całej prasie ówczesnej. Sąd ukarał J. Lama i H. Rewakowicza, który był współautorem obraźliwego artykułu). W 1873 współpracował z redakcją *Dziennika Lwowskiego*, a w latach 1874-1881 należał do głównych współpracowników czasopisma *Tydzień Literacki, Artystyczny, Naukowy i Społeczny*. Zmarł 3 sierpnia 1886 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Latarnia anti-demokratyczna. Lw. 1861.

Poezje satyryczne głównie pióra Lama.

2. Zawichost. Śpiew historyczny. Z kronik halickiej ziemi. Lw. 1862. Zob. też Wyd. zbior. poz. 4, 6.

3. Pan komisarz wojenny. Szkic współczesny z własnych i cudzych spostrzeżeń. *Dzien. Lit.* 1863 nr 37-46. Wyd. osob. Lw. 1880 (z podtyt. Powiastka). Wyd. nast.: wstęp i oprac. S. Frybes. Wr. 1960 *BN I*, 173 (współwyd. z: Koroniarz w Galicji. Zob. poz. 6). Zob. też poz. 12 oraz Wyd. zbior. poz. 6.

4. Kroniki lwowskie. *Gaz. Nar.* 1868-1869. Wyd. osob. zmien. pt. Kroniki lwowskie umieszczone w „Gazecie Narodowej” w r. 1868 i 1869 jako przyczynek do historii Galicji. Lw. 1874. Wyd. nast. pt. Wybór kronik. Oprac. S. Frybes. W-wa 1954.

Inne kroniki — zob. również dział współpracy z czasopismami: *Dzien. Pol.* 1869-1886, *Gaz. Lw.* 1883-1886, *Kur. Cods.* 1883-1884, *Kur. Por.* 1882-1885, *Nowiny* 1878, 1882, *Szczutek* 1869, *Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Spol.* 1874-1877, *Tydzien Pol.* 1880.

Mikrofilm kronik z *Dzien. Pol.* Bibl. Nar. mikroteka nr 6261.

5. Wielki świat Capowic. *Gaz. Nar.* 1869 nr 68-113 (pt. Panna Emilia. Powiastka społeczna. Napisał N. M.). Wyd. osob. Lw. 1869 [odb. z *Gaz. Nar.*?]. Wyd. nast.: wyd. 2 Lw. 1873 (pt. Wielki świat Capowic); wyd. 3 ze wstępem autora. Kr. 1881; Lw.-Złoczów 1912 *Bibl. Powosz.* 921-924; W-wa 1912 [z podtyt.: Powieść satyryczna]; [b. m. i r.] wyd. *Biesiada Lit.*; ze wstępem Z. Szwejkowskiego. Mikołów 1949; ze wstępem Z. Mitznera i komentarzem historycznym S. Arnolda. W-wa 1952. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1, 2, 3, 6.

Przekład ros.: *Biesiada* 1872 nr 12 s. 79-191; I. U. *Stewiernyj wiestnik* 1888 nr 7-10.

6. Koroniarz w Galicji, czyli powagi powiatowe. Szkice współczesne przez N. M. *Gaz. Nar.* 1869 nr 143-233 z przerwami. Wyd. osob. Lw. 1869 [odb. z *Gaz. Nar.*?]. Wyd. nast.: Lw. 1873 [?]; wyd. 3 Kr. 1881; Lw. 1921 *Bibl. Powieści Pol.*; wstęp i oprac. S. Arnold i S. Frybes. W-wa 1952; wstęp i oprac. S. Frybes. Wr. 1960 *BN I*, 173 (współwyd. z: Pan komisarz wojenny. Zob. poz. 3). Zob. też Wyd. zbior. poz. 1, 3, 6.

7. Głowy do pozłoty. Powieść osnuta na tle stosunków galicyjskich. *Dzien.*

Pol. 1873. Wyd. osob. T. 1-3. Lw. 1873. Wyd. nast.: Lw. 1874; wyd. nowe Lw. 1876; wstęp i oprac. S. Frybes. Wr. 1953 *BN I*, 148. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1, 2, 3, 6.

Przekład niem.: *Romanen Magazin des Auslandes* [przed 1876].

8. Idealisci. Powieść. *Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Spol.* 1874 nr 14-15, 1875 nr 1-20, 22-31, 33-36, 38-42, 44-45, 48, 51-52, 1876 nr 1, 3-4, 7-8, 11; przedr. *Przeł. Tyg.* 1875 nr 2-23, 26-32, 37-52, 1876 nr 1-6, 8-13. Wyd. osob. T. 1-2. Lw. 1876. Wyd. nast. zob. Wyd. zbior. poz. 1, 3, 6.

9. Szklany człowiek. Nowela. *Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Spol.* 1877 nr 30-33, 35, 37-44; przedr. *Kur. Warsz.* 1877 nr 132-152; w: *Z wielkiego domu. Mała antologia szlachecka*. W-wa 1951 *Bibl. Szpilek* 15. Zob. też Wyd. zbior. poz. 4, 5, 6.

Współautor: W. Zagórski.

10. Pamiątka z wystawy w Lwowie. Lw. 1877.

11. Wystawa przemysłowo rolnicza w Lwowie w r. 1877. W-wa 1877.

Współautorzy: T. Romanowicz i S. Wiśniowski.

12. Rozmaitości i powiastki. Lw. 1878. Wyd. nast.: wyd. 2 zmien. Lw. 1880. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3, 4, 5, 6.

Zawartość: Pan komisarz wojenny. (Zob. poz. 3); Polskie szczęście. (Powst. 1874); Z dni trwogi. (*Dzien. Pol.* 1875 nr 202 i nn.); Swaty na Rusi. Humoreska. (*Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Spol.* 1877 nr 47-49); Żona z śniegu. (*Dzien. Pol.* 1878 nr 195-198; *Gaz. Pol.* 1878 nr 195-198); Trzydziestoletnia wojna lwowska. (*Wiek* 1878 nr 104, 107, 111).

W wyd. 2 ponadto: Spisek w Bedford-Row. (Zob. Przekłady poz. 6).

Przekład serbochorw.: Żona z śniegu. I. Broz. *Vijenac* 1886 nr 27-29.

13. Dziwne kariery. Powieść. *Tydzien Pol.* 1880 nr 1-15, 17-18, 20, 22-23, 25-26, 28, 30-32, 34, 39, 41-43; przedr. *Dod. Mies. Przeł. Tyg.* 1880 t. 1 s. 105-128, 265-288, 421-448, 568-600, 750-774, 1880 t. 2 s. 85-112, 259-274, 420-442, 674-710, 1881 t. 1 s. 69-105. Wyd. osob. T. 1-2. Lw. 1881 [odb. z *Tygodnia Pol.*?]. Wyd. nast. zob. Wyd. zbior. poz. 1, 3, 6.

14. Humoreski. Lw. 1883 *Bibl. Mrówki* 173-175. Zob. też Wyd. zbior. poz. 3, 5, 6.

Zawartość: Wędrowki pana Macieja. Obrazki z życia wiejskiego na Wołyniu. [Przeróbka powieści T. Smolletta: The expedition of Humphry Clincer]. (*Nowiny* 1878 nr 76, 78, 80-83, 85-86).

Ekstaza w Klekotowie. Fraszka. (*Dzien. Pol.* 1882 nr 249, 252, 254-255; *Kraj* 1882 nr 22-23); Gdyby nie ten zajac! (*Gaz. Lw.* 1881 nr 282-284; *Kur. Warsz.* 1882 nr 1-2); Bał u hrabstwa. (*Nowiny Niedzielne* 1878 nr 31-32); Obiadek u p. Jones. Z angielskiego. (*Dzien. Pol.* 1882 nr 19-20); Jaś i Johann. Studium niemal etnologiczne. (*Dzien. Pol.* 1881 nr 270-271).

15. Starożytny Dźwinogród i „Różne Pole”. [Szkic historyczny]. *Dzien. Pol.* 1885 nr 241-251. Wyd. osob. Lw. 1886. Zob. też Wyd. zbior. poz. 4, 6.

Rękopisy drobnych utworów: Chmielnicki pod Lwowem. Artykuł. Rkps Ossol. sygn. 12037; Dzisiejsze prądy. Uwagi. Ogl. jako felieton *Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Spol.* 1874 nr 1. Rkps Ossol. sygn. 12037; Wiersz do Ziarna. Rkps Bibl. Jagiel. Zbiory W. Górskiego.

Przekłady utworów niezidentyfikowanych: r o s.: J. Ł.: Emigrant. Satiryczny roman. *Wiestnik Jewropy* 1875 nr 7-8; Kuricznaje prikluczenije. Razskaz. *Russkoje bogatstwo* 1889 nr 8 — s e r b o c h o r w.: J. K. B.: Bojni powiernik. *Vijenac* 1879 nr 33-37; Vanda. Zagrzeb 1917 *Merkurova Knjižnica* t. 23.

Felietony i prace umieszczał w czasopiśmie: *Bak* (1862), *Bicz* (1885), *Diabeł* (1886), *Dzien. Lit.* (1862-1863, 1865, 1868-1869; tu m. in.: Pogadanki dziennikarskie. 1868-1869), *Dzien. Lw.* (1873), *Dzien. Pol.* (1869-1886; tu m. in.: felietony pt. Kronika lwowska), *Dzien. Poz.* (1867), *Gaz. Lw.* (1881, 1883-1886; tu m. in. felietony pt. Z kraju i ze świata. 1883-1886), *Gaz. Nar.* (1862-1869, 1882, 1885; tu m. in.: recenzje w rubryce: Teatr. 1868-1869; Studia sejmowe. 1868-1869; Bobcio. Szkic obyczajowy. 1885 nr 291), *Gaz. Pol.* (1886; tu m. in.: Listy z podkarpackiej ziemi), *Goniec* (1889-1890; tu m. in.: Kronika z tamtego świata), *Kometa I* (1862), *Kometa II* (1862), *Kraj* (1882-1883, 1886), *Krzykacz* (1862), *Kur. Codz.* (1883-1884; tu m. in.: felietony pt. Z kraju i ze świata), *Kur. Por.* (1882-1885; tu m. in.: Kronika lwowska), *Kur. Warsz.* (1877-1886), *Kuźnia* (1862), *Mucha* (1885), *Niva* (1876; tu m. in.: Galiziana), *Nowiny* (1867-1868, 1878, 1882; tu m. in.: felietony pt. Listy z Galicji. 1878, 1882), *Ognisko Domowe* (1884), *Przegl. Polit., Spół i Lit.* (1886), *Przegl. Tyg.* (1875, 1879-1886), *Różowe Domino* (1882), *Strażnica Pol.* (1879), *Strzecha Ojczyzna* (1879), *Szczutek* (1869, 1878), *Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Spół.* (1874-1881; tu m. in.: felietony pt. Luźne uwagi. 1874; Pogadanki tygodniowe. 1874-1877), *Tydzien Pol.* (1880), *Wiek* (1878).

Oraz w wydawnictwach zbiorowych: *Dla Stryja*. Lw. 1886, *Grosz wdowi*. Lw. 1886, *Jednodniówka*. Lw. 1880, *Kalendarz humorystyczny „Muchy”... na r. 1883*. W-wa [1882], *Wisła. Książka zbior.* Kr. 1884.

Przekłady i przeróbki

1. G. Byron: Don Juan. (Fragm. pieśni 3). *Dzien. Lit.* 1862 nr 55; przedr. zob. Wyd. zbior. poz. 6.

2. H. Heine: Atta Troll. Rozdz. 5 i 6. *Dzien. Lit.* 1868 nr 30-31. Przedr. zob. Wyd. zbior. poz. 6.

3. Ch. Dickens: Klub Pickwicka. Lw. 1870.

Wyd. bezimiennie przypisywane J. Lamowi.

4. Genesis. Pierwsza z ksiąg Mojżesza. Z hebrajskiego spolszczył X. Y. braci-szek jezuicki. Amsterdam [Wieder] 1873.

5. Ch. Dickens: Z głębi morza. Powieść. Lw. 1876.

6. Spisek w Bedford-Row. Nowela W. M. Thackeraya. Wolny przekład... *Dzien. Pol.* 1879 nr 111 i nn. Zob. też Twórczość poz. 12 oraz Wyd. zbior. poz. 4, 5, 6.

Wydania zbiorowe

1. Dzieła. T. 1-5. Lw. 1885.

T. 1: Wielki świat Capowic. (Zob. Twórczość poz. 5); Koroniarz w Galicji. (Zob. Twórczość poz. 6);

T. 2: Idealiści. (Zob. Twórczość poz. 8);

T. 3: Dziwne kariery. (Zob. Twórczość poz. 13);

T. 4-5: Głowy do pozłoty. (Zob. Twórczość poz. 7).

2. Wybór pism. [T. 1-5]. W-wa 1899 *Tygodniowy bezpłatny dod. do Gaz. Pol.* t. 19-24.

Zawartość: Wielki świat Capowic. (Zob. Twórczość poz. 5); Głowy do pozłoty. Zob. Twórczość poz. 7).

3. Pisma. Wydanie jubileuszowe. Przygotował do druku S. Lam. Wstępem biograficzno-krytycznym poprzedził J. Krzyżanowski. T. 1-5. W-wa 1938.

T. 1: Wielki świat Capowic. (Zob. Twórczość poz. 5); Koroniarz w Galicji. (Zob. Twórczość poz. 6);

T. 2: Idealiści. (Zob. Twórczość poz. 8);

T. 3: Dziwne kariery. (Zob. Twórczość poz. 13);

T. 4: Głowy do pozłoty. Cz. 1. (Zob. Twórczość poz. 7).

T. 5: Głowy do pozłoty. Cz. 2. (Zob. Twórczość poz. 7); Rozmaitości i powiatki. (Tu: Polskie szczęście. Opowiadanie pana Michała; Z dni trwogi; Swaty na Rusi. Opowiadanie by-

tego alumna; Żona z śniegu. Z listu przyjaciela; Trzydziestoletnia wojna lwowska. Odczyt publiczny we Lwowie. (Zob. Twórczość poz. 12); Humoreski. (Tu: Wędrowki pana Macieja. Obrazek z życia wiejskiego na Wołyniu; Ekstaza w Klekotowie. Fraszka; Gdyby nie ten zając!; Bal u hrabstwa; Obiadek u p. Jones. Z angielskiego; Jaś i Johann. Studium niemal etnologiczne). (Zob. Twórczość poz. 14).

4. Szklany człowiek i inne opowiadania. Pisma J. Lama nie objęte wydaniem jubileuszowym. Zebrał i wyd. [wraz ze wstępem] S. Lam. W-wa [1938].

Zawartość: Jan Lam i Liberat Zajączkowski. [Autobiografia]. (*Mucha* 1885. Zob. też poz. 5, 6); Szklany człowiek. (Zob. Twórczość poz. 9); Pan komisarz wojenny. (Zob. Twórczość poz. 3); Spisek w Bedford-Row. (Zob. Przekłady poz. 6); Zawichost. (Zob. Twórczość poz. 2); Starożytny Dźwinogród i „Rożne Pole”. (Zob. Twórczość poz. 15).

5. Rozmaitości i powiastki. Wstęp i komentarze Z. Mitznera. W-wa 1952.

Zawartość: Jan Lam i Liberat Zajączkowski. (Zob. poz. 4); Ekstaza w Klekotowie. (Zob. Twórczość poz. 14); Gdyby nie ten zając! (Zob. Twórczość poz. 14); Bal u hrabstwa. (Zob. Twórczość poz. 14); Polskie szczęście. (Zob. Twórczość poz. 12); Wędrowki pana Macieja. (Zob. Twórczość poz. 14); Obiadek u p. Jones. (Zob. Twórczość poz. 14); Spisek w Bedford-Row. (Zob. Przekłady poz. 6); Szklany człowiek. (Zob. Twórczość poz. 9).

6. Dzieła literackie. T. 1-4. Pod red., ze wstępem i komentarzami S. Frybesa. W-wa 1956-1957.

T. 1: Wielki świat Capowic. (Zob. Twórczość poz. 5); Koroniarz w Galicji. (Zob. Twórczość poz. 6);

T. 2: Głowy do poźloty. (Zob. Twórczość poz. 7);

T. 3: Idealisci. (Zob. Twórczość poz. 8); Dziwne kariery. (Zob. Twórczość poz. 13);

T. 4: Drobne utwory: Nowele, opowiadania, humoreski. (Pan komisarz wojenny. Szkic współczesny z własnych i cudzych spostrzeżeń. (Zob. Twórczość poz. 3); Fotografie kobiet. (Powst. 1867); Polskie szczęście. Opowiadanie pana Michała. (Zob. Twórczość poz. 12); Szklany człowiek. Nowela. (Zob. Twórczość poz. 9); Swaty na Rusi. Opowiadanie byłego alumna. Humoreska. (Zob. Twórczość poz. 12); Bal u hrabstwa. (Zob. Twórczość poz. 14); Wędrowki pana Macieja. Obrazki z życia wiejskiego na Wołyniu. (Zob. Twórczość poz. 14); Żona z śniegu. Z listu przyjaciela. (Zob. Twórczość poz. 12); Spisek w Bedford-Row. Nowela wg. W. M. Thackeraya. Wolny przekład. (Zob. Przekłady poz. 6); Gdyby nie ten zając! Humoreska. (Zob. Twórczość poz. 14); Jaś i Johann. Studium niemal etnologiczne. Z teki kronikarskiej. (Zob. Twórczość poz. 14); Obiadek u pana Jones. Humoreska z angielskiego. (Zob. Twórczość poz. 14); Ekstaza w Klekotowie. Fraszka. (Zob. Twórczość poz. 14); Bobcio, Szkic obyczajowy. (*Gaz. Nar.* 1885 nr 291). — Utwory wierszowane. (Zawichost. Śpiew historyczny. (Zob. Twórczość poz. 2); Pieśń z Don Żuana. (Zob. Przekłady poz. 1); Pamięci M. R.

[Mieczysława Romanowskiego]. (*Dzien. Lit.* 1863 nr 36); Krewni. (*Dzien. Lit.* 1863 nr 4); Pieśń Sokolów. (*Dzien. Poz.* 1867 nr 131); *Przew. Ginnastyczny* 1886 nr 9); Atta Troll. Ustęp z przekładu satyrycznego poematu Henryka Heinego. (Rozdz. 5 i 6. Zob. Przekłady poz. 2); Dla ćwiczenia w języku niemieckim. (*Diabel* 1886 nr 4); Nikt się cenić sam nie umie. (Powst. ok. 1881; ogl. pośmiertnie: *Kur. Stanisławowski*; przedr. *Dzien. Pol.* 1891 nr 120). — Z teki kronikarza lwowskiego. (Chrzest łaciński. Fantazja kronikarza lwowskiego. (*Dzien. Pol.* 1874 nr 62); Z Morszyna. (*Kur. Warsz.* 1880 nr 199); O starych pannach. (*Kur. Warsz.* 1880 nr 199); Choleryczna sielanka. (*Kur. Warsz.* 1883 nr 177); Umowa pisemna. (*Tydzien Pol.* 1880 nr 22); Jan Lam i Liberat Zajączkowski. Rzecz napisana przez jednego z nich. (Zob. Wyd. zbior. poz. 4); Z mojej galerii obrazów. (*Dla Strzyja.* Lw. 1886; *Kraj* 1886 nr 26). — Szkice historyczne. (Z dni trwogi. (Zob. Twórczość poz. 12); Trzydziestoletnia wojna lwowska. (Zob. Twórczość poz. 12); Król Jan III i odsiecz Wiednia. (*Dzien. Pol.* 1882 nr 225; *Gaz. Nar.* 1882 nr 275-276; pt. Odsiecz wiedeńska. *Kraj* 1882 nr 25-26); Starożytny Dźwinogród i „Rożne Pole”. (Zob. Twórczość poz. 15)).

Listy i materiały

1. Do syna J. Supińskiego z 1861. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 22.

2. Do W. Łozińskiego 2 listy z 1862, 1882. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7422 III.

3. Do S. Barącz z 1865. Rkps Ossol. sygn. 2757/II.

4. Do red. *Dzien. Pol.* 2 listy z 1869 oraz list z 1866. *Dzien. Pol.* 1869 nr 3, 53; 1886 nr 92.

5. Do nieznanego adresata z 1872. Rkps Ossol. sygn. 12037/II.

6. Do W. i A. Zawadzkich z 1875. Rkps Ossol. sygn. 3456/II.

7. Do Wł. Belży z 1880. Rkps Ossol. sygn. 12423/I.

8. Do Wł. Belży z 1884. Rkps Ossol. sygn. 12654/II.

9. Do A. Dąbcańskiego z 1884. Rkps Ossol. sygn. 12238/II.

10. Do J. I. Kraszewskiego 2 listy z 1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6514 IV t. 54.

11. Do nieznanego redaktora z 1885. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7891 III.

12. Do E. Leo z 1886 i b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

13. List J. Rogosza z 1875 do J. I. Kraszewskiego z uwagami o J. Lamie. Rkps Bibl. Jagiel. Koresp. J. I. Kraszewskiego. S. III t. 69.

14. Informacje dotyczące udziału w powstaniu. Zob. Materiały biogr. zebrane przez S. Pisarskiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6550.

15. Wycinki z czasopism z materiałami biograficznymi oraz autograf wiersza Potok i pióro. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7814 IV.

OPRACOWANIA

Gaz. Nar. 1869 nr 256. — Proces o obrazę honoru właściciela „Gazety Narodowej” przeciw redaktorom „Dziennika Polskiego”. *Gaz. Nar.* 1870 nr 52-67, 70, 77 [stenogramy z procesu przeciw J. Dobrzańskiemu]. — K. CHŁĘDOWSKI: Baranek dziennikarski. *Kraj* 1870 nr 133; przedr. w książce: Album fotograficzne. Wr. 1951 s. 148-151. — *Gaz. Nar.* 1872 nr 30-31. — OMIKRON [W. SABOWSKI]: Kronika krakowska. O niczym więcej, tylko o panu Lamie. *Gaz. Nar.* 1873 nr 155. — MARYAN. *Przeł. Lw.* 1874 t. 7 s. 659, 800. — [S. KOZMIAN]: Listy z Krakowa. *Gaz. Pol.* 1876 nr 200, 216-217; przedr.: Pisma polityczne. Kr. 1903 s. 148-171. — *Przeł. Lw.* 1876 t. 12 s. 200; 1878 t. 15 s. 126-132, t. 16 s. 160, 1881 t. 22 s. 483, 1882 t. 23/24 s. 487, 491 [not. polemiczne]. — *Kur. Por.* 1878 nr 104 [o odczycie „Trzydziestoletnia wojna lwowska”]. — Ktoś. *Stańczyk* 1880 nr 3. — LELIWA [S. ORNOWSKI]: J. Lam. W książce: Galeria współczesnych znakomitości. Z. 2. W-wa 1881. — F. SURYN: Najnowszy powieściopisarze polscy i ich kierunek. *Tyg. Ilustr.* 1881 nr 276-277. — W. ZAGÓRSKI: Rzecz z kronikarzem niedzielnym. *Dzien. Pol.* 1881 nr 156. — PSZONKA: Z estetyki p. J. Lama. *Różowe Domino* 1882 nr 51. — *Kur. Por.* 1882 nr 149. — *Różowe Domino* 1883 nr 6. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Liberum veto. Oszczercstwa J. Lama. *Prawda* 1884 nr 23. — W. ZAGÓRSKI. *Kur. Codz.* 1884 nr 217. — LESZEK [A. INLENDER]: Dwa skandale. *Prawda* 1885 nr 19-20. — J. Lam o kwestii żydowskiej. *Ojczyzna* 1885 nr 6. — g.: P. Lam o emancypacji. *Świat* 1886 nr 99. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Warsz.* 1886 nr 141; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 9. W-wa 1960 s. 144-147 [polem. z art. w *Dzien. Pol.*]. — Stb. [W. STEBELSKI]: Lam i teatr. *Gaz. Nar.* 1886 nr 78. — POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: P. Lam poszukujący kwestii ruskiej. *Prawda* 1886 nr 6. — *Israelita* 1886 nr 10, 13. — Zdrowe uwagi dla niektórych literatów. Z powodu szkicu Lama pt. Bobcio. *Przeł. Katol.* 1886 nr 15. — *Kur. Por.* 1886 nr 188 [not. o chorobie].

(Nekrologi i wspomnienia:) A. H.: J. Lam. *Prawda* 1886 s. 391-440; A. M.: Pogrzeb śp. J. Lama. *Kur. Warsz.* 1886 nr 216; AJAX JUNIOR. *Chwila* 1886 nr 75; B. C. *Kur. Por.* 1886 nr 215; ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1886 nr 34; ZBARASKI [W. FELDMAN]. *Ojczyzna* 1886 nr 16; M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1886 nr 170; M. GAWALEWICZ. *Wędrowiec* 1886 nr 33-36; FANTAZY [W. GOMULICKI]. *Kur. Codz.* 1886 nr 214; H. L. *Gaz. Lw.* 1886 nr 175; przedr. *Przeł. Polit., Spol. i Lit.* 1886 nr 177; KAMIENNY [J. JELEŃSKI]: Jeden z najwybitniejszych rysów działalności Lama. *Rola* 1886 nr 34; E. JELEŃEK. *Słowansky sbornik* (Praga) 1886 nr 429; J. St. *Gaz. Nar.* 1886 nr 177; F. KVAPIL. *Ruch* (Praga) 1886 nr 384; H. L. [H. LAM]. *Gaz. Lw.* 1886 nr 175; SĘP [W. MALESZEWSKI]: Życie i zgon J. Lama. *Biesiada Lit.* 1886 nr 33; W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]: Śmierć Lama, jego życie i działalność jako dziennikarza i autora. *Dzien. Łódzki* 1886 nr 183-184; B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Warsz.* 1886 nr 238; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 9. W-wa 1960 s. 190-192; W. SABOWSKI. *Kur. Warsz.* 1886 nr 213a; St. *Kur. Codz.* 1886 nr 218, 219; POSEŁ PRAWDY [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]: Liberum veto. *Prawda* 1886 nr 33; F. T. [F. TRAWIŃSKI]. *Bulletin Littéraire, Scientifique et Artistique* (Paryż) 1886 nr 31; ULTRAMONTANUS. *Niwa* 1886 s. 281; M. WISZOWATY. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 149; X. *Czas* 1886 nr 77; BRUNO UBALDUS [B. ZAMORSKI]. *Ognisko Domowe* 1886 nr 83-87; B. ZAWADZKI. *Tyg. Ilustr.* 1886 nr 189-190; IGNIS [H. ZBIERZCHOWSKI]. *Diabeł* 1886 nr 16-17; D. Fg. [D. ZGLIŃSKI]. *Kur. Codz.* 1886 nr 216; W. K. ZIELIŃSKI: Wspomnienie. Pamięci Lama. *Kłosa* 1886 nr 1104 s. 193; *Ateneum* 1886 t. 3 s. 577-578; *Bibl. Warsz.* 1886 t. 3 s. 481-482; *Bluszcz* 1886 nr 33; *Chwila* 1886 nr 73; *Dzien. Pol.* 1886 nr 176-179 [inf. bio- i bibliograficzne]; *Gaz. Nar.* 1886 nr 176; *Gaz. Pol.* (Czerniowce) 1886 nr 62; *Gaz. Warsz.* 1886 nr 77; *Israelita* 1886 nr 15; *Kłosa* 1886 nr 1102; *Kraj* 1886 nr 30; Pisma rusińskie o J. Lamie. *Kraj* 1886 nr 31; *Kronika Rodz.* 1886 nr 16; *Kur. Lw.* 1886 nr 214; *Kur. Pol.* (Paryż) 1886 nr 65; *Nowa Reforma* 1886 nr 175-178; *Przeł. Tyg.* 1886 nr 32-33; *Przyj. Domowy* 1886 nr 16; *Rola* 1886 nr 32; *Rozhledy literární* 1886 nr 173; *Słowo* 1886 nr 175; *Tyg. Beletrystyczny i Nauk.* 1885/1886 nr 46; *Tyg. Mód i Powieści* 1886 nr 33; *Tyg. Rzeszowski* 1886 nr 58; *Wiek* 1886 nr 170 (171); *Zaria*

(Kijów) 1886 nr 142; fragm. przedr. *Dzien. Pol.* 1886 nr 185; *Gość. Kalendarz.* W-wa 1887 s. 140-141.

T. JESKE-CHOIŃSKI: J. Lam jako powieściopisarz. *Kur. Warsz.* 1886 nr 220b. — W. M. [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]: Działalność literacka Lama. *Świat* 1886 nr 125. — P.: Działalność publicystyczna Lama. *Świat* 1886 nr 128. — J. ROGOSZ: Dwa portrety lwowskie. 2. J. Lam. *Przegl. Lit.* dod. *Kraju* 1886 nr 43. — J. TRETIAK: J. Lam. Talent i charakter. *Przegl. Lit.* dod. *Kraju* 1886 nr 49-51; przedr. w książce: *Szkieł literackie.* S. I. Kr. 1896. — J. Lam. *Ź. Ungra kalendarz warsz.* na r. 1887. W-wa 1887 s. 9-10 [tu inf. biogr.]. — J. Lam. *Kalendarz „Ogniska Domowego”.* Lw. 1887 [tu inf. biogr.]. — B. LASKOWNICKI: J. Lam. *Dzien. Pol.* 1891 nr jubileuszowy z 1 października. — G. SMÓLSKI: Wspomnienie o J. Lamie. *Kraj* 1894 nr 38. — P. CHMIELEWSKI: Zarys najnowszej literatury polskiej. Kr. 1895. — K. WRÓBLEWSKI: J. Lam. W: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX.* T. 1. W-wa 1901. — A. KRZYSZCZOWIECKI: Rachunek sumienia. Szkic literacko-artystyczny. Lw. 1902. — S. KOZMIAN: Pisma polityczne. Kr. 1903 s. 149-151. — *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 41-42 (1908-1909).

(25 rocznica śmierci:) Z. DEBICKI. *Dzien. Chicagoski* 1911 nr 202. — Z. DEBICKI: Pamięci Lama. *Kur. Warsz.* 1911 nr 219. — *Czas* 1911 nr 351. — *Gaz. Por.* 1911 nr 209. — *Kur. Poz.* 1911 nr 179 dod. — *Nasz Kraj Ilustr.* 1911 nr 163. — *Słowo Pol.* 1911 nr 363. — Pamięci Lama. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 33. — *Wiek Nowy* 1911.

G. BATTAGLIA: Wspomnienia z mojej młodości. 1860-1863. *Gaz. Wiecz.* 1913; przedr. w książce: *Wspomnienia mojej młodości.* Lw. 1913 s. 16 i nn. — F. HOESICK: Asnyk współzawodnikiem Lama jako kronikarz. *Kur. Warsz.* 1914 nr 19. — A. LANGE: La littérature polonaise contemporaine. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1924 nr 229. — K. CHŁĘDOWSKI: Szkice. W walce z centralizmem. Rezolucja galicyjska. W książce: *Z przeszłości naszej i obcej.* Lw. 1935 [1934]. — W. JAMPOLSKI: J. Lam i satyra lwowska. *Gaz. Lw.* 1935 nr 228-229. — K. CZACHOWSKI: J. Lam. W 50 rocznicę śmierci. *Polska Zach.* 1936 nr 244. — W. JAMPOLSKI: Redaktor J. Lam. *Kur. Lit.-Nauk.* 1936 nr 6 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — Pamięci J. Lama. Notatki. *Warsz. Dzien. Nar.* 1937 nr 347.

(Stulecie urodzin:) (C): Tablica pamiętkowa ku czci J. Lama. *Ilustr. Kur.*

Codz. 1938 nr 295. — I. CHRZANOWSKI: Śmiertelny wróg głupstwa. *Nowa Książka* 1938 nr 8; toż *Kur. Poz.* 1938 nr 29; przedr. w książce: *Studia i szkice, rozbiory i krytyki.* T. 2. Kr. 1939 s. 184-191. — K. CZACHOWSKI: W stulecie urodzin J. Lama. *Kur. Lit.-Nauk.* 1938 nr 3 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — St. Dz. [S. DZIKOWSKI]: Człowiek, który się śmiał... *Express Por.* (Kielce-Radom) 1938 nr 16. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Polski Swift. *Kur. Warsz.* 1938. — W. JAMPOLSKI: W setną rocznicę J. Lama, czyli walka dziennikarza o wolność. *Dzien. Lud.* 1938 nr 22. — W. JAMPOLSKI: Czy J. Lam zmartwychwstał? *Epoka* 1938 nr 5. — Z. KONARZEWSKI. *Czas* 1938 nr 15. — L. ART.: Stulecie J. Lama. *Warsz. Dzien. Nar.* 1938 nr 15. — W. LUTOSŁAWSKI: Zwierciadło, w którym przeglądali się demokraci, prokuratorzy i posłowie... O twórczości J. Lama. *Dzien. Poz.* 1938 nr 52. — S. M. *Gaz. Pol.* 1938 nr 12. — A. ŚLEBODZIŃSKI: Znaczenie i wartość twórczości J. Lama. *Gaz. Lw.* 1938 nr 10-11. — A. ŚLEBODZIŃSKI. *Prosto z Mostu* 1938 nr 30. — *Dzien. Poz.* 1938 nr 17. — *Kur. Lit.-Nauk.* 1938 nr 2 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — Lwów ku czci J. Lama. *Kur. Por.* 1938 nr 303. — *Prosto z Mostu* 1938 nr 1. — *Zwierciadło* 1938 nr 9.

J. KRZYŻANOWSKI: J. Lam. Wstęp do: J. Lam. Pisma. T. 1. W-wa 1938 s. V-XL. — S. LAM: Wstęp do: J. Lam: Szklany człowiek i inne opowiadania. W-wa 1938. — J. HUSZCZA: O lżejszym kalibrze. *Nowiny Lit.* 1947 nr 27. — F. LEWANDOWSKI: Twórca „Wielkiego świata Capowic”. *Kur. Codz.* 1947 nr 32. — -kjjw. [K. WYKA]: Stare relacje. *Odrodzenie* 1947 nr 42. — Z. SZWEYKOWSKI: Wstęp do: J. Lam: Wielki świat Capowic. Mikołów 1949; przedr. w książce: *Nie tylko o Prusie.* Poz. 1967. — K. CHŁĘDOWSKI: Pamiętniki. T. 1. Wr. 1951 s. 199; wyd. nast. Kr. 1957. — K. WYKA: Teka Stańczyka na tle Galicji w l. 1849-1869. Wr. 1951. — S. ARNOLD, S. FRYBES: Wstępy i komentarze do: J. Lam: Koroniarz w Galicji. W-wa 1952. — Z. MITZNER: Wstęp do: J. Lam: Rozmaitości i powiastki. W-wa 1952. — Z. MITZNER: Wstęp do: J. Lam: Wielki świat Capowic. W-wa 1952. — S. FRYBES: Dziwna kariera mieszczańskiego satyryka. *Życie Lit.* 1953 nr 23. — S. FRYBES: Wstęp do: J. Lam: Głowy do pozłoty. Wr. 1953 BN I, 148. — (j. s.) [Z. MITZNER]: 3 × Lam. *Szpilki* 1953 nr 12. — S. FRYBES: Wstęp do: J. Lam: Wybór kronik. W-wa 1954. — J. DETKO: Powojenne wydania J. Lama. *Polonistyka* 1955 nr 3. —

S. FRYBES: Wstęp do: J. Lam: *Dzieła literackie*. T. 1. W-wa 1956 s. 3-44. S. FRYBES: Wstęp do: J. Lam: *Pan komisarz wojenny*. — *Koroniarz w Galicji*. Lw. 1960 *BN I*, 173. — J. KRZYŻANOWSKI: *W kręgu wielkich realistów*. Kr. 1962. — J. Lam: *W: Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962 s. 592-593. — S. FRYBES: *J. Lam. Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 2. W-wa 1966.

Zawichost. *Bibl. Warsz.* 1862 t. 3 s. 393 [przedr. z *Kur. Wil.*]. — *Dzien. Lit.* 1862 nr 38. — *Dzien. Pol.* 1862 nr 118. — *Gaz. Pol.* 1862 nr 151.

Pan komisarz wojenny. S. FRYBES: Wstęp do: J. Lam: *Pan komisarz wojenny*. Wr. 1960 *BN I*, 173.

Kroniki lwowskie. S. FRYBES: Wstęp do: J. Lam: *Wybór kronik*. W-wa 1954. [Rec.: J. Maciejewski. *Pam. Lit. R.* 46 (1955) z. 2]. — P. ZIEMSKI: *O publicystyce satyrycznej Lama*. *Dziś i Jutro* 1955 nr 1.

Wielki świat Capowic. W. *Dzien. Lit.* 1869 nr 30. — *Przeł. Pol.* 1869/1870 t. 1 s. 524. — K. KASZEWSKI. *Bluszcz* 1873 nr 31. — J. K. K. [J. K. KOTARBIŃSKI]. *Przeł. Tyg.* 1873 nr 28. — S. TARNOWSKI. *Przeł. Pol.* 1881 t. 60 s. 357-409; przedr. *Niwa* 1881 z. 157 s. 18-38. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przeł. Pol.* 1885 t. 76 s. 146-147. — Z. SZWEYKOWSKI: Wstęp do: J. Lam: *Wielki świat Capowic*. Mikołów 1949. — Z. MITZNER: Wstęp do: J. Lam: *Wielki świat Capowic*. W-wa 1952. — J. WYSZOMIRSKI. *Express Wiecz.* 1952 nr 201. — Kw. *Dziś i Jutro* 1953 nr 3. — S. FRYBES: Nota edytorska do: J. Lam: *Wielki świat Capowic*. *Dzieła literackie*. T. 1. W-wa 1956.

Koroniarz w Galicji. *Dzien. Lit.* 1869 nr 30. — J. K. KOTARBIŃSKI. *Przeł. Tyg.* 1872 nr 40. — *Warsz. Roczn. Lit.* 1872 s. 95. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przeł. Pol.* 1885 t. 76 s. 146-147. — *Tyg. Ilustr.* 1885 t. 1 s. 198. — *Słowo Pol.* 1922 nr 81. — W. HAHN. *Ruch Lit.* 1937 nr 1 s. 14-16. — S. ARNOLD: „*Koroniarz w Galicji*” a powstanie styczniowe. Ogl. jako wstęp do: J. Lam: *Koroniarz w Galicji*. W-wa 1952. — E. CZEKAŁSKI. *Kur. Codz.* 1952 nr 147. — S. FRYBES: *Satyra aktualna w „Koroniarzu w Galicji”*. Ogl. jako wstęp do: J. Lam: *Koroniarz w Galicji*. W-wa 1952. — S. PIOTR. *Słowo*

Powisz. 1953 nr 41. — S. FRYBES: *Nota edytorska do: J. Lam: Koroniarz w Galicji*. *Dzieła literackie*. T. 1. W-wa 1956. — S. FRYBES: Wstęp do: J. Lam: *Koroniarz w Galicji*. Wr. 1960 *BN I*, 173.

Głowy do pozłoty. G. D. *Wiek* 1874 nr 146-148. — K. KASZEWSKI. *Bluszcz* 1874 nr 26. — E. LUBOWSKI. *Kłoty* 1874 nr 470-472. — H. SIENKIEWICZ. *Przeł. Tyg.* 1874 nr 10; przedr.: *Dzieła*. T. 46. W-wa 1951 s. 13-17. — *Kur. Codz.* 1874 nr 148. — *Opiekun Dromowy* 1874 nr 20. — ...li... *Przeł. Kryt.* 1876 nr 6. — *Gaz. Pol.* 1876 nr 23. — *Wędrowiec* 1876 nr 319. — B. *Przeł. Powisz.* 1886 t. 9 s. 464. — J. ORYSZKIEWICZ: *Karykatury nauczycielskie*. *Szkola* 1899 s. 99-101. — S. FRYBES: Wstęp do: J. Lam: *Głowy do pozłoty*. Wr. 1953 *BN I*, 148. [Rec.: Z. Żabiński. *Pam. Lit. R.* 45 (1954) z. 2 s. 637-644]. — S. FRYBES: *Nota edytorska do: J. Lam: Głowy do pozłoty*. *Dzieła literackie*. T. 2. W-wa 1956.

Idealiści. *Przeł. Kryt.* 1876 nr 6. — *Książka p. Rogosza a „Idealiści” p. Lama*. *Przeł. Lw.* 1876 t. 12 s. 200. — *Wędrowiec* 1876 nr 316. — S. FRYBES: *Nota edytorska do: J. Lam: Idealiści*. *Dzieła literackie*. T. 3. W-wa 1957.

Szklany człowiek. S. LAM: Wstęp do: J. Lam: *Szklany człowiek i inne opowiadania*. W-wa 1938. — W. NATANSON: *Z wielkiego domu*. *Mała antologia szlachecka*. *Twórczość* 1952 nr 5 s. 215-216. — S. FRYBES: *Nota edytorska do: J. Lam: Szklany człowiek*. *Dzieła literackie*. T. 4. W-wa 1957.

Rozmaitości i powiastki. W. ZAWADZKI. *Bibl. Warsz.* 1878 t. 4 s. 98-99. — Wł. [W. ZAWADZKI]. *Dzien. Pol.* 1879 nr 1. — *Tyg. Powisz.* 1879 nr 45. — S. FRYBES: *Nota edytorska do: J. Lam: Drobne utwory: Nowele, opowiadania, humoreski*. *Dzieła literackie*. T. 4. W-wa 1957.

Dziwne kariery. K. *Nowiny* 1881 nr 107. — *Tyg. Powisz.* 1881 nr 12. — S. FRYBES: *Nota edytorska do: J. Lam: Dziwne kariery*. *Dzieła literackie*. T. 3. W-wa 1957.

Humoreski. W. ZAWADZKI. *Bibl. Warsz.* 1878 t. 4 s. 82-103 [dot. *Wędrowki pana Macieja*].

Starożytny Dźwinogród i „Rożne Pole”. E. KALITOWSKI.

Kwart. Hist. 1887 z. 2 s. 282-285. — S. FRYBES: Nota edytorska do: J. Lam: Szkice historyczne. Dzieła literackie. T. 4. W-wa 1957.

z. 3 s. 153-154. — S. PIGOŃ. *Roczn. Lit.* 1938 s. 101-103. — K. CZACHOWSKI. *Kur. Lit.-Nauk.* 1939 nr 28 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*

Recenzje przekładów

K. Dickens: Z głębi morza. G. L. *Wiek* 1876 nr 38.

Szklany człowiek i inne opowiadania. I. CHRZANOWSKI. *Nowa Książka* 1938 s. 470-471.

Recenzje wydań zbiorowych

Pisma. Wydanie jubileuszowe. I. CHRZANOWSKI. *Nowa Książka* 1938

Rozmaitości i powiastki. Z. MITZNER; Wstęp do: J. Lam: Rozmaitości i powiastki. W-wa 1952.

LANGE ANTONI (1861—1929)

Pseud. i krypt.: (al); A. L.; A. W.; A. WRZ...; A. WRZESIEŃ; AL; CATULLUS; DON KICHOT; KATULLUS; NAPIERSKI; S. WRZESIEŃ; WRZ. A.; Z. KWIECIŃSKI; (—).

Poeta, tłumacz i krytyk literacki.

Ur. w 1861 w Warszawie. Syn Henryka, powstańca z 1830 roku, który na emigracji był przez 20 lat instruktorem armii belgijskiej i powrócił do Warszawy po amnestii w 1857. Po ukończeniu V Gimnazjum w Warszawie studiował na Uniwersytecie Warszawskim na wydziale przyrodniczym. W 1886-1890 przebywał na studiach językowych, filozoficznych i literackich w Paryżu, będąc równocześnie korespondentem pism warszawskich: *Przeglądu Tygodniowego*, *Głosu* i *Życia*. W Paryżu był także przez jakiś czas nauczycielem języka polskiego w szkole w Batignolles oraz współpracownikiem emigracyjnego czasopisma *Pobudka*. Po powrocie do Warszawy współpracował jako krytyk z licznymi czasopismami literackimi, wydawał popularne opracowania z historii literatury powszechnej, filozofii i estetyki oraz antologię poezji polskiej i obcej. Posiadał znajomość niemal wszystkich języków europejskich oraz kilku wschodnich. W 1924 wydawał czasopismo *Astrea*. Należał do zorganizowanej w 1926 przez warszawskie Towarzystwo Literatów i Dziennikarzy instytucji Straż Piśmiennictwa Polskiego, która miała być zaczątkiem przyszłej Akademii Literatury. Był członkiem honorowym Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie. Zmarł w Warszawie 17 marca 1929.

TWÓRCZOŚĆ

1. Pogrzeb Shelleya. Powst. Paryż 1886. Ołł. fragm. *Głos* 1888 nr 1. Wyd. osob. całości W-wa 1890.

Poemat.

2. Pogrobowcom. Poemat. Powst. Paryż 1889. Ogl. fragm. *Światło* 1895 s. 122-123. Wyd. osob. Kr. 1901. Zob. też poz. 17.

3. Cezaryna. Dramat w 5 aktach. Powst. przed 1892. Nie druk.

4. Niepotrzebni ludzie. Dramat. Powst. przed 1892. Nie druk.

5. Społeczeństwo i historia podług teorii G. Tarde'a. *Ateneum* 1893 t. 4 s. 245-265, 582-603 (pt. Społeczeństwo i historia w świetle teorii naśladownictwa

G. Tarde'a). Wyd. osob. W-wa 1904 *Książki dla Wszystkich*.

6. Poezje. Część 1. Kr. 1895.

Zawartość: tu poematy: Powieść o Wali-górze i Wyrwidębie. (*Życie* 1887 w dod. *Życie Ilustr.* s. 13-14); Lilith. Fragment poematu. (*Ateneum* 1895 t. 2 s. 312-318. Zob. też poz. 12, 33); Venus Żebraczka. (*Głos* 1890 nr 28); Vox posthuma; oraz cykle: Sonety wedyckie, Księgi, Pieśń o słowie, Godzina.

7. Studia z literatury francuskiej. Lw. 1897 *Bibl. Mrówki* 314-316.

Zawartość: Karol Baudelaire; Leconte de Lisle; Sully Prudhomme; Symbolizm; Modernizm; Dusza Paryża.

8. Atylla. Tragedia w 1 akcie. *Głos* 1898 nr 41-46. Fragm. przedr.: *Kur. Warsz.* 1899 nr 1; *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego*.

Lw. 1899; *Krytyka* 1909 t. 2 s. 301-310; *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1909 nr 30-31. Wyd. osob. całości W-wa 1910.

9. Poezje. Część 2. Kr. 1898.

Zawartość: cykle: Erotyki, Exotica, Pieśni dla przyjaciół; ponadto poemat: Latający Holender. (*Głos* 1897 nr 1-2, zob. też poz. 12, 33); Rym. Do jednej pani, która ganiła moje rymy zbyt proste. (Powst. 1894. Ogl. *Kur. Warsz.* 1896 nr 94; *Przeł. Poz.* 1896 nr 19. Zob. też poz. 12); oraz przekład: I pieśń „Raju utraconego” Miliona.

10. Wybór poezji. Lw. [1899] *Bibl. Mrówki* 350-351.

11. Studia i wrażenia. W-wa 1900.

Zawartość: Przedmowa: O sztuce. (*Dod. Mies. Przeł. Tyg.* 1894 t. 2 s. 202-217); Sztuka i natura. (*Dod. Mies. Przeł. Tyg.* 1894 t. 2 s. 1-16); O twórczości. (*Głos* 1898 nr 36-37); Twórczość i obłęd. (*Przeł. Tyg.* 1893 nr 45-48); Poezji o geniuszu. (*Głos* 1897 nr 18-19; *Echo Lit. dod. Dzień. Pol.* 1897 nr 50-52); Tarde i Nietzsche. (*Głos* 1895 nr 1-2); John Ruskin. (Powst. 1888, ogl. *Życie* 1890); Estetyka Szyllera. (*Dod. Mies. Przeł. Tyg.* 1893 t. 2 s. 200-211); Sztuka i logika. (*Głos* 1896 nr 46, 47); Bohaterowie; Z poezji ludów dzikich. (*Kur. Niedzielną* 1897 nr 18, 19); Z dziedziny twórczości ludowej; O poezji współczesnej. Rzecz I, II. (*Głos* 1896 nr 6-7).

12. Fragmenta. Poezje wybrane. W-wa 1901.

Zawartość: tu cykle: Preludia, Fragmenta, Lotos, Fragmenta (2); oraz poematy: Latający Holender. (Zob. poz. 9); Na Świtęzi; Rym. Do jednej pani, która ganiła moje rymy zbyt proste. (Zob. poz. 9); Lillith. (Zob. poz. 6).

13. Wenedzi. Tragedia w 5 aktach. Powst. Kr. 1901. Ogl. *Nasze Kłosa* 1902 nr 40-45. *Fragm. przedr.: Ateneum Pol.* 1908 t. 4 nr 2; *Świat* 1908 nr 17-18; *Sfinks* 1908 t. 1 s. 369-383. Wyd. osob. całości Paryż 1909.

14. Lord Byron, jego żywot i dzieła. W-wa 1905 *Książki dla Wszystkich* 214.

15. Analfabetyzm i walka z ciemnotą w Królestwie Polskim. W-wa 1906.

16. Rozmyślenia. Kr. 1906.

Poezje. Wydane w 147 egzemplarzach, przedr. zob. poz. 37 t. 1.

17. Pierwszy dzień stworzenia. Pieśni społeczne. Kr. 1907.

Zawartość: cz. 1: [poezje młodzieńcze, które powstały podczas pobytu w Paryżu 1886-1890, przeważnie drukowane w *Pobudce*];

cz. 2: Mare tenebrarum. [Wiersze z lat 1890-1905; tu m. in. poemat pt. O zachodzie oraz wiersz pt. Wielki dzwon];

cz. 3: Pierwszy dzień stworzenia. (Tu m. in.: Ad Poloniom; Pogrobowcom. Zob. poz. 2).

18. Zbrodnia. W-wa 1907.

Zawartość: Zbrodnia; Mitologia. (Pt. Bogowie, zob. poz. 23, 32); Widlak. (*Odrodzenie* 1906 nr 10, 12/13. Zob. też poz. 23, 32).

19. Krótki zarys literatury powszechnej. Cz. 1-4. W-wa 1908-1909 *Książki dla Wszystkich* 392, 408, 419, 470.

Cz. 1: Literatura starożytna i średniowieczna;

Cz. 2: Literatura ludów romańskich;

Cz. 3: Literatura ludów germańskich;

Cz. 4: Literatura ludów słowiańskich.

20. Dwie bajki. W-wa 1910. Wyd. nast. W-wa 1927 *Bibl. Książek Różowych* 10.

Zawartość: Historia o ptaku, co był psem, i o psie, co był ptakiem; Baśń o trzech królach i o trzech królewiczach.

21. Stypa. Powieść. *Nowa Gaz.* 1910 nr 4-78 z przerwami. Wyd. osob. W-wa 1911 [1910].

22. O sprzecznościach sprawy żydowskiej. W-wa 1911.

Rozprawa publicystyczna, skonfiskowana.

23. Elfryda. Nowele i fantazje. Kr. 1912.

Zawartość: Widlak. (Zob. poz. 18); Testament. (Zob. też poz. 35); Schadzka. (Zob. też poz. 35); Elfryda. (*Romans i Powieść* dod. *Świata* 1910 nr 20-24); Melodramat. (*Kur. Warsz.* 1906 nr 248-249. Zob. też poz. 35); Pojednanie. (*Romans i Powieść* dod. *Świata* 1912 nr 6. Zob. też poz. 35); Rzeczywistość; Zupa więzienna. (Zob. też poz. 32); Bogowie. (Zob. poz. 18).

24. Samson i Dalila. Dramat. Wyst. w Płocku 1912. Nie druk.

25. W czwartym wymiarze. Opowiadania fantastyczne. Kr. 1912. Wyd. 2 Częstochowa 1925.

Zawartość: Babunia. (*Nowa Reforma* 1911 nr 341-349); Władca czasu. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 251); Kometa. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 98); Sen. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 84-85); Eksperyment; Amor i Faun; Almanzor. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 178-179); Rozaaura; Lenora; Memorial Doktora Czang-Fu-Li; Rebus. (*Romans i Powieść* dod. *Świata* 1911 nr 32-33); Nowe mieszkanie. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 98; *Dzień. Chicagowski* 1910 nr 109).

Przekłady

Babunia: węgier. K. Banayai. *A Hét* 1919 s. 78-82. — włoski: G. Clarotti. W: *Novellieri Polacchi*. Mediolan 1928 [1929].

Kometa: esperanto: B. Kuhl. *Pola Esperantisto* 1923 nr 9.

Memorial Doktora Czang-Fu-Li: esperanto: *Pola Esperantisto* 1923 nr 4.

26. XXVII sonetów. W-wa [1914]. Zob. też poz. 33.

Wyd. bezimiennie 110 egzemplarzy poza obiegiem księgarskim.

27. Ilia Muromiec. W-wa 1916.

Poemat.

28. S. Staszic chciał uszczęśliwić wieśniaków. W-wa 1916 *Mądry Gospodarz* 1.

29. Tomasz Woodrow Wilson. W-wa [1918] *Bibl. Chwili* 1.

30. Sejm w przeszłości i dzisiaj. W-wa 1919.

31. Miranda. Powieść. *Przeł. Wiecz.* 1923 nr 140-181. Wyd. osob. W-wa 1924 [1923]; tu również znajduje się opowiadanie pt. Z opowiadań więźnia. (*Gaz. Administracji i Policji Państw.* 1922 nr 1-6).

Miranda była tłum. na język czeski, hiszpański w dzienniku *La Nation* (Buenos Aires) oraz rosyjski.

32. Nowy Tarzan. Opowiadania wesole i niewesołe. W-wa 1925.

Zawartość: Nowy Tarzan. (*Kur. Warsz.* 1925 nr 4); Pojedynek. (*Wiek Nowy* 1925 nr 7131-7135; *Tydzien Lit.* 1925 nr 5-8 dod. *Dnia Pol.* nr 25-55); Bogowie. (Zob. poz. 18); Widlak. (Zob. poz. 18); Zupa więzienna. (Zob. poz. 23); Fatum. (*Gaz. Administracji i Policji Państw.* 1925 nr 41-43); Zagadnienie moralne; Noc. Opowiadanie reemigranta. (*Dzien Pol.* 1925 nr 216, 222, 228, 229); Śmierć Czuwaja. (*Kur. Warsz.* 1925 nr 256); Azais. Temat do filmu; Nieurodzeni; Srebrna Łania. (*Kur. Warsz.* 1925 nr 206-213).

Przekłady

czes.: V. Kredba. Praga 1929.

Nowy Tarzan: franc.: tłum. autor. *Le Messager Polonais* (W-wa) 1925 nr 27-28.

33. Pocałunki. W-wa 1925.

Zawartość: tu cykl: Żale I-VI, XXVII sonetów. (Zob. poz. 26); ponadto niektóre wiersze ze zbioru *Rozmyślenia*. (Zob. poz. 16); oraz poematy: Lilith. (Zob. poz. 6); Latający Holender. (Zob. poz. 9).

34. Trzeci dzień. Wiersze pisane w 1915-1923. W-wa 1925.

Zawartość: cykl: Strofy na dzisiaj, Ze starych legend, Logos, Rzuty; oraz wiersze: Sienkiewicz. (Powst. 1924); Przemówienie do poety indyjskiego [R. Tagore].

35. Róża polna. Nowele i fantazje. W-wa 1926 *Bibl. Domu Pol.* 48.

Zawartość: Róża polna; Testament. (Zob. poz. 23); Schadzka. (Zob. poz. 23); Pojednanie. (Zob. poz. 23); Melodramat. (Zob. poz. 23).

36. Pochodnie w mroku. Żeromski — Reymont — Kasprzowicz. W-wa 1927 *Bibl. Domu Pol.* R. 3 t. 8.

37. Ostatni zbiór poezji. Wyd. A. Tom. T. 1-2. W-wa 1931 [1930].

Do druku przygotował autor. Wyd. pośmiertnie.

T. 1 pt. Gdziekolwiek jesteś. Zawiera cykl: *Rozmyślenia*. (Zob. poz. 16 oraz kilka wierszy nowych), Wiersze różne, Z nowej serii.

T. 2 pt. Malczewski i kilka erotyków. Zawiera: Malczewski. Poemat dramatyczny w 3 obrazach. (Powst. 1913. Wyd. wg maszynopisu przygotowanego w 1916 dla Teatru Pol. w W-wie, w którym miał być wystawiony. Ogl. fragm. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1917 nr 18-20; *Dzien Pol.* 1925 nr 301; *Kur. Warsz.* 1926 nr 1).

Rękopisy drobnych utworów: Burza; Z pieśni Napierskiego; Przekleństwo. Rękopisy redakcyjne. Rkps Ossol. sygn. 7203/II; Autograf art. o poetach. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7892 IV; Wiersze. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2676, II. 5066, II. 5188, IV. 5189, 5326, 5327, 5453 (2), I. 5794; Wiersz z 1890 pt. Pożegnanie. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6871 III Koresp. B. Limanowskiego.

Przekłady drobnych utworów: czes.: wiersze tłum. F. Kvapil. *Česká revue* 1898 nr 1 [lub 4]; *Slovanský přehled* 1902 s. 1-8; V. Burian: *Ideální milenka*. Praga 1917; wiersze tłum. A. Černý. *Slovanský přehled* 1931 nr 35-37 — e s p e r a n t o: A. Grabowski: *Hozanna! Pola Esperantisto* 1911 nr 12; A. Grabowski: *Libroj de Profetoj*. W-wa 1912; S. Karolczyk: *Vespere. Pola Esperantisto* 1929 nr 5 — f i ŋ s k i: R. Silvano: *Pinajainen*. W: *Nuori Puola. Kaunokirjallinen kokoelma*. Porvoo 1916 — niem.: Epilog. *Moderne Dichtung* [1897]; M. Scherlag i J. Tenner: *Aus „Meditationen“*. *Polnische Post* 1907 nr 20, 32 — r o s.: A. Korinfski: *Piesni „Konca wieku“*. *Trud* 1893 nr 11 s. 402-404; *Posag i dziewczyna. Kijewskoje slovo* 1897; wiersze tłum. N. Nowina. *Niwa* 1898 nr 35 s. 695 — w ł o s k i e: La rima (frammento); Chi è? W: *Antologia della poesia polacca contemporanea*. Oprac. O. Skarbak-Tłuchowski. Lanciano 1933.

Utwory, przekłady i artykuły zamieszczał w następujących czasopismach: *Astrea* (1924), *Ateneum* (1890, 1893-1897, 1899-1901, 1903, 1905), *Bluszcz* (1885, 1891-1892, 1894, 1897, 1904-1905, 1908), *Chimera* (1902), *Czarny Kot* (1906), *Dod. Mies. Przeł. Tyg.* (1893-1894), *Dzien Chicagoski* (1892, 1894, 1896, 1907-1908, 1910), *Dzien Łódzki* (1885-1886), *Dzien Pol.* (1897-1898), *Dzien Pol.* (1925-1927, 1929-1930; tu ze spuścizny pośm.), *Echo Mus.*, *Teatr. i Artyst.* (1889-1892, 1894, 1897-1898), *Echo Tyg.* (1928), *Gaz. Administracji i Policji Państw.* (1920-1922, 1925), *Gaz. Handlowa* (1904-1905, 1908), *Gaz. Pol.* (1893, 1896, 1898-1901, 1919; tu m. in.: *Bajki mleczarka* 1901 nr 238; *Historia o łalce* 1901 nr 245), *Gaz. Por. i Wiecz.* (1905, 1911-1912, 1914), *Gaz. Nar.* (1900-1901, 1905), *Gaz. Nowa Warsz.* (1909), *Głos*

(1887-1900; tu stały dział Kronika literacka i artystyczna), *Głos Inteligencji* (1926; tu opowiadanie: Powrót do ojczyzny. Nr 3), *Głos Prawdy* (1926), *Goniec i Iskra* (1892), *Goniec Częstochowski* (1919), *Goniec Pomieździalkowy* (1912; tu opowiadanie: Jak Iwan wyszedł z więzienia. Nr 34), *Goniec Por. i Wiecz.* (1905), *Ilustr. Kur. Pol.* (1915), *Kłosa* (1888), *Książka* (1904-1905, 1908, 1913), *Kraj* (1890-1894, 1897), *Krytyka* (1904-1905, 1909; tu stały dział recenzji), *Kur. Codz.* (1889-1892, 1902-1903), *Kur. Lw.* (1891, 1896-1897, 1899, 1904, 1907), *Kur. Łódzki* (1920), *Kur. Niedzielnny* (1897), *Kur. Pol.* (1892), *Kur. Por.* (1905, 1908, 1923-1924), *Kur. Warsz.* (1893, 1896-1897, 1899, 1901-1907, 1910, 1912, 1925-1926, 1928; tu m. in.: Podróż bez powrotu. 1926 nr 17; oraz ze spuścizny pośmiertnej: Dziwy fakirów. 1929 nr 101), *Le Journal de Pologne* (W-wa 1924), *Ludzkość* (1906-1907), *Morze* (1925), *Museum* (1911), *Mysł* (1891-1893, 1908), *Mysł Pol.* (1916), *Naprzód* (1900), *Naród* (1920-1921), *Nasze Kłosa* (1902), *Niwa* (1893-1895; tu m. in.: O wyobraźni. 1894 nr 18), *Nowa Gaz.* (1906-1911, 1913, 1915, 1917-1918), *Nowa Reforma* (1905, 1911), *Nowy Robotnik* (1895), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1919, 1922-1923), *Odrodzenie* (1906), *Pam. Warsz.* (1929), *Pobudka* (Paryż 1886-1890; tu debiut poetycki), *Pola Esperantisto* (1924, 1927), *Pologne Littéraire* (W-wa 1927-1928), *Polska Zbrojna* (1929), *Praca* (1907), *Prawda* (1901, 1908-1910), *Przeegl. Polit., Spol. i Lit.* (1901), *Przeegl. Por.* (1906; tu opowiadanie pt. Prawda. Nr 72), *Przeegl. Tyg.* (1887-1889, 1893-1895; tu m. in. dział: Przeglądy literackie; oraz art. pt. Symbolizm. Szkic z literatury spóczesnej. 1887 s. 280-305), *Przeegl. Wiecz.* (1923-1924, 1926), *Reforma* (Chicago 1892), *Robotnik* (W-wa 1920), *Romans i Powieść dod. Świata* (1909-1912, 1916-1917), *Ruch* (1887), *Rydwan* (1913; tu: Rodowód i znaczenie wyrazu sztuka. S. 52, 108), *Sfinks* (1908-1911, 1913, 1917), *Słowo Pol.* (1901-1903), *Świat* (Kr. 1892; tu m. in. poemat Pieśń o sławie. Nr 11-12, 14), *Świat* (Łódź 1901), *Świat* (W-wa 1906-1913, 1916-1918, 1927), *Świat Kobiocy* (1905), *Światło* (1895), *Szutek* (1891, 1918-1919), *Tydzien Pol.* (1921-1923), *Tydzien dod. Kur. Lw.* (1895-1897, 1903-1904), *Tyg. Ilustr.* (1890-1892, 1898-1900, 1902, 1906, 1909-1910, 1912, 1917-1929; tu m. in.: Modernizm. 1890 t. 1 s. 262; O poezji spóczesnej. 1899 nr 1-4, 6; Romantyzm i poromantyzm. 1921 nr 24), *Tyg. Mód i Powieści* (1895-1897, 1899), *Tyg. Pol.*

(1899-1901), *Wędrowiec* (1892-1893, 1901-1906; tu m. in.: O krytyce i bezkrytyczności. 1904 nr 402), *Wieczory Rodz.* (1899), *Wiek* (1897-1898; tu dział: Kronika literacka), *Wiek Nowy* (1925-1926), *Wisła* (1912), *Zgoda* (Chicago 1908), *Życie* (W-wa 1887-1891), *Życie* (Kr. 1897-1899; tu m. in.: O romantyzmie przed Mickiewiczem. 1898 nr 31).

Oraz w wydawnictwach zbiorowych: *Album wspólc. poetów pol.* Wyd. J. Kasprowicz. Lw. 1899, *Antologia wspólc. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Charitas. Księga zbior.* Petersb. 1894, *Epitaphium I. Maciejowskiego Sewera.* Kr. 1902, *Jednodniówka.* Monachium 1897, *Jednodniówka akademicka.* W-wa 1918, 1919, *Kalendarz dla Polaków i Polek na r. 1899.* W-wa 1898, *Kalendarz pol. ilustr.* W-wa 1894, *Kalendarz „Wielku” ilustr.* W-wa 1894, *Kalendarz rob.* Kr. 1914, *Kalendarz leśny inf.* Wil. 1928, *Księga dla wszystkich.* Łódź 1899, *Lutnia rob.* Kr. 1906, *Melitele. Noworocz. lit.* Kr. [1902], *Młoda Polska w pieśni.* Ułożył C. Jankowski. W-wa 1898; wyd. 2 W-wa 1903, *Na garmuszek.* W-wa 1890, *Najmłodsza pieśń pol.* Oprac. L. Staff. Lw. 1903, *Na Pol. Macierz Szkolną.* W-wa 1917, *Na szkołę pol.* W-wa 1916, *Nowina. Książka zbior.* W-wa 1914-1915, *Pamiętnik jubileuszu Deotymy. 1852-1897.* Kr. 1901, *Pamięci J. Gadomskiego koledcy.* W-wa 1907, *Pisanika.* W-wa 1900, *Pisarze pol. kresom zachodnim.* W-wa 1925, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego.* Lw. 1899, *Prośna. Jednodniówka kaliska.* Kalisz 1895, *Rocz. Gebethnera i Wolffa.* W-wa [1912], *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893, *Warszawa Wolyniowi.* W-wa 1917, *Znicz. Noworocz. lit.* W-wa 1903.

Ponadto pisał przedmowy do następujących książek: E. T. A. Hoffmann: Powieści fantastyczne. Słowo wstępne i układ... W-wa 1913, G. Keller: Legendka o tańcu i wybór poezji. Z niem. przełożył A. Tom. W-wa 1924 *Bibl. Sapho* 16, Z. Krasieński: Poezje liryczne. W-wa 1910 *Książki dla Wszystkich*, J. Machar: Magdalenka. Przełożył z czeskiego Adam M-ski. W-wa 1900, A. Malczewski: Maria. W-wa 1910 *Książki dla Wszystkich*, A. Mickiewicz: Wybór poezji lirycznej. W-wa 1916 *Bibl. Potwys.* 8-9, W. Pol: Pieśń o ziemi naszej. W-wa [1907], J. Słowacki: Gennezis z ducha. W-wa 1911 *Książki dla Wszystkich* 535, J. Słowacki: Zawisza Czarny. W-wa 1911 *Biblioteczka Nar.* 43, J. Zeyer: Jego i jej świat. Z czeskiego tłum. J. Kutlińska-Rudzka. W-wa 1901 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 196.

Przekłady i przeróbki

1. S. Čech: Muzyka lasu. Powieść. *Dzien. Łódzki* 1885 nr 21-28.
2. M. Jókai: Dwa wesela. *Dzien. Łódzki* 1885 nr 87-98.
3. M. Jókai: Krwawy anioł. Powieść. *Dzien. Łódzki* 1885 nr 138-151.
4. M. Jókai: Oceania. Historia świata zaginionego. Z węgierskiego przełożył... *Dzien. Łódzki* 1885 nr 229-268. Wyd. osob. Łódź 1886.
5. E. B. de Condillac: Traktat o wrażeniach zmysłowych. W-wa 1887 *Bibl. Filoz.*
6. M. Jósika: Ostatni Batory. Powieść uwieńczona przez Akademię Nauk w Peszcie, przełożył z węgierskiego... W-wa 1887. Wyd. nast. W-wa 1900.
7. T. de Banville: Pocałunek. Komedia w 1 akcie. W-wa 1889.
8. Leconte de Lisle: Kain. Poemat. *Mysl* 1891 nr 4-7, 9, 15.
9. E. Véron: Estetyka. W-wa 1892.
10. Ch. Baudelaire: Kwiaty grzechu. W-wa 1894. Wyd. nast. W-wa 1958.
Współtłumacz: Adam M-ski [Zofia Trzemeszewska].
Rkps Bibl. Nar. sygn. 5453.
11. A. Chassang i F. L. Marcou: Epos. Arcydzieła poezji epicznej wszystkich czasów i narodów. Przełożył i uzupełnił... Kr. 1894.
Streszczenia najbardziej znanych epepei świata, lit. słowiańską uzupełnił tłumacz.
12. Królewicz Marko. Pieśń I. [Poemat serbski]. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1895 nr 38-42, *Kraj* 1907 nr 19-22.
13. Ch. Lamb: Powieści Szekspira osnute na tle jego dramatów i tragedii. W-wa 1895. Wyd. nast. W-wa 1929; W-wa 1934.
14. E. Hervilly: Przygody chłopczyka przedhistorycznego. Dzieło uwieńczone przez Akademię Francuską przerobił... W-wa 1896 [1895].
15. A. Lang: Mitologia. Wierzenia pierwotne. Z encyklopedii brytańskiej przełożył... Ogl. fragm. pt. Nowa mitologia. *Głos* 1896 nr 28-29.
16. N. Michaux: O wyobraźni. Studium psychologiczne. *Przeegl. Tyg.* 1896 nr 51. Wyd. osob. W-wa 1896.
17. W. Shakespeare: Jak wam się podobą. Noc Trzech Króli. W książce: W. Shakespeare: Dzieła. T. 8. Lw. 1896.
18. Valmiki: Rāmāyana, życie Ramy. Starożytna powieść indyjska, podług opracowania H. Fouche, z franc. przełożył... W-wa 1896.
19. C. Mendès: Ryszard Wagner i jego dramaty muzyczne. Streścił... W-wa 1897 [1896]. Wyd. nast. W-wa 1902 *Książki dla Wszystkich* 73.
20. G. Flaubert: Kuszenie św. Antoniego. Ogl. fragm. *Życie* 1899 nr 9, 12. Wyd. osob. całości Lw. 1907.
21. Przekłady z poetów obcych. Cz. 1: Poeci francuscy. Cz. 2: Poeci angielscy, węgierscy i różni. W-wa 1899.
22. J. Ruskin: Wybór pism. I. Malarstwo i poezja. W-wa 1900.
23. A. Garde: Henryk Ibsen. Wykład zasadniczej idei, zawartej w dramatach Ibsena. Spolszczył i przedmową opatrzył... Lw. 1901.
24. Nal i Damayanti. Baśń staroindyjska z ksiąg Mahā-Bhāraty. Z sanskrytu przełożył... Ogl. fragm.: *Ateneum* 1903 nr 11/12; *Krytyka* 1905 t. 2; *Świat* 1906 nr 17. Wyd. osob. W-wa 1906. Wyd. 2 W-wa 1921. Zob. też *Prace edyt. poz.* 5.
25. Homer: Iliada. Streścił i oprac. A. Wrzesień. W-wa 1904 *Książki dla Wszystkich* 130. Wyd. nast.: W-wa 1917 *Arcydzieła Lit. Wszczęświatowej* 1; wyd. 3 W-wa 1922; wyd. 4 W-wa 1924; wyd. 5 W-wa 1928.
26. Homer: Odysseja. Streścił A. Wrzesień. W-wa 1904 *Książki dla Wszystkich* 154. Wyd. nast.: wyd. 3 W-wa 1922 *Arcydzieła Lit. Wszczęświatowej* 4; wyd. 4 W-wa 1924.
27. M. Maeterlinck: Yozella. W-wa 1904.
28. H. G. Wells: Nowele. W-wa 1905.
29. Savitri, czyli powieść o wiernej żonie. Przełożył z sanskrytu... Ogl. fragm.: *Krytyka* 1907 t. 1 s. 357-368; *Sfinks* 1908 t. 4 s. 86-101. Wyd. osob. W-wa 1910. Zob. też *Prace edyt. poz.* 5.
30. Sintaisi-Sho: Poeci nowojapońscy. Z dodaniem zarysu dziejów literatury japońskiej w XIX w. W-wa 1908 *Książki dla Wszystkich* 345.
31. Przekłady. T. 1: Poeci hiszpańscy. W-wa 1914.
T. 1 cz. 1: Don José Zorilla: Don Juan. Dramat fantastyczno-religiiny. (Ogl. fragm.: *Krytyka* 1911 t. 32 s. 153, 237; *Mies. Lit.-Artyst.* 1911 nr 9, 10; *Museion* 1911 z. 9 s. 3, z. 10 s. 19; *Romans i Powieści dod. Świata* 1912 nr 2; *Sfinks* 1912 t. 3 s. 183-211).

Cz. 2: Don Ramon de Campoamor: Kobieta i mężczyzna, czyli Licencjat Torralba. (Ogl. fragm. *Chimera* 1901 z. 6 s. 361-397, z. 7/8 s. 1-40); oraz Poeci różni: Miguel Corpancho, Antonio de Trueba, Sofia Casanova.

Zapowiedziano t. 2: Poeci francuscy, t. 3: Poeci angielscy, t. 4: Poeci różni.

32. Euripides: Bachantki. Fragm. z tragedii. *Mysł Pol.* 1916 z. 6 s. 125-179.

33. Mieszczanin. Wg dzieła W. Sombarta „Der Bourgeois”. Referat wygł. w Stowarzyszeniu „Zjednoczenie” 23 maja 1916. Wyd. osob. W-wa 1916.

34. G. B. Vico: Nowa nauka. Przedmowa i komentarzem opatrzył F. Nicolini. T. 1. W-wa 1916.

35. Chantepie de la Saussaye P. D.: Historia religij. Podług drugiej edycji francuskiej oprac. W-wa 1918.

36. G. Meyrink: Golem. W-wa 1919. Wyd. nast. W-wa 1930; W-wa 1958.

37. Rama Czaraka Joga: Filozofia jogi i okultyzm wschodni. W-wa 1921. Wyd. 2 W-wa 1925.

38. Rama Czaraka Joga: Hatha-Joga. Nauka jogów o zdrowiu fizycznym i sztuce oddychania. Z licznymi ćwiczeniami. W-wa 1922. Wyd. 2 W-wa 1930.

39. G. Flaubert: Legenda o św. Julianie szpitalniku. W-wa 1923 [1922].

40. F. Carco: Osaczony. Poz. 1923.

41. Rama Czaraka Joga: Drogi dojścia jogów indyjskich. W-wa 1923.

42. J. Korzeniowski. Wybór dzieł w streszczeniach i wyciągach. Ułożył i biografiał autora poprzedził... W-wa 1924.

43. A. Czechow: Śmierć urzędnika. W-wa 1926.

44. A. Puszkina: Czarny orzeł. Dama Pikowa. Murzyn Piotra Wielkiego. W-wa 1926.

45. W. Scott: Ryszard Lwie Serce. Powieść. T. 1-4. W-wa 1926-1927.

46. M. Jókai: Wybór powieści. T. 1-3. W-wa 1927.

T. 1: Głos zza grobu;

T. 2: Synowie człowieka o kamiennym sercu;

T. 3: Inne czasy, inni ludzie.

Ponadto zamieszczał w czasopismach przekłady następujących autorów: J. Arány, L. Ariszan, Ch. Baudelaire, G. Byron, Z. Casanova, G. Csengey, S. Čech, J. Gaal, I. Goray, T. Gautier, E. Haran-court, R. D. Hareoland, J. Herwegh, V.

Hugo, M. Jókai, F. Kvapil, J. Lier, Leconte de Lisle, H. Longfellow, S. Mallarmé, G. Mazzoni, T. Mistral, A. Petőfi, E. A. Poe, Sully Prudhomme, J. Richepin, H. Regnier, D. G. Rossetti, E. Rostand, P. Shelley, M. Stuart, Ch. A. Swinburne, Y. Tahatere, A. Tennyson, P. Verlaine, E. Verhaeren, J. Vrchlický, H. G. Wells, F. Vielé-Griffin.

Prace edytorskie

1. O dawnych pieśniach i o św. Wojciechu, pierwszym pieśniarzu. W-wa 1897.

Zbiór dawnych legend oraz pieśni o św. Wojciechu.

2. Lira polska. T. X. W-wa 1898.

3. Księga sonetów poetów polskich. Wybrał i ułożył... W-wa 1899.

4. Dźwięki poetów. W-wa [1900].

5. Epos. Zbiór arcydzieł poezji epickiej wszystkich czasów i narodów w streszczeniach i wyciągach. Ułożył... T. 1-5. Brody 1909-1912.

T. 1: Epos babiloński: Enuma elis.

T. 2: Epos egipskie: Klechdy; Romanzero; Pen-Ta-Ur.

T. 3: Epos indyjskie: Valmiki: Rāmāyana. (Nowa wersja przekładu; por. Przekłady poz. 18).

T. 4: Epos indyjskie: Vyāsa: Mahā-Bhārata. (Fragm. poprzednio druk. zob. Nal i Damayanti. Zob. też Przekłady poz. 24), Savitri. (Zob. też Przekłady poz. 29).

T. 5: Epos greckie: Homer: Iliada.

6. Panteon literatury wszechświatowej w opracowaniu... i A. Toma. T. 1-2. W-wa 1920-1921.

7. Dywan wschodni. Wybór arcydzieł literatury egipskiej, asyro-babilońskiej, hebrajskiej, arabskiej, perskiej i indyjskiej. W-wa 1921.

Większości przekładów dokonał A. Lange, m. in.: Omar Chayyam, Hafiz oraz z Mahā-Bhāraty: Kairata, Powieść o Rybie, Nal i Damayanti, Savitri, Sokół i gołąb.

Prace redakcyjne

1. Skarbiec poezji polskiej. Seria I t. 1. Stanisław Konarski, Elżbieta Drużbacka. Pod redakcją... W-wa 1903.

2. Sejm. Wydawnictwo pamiątkowe ilustrowane. Cz. 1-2. W-wa 1919.

Wydania zbiorowe i wybory

Poezje wybrane. Przygotował i wstępem poprzedził J. Z. Jakubowski. W-wa 1960.

Listy

1. Do H. Struvego 6 listów z 1886-1887. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 7/60.

2. Do B. Wysloucha 7 listów z 1886-1897 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 7179/II.
3. Do A. Wiślickiego 14 listów z 1887-1888. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.
4. Do Z. Trzeszczkowskiej 4 listy z 1890-1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2864.
5. Do J. Kasprowicza 11 listów z 1890-1894. Rkps Ossol. sygn. 6439/I.
6. (List w sprawie składek Tow. Dobroczynności). *Głos* 1898 nr 10.
7. Do F. Kwapila 2 listy z 1898 i 1899. Arch. Lit. Muzeum Nar. w Pradze.
8. Do L. Bernackiego 4 listy z 1908 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 7042/II.
9. Do W. Feldmana 13 listów z 1908-1913 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 12280/II.
10. Do W. Reymonta 3 listy z 1908 i b. d. Rkps Ossol. sygn. 6978/II.
11. Do W. Kętrzyńskiego z 1910. Rkps Ossol. sygn. 6217/II.
12. Do L. Rydla 5 listów z 1911 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260/III.
13. Do B. Leśmiana [ok. 1912]. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV. 6319.
14. Do F. Hoësicka z 1918. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2718.
15. Do W. Sieroszewskiego z 1919. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5193.
16. Do K. Górskiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260.
17. Do T. Jaroszyńskiego 3 listy. Rkps Bibl. Nar. sygn. III. 6358.
18. Do S. Koźmińskiego. Rkps Ossol. sygn. 6714/I.
19. Do J. Kotarbińskiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7046.
20. Do J. Łosia. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285.
21. Do I. Maciejowskiego. Rkps Ossol. sygn. 12232/II.
22. Do S. Masłowskiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7266.
23. Do T. Piniego. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7150.
24. Do Z. Przesmyckiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5326.
25. Do M. Rettingera 2 listy. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 35/65.
26. Do S. Zakrzewskiego. Rkps Ossol. sygn. 7347/II.

27. Do Wydawn. Książnicy Artyst.-Lit. Rkps Ossol. sygn. 12418/II.
28. Do red. „Świata”. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1916 nr 35 s. 8.
29. Od J. Zeyera z 1896. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2674.

OPRACOWANIA

S. ROKOSZEWSKI: Dekadentyzm warszawski. W-wa 1894. — JERZY GROT [A. POTOCKI]: A. Lange. *Głos* 1896; przedr. w książce: Szkice i wrażenia literackie. Lw. 1903 s. 127-141. — W. F. [W. FELDMAN]: Z najnowszej poezji polskiej. *Kraj* 1898 nr 34 dod. *Dział Lit.-Artyst.* — P. CHMIEŁOWSKI: Najnowsze prądy w poezji naszej. W-wa 1901 s. 101-112. — St. T. *Głos Lit. i Spół. dod. Głosu Narodu* 1901 nr 10. — S. ŻDZIARSKI: Pierwiastek ludowy w poezji polskiej XIX w. W-wa 1901 s. 547-549. — J. LORENTOWICZ: Oeuvres poétiques de A. Lange. *Mercure de France* (Paryż) 1902 nr z września. — M. JANIK: Najnowsza poezja polska. *Złoców* 1903 s. 97-99. — R. GLASSNER: Literaci Żydzi we współczesnym piśmiennictwie polskim. *Roczn. Żyd.* 1904 s. 142-158. — J. TENNER: Estetyka żywego słowa. Lw. 1904 s. 116-120, 204-205, 272-273. — K. ESTREICHER. *Tyg. Lit.-Bibliogr.* 1905. — W. FELDMAN: Współczesna krytyka literacka w Polsce. W-wa 1905 s. 197. — M. MUTTERMILCH. *Mercure de France* (Paryż) 1907 nr z października. — J. LORENTOWICZ: Młoda Polska. T. 1. W-wa 1908. [Rec. T. Kotarbiński. *Kur. Warsz.* 1908 nr 331]. — GAMMA: Spod pióra. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 17. — H. GALLE: A. Lange w swych ostatnich utworach. *Kur. Warsz.* 1909 nr 329; toż *Dzien. Chicagoski* 1910 nr 169. — HAJOTA [H. PAJZDERSKA-ROGOZIŃSKA]: Poeta-nowelista. *Nasz Dom Tyg. Mód i Powieści* 1913 nr 8 s. 3-4. — Z sądów. Skazanie poety Langego. *Kur. Por.* 1913 nr 317. — J. Łoś: Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. W-wa [1920] s. 314-320. — A. NOWACZYŃSKI: Piękne idee A. Langego. *Mysł Nar.* 1922 nr 39 s. 4-6. — IXION [J. WASOWSKI]: Trybuna romantyzmu. A. Lange i jego „Astrea”. *Wiad. Lit.* 1924 nr 39. — (b. a.): Polska Akademia Nieśmiertelnych. Członkowie Straży Literatury Polskiej — o radiu. *Radio* 1927 nr 10. — Z. DĘBICKI: Portrety. [S. I.]. W-wa 1927 s. 289-305. — K. CZACHOWSKI. *Wiad. Lit.* 1929 nr 20. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* 1929 nr 12, 13 dod. *Dnia Pol.* nr 81, 88. — W. BOROWY: A. Lange. (1862-1929). *Pam. Warsz.* 1929 t. 1 s. 250-263; toż poszerz. pt. A. Lange jako

poeta. W książce: *Dziś i wczoraj*. W-wa 1934 s. 196-215. — A. NOWACZYŃSKI: *Rasa! Myśl Nar.* 1929 nr 15. — Asymilator przeciwko asymilacji. A. Lange o kwestii żydowskiej. *Nasz Przegl.* 1929 nr 83.

(Nekrologi:) J. BRZECHWA: Zgon A. Langego. *Wiad. Lit.* 1929 nr 12; S. CIESZKOWSKI: A. Lange (1861-1929). *Epoka* 1929 nr 78; E. CZEKAŁSKI: Człowiek gołębiego serca. *Świat* 1929 nr 12; Z. DĘBICKI: Wspomnienie pozgonne. *Tyg. Ilustr.* 1929 nr 13; Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1929 nr 76; Eg. *Słowo Pol.* 1929 nr 89; W. FRENKIEL: A. Lange. *Wiad. Lit.* 1929 nr 16; Z. GRABOWSKI. *Kur. Lit-Nauk.* 1929 nr 13 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*; T. GR. [T. GRABOWSKI]. *Kur. Poz.* 1929 nr 135; J. A. H. [A. HERTZ]. *Echo Tyg.* 1929 nr 12; C. JANKOWSKI. *Słowo* 1929 nr 78; J. KOSTECKI. *Pola Esperantisto* 1929 nr 3; Ki [K. KREJČÍ]: Slované rovy. A. Lange. *Slovanský přehled* (Praga) 1929 s. 313; Mgr [A. MÁGR]. *Prager Presse* 1929 nr 78; L. ROUIGNY. *Le Messenger Polonais* 1929 nr 69; S. K. *Radio* 1929 nr 15; A. SŁONIMSKI. *Wiad. Lit.* 1929 nr 15; T. STĘPIŃSKI: A. Lange. (1861-1929). *Przedświt* 1929 nr 79; W. [Z. WASILEWSKI]. *Myśl Nar.* 1929 nr 12; Widz: Wspomnienie o myślicielu i poecie. *Epoka* 1929 nr 79; *Dzien. Poz.* 1929 nr 66; *Dzien. Wil.* 1929 nr 66; *Dzien. Pol.* 1929 nr 76; *Gaz. Lw.* 1929 nr 67; *Gaz. Warsz.* 1929 nr 81; *Głos Prawy* 1929 nr 76, 79; *Kur. Łódzki* 1929 nr 94; *Kur. Por.* 1929 nr 77, 80; *Kur. Wil.* 1929 nr 65; *Naprzód* 1929 nr 65; *Polska Zach.* 1929 nr 88; *Robotnik* 1929 nr 90; *Rzeczpospolita* 1929 nr 79; *Tyg. Pol.* (Harbin) 1929 nr 363; *Wiek Nowy* 1929 nr 8325; *Ziemia Lubel.* 1929 nr 87.

K. CZACHOWSKI: U poetów. *Czas* 1930 nr 282, 1931 nr 123. — J. WASOWSKI: Herezje. W-wa 1930 s. 161. — F. MACHAŁSKI: Myśl indyjska w poezji A. Langego. *Przegl. Hum.* 1932 z. 4/5 s. 417-422. — (b. a.): Tydzień literacki Polskiego Radia. *Radio* 1933 nr 14, 34. — S. NAPIERSKI. *Wiad. Lit.* 1933 nr 16. — J. WASOWSKI: Wielki Wędrowiec. *Epoka* 1933 nr 46. — W pięćdziesiątą śmierci A. Langego. *Express Zagłębia* 1934 nr 84. — T. GRABOWSKI: Krytyka literacka w Polsce w epoce realizmu i modernizmu (1863-1933). Poz. 1934 *Prace Komisji Filol. Poz. Tow. Przyj. Nauk* t. 6 z. 2. — J. MACHAŁ: O symbolizmu v polské a ruské literatuře. Praga 1935 s. 21-42. — F. MACHAŁSKI: Orientalizm A. Langego. Z zarysem bibliografii. Tarnopol 1937. [Rec.: W. Hahn. *Pam. Lit.* R. 35 (1938) s. 330-334; J. Krzyżanowski. *Życie Lit.*

1938 nr 1 s. 33-34; Replika F. Machałskiego. *Życie Lit.* 1938 nr 4 s. 128; W. Kubacki. *Wiad. Lit.* 1938 nr 14]. — Z. WASILEWSKI: Na widowni. *Marzenia* A. Langego. *Myśl Nar.* 1937 nr 4. — Z. LIBERA: A. Lange. W dziesięciolecie śmierci. *Epoka* 1939 nr 8. — W. GRUBIŃSKI: Niewinne niedyskrecje. *Życie* (Londyn) 1951 nr 46-47, 49-50. — J. MAGNUSZEWSKI: Stosunki literackie polsko-czeskie w końcu XIX i na początku XX w. Wr. 1951. — A. Lange. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim. Oprac. J. W. Gomulicki. T. 3. W-wa 1954 s. 331-333; wyd. 2 W-wa 1956. — M. DŁUŠKA, T. KURYŚ: Sylabotyzm. W: *Poetyka. Zarys encyklopedyczny*. Dział III t. 4. Wr. 1956. — *Sylabizm*. Praca zbior. W: *Poetyka. Zarys encyklopedyczny*. Dział III t. 3. Wr. 1956. — K. WYKA: Modernizm polski. W-wa 1959 passim. — J. Z. JAKUBOWSKI: Wstęp do: A. Lange: Poezje wybrane. W-wa 1960 s. 5-16. — J. Z. JAKUBOWSKI: A. Lange. *Nowa Kultura* 1960 nr 3. — S. LICHANŃSKI: Polscy parnasiści. *Twórczość* 1962 nr 6; przedr. w książce: *Cienie i profile*. W-wa 1967. — A. Lange. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 303-304. — J. TUCZYŃSKI: Motywy lechickie w marynistyce A. Langego. W książce: *Od Gopla do Bałtyku*. Gdynia 1966. — S. BAŃCER: Materiały do dziejów recepcji Baudelaire'a w Polsce. *Przegl. Hum.* 1967 nr 6 [wybór krytyk]. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: Młodopolski entuzjasta Mallarmego. W obronie A. Langego krytyka. *Ruch Lit.* 1968 nr 5. — J. PROKOP: A. Lange. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V. *Lit. okresu Młodej Polski*. T. 1. W-wa 1968. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: Ideal jedności doskonałej. W książce: *Młodopolskie harmonie i dysonanse*. W-wa 1969. — T. SAMOCIUK: A. Lange — propagator literatury węgierskiej w Polsce. *Studia z Dziejów Pol.-Węgierskich* 1969 s. 434-447.

Pogrzeb Shelleya. C. JANKOWSKI. *Słowo* 1891 nr 8. — T. T. JEŻ. *Głos* 1891 nr 4. — K. KASZEWSKI. *Wędrowiec* 1891 nr 14. — J. KOTARBIŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1891 nr 10. — *Ateneum* 1891 t. 4 s. 142-143. — *Kraj* 1891 nr 7. — *Pravda* 1891 nr 19. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1892 nr 196, 197.

Poezje. Cz. 1. L. RYDEL. *Słowo* 1895 nr 266. — WER. [A. SKRZYŃECKI]. *Wędrowiec* 1895 nr 45. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Pravda* 1895 nr 48. — J. STEN [L. BRUNER]. *Dzien. Kr.* 1896 nr 129. — H. C. [H. CEYSINGER]: Nasi naj-

młodszy. *Tyg. Mód i Powieści* 1896 nr 34, 35. — P. CHMIELEWSKI. *Kur. Warsz.* 1896 nr 109-110. — W. JABLONOWSKI. *Echo Muzy., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 25, 27. — B. LUTOMSKI. *Ateneum* 1896 t. 2 s. 536-542. — I. MATUSZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1896 nr 88. — I. SUESSER. *Krytyka* 1896 z. 2 s. 94. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Przełg. Tyg.* 1896 nr 4. — ZDZISŁAW [Z. DĘBICKI]. *Czasop. Akademickie* 1897 nr 3.

Studia z literatury francuskiej. Z. ART. [A. CEHAK]. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1898 nr 16. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1898 nr 17, 18.

Atylla. T. JAROSZYŃSKI. *Kur. Warsz.* 1911 nr 139. — W. KOŚCIAKIEWICZ; Ostatnie prace A. Langoego. *Świat* 1911 nr 31. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1911 nr 33. — B. LEŚMIAN. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1912 nr 23; przedr. w książce: *Szkice literackie*. W-wa 1959.

Poezje. Cz. 2. B. PRUS. *Kur. Codz.* 1894 nr 95; przedr. Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 14. W-wa 1964 s. 214-215 [o wierszu pt. Rym]. — L. RYDEL. *Rym. Gaz. Pol.* 1896 nr 80. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1898 nr 8. — P. CHMIELEWSKI; Ze współczesnego Parnasu. *Kur. Codz.* 1898 nr 180. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1898 nr 46-48. — W. JABLONOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 33. — J. NOWIŃSKI. *Wiek* 1898 nr 298. — W. ZAGÓRSKI. *Słowo* 1898 nr 152-153. — ADAM STODOR [A. CEHAK]. *Przełg. Lit.* 1899 nr 4/5. — CELSUS [H. GALLE]. *Tyg. Pol.* 1899 nr 3.

Studia i wrażenia. A. St. *Tyg. Pol.* 1900 nr 23. — A. STODOR [A. CEHAK]. *Tydzien* dod. *Kur. Lw.* 1900 nr 35. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 20. — S. KOZŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1900 t. 2 s. 542-553. — ST. P. [S. PIENKOWSKI]. *Głos* 1900 nr 20 s. 318. — Z. SARNECKI. *Głos Narodu* 1900 nr 119. — Z. SARNECKI. *Wiek Ilustr.* 1900 nr 137. — J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Ateneum* 1900 t. 3 s. 389-393. — F. Ż-SKI. *Przełg. Tyg.* 1900 nr 42. — *Gaz. Pol.* 1900 nr 111. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Słowo* 1901 nr 22. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1902 nr 15.

Fragmenta. W. GOSTOMSKI. *Książka* 1901 s. 230. — MIRIAM [Z. PRZESMYCKI]. *Chimera* 1901 z. 1 s. 345-347. — W. ZAGÓRSKI. *Słowo* 1901 nr 107-108.

Wenedzi. -a-. *Echo Muzy., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 21 [not. o powst. utworu]. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Museion* 1911 z. 4 s. 150-152. — B. LEŚMIAN. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1912 nr 23; przedr. w książce: *Szkice literackie*. W-wa 1959.

Lord Byron. W. HAHN. *Muzeum* 1905 s. 1054. — A. STRZELECKI. *Goniec Por. i Wiecz.* 1905 nr 172.

Rozmyślenia. J. LORENTOWICZ. *Ludzkość* 1907 nr 1. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 80.

Pierwszy dzień stworzenia. A. STODOR [A. CEHAK]. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 s. 232. — J. DĄBROWSKI. *Krytyka* 1907 z. 2 s. 32-35. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 2 s. 588-591. — SAVITRI [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]. *Prawda* 1907 nr 34. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1907 s. 389. — J. HŁ. [J. HŁASKO]. *Dzien. Wil.* 1907 nr 57. — J. LORENTOWICZ. *Lit. i Sztuka* dod. *Ludzkości* 1907 nr 9. — Ł. *Kur. Lw.* 1907 nr 151. — M. MUTTERMILCH; Poezje społeczne A. Langoego. *Prawda* 1907 nr 39. — L. [A. NIEMOJEWSKI]. *Mysł Niepodległa* 1907 nr 24. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 80 (331).

Zbrodnia. H. GALLE. *Książka* 1908 s. 196.

Stypa. Z. L. [Z. L. ZALESKI]. *Gaz. Warsz.* 1910 nr 351. — W. KOŚCIAKIEWICZ; Ostatnie prace A. Langoego. *Świat* 1911 nr 31. — RAD-LESKI [K. ZALESKI]. *Ziemia Lubel.* 1911 nr 203. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 4 s. 546. — S. KIEDRZYŃSKI. *Prawda* 1912 nr 4. — Z. L. ZALESKI; Dzieło i twórca. W-wa 1913 s. 182-185.

O sprzecznościach sprawy żydowskiej. A. MIECZNIK. *Kronika Potwz.* 1911 nr 5. — A. NOWACZYŃSKI. *Rasa! Mysł Nar.* 1929 nr 15.

Elfryda. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 332. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Museion* 1912 z. 7 s. 113-114. — W. JAMPOLSKI. *Krytyka* 1912 t. 4 s. 191-192. — W. KISLAŃSKA. *Przełg. Wil.* 1912 nr 36. — OTTO. *Prawda* 1912 nr 31. — K. WROCZYŃSKI. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1912 nr 24. — *Czas* 1912 nr 256. — *Gaz. Wiecz.* 1912 nr 710. — *Izraelita* 1912 nr 21. — *Kur. Litewski* 1912 nr 69. — *Świat* 1912 nr 24. — *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 20. — SAVITRI [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]. *Bluszcz* 1913 nr 26.

W czwartym wymiarze. H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 4 s. 546-548. — OTTO. *Prawda* 1912 nr 31. — *Głos Narodu* 1912 nr 160. — *Gaz. Pol.* 1919 nr 80. — L. K. [L. KOZŁOWSKI]. *Kur. Por.* 1925 nr 163. — aw [A. WYSOCKI]. *Rzeczpospolita* 1925 nr 198. — *Tyg. Ilustr.* 1925 nr 23.

Ilija Muromiec. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1916 nr 33 s. 8. — A. LANGE: Sprostowanie. List do red. „*Świata*”. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1916 nr 35 s. 8.

Miranda. E. CZEKALSKI: Marzenia o państwie słonecznym. *Świat* 1924 nr 12. — h. [J. HEMPEL]. *Nowa Kultura* 1924 nr 21. — Z. KISIELEWSKI: Utopia społeczna. *Robotnik* 1924 nr 121. — J. LORENTOWICZ: Nieznane drogi poetów. *Express Por.* 1924 nr 34. — (a. n.) [A. NOWACZYŃSKI]: Lange w Buenos Aires? *Mysł Nar.* 1924 nr 24.

Nowy Tarzan. J. STYCZ [H. NAGLEROWA]. *Echo Warsz.* 1925 nr 345. — *Kur. Pol.* 1925 nr 354. — M. KASTERKA. *La Pologne Politique, Économique, Littéraire et Artistique* (Paryż) 1926 nr 4 s. 144. — V. KREDBA. *Slovanský přehled* (Praga) 1926 s. 292-293. — Z. RABSKA. *Kur. Warsz.* 1926 nr 23. — S. K. *Kur. Lit.-Nauk.* 1926 nr 9 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — (M. S.) [M. SMOLARSKI]. *Rzeczpospolita* 1926 nr 16. — e-. *Slovanský přehled* (Praga) 1930 s. 641.

Trzeci dzień. F. HOESICK: Księga erotyków Lango. *Kur. Warsz.* 1926 nr 118. — M. KASTERKA. *La Pologne Politique, Économique, Littéraire et Artistique* (Paryż) 1926 nr 6 s. 208-212.

Pochodnie w mroku. J. DĄBROWSKI. *Robotnik* 1927 nr 213. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1927 nr 207. — V. KREDBA. *Slovanský přehled* (Praga) 1927 s. 380. — St. O. *Dzień Pol.* 1927 nr 125. — M. KRIDL. *Przeł. Współcz.* 1929 t. 29 s. 170-171.

Ostatni zbiór poezji. T. I. S. NAPIERSKI: Melodia otchłani. *Wiad. Lit.* 1931 nr 50. — L. POMIROWSKI. *Kur. Por.* 1930 nr 342. — R. [T. SINKO]. *Kur.-Lit.-Nauk.* 1930 nr 54 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — J. BIRKENMAJER. *Kur. Poz.* 1931 nr 380. — J. BIRKENMAJER. *Polska* 1931 nr 192. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1931 nr 5. — R. KOŁONIECKI. *Pam. Warsz.* 1931 z. 1. — Z. RABSKA. *Radio* 1931 nr 4. — *Kur. Księgarski* 1931 nr 1. — T. 2. V. KREDBA.

Slovanský přehled (Praga) 1931 s. 459-460. — (p.). *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 167. — A. ZAHORSKA. *Rzeczpospolita* 1931 nr 192. — *Kur. Księgarski* 1931 nr 6-7. — S. NAPIERSKI. *Wiad. Lit.* 1933 nr 16.

Recenzje przekładów

E. Condillac: Traktat o wrażeniach zmysłowych. J. K. DZWONECZEK. *Bibl. Warsz.* 1887 t. 4 s. 143. — Kr. *Ateneum* 1887 t. 3 s. 534. — S. *Tyg. Ilustr.* 1887 t. 2 s. 176. — A. MAHRBURG. *Przeł. Lit.* dod. *Kraju* 1888 nr 18, 19. — H. STRUVE: W obronie „Biblioteki Filozoficznej”. *Przeł. Lit.* dod. *Kraju* 1888 nr 22 [list do redakcji *Kraju*, polemika z Mahrburgiem]. — *Kłosy* 1888 nr 1181.

T. de Banville: Pocałunek. K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1889 nr 1263. — J. ŻULAWSKI. *Krytyka* 1903 t. 2 s. 332.

E. Veron: Estetyka. *Mysł* 1892 nr 22/23.

Ch. Baudelaire: Kwiaty grzechu. *Ateneum* 1894 t. 2 s. 590-592.

A. Chassang i F. L. Marcou: Epos. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1893 nr 270. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowniec* 1894 nr 12. — *Ateneum* 1894 t. 1 s. 626.

Ch. Lamb: Powieści Szekspira. *Ateneum* 1896 t. 2 s. 582-583.

A. Lang: Mitologia. (BO). *Głos* 1899 nr 48 s. 963.

E. Hervilly: Przygody chłopczyka przedhistorycznego. E-k: Literatura choinkowa. *Kraj* 1895. — *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 51.

N. Michaux: O wyobraźni. DARSKI B. [J. POTOCKI]. *Głos* 1897 nr 4.

Valmiki: Rāmāyana. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1896 nr 47 s. 370-371. — J. Łoś. *Kraj* 1896 nr 40. — I. MATUSZEWSKI. *Przeł. Tyg.* 1896 nr 41. — W. HAHN. *Muzeum* 1897 s. 455. — B. LEŚMIAN. *Kur. Warsz.* 1909 nr 343; przedr.: Szkice literackie. W-wa 1959.

C. Mendès: Ryszard Wagner i jego dramaty muzyczne. ALLEGRETTO [A. MILLER]. *Śpiew Kościelny* 1918 nr 4.

G. Flaubert: Kuszenie św. Antoniego. h. z. [H. ZBIERZCHOWSKI]. *Nasz Kraj* 1907 t. 4 nr 26. — W. JABLONOWSKI. *Książka* 1908 s. 239. — W. MORACZEWSKI. *Nasz Kraj* 1908 t. 6 nr 8.

Przekłady z poetów obcych. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1900 nr 78. — A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1900 nr 18, 19.

J. Ruskin: Wybór pism. A. DROGOSZEWSKI. *Prawda* 1900 nr 19. — W. Sz. *Ateneum* 1900 t. 1 s. 242.

Nal i Damayanti. Z. DĘBICKI. *Bibl. Warsz.* 1906 nr 28. — hg. [H. GALLE]. *Wędrowiec* 1906 nr 28. — hg. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 28. — J. KOTARBIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1906 nr 257. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1906 nr 263. — E. L. *Krytyka* 1907 t. 3 s. 243.

Homer: Iliada. B. BANDROWSKI. *Muzeum* 1911 t. 2 s. 429-432. — T. SINKO. *Eos R.* 17 (1911) s. 233-234. — M. KRIDL. *Książka* 1913 s. 14. — M. POL-LAK. *Muzeum* 1918 s. 227.

Savitri. *Krytyka* 1907 kwiecień. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Kur. Warsz.* 1910 nr 321.

Sintaisi-Sho: Poeci nowo-japońscy. T. SMOLEŃSKI. *Książka* 1909 s. 22-23.

Przekłady. T. 1: Poeci hiszpańscy. J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1915 nr 95.

G. B. Vico: Nowa nauka. *Romans i Powieść* dod. *Świata* 1916 nr 15 s. 8. — S. WĘDKIEWICZ. *Przeegl. Warsz.* 1921 nr 1.

G. Meyrink: Golem. W. FELDMAN. *Kur. Pol.* 1919 nr 217. — W. WOLBERT. *Robotnik* 1919 nr 167. — *Rydwany* 1919 s. 214.

LASKARYS JERZY (1828–1888)

Pseud. i krypt.: BOCIAN WILEŃSKI; J. L.; OBR. B.; OMEGA; OMIKRON.

Poeta.

Ur. 28 sierpnia 1828 w okolicach Trok; syn Teodora i Wiktorii z Sokolników. Kształcił się w Wilnie w Instytucie Szlacheckim, potem na uniwersytecie w Petersburgu. Około 1853 powrócił do Wilna. Mieszkał w Wilnie i okolicach. W 1863 wziął udział w powstaniu na Litwie, następnie wyjechał do Paryża, gdzie przebywał 10 lat. Tam ożenił się z Antoniną Zabiello. Po wojnie francusko-pruskiej wrócił do Warszawy.

Rama Czaraka Joga: Filozofia jogi i okultyzm wschodni. STEF. [S. PAPÉE]. *Dzien. Poz.* 1921 nr 179.

Recenzje prac edytorskich

Księga sonetów poetów polskich. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1899 nr 1. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 14.

Epos. *Kur. Poz.* 1908 nr 296 dod. — *Czas* 1908 nr 292. — J. P. *Lamus* 1909 z. 2 s. 232-233. — B. LEŚMIAN. *Kur. Warsz.* 1909 nr 287; przedr.: *Szkice literackie*. W-wa 1959. — A. STRZELECKI. *Sfinks* 1910 t. 2 s. 149-152. — A. BRÜCKNER. *Časopis pro moderní filologii a literaturu* (Praga) t. 1 (1911) s. 279. — A. BRÜCKNER: Epos narodowe. *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 9. — M. KRIDL. *Książka* 1913 s. 14-15.

Panteon literatury wszechświatowej. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1921 nr 272. — et [E. ŁUNIŃSKI]. *Tydzień Pol.* 1921 nr 48. — W. JABLONOWSKI. *Książka* 1922 s. 15-17, s. 104-105. — A. LANGE. *Książka* 1922 s. 103-104 [polem. z W. Jabłonowskim]. — *Tyg. Ilustr.* 1922 nr 32.

Dywan wschodni. E. ŁUNIŃSKI. *Tydzień Pol.* 1921 nr 43. — T. KOWALSKI. *Przeegl. Warsz.* 1922 nr 6 s. 396-399. — J. LEMAŃSKI. *Książka* 1922 s. 99-101.

Recenzje prac redakcyjnych

Skarbiec poezji polskiej. A. N. *Przeegl. Powsz.* 1904 t. 84 s. 310-311. — I. CHRZANOWSKI. *Książka* 1904 s. 225-226.

Recenzje wydań zbiorowych

Poezje wybrane. Z. LIBERA. *Nowa Kultura* 1961 nr 25. — S. LICHANŃSKI. *Nowe Książki* 1961 nr 7 s. 393-394.

Następnie jako nauczyciel prywatny przebywał czas jakiś w Bobrujsku, potem w Dowborowie w powiecie wilejskim, gdzie zmarł 21 czerwca 1888.

TWÓRCZOŚĆ

1. Kartki z życia. Wil. 1856.
Utworthy wierszem.
2. Urywek rozmowy oryginalnie wierszem spisany... Ogl. fragm. *Kronika Wiad. Krajowych i Zagranicznych* 1857 nr 130. Wyd. całości W-wa 1857.
3. Ludzie prości. Szkic obyczajowy. Ogl. fragm. *Kronika Wiad. Krajowych i Zagranicznych* 1858 nr 174. Wyd. całości Wil. 1858.
Utwór wierszem.
4. Pięć hymnów. Poz. 1858.
5. Rarogi salonowe. *Szpagaly Wiosenne* 1859 s. 11-22. Wyd. osob. Wil. 1860.
6. Rarogi obywatelskie. *Szpagaly Wiosenne* 1859 s. 11-22. Wyd. osob. Wil. 1861.
7. Trzy piosnki: Sen dziecka; Poselstwo; Chwila zachwytu. Muz.: J. Zaleski. Wil. 1863.
8. Pamiętki starego szlachcica, według pierwowzoru ułożone dla młodzieży. W-wa 1883 [1882]. Wyd. nast. W-wa [1902].
Przeróbka książki H. Rzewuskiego: Pamiętki Seweryna Soplicy, cześnika parnawskiego.
9. Przygody Jana Chryzostoma Paska, według jego „Pamiętników” dla młodzieży opowiedziane. W-wa 1882. Wyd. nast.: W-wa [1898]; wyd. nowe W-wa 1905; wyd. nowe W-wa [1917].
10. Opowiadanie o wojnie chocimskiej. Dla młodzieży. W-wa [1901].

Utworthy pozostawione w rękopisach: Jontek. Poemat. Inf. podaje *Tyg. Ilustr.* 1888 nr 295; Spowiedź przyjaciela. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 5109; wiersz pt. Nec me fulgura! Rkps Bibl. Nar. sygn. 5450.

Utworthy Laskarysa zamieszczano w czasopiśmie: *Bibl. Warsz.* (1850, 1857, 1859); tu m. in.: tłum.: M. K. Sarbiewski: Tęsknota do niebieskiej ojczyzny. 1850 t. 4 s. 96-97), *Biesiada Lit.* (1882-1883; tu m. in.: Za syna. Epizod z wojny francusko-niemieckiej. 1882 nr 32; Książd rotmistrz. Ze wspomnień gajowego Wawra. 1883 nr 397-398), *Czas* (1860), *Gaz. Codz.* (1860-1861), *Gaz. Lw.* (1884), *Głos Wolny* (Londyn 1864), *Gwiazda* (1878), *Kolce* (1875), *Kraj* (1883), *Kronika Rodz.* (1876), *Kronika Wiad. Krajowych i Zagranicznych* (1856-1858), *Kur. Warsz.* (1876; tu: Funda Stacha. Obrazek z warszawskiej ulicy. Nr 5; Niebezpieczeństwo w zwłoce.

Nr 60), *Opiekun Domowy* (1872), *Przeegl. Lit. dod. Kraju* (1888; tu z teki pośmiertnej: Śpiewak nadwiślański. Ostatni wiersz J. Laskarysa. Nr 43), *Przyj. Dzieci* (1872-1876, 1880), *Szpagaly Wiosenne* (1859), *Teka Wil.* (1858), *Tyg. Ilustr.* (1860, 1882-1883; tu m. in. fragm. utworu wierszem pt. Anula. Powieść wiejska. 1860 nr 33), *Tyg. Mód i Powieści* (1871-1876, 1883, 1885, 1887), *Tyg. Powsz.* (1882, 1888), *Warta* (1882), *Życie* (1888), *Życie Ilustr.* (1867).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Haliczanin. Kalendarz powsz. na r. 1876*. Lw. [1875] (tu: Posąg bez panny. S. 79-84), *J. Jaworskiego kalendarz ilustr.* W-wa 1875; toż 1876; toż 1877, *J. Ungra kalendarz warsz. na r. 1874*. W-wa 1873, *Pismo zbior.* T. 1. Bendlikon 1865 (tu: Wyprawa Sierakowskiego na Kurlandię w 1863 r. S. 36-49; Korewa i jego oddział. S. 237-259), oraz niektóre przedruki w *Zbiór poetów pol. XLX w. Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 3*. W-wa 1962 s. 298-306.

Przekłady

1. P. Niboyet: Nowe światy. Podróż anegdotyczna po Oceanie Spokojnym. Wil. 1856 *Bibl. Podróży i Malowniczo-Hist. Opisów Różnych Krajów*. Seria 1.
2. L. d'Aunet: Podróż do Spitzberga. Wil. 1857 *Bibl. ... jw.* Seria 2.
3. E. Fraissinet: Japonia współczesna. Wil. 1858 *Bibl. ... jw.* Seria 3.
4. A. Houssaye: Podróże humorystyczne: Amsterdam, Paryż, Wenecja. Wil. 1860 *Bibl. ... jw.* Seria 8.

Listy i materiały

1. Do A. Lesznowskiego z 1858. *Gaz. Warsz.* 1858 nr 199.
2. Do W. Łukaszewicza 4 listy z 1865-1866. Rkps Bibl. Nar. sygn. 8818.
3. Do W. Belzy 2 listy z 1887. Rkps Ossol. sygn. 12654/III.
4. Do W. Szymanowskiego b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6712/III.
5. Materiały do życiorysu. Rkps Bibl. Nar. sygn. I 8826.

OPRACOWANIA

J. I. KRASZEWSKI: Listy do Redakcji „Gazety Warszawskiej”. *Gaz. Warsz.* 1857 nr 183.

(Nekrologi): K. Kur. Codz. 1888 nr 176; W. KOROTYŃSKI. *Tyg. Ilustr.* 1888 nr 295; A. PŁUG [A. PIETKIEWICZ]: *Niedzisiejsi. Kłosa* 1888 nr 1203-1205; S. M. RZĘTKOWSKI. *Życie* 1888 nr 27; *Ateneum* 1888 t. 3 s. 574; *Bibl. Warsz.* 1888 t. 3 s. 160; *Biesiada Lit.* 1888 nr 27; *Rola* 1888 nr 27; *Wiek* 1888 nr 140-141; *Wolne Pol. Słowo* 1888 nr 21.

Księga wierszy pol. XIX w. Ułożył J. Tuwim, oprac. J. W. Gomulicki. T. 2. W-wa 1954 s. 384-385; wyd. 2 W-wa 1956. — *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 3. W-wa 1962.

Kartki z życia. ☆ [A. NIEWIAROWSKI]: *Dzisiejsza gwiazdka. Gaz. Warsz.* 1856 nr 202. — Al. N. [A. NIEWIAROWSKI]: *Poezja. Gaz. Warsz.* 1856 nr 243. — B. W. *Kronika Wiad. Krajowych i Zagranicznych* 1858 nr 123. — B. WIKTOR [S. BUDZIŃSKI]: *O kilku nowszych zbiorach poezji. Bibl. Warsz.* 1858 t. 1 s. 452-453.

Ludzie prości. K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1858 t. 4 s. 483-485. — WACŁAW P. [W. PRZYBYLSKI]. *Gaz. Warsz.* 1858 nr 204. — *Gaz. Codz.* 1858 nr 257, 262-265, 270.

Pięć hymnów. W. [W. SZYMANOWSKI]. *Kronika Wiad. Krajowych i Zagranicznych* 1857 nr 57. — [K. JAROCHOWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1858 nr 263.

Rarogi obywatelskie. B. R. *Gaz. Codz.* 1861 nr 56.

Pamiętki starego szlachcica. W. NOWICKI: *Książki koładowe. Kłosa* 1882 nr 912. — M. J. Z. [M. J. ZALESKA]. *Tyg. Powsz.* 1882 nr 51. — W. N. [W. NOWICKI]. *Roczn. Pedag.* 1882/1883 s. 170. — A. DYGASIŃSKI: *Niektóre nowe wydawnictwa dla dzieci. Kur. Codz.* 1883 nr 33.

Przygody Jana Chryzostoma Paska. J. PRACKI. *Tyg. Powsz.* 1881 nr 52. — W. NOWICKI. *Kłosa* 1882 nr 912. — (q): *Wydawnictwa gwiazdkowe. Kur. Por.* 1882 nr 349. — P. Ch. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Roczn. Pedag.* 1882/1883 s. 152. — W. KRASUCKI. *Szkoła* 1883 s. 53-55, 62. — *Tyg. Ilustr.* 1897 s. 996. — T. W.: *Pogadanka o nowych książkach dla młodzieży. Przegl. Powsz.* 1898 t. 57 s. 435. — *Wydawnictwa gwiazdkowe. Bluszcz* 1904 nr 52. — *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 50. — H. STATTLERÓWNA: *Z literatury dziecięcej. Jeszcze parę ocen. Tyg. Mów i Powieści* 1905 nr 26.

Opowiadanie o wojnie chocimskiej. BEZIM. *Wędrowiec* 1901 nr 49. — G. [W. GOMULICKI]: *Światelka gwiazdkowe. Kraj* 1901 nr 50. — R. KOPPENS: *Z wydawnictw dla młodzieży. Przegl. Powsz.* 1902 t. 74 s. 251-253.

LASKOWSKI KAZIMIERZ (1861–1913)

Pseud. i krypt.: AMER; ARWAR; ARWAT; ARWOR; AWOR; A. WRZESZCZ; E. L.; EL; EL*; (EL); <EL>; JANKIEL z SOPLICOWA; K. L.; K-L; KAZ. L.; KOSSOBITA; ŁOWCZY; NIE-JADAM; OBL.; SPERO; WYĆWIKA; XY, YZ.

Poeta, powieścio- i dramatopisarz.

Ur. w 1861 we wsi Tokarnia, w powiecie jędrzejowskim. Syn Tomasza i Walerii z Rakowskich. Pochodził z rodziny ziemiańskiej. Średnie wykształcenie zdobył w Krakowie. Studiował agronomię i technologię w Niemczech i Czechach. Po studiach osiadł we wsi Podgaje, w powiecie jędrzejowskim. W 1890 przeniósł się do Kielc, gdzie wybrany został zastępcą radcy Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Od 1892 mieszkał w Warszawie. Był członkiem Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich. Redagował czasopisma: *Dziewucha* (1906), *Płotka* (1906), *Zorza* (1906-1909), *Wiś Ilustrowana* (1910), *Wiś i Dwór* (1912), należał ponadto do redakcji *Słowa, Kuriera Polskiego, Kuriera Warszawskiego, Gońca*. Zmarł 29 stycznia 1913 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. *Ruchla Tiulik. Gaz. Kielecka* 1892 nr 69-73. Wyd. osob. W-wa 1899. Zob. też poz. 3, 65.

Nowela.

2. *Tuzy powiatowe. Obraz sceniczny w 3 odsłonach. Gaz. Radomska* 1892.

3. *Szkice i typy. W-wa* 1894.

Zawartość: *Parcelacja. (Gaz. Warsz.* 1894 nr 34-37, 40-85 z przerwami, z podtyt. *Szkic do*

powieści); Dziadzio; Judka Grafolog. (*Gaz. Warsz.* 1894 nr 16-18, z podtyt. Z powszednich typów; przedr. pt. Biegły w piśmie. Zob. poz. 24; zob. też poz. 65); Jamnik z Poborowa; Ruchla Tiulik. (Zob. poz. 1).

4. Wyścig dystansowy. Krotochwila w 3 aktach. Wyst. W-wa 1894. Wyd. W-wa 1895 (z podtyt. Obraz sceniczny w 3 aktach).

Współautor K. Junosza [K. Junosza-Szaniawski].

5. Zużyty. Kartki z życia. *Gaz. Warsz.* 1894 nr 285-330, 335-349; 1895 nr 1-10. Wyd. osob. W-wa 1895. Wyd. nast.: Lw. 1900 (pt. Z rodu marzycieli. Kartki z życia); Cz. 1-2. W-wa 1905 (pt. Zużyty. Kartki z życia); W-wa [1928] *Bibl. Domu Pol.* 8 (pt. Zużyty. Powieść).

6. Chłopska dola. Z notatek hreczkosieja. *Gaz. Warsz.* 1895 nr 271, 273-278, 280-285, 288-290. Wyd. osob. W-wa 1898.

7. 365 obiadów. Historia o kilku osobach i jednej książce. *Gaz. Warsz.* 1895 nr 305-316. Wyd. osob. W-wa 1896.

Powieść.

8. Żydzi przy pracy. Z własnego doświadczenia. *Gaz. Warsz.* 1895 nr 302-315, 339, 342; 1896 nr 1, 3, 9, 11, 13-14 i odb. W-wa 1896 (z podtyt. Notatki wieśniaka). Wyd. nast. poszerz. W-wa 1912.

Zawartość: Mordka Echt; Kiwa Bobik; Szłoma Süskind; Fajbuś Meloch; Lejzor Gang. (*Głos Narodu* 1896 nr 205; *Kur. Poz.* 1896 nr 206); Uszer Spokojny; Mordka Winterkalt; Berrek i Ryfka Liebesfeindowie. (*Dzien. Pol.* 1896 nr 222-223; *Kur. Poz.* 1896 nr 177-178.)

W wyd. z 1912 ponadto dołączono opowiadania ze zbioru „Kosztowni dobrodzieje”. Zob. poz. 13.

9. Dygnitarze wioskowi. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 25, 27-29, 31-34. Wyd. osob. W-wa 1897.

Zawartość: Pan Anzelm Grzechotka; Wójt Stanisław; Walenty Karpiel, wójt i wójcina Magda.

10. Na giełdzie cnoty. Rysunek z pamięci. *Niwa* 1896 nr 5-19, 21-27, 29, 36-46. Wyd. osob. Cz. 1-2. W-wa 1898. Wyd. 2 Lw. [ok. 1902].

Powieść.

11. Zrosli z ziemią. Opowieść. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 251-346, 1897 nr 4, 6-48; *Głos Narodu* 1896 nr 220-300; 1897 nr 1-45. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1897. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1901; wyd. 3 W-wa 1913 *Ciekawe Powieści* 6-7 (z przedmową Z. Dębickiego).

12. Bieda. Baśń ludowa w 4 aktach. Wyst. W-wa 1897; Poz. 1897 (pt. Już po biedzie). Ogl. fragm.: *Głos Narodu*

1897 nr 110; *Niwa* 1897 nr 19; *Praca* 1897 nr 94; *Wędrowiec* 1897 nr 30.

Współautor: B. Bolesławski [B. Nowicki]. Muzyka K. Namysłowskiego.

13. Kosztowni dobrodzieje. Sylwetki z bruku. W-wa 1897. Zob. poz. 8.

Zawartość: J. Kalchasgrün. Meble na raty; Herman Rebocher. Specjalista od... teatru; Chil Eselpferd. Lombard prywatny.

14. Kulturtraeger. Powieść. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 147-307. Wyd. osob. Cz. 1-2. W-wa 1898. Wyd. nast.: nieco zmien. T. 1-2. W-wa 1904 (pt. W cukrowni); t. 1-2. W-wa [1925] *Bibl. Domu Pol.* 16-17; t. 1-2. W-wa [1928] *Bibl. Domu Pol.* 16-17.

15. Kamienie. Obrazek. *Rola* 1898 nr 42-43. Wyd. osob. W-wa 1899.

16. Licytanci. Szkice z życia. *Rola* 1898 nr 19-31; *Dzien. Pol.* 1899 nr 242-264. Wyd. osob. W-wa 1900.

Zawartość: Zamiast wstępu; „Podbijacz”; Pierzynkowy interes; Pamiętka; W sąsiedztwie rabina; Na Wołówe; O zmierzchu.

17. Niczego się nie boję. Żarcik sceniczny w 2 odsłonach. W-wa [1898] *Teatrzyk dla Młodzieży* 6.

18. Próba. Obrazek dramatyczny w 1 akcie. W-wa [1898] *Teatrzyk dla Młodzieży* 10. Wyd. 2 W-wa 1918 *Zajmujące Czytanki* 186.

19. Czy parcelować? W-wa 1899.

20. Spod serca. Cz. 1. W-wa 1899. Wyd. nast. W-wa 1904 (z podtyt. Wiersze i śpiewki).

Tu m. in. fragm. poematu: W tym roku. Zob. poz. 38.

21. Surdutowiec. Nowela. *Rola* 1899 nr 33-43. Wyd. osob. W-wa 1901 (z podtyt. Powiastka).

22. Wiersze. W-wa 1899. Zob. też poz. 28.

Zawartość: cykl: Z wiejskich kątków, Z murów Warszawy.

23. Z powrotem. Obrazek. W-wa 1899; przedr.: *Przyj. Ludu* 1902 nr 35-37.

24. Dla zabicia czasu. Humoreski. W-wa 1900.

Zawartość: Aktor na zagonie. (*Biesiada Lit.* 1897 nr 36-37 z podtyt. Humoreska wykrojona z życia; przedr. pt. Ekonom-tragik. Zob. też poz. 65); Stopa procentowa. (Zob. też poz. 65); Promienie Roentgena. (*Gaz. Warsz.* 1896 nr 67 z podtyt. Sprawozdanie nienaukowe z Pośladowa. Zob. też poz. 65); Biegły w piśmie. (Zob. poz. 3).

25. Henryk Sienkiewicz jako myśliwy. Notatka jubileuszowa. *Łowiec Pol.* 1900 nr 2-12. Wyd. osob. W-wa 1901 *Bibl. Salonowa*.

26. Panowie szlachta. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 1900. Nie druk.

Muzyka W. Powiadowskiego.

27. Wiersze. Seria 2. W-wa 1900.

28. Bańki mydlane. Wiersze i śpiewki. Ogł. fragm.: *Kur. Warsz.* 1900 nr 198-360; 1901 nr 10-227 z przerwami; *Kłosy* 1901 nr 2-7; *Tyg. Nar.* 1901 nr 5-24. Wyd. osob. z przedmową W. Rabskiego. W-wa 1902.

Zawartość: cykle: Wieś, Miasto.

Tu przedruki wierszy z poz. 22.

29. W ojców ślady... Powieść. *Mies. Kur. Pol.* 1900 z. 1-8; *Dzien. Lw.* 1900 nr 359-360, 1901 nr 1-18 z przerwami; *Kur. Poz.* 1900 nr 148-250. Wyd. osob. W-wa 1900 (pt. Wieś. W ojców ślady. Powieść). Wyd. nast.: W-wa 1901 (pt. W ojców ślady. Powieść); W-wa 1905 (pt. W ślady ojców. Powieść).

30. Pogrzeb. Tryptyk sceniczny wierszem. Powst. 1901. Wyst. Lw. 1902. Ogł. *Dzien. Poz.* 1902 nr 13-44 z przerwami; *Przedświt* 1902 nr 71-90; *Wędrowiec* 1902 nr 1-17. Wyd. osob. W-wa 1902. Zob. też poz. 64 t. 5.

31. Poradnik dla dłużników. W-wa 1901.

32. Ubodzy, was to spotkało, witać go przed bogaczami. Powieść. *Zorza* 1901 nr 50-52.

33. Wiersze i śpiewki. Z przedmową A. Wrzeźnia [A. Langeo]. W-wa [1901] *Bibl. Dziel Wyborowych* 194.

34. Z chłopskiej piersi. Śpiewki. [Seria 1]. W-wa 1901. Wyd. 2 Seria 1. W-wa 1904.

Zawartość: cykle: Z chłopskiej piersi, Okrężne, Przy wiejskiej drodze, Na Siewną, Dzwonią echa, Tęsknota.

35. Z chłopskiej piersi. Śpiewki. Seria 2. W-wa 1902.

Zawartość: cykle: Śpiewki, Obrazki, Typy.

36. Z chłopskiej piersi. Śpiewki. Seria 3. W-wa 1902.

37. Melodie. W-wa 1903.

Poezje.

38. W tym roku 1812-1813. Ogł. fragm. m. in.: *Album artystyczne*. Kr. 1903; *Dzien. Poz.* 1903 nr 40; *Praca* 1903 nr 22; *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 42, 48-49; *Kur. Warsz.* 1906 nr 326,

333; *Ognisko* 1906 nr 6; *Prawda* 1913 nr 42. Wyd. osob. całości W-wa 1914. Zob. też poz. 20.

Części: Wstęp; Zima w 1812 r. (Zob. też poz. 64 t. 2); Wiosna w r. 1813. (Zob. też poz. 64 t. 5); Pod Lipskiem. (Zob. też poz. 64 t. 5).

Rkps *Bibl. Nar. sygn.* 6358 (Pod Lipskiem).

39. Z chłopskiej piersi. Śpiewki. Seria 4. W-wa 1903.

40. Z majowych dni. Wiersze i śpiewki. *Kur. Warsz.* 1903. Wyd. osob. W-wa 1903.

41. „Nasz”. Niby-powieść. *Gaz. Warsz.* 1904 nr 1-126 z przerwami; *Kur. Poz.* 1904 nr 57-78, 85, 95-96, 107, 112.

42. Pamiętnik ex-dziedzica z dopiskami ex-pachciarza. Szkice podwójną kredką w oświetleniu Jankla Maślanki zebrali xy, yz. Cz. 1-2. W-wa [1904] *Bibl. Dziel Wyborowych* 332-333.

43. Warszawa. Powieść wierszem. *Kur. Warsz.* 1904 nr 322-353, 374-389.

44. Z chłopskiej piersi. Śpiewki. Seria 5. W-wa 1904.

45. Melodie. Seria 2. W-wa 1905.

Poezje.

46. Pozwól mi mówić. Erotyki. W-wa 1905.

47. Chaty. Fragment sceniczny z większej całości. *Świat* 1906 nr 4; przedr. zob. poz. 64 t. 6.

48. Jasełka historyczne. *Dzien. Powsz.* 1906 nr 332-337; *Głos Narodu* 1906 nr z 24 grudnia (tu: Prolog); *Dzien. Chica-goski* 1907 nr 300 (tu: Prolog). Wyd. osob. W-wa 1907 *Wydawn. Dzien. Powsz.*

49. Agent policyjny. Z papierów po Hektorze Blau. [W-wa 1907]. Wyd. nast. W-wa 1908.

Powieść.

50. Brauning. W-wa 1907 *Bibl. Konstytucyjna* 1.

Powieść.

51. List Jankiela. Przepisał... [W-wa 1907].

Wiersz.

52. Lokaut. Powieść łódzka. W-wa [1907].

53. Na przyzbie. Ogł. fragm.: *Dzien. Poz.* 1907 nr 61-63, 76-78, 84, 103, 147. Wyd. osob. W-wa 1908.

Poezje.

54. Nic się nie dowiesz... Trójliść krytyczno-sceniczny w 3 aktach z 2 antrakami i wzmianką. Wyst. W-wa 4 grudnia 1907. Nie druk.

Współautor: J. Ostoja-Sulnicki.
Rkps Bibl. Nar. sygn. 6131 II.

55. Ostatnia szarża. W-wa 1907.

Poezje.

56. Próbkii antologii żargonowej. W-wa 1907.

57. Satyry polityczne. Ogl. fragm.: *Czas* 1907 dod. do nr 80. Wyd. osob. całości W-wa 1907.

58. Stefan Czarniecki jako człowiek, obywatel i wojownik. Szkic historyczny. W-wa 1907.

59. Sylwetki polityczne skoncentrowane. W-wa [ok. 1907].

60. Z rapsodów wolności. Z przedmową K. Tetmajera. W-wa 1907.

Poezje.

61. Szopka nad szopkami. Satyra sceniczna. Wyst. W-wa 1908. Wyd. W-wa 1908.

62. W Soplicowie — 6 obrazów na tle poematu A. Mickiewicza „Pan Tadeusz”. Wyst. Wil. 1908.

63. Oluś u Króla Zimy. Wierszem opowiedział... W-wa [1909].

64. Wybór prac poetyckich. Z przedmową K. Przerwy-Tetmajera. T. 1-6. W-wa 1909.

T. 1. Z chłopskiej piersi.

T. 2. Erotyki (tu m. in. Zima w 1812 r. Zob. poz. 38).

T. 3. Liryki.

T. 4. Satyry i fraszki.

T. 5. Pogrzeb. Tryptyk sceniczny. (Zob. poz. 30); Fragmenty (tu m. in. Pod Lipskiem; Wiosna w r. 1813. Zob. poz. 38).

T. 6. Wiersze i śpiewki (tu m. in.: Chaty. Fragment sceniczny. Zob. poz. 47).

65. Ekonom-tragik. Obrazek z życia wiejskiego. W-wa [1910] *Bibl. Dzieł Wyborowych* 617.

Zawartość: Ekonom-tragik. (Zob. poz. 24); Judka Grafolog. (Zob. poz. 3); Stopa procentowa. (Zob. poz. 24); Informator spadkowy, swojska à la Mark Twain humoreska. (*Rola* 1897 nr 45-48); Sprawozdanie naukowe z Pośladowa. (Zob. poz. 24); Ruchla Tiulik. (Zob. poz. 1); Mój gospodarz. Z pamiętników *literata*. (*Rola* 1898 nr 40-41).

66. Gore! Powiastka prawdziwa. [W-wa 1910].

67. Choć jeno Polską chodzę... Poezje. W-wa 1911.

68. Litwaki. Powieść społeczna. W-wa 1911. Wyd. nast. W-wa [b. r.].

69. Samosierra. Urywek z raptularza szwoleżera pana Marcina Starży. Przepisał i uzupełnił... W-wa [1911] *Zajmujące Czytanki* 123.

70. Dzielny obrońca ojczyzny Staszek Miazga. Opowiadanie z czasów najazdu Szwedów na Polskę. W-wa 1912 [okładka 1913]. Wyd. nast.: [W-wa 1934] (pt. Staszek Miazga, dzielny obrońca ojczyzny. Opowiadanie z czasów najazdu Szwedów na Polskę [!]); Włocławek [b. r.] (pt. Staszek Miazga, dzielny obrońca ojczyzny. Opowiadanie z czasów najazdu Szwedów na Polskę).

71. Tralalia polityczne. Operetka wyborcza. W-wa [1912].

72. Pan Marcin, czyli pierwszy megalians w powiecie. Powieść szlachecka wierszem. *Biesiada Lit.* 1914 nr 1-7.

Rękopisy drobnych utworów: Bibl. Nar. sygn.: 2676, 2684, 2733, 7058, 7125.

Przekłady drobnych utworów: a n g.: Co mi dano: J. Contoski. W: *Treasured Polish Songs*. Minneapolis 1953 — w ł o s k i: Garibaldi: D. Zaleski, A. de Benedetti. *I Nostri Quaderni* 1925 nr 6.

Drobne utwory poetyckie, nowele, recenzje, kroniki literackie i korespondencje umieszczał w czasopismach: *Ananas* (1893) *Bicz* (1885), *Biesiada Lit.* (1894-1895, 1897-1898, 1903, 1909-1911, 1913; tu m. in: Straszny zwierz. Humoreska zapustna. 1898 nr 8), *Bluszc* (1902-1905), *Czas* (1902-1903, 1905, 1907), *Czytelnia* dod. *Kraju* (1902), *Diabeł* (1888), *Dzien. Berliński* (1902-1904), *Dzien. Chicago* (1895, 1898-1899, 1902-1912), *Dzien. Cieszyński* (1906-1907, 1910-1912), *Dzien. Kijowski* (1906, 1910), *Dzien. Kujawski* (1902, 1911), *Dzien. Pol.* (Dortmund 1904), *Dzien. Pol.* (Lw. 1896, 1898-1903), *Dzien. Powsz.* (1906-1907, 1909), *Dzien. Poz.* (1901-1907, 1910), *Dzien. Wil.* (1907), *Dziewucha* (1906), *Echa Płockie i Łomżyńskie* (1902), *Echo Przemyskie* (1902), *Figlarz* (1913), *Gaz. Kielecka* (1892), *Gaz. Lw.* (1901-1902), *Gaz. Nar.* (1895, 1899-1900), *Gaz. Pol.* (Chicago 1901-1907, 1912), *Gaz. Pol.* (Czerniowce 1902), *Gaz. Pol.* (W-wa 1895), *Gaz. Poniedziałkowa* (1913), *Gaz. Por. i Wiecz.* (1911), *Gaz. Powsz.* (Kr. 1909), *Gaz. Powsz.* (Lw. 1901), *Gaz. Radomska* (1901-1902), *Gaz. Święteczna* (1902), *Gaz. Warsz.* (1894-1897, 1900, 1904-1905; tu m. in. Kolonizacja i parcelacja.

1895 nr 11, 13, 16; rubr.: Listy z parafii. 1896; Okruchy literackie. 1896-1897), *Głos* (1893), *Głos Lit. i Społ.* (1900), *Głos Narodu* (1896-1897, 1901-1902, 1906), *Głos Płocki* (1909), *Głos Rzeszowski* (1898), *Głos Wielkopolek* (1911), *Goniec* (1908), *Goniec Codz.* (Wil. 1910), *Goniec i Iskra* (1898), *Goniec Łódzki* (1898), *Goniec Pol.* (1907-1908), *Goniec Por. i Wiecz.* (1909), *Goniec Wil.* (1908-1909), *Gwiazdka Cieszyńska* (1906), *Ilustracja Pol.* (1901, 1903), *Ilustr. Głos Narodu* (1902), *Jedność* (1912), *Kłosa* (1901; tu: Stara pieśń. Obrazek prozą. Nr 4), *Kolce* (od 1883), *Kraj* (1891, 1897-1905), *Kronika Powsz.* (1911), *Kur. Kr.* (1902-1903), *Kuriersk Kr.* (1902), *Kur. Litewski* (1908-1912), *Kur. Lw.* (1893, 1902), *Kur. Nar.* (1905), *Kur. Niedzielnny* (1897-1898), *Kur. Pol.* (1898-1900), *Kur. Por.* (1904, 1908), *Kur. Poz.* (1896, 1909, 1913), *Kur. Warsz.* (1900-1907; tu: Od komina do komina. Listy ze wsi. 1901 nr 15-345 (z przerwami); Po zdrowie. (Reportaż z uzdrowisk). 1902 nr 176-222 (z przerwami); *Kur. Wil.* (1911), *Łącznik* (1909), *Lowiec Pol.* (1900), *Maly Świataek* (1913), *Miesiąc Ilustr.* (1912), *Mucha* (1888-1890, 1908), *Muza* (1891-1892), *Myśl Rob.* (1909), *Naród* (1906-1907), *Naród Pol.* (Chicago 1905-1906, 1910), *Nasze Kłosa* (1902), *Nasz Głos* (1901), *Nasz Kraj* (1906, 1909), *Niedziela* (1900-1901), *Niwa* (1896-1898), *Niwa Pol.* (1902), *Nova Gaz.* (1908, 1912), *Nowa Reforma* (1903, 1912-1913), *Nowe Słowo Pol.* (1902), *Nowiny dla Wszystkich* (1904-1906), *Nowości Ilustr.* (1907), *Nowy Dzwonek* (1911), *Nowy Głos Pol.* (1902), *Obrona Ludu* (1903), *Ognisko* (1906, 1913), *Ognisko Domowe* dod. *Wielkopolanina* (1901), *Pika* (1903), *Plotka* (1906), *Pobudka* (1908), *Pogoń* (1908, 1911-1913), *Polak* (1910-1911), *Polak na Obczyźnie* (Berlin 1902), *Polak w Brazylii* (Kurytyba 1904, 1908), *Polnische Post* (Wiedeń 1908), *Poradnik Język.* (1904), *Postęp* (1907-1909), *Praca* (1901-1913; tu m. in.: Nie opuszczaj nas! Obrazek z Królestwa Polskiego. 1906 nr 46-47), *Prawda* (1901, 1908, 1913), *Prawo Ludu* (1912), *Przedświt* (1902), *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* (1901-1905, 1907), *Przeł. Por.* (1908), *Przeł. Powsz.* (1901, 1910), *Przew. Kąpielowy* (1905), *Przyj.* (Wil. 1911-1912), *Przyj. Ludu* (Kr. 1908), *Przyj. Ludu* (Lw. 1902), *Reformator* (1904-1905), *Rola* (Kr. 1907-1909), *Rola* (W-wa 1897-1899), *Rozwój* (1902), *Scena i Sztuka* (1910), *Sfinks* (1911), *Slovanský přehled* (Praga 1906), *Słowo* (1902, 1906-1910; tu m. in.: felietony pt. W nawiasie. 1907-1908), *Słowo Pol.* (1901-1903, 1906-

-1910), *Sport* (1901; tu: Jasek Derbista. Historyjka jarmarczno-sportowa lat ubiegłych. Nr 7-8, 10), *Świat* (Kr. 1901), *Świat* (W-wa 1906-1907), *Tydzien dod. Kur. Lw.* (1893), *Tydzien* (Piotrków 1888, 1904), *Tyg. Berliński* (1902), *Tyg. Ilustr.* (1903, 1906-1913), *Tyg. Katol.* (La Salle 1903), *Tyg. Mód i Powieści* (1906, 1908), *Tyg. Nar.* (1900-1901), *Tyg. Nar. Ilustr.* (1910), *Tyg. Pol.* (1898-1899, 1902; tu m. in. Szturmak. Obrazek szary. 1898 nr 3; Uciekła mi przepióreczka. Nowela. 1899 nr 6), *Wędrowiec* (1892-1897, 1900-1902, 1905; tu m. in.: W dzień targowy. Humoreska. 1893 nr 38), *Wiad. Codz.* (1910), *Wieczory Rodz.* (1901, 1905-1907), *Wiek* (1898-1899, 1905; tu m. in. Angielka. Obrazek. 1899 nr 25-26, 29-31), *Wiek XX* (1909; tu: Pan Dulski w magistracie. Powieść.), *Wiek Ilustr.* (1900, 1903), *Wiek Nowy* (1902), *Wielkopolanin* (Pittsburg 1903-1910), *Więś i Dwór* (1912-1913), *Więś Ilustr.* (1911-1912), *Zagłębie* (1909), *Zaranie* (1912), *Z Chyrowa* (1908-1909), *Zgoda* (Chicago 1901, 1903-1905, 1907-1910, 1912), *Ziarno* (1902-1904), *Ziemia Lubel.* (1908-1910, 1912-1913), *Złoty Róg* (1913), *Zorza* (1898-1909; tu m. in.: Angielka. Obrazek. 1899 nr 8-11; Sklep Spółkowy w Koszerowie. Obrazek wiejski. 1909 nr 50-53), *Życie* (W-wa 1888-1891), *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* (1901-1905).

Ponadto w książkach i w wydawnictwach zbiorowych: *Album artystyczne*. Kr. 1903, *Antologia współcz. poetów* pol. Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Bard pol.* Zebrał B. Koreywo. Kijów 1909, wyd. 2 Poz. [1923], *Chochlik. Wesoly kalendarz na r. 1900*. W-wa [1899], *Gospodarz. Kalendarz*. Kr. 1909, *J. Ungra kalendarz warsz. na r. 1894*. W-wa 1893, *J. Słowacki w poezji pol.* Ułożył W. Hahn. Lw. 1910; wyd. nowe Wr. 1955, *Kalendarz familijny*. Lw. 1891, *Kalendarz ilustr. dla wszystkich*. W-wa 1895, *Kalendarz kótek rolniczych na r. 1907*. Lw. 1906, *Kalendarz pol. ilustr.* W-wa 1894, *Kalendarz „Tarnowianin”*. Tarnów 1910; toż Tarnów 1912; toż Tarnów 1913, *Kalendarz Tow. Szkoły Lud.* Kr. 1910; toż Kr. 1911, *Kalendarz „Wiekku” ilustr.* W-wa 1900, *Książka jubileuszowa „Dzien. Poz.” 1859-1909*. Poz. 1909, *Monologi*. Lw. 1893 *Bibl. Teatrów Amatorskich* 63, *Polak. Kalendarz*. Kr. 1909; toż Kr. 1911, *Pol. Kalendarz mariański*. Kr. 1908, *Słowackiemu. Jednodniówka*. Kr. [1904], *Tow. im. P. Skargi. Czestochowa—Lw.* 1910, *B. Wolski-Schoen: Z miłości do swoich*. W-wa 1906 (tu: przedmowa).

Przekłady

1. G. Leroux: Nadzwyczajne przygody Józefa Rouletabille'a, reportera. Tajemnica złotego pokoju. Spolszczył... W-wa 1908.

Wybory twórczości

1. Polskiej dziatwie. Ze zbiorów poezji K. Laskowskiego. W-wa [1913].

2. „Z chałupy...” Wiersze i śpiewki. W-wa [1916] *Biblioteczka Powsz.* 15-17.

Muzykę do wierszy K. Laskowskiego pisali: A. Elertowicz, E. Lorenz, E. Maćkowiak, L. Różycki, N. Rutkowski.

Listy i materiały

1. Do H. Rodakowskiego z 1894. Rkps Ossol. sygn. 12269/II.

2. Do M. Bobrzyńskiego z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. Koresp. Bobrzyńskich sygn. 8083.

3. Do M. Bobrzyńskiego z 1899. Rkps Bibl. Jagiel. Koresp. Bobrzyńskich sygn. 8085.

4. Do M. Bobrzyńskiego z 1900. Rkps Bibl. Jagiel. Koresp. Bobrzyńskich sygn. 8086.

5. Do Z. Sarneckiego z 1902. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6715 III.

6. Do M. Bobrzyńskiego z 1903. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8088.

7. Do T. Jaroszyńskiego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 6358.

8. Do T. Smarzewskiego 2 listy b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7889 III.

9. Dwugłosy. Pamięci Ela. Wiersze K. Glińskiego i Bożydara [E. Bogdanowicza]. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6282.

OPRACOWANIA

(x): Oficjaliści wiejscy. *Głos* 1891 nr 27. — J. NIEBORSKI [J. L. POPLAWSKI]: Z kraju. *Głos* 1892 nr 52. — H. W. [H. WIELOWIEJSKI]: Z powodu artykułu „Kolonizacja i parcelacja”. *Gaz. Warsz.* 1895 nr 27. — J. W.: Szczerłość czy frazes. *Israelita* 1897 nr 51. — Nowa opera polska. *Niwa* 1898 nr 5; Echa warszawskie. *Przeł.* *Tyg.* 1898 nr 5; K. LASKOWSKI. *Niwa* 1898 nr 6 [polem. dot. libretta opery „Lygia”]. — A. WRZESIEŃ [A. LANGE]: Przedmowa do: K. Laskowski: Wiersze i śpiewki. W-wa [1901]. — S. ZDZIARSKI: Pierwiastek ludowy w poezji polskiej XIX w. W-wa 1901 s. 513-

-516. — B. KAŚINOWSKI: *Echo Przemyskie* 1902 nr 38. — B. KAŚINOWSKI. *Nowy Głos Pol.* 1902 nr 161. — VARSOVIENSIS: Sylwetki. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1902 nr 13; przedr. *Dzien. Poz.* 1902 nr 89. — Srebrne pióro. *Dzien. Chicagoski* 1902 nr 102. — G. GLASS: Do porządku. *Głos* 1903 nr 17. — W. KOS. [W. KOSIAKIEWICZ]: Piosenkarz i pieśniarz. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1904 nr 25. — ż.: Jeremiady wiosenne. *Ogniw* 1904 nr 20. — Kronika bieżąca. Przybyszewszczyzna może przypadkowa? *Rola* 1904 nr 8. — Ar. H.: W sprawie pracowników rolnych. *Głos* 1905 nr 11. — W. FELDMAN: Piśmiennictwo polskie. 1880-1904. W-wa 1905. — C. JANKOWSKI: Z literatury. *Kur. Warsz.* 1905 nr 56. — *Kur. Warsz.* 1906 nr 146. — K. TETMAJER: Przedmowa do: K. Laskowski: Z raportów wolności. W-wa 1907. — TOPÓR [W. TRAMPCZYŃSKI]: Odgłosy z Warszawy. *Kur. Poz.* 1908 nr 155. — J. BELCIKOWSKI. *Głos Warsz.* 1909 nr 147 dod. — W. FELDMAN: Współczesna literatura polska w oświetleniu krytyków i pseudokrytyków. *Krytyka* 1909 t. 2 s. 134-135. — H. GALLE: Dwaj poeci. *Kur. Warsz.* 1909 nr 126. — Ś. KOZŁOWSKI: Lirnik wioskowy. *Świat* 1909 nr 22. — M. LIPKA: Nasza satyra współczesna. *Wędrowiec* 1909 nr 6-7. — K. PRZERWA-TETMAJER: Przedmowa do: K. Laskowski: Wybór prac poetyckich. T. 1. W-wa 1909 s. 5-7. — M. SYNORADZKI: Z Warszawy. *Biesiada Lit.* 1910 nr 21. — *Zgoda* 1910 nr 20.

S. L. [S. LAM]: El. Sylwetka jubileuszowa. *Kronika Powsz.* 1911 nr 49. — P.: Poeta-jubilat. *Nowości Ilustr.* 1911 nr 42. — *Kur. Poz.* 1911 nr 210, 232. — Jubileusz piosenkarza. *Naród* — *Wiad. Codz.* 1911 nr 216. — *Słowo Pol.* 1911 nr 425. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 38. — S. RACHWAŁ. *Nowa Gaz.* 1912 nr 237. — J. SULNICKI. *Nowa Gaz.* 1912 nr 237. — Fatalny wypadek [córci K. Laskowskiego]. *Nowości Ilustr.* 1912 nr 40. — *Przeł. Wil.* 1912 nr okazowy. — I. BALIŃSKI: Liryka Laskowskiego. *Słowo* 1913 nr 53. — J. BANDROWSKI: Dziennikarz poeta. *Słowo Pol.* 1913 nr 52. — Z. DĘBICKI: Przedmowa do: K. Laskowski: Zrosli z ziemią. W-wa 1913. (Nekrologi:) A. S. *Ognisko* 1913 nr 6; J. BELCIKOWSKI: Poeta wsi polskiej. *Wiś i Dwór* 1913 nr 4; W. BÜCHNER. *Gomic* 1913 nr z 16 lutego; Wł. B. [W. BUKOWIŃSKI]. *Sfinks* 1913 t. 1 s. 144-147; d. *Zorza* 1913 nr 6; Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 30; Z. DĘBICKI. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 6; W. GOMULICKI: Słów kilka o Elu. *Wiś Ilustr.* 1913 nr

2; T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1913 nr 6; E. KRASZEWSKA. *Echo Lit.-Artyst.* 1913 nr 3. — F. KURĄS. *Więś i Dwór* 1913 nr 4; B. LUTOMSKI: Poeta małopolski. *Więś i Dwór* 1913 nr 4; M. *Nowa Gaz.* 1913 nr 47; J. MOSZYŃSKI. *Więś i Dwór* 1913 nr 4; K. PRZERWA-TETMAJER: Na grób K. Laskowskiego. *Więś i Dwór* 1913 nr 4; B. SCHOEN. *Więś i Dwór* 1913 nr 4; St. STWOR. [S. STWORA]. *Głos Narodu* 1913 nr 31; M. SYNORADZKI. *Biesiada Lit.* 1913 nr 6; TOPÓR [W. TRAMPczyński]. *Kur. Poz.* 1913 nr 26; L. W. [L. WŁODEK]. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 1 s. 608; W. ZIELIŃSKI. *Złoty Róg* 1913 nr 6; *Brzask* 1913 nr 2; *Dzien. Chicagoski* 1913 nr 36; *Dzien. Kijowski* 1913 nr 18; *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1913 nr 30, 33; *Gaz. Warsz.* 1913 nr 29; *Głos Narodu* 1913 nr 95; *Głos Płocki* 1913 nr 10; *Ilustr. Kur. Codz.* 1913 nr 25; *Kur. Por.* 1913 nr 30, 33; *Kur. Warsz.* 1913 nr 33; *Museion* 1913 z. 1/2 s. 158; *Nowa Gaz.* 1913 nr 54; *Nowa Reforma* 1913 nr 48-49; *Poradnik dla Czytających* 1913 nr 1; *Praca* 1913 nr 6; *Prawda* 1913 nr 7; *Słowo Pol.* 1913 nr 50, 52; *Tyg. Mieszczanski* 1913 nr 5; *Wiedza i Praca* dod. *Rodziny i Szkoły* 1913 s. 26; *Więś i Dwór* 1913 nr 3; *Ziemia Lubel.* 1913 nr 29.

Wk.: Z czasów cenzury. *Kur. Warsz.* 1919 nr 12. — W. BOROWY: Wisła w poezji polskiej. W-wa 1922; przedr. w książce: Kamienne rękawiczki i inne studia i szkice literackie. W-wa 1932 s. 309. — S. CIESZKOWSKI. *Więś, Dwór i Miasto* 1925 nr 1. — JANTEK z BUGAJA [A. KUCHARCZYK]: Piosnki Ela. *Młoda Polska* 1925 nr 13-14. — T. HIŻ: *El. Gaz. Pol.* 1932 nr 3; przedr. w książce: Talent, dziwactwo i coś jeszcze. W-wa 1937 s. 166. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1934 nr 36. — T. M. *Antena* 1935 nr 17. — K. Laskowski. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim, oprac. J. W. Gomulicki. T. 3. W-wa 1954 s. 342-343; wyd. 2 W-wa 1956. — K. Laskowski. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 332.

(Utwory wierszowane o Laskowskim lub do niego skierowane): ARTA: Do Ela. *Dzien. Poz.* 1902 nr 213. — J. PIŁECKA: Do El...a. *Dzien. Poz.* 1902 nr 45. — Roża: Do El...a w dzień imienin. *Dzien. Poz.* 1902 nr 52. — ŻEGOTA: Do El...a. *Dzien. Poz.* 1902 nr 48. — PALUCZANKA: Panie Elu! *Dzien. Poz.* 1903 nr 128. — PAULA W. [P. WĘŻYK]: Z powodu tysięcznej piosenki Ela. *Dzien. Poz.* 1903 nr 270. — WITLAW [M. CENOWA]: Do „Ela”. *Dzien. Poz.* 1904 nr 82; przedr. *Dzien.*

Chicagoski 1904 nr 100. — ZOCHA ZNAŁ RAWY: Do Ela. *Dzien. Poz.* 1904 nr 247. — K. LASKOWSKI: Odpowiedź na wiersz L. Belmonta na witanie „Kurieria Narodowego” napisany. *Kur. Nar.* 1905 nr 17. — L. BELMONT: Odpowiedź na odpowiedź K. Laskowskiego. *Kur. Codz.* 1905 nr 137. — ZOCHA ZNAŁ RAWY: K. Laskowskiemu na imieniny. *Dzien. Poz.* 1905 nr 51. — M. MANTERYŚ. *Obrona Ludu* 1906 nr 25 dod.; K. LASKOWSKI. [Odpowiedź]. *Słowo Pol.* 1906 nr 206. — Ciekawy dzień. Poezje o 10 maja Ela. *Dziękuję!* 1906 nr 7. — VIRTUS [A. LEWANDOWSKI]: K. Laskowskiemu. *Ziemia Lubel.* 1908 nr 350. — El i księgarze. *Mucha* 1908 nr 50. — SAT. HUM. [S. HIRSZHORN]: Święto piosenki. *Sowizdrzał* 1911 nr 44. — Odpowiedź Ełowi... *Mucha* 1912 nr 12. — H. PINIŃSKA: Pamięci Ela. *Więś i Dwór* 1913 nr 4. — J. RZEPACKA: Pamięci Ela. *Biesiada Lit.* 1913 nr 7. — (ESZET) [S. ŻYŻKOWSKI]: Drzazgi. Pamięci Ela. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1913 nr 31. — Pozgonne Ełowi. *Marcholt* 1913 nr 6. — *Sowizdrzał* 1913 nr 6. — B. OSKARD: A co z tobą, chłopie-bracie. Pamięci Laskowskiego. *Głos Pol.* (Sosnowiec) 1916 nr 3.

Tuzy powiatowe. -p-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1891 nr 393 [not. o powst. sztuki].

Szkice i typy. J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1895 nr 18. — MMP. *Gaz. Pol.* 1895 nr 75 [rec. Parcelacji]. — *Kraj* 1895 nr 15. — *Przegl. Tyg.* 1895 nr 10.

Wyścig dystansowy. (A. CH.). *Mysł* 1894 nr z 1 października. — w. k. [W. KOSIAKIEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1894 nr 185. — A. N. [A. NIEMOJEWSKI]. *Wędrowiec* 1894 nr 33. — NIKT. *Dzien. Pol.* 1894 nr 269. — P. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Prawda* 1894 nr 34. — A. S. [A. SMACZNIŃSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1894 nr 33. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1894 nr 186. — *Gaz. Nar.* 1894 nr 241. — *Gaz. Warsz.* 1894 nr 218. — *Przegl. Tyg.* 1894 nr 33.

Zużyty. * * * [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1896 nr 20. — H. GALLE. *Książka* 1905 s. 497-498.

Chłopska dola. R. ZAWILIŃSKI. *Przegl. Lit.* 1897 nr 19/20. — D. *Tyg. Ilustr.* 1898 nr 22.

365 obiadów. Rachunki. *Nisza* 1895 nr 36. — * * * [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1896 nr 20.

Żydzi przy pracy. (bo). *Głos* 1896 nr 19. — *Głos Narodu* 1896 nr 176. — *Kraj* 1896 nr 15. — Rachunki. *Niwa* 1896 nr 15. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1897 t. 55 s. 129-130. — COR [K. STERLING]: O prawdę. *Izraelita* 1897 nr 2, 4 [polem.: K. LASKOWSKI; Jeszcze o „Żydach przy pracy”]. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 14]. — *Rola* 1912 nr 1.

Dygnitarze wioskowi. K. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 341. — R. ZAWILIŃSKI. *Czas* 1897 nr 43. — R. ZAWILIŃSKI. *Przeł. Lit.* 1897 nr 3. — *Ateneum* 1897 t. 1 s. 571.

Na giełdzie cnoty. J. WEZNAKI. *Głos* 1896 nr 40. — (x). *Głos* 1896 nr 24. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1898 t. 59 s. 413-414. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1898 nr 218. — ANTONI M. [A. MAZANOWSKI]. *Przeł. Lit.* 1898 nr 1. — MICHAŁ R-E [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 70. — [A. STARKMAN]: Echa warszawskie. *Przeł. Tyg.* 1898 nr 9. — Z. P. *Życie* 1898 nr 8.

Zrośli z ziemią. [K. BARTOSZEWICZ]. *Kraj* 1897 nr 18. — K. BARTOSZEWICZ. *Przeł. Lit.* 1897 nr 7. — P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1897 nr 151. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1897 nr 307. — K. *Niwa* 1897 nr 14. — K. LASKOWSKI: Z tajemnic „opinii” i „krytyki” *Niwa* 1897 nr 20. — (-mre-) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1897 nr 149. — St. *Rola* 1897 nr 32. — *Niwa* 1897 nr 28. — *Ziarno* 1897 nr 16. — W. FELDMAN. *Przeł. Tyg.* 1901 nr 17. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 367-369. — H. G. [H. GALLE]. *Książka* 1901 s. 108.

Bieda. BAR [J. BARSZCZEWSKI]. *Kur. Codz.* 1897 nr 190. — J. BŁESZYŃSKI. *Kur. Niedzielny* 1897 nr 29. — F. K. *Dzien. Poz.* 1897 nr 239. — K-c. *Kolce* 1897 nr 29. — A. L. [A. LANGE]. *Głos* 1897 nr 32. — M. *Dzien. dla Wszystkich* 1897 nr 155. — S. P. *Gaz. Pol.* 1897 nr 159. — *Dzien. Kr.* 1897 nr 457. — *Przeł. Polit., Spol. i Lit.* 1897 nr 168. — *Wędrowiec* 1897 nr 29. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Por.* 1900 nr 146.

Kosztowni dobrodzieje. P. CHMIEŁOWSKI. *Kur. Codz.* 1896 nr 360. — *Ateneum* 1896 t. 4 s. 593-594. — *Biesiada Lit.* 1896 nr 48. — *Niwa* 1896 nr 46. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1897 t. 55 s. 129-130. — R. ZAWILIŃSKI. *Przeł. Lit.* 1897 nr 3. — *Przeł. Tyg.* 1897 nr 48.

Kulturtraeger. J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1898 t. 59 s. 410-411. — B. BIERNACKI: Niemcy w powieści. *Niwa* 1898 nr 5. — J. CZEMPIŃSKI. *Kur. Niedzielny* 1898 nr 7. — (Mre) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 104. — R. ZAWILIŃSKI. *Przeł. Lit.* 1898 nr 5. — H. GALLE. *Książka* 1905 s. 104.

Licytanci. Ch. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1900 nr 4. — D. Z. *Izraelita* 1900 nr 10. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 20. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1900 nr 50. — M. W. [M. WYSŁOUCHOWA]. *Podgórzanie* 1900 nr 9. — MICHAŁ R-E [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1900 nr 159. — L. R. [L. RUTKOWSKI]. *Ateneum* 1900 t. 1 s. 459. — Z. S. [Z. SARNECKI]. *Wiek Ilustr.* 1900 nr 76. — A. St. [A. STARKMAN]. *Tyg. Pol.* 1900 nr 28. — *Gaz. Warsz.* 1900 nr 41. — *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1900 nr 19.

Surdutowiec. M. K. *Głos* 1900 nr 48. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 367-368. — H. G. [H. GALLE]. *Książka* 1900 s. 17-18.

Wiersze. Seria 1-2. Z. *Rola* 1899 nr 46. — W. GOSTOMSKI. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 171-176. — *Gaz. Pol.* 1901 nr 66. — K. Z. [Z. KAMIŃSKI]. *Dzien. Pol.* 1902 nr 246.

Z powrotem. J. J. [J. JELEŃSKI]. *Rola* 1899 nr 11.

Dla zabicia czasu. Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Głos* 1899 nr 49. — *Ateneum* 1899 t. 4 s. 396. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 20.

Henryk Sienkiewicz jako myśliwy. A. H. *Głos* 1901 nr 6.

Panowie szlachta. B. *Gaz. Warsz.* 1900 nr 157. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Por.* 1900 nr 162. — [J. GADOMSKI]. *Mies. Kur. Pol.* 1900 t. 2 s. 1067-1068. — W. KAR. [W. KAR-CZEWSKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1900 nr 134. — ŁUC. Kość. [Ł. KOŚCIELECKI]. *Kur. Codz.* 1900 nr 161. — AL. R. [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 24. — Z. SARNECKI. *Wiek Ilustr.* 1900 nr 161. — (Sg) [A. SYGIETYSKI]. *Gaz. Pol.* 1900 nr 135.

Bańki mydlane. W. GOSTOMSKI. *Książka* 1902 s. 386-387. — W. GOSTOMSKI. *Słowo* 1902 nr 275. — T. K. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1903 nr 118. — ACER [T. JAWORSKI],

Dzien. Poz. 1903 nr 1. — *REN. Wędrowiec* 1903 nr 1. — *Gaz. Świąteczna* 1903 nr 20. — *Rozwój* 1903 nr 9.

W ojców ślady. M. BIERNACKI. *Niwa Pol.* 1901 nr 32. — H. GALLE. *Ateneum* 1901 t. 1 s. 367-368. — H. G. [H. GALLE]. *Książka* 1901 s. 18. — g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 10. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1901 nr 1. — *Gaz. Pol.* 1901 nr 28.

Pogrzeb. -a. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 50. — -f-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1901 nr 46. — W. DĄBROWSKI. *Słowo Pol.* 1902 nr 189. — -f-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1902 nr 1, 5. — M. GAWALEWICZ. *Dzien. Poz.* 1902 nr 181. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Kur. Warsz.* 1902 nr 213. — W. GOSTOMSKI. *Słowo* 1902 nr 134. — T. JAROSZYŃSKI. *Książka* 1902 s. 274-275. — KOLAKOWSKI. *Dzien. Pol.* 1902 nr 187. — S. ROSSOWSKI. *Nowe Słowo Pol.* 1902 nr 89. — Z. SARNECKI. *Przedświt* 1902 nr 92. — Str. *Wiek Ilustr.* 1902 nr 109. — St. W. [S. WOMELA]. *Kur. Lw.* 1902 nr 112. — *Dzien. Poz.* 1902 nr 98, 181. — *Gaz. Nar.* 1902 nr 110. — *Kur. Poz.* 1902 nr 196. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1902 nr 90. — *Przegl. Tyg.* 1902 nr 21. — R. BERGEL. Smutna parodia „Wesela”. *Kur. Poz.* 1928 nr 571.

Wiersze i śpiewki. W. GOSTOMSKI. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 171. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1901 s. 372-374. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1901 nr 204. — B. MERWIN. *Słowo Pol.* 1902 nr 84.

Z chłopskiej piersi. Seria 1-5. m. r. *Iris* 1900 nr 19. — M. G. [M. GAWALEWICZ]. *Bluszcz* 1901 nr 42-43. — W. GOSTOMSKI. *Ateneum* 1901 t. 2 s. 171-176. — MARIA Z...cz. *Dzien. Poz.* 1901 nr 296. — (s). *Wędrowiec* 1901 nr 11. — A. DROGOSZEWSKI. *Głos* 1902 nr 40. — g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 11. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1902 s. 15-16. — S. WOMELA. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1902 nr 13. — *Słowo Pol.* 1902 nr 84. — *Tyg. Ilustr.* 1902 nr 11. — A. DROGOSZEWSKI. *Ogniw* 1903 nr 48. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1903 s. 321. — A. RÓŻYCKI. *Niwa Pol.* 1903 s. 338. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1904 s. 268-269. — (L) [J. LORENTOWICZ]. *Kur. Codz.* 1904 nr 13. — *Gaz. Warsz.* 1904 nr 55. — A. MARCINKOWSKI. *Przew. Oświatowy* 1908 s. 67. — *Biesiada Lit.* 1908 nr 19.

Melodie. Seria 1-2. (b). *Wiek Ilustr.* 1903 nr 342. — (mre) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1903 nr 228. — Z. SARNECKI. *Nowa Reforma* 1903 nr 216. — *Głos Narodu* 1903 nr 264. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 1 s. 383-385. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1904 s. 268-269. — M. B. *Przegl. Powsz.* 1904 t. 81 s. 132-133. — *Vox. Gaz. Domowa* 1904 s. 57. — *Gaz. Pol.* 1904 nr 182. — *Gaz. Warsz.* 1904 nr 55. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 181. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1905 s. 444-445. — W. KOZSZUTSKI. *Wędrowiec* 1905 nr 9. — *Czas* 1905 nr 229. — *Echa Płockie i Włocławskie* 1905 nr 61. — *Kur. Litewski* 1905 nr 24. — K. Ł. [K. ŁAGANOWSKI]. *Praca Pol.* 1906 nr 5.

Z majowych dni. A. Br. *Wiek Ilustr.* 1903 nr 148. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1903 s. 246. — L. *Bluszcz* 1903 nr 23. — K. LACK. *Gaz. Warsz.* 1903 nr 122. — *Dzien. Poz.* 1903 nr 106. — *Kur. Codz.* 1903 nr 127. — *Kur. Warsz.* 1903 nr 124. — *Ziarno* 1903 nr 21.

Pozwól mi mówić. W. GOSTOMSKI. *Książka* 1905 s. 142-143. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1905 nr 56. — stk. [S. KOSSOWSKI]. *Słowo Pol.* 1905 nr 124. — T. M. [T. MIANOWSKI]. *Tydzien dod. Kur. Lw.* 1905 s. 88. — M. TATARKIEWICZ. *Przegl. Powsz. Życia Spół., Lit. i Sztuki* 1905 s. 225-226. — *Echa Płockie i Włocławskie* 1905 nr 16. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1905 nr 35. — *Tyg. Ilustr.* 1905 s. 179.

Jaselka historyczne. A. PIĄTEK. *Poradnik Teatrów i Chórów Włocławskich* 1908 s. 168. — R. *Przegl. Powsz.* 1908 t. 100 s. 452-453. — *Dzien. Poz.* 1908 nr 57. — *Słowo Pol.* 1908 nr 271.

Agent policyjny. H. GALLE. *Książka* 1908 s. 288.

Na przyzbie. W. H. [W. HORODYSKI]. *Głos Płocki* 1908 nr 33. — J. B. *Scena i Sztuka* 1908 nr 16.

Nic się nie dowiesz. A. Br. *Świat* 1907 nr 50. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Warsz.* 1907 nr 336. — K. Ł. *Goniec Por. i Wiecz.* 1907 nr 561. — S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Codz.* 1907 nr 125. — J. ŚLIWOWSKI. *Dzien. Powsz.* 1907 nr 331. — ZASTĘPCA. *Słowo* 1907 nr 330. — *Dzien. Kujawski* 1907 nr 259. — *Przegl. Por.* 1907 nr 339.

Satyry polityczne. W. *Świat* 1907 nr 15. — *Czas* 1907 nr 80. — *Gaz. Pol.* 1907 nr 10.

Stefan Czarniecki jako człowiek, obywatel i wojownik. F. MORZYCKA. *Książka* 1908 s. 330.

Z rapsodów wolności. *Kur. Warsz.* 1906 nr 344. — A. M. *Świat* 1907 nr 5. — K. BARANOWSKI. *Nasz Kraj* 1907 nr 17. — H. GALLE. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 21. — K. Ł. *Goniec Por. i Wiecz.* 1907 nr 2. — (J. PIETRZ.) [J. PIETRZYCKI]. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1907 nr 120. — W. PROKESCH. *Nowa Reforma* 1907 nr 78. — *Praca* 1907 nr 26.

Szopka nad szopkami. Ig. Ch. *Scena i Sztuka* 1908 nr 23. — SZRENIAWA. *Bluszcz* 1908 nr 12. — *Przegl. Por.* 1908 nr 151.

W Soplicowie. KAZET. *Goniec Wil.* 1908 nr 127.

Wybór prac poetyckich. *Kur. Warsz.* 1908 nr 342. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1909 s. 443-444. — W. GOSTOMSKI. *Kur. Litewski* 1909 nr 273. — W. GOSTOMSKI. *Przegl. Powoz.* 1909 t. 104 s. 402. — K. *Goniec Por. i Wiecz.* 1909 nr 58. — S. KOZŁOWSKI. *Świat* 1909 nr 22. — *Nowa Reforma* 1909 nr 220. — *Przegl.* 1909 nr 75. — *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 12.

Choć jeno Polską chodzę. G. OLECHOWSKI. *Bluszcz* 1911 nr 39. — *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 38.

Litwaki. M. RUSZCZYŃSKA. *Przegl. Wielkopol.* 1911 s. 629. — *Świat* 1911 nr 13.

LASOCKI FRANCISZEK (1845— po 1898)

Dramatopisarz.

Urodził się w 1845 w Momotach powiatu janowskiego. W 1862 ukończył szkołę w Lublinie. W 1864-1865 uczęszczał do Szkoły Przygotowawczej, a następnie w 1865-1868 na wydział historyczno-filologiczny Szkoły Głównej w Warszawie. Studiów nie ukończył. Osiadł w Galicji, gdzie pracował jako geometra. Data śmierci nie znana.

TWÓRCZOŚĆ

1. Ludgarda. Tragedia w 4 aktach. W-wa 1867.

2. Za kulisami. Rzeszów 1873.

Wiersz.

3. Nemesis. Dramat w 4 aktach. Wyd. zob. poz. 5.

4. Zdemaskowani. Obraz dramatyczny w 3 aktach. Wyd. zob. poz. 5; wyd. zmien. Lw. 1896 (pt. Wbrew zamiarom. Obraz sceniczny w 3 aktach).

5. Poezje. Tom 1. Rzeszów 1875.

Zawartość: Nemesis. Dramat w 4 aktach. (Zob. poz. 3). Zdemaskowani. Obraz dramatyczny w 3 aktach. (Zob. poz. 4).

6. Straganiarka. Fragment z czasów powstania styczniowego. *Rocznik (Samborski)* 1892/1893 s. 5-33.

7. Joanna, królowa neapolitańska. Obraz dramatyczny w 4 aktach. *Rocznik (Samborski)* 1893/1894 s. 35-176.

8. Całopalenia. Poemat dramatyczny w 4 obrazach z czasów powstania r. 1863. Druga część trylogii. *Rocznik*

(*Samborski*) 1895/1896 i odb. Sambor 1896. Zob. też poz. 9, 10.

9. Przed wybuchem. Poemat dramatyczny w 3 obrazach. Pierwsza część trylogii. Rzecz z czasów powstania z r. 1863. *Rocznik (Samborski)* 1896/1897 i odb. Sambor 1897. Zob. też poz. 8, 10.

10. Po pogromie. Poemat dramatyczny w 3 obrazach, z prologiem, z czasów po powstaniu r. 1863. Trzecia część trylogii. *Rocznik (Samborski)* 1897/1898 i odb. Sambor 1898. Zob. poz. 8, 9.

Utworki zamieszczał w czasopiśmie: *Diabel* (1886-1891, 1897), *Goniec i Iskra* (1892-1894, 1897), *Przedświt* (1893-1894), *Reforma* (1892), *Rocznik (Samborski)* (1892/1893-1897/1898), *Rodzina* (1866), *Tyg. Mód i Nowości* (1866), *Wesoły Kurierek Ilustr.* (1893-1896).

OPRACOWANIA

EKS-DZIENNIKARZ [W. PRZYBOROWSKI]: Stara i młoda prasa. Petersburg. 1897 s. 6-7. — P. CHMIEŁOWSKI: Zarys najnowszej literatury polskiej. Kr. 1898 s. 329. —

Szkola Główna Warszawska. I. Wydział filologiczno-historyczny. Kr. 1900 s. 273.

Ludgarda. *Przeł. Tyg.* 1867 nr 14. — F. LASOCKI: Polemika w kwestii krytyki tragedii pt. Ludgarda. *Przeł. Tyg.* 1867 nr 16-17.

Wbrew zamiarom. K. BARTOSZEWICZ. *Przeł. Lit.* 1896 nr 4.

Całopalenia. *Przeł. Powsz.* 1897 t. 54 s. 430-432.

LEMAŃSKI JAN (1866–1933)

Pseud. i krypt.: J. L.; J. LEMAN; TREDECIM.

Poeta, satyryk, krytyk literacki, tłumacz.

Ur. 7 lipca 1866 w Głazewie, pow. plocki. Ukończył gimnazjum klasyczne w Plocku i wydział prawny na Uniwersytecie Warszawskim. Po studiach pozostał w Warszawie, tu też ogłaszał swe pierwsze utwory w *Głosie* (od 1896) i *Chimerze*. W 1901-1907 należał do najbliższych współpracowników *Chimery*. Dwukrotnie został nagrodzony na konkursach *Tygodnika Ilustrowanego*. W 1898 ożenił się z literatką, Marią Komornicką, która pisywała do *Chimery* pod pseudonimem Włost. W 1899 odbył z żoną podróż do Austrii i Włoch. W 1914-1918 pracował jako urzędnik na kolei. Od 1919 objął funkcję urzędnika w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Przez pewien czas pełnił obowiązki cenzora filmowego. Był członkiem Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie. Zmarł 11 listopada 1933 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Bajki. W-wa 1902.

Wiersze satyryczne.

Zawartość: tu m.in.: Pies i wieprz; Owca mądra; Wilk i ciele; Mysz okrętowa; Lilia wodna; Wół i żuraw; Nokturn; Ruch etyczny; Towarzystwo. (*Chimera* 1901 t. 3 z. 7/8, 1902 t. 5 z. 13).
Towarzystwo. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5397.

2. Proza ironiczna. Bajki, bajeczki, przypowiadki dla dzieci, sielanki. W-wa 1904.

Zawartość: tu m.in.: Wilk i jagnię; Wzór przyjaźni; Sąsiedzi; Wilk uspołeczniony.

3. Lwy. Tragedia zwierzęca w 4 aktach z prologiem i epilogiem. *Chimera* 1904 t. 7 s. 382-404. Przedr. zob. poz. 4.

Rkps Bibl. Nar. sygn. 5399.

4. Colloquia albo Rozmowy. Lw. 1905.

Zbiór bajek i przypowieści.

Zawartość: tu m.in.: Contra satiras; Konkretność; Szczytność; Maskarada; Lwy. Tragedia zwierzęca. (Zob. poz. 3).

5. Nowenna, czyli dziewięćdziesiąt dziewidytyrambów o szczęściu. W-wa 1906.

Wiersze satyryczne.

Zawartość: tu m.in.: Ideal; Żurfiłki; Don Juan.

6. Ofiara królewny. Powieść fantastyczna. Cz. 1-2. W-wa 1906.

7. Prawo własności. W-wa 1909 *Nowości Lit.* t. 8.

Wiersze satyryczne.

Zawartość: Gnoti seauton; Prawo własności; Satrapiada; Dokąd?; Współzycie. Symbioza; Polonez; Nad stan; Wyzwolenka; Klepsydra.

8. Baśń o prawdzie. Nowy zbiór piosenek, bajek, poematów, baśni satyrycznych, melodii i pieśni. W-wa 1910.

Zawartość: tu cykl: Baśń o prawdzie, Prima charitas ab ego, Podróż, Rytm życia; oraz wiersze: Abecadło. Poemat satyryczny; Sezamie, otwórz się! Bajka z Tysiąca nocy i jednej; Bajka o rybaku i rybaczce; Wenecja; Barkarola; Tożsamość; Trójrytm.

9. Noc i dzień. W-wa 1910. Wyd. 2 W-wa 1911.

Nowele, bajki, alegorie i przypowieści.

Zawartość: tu m.in.: Abel i Kain; Sługa i pan; O pięknie i brzydocie; Łzy cebulowe; Bajka o Kolumbie.

10. Czyn. Poezje, satyry, piosenki. Lw. 1911.

Zawartość: tu m.in.: Czyn; Erudyta; Dobry uczynek; Ekloga; Sielanka; O dumnej pannie, ballada; Perpetuum mobile; Parawany.

11. Jasełka. W-wa 1911.

Wiersze.

Zawartość: Jasełka; Złote miasto. Baśń; Uzupełnienie jasełek.

12. Kamień filozoficzny. Nowele, satyry, groteski. Lw. 1911.

Zawartość: tu m.in.: Wioseczka; Wola. (Tyg. *Ilustr.* 1911 nr 5, 6, odznaczona na konkursie); Kapitalista; Zło i dobro; Kamień filozoficzny.

13. Księga rodzaju. *Mies. Lit. i Artyst.* 1911 nr 6. Wyd. osob. W-wa 1921.

Poemat satyryczny.

14. Zwierzyniec. W-wa 1912.

Bajki, przypowiadki.

Zawartość: Cz. 1: Wstęp; Zwierzyniec; Cz. 2: (przedruk większości utworów ze zbioru Bajki, zob. poz. 1).

15. Bajki o zwierzętach. W-wa 1916 *Złota Bibl.* 17.

Zawartość: Lisy na dworze królewskim (Zob. też poz. 18); Kot i mysz. Bajka arabska; Pajak i mucha; Sjęsta; Pierwsze morderstwo. (Tyg. *Ilustr.* 1912 nr 45. Zob. też poz. 19).

16. W kraju słońca. W-wa 1919.

Poezje.

Zawartość: tu m.in.: W kraju słońca; Isola Bella; Paolo i Francesca; Wenecja; Klasztor; Mnich; Piazza Della Signoria; Nad morzem.

17. Złota rybka. W-wa 1919.

Swobodna przeróbka utworu A. Puszkina.

Rkps *Bibl. Nar. sygn.* 2676.

18. Lis na łowach. Lisy na dworze królewskim. Dwie bajki dla dzieci. W-wa 1919. Zob. poz. 15.

Rkps *Bibl. Nar. sygn.* II 6368.

19. Prawo mężczyzny. W-wa 1922.

Wiersze satyryczne.

Zawartość: Prawo mężczyzny; Dramat; Pierwsze morderstwo. (Zob. poz. 15); Sjęsta; Trójprzymierze; Skrzypce i smyk. (*Mies. Lit. i Artyst.* 1911 nr 9); Sprawa kobieca; Futurysta; Strajk złoczyńców.

20. Toast. Bajki powojenne. W-wa 1923.

Zawartość: tu m.in.: Ptak i owad; Kupiec i wilk; Orzeł i papuga; Po chrześcijaństwu; Lis i kozieł; Owca i wilk; Chłopcy i żaby; Lew i myśliwiec; Kruk i lis; Toast.

21. To życie. Ogl. fragm. pt. Wywiad u Berenta. *Kur. Por.* 1934 nr 56.

Poemat satyryczny, całość nie druk.

Rękopisy niektórych utworów znajdują się w Ossol. sygn.: 7203/II, 5246/III, oraz w *Bibl. Nar. sygn.*: 2676, 5394, 5395-5398, 5400, 5437, 6319, 6361-6374.

Przekłady utworów na języki obce: c z e s.: V. Kredba: Pohádky o psech a lidech. *Hlas národa* 1908 nr 315; J. Horák: Ledovec. Praga 1914 — esperanto: Najbaroj. Fabeleto. *Pola Esperanto* 1935 nr 1 — niem.: K. Dedecius: Der Fuchs und der Rabe. *Mickiewicz-Blätter* 1964 nr 26 — włoski: La legge di Monroe.

La scarpa ed il capello. Il topolin del nave. W: *Antologia della poesia polacca contemporanea*. Oprac. O. Skarbek Thuchowski. Lanciano 1933 — serbochorw.: M. Sakač: Basna. *Hrvatska smotra* 1907.

Utwory i artykuły krytyczno-literackie umieszczał w czasopismach: *Bluszcz* (1905, 1910), *Bławatek* (1912), *Chimera* (1901-1907), *Chłopska Sprawa* (1929), *Cyrulik Warsz.* (1926-1927), *Czarny Kot* (1906), *Dzien. Cieszyński* (1912), *Dzien. Kijowski* (1912-1914), *Dzien. Lud.* (1923), *Dzien. Nar.* (1915-1916), *Dzien. Pol.* (1919), *Dzien. Pol.* (1925), *Echo Lit. i Artyst.* (1912; tu art. pt. Satyra polska. Nr 2), *Echo Tyg.* (1929-1930), *Figlarz* (1917-1918), *Gaz. Administracji i Policji Państwo.* (1925-1926; tu m.in.: Cenzura „na cenzurowanym”. 1925 nr 12-13, 16-17), *Gaz. Kujawska* (1912), *Gaz. Lud.* (1924), *Gaz. Pol.* (Dąbrowa Górnicza 1915), *Gaz. Pol.* (W-wa 1902, 1906), *Gaz. Por.* (1912), *Gaz. Wiecz.* (1911), *Głos* (1896-1898), *Głos Nar.* (1918), *Głos Pol.* (Sosnowiec 1915), *Głos Pol.* (W-wa 1907), *Głos Zagłębia* (1925), *Goniec Codz.* (1910), *Goniec Kr.* (1921-1922), *Ilustracja Pol.* (1904, 1920), *Ilustr. Dzien. Pol.* (1919), *Ilustr. Kur. Codz.* (1916), *Iskra* (Sosnowiec 1923), *Krokwie* (1920-1921), *Kur. Codz.* (1895-1896, 1903-1904), *Kur. Inf. i Telegraficzny* (1924), *Kur. Lw.* (1914), *Kur. Por.* (1912, 1919), *Kur. Poz.* (1908, 1919), *Kur. Warsz.* (1903-1904, 1907, 1909-1913, 1926, 1930), *Liberum Veto* (1904), *Listy Pol. z Dalekiego Wschodu* (Harbin 1917), *Lit. i Sztuka dod. Dnia Pol.* (1929), *Lit. i Sztuka dod. Ludzkości* (1907), *Lit. i Sztuka dod. Nowej Gaz.* (1907-1914), *Ludzkość* (1906), *Lazik* (1920), *Łowiczanie* (1926), *Miesiąc Ilustr.* (1912-1913), *Mies. Lit. i Artyst.* (1911), *Młoda Polka* (1924), *Młoda Polska* (1922), *Młodość*, *Monitor* (1902), *Morze* (1925), *Mucha* (1921), *Muzyka* (1929), *Myśl Pol.* (1907, 1915-1917), *Naprzód* (1910-1916), *Naród* (1920), *Naród Pol.* (Chicago 1906), *Nasz Kraj* (1908), *Nasz Świat* (Działdowo 1930), *Nowa Gaz.* (1906-1916), *Nowa Reforma* (1915, 1918), *Nowe Drogi* (1922), *Nowiny* (1913), *Nowy Przegl. Lit. i Sztuki* (1920), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1922-1925 numery dodatkowe), *Odrodzenie* (1906), *Pam. Warsz.* (1929), *Piast* (1916), *Poczta* (1919), *Pogoń* (1911), *Praca* (1910-1911, 1923), *Prawda* (1914), *Prawo Ludu* (1907, 1910), *Przegl.* (1914), *Przegl. Oświatowy* (1930), *Przegl. Polit.*, *Spół. i Lit.* (1904), *Przegl. Wiecz.* (1919), *Przyp. Młodzieży*

(1900), *Robotnik*, *Ruch Lit.* (1908, 1911, 1913, 1928), *Sfinks* (1908-1914), *Siew* (1925), *Słowo Pol.* (1905, 1907-1908, 1930), *Spolem* (1919), *Spółnota* (1922-1930), *Szczutek* (1918-1919), *Sztuka* (1911, 1913-1914), *Śmiech* (1919), *Świat* (1906-1910, 1912, 1914, 1920, 1922, 1928, 1930, 1931), *Świat Kobiety* (1914), *Światło* (1920), *Światowid* (1906), *Świt* (1924), *Teatr Lud.* (1920), *Trubadur Pol.* (1923), *Tydzień dod. Kur. Lw.* (1897-1898), *Tydzień Pol.* (1920, 1922; tu m. in.: poemat pt. Raj w Piekle. 1920 nr 2, 3, 4, 6, 15), *Tyg. Ilustr.* (1904, 1906-1918, 1921; tu m. in.: humoreska pt. Sokrates i obrazoplujca, nagrodzona na konkursie. 1904 nr 13), *Tyg. Mód i Powieści* (1910-1912), *Wędrowiec* (1901), *Wiad. Lit.* (1926, 1928, 1930), *Wiarus* (1919), *Widnokregi* (1910), *Wiedeński Kur. Pol.* (1915), *Wiek Nowy* (1922), *Więś i Dwór* (1913-1914), *Więś Ilustr.* (1913), *Wola Ludu* (1925), *Wspólnymi Siłami* (1931), *Wyzwolenie* (1928, 1931), *Wyzwolenie Społ.* (1925), *Zdrój*, *Ziemia Lubel.* (1908), *Ziemia Przemyska* (1924), *Złoty Róg* (1912-1913), *Żołnierz Pol.* (1919), *Życie* (W-wa), *Życie Pol.* (1914).

Ponadto w książkach zbiorowych: *Antologia bajki pol.* Oprac. i wstęp J. Ejsmond. W-wa 1915, *Antologia współcz. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *Będziem Polakami.* Lw. 1928, *Jednodniówka akademicka.* W-wa 1918/1919, *Jednodniówka lit.* Poz. [1920], *Kalendarz spółdzielczy.* W-wa 1926; toż 1927; toż 1928, *Kalendarz „Tarnowianin”* na r. 1908. Tarnów 1907; toż Tarnów 1911, *Księga dla wszystkich.* Łódź 1899, *Księga pamiątek. Koła Płocczan.* W-wa 1931, *Na nową szkołę.* Kr. 1907, *Na szkołę pol.* W-wa 1916, *Na wpisy szkolne.* W-wa 1915, *Najmłodsza pieśń pol.* Oprac. L. Staff. Lw. 1903, *Naród sobie.* W-wa 1922, *Nowina. Książka zbior.* W-wa 1914-1915, *Noworocz. Tow. Dziennikarzy i Literatów Pol.* Poz. 1906, *Pieśń pol. w latach wielkiej wojny.* Oprac. L. Szczepański. Kr. 1916, *Pisanka.* W-wa 1900, *Pol. pieśń wojenna. Antologia.* Lw. 1916, *Satyra pol. Antologia.* Oprac. J. Lemański. W-wa 1914, *Żnicz. Noworocz. lit.* W-wa 1903.

Przekłady

1. Láo-Tse [Li-El-Pejang-Tan]: Tao. [Księga drogi. Poezje]. Ogl. fragm. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 9; *Dzien. Kijowski* 1914 nr 10, 15, 21. Wyd. osob. całości. W-wa 1921 [1920].

2. J. Conrad: Murzyn z załogi Narczyza. Opowiadanie o kasztelu. *Nowy*

Przeł. Lit. i Sztuki 1920. Wyd. osob. W-wa 1923. Wyd. nast. W-wa 1928; W-wa 1938 [1937] *Bibl. Pol.*

3. J. Conrad: Między lądem a morzem. W-wa 1924. Wyd. nast. W-wa 1962.

4. J. Conrad: Uśmiech szczęścia. W-wa 1924. Wyd. 2 popr. W-wa 1929.

5. R. Dehmel: Odmieńczyk. Baśń. W-wa 1925.

Nadto drobne utwory autorów: Ch. Baudelaire, W. Blake, R. Browning, A. Czechow, G. Flaubert, P. Fort, W. Garszyn, E. V. Lucas, G. Meredith, F. Randall, A. Schopenhauer, J. Siewierjanin.

Prace edytorskie

Satyra polska. Antologia. Oprac. i wstępem opatrzył... T. 1-2. W-wa 1914.

Wydania zbiorowe

Wybór bajek. Wybór i wstęp oprac. A. Frybesowa. W-wa 1956.

Listy i materiały

1. Do M. Offmańskiego z 1901. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2734.

2. Dwa niewysłane listy do literatów w sprawie napaści na „Chimerę”, podpisane przez W. Reymonta, S. Wyrzykowskiego, J. Lemańskiego, A. Górskiego, T. Micińskiego z 1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2873 k. 54-57.

3. Do S. Żeromskiego z 1904. Ogl. S. Pigoń. *Stolica* 1967 nr 18.

4. Do S. Reymonta 6 listów z 1907-1909. Rkps Ossol. sygn. 6978/II.

5. Do A. Reymontowej z 1908. Rkps Ossol. sygn. 6978/II.

6. Do L. Kotarbińskiej z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7041.

7. Do J. Kotarbińskiego i nieznanego adresata 2 listy z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6375.

8. Do Z. Rabskiej z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2726.

9. Do W. Rabskiego 2 listy z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2731.

10. Do S. Żeromskiego z 1910. Ogl. S. Pigoń. *Miscellanea z pogranicza XIX i XX w.* Wr. 1964 s. 459-461.

11. Do S. Masłowskiego z 1910-1911. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7266.

12. Do H. Gubrynowiczowej z 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7153.

13. Do Z. Przesmyckiego 2 listy z 1912 [w sprawie spuścizny po C. Norwidzie]. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6319.

14. Do G. Daniłowskiego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2984.

15. Dopisek na liście J. Lorentowicza do Z. Przesmyckiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2853 k. 8.

16. „Do Wielmożnej Chimery list o Połciach” z dedykacją dla Miriama. Wierszem. Archiwum Bibl. Nar. Fragm. zred. W. Borowy: Z rozmów i listów o Żeromskim. *Życie i Myśl* 1951 nr 3/4 s. 385.

17. J. Kotarbiński: Toast na cześć J. Lemańskiego i nieokreślonego poety Józefa, 1922. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7046.

18. Listy, notatki i rysunki. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 6375.

19. Notatnik masonski J. Lemańskiego. Rkps Bibl. Nar. sygn. I 6376.

OPRACOWANIA

Kronika. O krwawym dramacie w Krakowie. *Gaz. Lw.* 1898 [o postrzeleniu przez Lemańskiego żony i J. Oszackiego]. — Wynik konkursu na humoreskę. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 11 s. 206 (Sokrates i obrazoplujca). — W. JABLONOWSKI. *Dzienn. Kijowski* 1906 nr 21. — M. LIPKA: Nasza satyra współczesna. *Wędrowiec* 1906 nr 6, 7. — J. LORENTOWICZ: Poeta ironii. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 29-30. — A. NOWACZYŃSKI: Wczasy literackie. W-wa 1906 s. 224-235. — S. GARYSZ: Ironiści polscy. *Nasz Kraj* 1907 nr 21, 23. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: J. Lemański. *Czas* 1907 nr 255-258. — W. JANKOWSKI: O twórczości J. Lemańskiego. *Kur. Lw.* 1907 nr 193, 195. — M. ŁONCKI: Współczesna satyra polska. *Kur. Litewski* 1907 nr 4. — W. JABLONOWSKI: Szyderca i marzyciel. W książce: *Rozprawy i wrażenia literackie*. W-wa [1908]. — GAMMA: J. Lemański. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 23. — B. PRUS: Róża i kapusta. *Tyg. Ilustr.* 1909 nr 20; przedr.: *Kroniki*. T. 20. Oprac. Z. Szwejkowski. W-wa 1970 [dot. wiersza Pozytek i piękno. Bajka. *Świat* 1909 nr 18]. — BOY [T. ŻELEŃSKI]: Niedziela oglądana przez okulary J. Lemańskiego. *Świat* 1910 nr 30. — E. CZEKAŁSKI: J. Lemański. Charakterystyka. *Krytyka* 1911 t. 2 s. 211. — Z. DĘBICKI: J. Lemański. *Kur. Warsz.* 1911 nr 54. — J. LORENTOWICZ: Apologi J. Lemańskiego. *Sfinks* 1911 t. 14 z. 3-16; przedr. w książce: Młoda

Polska. T. 3. W-wa 1913. — J. JAN-KOWSKI: Złotnik nowej doby. *Świat* 1911 nr 47. — J. BĘLICKOWSKI: Lemański i Kochowski. *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* 1912 nr 5. — H. GALLE: Humoryści i satyrycy. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 3 s. 294. — L. RYGIER: Satyra i humor wojny. *Gaz. Pol.* 1915 nr 165. — J. ŁOŚ: Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. W-wa [1920] s. 392-397. — A. LANGE: La littérature polonaise contemporaine. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1924 nr 254. — S. CZOSNOWSKI: Miniatury literackie. *Epoka* 1926 nr 79. — *Wiad. Lit.* 1926 nr 108 [odpowiedź na ankietę]. — Z. DĘBICKI: Portrety. Seria I. W-wa 1927 s. 307-324. — Z. ROMANOWICZÓWNA: Ci, których znalazł. W książce: *Cienie*. Lw. 1930 [1929]. — *Wiad. Lit.* 1930 nr 338 [odpowiedź na ankietę]. — *Wiad. Lit.* 1932 nr 423 [odpowiedź na ankietę]. (Nekrologi.) A. BOGUSŁAWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1933 nr 48 s. 945; K. CZACHOWSKI. *Czas* 1933 nr 261; przedr. w książce: *Obraz współczesnej literatury polskiej*. T. 1-3. Lw. 1934-1936; E. C. [E. CZEKALSKI]. *Świat* 1933 nr 46; Z. DYGASIŃSKA-WOLERTOWA: Ze wspomnień o Lemańskim. *Gaz. Warsz.* 1933 nr 359; P. GRZEGORCZYK. *Gaz. Warsz.* 1933 nr 348 i 351; A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1933 nr 314; B. HERTZ: Listy z Warszawy. Słów kilka o Lemańskim. *Kur. Wil.* 1933 nr 317; [J]. *Ilustr. Kur. Codz.* 1933 nr 316; J. KADEN-BANDROWSKI. *Gaz. Pol.* 1933 nr 320; W. RZYMOWSKI: J. Lemański. Człowiek i poeta. *Kur. Por.* 1933 nr 315; B. V. [B. VYDRA]. *Slovanský přehled* (Praga) 1933 s. 311; Z. WASILEWSKI. *Kur. Poz.* 1933 nr 529; Z. WASILEWSKI. *Myśl Nar.* 1933 nr 49; *Polonia* (Kat.) 1933 nr 3268; *Tęcza* 1933 nr 12.

J. LORENTOWICZ: J. Lemański. Dramat życiowy poety. *Kur. Por.* 1934 nr 49. — S. NAPIERSKI: O Lemańskim. *Wiad. Lit.* 1934 nr 3. — R. NEY: Odrodzenie bajki polskiej. Pamięci J. Lemańskiego. *Głos* (Poz.) 1934 nr 9-10. — Krwawy dramat poety Lemańskiego w Krakowie w 1898 r. *Ilustr. Kur. Codz.* 1934 nr 53. — J. LORENTOWICZ: Na tym padole. W książce: *Spojrzenie wstecz*. W-wa 1935 s. 50; wyd. nast. Kr. 1957. — pg.: Pomijani i zapomniani. *Tyg. Potw.* 1948 nr 41. — [M. GRYDZEWSKI]: *Silva rerum*. *Wiadomości* (Londyn) 1950 nr 15/16. — W. BOROWY: Z rozmów i listów o Żeromskim. *Życie i Myśl* 1951 nr 3/4. — A. FRYBESOWA: Wstęp do: J. Lemański: Wybór bajek. W-wa 1956. — Sylabizm. W: *Poetyka*. Dział III: Wersyfikacja. T. 3. Wr. 1956 [o wierszu Mur]. — G. GRA-

DOWSKA: Jak uczyłam na lekcjach zapomnianą rocznicę. *Polonistyka* 1959 nr 1. — A. KOMORNICKA: Maria Komornicka w swych listach i mojej pamięci. W: *Arch. lit.* T. 8. *Miscellanea z pogranicza XLIX i XX w.* Wr. 1964 s. 294-341. — J. Lemański. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 534. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: J. Lemański. W książce: *Ludzie i dzieła*. Kr. 1967. — J. KWIATKOWSKI: J. Lemański. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski*. T. 1. W-wa 1968.

Bajki. L. BIELSKI [L. BELMONT]. *Kraj* 1902 nr 30. — J. ST. [L. BRUNER]. *Krytyka* 1902 t. 2 s. 204. — H. CEYSINGER. *Tyg. Mód i Powieści* 1902 nr 23. — A. C. [A. CYBULSKI]. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1902 nr 28. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1902 s. 431-432. — T. KOŃCZYCZ [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1902 nr 27. — T. KONCZYŃSKI. *Tyg. Słowa Pol.* 1902 nr 4. — MIRIAM [Z. PRZESMYCKI]: Odrodzenie bajki. *Chimera* 1902 t. 6 s. 306; przedr. w książce: *Pro arte*. W-wa [1914] s. 175-189. — *Gaz. Pol.* 1902 nr 189. — S. BRZOZOWSKI: Bajki J. Lemańskiego. *Ateneum* 1903 z. 2 s. 88-90.

Proza ironiczna. B. B. *Prawda* 1904 s. 477. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1904 t. 4 s. 386. — W. GOMULICKI. *Życie i Sztuka dod. Kraju* 1904 nr 44. — GRALON. *Gaz. Por. i Wiecz.* 1904 nr 544. — S. JELENTA. *Ateneum* 1904 t. 4 z. 10. — S. LACK. *Nowe Słowo* 1904 nr 17/18 s. 430. — z. s. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1904 nr 214. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1904 nr 205. — J. AUGUSTYNOWICZ. *Przegl. Powsz. Życia Spół., Lit. i Sztuki* 1905 s. 735-738. — W. D. [W. DĄBROWSKI]. *Słowo Pol.* 1905 nr 169. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1905 t. 155 s. 518. — H. GALLE. *Książka* 1905 s. 66. — M. C. B. *Niwa* 1905 s. 57. — W. WIECKI. *Przegl. Powsz.* 1905 t. 87 s. 273. — J. LORENTOWICZ: Poeta ironii. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 29-30.

Colloquia albo Rozmowy. J. AUGUSTYNOWICZ. *Przegl. Powsz. Życia Spół., Lit. i Sztuki* 1905 s. 735-738. — zb. [Z. BRODZKI]. *Prawda* 1905 s. 238. — F. GWIŹDZ. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1905 nr 9 s. 72. — Cz. J. [C. JANKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1905 nr 38. — k. *Prawda* 1905 nr 20. — *Echa Płockie i Włocławskie* 1905 nr 31.

Nowenna... BUDNIK. *Nowa Gaz.* 1906 nr 167. — L. CHOROMAŃSKI. *Przegl. Spół.* 1906 nr 6. — Z. D. [Z. DEBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1906 t. 4 s. 180. — hg [H.

GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 38. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1906 s. 396. — Ka. *Słowo* 1906 nr 278. — S. K. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1906 nr 34. — L. *Rozwój* 1906 nr 86. — M. W. [W. MORACZEWSKI]. *Prawda* 1906 nr 39. — Ad. Z. [A. ZAGÓRSKI]. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1906 nr 43 s. 344. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1906 nr 237. — *Czas* 1907 nr 16.

Ofiara królowej. J. STEN [L. BRUNER]. *Krytyka* 1906 t. 2 s. 424. — W. JABLONOWSKI. *Dzien. Kijowski* 1906 nr 211. — J. KL. [J. KLEINER]. *Nasz Kraj* 1906 t. 2 z. 17. — J. LORENTOWICZ. *Ludskość* 1906 nr 81. — J. LORENTOWICZ. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 29. — z. s. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 414. — L. CHOROMAŃSKI. *Przegl. Spół.* 1907 nr 6. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1907 t. 163 s. 565-567. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1907 nr 255-258. — W. JABLONOWSKI: Szyderca-marzyciel. *Mysł Pol.* 1907 nr 22; toż *Słowo Pol.* 1907 nr 288; toż *Kur. Poz.* 1907 nr 161, 162; toż w książce: *Rozprawy i wrażenia literackie*. W-wa 1908 s. 329-344. — I. MATUSZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1907 nr 6-7. — A. NOWACZYŃSKI. *Nowa Reforma* 1907 nr 90. — A. NOWACZYŃSKI. *Świat* 1907 nr 31.

Prawo własności. K. BLESZ. [K. BLESZYŃSKI]. *Krytyka* 1909 t. 4 s. 327. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1909 t. 172 s. 327. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1909 nr 6. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1909 s. 391. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1909 nr 29. — *Dzien. Poz.* 1909 nr 34.

Baśń o prawdzie. E. CZEKALSKI. *Krytyka* 1911 t. 30 s. 211. — B. LEŚMIAN: Komizm w utworach Lemańskiego. *Przegl. Krytyki Artyst. i Lit.* 1911 nr 39; przedr. w książce: *Utwory rozproszone*. Listy. W-wa 1962.

Noc i dzień. GAMMA: Satyryk melancholik. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 42. — T. MIELCARZEWICZ. *Praca* 1910 nr 46. — E. CZEKALSKI: J. Lemański. *Krytyka* 1911 nr 211. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Museion* 1911 s. 119-121. — H. GALLE. *Książka* 1912 s. 23.

Czyn. Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 18.

Jasełka. Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1912 nr 18. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1912 nr 6. — S. WASYLEWSKI. *Gaz. Wiecz.* 1912 nr 476. — SAVITRI [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]. *Krytyka* 1913 t. 38 s. 118.

Kamień filozoficzny. Z. L. ZALESKI. *Gaz. Warsz.* 1911 nr 93. — *Pravda* 1911 nr 10. — H. GALLE. *Książka* 1912 s. 23. — H. GALLE. *Ziemia Lubel.* 1912 nr 32. — A. L. [A. LANGE]. *Świat* 1912 nr 25. — Z. L. ZALESKI: Dzieło i twórca. W-wa 1914 [1913].

Księga rodzaju. Gr. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1920 nr 290. — W. WOLSKI. *Robotnik* 1920 nr 312. — S. KOLACZKOWSKI. *Przeł. Warsz.* 1921 nr 2 s. 236.

Zwierzyniec. J. A. [J. APPENZLAK]. *Złoty Róg* 1912 nr 46. — H. GALLE. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 4 s. 561. — T. MIELCARZEWICZ. *Pracę* 1912 nr 52. — *Głos Płocki* 1912 nr 86. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1913 s. 113-115.

W kraju słońca. *Kur. Pol.* 1919 nr 292. — E. CZEKAŁSKI. *Świat* 1920 nr 2. — J. KOWALCZYKÓWNA. *Annales Univ. M. C. Skłodowskiej* S. F, t. 15 (1963) s. 175-199.

Złota rybka. W. Gr. [W. GRUBIŃSKI]: Książki gwiazdkowe. *Kur. Por.* 1920 nr 349. — M. PODRAZA-KWIAT-

KOWSKA: Niezauważony tłumacz Puszkina. *Pam. Lit. R.* 47 (1956) z. 1.

Prawo męzczyzny. K. IRZYKOWSKI. *Robotnik* 1922 nr 240. — H. ZAHORSKA. *Przeł. Powsz.* 1922 s. 249.

Toast. Z. KISIELEWSKI. *Naprzód* 1923 nr 233. — J. LORENTOWICZ: Bajki o paskarzach i innych zwierzętach. *Express Por.* 1923 nr 292. — *Robotnik* 1923 nr 272.

Recenzje przekładów

Lao-Tse: Tao. W. Gr. [W. GRUBIŃSKI]: Książki gwiazdkowe. *Kur. Por.* 1920 nr 349. — W. WOLSKI. *Robotnik* 1920 nr 312. — *Gospoda Poetów* 1920 z. 3 s. 13. — STEF. [S. PAPÉE]. *Dzien. Poz.* 1921 nr 107. — *Czas* 1921 nr 30.

J. Conrad: Murzyn z załogi Narcyza. J. LORENTOWICZ. *Express Por.* 1924 nr 1. — *Kur. Księgarski* 1928 nr 41.

Recenzje prac edytorskich

Satyra polska. Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1914 nr 71. — W. G. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1914 nr 98.

LESZCZYŃSKI EDWARD (1880—1921)

Poeta.

Ur. 5 czerwca 1880 w Przemyślu, w rodzinie ziemiańskiej. Studiował filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1905 uzyskał doktorat. Od 1898 do 1900 należał do redakcji czasopisma *Młodość*, w 1913 do komitetu redakcyjnego *Museionu*. Przez pewien czas pełnił obowiązki kierownika literackiego w Teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie. Należał do współtwórców i czynnych członków kabaretu literackiego „Zielony Balonik”. Żoną jego była Eliza Pareńska. Zmarł 26 września 1921 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Poezje. Kr. 1901.

Zawartość: tu cykle: Melodie zmięrczu. Przyływ i odpływ, Dzieci, Skargi daremne, Wiersze różne, Z tajemnic duszy, Mimoza; ponadto wiersze luźne.

2. Cupio dissolvi. Kr. 1903. Fragm. przedr. zob. poz. 5.

3. Jolanta. Poemat dramatyczny w 1 akcie. *Krytyka* 1904 t. 1 s. 264-273, 355-364. Wyd. osob. Kr. 1904.

4. Konik zwierzyniecki. Widowisko sceniczne w 4 aktach. Fragm. ogł. *Czas* 1907 nr 296. Wyd. osob. Kr. 1910.

5. Płomień ofiarny. Poezje. Kr. 1907 [1906].

Zawartość: tu cykle: Pieśni i ballady, Preludia, Ogród jesienny, Drogom dalekim; ponadto wiersze luźne oraz fragm. z Cupio dissolvi (zob. poz. 2).

Rkps — niektóre wiersze *Bibl. Nar.* sygn. 5348.

6. Kabaret szalony. Piosenki Zielonego Balonika. Kr. 1908.

7. Atlantyda. Dramat. Kr. 1909.

8. Wiosenne niebo. Kr. 1910.

Zawartość: tu cykle: Preludia, Epigramy; ponadto wiersze luźne.

9. Harmonia słowa. Studium o poezji. Z przedmową L. H. Morstina. Kr. 1912.

Zawartość: Słowo jako tworzywo poezji. (*Museion* 1912 z. 1); Pierwiastek obrazowości w mowie i w poezji. (*Museion* 1912 z. 2); Rytm

i rym. (*Museion* 1912 z. 3); Podstawy indywidualizacji formy. (*Museion* 1912 z. 5); Problem twórczości.

10. Ballady i pieśni. Kr. 1916.

Zawartość: tu cykle: Ballady, Preludia, Wspomnienia, Pieśni dionizyjskie.

11. Złota gałązka. Powiastka fantastyczna. *Czas* 1920 nr 185-197. Wyd. osob. Kr. [1920].

12. Radość samotna. Ze wstępem A. Grzymały-Siedleckiego. W-wa 1923.

Zawartość: tu cykle: Do mej młodości Romance, Na przelomie, Zwierciadło, Radość samotna.

Rękopisy wierszy drukowanych w *Chimere* Bibl. Nar. sygn. 5348.

Przekłady wierszy: a ng.: Leć, pieśni, w dal. Tłum. A. Harasowski. W: *Golden Book of Polish Songs*. Londyn 1955 s. 171 — c z e s.: Modlitwa k duży; V noc temnou; Dies irae. *Slovanský přehled* (Praga) 1902 s. 400-401 — s e r b o c h o r w.: J. Benešić: Sutonske melodije. Zagrzeb 1939 *Poljska Litika* — n i e m.: L. Scherlag: Der Dämmerung Singen. *Polnische Post* (Wiedeń) 1909 nr 23.

Utwory i artykuły zamieszczał w czasopiśmie: *Blawatek* (1911), *Chimera* (1901-1902), *Czas* (1900, 1907, 1909, 1917, 1919-1920), *Głos* (1901), *Głos Narodu* (1902-1904, 1906; tu m. in.: fragm. z poematu pt. List. 1902 nr 295, 308), *Ilustracja Pol.* (1902, 1908), *Ilustr. Kur. Codz.* (1916), *Kłosa* (1907), *Kraj* (1902), *Krytyka* (1900-1901, 1903-1907, 1910; tu m. in. wiersze: Kołysanka; fragment z poematu pt. Wieczny tulacz. 1901 t. 2 s. 89), *Maski* (1918-1919), *Mies. Lit. i Artyst.* (1911), *Młodość* (1898-1900; tu m. in. debiut literacki: Aniele śmierci! 1898), *Museion* (1911-1913; tu m. in.: Symbolika mowy w świetle bergsonizmu. 1913 z. 1-2; Problem etyczny w „Judaszu z Kariothu” K. H. Rostworowskiego. 1913 z. 3), *Nasz Kraj* (1906, 1908), *Nowe Słowo* (1903), *Placówka* (1919), *Podgórzanin* (1900-1901), *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* (1904), *Przyszłość* (1903), *Rzeczpospolita* (1921), *Teka* (1899), *Tyg. Pol.* (1901), *Życie* (1898), *Życie Teatru* (1920).

Ponadto w książkach zbiorowych: *Album artystyczne*. Kr. 1903, *Antologia współczes. poetów pol.* Ułożył K. Króliński. Lw. 1908, *In memoriam*. Kr. 1900, *Żadwiaga Mrozowska*. Kr. 1913, *Jednodniówka*. Dobromil 1901, *Kraków. Poezje, nowele, fragmenta dramatów*. Kr. 1900, *Na nową szkołę*. Kr. 1907, *Najmłodsza pieśń pol.* Oprac. L. Staff. Lw. 1903, L. Rydel: *Betlejem polskie*. Kr. 1906 (tu wiersz: *My dzieci Lwowa...*).

Przekłady

1. M. Cervantes: Teatr cudowności. Interludium sceniczne w 2 odsłonach. Wyst. w Kr. ok. 1920.

2. P. Claudel: Zwiastowanie. Wyst. w Kr. 1924.

Listy

Do Z. Przesmyckiego z 1902. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2850.

OPRACOWANIA

(Nekrologi:) Cz. *Polsko-bułgarski przegląd* (Sofia) 1921 nr 26; Z. DĘBICKI: E. Leszczyński. Wspomnienie pożgonne. *Kur. Warsz.* 1921 nr 269; A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: *Rzeczpospolita* 1921 nr 265; E. HAECCKER: *Naprzód* 1921 nr 219; E. Ł. [E. ŁUSKINA]: Pozgonne poety. *Goniec Kr.* 1921 nr 267; S. MAYKOWSKI: E. Leszczyński. *Naprzód* 1921 nr 219; S. MAYKOWSKI: *Słowo Pol.* 1921 nr 439; T. SINKO: Poeta ciszy i tęsknoty. *Czas* 1921 nr 230-231; *Głos Narodu* 1921 nr 220.

W. BOROWY: Wisła w poezji polskiej. W-wa 1922; przedr. w książce: Kamienne rękawiczki i inne studia i szkice literackie. W-wa 1932. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Wstęp do: E. Leszczyński: *Radość samotna*. W-wa 1923. — T. BOY-ZELEŃSKI: *Legenda „Zielonego Balonika” z perspektywy ćwierćwiecza*. *Wiad. Lit.* 1930 nr 48; przedr.: *Pisma*. T. 2. W-wa 1956. — T. BOY-ZELEŃSKI: *Znaszli ten kraj?* W-wa 1932 s. 196; przedr. *Pisma*. T. 2. W-wa 1956. — L. H. MORSTIN: *Życie artystyczne i umysłowe Krakowa i Paryża przed dwudziestu pięciu laty*. *Museion* 1934 s. 13. — K. WYKA: *Moderнизм polski*. Kr. 1959 passim. — *Ballada polska*. Oprac. i wstęp C. Zgorzelski. Wr. 1962 *BN I*, 177. — T. NIESIOŁOWSKI: *Wspomnienia*. W-wa 1963. — E. Leszczyński. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 5. W-wa 1967. — A. BIERNACKI: E. Leszczyński. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski*. T. 1. W-wa 1968.

Poezje. — SDE. *Głos* 1901 nr 16. — T. SOBOLEWSKI. *Krytyka* 1901 t. 2 s. 203-204. — W. GOMULICKI: *Pogadanki*. *Młoda Polska rymująca* - E. Leszczyński. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1907 nr 32. *Cupio dissolvi*. H. GALLE. *Gaz. Pol.* 1903 nr 220. — H. GALLE. *Książka* 1903 s. 329.

Jolanta. (z. s.) [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1904 nr 257. — Dr. A. B. *Przegl. Powsz.* 1906 t. 91 s. 394.

Konik zwierzyniecki. Mus [A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI]. *Museion* 1911 z. 1 s. 121. — E. WORONIECKI. *Książka* 1911 s. 249.

Płomień ofiarny. (z. s.) [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 500. — al. św. [A. ŚWIDERSKA]. *Słowo Pol.* 1906 nr 550. — W. FELDMAN. *Kur. Lw.* 1907 nr 232. — W. G. [W. GOMULICKI]. *Kraj* 1907 nr 32. — Ob.: Poezje i wiersze. *Krytyka* 1907 t. 1 s. 248. — R. ORDYŃSKI. *Nowa Reforma* 1907 nr 62. — *Czas* 1907 nr 10. — A. MAZANOWSKI. *Przeegl. Powsz.* 1908 t. 100 s. 228. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1909 s. 200-201.

Atlantyda. H. G. [H. GALLE]. *Bibl. Warsz.* 1909 t. 4 s. 381. — *Gaz. Lw.* 1909 nr 152. — B. L. [B. LEŚMIAN]. *Lit. i Sztuka* 1910 nr 26 dod. *Nowej Gaz.* nr 450; przedr. w książce: *Szkieł literackie*. W-wa 1959. — P. M. [P. MATERNOVA]. *Literatura a umění. Slovanský přehled* (Praga) 1910 s. 480. — E. WORONIECKI. *Krytyka* 1910 t. 4 s. 220.

Wiosenne niebo. B. L. [B. LEŚMIAN]. *Lit. i Sztuka* 1911 nr 24 dod. *Norwej Gaz.* nr 402; przedr. w książce: *Szkieł literackie*. W-wa 1959.

Ballady i pieśni. A. DZIĘCIOŁOWSKI. *Sprawa Pol.* (Lubl.) 1916 nr 15. — -wz- [W. ZAWISTOWSKI]. *Pro Arte et Studio* 1918 z. 12.

Złota gałązka. *Czas* 1921 nr 54.

M. Cervantes: Teatr cudowności [tłum.]. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Flirt z Melpomeną. *Wieczór drugi*. W-wa 1921 s. 188-193; przedr. *Pisma*, T. 19. W-wa 1963. — E. ŁUSKIŃA: Z teatru im. J. Słowackiego. *Goniec Kr.* 1921 nr 18.

Radość samotna. R. BERGEL: Samotna radość poety. *Głos Narodu* 1923 nr 61. — E. CZEKAŁSKI: Głosy znad mogił. *Świat* 1923 nr 7.

P. Claudel: Zwiastowanie [tłum.]. *Listy z Teatru* 1924 nr 4 s. 122.

LEŚMIAN BOLESŁAW (1877—1937)

Właściwie: LESMAN.

Pseud. i krypt.: B.; B. L.; BOL. L.; FELICJAN KOSTRZYCKI; JERZY ZIEMBOŁOWSKI; L. B.

Poeta.

Ur. 22 stycznia 1877 w Warszawie. Syn Józefa i Emmy z Suderlandów. Dzieciństwo i pierwszy okres młodości spędził na Ukrainie. W Kijowie uczęszczał do szkół i tam ukończył II gimnazjum klasyczne oraz (w 1901) wydział prawny na Uniwersytecie Św. Włodzimierza. W 1895-1896 angażował się w manifestacje polityczne, wskutek czego był więziony na Łukianówce, brał także udział w imprezach urządzanych przez tajną organizację „Oświata”. Pisywał wtedy wiersze i inne utwory w języku rosyjskim i brał żywy udział w życiu cyganerii kijowskiej. Po powrocie do kraju pracował w biurze Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Wuj, A. Lange, wprowadził go w krąg *Chimery*, która wraz z *Wędrowcem* (tu polski debiut) drukowała jego pierwsze utwory. W konkursie *Życia* na sonet zdobył wyróżnienie. W 1903 wyjechał do Paryża i odbył podróż po Francji. W 1905 ożenił się z 19-letnią malarką, Zofią Wiesławą Chylińską. W następnych latach jeszcze kilkakrotnie wyjeżdżał do Francji i Włoch. W 1911 wraz z Kazimierzem Wroczyńskim i Januszem Orlińskim założył w Warszawie Teatr Artystyczny i został jego reżyserem. W 1917 był kierownikiem literackim w Teatrze Miejskim w Łodzi. W 1918 otrzymał notariat w Hrubieszowie, a od 1922 przebywał w Zamościu, gdzie piastował także urząd rejenta. W 1929 na skutek nadużyć popełnionych przez swego zastępcę popadł w duże trudności finansowe. Ostatnie lata życia spędził w Warszawie. W 1933 został członkiem Polskiej Akademii Literatury. Był również członkiem Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich. Zmarł 5 listopada 1937 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Sad rozstajny. W-wa 1912 *Pod Znakiem Poetów*. Wyd. nast. zob. Wyd. zbior. poz. 3, 8.

Zawartość: Pieśni mimowolne (Wieczorem [Mrok się gęstwi...]); Róża. (*Kur. Warsz.* 1911 nr 313); Noc zimowa; Usta i oczy [Znam tyle twoich pieszczot!...]; W słońcu; Niebo przyćmione; W południe; Nadaremność; O zmierzchu [Słońce

zgasło...]; Szmer wiosni. (*Tyg. Ilustr.* 1900 nr 15 pt. W dwoistej łodzi); Zmory wiosenne. (*Lit. i Sztuka* 1909 nr 11 dod. *Nowej Gaz.* nr 174.); Zmierzech majowy. (*Bluszcz* 1912 nr 20); [inc.] Gdybym spotkał ciebie znowu pierwszy raz... (*Bluszcz* 1912 nr 20 pt. Żal); Wspomnienie [Drzwi rozwarte na oścież...]. (*Bluszcz* 1911 nr 5); Las. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 23 dod. *Nowej Gaz.* nr 392); Przyjdę jutro, choć nie znam godziny. (*Kur. Warsz.* 1912 nr 42); Cień; Pieśń o ptaku i o cieniu. — Zielona godzina (Powst. 1911; tu: I. [inc.] Rozzechwiał się szumne galezi wahadła...; II. [inc.] I przysłał! Czują mrowisk ruchliwe pagóry...; III. [inc.] Kochajcie mnie, kochajcie, wy gestwy zieleni...; IV. [inc.] Dziewczyno, nim się w mojej odbijesz żrenicy...; V. [inc.] Czyli światów tajemnych zjawionym przedmurzem...; VI. [inc.] W parowie, pod leszczyny rozchlestanym cieniem...; VII. [inc.] Dzwon, Zielona Godzino! Plomień się gorecej...; VIII. [inc.] Wyniđź, lesie, z swej głębi! Wyniđź z legowiska...; IX. [inc.] Zadzignął las ze swych parnych pod ziemią barłogów...; X. [inc.] Teraz ja wiem, że wokół, poza mną i — dalej... — Z księgi przeć. (*Chimera* 1902 t. 5 z. 15; tu: Prolog; Noc; Step; Gluchoniema; Sad; Leże na wznak na łące; Kabała; Zapomnienie; Epilog); — Aniołowie (*Nowa Gaz.* 1908 nr 594; tu: [inc.] Niedys powaga i groza plomienni...; [inc.] Bywają ogień — podobne do ciszy...; [inc.] A oni właśnie najtrwalej, najdzielniej...; [inc.] Znojni miłosnych zachceń tajemnica...; [inc.] Zawieruszeni w parowach obłocznych...; [inc.] A lubią jeszcze powikłaną zgrają...; [inc.] Śni się im czasem, że ognia zagładom...; [inc.] Ocknieni ze snu, przypominieć nie mogą...; [inc.] Skąd oni rodem? Z czyjego kochania?...; [inc.] Nie ma ich nigdzie i w żadnej ustroni...), — Oddaleńcy (Powst. 1905, ogł. *Chimera* 1907 t. 10 z. 28/30; tu: Wobec morza; Ich oblicza; Pośpiech; Kleśka [Na jeziorze zatańczy...]; Dla legendy; Schadzka [Czy nie słyszysz, jak obłok...]; Uczta; Ich szatan; Nieznancemu Bogu; Metafizyka; Ta oto godzina; Toast świętokradzki); — Poematy zazdrosne (Tarcza. (*Chimera* 1907 t. 10 z. 28/30); Ogród zaklety. (*Chimera* 1901 t. 1 z. 2); Ballada o dumnym rycerzu. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 21 dod. *Nowej Gaz.* nr 356); Pantera. (*Lit. i Sztuka* 1909 nr 29 dod. *Nowej Gaz.* nr 487); Sidi-Numan. (*Sztuka* 1911 z. 1); Wieczory. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 238); Oczy w niebiosach). — Nieznana podróż Sindbada-żeglarza. (*Mies. Lit. i Artyst.* 1911 nr 7).

Rkps wiersza Zmory wiosenne znajduje się w posiadaniu A. Kowalczykowej w W-wie.

2. Klechdy sezamowe. W-wa 1913. Wyd. nast.: W-wa 1950; wyd. 2 W-wa 1954; wyd. 3 W-wa 1959; wyd. 4 W-wa 1968.

Zawartość: Baśń o Rumaku Zakętym; Ali Baba i czterdziestu zbójców; Rybak i Geniusz; Opowiadanie króla Wyp Hebanowych; Baśń o Aladynie i o lampie cudownej; Baśń o pięknej Parysadzcie i o ptaku Bulbulezarze.

Baśń o Rumaku Zakętym; Baśń o Aladynie i o lampie cudownej; Baśń o pięknej Parysadzcie i o ptaku Bulbulezarze — opracowano i wystawiano w teatrzykach lalkowych.

3. Przygody Sindbada Żeglarza. Po-

wieść fantastyczna. W-wa 1913. Wyd. nast.: W-wa 1936 *Bibl. Miłośników Książki*; Jerozolima 1944 *Szkolna Biblioteczka na Wschodzie*; W-wa 1950; W-wa 1955; W-wa 1957; wyd. 4 W-wa 1965.

4. Klechdy polskie. Powst. w 1913 lub 1914. Wyd. ze słowem wstępnym B. Przyłuskiego. Londyn 1956 *Bibl. Pol. Seria Czerwona* t. 25. Wyd. nast.: z notą red. A. Podsiada. W-wa 1959.

Zawartość: Jan Tajemnik; Majka; Wiedźma; Czarny Koziol; Podlasiak.

5. Łąka. W-wa 1920 *Pod Znakiem Poetów*. Wyd. nast.: W-wa 1937 *Pod Znakiem Poetów* [wg J. Trznadla 1938]; wyd. fotograficzne wg edycji z 1920. Londyn 1947 (tu także Traktat o poezji. Zob. poz. 9). Zob. też Wyd. zbior. 3, 8.

Zawartość: I. W zwiewnych nurtach kostrzewy (Topielec; Gwiazdy; Odjazd. (*Mysł Pol.* 1918 z. 1/2); Wieczór. (*Mysł Pol.* 1918 z. 1/2); W polu; Tęcza. (*Mysł Pol.* 1918 z. 1/2); Koń; Stodola; Wśród georginii. (*Bluszcz* 1916 nr jubileuszowy); Pierwszy deszcz; [inc.] Oto słońce przenika światłem bór daleki...; Wiosna [Młode jeszcze galezie...]; Przypiew; Fala; Wiatrak. (*Słowo Pol.* 1920 nr 496); [inc.] W ślad za górnym orszakiem obłoków przesuwnych...; [inc.] W głąb podwórze świt przenika sennie...; [inc.] Zaploniona czeresnia, przez wróble opita...; Pieszczota; [inc.] Żuraw skrzyży za furą ogrodu...; [inc.] O majowym poranku deszcz ciepły i prząsny...; Pogoda; [inc.] Upalny ranek...; Przemiany). — II. Ballady (Gad; Róże. (*Tyg. Ilustr.* 1913 nr 32); Ballada dziadowska; Dusiolek; Świdryga i Midryga. (*Słowo Pol.* 1920 nr 540); Mak; Wiśnia; Piła; Królewna Czarnych Wyp. (*Sztuka* 1913 z. 18); Zielony dzban; Śmiercie; Strój; Dąb; Ballada bezładna). — III. W malinowym chruśniaku ([inc.] W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem...; [inc.] Śledzą nas... okradają z ścięzek i ustroni...; [inc.] Taka cisza w ogrodzie, że się jej nie oprze...; [inc.] Hasło nasze ma dla nas swe dzieje tajemne...; [inc.] Zazdrość moja bezsilnie po tożu się miota...; [inc.] Z dłońmi tak splecionymi, jakbyś klęcząc spała...; [inc.] Wyszło z boru ślepowe, ziesieniale zmrocze...; [inc.] Czasami mojej ślepej posłuszny ochocie...; [inc.] Ty pierwej mgły dosiegasz, ja za tobą w ślady...; [inc.] Zazdrośnicy darennie chcą pochlebić pierwi...; [inc.] Zmieniają po rozłące? O, nie, niezmieniona!...), — IV. Wspomnienie [Lubię wspominać te dziecięce lata...]. (*Nowa Gaz.* 1913 nr 1), — V. Pieśni kalekujące (Złoty; Szewczyk; Garbus; Reka; Żołnierz. (*Słowo Pol.* 1920 nr 514)), — VI. Trzy róże (Trzy róże; Rok nieistnienia; Wieczorem [Wieczorem było, wieczorem...]. (*Mysł Pol.* 1918 z. 1/2); [inc.] Śnież się, w duszy mojej śnież...; Schadzka spóźniona. (*Mysł Pol.* 1918 z. 1/2); [inc.] Pożarze pierśny, plomieniu ustny...; [inc.] Ja tu stoje za drzwiami...; [inc.] Co w mgłach czyni żagiel na głębinie...; Schadzka [Z zielonym żukiem...]. (*Mysł Pol.* 1918 z. 1/2); [inc.] Kwapiły się burze...; [inc.] U wprótrozwartych stoim drzwi...; [inc.] Dziś w naszego spotkania rocznicę...; Wyznanie; [inc.] Ponad zakres śnieżycy...; Powrót [Gwiazdo, coś spadła...]; Dwoje ludzi-

ków; Dusza w niebiosach). — VII. Pururawa i Urwasi. — VIII. Noc bezsenna (Noc bezsenna; [inc.] Tam na obczyźnie...; W przeddzień swego zmartwychwstania; [inc.] W kraju bardzo dalekim...; [inc.] Po ciemku, po ciemku lkasz...; Warkocz; Śnieg). — IX. Asoka. — X. Ponad brzegami (Don Kichot; W locie; Pragnienie; Spotkanie; Kleopatra; Dwaj szkarfacy; Rozmowa [Ciało mówi do duszy...]; Otchłań; Zamyślenie; Do śpiewaki). — XI. Łąka (*Mysł Pol.* 1915 z. 1; tu: I. [inc.] Czy pamiętasz, jak głowę wynurzyłeś z boru...; II. [inc.] Nie nacicha ta miłość, co nie zna rozłąki...; III. [inc.] Wszłabym do twej chaty, gdy mgły się postronia...; IV. [inc.] Nie odnajdzie cię wicher, mrokiem ocieniałby...; V. [inc.] Byłoby owo, nie było? Opowiedz nam, bracie...; VI. [inc.] Ani zmore z jeziora, ani sen skrzydlaty...).

Przekłady

Topielec: franc.: L. Roquigny. *Pologne Littéraire* (W-wa) 1927 nr 11-12 — niem.: K. Dedecius. W: *Polnische Poesie*. Monachium 1964.

Koń: franc.: M. Pankowski. W: *Anthologie de la poésie polonaise du XV au XX siècle*. Aalter 1961.

Ballada dziadowska: franc.: M. Pankowski. W: *Anthologie de la poésie polonaise du XV au XX siècle*. Aalter 1961.

Świdryga i Midryga: ros.: S. Gorodecki. *Litteraturnaja gazeta* 1935.

Wiśnia: franc.: M. Pankowski. W: *Anthologie de la poésie polonaise du XV au XX siècle*. Aalter 1961.

Śnućcie: czes.: F. Kvapil. *Čas* 1922 nr 84. W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem... (fragm.): niem.: K. Dedecius. *Nowa Kultura* 1959 nr 50; przedr. w: *Polnische Poesie*. Monachium 1964.

U wółrozwartych stoim drzwi: czes.: F. Kvapil. *Čas* 1922 nr 84.

Dwoje ludzińków: niem.: K. Dedecius. W: *Polnische Poesie*. Monachium 1964.

Przeróbki sceniczne: Szewczyk. Oprac. J. Zawiewski; Łąka. Wyst. w 1967 Teatr Propozycji „Dialog” w Koszalinie.

6. Ballady. Zamość 1926.

Zawartość: Panna Anna; Migoń i Jabrzon. (*Tydzien Pol.* 1922 nr 1 pt. Migoń i Jabrzon); Goryl. (*Tydzien Pol.* 1922 nr 7).

Cały nakład (275 egzemplarzy) z wyjątkiem 4 egzemplarzy został zniszczony z powodu błędów drukarskich. Po zmianach utwory te weszły do zbioru *Napój cienisty*. Zob. poz. 7.

7. *Napój cienisty*. W-wa 1936 *Pod Znakiem Poetów*. Wyd. nast. zob. Wyd. zbior. poz. 3, 8.

Zawartość: Powieść o rozumnej dziewczynie (Powieść o rozumnej dziewczynie. *Astrea* 1924 z. 2; tu: I. [inc.] Tak mówię do dziewczyny: nie wvdźdź mnie w bór ciemny...; II. [inc.] I znów mówię: gdy w nagłej stu zmierzchów żalobie...; III. [inc.] I znów mówię: nie było i nigdy nie będzie!...; IV. [inc.] I znów mówię: gdy zazdrość w pustkę mnie zaskoczy...; V. [inc.] Rozumie i pierśmiu chce karnieś noc ciemną...; Sen [Śniło mi się, że komasz samotnie...]; Pierwsza schadzka; Rozmowa [Czekam na ciebie żywa...].

(*Kur. Warsz.* 1936 nr 217); Dziewczyna przed zwierciadłem. (*Lit. i Sztuka* 1909 nr 32 dod. *Nowej Gaz.* nr 546); Namowa; Niewiedza. (*Gaz. Pol.* 1936 nr 144); Tajemnica. (*Tydzien Pol.* 1922 nr 16); Zmierzech. (*Gaz. Pol.* 1934 nr 14); [inc.] Gdy domdłewasz na łożu... (*Gaz. Pol.* 1933 nr 4); We śnie. (*Lit. i Sztuka* 1929 nr 27 dod. *Dnia Pol.*); Nocą umówiona. (*Gaz. Pol.* 1936 nr 235); Po ciemku [Wiedzą ciała, do kogo należą...]. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 8); Nad ranem; Romans. (*Gaz. Pol.* 1934 nr 90); Zaklecie. (*Tydzien Pol.* 1922 nr 16); Wyznanie spóźnione. (*Gaz. Pol.* 1936 nr 89); [inc.] Już czas ukochać w sadzie pustkowie bezdomne... (*Kultura* 1932 nr 17); Piosenka; Zmierzech bezpowrotny. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 2); Brat. (*Skamander* 1936 z. 71/73); Tamten; Nocą. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 183); [inc.] Tam na rzece jest na pewno łódź... (*Tydzien Pol.* 1922 nr 16); Wiersz księżycowy). — Dziewczyna. (*Wiad. Lit.* 1933 nr 52). — Dżananda. — Postacie (Postacie. (*Gaz. Pol.* 1934 nr 124); Matuszek; Dzień skrzydlaty; Bałwan ze śniegu; Pszczoły. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 217); W zakątku cmentarza. (*Skamander* 1936 z. 71/73); Koemoluch. (*Studia* 1936 nr 7); Znikomek. (*Skamander* 1935 z. 57); Wiosna [Takiej wiosny rzetelnej...]. (*Kultura* 1932 nr 22); Srebroń. (*Skamander* 1936 z. 68/69); Kopciuszek. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 92); Łalka. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 291); Akteon. (*Kur. Por.* 1932 nr 351); Alcabon. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 287); W pałacu królewny śpiącej. (*Kur. Por.* 1933 nr 15); Marcin Swoboda. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 216); Poeta. (*Wiad. Lit.* 1936 nr 23); Urszula Kochanowska. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 356); Jadwiga. (*Czartak* 1922 nr 1); Migoń i Jabrzon; Zmierzechun. (*Skamander* 1936 z. 74); Śnigrobek. (*Skamander* 1936 z. 74); Wrogowie. (*Kultura* 1932 nr 17); Kochankowie. (*Gaz. Pol.* 1935 nr 33); Karczma. (*Czartak* 1922 nr 1; przedr. *Gaz. Por.* 1922 nr 6273); Ludzie (*Gaz. Pol.* 1934 nr 341); Aniol. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 71); Niewidzialni. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 359); Goryl; Pozoranie. (*Ponowa* 1921 nr 3); Dokoła klombu). — Panna Anna. — W chmur odbiciu (W chmur odbiciu. (*Skamander* 1936 z. 68/69); Poranek. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 153); Wół wiosnowaty; Przed świtem. (*Gaz. Pol.* 1935 nr 66); Z lat dziecięcych. (*Gaz. Pol.* 1936 nr 186); Wieczór [Drobne okno otwór niespodzianie...]. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 322); Niedziela. (*Kultura* 1932 nr 14); Magda. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 105 pt. Wieczór [Czub chałupy aż dymi...]); Przedwieczorz. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 83); W odmetach wieczoru. (*Tyg. Ilustr.* 1910 nr 15 pt. Wieczór w jeziorze); Powrót [Wieczorowy szkarlat...]. (*Wiad. Lit.* 1935 nr 7); W śniegu. (*Gaz. Pol.* 1934 nr 28); Po deszczu. (*Skamander* 1936 z. 71/73); Pejzaż współczesny. (*Dwutyg. Lit.* 1932 nr 8); — Mimochoodem [inc.] Módlmy się śród drzew... (*Gaz. Pol.* 1933 nr 194); [inc.] Uwiedły sad... (*Gaz. Pol.* 1933 nr 194); [inc.] Płomienny uśmiech nietrwałych zórz... (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 16 dod. *Nowej Gaz.* nr 264); [inc.] Zwolywali się surma... (*Gaz. Pol.* 1933 nr 177); [inc.] Coś tam mignęło dalekiego... (*Kultura* 1932 nr 11); — Spojrzyście (Spojrzyście. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 249); W lesie. (*Gaz. Pol.* 1936 nr 256); Strumień. (*Kultura* 1932 nr 11); Zwierzyniec. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 224); Cmy. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 224); Zwiewność. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 210); Wspomnienie [Te ścieżyny, których stopą dziecięca...]. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 111); Sen [Śniło mi się, że znika trzęś kwiatów wapii...]; Klęska [Dawniej mi się zdawało...]; Noc. (*Gaz.*

Pol. 1933 nr 334); W czas zmartwychwstania. (*Gaz. Pol.* 1936 nr 102); W trwodze. (*Gaz. Pol.* 1934 nr 35); Wiedza. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 29); Samotność. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 43); [inc.] Po co tyle świec nade mną, tyle twarzy?... (*Kultura* 1932 nr 9); Na poddaszu. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 166); Trupiegi. (*Kultura* 1932 nr 9); Chalupa. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 336); Niewiara. (*Gaz. Pol.* 1934 nr 348); Przechodzień. (*Gaz. Pol.* 1933 nr 121); Zły jar. (*Kur. Por.* 1933 nr 15 pt. Wspomnienie [Lza dawno zapomniana...]); Modlitwa. (*Skamander* 1936 z. 71/73); [inc.] Bóg mnie opuścił... (*Gaz. Pol.* 1932 nr 308 pt. W smutku); — Do siostry. (*Wiad. Lit.* 1933 nr 55); — W nicość śniąca się droga <Cmentarz. (*Kultura* 1932 nr 350); Za grobem. (*Gaz. Pol.* 1932 nr 350); Ubóstwo. (*Kur. Por.* 1932 nr 351); Betleem. (*Kultura* 1932 nr 19); Po śmierci. (*Tydzień* 1913 nr 6; przedr. *Gaz. Pol.* 1934 nr 145); W nicość śniąca się droga; Słowa do pieśni bez słów; — Marsjanie; — Pan Błyszczący. (*Powst.* 1935); — Eliasze. (*Pam. Warsz.* 1929 z. 4); — Dwaj Macieje. (*Pion* 1936 nr 39)

Przekłady

Dziewczyna: hebrajski; B. Tene. *Keszet* 1963 nr 1 — niem.: K. Dedecius. *Mickiewicz-Blätter* 1960 s. 245; przedr. w: *Polnische Poesie*. Monachium 1964.

Samotność: niem.: K. Dedecius. *Mickiewicz-Blätter* 1958 s. 195; przedr. w: *Polnische Poesie*. Monachium 1964 (pt. Der Wind) — ros.: W. Kocznow. *Polsza* (W-wa) 1962 nr 3.

Do siostry: ros.: B. Pasternak. *Polsza* (W-wa) 1963 nr 4.

Rękopisy niektórych wierszy: Bibl. Raczyńskich w Poz. sygn. 1368 (10b) (Coś tam mignęło dalekiego...; Po co tyle świec nade mną...; Trupiegi); oraz w posiadaniu S. W. Balickiego (ok. 10 wierszy).

Wiersz Dżananda stał się podstawą do libretta baletu T. Szeligowskiego pt. Paw i dziewczyna, opracowanego przez W. Kubackiego.

8. Dziejba leśna. Zebrał i do druku przygotował A. Tom. W-wa 1938 *Pod znakiem Poetów*. Wyd. nast. zob. Wyd. zbior. poz. 3, 8.

Zawartość: I. <Niegdyś dom mój ochoczy... (Ogl. pośmiertnie *Epoka* 1938 nr 13); Tu jestem — w mrokach ziemi... (Ogl. pośmiertnie *Epoka* 1938 nr 13); Wczesnym rankiem. (*Gaz. Pol.* 1936 nr 193); Południe. (Ogl. pośmiertnie *Pion* 1938 nr 15); Zachód [W błękicie szkarłat zórz!...]. (*Bluszcz* 1933 nr 49 pod nagłówkiem: Na marginesie niebytu, II); Idzie zmierzch od zapłotków... (Ogl. pośmiertnie *Gaz. Pol.* 1938 nr 85 pt. Zachód [Idzie zmierzch od zapłotków...]); Krajobraz utracony. (*Gaz. Pol.* 1937 nr 225); — II. Krzywdy. (*Gaz. Pol.* 1937 nr 106); [inc.] Com uczynił, żeś nagle pobladła?... (*Gaz. Pol.* 1936 nr 284); O zmierzchu [Gdy zmierzch na oknie naszym...]. (*Gaz. Pol.* 1936 nr 354); Prośba. (*Gaz. Pol.* 1937 nr 204); Wracam, wracam po długiej rozłące...; Skończoność; Dreszcze nasze u warg się spotkały...; Twój portret z lat dziecińczych...; Lubie szepcać ci słowa, które nic nie znaczą...; Szczęście. (*Gaz. Pol.* 1937 nr 1); — III. [Jam — nie Osian! (Ogl. pośmiertnie *Gaz. Pol.* 1938 nr 215); Wyruszyła dusza w drogę...; Puściła po stole swawolęcy wianek...; Skrzeble bięgną, skrzeble przez lasy...; Spotykam go codziennie... (Ogl. pośmiertnie *Ateneum* 1938 nr 2); Zbój [inc.] Prze-

śnieżyce, co wyjac...; Tango. (Ogl. pośmiertnie *Epoka* 1938 nr 13); Pogrzeb Don Żuana [inc.] Zbladła twarz Don Żuana... (Ogl. pośmiertnie *Epoka* 1938 nr 13); — IV. <Miłość stroskana. (*Gaz. Pol.* 1937 nr 45); Usta i oczy [Długo się usta moje...]. (*Mysł Pol.* 1918 z. 1/2); Wiersz konny. (*Kur. Warsz.* 1936 nr 272); [inc.] Ciało me, wkleśte...; [inc.] Jak niewiele ma znaków...; [inc.] Śni się lasom las... (*Bluszcz* 1933 nr 49); [inc.] Dłoń zanurzasz w śnie...; [inc.] Mrok na schodach...; [inc.] Boże, pełen w niebie chwały...; Pogrzeb. (*Gaz. Pol.* 1936 nr 312); Śmierć wtóra. (*Gaz. Pol.* 1937 nr 17); — Sen wiejski. (*Na szkołę pol.* W-wa 1916 s. 10-11); — Śmierć Buddy [inc. U wód Hiranjawati, nad brzegiem żaloby...]. — Dziejba leśna. (Powst. 1934).

Przekłady

Com uczynił, żeś nagle pobladła?... ros.: W. Kocznow. *Polsza* (W-wa) 1962 nr 3.

Mrok na schodach: ros.: iw.

Przeróbka sceniczna

Dziejba leśna. Wyst. 1968 Teatr Lalek „Chochlik” we Wrocławiu.

9. Traktat o poezji. Ogl. pt. Z rozmyślań o poezji. Prelekcja odczytana pośmiertnie na posiedzeniu Polskiej Akademii Literatury w dn. 30 marca 1938. Ogl. *Roczn. PAL 1937/1938*. W-wa 1939 s. 39-54. Wyd. nast. pt. Traktat o poezji, zob. poz. 5 i Wyd. zbior. poz. 3, 4.

10. Bajka o złotym grzebyku. Nie druk.

Farsa sceniczna.

Rkps aktu trzeciego w posiadaniu córki poety, L. Mazurowej w Londynie.

11. [Dramat w języku rosyjskim oparty na wątku bylinnym Wasilija Buslajewa]. Nie druk., nie wyst.

12. Kołysanka. Nie druk.

Nowela.

Fragm. rkps w posiadaniu L. Mazurowej.

13. Ręce białej Iseult. Nie druk.

Nowela.

14. Satyr i nimfa. Nie druk.

Ballada prozą.

Rkps w posiadaniu L. Mazurowej.

15. Skrzypek opętany — baśń mimiczna w czterech przywidzeniach. Nie druk.

Rkps w posiadaniu L. Mazurowej.

16. Zdżiczenie obyczajów pośmiertnych. Podał do druku z rękopisu A. Janta. *Oficyna Poetów* 1968 nr 2.

Poemat. Miał wejść do zbioru *Dziejba leśna*.

Rkps w posiadaniu L. Mazurowej.

17. Zegar. Nie druk.

Sluchowisko radiowe.

18. Życie snem. Nie druk.

Felieton teatralny.

Rkps w posiadaniu L. Mazurowej

Tłumaczenia niektórych wierszy zamieszczono w antologiach: a n g.: *Five*

Centuries of Polish Poetry. [Oprac.] J. Pietrkiewicz. Londyn 1960; *Selected Poems and Translations*. Wybór i tłum. A. Gillon. Nowy Jork 1962 — franc.: *Poètes polonais*. Paryż 1949; *Anthologie de la poésie polonaise du XV au XX siècle*. [Tłum.] M. Pankowski. Aalter 1961 — niem.: *Polnische Poesie*. Monachium 1964 — ros.: *Polskaja poezija XVI-XIX w.* [Zebrał:] M. Żiwow i B. Stachiejew. T. 1-2. Moskwa 1963 — słoweński: *Poljska lirika dvajsetega stoletja*. Poslowie i oprac. L. Krakar. Lublana 1963.

Utwory i artykuły zamieszczał w czasopiśmie: *Akcja Lit.* (1935), *Astrea* (1924), *Bluszcz* (1897, 1912, 1915, 1933), *Chimera* (1901-1908), *Czartak* (1922), *Dwutyg. Lit.* (1932), *Dzien Chicagoski* (1898), *Echo Mus.*, *Teatr i Artyst.* (1897), *Gaz. Pol.* (1932), *Gaz. Por.* (1922), *Gaz. Warsz.* (1932), *Głos* (1896-1901), *Grafika* (1932), *Kultura* (W-wa 1929-1930), *Kultura* (Poz. 1931-1932), *Kur. Lw.* (1921), *Kur. Por.* (1932-1933), *Kur. Warsz.* (1909-1912, 1936-1937), *Lit. i Sztuka* dod. *Dnia Pol.* (1929), *Lit. i Sztuka* dod. *Ludzkości* (1907), *Lit. i Sztuka* dod. *Nowej Gaz.* (1908-1912; tu rubr.: Kronika literacka; oraz m. in. rec.: Walenty Zieliński: „Królewskim szlakiem”. 1910 nr 29 dod. do nr 532; Maria Stattler-Jędrzejowiczowa: „Majej”. Z dziejów ducha. 1911 nr 30 dod. do nr 507), *Mies. Lit. i Artyst.* (1911), *Mysł Pol.* (1915-1918; tu rubr.: Intermedia rybałtowskie), *Nasz Kraj* (1907), *Nowa Gaz.* (1908, 1910-1911; tu m. in. rec.: Odczyty p. Andrzeja Lichtenberga. 1910 nr 541-543), *Nowy Świat* (Nowy Jork 1922), *Pam. Warsz.* (1929), *Pierewal* (Moskwa 1907; tu wiersz pt. Wolny żywyje. Nr 11), *Pion* (1936), *Ponowa* (1921), *Praca* (1909), *Prawda* (1910-1911; tu m. in. rec.: Władysław Jabłonowski: Dookoła Sfinksu. Studia o życiu i twórczości narodu rosyjskiego. 1910 nr 8), *Prom* (1932), *Przeł. Krytyki Artyst. i Lit.* (1910-1911, 1913), *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* (1904), *Przeł. Tyg.* (1898), *Skamander* (1935-1936), *Słowo Pol.* (1920), *Studio* (1935), *Sztuka* (1911, 1913), *Tydzień Pol.* (1922), *Tyg. Ilustr.* (1898, 1910, 1913), *Tyg. Mów i Powieści* (1897, 1900), *Tyg. Pol.* (1901-1902, 1913), *Wędrowiec* (1895-1896, 1898, 1901-1902, 1905; tu debiut: Sekstyny. 1895 nr 2 s. 986), *Wiad. Lit.* (1933, 1935-1936), *Wiesy* (Moskwa 1907), *Złoty Róg* (1913), *Zołotoje runo* (Moskwa 1906), *Życie* (1897-1898).

Ponadto w wydawnictwach: *Antologia współcz. poetów pol.* Oprac. K. Króliński. Lw. 1908, *Cztiec-dieklamator*. Wyd.

3. T. 3. Kijów 1913, *Jednodniówka balu lit.* W-wa 1902, *Kwiat współcz. poezji pol.* Oprac. L. Staff. W-wa 1920, *Księga sonetów pol.* Wybrał i ułożył A. Lange. W-wa 1899, J. Lorentowicz: *Spojrzenie wstecz*. W-wa 1935, *Na szkołę pol.* W-wa 1916, *Najmłodsza pieśń pol.* Oprac. L. Staff. Lw. 1903, *Noworocz. lit. autorów pol. i ukraińskich*. Z. 1. Kijów 1909, *Współcz. poezja pol. 1915-1935. Antologia poetycka*. Oprac. A. Szczerbowski. W-wa — Żamość 1936, *Znicz. Noworocz. lit.* W-wa 1903.

Przekłady

1. E. A. Poe: Opowieści nadzwyczajne. Przekład i słowo wstępne... T. 1-2. W-wa 1913.

Ponadto tłumaczył utwory P. Forta, E. Verhaerena i innych poetów francuskich.

Wydania zbiorowe i wybory twórczości

1. Wybór poezji. Ułożył i wstępem zaopatrzył L. Staff. W-wa 1946.

Zawartość: Sad rozstajny (Prolog; Kabala; Epilog; Ich oblicza; Dla legendy; Ich szatan; Metafizyka), — Łąka (Topielec; Odjazd; Koń; Stodoła; Wiosna [Młode jeszcze gałęzie...]; Wiatrak; W głąb podwórza; Pogoda; Upalny ranek; Ballada dziadowska; Dusiolek; Świdryga i Midryga; Piła; Dąb; [inc.] Wyszło z boru ślepage, ziesieniałe zmrocze...; Zaloty; Żołnierz; Rok nieistnienia; Dwoje ludzińków; Asoka; Don Kichot; W locie; Kleopatra; Rozmowa [Ciało mówi do duszy...]; Otchłań; Zamyslenie; Do śpiewaka; Łąka [I. [inc.] Czy pamiętasz, jak głowę wynurzyłeś z boru...; II. [inc.] Nie nacicha ta miłość, co nie zna rozłąki...; III. [inc.] Weszłabym do twej chaty, gdy mgły się postronia...; IV. [inc.] Nie odnajdzie cię wicher, mrokiem ociemniały...; V. [inc.] Byłoż owo, nie było? Opowiedz nam, bracie...; VI. [inc.] Ani zmora z jeziora, ani sen skrzydlaty...], — Napój cienisty (Dziewczyna przed zwierciadłem; Romans; Zmierczak bezpowrotny; Dziewczyna; Postacie; Dzień skrzydlaty; Bałwan ze śniegu; Akteon; W pałacu królewny śpiącej; Poeta; Urszula Kochanowska; Karczma; Ludzie; Anioł; Niewidzialni; Wół wiosnowaty; Zwiewność; Wspomnienie [Te ścieżyny, których stopa dziecięca...]; Kleska [Dawniej mi się zdawało...]; Noc [Takięj nocy nie było!...]; W czas zmartwychwstania; Trupięgi; Niewiara; Przechodzień; Do siostry; Cmentarz; Za grobem; Ubóstwo; Betleem; Słowa do pieśni bez słów; Pan Błyszczący; Elias; Dwaj Macieje), — Dziejba leśna (Niegdyś dom mój ochoczy; Tu jestem, w mroczach ziemi...; Południe; Zachód; Krajobraz utracony; Jam nie Osjan; Wyruszyła dusza w drogę; Spotykam go codziennie; Pogrzeb Don Żuana; [inc.] Boże, pełen w niebie chwały...; Pogrzeb; Śmierć wtóra).

2. Wiersze wybrane. Wybór i przedmowę oprac. M. Jastrun. W-wa 1955.

Zawartość: Sad rozstajny (Wieczorem [Mrok się gestwi...]; Róża; Usta i oczy [Znam tyle twoich pieścot...]; W słońcu; Niebo przyćmione; W południe; O zmierzchu; [inc.] Gdybym spotkał ciebie znowu pierwszy raz...; Głuchoniema; Pośpiech). — Łąka (Topielec; Gwiazdy; Odjazd; Wieczór [Słońce, zachodząc, wlecze...]; W polu; Tęcza; Koń; Stodoła; Pierwszy deszcz; [inc.] Oto słońce przenika światłem bór daleki...; Przęsiew; Wiatrak; [inc.] W ślad za górnym orszakiem obłoków przesuwnych...; [inc.] W głąb podwórza świt przenika sennie...; [inc.] Zapłniona czeresznia, przez wróble opita...; [inc.] Żuraw skrzypi za furta ogrodu...; [inc.] O majowym poranku deszcz ciepły i prząsny...; [inc.] Upalny ranek...; Przemiany; Róża; Ballada dziadowska; Dusiołek; Świdryga i Midryga; Piła; Zielony dzban; Śmiercie; Strój; Dąb; Ballada bezładna; W malinowym chruśniaku (tu: [inc.] W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem...; [inc.] Śledzą nas... okradają z ścięzek i ustroni...; [inc.] Hasło nasze ma dla nas swe dzieje tajemne...; [inc.] Zazdrość moja bezsilnie po łożu się miota...; Ty pierwszej mgły dosiegasz, ja za tobą w ślady...; Zmienionaż po rozłące? O, nie, niezmienna!...; Wspomnienie [Lubię wspominać te dziecięce lata...]; Zaloty; Szewczyk; Garbus; Reka; Żolnierz; Trzy róże; Rok nieistnienia; Wieczorem [inc.] Wieczorem było, wieczorem...; [inc.] Pożarze pierśny, płomieniu ustny...; [inc.] Ja tu stoję za drzwiami...; [inc.] Co w mgłach czyni żagle na głębinie?...; Schadzka [Z zielonym żukiem...]; [inc.] Dziś w naszego spotkania rocznicę...; Wyznanie; Dwoje ludziewków; W przedzień swego zmartwychwstania; Warkocz; Śnieg; Don Kichot; Dwaj skazańcy; Rozmowa [Ciało mówi do duszy...]; Otchłań; Zamyślenie; Łąka (I. [inc.] Czy pamiętasz, jak głowę wynurzyłeś z boru...; II. [inc.] Nie nacicha ta miłość, co nie zna rozłąki...; III. [inc.] Wszelabym do twej chaty, gdy mgły się postronia...; IV. [inc.] Nie odnajdzie cię wicher, mrokiem ociemniały...; V. [inc.] Byłoby owo, nie było? Opowiedz nam bracie...; VI. [inc.] Ani zmorea z jeziora, ani sen skrzydlaty...), — Napój cienisty (Pierwsza schadzka; Tajemnica; Zmierzch; [inc.] Gdy domdlewasz na łożu...; We śnie; Nocą umówiona; Po ciemku [Wiedzą ciała, do kogo należą...]; Nad ranem; Zakłęcie; Wyznanie spóźnione; [inc.] Już czas ukochać w sadzie pustkowie bezdomne...; Zmierzch bezpowrotny; Brat; Tamten; Noc; [inc.] Tam na rzece jest na pewno łódź...; Wiersz księżycowy; Dziewczyna; Dżananda; Matysek; Bałwan ze śniegu; Pszczoły; W zakątku cmentarza; Kocmołuch; Znikomek; Wiosna [Takiej wiosny rzetelnej...]; Srebron; Kopicuszek; Akteon; Alcabon; Marcin Swoboda; Poeta; Urszula Kochanowska; Wrogowie; Karczma; Anioł; Niewidzialni; Goryl; Dokoła klombu; Panna Anna; W chmur odbiciu; Poranek; Wół wiosnowaty; Przed świtem; Z lat dziecięcych; Wieczór [Drobne okno otwórz niespodzianie...]; Niedziela; Magda; Przedwieczny; Powrót [Wieczorowy szkarlat...]; [inc.] Zwoływali się surmą...; Zwierzniac; Cmy; Zwierność; Wspomnienie [Te ściężyny, których stopą dziecięca...]; W czas zmartwychwstania; Samotność; [inc.] Po co tyle świec nade mną?...; Trupiegi; Chalupa; Niewiara; Przechodzień; Do siostry; Cmentarz; Ubóstwo; Pan Blyszczynski; Elias; Dwaj Macieje), — Dziebia leśna (Zachód; Krajobraz utracony; [inc.] Com uczynił, żeś nagle pobladła?...; Powrót [Gwiazdo, coś spadła...]; Twój

portret z lat dziecińczych...; Szczęście; Jam — nie Osjan; Wyruszyła dusza w drogę; Pusiłta po stole swawolący wianek; Skrzeble biega, skrzeble przez lasy...; Zbój; Pogrzeb Don Żuana; [inc.] Mrok na schodach...; [inc.] Boże, pełen w niebie chwały...; Pogrzeb; Śmierć wtrąca; Sen wiejski).

3. Poezje zebrane. Traktat o poezji. Sad rozstajny. Łąka. Napój cienisty. Dziebia leśna. W-wa 1957.

4. Szkice literackie. Z pism Bolesława Leśmiana. Oprac. i wstępem poprzedził J. Trznadel. W-wa 1959.

Zawartość: Z rozmyślań o Bergsonie. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 366, 368, 375, 377); Znaczenie pośrednictwa w metafizyce życia zbiorowego. (*Prawda* 1910 nr 39-42); Rytm jako światopogląd. (*Prawda* 1910 nr 43); U źródeł rytmu. (*Myśl Pol.* 1915 z. 2); Z rozmyślań o poezji. (Zob. Twórczość poz. 9); Sen nocy letniej. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 103, 105); Bezkrólewie ducha. (*Prawda* 1910 nr 34); O potrzebie pracy kulturalnej. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 495); Spowiedź dziennikarza. (*Myśl Pol.* 1915 z. 1); Poradnik dla recenzentów literackich. (*Myśl Pol.* 1915 z. 2); Tajemnicze widza i widowiska. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 134); „W mrokach złotego pałacu”. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 159 [o dramacie T. Micińskiego]); „Ptak niebieski” Maurycego Maeterlincka. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 16); „Meleager” Stanisława Wyspiańskiego. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 445); Edward Leszczyński: „Atlantida”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 26 dod. *Nowej Gaz.* nr 450); „Mgławica” Leona Dumura. — „Historia o człowieku, który się ożenił z niemową” Anatola France’a. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 467); „Pippa przechodzi”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 32 dod. *Nowej Gaz.* nr 556 [o książce R. Browninga, w przekładzie J. Kasprzycza]); „Fabryka (Lynggaard et Comp.)” Hjalmar Bergströma. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 571); Wincenty Korolewicz: „Książę Popiel”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 14 dod. *Nowej Gaz.* nr 232); Andrzej Galica: „Przysięga”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 14 dod. *Nowej Gaz.* nr 232); Romuald Minkiewicz: „Królewna morza, czyli dzień życia”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 28 dod. *Nowej Gaz.* nr 473); O sztuce teatralnej. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 28-29 dod. *Nowej Gaz.* nr 473, 497); Jadwiga Marcinowska: „Zwycięstwo”. (*Lit. i Sztuka* 1912 nr 22 dod. *Nowej Gaz.* nr 355); Dwie tragedie. (*Lit. i Sztuka* 1912 nr 23 dod. *Nowej Gaz.* nr 377 [rec. „Wenedzi” i „Atylla” A. Langego]); Kilka słów o teatrze. (*Złoty Róg* 1913 nr 43); Wiktor Dzierżanowski: „Mściława, czyli miłość poganki”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 33 dod. *Nowej Gaz.* nr 589); Teatry warszawskie. (*Myśl Pol.* 1915 z. 6); Na strychu i w pałacu. (*Myśl Pol.* 1916 z. 1); Intermedia literackie. Stylowe teatry historyczne. (*Kur. Warsz.* 1937 nr 209); Kwiaty grzechu. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 2-3); „Pan Balcer w Brazylii”. (*Prawda* 1910 nr 2 [o poemacie M. Konopnickiej]); Czesław Królikowski: „Kwiat konwalii”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 6 dod. *Nowej Gaz.* nr 94); Franciszek Jerzy Gałiński: „Wnętrze”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 6 dod. *Nowej Gaz.* nr 94); Próby twórczości literackiej na Ukrainie. Z powodu „Noworocznika literackiego autorów polskich i ukraińskich”. (*Kur. Warsz.* 1910 nr 65); „Pod znakiem poetów”. I. Stanisław Korab Brzozowski: „Nim serce ucichło”. (*Prawda* 1910 nr

12); „Pod znakiem poetów”. II, Wincenty Korab Brzozowski: „Dusza mówiąca”. (*Pravda* 1910 nr 13); Stanisława Szadurska: „W południe”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 8 dod. *Nowej Gaz.* nr 130); Teresa Prażmowska (Wolowska): „Z domów niewoli”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 11 dod. *Nowej Gaz.* nr 186); Władysław Zalewski: „Pieśń Ormuzda”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 11 dod. *Nowej Gaz.* nr 186); Savitri. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 21 dod. *Nowej Gaz.* nr 357 [rec. „Pieśni walki” i „Poezje” H. Zahorskiej]); Antoni Sulimowski: „Poezje”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 26 dod. *Nowej Gaz.* nr 450); Maria Konopnicka. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 461); Poezja Marii Konopnickiej. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 465); Henryk Wroński: „Pobudki”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 29 dod. *Nowej Gaz.* nr 498); Ksawery Glinka: „Po drodze”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 31 dod. *Nowej Gaz.* nr 532); Leszek Konopacki: „Na krymskim wybrzeżu”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 33 dod. *Nowej Gaz.* nr 566); Mieczysław Smolarski: „Pieśni i śpiewy rycerskie”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 3 dod. *Nowej Gaz.* nr 35); Wincenty Korab Brzozowski: „Dusza mówiąca”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 4 dod. *Nowej Gaz.* nr 47); Władysław Zalewski: „Ku gwiazdom”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 5 dod. *Nowej Gaz.* nr 69); Anna Sokolowska: „Korowód”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 6 dod. *Nowej Gaz.* nr 81); Józef Stanisław Wierzbicki: „Atlantyda”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 8 dod. *Nowej Gaz.* nr 117); Kazimierz Kosiński: „Śmierć”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 10 dod. *Nowej Gaz.* nr 152); Józef Andrzej Teslar: „Gawędy duszy”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 14 dod. *Nowej Gaz.* nr 232); Zygmunt Różycki: „Wybór poezji”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 18 dod. *Nowej Gaz.* nr 296); Samson Szyldberg: „Pieśni samotności”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 24 dod. *Nowej Gaz.* nr 402); Edward Leszczyński: „Wiosenne niebo”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 24 dod. *Nowej Gaz.* nr 402); Julia Kreczyńska: „Luciferus”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 25 dod. *Nowej Gaz.* nr 424); Janina Przeclawska: „O Jądzwidze królowej”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 25 dod. *Nowej Gaz.* nr 424); „Pieśni” Jana Mieczysława: „Pieśni sumienia” — „Pochwała muzy” — „Pieśni pobożne”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 26 dod. *Nowej Gaz.* nr 437); Zygmunt Gozdawa Godlewski: „Po złomach”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 28 dod. *Nowej Gaz.* nr 473); Stanisław Miłaszewski: „Gest wewnętrzny”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 29 dod. *Nowej Gaz.* nr 497); Bronisława Ostrowska: „Chusty ofiarne”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 30 dod. *Nowej Gaz.* nr 507); Stanisław Birmy Dróbecki: „Erotyki”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 32 dod. *Nowej Gaz.* nr 543); Na drogach prostoty, Leopold Staff: „W cieniu miecza”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 34 dod. *Nowej Gaz.* nr 576); Aleksander Szczesny: „To, co się stało”. (*Lit. i Sztuka* 1912 nr 10 dod. *Nowej Gaz.* nr 151); Wiktor Dzierżanowski: „Nam jeno szumy zwiastują wiosnę”. (*Lit. i Sztuka* 1912 nr 21 dod. *Nowej Gaz.* nr 343); Zygmunt Różycki: „Sen o szczęściu”. (*Lit. i Sztuka* 1912 nr 21 dod. *Nowej Gaz.* nr 343); Zygmunt Różycki: „Zielone oczy”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 3 dod. *Nowej Gaz.* nr 42); Bronisława Ostrowska: „Aniołom dźwięku”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 5 dod. *Nowej Gaz.* nr 78); Zofia Wojnarowska: „Poezje”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 6 dod. *Nowej Gaz.* nr 102); Fra Silvio: „Msza genesis”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 7 dod. *Nowej Gaz.* nr 114); Marian Zbrowski: „Przemiany”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 8 dod. *Nowej Gaz.* nr 137); Poezja żalu, Zdzisław Dębicki: „Oglądam się za siebie”.

(*Lit. i Sztuka* 1913 nr 10 dod. *Nowej Gaz.* nr 170); Władysław Zalewski: „Duszom w locie”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 11 dod. *Nowej Gaz.* nr 182); Jadwiga Lipińska: „Pierścień”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 12 dod. *Nowej Gaz.* nr 204); Władysław Bukowiński Selim: „Na przelomie”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 13 dod. *Nowej Gaz.* nr 214); Alfons Dzieciolowski: „Poezje”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 29 dod. *Nowej Gaz.* nr 506); Szalom Asz: „Miaścetcko”. (*Nowa Gaz.* 1911 nr 28); Leon Chormański: „Zuzanna”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 13 dod. *Nowej Gaz.* nr 220); Rozmyślenia o powieści polskiej. (*Tyg. Pol.* 1913 nr 23); „Epos”. Zbiór arcydzieł poezji epickiej wszystkich czasów i narodów... ułożył A. Lange. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 287); Pieśni ludowe. Pieśni ludowe celtyckie, germańskie, romańskie spolszczył Edward Porębowicz. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 322); „Rāmāyana”. (*Kur. Warsz.* 1909 nr 343 [rec. Valmiki: „Rāmāyana”, Ułożył A. Langel]; Ludzie Odrodzenia. Kazimierz Chłędowski: „Rzym. Ludzie Odrodzenia”. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 6-8 dod. *Nowej Gaz.* nr 94, 118, 130); Św. Franciszek z Asyżu. (*Nowa Gaz.* 1910 nr 179 [rec. Kwiatki Świętego Franciszka z Asyżu. W przekładzie i ze wstępem L. Staffa]); Miłość Platona. Platon: „Uczta”. (*Pravda* 1910 nr 27); Wielki starzec. Sylwetka pośmiertna. (*Pravda* 1910 nr 49 [o Lwie Tolstoj]); „Pieśń nad pieśniami”. (*Pravda* 1911 nr 1); „Liryka francuska”. Przekłady Bronisławy Ostrowskiej. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 4 dod. *Nowej Gaz.* nr 47); Henryk Heine: „Pieśni współczesne”. (*Lit. i Sztuka* 1911 nr 8 dod. *Nowej Gaz.* nr 117); Słowacki w przekładzie rosyjskim. (*Lit. i Sztuka* 1912 nr 8 dod. *Nowej Gaz.* nr 116); Piotra Skargi „Kazania i pisma”. (*Lit. i Sztuka* 1913 nr 7 dod. *Nowej Gaz.* nr 114); Wpływ Wilde’a na współczesność. (*Złoty Róg* 1913 nr 19); Edgar Allan Poe. (Ogl. jako wstęp do książki: E. A. Poe: Opowieści nadzwyczajne. Zob. Przekłady; „Ise-Monogatari”. (*Kur. Warsz.* 1937 nr 202 [o powieści japońskiej]; Intermedia literackie. „Magazyn anekdotów”. (*Kur. Warsz.* 1937 nr 216); „Euterpe”. (*Kur. Warsz.* 1937 nr 226); Wywiady: Praca zarobkowa literatów. Rozmowa z pisarzami przeprowadził Stefan Glinka. (*Tęcza* 1933 nr 6); Dialogi akademickie — w niepojętej zieloności. Rozmowa z Bolesławem Leśmianem [przeprowadził Edward Boyé]. (*Pion* 1934 nr 23).

5. Wiersze rosyjskie. Tłumaczył M. Pankowski. Londyn 1961 *Oficyna Poetów i Malarzy*.

Zawartość: Pieśni przemądrej Wasylisy. [Poemat]. Pierwodruk w języku ros. pt. Pieśni Wasylisy Priemudro). *Zolotoje Runo* (Moskwa) 1906 nr 11-12; przedr. J. Trzaniel. *Twórczość* 1961 nr 1; pierwodruk tłumaczenia na język pol. w przekładzie M. Pankowskiego pt. Pieśni przemądrej Wasylisy. *Wiadomości* (Londyn) 1960 nr 44; w przekładzie J. Ficowskiego pt. Pieśni przemądrej Bazylisiany. *Poezja* 1966 nr 8 [fragm.]. — Księżycowe upojenie. [Cykl 10 wierszy]. Pierwodruk w języku ros. pt. Lunnoje pochmielje (tu: Noc; Biegły son; Nowołunniczy; Polumiesiac nad rokokito; Driewniajag powiest; Lunnyj letopisiec). *Wiesy* (Moskwa) 1907 nr 10; wiersz pt. Noc, przedr. w: *Cztiiec-dieklamator*. Wyd. 3. T. 3. Kijów 1913 s. 175; pozostałe wiersze z rękopisu ogl. A. Juniewicz. *Przegl. Hum.* 1964 nr 1 (tu: Sad i luna; Piesnia pro siebia; Dwa bie-

lyje kryła; Lunnyj niszczyj); pierwodruk tłumaczenia na język pol. w przekładzie M. Pankowskiego pt. Księżycowe upojenie. *Wiadomości* (Londyn) 1960 nr 44; w przekładzie J. Ficowskiego. *Poezja* 1966 nr 8 [fragm.].

Rkps Lunnoje pochmielje. Bibl. im. Lenina w Moskwie sygn. 386 Archiwum W. Brusowa.

6. Utwory rozproszone. — Listy. Z pism Bolesława Leśmiana. Zebrał i oprac. J. Trznadel. W-wa 1962.

Zawartość: Poezje: Sonet [Kiedy do nieba...]. (*Wędrowiec* 1896 nr 31); Z cyklu „Sny”. (*Echo Muz., Teatr i Artyst.* 1897 nr 5); Idealy. (*Głos* 1897 nr 16); Na stepie. (*Bluszcz* 1897 nr 21); Śród nocy. (*Tyg. Mąd i Powieści* 1897 nr 24); Za góra. (*Bluszcz* 1897 nr 24); Sonet II [Niechaj się serce...]. (*Bluszcz* 1897 nr 27); Fragment. (*Wędrowiec* 1897 nr 38); Motywy jesienne. Pieśń o cierpieniu. (*Głos* 1897 nr 42); Park w śniegu. (*Życie* 1897 nr 12); Sonet [Pieśniowa słodycz...]. (*Życie* 1898 nr 6, nagrodzony na konkursie *Życia*); Jesienia. (*Przeł. Tyg.* 1898 nr 11); W noc księżycowa. (*Głos* 1898 nr 13); Sonet [Od zmierzchającej pozłoty...]. (*Życie* 1898 nr 22); Z wędka. (*Wędrowiec* 1898 nr 32; przedr. *Dzien. Chicagosti* 1898 nr 211); Sen świecy. (*Głos* 1898 nr 37); Z sonetów ukraińskich. (*Tyg. Ilustr.* 1898 nr 44); Ubóstwo miłości. (*Głos* 1899 nr 11); Z dziennika [Ach! tylko raz...]. (*Głos* 1899 nr 46); O umówionej godzinie. (*Tyg. Mąd i Powieści* 1900 nr 40); Las [Wielki mroczny las...]. (*Głos* 1901 nr 4); Baśń. (*Wędrowiec* 1901 nr 43); Z dziennika [Sa inne światy...]. (*Tyg. Pol.* 1901 nr 32); Ze wspomnień dzieciństwa. Fragment. (*Wędrowiec* 1901 nr 50); Wierzba. (*Tyg. Pol.* 1902 nr 1); Z dziennika [Szumią ptaków loty...]. (*Tyg. Pol.* 1902 nr 2); Niedopita czara. (*Wędrowiec* 1902 nr 1-6); [inc.] Te się gwiazde, co zna się z jeziorem... (*Jednodniówka balu lit.* W-wa 1902; przedr. *Wędrowiec* 1902 nr 5; *Tyg. Pol.* 1902 nr 5-6); Mroźny ranek. (*Wędrowiec* 1902 nr 52); Podróż (*Znicz. Noworocz. lit.* W-wa 1903 s. 59-62); W państwie zmierzcho. (*Wędrowiec* 1905 nr 1); Pieśni Wasylisy Priemudroj [tekst w jez. ros.] oraz przekład pol. M. Pankowskiego pt. Pieśni przemądrej Wasylisy; Wzłata nad ziemię... (*Lit. i Sztuka* 1907 nr 4 dod. *Ludzkości* nr 80); Lunnoje pochmielje [tekst w jez. ros.] oraz przekład pol. M. Pankowskiego pt. Księżycowe upojenie; Dwa krzyże. (*Lit. i Sztuka* 1908 nr 32 dod. *Nowej Gaz.* nr 529); [inc.] Dziewczyna do miłości wstępuje krainy... (*Noworocz. lit. autorów pol. i ukraińskich. Z. 1.* Kijów 1909 s. 74); W pobliżu cmentarza. (*Lit. i Sztuka* 1910 nr 23 dod. *Nowej Gaz.* nr 392); Na Starym Mieście. (*Prawda* 1910 nr 45); [inc.] Miriamowi na ognisty kier... (Ogl. półmiertnie P. Wierzbicki. *Współczesność* 1958 nr 14/4); [inc.] Pieśni me jeziornym przyrównałem dnom... (Ogl. w książce J. Lorentowicza: *Spożyczenie wstecz.* W-wa 1935 s. 313); Spowiedź. (*Mysł Pol.* 1915 z. 3); Dziwożona. (Ogl. w książce J. Bałicki, S. Maykowski: *Mówią wieki.* Cz. 2. Lw. 1934); — Proza artystyczna: Jaś uzdrowiony. (*Głos* 1900 nr 12); Legendy tęsknoty. (I. Baśń o rycerzu Pańskim; II. Błędny ognik; III. Z dziejów Czarnego Grodu. Ogl. *Chimera* 1914 z. 19-20/21); Dzień Nazara. (*Kur. Warsz.* 1905 nr 264); Bialocha. (*Mysł Pol.* 1915 z. 1-2); Legenda o żołnierzu polskim. (*Mysł Pol.* 1916 z. 1); — Szkice literackie: Przemiany rzeczywistości. (*Przeł. Kry-*

tyki Artyst. i Lit. 1910 nr 36, 1911 nr 37); Artysta i model. (*Przeł. Krytyki Artyst. i Lit.* 1911 nr 38); Komizm w utworach Lemańskiego. (*Przeł. Krytyki Artyst. i Lit.* 1911 nr 39); Teatr i prasa. (*Przeł. Krytyki Artyst. i Lit.* 1913 nr 66); — Ponadto kilka dedykacji.

Wiersz Dziwożona oprac. na scenę. S. K. Papierkowski: B. Leśmian „Dziwożona”. Recytacja chóralna na zespół mieszany. *Praca Oświatowa* 1947 nr 6.

Rkps [inc.] Te się gwiazde, co zna się z jeziorem... Rkps Ossol. sygn. 5983/II.

7. [Poezje]. W-wa 1964 *Poeci Pol.*; wyd. 2 W-wa 1967.

Zawartość: Wieczorem [inc. Mrok się gestwi po sadzie...]; Usta i oczy; [inc.] Gdybym spotkał ciebie znowu pierwszy raz...; Odjazd; Topielec; W polu; Stodoła; Wśród georginij; Pierwszy deszcz; Wiatrak; Przemiany; Gad; Świdryga i Midryga; Śmiercie; W malinowym chruśniaku [inc.] W malinowym chruśniaku...; [inc.] Śledzą nas...; [inc.] Zazdrość moja bezsilnie...; [inc.] Czasami mojej ślepej posłuszny ochocie...; [inc.] Zmienionaż po rozłące...; Szewczyk; Garbus; Żołnierz; Wieczorem [inc. Wieczorem było, wieczorem...]; Schadzka spóźniona; [inc.] Dziś w naszego spotkania rocznicę...; Wyznanie; Dwoje ludzińków; Warkocz; Śnieg; Dwaj skazařicy; Łąka [I. [inc.] Czy pamiętasz, jak głowę wynurzyłeś z boru...]; Dziwożona; Pierwsza schadzka; Talemnica; [inc.] Gdy domdlewasz na ożu...; [inc.] Nocą umówiona...; Po ciemku [Wiedzą ciała, do kogo należą...]; Zakłęcie; Wyznanie spóźnione; [inc.] Już czas ukochać w sadzie pustkowie...; Posenka; Tamten; Nocą; [inc.] Tam na rzece jest na pewno łódź...; Wiersz księżycowy; Dziewczyna; Bałwan ze śniegu; Znikomek; Srebrón; Urszula Kochanowska; Ludzie; W chmur odbicju; Z lat dziecięcych; Niedziela; [inc.] Płomienny uśmiech nietrwałych zórz...; Zwierzyniec; Zwiewność; Wspomnienie; Noc; W czas zmartwychwstania; W trwodze; Samotność; [inc.] Po co tyle świec nade mną...; Trupięgi; Przechodzień; Zły jar; Do siostry; Krzywdy; [inc.] Com uczynił, żeś nagle pobladła?...; Powrót; Twój portret; [inc.] Lubie szepać ci słowa...; Szczęście; Tango; [inc.] Śni się lasom — las...; [inc.] Mrok na schodach...; Pogrzeb.

8. Poezje. Z pism Bolesława Leśmiana. Oprac. J. Trznadel. W-wa 1965.

Zawartość: Sad roztajny. (Zob. Twórczość poz. 1); Łąka. (Zob. Twórczość poz. 5); Napój cienisty. (Zob. Twórczość poz. 7); Dziejba leśna. (Zob. Twórczość poz. 8)

9. Poezje wybrane. Wybór i wstęp: J. Z. Jakubowski. W-wa 1967 *Bibl. Poetów XX w.*

Zawartość: O zmierzchu; Szmer wioseł; Las; Ballada o dumnym rycerzu; Topielec; Odjazd; Stodoła; Wśród georginij; Pieszczoła; Przemiany; Dusiołek; Świdryga i Midryga; W malinowym chruśniaku; Zaloty; Żołnierz; Wieczorem; [inc.] Ja tu stoję za drzwiami...; [inc.] Dziś w naszego spotkania rocznicę...; Powrót; Dwoje ludzińków; Don Kichot; Pragnienie; Rozmowa; Łąka; Talemnica; [inc.] Gdy domdlewasz na łożu...; Nocą umówiona; Po ciemku; Nad ranem; Romans; Zakłęcie; [inc.] Już czas ukochać...; Zmierzch bezprowotny; Tamten; Dziewczyna; Znikomek;

Srebroń; Urszula Kochanowska; Kochankowie; Ludzie; Poranek; Z lat dziecięcych; Wspomnienie; Noc; W czas zmartwychwstania; Samotność; Nie-wiara; Przechodzień; Do siostry; Ubstwo; W ni-cość śniąca się droga; Dwaj Macieje; Krzywdy; Prośba; [inc.] Wracam, wracam po długiej roz-łace...; [inc.] Lubie szepać ci słowa...; Miłość stroskana.

Listy i materiały

1. Do różnych osób 132 listy z 1897-1937. Ogł. J. Trznadel w książce: B. Leśmian: *Utwory rozproszone*. — Listy. Z pism Bolesława Leśmiana. W-wa 1962. Tu listy do następujących osób: do W. Berenta z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2873, do W. Feldmana 2 listy z 1910-1913. Rkps Ossol. sygn. 12280/II, do E. Kozikowskiego z 1931. Rkps w posiadaniu adresata, do M. Krzetuskiej 3 listy z 1934-1935. Rkps Ossol. sygn. 13194/II, do F. Kwapila 3 listy z 1921-1922. Rkps Literární Archiv Národní muzeum w Pradze, do D. Lebenthal 3 listy z 1921. Rkps w posiadaniu H. Michalskiego, do K. Makuszyńskiego z 1937. Rkps w posiadaniu rodziny, do J. Mortkowiczowej. Ogł. *Przeł. Księgarski* 1931 nr 17, do Mariana Przesmyckiego 3 listy z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2873, do Z. Przesmyckiego 104 listy z 1897-1934. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2851, IV 6319 t. 2, z czego 14 listów z 1905-1912 ogł. poprzednio J. Trznadel: *Nieznane listy B. Leśmiana*. *Twórczość* 1960 nr 3, do Z. Rabskiej 2 listy z 1932, 1934. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2726, do redakcji *Nowej Gaz.* Ogł. *Nowa Gaz.* 1911 nr 501, do redakcji *Ponowy*. Ogł. *Ponowa* 1921 nr 1, do E. Zegadłowicza 4 listy z 1922-1935. Rkps Arch. Bibl. Związku Lit. Pol. w W-wie,

do S. Żeromskiego 2 listy z 1912, 1918. Rkps w posiadaniu rodziny.

2. Do W. Briusowa 2 listy z 1907 (wraz z przekładem polskim). Ogł. A. Juniewicz. *Przeł. Hum.* 1964 nr 1 s. 150-151.

3. Do różnych urzędów 12 listów z 1918, 1919. Rkps w Wyd. Hipotecznym Sądu Okręgowego w Zamościu. Akta osobowe. Ogł. Z. Jastrzębski: *Głosy do Leśmiana i Trznadla*. *Twórczość* 1963 nr 1.

4. Do M. Krzetuskiej 2 listy z 1927 i 3 listy z 1934. Rkps w posiadaniu adresatki. Ogł. J. Trznadel: *Nieznane listy B. Leśmiana*. *Poezja* 1967 nr 12.

5. Do S. W. Balickiego z 1932. Ogł. J. Trznadel w książce: B. Leśmian. *Poezje*. W-wa 1965 s. 526.

6. Do S. W. Balickiego 2 listy z 1932 ogł. tenże w: *Listy Teatru Pol.* 1960 nr 40 s. 47-48.

7. Do K. Wierzyńskiego z 1932 [?]. Rkps Bibl. Raczyńskich w Poz. sygn. 1368 (10a). Ogł. J. Trznadel: *Nieznane listy B. Leśmiana*. *Poezja* 1967 nr 12.

8. Do W. Mogilnickiego z 1933. Rkps w posiadaniu adresata. Ogł. J. Trznadel: *Nieznane listy B. Leśmiana*. *Poezja* 1967 nr 12.

9. Od A. Langego z 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6319.

10. Autograf. Rkps Ossol. sygn. 5983/II.

INDEKS TYTUŁÓW

Cz — Czasopisma, duże litery po Cz — pierwsze litery tytułów czasopism, P — Przekłady, T — Twórczość, Z — Wydania zbiorowe.

A lubią jeszcze powikłaną zgrają... [inc.]	T1, Z3,8
A oni właśnie najtrwalej, najdzielniej... [inc.]	T1, Z3, 8
Akteon	T7, Z1, 2, 3, 8
Alcabon	T7, Z2, 3, 8
Aleksander Szczęsny: „To, co się stało”	Z4
Alfons Dzieciolowski: „Poezje”	Z4
Ali Baba i czterdziestu złobców	T2
Andrzej Galica: „Przysięga”	Z4
Ani z mora z jeziora, ani sen skrzydlaty... [inc.]	T5, Z1, 2, 3, 8
Anioł	T7, Z1, 2, 3, 8
Aniolowie [c.]	T1, Z3, 8
Anna Sokołowska: „Korowód”	Z4
Antoni Sulimowski: „Poezje”	Z4
Artysta i model	Z6
Asoka	T5 Z1, 3, 8

Bajka o złotym grzebyku	T10
Ballada bezludna	T5, Z2, 3, 8
Ballada dziadowska	T5 (2 x), Z1, 2, 3, 8
Ballada o dumnym rycerzu	T1, Z3, 8, 9
Ballady	T5, 6, Z3, 8
Bałwan ze śniegu	T7, Z1, 2, 3, 7, 8
Baśń	Z6
Baśń o Alladynie i o lampie cudownej	T2 (2 x)
Baśń o pięknej Parysadzcie i o ptaku Bulbulezarze	T2 (2 x)
Baśń o Rumaku Zaklętym	T2 (2 x)
Baśń o rycerzu Pańskim	Z6
Betelem	T7, Z1, 3, 8
Bezkrólewie ducha	Z4
Białocha	Z6
Biegły son	Z5
Błędny ognik	Z6
Boże, pełen w niebie chwały... [inc.]	T8, Z1, 2, 3, 8
Bóg mnie opuścił... [inc.]	T7, Z3, 8
Brat	T7, Z2, 3, 8
Bronisława Ostrowska: „Aniołom dźwięku”	Z4
Bronisława Ostrowska: „Chusty ofiarne”	Z4
Byłóż owo, nie było? Opowiedz nam, bracie... [inc.]	T5, Z1, 2, 3, 8
Bywają ognie — podobne do ciszy... [inc.]	T1, Z3, 8
Chałupa	T7, Z2, 3, 8
Ciało me wklęte... [inc.]	T8 Z3, 8
Cień	T1, Z3, 8
Cmentarz	T7, Z1, 2, 3, 8
Co w mgłach czyni żagiel na głębinie... [inc.]	T5, Z2, 3, 8
Com uczynił, żeś nagle pobladła?... [inc.]	T8 (2 x), Z2, 3, 7, 8
Coś tam mignęło dalekiego... [inc.]	T7 (2 x), Z3, 8
Czarny Kozioł	T4
Czasami mojej ślepej posłuszny ochocie... [inc.]	T5, Z3, 7, 8
Czesław Królikowski: „Kwiat konwalii”	Z4
Czy pamiętasz, jak głowę wynurzyłeś z boru... [inc.]	T5, Z1, 2, 3, 7, 8
Czyliś światów tajemnych zjawionym przedmurm... [inc.]	T1, Z3, 8
Cmy	T7, Z2, 3, 8
Dąb	T5, Z1, 2, 3, 8
Dialogi akademickie — w niepojętej zieloności	Z4
Dla legendy	T1, Z1, 3, 8
Dłoń zanurzasz w śnie... [inc.]	T8, Z3, 8
Do siostry	T7 (2 x), Z1, 2, 3, 7, 8, 9
Do śpiewaka	T5, Z1, 3, 8
Dokoła kłombu	T7, Z2, 3, 8
Don Kichot	T5, Z1, 2, 3, 8, 9
[Dramat w języku rosyjskim oparty na wątku bylinnym Wasilija Busłajewa]	T11
Dreszcze nasze u warg się spotkały...	T8, Z3, 8
Driewniaja powiest	Z5
Dusiołek	T5, Z1, 2, 3, 8, 9
Dusza w niebiosach	T5, Z3, 8
Dwa białe kryła	Z5
Dwa krzyże	Z6
Dwaj Macieje	T7, Z1, 2, 3, 8, 9
Dwaj skazańcy	T5, Z2, 3, 7, 8
Dwie tragedie	Z4
Dwoje ludzińków	T5 (2 x), Z1, 2, 3, 7, 8, 9
Dziejba leśna	T8 (3 x), 16, Z1, 2, 3, 8
Dzień Nazara	Z6
Dzień skrzydlaty	T7, Z1, 3, 8
Dziewczyna	T7 (2 x), Z1, 2, 7, 9
Dziewczyna do miłości wstępuje krainy... [inc.]	Z6
Dziewczyna przed zwierciadłem	T7, Z1, 3, 8
Dziewczyno, nim się w mojej odbijesz źrenicy... [inc.]	T1, Z3, 8
Dziś w naszego spotkania rocznicę... [inc.]	T5, Z2, 3, 7, 8, 9

Dziwożona	Z6 (3 x), 7
Dzwon, Zielona Godzino! Płomień się gorącej... [inc.]	T1, Z3, 8
Dżananda	T7 (2 x), Z2
E. A. Poe: Opowieści nadzwyczajne	P1
Edgar Allan Poe	Z4
Edward Leszczyński: „Atlantyda”	Z4
Edward Leszczyński: „Wiosenne niebo”	Z4
Eliasz	T7, Z1, 2, 3, 8
Epilog	T1, Z1, 3, 8
„Epos”, Zbiór arcydzieł poezji epickiej wszystkich czasów i narodów... ułożył A. Lange	Z4
„Euterpe”	Z4
„Fabryka (Lynggaard et Comp.)” Hjalmara Berg- ströma	Z4
Fala	T5, Z3, 8
Fra Silvio: „Msza genesis”	Z4
Fragment	Z6
Franciszek Jerzy Galiński: „Wnętrze”	Z4
Gad	T5, Z3, 7, 8
Garbus	T5, Z2, 3, 7, 8
Gdy domdlewasz na łożu... [inc.]	T7, Z2, 3, 7, 8, 9
Gdybym spotkał ciebie znowu pierwszy raz... [inc.]	T1, Z2, 3, 7, 8
Głuchoniema	T1, Z2, 3, 8
Goryl	T6, 7, Z2, 3, 8
Gwiazdy	T5, Z2, 3, 8
Hasło nasze ma dla nas swe dzieje tajemne... [inc.]	T5, Z2, 3, 8
Henryk Heine: „Pieśni współczesne”	Z4
Henryk Wroński: „Pobudki”	Z4
„Historia o człowieku, który się ożenił z niemową” Anatola France’a	Z4
I przyszła!... Czują mrowisk ruchliwe pagóry... [inc.]	T1, Z3, 8
I znów mówię: Gdy w nagłej stu zmierzchów za- łobie... [inc.]	T7, Z3, 8
I znów mówię: Gdy zazdrość w pustce mnie za- skoczy... [inc.]	T7, Z3, 8
I znów mówię: Nie było i nigdy nie będzie... [inc.]	T7, Z3, 8
Ich oblicza	T1, Z1, 3, 8
Ich szatan	T1, Z1, 3, 8
Idealy	Z6
Idzie zmierzch od zapłotków...	T8, Z3, 8
Intermedia literackie. „Magazyn anekdotów”	Z4
Intermedia literackie. Stylowy teatr history- czny	Z4
Intermedia rybałtowskie	Cz — MP
„Ise-Monogatari”	Z4
Ja tu stoję za drzwiami... [inc.]	T5, Z2, 3, 8, 9
Jadwiga	T7, Z3, 8
Jadwiga Lipińska: „Pierścień”	Z4
Jadwiga Marcinowska: „Zwycięstwo”	Z4
Jak niewiele ma znaków... [inc.]	T8, Z3, 8
Jam — nie Osjan!...	T8, Z1, 2, 3, 8
Jan Tajemnik	T4
Janina Przeclawska: „O Jadwidze królowej”	Z4
Jaś uzdrowiony	Z6
Jesienią	Z6
Józef Andrzej Teslar: „Gawędy duszy”	Z4
Józef Stanisław Wierzbicki: „Atlantyda”	Z4
Julia Kreczyńska: „Luciferus”	Z4
Już czas ukochać w sadzie pustkowie bezdomne... [inc.]	T7, Z2, 3, 7, 8, 9
Kabała	T1, Z1, 3, 8
Karczmą	T7, Z1, 2, 3, 8
Kazimierz Kosiński: „Śmierć”	Z4
Kilka słów o teatrze	Z4
Klechdy polskie	T4
Klechdy sezamowe	T2
Kleopatra	T5, Z1, 3, 8

Kłeska [Dawniej mi się zdawało...]	T7, Z1, 3, 8
Kłeska [Na jeziorze zatańczy...]	T1, Z3, 8
Kochajcie mnie, kochajcie, wy, gestwy zieleni... [inc.]	T1, Z3, 8
Kochankowie	T7, Z3, 8, 9
Kocmołuch	T7, Z2, 3, 8
Kołyśanka	T12
Komizm w utworach Lemańskiego	Z6
Koń	T5 (2x), Z1, 2, 3, 8
Kopciuszek	T7, Z2, 3, 8
Krajobraz utracony	T8, Z1, 2, 3, 8
Kronika literacka (rubr.)	Cz — LiS dod. NG
Królewna Czarnych Wysp	T5, Z3, 8
Krzywdą	T8, Z3, 7, 8, 9
Ksawery Glinka: „Po drodze”	Z4
Księżycowe upojenie [c.]	zob. Łunnoje pochmielje [c.]
Kwapily się burze... [inc.]	T5, Z3, 8
Kwiaty grzechu	Z4
Lalka	T7, Z3, 8
Las [Pomyśl: gdy bedziesz konał...]	T1, Z3, 8, 9
Las [Wielki mroczny las...]	Z6
Legenda o żołnierzu polskim	Z6
Legends tęsknoty	Z6
Leon Choromański: „Zuzanna”	Z4
Leszek Konopacki: „Na krymskim wy- brzeżu”	Z4
Leżę na wznak na łące	T1, Z3, 8
„Liryka francuska”. Przekłady Bronisławy Os- trowskiej	Z4
Listy	zob. Utwory rozproszone. — Listy
Lubię szeptać ci słowa, które nic nie znaczą... [inc.]	T8, Z3, 7, 8, 9
Ludzie	T7, Z1, 3, 7, 8, 9
Ludzie Odrodzenia. Kazimierz Chłędowski: „Rzym. Ludzie Odrodzenia”	Z4
Łąka	T5 (3x), Z1 (2x), 2, 3, 7, 8, 9
Łunnoje pochmielje [c.]	Z5 (2x), Z6
Łunnyj letopisec	Z5
Łunnyj niszczyj	Z5
Magda	T7, Z2, 3, 8
Majka	T4
Mak	T5, Z3, 8
Marcin Swoboda	T7, Z2, 3, 8
Maria Konopnicka	Z4
Maria Stattler-Jedrzejewiczowa: „Madej”. Z dzie- jów ducha	Cz — LiS dod. NG
Marian Zbrowski: „Przemiany”	Z4
Marsjanie	T7, Z3, 8
Matysek	T7, Z2, 3, 8
„Meleager” Stanisława Wyspiańskiego	Z4
Metafizyka	T1, Z1, 3, 8
„Mgławica” Leona Dumura. — „Historia o czło- wieku, który się ożenił z niemową” Anatola France’a	Z4
Mieczysław Smolarski: „Pieśni i śpiewy rycer- skie”	Z4
Migoń i Jabrzon	zob. Migoń i Jawrzon
Migoń i Jawrzon	T6, 7, Z3, 8
Miłość Platońska. Platon: „Uczta”	Z4
Miłość stroskana	T8, Z3, 8, 9
Mimochodem [c.]	T7, Z3, 8
Miriamowi na ognisty kierz... [inc.]	Z6
Modlitwa	T7, Z3, 8
Motywy jesienne. Pieśń o cierpieniu	Z6
Módlmy się wśród drzew... [inc.]	T7, Z3, 8
Mrok na schodach... [inc.]	T8 (2x), Z2, 3, 7, 8
Mroźny ranek	Z6
Na drogach prostoty. Leopold Staff: „W cieniu miecza”	Z4
Na marginesie niebytu, II	T8
Na poddaszu	T7, Z3, 8
Na Starym Mieście	Z6

Na stepie	Z6
Na strychu i w pałacu	Z4
Nad ranem	T7, Z2, 3, 8, 9
Nadaremność	T1, Z3, 8
Namowa	T7, Z3, 8
Napój cienisty	T6, 7, Z1, 2, 3, 8
Nie ma ich nigdzie i w żadnej ustroni... [inc.]	T1, Z3, 8
Nie nacicha ta miłość, co nie zna rozłąki... [inc.]	T5, Z1, 2, 3, 8
Nie odnajdzie cię wichur, mrokiem ociemniały... [inc.]	T5, Z1, 2, 3, 8
Niebo przyćmione	T1, Z2, 3, 8
Niedopita czara	Z6
Niedziela	T7, Z2, 3, 7, 8
Niegdyś dom mój ochoczy...	T8, Z1, 3, 8
Niegdyś powagą i grozą plomienni... [inc.]	T1, Z3, 8
Niewiara	T7, Z1, 2, 3, 8, 9
Niewidzialni	T7, Z1, 2, 3, 8
Niewiedza	T7, Z3, 8
Nieznaną podróż Sindbada-żeglarza	T1, Z3, 8
Nieznanemu Bogu	T1, Z3, 8
Noc [Noc na niebie...]	T1, Z3, 8
Noc [Takiej nocy nie było!...]	T7, Z1, 3, 7, 8, 9
Noc bezsenna	T5 (2x), Z3 (2x), 8 (2x)
Noc zimowa	T1, Z3, 8
Nocą	T7, Z2, 3, 7, 8
Nocą umówioną	T7, Z2, 3, 7, 8, 9
Noczą	Z5 (2x)
Nowolunnicy	Z5
O majowym poranku deszcz ciepły i przesyński... [inc.]	T5, Z2, 3, 8
O potrzebie pracy kulturalnej	Z4
O sztuce teatralnej	Z4
O umówionej godzinie	Z6
O zmierzchu [Gdy zmierzch na oknie naszym...]	T8, Z2, 3, 8, 9
O zmierzchu [Słońce zgasło]	T1, Z3, 8
Ocknieni ze snu, przypomnieć nie mogą... [inc.]	T1, Z3, 8
Oczy w niebiosach	T1, Z3, 8
Odczyt p. Andrzeja Lichtenberga	Cz — NG
Oddaleńcy [c.]	T1, Z3, 8
Odjazd	T5, Z1, 2, 3, 7, 8, 9
Ogród zaklęty	T1, Z3, 8
Opowiadanie króla Wysp Hebanowych	T2
Otchłań	T5, Z1, 2, 3, 8
Oto słońce przenika światłem bór daleki... [inc.]	T5, Z2, 3, 8
„Pan Balcer w Brazylii”	Z4
Pan Błyszczący	T7, Z1, 2, 3, 8
Panna Anna	T6, 7, Z2, 3, 8
Pantera	T1, Z3, 8
Park w śniegu	Z6
Pejzaż współczesny	T7, Z3, 8
Pierwsza schadzka	T7, Z2, 3, 7, 8
Pierwszy deszcz	T5, Z2, 3, 7, 8
Pieśni Wasyliś Premudroj	Z5, 6
Pieśnia pro siebie	Z5
Pieścizota	T5, Z9
„Pieśni” Jana Mieczysława	Z4
Pieśni kalekujące [c.]	T5, Z3, 8
Pieśni ludowe. Pieśni ludowe celtyckie, germańskie, romańskie spolszczył Edward Porębowicz	Z4
Pieśni me jeziornym przyrównałem dnom... [inc.]	Z6
Pieśni mimowolne [c.]	T1, Z3, 8
Pieśni przemądrej Bazyliańczy	zob. Pieśni Wasyliś Premudroj
Pieśni przemądrej Wasyliś	zob. Pieśni Wasyliś Premudroj
„Pieśń nad pieśniami”	Z4
Pieśń o ptaku i o cieniu	T1, Z3, 8

Piła	T5, Z1, 2, 3, 8
Piosenka	T7, Z3, 7, 8
Piotra Skargi „Kazania i pisma”	Z4
„Pippa przechodzi”	Z4
Plomienny uśmiech nietrwających zórz... [inc.]	T7, Z3, 7, 8
Po ciemku, po ciemku łkasz... [inc.]	T5, Z3, 8
Po ciemku [Wiedzą ciała, do kogo należą...]	T7, Z2, 3, 7, 8, 9
Po co tyle świec nade mną, tyle twarzy?... [inc.]	T7 (2 ×), Z2, 3, 7, 8
Po deszczu	T7, Z3, 8
Po śmierci	T7, Z3, 8
„Pod znakiem poetów”. I. Stanisław Korab Brzozowski: „Nim serce ucichło”	Z4
„Pod znakiem poetów”. II. Wincenty Korab Brzozowski: „Dusza mówiąca”	Z4
Podlasiak	T4
Podróż	Z6
Poematy zazdrosne [c.]	T1, Z3, 8
Poeta	T7, Z1, 2, 3, 8
Poezja Marii Konopnickiej	Z4
Poezja żalu. Z. Dębicki: „Oglądam się za siebie”	Z4
Poezje	Z7, Z8
Poezje zebrane	Z3
Pogoda	T5, Z1, 3, 8
Pogrzeb	T8, Z1, 2, 3, 7, 8
Pogrzeb Don Żuana	T8, Z1, 2, 3, 8
Południe	T8, Z1, 3, 8
Połumiesiac nad rokitoj	Z5
Ponad brzegami [c.]	T5, Z3, 8
Ponad zakres śnieżycy... [inc.]	T5, Z3, 8
Poradnik dla recenzentów literackich	Z4
Poranek	T7, Z2, 3, 8, 9
Postacie	T7 (2 ×), Z1, 3 (2 ×), 8 (2 ×)
Pośpiech	T1, Z2, 3, 8
Powieść o rozumnej dziewczynie	T7 (2 ×), Z3 (2 ×), 8 (2 ×)
Powrót	zob. Wracam...
Powrót [Gwiazdo, coś spadła...]	T5, Z2, 3, 7, 8, 9
Powrót [Wieczorowy szkarłat...]	T7, Z2, 3, 7, 8
Pozozanie	T7, Z3, 8
Pożarze pierśny, płomieniu ustny... [inc.]	T5, Z2, 3, 8
Pragnienie	T5, Z3, 8, 9
Prolog	T1, Z1, 3, 8
Prośba	T8, Z3, 8, 9
Praca zarobkowa literatów	Z4
Próby twórczości literackiej na Ukrainie	Z4
Przechodzień	T7, Z1, 2, 3, 7, 8, 9
Przed świtem	T7, Z2, 3, 8
Przedwieczerz	T7, Z2, 3, 8
Przemiany	T5, Z2, 3, 7, 8, 9
Przemiany rzeczywistości	Z6
Przez śnieżycę, co wyjąć powiększa przestworza... [inc.]	zob. Zbój
Przygody Sindbada Żeglarza	T3
Przyjdę jutro, choć nie znam godziny	T1, Z3, 8
Przyśpiew	T5, Z2, 3, 8
Pszczoly	T7, Z2, 3, 8
„Ptak niebieski” Maurycego Maeterlinka	Z4
Pururawa i Urwasi	T5, Z3, 8
Puściła po stole swawolący wianek... „Rāmāyana”	T8, Z2, 3, 8
Rece białej Iseult	Z4
Ręka	T13
Ręka	T5, Z2, 3, 8
Rok nieistnienia	T5, Z1, 2, 3, 8
Romans	T7, Z1, 3, 8, 9
Romuald Minkiewicz: „Królewna morza, czyli dzień życia”	Z4
Rozechwiały się szumne galezi wahadła... [inc.]	T1, Z3, 8
Rozmowa [Ciało mówi do duszy...]	T5, Z1, 2, 3, 8, 9
Rozmowa [— Czekam na ciebie — żywa...]	T7, Z3, 8
Rozmyślania o powieści polskiej	Z4

Rozumie i piersiami chce karmić noc ciemną... [inc.]	T7, Z3, 8
Róża	T1, Z2, 3, 8
Róże	T5, Z2, 3, 8
Rybak i Geniusz	T2
Rytm jako światopogląd	Z4
Sad	T1, Z3, 8
Sad i luna	Z5
Sad rozstajny	T1, Z1, 2, 3
Samotność	T7 (2 x), Z2, 3, 7, 8, 9
Samson Szyldberg: „Pieśni samotności”	Z4
Satyr i nimfa	T14
Savitri	Z4
Schadzka [Czy nie słyszysz, jak oblok...]	T1, Z3, 8
Schadzka [Z zielonym żukiem...]	T5, Z2, 3, 8
Schadzka spóźniona	T5, Z3, 7, 8
Sekstyny	Cz-W
Sen nocy letniej	Z4
Sen [Śniło mi się, że konasz samotnie...]	T7, Z3, 8
Sen [Śniło mi się, że znika treść kwiatów wątpliwa...]	T7, Z3, 8
Sen świecy	Z6
Sen wiejski	T8, Z2, 3, 8
Sidi-Numan	T1, Z3, 8
Skąd oni rodem? Z czyjego kochania?... [inc.]	T1, Z3, 8
Skończoność	T8, Z3, 8
Skrzeble biega, skrzeble przez lasy...	T8, Z2, 3, 8
Skrzypek opętany	T15
Słowa do pieśni bez słów	T7, Z1, 3, 8
Słowacki w przekładzie rosyjskim	Z4
Sonet [Kiedy do nieba...]	Z6
Sonet [Od zmierzchającej pozołoty...]	Z6
Sonet [Pieśniowa słodycz...]	Z6
Sonet II [Niechaj się serce...]	Z6
Spojrzyście	T7 (2 x), Z3 (2 x), 8 (2 x)
Spotkanie	T5, Z3, 8
Spotykam go codziennie...	T8, Z1, 3, 8
Spowiedź	Z6
Spowiedź dziennikarza	Z4
Srebroń	T7, Z2, 3, 7, 8, 9
Stanisław Birny Dróbecki: „Erotyki”	Z4
Stanisław Miłazewski: „Gest wewnętrzny”	Z4
Stanisława Szadurska: „W południe”	Z4
Step	T1, Z3, 8
Stodoła	T5, Z1, 2, 3, 7, 8, 9
Strój	T5, Z2, 3, 8
Strumień	T7, Z3, 8
Szalom Asz: „Miasteczko”	Z4
Szczęście	T8, Z2, 3, 7, 8
Szewczyk	T5 (2 x), Z2, 3, 7, 8
Szkie literackie: Przemiany rzeczywistości	Z6
Szkie literackie. Z pism Bolesława Leśmiana	Z4
Szmer wiosel	T1, Z3, 8, 9
Śledzą nas... Okradają z ścieżek i ustroni... [inc.]	T5, Z2, 3, 7, 8
Śmierć	T5 (2 x), Z2, 3, 7, 8
Śmierć Buddy [inc.: U wód Hiranjawati, nad brzegiem żaloby...]	T8, Z3, 8
Śmierć wtóra	T8, Z1, 2, 3, 8
Śni się im czasem, że ognia zaglądom... [inc.]	T1, Z3, 8
Śni się lasom — las... [inc.]	T8, Z3, 7, 8
Śnieg	T5, Z2, 3, 7, 8
Śnież się, w duszy mojej śnież... [inc.]	T5, Z3, 8
Śnigrobek	T7, Z3, 8
Śród nocy	Z6
Św. Franciszek z Asyżu	Z4
Świdryga i Midryga	T5 (2 x), Z1, 2, 3, 7, 8, 9
Ta oto godzina	T1, Z3, 8
Tajemnica	T7, Z2, 3, 7, 8, 9
Tajemnicę widza i widowiska	Z4
Tak mówię do dziewczyny: Nie wwódź mnie w bór ciemny... [inc.]	T7, Z3, 8

Taka cisza w ogrodzie, że się jej nie oprze... [inc.]	T5, Z3, 8
Tam na obczyźnie... [inc.]	T5, Z3, 8
Tam na rzece jest na pewno łódź... [inc.]	T7, Z2, 3, 7, 8
Tamten	T7, Z2, 3, 7, 8, 9
Tango	T8, Z3, 7, 8
Tarcza	T1, Z3, 8
Teatr i prasa	Z6
Teatry warszawskie	Z4
Teraz ja wiem, że wokół, poza mną i — dalej... [inc.]	T1, Z3, 8
Teresa Prażmowska (Wołowska): „Z domów niewoli”	Z4
Tę siną gwiazdę, co zna się z jeziorem... [inc.]	Z6 (2 ×)
Tęcza	T5, Z2
Toast świętokradzki	T1, Z3, 8
Topielec	T5 (2 ×), Z1, 2, 3, 7, 8, 9
Traktat o poezji	T5, 9, Z3, 8
Trupięgi	T7 (2 ×), Z1, 2, 3, 7, 8
Trzy róże	T5 (2 ×), Z2, 3 (2 ×), 8 (2 ×)
Tu jestem — w mrokach ziemi...	T8, Z1, 3, 8
Twój portret z lat dzieciennych...	T8, Z2, 3, 7, 8
Ty pierwej mgły dosięgasz, ja za tobą w ślady... [inc.]	T5, Z2, 3, 8
U wód Hiranjawati, nad brzegiem żaloby...	zob. Śmierć Buddy
U współwartych stoim drzwi... [inc.]	T5 (2 ×), Z3, 8
U źródeł rytmu	Z4
Ubóstwo	T7, Z1, 2, 3, 8, 9
Ubóstwo miłości	Z6
Uczta	T1, Z3, 8
Upalny ranek... [inc.]	T5, Z1, 2, 3, 8
Urszula Kochanowska	T7, Z1, 2, 3, 7, 8, 9
Usta i oczy [Długo się usta moje...]	T8, Z3, 8
Usta i oczy [Znam tyle twoich pieśczoł!...]	T1, Z2, 3, 7, 8
Utwory rozproszone. — Listy	Z6
Uwiedły sad... [inc.]	T7, Z3, 8
W chmur odbiciu	T7 (2 ×), Z2, 3 (2 ×), 7 (2 ×), 8 (2 ×)
W czas zmartwychwstania	T7, Z1, 2, 3, 7, 8, 9
W dwoistej łodzi	zob. Szmer wiosel
W głąb podwórza świt przenika sennie... [inc.]	T5, Z1, 2, 3, 8
W kraju bardzo dalekim... [inc.]	T5, Z3, 8
W lesie	T7, Z3, 8
W locie	T5, Z1, 3, 8
W malinowym chruśniaku [c.]	T5, Z2, 3, 7, 8
W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem... [inc.]	T5 (2 ×), Z2, 3, 7, 8, 9
„W mrokach złotego pałacu”	Z4
W nicość śniąca się droga	T7 (2 ×), Z3 (2 ×), 8 (2 ×), 9
W noc księżycową	Z6
W odnętach wieczoru	T7, Z3, 8
W pałacu królewny śpiącej	T7, Z1, 3, 8
W państwie zmierzchów	Z6
W parowie, pod leszczyny rozchełstany ciemniem... [inc.]	T1, Z3, 8
W pobliżu cmentarza	Z6
W połu	T5, Z2, 3, 7, 8
W południe	T1, Z2, 3, 8
W przeddzień swego zmartwychwstania	T5, Z2, 3, 8
W słońcu	T1, Z2, 3, 8
W smutku	zob. Bóg mnie opuścił...
W ślad za górnym orszakiem obłoków przesuwających... [inc.]	T5, Z2, 3, 8
W śniegu	T7, Z3, 8
W trwodze	T7, Z3, 7, 8
W zakątku cmentarza	T7, Z2, 3, 8
W zwicznych nurtach kostrzewy [c.]	T5, Z3, 8
Walenty Zieliński: „Królewskim szlakiem”	Cz — LiS dod. NG
Warkocz	T5, Z2, 3, 7, 8
Wczesnym rankiem	T8, Z3, 8
We śnie	T7, Z2, 3, 8

Weszłabym do twojej chaty, gdy mgły się postronią... [inc.]	T5, Z1, 2, 3, 8
Wiatrak	T5, Z1, 2, 3, 7, 8
Wieczorem [Mrok się gęstwi...]	T1, Z2, 3, 7, 8
Wieczorem [Wieczorem było, wieczorem...]	T5, Z2, 3, 7, 8, 9
Wieczory	T1, Z3, 8
Wiecór [Czub chałupy aż dymi...]	Zob. Magda
Wiecór [Drobne okno otwórz niespodzianie...]	T7, Z2, 3, 8
Wiecór [Słońce, zachodząc, wlecze...]	T5, Z2, 3, 8
Wiecór w jeziorze	zob. W odmętach wieczoru
Wiedza	T7, Z3, 8
Wiedźma	T4
Wielki starzec. Sylwetka pośmiertna	Z4
Wiersz konny	T8, Z3, 8
Wiersz księżycowy	T7, Z2, 3, 7, 8
Wiersze rosyjskie	Z5
Wiersze wybrane	Z2
Wierzba	Z6
Wiktor Dzierżanowski: „Mścislawa, czyli miłość poganki”	Z4
Wiktor Dzierżanowski: „Nam jeno szumy zwisają wiosne”	Z4
Wincenty Korab Brzozowski: „Dusza mówiąca”	Z4
Wincenty Korolewicz: „Książę Popiel”	Z4
Der Wind	zob. Samotność
Wiosna [Młode jeszcze galezie...]	T5, Z1, 3, 8
Wiosna [Takiej wiosny rzetelnej...]	T7, Z2, 3, 8
Wiśnia	T5 (2 x), Z3, 8
Władysław Bukowiński Selim: „Na przelomie”	Z4
Władysław Jabłonowski: Dookoła Sfinksa. Studia o życiu i twórczości narodu rosyjskiego	Cz — P
Władysław Zalewski: „Duszom w locie”	Z4
Władysław Zalewski: „Ku gwiazdom”	Z4
Władysław Zalewski: „Pieśń Ormuzda”	Z4
Wobec morza	T1, Z3, 8
Wołny żywyje	Cz — P
Wół wiosnowaty	T7, Z1, 2, 3, 8
Wpływ Wilde'a na współczesność	Z4
Wracam, wracam po długiej rozłące... ⁷	T8, Z3, 8, 9
Wrogowie	T7, Z2, 3, 8
Wspomnienie [Drzwi rozwarłe na oścież...]	T1, Z3, 8
Wspomnienie [Lubię wspominać te dziecięce lata...]	T5, Z2, 3, 8
Wspomnienie [Łza, dawno zapomniana...]	zob. Zły jar
Wspomnienie [Te ścieżyny, których stopą dziecięca...]	T7, Z1, 2, 3, 7, 8, 9
Wśród georginij	T5, Z3, 7, 8, 9
Wybór poezji	Z1
Wynijdz, lesie, z swej głębi! Wynijdz z legowiska... [inc.]	T1, Z3, 8
Wyruszyła dusza w drogę...	T8, Z1, 2, 3, 8
Wyszło z boru ślepowe, zjesisniałe zmrocze... [inc.]	T5, Z1, 3, 8
Wywiady: Praca zarobkowa literatów	Z4
Wyznanie	T5, Z2, 3, 7, 8
Wyznanie spóźnione	T7, Z2, 3, 7, 8
Wzłata nad ziemię	Z6
Z cyklu „Sny”	Z6
Z dłońmi tak splecionymi, jakbyś klęcząc spała... [inc.]	T5, Z3, 8
Z dziejów Czarnego Grodu	Z6
Z dziennika [Ach, tylko raz...]	Z6
Z dziennika [Sa inne światy...]	Z6
Z dziennika [Szumią ptaków loty...]	Z6
Z książki przeczuć [c.]	T1, Z3, 8
Z lat dziecięcych	T7, Z2, 3, 7, 8, 9
Z rozmyślań o Bergsonie	Z4
Z rozmyślań o poezji	zob. Traktat o poezji
Z sonetów ukraińskich	Z6
Z wędka	Z6
Za górą	Z6

- Za grobem
 Zachód [Idzie zmierzch od zapłotków...]
 Zachód [W błękicie szkarłat zórzl...]
 Zadzwiwnął las ze swych parnych pod ziemią bar-
 logów... [inc.]
 Zakłęcie
 Zaloty
 Zamyślenie
 Zaploniona czereśnia, przez wróble opita... [inc.]
 Zapomnienie
 Zawieruszeni w parowach obłocznych... [inc.]
 Zazdrość moja bezsilnie po łożu się miota... [inc.]
 Zazdrościny daremnie chcą pochlebić pierwi...
 [inc.]
 Zbladła twarz Don Żuana, gdy w ulicznym mro-
 ku... [inc.]
 Zbój
 Zdziczenie obyczajów pośmiertnych
 Ze wspomnień dzieciństwa. Fragment
 Zegar
 Zielona godzina [c.]
 Zielony dzban
 Zły jar
 Zmienionaż po rozłące? O, nie, niezmieniona!...
 [inc.]
 Zmierzch
 Zmierzch bezpowrotny
 Zmierzch majowy
 Zmierzchun
 Zmory wiosenne
 Znaczenie pośrednictwa w metafizyce życia zbio-
 rowego
 Znikomek
 Znojni miłosnych zachceń tajemnicą... [inc.]
 Zofia Wojnarowska: „Poezje”
 Zwierzyniec
 Zwiewność
 Zwolywali się surma... [inc.]
 Zygmunt Gozdawa Godlewski: „Po złomach”
 Zygmunt Różycki: „Sen o szczęściu”
 Zygmunt Różycki: „Wybór poezji”
 Zygmunt Różycki: „Zielone oczy”
 Żołnierz
 Żuraw skrzypi za furką ogrodu... [inc.]
 Życie snem

- T7, Z1, 3, 8
 zob. Idzie zmierzch od zapłotków...
 T8, Z1, 2, 3, 8
 T1, Z3, 8
 T7, Z2, 3, 7, 8, 9
 T5, Z1, 2, 3, 8, 9
 T5, Z1, 2, 3, 8
 T5, Z2, 3, 8
 T1, Z3, 8
 T1, Z3, 8
 T5, Z2, 3, 7, 8
 T5, Z3, 8
 zob. Pogrzeb Don Żuana
 T8, Z2, 3, 8
 T16
 Z6
 T17
 T1, Z3, 8
 T5, Z2, 3, 8
 T7, Z3, 7, 8
 T5, Z2, 3, 7, 8
 T7, Z2, 3, 8
 T7, Z1, 2, 3, 8, 9
 T1, Z3, 8
 T7, Z3, 8
 T1 (2 x), Z3, 8
 Z4
 T7, Z2, 3, 7, 8, 9
 T1, Z3, 8
 Z4
 T7, Z2, 3, 7, 8
 T7, Z1, 2, 3, 7, 8
 T7, Z2, 3, 8
 Z4
 Z4
 Z4
 Z4
 T5, Z1, 2, 3, 7, 8, 9
 T5, Z2, 3, 8
 T18

OPRACOWANIA

Monografie: A. SZCZERBOWSKI: Bolesław Leśmian. Zamość 1938 *Książnica Lit.*, t. 6. [Rec.: W. Kubacki: Studium o Leśmianie. *Wiad. Lit.* 1938 nr 39; przedr. w książce: Lata terminowania. Szkice literackie 1932-1962. Kr. 1963; H. Michalski: Wizerunek poety. *Pion* 1938 nr 38; int. *Myśl Nar.* 1939 nr 119].
 J. TRZNADEL: Twórczość Leśmiana. Próba przekroju. W-wa 1964. [Rec.: M. Głowiński: Leśmian, czyli poeta jako człowiek pierwotny. *Pam. Lit.* R. 55 (1964) z. 4 s. 585-597; Z. Jastrzębski. *Współczesność* 1964 nr 50 s. 6-7; S. Land. *Kierunki* 1964 nr 50 s. 6-7; R. M. [R. Matuszewski]. *Nowe Drogi* 1964 nr 4; M. Podraza-Kwiatkowska: Leśmianowy „czyn”. *Ruch Lit.* 1964 nr 5/6; J. Przyboś. *Kultura* 1964 nr 18 s. 12; M. Spru-

siński. *Nowe Książki* 1964 nr 12; M. Wyka. *Życie Lit.* 1965 nr 4; N. A. Bogomolowa. *Sowietskoje sławianowiedienije* 1966 nr 6].

O g ó l n e: J. LORENTOWICZ: „Chimera”. *Nowa Gaz.* 1908 nr 196. — *Apollon* 1912 nr 5 s. 60. — S. PIENKOWSKI: Alma Veda. *Rozwój* 1919 nr 31 (zob. też A. LANGE: O p. S. Pieńkowskim i o bułanym koniu. *Gaz. Pol.* 1919 nr 305; A. LANGE: Jeszcze o p. Pieńkowskim i o jego gramatyce polskiej. *Gaz. Pol.* 1919 nr 350). — Z. KISIELEWSKI: B. Leśmian. *Robotnik* 1921 nr 151. — ji [J. IWASZKIEWICZ]: Pierwszy zeszyt „Czartaka”. *Ska-mander* 1922 z. 17 [tu krytyka wiersza „Jadwiga”]. — S. PIENKOWSKI: Znikąd — donikąd, czyli w krainie poetyckiej Bez-gdziesi. *Gaz. Warsz.* 1922 nr z 13-20 kwietnia [dot. wierszy ogł. w „Czar-

taku”]. — J. ZAHRADNIK: W poszukiwaniu nowych form poezji. *Słowo Pol.* 1922 nr 45. — A. LANGE: La littérature polonaise contemporaine. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1924 nr 254. — J. N. MILLER: Uniwersalizm w twórczości „Młodej Polski”. Kasprowicz, Staff, Leśmian, Żeromski, Kaden-Bandrowski. *Przełęcz Warsz.* 1924 t. 4 nr 39; przedr. w książce: Zaraza w Grenadzie. W-wa 1926. — J. PRZYBÓŚ: Poeci żywiołu. Sergiusz Jesienin i B. Leśmian. *Kur. Lit.-Nauk.* 1926 nr 7 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — O. FORST de BATTAGLIA: B. Leśmian. *Pologne Littéraire* (W-wa) 1927 nr 6. — A. LANGE: A propos de Leśmian. *Pologne Littéraire* (W-wa) 1927 nr 11-12. — C. LATAWIEC: Topielec zieleni. Nowela krytyczna o B. Leśmianie. *Życie Lit.* 1928 nr 5. — L. ANDRÉ: Na marginesie poezji Leśmiana. *Echo Tyg.* 1931 nr 6. — S. NAPIERSKI: B. Leśmian. *Wiad. Lit.* 1931 nr 15. — W. WYGANOWSKI: O B. Leśmianie. *Wiad. Lit.* 1931 nr 8. — Nowa nagroda literacka. *Echo Tyg.* 1931 nr 2. — F. ARASZKIEWICZ: Kilka słów o wydawnictwach „Książnicy Literackiej Koła Miłośników Książki” w Zamościu. *Teka Zamojska* 1932 nr 1. — K. CZACHOWSKI: O poezji Leśmiana. *Czas* 1933 nr 278. — M. Gr. [M. GRECHOWICZ]: Żywioł poetycki B. Leśmiana. *Słowo Pol.* 1933 nr 90 [spr. z odczytu W. Lewika]. — S. RYGIEL: „Wydarzonymu pogromcy” „niewydarzonego mecenatu”. O naszych akademikach literatury na szerokim świecie. B. Leśmian. *Kur. Por.* 1933 nr 326. — Akademicy literatury. *Gaz. Pol.* 1933 nr 296. — B. Leśmian notariuszem w Warszawie. *Gaz. Warsz.* 1933 nr 392. — W świecie literatury i sztuki. *Głos Por.* 1933 nr 8 *Dod. Spół.-Lit.* — Praca zarobkowa literatów. *Tęcza* 1933 nr 6. — E. BOYÉ: W niepojętej zieloności. Rozmowa z B. Leśmianem. *Pion* 1934 nr 23. — J. MACIURZYŃSKI: Rozmowa z B. Leśmianem — członkiem Polskiej Akademii Literatury. *Nasza Myśl* 1934 nr 2. — H. NAGLE-ROWA: Sylwety akademików literatury. *Gaz. Pol.* 1934 nr 8. — D. GOLDGREBB-ROWA: U Leśmiana. *Kuźnica Młodych* 1935 nr 11. — B. SIEJEŃSKI: Łąki Leśmianowe. *Młodzi Idą* 1935 nr 14. — *Czas* 1935 z dn. 14 maja [odpowiedź na ankietę „Wpływ epoki i środowiska na indywidualność”]. — F. ZAHORA [F. ZAHORA-IBIAŃSKI]: Noce umówione. *Myśl Pol.* 1936 nr 15 [atak na Leśmiana z powodu wiersza „Nocą umówioną”. Polem.: In flagranti. Leśmian na indeksie krzepy. *Kur. Por.* 1936 nr 254].

(Nekrologi:) L. BAUMBERG: Zmarł poe-

ta-wycieruch niebieski. *Ster* 1937 nr 40; A. Gr. [A. GRODZICKI]. *Polonia* (Kat.) 1937 nr 4692; A. GROT. *Epoka* 1937 nr 22; W. GRUBIŃSKI: Zgon poety. *Kur. Warsz.* 1937 nr 305; P. HALL. *Nasz Widnokrag* (Kamieniec) 1937/1938 nr 2/3; K. IRZYKOWSKI. *Kur. Por.* 1937 nr 310; W. JAWORSKI. *Sygnaly* 1937 nr 36; S. KISIELEWSKI: W odpowiedzi red. Piaseckiemu. *Polityka* 1937 nr 31 [dot. przemilczenia przez *Prosto z Mostu* śmierci Leśmiana]; R. KOŁONIECKI: Nad trumną poety. *Pion* 1937 nr 46; J. KOTT: B. Leśmian odszedł. *Wiedza i Życie* 1937 nr 11; H. MICHALSKI: „Ale zostanie po mnie ta siła fatalna...” *Kultura* (Poz.) 1937 nr 47; J. N. MILLER. *Robotnik* (Radom) 1937 nr 86; J. N. MILLER. *Robotnik* (W-wa) 1937 nr 337; J. N. MILLER. *Naprzód* 1937 nr 92; S. MIŁASZEWSKI. *Podbięta* 1937 nr 46; L. POMIROWSKI. *Gaz. Pol.* 1937 nr 316; K. TROCZYŃSKI: Umarł B. Leśmian. *Dzien. Poz.* 1937 nr 260; J. TUWIM: Wspomnienie o Leśmianie. *Wiad. Lit.* 1937 nr 48; przedr. w: *Wspomnienia o B. Leśmianie*. Lubl. 1966; Zgon B. Leśmiana. *Bluszcz* 1937 nr 46; Akademia ku czci B. Leśmiana w Warszawie. *Gaz. Pol.* 1937 nr 309 i 331; *Ilustr. Kur. Codz.* 1937 nr 308; *Kur. Pol.* 1937 nr 309; *Myśl Nar.* 1937 nr 47; *Naród Pol.* 1937 nr 5; *Nowiny Wydawn.* 1937 nr 2; *Słowo* (Wil.) 1937 nr 307; *Światowid* 1937 nr 46; I. RAPPAPORT: Chronique polonaise. *Le Monde Slave* (Paryż) 1938 cz. 2 s. 290; W. ROMANOWSKI: O poecie, który odszedł. *Epoka* 1938 nr 17; *Slawische Rundschau* (Berlin) 1938 s. 72.

A. ANDRZEJEWSKI: Poezja Leśmiana. *Pion* 1937 nr 48 s. 2. — BUL.: Poeta łąki i sadu. *Gaz. Lw.* 1937 nr 279. — I. FIK: Rzeczywistość Leśmiana. *Nasz Wyrz.* 1937 nr 7. — L. FRYDE: Klasyk i dwaj romantycy. (Staff — Leśmian — Tuwim). *Tyg. Ilustr.* 1937 nr 48. — J. IWASZKIEWICZ: Notatki literackie. *Kur. Lit.-Nauk.* 1937 nr 50 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — B. KOZUB: Do czystej literatury polskiej. *Zbudzona Polska* 1937 nr 4. — L. L. [L. LOURIE]: Śpiewny słowotwórca. B. Leśmian — ojciec współczesnej poezji polskiej. *Ilustr. Rewia Tyg.* 1937 nr 45 specjalny dod. *Głosu Por.* do nr 306. — H. MICHALSKI: Poezja Leśmiana i Staffa. *Kultura* (Poz.) 1937 nr 19. — K. W. ZAWODZIŃSKI: Liryka i epika wierszem. *Roczn. Lit.* 1936. W-wa 1937 s. 26-31; przedr. w książce: *Wśród poetów*. Kr. 1964. — K. W. ZAWODZIŃSKI: Parada poetów. *Wiad. Lit.* 1937 nr 23.

W. GORECKI: Leśmian — mistrz zielonej magii. *Czas* 1938 nr 139. — W. Go-

RECKI: Środki artystyczne Leśmiana. *Czas* 1938 nr 153. — M. KRZETUSKA: Leśmian — poeta prawdziwy. *Młode Życie* 1938 nr 2-3. — S. OTWINOWSKI: Spuścizna po wielkim poecie. Rozmowa z żoną i córką śp. B. Leśmiana. *Czas* 1938 nr 85. — J. PRZYBÓŚ: Czytając Supervielle'a. Nieco uwag o Leśmianie. *Ateneum* 1938 nr 4/5. — Z. PSARSKI: Wspomnienie o B. Leśmianie. *Prom* 1938 nr 2. — A. SZCZERBOWSKI: B. Leśmian 1878-1937. *Kamena* 1938 nr 5; przedr. w książce: K. A. Jaworski: W kręgu „Kameny”. Lubl. 1965. — A. TOM: Wstęp do: B. Leśmian: *Dziejba leśna*. W-wa 1938. — E. CZEKALSKI: „Topielec zieleni”. O poezji B. Leśmiana. *Kur. Pol.* 1939 nr 146 dod. lit. — A. S. [A. SANDAUER]: Hold pocie. *Nowy Dzień*, 1939 nr 171. — K. WIERZYŃSKI: O B. Leśmianie. Mowa wygłoszona na uroczystym zebraniu Polskiej Akademii Literatury. *Wiad. Lit.* 1939 nr 20 i osob. W-wa 1939. [Rec.: B. Dudziński. *Naprzód* 1939 nr 179; (ts.) [T. Sinko]: Wierzyński o Leśmianie. *Kur. Lit.-Nauk.* 1939 nr 26 dod. *Ilustr. Kur. Codz.; Gaz. Pol.* 1939 nr 112].

A. SANDAUER: Filozofia Leśmiana. Eksperyment krytyczny. *Odrodzenie* 1946 nr 2; przedr. w książkach: *Moje odchylenia*. Kr. 1956; *Poeci trzech pokoleń*. W-wa 1962. — L. STAFF: Wstęp do: B. Leśmian: *Wybór poezji*. W-wa 1946. — L. CHOROMAŃSKI: Dawne spotkania. *Warszawa* 1947 nr 12. — J. KOTT: Z dziennika. 12 listopada 1937. *Odrodzenie* 1947 nr 30. — A. KOWALKOWSKI: Poezja zwątpienia i współczucia. *Ziemia Kujawska* 1947 nr 271; toż *Ziemia Pomorska* 1947 nr 329. — H. MARKIEWICZ: Czytając Leśmiana. *Dzień. Pol.* 1947 nr 23. — M. PIECHAŁ: O Leśmianie. *Robotnik* 1947 nr 306. — M. PIECHAŁ: O poezji B. Leśmiana. *Dzień. Lit.* 1947 nr 3. — A. SZCZERBOWSKI: B. Leśmian. *Nowiny Lit.* 1947 nr 37. — S. TOPOLA: Od Mickiewicza do Leśmiana. *Głos Rob.* 1947 nr 225. — J. TUWIM: Leśmian w dziesięciolecie śmierci. *Odrodzenie* 1947 nr 44; toż *Raz na Tydzień* 1947 nr 33. — Dziesięciolecie śmierci A. Struga i B. Leśmiana. *Książka i Kultura* 1947 nr 12. — W. KUBACKI: Twórczość B. Leśmiana. *Kur. Wielkop.* 1948 nr 106. [Rec.: tuk: Wacław Kubacki o poezji B. Leśmiana. *Głos Wielkop.* 1948 nr 44]. — A. STERN: Charaktery. B. Leśmian, czyli tajemnica poezji. *Dzień. Lit.* 1948 nr 40 dod. *Dzień. Pol.* — A. STERN. *Nowiny Lit.* 1948 nr 26 [apel o nadsyłanie materiałów dot. Leśmiana]. — T. ZELENAY: B. Leśmian. *Gaz. Rob.* 1948 nr 14. — K. GLINKA: Wspomnienie o Leśmianie.

Kultura (Paryż) 1949 z. 4-5. — W. KUBACKI: O poezji B. Leśmiana. *Głos Wielkop.* 1949 nr 44. — W. KUBACKI: Komentarz do Leśmiana. *Twórczość* 1949 z. 2 i odb.; przedr. w książce: *Lata terminowania*. Kr. 1963. — W. GRUBIŃSKI: Niewinne niedyskrecje. *Życie* (Londyn) 1951 nr 46-47, 49-50. — K. W. ZAWODZIŃSKI: Studia z wersyfikacji polskiej. Wr. 1954.

D. CZYŻEWSKI: B. Leśmian als russischer Dichter. *Zeitschrift für Slavische Philologie* (Heidelberg) 1955 z. 2 s. 260-271. — M. JASTRUN: Słowo wstępne do: B. Leśmian: *Wiersze wybrane*. W-wa 1955; przedr. pt. *Kilka słów o Leśmianie*. W książce: *Wizerunki. Szkice literackie*. W-wa 1956. — S. LICHAŃSKI: Wędrowki Sindbada Żeglarza. *Dziś i Jutro* 1955 nr 39; przedr. w książce: *Literatura i krytyka*. W-wa 1956. — R. MATUSZEWSKI: Leśmian w podręczniku. *Nowa Kultura* 1955 nr 43. — J. PRZYBÓŚ: Leśmian po latach. *Nowa Kultura* 1955 nr 41; przedr. w książce: *Linia i gwar*. T. 2. Kr. 1959. — M. GŁOWIŃSKI: Szkic o Leśmianie. *Twórczość* 1956 nr 10. — B. PRZYLUKI: Wstęp do: B. Leśmian: *Klechdy polskie*. Londyn 1956.

zb [Z. BIEŃKOWSKI]: *Rocznica Leśmiana. Twórczość* 1957 nr 12. — (ebon) [E. BONECKA]: Poeta dziwów, cmentarzy i biednych ludzi. *Kur. Pol.* 1957 nr 54. — J. FICOWSKI: Szanowny Kolego Redaktorze! *Życie Lit.* 1957 nr 49 [sprostowanie]. — Z. KLUKOWSKI: Ze wspomnień o Leśmianie. *Kamena* 1957 nr 6/7. — J. KUBIAK: Magia Leśmiana. *Tyg. Powsz.* 1957 nr 45. — J. KWIATKOWSKI: Leśmian — artysta. *Życie Lit.* 1957 nr 51/52; przedr. w książce: *Szkice do portretów*. W-wa 1960. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: Wspomnienie o Leśmianie. *Życie Lit.* 1957 nr 45; przedr. w książce: *Bunt wspomnień*. W-wa 1959; wyd. 2 W-wa 1961. — J. N. [J. NADOLSKI]: Poeta przyrody. *Żołnierz Polski Lud.* 1957 nr 277. — A. ROGALSKI: Sztuka czarnoksiężka B. Leśmiana. *Słowo Powsz.* 1957 nr 223; przedr. w książce: *Profile i preteksty*. W-wa 1958. — J. TRZNADEL: Leśmian po dwudziestu latach. Fragment większej całości. *Nowe Sygnały* 1957 nr 42. — K. WROCZYŃSKI: Pół wieku wspomnień teatralnych. W-wa 1957 [rozdz. pt. *Teatr Artystyczny*]. — Z. WRÓBLEWSKA: Poeta pól i łąk. *Zielony Sztandar* 1957 nr 83. — *Ilustr. Kur. Pol.* 1957 nr 268.

J. KWIATKOWSKI: Jeszcze w sprawie Leśmiana. *Życie Lit.* 1958 nr 5. — J. N. MILLER: Poezja B. Leśmiana. *Orka* 1958 nr 33. — A. SANDAUER: Neologizmy Leśmiana. *Życie Lit.* 1958 nr 2. — J. TRZNADEL: Leśmian, którego nie znamy.

- Przegl. Kult.* 1958 nr 18. — J. TRZNADEL: Sen ośle głowy. *Życie Lit.* 1958 nr 29. — K. WYKA: O czytaniu i rozumieniu współczesnej poezji. *Polonistyka* 1958 nr 6 s. 10-11; przedr. poszerz. pt. Czytam Leśmiana. W książce: *Łowy na kryteria*. W-wa 1965 [analiza wiersza pt. Dziewczyna]. — A. KIJOWSKI: Nad wodami Jordanu. *Twórczość* 1959 nr 12. — J. PIETRKIEWICZ: *The Slavonic and East European Review* (Londyn) 1959 nr 89 s. 336-347. — A. PODSIAD: Nota red. do: B. Leśmian: Klechdy polskie. W-wa 1959. — J. TRZNADEL: Uwagi o Leśmianie. *Twórczość* 1959 nr 2 [oraz sprostowanie *Życie Lit.* 1959 nr 17]. — J. TRZNADEL: Wstęp do: B. Leśmian: Szkice literackie. W-wa 1959. — I. CZAJKA-STACHOWICZ: Telefon o ósmej rano. *Świat* 1960 nr 1; przedr. w: *Wspomnienia o B. Leśmianie*. Lubl. 1966. — M. GŁOWIŃSKI: Laboratorium wyobraźni. *Twórczość* 1960 nr 2. — M. JASTRZĘBSKI: Zmartwychwstanie Leśmiana. *Nowa Kultura* 1960 nr 5. — M. JASTRUN: Na krańcach, czyli o poezji Leśmiana. W książce: *Między słowem a milczeniem*. W-wa 1960. — J. KWIATKOWSKI: Szkice do portretów. W-wa 1960 s. 59 i nn. — H. NAGLEROWA: Przyjacieli z innego wymiaru. W książce: *Wspomnienia o pisarzach*. Londyn 1960. — M. PANKOWSKI: La révolte d'un poète contre les limites. *Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales et Slaves* 1958/1960 t. 15 s. 289-316 i nadb. Bruksela 1960. — J. PRZYBOS: Leśmian jako eseista. *Przegl. Kult.* 1960 nr 2. — T. TERLECKI: Ludzie, książki i kulisy. Londyn 1960 s. 49-57. — J. TRZNADEL: Nieznane listy B. Leśmiana. *Twórczość* 1960 nr 3. — M. GŁOWIŃSKI: Słowo umotywowane. W: *Tygiel. Rzecz poetycka*. Łódź 1961. — J. J. G. [J. GOŚLICKI]. *Życie Lit.* 1961 nr 46. — J. STARNAWSKI: Zagubiony wiersz Leśmiana. *Kamena* 1961 nr 2 [dot. wiersza Dziwożona]. — J. TRZNADEL: Rosyjskie wiersze Leśmiana. *Twórczość* 1961 nr 1 (uzup.: P. G. [P. Grzegorzczak]; Jeszcze o Leśmianie wierszach rosyjskich. *Twórczość* 1961 nr 4; sprostowanie: J. Trznadel: Autorstwo mylnie przypisane. Tamże nr 8). — Z. BIEŃKOWSKI: Szczyty symbolizmu. *Twórczość* 1962 nr 8; przedr. w książce: *Modelunki*. W-wa 1966. — zb. [Z. BIEŃKOWSKI]: Wrocławska sesja Leśmianowska. *Twórczość* 1962 nr 8. — Z. JASTRZĘBSKI: Śladami Leśmiana. *Kamena* 1962 nr 22 [tu inf. dotycząca daty urodzin B. Leśmiana]. — S. K. PAPIERKOWSKI: Słowotwórcze neologizmy B. Leśmiana. *Pam. Lit.* R. 53 (1962) z. 1. — S. POLLAK: Niektóre problemy symbolizmu rosyjskiego a wiersze rosyjskie Leśmiana. *Twórczość* 1962 nr 12. — J. PRZYBOS: Mój Leśmian. *Kamena* 1962 nr 22. — J. PRZYBOS: Nieprzeznaczoność Leśmiana. *Życie Lit.* 1962 nr 26. — A. SANDAUER: Pocii trzech pokoleń. Wyd. 2 uzup. W-wa 1962 [m. in. o B. Leśmianie]. — W. SZYMAŃSKI: Powrót do Leśmiana. *Tyg. Powsz.* 1962 nr 45 oraz sprostowanie w nr 48. — J. TRZNADEL: Uwagi wydawcy. Listy. W książce: B. Leśmian: *Utwory rozproszone*. — Listy. W-wa 1962. — J. TRZNADEL: Postacie humanizmu. *Współczesność* 1962 nr 19. — Ballada polska. Oprac. C. Zgorzelski. Wr. 1962 *BN* 1, 177. — M. GŁOWIŃSKI: Rozmaitości Leśmianowskie. *Twórczość* 1963 nr 7. — M. GŁOWIŃSKI: Dystychy balladowe Leśmiana. W: *Z teorii i historii lit.* Wr. 1963 s. 131-135. — Z. JASTRZĘBSKI: Głosy do Leśmiana i Trznadla. *Twórczość* 1963 nr 1. — Z. JASTRZĘBSKI: Wielki poeta — niepozorny człowieczek. *Kamena* 1963 nr 1. — Z. KUBIAK: Półmrok ludzkiego świata. Kr. 1963. — M. PANKOWSKI: Un symboliste polonais B. Leśmian et les contes des „Mille et une Nuits”. *Acta Orientalia Belgica* 1963 z dn. 31 maja, 1964 nr 1/2 i odb. — S. K. PAPIERKOWSKI: Czy Leśmian archaizował? *Język Pol.* 1963 nr 415. — J. PRZYBOS: Sens poetycki. Kr. 1963 [m. in. o B. Leśmianie]. — M. STRZESZEWSKA: Spotkanie młodości z prawdziwą poezją. *Kamena* 1963 nr 6; przedr. w: *Wspomnienia o B. Leśmianie*. Lubl. 1966. — J. TRZNADEL: Odrębność Leśmiana. W: *Pół wieku poezji pol. Konferencja naukowa IBL (W-wa 28-30 XI 1963)*. W-wa 1963. — J. TRZNADEL: Śmiech i śmierć. Humor Leśmiana. *Współczesność* 1963 nr 18. — J. GOŚLICKI: B. Leśmian. W: *Autorzy naszych lektur. Szkice o pisarzach współcz.* Wr. 1964. — P. HERTZ: Leśmian, czyli o bezcelowości nonkonformizmu literackiego. W książce: *Ład i nieład*. W-wa 1964 s. 298-302. — Z. JASTRZĘBSKI: Czy znamy całego Leśmiana? *Życie Lit.* 1964 nr 44 [inf. o rękopisach; polem.: J. Trznadel: Prawda o rękopisach Leśmiana. *Życie Lit.* 1964 nr 49]. — A. JUNIEWICZ: Nowe rosyjskie wiersze i listy Leśmiana. *Przegl. Hum.* 1964 nr 1. — E. KOZIKOWSKI: Wspomnienie o B. Leśmianie. *Kamena* 1964 nr 7-8. — E. KOZIKOWSKI: B. Leśmian. W książce: *Więcej prawdy niż plotki. Wspomnienia o pisarzach czasów minionych*. W-wa 1964. — L. LEWIN. *Kultura* 1964 nr 41 [polem.: M. Ośniałowski. *Wiadomości* (Londyn) 1964 nr 47 s. 6]. — M. PANKOWSKI: Leśmian, czyli bunt poety przeciw granicom. Wobec Boga i ludzi. *Wiadomości* (Lon-

- dyn) 1964 nr 22, 33/34, 47. — S. K. PAPIERKOWSKI: B. Leśmian. Studium językowe. Lubl. 1964. — A. SANDAUER: Pośmiertny triumf Młodej Polski. *Twórczość* 1964 nr 1; przedr. *Z problemów lit. pol. XX w.* T. 1: *Młoda Polska*. W-wa 1965 s. 477-498. — A. WANAT: W sprawie debiutu B. Leśmiana. *Ruch Lit.* 1964 nr 3 s. 143. — Z. BIEŃKOWSKI: Śmiech słowa. *Kultura* 1965 nr 21. — Z. JASTRZĘBSKI: Biografia Leśmiana notariusza. *Przegl. Lubel.* 1965 nr 1 s. 177-199. — W. SŁOBODNIK: Pieśni mimowolne. *Odgłosy* 1965 nr 18 s. 7. — A. STERN: Leśmian a jego współcześni. *Wiatraki* dod. *Faktów i Myśli* 1965 nr 8. — A. STERN: Szlachetne fałszerstwo. *Przekrój* 1965 nr 1072 s. 4-5. — J. CIESZKOWSKI: Teatr Artystyczny B. Leśmiana. *Proscenium* 1966 nr 14. — M. GŁOWIŃSKI: B. Leśmian. Otchłań. W: *Liroyka pol. Interpretacje*. Kr. 1966. — W. GRZELAK: W staromiejskiej uliczce. *Stolica* 1966 nr 34. — Z. KUBIAK: Leśmian, jego sztuka i życie. *Tyg. Powsz.* 1966 nr 36. — W. LEŚMIANÓWNA: Szcześnieśliwe godziny z moim ojcem. *Na Antenie* dod. *Wiadomości* (Londyn) 1966 nr 36. — A. ŁASZKOWSKI: Wspomnienie o Leśmianie. *Tyg. Powsz.* 1966 nr 36. — E. ŁUSZCZUK-MARKOWA: *Kalendarz lubel.* Lubl. 1966 s. 50-52. — A. WAŻYK: Kwestia gustu. W-wa 1966.
- Wspomnienia o Bolesławie Leśmianie.* Lubl. 1966 (tu: Z. Jastrzębski: Zejście z Parnasu; M. L. Mazurowa: Podróż i praca twórcza B. Leśmiana; J. Brzechwa: Niebieski wycieruch; H. Hertz-Barwiński: Nasze szkolne czasy; M. Daszkiewicz-Czajkowski: Leśmian w młodości; J. Tuwim: Leśmian. W dziesięciolecie śmierci; E. Kozikowski: Wspomnienie o B. Leśmianie; Z. W. Zalewski: Był sobie pan rejent; Z. Krause: Ze wspomnień o Leśmianie; M. Wiszniewski: Strzępy wspomnień o Leśmianie; Z. Klukowski: Ze wspomnień o Leśmianie; M. Strzeszewska: Spotkanie młodości z prawdziwą poezją; H. Wiewiórka: B. Leśmian; W. Słobodnik: Pieśni mimowolne; W. Gralewski: Skrzydlaty rejent; I. Czajka-Stachowicz: Wspomnienie o B. Leśmianie; L. Lewin: Wspomnienie o Leśmianie; S. Sebyłowa: ***; E. Szelburg-Zarembina: Znikomek, który był Akteonem; A. Stern: Powroty B. Leśmiana). [Rec.: Ijon [R. Mikulski]: Niedoleśmian. *Kamena* 1966 nr 17; Hamilton [J. Z. Słojewski]: Leśmian i duchy, czyli o potrzebie drukowania głupstw. *Kultura* 1966 nr 34; polem.: Z. Jastrzębski. Tamże nr 36; K. T. T [K. T. Toeplitz]: Seans spirytystyczny. *Kultura* 1966 nr 34; H. Zaworska: O panu rejenzie z Zamościa. *Nowe Książki* 1966 nr 23; Z. Macużanka. *Polonistyka* 1967 nr 1; I. Wieniewski. *Wiadomości* (Londyn) 1967 nr 10]. — K. WYKA: B. Leśmian. Dwa utwory (Dusiołek. Dziewczyna). *Liroyka pol. Interpretacje*. Kr. 1966. — E. BALCERZAN: Peln rozwiśleń i udnierstrzeń. O „Srebroniu” B. Leśmiana. *Poezja* 1967 nr 12 [nawiązanie: M. Piechal. Tamże 1968 nr 5]. — J. BRZEKOWSKI: Kilka uwag o poezji B. Leśmiana. *Oficyna Poetów* 1967 nr 1. — K. DEDECJUS: Z doświadczeń tłumacza. *Poezja* 1967 nr 12 [analiza przekładu wiersza „Samotność”]. — J. GEMBICKI: W 30-lecie śmierci B. Leśmiana. *Poezja* zachlannej troski. *Świat* 1967 nr 52/53. — M. JACHIMOWICZ: Bolesna sława Leśnego Miana. *Poezja* 1967 nr 12. — Z. JASTRZĘBSKI: Baśniowy świat Leśmiana. *Kamena* 1967 nr 23/24. — T. KARPOWICZ: Poezja niemożliwa. *Poezja* 1967 nr 12. — K. LEWKOWSKI: B. Leśmiana epizod teatralny. *Prace Polonist.* S. XXIII (1967) s. 271-278. — A. LISIECKA: Leśmian poeta laickiego heroizmu. *Polityka* 1967 nr 47 [polem.: A. Słonimski: Znowu trochę mitologii. *Szpilki* 1967 nr 50]. — J. LISOWSKI. *Twórczość* 1967 nr 8. — M. MAZUROWA. *Wiadomości* (Londyn) 1967 nr 3 [wspomnienia córki o żonie B. Leśmiana]. — M. PANKOWSKI: Leśmian. La révolte d'un poète contre les limites. *Bruksela 1967 Travaux de la Faculté de Philosophie et Lettres* 32. [Rec.: W. Weintraub. *Wiadomości* (Londyn) 1968 nr 29; S. Legeżyński. Tamże nr 35]. — J. PRZYBÓŚ: Słowo o Leśmianie. Przemówienie na Wiosnie Poetyckiej w Kłodzku 1967 r. *Poezja* 1967 nr 12. — J. TRZNADEL: „Pitka rzucona w zaświaty”. *Poezja* 1967 nr 12. — J. WEBER: Motywy erotyczne w twórczości B. Leśmiana. *Osnova* 1967 s. 83-88. — J. ZAGÓRSKI: Z gaju rozdroży. *Poezja* 1967 nr 12. — B. Leśmian. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Ułożył i oprac. P. Hertz. Księga 5. W-wa 1967. — [Trzydziestolecie zgonu]: *Biul. Związku Lit. Pol.* 1967 nr 7; *Oficyna Poetów* 1967 nr 4; *Życie Warszawy* 1967 nr 244. — J. BŁOŃSKI: Bergson a program poetycki Leśmiana. *Mies. Lit.* 1968 nr 8. — M. GŁOWIŃSKI, J. SŁAWIŃSKI: Konferencja poświęcona poezji B. Leśmiana. *Biul. Polonist.* 1968 nr 32. — A. KOŁSUT: Symbolizm w twórczości B. Leśmiana. *Biul. Filol.* 1968 nr [2]. — J. PROKOP: Niepochwyćcień złoty. *Życie Lit.* 1968 nr 26. — A. SANDAUER: Poezja twórczych potęg natury. *Polityka* 1968 nr 27. — J. TRZNADEL: B. Leśmian. *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski*. T. 1. W-wa 1968. — J. WEBER: Ballady B. Leśmiana. Łódź 1968 *Spr. Łódzkiego Tow.*

Nauk. nr 6. — Mowy leśmianowskie. Kłodzko 1968 [Z. Bienkowski, M. Jachimowicz, J. Przyboś — wygłoszone na Kłodzkiej Wiośnie Poetyckiej]. — M. CZERMIŃSKA: Dziejba Leśmiana. Komentarze do wyobraźni. *Litery* 1969 nr 4. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: Gdzie umieścić Leśmiana? Próba lokalizacji historyczno-literackiej. W książce: Młodopolskie harmonie i dysonanse. W-wa 1969. — M. GŁOWIŃSKI: „Ballada bezludna”, czyli opowieść o tym, czego nie było. *Nurt* 1970 nr 6. — K. MIKLAZIEWSKI: Teoria i praktyka. Wokół Leśmianowskiej teorii teatru. *Ruch Lit.* 1970 z. 1 (tu: zestawienie publikacji o teatrze). — M. ORSKI: Leśmian — Tragizm niespełnionych marzeń. *Tyg. Kult.* 1970 nr 21.

Studia o Leśmianie. Pod red. M. Głowińskiego i J. Stawińskiego. W-wa 1971 (tu: A. Sandauer: Poezja twórczych potęg natury; M. Podraza-Kwiatkowska: Gdzie umieścić Leśmiana? Próba lokalizacji historyczno-literackiej; Z. Łapiński: Metafizyka Leśmiana; J. Prokop: Niepochwyćcień. Motyw regresu w poezji Leśmiana; J. Błoński: Bergson a program poetycki Leśmiana; T. Skubalanka: U źródeł stylu erotyków Leśmiana; E. Olkuśnik: Słowotwórstwo na usługach filozofii; M. Głowiński: Słowo i pieśń. Leśmiana poezja o poezji; J. M. Rymkiewicz: „Odczłowieczając duszę”. „Topielec” B. Leśmiana na tle porównawczym; I. Opacki: „Pośmiertna w głębi jezior maska”; E. Czaplejewicz: Adresat ballad Leśmiana; R. Żimand: Preliminaria do klechd Leśmiana; K. Miklaszewski: Teoria i praktyka. Wokół Leśmianowskiej wizji teatru).

Sad rozstajny. E. CZEKALSKI. *Przeł. Wil.* 1912 nr 43/44. — W. G. [W. GRUBIŃSKI]: Z piśmiennictwa. *Kur. Por.* 1912 nr 338. — OTTO: Wrażenia i refleksy. *Prawda* 1912 nr 43. — J. M. RYMKIEWICZ: Genезis z ducha. *Poezja* 1966 nr 8 [dot. wiersza Sad]. — E. WRÓBLEWSKA: Dwa studia lasu. *Zeszyty Nauk. Univ. Łódzkiego* 1966 nr 43 [dot. wiersza Zielona godzina].

Klechdy sezamowe. J. LORENTOWICZ: Wydawnictwa gwiazdkowe. *Nowa Gaz.* 1912 nr 586. — Sz.: Na gwiazdkę. *Kur. Literwski* 1912 nr 279. — RAF. [T. BLUMSKI-RAFAŁOWSKI]. *Głos Wybrzeża* 1959 nr 26 („Piękna Parysada”). — (m. dul.) [W. MEŻNICKI]. *Dzien. Bałtycki* 1959 nr 227 („Cudowna lampa Alady-na”). — M. DULĘBA [W. MEŻNICKI]. *Dzien. Bałtycki* 1959 nr 21 („Piękna Parysada”). — Z. KWIECIŃSKA. *Trybuna*

Ludu 1960 nr 282 („Zakłety rumak”). — W. LUBASZEWSKA. *Express Wiecz.* 1960 nr 242 („Zakłety rumak”). — A. BASZKOWSKA. *Gaz. Pomorska* 1961 nr 146 („Zakłety rumak”). — L. DUTKIEWICZ. *Kronika Beskidzka* 1961 nr 18 („Baśń o pięknej Parysadzie”). — A. L. GZELLA. *Kur. Lubel.* 1961 nr 34 („Baśń o pięknej Parysadzie”). — K. MAZUR. *Teatr Lalek* 1961 nr 15/16 („Zakłety rumak”). — RAF. [T. RAFAŁOWSKI]. *Słowo Wybrzeża* 1961 nr 237 („Zakłety rumak”). — A. TATARKIEWICZ. *Kamena* 1961 nr 3 („Baśń o pięknej Parysadzie”).

Przygody Sindbada Żeglarsza. (c): Księga czystej baśni. *Naród i Wojsko* 1936 nr 30. — *Kur. Por.* 1936 nr 303. — A. ŁASZOWSKI. *Nowa Książka* 1937 s. 330. — *Bluszcz* 1937 nr 2 s. 19, 43. — T. KUDLIŃSKI. *Dzien. Pol.* 1962 nr 304. — ZASTĘPCA. *Echo Krakowa* 1962 nr 262.

Klechdy polskie. B. PRZYLUŚKI: Wstęp do: B. Leśmian: Klechdy polskie. Londyn 1956. — W. J. KASIŃSKI. *Kierunki* 1959 nr 41. — J. TRZNADEL. *Twórczość* 1959 nr 2. — J. TRZNADEL. *Nowa Kultura* 1959 nr 38. — H. ZAWORSKA. *Nowe Książki* 1959 nr 18. — M. GŁOWIŃSKI. *Twórczość* 1960 nr 2. — L. LIĞEZA: „Klechdy polskie” B. Leśmiana na tle folklorystycznym. *Pam. Lit. R.* 59 (1968) z. 1.

Łąka. E. CZEKALSKI: Leśmianowska „Łąka”. *Świat* 1920 nr 48. — Z. DEBICKI. *Kur. Warsz.* 1920 nr 302. — J. G. [J. GELLA]: Poezja dziwactwa i przyrody. *Gaz. Wiecz.* 1920 nr 5581. — *Gospoda Poetów* 1920 z. 2 s. 15. — W. B. [W. BUNIKIEWICZ]. *Ponowia* 1921 s. 279. — T. HIZ: Z piśmiennictwa. *Kur. Por.* 1921 nr 43. — K. IRZYKOWSKI: Dobre wiersze. *Kur. Lw.* 1921 nr 191; też *Trybuna* 1921 nr 31. — IGNOTUS [W. NOSKOWSKI]. *Gaz. Warsz.* 1921 nr 15. — Nowe poezje. *Czas* 1921 nr 30. — O. ORTWIN. *Przeł. Warsz.* 1922 nr 14; przedr. w książce: Próby przekrojów. Lw. 1936. — S. PIĘKOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1922 nr 106. — S. ZAUSMER: Z cyklu: Żydzki w powojennej literaturze w Polsce. Żydzki a poezja rustykalna. *Dzwon* 1928 nr 8. — S. KRZYŻYŃSKI: Pieśń od wnętrza zielona. *Dziennik (Mielec)* 1929 nr 1. — T. ŁOPALEWSKI: B. Leśmian i jego „Łąka”. *Kur. Wil.* 1929 nr 61. — A. SZCZERBOWSKI: Brzegiem szalu w niepojętość zieloności. O „Łące” B. Leśmiana. W-wa 1934. [Rec. R. [T. Sinko]:

Wśród nowych książek. *Kur. Lit.-Nauk.* 1934 nr 20 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*] — B. DUDZIŃSKI: *Naprzód* 1938 nr 114. — M. GŁOWIŃSKI: B. Leśmian. Otchłań. W: *Liryka pol. Interpretacje*. Kr. 1966. — K. WYKA: B. Leśmian. Dwa utwory. W: *Liryka pol. Interpretacje*. Kr. 1966 [dot. wiersza Dusiołek]. — W. NATANSON. *Kultura* 1967 nr 42 [dot. inscenizacji w Koszalinie]. — W. N. [W. NATANSON]. *Twórczość* 1967 nr 11 [dot. jw.].

Napój cienisty. J. JANOWSKI. *Czas* 1936 nr 346. — A. PIECHAŁ: Nowe wiersze Leśmiana. *Gaz. Pol.* 1936 nr 356. — M. PROMIŃSKI (POPPER): Książki poetyckie. *Sygnaly* 1936 nr 24. — R. [T. SINKO]: Wśród nowych książek. *Kur. Lit.-Nauk.* 1936 nr 52 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — K. W. ZAWODZIŃSKI: Liryka i epika wierszem. *Roczn. Lit.* 1936 s. 26-31. — S. CZERNIK. *Okolica Poetów* 1937 nr 2. — J. FELDORN: Piękno niesamowite. *Nowy Dzień*. 1937 nr 9. — L. FRYDE: Klasyk i dwaj romantycy. *Tyg. Ilustr.* 1937 nr 12. — P. HULKA-LASKOWSKI. *Nowa Książka* 1937 z. 5 s. 271. — A. ŁASZOWSKI: Książki o słowie wyzwolonym. *Kur. Por.* 1937 nr 75. — H. MICHAŁSKI: Poezja L. Staffa. *Kultura* 1937 nr 19. — J. N. MILLER. *Robotnik* (W-wa) 1937 nr 91. — Z. RABSKA. *Kur. Warsz.* 1937 nr 5. — H. RADZIUKINASÓWNA. *Mysł Nar.* 1937 nr 13. — J. ROSNOWSKA. *Życie Lit.* 1937 z. 2 s. 71-73. — A. SZCZERBOWSKI. *Ruch Lit.* 1937 nr 3-4. — K. TROCZYŃSKI: Na akademickim Parnasie. *Dziewczyna*. 1937 nr 165. — K. W. ZAWODZIŃSKI: Parada poetów. *Wiad. Lit.* 1937 nr 23. — Poeta bez jutra. Z powodu „Napoju cienistego” Leśmiana. *Nowa Kwadryga* 1937 nr 1. — *Ster* 1937 nr 1. — H. MICHAŁSKI. *Ateneum* 1938 nr 1 s. 151. — K. WYKA: B. Leśmian. Dwa utwory. W: *Liryka pol. Interpretacje*. Kr. 1966 [dot. wiersza *Dziewczyna*].

Dziejba leśna. A. SANDAUER. *Nowy Dzień*. 1938 nr 345. — T. S. [T. SINKO]: Wśród nowych książek. *Kur. Lit.-Nauk.* 1938 nr 48 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — A. Tom: Wstęp do: B. Leśmian: Dziejba leśna. W-wa 1938. — B. DUDZIŃSKI: Wśród poetów. *Naprzód* 1939 nr 18; toż *Robotnik* (Radom) 1939

nr 13; *Robotnik* (W-wa) 1939 nr 17. — T. DWOREK. Dziejba Lesmanów. *Prosto z Mostu* 1939 nr 1. — L. FRYDE: Zagadnienia literackie. *Wiedza i Życie* 1939 nr 1/2. — M. JASTRUN: U poetów — pośmiertny tom Leśmiana. *Wymiary* 1939 nr 8. — A. SOWIŃSKI: Wiersze Leśmiana. *Gaz. Pol.* 1939 nr 65.

Recenzje przekładów

E. A. Poe: Opowieści nadzwyczajne. E. CZEKAŁSKI. *Nasz Dom. Tyg. Mód i Powieści* 1914 nr 8 s. 4.

Recenzje wydań zbiorowych

Wybór poezji. H. K.: Poezje Leśmiana. *Tyg. Warsz.* 1947 nr 2.

Wiersze wybrane. J. S.: Tomik przygód. *Tyg. Powsz.* 1955 nr 27.

Poezje zebrane. Z. POLSAKIEWICZ. „Modre-nie” — czyli wielka poezja. *Nowy Tor* 1957 nr 38. — zb. *Twórczość* 1957 nr 12.

Szkice literackie. M. GŁOWIŃSKI. *Współczesność* 1960 nr 12. — M. JASTRUN. *Nowa Kultura* 1960 nr 3. — A. ŁAM. *Przegl. Hum.* 1960 nr 4. — J. ŁUKASIEWICZ. *Tyg. Powsz.* 1960 nr 5. — J. PRZYBÓŚ. *Przegl. Kult.* 1960 nr 2. — A. STERN. *Życie Lit.* 1960 nr 18. — M. SZYSZKOWSKA. *Kierunki* 1960 nr 23. — J. SŁAWIŃSKI. *Pam. Lit. R.* 52 (1961) z. 1.

Utwory rozproszone. — Listy. P. HERTZ. *Nowa Kultura* 1962 nr 39. — J. PRZYBÓŚ. *Nowa Kultura* 1962 nr 41. — M. GŁOWIŃSKI. *Twórczość* 1963 nr 7 s. 66-70. — Z. GREŃ. *Dziewczyna*. 1963 nr 3. — Z. JASTRZĘBSKI. *Twórczość* 1963 nr 1 s. 110-111 [sprostowania i uzupełnienia].

Poezje. J. Z. JAKUBOWSKI: Nowe spotkanie z Leśmianem. *Kultura* 1965 nr 30. — A. POGONOWSKA: Współczesność poezji Leśmiana. *Nowe Książki* 1965 nr 15.

Poezje wybrane. J. WITAN. *Nowe Książki* 1968 nr 5.

LICIŃSKI LUDWIK STANISŁAW (1874—1908)

Nowelista, poeta.

Ur. 17 kwietnia 1874 w Kamionce, w powiecie lubartowskim. Był uczniem gimnazjum w Lublinie, z którego został usunięty za postawę patriotyczną. Dalej uczył się prywatnie

pod kierunkiem prof. Majewskiego. W 1900 studiował na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, z którego również został wydalony. W 1904-1905 pracował wśród chłopów-bandosów. Z uwagi na polityczny charakter swej działalności był śledzony. W związku z tym uciekł na Ural, skąd chory na gruźlicę powrócił do rodzinnej Kamionki. Przez pewien czas pozostawał pod opieką Wacława Nałkowskiego i jego córki Zofii, dzięki którym znalazł miejsce w sanatorium dla gruźlików w Otwocku. Zmarł 22 kwietnia 1908 w Otwocku.

TWÓRCZOŚĆ

1. Z pamiętnika włóczęgi. Ogł. fragm.: *Myśl Niepodległa* 1906 nr 11-12; *Naprzód* 1908 nr 120. Wyd. osob. Lw. 1908. Wyd. 2 W-wa 1912.

Z a w a r t o ść: Niewidomy i szatan; Niedokończone powieści; Notatki obłąkanego; Burza.

2. Książd Jan Jaskółski. W-wa 1908. Powieść.

3. Tu musimy wyczarować przyszłość. Powst. 1908. Ogł. *Epoka* 1938 nr 26-27.

Fragment nie ukończonego utworu dramatycznego.

4. Halucynacje. Nowele. Kr. 1911. Wyd. nast.: Kr. [1913]; Kr. [1917].

Z a w a r t o ść: Bajka. (*Tyg. Ilustr.* 1908 nr 19, z teki pośmiertnej); Gość. (*Lit. i Sztuka* 1907 nr 7 dod. *Ludkości* nr 151); Ajra. (*Przegl. Spół.* 1906 nr 1-2); Z ponurych nocy; Dziwne rzeczy. (*Głos* 1905 nr 5-7); Zbrodnia. (*Głos* 1905 nr 17); Tło i obraz; Dyzio; Moje opowiadanie. (*Głos* 1905 nr 16); Policzek; Na cmentarzu; Po śmierci. (*Głos* 1905 nr 37); Szczury; Mały epilog; Sen o bajce. (*Spoleczeństwo* 1909 nr 26-27).

W okresie międzywojennym ogłoszono pod nazwiskiem Licińskiego dwie książki: *Szały miłości*; *Dziwaczka*. Ludwik Stanisław Liciński nie jest ich autorem, jego nazwisko posłużyło za pseudonim Wiktorowi Przeclawskiemu.

Nowele, wiersze, artykuły zamieszczano w czasopiśmie: *Czerwony Sygnał* (1907-1910), *Czytelnia dla Wszystkich* (1901), *Do Szeregu* (1907-1908), *Dzwoniec Pol.*, *Gaz. Lud.* (1907), *Głos* (1905), *Kultura* (1908; tu: W cyrku. Nowela. T. 3 s. 81-99), *Kur. Codz.* (1905), *Lit. i Sztuka* dod. *Ludkości* (1907), *Myśl Niepodległa* (1906), *Na Barykady*, *Naprzód* (1908), *Panteon* (1908; tu: W cyrku. Nowela. Nr 3 s. 219-228), *Przedświt*, *Przegl. Spół.* (1906), *Przegl. Zakopiański* (1902), *Robotnik*, *Spoleczeństwo* (1909), *Tyg. Ilustr.* (1908), *Wisła* (1905). Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Zakopiańska Jednodniówka*. Zakopane 1901, *Znicz. Noworocz. lit.* W-wa 1903.

Nadto wiersze Licińskiego były przedrukowywane w: *Okolica Poetów* (Ostrzeszów) 1937 nr 6, *Zbiór poetów pol. XIX w.*

Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 1001-1002.

Listy

Odpis ze spalonego zbioru listów Licińskiego do Z. Nałkowskiej. (List z 1908, maszynopis, fragm.) Rkps Bibl. Jagiel. akc. 1952/262.

OPRACOWANIA

(Nekrologi:) L. BELMONT: Trochę pokrzyw na mogiłę Licińskiego. *Wolne Słowo* 1908 nr 24; P. [A. GOLDRING]. *Spoleczeństwo* 1908 nr 18; K. [J. KLECZYŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 18; *Myśl Niepodległa* 1908 nr 61; *Świat* 1908 nr 19.

E. CZERAŁSKI: Staff a Liciński. Paralela literacka. *Prawda* 1909 nr 9-10. — G. GLASS: Gromada i człowiek. Kr. 1912. — J. KLECZYŃSKI: Liciński. *Krytyka* 1912 t. 34 z. 1 s. 52-58. — K. BUKOWSKI: L. S. Liciński. W książce: *Sylwetki. Studia z literatury i sztuki*. Lw. 1914 s. 39-49. — Zmarły pisarz wydaje nową książkę. *Kur. Informacyjny i Telegraficzny* 1923 nr 109. — Nazwisko znanego pisarza jako pseudonim. *Kur. Informacyjny i Telegraficzny* 1923 nr 114. — W. PONIĘCKI: Liciński. W 21 rocznicę śmierci. *Wolnomyśliciel Pol.* 1929 nr 8. — W. WOLERT: Zapomniany pisarz-włóczęga. *Gaz. Warsz.* 1932 nr 235. — M. MAJKO: Łzy szeleszczące. Wspomnienie pośmiertne o poecie Licińskim. *Wieś i Miasto* 1935 nr 2. — J. MONDSCHJEN: O L. S. Licińskim. *Okolica Poetów* 1937 nr 6.

(30 rocznica śmierci:) jm. *Kamena* 1938 nr 8. — *Dzien. Lud.* 1938 nr 115. — Słowo wspomnienia. *Epoka* 1938 nr 12. — *Robotnik* (Radom) 1938 nr 90.

F. BARTNICKI: Liciński — zapomniany pisarz-włóczęga. *Lewy Tor* 1946 nr 3-4. — L. RYGIER: Ze wspomnień o Prusie. *Polska Zbrojna* 1946 nr 160. — I. NEWERLY: [Wstęp do:] J. Korczak: Wybór pism. T. 1. W-wa 1957 s. XVII-XX. — L. S. Liciński. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 1001. — K. DMITRUK: Twórczość L. S. Licińskiego. *Biul. Polo-*

nist. 1969 nr 35. — T. WEISS: Cyganeria Młodej Polski. Kr. 1970 s. 96-97.

Z pamiętnika włóczęgi. L. BELMONT. *Wolne Słowo* 1908 nr 17. — L. CHOROMAŃSKI. *Spoleczeństwo* 1908 nr 10. — T. DĄBROWSKI. Wizerunki. *Krytyka* 1908 t. 2 z. 7/8 s. 45-46. — H. GALLE. *Książka* 1908 s. 466. — W. NAŁKOWSKI: Nowy siewca burzy. *Panteon* (Paryż) 1908 nr 1 s. 119-124. — J. F. GAWLIKOWSKI. *Promień* 1910 nr 4/5.

Książd Jan Jaskólski. L. CHOROMAŃSKI. *Spoleczeństwo* 1908 nr 10.

Halucynacje. L. CHOROMAŃSKI. *Pravda* 1911 nr 41. — E. CZEKAŁSKI. *Sfinks* 1911 t. 16 s. 315-316. — Z. DE-

BICKI. *Kur. Warsz.* 1911 nr 282. — A. KURCJUSZ. *Izraelita* 1911 nr 44. — C. WROCKI [P. SMOLIK]. *Naprzód* 1911 nr 210. — W gorączce i na jawie. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 43. — A. GAHLBERG: O postaniu utopijnym. *Przyrodniczy Pogląd na Świat i Życie* 1912 nr 2. — H. GALLE: Kronika literacka. Humoryści i satyrycy. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 3 s. 292-293. — A. KALLAS [A. KORNGUTT]. *Gaz. Wiecz.* 1912 nr 459. — W. MORACZEWSKI. *Słowo Pol.* 1912 nr 140. — REDIVIVUS [F. PERL]: W poszukiwaniu człowieka. *Światło* 1912 nr 20. — M. RUSZCZYŃSKA. *Przeł. Wielkop.* 1912 s. 92-95. — D. ZGLIŃSKI. *Przeł. Wil.* 1912 nr 1. — M. H. [M. H. LEBIŃSKA]. *Przeł. Wielkop.* 1913 s. 977. — AL. ŚW. [A. ŚWIDERSKA]. *Słowo Pol.* 1913 nr 522.

LIEDER WACŁAW ROLICZ (1866–1912)

Poeta, tłumacz, językoznawca.

Ur. 27 września 1866 w Warszawie, syn Jana Henryka Liedera, urzędnika bankowego, oraz Katarzyny z Sadkowskich herbu Rola. Uczył się w domu, a od 1875 w V Gimnazjum w Warszawie, pobierając równocześnie lekcje muzyki. W listopadzie 1883, nie skończywszy klasy piątej, został wydalony z gimnazjum za złamanie regulaminu uczniowskiego. Następnie uczył się w Krakowie — w gimnazjum Św. Anny i w Gimnazjum im. Sobieskiego, w którym zdał maturę w 1887. We wrześniu 1888, rzuciwszy rozpoczęte na Uniwersytecie Jagiellońskim prawo, wyjechał do Paryża, gdzie w 1892 ukończył Szkołę Języków Orientalnych. W tym samym roku rozpoczął dalsze studia w Wiedniu, a około 1894 powrócił do Paryża, gdzie prawdopodobnie studiował w École Pratique des Hautes Études oraz w École Libre des Sciences Politiques. W latach paryskich nawiązał bliskie kontakty artystyczne m. in. z Zenonem Przesmyckim, z czeskim poetą Juliuszem Zeyerem i niemieckim — Stefanem Georgem. W lipcu 1897 wrócił na stałe do Warszawy. W 1898-1903 pracował kolejno: w fabryce metalurgicznej, jako administrator w kamienicy ojca, jako dyskonter weksli, jako wykładowca korespondencji francuskiej na kursach buchalteryjnych. Od 1898 datuje się jego przyjaźń z Wiktorem Gomulickim. Około 1905 wyjechał do Monte Carlo. W 1906 przebywał krótki czas w Berlinie. Pod koniec życia prowadził badania językoznawcze, uznane przez specjalistów za pozbawione wartości naukowych. Za życia jego twórczość poetycka była w kraju niemal nieznaną. Dzięki przekładowi niemieckim Stefana Georga był poetą bardziej znanym w Niemczech niż w Polsce. Zmarł w Warszawie 12 września 1912.

TWÓRCZOŚĆ

1. Poezje I. Kr. 1889. Przedr. fragm. — zob. poz. 12 oraz Wyd. zbior. poz. 1, 2.

Zawartość: cykle: Mojego serca w dal płynące echa, Myślę — pamiętam —, Legendy. Tu także tłumaczenia, zob. Przekłady poz. 2.

2. Z książki lirycznej. Paryż 1890. Przedr. całości lub. poz. 5.

Zawartość: wiersze: Juliuszowi Słowackiemu; Ruiny; Orkiestra dzwonów; Kobiety, do których się modłę; Altana róż.

Rkps wiersza pt. Juliuszowi Słowackiemu w Bibl. IBL PAN Zbiory fundacji Michalskich.

3. Monument wszeteczeństwa gazeciarskiego pod pion sumienia i obowiązku [!] wzniesiony, gipsaturami tytułów kunsztu pismackiego olepiony, a przez autora abrysu fundowany ku czasów współczesnych sromocie, vulgo wiersz nie dla dzieci, ale głupim ku uciesze, mądrym ku reflektowaniu uczynienia Wacława Liedera poety potępionego przez

cenzurę warszawską i prasę polską. Powst. 1890. Wyd. Lutetiae Parisiorum MDCCCLXXXII [Paryż 1892].

Zawartość: m. in. wiersz inc.: Czyście myśleli, Zoilusy sprośne...

Druk ulotny.

4. Waclawa Liedera odezwa do polskiej publiczności. Powst. 1890. Paryż 1892.

Druk ulotny.

5. Poezje II. Paryż [1891]. Przedr. fragm. — zob. poz. 12, 15 oraz Wyd. zbior. poz. 1, 2.

Zawartość: cykle: Rzecz z Naturą (tu m. in. wiersz: Lichwiarz. *Kalendarz pol. Ursyna* 1890), Epopeja mego chłopięstwa, Bogini pieśni lirycznej. Zob. poz. 2 oraz 8 i Przekłady poz. 2.

6. [Inc.:] Przyjaciele moi, zapytując się, dlaczego dotychczas nie wydałem drugiego tomu Poezji... W-wa 1891.

Druk ulotny.

7. Elementarz języka arabskiego. Część pierwsza. Abecadnik. Kirchhain 1893.

8. Wiersze III. Paryż — Warszawa — Wiedeń 1892-1895. [Kr. 1895]. Przedr. fragm. — zob. poz. 15 oraz Wyd. zbior. poz. 1, 2.

Zawartość: cykle: Naprzód, ze złością należą, odwracając kartę, czytaj, jako dwa serca zostały rozdarte; Tu masz pieśni przeróżne, wszystkie na lipowej lutni grane, zacnymi dośpiewane słowy; Takie, a nie inakże w pożegnania chwili Waclaw epithalamion wyśpiewał Maryli; Tu czytaj, nasyciwszy ucho smutnym trenem, jak pieśń polska echowo zagrała nad Renem (tu m. in. 7 wierszy Liedera przetłumaczonych na język niem. przez S. George).

9. Moja Muza. Wierszów ciąg czwarty. Kr. 1896. Zob. Wyd. zbior. poz. 1, 2.

Zawartość: wiersz pt. Kto mi zażęł misterstwo w duszy; 18 sonetów. Zob. też Przekłady poz. 2.

10. Wiersze V. Paryż. [Kr. 1897]. Przedr. fragm. — zob. poz. 12 oraz Wyd. zbior. poz. 1, 2.

Zawartość: m. in. cykle: Pieśni Stefana Georga, Wiersze dodatkowe. Zob. też Przekłady poz. 2.

11. Prospekt tomu Waclawa Rolicza-Liedera wierszów księgi pierwsze drugie i trzecie po wtóre wydane... Kr. 1898 [?].

12. Wierszów księgi pierwsze, drugie i trzecie po wtóre wydane w Krakowie roku MDCCCLXXXVIII. [Kr. 1898].

Pierwszy tom projektowanego wydania zbiorowego. Zob. też Wyd. zbior. poz. 1, 2.

Zawartość: [Przedmowa] i 11 wierszy nowych oraz przedruki wierszy (często w nowych

redakcjach) z tomików: Poezje I. (Zob. poz. 1), Poezje II. (Zob. poz. 5), Abu Sajid Fadlullah ben Abulchajr i tegoż czterowiersze. (Zob. Przekłady poz. 1), Wiersze V. (Zob. poz. 10).

Przekład

[Przedmowa] niem.: S. George; *Blätter für die Kunst* 1897-1899 IV F. 4. B; przedr.: Gesamt-Ausgabe der Werke. T. 17: Tage und Taten. Berlin 1933 s. 108.

13. Wydawnictwo zbiorowych dzieł poetyckich Waclawa Rolicza-Liedera w trzech tomach 1898-1899. [Kr. 1898].

Prospekt.

14. Nowe wiersze. [Kr. 1903]. Zob. Wyd. zbior. poz. 1, 2.

Zawartość: tu m. in.: Wiersze do Stefana Georga; oraz tłumaczenia, zob. Przekłady poz. 2.

15. Pieśni niepodległe. Z wydań rękopiśmiennych odbito w Warszawie r. 1906. [W-wa 1906].

Zawartość: przedruk 10 wierszy z tomików: Poezje II. (Zob. poz. 5), Wiersze III. (Zob. poz. 8).

16. Krakof i Olof dwaj bajeczni władcy Waweli. Dociekanie archeologiczno-filologiczne... Wyrażono w Warszawie MDCCCX. [W-wa 1910].

Wiersze i artykuły Liedera zamieszczano w następujących czasopismach: *Biesiada Lit.* (1898, 1912), *Blätter für die Kunst* (Berlin 1894-1901), *Dzienn. Chicagoski* (1899), *Kur. Kr.* (1888), *Kur. Warsz.* (1887, 1903-1904, 1906, 1908-1909; tu m. in. art. językoznawcze: Stanisław w dziejach języka polskiego. 1908 nr 127; Wykład etymologiczny nazwiska „Słowacki”. 1909 nr 1; „Dante” w formach polskich imion własnych. 1909 nr 175), *Krytyka* (1903), *Kwiaty* (Lw. 1887), *Praca* (1901, 1909; tu m. in. art. W sprawie poprawnej pisowni polskiej. 1909 nr 19), *Przeegl. Lit. dod. Kraju* (1888-1889), *Rola* (1907-1908), *Romans i Powieść dod. Świata* (1912-1913), *Ruch Lit.* (1888), *Świat* (1904, 1907-1910, 1912; tu m. in.: Gawęda o Warneńczyku. Odnalezienie domniemanych szczątków. 1904 nr 44), *Tyg. Ilustr.* (1887), *Warta* (1888-1889), *Życie* (1887).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Kalendarz pol. Ursyna* 1890, *Na pomoc. Wydawn. zbior. na korzyść powoźdian*. W-wa 1884 (tu debiut poetycki), *J. Słowacki w poezji pol.* Ułożył W. Hahn. Lw. 1910; wyd. nowe Wr. 1955, *Zeitgenössische Dichter*. Tłum. S. George. T. 2. Berlin 1905. Wyd. nast.: Berlin 1913, Berlin [1927].

Przekłady

1. Abu Sajid Fadlullah ben Abulchajr i tegoż czterowiersze. Przełożył z per-

skiego... Kr. 1895; przedr. fragm. w: J. A. Święcicki: Historia literatury powszechnej w monografiach. T. 5. Literatura perska. Cz. 2. W-wa [1902] s. 23-24; *Wielka Lit. Powsz.* Red. S. Lam. T. 5. W-wa [1932] s. 358-359; S. Napierski: Zapomniany polski modernista. W-wa 1936 s. 36-38; zob. *Twórczość* poz. 12 oraz Wyd. zbior. poz. 2.

Przekłady
[czterowersze] LXXXVI, LXXXVIII; bulg.: D. Gabe Penewa. W: *Polski poeci*. Sofia 1921.

2. Tłumaczenia i wolne przekłady wierszy następujących autorów: Anakreont, Ch. Baudelaire, Ferdousi, Fed'kowicz-Hordyński, T. Gautier, S. George, H. Heine, Horacy, S. Nadson, S. Prudhomme, A. Puszkina, M. Ustijanowicz, J. Vrchlický. Ogl. w zbiorach: *Poezje I*, *Poezje II*, *Moja Muza*, *Wiersze V*, *Wierszów księgi pierwsze, wtóre i trzecie...*, *Nowe wiersze*. (Zob. *Twórczość* poz. 1, 5, 9, 10, 12, 14).

Prace edytorskie i słownikowe

1. W. Skorochód Majewski: Gramatyka języka tureckiego. Na podstawie pierwszego litografowanego wydania do druku przygotował, uwagami, dopełnieniami oraz wstępem zaopatrzył... Powst. 1894. Nie druk.

Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1378.

2. Księga nazwisk wszystkich ziem polskich. Nie druk.

Rkps zaginął w czasie II wojny światowej.

3. Słownik imion staropolskich. Nie druk.

Rkps zaginął w czasie II wojny światowej.

Wydania zbiorowe

1. *Poezje wybrane*. Wybrał i wstępem poprzedził J. W. Gomułicki. W-wa 1960 *Bibl. Poetów*.

Zawartość: częściowe przedruki wierszy z tomików: *Poezje I*. (Zob. *Twórczość* poz. 1); *Poezje II*. (Zob. *Twórczość* poz. 5); *Wiersze III*. (Zob. *Twórczość* poz. 8); *Moja Muza*. (Zob. *Twórczość* poz. 9); *Wiersze V*. (Zob. *Twórczość* poz. 10); *Wierszów księgi pierwsze, wtóre i trzecie*. (Zob. *Twórczość* poz. 12); *Nowe wiersze*. (Zob. *Twórczość* poz. 14); oraz: *Wtóre dzieje poety*. (*Świat* 1909 nr 42).

2. *Wybór poezji*. Wyboru dokonała, wstępem, przypisami i bibliografią opatrzyła M. Podraza-Kwiatkowska. Kr. 1962.

Zawartość: częściowe przedruki wierszy z tomików: *Poezje I*. (Zob. *Twórczość* poz. 1); *Poezje II*. (Zob. *Twórczość* poz. 5); *Abu Sajid Fadlullah Ben Abulchajr*. (Zob. *Przekłady* poz.

1); *Wiersze III*. (Zob. *Twórczość* poz. 8); *Moja Muza*. (Zob. *Twórczość* poz. 9); *Wiersze V*. (Zob. *Twórczość* poz. 10); *Wierszów księgi pierwsze, wtóre i trzecie*. (Zob. *Twórczość* poz. 12); *Nowe wiersze*. (Zob. *Twórczość* poz. 14); oraz: *Wtóre dzieje poety*. (Zob. Wyd. zbior. poz. 1); *Dziad i wnuk*. *Urywek rozmowy z 1890 roku*. (*Kur. Warsz.* 1908 nr 306). Nadto: 3 wiersze S. Georga do W. Rolicza-Liedera w przekładzie J. Iwaszkiewicza.

Wybory twórczości w przekładach

bułgarskie:

1. *Polski poeci*. Przekład D. Gabe Penewa. Sofia 1921.

Zawartość: *Czarodziejka*; *Dzwony poranne*; *Błędny rycerz* (przedr. *Polsko-bułgarski przegląd* 1922 nr 8); *Zob. Przekłady* poz. 1.

francuskie:

4. C. David: Stefan George. *Son oeuvre poétique*. Lyon-Paryż 1952 (tu tłumaczenia drobnych fragmentów poezji Liedera na jęz. francuski).

niemieckie:

2. S. George: Übertragungen aus den Werken von Waclav Rolicz-Lieder. *Blätter für die Kunst* 1894-1899. Ogl. fragm. W. Rolicz-Lieder: *Wiersze III*. (Zob. *Twórczość* poz. 8). Wyd. osob. całości: Berlin 1905; przedr. w: *Zeitgenössische Dichter*. T. 2. Berlin 1905. Wyd. nast.: Berlin 1913; Berlin [1927]. Nadto przedruki w antologiach niemieckich. *Zob. też* poz. 3.

Zawartość: *Czarodziejka*; *Jesień żywota*; *Prośba*; *Westchnienie*; *Sonet*; *Wiersz Szacha-Szudży*; *Książka*; *Mgły jesienne*; *Palma na pustyni*; *Feniks powstaje z popiołów*; *Powitanie*; *Ballada o poczciwej dziewczynie*; *Uśmiech wśród łez*; *Są miejsca...*; *Lelije kwiaty dziwne*; *Na tęsknym stawie wspomnienia*; *Modlitwa na organy* [inc. *Zbudź się, któraś mnie wiodła...*]; *U wezłowania Pawła Verlaina*; *Po pogrzebie tegoż*; *Moja ludzka miłość*; *Widok deszczowy*; *Jaskółki*; *wiersze do S. Georga z tomiku Wiersze V*. W: *Zeitgenössische Dichter* nadto dwa wiersze: *Do Stefana Georga* [inc. *Chciałbym wiedzieć...*]; [inc.] *Oto w ćwiercącej po nocy świetlicy...* (*Blätter für die Kunst* 1900-1901 V. F.).

3. *Polnische Poesie des 20. Jahrhunderts*. Oprac. i tłum. K. Dedecius. Monachium 1964.

Zawartość: *Do Stefana Georga*, posyłając obraz; *Feniks powstaje z popiołów*; *Modlitwa na organy* (inc. *Zbudź się, któraś mnie wiodła...*). Dwa ostatnie wiersze podane również w przekładzie S. Georga. (Zob. poz. 2).

Listy i materiały

1. Do Z. Przesmyckiego 23 listy z 1888-1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2852.

2. Do A. Bełcikowskiego z 1889. Rkps Ossol. sygn. 12639/III.

3. Do J. Zeyera 4 listy z 1890-1891. Rkps Arch. Czechosłowackiej Akad. Nauk. w Pradze sygn. 257.

4. Do T. Lenartowicza 2 listy z 1891. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2028 t. 4.

5. Do S. Georgego fragm. listów z 1896-1906. Ogl. R. Boehringer: *Mein Bild von Stefan George*. Monachium 1951.

6. Do nieznanego adresata z 1897. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2674.

7. Do red. *Kur. Warsz.* z 1897. Rkps Bibl. Publ. W-wy Zbiory Wolskich.

8. Do W. Maleszewskiego z 1898. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7055.

9. Do H. Biegeleisena z 1906. Rkps Ossol. sygn. 6256/II.

10. Do i od W. Gomulickiego fragm. listów. Ogl.: J. W. Gomulicki: *Wacław Rolicz-Lieder*. Sylweta biograficzno-literacka. *Ateneum* 1938 nr 1; W. Rolicz-Lieder: *Wydawnictwo zbiorowych dzieł poetyckich...* [Kr. 1898] s. 6-8.

11. Do V. Jagicia. *Wiad.* podaje: J. Hamm: *Register der Korrespondenz von V. Jagić im Besitz der Universitätsbibliothek in Zagreb*. *Wiener Slavistisches Jahrbuch* t. 8 (1960) s. 75.

12. Od J. H. Liedera 196 listów z 1883-1891. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2968-2971.

13. Świadectwo zakończenia kursów buchalteryjnych. Własność J. Iwaszkiewiczówny.

14. Pamiętniki J. H. Liedera. Rkps — własność M. Czernickiej.

15. Materiały rękopiśmienne pochodzące od przyjaciół S. Georgego — w posiadaniu Zofii Ciechanowskiej w Kr.

16. Ulotne listy otwarte publikowane przez W. Rolicza-Liedera: *Do Szanownego Komitetu Kasy Imienia Doktora Józefa Mianowskiego*. W-wa 1910; *Do Prześwietnej Cesarsko-Królewskiej Akademii Umiejętności w Krakowie*. W-wa 1910; *Do Jego Królewskiej Wysokości Księcia Pana Adama Czartoryskiego*. W-wa 1910.

Szczegółową bibliografię twórczości ogl. M. Podraza-Kwiatkowska w książce: *W. Rolicz-Lieder: Wybór poezji*. Kr. 1962 s. 290-320.

OPRACOWANIA

Monografia: M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: *Wacław Rolicz-Lieder*. W-wa 1966.

Od Redakcji. *Życie* 1888 nr 25. — M. G. [M. GAWALEWICZ]: *Z nowocześnie go Parnasu*. *Tyg. Ilustr.* 1890 nr 42. — S. ROSSOWSKI. *Dzien. Pol.* 1890 nr z 2 sierpnia — JAN ŻAGIEL [Z. PRZESMYCKI]: *Harmonie i dysonanse*. *Świat* 1891 nr 7. [Polemika: Eres [S. Rossowski]. *Dzien. Pol.* 1891 nr 115; Jan Żagiel [Z. Przesmycki]: *Harmonie i dysonanse*. *Świat* 1891 nr 11; Eres [S. Rossowski]. *Dzien. Pol.* 1891 nr 155]. — R. M. MEYER: *Ein neuer Dichterkreis*. *Preussische Jahrbücher* (Berlin) 1897 t. 88 s. 54. — J. KMITA: *Najnowsze rzeźby K. Laszczki*. *Biesiada Lit.* 1898 nr 17 [o rzeźbie przedstawiającej Liedera]. — A. VERWEY. *Tweemaandelijk tijdschrift voor kunst wetenschap en politiek* 1898 styczeń [o wierszach Liedera w *Blätter für die Kunst*]. — A. LANGE: *Współcześni poeci polscy*. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 6. — W. GĄSIOROWSKI: *W. Rolicz-Lieder*. Sylwetka. *Strumień* 1900 nr 16. — W. GOMULICKI: *Żniwo literackie*. „Księga sonetów”. *Kogo w niej brak? Grupa „pokrzywdzonych”*. *Dział Ilustr.* dod. *Kraju* 1900 nr 14-15. — W. FELDMAN: *Piśmiennictwo polskie ostatnich lat dwudziestu*. T. 2. Lw. 1902 s. 131, 133-134 i wyd. nast. — *Gawędy luźne*. *Tyg. Pol.* 1904 nr 17. — A. NOWACZYŃSKI: *W. Rolicz-Lieder*. *Świat* 1907 nr 19. — A. JACIMIRSKI: *Nowiejszaja polskaja literatura*. T. 2. Petersburg. [1908] s. 57.

(Nekrologi:) Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Kur. Warsz.* 1912 nr 116; i. [J. JANOWSKI]. *Świat* 1912 nr 18; S. LAM. *Kronika Powsz.* 1912 nr 20; R. *Bluszcz* 1912 nr 44; L. W. [L. WŁODEK?]. *Bibl. Warsz.* 1912 t. 2 s. 606; *Biesiada Lit.* 1912 nr 21; *Kur. Warsz.* 1912 nr 119; *Nowa Gaz.* 1912 nr 194; *Praca* 1912 nr 19; *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 18; *Złoty Róg* 1912 nr 20.

A. POTOCKI: *Polska literatura współczesna*. Cz. 2: *Kult jednostki*. 1890-1910. W-wa 1912 s. 88. — W. GOMULICKI: *O poecie ze zwichniętymi skrzydłami*. *Na szkołę pol.* W-wa 1916 s. 84-86. — P. BOJAN: *W. Rolicz-Lieder*. W: *Polski poeci*. Oprac. D. Gabe Penewa. Sofia 1921 s. 69. — W. Rolicz-Lieder. *Nowy Świat* (Nowy Jork) 1922 nr 155. — W. BOROWY: *Wisła w poezji polskiej*. W-wa 1922 s. 50-51; przedr. w książce: *Kamienne rękawiczki i inne studia*. W-wa 1932. — *Prager Presse* 1929 s. 340. — F. WOLTERS: *Stefan George und die „Blätter für*

die Kunst". Deutsche Geistesgeschichte seit 1890. Berlin 1930 s. 86-90; przekład pol. w książce: J. KOPROWSKI: Z południa i północy. Kat. 1963 s. 83-84. — K. CZACHOWSKI: Les ouvrages de la littérature polonaise traduits avant 1900. *Pologne Littéraire* (W-wa) 1933 nr 85-86. — L. DUTHIE-ÉNID: L'influence du symbolisme français dans le renouveau poétique de l'Allemagne. Les „Blätter für die Kunst" de 1892 à 1900. Paryż 1933 s. 202, 345, 375, 460, 511. — *Frankfurter Zeitung* 1933 z 19 grudnia; przedr. pt. Stefan George et la poésie polonaise. *La Pologne Littéraire* (W-wa) 1934 nr 90. — K. CZACHOWSKI: Obraz współczesnej literatury polskiej. 1884-1933. T. 2. Lw. 1934. — KAZIMIERZ BAZAR [J. IWASZKIEWICZ]: S. George i W. Rolicz-Lieder. *Skamander* 1935 z. 64 s. 540-549. — H. MARKIEWICZ: Wokół wiersza S. George „Do Kallimacha". *Wiad. Lit.* 1935 nr 46. — K. CZACHOWSKI: O Roliczu-Liederze. *Wiad. Lit.* 1936 nr 2. — S. NAPIERSKI: Zapomniany polski modernista. W-wa 1936. [Rec.: (tb) [T. Breza]. *Kur. Por.* 1936 nr 20; K. Czachowski. *Nowa Książka* 1936 z. 6 s. 324; S. Czernik. *Okolica Poetów* 1936 nr 3; J. Iwaszkiewicz. *Wiad. Lit.* 1936 nr 29; K. Krejčí. *Slavische Rundschau* (Praga) 1936 nr 6]. — Z. CIECHANOWSKA: Notatki do życia i twórczości W. Rolicza-Liedera. *Pam. Lit. R.* 34 (1937) s. 110-114 i odb. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Początki Młodej Polski. *Wiad. Lit.* 1938 nr 48. — J. W. GOMULICKI: W. Rolicz-Lieder. Sylwetka biograficzno-literacka. *Ateneum* 1938 nr 1. [Rec.: (b.). *Kur. Lit.-Nauk.* 1938 nr 1 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*]. — K. N. [K. NITSCH]: Dwaj zapomniani miłośnicy języka. *Język Pol.* 1938 nr 4. — J. W. GOMULICKI: O poezje Rolicza-Liedera. *Wiad. Lit.* 1939 nr 8. — T. SIVERT: Poezje Rolicz-Liedera. *Wiad. Lit.* 1939 nr 1. — Młoda Polska. Wybór poezji. Oprac. T. Boy-Żeleński. Lw. 1939, wyd. 2 Wr. [1947] s. XI-XIII, 64. — E. SALIN: Um Stefan George. Bad Godesberg 1948 s. 270, 275; wyd. 2 Monachium 1954 s. 261, 265. — E. JAIME: Stefan George und die Weltliteratur. Ulm 1949 s. 65-66. — R. BOEHRINGER: Mein Bild von Stefan George. Monachium 1951 s. 37-43, 208; wyd. nast. Düsseldorf 1967. [Rec.: M. Podraza-Kwiatkowska. *Ruch Lit.* 1968 nr 6]. — J. MAGNUSZEWSKI: Stosunki literackie polsko-czeskie w końcu XIX i na początku XX w. Wr. 1951. — C. DAVID: Stefan George. Son oeuvre poétique. Lyon-Paryż 1952 s. 100-101 *Bibliothèque de la Société des Études*

Germaniques 9. — J. W. GOMULICKI: W. Rolicz-Lieder. W: *Księga wierszy pol. XIX w.* Ułożył J. Tuwim. Oprac. J. W. Gomulicki. T. 3. W-wa 1954; wyd. 2 W-wa 1956. — M. JASTRUN: Przemiany poezji polskiej. *Nowa Kultura* 1959 nr 3. — K. WYKA: Modernizm polski. Kr. 1959. — J. W. GOMULICKI: Przedmowa do: Poezje wybrane. W-wa 1960. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: Czy na pewno poezje Liedera? *Ruch Lit.* 1961 nr 3. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: Wstęp do: W. Rolicz-Lieder: Wybór poezji. Kr. 1962. — J. KOPROWSKI: Dzieje przyjaźni. Stefan George i Waclaw Rolicz Lieder. W książce: Z południa i północy. Odwiedziny u pisarzy. Kat. 1963 s. 83-94. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: U źródeł polskiego modernizmu. *Ruch Lit.* 1963 nr 2. — J. KRZYŻANOWSKI: Neoromantyzm polski 1890-1918. Wr. 1963. — K. DEDECJUS: Lieder Waclaw Koźma Damian Rolicz. W: *Polnische Poesie 20. Jahrhunderts*. Oprac. i tłum. K. Dedecius. Monachium 1964 s. 180-181. — Z. CIECHANOWSKA: Stefan George i W. Rolicz-Lieder — ich translatorska wzajemność. *Roczn. Hum.* t. 13 (1965) z. 3; toż *Spr. PAN w Kr.* 1966 s. 33-34. — W. Lieder. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 551-552. — M. PANKOWSKI: La poésie de W. Rolicz-Lieder lue aujourd'hui. *Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales et Slaves* t. 17 (1963-1965) (Bruksela) 1966. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: W. Rolicz-Lieder. W-wa 1966. [Rec. J. Iwaszkiewicz. *Życie Warszawy* 1966 nr 111; M. Jastrun. *Poezja* 1966 nr 7; T. Syga. *Stolica* 1966 nr 22; A. Reykowska. *Nowe Książki* 1967 nr 5; M. Sienkiewicz. *Życie Lit.* 1967 nr 9; T. Weiss. *Ruch Lit.* 1967 nr 2; J. J. Lipski. *Pam. Lit. R.* 5 (1968) nr 4]. — H. SCHROEDER: Eine literarische Freundschaft. S. George und W. Rolicz-Lieder. W: *Festschrift für M. Woltner zum 70. Geburtstag*. Heidelberg 1967. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. V: *Lit. okresu Młodej Polski*. T. 1. W-wa 1968. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: Szwajcarskie polonica. *Ruch Lit.* 1968 nr 6.

Poezje I. kb. [K. BARTOSZEWICZ]. *Kraj* 1890 nr 21. — A. LANGE. *Życie* 1890 nr 35. — R. *Bulletin Polonais Littéraire, Scientifique et Artistique* (Paryż) 1890 nr 44.

Z księgi lirycznej. ANONIM. *Czas* 1890 nr 194. — J. KASPROWICZ. *Kur. Lw.* 1890 nr 232. — A. LANGE. *Życie* 1890 nr 35. — J. ŁOZIŃSKI. *Ziarno*

1890 nr 260. — *Kur. Por.* 1890 nr 206. — Poeeci i krytycy „Życia”. *Przegl. Katol.* 1890 nr 37. — *Przegl. Tyg.* 1890 nr 40.

Poezje II. Fy. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 47 [dot. wiersza pt. Lichwiarz]. — il. s. — *Tyg. Ilustr.* 1890 nr 47. — *S. Kur. Codz.* 1890 nr 323. — J. W. GOMULICKI: Podróże po Szpargalii. *Nowe Książki* 1958 nr 6.

Wierszów księgi pierwsze, drugie i trzecie. JULIUSZ, J... I. *Biesiada Lit.* 1898 nr 16-17. — *St. Pn. Kur. Por.* 1898 nr 44, 185, 293. — *Gaz. Warsz.* 1898 nr 17. — *Kur. Por.* 1898 nr 48. — *Rozwój* 1898 nr 224, 237. — H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1899 nr 1.

Wydawnictwo zbiorowych dzieł poetyckich. es [E. STRUMPF]: Reklama i poezja. *Głos* 1899 nr 2. — M. [I. MATUSZEWSKI]: Naiwność czy próżność? *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 10.

Nowe wiersze. J. STEN [L. BRUNER]. *Krytyka* 1903 t. 2 s. 382-387.

Pieśni niepodległe. H. C. [H. CEYSINGER]. *Tyg. Mód i Powieści* 1906 nr 21. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1906 nr 19. — W. JABLONOWSKI. *Dzien. Kijowski* 1906 nr 82. — A. STODOR [A. CEHAK]. *Nasz Kraj* 1907 z. 6. — Z. D. [Z. DE-

BICKI]. *Gaz. Pol.* 1907 nr 24. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1907 s. 433-434.

Krakof i Olof.. J. JANKOWSKI: Poeta-słownikarz. *Świat* 1910 nr 51. — K. NITSCH. *Poradnik Język.* 1910 nr 10.

Abu Sajid Fadlullah... [rec. tłum.]. *Ateneum* 1897 t. 2 s. 602-603.

W. Skorochód Majewski: Gramatyka języka tureckiego [rec. edyt.]. J. BAUDOUIN DE COURTENAY. *Spr. AU* 1895 s. 56, 1896 s. 17.

Recenzje wydań zbiorowych

Poezje wybrane. M. GŁOWIŃSKI: Rolicz-Lieder — poeta rewelacyjny. *Nowe Książki* 1961 nr 7. — P. HERTZ. *Nowa Kultura* 1961 nr 4. — M. PODRAZA-KWIATKOWSKA: Czy na pewno poezje Liedera? *Ruch Lit.* 1961 nr 3.

Wybór poezji. P. HERTZ. *Nowa Kultura* 1963 nr 18. — J. IWASZKIEWICZ. *Życie Warszawy* 1963 nr 88-89. — W. SZYMAŃSKI. *Tyg. Powsz.* 1963 nr 44. — R. URBAN. *Życie Lit.* 1963 nr 24. — A. MATUSZYK. *Ruch Lit.* 1964 nr 2.

Szczegółową bibliografię opracowań podaje M. Podraza-Kwiatkowska w książce: W. Rolicz-Lieder: Wybór poezji. Kr. 1962 s. 320-333.

LIGOŃ JULIUSZ (1823—1889)

Pseud. i krypt.: GÓRNOŚLĄZAK J. L.; J...L...; J. L.

Poeta, komediopisarz.

Ur. 28 lutego 1823 w Prądach pod Koszęcinem, powiat lubliniecki; syn Franciszka, kowala dworskiego, i matki z domu Skiba. Uczęszczał do szkoły ludowej w Strzebinu. Ojciec wyuczył go rzemiosła kowalskiego. Rozpoczął pracę w Królewskiej Hucie (Chorzowie) w 1841. Odbił trzyletnią służbę wojskową w 22 pułku piechoty pruskiej w Nysie. Około 1850 ożenił się z Teresą Kawką. W 1852 otrzymał stałą pracę w hucie w Zawadzkiem. Brał udział w pracach założonego w 1869 Towarzystwa Pożyczkowego, kolportował polskie książki i gazety. Utracił z tego powodu pracę i około 1870 wrócił do Królewskiej Huty. W okresie „kulturkampfu” występował publicznie w obronie katolicyzmu i polskości. Uczestniczył w ruchu narodowym przeciw Centrum. Razem z Karolem Miarką opracował statut Kółka Katolickiego — stowarzyszenia polskiego dla robotników w Królewskiej Hucie. W 1872 zorganizował Kółko Towarzyskie na miejsce rozwiązane w poprzednim roku Kółka Katolickiego. W Kółku Towarzyskim przez 11 lat zajmował stanowisko drugiego prezesa. W 1873 jako delegat Kółka uczestniczył w uroczystościach jubileuszowych Towarzystwa Przemysłowego, odbywających się w Poznaniu. Współdziałał przy założeniu w 1877 spółdzielni robotniczej „Polski Kon-

sum i Towarzystwo Wzajemnej Pomocy". Działalność patriotyczna naraziła go na prześladowania ze strony rządu. Pozbawiono go pracy i nie przyznano należnej mu renty inwalidzkiej. W wyniku ośmioletniego procesu o odszkodowanie za częściową utratę wzroku uzyskał rentę w 1883. Zmarł 17 listopada 1889 w Królewskiej Hucie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Iskra miłości z Górnego Śląska, czyli odłamek śpiewu historyczno-narodowego z melodiami. Skreślił i ułożył... Powst. ok. 1869. Wyd. Kat. 1919.

Poezje wydane przez syna, Adolfa Ligonia.

2. Błogosławieństwo matki. Dramat w 3 aktach. *Katolik* 1872 nr 34-39.

3. Walka smutku z pociechą w sercu katolika, Mikołów 1874.

Poezje.

4. Nawrócony. Sztuka prozaiczna w 3 aktach. Bytom 1877.

Istniała również pod tym tytułem „Komedia w 3 aktach wierszem ze śpiewami” o innej podobno treści.

5. Ziarnko dla zasiłku ducha zebrane w gumnie serca ręką od młota z miłości do Boga, bliźnich i własnej duszy przez Górnoszlązaka J. L. w Królewskiej Hucie 1877. Nie druk.

6. Dobry syn. Komedycja w 4 aktach ze śpiewami. Ułożył... w Królewskiej Hucie. *Gaz. Górnoszląska* 1878 nr 70, 72, 74, 76, 78. Wyd. osob. Bytom 1878 [1879?].

7. Prawda zwycięża. Obrazek w 3 aktach prozą. *Gaz. Górnoszląska* 1878 nr 96-97.

8. O dawnych czasach Górnego Śląska, czyli pogadanki wieczorne pomiędzy nauczycielem, obywatelem i górnikiem. *Gaz. Górnoszląska* 1878 nr 47-51; 1879 nr 39, 41, 44, 46, 48, 50, 53, 55, 57, 59, 63, 65, 67, 71, 73; *Kalendarz „Katolika” na r. 1883*. [B. m.] 1884.

9. Tren żałobny na zgon Ojca św. Piusa IX. Poz. [ok. 1878].

10. Los sieroty, czyli niewinność zwycięża. Obrazek z rzeczywistego życia w 9 odstonach ze śpiewami. *Katolik* 1882. Wyd. osob. Poz. [1919] *Bibl. Teatrów Lud.* „Naród sobie”.

Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R 470/III.

11. Obrona Wiednia, czyli niemieckiego państwa i chrześcijaństwa przez Jana Sobieskiego, króla polskiego, 12 września 1683 r. na pamiątkę 200 rocznicy skreślił dla braci Ślązaków. Poz. 1883.

Poemat.

12. Pieśni zabawne. Królewska Huta [b. r.]

Wg Ogrodzińskiego żaden egzemplarz nie zachował się.

13. Sierota. Nie druk.

Utwór dramatyczny.

14. Śmieszek, czyli figle i dowcipy. Królewska Huta [b. r.]

15. Więzień. Nie druk.

Utwór dramatyczny.

Rękopisy drobnych utworów: Historia rymowana kościoła Św. Trójcy w Koszęcinie. Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 125/II; Podobieństwo życia ludzkiego z rokiem. Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 122/II; Serdeczne powitanie... ks. Radziejowskiego, wydawcy „Katolika”. [Wiersz]. Rkps Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 124/II; wiersz pt. Dumka biednego Ślązaka nad nędzą. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7814 IV.

Utwory, artykuły ogłaszano w czasopiśmie: *Dzwonek* (Lw. 1864-1865, 1867), *Gaz. Górnoszląska* (od 1874), *Głosy z nad Odry* (1919), *Goniec Wielkop.* (1881), *Gwiazda* (1876), *Gwiazdka Cieszyńska* (1858, 1920; tu debiut poetycki: Kilka słów do pisarzy i do ludu. 1858 nr 25), *Katolik* (od 1869), *Katolik* (Chełmno 1868), *Kur. Poz.* (1875-1876), *Orędownik* (1875), *Oświata* (1877), *Przyj. Ludu* (1864, 1866-1867, 1883; tu m. in. wiersz: Podobieństwo życia ludzkiego z rokiem. 1864 z. 5), *Pszczółka* (1878), *Słowo Pomorskie* (1921), *Warta* (1875-1876), *Zaranie Śląskie* (1927, 1932), *Zwiastun Górnoszląski* (od 1868).

Ponadto utwory umieszczał w wydawnictwach: *Kalendarz „Katolika” na r. 1883*, *toż 1884*, *Kalendarz lud. ilustr. na r. zwyczajny 1889*. Siemianowice 1889, *Pol. kalendarz katol. ... na r. zwyczajny 1867*. Chełmno [1866].

Listy

1. Do P. Stalmacha z 1865. *Zaranie Śląskie* 1936 s. 119.

2. Do redakcji *Gwiazdy* z 1876. *Gwiazda* (Poz.) 1876 nr 20.

3. Do redakcji z 1881. *Gaz. Górnoszląska* 1881 nr 30.

4. List bez adresata, datowany z Królewskiej Huty 21 maja 1887 w sprawie wierszy imienninowych dla księży Kleina i Bonczyka. Rkps. Bibl. Śląska w Kat. sygn. R. 121/II.

5. Do F. Chłapowskiego 10 listów. Odpisy sporządzone przez M. Kwapińskiego w posiadaniu L. Brożka w Cieszynie.

OPRACOWANIA

Panu J. Ligonowi. *Goniec Wielkop.* 1880 nr 252. — Wiadomości potoczne. *Goniec Wielkop.* 1880 nr 252. — Z miasta. *Goniec Wielkop.* 1880 nr 33. — F. CHŁAPOWSKI. *Kur. Poz.* 1881 nr 209. — Wiadomości potoczne. *Goniec Wielkop.* 1881 nr 86. — O kilku utworach piśmiennictwa ludowego na Górnym Śląsku. *Kur. Poz.* 1881 nr 209.

(Jubileusz 25-lecia działalności literackiej): *Gaz. Górnos Śląska* 1883 nr 35-36. — *Gaz. Nar.* 1883 nr 139. — J. Ligoń. *Goniec Wielkop.* 1883 nr 138. — J. Ligoń. *Gwiazdka Cieszyńska* 1883 nr 25. — *Katolik* 1883 nr 45. — *Kur. Codz.* 1883 nr 161. — J. Ligoń. *Przyj. Ludu* 1883 nr 24. — *Przyj.* dod. *Gaz. Tor.* 1883 nr 24. — Wiadomości bieżące zagraniczne. J. Ligoń. *Wiek* 1883 nr 139.

(Nekrologi): K. Br. [B. KORASZEWSKI]. *Dzien. Poz.* 1889 nr 271; [J. K. MAC-KOWSKI]. *Nowiny Raciborskie* 1889 nr 68-69; *Goniec Wielkop.* 1889 nr 268; *Gwiazdka Piekarska* 1889 nr 93-95; *Katolik* 1889 nr 94; *Kur. Poz.* 1889 nr 267; *Orędownik* 1889 nr 267; *Prawda* 1889 nr 48; *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1889 nr 284; Poeta-kowal. *Przyj. Ludu* 1889 nr 18; *Wielkopolanin* 1889 nr 268.

J. Z.: Z Górnego Śląska. *Głos* 1890 nr 4. — M. PARCZEWSKA: Z poezji górnośląskiej. *Przegl. Lit.* dod. *Kraju* 1890 nr 23. — *Światło* 1890 nr 5. — W sprawie pomnika... *Wielkopolanin* 1890 nr 253. — ANDRZEJ G.: J. Ligoń. *Praca* 1899 nr 50. — A. MACOSZEK. *Gwiazdka Cieszyńska* 1902 nr 6-8. — J. Ligoń. *Obrona Ludu* 1906 nr 23-24. — J. Ligoń. *Praca* 1906 nr 22-23. — KSIĄDZ JACEK [J. KUDERA]: J. Ligoń. Jego życie i zasługi względem Górnego Śląska. Opole 1918. — KRYNICZ: W 30 rocznicę zgonu. *Prawda* 1919 nr 19. — K. LIGON: O literaturze ludowej Śląska. *Prawda* 1919 nr 5. — E. SZRAMEK: Znaczenie J. Ligionia. Kartka pamiątkowa z powodu 30 rocznicy śmierci. *Głos znad Odry* 1919 nr 4. — Z życia J. Ligionia. *Prawda* 1919 nr 21. — J. KUDERA: Obrazy Ślązaków wspomnienia godnych. Mikołów 1920. — K. LIGON: J. Ligoń. W: *Poeci Górnego Śląska*. Lw.

1920 s. 27-32. [Rec. *Kur. Pol.* 1921 nr 77]. — *Pam. 50-letniego jubileuszu Kółka Towarzyskiego w Królewskiej Hucie 1872-1922*. Królewska Huta 1922. — H. CIEMIĘGA: J. Ligoń. *Dzien. Poz.* 1923 nr 53. — J. PIERNIKARCZYK: Ilustrowana księga pamiątkowa Górnego Śląska. Kat. 1923 s. 9-12. — J. PŁOMIENSKI: Piewca polskości Górnego Śląska. *Ilustr. Kur. Codz.* 1925 nr 211 dod. — I. W. K.: Poeci śląscy. *Epoka* 1928 nr 173. — Pomnik poety kowala. *Epoka* 1928 nr 168. — Pomnik poety kowala. *Gaz. Poz.* i *Pomorska* 1928 nr 70. — Pomnik poety kowala. *Nowy Kur.* 1928 nr 142. — Tym, co walczyli z nawałą germańską. *Wyzwolenie* 1928 nr 44. — J. B.: W 40 rocznicę zgonu... *Polska Zach.* 1929 nr 315. — Pamięci J. Ligionia. *Polonia* 1929 nr 1838. — 40-lecie zgonu... *Polska Zach.* 1929 nr 317. — L. BROŻEK: Kilka listów górnośląskich do P. Stalmacha. *Zaranie Śląskie* 1936 nr 2. — M. TOBIASZ: Pionierzy odrodzenia narodowego i politycznego na Śląsku. Kat. 1937; wyd. 2 rozszerz. Kat. 1945. — M. T. [M. TOBIASZ]: J. Ligoń — kowal i poeta. *Polska Zach.* 1938 nr 111. — S. WALLIS: J. Ligoń, drugi śląski dramaturg ludowy. *Śląski Związek Teatrów Lud.* *Biuletyn* (Kat.) 1938 nr 6. — E. SZRAMEK: J. Ligoń. Wyd. 2 Kat. 1939 *Bojownicy o Wolność Śląska* nr 6.

Z. HIEROWSKI: Rozwój uświadomienia narodowego u pisarzy górnośląskich. *Zaranie Śląskie* 1946 z. 3-4 s. 100-104. — W. SZEWczyk: Śląski trud literacki. Pisarze śląscy XIX i XX w. Wr. 1946 s. 27-29. — Śląsk walczący. Poezja i pieśń. Oprac. Z. Hierowski. Kat. 1946 *Bibl. Pisarzy Śląskich* S. II t. 1 [tu notatki bio- i bibliograficzne]. — Z. HIEROWSKI, Z. ROSPOND: Język i piśmiennictwo na Śląsku. Kat. 1947 s. 23-24. — (xy): Sylwetki opolskie. J. Ligoń. *Nowiny Opolskie* 1947 nr 19. — W. ŻELECHOWSKI: Trzej budziciele polskości na Śląsku. W-wa 1947 *Bibl. Ziem Odzyskanych*. — JOTES: 125-lecie urodzin wielkiego Ślązaka. *Nowiny Nyskie* 1948 nr 9. — B. KRUKIERÓWNA: Pod sztandar książki. *Słowo Pol.* 1948 nr 121. — S. LIGON: W małym domku. Wspomnienia lat dziecięcych. *Nowiny Nyskie* 1948 nr 5; też *Nowiny Raciborskie* 1948 nr 5-6. — G. MORCINEK: Polskie słowo na Śląsku. Kat. 1948 s. 22-23. — F. JANKOWSKI: J. Ligoń, krzewiciel polskości na Śląsku. W 60 rocznicę śmierci. *Polska Zach.* 1949 nr 35. — W. J. SEIDEL: J. Ligoń — kowal, działacz społeczno-polityczny i poeta ludowy. *Kalendarz powstańczy* 1949 s. 53-55. — W. B.: Odświeżenie pomnika J. Ligionia, rzemieślnika-kowala, poety,

patrioty w Chorzowie. *Przyj. Rzemieślnika* 1949 nr 20.

M. MARCIŃCZYK: Wspomnienia o J. Ligoniu. *Kłosa* 1951 nr 4. — J. KORASZEWSKI: J. Ligoń, kowal-poeta. *Dzien. Zach.* 1952 nr 121. — W. SZEWczyk: Cetnar żelaza. W książce: 13 portretów śląskich. Kr. 1953 s. 159. [Rec. T. Mikulski: Portrety śląskie Szewczyka. *Życie Lit.* 1954 nr 41]. — S. CZERNIK: Chłopskie piarstwo samorodne. W-wa 1954 s. 144-151. — F. W.: Poeta samouk. *Głos Katol.* 1956 nr 11. — Z. HIEROWSKI: Cztery szkice. Kr. 1957. — R. ŚMIELA: Dziennik Górnośląski. Kat. 1957. — M. ANTONÓW: Działalność kulturalna polskich towarzystw na Górnym Śląsku w 2 połowie XIX i na początku XX w. w świetle współczesnej prasy polskiej. *Studia i Materiały z Dziejów Śląska*. T. 2. Wr. 1958 s. 629-667. — J. BARANOWICZ: J. Ligoń. Śląski działacz i poeta. Kat. 1960. [Rec. Z. Obrzud. *Zaranie Śląskie* 1961 nr 3; W. Nawrocki: O nowe spojrzenie na J. Ligonía. *Zaranie Śląskie* 1961 nr 4; B. Surówka. *Dzien. Zach.* 1961 nr 13]. — Z. HIEROWSKI: Nauczyciel z Lubczy i inne szkice. Kat. 1961 s. 32-36. — S. SAJDEL: Kult J. Ligonía w Chorzowie. *Zaranie Śląskie* 1961 nr 1. — E. WICHURA-ZAJDEL. *Kwart. Opolski* 1961 nr 4. — W. NAWROCKI: Działalność oświatowa i literacka J. Ligonía. Zarys naukowo-popularny. Kat. 1962. — W. NAWROCKI: Kilka uzupełnień do biografii

i twórczości J. Ligonía. *Zaranie Śląskie* 1962 nr 3; J. KUCIANKA: Ligoniowej spuścizny niesłuszne pomnożenie. *Zaranie Śląskie* 1963 nr 2. — Z. OBRZUD. W: *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963 s. 264-283. — P. DUKIEL: Dzieje towarzystw „Kasyno” i „Kółko” w Chorzowie. *Zaranie Śląskie* 1964 nr 4. — W. OGRODZIŃSKI: Dzieje piśmiennictwa śląskiego. Do druku przygotowali L. Brożek i Z. Hierowski. Kat. 1965 s. 193-197, 358-359. — (h k) [H. KAPELUŚ]. *Słownik folkloru pol.* W-wa 1965. — T. GOSPODAREK: Karabiny z ... papieru. *Trybuna Opolska* 1967 nr 149. — J. KUCIANKA: J. Ligoń. 1851-1917. *Zeszyty Nauk. Wyższej Szkoły Pedagog.* w Kat. 1967 s. 215-240. — J. MAYER: Zapomniany wiersz J. Ligonía. (Przestroga za prośbą!). *Zeszyty Nauk. Wyższej Szkoły Pedagog.* w Kat. 1967 s. 203-213. — *Katolik* 1968 nr 49. — *Słowo Pol.* 1968 nr 272. — *Śląscy pisarze ludowi (1800-1914)*. *Antologia poezji i prozy*. Oprac. J. Kuciánka. Wr. 1968. — *Wr. Tyg. Katol.* 1968 nr 47. — A. GŁADYSZ: *Pisarze śląscy. W: Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 4. W-wa 1971.

Obrona Wiednia. Książki jubileuszowe. *Goniec Wielkop.* 1883 nr 185. — W. OGRODZIŃSKI: Poemat górnośląski o zwycięstwie wiedeńskim. *Polonia* (Kat.) 1933 nr 3208.

LOEWENFELD RAFAŁ (1854–1910)

Krytyk, publicysta, tłumacz.

Ur. 11 lutego 1854 w Poznaniu. Uzyskał doktorat w 1877 na wydziale filozoficznym uniwersytetu we Wrocławiu, gdzie następnie został lektorem języków słowiańskich. W 1887 redagował we Wrocławiu czasopismo *Nord und Süd*. Był założycielem berlińskiego „Schillertheater”, którym kierował od 1894 do 1910. W 1898-1906 wydawał czasopismo *Die Volksunterhaltung*. Pisał przeważnie po niemiecku. Zmarł 28 grudnia 1910 w Charlottenburgu.

TWÓRCZOŚĆ

1. Johann Kochanowski (Joannes Cochanius) und seine lateinischen Dichtungen. Ein Beitrag zur Literaturgeschichte der Slawen. Poz. 1877.

Rozprawa doktorska.

2. Andrzeja Trzycieskiego wiersz na śmierć Jana Kochanowskiego. *Ateneum* 1883 t. 1 s. 498-502 i odb.

3. Łukasz Gornicki, sein Leben und seine Werke. Ein Beitrag zur Geschichte des Humanismus in Polen. Wr. 1884.

Wersja polska: Łukasz Górnicki, jego życie i dzieła. Przyczynek do dziejów humanizmu w Polsce. W-wa 1884.

4. Przedmowa do: H. Sienkiewicz: *Mit Feuer und Schwert*. Berlin 1888. Wyd. nast.: Berlin 1891; Berlin 1901.

5. Przedmowa do: H. Sienkiewicz: *Der kleine Ritter*. Berlin 1889. Wyd. nast. Berlin 1901. Zob. Przekłady poz. 3.

6. Gespräche über und mit Tolstoi. Berlin 1891.

7. L. N. Tolstoj, sein Leben, seine Werke, seine Weltanschauung. Cz. 1. Berlin 1892. Toż w języku ros. Petersb. 1895.

Prace ogłaszał w czasopismach: *Ate-neum* (1883; tu m. in. Przyczynek do życiorysu Łukasza Górnickiego. T. 3), *Nord und Süd* (Wr. 1887), *Nordische Rundschau* (1880; tu: Johann Kochanowski. 1530-1584. Zur 300-sten Wiederkehr seines Todestages. T. 2 z. 2), *Die Volksunterhaltung* (Berlin 1898-1906).

Ponadto w wydawnictwie: *Kalendarz petersburski „Gwiazda” na r. 1884*. Petersb. 1883 (tu: Jan Kochanowski 1584-1884).

Przekłady

1. Peter Skarga's dritte Reichstags-predigt: Vom Frieden im Hause. W książce: C. Alberti: Die Schule des Redners. Ein praktisches Handbuch der Beredtsamkeit in Musterstücken. Lipsk 1890.

2. I. Dąbrowski: Der Tod. Eine Studie. Wr. 1896.

3. H. Sienkiewicz: Der kleine Ritter. Berlin 1889. Wyd. nast. Berlin 1901 (wraz z przedmową. Zob. Twórczość poz. 5).

4. H. Sienkiewicz: Die dritte Braut. Erinnerungen eines Malers. Lipsk 1902.

5. H. Sienkiewicz: Lilian Moris. Durch die Steppen Amerikas. Lipsk 1902.

LONDZIN JÓZEF (1862-1929)

Historyk, bibliograf.

Ur. 3 lutego 1862 w Zabrzegu pod Dziedzicami; syn nauczyciela szkoły ludowej. Uczył się w miejscowej szkole, następnie w niemieckim gimnazjum w Bielsku, które ukończył w 1884. W 1884-1888 studiował teologię w Ołomuńcu. Po otrzymaniu święceń kapłańskich (1889) pełnił obowiązki wikarego kolejno w Strumieniu, Międzyrzeczu, a następnie w Cieszynie (1890-1897), gdzie ponadto był kapelanem więziennym. Od 1890 był sekretarzem, a w 1903-1904 prezesem Macierzy Szkolnej. Od 1890 przez czterdzieści lat redagował *Gwiazdkę Cieszyńską*, swymi wystąpieniami narażając się niemieckim władzom kościelnym. Był współorganizatorem polskiego gimnazjum w Cieszynie (1895), a po jego otwarciu pełnił w nim obowiązki katechety (1897-1907). Był jednym ze współzałożycieli Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (1901) oraz Towarzystwa Opieki im. bł. Melchiora Grodzickiego nad kształcąca się młodzieżą katolicką (1904). Uczestniczył w pracach towarzystwa kulturalno-oświatowego pod nazwą Dziedzictwo bł. Jana Sarkandra. W 1903 należał do komitetu organizującego pierwszą wystawę etnograficzną w Cieszynie. Gromadził zbiory dla Muzeum Śląskiego w Cieszynie, założonego w 1909. W 1904 zreorganizował Związek Śląskich Katolików, wytyczając nowy program działalności narodowo-społecznej. Jako przywódca śląskich katolików zasiadał w parlamencie wiedeńskim (1907, 1911), był członkiem Koła Polskiego.

Prace edytorskie

1. J. Kochanowski: *Treny. Carmen macaronicum*. W: J. Kochanowski: *Dzieła wszystkie*. Wyd. pomnikowe. T. 2. W-wa 1884.

2. Ł. Górnicki: *Dzieła wszystkie*. Pierwsze wyd. zbior. przygotował do druku..., wydał, wstępem i słowniczkiem archaizmów opatrzył P. Chmielowski. T. 1-3. W-wa 1886 *Bibl. Najcelniejszych Utworów*.

3. L. Tolstoj: *Gesammelte Werke*. T. 1-8. Berlin 1891-1899. Wyd. nowe w 2 seriach. T. 1-33. Berlin 1910-1911.

OPRACOWANIA

Enc. powsz. Orgelbranda. T. 9 (1901). — A. G. [A. GOLDBERG]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 43-44 (1909-1910). — *Meyers Lexikon*. T. 7. Lipsk 1927 s. 1230.

Johann Kochanowski... F. JEZERSKI. *Bibl. Warsz.* 1878 t. 1 s. 337-343. — K. KANTECKI. *Gaz. Lw.* 1878 nr 1/3. — *Wiek* 1878 nr 10/11.

Łukasz Górnicki... L. TATOMIR. *Tyg. Ilustr.* 1884 nr 79-81. — L. TATOMIR. *Przew. Nauk. i Lit.* 1884. — *Kur. Poz.* 1884 nr 2. — A. BRÜCKNER. *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin) t. 8 (1885)

W 1918-1920 przewodniczył Polskiej Radzie Narodowej na Śląsku Cieszyńskim. Podczas plebiscytu był członkiem Rządu Krajowego. Od 1919 do 1928 był posłem do sejmiku Rzeczypospolitej Polskiej. W 1927 został burmistrzem Cieszyna, w 1928 senatorem. W tymże roku przebywał na kuracji w Karlovych Varach. Zmarł 21 kwietnia 1929 w Cieszynie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Kilka druków śląsko-polskich z zeszłego i pierwszej połowy bieżącego stulecia z szczególniejszym uwzględnieniem innych książek polskich, używanych przez ludność polską w Księstwie Cieszyńskim. *Spr. III. Dyr. Pol. Gimn. prywatnego w Cieszynie za r. szk. 1897/1898*. Cieszyn 1898.

2. Zaprowadzenie języka polskiego w szkołach ludowych w Księstwie Cieszyńskim. *Spr. VI. Dyr. Pol. Gimn. prywatnego w Cieszynie za r. szk. 1900/1901*. Cieszyn 1901 i odb.

3. Stan szkół ludowych w Księstwie Cieszyńskim na początku XIX stulecia. *Spr. VII. Dyr. Pol. Gimn. prywatnego w Cieszynie za r. szk. 1901/1902*. Cieszyn 1902 s. 3-43 i odb.

4. Bibliografia druków polskich w Księstwie Cieszyńskim od r. 1716 do r. 1904. *Spr. IX. Dyr. Pol. Gimn. prywatnego w Cieszynie za r. szk. 1903/1904*. Cieszyn 1904 s. 3-38 i odb.

5. Uzupełnienia do „Bibliografii druków polskich w Księstwie Cieszyńskim od r. 1716 do r. 1904”, jako też bibliografia nowszych druków aż do r. 1922. *Cz. 1-2. XXV. XXVI. XXVII. XXVIII Spr. Dyr. Państw. Gimn. im. A. Osuchowskiego w Cieszynie*. Cieszyn 1922-1923 i odb.

6. Polskość Śląska Cieszyńskiego. Cieszyn 1924.

7. Historia generalnego wikariatu w Cieszynie. Cieszyn 1926.

8. Przyczynek do historii początków ruchu narodowego na Śląsku Cieszyńskim. *Księga pamiątk. (1886-1926) ku uczczeniu 40 rocznicy założenia stowarzyszenia „Jedność” w Cieszynie*. Cieszyn 1926 i odb.

9. Cieszyn. Cieszyn 1928.

10. Kościoły drewniane na Śląsku Cieszyńskim. Z pośmiertnych zapisków autora przejrzał, uzup. i do druku przygotował R. Tomanek. *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 62, 1930, 1931 nr 1-60; *Roczn. Tow. Przyj. Nauk na Śląsku* 1929 s. 19-35 [fragm.]. Wyd. osob. całości Cieszyn 1932.

11. Jaki wpływ wywarła reformacja na ukształtowanie się stosunków polskich na Śląsku Cieszyńskim? *Gwiazdka Cieszyńska* 1933 nr 45-59 (z papierów pośmiertnych wyd. R. Tomanek). Wyd. osob. Cieszyn 1934 [1933].

Bibliografię twórczości opracował L. Brożek w art.: Bibliografia ks. Józefa Londzina. *Zaranie Śląskie* 1933 nr 2.

Artykuły bibliograficzne i historyczne umieszczane były w czasopiśmie: *Dzienn. Cieszyński* (1909, 1911-1912, 1917, 1929; tu m. in.: Nasze krzywdy przed parlamentem. Mowa wygłoszona w parlamencie. 1909 nr 150-159; Z dziejów ruchu narodowego na Śląsku. 1909 nr 85-89), *Gaz. Podhalańska* (1925), *Głos Polek* (1925), *Gość Niedzielny* (1926), *Gwiazdka Cieszyńska* (1890-1929; tu m. in.: Cieszyńskie dzwony kościelne. 1923 i odb.; Początki szkolnictwa w Księstwie Cieszyńskim. 1924 nr 7, 9, 11, 13, 15 i odb.; Polemika o Pawła Stalmacha, czyli „Prawda o początkach ruchu narodowego na Śląsku Cieszyńskim”. 1925 nr 36-39 i odb.), *Polonia* (1924), *Przegl. Powsz.* (1906), *Roczn. Tow. Przyj. Nauk na Śląsku* (1929), *Zaranie Śląskie* (1930-1931; tu: Piśmiennictwo polskie na Śląsku Cieszyńskim. Z papierów pośmiertnych wyd. R. Tomanek. 1930 s. 116-121; Poczta ludowa. Z papierów pośmiertnych wyd. R. Tomanek. 1930 s. 169-170), *Ziemia* (1924).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Księga o Śląsku wyd. z okazji jubileuszu 35-letniego istnienia „Znicza”*. Cieszyn 1929 (tu: Przyczynki do historii ruchu narodowego w Księstwie Cieszyńskim), *Księga pamiątk. (1886-1926) ku uczczeniu 40 rocznicy założenia stowarzyszenia „Jedność” w Cieszynie*. Cieszyn 1926, *Pam. I Wiecu Nar. Lw.* 1903 (tu: 3 listy z Cieszyna z 1903 do Komitetu Wykonawczego Wiecu Narodowego we Lwowie. S. 446), *Spr. Dyr. Państw. Gimn. im. A. Osuchowskiego w Cieszynie*. Cieszyn 1922-1923, *Spr. III. Dyr. Pol. Gimn. prywatnego w Cieszynie za r. szk. 1897/1898*. Cieszyn 1898; toż: *VI. za r. szk. 1900/1901; VII... za r. szk. 1901/1902, IX... za r. szk. 1903/1904; i nast. do 1924.*

Listy

1. Do redakcji „Czasu” z 1902. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7912 III.
2. Do Z. Kirkor-Kiedroniowej list z 1928. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2992.

OPRACOWANIA

HEN. CED.: Z Cieszyna. *Tyg. Ilustr.* 1897 nr 38. — E. FARNIK. *Gwiazdka Cieszyńska* 1902 nr 42-43. — STK.: W Cieszynie. *Życie i Sztuka* dod. *Kraju* 1903 nr 38. — H. ULASZYN: Z nowszej literatury o Śląsku Cieszyńskim. *Bibl. Warsz.* 1905 t. 1 s. 581-586. — Kartki ilustrowane. Uczczenie zasług. *Biesiada Lit.* 1913 nr 13. — Jubileusz ks. J. Londzina. *Wielkopolanin* 1914 nr 159. — A. O.: Hold zasługom. *Gwiazdka Cieszyńska* 1923 nr 10.

(Nekrologi i wspomnienia:) ALBATROS: U mogiły Wodza. *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 34; A. ASANKA-JAPOLL: Dwie bolesne straty. *Tyg. Ilustr.* 1929 nr 18; (b. a.). *Posel Ewangelicki* 1929 nr 17; B. BŁAŻEK: Pierwsze chwile gimnazjum polskiego w Cieszynie. Ze wspomnień osobistych o ks. Londzinie. *Ilustr. Kur. Codz.* 1929 nr 126; J. BUDNY: W sprawie trwałego pomnika... *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 39; R. DYBOSKI: Kilka wspomnień o ks. Londzinie. *Polska Zach.* 1929 nr 153; E. GRIM: Ks. prałat J. Londzin. *Księga o Śląsku* wyd. z okazji jubileuszu 35-letniego istnienia „Znicza”. Cieszyn 1929; E. GRIM: Kazanie pogrzebowe nad trumną... *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 34-36; E. GRIM: Sprostowanie pewnych nieścisłości dotyczących osoby J. Londzina. *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 50; J. GRZĄDZIEL: Garść wspomnień o wielkim człowieku. *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 38; L. KASPRZYK: Garść wspomnień nad grobem J. Londzina. *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 39; Z. KOSSAK-SZCZUCKA: Umarł człowiek. *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 34; G. MORCINEK:

O wielkim Ślązaku. *Tęcza* 1929 z. 19; P. MUSIOL. *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 37; J. SZCZERBIŃSKI: Non omnis moriar... *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 32; W. ZABAWSKI. *Dzien. Cieszyński* 1929 nr 45; Pokłosie pogrzebne. *Gwiazdka Cieszyńska* 1929 nr 31-34, 37-38, 41, 43; *Lud* t. 28 (1929) nr 8 s. 110; *Nasz Kraj* (Cieszyn) 1929 nr 17; *Polska* 1929 nr 73; *Zaranie Śląskie* 1929 s. 49-53. — E. GRIM: Ks. J. Londzin. Szkic biograficzny. *Roczn. Tow. Przyj. Nauk na Śląsku* 1930 s. 68-95.

Piśmiennictwo polskie na Śląsku Cieszyńskim. Poezja ludowa. *Zaranie Śląskie* 1930 nr 3. — L. BROŻEK: Bibliografia pism ks. J. Londzina. *Zaranie Śląskie* 1933 nr 2. — Wielcy krzewiciele polskości na Śląsku Cieszyńskim. Ks. J. Londzin. *Siewca Prawdy* 1936 nr 47. — E. GRIM: Co ks. prałat Londzin sądził o Związku Śląskich Katolików. *Gwiazdka Cieszyńska* 1939 nr 32. — Hold Cieszyna w 10 rocznicę zgonu... *Gwiazdka Cieszyńska* 1939 nr 33.

L. BROŻEK: Londzinowskie zbiory. *Kierunki* 1959 nr 28. — L. BROŻEK. W: *Kalendarz Śląski na r. 1959*. Kat. s. 130-133. — J. WALECZEK. *Kierunki* 1959 nr 28. — E. WICHURA-ZAJDEL. *Homo Dei* 1959 nr 2. — E. WICHURA-ZAJDEL. *Kierunki* 1959 nr 28. — *Biul. Inf. Ośrodków Kult. i Gosp. przy Stowarzyszeniu PAX* 1960 nr 5/6. — E. WICHURA-ZAJDEL. *Słowo Powsz.* 1960 nr 8. — W. OGRODZIŃSKI: Dzieje piśmiennictwa śląskiego. Do druku przygotowali L. Brożek i Z. Hierowski. Kat. 1965 s. 361.

Bibliografia druków polskich w Księstwie Cieszyńskim. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 5. — S. UDZIĘLA. *Lud* t. 11 (1905) s. 109-111.

Kościół drewniany na Śląsku Cieszyńskim. L. BROŻEK. *Zaranie Śląskie* 1932 nr 3.

LORENTOWICZ JAN (1868-1940)

Pseud. i krypt.: A; ELJAN; ELJOT; HISTORICUS; J; J. L.; (J. L.); J. LOR.; JAN L.; JAN L-CZ; JAN LORENT...; JERZY ELIOT; JOT; L; L.; (L.); LUT.; LUTECJUSZ; LUTECYUSZ; M. CHROPIEŃSKI; M. SC.; M. SCAEVOLA; POBUDKA; SCAEVOLA; SOCIUS.

Krytyk teatralny i literacki, tłumacz, publicysta.

Ur. 1868 w Pabianicach, syn Ludwika i Konstancji z Majewskich. Do gimnazjum uczęszczał w Piotrkowie, a potem w Częstochowie. Od 1890 do 1903 przebywał w Paryżu, słuchając wykładów w Szkole Antropologicznej i na Sorbonie. Należał tam do polskiej Gminy Narodowosocjalistycznej i z jej ramienia redagował od 1891 do 1893 czasopismo *Pobudka*. W 1892 brał udział w paryskim zjeździe socjalistów polskich,

na którym został wybrany członkiem pierwszej centrali Polskiej Partii Socjalistycznej. W 1903 po powrocie do Warszawy został sekretarzem redakcji *Kuriera Codziennego*, a następnie redaktorem działu literackiego i teatralnego *Nowej Gazety* (1906-1918). Od 1912 do 1916 redagował *Bibliotekę Literacko-Artystyczną „Muzy”*. Od 1916 do 1922 był organizatorem i dyrektorem Warszawskiej Szkoły Dramatycznej, następnie dyrektorem generalnym Teatrów Miejskich w Warszawie (1918-1922), wreszcie od 1926 do 1928 dyrektorem Teatru Narodowego w Warszawie. W latach 1922-1925, 1931-1939 był krytykiem teatralnym *Expressu Porannego*, a od 1928 do 1930 krytykiem teatralnym *Dnia Polskiego*. Od 1933 redagował czasopismo *Bibliofil Polski*. Odegrał niepoślednią rolę w organizacji życia literackiego w Polsce, należał do założycieli Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy, którego wiceprezesem był w latach 1909-1911 i prezesem od 1916 do 1918. Przyczynił się do powstania Pen Clubu, którego prezesem był od 1924 do 1926, i Związku Zawodowego Literatów Polskich. W 1937, po ustąpieniu K. H. Rostworowskiego, został wybrany członkiem Polskiej Akademii Literatury. Zmarł w Warszawie 15 stycznia 1940.

TWÓRCZOŚĆ

1. Jak giną instytucje narodowe. [B. m.] 1896.

2. W ważnej sprawie! Szkoła batignolska w Paryżu. Lw. 1898.

3. Młoda Polska. T. 1-3. W-wa 1908-1913.

T. 1: Porozumienie z czytelnikiem; Młoda Polska i tzw. „modernizm”; Krystalizacje programów; Miriam i „Chimera”; Antoni Lange; Jan Kasprowicz.

T. 2: Stanisław Przybyszewski; Władysław St. Reymont.

T. 3: Kazimierz Tetmajer. (*Sfinks* 1912 s. 161-207); Jan Lemański. (*Sfinks* 1911 t. 2 s. 1-16, 387-399); Adolf Nowaczyński. (*Echo Lit.-Artyst.* 1912 nr 1-3).

4. Nowa Francja literacka. Portrety i wrażenia. W-wa 1911.

Zawartość: Leon Bloy. (*Myśl* 1904 s. 273-292); Elemir Bourges. (*Kultura* [W-wa] 1907 t. 1 s. 34-52, 171-179); Joris Karl Huysmans. (*Bibl. Warsz.* 1907 t. 3 s. 497-536); Oktawiusz Mirbeau (*Życie* 1892 nr 2-6; *Ateneum* 1904 z. 1-2); Maurycy Barrès. (*Ateneum* 1903 z. 6); Około czasopism; Rachilde. (*Ateneum* 1903 z. 8); Juliusz Renard. (*Krytyka* 1904 t. 2 s. 109-117, 322-331; przedr. *Ludźność* 1906 nr 152, 155, 157, 159, 161); Remy de Gourmont. (*Krytyka* 1903 t. 1 s. 219-231, 297-305); Piotr Louÿs; Kult „Boga wewnętrzznego”. Historia jednej grupy literackiej (*Krytyka* 1903 t. 2 s. 225-232, 295-301, 361-369); Marceli Schwob; Andrzej Gide.

5. Polska pieśń niepodległa. Zarys literacki. *Myśl Pol.* 1915 nr 6, 1916 nr 1-2. Wyd. osob. W-wa 1917.

6. Organizacja teatrów m. stoł. Warszawy. Projekt przygotowany na żądanie zarządu miasta. W-wa 1917.

Współautorzy: A. Gintówt i S. Krzywoszewski.

7. Ladislas Reymont. Prix Nobel 1924. Essai sur son oeuvre. *Le Messager Polonais* (W-wa) 1925 nr 2-9 i odb.

8. Juliusz Słowacki wśród Francuzów. Szkic literacki. W-wa 1927.

9. Dwadzieścia lat teatru. T. 1-4. W-wa 1929-1935.

Tom 4 w dwóch częściach pt. Współczesny teatr polski.

10. Historia literatury polskiej. (Od roku 1863). W: *Wiedza o Polsce*. T. 2. W-wa [1933] i odb.

11. Zarys dziejów teatru w Polsce. Od czasów najdawniejszych do chwili obecnej. W: *Wiedza o Polsce*. T. 2. W-wa [1933] i odb.

12. Spojrzenie wstecz. Szkice biograficzne. *Kur. Por.* 1934 nr 14, 21, 42, 49, 63, 77, 84, 96, 110, 117, 119, 145, 159, 173, 180, 194, 208, 229, 250, 278, 327, 356. Wyd. osob. W-wa 1935. Wyd. nast.: wyd. 2 Kr. 1957 *Pamiętniki i Wspomnienia*. S. I: *Pamiętniki Pol.*

13. La Pologne en France. Essai d'une bibliographie raisonnée. T. 1-2. Paryż 1935-1938 *Bibliothèque Polonaise* t. 4.

Współpracownik: A. M. Chmurski.

14. Mieczysława Cwiklińska. W-wa 1936 *Zbiór Monografii o Wybitnych Artystach i Działaczach Teatralnych Pol.* 4.

15. Józef Śliwicki. W-wa 1938 *Zbiór Monografii o Wybitnych Artystach i Działaczach Teatralnych Pol.* 5.

16. Polens literarische Staatspreisträger. *Slavische Rundschau* (Berlin) t. 10 (1938) s. 8-26, 87-106 i odb.

17. Teatr Polski w Warszawie. 1913-1938. W-wa 1938.

Artykuły, recenzje literackie i teatralne, tłumaczenia drukował w czasopiśmie: *Ateneum* (1903-1904), *Bibliofil Pol.* (1933), *Bibl. Warsz.* (1907), *Critique Independante* (1901), *Czas* (1914, 1916), *Dod. Mies. Przegl. Tyg.* (1894-1896), *Dzien. Cieszyński* (1922), *Dzien. Kijowski* (1914), *Dzien. Pol.* (1928-1930; tu: recenzje teatralne), *Dziś i Jutro* (1934), *Echo Lit.-Artyst.* (1912-1914), *Echo Spol.* (1935-1937), *Echo Warsz.* (1925), *Express Por.* (Kielce 1938), *Express Por.* (W-wa 1922-1925, 1931-1939), *La Fronde* (Paryż 1902), *Gaz. Lv.* (1914), *Gaz. Pol.* (1904-1906), *Gaz. Warsz. Por.* (1926), *Gaz. Wiecz.* (1911), *Głos* (1890-1891, 1896, 1898), *Ilustracja Pol.* (1904), *Le Journal de Pologne* (W-wa 1922, 1924), *Kraj* (1890), *Krokwie* (1921), *Krytyka* (1902-1904, 1914; tu m. in.: Liryka Marii Konopnickiej. 1902 t. 2 s. 257-264, 311-320), *Kultura* (W-wa 1907), *Kultura* (Poz. 1931), *Kur. Codz.* (1900-1905), *Kur. Czerwony* (1925-1926), *Kur. Pol.* (1916-1918, 1930), *Kur. Por.* (1923, 1934-1939), *Kur. Warsz.* (1917-1918, 1934), *Listy z Teatru* (1924), *Lit. i Sztuka* (1907-1914), *Ludzkość* (1906-1907), *Mercure de France* (Paryż 1900-1902), *Le Messager Polonais* (W-wa 1925), *Mysł Pol.* (1915-1916), *Naprzód* (1909, 1913), *Niwa* (1895), *Nowa Gaz.* (1906-1918; tu: recenzje literackie i teatralne oraz tłum. Rachilde. *Bestia*. 1910), *Nowa Książka* (1934-1939), *Nowa Reforma* (1912-1913, 1916-1918), *Nowiny* (1924), *Ognio* (1905), *Pam. Warsz.* (1930), *Pani* (1923-1925), *Pion* (1937), *Pobudka* (Paryż 1891-1893), *Polska Zbrojna* (1932), *Polsko-bułgarski przegląd* (Sofia 1924), *Południe* (1924), *Prawda* (1928), *Prosto z Mostu* (1935), *Przegl. Bibliogr.* (1923-1924), *Przegl. Filoz.* (1898; tu: *Geniusz w sztuce*. Z. 2), *Przegl. Lit.* (1930-1931), *Przegl. Poz.* (1896; tu: *Twórcy i krytycy. Powieść i nowela*. Nr 24), *Przegl. Tyg.* (1888, 1891, 1894-1898, 1902; tu m. in.: *Temat w powieści*. 1896 nr 27; *Twórcy i krytycy II. Poezja i wydawcy*. 1896 nr 26; *Twórcy i krytycy. Młodzi w piśmiennictwie. Styl IV. Krytyka*. 1896 nr 31-33; *Filozofia krytyki literackiej*. 1896 nr 43), *Przegl. Warsz.* (1925), *Przegl. Wil.* (1912-1914; tu: *Nasza produkcja wydawnicza*. 1913 nr 32-34), *Przew. Antykwarski* (1911), *Robotnik* (1906, 1934), *La Revue d'Art Dramatique* (Paryż 1901), *La Revue du Bien* (Paryż 1901-1902), *Rydwan* (1912), *Scena i Życie* (1911), *Scena Pol.* (1930, 1938), *Sfinks* (1911-1912), *Slawische Rundschau* (Berlin 1930, 1938), *Słowo* (Wil. 1934), *Słowo Kujawskie* (1922), *Słowo Pol.* (1911, 1913), *Świat* (1907, 1918-1935, 1939;

tu m. in.: *Bolesław Śmiały w dramacie polskim*. 1907 nr 50-51), *Świat Kobiety* (1905), *Teatr* (1928-1930; tu m. in.: *Kotarbiński a „wielki repertuar narodowy”*. Według pamiętnika pośmiertnego. 1928 nr 3; *Aktor i rola*. 1929 nr 5; *O teatrze, autorach i artystach*. 1930 nr 1), *Le Temps* (Paryż 1936), *Tęcza* (1928), *Théâtre en Pologne* (W-wa 1931), *Tydzien* (Piotrków 1887; tu: *Michał Zarucha. Szkic z natury*. Nr 18-19), *Tydzien Pol.* (1921-1923), *Tyg. Ilustr.* (1903-1906, 1908, 1911-1913, 1915-1918, 1933), *Tyg. Mód i Powieści* (1910, 1913), *Wędrowiec* (1885, 1887; tu m. in.: *Dowcip niemiecki*. 1885 nr 30-35), *Wiad. Lit.* (1924-1926, 1938-1939), *Wisła* (1912), *Wyzwolenie* (1925), *Z Calego Świata* (1925), *Zdrój* (1918), *Zgoda* (1904), *Zołnierz Pol.* (1921), *Życie* (W-wa 1888), *Życie* (Kr. 1898; tu tłum.: *J. K. Huysmans: Dylemat*. 1898 nr 10-16), *Życie Sztuki* (1925), *Życie Teatru* (1923-1925; tu m. in.: *Dekoracje teatralne*. 1924 nr 14-24; *Comedia dell'arte*. 1925 nr 5-10).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Aleksander Zelwerowicz*. Wil. 1931, *Almanach Teatru Bydg.* Bydg. [1924], *Hold M. Konopnickiej*. Kr. 1902, *Jesteśmy w Warszawie*. W-wa 1938 (tu: *Festyn w stolicy*. S. 213-227), *Karol Adwentowicz*. W-wa 1934, *Ludwik Solski*. W-wa 1925, *Mysł. Księga zbior...* „Ogniwa”. W-wa 1904, *Pamięci J. Gadamskiego koledy*. W-wa 1907, *Pisarze pol. kresom zachodnim*. W-wa 1925, *Roczn. Pol. Akademii Lit.* 1937-1938. W-wa 1939 (tu: *Granice krytyki literackiej*), *Wielka enc. powsz. ilustr.* W-wa 1906.

Ponadto przedmowy do książek: *P. J. de Béranger: Piosenki*. Wybór przekładów polskich. W-wa 1914, *E. Bourges: Zmierzch bogów*. W-wa 1913, *K. Brończyk: Hetman Stanisław Żółkiewski*. *Dramat w 3 cz.* W-wa 1925, *J. Grimm, K. Grimm: Biały wąż i inne baśnie*. W-wa [1923], *G. Sarrazin: Wielec poeci romantycznyński Polski*. *Mickiewicz, Słowacki, Kraśniński*. W-wa 1908, *F. Strowski: Obraz literatury francuskiej w XIX w.* W-wa 1914, *K. Przerwa-Tetmajer: Wybór poezji*. Lw. 1936 BN I, 123.

Przekłady

1. P. Mantegazza: *Wiek obłudy*. W-wa 1890.
2. A. Schopenhauer: *Sztuka prowadzenia sporów*. W-wa 1891. Wyd. 2 W-wa 1902.
3. Wybór nowel francuskich. W-wa 1902 *Bibl. Dzieł Wyborowych* 216.

Zawartość: E. Hello: Ludwik; O. Mirbeau: Wariat; J. Lemaitre: Myrra, Panna męczennica; M. Schwob: Domm; L. Bloy: Pasterka; A. France: Polano; Rachilde: Pantera; A. Villiers de L'Isle-Adam: Niebiańska przygoda.

4. A. Roux: Życie artystyczne ludzkości. W-wa 1904 *Bibl. Tyg. Ilustr.* 11.

5. G. Weulersse: Współczesna Japonia. W-wa 1904.

6. L. Duprat: Kłamstwo. Studium psychosocjologiczne. W-wa 1905.

7. E. Bourdet: Ciężkie czasy. Sztuka w 4 aktach. Wyst. W-wa 1934.

8. I. Bunin: Czara życia. Nowele. W-wa 1934.

Nowela tytułowa przedrukowana w książce: I. Bunin: Czara życia i inne opowiadania. W-wa 1957.

9. E. Scribe i E. Legouvé: Walka kobiet. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1935.

10. N. Coward: Week-end. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1936.

Ponadto przełożył na język francuski: H. Sienkiewicz: Sabalowa bajka. *La Revue du Bien* 1901 z dn. 15 kwietnia; S. Żeromski: Do swego Boga. *La Revue du Bien* 1902 nr 4.

Prace edytorskie

1. Polska pieśń miłosna. Antologia. W-wa 1913. Wyd. 2 zmien. Kr. 1923.

2. Ziemia polska w pieśni. Antologia. W-wa 1913.

3. J. Potocki: Rękopis znaleziony w Sagossie. W-wa 1917.

4. F. Szopski: Śpiewnik polski. Zbiór pieśni narodowych z melodiami i akompaniamentem. Cz. 1-2. W-wa 1917.

5. J. Kochanowski: Dzieła polskie. Wydanie kompletne. W-wa 1919 *Bibl. Lit.-Artyst.* „Muzy”.

6. Sto sonetów miłosnych. W-wa 1924.

7. A. Fredro: Śluby panieńskie. Tekst uzupełniony wg manuskryptu z r. 1833 odnalezionego w Bibl. Warsz. Teatrów Miejskich. W-wa 1928.

8. K. Przerwa-Tetmajer: Wybór poezji. Lw. 1936 *BN I*, 123.

Bibliografia prac J. Lorentowicza. *Kur. Bibliofilski* 1939 nr 2.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego z 1886. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6516 IV.

2. Do A. Walickiego 5 listów z 1886-1890 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2974.

3. Do A. Wiślickiego 10 listów z 1890-1894. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.

4. Do Z. Wolskiego 2 listy z 1892. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

5. Do I. Zbiegniewskiej z 1894. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Zbiory Umińskiej.

6. Do L. Rydla 9 listów z 1897-1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7260.

7. Do B. Czarnika z 1899. Rkps Ossol. sygn. 6322/II.

8. Do Z. Przesmyckiego 85 listów z 1899-1938 oraz bruliony listów Z. Przesmyckiego do J. Lorentowicza. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2853.

9. Do J. Kasprowicza z 1901. Rkps Ossol. sygn. 6439/I.

9a. Do T. Jaroszyńskiego 3 listy z 1906-1907 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6385.

10. Do L. Wellischa 3 listy z 1906-1910. Rkps Ossol. sygn. 12227/I.

11. Do T. T. Jeża list sprzed 1907 znajdował się w zbiorach Bibl. Raperswil. sygn. 2071.

12. Do W. Feldmana 7 listów z 1907-1918. Rkps Ossol. sygn. 12280/II.

13. Do Z. Przesmyckiego z 1907. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2674.

14. Do Z. Rabskiej 20 listów z 1907-1938 i b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2726.

14a. Do A. Lednickiego 2 listy z 1908. Ogl. B. Petrozolin-Skowrońska. *Roczn. Historii Czasopiśmiennictwa Pol.* 1969 z. 3.

15. Do W. Orkana z 1908. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8619 III.

16. Do L. Bernackiego 13 listów z 1910-1938. Rkps Ossol. sygn. 7042/II.

17. Do Z. Przesmyckiego 5 listów z 1910-1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 6319 t. 2.

18. Do A. Kraushara z 1911. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2729.

19. Do I. Peszke z 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7004.

19a. Do K. Stanisławskiego z 1912. Ogl. I. Schiller. *Pam. Teatr.* 1961 z. 2 s. 243.

20. Do M. Januszajtisa odpis listu z 1917. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5209.

21. Do L. i J. Kotarbińskich z 1917. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7045.

22. Do W. Rabskiego 3 listy z 1919-1924. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2731.

23. Do J. E. Płomińskiego 4 listy z 1927-1938. Rkps Ossol. sygn. 12932/II.

24. Do W. Sieroszewskiego 2 listy z 1927, 1932. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5193 t. 4.

25. Do W. Dembego 3 listy z 1934-1936. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2737.

26. Do W. Belzy 2 listy z 1936, 1937. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 1189.

27. Do J. Ujejskiego 2 listy z 1936. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7142.

28. Do S. Sieroszewskiej z 1937. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2750.

29. Do L. Kotarbińskiej 2 listy z 1938. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7041.

30. Do A. Grzymały-Siedleckiego z 1938. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 1661.

31. Do W. Sieroszewskiego 2 listy z 1938-1939. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2750.

32. Do S. Wasylewskiego z 1938. Rkps Ossol. sygn. 12399/II.

33. Do M. Rusinka z 1939. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5996.

34. Do W. Sieroszewskiego ok. 1939. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5202.

35. Do W. Kętrzyńskiego b. d. Rkps Ossol. sygn. 6217/II.

36. Do S. Koźmińskiego b. d. Rkps Ossol. sygn. 6714/L.

37. Od W. Bartyńskiego odpis listu z 1888. Rkps Ossol. sygn. 12533/II.

38. Od W. Reymonta 2 listy z 1896. Ogl. *Ruch Lit.* 1933 nr 7. List z 1897 ogl. B. Kocówna. *Przeł. Hum.* 1966 nr 1.

39. Od S. Żeromskiego 8 listów z 1898-1923. Ogl. J. Kądziela: Nieznane listy Żeromskiego. *Przeł. Hum.* 1960 nr 3 s. 125-137.

39a. Od J. Kisielewskiego fragm. 3 listów z 1899. Ogl. S. Helsztyński. *Wiad. Lit.* 1938 nr 5.

40. Od S. Przybyszewskiego 31 listów z 1900-1927. Ogl. S. Helsztyński w książce: S. Przybyszewski: Listy. T. 1-3. W-wa-Wr. 1937-1954.

41. Od red. *Kuriera Codziennego* list z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 6358.

42. Od Z. Dębickiego list otwarty z 1911. Ogl. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 39.

43. Od J. Kotarbińskiego z 1913. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 451.

43a. Od W. Orkana brulion listu z 1914. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8643 III.

44. Od S. Helsztyńskiego 3 listy z 1934-1936. Rkps Ossol. sygn. 13056/III.

45. Od Z. Przesmyckiego brulion listu b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2859.

46. Materiały do biografii J. Lorentowicza z 1891, 1901 znajdowały się w zbiorach Bibl. Raperswil. sygn. 1315.

47. Materiały do sprawy honorowej J. Lorentowicza z redakcją *Prawdy*. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5205.

48. A. Grzymała-Siedlecki: Nie pożegnani. Rkps Bibl. Nar. sygn. 6389 k. 47-52.

OPRACOWANIA

P. CHMIEŁOWSKI: Pogadanki krytyczne. J. Lorentowicz zaznajamia Francuzów z literaturą i sztuką polską. *Gaz. Pol.* 1901 nr 333. — NEMO [M. GOLDBERG]: Echo zachodnie. Paryż. Polityka p. Lorentowicza. *Kraj* 1902 nr 2. — L. BELMONT: „Dla honoru” naszej krytyki słów kilka. *Spółceństwo* 1908 nr 38. — L. FRYZE: Pan J. Lorentowicz i sądy honorowe. *Kur. Por.* 1911 nr 2. — F. [L. FRYZE]: Echa potwarz. *Kur. Por.* 1911 nr 7. — W. RENARD [S. CZARNOCKI]: J. Lorentowicz. Sylwetka. *Kur. Liteoski* 1912 nr 263. — M. *Nasz Dom. Tyg. Mód i Powieści* 1913 nr 12. — W. RZYMOWSKI: J. Lorentowicz. *Mysł Pol.* 1914 nr 2-3. — ŚWIADOMY: Życie kulturalne Warszawy. I. Prasa. *Krytyka* 1914 s. 127. — K. WROCZYŃSKI: Wycieczki sowizdrzalskie na Parnas warszawski i w okolicy. *Sowizdrzał* 1915 nr 9. — fr [F. REINSTEIN]: Jedyne ruchliwy dziennik w Warszawie. *Sowizdrzał* 1917 nr 52. — Wobec bezecnej napaści. *Kur. Warsz.* 1917 nr 342. — Upraszamy o pomieszczenie. *Kur. Warsz.* 1917 nr 342. — O potwarz w druku. *Kur. Warsz.* 1918 nr 315. — J. C.: J. Lorentowicz. *Ilustr. Przeł. Teatr.* 1921 nr 24. — S. KRZYWOSZEWSKI: Przesilenie w dyrekcji warszawskich teatrów miejskich. *Świat* 1922 nr 41. — Dyrektor generalny teatrów miejskich w Warszawie. *Kur. Pol.* 1922 nr 91. — Rezygnacja dyrektora generalnego teatrów miejskich. *Kur. Pol.* 1922 nr 273. — Uchwala związku dyrektorów teatrów polskich. *Kur. Pol.* 1922 nr 298. — Pożegnanie dyrektora Lorentowicza. *Kur. Pol.* 1922 nr 300. — *Scena Pol.* 1922

nr 5, 11-12. — Generalny dyrektor warszawskich Teatrów Miejskich. *Świat* 1922 nr 15. — W sprawie dymisji Lorentowicza. *Świat* 1922 nr 45. — W sprawie dymisji dyr. Lorentowicza. *Tydzień Pol.* 1922 nr 45-46. — *Scena Pol.* 1923 nr 1-3. — J. KOTARBIŃSKI: List do redakcji. *Express Por.* 1923 nr 91. — S. L-BAUM: Pisarze, artyści i uczeni polscy o kwestii żydowskiej. *Nasz Przegl.* 1925 nr 24. — Nagrody księgarzy dla literatów. *Kur. Por.* 1925 nr 8. — e. s.: Teatr Narodowy pod kierownictwem J. Lorentowicza wstępuje w okres sanacji. *Kur. Czerwony* 1926 nr 170. — E. Ś. [E. ŚWIERCZEWSKI]: Nowy dyrektor Teatru Narodowego. *Echo Warsz.* 1926 nr 146. — Przed otwarciem Teatru Narodowego. *Kur. Czerwony* 1926 nr 184. — m. s.: Dyr. Lorentowicz w bieżącym sezonie. *Ilustr. Tyg. Pol.* 1927 nr 34. — W. N.: Literaci i publicyści warszawscy. *Ilustracja* 1927 nr 40. — J. KOTARBIŃSKI: W służbie sztuki i poezji. W-wa 1929. — R. BRZ.: Kwadrans z J. Lorentowiczem. *Echo Tyg.* 1929 nr 27. — T. BOY-ŻELEŃSKI: Na progu sezonu w Teatrze Narodowym (rozmowa z dyr. Lorentowiczem). W książce: *Flirt z Melpomeną. Wieczór ósmy*. W-wa 1929 s. 72-76; przedr.: *Pisma*. T. 22. W-wa 1964. — EMS: Na warszawskim Parnasie. *Świat* 1930 nr 6. — H. MONTFORT: J. Lorentowicz et son oeuvre. *Chanteclair* (Paryż) 1930 nr 1. — S. KIEDRZYŃSKI: Zamiast listu do krytyki. *Dziennik Pol.* 1931 nr 229. — J. Lorentowicz laureatem. *Gaz. Warsz.* 1931 nr 9. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1931 nr 11. — Lorentowicz laureatem nagrody literackiej. *Tęcza* 1931 nr 4. — SIGMA: Krytyki Lorentowicza. *Gaz. Warsz.* 1933 nr 201. — Z. W. [Z. WASILEWSKI]: Dorobek J. Lorentowicza. *Myśl Nar.* 1933 nr 28. — K. CZACHOWSKI: Obraz współczesnej literatury polskiej. T. 1. Lw. 1934 s. 335-346. — K. CZACHOWSKI: J. Lorentowicz jako krytyk teatralny. *Czas* 1936 nr 94; przedr. w książce: *Pod piórem*. Kr. 1947.

(Wybór J. Lorentowicza do Polskiej Akademii Literatury): A. Gr. [A. GRODZICKI]: Nowy akademik i nowa laureatka. J. Lorentowicz i Maria Kunciewiczowa. *Polonia* 1937 nr 4695. — J. HULEWICZ: J. Lorentowicz członkiem Polskiej Akademii Literatury. *Kur. Por.* 1937 nr 311. — J. JANOWSKI: Nowy akademik J. Lorentowicz. *Ilustr. Kur. Codz.* 1937 nr 311. — Z. LEŚNODORSKI: J. Lorentowicz. *Czas* 1937 nr 316. — L. Ch.: J. Lorentowicz — akademikiem. *Świat* 1937 nr 46. — (Wt) [W. MART]: J. Lorentowicz nowym akademikiem PAL. *Ilustr. Kur. Codz.* 1937

nr 310. — R.: Un nouvel academicien. M. J. Lorentowicz. *L'Echo de Varsovie* 1937 nr 90. — K. T. [K. TROCZYŃSKI]: Od Martin du Gard do Uniłowskiego. *Dziennik Poz.* 1937 nr 278. — Nowy akademik literatury. J. Lorentowicz. *Kur. Por.* 1937 nr 310. — *Pol. Zbrojna* 1937 nr 34. — *Robotnik* 1937 nr 334. — *Światowid* 1937 nr 46. — W. BUNIKIEWICZ: *Zwierciadło* 1938 nr 6. — *L'Echo de Varsovie* 1938 nr 48. — *Gaz. Pol.* 1938 nr 159.

J. S. W. [J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI]: J. Lorentowicza „rewolucyjne” spojrzenie wstecz. *Express Por.* (Kielce) 1939 nr 71. — J. KRZYŻANOWSKI: J. Lorentowicz. *Pam. Lit. R.* 36 (1946) z. 1/2 i nadb. — T. BREZA: „Wielki różdżkarz”. *Odrodzenie* 1948 nr 29. — W. GRUBIŃSKI: O literaturze i literatach. Londyn 1948 s. 41-50. — H. MORTKOWICZ-OLCZAKOWA: Bunt wspomnień. W-wa 1959 s. 348-355. — O. MISSUNA: Warszawski pitaval literacki. W-wa 1960. — E. WYSIŃSKA: Opinie teatralne J. Lorentowicza. *Dialog* 1960 z. 10 s. 113-120. — I. LORENTOWICZ: Gdy myślę ojciec... *Świat* 1961 nr 13. — ABE [A. BIERNACKI]: Krytyk bez kompleksów. *Twórczość* 1965 z. 3. — W. CHELMICKI: Okruczy spotkań. *Kamena* 1966 nr 12. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: J. Lorentowicz. *Za i Przeciw* 1966 nr 4; przedr. w książce: *Na orbicie Melpomeny*. W-wa 1966 s. 310-320; A. BOROWSKI. *Za i Przeciw* 1966 nr 8 [sprostowanie]. — J. ROHOZIŃSKI. W: *Pol. krytyka lit. 1919-1939. Materiały*. W-wa 1966. — J. OSTROWSKI. *Stolica* 1967 nr 9. — A. BIERNACKI: Przypomnienie Lorentowicza. *Teatr* 1969 nr 4. — H. JANKOWSKA. *Orzeł Biały* (Londyn) 1969 nr 57. — Z. PODGÓRZEC. *Myśl Społ.* 1969 nr 44.

Sprawozdania z odczytów: (wy) [A. WYSOCKI]: Notatki literacko-artystyczne. *Gaz. Lw.* 1903 nr 48, 59, 66. — C. [S. CYWIŃSKI]. *Kur. Lit.* 1912 nr 264 (Twórczość literacka S. Wyspiańskiego). — *Głos Płocki* 1912 nr 27 (O Z. Krasieńskim). — k. b. [K. BEYLIN]: J. Lorentowicz o krytyce na uroczystym przyjęciu do grona Akademii. *Express Por.* (Kielce) 1938 nr 160; [A. ŁASZOWSKI]: Feta w Akademii. *Kronika Polski i Świata* 1938 nr 23; (t. b.): J. Lorentowicz o krytyce literackiej. *Słowo* (Wil.) 1938 nr 171 (Granice krytyki literackiej). — J. KOLLER: Odczyt Lorentowicza. *Dziennik Poz.* 1938 nr 270 (Nasz charakter narodowy).

Młoda Polska. M. FINKELSTEIN-ZIĘBOWSKI. *Prawda* 1908 nr 49. — J. KOTARBIŃSKI: O poezji Langego. *Kur.*

Warsz. 1908 nr 331. — B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1909 s. 97-98. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1909 t. 1 s. 396-399. — M. F. Z. [M. FINKELSTEIN-ZIEBOWSKI]. *Młoda Muzyka* 1909 nr 1. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1909 t. 172 s. 325-326. — S. GACKI. *Prawda* 1909 nr 42. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1909 nr 2. — I. GRABOWSKI. *Świat* 1909 nr 46. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1909 nr 273. — Bol. R-ski [B. ROSENSTADT]. *Scena i Sztuka* 1909 nr 3, 40. — *Mysł Niepodległa* 1909 nr 112. — *Przegl.* 1909 nr 2. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1910 t. 177 s. 379-381. — W. ROGOWICZ. Krytyk — esteta. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 10. — W. KOSIAKIEWICZ. *Świat* 1911 nr 32-33. — E. CZEKAŁSKI. *Bluszcz* 1913 nr 21. — E. CZEKAŁSKI. *Przegl. Wil.* 1913 nr 15-16. — Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1913 nr 153. — SAVITRI [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]: Ludożercy i ofiary. Z powodu książki J. Lorentowicza „Młoda Polska”. *Świat* 1913 nr 29. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1913 nr 145. — W. JABŁONOWSKI. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 142. — B. KALINOWSKI. *Tyg. Pol.* 1913 nr 25. — J. KOTARBIŃSKI. *Nasz Dom. Tyg. Mód i Powieści* 1913 nr 28. — K. ŁOZIŃSKA. *Złoty Róg* 1913 nr 34. — W. ROGOWICZ: Nowe portrety literackie. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 19. — CZESŁAW HALICZ [C. ROSENBLATTOWA]. *Israelita* 1913 nr 38-39. — SAVITRI [H. ELZENBERG-ZAHORSKA]: Wśród krytyków współczesnych. *Krytyka* 1914 t. 2 s. 8-15.

Nowa Francja literacka. *Museion* 1911 z. 7-8 s. 169-175. — (eh) [E. HENNER]. *Gaz. Poniedziałkowa* 1911 nr 25. — A. LANGE. *Sfinks* 1911 t. 2 s. 144-151. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1911 nr 120. — W. ROGOWICZ: Nawa Lutecji. *Tyg. Ilustr.* 1911 nr 49. — CZESŁAW HALICZ [C. ROSENBLATTOWA]. *Israelita* 1911 nr 30. — J. TOPASS: List francuski. *Krytyka* 1911 t. 2 s. 361-367. — E. L. WAGNER. *Słowo Pol.* 1911 nr 377. — G. OLECHOWSKI. *Bluszcz* 1912 nr 19. — E. WORONIECKI. *Dzien. Kijowski* 1912 nr 27. — A. MANSNY. *La Revue* (Paryż) 1916 nr 16.

Polska pieśń niepodległa. Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1917 nr 6. — I. MATUSZEWSKI. *Mysł Pol.* 1917 z. 1/2. — M. RETTINGER. *Wiad. Pol.* (Piotrków) 1917 nr 129. — W. ROGOWICZ. *Tyg. Ilustr.* 1917 nr 12.

Ladislav Reymont. J. F. GAWLIKOWSKI: Na marginesie ostatnich książek.

Echo Warszawy 1925 nr 16. — CZ. JEL. [C. JELLENTA]. *Poeci* 1925 nr 1. — H. de MONTFORT. *La Pologne Économique Littéraire et Artistique* (Paryż) 1925 nr 2. — *W. Gaz. Warsz.* 1925 nr 23. — *Robotnik* 1925 nr 18.

Juliusz Słowacki wśród Francuzów. W. Br. [W. BRUMER]. *Dzień Pol.* 1927 nr 169. — S. PAZURKIEWICZ. *Kur. Codz.* (Częstochowa) 1927 nr 154. — *R. Kur. Lit.-Nauk.* 1927 nr 36 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — L. ROUIGNY. *Le Messenger Polonais* (W-wa) 1927 nr 169. — *Kur. Pol.* 1927 nr 201. — *Wiad. Lit.* 1927 nr 30. — J. BIRKENMAJER. *Pam. Lit. R.* 25 (1928) s. 666. — phl [P. HULKA-LASKOWSKI]. *La Pologne Littéraire* (W-wa) 1928 nr 19.

Dwadzieścia lat teatru. J. BRAUN. *Kur. Por.* 1929 nr 189. — K. CZACHOWSKI. *Czas* 1929 nr 223. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Senior warszawskich recenzentów w teatrze. *Kur. Warsz.* 1929 nr 273. — E. K. [E. KOZIKOWSKI]. *Tęcza* 1929 nr 28. — L. LEWENSTAM. *Dzien. Poz.* 1929 nr 283. — K. MAKUSZYŃSKI. *Świat* 1929 nr 28. — Gr. [I. OKSZA-GRABOWSKI]. *Pro Patria* 1929 nr 162. — J. PAŃSKI. *Wiad. Lit.* 1929 nr 223. — *R. Kur. Lit.-Nauk.* 1929 nr 23 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — Z. RABSKA. *Radio* 1929 nr 27, 1930 nr 41. — J. SKIWSKI: Książka o duszy i dziejach teatru. *Teatr* 1929 nr 3. — A. WAŚKOWSKI. *Głos Narodu* 1929 nr 266. — J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI. *Rzeczpospolita* 1929 nr 155. — J. SOKOLICZ-WROCZYŃSKI. *Scena Pol.* 1929 nr 13, 1930 nr 19. — Wl. L.: Cenne dzieło o teatrze. *Tęcza* 1929 nr 47. — *Echo Tyg.* 1929 nr 23. — *Ruch Lit.* 1929 nr 2. — C. JELLENTA. *Gaz. Lw.* 1930 nr 177. — Al. Ka. [A. KALINKA]. *Gaz. Warsz.* 1930 nr 288. — M. KASTERKA. *La Pologne Politique, Économique, Littéraire et Artistique* (Paryż) 1930 nr 10. — L. LEWENSTAM. *Dzien. Pol.* 1930 nr 215. — L. PŁOSZEWSKI. *Ruch Lit.* 1930 nr 2. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1930 nr 33 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — L. ROUIGNY. *Le Messenger Polonais* (W-wa) 1930 nr z 2 września. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1930 nr 292. — E. ŚWIERCZEWSKI. *Pam. Warsz.* 1930 nr 8. — Z. L. ZALESKI. *Mercure de France* (Paryż) 1930 nr z 15 grudnia. — J. APPENZLAK. *Nasz Przegl.* 1931 nr 11. — A. GUTTRY. *Przegl. Księgarski* 1931 nr 3. — M. SZYJKOWSKI. *Teatr* 1931 nr 6. — J. Sz.: Na froncie literatury. A my tego nie doceniamy. *Kur. Por.* 1933 nr 161. — J. TOPASS. *La Pologne Politique, Économique, Litté-*

raire et Artistique (Paryż) 1934 nr 2. — P. HULKA-LASKOWSKI. *Slavische Rundschau* (Berlin) 1936 t. 8 s. 262-263. — W. HAHN. *Nowa Książka* 1937 s. 35. — Z. LEŚNODORSKI. *Scena Pol.* 1937 nr 1-4. — T. TRZCIŃSKI. *Nowa Książka* 1937 s. 35-36.

Historia literatury polskiej. M. KRIDL. *Roczn. Lit.* 1933 s. 279-280. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1933 nr 107.

Zarys dziejów teatru w Polsce. M. KRIDL. *Roczn. Lit.* 1933 s. 280-288.

Spojrzenie wstecz. B. DUDZIŃSKI. *Naprzód* 1935 nr 86. — B. DUDZIŃSKI. *Robotnik* 1935 nr 96. — P. GRZEGORCZYK. *Gaz. Warsz.* 1935 nr 52. — GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Kur. Warsz.* 1935 nr 66. — J. JANOWSKI. *Czas* 1935 nr 74. — J. KADEN-BANDROWSKI. *Gaz. Pol.* 1935 nr 76. — M. K. [M. KANTERA]: J. Lorentowicz pisze wspomnienia. *Nowy Dzień*. 1935 nr 128. — K. R-cz. *Echo Spół.* 1935 nr 3. — J. KULCZYCKA. *Polonista* 1935 z. 3. — T. MAKOWIECKI. *Roczn. Lit.* 1935 s. 292. — Z. NORBLIN-CHRZANOWSKA. *Świat* 1935 nr 9. — A. NOWACZYŃSKI. *Prosto z Mostu* 1935 nr 13. — J. E. PŁOMIŃSKI. *Wiedza i Życie* 1935 nr 8/9. — A. POTOCKI. *Gaz. Pol.* 1935 nr 87. — A. PRÓCHNIK: Kronika Ruchu Rewolucyjnego w Polsce. W-wa 1935 s. 115-117. — W. ROGOWICZ: Wspomnienia polskiego paryżanina. *Kur. Por.* 1935 nr 98. — S. ROGOŹ. *Wiad. Lit.* 1935 nr 11. — J. E. SKIWSKI. *Polska Zbrojna* 1935 nr 61. — Z. STAROWIEJSKA-MORSTINOWA. *Przegl. Powsz.* 1935 t. 207 s. 239-241. — I. SZCZYGIELSKA. *Dzien. Poz.* 1935 nr 173. — *ABC* 1935 nr 81. — *Kur. Lit.-Nauk.* 1935 nr 15 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — H. LUKREC: Z świetnego skarbca wspomnień. *Echo Spół.* 1936 nr 3. — *La Pologne Littéraire* (W-wa) 1936 nr 112. — A. GOŚCICKI. *Polonistyka* 1957 nr 5. — M. B. [J. LIS]. *Tyg. Spół.-Kult. Katolików* 1957 nr 29. — J. ODROWĄŻ-PIEŃIAŻEK. *Nowe Książki* 1957 nr 17.

La Pologne en France. M. BRAHMER: Bilans kultury polskiej we Francji. *Przegl. Współcz.* 1935 t. 55 s. 279-285. — W. HAHN. *Nowa Książka* 1935 nr 9. — H. KOROTYŃSKI. *Prosto z Mostu* 1935 nr 40. — S. R. [S. RYGIEL]: Znakomita praca bibliograficzna. *Kur. Por.* 1935 nr 181. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Polska we Francji. *Kur.*

Warsz. 1935 nr 215. — W. WISŁOCKI. *Pam. Lit. R.* 32 (1935) s. 603. — H. HLEB-KOSZAŃSKA. *Ruch Lit.* 1936 nr 1.

Mieczysława Ćwiklińska. M. RULIKOWSKI. *Nowa Książka* 1936 nr 6. — (A. W.) [A. WYSOCKI]. *Mysł Nar.* 1936 nr 23. — L. JABLONKÓWNA. *Scena Pol.* 1938 nr 2/3.

Teatr Polski w Warszawie. [B. KORZENIEWSKI]. *Wiad. Lit.* 1938 nr 46. — T. TERLECKI. *Scena Pol.* 1938 nr 2/3. — *Scena Pol.* 1938 nr 2/3. — W. CHARKIEWICZ. *Słowo* (Wil.) 1939 nr 138. — S. LAM. *Nowa Książka* 1939 s. 284-285.

Recenzje przekładów

A. Schopenhauer: Sztuka prowadzenia sporów. [W. M. KOZŁOWSKI]. *Prawda* 1892 nr 45. — *Mysł* 1892 nr 20/21. — P. CHM. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1893 nr 15.

E. Scribe, E. Legouvé: Walka kobiet. T. BOY-ŻELEŃSKI. *Kur. Por.* 1935 nr 234; przedr. w książkach: *Perfumy i krew. Wrażenia literackie*. W-wa 1936; *Pisma*. T. 26. W-wa 1969.

Recenzje prac edytorskich

Polska pieśń miłosna. E. CZEKAŁSKI. *Przegl. Wil.* 1912 nr 50/51. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1913 t. 187 s. 265-268. — W. GOSTOMSKI. *Książka* 1913 s. 193-195. — W. ORŁOWSKI. *Krytyka* 1913 t. 4 s. 207-208. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1913 nr 21. — C. WALEWSKA. *Bluszcz* 1913 nr 30. — E. WOROŃIECKI. *Sfinks* 1913 t. 1 s. 303-305. — *Głos Narodu* 1913 nr 4. — *Poradnik dla Czytających Książki* 1913 nr 1. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Rzeczpospolita* 1923 nr 110 por. — M. SZYJKOWSKI. *Ilustr. Kur. Codz.* 1923 nr 129.

Ziemia polska w pieśni. A. O. [A. OPPMAN]. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 52. — J. FLACH. *Przegl. Pol.* 1914 t. 192 s. 537-540. — J. KOTARBIŃSKI. *Nasz Dom. Tyg. Mąd i Powieści* 1914 nr 9. — K. Z. *Goniec Por. i Wiecz.* 1914 nr 18. — *Mir. Poz.* [M. POZNAŃSKI]. *Lit. i Sztuka* 1914 nr 5. — W. ROGOWICZ. *Wieś i Dwór* 1914 nr 14. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Czas* 1914 nr 135. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI. *Słowo* 1914 nr 6. — *Gaz. Por. i Wiecz.* 1914 nr 1748. — W. PR. [W. PROKESCH]. *Nowa Reforma* 1917 nr 374.

J. Potocki: Rękopis znaleziony w Saragossie. M. RETTINGER. *Wiad. Pol.* 1918 nr 171. — *Tyg. Ilustr.* 1918 nr 1.

J. Kochanowski: Dzieła polskie. b. a. *Świat* 1919 nr 6. — S. M.

[S. MIŁASZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1919 s. 786. — *Czas* 1919 nr 6. — K. NITSCH. *Język Pol.* 1921 nr 1.

K. Tetmajer: Wybór poezji. T. BARNAŚ. *Sygnaly* 1937 nr 27.

LUBOWSKI EDWARD (1837–1923)

Pseud. i krypt.: BOLEJ KRUT; E. L.; EDWARD L. [?]; (L.); NEMO; QUIS QUIS; SPIRYDION; TALIS QUALIS; X. Y.; ŻEGOTA KRZYWDZIC; †.

Dramato-, powieściopisarz, krytyk i publicysta.

Ur. 19 marca 1837 w Krakowie, syn Jakuba i Fryderyki de Szwarzenberg. Od 1847 uczęszczał w Krakowie do gimnazjum Św. Anny, które ukończył w 1855. W tym samym roku zapisał się na wydział prawny Uniwersytetu Jagiellońskiego, studia ukończył w 1859. W 1862 doktoryzował się z zakresu prawa w Krakowie. Brał udział w powstaniu styczniowym, pełniąc funkcje oficera sztabu Langiewicza. Za udział w powstaniu został uwięziony przez rząd austriacki. W okresie studiów był krakowskim korespondentem *Tygodnika Ilustrowanego*, współpracował następnie z *Dziennikiem Literackim*, *Gazetą Narodową* i *Niewiastą*. W 1866 przeniósł się do Warszawy, gdzie przebywał do końca życia. Należał do redakcji wielu czasopism warszawskich: *Biblioteki Warszawskiej*, *Gazety Polskiej*, *Kłosoś*, *Kuriera Codziennego*, *Kuriera Świątecznego*, *Muchy*, *Opiekuna Domowego*, *Przyjaciela Dzieci*, *Rodziny*, *Słowa*, *Wędrowca*. Latem 1873 przebywał w Szwajcarii. Około 1900-1901 był współwłaścicielem drukarni w Warszawie. W 1922 otrzymał za działalność literacką order Polonia Restituta. Zmarł w Warszawie 17 marca 1923.

TWÓRCZOŚĆ

1. Pewność siebie. Komedia w czterech aktach oryginalnie napisana. Powst. 1858. Nie druk.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6743.

2. Przyzwyczki. Komedia w czterech aktach. *Niewiasta* 1860 nr 4-9.

3. Wyprawa po gubernera i gubernantkę. *Niewiasta* 1861 nr 13-18.

Utwór dramatyczny w 6 odsłonach.

4. Kariery. Komedia. Powst. 1862. Wyst. Kr. 1863. Nie druk.

5. Ostatnie chwile r. 1861. Panorama dramatyczna. *Niewiasta* 1862 nr 1.

6. Wierzące dusze. Powieść ze współczesnych dziejów. T. 1-2. Kr. 1864-1865. Wyd. 2 T. 1-2. Kr. 1865 (pt. Silni i słabi. Powieść z ubiegłych czasów w obrazkach).

7. Protegowany. Komedia w 4 aktach. Wyst. Kr. 6 kwietnia 1865. Nie druk.

8. Nie wszystko złoto, co się świeci. Przysłowie dramatyczne w 2 odsłonach. *Opiekun Domowy* 1865 t. 1 nr 10-12; *Czytelnia Pol.* 1901 nr 35-36.

9. Skąpy dwa razy traci. Przysłowie dramatyczne w 1 akcie. *Opiekun Domowy* 1866 t. 2 nr 10-12.

10. Żony uczonych. Krotowhila w 2 aktach. Powst. 1866. Wyst. W-wa 15 stycznia 1867. Nie druk.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 4468.

11. Co się stało w małym miasteczku. Według notatek zbieranych na miejscu. *Przeł. Tyg.* 1867 nr 1-6 i odb.

12. Maria Stuart. Studium historyczne. *Pam. Nauk., Lit. i Artyst.* 1867 s. 238-309. Wyd. osob. W-wa 1867 (pt. Kilka charakterystycznych rysów z życia Marii Stuart).

13. Ubodzy w salonie. Komedia w 4 aktach. Powst. 1867. Wyst. W-wa 28 czerwca 1868. Nie druk.

Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 4467.

14. Don Carlos. Studium historyczne. *Bibl. Warsz.* 1868 t. 3 s. 177-216, 410-439.

15. Zgubiony pierścionek. Powiastka. W-wa 1868 *Bibl. Kieszonkowa Romansów i Powieści* 3.

16. Żyd. Dramat społeczny w 5 aktach. Wyst. Lw. 7 grudnia 1868. Ogl. *Kłosy* 1869 nr 223-227 i odb.

Nagrodzony na konkursie lwowskim im. A. Fredry w 1868.

17. Jeszcze przesąd. Powieść. *Kłosy* 1869 nr 203-207.

18. Szarą godziną. Marzenie. Powieść. *Kłosy* 1869 nr 213.

19. Przygody krótkowidza. Opowiadanie. *Przeł. Tyg.* 1870 nr 34-37.

20. Aktorka. Powieść. *Tyg. Romansów i Powieści* 1870 nr 98-105; 1871 nr 106-117 i odb. W-wa 1871.

21. Daje, kto prędko daje. Komedia w 1 akcie. Powst. przed 1872. Nie druk.

22. Grzeczni. Komedia w 5 aktach. Powst. przed 1872. Nie druk.

23. Tajemniczy człowiek. Komedia w 1 akcie. Powst. przed 1872. Nie druk.

24. Alfred de Musset. Studium literackie. *Wieniec* 1872 nr 83-89. Wyd. osob. Tor. 1874.

25. Na pochyłości. Powieść. *Wiek* 1873 nr 49-136. Wyd. osob. T. 1-2 W-wa 1874; wyd. 2 W-wa 1896.

Przeróbka teatralna wyst. W-wa 1875.

26. Ach! Jakim Kubuś był artystą! Małeńka powiastka w trzech niewielkich aktach. *Wiek* 1874 nr 221-231. Wyd. osob. [B. m. i. r.].

Przekł. ros.: *Riżskij wiestnik* 1874 nr 221 (fragm.)

27. Gonitwy. Komedia w 5 aktach. Powst. 1874. Ogl. *Gaz. Pol.* 1876 nr 88-101. Wyd. osob. W-wa 1876. Wyst. W-wa 24 lipca 1877.

28. Nietoperze. Komedia w 4 aktach. Powst. 1874. Wyst. W-wa 4 stycznia 1875; Lw. 13 sierpnia 1875; Kr. 7 października 1875. Ogl. *Niwa* 1875 nr 6-10. Wyd. osob. W-wa 1875; przedr. w: *Dramat mieszczański epoki pozytywizmu warsz.* Wr. 1953 s. 145-261.

Rkps Bibl. Teatru im. J. Słowackiego w Kr. sygn. 51.

29. Wallenstein. Studium literacko-histeryczne. *Tyg. Ilustr.* 1874 nr 319-332. Wyd. osob. W-wa 1874.

30. Kiedyż obiad? Krotchwila w 1 akcie. Wyst. Kr. 5 sierpnia 1875. Ogl. *Biesiada Lit.* 1876 nr 17-20. Wyd. osob. W-wa [1893] *Teatr Amatorski* 30.

Rkps Ossol. sygn. 10100/I.

31. Rodzina Borgiów. Studium historyczne. *Niwa* 1875 t. 2 nr 14-22 i odb. W-wa 1876.

32. Przesady. Komedia w 5 aktach. *Tyg. Ilustr.* 1876 t. 1 nr 18-23, 25-26, t. 2 nr 29-33. Wyd. osob. W-wa 1876. Wyst. W-wa 18 maja 1876.

33. Wakacje panny Łucji. Nowela. *Kur. Warsz.* 1876 nr 224-233.

34. Pogodzeni z losem. Komedia w 5 aktach. Powst. 1877. Ogl. *Niwa* 1878 nr 73-82. Wyd. osob. W-wa 1878. Wyst. W-wa 7 lutego 1878.

35. Czarnokwit. Krotchwila w 3 aktach. *Tyg. Powst.* 1878 nr 39-45. Wyst. W-wa 1 października 1878; Lubl. 17 czerwca 1880. Wyd. osob. W-wa 1879.

Pierwotny tytuł: Cudowne ziele.

Rkps pt. Czarnokwit. Ossol. sygn. 11158/I.

36. Cichy Janek i głośny Franek. Powieść. *Gaz. Pol.* (W-wa) 1879 nr 57-59, 61-67, 69-98, 100-134. Wyd. osob. W-wa 1879.

37. Sąd honorowy. Komedia w 5 aktach. Powst. 1879. Wyst. W-wa 15 kwietnia 1880. Wyd. osob. W-wa 1880. Wyd. 2 Wil. 1880 *Wydawn. E. Orzeszkowej* t. 2.

38. Telefon. Monodram. Powst. ok. 1880. Wyst. W-wa 16 grudnia 1882; Lubl. 24 lutego 1883; Kr. 3 marca 1883; Lw. 12 listopada 1883; Poz. 24 listopada 1883. Nie druk.

39. Kodeks światowy, czyli znajomość życia we wszelkich stosunkach z ludźmi. Na podstawie dzieł pani d'Alg ułożył... W-wa 1881. Wyd. nast.: wyd. nowe W-wa 1894; wyd. nowe przejrzone i znacznie powiększone W-wa 1898; W-wa 1907; W-wa [1911]; Kr. [1918].

40. Jacuś. Komedia w 4 aktach. Wyst. W-wa 1882. Ogl. *Romans i Powieść* 1883 nr 131-140. Wyd. osob. W-wa 1884 [1883]. Przedr. w: *Dramat mieszczański epoki pozytywizmu warsz.* Wr. 1953 s. 261-377.

41. Po co się irytował. Komedia. Powst. 1882. Wyst. W-wa 8 grudnia 1883 (pt. Nie irytuj się.) Nie druk.

42. Takie wszystkie. Powieść. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1883 nr 26—1884 nr 33. Wyd. zob. poz. 43.

43. Powieści niemoralne. Obrazki z życia rzeczywistego. Seria 1. W-wa 1884. Zawartość: Niedobrani. (*Romans i Powieść* 1884 nr 159-163); Papo. (*Romans i Powieść* 1884 nr 165-167); Stara żona. (*Romans i Powieść* 1884 nr 170-173); Takie wszystkie. (Zob. poz. 42).

44. Głupia dziewczyna. Nowela. *Bluszcz* 1884 nr 47-53.

45. Krok dalej. Powieść. *Tyg. Powsz.* 1884 nr 1-49; *Gaz. Lw.* 1884 nr 21-131. Wyd. osob. T. 1-3. W-wa 1885.

46. My się kochamy. Komedja w 5 aktach. Powst. 1886. *Słowo* 1887 nr 17-44. Wyst. W-wa 1 lutego 1887.

Wyróżniona na konkursie dramatycznym im. W. Bogusławskiego w Warszawie w 1886.

47. Osaczony. Komedja w 5 aktach. Powst. 1886. *Ogł. Gaz. Warsz.* 1886 nr 89-118. Wyst. W-wa 5 maja 1886; Kr. 6 listopada 1886; Poz. 6 listopada 1886; Lw. 18 marca 1887.

Utwór uzyskał 3 nagrody na konkursie dramatycznym im. W. Bogusławskiego w Warszawie w 1886.

48. Skąpiec. Powieść. Powst. przed 1887. Nie druk.

49. Kochanek Małgosi. Typy gatunkowe. *Kur. Warsz.* 1888 nr 288-296, 323-329, 352-359. Wyd. osob. W-wa 1890.

Zawartość: Wieczysty kochanek Małgosi; Do rany go przyłóż; Wyżeł pokojowy; Człowiek gładki; Kobieta na gwałt interesująca; Takie to już moje szczęście.

50. Przyjaciółka żon. Komedja w 5 aktach. Powst. 1889. Wyst. W-wa 8 marca 1890; Łódź 24 stycznia 1891; Lubl. 19 listopada 1891. Nie druk.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4246; Bibl. Teatru im. J. Słowackiego w Kr. sygn. 4558.

51. Przez wdzięczność. Drobnośc sceniczna w 1 akcie. Wyst. W-wa 16 grudnia 1890; Łódź 18 października 1892. Wyd. W-wa 1892 *Teatr Amatorski* 22.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 1423, 2021.

52. Bawidelko. Sztuka w 4 aktach. Powst. 1891. Wyst. W-wa 6 stycznia 1892; Kr. 28 maja 1892; Łódź 25 czerwca 1892. Nie druk.

53. Kto to? Drobnośc sceniczna w 1 odsłonięciu. Powst. ok. 1891. Wyst. W-wa 12 listopada 1896. Wyd. W-wa 1899 *Teatr Amatorski* 57.

54. Monsieur Blaise. Komedja w 5 aktach. Powst. 1892. Nie druk.

Streszczenie w książce: I. Schreiber: Twórczość dramatyczna E. Lubowskiego. Kr. 1929 s. 115-117.

55. Wycieczka z przeszkodami. Krotochwila w 3 aktach. Powst. 1893. Wyst. W-wa 31 stycznia 1894. Nie druk.

56. Zdrowi i pokaleczeni. Komedja w 5 aktach. Wyst. W-wa 1893. Nie druk.

57. Dzień wigilii. Drobnośc sceniczna w 1 akcie. *Kur. Warsz.* 1895 nr 355; *Przegl. Lw.* 1895 nr 299. Wyst. W-wa 29 grudnia 1895.

58. Królewicz. Komedja w 4 aktach. Powst. 1895. Wyst. W-wa 22 lutego 1896; Łódź 7 marca 1896; Lubl. 7 kwietnia 1896; Lw. 15 maja 1896; Kr. 15 grudnia 1896. Nie druk.

Rkps: Ossol. sygn. 10252/I, Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 973.

59. Mankiet. Fraszka sceniczna w 1 odsłonięciu. Wyst. W-wa 26 stycznia 1896. Wyd. W-wa 1896 *Teatr Amatorski* 44.

Rkps Ossol. sygn. 10975/I.

60. Pan Kwapiszewski na tomboli. Powst. ok. 1896. Wyst. W-wa 1901. Nie druk.

Monolog.

61. Ogniwa. Komedja. Powst. 1898. Nie druk.

62. Światowe rozrywki. Komedja w 5 odsłonach. Powst. 1899. Wyst. W-wa 22 lutego 1901.

Pierwotny tytuł: Na wyspie.

63. Nieprzeparty prąd woli. Dramat prawie taki sam jak Ibsena. *Ogł. w: Sami sobie.* W-wa 1900 s. 135-137.

64. Pod sekretem. Komedja w 3 aktach. Powst. ok. 1900. Nie druk.

Utwory literackie, recenzje i artykuły publicystyczne zamieszczał w czasopiśmie: *Album Teatralne* (1896-1897), *Ananas* (1893), *Ateneum* (1894-1895), *Bazar* (1865), *Bibl. Warsz.* (1868-1876; tu m. in.: Dawid Garrick. 1869 t. 2 s. 462-490; Literatura dramatyczna w Niemczech. 1869 t. 3 s. 148-165; Zwrot ku Byronowi. 1869 t. 3 s. 77-101; Literatura angielska z Hipolita Taine'a. 1871 t. 3 s. 366-402, t. 4 s. 76-103, 233-258, 1872 t. 2 s. 427-436, t. 3 s. 74-94, t. 4 s. 66-91; oraz liczne recenzje w działach: Przegląd teatralny, Przegląd powieściowy, Piśmiennictwo krajowe i zagraniczne), *Biesiada Lit.* (1881, 1894, 1898, 1913; tu m. in.: Romeo z Łodzi. Zdarzenie prawdziwe opowiedziane prostymi słowami. 1881 nr 308-312; Z obłoków na ziemię. Opowiadanie powieściowe. 1898 t. 46 s. 288, 303, 334, 352), *Bluszcz* (1865-1879, 1881, 1883-1884, 1886; tu m. in.: Dickens i humor. 1870 nr 33-46; oraz liczne recenzje teatralne), *Czytelnia Pol.* (1901) *Dzien. Lit.*, *Dzien. Pol.* (Lw. 1883). *Dzien. Wil.* (1907), *Echo Muz.*, *Teatr*,

i Artyst. (1880-1899; tu m. in.: Talma i Adrianna Lecouvreur. 1887 nr 187-189), *Gaz. Codz.* (1860), *Gaz. Lw.* (1884-1885; tu m. in.: Gdzie wina. 1885 nr 156-167), *Gaz. Nar.*, *Gaz. Pol.* (W-wa 1876, 1879, 1880, 1888, 1893; tu m. in.: Pijacy w dramatach Szekspira. 1880 nr 268), *Gaz. Warsz.* (1886), *Goniec Leśny i Wiejski* (1866; tu: Pastuszek. Nr 14-16), *Izraelita* (1883; tu: Z czasów reakcji. Powiastka osnuta na tle historycznym. Nr 10/13), *Kalina* (1869), *Katolik* (Milwaukee 1898), *Kłosa* (1866-1881, 1883, 1885-1887; tu m. in.: stała rubr. Pokłosie. 1868-1881; Przegląd literatury hiszpańskiej najnowszych czasów. 1876 nr 594-600; Romans francuski. 1879 nr 705, 708, 718-724; Przyjaciół męża. 1885 nr 1044-1051), *Kraj* (1888, 1895-1896, 1900), *Krakus* (1894), *Kur. Codz.* (1887-1888, 1896-1904; tu: recenzje teatralne), *Kur. Pol.* (Kr. 1891), *Kur. Por.* (1886, 1895), *Kur. Świąteczny* (od 1866), *Kur. Teatr.* (1902), *Kur. Warsz.* (1872, 1874-1876, 1878, 1880-1899, 1902, 1914, 1921; tu m. in.: Pojęcia obecnej chwili. 1891 nr 222-250; Z epoki napoleońskiej. 1891 nr 281, 284, 286, 297, 299, 312, 321, 347-348, 1892 nr 27, 56, 63, 65-66, 70; Około teatru. 1893 nr 290-314; Teatry w Niemczech. 1896 nr 282, 284, 286, 287), *Lit. i Sztuka* (1911), *Mucha* (od 1868), *Niewiasta* (1860-1862; tu m. in.: Konkury z nudów. Szkic z życia. 1861 nr 13-18; Człowiek zgubiony, czyli redaktor, czyli straszna stagnacja interesów albo stan literatury, czyli deserta Arabia. 1861 nr 25; Maria Leszczyńska. 1861 nr 26-39; Konkury wieczne trwające. [Nowela]. 1861 nr 40-42, 45-52; Dzisiejsze próby serca. Prawdziwe zdarzenie. 1862 nr 20), *Niwa* (1875-1876, 1878-1881, 1890; tu m. in.: Dwie chwile z życia Alfreda de Musset. 1879 nr 111-112 s. 192-206; Kartka z pamiętników księcia de Saint Simon, dotycząca kandydatury księcia de Conti do tronu polskiego. 1880 nr 131 s. 842-855; Goethe, Byron i Mickiewicz na podstawie studium pani Sand. 1880 nr 142 s. 742-757, nr 144 s. 920-934), *Nowy Świat* (1923), *Opiekun Domowy* (1865-1866; tu m. in.: Wyścigi. Humoreska. 1865 nr 27), *Pam. Nauk., Lit. i Artyst.* (1867), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1888), *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* (1889-1890, 1895), *Przegl. Tyg.* (1866-1870), *Przyj. Domowy* (1862), *Przyj. Dzieci* (1865-1867), *Rodzina* (1865-1866), *Romans i Powieść* (1865-1867, 1884), *Ruch Lit.* (1875; tu: Macchiavelli i Guicciardini. Dwa portrety dziejowe. Nr 26-30), *Scena i Sztuka* (1911), *Słowo* (1886-1887), *Świat* (1922), *Tyg. Ilustr.* (1859, 1861,

1863-1864, 1866-1867, 1879-1897, 1899, 1902; tu m. in.: recenzje teatralne, zwłaszcza w latach 1879-1897; Meiningerzy. 1885 nr 124-127), *Tyg. Powsz.* (1878, 1884), *Tyg. Romansów i Powieści* (1870), *Wędrowiec* (1866-1867, 1869, 1895, 1906), *Wiek* (1873-1874, 1886, 1889), *Wieniec* (1872; tu: Opuszczona bez jutra. Nr 34), *Zgoda* (Chicago 1902).

Ponadto w książkach i wydawnictwach zbiorowych: *Adamowi Krechowickiemu*. Lw. 1908, *Dla pogorzalców*. W-wa 1908, *Ź. Jaworskiego kalendarz ilustr.* W-wa 1866, *Ź. Ungra kalendarz warsz. ... na r. 1891*. W-wa 1890, *Książka jubileuszowa dla uczczenia ... Ź. I. Kraszewskiego*. W-wa 1880 (tu: Obraz działalności literackiej J. I. Kraszewskiego: Powieść obyczajowa: Piąte dziesięciolecie 1870-1880. [Cz.] 2), *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powodźian*. W-wa 1884, *Noworocz. ilustr. dla kobiet Polek*. W-wa 1862, *Nowy kalendarz ilustr.* W-wa 1866, W. Płaskowski: *Satyry*. W-wa 1902 (tu przedmowa), *Roczn. Kola Lit.-Artyst. we Lw.* Lw. 1897, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893.

Przekłady

1. W. Hugo: Pracownicy morza. T. 1-3. W-wa 1866.
Współtłumacz: F. Falański.
2. E. Augier: Ojciec Guerin. Komedia w 5 aktach. Wyst. Kr. 1867.
3. W. Szekspir: Tymon Ateńczyk. Dramat w 5 aktach. *Bibl. Warsz.* 1870 t. 4 s. 203-354, 371-400 i odb. W-wa 1871.
4. W. Szekspir: Poskromienie złośnicy. Tłum. ok. 1870.
5. J. Weilen: Hrabia Horn. Tragedia w 5 aktach. Tłum. 1870. Ogl. *Kłosa* 1871 nr 328-330, 332-337. Wyst. Kr. 1872.
Rkps *Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn.* 1113.
6. E. Grangé i L. Thiboust: Gwóźdź w zamku. Krotoczwila w 1 akcie. Wyst. Kr. 1871.
7. S. Smiles: Charakter. *Kłosa* 1872 nr 381-416, 1873 nr 431-435, 1874 nr 451-456.
8. A. de Musset: Kaprysy Marianny. Wyst. 1874.
9. B. Björnson: Bankructwo. Obraz sceniczny w 4 aktach. W-wa 1876.
10. B. Björnson: Nowożeńcy. Komedia w 2 aktach. W-wa 1877.

11. E. Pailleron: Świat nudów. Tłum. 1881. Wyst. Kr. 1883.
 12. E. Pailleron: Świat zabawy. Komedia w 1 akcie. W-wa 1882.
 13. O ludzkich przywarach. Studia według obcych dzieł. W-wa 1882.
 14. E. Augier: Bezczelni. Komedia w 5 aktach. Wyst. W-wa 1886. Ogl. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 118.
 15. A. Dumas: Francillon. Komedia w 3 aktach. Wyst. W-wa 1887.
 16. E. Verconsin: Przed bramą. Komedia w 1 akcie. Wyst. ok. 1890.
 17. F. Nicolay: Dzieci źle wychowane. W-wa 1891.
 18. G. Hirschfeld: Matki. Sztuka w 4 aktach. Wyst. Lw. 1897.
 19. A. Dumas: Dama w perłach.
 20. O. Feuillet: Odrodzenie. Dramat w 5 aktach.
 21. H. Heine: Italia.
 22. G. Sand: Przypomnienie. Niebezpieczny. Szkic dramatyczny w 1 akcie.
Rkps Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn. 1078.
 23. E. Scribe: Bractwo koleżeńskie.
- Ponadto przekładał drobne utwory następujących autorów: L. Börne, H. Heine: Florenckie noce. *Kłosy* 1886 nr 52-58, A. Daudet, E. Montégut, S. Smiles.
7. Do Z. Sarneckiego z 1887. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6715 III.
 - 7a. Do M. Bałuckiego z 1888. Rkps IS PAN w W-wie sygn. 285.
 8. Do A. Rembowskiego 5 listów z 1890-1893. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 469.
 9. Do J. Karłowicza z 1899. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7886 III.
 10. Do A. Małeckiego z 1911. Rkps Ossol. sygn. 6296 II.
 11. Do F. Hoesicka b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7125.
 12. Do J. I. Kraszewskiego b. d. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6470 IV.
 13. Do J. Szujskiego b. d. Rkps Ossol. sygn. 7322 II.
 14. Od różnych osób 62 listy z 1855-1897 (m. in. od: M. Dzikowskiego, M. Gawalewicz, T. Jeske-Choińskiego, W. Karczewskiego, J. Karłowicza, S. Kozmiana). Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5766.
 15. Od H. Modrzejewskiej. Ogl. T. Januszewski. *Teatr* 1970 nr 1.
 16. Od H. Sienkiewicza na jubileusz w 1895. Ogl. *Kur. Warsz.* 1895 nr 358.
 17. Od H. Sienkiewicza listy. Ogl. S. Miklaszewski: Nieznane listy Sienkiewicza. *Podbięta* 1936 nr 6, 1937 nr 1-2, 4-5, 8-9, 11.

OPRACOWANIA

Afisz Teatr. 1875 nr 104, 145. — *Afisz Teatr.* 1876 nr 51. — W. BOGUSŁAWSKI: Przegląd teatralny za r. 1876. *Ateneum* 1877 t. 1 z. 2 s. 424. — P. CHMIEŁOWSKI: Pozytywizm warszawski i jego przeciwnicy. W książce: *Zarys literatury polskiej ostatnich lat szesnastu*. Wil. 1881; przedr.: Pisma krytycznoliterackie. T. 1. W-wa 1961 s. 286-287. — M. G. [M. GAWALEWICZ]: Nasz współczesny dramat i komedia. *Tyg. Powsz.* 1884 nr 26-30. — K. KASZEWski: E. Lubowski. Sylwetka. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1884 nr 50 s. 505-506. — A. Br. [A. BREZA]: E. Lubowski. *Tyg. Ilustr.* 1886 nr 178. — J. NIROWSKI. *Bluszcz* 1886 nr 2. — Rozstrzygnięcie konkursu im. W. Bogusławskiego. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 126 s. 82. — S. L. [S. LEWENTAL?]. *Kłosy* 1887 nr 1128. — CARILLON: Odgłosy. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 365 s. 467. — W. RAPACKI: Aktor o autorach. Z pamiętników. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 333 s. 79-

Listy

1. Do F. Faleńskiego 3 listy z 1867 i 1882. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5902.
2. Do J. I. Kraszewskiego 45 listów z 1868-1886. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6516 IV.
3. Do redakcji z 1872. Ogl. *Kłosy* 1872 nr 343.
4. Do zakładu fotograficznego W. Rzewuskiego z 1873. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 4953.
5. Do H. Modrzejewskiej i K. Chłapowskiego 6 listów z 1873-1903. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 9139, 9143. Ogl.: Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego. Wybór i oprac. J. Got, J. Szczublewski. T. 1-2. W-wa 1965.
6. Do nieznanego adresata z 1875. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 5001.

-80. — *Przegl. Tyg.* 1893 nr 43. — A. KRAUSHAR: Sylwetki literackie z niedawnej przeszłości. Kartki historyczne i literackie. Kr. 1894 s. 125-128.

(Artykuły z okazji jubileuszu 30-lecia pracy:) W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1895 nr 299. — P. CHMIELEWSKI. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1895 nr 52; przedr. w książce: Nasza literatura dramatyczna. T. 2. Petersburg. 1898 s. 289-328. — A. DOBROWOLSKI. *Kur. Por.* 1895 nr 358. — M. GAW. [M. GAWALEWICZ]. *Kraj* 1895 nr 45, 51. — J. RUTKOWSKI. *Kur. Warsz.* 1895 nr 35. — S. SCHNÜR-PEPŁOWSKI. *Gaz. Lw.* 1895 nr 299. — *Gaz. Warsz.* 1895 nr 344. — *Kur. Codz.* 1895 nr 357-359. — *Kur. Por.* 1895 nr 354, 359. — S. KRZEMIŃSKI. *Prawda* 1896 nr 2. — J. NITOWSKI. *Bluszcz* 1896 nr 2. — *Dzien. Por.* 1896 nr 2. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 2. — *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 1. — *Wędrowiec* 1896 nr 1, nr 2.

-a-. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 38 s. 467. — EKS-DZIENNIKARZ [W. PRZYBOROWSKI]: Stara i młoda prasa. Petersburg. 1897 s. 43, 178, 183-211. — O komedie E. Lubowskiego. *Niwa* 1898 s. 271. — S. BRZOZOWSKI: Spóźnione strzały. *Głos* 1903 nr 38 s. 605. — El. [J. W. DAWID]: Łgarstwa na wywóz. *Głos* 1903 nr 28 s. 440. — W. FELDMAN: Współczesna krytyka literacka w Polsce. Lw. 1905 s. 348. — A. WĘGLIŃSKI: Hakatyzm warszawski. *Głos* 1905 nr 21 s. 305. — A. BRÜCKNER: Dzieje literatury polskiej w zarysie. T. 2. W-wa 1908 s. 442-443. — D.: Nasi komediopisarze o sobie. *Świat* 1913 nr 48.

(Jubileusz 50-lecia pracy:) S-a. *Złoty Róg* 1913 nr 9. — *Kur. Por.* 1913 nr 39. — *Kur. Warsz.* 1913 nr 54.

W. TARNAWSKI: O polskich przekładach dramatów Szekspira. Kr. 1914. — A. KRAUSHAR: Neocyganeria warszawska. W-wa [1915] s. 76-78. — [K. WROCZYŃSKI]: Wycieczki sowizdrzalskie na Parnas Warszawski i w okolicę. Lubowski E. *Sowizdrzał* 1916 nr 2 s. 6. — M. SZYJKOWSKI: Dzieje komedii polskiej w zarysie. Kr. 1921 s. 99-102.

(Artykuły z okazji jubileuszu w 1922:) A. DOBROWOLSKI: Trzej jubilaci. *Kur. Warsz.* 1922 nr 37. — KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* 1922 nr 1-2. — J. KOTARBIŃSKI. *Świat* 1922 nr 12. — W. RABSKI. *Kur. Warsz.* 1922 nr 85. — *Gaz. Warsz.* 1922 nr 73. — *Kur. Pol.* 1922 nr 73. — *Kur. Por.* 1922 nr 26. — *Przegl. Teatr. i Kinematograficzny* 1922 nr 13, 14. — *Rzeczpospolita* 1922 nr 15. — *Scena Pol.* 1922 nr 3.

(Nekrologi i artykuły okolicznościowe:) (b). *Wiek Nowy* 1923 nr 6576; A. BREZA. *Rzeczpospolita* 1923 nr 135; T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Kur. Warsz.* 1923 nr 135, 138; STEF. KRZYW. [S. KRZYWOSZEWSKI]. *Świat* 1923 nr 21; A. LANGE: Z żałobnej karty. Dookoła pogrzebu E. Lubowskiego. *Przegl. Wiecz.* 1923 nr 114; J. L. [J. LORENTOWICZ]. *Express Por.* 1923 nr 136; Sm. [S. MAYEROWSKI]. *Kur. Poz.* 1923 nr 113; W. RAPACKI: Czarny dwór. W-wa 1923 s. 139-142; Ad. Z. [A. ZAGÓRSKI]. *Kur. Por.* 1923 nr 134; *Gaz. Por.* 1923 nr 136; *Gaz. Warsz.* 1923 nr 136; *Ilustr. Kur. Codz.* 1923 nr 112; *Scena Pol.* 1923 nr 4-6; *Tyg. Ilustr.* 1923 nr 26; A. LANGE: La littérature polonaise contemporaine. *Le Journal de Pologne* (W-wa) 1924 nr 229.

I. SCHREIBER: Twórczość dramatyczna E. Lubowskiego. Kr. 1929. [Rec.: J. PAŃSKI. *Wiad. Lit.* 1929 nr 33; *Kur. Lit.-Nauk.* 1929 nr 18 dod. *Ilustr. Kur. Codz.*; W. HAHN. *Muzeum* 1930 z. 3; J. LORENTOWICZ: O teatrze, autorach i artystach. *Teatr* 1930 nr 1; *Slavische Rundschau* (Berlin) 1930 s. 668-670; B. V. [B. VYDRA]. *Slovanský přehled* (Praga) 1931 s. 72; *Kur. Księgarski dla Wszystkich* 1931 nr 8].

W. BUCHNER: Modrzejewska, Lubowski i general gubernator Czerikow. *Kur. Por.* 1933 nr 288. — W. BUCHNER: Wielka Modrzejewska i Lubowski. *Kur. Por.* 1933 nr 295. — T. HIŻ: Edzio i Kazio. Wspomnienie o E. Lubowskim i K. Zalewskim. *Gaz. Pol.* 1939 nr 210. — T. SIVERT: Problematyka społeczna w dramacie mieszczańskim pozytywizmu warszawskiego. *Pam. Teatr.* 1952 z. 2/3 s. 220-253. — J. LIPIŃSKI: Dramaty Z. Sarneckiego, E. Lubowskiego i K. Zalewskiego w świetle warszawskiej krytyki teatralnej [rozd. 7 wstępu do:] *Dramat mieszczański epoki pozytywizmu warsz.* Wr. 1953 s. LV-LXXII i nadb. — T. SIVERT: Wstęp do: *Dramat mieszczański epoki pozytywizmu warsz.* Wr. 1953 s. VII-LIV. [Rec.: B. Mamoń: Nad dramatem pozytywizmu. *Dziś i jutro* 1954 nr 29; J. Baculewski: Z zagadnień dramatu mieszczańskiego. *Pam. Teatr.* 1955 z. 1; Z. Żabicki. *Pam. Lit.* R. 46 (1955) s. 604-620]. — Korespondencja Karola Estreichera z Marią i Felicjanem Faleńskimi (1867-1903). Z autografu wyd. i komentarzem opatrzyła J. Rudnicka. Kr. 1957 *Archivum Lit.* t. 3. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Niepospolici ludzie w dniu swoim powszednim. Kr. 1962 s. 72-86. — T. SIVERT: E. Lubowski. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: Lit.

pol. w okresie realizmu i naturalizmu. T. 3. W-wa 1969.

Kariery. *Czas* 1863 nr 269.

Wierzące dusze. *Dzien. Lit.* 1864 nr 5.

Protegowany. *Czas* 1865 nr 87. — *Dzien. Lit.* 1865 nr 31.

Żony uczonych. F. H. L. [F. H. LEWESTAM]. *Kłosy* 1867 nr 85-87. — Al. [A. NIEWIAROWSKI]. *Dzien. Warsz.* 1867 nr 38. — W. SZYMANOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1867 nr 384. — W. SZYMANOWSKI. *Bluszcz* 1867 nr 6. — *Kur. Codz.* 1880 nr 270. — *Wiek* 1880 nr 270. — *Kur. Por.* 1882/1883 nr 11.

Co się stało w małym miasteczku. [W. GÓRSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1867 nr 393. — *Dzien. Lit. i Polit.* 1867 nr 46. — *Przegl. Tyg.* 1867 nr 2 s. 6.

Ubodzy w salonie. F. H. L. [F. H. LEWESTAM]. *Kłosy* 1868 nr 159. — Al. [A. NIEWIAROWSKI]. *Dzien. Warsz.* 1868 nr 135. — S. *Bluszcz* 1868 nr 27. — W. SZYMANOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1868 t. 2 nr 27. — (W) [A. WIŚLICKI]. *Przegl. Tyg.* 1868 nr 27. — J. KOTARBIŃSKI: Aktorzy i aktorki. W-wa 1924 s. 208-209.

Żyd. J. S. *Dzien. Lw.* 1868 nr 287. — W. Ł. [W. ŁOZIŃSKI]. *Dzien. Lit.* 1868 nr 50. — P. STACHURSKI [P. ŚWIĘCICKI]. *Nowiny* (Lw.) 1868 nr 48-49. — Teatr polski w Lwowie. *Iris* 1868 z grudnia. — [S. H. PELTYN]: Kilka uwag o dramacie pięcioaktowym „Żyd”. *Izraelita* 1869 nr 47 s. 387-391, nr 48 s. 395-396. — M. DZIKOWSKI. *Opiekun Domowy* 1870 nr 8. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1870 t. 1 s. 466-474. — J. KOTARBIŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1870 nr 7. — F. H. L. [F. H. LEWESTAM]. *Kłosy* 1870 nr 241-242. — ANT. NOWOSIELSKI [A. MARCINKOWSKI]. *Gaz. Pol.* 1870 nr 153. — Al. [A. NIEWIAROWSKI]: Teatra w Warszawie. *Dzien. Warsz.* 1870 nr 23. — [S. H. PELTYN]: Parę uwag recenzentowi dramatu „Żyd” w „Kur. Warsz.” *Izraelita* 1870 nr 7. — S. K. *Bluszcz* 1870 nr 6. — W. SZYMANOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1870 nr 111. — *Gaz. Pol.* 1870 nr 27. — *Tyg. Mód* 1870 nr 7. — S. Tz. *Przegl. Kryt.* 1876 nr 2. — *Warta* 1876 nr 130. — I. SUESSER: Żydzi w poezji dramatycznej. Szkic literacki. *Izraelita* 1880 nr 50 s. 435-436. — *Dzien. Łódzki* 1889 nr 179. — J. KOTARBIŃSKI: Aktorzy i aktorki. W-wa 1924 s. 217-218.

Aktorka. P. CHMIEŁOWSKI. *Warsz. Roczn. Lit.* 1871 s. 69. — D. HENKIEL. *Tyg. Ilustr.* 1871 nr 202. — A. ŚWIĘTOCHOWSKI. *Przegl. Tyg.* 1871 nr 18. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przegl. Pol.* 1871 t. 4 s. 480-482. — X [A. TYSZYŃSKI]. *Bibl. Warsz.* 1871 t. 3 s. 299-303.

Na pochyłości. K. KASZEWSKI. *Bluszcz* 1874 nr 8-9. — J. KOTARBIŃSKI. *Kłosy* 1874 nr 473-474. — J. I. KRASZEWSKI. *Dzien. Poz.* 1874 nr 85. — A. PILECKI. *Warsz. Roczn. Lit.* 1874 s. 141. — X [A. TYSZYŃSKI]. *Bibl. Warsz.* 1874 t. 2 s. 318-333. — D. ZGLIŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1874 nr 30. — *Przegl. Kryt.* 1874 nr 2. — k. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 181. — S. POPOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1897 t. 3 s. 370-372. — S. POPOWSKI. *Gaz. Pol.* 1897 nr 15. — *Niwa* 1897 nr 3. — *Lit. i Sztuka* 1898 nr 148.

Gonitwy. J. K. [J. KOTARBIŃSKI]. *Przegl. Tyg.* 1877 nr 30. — ALEKS. PÓŁKOZIC [A. NIEWIAROWSKI]. *Echo* 1877 nr 163. — A. PILECKI. *Tyg. Powsz.* 1877 nr 32.

Nietoperze. I. M. *Bluszcz* 1875 nr 44. — K. KASZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1875 nr 367. — □ [S. KOŹMIAN]. *Gaz. Pol.* 1875 nr 279; przedr. w: Listy o Galicji. Kr. 1877 s. 65; Teatr. T. 2. Kr. 1959 s. 192. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1875 nr 2. — F. H. L. [F. H. LEWESTAM]. *Wiek* 1875 nr 9. — L. NIEMOJOWSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1875 nr 4. — J. R. [J. ROGOSZ]. *Tydzień Lit., Artyst., Nauk. i Społ.* 1875 nr 34. — OMIKRON [W. SABOWSKI]. *Dzien. Mód* 1875 nr 26. — OMIKRON [W. SABOWSKI]. *Gaz. Nar.* 1875 nr 239. — H. SIENKIEWICZ. *Niwa* 1875 nr 2 s. 136-142; przedr.: *Dziela*. T. 46. Szkice literackie. T. 2. W-wa 1951 s. 145-153. — H. STRUVE. *Kłosy* 1875 nr 498. — x. *Opiekun Domowy* 1875 nr 2. — B. ZAWADZKI. *Ruch Lit.* 1875 nr 7. — D. ZGLIŃSKI. *Przegl. Tyg.* 1875 nr 2. — *Afisz Teatr.* 1875 nr 7. — *Czas* 1875 nr 231. — *Mucha* 1875 nr 2. — *Szkice Społ. i Lit.* 1875 nr 27. — *Wiek* 1875 nr 3. — *Kur. Por.* 1885 nr 351. — *Kur. Por.* 1890 nr 118. — *Kur. Por.* 1892 nr 280. — B. ZAWADZKI. *Ruch Lit.* 1895 nr 34. — W. BOGUSŁAWSKI. *Wiek* 1898 nr 80. — *Niwa* 1898 nr 13. — WŁ. BARSKI [W. BARANOWSKI]. *Tyg. Pol.* 1913 nr 43. — J. LORENTOWICZ. *Nowa Gaz.* 1913 nr 484; przedr. w książce: Dwadzieścia lat teatru. T. 1. W-wa 1929 s. 321-324. — W. POPLAWSKI. *Gaz. Por.* 2 *Grosze* 1913 nr 289. — W. POPLAWSKI. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 287. — W. RABSKI. *Kur.*

Warsz. 1913 nr 290. — [M. SYNORADZKI]. *Biesiada Lit.* 1913 nr 44. — M. WIERZBIŃSKI. *Bluszcz* 1913 nr 44. — *Biesiada Lit.* 1913 nr 43. — *Świat* 1913 nr 43. — J. KOTARBIŃSKI. *Bibl. Warsz.* 1914 t. 1 s. 346-347. — J. KOTARBIŃSKI: Aktorzy i aktorki. W-wa 1924 s. 248-250.

Wallenstein. K. KASZEWSKI. *Niwa* 1874 nr 4-5. — H. St. [H. STRUVE]. *Kłosa* 1875 nr 497.

Kiedyż obiad? *Czas* 1875 nr 179. — *Kronika* 1875 nr 79. — F. H. L. [F. H. LEWESTAM]. *Kłosa* 1877 nr 629. — W. NOSKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1877 t. 2 nr 82. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Echo* 1877 nr 150. — *Czas* 1877 nr 134. — *Czas* 1878 nr 195. — *Echo* 1878 nr 48.

Przesady. F. EHRENFEUCHT. *Opiekun Domowy* 1876 nr 21. — G. C. *Ognisko Domowe* 1876 nr 22-23. — J. Kur. *Codz.* 1876 nr 110. — B-ta [J. M. KAMIŃSKI]. *Kolce* 1876 s. 166. — K. KASZEWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1876 nr 22. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1876 nr 22. — F. H. L. [F. H. LEWESTAM]. *Wiek* 1876 nr 110-111. — L. NIEMOJOWSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1876 nr 24. — B. Prus. *Kur. Warsz.* 1876 nr 51; przedr.: *Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 2. W-wa 1953.* — Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Biesiada Lit.* 1876 nr 21. — H. St. [H. STRUVE]. *Kłosa* 1876 nr 569. — *Dzien. Poz.* 1876 nr 261. — *Gaz. Pol.* 1876 nr 110. — *Gaz. Warsz.* 1876 nr 118-119. — *Kur. Codz.* 1876 nr 110. — *Mucha* 1876 nr 21. — *Przegl. Tyg.* 1876 nr 22. — T. S. *Bluszcz* 1879 nr 198. — *Czas* 1879 nr 35. — M. D. Ch. [M. DZIKOWSKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1880 nr 4.

Pogodzeni z losem. S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1878 nr 7. — F. H. L. [F. H. LEWESTAM]. *Kłosa* 1878 nr 661. — W. NOSKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1878 t. 1 s. 102. — St. M. Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Biesiada Lit.* 1878 nr 111. — x- [A. TYSZYŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1878 nr 33. — *Kur. Codz.* 1878 nr 33. — *Kur. Por.* 1878 nr 40. — *Przegl. Tyg.* 1878 nr 7. — *Wiek* 1878 nr 33-34. — F. W. *Bibl. Warsz.* 1879 t. 4 s. 204-208. — A. DYGAŃSKI: Społeczeństwo nasze w dramacie współczesnym. *Przegl. Tyg.* 1880 t. 1 s. 351-362. — SPECTATOR. *Kraj* 1883 nr 10.

Czarnokwit. K. KASZEWSKI. *Tyg. Powsz.* 1878 nr 40. — F. H. L. [F. H. LEWESTAM]. *Kłosa* 1878 nr 693. — R [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Biesiada Lit.* 1878 nr 145. — St. M. Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Kur. Por.* 1878 nr 273. —

S. M. RZĘTKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1878 nr 146. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Echo* 1878 nr 220. — x- [A. TYSZYŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1878 nr 220. — *Kur. Codz.* 1878 nr 220. — *Tyg. Romansów i Powieści* 1878 nr 510. — *Wiek* 1878 nr 220. — F. W. *Bibl. Warsz.* 1879 t. 4 s. 204-208.

Cichy Janek i głośny Franek. D. ZGLIŃSKI. *Nowiny* 1879 nr 317. — *Tyg. Powsz.* 1879 nr 49. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1880 nr 758. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Bibl. Warsz.* 1880 t. 1 s. 209-218. — *Warta* 1881 s. 3434-3435.

Sąd honorowy. T. TARNA [B. ASPIS]. *Tyg. Mód i Powieści* 1880 nr 19. — K. KASZEWSKI. *Kłosa* 1880 nr 773. — S. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1880 nr 16-17. — K. LUNIEWSKI. *Tyg. Powsz.* 1880 nr 17. — St. M. Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Biesiada Lit.* 1880 nr 225. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1880 nr 226. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Echo* 1880 nr 84. — LITWOS [H. SIENKIEWICZ]. *Niwa* 1880 nr 130; przedr.: *Dzieła. T. 50. Mieszaniiny literacko-artystyczne (1879-1881). W-wa 1950 s. 70-79.* — x-. [A. TYSZYŃSKI]. *Gaz. Pol.* 1880 nr 84. — A. W. [A. WIŚLICKI]. *Przegl. Tyg.* 1880 nr 17. — Z. M. *Kur. Codz.* 1880 nr 84. — Z. [W. ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKA]. *Niwa* 1880 nr 138 s. 421-430. — *Gaz. Warsz.* 1880 nr 95-99. — *Wiek* 1880 nr 84-85. — R. W. *Bibl. Warsz.* 1881 t. 1 s. 70-74. — SPECTATOR. *Kraj* 1883 nr 8.

Jacusz. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kłosa* 1882 nr 912. — S. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1882 nr 51. — S. KRZEMIŃSKI. *Prawda* 1882 nr 52. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Kur. Codz.* 1882 nr 284-285. — M. G. *Tyg. Powsz.* 1882 nr 52. — AL. PÓŁKOZIC [A. NIEWIAROWSKI]. *Wiek* 1882 nr 283-284. — B. P. [B. PRUS?]. *Nowiny* 1882 nr 349. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1882 nr 365. — H. SIENKIEWICZ. *Słowo* 1882 nr 291; przedr.: *Pisma zapomniane i niewydane. Lw. 1922 s. 289-294.* — [A. WIŚLICKI]. *Przegl. Tyg.* 1882 nr 52. — *Kur. Por.* 1882 nr 349. — *Tyg. Mód i Powieści* 1882 nr 51. — JASTRZĘBIEC. *Przegl. Lit. i Artyst.* 1883 nr 6. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Ziarna i plewy. *Niwa* 1883 nr 200. — L. K. [L. KOZŁOWSKI]. *Czas* 1883 nr 52. — No...No... *Bibl. Warsz.* 1883 t. 2 s. 100. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Gaz. Lw.* 1883 nr 218. — J. TRETIK. *Echo Muzyk., Teatr. i Artyst.* 1883 nr 4. — *Dzien. Pol.* 1883 nr 218. — *Gaz. Kr.* 1883 nr 54. — *Gaz. Nar.* 1883 nr 217. — ZOIL [H. GLIŃ-

ski]. *Kraj* 1892 nr 3. — Z. SARNECKI. *Kur. Pol.* 1892 nr z 26 września. — *Kur. Por.* 1892 nr 20. — W. B. [W. BOGUSŁAWSKI]. *Gaz. Pol.* 1895 nr 52. — IŃSKI. *Kur. Por.* 1895 nr 52. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Por.* 1900 nr 15. — Z. SZWYKOWSKI: Słówek o Lubowskim i „Jacysiu”. *Zeszyty Teatr.* 1967/1968 nr 8. — A. WANAT: „Jacuś” Lubowskiego, czyli bigos hultajski à la pièce faite. *Zeszyty Teatr.* 1967/1968 nr 8. — (ami) [B. SOLIŃSKI]. *Nadodrże* 1968 nr 13 [dot. wyst. w Zielonej Górze]. — A. WANAT. *Nurt* 1968 nr 11 [jw.]. — *Teatr* 1968 nr 19 [jw.].

Powieści niemoralne. T. Ch. [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Niwa* 1885 nr 241. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1885 nr 1060. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Dzien. Łódzki* 1885 nr 11. — A. NOW. [A. NOWACZYŃSKI]. *Przeł. Lit. i Artyst.* 1885 nr 12/13. — Zg. [D. ZGLIŃSKI]. *Kraj* 1885 nr 43. — *Biesiada Lit.* 1885 nr 36.

Krok dalej. K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1885 t. 2 s. 152-158. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Codz.* 1885 nr 206. — T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Kraj* 1885 nr 4. — E.-L. [M. WOŁOWSKI]. *Przeł. Lit.* 1885 nr 34. — *Biesiada Lit.* 1885 nr 34. — *Kur. Por.* 1885 nr 102. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1886 t. 1 s. 351-356.

My się kochamy. J. KOTARBIŃSKI: Konkurs dramatyczny imienia Bogusławskiego. *Kraj* 1886 nr 21. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1887 nr 8. — G. CZERNICKI. *Wiek* 1887 nr 26. — G. *Tyg. Mód i Powieści* 1887 nr 8. — QUIS [M. GAWALEWICZ]. *Gaz. Pol.* 1887 nr 34. — J. *Pravda* 1887 nr 7. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1887 nr 1128. — SALTO MORTALE [P. KOŚMIŃSKI]. *Kolce* 1887 nr 5. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1887 nr 6. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Świt* 1887 nr 150. — Y. [I. MATUSZEWSKI?]. *Życie* 1887 nr 12. — ± [A. MAZANOWSKI]. *Przeł. Tyg.* 1887 nr 6. — N. *Głos* 1887 nr 6. — MEFISTO [A. RAJCHMAN]. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 175. — St. M. Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Kur. Codz.* 1887 nr 34. — SZCZĘSNY. *Israelita* 1887 nr 7. — U. Z. *Biesiada Lit.* 1887 nr 6. — *Bibl. Warsz.* 1887 t. 1 s. 468-472. — *Kur. Por.* 1887 nr 33. — *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 10. — ***. *Tyg. Ilustr.* 1887 nr 215. — *Tyg. Powsz.* 1887 nr 3.

Osaczony. ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1886 nr 22. — G. CZERNICKI. *Wiek*

1886 nr 101-102. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1886 nr 287. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Tyg. Mód* 1886 nr 28. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1886 nr 1089. — J. KOTARBIŃSKI: Konkurs dramatyczny imienia Bogusławskiego. *Kraj* 1886 nr 21. — * * * [A. KRZEWOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1887 nr 65. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Dzien. Łódzki* 1886 nr 121. — St. M. Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Kur. Codz.* 1886 nr 124, 128. — SALVE. *Biesiada Lit.* 1886 nr 21. — K. SZCZERSKI. *Kraj* 1886 nr 20. — H. [A. ŚWIĘTOCHOWSKI]. *Pravda* 1886 nr 20, 31. — W. M. *Świt* 1886 nr 111. — B. ZAWADZKI. *Tyg. Ilustr.* 1886 t. 1 nr 176. — *Ateneum* 1886 t. 2 s. 562-569. — *Bibl. Warsz.* 1886 t. 2 s. 435-456. — *Chwila* 1886 nr 60. — *Czas* 1886 nr 257. — *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 136. — Listy z Krakowa. *Gaz. Lw.* 1886 nr 172. — *Gaz. Warsz.* 1886 nr 104. — *Kraj* 1886 nr 20. — *Kur. Por.* 1886 nr 124, nr 126, nr 311. — (+). *Gaz. Nar.* 1887 nr 65. — (a). *Ruch* 1887 z. 7. — S. P. [S. SCHNÜRPEŁOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1887 nr 79.

Kochanek Małgosi. A. Z. *Słowo* 1890 nr 11. — D. [A. DYGASIŃSKI]. *Przeł. Tyg.* 1890 nr 20. — W. KARZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1890 nr 40. — Z. ATANAZY [Z. PIETKIEWICZ]. *Pravda* 1890 nr 3. — *Kur. Por.* 1890 nr 48.

Przyjaciółka żon. W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1890 nr 56. — F. B. [F. BRÓDOWSKI]. *Pravda* 1890 nr 11. — M. GAWALEWICZ. *Ateneum* 1890 t. 2 s. 144-151. — C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1890 nr 11. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1890 nr 81. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1890 nr 11. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1890 nr 56-57. — K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1890 nr 1289. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1890 nr 12. — L. NIEMOJOWSKI. *Tyg. Mód i Powieści* 1890 nr 13. — (P). *Gaz. Warsz.* 1890 nr 64. — A. RAJCHMAN. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 337. — K. ZALEWSKI. *Kur. Warsz.* 1890 nr 69-70. — *Kur. Codz.* 1890 nr 69. — *Kur. Por.* 1890 nr 68. — *Przeł. Tyg.* 1890 nr 11. — ZOIL [H. GLIŃSKI]. *Kraj* 1891 nr 41. — *Kur. Por.* 1891 nr 294. — J. W. *Przeł. Pol.* 1894 t. 111 s. 409-410. — K. T. *Głos Narodu* 1894 nr 4. — MEFISTO [A. RAJCHMAN]. *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1895 nr 40. — *Kur. Por.* 1895 nr 273.

Przez wdzięczność. A. Br. *Kur. Codz.* 1890 nr 348. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1890 nr 282. — Z. PIETKIEWICZ. *Pravda* 1890 nr 51. — Q. *Tyg.*

Ilustr. 1890 t. 2 s. 406. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 377. — *Kur. Por.* 1890 nr 349. — *Kur. Por.* 1892 nr 202. — W. G. [W. GRUBIŃSKI]. *Kur. Por.* 1913 nr 136. — W. POPLAWSKI. *Gaz. Warsz.* 1913 nr 134.

Bawidełko. *Kur. Por.* 1891 nr 7. — A. Br. *Kur. Codz.* 1892 nr 7. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1892 nr 6. — J. BRONSZTEIN. *Mysł* 1892 nr 11. — ITEM [G. CZERNICKI]. *Rola* 1892 nr 6. — D. T. *Prawda* 1892 nr 3. — CZEŚNIK [C. JANKOWSKI]. *Kraj* 1892 nr 1. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1892 nr 83. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1892 nr 2. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1892 nr 4. — NUX. *Wędrowiec* 1892 nr 2. — (P.) *Gaz. Warsz.* 1892 nr 6. — P. R. *Ateneum* 1892 s. 411-416. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1892 nr 423. — J. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1892 nr 4-5. — (W. K.). *Kur. Pol.* 1892 nr 150. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1892 nr 25. — *Świat* 1892 nr 12. — *Tyg. Ilustr.* 1892 nr 107. — *Wiek* 1892 nr 4-5. — *Kur. Por.* 1895 nr 13. — A. C. [A. CHOLONIEWSKI]. *Dzien. Pol.* 1897 nr 114. — IKS YPSYLON. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1897 nr 94. — J. NOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1899 nr 87. — K. E. *Wiek* 1902 nr 302.

Kto to? *B. Gaz. Warsz.* 1896 nr 306. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1896 nr 263. — W. BUKOWIŃSKI. *Głos* 1896 nr 47. — Wł. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1896 nr 47. — (Al. R.) [A. RAJCHMAN]. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 46. — *Wiek* 1896 nr 262.

Wycieczka z przeszkodami. *B. Gaz. Warsz.* 1894 nr 30. — W. BOGUSŁAWSKI. *Bibl. Warsz.* 1894 t. 3 s. 384. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 26. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1894 nr 6. — S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1894 nr 6. — W. Pr. [W. PROKESCH]. *Kur. Codz.* 1894 nr 22. — W. PROKESCH. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 215. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1894 nr 540. — C. W. [C. WALEWSKA]. *Prawda* 1894 nr 6. — *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1894 nr 31-33. — *Wiek* 1894 nr 26-27.

Dzień wigilii. *B. Gaz. Warsz.* 1895 nr 341. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1895 nr 296. — A. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Kur. Por.* 1895 nr 356; (odpowiedź E. Lubowskiego. *Kur. Por.* 1895 nr 357). — M. GAWALEWICZ. *Kraj* 1895 nr 51. — z-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1895 nr 52. — M. GAWALEWICZ. *Bluszcz* 1896 nr 2.

Królewicz. *Dzien. dla Wszystkich* 1895 nr 45. — b. *Czas* 1896 nr 294. — *B. Gaz. Warsz.* 1896 nr 53. — W. BOGUSŁAWSKI. *Gaz. Pol.* 1896 nr 45. — W. BUKOWIŃSKI. *Głos* 1896 nr 10. — P. CHMIEŁOWSKI: Kilka uwag z powodu repertuaru teatralnego. *Ateneum* 1896 t. 2 s. 380-384; przedr.: Pisma krytyczno-literackie. T. 2. W-wa 1961 s. 175, 177, 182-187. — M. Gaw. [M. GAWALEWICZ]. *Kraj* 1896 nr 12. — J. M. *Wiek* 1896 nr 45-46. — G. KEMPNER. *Przegl. Tyg.* 1896 nr 9. — * [A. KRZEMOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1896 nr 113. — S. KRZEMIŃSKI. *Prawda* 1896 nr 13. — W. MALESZEWSKI. *Biesiada Lit.* 1896 nr 9. — A. MIESZKOWSKI. *Kur. Codz.* 1896 nr 55. — NIKL. *Dzien. Pol.* 1896 nr 173. — A. PIĄTKOWSKI. *Niwa* 1896 nr 9 s. 137. — A. RAJCHMAN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1896 nr 9. — K. ZALEWSKI. *Kur. Warsz.* 1896 nr 55-56. — ZBISŁAW. *Przegl. Poz.* 1896 nr 11. — *Dzien. Kr.* 1896 nr 289. — *Dzien. Pol.* 1896 nr 180, 205. — *Kur. Lw.* 1896 nr 137. — *Kur. Przemysł.* 1896 nr 4. — *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 9. — F. KONECZNY. *Przegl. Pol.* 1897 t. 123 s. 208-209. — *B. Gaz. Warsz.* 1903 nr 78. — S. BRZozowski. *Głos* 1903 nr 13. — K. E. [K. EHRENBERG]. *Wiek Ilustr.* 1903 nr 80. — S. ŚLIWOWSKI. *Dzien. dla Wszystkich* 1903 nr 66. — *Biesiada Lit.* 1903 nr 14. — R. ROLLE. *Praca* 1904 nr 43. — m. s.- *Biesiada Lit.* 1913 nr 15.

Mankiet. M. GAWALEWICZ. *Bluszcz* 1896 nr 8. — *Ateneum* 1896 t. 2 s. 583-584.

Światowe rozrywki. -a-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 2. — Hal. *Dzien. dla Wszystkich* 1900 nr 44. — *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1900 nr 4. — *B. Gaz. Warsz.* 1901 nr 53. — W. BUKOWIŃSKI. *Prawda* 1901 nr 9. — Wł. [W. MALESZEWSKI]. *Biesiada Lit.* 1901 nr 10. — S. POPOWSKI. *Głos* 1901 nr 9. — K. ZALEWSKI. *Wiek Ilustr.* 1901 nr 54. — *Gaz. Pol.* 1901 nr 52.

Recenzje przekładów

E. Augier: *Ojciec Guerin.* J. K. TORSKI. *Kłosy* 1867 nr 82. — X. *Czas* 1867 nr 11. — *Czas* 1867 nr 5, 43.

W. Szekspir: *Tymon Ateńczyk.* P. CHMIEŁOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1871 t. 3 s. 459. — S. TARNOWSKI: Szekspir w Polsce. *Przegl. Pol.* 1877 t. 1 s. 388.

J. Weilen: *Hrabia Horn.* OMIKRON [W. SABOWSKI]. *Gaz. Nar.*

1872 nr 42. — *Czas* 1872 nr 28. — *Gaz. Warsz.* 1872 nr 61. — *Kraj* 1872 nr 28.

B. Björnson: Bankructwo. FIRCYK. *Echo* 1877 nr 27. — Z. P. [Z. PRZYBYLSKI]. *Kur. Kr.* 1877 nr 24. — *Czas* 1877 nr 23.

B. Björnson: Nowożeńcy. *Kur. Codz.* 1878 nr 28.

E. Pailleron: Świat nudów. S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1881 nr 45. — *Kur. Codz.* 1881 nr 248. — *Kur. Por.* 1881 nr 307.

E. Pailleron: Świat zabawy. S. K. [S. KRZEMIŃSKI]. *Bluszcz* 1882 nr 51.

O ludzkich przywarach. A.

DYGASIŃSKI. *Przeł. Tyg.* 1882 s. 99-106. — K. [A. KRAUSHAR]. *Kłosa* 1882 nr 903. — *Tyg. Powoz.* 1882 nr 20. — *Z. Prawda* 1885 nr 2.

A. Dumas: Francillon. S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1887 nr 25. — *Kur. Por.* 1887 nr 140.

E. Verconsin: Przed bramą. S. KRZEMIŃSKI. *Bluszcz* 1890 nr 33.

F. Nicolay: Dzieci źle wychowane. P. CHMIELEWSKI. *Ateneum* 1891 t. 3 s. 598-600.

G. Hirschfeld: Matki. A. C. [A. CHOLONIEWSKI]. *Gaz. Pol. (Lw.)* 1897 nr 41. — * * * [A. KRECHOWIECKI]. *Gaz. Lw.* 1897 nr 31.

LUTOMSKI BOLESŁAW (1862–1944)

Pseud. i krypt.: B. L.; B. LUT.; (BL); F.; L.; LUTOMIR BOLESŁAWICKI; MICHAŁ GOPŁO; MODESTUS; STANISŁAW TROSKA; STEFAN WOŁOMIRSKI; STOSŁAW TROSKA; SZELIGA ZNAD WARTY; ZZZ.

Publicysta, krytyk literacki.

Ur. w 1862 we wsi Piekart pod Kaliszem, syn Ignacego i Julii z Komornickich. Po śmierci ojca w 1870 mieszkał wraz z matką we wsi Wrząca pod Turkiem. W latach 1873-1879 uczęszczał do progimnazjum filologicznego, następnie do szkoły realnej w Kaliszu, po której ukończeniu w 1879 zapisał się do szkoły dramatycznej E. Derynga w Warszawie. Opuścił ją po dwóch miesiącach i powrócił na wieś. Następnie wstąpił jako ochotnik do wojska rosyjskiego: najpierw do 13 kargopolskiego pułku dragonów, później do 39 pułku piechoty. W 1881 zapisał się do szkoły junkierskiej w Warszawie. Po 4 miesiącach opuścił szkołę, a po 7 — wojsko. Powrócił znowu do Wrzącej. Prowadził gospodarstwo, zajmował się równocześnie publicystyką. Po sprzedaży majątku w 1885 studiował na uniwersytecie we Wrocławiu do 1888, później zamieszkał w Warszawie pracując jako publicysta. W 1921-1925 pracował w wydziale polityczno-prasowym Prezydium Rady Ministrów. Był członkiem Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie. Zmarł 17 października 1944 w Milanówku pod Warszawą.

TWÓRCZOŚĆ

Artykuły polityczne, społeczne, literackie, recenzje teatralne zamieszczał w czasopismach: *ABC* (1934), *Ateneum* (1891-1896, 1899-1900; tu m. in.: *Kronika miesięczna* 1891-1895, 1900 oraz art.: *Pesymizm literacki* 1891 t. 4 s. 179-186), *Biesiada Lit.* (1898), *Dzien. Chicagoski* (1907, 1912), *Dzien. Kijowski* (1906), *Dzien. Poz.* (1923), *Dzień (Piotrków 1924)*, *Dzień Pol.* (1924-1928, 1931), *Dzwon Pol.* (1906), *Echo Muz.*, *Teatr. i Artyst.* (1892, 1894), *Echo Tyg.* (1929), *Echo Warsz.* (1926), *Epoka* (1927), *Gaz. Lw.* (1922-

-1923), *Gaz. Nar.* (1895), *Gaz. Pol.* (1898-1906; tu m. in.: *Spostrzeżenia galicyjskie* 1899 nr 62-94; *W galerii postaci Orzeszkowej* 1900 nr 207-210; *Henryk Sienkiewicz* 1900 nr 293-299; *Spostrzeżenia poznańskie* 1901 nr 224-292; rubr.: *Teatr i muzyka* 1903-1904; rubr.: *Teatr* 1905; *Włodzimierz Spasowicz* 1906 nr 308-311), *Gaz. Warsz.* (1896-1897, 1911), *Głos* (1890, 1899), *Głos Lubel.*, *Głos Wołyński* (1921), *Goniec Warsz.*, *Ilustracja Pol.* (1903), *Kaliszanin* (1886-1888; tu m. in. art. społeczne, rec. teatr. pod kryptoni-

mem: F.; ZZZ), *Kraj* (1886, 1895-1897), *Kresy Wschodnie* (1930), *Kur. Codz.* (1883, 1889-1893, tu debiut publicystyczny: anonimowe korespondencje: Spod Turka. 1883), *Kur. Lw.* (1901, 1903), *Kur. Por.* (1925), *Kur. Warsz.* (1888-1889, 1895, 1897, 1899, 1902, 1905, 1907-1908, 1911-1912, 1914, 1921), *Niwa* (1894); tu: Dusze i umysły. Studium psychologiczne. Nr 1-5), *Nowa Gaz.* (1916), *Nowa Reforma* (1903, 1909), *Polska* (1921), *Praca Pol.* (1906), *Przegl. Nar.* (1908, 1910-1911), *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* (1898), *Przegl. Tyg.* (1888-1890; tu m. in. rubr.: Echa warszawskie. 1889; Przegląd teatralny. 1890), *Przegl. Współcz.* (1934), *Przegl. Wszczępol.* (1899), *Rzeczpospolita* (1925), *Sfinks* (1911), *Słowo* (1923), *Słowo Pol.* (1911), *Ster* (1926), *Świat* (1914, 1916-1917, 1921, 1925), *Świat Słowiański* (1905, 1909), *Świat Współcz.* (1932), *Tydzień Pol.* (1921-1922), *Tyg. Ilustr.* (1890-1893, 1901-1903, 1907-1908, 1911), *Tyg. Mód i Powieści* (1902), *Tyg. Pol.* (1912-1914), *Tyg. Powsz.* (1889-1890), *Tyg. Słowa Pol.* (1902-1903), *Wędrowiec* (1893, 1896), *Wiek* (1892, 1902), *Wiek Nowy* (1925), *Wiś i Dwór* (1913), *Zgoda* (Chicago 1903), *Życie* (1897-1898).

Ponadto w książkach zbiorowych: *Kalendarz na r. 1894. Kolegda dla gospodyń.* W-wa 1894, *Prawda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego.* Lw. 1899.

Wydął następujące prace publicystyczne:

1. Wobec wznowienia kwestii polskiej. Powst. 1897-1899. Wyd. Kr. 1899.
2. Refleksje warszawskie na tle wojny rosyjsko-japońskiej. Lw. 1904.
3. Polska i Rosja w przemianie. Seria 1. Lw. 1906.
4. Polska i zaborcy. I. Czynniki polityki rosyjskiej w Polsce. W-wa 1915.
5. Wzorowa Polka (Melania Parczewska).

Przedmowa do: M. Parczewska: O Śląsku i dla Śląska. W-wa 1922.

6. Przedmowa do: E. Starczewski: Widma przeszłości. Szkice historyczne. W-wa 1929.

7. Melania Parczewska. [B. m. i r. ok. 1929].

Współwyd.: S. Czerwiński: Wspomnienia o Melanii Parczewskiej.

Listy i materiały

1. Do B. Wysloucha z 1898. Rkps Ossol. sygn. 7179/II.
2. Do J. i L. Kotarbińskich z 1903. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7045.
3. Do Z. Rabskiej 3 listy z 1909-1939 i autograf ofiarowany Z. Rabskiej. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2726, 2732.
4. Do T. Jaroszyńskiego z 1915. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6358.
5. Do L. Kotarbińskiej 2 listy z 1933. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7041.
6. Początek mego dziennika. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6432 [wspomnienia z lat 1862-1899].

OPRACOWANIA

(X) [Z. WASILEWSKI]: Wielka krzywda materialna. *Głos* 1899 nr 24 s. 566 [polem. z art. B. Lutomskiego w *Gaz. Pol.* 1899]. — Album pisarzy polskich (współczesnych). Zebrał i wyd. S. Demby. W-wa 1901. — *Enc. powsz. Orgelbranda*. T. 9 (1901). — Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — L. BELMONT: Historia jako mistrzyni życia, a p. Lutomski jako korepetytor politycznego rozumu. *Nowa Gaz.* 1906 nr 110. — *Czy wiesz, kto to jest?* W-wa 1938. — W. OLSZEWICZ: Lista strat kultury polskiej. W-wa 1947.

LUTOSŁAWSKI WINCENTY (1863–1954)

Pseud. i krypt.: ALFARLI; ARI; ARIEL; CHROBZYC DOBROSLAW; DOBIESLAW; DAK-ŁAJ; EGOL; EIRON; EL; ELMIAK; ELS; ERAMI; HENRI ERAMI; JAREMA; KLIMAK; KOWAL; KSIĄDZ ROBAK; L; MISJONARZ; NAUCZYCIEL; OJCIEC JELITA; POIETES; WIERNY; ΘΕΟΔΙΦΗΣ.

Filozof, krytyk literacki, publicysta.

Ur. 6 czerwca 1863 w Warszawie, najstarszy syn Franciszka i Marii ze Szczygielskich. Pochodził z rodziny ziemiańskiej. Kształcił się w niemieckim gimnazjum klasycznym w Mitawie (1877-1881), potem na wydziale chemicznym Politechniki Ryskiej (1881-

-1882), wreszcie na Uniwersytecie Dorpackim (1883-1888). Tam też w 1885 na wydziale fizyko-matematycznym uzyskał stopień kandydata chemii, a w 1886 na wydziale historyczno-filozoficznym stopień kandydata filozofii i w 1887 magistra filozofii. Filozofię studiował pod kierunkiem Gustawa Teichmüllera. W okresie studiów w Dorpacie wiele podróżował. I tak przebywał: w 1883-1884 w Szwajcarii, Włoszech, Francji, Niemczech i Austrii, w 1885-1886 w Paryżu, studiując filologię romańską, w 1887 we Włoszech, Hiszpanii, Portugalii i Francji. W 1887 zawarł związek małżeński z Zofią Casanova, poetką hiszpańską. Następnie pracował naukowo w Moskwie (1888-1889) i Londynie (1889-1890). W 1890-1893 był docentem, a potem zastępcą profesora w Uniwersytecie Kazańskim. W 1893-1894 podróżował po Hiszpanii, Portugalii, Stanach Zjednoczonych i Anglii. Po rocznym pobycie w majątku rodzinnym w Drozdowie pod Łomżą wyjechał na trzy lata do Hiszpanii. W 1898 uzyskał na uniwersytecie w Helsinkach stopień licencjata i doktora filozofii, po czym przebywał w Finlandii, Szwecji, Danii i Niemczech. Powróciwszy do kraju wykładał w krakowskiej Czytelnicy Akademickiej (1899) i na Uniwersytecie Jagiellońskim (1900). Po habilitacji (1901) wykładał filozofię na uniwersytetach lozańskim i geneńskim (1901-1902) oraz w Londynie (1904-1906). Przejawiał też ożywioną działalność społeczną. Począwszy od 1899 był przez parę następnych lat związany z działalnością Ligi Narodowej. W 1901 założył w Krakowie seminarium filozofii narodowej, w 1902 Wszechnicę Mickiewicza w Szwajcarii i „Eleuterię”, w 1903 „Eleuzis” w Krakowie i ognisko Wszechnicy Mickiewicza w Londynie. Lata 1904-1906 spędził w Egipcie, Palestynie, Grecji, Turcji, Dalmacji, na Sycylii, w Tunisie, Algierze, Marokku, Hiszpanii i Francji. W 1907 zaproszony przez Lowell Institute w Bostonie wyjechał do Ameryki, gdzie wygłaszał odczyty. Po powrocie osiadł w Warszawie (1908-1910), kontynuując działalność odczytową. Z kolei przebywał znów w Paryżu i Londynie. Na przełomie 1911/1912 przebywał w Algierze. Od 1912 przez cztery lata wykładał filozofię na uniwersytecie w Genewie. W 1913, po unieważnieniu pierwszego małżeństwa, ożenił się z Wandą Peszyńską. W 1919-1929 był profesorem na Uniwersytecie Wileńskim, wygłaszał liczne odczyty, wykładał na uniwersytetach w Poznaniu (1921), Warszawie i Lwowie (1923). W 1923 podróżował do Paryża jako kurier Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Od 1927 znów wyjeżdżał do Anglii, Szwecji, Szwajcarii i Włoch. Lata 1931-1932 spędził we Francji. Następnie mieszkał w Dziegielowie pod Cieszynem, potem w Krakowie, nie rezygnując z wygłaszania odczytów. W 1951 mianowano go członkiem Polskiej Akademii Umiejętności. Zmarł 28 grudnia 1954 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Das Gesetz der Beschleunigung der Esterbildung. Beitrag zur chemischen Dynamik. Halle 1885.

Praca kandydacka z zakresu chemii.

2. El personalismo, un nuevo sistema de filosofía. Ogl. *Revista de España* (Madryt) 1887 nr z października s. 321-339 i odb.

3. Erhaltung und Untergang der Staatsverfassungen nach Plato, Aristoteles und Machiavelli. Dorpat 1887. Wyd. nast. Wr. 1888.

4. O znaczeniu i zadaniach historii filozofii. Wersja w języku ros. Moskwa 1890. Wersja w języku pol. *Ateneum* 1892 t. 2 s. 407-421.

5. O logice Platona. Cz. 1: O tradycji tekstu Platona. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 14 (1891) s. 265-333 i odb.; cz. 2: Dotychczasowe poglądy na logikę Platona i zadania dalszych badań nad tym przedmiotem. W-wa 1892.

6. Über die Echtheit, Reihenfolge und logische Theorien von Platos drei ersten Tetralogien. *Archiv für Geschichte der Philosophie* (Berlin) t. 9 (1895) z. 1 s. 67-114 i odb.

Wersja pełna i poszerz. zob. poz. 9.

7. The origin and growth of Plato's logic, with an account of Plato's style and of the chronology of his writings. Londyn 1897. Wyd. nast. Londyn 1905.

8. Jak tanio podróżować. Wędrowki iberyjskie. *Ateneum* 1898 t. 4 s. 398-428,

1899 t. 1 s. 290-316. Wyd. osob. W-wa 1909.

9. O pierwszych trzech tetralogiach dzieł Platona. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 11 (1898) s. 31-195 i odb. Zob. poz. 6.

10. Stylometrisches. Lipsk 1898. Toż w języku franc. pt. *Principes de Stylo-métrie*. Paryż 1898; toż w języku włoskim pt. *Teoria dell stillometria*. Rzym 1898.

11. Über die Grundvoraussetzungen und Consequenzen der individualistischen Weltanschauung. Helsinki 1898.

Praca doktorska.

12. Bańki mydlane. Pogląd krytyczny na tak zwany Satanizm nagich a pijanych dusz. *Czas* 1899 i odb.

13. Platon jako twórca idealizmu i socjalizmu. W-wa 1899.

14. Seelenmacht. Abriss einer zeitgemässen Weltanschauung. Lipsk 1899. Toż w języku ang. pt. *The World of Souls*. Londyn 1923.

15. Źródła pesymizmu. W-wa 1899.

16. Listy robotnika polskiego. W-wa 1900. Wyd. nast. W-wa 1910.

17. Nieśmiertelność duszy i wolność woli. W-wa 1900. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1909; wyd. 3 rozszerz. pt. *Nieśmiertelność duszy. Żarys metafizyki polskiej*. W-wa 1925.

18. O wychowaniu narodowym. *Czas* 1900 i odb. Wyd. nast.: wyd. 2 Kr. 1902; wyd. 3 Kr. 1903.

19. Z dziedziny myśli. *Studia filozoficzne 1888-1899*. Kr. 1900. Toż pt. *Wstęp do filozofii*. Kr. 1900.

20. Wykłady jagiellońskie. T. 1-2. Kr. 1901-1902. Wyd. nast. fragm. pt. *Początki filozofii greckiej od Thalesa do Demokryta i Sokratesa*. W-wa 1910.

21. Un grand initiateur: Adam Mickiewicz. Genewa 1902.

22. Wszechnica Mickiewicza w Szwajcarii. Morges 1902. Wyd. 2 Kr. 1903.

23. Z dziejów wstrzemięźliwości. Kr. 1902.

24. Logika ogólna, czyli teoria poznania i logika formalna. Londyn 1906.

25. Darwin i Słowacki. Według pierwszego wykładu wygłoszonego w Filharmonii Warsz. 23 XI 1908. *Sfinks* 1909 t. 4 s. 176 i nn. Wyd. osob. W-wa 1909.

26. Losy jaźni u Słowackiego. *Pam. Lit. R.* 8 (1909) s. 1-21 i odb. Lw. 1910.

27. Religia w życiu narodowym. *Przeegl. Nar.* 1909 t. 3 s. 22-45, 173-194 i odb. Wyd. 2 powiększone W-wa [ok. 1910].

28. Rozwój potęgi woli przez psychofizyczne ćwiczenia. W-wa 1909. Wyd. nast.: wyd. 2 ulepszone W-wa 1910; wyd. 3 ulepszone Wil. 1923.

29. Ludzkość odrodzona. Wizje przyszłości. W-wa 1910.

30. Iskierki warszawskie. W-wa 1911.

31. Na drodze ku wielkiej przemianie. W-wa 1912.

32. *Psychologie de la volonté*. Paryż 1912.

33. *Volonté et liberté*. Tlemcen (Algieria) 1912. Wyd. 2 Paryż 1913.

34. Polacy i Niemcy. *Luttes séculaires entre Polonais et Allemands*. Chateau Barby [ok. 1916].

35. Armia polska. Paryż 1917. Wyd. 2 popr. pt. *Wojsko polskie*. Paryż 1918.

36. *The Polish nation*. Paryż 1917.

37. *La Conscience nationale et la Ligue de Nation*. Paryż 1919.

38. Lithuania and White Ruthenia. Paryż 1919.

39. *The Ruthenian question in Galicia*. Paryż 1919.

Współautor E. Romer.

40. *Bolszewizm i Polska*. Wil. 1920.

41. *Wojna wszechświatowa, jej odległe przyczyny i skutki*. Lw. 1920. Wyd. 2 W-wa 1925.

42. *Bądźmy ludźmi*. W-wa 1921.

43. *Walka klas*. Poz. 1921.

44. *Państwo narodowe*. Wil. 1922.

45. *Praca narodowa. Program polityki polskiej*. Wil. 1922.

46. *Pewniki polityki polskiej. Żarys dogmatyki narodowej*. Wil. 1923. Wyd. 2 Szamotuły 1926.

47. *Tajemnica powszechnego dobrobytu. Żarys polskiej teorii gospodarstwa narodowego*. Szamotuły 1926. Wyd. 2 pt. *Jak rośnie dobrobyt. Żarys polskiej teorii gospodarstwa narodowego*. Kr. 1936.

48. *Preexistence and reincarnation*. Londyn 1928.

49. *Information about professor Wincenty Lutosławski...* Wil. 1930.

50. Knowledge of reality. Cambridge 1930.

51. Jeden łatwy żywot. Autobiografia. W-wa 1933.

52. Radosna nowina. Czas 1933 nr 299 i odb. Kr. 1934.

53. Widzenie Mickiewicza. *Przegl. Współcz.* 1937 nr 182 i odb.; *Hejnal* 1938 z. 4-5 i odb.; *Wista* t. 39 (1938) z. 4-5.

54. Posłannictwo polskiego narodu. W-wa 1939.

55. Młodzi święci współcześni. Kr. 1948.

Ponadto szereg pomniejszych prac publicystycznych.

Rozprawy, artykuły i recenzje literackie ogłaszał w czasopismach i dziennikach: *Archiv für Geschichte der Philosophie* (Berlin 1889-1890, 1895, 1931), *Ateneum* (1888, 1892, 1894-1899; tu m. in.: Współczesny ruch teozoficzny w Anglii, Ameryce i Indiach Wschodnich. 1888 t. 2 s. 204-217; O poglądach filozoficznych J. Śniadeckiego. 1894 t. 2 s. 539-549; Pesymizm. 1894 t. 1 s. 1-7; Skąd się biorą pesymiści? 1895 t. 1 s. 1-19; O etyce chińskiej. 1895 t. 3 s. 510-530; Henryk Struve i jego „Wstęp do filozofii”. 1896 t. 2 s. 386-397), *Bible Review* (Applegate-Kalifornia 1910-1911), *Bibliothèque Universelle* (Lodzanna 1895), *Bibl. Warsz.* (1888-1889, 1896, 1909; tu m. in.: Początki teorii rewolucji państwowych. 1888 t. 4 s. 161-180; Rozwój państw nowożytnych wobec teorii Arystotelesa. 1888 t. 4 s. 345-361; Metafizyka współczesna. 1889 t. 1 s. 353-372, t. 2 s. 218-240; Metafizyka w poezji Słowackiego. 1909 t. 4 s. 431-452), *Biographisches Jahrbuch für Alterthumskunde* (Berlin 1890), *Blue Peter. The Magazine of Sea Travel* (1930), *Boletín de la Institución Libre de Enseñanza* (Madryt 1896), *Bulletin de l'Académie des Sciences de Cracovie* (1891, 1900), *Bursians Jahresbericht* (1890-1891), *Classical Review* (Londyn 1897), *Current Thought* (Madras 1925), *Czas* (1899-1900, 1933), *Compte-rendu des Séances et Travaux de l'Académie des Sciences Morales et Politiques* (Paryż 1896), *Dzien. Chicagoski* (1907-1908, 1918), *Dzien. Pol.* (Wil. 1931), *Dzien. Związkowy* (Chicago 1917-1918), *Dzień* (1914), *East and West* (Bombaj 1907-1910), *Eleusis* (1903, 1907-1909; tu m. in.: Pokuta narodowa. 1907 t. 2; Powstania polskie. 1908 t. 3-4; Wstrzemięźliwość jako środek narodowej organizacji. 1908 t. 3-4; Zadania prac nad Słowackim. 1909 t. 5), *English Review* (1909), *Eos* (1900; tu:

Badania nad Platonem. T. 6 s. 134-139 i odb.), *Filomata* (1930, 1937-1938), *Gaz. Pol.* (1899), *Gaz. Warsz.* (1910, 1914); *Głos* (1897, 1899; tu m. in.: Teoria i praktyka. 1899 nr 14), *Głos Warsz.* (1908-1909, 1911), *Goniec Wielkopol.* (1901), *Hejnal* (1938), *Hochland* (Monachium 1910-1913), *International Journal of Ethics* (Filadelfia 1895; tu: The ethical consequences of the doctrine of immorality), *Internationale Zeitschrift für allgemeine Sprachwissenschaft* (Lipsk 1887), *Iskra* (Gliwice 1903), *Jahresbericht über die Fortschritte der Alterthumswissenschaft* (Berlin 1888, 1890-1891; tu m. in.: Gustav Teichmüller. 1888 i odb.), *Kantstudien* (Lipsk 1896), *Kraj* (1896, 1898-1899; tu m. in.: Emigracja zdolności. 1899 nr 12), *Kultura* (Poz. 1936-1938), *Kur. Lw.* (1910), *Kur. Warsz.* (1931), *Leipziger Volkszeitung* (1898), *Mind. A Quarterly Review of Psychology and Philosophy* (Londyn 1901, 1922; tu m. in.: A theory of personality. 1922), *Nasz Kraj* (1908), *Nova Książka* (1937), *Nova Reforma* (1900), *Nowy Przegl. Lit. i Sztuki* (1920-1921; tu: Zasady i metody metafizyki. 1920 t. 2 nr 4; Teoria i materia. 1921 t. 2 nr 6), *Odrodzenie* (Filadelfia 1913; tu: Upadek „Eleusis”), *Pam. Lit.* (1909), *Pion* (1935-1937), *Pogląd na Świat* (1900), *Polonia* (Paryż 1916; tu: La Conscience nationale. Nr 11-13; La politique nationale. Nr 30-34; L'Etat national. Nr 41-48), *Powściągliwość i Praca* (1928), *Praca* (1909-1910), *Prawda* (1895-1896), *Prąd* (1910-1911), *Prosto z Mostu* (1935-1937), *Przegl. Filoz.* (1899, 1928, 1934; tu m. in.: Klasyfikacja poglądów na świat. 1928 z. 1-2), *Przegl. Nar.* (1909), *Przegl. Pedagog.* (1894-1895, 1897), *Przegl. Pol.* (1899; tu: Hodowla pesymistów w Rosji. T. 132 s. 410-436), *Przegl. Tyg.* (1899; tu: Środki i cele. Nr 14; Prus obrońca ziemi. Nr 19), *Przegl. Warsz.* (1924; tu: Spirytualizm jako pogląd na świat. Nr 39), *Przegl. Współcz.* (1924, 1937; tu m. in.: Idealizm i panteizm. 1924 nr 21), *Przełom* (Wiedeń 1895), *Psiche* (Florencja 1915; tu: Psicofisica integrale), *Rendiconti della Reale Accademia del Lincei* (Rzym 1897), *Review of Reviews* (Londyn 1904), *Revue de Métaphysique et de Morale* (Paryż 1893; tu: Sur l'enseignement de la philosophie. T. 1 s. 485-487), *Revue de Pologne* (1915), *Romania. Recueil Trimestriel Consacré à l'Etude des Langues des Littératures Romanes* (Paryż 1886), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1896, 1898), *Ruch Filoz.* (1911), *Sfinks* (1909), *Słowo* (W-wa 1908), *Słowo* (Wil. 1900-1910), *Świat* (1908-1910, 1914, 1920, 1925), *Teęcza* (1920, 1928-1929, 1937, 1939),

The Journal of Speculative Philosophy (Waszyngton 1893), *The Monist* (Chicago 1896, 1929), *The Philosophical Review* (Boston 1895), *The Quest* (Londyn 1910), *The School Journal* (Nowy Jork 1895), *Tyg. Ilustr.* (1899-1900, 1911-1912, 1920, 1931; tu m. in.: Istnienie duszy. 1899 nr 33-38; Parlamentaryzm fabryczny. 1920 nr 20, 22-23), *Tyg. Warsz.* (1946-1948), *Tyg. Wil.* (1925), *University of California Chronicle* (Berkeley-Kalifornia 1908), *Vedic Magazine* (Bengal), *Woprosy filozofii* (Moskwa 1890), *Wiśł Ilustr.* (1914), *Wista* (1888, 1938), *Zeitschrift für Philosophie und philosophische Kritik* (Lipsk 1898-1899; tu m. in. Über Lotzes Begriff der metaphysischen Einheit aller Dinge. 1899 t. 114 s. 64-77 i odb.), *Zeitschrift für Völkerpsychologie und Sprachwissenschaft* (Lipsk 1887; tu: Über das phonetische Element in der Poesie. T. 17), *Życie Rob.* (1910).

Ponadto w wydawnictwach: *Alma Mater Vilnensis*. Wil. 1922, *Friedrichs Überwegs Grundriss der Geschichte der Philosophie der Neuzeit*. 1928 t. 5, *Księga pamiątk. na 90-lecie dziennika „Czas”*. Kr. 1938, *Pam. Zjazdu hist.-lit. im. Słowackiego we Lw.* Lw. 1910 (tu: Dogmatyka Słowackiego. S. 84-93), *Proceedings of X International Congress of Philosophy*. Amsterdam 1948 [1949], *Second Congrès Polonais de Philosophie*. W-wa 1930, *Wielka enc. powsz. ilustr.* W-wa 1895 i nast.

Prace edytorskie

1. J. Słowacki: *Genesis z Ducha*. Pierwsze wyd. krytyczne z komentarzem treści i formy. Cz. 1: Tekst i komentarz krytyczny z przedmową ogólną. *Eleusis* 1903 t. 2 i odb.

2. J. Słowacki: *List do Jana Nepomucyna Rembowskiiego*. [Kr. 1910]. Wydanie nie weszło w obieg księgarski. Zob.: W. Hahn: Bibliografia. W: J. Słowacki: *Dzieła wszystkie* pod red. J. Kleinera. T. 14. Wr. 1954 s. 577.

Listy i materiały

1. Do J. Ochorowicza z 1892. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2848.

2. Do Zarządu Zjednoczenia Towarzystw Młodzieży Polskiej Zagranicą listy z 1892-1902 znajdowały się w zbiorach Bibl. Raperswil. sygn. 2086.

3. Do J. Baudouina de Courtenay z 1896. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5748.

4. Do red. *Głosu* fragm. listu z 1897. Ogl. *Głos* 1897 nr 14.

5. Do T. Smarzewskiego z 1898. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7889 III.

6. Do Z. Przesmyckiego 4 listy z 1899-1925. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2854.

7. Do H. Sienkiewicza 2 listy z 1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6997 II.

8. Do W. Wróblewskiego z 1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

9. Do red. *Kur. Warsz.* list z 1901. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Zbiory M. Geniusza.

10. Do B. Wysłoucha list z 1901. Rkps Ossol. sygn. 7179/II.

11. Do J. Zamoyskiej 5 listów z 1901-1914. Rkps Bibl. Kórnicka Zam. 4 Obw. IX.

12. Do T. T. Jeża-Miłkowskiego list z 1902 znajdował się w zbiorach Bibl. Raperswil. sygn. 2040.

13. Do M. Geniusza 188 listów z 1903-1918. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Zbiory M. Geniusza.

14. Do Z. Celichowskiego 2 listy z 1905. Rkps Bibl. Kórnicka AB 93.

14a. Do L. Borchardta 2 listy z 1906-1907. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7417 III.

15. Do L. Germana z 1906. Rkps Ossol. sygn. 6412/I.

16. Do T. Smoleńskiego 2 listy z 1906-1907. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7417 III.

17. Do J. Jankowskiego z 1910. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5995.

18. Do Muzeum Nar. Pol. w Raperswilu z 1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5552.

19. Do L. Klimeckiego listy z 1914-1919 znajdowały się w zbiorach Bibl. Raperswil. sygn. 2158.

20. Do J. Komendy listy z 1914-1920. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 1952.

21. Do K. Mutha listy z 1914. Ogl. K. Muth. *Süddeutsche Monatshefte* 1915 z. 2.

22. Do K. Smólskiego list z 1916. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2938.

23. Do I. Chrzanowskiego 2 listy z 1929-1930. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7208.

24. Do L. Szczepańskiego 2 listy z 1929-1930. Rkps Ossol. sygn. 12216/II.

25. Do red. *Dzien. Bydg.* z 1930. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 87a-87b.

26. Do W. Zamoyskiego list b. d. Rkps Bibl. Kórnicka Dział 5 t. 10.

27. Od T. Jaroszyńskiego z 1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. III 6358.

28. Od różnych osób 169 listów z 1904-1917. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Zbiory M. Geniusza.

29. Od H. Elsnera list z 1905. Rkps Bibl. Publ. W-wy. sygn. 4404.

30. Od K. Karpowicza 13 listów z 1905. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Zbiory M. Geniusza.

31. Od J. Kaźmierczaka 7 listów z 1905. Rkps Bibl. Publ. W-wy. Zbiory M. Geniusza.

32. Dwa art.: Król Ainów; Bronisław Piłsudski. Ogl. *Dzien. Związkowy*. Rkps Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem sygn. 136.

Obszerna korespondencja W. Lutosławskiego z okresu działalności w Krakowie spaliła się wraz z archiwum towarzystwa „Eleusis” w okresie pierwszej wojny światowej.

OPRACOWANIA

B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Codz.* 1898 nr 148; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 15. W-wa 1965 s. 129-134. — M. JEZIENICKI: Kwestia platońska w świetle najnowszych badań W. Lutosławskiego. Lw. 1899. — E. ORZESZKOWA: Emigracja zdolności. *Kraj* 1899 nr 16. — B. PRUS: Kronika tygodniowa. *Kur. Codz.* 1899 nr 104; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 16. W-wa 1966 s. 103-112. — Δ [J. STECKI]. *Głos* 1899 nr 16, 21. — A. ZŁOTNICKI: Studia platońskie. *Przełg. Tyg.* 1900 s. 155. — S. KOBYLECKI: Filozofia wolnych dusz. *Przełg. Powsz.* 1900-1901. — W. M. KOZŁOWSKI: System indywidualistyczny jako filozofia narodowa. *Ateneum* 1901 t. 2 z. 3. — A. LANGE: Lutosławski a Towiański. *Przedświt* 1901 nr 134. — W. FELDMAN: Na posterunku. Szkice publicystyczne. Lw. 1902. — L. KULCZYCKI: Współczesne prądy umysłowe i polityczne. Kr. 1903 s. 42-61. — J. POPIEL: Neo-Towianizm. *Przełg. Pol.* 1903 t. 148 s. 178. — W. SWIŃSKI: W. Lutosławski i jego nowe drogi. *Dzien. Poz.* 1903 nr 84. — Neo-Towianizm. *Przełg. Polit., Społ. i Lit.* 1903 nr 85. — E. CZĘKALSKI: Odczyt prof. Lutosławskiego o Darwinie i Słowackim. *Mysł Niepodległa* 1908 nr 82. — A. MIKULSKI: Polska literatura psychopatyczna. Lw. 1908. — K. SZCZEKLIK: O najnowszym mistycyzmie polskim. *Devutyg. Katechetyczny* (Tarnów) 1908. — W.: Bała-

muctwa profesora Lutosławskiego. *Prawda* 1908 nr 50. — B. PRUS: Rozwój potęgi woli. *Tyg. Ilustr.* 1909 t. 2 s. 228-229; przedr.: Kroniki. Oprac. Z. Szwejkowski. T. 20. W-wa 1970. — M. STARZYŃSKA: Kilka słów o p. Lutosławskim. *Bluszcz* 1909 s. 188. — *Nova Gaz.* 1909 nr 24. — K. MAJEWSKI: Czy „Eleusis” pana Lutosławskiego jest katolickim, czy masonskim zakonem? Częstochowa 1910. — J. URBAN: Katolicyzm eleuzyjski. *Przełg. Powsz.* 1910 t. 107-108 i odb. — O prof. W. Lutosławskiego. Odezwa krakowskiej młodzieży akademickiej. *Prąd* 1910 nr 3, 5. — H. STRUBE: Historia logiki jako teorii poznania w Polsce. W-wa 1911 s. 505-516. — M. Cz. P.: Odczyt prof. W. Lutosławskiego na temat: Odrodzenie narodowe przez kobietę. *Bluszcz* 1913 nr 21. — F. GABRYL: Polska filozofia religijna w w. XIX. T. 2. W-wa 1914 s. 326-376. — W. Lutosławski. *Dzien. Kijowski* 1914 nr 81. — S. CYWIŃSKI: Jubileusz W. Lutosławskiego. *Tyg. Wil.* 1925 nr 17. — D. GROMSKA: Filozofia polska przed forum świata. *Słowo Pol.* 1929 nr 6. — W. HAHN: Bibliographia philologiae classicae. 1929 s. 91. — *Księga pamiątk. Uniw. Wil.* T. 2. Wil. 1929 s. 177-180. — J. BRAUN: [Wywiad z W. Lutosławskim]. *Gaz. Pol.* 1930 nr 216. — W. PIOTROWICZ: Oświadczenie prof. dra W. Lutosławskiego. *Ruch Filoz.* 1930/1931 t. 12 s. 271. — W. PIOTROWICZ: W. Lutosławski. Rozmowa ze współczesnym mesjanistą polskim. W książce: W nawiasie literackim. Wil. 1930 s. 145. — S. PRZYBYSZEWSKI: Moi współcześni. T. 2. W-wa 1930 s. 39. — A. STÖCKL, J. WEINGÄRTNER: Historia filozofii w zarysie. Kr. 1930 s. 606. — M. STRASZEWSKI: Historia filozofii w Polsce. Kr. 1930 s. 62. — T. BOY-ŻELEŃSKI: „Wychowawca” narodu przy robocie. *Wiad. Lit.* 1933 nr 42; też *Słowo* 1933 nr 260; przedr.: *Pisma*. T. 2. W-wa 1956 s. 533-534. — W. CHARAKIEWICZ: Prof. Lutosławski i „Wiadomości”. *Słowo* 1933 nr 242. — S. CYWIŃSKI: Trzydziestolecie Eleusis. *Mysł Nar.* 1933 nr 20. — K. KARDOSZEWCZ: Listy Mieczysława Geniusza. *Ruch Lit.* 1933 z. 8. — C. LECHICKI: Walka z demoralizacją. T. 2. Miejsce Piastowe 1933 s. 493-496. — M. SIERADZKI: W obronie W. Lutosławskiego. *Wiad. Lit.* 1933 nr 519. — W. TATARKIEWICZ: Historia filozofii. T. 2. Lw. 1933 s. 288. — Z. WASILEWSKI: Prof. Lutosławski, metafizyka i astrologia. *Mysł Nar.* 1933 s. 487. — J. WYSZOMIRSKI: W sercu lisie zamiary. *Słowo* 1933 nr 242. — B. SUCHODOLSKI: Kultura i osobowość. W-wa 1935 s. 637-638. — G. ŚWIERZOWICZ: Szkice lite-

- rackie. Grodzisk 1936 s. 205. — F. CIESZYŃSKI: Filarecki Związek Elsów na tle dziejów. *Przegl. Katol.* 1937 nr 38. — A. NIEŚIOŁOWSKI: Nowoczesny filaretyzm polski i jego dorobek moralny. *Verbum* 1937 nr 1. — W. RZYMOWSKI: Lutosławski, Brzozowski, Papini. Trzy akty nawrócenia. *Kur. Por.* 1937 nr 158. — S. WASYLEWSKI: Na Śląsku Opolskim. *Kat.* 1937 s. 131-132. — A. WASIK: Karatejusz w Polsce. *Przegl. Filoz.* 1937 s. 436-437. — B. NAWROCZYŃSKI: Polska myśl pedagogiczna. *Lw.* [1938] s. 153-155. — O. FORST-BATTAGLIA: Katolickie piśmiennictwo. Udział twórczości katolickiej w dzisiejszej literaturze. T. 2. [B. m.] 1939 s. 40-44. — J. WYSZOMIRSKI: Kim jest W. Lutosławski? *Słowo* 1939 nr 109. — Kim jest Lutosławski? *Sygnaly* 1939 nr 68. — Z. RASZEWSKI: G. Zapolskiej „Moralność pani Dulskiej”. *Pam. Teatr.* 1952 z. 2-3 s. 290-291. — S. PIGOŃ: Z Komborni w świat. Wspomnienia młodości. Wyd. 4 Kr. 1957 s. 196-236. — W. BARTOŃ: Czy Lutosławski był katolikiem? *Tyg. Powsz.* 1958 nr 5. — T. CZEŻOWSKI: W. Lutosławski. *Ruch Filoz.* t. 18 (1958) nr 1/3.
- Erhaltung und Untergang... S. SMOLIKOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1888 t. 2 s. 474.
- O znaczeniu i zadaniach historii filozofii. *Ateneum* 1891 t. 3 s. 179-181.
- O logice Platona. H. STRUVE. *Bibl. Warsz.* 1891 t. 2 s. 619, 1892 t. 2 s. 311. — *Ateneum* 1891 t. 4 s. 150-153. — Wł. K. *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 415. — *Ateneum* 1892 t. 4 s. 183-185. — A. GROŚGLIK. *Przegl. Tyg.* 1893 s. 16.
- The ethical consequences... [art. w: *International Journal of Ethics*]. *Ateneum* 1895 t. 2 s. 585-586.
- Über die Echtheit... *Ateneum* 1895 t. 4 s. 599.
- Jak tanio podróżować. *Nova Reforma* 1909 nr 446.
- O pierwszych trzech tetralogiach... *Ateneum* 1897 t. 2 s. 405-408.
- Stylometrisches. P. TANNERY. *Revue Philosophique* 1899. — *Beilage zur Allgemeinen Zeitung* 1899.
- Wykłady jagiellońskie. J. HALPERN. *Książka* 1911 s. 511-512.
- Dogmatyka Słowackiego (ogł.: *Pam. Zjazdu hist.-lit. im. Słowackiego*). W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 13 (1914/1915) s. 100.
- Ludzkość odrodzona. W. GOSTOMSKI. *Książka* 1910 s. 508-510. — S. PIGOŃ: Polska utopia. *Na Ziemi Naszej* dod. *Kur. Lw.* 1910 s. 129. — W. HORODYSKI. *Przegl. Pol.* 1911 t. 179 s. 235-243.
- Tajemnica powszechnego dobrobytu. *Nova Książka* 1937 s. 133-134 [rec. wyd. 2].
- Jeden łatwy żywot. T. BOY-ŻELEŃSKI: Uroczy znachor. *Wiad. Lit.* 1933 nr 505; przedr.: *Pisma. T. 2. W-wa* 1956 s. 363-377. — S. FURMANIK. *Roczn. Lit.* 1933 s. 232-238.
- Recenzje prac edytorskich J. Słowacki: *Genesis z Duchą*. W. HAHN. *Pam. Lit. R.* 3 (1904) s. 711. — *Br. W. Prawda* 1904 s. 660.

Ł

ŁABUŃSKI JÓZEF (1852–1922)

Właściwie: JÓZEF ŻERBILLO.

Pseud. i krypt.: J. Ł.; ZYGMUNT SOCHA.

Dramatopisarz, tłumacz, historyk.

Ur. w 1852 w Saratowie; syn zesłańca polskiego i Rosjanki. Kształcił się w Rydze, uniwersytet ukończył w Petersburgu ze stopniem kandydata praw. W Petersburgu otrzymał nagrodę za rozprawę konkursową na temat rozwoju polskiego konstytucyj-

nalizmu do 1506. Był sędzią pokoju w Lublinie. Tu naraził się żandarmerii i został przeniesiony do guberni jekaterynosławskiej. W 1918 wrócił do Warszawy. Był naczelnikiem kancelarii Kolei Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej. Zmarł 17 lutego 1922 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Agrypina (Neron). Dramat historyczny w 5 aktach z prologiem. W-wa 1886.

Odnznaczony na konkursie dramatycznym im. Wojciecha Bogusławskiego w 1886.

2. Ziemowit książe mazowiecki. Dramat w 5 aktach. W-wa 1887.

3. Trzeci maja. Obraz dramatyczny. W setną rocznicę ogłoszenia Konstytucji 3 maja 1791. Lw. 1891.

4. Bolko Szczodry. Tragedia. *Upominek. Księga zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893 s. 47-49 (fragm. pt. Bolesław Śmiały). Wyd. osob. całości W-wa 1893.

5. Ostatni sejm grodzieński. Tragedia w 5 aktach. Lw. 1894.

6. Archidiakon. Dramat w 3 aktach na tle historycznym. Nie druk.

7. Car Dymitr. Dramat historyczny w 5 aktach. Nie druk.

Odnznaczony na konkursie łódzkim im. H. Sienkiewicza.

8. Dwaj rywale. Dramat w 5 aktach. Nie druk.

9. Grosz sierocy. Szopka napisana dla starszych dziewcząt. Nie druk.

10. Helena w Troi. Tragedia J. Kochanowskiego „Odprawa posłów greckich”. Swoimi słowami opowiedział... Nie druk.

11. Hrabiowie Cylii. Dramat w 4 aktach na tle historycznym. Nie druk.

12. Książ Hrehor Hostyk. Dramat w 5 aktach na tle historycznym. Nie druk.

13. Krakusowe plemię. Tragedia. Nie druk.

14. Mąż Leonory. Dramat w 5 aktach z epilogiem. Nie druk.

15. Męczennicy. Dramat historyczny w 5 aktach. Nie druk.

16. Numancja. Tragedia w 4 aktach. Nie druk.

17. Starościna Bełzka. Dramat historyczny w 5 aktach z epilogiem. Nie druk.

18. Strzelimusy. Dramat historyczny w 5 aktach z epilogiem. Nie druk.

19. Szopka betlejemka. Nie druk.

20. Świętopełk Okajany. Dramat historyczny w 5 aktach z epilogiem. Nie druk.

21. Za wiele kochałem. Dramat historyczny w 4 aktach na tle historycznym osnuty. Nie druk.

22. Zdrajca. Dramat muzyczny w 4 aktach. Nie druk.

Wiadomość o niedrukowanych utworach podaje *Przeł. Bibliogr.* 1924 nr 21. Do 1924 rękopisy były w posiadaniu żony J. Labuńskiego.

Ponadto jest autorem kilku prac z zakresu prawa i historii Polski.

Prace ogłaszał w wydawn. zbior.: *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 1-2 (1890) i nast.

Przekłady

1. Eurypides: Medea. *Życie* 1889 nr 47, 49-50, 52.

2. Kronika Jana z Czarnkowa, archidiakona gnieźnieńskiego, podkanclerzego królestwa polskiego. 1370-1384. Przetłóżył z łacińskiego, wstępem i przypisami uzupełnił... W-wa 1905.

3. Eurypides: Alcesta, Andromacha, Bachantki, Błagalnice, Cyklop, Elektra, Fenicjanki, Hekuba, Helena, Heraklidzi, Herkules szalony, Hipolit, Ifigenia w Aulidzie, Ifigenia w Taurydzie, Ion, Orestes, Rhemus, Trojanki. Nie druk.

4. Sofokles: Antyгона. Nie druk.

5. Kronika Dytmara Merseburskiego w wyjątkach do Polski się odnoszących. Nie druk.

Wiadomość o nie drukowanych przekładach podaje *Przeł. Bibliogr.* 1924 nr 21.

Listy

Do A. B. Brzostowskiego 2 listy z 1891 i 1903. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.

OPRACOWANIA

Zestawienie bibliograficzne. *Przeł. Bibliogr.* 1924 nr 21.

P. CHMIEŁOWSKI: Nasza literatura dramatyczna. T. 2. Petersb. 1898 s. 515-519. — Al. K. [A. KRAUSHAR]: Sp. J. ŻerbiHo-Łabuński. *Tyg. Ilustr.* 1922 nr 27. — W. HAHN: J. Łabuński jako tłumacz Eurypidesa i Sofoklesa. *Meander* 1951 nr 7.

Agrypina. Rozstrzygnięcie konkursu im. W. Bogusławskiego. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 126. — *Kłosy* 1886 nr 1078. — AMA. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 34. — S. KRZEMIŃSKI: Dramata konkursowe. *Bluszcz* 1887 nr 19. — [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 3. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1887 t. 2 s. 100-101. — (z). *Gaz. Lw.* 1887 nr 68.

Ziemowit. w.g. [W. GOMULICKI]. *Kur. Warsz.* 1887 nr 275. — [A. MAZANOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1887 nr 42. —

Bibl. Warsz. 1887 t. 4 s. 448-452. — *Gaz. Pol.* 1887 nr 229.

Eurypides: Medea [tłum.]. K. KASZEWSKI. *Kłosy* 1890 nr 1288. — *Ateneum* 1890 t. 2 s. 559. — *Bluszcz* 1890 nr 10. — *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 8.

Bolko Szczodry. W. BUKOWIŃSKI. *Głos* 1893 nr 17. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1893 nr 2. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 95. — -j-. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1893 nr 509. — K. KASZEWSKI. *Gaz. Pol.* 1893 nr 113. — R-a. *Gaz. Lw.* 1893 nr 101. — *Ateneum* 1893 t. 1 s. 400-403. — *Przegl. Tyg.* 1893 nr 6.

Car Dymitr. Konkursy. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1903 nr 10.

ŁĘTOWSKI JULIAN (1857–1897)

Właściwie: WŁADYSŁAW KSIĄŻEK.

Pseud. i krypt.: J. Ł.; JULIAN; Ł.

Powieściopisarz, nowelista, dramatopisarz, poeta.

Ur. 2 lutego 1857 w Krakowie; syn Michała i Antoniny z Łętowskich. W 1868-1870 uczęszczał do gimnazjum Św. Anny w Krakowie. Po ukończeniu trzeciej klasy przerwał naukę. W 1870-1874 odbywał praktykę zecercką, następnie jako zecer pracował w drukarni *Czasu*. Naukę kontynuował jako samouk, następnie przez pewien czas był słuchaczem w Technische Hochschule w Wiedniu. W 1879 przeniósł się do Warszawy. Zmarł 12 maja 1897 w Warszawie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Uroki. Obraz ludowy w 4 aktach. *Muz.*: J. Waleryan. Wyst. Kr. 26 grudnia 1878, W-wa 4 czerwca 1879, Lubl. 4 stycznia 1881. Nie druk.

Pierwotny tytuł: Urok.
Zalecony do grania na konkursie krakowskim w 1878.

Rkps. *Bibl. Teatru im. J. Słowackiego* w Kr. sygn. 218.

2. Droga do piekła. Komedia. Wyst. W-wa 19 lipca 1879. Nie druk.

3. Izrael na puszcy. Obraz dramatyczny w 5 odsłonach na tle biblijnym. Wyst. Kr. 4 grudnia 1880. Wyd. W-wa 1880.

Zalecony do grania na konkursie krakowskim w 1879.

4. Firduzi. Obraz dramatyczny w 1 odsłonie na tle dziejowym. *Tyg. Powsz.* 1883 nr 20-28. Wyd. osob. W-wa 1884.

5. Z dramatów dziecięcych. Imieniny Marcinka. Powieść z życia rzemieślni-

ków warszawskich. *Łączność* 1883 nr 1, 3-4, 7-9 (fragm. pt. Imieniny Marcinka); *Słowo* 1883 nr 36-46 (pt. Imieniny Marcinka). Wyd. osob. W-wa 1902. Zob. też poz. 11.

Przekład ros.: *Kijewlanin* 1901.

6. Bartek. Obraz dramatyczny w 5 odsłonach według noweli H. Sienkiewicza: Bartek Zwycięzca. Powst. ok. 1884. Nie druk.

7. Amant komiczny. Powieść z życia aktorów warszawskich. *Słowo* 1886 nr 217-234 (pt. Amant komiczny. Nowela). Wyd. osob. Łódź 1901. Zob. też poz. 17.

8. Jasek Gesundheit i S-ka. Powieść z życia Żydów warszawskich. *Niwa* 1886 z. 265-267 (pt. Jasek Gesundheit. Opowiadanie); *Bibl. Powieści* 1901 nr 31-36 (pt. Jasek Gesundheit i S-ka. Powieść). Wyd. osob. Łódź 1901. Zob. też poz. 11.

9. Samson. Dramat w 1 akcie. Powst. ok. 1886. Nie druk.

Inf. Kur. Por. 1886 nr 3.

10. Wawrzyńcowie. Nowela. *Kur. Warsz.* 1886 nr 190-195. Wyd. osob. W-wa 1907. Zob. też poz. 11.

W 1886 nagrodzona na konkursie *Kur. Warsz.* Przekład franc.: W. Mickiewicz. *Revue Universelle Internationale* (Paryż) 1886 nr 16.

11. Nowocześni bohaterowie. Nowele i opowiadania. W-wa 1888. Wyd. 2 W-wa 1901 [1900].

Zawartość: Cieżkie czasy; Imieniny Marcinka. (Zob. poz. 5); Bieda. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1887 nr 16 pt. Narobiło biedy... Szkic z Powiśla warszawskiego); Wawrzyńcowie. (Zob. poz. 10); Josek Gesundheit i S-ka. (Zob. poz. 8).

12. Romans praktycznego człowieka. Powieść. *Romans i Powieść* 1888 nr 366-400.

13. Konkurencja. Nowela. *Czas* 1889 nr 212-219 (pt. Konkurencja); *Dzien. Poz.* 1889 nr 213-218 (pt. Konkurencja. Opowiadanie); *Ź. Ungra kalendarz warsz. na r. 1890.* W-wa 1890 s. 18-29 (pt. Konkurencja. Opowiadanie). Wyd. osob. Łódź 1889. Zob. też poz. 15.

14. Rywale. *Słowo* 1889 nr 5-11 (pt. Rywale. Opowiadanie). Wyd. osob. W-wa 1890.

15. Na Bożym świecie. Nowele i obrazki. W-wa [1890].

Zawartość: Marta. (*Słowo* 1888 nr 142-163; *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1889 nr 280-301, 1890 nr 1); Konkurencja. (Zob. poz. 13); Wysoka stawka. (*Gaz. Nar.* 1889 nr 4-5); Zmarzłak. (*Kur. Warsz.* 1888 nr 1); Lew na pokucie. (*Dzien. Pol.* 1887 nr 357, 359-360, 362, 1888 nr 3-10; *Kur. Warsz.* 1887 nr 314-327 z przerwami).

16. Rogata dusza. Powieść. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 12-39; *Kur. Lw.* 1892 nr 3-65. Wyd. osob. W-wa [1893].

17. Robakiewicz. Nowele i obrazki. W-wa [1892].

Zawartość: Robakiewicz. (*Dzien. Pol.* 1889 nr 288-289; *Kur. Codz.* 1889 nr 283); Idylla. (*Niwa* 1887 z. 299-300 pt. Nowoczesna idylla); Marczyńscy. (*Kur. Codz.* 1888 nr 116-120 pt. Marczyński); Ja, on i ona. (*Niwa* 1890 nr 19, Zob. też Wybory twórczości poz. 1); Amant komiczny. (Zob. poz. 7); Schadzka.

Przekłady:

Idylla: ros.: A. Sacharowa. *Russkoje bogatstwo* 1894 nr 5.

18. Stary mąż. W-wa 1893.

Zawartość: Stary mąż. (*Kur. Codz.* 1890 nr 257-309; *Kur. Lw.* 1891 nr 80-105 pt. Stary mąż. Opowiadanie); Cierń. (*Słowo* 1882 nr 20-35 pt. Cierń. Nowela); Nasz stół. (*Wędrowiec* 1892 nr 3-4); Wicher. (*Kur. Warsz.* 1892 nr 273-274, 277-278, 280-282 pt. Wicher. Nowela).

Przekłady:

Cierń; Wicher: serbochorw.: J. M. M. *Hrvatska domovina* 1899 nr 245-269.

19. My i oni. Komedia. Nie druk.

Utwór nie ukończony.

20. Rodzina Szastalskich. Komedia. Nie druk.

Utwór nie ukończony.

21. Scipio Afrykański. Dramat. Nie druk.

Utwór nie ukończony.

22. Żona Nuchima. Powieść. Nie druk.

Rękopisy drobnych utworów: Rękopis wiersza pt. Melodie wschodnie. Ghazele. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6017.

Przekłady drobnych utworów: c z e s.: Prostą łaską. Idylla. F. H. Čáslavský. Praga 1895 — ros.: Dítja! Ty widisz tu czku w niebie... N. Pozniakow. *Russkaja biesieda* 1885 nr 3 s. 479-480 — Staś. Raskaz. *Nowosti inostrannoj literatury* 1891 nr 4.

Utwory literackie i publicystyczne oraz przekłady ogłaszano w czasopismach: *Ananas* (1893), *Bibl. Powieści* (1901), *Czas* (1889), *Dzien. dla Wszystkich* (1897), *Dzien. Pol.* (1887, 1889), *Dzien. Poz.* (1889), *Echo* (1880-1882), *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* (1884, 1889, 1890, 1896), *Gaz. Nar.* (1889), *Gaz. Pol.* (1884; tu: Matka Adasia. Opowiadanie. Nr 11-24, 26-27), *Gaz. Rolnicza* (1883), *Goniec i Iskra* (1892), *Kłosy* (1873; tu debiut literacki), *Kraj* (1884, 1886-1887, 1891), *Kur. Codz.* (1883, 1887-1891, 1893-1894, 1896; tu m. in. tłum.: R. Baumbach: Znamię. 1896 nr 122), *Kur. Lw.* (1891-1892, 1896), *Kur. Niedzielny* (1897), *Kur. Nowojorski* (1897), *Kur. Warsz.* (1886-1896; tu m. in. fragm. dramatu pt. Niewola babilońska. 1886 nr 1), *Łączność* (1883), *Niedziela* (1897-1898), *Niwa* (1886-1887, 1889-1890; tu m. in.: Opatrzność. Nowela. 1890 nr 4-9), *Nowa Reforma* (1897), *Nowe Mody Paryskie* (1881; tu fragm. dramatu: Kambyzes. Tragedia w 5 aktach. Nr 12, 14), *Nowiny* (1881), *Polak w Ameryce* (Buffalo 1888/1889; tu: Za dzieckiem! Szkic. Nr 21-22), *Przeł. Lit. dod. Kraju* (1886-1887, 1896), *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* (1887-1891; tu m. in.: Opatrzność. Nowela. 1891 nr 250-263), *Romans i Powieść* dod. *Świata* (1888), *Słowo* (1882-1883, 1886, 1888-1889, 1891, 1893-1896), *Słowo Pol.* (1897), *Tyg. Ilustr.* (1891-1892, 1897-1898, 1901; tu m. in. wiersze z teki pośmiertnej: Troska o jutro. 1897 s. 862; Perpetuum mobile.

1898 nr 26; Niezapomniany grób. 1901 nr 2), *Tyg. Mód i Powieści* (1879-1880, 1891), *Tyg. Powsz.* (1883), *Wędrowiec* (1892, 1896; tu m. in. tłum.: R. Baumbach: Pośel wioskowy. 1896 nr 18), *Wiek* (1897).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Dla pogorzalców*. W-wa 1885, *Gaudeamus! Pieśni wędrownego grajka, z Rudolfa Baumbacha, Wiktora Scheffela, z Juliusza Wolffa*. W-wa 1899 (tu przekłady), *J. Ungra kalendarz warsz. na r. 1890*. W-wa 1890, *Kalendarz pol. ilustr.* W-wa 1892; toż W-wa 1894, *Kalendarz „Wiek” ilustr.* W-wa 1893, *Kalendarz na r. 1889. Koleda dla Gospodyń*. W-wa 1888, „*Kur. Codz.*” *Premium*. W-wa 1888, *Na garbuszek*. W-wa 1890, *Na pomoc! Wydawn. zbior. na korzyść powoźnian*. W-wa 1884, *Skarbonka. Jednodniówka*. Kr. 1893, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893.

Wybory twórczości

1. Nowele: Ja, on i ona. — Stacja kataryniarzy. — Zaliczka. Łódź 1898 *Bibl. Nowości* 10.

Zawartość: Ja, on i ona. (Zob. Twórczość poz. 17); Stacja kataryniarzy. (*Echo* 1880 dod. do nr 180, 192, 201, 213 z podtyt. Nowela podług opowiadań eks-literata); Zaliczka. (*J. Ungra kalendarz warsz. na r. 1890*. W-wa 1890 s. 9-19. Zob. też poz. 2).

2. Dobrana para. Nowele. W-wa 1899.

Zawartość: Dobrana para. (*Słowo* 1895 nr 243-288; *Kur. Lw.* 1896 nr 5-59; *Kur. Nowojorski* 1897-1898 nr 18); Zakochana. (*Kalendarz pol. ilustr. na r. 1892*. W-wa 1892 s. 6-20); Jak między ludźmi; Zaliczka. (Zob. poz. 1).

3. Sonety i ghazele. Łódź 1899.

Zbiór wierszy wyd. staraniem rodziny.

Zawartość: cykle: Sonety. Obrazki z natury. Ghazele.

Listy

1. Do Z. Sarneckiego z 1887. Rkps *Bibl. Jagiel.* sygn. 6715 III.

2. Do S. Tomkowicza 5 listów z 1889-1893. Rkps *Bibl. PAN* w Kr. sygn. 1986.

3. Do M. Godlewskiego 3 listy z 1896 i b. d. Rkps *Ossol.* sygn. 12447/II.

OPRACOWANIA

EOL [M. WOŁOWSKI]: *Dziatwa Apollina*. J. Książek-Łętowski. *Przegl. Tyg.* 1884 nr 31. — *Kur. Por.* 1893 nr 20 [inf. o przekładach nowel]. — *Echo Muz., Teatr i Artyst.* 1897 nr 2.

(Nekrologi:) *Ad. Gaz. Pol.* 1897 nr 108; *Słowo* 1897 nr 117-119, 122-123; A. Dobrowolski. *Tyg. Ilustr.* 1897 nr 21 s. 406; H. M. *Dziennik dla Wszystkich* 1897 nr 108; T. J. CHOIŃSKI [T. JESKE-CHOIŃSKI]. *Kur. Warsz.* 1897 nr 221-222; (k) *Przegl. Lit.* 1897 nr 10; Ł. K. *Kur. Codz.* 1897 nr 131; p. *Pravda* 1897 nr 22; (ant) [A. SKRZYŃECKI]: Światła i cienie. *Wędrowiec* 1897 nr 20; XY: Z Królestwa Polskiego. *Kraj* 1897 nr 19; *Ateneum* 1897 t. 2 s. 607-608; *Biesiada Lit.* 1897 nr 21 s. 346; *Czas* 1897 nr 111; *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1897 nr 20; *Gaz. Lw.* 1897 nr 110; *Gaz. Warsz.* 1897 nr 126; *Kur. Niedzielną* 1897 nr 21; *Niwa* 1897 nr 20; *Przegl. Tyg.* 1897 nr 21; *Tyg. Mód i Powieści* 1897 nr 21; *Zgoda* (Chicago) 1897 nr 23.

T. JESKE-CHOIŃSKI: Najmłodszy w literaturze polskiej. Sylwetki literackie. *Wędrowiec* 1899 nr 6-7. — T. JESKE-CHOIŃSKI: J. Łętowski go nowele żydowskie. W książce: *Żyd w powieści polskiej*. W-wa 1914 s. 69-75. — J. Łętowski (W. Książek). W: *Iskry z popiołów*. S. II. Wybrał i oprac. J. W. Gomulicki. W-wa 1960 s. 271-272. — J. DETKO: Powstanie styczniowe w twórczości pisarzy minorum gentium. 1863-1964. W: *Dziedzictwo literackie powstania styczniowego*. W-wa 1964. — J. Łętowski. W: *Zbiór poetów pol. XIX w.* Oprac. P. Hertz. Księga 4. W-wa 1965 s. 161. — J. SPYTKOWSKI: J. Łętowski. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 2. W-wa 1966 s. 357-365.

Sprawozdania z odczytów: *Echo* 1880 nr 19, 29-30, 32, 34, 256, 259, 263, 272, 280, 282 (odczyt na korzyść Towarzystwa Dobroczynności). — *Echo* 1880 nr 42, 44, 61, 64, 84, 113.

Uroki. *Kur. Codz.* 1879 nr 123. — *Nowiny* 1879 nr 154.

Droga do piekła. Za wcześniej. *Kur. Codz.* 1879 nr 16. — Co słycać nowego. *Kur. Por.* 1879 nr 199.

Izrael na puszczy. J. [K. SZANIAWSKI]. *Kur. Codz.* 1880 nr 6. — Z. P. *Czas* 1880 nr 281. — *Tyg. Powsz.* 1880 nr 4. — A. G. *Gaz. Pol.* 1881 nr 154. — AGE. *Tyg. Mód i Powieści* 1881 nr 33-34. — W. BOGUSŁAWSKI. *Tyg. Powsz.* 1881 nr 30. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1881 t. 3 s. 382-388. — [A. GRUSZECKI]. *Przegl. Tyg.* 1881 nr 29. — S. KRZE-

MIŃSKI. *Bluszczyk* 1881 s. 236. — E. LUBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1881 t. 2 nr 292 s. 75. — St. M. RZ. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Kur. Por.* 1881 nr 193. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Echo* 1881 nr 154. — L. SOWIŃSKI. *Kłosy* 1881 nr 811-812. — *Gaz. Warsz.* 1881 nr 160. — *Kur. Por.* 1881 nr 310. — *Nowiny* 1881 nr 191. — *Wiek* 1881 nr 154. — (br): Teatr prowincjonalny. *Kur. Por.* 1882 nr 71. — SOLUS. *Niwa* 1882 nr 222-223. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1884 t. 3. — A. KRUCHOWIECKI. *Gaz. Lw.* 1886 nr 267. — LWOWIANIN. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1886 nr 169. — (S. P.) [S. SCHNÜRPEŁOWSKI]. *Dzien. Pol.* 1886 nr 267. — (St.) *Gaz. Nar.* 1886 nr 267. — T. Z. [T. ZDUNAROWICZ]. *Ognisko Domowe* 1886 nr 94. — ALFA: Na scenie teatru łwowskiego. *Ruch* 1887 z. 1. — *Dzien. Poz.* 1888 nr 69. — P. CHMIEŁOWSKI: Nasza literatura dramatyczna. T. 2. Petersburg. 1898 s. 113-125. — C. [S. CYWIŃSKI]. *Kur. Lit.* 1910 nr 138. — *Gomiec Codz.* 1910 nr 85.

Firduzi. BŁBŁOCKI [B. BIAŁOBŁOCKI]: Taniec krzywego artyzmu z kulawą logiką. *Przeł. Tyg.* 1883 nr 44; przedr. w książce: Szkice społeczne i literackie. W-wa 1954 s. 138-143; S. SANDLER: U początków marksistowskiej krytyki literackiej w Polsce. B. Białoblocki. Wr. 1954 s. 117-119 i in. [Omówienie rec. B. Białoblockiego]. — -wg.- [W. GOMULICKI]: Na długie wieczory. *Kur. Codz.* 1883 nr 333.

Bartek. p. *Dzien. Łódzki* 1884 nr 229. — -a-. Nowe komedie. *Echo Muz., Teatr. i Artyst.* 1889 nr 282.

Josek Gesundheit i S-ka. *Ojczyzna* 1887 nr 15.

Wawrzyńcowie. *Chwila* 1886 nr 76. — L. HANISZEWSKI. *Przew. Oświatowy* 1908 nr 11 s. 17.

Nowocześni bohaterowie. C. JELENTA. *Pravda* 1888 nr 16. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1888 z. 317, 319. — A. ŁETOWSKI. *Głos* 1888 nr 7. — A. M. [A. MAZANOWSKI]. *Przeł. Tyg.* 1888 nr 19. — T. PAWLIKOWSKI. *Gaz. Pol.* 1888 nr 124. — P. A. RYS. *Życie* 1888 nr 39. — T. J. STECKI. *Przeł. Powsz.* 1888 t. 18 s. 400-402. — *Gaz. Warsz.* 1888 nr 21. — *Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 9. — J. K. DWORZACZEK. *Słowo* 1889 nr 42-45. — Z. PRZYBYLSKI. *Tyg. Ilustr.* 1889 nr 331. — *Ateneum* 1889 t. 1 s. 548-550. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1900 nr 24. — T. KOŃCZYC [A. GROT-BĘCZ-

KOWSKI]. *Dzien. dla Wszystkich* 1900 nr 219. — NOVUS: Kwiaty i chwasty. Gawędy literackie. *Rola* 1901 nr 3.

Rywale. A. O. *Kur. Por.* 1890 nr 30. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1890 nr 55. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1890 nr 7. — W. MARRENÉ [W. MARRENÉ-MORZKOWSKA]. *Przeł. Tyg.* 1890 nr 6. — *Ateneum* 1890 t. 4 s. 371-373. — F. RAWITA [F. RAWITA-GAWROŃSKI]. *Kłosy* 1890 nr 1286. — *Tyg. Ilustr.* 1890 t. 1 nr 5 s. 80.

Na Bożym świecie. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1890 nr 74. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Listy literacko-artystyczne z Warszawy. *Gaz. Lw.* 1891 nr 86. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1891 nr 79. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* [1891 nr 70. — ANATOL KRZYŻANOWSKI [N. KRZYŻANOWSKA]. *Nowa Reforma* 1891 nr 120. — Al. M-g [A. MESSYNG]. *Kur. Codz.* 1891 nr 79. — Δ: Ze stołu redakcyjnego. *Kur. Pol.* 1891 nr 61. — *Ateneum* 1891 t. 1 s. 638-639. — *Głos* 1891 nr 8. — *Przeł. Tyg.* 1891 nr 15.

Rogata dusza. BRON. LUD. *Niwa* 1894 nr 17. — -cj- [C. JANKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1894 nr 236 t. 2 s. 16. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Gaz. Pol.* 1894 nr 126. — *Ateneum* 1894 t. 4 s. 186-188. — *Głos Narodu* 1894 nr 182. — *Przeł. Tyg.* 1894 nr 26. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1895 nr 15. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przeł. Pol.* 1896 t. 119 s. 473.

Robakiewicz. H. BIEGELEISEN. *Przeł. Tyg.* 1892 nr 13. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 25. — -wg- [W. GOMULICKI]. *Kur. Codz.* 1892 nr 73. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1892 nr 79. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1892 nr 118. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1892 nr 67. — K. KASZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1892 t. 3 s. 178-183. — N. [K. MORAWSKA]. *Przeł. Pol.* 1892 t. 106 s. 200-202. — J. NITOWSKI. *Bluszczyk* 1892 nr 16 s. 126. — -Ra- *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 173. — (St. ZIEL...) [S. ZIELIŃSKI]. *Gaz. Warsz.* 1892 nr 167. — *Ateneum* 1892 t. 2 s. 580-581. — *Głos* 1892 nr 17.

Stary mąż. J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1893 t. 38 s. 259-260. — S. OLENYCZ [B. CHRZANOWSKI]. *Pravda* 1893 nr 10. — W. GOMULICKI. *Kur. Codz.* 1893 nr 55. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1893 nr 57. — M. M. *Przeł. Pol.* 1893 t.

110 s. 197-200. — *Przegl. Tyg.* 1893 nr 5. — *Ateneum* 1894 t. 4 s. 185-186.

Recenzje wyborów twórczości

Dobrana para. A. St.: Ze stołu redakcyjnego. *Tyg. Pol.* 1899 nr 27. — P. K. REWERA. [K. POTOCKI]. *Tyg. Ilustr.* 1899 nr 28 s. 556. — *Tyg. Pol.* 1899

nr 27. — (mre) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1900 nr 135.

Sonety i ghazele. I. CHRZANOWSKI. *Słowo* 1899 nr 107. — A. DROGOSZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1899 t. 4 s. 360-361. — CELSUS [H. GALLE]: Co warto czytać? *Tyg. Pol.* 1899 nr 3. — (mre) [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1899 nr 177.

ŁOPACIŃSKI HIERONIM RAFAŁ (1860–1906)

Pseud. i krypt.: H. Ł.; L.; L. R.; LUBICZ; Ł. L.; R.; RAFAŁ LUBICZ; R. L.; R. L...cz; RL.

Językoznawca, etnograf, historyk literatury i kultury.

Ur. 30 września 1860 we wsi Ośna na Kujawach. Syn Ludwika, obywatela ziemskiego, i Marii Krusiewicz. Kształcił się początkowo w domu, a później w gimnazjum w Kaliszu. W 1879-1883 studiował na wydziale historyczno-filologicznym Uniwersytetu Warszawskiego, po czym został nauczycielem gimnazjalnym w Warszawie. Od 1884 do końca życia był nauczycielem języków starożytnych, a także języka polskiego, niemieckiego, historii i geografii, w gimnazjum w Lublinie. Równocześnie prowadził związaną z Lubelszczyzną działalność naukową w zakresie badań regionalnych języka, dawnego piśmiennictwa, etnografii i etnologii, historii, szczególnie historii kultury, muzealnictwa, bibliotekarstwa i bibliofilstwa. Był stałym współpracownikiem *Prac Filologicznych i Wisły*. W 1901 został członkiem korespondentem Akademii Umiejętności w Krakowie. Zajmował się urządzeniem działu naukowego na wystawie rolniczo-przemysłowej w Lublinie oraz działu rękopisów i druków na wystawie sztuki i starożytności także w Lublinie w 1901. Zbiory swe darował muzeom w Krakowie i w Warszawie, a część jego biblioteki stała się zaczątkiem Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Zmarł na skutek nieszczęśliwego wypadku 24 sierpnia 1906 w Lublinie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Charakterystyka osób występujących w komediach Terencjusza. Powst. ok. 1883. Nie druk.

Praca dyplomowa.

2. Oskar Kolberg i ostatnia jego praca. *Ateneum* 1890 t. 3 s. 57-74 i odb.

3. Wydawnictwa periodyczne w Lublinie. (Rozdział z obszerniejszej pracy). *Kalendarz lubel. na r. 1891*. Lubl. 1890 i odb.

4. Flora Litwy w „Panu Tadeuszu”. Kr. 1894.

5. Lucjan Malinowski (1839-1898). Wspomnienie pośmiertne. *Kur. Niedzieln.* 1898 nr 5-6 i odb.

6. Najdawniejsze słowniki polskie drukowane. *Prace Filol.* t. 5 (1899) s. 393-454, 586-605 i odb. W-wa 1897 [I].

7. Ślady powodzi u nas w historii, archeologii, języku, podaniach, piśmiennic-

twie i sztuce. *Mysł. Książka zbior. ... „Ogniw”*. W-wa 1904 s. 293-314 i odb.

8. Objasnienia do „Figlików” Mikołaja Reya. Uwagi o języku, stylu, wierszowaniu i słowniczek wyrazów przestarzałych. W książce: M. Rey: *Figliki*. Wyd. W. Witty. Kr. 1905 s. 14-64.

9. Trzeciecki Andrzej, syn Andrzeja, jeden z wybitniejszych pisarzy w. XVI. *Enc. kościelna*. T. 29 (1907) s. 244-266 i odb.

Bibliografia prac zob. J. Starnawski: *Bibliografia H. Łopacińskiego*. W: *Hieronim Łopaciński i biblioteka jego imienia w Lubl.* Lubl. 1957 s. 89-114.

Nadto liczne prace etnograficzne — zob.: F. Gawełek: *Bibliografia ludoznawstwa polskiego*. Kr. 1914.

Rozprawy, drobne artykuły i przyczynki zamieszczano mu w czasopismach: *Ateneum* (1890, 1895, 1901), *Bibl. Warsz.* (1884, 1887), *Bluszcz* (1905), *Dzien. Wil.* (1890), *Gaz. Kaliska* (1902), *Gaz.*

Lubel. (1886-1894, 1896-1897, 1899-1906), *Gaz. Radomska* (1889-1891, 1893-1894, 1902; tu m. in.: Okolice radomskie i sandomierskie w przysłowiacz, wyrażeniach i piosenkach. 1893 nr 55-59, 61, 66-68, 72, 1894 nr 4, 6, 7, 9, 11, 14), *Gaz. Rolnicza* (1901), *Gaz. Sądowa* (1890), *Kaliszanin* (1888-1891), *Kłosy* (1889), *Kraj* (1889), *Kur.* (Lubl. 1906), *Kur. Codz.* (1897; tu: Słótko o pamiątkach po Janie Kochanowskim. Nr 177-178), *Kur. Niedzielnym* (1898), *Lublińskie gubernskie wiadomości* (1904), *Lud* (1905-1906; tu m. in.: Uwagi z powodu „Figlików” Reja. T. 12 (1906) s. 327-331), *Nasz Kraj* (1906), *Ogniwo* (1903-1904), *Pam. Lit.* (1902, 1906), *Posiew* (1906), *Prace Filol.* (1891, 1893, 1896, 1898-1899), *Przegl. Hist.* (1909; tu: Z teki przegonnej), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1889), *Przegl. Pedag.* (1902) *Przyroda* (1904), *Spr. AU* (1899, 1902, 1906), *Spr. Komisji do Badania Historii Sztuki w Polsce AU* (1901-1902), *Spr. Komisji Historii Sztuki AU* (1897), *Spr. Komisji Język. AU* (1894), *Spr. z Czynności i Posiedzeń AU* (1893), *Światowid* (1899-1902, 1904), *Tyg. Ilustr.* (1884, 1887, 1890, 1895, 1899, 1903, 1906; tu m. in.: Pieśń o grzybach wspomniana w „Panu Tadeuszu”. 1899 nr 27; W sprawie pamiątek po Szymonie Szymonowiczu. 1903 nr 21), *Tyg. Pol.* (1899; tu: List i wiersz nieznanego Franciszka Karpińskiego. Nr 16), *Wędrowiec* (1899), *Wiek, Wisła* (1887-1905; tu liczne rec. i przyczynki etnograficzne), *Ziemia Lubel.* (1906; tu m. in.: Stanisław Staszic. Nr 44-46, 48, 50-51, 53-54), *Życie* (W-wa 1889-1890).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych: *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek w. XIX*. T. 1-2. W-wa 1901-1903 (tu m. in.: Oskar Kolberg), *Charitas. Księga zbior.* Petersb. 1894, *Dla sierot.* W-wa 1897, *Enc. kościelna*. T. 23-29. W-wa 1899-1907 (tu m. in. hasła: Strykowski Maciej, Treter Tomasz), *Enc. staropolska ilustr.* T. 4. W-wa 1903 (tu hasło: Pomniki polskie), *Enc. wychow.* T. 6. W-wa 1904, *Kalendarz lubel.* na r. 1891; toż na r. 1893; toż na r. 1894; toż na r. 1899 (tu: „Pamiętnik gospodarczy i naukowy lubelski”. Przyczynek do bibliografii wydawnictw periodycznych w Lublinie.), *Katalog Wystawy przedmiotów sztuki i starożytności w Lubl.* Lubl. 1901, *Katalog Wystawy Rolniczo-Przemysłowej w Lubl.* W-wa 1901, *Księga pamiątek na uczczenie setnej rocznicy urodzin A. Mickiewicza*. T. 1. W-wa 1899 (tu: Listy i wiersze Feliksa Kólkowskiego), *Księga pamiątek wystaw lubelskich*. W-wa 1902, *Myśl. Książka*

zbior. ... „Ogniwo.” W-wa 1904, *Pamiętna książka lublińskiej gubernii*. Lubl. 1903, *Pravda. Książka zbior. dla uczczenia... A. Świętochowskiego*. W-wa 1899, *Prośna. Jednodniówka kaliska*. Kalisz 1895, *Sami sobie*. W-wa 1900, *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej*. Kr. 1893, *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 33, 35 (1903) (tu hasła: Kalendarz, Katalogi), *Z wieku Mikołaja Reja. Księga jubileuszowa 1505-1905*. W-wa 1905 (tu: Ustalenie daty urodzin Mikołaja Reja), *Życie i prace J. Karłowicza*. W-wa 1904.

Prace edytorskie, redakcyjne i słownikowe

1. S. Adalberg: *Księga przysłów polskich*. W-wa 1889-1894.

H. Łopaciński opracował niektóre przysłowia na s. 195, 365, 547.

2. Głosy polskie zawarte w rękopisie z kazania miłocińskimi z połowy w. XV. Zebrał i oprac. ... *Spr. Komisji Język. AU* t. 5 (1894) s. 240-336 i odb. Kr. 1893 [1894].

3. Kilka zabytków języka staropolskiego. Oprac. i wyd. ... *Prace Filol.* t. 4 (1893) s. 587-638 i odb. W-wa 1894.

Dalszy ciąg druk.: *Prace Filol.* t. 5 (1899) s. 53-89.

4. Przyczynki do nowego słownika języka polskiego. Cz. 1-2. *Prace Filol.* t. 4 (1893) s. 173-279, t. 5 (1899) s. 681-796 i odb.

Praca odznaczona przez AU nagrodą im. B. Lindego.

5. Reguła trzeciego zakonu św. Franciszka i drobniejsze zabytki języka polskiego z końca w. XV i początku XVI. *Prace Filol.* t. 4 (1893) s. 689-794 i odb. W-wa 1894.

Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2258 t. 1.

6. Sąd Parysa, królewicza trojańskiego, 1542. Najdawniejsza gra polska drukowana. Oprac. i wyd. ... *Prace Filol.* t. 5 (1899) s. 455-515 i odb. W-wa 1897 [!].

7. Najdawniejszy widok Lublina wyjęty z dzieła Jerzego Brauna p. n. *Theatrum praecipuarum totius mundi urbium* z r. 1618. Wyd. ... W-wa 1901.

Przekład z łaciny, objaśnienia i uzupełnienia.

8. *Mons Reipublicae Polonae*. 1578. Obrazowana alegoria polityczna z czasów Stefana Batorego. Wyd. i objaśnił... *Spr. Komisji do Badania Hist. Sztuki w Polsce AU* 1902 t. 7 s. 273-290 i odb.

Uzupełnienie: *Spr. Komisji do Badania Hist. Sztuki w Polsce AU* 1902 t. 7 s. 383-386.

9. J. Karłowicz: Słownik gwar polskich. T. 3: L—O. Kr. 1903.

Z materiałów po J. Karłowiczu wyrazy od „otreta” do końca tomu opracowali i przygotowali do druku H. Łopaciński i W. Taczanowski.

10. *Życie i prace Jana Karłowicza (1836-1903)*. Książka zbior. wydana staraniem i nakładem redakcji „Wisły”. W-wa 1904.

Współred.: E. Majewski.

11. J. Karłowicz: Słownik wyrazów obcego a mniej jasnego pochodzenia używanych w języku polskim. Przejrzał i ostatecznie przygotował do druku... Z. 3. Kr. 1905.

Wyrazy na litery L, Ł, M i niektóre od M do Z opracował H. Łopaciński.

12. J. Karłowicz, A. A. Kryński, W. Niedźwiedzki: Słownik języka polskiego. T. 5-8. W-wa 1912-1927.

Szereg hasel opartych na materiałach dostarczonych przez H. Łopacińskiego.

Zob. też Twórczość poz. 8.

Listy i materiały

1. Do Z. Wolskiego 31 listów z 1888-1903 i b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431.

2. Do A. Adamowskiej z 1891. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2874.

3. Do nieznanego adresata z 1893. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2273.

4. Do S. Dicksteina z 1896. Rkps Bibl. Uniw. Warsz. depozyt. Tow. Nauk. Warsz. sygn. 231.

5. Do J. Łosia 11 listów z 1896-1905. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 3.

6. Do T. Wierzbowskiego 51 listów z 1896-1907. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 16-26.

7. Do I. Radlińskiego 6 listów z 1897-1904. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 30.

8. Do J. Baudouina de Courtenay 10 listów z 1898-1903 (tu też życiorys i wykaz prac drukowanych H. Łopacińskiego). Rkps Bibl. Nar. sygn. III 5748.

9. Do F. Nowodworskiego z 1898. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7289.

10. Do R. Zawilińskiego 2 listy z 1899-1900. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6445 III.

10a. Do H. Struwego 3 listy z 1901-1906. Rkps Bibl. Jagiel. akc. 7/60.

11. Do A. A. Kryńskiego z 1903. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 431. Ogl. J. Star-

nawski: Korespondencja językoznawcza A. A. Kryńskiego z H. Łopacińskim. *Roczn. Hum.* 1962 z. 1 s. 137.

11a. Do A. Černego 3 listy i kartki z 1903-1904. Rkps w posiadaniu rodziny adresata w Pradze.

12. Do S. Ciszewskiego z 1905. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2272.

13. Do K. Hoffmana z 1905. Rkps Bibl. Miejska w Bydż. sygn. 950.

14. Do W. R. Korotyńskiego z 1905. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7276.

15. Do L. Bernackiego 2 listy z 1906. Rkps Ossol. sygn. 7043/II.

16. Do V. Jagicia list (listy?). Rkps Bibl. Uniw. w Zagrzebiu — zob. J. Hamm: Register der Korrespondenz von Vatroslav Jagić im Besitz der Universitätsbibliothek in Zagreb. *Wiener Slavistisches Jahrbuch* (Graz) 1960 s. 75-111.

17. Do A. Kobierzyńskiego b. d. Rkps Bibl. Publ. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 559.

18. Do W. Korotyńskiego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7276.

19. Do L. Malinowskiego b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2520.

20. Do F. Nowodworskiego b. d. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7289.

21. Do S. Ostrowskiego 7 listów. Rkps Bibl. Publ. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 1995. Ogl. pt. Listy H. Łopacińskiego do S. Ostrowskiego, aptekarza w Chodlu. Lubl. 1969.

22. Do Stanisława list b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2272.

23. Bruliony listów H. Łopacińskiego. Rkps Bibl. Publ. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 559, 606.

24. Od różnych adresatów listy (m. in. od S. Adalberga, J. Baudouina de Courtenay, L. Bernackiego, J. Brandta, A. Brücknera, A. Černego, B. Chlebowskiego, P. Chmielowskiego, I. Chrzanowskiego, J. Czubka, S. Dembego, B. Erzepkiego, M. Federowskiego, B. Gembarzewskiego, Z. Glogera, G. Gubrynowicza, H. Jaworskiego, T. Jeske-Chońskiego, J. Karłowicza, M. Karłowicza, F. Koperę, G. Korbuta, B. W. Korotyńskiego, T. Korzona, A. Kraushara, F. Krčeka, A. A. Kryńskiego, S. Krzemińskiego, J. Łosia, L. Malinowskiego, A. Małeckiego, W. Nehringa, Z. Przesmyckiego, S. Ramulta, S. Tarnowskiego, J. Tokarzewicza, B. Ulanow-

skiego, H. Ułaszyna, Z. Wasilewskiego, T. Wierzbowskiego, S. Windakiewicza, W. Wittyga, K. Wojciechowskiego, R. Zawilińskiego). Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn.: 2259, 2260, 2269-2273; Bibl. Publ. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn.: 526, 531, 554, 559, 606, 1365-1366, 1431, 1440, 1995.

Ogl. J. Starnawski: od J. Baudouina de Courtenay 9 listów z 1898-1903. *Język Pol.* 1964 nr 1; od A. Brücknera 21 listów z 1891-1893. *Slavia Occidentalis* 1967 s. 207-234; od J. Karłowicza 10 listów z 1888-1891. *Lud* t. 51 (1967) — t. 52 (1968); od A. A. Kryńskiego 48 listów z 1891-1906. *Roczn. Hum.* 1962 z. 1; od J. Łosia 9 listów z 1897-1906. *Język Pol.* 1965 nr 1; od W. Nehringa 2 listy z 1901 i 1904. *Sobótka* 1966 nr 2.

25. Materiały: a) dokumenty osobiste. Rkps Bibl. Publ. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 559; b) wycinki z gazet, rękopisy artykułów i listów o H. Łopacińskim. Rkps Bibl. Publ. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn.: 559, 1248, 1870; c) artykuły, notaty, materiały etnograficzne, dokumenty piśmiennictwa staropolskiego z komentarzami H. Łopacińskiego (m. in. materiały bibliograficzne, wypisy źródłowe dotyczące zabytków języka polskiego, opisy rękopisów i starych druków, opisy zwyczajów ludowych i chat włościańskich, zapisy twórczości ludowej). Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn.: 2258-2268, 2278, 2282; Bibl. Publ. im. H. Łopacińskiego w Lubl. sygn.: 135, 576, 1364, 1375, 1386, 1408, 1431, 1440, 1441-1444, 1450-1451, 1817-1826, 1848.

OPRACOWANIA

Bibliografię opracowań o H. Łopacińskim zob. J. Starnawski: Bibliografia H. Łopacińskiego. W: *Hieronim Łopaciński i biblioteka jego imienia w Lubl.* Lubl. 1957 s. 90-122.

L. ŚWIESZCZEWSKI: Echa wystawy lubelskiej II. *Kur. Codz.* 1901 nr 187. — Wystawa w Lublinie i jej oddział etnograficzny urządzony pod kierunkiem H. Łopacińskiego. *Gaz. Kaliska* 1901 nr 143. — *Roczn. AU r. 1901/1902.* Kr. 1902 s. 30-32 (tu: życiorys i bibliografia prac). — *Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905.* Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — *Tyg. Mód i Powieści* 1906 nr 37 [not. dot. księgozbioru H. Łopacińskiego].

(Nekrologi:) E. BARWIŃSKI. *Kwart. Hist.* 1906 s. 763; M. BIERNACKI. *Pravda* 1906 nr 36; A. A. KRYŃSKI. *Przegl. Hist.* 1906 t. 3 s. 451-455; Z. [I. MATUSZEWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 35; H. MERCYNG:

H. Łopaciński. W: *Jako lecące na wyraj żurawie.* Petersb. 1906 s. 37; J. RIABININ. *Kurier* (Lubl.) 1906 z dn. 6 września; S. *Ziemia Lubel.* 1906 nr 196; St. *Nowa Gaz.* 1906 nr 385, 395; Z. WOLSKI: [List do K. Jaczewskiego o H. Łopacińskim]. *Kurier* (Lubl.) 1906 nr 221; *Biesiada Lit.* 1906 nr 37; *Dzien. Kijowski* 1906 nr 154; *Dzien. Poz.* 1906 nr 200; *Kur. Litewski* 1906 nr 187; *Lublińskie gubernskie wiadomości* 1906 nr 192-195, 199; *Nowa Reforma* 1906 nr 196; *Pam. Lit. R.* 5 (1906) s. 368-369; *Przew. Bibliogr.* 1906 nr 8/9; *Słowo Pol.* 1906 nr 258, 387; Z pogrzebu śp. Łopacińskiego. Przemówienia B. Eustachiewicza i T. Ciświckiego. *Ziemia Lubel.* 1906 nr 210; A. A. KRYŃSKI. *Prace Filol.* t. 6 (1907) s. 410-413.

B. LUTOMSKI: Łopaciński przewodnikiem wycieczki po Lublinie. *Gaz. Lubel.* 1907 nr 131. — W. H.: Puścizna naukowa po H. Łopacińskim. *Gaz. Pol.* 1907 nr 251. — Kaliszanie poza Kaliszem. *Gaz. Kaliska* 1907 nr 8. — Zgromadzenie organizacyjne Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego. *Kurier* (Lubl.) 1907 nr 124 (tu: przemówienie K. Jaczewskiego o zasługach H. Łopacińskiego). — Z. PIASECKI: Kronika lubelska. *Kalendarz lubel.* 1908 s. 1-2. — K. K.: Łopaciński Hieronim Rafał. *Enc. wychow.* T. 7 (1909) s. 238-239. — J. Łoś: Wiadomość o zbiorach śp. H. Łopacińskiego. *Spr. AU* 1909 nr 2 s. 3-8. — A. A. K. [A. A. KRYŃSKI]: Łopaciński Hieronim. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 45 (1911) s. 113-116. — H. WIERCIŃSKI: Pamięci H. Łopacińskiego. *Ziemia Lubel.* 1912 nr 284, 286. — Pamięci H. Łopacińskiego. *Słowo Pol.* 1912 nr 258 [o zamierzonych wydawn. ku czci H. Łopacińskiego].

H. Łopaciński. Wspomnienie pośmiertne. *Ziemia Lubel.* 1922 nr 225. — F. BUJAK: Praca naukowa na prowincji. *Nauka Pol.* 1923 s. 106-107. — J. S. BYSTRON: Ludoznawstwo na prowincji. *Nauka Pol.* 1923 s. 197. — K. RAYSKI-KIETLICZ: Tragiczny zgon H. Łopacińskiego. Wspomnienie. *Głos Lubel.* 1923 nr 225. — E. CHWALEWIK: Zbiory polskie. T. 1. W-wa 1926 s. 354-357. — L. ZALEWSKI: Biblioteka Seminarium Duchownego w Lublinie i biblioteki klasztorne w diecezji lubelskiej i podlaskiej. W-wa 1926 s. 182-184, 198-199, 244, 266-267. — F. ARASZKIEWICZ: H. Łopaciński. 1860-1906. Lubl. 1928 [tu m. in. materiały bibliograficzne]. — J. RIABININ: H. Łopaciński. *Głos Lubel.* 1928 nr 133. — L. ZALEWSKI: Bibliofil o bibliofilu. *Ziemia Lubel.* 1928 nr 145. — K. GAWARECKA: Uzupełnienie bibliografii prac H. Łopacińskiego do

- książki F. Araszkiwicza „H. Łopaciński”. *Region Lubel.* 1929 nr 2. — K. JACZEWSKI: Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie. *Region Lubel.* 1929 nr 2. — J. RIABININ: Ze wspomnień o śp. H. Łopacińskim. *Region Lubel.* 1929 nr 2. — K. JACZEWSKI: Pierwsze ćwierćwiecze Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Lubl. 1933 s. 6-9. — I. RADLIŃSKI: Mój żywot. Łuck 1938 s. 94, 117, 145. — ZEMBRZUSKI: Lublin i jego wybitni przedstawiciele w dziejach kultury polskiej. *Gaz. Lubel.* 1945 nr 268. — M. BIERNACKI: Wspomnienia o Łopacińskim. *Gaz. Lubel.* 1946 nr 24. — M. BIERNACKI: Moje wspomnienia o Łopacińskim. *Zdrój* 1946 nr 4. — K. GAWARECKA: H. Łopaciński. *Gaz. Lubel.* 1947 nr 209. — H. ZWOLAKIEWICZ: Stan badań etnograficznych nad Lubelszczyzną. Lubl. 1948 s. 12. — H. SZATKOWSKA: Łopaciński H. Człowiek, który kochał książki. *Życie Lubel.* 1950 nr 5. — K. GAWARECKA: H. Łopaciński, miłośnik książki i twórca biblioteki w Lublinie. *Sztandar Ludu* 1951 nr 137. — J. KRÓKOWSKI: Andrzej Trzeciecki, poeta, humanista i działacz reformacyjny. W-wa 1954 s. 11, 17, 21, 42, 79, 80, 87, 115 [o pracach H. Łopacińskiego dot. A. Trzecieckiego]. — T. CHABROS: H. Łopaciński, wielki miłośnik Lublina. *Życie Lubel.* 1955 nr 164. — M. GAWARECKA: H. Łopaciński. *Kamena* 1955 nr 3/4. — S. FITA: H. Łopaciński i jego biblioteka. *Tyg. Katol.* 1956 nr 13. — J. STARNAWSKI: Lubelska Księga Mickiewiczowska z r. 1898. *Kamena* 1956 nr 10 s. 35-37. — J. STARNAWSKI: Zarys dziejów recepcji Mickiewicza w Lublinie i na Lubelszczyźnie. *Roczn. Hum.* (W setną rocznicę Mickiewiczowską) 1954/1955. Lubl. 1956 s. 288-289. — J. STARNAWSKI: Z lubelskiej tradycji filologii klasycznej. *Roczn. Hum.* 1957 z. 2 s. 141-157. — *Hieronim Łopaciński i biblioteka jego imienia w Lubl. 1907-1957.* Lubl. 1957 (tu m. in.: F. Araszkiwicz, J. Grabowska: H. Łopaciński — człowiek i uczonego; H. Zwolakiewicz: Zasługi H. Łopacińskiego na polu etnografii; L. Kaczmarek: Dorobek językoznawczy H. Łopacińskiego; A. Wojtkowski: H. Łopaciński jako historyk; J. Garbaczowska: H. Łopaciński — filolog i historyk literatury; M. Gawarecka: H. Łopaciński — bibliotekarz i bibliofil; W. Gralewski: H. Łopaciński w oczach współczesnych; J. Starnawski: Bibliografia H. Łopacińskiego). [Rec.: T. Klak. *Kamena* 1957 nr 15/16; J. W. Zięba. *Nowe Książki* 1957 nr 20]. — C. KLEPACKI: „Rygorysta w wytartym kubraczku”. *Kur. Lubel.* 1957 nr 84. — E. i R. ROSIAKOWIE: Lubelskie zagadki ludowe w rękopiśmiennych zbiorach H. Łopacińskiego. *Lit. Lud.* 1959 z. 5/6 s. 24-31. — Katalog korespondencji W. Eliasza-Radzikowskiego, A. Majdecckiego, H. Łopacińskiego, J. Łosia. Materiały do katalogu rękopisów Biblioteki PAN w Kr. Oprac. A. Preissner. *Roczn. Bibl. PAN w Kr.* R. 5 (1959). Wr. 1961. — (jk) [J. KRZYŻANOWSKI]. *Słownik folkloru pol.* W-wa 1965. — K. JANCZYKOWSKI. *Kamena* 1966 nr 18.
- Wydawnictwa periodyczne w Lublinie. *Ateneum* 1891 t. 3 s. 626-627.
- Lucjan Malinowski. F. KRČEK. *Lud* t. 5 (1899) s. 189.
- Ślady powodzi u nas... S. C. *Wisła* t. 19 (1905) s. 226-227.
- Trzeciecki Andrzej. L. M. DZIAMA. *Pam. Lit.* R. 5 (1906) s. 245.
- Kilka zabytków języka staropolskiego [edyt.]: J. F. GAJSLER. *Ateneum* 1895 t. 2 s. 190-192 (odpowiedź H. Łopacińskiego: *Ateneum* 1895 t. 2 s. 599-600).
- Przyczynki do nowego słownika języka polskiego [edyt.]: H. UŁASZYN. *Lud* t. 7 (1901) s. 96.
- Sąd Parysa... [edyt.]: G. KORBUT. *Głos* 1898 nr 46. — F. KRČEK. *Kwart. Hist.* 1898 s. 331-334.
- Najdawniejszy widok Lublina... [edyt.]: L. S. K. [L. S. KOROTYŃSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1901 nr 26. — Z. WASILEWSKI. *Wisła* t. 16 (1902) s. 455-456.

ŁOŚ JAN (1860–1928)

Językoznawca, slawista, historyk literatury.

Ur. 14 maja 1860 w Kielcach. Gimnazjum ukończył w Piotrkowie Trybunalskim w 1881. W 1881-1885 studiował slawistykę na uniwersytecie w Petersburgu, gdzie uzyskał stopień kandydata. Dalsze studia odbywał w uniwersytetach: paryskim, fryburskim, lipskim i berlińskim. W 1890-1902 był docentem filologii słowiańskiej w uniwersytecie w Petersburgu. Tam też w 1901 uzyskał stopień magistra filologii słowiańskiej. W 1905 został profesorem zwyczajnym filologii słowiańskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie w 1920 przeszedł na nowo założoną katedrę języka polskiego. Po śmierci J. Baudouina de Courtenay objął prace nad *Słownikiem staropolskim*. W 1907 został członkiem korespondentem, a w 1917 członkiem czynnym Polskiej Akademii Umiejętności i sekretarzem Wydziału Filologicznego. 28 czerwca 1910 otrzymał stopień doktora filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1921-1924 redagował *Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń PAU* oraz *Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres*. W 1921 został członkiem czynnym Lwowskiego Towarzystwa Naukowego oraz Instytutu Słowiańskiego przy Uniwersytecie Poznańskim, w 1923 Towarzystwa im. Szewczenki, w 1925 członkiem Czeskiego Towarzystwa Naukowego w Pradze oraz członkiem honorowym Towarzystwa Filologicznego w Londynie, w 1926 członkiem bułgarskiej i rosyjskiej Akademii Nauk. Był jednym z redaktorów *Języka polskiego* i *Rocznika Slawistycznego*. W 1923-1924 pełnił urząd rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Był odznaczony komandorią orderu Polonia Restituta. Zmarł w Krakowie 10 listopada 1928.

TWÓRCZOŚĆ

1. Gwara opoczyńska. Studium dialektologiczne. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 11 (1885) s. 147-190 i odb.

2. Szkic historyczny początku i rozwoju pisma. *Ateneum* 1888 t. 3 s. 468-480.

Przeróbka w języku ros. *Więstnik Archeologicznego Instytutu* (Petersb.) 1892 i odb.

3. O literaturze ludowej. *Wisła* t. 8 (1894) i odb.

4. W sprawie „Rocznika Slawistycznego.” Kr. 1910.

Współautorzy: K. Nitsch, J. Rozwadowski.

5. Pamiętniki Janczara. Kronika turecka Konstantego z Ostrowicy. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 51 (1913) s. 1-72 i odb. Kr. 1912.

6. Język tatarski. W: *Język pol. i jego historia*. Cz. 1. *Enc. pol.* T. 2. Dział 3 (1915) s. 439-444 i odb.

7. Przegląd językowych zabytków staropolskich do r. 1543. Kr. 1915. Wyd. 2 popr. pt. Początki piśmiennictwa polskiego. Przegląd zabytków językowych. Lw. 1922.

Praca odznaczona nagrodą konkursową im. Lindego.

Autoreferat ogł. *Roczn. Slawist.* 1915 t. 7 i odb.

8. Zarys rozwoju wersyfikacji polskiej. *Księga pamiątk. ku czci B. Orzechowicza*. T. 2. Lw. 1916 s. 10-40 i odb.

9. Pisownia polska w przeszłości i obecnie. Zagadnienia i wnioski. Kr. 1917.

10. Pisownia polska ustalona. Uchwały ostateczne. Przepisy, słowniczek. Kr. 1918. Wyd. nast.: wyd. 2 rozszerz. Kr. 1918; wyd. 3 popr. Kr. 1919; wyd. 4 popr. Kr. 1920; wyd. 5 popr. Kr. 1920; wyd. 6 popr. Kr. 1925; wyd. 7 popr. Kr. 1927.

11. Zarys rozwoju historycznego techniki wiersza polskiego. Cz. 2. Od Norwida do czasów ostatnich. *Spr. AU* 1918 nr 9 i odb.

12. Główne zasady pisowni polskiej według punktów ustalonych przez Akademię Umiejętności. Kr. 1919.

13. Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. W-wa [1920].

14. Zasady ortografii polskiej i słownik ortograficzny według zasad Polskiej Akademii Umiejętności. Lw. 1920. Wyd. nast.: wyd. 2 Lw. 1922; wyd. 3 rozszerz. Lw. 1924; Lw. 1925; wyd. 4 [sic!] Lw. 1926; wyd. 4 [sic!] Lw. 1928; wyd. 4 [sic!] Lw. 1930.

15. Gramatyka polska. Cz. 1. Głosownia historyczna. Cz. 2. Słowotwór-

stwo. Cz. 3. Odmiennia (fleksja) historyczna. Lw. 1922-1927.

16. Gramatyka starosłowiańska. Głównia-morfologia-składnia. Lw. 1922.

17. Polskość Mikołaja Kopernika. W czterysta pięćdziesiątą rocznicę jego urodzin. *Jezyk Pol.* 1923 i odb.

18. Na marginesie „Rozmowy mistrza ze śmiercią”. *Album Societatis Scientiarum Sevčenkianae Ucrainiensium Leopoliensis.* Lw. 1925 i odb.

19. Krótka gramatyka historyczna języka polskiego. Lw. 1927 *Lw. Bibl. Sławist.* t. 5.

Rozprawy i recenzje z zakresu językoznawstwa i literatury umieszczał w czasopismach: *Archiv für Slavische Philologie* (Berlin 1886), *Ateneum* (1888), *Ateneum* (Praga 1890), *Bibliografia Pedagog.* (1925), *Czas* (1903, 1909, 1923, 1927-1928), *Goniec Śląski* (1925), *Izwiestija otdielenija ruskago jazyka i słowiesnosti* (Petersb. 1898, 1900), *Jezyk Pol.* (1913-1928), *Kraj* (1883-1909, tu: Znaczenie Kaczkowskiego w literaturze. 1896 nr 37; Puszkina w literaturze polskiej. 1899 nr 22), *Lud* (1908), *Materiały i Prace Komisji Jezyk.* (1907-1920), *Muzeum* (1908, 1917), *Nauka Pol.* (1920), *Pam. Kielecki* (1901, tu: Mickiewicz jako lingwista. S. 135-149), *Pam. Lit.* (1902), *Poradnik Jezyk.* (1910, 1926), *Prace Filol.* (1888, 1891, 1893, 1907), *Przeł. Lit. dod. Kraju* (1888-1890; tu m. in.: Z dziedziny filologicznej. 1889 nr 9), *Przeł. Współcz.* (1923), *Przew. Bibliogr.* (1926), *Roczn. Sławist.* (1908-1928; tu m. in.: O przyszyłym „Słowniku staropolskim”. 1918 s. 1-60), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1885-1886, 1904-1905, 1909-1910, 1913), *Ruskij filologiczeskij wiestnik* (W-wa 1890), *Rzeczpospolita* (1924, tu: Sonet w Polsce. Nr 77), *Sbornik otdielenija ruskago jazyka i słowiesnosti* (Petersb. 1900-1901), *Spr. AU* (1901-1924), *Stati po slawianowiedieniju* (1904), *Swiat Słowiański* (1907), *Wiestnik Archeologiczeskogo Instituta* (Petersb. 1892), *Wisła* (1894, 1900, 1902).

Ponadto w wydawnictwach: *Album Societatis Scientiarum Sevčenkianae Ucrainiensium Leopoliensis.* Lw. 1925, *Charitas. Księga zbior.* Petersb. 1894, „Czas”. *Nadzwyczajne wydanie ku czci J. Słowackiego z 28 czerwca 1927.* Kr. 1927, *Encikłopediczeskij słowar.* Petersb. 1891, Gramatyka języka polskiego. Kr. 1923 (tu: Fleksja. Składnia. S. 247-286), *Jezyk pol. i jego historia. Enc. pol.* T. 2. Dział 3. W-wa 1915, *Księga pamiątk. ku czci O. Balzera.* T. 2. Lw. 1925 (tu: O naz-

wach urzędów staropolskich typu podkomorzy, łowczy. Odb.), *Księga pamiątk. ku czci B. Orzechowicza.* T. 2. Lw. 1916, *O naprawę Rzeczypospolitej.* Kr. 1922, *Prace lingwistyczne ofiarowane J. Baudouinowi de Courtenay.* Kr. 1921, *Russko-polskije otnoszenija.* Petersb. 1899, *Spr. z poszukiwań na Węgrzech dokonanych z ramienia AU.* Kr. 1919, *Spr. z poszukiwań w Szwecji dokonanych z ramienia AU.* Kr. 1914, *Studia staropolskie ku czci A. Brücknera.* Kr. 1928, *Symbolae grammaticae in honorem J. Rozwadowski.* T. 2. Kr. 1927, *Zbornik u slavu V. Ja-gicia.* Berlin 1908, *Zycie i prace J. Karłowicza. 1836-1903.* W-wa 1904.

Prace edytorskie

1. Andrzeja Zbylitowskiego *Epithalamium na weselu Zygmunta III.* 1592. Kr. 1893 BPP 27.

2. Historia bardzo ucieczna, z francuskiego języka przełożona, młodzianom i pannom przystojnej miłości holdującym gwoli o zacnej jednej damie w Koronie polskiej za sam hold i powinny honor oddana r. 1665. Petersb. 1895 *Pomniki Piśmiennictwa Pol.*

3. Lublińskie otrywki. *Sbornik otdielenija ruskago jazyka i słowiesnosti* (Petersb.) t. 67 (1900) i odb.

4. M. Rey: *Zwierciadło.* Wyd. pomnikowe. Kr. 1905.

Współwydawca: J. Czubek.

5. J. Karłowicz: *Słownik gwar polskich.* T. 4-6. Do druku przygotował... Kr. 1906-1911.

6. Jakuba, syna Parkoszowego, traktat o ortografii polskiej. *Materiały i Prace Komisji Jezyk.* AU t. 2 s. 379-425. Kr. 1907 i odb.

7. Zabytki augustiańskie. *Materiały i Prace Komisji Jezyk.* AU t. 2 s. 311-327. Kr. 1907.

Współwydawca: K. Czaykowski.

8. *Rocznik sławistyczny.* T. 1-2. Kr. 1908-1909.

Współwydawcy: L. Mańkowski, K. Nitsch, J. Rozwadowski.

9. *Kalendarz wieczny.* Kr. 1911 BPP 62.

10. *Mammotrekt z r. 1471.* *Materiały i Prace Komisji Jezyk.* AU t. 5 Kr. 1911 i odb.

11. *Dwa teksty staropolskie.* *Materiały i Prace Komisji Jezyk.* AU t. 5 Kr. 1911 i nadb.

12. Pamiętniki Janczara, czyli kronika turecka Konstantego z Ostrowicy napisana między r. 1496 a 1501. Kr. 1912 *BPP* 63.

13. Księgi Św. Augustyna biskupa hipponńskiego. O żywocie krześcijańskim. Uwagami językowymi opatrzył... *Materiały i Prace Komisji Język. AU* t. 7 s. 1-25, Kr. 1914 i odb.

Współwydawca: A. Chmiel.

14. Sebastiana Petrycego „Horatius Flaccus w trudach więzienia moskiewskiego. 1609”. Kr. 1914 *BPP* 67.

15. M. Rey: Zwierciadło albo kształt, w którym każdy stan snadnie się może swym sprawom jako we zwierciadle przypatrzeć. Kr. 1914.

Współwydawca: J. Czubek. Wstęp: I. Chrzanowski.

16. Szymona Szymonowicza „Sielanki” i inne wiersze polskie. Kr. 1914 *BPP* 68. Wyd. 2 Kr. 1921 w serii jw.

17. Marcina Kromera „Rozmowy dworzana z mnichem”. (1551-1554). Kr. 1915 *BPP* 70.

18. Wacława Potockiego „Moralia” (1688). T. 1-3. Kr. 1915-1918 *BPP* 69, 72, 73.

Współwydawca: T. Grabowski.

Rkps — kopia sporządzona dla celów wydawniczych z poprawkami ortograficznymi. Bibl. PAN w Kr. sygn. 2275.

19. Bartłomieja Zimorowica „Sielanki” (1663). Kr. 1916 *BPP* 71.

20. Stanisława Orzechowskiego polskie dialogi polityczne. „Rozmowa około egzekucyj” i „Quincunx”. 1563-1564. Z komentarzem S. Kota. Kr. 1919 *BPP* 74.

21. A. Mickiewicz: Pan Tadeusz. Lw. 1921.

Współwydawca: J. Kallenbach.

Uwagi do tekstu „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. Materiały słownikowe. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2274.

22. Bogurodzica. Pierwszy polski hymn narodowy. Wyd. i objaśnił... Lubl. 1922 *Książeczki Staropol.* 1.

23. Kazania tzw. Świętokrzyskie. Kr. 1934.

Współwydawca: W. Semkowicz.

Listy i materiały

1. Do K. M. Górskiego 2 listy z 1887-1889. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7726 IV.

2. Do W. Miklaszewskiego z 1892. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7890 III.

3. Do H. Glińskiego z 1894. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 4.

4. Do H. Sienkiewicza z 1896 w imieniu redakcji *Kraju*. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 1998.

5. Do H. Łopacińskiego 9 listów z 1897-1906. Ogl. J. Starnawski: Korespondencja J. Łosia z H. Łopacińskim. *Język Pol.* 1965 nr 1. Rkps Bibl. PAN sygn. 2271, rkps Bibl. im. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 617.

6. Do F. Hoesicka z 1900. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7264.

7. Do L. Bernackiego 17 listów z 1912-1928. Rkps Ossol. sygn. 7043/II, 7058/II.

8. Do A. Jaworskiego 2 listy z 1912-1928. Rkps Bibl. im. Łopacińskiego w Lubl. sygn. 611, 1323.

9. Do T. Wierzbowskiego z 1912. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 32.

10. Do O. Balzera 6 listów z 1914-1928. Rkps Ossol. sygn. 7679/II.

11. Do S. Tomkowicza z 1914. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1986.

12. Do J. Kallenbacha z 1920. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2274.

13. Do Z. Przesmyckiego z 1920, 1924. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2854, 5324.

14. Do K. Furmankiewiczówny z 1921. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 5996.

15. Do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie list z 1924. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2279.

16. Bruliony 5 listów do różnych osób z 1924-1926. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7570 IV.

17. Do Komitetu Sienkiewiczowskiego w Bydgoszczy z 1925. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 204.

18. Do V. Jagicia. Ogl. J. Hamm: Register der Korrespondenz von Vatroslav Jagić im Besitz der Universitätsbibliothek in Zagreb. *Wiener Slavistisches Jahrbuch* (Graz) 1960 s. 75-111.

19. Od różnych osób 697 listów z 1886-1925. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 1-4. Tu m. in. od: J. Baudo-uina de Courtenay 22 listy z 1898-1923; A. Brücknera 10 listów z 1887-1928; J. Bystronia 10 listów z 1887-1928; S. Dobrzyckiego 2 listy z 1904-1922; B.

Erzepkiego z 1918; K. Górskiego z 1889; B. Gubrynowicza listy z 1902-1903; L. Janowskiego 4 listy z 1909-1921; A. Kaliny z 1900; J. Kallenbacha 3 listy z 1886-1928; J. Karłowicza 41 listów z 1885-1903; M. Kawczyńskiego z 1904; J. Korzeniowskiego 12 listów z 1892-1908; A. Kraushara 2 listy z 1893; F. Krčeka 2 listy z 1908-1909; A. A. Kryńskiego 10 listów z 1892-1921; A. Langego b. d.; L. Malinowskiego z 1886; W. Mickiewicza z 1904; K. Morawskiego z 1901; T. Piniego 3 listy z 1906; W. Przyborowskiego 2 listy z 1896; S. Ptaszyckiego 14 listów z 1889-1914; J. Tretiaka 2 listy z 1902-1918; S. Windakiewicza z 1914; E. Woronieckiego 2 listy z 1915-1917; R. Zawilińskiego z 1907; S. Zdziarskiego 5 listów z 1901-1906; M. Zdziechowskiego 17 listów z 1888-1901.

20. Od H. Łopacińskiego 11 listów z 1896-1905. Ogl. J. Starnawski: Korespondencja J. Łośa z H. Łopacińskim. *Jezyk Pol.* 1965 nr 1. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2285 t. 3.

20a. Od K. Badeckiego 2 listy z 1910. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7798 III.

21. Od R. Dybrowskiego z 1912. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2279.

22. Od Prezydium Miasta Krakowa z 1915. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2279.

23. Od J. Kallenbacha z 1920. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2274.

24. Od Wydawnictwa Książek Szkolnych Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie z 1920. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2274.

24a. Od różnych osób 14 listów z 1924-1926. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7570 IV.

25. Od E. Szramka z 1925. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2626.

26. Notatki, odpisy z rękopisów i starych druków, wypisy źródłowe. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2274-2283; Bibl. Jagiel. sygn. 7570 IV, 7769 III.

OPRACOWANIA

Zestawienia bibliograficzne: Spis prac do roku 1922. *Spr. Tow. Nauk. we Lw.* R. 2 (1922) s. 47-49. — W. TASZYCKI: J. Łoś. W 40-lecie pracy naukowej. *Przegl. Współcz.* 1926 nr 45 s. 22-38 i odb.; przedr. w książce: *Rozprawy i studia polonistyczne*. T. 3. Wr. 1965. — W. TASZYCKI: Bibliograficzny wykaz prac prof. J. Łośa. W: *Prace polonist. ofiarowane J. Łosiowi*. W-wa 1927

Prace Filol. t. 12. — *Roczn. Slawist.* 1931 t. 10 s. 5-7.

Ogólne: A. KALINA: Za i przeciw. Z powodu recenzji p. J. Łośa o pracy p. A. Kaliny w „Pracach Filologicznych”. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 18. — J. ŁOŚ: Za i przeciw. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1889 nr 18 [odpowiedź A. Kalinie].

Russko-polskie odnoszenia i czestowanija Polakami Puszkina. Petersburg. 1899 s. 121-123 [dot. odczytu Puszkina w literaturze polskiej]. — W. Pr. [W. PROKESCH]: Nowi profesorowie i docenci Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 47. — *Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na r. 1905*. Pod red. W. Okręta. W-wa 1905. — M. ŻMI-GRODZKI: Pismo otwarte do mgra J. Łośa, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Kr.* 1908. — K. A. [K. APPEL]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 45-46 (1911). — A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 13 (1914-1915) s. 382-385. — *Zebrań Akademii Umiejętności. Kur. Pol.* 1916 nr 165. — Wstęp do: *Prace polonist. ofiarowane J. Łosiowi*. W-wa 1927 *Prace Filol.* t. 12.

(Nekrologi): F. BIELAK: J. Łoś. Przemówienie na zebnaniu T. M. K. w dniu 15 listopada 1928. *Silva Rerum* 1928 t. 4 z. 10/12 i odb.; S. DOBRZYCKI. *Lit. i Sztuka* 1928 nr 22; H. GAERTNER. *Pam. Lit. R.* 25 (1928) nr 4 s. 669-672; O. HUJER: *Listy filologiczne* (Praga) 1928 s. 366; Z. KLEMENSIEWICZ. *Przegl. Pedag.* 1928 nr 33; E. KLICH. *Kur. Poz.* 1928 nr 524; T. LEHR-SPLAWIŃSKI. *Ruch Słowiański* 1928 s. 102; T. LEHR-SPLAWIŃSKI. *Słowo Pol.* 1928 nr 320; J. ROZWADOWSKI. *Czas* 1928 nr 262, 270; K. STADTMÜLLER. *Czasop. Techniczne* 1928 nr 22 s. 354-355; S. SZOBER. *Prace Filol.* t. 13 (1928) s. 541-545; T. B. *Mysł Nar.* 1928 nr 27 s. 458-459; *Lud* 1928 nr 7; *Ruch Lit.* 1928 nr 9; J. KRZYŻANOWSKI. *Slavonic and East European Review* (Londyn) t. 7 (1928/1929) nr 29 s. 702; E. KLICH. *Slavia Occidentalis* t. 8 (1929) s. 1-7 i nadb.; Z. LEŚNODORSKI: *Sp. J. Łoś*. Wspomnienie pośmiertne. *Kr.* [1929]; K. NITSCH. *Revue des Études Slaves* (Paryż) 1929 s. 209; S. SZOBER. *Prace Filol.* t. 13 (1929); A. TOMASZEWSKI. *Przyj. Szkoły* 1929 s. 278.

K. STADTMÜLLER: Zaslugi śp. prof. J. Łośa przy ustalaniu polskiego słownictwa technicznego. *Czasop. Techniczne* 1930 nr 7 s. 129-131. — J. BIRKENMAJER: Na marginesie „Hymnu do Bogurodzicy” S. Ciolka. *Ruch Lit.* 1935 nr 6. — S. URBAŃCZYK: Wstęp. W: *Słownik staropolski*. T. 1. W-wa 1953-1955. — Katalog kores-

- pondencji W. Eliasza-Radzikowskiego, A. Majdeckiego, H. Łopacińskiego, J. Łosia. Materiały do katalogu rękopisów Biblioteki PAN w Kr. Oprac. A. Preissner. *Roczn. Bibl. PAN w Kr.* R. 5 (1959). Wr. 1961. — J. STARNAWSKI: Przypisy do: Korespondencja J. Łosia z H. Łopacińskim. *Język Pol.* 1965 nr 1. — W. TASZYCKI: J. Łoś, twórca słownika staropolskiego. W książce: *Rozprawy i studia polonistyczne*. T. 3. Wr. 1965.
- Język tatarski. J. ROZWADOWSKI. *Roczn. Slawist.* 1914-1915 s. 143. — *Spr. AU* 1915 z. 2.
- Przegląd językowych zabytków staropolskich do r. 1543. J. ŁOŚ. *Roczn. Slawist.* 1914-1915 s. 165-172 [autoreferat]. — A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 14 (1916) s. 127. — *Kur. Pol.* 1916 nr 165. — *Świat* 1916 nr 26. — w. h. [W. HAHN]. *Słowo Pol.* 1922 nr 108. — J. LORENTOWICZ. *Tydzień Pol.* 1922. — K. N. [K. NITSCH]. *Język Pol.* 1922 s. 94-95. — J. PARANDOWSKI. *Kur. Poz.* 1922 nr 132. — *Tyg. Ilustr.* 1922 nr 23.
- Zarys rozwoju historycznego techniki wiersza polskiego. Cz. 2. *Spr. AU Wydz. Filol.* 1918 lipiec i odb.
- Wiersze polskie w ich dziejowym rozwoju. I. CHRZANOWSKI. *Slavia* (Praga) 1922-1923 s. 143-144. — F. SPINA. *Slavia* (Praga) 1922 s. 445-449.
- Gramatyka starosłowiańska. J. ŁOŚ. *Slavia* (Praga) (1922-1923) s. 410-411 [autoreferat].
- Polskość Mikołaja Kopernika. A. BRÜCKNER. *Przegl. Warsz.* 1923 nr 22.
- Recenzje prac edytorskich
- Historia bardzo ucieszna... E. PORĘBOWICZ. *Ateneum* 1895 t. 1 s. 172-174.
- Rocznik slawistyczny. ASBÓTH. *Nyevotudomány* 1909 t. 2 s. 303-331. — T. BENNI. *Wychowanie w Domu i w Szkole* 1909 t. 2 s. 720. — A. BRÜCKNER. *Książka* 1909 s. 475. — J. MAGIERA. *Nowa Reforma* 1909 nr 20. — MEILLET. *Revue Critique* 1909 nr 23. — PEDERSEN. *Arkiv for nordish filologi* 1909 t. 26 (nowej serii 22) s. 224. — ROMANSKI. *Periodi-*
- cesko spisanie* (Sofia 1909) t. 21 s. 467 i nn. — ZUBATY. *Listy filologicke* (Praga) 1909 t. 36 s. 143. — *Russkij filologiczeskij wiestnik* (W-wa) 1909 t. 41 s. 195. — *Srpski književni Glasnik* 1909 nr 195.
- Kalendarz wieczny. A. BRÜCKNER: Z literatury sowizdrzalskiej. *Pam. Lit. R.* 12 (1913) s. 99-100.
- Mammotrekt... A. BRÜCKNER: Zabytki średniowieczne. *Pam. Lit. R.* 12 (1913) s. 94-99.
- Dwa teksty staropolskie. A. BRÜCKNER: Zabytki średniowieczne. *Pam. Lit. R.* 12 (1913) s. 94-99.
- Pamiętniki Janczara... A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 12 (1913) s. 351.
- Sebastiana Petrycego „Horatius Flaccus w trudach więzienia moskiewskiego”. A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 14 (1916) s. 142-147.
- Marcina Kromera „Rozmowy dworzanina z mnichem”. A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 14 (1916) s. 329-332.
- Wacława Potockiego „Moralia”. A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 17-18 (1920) s. 159-164.
- Bartłomieja Zimorowica „Sielanki”. A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 16 (1918) s. 302-306.
- Stanisława Orzechowskiego polskie dialogi... A. BRÜCKNER. *Książka* 1922 nr 4. — *Kwart. Hist.* 1922 s. 119-121.
- A. Mickiewicz: Pan Tadeusz. K. WOJCIECHOWSKI: Niewysychająca krynica. *Słowo Pol.* 1928 nr 88.
- Bogurodzica. A. BRÜCKNER. *Książka* 1922 nr 8-12. — S. SZOBER. *Język Pol.* 1922 s. 148-153. — *Czas* 1922 nr 204. — *Gaz. Warsz.* 1922 nr 305. — *Przegl. Wydawn. Księgarni Nauk. we Lw.* 1925.
- Kazania tzw. Świętokrzyskie. A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 31 (1934) s. 551.

ŁOŚ WINCENTY ANTONI WITOLD (1857—1916)

Pseud. i krypt.: FELIKS z GRODKOWA; KONAR; W. HR. Ł.

Powieściopisarz, nowelista, dramatopisarz.

Ur. 17 stycznia 1857 w Krakowie w rodzinie ziemiańskiej; syn Adama Juliana i Euzebii z domu Kirchmayer Ragen von Alterkirchen. W 1884 ożenił się z Aleksandrą Jasiońską i osiedlił w Ożarowie w Lubelskiem. Przebywał za granicą m.in. w Dreźnie i pozostawał tam w kontaktach z Józefem Ignacym Kraszewskim. Przyjaźnił się z Wojciechem Kossakiem. Maria Hagen, powieściopisarka, była jego siostrą. W ostatnich latach życia zapadł na chorobę psychiczną. Zmarł w 1916 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. 1870. *Obraz dramatyczny z faktów dziejowych w 5 aktach.* Kr. 1875.

2. *Dzisiejsze małżeństwa.* Opowiadania światowca. Kr. 1883. Wyd. 2 W-wa 1897. *Zawartość* (wg. 2 wyd.): I tak bywa; Willa „Brol”; Międzybórz; Tom; Czarne perły; Mimi. (Zob. też poz. 3); Hrabia Leon Siciński. (Zob. też poz. 3); Brylanty. (Zob. też poz. 3). *Przekład ros. Birżewyje wiadomości* 1897.

3. *Jeszcze małżeństwa.* Opowiadania światowca. Kr. 1883.

Zawartość: Mimi. (Zob. poz. 2); Hrabia Leon Siciński. (Zob. poz. 2); Brylanty. (Zob. poz. 2); Hrabia Tolo; Jeszcze brylanty.

4. *Hrabia-starosta.* Studium współczesne. T. 1-2. Kr. 1885. Wyd. nast.: wyd. 3 Kr. 1889.

5. *Lydia — Rosjanka.* Opowiadanie powstańca. Kr. 1885. Wyd. 2 Kr. 1889.

6. *Wilma.* Studium kobiety. W-wa 1885.

7. *Jędrzek.* Powieść. *Gaz. Lw.* 1889 nr 274-300 (pt. Jędrzek); *Gaz. Pol.* 1890 nr 21-47, 49-64 (pt. Jędrzek). Wyd. osob. W-wa 1890.

8. *Linokoczek.* Powieść. *Gaz. Lw.* 1890 nr 191-247. Wyd. osob. T. 1-2. Lw. 1891.

9. *Tajemnica piątego pułku węgierskich huzarów.* Powieść. *Kur. Pol.* 1890 nr 103-149; *Rola* 1890 nr 50-52, 1891 nr 1-24. Wyd. osob. W-wa 1892.

10. *Nokturn Szopena.* Powieść. *Kur. Pol.* 1891 nr 16-51 z przerwami; *Wędrowiec* 1891 nr 15-31. Wyd. osob. W-wa 1892.

11. *Zięciowie domu „Kohn et Cie”.* Powieść współczesna. *Dzien. Pol.* 1891 nr 92-215. Wyd. osob. T. 1-2. Lw. 1892. Wyd. 2 W-wa 1895.

Z cyklu: Świat i finanse.

12. *Hrabina.* Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1892 nr 166-219; *Rola* 1893 nr

49-52, 1894 nr 1-52, 1895 nr 1-8. Wyd. osob. W-wa 1895.

Z cyklu: Nemezis życia.
Ciąg dalszy zob. poz. 13.

13. *Aktorka.* Powieść współczesna. *Gaz. Lw.* 1892 nr 265-291. Wyd. osob. W-wa 1896 [1895].

Z cyklu: Nemezis życia.
Stanowi dalszy ciąg poz. 12.

14. *Rower.* Opowieść. W-wa 1892 *Biblioteczka Cyklisty* nr 2.

15. *Swat.* Powieść współczesna. *Gaz. Pol.* 1892 nr 258-292, 1893 nr 1-10, 16-26; *Przeegl. Polit., Spol. i Lit.* 1894 nr 54-130. Wyd. osob. Lw. 1895 [1894].

16. *Wczorajsi.* Opowiadania i nowele. Seria 1. W-wa 1892.

Zawartość: Hrabina ciotka. (*Rola* 1890 nr 1-20 z podtyt. Wspomnienia; *Gaz. Nar.* 1891 nr 201-225 z przerwami); Pan pułkownik w Derkałach. (*Rola* 1889 nr 1-25 z przerwami; *Gaz. Nar.* 1891 nr 280-312 z przerwami, z podtyt.: Opowiadanie mego ojca); Rezydent „pana brata”. (*Gaz. Lw.* 1889 nr 236-251; *Rola* 1890 nr 36-49 pt. Rezydent „pana brata”. Opowiadanie).

17. *Z różnych pułków.* Opowiadania i nowele. T. 1-2. Lw. 1892.

T. 1: Görgö. Nowela. (*Gaz. Lw.* 1889 nr 131-149; *Tyg. Powsz.* 1890 nr 1-12. Przeróbka sceniczna zob. poz. 41); Honor w węgierskiej armii. (*Biesiada Lit.* 1887 nr 48-49); Nikolicz Miczy. (*Biesiada Lit.* 1888 nr 10-11); Bela Kidiwi. (*Biesiada Lit.* 1888 nr 21-23); Cekiny; Tajemnica trzeciego pułku huzarów węgierskich. (*Kur. Warsz.* 1887 nr 151-152); Małżeństwo z konwenansu. (*Dzien. Poz.* 1889 nr 234-242 pt. Małżeństwo z konwenansu rotmistrza trzeciego pułku węgierskich huzarów; *Gaz. Pol.* 1889 nr 45-49, 52 pt. Małżeństwo z konwenansu rotmistrza trzeciego pułku węgierskich huzarów).

T. 2: Czákvar. (*Słowo* 1890 nr 236-270; *Gaz. Nar.* 1891 nr 99-153 z przerwami); Ostatnia miłość feldmarszałka Ticy; Pułkownik hr. Kollowrath przed frontem. (*Nitca* 1888 nr 320); § 13 regulaminu austro-węgierskich oficerów; Dymisjonowany pułkownik. (*Biesiada Lit.* 1888 nr 6-9).

18. *Nera Polacca.* Powieść współczesna w 2 częściach. *Dzien. Pol.* 1893 nr

353-362, 1894 nr 3-90. Wyd. osob. Lw. 1894.

19. High-life doktor. Powieść współczesna. *Dzien. Pol.* 1894 nr 357-361, 1895 nr 3-84. Wyd. osob. Lw. 1896.

Z cyklu: Nemezis życia.

20. Odrębna istota. Powieść współczesna. *Gaz. Nar.* 1895 nr 360, 1896 nr 1-99. Wyd. osob. Lw. 1896.

21. Przy naszych dworach. Nowele. W-wa 1895.

Zawartość: Przy wiatraku. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1890 nr 29-33); Marysia pokojowa; Szłoma z Rozdółów. (*Rola* 1888 nr 15-17); Krowa Gorzenia. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 28-31); Kusy Tomek. (*Niwa* 1890 nr 1-3).

22. Ze Starżów pani Appelstein. Powieść współczesna w 2 częściach. *Gaz. Nar.* 1895 nr 92-157. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1896.

Z cyklu: Świat i finanse.

Ciąg dalszy zob. poz. 31.

23. Historyczne to i owo. W-wa 1896. Wyd. 2 [okładkowe] W-wa [1899].

Zawartość: Wizerunki króla Stanisława Augusta. Przyczynek do dziejów sztuki w dawnej Polsce. (*Sakice Społ. i Lit.* 1875 nr 23-52 z przerwami i odb. Kr. 1876); Ostatni podkomorzy lubelski. (*Życie* 1887 nr 31-33; *Przewo. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1891 s. 530-542); Dwa listy Franciszki Krasińskiej. (*Kronika Rodz.* 1880 nr 8); Stanisław August w zbiorze autografów. (*Kronika Rodz.* 1888 nr 8); Z czasów Stanisława Augusta. Trzej portrety z XVIII w. I. Bacciarelli. Studium portretu. II. Lampi. III. Pitschmann. (*Życie* 1888 nr 39-46; *Przewo. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1891 s. 849-1201 z przerwami); To i owo z lat 1762-1764; Unikaty. Odpust papieża Benedykta XIV dla Działatów. (*Biesiada Lit.* 1895 nr 9); Książę Józef kwatremistrzem. (*Wiek* 1879 nr 163-164); Książę Józef jako sportsmen. (*Czas* 1879 nr 33; *Wiek* 1879 nr 119-152); Huiltes w Warszawie. (*Czas* 1879 nr 70; *Wiek* 1879 nr 160-162).

24. Niedyskrecja. W-wa 1896.

Zawartość: U Cyganów. Opowiadanie malarza. (*Biesiada Lit.* 1890 nr 6-16); Niedyskrecja. Epizod z dziejów czwartego pułku huzarów. (*Ateneum* 1892 t. 2 s. 422-467, t. 3 s. 56-112 pt. Niedyskrecja. Nowela; *Przeł. Polit., Społ. i Lit.* 1895 nr 92-301, 1896 nr 1-17 pt. Niedyskrecja. Nowela. Zob. też poz. 32).

25. Ostatni. W-wa 1896.

Zawartość: Ostatni burgrabia. (*Ateneum* 1888 t. 2 s. 218-244); Kamerdyner mego dziadka. (*Goniec* 1888 nr 21-24; *Rola* 1888 nr 7-11); Poczytylon z niedawnej przeszłości. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 18-19 pt. Poczytylon z niedawnej przeszłości. Nowela); Furman starej daty. (*Przeł. Lit. dod. Kraju* 1888 nr 22 pt. Furman starej daty. Nowela); Dandys nad dandysy; Frajcuż z trybunału. (*Wedrowiec* 1889 nr 45-48 pt. Frajcuż starej daty. Nowela).

26. Panna Staryńska. Powieść współczesna. *Dzien. Pol.* 1896 nr 23 i nn. Wyd. osob. Lw. 1897.

Z cyklu: Nemezis życia.

27. Parafianka. Powieść współczesna. T. 1-2. W-wa 1896.

28. Rezydenci. Opowiadania i nowele z niedawnej przeszłości. W-wa 1896.

Zawartość: Rezydent mojej ciotki. (*Słowo* 1888 nr 9-10); Bezik panny Rapalskiej; Mój rezydent. (*Dzien. Pol.* 1889 nr 241-242, 244-248).

29. Wczorajsi. Opowiadania i nowele. Seria 2. W-wa 1896.

Zawartość: Jarmakowicze. Opowiadanie. (*Rola* 1892 nr 15-38; *Gaz. Nar.* 1893 nr 2-29); Hipcio z krakowskiej reursy. Nowela; Bałagula. Opowiadanie wołyńskie z niedawnych lat. (*Kłosy* 1889 nr 1244-1247, 1249 pt. Bałagula).

30. Chłop. W-wa 1897.

Zawartość: Spirituo z Rozdółów. (*Ateneum* 1889 t. 2 s. 407-427); Głuchy Michał. (*Ateneum* 1890 t. 1 s. 396-411); Babka bez zięcia; Klacz moja „Iskra”. Wspomnienie jednorocznego; Smolarz. (*Nowa Reforma* 1889 nr 228-230; *Rola* 1891 nr 35-37 pt. Zapart od chartów).

31. Drugie życie pani Appelstein. Powieść współczesna. *Gaz. Nar.* 1897 nr 258-318. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1904.

Z cyklu: Świat i finanse.

Stanowi ciąg dalszy poz. 22.

32. Kaprys hrabianki. Wyd. 2. W-wa 1897.

Zawartość: Kaprys hrabianki. (*Rola* 1888 nr 46-49; *Goniec* 1889 nr 34); Dandys. Lat temu czterdzięci; Mademoiselle. (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1889 nr 307); Kula bilardowa. (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 331); Rękawiczki. (*Dzien. Poz.* 1891 nr 113; *Kur. Warsz.* 1891 nr 33; *Kur. Pol.* 1892 nr 245); Jedyne lzy. (*Tyg. Powsz.* 1889 nr 2; *Kur. Pol.* 1892 nr 190); Fotografia. (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1890 nr 375); Zabawka epuzera; Niedyskrecja. (Zob. poz. 24); A propos; Z ekonomia pan. (*Kur. Warsz.* 1887 nr 313); Pan Hamilkar. (*Dzien. Pol.* 1888 nr 235; *Kur. Warsz.* 1888 nr 231); Dziennikarz. (*Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893 s. 379-381); Sarenka Jadwisi. (*Biesiada Lit.* 1889 nr 41 pt. Sarenka Jadwisi. Wypadek autentyczny).

33. Portret pięknej pani. W-wa 1897.

Zawartość: Portret pięknej pani. (*Bibl. Warsz.* 1889 t. 1 s. 403-418, t. 2 s. 84-97); U schyłku; Wypadek. Opowiadanie dandysa z połowy tego wieku. (*Tyg. Ilustr.* 1890 nr 8-10); Władysław Łoś, podskarbi ziem pruskich, wojewoda malborski za Jana III. (*Niwa* 1890 nr 8-11; *Przewo. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1890 s. 172, 270, 361).

34. Wielka partia. Cz. 1-2. W-wa 1897.

Powieść. Przeróbka sceniczna zob. poz. 42.

35. Z pracowni naszych mistrzów. W-wa 1897. Wyd. 2 W-wa [1897].

Zawartość: Ajdukiewicz: „Pan Tadeusz” w kartonie. (*Kur. Warsz.* 1888 nr 82); Brandt w Orońsku. (*Kur. Warsz.* 1896 nr 313); Kaczkowski i Łosiowie; Juliusz Kossak. (*Echo Mus., Teatr. i Artyst.* 1887 nr 203-205; *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 38, 50); Wojciech Kossak; Kraszewski jako zbieracz zabytków. (*Tyg. Ilustr.* 1887 nr 240-241); Piotrowski; Teodor Talowski. (*Kur. Pol.* 1892 nr 96-97); Włodzimierz Tetmajer; Jacek Malczewski.

36. Fatalna dewiza. Powieść. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1898 nr 188-207.

37. Intrygantka. Powieść. *Słowo Pol.* 1898 nr 53-142. Wyd. osob. Lw. 1898.

38. Przewrotna kobieta. Powieść współczesna. *Nowa Reforma* 1898 nr 210-273. Wyd. osob. T. 1-2. W-wa 1904.

39. Wśród łap polipa. Powieść społeczna w 4 tomach osnuta na tle stosunków wiejskich Królestwa Polskiego. 1864-1874. *Gaz. Nar.* 1898 nr 172-293 (pt. Wśród łap polipa. 1864-1874. Powieść). Wyd. osob. W-wa 1898.

Jest to część pierwsza zamierzonej całości, która miała nosić tytuł: Sasiedzi. Powieść społeczna w 12 tomach osnuta na tle stosunków wiejskich Królestwa Polskiego. 1864-1899.

40. Stefa. Powieść. *Dzień* 1904 nr 147-197; *Kur. Por.* 1904 nr 88-115.

41. Görgö. Sztuka w 4 aktach. Nie druk. Przeróbka sceniczna poz. 17.

42. Wielka partia. Sztuka w 5 aktach. Nie druk.

Przeróbka sceniczna poz. 34.

Przekłady drobnych utworów.

R o s. [?]; Niewolnik. *Kijewskoje słowo* ok. 1897; Tajemnice zamku. *Kijewlanin* ok. 1897.

Powieści, nowele, szkice historyczne i artykuły zamieszczał w czasopismach: *Ateneum* (1888-1890, 1892), *Bibl. Warsz.* (1889), *Biesiada Lit.* (1887-1889, 1890, 1895) *Czas* (1878-1879), *Dewuty. Nauk.* (1878), *Dzien. Mód* (1875; tu m. in.: Portrety kobiet: Delia. Pani Pompadour. Maria Leszczyńska. Pani Récamier. Nr 25-26), *Dzien. Pol.* (1888-1889, 1891, 1893-1894, 1896), *Dzien. Poz.* (1889, 1891-1892, 1904), *Dzień* (1904), *Echo Mus., Teatr. i Artyst.* (1887-1890), *Gaz. Gdańska* (1890, 1892, 1902), *Gaz. Lw.* (1878, 1889-1890, 1892; tu m. in. opowiadania: Pani krajczyna. 1878 nr 18-19; Najdroższe śliwki. 1878 nr 60; Czaradą — opowiadanie malarza. 1889 nr

46-62), *Gaz. Nar.* (1891, 1893, 1895, 1897-1898), *Gaz. Pol.* (1888-1890, 1892), *Głos Narodu* (1898), *Goniec* (1888-1889), *Kłosa* (1889; tu m. in.: Chaud-froid. Nowela. Nr 1273-1277), *Kraj* (1897, 1904; tu m. in.: Panna „comme il faut”. 1904 nr 49-50), *Kronika Rodz.* (1888), *Kur. Codz.* (1904), *Kur. Kr.* (1889), *Kur. Niedzielnny* (1897-1898), *Kur. Pol.* (1890-1892; tu m. in. opowiadania: Pióro. 1890 nr 41-42; Przyjacieli panów. 1890 nr 201-202), *Kur. Por.* (1904), *Kur. Warsz.* (1887-1888, 1891, 1896), *Niwa* (1888, 1890; tu m. in.: Ostatni na Ogini nie Ogińczyk. 1890 nr 13-16), *Nowa Reforma* (1889-1890, 1892, 1899; tu m. in.: Na kanonii. Nowela. 1889 nr 142-155; Ostatni na Ogini nie Ogińczyk. 1890 nr 38-54), U schyłku. Nowela. 1890 nr 170-176; Fohlor Lejbuś. Obrazek. 1892 nr 205-207), *Przegl. Lit. dod. Kraju* (1888, 1890, 1894), *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* (1895, 1898), *Przew. Nauk. i Lit.* (1890-1891), *Roczn. Tow. Nauk. w Tor.* (1904), *Rola* (1888-1894, 1897-1898; tu m. in.: dwa listy do redakcji. 1891 nr 34; Legenda zamku Keszemarm. 1897 nr 49-52, 1898 nr 1-17), *Ruch Lit.* (1877), *Słowo* (1888, 1890, 1898), *Słowo Pol.* (1898), *Szkie Społ. i Lit.* (1875-1876), *Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Społ.* (1875-1876), *Tyg. Ilustr.* (1887, 1890, 1892, 1894-1895), *Tyg. Powsz.* (1889-1890), *Wędrowiec* (1889, 1891, 1893; tu m. in.: Abugörö. Epizod z dziejów czwartego pułku węgierskich huzarów. 1893 nr 7-18), *Wiek* (1879; tu m. in.: Pani krajczyna. Nr 137-140; Pan wojewoda pomorski. Nr 154-159), *Życie* (1887-1888).

Ponadto w książce zbiorowej: *Upominek. Książka zbior. na cześć E. Orzeszkowej.* Kr. 1893.

Przekłady

1. Pamiętniki Stanisława hr. Nałęcz Małachowskiego, posła do Stambułu w czasie sejmu czteroletniego, generała wojsk polskich, senatora, kasztelana Królestwa Polskiego. Objął, z manuskryptu francuskiego przełożył i wyd. ... *Tydzien Lit., Artyst., Nauk. i Społ.* 1875 nr 51/52 — 1876 nr 13. Wyd. osob. Lw. 1876. Wyd. nast. Objął i z manuskryptu wyd. ... Poz. 1885.

2. C. Lombroso: *Psychologia pocatunku.* W-wa 1922.

Listy i materiały

1. Do J. I. Kraszewskiego 4 listy i telegram z 1875-1876. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6518 IV.

2. Do A. Gillera z 1877. Rkps Bibl. Nar. sygn. IV 6543.
3. Do Tow. Przyj. Sztuk Pięknych w Kr. 32 listy z 1880-1888. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 4853.
4. Do redakcji *Słownika geograficznego* z 1886. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2888.
5. Do Z. Przesmyckiego (Miriamy) 4 listy z 1887-1888. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2854.
6. Do A. J. Rollego z 1887. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7829 IV.
7. Do A. Wiślickiego 4 listy z 1888-1889. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 80.
8. Do S. Tomkowicza z 1889. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1986.
9. Do J. Bliźnińskiego 4 listy z 1892. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6702 III.
10. Do nieznanego adresata z 1899. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7029.
11. Do T. Wierzbowskiego z 1902. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1881 t. 22.
12. Do H. Sienkiewicza z 1904. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6998 IV.
13. Od W. Bartynowskiego kopie 11 listów z 1877-1886. Rkps Ossol. sygn. 12527/II-12529/II, 12531/II-12532/II.
14. Od J. Fałata z 1898 [?]. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2737.
15. Materiały archiwalne. Rkps Wojewódzkie Arch. Państw. w Lubl.
- OPRACOWANIA**
- T. JESKE-CHOIŃSKI. *Niwa* 1885 z. 248. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Nowele, szkice i obrazki. *Gaz. Lw.* 1889 nr 151. — P. CHMIEŁOWSKI. *Ateneum* 1892 t. 4 s. 171-178. — W. BUKOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1896 nr 213. — H. J. TYG. *Ilustr.* 1896 nr 45 s. 895-896. — K.: Okruchy literackie. *Gaz. Warsz.* 1896 nr 249. — Q. *Przeł. Tyg.* 1897 nr 51. — w.j. [W. JABLONOWSKI]: Powieści na łokcie. *Głos* 1898 nr 18. — Monografia rodziny Łosiów. *Rola* 1901 nr 28. — F. Cz. [F. CZAKI]: Zwierzenia hrabiego. *Głos* 1904 nr 29. — W odpowiedzi na artykuł W. Łosia. *Rola* 1904 nr 17. — A. G. [A. GOLDBERG]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 45-46 (1911). — Materiały do historii rodzin Łosiów, Boguckich, Hilarowiczów i rodzin z nimi spowinowacanych. Z. 1. Łódź 1946.
1870. Obraz dramatyczny z faktów dziejowych. S. Tomkowicz. *Przeł. Kryt.* 1875 nr 11. — *W. Ruch Lit.* 1875 nr 10.
- Dzisiejsze małżeństwa. J. JODKO: List otwarty do autora „Dzisiejszych małżeństw”. Kr. [1883]; W. ŁOŚ: List otwarty do pana Jana Jodki. Kr. 1883; J. JODKO: Odpowiedź na list otwarty W. Łosia. Kr. 1883.
- Hrabia-starosta. J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Codz.* 1885 nr 286. — P. R. *Przeł. Lit. i Artyst.* 1885 nr 11.
- Jędrzek. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1890 nr 263. — Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 2.
- Linoskoczek. Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Tyg. Mód i Powieści* 1891 nr 7. — Δ . *Kur. Pol.* 1891 nr 24. — *Ateneum* 1891 t. 2 s. 383-384. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1892 t. 34 s. 91-92.
- Tajemnica piątego pułku węgierskich huzarów. P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 46.
- Nokturn Szopena. T. JESKE-CHOIŃSKI: Dwie powieści. *Wiek* 1892 nr 102. — (St. Ziel.) *Gaz. Warsz.* 1892 nr 95.
- Zięciowie domu „Kohn et Cie”. P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 41. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Gaz. Lw.* 1892 nr 85-86. — T. JESKE-CHOIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1892 nr 79. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Dorobek powieściowy. Powieść współczesna. *Niwa* 1892 nr 7. — T. JESKE-CHOIŃSKI: Powieść żydowska. *Przeł. Polit., Spół. i Lit.* 1892 nr 106; toż *Wiek* 1892 nr 79. — S-w [N. SOKOŁÓW]: Czym jest i czym powinna być tzw. „powieść żydowska”. *Israelita* 1892 nr 18. — *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 223. — J. BADENI. *Przeł. Powsz.* 1893 t. 38 s. 258-259.
- Hrabina. J. T. HODI [J. TOKARZEWICZ]. *Pravda* 1895 nr 15. — *Ateneum* 1895 t. 4 s. 189.
- Aktorka. S. KOZŁOWSKI. *Gaz. Pol.* 1895 nr 347. — *Ateneum* 1895 t. 4 s. 189. — *Kur. Codz.* 1895 nr 200. — *Przeł. Tyg.* 1895 nr 32. — *Wędrowiec* 1895 nr 22.

- Swat. ad. *Tyg. Ilustr.* 1894 t. 2 s. 176. — W. KARCZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1895 t. 3 s. 534-536.
- Wczorajsi. T. JESKE-CHOIŃSKI. *Wiek* 1892 nr 231. — -tc.- *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 2 nr 256.
- Z różnych pułków. -B.- *Tyg. Ilustr.* 1892 t. 1 s. 367. — J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1892 t. 34 s. 90-91. — H. BIEGELEISEN. *Przegl. Tyg.* 1892 s. 219. — P. Chm. [P. CHMIEŁOWSKI]. *Wędrowiec* 1892 nr 44.
- Nera Polacca. Ad. D. [A. DOBROWOLSKI] *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 8. — N. *Wędrowiec* 1895 nr 6. — *Przegl. Tyg.* 1895 nr 2.
- High-life doktor. S. P.: Powieściopisarz, jakich wielu. *Niwa* 1895 nr 33. — *Przegl. Tyg.* 1895 nr 49. — H. J. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 8 s. 160. — * * * [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1896 nr 20.
- Odrębna istota. P. CHMIEŁOWSKI: Z najnowszych powieści. *Kur. Codz.* 1896 nr 312. — P. CHMIEŁOWSKI: Z najnowszych powieści. *Przegl. Poz.* 1896 nr 48. — *Przegl. Tyg.* 1896 nr 46. — H. J. *Tyg. Ilustr.* 1897 nr 18 s. 360. — W. KARCZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1897 nr 18.
- Przy naszych dworach. Ad. D. [A. DOBROWOLSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1895 nr 37. — J. TOKARZEWICZ. *Prawda* 1895 nr 34. — *Kur. Codz.* 1895 nr 220. — *Wędrowiec* 1895 nr 24.
- Ze Starżów pani Appelstein. J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 55 s. 126-127. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1897 nr 8. — COR [K. STERLING]. *Izraelita* 1897 nr 1.
- Historyczne to i owo. N. *Tyg. Ilustr.* 1896 nr 49.
- Niedyskrecja. J. BADENI. *Przegl. Powsz.* 1897 t. 55 s. 127.
- Ostatni. W. BUKOWIŃSKI. *Gaz. Pol.* 1896 nr 216. — W. GOMULICKI. *Kraj* 1897 nr 8.
- Panna Staryńska. C. JANKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1897 nr 16. — W. C. *Gaz. Pol.* 1897 nr 49. — WŁ. DBR. *Tydzień dod. Kur. Lw.* 1897 nr 47. — J. WOLANT. *Przegl. Lit.* 1897 nr 12. — *Niwa* 1897 nr 22. — Kto zatem winien? *Niwa* 1897 nr 24.
- Parafianka. *Gaz. Warsz.* 1897 nr 147. — *Kur. Niedzielnny* 1897 nr 23.
- Rezydenci. W. GOMULICKI. *Kraj* 1897 nr 8.
- Wczorajsi. * * * [J. TOKARZEWICZ]. *Prawda* 1896 nr 20.
- Drugie życie pani Appelstein. H. GALLE. *Książka* 1904 s. 410. — *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 27.
- Kaprys hrabianki. A. Nów. [A. NOWACZYŃSKI]. *Życie* 1897 nr 1.
- Intrygantka. J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1899 t. 62 s. 431-432.
- Przewrotna kobieta. g. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1904 nr 32. — h. *Gaz. Pol.* 1904 nr 244. — H. GALLE. *Książka* 1905 s. 187.

Recenzje przekładów

- Pamiętniki Stanisława hr. Nałęcz Małachowskiego... *Przegl. Lw.* 1876 t. 12 s. 108. — M. S. *Przegl. Powsz.* 1885 t. 5 s. 274. — W. SMOLEŃSKI. *Ateneum* 1885 t. 1 s. 365-368. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przegl. Pol.* 1885 t. 75 s. 598-660. — x. *Bibl. Warsz.* 1885 t. 2 s. 365-368.

ŁOZIŃSKI WŁADYSŁAW (1843—1913)

Pseud. i krypt.: APG; DEL.; HIZOP ZIÓLEK; JUNIUS; SZURUM-BURUM; W. Ł.; WŁ. Ł-I; WŁ. ŁOZ.; WŁADYSŁAW LUBICZ; WOJTEK ZE SMOLNICY; Σ.

Powieściopisarz, nowelista, historyk.

Ur. 29 maja 1843 w Oparach w Samborskiem, syn Waleriana, młodszy brat powieściopisarza Walerego. W 1862 ukończył gimnazjum w Samborze, w 1862-1865 studiował prawo i filozofię na Uniwersytecie Lwowskim. Studiów nie ukończył. Pracował jako

konserwator zabytków we Lwowie. W 1871-1872 był skryptorem, a w 1872-1873 sekretarzem naukowym Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. W 1865-1867 redagował *Dzwonek*, w 1867-1870 *Dziennik Literacki*, w 1873-1883 *Gazetę Lwowską* oraz założony przez siebie dodatek miesięczny do tego pisma, *Przewodnik Naukowy i Literacki*. Przez szereg lat był wiceprezesem Towarzystwa Historycznego. Stał na czele lwowskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych. Był posłem do Rady Państwa i członkiem Izby Panów w Wiedniu. Od 1891 był członkiem Akademii Umiejętności. W 1900 mianowany doktorem filozofii honoris causa Uniwersytetu Lwowskiego. Żoną jego była Jadwiga ze Starorypińskich Liske. Zmarł 20 maja 1913 we Lwowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Niklos. Powieść z życia podkarpackiego. *Przyj. Domowy* 1861 nr 18-22.
2. Huzary. Szkic powieściowy z r. 1848. *Dzien. Lit.* 1862 nr 78-95.
3. Przybłęda. Obrazek dramatyczny z życia ludu ruskiego ze śpiewkami, w 2 aktach. Oryginalnie napisany przez Hiżopa Ziółka. Powst. 1862. Ogl. *Przyj. Domowy* 1864 nr 28-38. Wyd. osob. Lw. 1864. Wyd. nast.: Poz. 1910 *Naród sobie!* 29; Poz. 1926 w serii jw. Wyst. Lw. 19 lutego 1866.
Ilustr. muz.: S. Duniecki.
Rkps Ossol. sygn. 10422/I, 10670/I.
4. Karabela pradziada. Szkic powieściowy. *Przyj. Domowy* 1863 nr 10-25.
5. Pogadanki teatralne. *Gaz. Nar.* 1864 nr 137, *Dzien. Lit.* 1865 nr 79-84 z przerwami. Wyd. osob. Lw. 1866.
6. Za światem. Powieść. *Dzien. Lit.* 1866 nr 16-25.
7. Pierwsi Galicjanie. Powieść z przeszłości. *Dzien. Lit. i Polit.* 1867 nr 1-23. Wyd. osob. Lw. 1867.
8. Cezar. Szkic powieściowy. *Dzien. Lit.* 1868 nr 1-13.
9. Czarne godziny. Powieść współczesna. *Dzien. Lit.* 1868 nr 27-52, 1869 nr 1-9. Wyd. osob. Lw. 1869.
Rkps Bibl. Jagiel. akc. 86/62.
Przekład niem.: H. Roża. Ok. 1870.
10. Żółty generał. Z opowiadań wieczornych. *Strzecha* 1868 nr 11-13. Wyd. osob. Chicago 1879. Wyd. nast. Poz. 1903.
11. Hazardy. Powieść współczesna. *Dzien. Lit.* 1869 nr 35-52, 1870 nr 1-18 i odb. Lw. 1870.
Przekład niem.: H. Roża. 1870.
12. Legionista. Powieść z przeszłości. Lw. 1870 *Bibl. Nar.* t. 2. Wyd. nast. T. 1-2. W-wa [ok. 1914] (pt. Legionista. Powieść historyczna).
13. Historia siwego włosa. Powieść. *Tyg. Wielkop.* 1871 nr 28-48 i odb.
14. Dwunasty gość. Opowiadanie z drugiej połowy XVIII w. *Przeegl. Lw.* 1872 t. 3 s. 1 i nn., 82 i nn. (pt. Dwunasty gość. Opowiadanie imć pana Wita Narwoja, rotmistrza kawalerii narodowej. Anno Domini 1760); *Dzien. Kujawski* 1901 nr 257-275 z przerwami. Wyd. osob. Lw. 1901 *Bibl. Kieszonkowa* 4. Zob. też poz. 19.
15. Galicjana. Kilka obrazków z pierwszych lat historii galicyjskiej. Lw. 1872.
16. O towarzystwie lwowskim przy schyłku XVIII stulecia. *Przeegl. Lw.* 1872 t. 3 s. 345-446. Wyd. osob. z podtyt. Odczyt publiczny. Lw. 1872. Wyd. nast., wraz z poz. 17, pt. Salon i kobieta. Z estetyki i dziejów życia towarzyskiego. Przygotował do druku i wyd. M. Treter. Lw. 1921.
17. Z estetyki i z życia. Lw. 1872. Wyd. nast., wraz z poz. 16, pt. Salon i kobieta. Z estetyki i z dziejów życia towarzyskiego. Przygotował do druku i wyd. M. Treter. Lw. 1921.
Wygł. jako odczyty lwowskiego Towarzystwa Pedagogicznego dla kobiet.
18. Zapatan. Z cyklu opowiadań imć pana Wita Narwoja, rotmistrza konnej gwardii koronnej. A. D. 1760-1767. *Przeegl. Lw.* 1872 t. 4 (pt. Zapatan). Wyd. osob. W-wa [1909]. Wyd. nast. Kat. 1958 *Opowiadania „Złotej Podkowy”* 18 (pt. Zapatan). Zob. też poz. 19.
19. Opowiadania imć pana Wita Narwoja, rotmistrza konnej gwardii koronnej. A. D. 1760-1767. *Przeegl. Lw.* 1872-1873 i odb. Lw. 1873. Wyd. nast.: Chicago 1886; W-wa 1926; wstęp i oprac. B. Gubrynowicz. Lw. 1927 (pt. Dwunasty gość. Opowiadania imć pana Wita Narwoja, rotmistrza konnej gwardii koronnej); wstęp i oprac. Z. Mitzner. W-wa 1951; wyd. 2 popr. wstęp i oprac. Z. Mitzner. W-wa 1954.

Zawartość: Dwunasty gość. (Zob. poz. 14); Przygoda w Radomiu. (*Przeł. Lw.* 1872 t. 4 s. 213, 272, 350, 411 z podtytu. Drugie opowiadanie imię pana Wita Narwoja, rotmistrza kawalerii narodowej); Zapatan. (Zob. poz. 18); Pan kasztelan. (*Przeł. Lw.* 1873 t. 5 s. 1, 136, 211, 299).

20. Skarb watażki. Powieść z końca XVIII w. *Gaz. Lw.* 1874 nr 47-101 (pt. Skarb watażki). Wyd. osob. W-wa 1875. Wyd. nast.: Chicago 1879; t. 1-2. W-wa 1913; W-wa [1925] *Bibl. Pol.* 122; t. 1-2. W-wa [b. r.]; Poz. 1936 dod. do *Orędownika* (pt. Handlarz dusz). Przekład Łotewski: Plymouth 1887.

21. Nowe opowiadania imię pana Wita Narwoja, rotmistrza konnej gwardii koronnej. 1764-1773. *Lw.* 1884. Wyd. nast.: wyd. 2 *Lw.* 1914; W-wa 1952; wyd. 2 W-wa 1955.

Zawartość: Serenissimus; Szlachcic Zakuta. (*Gaz. Lw.* 1874 nr 194; *Biesiada Lit.* 1876 nr 22-25); Petyhorzec. (*Gaz. Lw.* 1881 nr 258-290; w przeróbce wierszowanej K. Łepkowskiego. *Roczn. Filarecki* 1886 s. 695-719 i odb.); Hospodarska głowa. (*Gaz. Lw.* 1875 nr 1-21; *Biesiada Lit.* 1876 nr 47-52).

22. Madonna Busowiska. Nowela. *Dzien. Chicagoski* 1885 nr 298-301, 1886 nr 1-22; *Gaz. Pol.* 1886 nr 7-25; *Przeł. Pol.* 1886 t. 81 s. 27-81. Wyd. osob. Kr. 1892 *Nasza Bibl. Uniwersalna* 6. Wyd. nast.: wyd. 3 *Lw.* [1911]; W-wa [1926] *Wielka Bibl.* 125; Budapeszt 1942; Bruksela 1946 *Seria Novel* 1 (ze wstępem S. Vinceza); Wr. 1948.

Przeróbka dramatyczna S. Płonki-Fiszera pt. Madonna Busowiska. Dramat w 7 odsłonach wg noweli W. Łozińskiego. Powst. 1917.

Rkp. *Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk* sygn. 1317/6. Przekłady: czes.: J. Rozvoda. Praga 1918 — franc.: M. Poradowska. *Revue de Deux Mondes* 1891 nr z 1 września s. 83-130 — niem.: H. Majdańska. Berlin 1900; wyd. nast. Berlin [1920].

23. Malarstwo cerkiewne na Rusi. *Kwart. Hist.* 1887 s. 149-209 i odb.

24. Złotnictwo lwowskie w dawnych wiekach. Lwów starożytny. Kartki z historii sztuki i obyczajów. Cz. 1. *Lw.* 1889. Wyd. 2 przejrane i bardzo znacznie pomnożone. *Lw.* 1912 (pt. Złotnictwo lwowskie).

25. Patrycjat i mieszczaństwo lwowskie w XVI i XVII w. Lwów starożytny. Kartki z historii sztuki i obyczajów. Cz. 2. *Nitwa* 1890 nr 12 (fragm.). Wyd. całości *Lw.* 1890. Wyd. nast.: wyd. 2 znacznie pomnożone *Lw.* 1892; wyd. wznowione *Lw.* 1902.

Fragm. nieco zmien. pt. Kupiectwo lwowskie w XVI w., ogł. *Bibl. Warsz.*

1891 t. 3 s. 429-453; fragm. pt. Z dziejów Lwowa. Lektura wybranych ustępów z dzieła... Ułożył T. U. [T. Urbański]. *Lw.* 1935.

Streszcz. w języku franc.: *Bulletin de l'Académie des Sciences de Cracovie* 1890 nr 8 s. 186-189 i nadb.

26. Katalog wystaw zabytków starożytnych we Lwowie. *Lw.* 1894.

27. Sztuka lwowska w XVI i XVII w. Architektura i rzeźba. *Lw.* 1898. Wyd. nast. *Lw.* 1901.

28. Oko proroka, czyli Hanusz Bystry i jego przygody. Powieść z dawnych czasów. *Lw.* 1899 *Bibl. Macierzy Pol.* 5. Wyd. nast.: wyd. 2 *Lw.* 1907; wyd. nowe *Lw.* 1922; wyd. nowe *Lw.* 1927; wyd. nowe opatrzone objaśnieniami. *Lw.* 1937 [1936]; Jerozolima 1944 *Szkolna Biblioteczka na Wschodzie pod red. Ł. Kurdybachy* t. 60; W-wa 1950 (przedmowę i słowniczek oprac. J. Gawroński); Kr. 1957 pt. Oko proroka, czyli Hanusz Bystry i jego przygody (postłowie: S. Frybes).

Przekład ukr.: I. Franko. Kijów 1961.

29. Ormiański epilog lwowskiej sztuki złotniczej. *Spr. Komisji Hist. Sztuki AU* t. 7 (1900) i odb.

30. Prawem i lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII w. *Tydzień* dod. *Kur. Lw.* 1903 nr 22 (rozdz. pt. Chłopi). Wyd. całości *Lw.* 1903 (pt. Prawem i lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi za panowania Zygmunta III). Wyd. nast.: wyd. 2 przejrane i znacznie pomnożone. T. 1: Czasy i ludzie, t. 2: Wojny prywatne. *Lw.* 1904; wyd. 3 przejrane i uzupełn. T. 1-2 *Lw.* 1913; wyd. 4 *Lw.* 1931; wyd. 5 Kr. 1957; wyd. 6. Kr. 1960 (przedmowa: K. Piwarski).

Fragm. pt. Życie szlachty XVII w. w zachodnich połaciach województwa ruskiego. Wybrane ustępy z dzieła... Do druku przygotował i objaśnieniami opatrzył F. Persowski. *Przemysł* 1937 *Regionalna Bibl. Hist. dla Młodzieży* 1.

31. Życie polskie w dawnych wiekach. Wiek XVI-XVIII. *Lw.* 1907. Wyd. nast.: wyd. 2 *Lw.* 1908; wyd. 3 ilustr., przejrane i uzupełn. *Lw.* 1912; wyd. 4 przejrzał i w dziale ilustracyjnym uzupełn. M. Treter. *Lw.* 1921 [1920]; wyd. 5 nie ilustr. *Lw.* 1921; wyd. 6 nie ilustr. *Lw.* 1921; wyd. 7 nie ilustr. *Lw.* [1930]; wyd. 5 ilustr., przejrane i uzupełn. W-wa 1934; wyd. 6 ilustr., przejrane i uzupełn. W-wa 1937; Paryż [1946]; Jerozolima 1946;

wyd. 12 Kr. 1958; Kr. 1964; wyd. 3 Kr. 1969.

Exemplarz wyd. 2 z poprawkami, uzupełnieniami i przedmowa autora do wyd. 3. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5621.
Przekład niem.: A. Gutry, W. Kościelski. Monachium [1917].

Rękopisy różnych utworów pt. Pisma ... przygotowane do druku przez J. Kallenbacha. Rkps Ossol. sygn. 12395/II.

Prace i utwory zamieszczał w czasopiśmie: *Afisz Teatr.* (1873-1874), *Bibl. Warsz.* (1891), *Biesiada Lit.* (1876-1908, 1913), *Bluszcz* (1866; tu powiastka: Jak się ożeniłem. Nr 51-53), *Bulletin de l'Académie des Sciences de Cracovie* (1890), *Czas* (1870-1874, 1885), *Czytelnia Pol.* (1901) *Dzien. Chicagowski* (1885), *Dzien. Kujawski* (1901), *Dzien. Lit.* (1861-1862, 1864-1870; tu m. in.: Wyprawa weksłowa. Historyjka nowoczesna. 1865 nr 85-86; O kolorycie historycznym. 1867 nr 51-52; Kilka słów o humorze. 1868 nr 29-31), *Dzwonek* (1863-1867), *Gaz. Lw.* (1874-1875, 1881, 1898, 1904; tu m. in.: Puchar Sapieżyński. Gawęda starszalszacka. 1875 nr 100-102), *Gaz. Muz. i Teatr.* (1866; tu korespondencje teatralne pod pseud. Junius. Nr 18-19, 21, 25), *Gaz. Nar.* (1864, 1866, 1868, 1870-1871, 1873, 1878), *Gaz. Pol.* (1886), *Gaz. Pol.* (Chicago 1873), *Głos Lit. i Spół.* (1901), *Goniec* (1863), *Gwiazdka Cieszyńska* (1860-1863), *Hasło* (1865), *Kmiotek* (1866), *Kraj* (1896, 1903), *Kwart. Hist.* (1887-1890, 1892, 1894, 1901, 1903, 1905), *Łowicz Pol.* (1904), *Mieszczanin Pol.* (1863), *Niewiasta* (1862-1863; tu m. in.: Jedna kartka z mego dziennika. 1862 nr 36-37; Po sześciu latach. 1863 nr 4-6, 8-9, 11), *Niwa* (1890), *Ognisko Domowe* dod. *Wielkopolanina* (1901), *Opiekun Domowy* (1865, 1871; tu m. in.: Sołtysianka. Obrazek ludowy. 1865 nr 2; Żółty wujaszek. Opowiadanie. 1871 nr 4-15), *Pam. Muz. i Teatr.* (1862), *Pravda* (1896, 1899, 1900), *Przeł. Księgarski* (1933; tu: Z teki pośmiertnej: Księgarstwo lwowskie w XVI i XVII w. Nr 25), *Przeł. Lw.* (1872-1873; tu m. in.: Brat przeciw bratu. Opowiadanie Imć Pana Wita Narwoja, rotmistrza konnej gwardii koronnej. 1873 t. 6 s. 445, 563, 700, 817), *Przeł. Pol.* (1866, 1886), *Przeł. Powisz.* (1861), *Przew. Nauk. i Lit.* dod. *Gaz. Lw.* (1873-1874; tu m. in.: Książę humorysta. Obrazek obyczajowy z końca XVIII w. 1874 z. 4-5), *Przyj. Domowy* (1861, 1863-1864), *Przyj. Dzieci* (1863), *Revue de Deux Mondes* (Paryż 1891), *Roczn. Filarecki* (1886), *Roczn. Kr.* (1902), *Romans i Powieść* dod.

Nowin dla Wszystkich (1913), *Słowo* (1885), *Strzecha* (1868-1869), *Tydzien dod. Kur. Lw.* (1903), *Tyg. Powieściowo-Nauk.* (Chicago 1885-1886), *Tyg. Wielkop.* (1871), *Wanderer* (Wiedeń 1864), *Wieczory Pol.* (1909).

Ponadto w wydawnictwach: S. Chłędowska: *Nowele i szkice literackie*. T. 1. W-wa 1885 (tu przedmowa), *Kronika Univ. Lw.* 1898/1899-1909/1910. Lw. 1912, *Die österreichisch-ungarische Monarchie im Wort und Bild*. Wiedeń [1898].

Listy i materiały

1. Do K. Szajnochy 4 listy z 1861-1862. Rkps Ossol. sygn. 5878/II; list do i od K. Szajnochy ogl. H. Barycz: Korespondencja K. Szajnochy. T. 2. Wr. 1959.
2. Do S. Barącz z 1866. Rkps Ossol. sygn. 2757/II.
3. Do M. Bobrzyńskiego listy z 1869-1912. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 8075, 8078, 8082, 8085, 8096.
4. Do H. Modrzejewskiej z 1869. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 9139. Ogl. w: Korespondencja Heleny Modrzejewskiej i Karola Chłapowskiego. Wybór i oprac. J. Got i J. Szczublewski. T. 1. W-wa 1965 s. 112-113.
5. Do J. Majera z 1871. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2020.
- 5a. Do A. Wołyńskiego z 1871. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 5845 t. 4.
6. Do S. Nowińskiego 2 listy z 1872-1873. Rkps Ossol. sygn. 5248/I.
7. Do A. J. Rollego z 1874. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7829 IV.
8. Do W. Belzy 4 listy z 1878-1903. Rkps Ossol. sygn. 12423/I, 12654/II.
9. Do S. E. Koźmiana z 1879. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2210 t. 9.
10. Do K. Estreichera z 1880. Ogl. *Biul. Bibl. Jagiel.* 1958 nr 1/2.
11. Do J. I. Kraszewskiego 2 listy z 1880-1882. Rkps Bibl. Jagiel. Koresp. Kraszewskiego. Seria I t. 10.
12. Do W. Kętrzyńskiego 3 listy z 1881-1905. Rkps Ossol. sygn. 6217/II.
13. Do J. Bliźnińskiego z 1882. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6700 III.
14. Do K. Liskego z 1882. Rkps Ossol. sygn. 11555/I.
- 15/16. Do S. Tomkowicza 5 listów z 1887-1900. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 1986.

17. Do H. Rodakowskiego kopie 3 listów z 1888-1894. Rkps Ossol. sygn. 12269/II.
18. Do Z. Sarneckiego 2 listy z 1888-1891. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 6715.
19. Do T. Lenartowicza 2 listy z 1889 i b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2028 t. 4. Rkps Ossol. sygn. 6782/I.
20. Do A. Czolowskiego 18 listów z 1890-1912. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2780.
21. Do nieznanego adresata z 1890. Rkps Bibl. Miejska w Bydg. sygn. 1478.
22. Do A. Hajdeckiego z 1890. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7545 IV; 6 listów z 1890-1903. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2169 t. 2.
23. Do O. Balzera 5 listów z 1892-1910. Rkps Ossol. sygn. 7701/II, 7679/II.
24. Do J. Mehoffera 3 listy z 1892-1893. Rkps Ossol. sygn. 12790/II.
25. Do Tow. Przyj. Sztuk Pięknych 25 listów z 1893-1905. Rkps Ossol. sygn. 7474/I.
26. Do B. Czarnika z 1893. Rkps Ossol. sygn. 63 22/II.
27. Do Z. Celichowskiego 2 listy z 1894. Rkps Bibl. Kórn. sygn. AB 92.
- 27a. Do K. M. Górskiego z 1895. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7726 III.
- 27b. Do M. Żmigrodzkiego 4 listy z 1895. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7133 II.
- 27c. Do J. Amborskiego 2 listy z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7885 III.
- 27d. Do T. Smarzewskiego z 1897. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7889 III.
28. Do E. Pawłowicza 2 listy z 1900. Rkps Ossol. sygn. 6832/I.
- 28a. Do W. Jabłonowskiego z 1904. Rkps Ossol. sygn. 13083/II.
29. Do H. Dąbcańskiej list i bilet z 1910. Rkps Ossol. sygn. 12235/II.
30. Do L. Bernackiego z 1911. Rkps Ossol. sygn. 7043/II.
31. Do A. Brzostowskiej b. d. Rkps Bibl. Publ. W-wy sygn. 48.
32. Od różnych osób 107 listów z 1862-1882. Rkps Bibl. Jagiel. sygn. 7422 III; tu m. in.: Od J. Lama 2 listy z 1862-1882; od A. Rollego 58 listów z 1873-1880.
33. Od A. Asnyka 27 listów z 1869-1881. Ogl. F. Bostel: Adam Asnyk i W. Łoziński. *Nowa Reforma* 1927 nr 165-185; przedr. *Epoka* (Kalisz) 1927 nr 42 i nn.; list z 1872. Rkps Ossol. sygn. 12033/III; listy b. d. Rkps Bibl. PAN w Kr. sygn. 2526.
34. Od W. Łuszczkiewicza z 1875. Rkps Ossol. sygn. 12037/II.
35. Od R. W. Berwińskiego z 1878. Rkps Ossol. sygn. 12033/III.
36. Od A. J. Rollego z 1878. Rkps Ossol. sygn. 12041/III.
37. Od I. Maciejewskiego 2 listy z 1879. Rkps Ossol. sygn. 12038/III.
38. Od H. Sienkiewicza 4 listy z 1879. Ogl. F. Bostel: Z korespondencji Henryka Sienkiewicza. *Pam. Lit. R.* 30 (1933) s. 525-527 i odb.; list b. d. Rkps Ossol. sygn. 12042/III.
39. Od W. Bartynowskiego kopia listu z 1887. Rkps Ossol. sygn. 12533/II.
40. Od J. Zachariasiewicza b. d. Rkps Ossol. sygn. 12045/III.
41. Od J. Chociszewskiego 6 listów. Ogl. E. Marczevska-Stańdowa: Listy J. Chociszewskiego do W. Łozińskiego. *Roczn. Bibl.* 1959 nr 3/4 s. 441-456.
42. Prace i zasługi emigracji polskiej. (Odezwa w związku z projektem jubileuszu 50-lecia emigracji polskiej przed 1880). Rkps Bibl. Kórn. sygn. 67.
43. Notaty ze źródeł historycznych do obyczajów polskich. Rkps Bibl. Nar. sygn. II 5622.

OPRACOWANIA

List otwarty do W. P. W. Łozińskiego, redaktora „Gazety Lwowskiej” i właściciela drukarni we Lwowie. *Praca* 1878 nr 10. — Powieściopisarze historyczni. *Przegl. Lw.* 1881 t. 21 s. 18. — Relacja poselska W. Łozińskiego. *Czas* 1884 nr 267. — *Roczn. Zarządu AU w Kr.* 1890 s. 28. — Katalog zbiorów W. Łozińskiego we Lwowie. *Lw.* 1897. — A. CHOŁONIEWSKI: Nieśmiertelni. Fotografie literatów lwowskich. *Lw.* 1898 s. 7-8. — A. B. [A. BIEŃKOWSKI]. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 15. — Ad. B. [A. BIEŃKOWSKI]: Zbiory W. Łozińskiego w Kuńkowcach. *Tyg. Ilustr.* 1900 nr 39. — C. *Tyg. Ilustr.* 1906 nr 43. — Uczczenie uczonego. *Biesiada Lit.* 1906 nr 46. — Honorowy obywatel Lwowa. *Nowości Ilustr.* 1906 nr 43 s. 14-15. — Uczczenie W. Łozińskiego. *Czas* 1907 nr 242 wyd. wiecz., nr 373. — Uczczenie W. Łozińskiego przez lwowskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych.

- Gaz. Nar.* 1907 nr 273. — Uczczenie W. Łozińskiego. *Kur. Poz.* 1907 nr 252. — Korespondencje. *Kur. Warsz.* 1907 nr 292. — Uczczenie historyka. *Lechita* dod. *Biesiady Lit.* 1907 nr 4 s. 235-236. — Uczczenie W. Łozińskiego przez lwowskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych. *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1907 nr 273. — L. FINKEL: Historia „Gazety Lwowskiej” 1873-1893. W: *Stulecie „Gaz. Lw.” 1811-1911*. T. 1. Lw. 1911 s. 205-245. — A. G. [A. GOLDBERG]. *Wielka enc. powsz. ilustr.* T. 45-46 (1911). — K. HARTLEB: Historyk życia polskiego. *Książka* 1912 nr 7. — Sprawozdanie z uroczystości wręczenia W. Łozińskiemu dyplomu doktora filozofii honoris causa. *Kronika Univ. Lw.* 1898/1899-1909/1910. T. 2. Lw. 1912 s. 33-35. — J. KLEINER: Historia „Przewodnika Naukowego i Literackiego”. W: *Stulecie „Gaz. Lw.” 1811-1911*. T. 2 cz. 3. Lw. 1913.
- (Nekrologi:) BIAŁYNIA-CHOŁODECKI: *Mies. Heraldyczny* 1913 nr 5/6; Z. DEBICKI: W. Łoziński. *Tyg. Ilustr.* 1913 nr 22; L. FINKEL: W. Łoziński. *Kwart. Hist.* 1913 s. 208-211; T. [A. GROT-BĘCZKOWSKI]. *Bluszcz* 1913 nr 23; L. W.: Wspomnienie pozgonne. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 3 s. 201-202; S. ROSSOWSKI: W. Łoziński. *Kronika Powsz.* 1913 nr 22; M. SYNORADZKI: Z Warszawy. *Biesiady Lit.* 1913 nr 26; S. TARNOWSKI: W. Łoziński. Wspomnienie pośmiertne. *Przegl. Pol.* 1913 t. 188 s. 437-441; S. WASYLEWSKI: U mogiły. *Kronika Powsz.* 1913 nr 22; *Czas* 1913 nr 230; *Dzien. Chicagoski* 1913 nr 130, 134; *Dzien. Kijowski* 1913 nr 122; *Gaz. Lw.* 1913 nr 115; *Gaz. Warsz.* 1913 nr 138; *Głos Narodu* 1913 nr 115; *Głos Płocki* 1913 nr 44; *Nowa Gaz.* 1913 nr 230; Testament W. Łozińskiego. *Nowa Gaz.* 1913 nr 233; *Praca* 1913 nr 22; *Słowo Pol.* 1913 nr 232, 234, 236, 377, 464; *Wśród Książek* 1913 nr z czerwca; *Zorza* 1913 nr 22.
- S. DZIKOWSKI: Historyk obyczajowości polskiej. *Wieś Ilustr.* 1913 nr 6-7. — A. GRZYMAŁA-SIEDLECKI: Powieści W. Łozińskiego. *Czas* 1913 nr 242-246; toż *Słowo* 1913 nr 151-159. — K. HARTLEB: Zbiory W. Łozińskiego. *Kronika Powsz.* 1913 nr 29. — K. M. MORAWSKI: W. Łoziński jako historyk. *Lit. i Sztuka* dod. *Dzien. Poz.* 1913 nr 23-24. — J. PYREK: W. Łoziński. I. Powieści. II. Prace naukowe. *Głos Jasielski* 1913-1914. — Kartki ilustrowane. Zbiory W. Łozińskiego. *Biesiady Lit.* 1914 nr 22. — Otwarcie wystawy zbiorów śp. W. Łozińskiego. *Słowo Pol.* 1914 nr 135. — Zbiory W. Łozińskiego. *Nowości Ilustr.* 1914 nr 16. — J. K. WIT [J. W. KOZAK]: Wspomnienia. *Kalendarz powsz. galicyjski na r.* 1916. Lw. 1915 i odb. — J. WILUSZ: W. Łoziński. Wspomnienie pośmiertne. *Spr. Komisji do Badania Historii Sztuki w Polsce* T. 9 (1915) i odb. — F. BOSTEL: A. Asnyk i W. Łoziński. *Nowa Reforma* 1927 nr 168-185; przedr. *Epoka* (Kalisz) 1927 nr 42 i nn. — J. KRZYŻANOWSKI: Zapomniany powieściopisarz, rówieśnik Prusa. *Ziemia Lubel.* 1927 nr 184. — A. BAR: Tragiczny pojedynek. *Gaz. Lw.* 1928 nr 56-57. — [R. MĘKICKI]: Katalog zbiorów W. Łozińskiego z ilustracjami. Przedmowa: A. Czolowski. Lw. 1929. — Z. ROMANOWICZÓWNA: Ci, których znałam. W książce: *Cienie*. Lw. 1930. — S. WASYLEWSKI: O W. Łozińskim. *Gaz. Pol.* 1937 nr 66. — Ł. CHAREWICZÓWNA: W. Łoziński. *Kur. Lit.-Nauk.* 1938 nr 21 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — K. HARTLEB: W. Łoziński. W 25 rocznicę zgonu dziejopisa Lwowa i Ziemi Czerwieńskiej. *Ziemia Czerwieńska* 1938 z. 1. — W. LEDNICKI: Life and Culture of Poland. Nowy Jork 1944 s. 134-135. — S. WASYLEWSKI: Perfumy pana Łozińskiego. *Zwierciadło* 1948 nr 39. — Polska nowela fantastyczna. Antologia. Oprac. J. Tuwim. W-wa 1949 s. 207. — K. CHŁĘDOWSKI: Pamiętniki. T. 1. Wr. 1951; wyd. nast. Kr. 1957. — E. MARCZEWSKA-STĄNDOWA: Listy J. Chociszewskiego do W. Łozińskiego. *Roczn. Bibl.* 1959 nr 3-4. — H. BARYCZ: Wśród gawędziarzy, pamiętnikarzy i uczonych galicyjskich. Studia i sylwety z życia umysłowego Galicji XIX w. T. 1-2. Kr. 1963 passim. — B. KRÓLIKOWSKI: O źródłach inspiracji twórczej W. Łozińskiego. *Przegl. Hum.* 1967 nr 2. — *Historiografia pol. w dobie pozytywizmu*. W-wa 1968. — T. BUJNICKI: W. Łoziński. W: *Obraz lit. pol. XIX i XX w.* S. IV: *Lit. pol. w okresie realizmu i naturalizmu*. T. 3. W-wa 1969 s. 369-380. — K. KOSEK: Gawędy Wojtka ze Smolnicy w służbie hasel pracy organicznej. W: *Z dziejów kultury i lit. Ziemi Przemyskiej*. Przemysł 1969. — R. MAJKOWSKA: Młodość i początki działalności literackiej W. Łozińskiego. *Pam. Lit.* R. 61 (1970) z. 3 s. 167-201.
- Przybłęda. (D): Teatr Polski. *Gaz. Nar.* 1865 nr 42.
- Pierwsi Galicjanie. J. SZUJSKI. *Przegl. Pol.* 1867 t. 2 s. 508-510. — *Dzien. Lit. i Polit.* 1867 nr 4/5. — *Dzien. Lw.* 1867 nr 55. — *Dzien. Poz.* 1867 nr 167. — *Konfiskata. Gaz. Nar.* 1867 nr 19. — T. PINI-SUCHODOLSKA. *Teatr* 1959 nr 2.

Czarne godziny. Δ [P. CHMIEŁOWSKI]. *Przegl. Tyg.* 1869 nr 50. — E. LUBOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1869 t. 3 s. 461-465. — *Przegl. Pol.* 1869 t. 4 s. 328. — (ba). *Opiekun Domowy* 1870 nr 4.

Hazardy. P. CHMIEŁOWSKI. *Przegl. Tyg.* 1870 nr 33. — K. KASZEWSKI. *Bluszcz* 1870 nr 36. — E. LUBOWSKI. *Bibl. Warsz.* 1870 t. 4 s. 313-320. — S. M. RZĘTKOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1871 nr 160 s. 32-33.

Legionista. DR OMEGA [J. I. KRASZEWSKI]. *Tydzien Polit., Nauk., Lit. i Artyst.* (Drezno) 1870 nr 15. — *Przegl. Pol.* 1870 t. 3 s. 471-472.

Historia siwego włosa. D. HENKIEL. *Tyg. Ilustr.* 1872 t. 2 nr 255. — K. K. [K. KANTECKI]. *Opiekun Domowy* 1872 nr 35. — KL: Listy o literaturze nadobnej do p. K. *Gaz. Wielkop.* 1872 nr 65. — A. ŚWIĘTOCHOWSKI. *Przegl. Tyg.* 1872 nr 4.

Dwunasty gość. H. GALLE. *Książka* 1901 s. 374. — B. GUBRYNOWICZ: Wstęp do: W. Łoziński: Dwunasty gość. Lw. 1901.

Galicjana. L. P. [L. POWIDAJ]. *Przegl. Pol.* 1872 t. 3 s. 136-137. — *Gaz. Wielkop.* 1872 nr 8. — *Na Dziś* 1872 t. 2 s. 320.

Z estetyki i z życia. P. CHMIEŁOWSKI. *Przegl. Tyg.* 1872 nr 8. — K. KASZEWSKI. *Bluszcz* 1872 nr 23. — L. SOWIŃSKI. *Wieniec* 1872 nr 20. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1872 t. 3 s. 123-128. — *Z. Świt* 1872 nr 1. — *Gaz. Wielkop.* 1872 nr 4. — Ze stołu redakcyjnego. *Niwa* 1872 nr 14. — *Warsz. Roczn. Lit.* 1872 s. 707. — J. KOLLER. *Dzien. Poz.* 1921 nr 12-13. — J. PARANDOWSKI: Ucieczka od współczesności. *Gaz. Lw.* 1921 nr 36. — M. TRETER: Przedmowa do: W. Łoziński: Salon i kobieta. Z estetyki życia towarzyskiego. Lw. 1921.

Opowiadania imię pana Wita Narwoja, rotmistrza konnej gwardii koronnej... ρ [E. CALLIER]. *Tyg. Wielkop.* 1873 nr 21. — G. C. *Wiek* 1873 nr 78. — K. KASZEWSKI. *Bluszcz* 1873 nr 45-46. — L. POWIDAJ. *Przegl. Pol.* 1873 t. 4 s. 105-107. — W. [K. WÓJCICKI]. *Bibl. Warsz.* 1873 t. 3 s. 482-483. — *Czas* 1873 nr 71. — (b. a.). *Opiekun Domowy* 1874 nr 17. — m. i. *Kur. Por.* 1926 nr 11. — Z. DĘBICKI.

Kur. Warsz. 1927 nr 160. — B. GUBRYNOWICZ: Wstęp do: W. Łoziński: Dwunasty gość. Lw. 1927. — L. PIWIŃSKI: Powieść polska. *Przegl. Współcz.* 1927 t. 22 s. 154-155. — R. [T. SINKO]. *Kur. Lit.-Nauk.* 1927 nr 24 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — Z. MITZNER: Wstęp do: W. Łoziński: Opowiadania imię pana Wita Narwoja... W-wa 1951; wyd. nast. W-wa 1954.

Skarb watażki. K. KASZEWSKI. *Bluszcz* 1875 nr 8. — J. WOLICKI. *Szkice Spół. i Lit.* 1875 nr 11.

Nowe opowiadania imię pana Wita Narwoja, rotmistrza konnej gwardii koronnej. Dr H. B. [H. BIEGELEISEN]. *Kłosa* 1884 nr 987. — Ad. M-g. [A. MAHRBURG]. *Kraj* 1884 nr 34. — *Wił. Z.* [W. ZAWADZKI]. *Dzien. Pol.* 1884 nr 152.

Madonna Busowska. K. B. [K. BARTOSZEWICZ]. *Mysł* 1892 nr 17. — A. NOSSIG. *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* 1900; strzecz. *pol. Gaz. Lw.* 1900 nr 139. — m. n. *Słowo Pol.* 1911 nr 58. — *Krytyka* 1911 t. 30 z. 4 s. 261. — E. CZEKAŁSKI. *Sfinks* 1912 t. 18 s. 156. — S. VINCEZ: Wstęp do: W. Łoziński: Madonna Busowska. Bruksela 1946. — K. W. ZAWODZIŃSKI: Prawdziwie piękna nowela. *Kuźnica* 1948 nr 42.

Złotnictwo lwowskie w dawnych wiekach. F. BOSTEL. *Ateneum* 1889 t. 4 s. 372-376. — S. TOMKOWICZ. *Czas* 1889 nr 222-223. — *zy. Kwart. Hist.* 1889 z. 4 s. 728-731. — A. R. [A. REMBOWSKI]. *Niwa* 1890 nr 5. — M. SOKOŁOWSKI. *Przegl. Pol.* 1890 t. 95 s. 166-169. — K. HARTLEB. *Książka* 1912 nr 11. — K. HARTLEB. *Przew. Nauk. i Lit.* 1912 cz. 2.

Patrycjat i mieszczaństwo lwowskie w XVI i XVII w. J. BOŁOZ-ANTONIEWICZ. *Kwart. Hist.* 1890 s. 790-801. — F. BOSTEL. *Ateneum* 1890 t. 3 s. 158-165. — E. DEICHES. *Bibl. Warsz.* 1890 t. 3 s. 471-476. — *e- Gaz. Nar.* 1890 nr 160-163, 165, 167 dod. — L. FINKEL. *Gaz. Lw.* 1890 nr 261-262. — M. [M. IŁNICKA]: Mieszczanka z XVI i XVII w. *Bluszcz* 1890 nr 36-37. — N. *Kronika Rodz.* 1890 nr 21. — A. REMBOWSKI. *Niwa* 1890 nr 12. — ZYGMUNTOWA-SAWCZYŃSKA [J. SAWCZYŃSKA]. *Przegl. Polit., Spół. i Lit.* 1890 nr 161-162. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przegl. Pol.* 1890 t. 96 s. 587-595. — AL. CZ. *Nowiny Lit.* 1892 nr 5. — K. J. N. *Wiek* 1892 nr 246. — S. TARNOWSKI. *Przegl.*

Pol. 1892 t. 103 s. 671-673. — K. J. HECK. *Kwart. Hist.* 1894 s. 531-536. — J. PACZKOSKI. *Historische Zeitschrift* 1894 z. 3.

Sztuka lwowska... MICHAŁ R-E [M. ROLLE]. *Gaz. Lw.* 1898 nr 61. — S. T. [S. TARNOWSKI]. *Przegl. Pol.* 1898 t. 130 s. 324-327. — S. TOMKOWICZ. *Czas* 1898 nr 96-98. — L. LEPSZY. *Przegl. Powsz.* 1899 t. 61 s. 104-109.

Oko proroka, czyli Hanusz Bystry i jego przygody. L. T. [L. TATOMIR]. *Gaz. Lw.* 1899 nr 261. — H. S. *Muzeum* 1900 s. 209-210. — A. M. L. [A. LISICKA z MYCIELSKICH]. *Przegl. Pol.* 1900 t. 135 s. 550-551. — J. PAWELSKI. *Przegl. Powsz.* 1900 t. 65 s. 450-451. — *Dzien. Pol.* 1900 nr 1/2. — A. DROGO-SZEWSKI. *Książka* 1909 s. 248-249. — J. GAWROŃSKI: Wstęp do: W. Łoziński: *Oko proroka, czyli Hanusz Bystry i jego przygody*. W-wa 1950. — K. S. C. *Tyg. Powsz.* 1951 nr 1/2. — S. FRYBES: Posłowie do: W. Łoziński: *Oko proroka, czyli Hanusz Bystry i jego przygody*. Kr. 1957. — S. G. *Nowiny Lit. i Wydawn.* 1957 nr 14.

Ormiański epilog lwowskiej sztuki złotniczej. L. LEPSZY. *Kwart. Hist.* 1903 s. 63-65.

Prawem i lewem. A. BRÜCKNER. *Bibl. Warsz.* 1903 t. 4 s. 168-184. — A. BRÜCKNER. *Książka* 1903 s. 282-283. — A. REMBOWSKI. *Kur. Warsz.* 1903 nr 201-202. — *Czasy i ludzie. Tydzień dod. Kur. Lw.* 1903 nr 13-14. — K. MOKŁOWSKI. *Prawda* 1904 nr 48. — (z. s.) [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1904 nr 325. — A. SZELAĞOWSKI. *Kwart. Hist.* 1904 s. 316-320. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1904 t. 152 s. 325-335. — M. HANDELSMAN. *Ognisko* 1905 nr 1-2; przedr. w książce: *Studia historyczne*. W-wa 1911. — J. KOCHANOWSKI. *Książka* 1905 s. 95-96. — A. REMBOWSKI. *Tyg. Ilustr.* 1905 nr 42-43. — G.: *Dwór polski w XVII w. Tyg. Mów i Powieści* 1909 nr 14. — K. HARTLEB: Z pomroki dziejowej. *Kronika*

Powsz. 1913 nr 2-4. — K. HARTLEB: Na przełomie dwóch wieków. *Kur. Warsz.* 1913 nr 40. — Z. WOJCIECHOWSKI: Metamorfoza Diabła Łańcuckiego. *Kur. Poz.* 1931 nr 167. — W. WOLERT. *Przegl. Lit.* 1932 nr 3. — H. KRZECZKOWSKI: „Dzieje są na to, aby wychował się człowiek”. *Express Wiecz.* 1957 nr 296. — A. TATOMIR: Inny Łoziński. *Nowe Książki* 1957 nr 23. — A. M. [A. MAŁACHOWSKI]. *Przegl. Kult.* 1958 nr 1. — (s) [A. SOCHA]. *Nowiny Tyg.* 1958 nr 10. — Z. Z. [Z. ZAŁUSKI]. *Wojsko Lud.* 1958 nr 3. — B. ZUENTARA. *Mówią Wieki* 1958 nr 4.

Życie polskie w dawnych wiekach. M. JANIK. *Lud t.* 13 (1907) s. 345. — T. SMARZEWSKI. *Czas* 1907 nr 264. — S. TARNOWSKI. *Przegl. Pol.* 1907 t. 166 s. 280-285. — J. K. ZIELIŃSKI. *Gaz. Nar.* 1907 nr 237-239, 241-246. — *Czas* 1907 nr 247. — Życie staropolskie. *Kur. Litewski* 1907 nr 288. — Ciekawa książka. *Przegl. Lit. dod. Kraju* 1907 nr 37. — *Przegl. Polit., Społ. i Lit.* 1907 nr 271-275. — A. BRÜCKNER. *Tyg. Ilustr.* 1908 nr 24-25. — E. CHWALEWIK. *Nowa Gaz.* 1908 nr 107, 109. — S. FISCHER. *Zaranie Śląskie* 1908 s. 180-182. — H. GALLE. *Sfinks* 1908 t. 2 s. 355-360. — M. GOYSKI. *Książka* 1908 s. 144-145. — I. GRABOWSKI. *Świat* 1908 nr 11. — M. JANIK. *Krytyka* 1908 t. 1 z. 4 s. 409-410. — W. JANKOWSKI. *Muzeum* 1908 t. 2 s. 500. — J. OKSZA [J. KISIELEWSKA]: Karta z dziejów naszej kultury. *Przegl. Nar.* 1908 t. 1 nr 2 s. 98-109. — J. KOTARBIŃSKI. *Kur. Warsz.* 1908 nr 65. — L. LEPSZY. *Przegl. Powsz.* 1908 t. 98 s. 381-382. A. PROCHASKA. *Pam. Lit. R.* 7 (1908) s. 223-228. — Z. WASILEWSKI: O kulturze duchowej. *Rodzina i Szkoła* 1908 s. 193-198. — *Dzien. Powsz.* 1909 nr 112. — H. [H. GALLE]. *Tyg. Ilustr.* 1912 nr 29. — K. HARTLEB: Historyk życia polskiego. Życie polskie w przedstawieniu W. Łozińskiego. *Książka* 1912 nr 7. — *Sztuka* 1912 nr 40. — K. PRZYBYŚLAWSKI. *Lamus* 1912/1913 s. 220-223. — *Polen* (Wiedeń) 1918 s. 189-190. — T. JODELKA. *Nowe Książki* 1958 nr 16. — M. PTAŚNIK. *Trybuna Lit.* 1958 nr 37.

ŁUCKI ALEKSANDER (1885—1931)

Historyk literatury.

Ur. 21 czerwca 1885 w Limanowej, syn tamtejszego sędziego. Gimnazjum ukończył w Nowym Sączu w 1903, po czym wstąpił na wydział filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, gdzie w 1909 otrzymał doktorat. W 1908 rozpoczął pracę nauczycielską w gimnazjum w Krakowie. Od 1910 był nauczycielem w szkole realnej

w Jarosławiu. Następnie wyjechał na studia do Berlina i do Paryża. Po powrocie do kraju był nauczycielem w II Szkole Realnej we Lwowie, skąd w 1915 został przeniesiony do Krakowa, gdzie nauczał najpierw w gimnazjum Św. Jacka, potem w Gimnazjum im. Jana Sobieskiego. Od 1924 był sekretarzem Komisji Historii Literatury Polskiej w Polskiej Akademii Umiejętności. Zmarł 13 września 1931 w Krakowie.

TWÓRCZOŚĆ

1. Młodość Kazimierza Brodzińskiego. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 47 (1910) s. 216-336 i odb.

2. Epos szlacheckie Kazimierza Brodzińskiego. *Księga pamiątek dla J. Tytliaka*. Kr. 1912 i odb.

3. Zapomniana korespondencja Kraśnińskiego. *Spr. Dyr. II Szkoły Realnej we Lw. za r. 1912*. Lw. 1912 i odb.

4. Rozwój teorii romantyzmu we Francji. *Rozpr. AU Wydz. Filol.* t. 59 (1920) s. 1-144.

Streszczenie w języku franc. *Bulletin International de l'Académie Polonaise de Sciences et des Lettres* (Kr.) 1919 s. 97-107.

5. Ewolucja pojęcia literatury narodowej u Mochnackiego. *Pam. Lit. R.* 28 (1931) z. 3 s. 377-389 i odb.

Rękopisy drobnych szkiców: Nieznany autograf wschodu słońca z „Pana Tadeusza”; Obraz Edenu w „Nieboskiej komedii”. Rkps Bibl. Nar. sygn. 7070.

Prace historycznoliterackie, edytorskie umieszczał w czasopismach: *Dzienn. Poz.* (1927), *Gaz. Lit.* (1927), *Pam. Lit.* (1911, 1913-1916, 1922-1923, 1925-1926, 1930-1931; tu m. in.: Pochodzenie wyrazu „romantyzm” i ewolucja jego znaczenia. R. 10 (1911) z. 4 s. 479-488 i nadb.; Autograf „Posłania do braci wygnańców”. R. 13 (1914/1915) z. 3-4 s. 367-372), *Przeegl. Pedag.* (1929), *Rozpr. AU Wydz. Filol.* (1910, 1920), *Ruch Lit.* (1926-1927, 1929; tu m. in.: Nieznany autograf wschodu słońca z „Pana Tadeusza” (ks. XI, 153-259). 1926 z. 4; Obraz Edenu w „Nieboskiej komedii”. 1927 z. 3), *Spr. AU* (1916; tu: Wykłady lozańskie Adama Mickiewicza. Nr 9 i odb.).

Ponadto w wydawnictwach: *Almanach Bibl. Nar.* Kr. 1929, K. Brodziński: Wiesław. Sofia 1922 (współautor przedmowy), *Księga pamiątek dla J. Tytliaka*. Kr. 1912, A. Mickiewicz: Dzieła wszystkie. Zebrane i oprac. staraniem komitetu redakcyjnego. T. 5: Pisma prozaiczne polskie. W-wa 1932 (tu: Wstęp. S. 9-30), *Spr. Dyr. II Szkoły Realnej we Lw. za r. 1912*. Lw. 1912.

Prace edytorskie

1. Listy Kazimierza Brodzińskiego do stryjecznej siostry Szczęsnej. Wyd. z autografu i zaopatrzył wstępem... *Przew. Nauk. i Lit. dod. Gaz. Lw.* 1906 s. 628-644, 733-747.

2. K. Brodziński: Nieznane pisma prozą. *Arch. do Dziejów Lit. i Oświaty w Polsce* t. 12 (1910) s. 265-456.

3. K. Brodziński: Nieznane poezje. Wyd. z rękopisów... Kr. 1910.

4. Nieznane listy Adama Mickiewicza. *Pam. Lit. R.* 13 (1914/1915) z. 2 s. 215-229.

5. Nieznany list Adama Mickiewicza do George Sand. *Pam. Lit. R.* 14 (1916) z. 3-4 s. 319-321.

6. K. Brodziński: O klasycyzmie i romantyzmie, tudzież o duchu poezji polskiej. Ze wstępem i objaśnieniami. Kr. [1920] *BN I*, 10; wyd. 2 Kr. 1922 w serii jw.; wyd. 3 przejrz. Kr. 1925; wyd. 4 przejrz. Kr. [1932] w serii jw.

7. K. Brodziński: Wybór poezji. W oprac... Kr. [1921] *BN I*, 34; wyd. 2 przejrz. Kr. [1925] w serii jw.

8. W. Pol: Mohort. Wstęp i objaśnienia... Kr. 1922 *BN I*, 52; wyd. 2 Kr. 1925 w serii jw.

9. Towarzystwo Filomatów. Wybór tekstów, wstęp i objaśnienia... Kr. 1924 *BN I*, 77.

10. Nieznane listy Kazimierza Brodzińskiego do Stefana Witwickiego i Antoniego Goreckiego. *Pam. Lit. R.* 22/23 (1925/1926) s. 534-537.

11. K. Brodziński: Wspomnienia mojej młodości i inne pisma autobiograficzne. Wstępem i objaśnieniami zaopatrzył... Kr. 1928 *BN I*, 113.

12. K. Brodziński: Pisma estetyczno-krytyczne. T. 1-2. Oprac. ... W-wa 1934 [1933] *Bibl. Pisarzy Pol. 2 Połowy XVIII i 1 Czwierci XIX w.*

Wyd. pośmiertnie i uzupełnił G. Korbut.

Listy

Do F. Hoesicka. Rkps Bibl. Nar. sygn. 2719.

OPRACOWANIA

(Nekrologi:) B. GUBRYNOWICZ. *Pam. Lit. R.* 28 (1931) z. 3 s. 505-508; J. KISIELEWSKI: Zgon historyka literatury. *Tęcza* 1931 z. 40 s. 15; *Ruch Lit.* 1931 z. 9 s. 288.

Listy Kazimierza Brodzińskiego do stryjecznej siostry Szczęsnej [edyt.]. K. KOSOWSKI. *Pam. Lit. R.* 5 (1906) s. 518.

Młodość Kazimierza Brodzińskiego. *Spr. AU* 1909 nr 7. — A. E. BALICKI. *Przeł. Pol.* 1910 t. 178 s. 89-91. — A. DROGOSZEWSKI. *Bibl. Warsz.* 1910 t. 4 s. 183-189. — H. GALLE: O śpiewaku „Wiesława”. *Tyg. Ilustr.* 1910 nr 37. — A. DROGOSZEWSKI. *Książka* 1911 s. 14-15. — B. GUBRYNOWICZ. *Pam. Lit. R.* 10 (1911) s. 549.

K. Brodziński: Nieznane pisma prozą [edyt.]. A. BRÜCKNER. *Pam. Lit. R.* 10 (1911) s. 583. — B. GUBRYNOWICZ. *Pam. Lit. R.* 10 (1911) z. 4 s. 552-554.

K. Brodziński: Nieznane poezje [edyt.]. A. E. BALICKI. *Przeł. Pol.* 1910 t. 178 s. 92. — *Dzien. Chicagoski* 1910 nr 275. — B. GUBRYNOWICZ. *Pam. Lit. R.* 10 (1911) z. 4 s. 549-552.

Epos szlacheckie Kazimierza Brodzińskiego. M.

KRIDL. *Bibl. Warsz.* 1913 t. 3 s. 177-182. — M. KRIDL. *Książka* 1913 nr 11. — *Pam. Lit. R.* 12 (1913) s. 363.

Rozwój teorii romantyzmu we Francji. *Spr. PAU* 1919 nr 1. — *Ilustr. Kur. Codz.* 1920 nr 105.

K. Brodziński: O klasycyzmie i romantyczności... [edyt.]. I. CHRZANOWSKI. *Przeł. Warsz.* 1922 nr 5 s. 237-238.

K. Brodziński: Wybór poezji [edyt.]. I. CHRZANOWSKI. *Przeł. Warsz.* 1922 s. 237-238.

W. Pol: Mohort [edyt.]. W. JANKOWSKI. *Słowo Pomorskie* 1922 nr 160.

Towarzystwo Filomatów [edyt.]. H. ŻYCZYŃSKI: Stulecie filomatów. *Słowo Pol.* 1924 nr 308.

K. Brodziński: Wspomnienia mojej młodości [edyt.]. B. GUBRYNOWICZ. *Pam. Lit. R.* 25 (1928) z. 1 s. 170-172. — J. KORPALA. *Ruch Lit.* 1928 z. 1.

K. Brodziński: Pisma estetyczno-krytyczne [edyt.]. S. PIŁOŃ. *Roczn. Lit.* 1933 s. 117-118. — H. ŻYCZYŃSKI. *Pam. Lit. R.* 34 (1934) z. 3/4 s. 557-559.

ŁUNIEWSKI KAZIMIERZ (1844—1891)

Krypt.: K. Ł.; Ł.; Ł.; -Ł-; -Ł-; Q.

Krytyk literacki, nowelista.

Ur. w 1844 w Kielcach. Po ukończeniu gimnazjum studiował na wydziale prawnym Uniwersytetu Petersburskiego. W 1862 przeniósł się do Warszawy do Szkoły Głównej, a po jej rozwiązaniu ukończył wydział prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Pracę dziennikarską rozpoczął już w okresie studiów. Od 1868 był stałym współpracownikiem *Kuriera Warszawskiego*, a w 1880-1882 należał do redakcji *Kłosów*. Pod koniec życia, z powodu choroby, zrezygnował z pracy dziennikarskiej i przeniósł się do brata, do Błaszek w Kaliskiem. Tam przez jakiś czas był sędzią gminnym. Zmarł w grudniu 1891 w Stawiszynie pod Kaliszem.

TWÓRCZOŚĆ

1. Historia o zaklętej królownie. Powieść. *Echo (W-wa)* 1878 [?].

2. Sędzia kryminalny. *Echo (W-wa)* 1878 nr 156-160, 162-165, 167-168, 170-174.

Opowiadanie.

3. Pantofel. Krotochwila w 1 akcie. *Wyst. Poz.* 1883.

Rkps — odpis W. Simona — *Bibl. Poz. Tow. Przyj. Nauk sygn.* 1149.

Utwory i artykuły zamieszczał w następujących czasopiśmie: *Bluszcz* (1877, 1883), *Echo (W-wa)* (1878), *Goniec (Lw.*

1875), *Goniec Teatr.* (1877; tu m. in.: Dwie przyjaciółki. Szkic z pretensją do psychologiczności. Nr 1-2), *Kłosa* (1873-1874, 1880-1882; tu prowadził rubrykę Pokłosie. 1880-1882), *Kur. Warsz.* (1868, 1870-1872, 1874-1879; tu m. in.: Dziwna przygoda. 1876 nr 9, 11, 13; Z galerii oryginałów. 1876 nr 258, 259, 280, 281, 1877 nr 185-186), *Niwa* (1874-1876), *Nowiny* (1877; tu: Na rachunek jutra. Obrazek współczesny. Nr 11-12; Spóźniłem się na pociąg. Dykteryjka. Nr 16-17), *Nowiny Niedzielne* (1877-1878), *Opiekun Domowy* (1871; tu m. in. sylwetki: Józef Rychter. Nr 27-28; Felicjan Faleński. Nr 31-32; Franciszek Kostrzewski. Nr 33-34), *Tyg. Mód i Powieści* (1872-1874; tu w rubr. Przegląd teatralny), *Tyg. Romansów i Powieści* (1879; tu rubr. Kronika miejscowa i zagraniczna), *Tyg. Powsz.* (1879-1880; tu wspólnie z B. Zawadzkiem prowadził rubr. Z teatru), *Wiek, Wieniec* (1872; tu m. in. art.: Teatrzyki ogródkowe. T. 2 nr 74).

Przekłady

1. K. Reade, D. Boucicault: Podstępna gra. Powieść. *Kłosa* 1873 nr 427-1874 nr 450.

2. H. Riff: Ci i owi. Powieść. *Kłosa* 1874 nr 453-465.

3. E. Legouvé, P. Merimée: Kwiat z Tlemcenu. Komedia w 1 akcie. Wyst. 1878.

Listy

1. Do M. Godlewskiego 2 listy z 1874 i brulion odpowiedzi M. Godlewskiego. Rkps Ossol. sygn. 12447/II.

ŁUSKINA EWA (ok. 1878 — po 1939)

Krypt.: E. Ł.

Powieściopisarka, nowelistka, poetka.

Ur. ok. 1878 w Krakowie, córka Wiktorii i Włodzimierza, malarza i literata. Brak bliższych danych biograficznych.

TWÓRCZOŚĆ

1. Chińskim tuszem. Nowele. Kr. 1906.

Zawartość: Chińskim tuszem. (*Życie* 1899 nr 3); Z obłąkań. (*Życie* 1898 nr 9); Refleks. (*Życie* 1898 nr 47); W kręgu domowej lampy; (*Życie* 1898 nr 49); Salamandra; Zmierzchy; W oną godzinę; O królowie ukłutej w serce; *Amor i jesień*; Historia pozytywki. (*Nowa Reforma* 1905 nr 95); Serce kamienne; Nicotiana; Martwa natura; Dziwny ogród; Mrące motyle; Idylla w stylu „empire”. (*Nowa Reforma* 1905 nr 97-98); Romans posągów; Klucze króla Mihaździ; Vita somnium breve.

2. Do L. M. [Mikulskiego?] z 1874. Rkps Ossol. sygn. 12447/II.

OPRACOWANIA

A. WIŚLICKI. *Przegl. Tyg.* 1869 nr 41. — Odczyt p. K. Łuniewskiego „Alfred Musset i jego pisma”. *Niwa* 1872 nr 23.

(Nekrologi): Q. *Tyg. Ilustr.* 1892 nr 107; *Ateneum* 1892 t. 1 s. 215-216; *Bibl. Warsz.* 1892 t. 1 s. 187-188; *Gaz. Lw.* 1892 nr 3; *Mysł* 1892 nr 1; *Świat* 1892 nr 1.

ALKAR [A. KRAUSHAR]: Pamiętnik literacki z bruku warszawskiego (1870-1880). *Świat* 1892 nr 15. — AUTOR „WSPOMNIENIE TRYBUNAŁSKICH” [A. KRAUSHAR]: Sylwetki literackie z niedawnej przeszłości. Petersburg. 1894. — B. PRUS: Listki warszawskie. *Kraj* 1896 nr 49. — „*Kur. Warsz.*” *Książka jubileuszowa*. W-wa 1896. — EKS-DZIENNIKARZ [W. PRZYBOROWSKI]: Stara i młoda prasa. Petersburg. 1897 s. 72-74, 83-86. — *Enc. powsz. Orgelbranda* (1901). — W. GOMULICKI: Ciury. T. 2. W-wa 1907 s. 11-13 [K. Łuniewski nazywany tu Słoniem]. — FANTAZY [W. GOMULICKI]: „Rybka”. Rozdział z kurierowych „Annalów”. *Kur. Warsz.* 1908 nr 109. — *Wielka enc. powsz. ilustr.* (1911). — A. KRAUSHAR: Neocyganeria warszawska. W-wa [1913] s. 60-62.

E. Legouvé, P. Merimée: Kwiat z Tlemcenu [tłum.]. Rz. [S. M. RZĘTKOWSKI]. *Kur. Por.* 1878 nr 175. — ORGON [Z. SARNECKI]. *Echo* 1878 nr 142.

2. „Pani”. *Głos Narodu* 1906 nr 369-403.

Powieść.

3. Szopen. Sztuka popularna w 5 aktach. Z dziejów naszej pieśni. Kr. 1906.

Współautor: L. Stepowski.

Zakazana przez cenzurę.

Rkps Bibl. Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego w Kat. sygn. 4453.

4. Viraginitas. Romans stylizowany. Kr. 1906.

Zawartość: Astarte Syriaca; Diospolis magna; Anamorphozy; Witraże; Klejnoty Brabancji; Rosa Mystica; Skarby Sezama; Maski Żelazna; Urok życia; Demon i Dahlia.

5. W obronie piękności kraju. Zdobił i układał H. Kuntzek. Kr. 1910 *Z Wydawnictwa Tow. Upiększania Miasta Krakowa i Okolicy* nr 1.

6. Commedia dell'arte. Sztuka w 8 odsłonach. Nie druk.

Rękopisy drobnych utworów: O chrobrej koronie na szczytach. Legenda. Rkps Bibl. Nar. sygn. 5440 (z archiwum *Chimery*).

Utwory, artykuły i przekłady zamieszczała w czasopismach: *As* (1939; tu m. in.: Pochwała róży. Nr 17), *Chimera* (1905, 1907; tu m. in.: Z legend polskich. 1907 t. 10 z. 28/29), *Czas* (1926-1928, 1930; tu m. in.: Never more. 1926 nr 279-281; Powrót Kory. 1930 nr 100-121), *Gaz. Niedzielnia* (1919), *Gaz. Por.* (1919; tu m. in.: Boy jako krytyk. Nr 4988, 4992), *Gaz. Wiecz.* (1920-1921), *Głos Kobiet. Pol.* dod. *Kroniki Powsz.* (1914), *Głos Narodu* (1906, 1928-1930; tu m. in.: Magowie. 1928 nr 7-8), *Goniec Kr.* (1919-1922; tu m. in.: Dobry ogrodnik. 1921 nr 83; List do Boya z powodu nowego wydania „Słówek”. 1921 nr 142; oraz dział rec. teatralnych), *Ilustr. Tyg. Pol.* (1915; tu m. in.: O bohaterze i zwyczajnym człowieku. Nr 10; Znak. Nr 15; Błękitni. Nr 20; Edyp i Sfinks, pantomima muzyczna. Nr 13), *Kr. Mies. Artyst.* (1911-1912), *Kronika Powsz.* (1914), *Krytyka* (1909, 1911, 1913-1914), *Kur. Lit.-Nauk.* dod. *Ilustr. Kur. Codz.* (1926-1930, 1936-1937; tu m. in.: Boy i „Zielony Balonik”. 1928 nr 6), *Lamus* (1911-1912), *Na Szerokim Świecie* (1929-1930; tu m. in.: Porwanie Giocondy. 1929 nr 42), *Nowa Gaz.* (1908), *Nowa Reforma* (1905-1906, 1913, 1923, 1925, 1927-1928), *Nowe Słowo* (1905), *Ognisko* (Paryż 1929), *Podolanin* (1901), *Prawda* (1919), *Przyj. Młodzieży* (1914), *Świat* (W-wa 1907, 1911-1914, 1927), *Sztuka* (1912, 1914), *Tempo Dnia* (1938), *Tyg. Mód i Powieści Nasz Dom* (1912-1913), *Wisła* (1912), *Wiedeński Kur. Pol.* (1915,

1917-1918), *Zdrój* (1918; tu: Wypiański-Swiatowid. T. 3 nr 2-4), *Zgoda* (Chicago 1905; tu: Wandy ślubne wianki. Nr 31-32 wyd. dla kobiet), *Żołnierz Pol.* (1923), *Życie* (1898-1899; tu m. in.: Opętani miłością. 1899 nr 171-178).

Ponadto w książkach zbiorowych: *Jednodniówka*. Kr. 1899, *Kalendarz Kościuszkowski*. Kr. 1912, *Serce polskie. Wybór opowiadań i nowel legionowych z lat wielkiej wojny*. Lw. 1917.

Listy

1. Do Z. Przesmyckiego 17 listów z 1902-1906. Rkps Bibl. Nr. sygn. 2854.

2. Do M. Garfeinowej 2 listy z 1904. Rkps Bibl. Nar. sygn. 8987.

3. Do red. *Kur. Lw.* z 1909. Rkps Ossol. sygn. 7191/II.

4. Do B. Wysłoucha 8 listów z 1909-1911. Rkps Ossol. sygn. 7180/II.

OPRACOWANIA

Chińskim tuszem. T. GRABOWSKI. *Przegl. Pol.* 1906 t. 162 s. 349. — Z. S. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 504. — J. STEN [L. BRUNER]. *Krytyka* 1907 t. 1 s. 178-180. — (a. s.) [A. SCHROEDER]. *Nasz Kraj* 1907 t. 4 nr 2. — z. k. *Nasz Kraj* 1907 t. 3 nr 6. — *Nasz Kraj* 1907 t. 1 s. 232.

Szopen. E. B. *Krytyka* 1906 t. 2 s. 485. — Z. S. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 504. — STOSŁAW. *Świat* 1906 nr 46. — Z. D. [Z. DĘBICKI]. *Bibl. Warsz.* 1907 t. 2 s. 177. — A. DRUGOSZEWSKI. *Książka* 1907 s. 434-435. — [W. PROKESCH]. *Nova Reforma* 1907 nr 279.

Viraginitas. Z. S. [Z. SARNECKI]. *Głos Narodu* 1906 nr 504. — A. S. [A. STODOR]. *Nasz Kraj* 1907 s. 48.

W obronie piękności kraju. T-t [S. THUGUTT]. *Ziemia* 1910 nr 49. — *Tyg. Mód i Powieści* 1910 nr 42. — M. SKRUDLIK. *Przegl. Pol.* 1911 t. 180 s. 370-375.

Słowo Pol. 1912 nr 51 s. 4-5 (spr. z odczytu pt. Idea własnego domu).

ŁYSEK JAN (1887-1915)

Pseud.: JAN OBUSZEK.

Poeta, dramatopisarz.

Ur. w 1887 w Jaworzynce pod Istebną w rodzinie góralskiej. Ukończył szkołę podstawową w Istebnej, następnie uczęszczał do gimnazjum polskiego w Cieszynie; w 1904 przeniósł się do polskiego seminarium nauczycielskiego. Od 1908 pracował jako nau-

czyciel w Datyniach Dolnych, Suchoj Średniej i Jaworzu (od 1912 na stanowisku kierownika). Należał do drużyn wojskowych Sokoła, odbył kurs wojskowy w Skolem, w 1914 zorganizował ćwiczenia śląskich drużyn legionowych. Uczestniczył w walkach Legionów Polskich w stopniu podporucznika, potem porucznika. 5 listopada 1915 poległ w walkach nad Styrem na Polesiu.

TWÓRCZOŚĆ

1. Śpiący zastęp. Sztuczka dla dzieci w gwarze góralskiej. *Zaranie Śląskie* 1910 z. 3/4 s. 122-132.

2. Śpiący rycerze. Cieszyn 1914. Wyd. 2 z muzyką J. Hadyny. Cieszyn 1929. Dramat.

3. Pamiętnik. Ogł. fragm. *Posel Ewangelicki* 1937 nr 42-48.

Drobne utwory ogłaszał w czasopismach: *Głos Ludu Śląskiego* (1909), *Mies. Pedag.* (1909); tu: Zaprowadzenie języka polskiego w szkołach ludowych na Śląsku. Nr 7/8 s. 111-114), *Zaranie Śląskie* (1907-1912; tu m. in.: Jako gorol leczył prosię. 1907 z. 1, debiut literacki; Jasiuń. 1909 z. 2 s. 76-77; Dusza z ziemi. 1909 z. 4 s. 166-169; Wakacyjne pieśni. 1910 z. 1 s. 21-26, z. 2 s. 76-82).

Utwory ogłoszone w czasopismach z teki pośmiertnej: *Dzien. Cieszyński* (1916-1917; tu: Oddział śląski w legionach polskich. 1916 nr 1; Kąpiel duszy; Świt; Gaj; Pole. 1917 nr 1), *Gwiazdka Cieszyńska* (1929; tu: Beskidy. Nr 48), *Mies. Pedag.* (1917; tu: Jurek i gniazdko czyżka. Posłowie: J. Nikodem. Nr 11/12 s. 58-62), *Posel Ewangelicki* (1937; tu: Strachy. Nr 35), *Zaranie Śląskie* (1930, 1933; tu: Stary Zwązcor. 1930 nr 1; Kąpiel duszy. 1933 z. 1; Sen w czasie wesela. 1933 z. 2; Zapowiedź. 1933 z. 1).

Ponadto w wydawnictwach zbiorowych wiersze z teki pośmiertnej i przedruki: *Kalendarz dla ewangelików na r. 1932* (tu: Miłość. S. 87), *Kalendarz ewangelicki* 1934 (tu: Stary i nowy rok. S. 53-54), *Kalendarz śląski TRZZ*. Kat. 1968, *Pisarze śląscy XIX i XX w.* Wr. 1963.

Listy

Do rodziny z 1914-1915. Odpis w Muzeum w Cieszynie.

OPRACOWANIA

(Nekrologi.) BELKO: Druid. Sylwetka poety-bohatera. *Dzien. Cieszyński* 1915 nr 295; *Dzien. Cieszyński* 1915 nr 258, 265, 266, 270, 275; *Mies. Pedag.* 1915; Śp. J. Łysek. *Posel Ewangelicki* 1915 nr 48.

P. ZAWADA: Legenda o „śpiących rycerzach” w poezji śląskiej. *Młody Polak* 1926 nr 19-20. — M. ASANKA-JAPOŁŁ: Pamięci żołnierza-poety J. Łyska. *Kur. Lit.-Nauk.* 1929 nr 42 dod. *Ilustr. Kur. Codz.* — B. P. [P. BOBEK]: Pamięci bohatera śląskiego śp. J. Łyska. *Głos Ludu Śląskiego* 1929 nr 80. — E. FARNIK: Szkice z niwy polskiej Śląska. *Zaranie Śląskie* 1929 s. 1-2. — K. GRYZ. *Posel Ewangelicki* 1929 nr 44. — J. Ż. Pierwszy Zjazd Legionistów Polskich Okręgu Śląskiego w Cieszynie. Cieszyn 1929 s. 14-15. — K. KUBISZ. *Posel Ewangelicki* 1929 nr 44. — K. KUBISZ. *Ewangelik* 1929 nr 44. — W. MACHEJDA. *Posel Ewangelicki* 1929 nr 44. — W. H.: Hold poległym legionistom śląskim. *Ewangelik* 1929 nr 44. — J. ŻEBROK. *Mies. Pedag.* 1929 s. 276-277. — Pogrzeb śp. J. Łyska. *Ewangelik* 1929 nr 44. — Pamięci nauczyciela i oficera legionowego J. Łyska. *Mies. Pedag.* 1929 s. 274-276. — Powrót śp. por. Łyska. *Posel Ewangelicki* 1929 nr 41. — SEK [P. ZAWADA]: Śp. J. Łysek jako monologista. *Zaranie Śląskie* 1930 nr 4. — B.: Wspomnienie o J. Łysku. *Zaranie Śląskie* 1932 nr 3. — Z. WASILEWSKI: Na widowni. *Mysł Nar.* 1933 nr 25. — J. SZ. [J. SZUŚCIRK]: Garść wspomnień o śp. J. Łysku. *Nowiny Śląskie* 1934 nr 34. — W. WERNIC: J. Łysek — pierwszy legionista Śląskiego Beskidu. *Gaz. Pol.* 1934 nr 34. — Śp. J. Łysek jako monologista. *Zaranie Śląskie* 1935 nr 1. — J. BRODA: Pamiętnik śp. J. Łyska. *Zaranie Śląskie* 1938 nr 3. — K. BAN-SZEL: J. Łysek — chorąży zastępu rzeczy wielkiej. *W służbie ojczyzny i kościoła. Księga pamiątk. dla uczczenia F. Glecha.* W-wa 1938 s. 123-171. — L. ŁAKOMY: Kompania śląska por. J. Łyska w Legionach Polskich. *Komunikat Inst. Śląskiego w Kat.* S. III nr 44. Kat. 1939; przedr. *Świetlica* 1939 nr 10. — L. ŁAKOMY: Wspomnienie o śp. J. Łysku. *Zaranie Śląskie* 1939 nr 2 s. 153-157. — G. MORGINEK: Polskie słowo na Śląsku. Kat. 1948 s. 27-28. — [J. BRODA]: Wigilia na froncie. W 70-lecie urodzin J. Łyska. *Głos Ziemi Cieszyńskiej* 1957 nr 50. — J. KURZEŁOWSKI: Poetyckie wloty. Grim i Łysek. *Ziurot (Czeski Cieszyn)* 1957 nr 6. — B. LUBOSZ. *Kronika Beskidzka*

SPIS RZECZY

Wykaz skrótów	5
Gadomski Jan	9
Galasiewicz Jan Kanty	11
Galica Andrzej	15
Galle Henryk	16
Garfeinowa-Garska Malwina	20
Gawalewicz Marian	22
Gawroński Franciszek <i>Rawita</i>	37
Gąsiorowski Wacław	48
Gąsowski Jerzy	56
German Juliusz	57
German Ludomił	62
Giller Stefan	66
Gliński Kazimierz	68
Gloger Zygmunt	79
Gładkowska Celina	85
Gnatowski Jan	86
Godlewska Ludwika	90
Gomulicki Wiktor	91
Gorczyński Bolesław	111
Gostomski Walery	120
Górski Artur	123
Górski Konstanty Marian	131
Grabowski Bronisław	135
Grabowski Ignacy Oksza	143
Graybner Stanisław	147
Grossek-Korycka Maria	150
Grudziński Stanisław	153
Gruszecki Artur	157
Gubrynowicz Bronisław	166
Hagen Maria	171
Heck Korneli	172
Henkiel Dionizy	176

Hertz Benedykt	177
Hertz Jan Adolf	183
Heyke Leon	188
Hoesick Ferdynand	190
Hordyński Zdzisław	203
Izdebska Władysława	205
Jabłonowski Władysław	207
Jankowski Czesław	212
Jankowski Józef	219
Janowski Ludwik	227
Jaroń Jan Nikodem	230
Jaroszyński Tadeusz	233
Jedlicz Józef	238
Jellenta Cezary	242
Jeske-Choiński Teodor	249
Kalina Antoni	260
Kaliszewski Julian	262
Kallenbach Józef	264
Kamiński Gustaw	275
Karczewski Waław	277
Karłowicz Jan	282
Karnowski Jan	289
Kawczyński Maksymilian	293
Kawecki Zygmunt	295
Kisielewski Jan August	302
Kisielnicka Józefa	308
Klinger Witold	311
Kołodziej Piotr	315
Komarnicki Lucjusz	317
Komornicka Maria	318
Komorowski Bronisław	320
Konczyński Tadeusz	322
Konopnicka Maria	330
Twórczość	330
Wydania zbiorowe	359
Listy i materiały	375
Indeks tytułów	380
Opracowania	419
Korbut Gabriel	452
Korczak Janusz	457
Korotyński Władysław	466
Korzeniowski Józef	468
Kosiakiewicz Wincenty	471
Kościalkowska Wilhelmina Zyndram	479
Kościelski Józef	482

Kotarbiński Józef	487
Kowerska Zofia	493
Koziebrodzki Władysław	497
Kozłowski Stanisław	501
Koźmian Stanisław (młodszy)	508
Kraushar Aleksander	517
Krčęk Franciszek	533
Krechowiecki Adam	537
Krumłowski Konstanty	543
Krupiński Franciszek Salezy	548
Krzemieniecka Hanna	550
Krzemiński Stanisław	551
Krzymuska Maria	557
Krzymuska-Iwanowska Maria	557
Krzywoszewski Stefan	558
Krzyżanowska Natalia	569
Kubisz Jan	572
Kulikowska Marcelina	575
Kupiec Jan	577
Kuraś Ferdynand	579
Lack Stanisław	582
Lam Jan	584
Lange Antoni	591
Laskarys Jerzy	601
Laskowski Kazimierz	603
Lasocki Franciszek	612
Lemański Jan	613
Leszczyński Edward	618
Leśmian Bolesław	620
Twórczość	620
Wydania zbiorowe	624
Listy i materiały	628
Indeks tytułów	628
Opracowania	637
Liciński Ludwik	643
Lieder Waclaw Rolicz	645
Ligoń Juliusz	650
Loewenfeld Rafał	653
Londzin Józef	654
Lorentowicz Jan	656
Lubowski Edward	664
Lutomski Bolesław	674
Lutosławski Wincenty	675
Łabuński Józef	681
Łętowski Julian	683

Łopaciński Hieronim	687
Łoś Jan	692
Łoś Wincenty	697
Łoziński Władysław	701
Łucki Aleksander	708
Łuniewski Kazimierz	710
Łuskina Ewa	711
Łysek Jan	712

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

WYKONANO W DRUKARNI IM. REWOLUCJI
PAŹDZIERNIKOWEJ W WARSZAWIE POD
DYREKCJĄ ALEKSANDRA MAŁECKIEGO
I KIEROWNICTWEM TECHNICZNYM WAL-
DEMARA KUCZYŃSKIEGO. SKŁADAŁ ZE-
SPÓŁ MARIANA GŁOWACKIEGO, TŁOCZYŁ
ZESPÓŁ MIECZYŚŁAWA PIŹOWARA, OPRA-
WIAŁ ZESPÓŁ EUZEBIUSZA NALEWCZYŃ-
SKIEGO.

PRINTED IN POLAND
PAŃSTWOWY INSTYTUT WYDAWNICZY,
NAKŁAD 6.000+250 EGZEMPL. ARK. WYD.
86,7, ARK. DRUK. 45. PAPIER MAT. 50 G.
KL. III, 70×100 CM, Z PAŃSTWOWEJ
WYTWÓRNI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
W WARSZAWIE. PODPISANO DO DRUKU
W MAJU 1973 R. DRUK UKOŃCZONO
W CZERWCU 1973 R.
DRUKARNIA IM. REWOLUCJI PAŹDZIERNI-
KOWEJ W WARSZAWIE
ZAM. 253/70. A-86 CENA ŻŁ 110.—

TOMY 13-16
LITERATURA POZYTYWIZMU
I MŁODEJ POLSKI
Opracował zespół pod kierownictwem
Zygmunta Szweykowskiego
i Jarosława Maciejewskiego
Warszawa PIW

TOM 17
HENRYK SIENKIEWICZ
ELIZA ORZESZKOWA
BOLESŁAW PRUS
Opracował zespół pod kierownictwem
Zygmunta Szweykowskiego
i Jarosława Maciejewskiego
Warszawa PIW

TOM 18
STANISŁAW WYSPIAŃSKI
JAN KASPROWICZ
STEFAN ŻEROMSKI
Opracował zespół pod kierownictwem
Zygmunta Szweykowskiego
i Jarosława Maciejewskiego
Warszawa PIW

TOM 19
BIBLIOGRAFIA CZASOPISM
LITERACKICH
Warszawa PIW

Poszczególne tomy edycji nie będą się ukazywały w porządku chronologicznym, lecz w zależności od terminu ukończenia prac redakcyjnych.

Cena zł 110.—

PIW